

Mötesbok: Kommunstyrelsen (2023-10-18)

Kommunstyrelsen

Datum: 2023-10-18

Plats:

Kommentar:

Dagordning

Kallelse

KallelseKommunstyrelsen2023-10-18

5

Val av justerare

Tillkommande och utgående ärenden

Information

239/23 Redovisning av delegationsbeslut	13
240/23 Kommundirektörens rapport	17
241/23 Svar på initiativärende - Information kring beredskap i kommunen med anledning av det höjda terrorhotet	18
242/23 Månadsrapport	20

Ärenden till kommunfullmäktige

243/23 Delårsrapport 2 med finansiell rapport, augusti 2023	21
244/23 Budget 2024 – Förvaltningens verksamhetsplan	466
245/23 Investeringsprogram 2024-2027 med bilagorna övergripande tidplan, lokalförsörjningsplan, va-resursplan	595
246/23 Rapportering av ej verkställda beslut, kvartal 2, 2023	804

Ärenden med föredraganden och ärenden som stannar i kommunstyrelsen

247/23 Tjänsteskrivelse - Risk- och Sårbarhetsanalys Kungälv kommun 2023	817
248/23 Tjänsteutlåtande - Plan för att motverka våldsbejakande extremism	890
249/23 Tjänsteutlåtande - Riktlinje för hat, hot och våld mot förtroendevalda	921
250/23 Svar remiss - Samråd ansökan om tillstånd för vattenverksamhet, slussar i Trollhätte kanal	947
251/23 Svar remiss om avgränsningssamråds ansökan enligt miljöbalken - GKN Aerospace Sweden AB	954
252/23 Social Hållbarhet revidering program och underliggande planer	955
253/23 Revidering Riktlinjer mot mutor och jäv	1018
254/23 Revidering Riktlinjer vid misstanke om oegentligheter	1044
255/23 Revidering riktlinje Visselblåsarlagen - Intern rapporteringskanal	1056
256/23 Gymnasieorganisation 2024/2025, årskurs 1	1075
257/23 Organisation för anpassad gymnasieskola läsåret 2024/2025	1081
258/23 Remissvar för Ale kommun bostadsförsörjningsprogram - kommunsamråd, (KS2023/2032-1)	1086
259/23 Remissvar för rapporten Kortare ledtider för elnätsutbyggnad (Ei R2023:09), KN2023/03008	1124

260/23 Svar på remiss från Ale kommun; gällande samrådshandling för förslag till vattentjänstplan	1298
261/23 Remissvar- tillståndsansökan för havsbaserad vindkraftspark Poseidon	1347
262/23 Planuppdrag för förskola, del av Vena 1:3	1606
263/23 Initiativärende Sverigedemokraterna - Hissa Israels flaggan i solidaritet	1675

Styrdokument till kommunfullmäktige

264/23 Styrdokument - Revidering av Planenheten styrdokument	1676
265/23 Revidering av avfallsföreskrifter för antagande	1698
266/23 Styrdokument - revidering av Reglemente för valnämnden	1798
267/23 Revidering av arbetsbeskrivning för presidier	1810
268/23 Styrdokument ny version - Kopieringsavgift för allmänna handlingar	1835

Styrdokument till kommunstyrelsen

269/23 Styrdokument ny version - Arkivreglemente för Kungälv kommun	1849
270/23 Revidering av principer för medborgardialog	1938
271/23 Revidering av digitaliseringsprogram	1954
272/23 Styrdokument - Riktlinjer för kulturbidrag i form verksamhetsstöd	1975
273/23 Regler för Kungälv kommuns priser och stipendier	1987
274/23 Styrdokument – Plan för introduktionsprogram	2013
275/23 Styrdokument - Kulturplan 2024	2042
276/23 Revidering av styrdokument - Allmänna villkor avseende fasta båtplatser inom Marstrands Hamnområde	2060
277/23 Styrdokument – riktlinjer för inackorderingstillägg	2084
278/23 Styrdokument – riktlinjer för ersättning för elever som beviljats förlängd undervisning	2093
279/23 Styrdokument – Riktlinjer för ersättning från kommunen för studier utomlands	2103
280/23 Förvaltningens bedömning - styrdokument - riktlinje för ny-, om- och tillbyggnation av förskolor	2112
281/23 Styrdokument – riktlinjer för skolplacering i förskoleklass och årskurs 7	2121
282/23 Styrdokument – riktlinjer för bidrag till faktisk lokalkostnad för huvudman inom förskola och skola	2133
283/23 Styrdokument – barn- och ungdomsplan	2143

Taxor

284/23 Revidering: Hyror och taxor för kommunens lokaler	2157
285/23 Nya taxor Oasen sim- och ishall	2179
286/23 Revidering av taxa enligt Plan- och bygglagen	2187
287/23 VA-taxa samt inkopplingsavgift för 2024	2226
288/23 Avfallstaxa 2024	2250
289/23 Taxa för offentlig kontroll enligt livsmedelslagstiftningen 2024	2318
290/23 Taxa för tillsyn och prövning inom miljöbalkens område samt strålskyddslagen 2024	2337
291/23 Taxa för tillsyn och prövning enligt lag om åtgärder mot förorening från fartyg	2382
292/23 Styrdokument – revidering av Avgift för ansökan om godkännande för att starta fristående förskola	

och friliggande fritidshem samt utökning av befintlig verksamhet	2389
293/23 Styrdokument – Taxa Mimerns Hus	2390
294/23 Styrdokument – Taxor och avgifter i förskolan	2399

Ärenden som stannar i kommunstyrelsen

295/23 Svar på frågor från revisionen	2409
---------------------------------------	------

Rapporter

296/23 Rapporter från ledamöter med uppdrag i bolag/och eller region	2410
--	------

Kallelse

Sammanträdesdatum 2023-10-18

Plats Stadshuset, plan 2, Sessionssalen
Tid Onsdagen den 18 oktober kl 09:00-17:00

Ledamöter	Miguel Odhner (S) Anders Holmensköld (M) Gun-Marie Daun (KD) Ove Wiktorsson (C) Pia Gillerstedt (S) Patrik Ryberg (SD) Anna Vedin (M) Elisabeth Mattsson (L) Jonas Andersson (S) Laila Persson (UP) Marcus Adiels (M) Greger Plannthin (SD) William Hult (S) Erik Martinsson (MP) Michael Karlsson (L) Erik Andreasson (V) Charlotta Windeman (M)	Ordförande 1:e vice ordförande 2:e vice ordförande
-----------	---	--

Ersättare
Carin Gerefalk (S)
Ilona Waern (KD)
Jesper Eneroth (S)
Mikael Wintell (UP)
Rose-Mari Larsdotter (M)
Gustav Meuller (M)
Peter Skoglund Ferrari (SD)

Miguel Odhner (S)
Ordförande

Oskar Engdahl
Sekreterare

KOMMUNSTYRELSEN

**KUNGÄLV
KOMMUN**

ADRESS Stadshuset · 442 81

Kungälv

TELEFON 0303-23 80 00 vx

FAX 0303-132 17

E-POST kommun@kungalv.se

Kallelse

Sammanträdesdatum

2023-10-18

Dagordning

			Förslag till beslut
1		Upprop	
2		Val av justerare	Utses
3		Tillkommande och utgående ärenden	Fastställs
		Information	
4	2023-568	Redovisning av delegationsbeslut	Antecknas
		<i>Klockan 09:00 – 09:20</i>	
5	2023-569	Kommundirektörens rapport - <i>Hallarenan</i>	Antecknas
		<i>Föredragande Haleb Lindqvist</i>	
		<i>Klockan 09:20 – 09:50</i>	
6		Svar på initiativärende - Information kring beredskap i kommunen med anledning av det höjda terrorhotet	Beslut
7	2023-570	Månadsrapport	Antecknas
		<i>Föredragande Pia Jakobsson och Ann-Charlott Backström</i>	
		<i>Klockan 10:00 – 10:20</i>	
		Ärenden till kommunfullmäktige	
8	KS2023/2064-2	Delårsrapport 2 med finansiell rapport, augusti 2023	Förslag till kommunfullmäktige

KOMMUNSTYRELSEN

KUNGÄLVS
KOMMUN

Kallelse

Sammanträdesdatum

2023-10-18

*Föredragande Kommundirektör &
Förvaltningsledning*

Klockan 10:20 – 11:05

9	KS2023/2190-2	Budget 2024 – Förvaltningens verksamhetsplan	Förslag till kommunfullmäktige

Ärende 9 – 10 föredras klockan 11:10 – 14:00

*Föredragande Kommundirektör &
Förvaltningsledning*

Lunch

10	KS2023/2190-1	Investeringsprogram 2024-2027 med bilagorna övergripande tidplan, lokalförsörjningsplan, va-resursplan	Förslag till kommunfullmäktige
11	KS2023/0188-3	Rapportering av ej verkställda beslut, kvartal 2, 2023	Förslag till kommunfullmäktige

Ärenden med föredraganden och ärenden som stannar i kommunstyrelsen

12	KS2023/0146-7	Tjänsteskrivelse - Risk- och Sårbarhetsanalys Kungälv kommun 2023	Beslut

Närvarande Tony Övringe

Klockan 14:00 – 14:10

13	KS2023/1706-2	Tjänsteutlåtande - Plan för att motverka våldsbejakande extremism	Beslut

Föredragande Johanna Axerud

Klockan 14:10 – 14:25

KOMMUNSTYRELSEN

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Kallelse

Sammanträdesdatum

2023-10-18

14	KS2023/1982-3	Tjänsteutlåtande - Riktlinje för hat, hot och våld mot förtroendevalda	Beslut
<i>Föredragande Haleb Lindqvist, Ann-Charlott Backström och Tony Övringe</i> <i>Klockan 14:25 – 14:35</i>			
15	KS2023/2058-2	Svar remiss - Samråd ansökan om tillstånd för vattenverksamhet, slussar i Trollhätte kanal	Beslut
<i>Närvarande Emanuel Nandorf</i> <i>Klockan 14:35 – 14:45</i>			
16	KS2023/2059-4	Svar remiss om avgränsningssamråds ansökan enligt miljöbalken - GKN Aerospace Sweden AB	Beslut
17	KS2023/1562-1	Social Hållbarhet revidering program och underliggande planer	Förslag till kommunfullmäktige
<i>Föredragande Johan Sjöholm</i> <i>Klockan 14:45 – 15:15</i>			
18	KS2023/1919-2	Revidering Riktlinjer mot mutor och jäv	Förslag till kommunfullmäktige
<i>Närvarande Mats Mikulic</i> <i>Klockan 15:15</i>			
19	KS2023/1918-2	Revidering Riktlinjer vid misstanke om oegentligheter	Beslut
<i>Närvarande Mats Mikulic</i>			
20	KS2023/1920-2	Revidering riktlinje Visselblåsarlagen – Intern rapporteringskanal	Beslut

KOMMUNSTYRELSEN

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Kallelse

Sammanträdesdatum

2023-10-18

Närvarande Mats Mikulic

21	KS2023/1948-1	Organisation för gymnasieskolan läsåret 2024/2025, årskurs 1	Beslut
22	KS2023/1949-2	Organisation för anpassad gymnasieskola läsåret 2024/2025, årskurs 1	Beslut
23	KS2023/2032-2	Remissvar för Ale kommun bostadsförsörjningsprogram - kommunsamråd, (KS2023/2032-1)	Beslut <i>Omedelbar justering</i>
24	KS2023/1782-3	Remissvar för rapporten Kortare ledtider för elnätsutbyggnad (Ei R2023:09), KN2023/03008	Beslut <i>Omedelbar justering</i>
25	KS2023/2075-2	Svar på remiss från Ale kommun; gällande samrådshandling för förslag till vattentjänstplan	Beslut <i>Omedelbar justering</i>
26	KS2023/0479-10	Remissvar - tillståndsansökan för havsbaserad vindkraftspark Poseidon	Beslut
27	KS2023/1862-1	Planuppdrag för förskola, del av Vena 1:3	Beslut
28		Initiativärende Sverigedemokraterna – Hissa israeliska flaggan i Solidaritet	Beslut
Styrdokument till kommunfullmäktige			
29	KS2023/1898-1	Styrdokument - Revidering av Planenheten styrdokument	Förslag till kommunfullmäktige
30	KS2023/1128-5	Revidering av avfallsföreskrifter för antagande	Förslag till kommunfullmäktige
31	KS2023/2083-1	Styrdokument - revidering av Reglemente för valnämnden	Förslag till kommunfullmäktige
32	KS2023/2226-1	Revidering av arbetsbeskrivning för presidier	Förslag till kommunfullmäktige
33	KS2022/0397-4	Styrdokument ny version - Kopieringsavgift för allmänna handlingar	Förslag till kommunfullmäktige

KOMMUNSTYRELSEN

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Kallelse

Sammanträdesdatum

2023-10-18

Styrdokument till kommunstyrelsen

34	KS2023/1823-1	Styrdokument ny version - Arkivreglemente för Kungälv's kommun	Beslut
35	KS2023/1783-2	Revidering av principer för medborgardialog	Beslut
36	KS2023/1954-2	Revidering av digitaliseringsprogram	Beslut
37	KS2022/0272-2	Styrdokument - Riktlinjer för kulturbidrag i form verksamhetsstöd	Beslut
38	KS2023/0954-2	Regler för Kungälv's kommuns priser och stipendier	Beslut
39	KS2023/1843-3	Styrdokument - Plan för introduktionsprogram	Beslut
40	KS2023/2172-1	Styrdokument - Kulturplan 2024	Beslut
41	KS2023/1983-1	Revidering av styrdokument - Allmänna villkor avseende fasta båtplatser inom Marstrands Hamnområde	Beslut
42	KS2023/2271-1	Styrdokument - Riktlinjer för inackorderingstillägg	Beslut
43	KS2023/2272-1	Styrdokument - riktlinjer för ersättning för elever som beviljats förlängd undervisningstid	Beslut
44	KS2023/2273-1	Styrdokument - Riktlinjer för ersättning från kommunen för studier utomlands	Beslut
45	KS2023/2274-1	Förvaltningens bedömning - styrdokument - riktlinje för ny-, om- och tillbyggnation av förskolor	Beslut
46	KS2023/2275-1	Styrdokument - riktlinjer för skolplacering i förskoleklass och årskurs 7	Beslut

KOMMUNSTYRELSEN

**KUNGÄLV'S
KOMMUN**

Kallelse

Sammanträdesdatum

2023-10-18

47	KS2023/2276-1	Styrdokument - riktlinjer för bidrag till faktisk lokalkostnad för huvudman inom förskola och skola	Beslut
48	KS2023/2277-1	Styrdokument- Barn- och ungdomsplan	Beslut
Taxor			
49	KS2023/1119-1	Revidering: Hyror och taxor för kommunens lokaler	Förslag till kommunfullmäktige
50	KS2023/1246-1	Nya taxor Oasen sim- och ishall	Förslag till kommunfullmäktige
51	KS2023/1512-1	Revidering av taxa enligt Plan- och bygglagen	Förslag till kommunfullmäktige
52	KS2023/1607-1	VA-taxa samt inkopplingsavgift för 2024	Förslag till kommunfullmäktige
53	KS2023/1853-1	Avfallstaxa 2024	Förslag till kommunfullmäktige
54	KS2023/2114-1	Taxa för offentlig kontroll enligt livsmedelslagstiftningen 2024	Förslag till kommunfullmäktige
55	KS2023/2115-1	Taxa för tillsyn och prövning inom miljöbalkens område samt strålskyddslagen 2024	Förslag till kommunfullmäktige
56	KS2023/2116-2	Taxa för tillsyn och prövning enligt lag om åtgärder mot förorening från fartyg	Förslag till kommunfullmäktige
57	KS2023/2053-1	Styrdokument - revidering av Avgift för ansökan om godkännande för att starta fristående förskola och friliggande fritidshem samt utökning av befintlig verksamhet	Förslag till kommunfullmäktige <i>Handlingar tillkommer</i>
58	KS2023/2278-1	Styrdokument - Taxa Mimers Hus	Förslag till kommunfullmäktige
59	KS2023/2279-1	Styrdokument - Taxor och avgifter i förskolan	Förslag till kommunfullmäktige

KOMMUNSTYRELSEN

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Kallelse

Sammanträdesdatum

2023-10-18

Ärenden som stannar i kommunstyrelsen

60

Svar på frågor från revisionen

Beslut

Rapporter

61

Rapporter från ledamöter med uppdrag i
bolag/och eller region

Antecknas

KOMMUNSTYRELSEN**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Filen hittades inte. Den är antingen borttagen eller utcheckad

Delegationsbeslut

Sammanträdesdatum 2023-10-18

Delegerade ärenden

Instansnr	Ärende	Titel
596/23	KS2023/1519-1	Anstånd fakturor Kungälvs handbollsklubb
597/23	KS2023/0021-45	Egnahemsgatan, avgift - parkering
598/23	KS2023/0021-47	Östra gatan, avgift - parkering
599/23	KS2023/0021-48	Triogatan, avgift - parkering
600/23	KS2023/0021-49	Strandgatan, avgift - parkering
601/23	KS2023/0021-46	Mariebergsliden 7-9, 10, avgift - parkering
602/23	KS2023/0021-50	Vidkärrsvägen, tidsreglerad parkering
603/23	KS2023/0021-51	Vidkärrsvägen, PRH - parkering
604/23	KS2023/1172-1	PUB-avtal Majema
605/23	KS2023/1435-1	Tilldelningsbeslut _Rollsbo - cirkulationsplats
606/23	KS2023/1821-1	PUB-avtal Mappia AB
607/23	KS2023/1829-1	Bestridande av VA-faktura Truskärsvägen VA samfällighet
608/23	KS-VR2023/0298-2	Delegeringsbeslut - Beviljas - upplåtelse av allmän platsmark - Container, Rådhusplatsen Marstrand
609/23	KS-VR2023/0319-2	Delegationsbeslut beviljat uppehåll i hämtning av hushållsavfall för fastigheten Guntorp 1:36
610/23	KS-VR2023/0320-2	Delegationsbeslut beviljat uppehåll i hämtning av hushållsavfall för fastigheten Marstrand 30:4
611/23	KS-VR2023/0321-2	Delegationsbeslut beviljat uppehåll i hämtning av hushållsavfall för fastigheten Kråkerön 3:23
612/23	KS-VR2023/0324-2	Delegationsbeslut beviljat uppehåll i hämtning av hushållsavfall för fastigheten Tjuvkil 2:76
613/23	KS-VR2023/0325-2	Delegationsbeslut beviljat uppehåll i hämtning av hushållsavfall för fastigheten Marstrand 62:3
614/23	KS2017/0622-24	Ansökan om lantmäteriförrättning - ledningsrätt
615/23	KS2017/0622-25	Markupplåtelseavtal Vinningstorp 1:2
616/23	KS2020/1890-15	Ansökan om lantmäteriförrättning - ledningsrätt
617/23	KS2020/1890-16	Tilläggsavtal Ödsmål 2:2
618/23	KS2022/2623-7	Medgivande; nyttja enskild väg under byggnation
619/23	KS2022/2623-4	Markupplåtelseavtal berörande Rävsaal 2:10
620/23	KS2022/2623-5	Medgivande att nyttja enskild väg
621/23	KS2022/2623-6	Överenskommelse om inträde i Rostock ga:1
622/23	KS2023/0021-53	Uddevallavägen (gamla busstorget), avgift - parkering
623/23	KS2023/0021-54	Uddevallavägen (gamla busstorget), avgift - parkering
624/23	KS2023/0021-52	Borgarparken, avgift - parkering
625/23	KS2023/0371-15	Delegationsbeslut augusti 2023 för färdtjänst och riksfärdtjänst. Färdtjänst 62 beviljade, 0 delavslag, 0 avslag. Riksfärdtjänst 3 beviljade, 0 delavslag, 0

DELEGATIONSBSLUT KOMMUNSTYRELSEN

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

ADRESS Stadshuset · 442 81
Kungälv
TELEFON 0303-23 80 00 vx
FAX 0303-132 17
E-POST kommun@kungalv.se

Kallelse

Sammanträdesdatum

2023-10-18

		avslag. Resa i annan kommun 1 beviljad, dagvårdsresor 0 beviljad och arbetsresor 1 beviljad.
626/23	KS2023/0371-16	Delegationsbeslut augusti 2023 för parkeringstillstånd för rörelsehindrade. Förare 14 beviljade, medpassagerare 2 beviljade och 2 avslag.
627/23	KS2023/0930-2	Kontrakt FKU moduler Adda_Kastellegårdens förskola
628/23	KS2023/1148-1	Tilldelningsbeslut - utbyggnad Aröd etapp 2,4 & 5
629/23	KS2023/1435-2	Signerat kontrakt - cirkulationsplats Rollsbomotet väster
630/23	KS2023/2042-1	Tillsättningsbeslut studie- och yrkesvägledare
631/23	KS2023/2043-1	Tillsättningsbeslut - Lärare
632/23	KS2023/2044-1	Tillsättningsbeslut - Lärare F - 3
633/23	KS2023/2045-1	Tillsättningsbeslut - Barnskötare
634/23	KS2023/2162-8	Beställningsskrivelse - Skadereglering vid nedläggande av VA-ledningar. Vävra - Solberga och Solberga - Stenungsunds kommun
635/23	KS2023/2162-7	Tilldelningsbeslut - Skadereglering vid nedläggande av VA-ledningar
636/23	KS2023/2232-1	Delegationsbeslut bisyssla
637/23	KS2023/2233-1	Delegationsbeslut bisyssla
638/23	KS2023/2234-1	Delegationsbeslut bisyssla
639/23	KS-VR2023/0298-6	Delegeringsbeslut - beviljas nytt datum - upplåtelse allmän platsmark - Container Rådhusplatsen Marstrand
640/23	KS-VR2023/0323-2	Delegeringsbeslut - beviljas - Upplåtelse allmän platsmark - ianspråktagande av offentlig plats för byggetablering, Fregattgatan 2
641/23	KS-VR2023/0329-2	Delegeringsbeslut - beviljas Upplåtelse av allmän platsmark - Foodtruck, Marstrandön
642/23	KS-VR2023/0330-2	Delegeringsbeslut - beviljas - Upplåtelse av allmän platsmark - Aktiviteter för barn i samband med Världens barns insamlingsaktiviteter, Älvparken
643/23	KS-VR2023/0334-2	Delegeringsbeslut - beviljas - Upplåtelse av allmän platsmark - Uppställning av segeljollar och trailers, Hedvigsholmen, Djuphamnskajen Mjölkekilen Marstrand
644/23	KS-VR2023/0335-2	Delegeringsbeslut - beviljas - Upplåtelse av allmän platsmark - Byggställning, Västra gatan 26
645/23	KS-VR2023/0338-2	Delegeringsbeslut - beviljas - Upplåtelse av allmän platsmark - Byggställning, Västra Gatan 45
646/23	KS-VR2023/0339-2	Delegationsbeslut beviljat uppehåll i hämtning av hushållsavfall för fastigheten Marstrand 23:5

**DELEGATIONSBSLUT
KOMMUNSTYRELSEN**

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Kallelse

Sammanträdesdatum

2023-10-18

647/23	KS-VR2023/0341-2	Delegationsbeslut beviljat uppehåll i hämtning av hushållsavfall för Fästningsparkens kiosk, Gamla Staden 1:11
648/23	KS-VR2023/0344-2	Delegationsbeslut beviljat uppehåll i hämtning av hushållsavfall för fastigheten Sjöhåla 1:79
649/23	KS-VR2023/0345-2	Delegationsbeslut beviljat uppehåll i hämtning av hushållsavfall för fastigheten Duvan 10
650/23	KS-VR2023/0346-2	Delegeringsbeslut - beviljas - Upplåtelse av allmän platsmark - Uppställning av jollar, Hedvigsholmens kaj
651/23	KS-VR2023/0352-2	Delegationsbeslut beviljat uppehåll i hämtning av hushållsavfall för fastigheten Marstrand 29:2
652/23	KS2023/1832-5	Undertecknad beställningsskrivelse med Svefa AB - Värdering av fastighet

**DELEGATIONSBSLUT
KOMMUNSTYRELSEN**

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Denna behandling '240/23 Kommundirektörens rapport' har inget tjänsteutlåtande.

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Sid 1 (1)
Datum: 2023-10-11

Svar kring initiativärende - information kring beredskap i kommunen med anledning av det höjda terrorhotet

Efter överläggning i kommunstyrelsens presidium bedömer vi att frågan om terrorhotnivån i Sverige nationellt, inte månatligen skall ingå i kommundirektörens rapport.

Den svenska hotskalan är en strategisk hotskala för hela Sverige över tid. Det kan ta år innan skalan går upp eller ner igen, senaste större förändring var 2010 då skalan gick upp ett steg.

Kommundirektörens rapport är viktig, från och till omfattande beroende på. Det står direktören fritt att återkoppla, sånär som att frågan om Kungälv Arena ska följas upp.

Kommunstyrelsen förväntar sig att om ett terrorhot skulle misstänkas, vara aktuellt i Kungälv eller närliggande kommun, då kommer kommunstyrelsen skyndsamt få del av den informationen.

Därmed föreslås kommunstyrelsen ha besvarat initiativärendet.

Utifrån styrelsens presdiedialog

2023-10-11

KOMMUNSTYRELSENS ORDFÖRANDE
MIGUEL ODHNER

Initiativärende - information kring beredskap i kommunen med anledning av det höjda terrorhotet

Den 17 augusti beslutade Säkerhetspolisen (SÄPO) att höja terrorhotnivån i Sverige till nivå 4 - högt hot.

Samtidigt uppmanar SÄPO medborgare att fortsätta leva sina liv som vanligt.

För att medborgare i Kungälv kommun ska kunna vara trygga i detta förutsätts att kommunen har en god beredskap, någon som kommunstyrelsen då blir ansvarig för.

Liberalerna vill därför att kommundirektörens rapport utökas med statusinformation kring kommunens beredskap mot terrorattentat så länge terrorhotnivån mot riket i allmänhet bedöms ligga på nivå 4 eller högre.

Michael Karlsson (L)
Elisabeth Mattsson (L)

Denna behandling '242/23 Månadsrapport' har inget tjänsteutlåtande.

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Sid 1 (3)

Tjänsteskrivelse

Handläggarens namn
Pia Jakobsson

2023-10-04

Delårsrapport 2 med finansiell rapport, augusti 2023 (Dnr KS2023/2064-2)

Sammanfattning

De ekonomiska planeringsförutsättningarna inför budget 2023 präglades av osäkerheter i de prognoser som presenterades av SKR och andra nationella aktörer. Osäkerheterna handlade om vilken påverkan som kriget i Ukraina, utvecklingen av inflationen och räntan skulle ha på ekonomin.

Mot bakgrund av de osäkra ekonomiska förutsättningarna fattade kommunfullmäktige i december beslut om tillfälligt sänkt resultatmål. Även övriga finansiella mål berörs.

Periodens resultat till och med augusti är 148,2 Mkr och prognosen för 2023 visar på ett resultat på 56,2 Mkr. Resultatet motsvarar 1,7 procent av skatter och statsbidrag. Balanskravet är uppfyllt.

I rapporten ger en lägesbeskrivning av resultatmålen för 2023. Kommunstyrelsens resultatmål per 31 augusti visar att inget mål bedöms som rött – dvs kommer inte att uppfyllas. 7 mål bedöms gröna med betyg 5. 10 mål bedöms att gula – delvis uppfyllda med betyg 4.

Mot bakgrund av kortsiktigt sänkta finansiella mål och lägesbeskrivningen för resultatmålen bedöms God ekonomisk hushållning uppnås.

Rapporten innehåller också en finansiell rapport. Kommunens låneskuld ligger kvar på samma nivå som vid årsbokslutet. Vid augusti månads utgång var kommunens låneskuld 1 400 Mkr.

Koncernens låneskuld uppgår till 2 176 Mkr. Likviditeten är god. Siste augusti var behållningen på koncernkontot 87,7 Mkr. Kungälv Energi AB har under året lånat upp 165 Mkr för att finansiera sina investeringar.

De kommunala bolagen, Kungälv Energi AB med dess dotterbolag, samt Bohusläns kommunala Exploaterings AB redovisar alla prognoser för årets resultat som är positiva. Detsamma gäller stiftelsen Kungälvsbostäder.

Förslag till beslut:

Förvaltningens delårsrapport 2 innefattande lägesbeskrivning av mål, ekonomiskt utfall per 31 augusti och prognos för 2023, personalnyckeltal samt finansiell rapport.

Juridisk bedömning

Enligt 13 kap. 1§ i lag om kommunal bokföring och redovisning ska en delårsrapport upprättas för en period som utgör en del av kommunens räkenskapsår. Lagen anger att en delårsrapport ska upprättas minst en gång under räkenskapsåret för verksamhet och ekonomi. Perioden för den obligatoriska delårsrapporten ska omfatta en period av minst hälften och högst två tredjedelar av räkenskapsåret. Kungälv kommun väljer att i delårsrapport 2 till och med augusti göra en bokslutsrapport. Delårsrapporten redovisar också en ekonomisk prognos för helåret 2023.

Förvaltningens bedömning

Kommunstyrelsen följer kontinuerligt den ekonomiska utvecklingen och nyckeltal inom områdena ekonomi, personal och verksamhet. Efter april, augusti och december görs dessutom uppföljning av resultatmål, uppdrag och en finansiell rapport.

Förvaltningens bedömning redovisas i rapporten "Central delårsrapport 2 2023" daterad 2023-10-04

Ärendenivåer – bedömning utifrån kommunfullmäktiges strategiska mål eller kommunstyrelsens resultatmål

Kommunfullmäktiges strategiska och finansiella mål utgör grund och förutsättning för kommunstyrelsens resultatmål. Rapportens utgångspunkt är förvaltningens verksamhetsplan 2023

Bedömning utifrån miljö, hållbarhet och mål i Agenda 2030

En god ekonomi är en förutsättning för att leva upp till generationsperspektivet – dvs att varje generation ska bära sina kostnader.

Bedömning utifrån politiska styrdokument

Delårsrapporten är en uppföljning av förvaltningens verksamhetsplan 2023, fastställda mål och medel som förvaltningen har till sitt förfogande för att utföra den verksamheten.

Bedömning utifrån ett medborgar- och brukarperspektiv

I rapporten redovisas utfallet ur ett medborgar- och brukarperspektiv.

Bedömning utifrån ett medarbetarperspektiv.

Rapporten är av administrativ art och lägesbeskrivning och beslutet har ingen påverkan på medarbetarperspektivet.

Ekonomisk bedömning

Den ekonomiska bedömningen redovisas i sin helhet i rapporten.

De ekonomiska planeringsförutsättningarna inför budget 2023 präglades av osäkerheter i de prognoser som presenterades av SKR och andra nationella aktörer. Osäkerheterna handlade om vilken påverkan som kriget i Ukraina, utvecklingen av inflationen och räntan skulle ha på ekonomin.

I den senast presenterade prognosen för skatteunderlaget (augusti 2023) är dock utvecklingen fortsatt positiv jämfört mot budget. Det beror till stor del på att arbetsmarknaden fortsätter stå emot lågkonjunkturen - antalet arbetade timmar fortsätter att utvecklas bättre än vad de tidiga prognoserna förutsåg. Det finns tecken på att ökningstakten håller på att växla ner till följd av den sämre konjunkturen och de ekonomiska förutsättningarna försämras de kommande åren. Trenden för en ökande inflation verkar vara bruten. Det har tagit längre tid än beräknat för inflationen att vända nedåt, i augusti var inflationen 7,5 procent enligt SCB.

Räntorna har fortsatt öka och förväntas toppa i slutet av 2023. Kommunens genomsnittliga ränta har ökat från 1,72 procent till 2,46 procent sedan årsskiftet, vilket har tagits höjd för i budgeten. I

finansnettot budgeteras också en utdelning från de kommunala bolagen. Kungälv energi AB har inte lämnat någon utdelning till kommunen 2023.

Mot bakgrund av de osäkra ekonomiska förutsättningarna fattade kommunfullmäktige i december beslut om ett tillfälligt sänkt resultatmål från 70 Mkr till 7 Mkr för 2023. Det budgeterade resultatet motsvarar 0,2 procent i förhållande till skatter och statsbidrag.

Även övriga finansiella mål berörs.

Prognosen för årets resultat 2023 är 56,2 Mkr, vilket motsvarar 1,7 procent av skatter och statsbidrag. Med ovanstående prognos nås resultatmålet för 2023. Balanskravsresultatet uppgår till 61,3 Mkr.

Investeringarna prognosticeras till 637 Mkr 2023, jämfört med budgeterade 765 Mkr. Det innebär att det långsiktiga målvärdet för investeringarnas självfinansieringsgrad förändrades från 60 procent till 29 procent. I delåret är prognosen för självfinansieringsgraden 45 procent.

Kommunens låneskuld ligger i augusti kvar på samma nivå som vid årsskiftet -1 400 Mkr. Kommunen har tillsammans med sina bolag en beslutad låneram om 400 Mkr. Med anledning av att investeringstakten inte utvecklats enligt budget har upplåningsbehovet skjutits framåt under året.

Utvecklingen för de finansiella målen är trots årets ekonomiska förutsättningar bättre än förväntat. Investeringsnivå är något lägre än budgeterat och upplåningen bedöms inte komma upp till den låneram som beslutats.

Bedömningen av Kommunstyrelsens 17 resultatmål per 31 augusti visar att sju mål kommer att uppfyllas (Grön). Sju av dessa mål får betyg 5 och inget får högsta värdet 6. Tio mål bedöms vara delvis uppfyllda/ svårbedömda (Gul). Tio av dessa mål får betyg 4 och inget mål får betyg 3. Noll mål, kommer inte att uppnås (Röd). Verksamhetsmålen bedöms huvudsakligen vara uppfyllda. Tillsammans med den tillfälligt sänkta ambitionsnivån för de finansiella målen är bedömningen att kommunen kommer att nå God Ekonomisk Hushållning

Förslag till beslut

1. Godkänna förvaltningens delårsrapport 2 innefattande lägesbeskrivning av mål, ekonomiskt utfall per 31 augusti och prognos för 2023, personalnyckeltal samt finansiell rapport

Haleh Lindqvist
Kommundirektör

Pia Jakobsson
Ekonomichef

Expedieras till:

För kännedom till:

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Central delårsrapport tertial 2 2023

Kommunstyrelse

2023-10-06

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	4
1.1	KS resultatmål, sammanfattning	4
1.1.1	Strategiska mål.....	4
1.1.2	Strategiska förutsättningar.....	5
2	Volymer	6
2.1	Verksamhet.....	6
2.2	Kommentar till utfall	8
3	Uppföljning av KS Resultatmål.....	11
3.1	Verksamhetsmål	12
3.1.1	1. Alla barn och elever vistas i en trygg och säker pedagogisk miljö.....	12
3.1.2	2. Alla förskolebarn är efter avslutad förskola väl förberedda att börja grundskola.....	15
3.1.3	3. Vuxenutbildningen bidrar till livslångt lärande och lägre arbetslöshet	18
3.1.4	4. En kunskapsskola som ger varje elev rätt stöd.....	20
3.1.5	5. Ökad behovstäckning inom äldreomsorgen och LSS inom lagstadgad tid	23
3.1.6	6. Fler barn, unga och äldre - inklusive personer med funktionsvariation deltar i ett rikt och varierat kultur- och fritidsliv.....	25
3.1.7	7. Förbättrat näringslivsklimat	30
3.1.8	8. Kortare handläggningstider med bibehållen rättssäkerhet.....	33
3.1.9	9. Planeringsberedskap skall finnas för bostäder, verksamhetsmark och handel	36
3.1.10	10. Minskade utsläpp i luft och vattendrag och minskat klimatavtryck	39
3.1.11	11. Ökad kollektiv jobbpendling.....	44
3.1.12	12. Minskat utanförskap och bidragsberoende	46
3.1.13	13. 100% av alla ungdomar inom uppföljningsansvaret erbjuds vuxenutbildning.....	48
3.1.14	14. Utanförskapet minskar genom att försörjningsstödet villkoras mot individuella kontrakt med krav på arbetsmarknadsfrämjande insatser	51
3.1.15	15. Ökad robusthet i kommunala funktioner	52
3.2	Strategiska förutsättningar.....	54
3.2.1	16. Attraktivt att vara anställd i Kungälv kommun.....	54
3.2.2	17. Kommunens verksamheters kvalitét och hushållning ska hävda sig väl i jämförelse med landets bästa kommuner	58
4	Personal	61
4.1	Anställda.....	61
4.2	Arbetade timmar	61
4.3	Sjukfrånvaro	62

4.4	Sjuklönekostnad (Tkr)	62
4.5	Kommentar till utfall	62
5	Ekonomi	64
5.1	Förenklad förvaltningsberättelse	64
5.1.1	<i>Finansiella mål</i>	66
5.1.2	<i>Resultatprognos</i>	67
5.1.3	<i>God ekonomisk hushållning</i>	68
5.1.4	<i>Balanskravsresultat</i>	69
5.2	Periodutfall	69
5.3	Resultaträkning per 31 augusti 2023	71
5.4	Kassaflödesanalys per 31 augusti 2023	73
5.5	Balansräkning per 31 augusti 2023	74
5.6	Noter	75
5.7	Investeringsrapport samt exploatering och realisationsresultat.....	75
5.8	Finansiell rapport.....	78
5.9	Prognos budgetavvikelse driftredovisning 2023	81
5.10	Detaljspecificerad driftredovisning för kommunens sektorer 2023	86
5.11	Sammanställd redovisning.....	87

1 Inledning

Föreliggande rapport är den andra rapporten för året och den är uppdelad i fem delar: Sammanfattning, Volymer, Kommunstyrelsens resultatmål, Personal och Ekonomi. Redovisningen bygger på utfall januari till och med augusti med prognos för helåret 2023.

1.1 KS resultatmål, sammanfattning

För målbedömning används en 6-gradig skala. Skalan bygger på tre färger med två steg inom varje färg.

Symboler för målbedömning

- 6 - Kommer att uppfyllas/Är uppfyllt
- 5 - Kommer att uppfyllas/Är uppfyllt
- 4 - Delvis uppfyllt/Svårbedömt
- 3 - Delvis uppfyllt/Svårbedömt
- 2 - Kommer ej att uppfyllas/Är ej uppfyllt
- 1 - Kommer ej att uppfyllas/Är ej uppfyllt

Bedömningen av Kommunstyrelsens 17 resultatmål per 31 augusti visar att sju mål kommer att uppfyllas (Grön). Sju av dessa mål får betyg 5 och inget får högsta värdet 6.

Tio mål bedöms vara delvis uppfyllda/ svårbedömda (Gul). Tio av dessa mål får betyg 4 och inget mål betyg 3. Noll mål, kommer inte att uppnås (Röd).

Observera att resultatmål 6. *Fler barn, unga och äldre - inklusive personer med funktionsvariation deltar i ett rikt och varierat kultur- och fritidsliv* är kopplat till två olika strategiska mål: *Att ge möjligheter till en aktiv fritid för alla åldrar* och *Att alla medborgare ska ha möjlighet att delta i rikt och aktivt kulturliv* och redovisas därmed på två ställen.

Även resultatmål 10. *Minskade utsläpp i luft och vattendrag och minskat klimatavtryck* är kopplat mot två strategiska mål: *Kommunen, medborgarna och företagen minskar tillsammans klimatutsläpp och miljöpåverkan* samt *Levande havsmiljö* och redovisas på två ställen.

Målbedömningen redovisas i sin helhet i kapitel 3.

1.1.1 Strategiska mål

Kommunfullmäktiges Strategiska mål	6-gradig bedömning	Kommunstyrelsens (KS) Resultatmål
Att ge goda förutsättningar för livslångt lärande	 4 - Delvis uppfyllt/ svårbedömt	1. Alla barn och elever vistas i en trygg och säker pedagogisk miljö
	 5 - Kommer att uppfyllas/Är uppfyllt	2. Alla förskolebarn är efter avslutad förskola väl förberedda att börja grundskola
	 5 - Kommer att uppfyllas/Är uppfyllt	3. Vuxenutbildningen bidrar till livslångt lärande och lägre arbetslöshet
	 4 - Delvis uppfyllt/ svårbedömt	4. En kunskapsskola som ger varje elev rätt stöd

Kommunfullmäktiges Strategiska mål	6-gradig bedömning	Kommunstyrelsens (KS) Resultatmål
En trygg omsorg med valmöjligheter genom livet	🟡 4 - Delvis uppfyllt/svårbedömt	5. Ökad behovstäckning inom äldreomsorgen och LSS inom lagstadgad tid
Att ge möjligheter till en aktiv fritid för alla åldrar	🟢 5 - Kommer att uppfyllas/År uppfyllt	6. Fler barn, unga och äldre - inklusive personer med funktionsvariation deltar i ett rikt och varierat kultur- och fritidsliv
Att alla medborgare ska ha möjlighet att delta i rikt och aktivt kulturliv	🟢 5 - Kommer att uppfyllas/År uppfyllt	6. Fler barn, unga och äldre - inklusive personer med funktionsvariation deltar i ett rikt och varierat kultur- och fritidsliv
Att medborgare och näringsliv ska känna ökat förtroende för kommunen	🟡 4 - Delvis uppfyllt/svårbedömt	7. Förbättrat näringslivsklimat
	🟡 4 - Delvis uppfyllt/svårbedömt	8. Kortare handläggningstider med bibehållen rättssäkerhet
Hållbar samhällsutveckling genom ökad samordning mellan infrastruktur och byggnation i hela kommunen	🟢 5 - Kommer att uppfyllas/År uppfyllt	9. Planeringsberedskap skall finnas för bostäder, verksamhetsmark och handel
Kommunen, medborgarna och företagen minskar tillsammans klimatutsläpp och miljöpåverkan	🟡 4 - Delvis uppfyllt/svårbedömt	10. Minskade utsläpp i luft och vattendrag och minskat klimatavtryck
	🟡 4 - Delvis uppfyllt/svårbedömt	11. Ökad kollektiv jobbpending
Trygg uppväxt ger ett tryggare samhälle	🟢 5 - Kommer att uppfyllas/År uppfyllt	12. Minskat utanförskap och bidragsberoende
	🟡 4 - Delvis uppfyllt/svårbedömt	13. 100% av alla ungdomar inom uppföljningsansvaret erbjuds vuxenutbildning
	🟢 5 - Kommer att uppfyllas/År uppfyllt	14. Utanförskapet minskar genom att försörjningsstödet villkoras mot individuella kontrakt med krav på arbetsmarknadsfrämjande insatser
Levande havsmiljö	🟡 4 - Delvis uppfyllt/svårbedömt	10. Minskade utsläpp i luft och vattendrag och minskat klimatavtryck
Robust och uthållig kommun med minskad miljö- och klimatbelastning	🟡 4 - Delvis uppfyllt/svårbedömt	15. Ökad robusthet i kommunala funktioner

1.1.2 Strategiska förutsättningar

Kommunfullmäktiges Strategiska förutsättningar	6-gradig bedömning	Kommunstyrelsens (KS) Resultatmål
Strategiska förutsättningar	🟡 4 - Delvis uppfyllt/svårbedömt	16. Attraktivt att vara anställd i Kungälv kommun
	🟢 5 - Kommer att uppfyllas/År uppfyllt	17. Kommunens verksamheters kvalitet och hushållning ska hävda sig väl i jämförelse med landets bästa kommuner

2 Volymer

Färgmarkeringen till volymtalen visar avvikelse mellan plan och prognostiserat utfall på helår.

Volymtalet markeras med **grönt** ● om avvikelserna är mindre än 2 procent, **gult** ◆

om avvikelserna är 2 till 5 procent. **Rött** ■ vid mer än 5 procent avvikelser.

Röd färg indikerar alltså endast avvikelserna från planen och inte nödvändigtvis att resultatet är dåligt.

2.1 Verksamhet

Enhet	Volymgrupper	Volymtal	Utfall per 31/8 2023	Plan helår 2023	Prognos helår 2023		Plan helår 2022
Bildning och lärande	Förskola och pedagogisk omsorg	Kommunal förskola, antal helårsplatser	2 211	2 183	2 195	●	2 068
		Kommunal pedagogisk omsorg, antal barn	131	150	145	◆	173
		Fristående förskola, antal barn	606	620	610	●	587
Bildning och lärande	Förskoleklass, grundskola, fritidshem och anpassad grundskola	Kommunal grundskola, årskurs F-9, antal elever	5 345	5 406	5 360	●	5 397
		Kommunal anpassad grundskola, årskurs 1-9, antal elever	59	55	59	■	48
		Kommunala fritidshem, antal elever	2 475	2 385	2 389	●	2 395
		Fristående grundskola, årskurs F-9, antal elever	712	700	700	●	687
		Fristående fritidshem, antal elever	262	250	250	●	227
Bildning och lärande	Gymnasieskola och anpassad gymnasieskola	Kommunal anpassad gymnasieskola (Trekungagymnasiet), antal elever totalt	86	85	86	●	80
		Kommunal gymnasieskola (Mimers hus), antal elever totalt	1 596	1 600	1 588	●	1 669
		Kommunal gymnasieskola i annan kommun, antal elever folkbokförda i Kungälv kommun	282	250	272	■	250
		Fristående gymnasieskola, antal	392	400	394	●	400

Enhet	Volymgrupper	Volymtal	Utfall per 31/8 2023	Plan helår 2023	Prognos helår 2023		Plan helår 2022
		elever					
Bildning och lärande	Mottagning nyanlända och ensamkommande	Antal mottagna enligt bosättningslagstiftning (vuxna/familjer)	12	27	27	●	69
		Antal nyanlända enligt lagen om eget boende (EBO vuxna/familjer)	3	15	15	●	15
		Antal barn i mängden mottagna enligt bosättningslagstiftning	3	36	10	■	30
Samhälle och utveckling	Måltidsservice	Antal serverade måltider totalt (koefficient)	1 599 754	2 612 000	2 612 000	●	2 610 000
Samhälle och utveckling	Kommunala fastigheter	Elförbrukning (MWh), egna lokaler och anläggningar	10 340	19 000	16 400	■	20 200
		Bruksarea (BRA), egna fastigheter, m2	211 961	222 000	212 000	◆	218 000
		Bruksarea (BRA) inhyrda fastigheter, m2	76 798	58 000	76 800	■	63 880
Trygghet och stöd	Barn och unga	Antal vård dagar SIS, HVB och stödboende 0-20 år	4 376	4 700	6 000	■	4 500
		Antal vård dagar familjehem 0-20 år	11 017	14 800	16 900	■	11 500
		Antal mottagna ensamkommande barn	0	5	5	●	5
Trygghet och stöd	Utförarenheten + Barn och ungdomsenheten	Intern öppenvård, biståndsbedömda insatser Utförarenheten-Barn och Ungdom	220	230	230	●	250
Trygghet och stöd	Vuxenenhet	Antal vård dagar SIS och HVB, 21- år	1 972	1 400	3 000	■	1 800
		Antal vård dagar externt boende med stöd 21- år	10 567	8 200	15 000	■	15 000
Trygghet och stöd	Bostad med särskild service enligt LSS och SoL, antal brukare	Egen bostad med särskild service (BmSS), vuxna inkl. psykiatri	145	145	145	●	145
Trygghet och stöd	Daglig verksamhet	Antal brukare daglig verksamhet	219	235	235	●	225
Trygghet och stöd	Lägenheter och platser VoÅ	Totalt antal lägenheter i särskilt boende	428	438	435	●	416
		Varav i egen regi	331	353	335	■	331

Enhet	Volymgrupper	Volymtal	Utfall per 31/8 2023	Plan helår 2023	Prognos helår 2023		Plan helår 2022
		Varav i extern regi	58	56	58	◆	55
		Varav korttidsplatser egna	19	19	24	■	19
		Varav korttidsplatser köpta	20	10	15	■	11
Trygghet och stöd	Brukare i hemtjänsten	Brukare med hemtjänst	850	1 250	1 200	◆	1 200
Trygghet och stöd	Ersatta timmar i hemtjänsten	Ersatta timmar i hemtjänsten	286 639	445 000	436 500	●	412 000

2.2 Kommentar till utfall

Sektor Bildning- och lärande

I januari öppnade en ny kommunal förskola i Tjuvkil med 72 platser fördelat på 4 avdelningar. De kommunala förskolorna har dessutom tillfälligt öppnat upp fler platser succesivt under våren för att möta behovet. I augusti utökades Diseröds förskola med 1 avdelning i befintliga lokaler, som tidigare använts till elever i grundskolan. Fridhem och Fridhemkullens förskolor har flyttat samman i nybyggda lokaler, dock med samma antal platser som tidigare. Den fristående förskolan Hättekvarn Norlandia i Kareby, som startade i augusti 2021, har tagit emot fler barn under våren än föregående år. Det har även tillkommit en nybyggd fristående förskola i Kärna, Solgläntan Norlandia, som i nuläget har ca 10-15 barn. Därmed ökar antalet barn även på fristående förskolor jämfört med tidigare år. Antalet barn i kommunal pedagogisk omsorg i form av familjedaghem fortsätter att minska jämfört med prognos och tidigare år.

Antal elever i kommunal grundskola är på något lägre nivå jämfört med föregående läsår. Det är antalet elever i förskoleklass och årskurs 4-6 som är färre än under vårterminen. Däremot är antalet elever i den anpassade grundskolan lika många och fritidshemmens antal elever följer plan. Elevavstämningen för hösten är ännu inte gjord, vilket gör att antalet elever på fristående grundskolor och fritidshem inte finns att tillgå. Prognosen baserar sig på antalet elever under våren.

Den kommunala gymnasieskolan Mimers Hus och anpassade gymnasieskolan Trekungagymnasiet har samma nivå på antal elever som föregående år och följer plan. Det är i antal fler elever folkbokförda i Kungälv som studerar på annan kommunal eller fristående gymnasieskola, dock är den procentuella andelen ca 40% liksom tidigare år. Det totala antalet elever folkbokförda i Kungälv är fler jämfört med föregående år. I gymnasieåldern sker det löpande förändringar under läsåret då eleverna gör nya val av utbildning och gymnasieskola.

Enligt kommuntal 2023 är 27 nyanlända anvisade till Kungälv. Mottagandet sträcker sig från 230301 till och med 230228. Kommunen under året tagit emot 17 individer, 5 under januari - april och 12 under maj - augusti, enligt anvisningar från Migrationsverket. Antagandet är att Kungälvs kommun kommer att ta emot de 27 som kommuntalet anger. Andelen kvot kommer att minska procentuellt då kvotmottagande till Sverige har minskat från 4000 individer 2022 till 900 individer för 2023. Kommunen har tagit emot 3 individer under tertial 2, eget Boende (EBO). Mottagandet ligger under prognos helår, Nya bosättningslagen gäller from 1/7 2022. Enligt massflyktingsdirektivet har kommunen i tagit emot 11 individer under tertial två. Under tertial 2 har kommunen tagit emot totalt 3 barn under 18 år på 2023 års

mottagande. Enligt massflyktingsdirektivet har 6 barn under 18 år tagits emot tertial 2.

Samhälle och utveckling

Antal serverade måltider totalt (koefficient) beskriver totalt antal serverade och fakturerade portioner till kunder/gäster i Kungälv kommun. Varje portion är värderad utifrån en koefficient beroende på vilken måltid det är. Koefficienten för lunch i förskola är 0,75, grundskola 1,0 gymnasiet 1,5 och äldreomsorg 1,25. Frukost och mellanmål har koefficient 0,5. Planerade volymer stämmer väl med utfall.

Elförbrukningen i kommunens lokaler och anläggningar är lägre än plan, framförallt på grund av gynnsamt väder under årets första 8 månader.

Inhyrda lokaler ökar, bland annat har Fridhems förskola som ägs av Hemsö startat under året.

Trygghet och stöd

Det har under perioden varit en tydlig nedgång gällande placeringar på SiS och HVB. Däremot har det varit ett större antal på stödboende. Från och med den 30 augusti saknas möjlighet till placering internt stödboende i Kungälv för personer 0-18. Verkställighet- och placeringsenheten har en tydlig målsättning att öka antalet vårddagar i egna familjehem (intern familjehemsvård) och minska antalet vårddagar i konsulentledd (köpt) familjehemsvård, vilket fortsatt under tertial 1 och 2 2023. Under 2023 har verksamheten rekryterat flera egna familjehem eller placerat barn i sitt nätverk i linje med Socialstyrelsens riktlinjer. Vårddyggen i egna familjehem har ökat och de externa placeringarna har minskat även under tertial 2. Det är positiva siffror när de interna placeringsdyggen ökar och de konsulentstödda minskar.

Utfall för vuxnenheten t o m T2 är 1000 dygn färre jämfört med t o m T2 2022.

Bedömningar när det gäller att bevilja behandlingshem enligt SoL är strikta och beviljas enbart utifrån de behov som framträder ur ASI Net Plan som är det bedömningsinstrument som Socialstyrelsen förespråkar i sina Nationella riktlinjer för missbruk och beroende. 433 dygn avser tvångsvård enligt LVM under T1 och T2. Motsvarande siffra 2022 var 203 dygn. När det gäller LVM är det svårt att förutse volymen, då lagstiftningen är starkt kopplad till vilka hälsoaspekter missbruket har fått. 4 LVM har varit pågående under 2023, varav 2 har avslutats under T2. Under 2022 var det 6 personer för motsvarande period. 13 personer har varit placerade på HVB t o m T2. Under 2023 var det 29 personer. Denna kraftiga minskning har även gett stort utfall när det gäller vårddyggen.

Antal personer med pågående beslut, som har varit på daglig verksamhet (DV) inklusive köpta, har under perioden påverkats av många nya beslut men även avslutade ärende, som gör att ökningen är marginellt jämfört med föregående år. Antalet köpta platser daglig verksamhet för perioden, har ökat med 2 jämfört med 2022.

Öppnandet av tillbyggnaden på Solhaga Vård- och omsorgsboende har försenats, bland annat på grund av svårigheter att rekrytera personal. Halva tillbyggnaden beräknas öppnas upp i oktober medan resterande del kan öppnas upp först som tidigast i december. På grund av denna försening blir helårsprognosen för egna permanentplatser betydligt lägre än plan. Behovet av permanentplatser med särskild inriktning yngre med demensdiagnos har ökat varför de köpta externa platserna är fler. Sedan hösten 2022 har behovet av korttidsplatser ökat. I september i år öppnas 14 nya kommunala korttidsplatser på Lasarettsgatan för att tillgodose det ökade behovet på hemmaplan. Dock kvarstår problematiken att flertalet brukare med korttidsplats väntar på en permanentplats. 80% av brukarna på korttidsenheten Lekmannagatan respektive 50% på korttidsenheten Lasarettsgatan väntar idag på en permanent plats. I och med de nya platserna på Lasarettsgatan minskar behovet av externt

köpta korttidsplatserna och beräknas minska ytterligare allt eftersom Solhagas tillbyggnad öppnas upp. Utfallet och helårsprognosen för de köpta korttidsplatserna är dock högre än plan.

850 personer har under januari-augusti haft hemtjänstinsatser i form av avlösning, ledsagning och hemtjänst, exklusive de med enbart trygghetslarm (388 personer har enbart trygghetslarm). 89 personer har haft extern utförare, drygt 10 procent. Utfallet januari-augusti 2023 är lägre än motsvarande period föregående år. Denna minskning bedöms kvarstå varför helårsprognosen för antal brukare är något lägre än plan.

Ersätta hemtjänsttimmar för perioden januari-augusti i år är 286 639 timmar. Detta är en minskning med -1,2 procent jämfört med samma period föregående år. Fram till maj i år hade timmarna ökat jämfört med 2022 men under juni-augusti har de minskat, särskilt under juli och augusti. Antalet ytterfall (brukare med beviljade insatser på 180 timmar eller mer under en månad) är i stort sett det samma som föregående år medan timmar per brukare ytterfall har minskat med -2 procent. Timmarna avseende dubbelgång har minskat i augusti månad, flera brukare med tyngre insatser har avlidit eller flyttat till korttids- eller permanentboende.

3 Uppföljning av KS Resultatmål

Läsanvisning till målbedömningen av KS resultatmål

Bedömning av målet görs enligt de fyra rubriker som finns i kommentarsfältet.

- *Beskrivning och jämförelse av resultaten* (Vilka resultat ser du? Hur ser de ut över tid? Hur står sig resultaten i jämförelse med andra kommuner?)
- *Bedömning av resultaten* (Är resultaten bra eller dåliga?)
- *Förklaring och analys* (Varför ser resultaten ut som de gör?)
- *Så här går vi vidare* (Vilka åtgärder kommer att genomföras för att förbättra resultatet?)

Målets bedömning enligt den 6-gradiga skalan.

Utgångspunkt för bedömningen är de **resultat** som framkommer i indikatorer, aktiviteter och underliggande mål. Saknas relevanta indikatorer ska fokus vara på resultat som bidrar positivt eller negativt till måloppfyllelsen.

Symboler för målbedömning

- 6 - Kommer att uppfyllas/Är uppfyllt
- 5 - Kommer att uppfyllas/Är uppfyllt
- 4 - Delvis uppfyllt/Svårbedömt
- 3 - Delvis uppfyllt/Svårbedömt
- 2 - Kommer ej att uppfyllas/Är ej uppfyllt
- 1 - Kommer ej att uppfyllas/Är ej uppfyllt

Färgmarkering av indikatorer

Indikatorernas färgmarkering visar hur stor avvikelser är från ett givet målvärde. I normalfallet visar indikator:

- **grönt** om utfallet är lika med eller bättre än målvärdet.
- **Gult** om utfallet är mindre än 15 procent från målvärdet
- **rött** om avvikelser är mer än 15 procent från målvärdet

Några få indikatorer kan ha andra inställningar exempelvis intervall eller om ett utfall över målvärdet inte kan anses vara positivt.

3.1 Verksamhetsmål

3.1.1 1. Alla barn och elever vistas i en trygg och säker pedagogisk miljö

Förvaltningens tolkning

Genom skolans värdegrundsarbete, systematiskt arbete med lokaler och arbetsmiljö tar vi ett helhetsansvar för varje individ. Det främjande och förebyggande arbetet ska syfta till att förankra respekten för alla människors lika värde samt att bidra till en skolmiljö där alla barn och elever känner sig trygga och utvecklas

6-gradig bedömning

👉 4 - Delvis uppfyllt/ svårbedömt

Beskrivning och jämförelse av resultaten

Målet om att barn och elever ska få vistas i en trygg och säker pedagogisk miljö fokuserar på tryggheten och säkerheten i skolan. Det är förutsättningar för en god pedagogisk miljö som också ger studiero.

Vårdnadshavarenkäten för förskolan visar som tidigare år att barnen är trygga i förskolan och pedagogisk omsorg. Kungälv's kommun ligger över GR:s genomsnitt på de flesta frågor i vårdnadshavarenkäten. Personalens självskattning i förskolan pekar också i en positiv riktning när det gäller trygghet.

Skolinspektionens och Göteborgsregionens elevenkäter mäter elevernas upplevelser av trygghet i skolan. I år genomfördes enkäten av Göteborgsregionen. I resultatet för 2023 har skolorna minskat något i resultatet kring trygghet sedan föregående år. Det rör sig dock inte om några stora skillnader. Även resultatet för riket och GR:s genomsnitt har generellt minskat något sedan föregående år.

Samtliga skolor har aktualiserat och vidareutvecklat hot och våldsplaner utifrån de riskbedömningar och kartläggningar som gjorts under våren 2023.

Under 2023 har NPF-säkring (Neuropsykiatriska funktionsnedsättningar) av skollokaler inletts. Det innebär att förbättra miljön, exempelvis ljudnivå och lugnande färgsättning, för att anpassa miljöer för unga med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar.

Installation av passagesystem för att inte obehöriga ska kunna komma in i skolorna är genomförd på Mimers hus och planeras på flera skolor för att öka säkerheten.

Ombyggnadsprojekt pågår på Munkegårde-, Diseröd-, och Ytterbyskolan där stort fokus läggs på att de nya miljöerna ska hålla en god trygghetsstandard.

Indikatorn Andel godkända kvalitetskontroller av städning på skolor och förskolor kommer att rapporteras i tertial 3 då samtliga kontroller är genomförda.

Organiserade rastaktiviteter genomförs i F-6-skolor. Anpassade och pedagogiska luncher genomförs i årskurs F-9.

Bedömning av resultaten

Bedömningen är att målet är delvis uppnått.

Förklaring och analys

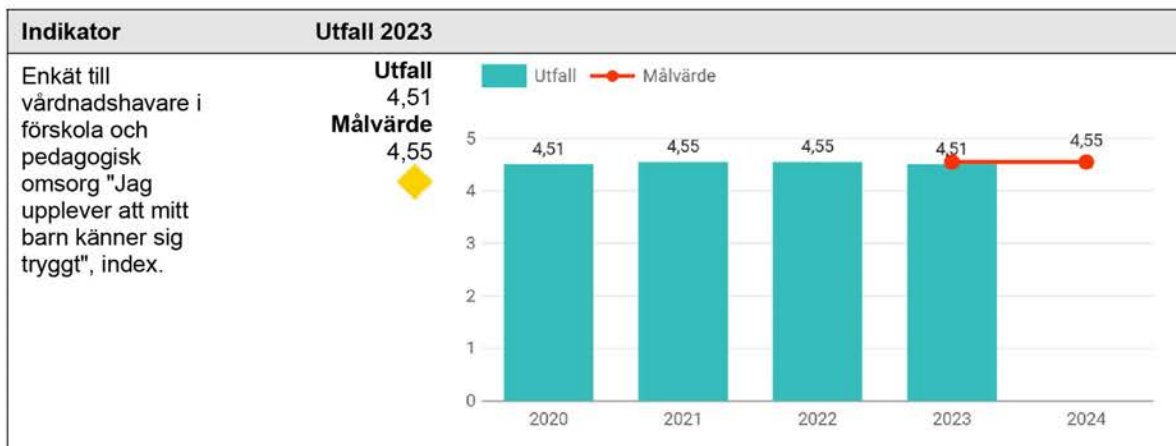
För att skapa trygghet och säkerhet - och därmed studiero - är ett antal faktorer avgörande. På varje skola och förskola behöver det finnas ett välfungerande värdegrundsarbete där man arbetar främjande och förebyggande med normer och värden. På så sätt kan man skapa en bra miljö och ett bra bemötande elever och personal emellan. Undervisningen behöver också hålla hög kvalitet, vara strukturerad, relationsskapande och meningsfull. Ledning och stimulans, extra anpassningar och särskilt stöd är också betydelsefullt för att fånga upp alla elever. Slutligen finns det bestämmelser om trygghet och studiero i skollagen som ska följas, bland annat om arbetsmiljö, lärares befogenheter och disciplinära åtgärder.

Kungälv kommun har ett välfungerande systematiskt kvalitetsarbete för att följa upp och utvärdera dessa skollags- och läroplansområden, men det finns fortfarande utvecklingsområden. Ett sådant är att tydligare förankra skollagens bestämmelser om trygghet och studiero hos personalen. Under det kommande året kommer personalen att få ett förtydligande av åtgärdstrappan samt vilka konsekvenser som finns när elever bryter mot skolans värdegrund och ordningsregler. Ett annat utvecklingsområde är att stärka undervisningens kvalitet med fokus på lärarens pedagogiska roll och rektors pedagogiska ledarskap. När elevernas kunskapsutveckling står i centrum i klassrummet stärks också tryggheten och studieron.

Så här går vi vidare

- Fortsatt implementering av DF Respons som är ett IT-stödet för att anmäla, utreda och följa upp kränkande behandling.
- Fortsatt utbildning i systematiskt brandskyddsarbete.
- Riskbedömningar tas fram för grupprum som används för elever i behov av särskilt stöd för årskurs 7-9.
- Utveckling av samarbetet mellan elevhälsan och arbetslagen för trygghet och studiero i gymnasieskolan. Elevhälsan kommer att ha en stödjande roll men också samverka kring enskilda elever.
- Förankring av åtgärdstrappan och konsekvenser för elever som bryter mot värdegrund och ordningsregler.
- Fortsatt arbete med säkerhet genom översyn av funktionsprogram som beskriver vilka funktioner som behövs i skolan. Prioriterade områden är säkerhet med ökat skalskydd samt översyn av utrymmen för ökad överblick av elever.
- NPF-säkring av skolorna är prioriterat. Inventering planeras vara klar till årsskiftet 2023. Åtgärder genomförs successivt utanför ordinarie skoltid och kommer att pågå även 2024
- Under 2024 fortsätter arbetet med installation av passagesystem. Först i tur står Ytterbyskolan och Diseröds skola.

3.1.2 2. Alla förskolebarn är efter avslutad förskola väl förberedda att börja grundskola

Förvaltningens tolkning

Utbildningen i förskolan ska bidra till att barnet utvecklar en förståelse för sig själv och sin omvärld. Utforskande, nyfikenhet och lust att leka och lära ska vara grunden för utbildning. Den ska präglas av att omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet.

Enligt läroplanen ska förskolan ge varje barn förutsättningar att utveckla

- självständighet och tillit till sin egen förmåga
- förmåga att fungera enskilt och i grupp, samarbeta, hantera konflikter och förstå rättigheter och skyldigheter samt att ta ansvar för gemensamma regler
- förmåga att lyssna på och reflektera över andras uppfattningar samt att reflektera och ge uttryck för egna uppfattningar.

6-gradig bedömning

🟩 5 - Kommer att uppfyllas/Är uppfyllt

Beskrivning och jämförelse av resultaten

Resultaten i vårdnadshavarenkäten är liksom föregående år goda och ligger över genomsnittet i GR för de flesta frågor i enkäten. De frågor från vårdnadshavarenkäten som är indikatorer ligger generellt under, men i närheten av, målvärdena.

Kungälvskommuns förskola har en hög andel utbildad personal vilket ger goda förutsättningar för att bedriva utbildning och undervisning inom läroplanens områden. År 2022 hade kommunen 55 procent legitimerade förskollärare jämfört med 44 procent för riket.

Andel barn i Kungälvskommun mellan 1 och 5 år som är inskrivna i förskola har ökat något sedan föregående år och är den högsta nivån för Kungälvskommun sedan Skolverkets mätningar startade 1998. Andelen ligger fortfarande något under målvärdet och resultatet för riket.

Bedömning av resultaten

Bedömningen är att målet kommer att nås. Indikatorerna ligger generellt sett under målvärdena, men resultatet i vårdnadshavarenkäten ligger högre än GR:s genomsnitt för de flesta frågor. Resultatet för heltidstjänster i förskolan med förskollärläroplanlegitimation ligger

tydligt över riket. Det systematiska kvalitetsarbetet för förskolan har visat att förskolan i Kungälv kommun håller hög kvalitet, något som har redovisats i huvudmannens rapport till kommunstyrelse och utskott.

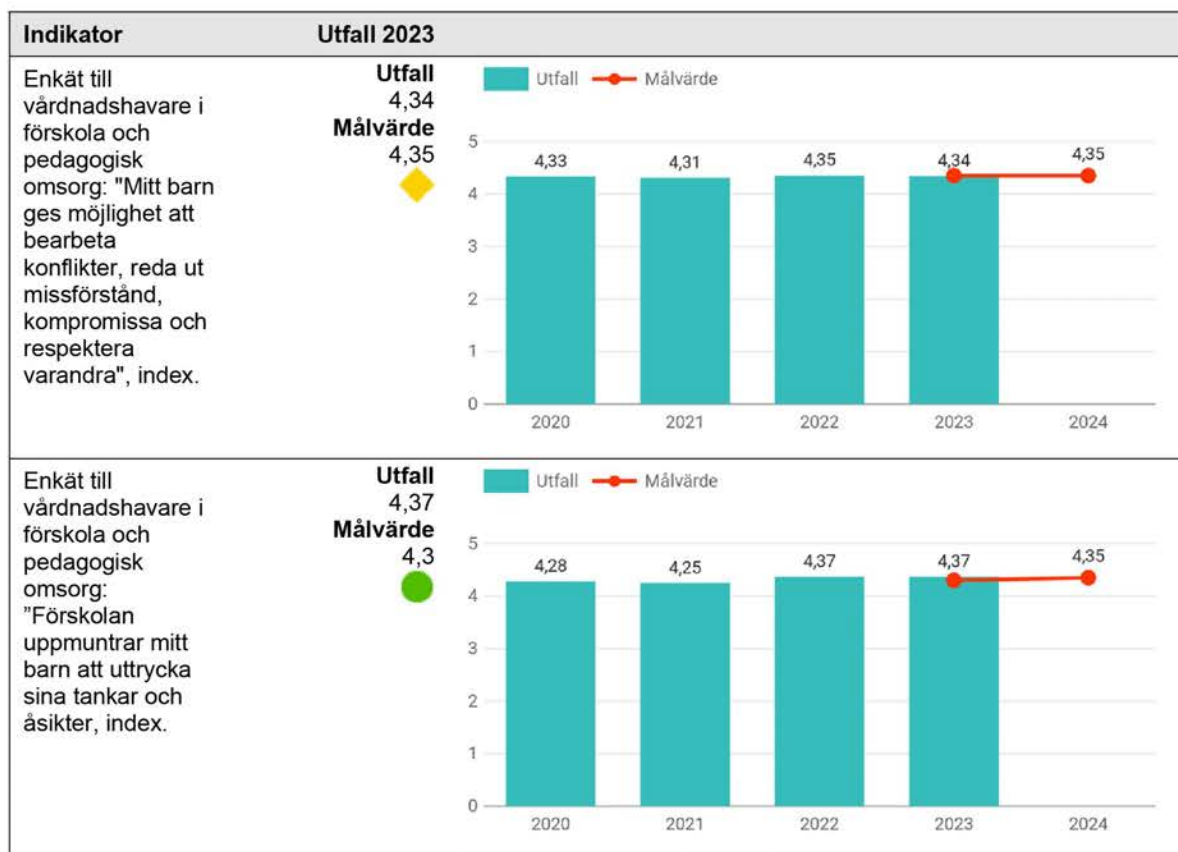
Förklaring och analys

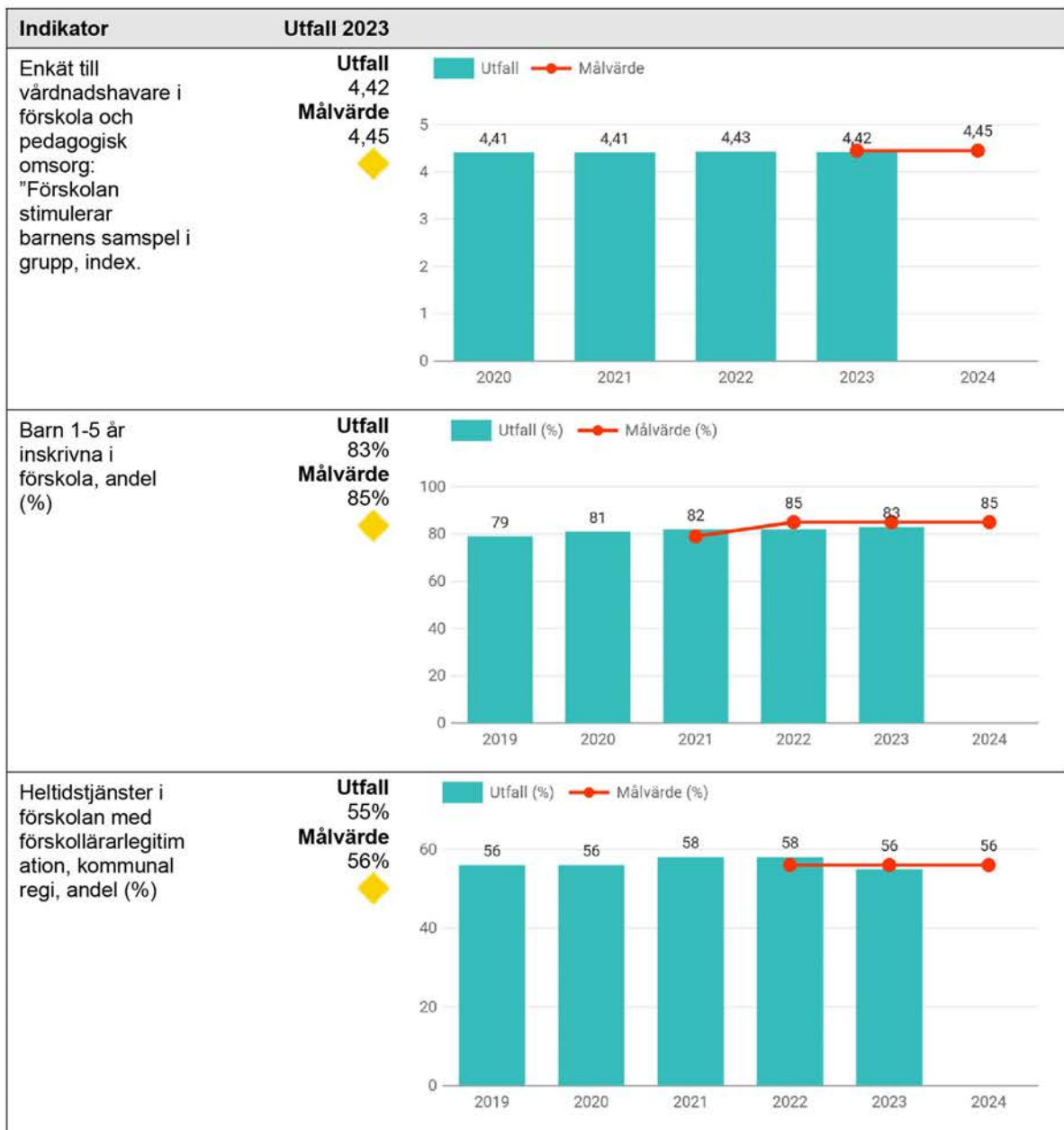
Förskolan i Kungälv fungerar väl. Verksamheten är tydligt utformad utifrån läroplanens mål, vilket bidrar till att skapa en förskola med god kvalitet som gör barnen väl förberedda inför förskoleklass och grundskola.

Kunskapsmålen blir en allt större del av förskolans innehåll. Samtliga förskolor arbetar aktivt med barns inflytande och delaktighet och barnen får goda möjligheter att träna på att fungera enskilt och i grupp. Pedagogiska planeringar och utformning av lärmiljöer utgår från barns behov och intressen. Arbetslagen planerar för att det ska finnas en balans mellan styrda och egenvalda aktiviteter för barnen.

Så här går vi vidare

- Ett stödmaterial för tidiga insatser har tagits fram och implementerats. Tillsammans med handledning av specialpedagog eller logoped ska stödmaterialiet ge personalen de verktyg de behöver för att stödja barnen och identifiera behov av tidiga insatser.
- Gemensamma strukturer och rutiner har successivt stärkts och kommer att öka likvärdigheten mellan förskolorna.
- Det kommande året fortsätter förskolorna att informera vårdnadshavarna om deras verksamheter i syfte att skapa större insyn och delaktighet.

3.1.3 3. Vuxenutbildningen bidrar till livslångt lärande och lägre arbetslöshet

Förvaltningens tolkning

Genom att erbjuda vuxenutbildning på grundläggande och gymnasial nivå samt sfi till alla som är i behov av det bidrar vuxenutbildningen till fler i arbete och fortsatta studier. Yrkesutbildning är en särskilt viktig del av detta. Målet omfattar samverkan för att identifiera och stödja personer som står långt från arbetsmarknaden.

6-gradig bedömning

 5 - Kommer att uppfyllas/Är uppfyllt

Beskrivning och jämförelse av resultaten

I relation till målformuleringen så är vuxenutbildning en värdefull resurs för att stödja arbetslösa och hjälpa dem att öka sina chanser att hitta arbete. Det är en investering i människors kompetens och framtid, samtidigt som det bidrar till ekonomisk tillväxt och social stabilitet.

Sektorn har identifierat behovet av att kunna erbjuda mer stöttning till eleverna på vuxenutbildningen inom flera olika områden. Vägledningen på vuxenutbildningen har utökats och fokus under året är att hitta fler samarbetsstrukturer mellan lärare, administrativ personal samt vägledare. Ansökningsprocessen till distansstudier är ett fortsatt fokusområde. Från och med augusti 2023 erbjuder vuxenutbildningen en ny flexibel studieform i egen regi. Detta innebär också att arbetet med att vägleda till den bästa studieformen för varje elev behöver förändras jämfört med föregående år. Denna studieform erbjuds på alla nivåer inom vuxenutbildningen, men ännu ej inom alla kurser.

Resultaten för yrkesutbildning på vuxenutbildningen är jämförbara med tidigare år. Detta gäller såväl reguljär yrkesutbildning som lärlingsutbildning.

Livslångt lärande

I en tid när arbetslivet och yrkena förändras kontinuerligt blir livslångt lärande allt viktigare. Vuxenutbildning uppmuntrar en kultur av kontinuerligt kunskapsförvärv och kompetensutveckling, vilket kan öka arbetskraftens flexibilitet och anpassningsförmåga. Under våren påbörjades dialog med sektor Trygghet och stöd om en uppdragsutbildning. Utbildningen är en yrkesvalidering för stödassistenter och startade i augusti 2023.

För reguljär yrkesvux i egen regi sattes åtgärder in under 2022 gällande både tidiga insatser av individuellt stöd samt stöd på gruppnivå, bland annat inom skrivande på svenska/svenska som andraspråk. Under 2023 införs en särskild introduktionsvecka, ny struktur för yrkesvalidering på vuxenutbildningen samt ökning av stöd genom tillgång till speciallärare. För lärlingsvux, som sker tillsammans med Mimers Hus gymnasium, testas en förberedande kurs inom industriteknik. Syftet är att matcha sökande med yrke och minska avbrotten tidigt i utbildningen.

Bedömning av resultatet

Bedömningen är att målet kommer att nås.

Förklaring och analys

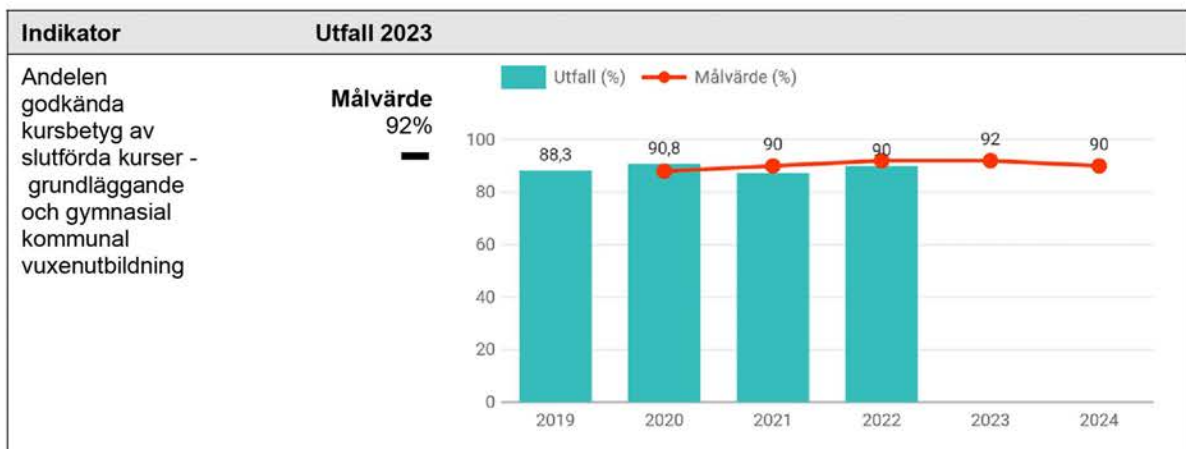
Vuxenutbildningen har gjort en stor omställning av undervisningen för att få den mer flexibel och individuellt anpassad. Kungälv's kommun har ihop med Stenungsunds kommun och Ale kommun inlett ett samarbete runt hybridkurser. Hybridkurser innebär att undervisningen bedrivs i ett klassrum i en kommun, samtidigt som elever från andra kommuner deltar via video på plats hos vuxenutbildningen i deras egna kommuner.

Samarbetet med övriga enheter inom Kompetenscentrum har resulterat i ett bättre och mer individanpassat kursutbud riktat mot eleverna inom SFI. För elever med utbildningsplikt inom etableringsprogrammet finns nu en bredd av orienteringskurser som även är öppet för övriga elever inom SFI. Utöver detta har också två nya jobbspår tagits fram med inriktning mot yrkesområdena måltidsservice och detaljhandel.

Kompetenscentrum möjliggör nya arbetsformer för att identifiera målgruppens behov och utforma insatser för varje individ. Förra årets resultat visar redan på vinster av samarbetet mellan vuxenutbildning, arbetsmarknad och integration. Genom att erbjuda ett brett utbud av yrkesutbildningar bidrar vuxenutbildningen till en lägre arbetslöshet. Fortsatt samarbete inom Göteborgsregionen (GR) och mellan sektorerna Bildning och lärande och Trygghet och stöd är viktigt för att säkerställa bredden i utbudet utifrån rådande utmaningar med kompetensförsörjningen.

Så här går vi vidare

- Fortsätta utveckla Kompetenscentrums arbets sätt för att möta målgruppens behov av utbildning, bland annat genom att knyta Kompetenscentrum och Mimers hus gymnasium närmare varandra. Under våren 2023 samkördes en gemensam förberedande lärling under namnet "prova på industri". Resultatet av det har blivit att fler individer har sökt sig till yrkesutbildning inom industri, via GR som är en reguljär utbildning.
- Tillsammans med sektor Trygghet och stöd fortsätta utveckla yrkesvalidering och kompetensutveckling av medarbetare inom vård- och omsorgsverksamheten och funktionsstöd.

3.1.4 4. En kunskapsskola som ger varje elev rätt stöd

Förvaltningens tolkning

I en kunskapsskola som utbildar för livet, ska varje barn och elev ha rätt resurs vid rätt tillfälle. För att klara detta behövs tydligt ledarskap, välutbildade pedagoger, flexibla grupp- och klassindelningar, en möjlighet till en andra chans som lov- och sommarskola, tillräckligt med stödpersonal och en utvecklad modern elevhälsa. Uppdragsgivaren vill också se fler möjligheter att läsa efter skoldagens slut, en andra chans i ett annat sammanhang.

6-gradig bedömning

 4 - Delvis uppfyllt/ svårbedömt

Beskrivning och jämförelse av resultaten

Kungälv kommunens betygsresultat är grunden för att följa upp en kunskapsskola där alla får rätt stöd. Indikatorerna för målet består också av betygsresultat. De betygsresultat som finns tillgängliga är de preliminära betygsresultaten för vårterminen 2023 som tagits fram ur kommunens eget statistiksystem. Dessa redovisas i T2. I T3 redovisas definitiva betygsresultat från SCB/Skolverket. Vissa av Kungälv kommunens resultat kan då komma att justeras något uppåt eller nedåt. I T3 redovisas även jämförelser med riket och liknande kommuner.

I årskurs 9 ökade andelen elever med godkända betyg, medan det genomsnittliga meritvärdet och andelen elever behöriga till yrkesprogram minskade. I årskurs 6 minskade både andelen elever med godkänt betyg i samtliga ämnen och den genomsnittliga betygspoängen. I gymnasieskolan minskade andelen elever med gymnasieexamen, medan den genomsnittliga

betygspoängen för elever med gymnasieexamen är den samma som förra läsåret.

Om man ser till betygsresultaten för årskurs 6 och 9 för förra läsåret så låg de tydligt över riket och även över liknande kommuner enligt Kolada. I flera fall hade Kungälvs kommuns högst betygsresultat av samtliga jämförbara kommuner. Trots förbättrade betygsresultat låg gymnasieskolan under riket förra året. Jämförelser med liknande kommuner för gymnasieskolan är dock svåra att göra, eftersom cirka 40 procent av eleverna på Mimers hus kommer från andra kommuner än Kungälv.

Lov- och sommarskola erbjuds i både grundskolan och gymnasieskolan. I grundskolan är lovskola obligatoriskt att erbjuda för elever i årskurs 8 och 9 som riskerar att inte nå målen. Lovskola har genomförts på alla tre högstadieskolor under vinterlovet, påsklovet och sommarlovet. Mimers hus gymnasium har genomfört lovskola under påsklovet och även erbjudit sommarskola.

Kungälvs kommun har välutbildade lärare. I grundskolan är 75 procent av alla lärare legitimerade mot 71 procent för riket. I gymnasieskolan har 91 procent av lärarna legitimation mot 83 procent för riket. Andelen behöriga lärare är också högre än liknande kommuner för både grundskolan och gymnasieskolan samt högre än genomsnittet för Västra Götaland.

Elevhälsan har förstärkts i Kungälvs kommun. Elevhälsoteamen ute på skolorna är fullt bemannade med samtliga professioner inom elevhälsan och samverkar med lärare och rektorer runt enskilda elever med stödbehov. Stödenheten erbjuder kompetensutveckling om neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, tydliggörande pedagogik och psykisk ohälsa. Man tillhandahåller också kompensatoriska och digitala hjälpmedel.

En kunskapsskola förutsätter ett tydligt ledarskap. Rektorerna har mandat utifrån skollagens bestämmelser. Rektorerna får också kontinuerligt stöd genom Ledarforum, rektorsprogrammet för nya rektorer samt regelbundna möten i rektorsgrupperna, inklusive kompetensutveckling. I uppföljningsrapporter och vertikala dialoger följs också skolans resultat upp.

Bedömning av resultatet

Bedömningen är att målet delvis kommer att uppnås. Förra årets kunskapsresultat är goda, men utvecklingsområden finns kring ledning och stimulans, extra anpassningar och särskilt stöd. En ny bedömning görs i T3 utifrån detta års betygsresultat.

Förklaring och analys

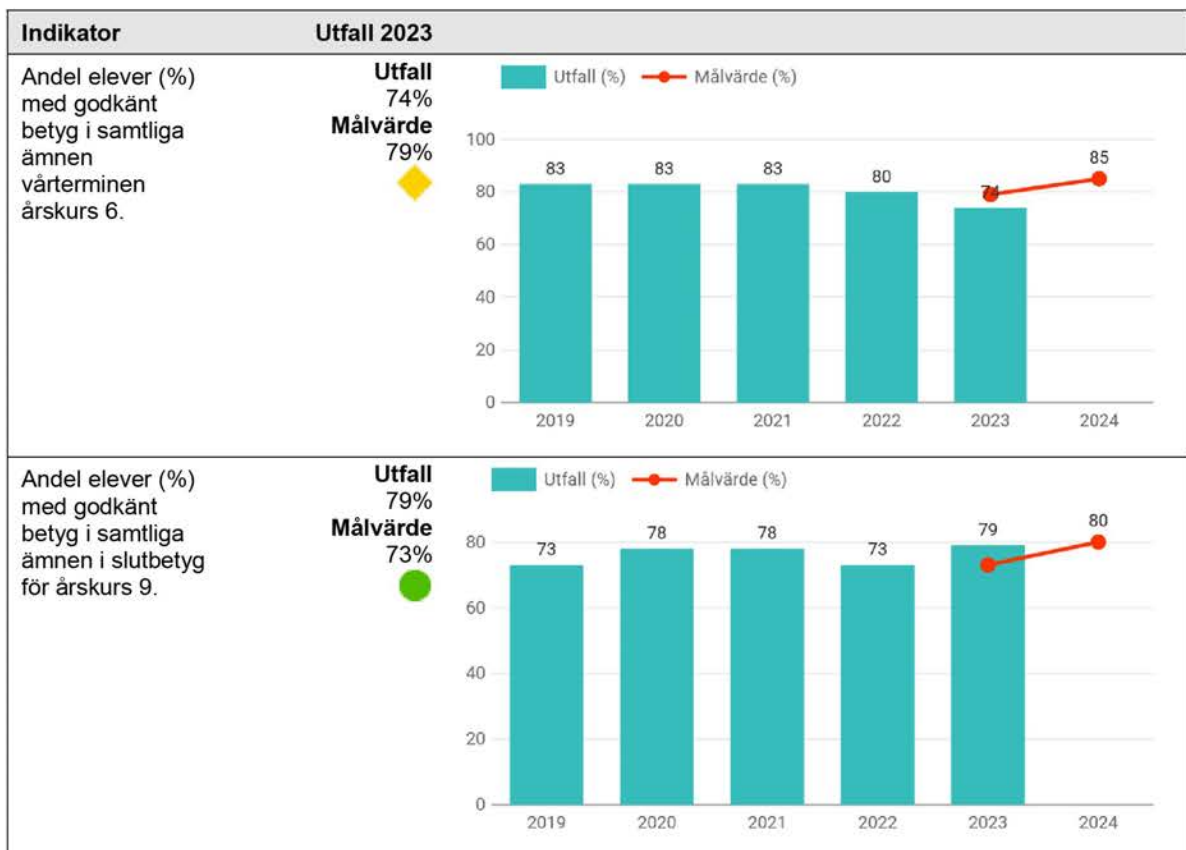
En kunskapsskola där alla ges rätt stöd förutsätter att undervisningens kvalitet är god och att lärarna får ett aktivt stöd genom rektorernas pedagogiska ledarskap. Även skolornas systematiska kvalitetsarbete är en viktig faktor för att förbättra måluppfyllelsen och kunskapsresultaten.

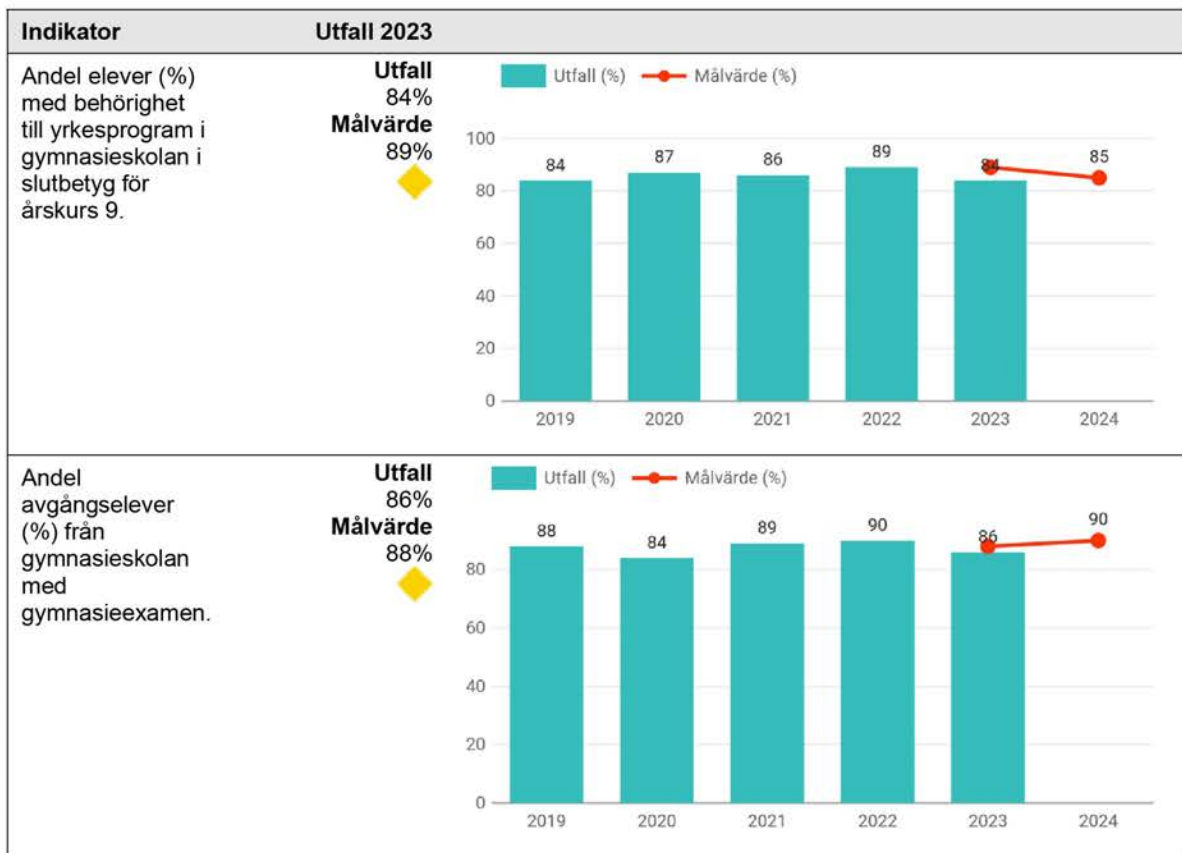
Ledning och stimulans, extra anpassningar, särskilt stöd och tidiga insatser är en av skolans viktigaste framgångsfaktorer. Alla skolor behöver fortsatt arbeta med att ge ledning och stimulans och extra anpassning i klassrummet, så att man kan förebygga att eleverna inte ska behöva särskilt stöd och åtgärdsprogram.

Elevhälsan i Kungälvs kommun kan utvecklas ytterligare. Inom både grundskolan och gymnasieskolan behöver mer göras för att elevhälsan i högre grad ska arbeta förebyggande och främjande istället för åtgärdande. Fler insatser behöver ges på organisations- och gruppnivå snarare än på individnivå.

Så här går vi vidare

- NPF-säkring (Neuropsykiatriska funktionsnedsättningar) av skola och förskola pågår. Stödenheten erbjuder kompetensutveckling till skolorna och specialpedagogiska nätverket uppmärksammar frågorna.
- NPF-säkring kommer även att omhändertas i de kommande stora ombyggnationerna och renoveringarna som pågår eller startar inom kort på ett antal skolor. Övriga skollokaler kommer att inventeras med målet att en del av lokalanpassningsbudgeten årligen ska avsättas för att NPF-säkra lokaler.
- Under året bedrivs ett utvecklingsarbete om undervisningens kvalitet och pedagogiskt ledarskap. Workshops har genomförts för samtliga rektorer och i höst genomförs fler insatser. Det systematiska kvalitetsarbetet kommer också tydligare att följa upp undervisningens kvalitet och pedagogiskt ledarskap.
- I Kungälv finns en särskild undervisningsgrupp för årskurs 6-9. Verksamheten kommer att utvärderas under innevarande läsår.

3.1.5 5. Ökad behovstäckning inom äldreomsorgen och LSS inom lagstadgad tid

Förvaltningens tolkning

Skapa kostnadseffektiva förutsättningar för olika former av boenden och utveckla den långsiktiga planeringen så att efterfrågan och behov matchas i enlighet med lagen

6-gradig bedömning

4 - Delvis uppfyllt/ svårbedömt

Beskrivning och jämförelse av resultaten

Äldreomsorg

Indikatorn väntetid i antal dagar från ansökningsdatum till första erbjudet inflyttningsdatum till särskilt boende för äldre har ökat sedan förgående mätperiod och ligger i jämförelse med riket något över snittet.

Inom äldreomsorgen ökar behovet av demensomsorg då flertalet av dem som väntar på en plats har någon form av demensdiagnos. Utökningen av 21 platser Solhaga äldreboende är nu klar och verksamheten planerar för inflyttning under september och oktober månad. Utökningen av dessa platser kommer sammantaget göra att behovet av vård och omsorgsplatser bättre kan tillgodoses.

Vidare har detaljplanen för vård- och omsorgsboende i Änggårde vunnit laga kraft, samt att entreprenör för byggandet är klart. Det betyder att projektet håller tidplan och boendet om 90

platser kommer vara inflyttningsklart under 2025.

För att kunna verkställa ökat behov av korttidsplatser i Kungälv har 14 platser i egen regi öppnat under augusti. Kommunen hyr lokaler i Kungälvs sjukhus.

LSS

Indikatorn väntetid i antal dagar från beslut till första erbjudna inflyttningsdatum avseende boende enligt LSS § 9.9, har minskat väsentligt jämfört med föregående mätperiod, men ligger i jämförelse med riket fortfarande över snittet.

Bedömning av resultaten

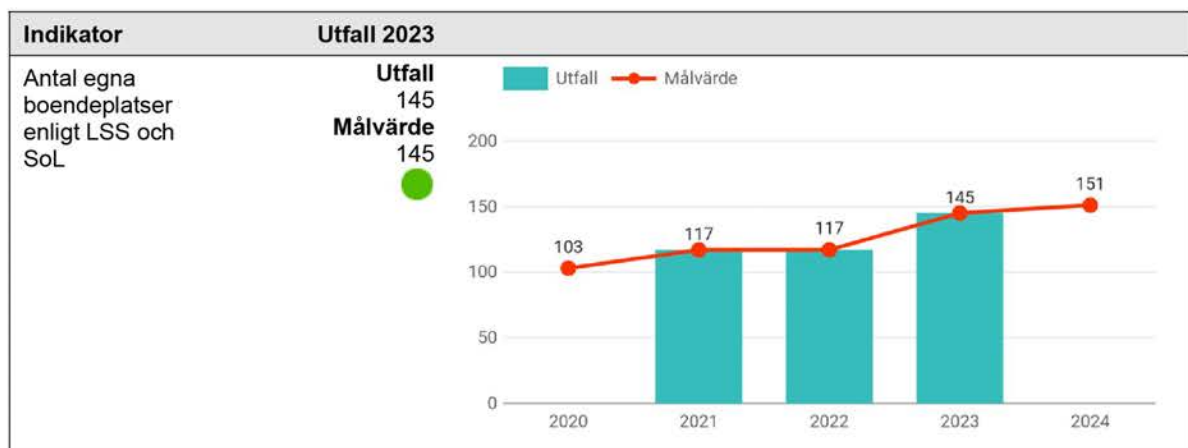
Bedömningen är att målet är delvis uppfyllt/svärbedömt så här långt under året.

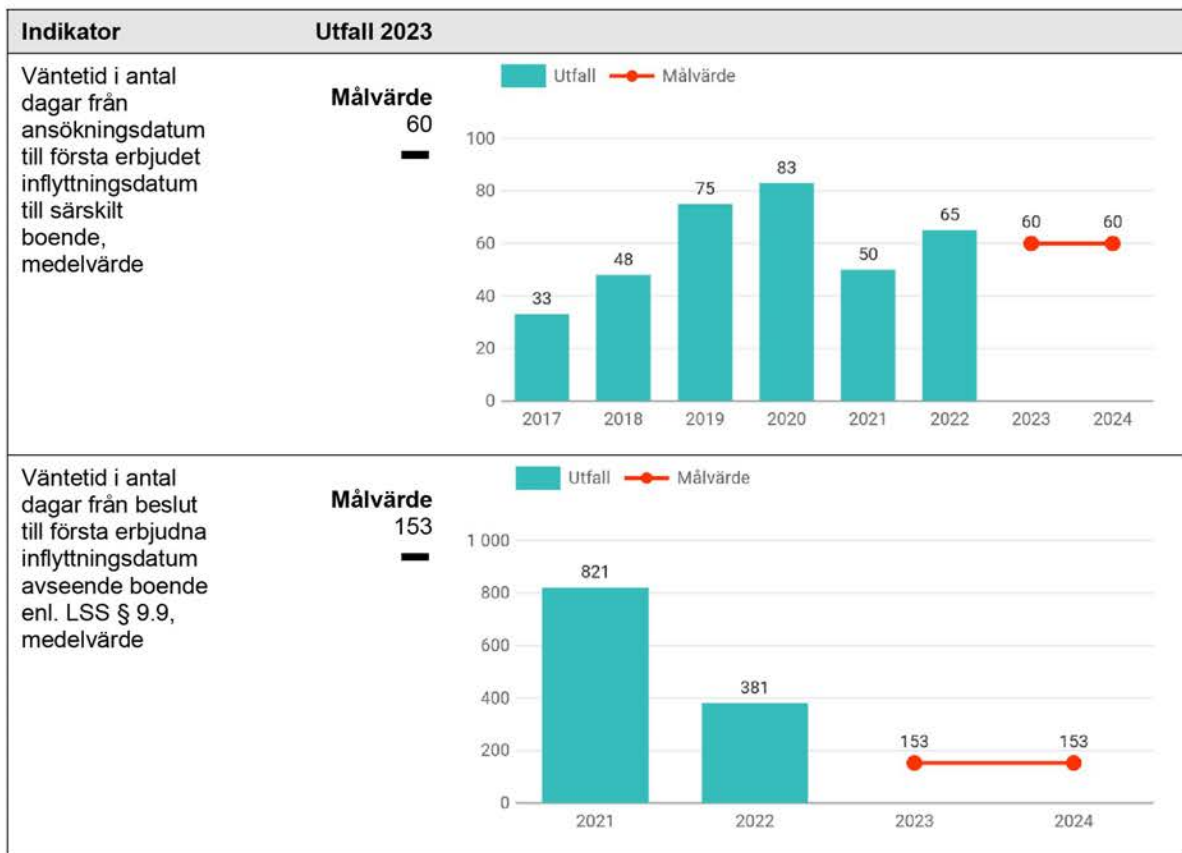
Förklaring och analys

Väntetider för boende minskar men är ännu inte i önskvärd nivå. Planerad utbyggnation av bostäder pågår enligt Lokalförsörjningsplanen. Inom ramen för det befintliga beståndet av platser ser verksamheten behov av att utveckla och förbättra arbetssätt för att effektivisera beläggningsgraden på kommunens äldreomsorgsplatser.

Så här går vi vidare

- Årlig revidering av lokalförsörjningsplanen med behovsbeskrivningar för utbyggnation av bostäder.
- Under 2024 kommer ett gruppboende i Nordtag stå färdigt. Enligt plan kommer även servicebostad om 10 platser byggas ut 2025.
- 2025 planeras ett nytt äldreboende i Ängegärde med cirka 90 platser vara klar för inflyttning. Vilket motsvarar en utökning om 47 platser totalt på grund av en avveckling av Båtsmansgårde.
- Översyn av effektivare in och utflyttningsprocesser inom särskilda boenden genom välfärdsteknik och e-tjänster samt tilläggsavtal i hyreskontrakten med erbjudande av servicetjänster vid utflytt.
- Prognosarbetet kommer att utvecklas för särskilt boende (SÄBO) samt bostad med särskild service för personer med funktionshinder (BmSS) med stöd av SKR:s stödmaterial under 2024.
- Nya arbetssätt utformas i form av Verkställighet och placeringsenheten för samordning av placeringar inom vård och omsorg i egen regi och vid behov externa köp av platser.

3.1.6 6. Fler barn, unga och äldre - inklusive personer med funktionsvariation deltar i ett rikt och varierat kultur- och fritidsliv

Förvaltningens tolkning

Öka tillgängligheten till kommunens kultur- och fritidsutbud för kommuninvånare och brukare i samverkan med civilsamhällets aktörer. Målet omfattar såväl barn, unga, äldre och riktar särskilt fokus på personer med funktionsvariation.

6-gradig bedömning

5 - Kommer att uppfyllas/Är uppfyllt

Beskrivning och jämförelse av resultaten

Fritid

- Antalet deltagartillfällen inom LOK-stödet (lokalt aktivitetsstöd) ökar och är tillbaka till tidigare höga nivåer.
- Antalet deltagande barn i idrottsskolan läsåret 2022/2023 har ökat, både för årskurs 2 och 3 jämfört med 2021/2022.
- Tillgänglighetsinsatser har genomförts på ett flertal bad- och fritidsplatser.
- Kungälv's orienteringsklubb har genomfört friluftaktiviteten Hittaut.nu med stöd av medel från kommunen.

Kultur

- Kulturskola, bibliotek och allmänskultur har åter full verksamhet efter pandemin, och kulturverksamheten har ett varierat urval av aktiviteter för olika åldrar och målgrupper.
- Kulturskolan använder nu den digitala plattformen StudyAlong. Detta har medfört att inga formella köer kvarstår, med undantag för piano där tidigare kösystem kvarstår under ett läsår till.
- För kulturskolan finns anpassad kulturskola med grupperna Phunk för barn och ungdomar med funktionsvariation.
- Biblioteksverksamheten är välbesökt, och utlånen ligger över målvärdet med nivåer tydligt tillbaka på de som gällde före pandemin.
- Närbiblioteken för barn och vuxna har egna program och från och med 2023 är en summa öronmärkt för arrangemang på närbiblioteken.
- I samband med skolstart påbörjar kulturgarantins genomförandefas, och via kommunens ombud når kulturgarantin alla barn och unga som går i skola i Kungälv.

Äldre

- I kommunen finns två sociala mötesplatser, där seniorer umgås och deltar i olika aktiviteter, och deltagande har varit högt. I samverkan med frivilliga och seniorföreningar sker fortsatt utveckling kring innehåll och upplägg.
- Statsbidrag fördelas till seniorföreningar och frivilligföreningar för att säkerställa god vård och omsorg av personer med demenssjukdom samt motverka ensamhet bland äldre.
- Seniorföreningar och frivilligföreningar har stöttats i att söka nya medel från Socialstyrelsen.
- Seniordagen den 10 maj har genomförts i samverkan med civilsamhället och föreningslivet.

Funktionsvariation

- “Följ med kortet” har implementerats, vilket innebär att personer med funktionsnedsättning som har ett “Följ med kort” får ta med en vän gratis till verksamheter eller arrangemang.
- Genomfört Funkisfestivalen.
- Genomfört Kottenloppet, ett motionslopp vid Fontin
- I samverkan med föreningslivet som visade upp sin verksamhet gavs möjligheten att testa på olika idrotter under juni månad. Detta för att öka delaktigheten inom målgruppen.
- Kontinuerligt arbete med enkelt avhjälpna hinder och åtgärder för att öka tillgängligheten i lokaler, anläggningar och gatumiljöer.
- Badplatsen Rökan har fått en bred plattform med en bred stege för att förbättra den fysiska tillgängligheten för de som behöver lite anpassningar och stöd men som fortfarande kan ta sig i och ur vattnet för egen maskin
- Sundhammars badplats har fått en ny ramp
- En tillgänglighetsanpassad grind in till den nya konstgräsplanen på Yttern är på plats.

Bedömning av resultaten

Majoriteten av indikatorerna visar positiva resultat, och den kollektiva bedömningen är att målet kommer att uppfyllas under året.

Förklaring och analys

Ett ökat deltagande i såväl idrotts- och fritidsverksamheten som i kulturverksamheten och en tillbakagång till ett normalläge efter pandemin kan noteras.

Idrottshallarna och ishallen utnyttjas till maxkapacitet.

Dagläger fortsätter som vanligt under lov och erbjudande av kort-kurser.

Kommunen satsar särskilt på aktiviteter för äldre och funktionsvarierade, i samband med en allt större efterfrågan

Olika typer av tillgänglighetsinsatser har genomförts. Den fysiska tillgängligheten till anläggningar och lokaler förbättras successivt. Kulturskolans digitala plattform har ökat tillgängligheten genom att göra lediga platser mer överskådliga. Anordnandet av publika arrangemang med fri eller billig entré ökar tillgängligheten och möjliggör för kommunen att behålla sin publik samt nå ut till fler.

Så här går vi vidare

- LUPP-undersökningen (lokal uppföljning av ungdomspolitiken) genomförs vart tredje år och nästa tillfälle är under hösten 2023. Resultatet kommer att publiceras under 2024.
- Planering av hallarenan vid Yttern pågår.
- Mobil bassänглиft till utebadet skjuts upp till nästa sommar på grund av lång leveranstid.
- Under hösten kommer utredningen av Fritidsbank/bibliotek att fokusera på möjlig finansiering och placering i Kungälv.
- Fortsatt samarbete med frivilligorganisationer och pensionärsorganisationer för att identifiera behov och erbjuda aktiviteter som möter målgruppernas behov.
- Utveckla och samordna kommunens större samarrangemang mot kultur- och fritidsliv tillsammans med föreningar och andra organisationer i Kungälv. Där kommunens Kulturråd spelar en viktig del.
- Den uppsökande verksamheten fortsätter med aktiviteter på närbiblioteken och på andra platser i kommunen.
- Satsningar på att marknadsföra Kulturskolans kursplatser, särskilt vid publicerande av kurskatalogen vid terminsstarter.
- Utveckla systematiskt samarbete mellan Trekungagymnasiet och Kulturskolan för att eleverna där skall känna till vad Anpassad Kulturskola kan erbjuda.
- Särskilt fokus på bemanningsfrågor kopplat till dygns- och veckovila, för att fortsatt hålla hög kvalitet på verksamheten.

3.1.7 7. Förbättrat näringslivsklimat

Förvaltningens tolkning

Förvaltningens näringslivskontakter ska kännetecknas av öppenhet, tydlighet, långsiktighet och tillgänglighet. Trygghet i samhället ger förutsättningar för ett gott näringslivsklimat. Våra processer ska utgå från lagstiftningen och vara rättssäkra och transparenta.

6-gradig bedömning

👉 4 - Delvis uppfyllt/ svårbedömt

Beskrivning och jämförelse av resultaten

Kungälv placering på Svenskt Näringslivs ranking är 191. En försämring med tolv placeringar jämfört med föregående år.

Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) servicemätning, Insikt, delas upp i Nöjd-Upphandling-Index (NUI) samt Nöjd-Kund-Index (NKI). På grund av att det inte finns underlag för Kungälvs kommun i Nöjd-Upphandlings-Index (NUI) för verksamhetsår 2022 går det inte att göra en bedömning av det upplevda klimatet för upphandling.

I SKR Insikt (NKI) tillfrågas företagare som haft kontakt med kommunen att svara på en enkät med frågor som bedöms vara mätbara för företagsklimatet i en kommun. Dessa sammanställs och rankas från 1–100. I NKI mäts sex myndighetsområden (siffror från 2022 års mätning): Brand (69), Bygg (67), Mark (74), Miljö (61), Livsmedel (78) och Servering (61). Kungälvs kommuns aggregerade resultat är 69 i NKI-mätningen för verksamhetsåret 2022 vilket är en minskning med 5 sedan föregående år. Det är första året sedan mätningarna startade 2012 som Kungälvs kommun inte ökar sin ranking. Kungälvs kommun missar därmed målvärdet (73) för verksamhetsåret.

Indikatorn som visar Andelen invånare som avstår från att gå ut ensam minskar vilket visar på en förbättring. Andelen kvinnor som avstår att gå ut ensam är större än andelen män, dock har andelen kvinnor som avstår att gå ut ensamma minskar flera år i rad.

En handlingsplan med över 60 aktiviteter kopplade till näringslivsstrategin har antagits av förvaltningsledningen. Samtliga sektorer och delar av staben har ansvar över olika aktiviteter kopplat till de sex strategiska områdena, i vissa fall är huvudansvaret delat. Även det kommunala bolaget BOKAB ska vara deltagande vid vissa aktiviteter där mark- och exploateringschefen har huvudansvar.

På gymnasieskolan är arbetsplatsförlagt lärande en del av yrkesprogrammen och branschråd finns för samtliga yrkesprogram. På ekonomiprogrammet och andra program finns aktiva UF-företag (Ung Företagsamhet). I grundskolan är prao en del för de högre årskurserna. Vuxenutbildningen bidrar till företagens kompetensförsörjning genom Göteborgsregionens (GR) yrkesutbildningar och kommunens lärlingsutbildning. I Kungälv anordnas yrkesutbildning inom GR till undersköterska och lärlingsutbildning finns inom industriteknik

Kommunens feriejobb för ungdomar har ett fortsatt stabilt söktryck. Under sommarlovet anställdes 230 ungdomar. Till och med augusti har kommunen haft totalt 277 ungdomar i feriejobben.

Bedömning av resultaten

Resultaten i Insiktsmätningarna har överlag försämrats. Svenskt näringslivs ranking är nästan oförändrad. Aktiviteter och satsningar inom näringslivsområdet pågår enligt plan. Att det upplevs tryggare att gå ut ensam i Kungälv bedöms förbättra näringslivsklimatet. Bedömningen är att målet delvis är uppfyllt.

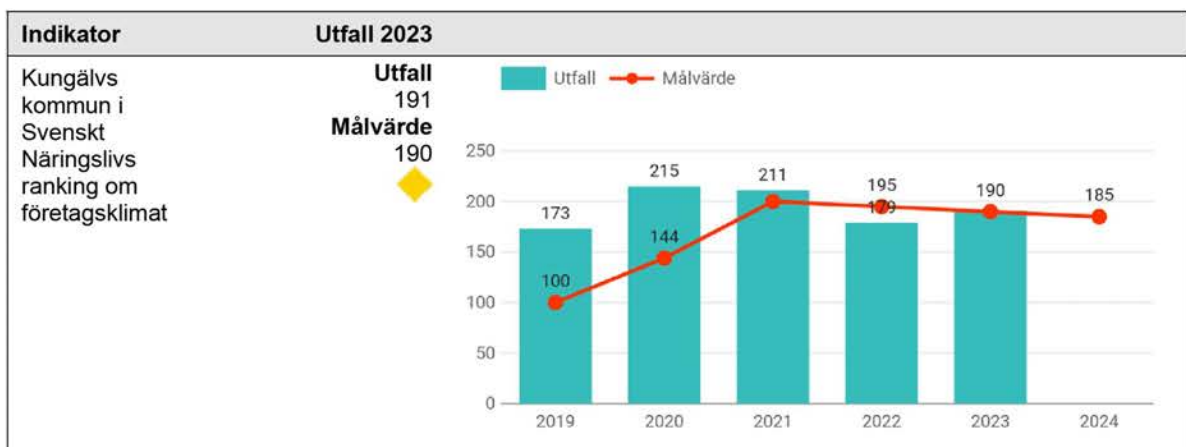
Förklaring och analys

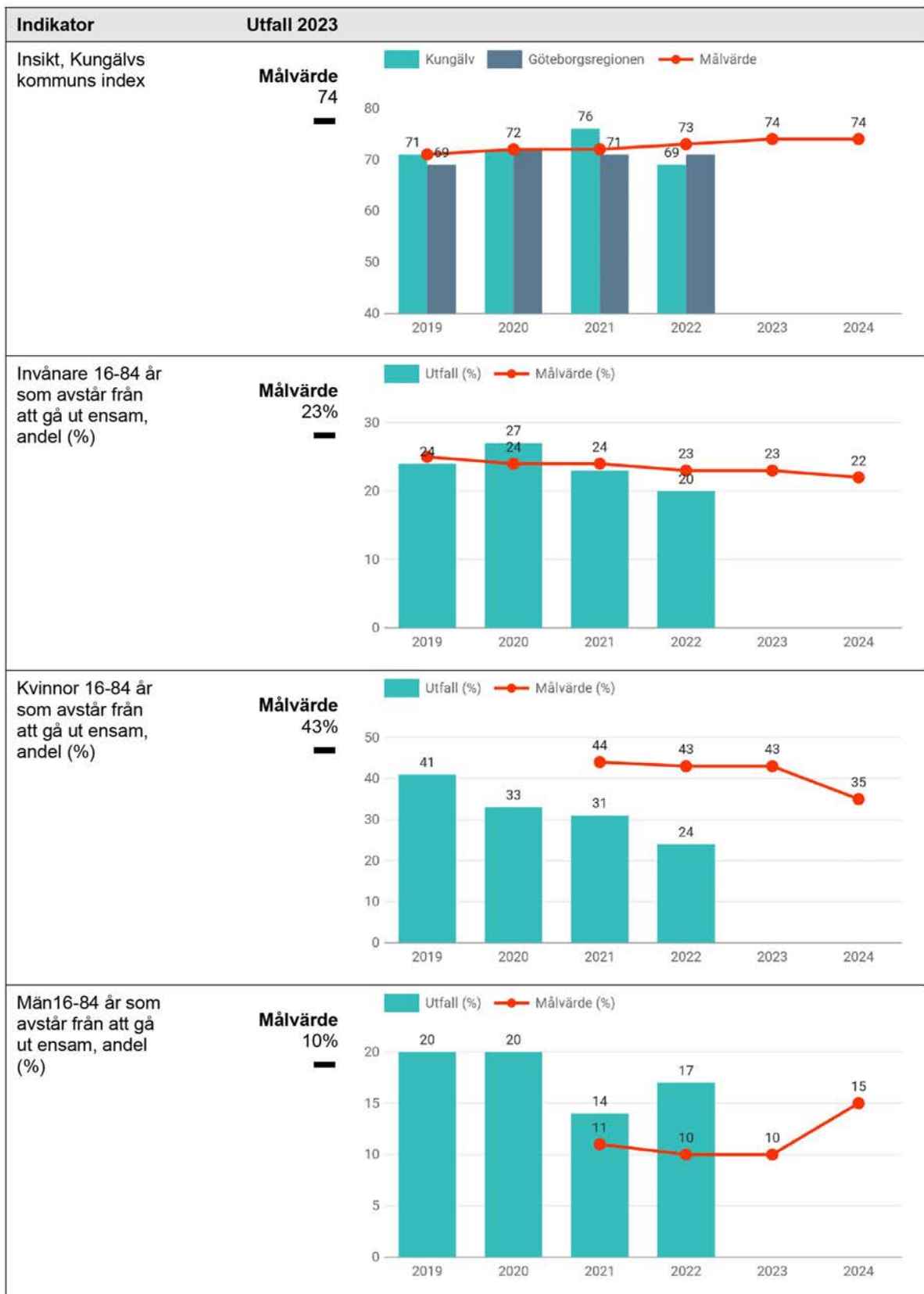
Verksamhetsförändringar, införande av digitala system och personalomsättning har påverkan på kundnöjdhet och därmed resultaten i Insiktsundersökningen. På sikt förväntas de digitala systemen ge kortare handläggningstider när rutiner är på plats och arbetssättet är etablerat. Analys av delresultat i Svenskt näringslivs ranking kommer att ske under hösten och redovisas i årsbokslut. Kommunen har ett kontinuerligt arbete tillsammans med polis och näringsliv gällande den aktuella trygghetssituationen.

Förvaltningens verksamhetsområde Kompetenscentrum bidrar till att förbättra näringslivsklimatet. Genom att ha en kontinuerlig dialog med näringslivet skapas goda relationer. Vad gäller företagens utmaningar med kompetensförsörjning är kommunen också en aktör. Kompetenscentrums arbetsgivarservice har fått en tydligare inriktning på företagans behov, att lyssna av företagen och vara en naturlig samarbetspart.Handledning erbjuds för de företag som tar emot arbetssökande från Kompetenscentrum.

Så här går vi vidare

- Fortsatt implementering och utveckling av rutiner i det nya digitala arbetssättet för bygglov.
- Myndighetsområdena miljö och livsmedel arbetar med att bygga kultur genom insatserna "den empatiska byråkraten" och "motiverande samtal".
- Möjligheten att fördela praopå fler veckor, minst tre, ses över för att underlätta för företagarna att ta emot fler elever. Samordningen av praoplatser ses över.
- Förvaltningens fokus fortsätter att ligga på samhällskontraktet samt arbetsgivarservice med målet att öka stödanställningarna inom näringslivet i Kungälv.
- I gymnasieskolan fortsätter verksamheten inom branschråd, UF-företag och arbetsplatsförlagt lärande. Även på Trekungagymnasiet fördjupas samarbetet med näringslivet kring arbetsplatsförlagt lärande.
- Gymnasiet har anställt två förstelärare vars uppdrag bland annat är att utveckla samarbete mellan skola och näringsliv i ännu större utsträckning.

3.1.8 8. Kortare handläggningstider med bibehållen rättssäkerhet

Förvaltningens tolkning

Handläggningstider av kommunens myndighetsutövning och service ska inte överstiga lagstadgade maxtider.

6-gradig bedömning

 4 - Delvis uppfyllt/ svårbedömt

Beskrivning och jämförelse av resultaten

Barnomsorg

Enligt skollagen ska ett barn erbjudas plats vid en förskolenhet så nära barnets eget hem som möjligt. Skälig hänsyn ska tas till vårdnadshavarens önskemål. I Kungälv kommun erbjuds plats i förskolan inom 4 månader i enlighet med skollagens bestämmelser.

Samhälle och utveckling

Insiktsmätningen 2022, delindex Handläggningstider presenterades under våren 2023.

- Index för kundnöjdhet handläggningstid bygglov sjönk från 70 till 64. Resultatet är högre än medelvärdet för Göteborgsregionen (56) men lägre än målvärdet (70).
- Index för kundnöjdhet handläggningstid miljö ökade från 62 till 64. Resultatet är lägre än medelvärdet för Göteborgsregionen (67) och målvärdet (70).
- Index för kundnöjdhet handläggningstid livsmedel sjönk från 83 till 78, vilket fortfarande är ett högt resultat. Resultatet är dock lägre än medelvärdet för Göteborgsregionen (83) och något under målvärdet (80).
- Index för kundnöjdhet handläggningstid allmän platsmarkupplåtelse sjönk från 75 till 74. Resultatet är högre än medelvärdet för Göteborgsregionen (71) och lägre än målvärdet (75).

90 procent av överklagade bygglovsbeslut står sig i överprövande instanser. Miljöenheten har fått domar i 16 prövade överklagningar under 2022. I 15 fall fick kommunen rätt och i ett fall fel, det vill säga 94 procent rätt.

Trygghet och stöd

Den genomsnittliga utredningstiden i antal dagar från påbörjad utredning till avslutad utredning inom barn och ungdom 0-20 år är under mätperioden 95 dagar vilket är en ökning i jämförelse med föregående mätperiod med 5 dagar. Resultatet är 25 dagar lägre än målvärdet. Kungälv kommun har i jämförelse med liknade kommuner lägre genomsnittlig utredningstid om 12 dagar.

Väntetid i antal dagar från ansökan till beslut om försörjningsstöd har ökat med en dag i jämförelse med föregående mätperiod och ligger på 10 dagar. I jämförelse med riket är väntetiden 6 dagar kortare.

Genomsnittligt antal dagar som gått mellan ansökan och beslut om LSS-insats är under mätperioden 88 dagar vilket är en ökning i jämförelse med föregående mätperiod om 14 dagar. Resultatet är 28 dagar högre än målvärdet. I jämförelse med liknade kommuner är den genomsnittliga tiden 43 dagar längre.

Bedömning av resultaten

Barnomsorgen följer regelverk för handläggningstider.

Resultaten i Insiktsmätningarna har överlag försämrats med undantag för myndighetsområde miljö.

I jämförelse med andra liknande kommuner har Kungälv kommun generellt kortare handläggningstider inom individ och familjeomsorgen. Avseende funktionshinder är handläggningstiderna längre än i jämförbara kommuner.

Målet bedöms vara delvis uppfyllt.

Förklaring och analys

Översyn över antalet avdelningar och platser på förskolorna sker kontinuerligt för att kunna ta emot fler förskolebarn i enlighet med befolkningsprognosen samt möta vårdnadshavarnas behov av förskoleplatser.

Bygglovsenheten har ett förändrat arbetssätt med ett nytt digitalt ärendehanteringssystem vilket tillfälligt har förlängt handläggningstiderna och ger mindre nöjda kunder. Resultaten av kundnöjdhet för handläggningstid inom övriga områden är relativt stabila och ligger i paritet med Göteborgsregionen. Rättssäkerheten i handläggningen bedöms vara god.

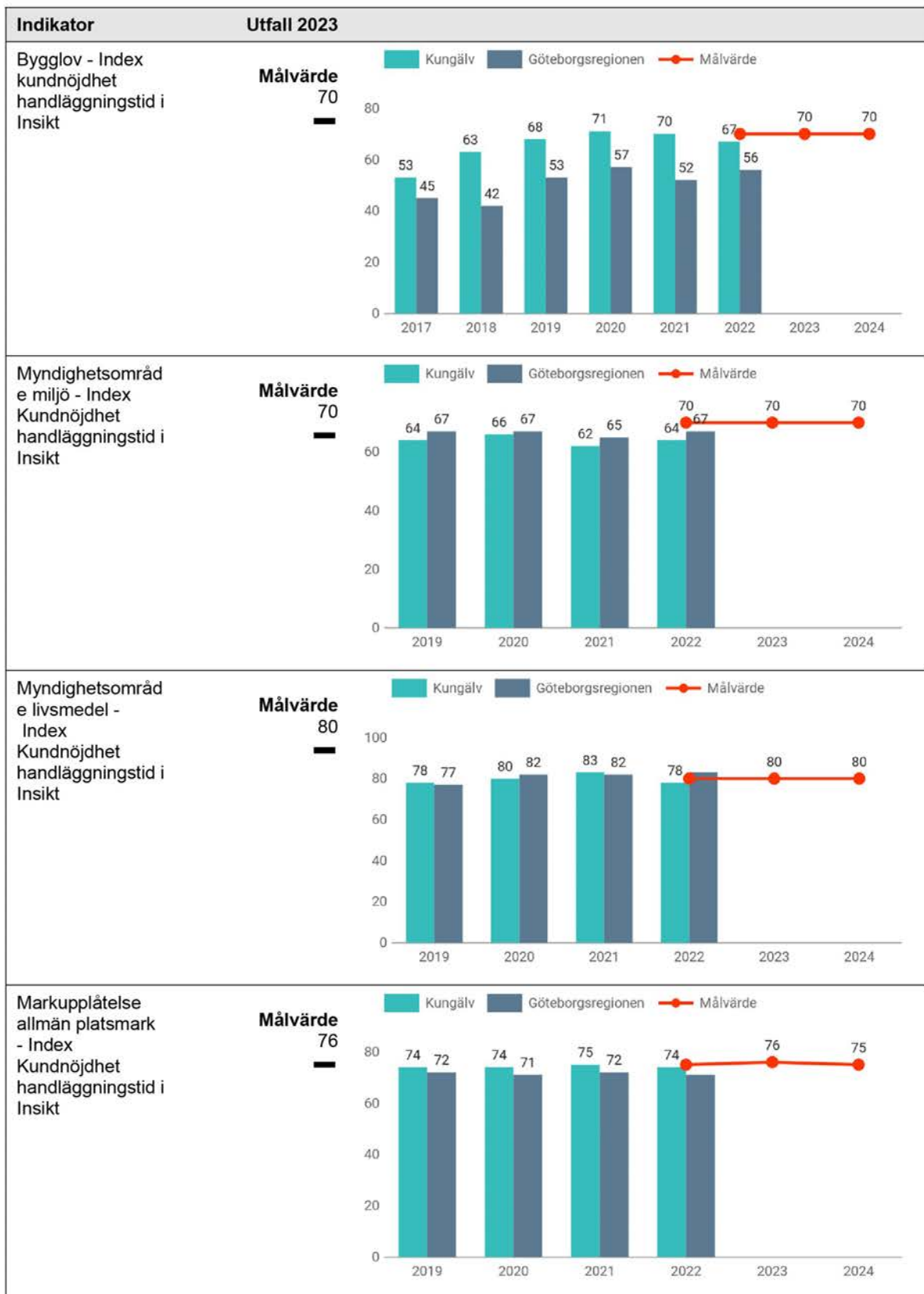
Den nya primärkartan kommer att leda till effektivare processer inom sektorn och bidra till bättre service till medborgare och näringsliv.

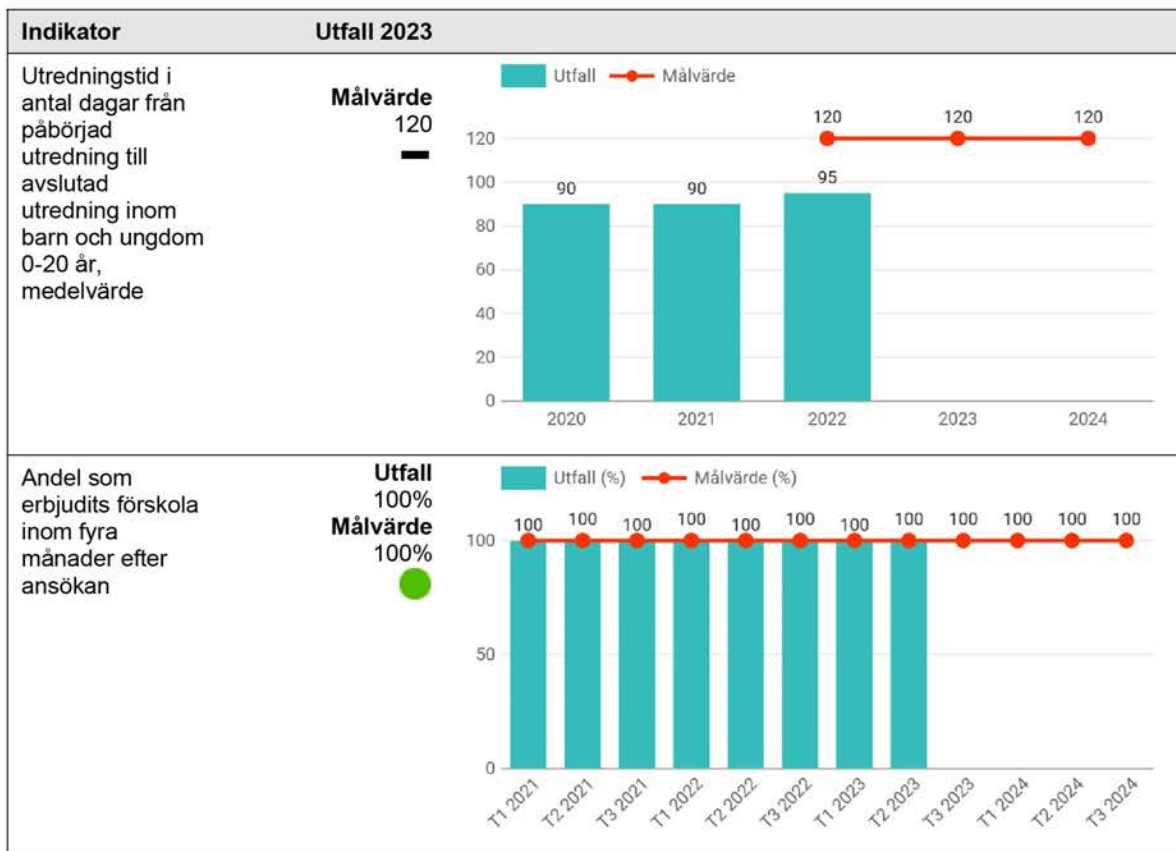
Biståndsenheten har gradvis infört ett arbetssätt där man kommunicerar samtliga beslutsunderlag med brukare innan man går till beslut. Tidigare kommunicerades bara avslagsbeslut, nu kommuniceras även de utredningar där vi förutser ett bifallsbeslut. Detta är positivt för brukare och företrädare, men har drivit upp utredningstiden med cirka 15 dagar.

Att genomsnittstiden för en utredning ökar beror bland annat på att kommunen inväntat information från sjukvården. Något som även ökat under mätperioden är vakans och sjukskrivning, vilket påverkade arbetsbördan för handläggarna.

Så här går vi vidare

- Fortsatt utveckling av rutiner och upplärning i det nya digitala arbetssättet inom bygglov- och miljöenheten. Kortare handläggningstider förväntas när rutiner är på plats och arbetssättet är etablerat.
- Biståndsenheten genomlyser utredningstider och undersöker frågor såsom till exempel utformning av ansökningsblankett, delegation, introduktion av nyanställda.
- Fortsatt handläggning i enlighet med skollagens krav samt kontinuerlig översyn över antalet avdelning och platser på förskolorna.
- Miljöenhetens arbete med motiverande samtal fortsätter, i syfte att motivera verksamheter/privatpersoner till att vidta åtgärder utan att miljöinspektörerna behöver driva ärenden med exempelvis vitesförelägganden och förbud.
- Fortsatt implementering av Verkställighet och placeringsenheten som förväntas vara i full drift vid årsskiftet 2024/2025. Verksamheten kommer då att arbeta med tre huvuduppdrag: leverantörsuppföljning, upphandling/placeringsstöd i intern och extern regi samt arvoderade insatser.

3.1.9 9. Planeringsberedskap skall finnas för bostäder, verksamhetsmark och handel

Förvaltningens tolkning

Kommunen ska ha god framförhållning gällande strategisk planering för att på ett effektivt sätt möta medborgarnas, marknadens och den kommunala organisationens efterfrågan och behov av bostäder, verksamhetsmark och handel. Viktiga faktorer för en god planeringsberedskap är Strategisk beredskap (ÖP, FÖP, program, riktlinjer) Markberedskap (strategiska markköp) Resurs- och organisationsberedskap (personalresurser och genomförbarhet)

6-gradig bedömning

🟢 5 - Kommer att uppfyllas/Är uppfyllt

Beskrivning och jämförelse av resultaten

Rådande konjunkturläge med höjda räntor, hög inflation och högre materialpriser har påverkat bostadsproduktionen. Exploatörer har knappt haft förutsättningar att starta nya bostadsprojekt, och hittills i år har endast ett bostadsprojekt avseende bostäder haft byggstart. Det är i dagsläget svårt att bedöma när marknaden återhämtat sig, och baserat på exploatörernas prognoser kommer detta inte att ske under 2023.

Kommunen har fått fler och bättre anbud avseende egna verksamhetslokaler i jämförelse med 2022, då anbuden var få och ibland inga.

Revidering av lokalförsörjningsplanen är klar. Hyresavtal är tecknat med regionen för att tillgodose behovet av lokaler för korttidsplatser i kommunal regi. Lokalerna ligger i Kungälvssjukhus.

Lokalförsörjningsplanen, VA-resursplan, övergripande projekttidplan samt uppföljning av projekten utgör delar av underlaget för kommande investerings- och driftprogram. I pågående och kommande detaljplaner kommer kommunens behov av egna lokaler arbetas in.

Antalet beviljade bygglov är betydligt lägre än motsvarande period föregående år och under målvärdet. Antalet bygglov som fått slutbesked är högre än motsvarande period föregående år.

Antalet bostäder i beviljade bygglov utomplans är 35 vilket är lägre än motsvarande period föregående år och lägre än målvärdet.

Under året har en detaljplan i Ytterby antagits, arenaområdet med 8000 kvadratmeter mark för handel och andra verksamheter. Inga detaljplaner för verksamhetsmark för näringslivet har antagits.

Regelbundna avstämningar sker med BOKAB, verksamhetsområdeschef, enhetschef Kart och mark samt näringslivsutvecklare där pågående och kommande exploateringar och planer diskuterats. I dagsläget pågår en lokaliseringsstudie av verksamhetsmark då vi idag inte har någon mark för nyetableringar tillgänglig. När näringslivsfunktionen blir kontaktad av presumtiva etableringar i behov av fastigheter/mark, kontaktas alltid BOKAB.

Bedömning av resultaten

Bedömningen är att målet kommer att uppfyllas. Kommunens planeringsberedskap är god och planreserven ökar när bygglovsansökningarna för bostäder, verksamhetsmark och handel minskar.

Förklaring och analys

Marknaden för nybyggnation minskar på grund av osäkert ränteläge och inflation. Prognosen är att priserna på byggmaterial och arbetskraft kommer att minska framöver och byggnationsviljan kommer att öka när ränteläget är mer stabilt. Den ökning av slutbesked som finns är en effekt från tidigare år då antalet beviljade bygglov var högt.

Efterfrågan på detaljplaner är fortsatt hög och när konjunkturen vänder uppåt har kommunen ett bra utgångsläge för tillväxt.

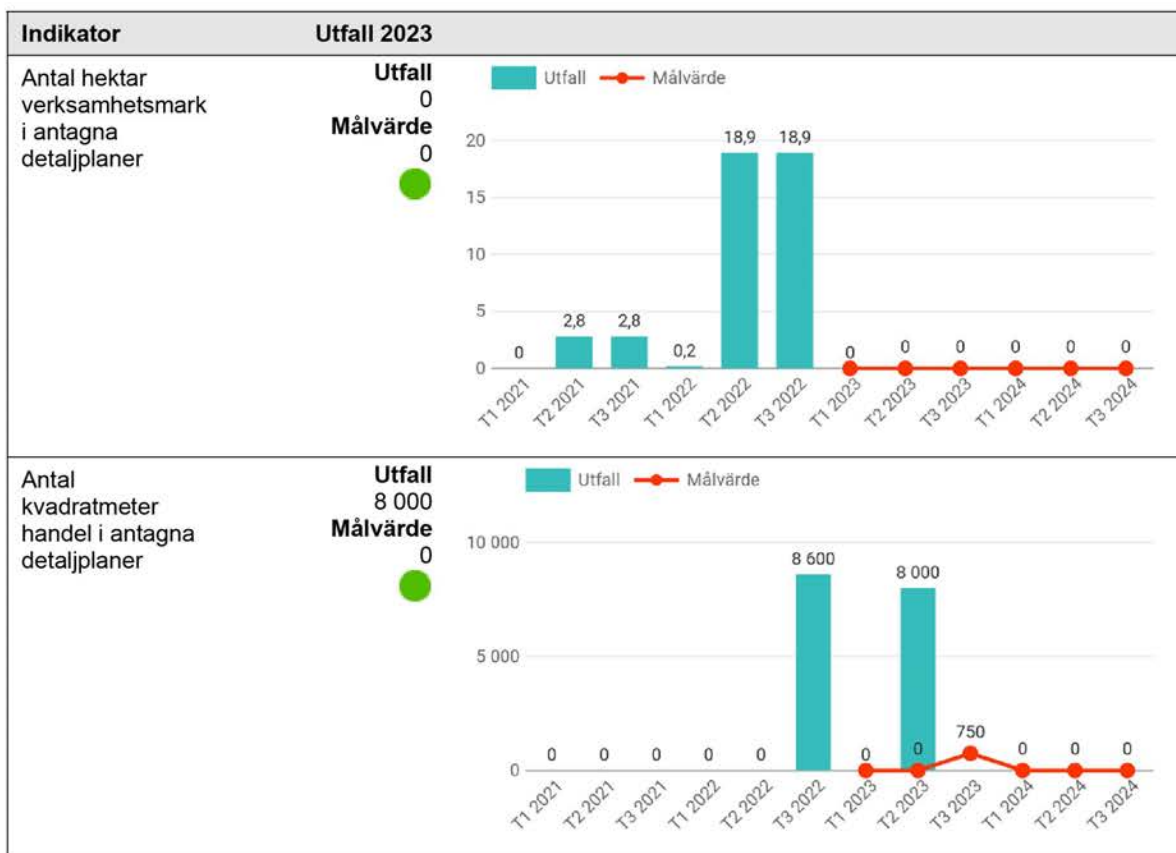
Kommunens investeringsprogram följs och genomförs enligt plan. Resurser finns på plats och möter därmed de behov och utmaningar som uppstår.

Konsekvenserna av marknadsläget är en lägre bostadsleverans i kommunen under de närmsta åren framöver vilket påverkar inflyttning och skatteintäkter

Så här går vi vidare

- Samarbete ska ökas mellan Planenheten och Kart- och markenheten för att utveckla strategisk beredskap för etableringsmöjligheter.
- Projektportföljen och arbetssätt anpassas kontinuerligt efter förändringar på marknaden och förutsättningar i förvaltningen.

3.1.10 10. Minskade utsläpp i luft och vattendrag och minskat klimatavtryck

Förvaltningens tolkning

Resultatmålet är kopplat mot två av KF:s strategiska mål: Kommunen, medborgarna och företagen minskar tillsammans klimatutsläpp och miljöpåverkan samt Levande havsmiljö.

Fokusområden är minskade utsläpp från trafik, enskilda avlopp och av mikroplaster. Energieffektivisering, omställning till förnybara bränslen och en övergång till mer hållbar konsumtion är också prioriterade områden. När det gäller utsläpp till vattenmiljö ska påverkan från dag- och spillvatten samt ytavrinning beaktas. Information, kunskap och samverkan är viktiga verktyg för att nå målet.

6-gradig bedömning

👉 4 - Delvis uppfyllt/ svårbedömt

Beskrivning och jämförelse av resultaten

Resultatmålet följer upp två av kommunfullmäktiges (KF) strategiska mål. "Kommunen, medborgarna och företagen minskar tillsammans klimatutsläpp och miljöpåverkan" samt "Levande havsmiljö". Flera av indikatorerna redovisas vid årsbokslutet.

Kommunen, medborgarna och företagen minskar tillsammans klimatutsläpp och miljöpåverkan

Utsläppen av växthusgaser redovisas i koldioxidekvivalenter. Växthusgaser används som begrepp för att prata om de gaser som påverkar vårt klimat. Den röda kurvan visar målvärden för att nå ambitionen "noll" utsläpp år 2030.

Fossila koldioxidutsläpp från lokaler och fordon omfattar transporter, uppvärmning och arbetsmaskiner inom Kungälv's kommuns geografiska yta. Senast rapporterade resultatet 2021 är under målvärdet (bättre). Indikatorn omfattar alla kommunens företag, invånare men även de som passerar kommunen.

Indikatorn andel lokal förnybar elproduktion i Kungälv's kommun ökar långsamt och ligger under målvärdet (sämre).

Totalt antal resande (resor) med kollektivtrafik i Kungälv's kommun ökar efter pandemin och är högre än målvärde. Antal körda mil med bil per invånare är lägre än målvärde 2022 vilket är positivt, men ökar jämfört med pandemiåret 2021. Strandstädningen har samlat in mer skräp (kg/år) 2022 än planerat målvärde. Årets utfall rapporteras till årsbokslut.

Utredning och projektering av elfärja i Marstrand pågår och avstämningar med projektör sker månadsvis. Projekteringen behandlar två alternativ; ombyggnation av befintlig färja och att bygga en ny färja samt inverkan på färjelägen. En omställning till eldrift kommer att ge en signifikant minskad dieselförbrukningen i Kungälv.

Fokus under våren har varit bättre källsortering i fritidsanläggningarna och i stadshuset. Flera åtgärder har genomförts för att öka källsorteringen i kommunala verksamheter

Arbete pågår med att göra det vegetariska utbudet inom måltidsverksamheten mer attraktivt och därmed minska klimatavtrycket.

Sektor Bildning och Lärande arbetar främst med att minska klimatavtrycket genom undervisning om miljö och hållbar utveckling i förskolan, grundskolan och gymnasieskolan som utgår från respektive läroplan. Skolbussar körs av Västtrafik och 97 procent av Västtrafiks bussar körs på förnybara bränslen.

Undervisningen i miljö och hållbar utveckling i förskolan utgår från förskolans läroplan.

I grundskolan ska eleverna enligt läroplanen få möjlighet både att ta ansvar för den miljö de själva direkt kan påverka och skaffa sig ett personligt förhållningssätt till övergripande och globala miljöfrågor.

Utöver ordinarie undervisning om miljö och hållbar utveckling finns ett antal konkreta och pågående aktiviteter och projekt:

- Minska kemikalieanvändning i förskolan
- Minska matsvinnet i kommunens skolmatsalar
- Effektiv skolskjutsplanering
- Enskilda förskolor och skolor arbetar med hållbar utveckling och Grön Flagga via Håll Sverige Rent

Kommunens avfallsplan implementeras i berörda verksamheter. Genomlysning av förvaring och hanteringar av kemikalier samt cirkulationstvätt pågår för att minska utsläpp i vattendrag.

Levande havsmiljö

Status för indikatorerna näringsämnen total och växtplankton i havet visar vid 2022 års mätningar god eller hög status. Mätningar görs i Instö ränna samt Åstol. Kungälvs kommun är medlem i Bohuskustens vattenvårdsförbund som genomför miljöövervakning genom kontinuerliga provtagningar. Indikatorerna för status näringsämnen och växtplankton bygger på deras undersökningar.

Kungälvs kommun är medlem i 8+fjordar som är ett samarbete mellan Kungälv, Uddevalla, Stenungsund, Orust och Tjörn. 8+fjordar driver projekt som ska förbättra miljön och samtidigt öka möjligheter till friluftsliv och utveckla näringslivet. Exempel på projekt är plantering av ål, samla upp spökfiskeredskap och återskapande av våtmarker.

Mängden utsläpp kväve och fosfor vid nödavledning i avloppsnätets pumpstationer påverkas i hög grad av hur mycket det regnar. Kontinuerliga åtgärder görs för att minska tillskottsvatten i och förbättra mätningen av flöden vid pumpstationerna. Tillskottsvatten kallas det vatten i avloppsnätet som inte är spillvatten utan kommer från nederbörd, grundvatten, hav och utläckage från vattenledningar. Tillskottsvatten orsakar överbelastning i systemet och utsläpp av orenat avloppsvatten.

Bedömning av resultaten

Bedömningen är att målet är svårbedömt och delvis kommer att uppfyllas. Flera av pågående aktiviteter förväntas ge effekt på längre sikt.

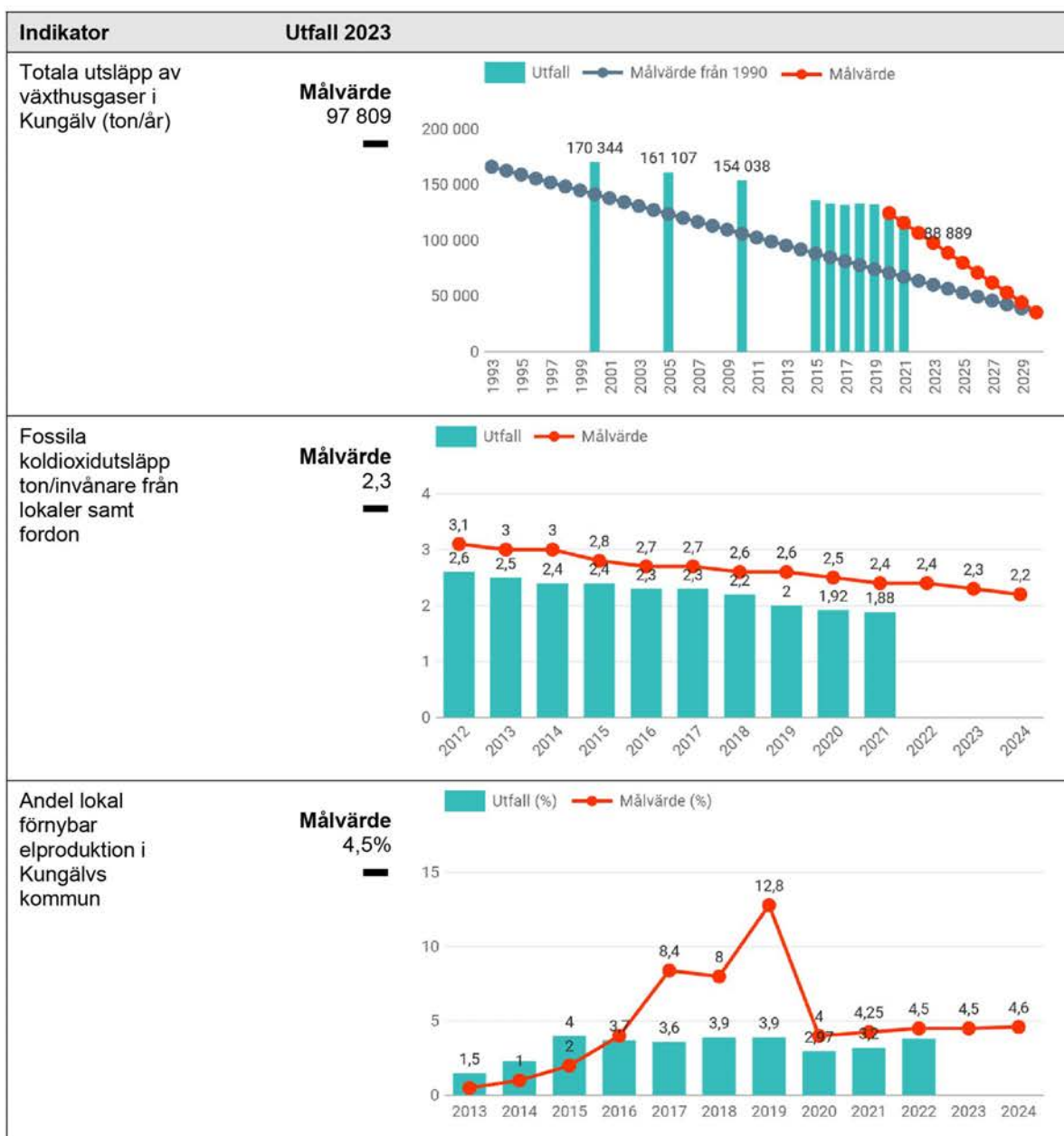
Förklaring och analys

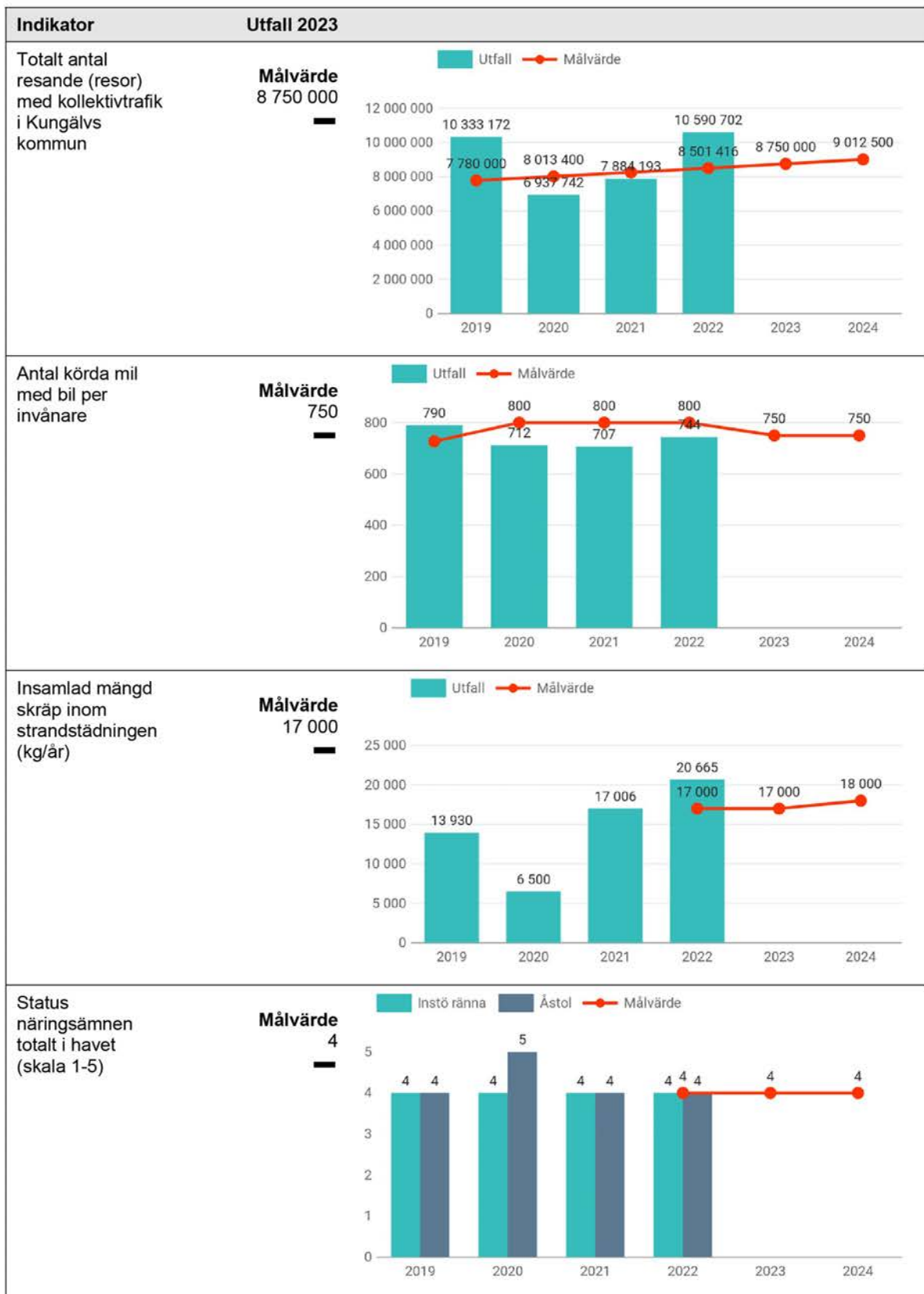
Genom tidigare satsningar som Håll Sverige rent och Agenda 21 fram till Agenda 2030 har insatser i stort och smått genomförts både internt för att minska förvaltningens miljöpåverkan, men också externt genom information till medborgare och via utbildning till till barn och unga i förskola och skola. Många resultat visar en positiv utveckling men det går för långsamt i förhållande till uppsatta mål.

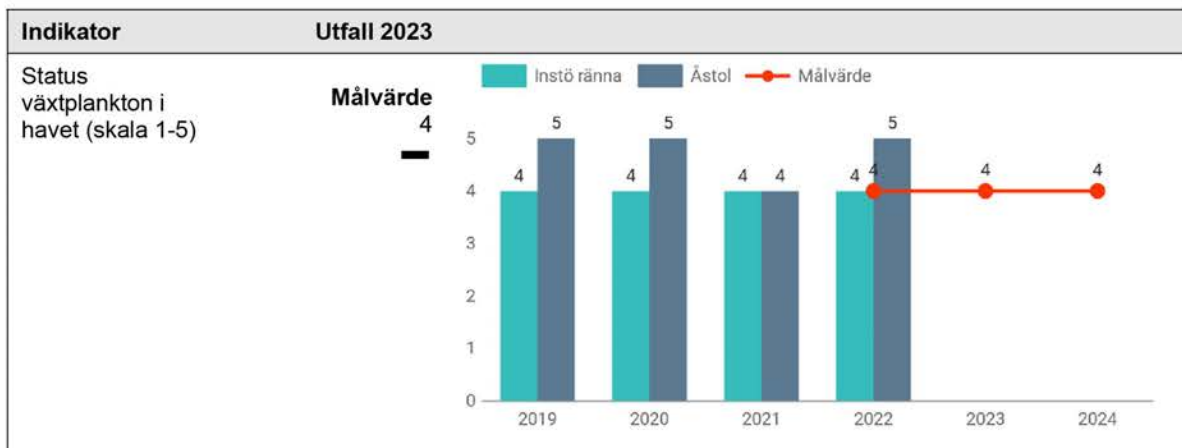
Så här går vi vidare

- Uppföljning av energiförbrukning i kommunens fastigheter genom fjärravläsning görs för kontinuerlig justering och effektivisering.
- Mätning av data från undermätare i fastighetsobjekten, vilket ger bättre underlag för optimering av energiförbrukning.
- Successivt kopplas nya och ej anslutna kommunala lokaler och anläggningar till fjärrvärmesystemet i Kungälv.
- Successivt utbyte av arbetsmaskiner från bensin/diesel till eldrift.
- Grundskolor kommer fortsatt att arbeta utifrån "På egna ben" och uppmuntrar vårdnadshavarna att låta sina barn gå, cykla eller åka skolskjuts till skolan istället för att köra sina barn med bil.
- Kungälv har en bra utbyggd skolskjuts som gör att elever som är berättigade skolskjuts kan åka buss till skolan istället för att bli skjutsade av föräldrar.
- Fria resor vilket innebär att alla elever på högstadiet kan få ett busskort som de kan använda för att ta sig till och från skolan istället för att bli skjutsade av förälder. Detta kommer att fortsätta även nästa år.
- Planering av utbildning av medarbetare i att sortera rätt och följa avfallsrutiner.
- Utredning pågår för att öka källsorteringen i kommunala lokaler och anläggningar
- Elektrifiering av Marstrandfärjan planeras att kunna genomföras inom 2-4 år beroende på val av alternativ.

- Fortsatt utbyggnad av VA-nätet i kustzon för att minska utsläpp i mark och hav.
- Projekt "Vatten värt att värna" genom 8+fjordar med syfte att återställa våtmarker med fokus i Guddehjälm, Vallbyån samt Kollerödsbäcken. Åtgärderna ska bidra till att hålla kvar vattnet i landskapet för att förhindra uttorkning på sommaren och minska översvämningar vid hög nederbörd.
- Kommunen har ansökt LOVA-medel (Lokala vattenvårdsprojekt) för fiskevårdsåtgärder. Planerade åtgärder är bland annat att skapa eller förstärka lekplatser för öring, trädplantering längs med vattendrag, underhåll av och att skapa fiskvägar.

3.1.1111. Ökad kollektiv jobbpending

Förvaltningens tolkning

Planera och genomföra åtgärder i syfte att fler människor både på landsbygd och i stad väljer kollektiva former för att ta sig till och från arbetsplatsen.

6-gradig bedömning

👉 4 - Delvis uppfyllt/ svårbedömt

Beskrivning och jämförelse av resultaten

Antal resande med kollektivtrafik följs upp vid årsskiftet. Utfallet 2022 visar på en positiv utveckling efter pandemin.

Antal körda mil med bil per invånare ökade 2022 jämfört med 2021.

Befolkning i kollektivtrafikhärlägen rapporteras med eftersläpning. 2022 års utfall redovisas till T3 2023.

Nyttjandegraden på pendelparkeringarna har ökat jämfört med samma period föregående år för alla parkeringar utom Kärna som ändå når målvärdet på 80 procent. Målvärdet utgår från att en hög beläggning innebär att många reser kollektivt. En högre nyttjandegrad än 80 procent kan innebära att parkeringen upplevs som fullbelagd och otillgänglig.

Bedömning av resultaten

Resultatet är svårbedömt eftersom indikatorernas resultat för 2023 ännu saknas. Trenden visar att fler reser kollektivt till jobbet. Men också att antalet körda mil med bil ökar.

Förklaring och analys

Förutsättningar för att åka kollektivt förbättras. Fler åker kollektivt till sin arbetsplats efter pandemin, men även bilpendlingen ökar. Fördjupad analys av resestatistik sker i tertial 3.

Så här går vi vidare

- Fortsatt dialog med Västtrafik och Västra Götalandsregionen om utbud och långsiktig planering av kollektivtrafiken.
- Planerade byggnationer i kollektivtrafikhärlägen skapar förutsättningar för att resande med kollektivtrafik ökar på lång sikt.

3.1.1212. Minskat utanförskap och bidragsberoende

Förvaltningens tolkning

Behovet av olika typer av bidrag, såsom försörjningsstöd har till stor del samband med hur olika strukturella faktorer utvecklas i samhället. En viktig förutsättning är att definiera prioriterade behovsgrupper och utveckla och anpassa förhållningssätt, metoder och insatser efter detta. Inom målet ryms även kommunens arbetsmarknadsverksamhet som fyller en viktig roll i att få fler individer att gå till egen försörjning.

6-gradig bedömning

 5 - Kommer att uppfyllas/Är uppfyllt

Beskrivning och jämförelse av resultaten

Arbetslösheten i Kungälv minskar. För hela riket ligger arbetslösheten i augusti 2023 på 6,4 procent, för Västra Götalandsregionen på 5,6 procent och för Kungälv 3,4 procent.

Utbetalt försörjningsstöd exklusive nyanlända ligger fortfarande under plan (bättre) för perioden, men det finns en osäkerhet på hur omvärldssituationen påverkar ekonomin för hushållen och arbetsmarknaden.

Kommunens arbetsmarknadsverksamhet inom Kompetenscentrums har under perioden maj-augusti hanterat 176 ärenden, inklusive serviceärenden. Utöver detta arbetar även kommunen med självförsörjningsuppdraget för de individer med ekonomiskt bistånd som inte deltar i arbetsmarknadsverksamheten.

Kompetenscentrum bidrar till att minska antalet individer med försörjningsstöd. Ju fler personer som får jobb via Kompetenscentrums insatser eller som kan studera inom vuxenutbildningen, desto lägre blir beroendet av ekonomiskt bistånd. Verksamheten hos Kompetenscentrum bedrivs genom yrkesutbildningar och lärlingsutbildningar, samhällskontrakt, arbetsgivar-service och samverkan med Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och andra aktörer.

Kungälvs kommuns samhällskontrakt bidrar till att minska arbetslösheten och stärka kompetensförsörjningen. 112 aktörer har skrivit på samhällskontraktet och under 2023 har det till och med T2 tillkommit nio nya aktörer. Regelbundna uppföljningar visar att Samhällskontraktet gör skillnad via ökad samverkan kring feriejobb, jobbspår, praktik, arbetsträning, subventionerade anställningar och förebyggande insatser.

Bedömning av resultaten

Bedömningen är att målet kommer att uppfyllas.

Förklaring och analys

Samhällskontrakt är en central del av kommunens arbetsgivarbete och erbjuder en möjlighet att tillsammans med företag och föreningar bidra till att minska arbetslösheten och stärka kompetensförsörjningen inom näringslivet. Regelbundna uppföljningar visar att samhällskontrakt gör skillnad via ökad samverkan av feriejobb, arbetsträningsplatser, extratjänster och språkpraktikplatser samt olika förebyggande insatser.

Skälet till att antalet ärenden inom kommunens arbetsmarknadsverksamhet är högre för T2 än T1 är att Kompetenscentrum erbjuder fler arbetsmarknadspolitiska åtgärder än tidigare, till exempel projektet Gränsgångare i samverkan med Samordningsförbundet Älv & Kust, Heltidslyftet tillsammans med Nordiska folkhögskolan samt CV-skrivning. Nyanlända har

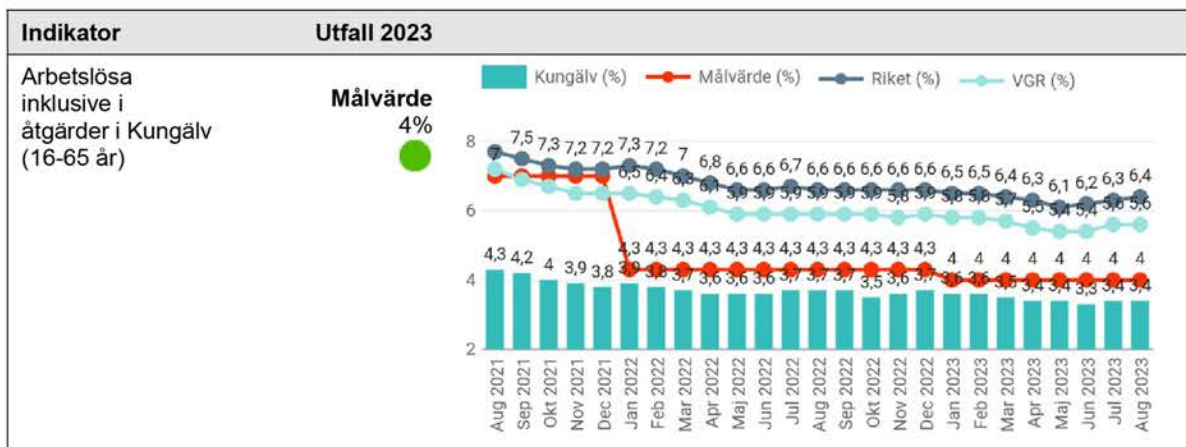
också i högre grad än tidigare erbjudits arbetsmarknadsaktiviteter.

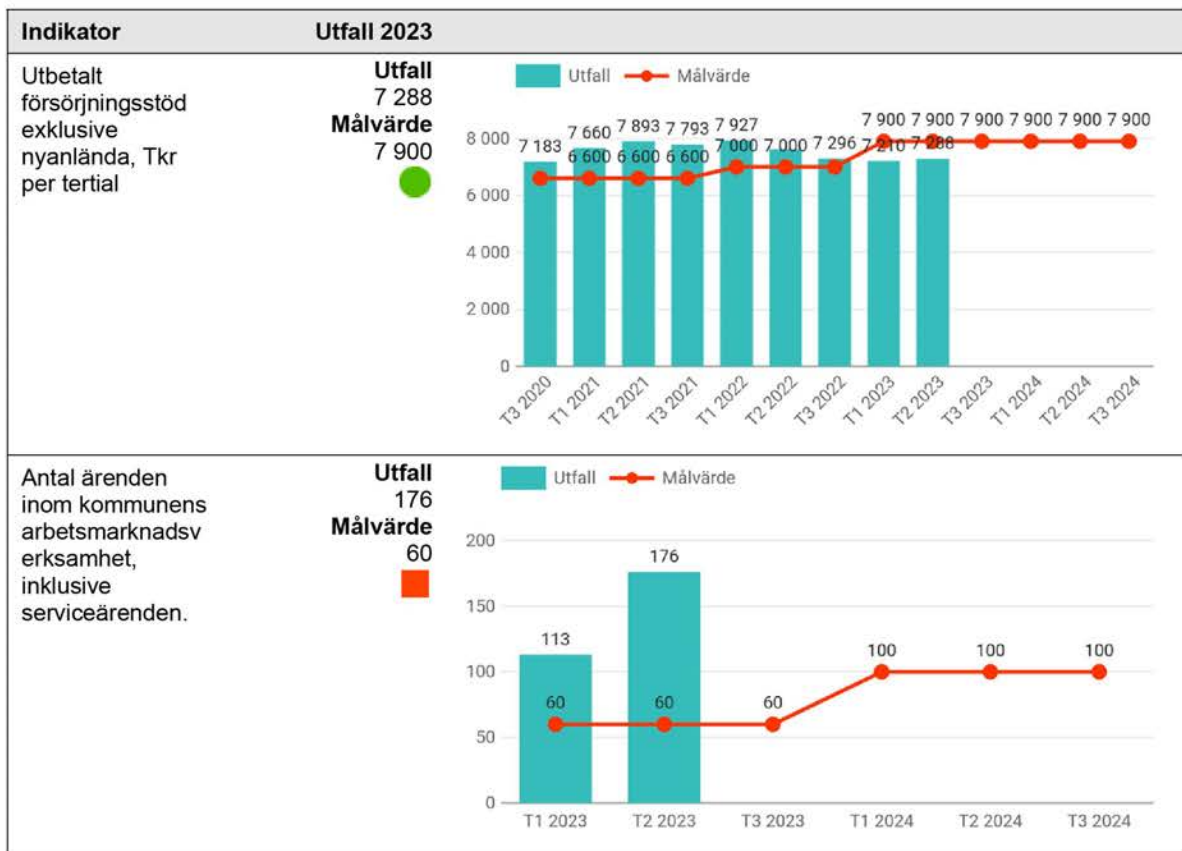
Arbetsgivarservicen hos Kungälv's kommun har förstärkts genom en särskild enhet inom Kompetenscentrum. Företagen stötts med kartläggning av rekryteringsbehov, bedömning av lämplig insats och handledning av individer som kommer ut till företagen.

Samverkansavtal mellan kommunen och Arbetsförmedlingen tecknades i december 2022. Individer med försörjningsstöd och långtidsarbetslösa ska prioriteras i samverkan. Kommunen får genom överenskommelsen ett ansvar för att initiera den gemensamma planeringen med Arbetsförmedlingen för individerna i målgruppen. De insatser som kan vara aktuella är språkhöjande insatser, yrkesutbildning, arbetsträning och praktik. Kompetenscentrums enheter ska samverka på ett effektivt sätt med fokus på individens behov och förflyttningar. Omvärldsbevakning samt kontakt med kommunerna som har hittat innovativa lösningar för att arbeta med långtidsarbetslösa ska ske kontinuerlig och vara en naturlig del av arbete. Förutsättningar för medarbetare ska skapas genom att automatisera processer som är repetitiva och administrativa för att frigöra tid för att kunna arbeta kvalitativt med individerna.

Så här går vi vidare

- Utveckling av samverkan mellan Arbetsförmedlingen och kommunen utifrån det nya samverkansavtalet. Gemensamma planeringar tillsammans med individen ska ske kontinuerligt med tydlig planering mot arbete eller utbildning.
- Kompetenscentrums resurser ska användas till de insatser som inte ges i samverkan med Arbetsförmedlingen.
- Strukturerad samverkan med Samordningsförbundet för att nyttja rehabiliterande insatser och statliga resurser på ett mer effektivt sätt än idag.
- Regelbunden uppföljning av befintliga aktörer inom Samhällskontraktet.
- För att öka möjligheterna till samordnade insatser kommer handläggningen av ekonomiskt bistånd från 1 januari 2024 att organiseras inom Sektor Bildning och Lärande och verksamhetsområdet Kompetenscentrum.

3.1.13 13. 100% av alla ungdomar inom uppföljningsansvaret erbjuds vuxenutbildning

Förvaltningens tolkning

Alla ungdomar under 20 år i det kommunala aktivitetsansvaret som inte har fullföljda studier ska erbjudas vuxenutbildning. Detta förutsätter en nära samverkan mellan gymnasieskolan och vuxenutbildningen samt att alla ungdomar inom uppföljningsansvaret får en individuellt utformad planering.

6-gradig bedömning

👉 4 - Delvis uppfyllt/ svårbedömt

Beskrivning och jämförelse av resultaten

Inflödet av nya ungdomar inom det kommunala aktivitetsansvaret (KAA) har ökat efter sommarmånaderna. I mitten av september 2023 var 229 individer inskrivna i det kommunala aktivitetsansvaret jämfört med 115 i början av maj 2023. 162 av ungdomarna var nytillkomna under perioden 14 juni till 14 september 2023.

Ökningen av antalet ungdomar inom KAA efter sommarmånaderna beror i första hand på att ett större antal ungdomar skrivs in i KAA under sommaren efter att de gått klart gymnasieskolan och enbart fått ett studiebevis och inte en gymnasieexamen. Många

ungdomar skrivs också in efter att deras sommarjobb tagit slut eller om de gjort ett avhopp från gymnasieskolan under sommarmånaderna.

78 av de 229 inskrivna individerna ungdomarna har en pågående aktivitet, till exempel arbete, praktik, studier, organiserad studie- och yrkesvägledning eller insats hos annan aktör. Skälet till att enbart en tredjedel har en pågående aktivitet är att många av ungdomarna är nytillkomna i KAA. Aktivitetsgraden väntas stiga under hösten.

Samtliga ungdomar i KAA erbjuds insats med ett telefonsamtal, sms och sist med brev. Kontakt har etablerats med 43 procent av de inskrivna ungdomarna. I och med att så många ungdomar är nytillkomna så väntas även den siffran att öka under hösten.

Insatser som erbjudits inom det kommunala aktivitetsansvaret har bland annat varit:

- studievägläsnande samtal
- stöd i ansökan till utbildningar (gymnasieskola, folkhögskola, vuxenutbildning med mera)
- stöd i kontakt med andra myndigheter (Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, socialtjänsten, vården med flera)
- samordnade insatser med andra aktörer (Kompetenscentrum, Utförandeenheten, TUM, Arbetsförmedlingen, Samordningsförbundet, Vuxenpsykiatri, Funktionshinderenheten med flera)
- SMF (studiemotiverande folkhögskolekurs) i samarbete med Arbetsförmedlingen och Nordiska Folkhögskolan i Kungälv.

De senaste åren har det kommunala aktivitetsansvaret tydligare inriktats på utbildning och på att få deltagarna att återuppta sina gymnasiestudier, läsa på folkhögskola eller studera inom vuxenutbildningen.

Bedömning av resultaten

Bedömningen är att målet delvis har uppnåtts. Målet är svårbedömt på grund av så många nytillkomna ungdomar efter sommarmånaderna. En ny bedömning kommer att göras i T3 när de nytillkomna ungdomarna har kontaktats och fått pågående aktiviteter.

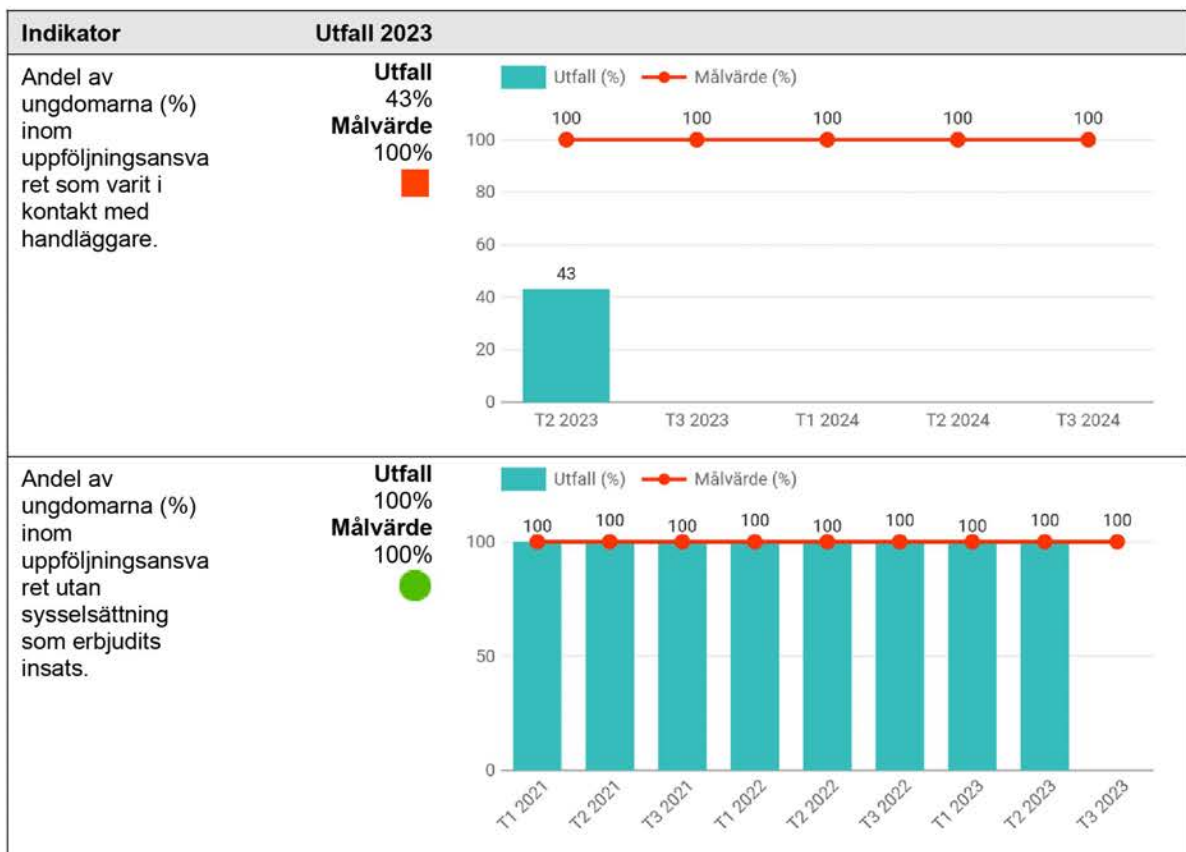
Förklaring och analys

Resultatet indikerar att mer behöver göras för att nå alla ungdomar inom det kommunala aktivitetsansvaret. Detta gäller inte minst de ungdomar som tackar nej till insats och som därmed inte är möjliga att arbeta med inom ramen för det kommunala aktivitetsansvaret. Ytterligare en utmaning är de elever som enbart fått ett studiebevis från gymnasieskolan och som behöver motiveras för att läsa in de sista kurserna som krävs för gymnasieexamen.

Från grundskolan kommer ett mindre antal elever som inte väljer att påbörja studier i gymnasieskolan att behöva fångas upp så tidigt som möjligt. Inom gymnasieskolan handlar det om elever som ligger i riskzonen för avhopp, där samverkan har stärkts mellan KAA och elevhälsan och studie- och yrkesväglädnarna på Mimers hus gymnasium. När det gäller vuxenutbildningen finns det ungdomar inom det kommunala aktivitetsansvaret som kan vara aktuella att börja vuxenutbildning innan man är behörig, det vill säga från och med andra kalenderhalvåret det år de fyller 20 år. Här har en gemensam plan mellan gymnasieskolan, KAA och vuxenutbildningen tagits fram och har börjat att implementeras.

Så här går vi vidare

- Samarbetet mellan KAA och grundskolan, gymnasieskolan och vuxenutbildningen behöver förbättras framöver.
- Fortsatt arbete med ungdomar som avböjt insats från det kommunala aktivitetsansvaret att delta i aktiviteter eller påbörja studier.
- Ungdomarna inom det kommunala aktivitetsansvaret ska i större omfattning erbjudas feriejobb under samtliga lov.
-

3.1.14 14. Utanförskapet minskar genom att försörjningsstödet villkoras mot individuella kontrakt med krav på arbetsmarknadsfrämjande insatser

Förvaltningens tolkning

Alla som uppbär ekonomiskt bistånd ska ha en individuell arbetsplan som utgår utifrån personens egen förmåga att nå ett icke bidragsberoende. Genom samverkan mellan kommunens olika insatser ska den enskilde nå ett ökat innanförskap.

6-gradig bedömning

 5 - Kommer att uppfyllas/Är uppfyllt

Beskrivning och jämförelse av resultaten

Kungälv kommun har relativt få personer med ekonomiskt bistånd jämfört med riket.

För de som söker ekonomiskt bistånd är det ca 65 procent som av olika skäl inte står till arbetsmarknadens förfogande. Det är ingen homogen grupp. Individerna kan vara sjukskrivna på grund av psykisk ohälsa men sakna eller ha otillräcklig ersättning från Försäkringskassan, ha beroendeproblematik, inte stå till arbetsmarknadens förfogande på grund av våld i nära relation, vara föräldralediga eller ålderspensionärer. För dessa individer kan försörjningsstödet inte villkoras med kontrakt om arbetsmarknadsfrämjande insatser. För dem har Stöd och försörjningsenheten en annan planering som den enskilde måste följa för att ha rätt till ekonomiskt bistånd, till exempel rehabilitering eller vårdinsatser.

Bedömning av resultaten

Bedömningen är att målet är uppfyllt då försörjningsstödet villkoras mot individuella kontrakt med krav på arbetsmarknadsfrämjande åtgärder i ärenden där socialtjänstlagen tillåter det.

Förklaring och analys

Det finns olika orsaker till att man inte klarar sin försörjning och därför ansöker om ekonomiskt bistånd. Rätten till ekonomiskt bistånd är inte villkorlös för någon. Det är endast för personer som står till arbetsmarknadens förfogande och inte är aktuella för arbetsmarknadsåtgärder via Arbetsförmedlingen, som socialtjänsten kan villkora det ekonomiska biståndet utifrån socialtjänstlagen (SoL 4 kap 4 §).

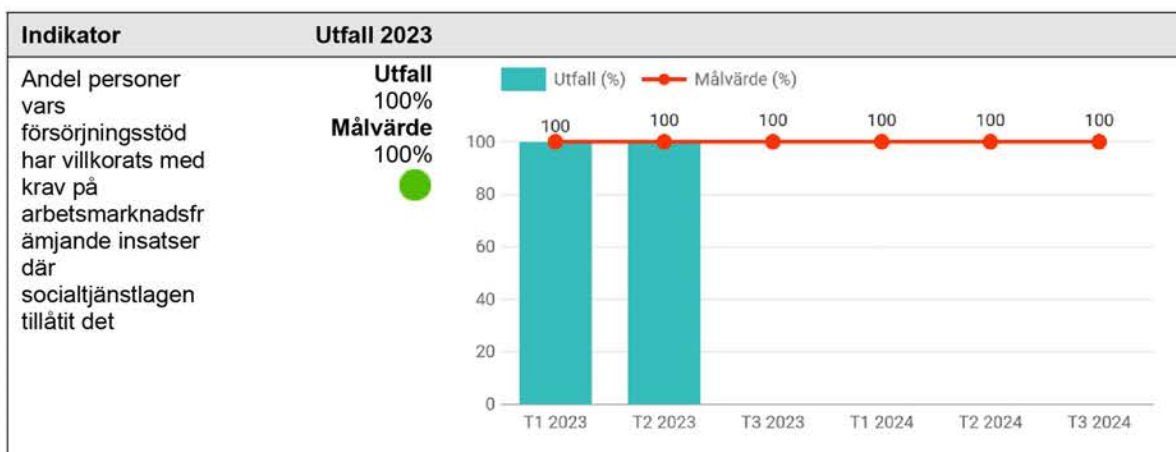
Orsaken till att man söker hjälpen kodas i varje ärende. Alla som kodas som arbetslösa står inte till arbetsmarknadens förfogande. Även när man till exempel studerar SFI på heltid eller deltar i Arbetsförmedlingens olika program kodas man som arbetslös. I de ärendena får det ekonomiska biståndet inte villkoras med kontrakt om arbetsmarknadsfrämjande åtgärder.

Så här går vi vidare

- Utveckling av samverkan mellan Arbetsförmedlingen och kommunen utifrån det nya samverkansavtalet. Gemensamma planeringar tillsammans med individen ska ske kontinuerligt med tydlig planering mot arbete eller utbildning.
- Kompetenscentrums resurser ska användas till de insatser som inte ges i samverkan

med Arbetsförmedlingen.

- Strukturerad samverkan med Samordningsförbundet för att nyttja rehabiliterande insatser och statliga resurser på ett mer effektivt sätt än idag.
- Regelbunden uppföljning av befintliga aktörer inom Samhällskontraktet.
- För att öka möjligheterna till samordnade insatser kommer handläggningen av ekonomiskt bistånd att organiseras inom sektor Bildning och lärande och verksamhetsområdet Kompetenscentrum.

3.1.15 15. Ökad robusthet i kommunala funktioner

Förvaltningens tolkning

Kungälv ska sträva efter att uppfylla MSB:s riktlinjer för kommunala verksamheters krisberedskap.

Kommunerna är ansvariga för verksamhet som måste fungera även under kriser, exempelvis äldreomsorg, vattenförsörjning, fjärrvärme, räddningstjänst och skola. Regionerna ansvarar bland annat för sjukvård och kollektivtrafik som även det måste fungera.

Vid samhällsstörningar ska kommunen ta fler ansvar samtidigt:

- Leda och se till att den egen verksamhet kan genomföras som vanligt.
- Samordna och organisera de åtgärder för att hantera krisen som genomförs av olika aktörer i kommunen, till exempel räddningstjänst, polis och olika enheter från kommunen
- Organisera och säkerställa informationen till allmänheten
- Delta i samverkan på regional nivå.

6-gradig bedömning

 4 - Delvis uppfyllt/ svårbedömt

Beskrivning och jämförelse av resultaten

I Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps (MSB) författningssamling (MSBFS2015:5) finns 101 indikatorer för bedömning av kommuners generella krisberedskap. Det samlade resultatet av dessa indikatorer är en grund för bedömning av kommunens robusthet, och målet är att förvaltningen ska uppfylla samtliga av MSB:s indikatorer och presentera ett resultat på 100 procent till 2026. För 2023 är målvärdet 80 procent, 2024: 90

procent och 2025: 95 procent. Redan till T1 har 81 procent av indikatorerna uppfyllts. Indikatorn redovisas till T3.

75 procent av befolkningen i Kungälv bor max 2,5 kilometer från en av kommunens elva trygghetspunkter vilket innebär att målvärdet för indikatorn är uppnått.

Arbetet med sektorns risk- och sårbarhetsanalys med åtgärdsplaner är färdigställd, där det har framkommit att kontinuitetsplaner bör tas fram för hur samtliga verksamheter ska hantera nedgång av IT-system, personalbrist samt långvariga elavbrott. Vidare har man identifierat behovet av en nödvattenplan, utbildningsplan för medarbetare i PDV (pågående dödligt våld), in- och utrymningsövningar samt plan för hur man ska agera vid höjd beredskap.

Bedömning av resultaten

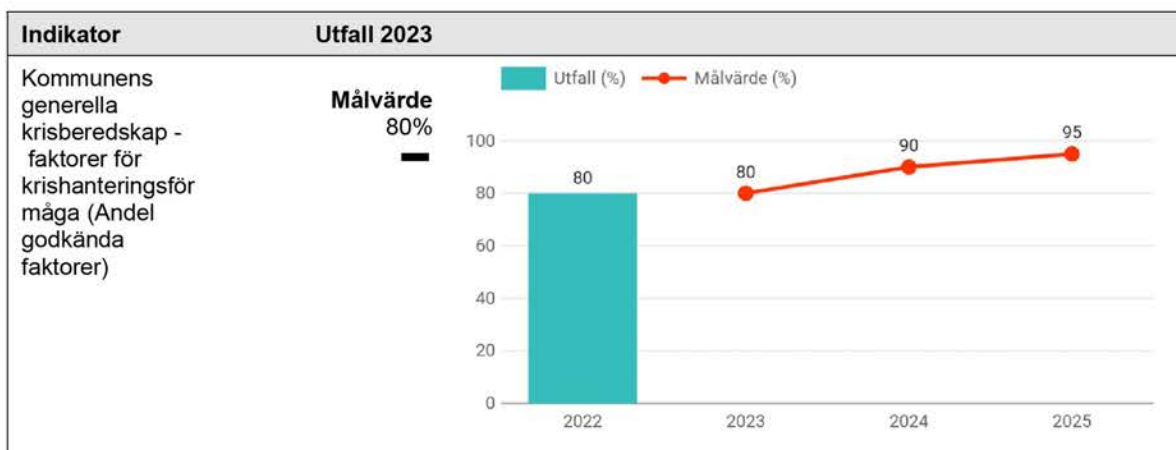
Målet är svårbedömt och kommer delvis att uppnås under året. Risk- och sårbarhetsanalysen är färdigställd och ska implementeras innan målet kan betraktas som uppnått.

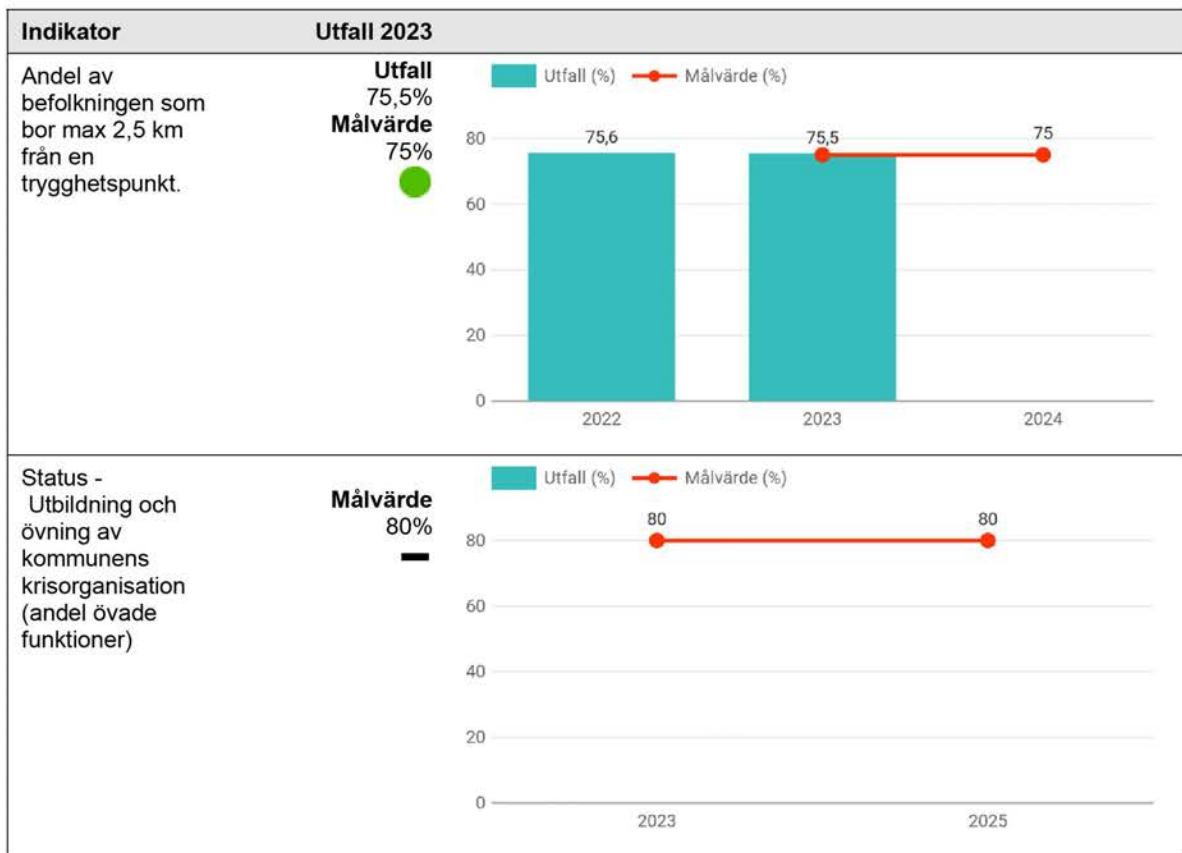
Förklaring och analys

En förändrad situation i omvärlden ställer nya krav på säkerhetsarbete och innebär verksamheterna behöver fundera i nya banor. Frågan är högt prioriterad. Förvaltningen arbetar strukturerat och systematiskt mot MSB:s indikatorer samt mot politiska mål och uppdrag. Insatser och aktiviteter följer plan men tar tid och kräver ny insikt hos medarbetare, chefer och nyckelpersoner.

Så här går vi vidare

- En större krisövning kommer att genomföras under hösten 2023. Denna planeras i samverkan med säkerhetskonsult.
- Vecka 39 genomförs MSB:s beredskapsvecka och temat för veckan är "öva,öva,öva.". Planering pågår för att genomföra en övning för kommunikationsenheten under veckan.
- Fortsatt arbete med kontinuitetsplan.
- Färdigställande av evakueringsplaner

3.2 Strategiska förutsättningar

3.2.1 16. Attraktivt att vara anställd i Kungälv kommun

Förvaltningens tolkning

För att leverera välfärdstjänster med hög kvalitet inom kommunens samtliga verksamheter behöver kommunen professionell och motiverad personal. Våra medarbetare ska känna engagemang i sitt arbete för kommunen och möta medborgarna med ett gemensamt serviceinriktat förhållningssätt. Andra viktiga faktorer är arbetsplatskultur, möjligheter till utveckling, flexibla arbetsvillkor och personlig utveckling utifrån kompetens och erfarenhet.

6-gradig bedömning

 4 - Delvis uppfyllt/ svårbedömt

Beskrivning och jämförelse av resultaten

Andel tid utförd av timavlönade, i relation till total utförd tid, är 8,5 procent. Det är lägre än samma mätperiod 2022 men högre än målvärdet.

Personalomsättningen (exklusive pensionsavgångar) är 11,3 procent vilket är högre än föregående år och målvärdet (9 procent).

Frisknärvaro är när medarbetare har färre än fem sjukdagar under ett år. Frisknärvaron är 57,3 procent vilket är högre (bättre) än föregående år. En positiv trend är att frisknärvaron näst intill återgått till samma resultat som 2019 (60,8), innan pandemin startade.

Andelen chefer med färre än 26 medarbetare är 43,7 procent vilket är lägre (bättre) än

målvärdet och samma period föregående år.

Andelen chefer med 26–35 medarbetare är 43,7 procent och har ökat sedan samma period föregående år.

Andelen chefer med fler än 35 medarbetare är 12,6 procent vilket är bättre än målvärdet. Utfallet är bättre än samma period föregående år.

Bedömning av resultaten

Målet är svårbedömt men delvis uppfyllt.

Förklaring och analys

Antal utförda timmar av månadsavlönade har ökat med cirka 180 000 timmar. Utförda timmar av timavlönade är på liknande nivå som föregående år trots att sommarvikarier 2023 anställdes som timavlönade. Under 2022 var de anställda som månadsavlönade.

Förvaltningen arbetar för att behålla och utveckla den kompetens och erfarenhet som finns i organisationen. Detta görs genom att skapa god arbetsmiljö, delaktighet, bra arbetsvillkor och individuella utvecklingsmöjligheter. När det finns en balans mellan tillvaratagandet av den befintliga kompetensen och kompetensen hos nya medarbetare skapas motivation och engagemang hos våra medarbetare som då kan leverera hög kvalitet av välfärdstjänster.

Personalomsättningen (exklusive pensionsavgångar) har stabiliserats på nivåer som innan pandemin. Under pandemin har personalomsättningen varit lägre då rörelsen på arbetsmarknaden minskade. Personalomsättningen i kommunen följer den ökade rörligheten och efterfrågan på personal som finns på arbetsmarknaden. En viss personalomsättning är fördelaktigt för utveckling och kompetenshöjning och i vissa fall ökar också produktivitetsnivåerna då nya medarbetare kommer med nya perspektiv.

En positiv trend syns på frisknärvaron (57,3 procent) som närmar sig samma resultat som 2019 (60,8 procent). En förklaring är att pandemins effekter inte längre är lika påtagliga. Andra bidragande faktorer till att frisknärvaron ökar kan vara att förvaltningen har förbättrat grundbemanningen, färre övertidstimmar, bättre arbetsmiljö och stärkta friskfaktorer som resulterar i friskare medarbetare.

För att medarbetare ska stanna och utvecklas i organisationen samt orka arbeta heltid och förlänga arbetslivet krävs goda arbetsförhållanden. Under året har verksamheterna fortsatt att utveckla nya innovativa arbetssätt för att systematisk följa upp arbetsmiljön med hjälp av temperaturmätningar. Temperaturmätningarna gör att medarbetare kan påverka och vara delaktiga i sin arbetsmiljö. Det skapar förutsättningar för att i ett tidigt skede upptäcka risker och friskfaktorer i arbetsmiljön. Chefen får återkoppling på vad som fungerar bra i arbetsmiljön och hur medarbetare upplever sin arbetssituation i realtid samt ger enheten underlag för dialog, utveckling och lärande. Verksamheterna har identifierat utvalda områden att arbeta vidare med och skapat aktiviteter utifrån de områden. Effekten av arbetet kommer att följas upp. Detta är ett nytt arbetssätt för att undersöka den organisatoriska och sociala arbetsmiljön.

Verksamheterna har arbetat med aktiviteter kopplat till arbetsmiljömålen och friskfaktorer. Varje enhet har satt egna mål, åtgärder och aktiviteter i syfte att främja en god arbetsmiljö genom att stärka friskfaktorerna. Inom sektor Samhälle och utveckling har samtliga ledningsgrupper genomgått workshops för att stärka kunskapen om friskfaktorerna och vad de kan bidra med för att främja en god arbetsmiljö, öka frisknärvaron och nå verksamheternas

mål. Detta ger chefer bättre förutsättningar för att stärka friskfaktorerna på sina enheter. Dessa workshops blev även ett forum för chefer att prata om sin egen arbetsmiljö ur ett medarbetarperspektiv. Ledningsgrupperna har kunnat uppmärksamma det positiva de redan gör och de har övat sig i att tänka främjande för att få till ett perspektivskifte. Under hösten 2023 kommer ledningsgrupper inom sektor Bildning och lärande påbörja workshops med samma upplägg.

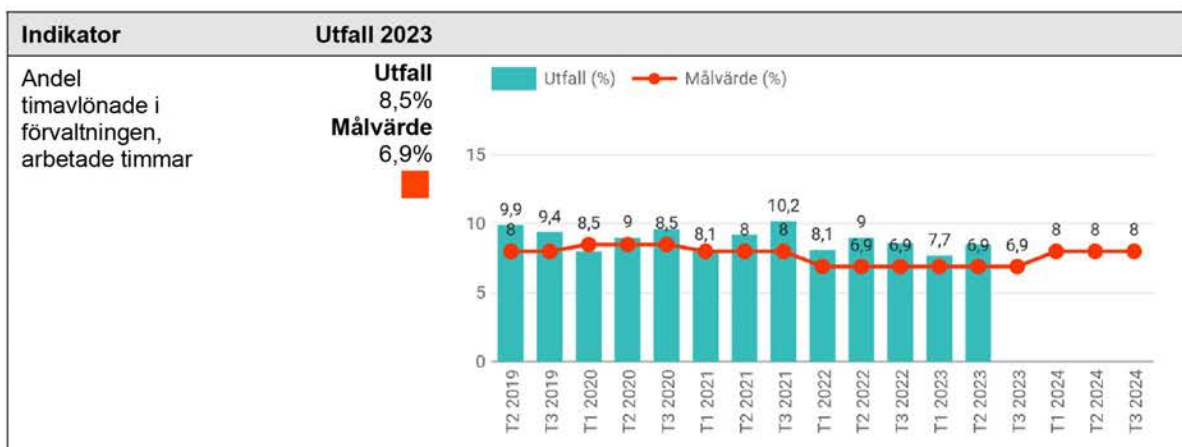
Förvaltningen har ansökt om de kvarvarande medlen från KOM-KR (Kompetens- och omställningsavtal för kommuner och regioner) för nuvarande avtalsperiod. Ansökningarna innehåller kompetenshöjande insatserna för att bland annat öka den digitala kompetensen, bredda kompetenser samt utvecklingsinsatser som berör stora grupper medarbetare.

Andel chefer med fler än 35 medarbetare har sjunkit jämfört med T2 2022. Det beror på att sommaren 2022 anställdes vikarier på månadsanställning. Det bidrog till det ökade antalet medarbetare per chef.

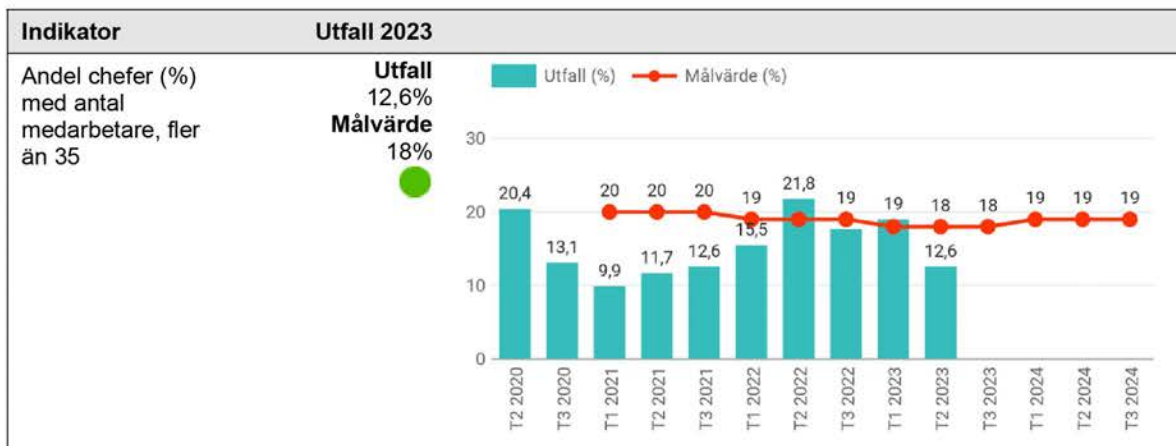
Vissa av de chefer som hade fler än 35 medarbetare i T1 har nu i T2 mellan 26-35 medarbetare. Detta beror på att sektor Bildning och lärande vid mätdatum (1/8) har färre antal anställda då de nyanställda påbörjar sin anställning vid terminsstart. På grund av att flera enheter har runt 35 medarbetare påverkas indikatorn vid enstaka nyanställningar och avgångar.

Så här går vi vidare

- Förvaltningen kommer att fortsätta stärka friskfaktorerna för att förbättra arbetsmiljön och höja frisknärvaron. Under hösten kommer riktade workshops för ledningsgrupper inom sektor Bildning och lärande att påbörjas.
- Fortsätta att förbättra arbetsmiljön med hjälp av temperaturmätning. Det kommer att genomföras en utvärdering under hösten av temperaturmätningen med syfte att utvärdera hur arbetssättet uppfattats, arbetats med och vad som har uppnåtts med temperaturmätningarna. Utvärderingen kommer att rikta sig till alla medarbetare och chefer. Resultatet kommer att redovisas i Förvaltningsledningen.
- Genomföra kompetensutvecklingsinsatser som beviljats genom KOM-KR.
- Sektorerna fortsätter att utveckla åtgärdsplaner och aktiviteter utifrån den centrala kompetensförsörjningsplanen.
- Aktivt arbete för att skapa hållbara och hälsosamma scheman som möter de nya reglerna kring dygnsvila som träder i kraft 1 oktober 2023.

3.2.2 17. Kommunens verksamheters kvalitet och hushållning ska hävda sig väl i jämförelse med landets bästa kommuner

Förvaltningens tolkning

Förvaltningen har ett högt kvalitetsfokus och arbetar strukturerat med utveckling och ständiga förbättringar i våra verksamheter. Kungälv resultat ska vara bättre än genomsnittet av jämförbara kommuner när det gäller verksamhetens kvalitet och hushållning

6-gradig bedömning

5 - Kommer att uppfyllas/Är uppfyllt

Beskrivning och jämförelse av resultaten

Samtliga indikatorer är helårsmått och 2023 års resultat är inte publicerade. Diagrammen visar att tidigare års resultat är bra i jämförelse med målvärde och har positiv trend. Kungälv ligger bra till i jämförelse med andra kommuner. Kommunens nettokostnad per invånare är lägre än samtliga jämförda kommuner. Sektorerna gör över lag positiva bedömningar av målet.

Bedömning av resultaten

Bedömningen är att målet kommer att nås. Verksamhetens kostnader är i stort låga i jämfört med riket och bedömningen är att kvaliteten i verksamheten hävdar sig väl i relation till jämförbara kommuner.

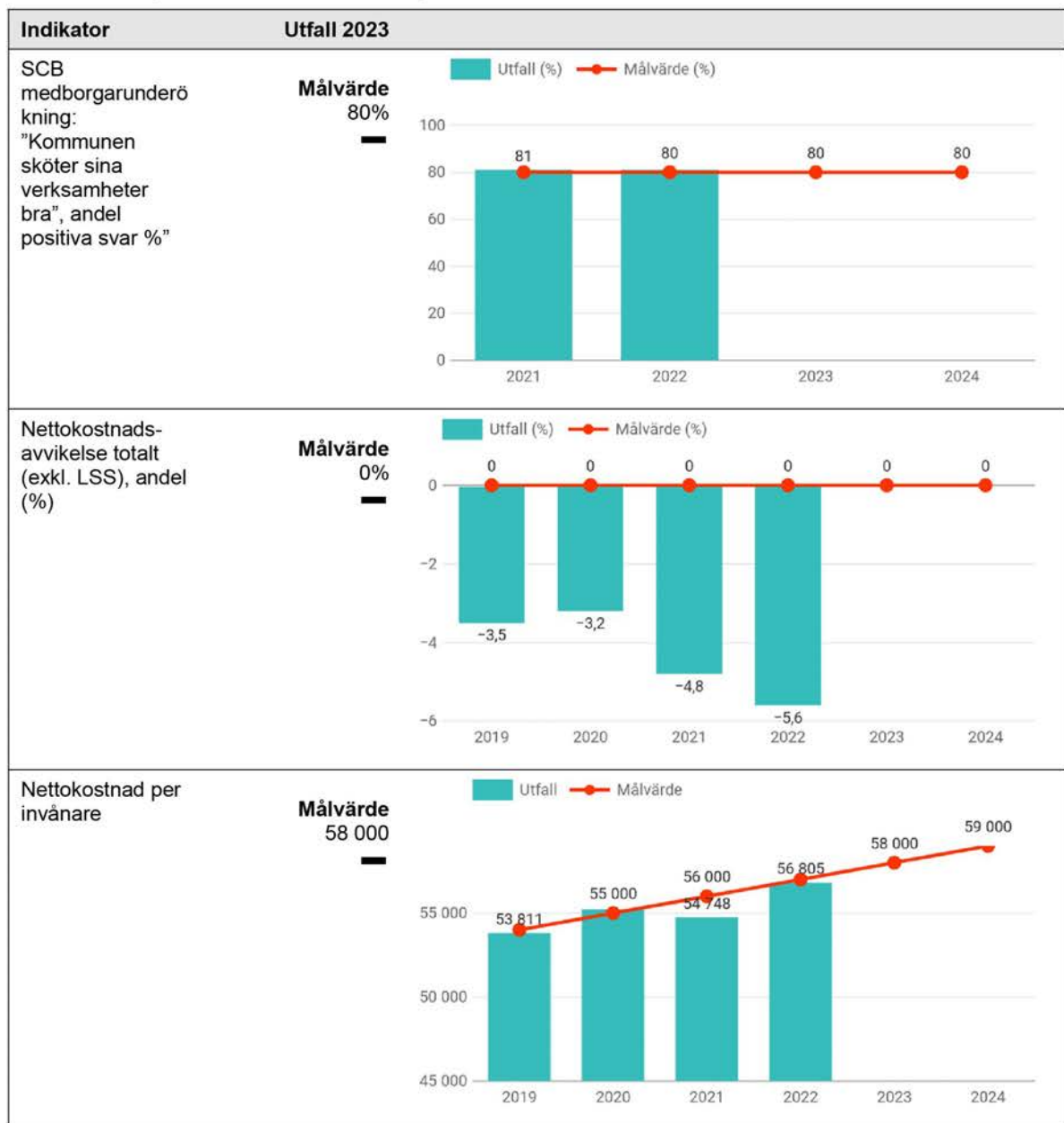
Förklaring och analys

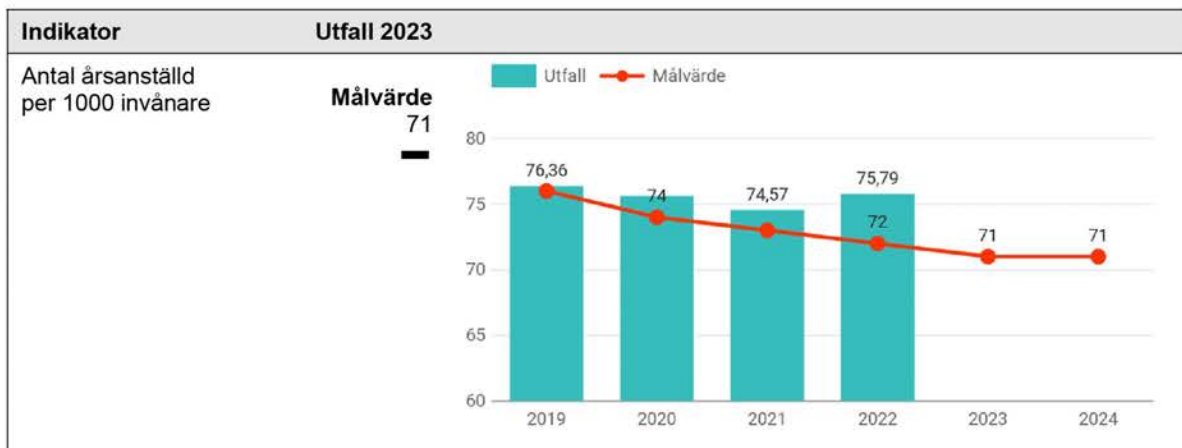
De senaste åren har Kungälvs kommun haft god ordning och balans i ekonomin. Under innevarande år arbetar sektorerna med att anpassa verksamheten till budget där det behövs. Kvaliteten i verksamheterna bedöms som generellt sett tillfredsställande.

Den kommunala sektorn står inför stora utmaningar till följd av den demografiska utvecklingen där antalet barn och äldre ökar i större utsträckning än de i arbetsför ålder. Kungälvs kommun växer vilket leder till förhöjd efterfrågan på kommunal service och därmed ökade personal- och kompetensbehov. I kombination med kostnadsökningar på grund av inflation och ökade pensionskostnader kommer det att finnas utmaningar de närmaste åren men kommunen har en stabil ekonomisk grund att stå på och kan hantera en tillfällig ekonomisk instabilitet med bibehållen kvalitet i verksamheterna. På lite längre sikt är det viktigt att ha en resultatnivå som möjliggör finansiering av investeringar utan alltför stor upplåning.

Så här går vi vidare

- Fortsatt uppföljning av strukturresursen (budgetfördelning utifrån socioekonomiska kriterier) i skolan kommer att ske under 2023. En formell utvärdering är planerad till 2024.
- Kontinuerligt arbete med effektiviseringar och att sänka styckkostnader i verksamheterna.
- Kontinuerligt arbete med att säkra kvaliteten i verksamheterna genom uppföljning och analys inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet.

4 Personal

4.1 Anställda

Beskrivning

Mätdatum är: för T1 1/4, för T2 1/8 och för T3 1/12.

Antal anställda = antal personer med fastställd sysselsättningsgrad (dvs timavlönade ingår ej).

Antal årsarbetare = sysselsättningsgraden omräknat till heltid.

	Utfall 1/8 2023	Utfall 1/8 2022	Diff
Antal anställda	3 820	3 902	-82
- Antal anställda, kvinnor	3 082	3 120	-38
- Antal anställda, män	738	782	-44
Antal årsarbetare	3 718	3 776	-58
- Antal årsarbetare, kvinnor	2 989	3 008	-19
- Antal årsarbetare, män	728	768	-40

4.2 Arbetade timmar

Beskrivning

Visar utförda arbetstimmar av månadsavlönad personal respektive timavlönad personal.

Mätperiod för T1 1/12-31/3, T2 1/12-31/7, T3 1/12-30/11.

	Utfall 2023 (8 mån)	Utfall 2022 (8 mån)	Diff
Månadsavlönade (antal timmar)	3 569 985	3 389 801	180 184
- Månadsavlönade, kvinnor (antal timmar)	2 793 775	2 659 162	134 613
- Månadsavlönade, män (antal timmar)	776 209	730 639	45 570
Mer/övertid (antal timmar)	36 317	44 159	-7 842
Timavlönade (antal timmar)	337 015	334 876	2 139
- Timavlönade, kvinnor (antal timmar)	252 792	245 066	7 726
- Timavlönade, män (antal timmar)	84 224	89 810	-5 586

4.3 Sjukfrånvaro

Beskrivning

Sjukfrånvaron redovisas som andel sjuktimmar av ordinarie antal arbetstimmar. Varav sjukfrånvaro ≥ 60 dagar. Den långa sjukfrånvarons andel av den totala sjukfrånvaron. Mätperiod för T1 1/12-31/3, T2 1/12-31/7, T3 1/12-30/11.

	Utfall 2023 (8 mån)	Utfall 2022 (8 mån)	Diff
Sjukfrånvaro (%) av ordinarie arbetstid	9,1	9,9	-0,8
- Sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid (%) - Kvinnor	10,1	10,8	-0,7
- Sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid (%) - Män	5	6	-1
- Sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid (%) Ålder ≤ 29 år	8,2	8,2	0
- Sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid (%) Ålder 30-49 år	8	9,1	-1,1
- Sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid (%) Ålder ≥ 50 år	10,7	11,3	-0,6
Sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid (%), mindre än 15 dagar	4,1	4,9	-0,8
Sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid (%), 15 dagar eller mer	5	5	0
Sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid (%), 15-90 dagar	2	1,7	0,3
Andel av sjukfrånvaro som överstiger 60 dagar (%)	42,2	38,4	3,8

4.4 Sjuklönekostnad (Tkr)

Beskrivning

Arbetsgivarens kostnad för de första 14 dagarna samt 10% till dag 90. Ger ingen fullständig bild av kostnaderna för sjukfrånvaro.

	Utfall 2023 (8 mån)	Utfall 2022 (8 mån)	Diff
Sjuklönekostnad (Tkr, inkl personalomkostnader (PO))	38 863	42 874	-4 011
- Sjuklönekostnad, kvinnor (Tkr, inkl PO)	32 627	36 280	-3 653
- Sjuklönekostnader, män (Tkr, inkl PO)	6 236	6 594	-358

4.5 Kommentar till utfall

En betydande orsak till att antalet anställda är lägre den 1/8 2023 än den 1/8 2022 är hanteringen av sommarvikarier inom sektor Trygghet och Stöd. Sommaren 2022 anställdes dessa som månadsanställda och fanns med i statistiken för T2 2022 då nedslagsdatumet ligger under semesterperioden. Under sommaren 2023 anställdes vikarierna som timavlönade och är

därmed exkluderade från antalet anställda. Däremot finns deras arbetade timmar med under rubriken timavlönade (antal timmar).

Trots att antalet anställda inom sektor Trygghet och stöd minskat med 177 på grund av de timavlönade har förvaltningen minskat med 82 anställda. Anledningen till detta är att antalet anställda inom andra verksamheter har ökat. Exempelvis har två förskolor öppnat vilket skapat rekryteringsbehov inom förskola och måltid. Förutom utökade personalresurser har det krävt mer tid för bland annat medarbetarsamtal, transporter och APT inom verksamheten.

Ökningen av arbetade timmar beror på den ökade efterfrågan på kommunala tjänster. Till följd av att invånarna i kommunen ökat har fler nya enheter startats i förvaltningen för att tillmötesgå medborgares och företags behov.

Mer-/övertid har minskat med 18 procent. Detta beror på den utmanande perioden i januari 2022 med hög sjukfrånvaro på grund av pandemin. Under 2023 har sjukfrånvaron varit lägre och därmed har mer-/övertid inte krävts i lika stor utsträckning. Sänkt sjukfrånvaro och minskad mer-/övertid bidrar till en robust organisation.

Under T2 2023 har sjukfrånvaron varit lägre än under T2 2022 bland både kvinnor och män och i samtliga åldersgrupper. Störst sänkning finns i gruppen män och åldersgruppen 30-49 år.

Den korta sjukfrånvaron, mindre än 15 dagar, har sänkts. Detta gör att andelen av sjukfrånvaron som överstiger 60 dagar är högre än tidigare. Ökningen innebär inte att det är fler som är långtidssjukskrivna utan beror på att den kortare sjukfrånvaron har sjunkit. Därmed utgör den långa sjukfrånvaron en större del av den totala sjukfrånvaron, trots att sjukfrånvaron på totalen har sjunkit. Det betyder alltså inte att det är fler som har en längre sjukskrivning än tidigare.

Sjuklönekostnaderna har minskat jämfört med samma period förra året. Kostnaderna för sjuklön redovisas eftersläpande i förhållande till sjukfrånvarostatistiken vilket gör att det inte är en rät linje mellan sjukfrånvaro och sjuklönekostnader. Kostnadsminskningen beror på att sjukfrånvaron varit lägre än föregående år. Det gäller framför allt den sjukfrånvaron som är kortare än 15 dagar, vilken är den period då arbetsgivaren utbetalar sjuklön som motsvarar 80 procent av lönen.

På grund av förläggning av löneöversyn 2023 kommer retroaktiv lön från april betalas ut i november. Detta innebär att även vissa sjuklönekostnader kommer att utbetalas i november. Kommande resultat för T3 2023 kommer därmed innefatta kostnader uppkomna under hela året men som inte redovisats tidigare.

5 Ekonomi

5.1 Förenklad förvaltningsberättelse

De ekonomiska planeringsförutsättningarna inför budget 2023 präglades av osäkerheter i de prognoser som presenterades av SKR och andra nationella aktörer. Osäkerheterna handlade om vilken påverkan kriget i Ukraina och utvecklingen av inflationen och räntan skulle ha på ekonomin.

I den senast presenterade prognosen för skatteunderlaget (augusti 2023) är dock utvecklingen fortsatt positiv jämfört mot budget. Det beror till stor del på att arbetsmarknaden fortsätter stå emot lågkonjunkturen - antalet arbetade timmar fortsätter att utvecklas bättre än vad de tidiga prognoserna förutsåg. Det finns tecken på att ökningstakten håller på att växla ner till följd av den sämre konjunkturen och de ekonomiska förutsättningarna försämras de kommande åren.

Trenden för en ökande inflation verkar vara bruten. Det har tagit längre tid än beräknat för inflationen att vända nedåt, i augusti var inflationen 7,5 procent enligt SCB.

Räntorna har fortsatt öka och förväntas toppa i slutet av 2023. Kommunens genomsnittliga ränta har ökat från 1,72 procent till 2,46 procent sedan årsskiftet, vilket har tagits höjd för i budgeten.

Mot bakgrund av de osäkra ekonomiska förutsättningarna fattade kommunfullmäktige i december beslut om ett tillfälligt sänkt resultatmål från 70 Mkr till 7 Mkr för 2023. Det budgeterade resultatet motsvarar 0,2 procent i förhållande till skatter och statsbidrag.

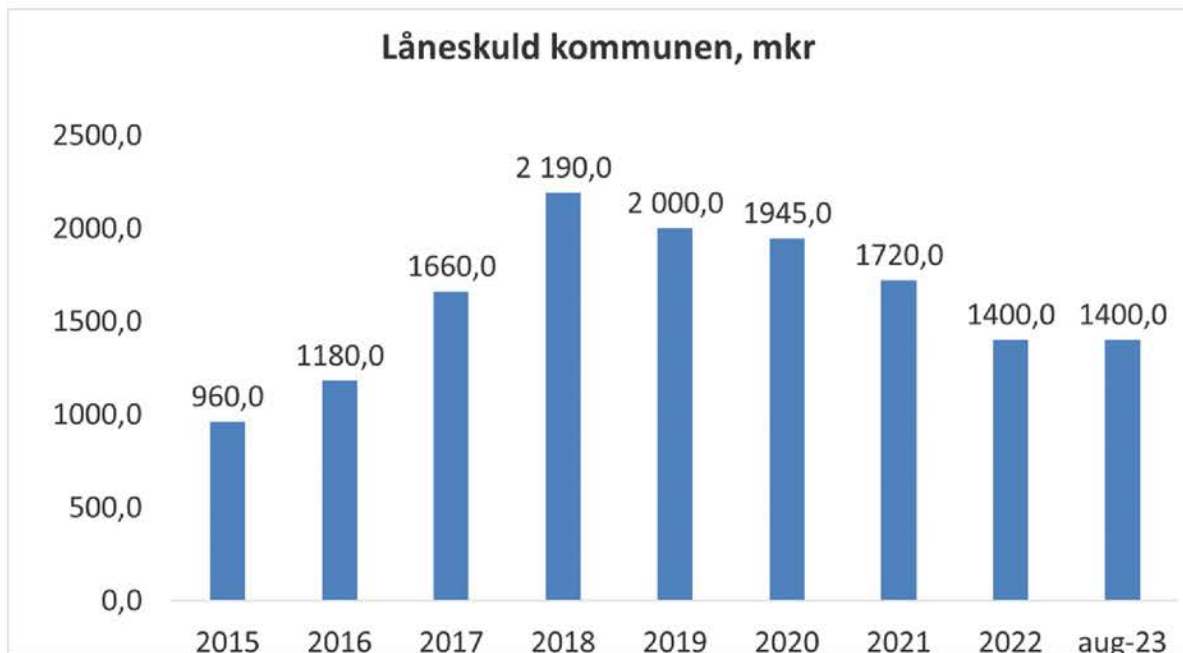
Även övriga finansiella mål berörs.

Prognosen för årets resultat 2023 är 56,2 Mkr, vilket motsvarar 1,7 procent av skatter och statsbidrag. Med ovanstående prognos nås resultatmålet för 2023.

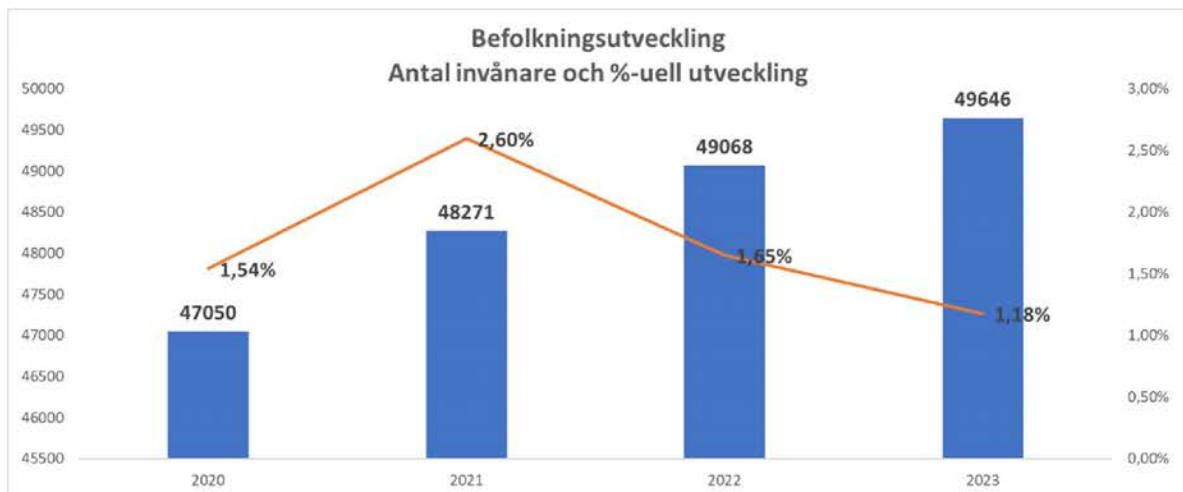
Balanskravsresultatet uppgår till 61,3 Mkr.

Investeringarna prognosticeras till 637 Mkr 2023, jämfört med budgeterade 765 Mkr. Det innebär att det långsiktiga målvärdet för investeringarnas självfinansieringsgrad förändrades från 60 procent till 29 procent. I delåret är prognosen för självfinansieringsgraden 45 procent.

Kommunens låneskuld ligger i augusti kvar på samma nivå som vid årsskiftet -1 400 Mkr. Kommunen har tillsammans med sina bolag en beslutad låneram om 400 Mkr. Med anledning av att investeringstakten inte utvecklats enligt budget har upplåningsbehovet skjutits framåt under året.

Inflyttningen hittills i år är 1,18 procent, Vid juli månads utgång var vi 49 646 invånare. Enligt senaste befolkningsprognos passerar kommunen 50 000 invånare någon gång kring årsskiftet.

De kommunala bolagen Kungälv Energi AB och Bohusläns kommunala Exploaterings AB med dess dotterbolag samt stiftelsen Kungälvsbostäder redovisar alla prognoser för årets resultat som är positiva.

Kungälv Energi AB med dess dotterbolag redovisar en prognos som ligger i nivå med budget Bohusläns kommunala exploaterings AB med dess dotterbolag redovisar ett årsresultat på 10 Mkr vilket är 10 Mkr sämre än budgeterat vilket beror på förskjutningar av intäkter för försäljning av verksamhetsmark. Kungälvsbostäder redovisar ett resultat på 15,4 Mkr jämfört mot budgeterade 10,2 Mkr.

5.1.1 Finansiella mål

Indikator	
<p>4 procent överskott av skatteintäkter och generella statsbidrag. Utfall 1,7%</p> <p>Målvärde 0,2%</p> <p>Prognosen för årets resultat är positivt 56,2 Mkr att jämföras mot budgeterat på 7,0 Mkr. Prognosen visar att det av kommunfullmäktige fastställda årsresultatet kommer att uppnås.</p> <p>De prognosticerade resultatet innehåller engångsintäkter från exploateringsverksamheten på 45 mkr, ett positivt realisationsresultat 5 Mkr samt ett elstöd på 10,2 Mkr. Dessa intäkter är av engångskaraktär.</p> <p>Kommunfullmäktige fattade i november 2022 beslut om att göra ett avsteg från den långsiktiga ambitionen att ha ett resultatmål om 4% av skatter och statsbidrag för 2023. Det prognosticerade resultatet motsvarar 1,7% procent av skatter och statsbidrag. Det budgeterade resultatet motsvarar 0,2% i förhållande till skatter och statsbidrag.</p>	
<p>Soliditeten ska öka (Kommunen) Målvärde 23,6%</p> <p>Soliditeten mäts i årsbokslutet.</p> <p>Soliditeten visar kommunens ekonomiska styrka på lång sikt och anges i form av hur stor andel av kommunens totala resurser som utgörs av eget kapital. De tillgångar som inte är finansierade med eget kapital finansieras med lån. Om kommunen har stora skulder i förhållande till de tillgångar som finns i kommunen är soliditeten låg. Om skulderna minskar kommer, allt annat lika, soliditeten att öka.</p> <p>Efter några år med minskande låneskuld för kommunen gjordes bedömningen i budget 2023 att det skulle ske en nyupplåning under året. Kommunens låneskuld har dock inte ökat hittills under 2023. Kommunen har på grund av lägre investeringstakt än budgeterat samt en förbättrad resultatprognos kunna skjuta på den budgeterade upplåningen.</p>	
<p>Investeringarnas självfinansierings-grad skall vara 60 % eller högre Utfall 45%</p> <p>Målvärde 29%</p> <p>Målet är beroende av utvecklingen av årets resultat samt investeringsnivån. Kommunfullmäktige har beslutat om ett avsteg avseende självfinansieringsgraden för investeringarna av 2023. Målsättningen efter sänkt ambitionsnivå 2023 är 29%.</p> <p>När kommunens löpande driftverksamhet har finansierats bör en tillräckligt stor andel av skatteintäkterna återstå för att kunna finansiera årets investeringar. När nyckeltalet är över 100% innebär det att kommunen skattefinansierat alla sina investeringar.</p> <p>Årets resultat prognosticeras till 56,2 Mkr och avskrivningarna till 229 Mkr. Det innebär att självfinansieringsgraden prognosticeras till 45%.</p>	

5.1.2 Resultatprognos

Resultatprognos 2023 (12 månader)

<i>Belopp i Mkr</i>	Prognos 2023	Budget 2023	Bokslut 2022	Bokslut 2021
Verksamhetens intäkter	822,6	784,1	956,6	1 058,7
Personalkostnader	-2 350,7	-2 361,4	-2 083,4	-2 020,6
Övriga verksamhetskostnader	-1 452,7	-1 405,3	-1 413,1	-1 407,4
Verksamhetens kostnader	-3 803,4	-3 766,7	-3 496,5	-3 428,0
Avskrivningar	-229,0	-217,0	-211,9	-180,2
Verksamhetens nettokostnader	-3 209,7	-3 199,6	-2 751,9	-2 549,5
Skatteintäkter	2 891,0	2 860,6	2 726,0	2 522,6
Generella statsbidrag och utjämning	491,2	462,3	487,1	466,0
Verksamhetens resultat	172,5	123,3	461,2	439,1
Finansiella intäkter	37,9	38,7	40,1	48,5
Finansiella kostnader	-154,2	-155,0	-62,2	-37,6
Resultat efter finansiella poster	56,2	7,0	439,1	450,0
Extraordinära poster				
Årets resultat	56,2	7,0	439,1	450,0

Årets resultat prognosticeras till 56,2 Mkr att jämföras med budgeterade 7 Mkr, vilket ger en positiv avvikelse på 49,2 Mkr. Resultatet motsvarar 1,7 procent av skatter och statsbidrag.

2023 års prognosticerade nettokostnadsutveckling jämfört med bokslut 2022 beräknas till 16,6 procent. Ökningen beror till stor del på ökade pensionskostnader och att kommunens exploateringsintäkterna är lägre än föregående år. Den demografiska utvecklingen påverkar också kostnaderna. Det märks bland annat på att antalet förskoleplatser ökat under året.

I resultatet ingår 50 Mkr i engångsintäkter varav 45 Mkr är exploateringsintäkter och 5 Mkr är i realisationsvinster vid försäljning av mark. Kommunen har erhållit ett elstöd på 10,6 Mkr. Sektorerna Bildning och lärande, Trygghet och stöd samt Samhälle och utveckling tillsammans med Staben visar på ett underskott på -15,2 Mkr, vilket motsvarar en avvikelse på -0,5 procent jämfört med budget. Den politiska verksamheten prognosticerar ett mindre underskott -0,6 Mkr. Med anledning av ny mandatperiod genomförs flera utbildningar och fler sammanträden än under ett normalår.

I avsnitt 6.9 Prognos budgetavvikelse driftredovisning redovisas sektorernas avvikelser.

Skatter och generella statsbidrag visar en positiv avvikelse på 59,3 Mkr. Arbetsmarknaden har hittills hållit emot vilket gör att skatteunderlaget i nominella termer utvecklas relativt väl, trots lågkonjunkturen.

Finansnetto redovisar ingen avvikelse. I budgeten har tagit höjd för ökade räntekostnader men

ett bättre resultat i kombination med att investeringsnivån inte är lika hög som budgeterad har den planerade nyupplåningen kunnat skjutas på.

Prognos för nettokostnader i verksamheten

Prognos för nettokostnader i verksamheten					
Avvikelser mot budget på verksamhetsnivå 2021-2023 Mkr					
År	Budget	Tertial 1	Tertial 2	Bokslut	Utfall helår
2021	2 774,0	63,9	205,3	224,5	2 549,5
2022	2 948,9	66,7	116,0	197,0	2 751,9
2023	3 199,6	-5,4	-10,2		3 209,7

5.1.3 God ekonomisk hushållning

Kommunfullmäktige har fattat beslut om följande definition av God Ekonomisk Hushållning

God ekonomisk hushållning råder då verksamheten utövas på ett ändamålsenligt och ekonomiskt hållbart sätt. Såväl de finansiella målen som verksamhetsmålen är huvudsakligen uppfyllda och kommunens grunduppdrag bedrivs på ett ändamålsenligt sätt.

God ekonomisk hushållning ur ett finansiellt perspektiv innebär bland annat att varje generation själv ska bära kostnaderna för den service som den konsumerar. Ingen generation ska behöva betala för det som en tidigare generation förbrukat. Det innebär att det behöver finnas både ett kortsiktigt och ett långsiktigt perspektiv i den ekonomiska planeringen. De finansiella målen ska ange de finansiella förutsättningarna och ambitionen för kommunens finansiella utveckling och ställning. Kommunen behöver generera ett driftöverskott för att finansiera viktiga investeringar i kärnverksamheten och för att kunna utveckla verksamheten över tid.

God ekonomisk hushållning ur ett verksamhetsperspektiv tar sikte på kommunens förmåga att bedriva verksamhet på ett ändamålsenligt och kostnadseffektivt sätt. De strategiska målen och resultatmålen ska bidra till att resurserna används till rätt saker och på ett effektivt sätt.

Mot bakgrund av de osäkra ekonomiska förutsättningarna för budgetåret 2023 beslutade kommunfullmäktige om ett avsteg från det långsiktiga resultatmålet om 4% av skatter och statsbidrag för 2023. Årets resultat budgeterades till 7 Mkr för 2023 vilket motsvarar ett resultat på 0,2% av skatter och statsbidrag. Den förändrade inriktningen påverkar också övriga finansiella nyckeltal.

Utvecklingen för de finansiella målen är trots årets ekonomiska förutsättningar bättre än förväntat. Investeringsnivå är något lägre än budgeterat och upplåningen bedöms inte komma upp till den låneram som beslutats.

Bedömningen av Kommunstyrelsens 17 resultatmål per 31 augusti visar att sju mål kommer att uppfyllas (Grön). Sju av dessa mål får betyg 5 och inget får högsta värdet 6. Tio mål bedöms vara delvis uppfyllda/ svårbedömda (Gul). Tio av dessa mål får betyg 4 och inget mål betyg 3. Noll mål, kommer inte att uppnås (Röd).

Med ovanstående bedöms verksamhetsmålen huvudsakligen vara uppfyllda.

Tillsammans med den tillfälligt sänkta ambitionsnivån för de finansiella målen är bedömningen att kommunen kommer att nå God Ekonomisk Hushållning

Det görs ingen bedömning av kommunkoncernens finansiella mål i delåret.

5.1.4 Balanskravsresultat

Balanskravsresultat 2023, Mkr - prognos	2023
Årets resultat enligt resultaträkningen - fullfonderingsmodellen	56,2
Pensionsförpliktelser före 1998	9,4
Årets resultat enligt resultaträkningen - blandmodellen	65,6
Samtliga realisationsvinster	-4,3
Realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	0,0
Realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	0,0
Orealiserade vinster och förluster i värdepapper	0,0
Återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper	0,0
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	61,3
Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	0,0
Användning av medel från resultatutjämningsreserv	0,0
Årets balanskravsresultat	61,3

Enligt kommunallagen ska kommunen ha en ekonomi i balans. Det innebär att intäkterna måste överstiga kostnaderna. Om det skulle uppstå ett underskott måste detta regleras och återställas inom de närmaste tre åren.

Vid avstämning av balanskravet i delårsrapporten justeras resultatet med följande två poster:

- pensionsförpliktelser som är intjänade före 1998
- realisationsvinster vid försäljning av anläggningstillgångar

Efter dessa justeringar uppgår balanskravet till 61,3 Mkr.

5.2 Periodutfall

Kommunens utfall för den aktuella perioden är 148,2 Mkr mot budgeterat resultat på 2,9 Mkr, en positiv avvikelse på 145,3 Mkr.

Verksamhetens nettokostnad uppgår till 2 006,4 Mkr att jämföra med 1 697,8 Mkr motsvarande period föregående år. Nettokostnaden inklusive avskrivningar har i jämförelse mellan åren 2022 och 2023 ökat med 308,6 Mkr eller 18,2 procent. Ökade kostnader för pensioner samtidigt som exploateringsintäkterna på delåret är lägre än föregående år är en stor del av förklaringen.

Avvikelsen gentemot budget för verksamhetens nettokostnader är +126,9 Mkr. Det finns överskott på volymer som beror på säsongsvariationer och kommer att upparbetas under hösten. Utöver detta finns avsatta medel för digitalisering samt driftskostnader för investeringar vilka ännu inte tagits i anspråk. Kommunen har ansökt och beviljats det statliga elstöd som beslutats för att mildra effekterna av höjda elpriser. I utfallet ligger utbetalat elstöd på 13,2 Mkr, vilket beräknats utifrån mängden el som förbrukats under perioden oktober 2021-september 2022. Semesterskulden är låg efter sommarmånaderna, vilket påverkar periodens resultat positivt med 55,5 Mkr. Se tabell nedan.

Skatteintäkter, skatteavgifter och statsbidrag visar totalt för perioden en positiv avvikelse på

43,9 Mkr enligt det senaste cirkuläret från SKR. Slutavräkningarna för 2022 och 2023 är båda positiva, en avvikelse på närmare 27,9 Mkr. Utöver detta tillkommer mindre avvikelser på flera poster, vilka bidrar till den positiva avvikelsen. Utfallet för generella statsbidrag uppgår till 5,8 Mkr i delåret och fördelar sig enligt följande:

- stöd för att utöka bemanningen av sjuksköterskor inom äldreomsorgen, 4,7 Mkr.
- tillfälligt stöd till kommuner för flyktingar från Ukraina, 1,1 Mkr.

Finansnettot visar en negativ avvikelse på 25,5 Mkr. Räntan på pensionsavsättningar är närmare 28 Mkr högre än budgeterat för perioden. På helåret kommer dock avvikelsen endast att bli 0,2 Mkr. I rambudgeten har även tagits höjd för höjda räntenivåer och nyupplåning. Då investeringsbudgeten för årets åtta första månader inte är upparbetad och det finns tidsförskjutningar i flera projekt har kommunen kunnat skjuta på planerad nyupplåning. Detta gör att räntekostnaderna är lägre än budgeterat. Utdelningen från koncernbolagen är 2,5 Mkr, gentemot periodiserad budget på 8,0 Mkr. Detta hänför sig till utebliven utdelning från Kungälv Energi AB.

Periodutfall för nettokostnaderna, Mkr		
År	Nettokostnad	Förändring
2021	1 620,9	-3,0 %
2022	1 697,8	4,7 %
2023	2 006,4	18,2 %

Årets lönerrevision är ännu inte klar och retroaktiv lön kommer att utbetalas först i november. I delåret är retroaktiv lön för perioden april-augusti uppbokad på Staben utifrån det budgeterade löneutfallet på 4 procent. Märket mellan industrifack och arbetsgivare i årets avtalsrörelse är satt till 4,1 procent, alltså nära kommunens budgeterade kostnader för lönerrevisionen. I utfallet för delåret har bokats upp 28,6 Mkr i retroaktiv lön.

Antalet arbetade timmar har ökat gentemot föregående period och därmed också lönekostnaderna. Efterfrågan på kommunala tjänster har ökat som en följd av att antalet invånare i kommunen blivit fler.

Kostnaderna för sjuklön under perioden har minskat med 5 Mkr gentemot föregående år som präglades av höga sjuklönekostnader som en följd av Covid.

Periodutfall för lönekostnaderna, Mkr		
År	Lönekostnad	Förändring
2021	963,4	3,6 %
2022	1 014,3	5,3 %
2023	1 079,0	6,4 %

Semesterlöneskulden påverkar varje delårsbokslut. Vid delårsbokslutet i april är semesterlöneskulden för kommunen hög, då den mesta semestern tas ut först under sommaren. Vid delårsbokslutet i augusti är skulden däremot låg eftersom sommarmånaderna då har passerat, något som påverkar resultatet positivt. Vid varje delårsbokslut bokas förändringen av skulden upp centralt och ger en resultatpåverkan. För att göra delårsresultatet jämförbart med tidigare års delårsresultat visar tabellen nedan resultaten både med och utan semesterlöneskuldens påverkan. Förändringen av semesterlöneskulden är i delåret +55,5 Mkr, drygt 4 Mkr högre än föregående år.

Förändring semesterlöneskuld, Mkr			
År	Förändring	Resultat inkl. semesterlöneskuld	Resultat exkl. semesterlöneskuld
2021	45,8	335,9	290,1
2022	51,4	424,7	373,2
2023	55,5	148,2	92,7

5.3 Resultaträkning per 31 augusti 2023

Belopp Mkr	Utfall	Utfall	Budget	Utfall
	2023-08-31	2023-08-31	2023-08-31	2022-08-31
	Fullfonderingsmodell	Blandmodell		
Verksamhetens intäkter	564,6	564,6	522,4	661,6
Personalkostnader	-1 507,4	-1 535,4	-1 574,6	-1 326,6
Övriga verksamhetskostnader	-914,5	-914,5	-936,5	-893,9
Verksamhetens kostnader	-2 421,9	-2 449,8	-2 511,0	-2 220,5
Avskrivningar	-149,2	-149,2	-144,7	-138,9
Verksamhetens nettokostnader	-2 006,4	-2 034,4	-2 133,3	-1 697,8
Skatteintäkter	1 930,8	1 930,8	1 907,1	1 820,0
Generella statsbidrag och utjämning	326,9	326,9	306,7	323,9
Verksamhetens resultat	251,3	223,3	80,4	446,1
Finansiella intäkter	21,3	21,3	25,8	22,8
Finansiella kostnader	-124,3	-73,4	-103,3	-44,2
Resultat efter finansiella poster	148,2	171,1	2,9	424,7
Extraordinära poster	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets resultat	148,2	171,1	2,9	424,7

Kungälv kommun redovisar sina pensionsförpliktelser enligt den så kallade fullfonderingsmodellen. Flertalet kommuner tillämpar blandmodellen och har därmed en ansvarsförbindelse i stället för en skuld avseende pensioner intjänade före 1998. Motiven för fullfondering är att ge en mer rättvisande bild av kommunens finansiella ställning och utveckling samt att minska den framtida belastningen på kommunen då utbetalningarna av pensioner ökar. I ovanstående tabell visar vi delårsresultatet uppställt enligt båda modellerna. Av uppställningen framgår att resultatet är 22,9 Mkr lägre vid redovisning av pensionerna enligt fullfonderingsmodellen än om vi istället redovisat i enlighet med blandmodellen. Vanligtvis påverkas resultatet positivt vid redovisning enligt fullfond, men som en följd av den höga inflationen, vilket påverkar basbeloppsuppräknigen, har det i år motsatt effekt.

Kostnadsutvecklingen följer inte samma mönster under hela året, vilket gör att det är svårt att ställa delårsresultatet i relation till årsprognosen. Nedan följer en tabell där man per sektor kan läsa ut prognoser för helåret och resultat för perioden januari till augusti. I tabellen kan man utläsa att prognosen för 2023 visar ett resultat på 56,2 Mkr, en positiv avvikelse mot budgeterat resultat för året med 49,2 Mkr. Delårsresultat per 2023-08-31 är 148,2 Mkr, en positiv avvikelse mot budget på 145,3 Mkr. I bilden nedan är delårsresultatet rensat för semesterlöneskulden på 55,5 Mkr, då denna påverkar resultatet positivt, se textavsnitt semesterlöneskuld. Resultatet per 2023-08-31 blir då istället 92,7 Mkr, mot budgeterade 7,0 Mkr. Kommunen består av många olika verksamheter, vilka alla följer olika mönster gällande intäkter och kostnader. Tar man skolan som exempel är deras år uppdelat på terminer, hamnverksamheten i Marstrand har sin topp under sommaren och så vidare. Skatterna är i stort sett jämnt fördelade när man jämför delårsresultatet med prognosen. Slutavräkning 2022 redovisas dock i sin helhet redan i delårsresultatet.

Budget, prognos och utfall 2023

<i>Belopp i Mkr</i>	Prognos	Budget	Avvikelse	Utfall	Budget	Avvikelse
	2023	2023	2023	2023-08-31	2023-08-31	2023-08-31
Politisk organisation	-20,6	-20,0	-0,6	-13,1	-13,3	0,2
Stab	-293,9	-321,0	27,1	-128,9	-214,0	85,1
Bildning och lärande	-1 427,2	-1 412,4	-14,8	-949,3	-941,8	-7,5
Trygghet och stöd	-1 252,9	-1 232,0	-20,9	-849,5	-821,4	-28,1
Samhälle och utveckling	-276,2	-270,2	-6,0	-151,4	-180,4	29,0
Finansiering	11,0	11,0	0,0	1,4	7,5	-6,1
Exploatering och realisationsresultat	50,0	45,0	5,0	28,9	30,0	-1,1
Verksamhetens nettokostnader	-3 209,7	-3 199,6	-10,2	-2 061,9	-2 133,3	71,5
Skatteintäkter	2 891,0	2 860,6	30,4	1 930,8	1 907,1	23,7
Generella statsbidrag och utjämning	491,2	462,3	28,9	326,9	306,7	20,2
Verksamhetens resultat	172,5	123,3	49,2	195,8	80,5	115,4
Finansiella intäkter	38,7	37,9	0,8	21,3	25,8	-4,5
Finansiella kostnader	-155,0	-154,2	-0,8	-124,3	-103,3	-21,0
Resultat efter finansiella poster	56,2	7,0	49,2	92,7	2,9	89,8
Extraordinära poster	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets resultat	56,2	7,0	49,2	92,7	2,9	89,8

5.4 Kassaflödesanalys per 31 augusti 2023

<i>Belopp i Mkr</i>	2023-08-31	2022-08-31	2022-12-31
Den löpande verksamheten			
Årets resultat	148,2	424,7	439,1
Justering för avskrivningar	149,2	138,9	211,9
Justering för avsättning pensioner och övriga avsättningar	138,2	-8,5	-17,7
Justering för upplösning av bidrag till infrastruktur	-10,9	8,5	12,6
Justering för övriga ej likviditetspåverkande poster	0,0	0,0	0,0
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapitalet	424,8	563,6	645,9
Ökning/minskning förråd och exploateringsområden	-9,8	-5,2	-18,7
Ökning/minskning kortfristiga fordringar	8,1	-56,3	-106,1
Ökning/minskning kortfristiga skulder	-17,5	-214,0	53,8
Kassaflöde från den löpande verksamheten	405,6	288,1	574,9
Ökning/minskning långsiktiga fordringar	-163,4	-50,5	-109,0
Investeringar i immateriella och materiella anläggningstillgångar	-329,1	-250,8	-662,7
Försäljning av immateriella och materiella anläggningstillgångar	0,0	0,0	1,9
Investering i finansiella anläggningstillgångar	0,0	0,0	-1,0
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar	0,0	0,0	0,0
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-492,6	-301,3	-770,7
Finansieringsverksamheten			
Nyupptagna lån	100,0	70,0	200,0
Amortering av långfristiga skulder	0,0	-220,0	-460,0
Nyupptagna lån finansiell leasing	2,6	27,7	159,9
Amortering av skulder för finansiell leasing	-17,4	-13,5	-21,7
Förändring kortfristig del	-0,9	-21,6	-26,1
Förändring övriga långfristiga skulder	33,1	42,1	44,2
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	117,3	-115,3	-103,7
Utbetalning av bidrag till infrastruktur	-0,3	-2,3	-2,3
Årets kassaflöde	30,0	-130,8	-301,8
Likvida medel vid årets början	61,4	467,3	363,2
Likvida medel vid årets slut	91,4	336,5	61,4

5.5 Balansräkning per 31 augusti 2023

<i>Belopp i Mkr</i>	2023-08-31	2022-12-31	Förändring
TILLGÅNGAR			
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR			
Immateriella anläggningstillgångar	16,8	14,5	2,3
Materiella anläggningstillgångar			
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	5 165,7	4 975,5	190,2
Maskiner och inventarier	117,9	130,4	-12,5
Summa materiella anläggningstillgångar	5 283,6	5 105,9	177,7
Finansiella anläggningstillgångar	984,6	821,2	163,4
Summa anläggningstillgångar	6 285,0	5 941,7	343,4
BIDRAG TILL INFRASTRUKTUR	287,5	276,6	10,9
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR			
Förråd och exploateringsområden	46,1	36,3	9,8
Kortfristiga fordringar	595,1	603,2	-8,1
Kassa och bank	91,4	61,4	30,0
Summa omsättningstillgångar	732,6	700,9	31,7
SUMMA TILLGÅNGAR	7 305,1	6 919,2	386,0
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
EGET KAPITAL			
Årets resultat	148,2	439,1	-290,9
Resultatutjämningsreserv	100,0	100,0	0,0
Övrigt eget kapital	1 801,0	1 361,9	439,1
AVSÄTTNINGAR			
Avsättning till pensioner inkl. löneskatt, Not 1	1 073,2	954,5	118,7
Avsättning bidrag till infrastruktur	200,4	181,2	19,2
SKULDER			
Långfristiga skulder	3 188,5	3 071,1	117,4
Kortfristiga skulder	793,8	811,3	-17,5
Summa skulder	3 982,3	3 882,5	99,9
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	7 305,1	6 919,2	386,0

Not 1. Avsättning för ansvarsförbindelse. Enligt beslut i KF 2006-06-19 §139 redovisas åtagandet enligt fullfonderingsmodell.

5.6 Noter

Samma redovisningsprinciper och beräkningsmetoder ha använts i delårsrapporten som i den senaste årsredovisningen.

Säsongsvariationer och cykliska effekter återfinns inom flera av kommunens verksamheter. Exempel på detta är intjänande och uttag av semester, ferielönekostnader, uppvärmningskostnader, kostnader för snöröjning etc. För att utjämna dessa tillämpar kommunens verksamheter så långt möjligt periodiserad budget.

Lagen om kommunal bokföring och redovisning anger att pensionsåtagandet ska redovisas enligt blandmodellen. Detta innebär att pensioner intjänade före år 1998 lyfts ur balansräkningen och redovisas som en ansvarsförbindelse. Pensioner intjänade från och med 1998 ska redovisas som en skuld i balansräkningen.

Enligt beslut i Kommunfullmäktige den 2006-06-19 §139 har Kungälv kommun bytt redovisningsprincip beträffande redovisningen av kommunens totala pensionsåtagande. Pensioner intjänade före år 1998 har lyfts in som en avsättning i balansräkningen, inklusive särskild löneskatt. Kommunen har därmed gått ifrån den så kallade blandmodellen och tillämpar i stället fullfonderingsmodellen. Motiven för fullfondering är att ge en mer rättvisande bild av kommunens finansiella ställning och utveckling samt att minska den framtida belastningen på kommunen då utbetalningarna av pensioner ökar. Effekten på balansräkningen uppgår till 624,4 Mkr. Effekten på resultatet för perioden uppgår till 22,9 Mkr.

Kommunen har erhållit ännu ej intäktsredovisade generella statsbidrag om totalt 5,1 Mkr. Dessa fördelas enligt nedan:

Mkr	sep-dec 2023
Statsbidrag för att utöka bemanningen av sjuksköterskor på särskilda boenden	4,6
Tillfälligt stöd till kommuner för flyktingar från Ukraina	0,5

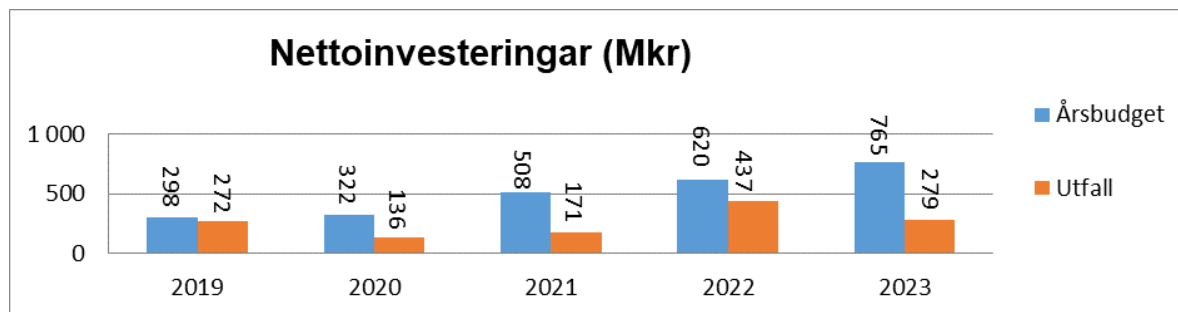
Inga ändrade uppskattningar eller bedömningar har påverkat delårsbokslutet.

5.7 Investeringsrapport samt exploatering och realisationsresultat

Belopp i Mkr	Utfall 2023-08-31	Budget 2023	Prognos 2023	Budgetavvikelse
Avgiftsfinansierade investeringar	176,7	395,0	376,0	19,0
Skattefinansierade investeringar	102,3	370,0	261,0	109,0
Totalt	279,0	765,0	637,0	128,0

Investeringar

Diagrammet redogör för investeringsutfall kontra budget år 2019 - 202308.

Investeringsbudgeten för skatt- och avgiftskollektivet 2023 uppgår till 765,0 Mkr, och dess utfall uppgår till 279,0 Mkr för perioden. Totalt prognostiseras 637,0 Mkr arbetas upp under året.

I nedanstående tabell redogörs för några av de större pågående investeringsprojekten i kommunen. ÖFL är förkortning av överföringsledning.

Pågående större projekt (Mkr)	ack 202112	ack 202212	ack 202308	Projektbudget	Totalprognos
ÖFL Diseröd-Ytterby etapp F	23,8	44,0	44,4	42,7	48,3
ÖFL Diseröd-Ytterby etapp E	5,6	26,6	28,7	40,0	31,5
ÖFL Kastellegården – Björkås	15,0	40,0	96,2	141,5	121,5
ÖFL Björkås – Vävra	13,0	83,0	135,5	240,0	182,2
ÖFL Vävra – Solberga	9,0	43,7	58,7	86,0	65,9
Solhaga Äldreboende	8,9	57,0	74,3	91,0	91,0
TOTALT	75,3	294,3	437,8	641,2	540,4

Avgiftskollektivet

Det är tre förutsättningar som framför allt har styrt investeringsplaneringen för avgiftskollektivet på senare år; ett föreläggande för Aröd, krav på lösning av avloppssituationen i Marstrand samt att en förlängning och/eller en förändring av ett föreläggande i Harestad/Nereby beviljas.

Kommunen är ålagd av Länsstyrelsen att lösa vatten- och avloppssituationen i Aröd senast 31 december 2025. För att kunna ansluta Aröd, samt andra bostadsområden i kustzonen till det kommunala nätet krävs en utbyggnation av flera etapper av överföringsledningar och därtill hörande pumpstationer. Etapp 1 i Aröd har slutförts och övriga etapper är pågående.

En förutsättning för att fullfölja föreläggandet i Aröd är att samtliga överföringsledningar mellan Solberga och Kastellegården (Kastellegården-Björkås, Björkås-Vävra, Vävra-Solberga, pumpstation Kastellegården samt vattenledningar från Diseröd, Sträcka E och F inklusive tryckstegring i Råfsdal) är klara och i drift under 2023. Under 2021 påbörjades entreprenaderna för Vävra-Björkås och sträcka F, och i och med att entreprenaden för Vävra-Solberga påbörjades under fjolåret är samtliga omnämnda sträckor numera under byggnation. Givet att tidplaner håller kommer även samtliga sträckor att vara färdigställda under 2023.

Det befintliga tillståndet för avloppsreningsverket i Marstrand har vid tillfällena överskridits och kommunen är av Länsstyrelsen ålagda att komma fram med en lösning och tidplan. Projektering/utförande av de tre första etapperna är inplanerade i pågående budgetprocess. Byggnation av överföringsledningar på hela sträckan planeras vara klar 2030.

Kommunen har förelägganden om att bygga kommunalt VA på Norra Instön (vatten senast till årsskiftet 2030/2031 och spillvatten årsskiftet 2036/2037), samt till Harestad/Nereby (31 december 2024). Den nya lagstiftningen som trädde i kraft 1 januari 2023 öppnar upp för att områden som anses ha behov av kommunalt VA också ska kunna lösas med enskilda lösningar om vilja finns hos privata. Förhoppningen är att detta ska kunna bli en lösning för Harestad eftersom det finns privata föreningar i området med anslutning till det kommunala nätet. Detta förutsätter dock att länsstyrelsen kan förändra föreläggandet och att den privata viljan finns. Oavsett lösning i Harestad kommer det behövas en förlängning av föreläggandet, till 2030 om det ska göras i kommunal regi.

Vidare har ett ärende om ett föreläggande i Kovikshamn och Sjöhåla beslutats, vilket innebär att Kungälv kommun blivit ålagda att bygga ut kommunalt VA till årsskiftet 2030/2031.

Avgiftskollektivet har en investeringsram på 395,0 Mkr för året och utfallet för perioden uppgår till knappt 177,0 Mkr. Den 1/1 2023 förändrades lagen om allmänna vattentjänster. Bland annat kommer kommunerna under 2023 bli tvungna att ta fram, samråda, och besluta om en vattentjänstplan. Arbetet med detta pågår.

Skattekollektivet

Skattekollektivet har en investeringsram på drygt 370,0 Mkr för året, och periodens utfall uppgår till drygt 102,0 Mkr.

Byggnation av Solhaga äldreboende pågår, och innebär 22 nya boendeplatser med beräknad inflyttning under hösten.

Om- och utbyggnation av Karebyskolan och Diserödsskolan har påbörjats, med beräknat färdigställande under 2024 respektive 2025 - 2027, i flera etapper.

Hemsö AB har byggt ny förskola i Fridhem, där kommunen startade upp verksamhet under augusti.

Under de närmsta åren kommer ett antal nya gruppboenden att behövas för att möta en ökad volym. Ytterligare ny- och ombyggnation av förskolor och grundskolor ligger också i planeringen framåt.

Exploatering

I infogad tabell redovisas kassaflödet av exploateringen för 2021 - 202308.

Kassaflöde exploatering 2021-202308 (belopp Mkr)			
	2021	2022	202308
Inbetalningar	231,7	105,8	33,3
Utbetalningar	-52,7	-50,4	-19,4
Netto	179,0	55,4	13,9

Byggnation pågår fortsatt på Kongahälla, och kommer att pågå under kommande år. Ett kvarter, kvarter 7, återstår att sälja. Fem kvarter återstår att färdigställa och om allt går enligt plan kommer projektet kunna avslutas till 2027 med ytterligare drygt 500 nybyggda lägenheter.

I Liljedal bygger Balder cirka 130 lägenheter i Klocktornet 36, med beräknad inflyttning årsskiftet 2023/2024. I december 2022 togs beslut om att häva marköverlåtelseavtalet avseende del av Gärdet 1:3 med Magnolia Fastighets AB, då de inte fullföljt sin del av avtalet. Ärendet är nu hos Göteborgs tingsrätt. Övriga kvarter (Rhodin, Trappan, Klocktornet 1,34,35,37) inom Liljedal har beräknad inflyttning 2027 – 2030.

Byggnationen på Nordtag (västra Ytterby) fortgår. De första bostäderna stod klara för inflyttning under november/december 2021 och ytterligare bostäder färdigställdes våren 2022. Kommande etapper bebyggs och flyttas in fram till 2025. Ett mindre område återstår för markförsäljning och bostadsbyggnation.

I Kärna exploaterar kommunen ett område tillsammans med Tapajos/Trivebo. Exploateringen innebär cirka 40 nya bostäder fördelat på 18 seniorboenden med upplåtelseform hyresrätt och 21 bostadsrätter, med planerad byggstart under hösten och planerad inflyttning under 2025. Vidare har det även byggts förskola, skola och idrottshall där verksamhetsstart för skola och idrottshall ägde rum höstterminen 2022, medan förskolans verksamhet startade i samband med höstterminen 2023.

På Gjutaren, bakom Mimers gymnasium, pågår fortfarande sanering av marken, vilket beräknas kunna avslutas under 2023.

Exploateringsresultatet uppgår till 24,5 Mkr för perioden och prognostiseras till 50,0 Mkr för året, innebärande ett överskott mot budgeterat resultat på 5,0 Mkr. Det är framför allt försäljningar inom Nordtag (Tornstaden) och kommande försäljning inom Änggårde, för byggnation av äldreboende, som ligger till grund för det prognostiserade resultatet.

Realisationsresultat

Realisationsresultatet uppgår till 4,3 Mkr och prognosen för året är densamma.

Medfinansiering

Kommunen har tecknade medfinansieringsavtal med Trafikverket om 376,0 Mkr.

Det enda i nuläget pågående projektet, GC-Vävra-Tjuvkiel, har skjutits fram i tiden i och med beslut i kommunstyrelsen om ny sträckning, till norra sidan av vägen för delar av GC-banan, vilket resulterat i att aktiviteten bland projekten som ligger till grund för medfinansieringsavtalen varit låg under året. GC-banan förväntas färdigställas under 2025.

5.8 Finansiell rapport

Enligt riktlinjerna för den finansiella verksamheten ska rapportering ske till kommunstyrelsen varje tertial.

Målsättningen är att:

- kommunkoncernen ska hålla god betalningsberedskap
- kommunen ska finansiera sina helägda bolag
- all långfristig upplåning ska grundas på beslut fattade av kommunfullmäktige
- upplåning ska ske till betryggande säkerhet och utan spekulativa inslag

Låneskuld

Kommunfullmäktige har godkänt en gemensam ökad låneram för koncernen om 400 Mkr för 2023.

Koncernens låneskuld har ökat med 100 Mkr under perioden och uppgår till 2 176 Mkr, vilket beror på att Kungälv Energi har ett behov av att finansiera sina investeringar. Under

september månad har Kungälv Energi lånat upp ytterligare 65 Mkr samtidigt som Bokab har amorterat 20 Mkr.

Kommunens låneskuld var vid periodens utgång 1 400 Mkr, vilket är samma nivå som vid årsskiftet. I mitten av november förfaller ett lån på sammanlagt 125 Mkr hos Kommuninvest och det troligaste är att det kommer att behöva omsättas. Kommunens planerade nyupplåning innan sommaren behövde inte genomföras då tidsförskjutningar i investeringsprojekten har gjort att utbetalningar inom projekten kommer först längre fram.

Kommunen har 64 procent av sin låneportfölj hos Kommuninvest och resterande del hos Nordiska Investeringsbanken.

Ränteutveckling

Riksbankens styrränta, ”reporäntan” uppgick till 3,75 procent 31 augusti 2023. En ökning med 1,25 procent sedan årsskiftet. Under september har beslutats om ytterligare en höjning på 0,25 procent och indikationer finns för ytterligare en höjning innan årets utgång.

Den genomsnittliga upplåningsräntan för koncernen var vid årsskiftet 1,82 procent och har ökat till 2,62 procent per sista augusti.

Förvaltningen bevakar att skuldportföljens genomsnittliga löptider följer gällande riktlinjer. Andelen kort kapitalbindning bör inte överstiga 30 procent och var vid periodens utgång 29 procent.

Likviditet

Koncernen har en fortsatt god likviditet.

Låneskuld

Låneskuld och ränteutveckling	2023-08-31	2023-04-30	2022-12-31	2021-12-31	2020-12-31
Extern låneskuld, Mkr	2 176,0	2 126,0	2 076,0	2 336,0	2 476,0
<i>Varav vidareutlåning, Kungälv Energi AB</i>	<i>656,0</i>	<i>606,0</i>	<i>556,0</i>	<i>496,0</i>	<i>461,0</i>
<i>Varav vidareutlåning, Bokab</i>	<i>120,0</i>	<i>120,0</i>	<i>120,0</i>	<i>120,0</i>	<i>70,0</i>
Intern utlåning, Mkr	50,0	50,0	50,0	0,0	0,0
<i>Varav Kungälv Energi AB</i>	<i>50,0</i>	<i>50,0</i>	<i>50,0</i>		
Genomsnittlig upplåningsränta, %	2,62	2,20	1,82	0,80	0,83
Genomsnittlig kapitalbindningstid, år	2,48	2,78	2,44	2,5	2,9
Genomsnittlig räntebindningstid, år	3,23	3,20	2,86	2,1	2,6
Säkrad låneskuld, Mkr	1 240,0	1 190,0	1 140,0	1 070,0	1 050,0

Ränteutveckling

Ränteutveckling, procent	2023-08-31	2023-04-30	2022-12-31	2021-12-31	2020-12-31
Riksbankens styrränta	3,75	3,00	2,50	0,00	0,00
5 års statsobligation	2,91	2,45	2,53	0,07	-0,32
Stibor 3 mån	4,01	3,60	2,70	-0,03	0,04

Riksbankens styrränta är Riksbankens huvudsakliga penningpolitiska verktyg. Genom att höja

eller sänka styrräntan påverkar Riksbanken andra räntor i Sverige, vilket påverkar efterfrågan i den svenska ekonomin och därmed inflationen.

Stibor står för Stockholm Interbank Offered Rate och är ett genomsnitt av de räntesatser som landets storbanker är villiga att låna ut pengar till varandra under en specifik löptid. Stibor 3 månader är den referensränta som kommunen och koncernens lån har som räntebas.

Likviditet

Likviditet, Mkr	2023-08-31	2023-04-30	2022-12-31	2021-12-31	2020-12-31
Kungälv kommun	167,3	187,2	165,7	453,9	272,4
Kungälv Energi AB	-98,5	-69,4	-91,1	-103,8	-68,2
Bokab	15,6	-24,6	-21,6	3,3	21,6
Bohus Räddningstjänstförbund	5,3	2,4	5,1	2,7	-6,3
Kungälv Arena AB	-2,3	-2,0	-0,3	-0,3	-0,4
AB Kongahälla	0,3	0,1	0,2	0,0	0,0
Totalt	87,7	93,7	58,0	355,7	219,1

Pensionsskuld

Pensionsskuld, Mkr	2023-08-31	2023-04-30	2022-12-31	2021-12-31	2020-12-31
Pensionsskuld, Mkr			954,6	972,3	952,2
<i>Varav intjänad pensionsrätt</i>			601,5	637,4	661,0
<i>Varav förmånsbestämd pension</i>			330,6	315,6	278,0

Nyckeltal för pensionsskulden redovisas i årsbokslutet.

Nettokoncernskuld (NKS)

Nettokoncernskuld (NKS)	2023-08-31	2023-04-30	2022-12-31	2021-12-31	2020-12-31
Nettokoncernskuld, Mkr			6 031,8	5 486,7	5 566,4
<i>Varav Kungälv kommun</i>			4 956,8	4 417,4	4 596,3
NKS totalt per invånare, kr			121 589	113 665	119 840

Nyckeltal för nettokoncernskuld redovisas i årsbokslutet.

Borgensåtaganden

Borgensåtaganden, Mkr	2023-08-31	2023-04-30	2022-12-31	2021-12-31	2020-12-31
Totala borgensåtaganden			687,0	631,5	632,0
<i>Varav gentemot allmännyttan</i>			587,0	537,0	537,0

Nyckeltal för borgensåtaganden redovisas i årsbokslutet.

5.9 Prognos budgetavvikelse driftredovisning 2023

<i>Belopp i Mkr</i>	Budget 2023	Prognosavvikelse 2023
Politisk organisation	-20,0	-0,6
Stab	-321,0	27,2
Bildning och lärande	-1 412,4	-14,8
Trygghet och stöd	-1 232,0	-20,9
Samhälle och utveckling	-270,2	-6,0
Summa	-3 255,6	-15,2
Finansiering	11,0	0,0
Exploatering och realisationsresultat	45,0	5,0
Totalt	-3 199,6	-10,2

Verksamheten visar i sin prognos för helåret på en negativ avvikelse mot budget på -15,2 Mkr. Om man även inkluderar Finansiering samt Exploatering och realisationsresultat visar förvaltningen som helhet en något lägre avvikelse, -10,2 Mkr gentemot budgeterat resultat på 7,0 Mkr. I tabellen ovan finns en sammanställning över sektorernas avvikelser mot budget. För en mer detaljspecificerad prognos för respektive sektor, se tabellen "Detaljspecificerad driftredovisning för kommunens sektorer 2023" under avsnitt 6.10.

Årsprognos för kommungemensamma kostnader och stabens enheter +27,15 Mkr

Budgetavvikelsen avser +19,6 Mkr för Kommungemensamma kostnader samt +7,55 Mkr för stabens enheter.

Budget för lönerörelsen beräknad till ett löneutfall på 4 %. Märket mellan industrifack och arbetsgivare uppgår till 4,1 % dvs nära kommunens budget. Nya löner inkl retroaktiva löner kommer att utbetalas i november. Först då vet vi det faktiska utfallet.

Fler barn/elever/brukare följs upp löpande under året, avstämningar och budgetjustering görs i april samt under oktober efter faktiskt utfall. Under hösten öppnas en korttidsenhet med 14 plaster på sjukhuset och 22 nya platser på Solhaga äldreboende samtidigt som köpta korttidsplatser i Ale kommun har sagt upp. Under sommaren/hösten har det tillkommit flera dyra köpta platser inom Vård och omsorg och LSS. Då samtliga nya boenden och köpta platser har bemanning dygnet runt alla dagar i veckan är kostnaden hög per plats. Sannantaget innebär alla nya behov ett budgetunderskott för volym.

Driftkostnader för investeringar beräknas ha en positiv budgetavvikelse. Anledningen är främst att byggnationer är något framskjutna i tiden.

För 2023 finns 9,0 Mkr budgeterat för kostnadsökningar inom förvaltningen till följd av inflation. Denna resurs lyfts upp som en positiv budgetavvikelse då sektorerna i sina prognoser ska ta höjd för verksamheternas prisökningar.

Kommunen har ansökt om elstöd för perioden oktober 2021 - september 2022 och 13,2 Mkr är beviljat och utbetalat. Under kommungemensamma kostnader finns 10,6 Mkr med som en positiv budgetavvikelse, resterande 2,6 Mkr avser VA-kollektivet.

Stabens enheter lämnar en positiv prognos på totalt +7,55 Mkr. Enheternas budgetöverskott är till största delen hänförligt till lägre personalkostnader. Avvikelsen beror på ej tillsatta tjänster, vakanta tjänster under del av året samt föräldraledigheter. Intäkterna för den administrativa avgifter på ramavtal beräknas ge en budgetavvikelse på +0,8 Mkr. Uppdragsbeställningar/konsulter inom IT beräknas också bli lägre än budget. Då återhållsamhet råder för enheterna ger övriga kostnader en positiv budgetavvikelse.

Årsprognos för Bildning- och lärande -14,8 Mkr

Bidrag till fristående förskolor, grundskolor och gymnasier har ökat på grund av höjda arbetsgivaravgifter och utökning av lokaler i kommunal verksamhet. Då fristående verksamheter ska få samma bidrag per barn och elev som i motsvarande kommunal verksamhet blir effekten att sektorn saknar ca 9 Mkr. Dessutom har kostnaderna fortsatt att öka för tilläggsbelopp för barn och elever i behov av extraordinära stödåtgärder i fristående förskolor och skolor.

Den höga inflationen i samhället gör att det finns en osäkerhet kring årets kostnader för bland annat livsmedel, skolskjutsar och IT. Det nya skolskjutsavtalet fr.o.m. höstterminen ger en ökad kostnad på ca 2 Mkr. Inflationen påverkar även kostnaderna för läromedel och driften framför allt på yrkesprogram inom gymnasiet.

Förskolans prognostiserade överskott, 3 Mkr, beror på ökade intäkter för barnomsorgsavgifter då utbyggnaden av nya förskolor innebär fler barn i verksamheten. En nybyggd förskola i Tjuvkil har startat i januari. Det behövdes ytterligare platser under våren för att möta behovet vilket innebar att de flesta kommunala förskolor tillfälligt tog emot fler barn. I augusti utökades med ytterligare en avdelning i Diseröd och en fristående förskola startade i Kärna, vilket på sikt kan få effekt på de kommunala förskolorna i samma område.

Det prognostiserade underskottet för grundskola, -7,2 Mkr, är hänförligt till ökade kostnader för skolmåltider, elever i annan kommun och att några skolenheter inte har en budget i balans. Inom grundskolan årskurs 4-9 är det obligatoriskt att erbjuda extra studietid, som inte ingår i ordinarie undervisningstid. Utökad undervisningstid för Ytterbyskolans musikklasser ger också en ökad kostnad för den enskilda skolan som inte ordinarie elevpeng täcker. Den obligatoriska lovskolan har från läsår 2022/2023 fått ett utökat timtal. Tidigare fanns möjlighet att söka statsbidrag för detta men den möjligheten har tagits bort, vilket innebär ökade kostnader för kommunens högstadieskolor.

Gymnasieskolan prognostiserar en budget i balans. Gymnasiets yrkesprogram har blivit högskoleförberedande från och med höstterminen 2023, vilket innebär att dessa har utökats både när det gäller gymnasiepoäng och garanterad undervisningstid. Mimers Hus har detta läsåret inte längre några elever på det Estetiska programmet, då det liksom de två senaste åren varit för få antal sökande elever till årskurs 1. Dessutom har eleverna på språkintröktion blivit färre de senaste åren. En ny Yrkesintroduktion Försäljning- och Serviceprogrammet (Introduktionsprogram) har startat till höstterminen 2023 och de flesta gymnasieprogram har fyllt antalet elever i årskurs 1.

Kompetenscentrums prognostiserade överskott, +2,2 Mkr, vilket beror på högre intäkter än budgeterat hos Vuxenutbildningen samt vakanta tjänster inom Vägledning, Introduktion och Arbete. Kompetenscentrum har en fortsatt utmaning i att färre antal nyanlända anvisas och inte blir vidarebosatta till kommunen enligt bosättningslagen jämfört med tidigare år. Det gör

att intäkterna från Migrationsverket fortsätter minska samtidigt som kommunen har kvar kostnader för organisation och integration av nyanlända. Verksamheten har till stor del anpassats, och fortsätter med anpassningar utifrån det ekonomiska läget inom hela verksamhetsområdet. På grund av den osäkra omvärlden håller verksamheten tillbaka med att tillsätta tjänster tills läget är mer stabilt, samt hittar nya arbetsformer för att effektivisera verksamheten med fortsatt god kvalitet.

Årsprognos för Trygghet och stöd -20,9 Mkr

Sektorgemensamt prognostiserar ett överskott på 1,9 Mkr, som i huvudsak består av lägre personalkostnader samt överskott på budget för oförutsedda kostnader. Kostnaden för genomgånglägenheter som står outnyttjade prognostiseras högre på grund av långa avtal gentemot fastighetsägare. Ett arbete pågår tillsammans med Sektor Samhälle och utveckling för att kunna nyttja dessa lägenheter i andra verksamheter.

Verksamhetsområde Myndighet prognostiserar ett underskott på -11,3 Mkr. Det beror bland annat på ökade volymer inom korttidsvård för personer med psykisk funktionsnedsättning. Kostnaden för personer som står långt från bostadsmarknaden är fortsatt hög och genererar ett underskott utifrån budget, dock är kostnadsökningen procentuellt lägre än volymökningen. Kostnadsutvecklingen inom barn och ungdom 0-20 år har bromsats in och verksamheten prognostiserar en budget i balans. Verkställighets- och placeringsenheten har en tydlig målsättning att öka antalet vård dagar i egna familjehem (intern familjehemsvård) och minska antalet vård dagar i konsulentledd (köpt) familjehemshemvård och att endast i undantagsfall göra placeringar på SIS eller HVB.

Prognosen för försörjningsstödet är 2,0 Mkr.

Inom verksamhetsområde Vård- och Omsorgsboende pågår fortsatt arbetet med att säkerställa organisation för effektivare schemaplanering och bemanning som möter verksamhetens behov. Introduktion av sommarvikarier, med utökade introduktionsdagar för att säkerställa bemanning och kompetens under semesterperioden ledde till ökade kostnader.

Verksamhetsområdet har startat rekrytering för mottagande av enskild brukare med omfattande omsorgsbehov vilket beräknas generera kostnadsökningar, i dagsläget är det oklart när brukaren kommer till aktuellt boende. Måltidsservice prognostiserar att göra en extradebitering då deras kostnader för äldreomsorgen varit högre än tidigare fakturerat. Verksamhetsområdet prognostiserar ett underskott på -3,0 Mkr.

Verksamhetsområde Stöd i ordinärt boende redovisar en prognos på -5,5 Mkr. Arbetet med att förankra nytt lagdirektiv gällande fast omsorgkontakt i kombination med införande av journalföringsapplikation har krävt extra resurser. Fram till sommaren har verksamheten haft ökade kostnader för såväl introduktion som delegeringsutbildningar för att säkra upp grundbemanning och tillgång på sommarvikarier. Timpriset för LOV-finansierad hemtjänst 2023 ökade med 6 procent vilket är hänförligt till inflation och höjt PO-påslag. Till hösten kommer påslag för lönerevision med i snitt 4 procent, retroaktivt från april månad. För att nå en budget i balans ställs höga krav på planering av personal utifrån bostandsbedömda timmar. Nya arbetssätt behövs för att effektivisera arbetet. Geografiska områden ses över för en gynnsammare insatsplanering. De totala hemtjänsttimmarna januari-augusti har minskat med drygt 1 procent jämfört med samma period föregående år. Detta ställer krav på att minska bemanningen vilket verksamheten inte lyckats med fullt ut ännu.

Verksamhetsområde Hälso- och sjukvård prognostiserar en budget i balans.

Sjuksköterskeverksamheten har haft svårigheter med bemanning och rekrytering, vilket gjort

att kostnaden för bemanningsföretag fram till och med sommaren varit hög. Arbete fortlöper för att anställa nya medarbetare för att täcka behovet. Under början av året har kommunen haft kostnader för betaldagar på grund av att utskrivningsklara patienter ej kunnat tas hem från sjukhusen i tid. Efter juni månad finns inga kostnader för betaldagar och prognosen är att detta ska bestå året ut. Sedan hösten 2022 har behovet av korttidsplatser ökat. I september i år öppnas 14 nya kommunala korttidsplatser på Lasarettsgatan för att tillgodose det ökade behovet på hemmaplan, vilket minskar behovet av externt köpta korttidsplatser. Behovet av externa köp beräknas minska ytterligare allt eftersom Solhagas tillbyggnad öppnas upp.

Verksamhetsområde LSS-boende och Daglig verksamhet prognostiserar ett underskott på -5,0 Mkr som beror på ökade kostnader köpta platser samt kostnader för resor till och från daglig verksamhet utöver budget.

Årsprognos för Samhälle och utveckling -6,0 Mkr

Sektorchef lämnar in nuläget en prognosavvikelse på -0,5 Mkr. Det beror på en översyn av verksamhetssystem som genomförts under våren av extern konsult och energiplan.

Verksamhetsområde teknik har en positiv prognosavvikelse på +2,0 Mkr. Parkeringen kommer lämna ett överskott på ca 2,5 Mkr som ett resultat av en engångsintäkt på 1,3 Mkr samt att planerade underhållsåtgärder för parkeringen Rörtången och inköp av nya parkeringsautomater flyttas till 2024. Entreprenad kommer lämna ett underskott om ca -0,5 Mkr främst på grund av kostnader på Änggårde avfallsanläggning. Där har gjorts ganska omfattande arbeten för att skapa bra ytor för förvaring av diverse material och för att uppnå det lagkrav som miljöbalken ställer på verksamheten för tillstånd.

Utfallet för perioden för verksamhetsområde Service visar negativ budgetavvikelse. Underskottet för Måltidsenheten beror på prisjusteringar för livsmedel, ökade lokalkostnader för nytt kök Solhaga äldreboende och Fridhems nya förskola samt ökade personalkostnader utifrån tillsättning av timvikarier vid frånvaro. Måltidsenheten beräknas ha ett underskott vid årets slut på ca 5,7 Mkr vilket tas upp i Sektor Trygghet o Stöd och Bildning o lärandes årsprognoser.

Verksamhetsområde planering och myndighet prognostiserar ett utfall på +0,5 Mkr. Avvikelsen är hänförligt till vakanta tjänster och ej använda medel för översiktsplan.

Verksamhetsområde Lokaler och anläggningar prognostiserar ett underskott på -8,0 Mkr. De kraftigt sjunkande elpriserna i förhållande till priserna som gällde i slutet av förra året medför att mediakostnaderna beräknas ha en positiv budgetavvikelse på 1,8 Mkr. Tack vare energibesparande åtgärder som vidtagits har elförbrukningen på egna fastigheter minskat med ca 4% under perioden jan-aug jämfört med samma period föregående år. Fjärrvärmeförbrukningen har ökat med 3%. VA-kostnaderna beräknas vara 2 Mkr högre än budget. Kostnaderna för drift och underhåll prognosticeras till -6,2 mkr. Hyresavtalen för inhyrda verksamhetslokaler innebär ökade hyreskostnader och prognosticeras till -3,6 Mkr.

Årsprognosen för Finansiering visar ingen avvikelse mot budget

I budgeten för Finansiering har tagits höjd för de ökade pensionskostnaderna som till allra största delen är en följd av den höga inflationen. Övriga poster på Finansiering visar endast mindre avvikelser, varför prognosen som helhet är ett resultat som balanserar med budget.

Årsprognosen för Exploatering och realisationsresultat är positiv +5 Mkr

För detaljer, se avsnittet Investeringsrapport samt exploatering och realisationsresultat.

Förändring i skatteutfall 2020-2023

År	Utfall Mkr	Förändring Mkr	%
2020	2 839,0	185,0	7,0
2021	2 988,6	149,6	5,6
2022	3 213,1	224,5	7,5
2023	3 382,3	169,2	5,3

Skatteutfallet prognostiserar innevarande år en positiv avvikelse på 59,4 Mkr. Den slutliga slutavräkningen för 2022 är positiv, en avvikelse på 10,2 Mkr. Även prognosen för den preliminära slutavräkningen för 2023 är positiv, vilket ger en avvikelse på 26,5 Mkr.

Kommunen har också erhållit generella bidrag från staten på totalt 10,9 Mkr för året. Dessa fördelar sig på följande poster.

- statsbidrag för att utöka bemanningen av sjuksköterskor på särskilda boenden, 9,3 Mkr
- tillfälligt stöd till kommuner för flyktingar från Ukraina, 1,6 Mkr

Utöver detta tillkommer mindre avvikelser på flera poster, vilket bidrar till den positiva avvikelsen för skatter och generella statsbidrag.

Förändring i skatteutfall 2020-2023, Mkr

År	Budget	Tertial 1	Tertial 2	Bokslut	Utfall helår
2020	2 826,0	-25,0	28,2	13,0	2 839,0
2021	2 899,9	67,0	72,4	88,7	2 988,6
2022	3 066,9	77,3	141,1	146,2	3 213,1
2023	3 322,9	50,4	59,4		3 382,3

5.10 Detaljspecificerad driftredovisning för kommunens sektorer 2023

<i>Belopp i Mkr</i>	Prognos 2023	Budget 2023	Avv 2023	Utfall 23-08-31	Budget 23-08-31	Avv 23-08-31	Utfall 22-08-31
Politisk organisation	-20,6	-20,0	-0,6	-13,1	-13,3	0,2	-10,3
Stab	-293,9	-321,0	27,2	-128,9	-214,0	85,2	-90,6
Bildning och lärande							
- Sektorgemensamt	-111,7	-98,9	-12,8	-71,6	-66,0	-5,6	-65,2
- Förskola och pedagogisk omsorg	-416,0	-419,0	3,0	-272,5	-279,5	7,0	-237,5
- Grundskola och fritidshem åk F-6	-480,3	-475,3	-5,0	-324,5	-316,9	-7,6	-296,3
- Grundskola och fritidshem åk 7-9	-143,9	-141,7	-2,2	-98,8	-94,5	-4,3	-88,7
- Gymnasium	-197,4	-197,4	0,0	-128,5	-131,6	3,1	-119,6
- Kultur	-43,5	-43,5	0,0	-29,5	-29,0	-0,5	-26,8
-Kompetenscentrum	-34,3	-36,5	2,2	-23,9	-24,3	0,4	-19,7
Summa Bildning och lärande	-1 427,2	-1 412,4	-14,8	-949,3	-941,8	-7,6	-853,8
Trygghet och stöd							
- Sektorchef	-31,6	-33,5	1,9	-12,6	-22,3	9,7	-16,0
- Myndighet	-240,8	-229,5	-11,3	-170,8	-153,1	-17,7	-158,8
- Försörjningsstöd	-23,3	-25,3	2,0	-14,1	-16,9	2,8	-15,1
- Sociala resurser	-78,1	-78,1	0,0	-52,3	-52,0	-0,3	-47,3
- Vård och omsorgsboende	-234,7	-231,7	-3,0	-161,4	-156,0	-5,4	-145,0
- Stöd i ordinärt arbete	-245,6	-240,1	-5,5	-168,6	-160,1	-8,5	-144,6
- Hälso- och sjukvård	-111,8	-111,8	0,0	-76,3	-73,1	-3,2	-64,4
- LSS-boende och daglig verksamhet	-287,0	-282,0	-5,0	-193,4	-187,9	-5,5	-183,0
- Nyanlända	-	-	-	-	-	-	-0,9
Summa Trygghet och stöd	-1 252,9	-1 232,0	-20,9	-849,5	-821,4	-28,2	-775,1
Samhälle och utveckling	-276,2	-270,2	-6,0	-151,4	-180,4	29,0	-150,7
Finansiering	11,0	11,0	0,0	56,9	7,5	49,4	93,6
Exploatering och realisationsresultat	50,0	45,0	5,0	28,9	30,0	-1,1	89,0
Summa nettokostnad	-3 209,7	-3 199,6	-10,2	-2 006,4	-2 133,4	126,9	-1 697,8

5.11 Sammanställd redovisning

RESULTATRÄKNING

<i>Belopp Mkr</i>	2023-08-31	2022-12-31
	Kommunkoncern	Kommunkoncern
Verksamhetens intäkter	1 048,5	1 640,0
Verksamhetens kostnader	-2 764,9	-3 983,4
Avskrivningar	-230,2	-328,4
Verksamhetens nettokostnader	-1 946,6	-2 671,8
Skatteintäkter	1 930,8	2 726,0
Generella statsbidrag och utjämning	326,9	487,1
Verksamhetens resultat	311,1	541,3
Finansiella intäkter	22,7	18,0
Finansiella kostnader	-136,5	-72,7
Resultat efter finansiella poster	197,3	486,6
Extraordinära poster	0,0	0,0
Årets resultat	197,3	486,6

BALANSRÄKNING	2023-08-31	2022-12-31	Förändring
<i>Belopp Mkr</i>	Kommunkoncern	Kommunkoncern	
TILLGÅNGAR			
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR			
Immateriella anläggningstillgångar	16,8	14,5	2,3
Materiella anläggningstillgångar			
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	7 768,3	7 395,3	372,9
Maskiner och inventarier	180,4	188,8	-8,4
Summa materiella anläggningstillgångar	7 948,7	7 584,2	364,6
Finansiella anläggningstillgångar	67,3	63,4	3,9
Summa anläggningstillgångar	8 032,8	7 662,1	370,7
BIDRAG TILL INFRASTRUKTUR	287,5	276,6	10,9
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR			
Förråd och exploateringsområden	142,6	119,8	22,8
Kortfristiga fordringar	582,8	678,9	-96,1
Kassa och bank	155,3	108,0	47,3
Summa omsättningstillgångar	880,7	906,7	-26,0
SUMMA TILLGÅNGAR	9 201,1	8 845,4	355,7
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
EGET KAPITAL			
Årets resultat	197,3	486,6	-289,2
Resultatutjämningsreserv	100,0	100,0	0,0
Övrigt eget kapital	2 605,6	2 119,0	486,6
AVSÄTTNINGAR			
Avsättning till pensioner inkl löneskatt, not 1	1 134,9	1 014,5	120,3
Avsättning bidrag till infrastruktur	200,5	181,2	19,3
Avsättning uppskjuten skatt	130,4	130,4	0,0
SKULDER			
Långfristiga skulder	3 922,6	3 502,5	420,1
Kortfristiga skulder	909,8	1 311,1	-401,3
Summa skulder	4 832,4	4 813,6	18,8
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	9 201,1	8 845,4	355,7

Not 1. Avsättning för ansvarsförbindelse. Enligt beslut i KF 2006-06-19 §139 redovisas åtagandet enligt fullfonderingsmodellen.

De sammanställda räkenskaperna omfattar kommunen, Stiftelsen Kungälvsbostäder samt det helägda kommunala bolaget koncernen AB Kongahälla med dotterbolagen Kungälv Energi AB, Bohusläns Kommunala Exploaterings AB och Kungälv Arena AB, samt Bohus Räddningstjänstförbund. Räddningstjänsten i Kungälv kommun bedrivs i ett gemensamt kommunalförbund med Ale kommun. Kommunens andel av förbundet uppgår under 2023 till 60 procent.

Resultatet för perioden uppgår till 197,3 Mkr, där kommunens resultat utgör den största andelen.

Bolag	Prognos 2023	Budget 2023	Utfall 2023-08-31	Budget 2023-08-31
AB Kongahälla - MB	0,0	0,0	-0,1	0,0
Kungälv Energi AB	43,2	43,4	27,7	27,0
Bokab	10,0	20,6	-2,1	13,7
Kungälv Arena AB	0,9	0,9	0,6	0,6
Stiftelsen Kungälvsbostäder	15,5	10,2	15,1	8,1
Bohus Räddningstjänstförbund	-4,7	0,0	-0,9	0,0

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Uppföljning av politiska uppdrag tertiäl 2 2023

Kungälv kommun

2023-09-29

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	8
2	Trygghet och stöd - Uppföljning av uppdrag från kommunfullmäktige	9
3	Trygghet och stöd - Uppföljning av uppdrag från kommunstyrelsen.....	10
3.1	Ny 2023 OKTOBER Utred hur utbudet inom daglig verksamhet kan utvecklas	10
3.1.1	<i>Genomförande: Utredning om utbud inom daglig verksamhet.....</i>	<i>10</i>
3.2	Ny 2023 OKTOBER. Generella föräldrautbildningar, Föräldrastöd	10
3.2.1	<i>Genomförande: Ökad samordning kring befintliga föräldrastödjande insatser för att öka effektivt resursutnyttjande och tillgängligt stöd</i>	<i>11</i>
3.3	Ny 2023 Uppföljning och revidering av Plan för Trygghet utifrån ökade insatser mot narkotikaförsäljning, brott, våld och organiserad brottlighet	11
3.3.1	<i>Genomförande: Ta fram aktiviteter i Plan Trygg i Kungälv utifrån det fortsatta och utvecklade samarbetet mellan ToS och BoL inom alkohol och drogförebyggande-arbete. 12</i>	
3.4	Ny 2023 OKTOBER Sociala resurskedjan från generella insatser till individuella insatser dygnet runt.....	12
3.4.1	<i>Genomförande: Sammanhållande arbete mellan socialtjänst, skola och fritid</i>	<i>12</i>
3.5	Ny 2023 OKTOBER Studier mot kompletterande försörjningsstöd.....	13
3.5.1	<i>Genomförande: Följa GR:s arbete med möjligheten till kompletterande försörjningsstöd för personer som uppbär försörjningsstöd.....</i>	<i>13</i>
3.6	Ny 2023 OKTOBER Ökade insatser för att motverka den ofrivillig ensamheten	14
3.6.1	<i>Genomförande: Samarbete med civilsamhälle och föreningsliv.....</i>	<i>14</i>
3.7	Ny 2023 Utred och föreslå ny nivå för habiliteringsersättningen fr o m 2023-07-01	15
3.7.1	<i>Genomförande: Utredning och förslag om ny nivå för habiliteringsersättning</i>	<i>15</i>
3.8	Ny 2023 OKTOBER Organiserad fritidsaktivitet	16
3.8.1	<i>Genomförande: Stärkt stöd till föreningar för trygghetskapande åtgärder.</i>	<i>16</i>
4	Bildning och lärande - Uppföljning av uppdrag från kommunfullmäktige.....	18
4.1	Ny 2023 BBL. Resurssäkra skolpengen långsiktigt	18
4.1.1	<i>Genomförande: Genomlysning och vidareutveckling av skolans och förskolans resursfördelningsmodell.....</i>	<i>18</i>
5	Bildning och lärande - Uppföljning av uppdrag från kommunstyrelsen	19
5.1	Ny 2023 OKTOBER Trygg skola - kartläggning, åtgärder, utvärdering. Utvecklad och närvarande elevhälsa.....	19
5.1.1	<i>Genomförande: Trygg skola - kartläggning, åtgärder, utvärdering. Utvecklad och närvarande elevhälsa</i>	<i>19</i>
5.2	Ny 2023 Planera barnomsorg dygnet runt om ett sådant behov uppstår.....	20
5.2.1	<i>Genomförande: Utredning av barnomsorg dygnet runt om sådant behov uppstår</i>	<i>20</i>

5.3	Nytt 2023 OKTOBER NPF-säkra förskolor/skolor (Neuropsykiatrisk funktionsnedsättning)	20
5.3.1	<i>Genomförande: Utredning om NPF-säkring av förskolor/skolor (Neuropsykiatrisk funktionsnedsättning)</i>	<i>20</i>
5.4	Ny 2023 OKTOBER Ändamålsenlig resurssättning utifrån skolresultat.....	21
5.4.1	<i>Genomförande: Utveckling och uppföljning av resursfördelning för skolan.....</i>	<i>21</i>
5.5	Ny 2023 OKTOBER Stärka rektorernas mandat och mod.....	22
5.5.1	<i>Genomförande: Satsningar genomförs för att stärka rektorernas pedagogiska ledarskap</i>	<i>22</i>
5.6	Ny 2023 OKTOBER Stärk lärarens pedagogiska roll.....	22
5.6.1	<i>Genomförande: Trygghet och studiero utvärderas genom det systematiska kvalitetsarbetet och leder till kompetensutveckling.....</i>	<i>22</i>
5.7	Ny 2023 Planera skolan långsiktigt utifrån elevprognoserna.....	23
5.7.1	<i>Genomförande: Utredning av skolstrukturen för kommunens högstadieskolor.....</i>	<i>23</i>
5.8	Erbjud YH-utbildningar i Kungälv.....	24
5.8.1	<i>Genomförande: Utredning av YH-lärcentrum i nära samarbete med GR.....</i>	<i>24</i>
5.9	Ny 2023 Dialog med näringslivet om kompetensbehov	25
5.9.1	<i>Genomförande: Utökad satsning på näringslivets behov utifrån Kompetenscentrum, gymnasieskolan och grundskolan.....</i>	<i>25</i>
5.10	Ny 2023 OKTOBER Korta köerna till kulturskolan.....	26
5.10.1	<i>Genomförande: Nytt ansökningssystem samt samverkan med studieförbund och privata kulturskolor.....</i>	<i>26</i>
5.11	NY 2023 OKTOBER Sociala investeringar med lön istället för bidrag	26
5.11.1	<i>Genomförande: Utredda sociala investeringar med lön istället för bidrag.....</i>	<i>27</i>
6	Samhälle och utveckling - Uppföljning av uppdrag från kommunfullmäktige.....	28
6.1	Ny 2023 BSoF. Inkludering av barn från resurssvaga hem i föreningslivet	28
6.1.1	<i>Genomförande: Förslag på åtgärder tas fram i dialog med beredningen och idrottsrådet</i>	<i>28</i>
6.2	Ny 2023 OKTOBER BSF. Kollektivtrafik/Ta fram modell över ny ansvarsfördelning av kollektivtrafik	29
6.2.1	<i>Genomförande: Förslag på modell tas fram i dialog med beredningen</i>	<i>30</i>
7	Samhälle och utveckling - Uppföljning av uppdrag från kommunstyrelsen	31
7.1	NY 2021 Stadsutvecklingsarbete för att bygga ihop Kungälv – Ytterby.....	31
7.1.1	<i>Genomförande: Översiktsplan för Kungälv</i>	<i>31</i>
7.2	Ny 2023 OKTOBER Utveckla Oasen och gamla stadskärnan utifrån tydliga krav på arkitektur och utformning när ny bebyggelse möter den gamla.....	32
7.2.1	<i>Genomförande: Översiktsplan för Kungälv</i>	<i>32</i>

7.3	Ny 2022 Öka tillgängligheten för kollektivtrafiken till våra största industriområden i dialog med näringslivet och Västtrafik. Finansiering i första hand genom omfördelning efter översyn av den totala kollektivtrafiken.	33
7.3.1	<i>Genomförande: Ökad kollektivtrafik i industriområden</i>	33
7.4	Ny 2022 Översyn av serviceutbudet på Marstrand och se vad kommunen måste göra själv, t ex fasta båtplatser och gästhamn. Finns lokala intressenter, kan ett annat upplägg öka delaktigheten?	34
7.4.1	<i>Genomförande: Utredning av alternativa driftsformer för fasta båtplatser och gästhamn</i>	34
7.5	Ny 2022 Utred att etablera en medborgarservicefunktion på Marstrand med utbud, tillgänglighet och placering som ryms inom kommunens totala budget för kundcenter.....	35
7.5.1	<i>Genomförande: Utredning att etablera en medborgarservicefunktion på Marstrand</i>	36
7.6	Ny 2023 Öka lagerhållningen av nödvändig materiel och livsmedel.....	36
7.6.1	<i>Genomförande: Ta fram investeringsförslag på beredskapslager för politiskt beslut</i>	36
7.7	Ny 2023 Starta upp arbetet med ny översiktsplan.....	37
7.7.1	<i>Genomförande: Starta upp arbete med ny översiktsplan</i>	37
7.8	Ny 2023 Utred ett kommunalt bidrag för enskilda vägar.....	37
7.8.1	<i>Genomförande: Utredning kommunalt bidrag för enskilda vägar</i>	38
7.9	Ny 2023 Främja arbetet med att rusta upp och sköta vandringsleder i hela kommunen.....	38
7.9.1	<i>Genomförande: Strategiskt samarbete med lokala aktörer och Västkuststiftelsen för upprustning av vandringsleder</i>	38
7.10	Ny 2023 Bidra till att Marstrand stärks som året-runt-samhälle	39
7.10.1	<i>Genomförande: Utveckling av offentlig service och infrastruktur</i>	39
7.10.2	<i>Genomförande: Dialog med näringslivet via destinationsutvecklare</i>	39
7.11	Ny 2023 Planera för elektrifiering av Marstrandfärjan.....	40
7.11.1	<i>Genomförande: Utredning och förprojektering inför elektrifiering</i>	40
7.12	Ny 2023 OKTOBER Arbeta fram förslag på stadsplan där kulturen ingår i konceptet.....	41
7.12.1	<i>Genomförande: Utredning nytt stadsbibliotek i Kungälv's tätort</i>	41
7.12.2	<i>Genomförande: Utredning etablering av stadsmuseum i Kungälv's gamla stadskärna</i>	42
7.12.3	<i>Genomförande: Använd historiska namn i stadsutvecklingen</i>	42
7.12.4	<i>Genomförande: Ta fram färdplan Kungälv stadskärna</i>	42
7.13	Ny 2023 Ökad kollektiv jobbpending	43
7.13.1	<i>Genomförande: Regelbunden dialog med Västtrafik och Trafikverket</i>	43
7.14	Ny 2023 Främja utvecklingen av ställplatser för husbilar.....	43
7.14.1	<i>Genomförande: Utveckla ställplatserna på Fästningsholmen, Koön och Rökan</i>	43
7.15	Ny 2023 OKTOBER Bostäder med olika upplåtelseformer, Varje serviceort ska ha en utvecklingsplan, Hållbar bostadspolitik - i hela kommunen	44

7.15.1	Genomförande: Revidera översiktsplan och bostadsförsörjningsprogram	44
7.16	Ny 2023 OKTOBER Identifiera, organisera och leda lokalt/regionalt samarbete för ett friskt och levande hav. Uppdraget omfattar att föreslå tidplan för åtgärder, uppföljning och åtgärder på plats senast 2025	45
7.16.1	Genomförande: Samarbete med 8 fjordar.....	45
7.17	Ny 2023 OKTOBER Öka parkernas attraktivitet med planteringar och aktivitetsytor, Offentlig utsmyckning - avsätt resurser för att göra kommundelarnas centra trevligare, Blomsterstaden	46
7.17.1	Genomförande: Använd ekosystemtjänster för att öka stadens attraktivitet och robusthet	46
7.18	Ny 2023 OKTOBER Underlätta för de invånare, föreningar och företag i Kungälv som vill reducera klimatutsläppen, Omställningsrådgivning till medborgare	47
7.18.1	Genomförande: Synliggöra kommunens erbjudande om rådgivning.....	47
7.19	Ny 2023 OKTOBER. Trångboddhet, Sociala kontrakt, Socialtjänstens behov av bostäder.....	48
7.19.1	Genomförande: Bostadsplanering.....	48
7.20	Ny 2023 OKTOBER Satsning på friluftsliv och förebyggande hälsa.....	49
7.20.1	Genomförande: Uppmuntra till och engagera medborgarna i förenings, fritids, och friluftaktiviteter.	49
8	Stab - Uppföljning av uppdrag från kommunfullmäktige.....	50
8.1	DB Demokratins förutsättningar - hur att få medborgare att aktivt delta i politiskt arbete på sina egna villkor?	50
8.1.1	Genomförande: Kopplas till digitaliseringsstrategi.....	50
8.2	Ny 2023 EB. Förnya ägardirektiven till Kungälv Energi.....	50
8.2.1	Genomförande: Utarbeta förslag till reviderade ägardirektiv	50
9	Stab - Uppföljning av uppdrag från kommunstyrelsen	51
9.1	29. Involvera chefer och medarbetare i internkontrollarbetet	51
9.1.1	Genomförande: Systematisk intern kontrollarbete - Årligen återkommande.....	51
9.2	Ny 2022 Öka tillgängligheten för kollektivtrafiken till våra största industriområden i dialog med näringslivet och Västtrafik. Finansiering i första hand genom omfördelning efter översyn av den totala kollektivtrafiken.	51
9.2.1	Genomförande: Ökad kollektivtrafik i industriområden	52
9.3	Ny 2023 Fortsatt fokus på Sunt arbetsliv	52
9.3.1	Genomförande: Befintlig arbetsgrupp i processen med Sunt arbetsliv utvärderar och arbetar fram förslag för fortsatt arbete med friskfaktorerna.	53
9.4	Ny 2023 Förbättrad arbetsutrustning.....	55
9.4.1	Genomförande: Utreda möjligheten till arbetsutrustning för vissa yrkesgrupper.....	55
9.5	Ny 2023 Främja innovation i arbetet.....	55

9.5.1	Genomförande: Uppmuntra medarbetare att prata om verksamhetens utveckling och innovation på APT.....	55
9.6	Ny 2023 Uppföljning yrkesdialoger med tydlig återkoppling.....	56
9.6.1	Genomförande: Ta fram förslag på system för uppföljning av yrkesdialoger.....	56
9.7	Ny 2023 Utred distansarbete.....	57
9.7.1	Genomförande: Utreda möjligheten till distansarbete.....	57
9.8	Ny 2023 Främja skickliga seniorer att fortsätta arbeta.....	57
9.8.1	Genomförande: Utreda möjligheter för seniora medarbetare.....	57
9.9	Ny 2023 Utred beredskapsskäl vid upphandling av verksamhetskritisk materiel.....	58
9.9.1	Genomförande: Upphandlingsfunktionen utreder sårbarheter i kommunens leveranskedjor och föreslår åtgärder i enlighet med uppdraget.....	58
9.10	Ny 2023 Arbeta fram en förbättrad uppföljning av kommunens upphandlingar.....	58
9.10.1	Genomförande: Kommunen ser över insiktsmätningen beträffande upphandling (Nöjd upphandlingsindex) och fortsätter utveckla verktyg för en relevant uppföljning av verksamheten.....	58
9.11	Ny 2023 Höj den civila beredskapen.....	59
9.11.1	Genomförande: Risk- och Sårbarhetsanalys Kungälv's kommun.....	60
9.11.2	Genomförande: Beredskapsplan vid höjd beredskap.....	60
9.11.3	Genomförande: Ledning och kommunikationsplan vid krisberedskap.....	61
9.11.4	Genomförande: Handlingsplan för Krisberedskap och Civilt försvar.....	62
9.12	Ny 2023 Hävda beredskapsskäl vid upphandlingar för att stödja statens livsmedelsstrategi.....	63
9.12.1	Genomförande: Upphandlingsfunktionen tillsammans med måltidsservice utreder lämpliga åtgärder.....	63
9.13	Ny 2023 Öka samverkan med frivilliga resursgruppen och hemvärnet.....	63
9.13.1	Genomförande: Samverkansövningar.....	63
9.13.2	Genomförande: Utbildning av FRG i den kommunala krisberedskapen.....	64
9.13.3	Genomförande: Upprätta årshjul för FRGs deltagande i arrangemang i kommunen.....	64
9.14	Ny 2023 Stödja Frivilliga resursgruppen samt frivilliga försvarsorganisationer.....	65
9.14.1	Genomförande: Teckna nytt hyresavtal med FRG.....	65
9.14.2	Genomförande: Se över avtalet med FRG.....	65
9.15	Ny 2023 Främja heltidsanställningar.....	66
9.15.1	Genomförande: Skapa förutsättningar i verksamheten för ökad delaktighet i arbetsmiljö- och verksamhetsfrågor för chefer och medarbetare genom metoder i Sunt arbetsliv.....	66
9.16	Ny 2023 OKTOBER Gör kommunens näringslivsfrämjande arbete mer robust.....	66
9.16.1	Genomförande: Utveckla arbetssätt för mer robust näringslivsarbete.....	67

9.17	Ny 2023 OKTOBER Utred fler mötesplatser som är relevanta och öppna, inte minst för unga	67
	9.17.1 Genomförande: Fortsatt arbete med arenans innehåll.....	67
9.18	Ny 2023 OKTOBER. Koldioxidbudget ska upprättas	68
	9.18.1 Genomförande: Koldioxidbudget upprättas.....	68
9.19	Ny 2023 OKTOBER Fokus på trivsel och arbetsklimat, Konstruktiva medarbetarundersökningar, Stärk medarbetarperspektivet, Delaktighet och trivsel.....	69
	9.19.1 Genomförande: Utveckling av arbetsklimat och medarbetarskap.....	69
9.20	Ny 2023 Revidering av Upphandlings- och inköspolicy för Kungälv kommun med helägda bolag.....	70
	9.20.1 Genomförande: Upphandlings- och inköspolicy revideras.....	70

1 Inledning

Föreliggande rapport är en lägesrapport över arbetet med de politiska uppdrag som förvaltningen åtagit sig enligt förvaltningens verksamhetsplan.

Rapporten är indelad i uppdrag från kommunfullmäktige och kommunstyrelsen samt per sektor.

Till varje **Politiskt uppdrag** finns en beskrivande text. Texten är direkt hämtad från KS budgetdirektiv och tydliggör vad man politiskt vill åstadkomma.

Som ett svar på det Politiska uppdraget finns ett **Genomförande** som formuleras av förvaltningen. Till rubriken för Genomförandet finns en beskrivande text om vad som ska göras, vem som är ansvarig för Genomförandet, när det ska påbörjas och avslutas samt status.

Status beskrivs med hjälp av symboler:

Streck = Ej påbörjad (startdatum ligger längre fram i mandatperioden)

Pågående, grön = Arbeta med genomförandet pågår

Pågående, gul = Arbeta med genomförandet pågår, men med avvikelse

Avslutad, grön bock = Genomförandet klart enligt plan

Avslutad, röd bock = Genomförandet avslutat med avvikelse

I kommentar till Genomförandet rapporteras vad som har hänt i frågan, eventuella avvikelser och vad som planeras framåt.

2 Trygghet och stöd - Uppföljning av uppdrag från kommunfullmäktige

3 Trygghet och stöd - Uppföljning av uppdrag från kommunstyrelsen

3.1 Ny 2023 OKTOBER Utred hur utbudet inom daglig verksamhet kan utvecklas

Beskrivning

Vi vill utveckla daglig verksamhet, så den blir än mer meningsfull och individanpassad. Vi vill också att den ska vara gränslös utifrån kommungräns. Vi vill i samarbete med företag och föreningsliv utveckla nya mötes- och arbetsplatser för medborgare med funktionsvariation.

3.1.1 Genomförande: Utredning om utbud inom daglig verksamhet

Beskrivning

Utredning görs och genomförande presenteras. Arbetet ska ske i samarbete med projektchef som ansvarar för lokalresursplanen.

Ansvarig

Lena Arnfelt

Startdatum

2023-01-01

Slutdatum

2023-12-31

Kommentar

Tertiäl 2 2023

Beredningen för trygghet och stöd har arbetat fram ett förslag till policy för daglig verksamhet som kommer behandlas av kommunfullmäktige under hösten 2023. Viljeinriktningen är att förvaltningen ska ett större och bredare utbud av insatser och aktiviteter inom daglig verksamhet.

Förberedande planering för hur daglig verksamhet (DV) ska kunna bedrivas inom det nya arenaområdet är under uppstart och kommer utvecklas mer. Samarbete sker tillsammans med ansvarig för lokalresursplan. I övrigt pågår i det dagliga arbetet kontinuerlig utveckling av utbudet av platser inom daglig verksamhet genom kontakt med företag och föreningsliv. Exempelvis startade en ny företagsförlagd daglig verksamhet upp på Rutgerssons Marin under april 2023. Aktuellt under året är också pågående flytt till större lokaler för att utöka antalet platser på daglig verksamhet Media.

Förvaltningen undersöker även möjligheter till samutnyttjande av lokaler på Mimers hus tillsammans med sektor bildning och lärande för att starta upp en daglig verksamhet med estetisk verksamhet kultur och teater under hösten. Planering pågår även för att starta upp daglig verksamhet med äldreinriktning på Fredkullagården.

Pågående

3.2 Ny 2023 OKTOBER. Generella föräldrautbildningar, Föräldrastöd

Beskrivning

1. Generella föräldrautbildningar

2. Föräldrastöd

Förvaltningen, specifikt sektor Trygghet och stöd, bedriver serviceinsatser i form av föräldrautbildning/föräldrastöd, ungdomsstöd i samverkan med Trygga ungdomsmiljöer. Satsningar stärker än mer det förebyggande arbetet och tidiga insatser.

Genom utökat operativt samarbete i inom ramen för Social hållbarhet och tvärsektoriellt arbete tillsammans med linjeverksamhet (exempelvis Kompetenscentrum) ska man erbjuda föräldrar stöd i ett tidigt skede i form av generella föräldrautbildningar och stöd.

(Utbildningar ska breddas)

3.2.1 Genomförande: Ökad samordning kring befintliga föräldrastödjande insatser för att öka effektivt resursutnyttjande och tillgängligt stöd

Beskrivning

Frågorna ska hanteras inom förvaltningen, genom operativ samverkan inom förvaltningen och mellan sektorerna.
En inventering av utbildningar och satsningar som idag redan genomförs ska göras och dessa ska vidareutvecklas, implementeras och synliggöras.
Behov av nya satsningar ska utredas.

Ansvarig

Lena Arnfelt
Startdatum
2023-01-01
Slutdatum
2023-12-31

Kommentar

Tertiäl 2 2023

Pågående

Under hösten 2023 genomförs riktade föreläsningar på temat föräldrastöd. Bland annat "Vad alla föräldrar borde få veta - barnets första tolv år" samt "I huvudet på en tonåring".

Via kartläggning förebyggande insatser barn- och unga har befintligt föräldrastöd i Kungälv kommun kartlagts. Via familjecentralen Fyren och familjehuset Klippan sker integrerat föräldrastöd både på individ och gruppnivå. I Kungälv kommun har ett generellt föräldrastödsprogram ABC genomförts under många år som riktar sig till föräldrar med barn i åldrarna 3-18 år. Under våren deltog 50 föräldrapar. För de yngre barnen genomförs föräldrautbildning, Trygghetscirkel, vid Familjecentralen. Dessa föräldrautbildningar sker i samverkan mellan sektorerna trygghet och stöd samt bildning och lärande.

Nuvarande upplägg gällande ABC har genomlysts utifrån befintliga resurser och förväntad socioekonomisk effekt. Framtagna underlag kommer ligga till grund för fortsatt utvecklingsarbete och säkerställa ett långsiktigt upplägg. Utifrån framtagen kommunikationsplan kring drogförebyggande insatser har speciellt fokus varit stöd till föräldrar via riktad information. Det har skett via information på digitala plattformar samt via brev med folder som skickats hem till tonårsföräldrar.

Kungälv kommun arbetar på olika sätt riktat mot föräldrar. Via exempelvis stödgruppsverksamhet, enskilda råd- och stödsamtal samt utbildningar kring förälder i nytt land och känslostarka barn.

Slutsats är att kommunen erbjuder insatser både på riktad och generell nivå. Utmaningen är att kommunicera detta till föräldrar. Befintligt föräldrastöd i Kungälv kommun finns nu samlat på kommunens hemsida under rubriken stöd till familj, barn och förälder. Med stöd av statsmedel att kommunicera befintligt föräldrastöd kommer informationsinsatser att göras.

3.3 Ny 2023 Uppföljning och revidering av Plan för Trygghet utifrån ökade insatser mot narkotikaförsäljning, brott, våld och organiserad brotthghet

Beskrivning

Arbetet med Program för social hållbarhet 2020-2027 med underliggande planer skall fortsätta. Plan för Trygg i Kungälv behöver följas upp för att skärpa insatser mot narkotikaförsäljning, brott, våld och organiserad brotthghet i en ökad myndighetssamverkan. Arbetet för att motverka gängkulturer behöver också skärpas och arbetet måste flytta ner i ålder och in i familj och bostadspolitiken. Tillsammans ska vi öka kunskapen om de tidiga signalerna kring kriminalitet och missbruk.

Alla har rätt till en trygg uppväxt, skolgång och en organiserad fritidssysselsättning. Barnens föräldrar ska genom riktade satsningar bli goda förebilder.

3.3.1 Genomförande: Ta fram aktiviteter i Plan Trygg i Kungälv utifrån det fortsatta och utvecklade samarbetet mellan ToS och BoL inom alkohol och drogförebyggande-arbete.

Beskrivning

Ta fram aktiviteter i Plan Trygg i Kungälv utifrån det fortsatta och utvecklade samarbetet mellan ToS och BoL inom alkohol och drogförebyggande-arbete. Den nu uppstartade Mini Maria mottagningen vänder sig till ungdomar som har problem kopplade till alkohol eller droger samt deras föräldrar och eller anhöriga. Utöka samarbete mellan kommunen, Polisen och allmännyttan.

Ansvarig

Lena Arnfelt

Startdatum

2023-01-01

Slutdatum

2024-12-31

Kommentar

Tertial 2 2023

Pågående

Revideringen av plan trygg i Kungälv följer tidsplan, där aktiviteter kring det drogförebyggande arbetet preciseras.

Förvaltningen lägger fokus på den lag som trädde i kraft den 1 juli 2023; Lagen om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete. Att vår kommun enligt lag ska ansvara för det brottsförebyggande arbetet. Vi ska arbeta mer effektivt och träffsäkert med våra åtgärder genom ett kunskapsbaserat brottsförebyggande arbete.

Under året påbörjas en kartläggning, en orsaksanalys och kunna presentera en handlingsplan med åtgärder bygger på kunskap.

Aktiviteter kommer i större utsträckning styras mot tidiga insatser mot unga, kunskapshöja kring brottslighet mot välfärd och mot brottslighet som är organiserad. En stor del är också att förstärka den samverkan som redan finns och bygga ut den mot fler aktörer och perspektiv för lägesbild och kartläggning.

Sektor Trygghet och Stöd tillsammans med sektor Bildning och Lärande och säkerhetsenheten har genomfört insatser inom det alkohol och drogförebyggande arbetet. Exempelvis återkommande gemensam lägesbeskrivning, narkotikasökhund, drogvaneundersökning, informationsutskick till vårdnadshavare inom grundskola och gymnasium samt kompetensutveckling för personal. I samband med skolstart hösten 2023 har personal vid Mimers Hus fått kompetensutveckling kring droger. Vidare har drogvaneundersökning genomförts vid högstadiet och årskurs 8. Resultaten kommer att presenteras i samband med föräldramöte, där kommunens även information från polisen, socialtjänsten och Trygga Ungdomsmiljöer. Under hösten kommer även ungdomsenkäten LUPP genomföras för fjärde gången i årskurs 8 samt årskurs 2 gymnasiet, där drogvapor är ett av temana.

3.4 Ny 2023 OKTOBER Sociala resurskedjan från generella insatser till individuella insatser dygnet runt

Beskrivning

Ny politisk inriktning som understryker behovet av ett samordnat operativt arbete utifrån många kompetensområden.

Arbetet ska resultera i förbättrad samordning på operativ nivå inom olika kompetensområden utifrån helhetssyn, där rätt kompetenser snabbt kan stötta i barnens livsmiljö.

3.4.1 Genomförande: Sammanhållande arbete mellan socialtjänst, skola och fritid

Beskrivning

Ett sammanhållande arbete mellan socialtjänst, hälso- och sjukvård, skola och fritid är påbörjat utifrån tidiga insatser för barn och unga i syfte att förbättra samordningen på operativ nivå inom olika kompetensområden.

Ansvarig

Lena Arnfelt

Startdatum

2023-01-01

Slutdatum

2024-12-31

Revidering av SSPFs uppdrag ska ske i syfte att tydliggöra den sociala resurskedjan. Vidare behöver vi också identifiera hur vi ska fånga upp barn i alla åldrar.

Utforma fält- och fritidsverksamhet (Trygga Ungdomsmiljöer) som motsvarar framkomna behov i kartläggningen tidiga insatser. Fältuppdraget behöver renodlas och organiseras tillsammans med övriga utförarresurser inom socialtjänsten, fritid och skolan.

 Pågående

Barn, unga och familjeenheten inom socialtjänsten är i slutfasen av att implementera en arbetsmetod som ska stärka familjers och barns egna nätverk med stöd från socialtjänsten, före externa placeringar. Arbetsmetoden förväntas leda till högre kvalitet för barnen och minska antalet externa placeringar.

Kommentar **Tertial 2 2023**

En förstudie om införandet av skolsociala team i Kungälv har genomförts. Förstudien innefattande bland annat omvärldsbevakning och kontakt med andra kommuner, framförallt Stockholms stad. Skolsociala team planeras att införas på kommunens skolor under höstterminen 2023.

Uppdragsdirektiv för SSPF är reviderat av styrgruppen och förankrad hos sektorchefer för trygghet och stöd samt bildning och lärande i syfte att tydliggöra den sociala resurskedjan och hur vi ska fånga upp barn i alla åldrar.

Planering pågår för Barn och ungdomsvården att se över möjligheten att inrätta ett säkerhetsteam enligt förhållningsättet Signs of Safety. Målet med säkerhetsteamet är att arbeta tillsammans med familjen och familjens nätverk för att skapa en säker och skyddande miljö för barnet eller ungdomen genom att fokusera på deras styrkor och resurser.

Ett uppdragsdirektiv är framtaget för att göra en genomlysning och omformning av samtliga insatser på hemmaplan för att bättre möta den nya socialtjänsten och framtidens behov samt att renodla fältuppdraget tillsammans med övriga utförarresurser inom socialtjänsten.

Omvärldsbevakning kring hur andra kommuner förbereder sina organisationer för ny socialtjänstlag samt intervjuer med de två enhetschefer som ansvarar för enheterna idag har genomförts.

Utgångspunkten är att stärka första linjens socialtjänst vilket innebär att erbjuda fler icke biståndsbedömda insatser

3.5 Ny 2023 OKTOBER Studier mot kompletterande försörjningsstöd

Beskrivning

Inom GR pågår diskussioner inom styrgruppen för arbetsmarknad om möjligheten till kompletterande försörjningsstöd för personer som uppbär försörjningsstöd och studerar. Det är angeläget att vi följer den utvecklingen noga och att vi har ungefär samma lösningar inom vår arbetsmarknadsregion.

3.5.1 Genomförande: Följa GR:s arbete med möjligheten till kompletterande försörjningsstöd för personer som uppbär försörjningsstöd

Beskrivning

Följa GR:s arbete med möjligheten till kompletterande försörjningsstöd för personer som uppbär försörjningsstöd och studerar. Implementera det som är möjligt utifrån lagstiftning.

Enligt SKR:

Vuxna studerande ska i första hand försörja sig på de förmåner som ges inom ramen för studiestödssystemet. Den som studerar är därför normalt skyldig att söka studiestöd, såsom studiehjälp och studiemedel, för att försörja sig under studietiden.

Den som inte klarar sig på studieförmåner är normalt skyldig att stå till arbetsmarknadens förfogande för att ha rätt till ekonomiskt bistånd enligt SoL. Om det finns godtagbara skäl kan det finnas rätt till försörjningsstöd även om man inte står till arbetsmarknadens förfogande.

Enligt förarbeten till SoL (prop. 2015/16:136 s. 21) bör kravet att stå till arbetsmarknadens

Ansvarig
Lena Arnfelt
Startdatum
2023-01-01
Slutdatum
2024-06-01

 Pågående

förfogande inte ställas på ungdomar som går i gymnasiet, eftersom studier är en viktig förutsättning för arbete. Vidare bör inte heller kravet ställas på en vuxenstuderande att omedelbart avbryta sina studier för att stå till arbetsmarknadens förfogande om studierna är en förutsättning för framtida arbete. En individuell bedömning måste göras i varje enskilt fall.

Kommentar **Tertial 2 2023**

Under T2, 2023, har kommunen ett antal individer som får bibehållet ekonomiskt bistånd/kompletterande f-stöd om insatsen är inom ramen för arbetsmarknadspolitisk åtgärd. Arbetsmarknadspolitiska åtgärder är insatser och program som genomförs av regeringar eller andra myndigheter för att påverka och förbättra arbetsmarknaden. Syftet med dessa åtgärder kan variera, men de strävar oftast efter att minska arbetslösheten, främja ekonomisk tillväxt och öka arbetskraftens kompetens och anställningsbarhet.

I övrigt följer verksamheten GR:s arbete med möjligheter till kompletterande försörjningsstöd och avvaktar ny information från GR.

Kungälv kommun har en ny överenskommelse med arbetsförmedlingen avseende Helhetslyftet. Helhetslyftet erbjuder insatser för tredjelandsmedborgare för att stärka deras språkkunskaper i svenska, förbereda dem för arbetsmarknaden och öka deras delaktighet i samhället. Insatserna inkluderar extra språkstöd, jobbspår och kombinationsutbildningar där språkinläring och yrkesutbildning samverkar. Hälsopromotion och stöd till föräldrar är också viktiga insatser. Projektet är treårigt och finansieras av EU:s Asyl, migrations- och integrationsfond och drivs av Folkhögskoleförvaltningen Västra Götalandsregionen tillsammans med 30 partners. Projektet ska nå tredjelandsmedborgare och syftar till att ge dem ökad kontroll över sin väg mot större delaktighet i samhället. Projektet syftar också till att samordna parallellt pågående insatser för att ge deltagarna en snabbare och effektivare väg till studier eller arbete. Deltagare i helhetslyftet har möjlighet att studera med försörjningsstöd.

3.6 Ny 2023 OKTOBER Ökade insatser för att motverka den ofrivillig ensamheten

Beskrivning

Vi vill stimulera till en ökad användning av smarta digitala och tekniska lösningar som underlättar för den äldre, för anhöriga och personal. Aktiviteter eller trygghetsskapande insatser ska bryta den ofrivillig ensamheten och skapa trygghet för äldre och anhöriga.

3.6.1 Genomförande: Samarbete med civilsamhälle och föreningsliv

Beskrivning

Utöka samarbete med föreningar och civilsamhälle i syfte att motverka ofrivillig ensamhet för seniorer

Planerade aktiviteter så som tema fysisk aktivitet genomförs i brett samarbete med näringsliv, volontärer, rehab och föreningsliv. Föreläsningar inom motivation träning, Seniordag, förebygga ensamhet.

Kommentar **Tertial 2 2023**

Förvaltningen genomför ett utåtriktat arbete för att nå flera seniorer i kommunen. På seniorträffen i centrum och Ytterby erbjuds exempelvis ett flertal olika aktiviteter varje vecka i syfte att motverka ofrivillig ensamhet för seniorer. Aktiviteter som erbjuds kan vara musikunderhållning, minigolf, bingo och filmvisning, IT-café med mera. Schemat uppdateras månadsvis och finns tillgängligt på kommunens webbplats. Deltagandet har varit högt med ca 90 deltagare per tillfälle.

Seniordagen som ägde rum den 10 maj planerades tillsammans med föreningsliv. Dagen var en kostnadsfri inspirationsdag med fokus på gemenskap och hälsa för seniorer i Kungälv.

Under hösten genomförs bland annat en föreläsning om levnadsvanors effekt på psykiskt

Ansvarig

Lena Arnfelt

Startdatum

2021-01-01

Slutdatum

2023-12-31

Pågående

välsmående. Information kommer ges om vad som rekommenderas gällande mat, fysisk aktivitet, tobak och alkohol för att främja hälsa och förebygga sjukdom samt hur du kan få nya vanor att hålla över tid. Föreläsningen hålls av Hälsocoach online, som är till för alla som är 16 år eller äldre och bor i Västra Götalandsregionen.

Detta är ett av flera samarbeten under 2023 mellan Västra götalandregionen, Samordningsförbundet Älv och Kust, Sjukhusen i Väster, Ale kommun, Kungälv kommun, Stenungsunds kommun, Tjörns kommun och Öckerö kommun, för att sätta levnadsvanor i fokus.

En mer aktiv samverkan med pensionärsföreningar startade under 2022 och fortsätter enligt plan under året. Tillsammans med Aktiva Seniorer pågår bland annat en studiecirkel riktad mot ensamma seniora män. Ett annat gott exempel som skett under våren tillsammans med civilsamhället är tant- och gubbparkour i Fontin som en möjlighet för äldre att öva styrka och balans på ett enkelt och roligt sätt. Initiativet kom från civilsamhället och kommunen bidrog med finansiering för att subventionera kursen så att alla kan vara med.

Anhörigdag är planerad till 5 oktober.

3.7 Ny 2023 Utred och föreslå ny nivå för habiliteringsersättningen fr o m 2023-07-01

Beskrivning

Vi vill utveckla daglig verksamhet, så den blir än mer meningsfull och individanpassad. Vi vill också att den ska vara gränslös utifrån kommungräns. Vi vill i samarbete med företag och föreningsliv utveckla nya mötes- och arbetsplatser för medborgare med funktionsvariation. Det är vare sig rimligt eller rättvist att den habiliteringsersättning som medborgare i Kungälv har genom arbete eller deltagande i daglig verksamhet, är lägre jämfört med exempelvis Göteborg, därför vill vi under 2023 anpassa ersättningen till den nivå som gäller i andra kommuner utifrån att vi vill vara en föregångskommun på området.

Habiliteringsersättningen är inte reglerad i lag, förordning eller föreskrift och innebär ingen skyldighet för kommunen att betala ut.

Daglig verksamhet är en lagstadgad insats enligt LSS-lagen. Daglig verksamhet ska vara en stimulerande, utvecklande och personligt anpassad sysselsättning. Personer i yrkesverksam ålder som saknar förvärvsarbete och inte utbildar sig kan få daglig verksamhet. Insatsen omfattar personer med utvecklingsstörning, autism eller autismliknande tillstånd samt personer med betydande och bestående begåvningsmässigt funktionshinder efter hjärnskada i vuxen ålder föranledd av yttre våld eller kroppslig sjukdom. Kommunen bedömer varje enskild ansökan och avgör vem som får insatsen daglig verksamhet.

I förarbetena till LSS-lagen framgår att kommunerna rekommenderas att lämna viss ersättning till deltagare i daglig verksamhet (habiliteringsersättning).

3.7.1 Genomförande: Utredning och förslag om ny nivå för habiliteringsersättning

Beskrivning

Utredning med förslag om ny nivå för habiliteringsersättning genomförs.

Kommentar

Tertial 1 2023

Tjänsteskrivelse med förslag om ny nivå för habiliteringsersättningen har tagits fram och kommer behandlas av kommunfullmäktige under juni 2023.

Ansvarig

Lena

Arnfelt

Startdatum

2023-01-01

Slutdatum

2023-06-30

Avslutad

3.8 Ny 2023 OKTOBER Organiserad fritidsaktivitet

Beskrivning

Kungälv behöver fler mötesplatser som är relevanta och öppna, inte minst för unga. Detta utvecklingsarbete ska ske i bred samhällsmedverkan. Den fritidspolitiska utvecklingen ska ha riktade insatser för unga, äldre och medborgare med funktionsnedsättning. Folkhälsa, idrott, social gemenskap ska stödjas medan utanförskap och ensamhet ska motverkas.

3.8.1 Genomförande: Stärkt stöd till föreningar för trygghetsskapande åtgärder.

Beskrivning

Stärkt stöd för organiserade fritidsaktiviteter unga, äldre och medborgare med funktionsnedsättning. Förvaltningen ska arbeta inlussande mot föreningsaktiviteter samtidigt som föreningslivet och civilsamhället ska stimuleras att erbjuda mer aktiviteter.

Startdatum

2023-01-01

Slutdatum

2024-12-31

Förvaltningen har påbörjat Plan för inkludering i fritidsaktiviteter tillsammans med föreningssektorn.

Kommentar

Tertial 2 2023

Pågående

För att utveckla civilsamhällets potential när det gäller fler aktiviteter samt nå fler kommuninvånare, har kartläggning av nuläget inletts. Tillsammans med civilsamhället och förvaltningen har underlag tagits fram kring behov, förslag på insatser och förväntade effekter utifrån meningsfull fritid barn- och unga. Underlaget presenterades vid idrottrådets konferens i oktober 2022. Vidare har nybildade ungdomsrådet haft särskilt fokus på fritid och föreningslivet. Behov och förslag på insatser har formulerats. I samband med förvaltningens uppdrag att kartlägga förebyggande insatser barn- och unga har även perspektivet kring fritid och föreningslivet beaktats. För att utveckla arbetet kring hälsofrämjande insatser för seniorer har ett nätverk med seniorföreningarna i Kungälv etablerats. Sammantaget har dessa dialog- och nätverksmöte och kartläggningar gett samlad bild olika utvecklingsområden kring stärkt stöd för organiserade fritidsaktiviteter unga, äldre samt medborgare med funktionsnedsättning

Nedan ges aktuell status kring pågående insatser utifrån respektive målgrupp:

Barn- och unga

- Inlett genomlysning och effektivisering av fritidsaktiviteter i samverkan inom hela förvaltningen.
- Tillsammans med IFK Kungälv, Räddningstjänsten, RF-SISU och näringslivets i Samhällskontraktet vidareutvecklat Agora projektet. Utöver upplägg vid Sandbackaskolan och öppen idrottshall vid Mimers Hus har även Kastellegårdsskolan erbjudits möjligheter till organiserad fysisk aktivitet med låg tröskel. Deltagandet är över förväntan, där Sandbackaskolan haft högst deltagande per tillfällen (läs 40 barn per tillfälle).
- Tecknat IoP med Kungälvs HK kring Idrottsskolan
- Beviljat folkhälsomedel för att utveckla Medborgarskolans verksamhet Solrosen med syfte att även möta barn- och ungdomar med olika hälsofrämjande aktiviteter.
- Tecknat överenskommelse med Västra Götalandsregionen kring implementering av Friskvårdsgrupper, där särskilt stöd ges till föreningslivet i Kungälv (1,5 mkr). Målgrupp är barn- och unga med obesitas. Beräknad start är den 1 oktober.

Äldre

- I kommunen finns två sociala mötesplatser, där seniorer är välkommen att umgås och delta i olika aktiviteter. I samverkan med frivilliga och seniorföreningar sker fortsatt utveckling kring innehåll och upplägg.
- Fördelat stadsbidrag till seniorföreningar och frivilligföreningar när det gäller att säkerställa en god vård och omsorg av personer med demenssjukdom samt för att motverka ensamhet bland äldre. Aktiviteter genomförs under 2023.
- Stöttat seniorföreningar och frivilligföreningar att söka nya medel från Socialstyrelsen.
- I samverkan med civilsamhället och föreningslivet genomfört seniordagen den 10 maj.

- Beviljat folkhälsomedel för Kungälv OK att genomföra Hittaut.nu under 2023.

Inledda aktiviteter Funktionsnedsatta

- Implementerat "Följa med kortet".
- Inom funktionshinder genomfört Funkisfestivalen.
- Aktiviteter under brukarnas semester när daglig verksamhet är stängt.

Inledda aktiviteter nyanlända

- Tillsammans med föreningslivet, Trygga Ungdomsmiljöer, kulturskolan och fritid genomfört en kväll (läs 15 mar) som riktar sig till nyanlända. Målet är att slussa fler nyanlända till fler meningsfull fritid.

Så här går vi vidare:

- Förbättrad extern kommunikation kring befintligt utbud barn- och unga samt funktionshinder. Uppdrag ges till metodutvecklare och verksamhetsutvecklare.
- Dialog med Idrottsrådet.

4 Bildning och lärande - Uppföljning av uppdrag från kommunfullmäktige

4.1 Ny 2023 BBL. Resurssäkra skolpengen långsiktigt

Beskrivning

Vi vill skapa en ny kultur för utvecklingen av hela skolan, där vi utgår från att genomföra satsningar som kan mätas genom meritvärde och förbättrade provresultat. Det innebär att vi efterfrågar förslag på utvecklingsområden som grundas i ordentliga analyser med ett synsätt att förutsättningarna för framtidens förbättrade resultat skapas idag. I det arbetet vill vi också resurssäkra skolans resurser långsiktigt, d v s definiera vad skolpengen i Kungälv ska räcka till ifråga om resurser.

4.1.1 Genomförande: Genomlysning och vidareutveckling av skolans och förskolans resursfördelningsmodell

Beskrivning

Kommunens resursfördelningsmodell för skola och förskola kommer att genomlysas. Skolpengsbegreppet kommer att definieras. Resursmodellen kommer också tydligare definiera vilka kostnader som skolpengen ska räcka till sett till resurser

Kommentar

Tertiäl 2 2023

Grunden för detta politiska uppdrag är en genomlysning och vidareutveckling av skolans och förskolans resursfördelningsmodell. Sektorn har deltagit på beredningsmöten 15 mars 2023 samt 23 augusti 2023 där man har redogjort för nuvarande resursfördelningsmodell för grundskolan och hur grundskolan använt fördelade resurser.

Sektorchef för nu dialog med beredning och förvaltningen avvaktar behov av ytterligare underlag. Ett av stegen framåt är att presentera andra kommuners resursfördelningsmodeller. Under 2024 planeras även för en utvärdering av kommunens strukturrens för grundskolan.

(Bildning och lärande)

Ansvarig

Dennis

Reinhold

Startdatum

2023-01-01

Slutdatum

2025-12-31

Pågående

5 Bildning och lärande - Uppföljning av uppdrag från kommunstyrelsen

5.1 Ny 2023 OKTOBER Trygg skola - kartläggning, åtgärder, utvärdering. Utvecklad och närvarande elevhälsa

Beskrivning

Arbetet för att skapa trygghet i skolan är prioriterat. Barn och elever måste uppleva skolan som trygg. Därför behövs fler synliga och mer närvarande vuxna i skolan, för att sätta tydliga gränser för rätt och fel på ett tillitsfullt och respektfullt sätt. Även elevhälsan behöver utvecklas och vara närvarande.

5.1.1 Genomförande: Trygg skola - kartläggning, åtgärder, utvärdering. Utvecklad och närvarande elevhälsa

Beskrivning

Tryggheten i skolan kommer att stärkas genom rastaktiviteter för grundskolan F-6 samt anpassade och integrerade måltider i årskurs 7-9. Samarbetet med Trygga ungdomsmiljöer är centralt. Fortsatt implementering kommer att ske av DF Respons som är sektorn digitala verktyg för att anmäla och utreda kränkande behandling och diskriminering.

Elevhälsan kommer att utvecklas genom ett ökat fokus på implementeringen av varje skolas elevhälsoplan. Barnhälsan kommer att stärkas hos stödenheten. Stödenhetens personal och elevhälsoteamen kommer även tydligare att delta i det systematiska kvalitetsarbetet hos skolorna och förskolorna.

Inom det systematiska kvalitetsarbetet utvärderas även trygghet och studiero samt kränkande behandling och diskriminering. En viktig del i detta är Skolinspektionens och GR:s elevenkäter samt skolornas egna trygghetsenkäter.

Kommentar Tertial 2 2023

Tryggheten i skolan utvärderas årligen genom skolornas systematiska kvalitetsarbete. Alla skolor har egna trygghetsenkäter och deltar även i Skolinspektionens/Göteborgsregionens elevenkäter. I det fall det uppmärksammas problem med tryggheten hanteras detta med åtgärder på respektive skola.

F-6 bedriver rastverksamhet som varierar i omfattning under läsåret. Barnens behov av styrd lek varierar mycket bland annat utifrån enskilda behov, ålder, gruppsammansättning, skolgårdens möjligheter, tid på dagen och året. Pedagoger, både på skola och fritidshem, ser kontinuerligt över behov av styrd rastverksamhet och planerar in aktiviteter därefter. Fokus i detta arbete kan variera från att exempelvis nå inaktiva elever, engagera så många som möjligt eller skapa tillfällen för eleverna att lära sig umgås med varandra oavsett tidigare relation. 7-9 arbetar fortsatt med anpassade måltider samt pedagogiska måltider.

DF Respons är ett digitalt system för att hantera frågor kopplat till kränkande behandling och diskriminering. Antalet anmälningar ökar vilket tyder på att skolorna jobbar med att få alla lärare med på tåget dvs. att de anmäler och sedan finns all dokumentation (utredning, åtgärder och uppföljning) i systemet.

Elevhälsan styrs genom skollagen och grundskolans och gymnasieskolans elevhälsoplan. På skolorna är elevhälsan närvarande genom elevhälsoteamen och stödenhetens professioner. Elevhälsan får en allt viktigare roll när det gäller frågor om trygghet och studiero, kränkande behandling och diskriminering samt ledning och stimulans, extra anpassningar och särskilt stöd. Samverkan mellan arbetslagen och elevhälsan runt elever med stödbehov har stärkts. Både stödenhetens personal och skolornas elevhälsoteam deltar numera fullt ut i skolornas systematiska kvalitetsarbete.

Ansvarig

Dennis
Reinhold
Startdatum
2019-05-01
Slutdatum
2023-12-31

Pågående

5.2 Ny 2023 Planera barnomsorg dygnet runt om ett sådant behov uppstår.

Beskrivning

Föräldrar som arbetar kvällar, nätter och helger ska precis som alla andra kunna lämna sina barn i trygghet innan jobbpasset. Därför behöver Kungälv en trygg och modern barnomsorg som är öppen och tillgänglig oavsett när föräldrarna arbetar.

5.2.1 Genomförande: Utredning av barnomsorg dygnet runt om sådant behov uppstår

Beskrivning

En utredning kommer att genomföras av barnomsorg dygnet runt. Utifrån utredningen kommer lämpliga åtgärder att vidtas för att säkra barnomsorg dygnet runt.

Kommentar Tertial 2 2023

Barnomsorg dygnet runt utreds för närvarande av sektorn. Utredningen bedrivs under hösten 2023 och väntas presenteras för utskott och kommunstyrelse i början av 2024.

Grunden för utredningen är omvärldsbevakning av hur andra kommuner genomfört omsorg på obekvämt arbetstid. Utredningen kommer att redovisa ett antal olika alternativ, till exempel utökade öppettider hos enskilda förskolor, barnomsorg kvällstid samt nattöppen barnomsorg. En viktig del av utredningen blir att belysa kostnaderna för de olika alternativen.

Ansvarig

Dennis
Reinhold
Startdatum
2023-01-01
Slutdatum
2024-12-31

Pågående

5.3 Nytt 2023 OKTOBER NPF-säkra förskolor/skolor (Neuropsykiatrisk funktionsnedsättning)

Beskrivning

Inom skolans utveckling uppdrar vi att arbeta med att NPF-säkra skolan och förskolan utifrån den fysiska miljön och genom att utveckla förhållningssätt och arbetsmetoder.

En bärande del i förhållningssättet innebär bland annat att man inte måste ha en diagnos för att få tillgång till olika hjälpmedel. En satsning på NPF-säkring måste innebära att personal kompetensutvecklas i arbetsmetoder och förhållningssätt.

Av skolor som genomfört NPF-säkring kan man lära att man tagit extern hjälp från externa parter som t ex riksförbundet Attentions utbildningscenter.

5.3.1 Genomförande: Utredning om NPF-säkring av förskolor/skolor (Neuropsykiatrisk funktionsnedsättning)

Beskrivning

Utifrån skolans styrdokument och sektorns lokalförsörjningsplan kommer en utredning att genomföras om hur en NPF-säkring kan innebära i praktiken. Stöd kommer bland annat att hämtas från material från Specialpedagogiska skolmyndigheten.

Utöver detta sker löpande kompetensutveckling i frågor kopplat till NPF. En särskild undervisningsgrupp för årskurs 6-9 finns även på Skomakaren.

Kommentar Tertial 2 2023

NPF-säkring kommer att omhändertas i de kommande stora ombyggnationerna och

Ansvarig

Dennis
Reinhold
Startdatum
2023-01-01
Slutdatum
2024-12-31

Pågående

renoveringarna som pågår eller startar inom kort på ett antal skolor och förskolor. Dessa åtgärder kommer att behöva anpassas efter förutsättningarna i respektive byggnad. Samhälle och Utveckling genomför för närvarande inventeringar av övriga lokaler utifrån ett NPF-perspektiv och utifrån inventeringen specificera ut vilka lokalanpassningar som behöver göras. Målet är att en del av lokalanpassningsbudgeten årligen ska avsättas för att NPF-säkra lokaler.

Bildning och Lärande har i september 2023 beslutat om funktionsprogram för grundskolan och förskolan. Funktionsprogrammen fungerar som riktlinjer vid större om-, till- och nybyggnationer av grundskolor och förskolor i Kungälv kommun. Sektorn har uppdaterat funktionsprogrammen så att de innehåller de punkter som är nödvändiga kopplat till en NPF-säkring. I lokalförsörjningsplanen kommer även en sammanfattning om NPF-säkring utifrån funktionsprogrammen att finnas med.

Stödenheten genomför redan idag löpande kompetensutveckling kring NPF till enskilda skolor och förskolor. Även specialpedagogiska nätverket sprider sin kompetens i NPF-frågor. På enskilda skolor och förskolor finns pågående pedagogiskt utvecklingsarbete kopplat till neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. Elevhälsan samverkar med arbetslagen runt enskilda elever med stödbehov. På Skomakaren finns även en särskild undervisningsgrupp som bland annat riktar sig mot elever med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar.

5.4 Ny 2023 OKTOBER Ändamålsenlig resurssättning utifrån skolresultat

Beskrivning

Som huvudman avser vi att höja kunskapsläget kring skolans faktiska resurser och kopplingen till de pedagogiska resultat som eleverna vid Kungälv kommunens skolor uppnår. Med pedagogiska resultat avses resultaten i de nationella proven. Motivet till detta är att förbättra ekonomi- och kvalitetsstyrningen så att kommunens satsningar går till rätt insatser och ger goda resultat.

Vi vill skapa en ny kultur för utvecklingen av hela skolan där vi utgår från att genomföra satsningar som kan mätas genom meritvärde och förbättrade provresultat. Det innebär att vi efterfrågar förslag på utvecklingsområden som grundas i ordentliga analyser med ett synsätt att förutsättningarna för framtidens goda resultat skapas idag.

5.4.1 Genomförande: Utveckling och uppföljning av resursfördelning för skolan

Beskrivning

Strukturresursen för grundskolan kommer att höjas från 3 till 5 procent av grundskolans budget. Uppföljningen av både strukturresursen och tilläggsresursen inom det systematiska kvalitetsarbetet stärkas och det samma gäller resursfördelningen mellan gymnasieskolans program.

Nationella prov och betygsresultat kommer att ingå i det systematiska kvalitetsarbetet och analyseras på skolenhets-, verksamhets- och sektornivå. De vertikala dialogerna med rektorerna kommer tydligare att utgå från rektorerna fokusområden med tydlig koppling till skolornas resultat.

Kommentar Tertial 2 2023

Grunden för resursfördelningen till skola och förskola är sektorns resursfördelningsmodell. Strukturresursen för grundskolan har höjts från 3 till 5 procent av grundskolans budget och planerar att höjas till 7 procent av budgeten nästa år. Årets uppföljning inom det systematiska kvalitetsarbetet av strukturresursen och tilläggsresursen redovisades för utskott och kommunstyrelse i huvudmannens rapport i juni.

Ett nytt barn- och elevregister har upphandlats och utifrån detta kommer att sektorn att få ett nytt statistikverktyg för att underlätta för skolorna att följa sina betygsresultat och resultat på de nationella proven. Redan idag får alla skolor omfattande statistikunderlag som stöd när de analyserar sina egna resultat som en del av det systematiska kvalitetsarbetet.

Varje skola och förskola förväntas ha 1-3 fokusområden inom kommunens modell för

Ansvarig

Dennis
Reinhold
Startdatum
2023-01-01
Slutdatum
2024-12-31

Pågående

verksamhetsstyrning, Move. Det är här grunden för skolans och förskolans utvecklingsarbete ligger. Sektorn har under året gett de vertikala dialogerna i en tyngre roll verksamhetsstyrningen i syfte att stärka diskussionerna mellan rektorerna och verksamhetscheferna om varje skolas eller förskolas fokusområden.

5.5 Ny 2023 OKTOBER Stärka rektorernas mandat och mod

Beskrivning

Som huvudman betonar vi hur viktigt det är att skapa goda förutsättningar för lärande och vill stärka lärarnas ledarskap och auktoritet i klassrummet. Vi förutsätter att de kommande årens satsningar på kompetensutveckling omhändertar behovet av att stärka ledarskapet. Vi understryker särskilt behovet av att stärka rektorernas ledande roll och större mod inom rektorernas mandat.

5.5.1 Genomförande: Satsningar genomförs för att stärka rektorernas pedagogiska ledarskap

Beskrivning

Ledarforum kommer att anordnas och utgör ett viktigt stöd för rektorernas ledarskap. Nya rektorer och biträdande rektorer genomgår det statliga rektorsprogrammet. Kompetensutveckling för rektorer inom respektive verksamhet kommer att genomföras. Vertikala dialoger stärker ledarrollen.

Rektors pedagogiska ledarskap utvärderas även genom det systematiska kvalitetsarbetet på skolenhets-, verksamhets- och sektorsnivå.

Kommentar Tertial 2 2023

Sektorn arbetar aktivt för att stärka rektorernas ledarskap. Ledarforum anordnas numera fyra gånger per år med fokus på frågor som är viktiga för rektorernas ledarskap, till exempel värdegrund och demokrati, som är en del av arbetet med trygghet och studiero.

Samtliga rektorer och biträdande rektorer deltar i eller har slutfört det statliga rektorsprogrammet. Vertikala dialoger mellan verksamhetschef och rektor genomförs tre gånger per år utöver medarbetarsamtal och uppföljningssamtal. Rektorsgrupperna träffas varje vecka och för både förskolan och F-6 sker utbyte områdesvis. Varje verksamhet har egna fokusområden och kompetensutveckling för rektorerna.

Ansvarig

Dennis
Reinhold
Startdatum
2023-01-01
Slutdatum
2024-06-30

Pågående

5.6 Ny 2023 OKTOBER Stärk lärarens pedagogiska roll

Beskrivning

Som huvudman betonar vi hur viktigt det är att skapa goda förutsättningar för lärande och vill stärka lärarnas ledarskap och auktoritet i klassrummet. Vi förutsätter att de kommande årens satsningar på kompetensutveckling omhändertar behovet av att stärka ledarskapet. Vi understryker särskilt behovet av att stärka rektorernas ledande roll och större mod inom rektorernas mandat.

5.6.1 Genomförande: Trygghet och studiero utvärderas genom det systematiska kvalitetsarbetet och leder till kompetensutveckling

Beskrivning

Trygghet och studiero utvärderas årligen genom det systematiska kvalitetsarbetet på skol-, verksamhets- och sektornivå. I det fall det finns utvecklingsområden kring trygghet och studiero så omhändertas detta genom fokusområden och kompetensutveckling för personalen på alla nivåer.

Ansvarig

Dennis
Reinhold
Startdatum

Välplanerad undervisning och satsningar på ledning och stimulans och extra anpassningar i klassrummet är viktiga förutsättningar för trygghet och studiero.

2023-01-01
Slutdatum
2024-06-30

Kommentar Tertial 2 2023

Trygghet och studiero utvärderas årligen genom det systematiska kvalitetsarbetet både på skol-, verksamhets- och sektorsnivå. På de skolor där det systematiska kvalitetsarbetet visar att trygghet och studiero är ett definierat utvecklingsområde så tas detta med som ett fokusområde i skolans verksamhetsplan. Kompetensutveckling och trygghetsskapande åtgärder sätts då in på skolan. Trygghet och studiero som fokusområde följs sedan upp i rektorernas uppföljningsrapporter samt i vertikala dialoger mellan rektor och ansvarig verksamhetschef.

Undervisningens kvalitet är grunden för trygghet och studiero i klassrummet. För att stärka lärares pedagogiska roll så bedriver sektorn ett utvecklingsarbete kring undervisningens kvalitet och pedagogiskt ledarskap. Utgångspunkten är att lärares pedagogiska roll ute på skolorna ska stärkas av rektorerna genom deras pedagogiska ledarskap. Detta är ett mer effektivt och verksamhetsnära sätt att bedriva pedagogiskt utvecklingsarbete på än att sektorn på central nivå anordnar kompetensutveckling. Under våren 2023 har en workshop kring undervisningens kvalitet och pedagogiskt ledarskap anordnats för samtliga rektorer utifrån uppdraget att stärka lärares pedagogiska roll. Uppföljande workshops anordnas under hösten 2023.

Pågående

5.7 Ny 2023 Planera skolan långsiktigt utifrån elevprognoserna

Beskrivning

Med den höga befolkningsökning som framförallt finns inom Kungälv, Ytterby, Kareby och Diseröd, behöver vi en plan för hur nya skolplatser kan skapas genom tillbyggnad av befintliga skolor.

Kungälv har för närvarande endast tre högstadieskolor och samtliga upptagningsområden berörs i hög grad av den ökande folkmängden. Vi behöver arbeta fram lösningar hur vi tillgodoser behovet av högstadieplatser i framtiden.

Vi ser två möjliga strategier; öka antalet utbildningsplatser i befintliga lägen eller skapa nya utbildningsplatser i kommundelarna.

5.7.1 Genomförande: Utredning av skolstrukturen för kommunens högstadieskolor

Beskrivning

Utifrån lokalförslöjningsplanen kommer en utredning genomföras av skolstrukturen för högstadieskolorna i relation till elevprognoserna. Utredningen kommer att innehålla rekommendationer om lämpliga åtgärder. Samarbete kommer att ske mellan Bildning och lärande och Samhälle och utveckling kring utredningen.

Kommentar Tertial 2 2023

Sektorn utreder för närvarande skolstrukturen för kommunens högstadieskolor. Utredningen genomförs under hösten 2023 och kommer att presenteras för utskott och kommunstyrelse i början av 2024.

SCB:s befolkningsprognos visar att Kungälvs kommun kommer att ha cirka 70 fler elever per årskurs i högstadiet 2031 jämfört med 2023. Denna prognos kan dock komma att ändras i kommande SCB-prognoser eftersom bostadsbyggandet minskat i både Kungälvs kommun och landet.

I sektorns lokalförslöjningsplan finns det redan idag redogjort för hur befolkningsökningen kan hanteras, till exempel i form av renoveringar av Ytterbyskolan och Munkegärdeskolan samt lokalanpassningar på Thorildskolan. Sektorns utredning av skolstrukturen kommer att utgå från dagens lokalförslöjningsplan, men även förutsättningslöst redovisa andra alternativ, som en eller flera F-9-skolor, sammanhållen grundskola för hela kommunen eller framtida byggnation av ytterligare en högstadieskola.

Ansvarig

Dennis
Reinhold
Startdatum
2023-01-01
Slutdatum
2024-12-31

Pågående

5.8 Erbjud YH-utbildningar i Kungälv

Beskrivning

Idag hyr kommunen in lokalerna som vuxenutbildningen använder i nära anslutning till gymnasiet. Det finns ett behov att skissa på hur gymnasiet med vuxenutbildning ska bedrivas i framtiden, detta måste utredas ur flera perspektiv som behov, ekonomi och stadsutveckling. Utöver det bör kommunen ta till sig de kompetensproblem näringslivet har och i framtiden utveckla Kungälv som studieort och kunna erbjuda de YH-utbildningar som näringslivet efterfrågar.

5.8.1 Genomförande: Utredning av YH-lärcentrum i nära samarbete med GR

Beskrivning

En utredning kommer att genomföras om ett YH-lärcentrum i Kungälv. Samarbete kring YH-lärcentrum sker redan idag inom GR och arbetet med ett YH-lärcentrum bör därför i första hand ske genom GR.

För att starta ett YH-lärcentrum krävs ett godkännande från Myndigheten för yrkeshögskolan. Tidigare erfarenheter från Kungälv och andra kommuner visar att ett sådant godkännande är svårt att få som enskild kommun. Samarbetet inom GR är därför centralt.

Ansvarig

Dennis
Reinhold
Startdatum
2023-01-01
Slutdatum
2024-12-31

 Pågående

Kommentar Tertial 2 2023

En utredning om ett YH-lärcentrum i Kungälv har påbörjats och genomförs för närvarande. Utredningen väntas kunna presenteras under 2024.

En arbetsgrupp för YH-lärcentrum har bildats och består av verksamhetschef, rektor för vuxenutbildningen samt handläggare (tillika f.d. utbildningsledare för kommunens tidigare YH-utbildningar). Arbetsgruppen har genomfört omvärldsbevakning och en förstudie har gjorts av vilka områden som kan vara aktuella för en YH-utbildning i Kungälv. Det som har identifierats i ett första skede är IT, hållbarhet samt ekoturism.

En fördjupad studie kommer nu att genomföras. Företag inom Kungälv som kan vara aktuella att samarbeta med kommer att identifieras. En behovsinventering kommer att göras utifrån ett arbetsmarknadsperspektiv. I de fall som företag är intresserade av att delta i och medfinansiera en YH-utbildning kommer det att kartläggas vad respektive företag kan bidra med i form av arbete i ledningsgrupp, utbildningsmaterial, föreläsare, LIA-platser etc.

Utifrån den fördjupade studien kommer en presentation ske för utskott och kommunstyrelse av vilken typ av YH-utbildning som är aktuell att ansöka om och vilka förutsättningar som finns för ett praktiskt genomförande.

För att få bedriva en YH-utbildning krävs ett godkännande från Myndigheten för yrkeshögskolan. Ansökan sker i konkurrens med andra utbildningsanordnare och kraven är höga på en utbildning som möter arbetsmarknadens behov på längre sikt. Ekonomiskt brukar kostnaden för att ansöka om en YH-utbildning vara minst 200 tkr. Medfinansiering från företag eller andra aktörer är en förutsättning för ett godkännande.

Under hösten 2023 fortlöper arbete med utredning av YH-lärcentrum. Att förutsäga exakt vilka arbetsmarknadsbehov som kommer att gälla i framtiden är en komplex uppgift eftersom arbetsmarknaden påverkas av många faktorer, inklusive teknologisk utveckling, ekonomiska trender, demografiska förändringar och samhällsutmaningar. Trots detta finns det några allmänna trender och områden som förväntas ha betydande arbetsmarknadsbehov i framtiden och bör vägas in i utredningen. Arbetsmarknaden kommer att fortsätta utvecklas, och nya yrken kan uppstå med tiden medan vissa traditionella yrken kan förändras eller ersättas av automatisering och teknologiska framsteg. Därför är livslångt lärande och förmågan att anpassa sig till förändringar i arbetsvärden viktiga för att lyckas i framtiden.

Så här går vi framåt;

- Marknadsanalys och förstå arbetsmarknadsbehoven år 2030 i Västra Götalandsregionen (VGR)

- Identifiera de branscher som förväntas växa och minska i regionen
- Utvärdera hur teknologiska framsteg, inklusive artificiell intelligens, automation och digitalisering, förväntas påverka arbetsmarknaden. Vilka yrken kan automatiseras och vilka kommer att efterfråga nya färdigheter?

5.9 Ny 2023 Dialog med näringslivet om kompetensbehov

Beskrivning

Kommunens arbetsmarknadspolitik måste bli mer ömsesidig i förhållande till företagen. Vi vill gärna som kommun ha näringslivets medverkan i praktikplatser och olika samarbeten och skapa utbildningar som efterfrågas av det lokala näringslivet. Vi ser ett behov av en fördjupad dialog kring det kompetensbehov som skulle kunna täckas genom den kommunala vuxenutbildningen. Ett andra steg bör vara att skapa lärcentrum för YH-utbildningar.

5.9.1 Genomförande: Utökad satsning på näringslivets behov utifrån Kompetenscentrum, gymnasieskolan och grundskolan

Beskrivning

Kompetenscentrum kommer att genomföra en utbyggnad av samhällskontraktet och förbättra arbetsgivarservicen i relation till näringslivet.

Vuxenutbildningens kommer att bedriva en dialog kring yrkesutbildningar och lärlingsutbildningar inom GR utifrån näringslivets behov.

I gymnasieskolan kommer branschråden att fördjupa sitt samarbete med näringslivet och för grundskolan kommer en digital plattform för prao att tas fram.

Kommentar Tertial 2 2023

Kompetenscentrum fortsätter att vara drivande inom samhällskontraktet tillsammans med andra parter inom kommunen. Inom samhällskontraktet samarbetar Kompetenscentrum med ett 60-tal aktörer genom bland annat feriejobb, jobbspår, praktik, arbetsträning och subventionerade anställningar samt olika förebyggande insatser.

Under våren 2023 har kommunen haft en workshop med näringslivet med fokus på kompetensförsörjning. Dialogen kretsade kring hur Kompetenscentrums verksamheter kan vara en naturlig part för näringslivet vid rekryteringsbehov men också hur näringslivet kan öppna upp för fler praktikplatser, praoplatser samt för elever som har funktionsnedsättningar.

En ny e-tjänst lanseras i oktober för att underlätta för näringslivet kontakt med kommunen. För Kompetenscentrum kan det handla om att anmäla intresse för att ta emot praktikplatser eller subventionerade anställningar. Det kan också handla om att samverka i samband med rekryteringar och skapa en gemensam plattform för rekrytering.

Vuxenutbildningen har fortsatt sin dialog inom GR om yrkesutbildning i syfte att få yrkesutbildningar som är dimensionerade efter näringslivets och arbetsmarknadens behov. På plats i Kungälv anordnar kommunen yrkesutbildning inom GR till undersköterska samt lärlingsutbildning inom industriteknik i nära samarbete med enskilda företag.

Gymnasieskolans branschråd har funnits länge och samarbetet med branschen är välfungerande. Tack vare det goda samarbetet har gymnasiet lyckats både behålla och utveckla platser för arbetsplatsförlagt lärande. På branschråden diskuteras branschens behov och vad gymnasieskolan behöver utveckla för att göra eleverna anställningsbara.

Ansvarig

Dennis
Reinhold
Startdatum
2023-01-01
Slutdatum
2024-06-30

Pågående

5.10 Ny 2023 OKTOBER Korta köerna till kulturskolan

Beskrivning

Kungälv kommun har en bra kulturskola som måste klara att möta ökade behov. Utbud och samverkansformer behöver ses över i syfte att korta köerna till kulturskolan så fler ska kunna ha möjlighet till skapande verksamhet.

5.10.1 Genomförande: Nytt ansökningssystem samt samverkan med studieförbund och privata kulturskolor

Beskrivning

Lärplattformen Study Along kommer att implementeras för att göra det enklare för barn, ungdomar och vårdnadshavare att ansöka om en plats i kulturskolan. På detta sätt kommer köbegreppet att successivt upphöra.

Utbudet i kulturskolan uppdateras löpande utifrån kulturskolans syfte och barn och ungdomars intresse. Ett av kulturskolans syfte är att bidra till kompetensförsörjningen till exempelvis symfoniorkestrar och högre utbildning inom musik och kultur.

Kontakt kommer att tas med studieförbunden för att uppmana dem att starta igång kulturundervisning i Kungälv för barn och ungdomar. Kontakt kommer även att tas med de privata kulturskolor som finns i Kungälv för att stärka samverkan.

Ansvarig

Dennis
Reinhold
Startdatum
2023-01-01
Slutdatum
2024-12-31

Pågående

Kommentar

Tertial 2 2023

Study Along har nu implementerats som verksamhetssystem för kulturskolan. Detta innebär att samtliga kurser nu finns tillgängliga på studieplattformen och är möjliga att både anmäla sig till och betala för vårdnadshavare. Kulturskolan har genom detta inte längre något formellt kösystem, utan arbetar istället för att nå ut med information till vårdnadshavare så snart kurser är lediga. De som anmält sig till intresselista kommer löpande få information om lediga platser, till exempel när kulturskolan i mitten av juni släpper lediga platser inför hösten.

Kulturskolan ser hela tiden över sin ämneskompetens i syfte att kunna erbjuda ett så brett utbud som möjligt, bland annat utifrån kulturskolans uppdrag att bidra till kompetensförsörjning till högre utbildningar och symfoniorkestrar. För att ge fler elever plats på kulturskolan har det under vårterminen 2023 anordnats en kortkurs i kreativt skrivande och dansämnet har utökats i relation till förskolan. Pianoworkshops har anordnats för de sökande som inte fått plats på kulturskolan. Sommarlagläger har erbjudits inom flera ämnen för alla barn och unga i Kungälv kommun.

I slutet av april genomförde kommunen ett möte med privata aktörer och studieförbund som verkar i kommunen för att diskutera samarbete framöver. Medverkade gjorde Nordiska Folkhögskolan, Domingo Dansstudio, Medborgarskolan och Studieförbundet Vuxenskolan. Fler andra aktörer var inbjudna men hade inte möjlighet att delta. Mötet var positivt och de medverkande såg flera möjligheter till samarbete. Förvaltningen går vidare med att se över ett styrdokument för samlagsformer. Ett nytt möte kommer att hållas under hösten.

5.11 NY 2023 OKTOBER Sociala investeringar med lön istället för bidrag

Beskrivning

Sociala investeringar är investeringar som syftar till att förebygga eller åtgärda samhällsproblem. I detta avseende är avkastningen samhällsnytta (för såväl individen som samhället) i form av minskade samhällskostnader eller ökad samhällsnytta i form av ny ökad produktiv samhällsaktivitet. Arbete med sociala investeringar sker inom och mellan förvaltningens samtliga sektorer och bolag. Kompetensentrum leder arbetet.

5.11.1 Genomförande: Utredda sociala investeringar med lön istället för bidrag

Beskrivning

En utredning kommer att göras om hur sociala investeringar kan genomföras för individer med lön istället för bidrag.

Exempel på social investering är ett sportbibliotek, där resursåteranvändning kan hjälpa till att nå kommunens Agenda 2030 samt bidra till cirkulär ekonomi.

Kommentar

Tertiäl 2 2023

Sociala investeringar med lön istället för bidrag handlar om att erbjuda personer som till exempel har ekonomiskt bistånd en anställning inom kommunen med lön istället för bidrag. Det kan både röra sig om tidsbegränsade och subventionerade anställningar.

Sektorn har påbörjat en utredning av hur sociala investeringar med lön istället för bidrag skulle kunna genomföras rent praktiskt. Utredningen bedrivs för närvarande och kommer att presenteras under 2024. Ett alternativ är att integrera denna typ av jobb i redan existerande kommunala verksamheter, medan ett annat alternativ är att starta upp en egen verksamhet enbart för denna typ av jobb. Samverkan med näringslivet och civilsamhället genom samhällskontrakt kan även skapa möjligheter för sociala investeringar.

Ansvarig

Tanja Tajic
Björkman

Startdatum

2023-01-01

Slutdatum

2024-12-31

Pågående

6 Samhälle och utveckling - Uppföljning av uppdrag från kommunfullmäktige

6.1 Ny 2023 BSoF. Inkludering av barn från resurssvaga hem i föreningslivet

Beskrivning

Ta fram förslag på åtgärder i dialog med idrottsrådet.
Utred exempel på aktiviteter under lov.

6.1.1 Genomförande: Förslag på åtgärder tas fram i dialog med beredningen och idrottsrådet

Beskrivning

Beskrivning i samarbete med berörd beredning.
En förutsättning kan vara aktiviteter med låga avgifter och gratis eller billig förtäring vid aktiviteter och utflykter.

Ansvarig

Lena Arnfelt,
Anders Holm,
Dennis Reinhold
Startdatum
2023-01-01
Slutdatum
2024-12-31

Kommentar

Tertial 2 2023

Hur går samarbetet med beredningen för det här uppdraget?

Dialog under våren med idrottsrådet om genomförd kartläggning av inkludering av barn och unga i meningsfulla fritidsaktiviteter. En swotanalys och effektanalys har genomförts med föreningsliv och idrottsrådet.

 Pågående

Önskade effekter är:

- Bättre skolresultat
- Alla barn och unga oavsett förutsättningar ska kunna vara med i en fritidsaktivitet
- Minskat utanförskap
- Alla barn och unga ska ha samma möjligheter att delta i fritidsaktiviteter
- Livskvalitet för alla
- Ökad förbättrad folkhälsa
- Jämlik hälsa
- Friskare barn fysiskt men framförallt psykiskt
- Kostnadsbesparingar

Ett långsiktigt idéburet offentligt partnerskap har teknats med RFSISU.

Förvaltningen arbetar vidare med samsynsavtalet med idrottsrådet, föreningsliv och RFSISU.

Utifrån beviljade medel från VGR har medel tilldelats RFSISU för fortsatt utveckling av friskvårdsgrupp i samverkan med föreningslivet. Beräknad start den 1 oktober 2023.

Arbete fortsätter med projektet Agora. Tillsammans med IFK Kungälv, Räddningstjänsten, RF-SISU och näringslivets i Samhällskontraktet vidareutvecklat Agora projektet. Utöver upplägg vid Sandbackaskolan och öppen idrottshall vid Mimers Hus har även Kastellegårdsskolan erbjudits möjligheter till organiserad fysisk aktivitet med låg tröskel. Deltagandet är över förväntan, där Sandbackaskolan haft högst deltagande per tillfällen (läs 40 barn per tillfälle).

Föreningskväll för nyanlända

Den 15 mars 2023 genomfördes en föreningskväll med temat "Fritid och nyanlända" i Stadshuset. Kvällen genomfördes utifrån att det framkommit ett behov hos nyanlända av stöd kring att hitta rätt till föreningslivet och ett behov av information kring hur svenskt föreningsliv är organiserat och fungerar. Kvällen planerades och genomfördes i samverkan mellan Folkhälsa, Fritid, Trygga ungdomsmiljöer och Kompetenscentrum.

Målsättningen med kvällen var att visa upp och vägleda nyanlända till det rika föreningsliv

som finns i Kungälv.

Kommunen presenterade hur svenskt föreningsliv fungerar och på plats fanns personal från Kompetenscentrum och även tolkar för att hjälpa till med översättning för att informationen skulle kunna nå ut till alla.

6.2 Ny 2023 OKTOBER BSF. Kollektivtrafik/Ta fram modell över ny ansvarsfördelning av kollektivtrafik

Beskrivning

Vi uppdrar utifrån ovan åt beredningen framtid och framtid att ta fram en modell för hur en ny ansvarsfördelning mera konkret skulle kunna se ut samt en översikt över tänkbara investeringar som ett sådant upplägg skulle kräva. I uppdraget ingår att särskilt lyfta fram ungdomars behov av kollektivtrafik på kort och lång sikt.

Behovet av en utbyggd och välfungerande kollektivtrafik ökar i takt med omställningen och kommunens utveckling. Utbyggnaden av kollektivtrafiken ligger för vår expanderande kommun alltid steget efter och förändringar är svåra att genomföra eftersom vi som kommun är för svaga i relationen till Västtrafik.

Kollektivtrafikens utbud kan vara reglerande när det gäller behovet att skapa ny kapacitet i vägnätet, eftersom kollektivt resande bättre hushållar med befintlig infrastruktur och till betydligt lägre kostnader än vad det ekonomiskt innebär att skapa ny infrastruktur.

Ny kapacitet för kollektivtrafiken går också betydligt snabbare att få fram än den tidsåtgång som går åt för att öka kapaciteten i vägnätet.

Tillväxten är det främsta skälet att öka rådigheten över kollektivtrafiken tillsammans med uppenbara miljöskäl.

Ytterligare ett skäl att öka rådigheten, är de ramtider som gäller för skolskjuttrafiken som har direkt påverkan på hur väl vi kan utnyttja skolornas resurser.

En avgörande faktor för att åstadkomma en bättre kollektivtrafik, är att kommunens rådighet över kollektivtrafiken måste öka och kostnaderna för kollektivtrafiken måste ses i ett mycket större sammanhang - framförallt mot bakgrund av vad andra alternativ att bygga ut vägnät innebär i tidsåtgång och kostnader.

En ökad rådighet skulle kunna lösas genom att ansvarsfördelningen mellan kommunen och Västtrafik förändras, genom att kommunen ansvarar för matningstrafiken till Västtrafiks bussar vid större knutpunkter såsom Kungälvs Resecentrum och Eriksdal samt lokaltrafiken. Lösningen med Marstrandsfärjan skulle kunna stå som förebild för en inledande diskussion.

Med ett kommunalt ansvar för matnings- och lokaltrafiken skulle pendelparkeringar kunna etableras längre ut i trafiknätet, där tillgång till mark är betydligt bättre.

Ska det kollektiva resandet öka - måste robusthet och enkelheten i resandet också göra det. Framförallt måste turtätheten öka och bytestiderna elimineras samtidigt som det för kommande generationer skall vara det naturliga sättet att förflytta sig. Av det skälet är en uppdelning av ansvaret mellan kommunen och Västtrafik rimlig. Vi kommer inte lösa

problemen genom den modell för samverkan som gäller idag, eftersom vi måste göra många olika åtgärder samtidigt utifrån en stor och komplex helhet.

Vi identifierar också Trafikverket som en part i en ny ansvarsfördelning som leder till ett bättre hushållande av befintlig infrastruktur. Trafikverket bör rimligen bidra ekonomiskt till lösningar som är mera hushållande också för dem.

6.2.1 Genomförande: Förslag på modell tas fram i dialog med beredningen

Beskrivning

Förvaltningen bistår beredningen med att utarbeta förslag på modell.

Kommentar

Tertial 2 2023

Redogör för genomförandet av det politiska uppdraget:

Dialog inleds med beredningen under hösten 2023.

Ansvarig

Anders Holm

Startdatum

2023-01-01

Slutdatum

2024-12-31

 Pågående

7 Samhälle och utveckling - Uppföljning av uppdrag från kommunstyrelsen

7.1 NY 2021 Stadsutvecklingsarbete för att bygga ihop Kungälv – Ytterby

7.1.1 Genomförande: Översiktsplan för Kungälv

Beskrivning

På lång sikt. Förvaltningen har startat arbetet med en ny översiktsplan för hela kommunen med en högre detaljering av tätorten Kungälv än resterande kommundelar. Åtgärder på kortare sikt kan lösas med strategiska dokument och policys.

Förvaltningen tar fram en arkitekturpolicy som ett stöd i utvecklingen av stadskärnan.

Fokus i planeringen av samtliga pågående detaljplaner och planprogram i stadskärnan är att samordna arbetet i möjligaste mån och tillsammans arbeta mot att länka samman gamla och nya Kungälv.

Planering pågår för att bygga ihop Kungälv och Ytterby genom bland annat Arenastaden vid Yttern och bostäder på Åseberget. Detaljplan pågår för Arenastaden, planprogram pågår för Åseberget.

Ansvarig

Anders Holm,

Åsa Berglie

Startdatum

2021-01-01

Slutdatum

2024-12-31

 Pågående

Kommentar Tertial 2 2023

Redogör för genomförandet av det politiska uppdraget:

För att på längre sikt lösa uppdraget har förvaltningen detta som utgångspunkt i det startade arbetet med en ny kommunövergripande översiktsplan. I den planeras en högre detaljering av tätorten Kungälv för att kunna visa på och planera för tätortens övergripande frågor för att sedan kunna brytas ned i detaljplaner. Åtgärder på kortare sikt kan lösas med andra strategiska dokument och policys. En arkitekturpolicy behövs som ett stöd för förvaltningen i arbetet med att säkerställa en bra stadsutveckling i detaljplanerna som behövs för sammanväxningen av tätorterna.

Fokus i planeringen av staden genom planprogram och detaljplaner i stadskärnan är att samordna projekten för att på bästa sätt länka samman gamla och nya Kungälv.

Detaljplan för Arenastaden vid Yttern och planprogram för bostäder på Åseberget är två bra exempel på pågående projekt som leder oss i rätt riktning mot en sammanväxning.

Vad har gjorts sen sist?

Under sommaren har förvaltningen haft workshops om förväntningar med nya översiktsplanen. Deltagande var förutom berörda tjänstepersoner, politiker från beredningen för samhälle och fritid samt presidiet för utskottet för samhälle och utveckling.

Vad är resultatet så här långt?

Materialet som framkommit i workshopporna används av förvaltningen i det fortsatta arbetet för att i samverkan med representanter från beredningen och utskottet ta fram ett samrådsmaterial.

En riskanalys avseende höga vattennivåer, skyfall, skred och erosion tagits fram för centrala Kungälv samt Marstrand. Syftet med den är att få grepp om vilka risker som finns för befintlig bebyggelse och samhällsviktiga funktioner. Vi räknar med färdigställande av riskanalysen i oktober. Efter denna första etapp behöver förvaltningen gå vidare och utreda eventuella risker vidare samt hur förvaltningen avser att hantera dessa.

I arbete med ny ÖP kommer kommunens hela geografi att analyseras.

Håller planen?

Tidplanen håller. Vi planerar för antagande till nästa kommunval.

7.2 Ny 2023 OKTOBER Utveckla Oasen och gamla stadskärnan utifrån tydliga krav på arkitektur och utformning när ny bebyggelse möter den gamla.

Beskrivning

Den ökade inflyttningen möjliggör ett ökat utbud som t ex satsningen på hallarenan. Den planeringen och finansieringen måste hålla ihop; eliminering av gamla anläggningar och fortsatt stadsutveckling av Oasenområdet. I allt stadsutvecklingsarbete ska kommunala behov ha en framskjuten plats (LSS, äldreomsorg, skollokaler m m).

Stadsutvecklingen ska hänga ihop ekonomiskt, socialt och miljömässigt, exempelvis Kexentomten och Oasenområdet. Utvecklingen skall präglas av god arkitektur och balans mellan nytt och äldre och en genomtänkt utbud av handel. Stadsbilden skall lyftas genom kultur, konst, museum, offentlig service, mötesplatser och lek för barn. Det ska finnas gröna områden för vila och rekreation. Stadsutvecklingsarbetet ska också gälla centrala Ytterby och kommundelarna.

7.2.1 Genomförande: Översiktsplan för Kungälv

Beskrivning

På lång sikt. Förvaltningen har startat arbetet med en ny översiktsplan för hela kommunen med en högre detaljering av tätorten Kungälv än resterande kommundelar. Åtgärder på kortare sikt kan lösas med strategiska dokument och policys.

Förvaltningen tar fram en arkitekturpolicy som ett stöd i utvecklingen av stadskärnan.

Fokus i planeringen av samtliga pågående detaljplaner och planprogram i stadskärnan är att samordna arbetet i möjligaste mån och tillsammans arbeta mot att länka samman gamla och nya Kungälv.

Planering pågår för att bygga ihop Kungälv och Ytterby genom bland annat Arenastaden vid Yttern och bostäder på Åseberget. Detaljplan pågår för Arenastaden, planprogram pågår för Åseberget.

Ansvarig

Anders Holm,

Åsa Berglie

Startdatum

2021-01-01

Slutdatum

2024-12-31

 Pågående

Kommentar Tertial 2 2023

Redogör för genomförandet av det politiska uppdraget:

För att på längre sikt lösa uppdraget har förvaltningen detta som utgångspunkt i det startade arbetet med en ny kommunövergripande översiktsplan. I den planeras en en högre detaljering av tätorten Kungälv för att kunna visa på och planera för tätortens övergripande frågor för att sedan kunna brytas ned i detaljplaner. Åtgärder på kortare sikt kan lösas med andra strategiska dokument och policys. En arkitekturpolicy behövs som ett stöd för förvaltningen i arbetet med att säkerställa en bra stadsutveckling i detaljplanerna som behövs för sammanväxningen av tätorterna.

Fokus i planeringen av staden genom planprogram och detaljplaner i stadskärnan är att samordna projekten för att på bästa sätt länka samman gamla och nya Kungälv.

Detaljplan för Arenastaden vid Yttern och planprogram för bostäder på Åseberget är två bra exempel på pågående projekt som leder oss i rätt riktning mot en sammanväxning.

Vad har gjorts sen sist?

Under sommaren har förvaltningen haft workshops om förväntningar med nya översiktsplanen. Deltagande var förutom berörda tjänstepersoner, politiker från beredningen för samhälle och fritid samt presidiet för utskottet för samhälle och utveckling.

Vad är resultatet så här långt?

Materialet som framkommit i workshopporna används av förvaltningen i det fortsatta arbetet för att i samverkan med representanter från beredningen och utskottet ta fram ett samrådsmaterial.

En riskanalys avseende höga vattennivåer, skyfall, skred och erosion tagits fram för centrala Kungälv samt Marstrand. Syftet med den är att få grepp om vilka risker som finns för befintlig bebyggelse och samhällsviktiga funktioner. Vi räknar med färdigställande av riskanalysen i oktober. Efter denna första etapp behöver förvaltningen gå vidare och utreda eventuella risker vidare samt hur förvaltningen avser att hantera dessa.

I arbete med ny ÖP kommer kommunens hela geografi att analyseras.

Håller planen?

Tidplanen håller. Vi planerar för antagande till nästa kommunval.

7.3 Ny 2022 Öka tillgängligheten för kollektivtrafiken till våra största industriområden i dialog med näringslivet och Västtrafik. Finansiering i första hand genom omfördelning efter översyn av den totala kollektivtrafiken.

Beskrivning

När vårt samhälle kommer ur krisen måste kommunen ta täten i arbetet som främjar återstarten. Ju snabbare och kraftfullare vårt arbete är, ju snabbare får vi igång hjulen som genererar skatteintäkter. Av den anledningen måste kommunens främjande arbete för näringslivet vara högt prioriterat.

Den viktigaste frågan för en snabb återstart är att kommunen är bäst på att vara kommun. Därför ska servicen till näringslivet nu än mer än någonsin präglas av saklighet, hög beslutshastighet med stort fokus på att uppnå ett förbättrat näringslivsklimat.

Kommunen är gärna med och bidrar i aktiviteter som stärker framtidstron som initieras av näringslivet eller föreningslivet, eftersom vi människor har ett stort behov av att markera positiva avstamp efter besvärliga tider.

Främjande insatser för att utveckla näringslivet bör framgent organiseras som sökbara medel för specificerade ändamål. Vid insatser för näringslivet vänder sig dessa i första hand till konkreta och mätbara insatser med tydliga mål som organiseras i nätverk som innefattar många företag. Sökbara medel bör utformas som ett stöd för att stärka platsvarumärket och andra insatser som syftar till att skickliggöra branscher och företag inom större nätverk.

Vi ska stärka platsvarumärket och bidra till hållbar turism. Vi betonar hur viktiga våra vandringsleder är för medborgare och besökare liksom våra fornminnen och minnesmärken och efterlyser ett långsiktigt och hållbart arbete att upprusta och vidmakthålla dessa med en hållbar finansiering av verksamheten.

7.3.1 Genomförande: Ökad kollektivtrafik i industriområden

Beskrivning

Näringslivsstrategen och kollektivtrafikhandläggare kommer att utreda behovet tillsammans med näringslivet under 2021-2022.

Kommentar Tertial 2 2023

Redogör för genomförandet av det politiska uppdraget:

Genomförandet sker genom dialog med politik, näringsliv och Västtrafik. Uppdraget genomförs delvis via hållbart resande-kampanjer.

Ansvarig

Anders Holm,
Madeleine
Nilsson

Startdatum

2022-01-01

Slutdatum

2023-12-31

Vad har gjorts sen sist?

Handlingsplanen för näringslivsstrategin antogs vår/sommar 2023. I handlingsplanen anges fyra aktiviteter inom området för infrastruktur som har särskild bäring på uppdraget.

Aktiviteter som ska ha genomförts senast i slutet av år 2025:

- Se över tidtabellen till Rollsbo så den synkar med arbetstider
- Arbeta för att påverka Västtrafiks ägardirektiv så besöksnäringen ingår i deras uppdrag
- Genomför kampanj "Ta dig till jobbet utan bil"
- Inför tävling internt "Cykelvänligast arbetsplats"

Vad är resultatet så här långt?

Arbetet med aktiviteterna kan som tidigast börja i T3 eftersom handlingsplanen nyligen beslutats. Kollektivtrafikutbudet i Rollsbo kommer, under höstens dialogmöten med Västtrafik, vara föremål för diskussion och vidareutveckling samt utvärdering av eventuellt ökat resande i samband med införandet av omlottzon i Kungälv tätort.

Arbete med att påverka Västtrafiks ägardirektiv görs på GR-nivå i samband med revideringen av det regionala trafikförsörjningsprogrammet, en process som startar hösten 2023. Regionens nuvarande uppdrag är att främst fokusera på arbets- och studiependling. Det finns möjlighet att i samverkan med andra GR-kommuner och regionen att påverka definitionen av arbetsresor så att det tydligare inkluderar besöksnäringen. Regionen har även öppnat upp för att eventuellt utöka ansvarsområdet för kollektivtrafiken till att omfatta fritidsresor, som i sin tur kan gynna näringsliv och besöksnäring.

Arbetet med hållbart resande-kampanjer görs inom verksamheten för Trafik Gata Park, i mån av resurser.

Håller planen?

Bedömningen är att målet har potential att nås på lång sikt. Chansen att Västtrafik tillsätter mer trafik ökar när Arenaområdet och Åseberget står klart.

 Pågående med avvikelser

7.4 Ny 2022 Översyn av serviceutbudet på Marstrand och se vad kommunen måste göra själv, t ex fasta båtplatser och gästhamn. Finns lokala intressenter, kan ett annat upplägg öka delaktigheten?

Beskrivning

Den politiska uppdragsgivaren understryker att Marstrand är en viktig angelägenhet för hela kommunen. Marstrand är en kommun del som har många faktorer emot sig när det gäller att skapa och vidmakthålla stabila förutsättningar för ett året-runt-samhälle. Till skillnad mot övriga kommuner har vi här svåra och starka faktorer som drar samhällsutvecklingen från den utveckling som kommunen och medborgarna vill se.

Kommunen och Marstrandsborna måste bli bättre på att dra åt samma håll. Ska arbetet bli framgångsrikt måste vi lyssna och lära av varandra för att gemensamt förstärka samhället. För kommunen måste det innebära ett förhållningssätt som utgår från att Marstrand ligger 26 km från centralorten och som tar tillvara på att Marstrand är en unik och gammal stad som är viktig för hela landet. Kommunens närvaro och service måste utvecklas och renodlas i dialog med de boende.

7.4.1 Genomförande: Utredning av alternativa driftsformer för fasta båtplatser och gästhamn

Beskrivning

Sektorn utreder alternativa driftsformer för fasta båtplatser och gästhamnen.

Ansvarig
Anders
Holm

Kommentar Tertial 2 2023**Startdatum**

2022-01-01

Slutdatum

2023-12-31

Redogör för genomförandet av det politiska uppdraget:

Ta fram underlag för att kunna ta ställning till om förutsättningarna finns för alternativa driftsformer för fasta båtplatser och gästhamnen i Marstrand.

Vad har gjorts sen sist?

Sektorn har diskuterat om alternativa former och kommit fram till att båtplatser och Gästhamn är svårt att driva med vinst utifrån personal och underhållskostnader.

Vad är resultatet så här långt?

Vi upplever att Marstrand är en stor hamn och dyr att driva utifrån ett lönsamhetsperspektiv och besökandeperspektiv. Det finns flera utmaningar med att släppa fasta båtplatser och gästhamn till extern aktör. Utmaningarna finns både på kommunens sida och på eventuell blivande aktörs sida.

Från kommunens sida så drivs detta idag under hamnverksamheten där bland annat personal som arbetar som maskinister på färjan även hanterar vissa åtaganden avseende exempelvis renoveringar och underhåll mm i gästhamnen på övrig tid. Genom denna typ av kombinerade tjänster fås ekonomi i hamnverksamheten. Vid en eventuell överlåtelse till annan aktör behövs fortfarande samma bemanning inom hamnverksamheten/sjöfarten men intäkterna som till viss del täcker detta uteblir vilket medför en ökad kostnad för kommunen. Vidare behöver överlåtelse alternativt arrenden för kommunens mark/vatten hanteras gentemot extern aktör.

Den största utmaningen för en extern aktör är ekonomin. För att driva verksamheten behövs bemanning primärt under sommarperioden men även viss bemanning under vår och höst för exempelvis underhåll och skötsel av flytbryggor samt att förankringen behöver ses över årligen med hjälp av dykare och även efter perioder med hårt väder. Dessutom behöver delar av investeringen överlätas/arrenderas ut vilket också medför kostnader.

Det bedöms det inte finnas några ekonomiska förutsättningar för en privat aktör att driva gästhamnen och fasta båtplatser på ett hållbart sätt. Detta främst på grund av personalbehovet och de, i förhållande till detta, relativt låga intäkterna.

En utarrendering av verksamheten skulle också innebära svårigheter för hamnenheten att bemanna resten av verksamheten då flera tjänster är kombinerade med båtplatser, gästhamn och färjeverksamheten, samt att övrig verksamhet ska samordnas med en extern aktör.

Förvaltningen förordar att inte gå vidare. I så fall behövs en extern granskning av förutsättningarna.

Pågående

7.5 Ny 2022 Utred att etablera en medborgarservicefunktion på Marstrand med utbud, tillgänglighet och placering som rymms inom kommunens totala budget för kundcenter

Beskrivning

Den politiska uppdragsgivaren understryker att Marstrand är en viktig angelägenhet för hela kommunen. Marstrand är en kommundel som har många faktorer emot sig när det gäller att skapa och vidmakthålla stabila förutsättningar för ett året-runt-samhälle. Till skillnad mot övriga kommundelar har vi här svåra och starka faktorer som drar samhällsutvecklingen från den utveckling som kommunen och medborgarna vill se.

Kommunen och Marstrandsborna måste bli bättre på att dra åt samma håll. Ska arbetet bli framgångsrikt måste vi lyssna och lära av varandra för att gemensamt förstärka samhället. För kommunen måste det innebära ett förhållningssätt som utgår från att Marstrand ligger 26 km från centralorten och som tar tillvara på att Marstrand är en unik och gammal stad som är viktig för hela landet. Kommunens närvaro och service måste utvecklas och renodlas i dialog med de boende.

7.5.1 Genomförande: Utredning att etablera en medborgarservicefunktion på Marstrand

Beskrivning

Biblioteket tillsammans med Hamnverksamheten i Marstrand ska bistå Marstrandsborna via digitala tjänster inom ramen för medborgarservice

Kommentar Tertial 2 2023

Redogör för genomförandet av det politiska uppdraget:

Genomförandet sker genom dialog mellan kundcenter, hamnverksamheten och biblioteket.

Vad har gjorts sen sist?

Cheferna på kundcenter, hamnverksamheten och biblioteksverksamheten har ett möte i september för att arbeta vidare i frågan.

Vad är resultatet så här långt?

Kontakt har upprättats mellan kundcenter, hamnverksamheten och biblioteksverksamheten.

Håller planen (planeringen framåt)?

Dialog och möten kommer ske mellan personalen inom de tre olika enheterna (tillhör olika sektorer) under hösten för att personalen på Marstrand ska knyta kontakt med våra kommunvägledare och få erfarenhetsutbyte. Vi ser över möjligheten över en ny placering av biljettförsäljningen i befintlig vänthall för hamnpersonalen som då kan fungera som medborgarfunktion samtidigt. Får vi en placering i vänthallen kan vi dessutom sätta upp digitala informationstavlor i låst utrymme för medborgarna som kan ses utanför kuren dygnet runt.

Utredning av vad personalen i biblioteket kan tillföra för extra service kommer under hösten ses över. Vi kommer även utreda om vi kan ge feriejobbare ett uppdrag i höst att ta fram förslag, på vilken utökad service vi skulle kunna utöka med på Marstrand.

Ansvarig

Anders Holm,
Dennis
Reinhold

Startdatum

2022-01-01

Slutdatum

2023-12-31

 Pågående

7.6 Ny 2023 Öka lagerhållningen av nödvändig materiel och livsmedel

Beskrivning

Den politiska intentionen är att öka robustheten i välfärden, d v s att den ordinarie verksamheten ska rulla på trots betydande samhällsstörning genomförs. Arbetet ska vila på ansvarsprincipen, att ordinarie verksamhetsansvariga fortsätter att vara ansvariga i kris.

Kommunens områdesansvar definieras och säkras.

7.6.1 Genomförande: Ta fram investeringsförslag på beredskapslager för politiskt beslut.

Beskrivning

Risk- och sårbarhetsanalys och kontinuitetsplan kommer finnas september 2023. Förslaget på beredskapslager ska utgå från kontinuitetsplan.

Förslaget kommer innehålla beräkningar på volymer, kostnader samt specifikation på vilka varor som ska lagerhållas. Det omfattar både materiel och livsmedel.

För livsmedel finns två olika delar i beredskapen:

- Kris- och beredskapsmeny 2 veckor.
- Beredskapslager 1-6 månader. Frystorkad portionsmat.

Kommentar Tertial 2 2023

Redogör för genomförandet av det politiska uppdraget:

Sektorns fokus på beredskapslager är inom måltidsverksamheten

Ansvarig

Anders
Holm

Startdatum

2023-01-01

Slutdatum

2023-12-31

 Pågående

Vad har gjorts sen sist?

Arbetet med analys av hur andra kommuner arbetar med beredskapslager har genomförts. Dialog har hållits med leverantörer gällande deras förmåga att leverera livsmedel (frystorkat). Identifiering pågår av lagerplatser.

Fortsatt arbete med att identifiera lagerplats och möjlig extra volym livsmedel för att säkerställa två veckors måltidsservering på varje enhet. Säkerställa framtagna kris och beredskapsmenyer (specialmenyer 1 vecka för respektive område skola, förskola och äldreboende)

Vad är resultatet så här långt?

Arbete med uppdraget pågår och förslag till beslut presenteras under året.

Håller planen?

Arbete med uppdraget pågår och förslag till beslut presenteras i tjänsteskrivelse i slutet på året.

7.7 Ny 2023 Starta upp arbetet med ny översiktsplan

Beskrivning

Kommunens översiktsplan är inaktuell och en ny måste därför arbetas fram. En ny ÖP ska vara mer övergripande än vad våra tidigare varit och möjliggöra utveckling och ökad samordning mellan planerad nybyggnation och infrastruktur. Översiktsplanen ska främja en god och hållbar markanvändning.

7.7.1 Genomförande: Starta upp arbete med ny översiktsplan

Beskrivning

Inleds med planeringsstrategi. Sen fortsätter översiktsplanearbetet med framtagande av samrådshandlingar.

Ansvarig

Anders
Holm

Startdatum

2023-01-01

Slutdatum

2023-12-31

Kommentar Tertial 2 2023**Redogör för genomförandet av det politiska uppdraget:**

Den gällande översiktsplanen har förklarats inaktuell och en ny översiktsplan behöver tas fram av förvaltningen i tätt samarbete med politiken. Detta är ett omfattande arbete som involverar många parter både inom och utom förvaltningen.

Pågående

Vad har gjorts sen sist?

Under sommaren har förvaltningen haft workshops om förväntningar med nya översiktsplanen. Deltagande var förutom berörda tjänstepersoner, politiker från beredningen för samhälle och fritid samt presidiet för utskottet för samhälle och utveckling.

Vad är resultatet så här långt?

Materialet som framkommit i workshopparna används av förvaltningen i det fortsatta arbetet för att i samverkan med representanter från beredningen och utskottet ta fram ett samrådsmaterial.

En riskanalys avseende höga vattennivåer, skyfall, skred och erosion tagits fram för centrala Kungälv samt Marstrand. Syftet med den är att få grepp om vilka risker som finns för befintlig bebyggelse och samhällsviktiga funktioner. Vi räknar med färdigställande av riskanalysen i oktober. Efter denna första etapp behöver förvaltningen gå vidare och utreda eventuella risker vidare samt hur förvaltningen avser att hantera dessa.

I arbete med ny ÖP kommer kommunens hela geografi att analyseras.

Håller planen?

Tidplanen håller. Vi planerar för antagande till nästa kommunval.

7.8 Ny 2023 Utred ett kommunalt bidrag för enskilda vägar

Beskrivning

För att säkerställa en god standard på vägnätet inom kommunen som innehåller ett inslag av enskilda vägar vill vi utreda ett kommunalt bidrag för dessa.

7.8.1 Genomförande: Utredning kommunalt bidrag för enskilda vägar

Beskrivning

Utredning och underlag för beslut tas fram.

Kommentar Tertial 2 2023

Redogör för genomförandet av det politiska uppdraget:

Utred förutsättningar, konsekvenser och kostnader.

Vad har gjorts sen sist?

Utredningen pågår, just nu omvärldsanalys. Kommer att presenteras under hösten.

Vad är resultatet så här långt?

En pågående utredning och en plan för att redovisa uppdraget i KS med förslag på beslut, under hösten.

Håller planen?

Ja

Ansvarig

Anders Holm

Startdatum

2023-01-01

Slutdatum

2023-12-31

Pågående

7.9 Ny 2023 Främja arbetet med att rusta upp och sköta vandringsleder i hela kommunen

Beskrivning

Vi vill utveckla våra leder med enklare träningsredskap, skyltning, stigar, parkering, badplatser, ställplatser för husbilar som behöver en långsiktig plan för skötsel.

7.9.1 Genomförande: Strategiskt samarbete med lokala aktörer och Västkoststiftelsen för upprustning av vandringsleder

Beskrivning

Kungälv har ett flertal vandringsleder som förvaltas av olika aktörer. Förvaltningen ser över ansvarsfördelning inom förvaltningen och i samarbetet med andra aktörer, såsom Västkoststiftelsen. Förutom skötsel kommer förvaltningen att se över behovet av utrustning och upprustning.

Kommentar Tertial 2 2023

Redogör för genomförandet av det politiska uppdraget:

Utveckla och vidmakthålla vandringsleder i kommunen tillsammans med andra strategiska aktörer så som Västkoststiftelsen, Ett enat Bohuslän (kommunnätverk), Länsstyrelsen med flera

Vad har gjorts sen sist?

- Inventerat sett över skyltning och satt upp nya ledmarkeringar på Bohusleden, etapp 7 Kungälv till Grandalen.
- Dialog med Länsstyrelsen om bygga ett vindskydd på Aleklätten.
- Skyltning från Bohusleden till Aleklätten - klart
- Många vandrare på hela Bohusleden under sommaren. Ökning av besökare bland annat från Tyskland och Holland. Bra svampår som har lockat många kommuninvånare.
- På Bohusleden ansöker förvaltningen om medel från tillväxtverket för att förbättra en 900 meter lång sträcka vid Alekärr - försenat

Vad är resultatet så här långt?

Kungälvs kommun har fina leder för många. Motionscentralen är en knutpunkt för friluftslivet i Kungälv. I kommunens naturreservat som sköts av Västkoststiftelsen finns många fina och väl nyttjade vandringsleder, exempelvis Guddehjem och Hällsunga.

Håller planen?

Arbetet går enligt plan, resultatet bygger på att alla parter är med och bidrar.

Pågående

Ansvarig

Anders

Holm

Startdatum

2023-01-01

Slutdatum

2023-12-31

7.10 Ny 2023 Bidra till att Marstrand stärks som året-runt-samhälle

Beskrivning

Den politiska uppdragsgivaren understryker att Marstrand är en viktig angelägenhet för hela kommunen. Marstrand är en kommundel som har många faktorer emot sig när det gäller att skapa och vidmakthålla stabila förutsättningar för ett året-runt-samhälle. Tillskillnad mot övriga kommundelar har vi här svåra och starka faktorer som drar samhällsutvecklingen från den utveckling som kommunen och medborgarna vill se.

Kommunen och Marstrandsborna måste bli bättre på att dra åt samma håll. Ska arbetet bli framgångsrikt måste vi lyssna och lära av varandra för att gemensamt förstärka samhället. För kommunen måste det innebära ett förhållningssätt som utgår från att Marstrand ligger 26 km från centralorten och som tar tillvara på att Marstrand är en unik och gammal stad som är viktig för hela landet. Kommunens närvaro och service måste utvecklas och renodlas i dialog med de boende.

I utvecklingen av Marstrand vill vi utgå från arbetet enligt det som finns i entré Marstrand.

7.10.1 Genomförande: Utveckling av offentlig service och infrastruktur

Beskrivning

Planera för mer verksamheter i området kring Marstrand med detaljplan. Säkerställ uteserveringar i detaljplan.

Utveckling av offentlig service som exempelvis skola, arbete med detaljplaner, upprustning av kajer, kundcenter och utveckling av marstrandsfärjan.

Ansvarig

Anders Holm

Startdatum

2023-01-01

Slutdatum

2024-12-31

Kommentar Tertial 2 2023

 Pågående med avvikelser

Redogör för genomförandet av det politiska uppdraget:

Renovering av kajerna är prioriterat i arbetet med att skapa förutsättningar för företagen och möjliggöra verksamhet året runt.

Gynna det lokala näringslivet med långsiktig tillgång till lokaler och utrymmen. Tidsbegränsade bygglov kan ges i området eftersom förutsättningarna numer finns för att fortsatt driva detaljplanen för Södra Eriksberg vidare. Ny detaljplan har målet att skapa verksamhetsmark för båtuppställning inomhus.

Arrendeavtal ändras för båtuppställning på Hedvigsholmen som behöver flyttas.

Detaljplanen för Eriksberg tas upp för nystart i höstens prioriteringsarbete.

Vad har gjorts sen sist?

Arbetet pågår men arbetet med kajen tar tid på grund av avtalsituationen med olika näringsidkare

Vad är resultatet så här långt?

En plan framåt för etablering av verksamheterna för att skapa möjligheter för verksamheterna att investera.

7.10.2 Genomförande: Dialog med näringslivet via destinationsutvecklare

Beskrivning

Dialog med destinationsutvecklare inledd under 2022.

Ansvarig

Anders Holm

Genom god dialog med det lokala näringslivet och destinationsutvecklare utveckla besöksnäringen och stärka Marstrand som året-runt-samhälle.

Startdatum

2023-01-01

Slutdatum

2023-12-31

Kommentar
Tertiäl 2 2023

Pågående

Redogör för genomförandet av det politiska uppdraget:

Genom god dialog med det lokala näringslivet och destinationsutvecklare utveckla besöksnäringen och stärka Marstrand som året-runt-samhälle. Genom att låta näringslivet själva diskutera idéer tillsammans - i ett forum som företrädare för det kommunala är sammankallande för – fångas entreprenörskraften hos företagarna in.

Vad har gjorts sen sist?

Ny Destinationsutvecklare anställdes innan sommaren.

Vad är resultatet så här långt?

Destinationsutvecklaren, anställd av SBT, har slutat efter sommaren. Finansierad till hälften av Kungälv's kommun under två år.

Håller planen?

Diskuteras med SBT

7.11 Ny 2023 Planera för elektrifiering av Marstrandsfärjan

Beskrivning

Enligt Västtrafiks och Kungälv's kommuns planering, ska färjan vara elektrifierad inom några år. Vi betonar vikten av god planering av de tekniska och ekonomiska förutsättningarna och att kommunen söker all medfinansiering som är möjlig att erhålla. Då verksamheten är tydligt avgränsad bör det övervägas och utredas om verksamheten ska bedrivas i bolagsform.

7.11.1 Genomförande: Utredning och förprojektering inför elektrifiering

Beskrivning

Utredning och förprojektering inför elektrifiering pågår.

Alternativkostnad för andra tekniska lösningar undersöks och kommer att presenteras för politiken.

Kommentar
Tertiäl 2 2023

Ansvarig

Anders Holm

Startdatum

2022-01-01

Slutdatum

2023-12-31

Pågående

Redogör för genomförandet av det politiska uppdraget:

Utredning och förprojektering inför elektrifiering av Marstrandsfärjan pågår.

Vad har gjorts sen sist?

Utredningen har presenterats 2023-05-10 i Utskottet för Samhälle och utveckling § 56/2023.

Projektgruppen har fattat ett Inriktningsbeslut att renovera befintlig färja med nya elmotorer.

Fortfarande många frågor som är oklara, b la pengarna från VGR.

Även Nissefärjan behöver på varv om den ska ersätta Lasse-Maja vid ombyggnation.

Vad är resultatet så här långt?

Utredningen har kommit långt men har ett antal frågeställningar kvar och beslut som måste fram för att upphandling ska kunna påbörjas.

Håller planen?

Ja, om rätt beslutsunderlag kan tas fram under hösten för beslut KS om inriktning att renovera befintlig färja.

7.12 Ny 2023 OKTOBER Arbeta fram förslag på stadsplan där kulturen ingår i konceptet

Beskrivning

En kommun med mycket hög inflyttning ger en kommun med många människor som saknar kunskap om kommunens historia och kultur. Vi behöver anstränga oss i arbetet att synliggöra och nå fler människor och skapa sammanhang genom kulturen. Som uppdragsgivare ser vi stora möjligheter att lyfta fram kulturen när vi bygger stad och utvecklar nya stråk.

Näringslivets digitalisering med ökad E-handel skapar mindre efterfrågan av kommersiella ytor i stadskärnorna generellt och i det perspektivet ser vi att kulturen kan ta en viktig roll i utformningen den nya stadsmiljön.

I ett läge där vi ser över lokalresurserna för gymnasiet och vuxenutbildningen, bör vi överväga att flytta fram stadsbiblioteket till området kring den gamla stadskärnan för att kommunen ska ta sin del av ansvaret för att skapa dynamik och utveckling samt bidra till Kungälv's identitet. Vi ser gärna att utvecklingen av stadskärnan tar tillvara och utvecklar kulturen för att skapa starka mötesplatser och stråk, där även ett framtida stadsmuseum med flerfunktioner kan ingå.

Ett stadsmuseum måste utredas mycket noga eftersom det innebär ett nytt åtagande för kommunen. Främst behöver det utredas hur ett stadsmuseum kan bidra till att skapa en större känsla av samhörighet bland våra medborgare genom ökad kunskap om traktens historia. Andra delar är naturligtvis utformning, innehåll, lokalisering, flerfunktionalitet, tillgänglighet och ekonomi.

7.12.1 Genomförande: Utredning nytt stadsbibliotek i Kungälv's tätort.

Beskrivning

Utred möjligheter, utmaningar och kostnader för byggnation i egen regi eller annans regi. I samarbete med Sektor Bildning och Lärande utreda konsekvenser för kulturverksamheten och Mimers hus gymnasium.

Kommentar Tertial 2 2023

Redogör för genomförandet av det politiska uppdraget:

Vi försöker hitta en överenskommelse med någon fastighetsägare längst Västra gatan som har tomma lokaler, för att inreda ett bibliotek. Det kan bli ett bra tillskott till livet i staden med ett pop-up bibliotek likt 300 kvadrat i Brunnsparken. Där kan kommunen förutom att ha lättillgängliga böcker även ha en arena för medborgare och näringsliv såsom inspirationsföreläsningar eller föredrag om projekt i kommunen.

Vad har gjorts sen sist?

Förvaltningen jobbar för att hitta formerna internt innan vi kontaktar någon fastighetsägare.

Vad är resultatet så här långt?

Arbetsgrupp håller på att bildas.

Håller planen?

Ja.

Ansvarig

Anders Holm,
Dennis

Reinhold

Startdatum

2023-01-01

Slutdatum

2024-12-31

 Pågående

7.12.2 Genomförande: Utredning etablering av stadsmuseum i Kungälv's gamla stadskärna.

Beskrivning

Utred möjligheter att inhysa stadsmuseum i befintlig bebyggelse. Exempelvis Rådhuset eller Sigillet. Utredningen görs i samarbete med Sektor Bildning och Lärande. Undersök även möjligheten att skapa ett digitalt stadsmuseum.

Kommentar Tertial 2 2023

Redogör för genomförandet av det politiska uppdraget:

En utredning för att klargöra förutsättningarna för stadsmuseum i den gamla stadskärnan inleds under hösten 2023.

Kulturenheten, södra Bohusläns turism, lokaler och anläggningar behöver arbeta tillsammans. Frågor om kulturens roll i stadskärnan berörs delvis i arbetet med Färdplan Kungälv.

Ansvarig

Anders Holm,
Dennis Reinhold
Startdatum
2023-01-01
Slutdatum
2023-12-31

 Pågående

7.12.3 Genomförande: Använd historiska namn i stadsutvecklingen.

Beskrivning

Döp gator och kvarter i stadsutvecklingsprojekt så att den historiska kopplingen till platsen framgår. Ta vara på kulturen i stadens olika utvecklingsprojekt. Utveckla sätt att uppmärksamma kulturen för invånare m fl.

Kommentar Tertial 2 2023

Redogör för genomförandet av det politiska uppdraget:

Döp gator och kvarter i stadsutvecklingsprojekt så att den historiska kopplingen till platsen framgår. Ta vara på kulturen i stadens olika utvecklingsprojekt.

Vad är resultatet så här långt?

Namnberedningen har som uppgift att döpa gator och kvarter. I utvecklingen av nya kommunala anläggningar kan historiska namn med fördel användas. I projekt Kexstaden finns en överenskommelse med exploatören om att förhålla sig till historien vid namngivning inom området.

Håller planen?

Ja

Ansvarig

Anders Holm,
Dennis Reinhold
Startdatum
2023-01-01
Slutdatum
2023-12-31

 Pågående

7.12.4 Genomförande: Ta fram färdplan Kungälv stadskärna

Beskrivning

I arbetet med att ta fram en färdplan för Kungälv's stadskärna kommer det bland annat att göras en stråkanalys och utredning av urbana verksamheter för Kungälv's stadskärna.

Kommentar Tertial 2 2023

Redogör för genomförandet av det politiska uppdraget:

Förvaltningen har genomfört ett antal workshops först förvaltningsinternt, sedan tillsammans med beredningen för Samhälle och fritid för att identifiera, kartlägga och hitta lösningar för behoven kopplat till den kraftiga utbyggnationen av stadskärnan.

Vad har gjorts sen sist?

Workshops med beredningen för Samhälle och fritid hölls i april och maj. Under hösten sammanställs Färdplan Kungälv's stadskärna som underlagsdokument inför fortsatt arbete med utbyggnaden av Kungälv's stadskärna och vidare in som underlag i arbetet med ny översiktsplan, som en del av en tätortsstudie.

Håller planen?

Tidplanen håller.

Ansvarig

Anders
Holm
Startdatum
2023-01-01
Slutdatum
2023-12-31

 Pågående

7.13 Ny 2023 Ökad kollektiv jobbpendling

Beskrivning

Verksamhetsområdena inom kommunen sysselsätter många men möjligheterna till kollektiv arbetspendling är begränsade. Åter igen måste vi betona framkomligheten i ett läge när trafiken ökar mer än ny infrastruktur.

7.13.1 Genomförande: Regelbunden dialog med Västtrafik och Trafikverket

Beskrivning

Kollektivtrafikfrågan är en viktig del i samhällsplaneringen. En utgångspunkt i översiktsplanarbetet är GR:s strukturbild. Detaljplaner med möjlighet till god kollektivtrafik prioriteras framför andra.

Regelbunden dialog hålls med Västtrafik gällande linjer och turtäthet. Dialog hålls med Trafikverket om behov av robusta älvförbindelser samt medfinansiering av väglänken Kareby-Ekelöf (väg 168-E6).

Ansvarig

Anders
Holm

Startdatum

2023-01-01

Slutdatum

2024-12-31

Kommentar Tertiäl 2 2023

Pågående

Redogör för genomförandet av det politiska uppdraget:

Kungälvs kommun har som ambition att verka för ett robust kollektivtrafikenät både i staden och på landsbygden och till våra viktiga målpunkter. Det görs dels via samverkan med Trafikverket och Västtrafik. En viktig del i samverkansarbetet är revidering av trafikförsörjningsprogrammet som startar hösten 2023. Samverkansmöte med Västtrafik och dialogmöte med Trafikverket sker under T3 och mer information om utmaningarna och möjligheterna i trafiksystemet går att redogöra för efter att vi fått ta del av Västtrafiks trafikplan för år 2025.

Vad har gjorts sen sist?

Löpande dialog via månatliga avstämningar. Goda indikationer på att Kungälv får en bra turtäthet i stadskärnan som ersättning för när X4 flyttas från innerstaden och ut på E6.

Vad är resultatet så här långt?

Det är mycket svårt att nå en god samverkan med Trafikverket då deras planering sällan inkluderar eller tar hänsyn kommunens planer. Samverkan med Västtrafik går stadigt fram när det kommer till trafikering i stadskärnan. Det blir svårare ju längre vi kommer från stadskärnan eftersom Västtrafiks riktlinjer sällan möjliggör en proaktiv trafikutveckling. Det vill säga, att om resandet är lågt i ett område, förblir det lågt om inte fler reser. Västtrafik tillsätter inte trafik om inte området utvecklas och blir tätare, eller om fler reser.

Håller planen?

Ja.

7.14 Ny 2023 Främja utvecklingen av ställplatser för husbilar

Beskrivning

Vi vill utveckla skyltning, parkering, badplatser, ställplatser för husbilar som behöver en långsiktig plan för skötsel.

7.14.1 Genomförande: Utveckla ställplatserna på Fästningsholmen, Koön och Rökan.

Beskrivning

Utveckla befintliga ställplatser och göra platserna mer attraktiva för besökare. Efter förutsättningarna säkerställa tillgång till exempelvis el, vatten eller latrintömning.

Ansvarig

Anders
Holm

Startdatum

2023-01-01

Kommentar Tertiäl 2 2023

Redogör för genomförandet av det politiska uppdraget:**Vad har gjorts sen sist?**

Arbetet är kontinuerligt, dock är det svårt att få till arbete runt Fästningsholmen (före detta vandrarhemmet) då man inte vet hur det blir med fastigheten på längre sikt. Att göra investeringar blir svårt då man inte vet hur lång tid man har rådigheten. Duscharna har dock förbättrats, städningen av hygienutrymmen prioriterats och el till fordonen setts över.

Vad är resultatet så här långt?

Resultatet är gott, inga klagomål har inkommit och förvaltningen har gjort kontinuerliga uppföljningar av grönyteskötsel, städ och dylikt.

Planering av förbättringar på ställplatserna Koön och Rökan pågår.

Håller planen?

Planen håller, men är löpande.

Slutdatum
2023-12-31

 Pågående

7.15 Ny 2023 OKTOBER Bostäder med olika upplåtelseformer, Varje serviceort ska ha en utvecklingsplan, Hållbar bostadspolitik - i hela kommunen

Beskrivning

1. Bostäder med olika upplåtelseformer,
2. Varje serviceort ska ha en utvecklingsplan
3. Hållbar bostadspolitik - i hela kommunen

Översiktsplanen (ÖP) omfattar hela kommunen.

I översiktsplaneringen ska allmänna intressen främjas och tas hänsyn till. Översiktsplanen ska ge en samlad information om hur kommunen avser att tillgodose de allmänna intressena.

7.15.1 Genomförande: Revidera översiktsplan och bostadsförsörjningsprogram

Beskrivning

Arbetet med översiktsplanen är påbörjat och ska redovisas kontinuerligt för kommunstyrelsen.

I den kan det vara fördjupningar för respektive serviceorts utvecklingsplaner.

I bostadsförsörjningsprogrammet beskrivs kommunens bostadspolitik, där styrning om hur kommunens mark i olika lägen ska markanvisas med bostäder i olika upplåtelseformer. En översyn av bostadsförsörjningsprogrammet görs under 2023.

Arbete med kommunala infrastrukturen och lokaler kopplas till lokalförsörjningsprogrammet.

Ansvarig
Anders
Holm
Startdatum
2023-01-01
Slutdatum
2023-12-31

 Pågående

Kommentar Tertiäl 2 2023**Redogör för genomförandet av det politiska uppdraget:**

Uppstartsmöten med information om nuvarande ÖP och kommande arbete med nya ÖP har hållits med beredningen för Samhälle och fritid. Även workshops med beredningen har hållits i juni och augusti. I workshoparna gavs beredningen möjligheter att ge input till det pågående arbetet med översiktsplanen.

I kommande översiktsplan ska det finnas fördjupningar för varje serviceort.

Arbete med ett reviderat bostadsförsörjningsprogram pågår.

Vad är resultatet så här långt?

Förvaltningen har fått ett bra underlag för framtida diskussioner och dokument.

Håller planen?

Tidplanen håller.

7.16 Ny 2023 OKTOBER Identifiera, organisera och leda lokalt/regionalt samarbete för ett friskt och levande hav. Uppdraget omfattar att föreslå tidplan för åtgärder, uppföljning och åtgärder på plats senast 2025

Beskrivning

8- Fjordar är ett samarbete mellan kommuner i Bohuslän, Göteborgs universitet och Sveriges Lantbruksuniversitet SLU.

Exempel på åtgärder kan vara rensning av stenar i sund för att få bättre vattengenomströmning, plantering av träd längs vattendrag för att ge skugga och skydd åt fisk och andra organismer, restaurering av musselbankar, undersökning av säl och skarvs påverkan på fiske och särskilda satsningar riktade till barn och ungdomar.”8-fjordar har under flera år arbetat systematiskt med åtgärder för att restaurera och förbättra vattenmiljön i fjordarna .Parallellt har man också stöttat utvecklingen av verksamheter som turism och vattenbruk. Man har arbetat långsiktigt och målmedvetet i dialog med kommuner, fiskets representanter, markägare och andra lokala aktörer. Genom sitt arbete har man visat att miljön i fjordarna kan förbättras samtidigt som det skapas förutsättning för utveckling av lokala verksamheter, ett gott exempel på hållbar utveckling och dess tre dimensioner omfattande miljö, ekonomi och social utveckling.

7.16.1 Genomförande: Samarbete med 8 fjordar

Beskrivning

I samarbete med 8 Fjordar, övriga medlemskommuner, och andra organisationer tas förslag på åtgärder fram. 8 Fjordars arbetssätt ska vara grunden till det.

Förvaltningen arbetar med Åtgärdsprogram för västerhavets vattendistrikt 2021-2027, som Havs och vattenmyndigheten tagit fram.

Kommentar Tertial 2 2023

Redogör för genomförandet av det politiska uppdraget:

Uppdraget är att identifiera, organisera och leda lokalt/regionalt samarbete för ett friskt och levande hav. Detta görs genom organisationen 8+fjordar. 8+fjordar är ett samarbetsprojekt mellan fem kommuner, organisationer, företag, privatpersoner och ideella föreningar som arbetar för ekosystembaserad havsförvaltning och olika fysiska insatser.

Havs- och Vattenmyndigheten (HaV) påbörjade under år 2021 ett projekt med syfte att utveckla en regional förvaltningsmodell för ekosystembaserad havsförvaltning (EBHF) för att uppnå våra miljömål hav i balans och levande kust och skärgård.

8+fjordar är ett av tre kustområden i Sverige där HaV prövar olika former för att driva på och bättre samverka mellan lokalt, regionalt och nationellt förändringsarbete.

Ekosystembaserad havsförvaltning handlar om att ha en helhetssyn på hur vi nyttjar haven med syfte att åtgärda miljöproblemen mer samlat. Tanken är att alla aktörer och medborgare ska få vara delaktiga och göra sina röster hörda. Genom en bättre samordning och planering kan konflikter mellan sektorer minskas och man kan i stället hitta sätt att samverka, vilket ger bättre förutsättningar för såväl skydd av naturen som för en mer hållbar ekonomisk utveckling.

Kungälv kommun är även medlem i Bohuskustens vattenvårdsförbund som utför undersökningar i den marina miljön för att övervaka förändringar i vattenmiljön utmed bohuskusten.

Vad har gjorts sen sist?

- Arbetet i EBHF-projektet med HaV fortsätter som planerat. Fler möten med allmänheten kommer ske under hösten och projektet syftar till att ta fram en regional förvaltningsmodell för ekosystembaserad havsförvaltning.
- LOVA-medel har sökts för att anlägga ytterligare en våtmark i Skälldal samt en våtmark i Vallby å:s avrinningsområde. Här väntar vi på beslut om projektet beviljas bidrag.

Ansvarig

Anders

Holm

Startdatum

2023-01-01

Slutdatum

2024-12-31

Pågående

- Aktiviteter inom skolprojektet för elever i ytterbyskolan har genomförts vid två tillfällen (fäldagar), en i maj och en i augusti.
- Projektet kring algmattors påverkan på ålgräs är i full gång, försök utförs i bland annat Ryskärsfjorden. Man testar olika metoder för att skydda ålgräsängarna med hjälp av naturbaserade lösningar.
- I våras genomfördes ålutsättning i Lökeberg av 170 000 ålyngel. Det gjordes ett reportage om detta i både GP och KP.
- Arbetet med våtmarkerna i Guddehjärms naturreservat är fortfarande i ett planeringstadium, inga bidrag har sökts ännu. Platsbesök tillsammans med länsstyrelsen gjordes innan sommaren.
- Fiske efter spökfiskeredskap har utförts i Kungälv men ligger pausat nu under hummerfisket. Återupptas igen under sen höst vinter.

Vad är resultatet så här långt?

Såväl strategiskt arbete genom EBHF-projektet som konkreta åtgärder för att förbättra statusen i hav och vattendrag.

Håller planen?

Samarbetet inom 8+fjordar fortsätter och uppfyller intentionerna i uppdraget.

7.17 Ny 2023 OKTOBER Öka parkernas attraktivitet med planteringar och aktivitetsytor, Offentlig utsmyckning - avsätt resurser för att göra kommundelarnas centra trevligare, Blomsterstaden

Beskrivning

1. Öka parkernas attraktivitet med planteringar och aktivitetsytor,
2. Offentlig utsmyckning - avsätt resurser för att göra kommundelarnas centra trevligare
3. Blomsterstaden

Öka attraktiviteten ytterligare genom satsningar på moderna mötesplatser, belysning, planteringar, konstnärlig utsmyckning etc.

7.17.1 Genomförande: Använd ekosystemtjänster för att öka stadens attraktivitet och robusthet.

Beskrivning

I arbetet med en färdplan för Kungälvs stadskärna kommer det tas ett helhetsgrepp gällande grönstrukturen, stråken, mötesplatserna m.m. som skapar en attraktiv stad. I exploateringsprojekten utreds moderna lösningar där det är möjligt att kombinera planteringar med dagvattenlösningar och ekosystemtjänster.

Kongahällaområdet kommer att kompletteras med en park.

Kommentar Tertial 2 2023

Redogör för genomförandet av det politiska uppdraget:

Arbetet med Färdplan Kungälv pågår.

I färdplan för Kungälvs stadskärna kommer det tas ett helhetsgrepp gällande grönstrukturen, stråken, mötesplatserna m.m. som skapar en attraktiv stad. I exploateringsprojekten utreds moderna lösningar där det är möjligt att kombinera planteringar med dagvattenlösningar och ekosystemtjänster.

Ekosystemtjänsterna är definierade och indelade i fyra olika typer utifrån vilken funktion de har. Dessa typer kallas försörjande, reglerande, kulturella och stödjande ekosystemtjänster.

De stödjande tjänsterna utgörs av ekosystemens grundläggande funktioner, såsom biologisk

Ansvarig

Anders
Holm

Startdatum

2023-01-01

Slutdatum

2024-12-31

Pågående

mångfald, ekologiskt samspel, naturliga kretslopp och jordmänsbildning.

De reglerande tjänsterna handlar om ekosystemens förmåga till luftrening, pollinering, förbättring av lokalklimat och skydd mot extremväder.

Försörjande tjänster är produkter och tjänster som vi får direkt från ekosystemen och som gör det möjligt för oss att leva på vår planet, däribland råvaror, energi, vatten och mat.

De kulturella tjänsterna definierar det välbefinnande vi får av naturen. Grönstrukturen bidrar med upplevelsevärden, ger kunskap och inspiration och är viktiga för vår fysiska och mentala hälsa.

Vad har gjorts sen sist?

Åtgärder under året:

- IKANO ängen
- Paradisparken på Marstrandsön, restaurering av växtbäddar och planterat en ny trädallé
- Ombyggnation av Stadsparkens lekplats på Marstrandsön samt intilliggande grönområde.
- Busk och perennplanteringar längs med Uddevallavägen
- Ängsplantering samt ny parkbänk vid GC-tunnel under Marstrandsvägen
- Sedummatta med utsmyckning i Bilab rondellen
- Älvparken, 600 kvadratmeter busk- och perennyta blev klar höst 2022 planteras nu även med lök.
- Lökplantering i diverse gräsytor.

7.18 Ny 2023 OKTOBER Underlätta för de invånare, föreningar och företag i Kungälv som vill reducera klimatutsläppen, Omställningsrådgivning till medborgare

Beskrivning

Sammanslagning av två förslag till uppdrag.

Kundcenters roll ska utvecklas i samband med kommunens klimat- och hållbarhetsarbete. Medborgare, företagare och föreningar ska få råd om hur de kan minska sin miljöpåverkan. Rådgivningen ska vara kostnadsfri.

7.18.1 Genomförande: Synliggöra kommunens erbjudande om rådgivning

Beskrivning

Frågorna ska hanteras via kundcenter. Genom operativ samverkan inom förvaltningen och uppgiftsväxling inom förvaltningen tillgodoses uppgiften inom kundcenters uppdragsområde. Samarbete ska ske med energirådgivningen och Kungälv Energi.

Kommentar

Tertiäl 2 2023

Redogör för genomförandet av det politiska uppdraget:

Samarbete diskuteras med med Stenungsund, Tjörn och Orust. Stenungsund förankrar frågan politiskt.

Ansvarig

Anders
Holm

Startdatum

2023-01-01

Slutdatum

2024-12-31

Pågående

7.19 Ny 2023 OKTOBER. Trångboddhet, Sociala kontrakt, Socialtjänstens behov av bostäder

Beskrivning

Sammanslagning av tre uppdrag

1. Trångboddhet
2. Sociala kontrakt
3. Socialtjänstens behov av bostäder

Familjer som lever i trångboddhet behöver kartläggas (där fler än två barn delar rum) och åtgärder måste arbetas fram tillsammans med hyresvärdarna.

Vi prioriterar att skapa goda förebilder av alla föräldrar som finns i utanförskapet genom särskild satsning.

De sociala hyreskontrakten innebär en inlåsnings effekt som gör att vi ofta kommer i behov av nya lägenheter. Vi behöver belysa detta fenomen och ta fram en handlingsplan för hur kommunen kan hjälpa de berörda in på den ordinarie bostadsmarknaden. Kommunen behöver bli bättre på att planera behovet av bostäder för personer som står långt från bostadsmarknaden och detsamma gäller behovet av tillfälliga bostäder för socialtjänstens verksamhet.

7.19.1 Genomförande: Bostadsplanering

Beskrivning

En modell tas fram för att matcha behov och utbud i tätt samarbete mellan ToS och SoU. Resultatet av behovsanalysen ska införlivas i bostadsförsörjningsprogrammet. Våra behov läggs med i framtida markanvisningar.

Utredning och förslag presenteras

Ansvarig

Anders Holm

Startdatum

2023-01-01

Slutdatum

2023-12-31

Kommentar

Tertial 2 2023

 Pågående med avvikelser

Redogör för genomförandet av det politiska uppdraget:

En modell för att matcha behov och utbud av bostäder till särskilda målgrupper som är i behov av bostad innebär att tydliggöra principer för bostadsbyggande till dessa målgrupper.

Principer ska formuleras och fastställas under hösten i samband med framtagandet av nytt bostadsförsörjningsprogram.

Syftet med principerna är att motverka den inlåsnings effekt som sociala hyreskontrakten kan innebära. Principerna ska belysa detta fenomen och ge stöd för för hur kommunen tillsammans med andra aktörer kan hjälpa de berörda in på den ordinarie bostadsmarknaden.

Exempel på kommuner som jobbar på likande sätt är Göteborg.

Vad har gjorts sen sist?

Samverkan och dialog mellan ToS och SoU om hur uppdraget kan hanteras.

Vad är resultatet så här långt?

Problemformulering och förslag på fortsatt arbetet har tagit fram.

Håller planen?

Frågan är komplex och kommer troligtvis behöva arbetas med även 2024. Bland annat omvärldsbevakning, till exempel Göteborg.

7.20 Ny 2023 OKTOBER Satsning på friluftsliv och förebyggande hälsa

Beskrivning

Vi vill utveckla våra leder med enklare träningsredskap, skyltning, stigar, parkering, badplatser, ställplatser för husbilar som behöver en långsiktig plan för skötsel.

7.20.1 Genomförande: Uppmuntra till och engagera medborgarna i förenings, fritids, och friluftaktiviteter.

Beskrivning

Kungälv har ett rikt idrotts- och kulturliv med många aktiva personer. Förvaltningen behöver nå ut till och engagera personer som riskerar stillasittande, ensamhet och osunda livsvanor som ger en sämre hälsa.

Workshop om inkludering av unga i meningsfulla fritidsaktiviteter har genomförts med representanter från bland annat förvaltningen, idrottsrådet, funktionspolitiska rådet. Liknande workshop har även gjorts i ungdomsrådet. Resultatet av detta och kommande möten kommer utgöra underlag till en kommande plan för inkludering i meningsfulla fritidsaktiviteter.

Kommentar

Tertial 2 2023

Ansvarig

Anders Holm

Startdatum

2023-01-01

Slutdatum

2024-12-31

Pågående

Redogör för genomförandet av det politiska uppdraget:

En Workshop om inkludering av unga i meningsfulla fritidsaktiviteter genomfördes hösten 2022 med representanter från bland annat förvaltningen, idrottsrådet, funktionspolitiska rådet.

Underlaget presenterades vid idrottsrådets konferens i oktober 2022. Vidare har nybildade ungdomsrådet haft särskilt fokus på fritid och föreningslivet. Behov och förslag på insatser har formulerats. I samband med förvaltningens uppdrag att kartlägga förebyggande insatser barn- och unga har även perspektivet kring fritid och föreningslivet beaktats. För att utveckla arbetet kring hälsofrämjande insatser för seniorer har ett nätverk med seniorföreningarna i Kungälvs etablerats. Sammantaget har dessa dialog- och nätverksmöte och kartläggningar gett samlad bild olika utvecklingsområden kring stärkt stöd för organiserade fritidsaktiviteter unga, äldre samt medborgare med funktionsnedsättning

Resultatet av detta och kommande möten kommer utgöra underlag till en kommande plan för inkludering i meningsfulla fritidsaktiviteter.

Vad har gjorts sen sist?

- Samarbete med Västra Götalandsregionen om en satsning med att syfte stödja barn- och unga med obesitas. Koordinatorer har rekryterats och påbörjat arbete med friskvårdgrupper. Projektet som sträcker sig till hela 2024.
- Inventerat skyltning och satt upp nya ledmarkeringar på Bohusleden, etapp 7 Kungälv till Grandalen.
- Dialog med Länsstyrelsen om bygga ett vindskydd på Aleklätten.
- Skyltning från Bohusleden till Aleklätten - klart
- På Bohusleden ansöker förvaltningen om medel från tillväxtverket för att förbättra en 900 meter lång sträcka vid Alekärr - försenat

Vad är resultatet så här långt?

Pågående arbete som ger resultat i form av att exempelvis fler flickor som deltar i föreningsaktiviteter (LOK-stöd)

Håller planen?

Ja, uppdraget ligger inom kommunens ordinarie uppdrag.

8 Stab - Uppföljning av uppdrag från kommunfullmäktige

8.1 DB Demokratins förutsättningar - hur att få medborgare att aktivt delta i politiskt arbete på sina egna villkor?

8.1.1 Genomförande: Kopplas till digitaliseringsstrategi.

Beskrivning

Tas fram under mandatperioden. Fånga såväl medborgare som näringsliv och föreningar

Kommentar

Tertial 2 2023

Implementering av säker inloggning i systemet för möteshandlingar har gjorts och vi har nu gått över till digitala handlingar även för de nämnder med möteshandlingar med sekretess. Det gäller Sociala myndighetsnämnden och Överförmyndarnämnden.

Kommunen har anslutit sig till Ineras tjänst för Säker kommunikation, vilket innebär säkra videomöte, e-post, fax etc. Säker digital kommunikation är en digital infrastruktur som gör det möjligt för kommuner och andra myndigheter att utbyta känslig och sekretessklassad information digitalt på ett tryggt, enkelt och säkert sätt.

Vidare fortsätter ett arbete med synliggöra kommunfullmäktiges digitala sammanträdessändningar.

Ansvarig

Madeleine

Nilsson

Startdatum

2019-05-01

Slutdatum

2023-12-31

Pågående

8.2 Ny 2023 EB. Förnya ägardirektiven till Kungälv Energi

Beskrivning

Robust och hållbar energiförsörjning – vi ska främja utvecklingen av förnyelsebar och lokalt producerad energi och erbjuda såväl kommuninvånare som företag rådgivning kring miljöinvesteringar och energieffektiviseringar. Kommunen ska varje år minska sin energianvändning.

8.2.1 Genomförande: Utarbeta förslag till reviderade ägardirektiv

Beskrivning

Förvaltningen bistår ekonomiberedningen med att utarbete förslag till reviderade ägardirektiv för Kungälv Energi AB.

Kommentar

Tertial 2 2023

Förvaltningen har, tillsammans med bolagets VD, gått igenom ägardirektiv och kvalitetssäkrat innehållet utifrån eventuella nya lagar och förordningar samt formalia. Dokumentet överlämnas därmed till ekonomiberedningen för fortsatt revidering och beredande av beslut.

Ansvarig

Madeleine

Nilsson

Startdatum

2023-01-01

Slutdatum

2023-12-31

Pågående

9 Stab - Uppföljning av uppdrag från kommunstyrelsen

9.1 29. Involvera chefer och medarbetare i internkontrollarbetet

Beskrivning

Arbetet med intern kontroll är ett stöd för att säkerställa att kommunens verksamhet bedrivs ändamålsenligt. För att fungera behöver arbetet vara integrerat i verksamhetens dagliga arbetet

9.1.1 Genomförande: Systematisk intern kontrollarbete - Årligen återkommande

Beskrivning

Arbetet med intern kontroll fortsätter och fördjupas. Ekonomichefen och enheten för ekonomi och kvalitet driver processen

Intern kontroll utvecklas med verktyg och arbetssätt enligt reglemente och anvisningar. Information på intranätet stödjer medarbetare och chefer i den årliga processen. Ett exempel är en digital enkät som underlättar enheters/verksamheters riskkartläggning.

Ansvarig

Pia

Jakobsson

Startdatum

2019-01-01

Slutdatum

2023-12-31

Kommentar

Tertiäl 2 2023

Pågående

Redogör för genomförandet av det politiska uppdraget:

Arbetet med intern kontroll fortsätter och fördjupas. Ekonomichefen och enheten för ekonomi och kvalitet driver processen

Vad har gjorts sen sist?

Uppföljning av intern kontroll 2023 samt riskanalys 2024 pågår.

9.2 Ny 2022 Öka tillgängligheten för kollektivtrafiken till våra största industriområden i dialog med näringslivet och Västtrafik. Finansiering i första hand genom omfördelning efter översyn av den totala kollektivtrafiken.

Beskrivning

När vårt samhälle kommer ur krisen måste kommunen ta täten i arbetet som främjar återstarten. Ju snabbare och kraftfullare vårt arbete är, ju snabbare får vi igång hjulen som genererar skatteintäkter. Av den anledningen måste kommunens främjande arbete för näringslivet vara högt prioriterat.

Den viktigaste frågan för en snabb återstart är att kommunen är bäst på att vara kommun. Därför ska servicen till näringslivet nu än mer än någonsin präglas av saklighet, hög beslutshastighet med stort fokus på att uppnå ett förbättrat näringslivsklimat.

Kommunen är gärna med och bidrar i aktiviteter som stärker framtidstron som initieras av näringslivet eller föreningslivet, eftersom vi människor har ett stort behov av att markera positiva avstamp efter besvärliga tider.

Främjande insatser för att utveckla näringslivet bör framgent organiseras som sökbara medel

för specificerade ändamål. Vid insatser för näringslivet vänder sig dessa i första hand till konkreta och mätbara insatser med tydliga mål som organiseras i nätverk som innefattar många företag. Sökbara medel bör utformas som ett stöd för att stärka platsvarumärket och andra insatser som syftar till att skickliggöra branscher och företag inom större nätverk.

Vi ska stärka platsvarumärket och bidra till hållbar turism. Vi betonar hur viktiga våra vandringsleder är för medborgare och besökare liksom våra fornminnen och minnesmärken och efterlyser ett långsiktigt och hållbart arbete att upprusta och vidmakthålla dessa med en hållbar finansiering av verksamheten.

9.2.1 Genomförande: Ökad kollektivtrafik i industriområden

Beskrivning

Näringslivsstrategen och kollektivtrafikhandläggare kommer att utreda behovet tillsammans med näringslivet under 2021-2022.

Kommentar

Tertiäl 2 2023

Ansvarig

Anders Holm,
Madeleine
Nilsson

Startdatum

2022-01-01

Slutdatum

2023-12-31

Redogör för genomförandet av det politiska uppdraget:

Vad har gjorts sen sist?

Under våren har näringslivsfunktionen tillsammans med kommunstyrelsens presidium, berörda sektorer inom kommunen samt representanter från näringslivet arbetat fram en handlingsplan kopplad till kommunens näringslivsstrategi. Under det strategiska området *Infrastruktur och tillgänglighet* har 4 aktiviteter beslutats varav två indirekt- samt två direkt berör detta uppdrag:

- Utred kreativa möjligheter till att göra tillköp i kollektivtrafiken
- Se över tidtabellen i Rollsbo så den synkar med arbetstider

Ansvarig för genomförandet av aktiviteterna åligger tjänstepersoner från näringslivsfunktionen samt kollektivtrafiksamordnare. Dessa aktiviteter bedöms kunna föra målen i det politiska uppdraget framåt.

Håller planen?

Arbetet fortsätter i samverkan med Västtrafik då ansvar för kollektivtrafik finns hos Västtrafik/Västra Götalandsregionen.

 Pågående med avvikelser

9.3 Ny 2023 Fortsatt fokus på Sunt arbetsliv

Beskrivning

Arbetet ska fortsatt utgå från [suntarbetsliv.se](https://www.suntarbetsliv.se) 8 friskfaktorer:

1. Ett närvarande och engagerat ledarskap

Uppföljning och feedback sker i direktkontakt mellan chef och medarbetare, i möten avsatta för feedback, på arbetsplatsträffar eller direkt ute i verksamheten. Chefen är lätt att komma i kontakt med, för samtal på plats eller via telefon eller e-post.

2. Delaktighet och möjlighet att påverka beslut

Det finns formella forum där medarbetare kan dela med sig av sina erfarenheter och idéer till förbättring. Forumen kan också vara informella, som samtal i korridoren eller på fikarasten. Det finns också system för att föra synpunkter vidare uppåt och neråt i organisationen.

3. Kommunikation och feedback

En välutvecklad kommunikation och feedback mellan chef och medarbetare, på möten och informellt vid spontana samtal.

4. Ett bra systematiskt arbetsmiljöarbete (SAM)

Det systematiska arbetsmiljöarbetet är väl integrerat i den dagliga verksamheten.

5. Ett genomtänkt system för rehabilitering

Det finns kunskap och överblick över sjukfrånvaron i organisationen. Tidiga signaler på ohälsa hos medarbetarna fångas upp. Arbetet anpassas för den som har en period av nedsatt arbetsförmåga. Verksamheten har ett systematiskt sätt att ta kontakt med sjukskrivna medarbetare. Det finns tydliga rutiner för när chefen eller arbetsledaren ska höra av sig, till exempel genom telefonkontakt. Närmaste arbetsledare tar emot sjukanmälan.

Det finns en flexibilitet när en medarbetare ska tillbaka i arbete efter en sjukskrivning. Om det behövs ändrar man i schemat, tar bort eller byter ut arbetsuppgifter. Vid behov söker man stöd hos till exempel företagshälsovården.

6. Rättvisa och transparens

Arbetsplatsen uppfattas som rättvis genom att regler och värderingar omfattar alla och ingen särbehandlas. Medarbetarna hålls informerade om händelser i organisationen som är av betydelse för dem.

7. Kompetensutveckling och byte av arbetsuppgifter

Medarbetare uppmanas att pröva nya arbetsuppgifter och skaffa ny kompetens, till exempel vid utvecklingssamtal.

8. Prioritering av arbetsuppgifter vid hög arbetsbelastning

Vid hög belastning får medarbetarna hjälp att prioritera bland arbetsuppgifterna. Det finns en kultur av att uppmärksamma om någon i personalen ställer alltför höga krav på sig själv och tar på sig för mycket att göra.

9.3.1 Genomförande: Befintlig arbetsgrupp i processen med Sunt arbetsliv utvärderar och arbetar fram förslag för fortsatt arbete med friskfaktorena.

Beskrivning

Utifrån genomförd utvärdering ge förslag på nästa steg i hur chefer och skyddsombud ska arbeta med friskfaktorena från Sunt arbetsliv vilka stämmer överens med dem i det politiska uppdraget och är:

1. Rättvis och transparent organisation

Organisationen upplevs som schysst. Resurstilldelningar och beslut är välmotiverade, rättvisa, transparenta och efterlevs i hela organisationen. Roller, ansvar och mandat är tydliga. Det finns en hög grad av tillit mellan organisationens olika nivåer, verksamheter och individer. Värdegrund, policy och rutiner är väl kända, upplevs som relevanta och följs. Det är tydligt vad som gäller.

2. Närvarande, tillitsfullt och engagerat ledarskap

Ansvarig

Ann-Charlott
Backström

Startdatum

2023-01-01

Slutdatum

2023-12-31

 Pågående

Ledare är tillgängliga, tydliggör mål, inspirerar och visar vägen. Ledare är måna om att utveckla relationer och visar tillit genom att ge ansvar, stöd och möjligheter. Chefer och medarbetare i alla led tar ansvar och tydliggör vad de behöver för att göra sina uppgifter och nå uppsatta mål. Alla ser till verksamhetens bästa och driver gemensamt verksamheten framåt.

3. Delaktighet och inflytande

Organisationen skapar förutsättningar för medarbetare att ha inflytande över sin arbetssituation och vara delaktiga i verksamhetsutvecklingen. Rutiner, arbetssätt, mötes- och beslutsstrukturer utformas för att ta vara på medarbetares tankar, åsikter och idéer. Alla kommer till tals och bidrar med olika erfarenheter och perspektiv. Det är tydligt vad man kan påverka och inte.

4. Kommunikation och återkoppling

Samtalsklimatet är öppet och tillåtande uppåt, nedåt och åt sidorna. Det finns fungerande kommunikationsvägar och forum för information och dialog. Alla lyssnar på varandra.

Återkoppling ges på beteenden och hur de påverkar verksamhetens resultat. Sakfrågor hanteras utan att det blir personligt.

5. Prioritering av arbetsuppgifter

Det förs regelbundna samtal för att främja balans mellan krav och resurser. Det finns samsyn om vad som är viktigt, bråttom och rätt sak att göra. Medarbetarna upplever att de kommer till sin rätt och är trygga i den prioritering de gör i vardagen. När kraven i arbetet – mer än tillfälligt – överskrider resurserna går chefer i alla led in och prioriterar arbetsuppgifter.

6. Kompetensutveckling hela arbetslivet

Det finns strukturer och strategier för att ta vara på och utveckla den kompetens och erfarenhet som finns inom organisationen. Det sker genom utbildning, byte av arbetsuppgifter/roll inom organisationen eller annan form av kompetensutbyte. Det finns en strävan efter att vara en lärande organisation och medarbetare ges möjlighet att lära av varandra och utvecklas tillsammans i vardagen.

7. Systematiskt arbetsmiljöarbete i vardagen

Arbetsmiljöarbetet sker systematiskt och är en del av det dagliga arbetet och verksamhetsutvecklingen. Dialogen hålls levande genom att löpande reflektera över vad som fungerar bra, vad som behöver förbättras och varför. Det är rutin att inom verksamheten löpande bedöma konsekvenser, åtgärda och följa upp att vidtagna åtgärder ger önskat resultat. Problemlösningsförmågan är god.

8. Tidiga insatser och arbetsanpassning

Kunskapen om sjukfrånvaromönster och arbetsrelaterade orsaker till sjukfrånvaro är god. Rutiner för kort- och långtidssjukfrånvaro finns, är väl kända och efterlevs. Alla uppmärksammar sin chef om de inte mår bra och chef agerar på tidiga signaler. Arbetsanpassning och andra tidiga insatser sker i dialog med medarbetare och andra aktörer så som företagshälsovård och försäkringskassa.

Kommentar

Tertial 2 2023

Organisationens arbetsmiljömål 2023 utgår från friskfaktorerna för att sprida kunskap om och identifiera aktiviteter och åtgärder för att stärka dessa. Aktiviteter och åtgärder kopplade till friskfaktorerna identifieras, planeras, genomförs och följs upp på enhetsnivå.

Utöver att arbete pågår på enhetsnivå för att stärka friskfaktorerna genomförs friskfaktorworkshops sektorsvis under 2023. Under våren genomfördes workshop och dialoger i ledningsgrupper inom sektor Samhälle och utveckling för att inspirera till fortsatt arbete. Enhetscheferna inom sektorn kommer att fortsätta arbetet med sina medarbetare. Under hösten kommer workshops påbörjas med ledningsgrupper inom sektor Bildning och lärande.

Resultatet av satsningen är bland annat att forum har skapats för dialog om arbetsmiljö utifrån ett friskfaktorperspektiv. Aktiviteter för att stärka friskfaktorerna har identifierats på APT. Den planerade tidsplanen för processen följs.

9.4 Ny 2023 Förbättrad arbetsutrustning

Beskrivning

Vi vill för 2023 särskilt understryka arbetsutrustningens inklusive kläder och skors betydelse för funktionalitet, uppskattning och arbetsmiljö.

9.4.1 Genomförande: Utredda möjligheten till arbetsutrustning för vissa yrkesgrupper.

Beskrivning

Arbetsmiljöverket har i uppdrag från Regeringskansliet (Arbetsmarknadsdepartementet) att redogöra för hur belastningsskador i rygg, höfter och knän kan förebyggas. En skriftlig redovisning av Arbetsmiljöverkets uppdrag ska lämnas till Regeringskansliet senast oktober 2022. Utifrån redovisningen kan kommun ta ställning till eventuella åtgärder

Ansvarig

Ann-Charlott
Backström

Startdatum

2023-01-01

Slutdatum

2023-12-31

Kommentar Tertial 2 2023

Inom sektor Trygghet och stöd pågår testning av tekniskt hjälpmedel för förflyttning i säng. Syftet är att förbättra medarbetarnas arbetsmiljö och minska risken för belastningsskador. Även inom sektor Samhälle och utveckling har arbetsutrustning förbättrats genom inköp av lättare redskap som minskar risken för belastningsskador exempelvis brödsäckarmaskiner som skivar brödet verksamheten bakar samt ipiniumbleck som underlättar tillagning, servering och diskning. Verksamheten ser även över möjligheten till robotdammugare.

 Pågående

Sektor Trygghet och stöd inför mobilt arbetssätt inom hemtjänst för att trygga medarbetarna i det dagliga arbetet. Medarbetarna har fått personliga mobiltelefoner som de har med sig. I telefonerna kan de se rutiner för situationer som händer mer sällan.

Medarbetaren inom hemtjänst och boendestöd har tillgång till verksamhetssystem i telefonerna vilket innebär att de kan dokumentera i systemet under och direkt efter besöket. Detta minskar risken för att glömma viktig information. Planering pågår av "rutinapp" även för boendestödjare.

Arbetsmiljöverkets redovisning för hur belastningsskador i rygg, höfter och knän kan förebyggas lämnades till Regeringskansliet i oktober 2022.

Arbetsmiljöverkets bedömning är att det nuvarande vetenskapliga stödet är otillräckligt för att utifrån vetenskaplig grund säga att användningen av ändamålsenliga skor, det vill säga dämpande skor, med betryggande säkerhet kan eliminera den avsedda riskkällan.

Utredning av kommunens ställningstagande pågår.

9.5 Ny 2023 Främja innovation i arbetet

Beskrivning

En modell för verksamhetsutveckling med inriktning på förbättringar vad gäller kvalitet arbetsmiljö, rättssäkerhet, service eller ekonomisk effektivitet behöver utredas. Motivet är att stimulera till utvecklande arbetsplatser i en kommun som efterfrågar innovationer. Modellen behöver tydliggöra vilka utvecklingsmedel som kan sökas, ansökningsförfarande, bedömning av idén, stegvis uppföljning och utvärdering, försöksverksamhet och introduktion.

9.5.1 Genomförande: Uppmuntra medarbetare att prata om verksamhetens utveckling och innovation på APT.

Beskrivning

Tillämpningsanvisningarna till samverkansavtalet är reviderat tillsammans med fackliga parter. Syftet med samverkanssystemet är att öka medarbetarnas ansvar och delaktighet genom dialog inom områden som rör arbetet. Frågor som ska samverkas på APT-nivå är exempelvis förbättringsförslag, jämställdhet och mångfald, organisationsförändringar, lokaler, kvalitet,

Ansvarig

Ann-Charlott
Backström

Startdatum

2023-01-01

arbetsmiljö, rekrytering, rättssäkerhet, service, budget och ekonomisk effektivitet. Detta skapar forum för att främja innovation där medarbetare och skyddsombud uppmuntras att vara delaktiga i förbättringsförslag och lösningar på utmaningar.

Slutdatum
2023-12-31

 Pågående

Kommentar
Tertiäl 2 2023

I Kungälv kommun finns ett samverkansavtal. Syftet med samverkanssystemet är att öka medarbetarnas ansvar och delaktighet genom dialog inom områden som rör arbetet.

Frågor som ska samverkas på APT-nivå är exempelvis förbättringsförslag, jämställdhet och mångfald, organisationsförändringar, lokaler, kvalitet, arbetsmiljö, rekrytering, rättssäkerhet, service, budget och ekonomisk effektivitet. Detta skapar forum för att främja innovation där medarbetare och skyddsombud uppmuntras att vara delaktiga i förbättringsförslag och lösningar på utmaningar vad gäller kvalitet, arbetsmiljö, rättssäkerhet, service och ekonomisk effektivitet.

Genom Intranätet och Sharepointrummet finns samverkansprotokollen lättillgängliga för alla medarbetarna. Där kan man läsa vad som har beslutats och informerats om i de olika samverkansgrupperna.

Genom temperaturmätningen kan medarbetare lämna kommentarer och förbättringsförslag.

Medarbetare har möjlighet att lämna synpunkter och ge perspektiv till politikerna genom yrkesdialogerna. Detta ökar transparensen i organisationen.

9.6 Ny 2023 Uppföljning yrkesdialoger med tydlig återkoppling

Beskrivning

System för uppföljning av resultatet från yrkesdialogerna som introduceras 2022 arbetas fram.

9.6.1 Genomförande: Ta fram förslag på system för uppföljning av yrkesdialoger

Beskrivning

Ett förslag på hur uppföljning av yrkesdialoger kan genomföras presenteras i samband med planering av 2023 års yrkesdialoger. Förslaget ska innehålla beskrivning av hur uppföljningen ska gå till, vem som ska genomföra den samt hur resultatet ska dokumenteras och hanteras.

Ansvarig

Pia Jakobsson, Ann-Charlott Backström, Madeleine Nilsson

Startdatum

2023-01-01

Slutdatum

2024-12-31

Kommentar
Tertiäl 2 2023

Redogör för genomförandet av det politiska uppdraget:

Förslag på hur uppföljning av yrkesdialoger tas fram och prövas.

Vad har gjorts sen sist?

Den 17 augusti genomfördes yrkesdialogen. Samtalen dokumenterades av en sekreterare. Efter dialog fick samtliga deltagare möjlighet att svara på en enkät. 18 personer svarade på enkäten.

Vad är resultatet så här långt?

Enkäten är avslutad och resultatet ska presenteras för ansvarigt kommunalråd.

Håller planen?

Ja

 Pågående

9.7 Ny 2023 Utred distansarbete

Beskrivning

Erfarenheterna efter pandemin med möjlighet till distansarbete kan tas tillvara på många olika sätt och samtidigt minska sårbarheten inom vissa verksamheter. Det behöver redas ut hur och i vilka former distansarbete kan bedrivas under normala förhållanden.

9.7.1 Genomförande: Utredda möjligheten till distansarbete.

Beskrivning

Utifrån resultat i utredningen uppdatera anvisning för distansarbete.

Kommentar

Tertiäl 2 2023

Utredning av möjlighet till distansarbete har genomförts. Förslag på riktlinje, överenskommelse och tjänsteskrivelse har upprättats.

Ansvarig

Ann-Charlott

Backström

Startdatum

2023-01-01

Slutdatum

2023-12-31

 Pågående

9.8 Ny 2023 Främja skickliga seniorer att fortsätta arbeta

Beskrivning

Som arbetsgivare vill vi värna våra trojänare och kunna ge ökade möjligheter till omställning mitt i livet när förändringar kräver det. Hela kommunsektorn kommer för lång tid präglas av arbetskraftsbrist inom en rad yrken varför vi som förvaltningens uppdragsgivare vill kunna uppmuntra att äldre personers kompetens tas tillvara genom individuellt utformade anställningar för seniorer.

9.8.1 Genomförande: Utredda möjligheter för seniora medarbetare

Beskrivning

Utredda olika möjligheter till exempel se över anställningsförhållanden och uppdrag för senior medarbetare (65 år) såsom mentor- och handledningsroll. Syftet med detta är dels att öka kunskaps- och erfarenhetsöverföringen och dels för att bidra till känslan av meningsfullhet för den seniora medarbetaren. En nedtrappning av sysselsättningsgraden gynnar viljan att kvarstå i anställning.

Kommentar

Tertiäl 2 2023

För att främja att skickliga seniorer kvarstår i anställning erbjuder arbetsgivaren en förmån som kallas 80-100. Denna modell innebär att den seniora medarbetaren går ner i tid till 80 % men bibehåller tjänstepensionsavsättning till 100%. På detta sätt främjas möjlighet till att kvarstå både utifrån ett ekonomiskt perspektiv men även ur hälsosynpunkt.

Omvärldsbevakning inom Göteborgsregionen pågår.

Ansvarig

Ann-Charlott

Backström

Startdatum

2023-01-01

Slutdatum

2023-12-31

 Pågående

9.9 Ny 2023 Utred beredskapsskäl vid upphandling av verksamhetskritisk materiel

Beskrivning

Upphandlingspolicyn har reviderats till att kommunen ska hävda beredskapsskäl vid upphandling av livsmedel. Det måste med våra nya erfarenheter gälla all verksamhetskritisk materiel och utrustning. Vårt samhälle är väldigt sårbart och vår upphandling måste ses som ett medel att minska sårbarheten.

9.9.1 Genomförande: Upphandlingsfunktionen utreder sårbarheter i kommunens leveranskedjor och föreslår åtgärder i enlighet med uppdraget

Beskrivning

Avtalscontroller analyserar avtal och leverantörer utifrån 1500 avtal och uppdraget handlar om att identifiera vilka som är kritiska för kommunen och var sårbarheten i avtalen finns.

Kommentar Tertial 2 2023

Avtalscontroller har gjort en genomlysning av kommunens avtal. Beredskap och Risk i upphandling har studerats utifrån kommunens olika verksamheter. Under Allmän risk (AR) har Personal/Kunskap, IT-säkerhet och EI-säkerhet noterats som undergrupper. Under Samhälle och Utveckling (SoU) har VA-drift och Byggande lagts. Bildning och Lärande (BoL) har delats upp i Undervisningsmaterial och skolmat och under verksamheten Trygghet och Stöd (ToS) har LSS-boenden och Hemsjukvård lagts. Under dessa 8 avtalsområden har sedan områdena mat, material och mediciner djupstuderats. Viktiga aspekter så som Svenskillverkat, lokala företag, lagerhållning samt återbruk, hållbarhet och miljö har undersökts.

Arbetet går vidare med att arbeta fram förslag på åtgärder.

Ansvarig

Madeleine Nilsson

Startdatum

2023-01-01

Slutdatum

2023-12-31

Pågående

9.10 Ny 2023 Arbeta fram en förbättrad uppföljning av kommunens upphandlingar

Beskrivning

Kommunen måste fortsätta att utveckla upphandling och inköp och förse verksamheten med relevanta uppföljningskriterier. Vi måste sluta att mäta hur nöjda våra leverantörer är med oss. Vi ska istället utvärdera hur pålitliga våra leverantörer är utifrån leveranssäkerhet, leveranstider, verksamheternas nöjdhet och hur utbrett det är med feldebitering.

Vi vill också utvärdera våra upphandlingar utifrån intresset att delta i upphandling och se en ökande trend av fler anbudsgivare. På så sätt tillvaratar vi allmänintresset genom att säkerställa att det råder en sund konkurrens och att våra skattebetalare inte betalar mer än nödvändigt.

9.10.1 Genomförande: Kommunen ser över insiktsmätningen beträffande upphandling (Nöjd upphandlingsindex) och fortsätter utveckla verktyg för en relevant uppföljning av verksamheten

Beskrivning

En modell för uppföljning av avtal avseende bland annat leveransvillkor, kvalitet och pris ska tas fram. Vidare ska en metod för uppföljning och utvärdering av antalet anbudsgivare utarbetas.

Ansvarig

Madeleine Nilsson

Metoderna för avtalsuppföljning och utvärdering av antalet anbudsgivare ska inarbetas i upphandlings- och inköspolicyn eller i ett annat tillämpligt styrdokument.

Startdatum

2023-01-01

Slutdatum

2023-12-31

Uppföljning av avtal 2023 sker enligt internkontrollplan.

En översyn av möjliga egna mätningar och enkäter genomförs med syfte att mäta faktorer som ett led i arbetet att säkerställa sund konkurrens genomförs.

Pågående

Kommentar Tertial 2 2023

Sedan hösten 2022 sänder vi ett utvärderingsdokument till verksamheten när ett avtal ska förlängas eller har löpt ut. I dokumentet ställs frågor om kvalitet, samarbete och debitering.

Uppföljning av antalet anbud per avtal som direktupphandlats eller annonserats av oss görs årligen och ingår i upphandlingspolicyn.

Upphandling har påbörjat utarbetandet av ett nytt sätt att arbeta på för att öka kommunikationen med såväl verksamheterna som leverantörer gällande hur arbetet fortlöper och upplevs efter att avtal har skrivits. Dessutom har en informationskampanj startat vad gäller vikten att ange avtalsnummer i kommunikationen med leverantören, på fakturor och i bokföringen, för att ekonomiskt kunna följa upp avtalen.

Upphandling har också startat en nyhetssida på intranätet med avtalsnyheter för att löpande informera om förändringar i avtalen.

9.11 Ny 2023 Höj den civila beredskapen.

Beskrivning

Den politiska intentionen är att öka robustheten i välfärden, d v s att den ordinarie verksamheten ska rulla på trots betydande samhällsstörning genomförs. Arbetet ska vila på ansvarsprincipen, att ordinarie verksamhetsansvariga fortsätter att vara ansvariga i kris. Kommunens områdesansvar definieras och säkras.

Ansvar för att stärka robusthet och beredskap måste involvera många olika kompetenser och det politiska ansvaret behöver eventuellt klargöras i reglementen och styrdokument.

Vi kan inte alltid utgå från att någon annan myndighet i alla lägen tar ansvar som vi förväntar oss och i de lägena ska vi hellre göra åtgärden själva. T ex fixa Hesa Fredrik i stället för att vänta på beslut om bidrag liksom inspektera skyddsrum i egen regi och vara behjälpliga gentemot fastighetsägare.

Kungälv kommun ska uppfylla statsmakternas generella målbild för kommunernas arbete med krisberedskap och civilt försvar

Statsmakternas krav på kommunernas fredstida krisberedskap sammanfattades i den första kommunöverenskommelsen mellan staten och kommunerna från 2004 med följande övergripande målbild, som kan antas kvarstå även idag.

Kommunen har god kunskap om risker och sårbarheter, som kan påverka kommunens verksamhet. Konsekvenserna för den egna verksamheten har analyserats.

Kommunen har en planering för hur risker och sårbarhet skall undanröjas eller minskas. Kommunen har också en planering för hur den skall hantera konsekvenserna av en extraordinär händelse.

Kommunen har god förmåga att hantera en extraordinär händelse, dvs. att vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa samhällsviktig verksamhet som måste upprätthållas och att ge invånare och media tillräcklig och korrekt information om händelsen.

Kommunen har en samlad bild av risker, sårbarhet och förberedelser för krishantering inom kommunens geografiska område.

Kommunen verkar för samordning av all krishantering i det förberedande arbetet och i det akuta skedet, som berörda aktörer inom det geografiska området ansvarar för. Kommunen kan vid behov och om så bedöms lämpligt samordna kontakterna med t.ex. länsstyrelsen och centrala myndigheter och andra kommuner.

9.11.1 Genomförande: Risk- och Sårbarhetsanalys Kungälv kommun

Beskrivning

Enligt Lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap så skall Kommuner och regioner analysera vilka extraordinära händelser i fredstid som kan inträffa i kommunen respektive regionen och hur dessa händelser kan påverka den egna verksamheten. Resultatet av arbetet ska värderas och sammanställas i en risk- och sårbarhetsanalys.

Kommuner och regioner ska vidare, med beaktande av risk- och sårbarhetsanalysen, för varje ny mandatperiod fastställa en plan för hur de ska hantera extraordinära händelser.

Risk- och Sårbarhetsanalyser skall tas fram på sektorsnivå och Stab samt en analys för hela kommunen och dess geografiska ansvarsområde.

Risk och Sårbarhetsanalysen skall antas i KS och lämnas beslutad och klar till Länsstyrelsen senast den 31 oktober 2023.

Kommentar Tertial 2 2023

Redogör för genomförandet av det politiska uppdraget:

Risk- och Sårbarhetsanalysen har under hela året arbetats fram i samverkan mellan säkerhetsenheten och verksamheterna. Det har mynnat ut i 3 sektorsanalyser samt en kommunövergripande analys.

Vad har gjorts sen sist?

Workshoparna har genomförts enligt plan. Sektorsplanerna är godkända av respektive sektorsledning och den kommungemensamma är färdigställd av säkerhetsenheten.

Vad är resultatet så här långt?

Risk- och sårbarhetsanalysen är färdigställd och kommer att dras hos Förvaltningsledningen vecka 38 för att sedan lämnas skyndsamt till KS för antagande. Analysen skall sedan skickas till staten via Länsstyrelsen.

Håller planen?

Ja

Ansvarig

Ann-Charlott
Backström

Startdatum

2022-05-02

Slutdatum

2023-10-31

 Pågående

9.11.2 Genomförande: Beredskapsplan vid höjd beredskap

Beskrivning

Höjd beredskap är samlingsbegreppet för skärpt- och högsta beredskap. Regeringen fattar beslut om höjd beredskap för hela eller delar av landet, eller viss verksamhet. Vid höjd beredskap ansvarar kommunstyrelsen för ledningen av det civila försvaret i Kungälv.

Kommunstyrelsen ska inom ramen för det geografiska områdesansvaret verka för att den verksamhet som bedrivs i kommunen samordnas och för att samverkan kommer till stånd mellan dem som bedriver verksamheten.

Ansvarig

Ann-Charlott
Backström

Startdatum

2022-04-01

Slutdatum

2023-06-30

Kommunens del av totalförsvaret utgörs av det civila försvaret. Målen för det civila försvaret är:

- värna civilbefolkningen
- säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna
- upprätthålla en nödvändig försörjning
- bidra till det Försvarsmaktens förmåga vid väpnat angrepp eller krig i vår omvärld
- upprätthålla samhällets motståndskraft mot externa påtryckningar och bidra till att stärka försvarsviljan
- bidra till att stärka samhällets förmåga att förebygga och hantera svåra påfrestningar på samhället i fred
- med tillgängliga resurser bidra till förmågan att delta i internationella fredsfrämjande och humanitära insatser

Det svenska krisberedskapssystemet bygger på ansvarsprincipen. Den innebär att de som har ansvar för en verksamhet under normala förhållanden, också har ansvaret för verksamheten vid kris och vid höjd beredskap. Beredskapen innebär att ordinarie verksamhet ska vara uthållig och robust.

Kommuner ska, enligt Förordning (2006:637) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap, i fredstid planera för den verksamhet som är avsedd att bedrivas under höjd beredskap. I planerna ska det bland annat framgå vilken personal som ska tjänstgöra i krigsorganisationen.

Kommentar **Tertial 2 2023**

Redogör för genomförandet av det politiska uppdraget:

Arbetet med Plan för höjd beredskap pågår parallellt med genomförandet av Risk och Sårbarhetsanalys, Anvisning för Trygghetspunkter samt Anvisning för Krigsplacering. Intensifierad samverkan med FRG och deras roll håller också på att tydliggöras vilket är en del i planarbetet.

Vad har gjorts sen sist?

Anvisning för Krigsplacering skall gå till Förvaltningsledningen men den behöver synkas med Plan för civilt försvar och höjd beredskap därför har den ännu inte lyfts till FL. Risk- och sårbarhetsanalysen dras på FL v38 för att sedan direkt gå till KS för beslut. Plan för hantering av extraordinära händelser samt Handlingsprogram för krisberedskap är beredda hos Krisledningsnämnden och kommer lyftas till FS under oktober eller november. Arbetet med plan för civilt försvar pågår parallellt med övriga styrdokument. Två möten med Försvarsmakten har genomförts för att klargöra försvarsmaktens förväntningar och kommunens förmåga. Vidare möten är inplanerade med försvarsmakten i frågan.

Vad är resultatet så här långt?

Allt har tagit längre tid än vad som först tänkt men det har varit nödvändigt för att få in all nödvändig input från berörda parter. Målsättningen är att ha en plan för civilt försvar och höjd beredskap klar att gälla från och med 1 jan. 2024.

Håller planen?

Inte ursprungsplanen.

9.11.3 Genomförande: Ledning och kommunikationsplan vid krisberedskap

Beskrivning

Enligt Lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap så skall Kommuner och regioner analysera vilka extraordinära händelser i fredstid som kan inträffa i kommunen respektive regionen och hur dessa händelser kan påverka den egna verksamheten. Resultatet av arbetet ska värderas och sammanställas i en risk- och sårbarhetsanalys som skall vara länsstyrelsen tillhanda i oktober 2023.

Med utgångspunkt från ovan analys samt omvärldsbevakning och överenskommelser så skall kommunens Lednings- och kommunikationsplan revideras/uppdateras.

Ansvarig

Ann-Charlott

Backström

Startdatum

2023-01-01

Slutdatum

2023-12-31

Befintlig Lednings- och kommunikationsplan är gällande till 2023-12-31 och ny plan skall vara fastställd och antagen för 2024-01-01

Kommentar
Tertiäl 2 2023

Redogör för genomförandet av det politiska uppdraget:

Lednings och kommunikationsplanen skall revideras i enlighet med övriga styrdokument för 2023.

Revideringen har genomförts med utgångspunkt från och parallellt med framtagandet av ny Risk och sårbarhetsanalysen.

Vad har gjorts sen sist?

Planen har tagits fram och lämnats för beredning hos Krisledningsnämnden, 13 september.

Vad är resultatet så här långt?

Beredning hos Krisledningsnämnden är gjord och planen skall lämnas till KS för beslut.

Håller planen?

Ja

9.11.4 Genomförande: Handlingsplan för Krisberedskap och Civilt försvar

Beskrivning

Enligt Lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap så skall Kommuner och regioner analysera vilka extraordinära händelser i fredstid som kan inträffa i kommunen respektive regionen och hur dessa händelser kan påverka den egna verksamheten. Resultatet av arbetet ska värderas och sammanställas i en risk- och sårbarhetsanalys som skall vara länsstyrelsen tillhanda i oktober 2023.

Ansvarig

Ann-Charlott

Backström

Startdatum

2023-01-01

Slutdatum

2023-12-31

Med utgångspunkt från ovan analys så skall kommunens handlingsplan för krisberedskap och civilt försvar revideras/uppdateras.

Befintlig handlingsplan är gällande till 2023-12-31 och ny plan skall vara fastställd och antagen för 2024-01-01

 Pågående

Kommentar
Tertiäl 2 2023

Redogör för genomförandet av det politiska uppdraget:

Handlingsprogrammet skall revideras i enlighet med övriga styrdokument för 2023.

Utgångspunkten har varit det befintliga handlingsprogrammet.

Vad har gjorts sen sist?

Revideringen har skett synkat med den framtagna Risk- och Sårbarhetsanalysen, Lednings- och kommunikationsplanen samt reglemente för krisledningsnämnden. Samtliga dessa styrdokument har varit hos Krisledningsnämnden för beredning.(13 september)

Vad är resultatet så här långt?

Efter beredning hos Krisledningsnämnden 13 sept. så kommer vissa små justeringar att göras och Handlingsprogrammet kommer att gå via KS och FL för beslut.

Håller planen?

Ja

9.12 Ny 2023 Hävda beredskapsskäl vid upphandlingar för att stödja statens livsmedelsstrategi

Beskrivning

Upphandlingspolicyn har reviderats till att kommunen ska hävda beredskapsskäl vid upphandling av livsmedel.

9.12.1 Genomförande: Upphandlingsfunktionen tillsammans med måltidsservice utreder lämpliga åtgärder

Beskrivning

En helt övervägande del av kommunens livsmedelsinköp sker i samverkan med Göteborgs stad andra upphandlande myndigheter. En förändring av kraven i de upphandlingarna behöver därför samverkas med berörda kommuner.

Ansvarig

Madeleine Nilsson

Startdatum

2023-01-01

Slutdatum

2023-12-31

Kommentar

Tertiäl 2 2023

Upphandling, måltidsservice och säkerhet samarbetar kring detta. Vi har bl.a. pratat om våra grossister genom avtalen tillsammans med Göteborgs stad och deras lagerhållning. Då denna är mycket begränsad ska lager av frystorkad mat inhandlas. Det mesta av befintliga leverantörers köttprodukter är svenska, då detta kravställt vid upphandlingen av Göteborgs stad. Vi behöver även välja svenskproducerat när vi beställer av övrigt sortiment från avtalet, som t ex, potatis, morötter och spannmål.

Pågående

Fortsatt behöver vi utreda om specifika, lokala krisavtal ska skrivas.

9.13 Ny 2023 Öka samverkan med frivilliga resursgruppen och hemvärnet

Beskrivning

Den politiska intentionen är att öka robustheten i välfärden, d v s att den ordinarie verksamheten ska rulla på trots betydande samhällsstörning genomförs. Arbetet ska vila på ansvarsprincipen, att ordinarie verksamhetsansvariga fortsätter att vara ansvariga i kris. Kommunens områdesansvar definieras och säkras.

9.13.1 Genomförande: Samverkansövningar

Beskrivning

Under våren 2023 skall en samverkansövning genomföras i samverkan med FRG. Övningen ska innefatta aktivering av en eller flera trygghetspunkter.

Övningen planeras och genomförs med ledning av säkerhetsenheten och ska vara genomförd innan maj månads utgång.

Ansvarig

Ann-Charlott Backström

Startdatum

2023-01-01

Slutdatum

2023-06-15

Kommentar

Tertiäl 2 2023

Pågående med avvikelse

Redogör för genomförandet av det politiska uppdraget:

Den planerade övningen har skjutits fram i tiden och kommer att genomföras under vecka 44.

Vad har gjorts sen sist?

Säkerhetskonsult har engagerats för att vara med och planera och genomföra övningen. Flera planeringsmöten har genomförts och arbete med planering pågår för fullt och leds av Beredskapssamordnare. Förvaltningsledning och Krisledningsnämnd är informerade om

planerna. MSB kommer att delta i övningen.

Vad är resultatet så här långt?

Tidsplan klar, vad som skall övas klart, scenario klart, Vidare planering fortgår.

Håller planen?

Den ursprungliga planen hålls inte utan planen har ändrats till att övningen skall genomföras under höstlovet, v44.

9.13.2 Genomförande: Utbildning av FRG i den kommunala krisberedskapen

Beskrivning

Under våren 2023 skall FRG och dess medlemmar få utbildning i kommunens organisation och krisberedskap. Utbildningen planeras och genomförs av säkerhetsenheten.

Kommentar

Tertial 2 2023

Ansvarig

Ann-Charlott
Backström
Startdatum
2023-01-01
Slutdatum
2023-06-30

Redogör för genomförandet av det politiska uppdraget:

FRG skall utbildas i den kommunala krisberedskapen. FRG skall ha kunskap i hur kommunen fungerar, hur kommunens krisberedskap ser ut och hur kommunikations- och kontaktvägar fungerar.

✓ Avslutad

Vad har gjorts sen sist?

Utbildningen genomfördes med FRG i FRG:s lokaler den 16 maj 2023

Vad är resultatet så här långt?

Genomfört

Håller planen?

Ja

9.13.3 Genomförande: Upprätta årshjul för FRGs deltagande i arrangemang i kommunen

Beskrivning

FRG används/anlitats vid flera evenemang i kommunen. Kungälv's Cruising, MatchCup mm. För att skapa ett bättre planeringsunderlag för säkerhet och FRG så skall ett årshjul upprättas för FRG:s planerade engagemang. Gäller även planerad utbildning och övning.

Kommentar

Tertial 2 2023

Ansvarig

Ann-Charlott
Backström
Startdatum
2023-01-01
Slutdatum
2023-01-31

Redogör för genomförandet av det politiska uppdraget:

Ett årshjul skall upprättas för FRG för att tydliggöra deras deltagande vid arrangemang. Dessa tillfällen skall ses som möjligheter att öva och sätta upp olika funktioner men också en möjlighet för FRG att rekrytera nya medlemmar.

⏸ Pågående
med avvikelse

Vad har gjorts sen sist?

Årshjulet har kommunicerats med FRG. Det har varit tänkt att detta skall tas fram i samband med upprättande av nytt avtal. Arbetet med avtalet har dragit ut på tiden då samverkan med Ale kommun har inletts för att titta på möjligheten att samverka i ett avtal med FRG. Vi har gemensamt FRG men separata avtal idag. För att inne spilla mer tid så kommer årshjulet att upprättas separat och inte i samband med avtalet. Arbetet pågår och skall vara klart under oktober 2023.

Vad är resultatet så här långt?

Försenat på grund av omständigheter kring upprättande av avtal. Årshjulet kommer hanteras separat och färdigställas senast oktober 2023.

Håller planen?

Försenat men klart i oktober.

9.14 Ny 2023 Stödja Frivilliga resursgruppen samt frivilliga försvarsorganisationer

Beskrivning

Den politiska intentionen är att öka robustheten i välfärden, d v s att den ordinarie verksamheten ska rulla på trots betydande samhällsstörning genomförs. Arbetet ska vila på ansvarsprincipen, att ordinarie verksamhetsansvariga fortsätter att vara ansvariga i kris. Kommunens områdesansvar definieras och säkras.

9.14.1 Genomförande: Teckna nytt hyresavtal med FRG

Beskrivning

FRG i Kungälv har sin verksamhet, utrustning och utbildningsverksamhet i kommunens lokaler. FRG i Kungälv är en mycket resursstark grupp med tillgång till mycket användbar utrustning såsom kraftverk, pumpar, fältkök, kommunikationsutrustning, lastbil, bandvagnar mm. FRG utgör med sin personal och utrustning en stor resurs för kommunen vid en eventuell kris och vid höjd beredskap.

FRG har dock ett stort behov av större och bättre anpassade lokaler och arbete har påbörjats och skall slutföras för att ge FRG bättre förutsättningar. Fastighetsenheten och Säkerhetsenheten har påbörjat samverkar med FRG för att hitta lösning.

Ansvarig

Ann-Charlott
Backström

Startdatum

2022-07-29

Slutdatum

2023-03-31

✓ Avslutad

Kommentar Tertial 1 2023

Redogör för genomförandet av det politiska uppdraget:

Nytt hyresavtal har tecknats med FRG som idag hyr ca 900 m2 i gamla "Oscarshuset" i Skålebräcke. Lokalen ger dem tillgång till väl anpassade ytor för deras verksamhet, förvaring av utrusning och fordon samt bra utrymme för reparation och tvätt. Man har också bra möjlighet till ombyte för både män och kvinnor samt samlings- och utbildningslokal.

Vad har gjorts sen sist?

Nytt avtal framtaget och underskrivet. Lokal överlämnad till FRG och deras verksamhet är i full gång.

Hur har genomförandet utvecklats sen starten?

Mycket bra samarbete mellan FRG, säkerhetsenheten och Hyresstrateg. Alla har velat få till bra förutsättningar för FRG inom ramen för hyresregler och kommunallag.

Vad är resultatet så här långt?

Allt klart

Håller planen?

Ja

9.14.2 Genomförande: Se över avtalet med FRG

Beskrivning

Kungälvs kommun har idag ett avtal med Civilförsvarsförbundet (FRG) från 2015. Avtalet ger Civilförsvarsförbundet i uppdrag att organisera en FRG-grupp och rekrytera medlemmar. De skall utbilda, träna och öva sina medlemmar samt tillse att medlemmarna är försäkrade. Avtalet reglerar inget i övrigt kring samarbete, nyttjande av FRG:s personella och personella resurser. Avtalet reglerar också ersättningen till FRG på årsbasis.

Nytt avtal skall arbetas tas fram som reglerar även planering aktiviteter, övning/utbildning samt nyttjande av materiella resurser.

Ansvarig

Ann-Charlott
Backström

Startdatum

2022-09-01

Slutdatum

2023-06-30

⏸ Pågående
med avvikelser

Kommentar Tertial 2 2023

Redogör för genomförandet av det politiska uppdraget:

Nytt avtal håller på att tas fram för samarbetet med FRG. Avtalet skall förtydliga deras

uppdrag för kommunen. Både vad gäller samverkan vid kris men också vid övning/utbildning. det skall också blir tydligare vad som gäller för den enskilda FRG-medlemmen då de aktiveras av kommunen.

Vad har gjorts sen sist?

Stora delar av avtalet har skrivits men samverkan med Ale kommun har också inletts för att se om vi kan teckna ett gemensamt avtal med FRG. Idag så använder vi samma FRG-grupp men med helt egna avtal och inget som reglerar vart FRG:s resurser skall läggas vid behov. Samverkan med Ale pågår och avtal med FRG kommer att tecknas när vi är överens om formerna.

Vad är resultatet så här långt?

Enskilt avtal mellan Kungälv och FRG är framtaget men inte undertecknat då samtal med Ale kommun initierats och former för samverkan diskuteras.

Håller planen?

Nej, kommer försenas men målet är att ha det klart under året.

9.15 Ny 2023 Främja heltidsanställningar

Beskrivning

Kommunen som arbetsgivare är angelägen om att säkerställa hälsofrämjande och utvecklande arbetsplatser. Arbetet med ökad robusthet måste utgå från att skapa fler heltidsanställningar inom förvaltningen.

9.15.1 Genomförande: Skapa förutsättningar i verksamheten för ökad delaktighet i arbetsmiljö- och verksamhetsfrågor för chefer och medarbetare genom metoder i Sunt arbetsliv

Beskrivning

Skapa förutsättningar i verksamheten för Kommunals medlemmar i enlighet med avtalet. Med heltid som norm.

Kommentar Tertial 2 2023

I oktober 2022 fastslogs i samverkan med Kommunal att heltid som norm gäller och att förvaltningen därmed uppfyller avtalet och har nått målet. Uppföljande dialoger kommer att föras i samverkan.

Ansvarig

Ann-Charlott
Backström

Startdatum

2023-01-01

Slutdatum

2023-12-31

✓ Avslutad

9.16 Ny 2023 OKTOBER Gör kommunens näringslivsfrämjande arbete mer robust

Beskrivning

Vi ser som politisk uppdragsgivare ett tydligt behov av ett strukturerat näringslivspolitiskt arbete som utgår från att varje år uppfylla näringslivsstrategins villkor.

Näringslivsfunktion Organisering

Vi ser därför som avgörande att minska denna sårbarhet och säkerställa kontinuiteten i utvecklingsarbetet.

9.16.1 Genomförande: Utveckla arbetssätt för mer robust näringslivsarbete

Beskrivning

Förvaltningen utvecklar arbetssätt för en professionell service vid både enkla som mer komplexa ärenden som spänner över olika områden.

Vi ska arbeta strukturerat med näringslivsstrategin och i samverkan med näringslivet och andra aktörer ta fram handlingsplaner för att uppnå målen.

Kommentar Tertial 2 2023

Den sista workshopen för att ta fram en operativ handlingsplan kopplad till kommunens näringslivsstrategi hölls som planerat 31 maj och resulterade i ytterligare dialog mellan företrädare för förvaltningen, kommunstyrelsens presidium och näringslivet. Workshopen organiserades tillsammans med Business Region Göteborg. Under juni månad antogs den operativa handlingsplanen av förvaltningsledningen och innehåller cirka 70 aktiviteter kopplade till de sex strategierna i näringslivsstrategin. Vissa aktiviteter är mer komplexa som innefattar en utökad samverkan med näringslivet, medan vissa aktiviteter är mer kopplade internt. Samtliga sektorer i kommunen samt delar av staben omfattas i de framtagna aktiviteterna. Handlingsplanen är styrande för förvaltningen och sträcker sig mellan 1 januari 2024 till 31 december 2025.

Flera av aktiviteterna – särskilt under det strategiska området *Företagsklimat* – berör kommunens myndighetsutövande enheter och ska bland annat säkerställa att tjänstepersoner har ett uniformt arbetssätt vad avser service och bemötande, som ett komplement till den redan befintliga gedigna kunskapsnivån. Detta bland annat genom att låta tjänstepersoner genomgå fortbildningar i "Den empatiska byråkraten", att återkoppling på förfrågningar görs inom 48 timmar, uppdatering av hemsidan samt en ökad digitalisering i form av e-tjänster. Det är även beslutat att tjänstepersoner ska delta vid nätverkande träffar som "Morronpasset". Kommunen ska tillsammans med organisationen *Företagarna* anordna så kallade "anbudsskolor": En fortbildning i hur man svarar på upphandlingar. Ett par aktiviteter utgår ifrån program och event som Business Region Göteborg håller i.

Aktiviteternas progression rapporteras av varje ansvarig tjänsteperson via verksamhetssystemet PluPP varje tertial. Kommunstyrelsens presidium uppdateras av näringslivsfunktionen.

Ansvarig

Madeleine Nilsson
Startdatum
 2023-01-01
Slutdatum
 2023-12-31

Pågående

9.17 Ny 2023 OKTOBER Utred fler mötesplatser som är relevanta och öppna, inte minst för unga

Beskrivning

Ersätter tidigare formulering Utveckla Arena Kungälv ur ett besöksnäringsperspektiv

Vi vill tidigt peka på de möjligheter till utveckling som Arena Kungälv kan innebära med cuper, tävlingar, event och mässor. Kommunen behöver internt eller genom partnerskap med extern aktör utveckla ett professionellt arbete som stärker Kungälv som evenemangstad.

9.17.1 Genomförande: Fortsatt arbete med arenans innehåll

Beskrivning

I arbetet med Arena Kungälv utformning sker dialog såväl med föreningslivet, näringslivet, Södra Bohusläns Turism/destinationsutvecklare, näringslivsutvecklaren och kulturchef. Arenans utformning och innehåll ska hantera föreningarnas behov av träning och matcher till vardags samtidigt som den ska främja möjligheten till cuper, evenemang, mässor och event.

Kommunen planerar för att ha minst en idrottshall i respektive serviceort. Kärna är nyligen invigd och Diseröds byggs just nu.

Ansvarig
 Åsa Berglie
Startdatum
 2023-01-01
Slutdatum
 2023-12-31

Pågående

Kommentar Tertial 2 2023**Redogör för genomförandet av det politiska uppdraget:**

Arbetet med att förbereda för en byggnation av hallar på arenaområdet pågår. En laga kraft vunnit detaljplan är en grundförutsättning för att hallar ska kunna byggas. Innehållet i hallarna baseras på de behovsanalyser som föreningar och förvaltning gjort samt de tretton hållbara punkterna som gavs i det ursprungliga uppdraget från politiken. Hallarna ska möjliggöra för många typer av idrotter och aktiviteter samt vara en plats för cuper och evenemang. Arenaområdet kommer inte bara innehålla idrottslokaler utan även lokaler för service i form av tex livsmedelsbutik.

Vad har gjorts sen sist?

Detaljplanen för området antogs av kommunfullmäktige i juni 2023. Länsstyrelsen har tagit in planen för överprövning rörande geotekniken i dagvattendammarna runt om på området och en dialog pågår mellan kommunen och Länsstyrelsen. Kompletterande provtagningar av leran har gjorts och geotekniker kompletterar med geoteknisk bedömning. En fastighetsägare har överklagat planen till mark- och miljödomstolen. Överklagan avser dagvatten. Domstolen kommer inte att hantera överklagan förrän Länsstyrelsens överprövning är klar.

Under tiden arbetar förvaltningen med att projektera infrastruktur i form av ledningar i och fram till området, trafiklösningar kopplade till områdets infarter samt hanterar tillståndsprocesser för att förbereda start av byggnation när den är möjlig.

Samtidigt har ett upphandlingsunderlag tagits fram för att kunna handla upp en byggpartner som är skicklig på att bygga idrottsanläggningar. En byggpartner kan handlas upp även om detaljplanen inte är antagen.

En markanvisning har gjorts till livsmedelskedjan Lidl för en tomt i arenaområdet där de kan uppföra en livsmedelsbutik och annan service,

Kommunen har genomfört strategiska markköp i arenaområdet för att få full rådighet över marken.

Vad är resultatet så här långt?

Det finns en antagen detaljplan men den är just nu överprövad och överklagad, Hantering av detta pågår. Det finns en pågående föreningsdialog med föreningar och företag som är tänkta att vara i arenaområdet. Arbeta med att projektera och bygga va-ledningar fram till området och genom området pågår. Förberedelser och inhämtning av tillstånd för att kunna anlägga groddammar, flytta på arkeologiska fynd, ta ner skog mm pågår.

Håller planen?

En överprövning och en överklagan av planen kan ha påverkan på tidplanen för när byggnationer av byggnader, parkeringar och nya vägar kan starta. Det bedöms inte påverka inte byggnationen av va-ledningar från Kungälv fram till området eller överföringsledningen genom området för dessa kan anläggas utan detaljplan.

9.18 Ny 2023 OKTOBER. Koldioxidbudget ska upprättas**Beskrivning**

Syftet med koldioxidbudget är att åskådliggöra det återstående utsläppsutrymmet för att undvika en viss nivå av uppvärmning är en vedertagen metodik. En koldioxidbudget på lokal nivå utgår ifrån de utsläpp som sker inom kommunens gränser. Parisavtalet slår fast att den globala temperaturökningen ska hållas väl under 2 °C och att man ska sträva efter att begränsa den till 1,5 °C. Detta framförallt genom att minska utsläppen av växthusgaser.

9.18.1 Genomförande: Koldioxidbudget upprättas**Beskrivning**

Redovisning sker i samband med årsbokslut genom redan beprövade beräkningsmetoder från andra kommuner och regioner.

Kommentar Tertial 2 2023**Ansvarig**

Pia

Jakobsson

Startdatum

2023-01-01

Slutdatum

2023-12-31

Redogör för genomförandet av det politiska uppdrag

Att upprätta en koldioxidbudget kan göras med olika ambitionsnivåer. Under hösten kommer ett förslag att presenteras för förvaltningsledningen att ta ställning till.

Pågående

Vad har gjorts sen sist?

Omvärldsanalys.

Håller planen?

Ja.

9.19 Ny 2023 OKTOBER Fokus på trivsel och arbetsklimat, Konstruktiva medarbetarundersökningar, Stärk medarbetarperspektivet, Delaktighet och trivsel

Beskrivning

1. Fokus på trivsel och arbetsklimat,
2. Konstruktiva medarbetarundersökningar
3. Stärk medarbetarperspektivet
4. Delaktighet och trivsel

Utifrån genomförd pilot ge förslag på nästa steg i hur chefer och skyddsombud ska arbeta med friskfaktorerna från Sunt arbetsliv, vilka stämmer överens med dem i det politiska uppdraget. En välutvecklad kommunikation och feedback mellan chef och medarbetare, på möten och informellt vid spontana samtal. Det systematiska arbetsmiljö- och kvalitetsarbetet är väl integrerat i den dagliga verksamheten.

9.19.1 Genomförande: Utveckling av arbetsklimat och medarbetarskap

Beskrivning

Trivsel och arbetsklimat är viktigt för att alla som arbetar i Kungälv kommun och dess verksamheter ska fungera bra. Vad som skapar trivsel är individuellt då varje enskild medarbetare har sin upplevelse. Därmed finns det flera möjligheter och insatser arbetsgivare kan genomföra. Arbetsgrupperna behöver själva komma fram till vad som redan fungerar och skapar trivsel för dem, eftersom varje arbetsgrupp har sina olika förutsättningar. Detta undersöks och implementeras med fördel genom det främjande arbetet med Sunt arbetslivs friskfaktorer. Genom arbetet med friskfaktorerna stärks exempelvis medarbetares delaktighet och inflytande.

Koppling mellan friskfaktorer och verksamhetsnära rutiner och processer, tex MOVE, ska förtydligas. Genom arbetet med MOVE identifierar chefer kvalitetsfaktorer, vilket medarbetare är en av de fyra faktorerna.

Rutiner och struktur behövs att skapa förutsättningar att arbeta med trivsel, delaktighet och medarbetarfokus. Därför sker förändring i samverkansavtalet, APT -strukturen, medarbetarsamtalsmallen, och hur vi digitalt mäter upplevelsen av delaktighet och trivsel. Medarbetarperspektivet förstärks genom tydligare APT-struktur med obligatoriska punkter såsom förslagsverksamhet, arbetsmiljö, verksamhetsplan, verksamhetsförändringar, ekonomi och jämställdhet. Detta öppnar upp för dialog kring fler områden än tidigare.

Medarbetarsamtalen (utveckling-, uppföljning-, och lönesamtalen) utgår alltid ifrån medarbetarperspektivet. Delaktighet är en viktig faktor som undersöks och sätts mål för under samtalet med medarbetaren för att öka trivsel, kreativitet och självledarskap. Den nya mallen har en starkare koppling till arbetet med mål och uppdrag, självledarskap, Huvudöverenskommelsen (HÖK 20,21), KASAM, Sunt arbetslivs friskfaktorer, Heltidsresan, bisyssla, lönekriterier och MOVE.

Ansvarig

Ann-Charlott

Backström

Startdatum

2023-01-01

Slutdatum

2024-12-31

Pågående

Under 2023 kommer medarbetarundersökningar/temperaturmätning att genomföras. Systemet mäter medarbetares upplevelser av Ledarskap, Arbetsglädje, Meningsfullhet, Autonomi, Arbetsituation, Delaktighet, Personlig Utveckling, Teamkänsla och Engagemang. Medarbetarundersökning/temperaturmätningar möjliggör för chef att få tidig och frekvent återkoppling av medarbetares trivsel och hälsa. I systemet får chef en handlingsplan med åtgärdsförslag så att tidiga och relevanta insatser kan genomföras både på kort och lång sikt.

För att känna sig välkommen och lära känna Kungälv kommun som organisation är målet under 2023 att den centrala introduktionen för nyanställda utvecklas och förbättras. Det planeras för en heldag med busstur där man besöker och visar upp kommunens verksamheter och stoltheter, samt informerar om sådant som är av vikt i anställningen såsom rättigheter och skyldigheter, rutiner, värdegrund och spännande projekt.

Kommentar Tertial 2 2023

Det fortsatta arbetet med friskfaktorer syftar till att förbättra kommunikation, feedback, det systematiska arbetsmiljöarbetet, trivsel, arbetsklimat och delaktighet. Genom arbetssättet med friskfaktorer identifierats, planeras och genomförs aktiviteter på enhetsnivå där de också följs upp. Arbetet utgår ifrån de förutsättningar som finns i arbetsgruppen och på arbetsplatsen.

Revidering av samverkansavtalet är genomförd och majoriteten av chefer och skyddsombud har genomgått utbildning i samverkan under våren 2023.

Temperaturmätningar av medarbetarnas upplevda arbetsmiljö genomförs regelbundet. Dialog om resultat sker löpande på APT. För att förtydliga bilden av hur arbetsmiljön upplevs har tre nya kategorier tillagts, vilka är psykologisk trygghet, transparens och matchning mellan person och arbete.

Temperaturmätningen för förvaltningen visar ett genomsnitt på 6,9 på en skala 1-10, vilket är en ökning från T1. De kategorier som medarbetarna skattar högst är teamkänsla, meningsfullhet, självledarskap och engagemang. Enligt temperaturmätningen upplever medarbetaren att det finns en ömsesidig respekt mellan varandra och att man har ett gott samarbete i arbetsgrupperna. Medarbetarna svarar positivt på att de upplever att deras arbete och insats bidrar till samhället och Kungälv kommun. Medarbetarna svarar att de känner sig engagerade i sitt arbete och tycker att det är viktigt att verksamheten når sina långsiktiga mål. De upplever att de gärna ställer upp och hjälper andra utan att bli tillfrågade.

9.20 Ny 2023 Revidering av Upphandlings- och inköspolicy för Kungälv kommun med helägda bolag

Beskrivning

Kungälv lokala livsmedelsproduktion ska stimuleras genom bland annat reviderade riktlinjer för upphandling

9.20.1 Genomförande: Upphandlings- och inköspolicy revideras

Beskrivning

Upphandlings- och inköspolicy för Kungälv kommun med helägda bolag revideras.

Kungälv lokala livsmedelsproduktion ska stimuleras genom bland annat reviderade riktlinjer för upphandling

Kommentar Tertial 2 2023

Upphandlings- och inköspolicyn har reviderats och ska beslutas innan 31 december 2023.

Ansvarig

Madeleine Nilsson

Startdatum

2023-01-01

Slutdatum

2023-12-31

 Pågående

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Delårsrapport 2 2023

Trygghet och stöd

2023-10-11

Innehållsförteckning

1	Inledning	4
1.1	Verksamhetsöversikt	4
1.2	Sammanfattning, måluppföljning	4
2	Volymer	6
2.1	Ekonomiskt bistånd	6
2.2	Barn och unga.....	7
2.3	Utförarenheten + Barn och ungdomsenheten	7
2.4	Vuxenenhet.....	8
2.5	Funktionshinder myndighet.....	9
2.6	Bostad med särskild service enligt LSS och SoL, antal brukare	9
2.7	Personlig assistans	10
2.8	Daglig verksamhet.....	11
2.9	Trygga ungdomsmiljöer	11
2.10	Lägenheter och platser VoÄ.....	12
2.11	Köpta platser hospice och sjukhus	13
2.12	Brukare i hemtjänsten.....	14
2.13	Ersätta timmar i hemtjänsten	14
2.14	Registrerade patienter HSV	15
2.15	Myndighetsbeslut äldre	16
3	Måluppföljning	17
3.1	Verksamhetsmål	17
3.1.1	<i>5. Ökad behovstäckning inom äldreomsorgen och LSS inom lagstadgad tid</i>	<i>17</i>
3.1.2	<i>6. Fler barn, unga och äldre - inklusive personer med funktionsvariation deltar i ett rikt och varierat kultur- och fritidsliv.....</i>	<i>19</i>
3.1.3	<i>8. Kortare handläggningstider med bibehållen rättssäkerhet.....</i>	<i>21</i>
3.1.4	<i>10. Minskade utsläpp i luft och vattendrag och minskat klimatavtryck</i>	<i>23</i>
3.1.5	<i>12. Minskat utanförskap och bidragsberoende</i>	<i>23</i>
3.1.6	<i>14. Utanförskapet minskar genom att försörjningsstödet villkoras mot individuella kontrakt med krav på arbetsmarknadsfrämjande insatser</i>	<i>26</i>
3.1.7	<i>15. Robusta kommunala funktioner</i>	<i>27</i>
3.2	Strategiska förutsättningar	29
3.2.1	<i>16. Attraktivt att vara anställd i Kungälv kommun.....</i>	<i>29</i>
3.2.2	<i>17. Kommunens verksamheters kvalitét och hushållning ska hävda sig väl i jämförelse med landets bästa kommuner</i>	<i>31</i>

4	Personal	35
4.1	Personalsiffror sektorn.....	35
4.1.1	Anställda.....	35
4.1.2	Arbetade timmar.....	35
4.1.3	Sjukfrånvaro	35
4.1.4	Sjuklönekostnad (Tkr).....	36
4.2	Kommentar till utfall	36
5	Ekonomi.....	38
5.1	Hela sektorn (Tkr)	38
5.2	Nettokostnad per verksamhet (Tkr).....	38
5.3	Kommentar till utfall och prognos	38

1 Inledning

Föreliggande rapport avser tertial 2. Rapporten är uppdelad i fem delar: Sammanfattning, Volymer, Kommunstyrelsens resultatmål, Personal och Ekonomi. Redovisningen bygger på utfall januari till och med augusti med prognos för helåret 2023.

1.1 Verksamhetsöversikt

Sektorn arbetar med socialtjänst som är en viktig del av samhällets välfärdssystem och ska främja människors ekonomiska och sociala trygghet, jämlikhet i levnadsvillkor samt aktiva deltagande i samhällslivet. Sektorn ansvarar även för kommunal hälso- och sjukvård där god kvalitet och hög patientsäkerhet är överordnat. Verksamheten ska bygga på respekt för människors självbestämmande och integritet, samt inrikta sig på att frigöra och utveckla enskilda och grupper egna resurser.

Till de i lagen definierade målgrupperna för sektorns ansvar hör barn och unga, människor med funktionshinder, äldre, personer med behov av hemsjukvård, äldreboende och hemtjänst, människor med missbruksproblem samt brottsoffer, där särskilt kvinnor och barn som utsatts för våld eller andra övergrepp av närstående har lyfts fram.

Människor kan också behöva stöd av sektorn i olika livssituationer. Det kan handla om anhörigstöd, dagverksamhet för personer med demens, samtalsstöd och annat stöd vid livskriser, flyktingars integration, problem med att klara egen försörjning och inträde på arbetsmarknaden, med mera.

Utgångspunkten för arbetet är lagstiftning enligt Socialtjänstlagen (SoL), Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS), Föräldrabalken (FB), Lag med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU), Lag om vård av missbrukare i vissa fall (LVM), Lag med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare (LUL), Offentlighets- och Sekretesslagen, Förvaltningslagen (FvL), Socialtjänstförordningen (SoF), Hälso- och sjukvårdslagen (HSL) Patientsäkerhetslagen med flera.

Sektorn består av en sektorchef samt verksamhetschef myndighet, verksamhetschef sociala resurser, verksamhetschef hälsofrämjande och hälso- och sjukvård, verksamhetschef vård och omsorgsboende, verksamhetschef stöd i ordinärt boende, verksamhetschef LSS boende samt daglig verksamhet och en utvecklingsledare folkhälsa. Sektorchef har det kommunövergripande ansvaret för folkhälsa och social hållbarhet.

Under hösten 2023 genomförs en översyn av organiseringen av antal verksamhetsområden.

1.2 Sammanfattning, måluppföljning

För målbedömning används en 6-gradig skala. Skalan bygger på tre färger med två steg inom varje färg.

Symboler för målbedömning

- 6 - Kommer att uppfyllas/Är uppfyllt
- 5 - Kommer att uppfyllas/Är uppfyllt
- 4 - Delvis uppfyllt/Svårbedömt
- 3 - Delvis uppfyllt/Svårbedömt
- 2 - Kommer ej att uppfyllas/Är ej uppfyllt

1 - Kommer ej att uppfyllas/Är ej uppfyllt

Kommunfullmäktiges Strategiska mål	6-gradig bedömning	Sektormål
Att ge goda förutsättningar för livslångt lärande		
En trygg omsorg med valmöjligheter genom livet	 4 - Delvis uppfyllt/svärbedömt	 5. Ökad behovstäckning inom äldreomsorgen och LSS inom lagstadgad tid
Att ge möjligheter till en aktiv fritid för alla åldrar	 5 - Kommer att uppfyllas/Är uppfyllt	 6. Fler barn, unga och äldre - inklusive personer med funktionsvariation deltar i ett rikt och varierat kultur- och fritidsliv
Att alla medborgare ska ha möjlighet att delta i rikt och aktivt kulturliv		
Att medborgare och näringsliv ska känna ökat förtroende för kommunen	 4 - Delvis uppfyllt/svärbedömt	 8. Kortare handläggningstider med bibehållen rättssäkerhet
Hållbar samhällsutveckling genom ökad samordning mellan infrastruktur och byggnation i hela kommunen		
Kommunen, medborgarna och företagen minskar tillsammans klimatutsläpp och miljöpåverkan	 5 - Kommer att uppfyllas/Är uppfyllt	 10. Minskade utsläpp i luft och vattendrag och minskat klimatavtryck
Trygg uppväxt ger ett tryggare samhälle	 5 - Kommer att uppfyllas/Är uppfyllt	 12. Minskat utanförskap och bidragsberoende
	 5 - Kommer att uppfyllas/Är uppfyllt	 14. Utanförskapet minskar genom att försörjningsstödet villkoras mot individuella kontrakt med krav på arbetsmarknadsfrämjande insatser
Levande havsmiljö		
Robust och uthållig kommun med minskad miljö- och klimatbelastning	 5 - Kommer att uppfyllas/Är uppfyllt	 15. Robusta kommunala funktioner

Kommunfullmäktiges Strategiska förutsättningar	6-gradig bedömning	Sektormål
Strategiska förutsättningar	 4 - Delvis uppfyllt/svärbedömt	 16. Attraktivt att vara anställd i Kungälvskommun
	 4 - Delvis uppfyllt/svärbedömt	 17. Kommunens verksamheters kvalitet och hushållning ska hävda sig väl i jämförelse med landets bästa kommuner

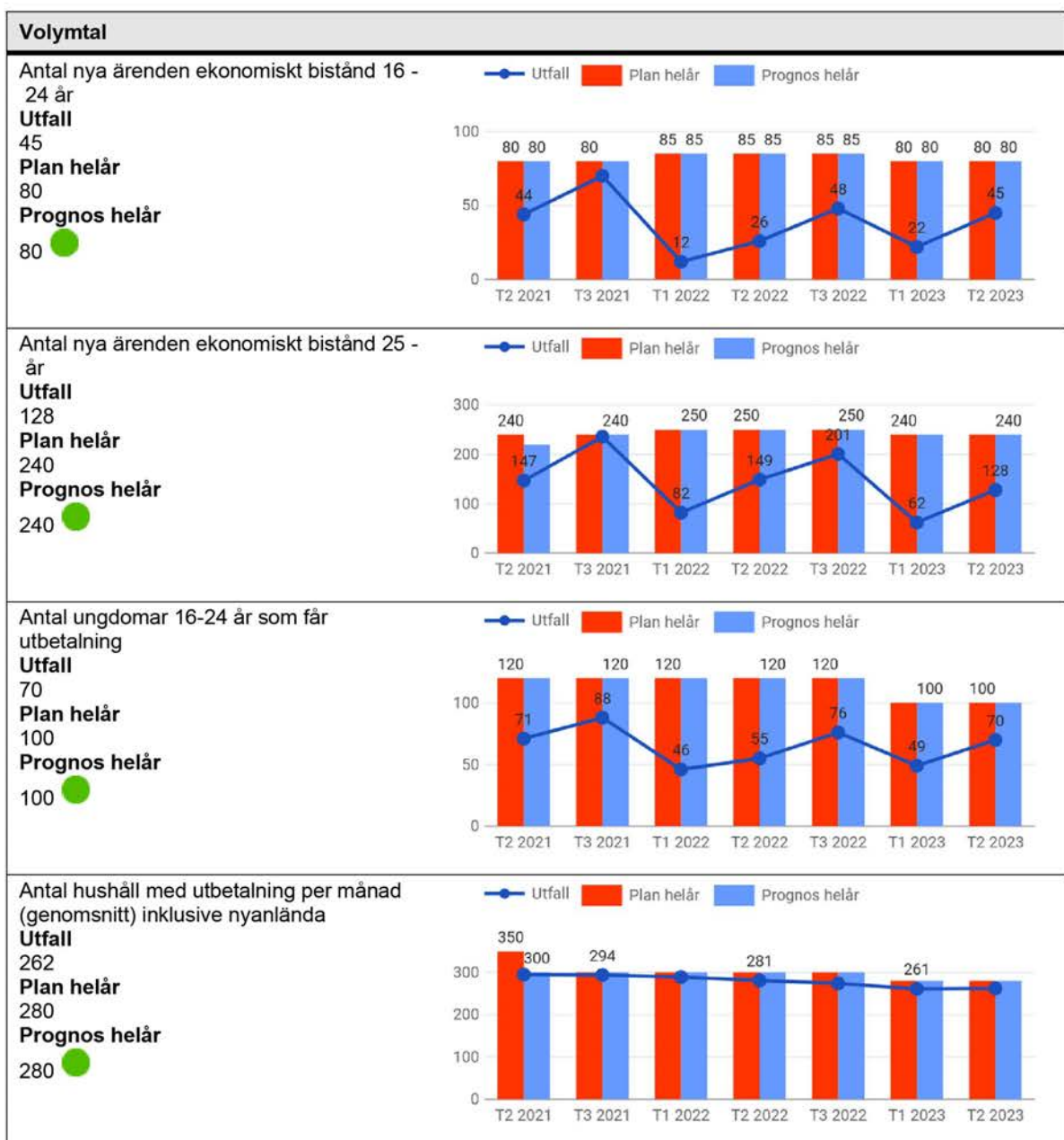
2 Volymer

Färgmarkeringen till volymtalen visar avvikelse mellan plan och prognostiserat utfall på helår.

Volymtalet får grönt om avvikelsen är mindre än 2 procent, Gult om avvikelse är 2 till 5 procent. Rött vid mer än 5 procent avvikelse.

Röd färg indikerar alltså endast avvikelsen från planen och inte nödvändigtvis att resultatet är dåligt.

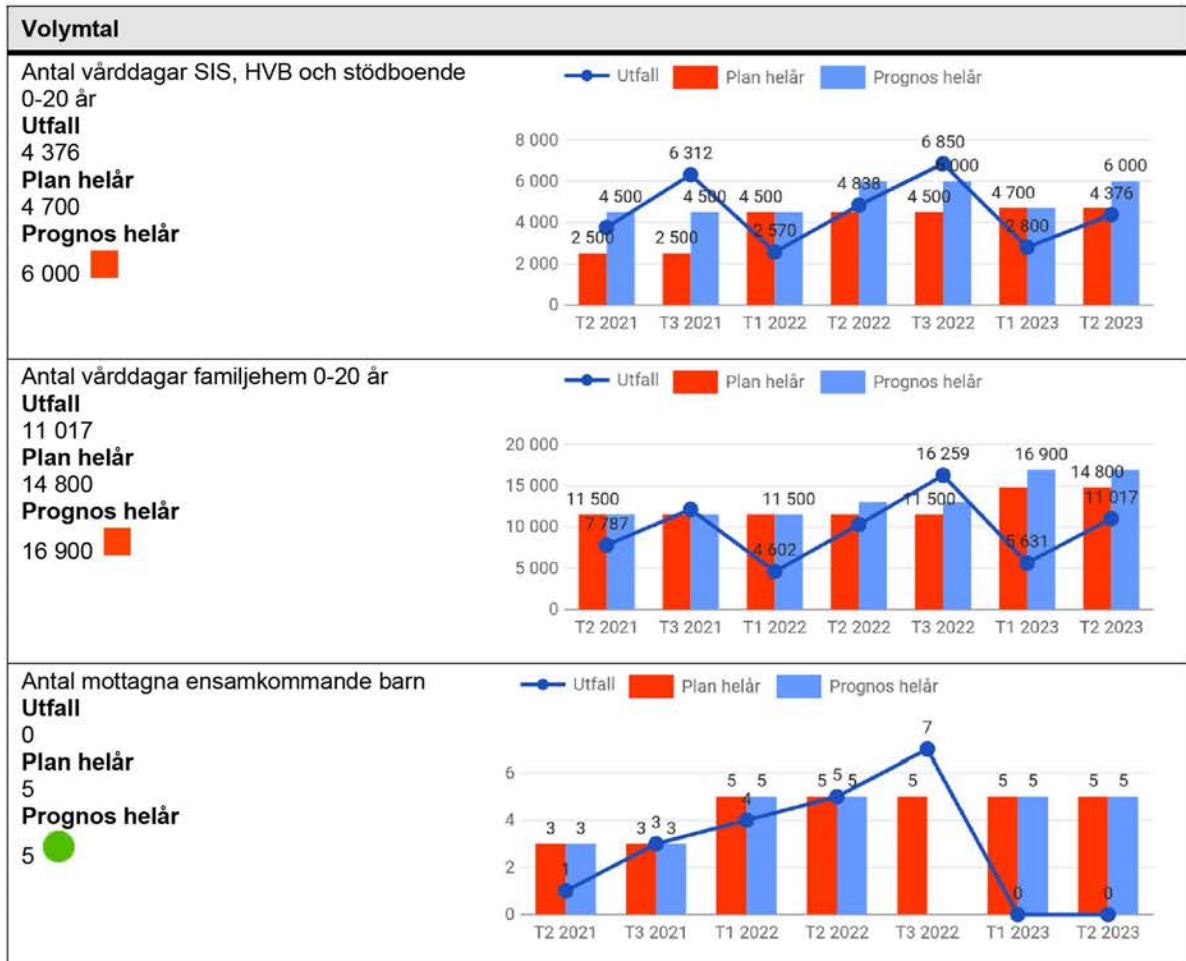
2.1 Ekonomiskt bistånd

Vi har under perioden sett en ökning av nya ärenden, både för personer 16-24 samt över 25. Det är under T2 studieuppehåll, vilket gör att flera sökande står utan ersättning under

sommarmånaderna och därmed tar kontakt med SoF.

2.2 Barn och unga

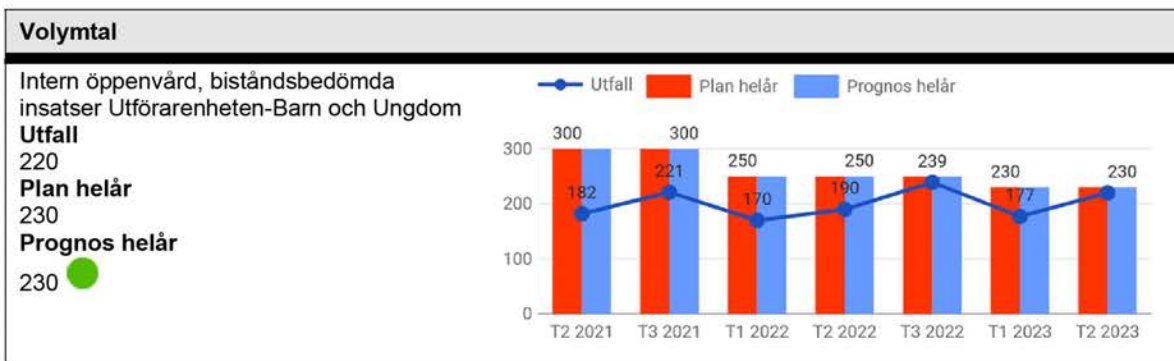
Det har under perioden varit en tydlig nedgång gällande placeringar på SiS och HVB. Däremot har det varit ett större antal på stödboende. Från och med den 30 augusti saknas möjlighet till placering internt stödboende i Kungälv för personer 0-18.

Verkställighet- och placeringsenheten har en tydlig målsättning att öka antalet vård dagar i egna familjehem (intern familjehemsvård) och minska antalet vård dagar i konsulentledd (köpt) familjehemshemvård, vilket fortsatt under tertial 1 och 2 2023. Under 2023 har verksamheten rekryterat flera egna familjehem eller placerat barn i sitt nätverk i linje med Socialstyrelsens riktlinjer.

Vård dygnet i egna familjehem har ökat och de externa placeringarna har minskat även under tertial 2. Det är positiva siffror när de interna placering dygnet ökar och de konsulentstödda minskar.

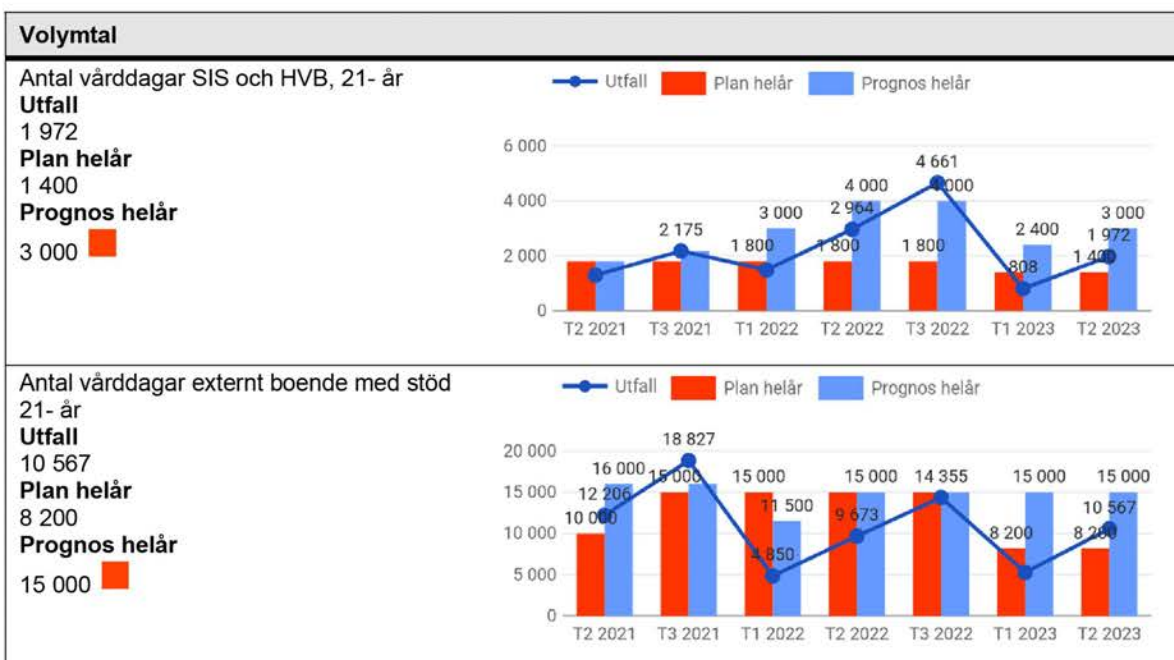
2.3 Utförarenheten + Barn och ungdomsenheten

Volymtal

Verksamhet enligt plan

2.4 Vuxenenhet

Utfall t o m T2 är 1000 dygn färre jämfört med t o m T2 2022. Bedömningar när det gäller att bevilja behandlingshem enligt SoL är strikta och beviljas enbart utifrån de behov som framträder ur ASI Net Plan som är det bedömningsinstrument som Socialstyrelsen förespråkar i sina Nationella riktlinjer för missbruk och beroende.

433 dygn avser tvångsvård enligt LVM under T1 och T2. Motsvarande siffra 2022 var 203 dygn. När det gäller LVM är det svårt att förutse volymen, då lagstiftningen är starkt kopplad till vilka hälsoaspekter missbruket har fått.

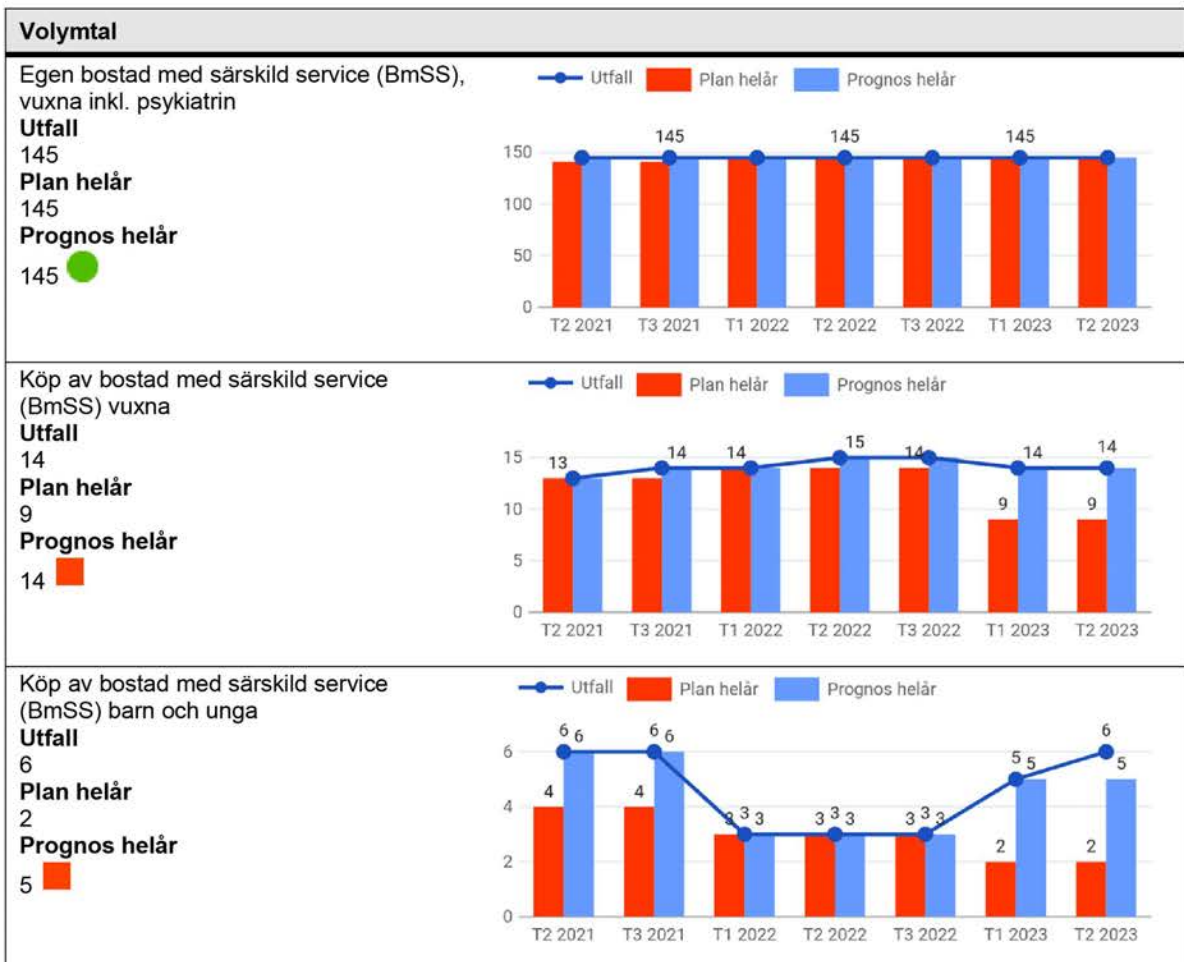
4 LVM har varit pågående under 2023, varav 2 har avslutats under T2. Under 2022 var det 6 personer för motsvarande period.

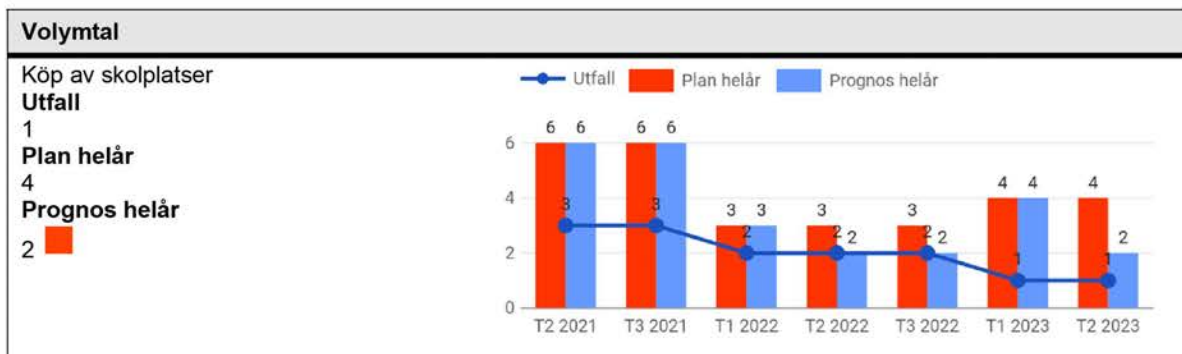
13 personer har varit placerade på HVB t o m T2. Under 2023 var det 29 personer. Denna kraftiga minskning har även gett stort utfall när det gäller vård dygna.

2.5 Funktionshinder myndighet

2.6 Bostad med särskild service enligt LSS och SoL, antal brukare

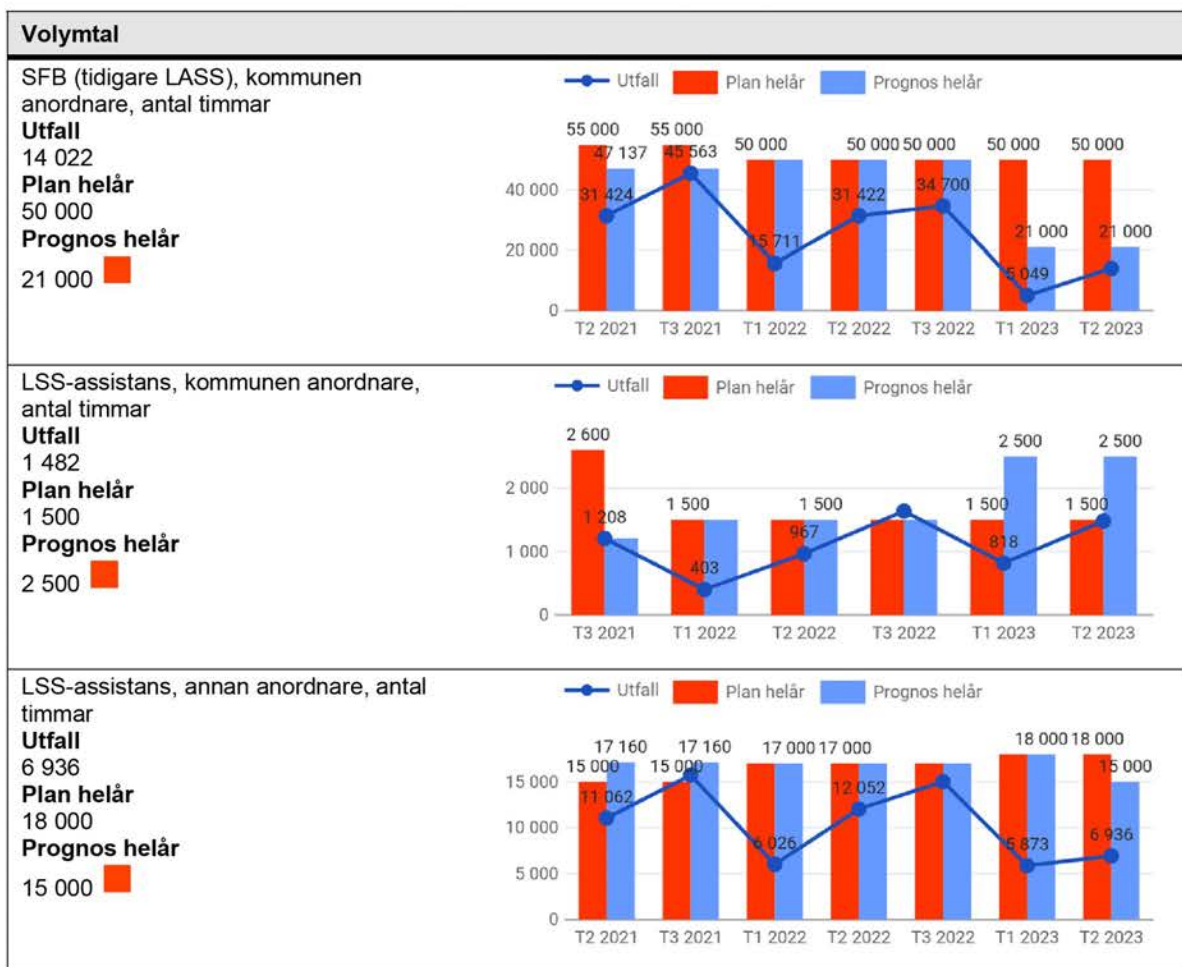

14 köpta boendeplatser vuxen varav 5 är boende i Kungälv kommun på Tobiasgården. Plan helår på 9 platser är feljusterad, 2022 var det 14 platser.

6 köpta LSS-placeringar barn, varav en är en skolplacering för T2.

Antal platser som köps varje år varierar mellan 4 och 6 beroende på behov.

2.7 Personlig assistans

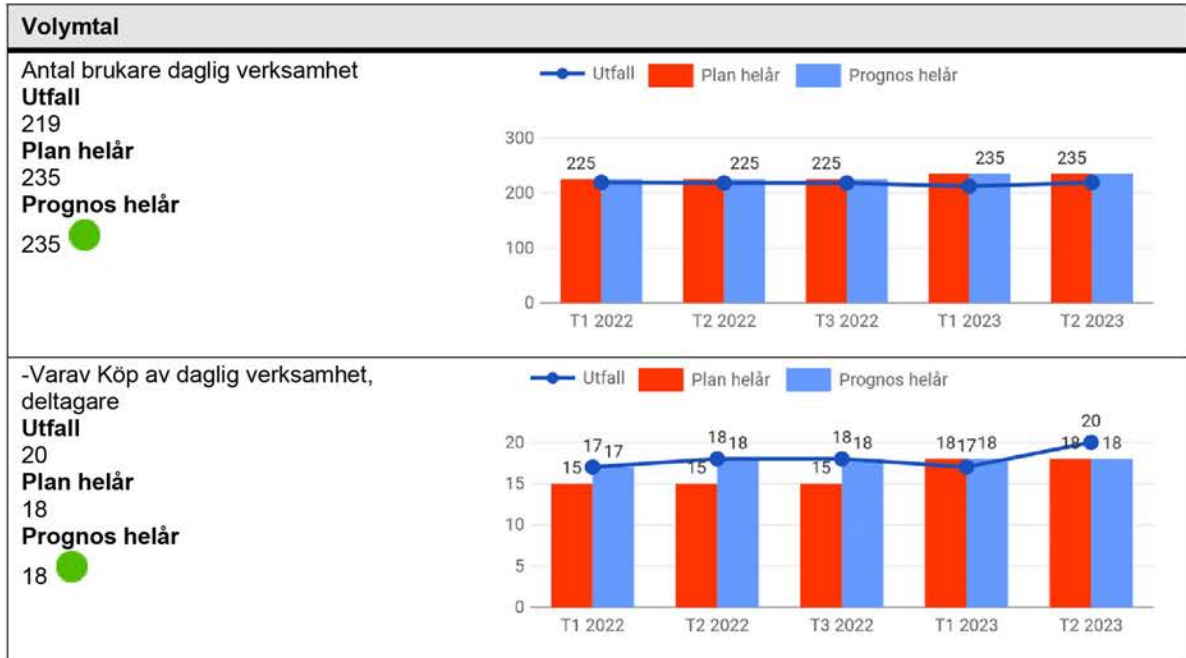

Antal timmar, SFB kommunens anordnare, har under perioden sjunkit på grund av att antalet brukare har minskat jämfört 2022.

En ny brukare hade tillkommit i slutet av 2022 som gör att helårsprognos på antal timmar, LSS-assistans, blir högre än plan helår.

Antalet utförda timmar, LSS-beslut som har annan anordnare, kan variera beroende på behovet och hur man vill ha sin assistans utförd.

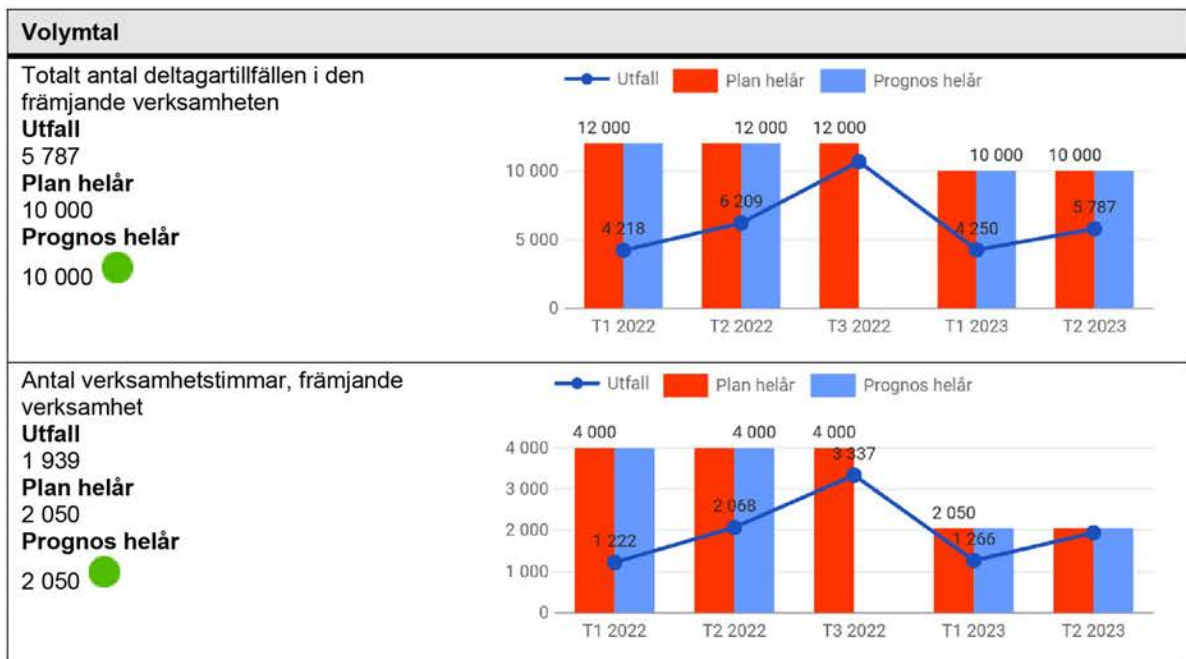
2.8 Daglig verksamhet

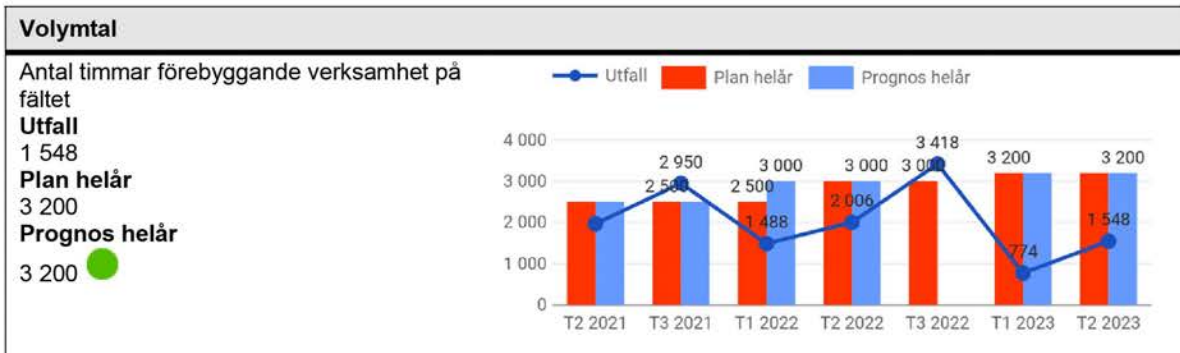

Antal unika personer med pågående beslut, som har varit på daglig verksamhet (DV) inklusive köpta, har under perioden påverkats av många nya beslut men även avslutade ärende, som gör att ökningen är marginellt jämfört med föregående år.

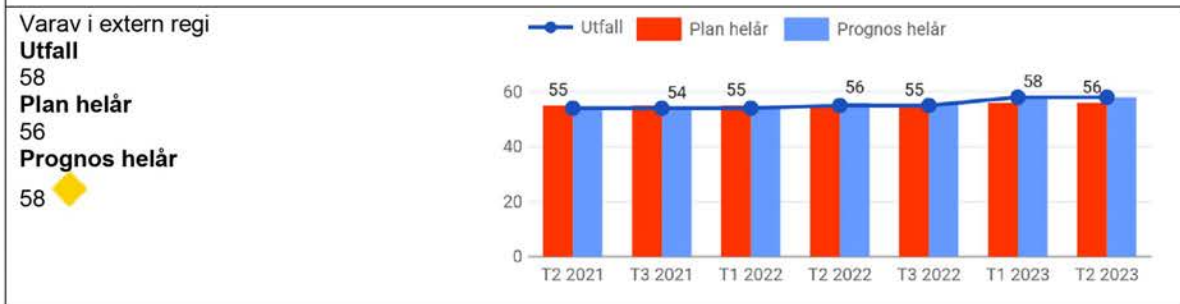
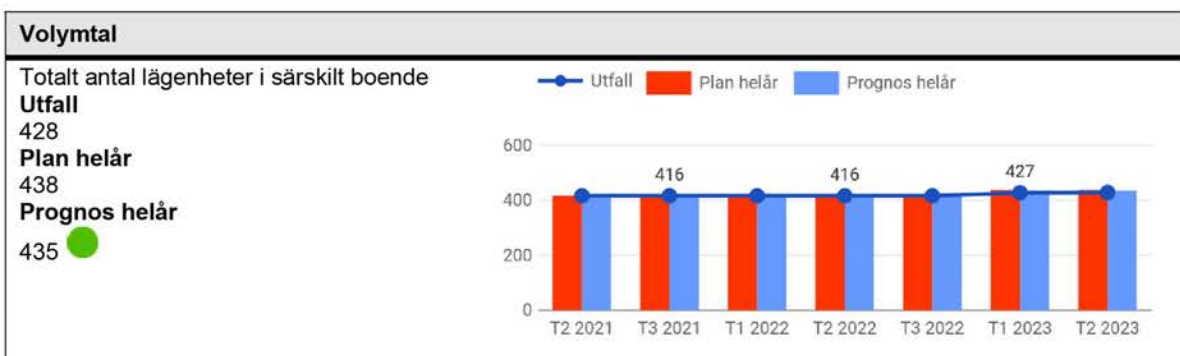
Antalet köpta platser daglig verksamhet för perioden, har ökat med 2 jämfört med 2022.

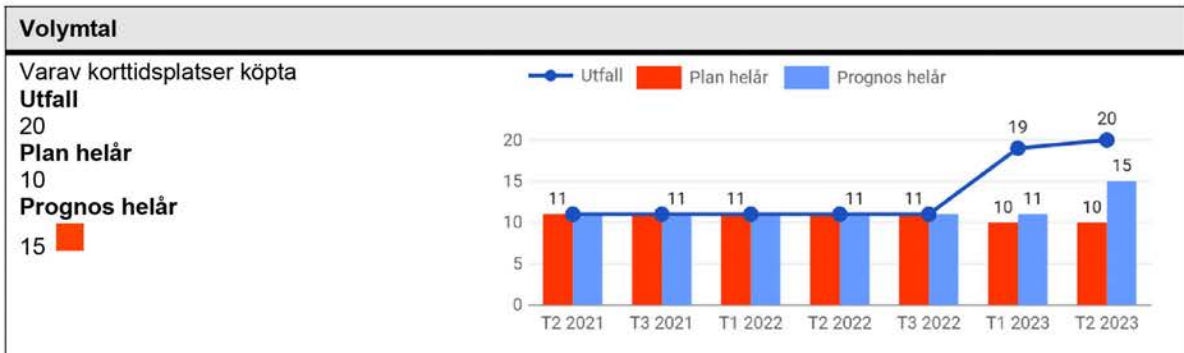
2.9 Trygga ungdomsmiljöer

2.10 Lägenheter och platser VoÄ

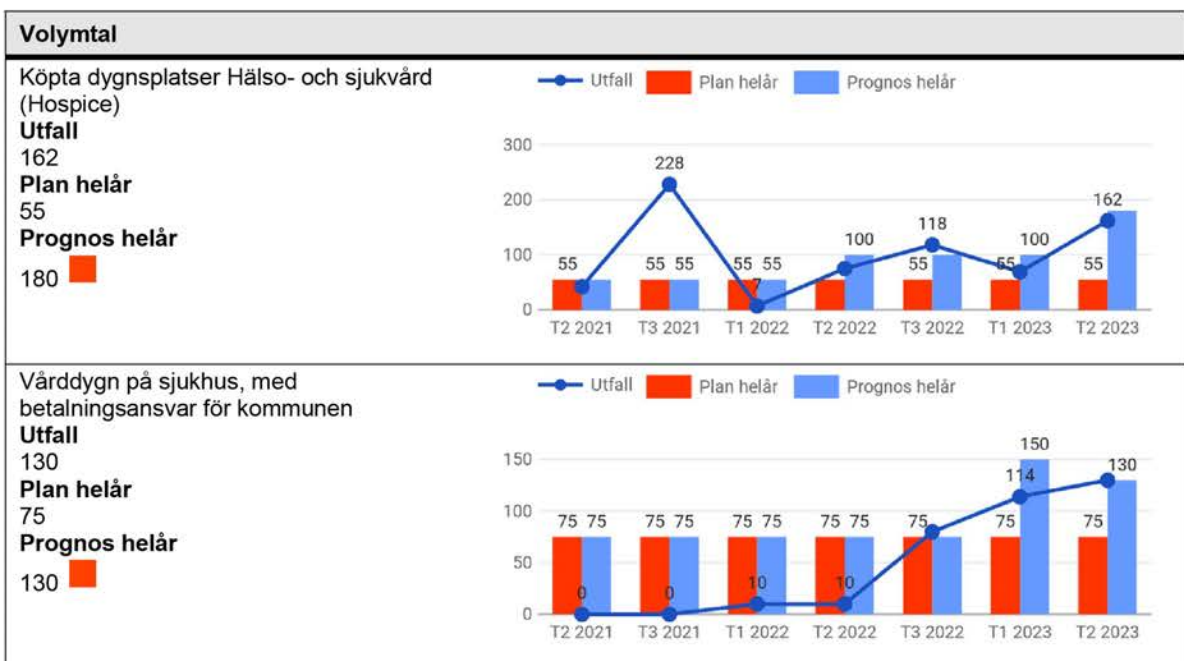

Öppnandet av tillbyggnaden på Solhaga Vård- och omsorgsboende har försenats, bland annat på grund av svårigheter att rekrytera personal. Halva tillbyggnaden beräknas öppnas upp i oktober medan resterande del kan öppnas upp först som tidigast i december. På grund av denna försening blir helårsprognosen för egna permanentplatser betydligt lägre än plan.

Behovet av permanentplatser med särskild inriktning yngre med demensdiagnos har ökat varför de köpta externa platserna är fler.

Sedan hösten 2022 har behovet av korttidsplatser ökat. I september i år öppnas 14 nya kommunala korttidsplatser på Lasarettsgatan för att tillgodose det ökade behovet på hemmaplan. Dock krävstår problematiken att flertalet brukare med korttidsplats väntar på en permanentplats. 80% av brukarna på korttidsenheten Lekmannagatan respektive 50% på korttidsenheten Lasarettsgatan väntar idag på en permanent plats. I och med de nya platserna på Lasarettsgatan minskar behovet av externt köpta korttidsplatserna och beräknas minska ytterligare allt eftersom Solhagas tillbyggnad öppnas upp. Utfallet och helårsprognosen för de köpta korttidsplatserna är dock högre än plan.

2.11 Köpta platser hospice och sjukhus

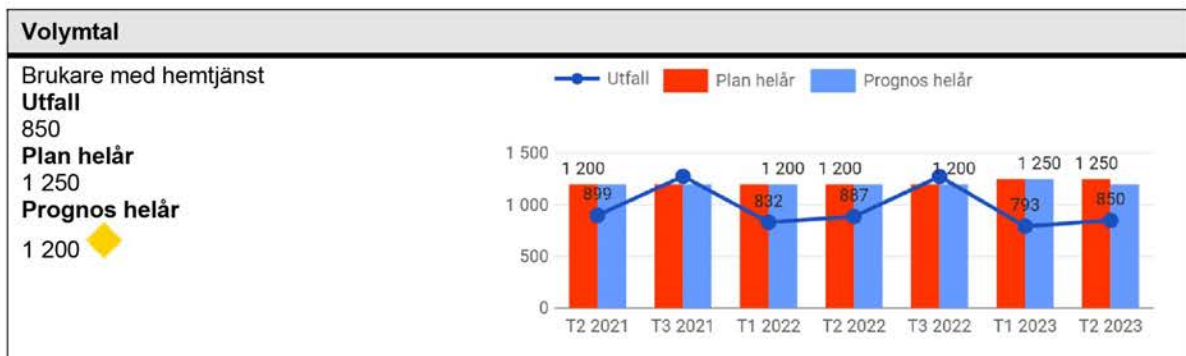

I Kungälv kommun arbetar vi med palliativvård inom särskilda boenden, det egna hemmet samt på vår korttidsverksamhet. Om den palliativa vården är i behov av mer specialiserat omhändertagande och symtomlindring kan det vara aktuellt med hospicevård. Det är således

svårt att i förväg beräkna hur många dagar hospicevård som kan bli aktuellt. Bedömning görs av ansvarig läkare i samråd med den enskilde. Under januari-augusti i år har kommunen köpt 162 dygn på hospice, motsvarande siffra samma period föregående år var 100 dygn. Helårsprognosen för 2023 bedöms till 180 dygn.

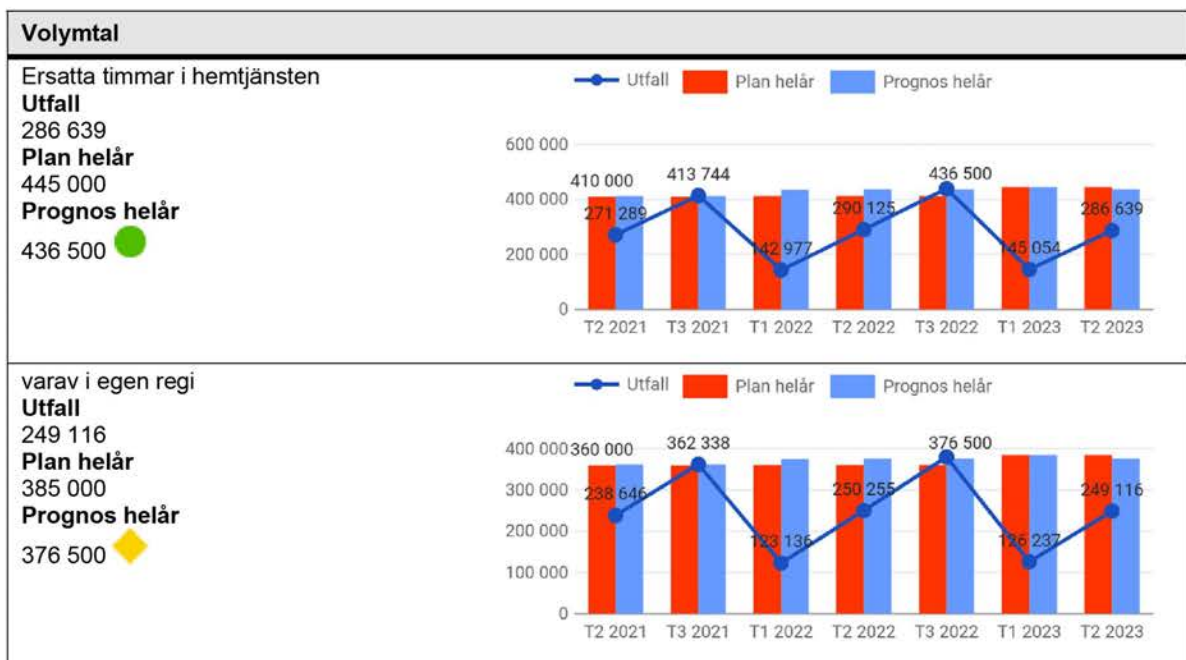
Under perioden januari-maj i år har kommunen haft 130 betaldagar för utskrivningsklara patienter som ej kunnat tas hem i tid från sjukhusen. Efter juni månad finns inga kostnader för betaldagar och prognosen är att detta ska bestå året ut. För hela 2022 hade kommunen kostnader för totalt 80 betaldagar för utskrivningsklara patienter.

2.12 Brukare i hemtjänsten

850 personer har under januari-augusti haft hemtjänstinsatser i form av avlösning, ledsagning och hemtjänst, exklusive de med enbart trygghetslarm (388 personer har enbart trygghetslarm). 89 personer har haft extern utförare, drygt 10 procent. Utfallet januari-augusti 2023 är lägre än motsvarande period föregående år. Denna minskning bedöms kvarstå varför helårsprognosen för antal brukare är något lägre än plan.

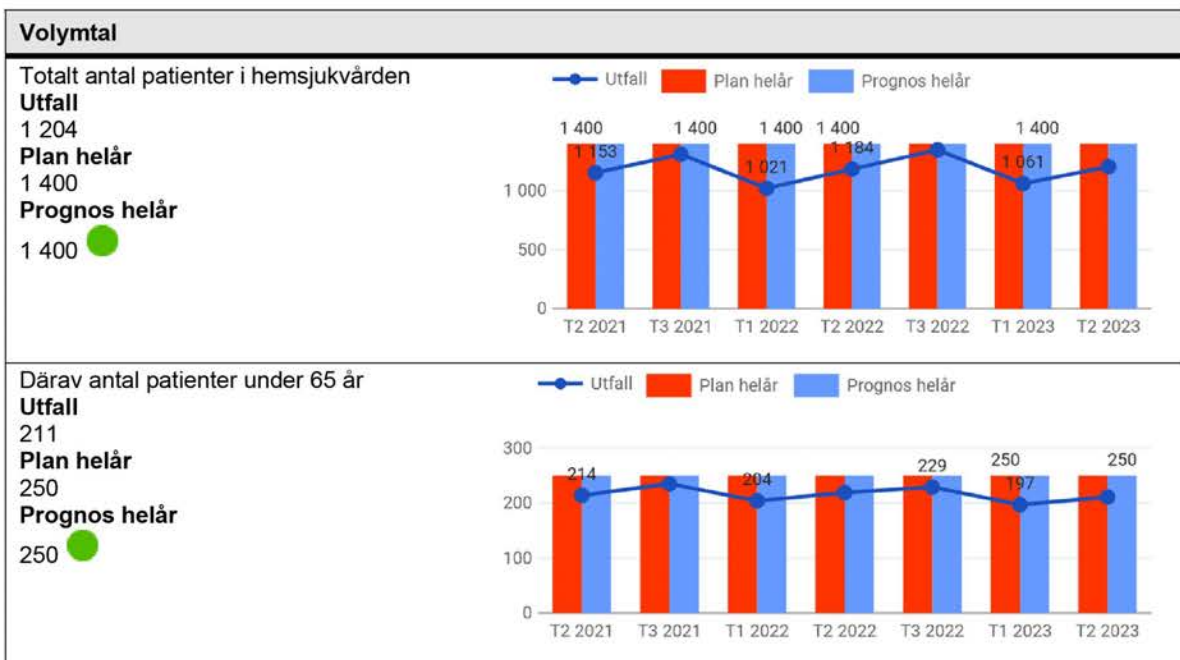
2.13 Ersatta timmar i hemtjänsten

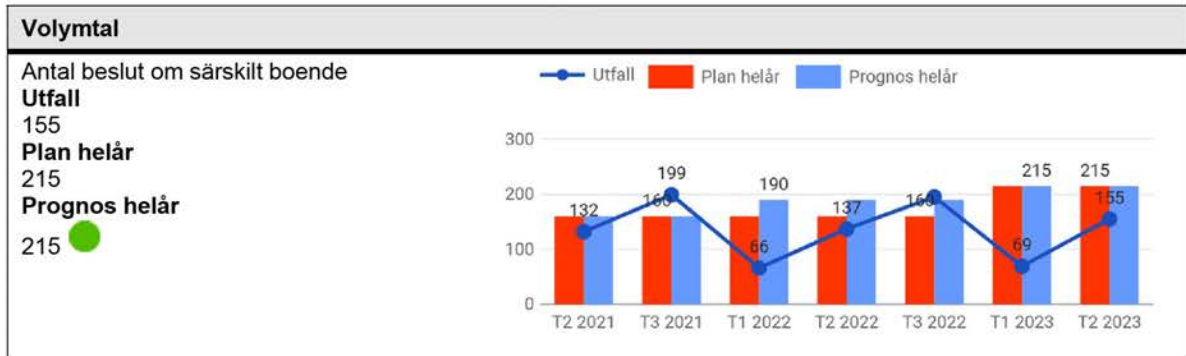

Ersätta hemtjänsttimmar för perioden januari-augusti i år är 286.639 timmar. Detta är en minskning med -1,2 procent jämfört med samma period föregående år. Fram till maj i år hade timmarna ökat jämfört med 2022 men under juni-augusti har de minskat, särskilt under juli och augusti. Vad detta beror på behöver analyseras ytterligare. En möjlig orsak är att Verkställighets- och placeringsenheten verkställer korttidsbeslut snabbare och att brukare väntar kortare tid i hemmet. Antalet brukare med hemtjänstinsatser (exklusive trygghetslarm) har minskat jämfört med samma period föregående år, 850 brukare tertial 2 år 2023 mot 887 brukare tertial 2 år 2022, en minskning med drygt 4 procent. Antalet ytterfall (brukare med beviljade insatser på 180 timmar eller mer under en månad) är i stort sett det samma som föregående år (en ökning med 1 brukare vilket motsvarar 4 procent) medan timmar per brukare ytterfall har minskat med -2 procent (251 timmar i genomsnitt tertial 2 år 2023 mot 255 timmar i genomsnitt samma period 2022). Timmarna avseende dubbelgång har minskat i augusti månad, flera brukare med tyngre insatser har avlidit eller flyttat till korttids- eller permanentboende.

2.14 Registrerade patienter HSV

2.15 Myndighetsbeslut äldre

3 Måluppföljning

Här redovisas utfall och bedömning av de resultatmål och sektormål som sektorn arbetar mot. Målen är indelade i två rubriker. Under rubriken verksamhetsmål redovisas de mål som är kopplade till kommunfullmäktiges strategiska mål. Under rubriken strategiska förutsättningar redovisas de mål som är kopplad mot kommunfullmäktiges strategiska förutsättningar.

3.1 Verksamhetsmål

3.1.1 5. Ökad behovstäckning inom äldreomsorgen och LSS inom lagstadgad tid

Målet kommer från

Kommunstyrelse

Förvaltningens tolkning

Skapa förutsättningar för kostnadseffektiva former av boenden och utveckla den långsiktiga planeringen så att efterfrågan och behov matchas i enlighet med lagen.

6-gradig bedömning

 4 - Delvis uppfyllt/ svårbedömt

Beskrivning och jämförelse av resultaten

Äldreomsorg

Indikatorn väntetid i antal dagar från ansökningsdatum till första erbjudet inflyttningsdatum till särskilt boende för äldre har ökat sedan föregående mätperiod och ligger i jämförelse med riket något över snittet.

Inom äldreomsorgen ökar behovet av demensomsorg då flertalet av dem som väntar på en plats har någon form av demensdiagnos. Utökningen av 21 platser Solhaga äldreboende är nu klar och verksamheten planerar för inflyttning under september och oktober månad. Utökningen av dessa platser kommer sammantaget göra att behovet av vård och omsorgsplatser bättre kan tillgodoses.

Vidare har detaljplanen för vård- och omsorgsboende i Änggårde vunnit laga kraft, samt att entreprenör för byggandet är klart. Det betyder att projektet håller tidplan och boendet om 90 platser kommer vara inflyttningsklart under 2025.

För att kunna verkställa ökat behov av korttidsplatser i Kungälv har 14 platser i egen regi öppnat under augusti. Kommunen hyr lokaler i Kungälvs sjukhus.

LSS

Indikatorn väntetid i antal dagar från beslut till första erbjudna inflyttningsdatum avseende boende enligt LSS § 9.9, har minskat väsentligt jämfört med föregående mätperiod, men ligger i jämförelse med riket fortfarande över snittet.

Bedömning av resultaten

Bedömningen är att målet är delvis uppfyllt/svårbedömt så här långt under året.

Förklaring och analys

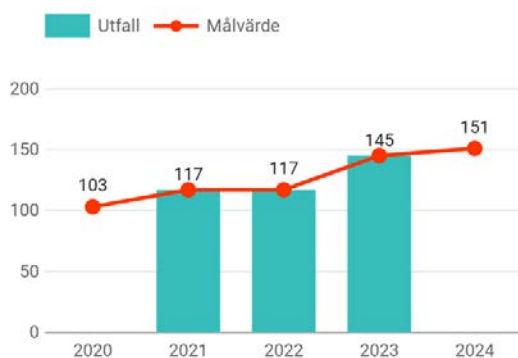
Planerad utbyggnation av bostäder pågår enligt Lokalförsörjningsplanen. Inom ramen för det befintliga beståndet av platser ser verksamheten behov av att utveckla och förbättra arbetssätt för att effektivisera beläggningsgraden på kommunens äldreomsorgsplatser.

Så här går vi vidare

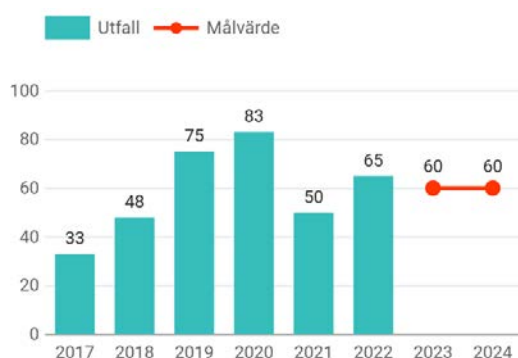
- Årlig revidering av lokalförsörjningsplanen med behovsbeskrivningar för utbyggnation av bostäder.
- Under 2024 kommer ett gruppboende i Nordtag stå färdigt. Enligt plan kommer även servicebostad om 10 platser byggas ut 2025.
- 2025 planeras ett nytt äldreboende i Ängegärde med cirka 90 platser vara klar för inflyttning. Vilket motsvarar en utökning om 47 platser totalt på grund av en avveckling av Båtsmansgårde.
- Översyn av effektivare in och utflyttningsprocesser inom särskilda boenden genom välfärdsteknik och e-tjänster samt tilläggsavtal i hyreskontrakten med erbjudande av servicetjänster vid utflytt.
- Prognosarbetet kommer att utvecklas för särskilt boende (SÄBO) samt bostad med särskild service för personer med funktionshinder (BmSS) med stöd av SKR:s stödmaterial.
- Nya arbetssätt utformas i form av verkställighet och placeringsenheten för samordning av placeringar inom vård och omsorg i egen regi och vid behov externa köp av platser.

Indikatorer

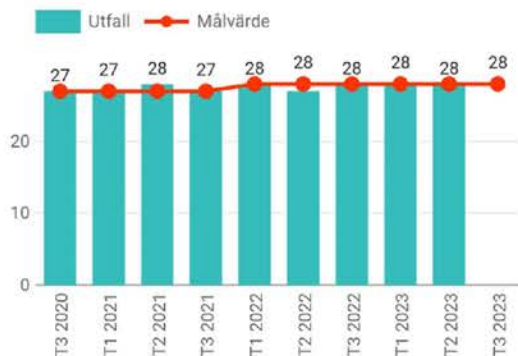
Antal egna boendeplatser enligt LSS och SoL

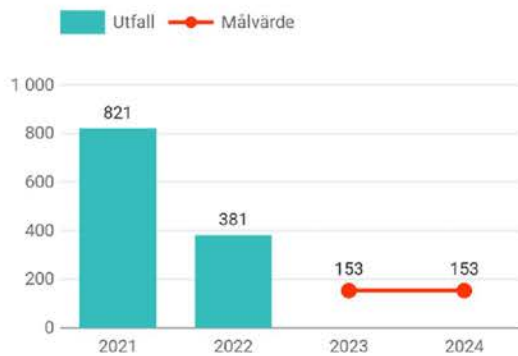
Väntetid i antal dagar från ansökningsdatum till första erbjudet inflyttningsdatum till särskilt boende, medelvärde

Befintliga LSS-/SoL lägenheter inom verksamhetsområde Sociala resurser

Väntetid i antal dagar från beslut till första erbjudna inflyttningsdatum avseende boende enl. LSS § 9.9, medelvärde

Aktivitet	Status
Samverkan och planering av framtida LSS bostäder	Pågående

Indikatorerna "Väntetid i antal dagar från ansökningsdatum till första erbjudet inflyttningsdatum till särskilt boende, medelvärde" samt "Väntetid i antal dagar från beslut till första erbjudna inflyttningsdatum avseende boende enl. LSS § 9.9, medelvärde" redovisas med ett års förskjutning. 2022 års utfall rapporteras i samband med T2, 2023.

3.1.2 6. Fler barn, unga och äldre - inklusive personer med funktionsvariation deltar i ett rikt och varierat kultur- och fritidsliv

Målet kommer från
Kommunstyrelse

Förvaltningens tolkning

Alla ska ha möjlighet att utöva och ta del av kultur- och fritidsverksamhet. Mångfald och delaktighet ska stimuleras.

6-gradig bedömning

5 - Kommer att uppfyllas/Är uppfyllt

Beskrivning och jämförelse av resultaten

Utfall av indikatorer presenteras i samband med T3. Ett flertal aktiviteter som vänder sig till målgrupperna har dock genomförts under perioden. Nedan presenteras ett urval.

Äldre

- I kommunen finns två sociala mötesplatser, där seniorer är välkomna att umgås och delta i olika aktiviteter. I samverkan med frivilliga och seniorföreningar sker fortsatt utveckling kring innehåll och upplägg. Deltagandet har varit högt med ca 90 deltagare per tillfälle.
- Fördelat stadsbidrag till seniorföreningar och frivilligföreningar när det gäller att säkerställa en god vård och omsorg av personer med demenssjukdom samt för att motverka ensamhet bland äldre.
- Stöttat seniorföreningar och frivilligföreningar att söka nya medel från Socialstyrelsen.
- I samverkan med civilsamhället och föreningslivet genomfört seniordagen den 10 maj.
- Beviljat folkhälsomedel för Kungälv OK att genomföra Hittaut.nu under 2023

Funktionshinder

- Implementerat "Följa med kortet" som innebär att personer med funktionsnedsättning som har ett Följa med-kort får ta med en vän gratis till verksamheter eller arrangemang.
- Genomfört Funkisfestivalen.
- Kottenloppet - motionslopp vid Fontin
- Under juni månad gavs möjlighet att prova på olika idrotter. Detta skedde i samarbete med föreningslivet som visade upp sin verksamhet för att öka delaktigheten inom målgruppen.

Bedömning av resultaten

Bedömningen så här långt under året är att målet kommer uppfyllas.

Förklaring och analys

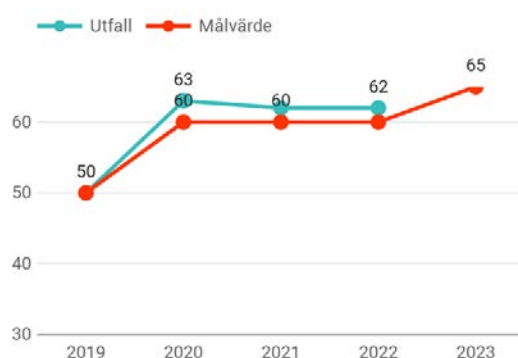
Antalet deltagare i kommunens erbjudna aktiviteter för seniorer och personer med funktionsvariation ökar ständigt och önskemål om fler och mer lokala aktiviteter finns. Nya arbetssätt provas för att möta målgruppernas behov.

Så här går vi vidare

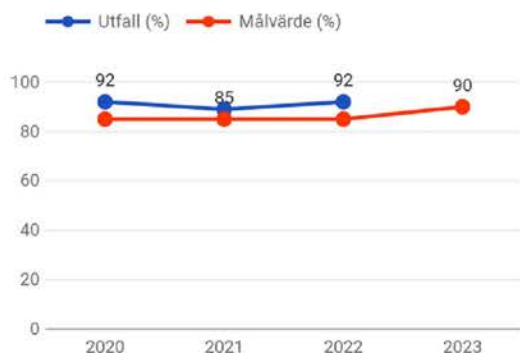
Fortsatt samarbete med frivilligorganisationer och pensionärsorganisationer för att identifiera behov och erbjuda aktiviteter som möter målgruppernas behov.

Indikatorer

Ungdomars upplevelse av inflytande på fritidsgårdar, Trygga ungdomsmiljöer

Ungdomars upplevelse av trygghet och bemötande på fritidsgårdar

3.1.3 8. Kortare handläggningstider med bibehållen rättssäkerhet

Målet kommer från

Kommunstyrelse

Förvaltningens tolkning

Service på rätt nivå och inom angiven tid, enligt gällande lagstiftning

6-gradig bedömning

👉 4 - Delvis uppfyllt/ svårbedömt

Beskrivning och jämförelse av resultaten

Den genomsnittliga utredningstiden i antal dagar från påbörjad utredning till avslutad utredning inom barn och ungdom 0-20 år är under mätperioden 95 dagar vilket är en ökning i jämförelse med föregående mätperiod med 5 dagar. Resultatet är 25 dagar lägre än målvärdet. Kungälvskommun har i jämförelse med liknade kommuner lägre genomsnittlig utredningstid om 12 dagar.

Väntetid i antal dagar från ansökan till beslut om försörjningsstöd har ökat med en dag i jämförelse med föregående mätperiod och ligger på 10 dagar. I jämförelse med riket är väntetiden 6 dagar kortare.

Genomsnittligt antal dagar som gått mellan ansökan och beslut om LSS-insats är under mätperioden 88 dagar vilket är en ökning i jämförelse med föregående mätperiod om 14 dagar. Resultatet är 28 dagar högre än målvärdet. I jämförelse med liknade kommuner är den genomsnittliga tiden 43 dagar längre.

Bedömning av resultaten

Myndighetsutövningen inom sektorn bedöms ha en hög rättssäkerhet. I jämförelse med andra liknade kommuner har Kungälvskommun generellt ett bättre resultat inom individ och familjeomsorgen och har uppnått målet i indikatorn. Avseende handläggningstiderna inom funktionshinder når verksamheten inte målet i indikatorn och handläggningstiden är längre än i jämförbara kommuner. Målet bedöms vara delvis uppfyllt.

Förklaring och analys

Sedan 2020 har biståndsenheten gradvis infört ett arbetssätt där de, för att bättre leva upp till den uppdaterade Förvaltningslagen samt förbättra upplevd delaktighet, kommunicerar samtliga beslutsunderlag med brukare innan man går till beslut. Tidigare kommunicerades

bara avslagsbeslut, nu kommuniceras även de utredningar där vi förutser ett bifallsbeslut. Detta är positivt för våra brukare och företrädare, men har drivit upp vår utredningstid med ca 15 dagar.

Genomsnittstiden för en utredning påverkas till stor del av att kommunen inväntat information från sjukvården som dröjt. Detta har drivit upp utredningstiden. Något som även påverkat under mätperioden är vakans och sjukskrivning vilket påverkade arbetsbördan för handläggarna.

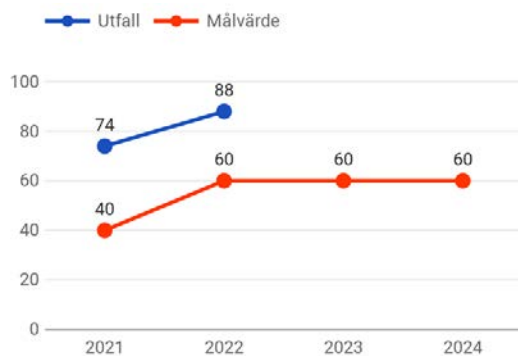
Så här går vi vidare

- Biståndsenheten genomlyser utredningstider och undersöker frågor såsom till exempel utformning av ansökningsblankett, delegation, introduktion av nyanställda.
- Fortsatt implementering av Verkställighet och Placeringsenheten enligt upprättad tidsplan- Verkställighet och planeringsenhetens förväntas vara fullt implementerad vid årsskiftet 2024/2025 enligt tidsplan. Verksamheten kommer då att fullt ut arbeta med de tre huvuduppgifterna (leverantörsuppföljning, upphandling/placeringsstöd i intern och extern regi samt arvoderade insatser). Detta utifrån en enhetlig process inom socialtjänsten samtliga delar inom Individ och familjeomsorg, funktionshinderomsorg och äldreomsorg.

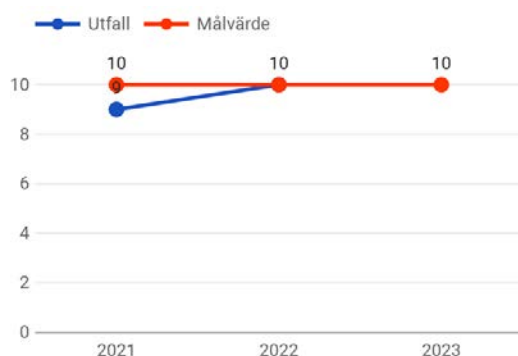
Indikatorer

Indikatorerna nedan redovisas med ett års förskjutning. 2022 års utfall rapporteras i samband med T2, 2023.

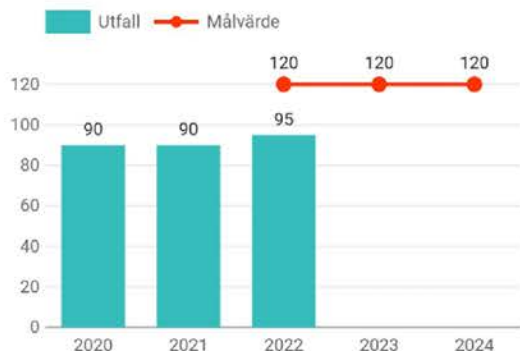
Utredningstid i antal dagar från ansökan till beslut om LSS-insats (alla insatser)

Väntetid i antal dagar från ansökan till beslut om försörjningsstöd, medelvärde.

Utredningstid i antal dagar från påbörjad utredning till avslutad utredning inom barn och ungdom 0-20 år, medelvärde

3.1.4 10. Minskade utsläpp i luft och vattendrag och minskat klimatavtryck

Målet kommer från
Kommunstyrelse

Förvaltningens tolkning

Fokusområden är minskade utsläpp från trafik, enskilda avlopp och av mikroplaster. När det gäller utsläpp till vattenmiljö ska påverkan från dag- och spillvatten samt ytavrinning beaktas. Energieffektivisering och utbyte till förnybara bränslen ska genomföras successivt både internt i kommunförvaltningen och externt i den geografiska kommunen.

6-gradig bedömning

5 - Kommer att uppfyllas/Är uppfyllt

Beskrivning och jämförelse av resultaten

Kommunens avfallsplan implementeras i berörda verksamheter. Genomlysning av förvaring och hanteringar av kemikalier samt cirkulationstvättpågar för att minska utsläpp i vattendrag.

Bedömning av resultaten

Bedömningen är att målet är delvis uppfyllt/svårbedömt så här långt under året.

Förklaring och analys

Sektorns arbete med avfallsplanen pågår enligt plan.

Så här går vi vidare

- Utbildning av medarbetare i att sortera rätt och följa avfallsrutiner.

Aktivitet	Status
Genomföra aktiviteter enligt avfallsplanen	Pågående

3.1.5 12. Minskat utanförskap och bidragsberoende

Målet kommer från
Kommunstyrelse

Förvaltningens tolkning

Behovet av olika typer av bidrag, såsom försörjningsstöd har till stor del samband med hur olika strukturella faktorer utvecklas i samhället. En viktig förutsättning är att definiera prioriterade behovsgrupper och utveckla och anpassa förhållningssätt, metoder och insatser efter detta. Inom målet ryms även kommunens arbetsmarknadsverksamhet som fyller en viktig roll i att få fler individer att gå till egen försörjning.

6-gradig bedömning

 5 - Kommer att uppfyllas/Är uppfyllt

Beskrivning och jämförelse av resultaten

Arbetslösheten i Kungälv visar en positiv trend, som i övriga landet. För hela riket ligger arbetslösheten i augusti 2023 på 6,4 procent, för Västra Götalandsregionen på 5,6 procent och för Kungälv 3,4 procent.

Inom kommunens arbetsmarknadsverksamhet inom Kompetenscentrums har det under T2 2023 funnits 176 ärenden, inklusive serviceärenden. Utöver detta arbetar även Trygghet och stöd med självförsörjningsuppdraget för de individer med ekonomiskt bistånd som inte deltar i arbetsmarknadsverksamheten.

Skälet till att antalet ärenden inom kommunens arbetsmarknadsverksamhet är högre för T2 än T1 är att Kompetenscentrum erbjuder fler arbetsmarknadspolitiska åtgärder än tidigare, till exempel projektet Gränsgångare i samverkan med Samordningsförbundet Älv & Kust, Heltidslyftet tillsammans med Nordiska folkhögskolan samt CV-skrivning. Nyanlända har också i högre grad än tidigare erbjudits arbetsmarknadsaktiviteter.

Kompetenscentrum bidrar till att minska antalet individer med försörjningsstöd. Ju fler personer som får jobb via Kompetenscentrums insatser eller som kan studera inom vuxenutbildningen, desto lägre blir beroendet av ekonomiskt bistånd. Verksamheten hos Kompetenscentrum bedrivs genom yrkesutbildningar och lärlingsutbildningar, samhällskontrakt, arbetsgivar-service och samverkan med Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och andra aktörer.

Kungälvs kommuns samhällskontrakt bidrar till att minska arbetslösheten och stärka kompetensförsörjningen. 112 aktörer har skrivit på samhällskontraktet och under 2023 har det tom T2 tillkommit nio nya aktörer. Regelbundna uppföljningar visar att Samhällskontraktet gör skillnad via ökad samverkan kring feriejobb, jobbspår, praktik, arbetsträning, subventionerade anställningar och förebyggande insatser.

Utbetalt försörjningsstöd exklusive nyanlända ligger fortfarande under plan (bättre) för perioden, men det finns en osäkerhet på hur omvärldssituationen påverkar ekonomin för hushållen och arbetsmarknaden.

Bedömning av resultaten

Målet bedöms som uppfyllt så här långt under året.

Förklaring och analys

Samhällskontrakt är en central del av kommunens arbetsgivarbete och erbjuder en möjlighet att tillsammans med företag och föreningar bidra till att minska arbetslösheten och stärka kompetensförsörjningen inom näringslivet. Regelbundna uppföljningar visar att samhällskontrakt gör skillnad via ökad samverkan av feriejobb, arbetsträningsplatser, extratjänster och språkpraktikplatser samt olika förebyggande insatser.

Arbetsgivarservicen hos Kungälv kommun har förstärkts genom en särskild enhet inom Kompetenscentrum. Företagen stötts med kartläggning av rekryteringsbehov, bedömning av lämplig insats och handledning av individer som kommer ut till företagen.

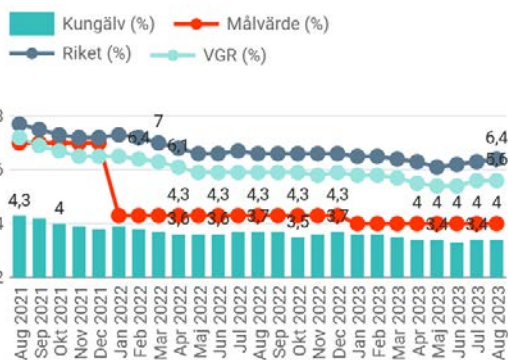
Samverkansavtal mellan kommunen och Arbetsförmedlingen tecknades i december 2022. Individer med försörjningsstöd och långtidsarbetslösa ska prioriteras i samverkan. Kommunen får genom överenskommelsen ett ansvar för att initiera den gemensamma planeringen med Arbetsförmedlingen för individerna i målgruppen. De insatser som kan vara aktuella är språkhöjande insatser, yrkesutbildning, arbetsträning och praktik. Kompetenscentrums enheter ska samverka på ett effektivt sätt med fokus på individens behov och förflyttningar. Omvärldsbevakning samt kontakt med kommunerna som har hittat innovativa lösningar för att arbeta med långtidsarbetslösa ska ske kontinuerlig och vara en naturlig del av arbete. Förutsättningar för medarbetare ska skapas genom att automatisera processer som är repetitiva och administrativa för att frigöra tid för att kunna arbeta kvalitativt med individerna.

Så här går vi vidare

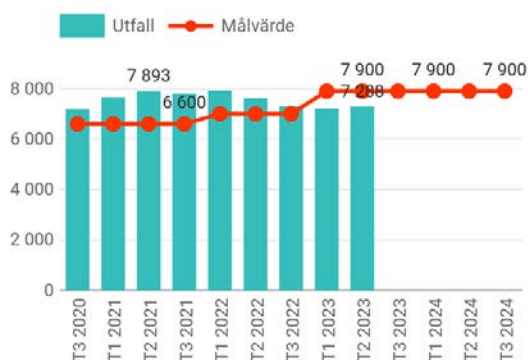
För att öka möjligheterna till samordnade insatser organiseras handläggningen av ekonomiskt bistånd om och kommer från 1 januari 2024 att organiseras inom Sektor Bildning och Lärande och verksamhetsområdet Kompetenscentrum.

Indikatorer

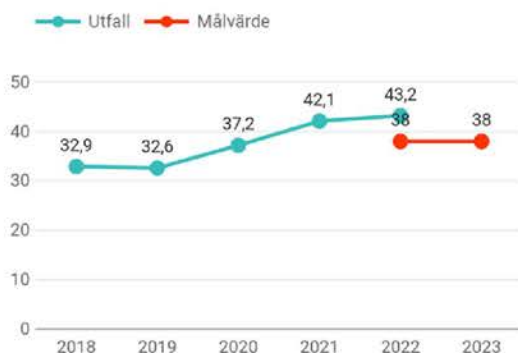
Arbetslösa inklusive i åtgärder i Kungälv (16-65 år)

Utbetalt försörjningsstöd exklusive nyanlända, Tkr per tertial

Vuxna biståndsmottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd, andel (%) - Koladamått

3.1.6 14. Utanförskapet minskar genom att försörjningsstödet villkoras mot individuella kontrakt med krav på arbetsmarknadsfrämjande insatser

Målet kommer från
Kommunstyrelse

Förvaltningens tolkning

Alla med försörjningsstöd ska ha en individuell utredning och uppföljning med krav på arbetsmarknadsfrämjande åtgärder. Effekten förväntas bli minskat utanförskap och ökad känsla av sammanhang.

6-gradig bedömning

🟩 5 - Kommer att uppfyllas/Är uppfyllt

Beskrivning och jämförelse av resultaten

Kungälv kommun har relativt få personer med ekonomiskt bistånd jämfört med riket.

För de som söker ekonomiskt bistånd är det ca 65 procent som av olika skäl inte står till arbetsmarknadens förfogande. Det är ingen homogen grupp utan de kan vara sjukskrivna på grund av psykisk ohälsa men sakna eller ha otillräcklig ersättning från Försäkringskassan, ha beroendeproblematik, inte stå till arbetsmarknadens förfogande på grund av våld i nära relation, vara föräldralediga eller ålderspensionärer. För dessa individer kan försörjningsstödet inte villkoras med kontrakt om arbetsmarknadsfrämjande insatser. För dem har Stöd och försörjningsenheten en annan planering som den enskilde måste följa för att ha rätt till ekonomiskt bistånd, till exempel rehabiliterande insatser eller intern/extern vård.

Bedömning av resultaten

Bedömningen är att målet är uppfyllt så här långt under året då försörjningsstödet villkoras mot individuella kontrakt med krav på arbetsmarknadsfrämjande åtgärder i ärenden där socialtjänstlagen tillåter det.

Förklaring och analys

Det finns olika orsaker till att man inte klarar sin försörjning och därför ansöker om ekonomiskt bistånd. Orsaken till att man söker hjälpen kodas i varje ärende. Rätten till ekonomiskt bistånd är inte villkorlös för någon. Det är endast för personer som står till arbetsmarknadens förfogande och inte är aktuella för arbetsmarknadsåtgärder via

Arbetsförmedlingen, som socialtjänsten kan villkora det ekonomiska biståndet utifrån socialtjänstlagen (SoL 4 kap 4 §).

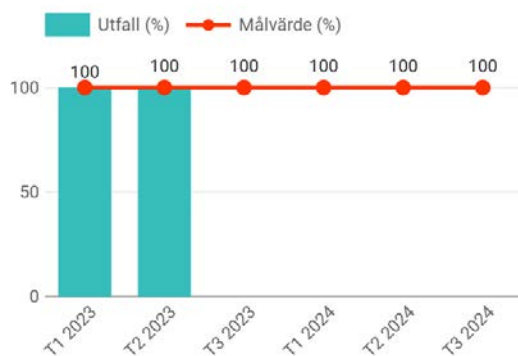
Alla som kodas som arbetslösa står inte till arbetsmarknadens förfogande. Även när man till exempel studerar SFI på heltid eller deltar i Arbetsförmedlingens olika program kodas man som arbetslös. I de ärendena får det ekonomiska biståndet inte villkoras med kontrakt om arbetsmarknadsfrämjande åtgärder.

Så här går vi vidare

- Utveckling av samverkan mellan Arbetsförmedlingen och kommunen utifrån det nya samverkansavtalet. Gemensamma planeringar tillsammans med individen ska ske kontinuerligt med tydlig planering mot arbete eller utbildning.
- Kompetenscentrums resurser ska användas till de insatser som inte ges i samverkan med Arbetsförmedlingen.
- Samverkan med samordningsförbundet är mycket viktigt då det finns rehabiliterande insatser och statliga resurser avsatta för det som idag inte används på ett effektivt sätt.
- Alla samverkansmöten ska ha ett tydligt syfte och uppföljning med utgången i medborgarnas behov och snabbaste vägen till egen försörjning.
- Strukturerad dialog och uppföljning av befintliga aktörer inom ramen för Samhällskontraktet.
- För att öka möjligheterna till samordnade insatser kommer handläggningen av ekonomiskt bistånd att organiseras inom sektor Bildning och lärande och verksamhetsområdet Kompetenscentrum.

Indikatorer

Andel personer vars försörjningsstöd har villkorats med krav på arbetsmarknadsfrämjande insatser där socialtjänstlagen tillåtit det

3.1.7 15. Robusta kommunala funktioner

Målet kommer från

Kommunstyrelse

Förvaltningens tolkning

Kungälv ska sträva efter att uppfylla MSB:s riktlinjer för kommunala verksamheters krisberedskap.

Kommunerna är ansvariga för verksamhet som måste fungera även under kriser, exempelvis

äldreomsorg, vattenförsörjning, fjärrvärme, räddningstjänst och skola. Regionerna ansvarar bland annat för sjukvård och kollektivtrafik som även det måste fungera.

Vid samhällsstörningar ska kommunen ta fler ansvar samtidigt:

- Leda och se till att den egen verksamhet kan genomföras som vanligt.
- Samordna och organisera de åtgärder för att hantera krisen som genomförs av olika aktörer i kommunen, till exempel räddningstjänst, polis och olika enheter från kommunen
- Organisera och säkerställa informationen till allmänheten
- Delta i samverkan på regional nivå.

6-gradig bedömning

 5 - Kommer att uppfyllas/Är uppfyllt

Beskrivning och jämförelse av resultaten

Kontinuitetsplan som togs fram föregående år har uppdaterats och innehåller en handlingsplan för prioritering gällande personalbortfall samt hur medarbetare ska agera när IT-system ligger nere. Risk- och sårbarhetsanalys har genomförts för att hantera eventuella värmeböljor som drabbar både medarbetare och brukare under sommaren. En viktig aspekt i den kommunala organisationen för att skapa robusthet, hållbarhet och säkerhet är också att anpassa organisationen utifrån de utmaningar verksamheten har och krav på nya arbetssätt och effektivisering. Inom VoB har man gjort en omorganisation för att säkerställa en robust organisation med fokus på helhet och samordning i viktiga stödfunktioner för att minimera sårbarhet i den dagliga driften. Vidare har man inom hela välfärdssektorn haft stort fokus på att säkerställa bemanningen i organisationen genom utveckling och kvalitetssäkring av rekryteringsprocessen och bemanningen.

Sektorn har påbörjat arbetet med att ta fram evakueringsplaner för omsorgsverksamhet.

Arbetet med sektorns risk- och sårbarhetsanalys pågår.

Genomlysning av fastighetsbeståndet för att möta lagkrav pågår.

Bedömning av resultaten

Bedömningen är att målet är uppfyllt så här långt under året.

Förklaring och analys

Kontinuerlig utvärdering är väsentligt för att säkerställa aktuella planer. Sektorn är klar med med delar av vad som planeras att genomföras under året.

Så här går vi vidare

- Färdigställande av sektorns risk- och sårbarhetsanalys
- Färdigställande av evakueringsplaner

Aktivitet	Status
Genomför risk- och sårbarhetsanalys och färdigställ kontinuitetsplan/handlingsplan	 Pågående

3.2 Strategiska förutsättningar

3.2.1 16. Attraktivt att vara anställd i Kungälv kommun

Målet kommer från

Kommunstyrelse

Förvaltningens tolkning

Våra medarbetare ska känna stolthet i sitt arbete för kommunen och möta medborgarna med ett gemensamt serviceinriktat förhållningssätt. Andra viktiga faktorer är arbetsplatskultur, möjligheter till utveckling, flexibla arbetsvillkor, personlig utveckling utifrån kompetens och erfarenhet

6-gradig bedömning

 4 - Delvis uppfyllt/ svårbedömt

Beskrivning och jämförelse av resultaten

Personalomsättningen inom sektorn har ökat mellan mätperioderna och ligger högre än målvärdet. Ökningen är 3,4 procentenheter och ligger nu på 15,4 procent jämfört med 12 procent under T2 2022. Siffran avser tillsvidareanställd personal som slutat på egen begäran och är beräknad på ett genomsnitt över tolv månader. Sedan T1 2022 har personalomsättningen ökat från 10,5 procent till 15,4 procent i T2 2023. Kurvan har de senaste två mätperioderna planat ut och har endast ökat 0,2 procentenheter per mätperiod från 15 procent till 15,4 procent. Jämfört med exempelvis mellan T2 2022 och T3 2022 där personalomsättningen inom sektorn ökade med 3 procentenheter.

Den genomsnittliga sysselsättningsgraden har ökat med 0,4 procentenheter mellan mätperioderna T2 2022 och T2 2023. Genomsnittliga sysselsättningsgraden har ökat från 95,3 procent T2 2022 till 95,7 procent T2 2023. Sedan T2 2022 har den genomsnittliga sysselsättningsgraden sjunkit vid mätperioderna T3 2022 och T1 2023 men har nu ökat och är högre än tidigare högsta utfall T2 2022.

Utförda timmar av timavlönade har ökat under mätperioderna med 12 325 timmar. Ökningen förklaras av att samtliga vikarier under sommaren 2023 anställdes som timavlönade. Under T2 2022 anställdes semestervikarier som månadsavlönade, det är därför svårt att göra ytterligare jämförelser.

Bedömning av resultaten

Målet anses delvis uppfyllt/svårbedömt.

Förklaring och analys

Personalomsättningen sjönk i samband med pandemin och har därefter ökat. Många valde att stanna på sina arbetsplatser under pandemin då det fanns färre arbetstillfällen på hela arbetsmarknaden. Högst personalomsättning har verksamhetsområde Stöd i ordinärt boende (19,5 procent) och Sociala resurser (18,9 procent). Att personalomsättningen inom verksamhetsområde Myndighet har ökat under T2 kan förklaras av en organisationsförändring där en enhet flyttade från sektor Trygghet och stöd till sektor Bildning och lärande. Många medarbetare valde i samband med förändringen att säga upp sig. Djupare analys pågår för att ta reda på orsaker inom andra enheter som har hög personalomsättning.

Den genomsnittliga sysselsättningsgraden har ökat. Resultatet kan förklaras av arbetet med

heltidsresan inom Kommunals avtalsområde samt att samtliga medarbetare tillfrågas om de vill öka sin sysselsättningsgrad årligen i samband med utvecklings- och uppföljningssamtal. Alla nyanställningar är på heltid. Att den genomsnittliga sysselsättningsgraden ökat kan också förklaras av att sektorn har en bättre grundbemanning samt att mer- och övertidstimmar minskat mellan mätperioderna T2 2022 och T2 2023, det kan leda till att fler personer orkar arbeta heltid.

Ökningen av antal timmar utförda av timavlönad personal motsvarar mellan mätperioderna 0,5 procent i relation till totalt utförda timmar, från T2 2022 12,7 procent till T2 2023 13,2 procent. Det visar på en relativt liten procentuell ökning trots att alla semestervikarier anställt som timavlönade. Det kan förklaras av att den genomsnittliga sysselsättningsgraden höjts samt att man inom sektorn arbetar aktivt och utvecklande med schemalägningsprocessen för att skapa hållbara scheman som möter verksamhetens behov. Från och med första oktober skärps reglerna om dygnsvila. Hela sektorn har under mätperioden arbetat aktivt för att skapa hållbara och hälsosamma scheman som möter de nya reglerna.

Kommunen har fortsatt att genomföra temperaturmätningar för att följa upp och skapa underlag för ett aktivt arbetsmiljöarbete. Ett antal frågor skickas till all månadsanställd personal varannan vecka. Temperaturmätningarna ger chef återkoppling på hur medarbetare upplever sin arbetssituation i realtid och ger ett underlag för dialog, utvecklig och lärande.

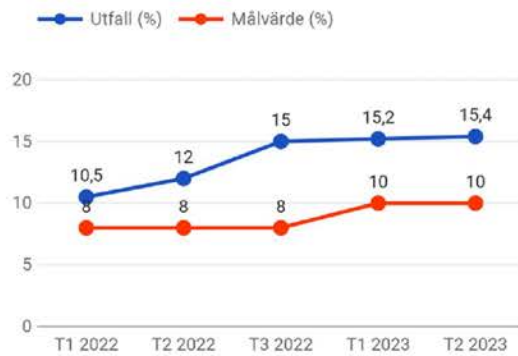
Kompetensutveckling har genomförts under T2 inom sektorn. Exempelvis introduktionsutbildning, delegeringsutbildning, förflyttningsteknik, demensutbildning ABC och kostutbildning. Några verksamheter inom sektorn har genomfört utbildningar genom medel från avtalet KOM-KR (Omställningsfonden). Utbildning pågår även via äldreomsorgslyftet för validering av omsorgspersonal där 23 medarbetare blev färdiga undersköterskor under T2. Validering planeras komma i gång även för LSS under hösten genom medel från KOM-KR (Omställningsfonden).

Så här går vi vidare

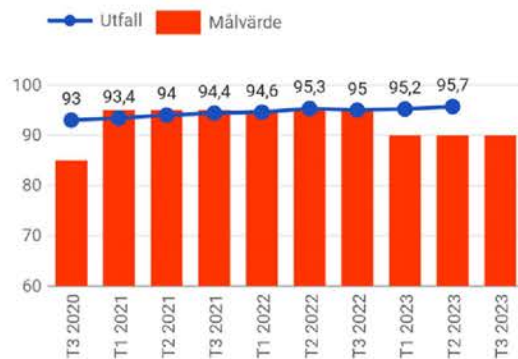
- Arbeta med att sänka sjukfrånvaron i sektorn
- Säkerställa en robust grundbemanning
- Fortsatt arbete med karriärvägsmodell och fler befattningar för olika kompetensnivåer inom äldreomsorgen för att differentiera roller och arbetsuppgifter
- Erbjud utbildning inom ramen för Äldreomsorgslyftet och den nära vården
- Erbjud kompetensutvecklingsinsatser via KOM-KR
- Arbeta med friskfaktorer för att främja välmående och god arbetsmiljö
- Fortsatt genomföra temperaturmätningar för att uppmuntra till dialog, utvecklig och lärande kopplat till medarbetares arbetsmiljö

Indikatorer

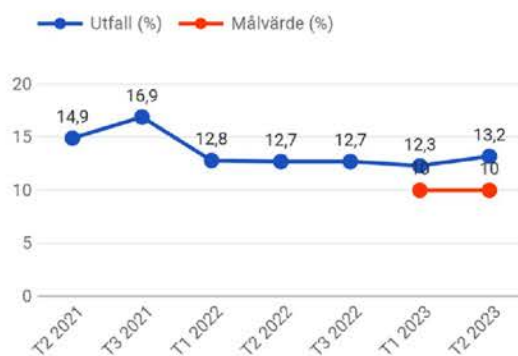
Personalomsättning inom trygghet och stöd

Genomsnittlig sysselsättnings-grad

Andel timmar utförda av timavlönad personal i relation till totalt utförda timmar (%)

Aktivitet	Status
Arbeta tillitsbaserat	▶ Pågående

3.2.2 17. Kommunens verksamheters kvalitet och hushållning ska hävda sig väl i jämförelse med landets bästa kommuner

Målet kommer från
Kommunstyrelse

Förvaltningens tolkning

Kungälv resultat ska vara bättre än genomsnittet av jämförbara kommuner avseende verksamhetens kvalitet och hushållning. Målsättningen är sänkta kostnader inom kommunens verksamheter i förhållande till föregående år med bibehållen kvalitet i insatserna.

Verksamhetens kvalitet = Genomsnittligt jämförbart utbud, resultat, handläggningstider och inom lagarnas gränser.

6-gradig bedömning

 4 - Delvis uppfyllt/ svårbedömt

Beskrivning och jämförelse av resultaten

Kostnad hemtjänst äldreomsorg, kr/inv 80+ har ökat något sedan föregående mätperiod. Utfallet är dock under målvärdet och Kungälv ligger också på en lägre nivå än genomsnittet i liknande kommuner.

Avseende särskilt boende äldreomsorg, kr/inv 80+ har kostnaden minskat något sedan föregående mätperiod och ligger under målvärdet. I jämförelse med riket och liknande kommuner har Kungälvs kommun lägre kostnader.

Gällande funktionsnedsättning LSS och SFB, kr/inv har kostnaden ökat sedan föregående mätperiod och ligger över målvärdet. I jämförelse med riket har Kungälvs kommun något högre kostnader, men i jämförelse med andra kommuner i Göteborgsområdet ligger Kungälv i mittensskiktet.

Kostnaden vad gäller ekonomiskt bistånd, kr/inv har minskat något sedan föregående mätperiod och ligger under målvärdet. I jämförelse med andra kommuner ligger Kungälv en bra bit under riket men inte helt i nivå med landets bästa kommuner.

Kostnaden för barn och ungdomsvård, kr/inv har minskat något sedan föregående mätperiod men ligger över målvärdet. I jämförelse med riket ligger Kungälv snäppet under medelvärdet.

Gällande missbrukarvård vuxna, kr/inv har kostnaden minskat något sedan föregående mätperiod men ligger över målvärdet. I jämförelse med riket och jämförbara kommuner ligger kommunen högre än övriga.

Bedömning av resultaten

Kostnaderna inom äldreomsorgen är lägre än i jämförbara kommuner och även lägre än uppsatt målvärde. Kostnaderna inom individ och familjeomsorgen samt funktionshinder är högre än i jämförbara kommuner. Samtidigt minskar kostnaderna varvid målet bedöms som delvis uppfyllt.

Förklaring och analys

Antal ärenden med barn och ungdomar som har komplexa behov ökar. Barn och ungdomspsykiatri (BUP) i Kungälv har och har haft långa väntetider på flera månader upp till ett år vilket innebär att barn och ungdomsvården får ta ett större ansvar för dessa barn.

Avseende funktionshinder och LSS så påverkade pandemieffekter och restriktioner 2022 års resultat då personal behövde vara hemma med symptom från första dagen vilket bidrog till höga sjukkostnader.

Sektorn har under första halvåret 2023 fortsatt arbetet med de aktiviteter som är framtagna i handlingsplan för att lösa behovet av bistånd till boende i egen regi och minska antalet externa köp. Handlingsplanen har haft effekt.

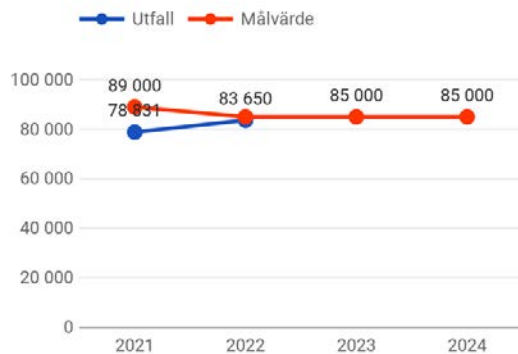
Det råder generell bostadsbrist i Kungälv kommun och tiden i allmännyttans bostadskö uppgår till närmare 10 år för att få en bostad. Bostadsbristen drabbar särskilt personer med funktionsnedsättning och missbruks- och beroendeproblematik som har svårare att få ett eget hyreskontrakt. Socialtjänsten har ett särskilt lagstadgat ansvar att lösa bostadssituationen för dessa målgrupper.

Så här går vi vidare

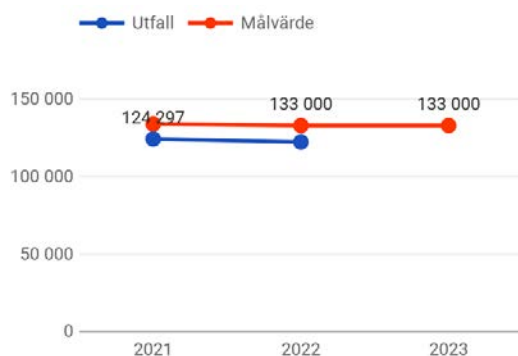
- Fortsatt implementering av Verkställighet och placeringsenheten med särskilt uppdrag avseende leverantörsuppföljning, placeringsstöd samt familjehem.
- Utveckla inköpsstrategi för att få en samlad bild av målgrupper, metoder och leverantörer oavsett om de ingår i sektorns egen produktion eller är en privat aktör.
- Minska kostnader för köp av missbruksvård och arbeta med hemmaplanslösningar i samarbete med utförare i egen regi enligt upprättad handlingsplan.
- Rekrytera och öka andel egna rekryterade familjehem.
- Minska kostnader för köp av huvudverksamhet avseende boende till personer som står utanför ordinarie bostadsmarknad och arbeta med hemmaplanslösningar i samarbete med utförare i egen regi enligt upprättad handlingsplan.
- I dialog med hyresvärdar verka för att brukare med större behov av stöd från socialtjänsten får tillgång till sociala kontrakt.
- I samband med den nya arbetstidslagen kommer LSS-verksamheten gå över till basscheman vilket förväntas minska personalkostnader.

Indikatorer

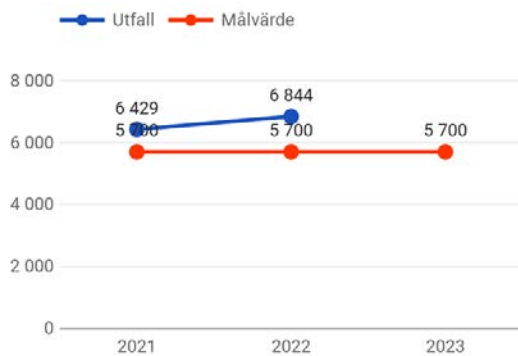
Kostnad hemtjänst äldreomsorg, kr/inv 80+

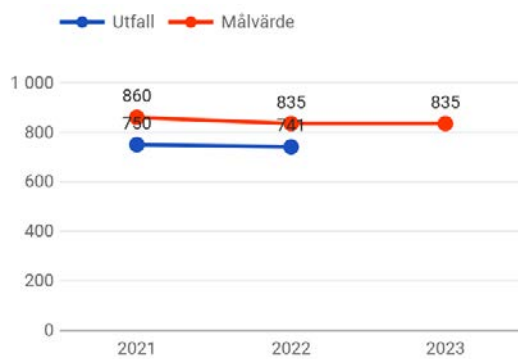
Kostnad särskilt boende äldreomsorg, kr/inv 80+

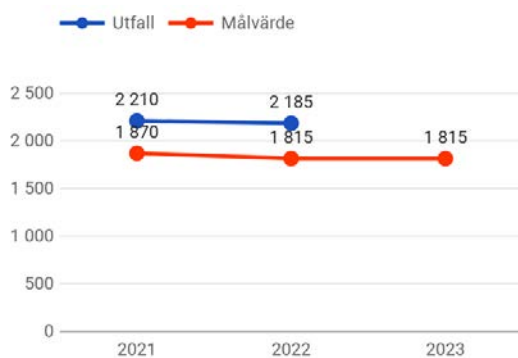
Kostnad funktionsnedsättning LSS och SFB, kr/inv

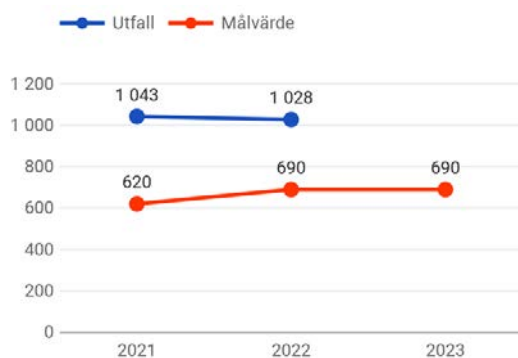
Kostnad ekonomiskt bistånd, kr/inv

Kostnad barn och ungdomsvård, kr/inv

Kostnad missbrukarvård vuxna, kr/inv

4 Personal

4.1 Personalsiffror sektorn

4.1.1 Anställda

Mätdatum är: för T1 1/4, för T2 1/8 och för T3 1/12.

Antal anställda = antal personer med fastställd sysselsättningsgrad (dvs timavlönade ingår ej).

Antal årsarbetare = sysselsättningsgraden omräknat till heltid.

	Utfall T2	Utfall T2 2022	Diff
Antal anställda	1 576	1 753	-177
- Antal anställda, kvinnor	1 334	1 460	-126
- Antal anställda, män	242	293	-51
Antal årsarbetare	1 511	1 673	-162
- Antal årsarbetare, kvinnor	1 273	1 385	-112
- Antal årsarbetare, män	238	287	-49

4.1.2 Arbetade timmar

Visar utförda arbetstimmar av månadsavlönad personal respektive timavlönad personal.

Mätperiod för T1 1/12-31/3, T2 1/12-31/7, T3 1/12-30/11.

	Utfall T2	Utfall T2 2022	Diff
Månadsavlönade (antal timmar)	1 333 031	1 299 392	33 639
- Månadsavlönade, kvinnor (antal timmar)	1 105 491	1 083 699	21 792
- Månadsavlönade, män (antal timmar)	227 540	215 693	11 847
Mer/övertid (antal timmar)	27 979	35 429	-7 450
Timavlönade (antal timmar)	207 180	194 855	12 325
- Timavlönade, kvinnor (antal timmar)	152 512	137 453	15 059
- Timavlönade, män (antal timmar)	54 668	57 403	-2 735
Andel timmar utförda av timavlönad personal i relation till totalt utförda timmar (%)	13,2%	12,7%	0,5
- Andel timmar utförda av timavlönad personal i relation till totalt utförda timmar, kvinnor (%)	11,9%	11%	0,9
- Andel timmar utförda av timavlönad personal i relation till totalt utförda timmar, män (%)	18,9%	20,4%	-1,5

4.1.3 Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron redovisas som andel sjuktimmar av ordinarie antal arbetstimmar.

Varav sjukfrånvaro ≥ 60 dagar. Den långa sjukfrånvarons andel av den totala sjukfrånvaron.

Mätperiod för T1 1/12-31/3, T2 1/12-31/7, T3 1/12-30/11.

	Utfall T2	Utfall T2 2022	Diff
Sjukfrånvaro (%) av ordinarie arbetstid	12,2	13	-0,8
- Sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid (%) - Kvinnor	13,7	13,7	0

	Utfall T2	Utfall T2 2022	Diff
- Sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid (%) - Män	7,5	8,3	-0,8
- Sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid (%) Ålder <= 29 år	9	9,3	-0,3
- Sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid (%) Ålder 30-49 år	11	12,5	-1,5
- Sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid (%) Ålder >= 50 år	15,2	15,4	-0,2
Sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid (%), mindre än 15 dagar	5	5,8	-0,8
Sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid (%), 15 dagar eller mer	7,2	7,2	0
Sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid (%), 15-90 dagar	2	2,3	-0,3
Andel av sjukfrånvaro som överstiger 60 dagar (%)	46,9	41,5	5,4

4.1.4 Sjuklönekostnad (Tkr)

Arbetsgivarens kostnad för de första 14 dagarna samt 10% till dag 90. Ger ingen fullständig bild av kostnaderna för sjukfrånvaro.

	Utfall T2	Utfall T2 2022	Diff
Sjuklönekostnad (Tkr, inkl personalomkostnader (PO))	17 662	18 605	-943
- Sjuklönekostnad, kvinnor (Tkr, inkl PO)	15 117	16 254	-1 137
- Sjuklönekostnader, män (Tkr, inkl PO)	2 545	2 351	194

4.2 Kommentar till utfall

Antal anställda har minskat med 177 mellan T2 2022 och T2 2023. Antalet kvinnor har minskat med 126 och antalet män har minskat med 51. Antalet årsarbetare har minskat med 162.

Att antalet anställda minskat med 177 kan förklaras av att samtliga semestervikarier under sommarperioden 2023 anställdes som timavlönade. I antalen anställda räknas endast anställda med fastställd sysselsättningsgrad, timavlönade ingår ej. Att antalet årsarbetare minskat med färre än antalet anställda kan förklaras av att den genomsnittliga sysselsättningsgraden ökat mellan mätperioderna T2 2022 och T2 2023.

Antalet arbetade timmar för månadsanställda har ökat mellan mätperioderna med cirka 33 600 timmar. Det kan delvis förklaras av att den genomsnittliga sysselsättningsgraden ökat samt att sektorn har en bättre grundbemanning.

Mer- och övertidstimmar har minskat med cirka 7 500 timmar mellan mätperioderna. Antalet timmar utförda av timavlönad personal har ökat med cirka 12 300 timmar. Ökningen av antal timmar utförda av timavlönad personal motsvarar mellan mätperioderna en ökning på 0,5 procent i relation till totalt utförda timmar, från 12,7 procent T2 2022 till 13,2 procent T2 2023. Det visar på en relativt liten procentuell ökning trots att alla semestervikarier anställdes som timavlönade.

Sjukfrånvaron har sjunkit med 0,8 procentenheter för hela sektorn mellan mätperioderna. Sjukfrånvaron har sjunkit för andra mätperioden i rad. Även detta kan i viss mån förklaras av att sektorn har en bättre grundbemanning och högre sysselsättningsgrad. Inom samtliga verksamhetsområden utom Vård och omsorgsboende och LSS-boende och daglig verksamhet har sjukfrånvaron sjunkit. Vård och omsorgsboende ökar med 0,9 procentenheter och LSS-

boende och daglig verksamhet ökar med 0,5 procentenheter.

De största sänkningarna har skett inom verksamhetsområdena Hälso- och sjukvård (3,4 procentenheter) och Stöd i ordinärt boende (2,5 procentenheter).

Sjuklönekostnaderna har minskat mellan mätperioderna med 943 Tkr vilken kan förklaras av sektorns minskade sjukfrånvaro. Sjuklönekostnaderna har minskat trots höjt personalkostnadspålägg.

Så går vi vidare:

- Arbeta med att sänka sjukfrånvaron i sektorn
- Säkerställa en robust grundbemanning för att fortsatt minska mertid/övertidstimmar

5 Ekonomi

5.1 Hela sektorn (Tkr)

	Utfall	Plan	Avvikelse	Prognos helår	Plan helår	Prognos- avvikelse
Summa intäkter	242 954	224 687	18 267	343 180	337 030	6 150
Personalkostnader	-603 630	-597 839	-5 791	-889 251	-896 751	7 500
Övriga kostnader	-488 850	-448 223	-40 627	-706 845	-672 295	-34 550
Summa kostnader	-1 092 480	-1 046 062	-46 418	-1 596 096	-1 569 046	-27 050
Summa nettokostnad	-849 526	-821 375	-28 151	-1 252 916	-1 232 016	-20 900

5.2 Nettokostnad per verksamhet (Tkr)

	Utfall	Plan	Avvikelse	Prognos helår	Plan helår	Prognos- avvikelse
Sektorchef	-12 609	-22 259	9 650	-31 559	-33 459	1 900
Myndighet	-170 763	-153 101	-17 662	-240 813	-229 513	-11 300
Försörjningsstöd	-14 075	-16 867	2 792	-23 300	-25 300	2 000
Sociala resurser	-52 329	-52 030	-299	-78 062	-78 062	0
Vård- och omsorgsboende	-161 388	-155 970	-5 418	-234 745	-231 745	-3 000
Stöd i ordinärt boende	-168 623	-160 085	-8 538	-245 637	-240 137	-5 500
Hälso- och sjukvård	-76 296	-73 125	-3 171	-111 835	-111 835	0
LSS-boende & Daglig verksamhet	-193 443	-187 938	-5 505	-286 965	-281 965	-5 000
Nyanlända						
Summa	-849 526	-821 375	-28 151	-1 252 916	-1 232 016	-20 900

5.3 Kommentar till utfall och prognos

Sektor Trygghet och stöd prognostiserar ett underskott på -20,9 Mkr.

Sektorgemensamt prognostiserar ett överskott på 1,9 Mkr, som i huvudsak består av lägre personalkostnader samt överskott på budget för oförutsedda kostnader. Kostnaden för genomgånglägenheter som står outnyttjade prognostiseras högre på grund av långa avtal gentemot fastighetsägare. Ett arbete pågår tillsammans med Samhälle och utveckling för att kunna nyttja dessa lägenheter i andra verksamheter.

Verksamhetsområde Myndighet prognostiserar ett underskott på -11,3 Mkr, vilket bland annat beror på ökade volymer inom korttidsvård för personer med psykisk funktionsnedsättning. Kostnaden för personer som står långt från bostadsmarknaden är fortsatt hög och genererar ett underskott utifrån budget, dock är kostnadsökningen procentuellt lägre än volymökningen. Kostnadsutvecklingen inom barn och ungdom 0-20 år har bromsats in och verksamheten prognostiserar en budget i balans. Verkställighets- och placeringsenheten har en tydlig målsättning att öka antalet vårddagar i egna familjehem (intern familjehemsvård) och minska antalet vårddagar i konsulentledd (köpt) familjehemshemvård och att endast i undantagsfall göra placeringar på SIS eller HVB.

Prognosen för försörjningsstödet är 2,0 Mkr.

Verksamhetsområde Sociala resurser prognostiserar i nuläget en budget i balans. Verksamheten har höga kostnader för obetalda hyror samt reparations- och underhållskostnader i samband med utflytt från sociala boenden.

Inom verksamhetsområde Vård- och Omsorgsboende pågår fortsatt arbetet med att säkerställa organisation för effektivare schemaplanering och bemanning som möter verksamhetens behov. Introduktion av sommarvikarier, med utökade introduktionsdagar för att säkerställa bemanning och kompetens under semesterperioden ledde till ökade kostnader.

Verksamhetsområdet har startat rekrytering för mottagande av enskild brukare med omfattande omsorgsbehov vilket beräknas generera kostnadsökningar, i dagsläget är det oklart när brukaren kommer till aktuellt boende. Måltidsservice prognostiserar att göra en extradebitering då deras kostnader för äldreomsorgen varit högre än tidigare fakturerat. Verksamhetsområdet prognostiserar ett underskott på -3,0 Mkr.

Verksamhetsområde Stöd i ordinärt boende redovisar en prognos på -5,5 Mkr. Arbetet med att förankra nytt lagdirektiv gällande fast omsorgkontakt i kombination med införande av journalföringsapplikation har krävt extra resurser. Fram till sommaren har verksamheten haft ökade kostnader för såväl introduktion som delegeringsutbildningar för att säkra upp grundbemanning och tillgång på sommarvikarier. Timpriset för LOV-finansierad hemtjänst 2023 ökade med 6 procent. Verksamheten har kostnader för höjt PO med 5 procent samt höjda driftskostnader på grund av inflation. Till hösten kommer påslag tillkomma för lönerrevision med i snitt 4 procent, retroaktivt från april månad. För att nå en budget i balans ställs höga krav på planering av personal utifrån bostandsbedömda timmar. Nya arbetssätt behövs för att effektivisera arbetet. Geografiska områden ses över för en gynnsammare insatsplanering. De totala hemtjänsttimmarna januari-augusti har minskat med drygt 1 procent jämfört med samma period föregående år. Detta ställer krav på att minska bemanningen vilket verksamheten inte lyckats med fullt ut ännu.

Verksamhetsområde Hälso- och sjukvård prognostiserar en budget i balans.

Sjuksköterskeverksamheten har haft svårigheter med bemanning och rekrytering, vilket gjort att kostnaden för bemanningsföretag fram till och med sommaren varit hög. Arbetet fortlöper för att anställa nya medarbetare för att täcka behovet. Under början av året har kommunen haft kostnader för betaldagar på grund av att utskrivningsklara patienter ej kunnat tas hem från sjukhusen i tid. Efter juni månad finns inga kostnader för betaldagar och prognosen är att detta ska bestå året ut. Sedan hösten 2022 har behovet av korttidsplatser ökat. I september i år öppnas 14 nya kommunala korttidsplatser på Lasarettsgatan för att tillgodose det ökade behovet på hemmaplan, vilket minskar behovet av externt köpta korttidsplatser. Behovet av externa köp beräknas minska ytterligare allt eftersom Solhagas tillbyggnad öppnas upp.

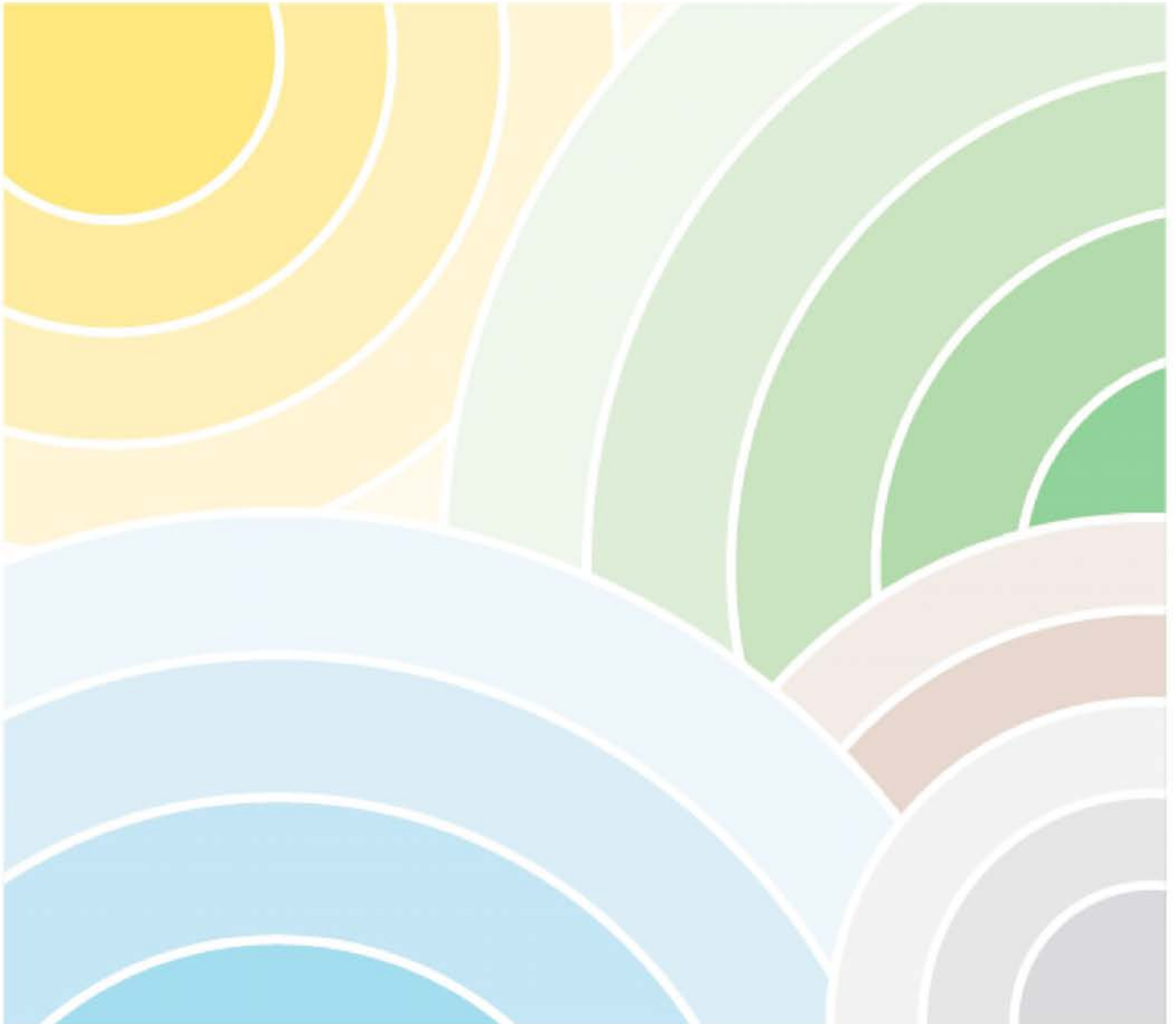
Verksamhetsområde LSS-boende och Daglig verksamhet prognostiserar ett underskott på -5,0 Mkr som beror på ökade kostnader köpta platser samt kostnader för resor till och från daglig verksamhet utöver budget. Under juli månad tillkom två komplexa ärenden där platser behöver köpas. Dessa kommer tas upp som volymökning under hösten.

Sektorn har under januari-augusti haft konsultkostnader på 3848 tkr, vilket är högre än samma period föregående år då kostnaden uppgick till 2313 tkr. Ökningen beror främst på konsulter som stöttat upp vakanta tjänster inom Stöd- och försörjningsenheten samt Barn, unga och familjeenheten. Kostnaderna för inhyrd personal i form av sjuksköterskor uppgår till och med augusti månad till 2715 tkr. Samma period föregående år uppgick kostnader till 2690 tkr.

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Delårsrapport 2 2023

Bildning och lärande

2023-10-11

Innehållsförteckning

1	Inledning	4
1.1	Verksamhetsöversikt	4
1.2	Sammanfattning, måluppföljning	4
2	Volymer	6
2.1	Förskola och pedagogisk omsorg	6
2.2	Förskoleklass, grundskola, fritidshem och anpassad grundskola	7
2.3	Gymnasieskola och anpassad gymnasieskola.....	8
2.4	Vuxenutbildning	9
2.5	Mottagning nyanlända och ensamkommande	10
2.6	Bibliotek och kulturskola	11
3	Måluppföljning	12
3.1	Verksamhetsmål	12
3.1.1	<i>1. Alla barn och elever vistas i en trygg och säker pedagogisk miljö</i>	12
3.1.2	<i>2. Alla förskolebarn är efter avslutad förskola väl förberedda att börja grundskolan</i>	15
3.1.3	<i>3. Vuxenutbildningen bidrar till livslångt lärande och lägre arbetslöshet</i>	18
3.1.4	<i>En kunskapsskola som ger varje elev rätt stöd</i>	21
3.1.5	<i>6. Fler barn, unga och äldre - inklusive personer med funktionsvariation deltar i ett rikt och varierat kultur- och fritidsliv</i>	24
3.1.6	<i>7. Förbättrat näringslivsklimat</i>	27
3.1.7	<i>8. Kortare handläggningstider med bibehållen rättsäkerhet</i>	29
3.1.8	<i>10. Minskade utsläpp i luft och vattendrag och minskat klimatavtryck</i>	30
3.1.9	<i>12. Minskat utanförskap och bidragsberoende</i>	31
3.1.10	<i>13. 100% av alla ungdomar inom uppföljningsansvaret erbjuds vuxenutbildning</i>	35
3.1.11	<i>14. Utanförskapet minskar genom att försörjningsstödet villkoras mot individuella kontrakt med krav på arbetsmarknadsfrämjande insatser</i>	37
3.1.12	<i>15. Robusta kommunala funktioner</i>	39
3.2	Strategiska förutsättningar	40
3.2.1	<i>16. Attraktivt att vara anställd i Kungälv kommun</i>	40
3.2.2	<i>17. Kommunens verksamheters kvalitet och hushållning ska hävda sig väl i jämförelse med landets bästa kommuner</i>	46
4	Personal	49
4.1	Personalsiffror sektorn.....	49
4.1.1	Anställda.....	49
4.1.2	Arbetade timmar	49

4.1.3 Sjukfrånvaro	49
4.1.4 Sjuklönekostnad (Tkr).....	50
4.2 Kommentar till utfall	50
5 Ekonomi.....	51
5.1 Hela sektorn (Tkr)	51
5.2 Nettokostnad per verksamhet (Tkr).....	51
5.3 Kommentar till utfall och prognos	51

1 Inledning

Föreliggande rapport avser tertial 2. Rapporten är uppdelad i fem delar: Sammanfattning, Volymer, Kommunstyrelsens resultatmål, Personal och Ekonomi. Redovisningen bygger på utfall januari till och med augusti med prognos för helåret 2023.

1.1 Verksamhetsöversikt

Sektorn ska verka för att ge barn, elever och studerande lust att lära utifrån perspektivet ett livslångt lärande. Uppdraget är att ge elever bildning, kunskap och färdigheter. De olika verksamheterna i sektorn är förskola och pedagogisk omsorg, förskoleklass, grundskola, grundsärskola, fritidshem, gymnasieskola, gymnasiesärskola och vuxenutbildning, kultur och bibliotek, arbetsmarknad samt integration. Sektorns styrs av lagar och förordningar, främst skollagen, läroplaner, bibliotekslagen och barnkonventionen.

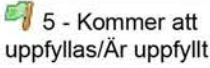

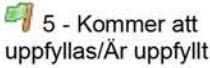

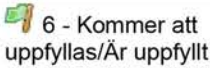

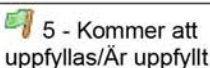

1.2 Sammanfattning, måluppföljning

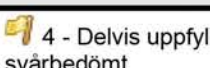

För målbedömning används en 6-gradig skala. Skalan bygger på tre färger med två steg inom varje färg.

Symboler för målbedömning

- 6 - Kommer att uppfyllas/Är uppfyllt
- 5 - Kommer att uppfyllas/Är uppfyllt
- 4 - Delvis uppfyllt/Svårbedömt
- 3 - Delvis uppfyllt/Svårbedömt
- 2 - Kommer ej att uppfyllas/Är ej uppfyllt
- 1 - Kommer ej att uppfyllas/Är ej uppfyllt

Kommunfullmäktiges Strategiska mål	6-gradig bedömning	Sektormål
Att ge goda förutsättningar för livslångt lärande	 4 - Delvis uppfyllt/svårbedömt	 1. Alla barn och elever vistas i en trygg och säker pedagogisk miljö
	 5 - Kommer att uppfyllas/Är uppfyllt	 2. Alla förskolebarn är efter avslutad förskola väl förberedda att börja grundskolan
	 5 - Kommer att uppfyllas/Är uppfyllt	 3. Vuxenutbildningen bidrar till livslångt lärande och lägre arbetslöshet
	 4 - Delvis uppfyllt/svårbedömt	 4. En kunskapsskola som ger varje elev rätt stöd
En trygg omsorg med valmöjligheter genom livet		
Att ge möjligheter till en aktiv fritid för alla åldrar		

Kommunfullmäktiges Strategiska mål	6-gradig bedömning	Sektormål
Att alla medborgare ska ha möjlighet att delta i rikt och aktivt kulturliv		 6. Fler barn, unga och äldre - inklusive personer med funktionsvariation deltar i ett rikt och varierat kultur- och fritidsliv
Att medborgare och näringsliv ska känna ökat förtroende för kommunen		 7. Förbättrat näringslivsklimat
		 8. Kortare handläggningstider med bibehållen rättsäkerhet
Hållbar samhällsutveckling genom ökad samordning mellan infrastruktur och byggnation i hela kommunen		
Kommunen, medborgarna och företagen minskar tillsammans klimatutsläpp och miljöpåverkan		 10. Minskade utsläpp i luft och vattendrag och minskat klimatavtryck
Trygg uppväxt ger ett tryggare samhälle		 12. Minskat utanförskap och bidragsberoende
		 13. 100% av alla ungdomar inom uppföljningsansvaret erbjuds vuxenutbildning
		 14. Utanförskapet minskar genom att försörjningsstödet villkoras mot individuella kontrakt med krav på arbetsmarknadsfrämjande insatser
Levande havsmiljö		
Robust och uthållig kommun med minskad miljö- och klimatbelastning		 15. Robusta kommunala funktioner

Kommunfullmäktiges Strategiska förutsättningar	6-gradig bedömning	Sektormål
Strategiska förutsättningar		 16. Attraktivt att vara anställd i Kungälv kommun
		 17. Kommunens verksamheters kvalitet och hushållning ska hävda sig väl i jämförelse med landets bästa kommuner

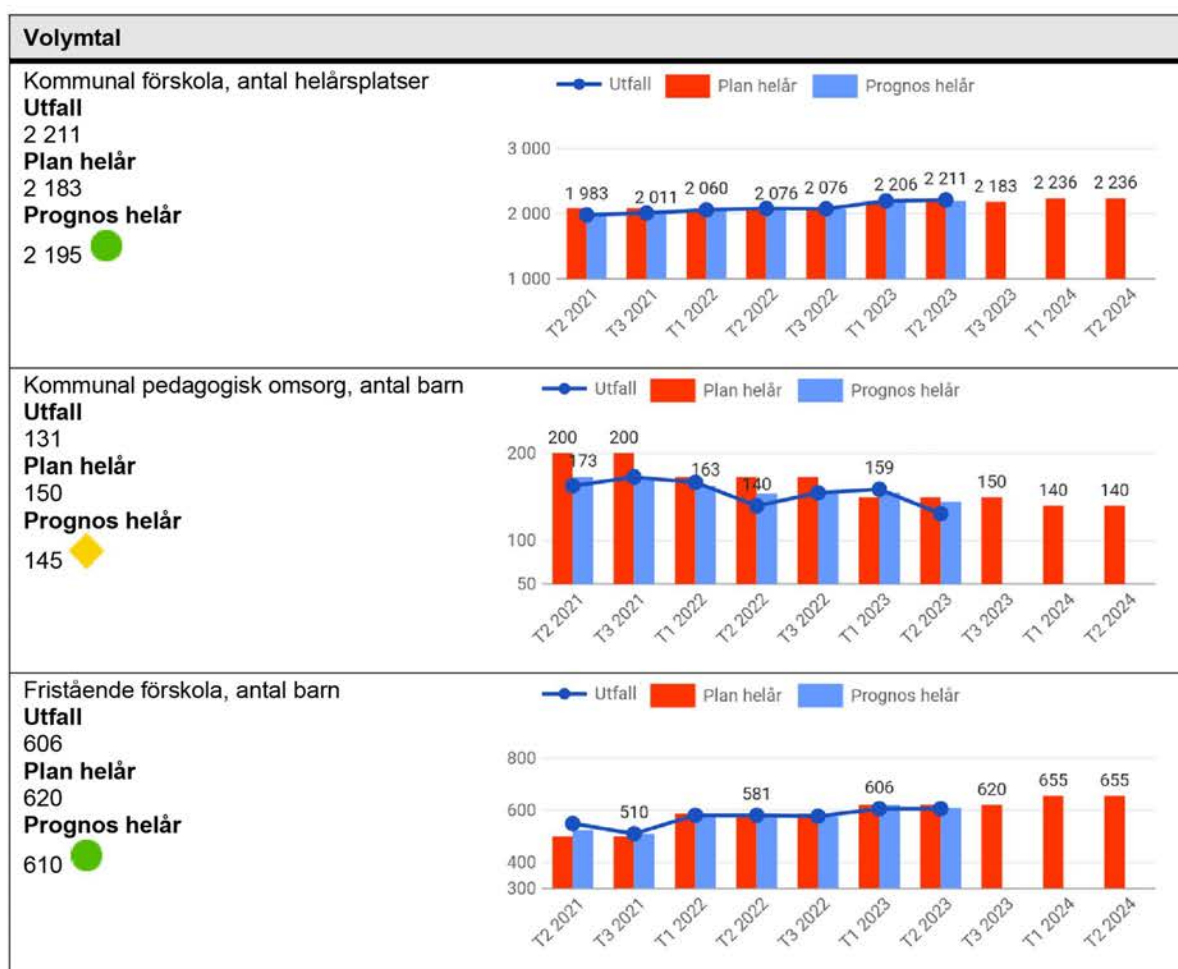
2 Volymer

Färgmarkeringen till volymtalen visar avvikelse mellan plan och prognostiserat utfall på helår.

Volymtalet får grönt om avvikelsen är mindre än 2 procent, Gult om avvikelse är 2 till 5 procent. Rött vid mer än 5 procent avvikelse.

Röd färg indikerar alltså endast avvikelsen från planen och inte nödvändigtvis att resultatet är dåligt.

2.1 Förskola och pedagogisk omsorg

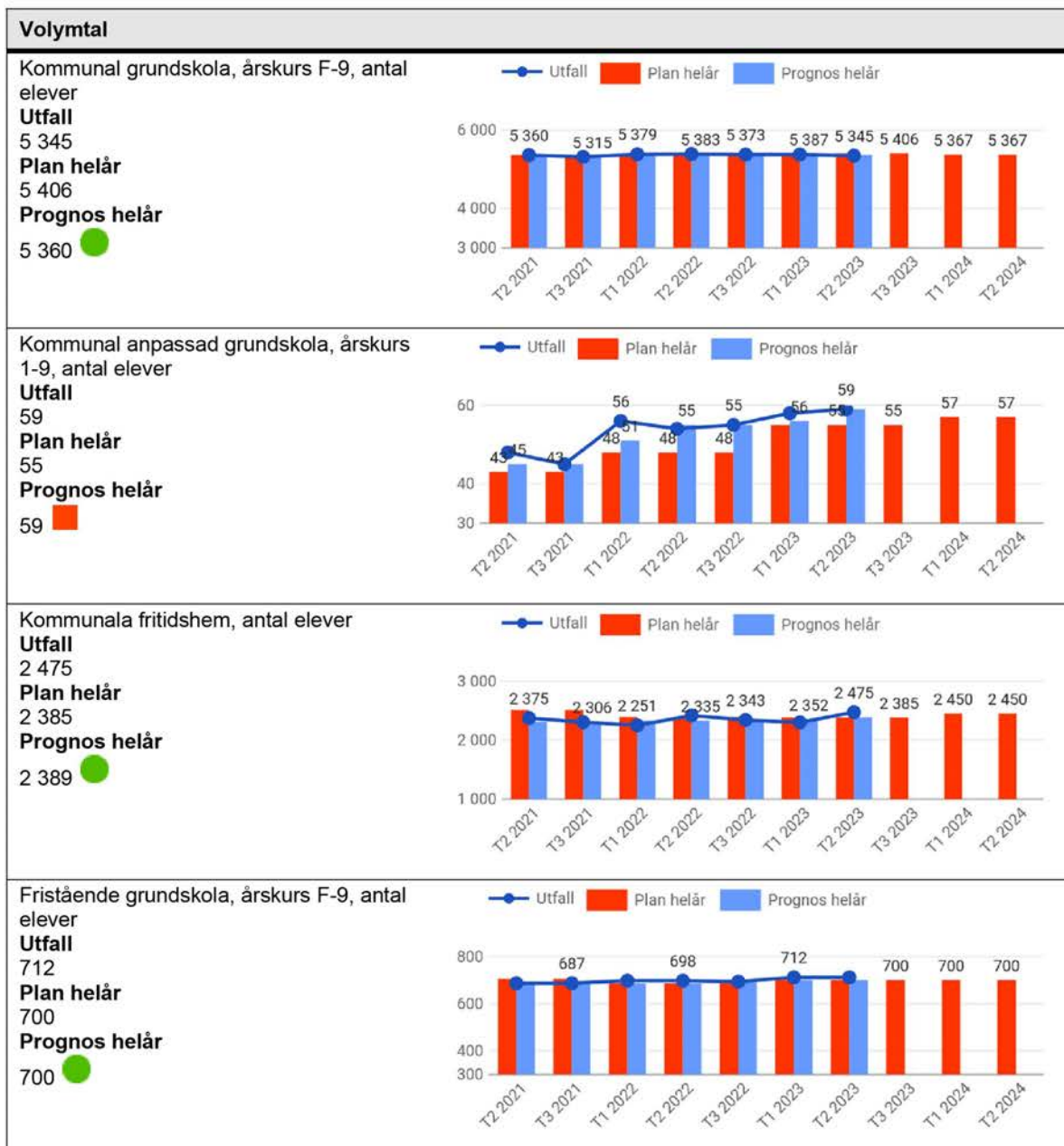

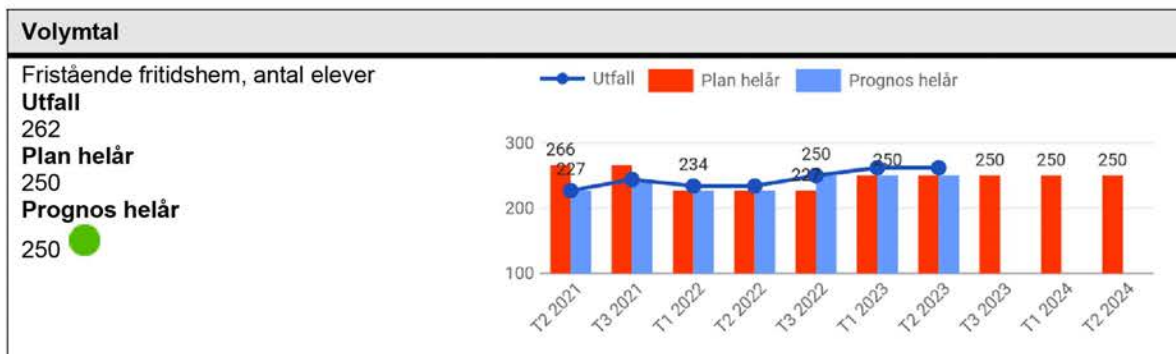
I januari öppnade en ny kommunal förskola i Tjuvkiel med 72 platser fördelat på 4 avdelningar. De kommunala förskolorna har dessutom tillfälligt öppnat upp fler platser succesivt under våren för att möta behovet. I augusti utökades Diseröds förskola med 1 avdelning i befintliga lokaler, som tidigare använts till elever i grundskolan. Fridhem och Fridhemkullens förskolor har flyttat samman i nybyggda lokaler, dock med samma antal platser som tidigare.

Den fristående förskolan Hättekvarn Norlandia i Kareby, som startade i augusti 2021, har tagit emot fler barn under våren än föregående år. Det har även tillkommit en nybyggd fristående förskola i Kärna, Solgläntan Norlandia, som i nuläget har ca 10-15 barn. Därmed ökar antalet barn även på fristående förskolor jämfört med tidigare år.

Antalet barn i kommunal pedagogisk omsorg i form av familjedaghem fortsätter att minska jämfört med prognos och tidigare år.

2.2 Förskoleklass, grundskola, fritidshem och anpassad grundskola

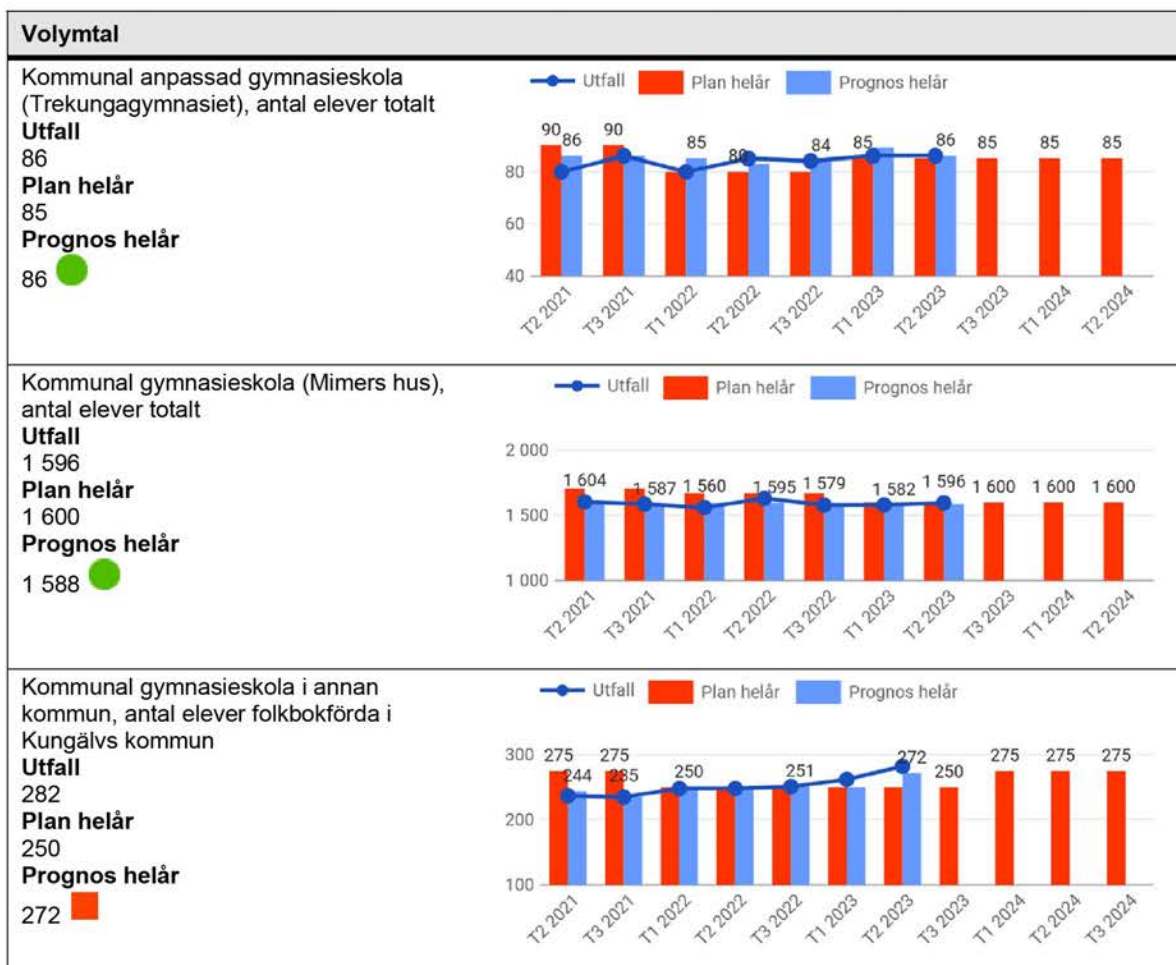

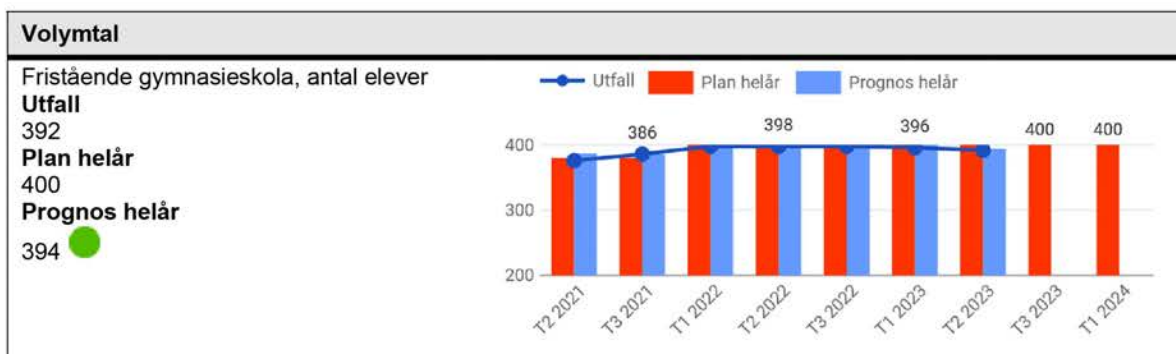

Antal elever i kommunal grundskola är på något lägre nivå jämfört med föregående läsår. Det är antalet elever i förskoleklass och årskurs 4-6 som är färre än under vårterminen. Däremot är antalet elever i den anpassade grundskolan lika många och fritidshemmens antal elever följer plan.

Elevavstämningen för hösten är ännu inte gjord, vilket gör att antalet elever på fristående grundskolor och fritidshem inte finns att tillgå. Prognosen baserar sig på antalet elever under våren.

2.3 Gymnasieskola och anpassad gymnasieskola

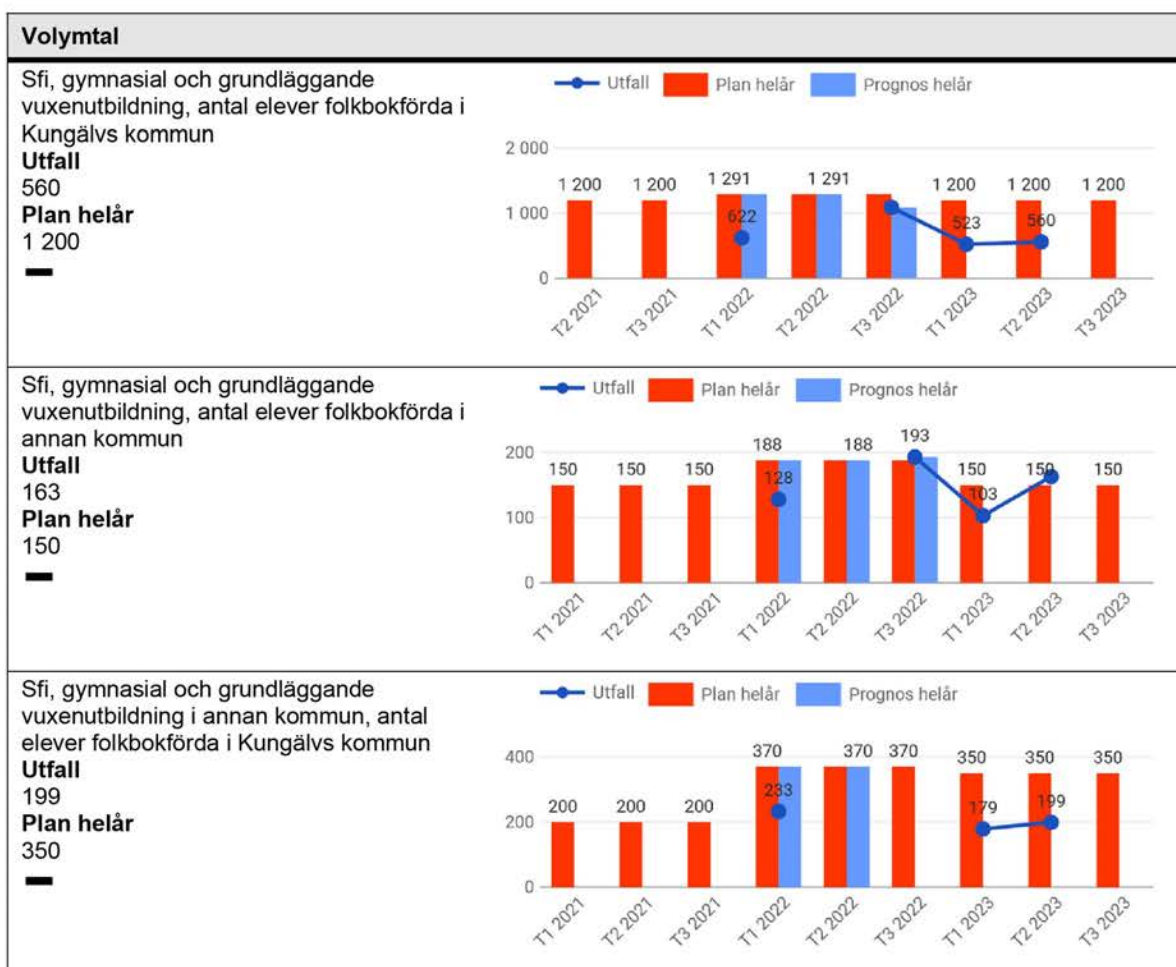
Den kommunala gymnasieskolan Mimers Hus och anpassade gymnasieskolan Trekungagymnasiet har samma nivå på antal elever som föregående år och följer plan.

Det är i antal fler elever folkbokförda i Kungälv som studerar på annan kommunal eller fristående gymnasieskola, dock är den procentuella andelen ca 40% liksom tidigare år.

Det totala antalet elever folkbokförda i Kungälv är fler jämfört med föregående år.

I gymnasieåldern sker det löpande förändringar under läsåret då eleverna gör nya val av utbildning och gymnasieskola.

2.4 Vuxenutbildning

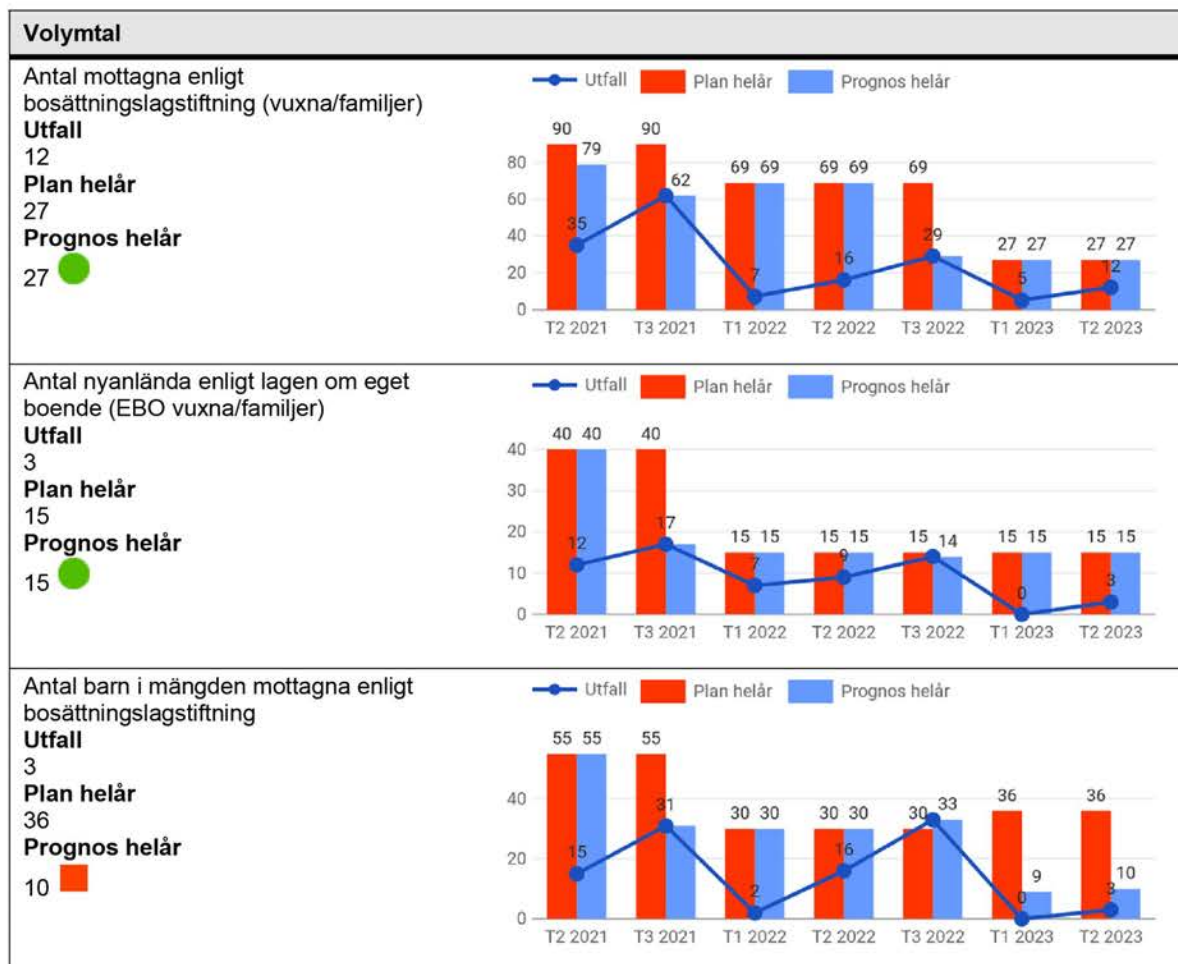
Volymerna inom vuxenutbildning är i grunden liknande gentemot föregående år. Antalet

elever ackumuleras under året. Resultatet i T2 är sammanräknat för vårterminen och sommarterminen. Sommarterminen har generellt sett färre elever än vår- och höstterminen. Resultatet i T3 kommer att vara för helår.

Vissa mindre kurser har lagts ned inom vuxenutbildningen i närliggande kommuner. Utbildningen till undersköterska som bedrivs i samverkan med GR har också utökat sina platser. Detta kan förklara ökningen av elever från andra kommuner. Antal elever som är folkbokförda i Kungälv kommun men läser vuxenutbildning i andra kommuner kan framöver påverkas av den försöksverksamhet med hybridkurser som Kungälv kommun startat med Stenungssunds kommun. Av administrativa skäl kommer dessa elever att vara inskrivna hos Stenungssunds kommun.

Sfi har fortfarande sjunkande volymer på grund av färre nyanlända och har minskat med två undervisningsgrupper det senaste året. Beroende på hur flyktingmottagandet ser ut framöver kan volymerna komma att minska ytterligare.

2.5 Mottagning nyanlända och ensamkommande

Enligt kommuntal 2023 är 27 nyanlända anvisade till Kungälv. Mottagandet sträcker sig från 230301 tom 230228.

Under året har kommunen tagit emot 17 individer enligt anvisningar från Migrationsverket. Antagandet är att Kungälv kommun kommer att ta emot de 27 som kommuntalet anger. Andelen kvot kommer att minska procentuellt då kvotmottagande till Sverige har minskat från

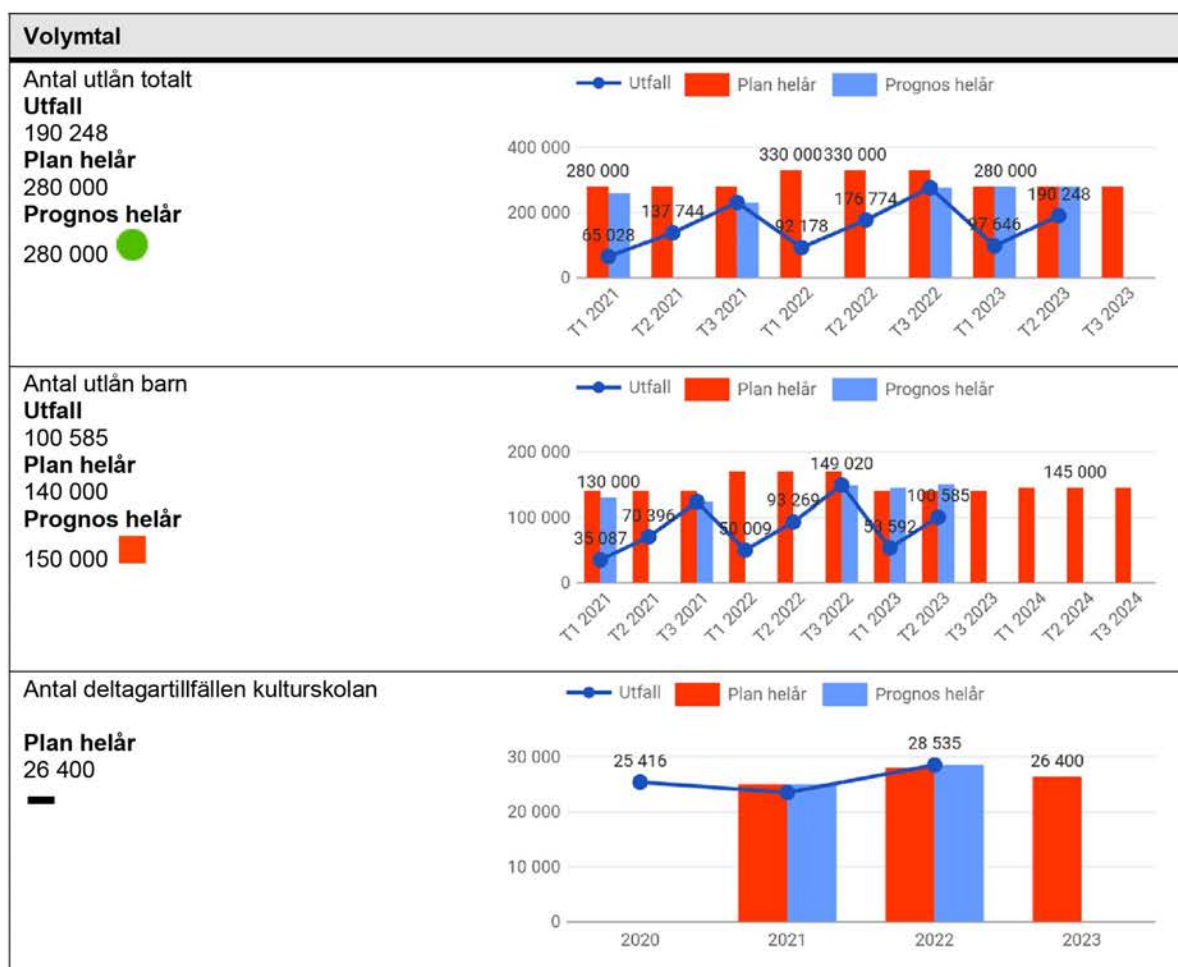
4000 individer 2022 till 900 individer för 2023.

Kommunen har tagit emot 3 individer under tertial 2, eget Boende (EBO). Mottagandet ligger under prognos helår,

Nya bosättningslagen gäller from 1/7 2022. Enligt massflyktingsdirektivet har kommunen i tagit emot 11 individer under tertial två.

Under tertial 2 har kommunen tagit emot totalt 3 barn under 18 år på 2023 års mottagande. Enligt massflyktingsdirektivet har 6 barn under 18 år tagits emot tertial 2.

2.6 Bibliotek och kulturskola

Fortsatt positiv utveckling av antalet lån.

Utveckling av läsfrämjande aktiviteter med särskilt fokus på den prioriterade målgruppen barn och unga.

Antal deltagartillfällen i kulturskolan rapporteras till årsbokslutet.

3 Måluppföljning

Här redovisas utfall och bedömning av de resultatmål och sektormål som sektorn arbetar mot. Målen är indelade i två rubriker. Under rubriken verksamhetsmål redovisas de mål som är kopplade till kommunfullmäktiges strategiska mål. Under rubriken strategiska förutsättningar redovisas de mål som är kopplad mot kommunfullmäktiges strategiska förutsättningar.

3.1 Verksamhetsmål

3.1.1 1. Alla barn och elever vistas i en trygg och säker pedagogisk miljö

Målet kommer från

Kommunstyrelse

Förvaltningens tolkning

Genom skolans värdegrundsarbete, systematiskt arbete med lokaler och arbetsmiljö tar vi ett helhetsansvar för varje individ. Det främjande och förebyggande arbetet ska syfta till att förankra respekten för alla människors lika värde samt att bidra till en skolmiljö där alla barn och elever känner sig trygga och utvecklas.

6-gradig bedömning

 4 - Delvis uppfyllt/ svårbedömt

Beskrivning och jämförelse av resultaten

Målet om att barn och elever ska få vistas i en trygg och säker pedagogisk miljö fokuserar på tryggheten och säkerheten i skolan. Det är förutsättningar för en god pedagogisk miljö som också ger studiero.

Vårdnadshavarenkäten för förskolan visar som tidigare år att barnen är trygga i förskolan och pedagogisk omsorg. Kungälv's kommun ligger över GR:s genomsnitt på de flesta frågor i vårdnadshavarenkäten. Personalens självskattning i förskolan pekar också i en positiv riktning när det gäller trygghet.

Skolinspektionens och Göteborgsregionens elevenkäter mäter elevernas upplevelser av trygghet i skolan. I år genomfördes enkäten av Göteborgsregionen. I resultatet för 2023 har skolorna minskat något i resultatet kring trygghet sedan föregående år. Det rör sig dock inte om några stora skillnader. Även resultatet för riket och GR:s genomsnitt har generellt minskat något sedan föregående år.

Samtliga skolor har aktualiserat och vidareutvecklat hot och våldsplaner utifrån de riskbedömningar och kartläggningar som gjorts under våren 2023.

Under 2023 har NPF-säkring (Neuropsykiatriska funktionsnedsättningar) av skollokaler inletts. Det innebär att förbättra miljön, exempelvis ljudnivå och lugnande färgsättning, för att anpassa miljöer för unga med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar.

Installation av passagesystem för att inte obehöriga ska kunna komma in i skolorna är genomförd på Mimers hus och planeras på flera skolor för att öka säkerheten.

Organiserade rastaktiviteter genomförs i F-6-skolor. Anpassade och pedagogiska luncher genomförs i F-9.

Bedömning av resultaten

Bedömningen är att målet är delvis uppnått. Framförallt behöver mer göras för studieron.

Förklaring och analys

För att skapa trygghet och säkerhet - och därmed studiero - är ett antal faktorer avgörande. På varje skola och förskola behöver det finnas ett välfungerande värdegrundsarbete där man arbetar främjande och förebyggande med normer och värden. På så sätt kan man skapa en bra miljö och ett bra bemötande elever och personal emellan. Undervisningen behöver också hålla hög kvalitet och vara strukturerad, relationsskapande och meningsfull. Ledning och stimulans, extra anpassningar och särskilt stöd är också betydelsefullt för att fånga upp alla elever. Slutligen finns det bestämmelser om trygghet och studiero i skollagen som ska följas, bland annat om arbetsmiljö, lärares befogenheter och disciplinära åtgärder.

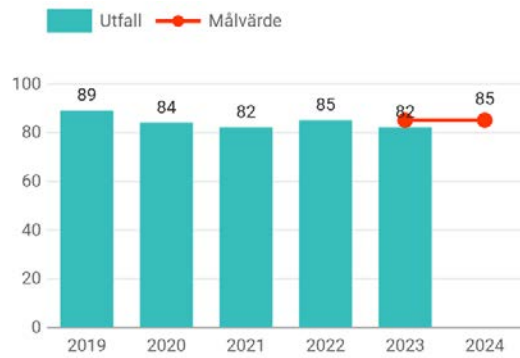
Kungälv kommun har ett välfungerande systematiskt kvalitetsarbete för att följa upp och utvärdera dessa skollags- och läroplansområden, men det finns fortfarande utvecklingsområden. Ett sådant är att tydligare förankra skollagens bestämmelser om trygghet och studiero hos personalen. Under det kommande året kommer personalen att få ett förtydligande av åtgärdstrappan samt vilka konsekvenser som finns när elever bryter mot skolans värdegrund och ordningsregler. Ett annat utvecklingsområde är att stärka undervisningens kvalitet med fokus på lärarens pedagogiska roll och rektors pedagogiska ledarskap. När elevernas kunskapsutveckling står i centrum i klassrummet stärks också tryggheten och studieron.

Så här går vi vidare

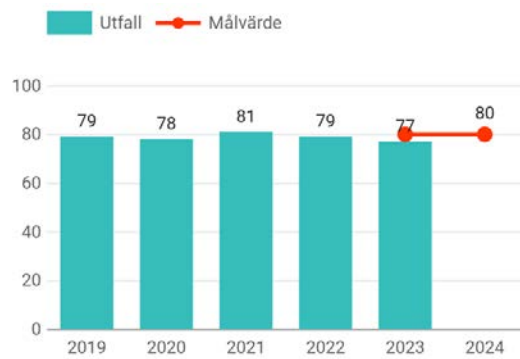
- Fortsatt implementering av DF Respons, IT-stödet för att anmäla, utreda och följa upp kränkande behandling.
- Fortsatt utbildning i systematiskt brandskyddsarbete.
- Riskbedömningar tas fram för grupprum som används för elever i behov av särskilt stöd för årskurs 7-9.
- Utveckling av samarbetet mellan elevhälsan och arbetslagen för trygghet och studiero i gymnasieskolan. Elevhälsan kommer att ha en stödjande roll men också samverka kring enskilda elever.
- Förankring av åtgärdstrappan och konsekvenser för elever som bryter mot värdegrund och ordningsregler.
- Fortsatt arbete med säkerhet genom översyn av funktionsprogram som beskriver vilka funktioner som behövs i skolan. Prioriterade områden är säkerhet med ökat skalskydd samt översyn av utrymmen för ökad överblick av elever.
- Fortsatt NPF-säkring av skolorna.
- Under 2024 fortsätter arbetet med installation av passagesystem. Först i tur står Ytterbyskolan och Diseröds skola.

Indikatorer

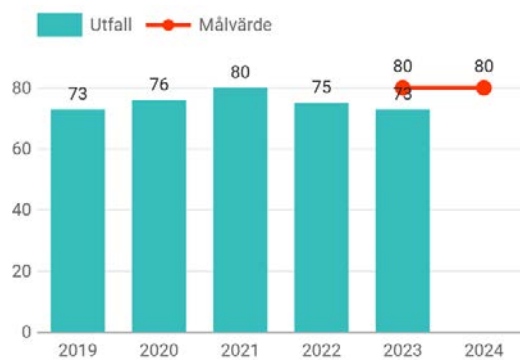
Elevenkät årskurs 2 i grundskolan: "Jag är trygg i skolan", index.

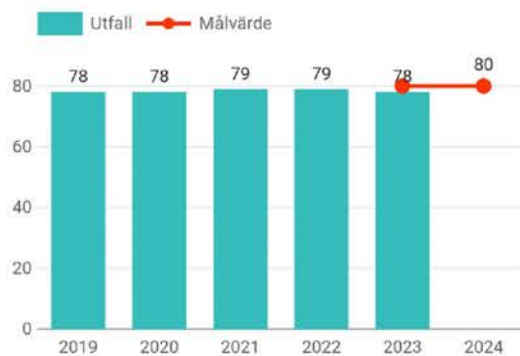
Elevenkät årskurs 5 i grundskolan: "Känner du dig trygg i skolan?", index.

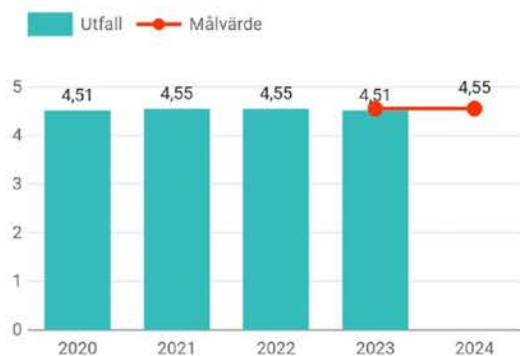
Elevenkät åk 9 i grundskolan: "Känner du dig trygg i skolan?", index.

Elevenkät år 2 i gymnasieskolan: "Känner du dig trygg i skolan?", index.

Enkät till vårdnadshavare i förskola och pedagogisk omsorg "Jag upplever att mitt barn känner sig tryggt", index.

Aktivitet	Status
DF Respons	 Pågående
Skolinspektionens och Göteborgsregionens elevenkäter	 Pågående

3.1.2 2. Alla förskolebarn är efter avslutad förskola väl förberedda att börja grundskolan

Målet kommer från

Kommunstyrelse

Förvaltningens tolkning

Utbildningen i förskolan ska bidra till att barnet utvecklar en förståelse för sig själv och sin omvärld. Utforskande, nyfikenhet och lust att leka och lära ska vara grunden för utbildning. Den ska präglas av att omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet.

Enligt läroplanen ska förskolan ge varje barn förutsättningar att utveckla

- självständighet och tillit till sin egen förmåga
- förmåga att fungera enskilt och i grupp, samarbeta, hantera konflikter och förstå rättigheter och skyldigheter samt att ta ansvar för gemensamma regler
- förmåga att lyssna på och reflektera över andras uppfattningar samt att reflektera och ge uttryck för egna uppfattningar.

6-gradig bedömning

 5 - Kommer att uppfyllas/Är uppfyllt

Beskrivning och jämförelse av resultaten

Resultaten i vårdnadshavarenkäten är liksom föregående år goda och ligger över genomsnittet i GR för de flesta frågor i enkäten. De frågor från vårdnadshavarenkäten som är indikatorer ligger generellt under men i närheten av målvärdena.

Kungälvs kommuns förskola har en hög andel utbildad personal, vilket ger goda förutsättningar för att bedriva utbildning och undervisning inom läroplanens områden. 2022 så hade kommunen 55 procents legitimerade förskollärare jämfört med 44 procent för riket.

Andel barn i Kungälvs kommun mellan 1 och 5 år som är inskrivna i förskola har ökat något sedan föregående år och är den högsta nivån för Kungälvs kommun sedan Skolverkets mätningar startade 1998. Andelen ligger fortfarande något under målvärdet och resultatet för riket.

Ett stödmaterial för tidiga insatser har tagits fram och implementerats. Tillsammans med handledning av specialpedagog eller logoped ger stödmaterialen personalen verktyg som de behöver för att stödja barnen och identifiera behov av tidiga insatser.

Bedömning av resultaten

Bedömningen är att målet kommer att nås. Indikatorerna ligger generellt sett under målvärdena, men resultatet i vårdnadshavarenkäten ligger högre än GR:s genomsnitt för de flesta frågor. Resultatet för heltidstjänster i förskolan med förskollärlig legitimation ligger tydligt över riket. Det systematiska kvalitetsarbetet för förskolan har visat att förskolan i Kungälvs kommun håller hög kvalitet, något som har redovisats i huvudmannens rapport till kommunstyrelse och utskott.

Förklaring och analys

Förskolan i Kungälv fungerar väl. Verksamheten är tydligt utformad utifrån läroplanens mål, vilket bidrar till att skapa en förskola med god kvalitet som gör barnen väl förberedda inför förskoleklass och grundskolan.

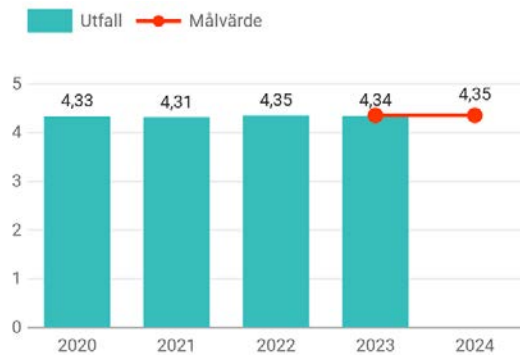
Kunskapsmålen blir en allt större del av förskolans innehåll. Samtliga förskolor arbetar aktivt med barns inflytande och delaktighet och barnen får goda möjligheter att träna på att fungera enskilt och i grupp. Pedagogiska planeringar och utformning av lärmiljöer utgår från barns behov och intressen och arbetslagen planerar för att det ska finnas en balans mellan styrda och egenvalda aktiviteter för barnen.

Så här går vi vidare

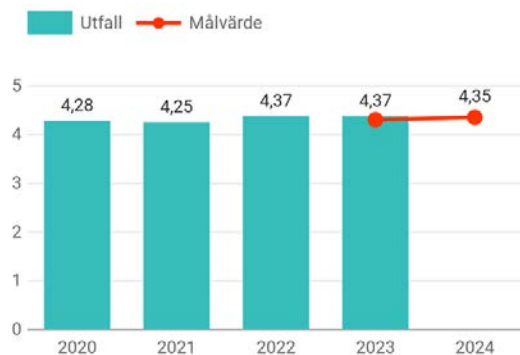
- Gemensamma strukturer och rutiner har successivt stärkts och kommer att öka likvärdigheten mellan förskolorna.
- Det kommande året fortsätter förskolorna att informera om förskolans verksamhet för vårdnadshavarna i syfte att skapa större insyn och delaktighet för vårdnadshavarna.

Indikatorer

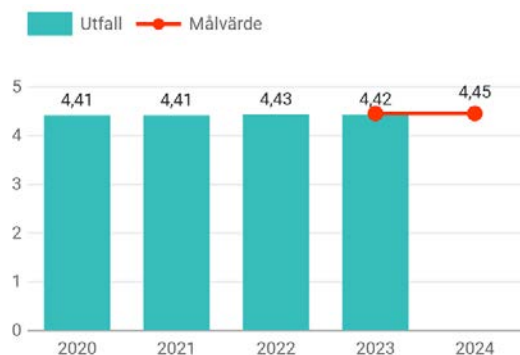
Enkät till vårdnadshavare i förskola och pedagogisk omsorg: "Mitt barn ges möjlighet att bearbeta konflikter, reda ut missförstånd, kompromissa och respektera varandra", index.

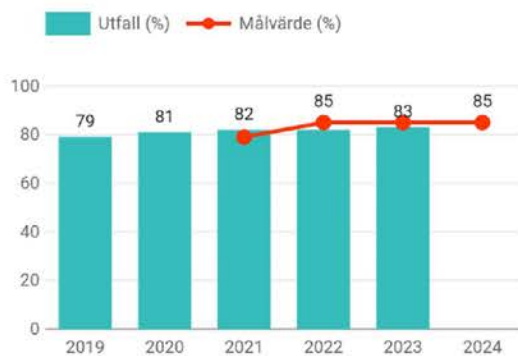
Enkät till vårdnadshavare i förskola och pedagogisk omsorg: "Förskolan uppmuntrar mitt barn att uttrycka sina tankar och åsikter, index.

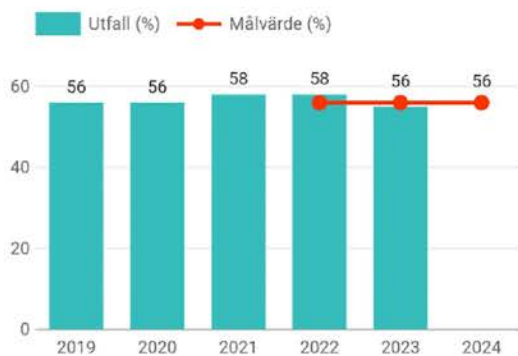
Enkät till vårdnadshavare i förskola och pedagogisk omsorg: "Förskolan stimulerar barnens samspel i grupp, index.

Barn 1-5 år inskrivna i förskola, andel (%)

Heltidstjänster i förskolan med förskollärläggimation, kommunal regi, andel (%)

Aktivitet	Status
Göteborgsregionen vårdnadshavarenkät och personalens självskattning för förskolan	Pågående
Nätverk mellan förskollärare och lärare	Pågående
Stödmaterial om tidiga insatser i förskolan	Pågående

3.1.3 3. Vuxenutbildningen bidrar till livslångt lärande och lägre arbetslöshet

Målet kommer från
Kommunstyrelse

Förvaltningens tolkning

Genom att erbjuda vuxenutbildning på grundläggande och gymnasial nivå samt sfi till alla som är i behov av det bidrar vuxenutbildningen till fler i arbete och fortsatta studier. Yrkesutbildning är en särskild viktig del av detta. Målet omfattar samverkan för att identifiera och stödja personer som står långt från arbetsmarknaden.

6-gradig bedömning

5 - Kommer att uppfyllas/Är uppfyllt

Beskrivning och jämförelse av resultaten

I relation till målformuleringen så är vuxenutbildning en värdefull resurs för att stödja arbetslösa och hjälpa dem att öka sina chanser att hitta arbete. Det är en investering i människors kompetens och framtid, samtidigt som det bidrar till ekonomisk tillväxt och social stabilitet.

Sektorn har identifierat behovet av att kunna erbjuda mer stöttning till eleverna på vuxenutbildningen, inom flera olika områden. Vägledningen på vuxenutbildningen har utökats och fokus under året är att hitta fler samarbetsstrukturer mellan lärare, administrativ personal samt vägledare. Ansökningsprocessen till distansstudier är ett fortsatt fokusområde. Från och med augusti 2023 erbjuder vuxenutbildningen en ny flexibel studieform i egen regi. Detta innebär också att arbetet med att vägleda till den bästa studieformen för varje elev behöver förändras. Denna studieform erbjuds på alla nivåer inom vuxenutbildningen, men ännu ej inom alla kurser.

Resultaten för yrkesutbildning på vuxenutbildningen är jämförbara med tidigare år. Detta gäller såväl reguljär yrkesutbildning som lärlingsutbildning.

Livslångt lärande

I en tid när arbetslivet och yrkena förändras kontinuerligt blir livslångt lärande allt viktigare. Vuxenutbildning uppmuntrar en kultur av kontinuerligt kunskapsförvärv och kompetensutveckling, vilket kan öka arbetskraftens flexibilitet och anpassningsförmåga. Under våren påbörjades dialog med Trygghet och stöd för en uppdragsutbildning. Utbildningen är en yrkesvalidering för stödassistenten och startade i augusti 2023.

För reguljär yrkesvux i egen regi sattes åtgärder in under 2022 gällande både tidiga insatser av individuellt stöd samt stöd på gruppnivå, bland annat inom skrivande på svenska/svenska som andraspråk. Under 2023 införs en särskild introduktionsvecka, ny struktur för yrkesvalidering på vuxenutbildningen samt ökning av stöd genom tillgång till speciallärare. För lärlingsvux, som sker tillsammans med Mimers Hus gymnasium, testas en förberedande kurs inom industriteknik, i syfte att matcha sökande med yrke och minska avbrotten tidigt i utbildningen tillsammans med Mimers Hus gymnasium, testas en förberedande kurs inom industriteknik. Syftet är att matcha sökande med yrke och minska avbrotten tidigt i utbildningen

Bedömning av resultatet

Bedömningen är att målet kommer att uppnås.

Förklaring och analys/Så här går vi vidare

Vuxenutbildningen har gjort en stor omställning av undervisningen för att få den mer flexibel och individuellt anpassad. Kungälv kommun har ihop med Stenungsunds kommun och Ale kommun inlett ett samarbete runt hybridkurser. Hybridkurser innebär att undervisningen bedrivs i ett klassrum i en kommun, samtidigt som elever från andra kommuner deltar via video på plats hos vuxenutbildningen i deras egna kommuner.

Samarbetet med övriga enheter inom Kompetenscentrum har resulterat i ett bättre och mer individanpassat kursutbud riktat mot eleverna inom SFI. För elever med utbildningsplikt inom etableringsprogrammet finns nu en bredd av orienteringskurser som även är öppet för övriga elever inom SFI. Utöver detta har också två nya jobbspår tagits fram med inriktning mot yrkesområdena måltidsservice och detaljhandel.

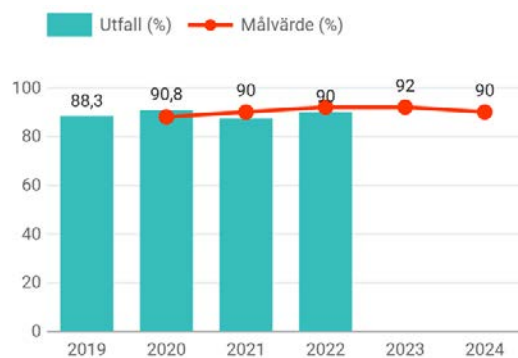
Kompetenscentrum möjliggör nya arbetsformer för att identifiera målgruppens behov och utforma insatser för varje individ. Förra årets resultat visar redan på vinster av samarbetet

mellan vuxenutbildning, arbetsmarknad och integration. Genom att erbjuda ett brett utbud av yrkesutbildningar bidrar vuxenutbildningen till en lägre arbetslöshet. Fortsatt samarbete inom GR och mellan Bildning och lärande och Trygghet och stöd är viktigt för att säkerställa bredden i utbudet utifrån rådande utmaningar med kompetensförsörjningen.

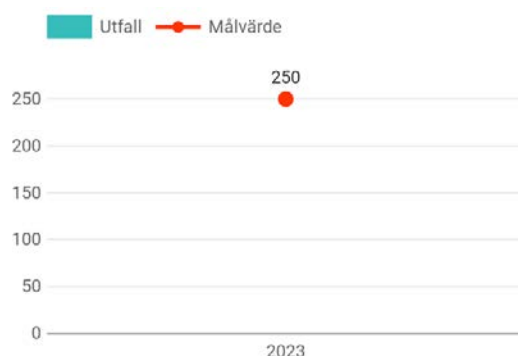
- Fortsätta utveckla Kompetenscentrums arbetssätt för att möta målgruppens behov av utbildning, bland annat genom att knyta Kompetenscentrum och Mimers hus gymnasium närmare varandra. Under våren 2023 samkördes en gemensam förberedande lärling under namnet "prova på industri". Resultatet av det har blivit att fler individer har sökt sig till yrkesutbildning inom industri, via GR som är en reguljär utbildning.
- Tillsammans med Trygghet och stöd fortsätta utveckla yrkesvalidering och kompetensutveckling av medarbetare inom vård- och omsorgsverksamheten och funktionsstöd.

Indikatorer

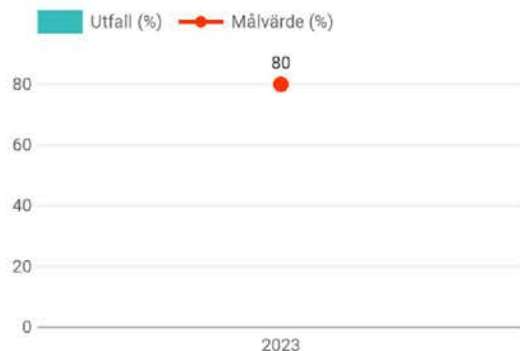
Andelen godkända kursbetyg av slutförda kurser - grundläggande och gymnasial kommunal vuxenutbildning

Antalet elever folkbokförda i Kungälv kommun som deltar i yrkesutbildning inom GR och kommunens vuxenutbildning.

Andel elever folkbokförda i Kungälv kommun som har arbete, studerar eller är egenföretagare efter att de avslutat yrkesutbildning inom GR

Aktivitet	Status
Yrkesutbildningar, lärlingsutbildningar och kombinationsutbildningar	Pågående
Jobbspår	Pågående
Yrkesvalidering	Pågående

3.1.4 En kunskapsskola som ger varje elev rätt stöd

Målet kommer från
Kommunstyrelse

Förvaltningens tolkning

I en kunskapsskola som utbildar för livet, ska varje barn och elev ha rätt resurs vid rätt tillfälle. För att klara detta behövs tydligt ledarskap, välutbildade pedagoger, flexibla grupp- och klassindelningar, en möjlighet till en andra chans som lov- och sommarskola, tillräckligt med stödpersonal och en utvecklad modern elevhälsa. Uppdragsgivaren vill också se fler möjligheter att läsa efter skoldagens slut, en andra chans i ett annat sammanhang.

6-gradig bedömning

4 - Delvis uppfyllt/ svårbedömt

Beskrivning och jämförelse av resultaten

Kungälv kommunens betygsresultat är grunden för att följa upp en kunskapsskola där alla får rätt stöd. Indikatorerna för målet består också av betygsresultat. De betygsresultat som finns tillgängliga är de preliminära betygsresultaten för vårterminen 2023 som tagits fram ur kommunens eget statistiksystem. Dessa redovisas kvalitetsrapport 2. I T3 redovisas definitiva betygsresultat från SCB/Skolverket. Vissa av Kungälv kommunens resultat kan då komma att justeras något uppåt eller nedåt. I T3 redovisas även jämförelser med riket och liknande kommuner.

I årskurs 9 ökade andelen elever med godkända betyg, medan det genomsnittliga meritvärdet och andelen elever behöriga till yrkesprogram minskade. I årskurs 6 minskade både andelen

elever med godkänt betyg i samtliga ämnen och den genomsnittliga betygspoängen. I gymnasieskolan minskade andelen elever med gymnasieexamen, medan den genomsnittliga betygspoängen för elever med gymnasieexamen är den samma som förra läsåret.

Om man ser till betygsresultaten för årskurs 6 och 9 för förra läsåret så låg de tydligt över riket och även över liknande kommuner enligt Kolada. I flera fall hade Kungälvskommuns högst betygsresultat av samtliga jämförbara kommuner. Trots förbättrade betygsresultat låg gymnasieskolan under riket förra året. Jämförelser med liknande kommuner för gymnasieskolan är dock svåra att göra, eftersom cirka 40 procent av eleverna på Mimers hus kommer från andra kommuner än Kungälv.

Lov- och sommarskola erbjuds i både grundskolan och gymnasieskolan. I grundskolan är lovskola obligatoriskt att erbjuda för elever i årskurs 8 och 9 som riskerar att inte nå målen. Lovskola har genomförts på alla tre högstadieskolor under vinterlovet, påsklovet och sommarlovet. Mimers hus gymnasium har genomfört lovskola under påsklovet och även erbjudit sommarskola.

Kungälvskommun har välutbildade lärare. I grundskolan är 75 procent av alla lärare legitimerade mot 71 procent för riket. I gymnasieskolan har 91 procent av lärarna legitimation mot 83 procent för riket. Andelen behöriga lärare är också högre än liknande kommuner för både grundskolan och gymnasieskolan samt högre än genomsnittet för Västra Götaland.

Elevhälsan har förstärkts i Kungälvskommun. Elevhälsoteamen ute på skolorna är fullt bemannade med samtliga professioner inom elevhälsan och samverkar med lärare och rektorer runt enskilda elever med stödbehov. Stödenheten erbjuder kompetensutveckling om neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, tydliggörande pedagogik och psykisk ohälsa. Man tillhandahåller också kompensatoriska och digitala hjälpmedel.

En kunskapsskola förutsätter ett tydligt ledarskap. Rektorerna har getts ett tydligt mandat utifrån skollagens bestämmelser. Rektorerna får också kontinuerligt stöd genom Ledarforum, rektorsprogrammet för nya rektorer samt regelbundna möten i rektorsgrupperna, inklusive kompetensutveckling. I uppföljningsrapporter och vertikala dialoger följs också skolans resultat upp.

Bedömning av resultatet

Bedömningen är att målet delvis kommer att uppnås. Förra årets kunskapsresultat är goda, men utvecklingsområden finns kring ledning och stimulans, extra anpassningar och särskilt stöd. En ny bedömning görs i T3 utifrån detta års betygsresultat.

Förklaring och analys

En kunskapsskola där alla ges rätt stöd förutsätter att undervisningens kvalitet är god och att lärarna får ett aktivt stöd genom rektorernas pedagogiska ledarskap. Även skolornas systematiska kvalitetsarbete är en viktig faktor för att förbättra måluppfyllelsen och kunskapsresultaten.

Ledning och stimulans, extra anpassningar, särskilt stöd och tidiga insatser är en av skolans viktigaste framgångsfaktorer. Alla skolor behöver fortsatt arbeta med att ge ledning och stimulans och extra anpassning i klassrummet, så att man kan förebygga att eleverna inte ska behöva särskilt stöd och åtgärdsprogram.

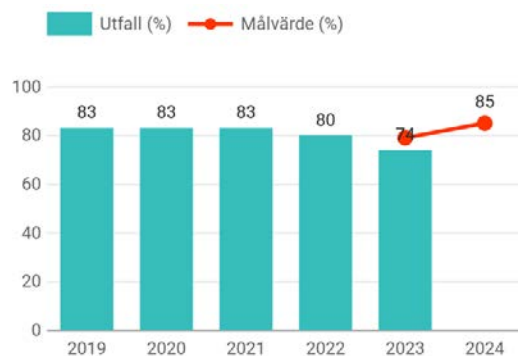
Elevhälsan i Kungälvskommun kan utvecklas ytterligare. Inom både grundskolan och gymnasieskolan behöver mer göras för att elevhälsan i högre grad ska arbeta förebyggande och främjande istället för åtgärdande. Fler insatser behöver ges på organisations- och gruppnivå snarare än på individnivå.

Så här går vi vidare

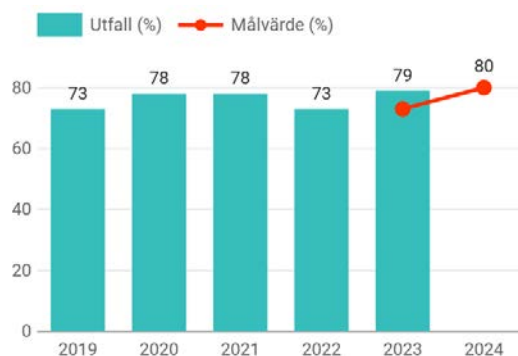
- NPF-säkring av skola och förskola pågår. Stödenheten erbjuder kompetensutveckling till skolorna och specialpedagogiska nätverket uppmärksammar frågorna.
- NPF-säkring kommer även att omhändertas i de kommande stora ombyggnationerna och renoveringarna som pågår eller startar inom kort på ett antal skolor. Övriga skollokaler kommer att inventeras med målet att en del av lokalanpassningsbudgeten årligen ska avsättas för att NPF-säkra lokaler.
- Under året bedrivs ett utvecklingsarbete om undervisningens kvalitet och pedagogiskt ledarskap. Workshops har genomförts för samtliga rektorer och i höst genomförs fler insatser. Det systematiska kvalitetsarbetet kommer också tydligare att följa upp undervisningens kvalitet och pedagogiskt ledarskap.
- I Skomakaren i Kungälv finns en särskild undervisningsgrupp för årskurs 7-9. Verksamheten kommer att utvärderas under innevarande läsår.

Indikatorer

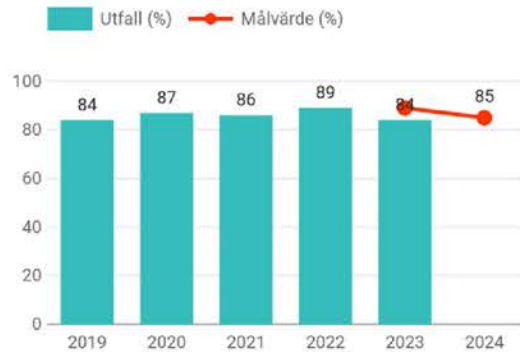
Andel elever (%) med godkänt betyg i samtliga ämnen vårterminen årskurs 6.

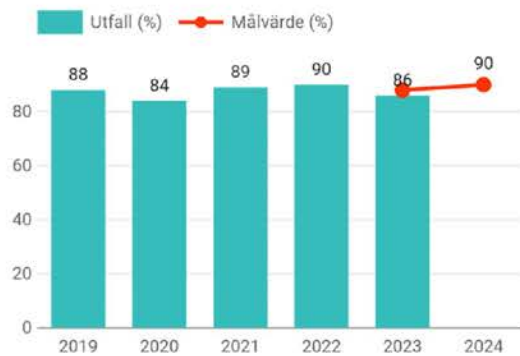
Andel elever (%) med godkänt betyg i samtliga ämnen i slutbetyg för årskurs 9.

Andel elever (%) med behörighet till yrkesprogram i gymnasieskolan i slutbetyg för årskurs 9.

Andel avgångselever (%) från gymnasieskolan med gymnasieexamen.

Aktivitet	Status
Barn- och elevhälsa	Pågående
Lov- och sommarskola	Pågående
Läxhjälp	Pågående

3.1.5 6. Fler barn, unga och äldre - inklusive personer med funktionsvariation deltar i ett rikt och varierat kultur- och fritidsliv

Målet kommer från
Kommunstyrelse

Förvaltningens tolkning

Öka tillgänglighet till kommunens kultur- och fritidsutbud för kommuninvånare och brukare i samverkan med civilsamhällets aktörer. Målet omfattar såväl barn, unga, äldre och riktar särskilt fokus på personer med funktionsvariation.

6-gradig bedömning

 5 - Kommer att uppfyllas/Är uppfyllt

Beskrivning och jämförelse av resultaten

Kulturverksamheten är i full gång med ett stort urval av aktiviteter för olika åldrar och målgrupper. Kulturskolan, bibliotek och allmänskultur har åter full verksamhet och arbetet är tillbaka på samma nivåer som före pandemin.

Eftersom stora delar av verksamheten också anpassas efter skolans läsår så startar vi nu upp inför en ny termin. Kulturgarantin har planerats och skall börja sin genomförandefas. Stor vikt har lagts kring att implementera att arbeta än mer med delaktighet av eleverna med hjälp av våra ombud. Kulturgarantin når alla barn och unga som går i skola i Kungälv.

Kulturskolan har gått in helt i att använda sig av plattformen StudyAlong. Det innebär att det inte finns någon formell kö förutom på piano där vi väljer att ha kvar tidigare kösystem ett läsår till. För kulturskolan finns Anpassad kulturskola med grupperna Phunk för barn och ungdomar med funktionsnedsättning.

Biblioteken har ökat både antalet besökare och antalet utlån det senaste året. Utlånen ligger nu över målvärdet och är tydligt tillbaka på de nivåer som gällde före pandemin. Alla aktiviteter för barn och deras vuxna är välbesökta. Aktiviteterna har fokus på litteraturförmedling på olika sätt och vänder sig till olika åldrar. Närbiblioteken för barn och vuxna har egna program och från och med 2023 är en summa öronmärkt för arrangemang på närbiblioteken.

Bedömning av resultaten

Bedömningen är att målet kommer att nås.

Förklaring och analys

Verksamheten är nu i gång i normal omfattning och vi ser att besökarna är tillbaka efter pandemin. Våra publika arrangemang görs ofta med fri entré eller till väldigt låga summor. Det gör att bedömningen är att vi i hög grad skall kunna behålla vår publik och nå ut till fler.

Kulturskolan når ut till fler genom att göra lediga platser mer överskådligt via den digitala plattformen och med den publika verksamheten. Dagläger fortsätter som vanligt under lov och erbjudande av kort-kurser.

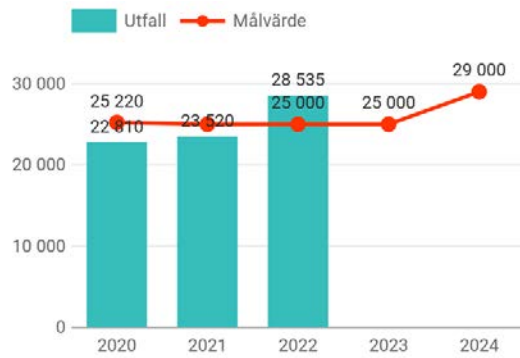
Bibliotekets satsningar för äldre och de som har en funktionsvariation fortsätter enligt plan.

Så här går vi vidare

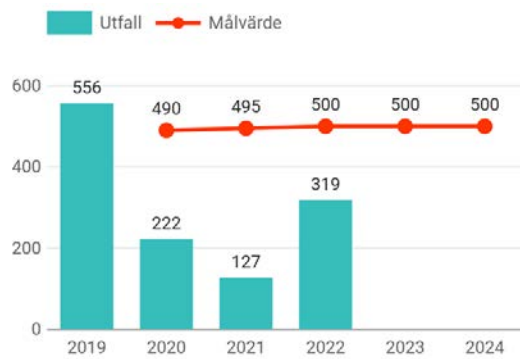
- Utveckla och samordna kommunens större samarrangemang mot kultur- och fritidsliv tillsammans med föreningar och andra organisationer i Kungälv. Där kommunens Kulturråd spelar en viktig del.
- Den uppsökande verksamheten fortsätter med aktiviteter på närbiblioteken och på andra platser i kommunen.
- Satsningar på att marknadsföra Kulturskolans kursplatser, särskilt vid publicerande av kurskatalogen vid terminsstarter.
- Mer systematiskt arbeta med samarbetet mellan Trekungagymnasiet och Kulturskolan för att eleverna där skall känna till vad Anpassad Kulturskola kan erbjuda.
- Särskilt fokus på bemanningsfrågor kopplat till dygns- och veckovila, för att fortsatt hålla hög kvalitet på verksamheten.
- Verksamheten behöver utreda konsekvenserna av de förändrade reglerna kring dygns- och veckovila.

Indikatorer

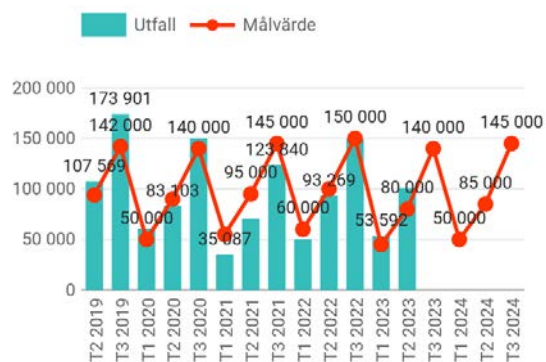
Antal deltagartillfällen på kulturskola

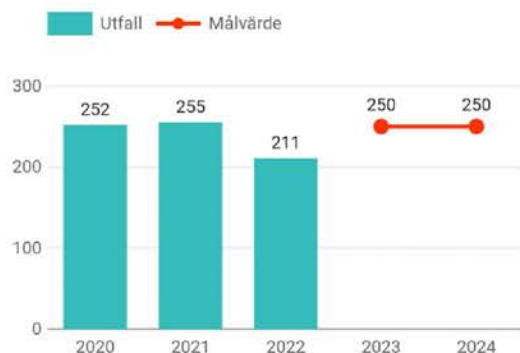
Antal kulturevenemang

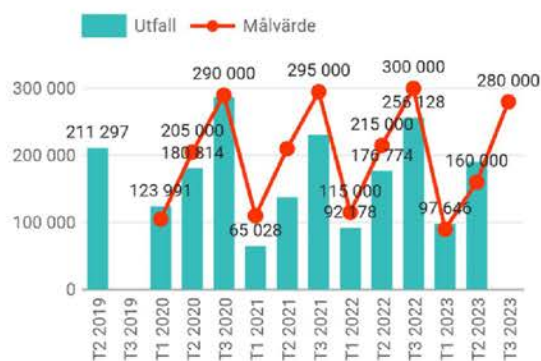
Antal utlån av media till barn och unga på biblioteken

Aktiva låntagare i kommunala bibliotek, antal/1000 inv.

Antal utlån media totalt

Aktivitet	Status
Study Along hos kulturskolan	Pågående
Genomförande av kulturgarantin	Pågående
Phunk	Pågående

3.1.6 7. Förbättrat näringslivsklimat

Målet kommer från
Kommunstyrelse

6-gradig bedömning

5 - Kommer att uppfyllas/Är uppfyllt

Beskrivning och jämförelse av resultaten

Sektorn arbetar med samhällskontraktet tillsammans med näringsliv, myndigheter, hälso- och sjukvård och civilsamhället för att öka innanförskapet i Kungälv. 112 aktörer har skrivit på samhällskontraktet och under 2023 har det till och med tertial 2 tillkommit nio nya aktörer. Inom samhällskontraktet har Kompetenscentrum under året samarbetat med 60 aktörer genom bland annat feriejobb, jobbspår, praktik, arbetsträning och subventionerade anställningar samt

olika förebyggande insatser.

Kommunens feriejobb för ungdomar har ett fortsatt stabilt söktryck. Under sommarlovet anställdes 230 ungdomar. Till och med augusti har kommunen haft totalt 277 ungdomar i feriejobben. I dialog med näringsidkare och fastighetsägare/förvaltare på Västra gatan har kompetenscentrum tagit fram ett miniprojekt där ungdomar genom feriejobb har gett inspiration och arbetat för hur Västra gatan kan livas upp.

På gymnasieskolan är arbetsplatsförlagt lärande en del av yrkesprogrammen och branschråd finns för samtliga yrkesprogram. På ekonomiprogrammet och andra program finns aktiva UF-företag (Ung Företagsamhet). I grundskolan är prao en del av de högre årskurserna. Vuxenutbildningen bidrar till företagens kompetensförsörjning genom GR:s yrkesutbildningar och kommunens lärlingsutbildning. I Kungälv anordnas yrkesutbildning inom GR till undersköterska och lärlingsutbildning finns inom industriteknik.

Bedömning av resultaten

Bedömningen är att målet kommer att nås från sektorns sida.

Förklaring och analys

Samverkan med näringslivet är omfattande från sektorns sida. Verksamheten är i full gång när det gäller prao, arbetsplatsförlagt lärande i gymnasieskolan och vuxenutbildningen samt arbetspraktik och andra arbetsplatsnära insatser via Kompetenscentrum.

Kompetenscentrum bidrar till att förbättra näringslivsklimatet. Genom att ha en kontinuerlig dialog med näringslivet skapas goda relationer och kommunen bidrar med att vara en part i företagens utmaningar med kompetensförsörjning. Kompetenscentrums arbetsgivarservice har fått en tydligare inriktning på företagens behov, att lyssna av företagen och vara en naturlig samarbetspart.Handledning erbjuds för de företag som tar emot arbetssökande från Kompetenscentrum.

Så går vi vidare

- Kompetenscentrums fokus under året kommer att ligga på samhällskontraktet samt arbetsgivarservice med målet att öka stödanställningarna inom näringslivet i Kungälv.
- Möjligheten att fördela prao på fler veckor, minst tre, ses över för att underlätta för företagarna att ta emot fler elever. Sektorn ser över samordningen kring praoplats med en intern lösning.
- I gymnasieskolan fortsätter verksamheten inom branschråd, UF-företag och arbetsplatsförlagt lärande. Även på Trekungagymnasiet fördjupas samarbetet med näringslivet kring arbetsplatsförlagt lärande.
- Gymnasiet har anställt två förstelärare vars uppdrag är att utveckla samarbete skola-näringsliv i ännu större utsträckning.
- Inspirationsmässan kommer att anordnas av gymnasiet tillsammans med näringslivet. Syftet är att synliggöra olika möjligheter som finns inom olika branschen och på det sättet bidra till ökat intresse för yrkesprogram i första hand.
- Under höstlovet fortsätter projektet Västra Gatan.
- Fortsätta att rikta feriejobben till konkreta uppdrag inom förvaltningen där ungdomarna kan bidra med nya idéer och hjälpa till att tänka nytt.

Aktivitet	Status
Gymnasieskolans branschråd	 Pågående
Digital plattform för näringsliv och kompetensförsörjning	 Pågående
Kompetenscentrums arbetsgivar-service	 Pågående

3.1.7 8. Kortare handläggningstider med bibehållen rättsäkerhet

Målet kommer från
Kommunstyrelse

Förvaltningens tolkning

Handläggningstider av kommunens myndighetsutövning och service ska inte överstiga lagstadgade maxtider.

6-gradig bedömning

 6 - Kommer att uppfyllas/Är uppfyllt

Beskrivning och jämförelse av resultaten

Enligt skollagen ska ett barn erbjudas plats vid en förskolenhet så nära barnets eget hem som möjligt. Skälig hänsyn ska tas till vårdnadshavarens önskemål. I Kungälv kommun erbjuds plats i förskolan inom 4 månader i enlighet med skollagens bestämmelser.

Bedömning av resultaten

Bedömningen är att målet kommer att nås då regelverket och handläggningstider följs.

Förklaring och analys

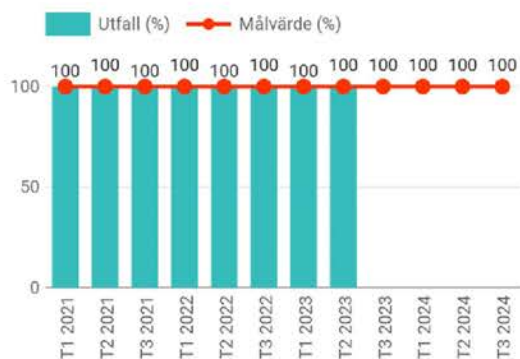
Översyn över antalet avdelningar och platser på förskolorna sker kontinuerligt för att kunna ta emot fler förskolebarn i enlighet med befolkningsprognosen samt möta vårdnadshavarnas behov av förskoleplatser. Tillgång och efterfrågan på platser varierar under året. För närvarande finns det inte överskott på platser i kommunen. Långsiktig planering för förskolor lokalmässigt finns i lokalförsörjningsplanen.

Så här går vi vidare

- Fortsatt handläggning i enlighet med skollagens krav samt kontinuerlig översyn över antalet avdelning och platser på förskolorna.

Indikatorer

Andel som erbjudits förskola inom fyra månader efter ansökan

3.1.8 10. Minskade utsläpp i luft och vattendrag och minskat klimatavtryck

Målet kommer från

Kommunstyrelse

Förvaltningens tolkning

Fokusområden är minskade utsläpp från trafik, enskilda avlopp och av mikroplaster. När det gäller utsläpp till vattenmiljö ska påverkan från dag- och spillvatten samt ytavrinning beaktas. Energieffektivisering och utbyte till förnybara bränslen ska genomföras successivt både internt i kommunförvaltningen och externt i den geografiska kommunen.

6-gradig bedömning

👉 4 - Delvis uppfyllt/ svårbedömt

Beskrivning och jämförelse av resultaten

Bildning och Lärande arbetar främst med att minska klimatavtrycket genom undervisning om miljö och hållbar utveckling i förskolan, grundskolan och gymnasieskolan. Sektorn genomför också konkreta aktiviteter som ligger i fas med det politiska målet.

Undervisningen i miljö och hållbar utveckling i förskolan utgår från förskolans läroplanen. Där står det att utbildningen ska lägga grunden till ett växande intresse och ansvar hos barnen för en hållbar utveckling som är både ekonomisk, social och miljömässig. Barnen ska få ett ekologiskt och varsamt förhållningssätt till sin omgivande miljö och till natur och samhälle. Både ett långsiktigt och globalt framtidsperspektiv ska synliggöras i utbildningen. Detta tas tillvara på olika vis i förskolornas undervisning av barnen.

I grundskolan ska eleverna enligt läroplanen få möjlighet både att ta ansvar för den miljö de själva direkt kan påverka och skaffa sig ett personligt förhållningssätt till övergripande och globala miljöfrågor. Undervisningen ska belysa hur samhällets funktioner och vårt sätt att leva och arbeta kan anpassas för att skapa hållbar utveckling. I gymnasieskolan finns liknande skrivningar som grundskolans inom till exempel de gymnasiegemensamma ämnena. Hållbar utveckling är också integrerat i andrakursplaner.

Utöver ordinarie undervisning om miljö och hållbar utveckling så finns ett antal konkreta och pågående aktiviteter och projekt inom sektorn:

- Minska kemikalieanvändning i förskolan
- Minska matsvinnet
- Effektiv skolskjutsplanering
- Riktlinje från kommunen att man ska åka kollektivt som även gäller för sektorns medarbetare.
- Enskilda förskolor och skolor arbetar med hållbar utveckling och Grön Flagg via Håll Sverige Rent

Bedömning av resultaten

Bedömningen är att målet är svårbedömt och delvis kommer att uppfyllas. Undervisningen om hållbar utveckling är välfungerande, men sektorn behöver successivt se om fler projekt och initiativ kring miljö och klimat bör startas.

Förklaring och analys

Det finns en lång tradition av att arbeta med miljö och hållbarhet i förskola och skola. Frågorna har varit inskrivna i läroplanerna under lång tid och skrivningarna har successivt stärkts. Detta innebär att det både finns en vana och ett engagemang att bedriva undervisning inom området. Utöver undervisningen är det dock viktigt att sektorn fortsätter att ta initiativ till konkreta aktiviteter och projekt inom miljöområdet samt fortsätter att delta i gemensamma projekt inom kommunen. Mer kan göras inom miljöområdet även inom sektorn.

Så här går vi vidare

- Grundskolor kommer fortsatt att arbeta utifrån "På egna ben" och uppmuntrar vårdnadshavarna att låta sina barn gå, cykla eller åka skolskjuts till skolan istället för att köra sina barn med bil.
- Kungälv har en bra utbyggd skolskjuts som gör att elever som är berättigade skolskjuts kan åka buss till skolan istället för att bli skjutsade av föräldrar. Vi har även fria resor vilket innebär att alla elever på högstadiet kan få ett busskort som de kan använda för att ta sig till och från skolan istället för att bli skjutsade av förälder. Detta kommer att fortsätta även nästa år. Skolbussar körs av Västtrafik och 97 procent av Västtrafiks bussar körs på förnybara bränslen.

3.1.9 12. Minskat utanförskap och bidragsberoende

Målet kommer från
Kommunstyrelse

Förvaltningens tolkning

Behovet av olika typer av bidrag, såsom försörjningsstöd har till stor del samband med hur olika strukturella faktorer utvecklas i samhället. En viktig förutsättning är att definiera prioriterade behovsgrupper och utveckla och anpassa förhållningssätt, metoder och insatser efter detta. Inom målet ryms även kommunens arbetsmarknadsverksamhet som fyller en viktig roll i att få fler individer att gå till egen försörjning.

6-gradig bedömning

 5 - Kommer att uppfyllas/Är uppfyllt

Beskrivning och jämförelse av resultaten

Som i övriga landet visar utvecklingen för arbetslösheten i Kungälv en positiv trend. För hela riket ligger arbetslösheten i augusti 2023 på 6,4 procent, för Västra Götalandsregionen på 5,6 procent och för Kungälv 3,4 procent.

Inom kommunens arbetsmarknadsverksamhet inom Kompetenscentrums har det under T2 2023 funnits 176 ärenden, inklusive serviceärenden. Utöver detta arbetar även Trygghet och stöd med självförsörjningsuppdraget för de individer med ekonomiskt bistånd som inte deltar i arbetsmarknadsverksamheten.

Kompetenscentrum bidrar till att minska antalet individer med försörjningsstöd. Ju fler personer som får jobb via Kompetenscentrums insatser eller som kan studera inom vuxenutbildningen, desto lägre blir beroendet av ekonomiskt bistånd. Verksamheten hos Kompetenscentrum bedrivs genom yrkesutbildningar och lärlingsutbildningar, samhällskontrakt, arbetsgivarservice och samverkan med Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och andra aktörer.

Kungälvs kommuns samhällskontrakt bidrar till att minska arbetslösheten och stärka kompetensförsörjningen. 112 aktörer har skrivit på samhällskontraktet och under 2023 har det till och med augusti tillkommit nio nya aktörer. Regelbundna uppföljningar visar att Samhällskontraktet gör skillnad via ökad samverkan kring feriejobb, jobbspår, praktik, arbetsträning, subventionerade anställningar och förebyggande insatser.

Bedömning av resultaten

Bedömningen är att målet kommer att nås både när det gäller kommunens arbetsmarknadsverksamhet och den verksamhet som bedrivs inom enheten för Stöd och försörjning som numera är en del av Sektor Bildning och Lärande. Ytterligare samverkan mellan olika delar av Kompetensförsörjning behövs dock och bedömningen att fler individer som uppstår försörjningsstöd kan gå ut i arbete, studier eller andra arbetsmarknadspolitiska åtgärder.

Förklaring och analys

Samhällskontrakt är en viktig del av kommunens arbetet att erbjuda möjlighet att tillsammans med företag och föreningar bidra till minskad arbetslöshet och stärka kompetensförsörjningen inom näringslivet. Regelbundna uppföljningar visar att samhällskontrakt gör skillnad via ökad samverkan av feriejobb, arbetsträningsplatser, extratjänster och språkpraktikplatser samt olika förebyggande insatser.

Skälet till att antalet ärenden inom kommunens arbetsmarknadsverksamhet är högre för T2 än T1 är att Kompetenscentrum erbjuder fler arbetsmarknadspolitiska åtgärder än tidigare, till exempel projektet Grängångare i samverkan med Samordningsförbundet Älv & Kust, Heltidslyftet tillsammans med Nordiska folkhögskolan samt CV-skrivning. Nyanlända har också i högre grad än tidigare erbjudits arbetsmarknadsaktiviteter.

Arbetsgivarservicen hos Kungälvs kommun har förstärkts genom en särskild enhet inom Kompetenscentrum. Företagen stötts med kartläggning av rekryteringsbehov, bedömning av lämplig insats och handledning av individer som kommer ut till företagen.

Samverkansavtal mellan kommunen och Arbetsförmedlingen tecknades i december 2022. Individer med försörjningsstöd och långtidsarbetslösa ska prioriteras i samverkan. Kommunen

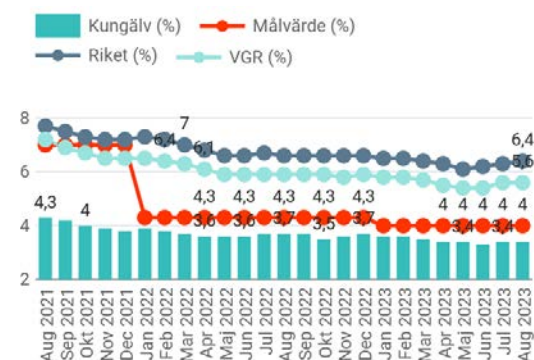
får genom överenskommelsen ett ansvar för att initiera den gemensamma planeringen med Arbetsförmedlingen för individerna i målgruppen. De insatser som kan vara aktuella är språkhöjande insatser, yrkesutbildning, arbetsträning och praktik. Kompetenscentrums enheter ska samverka på ett effektivt sätt med fokus på individens behov och förflyttningar. Omvärldsbevakning samt kontakt med kommunerna som har hittat innovativa lösningar för att arbeta med långtidsarbetslösa ska ske kontinuerlig och vara en naturlig del av arbete. Förutsättningar för medarbetare ska skapas genom att automatisera processer som är repetitiva och administrativa för att frigöra tid för att kunna arbeta kvalitativt med individerna.

Så här går vi vidare

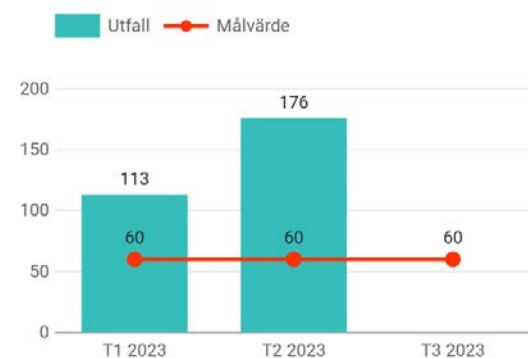
- Utveckling av samverkan mellan Arbetsförmedlingen och kommunen utifrån det nya samverkansavtalet. Gemensamma planeringar tillsammans med individen ska ske kontinuerligt med tydlig planering mot arbete eller utbildning.
- Kompetenscentrums resurser ska användas till de insatser som inte ges i samverkan med Arbetsförmedlingen.
- Strukturerad samverkan med Samordningsförbundet för att nyttja rehabiliterande insatser och statliga resurser på ett mer effektivt sätt än idag.
- Regelbunden uppföljning av befintliga aktörer inom Samhällskontraktet.
- För att öka möjligheterna till samordnade insatser kommer handläggningen av ekonomiskt bistånd från 1 januari 2024 att organiseras inom Sektor Bildning och Lärande och verksamhetsområdet Kompetenscentrum.

Indikatorer

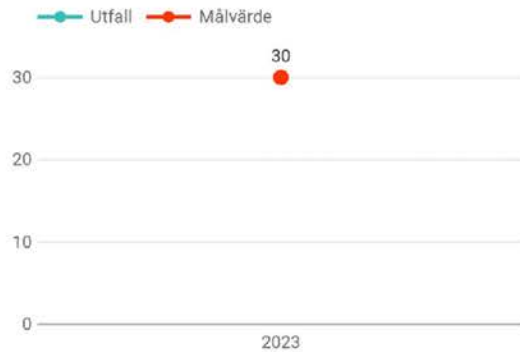
Arbetslösa inklusive i åtgärder i Kungälv (16-65 år)

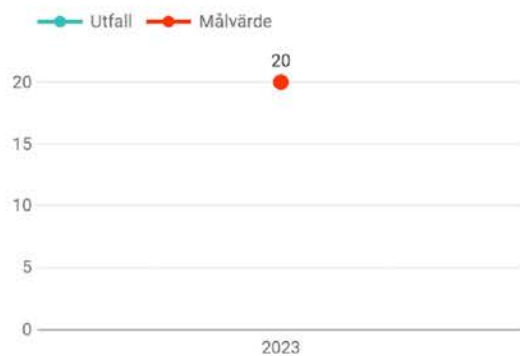
Antal ärenden inom kommunens arbetsmarknadsverksamhet, inklusive serviceärenden.

Antal ärenden inom kommunens arbetsmarknadsverksamhet som resulterat i arbete, inklusive serviceärenden.

Antal ärenden inom kommunens arbetsmarknadsverksamhet som resulterat i studier, inklusive serviceärenden.

Aktivitet	Status
Kompetenscentrums arbetsgivarservice	Pågående
Aktivitetsplaner för arbetssökande	Pågående
Praktik, arbetsträning och subventionerade anställningar	Pågående

3.1.10 13. 100% av alla ungdomar inom uppföljningsansvaret erbjuds vuxenutbildning

Målet kommer från

Kommunstyrelse

Förvaltningens tolkning

Alla ungdomar under 20 år i det kommunala aktivitetsansvaret som inte har fullföljda studier ska erbjudas vuxenutbildning. Detta förutsätter en nära samverkan mellan gymnasieskolan och vuxenutbildningen samt att alla ungdomar inom uppföljningsansvaret får en individuellt utformad planering.

6-gradig bedömning

 4 - Delvis uppfyllt/ svårbedömt

Beskrivning och jämförelse av resultaten

Inflödet av nya ungdomar inom det kommunala aktivitetsansvaret (KAA) har ökat efter sommarmånaderna. I mitten av september 2023 var 229 individer inskrivna i det kommunal aktivitetsansvaret jämfört med 115 i början av maj 2023. 162 av ungdomarna var nytillkomna under perioden 14 juni till 14 september 2023.

Ökningen av antalet ungdomar inom KAA efter sommarmånaderna är naturlig. I första hand beror den på att ett större antal ungdomar skrivs in i KAA under sommaren efter att de gått klart gymnasieskolan och enbart fått ett studiebevis och inte en gymnasieexamen. Många ungdomar skrivs också in efter att deras sommarjobb tagit slut eller om de gjort ett avhopp från gymnasieskolan under sommarmånaderna.

78 av de 229 inskrivna individerna ungdomarna har en pågående aktivitet, till exempel arbete, praktik, studier, organiserad studie- och yrkesvägledning eller insats hos annan aktör. Skälet till att enbart en tredjedel har en pågående aktivitet är att många av ungdomarna är nytillkomna i KAA. Aktivitetsgraden väntas stiga under hösten.

Samtliga ungdomar i KAA erbjuds insats med ett telefonsamtal, sms och sist med brev. Kontakt har etablerats med 43 procent av de inskrivna ungdomarna. I och med att så många ungdomar är nytillkomna så väntas även den siffran att öka under hösten.

Insatser som erbjudits inom det kommunala aktivitetsansvaret har bland annat varit:

- studievägledande samtal
- stöd i ansökan till utbildningar (gymnasieskola, folkhögskola, vuxenutbildning m.m.)
- stöd i kontakt med andra myndigheter (Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, socialtjänsten, vården m.fl.)
- samordnade insatser med andra aktörer (Kompetenscentrum, Utförandeenheten, TUM, Arbetsförmedlingen, Samordningsförbundet, Vuxenpsykiatri, Funktionshinderenheten m.fl.)
- SMF (studiemotiverande folkhögskolekurs) i samarbete med Arbetsförmedlingen och Nordiska Folkhögskolan i Kungälv.

De senaste åren har det kommunala aktivitetsansvaret tydligare inriktats på utbildning och på att få deltagarna att återuppta sina gymnasiestudier, läsa på folkhögskola eller studera inom vuxenutbildningen.

Bedömning av resultaten

Bedömningen är att målet delvis har uppnåtts. Målet är svårbedömt på grund av så många nytillkomna ungdomar efter sommarmånaderna. En ny bedömning kommer att göra i T3 när de nytillkomna ungdomarna har kontaktats och fått pågående aktiviteter.

Förklaring och analys

Resultatet visar på att mer behöver göras för att nå alla ungdomar inom det kommunal aktivitetsansvaret. Detta gäller inte minst de ungdomar som tackar nej till insats och som därmed inte är möjliga att arbeta med inom ramen för det kommunala aktivitetsansvaret. En utmaning är också de elever som enbart fått ett studiebevis från gymnasieskolan och som behöver motiveras för att läsa in de sista kurser som krävs för en gymnasieexamen.

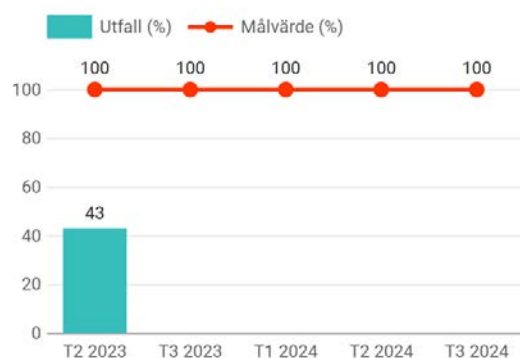
Samarbetet mellan KAA och grundskolan, gymnasieskolan och vuxenutbildningen har utvecklats och kommer att förbättras framöver. För gymnasieskolan handlar det om elever som ligger i riskzonen för avhopp, där samverkan har stärkts mellan KAA och elevhälsan och studie- och yrkesvägledarna på Mimers hus gymnasium. När det gäller vuxenutbildningen finns det ungdomar inom det kommunala aktivitetsansvaret som kan vara aktuella att börja vuxenutbildning innan man är behörig, det vill säga från och med andra kalenderhalvåret det år de fyller 20 år. Här har en gemensam plan mellan gymnasieskolan, KAA och vuxenutbildningen tagits fram och har börjat att implementeras. Även från grundskolan kommer det ett mindre antal elever som inte väljer att påbörja studier i gymnasieskolan och som fångas upp så tidigt som möjligt.

Så här går vi vidare

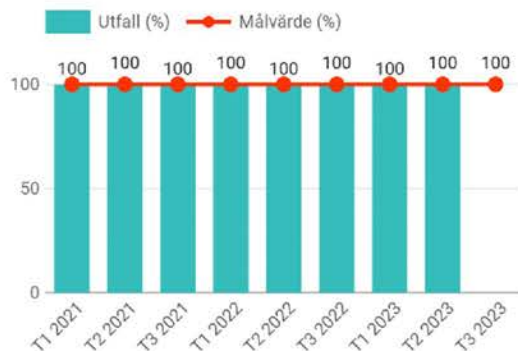
- Utökad samarbete mellan det kommunala aktivitetsansvaret och gymnasieskolan, vuxenutbildningen och grundskolan enligt vad som beskrivs här ovanför.
- Fortsatt arbete med ungdomar som avböjt insats från det kommunala aktivitetsansvaret att delta i aktiviteter eller påbörja studier.
- Ungdomarna inom det kommunala aktivitetsansvaret ska i större omfattning erbjudas feriejobb under samtliga lov.

Indikatorer

Andel av ungdomarna (%) inom uppföljningsansvaret som varit i kontakt med handläggare.

Andel av ungdomarna (%) inom uppföljningsansvaret utan sysselsättning som erbjudits insats.

3.1.11 14. Utanförskapet minskar genom att försörjningsstödet villkoras mot individuella kontrakt med krav på arbetsmarknadsfrämjande insatser

Målet kommer från
Kommunstyrelse

Förvaltningens tolkning

Alla med försörjningsstöd ska ha en individuell utredning och uppföljning med krav på arbetsmarknadsfrämjande åtgärder. Effekten förväntas bli minskat utanförskap och ökad känsla av sammanhang (KASAM).

6-gradig bedömning

🟩 5 - Kommer att uppfyllas/Är uppfyllt

Beskrivning och jämförelse av resultaten

Kungälv kommun har relativt få personer med ekonomiskt bistånd jämfört med riket.

För de som söker ekonomiskt bistånd är det cirka 65 procent som av olika skäl inte står till arbetsmarknadens förfogande. Det är ingen homogen grupp utan de kan vara sjukskrivna på grund av psykisk ohälsa men sakna eller ha otillräcklig ersättning från Försäkringskassan, ha beroendeproblematik, inte stå till arbetsmarknadens förfogande på grund av våld i nära relation, vara föräldralediga, ålderspensionärer eller ha bristande språkkunskaper. För dessa individer kan försörjningsstödet inte villkoras med kontrakt om arbetsmarknadsfrämjande insatser. För dem har Stöd och försörjningsenheten en annan planering som den enskilde måste följa för att ha rätt till ekonomiskt bistånd, till exempel rehabiliterande insatser eller intern/extern vård.

Bedömning av resultaten

Bedömningen är att målet kommer att nås då försörjningsstödet villkoras mot individuella kontrakt med krav på arbetsmarknadsfrämjande åtgärder i ärenden där socialtjänstlagen tillåter det.

Förklaring och analys

Det finns olika orsaker till att man inte klarar sin försörjning och därför ansöker om ekonomiskt bistånd. Orsaken till att man söker hjälpen kodas i varje ärende. Rätten till ekonomiskt bistånd är inte villkorslös för någon. Det är endast för personer som står till arbetsmarknadens förfogande och inte är aktuella för arbetsmarknadsåtgärder via Arbetsförmedlingen, som socialtjänsten kan villkora det ekonomiska biståndet utifrån socialtjänstlagen (SoL 4 kap 4 §).

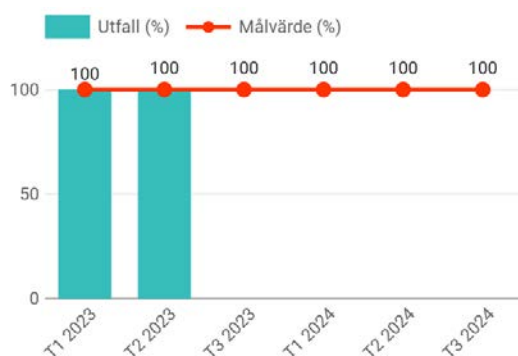
Alla som kodas som arbetslösa står inte till arbetsmarknadens förfogande. Även när man till exempel studerar SFI på heltid eller deltar i Arbetsförmedlingens olika program kodas man som arbetslös. I de ärendena får det ekonomiska biståndet inte villkoras med kontrakt om arbetsmarknadsfrämjande åtgärder.

Så här går vi vidare

- Utveckling av samverkan mellan Arbetsförmedlingen och kommunen utifrån det nya samverkansavtalet. Gemensamma planeringar tillsammans med individen ska ske kontinuerligt med tydlig planering mot arbete eller utbildning.
- Kompetenscentrums resurser ska användas till de insatser som inte ges i samverkan med Arbetsförmedlingen.
- Samverkan med samordningsförbundet är mycket viktigt då det finns rehabiliterande insatser och statliga resurser avsatta för det som idag inte används på ett effektivt sätt.
- Alla samverkansmöten ska ha ett tydligt syfte och uppföljning med utgången i medborgarnas behov och snabbaste vägen till egen försörjning.
- Regelbunden uppföljning av befintliga aktörer inom ramen för Samhällskontraktet.
- För att öka möjligheterna till samordnade insatser kommer handläggningen av ekonomiskt bistånd att organiseras inom sektor Bildning och lärande och verksamhetsområdet Kompetenscentrum.

Indikatorer

Andel personer vars försörjningsstöd har villkorats med krav på arbetsmarknadsfrämjande insatser där socialtjänstlagen tillåtit det

3.1.1215. Robusta kommunala funktioner

Målet kommer från

Kommunstyrelse

Förvaltningens tolkning

Förslag tolkning

Kungälv ska sträva efter att uppfylla MSBs riktlinjer för kommunala verksamheters krisberedskap.

Kommunala verksamheter (msb.se)

6-gradig bedömning

 4 - Delvis uppfyllt/ svårbedömt

Beskrivning och jämförelse av resultaten

Kungälv ska sträva efter att uppfylla MSBs riktlinjer för kommunala verksamheters krisberedskap. Arbetet med sektorns risk- och sårbarhetsanalys är färdigställd och åtgärds punkterna kommer att presenteras genom stratys,

I arbetet med risk- och sårbarhetsanalysen har det framkommit att sektorn fortsättningsvis behöver ta fram kontinuitetsplaner för hur samtliga verksamheter ska hantera nödvattenplanen för nedgång av IT-system, personalbrist och ett långvarigt elavbrott. Vidare behöver sektorn ta fram en utbildningsplan för medarbetare i PDV (Pågående dödligt våld) in och utrymningsövningar samt hur man hanterar våldsbejakande extremism. Sektorn behöver också ta fram en plan för hur man kommer att agera vid en höjd beredskap och administrera vilken personal som behöver krigsplaceras för att kunna bedriva verksamhet i händelse av just höjd beredskap och vid ett väpnat angrepp på nationen. Slutligen behöver sektorn även göra en djupare kartläggning av sektorns beroenden med målsättningen att skapa en större robusthet.

Bedömning av resultaten

Bedömningen är att målet är svårbedömt och delvis kommer att uppnås. Risk- och sårbarhetsanalysen är färdigställd och ska implementeras innan målet kan betraktas som uppnått.

Förklaring och analys

Bildning och Lärande har ett pågående säkerhetsarbete där risk- och konsekvensanalysen kommer att spela en avgörande roll. En förändrad situation i omvärlden ställer nya krav på säkerhetsarbete och innebär att sektorn behöver fundera i nya banor, men samarbetet med säkerhetssamordnarna är välfungerande och arbetet beräknas kunna genomföras enligt plan.

Så här går vi vidare

- Åtgärds punkter för att minimera brister som risk- och sårbarhetsanalysen påpekar kommer att tas fram under hösten 2023.

3.2 Strategiska förutsättningar

3.2.1 16. Attraktivt att vara anställd i Kungälv kommun

Målet kommer från

Kommunstyrelse

Förvaltningens tolkning

För att leverera välfärdstjänster med hög kvalitet inom kommunens samtliga verksamheter behöver kommunen professionell och motiverad personal. Våra medarbetare ska känna engagemang i sitt arbete för kommunen och möta medborgarna med ett gemensamt serviceinriktat förhållningssätt. Andra viktiga faktorer är arbetsplatskultur, möjligheter till utveckling, flexibla arbetsvillkor, personlig utveckling utifrån kompetens och erfarenhet.

6-gradig bedömning

 4 - Delvis uppfyllt/ svårbedömt

Beskrivning och jämförelse av resultaten

Den totala sjukfrånvaron har minskat från 8,3 procent till 7,6 procent jämfört med T2 2022. Sjukfrånvaron har minskat både bland kvinnor och män. Den grupp som har ökat i sjukfrånvaro är medarbetare under 29 år, denna grupp har ökat från 7,4 procent (T2 2022) till 7,9 procent (T2 2023). Korttidsjukfrånvaron (dag 1-14) för hela sektorn har minskat från 4,6 procent till 3,8 procent. Långtidsjukfrånvaron (dag 15 och fler) har under samma period ökat marginellt från 3,7 procent till 3,8 procent. Minskningen av den totala sjukfrånvaron för sektorn utgörs därmed av lägre korttidsjukfrånvaro. I början av 2022 var korttidsjukfrånvaron ovanligt hög till följd av Covid-19, vilket är en förklaring att sjukfrånvaron var högre under föregående år. Sjuklönekostnaderna för hela sektorn har minskat från 19 801 Tkr (T2 2022) till 17 470 Tkr (T2 2023).

Antal tillsvidareanställda förskollärare som slutat i kommunen utöver pensionsavgångar ligger strax under under målvärdet. Utfallet är även något lägre än motsvarande period förra året.

Andelen tillsvidareanställda grundskollärare som slutat i kommunen utöver pensionsavgångar har ökat sedan T3 2022. Utfallet denna mätperiod är drygt dubbelt så högt som målvärdet

Andelen tillsvidareanställda gymnasielärare som slutat i kommunen utöver pensionsavgångar ligger kvar lägre än målvärdet. Utfallet ligger betydligt lägre än motsvarande period föregående år.

Andelen tillsvidareanställda chefer som slutat i sektorn utöver pensionsavgångar har ökat jämfört med T2 2022 men ligger under målvärdet. Utfallet är lägre jämfört med T1 2023

Andel lärare med heltidstjänster i grundskolan som har lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne har sjunkit något och ligger precis över målvärdet

Andel lärare i gymnasieskolan (exklusive yrkeslärare) med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne har ökat något och ligger ovanför målvärdet.

Andel lärare med heltidstjänster i grundskolan som har lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne har sjunkit något och ligger precis över målvärdet

Andel lärare i gymnasieskolan (exklusive yrkeslärare) med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne har ökat något och ligger ovanför målvärdet.

Andel chefer med färre medarbetare än 26 har minskat jämfört med T2 föregående år. Resultatet är under målvärdet, det vill säga det är en låg andel chefer som har färre än 26 medarbetare.

Andel chefer med antal medarbetare i intervallet 26-35 har ökat något jämfört med föregående år. Utfallet ligger över målvärdet, det vill säga det är en hög andel chefer som har medarbetare i detta intervallet.

Andel chefer med antal medarbetare fler än 35 ligger under målvärdet men har ökat något jämfört med motsvarande period föregående år.

Huvudöverenskommelsen mellan arbetsgivare och fackförbund (HÖK 21) som ska bidra till att göra det attraktivt att vara anställd i Kungälv kommun pågår och är i slutfasen under detta år. Under september månad är en halvdag bokat tillsammans med fackförbundet Sveriges Lärare där man följer upp och säkerställer den pågående handlingsplanen kopplat till HÖK21 inom samtliga områden. Handlingsplanen berör bland annat områden som arbetsmiljö, arbetsorganisation och lönebildning. Syftet är att trygga kompetensförsörjningen inom skola och förskolan både på kort och lång sikt.

Temperaturmätningar har inletts under 2023 genom det digitala verktyget Winningtemp. Syftet med temperaturmätningar är att alla medarbetare i Kungälv Kommun ska ha en plattform där de kan göra sin röst hörd och ge chefer en återkoppling på hur medarbetare upplever sin arbetssituation. Temperaturmätningarna ger också chefer och medarbetare ett underlag för dialog, utveckling och lärande. Följande områden mäts: ledarskap, arbetsglädje, meningsfullhet, autonomi, arbetssituation, delaktighet, personlig utveckling, teamkänsla, engagemang, matchning mellan person och arbete, transparens och psykologisk trygghet. Det området inom sektorn Bildning och lärande som har de högsta temperaturerna för tillfället är teamkänsla. Detta är viktigt att ta tillvara på och arbeta vidare med. Teamkänslan är inte bara viktigt för verksamheten i sig utan kan också höja temperaturen inom de andra områdena och bidra till en bättre arbetsmiljö i stort. Det pågår nu en utvärdering utifrån chefers och medarbetares upplevelser av arbetet med temperaturmätningarna.

Samtliga verksamhetschefer har genomfört vertikala dialoger med chefer med tillitsbaserad styrning och ledning som grund under året. Inom flera av sektorns verksamheter har cheferna fått ytterligare utbildning i tillitsbaserat ledarskap utöver den utbildning som skett inom Move.

Ledarforum för chefer startade hösten 2022. Ledarforum för chefer startade hösten 2022 och pågår enligt plan.

Bedömning av resultaten

Bedömningen är att målet delvis kommer att nås. Fortsatt uppmärksamhet behöver riktas mot det systematiska arbetsmiljöarbetet och även minska sjukfrånvaron i sektorn, i synnerhet långtidssjukfrånvaron.

Förklaring och analys

Under det senaste året har skyddsombud gjort ett antal 6:6 a-anmälningar inom grundskola, gymnasiet och förskola. 6:6 a-anmälningar är en begäran från ett skyddsombud kring åtgärder kopplat till arbetsmiljö eller arbetstid utifrån arbetsmiljölagen. De flesta 6:6 a-anmälningar i grundskolan har berört arbetsbelastning, våld och hot, kränkningar, personalbrist och behov av klargörande av arbetsinnehållet från arbetsgivarna. Inom förskolan har även 6:6 a-anmälningar lämnats in om bristande ventilation samt attackerande måsar som skapat en otrygg arbetsmiljö. Begrepp som ofta förekommer är behov av återhämtning och prioritering, för hög arbetsbelastning, underbemanning och tydlighet. Det efterfrågas även en bättre balans

mellan krav och resurser i verksamheterna. Sektorn tar anmälningarna på stort allvar och har en pågående dialog med fackförbunden Sveriges lärare, Kommunal samt Arbetsmiljöverket.

Kungälvskommuns arbetsmiljömål för 2023 är att arbeta aktivt med friskfaktorer för att medarbetare ska trivas och må bra på jobbet. På enhetsnivå sätter man mål och tar fram åtgärder för två av Sunt arbetslivs framforskade friskfaktorer. Dessa aktiviteter och handlingsplaner kopplade till de valda friskfaktorerna arbetar man sedan med på enhetsnivå under 2023 för att nå kommunens arbetsmiljömål. Forskare har funnit att organisationer med låg och stabil sjukfrånvaro har mycket gemensamt och en del av dessa kännetecken kallas friskfaktorer. När det finns organisatoriska förutsättningar för att friskfaktorer fungerar väl i vardagen, mår medarbetare bra, utvecklas och orkar prestera. På så sätt kopplar friskfaktorerna ihop god arbetsmiljö med att verksamheten når målen, och blir en attraktiv arbetsplats.

Förbättringar inom det systematiska arbetsmiljöarbetet och minskad sjukfrånvaro krävs för att målet ska uppnås.

Så här går vi vidare

Sektorn kommer framöver att ha ett tydligt fokus på att minska sjukfrånvaron, både den kortsiktiga och långsiktiga. Regelbundna uppföljningar utifrån personalstatistiken kommer att göras på enhetsnivå, verksamhetsnivå och sektornivå i samarbete med HR i syfte att kunna följa sjukfrånvaron närmare. Utifrån de analyser som görs av statistiken kommer åtgärdsprogram att tas fram med både övergripande och individuella åtgärder. Förutom denna process kommer även sjukfrånvaron vara ett viktigt perspektiv i andra delar av sektorns HR-arbete, till exempel kring friskfaktorer, HÖK21 och temperaturmätningar.

Sektorn fortsätter att genomföra och synliggöra de åtgärder som är beskrivna i handlingsplanen för HÖK 21.

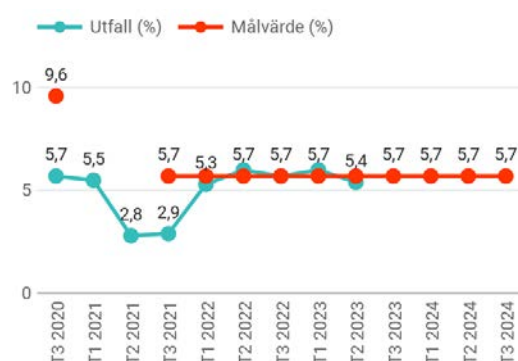
Fortsatt utveckling av kompetensförsörjningsplanen.

Under hösten 2023 kommer samtliga ledningsgrupper inom sektorn att delta i workshops med utgångspunkt från Sunt arbetsliv för att främja välmående på arbetsplatsen.

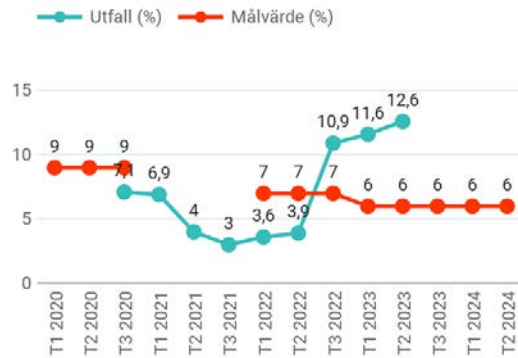
Temperaturmätningar har införts för att följa upp medarbetarnas arbetsmiljö. Kontinuerligt arbete med temperaturmätningarna på APT samt uppföljning i samverkansgrupper kommer fortsätta under hösten 2023 och även 2024.

Indikatorer

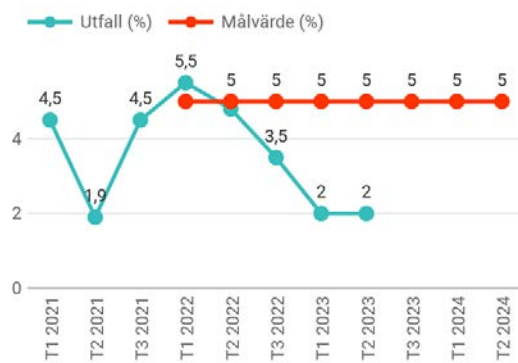
Andel tillsvidareanställda förskollärare som slutat i kommunen utöver pensionsavgångar

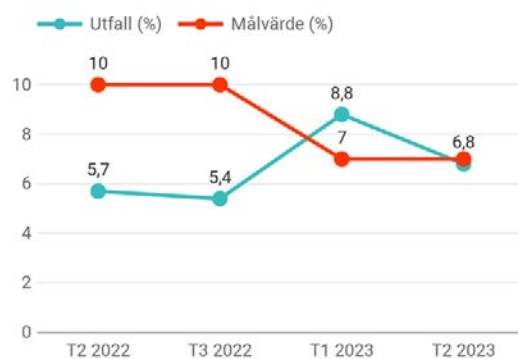
Andel tillsvidareanställda grundskolelärare som slutat i kommunen utöver pensionsavgångar

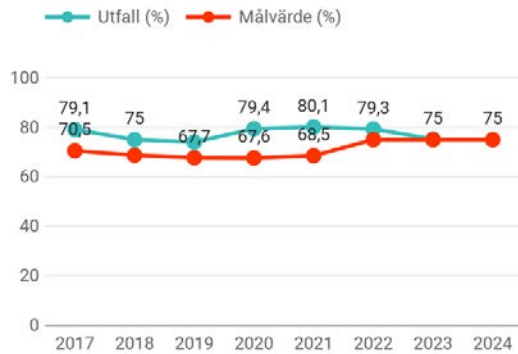
Andel tillsvidareanställda gymnasielärare som slutat i kommunen utöver pensionsavgångar

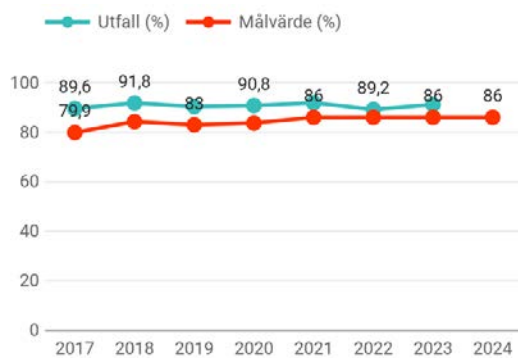
Andel tillsvidareanställda chefer inom sektor Bildning och Lärande som slutat i kommunen utöver pensionsavgångar

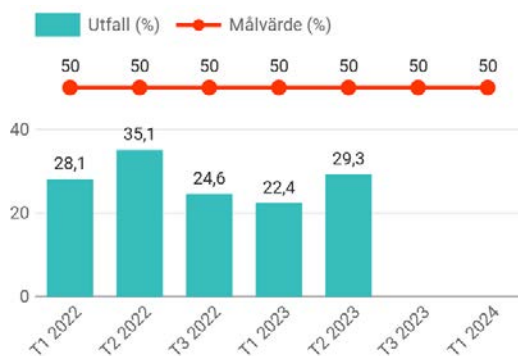
Andel (%) lärare (heltidstjänster) i kommunal grundskola med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne.

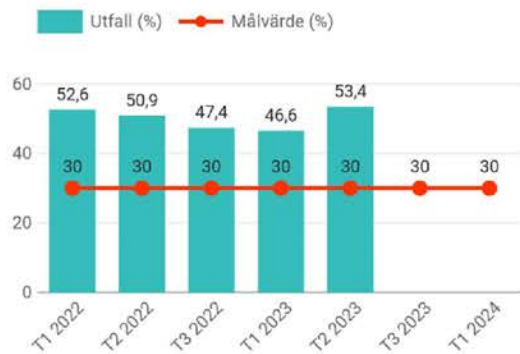
Andel (%) lärare (heltidstjänster) i kommunal gymnasieskola (exkl. yrkeslärare) med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne.

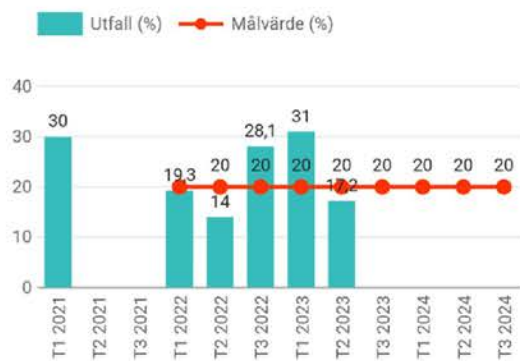
Andel chefer (%) med antal medarbetare färre än 26

Andel chefer (%) med antal medarbetare inom intervallen 26-35

Andel chefer (%) med antal medarbetare, fler än 35

Aktivitet	Status
Tillitsbaserad styrning och ledning	 Pågående
Ledarforum	 Pågående
Handlingsplan för HÖK21	 Pågående
Winningtemp	 Pågående

3.2.2 17. Kommunens verksamheters kvalité och hushållning ska hävda sig väl i jämförelse med landets bästa kommuner

Målet kommer från
Kommunstyrelse

Förvaltningens tolkning

Förvaltningen har ett högt kvalitetsfokus och arbetar strukturerat med utveckling och ständiga förbättringar i våra verksamheter. Kungälv resultat ska vara bättre än genomsnittet av jämförbara kommuner när det gäller verksamhetens kvalitet och hushållning

6-gradig bedömning

 5 - Kommer att uppfyllas/är uppfyllt

Beskrivning och jämförelse av resultaten

Kungälvs kommuns kostnader för grundskolan och gymnasieskolan  r lägre både  n riksgenomsnittet och jämförbara kommuner. De ligger under m lvardet, det vill säga kostnaderna är lägre än m lvardet. Kungälvs kommuns kostnader för förskola ligger ungefär på samma nivå som riket,  r något högre i jämförelse med liknande kommuner och något högre än m lvardet. Kostnader för kulturverksamheten  r lägre än både riket och jämförbara kommuner. Kostnader inom vuxenutbildningen är inte en indikator i dagsläget, men även här ligger kostnaderna generellt sett under riket.

Statistik för kostnader för skola och förskola kommer senare i  r och indikatorerna kommer därför att uppdateras i T3.

Bedömning av resultaten

Bedömningen är att målet kommer att nås. Verksamhetens kostnader  r låga i jämfört med riket och bedömningen är att verksamheten hävdar sig väl i relation till kvaliteten hos jämförbara kommuner.

Förklaring och analys

Under 2022 har sektorn fortsatt att kartlägga kopplingen mellan resurser och studieresultat. En ny modell för strukturresurs för grundskolan infördes från januari 2022 där fler socioekonomiska faktorer har använts i syfte att  ka träffsäkerheten f r resursfördelningen. Den nya modellen innehåller fler parametrar, vilket innebär att fler skolor tar del av strukturresursen, något som medför att några skolor som tidigare har fått en större del av strukturresursen nu f r en mindre andel. Förvaltningen behöver följa resultatutvecklingen över tid innan det g r att dra några slutsatser av effekterna från den nya fördelningen. Under 2023 höjs strukturresursen från 3 procent till 5 procent av grundskolans budget.

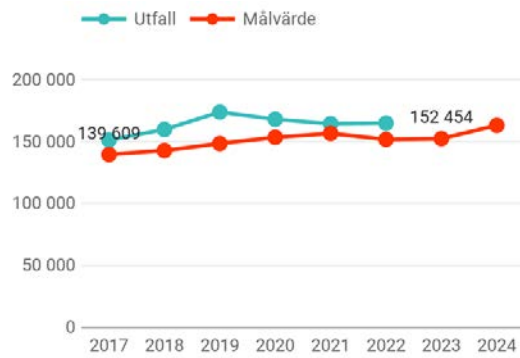
I sektorns nya struktur för systematiskt kvalitetsarbete följer man sedan 2022 upp hur väl grundskolorna använder strukturresursen. Resultatet av analysen kommer att presenteras för utskott och kommunstyrelsen i huvudmannen rapport.

Så g r vi vidare

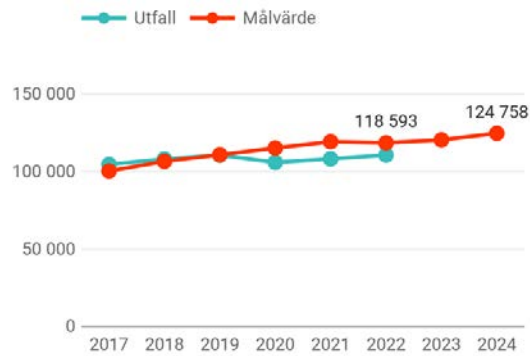
- Fortsatt uppföljning av strukturresursen kommer att ske under 2023. En formell utvärdering av strukturresursen  r planerad till 2024.

Indikatorer

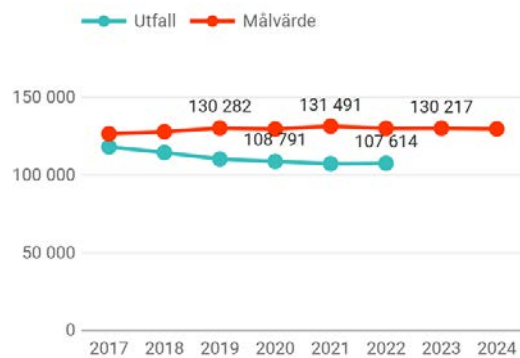
Kostnad kommunal förskola, kr/inskrivet barn

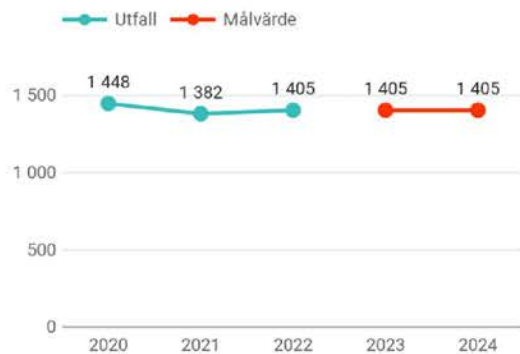
Kostnad för kommunal grundskola åk 1-9, kr/elev

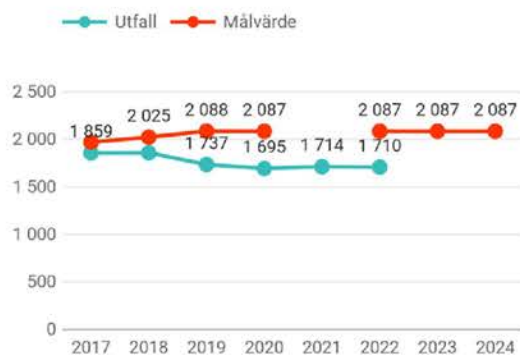
Kostnad för kommunal gymnasieskola, kr/elev

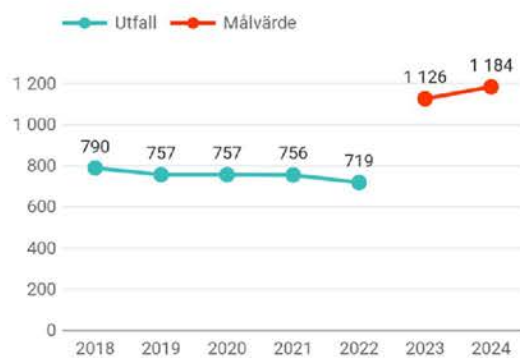
Kostnad per andel (%) elever med godkända betyg i samtliga ämnen i årskurs 9.

Kostnad per andel (%) med examensbevis inom 3 år (genomströmning på 3 år)

Kostnad kulturverksamhet, kr/inv

Aktivitet	Status
Systematiskt kvalitetsarbete i skola och förskola	 Pågående
Strukturresurs för grundskolan	 Pågående
Ny statlig schablonersättningsfördelning	 Pågående

4 Personal

4.1 Personalsiffror sektorn

4.1.1 Anställda

Mätdatum är: för T1 1/4, för T2 1/8 och för T3 1/12.

Antal anställda = antal personer med fastställd sysselsättningsgrad (dvs timavlönade ingår ej).

Antal årsarbetare = sysselsättningsgraden omräknat till heltid.

	Utfall T2	Utfall T2 2022	Diff
Antal anställda	1 671	1 580	91
- Antal anställda, kvinnor	1 383	1 294	89
- Antal anställda, män	288	286	2
Antal årsarbetare	1 641	1 544	97
- Antal årsarbetare, kvinnor	1 358	1 264	94
- Antal årsarbetare, män	283	280	3

4.1.2 Arbetade timmar

Visar utförda arbetstimmar av månadsavlönad personal respektive timavlönad personal.

Mätperiod för T1 1/12-31/3, T2 1/12-31/7, T3 1/12-30/11.

	Utfall T2	Utfall T2 2022	Diff
Månadsavlönade (antal timmar)	1 633 312	1 518 021	115 291
- Månadsavlönade, kvinnor (antal timmar)	1 310 963	1 217 860	93 103
- Månadsavlönade, män (antal timmar)	322 350	300 161	22 189
Mer/övertid (antal timmar)	4 188	4 266	-78
Timavlönade (antal timmar)	97 133	107 269	-10 136
- Timavlönade, kvinnor (antal timmar)	79 643	88 096	-8 453
- Timavlönade, män (antal timmar)	17 490	19 173	-1 683
Andel timmar utförda av timavlönad personal i relation till totalt utförda timmar (%)	5,6%	6,6%	-1
- Andel timmar utförda av timavlönad personal i relation till totalt utförda timmar, kvinnor (%)	5,7%	6,7%	-1
- Andel timmar utförda av timavlönad personal i relation till totalt utförda timmar, män (%)	5,1%	6%	-0,9

4.1.3 Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron redovisas som andel sjuktimmars av ordinarie antal arbetstimmar.

Varav sjukfrånvaro >=60 dagar. Den långa sjukfrånvarons andel av den totala sjukfrånvaron.

Mätperiod för T1 1/12-31/3, T2 1/12-31/7, T3 1/12-30/11.

	Utfall T2	Utfall T2 2022	Diff
Sjukfrånvaro (%) av ordinarie arbetstid	7,6	8,3	-0,7
- Sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid (%) - Kvinnor	8,3	9,1	-0,8

	Utfall T2	Utfall T2 2022	Diff
- Sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid (%) - Män	4,4	5,1	-0,7
- Sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid (%) Ålder <= 29 år	7,9	7,4	0,5
- Sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid (%) Ålder 30-49 år	7	7,6	-0,6
- Sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid (%) Ålder >= 50 år	8,3	9,8	-1,5
Sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid (%), mindre än 15 dagar	3,8	4,6	-0,8
Sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid (%), 15 dagar eller mer	3,8	3,7	0,1
Sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid (%), 15-90 dagar	1,4	1,3	0,1
Andel av sjukfrånvaro som överstiger 60 dagar (%)	35,8	33,7	2,1

4.1.4 Sjuklönekostnad (Tkr)

Arbetsgivarens kostnad för de första 14 dagarna samt 10% till dag 90. Ger ingen fullständig bild av kostnaderna för sjukfrånvaro.

	Utfall T2	Utfall T2 2022	Diff
Sjuklönekostnad (Tkr, Inkl personalomkostnader (PO))	17 470	19 801	-2 331
- Sjuklönekostnad, kvinnor (Tkr, inkl PO)	14 954	17 025	-2 071
- Sjuklönekostnader, män (Tkr, inkl PO)	2 516	2 776	-260

4.2 Kommentar till utfall

Antal anställda inom sektor Bildning och lärande har ökat med 91 personer och antal årsarbetare med 97 i jämförelse med T2 2022. Ökningen beror bland annat på ökat elevunderlag på skolorna varvid två nya förskolor öppnat samt nytillkommen enhet Utveckling och introduktion inom Kompetenscentrum.

Arbetade månadsavlönade timmar har ökat vilket går i linje med fler antal anställda. Mer- och övertidstimmar samt timavlönade timmar har minskat med 78 respektive 10 136 timmar. Den största minskningen av timavlönades timmar är inom förskolans verksamhet. Detta beror till stor del av att korttidsjukfrånvaron inom förskolan är lägre jämfört med T2 föregående år och därmed minskat behov av timavlönade vikarier. Antal feriearbetande ungdomar under sommaren 2023 har varit färre än 2022 vilket också bidrar färre antal timavlönade timmar under T2 2023.

Den totala sjukfrånvaron har minskat från 8,3 procent till 7,6 procent jämfört med T2 2022. Sjukfrånvaron har minskat både bland kvinnor och män. Den grupp som har ökat i sjukfrånvaro är medarbetare under 29 år, denna grupp har ökat från 7,4 procent (T2 2022) till 7,9 procent (T2 2023). Korttidsjukfrånvaron (dag 1-14) för hela sektorn har minskat från 4,6 procent till 3,8 procent. Långtidsjukfrånvaron (dag 15 och fler) har under samma period ökat marginellt från 3,7 procent till 3,8 procent. Minskningen av den totala sjukfrånvaron för sektorn utgörs därmed av lägre korttidsjukfrånvaro. I början av 2022 var korttidsjukfrånvaron ovanligt hög till följd av Covid-19, vilket är en förklaring att sjukfrånvaron var högre under föregående år. Sjuklönekostnaderna för hela sektorn har minskat från 19 801 Tkr (T2 2022) till 17 470 Tkr (T2 2023).

5 Ekonomi

5.1 Hela sektorn (Tkr)

	Utfall	Plan	Avvikelse	Prognos helår	Plan helår	Prognos- avvikelse
Intäkter	182 372	170 716	11 656	266 351	255 751	10 600
Personalkostnader	-660 198	-654 449	-5 749	-983 805	-981 190	-2 615
Övriga kostnader	-471 505	-458 026	-13 479	-709 696	-686 911	-22 785
Summa kostnad	-1 131 703	-1 112 474	-19 229	-1 693 501	-1 668 101	-25 400
Summa nettokostnad	-949 331	-941 759	-7 572	-1 427 150	-1 412 350	-14 800

5.2 Nettokostnad per verksamhet (Tkr)

	Utfall	Plan	Avvikelse	Prognos helår	Plan helår	Prognos- avvikelse
Sektorgemensamt	-71 613	-65 963	-5 650	-111 744	-98 944	-12 800
Förskola och pedagogisk omsorg	-272 524	-279 466	6 942	-416 012	-419 012	3 000
Grundskola och fritidshem åk F-6	-324 463	-316 901	-7 562	-480 282	-475 282	-5 000
Grundskola åk 7-9	-98 751	-94 450	-4 301	-143 876	-141 676	-2 200
Gymnasium	-128 541	-131 636	3 095	-197 422	-197 422	0
Kultur	-29 504	-29 001	-503	-43 490	-43 490	0
Kompetenscentrum	-23 936	-24 342	406	-34 325	-36 525	2 200
Summa	-949 332	-941 759	-7 573	-1 427 151	-1 412 351	-14 800

5.3 Kommentar till utfall och prognos

Bildning och lärande har en helårsprognos på -14,8 Mkr (motsvarar ca 1% av sektorns totala budgetram).

Bidrag till fristående förskolor, grundskolor och gymnasier har ökat på grund av höjda arbetsgivaravgifter och utökning av lokaler i kommunal verksamhet. Då fristående verksamheter ska få samma bidrag per barn och elev som i motsvarande kommunal verksamhet blir effekten att sektorn saknar ca 9 Mkr. Dessutom har kostnaderna fortsatt att öka för tilläggsbelopp för barn och elever i behov av extraordinära stödåtgärder i fristående förskolor och skolor.

Den höga inflationen i samhället gör att det finns en osäkerhet kring årets kostnader för bland annat livsmedel, skolskjutsar och IT. Det nya skolskjutsavtalet fr.o.m. höstterminen ger en ökad kostnad på ca 2 Mkr. Inflationen påverkar även kostnaderna för läromedel och driften framför allt på yrkesprogram inom gymnasiet.

Delar av sektorn har fortsatt svårt att rekrytera viss personal med efterfrågad kompetens och behörighet. I förlängningen kan detta få negativa effekter på arbetsmiljön samt ekonomiska konsekvenser.

Förskolans prognostiserade överskott beror på ökade intäkter för barnomsorgsavgifter då utbyggnaden av nya förskolor innebär fler barn i verksamheten. En nybyggd förskola i

Tjuvkil har startat i januari. Det behövdes ytterligare platser under våren för att möta behovet vilket innebar att de flesta kommunala förskolor tillfälligt tog emot fler barn. I augusti utökades med ytterligare en avdelning i Diseröd och en fristående förskola startade i Kärna, vilket på sikt kan få effekt på de kommunala förskolorna i samma område.

Inom grundskolan årskurs 4-9 är det obligatoriskt att erbjuda extra studietid, som inte ingår i ordinarie undervisningstid. Utökad undervisningstid för Ytterbyskolans musikklasser ger också en ökad kostnad för den enskilda skolan som inte ordinarie elevpeng täcker. Den obligatoriska lovskolan har från läsåret 2022/2023 fått ett utökat timtal. Tidigare fanns möjlighet att söka statsbidrag för detta men den möjligheten har tagits bort, vilket innebär ökade kostnader för kommunens högstadieskolor. Det prognostiserade underskottet för grundskola är hänförligt till ökade kostnader för skolmåltider, elever i annan kommun och att några skolenheter inte har en budget i balans.

Gymnasiets yrkesprogram har blivit högskoleförberedande från och med höstterminen 2023, vilket innebär att dessa har utökats både när det gäller gymnasiepoäng och garanterad undervisningstid. Mimers Hus har detta läsåret inte längre några elever på det Estetiska programmet, då det liksom de två senaste åren varit för få antal sökande elever till årskurs 1. Dessutom har eleverna på språkintröduktion blivit färre de senaste åren. En ny Yrkesintröduktion Försäljning- och Serviceprogrammet (Intröduktionsprogram) har startat till höstterminen 2023 och de flesta gymnasieprogram har fyllt antalet elever i årskurs 1.

Kulturen har återhämtat sig efter pandemin och är tillbaka på 2019 års nivå när det gäller antalet utlån av böcker på biblioteket. Det är stor efterfrågan på evenemang, främst barnaktiviteter. Kulturskolan arbetar för en ökning av kursutbud under året.

Kompetenscentrums prognostiserade överskott beror på högre intäkter än budgeterat hos Vuxenutbildningen samt vakanta tjänster inom Vägledning, Intröduktion och Arbete. Kompetenscentrum har en fortsatt utmaning i att färre antal nyanlända anvisas och inte blir vidarebosatta till kommunen enligt bösättningslagen jämfört med tidigare år. Det gör att intäkterna från Migrationsverket fortsätter minska samtidigt som kommunen har kvar kostnader för organisation och integration av nyanlända. Verksamheten har till stor del anpassats, och fortsätter med anpassningar utifrån det ekonomiska läget inom hela verksamhetsområdet. På grund av den osäkra omvärlden håller verksamheten tillbaka med att tillsätta tjänster tills läget är mer stabilt, samt hittar nya arbetsformer för att effektivisera verksamheten med fortsatt god kvalitet.

De enheter inom sektorn som inte har en budget i balans arbetar med att ta fram åtgärder i handlingsplaner.

Sektorn har under perioden januari-augusti konsultkostnader på 1 387 Tkr. Det är främst kostnader i samband med föreställningar och evenemang inom kulturen. Motsvarande period 2022 var kostnaderna 1 768 Tkr.

Skillnaden i konsultkostnader mellan juli och augusti är 17 Tkr.

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Delårsrapport 2 2023

Samhälle och utveckling

2023-10-04

Innehållsförteckning

1	Inledning	4
1.1	Verksamhetsöversikt	4
1.2	Sammanfattning, måluppföljning	4
2	Volymer	7
2.1	Vatten och avlopp.....	7
2.2	Trafik- gatu- och parkenheten	7
2.3	Hamnverksamheten	9
2.4	Renhållning.....	10
2.5	Måltidsservice.....	10
2.6	Bygglovsenheten	11
2.7	Miljöenheten.....	12
2.8	Planenheten.....	13
2.9	Bostadsförsörjning.....	14
2.10	Kommunala fastigheter.....	14
2.11	Fritid	15
3	Måluppföljning	17
3.1	Verksamhetsmål	17
3.1.1	<i>Alla barn och elever vistas i en trygg och säker pedagogisk miljö</i>	17
3.1.2	<i>Fler barn, unga och äldre - inklusive personer med funktionsvariation deltar i ett rikt och varierat kultur- och fritidsliv</i>	18
3.1.3	<i>Förbättrat näringslivsklimat</i>	21
3.1.4	<i>Kortare handläggningstider med bibehållen rättssäkerhet</i>	24
3.1.5	<i>Planeringsberedskap skall finnas för bostäder, verksamhetsmark och handel</i>	28
3.1.6	<i>Samordning av samhällsbyggnadsprocesserna</i>	32
3.1.7	<i>Minskade utsläpp i luft och vattendrag och minskat klimatavtryck</i>	33
3.1.8	<i>Ökad kollektiv jobbpendling</i>	37
3.1.9	<i>Minskade utsläpp i luft och vattendrag och minskat klimatavtryck</i>	40
3.1.10	<i>Ökad robusthet i kommunala funktioner</i>	44
3.1.11	<i>Säkerställ kontinuerlig leverans vid avbrott av el och vatten</i>	45
3.2	Strategiska förutsättningar	47
3.2.1	<i>Attraktivt att vara anställd i Kungälv kommun</i>	47
3.2.2	<i>Kommunens verksamheters kvalitet och hushållning ska hävda sig väl i jämförelse med landets bästa kommuner</i>	49
4	Personal	52

4.1	Personalsiffror sektorn.....	52
4.1.1	Anställda.....	52
4.1.2	Arbetade timmar.....	52
4.1.3	Sjukfrånvaro.....	53
4.1.4	Sjuklönekostnad (Tkr).....	53
4.2	Kommentar till utfall.....	53
5	Ekonomi.....	54
5.1	Hela sektorn (Tkr).....	54
5.2	Nettokostnad per verksamhet (Tkr).....	54
5.3	Kommentar till utfall och prognos.....	54
5.4	VA-verksamheten (Tkr).....	55
5.5	Kommentar till utfall och prognos.....	56
5.6	Avfallsverksamheten (Tkr).....	56
5.7	Kommentar till utfall och prognos.....	57
5.8	Miljö, avgiftsfinansierat (Tkr).....	57
5.9	Kommentar till utfall och prognos.....	57
6	Viktiga nyckeltal.....	58
6.1	VA, nyckeltal.....	58
6.2	Renhållning, nyckeltal.....	59
6.3	Trafik Gata Park, nyckeltal.....	60
6.4	Måltidsservice, nyckeltal.....	61
6.5	Miljö, nyckeltal.....	63
6.6	Kommunala fastigheter, nyckeltal.....	66
6.7	Lokalytor.....	67
6.8	Fritid.....	69

1 Inledning

Föreliggande rapport avser tertial 2. Rapporten är uppdelad i fem delar: Sammanfattning, Volymer, Kommunstyrelsens resultatmål, Personal och Ekonomi. Redovisningen bygger på utfall januari till och med augusti med prognos för helåret 2023.

1.1 Verksamhetsöversikt

Sektor Samhälle och utveckling gör det attraktivt att bo i, arbeta i och besöka Kungälv. Vi ger en god service, en rättvis och rättssäker myndighetsutövning till invånarna och näringslivet, hållbar samhällsutveckling och skapar förutsättningar för kommunens alla verksamheter genom bland annat tillhandahålla ändamålsenliga lokaler, lokalvård och måltider. Vi skapar också förutsättningar för ett aktivt fritids- och föreningsliv.

Sektorn utvecklar och förvaltar kommunens gemensamma mark, teknisk infrastruktur och den fysiska miljön. Arbetet inom sektorn sker genom de olika enheternas unika uppdrag och kompetens, och genom samordning i linjeorganisationen och portföljprocessen. Samhällsutvecklingsprocessen präglas av ekonomisk hushållning och miljömässig hållbarhet. Det sektorn levererar under normala omvärldsförhållanden ska vi även leverera i kris och krig.

Sektor Samhälle och utveckling består av 4 verksamhetsområden och 22 enheter varav en enhet är direkt underställd sektorchefen.

- Verksamhetsområde Teknik
- Verksamhetsområde Planering och myndighet
- Verksamhetsområde Service
- Verksamhetsområde Lokaler och anläggningar
- Projektenheten

1.2 Sammanfattning, måluppföljning

För målbedömning används en 6-gradig skala. Skalan bygger på tre färger med två steg inom varje färg.

Symboler för målbedömning

- 6 - Kommer att uppfyllas/Är uppfyllt
- 5 - Kommer att uppfyllas/Är uppfyllt
- 4 - Delvis uppfyllt/Svårbedömt
- 3 - Delvis uppfyllt/Svårbedömt
- 2 - Kommer ej att uppfyllas/Är ej uppfyllt
- 1 - Kommer ej att uppfyllas/Är ej uppfyllt

Kommunfullmäktiges Strategiska mål	6-gradig bedömning	Sektormål
Att ge goda förutsättningar för livslång lärande	 5 - Kommer att uppfyllas/År uppfyllt	 Alla barn och elever vistas i en trygg och säker pedagogisk miljö
En trygg omsorg med valmöjligheter genom livet		
Att ge möjligheter till en aktiv fritid för alla åldrar	 5 - Kommer att uppfyllas/År uppfyllt	 Fler barn, unga och äldre - inklusive personer med funktionsvariation deltar i ett rikt och varierat kultur- och fritidsliv
Att alla medborgare ska ha möjlighet att delta i rikt och aktivt kulturliv		
Att medborgare och näringsliv ska känna ökat förtroende för kommunen	 4 - Delvis uppfyllt/ svårbedömt	 Förbättrat näringslivsklimat
	 4 - Delvis uppfyllt/ svårbedömt	 Kortare handläggningstider med bibehållen rättssäkerhet
Hållbar samhällsutveckling genom ökad samordning mellan infrastruktur och byggnation i hela kommunen	 5 - Kommer att uppfyllas/År uppfyllt	 Planeringsberedskap skall finnas för bostäder, verksamhetsmark och handel
		 Samordning av samhällsbyggnadsprocesserna
Kommunen, medborgarna och företagen minskar tillsammans klimatutsläpp och miljöpåverkan	 4 - Delvis uppfyllt/ svårbedömt	 Minskade utsläpp i luft och vattendrag och minskat klimatavtryck
	 4 - Delvis uppfyllt/ svårbedömt	 Ökad kollektiv jobbpending
Levande havsmiljö	 4 - Delvis uppfyllt/ svårbedömt	 Minskade utsläpp i luft och vattendrag och minskat klimatavtryck
Robust och uthållig kommun med minskad miljö- och klimatbelastning	 4 - Delvis uppfyllt/ svårbedömt	 Ökad robusthet i kommunala funktioner
	 4 - Delvis uppfyllt/ svårbedömt	 Säkerställ kontinuerlig leverans vid avbrott av el och vatten

Kommunfullmäktiges Strategiska förutsättningar	6-gradig bedömning	Sektormål
Strategiska förutsättningar	 5 - Kommer att uppfyllas/År uppfyllt	 Attraktivt att vara anställd i Kungälv kommun
	 4 - Delvis uppfyllt/ svårbedömt	 Kommunens verksamheters kvalitet och hushållning ska hävda sig väl i jämförelse med landets bästa kommuner

Samhälle och utveckling arbetar med 11 mål varav nio är resultatmål från kommunstyrelsen och två är sektormål.

Bedömningen per 31 augusti visar att fyra mål kommer att uppfyllas (Grön). Alla fyra mål får betyg 5 och inget får högsta betyg 6.

Sju mål bedöms vara delvis uppfyllda/ svårbedömda (Gul). Alla nio mål får betyg 4 och inget mål betyg 3.

Inga mål bedöms med röd flagga, kommer inte att uppnås.

Observera att resultatmålet *Minskade utsläpp i luft och vattendrag och minskat klimatavtryck* är kopplat mot två strategiska mål: *Kommunen, medborgarna och företagen minskar tillsammans klimatutsläpp och miljöpåverkan* samt *Levande havsmiljö* och redovisas på två ställen.

Målbedömningen redovisas i sin helhet i kapitel 3.

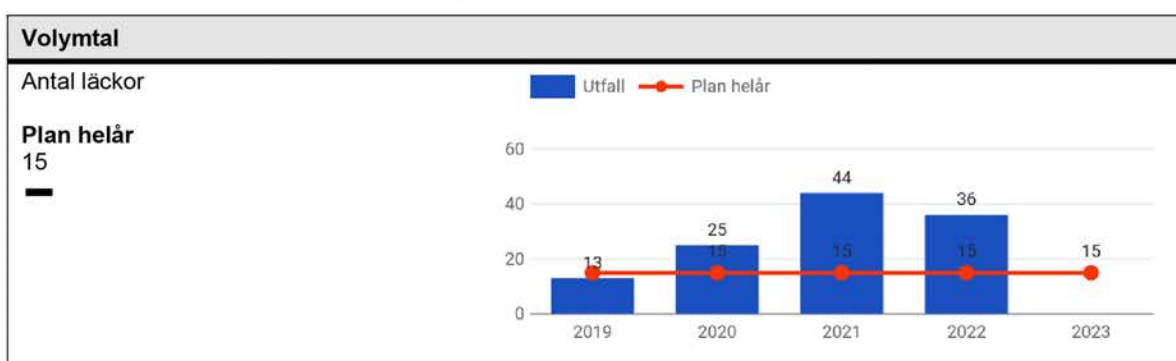
2 Volymer

Färgmarkeringen till volymtalen visar avvikelse mellan plan och prognostiserat utfall på helår.

Volymtalet får grönt om avvikelsen är mindre än 2 procent, Gult om avvikelse är 2 till 5 procent. Rött vid mer än 5 procent avvikelse.

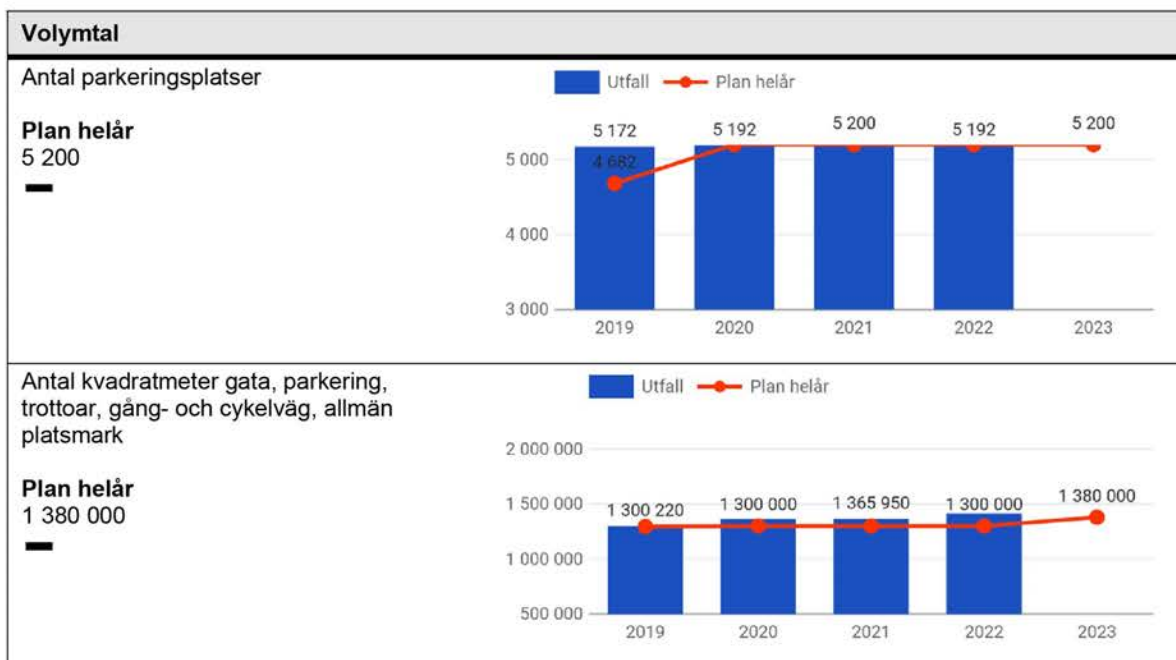
Röd färg indikerar alltså endast avvikelsen från planen och inte nödvändigtvis att resultatet är dåligt.

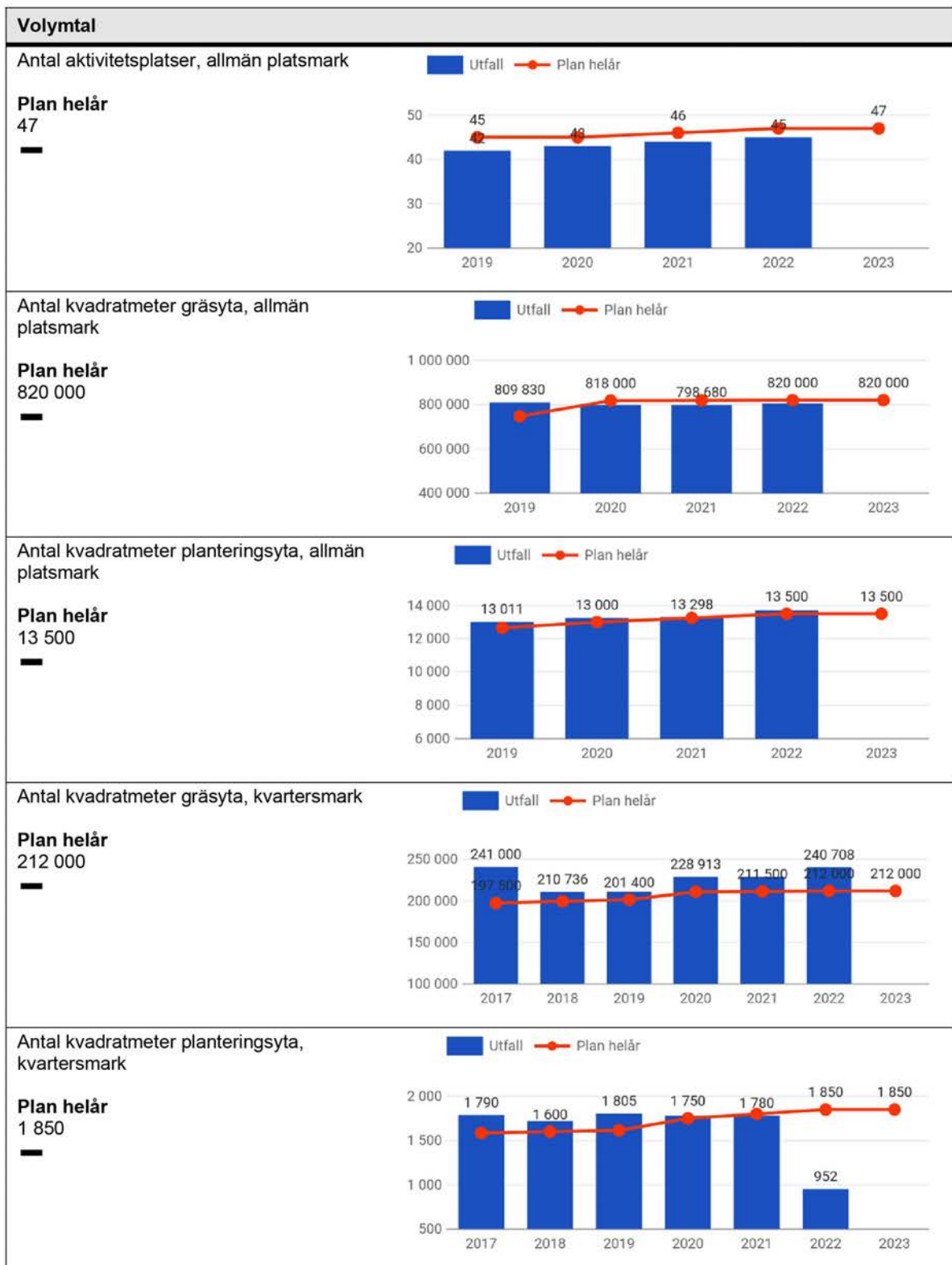
2.1 Vatten och avlopp

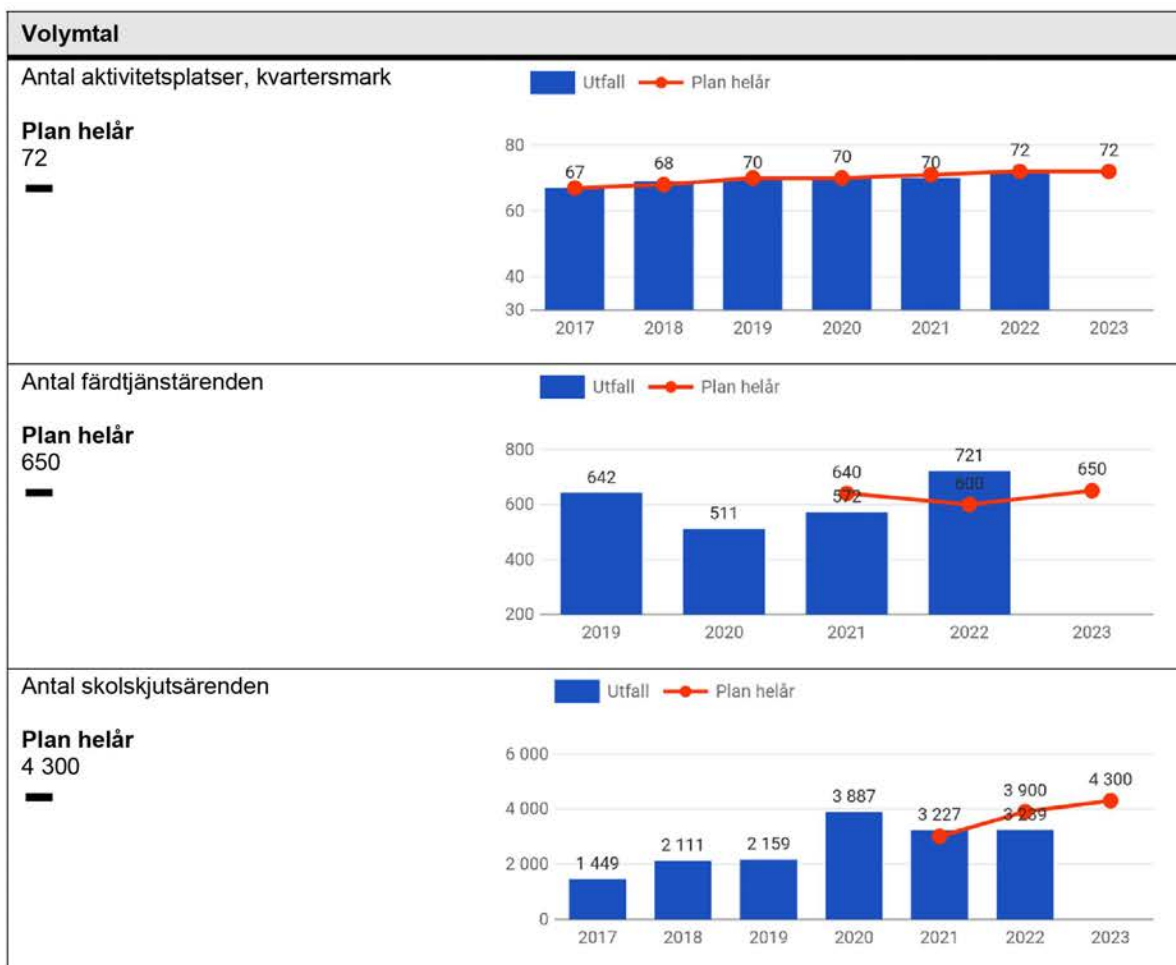

Utfall för 2023 redovisas i årsrapporten.

2.2 Trafik- gatu- och parkenheten

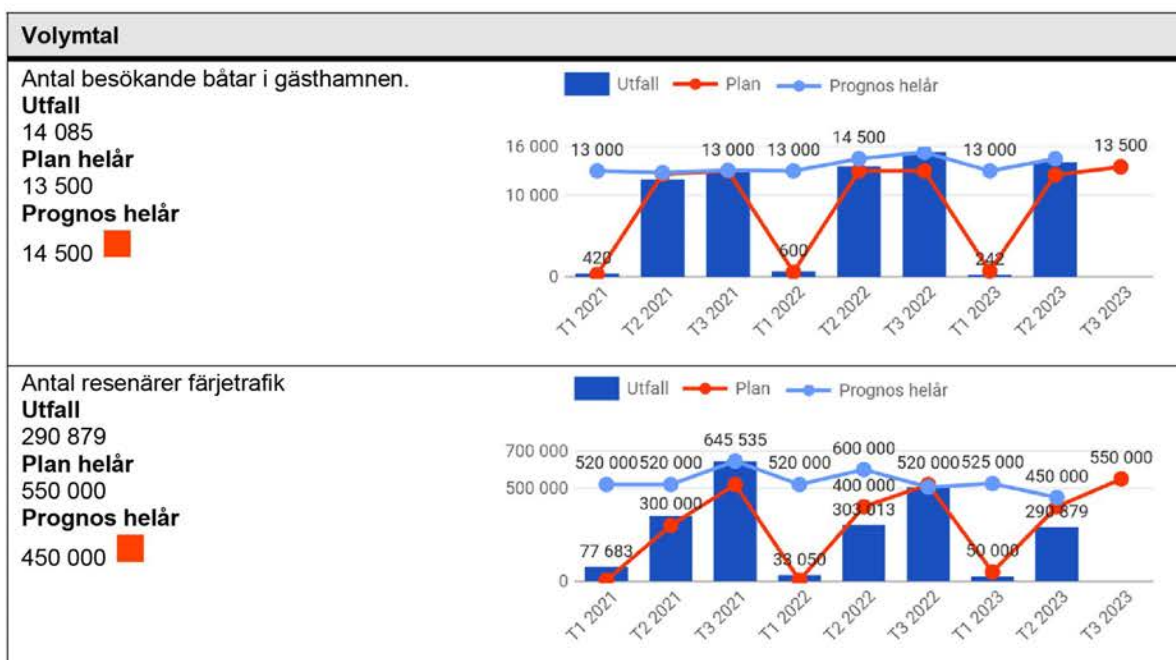

Samtliga mått rapporteras årsvis. Resultat presenteras i årsrapporten.

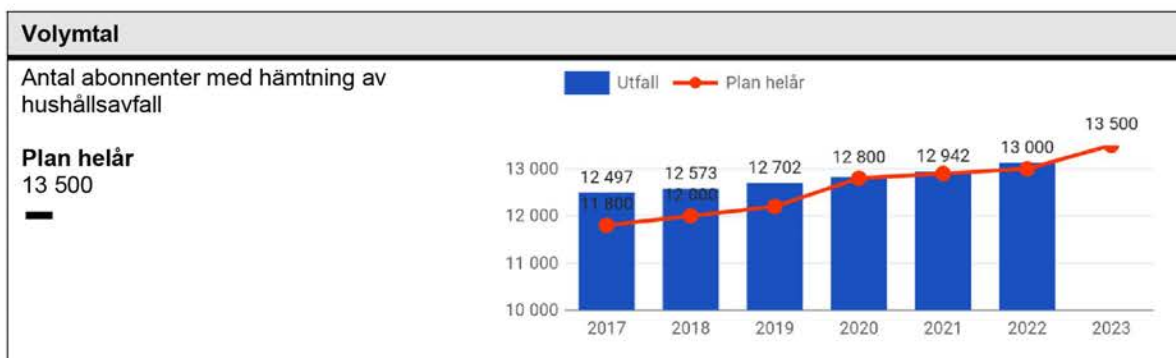
2.3 Hamnverksamheten

Besökare till gästhamnen har ökat jämfört med samma period föregående år. Trots relativt dåligt väder i juli och augusti har folk ändå semesterat hemma. Hög beläggning i juni då vädret var väldigt bra.

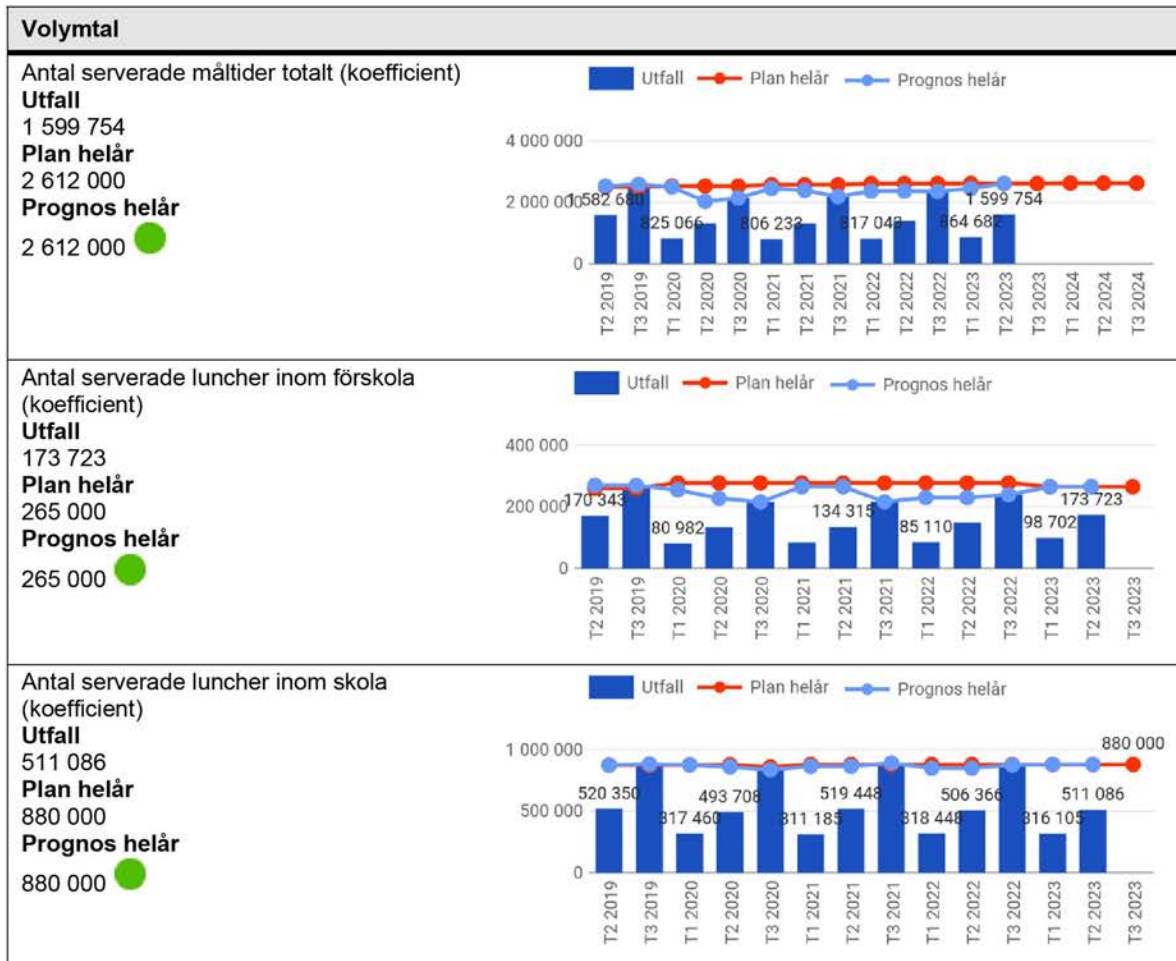
Antal resenärer är lägre än samma period föregående år. Orsaker till det lägre utfallet är att det har varit en mycket sämre juli månad, regnigt och blåsigt vilket innebär färre kvällsturister och mindre besökande under seglings evenemanget. Båtmässan i augusti ställdes in.

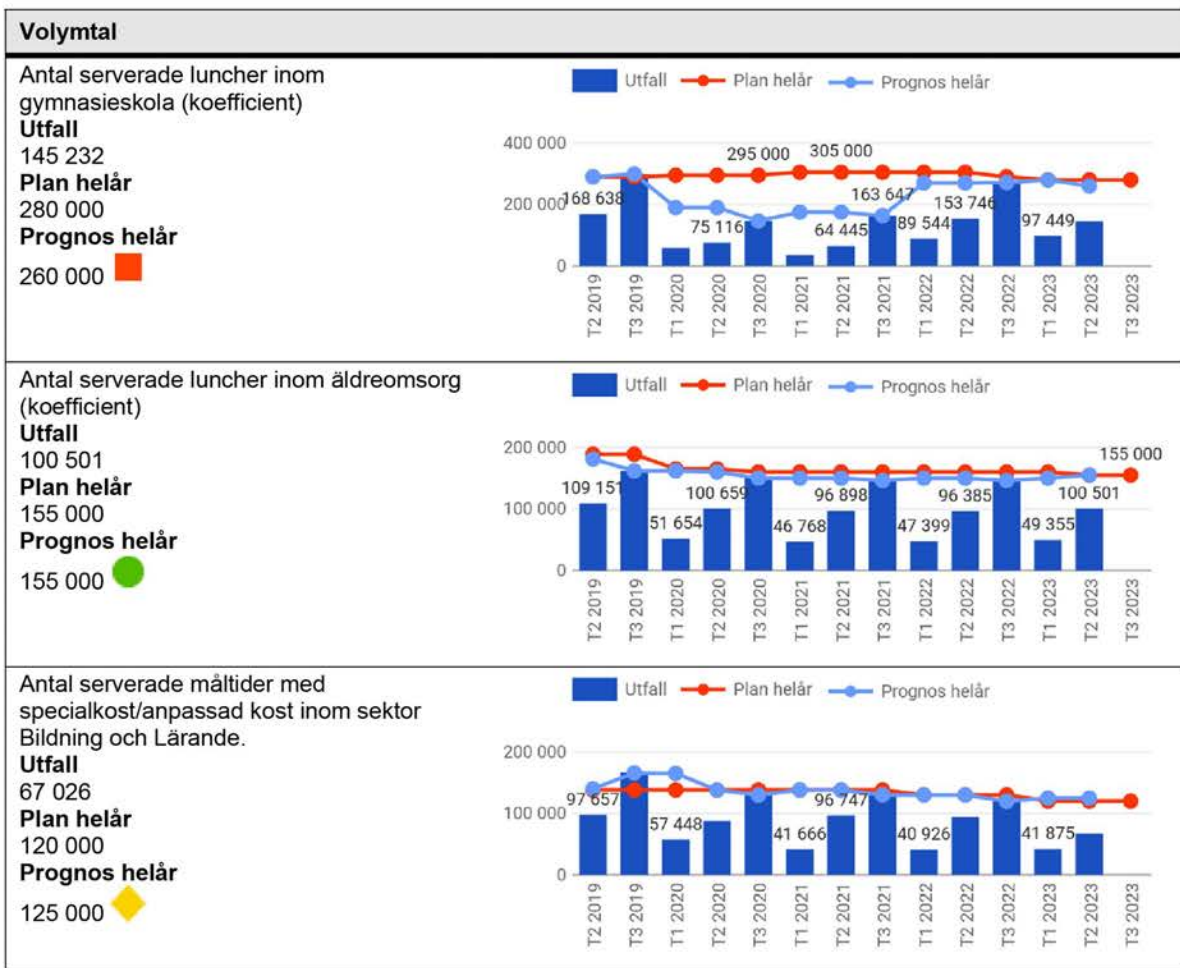
2.4 Renhållning

Utfall för 2023 redovisas i årsrapporten.

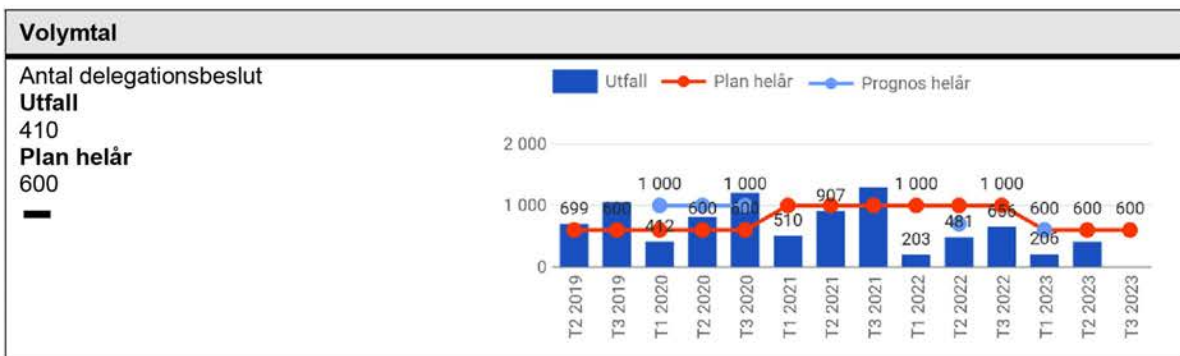
2.5 Måltidsservice

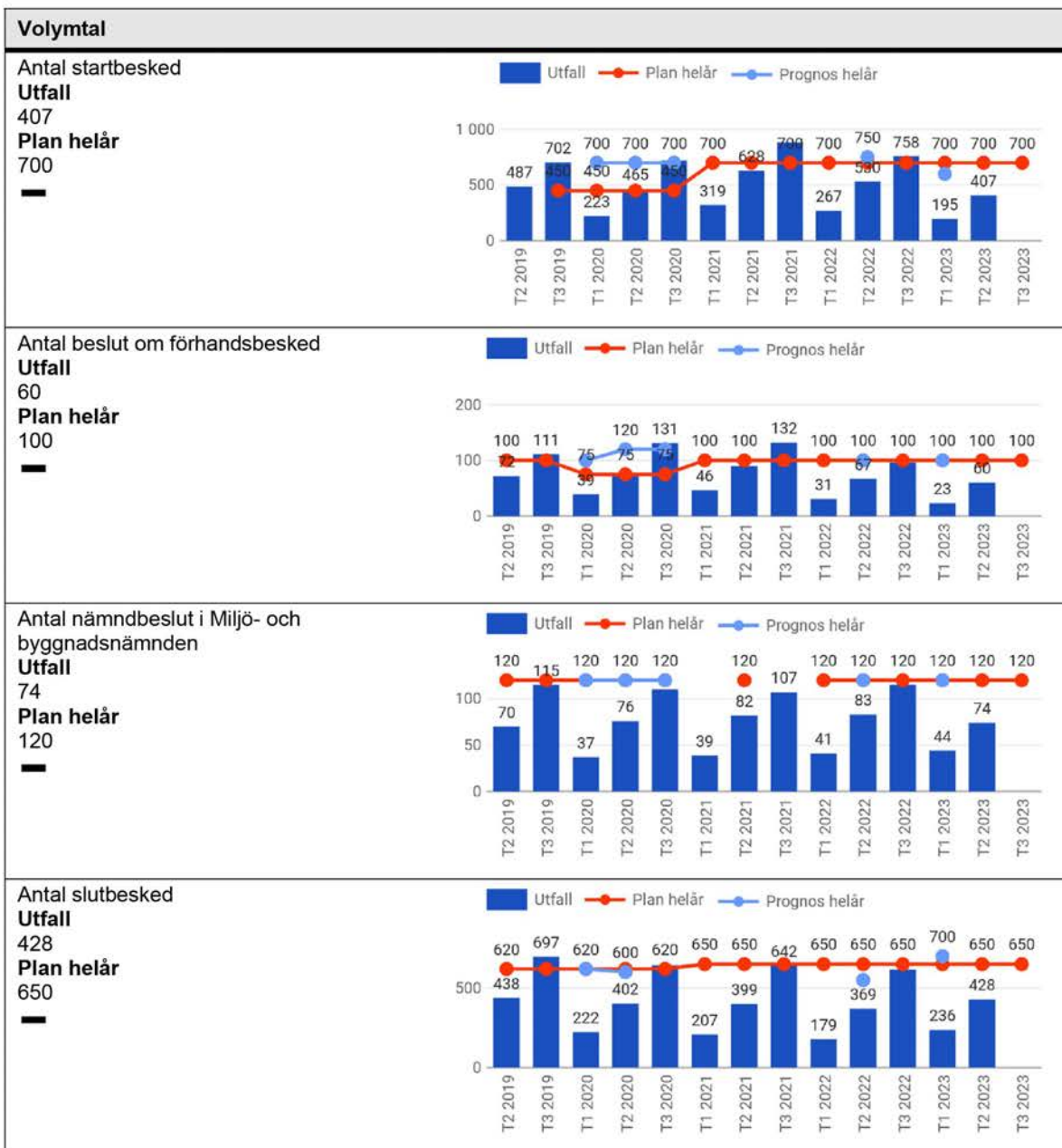

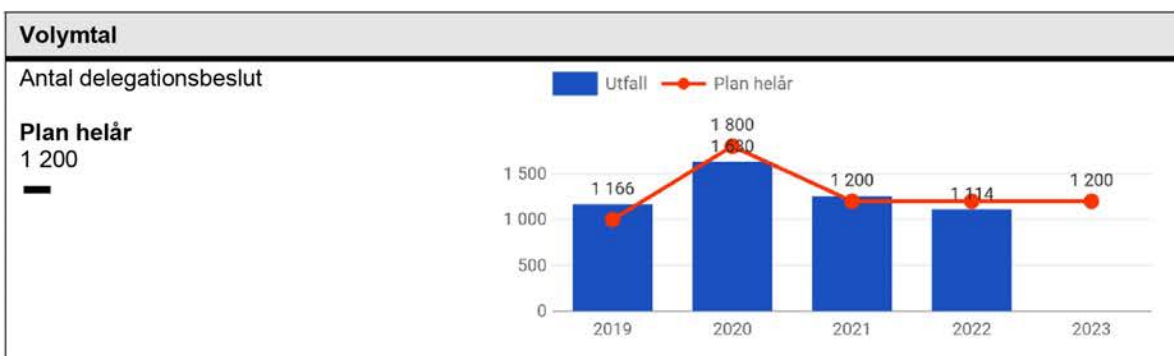
Totalt antal serverade måltider är något högre än plan för tertial 2. Antalet serverade luncher i grundskola, gymnasiet och förskola är högre än plan. Fler ätande barn och elever i våra skolor och förskolor. Totalt antal serverade specialkost/anpassade kost är lägre än plan för perioden. Under våren har andel anpassade kost ökat och trenden håller fortsatt i sig. Fortsatt arbete tillsammans med Bildning och Lärande utifrån ökning av anpassade kost. Antalet serverade luncher inom boende äldreomsorg är något lägre än plan för tertialen. Utfallet påverkas av antal beställda måltider från sektor Trygghet och Stöd och respektive äldreboende.

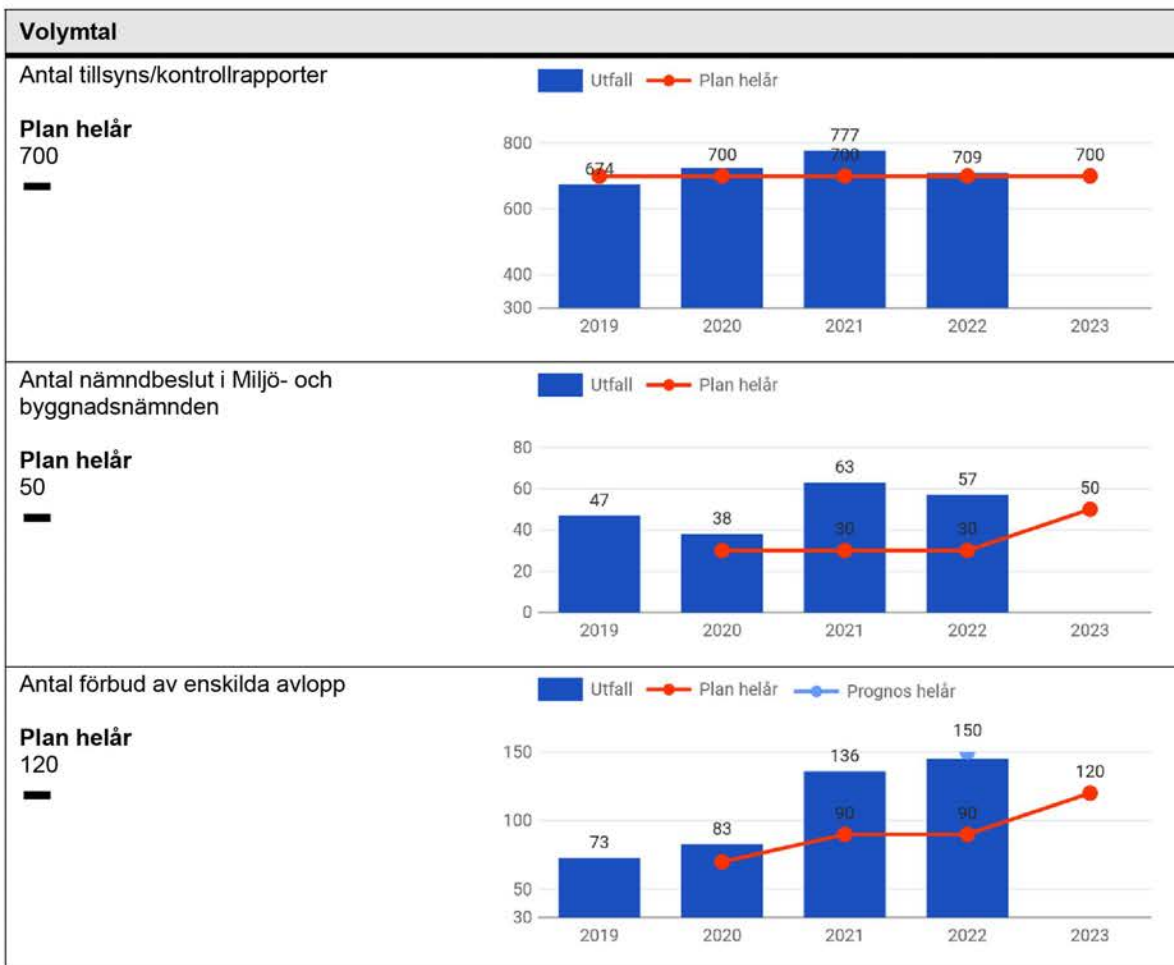
2.6 Bygglovsenheten

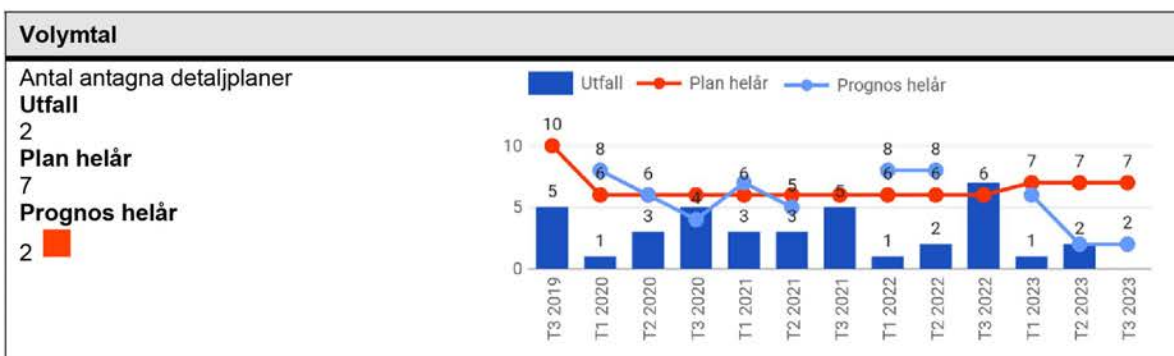

2.7 Miljöenheten

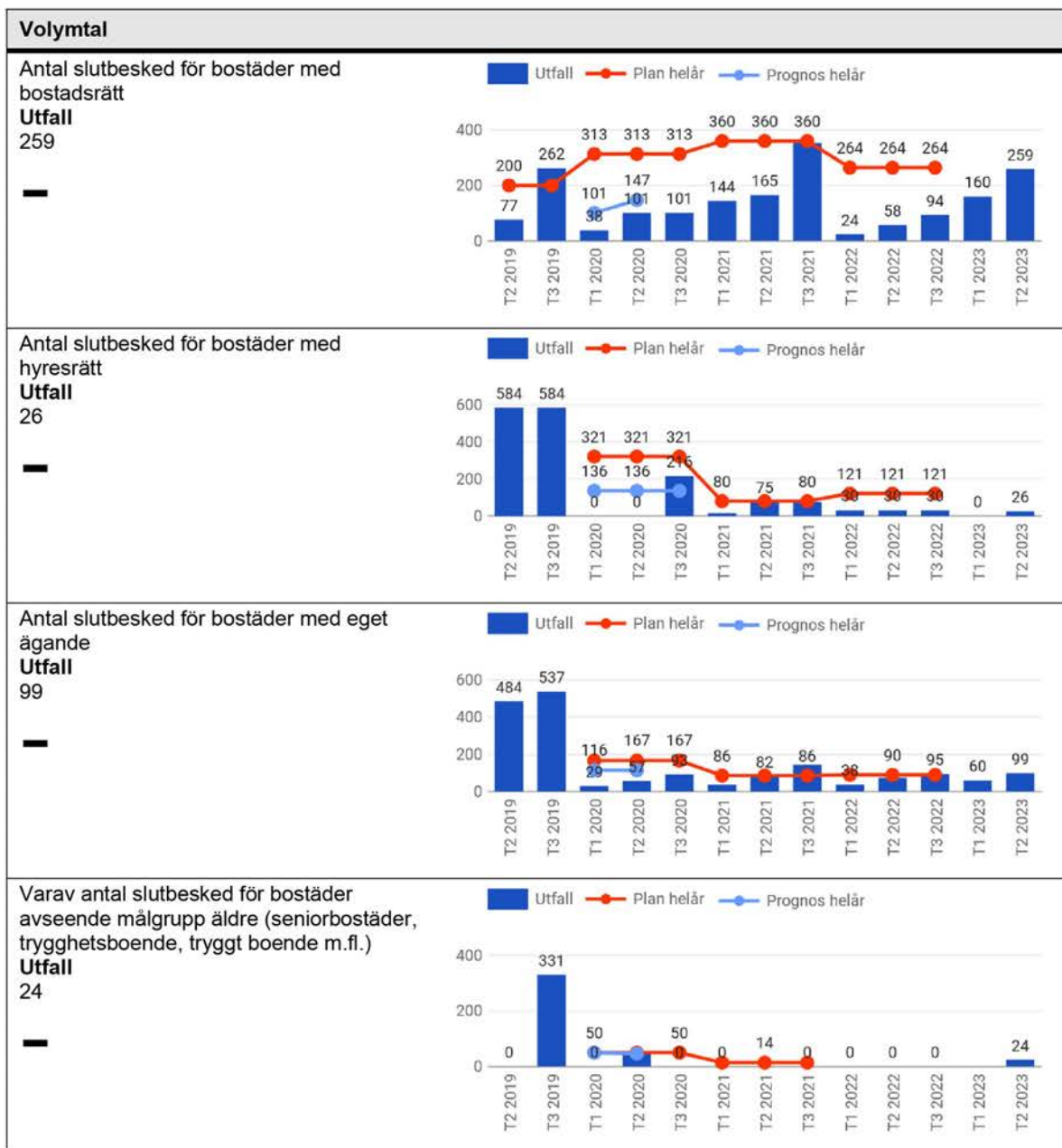

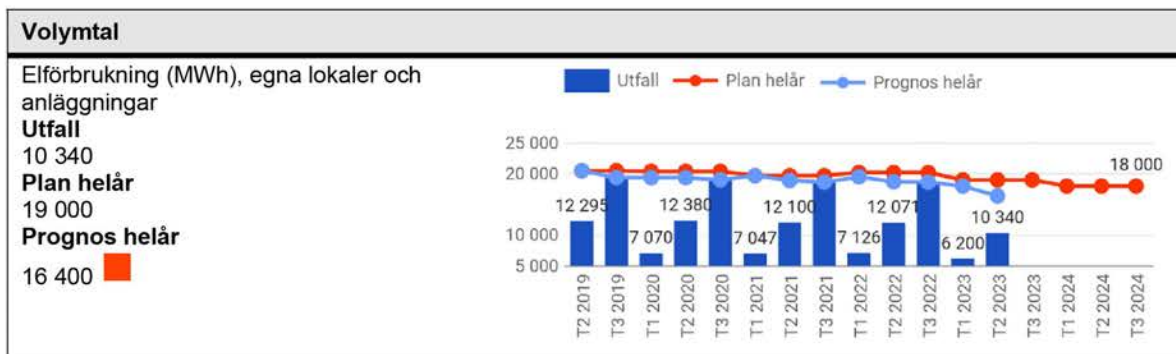
2.8 Planenheten

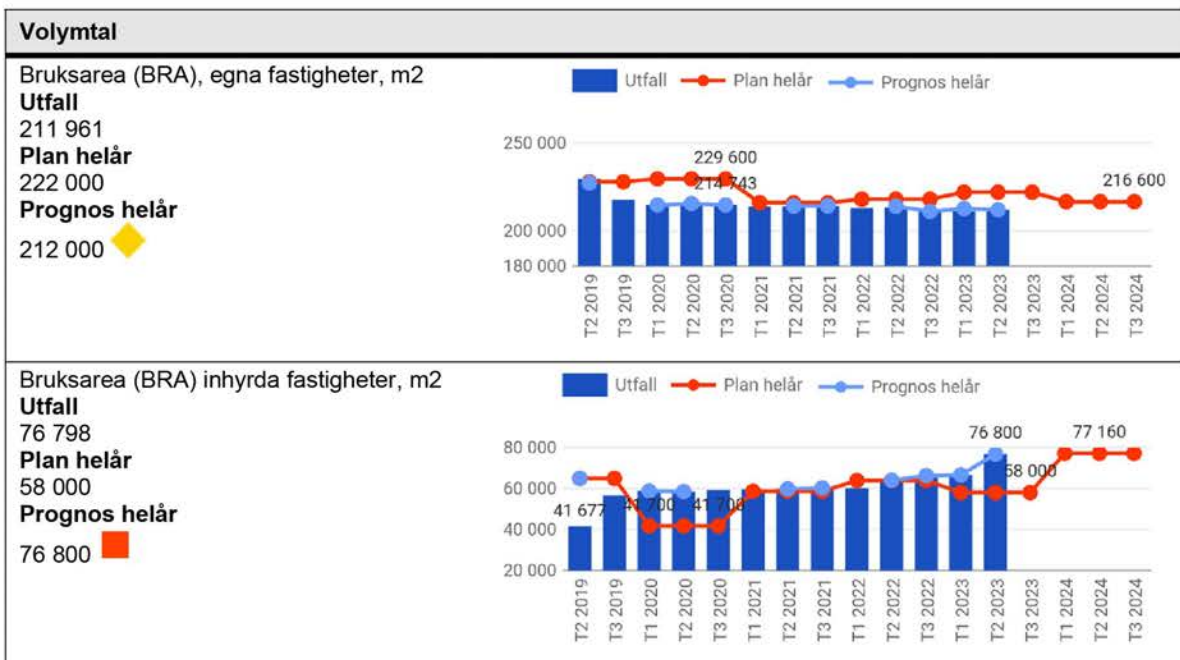

2.9 Bostadsförsörjning

2.10 Kommunala fastigheter

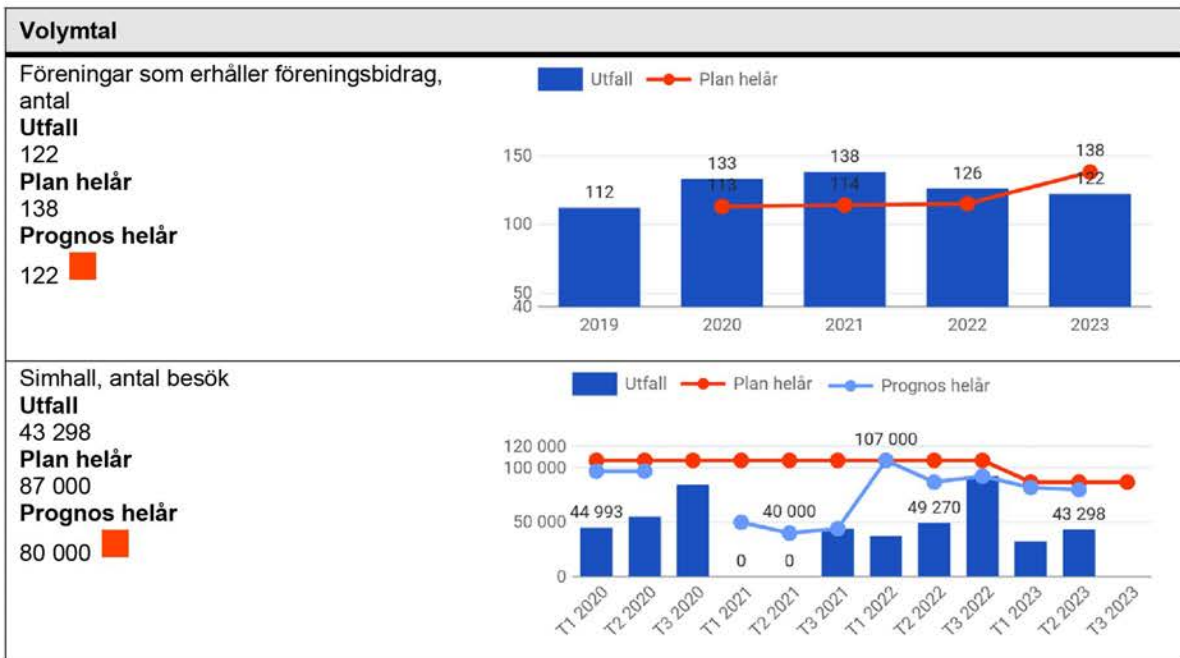

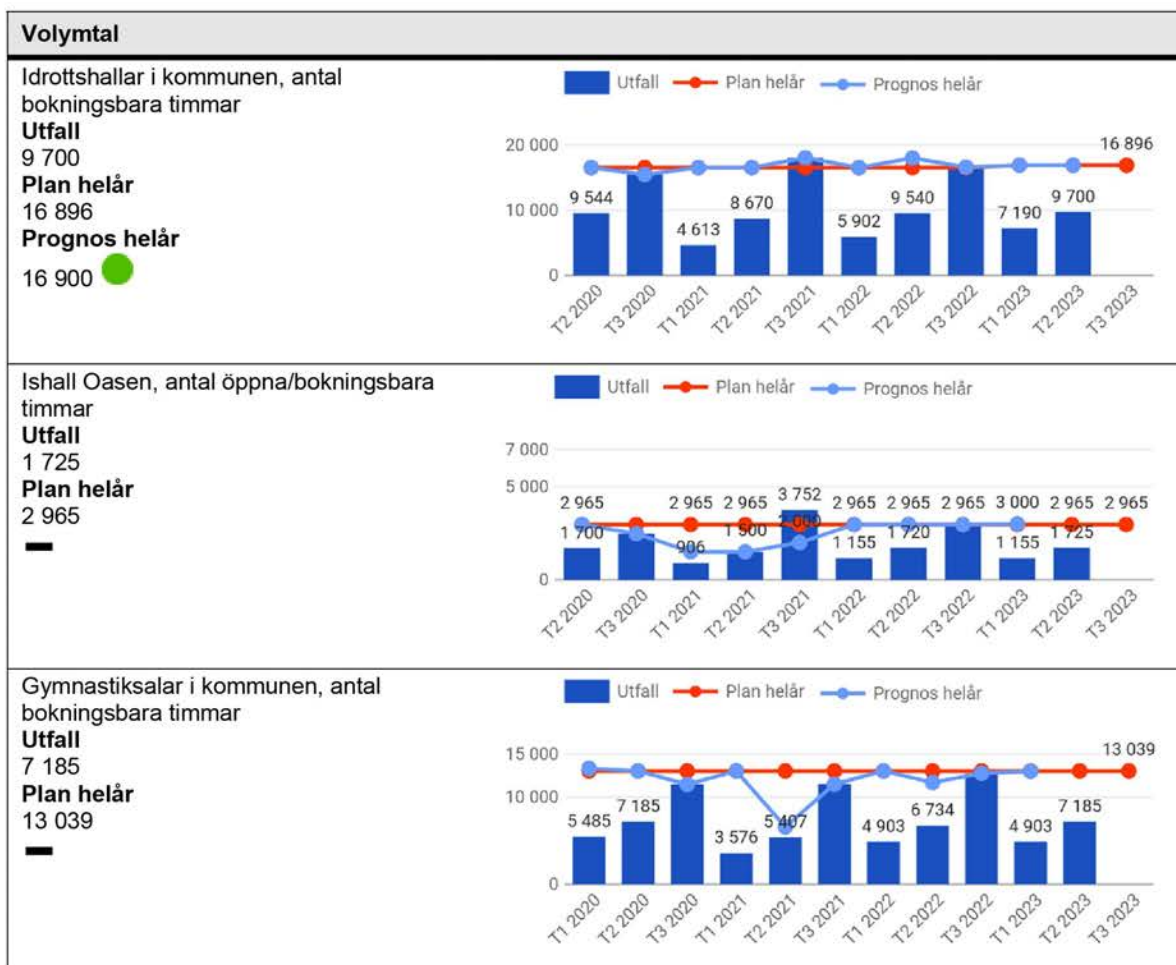

Ökad yta, inhyrda fastigheter beror bland annat på övertagande av administration av ett antal hyreskontrakt som tidigare hanterat av sektor ToS. Totalt 7671 kvm extra yta som inte låg med i planen för helår 2023.

Fridhems Nya Förskola tillkom den 1/8 2023 med en yta på 1874 kvm (byggnad+kök).

2.11 Fritid

Föreningar som erhåller föreningsbidrag har minskat något

Simhallen Oasen har varit stängd för reparationer under delar av T2.

3 Måluppföljning

Här redovisas utfall och bedömning av de resultatmål och sektormål som sektorn arbetar mot. Målen är indelade i två rubriker. Under rubriken verksamhetsmål redovisas de mål som är kopplade till kommunfullmäktiges strategiska mål. Under rubriken strategiska förutsättningar redovisas de mål som är kopplad mot kommunfullmäktiges strategiska förutsättningar.

3.1 Verksamhetsmål

3.1.1 Alla barn och elever vistas i en trygg och säker pedagogisk miljö

Målet kommer från
Kommunstyrelse

Förvaltningens tolkning

Genom skolans värdegrundsarbete, systematiskt arbete med lokaler och arbetsmiljö tar vi ett helhetsansvar för varje individ. Det främjande och förebyggande arbetet ska syfta till att förankra respekten för alla människors lika värde samt att bidra till en skolmiljö där alla barn och elever känner sig trygga och utvecklas

6-gradig bedömning

 5 - Kommer att uppfyllas/Är uppfyllt

Beskrivning och jämförelse av resultaten

Sektorn ansvarar för verksamhetslokaler och idrottsanläggningar. För att inte obehöriga ska kunna komma in och därmed öka säkerheten har nya passagesystem installerats på några skolor.

Ombyggnadsprojekt pågår på Munkegårde, Diseröd och Ytterbyskolan där stort fokus läggs på att de nya miljöerna ska hålla en god trygghetsstandard.

NPF-säkring (Neuropsykiatriska funktionsnedsättningar) av skollokaler genomförs under året, det innebär både inventering och genomförande av förbättringsåtgärder exempelvis ljudnivå och lugnande färgsättning.

Uppföljning för första halvåret av indikatorn "Andel godkända kvalitetskontroller av städning på skolor och förskolor" visar att samtliga genomförda kontroller är godkända.

Bedömning av resultaten

Bedömningen är att målet kommer att uppnås.

Förklaring och analys

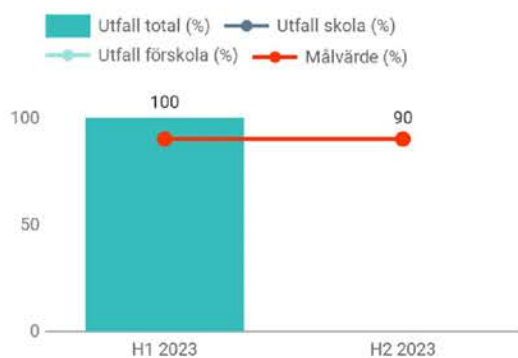
Sektorns arbete med den fysiska miljön ingår i ett förvaltningsövergripande arbete med att NPF-säkra skolmiljöerna för att skapa bättre förutsättningar för alla barn och elever att höja sina resultat. Arbetet går enligt plan. Säkerheten förbättras successivt. Städningen på skolor, förskolor och anläggningar bedöms fungera. Städning av kommunens lokaler fungerar på ett tillfredsställande vis.

Så här går vi vidare

- Fortsatt arbete med säkerhet genom översyn av funktionsprogram som beskriver vilka funktioner som behövs i skolan. Prioriterade områden är säkerhet med ökat skalskydd samt översyn av utrymmen för ökad överblick av elever.
- NPF-säkring av skolorna är prioriterat. Inventering planeras vara klar till årsskiftet 2023. Åtgärder genomförs successivt utanför ordinarie skoltid och kommer att pågå även 2024.

Indikatorer

Andel godkända kvalitetskontroller av städning på skolor och förskolor

Aktivitet	Status
Genomföra trygghetsskapande åtgärder i lärmiljöer	▶ Pågående

3.1.2 Fler barn, unga och äldre - inklusive personer med funktionsvariation deltar i ett rikt och varierat kultur- och fritidsliv

Målet kommer från

Kommunstyrelse

Förvaltningens tolkning

Öka tillgänglighet till kommunens kultur- och fritidsutbud för kommuninvånare och brukare i samverkan med civilsamhällets aktörer. Målet omfattar såväl barn, unga, äldre och riktat särskilt fokus på personer med funktionsvariation.

6-gradig bedömning

5 - Kommer att uppfyllas/Är uppfyllt

Beskrivning och jämförelse av resultaten

Antal medlemskap i föreningar redovisas i tertial 3. För 2022 är utfallet över målvärde.

Antal deltagartillfällen inom LOK-stödet ökar och är tillbaka till tidigare höga nivåer.

Antalet deltagande barn i idrottsskolan läsåret 2022/2023 har ökat, både för Åk 2 och Åk 3 jämfört med 2021/2022.

Badplats Rökan har inför sommaren fått en bred plattform med en bred steg för att förbättra den fysiska tillgängligheten för de som behöver lite anpassningar och stöd men som

fortfarande kan ta sig i och ur vattnet för egen maskin. Även Sundhammars badplats har fått en ny ramp. En tillgänglighetsanpassad grind in till den nya konstgräsplanen på Yttern är på plats.

Sektorn arbetar kontinuerligt med enkelt avhjälpt hinder och åtgärder för att öka tillgänglighet i lokaler, anläggningar och i gatumiljön.

Bedömning av resultaten

Bedömningen är att målet kommer att uppfyllas under året.

Förklaring och analys

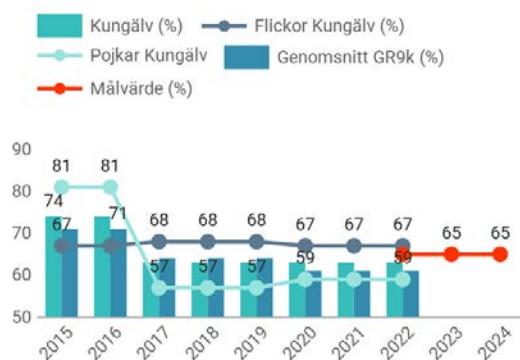
Aktiviteter och deltagande i idrottsföreningar och fritidsverksamhet ökar. Idrottshallarna och ishallen utnyttjas till maxkapacitet. Tillgängligheten till anläggningar och lokaler förbättras successivt.

Så här går vi vidare

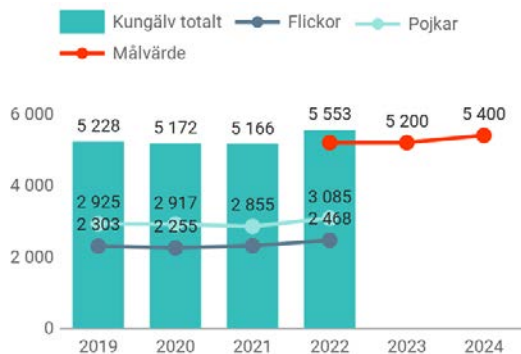
- LUPP-undersökningen genomförs vart tredje år och nästa tillfälle är under hösten 2023. Resultatet kommer att publiceras under 2024.
- Planering av hallarenan vid Yttern pågår.
- Mobil bassänglift till utebadet skjuts upp till nästa sommar på grund av lång leveranstid.
- Under hösten kommer utredningen av Fritidsbank/bibliotek att fokusera på möjlig finansiering och placering i Kungälv.

Indikatorer

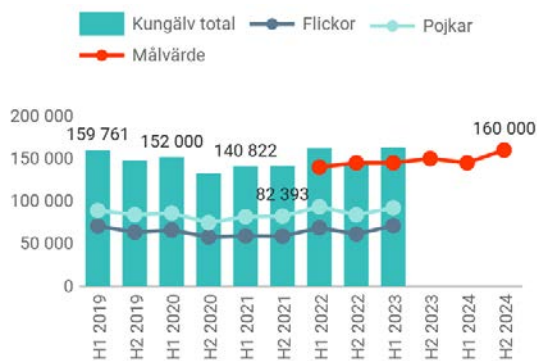
Andel elever i årskurs 8 i grundskolan som är medlem i en förening (mäts vart 3:e år, LUPP-undersökningen)

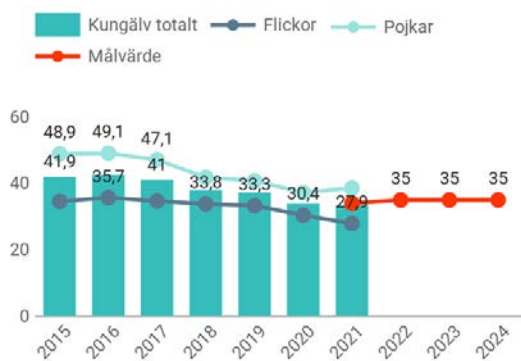
Antal medlemskap i föreningar 7-20 år

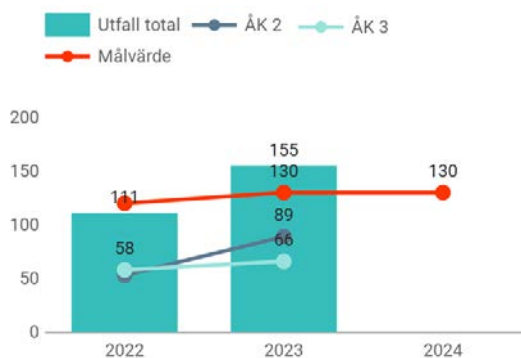
Antal deltagartillfällen redovisade inom LOK-stödet (Lokalt aktivitetsstöd)

Deltagartillfällen i idrottsföreningar, antal per invånare 7-20 år (Statligt LOK-stöd)

Antal barn som deltar i idrottsskolan Åk 2 och 3

Aktivitet	Status
Fortsatta satsningar kring fysisk tillgänglighet vid utemiljöer som kultur- och idrottsanläggningar och skolgårdar	 Pågående
Åtgärda enkelt avhjälpna hinder på kommunala gator	 Pågående
Utred Fritidsbank i Kungälv	 Pågående

3.1.3 Förbättrat näringslivsklimat

Målet kommer från

Kommunstyrelse

Förvaltningens tolkning

Förvaltningens näringslivskontakter ska kännetecknas av öppenhet, tydlighet, långsiktighet och tillgänglighet. Trygghet i samhället ger förutsättningar för ett gott näringslivsklimat. Våra processer ska utgå från lagstiftningen och vara rättssäkra och transparenta.

6-gradig bedömning

 4 - Delvis uppfyllt/ svårbedömt

Beskrivning och jämförelse av resultaten

Kungälv's totala index i servicemätningen insikt minskade under 2022 från 76 till 69 medan det sammanlagda indexet i Sverige ökade från 74 till 75.

Index för bygglov sjönk från 79 till 67 vilket är en försämring och under målvärdet. Index är dock fortfarande högre än medelvärdet för Göteborgsregionen (61).

Index för myndighetsområde miljö ökade från 60 till 61 vilket är en förbättring. Index är dock lägre än medelvärdet för Göteborgsregionen (69) och målvärdet (65).

Index för myndighetsområde livsmedel sjönk från 85 till 78 vilket är en försämring och under målvärdet men fortfarande på en hög nivå. Index är lägre än medelvärdet för Göteborgsregionen (80).

Index för allmän platsmarkupplåtelse sjönk från 78 till 74 vilket är en försämring. Resultatet är samma som medelvärdet för Göteborgsregionen (74) men lägre än målvärdet (80)

Index för servering sjönk från 73 till 61 vilket är en försämring. Resultatet är samma som medelvärdet för Göteborgsregionen (61) men lägre än målvärdet (70).

Implementeringen av en ny primärkarta är genomförd. Den nya kartan innebär effektivare processer inom sektorn och bidra till bättre service till medborgare och näringsliv.

Utvecklingen av E-tjänster och digitalisering pågår som kan användas av företag och medborgare för en förenklad och digital ärendehantering.

Ett nytt bokningssystem för kommunens lokaler är ett exempel på digitalisering som ger ökad funktionalitet och service. Systemet är i drift.

Bedömning av resultaten

Resultaten i Insiktsmätningarna har överlag försämrats. Aktiviteterna pågår enligt plan. Bedömningen är att målet är delvis uppfyllt.

Förklaring och analys

Bygglovsenheten har ett förändrat arbetssätt med ett nytt digitalt ärendehanteringssystem vilket tillfälligt har förlängt handlingstiderna vilket direkt ger mindre nöjda kunder. Implementeringen av systemet har krävt arbetstid och upplärning. Preliminära utfall för 2023 visar att resultaten förbättras,

Myndighetsområde livsmedel har haft en stor personalomsättning vilket till viss del har påverkat de goda relationerna med näringslivet som tidigare gett ett mycket högt NKI.

Det enda område som förbättrar resultatet är myndighetsområde miljö. Ett resultat av att vakanta tjänster tillsatts och en fortsatt satsning på kommunikation och information.

Kungälv's serveringstillstånd sköts av Göteborgs stad genom samverkansavtal med miljöförvaltningen. Avtalet är uppsagt av Göteborgs stad och ersätts av nytt avtal med Partille. Turbulensen kring uppsägningen av avtalet har sannolikt bidragit till en minskning av NKI för servering.

Miljöenheten fortsätter att utveckla e-tjänster för att öka tillgängligheten för målgrupperna.

Så här går vi vidare

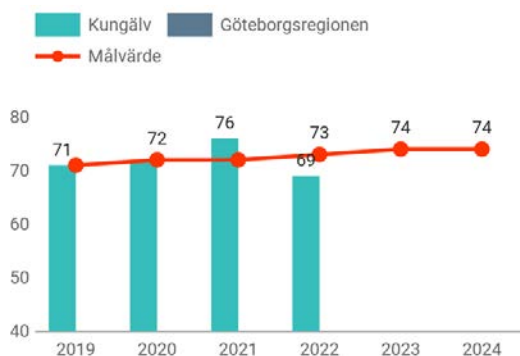
- NKI hittills för 2023 har ökat för bygglov och är tillbaka till höga nivåer. Fortsatt utveckling av rutiner i det nya digitala arbetssättet.
- Myndighetsområde miljö arbetar med att bygga kultur genom insatserna "den empatiska byråkraten" och "motiverande samtal".

Den empatiska byråkraten innebär att vi sätter oss in i företagarens eller medborgarens situation och är hjälpsamma samtidigt som vi kan reglerna och tillämpar dem på ett rättssäkert sätt. Det innebär att vi inte övertar motpartens ansvar och fungerar som konsulter men vi måste kunna förklara normers och reglers innebörd.

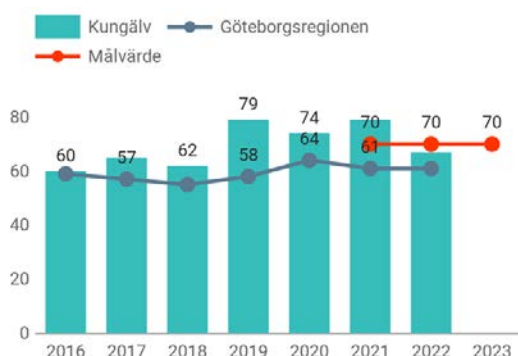
Motiverande samtal är en metod för att minska konflikter och spänningar i ett samtal, samt ge de personer vi har kontakt med större motivation till att vilja genomföra de åtgärder som är nödvändiga. I de fall tvingande åtgärder ändå behövs kan vi använda motiverande samtal för att ge människor ett gott bemötande och hjälpa dem att förstå skälen.

Indikatorer

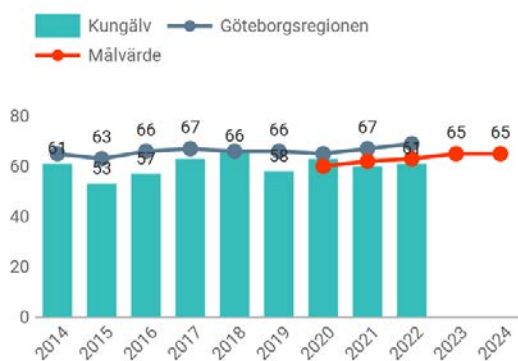
Insikt, Kungälv's kommuns index

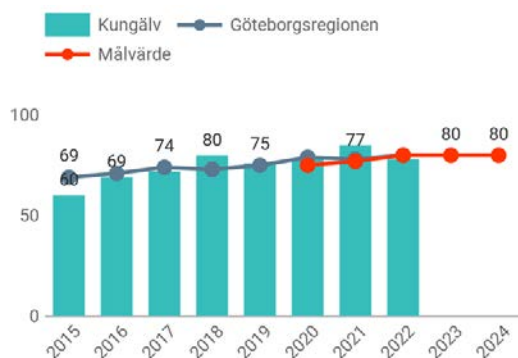
Bygglov – Index i servicemätningen insikt (Företag)

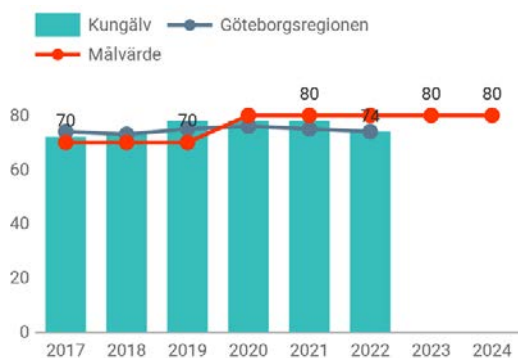
Miljö och hälsa - Index i servicemätningen insikt, Myndighetsområde miljö (Företag)

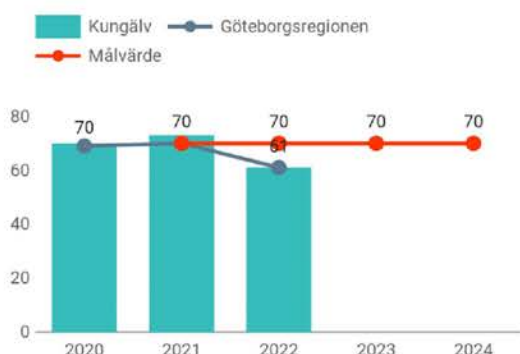
Myndighetsområde Livsmedel (Företag) - Index i servicemätningen Insikt

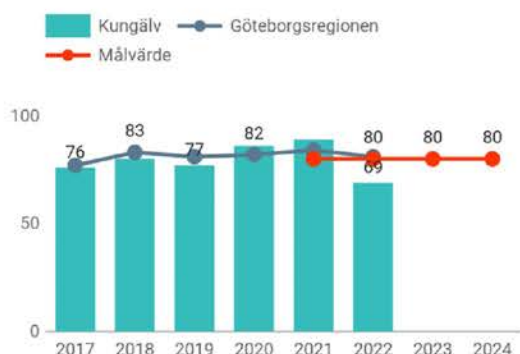
Allmän platsmarkupplåtelse - Index i servicemätningen Insikt (Företag)

Serveringstillstånd - Index i serviceundersökningen Insikt, (Företag)

Brandskydd - Index i servicemätningen Insikt (Företag)

Aktivitet	Status
Utveckla och implementera en ny primärkarta	Pågående
Utveckla och implementera diverse webb/e-tjänster	Pågående
Underlätta bokning av kommunens lokaler	Pågående

3.1.4 Kortare handläggningstider med bibehållen rättssäkerhet

Målet kommer från
Kommunstyrelse

Förvaltningens tolkning

Service på rätt nivå och inom angiven tid, enligt gällande lagstiftning

6-gradig bedömning

4 - Delvis uppfyllt/ svårbedömt

Beskrivning och jämförelse av resultaten

Indikatorerna följs upp årsvis och redovisas i årsbokslut eller så snart de är publicerade. Insiktsmätningen för 2022 presenterades under våren.

- Index för kundnöjdhet handläggningstid bygglov sjönk från 70 till 64. Resultatet är högre än medelvärdet för Göteborgsregionen (56) men lägre än målvärdet.

- Index för kundnöjdhet handläggningstid miljö ökade från 62 till 64. Resultatet är lägre än medelvärdet för Göteborgsregionen (67) och målvärdet (70).
- Index för kundnöjdhet handläggningstid livsmedel sjönk från 83 till 78, vilket fortfarande är ett högt resultat. Resultatet är dock lägre än medelvärdet för Göteborgsregionen (83) och något under målvärdet (80).
- Index för kundnöjdhet handläggningstid allmän platsmarkupplåtelse sjönk från 75 till 74. Resultatet är högre än medelvärdet för Göteborgsregionen (71) och lägre än målvärdet (75).

90 procent av överklagade bygglovsbeslut står sig i överprövande instanser. Miljöenheten har fått domar i 16 prövade överklagningar under 2022. I 15 fall fick kommunen rätt och i ett fall fel, det vill säga 94 procent rätt.

Indikatorn "Andel upphävda detaljplaner av överklagade eller överprövade detaljplaner" behöver omformuleras för att ge tydligare värden som visar på rättssäkerheten. 2022 upphävdes en detaljplan, Väg 168 genom Tjuvkil.

Ny primärkarta är implementerad. En primärkarta är den geografiska databas som ligger till grund för de nybyggnadskartor och grundkartor som används inom stadsbyggnad. Den nya kartan kommer att leda till effektivare processer inom sektorn och bidra till bättre service till medborgare och näringsliv.

Utvecklingen av E-tjänster och digitalisering pågår och kommer att fortsätta under 2024.

Bedömning av resultaten

Resultaten i Insiktsmätningarna har överlag försämrats med undantag för myndighetsområde miljö. Aktiviteterna pågår enligt plan. Bedömningen är att målet är delvis uppfyllt.

Förklaring och analys

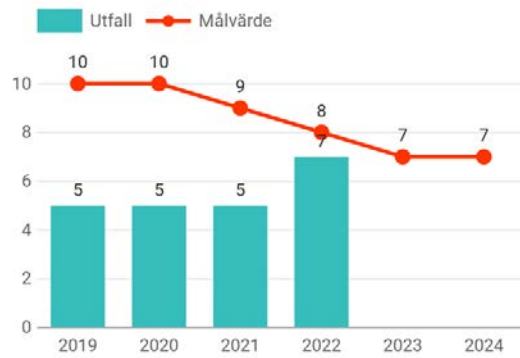
Bygglovsenheten har ett förändrat arbetssätt med ett nytt digitalt ärendehanteringssystem vilket tillfälligt har förlängt handläggningstiderna ger mindre nöjda kunder. Implementeringen av systemet har krävt arbetstid och upplärning. När systemet är i drift kommer handläggningstider minska och därmed ökad nöjdhet Resultaten av kundnöjdhet för handläggningstid inom övriga områden är relativt stabila och ligger i paritet med göteborgsregionen. Rättssäkerheten i handläggningen bedöms vara god.

Så här går vi vidare

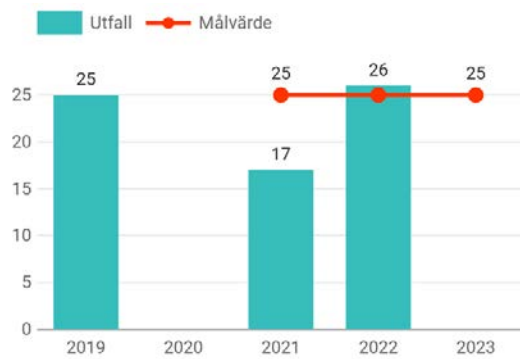
- Fortsatt utveckling av rutiner och upplärning i det nya digitala arbetssättet inom bygglov. Kortare handläggningstider förväntas när arbetssättet är etablerat.
- Fortsatt utveckling av rutiner och upplärning i det nya digitala arbetssättet inom miljöenheten. Kortare handläggningstider förväntas framöver när rutiner är på plats och arbetssättet är etablerat.
- Arbetet med motiverande samtal fortsätter i syfte att verksamheter/privatpersoner själva ska bli motiverade att vidta åtgärder utan att miljöinspektörerna behöver driva ärenden på samma sätt med exempelvis vitesförelägganden och förbud.

Indikatorer

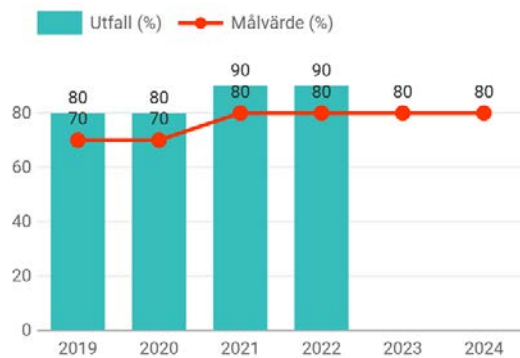
Handläggningstid för bygglovsärende (veckor)

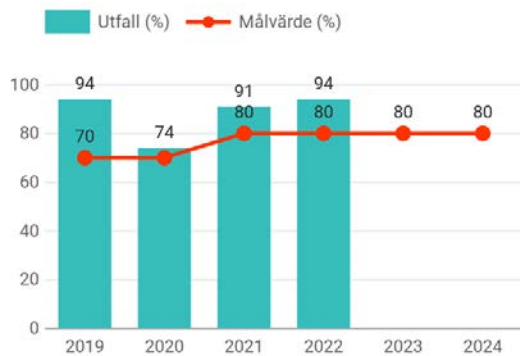
Handläggningstid från start till antagen detaljplan (månader, median)

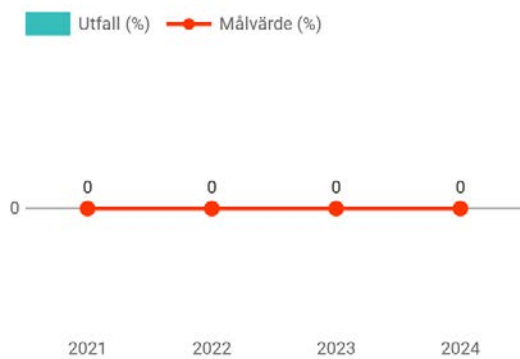
Andel överklagade bygglovsbeslut som står sig i överprövande instanser

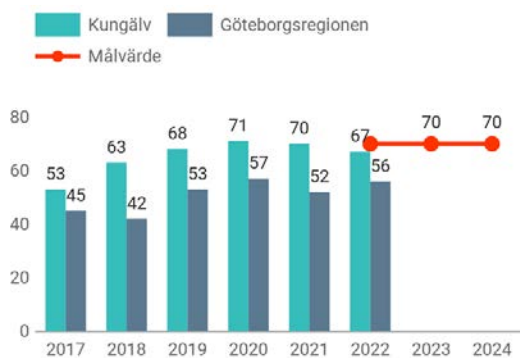
Andel överklagade miljöbeslut som står sig i överprövande insatser

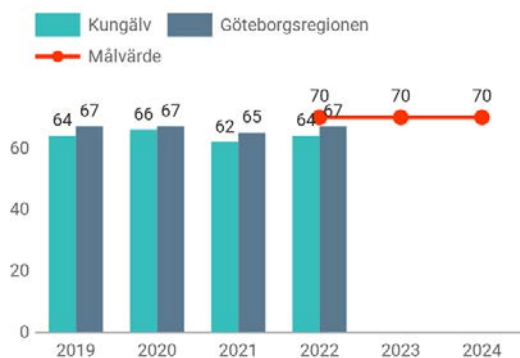
Andel upphävda detaljplaner av överklagade eller överprövade detaljplaner

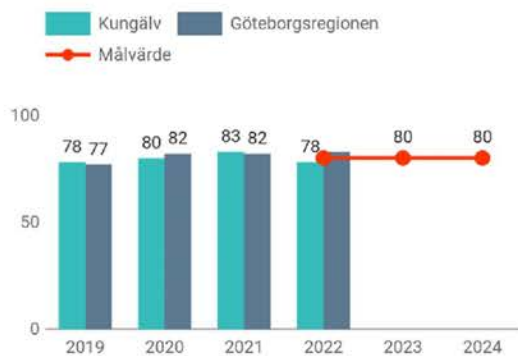
Bygglov - Index kundnöjdhet handläggningstid i Insikt

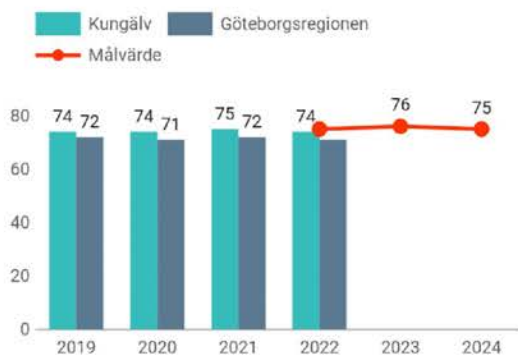
Myndighetsområde miljö - Index Kundnöjdhet handläggningstid i Insikt

Myndighetsområde livsmedel - Index Kundnöjdhet handläggningstid i Insikt

Markupplåtelse allmän platsmark - Index Kundnöjdhet handläggningstid i Insikt

Aktivitet	Status
Utveckla och implementera en ny primärkarta	Pågående
Utveckla och implementera diverse webb/e-tjänster	Pågående

3.1.5 Planeringsberedskap skall finnas för bostäder, verksamhetsmark och handel

Målet kommer från

Kommunstyrelse

Förvaltningens tolkning

Kommunen ska ha god framförhållning gällande strategisk planering för att på ett effektivt sätt möta medborgarnas, marknadens och den kommunala organisationens efterfrågan och behov av bostäder, verksamhetsmark och handel. Viktiga faktorer för en god planeringsberedskap är Strategisk beredskap (ÖP, FÖP, program, riktlinjer) Markberedskap (strategiska markköp) Resurs- och organisationsberedskap (personalresurser och genomförbarhet)

6-gradig bedömning

5 - Kommer att uppfyllas/Är uppfyllt

Beskrivning och jämförelse av resultaten

Antalet beviljade bygglov är betydligt lägre än motsvarande period föregående år och under målvärdet. Antalet bygglov som fått slutbesked är högre än motsvarande period föregående år.

Under året har det antagits en detaljplan för ett äldreboende i Ängegårde med 90 bostäder.

Antalet bostäder i beviljade bygglov utomplans är 35 vilket är lägre än motsvarande än motsvarande period föregående år och lägre än målvärdet.

Under året har en detaljplan i Ytterby, Arenaområdet ,med 8000 kvadratmeter mark för handel och andra verksamheter antagits. Inga detaljplaner för verksamhetsmark för näringslivet har antagits.

Regelbundna avstämningar sker med BOKAB, verksamhetsområdeschef, enhetschef Kart och mark samt näringslivsutvecklare där pågående och kommande exploateringar och planer diskuterats. I dagsläget pågår en lokaliseringsstudie av verksamhetsmark då vi idag inte har någon mark för nyetableringar tillgänglig.

När näringslivsfunktionen blir kontaktad av presumtiva etableringar i behov av fastigheter/mark, kontaktas alltid BOKAB.

Aktiviteten att utveckla strategisk beredskap för etableringsmöjligheter pågår.

Bedömning av resultaten

Bedömningen är att målet kommer att uppfyllas. Kommunens planeringsberedskap är god och planreserven ökar när bygglovsansökningarna för bostäder, verksamhetsmark och handel minskar.

Förklaring och analys

Marknaden för nybyggnation minskar på grund av osäkert ränteläge och inflation. Prognosen är att priserna på byggmaterial och arbetskraft kommer att minska framöver och byggnationsviljan kommer att öka när ränteläget är mer stabilt. Den ökning av slutbesked som finns är en effekt från tidigare år då antalet beviljade bygglov var högt.

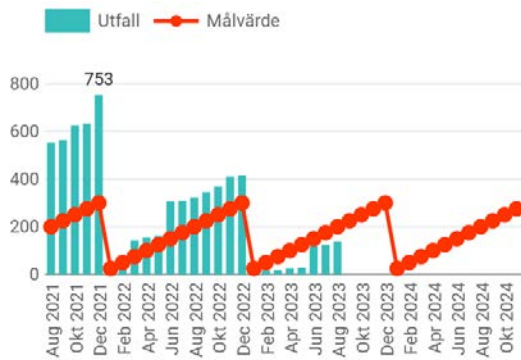
Efterfrågan på detaljplaner är fortsatt hög och när konjunkturen vänder uppåt har kommunen ett bra utgångsläge för tillväxt.

Så här går vi vidare

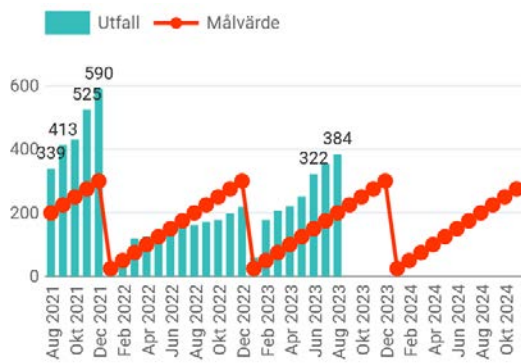
- Samarbete ska ökas mellan planenheten och kart- och markenheten för att utveckla strategisk beredskap för etableringsmöjligheter.

Indikatorer

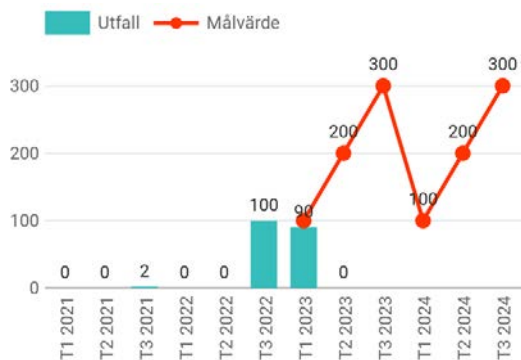
Antalet bostäder i beviljade bygglov

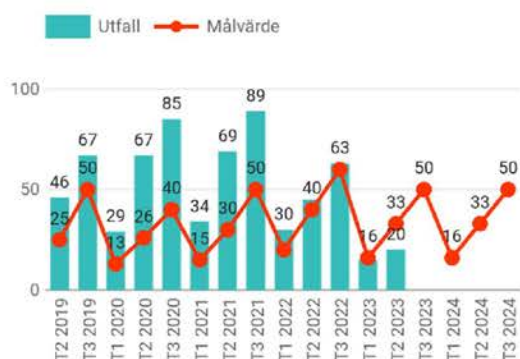
Antalet bostäder som fått slutbesked (Antal färdigställda lägenheter)

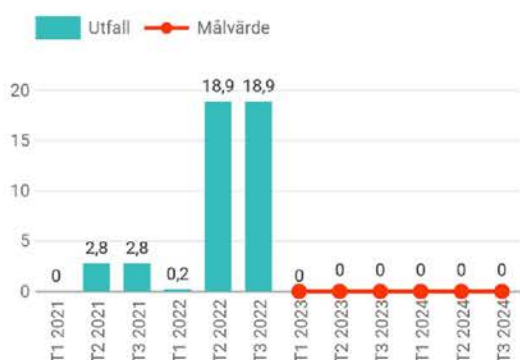
Antal bostäder i antagna detaljplaner

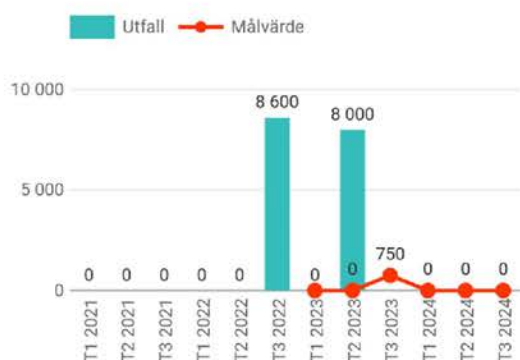
Antal bostäder i beviljade bygglov utomplans

Antal hektar verksamhetsmark i antagna detaljplaner

Antal kvadratmeter handel i antagna detaljplaner

Aktivitet	Status
Samordning med Bokab kring mark för näringslivet	 Pågående
Utveckla strategisk beredskap för etableringsmöjligheter	 Pågående

3.1.6 Samordning av samhällsbyggnadsprocesserna

Målet kommer från

Sektor

Förvaltningens tolkning

Samordning som bygger på breda analyser utifrån medborgarnas behov av bostäder, näringslivets och handelns utvecklingsbehov, samt behov av infrastruktur och lokaler för kärnverksamheter.

Beskrivning och jämförelse av resultaten

Rådande konjunkturläge med höjda räntor, hög inflation och högre materialpriser har påverkat bostadsproduktionen. Exploatörerna har inte hittills i år knappt haft förutsättningar att starta några nya bostadsprojekt, Hittills i år har endast ett projekt avseende bostäder haft byggstart. Nordtag ca 100 hyreslägenheter vara 6 avser bostäder med särskild service. I dagsläget är det svårt att bedöma när marknaden tar fart igen. Baserat på prognoser från exploatörerna kommer marknaden inte att återhämta sig under 2023.

Däremot har kommunen fått fler och bättre anbud avseende egna verksamhetslokaler jämfört med 2022 då anbuden var väldigt få och ibland inga.

Revidering av lokalförsörjningsplanen är klar. Hyresavtal är tecknat med regionen för att tillgodose behovet av lokaler för korttidsplatser i kommunal regi. Lokalerna ligger i Kungälvssjukhus.

Lokalförsörjningsplanen, VA-resursplan, övergripande projekttidplan samt uppföljning av projekten utgör delar av underlaget för kommande investerings- och driftprogram. I pågående och kommande detaljplaner kommer kommunens behov av egna lokaler arbetas in.

En lokaliseringsstudie pågår i syfte att tillgodose näringslivets behov av verksamhetsmark.

Investeringsutfall

Skatt 102,3 Mkr

Avgift 176,7 Mkr

Exploatering -13,9 Mkr

Medfinansiering 0,3 Mkr

Bedömning av resultaten

Bedömningen är att målet är uppfyllt.

Förklaring och analys

Investeringsprogram och årshjul följs och genomförs enligt plan. Resurser finns på plats och möter därmed de behov och utmaningar som uppstår.

Konsekvenserna av marknadsläget är en lägre bostadsleverans i kommunen under de närmsta åren framöver vilket påverkar inflyttning och skatteintäkter.

Betalningsviljan för mark har minskat, vilket innebär att kommunen de kommande åren riskerar få lägre betalt vid kommande markförsäljningar än tidigare. Prognoserna för markintäkter har därmed reviderats i samtliga projekt.

Så här går vi vidare

Vi följer utvecklingen i omvärlden och försöker anpassa vår projektportfölj och arbetssätt efter marknaden och förutsättningar i förvaltningen.

3.1.7 Minskade utsläpp i luft och vattendrag och minskat klimatavtryck

Målet kommer från

Kommunstyrelse

Förvaltningens tolkning

Det här resultatmålet följer två av kommunfullmäktiges strategiska mål.

- Kommunen, medborgarna och företagen minskar tillsammans klimatutsläpp och miljöpåverkan
- Levande havsmiljö

Fokusområden är minskade utsläpp från trafik, enskilda avlopp och av mikroplaster. När det gäller utsläpp till vattenmiljö ska påverkan från dag- och spillvatten samt ytvavrinning beaktas. Energieffektivisering och utbyte till förnybara bränslen ska genomföras successivt både internt i kommunförvaltningen och externt i den geografiska kommunen.

6-gradig bedömning

 4 - Delvis uppfyllt/ svårbedömt

Beskrivning och jämförelse av resultaten

Resultatmålet följer upp två av KF:s strategiska mål. Den här texten följer "Kommunen, medborgarna och företagen minskar tillsammans klimatutsläpp och miljöpåverkan" Flera av indikatorerna redovisas vid årsbokslutet.

Andel koldioxidekvivalenter per kg inköpta livsmedel har minskat till 1,6 och följer målvärdet som är ett gemensamt målvärde inom Västra Götalandsregionen.

Uppföljning av energiförbrukning i kommunens fastigheter genom fjärravläsning görs för kontinuerlig justering och effektivisering. Framöver kommer även data från undermätare i fastighetsobjekten att läsas in för djupare analys av elanvändningen.

Successivt kopplas nya och ej anslutna kommunala lokaler och anläggningar till fjärrvärmesystemet i Kungälv.

Utredning och projektering av elfärja i Marstrand pågår och avstämningar med projektör sker månadsvis. Projekteringen behandlar två alternativ; ombyggnation av befintlig färja och att bygga en ny färja samt inverkan på färjelägen.

Kungälvs kommun deltar i projektet "Kartläggning användarfasen av arbetskläder" som är initierat av Science Park Borås för att öka kunskapen kring användarfasen och undersöka möjliga lösningar för att förlänga livslängden på arbetskläder. Projektet pågår till och med tertial två.

Utredning pågår för att öka källsorteringen i kommunala lokaler och anläggningar.

Bedömning av resultaten

Måluppfyllelsen är svårbedömd i det här skedet då många indikatorer redovisas vid

årsbokslutet. Flera av pågående aktiviteter förväntas ge effekt på längre sikt.

Förklaring och analys

Andelen vegetariska måltider har ökat vilket påverkar koldioxidutsläppen inom måltidsverksamheten.

Förbättrad uppföljning av el- och fjärrvärmeanvändningen i kommunens lokaler och anläggningar ger bättre förutsättningar för energieffektiviseringar där det ger mest effekt.

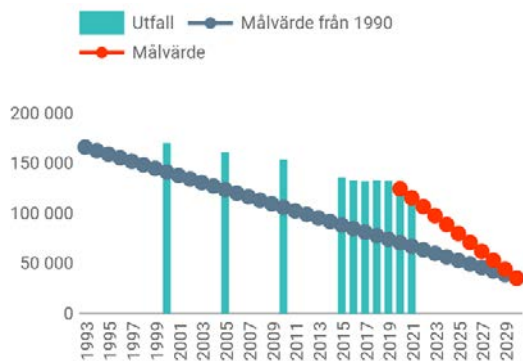
Sektorn arbetar aktivt med projekt och åtgärder inom ramen för avfallsplan 2030. Projekten avseende arbetskläder och fritidsbibliotek är exempel på att förebygga avfall.

Så här går vi vidare

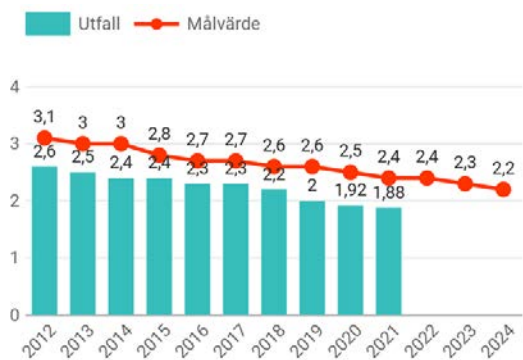
- Fortsatt arbete med att göra det vegetariska utbudet inom måltidsverksamheten mer attraktivt.
- Fortsatt inläsning av undermätare i fastigheterna vilket ger bättre underlag för optimering av energiförbrukning.
- Kontinuerlig optimering av energiförbrukning i kommunens verksamhetslokaler och idrottsanläggningar. Förbättrad uppföljning ger bättre förutsättningar.
- Successivt utbyte av arbetsmaskiner från bensin/diesel till eldrift.
- Fortsatt utredning av kostnader och placering av fritidsbibliotek

Indikatorer

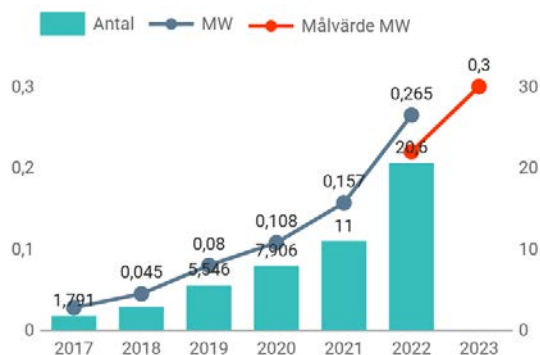
Totala utsläpp av växthusgaser i Kungälv (ton/år)

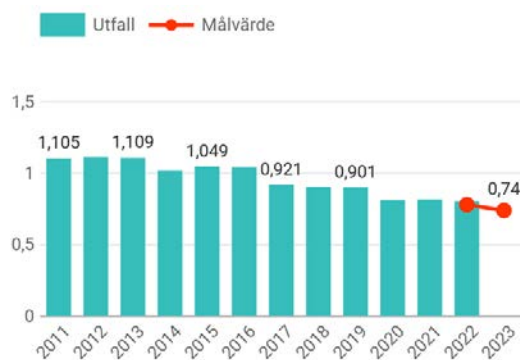
Fossila koldioxidutsläpp ton/invånare från lokaler samt fordon

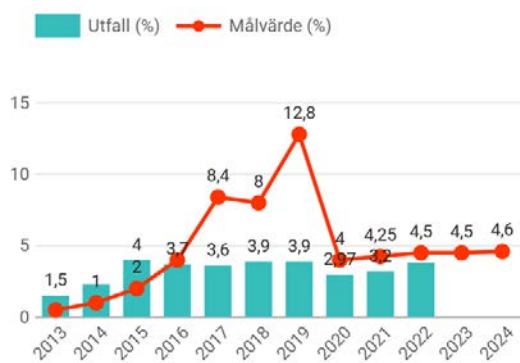
Installerad effekt i nätanslutna solcellsanläggningar i Kungälv kommun (MW) och antal anläggningar per 1000 invånare

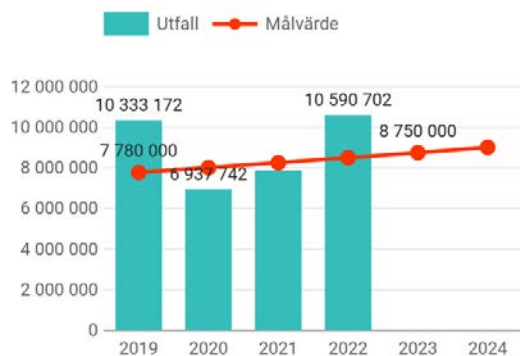
Energianvändning fastigheter i kommunförvaltningen (Mwh per år och invånare)

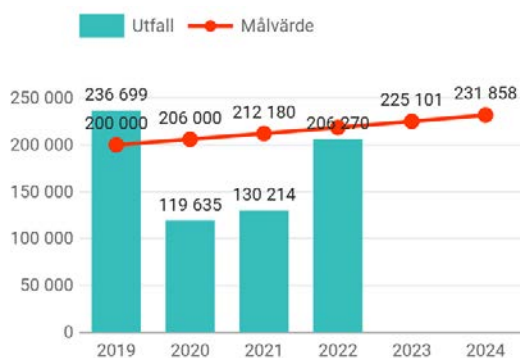
Andel lokal förnybar elproduktion i Kungälv kommun

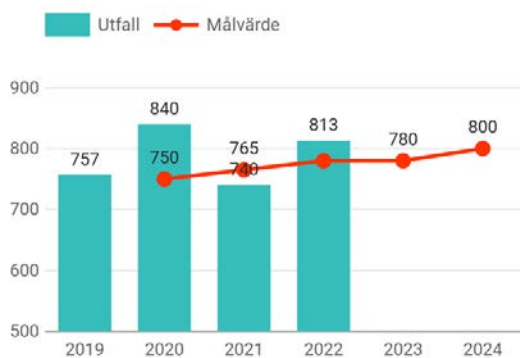
Totalt antal resande (resor) med kollektivtrafik i Kungälv kommun

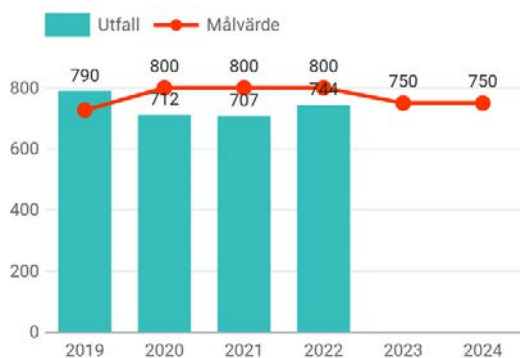
Antal resor med seniorkort

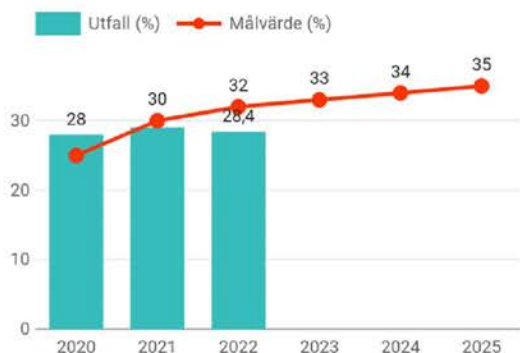
Antal cyklister/dygn på våra 3 mätpunkter

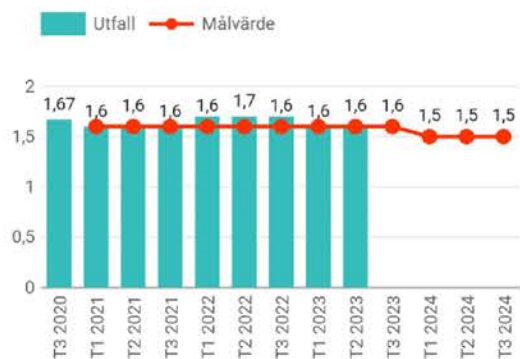
Antal körda mil med bil per invånare

Andel ekologiska livsmedel i måltidsverksamheten (%)

Koldioxid-utsläpp av livsmedel i måltidsverksamheten

Aktivitet	Status
Förbered elektrifiering av Marstrandsfärjan	Pågående
Utred Fritidsbank i Kungälv	Pågående
Följa upp elanvändning per lokalobjekt	Pågående med avvikelser
Pilotprojekt inom cirkulära kläder	Avslutad
Utökad källsortering i kommunala verksamheter	Avslutad

3.1.8 Ökad kollektiv jobbpendling

Målet kommer från
Kommunstyrelse

Förvaltningens tolkning

Planera och genomföra åtgärder i syfte att fler människor både på landsbygd och i stad väljer kollektiva former för att ta sig till och från arbetsplatsen.

6-gradig bedömning

📌 4 - Delvis uppfyllt/ svårbedömt

Beskrivning och jämförelse av resultaten

Antal resande med kollektivtrafik följs upp vid årsskiftet. Utfallet 2022 visar på en positiv utveckling efter pandemin.

Antal körda mil med bil per invånare ökade 2022 jämfört med 2021.

Befolkning i kollektivtrafiknära lägen rapporteras med eftersläpning. 2022 års utfall redovisas till T3 2023.

Nyttjandegraden på pendelparkeringarna har ökat jämför med samma period föregående år för alla parkeringar utom Kärna som ända når målvärdet på 80 procent. Målvärdet utgår från att en hög beläggning innebär att många reser kollektivt. En högre nyttjandegrad än 80 procent kan innebära att parkeringen upplevs som fullbelagd och otillgänglig.

Bedömning av resultaten

Resultatet är svårbedömt eftersom antal resor med kollektivtrafik redovisas vid årsbokslutet. Bedömningen är ändå att fler reser kollektivt till jobbet.

Förklaring och analys

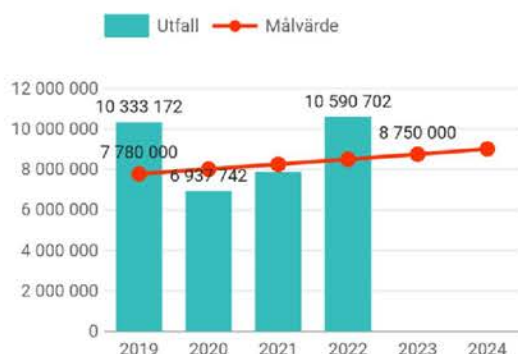
Förutsättningar för att åka kollektivt förbättras. Fördjupad analys av resestatistik sker i tertial 3.

Så här går vi vidare

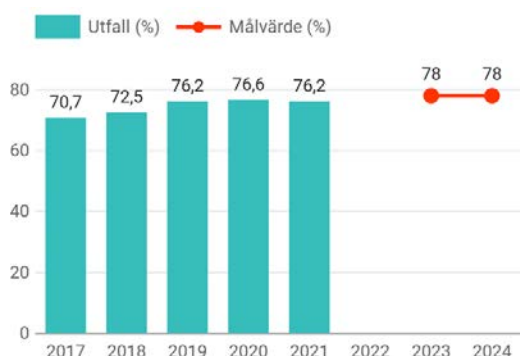
- Fortsatt dialog med Västtrafik och Västra Götalandsregionen om utbud och långsiktig planering av kollektivtrafiken.
- Planerade byggnationer i kollektivtrafiknära lägen skapar förutsättningar för att resande med kollektivtrafik ökar på lång sikt.

Indikatorer

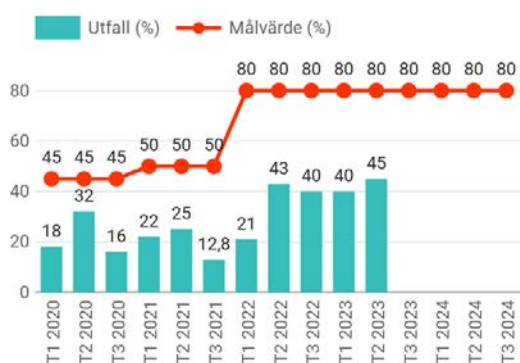
Totalt antal resande (resor) med kollektivtrafik i Kungälv kommun

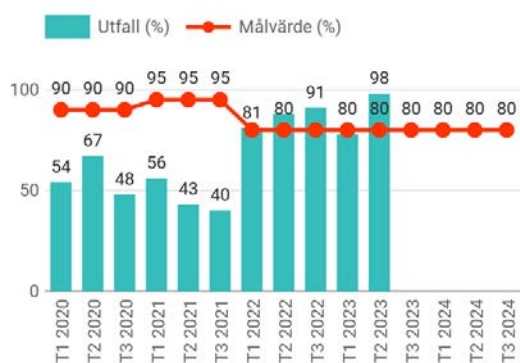
Befolkning i kollektivtrafikhärläge, andel (%)

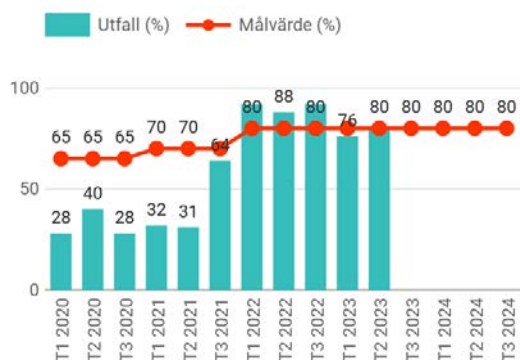
Nyttjandegrad Kode pendelparkeringar (%)

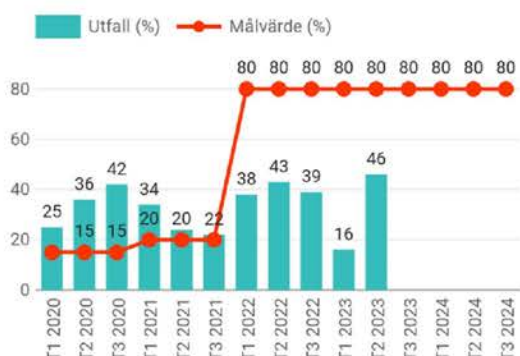
Nyttjandegrad Ytterby pendelparkering (%)

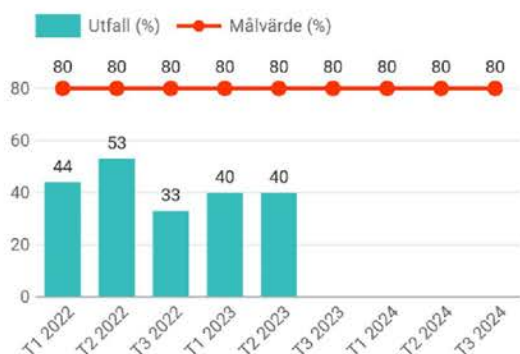
Nyttjandegrad Kärna pendelparkering (%)

Nyttjandegrad Diseröd pendelparkering (%)

Nyttjandegrad Kornhall pendelparkering (%)

3.1.9 Minskade utsläpp i luft och vattendrag och minskat klimatavtryck

Målet kommer från

Kommunstyrelse

Förvaltningens tolkning

Det här resultatmålet följer två av kommunfullmäktiges strategiska mål.

- Kommunen, medborgarna och företagen minskar tillsammans klimatutsläpp och miljöpåverkan
- Levande havsmiljö

Fokusområden är minskade utsläpp från trafik, enskilda avlopp och av mikroplaster. Energieffektivisering, omställning till förnybara bränslen och en övergång till mer hållbar konsumtion är också prioriterade områden. När det gäller utsläpp till vattenmiljö ska påverkan från dag- och spillvatten samt ytavrinning beaktas. Information, kunskap och samverkan är viktiga verktyg för att nå målet.

6-gradig bedömning

👉 4 - Delvis uppfyllt/ svårbedömt

Beskrivning och jämförelse av resultaten

Resultatmålet följer upp två av KF:s strategiska mål. Den här texten följer "Levande havsmiljö". Indikatorerna är nya för 2023 och följs upp vid årsskiftet. Analys görs tills dess av de historiska resultaten och vilka åtgärder som gjorts hittills under året.

Insamlad mängd skräp från strandstädningen ökar och under 2022 samlades drygt 20 ton skräp in.

Status näringsämnen och växtplankton är indikatorer för hur havet mår. Undersökningarna görs årligen av Bohusläns vattenvårdsförbund. Resultatet visar en god status (4) avseende näringsämnen i de två mätpunkterna inom Kungälv kommun. I årets mätning uppnådde ingen mätpunkt utmed bohuskusten hög status (5). Indikatorn växtplankton i havet visar hög status (5) vid Åstol och god status (4) i Instö ränna. Flera mätpunkter utmed kusten visar hög status (5) medan vissa punkter längre in i fjordarna visar god status (4).

Mängden utsläpp av kväve och fosfor vid nödavledning påverkas i hög grad av mängden regn. Kontinuerliga åtgärder görs för att minska tillskottsvatten i spillvattennätet och förbättra mätningen av flöden vid pumpstationerna. Tillskottsvatten kallas det vatten i avloppsnetet som inte är spillvatten utan kommer från nederbörd, grundvatten, hav och läckage från vattenledningar. Tillskottsvatten orsakar överbelastning i systemet och utsläpp av orenat avloppsvatten.

Indikatorn "Andel (%) pumpstationer med korrekt flödesmätning" visar att endast 7 procent av kommunens pumpstationer har flödesmätare för att mäta nödavledning av spillvatten (bräddning). Majoriteten av pumpstationer har idag bara nivåmätare som indikerar när bräddning sker och under vilken tid, men mäter inte volym. Volymen får beräknas manuellt.

Kungälv kommun är medlem i 8+fjorlar som är ett samarbete mellan Kungälv, Uddevalla, Stenungsund, Orust och Tjörn. 8+fjorlar driver projekt som ska förbättra miljön och samtidigt öka möjligheter till friluftsliv och utveckla näringslivet. Exempel på projekt är plantering av ål, samla upp spökfiskeredskap och återskapande av våtmarker.

Kungälv kommun är även medlem i Bohuskustens vattenvårdsförbund som genomför miljöövervakning genom kontinuerliga provtagningar. Indikatorerna för status näringsämnen och växtplankton bygger på deras undersökningar.

Bedömning av resultaten

Resultatet är svårbedömt då inga indikatorer redovisas till T2.

Förklaring och analys

Kungälv kommun gör en mängd insatser för att förbättra miljön i hav och vattendrag. Rapporter från Bohuskustens vattenvårdsförbund visar att havsmiljön har förbättrats senaste åren vilket tyder på att näringspåverkan från Marstrands avloppsreningsverk har minskat samt att åtgärder av små avlopp längs kustområden kan ha gett positiva effekter. Flera år i kommunen har dock en otillfredsställande ekologisk status avseende övergödning och det är främst avloppsreningsverk och näringsläckage från jordbruket som påverkar. Det gäller främst Vallbyån, Kollerödsbäcken, Grannebyån och Glose å.

Förvaltningen behöver fortsätta arbeta med att minska tillskottsvatten till spillvattennätet samt minska bräddningar vid pumpstationer och reningsverk för att nå målvärdena.

8+fjordarområdet har de senaste åren upplevt en mycket positiv trend för havsöringsfisket. Inom projektkommunerna jobbar man bland annat med kalkning och restaurering av lekområden och i den marina miljön har öringen fått mycket hjälp med återväxten tack vare

att man fredat hela 8+fjordarområdet från nätfiske.

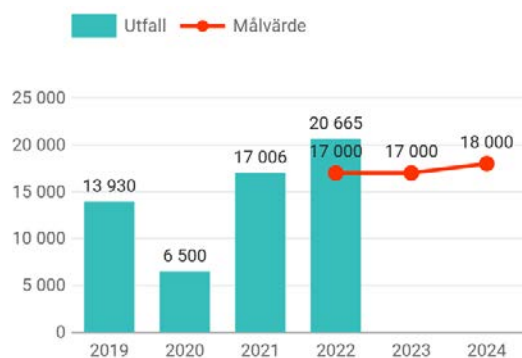
Kungälv kommun jobbar aktivt med att åtgärda små avlopp och ansluta området vid kusten till kommunalt VA. Ytterligare insatser och samordning för att förebygga övergödning från lantbruket behövs.

Så här går vi vidare

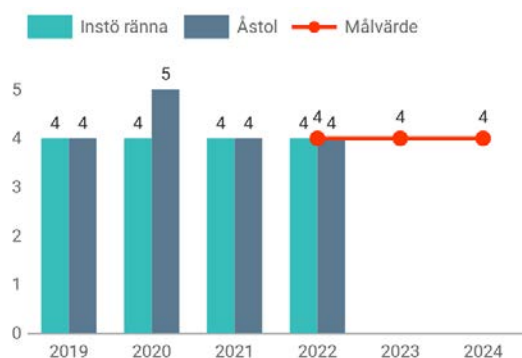
- Projekt "Vatten värt att värna" genom 8+fjordar med syfte att återställa våtmarker med fokus i Guddehjälm, Vallbyån samt Kollerödsbäcken. Åtgärderna ska bidra till att hålla kvar vattnet i landskapet för att förhindra uttorkning på sommaren och minska översvämningar vid hög nederbörd.
- Kommunen har ansökt LOVA-medel (Lokala vattenvårdsprojekt) för fiskevårdsåtgärder. Planerade åtgärder är bland annat att skapa eller förstärka lekplatser för öring, trädplantering längs med vattendrag, underhåll av och att skapa fiskvägar.

Indikatorer

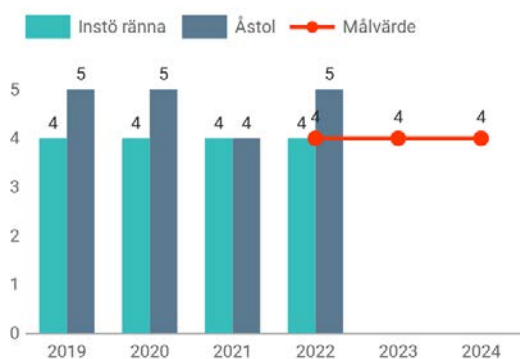
Insamlad mängd skräp inom strandstädningen (kg/år)

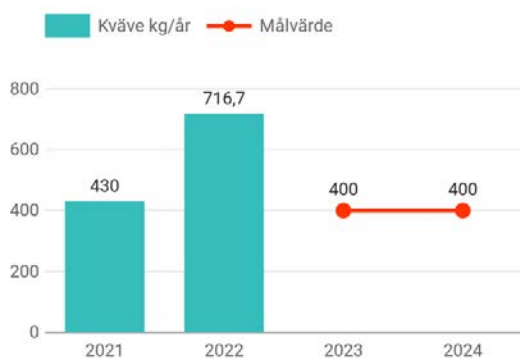
Status näringsämnen totalt i havet (skala 1-5)

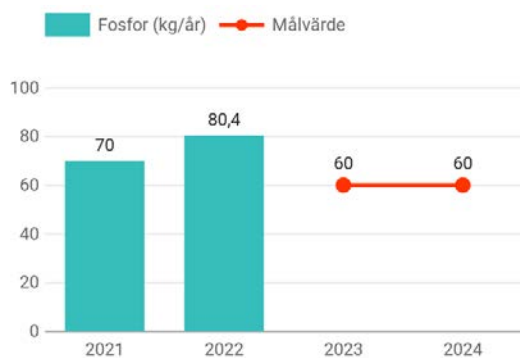
Status växtplankton i havet (skala 1-5)

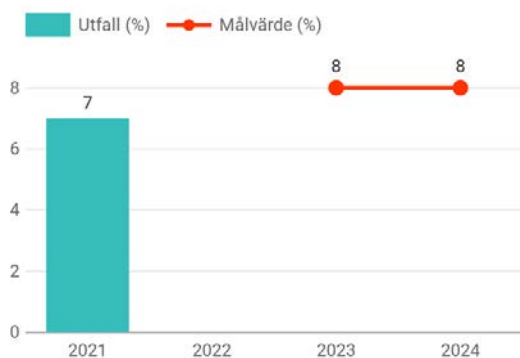
Beräknat utsläpp kväve vid nödavledning (Kg/år)

Beräknat utsläpp fosfor vid nödavledning (kg/år)

Andel (%) pumpstationer med korrekt flödesmätning

3.1.10 Ökad robusthet i kommunala funktioner

Målet kommer från

Kommunstyrelse

Förvaltningens tolkning

Kungälv ska sträva efter att uppfylla MSB:s riktlinjer för kommunala verksamheters krisberedskap.

Kommunerna är ansvariga för verksamhet som måste fungera även under kriser, exempelvis äldreomsorg, vattenförsörjning, fjärrvärme, räddningstjänst och skola. Regionerna ansvarar bland annat för sjukvård och kollektivtrafik som även det måste fungera.

Vid samhällsstörningar ska kommunen ta fler ansvar samtidigt:

- Leda och se till att den egen verksamhet kan genomföras som vanligt.
- Samordna och organisera de åtgärder för att hantera krisen som genomförs av olika aktörer i kommunen, till exempel räddningstjänst, polis och olika enheter från kommunen
- Organisera och säkerställa informationen till allmänheten
- Delta i samverkan på regional nivå.

6-gradig bedömning

 4 - Delvis uppfyllt/ svårbedömt

Beskrivning och jämförelse av resultaten

Kungälv strävar efter att uppfylla MSB:s riktlinjer för kommunala verksamheters krisberedskap. Arbetet med sektorns risk- och sårbarhetsanalys är färdigställd och åtgärdsplanerna kommer att presenteras genom stratsys,

I arbetet med risk- och sårbarhetsanalysen har det framkommit att sektorn fortsättningsvis behöver ta fram kontinuitetsplaner för hur samtliga verksamheter ska agera vid en aktivering av nödvattenplanen, vid en nedgång av kritiska IT-system, vid personalbrist och vid ett långvarigt elavbrott. Sektorn behöver även ta fram en plan för hur man kommer att agera vid en höjd beredskap och administrera vilken personal som behöver krigsplaceras för att kunna bedriva verksamhet i händelse av just höjd beredskap eller vid ett väpnat angrepp på nationen. Slutligen behöver sektorn även göra en djupare kartläggning av sektorns beroenden med målsättningen att skapa en större robusthet.

Andelen av befolkningen som bor max 2,5 km från en trygghetspunkt ligger över målvärdet på 75 procent.

Kostnaden för akut underhåll har 2022 ökat dramatiskt. Utfall 2023 redovisas till årsbokslut. Uppdatering av underhållsplan för lokaler och anläggningar är klar. Den ligger som underlag till drift och investeringsprogrammet.

Bedömning av resultaten

Bedömningen är att målet är svårbedömt och delvis kommer att uppnås.

Förklaring och analys

Sektor Samhälle och Utveckling har ett pågående säkerhetsarbete där risk- och konsekvensanalysen kommer att spela en avgörande roll. En förändrad situation i omvärlden ställer nya krav på säkerhetsarbete och innebär att sektorn behöver fundera i nya banor, men samarbetet med säkerhetssamordnarna är välfungerande och arbetet beräknas kunna genomföras enligt plan. Risk- och sårbarhetsanalysen är färdigställd och åtgärderna ska implementeras innan målet kan betraktas som uppnått.

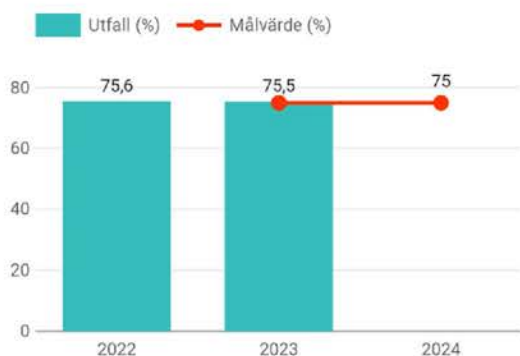
Obalansen mellan planerat och akut underhåll bidrar till att målet inte är uppfyllt.

Så här går vi vidare

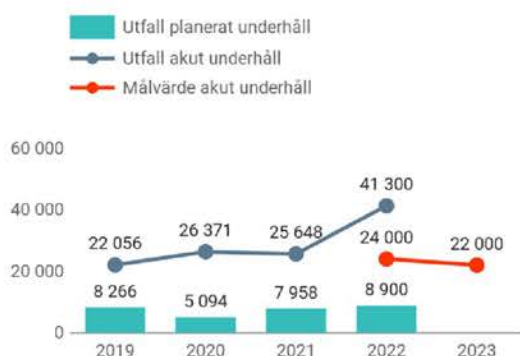
- Åtgärdsplaner för att minimera brister som risk- och sårbarhetsanalysen påpekar kommer tas fram.

Indikatorer

Andel av befolkningen som bor max 2,5 km från en trygghetspunkt.

Utfall planerat och akut underhåll lokaler och anläggningar (tkr)

Aktivitet	Status
Genomför risk- och sårbarhetsanalys och färdigställ handlingsplan	 Pågående

3.1.11 Säkerställ kontinuerlig leverans vid avbrott av el och vatten

Målet kommer från

Sektor

Förvaltningens tolkning

Att säkerställa försörjning av el och vatten är en viktig del i sektorns uppdrag, även vid kriser eller samhällsstörningar.

6-gradig bedömning

 4 - Delvis uppfyllt/ svårbedömt

Beskrivning och jämförelse av resultaten

Reservkraft är inventerad. Utredning pågår av dagsbehovet för kommunens samhällsviktiga verksamheter. Upphandling kan påbörjas när en sammanställning och analys av behov och förutsättning är fastställd.

Förvaltningen ser regelbundet över reservkraften vid kommunens äldreboenden och kompletterar vid behov vid nybyggnation.

Workshop för risk- och sårbarhetsanalys har genomförts inom varje verksamhetsområde. Analysen är grunden till fortsatt framtagande av kontinuitetsplan.

VA-verksamheten arbetar med att säkra serverutrymmen för en kontinuerlig drift av IT-system. VA-verksamhetens driftssystem är inte uppkopplat mot internet för att säkra verksamheten mot intrång.

Bedömning av resultaten

Aktiviteterna är pågående enligt plan. Bedömningen är att målet kommer att uppnås på sikt.

Förklaring och analys

Sektorn har arbetat strukturerat med workshops för risk- och sårbarhetsanalys med ledning av säkerhetsenheten. De risker som identifieras omhändertas i kontinuitetsplanen. Genomförandet av förändringar tar tid.

Så här går vi vidare

- Fortsatt arbete med kontinuitetsplan

Aktivitet	Status
Reservkraft	 Pågående
Workshop risk- och sårbarhetsanalys	 Pågående

3.2 Strategiska förutsättningar

3.2.1 Attraktivt att vara anställd i Kungälv kommun

Målet kommer från

Kommunstyrelse

Förvaltningens tolkning

För att leverera välfärdstjänster med hög kvalitet inom kommunens samtliga verksamheter behöver kommunen professionell och motiverad personal. Våra medarbetare ska känna engagemang i sitt arbete för kommunen och möta medborgarna med ett gemensamt serviceinriktat förhållningssätt. Andra viktiga faktorer är arbetsplatskultur, möjligheter till utveckling, flexibla arbetsvillkor och personlig utveckling utifrån kompetens och erfarenhet.

6-gradig bedömning

 5 - Kommer att uppfyllas/Är uppfyllt

Beskrivning och jämförelse av resultaten

Temperaturen på Ledarskap inom Samhälle och Utveckling ligger vid T2 på 7,0 och har minskat sedan T1 med 0,2. Utfallet för hela förvaltningen ligger på 7,0.

Temperaturen på Meningsfullhet inom Samhälle och Utveckling ligger vid T2 på 7,2 och har ökat sen T1 med 0,2. Utfallet för hela förvaltningen ligger på 7,1.

Temperaturen på Personlig utveckling inom Samhälle och Utveckling ligger vid T2 på 6,6 och är oförändrat sedan T1 2023. Utfallet för hela förvaltningen ligger på 6,2.

Temperaturen på Teamkänsla inom Samhälle och Utveckling ligger vid T2 på 7,6 och har minskat med 0,1 sedan T1. Utfallet för hela förvaltningen ligger på 7,7.

Sektorn erbjuder praktikplatser för elever från yrkesutbildningar på gymnasiet, LIA-praktikanter och fastighetsakademien och högskoleelever samt erbjuder prao för högstadielever. Inom verksamhetsområdet Service pågår ett samarbete (Jobbspåret) mellan AME, Mimers Gymnasium och Måltidsservice där ett antal praktikplatser erbjuds varje år.

Sektorn har använt avtalet för studentmedarbetare för mindre konsulttjänster. Planenheten har representerat på Arkipelago, yrkesmessa på Blekinge tekniska högskola i Karlskrona för samhällsplanerare.

Bedömning av resultaten

Resultatet kommer att uppfyllas/är uppfyllt.

Förklaring och analys

Sektor Samhälle och Utveckling har genomfört workshops i ledningsgrupperna kring Sunt arbetslivs friskfaktorer lett av HR. Dessa workshops har resulterat i handlingsplaner som respektive verksamhetsområde arbetar med. Arbetet med friskfaktorer har resulterat i ökad kunskap vad friskfaktorerna kan bidra med för att främja en god arbetsmiljö, öka frisknärvaron och nå verksamheternas mål. Ledningsgrupperna har fått syn på det positiva de redan gör och de har fått öva sig i att tänka främjande för att få till ett perspektivskifte.

För att öka möjligheten till personlig utveckling har sektorn ökat antal praktikplatser inom flera verksamheter för att fler medarbetare ska bli handledare. Sektorn har också fortsatt nyttja KOM-KR-medel för att kompetensutveckla medarbetare inom olika verksamheter.

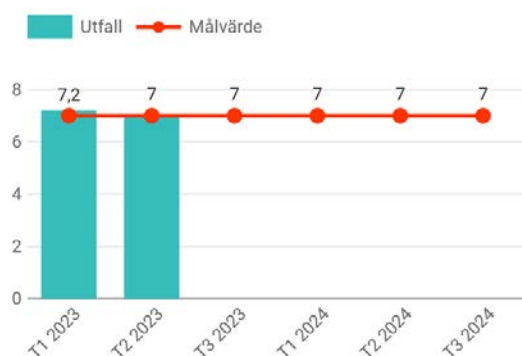
Genom att använda vårt temperaturmättningsverktyg Winningtemp har cheferna fått en bättre grund att bedriva sitt arbetsmiljöarbete på och kan se i närtid om åtgärder ger effekt. Temperaturmätningar ökar medarbetarnas delaktighet och påverkan och skapar förutsättningar för att i ett tidigt skede upptäcka risker och friskfaktorer i arbetsmiljön. Genom temperaturmätningarna får chefer återkoppling på hur medarbetare upplever sin arbetssituation i realtid och ger enheten underlag för dialog, utveckling och lärande.

Så här går vi vidare (Vilka åtgärder kommer att genomföras för att förbättra resultatet?)

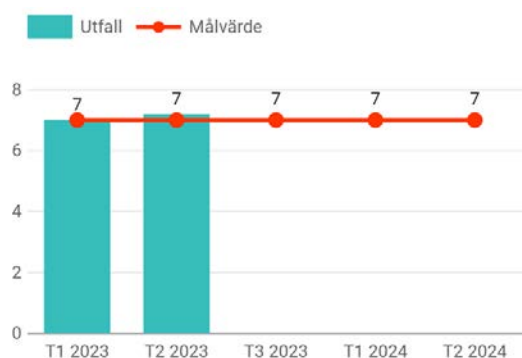
- Fortsatt arbete med friskfaktorer på enhetsnivå under hösten och följ upp med hjälp av temperaturmätningarna.
- Arbeta vidare med att skapa förutsättningar för att sektorn ska kunna ta emot fler praktikplatser genom rutiner, checklistor, årshjul och handledarskap.

Indikatorer

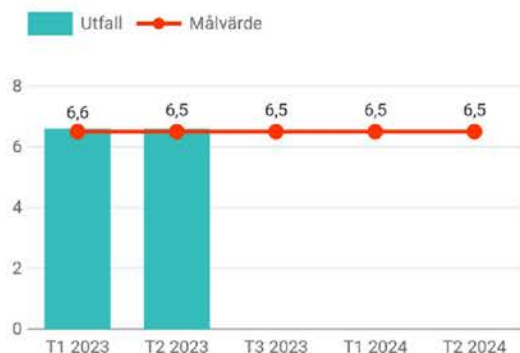
Upplevelse av ledarskap, temperaturmätning

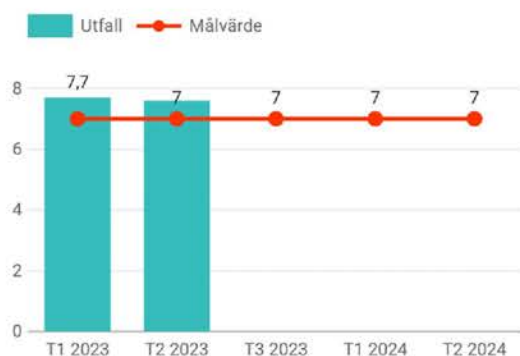
Känsla av meningsfullhet, temperaturmätning

Möjlighet till personlig utveckling, temperaturmätning

Upplevelse av teamkänsla, temperaturmätning

Aktivitet	Status
Utveckla systematiskt arbetssätt för att erbjuda praktikplatser	Pågående
Utvecklat samarbete med högskolor och yrkesutbildningar	Pågående

3.2.2 Kommunens verksamheters kvalitet och hushållning ska hävda sig väl i jämförelse med landets bästa kommuner

Målet kommer från
Kommunstyrelse

Förvaltningens tolkning

Förvaltningen har ett högt kvalitetsfokus och arbetar strukturerat med utveckling och ständiga förbättringar i våra verksamheter. Kungälv resultat ska vara bättre än genomsnittet av jämförbara kommuner när det gäller verksamhetens kvalitet och hushållning

6-gradig bedömning

4 - Delvis uppfyllt/ svårbedömt

Beskrivning och jämförelse av resultaten

Indikatoren "Kostnad för måltid i kommunal grundskola, kr/elev" är lägre än uppsatt målvärden. Utfallet är bättre än både snittet för Riket och i Göteborgsregionen. Inom gymnasieskolan har kostnad per elev ökat.

Verksamhetsområde Service arbetar med att ta fram relevanta nyckeltal för att mäta kostnadseffektivitet inom måltids- och lokalvårdsverksamheten. Arbete pågår med att inventera digitala system på marknaden för att förbättra flöden, logistik och uppföljning av lokalvårdstjänster.

Underhållsplanen är framtagen och kommer uppdateras kontinuerligt. Det är en plan för underhållet av ett fysiskt objekt, vanligtvis en fastighet, byggnad eller anläggning. Underhållsplanen beskriver vilket underhåll som bör göras, när det ska göras och oftast hur mycket det kommer att kosta.

En översyn av samtliga IT-system inom sektorn är genomförd. Resultatet är att 11 system har fasats ut.

Bedömning av resultaten

Indikatorer som mäter kvalitet och styckkostnad saknas för många av sektorns verksamhetsområden vilket gör målet svårbedömt.

Förklaring och analys

Aktiviteterna pågår för att effektiviserar och förbättrar processer och uppföljning.

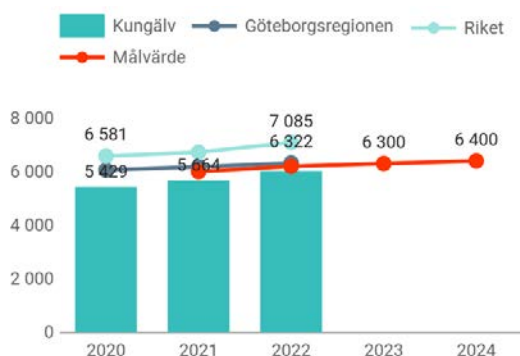
Kostnadsutvecklingen över tid visar en ökning av både livsmedelskostnader och driftskostnader vilket påverkar och medför ökat kostnadsutfall för måltider per elev. En analys pågår av kostnadsutvecklingen inom gymnasieskolans måltidsservering som visar en onormal ökning 2023 jämfört med 2022.

Så här går vi vidare

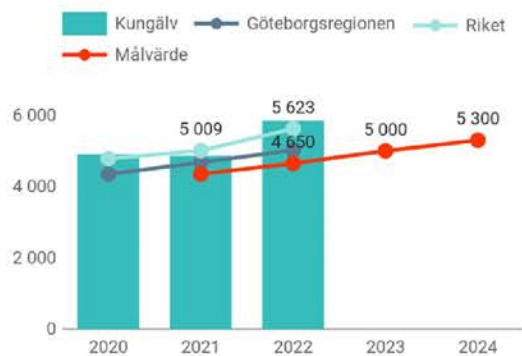
- Mätning och analys av kvalitet och kostnader behöver utvecklas.
- Utvecklingsarbetet för att öka omsättningen i lager och att minska lagerhållningen för att minska svinn inom måltidsverksamheten påbörjas under hösten 2023. Uppgiften kräver troligtvis fortsatt arbete även 2024.

Indikatorer

Kostnad för måltider i kommunal grundskola åk 1-9, kr/elev

Kostnad för måltider i kommunal gymnasieskola, kr/elev

Aktivitet	Status
Förberedelser för att mäta kostnadseffektivitet inom måltidsverksamheten.	 Pågående
Förberedelser att mäta kostnadseffektivitet i lokalvårdsverksamheten.	 Pågående
Uppdatering och komplettering av underhållsplan för byggnader	 Avslutad
Översyn IT-system	 Avslutad
Öka omsättningen i lager och minska lagerhållning	 Pågående med avvikelser

4 Personal

4.1 Personalsiffror sektorn

4.1.1 Anställda

Mätdatum är: för T1 1/4, för T2 1/8 och för T3 1/12.

Antal anställda = antal personer med fastställd sysselsättningsgrad (dvs timavlönade ingår ej).

Antal årsarbetare = sysselsättningsgraden omräknat till heltid.

	Utfall T2	Utfall T2 2022	Diff
Antal anställda	500	492	8
- Antal anställda, kvinnor	316	315	1
- Antal anställda, män	184	177	7
Antal årsarbetare	493	483	10
- Antal årsarbetare, kvinnor	310	308	2
- Antal årsarbetare, män	183	175	8

4.1.2 Arbetade timmar

Visar utförda arbetstimmar av månadsavlönad personal respektive timavlönad personal.

Mätperiod för T1 1/12-31/3, T2 1/12-31/7, T3 1/12-30/11.

	Utfall T2	Utfall T2 2022	Diff
Månadsavlönade (antal timmar)	521 856	490 284	31 572
- Månadsavlönade, kvinnor (antal timmar)	325 149	303 851	21 298
- Månadsavlönade, män (antal timmar)	196 704	186 432	10 272
Mer/övertid (antal timmar)	4 194	4 401	-207
Timavlönade (antal timmar)	30 833	31 174	-341
- Timavlönade, kvinnor (antal timmar)	19 997	18 782	1 215
- Timavlönade, män (antal timmar)	10 836	12 392	-1 556
Andel timmar utförda av timavlönad personal i relation till totalt utförda timmar (%)	5,5%	5,9%	-0,4
- Andel timmar utförda av timavlönad personal i relation till totalt utförda timmar, kvinnor (%)	5,8%	5,8%	0
- Andel timmar utförda av timavlönad personal i relation till totalt utförda timmar, män (%)	5,1%	6,1%	-1

4.1.3 Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron redovisas som andel sjuktimmars av ordinarie antal arbetstimmar.

Varav sjukfrånvaro ≥ 60 dagar. Den långa sjukfrånvarons andel av den totala sjukfrånvaron.

Mätperiod för T1 1/12-31/3, T2 1/12-31/7, T3 1/12-30/11.

	Utfall T2	Utfall T2 2022	Diff
Sjukfrånvaro (%) av ordinarie arbetstid	6,2	7,2	-1
- Sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid (%) - Kvinnor	7,6	8,2	-0,6
- Sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid (%) - Män	4	5,4	-1,4
- Sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid (%) Ålder ≤ 29 år	5,7	4,3	1,4
- Sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid (%) Ålder 30-49 år	4,5	6,8	-2,3
- Sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid (%) Ålder ≥ 50 år	8,3	8	0,3
Sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid (%), mindre än 15 dagar	2,7	3,4	-0,7
Sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid (%), 15 dagar eller mer	3,5	3,8	-0,3
Sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid (%), 15-90 dagar	1,1	1,3	-0,2
Andel av sjukfrånvaro som överstiger 60 dagar (%)	42,5	40,3	2,2

4.1.4 Sjuklönekostnad (Tkr)

Arbetsgivarens kostnad för de första 14 dagarna samt 10% till dag 90. Ger ingen fullständig bild av kostnaderna för sjukfrånvaro.

	Utfall T2	Utfall T2 2022	Diff
Sjuklönekostnad (Tkr, inkl personalomkostnader (PO))	3 368	3 996	-628
- Sjuklönekostnad, kvinnor (Tkr, inkl PO)	2 328	2 694	-366
- Sjuklönekostnader, män (Tkr, inkl PO)	1 040	1 302	-262

4.2 Kommentar till utfall

Antal anställda inom sektorn Samhälle och Utveckling har ökat med 8 personer sedan T2 2022 men minskat med 12 personer sedan T1 2023. Denna minskning kan förklaras med att säsongsanställningar har avslutats på Entreprenad. Det har också varit mindre föräldraledighet än T2 2022 vilket resulterat i färre visstidsanställningar. Den faktiska ökningen beror främst på att verksamhetsområdet Service har utökats med två nya förskolekök.

Antal arbetade timmar har ökat under T2 2023 på grund av ökningen av antal medarbetare i sektorn Samhälle och Utveckling. Mertiden och overtiden har minskat liksom antal timmar utförda av timavlönade vilket beror på att kort- och långtidssjukfrånvaron fortsätter att minska, denna gång med 1 procentenhet. Främst är det korttidssjukfrånvaron som minskat (-0,7 %) vilket kan förklaras med att sjukfrånvaro på grund av att pandemins påverkan också fortsätter att minska. Sjukfrånvaron har minskat mest hos medarbetare i åldern 30-49 år (-2,3 %) medan den ökat i åldrarna 0-29 (+1,4 %). Sjuklönekostnaderna har minskat som en naturlig del av den minskade sjukfrånvaron.

5 Ekonomi

5.1 Hela sektorn (Tkr)

	Utfall	Plan	Avvikelse	Prognos helår	Plan helår	Prognos- avvikelse
Intäkter	435 122	421 304	13 818	631 956	631 956	0
Personalkostnader	-164 901	-162 975	-1 926	-244 462	-244 462	0
Övriga kostnader	-433 091	-438 714	5 623	-663 704	-657 704	-6 000
Summa kostnader	-597 992	-601 688	3 696	-908 166	-902 166	-6 000
Nettokostnad	-162 870	-180 384	17 514	-276 210	-270 210	-6 000

5.2 Nettokostnad per verksamhet (Tkr)

	Utfall	Plan	Avvikelse	Prognos helår	Plan helår	Prognos- avvikelse
Sektorchef	-45 252	-43 655	-1 597	-65 897	-65 397	-500
Projektenheten	-2 297	-2 745	448	-4 118	-4 118	0
Verksamhetsområde Teknik	-41 678	-55 962	14 284	-81 940	-83 940	2 000
Verksamhetsområde Service	-592	0	-592	0	0	0
Verksamhetsområde Planering	-20 140	-24 771	4 631	-36 657	-37 157	500
Verksamhetsområde Fastighet	-52 911	-53 250	339	-87 598	-79 598	-8 000
Nettokostnad	-162 870	-180 384	17 514	-276 210	-270 210	-6 000

5.3 Kommentar till utfall och prognos

Sektor samhälle och utveckling lämnar en prognos på ett underskott på -6,0 Mkr.

Sektorchef lämnar i nuläget en prognosavvikelse på -0,5 Mkr. Det beror på en översyn av verksamhetssystem som genomförts under våren av extern konsult och energiplan.

Verksamhetsområde teknik har en positiv prognosavvikelse på +2,0 Mkr. Parkeringen kommer lämna ett överskott på ca 2,5 Mkr som ett resultat av en engångsintäkt på 1,3 Mkr samt att planerade underhållsåtgärder för parkeringen Rörtången och inköp av nya parkeringsautomater flyttas till 2024 på grund av de inte ryms i investeringsbudgeten för 2023. Enheten Trafik Gata Park planerar att genomföra reparationsåtgärder av trappan vid resecentrum.

Entreprenad kommer lämna ett underskott om ca -500 Tkr främst på grund av kostnader på Änggårde avfallsanläggning. Där har gjorts ganska omfattande arbeten för att skapa bra ytor för förvaring av diverse material och för att uppnå det lagkrav som miljöbalken ställer på verksamheten för tillstånd.

För Marstrands hamn gäller följande; Gästhamnen har haft något sämre beläggning 2023 jämfört med 2022 dels beror det på det dåliga vädret under juli månad samt inställd båtmässa. Persontrafiken har minskat även den under juli. Dagturismen har varit normal för sommaren men kvällsturismen har till stor del uteblivit. Fordonstrafiken ökar, stora byggnadsprojekt, ökning av antalet fordon och intäkter för fordonstrafiken.

Utfallet för perioden för verksamhetsområde Service visar negativ budgetavvikelse.

Underskottet för Måltidsenheten beror på: prisjusteringar på livsmedelskostnader, lokalkostnader för nytt kök Solhaga äldreboende och Fridhems nya förskola samt ökade personalkostnader utifrån tillsättning av timvikarier vid frånvaro. Det interna ersättningsystemet för verksamhetsområdets tjänster beräknas ha ett underskott vid årets slut på ca 5,7 Mkr som kompenseras från Trygghet o Stöd med 2,3 Mkr och från Bildning o lärande med 3,4 Mkr. Av detta underskott motsvarar årets lönerrevision 2,1 Mkr.

Verksamhetsområde planering och myndighet prognostiserar ett utfall på +0,5 Mkr.

På miljöenheten är det framför allt anpassningen till debitering i efterhand inom livsmedelstillsynen som ger en obalans i likviditeten. På planerheten är det vakanser och ännu inte använda medel för översiktsplan som ger ett positivt resultat. Enheterna Bygglov och Kart- och mark ger ett resultat i linje med budget.

Det rådande situationen med högre och osäkrare ränteläge har gjort att antalet ansökningar om nya bostäder drastiskt minskar i hela landet. Så är även fallet i Kungälv. Framtida större projekt är tillfälligt stoppade. Ytterligare räntehöjningar är förväntade vilket troligtvis ytterligare kommer att påverka byggsektorn. Vi förväntar oss en vändning under första halvan av 2025. Då det råder ett stort underskott av framför allt bostäder så förväntas vändningen vara kraftig.

Verksamhetsområde Lokaler och anläggningar prognostiserar ett underskott på -

8,0 Mkr. De kraftigt sjunkande elpriserna i förhållande till den rekordhöga nivån som gällde i slutet av förra året medför att mediakostnaderna beräknas ha en positiv budgetavvikelse på 1,8 Mkr vid årets slut. Tack vare energibesparande åtgärder som vidtagits har också elförbrukningen på egna fastigheter minskat med ca 4% under perioden jan-aug jämfört med samma period föregående år. Fjärrvärmeförbrukningen har ökat med 3%. VA-kostnaderna beräknas vara 2 Mkr högre än budgeterat vid årets slut. Kostnaderna för drift och underhåll prognosticeras till -6,2 mkr. Hyresavtalen för inhyrda verksamhetslokaler innebär hyreskostnader långt över budget och helårsprognosen visar -3,6 Mkr.

Sektorns konsultkostnader för perioden är 5,3 Mkr och budgeten 6,8 Mkr. Utfallet motsvarande period föregående år var 5,8 Mkr. Byggledning väg och VA har tagit över projekt motsvarande 2-3 heltidstjänster från konsult som har sagt upp sitt avtal med kommunen, vilket inneburit att kostnaderna för berörda investeringsprojekt kunnat minskas.

5.4 VA-verksamheten (Tkr)

	Utfall	Plan	Avvikelse	Prognos helår	Plan helår	Prognos- avvikelse
Summa intäkter	93 500	94 667	-1 167	144 501	142 001	2 500
Personalkostnader	-23 229	-26 077	2 848	-39 116	-39 116	0
Övriga kostnader	-61 670	-67 609	5 939	-101 385	-101 385	0
Summa kostnader	-84 899	-93 687	8 788	-140 501	-140 501	0
Nettokostnader	8 601	980	7 621	4 000	1 500	2 500

5.5 Kommentar till utfall och prognos

VA verksamhetens kommentarer tertial två 2023

Prognosen är en avvikelse mot budget på ca +2,5 Mkr. Överskottet beror på el stödet på ca 2,6 Mkr som inte är budgeterat. Verksamheten beräknar att gå med ett överskott på +4 Mkr som kommer föras över till resultatfonden.

Verksamheten har haft ökad övertid på grund av de översvämningar som stormen Hans medförde. Ett annat stort problem som VA kämpar med är problem med svavelväte. Svavelväte är en giftig gas och är därför ett stort arbetsmiljöproblem. Störst problem har Marstrands avloppsreningsverk då svavelväte fräter sönder bärande balkar bland annat och har även förstört ventilationssystemet. Verksamheten installerar larm och och prövar med olika åtgärder för att komma tillrätta med de höga nivåerna av svavelväte. Problemet med svavelväte finns i flera anläggningar och i grunden beror det på att dimensionen på ledningarna är för högre flöden och dimensionerat för att kunna lägga ner avloppsverk mm. Då flödena ännu inte är på denna nivå så skapas svavelväten. VA arbetar också med att ta fram förstudie för ett nytt datorcenter och ett arbete med fas två utbyggnaden av Kungälvsvattenverk.

5.6 Avfallsverksamheten (Tkr)

	Utfall	Plan	Avvikelse	Prognos helår	Plan helår	Prognos- avvikelse
Summa intäkter	39 248	40 238	-990	60 537	60 357	180
Personalkostnader	-3 963	-4 364	401	-6 545	-6 545	0
Övriga kostnader	-32 414	-38 018	5 604	-55 194	-57 015	1 821
Summa kostnader	-36 377	-42 382	6 005	-61 739	-63 560	1 821
Nettokostnader	2 871	-2 143	5 014	-1 202	-3 202	2 000

Renhållningsenheten kommentarer tertial två 2023

Prognosen för Renhållningen bedöms bli bättre än budget med ca 2 Mkr och resultatet prognostiseras bli 1 Mkr minus på helår mot ett planerat underskott på 3,2 Mkr.

Renhållningsverksamheten redovisar ett överskott på ca 5 Mkr för perioden. Verksamheten kan konstatera några avvikelser i förhållande till budget

Kostnader för drift av entreprenader är lägre för perioden men detta kommer i balans i slutet av året. Insamlad mängd avfall fastighetsnära och vid återvinningscentralerna är något lägre än väntat och därav är kostnaderna för behandling lägre än budgeterat. Renhållningsenheten arbetar nu intensivt inför övertagandet av insamlingsansvaret av förpackningar. Från och med den 1 januari 2024 kommer kommunen att samla in förpackningar fastighetsnära. För småhus kommer insamling av förpackningar att ske via fyrfackskärl och för flerfamiljshusen sker insamlingen via separata kärl för respektive fraktion.

Inför övertagandet av förpackningsansvaret kommer enheten att göra en stor kommunikationsinsats vilket kommer att resultera i kostnader om ca 0,5 Mkr.

5.7 Kommentar till utfall och prognos

5.8 Miljö, avgiftsfinansierat (Tkr)

	Utfall	Plan	Avvikelse	Prognos helår	Plan helår	Prognos- avvikelse
Summa intäkter	3 128	2 861	267	4 292	4 292	0
Personalkostnader	-8 551	-8 733	182	-13 099	-13 099	0
Övriga kostnader	-685	-828	143	-1 242	-1 242	0
Summa kostnader	-9 236	-9 561	325	-14 341	-14 341	0
Nettokostnader	-6 110	-6 699	589	-10 049	-10 049	0

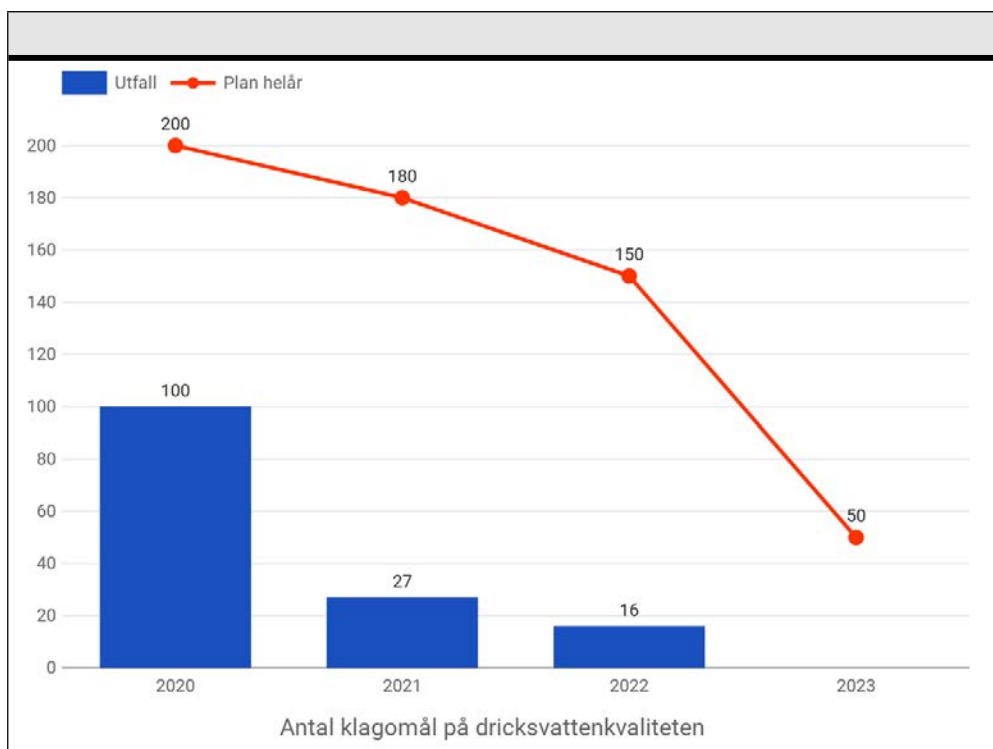
Verksamheten ligger något plus för perioden på grund av fakturering förorenad mark.

5.9 Kommentar till utfall och prognos

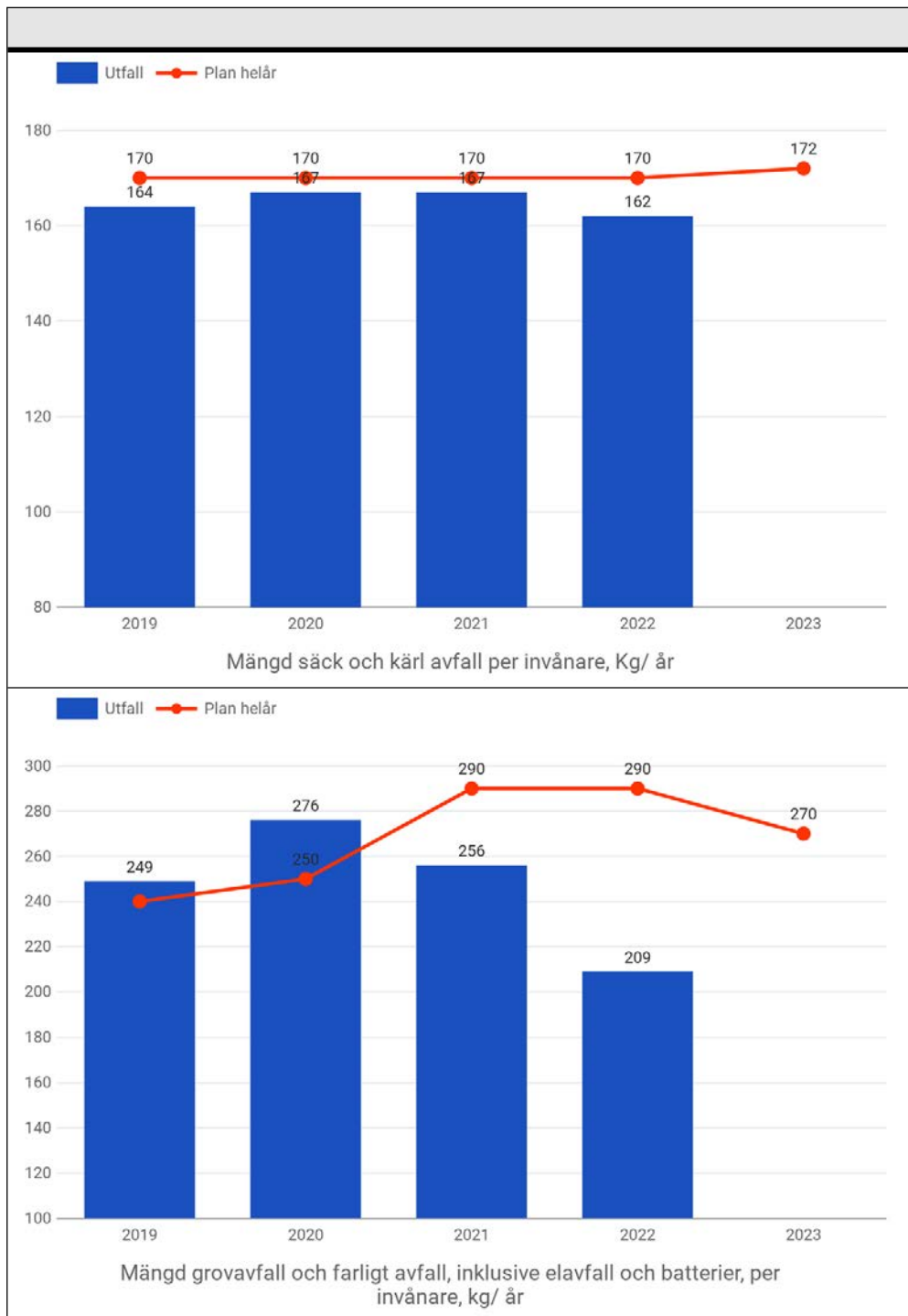
6 Viktiga nyckeltal

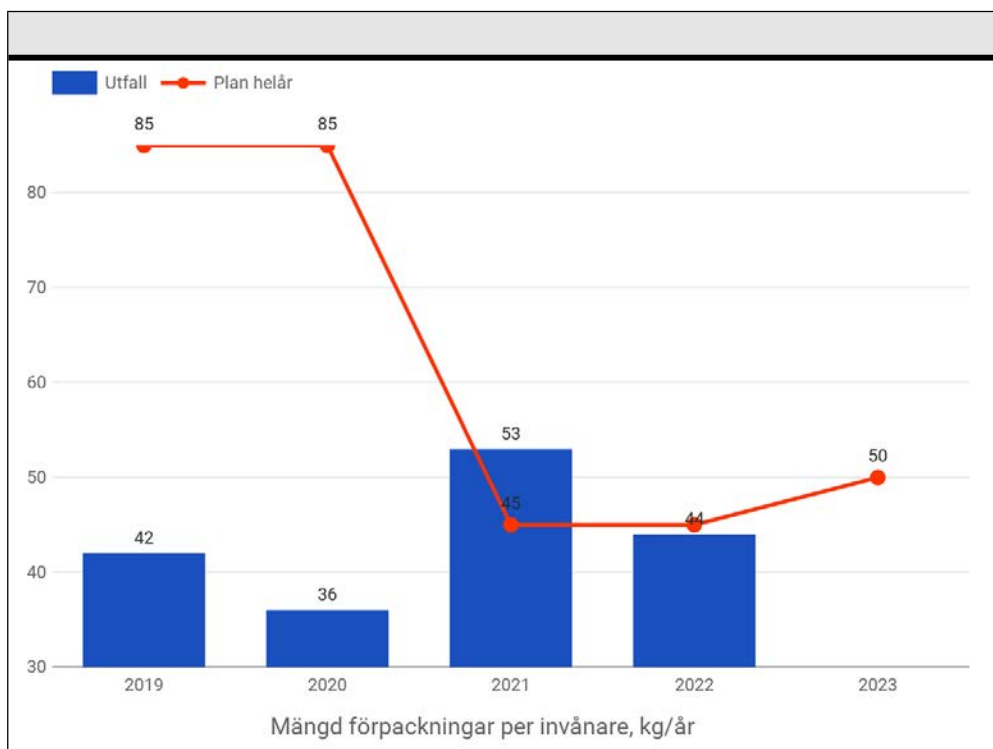
Kommentarer till utfall

6.1 VA, nyckeltal

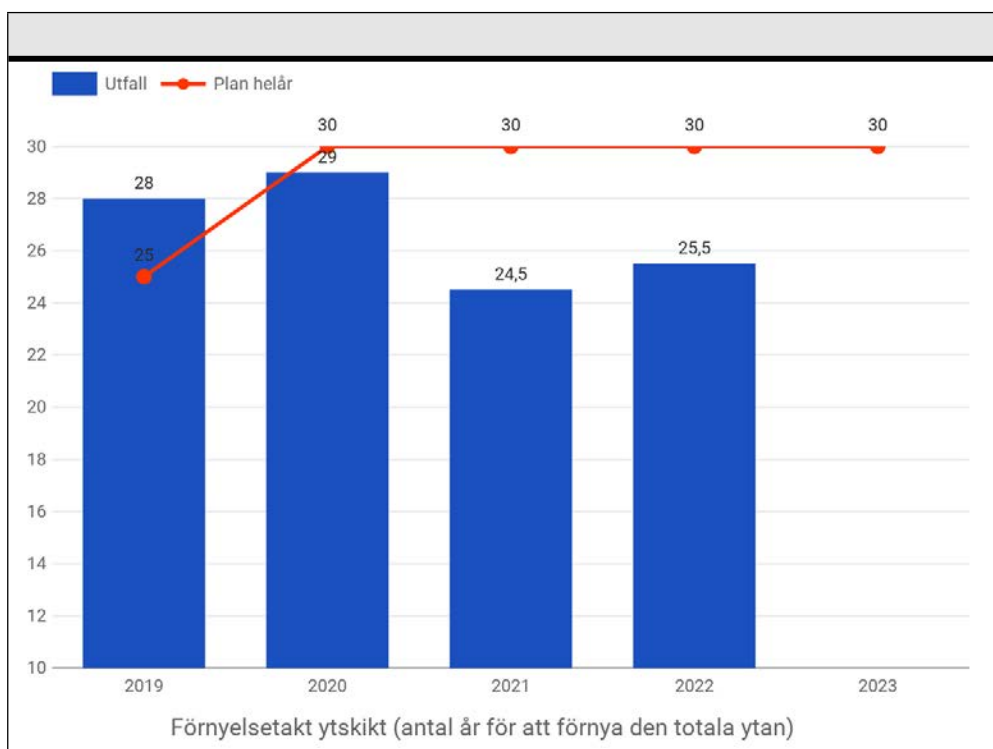

6.2 Renhållning, nyckeltal

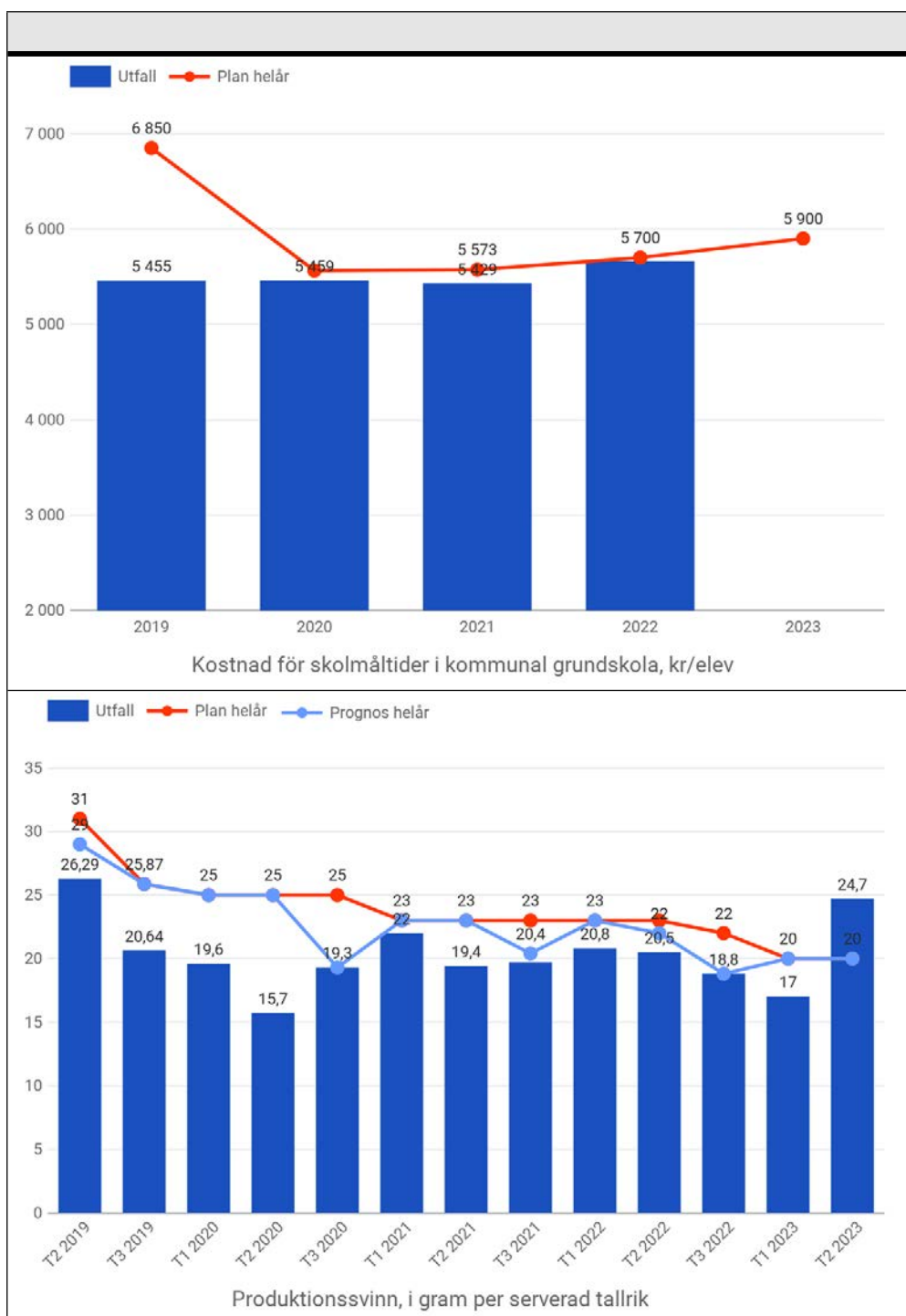

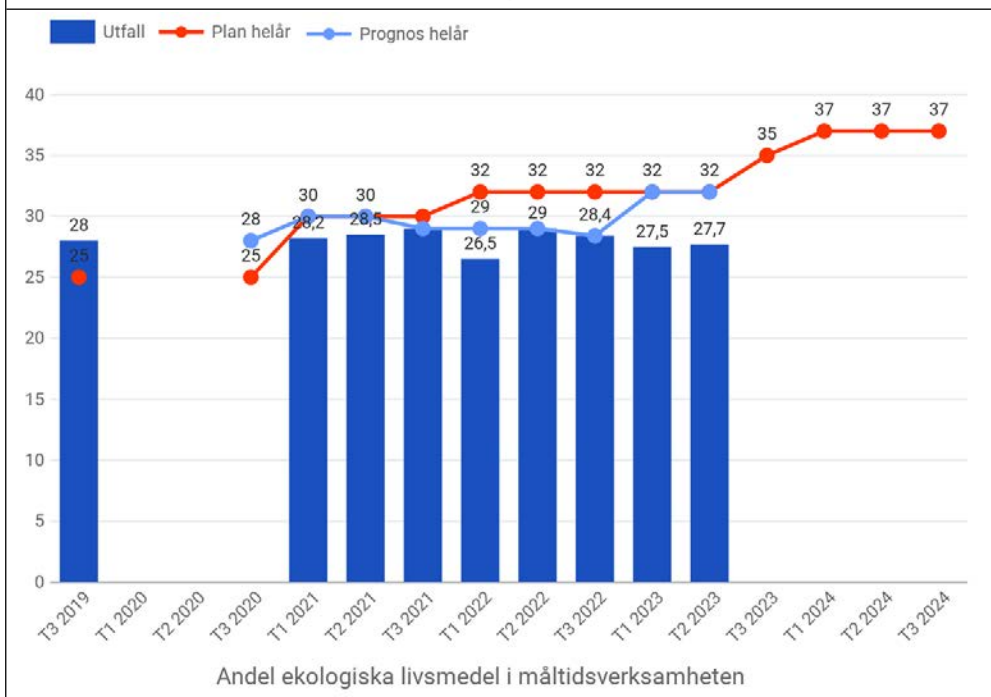
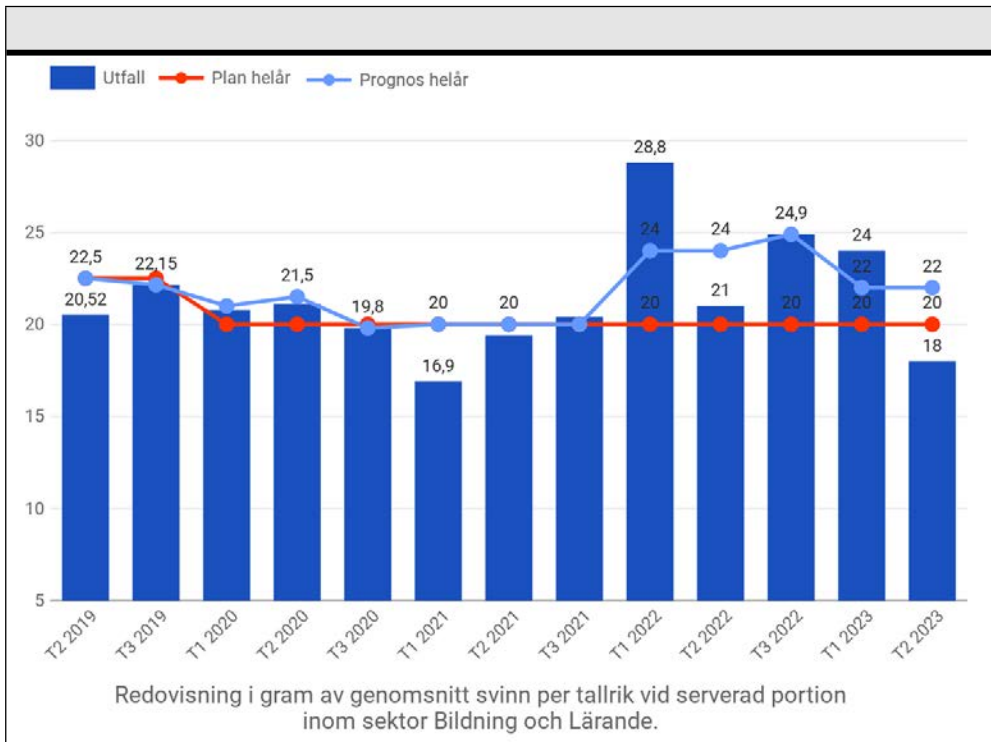

6.3 Trafik Gata Park, nyckeltal

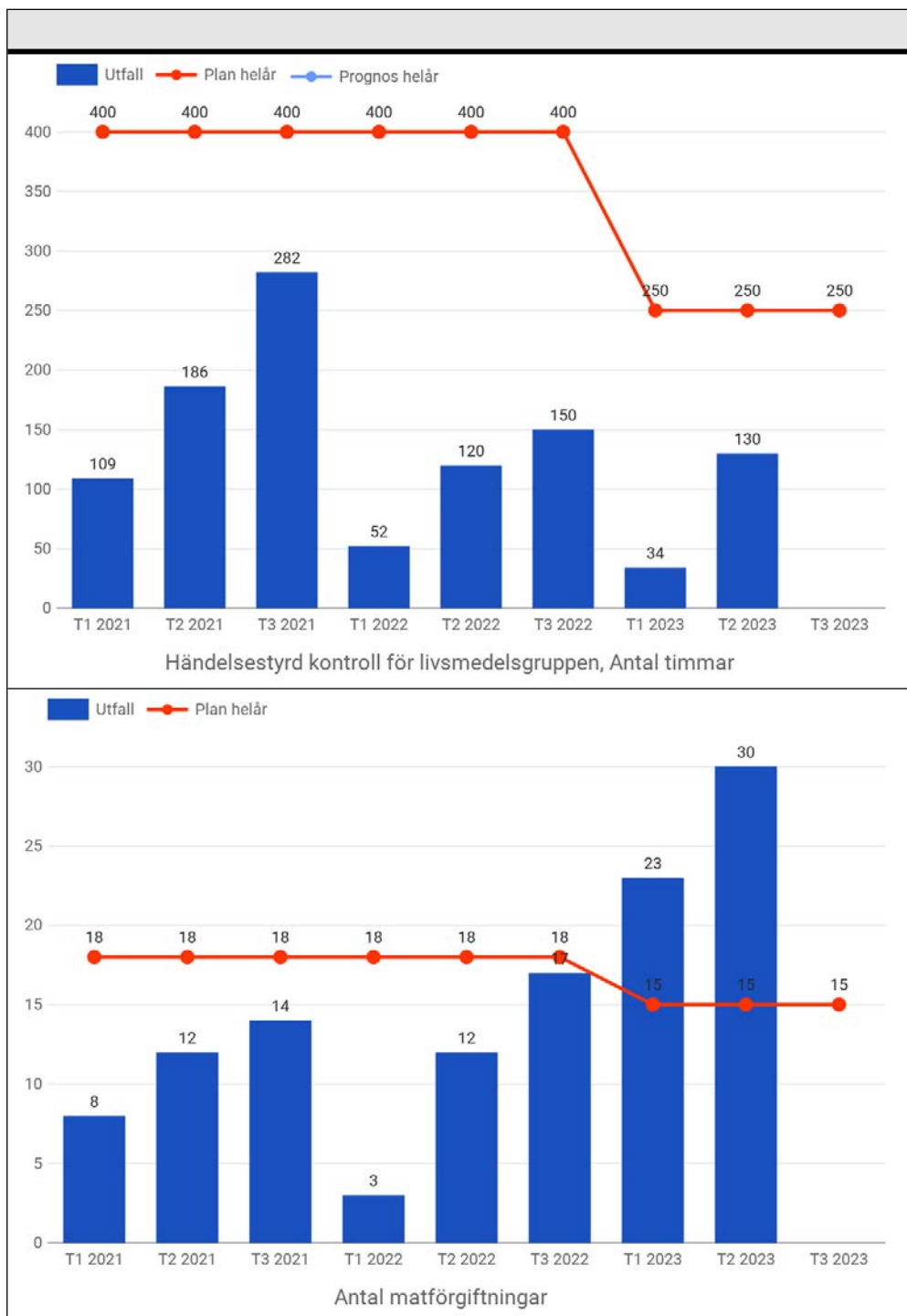

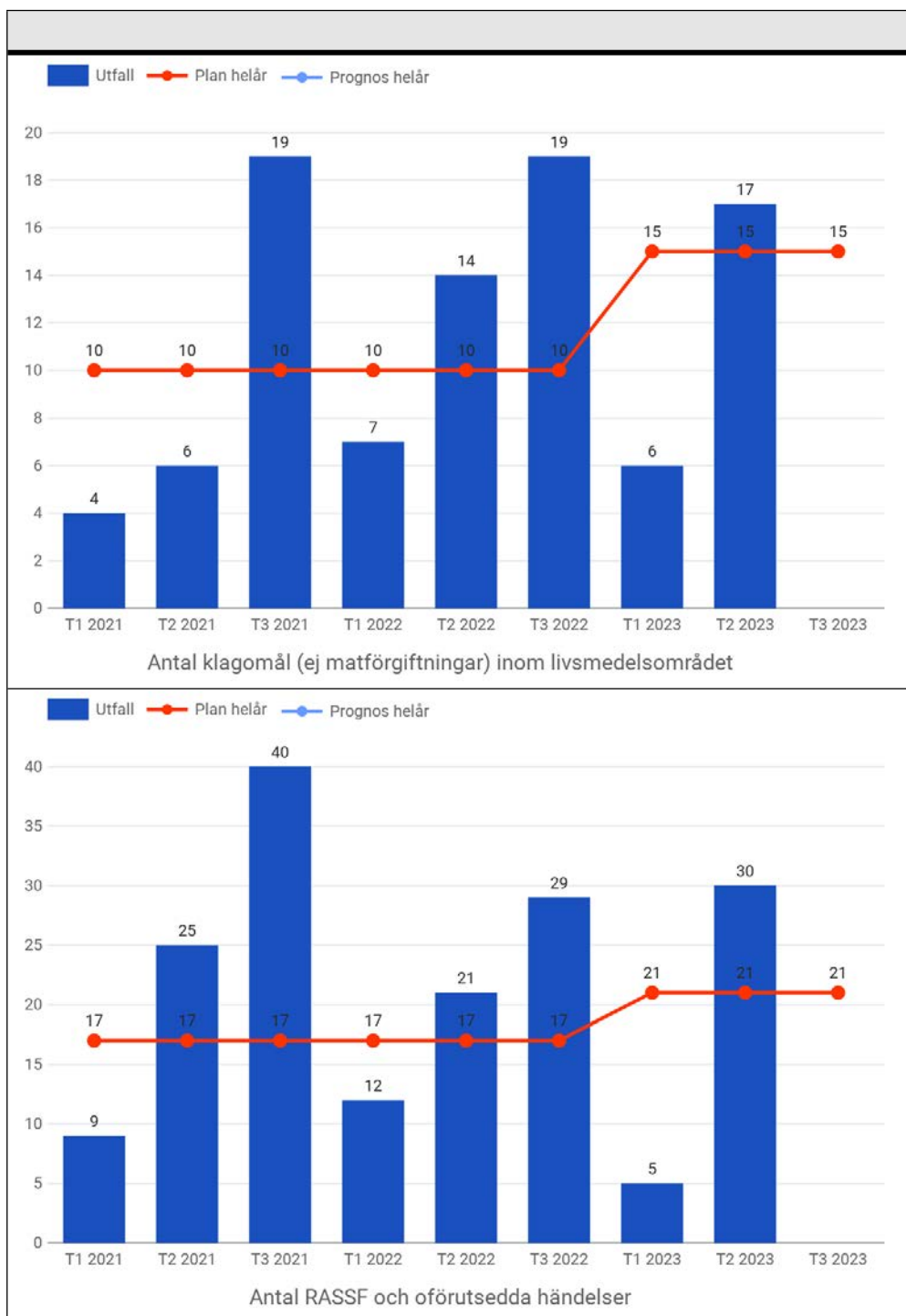
6.4 Måltidsservice, nyckeltal

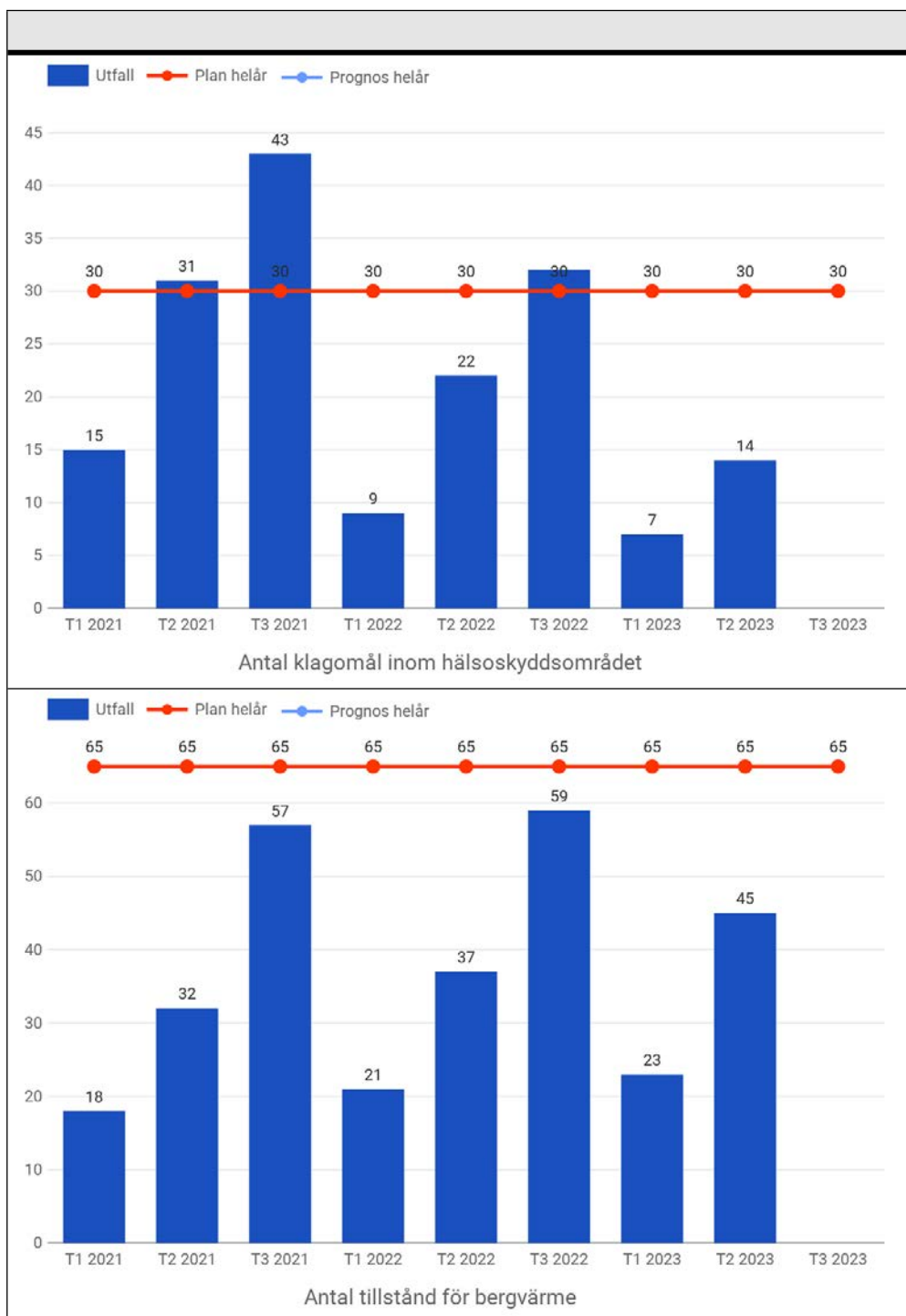

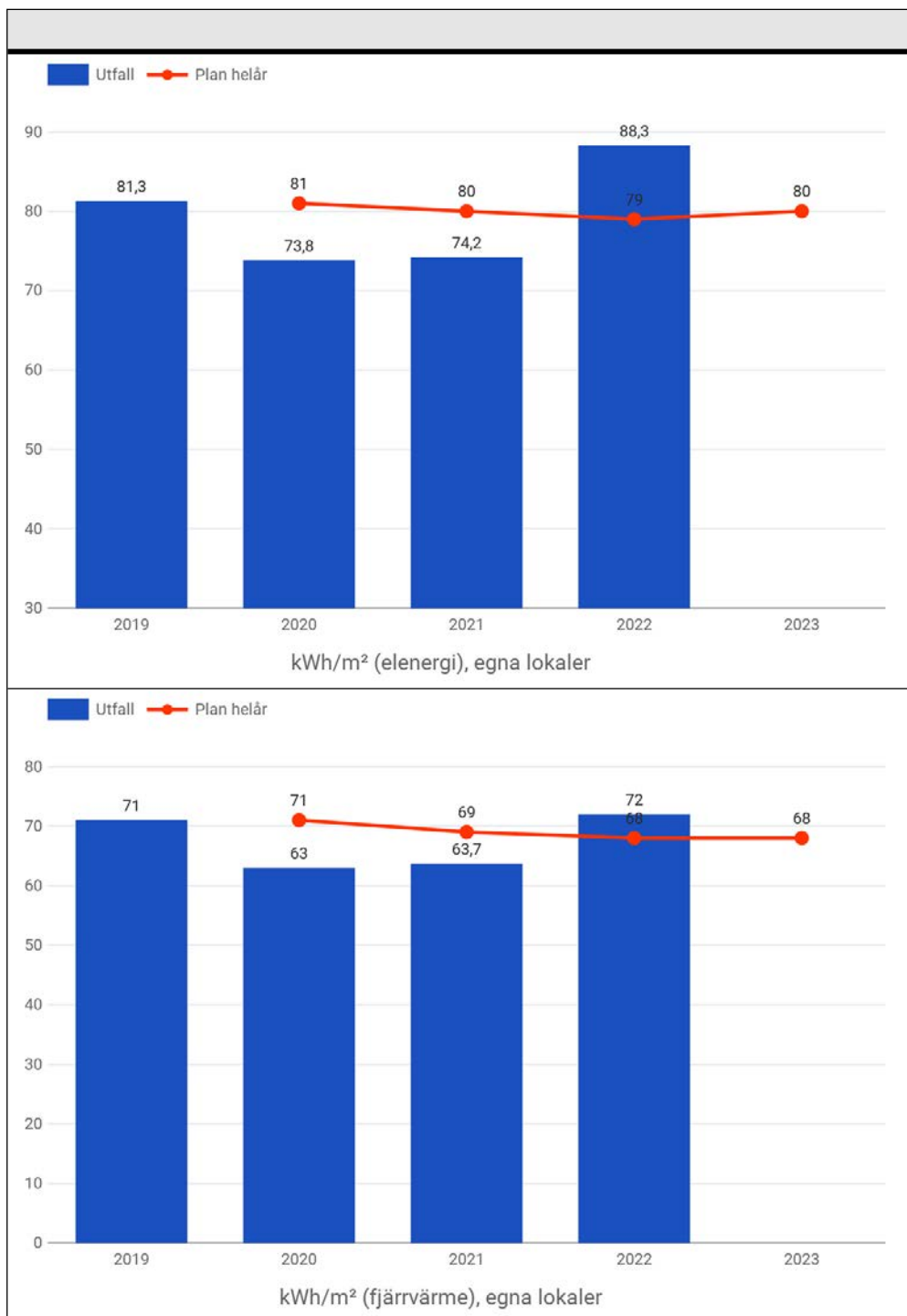
6.5 Miljö, nyckeltal

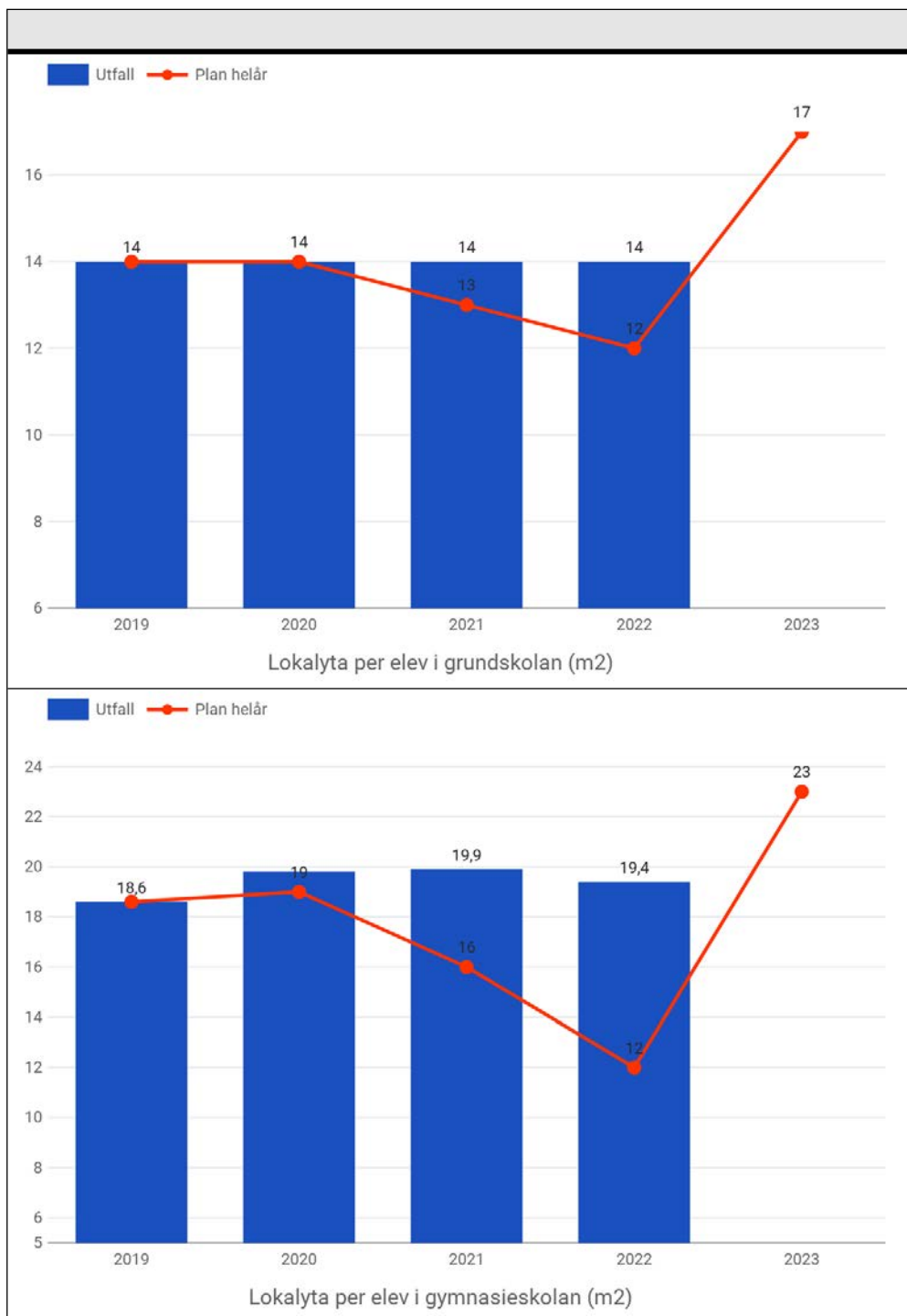

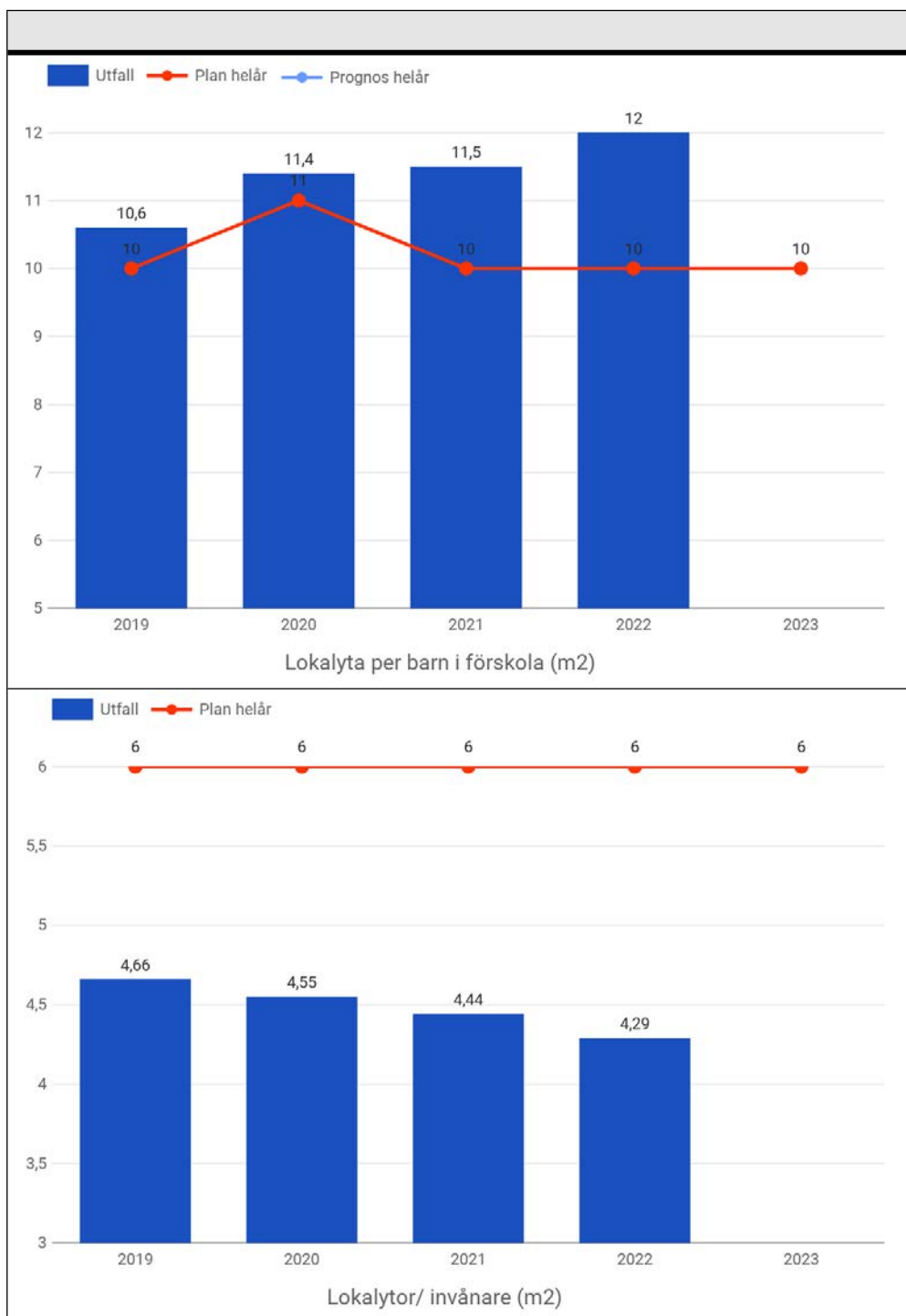

6.6 Kommunala fastigheter, nyckeltal

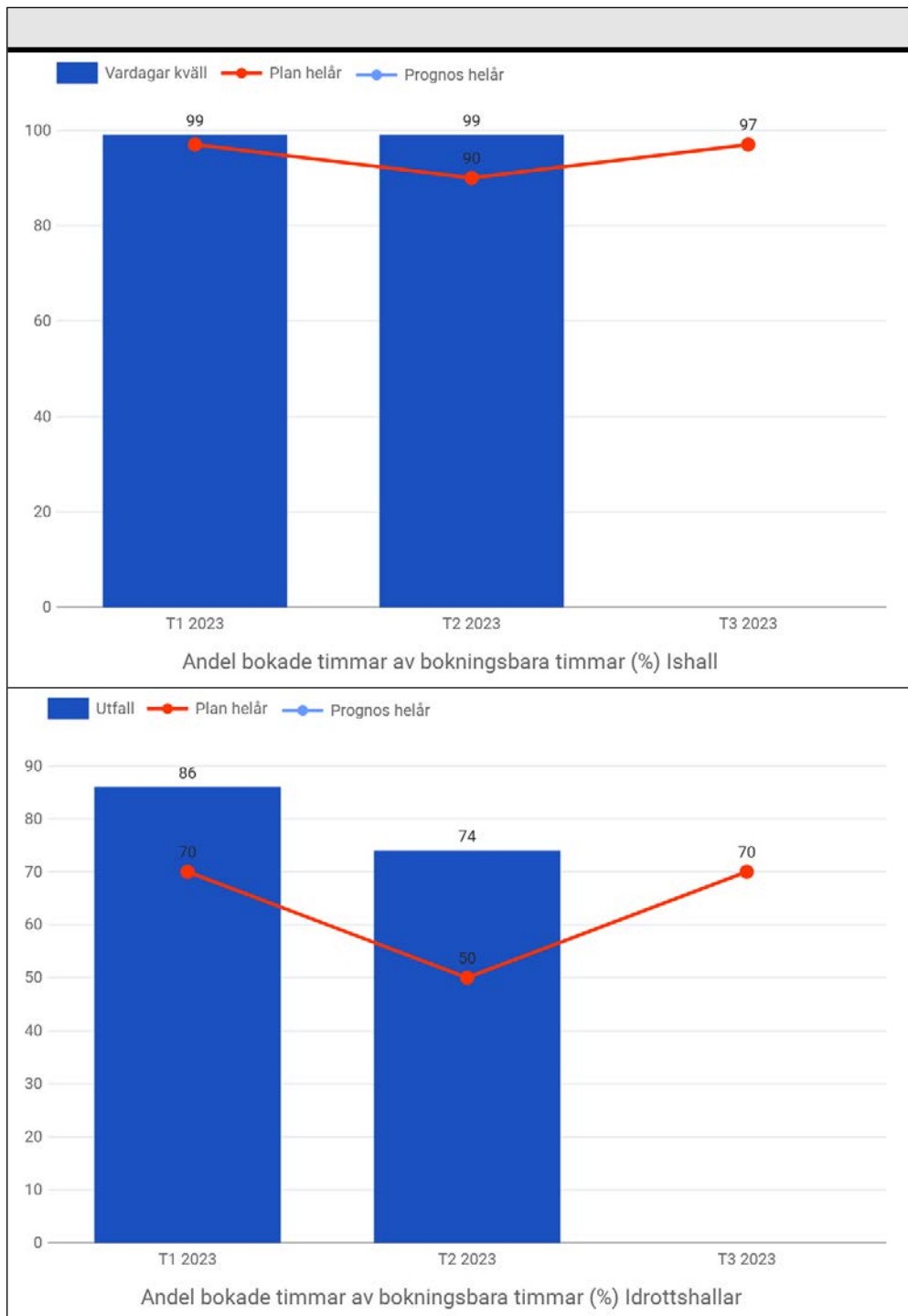

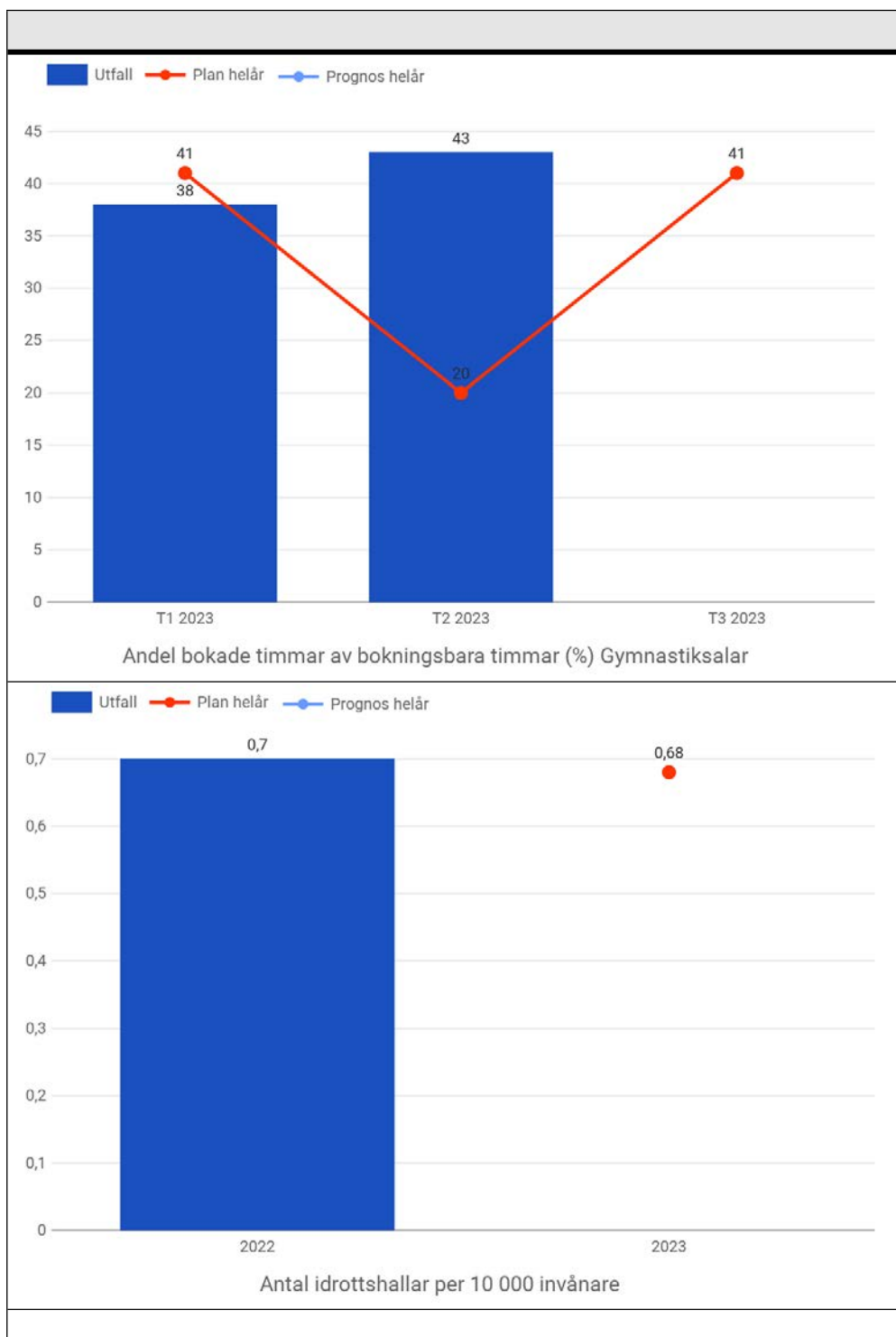
6.7 Lokalytor

6.8 Fritid

Kungälv Energi Produktion AB

RESULTATRÄKNING	20230101-20230831
	Not 1
RÖRELSENS INTÄKTER	
Nettoomsättning	0
Avgår energiskatt	
<i>Summa rörelsens intäkter</i>	<i>0</i>
RÖRELSENS KOSTNADER	
Inköp	0
Övriga externa kostnader	0
Avskrivning materiella anlägg.tillgångar	0
<i>Summa rörelsens kostnader</i>	<i>0</i>
RÖRELSERESULTAT	0
RESULTAT FRÅN FINANSIELLA POSTER	
<i>Finansiella intäkter/kostnader</i>	
Ränteintäkter	0
Räntekostnader	0
Övriga finansiella intäkter/kostnader	0
<i>Summa resultat från finansiella poster</i>	<i>0</i>
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	0
Bokslutsdispositioner	0
Årets skatt	0
ÅRETS RESULTAT	0

BALANSRÄKNING

Not 1

TILLGÅNGAR

ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR

Likvida medel

SUMMA TILLGÅNGAR**EGET KAPITAL & SKULDER**

EGET KAPITAL

Bundet eget kapital

Aktiekapital

250 aktier à kvotvärde 100 kr

*Summa bundet eget kapital**Fritt eget kapital*

Balanserad vinst

Årets resultat

Summa fritt eget kapital

SUMMA EGET KAPITAL

LÅNGFRISTIGA SKULDER

KORTFRISTIGA SKULDER

SUMMA EGET KAPITAL & SKULDER**2023-08-31**

0

0

25 000**25 000**

25 000

25 000

0

0

0**25 000**

0

0

25 000

kungalvenergi.se

Kungälv Energi Entreprenad och Service AB

RESULTATRÄKNING	20230101-20230831
	Not 1
RÖRELSENS INTÄKTER	
Nettoomsättning	0
Avgår energiskatt	
Summa rörelsens intäkter	0
RÖRELSENS KOSTNADER	
Inköp	0
Övriga externa kostnader	0
Avskrivning materiella anlägg.tillgångar	0
Summa rörelsens kostnader	0
RÖRELSERESULTAT	0
RESULTAT FRÅN FINANSIELLA POSTER	
Finansiella intäkter/kostnader	
Ränteintäkter	0
Räntekostnader	0
Övriga finansiella intäkter/kostnader	0
Summa resultat från finansiella poster	0
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	0
Bokslutsdispositioner	0
Årets skatt	0
ÅRETS RESULTAT	0

kungalvenergi.se

BALANSRÄKNING	2023-08-31
TILLGÅNGAR	
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR	0
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR	0
Likvida medel	25 000
SUMMA TILLGÅNGAR	25 000
EGET KAPITAL & SKULDER	
EGET KAPITAL	
<u>Bundet eget kapital</u>	
Aktiekapital	
250 aktier à kvotvärde 100 kr	25 000
<u>Summa bundet eget kapital</u>	25 000
<u>Fritt eget kapital</u>	
Balanserad vinst	0
Årets resultat	0
<u>Summa fritt eget kapital</u>	0
SUMMA EGET KAPITAL	25 000
LÅNGFRISTIGA SKULDER	0
KORTFRISTIGA SKULDER	0
SUMMA EGET KAPITAL & SKULDER	25 000

KUNGÄLV NÄRENERGI AB			2023			
			Tkr			
TOTAL	Utfall	Utfall	Periodiserad budget	Budget	Prognos 1	Prognos 2
	jan-aug 2023	jan-aug2022	2023	2023	2023	2023
INTÄKTER						
Elproduktion, vindkraft	1 580	1 954	1 989	3 365	3 150	2 650
Elcertifikat, vindkraft	0	5	8	14	3	1
Fast avgift, elhandel	2 210	1 736	1 960	2 940	3 100	3 200
Rörligt pris, elhandel	54 446	91 728	87 907	134 000	120 000	95 000
Fast pris, elhandel	16 376	13 220	27 384	42 000	33 000	26 000
Solceller	24 011	7 467	9 667	14 500	20 000	28 000
Laddinfra	159	261	333	500	500	250
	98 782	116 371	129 248	197 319	179 753	155 101
KOSTNADER						
Inköp el	74 914	109 439	117 444	179 650	161 000	126 500
Elcertifikat	43	87	43	160	90	80
Övriga externa kostnader	1 930	2 200	2 377	3 564	3 450	3 250
Solceller	22 585	7 905	9 836	14 750	19 750	26 200
Avskrivningar	749	619	721	1 081	1 114	1 114
	100 221	120 250	130 421	199 205	185 404	157 144
RÖRELSERESULTAT	-1 439	-3 879	-1 173	-1 886	-5 651	-2 043
FINANS. NETTOKOSTNAD	1 158	661	615	922	1 667	1 887
RESULTAT FÖRE BOKS.DIS	-2 597	-4 540	-1 788	-2 808	-7 318	-3 930
TILLFÖRDA MEDEL	-1 848	-3 921	-1 067	-1 727	-6 204	-2 816
INVESTERINGAR	259	2 643	1 333	2 000	4 000	500
Finansieringsnetto	-2 107	-6 564	-2 400	-3 727	-10 204	-3 316

KUNGÄLV NÄRENERGI AB		2023				
		Tkr				
ELHANDEL	Utfall	Utfall	Periodiserad budget	Budget	Prognos 1	Prognos 2
	jan-aug 2023	jan-aug 2022	2023	2023	2023	2023
INTÄKTER						
Fast avgift	2 210	1 736	1 960	2 940	3 100	3 200
Rörligt pris	54 446	91 728	87 907	134 000	120 000	95 000
Fast pris	16 376	13 220	27 384	42 000	33 000	26 000
	73 032	106 684	117 251	178 940	156 100	124 200
KOSTNADER						
Inköp el	74 914	109 439	117 444	179 650	161 000	126 500
Elcertifikat	43	87	43	160	90	80
Övriga externa kostnader	1 188	1 487	1 637	2 455	2 300	2 100
Avskrivningar	273	143	245	367	400	400
	76 418	111 156	119 369	182 632	163 790	129 080
RÖRELSERESULTAT	-3 386	-4 472	-2 118	-3 692	-7 690	-4 880
FINANS. NETTOKOSTNAD	340	102	87	130	500	500
RESULTAT FÖRE BOKS.DISI	-3 726	-4 574	-2 205	-3 822	-8 190	-5 380
TILLFÖRDA MEDEL	-3 453	-4 431	-1 960	-3 455	-7 790	-4 980
INVESTERINGAR	259	2 643	1 333	2 000	4 000	500
Finansieringsnetto	-3 712	-7 074	-3 293	-5 455	-11 790	-5 480

KUNGÄLV NÄRENERGI AB			2023			
			Tkr			
VINDKRAFT	Utfall	Utfall	Periodiserad budget	Budget	Prognos 1	Prognos 2
	jan-aug 2023	jan-aug 2022	2023	2023	2023	2023
INTÄKTER						
Elproduktion	1 580	1 954	1 151	3 365	3 150	2 650
Elcertifikat	0	5	5	14	3	1
	1 580	1 959	1 156	3 379	3 153	2 651
KOSTNADER						
Övriga externa kostnader	742	713	371	1 109	1 150	1 150
Avskrivningar, vindkraft	476	476	238	714	714	714
	1 218	1 189	609	1 823	1 864	1 864
RÖRELSERESULTAT	362	770	547	1 556	1 289	787
FINANS. NETTOKOSTNA	522	559	264	792	792	787
RESULTAT FÖRE BOKS.	-160	211	283	764	497	0
TILLFÖRDA MEDEL	316	687	521	1 478	1 211	714
INVESTERINGAR	0	0	0	0	0	0
Finansieringsnetto	316	687	521	1 478	1 211	714

KUNGÄLV NÄRENERGI AB			2023			
			Tkr			
SOLCELLER & LADDINFRA	Utfall	Utfall	Periodiserad budget	Budget	Prognos 1	Prognos 2
	jan-aug 2023	jan-aug 2022	2023	2023	2023	2023
INTÄKTER						
Solceller	24 011	7 467	9 667	14 500	20 000	28 000
Laddinfra	159	261	333	500	500	250
	24 170	7 728	10 000	15 000	20 500	28 250
KOSTNADER						
Övriga externa kostn, solceller & lad	22 585	7 905	9 836	14 750	19 750	26 200
	22 585	7 905	9 836	14 750	19 750	26 200
RÖRELSERESULTAT	1 585	-177	164	250	750	2 050
FINANS. NETTOKOSTNAD	295		0	0	375	600
RESULTAT FÖRE BOKS.DISP.	1 290	-177	164	250	375	1 450
TILLFÖRDA MEDEL	1 290	-177	164	250	375	1 450
INVESTERINGAR	0	0	0	0	0	0
Finansieringsnetto	1 290	-177	164	250	375	1 450

KUNGÄLV ENERGI AB				2023		
				Tkr		
				Uppd april 2023		Uppd aug 2023
TOTAL	Utfall jan-aug 2023	Utfall jan-aug 2022	Periodiserad budget 2023	Budget 2023	Prognos 1 2023	Prognos 2 2023
INTÄKTER						
Rörelseintäkter Elnät	181 374	178 628	191 603	293 861	287 079	293 130
Rörelseintäkter Värme	69 778	63 409	71 337	108 920	109 280	108 600
Rörelseintäkter Stadsnät	31 548	30 870	31 473	46 550	46 800	47 100
Anslutningsavgifter	13 601	15 114	13 944	20 900	21 500	21 600
Aktiverat arbete	12 510	10 199	12 536	18 800	18 800	18 200
Övriga intäkter	9 337	8 001	8 334	13 160	13 549	10 800
	318 148	306 221	329 227	502 191	497 008	499 430
KOSTNADER						
Transiteringskostnad	16 855	16 818	17 163	26 360	29 956	25 300
Inköp förlustenergi	5 332	7 780	10 002	14 996	10 500	10 100
Bränslekostnader	25 963	20 574	24 613	38 986	47 236	46 162
Övriga ext kostnader	127 774	125 802	139 365	213 052	208 013	207 400
Personalkostnader	53 577	50 269	56 140	83 682	81 921	77 596
Avskrivningar/Nedskrivningar	45 269	43 193	45 814	67 888	67 526	65 504
	274 770	264 436	293 097	444 964	445 152	432 062
RÖRELSERESULTAT	43 378	41 785	36 130	57 227	51 856	67 368
FINANS. NETTOKOSTNAD	13 102	4 773	7 324	11 000	15 975	20 205
RESULTAT FÖRE BOKS.D	30 276	37 012	28 806	46 227	35 881	47 163
TILLFÖRDA MEDEL	75 545	80 205	74 620	114 115	103 407	112 667
INVESTERINGAR	181 031	109 770	184 000	276 000	261 000	260 000
Finansieringsnetto	-105 486	-29 565	-109 380	-161 885	-157 593	-147 333

KUNGÄLV ENERGI AB				2023		
				TKr		
				Uppd april 2023		Uppd aug 2023
ELNÄT	Utfall	Utfall	Periodiserad budget	Budget	Prognos	Prognos 2
	jan-aug 2023	jan-aug 2022	2023	2023	2023	2023
Höjning 5 % fr o m sept						
INTÄKTER						
Transiteringsintäkter	91 347	86 520	94 929	145 840	143 449	145 500
Gatljusintäkter	7 553	7 236	7 392	11 086	11 330	11 330
Aktiverat arbete	7 992	6 133	7 800	11 700	11 700	11 700
Anslutningsavgifter	8 175	7 995	7 272	10 900	12 000	12 000
Energiskatt	82 474	84 872	89 282	136 935	132 300	136 300
Övriga intäkter	4 208	3 541	3 415	5 130	5 130	6 000
	201 749	196 297	210 090	321 591	315 909	322 830
KOSTNADER						
Transiteringskostnader	16 855	16 818	17 163	26 360	29 956	25 300
Inköp förlustenergi	5 332	7 780	10 002	14 996	10 500	10 100
Övriga ext kostnader	22 298	20 488	25 774	38 748	37 000	36 000
Energiskatt	82 474	84 872	89 282	136 935	132 300	136 300
Personalkostnader	27 891	25 895	30 766	46 159	45 846	43 846
Avskrivningar	21 703	19 730	20 378	30 566	31 166	32 554
	176 553	175 583	193 365	293 764	286 768	284 100
RÖRELSERESULTAT	25 196	20 714	16 725	27 827	29 141	38 730
FINANS. NETTOKOSTNAD	6 686	2 770	3 960	5 950	8 500	10 500
RESULTAT FÖRE BOKS.DIS	18 510	17 944	12 765	21 877	20 641	28 230
TILLFÖRDA MEDEL	40 213	37 674	33 143	52 443	51 807	60 784
INVESTERINGAR	52 908	58 461	70 033	105 050	90 000	90 000
Finansieringsnetto	-12 695	-20 787	-36 890	-52 607	-38 193	-29 216

KUNGÄLV ENERGI AB			2023			
				Tkr		
				Uppd april 2023	Uppd aug 2023	
VÄRME	Utfall	Utfall	Periodiserad budget	Budget	Prognos	Prognos 2
	jan-aug 2023	jan-aug 2022	2023	2023	2023	2023
INTÄKTER						
Värmeintäkter	68 106	61 914	68 969	104 920	106 380	106 000
Elproduktion	1 672	1 495	2 368	4 000	2 900	2 600
Utsläppsrätter	0	-36	0	0	0	0
Aktiverat arbete	1 123	515	1 000	1 500	1 500	1 500
Anslutningsavgifter	780	295	1 336	2 000	2 000	2 600
Övriga intäkter	649	1 496	1 181	1 771	1 771	1 000
	72 330	65 679	74 854	114 191	114 551	113 700
KOSTNADER						
Bränslekostnader	13 033	10 332	14 735	23 501	32 201	31 262
Inköp fjärrvärme	12 930	10 242	9 878	15 485	15 035	14 900
Övriga ext kostnader	12 849	12 074	14 754	22 993	22 993	20 900
Personalkostnader	11 836	11 786	12 808	19 218	19 573	18 300
Avskrivningar	10 312	10 112	10 530	15 793	15 793	15 600
	60 960	54 546	62 705	96 990	105 595	100 962
RÖRELSERESULTAT	11 370	11 133	12 149	17 201	8 956	12 738
FINANS. NETTOKOSTNAD	3 142	435	1 300	1 950	2 400	3 800
RESULTAT FÖRE BOKS.DISP.	8 228	10 698	10 849	15 251	6 556	8 938
TILLFÖRDA MEDEL	18 540	20 810	21 379	31 044	22 349	24 538
INVESTERINGAR	105 505	30 725	83 433	125 150	130 700	130 700
Finansieringsnetto	-86 965	-9 915	-62 054	-94 106	-108 351	-106 162

KUNGÄLV ENERGI AB				2023		
				Tkr		
					Uppd april 2023	Uppd aug 2023
STADSNÄT	Utfall	Utfall	Periodiserad budget	Budget	Prognos	Prognos 2
	jan-aug 2023	jan-aug 2022	2023	2023	2023	2023
Relationsavgifter intäkter	20 695	19 854	20 133	30 200	30 700	31 000
Serviceavgifter intäkter	4 938	4 638	4 800	7 200	7 300	7 400
Svartfiber/kapacitets hyra	4 860	4 616	5 133	7 700	7 200	7 200
Övriga kommunikationsintäkter	1 055	1 569	867	1 300	1 600	1 500
Aktiverat arbete	3 356	3 474	3 736	5 600	5 600	5 000
Anslutningsavgifter	4 646	6 824	5 336	8 000	7 500	7 000
Övriga intäkter	1 318	1 763	2 446	3 661	2 800	2 000
	40 868	42 738	42 452	63 661	62 700	61 100
KOSTNADER						
Övriga ext kostnader	7 011	7 087	7 630	11 456	10 400	10 500
Personalkostnader	13 337	13 140	13 790	21 444	20 969	20 000
Avskrivningar/Nedskrivningar	11 869	12 203	13 208	19 062	18 500	15 200
	32 217	32 430	34 628	51 962	49 869	45 700
RÖRELSERESULTAT	8 651	10 308	7 824	11 699	12 831	15 400
FINANS. NETTOKOSTNAD	3 141	1 532	2 032	3 050	5 000	5 600
RESULTAT FÖRE BOKS.DISP.	5 510	8 776	5 792	8 649	7 831	9 800
TILLFÖRDA MEDEL	17 379	20 979	19 000	27 711	26 331	25 000
INVESTERINGAR	14 882	15 784	22 867	34 300	28 800	28 800
Finansieringsnetto	2 497	5 195	-3 867	-6 589	-2 469	-3 800

KUNGÄLV ENERGI AB			2023			
				Tkr		
					Uppd april 2023	Uppd aug 2023
ENTREPRENAD	Utfall jan-aug 2023	Utfall jan-aug 2022	Periodiserad budget 2023	Budget 2023	Prognos 2023	Prognos 2 2023
INTÄKTER						
Sålda tjänster	20 776	20 793	23 168	36 200	36 200	36 000
Övriga intäkter	1 357	698	1 832	2 748	1 848	1 700
	22 133	21 491	25 000	38 948	38 048	37 700
KOSTNADER						
Övriga ext kostnader	4 453	4 087	4 202	6 337	6 737	7 050
Personalkostnader	18 135	16 627	19 707	29 561	28 233	28 150
Avskrivningar	1 385	1 147	1 700	2 550	2 150	2 100
	23 973	21 861	25 609	38 448	37 120	37 300
RÖRELSERESULTAT	-1 840	-370	-609	500	928	400
FINANS. NETTOKOSTNA	131	35	33	50	75	205
RESULTAT FÖRE BOKS.	-1 971	-405	-642	450	853	195
TILLFÖRDA MEDEL	-586	742	1 058	3 000	3 003	2 295
INVESTERINGAR	6 093	0	5 000	7 500	7 500	6 500
Finansieringsnetto	-6 679	742	-3 942	-4 500	-4 497	-4 205

KUNGÄLV NÄRENERGI AB		BUDGET 2024		
TOTAL	Utfall 2022	Prognos 2023	Budget 2023	Budget 2024
INTÄKTER				
Elproduktion, vindkraft	2 053	2 650	3 365	3 365
Elcertifikat, vindkraft	5	1	14	7
Fast avgift, elhandel	3 129	3 200	2 940	3 300
Rörligt pris, elhandel	164 079	95 000	134 000	100 900
Fast pris, elhandel	22 679	26 000	42 000	28 870
Solceller	12 864	28 000	14 500	21 000
Laddinfra	431	250	500	500
	205 240	155 101	197 319	157 942
KOSTNADER				
Inköp el	195 558	126 500	179 650	132 650
Elcertifikat	118	80	160	0
Övriga ext kostnader	3 129	3 250	3 564	3 623
Solceller & laddinfra	14 073	26 200	14 750	20 552
Avskrivningar	937	1 114	1 081	1 428
	213 815	157 144	199 205	158 253
RÖRELSERESULTAT	-8 575	-2 043	-1 886	-311
FINANS. NETTOKOSTNAD	1 241	1 887	922	1 750
RESULTAT FÖRE BOKS.DISP.	-9 816	-3 930	-2 808	-2 061
TILLFÖRDA MEDEL	-8 879	-2 816	-1 727	-633
INVESTERINGAR	3 048	500	2 000	2 000
Finansieringsnetto	-11 927	-3 316	-3 727	-2 633

KUNGÄLV NÄRENERGI AB		BUDGET 2024			Tkr
ELHANDEL	Utfall 2022	Prognos 2023	Budget 2023	Budget 2024	
INTÅKTER					
Fast avgift	3 129	3 200	2 940	3 300	
Rörligt pris	164 079	95 000	134 000	100 900	
Fast pris	22 679	26 000	42 000	28 870	
	189 887	124 200	178 940	133 070	
KOSTNADER					
Inköp el	195 558	126 500	179 650	132 650	
Elcertifikat	118	80	160	0	
Övriga ext kostnader	2 139	2 100	2 455	2 575	
Avskrivningar solcellsfält	223	400	367	714	
	198 038	129 080	182 632	135 939	
RÖRELSERESULTAT	-8 151	-4 880	-3 692	-2 869	
FINANS. NETTOKOSTNAD	451	500	130	650	
RESULTAT FÖRE BOKS.DISP.	-8 602	-5 380	-3 822	-3 519	
TILLFÖRDA MEDEL	-8 379	-4 980	-3 455	-2 805	
INVESTERINGAR	3 048	500	2 000	2 000	
Finansieringsnetto	-11 427	-5 480	-5 455	-4 805	

KUNGÄLV NÄRENERGI AB		BUDGET 2024			Tkr
VINDKRAFT	Utfall 2022	Prognos 2023	Budget 2023	Budget 2024	
INTÄKTER					
Elproduktion	2 053	2 650	3 365	3 365	
Elcertifikat	5	1	14	7	
	2 058	2 651	3 379	3 372	
KOSTNADER					
Övriga ext kostnader	990	1 150	1 109	1 048	
Avskrivningar	714	714	714	714	
	1 704	1 864	1 823	1 762	
RÖRELSERESULTAT	354	787	1 556	1 610	
FINANS. NETTOKOSTNAD	790	787	792	750	
RESULTAT FÖRE BOKS.DISP.	-436	0	764	860	
TILLFÖRDA MEDEL	278	714	1 478	1 574	
INVESTERINGAR	0	0	0	0	
Finansieringsnetto	278	714	1 478	1 574	

KUNGÄLV NÄRENERGI AB		BUDGET 2024			Tkr
SOLCELLER & LADDINFRA	Utfall 2022	Prognos 2023	Budget 2023	Budget 2024	
INTÄKTER					
Solceller	12 864	28 000	14 500	21 000	
Laddinfra	431	250	500	500	
	13 295	28 250	15 000	21 500	
KOSTNADER					
Övriga ext kostn, solceller & laddinfra	14 073	26 200	14 750	20 552	
	14 073	26 200	14 750	20 552	
RÖRELSERESULTAT	-778	2 050	250	948	
FINANS. NETTOKOSTNAD	0	600	0	350	
RESULTAT FÖRE BOKS.DISP.	-778	1 450	250	598	
TILLFÖRDA MEDEL	-778	1 450	250	598	
INVESTERINGAR	0	0	0	0	
Finansieringsnetto	-778	1 450	250	598	

KUNGÄLV NÄRENERGI AB						
BUDGET 2024						
INVESTERINGAR	2024-2028					
Tkr	2024	Prognos 2025	Prognos 2026	Prognos 2027	Prognos 2028	
VINDKRAFT						
Vindkraftverk	0	0	0	0	0	
S:A TOTALT VINDKRAFT	0	0	0	0	0	
						Total investering:
ELHANDEL	0	0	0	0	0	0
Solceller elproduktion	2 000	10 000	2 000	2 000	2 000	18 000
S:A TOTALT	2 000	10 000	2 000	2 000	2 000	18 000

FINANSIERINGSANALYS						
Tkr	2024	2025	2026	2027	2028	
TILLFÖRDA MEDEL:						
<i>ELHANDEL</i>	-3 519	886	1 200	1 400	1 600	
<i>VINDKRAFT</i>	860	73	113	308	458	
<i>SOLCELLER & LADDINFRA</i>	598	900	1 250	1 400	1 550	
	-2 061	1 859	2 563	3 108	3 608	
AVSKRIVNINGAR:						
<i>ELHANDEL</i>	714	714	1 114	1 250	1 400	
<i>VINDKRAFT</i>	714	714	714	714	714	
<i>SOLCELLER & LADDINFRA</i>	0	0	0	0	0	
	1 428	1 428	1 828	1 964	2 114	
Summa tillförda medel:	-633	3 287	4 391	5 072	5 722	17 839
ANVÄNDA MEDEL:						
Investeringar	2 000	10 000	2 000	2 000	2 000	18 000
Summa använda medel:	2 000	10 000	2 000	2 000	2 000	
						Summa:
NETTOFÖRÄNDRING	-2 633	-6 713	2 391	3 072	3 722	-161

KUNGÄLV ENERGI AB		BUDGET 2024		
		Uppdaterad 31/8		
TOTAL	Utfall 2022	Prognos 2023	Budget 2023	Budget 2024
INTÄKTER				
Rörelseintäkter Elnät	272 727	293 130	293 861	291 698
Rörelseintäkter Värme	100 671	108 600	108 920	115 070
Rörelseintäkter Stadsnät	46 714	47 100	46 550	50 340
Anslutningsavgifter	26 533	21 600	20 900	24 400
Aktiverat arbete	16 985	18 200	18 800	19 480
Övriga intäkter	14 106	10 800	13 160	11 440
	477 736	499 430	502 191	512 428
KOSTNADER				
Transiteringskostnad	25 880	25 300	26 360	27 020
Inköp förlustenergi	14 856	10 100	14 996	9 600
Bränslekostnader	35 234	46 162	38 986	65 456
Övriga ext kostnader	201 684	207 400	213 052	199 450
Personalkostnader	71 486	77 596	83 682	82 576
Avskrivningar/Nedskrivningar	64 777	65 504	67 888	69 815
	413 917	432 062	444 964	453 917
RÖRELSERESULTAT	63 819	67 368	57 227	58 511
FINANS. NETTOKOSTNAD	8 863	20 205	11 000	24 250
RESULTAT FÖRE BOKS.DISP.	54 956	47 163	46 227	34 261
TILLFÖRDA MEDEL	119 733	112 667	114 115	104 076
INVESTERINGAR	221 576	260 000	276 000	169 050
Finansieringsnetto	-101 843	-147 333	-161 885	-64 974

KUNGÄLV ENERGI AB		BUDGET 2024		
		Uppdaterad 31/8		
ELNÄT	Utfall 2022	Prognos 2023	Budget 2023	Budget 2024
INTÄKTER				
Transiteringsintäkter	134 138	145 500	145 840	157 519
Gatljusintäkter	10 854	11 330	11 086	13 558
Aktiverat arbete	10 485	11 700	11 700	12 680
Anslutningsavgifter	15 873	12 000	10 900	13 700
Energiskatt	127 735	136 300	136 935	120 621
Övriga intäkter	7 191	6 000	5 130	4 924
	306 276	322 830	321 591	323 002
KOSTNADER				
Transiteringskostnader	25 880	25 300	26 360	27 020
Inköp förlustenergi	14 856	10 100	14 996	9 600
Övriga ext kostnader	37 974	36 000	38 748	41 184
Energiskatt	127 735	136 300	136 935	120 621
Personalkostnader	37 633	43 846	46 159	48 675
Avskrivningar	29 798	32 554	30 566	31 933
	273 876	284 100	293 764	279 033
RÖRELSERESULTAT	32 400	38 730	27 827	43 969
FINANS. NETTOKOSTNAD	5 146	10 500	5 950	12 360
RESULTAT FÖRE BOKS.DISP.	27 254	28 230	21 877	31 609
TILLFÖRDA MEDEL	57 052	60 784	52 443	63 542
INVESTERINGAR	87 867	90 000	105 050	113 650
Finansieringsnetto	-30 815	-29 216	-52 607	-50 108

KUNGÄLV ENERGI AB		BUDGET 2024		
		Uppdaterad 31/8		
VÄRME	Utfall 2022	Prognos 2023	Budget 2023	Budget 2024
INTÄKTER				
Värmeintäkter	96 275	106 000	104 920	112 070
Elproduktion	4 356	2 600	4 000	3 000
Utsläppsätter	4	0	0	0
Aktiverat arbete	1 220	1 500	1 500	1 500
Anslutningsavgifter	1 930	2 600	2 000	3 400
Övriga intäkter	1 989	1 000	1 771	1 646
	105 774	113 700	114 191	121 616
KOSTNADER				
Bränslekostnader	20 275	31 262	23 501	60 047
Inköp fjärrvärme	14 959	14 900	15 485	5 409
Övriga ext kostnader	20 438	20 900	22 993	21 236
Personalkostnader	16 384	18 300	19 218	19 866
Avskrivningar	16 540	15 600	15 793	20 069
	88 596	100 962	96 990	126 627
RÖRELSERESULTAT	17 178	12 738	17 201	-5 011
FINANS. NETTOKOSTNAD	807	3 800	1 950	5 820
RESULTAT FÖRE BOKS.DISP.	16 371	8 938	15 251	-10 831
TILLFÖRDA MEDEL	32 911	24 538	31 044	9 238
INVESTERINGAR	78 701	130 700	125 150	21 200
Finansieringsnetto	-45 790	-106 162	-94 106	-11 962

KUNGÄLV ENERGI AB		BUDGET 2024		
		Uppdaterad 31/8		
STADSNÄT	Utfall 2022	Prognos 2023	Budget 2023	Budget 2024
Relationsavgifter intäkter	30 108	31 000	30 200	31 500
Serviceavgifter intäkter	7 028	7 400	7 200	7 500
Svartfiber/kapacitets hyra	7 178	7 200	5 350	8 200
Övriga kommunikationsintäkter	2 207	1 500	3 800	3 140
Aktiverat arbete	5 102	5 000	5 600	5 300
Anslutningsavgifter	8 729	7 000	8 000	7 300
Övriga intäkter	2 495	2 000	3 511	2 822
	62 847	61 100	63 661	65 762
KOSTNADER				
Övriga ext kostnader	11 244	10 500	11 456	11 514
Personalkostnader	19 270	20 000	21 444	20 421
Avskrivningar/Nedskrivningar	16 772	15 200	19 062	15 231
	47 286	45 700	51 962	47 166
RÖRELSERESULTAT	15 561	15 400	11 699	18 596
FINANS. NETTOKOSTNAD	2 845	5 600	3 050	5 820
RESULTAT FÖRE BOKS.DISP.	12 716	9 800	8 649	12 776
TILLFÖRDA MEDEL	29 488	25 000	27 711	28 007
INVESTERINGAR	23 686	28 800	34 300	27 500
Finansieringsnetto	5 802	-3 800	-6 589	507

KUNGÄLV ENERGI AB		BUDGET 2024		
			Uppdaterad 31/8	
ENTREPRENAD	Utfall 2022	Prognos 2023	Budget 2023	Budget 2024
INTÄKTER				
Sålda tjänster	31 524	36 000	36 200	36 900
Externa intäkter	1 137	1 700	2 748	2 048
	32 661	37 700	38 948	38 948
KOSTNADER				
Övriga ext kostnader	7 510	7 050	6 337	6 495
Personalkostnader	24 803	28 150	29 561	28 914
Avskrivningar	1 666	2 100	2 550	2 582
	33 979	37 300	38 448	37 991
RÖRELSERESULTAT	-1 318	400	500	957
FINANS. NETTOKOSTNAD	66	205	50	250
RESULTAT FÖRE BOKS.DISP.	-1 384	195	450	707
TILLFÖRDA MEDEL	282	2 295	3 000	3 289
INVESTERINGAR	41	6 500	7 500	3 500
Finansieringsnetto	241	-4 205	-4 500	-211

INVESTERINGAR 2024 - 2028

ELNÄT	2024	Prognos 2025	Prognos 2026	Prognos 2027	Prognos 2028	Tkr
Byte bilar, maskiner	0	0	0	0	0	
Instrument, verktyg o övr inv	150	150	150	150	150	
Förstärkningar lågspänningsnätet	10 000	10 000	10 000	15 000	15 000	
Förstärkningar mellanspänningsnätet	25 000	14 000	11 000	15 000	15 000	
Ombyggnad nätstationer	22 000	12 000	6 000	8 000	8 000	
Mottagningsstationer	3 000	5 000	5 000	5 000	5 000	
Ny mottagningsstation Kode	0	20 000	20 000	20 000	20 000	
Ny station M5 Håla	0	8 000	0	0	0	
Ny station M10 Kareby	0	500	500	20 000	20 000	
Ombyggnad M1	0	20 000	20 000	20 000	20 000	
T3 M9 Rollsbo	0	15 000	15 000	0	0	
Reservkraftaggregat	0	0	2 000	0	0	
Mätare, insamlingsystem	35 000	5 000	0	0	0	
Mätare, nya kunder	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	
	96 150	110 650	90 650	104 150	104 150	
<u>Nybyggnation</u>						
Nyanslutningar (mindre)	6 000	6 000	6 000	7 000	7 000	
Nyanslutningar (större)	2 500	2 500	2 500	3 000	3 000	
	8 500	8 500	8 500	10 000	10 000	
<u>Exploateringsområden</u>						
Tillväxtområden	7 000	7 000	7 000	8 000	8 000	
Gatubelysning	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	
S:A TOTALT ELNÄT	113 650	128 150	108 150	124 150	124 150	

VÄRME	2024	Prognos 2025	Prognos 2026	Prognos 2027	Prognos 2028	Tkr
Produktionsanläggningar						
Munkegårdeverket	4 200	600	600	600	600	
Ny Värmeproduktion	6 500	0	0	0	0	
Kode	100	100	100	100	100	
Kärna	100	100	100	100	100	
Bilar och verktyg	500	300	300	300	300	
	11 400	1 100	1 100	1 100	1 100	
Fjärrvärménät						
Produktionsökning	0	150	150	150	150	
<i>Fjv.nät cent Klv o. exploateringsomr</i>						
Rollsbo västerhöjd, stamledning	800	0	0	0	0	
Rollsbo västerhöjd anslutningar	3 500	1 600	1 600	1 600	1 600	
Kongahällatomten	0	0	500	0	0	
Västra Tull /Liljedal	0	1 000	1 000	1 000	1 000	
Västra Tunge	0	3 000	1 000	0	0	
Förtätning Ytterby	0	1 000	0	0	0	
Björkås	0	2 000	2 000	2 000	0	
Kärna	0	200	200	200	200	
Kode	0	200	200	200	200	
Nyanslutningar utöver Västerhöjd	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	
Reinvesteringar FVC	500	500	1 000	1 000	1 000	
Avveckla Orren	1 200	0	0	0	0	
Stamledning till Arenaområdet	2 800	0	2 000	2 000	0	
Styr FVC, ersätta Desigo	0	500	500	0	0	
	9 800	11 000	11 000	9 000	5 000	
S:A TOTALT VÄRME	21 200	12 250	12 250	10 250	6 250	

STADSNÄT	2024	<i>Prognos 2025</i>	<i>Prognos 2026</i>	<i>Prognos 2027</i>	<i>Prognos 2028</i>
Nyanslutningar fiber					
Privat & BRF Fokusområden	10 700	10 000	10 000	10 000	10 000
Fiberanslutningar företag	3 500	4 500	4 000	4 000	4 000
Fiberanslutningar Kungälv kommun	100	100	100	100	100
	14 300	14 600	14 100	14 100	14 100
Fibernät					
Exploateringsområden	2 000	3 000	2 500	2 000	2 000
Strategisk utbyggnad (passivt nät)	2 000	3 000	3 000	3 000	3 000
Stamnät förstärkningar/förbättringar (vid ansl)	2 500	5 000	5 000	5 000	5 000
Uppgradering aktivt nät	1 500	1 500	1 500	1 000	1 000
Uppgradering fd fiberföreningar o city	1 500	3 000	500	500	500
Dokumentation landsbygd	300	600	100	100	100
Dokumentation övrigt	1 300	300	300	600	600
	11 100	16 400	12 900	12 200	12 200
Övrigt					
IoT	50	50	50	50	50
IT-System utveckling (Flow)	200	300	300	200	200
PTS RSA	50	50	0	0	0
Projekt noder, aktivt material	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
	1 300	1 400	1 350	1 250	1 250
Inköp av föreningsnät	800	0	0	0	0
S:A TOTALT STADSNÄT	27 500	32 400	28 350	27 550	27 550

ENTREPRENAD	2024	<i>Prognos 2025</i>	<i>Prognos 2026</i>	<i>Prognos 2027</i>	<i>Prognos 2028</i>	Tkr
Byte servicebilar till EL	2 800	800	800	0	0	
Grenställage gård samt balpress förråd	200	200	200	0	0	
IT-verktyg (Dp) mm	100	0	0	0	0	
Instrument, verktyg o övr inv	400	300	300	400	400	
S:A TOTALT ENTREPRENAD	3 500	1 300	1 300	400	400	
GEMENSAMMA	2024	<i>Prognos 2025</i>	<i>Prognos 2026</i>	<i>Prognos 2027</i>	<i>Prognos 2028</i>	Tkr
Fastigheten, gård/förråd	550	450	250	0	0	
Bilar poolen	0	500	450	0	0	
Solceller kontor Byggmästaregatan	400	0	0	0	0	
Solceller andra byggnader	0	200	0	0	0	
Ubyte/ komplettering möbler	100	50	50	50	50	
Laddare	1 250	250	250	250	250	
Kundapp	650	0	0	0	0	
Intern IT	250	250	250	250	250	
S:A TOTALT ADMINISTRATION	3 200	1 700	1 250	550	550	
INVESTERINGAR SUMMA	2024	<i>Prognos 2025</i>	<i>Prognos 2026</i>	<i>Prognos 2027</i>	<i>Prognos 2028</i>	Tkr
ELNÄT	113 650	128 150	108 150	124 150	124 150	598 250
VÄRME	21 200	12 250	12 250	10 250	6 250	62 200
STADSNÄT	27 500	32 400	28 350	27 550	27 550	143 350
ENTREPRENAD	3 500	1 300	1 300	400	400	6 900
GEMENSAMMA	3 200	1 700	1 250	550	550	7 250
S:A TOTALT	169 050	175 800	151 300	162 900	158 900	817 950

FINANSIERINGSANALYS		Tkr					
		2024	Prognos 2025	Prognos 2026	Prognos 2027	Prognos 2028	
TILLFÖRDA MEDEL:							
RESULTAT:	ELNÄT	31 609	29 226	29 615	29 479	28 784	
	VÄRME	-10 831	1 141	17 649	19 801	22 524	
	STADSNÄT	12 776	11 956	12 268	11 527	11 074	
	ENTREPRENAD	707	400	400	400	400	
		34 261	42 723	59 932	61 207	62 782	
AVSKRIVNINGAR:	ELNÄT	31 933	35 387	38 763	42 082	45 629	
	VÄRME	20 069	18 738	21 228	21 678	22 008	
	STADSNÄT	15 231	16 153	17 553	18 888	20 265	
	ENTREPRENAD	2 582	1 800	1 900	1 900	1 600	
		69 815	72 078	79 444	84 548	89 502	
Summa tillförda medel:		104 076	114 801	139 376	145 755	152 284	656 292
ANVÄNDA MEDEL:							
	Investeringar	169 050	175 800	151 300	162 900	158 900	817 950
	Utdelning	8 522	10 470	14 488	14 786	15 154	63 420
	Skatt	1 875	2 303	3 187	3 253	3 334	13 952
Summa använda medel:		179 446	188 574	168 975	180 939	177 388	
NETTOFÖRÄNDRING		-75 370	-73 773	-29 599	-35 184	-25 104	-239 030

Beslutsunderlag

Styrelsen 2023-09-22

Telefon: [031 647384](tel:031647384)

Handläggare: Mikael Sandström

Mejladress: Mikael.sandstrom@gryaab.se

Delårsrapport augusti 2023 med måluppföljning m.m.

Förslag till beslut

I styrelsen för Gryaab AB:

1. Delårsrapport augusti 2023 enligt bilaga 1 godkänns och skickas till kommunstyrelsen i Göteborgs Stad och kommunstyrelserna i övriga delägarkommuner.
2. Beslutet förklaras omedelbart justerat.

Sammanfattning

Gryaab AB ska inom ramen för kommunstyrelsernas uppsiktsplikt återföra väsentlig information till kommunstyrelserna. Det sker bl.a. genom de ordinarie uppföljningsdelårsrapporterna.

Delårsrapport augusti 2023 är strukturerad som tidigare. Avsnitten 1-3 är avsedda för Gryaabs rapportering av väsentlig styrinformation till kommunstyrelsen, avsnitt 4 utgör uppföljning till Göteborgs Stadshus AB, rapportering till styrelsen sker i avsnitt 5 och 6.

Som bilagor till delårsrapporten ligger följande.

Bilaga 1 – Plan för kompetensförsörjning

Bilaga 2 – Gryaabs måluppföljning 2023 del 2

Bilaga 3 – Rapport Uppföljning av Göteborgs stads handlingsplan för hur inköps- och beställarkompetensen i alla stadens nämnder och styrelser kan förstärka.

Rapporten skickades in den 14 augusti 2023.

Bilaga 4 - Trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet augusti 2023.

Rapporten skickades in den 14 augusti 2023.

Bilaga 5 – Klimatväxling för resor i tjänsten. Rapporten skickades in den 7 september 2023.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Gryaab har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur ekologisk dimension

Gryaab har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Gryaab har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Samverkan

Ärendet har behandlats på lokalt samverkansgruppsmöte den 14 september 2023.

Bilagor

1. Delårsrapport augusti 2023

Ärendet

Ärendet avser delårsrapport augusti 2023 som ska redovisas till Kommunstyrelsen i Göteborgs Stad och övriga delägarkommuners kommunstyrelser.

Beskrivning av ärendet

Gryaab AB ska inom ramen för kommunstyrelsernas uppsiktsplikt återföra väsentlig information till kommunstyrelserna. Det sker bl.a. genom de ordinarie uppföljningsdelårsrapporterna.

Delårsrapport augusti 2023 är strukturerad som tidigare. Avsnitten 1-3 är avsedda för Gryaab:s rapportering av väsentlig styrinformation till kommunstyrelsen, avsnitt 4 utgör uppföljning till Göteborgs Stadshus AB, rapportering till styrelsen sker i avsnitt 5 och 6.

Som bilagor till delårsrapporten ligger följande.

Bilaga 1 – Plan för kompetensförsörjning

Bilaga 2 – Gryaab:s måluppföljning 2023 del 2

Bilaga 3 – Rapport Uppföljning av Göteborgs stads handlingsplan för hur inköps- och beställarkompetensen i alla stadens nämnder och styrelser kan förstärka.

Rapporten skickades in den 14 augusti 2023.

Bilaga 4 - Trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet augusti 2023.

Rapporten skickades in den 14 augusti 2023.

Bilaga 5 – Klimatväxling för resor i tjänsten. Rapporten skickades in den 7 september 2023.

Måluppföljning del 2 2023

Utvecklingsmålen har bedömts utifrån fyra steg:

1. Målet uppfyllt (Målet är uppnått och kommer inte att bedömas på nytt)
2. God (Målet ligger i fas och bedöms uppnås under året)
3. Avvikelse finns: Målet bedöms uppfyllas delvis under året
4. Avvikelse finns: Målet kommer inte att uppfyllas alls under året.

Av Gryaabs sju utvecklingsmål har 23 aktiviteter/strategier kopplade till sig. 15 av dem bedöms som antingen ”Målet uppfyllt eller God”.

Bedömning av ärendets principiella beskaffenhet

Beslutet avser en uppföljningsrapport med information till kommunstyrelserna i delägarkommunerna, Stadshus och styrelsen. Gryaab bedömer inte att ärendet är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt.

Bolagets bedömning

Gryaab har upprättat förslag till delårsrapport augusti 2023. Styrelsens föreslås godkänna rapporten enligt bilaga 1 och att den skickas till kommunstyrelsen i Göteborgs Stad och kommunstyrelserna i övriga delägarkommuner.

Gryaab AB

Göteborgs
Stad

Delårsrapport augusti 2023

bolag

Gryaab AB

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	5
2	Väsentlig styrinformation till kommunstyrelsen	6
2.1	Verksamhetens utveckling	6
2.1.1	Mått/nyckeltal som beskriver verksamhetens utveckling...	6
2.1.2	Väsentliga avvikelser i verksamhetens utveckling	7
2.1.3	Övrig väsentlig information till kommunstyrelsen	8
2.2	Kommunfullmäktiges budgetmål	9
2.2.1	Livsvillkoren för Göteborgs invånare ska bli mer jämlika.	10
2.2.2	Göteborg ska vara en jämlik och jämställd stad där alla bemöts likvärdigt, får sina mänskliga rättigheter tillgodosedda och ges likvärdiga möjligheter oberoende av kön.	10
2.2.3	Göteborgs klimatavtryck ska kraftigt minska för att vara nära noll senast 2030 i linje med Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram.....	11
2.2.4	Arbetsmiljön och arbetsvillkoren för Göteborgs Stads anställda ska förbättras.	11
2.2.5	Sjukskrivningarna till följd av arbetsrelaterad ohälsa ska minska.	12
2.2.6	Göteborg stads inköp- och upphandlingsprocesser ska bli mer effektiva och bidra till att nå samtliga hållbarhetsmål.	12
2.2.7	Göteborgs Stad ska styras transparent och resurseffektivt.	13
3	Övrig uppföljning till kommunstyrelsen	14
3.1	Utveckling inom personalområdet.....	14
3.1.1	Mått/nyckeltal som beskriver utvecklingen ur ett HR-perspektiv.....	16
3.1.2	Analys av situationen inom HR-området.....	17
3.1.3	Långsiktig kompetensförsörjning	18
3.2	Ekonomisk uppföljning	22
3.2.1	Utfall till och med perioden	22
3.2.2	Prognos.....	23
3.2.3	Investeringsredovisning.....	24
3.2.4	Lån och lånetak.....	27
3.3	Uppföljning av särskilda beslut och uppdrag	28

3.3.1	Uppföljning av arbetet inom krisberedskap och civilt försvar.....	28
3.3.2	Övriga beslut och/eller uppdrag.....	28
4	Uppföljning till Göteborgs Stadshus AB	29
4.1	Specifikation av realisationsresultat vid avyttringar av fastigheter och bolag	29
5	Styrinformation till styrelsen	30
6	Redovisning av uppdrag från Kommunfullmäktige	31
6.1	Redovisning av uppdrag från KS/KF i och utanför budget (begränsad kommentar).....	31
6.2	Redovisning av uppdrag från KF/KS i och utanför budget (obegränsad kommentar).....	32
6.3	Redovisning av styrelsens uppdrag, exkl. KF/KS	34

Bilagor

Bilaga 1: Bilaga 1 Plan för kompetensförsörjning och attraktiv arbetsgivare 2023-2027

Bilaga 2: Bilaga 2 Uppföljning mål del 2 2023

Bilaga 3: Bilaga 3 Uppföljning av Göteborgs stads handlingsplan

Bilaga 4: Bilaga 4 Trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet

Bilaga 5: Bilaga 5 Klimatväxling för resor i tjänsten

Anvisning

Rapporten är uppdelad i fyra avsnitt utöver sammanfattningen:

Väsentlig styrinformation till kommunstyrelsen

Här lyfter ni det allra viktigaste som har hänt sedan förra delårsrapporten. Fokus ska vara på de som verksamheten är till för och vad som avviker från vad styrelsen har planerat.

Under detta avsnitt följs även mål och uppdrag i kommunfullmäktiges budget upp.

Övrig uppföljning till kommunstyrelsen

Under detta avsnitt lämnas underlag till stadsledningskontorets rapportering till kommunstyrelse och kommunfullmäktige vad gäller utvecklingen inom personalområdet, den ekonomiska utvecklingen och vissa särskilda uppdrag/frågor.

Uppföljning till Göteborgs Stadshus AB

Rapportering av nyckeltal till Stadshus AB (några bolag är undantagna från denna rapportering).

Styrinformation till styrelsen

Under detta avsnitt utformar styrelsen/bolaget uppföljningen utifrån styrelsens behov av styrinformation för den egna verksamheten.

Utöver detta finns möjlighet till **redovisning av uppdrag från kommunfullmäktige** i de fall detta inte görs i särskild ordning.

1 Sammanfattning

Anvisning

Sammanfatta utvecklingen hittills under året. Hur har verksamheten utvecklats i förhållande till lagstiftning, ägardirektiv, mål och inriktningar i kommunfullmäktiges och styrelsens budget, affärsplan/verksamhetsplan samt program och planer. Fokus bör vara såväl problemområden som goda exempel med tonvikt på de verksamheten är till för.

Verksamhet

Reningsresultaten under första halvåret ligger på förväntad nivå. Gryaab ser utifrån resultaten för närvarande ingen risk att inte möta kraven för år 2023. Även Biogasproduktionen ligger som förväntat. Biogaspriserna är fortfarande höga men betydligt lägre än vad som budgeterades för 2023. Produktionen av slam som återförs till jordbruksmark och ersätter konstgödsel är mycket god. 80% av producerad volym uppnår kvalitetskraven enligt Revaq.

Ekonomi

Gryaabs resultat per augusti 2023 är 11 mkr sämre än den periodiserade budgeten. Periodens utfall landade på -22 mkr jämfört med den periodiserade budgeten som uppgick till -11 mkr. Prognosen för året uppgår till -47 mkr (prognos maj: -50 mkr), vilket är 23 mkr sämre än årsbudgeten på -24 mkr. Den negativa resultatutvecklingen förklaras främst av sämre biogaspriser än budgeterat, högre kostnader för kemikalier samt ökade räntekostnader. De minskade intäkterna balanseras dock delvis upp av lägre kostnader för främst konsulter.

Nya Rya, program för utbyggnation av Ryaverket

I mars 2025 ska Gryaab, i enlighet med miljötillståndet 2020-2036, redovisa en handlingsplan för hur avloppsreningsverket kan byggas ut så att kraven på bästa möjliga teknik uppfylls och risken för negativ påverkan på miljökvalitetsnormerna för ytvatten undanröjs.

Gryaabs styrelse fattade i maj 2022 ett inriktningsbeslut gällande investering av kapacitetsutveckling av Ryaverket som bedömdes vara av principiell beskaffenhet. Beslutet bestod dels av ett antal inriktningar för kapacitetsutvecklingen och dels av en modell för finansieringen av investeringen. Alla delägarkommuner har nu tagit ställning till och tillstrykt inriktningsbeslutet. Inriktningsbeslutet ger Gryaabs styrelse möjlighet att fatta beslut inom ramen för beslutet.

En tidig kostnadsindikation ger en investeringskostnad, inklusive förprojektering, på 3,7-5,9 miljarder kronor i 2018 års kostnadsnivå. I slutet av 2024 kommer en uppdaterad kostnadsindikation som underlag för beslut om förprojektering.

Miljötillståndprocessen pågår. Samråd hölls under våren 2023. Ansökan om nytt miljötillstånd kommer att lämnas in under Q1 2024. Under vintern kommer Gryaabs styrelse ta ställning till miljötillståndsansökan samt val av processteknik.

2 Väsentlig styrinformation till kommunstyrelsen

Anvisning

Här redovisar ni styrinformation som bolaget bedömer är väsentlig som ett underlag för stadsledningskontorets samlade rapportering till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

Rapporteringen ska ha fokus på verksamhetens grunduppdrag, utveckling av resultat och händelser inom verksamheten (klustret).

2.1 Verksamhetens utveckling

2.1.1 Mått/nyckeltal som beskriver verksamhetens utveckling

Effektmått och övriga mått/nyckeltal

Anvisning

Här redovisas utveckling av mått/nyckeltal som i första hand utgår från effekter för de verksamheten är till för och som tillsammans med mått över volym- och kostnadsutveckling ger en god bild av utvecklingen. Antal effektmått och övriga nyckeltal bör begränsas till cirka fem, men ska i vart fall inte överskrida tio stycken. Bolaget bestämmer själv vilka mått och nyckeltal som skall användas.

Kommentera kort sådant som är väsentligt för att förstå utvecklingen på ett korrekt sätt, till exempel om periodens utfall påverkas i väsentlig omfattning av säsongsvariationer.

Mått/nyckeltal	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall perioden 2023	Prognos helår 2023
Antal anslutna personer	800 435	812 960	---	825 154
Nettokostnad per ansluten person -	366,1	335,3	---	413,26
Nettokostnad per debiterat vatten (kr/m ³)	5,51	5,13	---	6,45
Gryaab uppfyller alla krav i bolagets miljötillstånd	ja	ja	ja	ja
Reningsresultat årsmängd BOD7 (ton)	824	812	540	911
Reningsresultat årsmängd fosfor (ton)	23,7	21,2	13,7	25
Reningsresultat årsmängd kväve (ton)	854	785	540	1028

Andel slam som uppfyller kraven för Revaq-certifiering	81,4%	89,2%	72,1%	82,3%
--	-------	-------	-------	-------

Ökning av nettokostnad per ansluten person och debiterat vatten beror till största delen på mindre intäkter. Intäkter för biogas har minskad med 34% jämfört med samma period föregående år.

Volym-, intäkts- och kostnadsutveckling

Anvisning

Här redovisas volym-, intäkts- och kostnadsutveckling i förhållande till motsvarande period förra året (utfall) respektive prognos helår i förhållande till utfall förra året.

Som volymutveckling redovisas utvecklingen av bolagets produktion i till exempel antal enheter, vikt eller annat volymmått men gärna även personalvolymutvecklingen mätt som utvecklingen av antal årsarbetare, arbetad tid.

Mått	Utfall perioden jämfört med samma period föregående år	Prognos helår jämfört med helår föregående år
Avgiftsintäkter från delägarkommunerna	196,0 (222,0)	294,0 (333,0)
Övriga intäkter	46,2 (55,9)	69,8 (87,7)
Resultat efter finansiella poster (mkr)	-22,1 (40,4)	-47,0 (43,5)
Biogasproduktion (Gwh/år)	47,5 (44,1)	71,2 (65,6)
*Antal årsarbetare	84,6 (80,80)	131(126,7)

* Årsarbetare används oftast som en ackumulerad uppgift från årets början. En årsarbetare motsvarar 1600 arbetade timmar, och årsarbetarna är "färdiga" för helt kalenderår. För enstaka månad eller för del av år blir antalet lägre.

Anvisning

Kommentera kort verksamhetens utveckling hittills under året med utgångspunkt från mått/nyckeltal.

2.1.2 Väsentliga avvikelser i verksamhetens utveckling

Anvisning

Här redogör ni för **väsentliga** avvikelser, såväl positiva som negativa, i verksamhetens utveckling i förhållande till koncernens/bolagets planering. De avvikelser som ni rapporterar ska vara av **vikt ur ett kommunledningsperspektiv**.

En mer detaljerad redogörelse för avvikelser kan lämnas till styrelsen i avsnittet *Styrinformation till styrelsen*. Detsamma gäller avvikelser som ni vill rapportera men som inte är av vikt ur ett kommunledningsperspektiv.

Anvisning

Utifrån gjorda analyser av avvikelser i verksamheten sammanfattar ni relevanta delar i tabellen enligt följande:

I de gråmarkerade raderna skriver ni in en beskrivning av avvikelserna i form av en rubrik.

Under *Orsak till avvikelserna* beskriver ni kortfattat varför avvikelserna mot plan/ambition uppstått

Under *Konsekvenser för de verksamheter som är till för* beskriver ni vilka konsekvenser som har uppstått för de verksamheter som är till för.

Under *Konsekvenser för organisation, medarbetare och chefer* beskriver ni konsekvenser som uppstått pga avvikelser utifrån ett HR-perspektiv. Har inga konsekvenser uppstått markerar ni det med "–" alternativt skriver "inga konsekvenser".

Under *Ekonomiska konsekvenser* beskriver ni eventuella konsekvenser som avvikelserna har fått för bolagets ekonomiska resultat. Har inga konsekvenser uppstått markerar ni det med "–" alternativt skriver "inga konsekvenser".

Under *Vidtagna åtgärder* beskriver ni vilka åtgärder styrelsen/bolaget har vidtagit för att begränsa/eliminera eventuella negativa konsekvenser samt effekterna av åtgärderna.

Är det fler avvikelser av väsentlig omfattning som ska beskrivas lägger ni till fler rader enligt samma logik i enhetsanpassningen av mallen.

<i>Orsak till att avvikelserna uppstått</i>
<i>Konsekvenser för de verksamheter som är till för</i>
<i>Konsekvenser för organisation, medarbetare och chefer</i>
<i>Ekonomiska konsekvenser</i>
<i>Vidtagna åtgärder</i>

2.1.3 Övrig väsentlig information till kommunstyrelsen

Anvisning

Här redovisar ni styrinformation som bolaget bedömer är **väsentlig för kommunstyrelsen** men som inte definieras som en avvikelse mot bolagets

affärsplan eller framgått i annan del av rapporteringen till kommunstyrelsen.

Styrinformation som ni vill rapportera men som inte är av vikt för kommunstyrelsen kan lämnas i avsnittet *Styrinformation till styrelsen*.

Exempel på styrinformation: Väsentligt förändrad riskbild, händelser som med kort varsel kan kräva kommunfullmäktiges ställningstagande, förändrade förutsättningar för tidigare fattade kommunfullmäktigebeslut, planerade förändringar som innebär strategiska vägval.

Gryaabs styrelse fattade i maj 2022 ett inriktningsbeslut gällande investering av kapacitetsutveckling av Ryaverket som bedömdes vara av principiell beskaffenhet. Alla delägarkommuner har nu tagit ställning till och tillstrykt inriktningsbeslutet. Inriktningsbeslutet ger Gryaabs styrelse möjlighet att fatta beslut inom ramen för beslutet.

Lerums kommun gav i sitt ställningstagande angående inriktningsbeslutet Gryaab uppdraget att:

Aktivt arbeta för att finna sätt att minimera påverkan för taxekollektivet i allt fortsatt arbete gällande investering av kapacitetsutveckling av Ryaverket.

Gryaab kommer att arbeta med uppdraget. Gryaab tar även med sig de uttalanden som gjorts från övriga delägarkommuner i den fortsatta processen.

2.2 Kommunfullmäktiges budgetmål

Anvisning

Huvudansvarig:

- Hur bedömer nämnd/bolagsstyrelse nuläget inom målet? Analysera och exemplifiera gärna utifrån de program/planer som finns kopplade till målet, indikatorer inom området, det egna grunduppdraget och/eller annat som bedöms relevant.
- Vilka initiativ till samverkan i syfte att arbeta med målet och dess framdrift, har nämnden/bolagsstyrelsen tagit som huvudansvariga för målet?

Ansvarig:

- Hur har nämnden/bolagsstyrelsen arbetat med målet hittills? Har det skett någon samverkan med huvudansvarig?
- Kopplat till nämndens/bolagsstyrelsen grunduppdrag och till målet tillhörande program och planer, går det att se någon utveckling inom målets område? Om ja, vilken.

Ingen måluppfyllnad (färg) ska sättas för dessa mål.

2.2.1 Livsvillkoren för Göteborgs invånare ska bli mer jämlika.

Det här är ett av de sju budgetmål som Gryaabs fått fördelat till sig enligt beslut i kommunfullmäktige (KF 2023-03-23 § 21). Gryaab är inte huvudansvarig för målet utan målet har fördelats till samtliga förvaltningar och bolag i staden.

Nuvarande arbete:

Gryaab tar emot och renar avloppsvattnet på samma sätt för alla anslutna invånare.

Gryaab erbjuder studiebesök för mellanstadieelever i våra delägarkommuner. Skolorna anmäler sig till studiebesöken efter principen först till kvarn vilket får anses vara en jämlik fördelningsprocess. Bolaget erbjuder värdecheckar till delägarkommuner som ligger utanför Göteborg för att de ska ha samma förutsättningar som eleverna i Göteborg att kunna delta på studiebesöken. Gryaab arbetar aktivt med att anpassa studiebesöken så att de ska fungera för alla.

Gryaab påverkar måluppfyllelsen genom sin roll som arbetsgivare. Gryaab har en jämlik anställningsprocess och arbetar aktivt med att vara en jämlik arbetsgivare. Gryaab genomför och dokumenterar arbetet med aktiva åtgärder mot diskriminering varje år.

Gryaab har inte samverkat med huvudansvarig.

Utveckling av målområde:

Med bakgrund av att Gryaab är ett bolag utan uppdrag eller verksamhet direkt riktat till invånare gör bolaget bedömningen att bolagets möjlighet att, utöver det som följer av bolagets ägardirektiv eller krav på bolaget utifrån befintliga styrande dokument, bidra till måluppfyllelsen är begränsad.

Gryaab bedöms utifrån sin begränsade påverkan och sitt nuvarande arbete ligga på en god måluppfyllelse utan att vidta ytterligare åtgärder. Gryaab kommer fortsätta sitt nuvarande arbete på området.

2.2.2 Göteborg ska vara en jämlik och jämställd stad där alla bemöts likvärdigt, får sina mänskliga rättigheter tillgodosedda och ges likvärdiga möjligheter oberoende av kön.

Det här är ett av de sju budgetmål som Gryaabs fått fördelat till sig enligt beslut i kommunfullmäktige (KF 2023-03-23 § 21). Gryaab är inte huvudansvarig för målet utan målet har fördelats till samtliga förvaltningar och bolag i staden.

Nuvarande arbete:

Gryaab tar emot och renar avloppsvattnet på samma sätt för alla anslutna invånare.

Gryaab erbjuder studiebesök för mellanstadieelever i våra delägarkommuner. Skolorna anmäler sig till studiebesöken efter principen först till kvarn vilket får anses vara en jämlik fördelningsprocess. Bolaget erbjuder värdecheckar till delägarkommuner som ligger utanför Göteborg för att de ska ha samma förutsättningar som eleverna i Göteborg att kunna delta på studiebesöken. Gryaab arbetar aktivt med att anpassa studiebesöken så att de ska fungera för alla.

Gryaab påverkar måluppfyllelsen genom sin roll som arbetsgivare. Gryaab har en jämlik anställningsprocess och arbetar aktivt med att vara en jämlik arbetsgivare. Gryaab genomför och dokumenterar arbetet med aktiva åtgärder mot

diskriminering varje år.

Gryaab har inte samverkat med huvudansvarig.

Utveckling av målområde:

Med bakgrund av att Gryaab är ett bolag utan uppdrag eller verksamhet direkt riktad till invånare gör bolaget bedömningen att bolagets möjlighet att, utöver det som följer av bolagets ägardirektiv eller krav på bolaget utifrån befintliga styrande dokument, bidra till måluppfyllelsen är begränsad.

Gryaab bedöms utifrån sin begränsade påverkan och sitt nuvarande arbete ligga på en god måluppfyllelse utan att vidta ytterligare åtgärder. Gryaab kommer fortsätta sitt nuvarande arbete på området.

2.2.3 Göteborgs klimatavtryck ska kraftigt minska för att vara nära noll senast 2030 i linje med Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram.

Det här är ett av de sju budgetmål som Gryaabs fått fördelat till sig enligt beslut i kommunfullmäktige (KF 2023-03-23 § 21). Gryaab är inte huvudansvarig för målet utan målet har fördelats till samtliga förvaltningar och bolag i staden.

Nuvarande arbete:

Gryaabs styrelse fastställde den 18 juni 2021 bolagets klimatstrategi. Gryaab har för 2023 ett utvecklingsmål om att ha ett aktivare klimatarbete. Gryaab planerar följande aktiviteter för 2023:

- Gryaab ska säkerställa att Gryaabs klimatstrategi och handlingsplan ligger i fas med Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram och klimatomställningsfunktionen.
- Gryaab ska ta fram ett nyckeltal på kr/CO2 som kopplas till bolagets klimatstrategi och handlingsplan.
- Gryaab ska skaffa en bättre kunskap om lustgasutsläpp från anläggningen samt utreda vilka möjligheter som finns för att begränsa dessa.
- Åtgärder för att minska metanavgång ska konsekvensbedömmas så att styrelsen kan ta ställning till ett genomförande.

Gryaab har inte samverkat med huvudansvarig.

Utveckling av målområde:

Gryaabs styrelse beslutade i juni 2023 om inriktningar för 2024. En inriktning är att bolaget genom sin klimatstrategi ska genomföra åtgärder som går i takt med Göteborgs stads miljö- och klimatprogram.

Gryaab bedöms kunna påverka måluppfyllelsen. Bolaget kommer att sätta mål och aktiviteter för 2024 utifrån inriktningen och arbeta utifrån dessa.

2.2.4 Arbetsmiljön och arbetsvillkoren för Göteborgs Stads anställda ska förbättras.

Det här är ett av de sju budgetmål som Gryaabs fått fördelat till sig enligt beslut i kommunfullmäktige (KF 2023-03-23 § 21). Gryaab är inte huvudansvarig för målet utan målet har fördelats till samtliga förvaltningar och bolag i staden.

Nuvarande arbete:

Gryaab följer de regler och riktlinjer som gäller för staden och omhändertar arbetsmiljöproblem i det ordinarie systematiska arbetsmiljöarbetet.

Gryaab genomför psykosociala arbetsmiljöronder årligen. Gryaab fångar upp arbetsmiljöfrågor genom APT och medarbetarsamtal. Bolaget har platsmottagning och samtalsstöd via Falk. Tillbud och olyckor följs upp systematiskt. Gryaab använder Winningtemp till att mäta mående och arbetsmiljö på Gryaab och resultatet gör det möjligt att arbeta proaktivt. Bolaget har en idrottsförening som ordnar trivselhöjande aktiviteter.

Gryaab har inte samverkat med huvudansvarig.

Utveckling av målområde:

Gryaabs arbetsmiljö och arbetsvillkor är goda och det saknas behov av förändringar likt det som anges i inriktningarna för målet i kommunfullmäktiges budget. Gryaab bedöms därför ligga på en god måluppfyllelse utan att vidta ytterligare åtgärder. Gryaab kommer fortsätta sitt nuvarande arbete på området.

2.2.5 Sjukskrivningarna till följd av arbetsrelaterad ohälsa ska minska.

Det här är ett av de sju budgetmål som Gryaabs fått fördelat till sig enligt beslut i kommunfullmäktige (KF 2023-03-23 § 21). Gryaab är inte huvudansvarig för målet utan målet har fördelats till samtliga förvaltningar och bolag i staden.

Nuvarande arbete:

Gryaab följer de regler och riktlinjer som gäller för staden och omhändertar arbetsmiljöproblem i det ordinarie systematiska arbetsmiljöarbetet.

Gryaab genomför psykosociala arbetsmiljöronder årligen. Gryaab fångar upp arbetsmiljöfrågor genom APT och medarbetarsamtal. Bolaget har platsmottagning och samtalsstöd via Falk. Tillbud och olyckor följs upp systematiskt. Gryaab använder Winningtemp till att mäta mående och arbetsmiljö på Gryaab och resultatet gör det möjligt att arbeta proaktivt. Bolaget har en idrottsförening som ordnar trivselhöjande aktiviteter.

Gryaab har inte samverkat med huvudansvarig.

Utveckling av målområde:

Gryaabs sjukskrivningar till följd av arbetsrelaterad ohälsa ligger på en mycket låg nivå och det saknas behov av förändringar likt det som anges i inriktningarna för målet i kommunfullmäktiges budget. Gryaab bedöms därför ligga på en god måluppfyllelse utan att vidta ytterligare åtgärder. Gryaab kommer fortsätta sitt nuvarande arbete på området.

2.2.6 Göteborg stads inköp- och upphandlingsprocesser ska bli mer effektiva och bidra till att nå samtliga hållbarhetsmål.

Det här är ett av de sju budgetmål som Gryaabs fått fördelat till sig enligt beslut i kommunfullmäktige (KF 2023-03-23 § 21). Gryaab är inte huvudansvarig för målet utan målet har fördelats till samtliga förvaltningar och bolag i staden.

Nuvarande arbete:

Gryaab följer stadens regler och riktlinjer på området och använder de ramavtal

som finns tillgängliga.

Utveckling av målområde:

Gryaab följer de regler och riktlinjer som gäller för staden. Det saknas behov av förändringar likt det som anges i inriktningarna för målet i kommunfullmäktiges budget. Gryaab bedöms därför ligga på en god måluppfyllelse utan att vidta ytterligare åtgärder. Gryaab kommer fortsätta sitt nuvarande arbete på området.

2.2.7 Göteborgs Stad ska styras transparent och resurseffektivt.

Det här är ett av de sju budgetmål som Gryaabs fått fördelat till sig enligt beslut i kommunfullmäktige (KF 2023-03-23 § 21). Gryaab är inte huvudansvarig för målet utan målet har fördelats till samtliga förvaltningar och bolag i staden.

Nuvarande arbete:

Gryaab följer löpande tillämplig lagstiftning och styrande dokument från Göteborgs stad.

Gryaab arbetar aktivt med att öka bolagets sidointäkter så att avgifterna kan hållas på så låg nivå som möjligt samt att hålla nere bolagets kostnader.

Utveckling av målområde:

Gryaab följer löpande tillämplig lagstiftning och styrande dokument från Göteborgs stad. Gryaab bedöms ligga på en god måluppfyllelse utan att vidta ytterligare åtgärder. Gryaab kommer fortsätta sitt nuvarande arbete på området.

3 Övrig uppföljning till kommunstyrelsen

3.1 Utveckling inom personalområdet

Anvisning

Anvisning för rapportering av personaldata

Nya redovisningsregler ställer krav på ett tydligare koncernperspektiv i årsredovisningen. För att analysera utvecklingen för hela koncernen behöver personaluppgifterna utgå från samma definitioner.

Inrapporteringen sker två gånger per år, i samband med delårsrapport augusti och årsredovisningen. Inrapporteringen följer tidplanen för delårsrapport och årsredovisning.

På grund av att uppgifter om rekryteringar, avgångar och sjukfrånvaro fås efter lönekörningen påföljande månad, baseras dessa uppgifter i delårsrapport augusti på juliuppgifter.

I respektive enhet finns Cognos installerat hos den eller de personer som normalt ansvarar för inrapportering av ekonomidata för konsolidering inom Göteborgs Stad. Ta kontakt med economichef eller motsvarande för att få information om vem på enheten som rapporterar i Cognos.

Övrig rapportering i Stratsys sker som vanligt.

Inrapporteringen i Cognos ska ske senast 15/9 för bolag och 19/9 för underkoncern klockan 12.

Kontaktpersoner

Personalrapporteringens innehåll:

Anders Hedenquist 031 – 368 00 56, anders.hedenquist@stadshuset.goteborg.se

Åsa Lindbom 031 – 368 00 90, asa.lindbom@stadshuset.goteborg.se

Cognos:

Håkan Spjuth 031 – 368 54 60, hakan.spjuth@gshab.goteborg.se

Lathund för inrapportering i Cognos

Årsarbetare – arbetad tid (personalvolym) avser ackumulerat antal arbetade timmar totalt under perioden januari – augusti dividerat med 1600. En anställd som arbetar heltid och har liten eller ingen frånvaro förutom semester blir ofta mer än 1,0 årsarbetare. Antalet årsarbetare kan därför vara större än antalet anställda. Har ni inte möjlighet att få fram data t o m augusti, använd då data t o m juli.

Antal årsarbetare arbetad tid = samtliga anställningsformer

Kod	Variabler	Utfall
ANTARK	Antal årsarbetare arbetad tid, kvinnor	
ANTARM	Antal årsarbetare arbetad tid, män	
ANTAR	Antal årsarbetare arbetad tid, totalt	

Kod	Variabler	Utfall
ANTARTIMK	Antal årsarbetare arbetad tid timavlönade, kvinnor	
ANTARTIMM	Antal årsarbetare arbetad tid timavlönade, män	
ANTARTIM	Antal årsarb arbetad tid timavlönade, totalt	

Antal anställda – totalt (samtliga anställningsformer) i augusti (inklusive tjänstlediga och timavlönade med lön utbetald i augusti), samt antal tillsvidareanställda.

Kod	Variabler	Utfall
ANSTAUGK	Antal anställda augusti, kvinnor	
ANSTAUGM	Antal anställda augusti, män	
ANSTAUG	Antal anställda augusti, totalt	

Kod	Variabler	Utfall
ANSTTVK	Antal tillsvidare anställda, kvinnor	
ANSTTVM	Antal tillsvidare anställda, män	
ANSTTV	Antal tillsvidare anställda, totalt	

Avgång – tillsvidareanställda – antal tillsvidareanställda som slutat externt i bolaget under perioden januari – juli.

Kod	Variabler	Utfall
AVGTVK	Avgång tillsvidare anställda, kvinnor	
AVGTVM	Avgång tillsvidare anställda, män	
AVGTV	Avgång tillsvidare anställda, totalt	

Rekrytering – tillsvidareanställda – antal nyrekryteringar till en tillsvidareanställning under perioden januari – juli. I begreppet nyrekrytering ingår även redan anställda på visstid/vikariat som fått tillsvidareanställning. Tillsvidareanställda som byter tjänst inom bolaget ska **inte** ingå.

Kod	Variabler	Utfall
REKTVK	Rekrytering tillsvidare anställda, kvinnor	
REKTVM	Rekrytering tillsvidare anställda, män	
REKTV	Rekrytering tillsvidare anställda, totalt	

Sjukfrånvaro – tillsvidare- och tidsbegränsat anställda - antalet sjuktimmar under perioden januari – juli i intervallen: totalt, 1–14 dagar samt 14 dagar eller mer. Ange antalet timmar tillgängliga ordinarie arbetstid under perioden januari - juli.

Kod	Variabler	Utfall
ANTSJT14K	Antal sjuktimmar1-14 dgr, kvinnor	
ANTSJT14M	Antal sjuktimmar1-14 dgr, män	
ANTSJT14	Antal sjuktimmar 1-14 dgr, totalt	

Kod	Variabler	Utfall
ANTSJTK	Antal sjuktimmar, kvinnor	
ANTSJTM	Antal sjuktimmar, män	
ANTSJT	Antal sjuktimmar, totalt	

Kod	Variabler	Utfall
ARBTIDK	Tillgänglig arbetstid, kvinnor	
ARBTIDM	Tillgänglig arbetstid, män	
ARBTID	Tillgänglig arbetstid, totalt	

3.1.1 Mått/nyckeltal som beskriver utvecklingen ur ett HR-perspektiv

Anvisning

Här redovisas mått/nyckeltal som beskriver utvecklingen inom HR-området.

Definitioner

Antal årsarbetare – arbetad tid (personalvolym) avser ackumulerat antal arbetade timmar totalt under perioden januari – augusti dividerat med 1600. En anställd som arbetar heltid och har liten eller ingen frånvaro förutom semester blir ofta mer än 1,0 årsarbetare. Antalet årsarbetare kan därför vara större än antalet anställda. Har ni inte möjlighet att få fram data t o m augusti, använd då data t o m juli.

Antal årsarbetare arbetad tid = samtliga anställningsformer

Sjukfrånvaro – antalet sjuktimmar under perioden januari – juli i intervallen: totalt, 1–14 dagar samt 14 dagar eller mer. Ange antalet timmar tillgängliga ordinarie arbetstid under perioden januari – juli.

Avgång – tillsvidareanställda – antal tillsvidareanställda som slutat i bolaget under perioden januari – juli.

Rekrytering – tillsvidareanställda – antal nyrekryteringar till en tillsvidareanställning under perioden januari – juli. I begreppet nyrekrytering ingår även redan anställda på visstid/vikariat som fått tillsvidareanställning.

Bolagsextern personalomsättning (%) - Enbart helårsuppgifter per december. Antalet tillsvidareanställda som har börjat i bolaget från och med januari. Antalet tillsvidareanställda som har slutat i bolaget från och med januari. Det lägsta värdet av dessa båda värden divideras med antalet tillsvidareanställda i december föregående år och multipliceras med 100. Kvoten är den bolagsexterna personalomsättningen i procent för helåret.

	Aktuell period (ack)	Motsvarande period	Prognos 2023	Utfall dec 2022
--	----------------------	--------------------	--------------	-----------------

	sedan årets början)	föregående år (ack sedan årets början)		
Antal årsarbetare	84,6	80,80	131	126,70
Total sjukfrånvaro (%)	3,2%	3,3%	3,4%	3,4%
Antal tillsvidareanställda bolagsexterna avgångar	9	10		
Antal tillsvidareanställda bolagsexterna rekryteringar	13	10		
Bolagsextern personalomsättning* (%)			10%	10%

Anvisning

Kommentar om orsak till förändringar i nyckeltalen ovan. Beskriv hur prognosen har tagits fram och vilka antaganden som har gjorts.

Det finns en viss överlappning mellan vad som rapporteras i denna del och de uppgifter som rapporteras i Cognos under 3.1.1.

3.1.2 Analys av situationen inom HR-området

Anvisning

Kommunstyrelsen behöver information om den övergripande bilden inom HR-området i bolaget. Syftet är att förmedla tidig och viktig styrinformation till kommunstyrelsen.

Beskriv kortfattat det övergripande läget inom HR-området på bolaget (hur ser det ut) utifrån ett helhetsperspektiv. Använd nyckeltalen ovan och andra fakta. Fakta kan till exempel vara personalenkät, statistik, kompetenskartläggning och annan personal- och verksamhetsdata.

Utifrån ovanstående beskrivning, hur bedömer förvaltningen/bolaget möjligheterna att utföra grunduppdraget utifrån ett HR-perspektiv, på kort och lång sikt.

Beskriv vilka eventuella avvikelser som har uppkommit eller riskerar att uppkomma och på vilket sätt förvaltningen/bolaget påverkas. Lyft såväl positiva som negativa avvikelser.

Avvikelserna avser HR-området och ska ställas i relation till förvaltningens/bolagets planering och möjlighet att utföra grunduppdraget. Utgå till exempel från Göteborgs Stads program för attraktiv arbetsgivare och Göteborgs stads policy för arbetsmiljö, medarbetarskap och chefskap. Exempel på avvikelser kan vara ökad sjukfrånvaro, avvikelser i arbetet med jämställda löner, framtida risker i att kunna kompetensförsörja verksamheten osv.

Beskriv kortfattat hur ni planerar att åtgärda eventuella avvikelser.

Arbete som pågår (vad som görs) inom bolaget kan rapporteras under avsnitt ”Styrinformation till styrelsen”

Kommentera endast förändringar i förhållande till delårsrapporten för mars.

Personalomsättningen verkar stabiliserat sig på en nivå runt 10%. Detta innebär att rekrytering och introduktion blivit en större naturlig del i vår verksamhet och här kan vi behöva förfina våra processer och rutiner ytterligare framöver. Pulsmättningsverktyget Winningtemp som implementerades förra hösten har blivit en naturlig del i verksamheten. På övergripande nivå framkommer mycket starka index som tyder på att vi är en välmående organisation.

Arbete med att ta fram ett årshjul för apt är påbörjat, fyra av sex temaområden är klara och årshjulet i sin helhet förväntas bli klart under hösten. En grupp för kompetensförsörjning har tillsatts och startat upp som ett resultat efter den färdigställda planen för kompetensförsörjning och attraktiv arbetsgivare som blev klar första kvartalet i år.

Som en del i vårt arbete med en god arbetsmiljö och jämställdhet har alla deltagit i föreläsning och workshop med Seroj Ghazarian. Vi deltog också i Prideparaden.

Till följd av det nya pensionavtalet som trädde ikraft vid årsskiftet arrangerade vi informationsträffar kring avtalsförändringarna.

För första gången har vi provat att ta emot feriearbetare. Vi tog emot fyra ungdomar i år vilket fungerade väldigt väl och de har också gett oss fin feedback vid utvärdering kring hur de haft det hos oss.

3.1.3 Långsiktig kompetensförsörjning

3.1.3.1 Hur bedömer förvaltningen/bolaget möjligheten att kompetensförsörja verksamheten?

Anvisning

Varje förvaltning/bolag behöver beskriva hur möjligheten att kompetensförsörja verksamheten ser ut idag. I tabellen väljer ni den aktuella yrkesgruppen, väljer en av de tre alternativen ingen brist, viss brist eller stor brist utifrån om det idag finns en brist inom yrkesgruppen eller inte. Vid viss eller stor brist fyller ni i hur stor den bristen är, alltså hur många tillsvidareanställda medarbetare som ni saknar idag. Det kan bland annat röra vakanser som inte kan tillsättas eller personal som hyrs in från bemanningsföretag för att de inte kan tillsättas med ordinarie personal.

Därefter fyller ni i om möjligheten att kompetensförsörja verksamheten med den aktuella yrkesgruppen har förändrats och hur en viss eller stor brist påverkar verksamheten. Var gärna så konkreta som möjligt i svaren. Exempel på hur det kan påverka verksamheten är att verksamhet har behövt stängas (beskriv gärna vilken typ av verksamhet och hur det drabbat den vi är till för), att prioriteringar i verksamheten har behövs göras, att arbetsmiljön har försämrats, att övertid beordrats eller att tidsplaner har skjutits upp.

I kommentarsfältet har ni möjlighet att lämna en kort kommentar som förtydligar er bedömning. Ni kan också beskriva annat som tillför djup och/eller bredd till den övergripande analysen som görs i samband med framtagandet av den stadenövergripande planen.

Varje förvaltning/bolag bestämmer själv vilka yrkesgrupper ni gör en bedömning om.

Yrkesgrupp	Ev särskild befattning	Finns brist i bemanningen idag?	Hur stor är bristen?	Hur har möjligheten att bemanna verksamheten förändrats sedan föregående år?	Hur påverkar ev brist idag utförandet av förvaltningens/bolagets uppdrag?	Kommentar
	-		-		-	Vi har valt att inte definiera några specifika yrkesgrupper. Totalt sett kan vi kompetensförsörja oss gott och i de flesta fall har vi kandidater till våra utannonserade tjänster. Vi tror att de aktiviteter vi identifierat i vår plan för kompetensförsörjning kommer motverka en brist även framöver. För oss handlar arbetet kring kompetensförsörjning i det stora hela att fortsatt vara en attraktiv arbetsgivare med ett

						anställning spaket som attraherar och möjligheter att utvecklas vidare så att medarbetare som arbetar hos oss väljer att stanna kvar.
	-		-		-	-
	-		-		-	-
	-		-		-	-
	-		-		-	-

3.1.3.2 Hur bedömer förvaltningen/bolaget möjligheten att kompetensförsörja verksamheten på längre sikt (5 år)?

Anvisning

För att beskriva den utmaning staden står inför, behöver varje förvaltning/bolag göra en bedömning av hur möjligheten att kompetensförsörja verksamheten kommer att påverkas framöver.

I tabellen väljer ni den aktuella yrkesgruppen, väljer en av de tre alternativen ingen brist, viss brist eller stor brist utifrån om ni bedömer om det kommer att finnas en brist inom yrkesgruppen om fem år. Vid viss eller stor brist fyller ni i hur stor den bristen är, alltså hur många tillsvidareanställda medarbetare som ni tror att ni kommer att sakna om fem år. Till er hjälp finns den stadenövergripande prognosen "Vår största utmaning: Arbetskraften räcker inte till - Göteborgs Stads kompetensförsörjningsprognos 2023–2032". En Power BI-lösning kommer också att tillgängliggöras för att underlätta att göra analyser utifrån de utbildningsgrupper som är aktuella utifrån respektive yrkesgrupp. Utifrån bland annat dessa underlag gör ni en egen bedömning utifrån de förutsättningar som gäller för er egen verksamhet.

I kommentarsfältet har ni möjlighet att lämna en kort kommentar som förtydligar er bedömning. Ni kan också beskriva annat som tillför djup och/eller bredd till den övergripande analysen som görs i samband med framtagandet av den stadenövergripande planen.

För de yrkesgrupper där ni inte kan göra en bedömning på hur stor bristen beräknas bli, fyller ni i "ingen uppgift". Skriv då i kommentarsfältet vad som skulle möjliggöra en sådan bedömning i framtiden eller vilka hinder som finns för att göra en bedömning idag.

Varje förvaltning/bolag bestämmer själv vilka yrkesgrupper ni gör en bedömning om.

Yrkesgrup p	Ev särskild befattning	Bedömer ni att brist finns i bemanningen på längre sikt (5 år)?	Hur stor bedömer ni att bristen blir på längre sikt (5 år)? (Hur många tillsvidareanställda medarbetar i antal personer bedömer ni att bristen består av?)	Kommentar
	-		-	Vi har valt att inte definiera några specifika yrkesgrupper. Se kommentar på föregående avsnitt.
	-		-	-
	-		-	-
	-		-	-
	-		-	-

3.1.3.3 Vilka åtgärder har/planerar förvaltningen/bolaget för att minimera påverkan på förvaltningens uppdrag?

Anvisning

Beskriv de åtgärder förvaltningen/bolaget gör idag och/eller planerar att göra för att möta de verksamhetsspecifika utmaningar som råder i er förvaltning/ert bolag.

De förvaltningar/bolag som har en kompetensförsörjningsplan idag kan bifoga planen som helhet. De kan också välja att beskriva de mest prioriterade i tabellen nedan.

Åtgärd (Vad ska göras)	Syfte (Vilket problem ska det lösa?)	Aktivitet (Vilka konkreta aktiviteter genomförs?)	Åtgärd en påbörjas	Åtgärd en slutför s	Förväntad effekt
Se bilaga 1 Plan för kompetensförsörjning och attraktiv arbetsgivare 2023-2027	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-

3.1.3.4 Vilka åtgärder på stadennivå kan komplettera arbetet som sker i förvaltningar/bolag?

Anvisning

Beskriv de åtgärder som förvaltningen/bolaget anser behöver genomföras på en hela-staden-nivå och på så sätt kan komplettera arbetet som sker i förvaltningen/bolaget. Beskriv åtgärden så konkret som möjligt och vilka effekter som skulle kunna uppnås genom åtgärden.

Vi ser att det fortsatta arbetet med förmåner ur ett hela staden perspektiv behöver spegla att vi vill vara en attraktiv arbetsgivare och att paketet som erbjuds behöver vara konkurrenskraftigt, men anpassningsbart utifrån olika förvaltningar och bolags behov. Vi hade sett positivt på ett gemensamt ställningstagande på exempelvis modellen 80/90/100 och där detta inte skall ingå i förmånspaketet. Det hade kunnat ge positiva effekter på att förlänga arbetslivet och säkerställa god kompetensöverföring mellan generationer.

3.2 Ekonomisk uppföljning

Resultaträkning i sammandrag

Anvisning

Antal rader i tabellen nedan anpassas efter den interna resultaträkningen. Beakta antalet rader i förhållande till läsbarheten. Belopp i mnkr.

Belopp i mnkr	Period				Helår			
	Utfall	Budget	Avvikelse	Utfall fg år	Prognos	Fg prognos	Budget	Bokslut fg år
Intäkter	242,2	264,3	22,1	277,9	363,8	363,2	395,6	420,7
Kostnader	-251,8	-263,3	11,5	-230,8	-390,4	-322,7	-401,6	-366,7
Rörelseresultat	-9,6	1,1	-10,6	47,1	-26,5	-32,0	-6,0	54,1
Finansiella intäkter	-	-	-	-	-	-	-	-
Finansiella kostnader	-12,6	-12,0	-0,6	-6,7	-20,5	-18,0	-18,0	-10,6
Resultat efter fin. poster	-22,1	-10,9	-11,2	40,4	-47,0	-50,0	-24,0	43,5

3.2.1 Utfall till och med perioden

Anvisning

Redogör kort för de *viktigaste* orsakerna till eventuell avvikelse mot aktuell budget för perioden. Analysera eventuella avvikelser i förhållande till aktuell budget för perioden och resultatet för motsvarande period föregående år. Förklaring och analys bör avse såväl bolaget/koncernen som helhet samt berört affärsområde/dotterbolag (om det senare inte redovisas nedan i avsnittet "Resultat per affärsområde/dotterbolag").

- Redogör i texten för vilka poster som är jämförelsestörande.

(I det fall beskrivning av ekonomisk avvikelse framgår av redovisningen under avsnittet *Verksamhetens utveckling* kan ni här hänvisa till den.)

Gryaabs resultat per augusti uppgick till -22,1 mkr jämfört med budgeterat resultat på -11 mkr. Budgetavvikelsen på -11,1 mkr förklaras främst av lägre biogasintäkter vilka avviker mot den periodiserade budgeten med - 24,4 mkr.

På kostnadssidan återfinns såväl positiva som negativa avvikelser. Bland de mer väsentligt negativa avvikelserna återfinns kostnaderna för kemikalier, energikostnaderna och kostnader för inhyrd personal. Bland kemikalierna är det priset på polymer som ökat och de ökade energikostnaderna förklaras av att kostnader för fjärrvärme, elskatt och vatten upptagits med för låga belopp i budgeten.

Bland de positiva avvikelserna återfinns främst personalkostnader, underhållskostnader, entreprenadkostnader och konsultkostnader. Volymen konsultkostnader avviker positivt med drygt 13 mkr av vilka merparten är kopplade till Nya Rya.

3.2.2 Prognos

Anvisning

Förklara kort de *viktigaste* avvikelserna mellan prognosen och den aktuella budgeten för helåret. (I det fall beskrivning av ekonomisk avvikelse framgår av redovisningen under avsnittet *Verksamhetens utveckling* kan ni här hänvisa till den.)

Analysera hur periodens resultat förhåller sig till helårsprognosen och bedöm rimligheten. Om prognosen ändrats på grund av ackumulerat utfall, hänvisa till analysen av utfallet.

I samband med maj-prognosen flaggade Gryaab för en årsprognos med både lägre intäkter och högre kostnader än budgeterat. Prognosen pekade då mot ett negativt årsresultat på -50 mkr varav drygt 30 mkr berodde på lägre biogasintäkter. Bolaget har per augusti månad förbättrat prognosen till att landa på -47 mkr.

Prognosförbättringar har främst gjorts avseende lägre förväntade konsultkostnader kopplade till Nya Rya. Volymen konsultkostnader förväntas sammanlagt bli drygt 14 mkr lägre än budget, varav ca 10 mkr avser Nya Rya. Program Nya Rya har bland annat aktivt omvärderat den planerade ambitionsnivån i syfte att hålla tillbaka kostnadsutvecklingen. Likaså har aktiviteter planerats om. Förstudieprojekteringen för Rya 2 har flyttats fram ett kvartal i väntan på uppdaterade flödesprognoser och beslut av vald process.

Prognosförsämrande justeringar till ett sammanlagt värde av ca 7 mkr har gjorts för posterna personal, inhyrd personal samt inköp av reservdelar. Göteborgs stads koncernbank har också justerat upp räntenivån för årets sista kvartal till 2,3%, vilket är en ökning med 0,26 procentenheter jämfört med det tredje kvartalet 2023. Flera faktorer har bidragit till denna ökning.

Både korta- och långa räntor har fortsatt att stiga. I början av juni noterades Stibor 3 månader på 3,7%, och i slutet av augusti låg den på cirka 4,05%. Detta innebär att kostnaderna för nyupplåning och refinansiering av lån med kortare löptid har ökat för staden.

Den högre Stibor-räntan har också påverkat stadens långa rörliga lån, som normalt har en löptid på sex år. Därutöver lånade staden i juni ytterligare 2,6 miljarder på mellan 5–6 års löptid till både fast och rörlig ränta (fast ränta om 3,435%). Även dessa driver upp räntan då upplåningen skett till nivåer högre än snitträntan i portföljen. Sammanfattningsvis har de nämnda faktorerna ökat kontrolösningräntan med 0,26 procentenheter till 2,3%.

3.2.3 Investeringsredovisning

3.2.3.1 Projektredovisning investeringsobjekt, pågående och kommande projekt enligt investeringsplaner

Anvisning

Välj ut objekt som är av större karaktär eller av strategisk/väsentlig betydelse för bolaget. (Har man påbörjat avrapportering av ett projekt ska rapporteringen fullgöras). Redovisa även projekt där avvikelsen är stor mot budget.

Observera att:

1. Samtliga projekt som beslutats av kommunfullmäktige måste redovisas i tabellen.
2. I kolumnen *Budget per projekt* ska den av kommunfullmäktige senaste budgeten redovisas, inte ursprunglig.

Vid oklarheter kring vilka projekt som ska inkluderas - kontakta Eric Roos på stadsledningskontoret (eric.roos@stadshuset.goteborg.se) och Håkan Spjuth på Stadshus AB (hakan.spjuth@gshab.goteborg.se).

Benämning projekt enl. inv. plan, i mkr	Budget per projekt	Ack utfall tom perioden	Aktuell prognos för hela projektet	Beräknas färdigt (år, kv)
Finrenspressar	7	7,1	7,1	2023 , Q2
Mölnaldalsån, förbindelseledning	230	18,1	230	2026 , Q4
Styr EI IN	19	13	19	2024 , Q4
Grovrenshantering	10	0,5	9	2024 , Q3
Aktivslam inloppspumpar	7	0,5	7	2024 , Q1

Ny inloppspumpstation	1 000	0	1 000	2031 , Q4
-----------------------	-------	---	-------	-----------

Anvisning

Kommentera uppgifterna i tabellen ovan. Redogör kortfattat för **väsentliga** avvikelser i tid, ekonomi eller innehåll samt konsekvenser och eventuella åtgärder.

Finrenspressar

Projektet är avslut. Projektet avsåg ersättning av tekniskt uttjänt utrustning samt ökad kapacitet och redundans. Den nya utrustningen fungerar väldigt bra och den ökade kapaciteten gynnar även andra delar av anläggningen vilket är en stor positiv effekt vi inte hade förutsett.

Ekonomisk utfall är i enlighet med budget.

Förbindelseledning Mölndalsån

Avloppsvatten från Lerum, Partille, Härryda och Mölndal leds till Gryaab genom ett tunnelsystem som passerar Mölndalsån. Under Mölndalsån, E6, järnväg och spårväg leds avloppsvatten genom en förbindelseledning. Ledningen har idag ingen redundans och kapacitetsbelastning är hög. Genom att lägga två nya ledningar kan nödledning av orenat avloppsvatten till känsliga recipienter vid höga flöden eller vid service och underhåll att undvikas. Drifttillgängligheten säkerställs samt redundans skapas. Åtgärden är också en förutsättning för att kunna ta emot spillvatten från Bollebygd enligt Gryaabs miljötillstånd.

Gryaabs styrelse tog i december 2021 beslut om att genomföra en detaljprojektering. Den ekonomiska ramen för detaljprojekteringen uppgår till 40 miljoner kronor, enligt nytt styrelsebeslut december 2022. Investeringsbeslut om byggnation planeras kunna tas under 2024.

Sedan beslut om att genomföra detaljprojekteringen togs har världsläget förändrats, vilket fått stora konsekvenser på räntor och inflation som i sin tur har lett till ökade komponent- och entreprenadpriser. Under den pågående detaljprojekteringen har hinder och omständigheter gjort att projektet blir mer komplext och omfattande än vad som bedömdes under förprojekteringen. Båda dessa delar har medfört att budgeten för investeringen i sin helhet har ökat betydligt. 2021 bedömdes projektet att kunna genomföras till en kostnad på 165 miljoner kronor. Bedömningen nu är att investeringen uppgår till mellan 250–300 miljoner kronor. Detaljprojekteringen är ännu inte färdigställd och en slutlig bedömning kan därför inte göras.

Styr El IN

Genomförandefasen pågår. Projektet avser att byta ut äldre elutrustning samt utöka styrningen från processtyrssystemet. Arbetet måste till stor del utföras parallellt med att anläggningen i drift, endast kortare stopp planeras. Det innebär längre tid för genomförandet för att säkerställa mekanisk drift då äldre utrustning har behov av oplanerat underhåll. Färdigställd drift har behövt senareläggas.

Den ekonomiska ramen för investeringen uppgår till 19 miljoner kronor, enligt nytt styrelsebeslut december 2022. Prognosen är i enlighet med budget.

Grovrenshantering

Genomförandefasen pågår och installationerna påbörjas under hösten. Projektet avser ersättning av tekniskt uttjänt utrustning. Fyra utrustningslinjer ska bytas. Arbetet måste utföras parallellt med att anläggningen i drift, endast stopp av en linje i taget planeras.

Den ekonomiska ramen för investeringen uppgår till 10 miljoner kronor. Prognosen

är i enlighet med budget.

Aktivslam inloppspumpar

Genomförandefasen pågår och installationerna påbörjas under hösten. Projektet avser ersättning av tekniskt uttjänt utrustning.

Den ekonomiska ramen för investeringen uppgår till 7 miljoner kronor. Prognosen är i enlighet med budget.

Program Nya Rya

Gryaab har startat en förstudie för en utbyggnad av Ryaverket med avseende på kommande skärpta reningskrav och en ökad befolkningsutveckling inom ägarkommunerna. Utbyggnaden skall vara driftsatt 2036 och dimensioneras för verksamhet till 2055 och i vissa delar till 2070. Förstudien ska redovisas 2025 och den ska utgöra underlag för ställningstagande och investeringar för ett framtida Ryaverk. Fokus inledningsvis av programmet har varit att starta upp de två teknikprojekten, Processanläggning och Bygg & Anläggning. Projekt

Processanläggning omfattar befintlig och ny processanläggning med fokus på processdesign, flera olika processlösningar utreds. Projekt Bygg & Anläggning omfattar byggnader såsom kontor, verkstäder, förråd, laboratorium m.m. och anläggningskonstruktioner såsom bassänger, mark VA, tunnlarna, kulvert, pumpstation IN, berggrum m.m. Delprojekt ny inloppspumpstation kommer att tidigareläggas, förstudie färdigställdes 221231. Beslut om förprojektering ny inloppspumpstation togs i styrelsen 230615, start genomförande planeras till 2025.

Programmet har påbörjat arbetet med att ta fram en ansökan och ansöka om ett nytt miljötillstånd för verksamhet efter 2036, ansökan för ett nytt miljötillstånd planeras lämnas in 1:a kvartalet 2024. Samråd har hållits avseende nytt miljötillstånd med myndigheter, särskilt berörda verksamheter och privatpersoner under 2:a kvartalet 2023. En viktig del i finansieringsprocessen är att fastställa hur stor del som skall vara ägartillskott och hur stor del som skall finansieras med lån. Beslut angående inriktning och finansieringsmodell togs i styrelsen 220617 och i KF i ägarkommunerna 1:a kvartalet 2023. En tidig kostnadsindikation ger en investeringskostnad, inklusive förprojektering, av 3,7-5,9 miljarder kronor i 2018 års kostnadsnivå.

Ny inloppspumpstation

En del av Projekt Nya Rya är att bygga en ny inloppspumpstation. En inloppspumpstation pumpar in och upp vattnet från tunnlarna till anläggningens reningsprocess. Den befintliga pumpstationen togs i drift 1971 och är dimensionerad för en kapacitet av 11,2 m³/s med två pumpar i drift samt en pump stand by. Den nya inloppspumpstationen dimensioneras för en kapacitet av 12 m³/s. Den nya och den befintliga inloppspumpstationen kommer vara redundanta för varandra. Gryaab styrelse tog i juni 2023 beslut om att genomföra en förprojektering. Investeringskostnaden för förprojekteringen är bedömd till maximalt 30 miljoner kronor. Bedömningen är att investeringen i sin helhet uppgår till maximalt 1 miljard kronor.

Anvisning

Sammanställning av moderbolagets/bolagets totala investeringar. Lägg till en rad före respektive dotterbolag (om de har investeringar).

Rapporterande bolag	Utfall 2308	Prognos 2023	Budget 2023	Utfall 2022
Gryaab AB	27 709	82 000	132 000	49 917

Anvisning

Kommentera bolagets totala utfall för perioden och prognos för helåret och avvikelser mot budget utifrån verksamhetsområde/dotterbolag etcetera.

Bolagets investeringsvolym för helåret 2023 förväntas uppgå till 82 000 tkr. Detta är en minskning mot budget med 50 000 tkr.

3.2.4 Lån och lånetak**Anvisning**

Från och med delårsrapport augusti ska eventuell hemställan om höjt lånetak göras via den ordinarie delårsrapportering/årsrapportering och inte som tidigare genom ett enskilt ärende.

Belys låneskuldens utveckling för bolaget jämfört med det av kommunfullmäktige beslutade lånetaket och uttala om bolaget klarar sig inom lånetaket under året. Om bolaget bedömer att de inte klarar sig inom lånetaket ska de i delårsrapporten hemställa behovet av höjt lånetak och motivera detta till kommunfullmäktige.

- Om bolaget konstaterar att lånebehovet överstiger lånetaket på grund av andra än tillfälliga orsaker, beskriv bakgrunden till ärendet och de skäl/orsaker som ligger bakom varför det bedöms att lånetaket behöver utökas.
- Beskriv bolagets finansiella situation, risker och vilka åtgärder som vidtas för att komma i nivå med det lånetak som beslutades i kommunfullmäktiges budget.

Beslut om hemställan ska tas av bolagets styrelse och protokollföras. Protokollsutdraget ska sedan biläggas uppföljningsrapporten. I styrelsebeslutet ska följande meningar anges:

1. *Beslut om att bolaget hemställer till kommunfullmäktige om utökat lånetak*
2. *Ärendet överlämnas till kommunstyrelsen för vidare hantering.*

Om lånetaket överstigs ska detta även rapporteras som en väsentlig avvikelse (avsnitt 2.1.2), om bolaget anser att överstigandet är väsentligt.

Saknar bolaget lån eller lånetak kan avsnittet döljas i enhetsmallen.

Lån mnkr	Volym 31 aug 2023	Prognos 31 dec 2023	Lånetak 2023	Volym 31 dec 2022
Summa	1 104	1 130	1 200	1 075

Bolaget bedömer att det kommer att klara sig under året inom det av kommunfullmäktige beslutade lånetaket.

3.3 Uppföljning av särskilda beslut och uppdrag

3.3.1 Uppföljning av arbetet inom krisberedskap och civilt försvar

Anvisning

Uppföljning av Göteborgs Stads plan för arbetet med krisberedskap och civilt försvar sammanställs i slutet av den period som planen gäller för (2021-2023) och redovisas för kommunfullmäktige. Planen innehåller ett antal viktiga utgångspunkter, aktivitet och åtgärder för arbetet med krisberedskap och civilt försvar. I planen framgår vilka nämnder och bolagsstyrelser som har särskilt ansvar för de olika uppdragen och för de prioriterade åtgärderna. Med anledning av detta ställs vissa frågor i denna uppföljning enbart till vissa nämnder och bolagsstyrelser.

3.3.1.1 Har nämnden/bolagsstyrelsen tagit fram en egen planering baserat på Göteborgs Stads riktlinje för nödvattenförsörjning?

Anvisning

Enligt riktlinje för nödvattenförsörjning ska stadens verksamheter ta fram egen planering utifrån riktlinjen. Finns detta? Ja? Om Nej, varför inte och när beräknas det finnas på plats?

Planen är under upparbetning och kommer att bli klar Q2 2024.

3.3.1.2 Har nämnden/bolagsstyrelsen tagit fram en pandemiplan?

Anvisning

Svara kortfattat. Om Nej, ange varför samt när det planeras att vara klart.

Ja, Gryaab har en pandemiplan som stöd vid hantering av en sådan händelse. Planen togs fram av ledningsgrupp i samråd med säkerhetsansvarig under 2019/2020.

3.3.2 Övriga beslut och/eller uppdrag

Anvisning

Här kan styrelsen rapportera andra uppdrag från kommunfullmäktige/kommunstyrelsen som inte har särskild rubrik, men där utvecklingen är sådan att det är viktigt att kommunstyrelsen informeras.

4 Uppföljning till Göteborgs Stadshus AB

4.1 Specifikation av realisationsresultat vid avyttringar av fastigheter och bolag

Anvisning

Här ska större realisationsresultat (både positiva och negativa) specificeras. Det gäller objekt (bolag, fastighetsbeteckning). Realisationsresultatet (mnkr) för perioden. Motpart vid försäljningen (externt, inom kommunen till exempel fastighetskontoret eller till bolag inom Stadshuskoncernen).

Realisationsresultat avyttring fastighet/bolag

Specifikation rearesultat avyttring fastighet/bolag	Objekt (fastighet/bolag)	Utfall period	Motpart (externt/kommun/Stadshuskoncernen)
-	-	-	-

5 Styrinformation till styrelsen

Anvisning

Under detta avsnitt utformar styrelsen/bolaget uppföljningen utifrån styrelsens behov av styrinformation för den egna verksamheten.

6 Redovisning av uppdrag från Kommunfullmäktige

Anvisning

Uppdrag som tilldelas såväl i KF:s budget som löpande utanför budget riktas i Stratsys i kolumnen: Uppdrag i Stratsys - Planering och uppföljning till berörda nämnder/styrelser. **Det innebär att all rapportering av status och kommentar ska genomföras löpande i Stratsys. SLK kommer att hämta in statusen för KF:s uppdrag direkt från Stratsys och inte via delårsrapporten**

Rubriken i delårsrapporten ger däremot **möjlighet** för återrapportering till styrelsen av uppdrag, inklusive de som kommer från KF, för de som inte har rapporterat detta till styrelsen i annan ordning.

Om uppdragen rapporterats på annat sätt till er styrelse kan ni välja att dölja rubriken (hela avsnittet) i delårsrapporten!

I tabeller nedan återfinns anvisningar för att kommentera status på uppdragen

6.1 Redovisning av uppdrag från KS/KF i och utanför budget (begränsad kommentar)

Anvisning

Denna rubrik visar samtliga KF/KS-uppdrag i och utanför budget som rapporterats till KF/KS i Sammanfattning till KF/KS (begränsad kommentar). Uppdragen redovisas per uppdragsår (startår) samt med aktuell status och senaste kommentar.

Uppdrag från KF/KS	Uppdragets status och kommentar
<p>Alla nämnder och styrelser får i uppdrag att aktivt arbeta med hållbarhetsperspektiven i budget- och uppföljningsprocesser. Detta gäller även jämställdhetsperspektivet och framför allt i investeringsbudgetar.</p> <p>Uppdragsår 2023 Typ av KF/KS-uppdrag Uppdrag inom budgetbeslut</p>	<p>✓ Avslutad</p>
<p>Alla nämnder och styrelser får i uppdrag att arbeta för att andelen arbetade timmar som utförs av timanställda inte överstiger fem procent.</p> <p>Uppdragsår 2023</p>	<p>✓ Avslutad</p>

Uppdrag från KF/KS	Uppdragets status och kommentar
<p>Typ av KF/KS-uppdrag Uppdrag inom budgetbeslut</p> <p>Alla nämnder och styrelser får i uppdrag att stärka de organisatoriska förutsättningarna för första linjens chefer och genomföra utbildningar om tillitsbaserat ledarskap.</p> <p>Uppdragsår 2023 Typ av KF/KS-uppdrag Uppdrag inom budgetbeslut</p>	<p>✓ Avslutad</p>
<p>Göteborgs Stads nämnder och styrelser får i uppdrag att analysera klimateffekternas påverkan och konsekvenser för sin verksamhet, samt identifiera och nominera åtgärdsbehov till stadens kommande klimatanpassningsplan. Uppdraget ska återrapporteras till kommunstyrelsen senast kvartal 3 2023.</p> <p>Uppdragsår 2023 Typ av KF/KS-uppdrag Uppdrag utanför budgetbeslut</p>	<p>▶ Pågående</p>
<p>Samtliga nämnder och bolag får i uppdrag att, utifrån rapporten, ta fram konkreta åtgärder i syfte att minska administrationen. Uppdraget ska återredovisas i respektive nämnd/bolag.</p> <p>Uppdragsår 2023 Typ av KF/KS-uppdrag Uppdrag utanför budgetbeslut</p>	<p>✓ Avslutad</p>

6.2 Redovisning av uppdrag från KF/KS i och utanför budget (obegränsad kommentar)

Anvisning

Denna rubrik visar samtliga KF/KS-uppdrag i och utanför budget som rapporterats till Styrelsen i Kommentar (obegränsad kommentar). Uppdragen redovisas per uppdragsår (startår) samt med aktuell status och senaste kommentar.

Uppdrag från KF/KS	Uppdragets status och kommentar
<p>Alla nämnder och styrelser får i uppdrag att aktivt arbeta med hållbarhetsperspektiven i budget- och uppföljningsprocesser. Detta gäller även jämställdhetsperspektivet och framför allt i investeringsbudgetar.</p>	<p>✓ Avslutad</p> <p>2023-06-27</p>

Uppdrag från KF/KS	Uppdragets status och kommentar
<p>Uppdragsår 2023 Typ av KF/KS-uppdrag Uppdrag inom budgetbeslut</p>	<p>Gryaab bedöms utifrån sin verksamhet ha en begränsad påverkan på delar av uppdragsuppfyllelsen. Gryaabs verksamhet har stor påverkan på ekologisk och ekonomisk hållbarhet men mindre på social hållbarhet och jämställdhetsperspektivet. Gryaab följer de regler och riktlinjer som gäller för staden. Gryaab gör hållbarhetsanalyser som utgår ifrån flera kriterier, s.k. multikriterieanalyser, vid val av större investeringar. Gryaab tar ställning till den ekologiska, ekonomiska och sociala dimensionen i beslutsunderlagen för alla styrelsebeslut. Styrelsen beslutade den 15/6 att förklara uppdraget som fullgjort (40c §).</p>
<p>Alla nämnder och styrelser får i uppdrag att arbeta för att andelen arbetade timmar som utförs av timanställda inte överstiger fem procent.</p> <p>Uppdragsår 2023 Typ av KF/KS-uppdrag Uppdrag inom budgetbeslut</p>	<p>✓ Avslutad</p> <p>2023-06-27</p> <p>Gryaab har i dagsläget inga timanställda och uppfyller därmed redan uppdraget. Styrelsen beslutade den 15/6 att förklara uppdraget som fullgjort (40c §).</p>
<p>Alla nämnder och styrelser får i uppdrag att stärka de organisatoriska förutsättningarna för första linjens chefer och genomföra utbildningar om tillitsbaserat ledarskap.</p> <p>Uppdragsår 2023 Typ av KF/KS-uppdrag Uppdrag inom budgetbeslut</p>	<p>✓ Avslutad</p> <p>2023-06-27</p> <p>Bedömningen är att Gryaab uppfyller uppdraget genom bolagets nuvarande system. Styrelsen beslutade den 15/6 att förklara uppdraget som fullgjort (40c §).</p>
<p>Göteborgs Stads nämnder och styrelser får i uppdrag att analysera klimateffekternas påverkan och konsekvenser för sin verksamhet, samt identifiera och nominera åtgärdsbehov till stadens kommande klimatanpassningsplan. Uppdraget ska återrapporteras till kommunstyrelsen senast kvartal 3 2023.</p> <p>Uppdragsår 2023 Typ av KF/KS-uppdrag Uppdrag utanför budgetbeslut</p>	<p>🟢 Pågående</p> <p>2023-09-14</p> <p>Gryaab har påbörjat arbetet med att analysera klimateffekternas påverkan och ska se över konsekvenserna. Gryaab ska se över eventuella åtgärdsbehov tillsammans med Kretslopp och vatten. Gryaab kommer slutredovisa uppdraget till styrelsen i september 2023 och därefter sätta uppdraget som avslutat.</p>
<p>Samtliga nämnder och bolag får i uppdrag att, utifrån rapporten, ta fram konkreta åtgärder i syfte att minska administrationen. Uppdraget ska återredovisas i respektive nämnd/bolag.</p> <p>Uppdragsår 2023 Typ av KF/KS-uppdrag Uppdrag utanför budgetbeslut</p>	<p>✓ Avslutad</p> <p>2023-06-27</p> <p>Gryaab har identifierat följande åtgärder som kan minska administrationen. Att värdera våra medarbetares arbetstid. Det kan t.ex. handla om att vara mer selektiv vid möteskallelser och fundera på alla om alla som kallas behöver delta på</p>

Uppdrag från KF/KS	Uppdragets status och kommentar
	<p>mötet eller kan få informationen på annat sätt. Det kan också handla om att hålla möten digitalt istället för fysiskt när det passar.</p> <p>Att ha rätt ambitionsnivå. Gryaab ställs dagligen inför remissförfrågningar, enkäter, rapporter, mål och uppdrag. Vissa av dessa förfrågningar är helt relevanta för verksamheten medan andra tar sikte på områden där Gryaab har en mycket begränsad påverkan. Genom att, när så är möjligt, välja bort sådant som inte berör Gryaab eller att begränsa tiden och därmed ambitionsnivån på dessa delar kan administrationen minska.</p> <p>Göteborgs Stad kan bli bättre på att välja ut vilka som berörs av rapporter, uppdrag och styrande dokument. I dagsläget skickas flera rapporter till alla nämnder och styrelser trots att många verksamheter har mycket begränsad påverkan på det som frågan berör. Det gäller även många styrande dokument där ansvar läggs på alla nämnder och styrelser. Även om det är upp till varje enskild verksamhet att lägga ambitionsnivån rätt för dessa frågor så kan administrationen och troligen resultatet förbättrats genom att ställa rapporter etc. till de verksamheter som berörs.</p> <p>Gryaab har en administrativ organisation som bedöms vara på en ändamålsenlig nivå. Styrelsen beslutade den 15/6 att förklara uppdraget som fullgjort (40c §).</p>

6.3 Redovisning av styrelsens uppdrag, exkl. KF/KS

Anvisning

Denna rubrik redovisar samtliga uppdrag från styrelsen (exklusive KF/KS-uppdragen). Uppdragen redovisas med aktuell status och senaste kommentar.

Plan för kompetensförsörjning och attraktiv arbetsgivare

2023-2027

Sammanställd av:

Maria Udén Lohnér

2022-11-07

Innehållsförteckning

Syftet med planen _____	3
Utgångspunkter och nuläge _____	3
Statistik och Prognoser _____	4
Målbilden _____	8
Utmaningar _____	8
Input från omvärlden _____	9
Kompetensförsörjning utifrån ARUBA _____	11
Attrahera _____	11
Rekrytering _____	12
Utveckla och Behålla _____	13
Avsluta _____	15
Uthållighet i arbetet och det sammanhållande ansvaret _____	15

Omslagsbild: Emelie Asplund

Syftet med planen

Syftet med planen är att säkerställa att vi har och utvecklar kompetenser som behövs eller kommer behövas framöver för att nå målen för verksamheten både på kort och lång sikt.

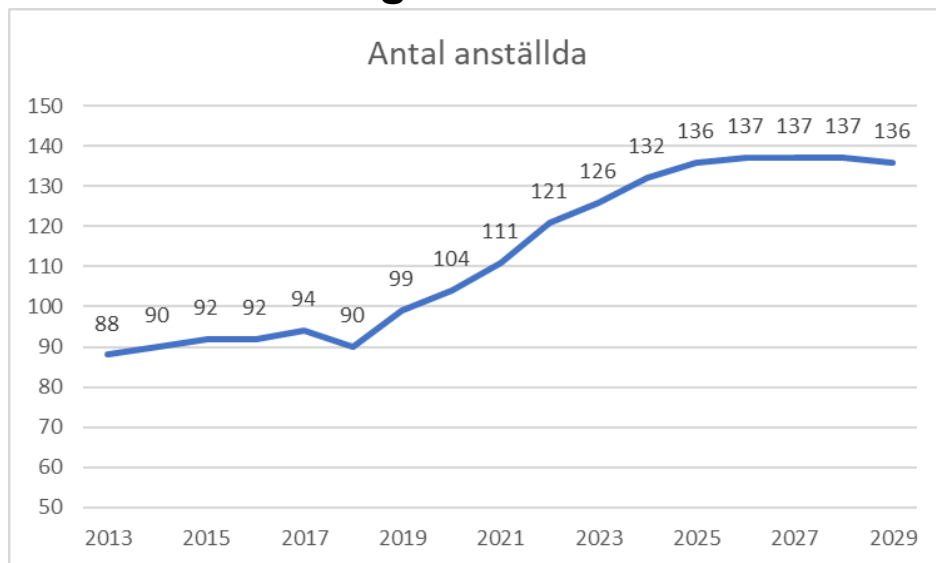
Planen är av strategisk karaktär och tar avstamp i ett utgångsläge. Den innehåller aktiviteter som kan vara både strategiska, taktiska eller operativa för att fylla det kommande kompetensbehovet. Aktiviteterna anses viktiga och avgörande för den fortsatta kompetensförsörjningen. Arbetet kräver uthållighet och förutsätter engagemang från många involverade.

Utgångspunkter och nuläge

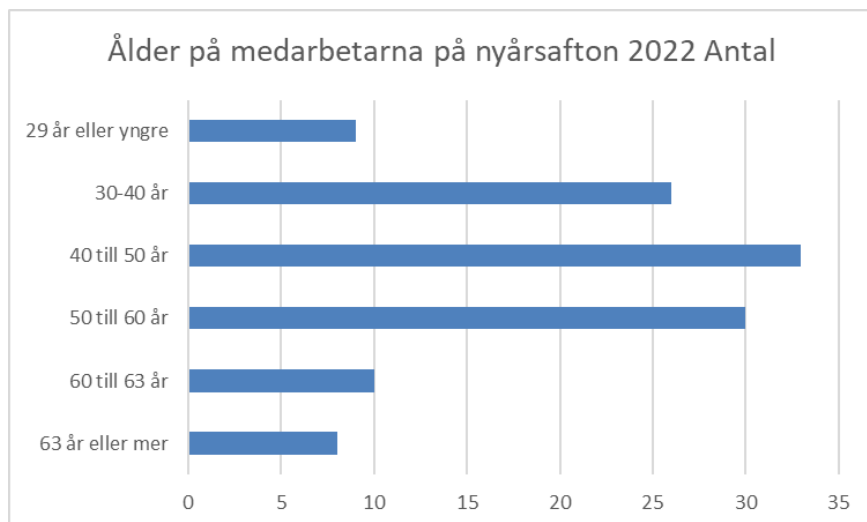
Vi har tagit ställning till ett antal utgångspunkter som ett nuläge inför det fortsatta arbetet. Utgångspunkterna listas nedan och ska ses som ett ställningstagande och som en grund för vad vi utgått ifrån när aktiviteterna tagits fram.

- Medarbetarna är en viktig resurs för att lyckas med verksamhetens uppdrag
- Vi har data och statistik för hur viktiga områden sett ut bakåt vilket också ger en utgångspunkt för riktningen framåt
- Vi vet hur Gryaabs verksamhet ska utvecklas och växa
- Vi har prognoser för framtiden
- Vi har forskning om morgondagens medarbetarskap
- Göteborgs stad som storstad har uppdraget att skapa en jämlik stad (med fokus på integration och utsatta områden) vilket kompetensförsörjningen är en viktig förutsättning för.

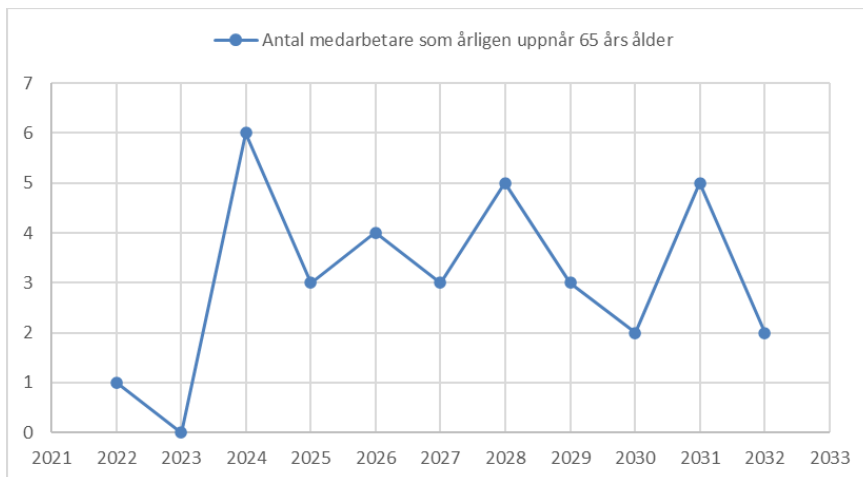
Statistik och Prognoser

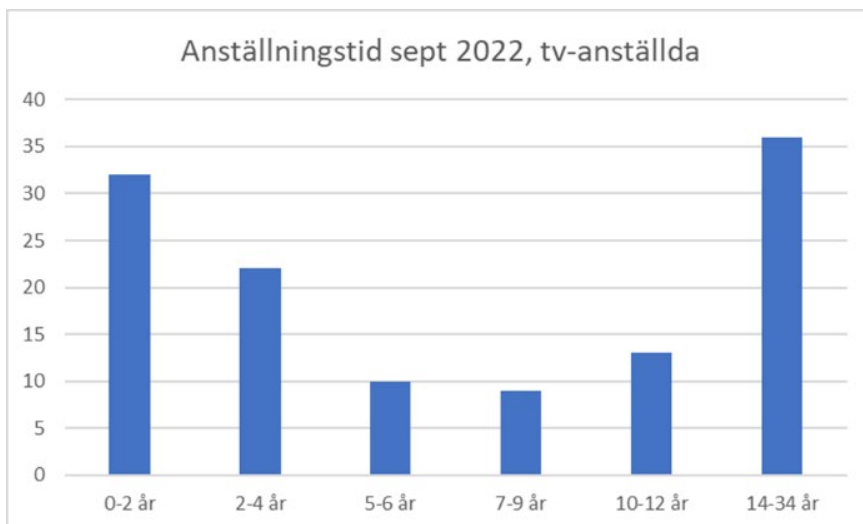
Diagrammet visar utvecklingen av antalet anställda på Gryaab från år 2013 och uppskattad prognos fram till 2029. Gryaab har växt med nästan 50%, från 88 medarbetare 2013 till 121 medarbetare hösten år 2022. Prognosen framåt i och med projektet Nya Rya är att fortsätta resan och växa med ytterligare ca 16 medarbetare till år 2026. Att verksamheten växer är självklart positivt och utvecklande och förknippat med många möjligheter men innebär också utmaningar vad gäller exempelvis rekrytering och introduktion.

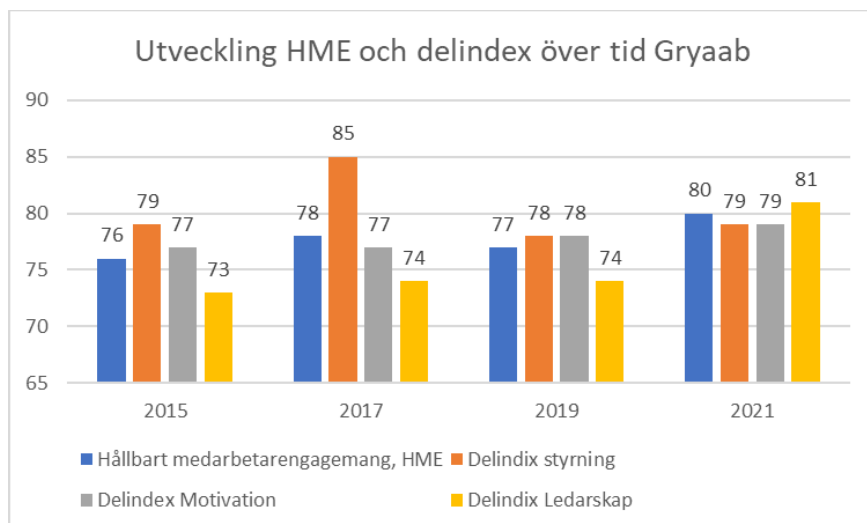
Diagrammet visar fördelningen på medarbetare mellan olika åldersintervaller. I antalet medarbetare är fördelningen relativt jämn mellan de tre grupperna 30-40 år, 40-50 år och 50-60 år. Medelåldern på Gryaab är 46 år.

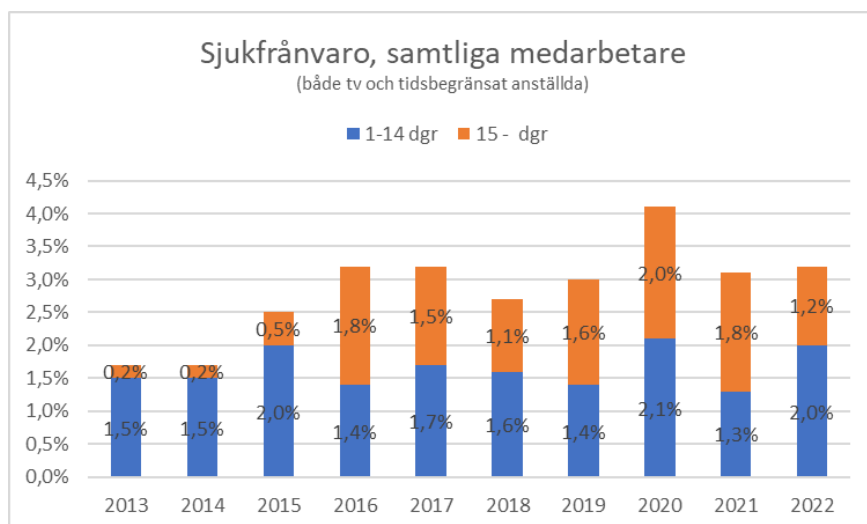
Diagrammet visar antal medarbetare per år som framöver uppnår 65 års ålder. Mycket i arbetslivet tyder på att vi arbetar längre och längre och fler arbetar längre än till 65 år. Oavsett ålder så visar diagrammet att Gryaab behöver förbereda sig på att en handfull medarbetare årligen troligen kommer välja att avsluta sitt yrkesliv eller kommer önska anpassningar eller särskilda förutsättningar för att förlänga arbetslivet en tid till. Detta återkommer vi till längre fram i planen.

Medelvärdet för anställningstiden på Gryaab är 10,1 år medan medianvärdet är 6,2 år. Många medarbetare har en lång anställningstid och nästan lika många är relativt nya på arbetsplatsen.

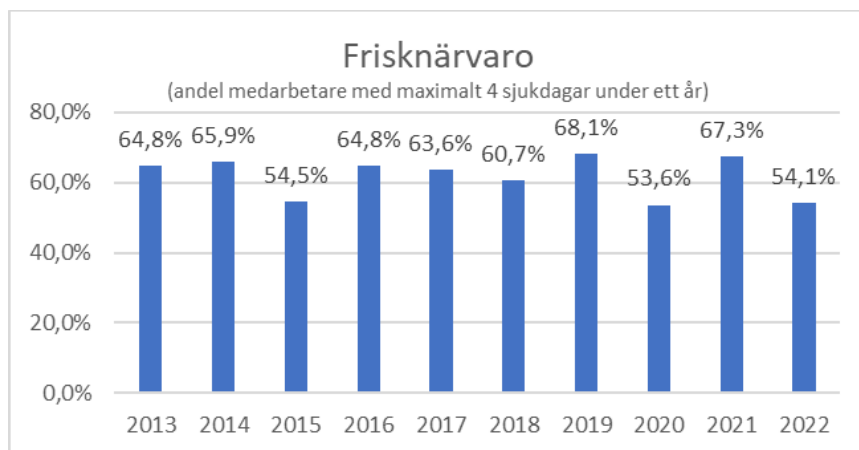

HME mäts vartannat år genom medarbetarenkät. Diagrammet visar utvecklingen av HME-värdet sedan 2015. HME står för Hållbart Medarbetarengagemang och värdet består av ett antal frågor från delindex motivation, styrning och ledarskap.

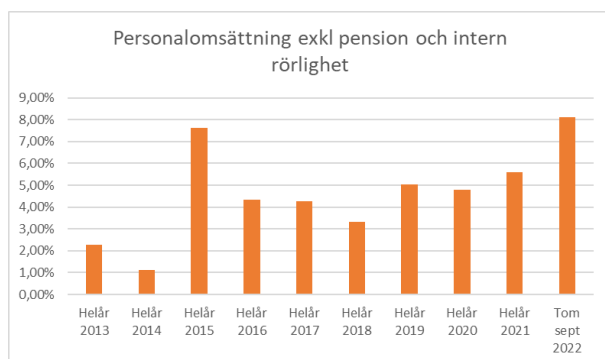
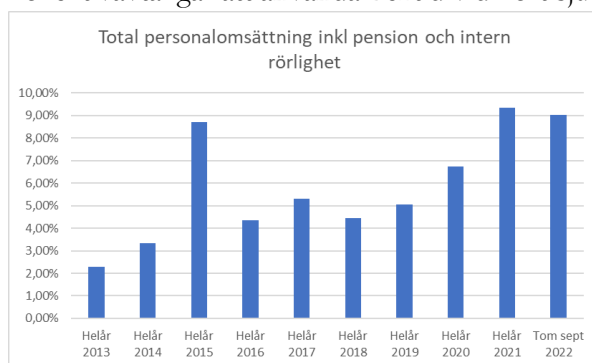
*Värdena för 2022 avser ackumulerad sjukfrånvaro från jan tom augusti månad.

Sjukfrånvaron på Gryaab var under 2021 totalt på 3,1%. Det man kallar lång sjukfrånvaro (över 14 dagar) stod för den största delen. Totalt sett får sjukfrånvaron anses låg på Gryaab

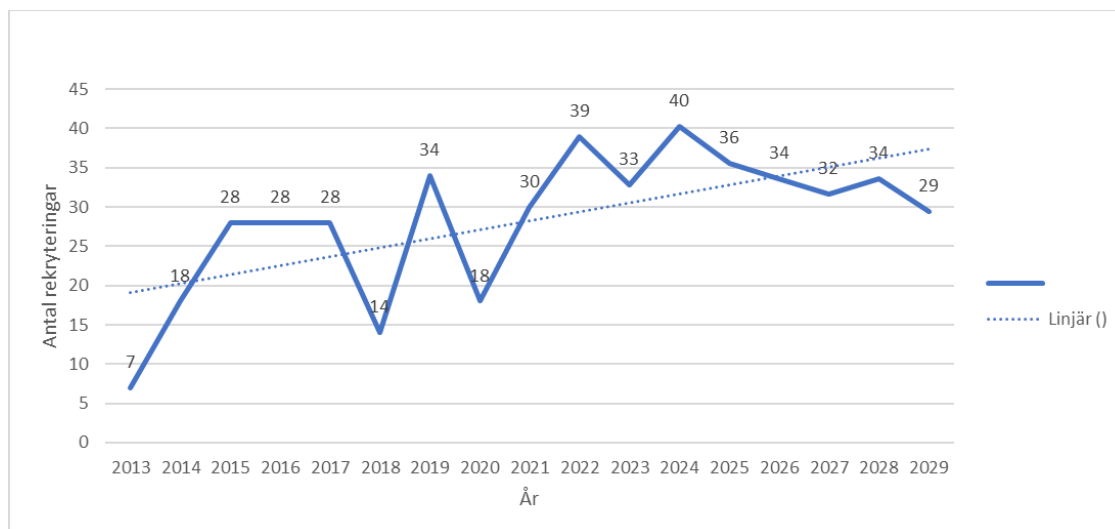

*Värdena för 2022 avser tom augusti månad men med rullande tolv månader bakåt.

Diagrammet visar andel medarbetare med maximalt 4 sjukdagar på ett år. Värdet 2022 avser tom augusti månad och rullande 12 månader bakåt i tiden. Gryaab har en hög andel medarbetare som inte är sjukfrånvarande mer än 4 dagar på ett år. Det finns en viss felmarginal då det enligt lokalt kollektivavtal går att använda flextid vid kort sjukfrånvaro.

Personalomsättning är ett mått för att mäta rörligheten bland medarbetarna. Gryaab följer personalomsättningen där pensioner och intern rörlighet exkluderats men också personalomsättning på total nivå. Utvecklingen pekar på en ökning oavsett vilket av diagrammen man fokuserar på. Intern rörlighet är ofta uppskattad, uppmuntrad och något positivt ur ett arbetsgivarperspektiv. Den totala personalomsättningen är också viktig att följa då även intern rörlighet och pensionsavgångar innebär investeringar i tid, pengar och energi utifrån rekrytering och introduktion. Personalomsättning tas fram genom följande formel: lägsta siffran av antal rekryteringar eller antal avgångar genom antalet tillsvidareanställda medarbetare.

Vi vet att Gryaabs verksamhet växer och att den utvecklingen kommer fortgå ett antal år framöver. Likaså kan vi anta ett visst mått av pensionsavgångar de kommande åren. Vi har också statistik över hur personalomsättningen sett ut bakåt och kan utifrån det dra ett antal slutsatser för framtiden. Utifrån dessa olika parametrar kan vi anta att antalet rekryteringar kommer öka framöver. En prognos över detta visar att antalet rekryteringar de kommande åren kan uppgå till ca 20 årligen. Till denna siffra tillkommer även visstidsanställningar och sommarvikarier vilket innebär att totalt 35 rekryteringar uppskattningsvis kommer genomföras årligen framöver.

Målbilden

Gryaab vill självklart uppfattas som en attraktiv arbetsgivare. Vi vill uppfattas ha ett starkt varumärke där medarbetare vill arbeta, utvecklas och stanna länge. Det goda ryktet om oss ska präglas av att vi alltid strävar efter att ligga i framkant och att utveckling står i fokus. Vi erbjuder en god arbetsmiljö där medarbetarna trivs och där chefer genom ett gott ledarskap bidrar till medarbetarnas utveckling. Här finns en kraft och en stark ”vi-känsla” som tillsammans bidrar till ett renare hav och en ökad hållbarhet.

Vårt erbjudande består dessutom av bra villkor i form av flexibla arbetstider, möjlighet att semesterväxla, flera olika friskvårdsinsatser, kompetensutveckling, tillgång till förmånsportal och flera andra förmåner.

Utmaningar

Det finns ett antal utmaningar som påverkar oss i arbetet med kompetensförsörjning. Dessa utmaningar påverkar självklart valet av aktiviteter och genom att vara väl insatt i utmaningarna ökar chansen att göra rätt saker.

1. Den första utmaningen är den ökade rörligheten på arbetsmarknaden. Rörligheten medför ökade kostnader både i tid, pengar och engagemang. Kostnader avser annonseringar, testning, utbildningar i samband med introduktion etc, men även den arbetstid som många involverade behöver lägga på rekrytering och introduktion. Kostnader i engagemang handlar om den arbetstid, kraft och energi som många behöver

lägga för att onboarda nya medarbetare på ett gott sätt. Inom denna utmaning finns också en förhöjd risk för löneglidning.

2. Nästa utmaning handlar om pensionsavgångar. På Gryaab finns årligen mellan fyra och sex medarbetare som uppnår 65 års ålder de kommande åren. Dessa medarbetare har ofta arbetat länge på Gryaab och besitter stor erfarenhet och kompetens. På Gryaab finns många olika specialister och många av uppdragen besitts enbart av en person vilket medför att kompetensöverföring och successionsplanering behöver säkras.
3. Den tredje utmaningen handlar om den stora konkurrens om arbetskraft som råder och som kommer att påverka oss framöver. Den demografiska försörjningskvoten ökar och färre kommer behöva producera mer i samhället i stort vilket även kommer påverka våra möjligheter att hitta rätt kompetens.
4. Nästa utmaning vi identifierat handlar om behov av nya kompetenser. Vår verksamhet utvecklas och möjligheterna att digitalisera och automatisera än mer förutsätter troligen andra och nya kompetenser än de vi historiskt behövt.
5. Som den sista identifierade utmaningen vill vi nämna den höga inflation som utvecklats det sista året i Sverige. Inflationen påverkar oss i den mån att våra kostnader ökar men också genom att medarbetarna får förändrade livsförutsättningar som kan påverka måendet på arbetsplatsen.

Input från omvärlden

Vid framtagandet av denna plan och dess aktiviteter för kompetensförsörjning har vi valt att titta på den studie som Sobona genomfört med syftet att undersöka ungas syn på kommunala företag och arbetsgivarattraktivitet. Studien ”Det bästa av två världar” genomfördes i form av förstudie, kvalitativa fokusgrupper med djupintervjuer samt kvantitativa enkäter under hösten och vintern 2021.

Studien visar att drömarbetsgivaren kännetecknas som trygg och flexibel. Vid valet av typ av arbetsgivare värderas tryggheten högst och därefter kommer intressant verksamhet, höga lönenivåer och bra jämställdhet. Studien visar däremot att när det kommer till valet av enskild arbetsgivare så värderas de sociala aspekterna på arbetet högt liksom balansen mellan arbete och fritid samt ledarskapet.

Studien har fördjupat sig i fyra temaområden som särskilt knyter an till kompetensförsörjning. Dessa teman med kortfattad slutsats är följande;

Trygghet i en osäker tid – Nya generationer på arbetsmarknaden har växt upp under mer oro och en mörkare syn på framtiden. Det innebär att deras behov av trygghet och kontroll ökat. Det handlar om starkt anställningsskydd och kollektivavtal också men främst mer om trygghet i form av en kultur där det är okej att misslyckas och om en säker fysisk och psykosocial arbetsmiljö.

Samhällsnytta i en föränderlig värld – Nya generationer på arbetsmarknaden har större intresse i samhälls-, och klimatfrågor och är därmed i hög grad noga med att arbetet ska bidra positivt till samhället där man bor, att man hjälper andra genom sitt jobb, att man bidrar till att lösa stora samhällsutmaningar genom jobbet, att det finns en tydlig värdegrund och att jobbet är meningsfullt.

Utvecklande ledarskap – det dessa generationer värderar högst i ledarskapet är egenskaperna tydlighet, lyhördhet, rättvisa och förstående. Stor andel av de som ingick i studien uppger att de kan tänka sig arbeta för samma arbetsgivare hela livet under förutsättning att de fortsätter att utvecklas.

Flexibilitet i tid och rum – Det är viktigt för alla tillfrågade att kunna påverka varifrån arbetet utförs och hur uppgifterna ska utföras. Den yngsta generationen har ett relativt litet behov av att kunna arbeta hemifrån. Innebörden av begreppet work-life balance är starkt hos gruppen

Kompetensförsörjning utifrån ARUBA

ARUBA-modellen är en modell för kompetensförsörjning utifrån områdena Attrahera, Rekrytera, Utveckla, Behålla och Avsluta.

Gryaab har valt att utgå ifrån dessa områden för att ta fram och definiera aktiviteter som gynnar kompetensförsörjning.

Attrahera

Att attrahera rätt medarbetare med rätt kompetens och talanger är och kommer vara avgörande för att kompetensförsörja oss framöver. Här kommer vårt arbetsgivarvarumärke och ”det som sägs om oss på stan” spela stor roll för att intressanta kandidater ska få upp ögonen för oss som arbetsgivare. Därtill behöver vårt erbjudande i form av anställningsvillkor och förmåner, vår kultur, ledarskap etc också uppfattas som attraktivt.

Idag erbjuder vi flertalet förmåner som uppfattas som attraktiva. Några av dessa är flextid, möjlighet att semester-, och löneväxla, friskvårdsbidrag och friskvårdstimma, lunchsubvention, cykelbidrag och tillgång till förmånsportal och gym. Därtill erbjuder vi en god arbetsmiljö och stora möjligheter att utvecklas då vi årligen avsätter medel för varje medarbetares kompetensutveckling.

Nedan listas identifierade aktiviteter för att gynna en god kompetensförsörjning inom området attrahera:

Område	Aktivitet
Mentorskap	Erbjuda mentorer till nya medarbetare.
Vårt erbjudande	Förpacka vårt totala erbjudande på ett snyggt sätt
Översyn kanaler för rekrytering	Testa nya kanaler för rekrytering. Ta fram rekryteringsfilm
Storytelling	Sprida de goda berättelserna om oss som arbetsgivare på hemsida, sociala medier etc.
Deltagande på mässor	Synas på strategiskt utvalda mässor
Översyn annonser	Se över om våra annonser behöver spetsas till för att sticka ut. Vilka talanger vill vi attrahera?
Samarbeten	Inleda nya samarbeten med utbildningsanordnare och erbjuda föreläsningar

Rekrytering

Det ska vara en positiv upplevelse att söka arbete och vara i en rekryteringsprocess på Gryaab. Annonserna ska spegla uppdragen och vårt erbjudande på ett bra sätt och riktas i de kanaler där vi tror de rätta talangerna finns.

Idag tillämpar vi kompetensbaserad rekrytering och processen inkluderar även testning vilket vi ser är en framgångsfaktor. Vi annonserar i några olika kanaler beroende på tjänst. Inom området rekrytera har vi idag också en styrka i att vi erbjuder praktik-, och LIA-platser och ibland mentorskap för nyanställda. Vi har en framarbetad checklista för introduktion. Vidare sitter vi idag i ledningsgrupp för utbildningen Driftekniker på Campus Varberg vilket vi ser som en strategisk aktivitet med effekt på både attrahera och rekrytera.

Identifierade aktiviteter inom området rekrytera för att gynna en god kompetensförsörjning framöver listas nedan

Område	Aktivitet
Deltagande på mässor	Synas på strategiskt utvalda mässor
Samarbeten	Inleda nya samarbeten med utbildningsanordnare och erbjuda föreläsningar
Traineeprogram	Utreda möjligheten att inrätta traineeprogram för vissa befattningar
On-boarding	Digitalisera onboarding-processen och göra onboardingresan levande genom både text, film och bild
Rekryteringsbonus	Se över möjligheten att erbjuda rekryteringsbonus till medarbetare som tipsar personer att söka utannonserade tjänster och tipset leder till en anställning på Gryaab.
Rätt person	I högre grad rekrytera mer på skicklighet (skills) och potential än på meritlista och formell kompetens.
Behålla kontakten	Hitta sätt att hålla kontakten med intressanta kandidater som inte fick tjänst de sökte i ett första läge.
LinkedIn	Uppmuntra och stötta chefer i att använda LinkedIn i högre grad med syftet att sprida varumärket, nätverka och för att finnas tillgänglig för intressanta kandidater i detta forum.

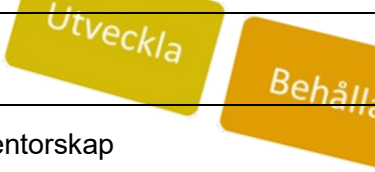

Utveckla och Behålla

Då utveckla och behålla ligger nära varandra har vi valt att slå ihop dessa två delar i avsnittet. Att utvecklas i sitt uppdrag och i sina arbetsuppgifter är oerhört viktigt både för den personliga utvecklingen och utifrån ett arbetsgivarperspektiv. Omvärlden och förutsättningar förändras hela tiden vilket kräver att medarbetarna också utmanas i att utvecklas. För de flesta medarbetare är möjligheten att utvecklas avgörande för hur länge man arbetar, trivs och därmed stannar på en arbetsplats.

Idag avsätter vi budget för kompetenshöjande insatser för att öka möjligheterna att lära sig nytt eller hålla sina kunskaper uppdaterade inom sitt område. Vi ser positivt på intern rörlighet och tror på att medarbetare växer genom att prova på nya möjligheter internt men också genom studiebesök på andra arbetsplatser. Vi ser elever och studenter som en möjlighet för oss att utvecklas som mentorer eller handledare. Vi värnar om en god samverkan med medarbetarna och utvecklingssamtal håller hög kvalitet för att gynna utveckling. För medarbetare som vill utvecklas inom ledarskap erbjuder vi chefs-, och ledarprogram. Vi undersöker regelbundet hur vi uppfattas som arbetsgivare via medarbetarenkäter och vidtar åtgärder utifrån resultatet. Inom kort kommer vi också undersöka upplevelsen av arbetsmiljön genom pulsmätningar

Nedan sammanfattas identifierade aktiviteter för att gynna en god kompetensförsörjning inom området utveckla och behålla.

Område	Aktivitet
Mentorskap	Formalisera arbetet med mentorskap
Ansvar för egen utveckling	Stärka medarbetarna i att i högre grad ta eget ansvar för sin utveckling. Fokusera på detta på utvecklingssamtalen.
Kompetensutvecklingsprogram	Ta fram ett program för kompetensutveckling årligen för de gemensamma kompetenshöjande insatserna
Succesionsplanering	Ta fram en modell för överföring av kunskap inför pensionsavgångar
Förlänga arbetslivet	Se över möjligheten att erbjuda vissa insatser för att öka chansen till att äldre medarbetare ska välja att arbeta längre. Ett förslag är att utreda möjligheten till exempelvis 80/90/100 – modellen.
Lönepolitiskt program	Slutföra arbetet med att ta fram ett lönepolitiskt program
Uppföljningssamtal	Tydliggöra stanna/behålla -delen vid uppföljningssamtal.
Ledarskapet	Definiera ledarskapet på Gryaab
Karriärvägar	Definiera karriärvägar och se över karriärprogram
Vikarier/Visstidsanställda	Följa upp och tillvarata visstidsanställda medarbetare. Som chef ligga steget före och planera i god tid så vi inte riskerar förlora potentiella fortsatta medarbetare för att de söker andra trygga anställningar.

Avsluta

Den del vi ofta fokuserar minst på är när en medarbetare väljer att avsluta sin anställning. Denna del är dock oerhört viktig både för oss som arbetsgivare för att få feedback och kunna utveckla vår verksamhet vidare men även för medarbetarens personliga utveckling.

Idag erbjuder vi exitsamtal mellan chef och medarbetare eller om medarbetaren hellre önskar med HR-specialist. Alla som väljer att avsluta sin anställning får också en exitenkät att svara på. Vid avslut av anställningar ordnar vi oftast också en avtackning och kollegorna samlar oftast in pengar till en present.

Goda avslut kan öka chansen att medarbetare i framtiden söker sig tillbaka till oss eller bidra till att vårt varumärke stärks. Goda avslut när det gäller medarbetare som ska avsluta sitt yrkesliv kan bidra till ökat välbefinnande under nästa fas i livet för medarbetaren

Nedan sammanfattas identifierade aktiviteter för att gynna en god kompetensförsörjning inom området avsluta.

Område	Aktivitet
Kompetensöverföring	Ta fram en struktur för att säkerställa kompetensöverföring. Bidrar till att kompetens finns kvar i organisationen men också till goda avslut då medarbetaren känner att kompetensen är fortsatt viktig.
Exitsamtal	Se över om samtalen kan analyseras gemensamt för att utveckla organisationen
Exitenkät	Analysera exitenkäterna strukturerat årligen
Avslut av yrkesliv	Stötta medarbetare utifrån dennes önskemål att avsluta sitt yrkesliv på ett bra sätt. Kan handla om behov av samtal för att knyta ihop yrkeslivet, om möjlighet att trappa ner i arbetstid eller andra individuellt anpassade åtgärder.

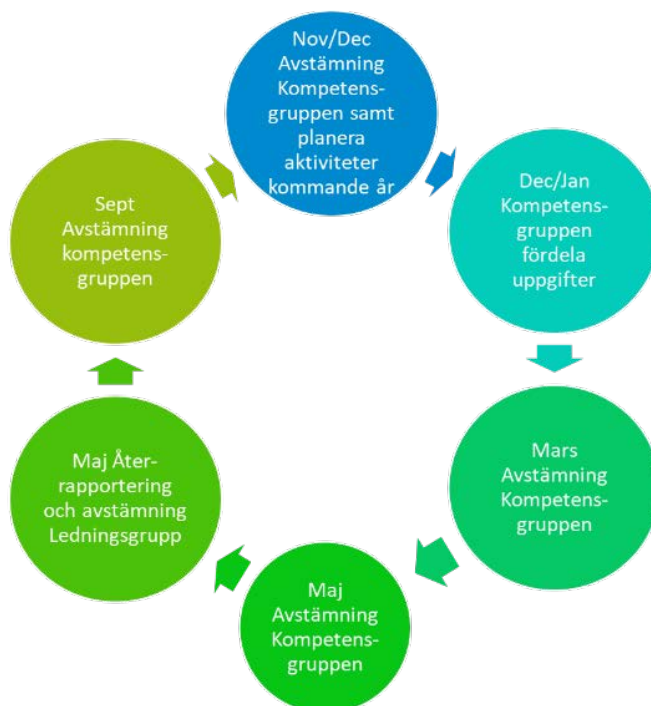
Uthållighet i arbetet och det sammanhållande ansvaret

En fastställd plan för kompetensförsörjning medför också ett ansvar för uppföljning av planen och dess aktiviteter. Omvärlden och förutsättningarna ändras, vi provar nya sätt och planen behöver hållas aktuell och modern för att vara ett stöd i arbetet. Aktiviteterna behöver helt enkelt följas upp och utvärderas, fler aktiviteter kan behövas läggas till och en bedömning behöver göras att vi gör rätt saker.

HR:s uppgift är att leda och hålla ihop det strategiska arbetet för kompetensförsörjning framåt. Gryaab tillsätter i och med fastställandet av denna plan en grupp för kompetensförsörjning där HR är sammankallande. Gruppen består av ett antal chefer från organisationen samt vid behov medarbetare från kommunikationsavdelningen, ekonomi etc. Fackliga parter kan också fungera som bollplank åt gruppen vid behov. Syftet med gruppen för kompetensförsörjning är att följa det fortsatta arbetet, fördela uppgifter och hålla tempo i arbetet och aktiviteterna. Professioner

kan behöva arbeta både självständigt och i olika konstellationer och samarbeten för att uppnå bästa möjliga effekt på aktiviteterna. Gruppen kan också fungera som ett bollplank för specifika aktiviteter som någon individ ansvarar för. Gruppen rapporterar regelbundet till ledningsgrupp och ledarforum och det är ledningsgruppen som har beslutsmandatet.

Mötesstrukturen för gruppen kan se ut enligt uppritad cyklisk modell nedan. Behoven kan självklart ändras under året och utifrån vilka processer som pågår och då behöver gruppen anpassa exempelvis mötesintervaller efter detta.

Denna reviderade plan har tagits fram under hösten 2022. Organisationens samtliga chefer och HR har involverats i framtagandet av aktiviteter.

Bilaga 2 Uppföljning mål 2023 del 2

Gryaabs mål

Gryaabs styrelse beslutade den 2 december 2022 om Gryaabs mål för 2023. Målen är uppdelade i två kategorier: Utvecklingsmål och Kvalitetsmål.

Uppföljning utvecklingsmål

Utvecklingsmålen bedöms enligt fyra steg:

1. Målet uppfyllt (Målet är uppnått och kommer inte att bedömas på nytt)
2. God (Målet ligger i fas och bedöms uppnås under året)
3. Avvikelse finns: Målet bedöms uppfyllas delvis under året
4. Avvikelse finns: Målet kommer inte att uppfyllas alls under året.

Utvecklingsmål 1 – Ökad robusthet

Gryaab ska säkerställa att både anläggningar och tunnlar har den kapacitet och driftsäkerhet som krävs för att utföra uppdraget.

Strategier

1. Gryaab ska arbeta för att förbättra och effektivisera underhållet av tunnelsystemet. Genom arbetet ska genomfört underhåll öka samtidigt som antalet arbetstimmar som läggs på underhåll minskar och arbetsmiljön för personalen som genomför underhåll förbättras.
2. Gryaab ska fastställa dimensionerande villkor för tunnelsystemet.

Aktiviteter

3. Gryaab ska kartlägga marknaden för hjälpmedel såsom självkörande fordon, drönare etc. som kan utföra underhåll utan närvaro av personal.
4. Gryaab ska, genom fortsatta simuleringar av kapaciteten i tunnelsystemet, utreda vilka begränsningar som finns och ge en rekommendation på vilka åtgärder som är nödvändiga att vidta.

Måluppfyllelse utvecklingsmål 1:

1. Avvikelse finns. Målet bedöms uppfyllas delvis under året. Avvikelsen gäller framför allt gällande att kunna minska antalet arbetstimmar som läggs på underhåll. Prioritet i år har varit att komma in i svårtillgängliga delar av tunnelsystemet. Där har för oss ny metodik testats vilket har gjort att vi för första gången har kunnat inspektera hela ledningssträckan. Gruppen ledningsnät har prioriterat arbetsmiljörelaterade frågor i högre grad än vad som var planerat.
2. God. - Plan för genomförande under hösten finns.
3. Avvikelse finns. Målet kommer inte att uppfyllas alls under året. Målet har prioriterats ned på grund av att fokus har lagts på andra arbetsmiljörelaterade frågor. Som exempel kan nämnas fallskydd vid nedstigning i stigschakt samt mikrobiella risker vid arbete i tunnelsystemet.
4. God.

Utvecklingsmål 2 – Uppfylla miljötillstånd

Gryaab ska vidta åtgärder för att uppfylla kraven i nuvarande miljötillstånd fram till 2036. Gryaab ska dessutom arbeta för att kunna möta förväntad utveckling av regionen och villkor i miljötillstånd efter 2036.

Strategier

1. Gryaab ska, genom samverkan med delägarkommuner och berörda myndigheter, arbeta för att ha en bräddstrategi som går att ta i drift år 2024.
2. Gryaab ska, genom att arbeta med ledningsnätet, minska toppflödena och förbättra reningen.

Aktiviteter

3. Gryaab ska tillsammans med Kretslopp och vatten ta fram ett projektprogram gällande systemoptimering för transport av avloppsvatten med tillhörande tidplan och ansvar. Gryaab ska presentera programmet för TED och därefter rapportera löpande.
4. Gryaab ska ta fram underlag så att styrelsen kan fatta beslut om strategi för Nya Ryas miljötillstånd.

5. Gryaab ska utreda åtgärder för att klara reningen till 2036 för de ämnen som behövs enligt Kapacitetsvärdering 2036.

Måluppfyllelse utvecklingsmål 2:

1. God. Arbete pågår tillsammans med Kretslopp och Vatten.
2. God. Arbete pågår inom ramen för projektprogrammet som benämns i aktivitet 3 nedan.
3. Målet är uppfyllt. Tre av tre aktiviteter inom projektprogrammet pågår enligt plan.
4. God - Strategin planeras färdigställas under hösten.
5. God – En handlingsplan håller på att tas fram.

Utvecklingsmål 3 – Stärkt beredskap

Beredskapen mot yttre påverkan ska stärkas

Aktiviteter

1. Gryaab ska genomföra rekommenderade åtgärder från beredskapsplanen.
2. Gryaab ska se över sina avtal och säkerställa att bolaget har ändamålsenlig kontroll över de resurser som bolaget behöver för att kunna driva verksamheten nu och i ett försämrat säkerhetsläge.

Måluppfyllelse utvecklingsmål 3:

1. God
2. God. Gryaab har dialog med leverantörer och nationell samordning hos Länsstyrelsen. En riskanalys kring försörjning av reservdelar och kemikalier planeras att genomföras under året som troligtvis kommer att identifiera ytterligare åtgärder för att säkerställa verksamhetens drift.

Utvecklingsmål 4 – Ökad cirkularitet

Genom att betrakta avloppsvattnet och dess innehåll som en resurs bidrar Gryaab till att öka tillgången av närproducerade och hållbara produkter samt en balanserad avgiftsutveckling.

Strategier

1. Gryaab ska öka mottagningen av organiskt avfall upp till 25 000 ton.

2. Gryaab ska säkerställa resurser i syfte att kunna gå mot en ökad cirkularitet som både gynnar miljön och en balanserad avgiftsutveckling.

Aktiviteter

3. Gryaab ska utreda vad bolaget kan göra för att kunna kombinera en ökad cirkularitet från avloppsvattnet och dess innehåll och samtidigt uppnå en balanserad avgiftsutveckling.
4. Gryaab ska driva frågan om effektivisering av stadens biogasproduktion och kostnaderna för den.

Måluppfyllelse utvecklingsmål 4:

1. Avvikelse finns. Målet bedöms uppfyllas delvis under året. Arbete pågår men just nu något under målsättningen i prognosen. Dialog förs med parter som har substrat. Gryaab förhandlar med olika parter om kommande leveranser i höst.
2. God. Arbete pågår med rekrytering av en affärsutvecklare. I samband med rekryteringen skapas en ny avdelning.
3. God.
4. God- Samarbete med Göteborg Energi och Renova har startats upp och en utredning inklusive en konceptstudie är i slutfasen.

Utvecklingsmål 5 – Aktivare klimatarbete

Gryaab ska genom bolagets klimatstrategi arbeta för en region med ett klimatavtryck nära noll. Takt och kostnadsutveckling för klimatåtgärder ska samordnas med ägarna utifrån ett helhetsperspektiv för regionen.

Aktiviteter

1. Gryaab ska säkerställa att Gryaabs klimatstrategi och handlingsplan ligger i fas med Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram och klimatomställningsfunktionen.
2. Gryaab ska ta fram ett nyckeltal på kr/CO2 som kopplas till bolagets klimatstrategi och handlingsplan.
3. Gryaab ska skaffa en bättre kunskap om lustgasutsläpp från anläggningen samt utreda vilka möjligheter som finns för att begränsa dessa.

4. Åtgärder för att minska metanavgång ska konsekvensbedömmas så att styrelsen kan ta ställning till ett genomförande.

Måluppfyllelse utvecklingsmål 5:

1. Avvikelse finns. Arbete pågår men det är inte säkert att målet kommer uppfyllas helt under året.
2. Avvikelse finns. Arbete pågår men det är inte säkert att målet kommer uppfyllas helt under året.
3. Avvikelse finns. Målet bedöms uppfyllas delvis under året. Utredning pågår men osäkert om det kommer att bli klart under året.
4. Avvikelse finns: Målet bedöms uppfyllas delvis under året. Genomförs inom ramen för U2 där redovisning till Länsstyrelsen ska göras senast 1 januari 2025

Utvecklingsmål 6 – Attraktiv arbetsplats

Gryaab ska arbeta aktivt med att vara en attraktiv arbetsgivare med goda arbetsvillkor som både attraherar nya medarbetare och behåller kompetensen i organisationen.

Aktiviteter

1. Gryaab ska utifrån kompetensförsörjningsplanen kartlägga bolagets framtida rekryteringsbehov och vilka insatser som behövs för att uppnå det.
2. Gryaab ska utreda rekryterings- och introduktionsprocessen i syfte att effektivisera den och få nya medarbetare att tidigt känna sig trygga i sin roll.
3. Gryaab ska genomföra minst tre aktiviteter/åtgärder som ökar samhörigheten på arbetsplatsen.

Måluppfyllelse utvecklingsmål 6:

1. God
2. Avvikelse finns. Målet bedöms uppfyllas delvis under året. Arbete pågår bland annat inom ramen för gruppen av kompetensförsörjning. Omvärldsbevakning när det gäller systemstöd i frågan är också aktiv. Vi kommer ta steg framåt under 2023 men målet kommer inte vara uppfyllt vid årets slut.
3. God.

Utvecklingsmål 7 – Hållbar ekonomisk utveckling

Gryaab ska ta fram en långsiktig ekonomisk strategi för bolaget som inkluderar effekten från Nya Rya. Strategin ska omfatta både avgiftsutvecklingen och soliditeten i bolaget samt vara förankrad i ägarkommunerna.

Måluppfyllelse utvecklingsmål 7:

Målet är uppfyllt

Uppföljning kvalitetsmål

Syftet med kvalitetsmålen är att kunna kvalitetssäkra och följa upp resultatet av vissa delar av verksamheten. Kvalitetsmålen utgör ett identifierat värde eller värdeintervall som bedöms vara en acceptabel kvalitetsnivå. Av uppföljningen framgår tillgängligt resultat vid tiden för uppföljningen.

Spillvatten renas till skydd för miljön

Kvalitetsmål	Gryaabs miljötilstånd	Mål 2023	Resultat 2021	Resultat 2022	Resultat 2023 Del 2
BOD Halt	10 mg/l	Ej över 9 mg/l	6,4 mg/l	6,9 mg/l	6,9 mg/l
Fosfor Halt	0,3 mg/l	Ej över 0,25 mg/l	0,18 mg/l	0,18 mg/l	0,18 mg/l
Kväve Halt	8 mg/l	Ej över 7 mg/l	6,6 mg/l	6,6 mg/l	7,0 mg/l
BOD Mängd	1 300 ton/år	Ej över 1200 ton	824 ton	812 ton	537 ton
Fosfor Mängd	40 ton/år	Ej över 35 ton	23,7 ton	21,2 ton	13,7 ton
Kväve Mängd	1 000 ton/år	Ej över 980 ton	854 ton	785 ton	544 ton

Kvalitetsmål	Gryaabs miljötilstånd	Mål 2023	Resultat 2021	Resultat 2022	Resultat 2023 Del 2
Oplanerade driftstopp som påverkar reningsresultatet	-	Max 4 tillfällen	-	4	1

Social hållbarhet

Kvalitetsmål	Acceptabel nivå	Mål 2023	Resultat 2021	Resultat 2022	Resultat 2023 del 2
Antal arbetsplatsolyckor som lett till frånvaro (Stab)	0	0	4	2	1
Sjukfrånvaro total (Stab)	<5 %	Oförändrat jämfört med 2021	3,2%	3,4%	3,2%
Sjukfrånvaro 1-14 dagar (Stab)	<2%	Oförändrad jämfört med 2021	1,3%	2%	1,4%
Sjukfrånvaro 15+ dagar (Stab)	<2%	Oförändrad/minskad jämfört med 2021	1,8%	1,4%	1,8%
Antal säkerhetssamtal (Stab)	20	20	Saknas data	16	17
HME-Hållbart MedarbetarEngagemang	70	85	80	Ingen mätning	Ingen mätning
Ledarskap (WinningTemp)	>6,0	> 7,9	Saknas data	7,9	8,0
Personalomsättning (ej pensionering och intern)	<5,0	<5,0	5,6	9,9%	8,0
Antal studiebesök per år årskurs 4 – 6.	> 55 st.	65 st.	62 st.	61	41 st.

Ekonomisk hållbarhet

Kvalitetsmål	Acceptabel nivå	Mål 2023	Resultat 2021	Resultat 2022	Resultat 2023 del 2
Soliditet	> 9,0%	10,5%	9,0%	11,7%	10,4%
Driftkostnad (kr) – Brutto per ansluten person	-	409	325	362	370
Driftkostnad (kr) - Brutto per försåld m3	-	6,2	4,9	5,7	5,8

Ekologisk hållbarhet i det cirkulära samhället

Kvalitetsmål	Mål 2023	Resultat 2021	Resultat 2022	Resultat 2023 del 2
Mottagning av organiskt avfall	25 000 ton	19 103 ton	20 457 ton	12 626 ton
Producerad Biogas	7 280 kNm3	7 158 kNm3	6 744 kNm3	6 822 kNm3
Andel slam som uppfyller Revaqs krav	80 %	81%	89%	71%
Kolfot	12 500 ton CO ₂ e	13 600 ton CO ₂ e	15 379 * ton CO ₂ e	Saknas. Finns inte data på del av år

Kvalitetsmål	Mål 2023	Resultat 2021	Resultat 2022	Resultat 2023 del 2
Värmeåtervinning	400 GWh	337 GWh	229 GWh	Saknas (rapporteras årsvis från GE)
Elförbrukning	39,5 GWh	40,2 GWh	38,3 GWh	19,6 GWh
Fjärrvärmeförbrukning	13,1 GWh	13,6 GWh	12,8 GWh	7,2 GWh
Dricksvattenförbrukning	Oförändrad/ minskad jämfört med 2021	276 410 m ³	247 075 m ³	Följs upp årligen

*Ökningen beror i huvudsak på avställning av RK1, ej fossilfri kolkälla samt att biogasen beräkningsmässigt numera ersätter naturgas istället för diesel.

Gryaab AB

Göteborgs
Stad

Uppföljning av Göteborgs stads handlingsplan för hur inköps- och beställarkompetensen i alla stadens nämnder och styrelser kan förstärkas

Gryaab AB

Innehållsförteckning

1	Inledning	3
2	Uppföljning av nyttor och aktiviteter (Samtliga nämnder och styrelser).....	4
2.1	Ökad kunskap och minskad risk att beställare gör fel	4
2.2	Ökad inköpsmognad och kontroll på samtliga delar i inköpsprocessen.....	5
2.3	Bättre helhetssyn och beslutsunderlag som ger förutsättningar för strategiska prioriteringar.....	6
2.4	Ökad resurseffektivitet och styrning av stadens inköp.....	6
2.5	Ökad ordning och reda bland stadens avtal.....	6

1 Inledning

Göteborgs Stads handlingsplan för hur inköps- och beställarkompetensen i alla stadens nämnder och styrelser kan förstärkas är beslutad i Kommunfullmäktige och gäller för Göteborgs stads nämnder och bolagsstyrelser.

Syftet med handlingsplanen är att stärka förutsättningarna för ökad effektivitet, utveckling och ordning och reda inom stadens inköp.

I samband med att handlingsplanen följdes upp år 2022 beslutade kommunfullmäktige, 2022-10-27 § 32, att planen skulle förlängas till och med 2023 med ny uppföljning av handlingsplanen under planperioden.

Det är denna uppföljning som nu sker. Åtterrapporering till KS planeras under kvartal 4 2023.

2 Uppföljning av nyttor och aktiviteter (Samtliga nämnder och styrelser)

Att förstärka inköps- och beställarkompetensen ger olika stadenövergripande nyttor som beskrivs i handlingsplanen. Då handlingsplanen adresserar samtliga stadens nämnder och styrelser är det viktigt att komma ihåg att utgångsläget ser olika ut och att vissa aktiviteter kräver ett mer långsiktigt arbete för att nå önskvärd nytta.

2.1 Ökad kunskap och minskad risk att beställare gör fel

Aktivitet	Har aktiviteten genomförts?	Kommentera vid behov
1. Tillse att det finns utsedda beställare med tydligt mandat över till exempel vilka varor eller tjänster personen får beställa	Ja 	Gryaab har utsedda beställare.
2. Tillse att alla utsedda beställare har tagit del av stadens grundläggande digitala beställarutbildning	Ja 	Under 2022 genomförde Gryaab anställda den grundläggande digitala beställarutbildningen Kap 1-3. Då utbildningen inte är avsedd för bolag som gör inköp i andra system är den inte optimal. Gryaab ger därför samtliga nyanställda en egen inköpsutbildning motsvarande stadens beställarutbildning.
3. Följ stadens standardiserade process Beställning till betalning som tagits fram inom tjänsteområdet Operativt inköp (om nämnd/styrelse är ansluten till stadens ekonomiska plattform)	Ja 	Gryaab använder Proceedo som avtalsdatabas och fakturasystem. Inköpen görs i Maintmaster.
4. Tillse att nya chefer tar del av stadens utbildning för chefer inom inköp och upphandling, för att säkra styrning och ledning i en decentraliserad organisation	Ja 	Då utbildningen inte är avsedd för bolag som gör inköp i andra system är den inte optimal. Gryaab ger därför samtliga nyanställda chefer en egen inköpsutbildning motsvarande stadens utbildning för chefer inom inköp och upphandling.

Aktiviet	Har aktiviteten genomförts?	Kommentera vid behov
5. Tillse ändamålsenligt antal beställare i e-handelssystemet för att säkerställa rätt kompetens (om nämnd/styrelse är ansluten till stadens ekonomiska plattform)	Ja 	Gryaab har tillsett att ändamålsenligt antal beställare finns.

2.2 Ökad inköpsmognad och kontroll på samtliga delar i inköpsprocessen

Aktiviet	Har aktiviteten genomförts?	Kommentera vid behov
6. Följ upp leverantörer och avtal, samt att leveransen motsvarar beställningen.	Ja 	Inköpsansvarig följer upp leverantörer och avtal i samråd med avtalsgruppen. Respektive beställare följer upp leverans mot beställning. Stickprovskontroll görs årligen av följesedlar och det aktuella inköpet.
7. Medverka i stadens Inköpsmognadsmätning och verka för successiv förbättring	Ja 	Gryaab deltar i stadens inköpsmognadsmätning.
8. Bedöma behovet av, och eventuellt genomföra, en Inköpsanalys baserad på förvaltningens eller bolagets unika inköpsinformation	Ja 	Gryaab gör årligen en inköpsanalys som omfattar samtliga inköp under året. Utöver det genomförs det löpande inköpsanalyser inom specifika områden.
9. Bedöma behovet av, och eventuellt ansluta sig till den digitala tilläggstjänsten "Stöd vid uppföljning av inköp".	Ja 	Gryaab bedömer inte att det finns något behov för tillfället men följer upp det över tid.
10. Bedöma behovet av, och eventuellt genomföra, utveckling av förvaltningens/bolagets inköpsfunktion	Ja 	Gryaab bedömer inte att det finns något behov för tillfället men följer upp det över tid. En affärsutvecklare kommer dock att anställas på sikt.

2.3 Bättre helhetssyn och beslutsunderlag som ger förutsättningar för strategiska prioriteringar

Aktivitet	Har aktiviteten genomförts?	Kommentera vid behov
11. Utse ansvarig för inköp och upphandlingsfrågor i ledande befattning - med ansvar för hela förvaltningens/bolagets inköpsprocess och med uppdrag att samverka i frågan inom staden (ange funktion i kommentarsfältet)	Ja 	Gryaab har en Inköpsansvarig med uppdrag att samverka inom staden. Den inköpsansvariges chef är avdelningschef för Stab och ingår i bolagets ledningsgrupp.

2.4 Ökad resurseffektivitet och styrning av stadens inköp

Aktivitet	Har aktiviteten genomförts?	Kommentera vid behov
12. Delta i arbetet i stadens kategoristyrningsprojekt samt följ fattade beslut inom kategoristyrningsprojekten	Ja 	Inköpsansvarig deltar i stadens arbete.

2.5 Ökad ordning och reda bland stadens avtal

Aktivitet	Har aktiviteten genomförts?	Kommentera vid behov
13. I avvaktan på gemensam avtalsdatabas/register i staden: Respektive förvaltning/bolag behöver säkerställa register för sina avtal	Ja 	Gryaab använder Proceedo samt IBM Lotus Notes. IBM Lotus Notes kommer att ersättas av Ciceron.

Gryaab AB

Trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet augusti 2023 (inrapportering senast 21: e augusti)

Gryaab AB

Innehållsförteckning

1	Otillåten påverkan	4
2	Upphandling och avtal	6
3	Lagstadgat tillsynsarbete	9

Anvisning

Denna uppföljningsrapport handlar om ekonomi- och beslutsperspektivet utifrån det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet. Frågorna är ställda utifrån den rapportering som skedde i augusti 2022 för att följa utvecklingen.

Områden som behandlas är kontrollarbetet inom föreningsbidrag, kontrollarbetet inom upphandling och avtal, otillåten påverkan, lagstadgat tillsynsarbete och välfärdsbrottslighet.

Svaren ni lämnar i denna uppföljning är en förvaltningsrapport som inte behöver vara beslutad i nämnd/styrelse. Nämnd/styrelse ska dock delges svaren.

Klarmarkera rapporten senast den 21 augusti kl. 17.00.

1 Otillåten påverkan

Anvisning

Sedan 2019 finns ett strukturerat sätt för Göteborgs Stad att arbeta för att motverka och hantera otillåten påverkan i form av utbildningar, ett centralt kompetensteam och metodstöd. Frågorna nedan avser att få kunskap om hur stadens förvaltningar och bolag tar sig an dessa frågor.

Frågor

Anvisning

- På vilket sätt har din organisation utvecklat sin motståndskraft/kapacitet mot otillåten påverkan?
- På vilket sätt rapporteras misstänkt otillåten påverkan som organisationen och dess medarbetare utsätts för?

På vilket sätt har din organisation utvecklat sin motståndskraft/kapacitet mot otillåten påverkan?

Gryaabs styrelse godkände den 2 maj 2023 en handlingsplan i arbetet mot våldsbejakande extremism och radikalisering.

Av handlingsplanen följer att Gryaab ska hantera implementera risken för bland annat otillåten påverkan i Gryaabs riskhanteringsmodell. Gryaab ska även se över bolagets anställningsprocess för att säkra en följsamhet till stadens gemensamma anställningsprocess.

Gryaab följer de utbildningar som Göteborgs stad ger på området och har utsett kontaktperson för gällande arbetet mot våldsbejakande extremism och radikalisering.

Gryaab informerar med jämna mellanrum om ansvaret som kommer av att vara anställd i ett kommunalt bolag vad gäller frågor som jäv, gåvor och bisyssla.

Gryaab har informerat all personal om olika sätt att anmäla om något inte står rätt till såsom inom linjeorganisationen, Göteborgs Stads visseblåsarfunktion och meddelarfrihet.

På vilket sätt rapporteras misstänkt otillåten påverkan som organisationen och dess medarbetare utsätts för?

Inom linjeorganisationen

Göteborgs Stads Visselblåsarfunktion (intern rapportering)

Meddelarfrihet

2 Upphandling och avtal

Anvisning

I delårsrapportering augusti 2022 till kommunstyrelsen rapporterade majoriteten av förvaltningar och bolag, behovet av ytterligare praktisk hjälp, hjälpmedel, samverkan för att kontrollera leverantörer inför ett avtal, vid tips men även under avtalsperioden.

Stadsledningskontoret bedömde att strukturerat uppföljningsarbete av leverantörer sällan genomförs, endast större organisationer inom Staden genomför kontroller vid behov eller genom stickprov. Stadsledningskontoret bedömde att det är nödvändigt att utöka kontrollarbetet avseende stadens inköp och upphandlingar för att motverka att avtal ingås och pengar utbetalas på felaktiga grunder.

I Göteborgs Stads trygghetsskapande och brottsförebyggande program, strategi 5:2, framgår att Staden ska förstärka sina kontrollfunktioner och samverka internt och externt för att motverka ekonomisk brottslighet och att oseriösa aktörer kommer åt stadens resurser.

Frågorna avser endast direktupphandlingar (ej ramavtal).

Omfattning av kontrollarbete

Anvisning

- Ange det totala antalet avtal (direktupphandlingar) som ni hanterade under perioden 220701-230630.
- Har ni ökat kontrollarbetet för att undvika fusk och felaktigheter i inköp och upphandlingar sedan 220701? Beskriv förändringen (i antal och/eller i procent).
- Planerar ni att öka resursättningen för att stärka kontrollarbetet för att motverka fusk och felaktigheter?
- Av Gryaabs totala upphandlingsvolym under perioden var 8,9 % direktupphandlingar. Gryaab har ett annat inköpssystem än Proceedo. Att ta fram antalet direktupphandlingar i det systemet innebär en betydande administrativ arbetsinsats, därför har vi valt att presentera volymen i %.
- Utöver att vi gör kontroller i samband med riskanalysarbetet har vi även sänkt beloppsgränsen för kontroll och godkännande av direktupphandlingar från 100 000 kr till 50 000 kr.

- Nej, vi bedömer att befintliga resurser är tillräckliga.

Under pågående avtal

Anvisning

- Hur många avtal har ni kontrollerat under pågående avtalsperiod under perioden 220701-230630? Ange i procent och/eller antal.
- Hur väljs avtal ut för en fördjupad granskning? Beskriv den metod som används.
- I hur många avtal upptäcktes fusk och felaktigheter på grund av den fördjupade granskningen?
- Om ni har upptäckt felaktigheter, vilken typ av felaktigheter har det då varit?
- Hur hanterar er organisation dessa felaktigheter (ex bryter avtal, informerar INK, kräver skadestånd, polisanmäler mm.)?
- Ange befintlig resurssättning som arbetar enbart med kontroll, granskning och uppföljning av avtal.

- Under perioden har vi kontrollerat 26 ramavtal. Granskning av direktupphandlade avtal sker inför förnyelse eller på förekommen anledning. Inför uppläggning av nya leverantörer i vårt inköpssystem görs alltid en kontroll av leverantören.
- Avtalen väljs ut från en lista över planerade årliga kontroller av olika avtalskategorier.
- I noll (0) avtal upptäcktes fusk och felaktigheter på grund av den fördjupade granskningen.
- Inga felaktigheter har uppkommit.
- Eventuell felaktighet hanteras med åtgärd som motsvarar graden av felaktighet.
- Gryaab har ingen anställd som enbart har dessa arbetsuppgifter. Arbetsuppgifterna hanteras i vår organisation av bland annat vår inköpsansvarig, våra controllerfunktioner, projektavdelning samt övriga berörda beställare.

Polisanmälningar och information

Anvisning

- Ange antalet polisanmälningar som förvaltningen/bolaget gjorde under perioden 220701-230630 kopplat till fusk och felaktigheter.
- Hur delar ni information med andra förvaltningar/bolag om ni upptäcker felaktigheter och fusk under pågående avtal?

- Noll (0) polisanmälningar under perioden 220701-230630 kopplat till fusk och felaktigheter har gjorts.
- Vi kommunicerar det i vårt anläggningsnätverk för inköp och upphandling där flera förvaltningar och bolag ingår.

3 Lagstadgat tillsynsarbete

Anvisning

Göteborgs stad har ett lagreglerat tillsynsansvar inom vissa verksamheter som bedrivs i Göteborgs kommun. Stadsledningskontorets uppföljning i augusti 2022 visade att det finns ett behov av en utvecklad samverkan mellan stadens organisationer.

Uppföljningen syftar till att få en bild av befintligt tillsynsansvar, omfattning, samverkan och utvecklingsbehov för att förbättra arbetet med att motverka brott.

Det lagreglerade tillsynsarbetet är en del av Göteborgs stads trygghetsskapande och brottsförebyggande programstrategi 5:1: Göteborgs Stad ska på ett systematiskt sätt vidta brottsförebyggande åtgärder i verksamheter, på platser och vid tjänster där brott riskerar att begås.

Frågor

Anvisning

Har din förvaltning en tillsynsverksamhet reglerad i lagstiftning?

Om ja:

- Vilken lagstiftning reglerar tillsynsverksamheten?
- Vilka typer av verksamheter utövar ni tillsyn på/över?
- Hur ofta genomförs tillsynsbesök?
- Vilka andra förvaltningar eller myndigheter samarbetar ni med i tillsynsarbetet?
- Vilka andra förvaltningar/myndigheter behöver ni samarbeta med för att bedriva en bättre tillsynsverksamhet?
- Information som framkommer vid tillsynen delas den med andra förvaltningar eller myndigheter?
- Vilka sanktioner tillämpas i tillsynsarbetet?

Gryaab har inget tillsynsansvar som är lagreglerat.

Klimatväxling för resor i tjänsten - Bolagsstyrelser 2023

Gryaab AB

Innehållsförteckning

1	Beskrivning av rapporten för uppföljning	3
2	Beräknade kostnader för klimatväxling	4
3	Korta flygresor	5
4	Klimatförbättrande åtgärder	6
5	Beräkning av åtgärders climateffektivitet	7
5.1	Beskrivning av åtgärden och på vilket sätt den förväntas leda till minskad klimatpåverkan från resor och transporter i den egna organisationen eller i göteborgssamhället i stort.	7
5.2	Åtgärdens beräknade climateffekt angivet som minskade utsläpp av koldioxidekvivalenter. Beskriv de antaganden och beräkningar som använts för att få fram denna climateffekt.....	7
5.3	Effektivitet avseende minskning av kilo koldioxidutsläpp per investerad krona (CO ₂ -minskning/totalkostnad för åtgärden).....	7

1 Beskrivning av rapporten för uppföljning

2 Beräknade kostnader för klimatväxling

Fördelning (tkr)	2020 års resor	2021 års resor	2022 års resor
Tjänsteresor med privat bil	1,4	1,3	1,5
Tjänsteresor med bilpool	-	-	-
Drivmedel till stadens fordon	11,3	12,8	7,6
Taxiresor	-	-	-
Flygresor	9,1	-	3,7
Summa årets klimatväxling	21,8	14,1	12,8

3 Korta flygresor

Antal	2020	2021	2022
Flygresor under 60 mil	-	-	-

4 Klimatförbättrande åtgärder

Genomförda åtgärder 2022 och planerade åtgärder 2023 och 2024	2022 (avser 2020 års resor) i tkr	Prognos 2023 (avser 2021 års resor) i tkr	Prognos 2024 (avser 2022 års resor) i tkr
Summa klimatväxling	21,7	14,2	12,8
<i>Överföring av klimatväxlingsmedel från föregående år (beräknas automatiskt i kolumnen)</i>	-950,03	-1 235,33	-1 478,13
Total budget för klimatväxlingsåtgärder	-928,33	-1 221,13	-1 465,33
Utfall	307	257	297
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
Summa genomförda klimatväxlingsåtgärder	307	257	297

5 Beräkning av åtgärders klimateffektivitet

5.1 Beskrivning av åtgärden och på vilket sätt den förväntas leda till minskad klimatpåverkan från resor och transporter i den egna organisationen eller i göteborgssamhället i stort.

När Gryaabs anställda använder Västtrafikkort och åker kollektivt istället för att åka bil leder det till minskad klimatpåverkan. Prognos för år 2024 är att det köps 65 kort.

5.2 Åtgärdens beräknade klimateffekt angivet som minskade utsläpp av koldioxidekvivalenter. Beskriv de antaganden och beräkningar som använts för att få fram denna klimateffekt.

Total CO₂ - effekten av att köpa 65 stycken västtrafikkort till medarbetarna blir enligt hjälpdokumentet 9 360 kg. Antagandet är att ett kort minskar bilkörandet med 20 km per vecka och att en bil släpper ut 144 g CO₂/km.

5.3 Effektivitet avseende minskning av kilo koldioxidutsläpp per investerad krona (CO₂-minskning/total kostnad för åtgärden).

Besparingen av att köpa 65 västtrafikkort till medarbetarna blir enligt hjälpdokumentet 0,018 kg CO₂/kr.

TERTIALRAPPORT 2023-08-31

A decorative graphic consisting of a large green area at the bottom of the page, with a curved top edge. The green area is divided into two shades: a darker green at the top and a lighter green at the bottom. The Bokab logo and tagline are positioned in the lower-left corner of this green area.

bokab

Skapar de rätta
förutsättningarna

Tertialrapport 2023-08-31

för Bokab - Bohusläns Kommunala Exploaterings AB (556069-9539)

Ägarförhållanden

Bokab är ett helägt kommunalt dotterbolag till AB Kongahälla.

Bolagets uppdrag

Bolaget skall bedriva markexploatering och därtill hörande markförvaltning i kommunen och skall som exploateringsbolag bidra till kommunens långsiktiga utveckling genom att förvalta/förädla, förvärva, uppföra och avyttra fastigheter, företrädesvis mark för utveckling och exploatering. Bolaget skall aktivt driva exploatering och etablering i kommunen samt ansvara för tomtkän för villatomter inklusive all försäljning till denna.

Verksamheten t.o.m. 2023-08-31

Våra projekt innefattar, det för Kungälv så viktiga, verksamhetsmark, villatomter och bostäder. Vi arbetar just nu med: Rollsbo Västerhöjd, Solbräcke Kullen, Ytterby Bovieran, Dammbergen villatomter, Åseberget, Kärna verksamhetsmark samt Kärna villatomter. Vi väntar fortfarande på Trafikverket att de skall besluta om placering av nya på- och avfarten till E6 vid Kareby. Ett fantastiskt läge för verksamheter och nya arbetsplatser. Intresset är enormt stort från företagare. Vi arbetar alltid med stort miljötank i våra projekt. Självklart med Agenda 2030. Speciellt Dammbergen och Kareby E6 ser vi en stor fördel med Agenda 2030 som tydliggör olika perspektiv på olika hållbarhetsmål. När nu regeringen till och med skall ge kommuner bidrag för att komma fram med fler detaljplaner för småhus (Dammbergen och Kärna) samt möjliggöra omvandling av lokaler till bostäder (Kärna) vore det tjänstefel att inte prioritera dessa planer. Vi vet att det blir fantastiska områden.

För **Dammbergen**, villatomter, håller vi på med detaljplan. Området har potential att bli ett av Kungälvs finaste område. Kommunen kan söka bidrag av regeringen om man tar fram detaljplanen.

I **Kärna** för villatomter och verksamheter pågår förstudie av trafik och VA. Mycket bra samarbete med VA-avdelningen tycker vi. Även här kan kommunen få bidrag från regeringen om man tar fram planen.

Rollsbo Västerhöjd färdigställs enligt plan och fler företag sätter i gång med markarbeten. Vi slutförhandlar om de två sista tomterna.

Norra Kyrkbäcken, för bland annat **Bovieran** löper detaljplanen på enligt plan. Granskningen har varit och nu skall vi diskutera bäcken med länsstyrelsen och efter det vinner den laga kraft. Vi hoppas skriva kontrakt med Bovieran i slutet av året och att man startar bygget av de 54 lägenheterna någon gång efter nästa sommar.

Åseberget, Vi satsar på en fantastisk ny stadsdel med både innovationer och god boendemiljö. Vi vill ha dit mycket bostäder för att kommunen skall växa ihop på ett bra sätt. Åseberget och Arenaprojektet bidrar till att göra Kungälv helt och får samtidigt arbetsnära och miljövänliga bostäder. Företagare och personal vill ha nära till allt och det är just vad Åseberget skall vara – nära till allt!

Våra fyra **fastigheter** löper på bra och vi har målat Bokabkontoret utvändigt. I **Övrigt** så fortsätter vi att annonsera i KP. Vi var representerade på Kungälvsmässan där vi fick mycket beröm för våra pågående projekt och vad vi har i pipeline för Kungälv. Villatomtkön, som numera är digitaliserad, består av ca 1150 familjer.

Resultat

Trots ett negativt resultat i T2 ser prognosen för året ut att landa på ett positivt resultat på ca 10 Mkr. I budgeten för 2023, som gjordes innan 2022 var till ända, tog vi höjd för att resultatet från 2022 skulle gå över till 2023. Nu fick vi in intäkterna i december 2022 vilket gör att vi får justera 2023 års prognos till ett troligt positivt resultat på ca 10 Mkr.

Kungälv 2023-09-19

Lars Pettersson, vd Bokab

RESULTATRÄKNING

	<u>2023-08-31</u>	<u>2022-08-31</u>	<u>PROGNOS</u> <u>2023</u>	<u>BUDGET</u> <u>2023</u>	<u>BOKSLUT</u> <u>2022-12-31</u>
Rörelsens intäkter					
Nettoomsättning	7 720	6 605	27 122	133 961	36 691
Aktiverat arbete för egen räkning	776	734	1 096	1 005	1 196
Övriga rörelseintäkter	2 431	5 858	2 431	7 700	38 927
Summa rörelseintäkter	10 927	13 197	30 649	142 666	76 814
Rörelsens kostnader					
Övriga externa kostnader	-2 404	-2 823	-10 676	-103 694	-19 717
Personalkostnader	-3 489	-3 366	-5 715	-5 996	-5 616
Avskrivningar	-1 358	-1 358	-2 058	-2 100	-2 037
Övriga rörelsekostnader	-2 496	-8 289	-2 496	-6 800	-38 014
Summa rörelsekostnader	-9 747	-15 836	-20 945	-118 590	-65 384
Rörelseresultat	1 180	-2 639	9 704	24 076	11 430
Finansiella poster					
Resultat från andelar i koncernföretag	0	0	5 000	0	0
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter	2	15	2	0	18
Räntekostnader och liknande resultat poster	-3 284	-533	-4 684	-3 480	-1 537
Summa finansiella poster	-3 282	-518	318	-3 480	-1 519
Resultat efter finansiella poster	-2 102	-3 157	10 022	20 596	9 911
Bokslutsdispositioner					-2 592
Resultat före skatt	-2 102	-3 157	10 022	20 596	7 319
Skatt på årets resultat					-1 524
PERIODENS RESULTAT	-2 102	-3 157	10 022	20 596	5 795

EGET KAPITAL & SKULDER	<u>2023-08-31</u>	<u>2022-08-31</u>
Eget kapital		
Bundet eget kapital		
Aktiekapital (20.000 aktier á nominellt 200 kr)	4 000	4 000
Reservfond	340	340
Summa bundet eget kapital	4 340	4 340
Fritt eget kapital		
Balanserat resultat	38 901	34 555
Periodens resultat	-2 102	-3 157
Summa fritt eget kapital	36 799	31 398
Summa eget kapital	41 139	35 738
Obeskattade reserver		
Periodiseringsfonder	8 235	5 643
Långfristiga skulder		
Skuld till koncernföretag	70 000	120 000
Tillkommande exploateringskostnader	29 495	33 816
Summa långfristiga skulder	99 495	153 816
Kortfristiga skulder		
Kortfristiga lån	50 000	0
Leverantörsskulder	2 236	3 644
Skuld till koncernföretag	20 482	6 050
Skatteskulder	0	243
Övriga skulder	206	207
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	1 679	1 095
Summa kortfristiga skulder	74 603	11 239
S:A EGET KAPITAL & SKULDER	223 472	206 436

BALANSRÄKNING

TILLGÅNGAR	2023-08-31	2022-08-31
Anläggningstillgångar		
Materiella anläggningstillgångar		
Byggnader och mark	59 666	61 445
Pågående ny-, till- och ombyggnader	0	0
Summa anläggningstillgångar	59 666	61 445
Finansiella anläggningstillgångar		
Andelar i koncernföretag	50	50
Fordringar hos koncernföretag	31 021	19 033
Uppskjuten skattefordran	298	220
Summa finansiella anläggningstillgångar	31 369	19 303
Summa anläggningstillgångar	91 035	80 748
Omsättningstillgångar		
Varulager		
Lager av råvaror	3 451	0
Övriga lagertillgångar	79 900	94 729
Summa varulager	83 351	94 729
Kortfristiga fordringar		
Kundfordringar	31 932	35 860
Fordran koncernföretag	0	0
Övriga kortfristiga fordringar	1 451	3 313
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	89	584
Summa kortfristiga fordringar	33 472	39 757
Kassa	15 614	-8 798
Summa omsättningstillgångar	132 437	125 688
SUMMA TILLGÅNGAR	223 472	206 436

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Sid 1 (3)

Tjänsteskrivelse

Handläggarens namn
Pia Jakobsson

Klicka eller tryck här för att ange datum.

Budget 2024 – Förvaltningens verksamhetsplan (Dnr KS2023/2190-2)

Sammanfattning

I föreliggande dokument redovisas Förvaltningens verksamhetsplan 2024. Förvaltningens verksamhetsplan beskriver hur förvaltningen kommer att disponera den ekonomiska ram som förvaltningen har till sitt förfogande för att uppnå de mål, uppdrag och riktlinjer som presenteras i majoritetens budgetdirektiv.

I förvaltningens verksamhetsplan presenteras också förutsättningar, arbetsätt och andra dokument som förvaltningen har att förhålla sig till 2024.

De ekonomiska förutsättningarna har förändrats jämfört med den rambudget som kommunfullmäktige fastställde i april. På uppdrag av den majoriteten föreslås en ny ram för kommunstyrelsen. Den nya ramen uppgår till 3 478,5 Mkr för 2024, vilket motsvarar 0,48% av skatter och generella statsbidrag.

Kommunstyrelsen föreslås beslut att fastställa Förvaltningens verksamhetsplan för 2024

Förslag till beslut:

Kommunfullmäktige fastställer kommunstyrelsens nya ram 2024 till 3 478,5 Mkr, strategiska mål och resultatmål enligt majoritetens budgetdirektiv samt nyupplåning upp till 400 Mkr.

Juridisk bedömning

Budgeten har upprättats i enlighet med kapitel 11 ekonomisk förvaltning i kommunallagen.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningens verksamhetsplan 2024 har tagits fram med utgångspunkt från majoritetens budgetdirektiv. Planen beskriver hur förvaltningen inom de av kommunfullmäktige beslutade ramarna planerar att genomföra och följa upp kommunstyrelsens resultatmål. Balans mellan ekonomi, kvalitet och behov uppnås genom långsiktighet och ett strukturerat arbete med styrning, ledning och uppföljning.

Taxor och avgifter

I budget 2024 ingår förändringar i taxor och avgifter för 2024. För taxor och avgifter som i sin konstruktion har en indexuppräkningsfattas inga särskilda årliga beslut så länge index följs. Övriga taxor och avgifter som har förändringar utöver indexuppräkningsfattas tas upp som enskilda beslut med tjänsteskrivelse. Följande taxor berörs:

- Revidering: Hyror och taxor för kommunens lokaler
- Nya taxor Oasen sim- och ishall
- Revidering av taxa enligt Plan- och bygglagen
- VA-taxa samt inkopplingsavgift för 2024

- Avfallstaxa 2024
- Taxa för offentlig kontroll enligt livsmedelslagstiftningen 2024
- Taxa för tillsyn och prövning inom miljöbalkens område samt strålskyddslagen 2024
- Taxa för tillsyn och prövning enligt lag om åtgärder mot förorening från fartyg

Facklig samverkan har genomförts enligt paragraf 19 den 3 oktober och sedan paragraf 11 den 10 oktober 2023. Risk- och konsekvensanalyser av eventuella organisatoriska eller andra förändringar som påverkar verksamheterna och dess medarbetare ska vid varje tillfälle genomföras vid respektive arbetsplats och samverkas i enlighet med samverkansavtalet. Förvaltningen arbetar med MOVE – modell för verksamhetsstyrning som har sin utgångspunkt i tillitsbaserad ledning och styrning

Förvaltningens uppföljning sker enligt modell för styrning i Kungälv kommun – från demokrati till effekt och tillbaka. I förvaltningens verksamhetsplan redovisas hur och när uppföljningarna redovisas under året till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige. Förvaltningen kommer att noga följa den ekonomiska utvecklingen. Avvikelse- och månadsrapportering tillsammans med handlingsplaner är nycklar för en ekonomi och ett snabbt agerande

Ärendenivåer – bedömning utifrån kommunfullmäktiges strategiska mål eller kommunstyrelsens resultatmål

Förvaltningens verksamhetsplan 2024 är förvaltningens svar på majoritetens budgetdirektiv. Planen innehåller strategiska mål, finansiella mål, resultatmål, direktiv och medföljande uppdrag.

Bedömning utifrån miljö, hållbarhet och mål i Agenda 2030

Den verksamhet Kungälv kommun bedriver är en viktig del för att nå målen i Agenda 2030. Förvaltningens verksamhetsplan ger den övergripande inriktningen för arbetet som planeras 2024

- Koppla gällande politiska mål och riktlinjer i Kungälv kommun till AGENDA 2030
- Identifiera och följ upp relevanta mått och indikatorer kopplade till Agenda 2030
- Sammanställ och analysera resultatet av det arbete som pågår i Kungälv kommun
- Föreslå insatser där analysen visar förbättringspotential eller goda resultat
- Redovisa resultat till kommunstyrelse och kommunfullmäktige i mars/april varje år i samband med årsbokslut

Bedömning utifrån politiska styrdokument

Dokumentet utgår från majoritetens budgetdirektiv.

Bedömning utifrån ett medborgar- och brukarperspektiv

Budgeten med dess målsättningar och ramar styr förvaltningens verksamhet och dess prioriteringar

Bedömning utifrån ett medarbetarperspektiv.

I förvaltningens verksamhetsplan för 2024 beskrivs inriktningen och prioriteringarna för det personalpolitiska arbete som ska bedrivas i förvaltningen

Ekonomisk bedömning

Majoritetens budgetdirektiv för 2024 med dess målsättningar, ramar och uppdrag styr förvaltningens verksamhets och dess prioriteringar som presenteras i förvaltningens verksamhetsplan.

Mot bakgrund av det ekonomiska läget har förvaltningen fått i uppdrag att arbeta om förvaltningens verksamhetsplan. Årets resultat enligt ny framtagen resultatbudget är 17,5 Mkr vilket motsvarar 0,48% av skatter och statsbidrag. Kommunstyrelsens driftsram 2024 uppgår till 3 478,5 Mkr inklusive exploateringsintäkter/realisationsresultat om 40 mkr.

Kommunens investerings- och driftsprogram beskrivs och beslutat i egen tjänsteskrivelse.

2024 förväntas finnas behov av nyupplåning, både hos kommunen och i koncernens bolag. Kommunen har, liksom de kommunala bolagen, behov av att finansiera sitt Drifts- och investeringsprogram. Ramen för nyupplåning föreslås till 400 Mkr.

Förslag till beslut

1. Förvaltningens verksamhetsplan 2024 godkänns

Förslag till kommunfullmäktige

2. Fastställa kommunstyrelsens nya ram 2024 till 3 478,5 Mkr.
3. Fastställa tillfälligt avsteg från finansiella mål 2024 enligt verksamhetsplan 2024
4. Anteckna förvaltningens verksamhetsplan 2024 till protokollet
5. Upplåning ska göras i enlighet med vid varje tidpunkt gällande finanspolicy antagen av kommunfullmäktige. Kommunstyrelsen har rätt att under 2024 omsätta lån, det vill säga låna upp belopp motsvarande de lån som sägs upp alternativt förfaller till betalning under 2024 samt genomföra nyupplåning upp till 400 Mkr.
6. Kommunstyrelsen får i uppdrag i enlighet med uppsiktsplikten att följa upp hur kommunens bolag medverkar till att kommunfullmäktiges strategiska mål samt god ekonomisk hushållning uppnås.

Haleh Lindqvist
Kommundirektör

Pia Jakobsson
Ekonomichef

Expedieras till:

För kännedom till:

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Förvaltningens verksamhetsplan 2024

Kommunstyrelse

2023-10-10

Innehållsförteckning

1	Kommundirektörens kommentar till förvaltningens verksamhetsplan	5
2	Inledning	9
2.1	Kommunens bolagskoncern	9
3	Kommunens politiska styrmodell	10
3.1	Ansvarsfördelning mellan politik och förvaltning.....	11
3.2	Förvaltningens styrmodell	11
3.3	Tillitbaserad ledning och styrning	11
3.4	Kommunens vision och värdegrund	13
3.5	Förvaltningens förhållningssätt till vision och värdegrund	14
4	Förvaltningens uppdrag	16
4.1	Utgångspunkter.....	16
4.2	Medborgar-, medarbetar-, omsorgstagare-, invånare- och kundfokus	18
4.3	Förändrat och digitalt arbetssätt nödvändigt för långsiktigt hållbart arbete	18
4.4	Trygghet och säkerhetsarbete	19
4.5	God ekonomisk hushållning	19
4.6	Kommunfullmäktiges finansiella mål	20
4.7	Ekonomiska förutsättningar och utgångspunkter	21
4.8	Effektiv strategisk lokalförsörjning	21
5	5 Förvaltningens utmaningar och förutsättningar 2024	23
5.1	Förutsättningar för Kungälv kommun	24
5.2	Stabens och sektorernas grunduppdrag och verksamhetsidé.....	24
5.2.1	<i>Staben 25</i>	
5.2.2	<i>Bildning och lärande</i>	25
5.2.3	<i>Trygghet och stöd</i>	25
5.2.4	<i>Samhälle och utveckling</i>	26
6	Uppföljning och analys	27
6.1	Plan för uppföljning.....	28
6.2	GAP-analys.....	29
7	Intern kontroll	31
8	Grundläggande om Ledning, styrning, uppföljning och utveckling	33
8.1	Att vara ledare/chef i Kungälv kommun.....	33
8.2	Ansvar och roller	34
9	Kungälv som arbetsgivare	36

9.1	Medarbetare som gör skillnad	36
9.2	Kungälv kommun ska ha ett systematiskt och strategiskt arbete med kompetensförsörjning	37
9.3	Systematiskt arbetsmiljöarbete, främja hälsa, förebygga ohälsa och ökar trivseln	37
9.4	Arbetsmiljö	39
9.5	Arbetsmiljömål 2024	39
9.6	Samverkan	40
9.7	Kungälv kommun ska ha jämställda och icke diskriminerande arbetsplatser	41
9.8	Friskfaktorer enligt Sunt arbetsliv	41
9.9	Kungälv kommuns värderingar.....	41
9.10	Åtgärder	42
10	Ökat fokus på Agenda 2030	43
10.1	Ökat fokus på klimatutmaningarna.....	44
10.2	Social hållbarhet	45
11	Strategiska mål och förutsättningar med resultatmål	47
11.1	Sammanfattning.....	47
11.1.1	<i>Strategiska mål och resultatmål</i>	<i>47</i>
11.1.2	<i>Strategiska förutsättningar och resultatmål.....</i>	<i>48</i>
11.2	KS resultatmål med indikatorer och koppling till KF strategiska mål och strategiska förutsättningar.....	48
11.2.1	<i>Kommunfullmäktiges Strategiska mål: Att ge goda förutsättningar för livslång lärande.....</i>	<i>48</i>
11.2.2	<i>Kommunfullmäktiges Strategiska mål: En trygg omsorg med valmöjligheter genom hela livet</i>	<i>55</i>
11.2.3	<i>Kommunfullmäktiges Strategiska mål: Att ge möjligheter till en aktiv fritid för alla åldrar 56</i>	
11.2.4	<i>Kommunfullmäktiges Strategiska mål: Att alla medborgare ska ha möjlighet att delta i rikt och aktivt kulturliv</i>	<i>58</i>
11.2.5	<i>Kommunfullmäktiges Strategiska mål: Att medborgare och näringsliv ska känna ökat förtroende för kommunen</i>	<i>60</i>
11.2.6	<i>Kommunfullmäktiges Strategiska mål: Hållbar samhällsutveckling genom ökad samordning mellan infrastruktur och byggnation i hela kommunen.....</i>	<i>65</i>
11.2.7	<i>Kommunfullmäktiges Strategiska mål: Kommunen, medborgarna och företagen minskar tillsammans klimatutsläpp och miljöpåverkan</i>	<i>68</i>
11.2.8	<i>Kommunfullmäktiges Strategiska mål: Trygg uppväxt ger ett tryggare samhälle</i>	<i>70</i>
11.2.9	<i>Kommunfullmäktiges Strategiska mål: Levande havsmiljö.....</i>	<i>74</i>
11.2.10	<i>Kommunfullmäktiges Strategiska mål: Robust och uthållig kommun med minskad miljö- och klimatbelastning.....</i>	<i>76</i>

11.2.11	Strategiska förutsättningar.....	79
12	Politiska uppdrag.....	84
12.1	Politiska uppdrag från kommunfullmäktige - Beredningsuppdrag	84
12.1.1	Bildning och lärande	84
12.1.2	Samhälle och utveckling.....	84
12.1.3	Stab 86	
12.2	Politiska uppdrag från kommunstyrelsen	87
12.2.1	Trygghet och stöd	87
12.2.2	Bildning och lärande.....	91
12.2.3	Samhälle och utveckling.....	98
12.2.4	Stab 105	
13	Ekonomisk plan 2024	113
13.1	Inledning.....	113
13.2	Ekonomiska förutsättningar 2023-2024	115
13.3	Förvaltningens antagande om kostnadsförändringar 2024.....	117
13.4	Driftplan	119
13.5	Planerade verksamhetsvolymmer	119
13.5.1	Verksamhet	119

1 Kommundirektörens kommentar till förvaltningens verksamhetsplan

Förvaltningens verksamhetsplan bygger på ett förtroendefullt samspel mellan politiker i majoriteten (Kungälv 2030) och förvaltning. Planen syftar även till att öppna upp för dialog mellan förvaltningen och de som verksamheten riktar sig till.

Verksamhetsplan 2024 utgår från den politiska inriktningen för mandatperioden.

Verksamhetsplanen är övergripande styrdokument och innehåller kommunfullmäktiges strategiska mål, kommunstyrelsens resultatmål och indikatorer för förvaltningen och de kommunala bolagen. Vidare innehåller verksamhetsplanen budget för år 2024 med plan för åren 2024–2026 samt investeringsplan och lokalförsörjningsplan för åren 2024–2026. Planen innehåller även:

- Aktuella nyckeltal och jämförelser med andra kommuner
- Den styrande politikens prioriteringar (KS budgetdirektiv 2024)
- Prognos för investeringar per september 2023 samt översyn av investeringsvolymen.
- Prognos för volymer utifrån utfallet under första delen av 2023 och en ny befolkningsprognos per september 2023.
- Skatteintäkter, statsbidrag och utjämning enligt skatteunderlagsprognosen per augusti från SKR och ny befolkningsprognos.
- Prognos för intäkter från exploatering och markförsäljning.

Det ekonomiska läget som Sverige och övriga världen befinner sig i innebär stora påfrestningar på kommunens ekonomi. Den höga inflationen, ökade el-och drivmedelspriser, pensionskostnader, liksom de stigande räntorna påverkar kommunens intäkter och kostnader. För 2024 har en översyn av investeringsvolymen gjorts, för att möta det strama ekonomiska läget. Det har inneburit att en del investeringar har flyttats i tid och de årliga investeringarnas nivåer har justerats.

I det här osäkra ekonomiska läget måste vi alla i förvaltningen och kommunkoncernen jobba tillsammans och bidra till Kungälvs ekonomiska uthållighet. Vi ska tillsammans och gemensamt ta ansvar för kommunens ekonomi, för både intäkter och kostnader. Förändrat arbetssätt och gränsöverskridande operativt samarbete inom och mellan sektorerna, verksamheterna och bolagen är nyckeln för hållbar ekonomi och ger oss motståndskraft att möta framtida konjunkturförändringar.

Varför behövs förändrat arbetssätt?

I takt med en alltmer komplex samhällsutveckling ökar förväntningarna på kommunernas verksamheter. Kommunen som välfärdsaktör förväntas ha en hög kapacitet, både i förhållande till tjänsters innehåll och kvalitet, men även vad gäller att hantera stora samhällsutmaningar som pandemier, sociala och ekonomiska klyftor, klimatförändringar, ökad polarisering och minskad tilltro till samhällets institutioner.

Detta sker parallellt med att kommunens handlingsutrymme har minskat i takt med att både EU-beslut och nationell lagstiftning blivit mer styrande. Områden där kommunen tidigare har kunnat ställa egna detaljkrav för att driva utvecklingen i en viss riktning blir färre. Runt 60 procent av de beslut som fattas i kommunfullmäktige i Kungälv påverkas direkt eller indirekt av beslut fattade av EU.

Det som är gemensamt för många av samhällsutmaningarna är att de är svåra att definiera, mångdimensionella och ansvarsfrågan är långt ifrån självklart, vilket betyder att ingen aktör har egen rådighet. Kommunens roll som garant för grundläggande samhällsservice blir därmed ännu viktigare, samtidigt behöver kommunens traditionella struktur och arbetssätt anpassas till dessa nya förutsättningar. Delar av det som behöver förstärkas handlar om innovation, digitalisering och flexibla arbetssätt som gynnar effektivitet och frigör resurser. Andra delar handlar om att omvärdera de tvärgående och processorienterade arbetssätten - där helhetsperspektiv, samverkan, socialt samspel, kommunikation och kunskapsutbyte över organisatoriska gränser, både inom och utanför kommunen, behöver förstärkas.

Utvecklingsområden

För 2024 har utvecklingsområdena via budgetdirektiv identifierats för kommunen som helhet.

För planeringsperioden 2024–2026 finns gemensamma utvecklingsområden som alla verksamheter behöver arbeta med för att målen ska kunna nås. Kungälvs utfall inom utvecklingsområdena ska jämföras med de kommuner som presterar bäst inom respektive område. Genom jämförelser med framgångsrika exempel inom ett område kan kommunen identifiera områden att utveckla.

Nedan redovisas hur förvaltningen ska åstadkomma önskad utveckling av de gemensamma utvecklingsområdena.

Kommunikation, dialog, service och bemötande

Kommunikation, dialog, service och bemötande är nycklar i det fortsatta utvecklingsarbetet. Kommunens kommunikation ska bidra till att invånare, näringslivet, föreningar och besökare enkelt kan hitta information för att göra välinformerade val.

Det ska vara enkelt att komma i kontakt med Kungälvs kommun. Genom en nära dialog med Kungälvborna fångas behov upp och löpande förbättringar kan genomföras. En god service och ett gott bemötande, som gärna överträffar invånarnas, föreningars och företagens förväntningar, ska eftersträvas i kommunens samtliga verksamheter. Invånarnas, föreningars och företagens ska uppleva att det alltid är enkelt att ta och ha kontakt med Kungälvs kommun och att de får ett professionellt bemötande samt snabb återkoppling.

Service och bemötande utvecklas genom:

- att alla verksamheter bidrar till att kommunens kundcenter kan utveckla sin roll som ett nav för kommunikation och service så att Kungälvborna snabbt kan få svar och åtgärder på sina frågor och ärenden.
- att fler nyheter och beslut förmedlas via hemsida.
- att Kungälvbornas önskemål om och behov av information från verksamheter möts snabbt.
- att klagomål hanteras snabbt och korrekt.

Digitaliseringens/robotisering möjligheter

Kungälvs kommun ska använda digitaliseringen/robotisering för att effektivisera och utveckla kommunens verksamheter och samtidigt skapa service och tjänster för invånare, föreningar och företagare. Utvecklingen av nya och fler digitala tjänster för invånare, föreningar och företagare, och förändrat arbetssätt internt genom smarta lösningar och automatisering ska fortsätta. För att kunna dra ännu större nytta av digitaliseringens möjligheter kommer området digital kompetens att vara i fokus för utveckling. Möjligheter tas tillvara genom:

- att öka automatiseringen av manuella arbetsmoment för att frigöra resurser till annat.
- att stärka förmågan att leda verksamhetsutveckling med stöd av digitalisering.
- att ersätta papper med digitala självservice-lösningar (exempelvis e-tjänster, chatt, säkra digitala meddelanden) för att förenkla för invånare, föreningar och företagare och för att snabbt ge dem återkoppling.
- att öka samverkan med andra kommuner för att hämta idéer och lösningar.
- att öka samverkan internt så att lösningarna är effektiva, säkra och kostnadseffektiva ur alla aspekter.

Kvalitet och hållbar tillväxt

Förvaltningen har ett högt kvalitetsfokus och det arbetas strukturerat med utveckling och ständiga förbättringar i många av våra verksamheter. FN:s globala hållbara mål för år 2030 ligger till grund för stor del av vår planering och utveckling.

För att vi ska ha rätt kvalitet i våra verksamheter och leverera rätt resultat måste vi:

- Arbeta med effektiva processer.
- Ha en rättssäker handläggning.
- Tidiga, samordnade insatser för barn och unga i utsatta situationer. Arbetsätt för att arbeta fokuserat med tidiga insatser måste tas fram, likaså samordnade insatser för barn och unga i en utsatt situation. Där är nyckeln samarbete mellan skola, socialtjänst, förebyggande verksamheter, hälso- och sjukvård och polis för att minska risken för att utsatta unga hamnar mellan stolarna.

Uppdragen ska genomföras genom samarbete och samordning av de resurser som finns i den kommunala verksamheten och tillsammans med andra aktörer i kommunen.

Förvaltningen ska ha en inbyggd beredskap, förmåga och vilja, det vill säga robusthet, att klara framtida prövningar och snabba förändringar i omvärlden, nya ekonomiska och demografiska förutsättningar, tillkomst av andra aktörer och utförare.

Hela förvaltningen, sektorerna och bolagen ska ha både ett internt och externt hela kommunen-perspektiv.

Utveckling av processer

Utvecklingen av kommunens systematiska kvalitetsarbete fortsätter genom kommunens styrmodell. Ett fortsatt viktigt arbete är att ta fram och analysera nyckeltal för verksamheterna och jämföra dem med andra kommuner som underlag för styrning och utveckling.

Arbetet med att utveckla ekonomi- och kvalitetsstyrning i syfte att förbättra uppföljning, prognos, analyser och budget i verksamheternas ekonomi fortsätter under 2024. Detta gäller även arbetet med investeringsplanering så som beslutsprocess, budgetering, uppföljning, analyser och prognoser. Syftet är att få en tydligare styrning och ytterligare minska gapet mellan budget och utfall - samt att snabbt kunna vidta åtgärder vid avvikelser.

Ur arbetsgivarperspektiv kan vi identifiera tre viktiga områden som måste hanteras;

- **Kompetensförsörjning.** Att hitta rätt medarbetare med rätt kompetens har länge varit en stor utmaning för många kommuner, regioner och företag. Förvaltningen arbetar intensivt med frågan. Hållbar personalförsörjnings viktigaste utmaning är att attrahera, utveckla och behålla medarbetare.
- **Bidra till en tryggare och robust kommun.** Otryggheten i samhället drabbar alla, såväl individer som företag. Genom nya kontakter och samarbeten kan vi tillsammans skapa en robust kommun och bättre framtid. Därför dialog mellan kommunens

verksamheter, polis, företag och civilsamhälle för att diskutera hur vi tillsammans kan bidra till en tryggare kommun.

- **I enlighet med Agenda 2030 och klimatmålet, energiförsörjning och robust kommun.** Kungälv kommun har goda möjligheter att ta tåten i det pågående omställningsarbetet inom kommunen

Det finns en tilltagande efterfrågan på information, delaktighet och insyn från kommunens medborgare. Nyckeln till en framgångsrik transformation av den kommunala servicen ligger sannolikt i att lyckas engagera de som bor och verkar i Kungälv kommun och göra dem till medskapare av sin egna service. Detta kommer kräva att kommunen vågar vara innovativ och prova nya vägar.

Kommunen behöver ta vara på alla medarbetarnas innovativa idéer för förbättringar och förändringar.

Kungälv oktober 2023

Haleh Lindqvist

2 Inledning

Detta dokument är förvaltningens svar på kommunstyrelsens budgetdirektiv och budget. Svaret bygger på de förutsättningar som den nya majoriteten "Kungälv 2030" gett i sin programförklaring.

Förvaltningens verksamhetsplan är förvaltningens övergripande styrdokument och innehåller kommunfullmäktiges strategiska mål och kommunstyrelsens resultatmål, budgetram för år 2024 fördelat per sektor samt Drift- och Investeringsprogram för åren 2024–2026. Dokumentet ger vägledning för såväl förvaltning som kommunala bolag och samt det uppdrag som myndighetsnämnderna fattar beslut om.

Kommunstyrelsen leder och samordnar arbetet med kommunens övergripande mål, riktlinjer och styrning och uppföljning av kommunkoncernens verksamheter. Kommunstyrelsen förbereder ärenden inför kommunfullmäktige och ansvarar för att fullmäktiges beslut genomförs. Dessutom har kommunstyrelsen ett särskilt ansvar för näringslivsfrågor, kommunens ekonomi och övergripande arbetsgivarfrågor.

Den politiska inriktningen tillsammans med beräkningar och bedömningar av villkor och förutsättningar för verksamheten som ska bedrivas under mandatperioden skapar förvaltningens verksamhetsplan. Planen beskriver hur förvaltningen ska arbeta för att uppnå de politiska målen, genomföra och följa upp verksamheten - det vill säga förvaltningens åtagande.

Kommunens modell för verksamhetsstyrning utgår från de fyra perspektiven:

- Vi har nöjda invånare, omsorgstagare, brukare, elever och kunder
- Vi har rätt kvalitet i våra verksamheter och levererar rätt resultat
- Vi har engagerade medarbetare med rätt kompetens
- Vi har ekonomi i balans

2.1 Kommunens bolagskoncern

AB Kongahälla

AB Kongahälla är moderbolag i Kungälvs kommuns bolagskoncern. Samtliga aktier i bolaget ägs av Kungälvs kommun. Bolaget äger i sin tur samtliga aktier i dotterbolaget Kungälv Energi, Bokab samt Kungälv Arena AB.

AB Kongahälla har en sammanhållande funktion för Kungälvs kommuns helägda aktiebolag och ansvarar för styrning och uppföljning av dotterbolagets verksamhet utifrån kommunfullmäktiges mål och direktiv. AB Kongahälla har också kommunfullmäktiges uppdrag att löpande hantera utdelningar inom bolagskoncernen, vilket främst handlar om att föra upp fritt kapital från dotterbolaget till moderbolaget och därmed skapa möjlighet till utdelning till Kungälvs kommun. Uppdraget innebär att årligen bedöma relevant kapitalstruktur och besluta om bokslutsregleringar i form av koncernbidrag, utdelningar och tillskott. Det hanteras i årsredovisningarna, varefter bolagsstyrelser och bolagsstämma kan fatta beslut om utdelning till kommunen.

Tillsammans ska vi utveckla koncernens förmåga att leverera nytta för Kungälv och dess invånare och medverka till utvecklingen av en hållbar kommun med avstamp i Agenda 2030, samt bidra till att förverkliga kommunfullmäktiges strategiska mål.

3 Kommunens politiska styrmodell

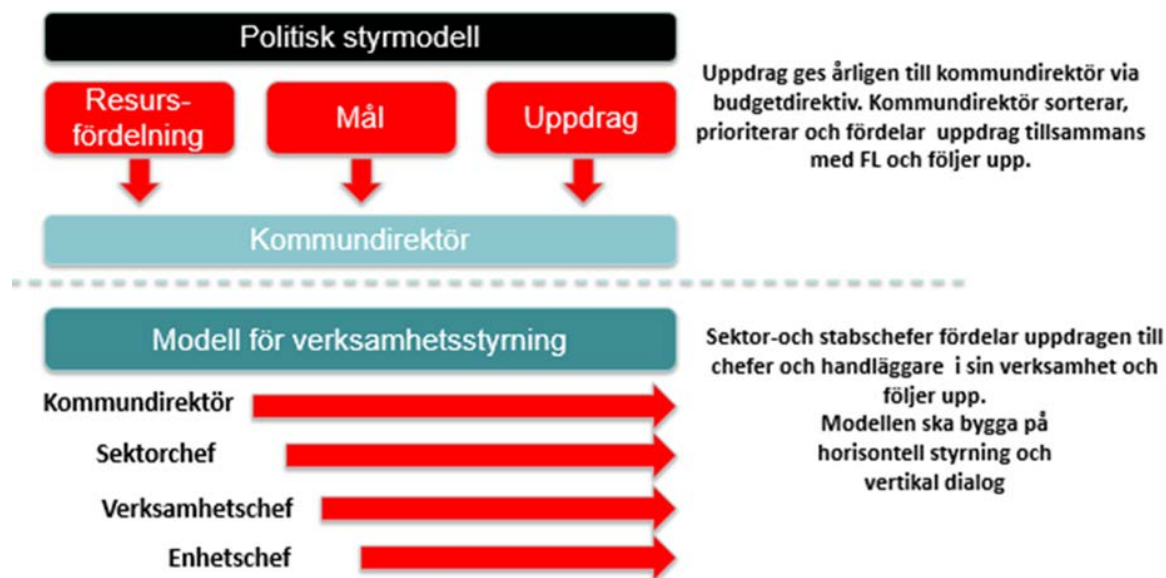
Kommunens styrmodell bygger på mål- och resultatstyrning. Det innebär att fullmäktige beslutar om strategiska mål och resultatmål som kommunkoncernen som helhet ska arbeta med för att röra sig i riktning mot visionen.

Ett mål ska beskriva ett önskat läge som fullmäktige formulerar vid en viss tidpunkt, så att de bidrar till att uppnå visionen. Målen ska peka ut de områden som är strategiskt viktigast att arbeta med.

Målen bryts ned i satsningar, aktiviteter och mäts genom indikatorer. Målen ska fokusera på resultat som behöver prioriteras i utvecklingsarbetet. Målen ska vara relevanta för den organisatoriska nivå de formuleras för. Målstyrningen ska inriktas på politiskt beslutad utveckling och förändringar.

Målen ska vara mätbara och möjliga att påverka samt sättas med en rimlig och tydlig ambitionsnivå. Tydligt formulerade mål är en förutsättning för att kommunen ska kunna röra sig i riktning mot visionen och komma framåt inom de strategiska målområdena.

De mål som beslutas kan antingen ha ett yttre eller ett inre fokus. Med yttre fokus menas att målen fokuserar på invånarnas, föreningar, näringslivets behov eller på de resultat som ska uppnås i relation till kommunens olika målgrupper. Med inre fokus menas att målen fokuserar på politiskt prioriterade områden som behöver utvecklas inom organisationen för att möta omvärldsfaktorer och/eller målgruppernas behov (exempelvis mål kopplade till personalpolitik, utveckling eller ekonomi). Mål mäts med indikatorer (specifikationer av vad som ska uppnås). Prioriteringen utgår från dels politiska uppdrag och de lagar som styr uppdraget, dels kommunfullmäktiges styrande dokument. På verksamhets- och enhetsnivå läggs aktiviteter för att uppnå målen.

3.1 Ansvarsfördelning mellan politik och förvaltning

I den kommunala verksamheten ska det finnas en tydlig ansvarsfördelning mellan politiken och förvaltningen. Fördelningen arbetas fram i dialog mellan politiken och förvaltningen och bygger på principen att de politiska företrädarna beslutar om vad som ska uppnås i verksamheten och vilka mål som ska nås. Förvaltningens tjänstepersoner arbetar sedan fram strategier och aktiviteter för hur målen ska uppnås samt utarbetar underlag för politiska beslut.

3.2 Förvaltningens styrmodell

Förvaltningens verksamhetsstyrning innefattar den politiska viljan till utveckling, förändring och förvaltningens verksamhetsstyrning med grunduppdraget, kvalitet och utveckling i fokus. Budgeten är en grundläggande förutsättning för hela den kommunala verksamheten. Vision, värderingar, mål, lagstiftning, uppföljningar, internkontroll, styrdokument och ekonomiska ramar dvs budget är överordnade i styrningen.

Tillitsbaserad ledning och styrning i Kungälv kommun är en del av verksamhetsstyrning och ledning och handlar om viljan och förmågan att ta vara på allas kunskap och kompetens och att sätta invånaren, omsorgstagaren, brukaren, den vi är till för, i centrum för välfärdstjänsterna.

Tillitsbaserad styrning och ledning handlar också om att våga skapa relationer över organisationsgränser för att kunna möta behov utifrån de förutsättningar som finns. För att möta behoven hos de vi finns till för, utgår vi från att samverka och samarbete ger bättre förutsättningar för värdeskapande.

Tillitsdialoger mellan sektorer/stabsenheter, chefer och medarbetare och mellan sektorer/stabsenheter och bolag är en tillitsdialogform för att tjänstepersoner i tidigt skede ska kunna fånga upp utmaningar eller möjligheter. Formen samt innehållet för dessa tillitsdialoger definieras av respektive sektor och stabsenhet.

Systematiskt kvalitetsarbete

Kvalitetsledningssystem tar sin utgångspunkt i hur verksamheten bedrivs och ska säkerställa att förvaltningen utvecklar tjänster av god kvalitet och med hög produktivitet, dvs. hög effektivitet.

3.3 Tillitsbaserad ledning och styrning

Den inslagna vägen med att inkorporera styrmodell till en tillitsbaserad metod kommer att fortsätta även under 2024. Vi är fortfarande bara i början av detta skifte men kan redan se att kunskapen i kommunens olika verksamheter stärks. Vi leder och styr organisationen med tillit. Det krävs att vårt sätt att styra och leda är tillitsbaserat och präglas av lyhördhet till både professionen och beprövad erfarenhet. Det handlar om att stärka och utveckla beslutsfattandet i organisationen så att beslut fattas på rätt nivå och av rätt instans/funktion och präglas av förankring och ”best practice”.

Det handlar också om att ge de som arbetar i verksamheten större påverkansmöjligheter. Alla medarbetares kompetens och erfarenheter ska tas tillvara. Med tillitsbaserade ledning och styrning kommer vi kunna skifta fokus från detaljstyrning av enskilda verksamheter till att sätta effekten av de politiska besluten i fokus. Detta kommer göra oss till en mer flexibel, robust och effektiv organisation.

”Tillit innebär inte att medarbetaren fritt kan välja vad hen ska arbeta med – utan bygger på samarbete inom tydliga ramar, med tydliga mål och mandat.

Tillitsbaserad styrning förutsätter en förskjutning av fokus från traditionell, formell styrning till en starkare betoning på kultur och ledarskap."

Utgångspunkten i Move (modell för verksamhetsstyrning) är den enskilda enhetens behov av styrning och chefens roll i styrningen.

Inför 2024 ska samtliga chefer tillsammans med medarbetarna arbeta med sin enhets verksamhetsplan. Planen görs enligt en gemensam struktur och med ett innehåll som är specifikt för varje verksamhet.

Grunduppdrag - vad är vår uppgift och vilken statlig och kommunal styrning påverkar verksamheten

Viktigaste kvalitetsfaktorer - Beskriver kännetecknen för bra kvalitet i vårt grunduppdrag dvs målgrupper, processer, medarbetare och ekonomi.

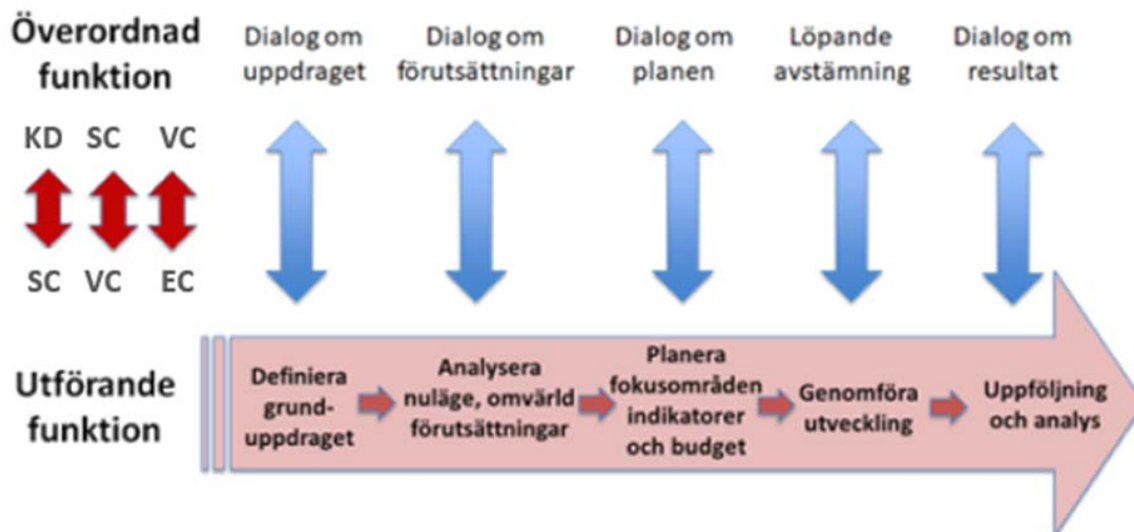
Fokusområden - med utgångspunkt från en nulägesanalys och grunduppdraget, vad behöver verksamheten utveckla förbättra och förändra.

Budget - Hur använder vi de resurser som är tilldelade på bästa sätt, för att lösa grunduppdraget.

Modell för verksamhetsstyrning

Modellen skapar förutsättningar för *horisontell styrning* på respektive nivå - enhet, verksamhet, sektor och förvaltning. Verksamhetsplanen ger ett underlag för uppföljning och dialog mellan chef och överordnad chef om kvalitet och resultat i verksamheten - *vertikal styrning*.

Handlingsutrymme i styrningen innebär att varje organisatorisk nivå själv har befogenhet och ansvar att genomföra hela planerings- och uppföljningsarbetet processorienterat, baserat på det egna uppdraget och förutsättningarna (definieras i både den statliga och kommunala styrningen).

Styrningen kvalitetssäkras genom uppföljning av uppdrag och fakta under dialogen vilket innebär kontinuerliga, systematiska och strukturerade samtal om vision, mål, strategier, förhållningssätt, planer och resultat samt kvalitet i syfte att skapa gemensamma bilder, förståelse, goda relationer, tillit och kontroll.

3.4 Kommunens vision och värdegrund

Kungälv's vision togs fram 2015 genom dialog på alla medborgarstämmor, på ungdomsfullmäktige och tillsammans med representanter från samtliga politiska partier, näringslivet, föreningar, program på Mimerns Hus gymnasium.

Visionen är den gemensamma utgångspunkten för hur Kungälv's kommun ska utvecklas för att vara en attraktiv kommun att bo, verka i och besöka. Visionen ska genomsyra alla kommunens mål och verksamheter samt ska ge vägledning vid beslut. Demokrati är ett övergripande perspektiv för hela visionen och kommunens arbete framöver. Kungälv's vision består av följande:

Välfärd och trygghet

Vi är en kommun där alla människor möts – med omsorg, trygghet och respekt.

Kunskapskommun och utveckling

Vi är en kommun där alla människor växer och utvecklas – genom livslångt lärande och kreativitet, företagsamhet och innovativt tänkande och låg arbetslöshet.

Upplevelsekommunen

Vi har en atmosfär som ger livslust – genom idrott, kultur, historia och aktivitet, gemenskap och livskvalitet.

Kommunens värdegrund

Kungälvskommuns vision bygger på demokratiska värden. Alla Kungälvabor ska ha möjligheten till delaktighet och inflytande i de demokratiska processerna. I Kungälv har alla människor lika värde och vår gemenskaps kännetecken är ömsesidig respekt.

Alla som möter kommunens verksamhet ska känna att de har samma möjligheter, rättigheter och skyldigheter. Kungälvskommuns utveckling ska vara långsiktigt hållbar utifrån Agenda 2030. Detta innebär att utvecklingen tillgodoser dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillgodose sina behov.

3.5 Förvaltningens förhållningssätt till vision och värdegrund

Förvaltningens sektorer och dess verksamheter ska erbjuda invånare, omsorgstagare, brukare, medborgarna, näringslivet och ideella organisationer en tillgänglighets- och servicenivå som tillgodoser dagens krav och med en beredskap att möta morgondagens behov genom att:

Lyssna

Förvaltningens sektorer och dess verksamheter lyssnar och tar till oss kunskap som finns i förvaltningen, Kungälv och i världen utanför. Öppenheten gör att vi får nya perspektiv, odlar innovationer, idéer och en stark demokrati.

Lära

Förvaltningens sektorer och dess verksamheter lär genom att lyssna, men också genom att vara nyfikna, och ha dialog. Vårt lärande driver utvecklingen och i en värld som är i ständig förändring bjuder vi in, testar nya tankar och lösningar och följer goda exempel.

Leda

Förvaltningens sektorer och dess verksamheter leder och vi visar mod och handlingskraft; vi genomför förändringar och tar initiativ. Vi verkar tillsammans med andra och drar nytta av varandras kompetenser, erfarenheter och våra olika uppdrag och roller. Tillsammans åstadkommer vi mer.

Förvaltningens sektorer och dess verksamheter ska ge goda förutsättningar för invånare, omsorgstagare, brukare, medborgare, näringslivet och ideella organisationer till engagemang, delaktighet och gemensamt ansvarstagande i samhällsutvecklingen.

Förvaltningssektorer och dess verksamheter ska föra in sociala erfarenheter och analyser i samhällsplaneringen så att den sociala dimensionen balanserar de ekologiska och ekonomiska dimensionerna. Ett särskilt viktigt delmål är att minska de socioekonomiska skillnaderna i kommunen. Social och ekonomisk hållbarhet ska gå hand i hand.

Helhetsperspektiv

Förvaltningens sektorer och dess verksamheter ska ha en inbyggd beredskap, förmåga och vilja, det vill säga robusthet, att klara framtida prövningar och snabba förändringar i omvärlden, nya ekonomiska och demografiska förutsättningar, tillkomst av andra aktörer och utförare.

Hela förvaltningen och sektorerna ska ha både ett internt och ett hela-kommun-perspektiv i sitt agerande. Med det nya arbetssättet ökar möjligheterna till en helhetssyn inom kommunen. Dessutom minskar risken för ett ”stuprörstänkande” inom förvaltningen och sektorerna.

Service och bemötande

Service och bemötande är fortsatt viktiga nycklar i utvecklingsarbetet. Invånare, föreningar, näringslivet och besökare ska uppleva att det är enkelt att både ta och ha kontakt med Kungälvskommuns förvaltning, dess verksamheter och att de får ett professionellt och trevligt bemötande.

Kommunens kommunikation ska bidra till att invånare, företagare och besökare enkelt kan hitta information för att kunna göra välinformerade val. Genom nära dialog med Kungälvborna fångas behov och önskemål upp och löpande förbättringar kan genomföras.

En god service och ett gott bemötande, som gärna överträffar förväntningarna, ska eftersträvas i kommunens samtliga sektorer och dess verksamheter. Ett gott bemötande innebär också att kommunens chefer/rektorer och medarbetare är engagerade och närvarande.

Under 2024 fortsätter utvecklingsarbetet där analys och uppföljning blir viktigt för en ökad kunskap om hur invånare, föreningar, näringslivet och besökare bemöts och får service i Kungälvskommun.

4 Förvaltningens uppdrag

4.1 Utgångspunkter

Kungälv's kommuns verksamhetsplan är i sin helhet inriktad på att skapa ett hållbart samhälle. Grunden är Agenda 2030 och de tre hållbarhetsdimensioner; social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet. Dessa är ömsesidigt beroende av varandra. Samverkan för att nå målen går tvärs genom förvaltningen.

Förutsättningar för att jobba mot kommunfullmäktiges strategiska och kommunstyrelsens resultatmål är:

- God ekonomisk hushållning - enligt kommunfullmäktiges definition
- Hållbar personalförsörjning - personalområdets viktigaste utmaning är att attrahera, utveckla och behålla medarbetare.
- Stärka chefers och rektorers organisatoriska förutsättningar och möjligheter att leda i förändring
- Skapa förutsättningar för hälsosamma arbetsplatser
- Initiera och implementera nya digitala och automatiserade arbetssätt i hela kommunkoncernen och alla sektorer
- Fokus på Agenda 2030 och ett långsiktigt klimat- och hållbarhetsarbete

Förutsättningar för att nå målen

2024 budgeteras ett resultat på 17,5 Mkr (motsvarar 0,48% av skatter och generella statsbidrag). Det innebär att marginalerna i budgeten är små. Det finns inga generella effektiviseringar utlagda till verksamheten men det finns verksamheter som behöver arbeta för en ekonomi i balans.

Ett starkt resultat handlar inte om att ”lägga pengar på hög” utan varje krona i starkt resultat innebär en krona mindre i upplåning (givet den höga investeringstakten).

En viktig komponent i kommunens ekonomiska planering är bedömningen om den framtida befolkningen i kommunen. Kommunens verksamheter behöver veta hur många som deltar i verksamheten för att kunna dimensionera personal, lokaler för den egna regionen samt inslaget av externa aktörer.

Kommunens intäkter styrs till största del av hur många personer som är folkbokförda den 1 november året innan budgetåret. Befolkningsstrukturen påverkar även utfallet i kostnadsutjämnningen inom ramen för den kommunalekonomiska utjämnningen. I Kungälv används en så kallad byggbaserad befolkningsprognos. I denna används en bedömning av hur många bostäder som kommer färdigställas. Med hjälp av olika nyckeltal kan antalet personer i de nybyggda lägenheterna uppskattas. Utöver detta tillkommer bedömningar av antalet födda och döda.

I arbetet med verksamhetsplanen används befolkningsprognosen för att skatta de framtida volymerna i kärnverksamheten samt hur många personer som kommunen kan tillgodoräkna sig när det gäller beräkningen av skatter, statsbidrag och utjämnning. Om det blir förändringar i antalet färdigställda lägenheter finns det en stor risk att kommunens bedömning av folkmängden blir en annan. Intäkterna rättar sig tämligen direkt efter en förändrad folkmängd. På kostnadssidan minskar volymerna men det kan uppstå svårigheter att anpassa personal och lokaler i den egna regionen. Vidare kan investeringsnivån vara svår att förändra i det korta perspektivet.

Risikanalyt

Förvaltningens verksamhetsplan innehåller uppskattningar och bedömningar. Nedan redogörs för de risker och osäkerhetsfaktorer som är av större betydelse.

Konjunkturen

Kommunens intäkter bygger på SKR:s bedömning av konjunkturen. Ekonomiska prognoser innehåller alltid osäkerheter. Osäkerheten är extra stor på grund av pågående konflikt i Ukraina och vad den får för konsekvenser på kommande år. Det innebär att de intäkter som finns med i planen kan avvika från de slutgiltiga. Viss marginal finns genom att kommunen budgeterar ett överskott. Blir avvikelserna större än denna marginal kan det komma att krävas åtgärder för att upprätthålla en ekonomi i balans.

Inflation och kommande räntehöjningar

Inflationen ligger på historiskt höga nivåer. Det är framför allt priserna på energi, drivmedel och livsmedel som ökat kraftigt. Allt fler bedömningar pekar på att den höga inflationen kommer bli kvar längre än tidigare bedömningar. De högre priserna slår igenom i kommunens kostnader för exempelvis pensioner, måltider, transporter och byggnationer. Riksbanken har under 2023 höjt styrräntan och fler höjningar är planerade. Det kommer att innebära högre räntekostnader för kommunen och dess bolag, dvs kommunkoncernen.

Bostads- och befolkningsprognos och exploateringsintäkter

En betydande del av kommunens kostnader har en direkt koppling till demografin. För kommunens intäkter är befolkningen vid ingången av beskattningsåret (1 november) det som bestämmer nivån på intäkterna året efter. För att få en uppskattning av den framtida folkmängden tar kommunen fram en befolkningsprognos. Metoden utgår från planerade bostäder. Utifrån historiska data kan konstateras att kommunens befolkningstillväxt är starkt relaterad till hur många bostäder som färdigställs. Förändras konjunkturen kan det påverka bostadsmarknaden och därmed kommunens framtida folkmängd och exploaterings intäkterna.

Statens bidrag

En del av kommunens intäkter utgörs av statsbidrag. Dessa är inte indexerade och kommunsektorns finansiering blir således beroende av den inriktning som staten väljer och statens finansiella möjligheter. Under de senaste åren har staten täckt upp för minskat skatteunderlaget genom ökade anslag. Hur det ser ut under 2024–2025 är dock osäkert. En ökad inflation och högre löneökningar kommer dock spå på urholkningen.

Svag självfinansiering och ökad upplåning

Kommunen står inför stora investeringar och planerar för en självfinansiering på cirka 49-50 procent under 2024. Detta förutsätter att kommunen når upp till de budgeterade resultaten. Om kommunens intäkter blir lägre på grund av konjunkturen finns det en risk att självfinansieringsgraden sjunker och andelen lån ökar.

4.2 Medborgar-, medarbetar-, omsorgstagare-, invånare- och kundfokus

Förvaltningens sektorer och dess verksamheter ska präglas av ett tydligt kommuninvånarperspektiv med god tillgänglighet och stark känsla för service och leverans av välfärdstjänster.

- Fokus ligger på behoven hos mottagarna och på verksamhetens uppdrag
- Förmåga och engagemang hos medborgare, medarbetare, föreningar-civilsamhälle och näringsliv ska tas tillvara
- Medarbetare, chefer och rektorer ska ges utökat ansvar och handlingsutrymme
- Helhetssyn, kvalitetssäkring och ansvar ska uppmuntras

4.3 Förändrat och digitalt arbetssätt nödvändigt för långsiktigt hållbart arbete

Ett steg i detta arbete är att se över våra arbetssätt och arbetsprocesser. Syftet är att ge förutsättningar för större tydlighet och för högre effektivitet och därmed ökad kvalitet till nytta för medborgarna jämfört med dagens arbetssätt.

Begreppet förändrat digitalt arbetssätt innebär ökad *kvalitet* som såväl omfattar både bättre beslutsunderlag till förtroendevalda och förvaltningen och dess verksamheter som ökad nytta för invånarna, omsorgstagare, brukare, medborgarna, näringslivet och ideella organisationer genom att erbjuda en tillgänglighets- och servicenivå som tillgodoser dagens krav och med en beredskap att möta morgondagens behov.

Förvaltningen och dess verksamheter ska använda digitalisering/automatiseringen för att effektivisera och utveckla kommunens verksamheter och samtidigt skapa service och tjänster för invånare, föreningar och företagare. I utvecklingsarbetet är det alltid invånarnas, föreningar och företagarnas behov som är i fokus och utvecklingen av fler digitala tjänster ska fortsätta inom ramen för en sammanhållen e-tjänsteplattform.

Digitaliseringen/automatisering påverkar förutsättningarna för kommunikation och information, handläggningsprocesser, boknings- och betalssystem, andra e-tjänster och verksamhetssystem av olika slag. Kommunen behöver vara närvarande i digitala kanaler för att leva upp till invånarnas förväntningar på service och bemötande.

En annan förutsättning för att digitaliseringens möjligheter ska kunna tas tillvara är att informationssäkerhetsarbetet fortsätter och förstärks i nära samarbete med kommunala bolaget SOLTAK AB och dess övriga ägarkommuner. Informationssäkerhetsarbetet är viktigt ur ett beredskapsperspektiv men också som led i att säkerställa att integritetskänslig information hanteras på ett betryggande sätt. Under 2024 ska informationssäkerheten utvecklas ytterligare genom förbättrade metoder, ökad kunskap och utveckling av dokumentation, användarrutiner och system. Utvecklingen av kommunens digitala arbetsplats ska fortsätta med införande av säkra lösningar för kommunikation av känsliga uppgifter samt säkra digitala mötesapplikationer för alla verksamheter.

4.4 Trygghet och säkerhetsarbete

Arbetet fortskrider med att utveckla en sammanhållen planering för krisberedskap, risk- och sårbarhetsanalyser, kontinuitetsplanering av samhällsviktig verksamhet och civilt försvar. Arbetet med samhällsskydd under år 2024 innebär i korthet att stärka kommunens beredskap för olyckor, kriser och ytterst krig, fokus är kommunens planering och roll i uppbyggnaden av totalförsvaret.

Under 2024 fortskrider arbetet med informationssäkerhetsskydd vilket omfattar den kommunala verksamheten med dess egendom, utrustning, informationstillgångar och flöden samt personal. Fokus för arbetet är att minska kommunens sårbarheter samt öka förmågan att skydda egendom och verksamheter mot olika former av fysisk, digital och ekonomisk skada. De skyddsåtgärder som vidtas ska utgå från identifierade skyddsbehov, hot och sårbarheter.

Under 2024 fortskrider arbetet med frågor som syftar till att skapa förutsättningar för en god livsmiljö samt en förbättrad livssituation för alla som bor, arbetar och vistas i kommunen. Genom ett systematiskt arbete ska kommunen verka för att skapa trygga och goda uppväxtvillkor samt förebygga otrygghet, brott och ordningsstörningar såväl inom förvaltningens verksamheter som i kommunens offentliga miljöer.

Den nya lagen om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete implementeras under 2023 och arbetet med att ta fram en lägesbild samt en analys av den samma kommer att mynna ut i en handlingsplan som skall vara klar under 2024. Handlingsplanen kommer att ligga till grund för kommunens brottsförebyggande arbete.

4.5 God ekonomisk hushållning

Enligt kommunallagen innebär god ekonomisk hushållning att verksamheten ska bedrivas kostnadseffektivt och ändamålsenligt samt att varje generation ska bära kostnaden för den service den konsumerar och inte belasta kommande generationer med kostnader eller åtaganden.

Kommunfullmäktiges tolkning av God ekonomisk hushållning:

God ekonomisk hushållning råder då verksamheten utövas på ett ändamålsenligt och ekonomiskt hållbart sätt. Såväl de finansiella målen som verksamhetsmålen är huvudsakligen uppfyllda och kommunens grunduppdrag bedrivs på ett ändamålsenligt sätt.

Kommunstyrelsen har ett särskilt ansvar för att följa de finansiella målen och verksamhetsmålen samt reagera och agera om de riskerar att inte uppnås. Kommunstyrelsen följer löpande upp verksamheterna i sektorerna, myndighetsnämnder och bolag, främst genom månadsrapportering, men också i delårs- och årsbokslut där rapportering sker till kommunfullmäktige. Uppföljningen genom månadsrapportering och delårs- och årsbokslut skall utgöra grunden för beslut om ändrade mål, uppdrag och ekonomiska förutsättningar. Därmed kommer uppföljningen även att ligga till grund för kommande beslut om verksamhetsplanen. Planerings- och uppföljningsprocessen ska således ses som en löpande process.

4.6 Kommunfullmäktiges finansiella mål

Indikator	Beskrivning	Målvärde 2024
Ett genomsnitt på 4 procent överskott av skatteintäkter och generella statsbidrag under en konjunkturcykel	<p>Kommunen behöver generera ett stabilt driftöverskott för att finansiera viktiga investeringar i kärnverksamheten och kunna utveckla verksamheten. Ett stabilt driftöverskott krävs också för att ta höjd för och kunna hantera kommande räntehöjningar.</p> <p>Kommunen skall uppnå ett överskott på 4 % av skatteintäkter och generella statsbidrag under en konjunkturcykel. Driftramar och överskott för varje enskilt år anges i den budgeterade resultaträkningen och beslutas för varje budgetår.</p> <p>Inför 2024 kommer det att göras ett avsiktligt avsteg från kommunfullmäktiges beslut avseende resultatmålet. Kommunfullmäktige beslutade om ett resultatmål på 2 procent av skatter och generella statsbidrag på grund av de rådande ekonomiska förutsättningarna. Förvaltningen har fått i uppdrag att arbeta fram en verksamhetsplan med ett resultatmål för 2024 på 0,48 procent av skatter och generella statsbidrag. Årets resultat är lika med 17,5 Mkr. Även övriga finansiella påverkas.</p> <p>Överskottet beräknas som kommunens intäkter minus dess kostnader. Kommunallagen ställer krav på att kommunens intäkter skall överstiga dess kostnader, alltså att kommunen visar ett överskott.</p>	0,48%
Soliditeten ska vara fortsatt god (Kommunen)	<p>Soliditet är det finansiella nyckeltal som anger hur stor andel av tillgångarna som är finansierade med eget kapital. De tillgångar som inte är finansierade med eget kapital finansieras med lån. Genom bättre finanser och goda överskott kan vår egenfinansiering öka och därmed ökar soliditeten.</p> <p>Vi går nu in i en period då pensionskostnaderna ökar med anledning av hög inflation.</p> <p>Soliditeten har under de senaste åren stärkts och det kommer att vara värdefullt att inte låta soliditeten sjunka för mycket, utan bibehålla en hög nivå.</p> <p>2024 görs ett avsiktligt avsteg från målet om ökad soliditet på grund av de rådande ekonomiska förutsättningarna.</p>	23,6%
Investeringarnas självfinansieringsgrad skall vara fortsatt hög	<p>Investeringarnas självfinansieringsgrad är den andel av investeringarna som finansieras av kassaflödet från den egna verksamheten. Resterande investeringar måste lånefinansieras. Upplåningen tillsammans med tillgängliga överskott sätter begränsningar för möjligheterna att investera.</p> <p>Kommunen har de senaste åren haft överskott för att minska låneskulden. Under ramperioden förväntas investeringstakten vara fortsatt hög. Prioriteringen av investeringarna och självfinansieringsgraden är nödvändig för att begränsa kommunens upplåning.</p> <p>Med hänvisning till de svåra ekonomiska förutsättningarna under ramperioden, kan behovet orsaka en lägre självfinansieringsgrad temporärt, men då med en långsiktig plan för att återhämta skuldbördan med framtida exploateringsintäkter. 2024 görs därför avsteg från det finansiella målet om 60% självfinansieringsgrad.</p>	41%
Kommunkoncernens soliditet ska vara fortsatt god	<p>Soliditet är det finansiella nyckeltal som anger hur stor andel av tillgångarna som är finansierade med eget kapital. De tillgångar som inte är finansierade med eget kapital finansieras med lån. Genom bättre finanser och goda överskott kan vår egenfinansiering öka och därmed ökar soliditeten.</p> <p>Vi går nu in i en period då pensionskostnaderna ökar med anledning av hög inflation.</p> <p>Soliditeten har under de senaste åren stärkts och det kommer att vara värdefullt att inte låta soliditeten sjunka för mycket, utan bibehålla en hög nivå.</p> <p>2024 görs ett avsiktligt avsteg från målet om ökad soliditet på grund av de rådande ekonomiska förutsättningarna.</p>	

4.7 Ekonomiska förutsättningar och utgångspunkter

Den kommunala sektorn står inför ett växande åtagande gentemot befolkningen och därmed en högre kostnadsutveckling under flera år framöver.

Kungälv kommun, liksom övriga kommuner, står inför en situation där befolkningen växer. Både äldre och barn i förskole- och skolålder ökar, vilket innebär att behovet av kommunala tjänster inom framför allt vård och omsorg, LSS, förskola och skola ökar. Detta, tillsammans med relativt stora pensionsavgångar,

får till följd att kommunsektorn får allt högre kostnader. Det är unga och äldre som svarar för merparten av kommunernas kostnader, drygt 80 procent av totalkostnaden.

Kungälv kommer därför att bygga budgeten för 2024 och flerårsplanen utifrån några antaganden och grundförutsättningar, vilka beskrivs nedan.

4.8 Effektiv strategisk lokalförsörjning

I takt med att Kungälv växer ökar efterfrågan på lokaler, anläggningar och bostäder för kommunalt finansierade verksamheter. Att växa innebär en utmaning när det gäller strategisk lokalförsörjning. Det finns en risk att kommunen står utan nödvändiga lokaler och tvingas till tillfälliga lösningar. Samtidigt är det inte önskvärt att ha ett överskott på lokaler om kommunen bygger för tidigt och för mycket. En stor del av kommunens framtida behov av verksamhetslokaler ska enligt kommunens fastighetsstrategi anordnas i egenägda lokaler, inhyrda lokaler eller, vid behov, av externa aktörer (till exempel köp av plats eller fristående huvudmannaskap). Oavsett driftform och ägandeform så är målet låga driftkostnader över tid och goda planeringsförutsättningar för kärnverksamheten.

En lokalförsörjningsplan säkerställer en strategisk och långsiktigt hållbar lokalförsörjning där prioritering och planering sker utifrån ett helhetsperspektiv. För att säkerställa en långsiktigt hållbar lokalförsörjning sker planering och prioritering bland annat utifrån bostadsbyggnadsprognos och befolkningsprognos. Prognosarbetet fortsätter att utvecklas under 2024. Lokalförsörjningsprocessen är en årligt återkommande process som omfattar såväl nyproducerade lokaler, som renoveringar och ombyggnationer, samt effektiviseringar och anpassningar av befintligt bestånd. Processen revideras årligen i samband med budgetprocessen.

Fristående aktörers behov och planer på etablering ska synkroniseras med de övergripande lokalförsörjningsplanerna och kopplingen till kommunens investeringsprogram behöver även fortsättningsvis stärkas och utvecklas för att ge bättre underlag för prioriteringar och kommunövergripande överväganden över helheten.

Arbetet tydliggör vilka behov som finns och skapar goda förutsättningar för att kunna bidra till utvecklingen av den offentliga servicen.

Idrott, evenemang och Kultur

Genom ett helhetsperspektiv för den fria tiden inom idrott, evenemang, kultur och fritid ges alla invånare möjligheter till en aktiv och meningsfull fritid i livets alla skeden. Det är en välfärdsfråga och bidrar till social sammanhållning, trygghet, folkhälsa och livskvalitet. Att möjliggöra detta för personer med funktionsnedsättning är särskilt viktigt.

Kommunen har ett bra samspel med civilsamhället och föreningar som står för betydande insatser inom idrott, kultur- och fritidsutbudet. Aktivt idrotts- och kulturarvsarbete och offentlig gestaltning bidrar också till kommunens attraktivitet.

Idrott

Kungälv ska utvecklas som idrotts- och kulturkommun. Arbetet för byggnation av arenan dvs lokaler och anläggningar för idrott och evenemang påbörjas under 2024 och kommer att fortsätta under 2024-2028. Lokalerna och anläggningarna på arenaområdet ska utformas så att de kan användas till många aktiviteter, på veckans alla dagar och året runt. Genom hög nyttjandegrad i flexibla lokaler kommer kommunens investering i arenan många medborgare, föreningar och verksamheter till nytta.

Kultur och evenemang

Genom främjande perspektiv och tidiga insatser skapas förutsättningar för socialt hållbar samhällsutveckling inom arena projektet. Därför finns frågor som rör idrott, kultur och fritid med i ett tidigt skede av samhällsplaneringen där både förutsättningar och behov uppmärksammas. Kommunens invånare ska leva med god tillgång till grönska och friluftsliv, kultur och idrott.

Aktiviteter och anläggningar ska ha en geografisk spridning så att boende enkelt och hållbart ska kunna ta sig dit. Barns och ungas möjligheter till skapande verksamhet, genom utbyggnad och utveckling av kulturskolverksamheter, ska fortsätta. Samverkan och effektiv lokalanvändning är ledord i utvecklingsarbetet.

Näringsliv

Näringslivsenheten arbetar nära näringslivet och dess lokala organisationer, BRG, Västsvenska Handelskammare, universiteten och andra aktörer i syfte att skapa bästa möjliga förutsättningar för Kungälvs tillväxt, med det övergripande målet om fler arbetstillfällen och företag.

Under 2024 kommer Näringslivsenheten att ha särskilt fokus på:

- Implementering av näringslivsstrategin mot målgrupperna etableringar, besökare och talanger.
- Innovations- och företagsstödande kompetensförsörjning.
- Hög närvaro och närhet till det lokala näringslivet.

Särskilt fokus finns på de företag som vill starta eller utveckla verksamhet och som har frågor om olika tillstånd.

5 5 Förvaltningens utmaningar och förutsättningar 2024

Vi går en utmanande tid till mötes. Vårt uppdrag som kommun är omfattande och den kommunala ekonomin och behoven är svårprognostiserade. Men vi behöver trots det sträva framåt tillsammans. Hög inflation, stigande räntor och kommande lågkonjunktur gör att kommunen går från ett överskott till ekonomiska utmaningar under 2024 och 2025.

Kompetensförsörjning

För att leverera välfärdstjänster med hög kvalitet inom kommunens samtliga verksamheter behöver kommunen professionell och motiverad personal. Antalet anställda i välfärden kommer att behöva öka och arbetssätt måste förändras för att möta framtidens utmaningar och behov. En allt hårdare konkurrens om arbetskraften innebär att det blir en utmaning att rekrytera nya medarbetare i den takt som prognosen förutspår.

Demografiska läget

Andelen unga och äldre i kommunen blir allt fler vilket kräver fler/större skolor, förskolor och äldre och LSS-boenden.

Den snabba utvecklingen med många barn, elever och äldre samt försenade byggprojekt gör det svårt med kommunens resursplanering och bidrar till ökad arbetsbelastning för våra medarbetare samt ökade kostnader.

En växande kommun

Samhällsplaneringsprocessen och upphandlingar och ibland överklagandena tar längre tid än tillväxttakten (volymförändringen).

Digitalisering/automatisering

Invånare och företag kräver snabbare handläggning av ärendena och högre tillgänglighet av den kommunala servicen via digitala tjänster.

En ökad digitalisering/automatisering ställer krav på flexibilitet och förändrat arbetssätt. Nya system och teknik kan innebära förändringar i kompetenser och personalvolym. Resurser krävs för att höja kompetensen hos medarbetare, invånare och kunder. Investeringar i ny teknik blir avgörande.

Fortbildning och kompetensutveckling

Vi måste frigöra resurser för att kunna jobba med ständiga fortbildningar och kompetensutvecklingsinsatser inom förvaltningen. Kräver resurser i form av tid och ökade utvecklings- och personalkostnader.

Ökad robusthet och säkerhetstänk

Extrema händelser i vår omvärld där verksamheten och infrastrukturen störs, såsom krig, pandemin, skred, stormar och översvämningar kräver ökad samordning och bättre stöd inom förvaltningen från de olika professionerna.

5.1 Förutsättningar för Kungälv kommun

Förvaltningen och dess verksamheter styrs av det uppdrag som förvaltningen har fått från politiken, som regleras av lagstiftning och nationella styrdokument samt av de styrdokument som kommunen har beslutat om.

Budgetdirektivet för Kungälv bygger på att kommunen under 2024 ska planera och budgetera för ett resultat som uppgår till 0,48 procent av skatter och statsbidrag enligt senast kända prognos. Detta för att bevara Kungälv kommuns goda ekonomiska ställning och för att kunna möta kommunens investeringsbehov.

Inför 2024 kommer det att göras ett avsiktligt avsteg från målet om 2 procent på grund till 0,48 procent av de rådande ekonomiska förutsättningarna.

Kungälv har lyckats i sin målmedvetna och långsiktiga strävan att ha en god ekonomi.

Investeringsutrymmet 2024 till 2026, med utblick 2026–2030

Kungälv växer och vi fortsätter med omfattande investeringar inom välfärden och utvecklingen av den smarta och hållbara kommunen. Vi har ett ansvar gentemot kommande generationer att säkerställa att kommunen växer hållbart, såväl ekonomiskt som socialt och ekologiskt.

Arbetet för att stärka förutsättningarna pågår och utvecklas ständigt. Exempel på förutsättningar för grunduppdraget är:

- Kompetens- fortbildningar
- Lokalförsörjning
- Arbetsmiljöarbete och friskfaktor utifrån sunt arbetsliv
- Systematiskt kvalitetsarbete
- Intern kontroll och annan uppföljning
- Kommunikation och information
- Samverkan internt och externt
- Omvärldsbevakning av förändrade lagar, regler, riktlinjer och behov
- Stödstrukturer som säkerställer, stödjer

5.2 Stabens och sektorernas grunduppdrag och verksamhetsidé

Inom ramen för Modell för verksamhetsstyrning - Move har förvaltningen arbetat med att förtydliga grunduppdrag och verksamhetsidé för sektorer, stab, verksamheter och enheter.

Grunduppdrag besvarar frågan *vad är vår uppgift och vilken statlig och kommunal styrning påverkar verksamheten?*

I stabens och sektorernas grunduppdrag beskrivs verksamhetsidé, lagstiftning, viktiga styrdokument, målgrupper, politisk vision, mål och uppdrag som påverkar verksamheten. Grunduppdraget väver samman den statliga och kommunala styrningen.

Verksamhetsidén är en sammanfattning av huvudsakliga uppgifter och vilka målgrupper verksamheten riktar sig mot.

5.2.1 Staben

Staben arbetar bland annat utifrån kommunallagen, arkivlagen, GDPR, arbetsmiljölagen och samverkansavtalet, informations säkerhet.

5.2.1.1 Verksamhetsidé

Stabsenheterna skapar bättre förutsättningar för våra chefer att ta ansvar för sitt uppdrag, stärker och ger förvaltningen stöd och rådgivning inom stabsenheternas kompetenser. Stabsenheterna driver och utvecklar processer så att kommunens verksamheter kan ge medborgaren, näringslivet och organisationer den service som de har rätt till med god kvalitet.

Staben stödjer också förtroendevalda i arbetet med kommunens inriktningar, kommunfullmäktiges och kommunstyrelsens mål för styrning och resultat.

5.2.2 Bildning och lärande

Sektor Bildning och lärande arbetar utifrån skollagen tillsammans med läroplanerna och förordningar för respektive skolformer. Biblioteksverksamheten styrs av bibliotekslagen och integrationsverksamheten av till exempel bosättningslagen. Arbetsmarknadsverksamheten och delar av kulturverksamheten är inte reglerad i lag och förordning, men påverkas i många fall av annan statlig reglering, till exempel statsbidrag för kulturskolan och utformningen av Arbetsförmedlingens verksamhet.

5.2.2.1 Verksamhetsidé

Bildning och lärande

Sektor bildning och lärandes målsättning, som är en tolkning av kommunens vision, är att "Alla ska lyckas". Visionen ska vara vägledande för alla våra verksamhetsområden och prägla vårt sätt att arbeta.

- Vi har som grundidé att de människor som har valt att arbeta hos oss ständigt ska reflektera över sitt ansvar och roll för att uppnå ” alla ska lyckas”.
- Konkret innebär det att alla har ett uttalat ansvar för att bidra till att skapa en utvecklande lärmiljö som möjliggör att alla kan lyckas.
- Vår vision innehåller också en förväntan på medarbetarna att vara ansvarstagande och kreativa.
- Det innebär också en förväntan att alla anstränger sig för att skaffa sig relevant information i syfte att utveckla verksamheten till en utvecklande lärmiljö för alla barn och elever.
- Inställningen hos våra medarbetare ska därför präglas av ett aktivt förhållningssätt där initiativ till förbättringar är en naturlig del av jobbet.
- Sektorn måste därför präglas av öppenhet och en stark tilltro till medarbetarnas kompetens och förmåga.

5.2.3 Trygghet och stöd

Sektor Trygghet och stöd arbetar utifrån Socialtjänstlagen, Hälso- och sjukvårdslagen, och ytterligare åtta andra lagstiftningar, samt SOSFS 2014:5 "Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om dokumentation i verksamheter" som bedrivs med stöd av SOSFS 2011:9 "Socialstyrelsens föreskrift och allmänna råd om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete".

5.2.3.1 Verksamhetsidé

Trygghet och stöd

Sektor Trygghet och stöds verksamhetsidé utgår från socialtjänstlagens portalparagraf samt hälso- och sjukvårdslagen:

Sektor Trygghet och Stöd ska på demokratins och solidaritetens grund främja människornas

- ekonomiska och sociala trygghet,
- jämlikhet i levnadsvillkor,
- aktiva deltagande i samhällslivet.

Socialtjänsten skall under hänsynstagande till människans ansvar för sin och andras sociala situation inriktas på att frigöra och utveckla enskildas och grupper egna resurser.

Verksamheten skall bygga på respekt för människornas självbestämmanderätt och integritet.

Sektor Trygghet och stöd innefattar Individ och Familjeomsorg, Stöd inom Funktionshinderområdet, Äldreomsorg samt hälso- och sjukvård.

5.2.4 Samhälle och utveckling

Sektor samhälle och utvecklings ansvarsområde är brett och varje enhet har unika uppdrag som styrs av olika lagar och förordningar. Några av de mest tongivande lagarna i sektorn är Plan och bygglagen, Miljöbalken och lagen om allmänna vattentjänster.

5.2.4.1 Verksamhetsidé

Samhälle och utveckling

Sektor Samhälle och utveckling gör det attraktivt att bo i, arbeta i och besöka Kungälv. Vi ger en god service, en rättvis och rättssäker myndighetsutövning till invånarna och näringslivet, hållbar samhällsutveckling och skapar förutsättningar för kommunens alla verksamheter genom bland annat tillhandahålla ändamålsenliga lokaler, lokalvård och måltider. Vi skapar också förutsättningar för ett aktivt fritids- och föreningsliv.

Sektorn utvecklar och förvaltar kommunens gemensamma mark, teknisk infrastruktur och den fysiska miljön. Arbetet inom sektorn sker genom de olika enheternas unika uppdrag och kompetens, och genom samordning i linjeorganisationen och portföljprocessen.

Samhällsutvecklingsprocessen präglas av ekonomisk hushållning och miljömässig hållbarhet. Det sektorn levererar under normala omvärldsförhållanden ska vi även leverera i kris och krig.

6 Uppföljning och analys

I kommunallagen anges att det för den kommunala verksamheten ska finnas mål och riktlinjer som är av betydelse för god ekonomisk hushållning.

Ett grundläggande syfte med god ekonomisk hushållning är en medveten samordning och inriktning av verksamhetens delar mot gemensamma mål. Helhetssyn vid planering är nödvändig för att klara av att uppfylla behoven i den samlade kommunala verksamheten.

Dialogbaserad uppföljning och analys

Uppföljning och analys för att utveckla arbetet med verksamhetsplanen och andra styrande mål, lagar och regler genomförs systematiskt på förvaltningsövergripande nivå. Uppföljning och analys har olika delar såsom ekonomi, lokaler, arbetsmiljö, internkontroll av riskfyllda processer och ett systematiskt kvalitetsarbete.

På liknande sätt sker uppföljning och analys på varje enhet. Det systematiska kvalitetsarbetet syftar till att analysera måluppfyllelsen. Det systematiska kvalitetsarbetet ska innehålla en systematik i dialog och analys för att ge kunskap om helheten. Kvalitetsarbetet syftar också till att utveckla tillit och ett lärande så att verksamheten formar sig framåt och utvecklas utifrån inre behov och omvärldsförändringar.

För att beskriva och analysera kommunens ekonomiska läge arbetar förvaltningen parallellt med fyra analysmodeller.

1. Finansiellt resultat
2. Kapacitet
3. Riskförhållande
4. Kontroll

Finansiellt resultat

Periodens resultat analyseras samt balansen mellan intäkter och kostnader. Analys görs såväl månadsvis som årligen och avser både verksamhetens driftskostnader samt investeringarnas utveckling och finansiering.

Nyckeltal som redovisas är:

- Periodens resultat och prognostiserat resultat
- Periodens investeringar och prognostiserade årsnivå

Kapacitet

Kommunens finansiella motståndskraft på lång sikt analyseras och redovisas. Ju starkare kommunens kapacitet är, desto mer motståndskraftig blir kommunen för konjunkturedgångar.

Nyckeltal som redovisas här är:

- Långfristiga skulder
- Soliditet

Risikförhållande

Analysen gällande riskförhållanden visar kommunens förmåga att möta finansiella problem på kort och medellång sikt. En god ekonomisk hushållning är en förutsättning för att kommunen inte ska tvingas vidta drastiska åtgärder i händelse av finansiella utmaningar.

Nyckeltalen som redovisas:

- Finansiella nyckeltal enligt riktlinjer för den finansiella verksamheten.

Kontroll

Analys av planer och finansiella mål genomförs i syfte att kontrollera hur dessa efterlevs.

Nyckeltal som redovisas:

- Avstämning av balanskravet

Uppföljningen redovisas i samband med tertialrapporterna samt i finansiell rapport.

6.1 Plan för uppföljning

Uppföljning	Tidplan	Styrelse
Förvaltningsplan	Delårsrapport 1 (prognos helår) efter april Delårsbokslut 2 efter augusti, Årsbokslut, efter december	Kommunstyrelse samt kommunfullmäktige
Finansiell rapport	Ingår i delårsrapporter och årsbokslut	Kommunstyrelse samt kommunfullmäktige
Rapportering, månadsvis	Prognos mars och oktober – endast ekonomi, befolkningsprognos, arbetslöshet, försörjningsstöd samt personal (sjuktal, frisktal, omsättning, antal arbetade timmar jmf med antal invånare)	Kommunstyrelsen Mars och oktober till kommunfullmäktige
Uppföljning av politiska beslut	I samband med delårsrapporter och årsbokslut	Kommunstyrelsen
Yrkesdialog	Planering under vintern. Genomförande av dialog under hösten	Kommunstyrelsens presidium
VA-verksamheten	Delårsrapport 1 och 2 samt årsrapport	Utskott och kommunstyrelse
Intern kontrollrapport	December	Samtliga myndighetsnämnder och kommunstyrelsen
Prövning om den verksamhet ett kommunalt bolag bedrivit under året varit förenlig med det kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.	I samband med Bokslut	Kommunens bolag samt kommunstyrelsen
Koldioxidbudget	I samband med bokslut	Kommunstyrelsen samt kommunfullmäktige

6.2 GAP-analys

Ett analysarbete pågår med utgångspunkt att jämföra Kungälv kommunens verksamheter med andra jämförbara och framgångsrika kommuner. Syftet är att identifiera möjliga förbättringspotentialer. Vi kallar det för GAP-analys, det vill säga skillnaden (gapet) mellan Kungälv kommun och jämförelsekommunerna. På övergripande kommunnivå visar resultaten att Kungälv är ekonomiskt konkurrenskraftig jämfört med andra kommuner.

Nettokostnadsavvikelse

Nettokostnadsavvikelse bygger på skatteutjämningsystemet och är avvikelse i procent mellan kommunens nettokostnad och referenskostnad enligt utjämningsystemet. Nettokostnad är bruttokostnad minus bruttointäkt. Referenskostnaden bygger på nettokostnader och strukturvariabler för det aktuella året. Åldersstruktur tillsammans med geografisk och social struktur är de viktigaste strukturvariablerna som ingår i utjämningsystemets kostnadsutjämning.

Positiva värden indikerar högre kostnadsläge än vad förväntas enligt skatteutjämningsystemet och negativa värden ett lägre kostnadsläge än förväntat. Källa: Kolada.

Nettokostnadsavvikelse totalt (exkl. LSS), andel (%)						
	2022	2021	2020	2019	2018	2017
Ale	1,6	0,7	-1,8	-1,1	0,2	2,3
Alingsås	-0,6	-0,4	1,0	0,2	2,2	3,1
Härryda	-2,2	-2,5	-1,5	2,5	4,4	0,7
Kungsbacka	0,1	0,6	0,0	0,7	0,8	3,1
Kungälv	-5,6	-4,8	-3,1	-3,5	0,6	1,6
Lerum	-7,0	-6,9	-5,8	-3,2	-1,9	0,3
Stenungsund	-2,7	-0,2	-0,4	4,7	3,8	4,9
Alla kommuner (ovägt medel)	2,6	2,1	1,7	1,5	3,1	2,9

Tabellen visar att Kungälv kommunens kostnadsnivå ligger bra till i förhållande till förväntade kostnader enligt utjämningsystemet och också till andra kommuner. Kostnadsutvecklingen för Kungälv är positiv över hela perioden.

Kostnad per invånare/brukare

Genom att redovisa kostnad per invånare kan kommunernas kostnader jämföras. Här tas inte strukturella skillnader mellan kommunerna med. Källa: Kolada.

Nettokostnad, kommunens verksamhet totalt, Kr/inv						
	2022	2021	2020	2019	2018	2017
Ale	61 507	57 631	55 179	55 079	53 924	53 715
Härryda	62 121	56 613	54 864	56 973	55 501	53 427
Kungsbacka	61 141	59 043	57 231	57 884	55 129	54 359
Kungälv	56 805	54 748	55 214	53 811	54 871	54 112
Lerum	60 266	56 388	55 591	55 440	54 277	54 409
Stenungsund	62 130	59 588	56 146	57 025	56 084	53 891
Liknande kommuner, övergripande, Kungälv	58 039	55 315	53 738	53 310	51 697	50 392
Alla kommuner	64 967	62 073	60 088	59 206	57 267	55 169

Tabellen visar att Kungälv ökade nettokostnaden per invånare mellan 2021 och 2022. Övriga jämförelsekommuner ökade också nettokostnaden per invånare. Kungälv har tidigare år varit något dyrare än gruppen "Liknade kommuner" men har 2022 lägst nettokostnad per invånare. Samtidigt har kommunen vuxit mycket under perioden vilket visar på en god kostnadsmedvetenhet kombinerad med hög tillväxt.

Analys och åtgärder görs framför allt på verksamhets- och enhetsnivå

Att jämföra sig med andra kommuner är ett viktigt verktyg för att nå rätt kvalitet och hushållning. Balansen mellan god kvalitet och kostnadseffektivitet är svår och kräver kontinuerligt arbete och utvärdering. Det är framför allt på verksamhets- och enhetsnivå som resultat kan analyseras och åtgärder vidtas.

7 Intern kontroll

Arbetet med intern kontroll syftar ytterst till att säkerställa att de av kommunfullmäktige fastställda målen uppfylls. Kommunens arbete följer de politiskt fastställda reglerna samt processen för intern kontroll. Processen syftar till att säkerställa att kommunstyrelsen, myndighetsnämnder och bolagsstyrelser upprätthåller en tillfredsställande intern kontroll, som innebär att med rimlig grad av säkerhet säkerställa att följande mål uppnås:

- Kvalitet och kostnadsmedvetenhet i verksamheten.
- Tillförlitlig finansiell rapportering.
- Ändamålsenlig och effektiv verksamhet
- Tillförlitlig finansiell rapportering
- Efterlevnad av tillämpliga lagar och förordningar

Internkontrollsystemet ger förutsättningar för tillitsbaserad styrning genom att balansera handlingsfrihet med ansvar och kontroll. Den interna kontrollen syftar även till att ta fram förslag till förbättringar och förändringar av verksamheten.

Årligen genomförs riskbedömningar och interna kontrollplaner upprättas i förvaltningsledning, sektors ledningarna och i de kommunala bolagen. Genom att utföra riskbedömningar tydliggörs vad som kan komma att påverka verksamheten. Riskbedömningen ska genomföras inom respektive sektors verksamhetsområden samt ekonomi, HR, dokument- och ärendehantering, samt andra övergripande processer. Riskbedömning ska också genomföras inom de processer som omfattas av myndighetsnämndernas ansvar.

Vid riskbedömningar används checklistor för att upptäcka och fånga väsentliga risker. Checklistorna är olika beroende på om riskbedömningen görs för en nämnd, verksamhet inom förvaltningen eller för ett kommunalt bolag. Riskbedömningarna sammanställs i en samlad riskbild som ska beskriva vilka kontrollmoment som ska granskas under året. Höga risker och avvikelser vid granskning innebär att förslag på åtgärder tas fram för att minska risken eller avvikelserna (åtgärdsplan).

För 2024 föreslår förvaltningen att riskanalys genomförs inom följande områden: ekonomi, HR, ärendehantering, upphandling, IT-system samt verksamhetsspecifika processer (inom sektorerna och staben).

Följande sakområden ges extra fokus i riskanalysen: rekrytering, rehabilitering upphandling, inköp och informationssäkerhet

Internkontrollplan är en särskild plan för granskning och uppföljning av den interna kontrollen i syfte att följa upp att den interna kontrollen och det interna kontrollsystemet fungerar tillfredsställande inom kommunens verksamhet. Den interna kontrollplanen ska minst innehålla:

- Genomförd risk- och väsentlighetsbedömning.
- Rutiner/processer samt kontrollmoment som ska följas upp.
- Granskning – vad granskningen ska säkerställa
- Hur granskningen ska göras
- Omfattning och frekvens av uppföljningen
- Vem som ansvarar för att utföra granskningen
- När granskningen ska vara utförd

- Hur rapporteringen ska ske
- Redovisas årligen med åtgärdsplan

Den interna kontrollplanen redovisas årligen med åtgärdsplan. Ny plan upprättas i samband med att tidigare plan redovisas.

Den interna kontrollplanen redovisas för kommunstyrelsen i december 2024, med förslag till eventuell åtgärdsplan och intern kontrollplan 2025.

8 Grundläggande om Ledning, styrning, uppföljning och utveckling

Bärande vägval under 2024 är tillitsbaserad styrning och ledning, dialog och lärande i hela organisationen. Verksamheterna utvecklas och får en godare kvalitet där information delas, där det finns positiva och höga förväntningar på varandra. Detta ger sammantaget förutsättningar för tillit i hela förvaltningen och kommunkoncernen. Ledning på alla nivåer organiserar för dialog där ett lärande om behov för att formera verksamheten framåt skapas. Det finns en insikt om, och förståelse för, att vägval och beslut utgår från en **helhetssyn** och att alla tar ett aktivt och gemensamt ansvar för den beslutade vägen framåt. Det finns även förståelse för tydliga uppdrag och handlingsutrymme för ledande roller i professionerna, övergripande och på varje enhet i organisation.

Ledning-styrning och organisering

Ledning, styrning och organisation ska utformas så att rätt prioriteringar görs, nya kompetenser utvecklas och att medarbetare involveras i, och är medskapande av, förändringsarbetet. Det stärker förnyelsekraften och säkerställer att nyttan från insatser hämtas hem. Det möjliggör även förutsättningar för utveckling med hjälp av framväxande teknologi (digitalisering).

Ansvar för att planera och följa upp verksamhetens mål och resultat omfattar samtliga organisatoriska nivåer. Utgångspunkten är kommunens vision, värderingar och övergripande strategiska mål. Verksamhetens **grundläggande uppdrag är att planera, genomföra, utveckla och följa upp verksamheten**. Arbetet ska genomsyras av medskapande och ansvarstagande.

Effektiv administration

Ett fortsatt viktigt arbete är att ta fram och analysera nyckeltal för verksamheterna och jämföra dem med andra kommuner som underlag för styrning och utveckling. Kommunens metoder för att följa upp vilka framsteg som digitaliseringen ger ska utvecklas. Arbetet med att utveckla ekonomi- och kvalitetsstyrning i syfte att förbättra uppföljning, prognos och budget i verksamheternas ekonomi fortsätter. Detta gäller även arbetet såväl med investeringsplanering som med beslutsprocess, budgetering, uppföljning och prognoser.

Syftet är att få en tydlig styrning och ytterligare minska gapet mellan budget och utfall, samt att snabbt kunna vidta åtgärder vid avvikelser. Under 2024 kommer arbetet med uppföljning av avrop på upphandlingar och inköp och dokumentationen av dessa att systematiseras och det kategoribaserade arbetssättet att utvecklas. Syftet med arbetet är att säkerställa att kommunens anskaffningar genomförs på ett effektivt och rättssäkert sätt samt att säkerställa att förvaltningens inköp bidrar till goda affärer, genom att tillgodose verksamheternas behov, tillvarata och vårda konkurrensen samt möjliggöra för nya lösningar som skapar mervärde för verksamheterna.

8.1 Att vara ledare/chef i Kungälv kommun

Att vara ledare/chef i Kungälv kommun, oberoende av nivå, innebär att företräda arbetsgivaren och ha ett sammanhållet ansvar för verksamhet, ekonomi, personal och **arbetsmiljö** samt **helhetsansvar** inom sitt ansvarsområde.

Rollen som ledare/chef innebär såväl förväntningar som möjligheter, både ur ett arbetsgivarperspektiv som ledarperspektiv, att chefen i sin roll som arbetsgivare har särskilda ansvar och befogenheter, att leda och följa upp medarbetarnas och verksamhetens resultat och

därmed skapa en effektiv och kvalitetssäker verksamhet. Rollen innebär även att man som ledare/chef är utvecklingsorienterad och håller sig informerad och förmedlar relevant och korrekt information vidare i organisationen.

Ett arbete med samtliga chefer i kommunen har genomförts 2019 för att beskriva chefens roll och uppgifter, dels enskilt, dels i relation till andra chefsled. Syftet är att tydligare rollfördelning leder till enskilt arbete och effektivare samarbete.

Alla chefsnivåers verksamhetsansvar innefattar att driva och utveckla en effektiv verksamhet inom sitt uppdrag, att vara en del av Kungälv kommun och agera helhetsorienterat utifrån politiska mål (nationella och lokala), lagstiftning, reglemente och styrdokument (program, planer, policyer och riktlinjer). Ansvar innebär att arbeta mot uppsatta mål och att skapa goda serviceupplevelser och livskvalitet för de som verksamheten riktar sig till.

Primärt fokus ska vara på att minska suboptimering, utveckla nya arbetsformer och bilda nya arbetskonstellationer för att öka förvaltningens effektivitet och leverans. För att minska förvaltningens kostnader och öka effektiviteten krävs förändrade arbetssätt, nytt sätt att tänka och utföra arbetets uppgifter. Arbetet med verksamhetsstyrning, kvalitetsutveckling och ständiga förbättringar utgår från kommunens ansvarsfördelning. Alla chefsnivåer har ägarskapet i verksamhetsstyrningen och ansvaret att tillsammans med medarbetarna utveckla verksamheten.

Vidare är samtliga chefers ansvar att stödja och samordna arbetet med förvaltningens verksamhetsplan och förvaltningens verksamhetsdialoger (vertikala dialoger), samt levandegöra och följa upp verksamhetsplanen tillsammans med medarbetarna.

Verksamhetsdialogerna ska utgå från att:

- Stödja och samordna arbetet med förvaltningens nulägesanalys och omvärldsbevakning inom styrning och verksamhetsutveckling
- Stödja och samordna arbetet med förvaltningens verksamhetsplan och förvaltningens verksamhetsdialoger
- Stödja och coacha i nulägeskoll, verksamhetsplan och verksamhetsdialog
- Proaktivt förbättra förvaltningens processer inom verksamhetsstyrning

8.2 Ansvar och roller

Chefsansvar i Kungälv kommun - Verksamhetsansvar

Alla chefsnivåers verksamhetsansvar innefattar att driva och utveckla en effektiv verksamhet inom sitt uppdrag, att vara en del av Kungälv kommun och agera helhetsorienterat utifrån politiska mål (nationella och lokala), lagstiftning, reglemente och styrdokument (program, planer, policyer och riktlinjer). Ansvar innebär att arbeta mot uppsatta mål och att skapa goda serviceupplevelser och livskvalitet för de som verksamheten riktar sig till.

Ekonomiansvar

Varje chefs ekonomiansvar är att driva verksamheten inom verksamhetens budget mot uppsatta mål och prioriterade områden. Ansvar innefattar att följa ekonomiska regelverk och anvisningar.

Personalansvar

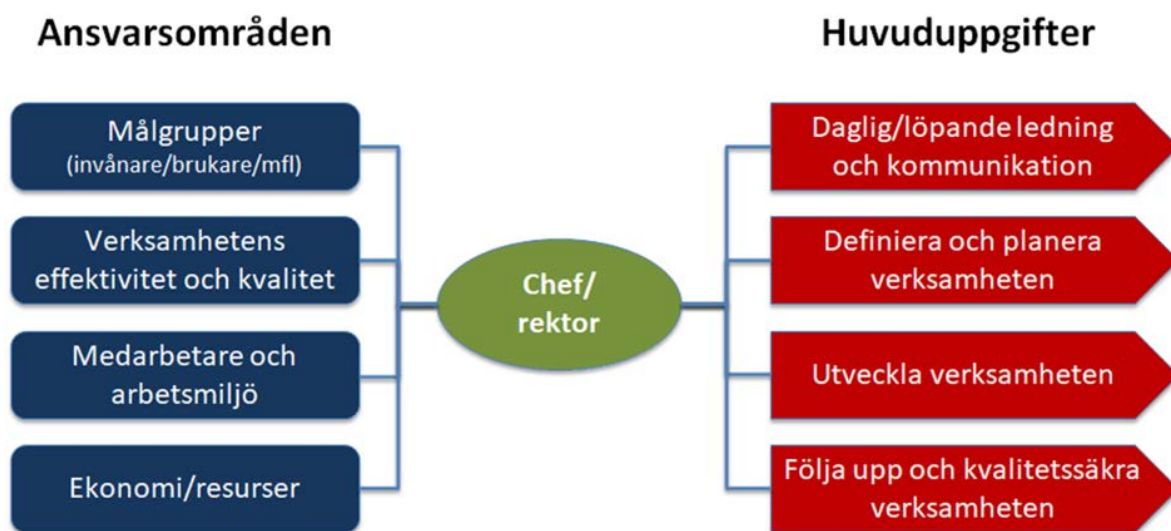
Varje chefs: är kommunens arbetsgivarrepresentant och arbetsgivarföreträdare. Personal och arbetsmiljöansvar innefattar ett ansvar och arbete med att attrahera, rekrytera, utveckla, behålla, ställa om vid behov samt genom planering och ledning skapa en god arbetsmiljö och

ett hållbart arbetsliv, där medarbetare och chef/ rektor gemensamt och tillsammans arbetar mot uppsatta mål och prioriterade områden. Ansvaret innebär att följa lagstiftning, samverkansavtal, övriga avtal, regelverk samt HR-relaterade styrdokument.

Arbetsmiljö

Chefer och medarbetare ska alla uppmuntras till en hälsosam livsstil. Kommunens arbetsmiljöarbete ska i första hand vara hälsofrämjande och förebyggande. Antalet medarbetare med upprepad korttidssjukfrånvaro ska minska.

Systematik och väl fungerande rutiner är en garant för att kommunen ska kunna säkerställa en god organisatorisk, social och fysisk arbetsmiljö för alla chefer och medarbetare. God organisatorisk, social och fysisk arbetsmiljö utvecklas genom en löpande dialog mellan chefer och medarbetare. Alla medarbetare är medledare när det kommer till sin egna arbetsmiljö och arbetssituation. Medledarskap står för det ansvar för arbetsmiljö och arbetssituation som varje medarbetare, har oavsett roll och befattning.

Medarbetaren ansvarar för att

- Engagera sig i arbetet med verksamhets- och sektorplaner
- Agera utifrån verksamhetens uppdrag och mål
- Tillsammans med chefen/ rektorn koppla medarbetarens uppdrag till verksamhetens uppdrag och mål samt dokumentera detta tillsammans med sina utvecklingsområden i en medarbetarplan.
- Bidra aktivt på, och utveckla, arbetsplatsträffarna (APT) tillsammans med medarbetare och fackliga ombud.

Stödfunktioners (ekonomi, HR, kvalitet och administration) ansvar

Förvaltningens stödfunktioner har en viktig roll för att verksamheternas arbete och leveranser av tjänster ska bli så bra som möjligt. I kommunens tillitsbaserade styrning är stödfunktionerna integrerade i verksamheten och delaktiga verksamhetens uppdrag att skapa goda serviceupplevelser och livskvalitet för de som bor och verkar i Kungälv. I rollen ingår att ge chefer/ rektorer och medarbetare ett verksamhetsnära och professionellt stöd som utgår från deras behov. Stödfunktioner är stöd i styrning och värnar om styrmodellen.

9 Kungälv som arbetsgivare

Förvaltningen säkerställer att som arbetsgivare följa lagar och kollektivavtal inom arbetsrätts- och arbetsmiljöområdet. Det görs genom att förvalta och utveckla kommunens normativa processer, regelverk och villkor så att dessa leder till likabehandling, rättssäkerhet och en hållbar, inkluderande och hälsofrämjande arbetsmiljö.

Vidare görs det genom att stötta verksamheten och att tillhandahålla styrning och metodik för kompetensförsörjning. Processområdet omfattar medarbetarens hela livscykel. Förvaltningen bidrar till att stärka förutsättningarna för långsiktig kompetensförsörjning av kommunens verksamheter. Förvaltningen har ansvar för kommungemensam kompetensutveckling inom chefs- och ledarskap. Bland annat genom att löpande ge olika utbildningsprogram för kommande, nya och befintliga chefer samt hålla riktade aktiviteter inom aktuella chefs- och ledarskapsfrågor. Genom HR-enheten får verksamheter ett verksamhetsnära HR-stöd inom kompetensförsörjning, arbetsmiljö, rehabilitering, chefs- och ledarutveckling, löneprocess och arbetsrättslig rådgivning.

Förvaltningen ska ha ett kulturbärande ledar- och medarbetarskap utifrån kommunens gemensamma värdegrund

I en utmanande vardag med stort förändringstryck och höga förväntningar på kommunal service har kommunkoncernens chefer och ledare ett komplext uppdrag. Ledarskapet ska stimulera medarbetare till aktivt lärande och medskapande. Tillsammans med medarbetarna ska chefer driva förbättringsarbete och skapa förutsättningar för verksamhetens utveckling och kontinuerliga lärande genom den mångfald av erfarenheter och perspektiv som finns bland kommunens nuvarande och framtida medarbetare.

Medarbetarskapet i kommunen präglas av hög kompetens och ansvarstagande för uppdraget liksom ett professionellt förhållningssätt till kommuninvånare, besökare och arbetskollegor. Kommunkoncernens gemensamma värdegrund är utgångspunkten för både chefer och medarbetare i arbetet med förändring, förbättring och utveckling. Följande är förvaltningens värdegrund:

Att arbeta tillsammans,

Att välkomna nyskapande

Att göra skillnad för kommuninvånare, föreningar och näringsliv.

Förvaltningen ska arbeta långsiktigt och strukturerat med chefs- och ledarutveckling. Detta genom tydliga och inkluderande processer samt rutiner och arbetssätt för kompetensförsörjning, ersättningsplanering, rekrytering, utveckling och karriäromställning för chefer och ledare, som säkrar leveranser av hög kvalitet, verksamhetsutveckling, kontinuerligt lärande och medledarskap.

9.1 Medarbetare som gör skillnad

Kommunens medarbetare som gör skillnad för våra invånare, föreningar och näringslivet och bidrar till en helhet och skapar värde tillsammans. Kommunen ska erbjuda kreativa och dynamiska uppdrag och möjliggöra en balans i livet för alla medarbetare. För att vara attraktiv som arbetsplats och för att kunna behålla och vid behov rekrytera kompetens ska heltidstjänster vara norm i Kungälvs kommun. Vid specifika arbetsuppgifter där det inte finns underlag kan undantag göras. Deltid ska vara en möjlighet.

Vi ska utvecklas tillsammans så att vi är väl förberedda att möta framtidens utmaningar. Målet

är att vårt sätt att arbeta tillsammans bidrar till och utvecklar en god arbetsmiljö.

Kommunen ska ha ett hållbart och hälsofrämjande arbetsliv

Kommunens systematiska arbetsmiljöarbete ska i första hand vara förebyggande och hälsofrämjande. Väl fungerande systematik, rutiner och den löpande dialogen mellan chef och medarbetare, skyddsombud och fackliga organisationer, skapar förutsättningar för kommunen som arbetsgivare att säkerställa en god organisatorisk, social och fysisk arbetsmiljö. Alla medarbetare har därtill ett individuellt ansvar att aktivt bidra till en god arbetsmiljö.

9.2 Kungälv kommun ska ha ett systematiskt och strategiskt arbete med kompetensförsörjning

Förvaltningen fortsätter att arbeta strukturerat med aktiviteter enligt ARUBA (Attrahera, Rekrytera, Utveckla, Behålla, Avveckla) som modell i kompetensförsörjningen. Det innebär att det ska finnas en gemensam strukturerad process i kommunen för att löpande planera, genomföra och följa upp aktiviteter som syftar till att säkra kompetensförsörjningen. Kompetensförsörjningsplanen ska ligga till grund för en utveckling där vi arbetar aktivt både med att påverka storleken på behovet av ny kompetens och att utveckla och behålla befintlig kompetens.

För att leverera välfärdstjänster med hög kvalitet inom kommunens samtliga verksamheter behöver kommunen professionell och motiverad personal. Antalet anställda i välfärden kommer att behöva öka och arbetssätt måste förändras för att möta framtidens utmaningar och behov. En allt hårdare konkurrens om arbetskraften innebär att det blir en utmaning att rekrytera nya medarbetare i den takt som prognosen förutspår. Det gör att Kungälv kommun behöver säkra kompetensförsörjningen på flera sätt. Exempel på åtgärder som kan behövas är stärkt ledarskap och stöd till medarbetares utveckling, att börja rekrytera bredare och använda kompetensen rätt, att utnyttja tekniken smart, att söka nya samarbeten samt möjliggöra för ett förlängt arbetsliv.

Snabbare förändringstakt, digitalisering och annan verksamhetsutveckling ställer ökade krav på fortbildning, kompetensutveckling och kompetensväxling. För att möta detta behöver stöd och strukturer för kompetensutveckling och internutbildning tas fram. Medarbetares kompetens ska tas tillvara och utvecklas för att kunna ge den bästa och mest effektiva samhällsservicen på bästa sätt för dem vi är till för.

I en föränderlig värld är det viktigt att arbeta systematiskt och ha en kontinuerlig dialog på arbetsplatser och i ledningsgrupper, om hur kompetensen kan användas rätt, hur arbetsuppgifter och uppdrag fördelas, organiseras och utgör underlag för att rekrytera kompetens till organisationen. Att främja en breddad rekrytering tar avstamp i rätt användande av befintlig kompetens, samtidigt som strukturerat arbete sker för att möjliggöra för nya grupper på, och utanför, arbetsmarknaden att bidra till en säkrad kompetensförsörjning.

En bredare syn på karriär och fler typer av karriärtjänster ger medarbetare chansen att utveckla både sig själva och verksamheten.

9.3 Systematiskt arbetsmiljöarbete, främja hälsa, förebygga ohälsa och ökar trivseln

Det systematiska arbetsmiljöarbetet utgör grunden för en god arbetsmiljö och ska därför stärkas och utvecklas. Att arbeta systematiskt innebär att arbeta kontinuerligt, fortlöpande och

återkommande med aktiviteter som främjar och utvecklar en god arbetsmiljö. Det innebär också att undersöka, genomföra och följa upp verksamheten på ett sådant sätt att ohälsa och olycksfall i arbetet förebyggs och en tillfredsställande arbetsmiljö uppnås. Lagar, tillämpliga föreskrifter, avtal och rutiner inom arbetsmiljöområdet ska vara kända och tillgängliga för alla medarbetare.

Alla chefsnivåer/rektorer ska ha den kunskap och det stöd som behövs för att kunna bedriva ett aktivt och förebyggande arbetsmiljöarbete. Alla chefer/rektorer och medarbetare behöver ha en god kunskap om de arbetsmiljörisiker som finns i den egna verksamheten för att så långt som möjligt kunna förebygga att dessa leder till ohälsa. Arbetsmiljöarbetet ska ske i samverkan mellan chefer/rektorer, medarbetare och skyddsombud.

SAM-hjulet (Systematiska arbetsmiljöarbetet)

Arbetsgången kan illustreras med det så kallade SAM-hjulet (undersöka, riskbedöma, åtgärda, följa upp) i dialoger med medarbetare individuellt och i grupp (arbetsplatsträff), och i samverkan med skyddsombud. Det systematiska arbetsmiljöarbetet är en ständigt pågående process som ska vara en naturlig del av verksamheten.

Alla arbetsgivare måste arbeta systematiskt med sin arbetsmiljö vilket handlar om att i verksamhetens dagliga arbete fatta beslut och genomföra åtgärder så att medarbetarna har en god och säker arbetsplats. Att arbeta systematiskt innebär att arbeta kontinuerligt, fortlöpande och återkommande med aktiviteter som främjar och utvecklar en god arbetsmiljö. Det innebär också att undersöka, genomföra och följa upp verksamheten på ett sådant sätt att ohälsa och olycksfall i arbetet förebyggs och en tillfredsställande arbetsmiljö uppnås. Lagar, tillämpliga föreskrifter, avtal och rutiner inom arbetsmiljöområdet ska vara kända och tillgängliga för alla medarbetare. Chefer/rektorer ska i syfte att minimera risker i samverkan med medarbetarna regelbundet undersöka arbetsförhållanden och bedöma riskerna för att någon kan komma att drabbas av ohälsa och olycksfall i arbetet. Även medarbetare har ansvar för att uppmärksamma risker, undanröja dessa om det är möjligt eller i annat fall omgående informera chefer om riskerna.

- Alla årliga ronder ska kommuniceras på arbetsplatsträffar (APT) tillsammans med medarbetare så att alla medarbetare på så sätt involveras i arbetsmiljöarbetet. Mål ska sättas inom alla OSA-områden, bland annat inom områdena: arbetsbelastning,

arbetstidens förläggning och kränkande särbehandling.

- Arbetsmiljö är en ständigt pågående förbättringsprocess av aktiviteter. Årshjulet för arbetsmiljö kompletteras frekvent och aktiviteter behandlas i respektive samverkansnivå med uppföljning i KS såväl som skyddskommitté.
- Medarbetares utvecklings- och uppföljningssamtal kommer fortsatt ha fokus på medarbetares- och verksamhetens utveckling och förutsättningar, men kan också vara en möjlighet till hälsofrämjande arbete.
- Arbetet med MOVE fortgår för att tydliggöra uppdraget samt skapa en gemensam struktur för styrning och ledning. Arbetet är i linje med friskfaktorer och Kasam (känsla av sammanhang) som syftar till att tydliggöra förväntningar, kunna påverka och få kontroll över sin arbetssituation.
- Verksamheterna ska vara drogfria.

9.4 Arbetsmiljö

Bra arbetsmiljö är en viktig strategisk fråga för Kungälv kommun. Bra arbetsmiljö är förutsättning för att skapa god kvalitet och effektivitet i verksamheten och för att det ska vara attraktivt att arbeta i Kungälv kommun.

Arbetsmiljö omfattar allt som kan påverka medarbetaren i en arbetssituation. Det innebär att arbetsmiljön består av exempelvis fysiska, sociala, organisatoriska, och digitala och kognitiva aspekter. I respektive aspekt ryms många delar av arbetsmiljön, till exempel fysisk säkerhet och ergonomi, arbetsbelastning, möjlighet till social kontakt, ledning och styrning, kontroll över digitala verktyg, med mera.

9.5 Arbetsmiljömål 2024

I Kungälv kommun har arbetsmiljömålen utarbetats i enlighet med Arbetsmiljöverkets föreskrift Systematiskt arbetsmiljöarbete (AFS 2001:1. Det gemensamma arbetsmiljömålet att vara en hållbar arbetsplats är indelad i följande tre målområden för 2024:

- God hälsa och välbefinnande
- Lika villkor
- En tillitsbaserad chef och ledarskap som skapar möjlighet till eget ansvar. Det finns en tydlighet kring arbetets förväntningar och våra uppdrag.

Hälsofrämjande insatser som skapar förutsättningar för ett långsiktigt hållbart arbetsliv är ett prioriterat område i kommunen och risker för hot och våld ska motverkas

Respektive verksamhet ska definiera vad ovanstående mål innebär och koppla aktiviteter till dessa. Detta kan arbetas med genom Kungälv kommuns modell för verksamhetsstyrning (MOVE) som handlar om tillitsbaserad styrning och ledning.

I Kungälv kommun har alla medarbetare och skyddsombud ett gemensamt ansvar för en god och säker arbetsmiljö, som präglas av trivsel och trygghet

Eftersom det är arbetsmomentet eller arbetssituationen som står i centrum för arbetsmiljön kan platsen variera. Arbetsmiljön kan finnas på en ordinarie arbetsplats vid kommunen, men även på väg mellan arbetsplatser, och i många fall på annan plats än någon av kommunens fysiska arbetsplatser (till exempel i medarbetares hem vid arbete på distans, i brukares hem, i offentliga miljöer, med mera. Arbetsmiljön påverkas och formas på olika nivåer: individnivå, gruppnivå, organisationsnivå (och ytterst även samhällsnivå).

Hälsofrämjande insatser som skapar förutsättningar för ett långsiktigt hållbart arbetsliv är ett

prioriterat område i kommunen och risker för hot och våld ska motverkas. Genom ett systematiskt och strategiskt arbete ska kommunens arbetsplatser främja hälsa och öka välbefinnandet på individ-, grupp- och organisationsnivå. Medarbetare ska ha möjlighet att påverka sin arbetssituation och arbetsplatserna ska kännetecknas av delaktighet, öppenhet och inflytande, vilket gör det möjligt för alla anställda att ta ansvar och utvecklas.

Arbetsmiljön i Kungälv kommun är hållbar och utvecklande vilket kännetecknas av:

- En god social arbetsmiljö där vi samarbetar och har ett inkluderande synsätt.
- En god organisatorisk arbetsmiljö med ett tillitsbaserat ledarskap som skapar möjlighet till eget ansvar. Det finns en tydlighet kring arbetets förväntningar och våra uppdrag.

9.6 Samverkan

En god samverkan mellan arbetsgivare, medarbetare, skyddsombud och fackliga organisationer är centralt för ett bra arbetsmiljöarbete. Arbetsgivarens (chefer och rektorer) inriktning ska vara att involvera medarbetare och skyddsombud så tidigt som möjligt i de processer där samverkan ska ske.

Utöver vad som anges nedan regleras samverkan i det lokala samverkansavtalet som är träffat mellan arbetsgivaren och de fackliga organisationerna. Samverkan ska ske i det dagliga arbetet, genom medarbetarsamtal, vid arbetsplatsträffar (APT) och i samverkansgrupper. Vid arbetsplatsträffar och andra samverkansmöten ska arbetsmiljöfrågor tas upp i enlighet med gällande samverkansavtal.

Via det lokala samverkansavtalet skapas förutsättningar för att parterna tillsammans arbetar för en väl fungerande och bra arbetsmiljö. Under 2022 uppdaterades och förtydligades tillämpningsanvisningarna till avtalet. God kunskap hos samtliga parter om det lokala samverkansavtalet är av största vikt för att möjliggöra en god samverkan.

Skyddsombud

I Kungälv kommun har alla medarbetare och skyddsombud ett gemensamt ansvar för en god och säker arbetsmiljö, som präglas av trivsel och trygghet.

Skyddsombudet är arbetstagarnas företrädare på arbetsplatsen i arbetsmiljöfrågor, och en viktig part i arbetsmiljöarbetet. Skyddsombudet ska medverka till en god arbetsmiljö och i detta syfte ska ombudet vaka över skyddet mot ohälsa och olycksfall inom sitt skyddsområde.

Skyddsombudet ska ges möjlighet:

- att medverka vid planering av nya eller ändrade lokaler
- arbetsprocesser, arbetsmetoder
- arbetsorganisation och
- användning av farliga ämnen.

Skyddsombudet ska även ges möjlighet att vara uppdaterad om arbetsplatsens eventuella handlingsplan för att åtgärda brister i arbetsmiljön. Vidare ska skyddsombudet ges möjlighet att delta vid arbetsgivarens utredningar i samband med allvarliga tillbud eller arbetsskador. Ombudet ska utses av lokal arbetstagarorganisation. Val av skyddsombud ska anmälas skyndsamt av arbetstagarorganisationen till HR-enheten.

Skyddsombudet har rätt till den ledighet (med bibehållna anställningsvillkor) som behövs för uppdraget.

9.7 Kungälvskommun ska ha jämställda och icke diskriminerande arbetsplatser

Alla medarbetare har samma möjligheter och villkor för anställning, arbetsförhållanden, föräldraskap, utveckling och karriär. Det personalstrategiska arbetet ska bidra till att stärka jämställdheten och motverka diskriminering inom kommunens verksamheter. Alla nivåer i organisationen ska ha den kunskap som behövs för att ta ansvar för aktiva åtgärder för samtliga diskrimineringsgrunder i enlighet med lagstiftningen för jämställda och icke diskriminerande arbetsvillkor.

9.8 Friskfaktorer enligt Sunt arbetsliv

Att arbeta aktivt, systematiskt och långsiktigt med friskfaktorerna bidrar till en god arbetsmiljö vilket bidrar till att organisationen utvecklas. Genom ett systematiskt och strategiskt arbete ska kommunens arbetsplatser främja hälsa och öka välbefinnandet på individ-, grupp- och organisationsnivå. Medarbetare ska ha möjlighet att påverka sin arbetssituation och arbetsplatserna ska kännetecknas av delaktighet, öppenhet och inflytande, vilket gör det möjligt för alla anställda att ta ansvar och utvecklas enligt följande:

1. Ett närvarande och engagerat ledarskap
2. Delaktighet och möjlighet att påverka beslut
3. Kommunikation och feedback
4. Ett bra systematiskt arbetsmiljöarbete (SAM)
5. Ett genomtänkt system för rehabilitering
6. Rättvisa och transparens
7. Kompetensutveckling och byte av arbetsuppgifter
8. Prioritering av arbetsuppgifter vid hög arbetsbelastning

9.9 Kungälvskommuns värderingar

I Kungälvskommuns värderingar framhävs vikten av att arbeta med KASAM, känsla av sammanhang. Medarbetare ska orka arbeta ett helt arbetsliv. För att klara det måste arbetsmiljön vara hållbar. Vad som upplevs som hållbart är individuellt, men att främja hälsa kan förebygga ohälsa. Ett sätt är att arbeta med medarbetares känsla av sammanhang. Vilket också kan översättas som jag vet, jag vill, jag kan!

Jag vet - handlar om att vad som förväntas av medarbetare i sin yrkesroll är tydligt, tex genom att arbetsuppgifter prioriteras av närmaste chef när det finns motsättningar eller att det finns en väl genomarbetad och strukturerad verksamhetsnära introduktion.

Jag vill - handlar om varje medarbetares inre motivation och att se mening med uppdraget. Medarbetaren vill ta ansvar för sina arbetsuppgifter och vill delge kunskaper och kompetens och att de tas tillvara. Ett sätt att arbeta med detta är att få möjlighet att påverka sin arbetssituation, men förstås inom vad ramen för verksamheten och arbetsuppgifterna tillåter. Därför är samverkansavtalet och att aktivt delta på enhetens möten och APT viktiga.

Jag kan - handlar om att ha rätt kompetens och kunskap för uppdraget. Syftet är att få en känsla av att ha kontroll över det som ska utföras. Därför är tydliga annonser, introduktion, kompetensutveckling, tid för reflektion och det dagliga lärandet viktigt.

9.10 Åtgärder

Alla medarbetare och chefer har ett ansvar att delta i det systematiska arbetsmiljöarbetet, samt verka för en god arbetsmiljö och egen hälsa. Medarbetare och chefer har ansvar för att skaffa sig kunskap om rutiner, anvisningar och riktlinjer som gäller för arbetsplatsen, och använda de hjälpmedel och den skyddsutrustning som anvisas av arbetsgivaren. Bryter medarbetare eller chef mot detta egenansvar i arbetsmiljön kan i vissa fall arbetsrättsliga åtgärder vidtas.

Tillbudsrapportering

Om medarbetare eller chef upptäcker risker eller brister i arbetsmiljön exempelvis i samband med en arbetsmiljörund, eller drabbas av en arbetsskada eller tillbud, ska detta omedelbart anmälas.

I första hand gör medarbetare eller chef en egen anmälan i kommunens system för arbetsskade- och tillbudsrapportering KIA. **Åtgärder ska vidtas omgående om det är praktiskt möjligt. Åtgärder som inte kan vidtas omgående ska dokumenteras i en skriftlig handlingsplan.**

10 Ökat fokus på Agenda 2030

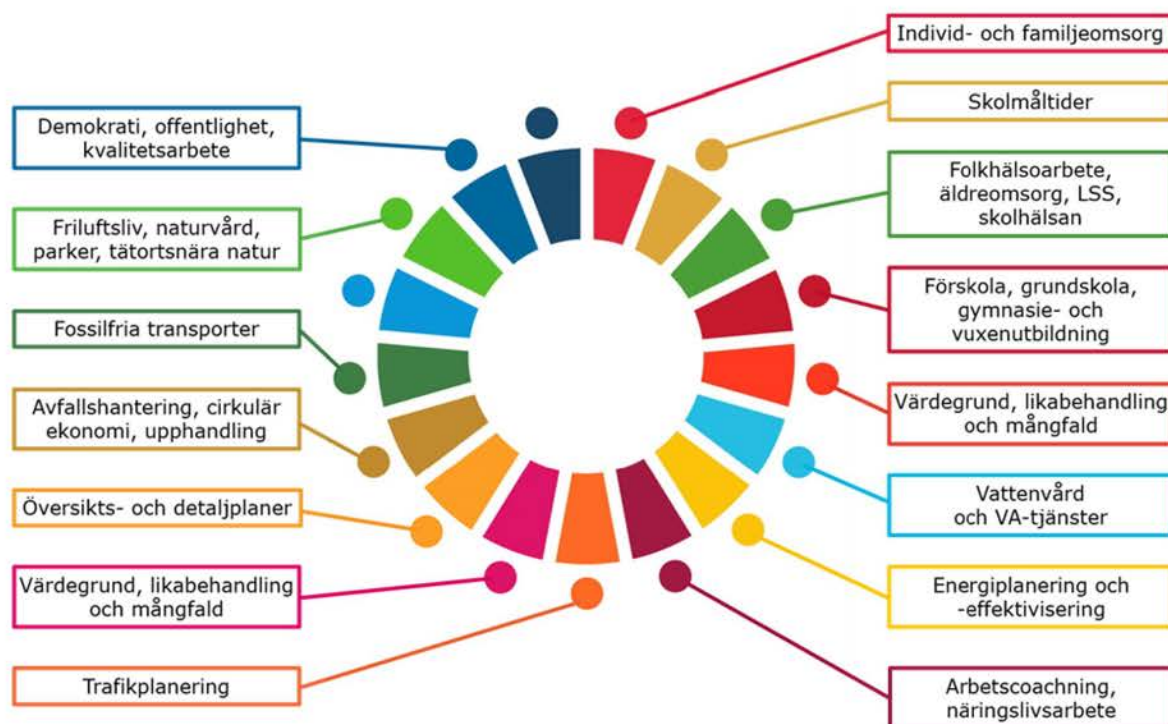
FN:s Globala mål är den mest ambitiösa agendan för hållbar utveckling som världens länder någonsin antagit och finns till för att uppnå fyra fantastiska saker till år 2030: Att avskaffa extrem fattigdom. Att minska ojämlikheter och orättvisor i världen. Att främja fred och rättvisa. Att lösa klimatkrisen. De globala målen balanserar de tre dimensionerna av hållbar utveckling: den ekonomiska, den sociala och den miljömässiga.

Kommunen har en central roll i genomförandet av Agenda 2030. Kungälv kommun tar stöd i Agenda 2030 och de 17 globala hållbarhetsmålen i hållbarhetsarbetet. Förvaltningens verksamheter bidrar starkt till kommunens attraktivitet inom klimat, miljömässiga, social hållbarhet, kunskaps- och kompetensutveckling, och är en resurs inom de flesta samhällsutvecklingsområden.

Agenda 2030 bidrar till ett kreativt samhällsklimat, identitet och sammanhang och i arbetet med målet är en angelägenhet för hela Kungälv kommun.

Kommunen har kartlagt hur kommunens verksamheter bidrar till att uppfylla Agenda 2030 och de 17 hållbarhetsmålen.

Kartläggningen tydliggör att kommunen redan på många sätt bidrar till de globala hållbarhetsmålen. Figuren nedan sammanfattar endast kort de viktigaste insatser som Kungälv kommun arbetar med, med utgångspunkt i lagstadgade uppgifter och kommunpolitiska ambitioner.

Arbetet kommer att fortsätta med följande:

- Koppla gällande politiska mål och riktlinjer i Kungälv kommun till AGENDA 2030
- Identifiera och följ upp relevanta mått och indikatorer i sektorsplaner kopplade till Agenda 2030
- Sammanställ och analysera resultatet av det arbete som pågår i Kungälv kommun
- Redovisa resultat till kommunstyrelse och kommunfullmäktige i samband med

årsredovisning.

10.1 Ökat fokus på klimatutmaningarna

I Parisavtalet har Sverige och de flesta av världens länder enats om att vi måste dämpa jordens uppvärmning till max 2 grader för att undvika de allvarligaste effekterna av klimatförändringarna. Helst ska uppvärmningen hållas under 1,5 grader. Kungälv kommun vill bidra till att Parisavtalet uppnås och koldioxidutsläppen minskas så de håller sig inom vår del av det kvarvarande globala utsläppsutrymmet, dvs vår koldioxidbudget.

Det långsiktiga målet

Senast år 2045 ska Sverige inte ha några nettoutsläpp av växthusgaser till atmosfären, för att därefter uppnå negativa utsläpp. Målet innebär att utsläppen av växthusgaser från svenskt territorium ska vara minst 85 procent lägre år 2045 än utsläppen år 1990.

Vad är klimatmålen för 2030?

Etappmålen för den icke-handlande sektorn till 2030 innebär att utsläppen jämfört med 1990 års nivå bör minska med minst 63 procent utan kompletterande åtgärder eller med 55 procent om kompletterande åtgärder skulle användas fullt ut.

Vad är EUS klimatmål?

Fit for 55 är EU:s samlade bidrag till genomförandet av EU:s klimatmål att minska EU:s nettoutsläpp med minst 55 procent till år 2030 och lägger grunden till ett klimatneutralt EU senast 2050. För utsläppshandelssystemet ETS ska koldioxidutsläppen nu kraftig.

Åtgärder för att minska klimatpåverkan i Kungälv 2024

Den globala uppvärmningen pågår och växthuseffekten tilltar. Klimatförändringarna riskerar att leda till allvarliga konsekvenser för ekosystem. Om man räknar in konsumtion släpper en genomsnittlig svensk ut 10 ton, enligt nationella beräkningar. För att klara att hålla klimatförändringarna på en säker nivå behöver utsläppen minska till 1 ton per person år 2050.

Under 2024 kommer följande åtgärder prioriteras:

- Kommunen kommer att ställa krav i upphandling för att minska klimatutsläppen, med fokus på cirkulär ekonomi och transporter.
- Tjänsteresor sker inom vissa verksamheter (Äldreomsorgen-funktionshinder och tillsynsverksamheter inom myndighetsnämnder) i stor utsträckning med bil, användning av digitala tjänster inom dessa verksamheter måste öka för att minska utsläppen.
- Kommunen kommer att fortsätta erbjuda kostnadsfri energi- och klimatrådgivning till privatpersoner, bostadsrätts-föreningar, organisationer och företag.
- Bygglovavdelningen kommer att arbeta med att väcka intresset för att minska klimatpåverkan i bostäder, fastigheter och verksamhetslokaler och ställer krav kopplat till energi och klimat.
- Måltidsverksamhet kommer att arbeta med att minska matens negativa miljöpåverkan genom menyernas sammansättning.

10.2 Social hållbarhet

Programmet *Social hållbarhet – ökat innanförskap* antogs av kommunfullmäktige den 19 december 2019 (Dnr KS2019/0202). Syftet är att tillsammans med civilsamhället, näringslivet, hälso- och sjukvården och övriga offentliga institutioner öka innanförskapet i vår kommun. Programmet är ett långsiktigt och visionärt dokument, med fokus på vad Kungälv kommun ska uppnå kring ökad social hållbarhet och innanförskap. Programmet sträcker sig fram till 2027.

Programmet är ett samlande dokument för det underliggande planerna; social översiktsplan, äldreplan, funktionshinderplan samt plan Trygg i Kungälv. Planerna förtydligar programmets mer övergripande formuleringar. Planerna har tagits fram med utgångspunkt från verksamhetens förutsättningar, strategiska mål, resultatmål, befintliga politiska uppdrag samt uppdrag inom Trygg i Kungälv, SIMBA och Samordningsförbundet Älv & Kust. Prioriteringar har skett utifrån förvaltningens befintliga resurser och pågående insatser.

Uppföljningen av program Social hållbarhet kommer integreras i Kungälvs kommuns uppföljning av Agenda 2030, där aktiviteter följs upp årligen upp via en gemensam rapport. Rapporten redovisas till kommunfullmäktige och innefattar återkopplingar från social översiktsplan, äldreplan, funktionshinderplan samt plan Trygg i Kungälv.

Förebyggande folkhälsoarbete

Planeringen av folkhälsoarbetet är en viktig del för att uppnå en socialt hållbar utveckling. Både det hälsofrämjande och det sjukdomsförebyggande arbetet är viktigt. Inom området barns uppväxtvillkor prioriteras kommunens folkhälsoarbete med barn och unga, men arbetet är viktigt livet ut och ett folkhälsoperspektiv med fokus på jämlika förutsättningar för en god folkhälsa ska genomsyras.

Idrott, evenemang och Kultur

Genom ett helhetsperspektiv för den fria tiden inom idrott, evenemang, kultur och fritid ges alla invånare möjligheter till en aktiv och meningsfull fritid i livets alla skeden. Det är en välfärdsfråga och bidrar till social sammanhållning, trygghet, folkhälsa och livskvalitet. Att möjliggöra detta för personer med funktionsnedsättning är särskilt viktigt.

Kommunen har ett bra samspel med civilsamhället och förningar som står för betydande insatser inom idrott, kultur- och fritidsutbudet. Aktivt idrotts och kulturarvsarbete och offentlig gestaltning bidrar också till kommunens attraktivitet.

Idrott

Kungälv ska utvecklas som idrotts- och kulturkommun. Arbetet för byggnation av arenan dvs lokaler och anläggningar för idrott och evenemang påbörjas under 2024 och kommer att fortsätta under 2024-2028.

Kultur och evenemang

Genom främjande perspektiv och tidiga insatser skapas förutsättningar för socialt hållbar samhällsutveckling inom arena projektet. Därför finns frågor som rör idrott, kultur och fritid med i ett tidigt skede av samhällsplaneringen där både förutsättningar och behov uppmärksammas. Kommunens invånare ska leva med god tillgång till grönska och friluftsliv, kultur och idrott.

Aktiviteter och anläggningar ska ha en geografisk spridning så att boende enkelt och hållbart ska kunna ta sig dit. Barns och ungas möjligheter till skapande verksamhet, genom utbyggnad och utveckling av kulturskolverksamheter ska fortsätta. Samverkan och effektiv lokalanvändning är ledord i utvecklingsarbetet.

11 Strategiska mål och förutsättningar med resultatmål

Kommunfullmäktige

De strategiska målen har tidsaspekten 4-10 år och skall vara övergripande till sin karaktär. De strategiska målen skall vara så heltäckande som möjligt inom de politiska ansvarsområdena samt fokusera på den aktuella politiska viljeinriktningen.

Som grund för kommunfullmäktiges strategiska mål finns förutom visionen även strategiska förutsättningar vilken består av ekonomi, medarbetare (human kapital) och processer.

Kommunstyrelsen

De strategiska målen konkretiseras av kommunstyrelsen i form av resultatmål. Dessa mål skall vara tydliga och mätbara och ha en tidsaspekt på 1 – 3 år. Till resultatmålen kopplas indikatorer i syfte att mäta utvecklingen mot måluppfyllnad.

11.1 Sammanfattning

11.1.1 Strategiska mål och resultatmål

Kommunfullmäktiges Strategiska mål	Kommunstyrelsens (KS) Resultatmål
Att ge goda förutsättningar för livslångt lärande	1. Alla barn och elever vistas i en trygg och säker pedagogisk miljö
	2. Alla förskolebarn är efter avslutad förskola väl förberedda att börja grundskola
	3. Vuxenutbildningen bidrar till livslångt lärande och lägre arbetslöshet
	4. En kunskapsskola som ger varje elev rätt stöd
En trygg omsorg med valmöjligheter genom hela livet	5. Ökad behovstäckning inom äldreomsorgen och LSS inom lagstadgad tid
Att ge möjligheter till en aktiv fritid för alla åldrar	6. Fler barn, unga och äldre - inklusive personer med funktionsvariation deltar i ett rikt och varierat kultur- och fritidsliv
Att alla medborgare ska ha möjlighet att delta i rikt och aktivt kulturliv	6. Fler barn, unga och äldre - inklusive personer med funktionsvariation deltar i ett rikt och varierat kultur- och fritidsliv
Att medborgare och näringsliv ska känna ökat förtroende för kommunen	7. Förbättrat näringslivsklimat
	8. Kortare handläggningstider med bibehållen rättssäkerhet
Hållbar samhällsutveckling genom ökad samordning mellan infrastruktur och byggnation i hela kommunen	9. Planeringsberedskap skall finnas för bostäder, verksamhetsmark och handel
	11. Ökad kollektiv jobbpendling
Kommunen, medborgarna och företagen minskar tillsammans klimatutsläpp och miljöpåverkan	10. Minskade utsläpp i luft och vattendrag och minskat klimatavtryck
Trygg uppväxt ger ett tryggare samhälle	12. Minskat utanförskap och bidragsberoende
	13. 100% av alla ungdomar inom uppföljningsansvaret erbjuds vuxenutbildning
	14. Utanförskapet minskar genom att försörjningsstödet villkoras mot individuella kontrakt med krav på arbetsmarknadsfrämjande insatser

Kommunfullmäktiges Strategiska mål	Kommunstyrelsens (KS) Resultatmål
Levande havsmiljö	10. Minskade utsläpp i luft och vattendrag och minskat klimatavtryck
Robust och uthållig kommun med minskad miljö- och klimatbelastning	15. Robusta kommunala funktioner klarar en samhällsstörning på 90 dagar 18. Kommunens användning av fossila bränslen ska minska, med målet att vara fossilfritt 2030

11.1.2 Strategiska förutsättningar och resultatmål

Kommunfullmäktiges Strategiska förutsättningar	Kommunstyrelsens (KS) Resultatmål
Strategiska förutsättningar	16. Attraktivt att vara anställd i Kungälv kommun 17. Kommunens verksamheters kvalitet och hushållning ska hävda sig väl i jämförelse med landets bästa kommuner

11.2 KS resultatmål med indikatorer och koppling till KF strategiska mål och strategiska förutsättningar

11.2.1 Kommunfullmäktiges Strategiska mål: Att ge goda förutsättningar för livslång lärande

Politiskt förtydligande

Kommunen är som huvudman ansvarig för den kommunala utbildningen. Det politiska ansvaret innebär att skapa så goda förutsättningar som möjligt för det livslånga lärandet. Det handlar bl.a. om elevhälsa samt välutbildade lärare och skolledare, IT, läromedel och lokaler mm. Att det är tryggt i skolan och att skolan präglas av ordning och lugn är kanske den allra viktigaste grundförutsättningen.

Det handlar också om ledning och styrning av en omfattande organisation, att rätt beslut fattas på rätt nivå.

Kungälv 2030 vill utveckla resurssättningen genom bättre analyser av nationella prov och att de faktiska studieresultaten vara en utgångspunkt i resurssättningen.

11.2.1.1 Kommunstyrelsens (KS) Resultatmål: 1. Alla barn och elever vistas i en trygg och säker pedagogisk miljö

Förvaltningens tolkning

Genom skolans värdegrundsarbete, systematiskt arbete med lokaler och arbetsmiljö tar vi ett helhetsansvar för varje individ. Det främjande och förebyggande arbetet ska syfta till att förankra respekten för alla människors lika värde samt att bidra till en skolmiljö där alla barn och elever känner sig trygga och utvecklas

Indikator	Målvärde 2024																		
<p>Elevenkät årskurs 2 i grundskolan: "Jag är trygg i skolan", index.</p> <p>Beskrivning Enkäten genomförs en gång per året av Göteborgsregionen. Indikatorn visar ett index från 0-100 utifrån frågans verbala svarsalternativ. Resultatet publiceras under våren.</p> <p>Mätmetod och rutiner Målvärdet bygger på tidigare års resultat. Indikatorn redovisas årligen.</p>	<p>85</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Utfall</th> <th>Målvärde</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2020</td> <td>84</td> <td></td> </tr> <tr> <td>2021</td> <td>82</td> <td></td> </tr> <tr> <td>2022</td> <td>85</td> <td></td> </tr> <tr> <td>2023</td> <td>82</td> <td>85</td> </tr> <tr> <td>2024</td> <td></td> <td>85</td> </tr> </tbody> </table>	År	Utfall	Målvärde	2020	84		2021	82		2022	85		2023	82	85	2024		85
År	Utfall	Målvärde																	
2020	84																		
2021	82																		
2022	85																		
2023	82	85																	
2024		85																	
<p>Elevenkät årskurs 5 i grundskolan: "Känner du dig trygg i skolan?", index.</p> <p>Beskrivning Enkäten genomförs vartannat år av Skolinspektionen och vartannat år av Göteborgsregionen. Indikatorn visar ett index från 0-100 utifrån frågans verbala svarsalternativ.</p> <p>Mätmetod och rutiner Målvärdet bygger på tidigare års resultat. Indikatorn redovisas årligen.</p>	<p>80</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Utfall</th> <th>Målvärde</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2020</td> <td>78</td> <td></td> </tr> <tr> <td>2021</td> <td>81</td> <td></td> </tr> <tr> <td>2022</td> <td>79</td> <td></td> </tr> <tr> <td>2023</td> <td>77</td> <td>80</td> </tr> <tr> <td>2024</td> <td></td> <td>80</td> </tr> </tbody> </table>	År	Utfall	Målvärde	2020	78		2021	81		2022	79		2023	77	80	2024		80
År	Utfall	Målvärde																	
2020	78																		
2021	81																		
2022	79																		
2023	77	80																	
2024		80																	
<p>Elevenkät åk 9 i grundskolan: "Känner du dig trygg i skolan?", index.</p> <p>Beskrivning Enkäten genomförs en gång per året av Göteborgsregionen. Indikatorn visar ett index från 0-100 utifrån frågans verbala svarsalternativ. Resultatet publiceras under våren.</p> <p>Mätmetod och rutiner Målvärdet bygger på tidigare års resultat. Indikatorn redovisas årligen.</p>	<p>80</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Utfall</th> <th>Målvärde</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2020</td> <td>76</td> <td></td> </tr> <tr> <td>2021</td> <td>80</td> <td></td> </tr> <tr> <td>2022</td> <td>75</td> <td></td> </tr> <tr> <td>2023</td> <td>75</td> <td>80</td> </tr> <tr> <td>2024</td> <td></td> <td>80</td> </tr> </tbody> </table>	År	Utfall	Målvärde	2020	76		2021	80		2022	75		2023	75	80	2024		80
År	Utfall	Målvärde																	
2020	76																		
2021	80																		
2022	75																		
2023	75	80																	
2024		80																	
<p>Elevenkät år 2 i gymnasieskolan: "Känner du dig trygg i skolan?", index.</p> <p>Beskrivning Enkäten genomförs en gång per året av Göteborgsregionen. Indikatorn visar ett index från 0-100 utifrån frågans verbala svarsalternativ. Resultatet publiceras under våren.</p> <p>Mätmetod och rutiner Målvärdet bygger på tidigare års resultat. Indikatorn redovisas årligen.</p>	<p>80</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Utfall</th> <th>Målvärde</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2020</td> <td>78</td> <td></td> </tr> <tr> <td>2021</td> <td>79</td> <td></td> </tr> <tr> <td>2022</td> <td>79</td> <td></td> </tr> <tr> <td>2023</td> <td>78</td> <td>80</td> </tr> <tr> <td>2024</td> <td></td> <td>80</td> </tr> </tbody> </table>	År	Utfall	Målvärde	2020	78		2021	79		2022	79		2023	78	80	2024		80
År	Utfall	Målvärde																	
2020	78																		
2021	79																		
2022	79																		
2023	78	80																	
2024		80																	

Indikator	Målvärde 2024																		
<p>Enkät till vårdnadshavare i förskola och pedagogisk omsorg "Jag upplever att mitt barn känner sig tryggt", index.</p> <p>Beskrivning Statistiken kommer från GR:s vårdnadshavarenkät till vårdnadshavare för barn i Kungälv's kommuns förskolor. Enkäten genomförs årligen. Indikatorn visar ett index från 0-5 utifrån frågans verbala svarsalternativ.</p> <p>Mätmetod och rutiner Målvärdet bygger på tidigare års resultat. Indikatorn redovisas årligen.</p> <p>Statistiken kommer från GR:s vårdnadshavarenkät till vårdnadshavare för barn i Kungälv's kommuns förskolor. Enkäten genomförs årligen. https://goteborgsregionen.se/kunskapsbank/rejogngemensamenkatiforskolaochpedagogisko msorg2020.5.2c9665f617704cb69f358b2.html</p>	<p>4,55</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Utfall</th> <th>Målvärde</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2020</td> <td>4,51</td> <td></td> </tr> <tr> <td>2021</td> <td>4,55</td> <td></td> </tr> <tr> <td>2022</td> <td>4,55</td> <td></td> </tr> <tr> <td>2023</td> <td>4,51</td> <td>4,55</td> </tr> <tr> <td>2024</td> <td></td> <td>4,55</td> </tr> </tbody> </table>	År	Utfall	Målvärde	2020	4,51		2021	4,55		2022	4,55		2023	4,51	4,55	2024		4,55
År	Utfall	Målvärde																	
2020	4,51																		
2021	4,55																		
2022	4,55																		
2023	4,51	4,55																	
2024		4,55																	

11.2.1.2 Kommunstyrelsens (KS) Resultatmål: 2. Alla förskolebarn är efter avslutad förskola väl förberedda att börja grundskola

Förvaltningens tolkning

Utbildningen i förskolan ska bidra till att barnet utvecklar en förståelse för sig själv och sin omvärld. Utforskande, nyfikenhet och lust att leka och lära ska vara grunden för utbildning. Den ska präglas av att omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet.

Enligt läroplanen ska förskolan ge varje barn förutsättningar att utveckla

- självständighet och tillit till sin egen förmåga
- förmåga att fungera enskilt och i grupp, samarbeta, hantera konflikter och förstå rättigheter och skyldigheter samt att ta ansvar för gemensamma regler
- förmåga att lyssna på och reflektera över andras uppfattningar samt att reflektera och ge uttryck för egna uppfattningar.

Indikator	Målvärde 2024																		
<p>Enkät till vårdnadshavare i förskola och pedagogisk omsorg: "Mitt barn ges möjlighet att bearbeta konflikter, reda ut missförstånd, kompromissa och respektera varandra", index.</p> <p>Beskrivning Statistiken kommer från GR:s vårdnadshavarenkät till vårdnadshavare för barn i Kungälv's kommuns förskolor. Enkäten genomförs årligen. Indikatorn visar ett index från 0-5 utifrån frågans verbala svarsalternativ.</p> <p>Mätmetod och rutiner Målvärdet bygger på tidigare års resultat. Indikatorn redovisas årligen.</p>	<p>4,35</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Utfall</th> <th>Målvärde</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2020</td> <td>4,33</td> <td></td> </tr> <tr> <td>2021</td> <td>4,31</td> <td></td> </tr> <tr> <td>2022</td> <td>4,35</td> <td></td> </tr> <tr> <td>2023</td> <td>4,34</td> <td>4,35</td> </tr> <tr> <td>2024</td> <td></td> <td>4,35</td> </tr> </tbody> </table>	År	Utfall	Målvärde	2020	4,33		2021	4,31		2022	4,35		2023	4,34	4,35	2024		4,35
År	Utfall	Målvärde																	
2020	4,33																		
2021	4,31																		
2022	4,35																		
2023	4,34	4,35																	
2024		4,35																	

Indikator	Målvärde 2024																			
<p>Enkät till vårdnadshavare i förskola och pedagogisk omsorg: "Förskolan uppmuntrar mitt barn att uttrycka sina tankar och åsikter, index.</p> <p>Beskrivning Statistiken kommer från GR:s vårdnadshavarenkät till vårdnadshavare för barn i Kungälv's kommuns förskolor. Enkäten genomförs årligen. Indikatorn visar ett index från 0-5 utifrån frågans verbala svarsalternativ.</p> <p>Mätmetod och rutiner Målvärdet bygger på tidigare års resultat. Indikatorn redovisas årligen.</p>	4,35	<table border="1"> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Utfall</th> <th>Målvärde</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2020</td> <td>4,28</td> <td></td> </tr> <tr> <td>2021</td> <td>4,25</td> <td></td> </tr> <tr> <td>2022</td> <td>4,37</td> <td></td> </tr> <tr> <td>2023</td> <td>4,37</td> <td>4,35</td> </tr> <tr> <td>2024</td> <td></td> <td>4,35</td> </tr> </tbody> </table>	År	Utfall	Målvärde	2020	4,28		2021	4,25		2022	4,37		2023	4,37	4,35	2024		4,35
År	Utfall	Målvärde																		
2020	4,28																			
2021	4,25																			
2022	4,37																			
2023	4,37	4,35																		
2024		4,35																		
<p>Enkät till vårdnadshavare i förskola och pedagogisk omsorg: "Förskolan stimulerar barnens samspel i grupp, index.</p> <p>Beskrivning Statistiken kommer från GR:s vårdnadshavarenkät till vårdnadshavare för barn i Kungälv's kommuns förskolor. Enkäten genomförs årligen. Indikatorn visar ett index från 0-5 utifrån frågans verbala svarsalternativ.</p> <p>Mätmetod och rutiner Målvärdet bygger på tidigare års resultat. Indikatorn redovisas årligen.</p>	4,45	<table border="1"> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Utfall</th> <th>Målvärde</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2020</td> <td>4,41</td> <td></td> </tr> <tr> <td>2021</td> <td>4,41</td> <td></td> </tr> <tr> <td>2022</td> <td>4,43</td> <td></td> </tr> <tr> <td>2023</td> <td>4,42</td> <td>4,45</td> </tr> <tr> <td>2024</td> <td></td> <td>4,45</td> </tr> </tbody> </table>	År	Utfall	Målvärde	2020	4,41		2021	4,41		2022	4,43		2023	4,42	4,45	2024		4,45
År	Utfall	Målvärde																		
2020	4,41																			
2021	4,41																			
2022	4,43																			
2023	4,42	4,45																		
2024		4,45																		
<p>Barn 1-5 år inskrivna i förskola, andel (%)</p> <p>Beskrivning Indikatorn visar hur stor andel av de barn som kan gå i förskolan och som gör det. Grundantagandet är att om förskolan i Kungälv har hög kvalitet så påverkar det de barn som går i förskolan i att vara väl förberedda till skolan och framtida lärande.</p> <p>Mätmetod och rutiner Hämtas från Skolverket eller Kolada och avser föregående kalenderår. Redovisas en gång per år.</p> <p>Målvärdet bygger på tidigare års resultat. Indikatorn redovisas årlig</p>	85%	<table border="1"> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Utfall (%)</th> <th>Målvärde (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2020</td> <td>81</td> <td></td> </tr> <tr> <td>2021</td> <td>82</td> <td></td> </tr> <tr> <td>2022</td> <td>85</td> <td></td> </tr> <tr> <td>2023</td> <td>83</td> <td>85</td> </tr> <tr> <td>2024</td> <td></td> <td>85</td> </tr> </tbody> </table>	År	Utfall (%)	Målvärde (%)	2020	81		2021	82		2022	85		2023	83	85	2024		85
År	Utfall (%)	Målvärde (%)																		
2020	81																			
2021	82																			
2022	85																			
2023	83	85																		
2024		85																		
<p>Heltidstjänster i förskolan med förskollärlig legitimation, kommunal regi, andel (%)</p> <p>Beskrivning Heltidstjänster i förskolan med förskollärlig legitimation, kommunal regi, andel (%).</p> <p>Mätmetod och rutiner Hämtas från Skolverket eller Kolada. Indikatorn redovisas årligen. Resultatet avser föregående års resultat. Målvärdet bygger på tidigare års resultat.</p>	56%	<table border="1"> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Utfall (%)</th> <th>Målvärde (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2020</td> <td>56</td> <td></td> </tr> <tr> <td>2021</td> <td>58</td> <td></td> </tr> <tr> <td>2022</td> <td>58</td> <td></td> </tr> <tr> <td>2023</td> <td>56</td> <td>56</td> </tr> <tr> <td>2024</td> <td></td> <td>56</td> </tr> </tbody> </table>	År	Utfall (%)	Målvärde (%)	2020	56		2021	58		2022	58		2023	56	56	2024		56
År	Utfall (%)	Målvärde (%)																		
2020	56																			
2021	58																			
2022	58																			
2023	56	56																		
2024		56																		

11.2.1.3 Kommunstyrelsens (KS) Resultatmål: 3. Vuxenutbildningen bidrar till livslångt lärande och lägre arbetslöshet

Förvaltningens tolkning

Genom att erbjuda vuxenutbildning på grundläggande och gymnasial nivå samt sfi till alla som är i behov av det bidrar vuxenutbildningen till fler i arbete och fortsatta studier. Yrkesutbildning är en särskilt viktig del av detta. Målet omfattar samverkan för att identifiera och stödja personer som står långt från arbetsmarknaden.

Indikator	Målvärde 2024																			
<p>Andelen godkända kursbetyg av avslutade kurser - grundläggande och gymnasial kommunal vuxenutbildning</p> <p>Beskrivning Andel godkända kursbetyg av avslutade kurser, det vill säga exklusive kursavbrott. En elev kan läsa flera kurser och indikatorn visar alltså inte andel elever, utan andel kurser.</p> <p>Mätmetod och rutiner Betygsresultaten utgår från kommunens egna siffror. Målvärde bygger på tidigare års resultat. Indikatorn redovisas en gång per år.</p>	90%	<table border="1"> <caption>Data for Andelen godkända kursbetyg av avslutade kurser</caption> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Utfall (%)</th> <th>Målvärde (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2020</td> <td>90,8</td> <td>90</td> </tr> <tr> <td>2021</td> <td>90</td> <td>90</td> </tr> <tr> <td>2022</td> <td>90</td> <td>90</td> </tr> <tr> <td>2023</td> <td>92</td> <td>90</td> </tr> <tr> <td>2024</td> <td>90</td> <td>90</td> </tr> </tbody> </table>	År	Utfall (%)	Målvärde (%)	2020	90,8	90	2021	90	90	2022	90	90	2023	92	90	2024	90	90
År	Utfall (%)	Målvärde (%)																		
2020	90,8	90																		
2021	90	90																		
2022	90	90																		
2023	92	90																		
2024	90	90																		
<p>Antalet elever folkbokförda i Kungälv kommun som deltar i yrkesutbildning inom GR och kommunens vuxenutbildning.</p> <p>Beskrivning Indikatorn beskriver det sammanlagda antalet elever som är folkbokförda i Kungälv kommun och som deltar i yrkesutbildning i GR:s eller Kungälv kommunens regi. I kommunens vuxenutbildning räknas yrkesutbildning, lärlingsutbildning samt språkstödsutbildning med yrkesinriktning in.</p> <p>Mätmetod och rutiner Statistiken för yrkesutbildning inom GR kommer direkt från GR, medan statistiken för kommunens vuxenutbildning kommer från kommunens egna system. Målvärde bygger på tidigare års resultat. Indikatorn redovisas en gång per år.</p> <p>Kommer från GR:s enkät för vuxenutbildningen som kan fås från rektorn för vuxenutbildningen.</p>	250	<table border="1"> <caption>Data for Antalet elever folkbokförda i Kungälv kommun som deltar i yrkesutbildning</caption> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Utfall</th> <th>Målvärde</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2023</td> <td>250</td> <td>250</td> </tr> <tr> <td>2024</td> <td>250</td> <td>250</td> </tr> </tbody> </table>	År	Utfall	Målvärde	2023	250	250	2024	250	250									
År	Utfall	Målvärde																		
2023	250	250																		
2024	250	250																		

Indikator	Målvärde 2024									
<p>Andel elever folkbokförda i Kungälv kommun som har arbete, studerar eller är egenföretagare efter att de avslutat yrkesutbildning inom GR</p> <p>Beskrivning Indikatorn beskriver vilken i grad elever folkbokförda i Kungälv kommun är sysselsatta genom arbete, studier eller eget företag efter att de avslutat yrkesutbildning inom GR.</p> <p>Mätmetod och rutiner Statistiken kommer från GR:s enkät för vuxenutbildningen som kan fås från rektorn för vuxenutbildningen. Målvärde bygger på tidigare års resultat. Indikatorn redovisas en gång per år.</p>	<p>80%</p> <table border="1"> <caption>Data for Andel elever folkbokförda i Kungälv kommun</caption> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Utfall (%)</th> <th>Målvärde (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2023</td> <td>80</td> <td>80</td> </tr> <tr> <td>2024</td> <td>80</td> <td>80</td> </tr> </tbody> </table>	År	Utfall (%)	Målvärde (%)	2023	80	80	2024	80	80
År	Utfall (%)	Målvärde (%)								
2023	80	80								
2024	80	80								

11.2.1.4 Kommunstyrelsens (KS) Resultatmål: 4. En kunskapsskola som ger varje elev rätt stöd

Förvaltningens tolkning

I en kunskapsskola som utbildar för livet, ska varje barn och elev ha rätt resurs vid rätt tillfälle. För att klara detta behövs tydligt ledarskap, välutbildade pedagoger, flexibla grupp- och klassindelningar, en möjlighet till en andra chans som lov- och sommarskola, tillräckligt med stödpersonal och en utvecklad modern elevhälsa. Uppdragsgivaren vill också se fler möjligheter att läsa efter skoldagens slut, en andra chans i ett annat sammanhang.

Indikator	Målvärde 2024																		
<p>Andel elever (%) med godkänt betyg i samtliga ämnen vårterminen årskurs 6.</p> <p>Beskrivning Statistiken kommer från Skolverket och inkluderar de ämnen som finns i elevens utbildning. Årets resultat kommer från kommunens egna system. När Skolverkets släpper sin statistik under hösten så korrigeras resultatet om det skiljer sig åt från resultatet från kommunens system.</p> <p>Mätmetod och rutiner Utgångspunkten för verksamheten i grundskolan är att samtliga elever ska få godkänt betyg i alla ämnen. Målvärdet bygger på föregående års resultat och används enbart för att utvärdera målet om en kunskapsskola som ger varje elev rätt stöd. Indikatorn redovisas årligen.</p>	<p>85%</p> <table border="1"> <caption>Data for Andel elever (%) med godkänt betyg i samtliga ämnen</caption> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Utfall (%)</th> <th>Målvärde (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2020</td> <td>83</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>2021</td> <td>83</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>2022</td> <td>80</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>2023</td> <td>74</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>2024</td> <td>-</td> <td>85</td> </tr> </tbody> </table>	År	Utfall (%)	Målvärde (%)	2020	83	-	2021	83	-	2022	80	-	2023	74	-	2024	-	85
År	Utfall (%)	Målvärde (%)																	
2020	83	-																	
2021	83	-																	
2022	80	-																	
2023	74	-																	
2024	-	85																	

Indikator	Målvärde 2024																		
<p>Andel elever (%) med godkänt betyg i samtliga ämnen i slutbetyg för årskurs 9.</p> <p>Beskrivning Statistiken kommer från Skolverket och inkluderar de ämnen som finns i elevens utbildning. Årets resultat kommer från kommunens egna system. När Skolverkets släpper sin statistik under hösten så korrigeras resultatet om det skiljer sig åt från resultatet från kommunens system.</p> <p>Mätmetod och rutiner Utgångspunkten för verksamheten i grundskolan är att samtliga elever ska få godkänt betyg i alla ämnen. Målvärdet bygger på föregående års resultat och används enbart för att utvärdera målet om en kunskapsskola som ger varje elev rätt stöd. Indikatorn redovisas årligen.</p>	<p>80%</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Utfall (%)</th> <th>Målvärde (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2020</td> <td>78</td> <td></td> </tr> <tr> <td>2021</td> <td>78</td> <td></td> </tr> <tr> <td>2022</td> <td>73</td> <td></td> </tr> <tr> <td>2023</td> <td>79</td> <td>79</td> </tr> <tr> <td>2024</td> <td></td> <td>80</td> </tr> </tbody> </table>	År	Utfall (%)	Målvärde (%)	2020	78		2021	78		2022	73		2023	79	79	2024		80
År	Utfall (%)	Målvärde (%)																	
2020	78																		
2021	78																		
2022	73																		
2023	79	79																	
2024		80																	
<p>Andel elever (%) med behörighet till yrkesprogram i gymnasieskolan i slutbetyg för årskurs 9.</p> <p>Beskrivning Statistiken kommer från Skolverket och inkluderar de ämnen som finns i elevens utbildning. Årets resultat kommer från kommunens egna system. När Skolverkets släpper sin statistik under hösten så korrigeras resultatet om det skiljer sig åt från resultatet från kommunens system.</p> <p>Mätmetod och rutiner Utgångspunkten för verksamheten i grundskolan är att samtliga elever ska bli behöriga till minst yrkesprogrammen i gymnasieskolan efter årskurs 9. Målvärdet bygger på föregående års resultat och används enbart för att utvärdera målet om en kunskapsskola som ger varje elev rätt stöd. Indikatorn redovisas årligen.</p>	<p>85%</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Utfall (%)</th> <th>Målvärde (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2020</td> <td>87</td> <td></td> </tr> <tr> <td>2021</td> <td>86</td> <td></td> </tr> <tr> <td>2022</td> <td>89</td> <td></td> </tr> <tr> <td>2023</td> <td>84</td> <td>84</td> </tr> <tr> <td>2024</td> <td></td> <td>85</td> </tr> </tbody> </table>	År	Utfall (%)	Målvärde (%)	2020	87		2021	86		2022	89		2023	84	84	2024		85
År	Utfall (%)	Målvärde (%)																	
2020	87																		
2021	86																		
2022	89																		
2023	84	84																	
2024		85																	
<p>Andel avgångselever (%) från gymnasieskolan med gymnasieexamen.</p> <p>Beskrivning Statistiken kommer från Skolverket. När årets resultat redovisas kommer resultatet från kommunens eget system. I det fall som resultatet ändras när Skolverkets statistik kommer under hösten korrigeras resultatet i påföljande tertialrapport.</p> <p>Mätmetod och rutiner Utgångspunkten för verksamheten i gymnasieskolan är att samtliga avgångselever ska få en gymnasieexamen. Målvärdet bygger på föregående års resultat och används enbart för att utvärdera målet om en kunskapsskola som ger varje elev rätt stöd. Indikatorn redovisas årligen.</p>	<p>90%</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Utfall (%)</th> <th>Målvärde (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2020</td> <td>84</td> <td></td> </tr> <tr> <td>2021</td> <td>89</td> <td></td> </tr> <tr> <td>2022</td> <td>90</td> <td></td> </tr> <tr> <td>2023</td> <td>86</td> <td>86</td> </tr> <tr> <td>2024</td> <td></td> <td>90</td> </tr> </tbody> </table>	År	Utfall (%)	Målvärde (%)	2020	84		2021	89		2022	90		2023	86	86	2024		90
År	Utfall (%)	Målvärde (%)																	
2020	84																		
2021	89																		
2022	90																		
2023	86	86																	
2024		90																	

11.2.2 Kommunfullmäktiges Strategiska mål: En trygg omsorg med valmöjligheter genom hela livet

Politiskt förtydligande

Vi ser hur behoven av vård och funktionshinderomsorgen ökar, därmed ökar omsorgsinsatser i kommunen. Kungälv ska kunna stå för en trygg omsorg, medborgarna skall kunna lita på välfärden och de mest utsatta ska ha den bästa omsorgen. Den personliga integriteten ska värnas och möjligheter att välja och påverka behöver utvecklas

11.2.2.1 Kommunstyrelsens (KS) Resultatmål: 5. Ökad behovstäckning inom äldreomsorgen och LSS inom lagstadgad tid

Förvaltningens tolkning

Skapa kostnadseffektiva förutsättningar för olika former av boenden och utveckla den långsiktiga planeringen så att efterfrågan och behov matchas i enlighet med lagen

Indikator	Målvärde 2024																									
<p>Antal egna boendeplatser enligt LSS och SoL</p> <p>Beskrivning Från och med 2023 följs egna boendeplatser enligt LSS och SoL. Tidigare visade indikatorn antalet befintliga LSS lägenheter i Kommunen, som består av LSS gruppboende, LSS serviceboende</p> <p>Mätmetod och rutiner Siffrorna hämtas från lokalförsörjningsplan och verksamhetsprognoser. Målvärdet bygger planerad byggnation/inhyrning.</p>	151	<table border="1"> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Utfall</th> <th>Målvärde</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2020</td> <td>103</td> <td>103</td> </tr> <tr> <td>2021</td> <td>117</td> <td>117</td> </tr> <tr> <td>2022</td> <td>117</td> <td>117</td> </tr> <tr> <td>2023</td> <td>145</td> <td>145</td> </tr> <tr> <td>2024</td> <td>151</td> <td>151</td> </tr> </tbody> </table>	År	Utfall	Målvärde	2020	103	103	2021	117	117	2022	117	117	2023	145	145	2024	151	151						
År	Utfall	Målvärde																								
2020	103	103																								
2021	117	117																								
2022	117	117																								
2023	145	145																								
2024	151	151																								
<p>Väntetid i antal dagar från ansökningsdatum till första erbjudet inflyttningsdatum till särskilt boende, medelvärde</p> <p>Beskrivning Medelvärde, antal dagar från ansökningsdatum till första erbjudet inflyttningsdatum avseende särskilt boende inom äldreomsorg. Med ansökningsdatum avses det datum då ansökan om plats på särskilt boende kommer in till kommunen, oavsett om ansökan görs skriftligt eller muntligt. Avser ansökningar som bifallits. Med erbjudet inflyttningsdatum avses det datum då den enskilde enligt kommunens erbjudande har möjlighet att flytta in på ett särskilt boende, oavsett om den enskilde sedan väljer att flytta in eller inte. Avser samtliga utredningar avseende plats på särskilt boende som avslutades i kommunen under första halvåret, och som avsåg personer som vid tidpunkten för ansökan var 65 år eller äldre. Ingår i Kommunens kvalitet i korthet (KKiK).</p> <p>Mätmetod och rutiner Måttet hämtas från Kolada. ID: U23401.</p>	60	<table border="1"> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Utfall</th> <th>Målvärde</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2018</td> <td>48</td> <td>60</td> </tr> <tr> <td>2019</td> <td>75</td> <td>60</td> </tr> <tr> <td>2020</td> <td>83</td> <td>60</td> </tr> <tr> <td>2021</td> <td>50</td> <td>60</td> </tr> <tr> <td>2022</td> <td>65</td> <td>60</td> </tr> <tr> <td>2023</td> <td>60</td> <td>60</td> </tr> <tr> <td>2024</td> <td>60</td> <td>60</td> </tr> </tbody> </table>	År	Utfall	Målvärde	2018	48	60	2019	75	60	2020	83	60	2021	50	60	2022	65	60	2023	60	60	2024	60	60
År	Utfall	Målvärde																								
2018	48	60																								
2019	75	60																								
2020	83	60																								
2021	50	60																								
2022	65	60																								
2023	60	60																								
2024	60	60																								

Indikator	Målvärde 2024															
Utfallet redovisas med ett års förskjutning. Målvärde baseras på tidigare års resultat.																
<p>Väntetid i antal dagar från beslut till första erbjudna inflyttningsdatum avseende boende enl. LSS § 9.9, medelvärde</p> <p>Beskrivning Genomsnittligt antal dagar som gått mellan beslut och första erbjudna inflyttningsdatum i boende enligt LSS. Med första erbjudet inflyttningsdatum menas den dag då personen enligt kommunens erbjudande kan flytta in - vare sig personen tackar ja eller nej, alternativt väljer att flytta in eller inte. Avser alla påbörjade LSS-insatser avseende boende under årets 6 första månader (minimum 4 beslut), exklusive omprövningar. Källa: Egen undersökning i kommunen.</p> <p>Mätmetod och rutiner Mått från Kolada. ID: U28418. Utfallet redovisas med ett års förskjutning. Målvärde baseras på medelvärdet i samtliga kommuner.</p>	<p>153</p> <table border="1"> <caption>Data from chart: Average waiting time in days</caption> <thead> <tr> <th>Year</th> <th>Type</th> <th>Value</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2021</td> <td>Utfall</td> <td>821</td> </tr> <tr> <td>2022</td> <td>Utfall</td> <td>381</td> </tr> <tr> <td>2023</td> <td>Målvärde</td> <td>153</td> </tr> <tr> <td>2024</td> <td>Målvärde</td> <td>153</td> </tr> </tbody> </table>	Year	Type	Value	2021	Utfall	821	2022	Utfall	381	2023	Målvärde	153	2024	Målvärde	153
Year	Type	Value														
2021	Utfall	821														
2022	Utfall	381														
2023	Målvärde	153														
2024	Målvärde	153														

11.2.3 Kommunfullmäktiges Strategiska mål: Att ge möjligheter till en aktiv fritid för alla åldrar

Politiskt förtydligande

En god och jämlik hälsa, social trygghet och integration ställer krav på att det finns goda möjligheter till fritidsaktiviteter i kommunen. Ett fungerande föreningsliv är en del i demokratiarbetet och kommunens attraktivitet ska öka genom att ge möjlighet för att fler medborgare att delta och känna gemenskap genom fritidsaktiviteter.

Utanförskapet ska minska genom att barn från resurssvaga hem ska garanteras en organiserad fritidssysselsättning inom föreningslivet.

11.2.3.1 Kommunstyrelsens (KS) Resultatmål: 6. Fler barn, unga och äldre - inklusive personer med funktionsvariation deltar i ett rikt och varierat kultur- och fritidsliv

Förvaltningens tolkning

Öka tillgängligheten till kommunens kultur- och fritidsutbud för kommuninvånare och brukare i samverkan med civilsamhällets aktörer. Målet omfattar såväl barn, unga, äldre och riktar särskilt fokus på personer med funktionsvariation.

Indikator	Målvärde 2024																																																													
<p>Andel elever i årskurs 8 i grundskolan som är medlem i en förening (mäts vart 3:e år, LUPP-undersökningen)</p> <p>Beskrivning Resultatet hämtas från LUPP-undersökningen som görs i några av Göteborgsregionens kommuner vart tredje år. Medverkande i 2020 års undersökning var Ale, Härryda, Kungälv, Lilla Edet, Mölndal, Partille, Stenungsund och Tjörn. I LUPP ställs frågor till elever i årskurs 8 om ungas livssituation. Indikatorn visar andelen som svarar ja på frågan: Är du medlem i någon förening? Till exempel religiös förening eller församling, kultur-eller idrottsförening, politiskt ungdomsförbund, friluftsförening, data- eller spelförening m.m. Jämförelse görs med genomsnittet av de deltagande kommunerna i Göteborgsregionen.</p> <p>Mätmetod och rutiner Resultatet hämtas från LUPP-undersökningen som görs i Göteborgsregionens 9 kommuner. Andel som svarar ja på frågan: Är du medlem i någon förening? Till exempel religiös förening eller församling, kultur-eller idrottsförening, politiskt ungdomsförbund, friluftsförening, data- eller spelförening m.m. Jämförelse görs med genomsnittet i Göteborgsregionen. Målvärde baseras på tidigare års utfall</p>	65%	<p>Legend: Kungälv (%), Flickor Kungälv (%), Pojkar Kungälv, Genomsnitt GR9k (%), Målvärde (%)</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Kungälv (%)</th> <th>Flickor Kungälv (%)</th> <th>Pojkar Kungälv (%)</th> <th>Genomsnitt GR9k (%)</th> <th>Målvärde (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>2016</td><td>74</td><td>67</td><td>81</td><td>67</td><td></td></tr> <tr><td>2017</td><td>57</td><td>68</td><td>64</td><td>64</td><td></td></tr> <tr><td>2018</td><td>57</td><td>68</td><td>63</td><td>63</td><td></td></tr> <tr><td>2019</td><td>57</td><td>68</td><td>64</td><td>64</td><td></td></tr> <tr><td>2020</td><td>67</td><td>67</td><td>67</td><td>67</td><td></td></tr> <tr><td>2021</td><td>59</td><td>67</td><td>67</td><td>67</td><td></td></tr> <tr><td>2022</td><td>65</td><td>65</td><td>65</td><td>65</td><td></td></tr> <tr><td>2023</td><td>65</td><td>65</td><td>65</td><td>65</td><td>65</td></tr> <tr><td>2024</td><td>65</td><td>65</td><td>65</td><td>65</td><td>65</td></tr> </tbody> </table>	År	Kungälv (%)	Flickor Kungälv (%)	Pojkar Kungälv (%)	Genomsnitt GR9k (%)	Målvärde (%)	2016	74	67	81	67		2017	57	68	64	64		2018	57	68	63	63		2019	57	68	64	64		2020	67	67	67	67		2021	59	67	67	67		2022	65	65	65	65		2023	65	65	65	65	65	2024	65	65	65	65	65
År	Kungälv (%)	Flickor Kungälv (%)	Pojkar Kungälv (%)	Genomsnitt GR9k (%)	Målvärde (%)																																																									
2016	74	67	81	67																																																										
2017	57	68	64	64																																																										
2018	57	68	63	63																																																										
2019	57	68	64	64																																																										
2020	67	67	67	67																																																										
2021	59	67	67	67																																																										
2022	65	65	65	65																																																										
2023	65	65	65	65	65																																																									
2024	65	65	65	65	65																																																									
<p>Antal medlemskap i föreningar 7-20 år</p> <p>Beskrivning Indikatorn mäter antal medlemskap i föreningar i Kungälv. 7-20 år. Indikatorn redovisar även resultat uppdelat mellan flickor och pojkar för att synliggöra eventuella skillnader mellan könen. En individ kan vara medlem i flera föreningar.</p> <p>Mätmetod och rutiner Uppgifterna hämtas i APN av fritidskonsulent. Målvärde baseras på tidigare års utfall.</p>	5 400	<p>Legend: Kungälv totalt, Flickor, Pojkar, Målvärde</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Kungälv totalt</th> <th>Flickor</th> <th>Pojkar</th> <th>Målvärde</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>2020</td><td>5 172</td><td>2 917</td><td>2 255</td><td></td></tr> <tr><td>2021</td><td>5 166</td><td>2 855</td><td>2 311</td><td></td></tr> <tr><td>2022</td><td>5 553</td><td>3 085</td><td>2 468</td><td></td></tr> <tr><td>2023</td><td>5 200</td><td></td><td></td><td>5 200</td></tr> <tr><td>2024</td><td>5 400</td><td></td><td></td><td>5 400</td></tr> </tbody> </table>	År	Kungälv totalt	Flickor	Pojkar	Målvärde	2020	5 172	2 917	2 255		2021	5 166	2 855	2 311		2022	5 553	3 085	2 468		2023	5 200			5 200	2024	5 400			5 400																														
År	Kungälv totalt	Flickor	Pojkar	Målvärde																																																										
2020	5 172	2 917	2 255																																																											
2021	5 166	2 855	2 311																																																											
2022	5 553	3 085	2 468																																																											
2023	5 200			5 200																																																										
2024	5 400			5 400																																																										
<p>Antal deltagartillfällen redovisade inom LOK-stödet (Lokalt aktivitetsstöd)</p> <p>Beskrivning Föreningarna får lokalt aktivitetsstöd för varje genomförd aktivitet i föreningar. Indikatorn redovisar även resultat uppdelat mellan flickor och pojkar för att synliggöra eventuella skillnader mellan könen.</p> <p>Mätmetod och rutiner Uppgifterna hämtas i APN av fritidskonsulent. Målvärden baseras på tidigare års utfall.</p>	160 000	<p>Legend: Kungälv total, Flickor, Pojkar, Målvärde</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Period</th> <th>Kungälv total</th> <th>Flickor</th> <th>Pojkar</th> <th>Målvärde</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>H1 2020</td><td>152 000</td><td>93 371</td><td>58 629</td><td></td></tr> <tr><td>H2 2020</td><td>140 822</td><td>93 371</td><td>47 451</td><td></td></tr> <tr><td>H1 2021</td><td>140 822</td><td>93 371</td><td>47 451</td><td></td></tr> <tr><td>H2 2021</td><td>140 822</td><td>93 371</td><td>47 451</td><td></td></tr> <tr><td>H1 2022</td><td>145 000</td><td>92 130</td><td>52 870</td><td></td></tr> <tr><td>H2 2022</td><td>145 000</td><td>92 130</td><td>52 870</td><td></td></tr> <tr><td>H1 2023</td><td>145 000</td><td>92 130</td><td>52 870</td><td>145 000</td></tr> <tr><td>H2 2023</td><td>145 000</td><td>92 130</td><td>52 870</td><td>145 000</td></tr> <tr><td>H1 2024</td><td>145 000</td><td>92 130</td><td>52 870</td><td>145 000</td></tr> <tr><td>H2 2024</td><td>145 000</td><td>92 130</td><td>52 870</td><td>145 000</td></tr> </tbody> </table>	Period	Kungälv total	Flickor	Pojkar	Målvärde	H1 2020	152 000	93 371	58 629		H2 2020	140 822	93 371	47 451		H1 2021	140 822	93 371	47 451		H2 2021	140 822	93 371	47 451		H1 2022	145 000	92 130	52 870		H2 2022	145 000	92 130	52 870		H1 2023	145 000	92 130	52 870	145 000	H2 2023	145 000	92 130	52 870	145 000	H1 2024	145 000	92 130	52 870	145 000	H2 2024	145 000	92 130	52 870	145 000					
Period	Kungälv total	Flickor	Pojkar	Målvärde																																																										
H1 2020	152 000	93 371	58 629																																																											
H2 2020	140 822	93 371	47 451																																																											
H1 2021	140 822	93 371	47 451																																																											
H2 2021	140 822	93 371	47 451																																																											
H1 2022	145 000	92 130	52 870																																																											
H2 2022	145 000	92 130	52 870																																																											
H1 2023	145 000	92 130	52 870	145 000																																																										
H2 2023	145 000	92 130	52 870	145 000																																																										
H1 2024	145 000	92 130	52 870	145 000																																																										
H2 2024	145 000	92 130	52 870	145 000																																																										

Indikator	Målvärde 2024																																																		
<p>Deltagartillfällen i idrottsföreningar, antal per invånare 7-20 år (Statligt LOK-stöd)</p> <p>Beskrivning LOK-stödet ges till aktiviteter för pojkar och flickor 7-20 år. Stöd ges även till handikappidrottare som är äldre än 20 år, men detta är exkluderat i denna sammanräkning. En sammankomst är en ledarledd gruppaktivitet inriktad mot föreningens idrottsliga verksamhet. Källa Riksidrottsförbundet.</p> <p>Antal deltagartillfällen i åldern 7-20 år i LOK-stödsberättigade idrottsföreningar under året, dividerat med antal invånare 7-20 år den 31/12. Deltagartillfällen är summan av antalet närvarande deltagare i av RF godkända sammankomster för vilken föreningen sökt LOK-stöd (Statligt lokalt aktivitetsstöd). Publiceringsvecka: v48 2023. Avser år: 2022</p> <p>Mätmetod och rutiner Resultatet hämtas i Kolada och nyckeltalet uppdateras vecka 45. Välj "könsuppdelat" för att se resultat uppdelat på kvinnor och män. Medelresultatet skrivs in manuellt. ID: U09800 Publiceringsvecka: v48 2023 Avser år: 2022 Målvärde baseras på tidigare års utfall.</p>	<p>35</p> <table border="1"> <caption>Data from chart: Participation per inhabitant (2016-2024)</caption> <thead> <tr> <th>Year</th> <th>Kungälv totalt</th> <th>Flickor</th> <th>Pojkar</th> <th>Målvärde</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2016</td> <td>49,1</td> <td>42,5</td> <td>49,1</td> <td>35</td> </tr> <tr> <td>2017</td> <td>47,1</td> <td>34,7</td> <td>47,1</td> <td>35</td> </tr> <tr> <td>2018</td> <td>41,8</td> <td>37,9</td> <td>41,8</td> <td>35</td> </tr> <tr> <td>2019</td> <td>33,3</td> <td>33,3</td> <td>33,3</td> <td>35</td> </tr> <tr> <td>2020</td> <td>30,4</td> <td>30,4</td> <td>30,4</td> <td>35</td> </tr> <tr> <td>2021</td> <td>27,9</td> <td>27,9</td> <td>27,9</td> <td>35</td> </tr> <tr> <td>2022</td> <td>35</td> <td>35</td> <td>35</td> <td>35</td> </tr> <tr> <td>2023</td> <td>35</td> <td>35</td> <td>35</td> <td>35</td> </tr> <tr> <td>2024</td> <td>35</td> <td>35</td> <td>35</td> <td>35</td> </tr> </tbody> </table>	Year	Kungälv totalt	Flickor	Pojkar	Målvärde	2016	49,1	42,5	49,1	35	2017	47,1	34,7	47,1	35	2018	41,8	37,9	41,8	35	2019	33,3	33,3	33,3	35	2020	30,4	30,4	30,4	35	2021	27,9	27,9	27,9	35	2022	35	35	35	35	2023	35	35	35	35	2024	35	35	35	35
Year	Kungälv totalt	Flickor	Pojkar	Målvärde																																															
2016	49,1	42,5	49,1	35																																															
2017	47,1	34,7	47,1	35																																															
2018	41,8	37,9	41,8	35																																															
2019	33,3	33,3	33,3	35																																															
2020	30,4	30,4	30,4	35																																															
2021	27,9	27,9	27,9	35																																															
2022	35	35	35	35																																															
2023	35	35	35	35																																															
2024	35	35	35	35																																															

11.2.4 Kommunfullmäktiges Strategiska mål: Att alla medborgare ska ha möjlighet att delta i rikt och aktivt kulturliv

Politiskt förtydligande

Kulturen ska vara en dynamisk, utmanande och obunden kraft med yttrandefriheten som grund. Kommunen ska främja allas möjlighet till kulturupplevelser, bildning och till att utveckla sina skapande förmågor. Samverkan med civilsamhället, föreningar och företag skall bidra till en god fritid och ett rikare kulturliv.

11.2.4.1 Kommunstyrelsens (KS) Resultatmål: 6. Fler barn, unga och äldre - inklusive personer med funktionsvariation deltar i ett rikt och varierat kultur- och fritidsliv

Förvaltningens tolkning

Öka tillgängligheten till kommunens kultur- och fritidsutbud för kommuninvånare och brukare i samverkan med civilsamhällets aktörer. Målet omfattar såväl barn, unga, äldre och riktar särskilt fokus på personer med funktionsvariation.

Indikator	Målvärde 2024	
<p>Antal deltagartillfällen på kulturskola</p> <p>Beskrivning Antal deltagartillfällen. En elev kan räknas flera gånger.</p> <p>Mätmetod och rutiner Statistiken kommer från kommunens egna system. Redovisas en gång per år. Målvärde baseras på tidigare års utfall.</p>	29 000	
<p>Antal kulturevenemang</p> <p>Beskrivning Antalet kulturarrangemang omfattar allt från föreläsningar, utställningar, teater- eller dansföreställningar och konserter för barn och vuxna. Mycket samarbete sker med utomstående aktörer för att kunna upprätthålla ett rikt och varierat kulturutbud.</p> <p>Mätmetod och rutiner Statistiken kommer från kommunens egna system. Redovisas tertialvis och ackumuleras under året. Målvärde baseras på tidigare års utfall.</p>	500	
<p>Antal utlån av media till barn och unga på biblioteken</p> <p>Beskrivning Anger totalt antal lån inklusive e-media till barn och unga.</p> <p>Mätmetod och rutiner Statistiken kommer från kommunens egna system. Redovisas tertialvis och ackumuleras under året. Målvärde baseras på tidigare års utfall.</p>	145 000	
<p>Aktiva låntagare i kommunala bibliotek, antal/1000 inv.</p> <p>Beskrivning Antal aktiva låntagare på biblioteket dividerat med antal invånare totalt 31/12, multiplicerat med 1000. Med aktiva låntagare avses de som under året utfört minst en transaktion. Avser endast folkbibliotek (skolbibliotek ingår inte, de kommuner som samredovisat skolbibliotek med folkbiblioteken har streckats). Källa: Kungliga biblioteket och SCB.</p> <p>Mätmetod och rutiner Hämtas ur Kolada. Källa: Kungliga biblioteket och SCB. Publiceras vanligen under våren eller tidig sommar. Redovisas en gång per år. Målvärde baseras på tidigare års utfall.</p>	250	

11.2.5 Kommunfullmäktiges Strategiska mål: Att medborgare och näringsliv ska känna ökat förtroende för kommunen

Politiskt förtydligande

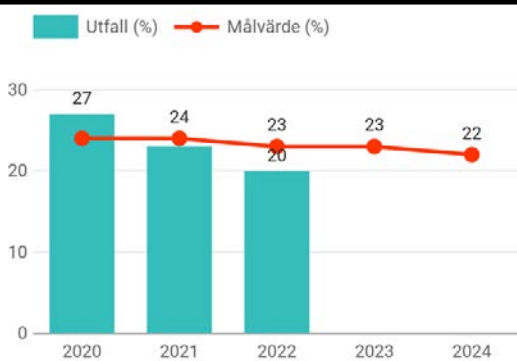
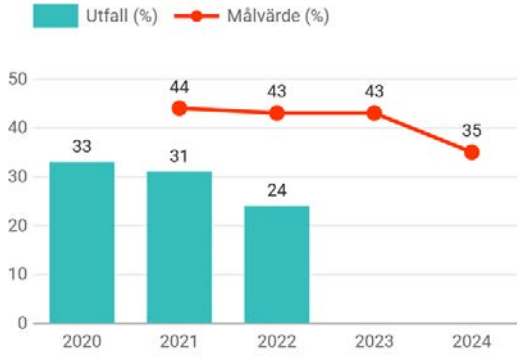
Kommunen ska kontinuerligt utveckla sina interna processer så att medborgarna, organisationer och företag känner ett ökat förtroende för kommunen och dess verksamheter. Det är ett stort arbete som måste involvera hela politiken och alla kommunens anställda.

11.2.5.1 Kommunstyrelsens (KS) Resultatmål: 7. Förbättrat näringslivsklimat

Förvaltningens tolkning

Förvaltningens näringslivskontakter ska kännetecknas av öppenhet, tydlighet, långsiktighet och tillgänglighet. Trygghet i samhället ger förutsättningar för ett gott näringslivsklimat. Våra processer ska utgå från lagstiftningen och vara rättssäkra och transparenta.

Indikator	Målvärde 2024																								
<p>Insikt, Kungälv kommun totalindex</p> <p>Beskrivning Insikt är en servicemätning av kommunernas myndighetsutövning. Undersökningen är ett verktyg för kommunerna i arbetet med att skapa ett bättre företagsklimat. Resultatet redovisas i form av ett index 0-100.</p> <p>Insikt utgörs av en enkätundersökning där enkäten skickas till företag som haft ett avslutat myndighetsärende med kommunen. De myndighetsområden som undersöks är brandtillsyn, bygglov, markupplåtelse (ej arrende), miljö- och hälsoskydd samt serveringstillstånd. I enkäten ställs frågor avseende sex serviceområden - information, tillgänglighet, kompetens, bemötande, rättssäkerhet och effektivitet.</p> <p>Mätmetod och rutiner Resultatet redovisas i form av ett index 0-100. Resultat finns att hämta i SKR:s webbportal för Insikt. https://insikt.origogroup.com/ Undersökningen Insikt redovisas årsvis vecka 20 året efter undersökningsåret. För deltagande kommuner kan resultaten följas löpande i en webbportal som på ett tydligt sätt åskådliggör resultaten över tid. Webbportalen har en publik sida där en del övergripande resultat visas, men för kommunspecifika och fördjupande resultat krävs lösenord. SKR offentliggör i april året efter mätåret de nationella resultaten samt kommunrankingar för gruppen företagare i en så kallad Öppen jämförelse Företagsklimat. Målvärde baseras på tidigare års utfall.</p>	<p>74</p> <table border="1"> <caption>Insikt, Kungälv kommun totalindex (2020-2024)</caption> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Kungälv</th> <th>Göteborgsregionen</th> <th>Målvärde</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2020</td> <td>72</td> <td>72</td> <td>72</td> </tr> <tr> <td>2021</td> <td>72</td> <td>72</td> <td>72</td> </tr> <tr> <td>2022</td> <td>69</td> <td>71</td> <td>71</td> </tr> <tr> <td>2023</td> <td>74</td> <td>74</td> <td>74</td> </tr> <tr> <td>2024</td> <td>74</td> <td>74</td> <td>74</td> </tr> </tbody> </table>	År	Kungälv	Göteborgsregionen	Målvärde	2020	72	72	72	2021	72	72	72	2022	69	71	71	2023	74	74	74	2024	74	74	74
År	Kungälv	Göteborgsregionen	Målvärde																						
2020	72	72	72																						
2021	72	72	72																						
2022	69	71	71																						
2023	74	74	74																						
2024	74	74	74																						

Indikator	Målvärde 2024																		
<p>Invånare 16-84 år som avstår från att gå ut ensam, andel (%)</p> <p>Beskrivning Indikatorn har justerats 2022-12-31 Resultatet hämtas från BRÅ, Nationella trygghetsundersökningen 2017-2022 (https://bra.se/ntu-skapa-din-tabell). Informationen på hemsidan redovisas per polisdistrikt. Kungälv's säkerhetsavdelning köper varje år statistiken nedbruten på kommun och närpolisområde.</p> <p>Mätmetod och rutiner Indikatorn har justerats 2022-12-31 Resultatet hämtas från BRÅ, Nationella trygghetsundersökningen 2017-2022 (https://bra.se/ntu-skapa-din-tabell). Informationen på hemsidan redovisas per polisdistrikt. Kungälv's säkerhetsavdelning köper varje år statistiken nedbruten på kommun och närpolisområde. Kontakta säkerhetsenheten. Målvärde baseras på tidigare års utfall.</p>	<p>22%</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Utfall (%)</th> <th>Målvärde (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2020</td> <td>27</td> <td>24</td> </tr> <tr> <td>2021</td> <td>24</td> <td>24</td> </tr> <tr> <td>2022</td> <td>20</td> <td>23</td> </tr> <tr> <td>2023</td> <td>23</td> <td>23</td> </tr> <tr> <td>2024</td> <td>22</td> <td>22</td> </tr> </tbody> </table>	År	Utfall (%)	Målvärde (%)	2020	27	24	2021	24	24	2022	20	23	2023	23	23	2024	22	22
År	Utfall (%)	Målvärde (%)																	
2020	27	24																	
2021	24	24																	
2022	20	23																	
2023	23	23																	
2024	22	22																	
<p>Kvinnor 16-84 år som avstår från att gå ut ensam, andel (%)</p> <p>Beskrivning Antal kvinnor som uppgivit att de ofta eller ibland avstår från att gå ut ensam av rädsla för att bli överfallen, rånad eller på annat sätt ofredad dividerat med antal som besvarat frågan. Indikatorn har justerats 2022-12-31 Resultatet hämtas från BRÅ, Nationella trygghetsundersökningen 2017-2022 (https://bra.se/ntu-skapa-din-tabell). Informationen på hemsidan redovisas per polisdistrikt. Kungälv's säkerhetsavdelning köper varje år statistiken nedbruten på kommun och närpolisområde.</p> <p>Mätmetod och rutiner Indikatorn har justerats 2022-12-31 Resultatet hämtas från BRÅ, Nationella trygghetsundersökningen 2017-2022 (https://bra.se/ntu-skapa-din-tabell). Informationen på hemsidan redovisas per polisdistrikt. Kungälv's säkerhetsavdelning köper varje år statistiken nedbruten på kommun och närpolisområde. Kontakta säkerhetsenheten. Målvärde baseras på tidigare års utfall.</p>	<p>35%</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Utfall (%)</th> <th>Målvärde (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2020</td> <td>33</td> <td>44</td> </tr> <tr> <td>2021</td> <td>31</td> <td>43</td> </tr> <tr> <td>2022</td> <td>24</td> <td>43</td> </tr> <tr> <td>2023</td> <td>43</td> <td>43</td> </tr> <tr> <td>2024</td> <td>35</td> <td>35</td> </tr> </tbody> </table>	År	Utfall (%)	Målvärde (%)	2020	33	44	2021	31	43	2022	24	43	2023	43	43	2024	35	35
År	Utfall (%)	Målvärde (%)																	
2020	33	44																	
2021	31	43																	
2022	24	43																	
2023	43	43																	
2024	35	35																	

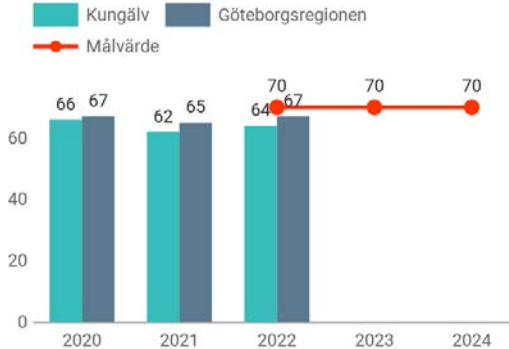
Indikator	Målvärde 2024																		
<p>Män16-84 år som avstår från att gå ut ensam, andel (%)</p> <p>Beskrivning Antal män som uppgivit att de ofta eller ibland avstår från att gå ut ensam av rädsla för att bli överfallen, rånad eller på annat sätt ofredad dividerat med antal som besvarat frågan. Indikatorn har justerats 2022-12-31 Resultatet hämtas från BRÅ, Nationella trygghetsundersökningen 2017-2022 (https://bra.se/ntu-skapa-din-tabell). Informationen på hemsidan redovisas per polisdistrikt. Kungälv's säkerhetsavdelning köper varje år statistiken nedbruten på kommun och närpolisområde.</p> <p>Mätmetod och rutiner Indikatorn har justerats 2022-12-31 Resultatet hämtas från BRÅ, Nationella trygghetsundersökningen 2017-2022 (https://bra.se/ntu-skapa-din-tabell). Informationen på hemsidan redovisas per polisdistrikt. Kungälv's säkerhetsavdelning köper varje år statistiken nedbruten på kommun och närpolisområde. Kontakta säkerhetsenheten. Målvärde baseras på tidigare års utfall.</p>	<p>15%</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Utfall (%)</th> <th>Målvärde (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2020</td> <td>20</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>2021</td> <td>14</td> <td>11</td> </tr> <tr> <td>2022</td> <td>17</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>2023</td> <td>-</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>2024</td> <td>-</td> <td>15</td> </tr> </tbody> </table>	År	Utfall (%)	Målvärde (%)	2020	20	-	2021	14	11	2022	17	10	2023	-	10	2024	-	15
År	Utfall (%)	Målvärde (%)																	
2020	20	-																	
2021	14	11																	
2022	17	10																	
2023	-	10																	
2024	-	15																	

11.2.5.2 Kommunstyrelsens (KS) Resultatmål: 8. Kortare handläggningstider med bibehållen rättssäkerhet

Förvaltningens tolkning

Handläggningstider av kommunens myndighetsutövning och service ska inte överstiga lagstadgade maxtider.

Indikator	Målvärde 2024																																
<p>Bygglov - Index kundnöjdhet handläggningstid i Insikt</p> <p>Beskrivning Insikt är en servicemätning av kommunernas myndighetsutövning. Indikatorn mäter kundnöjdhet gällande handläggningstid. Resultat över 70 är ett högt betyg.</p> <p>Mätmetod och rutiner På SKR:s hemsida finns undersökningen att tillgå och plocka fram resultatet. Räkna alla svarande (Företag och övriga). Välj delområde "Hur nöjd var du med tiden för handläggningen av ditt ärende?" Jämförelse med BRG. Undersökningen Insikt redovisas årsvis vecka 20 året efter undersökningsåret. NKI-gradering: 80 eller högre: Mycket högt, 70 till 80: Högt, 62 till 69: Godkänt, 50 till 61: Lågt,</p>	<p>70</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Kungälv</th> <th>Göteborgsregionen</th> <th>Målvärde</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2018</td> <td>63</td> <td>42</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>2019</td> <td>68</td> <td>53</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>2020</td> <td>71</td> <td>57</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>2021</td> <td>70</td> <td>52</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>2022</td> <td>67</td> <td>56</td> <td>67</td> </tr> <tr> <td>2023</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>70</td> </tr> <tr> <td>2024</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>70</td> </tr> </tbody> </table>	År	Kungälv	Göteborgsregionen	Målvärde	2018	63	42	-	2019	68	53	-	2020	71	57	-	2021	70	52	-	2022	67	56	67	2023	-	-	70	2024	-	-	70
År	Kungälv	Göteborgsregionen	Målvärde																														
2018	63	42	-																														
2019	68	53	-																														
2020	71	57	-																														
2021	70	52	-																														
2022	67	56	67																														
2023	-	-	70																														
2024	-	-	70																														

Indikator	Målvärde 2024																								
<p>50 eller lägre: Mycket lågt Målvärde baseras på tidigare års utfall och ambitionen att nå nivån: Högt.</p>																									
<p>Myndighetsområde miljö - Index Kundnöjdhet handläggningstid i Insikt Beskrivning Insikt är en servicemätning av kommunernas myndighetsutövning. Indikatorn mäter kundnöjdhet gällande handläggningstid. Resultat över 70 är ett högt betyg.</p> <p>Mätmetod och rutiner På SKR:s hemsida finns undersökningen att tillgå och plocka fram resultatet. Räkna alla svarande (Företag och övriga). Jämförelse med BRG. Välj delområde "Hur nöjd var du med tiden för handläggningen av ditt ärende?" Undersökningen Insikt redovisas årsvis vecka 20 året efter undersökningsåret. NKI-gradering: 80 eller högre: Mycket högt, 70 till 80: Högt, 62 till 69: Godkänt, 50 till 61: Lågt, 50 eller lägre: Mycket lågt Målvärde baseras på tidigare års utfall och ambitionen att nå nivån: Högt</p>	<p>70</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Kungälv</th> <th>Göteborgsregionen</th> <th>Målvärde</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2020</td> <td>66</td> <td>67</td> <td></td> </tr> <tr> <td>2021</td> <td>62</td> <td>65</td> <td></td> </tr> <tr> <td>2022</td> <td>64</td> <td>67</td> <td>70</td> </tr> <tr> <td>2023</td> <td></td> <td></td> <td>70</td> </tr> <tr> <td>2024</td> <td></td> <td></td> <td>70</td> </tr> </tbody> </table>	År	Kungälv	Göteborgsregionen	Målvärde	2020	66	67		2021	62	65		2022	64	67	70	2023			70	2024			70
År	Kungälv	Göteborgsregionen	Målvärde																						
2020	66	67																							
2021	62	65																							
2022	64	67	70																						
2023			70																						
2024			70																						
<p>Myndighetsområde livsmedel - Index Kundnöjdhet handläggningstid i Insikt Beskrivning Insikt är en servicemätning av kommunernas myndighetsutövning. Indikatorn mäter kundnöjdhet gällande handläggningstid. Ansvarig enhet är miljöenheten. Resultat över 70 är ett högt betyg.</p> <p>Mätmetod och rutiner På SKR:s hemsida finns undersökningen att tillgå och plocka fram resultatet. Räkna alla svarande (Företag och övriga). Välj delområde "Hur nöjd var du med tiden för handläggningen av ditt ärende?" Jämförelse med BRG. Undersökningen Insikt redovisas årsvis vecka 20 året efter undersökningsåret. NKI-gradering: 80 eller högre: Mycket högt, 70 till 80: Högt, 62 till 69: Godkänt, 50 till 61: Lågt, 50 eller lägre: Mycket lågt Målvärde baseras på tidigare års utfall och ambitionen att nå nivån: Högt</p>	<p>80</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Kungälv</th> <th>Göteborgsregionen</th> <th>Målvärde</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2020</td> <td>80</td> <td>82</td> <td></td> </tr> <tr> <td>2021</td> <td>83</td> <td>82</td> <td></td> </tr> <tr> <td>2022</td> <td>78</td> <td>80</td> <td>80</td> </tr> <tr> <td>2023</td> <td></td> <td></td> <td>80</td> </tr> <tr> <td>2024</td> <td></td> <td></td> <td>80</td> </tr> </tbody> </table>	År	Kungälv	Göteborgsregionen	Målvärde	2020	80	82		2021	83	82		2022	78	80	80	2023			80	2024			80
År	Kungälv	Göteborgsregionen	Målvärde																						
2020	80	82																							
2021	83	82																							
2022	78	80	80																						
2023			80																						
2024			80																						

Indikator	Målvärde 2024																																								
<p>Markupplåtelse allmän platsmark - Index Kundnöjdhet handläggningstid i Insikt</p> <p>Beskrivning Insikt är en servicemätning av kommunernas myndighetsutövning. Indikatorn mäter kundnöjdhet gällande handläggningstid. Ansvarig enhet är Trafik, gata park. Resultat över 70 är ett högt betyg.</p> <p>Mätmetod och rutiner På SKR:s hemsida finns undersökningen att tillgå och plocka fram resultatet. Räkna alla svarande (Företag och övriga). Välj delområde "Hur nöjd var du med tiden för handläggningen av ditt ärende?" Jämförelse med BRG. Undersökningen Insikt redovisas årsvis vecka 20 året efter undersökningsåret. NKI-gradering: 80 eller högre: Mycket högt, 70 till 80: Högt, 62 till 69: Godkänt, 50 till 61: Lågt, 50 eller lägre: Mycket lågt Målvärde baseras på tidigare års utfall och ambitionen att nå nivån: Högt</p>	75	<table border="1"> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Kungälv</th> <th>Göteborgsregionen</th> <th>Målvärde</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2020</td> <td>74</td> <td>71</td> <td>74</td> </tr> <tr> <td>2021</td> <td>75</td> <td>72</td> <td>75</td> </tr> <tr> <td>2022</td> <td>74</td> <td>72</td> <td>76</td> </tr> <tr> <td>2023</td> <td></td> <td></td> <td>76</td> </tr> <tr> <td>2024</td> <td></td> <td></td> <td>75</td> </tr> </tbody> </table>	År	Kungälv	Göteborgsregionen	Målvärde	2020	74	71	74	2021	75	72	75	2022	74	72	76	2023			76	2024			75															
År	Kungälv	Göteborgsregionen	Målvärde																																						
2020	74	71	74																																						
2021	75	72	75																																						
2022	74	72	76																																						
2023			76																																						
2024			75																																						
<p>Utredningstid i antal dagar från påbörjad utredning till avslutad utredning inom barn och ungdom 0-20 år, medelvärde</p> <p>Beskrivning Utredningstid i antal dagar från påbörjad utredning till avslutad utredning inom barn och ungdom 0-20 år, medelvärde Detta är ett utvecklingsnyckeltal, se frågor och svar på kolada.se för mer information. Genomsnittligt antal dagar från att utredningen påbörjats av socialtjänsten till dess att utredningen avslutats. Avser barn- och ungdom 0-20 år. Mätperiod är första halvåret. Målvärde baseras på att utredning ska vara slutförd senast inom fyra månader enligt Socialtjänstlagen 11 kap § 2.</p> <p>Mätmetod och rutiner Hämtas från Kolada.ID: U33401. Utfallet redovisas med ett års förskjutning. Målvärdet baseras på att utredningstiden inte ska överstiga lagstadgade 120 dagar.</p>	120	<table border="1"> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Utfall</th> <th>Målvärde</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2020</td> <td>90</td> <td>120</td> </tr> <tr> <td>2021</td> <td>90</td> <td>120</td> </tr> <tr> <td>2022</td> <td>95</td> <td>120</td> </tr> <tr> <td>2023</td> <td></td> <td>120</td> </tr> <tr> <td>2024</td> <td></td> <td>120</td> </tr> </tbody> </table>	År	Utfall	Målvärde	2020	90	120	2021	90	120	2022	95	120	2023		120	2024		120																					
År	Utfall	Målvärde																																							
2020	90	120																																							
2021	90	120																																							
2022	95	120																																							
2023		120																																							
2024		120																																							
<p>Andel som erbjudits förskola inom fyra månader efter ansökan</p> <p>Beskrivning Indikatorn anger i vilken grad kommunen följer skollagen bestämmelse om att erbjuda barnomsorg inom 4 månader.</p> <p>Mätmetod och rutiner Mäts en gång per år. Målvärde baseras på tidigare års utfall.</p>	100%	<table border="1"> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Utfall (%)</th> <th>Målvärde (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>T1 2021</td> <td>100</td> <td>100</td> </tr> <tr> <td>T2 2021</td> <td>100</td> <td>100</td> </tr> <tr> <td>T3 2021</td> <td>100</td> <td>100</td> </tr> <tr> <td>T1 2022</td> <td>100</td> <td>100</td> </tr> <tr> <td>T2 2022</td> <td>100</td> <td>100</td> </tr> <tr> <td>T3 2022</td> <td>100</td> <td>100</td> </tr> <tr> <td>T1 2023</td> <td>100</td> <td>100</td> </tr> <tr> <td>T2 2023</td> <td>100</td> <td>100</td> </tr> <tr> <td>T3 2023</td> <td>100</td> <td>100</td> </tr> <tr> <td>T1 2024</td> <td>100</td> <td>100</td> </tr> <tr> <td>T2 2024</td> <td>100</td> <td>100</td> </tr> <tr> <td>T3 2024</td> <td>100</td> <td>100</td> </tr> </tbody> </table>	År	Utfall (%)	Målvärde (%)	T1 2021	100	100	T2 2021	100	100	T3 2021	100	100	T1 2022	100	100	T2 2022	100	100	T3 2022	100	100	T1 2023	100	100	T2 2023	100	100	T3 2023	100	100	T1 2024	100	100	T2 2024	100	100	T3 2024	100	100
År	Utfall (%)	Målvärde (%)																																							
T1 2021	100	100																																							
T2 2021	100	100																																							
T3 2021	100	100																																							
T1 2022	100	100																																							
T2 2022	100	100																																							
T3 2022	100	100																																							
T1 2023	100	100																																							
T2 2023	100	100																																							
T3 2023	100	100																																							
T1 2024	100	100																																							
T2 2024	100	100																																							
T3 2024	100	100																																							

11.2.6 Kommunfullmäktiges Strategiska mål: Hållbar samhällsutveckling genom ökad samordning mellan infrastruktur och byggnation i hela kommunen

Politiskt förtydligande

Kommunen måste förbättra sitt strategiska tillväxtarbete genom ökad samordning mellan infrastruktur och planerad nybyggnation. Det gäller verksamheter, VA-utbyggnad, samordning inom kommunen och dess bolag och samordning mellan kommunen och externa investerare.

11.2.6.1 Kommunstyrelsens (KS) Resultatmål: 9. Planeringsberedskap skall finnas för bostäder, verksamhetsmark och handel

Förvaltningens tolkning

Kommunen ska ha god framförhållning gällande strategisk planering för att på ett effektivt sätt möta medborgarnas, marknadens och den kommunala organisationens efterfrågan och behov av bostäder, verksamhetsmark och handel. Viktiga faktorer för en god planeringsberedskap är Strategisk beredskap (ÖP, FÖP, program, riktlinjer) Markberedskap (strategiska markköp) Resurs- och organisationsberedskap (personalresurser och genomförbarhet)

Indikator	Målvärde 2024																																																										
<p>Antal bostäder i antagna detaljplaner</p> <p>Beskrivning Antal bostäder som medges i de detaljplaner som antagits under året.</p> <p>Mätmetod och rutiner Tas fram av planenheten.</p>	300	<table border="1"> <caption>Antal bostäder i antagna detaljplaner</caption> <thead> <tr> <th>Tidpunkt</th> <th>Utfall</th> <th>Målvärde</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>T1 2021</td><td>0</td><td>0</td></tr> <tr><td>T2 2021</td><td>0</td><td>0</td></tr> <tr><td>T3 2021</td><td>2</td><td>0</td></tr> <tr><td>T1 2022</td><td>0</td><td>0</td></tr> <tr><td>T2 2022</td><td>0</td><td>0</td></tr> <tr><td>T3 2022</td><td>100</td><td>0</td></tr> <tr><td>T1 2023</td><td>90</td><td>0</td></tr> <tr><td>T2 2023</td><td>200</td><td>0</td></tr> <tr><td>T3 2023</td><td>300</td><td>0</td></tr> <tr><td>T1 2024</td><td>100</td><td>0</td></tr> <tr><td>T2 2024</td><td>200</td><td>0</td></tr> <tr><td>T3 2024</td><td>300</td><td>0</td></tr> </tbody> </table>	Tidpunkt	Utfall	Målvärde	T1 2021	0	0	T2 2021	0	0	T3 2021	2	0	T1 2022	0	0	T2 2022	0	0	T3 2022	100	0	T1 2023	90	0	T2 2023	200	0	T3 2023	300	0	T1 2024	100	0	T2 2024	200	0	T3 2024	300	0																		
Tidpunkt	Utfall	Målvärde																																																									
T1 2021	0	0																																																									
T2 2021	0	0																																																									
T3 2021	2	0																																																									
T1 2022	0	0																																																									
T2 2022	0	0																																																									
T3 2022	100	0																																																									
T1 2023	90	0																																																									
T2 2023	200	0																																																									
T3 2023	300	0																																																									
T1 2024	100	0																																																									
T2 2024	200	0																																																									
T3 2024	300	0																																																									
<p>Antalet bostäder i beviljade bygglov</p> <p>Beskrivning Summan av småhus, lägenheter i flerfamiljshus och olika former av kommunala omsorgsboenden. Målet är 300 per år vilket innebär 25 nya bostäder per månad. Målvärde och utfall 2020 och framåt redovisas årsvis.</p> <p>Mätmetod och rutiner Manuell räkning sker på totalen varje månad och följs upp månadsvis. Varje månad adderas måltalet med 25 nya bostäder. Målvärdet per år är 300. Vid varje årsskifte nollställs mätningen.</p>	300	<table border="1"> <caption>Antalet bostäder i beviljade bygglov</caption> <thead> <tr> <th>Tidpunkt</th> <th>Utfall</th> <th>Målvärde</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>Jan 2022</td><td>0</td><td>0</td></tr> <tr><td>Mar 2022</td><td>100</td><td>0</td></tr> <tr><td>Maj 2022</td><td>200</td><td>0</td></tr> <tr><td>Jul 2022</td><td>300</td><td>0</td></tr> <tr><td>Sep 2022</td><td>350</td><td>0</td></tr> <tr><td>Nov 2022</td><td>415</td><td>0</td></tr> <tr><td>Jan 2023</td><td>0</td><td>0</td></tr> <tr><td>Mar 2023</td><td>29</td><td>0</td></tr> <tr><td>Maj 2023</td><td>50</td><td>0</td></tr> <tr><td>Jul 2023</td><td>100</td><td>0</td></tr> <tr><td>Sep 2023</td><td>150</td><td>0</td></tr> <tr><td>Nov 2023</td><td>200</td><td>0</td></tr> <tr><td>Jan 2024</td><td>250</td><td>0</td></tr> <tr><td>Mar 2024</td><td>300</td><td>0</td></tr> <tr><td>Maj 2024</td><td>350</td><td>0</td></tr> <tr><td>Jul 2024</td><td>400</td><td>0</td></tr> <tr><td>Sep 2024</td><td>450</td><td>0</td></tr> <tr><td>Nov 2024</td><td>500</td><td>0</td></tr> </tbody> </table>	Tidpunkt	Utfall	Målvärde	Jan 2022	0	0	Mar 2022	100	0	Maj 2022	200	0	Jul 2022	300	0	Sep 2022	350	0	Nov 2022	415	0	Jan 2023	0	0	Mar 2023	29	0	Maj 2023	50	0	Jul 2023	100	0	Sep 2023	150	0	Nov 2023	200	0	Jan 2024	250	0	Mar 2024	300	0	Maj 2024	350	0	Jul 2024	400	0	Sep 2024	450	0	Nov 2024	500	0
Tidpunkt	Utfall	Målvärde																																																									
Jan 2022	0	0																																																									
Mar 2022	100	0																																																									
Maj 2022	200	0																																																									
Jul 2022	300	0																																																									
Sep 2022	350	0																																																									
Nov 2022	415	0																																																									
Jan 2023	0	0																																																									
Mar 2023	29	0																																																									
Maj 2023	50	0																																																									
Jul 2023	100	0																																																									
Sep 2023	150	0																																																									
Nov 2023	200	0																																																									
Jan 2024	250	0																																																									
Mar 2024	300	0																																																									
Maj 2024	350	0																																																									
Jul 2024	400	0																																																									
Sep 2024	450	0																																																									
Nov 2024	500	0																																																									

Indikator	Målvärde 2024																																																										
<p>Antalet bostäder som fått slutbesked (Antal färdigställda lägenheter)</p> <p>Beskrivning Enligt lagstiftning får man inte ta bostad i drift (flytta in) innan slutbesked erhållits. Målvärdet är 300 per år vilket innebär 25 bostäder per månad. Målvärde och utfall 2020 och framåt redovisas årsvis.</p> <p>Mätmetod och rutiner Manuell räkning utifrån när beslut diarieförs. Mäts månadsvis. Varje månad adderas måltalet med 25 nya (300/12) bostäder. Trendpilen visar förändring av måluppfyllnad jämfört med föregående år. Ökning av måluppfyllnad = positiv trend.</p>	300	<table border="1"> <caption>Data for Antalet bostäder som fått slutbesked</caption> <thead> <tr> <th>Tidpunkt</th> <th>Utfall</th> <th>Målvärde</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>Jan 2022</td><td>10</td><td>25</td></tr> <tr><td>Mar 2022</td><td>15</td><td>25</td></tr> <tr><td>Maj 2022</td><td>20</td><td>25</td></tr> <tr><td>Jul 2022</td><td>25</td><td>25</td></tr> <tr><td>Sep 2022</td><td>30</td><td>25</td></tr> <tr><td>Nov 2022</td><td>35</td><td>25</td></tr> <tr><td>Jan 2023</td><td>40</td><td>25</td></tr> <tr><td>Mar 2023</td><td>75</td><td>25</td></tr> <tr><td>Maj 2023</td><td>100</td><td>25</td></tr> <tr><td>Jul 2023</td><td>130</td><td>25</td></tr> <tr><td>Sep 2023</td><td>540</td><td>25</td></tr> <tr><td>Nov 2023</td><td>200</td><td>25</td></tr> <tr><td>Jan 2024</td><td>15</td><td>25</td></tr> <tr><td>Mar 2024</td><td>20</td><td>25</td></tr> <tr><td>Maj 2024</td><td>25</td><td>25</td></tr> <tr><td>Jul 2024</td><td>30</td><td>25</td></tr> <tr><td>Sep 2024</td><td>35</td><td>25</td></tr> <tr><td>Nov 2024</td><td>40</td><td>25</td></tr> </tbody> </table>	Tidpunkt	Utfall	Målvärde	Jan 2022	10	25	Mar 2022	15	25	Maj 2022	20	25	Jul 2022	25	25	Sep 2022	30	25	Nov 2022	35	25	Jan 2023	40	25	Mar 2023	75	25	Maj 2023	100	25	Jul 2023	130	25	Sep 2023	540	25	Nov 2023	200	25	Jan 2024	15	25	Mar 2024	20	25	Maj 2024	25	25	Jul 2024	30	25	Sep 2024	35	25	Nov 2024	40	25
Tidpunkt	Utfall	Målvärde																																																									
Jan 2022	10	25																																																									
Mar 2022	15	25																																																									
Maj 2022	20	25																																																									
Jul 2022	25	25																																																									
Sep 2022	30	25																																																									
Nov 2022	35	25																																																									
Jan 2023	40	25																																																									
Mar 2023	75	25																																																									
Maj 2023	100	25																																																									
Jul 2023	130	25																																																									
Sep 2023	540	25																																																									
Nov 2023	200	25																																																									
Jan 2024	15	25																																																									
Mar 2024	20	25																																																									
Maj 2024	25	25																																																									
Jul 2024	30	25																																																									
Sep 2024	35	25																																																									
Nov 2024	40	25																																																									
<p>Antal bostäder i beviljade bygglov utomplans</p> <p>Beskrivning Avser bostäder i beviljade bygglov (samtliga inkomna bygglov som avser utomplans kommer att handläggas)</p> <p>Mätmetod och rutiner Statistik från bygglovsenheten.</p>	50	<table border="1"> <caption>Data for Antal bostäder i beviljade bygglov utomplans</caption> <thead> <tr> <th>Tidpunkt</th> <th>Utfall</th> <th>Målvärde</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>T1 2020</td><td>13</td><td>16.67</td></tr> <tr><td>T2 2020</td><td>26</td><td>16.67</td></tr> <tr><td>T3 2020</td><td>40</td><td>16.67</td></tr> <tr><td>T1 2021</td><td>15</td><td>16.67</td></tr> <tr><td>T2 2021</td><td>30</td><td>16.67</td></tr> <tr><td>T3 2021</td><td>50</td><td>16.67</td></tr> <tr><td>T1 2022</td><td>30</td><td>16.67</td></tr> <tr><td>T2 2022</td><td>40</td><td>16.67</td></tr> <tr><td>T3 2022</td><td>63</td><td>16.67</td></tr> <tr><td>T1 2023</td><td>16</td><td>16.67</td></tr> <tr><td>T2 2023</td><td>20</td><td>16.67</td></tr> <tr><td>T3 2023</td><td>33</td><td>16.67</td></tr> <tr><td>T1 2024</td><td>16</td><td>16.67</td></tr> <tr><td>T2 2024</td><td>33</td><td>16.67</td></tr> <tr><td>T3 2024</td><td>50</td><td>16.67</td></tr> </tbody> </table>	Tidpunkt	Utfall	Målvärde	T1 2020	13	16.67	T2 2020	26	16.67	T3 2020	40	16.67	T1 2021	15	16.67	T2 2021	30	16.67	T3 2021	50	16.67	T1 2022	30	16.67	T2 2022	40	16.67	T3 2022	63	16.67	T1 2023	16	16.67	T2 2023	20	16.67	T3 2023	33	16.67	T1 2024	16	16.67	T2 2024	33	16.67	T3 2024	50	16.67									
Tidpunkt	Utfall	Målvärde																																																									
T1 2020	13	16.67																																																									
T2 2020	26	16.67																																																									
T3 2020	40	16.67																																																									
T1 2021	15	16.67																																																									
T2 2021	30	16.67																																																									
T3 2021	50	16.67																																																									
T1 2022	30	16.67																																																									
T2 2022	40	16.67																																																									
T3 2022	63	16.67																																																									
T1 2023	16	16.67																																																									
T2 2023	20	16.67																																																									
T3 2023	33	16.67																																																									
T1 2024	16	16.67																																																									
T2 2024	33	16.67																																																									
T3 2024	50	16.67																																																									
<p>Antal hektar verksamhetsmark i antagna detaljplaner</p> <p>Beskrivning Antal hektar verksamhetsmark i antagna detaljplaner är en indikator för att se hur mycket byggbar mark för exploatering av verksamheter som finns i kommunen. Målvärdet bygger på de pågående detaljplaner som beräknas att antas under året.</p> <p>Mätmetod och rutiner Tas fram av planenheten. Informationen finns i WebbGis och mäts i plankartorna för de antagna detaljplanerna.</p>	0	<table border="1"> <caption>Data for Antal hektar verksamhetsmark i antagna detaljplaner</caption> <thead> <tr> <th>Tidpunkt</th> <th>Utfall total</th> <th>Målvärde</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>T1 2021</td><td>0</td><td>0</td></tr> <tr><td>T2 2021</td><td>2,8</td><td>0</td></tr> <tr><td>T3 2021</td><td>2,8</td><td>0</td></tr> <tr><td>T1 2022</td><td>0,2</td><td>0</td></tr> <tr><td>T2 2022</td><td>18,9</td><td>0</td></tr> <tr><td>T3 2022</td><td>18,9</td><td>0</td></tr> <tr><td>T1 2023</td><td>0</td><td>0</td></tr> <tr><td>T2 2023</td><td>0</td><td>0</td></tr> <tr><td>T3 2023</td><td>0</td><td>0</td></tr> <tr><td>T1 2024</td><td>0</td><td>0</td></tr> <tr><td>T2 2024</td><td>0</td><td>0</td></tr> <tr><td>T3 2024</td><td>0</td><td>0</td></tr> </tbody> </table>	Tidpunkt	Utfall total	Målvärde	T1 2021	0	0	T2 2021	2,8	0	T3 2021	2,8	0	T1 2022	0,2	0	T2 2022	18,9	0	T3 2022	18,9	0	T1 2023	0	0	T2 2023	0	0	T3 2023	0	0	T1 2024	0	0	T2 2024	0	0	T3 2024	0	0																		
Tidpunkt	Utfall total	Målvärde																																																									
T1 2021	0	0																																																									
T2 2021	2,8	0																																																									
T3 2021	2,8	0																																																									
T1 2022	0,2	0																																																									
T2 2022	18,9	0																																																									
T3 2022	18,9	0																																																									
T1 2023	0	0																																																									
T2 2023	0	0																																																									
T3 2023	0	0																																																									
T1 2024	0	0																																																									
T2 2024	0	0																																																									
T3 2024	0	0																																																									
<p>Antal kvadratmeter handel i antagna detaljplaner</p> <p>Beskrivning Antal kvadratmeter handel i antagna detaljplaner är en indikator som visar förberedd byggbar mark för handelsetableringar i kommunen. Målvärdet bygger på de pågående detaljplaner som beräknas att antas under året.</p> <p>Mätmetod och rutiner Tas fram av planenheten. Informationen finns i WebbGis och mäts i plankartorna för de antagna detaljplanerna.</p>	0	<table border="1"> <caption>Data for Antal kvadratmeter handel i antagna detaljplaner</caption> <thead> <tr> <th>Tidpunkt</th> <th>Utfall</th> <th>Målvärde</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>T1 2021</td><td>0</td><td>0</td></tr> <tr><td>T2 2021</td><td>0</td><td>0</td></tr> <tr><td>T3 2021</td><td>0</td><td>0</td></tr> <tr><td>T1 2022</td><td>0</td><td>0</td></tr> <tr><td>T2 2022</td><td>0</td><td>0</td></tr> <tr><td>T3 2022</td><td>8 600</td><td>0</td></tr> <tr><td>T1 2023</td><td>0</td><td>0</td></tr> <tr><td>T2 2023</td><td>8 000</td><td>0</td></tr> <tr><td>T3 2023</td><td>750</td><td>0</td></tr> <tr><td>T1 2024</td><td>0</td><td>0</td></tr> <tr><td>T2 2024</td><td>0</td><td>0</td></tr> <tr><td>T3 2024</td><td>0</td><td>0</td></tr> </tbody> </table>	Tidpunkt	Utfall	Målvärde	T1 2021	0	0	T2 2021	0	0	T3 2021	0	0	T1 2022	0	0	T2 2022	0	0	T3 2022	8 600	0	T1 2023	0	0	T2 2023	8 000	0	T3 2023	750	0	T1 2024	0	0	T2 2024	0	0	T3 2024	0	0																		
Tidpunkt	Utfall	Målvärde																																																									
T1 2021	0	0																																																									
T2 2021	0	0																																																									
T3 2021	0	0																																																									
T1 2022	0	0																																																									
T2 2022	0	0																																																									
T3 2022	8 600	0																																																									
T1 2023	0	0																																																									
T2 2023	8 000	0																																																									
T3 2023	750	0																																																									
T1 2024	0	0																																																									
T2 2024	0	0																																																									
T3 2024	0	0																																																									

11.2.6 Kommunstyrelsens (KS) Resultatmål: 11. Ökad kollektiv jobbpendling

Förvaltningens tolkning

Planera och genomföra åtgärder i syfte att fler människor både på landsbygd och i stad väljer kollektiva former för att ta sig till och från arbetsplatsen.

Indikator	Målvärde 2024																									
<p>Totalt antal resande (resor) med kollektivtrafik i Kungälvvs kommun</p> <p>Beskrivning Mäter antal stämplingar på hela sträckan på inomkommunala linjer samt antal stämplingar på totalsträcka på expressbussar genom kommunen. Förvaltningen redovisar enskilda linjer om önskemål uppkommer.</p> <p>Mätmetod och rutiner Mäter antal stämplingar på hela sträckan på inomkommunala linjer samt antal stämplingar på totalsträcka på expressbussar genom kommunen. Statistiken redovisas av Västtrafik till kommunens kollektivtrafikansvarige, halvårsvis och årsvis. Frågor om statistikuppgifterna ställs via mejl till kommun@vasttrafik.se Målvärde bygger på att öka antalet resenärer med 3% varje år till 2030.</p>	9 012 500	<table border="1"> <caption>Totalt antal resande (resor) med kollektivtrafik i Kungälvvs kommun</caption> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Utfall</th> <th>Målvärde</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2020</td> <td>6 937 742</td> <td>8 013 400</td> </tr> <tr> <td>2021</td> <td>7 884 193</td> <td>8 013 400</td> </tr> <tr> <td>2022</td> <td>10 590 702</td> <td>8 501 416</td> </tr> <tr> <td>2023</td> <td>8 750 000</td> <td>8 750 000</td> </tr> <tr> <td>2024</td> <td>9 012 500</td> <td>9 012 500</td> </tr> </tbody> </table>	År	Utfall	Målvärde	2020	6 937 742	8 013 400	2021	7 884 193	8 013 400	2022	10 590 702	8 501 416	2023	8 750 000	8 750 000	2024	9 012 500	9 012 500						
År	Utfall	Målvärde																								
2020	6 937 742	8 013 400																								
2021	7 884 193	8 013 400																								
2022	10 590 702	8 501 416																								
2023	8 750 000	8 750 000																								
2024	9 012 500	9 012 500																								
<p>Antal körda mil med bil per invånare</p> <p>Beskrivning Indikatorn beskriver hur långt invånarna kör med bil per år. Målvärde baseras på planerad utbyggnad på landsbygd. Bilberoende är högre på landsbygd än i tätort.</p> <p>Mätmetod och rutiner Se nationell statistik hos RUS, Regional Utveckling & Samverkan i miljömålssystemet. Resultatet publiceras under sommaren. https://www.rus.se/statistik-och-indikatorer/korstrackor/ Målvärde bygger på tidigare års utfall.</p>	750	<table border="1"> <caption>Antal körda mil med bil per invånare</caption> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Utfall</th> <th>Målvärde</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2020</td> <td>712</td> <td>800</td> </tr> <tr> <td>2021</td> <td>707</td> <td>800</td> </tr> <tr> <td>2022</td> <td>704</td> <td>800</td> </tr> <tr> <td>2023</td> <td>750</td> <td>750</td> </tr> <tr> <td>2024</td> <td>750</td> <td>750</td> </tr> </tbody> </table>	År	Utfall	Målvärde	2020	712	800	2021	707	800	2022	704	800	2023	750	750	2024	750	750						
År	Utfall	Målvärde																								
2020	712	800																								
2021	707	800																								
2022	704	800																								
2023	750	750																								
2024	750	750																								
<p>Befolkning i kollektivtrafiknära läge, andel (%)</p> <p>Beskrivning Andel befolkning i det geografiska området som har en trafikerad hållplats inom 500 meter från sin folkbokföringsadress. Med trafikerad hållplats avses hållplats, för samtliga trafikslag som trafikerar med minst en avgång per timme, vardagar mellan 06:00 och 20:00. Avståndet till hållplats utgår från fågelavstånd och beaktar inte väg- och gatunät. Nyckeltalet följer upp miljökvalitetsmålet 'God bebyggd miljö', se även www.sverigesmiljomal.se. Källa: SCB</p> <p>Mätmetod och rutiner Nyckeltalet hämtas från Kolada (ID: N07418). Publiceringsvecka: v24 2023. Avser år: 2021 Målvärde bygger på tidigare års utfall.</p>	78%	<table border="1"> <caption>Befolkning i kollektivtrafiknära läge, andel (%)</caption> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Utfall (%)</th> <th>Målvärde (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2018</td> <td>72,5</td> <td>78</td> </tr> <tr> <td>2019</td> <td>76,2</td> <td>78</td> </tr> <tr> <td>2020</td> <td>76,6</td> <td>78</td> </tr> <tr> <td>2021</td> <td>76,2</td> <td>78</td> </tr> <tr> <td>2022</td> <td></td> <td>78</td> </tr> <tr> <td>2023</td> <td></td> <td>78</td> </tr> <tr> <td>2024</td> <td></td> <td>78</td> </tr> </tbody> </table>	År	Utfall (%)	Målvärde (%)	2018	72,5	78	2019	76,2	78	2020	76,6	78	2021	76,2	78	2022		78	2023		78	2024		78
År	Utfall (%)	Målvärde (%)																								
2018	72,5	78																								
2019	76,2	78																								
2020	76,6	78																								
2021	76,2	78																								
2022		78																								
2023		78																								
2024		78																								

11.2.7 Kommunfullmäktiges Strategiska mål: Kommunen, medborgarna och företagen minskar tillsammans klimatutsläpp och miljöpåverkan

Politiskt förtydligande

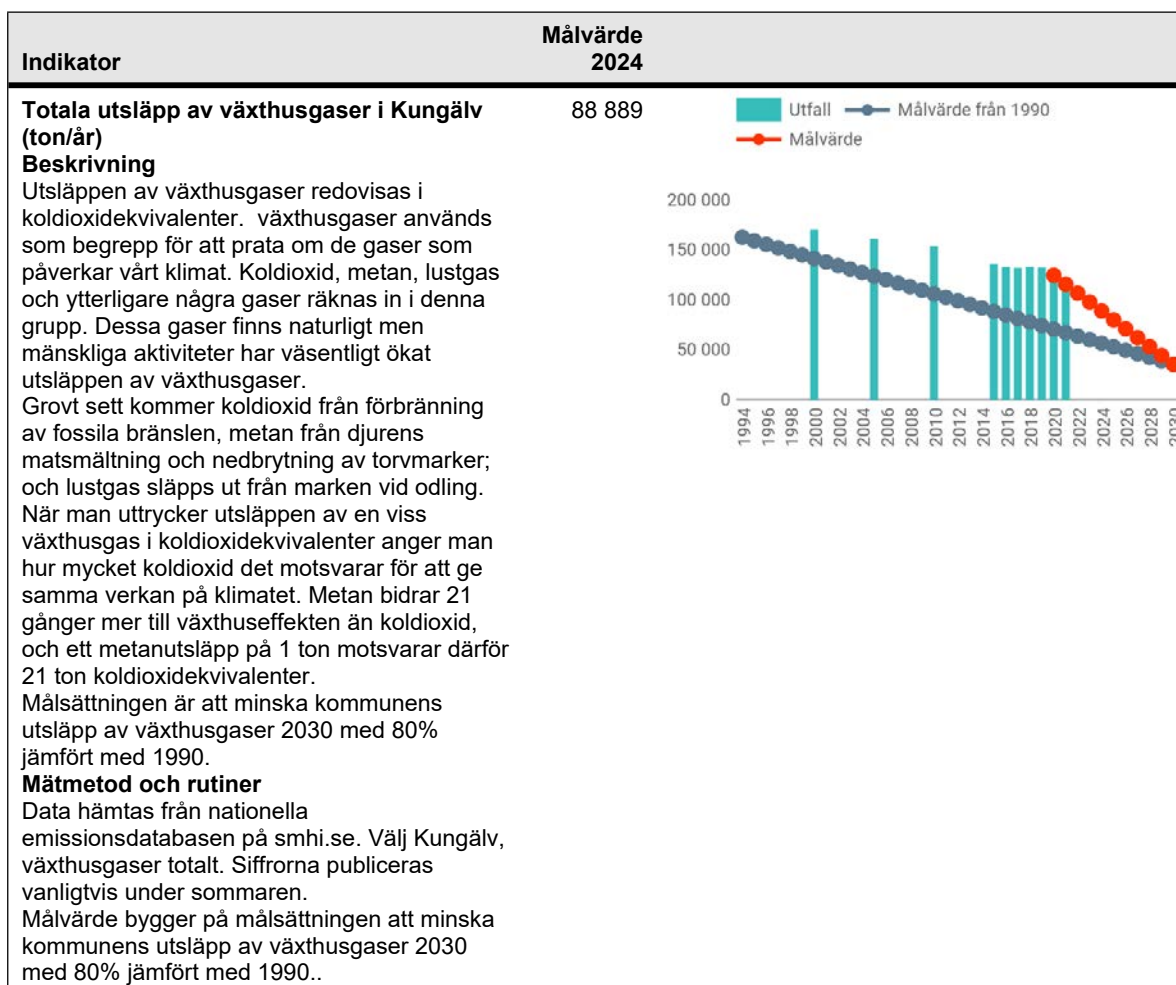
Miljö- och klimatarbetet måste involvera fler för att nå goda resultat. Kommunens roll ska vara att möjliggöra och underlätta för företag och invånare att göra en positiv skillnad.

11.2.7.1 Kommunstyrelsens (KS) Resultatmål: 10. Minskade utsläpp i luft och vattendrag och minskat klimatavtryck

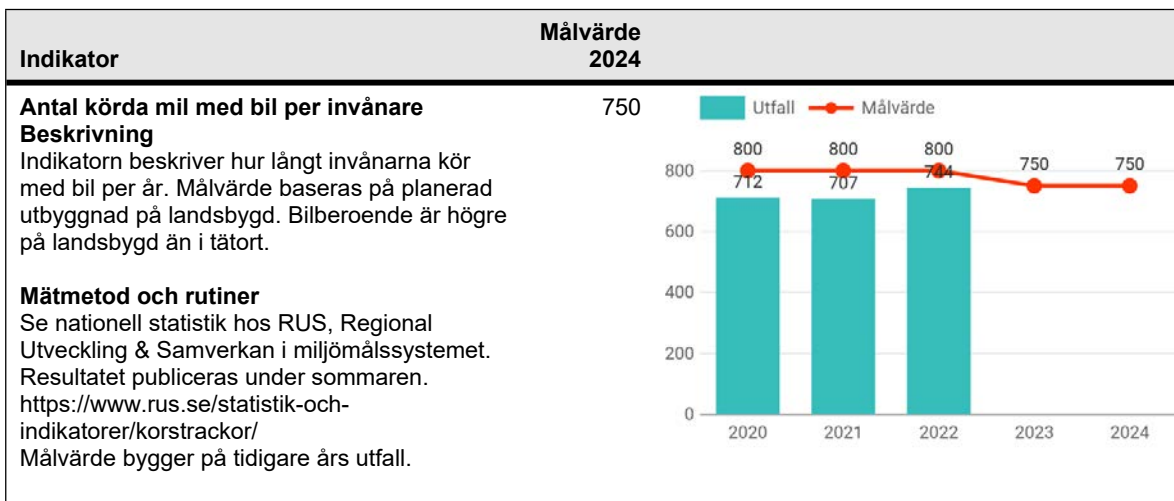
Förvaltningens tolkning

Resultatmålet är kopplat mot två av KF:s strategiska mål: Kommunen, medborgarna och företagen minskar tillsammans klimatutsläpp och miljöpåverkan samt Levande havsmiljö.

Fokusområden är minskade utsläpp från trafik, enskilda avlopp och av mikroplaster. Energieffektivisering, omställning till förnybara bränslen och en övergång till mer hållbar konsumtion är också prioriterade områden. När det gäller utsläpp till vattenmiljö ska påverkan från dag- och spillvatten samt ytavrinning beaktas. Information, kunskap och samverkan är viktiga verktyg för att nå målet.

Indikator	Målvärde 2024																																								
<p>Fossila koldioxidutsläpp ton/invånare från lokaler samt fordon</p> <p>Beskrivning Avser hela kommunen, från lokaler samt fordon. Fossila koldioxidutsläpp från trafik, arbetsmaskiner samt uppvärmning av bostäder och lokaler, ton per invånare.</p> <p>Mätmetod och rutiner Länsstyrelserna tar fram statistik för respektive kommun. Baseras på försäljningsstatistik samt trafikmätningar mm. Statistiken levereras med två års försdröjning. Siffran från länsstyrelsen divideras med befolkningsstatistik från SCB från det aktuella året. Detta görs manuellt. https://nationellaemissionsdatabasen.smhi.se/ Välj Kungälv, ämne Koldioxid (CO2) och exportera excel-fil. Lägg ihop statistiken från transporter, egen uppvärmning av bostäder och lokaler samt arbetsmaskiner. Målvärdet bygger på att minska kommunens utsläpp kontinuerligt.</p>	2,2	<table border="1"> <caption>Fossil CO2 emissions per inhabitant (2013-2024)</caption> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Utfall</th> <th>Målvärde</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>2013</td><td>2,5</td><td>3</td></tr> <tr><td>2014</td><td>2,4</td><td>3</td></tr> <tr><td>2015</td><td>2,4</td><td>2,8</td></tr> <tr><td>2016</td><td>2,3</td><td>2,7</td></tr> <tr><td>2017</td><td>2,3</td><td>2,7</td></tr> <tr><td>2018</td><td>2,2</td><td>2,6</td></tr> <tr><td>2019</td><td>2</td><td>2,6</td></tr> <tr><td>2020</td><td>1,92</td><td>2,5</td></tr> <tr><td>2021</td><td>1,88</td><td>2,4</td></tr> <tr><td>2022</td><td></td><td>2,4</td></tr> <tr><td>2023</td><td></td><td>2,3</td></tr> <tr><td>2024</td><td></td><td>2,2</td></tr> </tbody> </table>	År	Utfall	Målvärde	2013	2,5	3	2014	2,4	3	2015	2,4	2,8	2016	2,3	2,7	2017	2,3	2,7	2018	2,2	2,6	2019	2	2,6	2020	1,92	2,5	2021	1,88	2,4	2022		2,4	2023		2,3	2024		2,2
År	Utfall	Målvärde																																							
2013	2,5	3																																							
2014	2,4	3																																							
2015	2,4	2,8																																							
2016	2,3	2,7																																							
2017	2,3	2,7																																							
2018	2,2	2,6																																							
2019	2	2,6																																							
2020	1,92	2,5																																							
2021	1,88	2,4																																							
2022		2,4																																							
2023		2,3																																							
2024		2,2																																							
<p>Andel lokal förnybar elproduktion i Kungälv kommun</p> <p>Beskrivning Andel lokalt producerad förnybar el i Kungälv i förhållande till total användning av el. Det gäller all el-produktion hos Kungälv Energi samt företag och invånare. (Enhet: Procent).</p> <p>Mätmetod och rutiner Statistik från Kungälv Energi. Målvärde bygger på tidigare års utfall och känd planerad utbyggnad.</p>	4,6%	<table border="1"> <caption>Share of local renewable electricity production (2014-2024)</caption> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Utfall (%)</th> <th>Målvärde (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>2014</td><td>2,3</td><td>2</td></tr> <tr><td>2015</td><td>4</td><td>4</td></tr> <tr><td>2016</td><td>4</td><td>4</td></tr> <tr><td>2017</td><td>3,6</td><td>8,4</td></tr> <tr><td>2018</td><td>3,9</td><td>8</td></tr> <tr><td>2019</td><td>3,9</td><td>12,8</td></tr> <tr><td>2020</td><td>4</td><td>2,7</td></tr> <tr><td>2021</td><td>4,25</td><td>3,2</td></tr> <tr><td>2022</td><td>3,8</td><td>4,5</td></tr> <tr><td>2023</td><td></td><td>4,5</td></tr> <tr><td>2024</td><td></td><td>4,6</td></tr> </tbody> </table>	År	Utfall (%)	Målvärde (%)	2014	2,3	2	2015	4	4	2016	4	4	2017	3,6	8,4	2018	3,9	8	2019	3,9	12,8	2020	4	2,7	2021	4,25	3,2	2022	3,8	4,5	2023		4,5	2024		4,6			
År	Utfall (%)	Målvärde (%)																																							
2014	2,3	2																																							
2015	4	4																																							
2016	4	4																																							
2017	3,6	8,4																																							
2018	3,9	8																																							
2019	3,9	12,8																																							
2020	4	2,7																																							
2021	4,25	3,2																																							
2022	3,8	4,5																																							
2023		4,5																																							
2024		4,6																																							
<p>Totalt antal resande (resor) med kollektivtrafik i Kungälv kommun</p> <p>Beskrivning Mäter antal stämplingar på hela sträckan på inomkommunala linjer samt antal stämplingar på totalsträcka på expressbussar genom kommunen. Förvaltningen redovisar enskilda linjer om önskemål uppkommer.</p> <p>Mätmetod och rutiner Mäter antal stämplingar på hela sträckan på inomkommunala linjer samt antal stämplingar på totalsträcka på expressbussar genom kommunen. Statistiken redovisas av Västtrafik till kommunens kollektivtrafikansvarige, halvårsvis och årsvis. Frågor om statistikuppgifterna ställs via mejl till kommun@vasttrafik.se Målvärde bygger på att öka antalet resenärer med 3% varje år till 2030.</p>	9 012 500	<table border="1"> <caption>Total number of passengers on public transport (2020-2024)</caption> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Utfall</th> <th>Målvärde</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>2020</td><td>6 937 742</td><td>8 013 400</td></tr> <tr><td>2021</td><td>7 884 193</td><td>8 013 400</td></tr> <tr><td>2022</td><td>8 501 416</td><td>8 013 400</td></tr> <tr><td>2023</td><td>8 750 000</td><td>8 013 400</td></tr> <tr><td>2024</td><td>9 012 500</td><td>8 013 400</td></tr> </tbody> </table>	År	Utfall	Målvärde	2020	6 937 742	8 013 400	2021	7 884 193	8 013 400	2022	8 501 416	8 013 400	2023	8 750 000	8 013 400	2024	9 012 500	8 013 400																					
År	Utfall	Målvärde																																							
2020	6 937 742	8 013 400																																							
2021	7 884 193	8 013 400																																							
2022	8 501 416	8 013 400																																							
2023	8 750 000	8 013 400																																							
2024	9 012 500	8 013 400																																							

11.2.8 Kommunfullmäktiges Strategiska mål: Trygg uppväxt ger ett tryggare samhälle

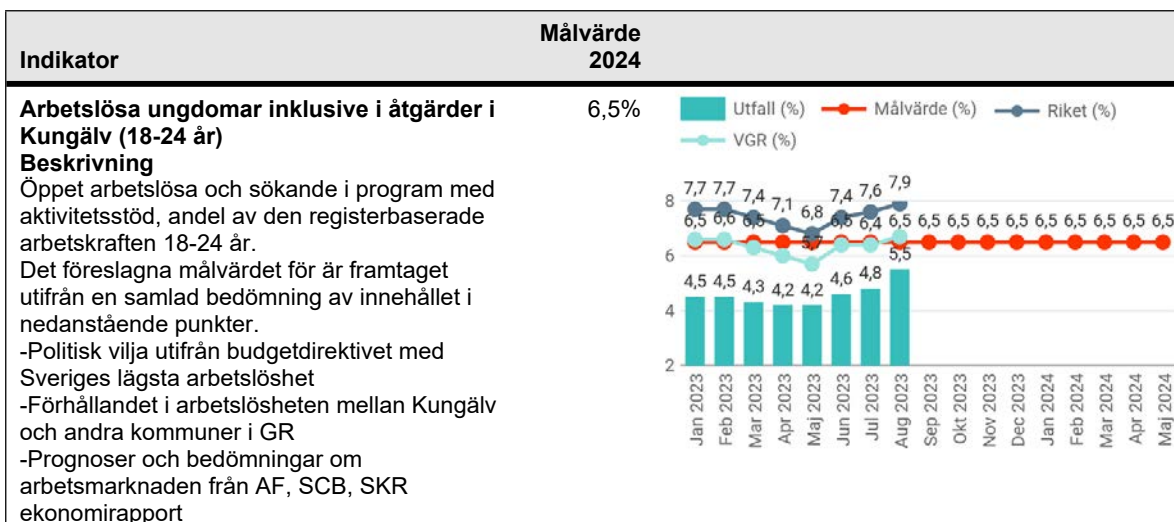
Politiskt förtydligande

Alla har rätt till en trygg skolgång och en organiserad fritidssysselsättning. Barnens föräldrar ska genom riktade satsningar bli goda förebilder.

11.2.8.1 Kommunstyrelsens (KS) Resultatmål: 12. Minskat utanförskap och bidragsberoende

Förvaltningens tolkning

Behovet av olika typer av bidrag, såsom försörjningsstöd har till stor del samband med hur olika strukturella faktorer utvecklas i samhället. En viktig förutsättning är att definiera prioriterade behovsgrupper och utveckla och anpassa förhållningssätt, metoder och insatser efter detta. Inom målet ryms även kommunens arbetsmarknadsverksamhet som fyller en viktig roll i att få fler individer att gå till egen försörjning.

Indikator	Målvärde 2024																																																																								
<p>-Förhållandet, gapet, mellan Kungälv och Rikets arbetslöshet</p> <p>-Folkhälsomyndighetens bedömning av konsekvenserna rörande Covid 19 i samhället</p> <p>-Antal varsel och konkurser i Kungälv</p> <p>-Förhållandet mellan prognoser som AF gör om framtida arbetslöshet och tidigare målvärde för Kungälvs kommun.</p> <p>-Vikten av signalvärde internt och externt</p> <p>Mätmetod och rutiner</p> <p>Målvärdet utgår utifrån synkroniserade kommunala och statliga ageranden</p> <p>Informationen hämtas från arbetsförmedlingens hemsida: http://mstatkommun.arbetsformedlingen.se/</p> <p>Välj fliken: Sökande antal/andel</p> <p>Välj: Andel av registerbaserade arbetskraften totalt</p> <p>Kryssa i rutan 18-24 år</p> <p>Välj aktuell månad, Västra Götaland och Kungälv</p> <p>Addera kolumnerna Öppet arbetslösa och Program med aktivitetsstöd.</p>																																																																									
<p>Arbetslösa inklusive i åtgärder i Kungälv (16-65 år)</p> <p>Beskrivning</p> <p>Öppet arbetslösa och sökande i program med aktivitetsstöd, andel av den registerbaserade arbetskraften 16-64 år.</p> <p>Målvärde sätt med ambitionen att arbetslösheten ska minska. Arbetslösheten i Kungälv är idag låg. De som är långt från arbetsmarknaden idag är svårare att få ut i arbete. Det föreslagna målvärdet är framtaget utifrån en samlad bedömning av innehållet i nedanstående punkter.</p> <p>-Politisk vilja</p> <p>-Förhållandet i arbetslösheten mellan Kungälv och andra kommuner i GR</p> <p>-Prognoser och bedömningar om arbetsmarknaden från AF, SCB, SKR ekonomirapport</p> <p>-Förhållandet, gapet, mellan Kungälv och rikets arbetslöshet</p> <p>-Antal varsel och konkurser i Kungälv</p> <p>-Förhållandet mellan prognoser som AF gör om framtida arbetslöshet och tidigare målvärde för Kungälvs kommun.</p> <p>-Vikten av signalvärde internt och externt</p> <p>Mätmetod och rutiner</p> <p>Målvärdet är satt utifrån en samlad bedömning av nuvarande förutsättningar i Kungälv</p> <p>Informationen hämtas från Arbetsförmedlingens hemsida: http://mstatkommun.arbetsformedlingen.se/</p> <p>Välj fliken: Sökande antal/andel</p> <p>Välj: Andel av registerbaserade arbetskraften totalt</p> <p>Välj aktuell månad, Västra Götaland och Kungälv</p> <p>Addera kolumnerna Öppet arbetslösa och Program med aktivitetsstöd.</p>	<p>4%</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Månad</th> <th>Utfall (%)</th> <th>Riket (%)</th> <th>Målvärde (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>Jan 2023</td><td>5,8</td><td>5,8</td><td>4</td></tr> <tr><td>Feb 2023</td><td>5,8</td><td>5,8</td><td>4</td></tr> <tr><td>Mar 2023</td><td>5,7</td><td>5,7</td><td>4</td></tr> <tr><td>Apr 2023</td><td>5,5</td><td>5,5</td><td>4</td></tr> <tr><td>Maj 2023</td><td>5,4</td><td>5,4</td><td>4</td></tr> <tr><td>Jun 2023</td><td>3,3</td><td>3,3</td><td>4</td></tr> <tr><td>Juli 2023</td><td>3,4</td><td>3,4</td><td>4</td></tr> <tr><td>Aug 2023</td><td>3,4</td><td>3,4</td><td>4</td></tr> <tr><td>Sep 2023</td><td></td><td></td><td>4</td></tr> <tr><td>Okt 2023</td><td></td><td></td><td>4</td></tr> <tr><td>Nov 2023</td><td></td><td></td><td>4</td></tr> <tr><td>Dec 2023</td><td></td><td></td><td>4</td></tr> <tr><td>Jan 2024</td><td></td><td></td><td>4</td></tr> <tr><td>Feb 2024</td><td></td><td></td><td>4</td></tr> <tr><td>Mar 2024</td><td></td><td></td><td>4</td></tr> <tr><td>Apr 2024</td><td></td><td></td><td>4</td></tr> <tr><td>Maj 2024</td><td></td><td></td><td>4</td></tr> </tbody> </table>	Månad	Utfall (%)	Riket (%)	Målvärde (%)	Jan 2023	5,8	5,8	4	Feb 2023	5,8	5,8	4	Mar 2023	5,7	5,7	4	Apr 2023	5,5	5,5	4	Maj 2023	5,4	5,4	4	Jun 2023	3,3	3,3	4	Juli 2023	3,4	3,4	4	Aug 2023	3,4	3,4	4	Sep 2023			4	Okt 2023			4	Nov 2023			4	Dec 2023			4	Jan 2024			4	Feb 2024			4	Mar 2024			4	Apr 2024			4	Maj 2024			4
Månad	Utfall (%)	Riket (%)	Målvärde (%)																																																																						
Jan 2023	5,8	5,8	4																																																																						
Feb 2023	5,8	5,8	4																																																																						
Mar 2023	5,7	5,7	4																																																																						
Apr 2023	5,5	5,5	4																																																																						
Maj 2023	5,4	5,4	4																																																																						
Jun 2023	3,3	3,3	4																																																																						
Juli 2023	3,4	3,4	4																																																																						
Aug 2023	3,4	3,4	4																																																																						
Sep 2023			4																																																																						
Okt 2023			4																																																																						
Nov 2023			4																																																																						
Dec 2023			4																																																																						
Jan 2024			4																																																																						
Feb 2024			4																																																																						
Mar 2024			4																																																																						
Apr 2024			4																																																																						
Maj 2024			4																																																																						

Indikator	Målvärde 2024																																											
<p>Utbetalt försörjningsstöd exklusive nyanlända, Tkr per tertial</p> <p>Beskrivning Försörjningsstöd är ett behovsprövat ekonomiskt bidrag, som betalas ut av kommunens socialtjänst. Rätten till ekonomiskt bistånd beslutas enligt Socialtjänstlagen och innebär alltid en individuell bedömning. Försörjningsstödet består av riksnorm (belopp per person som är lika för hela landet) och övrigt försörjningsstöd (som ska täcka skäliga kostnader för: boende, hushållsel med mera).</p> <p>Mätmetod och rutiner Utbetalt försörjningsstöd i kommunen, i tusenkronor per tertial exkl. nyanlända. Hämtas från Treserva (verksamhetssystem) och Agresso (ekonomisystem). För att ta fram utbetalt försörjningsstöd under tertialen, görs sökning på bokföringsdag. Målvärde bygger på budgeterat belopp.</p>	7 900	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Tertial</th> <th>Utfall</th> <th>Målvärde</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>T3 2020</td><td>~6 800</td><td>7 900</td></tr> <tr><td>T1 2021</td><td>~7 500</td><td>7 900</td></tr> <tr><td>T2 2021</td><td>7 893</td><td>7 900</td></tr> <tr><td>T3 2021</td><td>6 600</td><td>7 900</td></tr> <tr><td>T1 2022</td><td>~7 500</td><td>7 900</td></tr> <tr><td>T2 2022</td><td>~7 500</td><td>7 900</td></tr> <tr><td>T3 2022</td><td>~7 500</td><td>7 900</td></tr> <tr><td>T1 2023</td><td>7 900</td><td>7 900</td></tr> <tr><td>T2 2023</td><td>7 888</td><td>7 900</td></tr> <tr><td>T3 2023</td><td>7 900</td><td>7 900</td></tr> <tr><td>T1 2024</td><td>7 900</td><td>7 900</td></tr> <tr><td>T2 2024</td><td>7 900</td><td>7 900</td></tr> <tr><td>T3 2024</td><td>7 900</td><td>7 900</td></tr> </tbody> </table>	Tertial	Utfall	Målvärde	T3 2020	~6 800	7 900	T1 2021	~7 500	7 900	T2 2021	7 893	7 900	T3 2021	6 600	7 900	T1 2022	~7 500	7 900	T2 2022	~7 500	7 900	T3 2022	~7 500	7 900	T1 2023	7 900	7 900	T2 2023	7 888	7 900	T3 2023	7 900	7 900	T1 2024	7 900	7 900	T2 2024	7 900	7 900	T3 2024	7 900	7 900
Tertial	Utfall	Målvärde																																										
T3 2020	~6 800	7 900																																										
T1 2021	~7 500	7 900																																										
T2 2021	7 893	7 900																																										
T3 2021	6 600	7 900																																										
T1 2022	~7 500	7 900																																										
T2 2022	~7 500	7 900																																										
T3 2022	~7 500	7 900																																										
T1 2023	7 900	7 900																																										
T2 2023	7 888	7 900																																										
T3 2023	7 900	7 900																																										
T1 2024	7 900	7 900																																										
T2 2024	7 900	7 900																																										
T3 2024	7 900	7 900																																										
<p>Antal ärenden inom kommunens arbetsmarknadsverksamhet, inklusive serviceärenden.</p> <p>Beskrivning Indikatorn beskriver antal ärenden som funnits inom kommunens arbetsmarknadsverksamhet, både de som är pågående och som har avslutats. Även serviceärenden räknas in. Med arbetsmarknadsverksamhet avses i detta fall den verksamhet som bedrivs hos AME eller motsvarande enhet inom kommunen.</p> <p>Mätmetod och rutiner Statistiken tas fram och redovisas separat för varje tertial och ackumuleras inte under året. Statistiken utgår från antal ärenden och inte antal individer, eftersom arbetsmarknadsstatistiken är utformat på detta vis.</p>	100	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Tertial</th> <th>Utfall</th> <th>Målvärde</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>T1 2023</td><td>113</td><td>60</td></tr> <tr><td>T2 2023</td><td>176</td><td>60</td></tr> <tr><td>T3 2023</td><td>60</td><td>60</td></tr> <tr><td>T1 2024</td><td>100</td><td>100</td></tr> <tr><td>T2 2024</td><td>100</td><td>100</td></tr> <tr><td>T3 2024</td><td>100</td><td>100</td></tr> </tbody> </table>	Tertial	Utfall	Målvärde	T1 2023	113	60	T2 2023	176	60	T3 2023	60	60	T1 2024	100	100	T2 2024	100	100	T3 2024	100	100																					
Tertial	Utfall	Målvärde																																										
T1 2023	113	60																																										
T2 2023	176	60																																										
T3 2023	60	60																																										
T1 2024	100	100																																										
T2 2024	100	100																																										
T3 2024	100	100																																										

11.2.8.2 Kommunstyrelsens (KS) Resultatmål: 13. 100% av alla ungdomar inom uppföljningsansvaret erbjuds vuxenutbildning

Förvaltningens tolkning

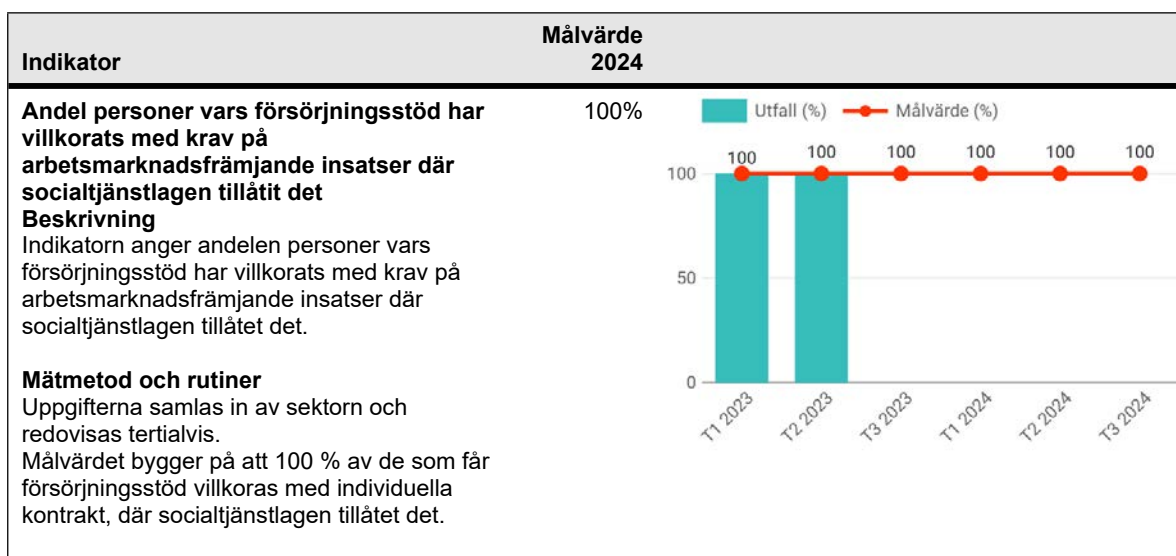
Alla ungdomar under 20 år i det kommunala aktivitetsansvaret som inte har fullföljda studier ska erbjudas vuxenutbildning. Detta förutsätter en nära samverkan mellan gymnasieskolan och vuxenutbildningen samt att alla ungdomar inom uppföljningsansvaret får en individuellt utformad planering.

Indikator	Målvärde 2024																																								
<p>Andel av ungdomarna (%) inom uppföljningsansvaret som varit i kontakt med handläggare.</p> <p>Beskrivning Andelen av totala antalet ungdomar som är aktuella för KAA som varit i kontakt med handläggare.</p> <p>Mätmetod och rutiner Mäts tre gånger om året och återspeglar ögonblicksbilder hämtade ur systemet ELIN. Målvärde bygger på att 100 % ska få en kontakt med handläggare.</p>	100%	<table border="1"> <caption>Data for Contact with Case Managers</caption> <thead> <tr> <th>Period</th> <th>Utfall (%)</th> <th>Målvärde (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>H1 2023</td> <td>100</td> <td>100</td> </tr> <tr> <td>H2 2023</td> <td>100</td> <td>100</td> </tr> <tr> <td>H1 2024</td> <td>100</td> <td>100</td> </tr> <tr> <td>H2 2024</td> <td>100</td> <td>100</td> </tr> </tbody> </table>	Period	Utfall (%)	Målvärde (%)	H1 2023	100	100	H2 2023	100	100	H1 2024	100	100	H2 2024	100	100																								
Period	Utfall (%)	Målvärde (%)																																							
H1 2023	100	100																																							
H2 2023	100	100																																							
H1 2024	100	100																																							
H2 2024	100	100																																							
<p>Andel av ungdomarna (%) inom uppföljningsansvaret utan sysselsättning som erbjudits insats.</p> <p>Beskrivning Andel av de ungdomar utan sysselsättning som blivit erbjudna insats från KAA-handläggare.</p> <p>Mätmetod och rutiner Mäts tre gånger om året och återspeglar ögonblicksbilder hämtade ur systemet ELIN. Målvärde bygger på att 100 % ska erbjudas insats..</p>	100%	<table border="1"> <caption>Data for Support Offered to Youth Without Employment</caption> <thead> <tr> <th>Period</th> <th>Utfall (%)</th> <th>Målvärde (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>T1 2021</td><td>100</td><td>100</td></tr> <tr><td>T2 2021</td><td>100</td><td>100</td></tr> <tr><td>T3 2021</td><td>100</td><td>100</td></tr> <tr><td>T1 2022</td><td>100</td><td>100</td></tr> <tr><td>T2 2022</td><td>100</td><td>100</td></tr> <tr><td>T3 2022</td><td>100</td><td>100</td></tr> <tr><td>T1 2023</td><td>100</td><td>100</td></tr> <tr><td>T2 2023</td><td>100</td><td>100</td></tr> <tr><td>T3 2023</td><td>100</td><td>100</td></tr> <tr><td>T1 2024</td><td>100</td><td>100</td></tr> <tr><td>T2 2024</td><td>100</td><td>100</td></tr> <tr><td>T3 2024</td><td>100</td><td>100</td></tr> </tbody> </table>	Period	Utfall (%)	Målvärde (%)	T1 2021	100	100	T2 2021	100	100	T3 2021	100	100	T1 2022	100	100	T2 2022	100	100	T3 2022	100	100	T1 2023	100	100	T2 2023	100	100	T3 2023	100	100	T1 2024	100	100	T2 2024	100	100	T3 2024	100	100
Period	Utfall (%)	Målvärde (%)																																							
T1 2021	100	100																																							
T2 2021	100	100																																							
T3 2021	100	100																																							
T1 2022	100	100																																							
T2 2022	100	100																																							
T3 2022	100	100																																							
T1 2023	100	100																																							
T2 2023	100	100																																							
T3 2023	100	100																																							
T1 2024	100	100																																							
T2 2024	100	100																																							
T3 2024	100	100																																							

11.2.8.3 Kommunstyrelsens (KS) Resultatmål: 14. Utanförskapet minskar genom att försörjningsstödet villkoras mot individuella kontrakt med krav på arbetsmarknadsfrämjande insatser

Förvaltningens tolkning

Alla som uppbär ekonomiskt bistånd ska ha en individuell arbetsplan som utgår utifrån personens egen förmåga att nå ett icke bidragsberoende. Genom samverkan mellan kommunens olika insatser ska den enskilde nå ett ökat innanförskap.

11.2.9 Kommunfullmäktiges Strategiska mål: Levande havsmiljö

Politiskt förtydligande

Kommunen ska tillsammans med relevanta samarbetspartners öka kunskapen om miljöförstörelsen av vår kust och initiera verkningsfulla åtgärder.

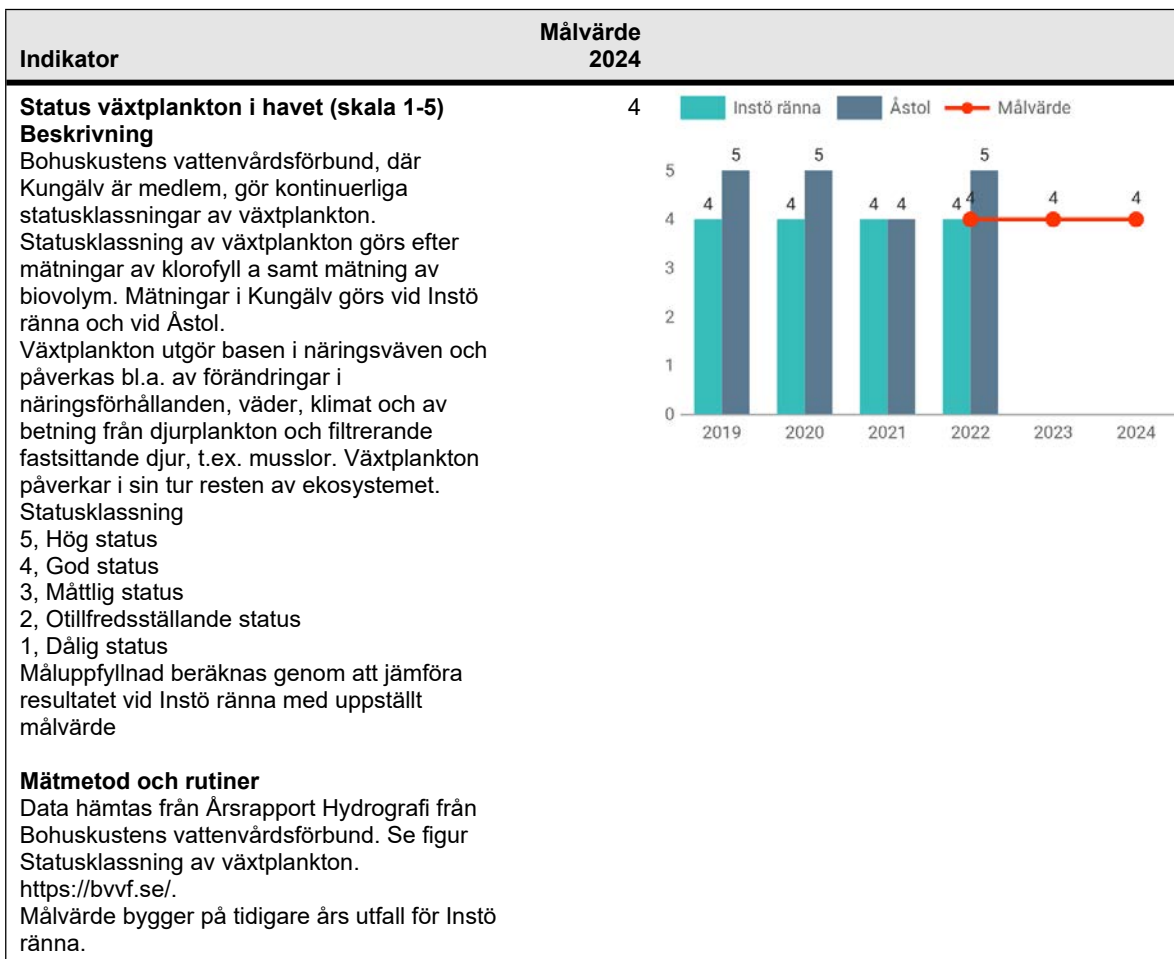
11.2.9.1 Kommunstyrelsens (KS) Resultatmål: 10. Minskade utsläpp i luft och vattendrag och minskat klimatavtryck

Förvaltningens tolkning

Resultatmålet är kopplat mot två av KF:s strategiska mål: Kommunen, medborgarna och företagen minskar tillsammans klimatutsläpp och miljöpåverkan samt Levande havsmiljö.

Fokusområden är minskade utsläpp från trafik, enskilda avlopp och av mikroplaster. Energieffektivisering, omställning till förnybara bränslen och en övergång till mer hållbar konsumtion är också prioriterade områden. När det gäller utsläpp till vattenmiljö ska påverkan från dag- och spillvatten samt ytavrinning beaktas. Information, kunskap och samverkan är viktiga verktyg för att nå målet.

Indikator	Målvärde 2024																													
<p>Insamlad mängd skräp inom strandstädningen (kg/år)</p> <p>Beskrivning Det är kommunens ansvar att städa Kungälv's kust som består av 149 sträckor, sammanlagt 40 mil och andra naturområden där allemansrätten gäller. Förutom städning längs kustlinjen och skärgården städas cirka tio kilometer längs älvar, sjöar och vattendrag varje år. (Miljölaget) städar på kusten med två egna båtar och egen personal under hela året. Framförallt sker städning på öar utan landförbindelse. Idrottsföreningar i samarbete med föreningen "Städa Sverige" städar varsitt strandområde längs kusten från fastlandet.</p> <p>Mätmetod och rutiner Siffran tas fram vid årets slut av verksamhetsledare från entreprenadenheten som samordnar strandstädningen. Målvärde bygger på tidigare års utfall.</p>	18 000	<table border="1"> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Utfall</th> <th>Målvärde</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2020</td> <td>6 500</td> <td></td> </tr> <tr> <td>2021</td> <td>17 006</td> <td></td> </tr> <tr> <td>2022</td> <td>20 665</td> <td>17 000</td> </tr> <tr> <td>2023</td> <td>17 000</td> <td>17 000</td> </tr> <tr> <td>2024</td> <td>18 000</td> <td>18 000</td> </tr> </tbody> </table>	År	Utfall	Målvärde	2020	6 500		2021	17 006		2022	20 665	17 000	2023	17 000	17 000	2024	18 000	18 000										
År	Utfall	Målvärde																												
2020	6 500																													
2021	17 006																													
2022	20 665	17 000																												
2023	17 000	17 000																												
2024	18 000	18 000																												
<p>Status näringsämnen totalt i havet (skala 1-5)</p> <p>Beskrivning Bohuskustens vattenvårdsförbund, där Kungälv är medlem, gör kontinuerliga mätningar av näringsämnen och statusbedömningar av vattenkvaliteten utifrån dessa mätningar. I Kungälv's kommun sker mätningarna vid Instö ränna och vid Åstol. De näringsämnen som ingår i den totala bedömningen är vinterhalter av totalkväve, totalfosfor, löst oorganiskt kväve, löst oorganiskt fosfor samt sommarhalter av totalkväve och totalfosfor.</p> <p>Statusklassning 5, Hög status 4, God status 3, Måttlig status 2, Otillfredsställande status 1, Dålig status</p> <p>Måluppfyllnad beräknas genom att jämföra resultatet vid Instö ränna med uppställt målvärde.</p> <p>Mätmetod och rutiner Data hämtas från Årsrapport Hydrografi från Bohuskustens vattenvårdsförbund under Näringsämnen totalt. https://bvvf.se/. Målvärde bygger på tidigare års utfall för Instö ränna.</p>	4	<table border="1"> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Instö ränna</th> <th>Åstol</th> <th>Målvärde</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2019</td> <td>4</td> <td>4</td> <td></td> </tr> <tr> <td>2020</td> <td>4</td> <td>5</td> <td></td> </tr> <tr> <td>2021</td> <td>4</td> <td>4</td> <td></td> </tr> <tr> <td>2022</td> <td>4</td> <td>4</td> <td>4</td> </tr> <tr> <td>2023</td> <td></td> <td></td> <td>4</td> </tr> <tr> <td>2024</td> <td></td> <td></td> <td>4</td> </tr> </tbody> </table>	År	Instö ränna	Åstol	Målvärde	2019	4	4		2020	4	5		2021	4	4		2022	4	4	4	2023			4	2024			4
År	Instö ränna	Åstol	Målvärde																											
2019	4	4																												
2020	4	5																												
2021	4	4																												
2022	4	4	4																											
2023			4																											
2024			4																											

11.2.10 Kommunfullmäktiges Strategiska mål: Robust och uthållig kommun med minskad miljö- och klimatbelastning

Politiskt förtydligande

Kungälv kommun ska vara en robust kommun som har hög uthållighet i kris, höjd beredskap, förändrat klimat och i krig

11.2.10.1 Kommunstyrelsens (KS) Resultatmål: 15. Robusta kommunala funktioner klarar en samhällsstörning på 90 dagar

Förvaltningens tolkning

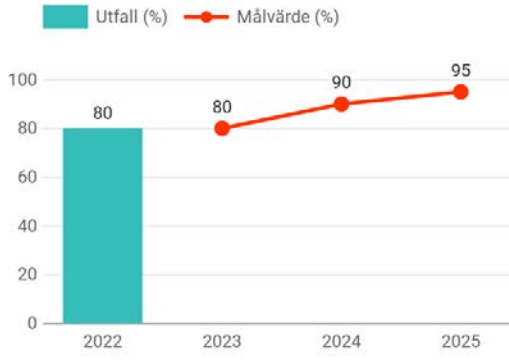
Kungälv ska sträva efter att uppfylla MSB:s riktlinjer för kommunala verksamheters krisberedskap.

Kommunerna är ansvariga för verksamhet som måste fungera även under kriser, exempelvis äldreomsorg, vattenförsörjning, fjärrvärme, räddningstjänst och skola. Regionerna ansvarar bland annat för sjukvård och kollektivtrafik som även det måste fungera.

Vid samhällsstörningar ska kommunen ta fler ansvar samtidigt:

- Leda och se till att den egen verksamhet kan genomföras som vanligt.

- Samordna och organisera de åtgärder för att hantera krisen som genomförs av olika aktörer i kommunen, till exempel räddningstjänst, polis och olika enheter från kommunen
- Organisera och säkerställa informationen till allmänheten
- Delta i samverkan på regional nivå.

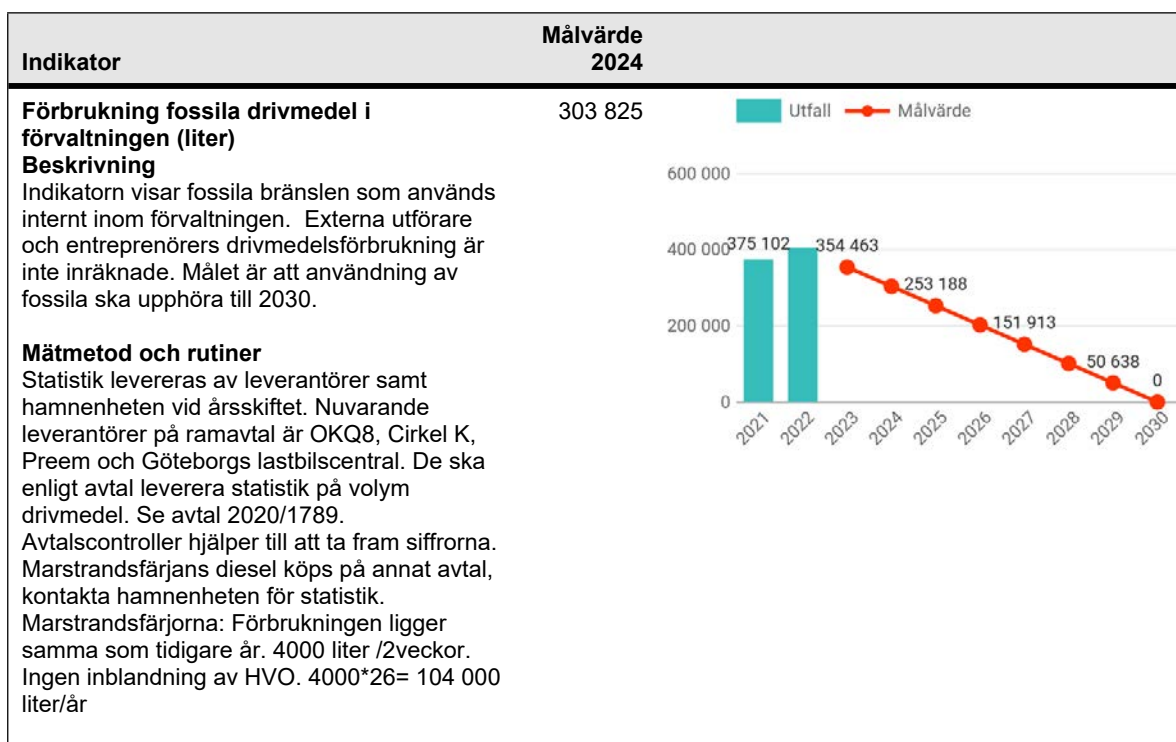
Indikator	Målvärde 2024															
<p>Kommunens generella krisberedskap - faktorer för krishanteringsförmåga (Andel godkända faktorer)</p> <p>Beskrivning Syftet med en bedömning av kommunens generella krisberedskap är att få en övergripande bild av de förutsättningar kommunen har att förebygga och hantera extraordinära händelser. I Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps (MSB) föreskrifter om kommuners risk- och sårbarhetsanalyser (MSBFS2015:5) finns en lista med indikatorer för bedömning av kommuners generella krisberedskap (förmåga). Föreskriften finns bifogad till denna indikator.</p> <p>Mätmetod och rutiner MSB:s lista innehåller 101 ja/nej-frågor om faktorer som bidrar till krishanteringsförmåga. Enkäten besvaras senast maj månad varje år av kommunens säkerhetschef. Resultatet räknas om till andel frågor med ja-svar av totalt antal och rapporteras till denna indikator. Kommunens generella krisberedskap bedöms med hjälp av de indikatorer som redovisas i bilagan. Det är endast den egna organisationens förutsättningar som bedöms. Indikatorerna besvaras med ett ja eller ett nej om indikatorn anses vara uppfylld. Ett nej anses indikera en brist och bör resultera i en åtgärd för att komma till rätta med denna brist, alternativt en motivering till varför en åtgärd inte behövs. Till respektive indikator finns ett kommentarsfält. Här bör kommunen mer utförligt motivera varför indikatorn anses vara uppfylld eller inte, alternativt kommentera varför indikatorn inte anses behövas. Vissa av indikatorerna är uppdelade i strecksatser med summering. För att svara ja på en sådan indikator krävs att samtliga strecksatser är uppfyllda. Under 2022 uppfylls 80% av indikatorerna och målet är att uppfylla 100% till år 2026.</p>	<p>90%</p> <table border="1"> <caption>Data for Crisis Preparedness Indicator</caption> <thead> <tr> <th>Year</th> <th>Utfall (%)</th> <th>Målvärde (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2022</td> <td>80</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>2023</td> <td>-</td> <td>80</td> </tr> <tr> <td>2024</td> <td>-</td> <td>90</td> </tr> <tr> <td>2025</td> <td>-</td> <td>95</td> </tr> </tbody> </table>	Year	Utfall (%)	Målvärde (%)	2022	80	-	2023	-	80	2024	-	90	2025	-	95
Year	Utfall (%)	Målvärde (%)														
2022	80	-														
2023	-	80														
2024	-	90														
2025	-	95														

Indikator	Målvärde 2024															
<p>Andel av befolkningen som bor max 2,5 km från en trygghetspunkt.</p> <p>Beskrivning En trygghetspunkt är en samlingsplats som personer som bor eller vistas i kommunen kan vända sig till för stöd och skydd vid extraordinära händelser. Kungälv kommun har för tillfället 11 fastställda trygghetspunkter. Under 2022 bor 75,6 % av kommuninvånarna inom en 2,5 kilometers radie från en av kommunens utsedda trygghetspunkter.</p> <p>Mätmetod och rutiner Säkerhetsfunktionen tillsammans med enheten Kart- och mark genomför mätningen senast maj månad varje år. Informationen tar fram genom beräkning i kartsystemet GIS. Målvärdet har fastställts till att minst 75 % av kommunens invånare, över tid, ska ha en trygghetspunkt inom en radie på 2,5 km.</p>	<p>75%</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Utfall (%)</th> <th>Målvärde (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2022</td> <td>75,6</td> <td>75</td> </tr> <tr> <td>2023</td> <td>75,5</td> <td>75</td> </tr> <tr> <td>2024</td> <td></td> <td>75</td> </tr> <tr> <td>2025</td> <td></td> <td>75</td> </tr> </tbody> </table>	År	Utfall (%)	Målvärde (%)	2022	75,6	75	2023	75,5	75	2024		75	2025		75
År	Utfall (%)	Målvärde (%)														
2022	75,6	75														
2023	75,5	75														
2024		75														
2025		75														
<p>Status - Utbildning och övning av kommunens krisorganisation (andel övade funktioner)</p> <p>Beskrivning Funktioner i kommunen ska under kommande mandatperiod utbildas och övas för att kunna lösa sina uppgifter vid extraordinära händelser i fredstid. Utbildnings- och Övningsplan skall upprättas för mandatperioden samt uppdateras årligen. Indikatorn följer upp huruvida planerade övningar genomförs och om det finns övad personal i definierade nyckelroller.</p> <p>Mätmetod och rutiner Samtliga funktioner i kommunens krisorganisation (se Lednings- och kommunikationsplan vid kriser KS2019/1884) skall genomföra 2 samverkansövningar under mandatperioden. Samverkansövningen skall innefatta samordning med flera av kommunens verksamheter eller andra aktörer och myndigheter lokalt och regionalt. Målvärde 1 = 2 Krisledningsövningar under mandatperioden. Enligt utbildnings- och övningsplan under 2023 och 2025 Målvärde 2 = 80% av deltagande funktioner i Krisorganisationen skall delta i planerad övning.</p> <p>Krisorganisationens funktioner Tjänsteman i beredskap (TiB) 8 personer Krisledningsnämnd, 6 personer Central krisledning, 9 funktioner Stab, 8 funktioner Följande funktioner ingår i den centrala krisledningen: Kommundirektör, TiB/Stabschef, 3 sektorchefer, Kommunikationsstrateg, Inriktnings- och samordningsfunktion från Räddningstjänstförbundet, Kungälv Energi och SOLTAK Följande funktioner ingår i Stab: Stabschef, Kommunikation, Analys, Samband och samverkan, Karttjänst, Dokumentation, Personal och ekonomi</p>	<p>80%</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Målvärde (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2023</td> <td>80</td> </tr> <tr> <td>2025</td> <td>80</td> </tr> </tbody> </table>	År	Målvärde (%)	2023	80	2025	80									
År	Målvärde (%)															
2023	80															
2025	80															

11.2.10.2 Kommunstyrelsens (KS) Resultatmål: 18. Kommunens användning av fossila bränslen ska minska, med målet att vara fossilfritt 2030

Förvaltningens tolkning

Kommunen ska verka för att hela kommunen (medborgare, näringsliv och kommunkoncern) ska minska användningen av fossila bränslen. Användningen av fossila bränslen inom förvaltningen ska upphöra till 2030.

11.2.11 Strategiska förutsättningar

11.2.11.1 Kommunstyrelsens (KS) Resultatmål: 16. Attraktivt att vara anställd i Kungälv kommun

Förvaltningens tolkning

Förslag på ny tolkning 2024:

Att det är attraktivt att vara anställd i Kungälv kommun kännetecknas av att det finns ordinarie personal med stabil personalomsättning som säkerställer kontinuiteten i verksamheten, samtidigt som det finns en viss flexibilitet med hjälp av andra anställningsformer. Att frisknärvaron är hög och att chefer har ett rimligt antal medarbetare skapar förutsättningar för att en anställning i Kungälv kommun uppfattas som attraktivt. Andra viktiga faktorer är en god arbetsplatskultur, flexibla arbetsvillkor och personlig utveckling utifrån kompetens och erfarenhet.

Indikator	Målvärde 2024																																																	
<p>Andel timavlönade i förvaltningen, arbetade timmar</p> <p>Beskrivning Tid som utförs av timavlönade i förhållande till totalt arbetad tid. Målsättningen är att andelen vara på en nivå som underlättar för ordinarie personal. För att skapa flexibilitet i verksamheten är ett målvärde på 8% en rimlig nivå. Anges i procent.</p> <p>Mätmetod och rutiner Från och med 1/1 2022 hämtas informationen från Hypergene. Period avser tertial 1 1/12-31/3 (4 mån), tertial 2 1/12-31/7 (8 mån), tertial 3 1/12-30/11 (12 mån). För att skapa flexibilitet i verksamheten är ett målvärde på 8% en rimlig nivå. Utfall under 8% visar grön. Över 8% visar gult och rött.</p>	8%	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Period</th> <th>Utfall (%)</th> <th>Målvärde (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>T1 2020</td><td>8,0</td><td>8,0</td></tr> <tr><td>T2 2020</td><td>8,5</td><td>8,0</td></tr> <tr><td>T3 2020</td><td>9,6</td><td>8,0</td></tr> <tr><td>T1 2021</td><td>8,0</td><td>8,0</td></tr> <tr><td>T2 2021</td><td>9,2</td><td>8,0</td></tr> <tr><td>T3 2021</td><td>10,2</td><td>8,0</td></tr> <tr><td>T1 2022</td><td>6,9</td><td>8,0</td></tr> <tr><td>T2 2022</td><td>6,9</td><td>8,0</td></tr> <tr><td>T3 2022</td><td>8,6</td><td>8,0</td></tr> <tr><td>T1 2023</td><td>6,9</td><td>8,0</td></tr> <tr><td>T2 2023</td><td>8,5</td><td>8,0</td></tr> <tr><td>T3 2023</td><td>6,9</td><td>8,0</td></tr> <tr><td>T1 2024</td><td>8,0</td><td>8,0</td></tr> <tr><td>T2 2024</td><td>8,0</td><td>8,0</td></tr> <tr><td>T3 2024</td><td>8,0</td><td>8,0</td></tr> </tbody> </table>	Period	Utfall (%)	Målvärde (%)	T1 2020	8,0	8,0	T2 2020	8,5	8,0	T3 2020	9,6	8,0	T1 2021	8,0	8,0	T2 2021	9,2	8,0	T3 2021	10,2	8,0	T1 2022	6,9	8,0	T2 2022	6,9	8,0	T3 2022	8,6	8,0	T1 2023	6,9	8,0	T2 2023	8,5	8,0	T3 2023	6,9	8,0	T1 2024	8,0	8,0	T2 2024	8,0	8,0	T3 2024	8,0	8,0
Period	Utfall (%)	Målvärde (%)																																																
T1 2020	8,0	8,0																																																
T2 2020	8,5	8,0																																																
T3 2020	9,6	8,0																																																
T1 2021	8,0	8,0																																																
T2 2021	9,2	8,0																																																
T3 2021	10,2	8,0																																																
T1 2022	6,9	8,0																																																
T2 2022	6,9	8,0																																																
T3 2022	8,6	8,0																																																
T1 2023	6,9	8,0																																																
T2 2023	8,5	8,0																																																
T3 2023	6,9	8,0																																																
T1 2024	8,0	8,0																																																
T2 2024	8,0	8,0																																																
T3 2024	8,0	8,0																																																
<p>Personalomsättning i förvaltning, exklusive pension</p> <p>Beskrivning Externa avgångar på grund av egen begäran exklusive pension i relation till medeltalet anställda under beräkningsperioden (året), hela förvaltningen. Mätningen görs i rullande tolv månadersperioder. Endast månadsavlönad personal inkluderade.</p> <p>Mätmetod och rutiner Externa avgångar på grund av egen begäran exklusive pension i relation till medeltalet anställda under beräkningsperioden (året). Mätningen sker med rullande tolv månadersperioder. Mätperioder (rullande 12): T1: 20XX-04-01--20XY-03-31, T2: 20XX-08-01--20XY-07-31, T3: 20XX-12-01--20XY-11-30 Målvärde baseras på att 9 % bedöms vara en rimlig nivå. Utfall under 9% ger grön markering. Över 9% ger gul och röd.</p>	9%	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Period</th> <th>Utfall (%)</th> <th>Målvärde (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>T1 2020</td><td>8,3</td><td>9,0</td></tr> <tr><td>T2 2020</td><td>8,3</td><td>9,0</td></tr> <tr><td>T3 2020</td><td>7,5</td><td>9,0</td></tr> <tr><td>T1 2021</td><td>6,1</td><td>9,5</td></tr> <tr><td>T2 2021</td><td>5,7</td><td>9,5</td></tr> <tr><td>T3 2021</td><td>6,6</td><td>9,5</td></tr> <tr><td>T1 2022</td><td>9,0</td><td>9,0</td></tr> <tr><td>T2 2022</td><td>9,1</td><td>9,0</td></tr> <tr><td>T3 2022</td><td>10,0</td><td>9,0</td></tr> <tr><td>T1 2023</td><td>9,0</td><td>9,0</td></tr> <tr><td>T2 2023</td><td>11,3</td><td>9,0</td></tr> <tr><td>T3 2023</td><td>9,0</td><td>9,0</td></tr> <tr><td>T1 2024</td><td>9,0</td><td>9,0</td></tr> <tr><td>T2 2024</td><td>9,0</td><td>9,0</td></tr> <tr><td>T3 2024</td><td>9,0</td><td>9,0</td></tr> </tbody> </table>	Period	Utfall (%)	Målvärde (%)	T1 2020	8,3	9,0	T2 2020	8,3	9,0	T3 2020	7,5	9,0	T1 2021	6,1	9,5	T2 2021	5,7	9,5	T3 2021	6,6	9,5	T1 2022	9,0	9,0	T2 2022	9,1	9,0	T3 2022	10,0	9,0	T1 2023	9,0	9,0	T2 2023	11,3	9,0	T3 2023	9,0	9,0	T1 2024	9,0	9,0	T2 2024	9,0	9,0	T3 2024	9,0	9,0
Period	Utfall (%)	Målvärde (%)																																																
T1 2020	8,3	9,0																																																
T2 2020	8,3	9,0																																																
T3 2020	7,5	9,0																																																
T1 2021	6,1	9,5																																																
T2 2021	5,7	9,5																																																
T3 2021	6,6	9,5																																																
T1 2022	9,0	9,0																																																
T2 2022	9,1	9,0																																																
T3 2022	10,0	9,0																																																
T1 2023	9,0	9,0																																																
T2 2023	11,3	9,0																																																
T3 2023	9,0	9,0																																																
T1 2024	9,0	9,0																																																
T2 2024	9,0	9,0																																																
T3 2024	9,0	9,0																																																
<p>Frisknärvaro</p> <p>Beskrivning Andel anställda som har mindre än 5 sjukdagar under mätperioden. Endast månadsavlönad personal inkluderade.</p> <p>Mätmetod och rutiner Utfall beräknas på personer som under perioden har 0-4 sjukdagar. Målvärde baseras på tidigare års utfall.</p>	54,5%	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Period</th> <th>Utfall (%)</th> <th>Målvärde (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>T1 2020</td><td>60,1</td><td>54,5</td></tr> <tr><td>T2 2020</td><td>52,0</td><td>54,5</td></tr> <tr><td>T3 2020</td><td>39,5</td><td>54,5</td></tr> <tr><td>T1 2021</td><td>53,0</td><td>54,5</td></tr> <tr><td>T2 2021</td><td>55,4</td><td>54,5</td></tr> <tr><td>T3 2021</td><td>53,0</td><td>54,5</td></tr> <tr><td>T1 2022</td><td>53,0</td><td>54,5</td></tr> <tr><td>T2 2022</td><td>50,0</td><td>54,5</td></tr> <tr><td>T3 2022</td><td>41,8</td><td>54,5</td></tr> <tr><td>T1 2023</td><td>65,1</td><td>54,5</td></tr> <tr><td>T2 2023</td><td>54,5</td><td>54,5</td></tr> <tr><td>T3 2023</td><td>54,5</td><td>54,5</td></tr> <tr><td>T1 2024</td><td>65,0</td><td>54,5</td></tr> <tr><td>T2 2024</td><td>58,0</td><td>54,5</td></tr> <tr><td>T3 2024</td><td>54,5</td><td>54,5</td></tr> </tbody> </table>	Period	Utfall (%)	Målvärde (%)	T1 2020	60,1	54,5	T2 2020	52,0	54,5	T3 2020	39,5	54,5	T1 2021	53,0	54,5	T2 2021	55,4	54,5	T3 2021	53,0	54,5	T1 2022	53,0	54,5	T2 2022	50,0	54,5	T3 2022	41,8	54,5	T1 2023	65,1	54,5	T2 2023	54,5	54,5	T3 2023	54,5	54,5	T1 2024	65,0	54,5	T2 2024	58,0	54,5	T3 2024	54,5	54,5
Period	Utfall (%)	Målvärde (%)																																																
T1 2020	60,1	54,5																																																
T2 2020	52,0	54,5																																																
T3 2020	39,5	54,5																																																
T1 2021	53,0	54,5																																																
T2 2021	55,4	54,5																																																
T3 2021	53,0	54,5																																																
T1 2022	53,0	54,5																																																
T2 2022	50,0	54,5																																																
T3 2022	41,8	54,5																																																
T1 2023	65,1	54,5																																																
T2 2023	54,5	54,5																																																
T3 2023	54,5	54,5																																																
T1 2024	65,0	54,5																																																
T2 2024	58,0	54,5																																																
T3 2024	54,5	54,5																																																

Indikator	Målvärde 2024																																														
<p>Andel chefer (%) med antal medarbetare färre än 26</p> <p>Beskrivning Andel chefer som har 25 medarbetare eller mindre. Endast månadsavlönad personal inkluderade.</p> <p>Vid de fall där det finns fler än en chef för en personalgrupp är antalet medarbetare delat på antal chefer.</p>	50%	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Period</th> <th>Utfall (%)</th> <th>Målvärde (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>T2 2020</td><td>49,7</td><td>50</td></tr> <tr><td>T3 2020</td><td>50,3</td><td>50</td></tr> <tr><td>T1 2021</td><td>51,7</td><td>50</td></tr> <tr><td>T2 2021</td><td>50</td><td>50</td></tr> <tr><td>T3 2021</td><td>50</td><td>50</td></tr> <tr><td>T1 2022</td><td>49,9</td><td>50</td></tr> <tr><td>T2 2022</td><td>44,2</td><td>50</td></tr> <tr><td>T3 2022</td><td>42,2</td><td>50</td></tr> <tr><td>T1 2023</td><td>38,1</td><td>50</td></tr> <tr><td>T2 2023</td><td>49,7</td><td>50</td></tr> <tr><td>T3 2023</td><td>50</td><td>50</td></tr> <tr><td>T1 2024</td><td>50</td><td>50</td></tr> <tr><td>T2 2024</td><td>50</td><td>50</td></tr> <tr><td>T3 2024</td><td>50</td><td>50</td></tr> </tbody> </table>	Period	Utfall (%)	Målvärde (%)	T2 2020	49,7	50	T3 2020	50,3	50	T1 2021	51,7	50	T2 2021	50	50	T3 2021	50	50	T1 2022	49,9	50	T2 2022	44,2	50	T3 2022	42,2	50	T1 2023	38,1	50	T2 2023	49,7	50	T3 2023	50	50	T1 2024	50	50	T2 2024	50	50	T3 2024	50	50
Period	Utfall (%)	Målvärde (%)																																													
T2 2020	49,7	50																																													
T3 2020	50,3	50																																													
T1 2021	51,7	50																																													
T2 2021	50	50																																													
T3 2021	50	50																																													
T1 2022	49,9	50																																													
T2 2022	44,2	50																																													
T3 2022	42,2	50																																													
T1 2023	38,1	50																																													
T2 2023	49,7	50																																													
T3 2023	50	50																																													
T1 2024	50	50																																													
T2 2024	50	50																																													
T3 2024	50	50																																													
<p>Andel chefer (%) med antal medarbetare inom intervallen 26-35</p> <p>Beskrivning Andel chefer som har medarbetare inom intervallen 26-35. Endast månadsavlönad personal inkluderade.</p> <p>Vid de fall där det finns fler än en chef för en personalgrupp är antalet medarbetare delat på antal chefer.</p>	32%	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Period</th> <th>Utfall (%)</th> <th>Målvärde (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>T2 2020</td><td>29,9</td><td>32</td></tr> <tr><td>T3 2020</td><td>36,5</td><td>32</td></tr> <tr><td>T1 2021</td><td>38,4</td><td>32</td></tr> <tr><td>T2 2021</td><td>29,2</td><td>32</td></tr> <tr><td>T3 2021</td><td>30</td><td>32</td></tr> <tr><td>T1 2022</td><td>40,5</td><td>32</td></tr> <tr><td>T2 2022</td><td>34</td><td>32</td></tr> <tr><td>T3 2022</td><td>31</td><td>32</td></tr> <tr><td>T1 2023</td><td>42,9</td><td>32</td></tr> <tr><td>T2 2023</td><td>43,7</td><td>32</td></tr> <tr><td>T3 2023</td><td>31</td><td>32</td></tr> <tr><td>T1 2024</td><td>32</td><td>32</td></tr> <tr><td>T2 2024</td><td>32</td><td>32</td></tr> <tr><td>T3 2024</td><td>32</td><td>32</td></tr> </tbody> </table>	Period	Utfall (%)	Målvärde (%)	T2 2020	29,9	32	T3 2020	36,5	32	T1 2021	38,4	32	T2 2021	29,2	32	T3 2021	30	32	T1 2022	40,5	32	T2 2022	34	32	T3 2022	31	32	T1 2023	42,9	32	T2 2023	43,7	32	T3 2023	31	32	T1 2024	32	32	T2 2024	32	32	T3 2024	32	32
Period	Utfall (%)	Målvärde (%)																																													
T2 2020	29,9	32																																													
T3 2020	36,5	32																																													
T1 2021	38,4	32																																													
T2 2021	29,2	32																																													
T3 2021	30	32																																													
T1 2022	40,5	32																																													
T2 2022	34	32																																													
T3 2022	31	32																																													
T1 2023	42,9	32																																													
T2 2023	43,7	32																																													
T3 2023	31	32																																													
T1 2024	32	32																																													
T2 2024	32	32																																													
T3 2024	32	32																																													
<p>Andel chefer (%) med antal medarbetare, fler än 35</p> <p>Beskrivning Andel chefer som mer än 35 medarbetare. Endast månadsavlönad personal inkluderade.</p> <p>Vid de fall där det finns fler än en chef för en personalgrupp är antalet medarbetare delat på antal chefer.</p>	18%	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Period</th> <th>Utfall (%)</th> <th>Målvärde (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>T2 2020</td><td>20,4</td><td>18</td></tr> <tr><td>T3 2020</td><td>13,1</td><td>18</td></tr> <tr><td>T1 2021</td><td>9,9</td><td>18</td></tr> <tr><td>T2 2021</td><td>11,7</td><td>18</td></tr> <tr><td>T3 2021</td><td>12,6</td><td>18</td></tr> <tr><td>T1 2022</td><td>19</td><td>18</td></tr> <tr><td>T2 2022</td><td>21,8</td><td>18</td></tr> <tr><td>T3 2022</td><td>19</td><td>18</td></tr> <tr><td>T1 2023</td><td>19</td><td>18</td></tr> <tr><td>T2 2023</td><td>12,6</td><td>18</td></tr> <tr><td>T3 2023</td><td>18</td><td>18</td></tr> <tr><td>T1 2024</td><td>18</td><td>18</td></tr> <tr><td>T2 2024</td><td>18</td><td>18</td></tr> <tr><td>T3 2024</td><td>18</td><td>18</td></tr> </tbody> </table>	Period	Utfall (%)	Målvärde (%)	T2 2020	20,4	18	T3 2020	13,1	18	T1 2021	9,9	18	T2 2021	11,7	18	T3 2021	12,6	18	T1 2022	19	18	T2 2022	21,8	18	T3 2022	19	18	T1 2023	19	18	T2 2023	12,6	18	T3 2023	18	18	T1 2024	18	18	T2 2024	18	18	T3 2024	18	18
Period	Utfall (%)	Målvärde (%)																																													
T2 2020	20,4	18																																													
T3 2020	13,1	18																																													
T1 2021	9,9	18																																													
T2 2021	11,7	18																																													
T3 2021	12,6	18																																													
T1 2022	19	18																																													
T2 2022	21,8	18																																													
T3 2022	19	18																																													
T1 2023	19	18																																													
T2 2023	12,6	18																																													
T3 2023	18	18																																													
T1 2024	18	18																																													
T2 2024	18	18																																													
T3 2024	18	18																																													
<p>Arbetsplatskultur - Totalindex temperaturmätning Winningtemp</p> <p>Beskrivning Temperaturmätning är ett verktyg för att undersöka arbetsmiljön. Temperaturmätningarna ger återkoppling på hur medarbetare upplever sin arbetssituation. Det ger också underlag för dialog, utveckling och lärande.</p> <p>Temperaturmätningen sker på en skala 1-10.</p> <p>Mätmetod och rutiner Siffran för totalindex för Kungälv's kommun tas fram av HR ur systemet Winningtemp. Mätperiod är: T1 1/1 - 30/4 T2 1/1 - 31/8 T3 1/1 - 31/12</p>	7	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Period</th> <th>Utfall</th> <th>Målvärde</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>T1 2023</td><td>6,7</td><td>7</td></tr> <tr><td>T2 2023</td><td>7</td><td>7</td></tr> <tr><td>T3 2023</td><td>7</td><td>7</td></tr> <tr><td>T1 2024</td><td>7</td><td>7</td></tr> <tr><td>T2 2024</td><td>7</td><td>7</td></tr> <tr><td>T3 2024</td><td>7</td><td>7</td></tr> </tbody> </table>	Period	Utfall	Målvärde	T1 2023	6,7	7	T2 2023	7	7	T3 2023	7	7	T1 2024	7	7	T2 2024	7	7	T3 2024	7	7																								
Period	Utfall	Målvärde																																													
T1 2023	6,7	7																																													
T2 2023	7	7																																													
T3 2023	7	7																																													
T1 2024	7	7																																													
T2 2024	7	7																																													
T3 2024	7	7																																													

11.2.11.2 Kommunstyrelsens (KS) Resultatmål: 17. Kommunens verksamheters kvalitet och hushållning ska hävda sig väl i jämförelse med landets bästa kommuner

Förvaltningens tolkning

Förvaltningen har ett högt kvalitetsfokus och arbetar strukturerat med utveckling och ständiga förbättringar i våra verksamheter. Kungälv resultat ska vara bättre än genomsnittet av jämförbara kommuner när det gäller verksamhetens kvalitet och hushållning

Indikator	Målvärde 2024																			
<p>SCB medborgarundersökning: "Kommunen sköter sina verksamheter bra", andel positiva svar %"</p> <p>Beskrivning SCB:s medborgarundersökning är en attitydundersökning som görs på uppdrag av kommuner för att mäta hur invånarna ser på sin kommun. Undersökningen ger bland annat svar på frågor om hur olika grupper i kommunen tycker att verksamheter, samhällsservice, klimat- och miljöarbete och underhåll av den offentliga miljön i kommunen fungerar. Det är även möjligt att även jämföra kommunens resultat med andra kommuner och riket som helhet. Kungälv genomför undersökningen vart annat år.</p> <p>Mätmetod och rutiner Genomförs vart annat år 2021, 2023</p>	80%	<table border="1"> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Utfall (%)</th> <th>Målvärde (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2021</td> <td>81</td> <td>80</td> </tr> <tr> <td>2022</td> <td>80</td> <td>80</td> </tr> <tr> <td>2023</td> <td>80</td> <td>80</td> </tr> <tr> <td>2024</td> <td>80</td> <td>80</td> </tr> </tbody> </table>	År	Utfall (%)	Målvärde (%)	2021	81	80	2022	80	80	2023	80	80	2024	80	80			
År	Utfall (%)	Målvärde (%)																		
2021	81	80																		
2022	80	80																		
2023	80	80																		
2024	80	80																		
<p>Nettokostnads-avvikelse totalt (exkl. LSS), andel (%)</p> <p>Beskrivning Avvikelse i procent mellan total nettokostnad och total strukturårsjusterad standardkostnad för förskola och skolbarnomsorg, grundskola, gymnasieskola, individ- och familjeomsorg och vård och omsorg om äldre. Med nettokostnad avses bruttokostnad minus bruttointäkt. Avser samtlig regi. Utfallet redovisas som en procentuell avvikelse från den kostnadsnivå som kommunen beräknas ha enligt skatteutjämningsystemet. Ett utfall över 0 procent innebär högre kostnader än förväntat. Utfall under 0% innebär lägre kostnader än förväntat. Källa: SCB och SKL.</p> <p>Mätmetod och rutiner Måttet hämtas ut Kolada. Det redovisas i maj/juni året efter det år som mäts. I maj redovisas alltså föregående års utfall och resultat. Avvikelse i procent mellan total nettokostnad och total strukturårsjusterad standardkostnad för förskola och skolbarnomsorg, grundskola, gymnasieskola, individ- och familjeomsorg och vård och omsorg om äldre. Med nettokostnad avses bruttokostnad minus bruttointäkt. Den strukturårsjusterade standardkostnaden beräknas som standardkostnaden för utjämningsåret T+2 år i innevarande års (år T) prisnivå. Den bygger därmed på</p>	0%	<table border="1"> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Utfall (%)</th> <th>Målvärde (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2020</td> <td>-3,2</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>2021</td> <td>-4,8</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>2022</td> <td>-5,6</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>2023</td> <td>0</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>2024</td> <td>0</td> <td>0</td> </tr> </tbody> </table>	År	Utfall (%)	Målvärde (%)	2020	-3,2	0	2021	-4,8	0	2022	-5,6	0	2023	0	0	2024	0	0
År	Utfall (%)	Målvärde (%)																		
2020	-3,2	0																		
2021	-4,8	0																		
2022	-5,6	0																		
2023	0	0																		
2024	0	0																		

Indikator	Målvärde 2024																														
<p>befolkningssiffror och nettokostnader för det aktuella året. I den strukturårsjusterade standardkostnaden till skillnad från standardkostnad justeras även för ett antal strukturella faktorer som inte ingår i de verksamhetsknutna standardkostnaderna, Se "Vad kostar verksamheten i Din kommun?", för mer information. Avser samtlig regi. Källa: SCB och SKL.</p> <p>Måttet redovisas i maj/juni året efter det år som mäts.</p>																															
<p>Nettokostnad per invånare Beskrivning Nettokostnad kommunens verksamhet totalt, kr/inv (N03067) Bruttokostnad minus interna och externa intäkter för kommunens samtliga löpande verksamheter, både egentlig verksamhet (huvudsakligen skattefinansierad) och affärsverksamhet (huvudsakligen avgiftsfinansierad), dividerat med antal invånare i kommunen den 31/12. Avser huvuddelen av kommunens löpande externa kostnader, till exempel löner, arbetsgivaravgifter, hyror, bidrag, förändrad pensionsavsättning, utbetalda pensioner, inköp av varor och tjänster etc. Källa: SCB.</p> <p>Mätmetod och rutiner Hämta i www.kolada.se, fri sökning: Nettokostnad kommunens verksamhet totalt, kr/inv (N03067). Resultatet redovisas normalt under maj månad vilket innebär att målvärde och utfall rapporteras med ett års eftersläpning. I maj redovisas alltså föregående års utfall och resultat. Målvärde bedömt efter nuvarande kostnadsnivå och en ambition att hålla kostnadsökningstakten lägre än medeltal för liknade och alla kommuner.</p>	<p>59 000</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Kungälv</th> <th>Liknade kommuner</th> <th>Alla kommuner</th> <th>Målvärde</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2020</td> <td>60 088</td> <td>55 000</td> <td>60 088</td> <td>55 000</td> </tr> <tr> <td>2021</td> <td>56 000</td> <td>55 000</td> <td>62 073</td> <td>56 000</td> </tr> <tr> <td>2022</td> <td>64 967</td> <td>58 000</td> <td>64 967</td> <td>58 000</td> </tr> <tr> <td>2023</td> <td>58 000</td> <td>58 000</td> <td>58 000</td> <td>58 000</td> </tr> <tr> <td>2024</td> <td>59 000</td> <td>59 000</td> <td>59 000</td> <td>59 000</td> </tr> </tbody> </table>	År	Kungälv	Liknade kommuner	Alla kommuner	Målvärde	2020	60 088	55 000	60 088	55 000	2021	56 000	55 000	62 073	56 000	2022	64 967	58 000	64 967	58 000	2023	58 000	58 000	58 000	58 000	2024	59 000	59 000	59 000	59 000
År	Kungälv	Liknade kommuner	Alla kommuner	Målvärde																											
2020	60 088	55 000	60 088	55 000																											
2021	56 000	55 000	62 073	56 000																											
2022	64 967	58 000	64 967	58 000																											
2023	58 000	58 000	58 000	58 000																											
2024	59 000	59 000	59 000	59 000																											
<p>Antal årsanställd per 1000 invånare Beskrivning Årsarbetare, totalt kommunalt anställda, antal (N00098) Årsarbetare, totalt antal kommunalt anställda. Antalet årsarbetare räknas fram med hjälp av den faktiska sysselsättningsgraden för månadsavlönade och arbetade timmar för timavlönade. Årsarbetare anger hur många anställda kommunen skulle ha haft om den faktiska sysselsättningsgraden för månadsavlönade och arbetade timmar för timavlönade summerades till heltidsanställningar. Anställda inom kommunalförbund/kommunala bolag ingår inte. Källa: SKL:s personal- och lönestatistik (novemberstatistiken). Antal invånare totalt den 31/12. Källa: SCB. Invånare totalt, antal (N01951)</p> <p>Mätmetod och rutiner Hämtas från Kolada Årsarbetare, totalt kommunalt anställda, antal (N0009).</p>	<p>71</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Utfall</th> <th>Målvärde</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2020</td> <td>75,62</td> <td>75,62</td> </tr> <tr> <td>2021</td> <td>73</td> <td>73</td> </tr> <tr> <td>2022</td> <td>75,79</td> <td>72</td> </tr> <tr> <td>2023</td> <td>71</td> <td>71</td> </tr> <tr> <td>2024</td> <td>71</td> <td>71</td> </tr> </tbody> </table>	År	Utfall	Målvärde	2020	75,62	75,62	2021	73	73	2022	75,79	72	2023	71	71	2024	71	71												
År	Utfall	Målvärde																													
2020	75,62	75,62																													
2021	73	73																													
2022	75,79	72																													
2023	71	71																													
2024	71	71																													

12 Politiska uppdrag

I detta avsnitt redovisas de politiska uppdrag som förvaltningen åtagit sig genomföra.

Uppdragen delas in i uppdrag från kommunfullmäktige och kommunstyrelsen samt vilken sektor som ansvarar för genomförandet.

Till varje **Politiskt uppdrag** finns en beskrivande text. Texten är direkt hämtad från KS budgetdirektiv och tydliggör vad man politiskt vill åstadkomma.

Som ett svar på det Politiska uppdraget finns ett **Genomförande** som formuleras av förvaltningen. Till rubriken för Genomförandet finns en beskrivande text om vad som ska göras, vem som är ansvarig för Genomförandet, när det ska påbörjas och avslutas samt status.

Status beskrivs med hjälp av symboler:

Streck = Ej påbörjad (startdatum ligger längre fram i mandatperioden)

Pågående, grön = Arbete med genomförandet pågår

Pågående, gul = Arbete med genomförandet pågår, men med avvikelse

12.1 Politiska uppdrag från kommunfullmäktige - Beredningsuppdrag

12.1.1 Bildning och lärande

Politiskt uppdrag	Genomförande
<p>Ny 2023/2024 BBL. Resurssäkra skolpengen långsiktigt Vi vill skapa en ny kultur för utvecklingen av hela skolan, där vi utgår från att genomföra satsningar som kan mätas genom meritvärde och förbättrade provresultat. Det innebär att vi efterfrågar förslag på utvecklingsområden som grundas i ordentliga analyser med ett synsätt att förutsättningarna för framtidens förbättrade resultat skapas idag. I det arbetet vill vi också resurssäkra skolans resurser långsiktigt, d v s definiera vad skolpengen i Kungälv ska räckta till ifråga om resurser.</p>	<p>Ny 2023 • Genomlysning och vidareutveckling av skolans resursfördelningsmodell Startdatum 2023-01-01 ▶ Pågående Slutdatum 2024-12-31 Ansvarig Dennis Reinhold</p> <p>Beskrivning Kommunens resursfördelningsmodell för grundskolan kommer att genomlysas. Skolpengsbegreppet kommer att definieras. Resursfördelningsmodellen kommer också tydligare definiera vilka kostnader som skolpengen ska räckta till sett till resurser.</p>

12.1.2 Samhälle och utveckling

Politiskt uppdrag	Genomförande
<p>Ny 2023-2024 BSF. Kollektivtrafik/Ta fram modell över ny ansvarsfördelning av kollektivtrafik Vi uppdrar utifrån ovan åt beredningen framtid och fridid att ta fram en modell för hur en ny ansvarsfördelning mera konkret skulle kunna se ut samt en översikt över tänkbara investeringar som ett sådant upplägg skulle kräva. I uppdraget ingår att särskilt lyfta fram ungdomars behov av kollektivtrafik på kort och lång sikt.</p> <p>Behovet av en utbyggd och välfungerande</p>	<p>Förslag på modell tas fram i dialog med beredningen Startdatum 2023-01-01 ▶ Pågående Slutdatum 2024-12-31 Ansvarig Anders Holm</p> <p>Beskrivning Förvaltningen bistår beredningen med att utarbeta</p>

Politiskt uppdrag	Genomförande
<p>kollektivtrafik ökar i takt med omställningen och kommunens utveckling. Utbyggnaden av kollektivtrafiken ligger för vår expanderande kommun alltid steget efter och förändringar är svåra att genomföra eftersom vi som kommun är för svaga i relationen till Västtrafik.</p> <p>Kollektivtrafikens utbud kan vara reglerande när det gäller behovet att skapa ny kapacitet i vägnätet, eftersom kollektivt resande bättre hushållar med befintlig infrastruktur och till betydligt lägre kostnader än vad det ekonomiskt innebär att skapa ny infrastruktur.</p> <p>Ny kapacitet för kollektivtrafiken går också betydligt snabbare att få fram än den tidsåtgång som går åt för att öka kapaciteten i vägnätet.</p> <p>Tillväxten är det främsta skälet att öka rådigheten över kollektivtrafiken tillsammans med uppenbara miljöskäl.</p> <p>Ytterligare ett skäl att öka rådigheten, är de ramtider som gäller för skolskjuttrafiken som har direkt påverkan på hur väl vi kan utnyttja skolornas resurser.</p> <p>En avgörande faktor för att åstadkomma en bättre kollektivtrafik, är att kommunens rådighet över kollektivtrafiken måste öka och kostnaderna för kollektivtrafiken måste ses i ett mycket större sammanhang - framförallt mot bakgrund av vad andra alternativ att bygga ut vägnät innebär i tidsåtgång och kostnader.</p> <p>En ökad rådighet skulle kunna lösas genom att ansvarsfördelningen mellan kommunen och Västtrafik förändras, genom att kommunen ansvarar för matningstrafiken till Västtrafiks bussar vid större knutpunkter såsom Kungälv's Resecentrum och Eriksdal samt lokaltrafiken. Lösningen med Marstrandsfärjan skulle kunna stå som förebild för en inledande diskussion.</p> <p>Med ett kommunalt ansvar för matnings- och lokaltrafiken skulle pendelparkeringar kunna etableras längre ut i trafiknätet, där tillgång till mark är betydligt bättre.</p> <p>Ska det kollektiva resandet öka - måste robusthet och enkelheten i resandet också göra det. Framförallt måste turtätheten öka och bytestiderna elimineras samtidigt som det för kommande generationer skall vara det naturliga sättet att förflytta sig. Av det skälet är en uppdelning av ansvaret mellan kommunen och Västtrafik rimlig. Vi kommer inte lösa problemen genom den modell för samverkan som gäller idag, eftersom vi måste göra många olika åtgärder samtidigt utifrån en stor och komplex helhet.</p> <p>Vi identifierar också Trafikverket som en part i en ny ansvarsfördelning som leder till ett bättre hushållande av befintlig infrastruktur. Trafikverket bör rimligen bidra ekonomiskt till lösningar som är mera hushållande också för dem.</p>	<p>förslag på modell.</p>

Politiskt uppdrag	Genomförande
<p>Ny 2023-2024 BSoF. Inkludering av barn från resurssvaga hem i föreningslivet Ta fram förslag på åtgärder i dialog med idrottsrådet. Utred exempel på aktiviteter under lov.</p> <p>Ny text 2024 Kungälv behöver fler mötesplatser som är relevanta och öppna, inte minst för unga. Detta utvecklingsarbete ska ske i bred samhällsmedverkan. Den fritidspolitiska utvecklingen ska ha riktade insatser för unga, äldre och medborgare med funktionsnedsättning. Folkhälsa, idrott, social gemenskap ska stödjas medan utanförskap och ensamhet ska motverkas.</p> <p>Satsningen på Kungälv Arena är en rejäl satsning på föreningslivet och våra ungdomar. Som politisk uppdragsgivare vill vi säkerställa att det också innebär en satsning på folkhälsa.</p> <p>Hallarenan ska ge alla människor en möjlighet till träning och idrottande oavsett ålder, funktionsvariation eller social tillhörighet. Av den anledningen uppdrar vi åt förvaltningen att återkomma med en plan hur vi möjliggör för alla att kunna använda anläggningen. Vi ser ett behov av ett nytt och närmare samarbete med föreningarna om hur vi gemensamt kan möjliggöra deltagande för personer som står långt från en fritidssysselsättning.</p> <p>Med de nya fysiska förutsättningarna och en ny politisk ansats mot en hög inkludering, behövs en ny politisk inriktning för fritidsgårdsverksamheten.</p> <p>Det vore naturligt att lokalisera en fritidsgård vid hallarenan där inriktningen är att samverka med föreningar och lotsa ungdomarna vidare in till en förenings fritidsutbud. Särskild satsning på inkludering i målet om trygg uppväxt</p>	<p>Förslag på åtgärder tas fram i dialog med beredningen och idrottsrådet</p> <p>Startdatum 2023-01-01</p> <p> Pågående</p> <p>Slutdatum 2024-12-31 Ansvarig Lena Arnfelt, Anders Holm, Dennis Reinhold</p> <p>Beskrivning Beskrivning i samarbete med berörd beredning. En förutsättning kan vara aktiviteter med låga avgifter och gratis eller billig förtäring vid aktiviteter och utflykter.</p>

12.1.3 Stab

Politiskt uppdrag	Genomförande
<p>Ny 2023 2024 EB. Förnya ägardirektiven till Kungälv Energi Robust och hållbar energiförsörjning – vi ska främja utvecklingen av förnyelsebar och lokalt producerad energi och erbjuda såväl kommuninvånare som företag rådgivning kring miljöinvesteringar och energieffektiviseringar. Kommunen ska varje år minska sin energianvändning.</p>	<p>Utarbeta förslag till reviderade ägardirektiv</p> <p>Startdatum 2023-01-01</p> <p> Pågående</p> <p>Slutdatum 2024-12-31 Ansvarig Madeleine Nilsson</p> <p>Beskrivning Förvaltningen bistår ekonomiberedningen med att utarbeta förslag till reviderade ägardirektiv för Kungälv Energi AB.</p>

12.2 Politiska uppdrag från kommunstyrelsen

12.2.1 Trygghet och stöd

Politiskt uppdrag	Genomförande + Ansvarig
<p>Ny 2023 OKT 2024 Utred hur utbudet inom daglig verksamhet kan utvecklas Beskrivning Vi vill utveckla daglig verksamhet, så den blir än mer meningsfull och individanpassad. Vi vill också att den ska vara gränslös utifrån kommungräns. Vi vill i samarbete med företag och föreningsliv utveckla nya mötes- och arbetsplatser för medborgare med funktionsvariation.</p>	<p>Utredning om hur utbud inom daglig verksamhet kan utvecklas genom hallarenan Ansvarig Lena Arnfelt, Åsa Berglie Startdatum 2023-01-01 Pågående Slutdatum 2024-12-31</p> <p>Beskrivning Utredning görs och genomförande presenteras. Arbetet ska ske i samarbete med projektchef som ansvarar för lokalresursplanen.</p>
<p>Ny 2023 OKTOBER 2024 Organiserad fritidsaktivitet Beskrivning Kungälv behöver fler mötesplatser som är relevanta och öppna, inte minst för unga. Detta utvecklingsarbete ska ske i bred samhällsmedverkan. Den fritidspolitiska utvecklingen ska ha riktade insatser för unga, äldre och medborgare med funktionsnedsättning. Folkhälsa, idrott, social gemenskap ska stödjas medan utanförskap och ensamhet ska motverkas.</p> <p>Barn och ungdomars fritid behöver en ny inriktning som tydligare samverkar med föreningslivet där kommunen mera ska arbeta inlussande mot föreningsaktiviteter samtidigt som föreningslivet ska stimuleras att erbjuda mer aktiviteter på bredden t ex genom motionsidrott.</p>	<p>Stärkt stöd till föreningar för att arbeta mer inlussande mot föreningsaktiviteter Ansvarig Lena Arnfelt, Anders Holm, Åsa Berglie Startdatum 2023-01-01 Pågående Slutdatum 2024-12-31</p> <p>Beskrivning Stärkt stöd för organiserade fritidsaktiviteter unga, äldre och medborgare med funktionsnedsättning. Förvaltningen ska arbeta inlussande mot föreningsaktiviteter samtidigt som föreningslivet och civilsamhället ska stimuleras att erbjuda mer aktiviteter.</p> <p>Förvaltningen ser över organisationen för att optimera befintliga resurser.</p>
<p>Ny 2023 OKTOBER Sociala resurskedjan Ny 2024 Utveckla den operativa samverkan mellan skola, socialtjänst och externa aktörer Beskrivning Ny politisk inriktning som understryker behovet av ett samordnat operativt arbete utifrån många kompetensområden. Arbetet ska resultera i förbättrad samordning på operativ nivå inom olika kompetensområden utifrån helhetssyn, där rätt kompetenser snabbt kan stötta i barnens livsmiljö.</p> <p>Kungälv 2030 ser ett fortsatt stort behov av att utveckla kommunens insatser för att hjälpa barn och ungdomar samt deras föräldrar där det finns en tydligt förhöjd social risk. Samhället måste ge relevant stöd i tid och kommunen måste bli bättre på att ge stöd i samarbete med skola/fritid/föreningar och andra relevanta partners. Det förebyggande arbetet för barn och</p>	<p>Sammanhållande arbete mellan socialtjänst, skola och fritid Ansvarig Lena Arnfelt, Dennis Reinhold Startdatum 2023-01-01 Pågående Slutdatum 2024-12-31</p> <p>Beskrivning Ett sammanhållande arbete mellan socialtjänst, hälso- och sjukvård, skola och fritid är påbörjat utifrån tidiga insatser för barn och unga i syfte att förbättra samordningen på operativ nivå inom olika kompetensområden.</p> <p>Prioriterat är att vidmakta och hålla och höja kvaliteten i befintliga verksamheter som exempelvis familjehuset Klippan och Familjecentralen Fyren samt pågående samverkan och partnerskap med föreningslivet. Implementera arbetet med friskvårdsgrupp (obesitas).</p> <p>Riktlinjer och rutiner för den operativa samverkan för det sociala och pedagogiska arbetet kring barn och ungdomar med sociala</p>

Politiskt uppdrag	Genomförande + Ansvarig
<p>ungdomar måste ha en tydlig struktur både ifråga om upptäckter, åtgärder och samverkan. Tydliga riktlinjer för operativ samverkan mellan skola och socialtjänst måste tas fram som skapar likvärdiga och rättssäkra rutiner för arbetet och insatserna kring barn och ungdomar.</p> <p>Följande tre uppdrag 2024 slås ihop till ett:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Utveckla den operativa samverkan mellan skola, socialtjänst och externa aktörer 2. En närvarande och stödjande socialtjänst i våra skolor 3. Ta fram tydliga riktlinjer och skapa rutiner för den operativa samverkan för det sociala och pedagogiska arbetet kring barn och ungdomar med sociala riskfaktorer 	<p>riskfaktorer tas fram.</p> <p>Barn, unga och familjeenheten inom socialtjänsten är i slutfasen av att implementera en arbetsmetod som ska stärka familjers och barns egna nätverk med stöd från socialtjänsten, före externa placeringar. Arbetsmetoden förväntas leda till högre kvalitet för barnen och minska antalet externa placeringar.</p>
<p>Ny 2023 Uppföljning och revidering av Plan för Trygghet utifrån ökade insatser mot narkotikaförsäljning, brott, våld och organiserad brottslighet</p> <p>Beskrivning Arbetet med Program för social hållbarhet 2020-2027 med underliggande planer skall fortsätta. Plan för Trygg i Kungälv behöver följas upp för att skärpa insatser mot narkotikaförsäljning, brott, våld och organiserad brottslighet i en ökad myndighetssamverkan. Arbetet för att motverka gängkulturer behöver också skärpas och arbetet måste flytta ner i ålder och in i familj och bostadspolitiken. Tillsammans ska vi öka kunskapen om de tidiga signalerna kring kriminalitet och missbruk. Alla har rätt till en trygg uppväxt, skolgång och en organiserad fritidssysselsättning. Barnens föräldrar ska genom riktade satsningar bli goda förebilder.</p>	<p>Ta fram aktiviteter i Plan Trygg i Kungälv utifrån det fortsatta och utvecklade samarbetet mellan ToS och BoL inom alkohol och drogförebyggande-arbete. Ansvarig Lena Arnfelt, Dennis Reinhold</p> <p>Startdatum 2023-01-01</p> <p> Pågående</p> <p>Slutdatum 2024-12-31</p> <p>Beskrivning Ta fram aktiviteter i Plan Trygg i Kungälv utifrån det fortsatta och utvecklade samarbetet mellan ToS och BoL inom alkohol och drogförebyggande-arbete. Den nu uppstartade Mini Maria mottagningen vänder sig till ungdomar som har problem kopplade till alkohol eller droger samt deras föräldrar och eller anhöriga. Utöka samarbete mellan kommunen, Polisen och allmännyttan.</p>
<p>Ny 2023-2024 Trångboddhet, Sociala kontrakt, Socialtjänstens behov av bostäder</p> <p>Beskrivning Sammanlagning av tre uppdrag</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Trångboddhet 2. Sociala kontrakt 3. Socialtjänstens behov av bostäder <p>Familjer som lever i trångboddhet behöver kartläggas (där fler än två barn delar rum) och åtgärder måste arbetas fram tillsammans med hyresvärdarna.</p> <p>Vi prioriterar att skapa goda förebilder av alla föräldrar som finns i utanförskapet genom särskild satsning.</p> <p>De sociala hyreskontrakten innebär en inläsningseffekt som gör att vi ofta kommer i behov av nya lägenheter. Vi behöver belysa detta fenomen och ta fram en handlingsplan för hur kommunen kan</p>	<p>Bostadsplanering Ansvarig Lena Arnfelt, Anders Holm, Åsa Berglie</p> <p>Startdatum 2023-01-01</p> <p> Pågående</p> <p>Slutdatum 2025-12-31</p> <p>Beskrivning En modell tas fram för att matcha behov och utbud i tätt samarbete mellan ToS och SoU. Resultatet av behovsanalysen ska införlivas i bostadsförsörjningsprogrammet. Våra behov läggs med i framtida markanvisningar.</p> <p>Utredning och förslag presenteras</p>

Politiskt uppdrag	Genomförande + Ansvarig
<p>hjälpa de berörda in på den ordinarie bostadsmarknaden. Kommunen behöver bli bättre på att planera behovet av bostäder för personer som står långt från bostadsmarknaden och detsamma gäller behovet av tillfälliga bostäder för socialtjänstens verksamhet.</p> <p>Inför 2024 förtydligades uppdragen enligt: 1. Bättre planering för socialtjänstens behov av bostäder 2. Trångboddhet kartläggning och åtgärder 3. Minska inläsningsseffekt av sociala kontrakt</p>	
<p>Ny 2024 Föräldrastöd som inkluderar föräldrar till barn i behov av särskilt stöd Beskrivning Vid sidan av den allmänna och generella föräldrautbildningen måste det finnas individuella stöd för föräldrar som behöver extra stöttning. Kungälv 2030 ser här en viktig uppgift för ett arbete med familjecentral(er) som plattform. Utredning om placering är klar, uppdragsgivaren ser därmed möjligheter att införa att familjecentrerat arbetssätt i Komarken.</p>	<p>Operativ samverkan mellan skola och socialtjänst Ansvarig Lena Arnfelt, Dennis Reinhold Startdatum 2024-01-01 — Ej påbörjad Slutdatum 2024-12-31</p> <p>Beskrivning Skola och socialtjänst har en operativ samverkan för att ge stöd till föräldrar. Familjecentrerat arbetssätt ska påbörjas i Komarken. Tillsammans med BVC och socialtjänst initiera hembesöksprogram.</p>
<p>Ny 2024 Generella föräldrautbildningar Beskrivning Föräldrar och målsmän måste mobiliseras i det trygghetsskapande arbetet genom allmänna föräldrautbildningar för att skapa gemensamma normer kring skola, studier, fritid, tobak, alkohol, narkotika och att upptäcka risker. Vi vill se allmän föräldrautbildning redan från MVC genom hela grundskolan och gymnasiet. Vid sidan av den allmänna och generella föräldrautbildningen måste det finnas individuella stöd för föräldrar som behöver extra stöttning. Kungälv 2030 ser här en viktig uppgift för ett arbete med familjecentral(er) som plattform. Utredning om placering är klar, uppdragsgivaren ser därmed möjligheter att införa att familjecentrerat arbetssätt i Komarken.</p>	<p>Säkerställa resurs och kompetens samt effekt för genomförande av föräldrautbildningar Ansvarig Lena Arnfelt Startdatum 2024-01-01 — Ej påbörjad Slutdatum 2024-12-31</p> <p>Beskrivning Förvaltningen behöver säkerställa att nyckelpersoner finns på plats för genomförande av föräldrautbildningar.</p>
<p>Ny 2024 Inför modell att mäta social hållbarhet i kommunens samlade budgetarbete Beskrivning Alla behöver förstå vad utanförskapet kostar, inte bara för den enskilde individen, utan för kommunen och samhället i stort. Grunden för att förbättringsarbetet kring social hållbarhet och Agenda 2030 är mätbarhet. Med kunskap kommer nya arbetssätt. Efter flera år av forskning finns inför 2024 en modell för att Systematiskt Mäta och Analysera Social Hållbarhet (SMASH). Syftet med modellen är att visa på ekonomiska samband och konsekvenser</p>	<p>Modell för att mäta social hållbarhet Ansvarig Lena Arnfelt, Dennis Reinhold Startdatum 2024-01-31 — Ej påbörjad Slutdatum 2025-12-31</p> <p>Beskrivning Modell för att mäta social hållbarhet innefattar tre delar, verksamhetsutveckling, uppföljningsstruktur samt ekonomisk konsekvensanalys. Beträffande verksamhetsutveckling ska förvaltningen implementera de olika verktyg så som effektlogik, aktörskarta, processkarta, baslinjemätning med syfte att ännu tydligare kunna visa på effekter av insatser. När det gäller</p>

Politiskt uppdrag	Genomförande + Ansvarig
<p>för kommunen kopplat till arbete, ekonomiskt bistånd och utbildning. Beräkningarna utgår från Kungälv kommun egna verksamhet och siffror, i vissa fall även för stat, region och individ/hushåll. Konsekvensanalysen är ekonomisk och ska kunna höja verksamhetens effektivitet och förbättra kommunens resultat. Modell att mäta social hållbarhet ska implementeras och finnas med som grund i kommunens samlade budgetarbete och beslutsfattande.</p>	<p>uppföljningsstruktur handlar det om fortsatt arbete kring program social hållbarhet och tydligare koppla aktiviteter mot mål. I samverkan med RISE har ett kunskapsunderlag tagits fram kring verksamhetskostnader och samhällsekonomiska konsekvenser.</p> <p>Modellen är ett stöd för att se förvaltningens verksamhet på ett nytt sätt. Uppdraget att implementera den ekonomiska konsekvensanalysen innebär att förvaltningen ska:</p> <ul style="list-style-type: none"> - analysera framtaget beräkningsunderlag kopplat till målgruppen i syfte att identifiera resultat i resurser och över tid. - omsätta identifierade resultat i handlingsplan kopplat till budget. - prioritera vilka handlingar som ska genomföras.
<p>Ny 2024 Stäm av utvecklingen av köpta insatser mot att kommunen som alternativ skaffar sig högre egen insatsförmåga Beskrivning Ökningen av externa placeringar och köpt vård behöver leda till en ordentlig översyn av våra arbetsprocesser inom det sociala arbetet. Vi behöver bli bättre i vårt arbete som görs innan extern placering är det enda alternativet.</p>	<p>Utveckla metoder och arbetssätt för att verkställa fler insatser inom kommunen Ansvarig Lena Arnfelt Startdatum 2024-01-01 ☐ Ej påbörjad Slutdatum 2024-12-31</p> <p>Beskrivning Beskriver behov i lokalförsörjningsplan. Utveckla metoder och arbetssätt för att verkställa fler insatser inom kommunen.</p>
<p>Ny 2024 Ta fram en vägledning för det sociala arbetet som ökar likställighet och rättssäkerhet vid bedömningar och beslut utifrån den nya socialtjänstlagen Beskrivning För att säkerställa såväl rättssäkerhet som likvärdighet vid beslut och insatser ser uppdragsgivaren ett behov av att det tas fram en vägledning för det sociala arbetet, utifrån den nya socialtjänstlagen.</p> <p>Följande två uppdrag slås ihop till ett: 1. Se över uppdatera/ ta fram vägledning för äldreomsorg och LSS 2. Ta fram en vägledning för det sociala arbetet som ökar likställighet och rättssäkerhet vid bedömningar och beslut utifrån den nya socialtjänstlagen</p>	<p>Riktlinjer för funktionshinder, IFO och äldreomsorg tas fram för politiskt beslut Ansvarig Lena Arnfelt Startdatum 2024-01-01 ☐ Ej påbörjad Slutdatum 2024-12-31</p>
<p>Ny 2024 Utveckla samhällskontraktet genom tätare information/matchning och årsberättelse Beskrivning Kungälv 2030 vill utveckla samhällskontraktet genom tätare information till företagen och övriga partners om behov av feriejobb/praktikplats/arbete för att kunna matcha personer och företagare så bra som möjligt.</p> <p>Vi behöver också stärka incitamentet för företagen och det kan vi göra genom en årsberättelse som vi distribuerar till företagen och allmänheten varje år, där vi berättar om hur olika företag hjälper till att göra Kungälv mer socialt hållbart.</p>	

12.2.2 Bildning och lärande

Politiskt uppdrag	Genomförande + Ansvarig
<p>Erbjud YH-utbildningar i Kungälv Beskrivning Idag hyr kommunen in lokalerna som vuxenutbildningen använder i nära anslutning till gymnasiet. Det finns ett behov att skissa på hur gymnasiet med vuxenutbildning ska bedrivas i framtiden, detta måste utredas ur flera perspektiv som behov, ekonomi och stadsutveckling. Utöver det bör kommunen ta till sig de kompetensproblem näringslivet har och i framtiden utveckla Kungälv som studieort och kunna erbjuda de YH-utbildningar som näringslivet efterfrågar.</p>	<p>Utredning av YH-lärcentrum Ansvarig Dennis Reinhold Startdatum 2023-01-01 Pågående Slutdatum 2025-12-31</p> <p>Beskrivning En utredning kommer att genomföras om ett YH-lärcentrum i Kungälv. För att starta ett YH-lärcentrum krävs ett godkännande från Myndigheten för yrkeshögskolan.</p>
<p>Ny 2023 Dialog med näringslivet om kompetensbehov Beskrivning Kommunens arbetsmarknadspolitik måste bli mer ömsesidig i förhållande till företagen. Vi vill gärna som kommun ha näringslivets medverkan i praktikplatser och olika samarbeten och skapa utbildningar som efterfrågas av det lokala näringslivet. Arbetet med kompetenscentrum och samhällskontrakt skall fortsätta. Kopplingen mellan skola-arbetsliv-företagande ska förstärkas och utvecklas och Kungälv ska kunna erbjuda de YH-utbildningar som arbetsmarknaden efterfrågar.</p>	<p>Utökad satsning på näringslivets behov utifrån Kompetenscentrum, gymnasieskolan och grundskolan Ansvarig Dennis Reinhold, Madeleine Nilsson Startdatum 2023-01-01 Pågående Slutdatum 2025-12-31</p> <p>Beskrivning Kompetenscentrum kommer att genomföra en utbyggnad av samhällskontraktet och förbättra arbetsgivarservicen i relation till näringslivet. Kompetenscentrum och vuxenutbildningen kommer att även att bedriva en dialog kring yrkesutbildningar utifrån näringslivets behov.</p> <p>I gymnasieskolan kommer branschråden att fördjupa sitt samarbete med näringslivet. För grundskolan kommer en digital plattform för prao att tas fram.</p>
<p>NY 2023 OKT 2024 Sociala investeringar med lön istället för bidrag Beskrivning Sociala investeringar är investeringar som syftar till att förebygga eller åtgärda samhällsproblem. I detta avseende är avkastningen samhällsnytta (för såväl individen som samhället) i form av minskade samhällskostnader eller ökad samhällsnytta i form av ny ökad produktiv samhällsaktivitet. Arbeta med sociala investeringar sker inom och mellan förvaltningens samtliga sektorer och bolag. Kompetenscentrum leder arbetet.</p>	<p>Utreda sociala investeringar med lön istället för bidrag Ansvarig Åsa Berglie, Dennis Reinhold Startdatum 2023-01-01 Pågående Slutdatum 2025-12-31</p> <p>Beskrivning En utredning kommer att göras om hur sociala investeringar kan genomföras för individer med lön istället för bidrag.</p> <p>Exempel på social investering är ett sportbibliotek, där resursåteranvändning kan hjälpa till att nå kommunens Agenda 2030 samt bidra till cirkulär ekonomi.</p>
<p>Ny 2023 OKTOBER 2024 Studier mot kompletterande försörjningsstöd Beskrivning Inom GR pågår diskussioner inom styrgruppen för arbetsmarknad om möjligheten till kompletterande</p>	<p>Följ GR:s arbete med möjligheten till kompletterande försörjningsstöd för personer som uppbär försörjningsstöd Ansvarig Dennis Reinhold Startdatum 2023-01-01</p>

Politiskt uppdrag	Genomförande + Ansvarig
<p>försörjningsstöd för personer som uppbär försörjningsstöd och studerar. Det är angeläget att vi följer den utvecklingen noga och att vi har ungefär samma lösningar inom vår arbetsmarknadsregion.</p>	<p> Pågående</p> <p>Slutdatum 2024-12-31</p> <p>Beskrivning Följ GR:s arbete med möjligheten till kompletterande försörjningsstöd för personer som uppbär försörjningsstöd och studerar. Implementera det som är möjligt utifrån lagstiftning.</p> <p>Enligt SKR: Vuxna studerande ska i första hand försörja sig på de förmåner som ges inom ramen för studiestödssystemet. Den som studerar är därför normalt skyldig att söka studiestöd, såsom studiehjälp och studiemedel, för att försörja sig under studietiden.</p> <p>Den som inte klarar sig på studieförmåner är normalt skyldig att stå till arbetsmarknadens förfogande för att ha rätt till ekonomiskt bistånd enligt SoL. Om det finns godtagbara skäl kan det finnas rätt till försörjningsstöd även om man inte står till arbetsmarknadens förfogande.</p> <p>Enligt förarbeten till SoL (prop. 2015/16:136 s. 21) bör kravet att stå till arbetsmarknadens förfogande inte ställas på ungdomar som går i gymnasiet, eftersom studier är en viktig förutsättning för arbete. Vidare bör inte heller kravet ställas på en vuxenstuderande att omedelbart avbryta sina studier för att stå till arbetsmarknadens förfogande om studierna är en förutsättning för framtida arbete. En individuell bedömning måste göras i varje enskilt fall.</p>
<p>Ny 2023 OKTOBER Korta köerna till kulturskolan Beskrivning Kungälv kommun har en bra kulturskola som måste klara att möta ökade behov. Utbud och samverkansformer behöver ses över i syfte att korta köerna till kulturskolan så fler ska kunna ha möjlighet till skapande verksamhet.</p>	<p>Nytt ansökningssystem för kulturskolan samt samverkan med studieförbund och privata kulturskolor Ansvarig Dennis Reinhold</p> <p>Startdatum 2023-01-01</p> <p> Pågående</p> <p>Slutdatum 2025-12-31</p> <p>Beskrivning Lärplattformen Study Along kommer att implementeras för att göra det enklare för barn, ungdomar och vårdnadshavare att ansöka om en plats i kulturskolan. På detta sätt kommer köbegreppet att successivt upphöra.</p> <p>Utbudet i kulturskolan uppdateras löpande utifrån kulturskolans syfte och barn och ungdomars intresse. Ett av kulturskolans syfte är att bidra till kompetensförsörjningen till exempelvis symfoniorkestrar och högre utbildning inom musik och kultur.</p> <p>Kontakt kommer att tas med studieförbunden för att uppmana dem att starta igång kulturundervisning i Kungälv för barn och ungdomar. Kontakt kommer även att tas med de privata kulturskolor som finns i Kungälv för att stärka samverkan.</p>
<p>Ny 2023 OKTOBER Stärka rektorernas mandat och mod Beskrivning Som huvudman betonar vi hur viktigt det är att skapa goda förutsättningar för lärande och vill stärka lärarnas ledarskap och</p>	<p>Satsningar genomförs för att stärka rektorernas pedagogiska ledarskap Ansvarig Dennis Reinhold</p> <p>Startdatum 2023-01-01</p> <p> Pågående</p>

Politiskt uppdrag	Genomförande + Ansvarig
<p>auktoritet i klassrummet. Vi förutsätter att de kommande årens satsningar på kompetensutveckling omhändertar behovet av att stärka ledarskapet. Vi understryker särskilt behovet av att stärka rektorernas ledande roll och större mod inom rektorernas mandat.</p>	<p>Slutdatum 2025-12-31</p> <p>Beskrivning Ledarforum kommer att anordnas och utgör ett viktigt stöd för rektorernas ledarskap. Nya rektorer och biträdande rektorer genomgår det statliga rektorsprogrammet. Kompetensutveckling för rektorer inom respektive verksamhet kommer att genomföras. Vertikala dialoger stärker ledarrollen. Rektors pedagogiska ledarskap utvärderas även genom det systematiska kvalitetsarbetet på skolenhets-, verksamhets- och sektorsnivå.</p>
<p>Ny 2023 OKTOBER Ändamålsenlig resurssättning utifrån skolresultat där även skolresultaten ingår som en av utgångspunkterna Beskrivning Som huvudman avser vi att höja kunskapsläget kring skolans faktiska resurser och kopplingen till de pedagogiska resultat som eleverna vid Kungälvskommuns skolor uppnår. Med pedagogiska resultat avses resultaten i de nationella proven. Motivet till detta är att förbättra ekonomi- och kvalitetsstyrningen så att kommunens satsningar går till rätt insatser och ger goda resultat.</p> <p>Vi vill skapa en ny kultur för utvecklingen av hela skolan där vi utgår från att genomföra satsningar som kan mätas genom meritvärde och förbättrade provresultat. Det innebär att vi efterfrågar förslag på utvecklingsområden som grundas i ordentliga analyser med ett synsätt att förutsättningarna för framtidens goda resultat skapas idag.</p>	<p>Utveckling och uppföljning av resursfördelning för skolan Ansvarig Dennis Reinhold Startdatum 2023-01-01</p> <p> Pågående</p> <p>Slutdatum 2025-12-31</p> <p>Beskrivning Strukturresursen för grundskolan kommer att höjas från 3 till 5 procent av grundskolans budget. Uppföljningen av både strukturresursen och tilläggsresursen inom det systematiska kvalitetsarbetet stärkas och det samma gäller resursfördelningen mellan gymnasieskolans program.</p> <p>Nationella prov och betygsresultat kommer att ingå i det systematiska kvalitetsarbetet och analyseras på skolenhets-, verksamhets- och sektorsnivå. De vertikala dialogerna med rektorerna kommer tydligare att utgå från rektorerna fokusområden med tydlig koppling till skolornas resultat.</p>
<p>Ny 2023 Planera barnomsorg dygnet runt om ett sådant behov uppstår. Beskrivning När fler verksamheter i samhället kräver bemanning dygnet runt ökar behoven av barnomsorg på andra tider än kontorstider. Ingen ska behöva tacka nej till ett jobb, barn ska ha rätt till en bra omsorg och företag till en bra kommunal service. Föräldrar som arbetar kvällar, nätter och helger ska precis som alla andra kunna lämna sina barn i trygghet innan jobbpasset. Därför behöver Kungälv en trygg och modern barnomsorg som är öppen och tillgänglig oavsett när föräldrarna arbetar.</p>	<p>Utredning av barnomsorg dygnet runt om sådant behov uppstår Ansvarig Dennis Reinhold Startdatum 2023-01-01</p> <p> Pågående</p> <p>Slutdatum 2025-12-31</p> <p>Beskrivning Barnomsorg dygnet runt kommer att utredas av förvaltningen. Grunden för utredningen är omvärldsbevakning av hur andra kommuner genomfört omsorg på obekvämt arbetstid. En viktig del av utredningen är att belysa kostnaderna för de olika alternativen.</p>
<p>Ny 2023 Utred skolans upptagningsområden och skolskjutsar • Planera skolan långsiktigt utifrån elevprognoserna Beskrivning Med den höga befolkningsökning som framför allt finns inom Kungälv, Ytterby,</p>	<p>Ny 2024 Utred skolans upptagningsområden och skolskjutsar Ansvarig Anders Holm, Åsa Berglie, Dennis Reinhold Startdatum 2024-01-01</p> <p> Ej påbörjad</p> <p>Slutdatum</p>

Politiskt uppdrag	Genomförande + Ansvarig
<p>Kareby och Diseröd behöver vi en plan för hur nya skolplatser kan skapas genom tillbyggnad av befintliga skolor. Inom uppdraget behövs en översyn göras utifrån personalen och elevernas säkerhet. Det arbetet innefattar den yttre miljön med skolgårdar, trafik samt den inre miljön med inrymnings- och utrymningsvägar.</p> <p>Den politiska uppdragsgivaren vill ta tillvara på befolkningsökningen i Tjuvkil som nyligen resulterat i en ny förskola. Stora investeringar är planerade i en flexibel förskola/skola inklusive idrottslösning på Köön den kommande 6 årsperioden. Planerna måste ta med befolkningsökningen i hela kustområdet och eventuellt förändra skolans upptagningsområden så att det skapar bästa möjliga förutsättningar för barnen i kustområdet.</p> <p>För att kommande skolinvesteringar såväl i kustzonen som hela kommunen ska bli optimala, behöver frågan om ändrade upptagningsområden och skolskjutsar som stödjer kommande skolinvesteringar studeras.</p> <p>Kungälv har endast tre högstadieskolor och samtliga upptagningsområden berörs i hög grad av den ökande folkmängden. Vi behöver arbeta fram lösningar hur vi tillgodoser behovet av högstadieplatser i framtiden. Vi ser två möjliga strategier; öka antalet utbildningsplatser i befintliga lägen eller skapa nya utbildningsplatser i kommundelarna.</p> <p>När olika skolor ligger i omedelbar anslutning till varandra bör kommunen överväga vilka effekter en sammanhållen skola F-9 kan ge. Vi tycker att det vore en bra idé att undersöka den möjligheten i Munkegärde med att skapa en sammanhållen skola med Olserödsskolan och Munkegärdeskolan under förutsättning att man kan visa att man har ett bra koncept. Syftet är att förbättra förutsättningarna för eleverna i området att lyckas bättre i skolan.</p>	<p>2025-12-31</p> <p>Beskrivning Utifrån lokalförsörjningsplanen kommer en presentation att göras av hur elevkapaciteten för F-6-skolorna ser ut i relation till befolkningstillväxten, inklusive planerade och pågående ombyggnationer och renoveringar. Kommunikationen mot UBL i lokalfrågor kommer att stärkas och utskottet få löpande information i fastighetsfrågor.</p> <p>Kungälv kommun fördelar platser på grundskolor utifrån fritt skolval och närhetsprincipen. Upptagningsområden används i dagsläget inte. En genomlysning kommer att ske av om upptagningsområden är förenliga med fritt skolval och närhetsprincipen.</p> <p>Skolskjutsar genomförs i första hand via Västtrafik. Även skolskjutsarna kommer att genomlysas.</p> <p>Samverkan kommer att ske mellan Bildning och lärande och Samhälle och utveckling kring uppdraget.</p> <p>Utredning av skolstrukturen för kommunens högstadieskolor Ansvarig Anders Holm, Åsa Berglie, Dennis Reinhold Startdatum 2023-01-01 Pågående Slutdatum 2025-12-31</p> <p>Beskrivning Utifrån lokalförsörjningsplanen kommer en utredning genomföras av skolstrukturen för högstadieskolorna i relation till elevprognoserna. Utredningen kommer att innehålla rekommendationer om lämpliga åtgärder. Utredningen kommer också undersöka möjligheten att skapa en sammanhållande skola mellan Olserödsskolan och Munkegärdeskolan.</p> <p>Samverkan kommer att ske mellan Bildning och lärande och Samhälle och utveckling kring uppdraget.</p>
<p>Ny 2023/2024 • Trygg skola - kartläggning, åtgärder, utvärdering. • Insatser för en inre miljö som präglas av ordning, som eleverna är en del i och bidrar till • Stärk lärarens pedagogiska roll Beskrivning Kommunens skolor är inte så trygga som de borde vara. Såväl elevenkäter som enkäten till pedagogisk personal visar att det återstår mycket arbete. Det finns alldeles för stora olikheter i hur skolorna</p>	<p>Ny 2024 • Insatser för en inre miljö som präglas av ordning, som eleverna är en del i och bidrar till Ansvarig Dennis Reinhold Startdatum 2024-01-01 Ej påbörjad Slutdatum 2025-12-31</p> <p>Beskrivning Uppdraget kommer att bedrivas utifrån skollagens bestämmelser om trygghet och studiero, både utifrån bestämmelserna om en</p>

Politiskt uppdrag	Genomförande + Ansvarig
<p>arbetar med den inre arbetsmiljön som är en grundförutsättning för att skolan ska fungera bra. Arbetet för att skapa trygghet i skolan är prioriterat. Barn och elever måste uppleva skolan som trygg. Därför behövs fler synliga och mer närvarande vuxna i skolan, för att sätta tydliga gränser för rätt och fel.</p> <p>Den politiska uppdragsgivaren understryker vikten av att verkligen använda skollagens alla tillgängliga möjligheter för att upprätthålla en god ordning i våra skolor. De disciplinära åtgärderna i skollagen är utvisning ur undervisningslokalen, kvarsittning, skriftlig varning, tillfällig omplacering, tillfällig placering utanför den egna skolan, avstängning och omhändertagande av föremål. Gemensamma regler för trivsel och ordning ska finnas och vara kända så att skolan får förutsättningar för en arbetsmiljö som fungerar för eleverna.</p> <p>Som huvudman betonar vi hur viktigt det är att skapa goda förutsättningar för lärande och vill stärka lärarnas ledarskap och auktoritet i klassrummet och i hela skolan. Vi förutsätter att de kommande årens satsningar på kompetensutveckling omhändertar behovet av att stärka ledarskapet.</p> <p>Kommentar: Uppdragen om trygghet och studiero hanteras inom ett gemensamt uppdrag. Elevhälsan var tidigare en del av detta uppdrag men har blivit ett eget uppdrag.</p>	<p>god arbetsmiljö, personalens befogenheter och disciplinära och andra särskilda åtgärder.</p> <p>Personalen kommer att stärkas i dessa begrepp. Eleverna kommer att delta i framtagande av ordningsregler och en dialog kommer att föras mellan lärare och elever om trygghet och studiero som begrepp. Disciplinära åtgärder och andra särskilda åtgärder kommer att dokumenteras utifrån skollagens krav.</p> <p>Stärk lärarens pedagogiska roll Ansvarig Dennis Reinhold Startdatum 2024-01-01 — Ej påbörjad Slutdatum 2025-12-31</p> <p>Beskrivning Undervisningens kvalitet samt ledning och stimulans är grunden för trygghet och studiero i klassrummet. Ett fortsatt utvecklingsarbete kring undervisningens kvalitet och pedagogiskt ledarskap kommer att genomföras för att ge rektorerna möjlighet att stärka kvaliteten på sina lärares undervisning.</p>
<p>Ny 2023/2024 • Utvecklad och närvarande elevhälsa som är rätt dimensionerad. • Ta fram en tydlig kommungemensam vägledning för kompensatoriska och anpassade pedagogiska åtgärder i skolan. Beskrivning I en kunskapsskola som utbildar för livet, ska varje barn och elev ha rätt resurs vid rätt tillfälle. För att klara detta behövs tydligt ledarskap, ordning och trygghet i våra skolor, välutbildade pedagoger, flexibla grupp- och klassindelningar, en möjlighet till en andra chans som lov- och sommarskola, tillräckligt med stödpersonal och en utvecklad modern elevhälsa.</p> <p>Det måste finnas en väl känd insatskedja för barn i behov av särskilt stöd. Huvudmannens inställning är att erbjuda stöd även om eleven inte är färdigutredd. En skola för alla betyder inte samma skola för alla.</p> <p>Kommentar: Uppdragen som handlar om</p>	<p>Ny 2023/2024 • Utvecklad och närvarande elevhälsa som är rätt dimensionerad Ansvarig Dennis Reinhold Startdatum 2024-01-01 — Ej påbörjad Slutdatum 2025-12-31</p> <p>Beskrivning Elevhälsan kommer att utvecklas genom elevhälsoteamen på skolorna som består av både medarbetare från skolan och från kommunens stödenhet. Det är rektor som själv anställer skolsköterskor samt speciallärare/specialpedagoger. Hos stödenheten finns skolpsykologer och skolkuratorer som också arbetar i elevhälsoteamen på skolorna. Hos stödenheten finns även ett antal specialpedagoger, en logoped samt en medicinsk ledningsansvarig sjuksköterska.</p> <p>Elevhälsans dimensionering kommer att genomlysas i syfte att se om den bör dimensioneras på något annat vis än idag.</p> <p>Ny 2024 • Ta fram en tydlig kommungemensam vägledning för kompensatoriska och anpassade pedagogiska åtgärder i skolan. Ansvarig</p>

Politiskt uppdrag	Genomförande + Ansvarig
<p>elevhälsa och särskilt stöd har slagits ihop.</p>	<p>Dennis Reinhold Startdatum 2024-01-01 ☐ Ej påbörjad Slutdatum 2025-12-31</p> <p>Beskrivning Kompensatoriska och anpassade pedagogiska åtgärder finns beskrivna i grundskolans och gymnasieskolans elevhälsoplan. Elevhälsoplanerna kommer att genomlysas.</p> <p>Specialpedagognätverket kommer även att tillhandahålla kommungemensam kompetensutveckling kring ledning och stimulans, extra anpassningar och särskilt stöd direkt riktat till skolorna och lärarna.</p>
<p>Ny 2024 Inför modell att mäta social hållbarhet i kommunens samlade budgetarbete Beskrivning Alla behöver förstå vad utanförskapet kostar, inte bara för den enskilde individen, utan för kommunen och samhället i stort. Grunden för att förbättringsarbetet kring social hållbarhet och Agenda 2030 är mätbarhet. Med kunskap kommer nya arbetssätt.</p> <p>Efter flera år av forskning finns inför 2024 en modell för att Systematiskt Mäta och Analysera Social Hållbarhet (SMASH). Syftet med modellen är att visa på ekonomiska samband och konsekvenser för kommunen kopplat till arbete, ekonomiskt bistånd och utbildning. Beräkningarna utgår från Kungälv kommun egna verksamhet och siffror, i vissa fall även för stat, region och individ/hushåll. Konsekvensanalysen är ekonomisk och ska kunna höja verksamhetens effektivitet och förbättra kommunens resultat. Modell att mäta social hållbarhet ska implementeras och finnas med som grund i kommunens samlade budgetarbete och beslutsfattande.</p>	<p>Använd och utveckla verktyg för verksamhetsutveckling enligt SMASH på Kompetenscentrum Ansvarig Dennis Reinhold Startdatum 2024-01-01 ☐ Ej påbörjad Slutdatum 2025-12-31</p> <p>Beskrivning Kompetenscentrums huvuduppgift är att erbjuda utbildningar och insatser som leder till arbete eller vidare studier. En viktig uppgift är att skapa förutsättningar för ett livslångt lärande för alla och samverka med arbetsmarknadens aktörer i syfte att skapa utbildningar och insatser som möter arbetsmarknadens framtida kompetensbehov.</p> <p>Genom projekt SMASH har verktyg utvecklats och provats, på bland annat Kompetenscentrums verksamhet, med syfte att mäta och följa upp individer förflyttning i samband med utbildning och insatser.</p> <p>Målsättningen är att genom bättre uppföljning på individnivå få fler i arbete och studier. Kompetenscentrum ges i uppdrag att använda och utveckla SMASH-projektets modell för verksamhetsutveckling. Ambitionen är att Kompetenscentrum är ett lärande exempel i förvaltningen.</p>
<p>Ny 2024 Kultur i kommundelarna Beskrivning En kommun med mycket hög inflyttning ger en kommun med många människor som saknar kunskap om kommunens historia och kultur. Vi behöver anstränga oss i arbetet att synliggöra och nå fler människor och skapa sammanhang genom kulturen. Som uppdragsgivare ser vi stora möjligheter att lyfta fram kulturen när vi bygger stad och utvecklar nya stråk. Vi ser också möjligheter att utveckla kulturutbudet i kommundelarna.</p>	<p>Ny 2024 • Kultur i kommundelarna Ansvarig Dennis Reinhold Startdatum 2024-01-01 ☐ Ej påbörjad Slutdatum 2025-12-31</p> <p>Beskrivning Närbiblioteken kommer att erbjuda ett utökat programutbud i samverkan med både allmänskultur och kulturskolan.</p> <p>Arrangemang kommer att anordnas ute i kulturdelarna där både biblioteket och kulturskolan kommer att finnas representerat, till exempel familjelördagar i Komarken och andra områden. Samarbetet med lokala aktörer vid arrangemang kommer att</p>

Politiskt uppdrag	Genomförande + Ansvarig
	<p>utökas, både arrangemang i egen regi och andra aktörers evenemang.</p> <p>Samarbetet med förskolor kommer att fortsätta för att nå ut med läsfrämjande aktiviteter för barn och deras föräldrar på olika platser i kommunen.</p> <p>Kulturskolan kommer fortsätta att arbeta med att förlägga konserter och lägerverksamhet på olika platser i kommunen som komplement till Mimers kulturhus. Undervisningen inom kulturskolan bedrivs i hög grad redan ute i kommundelarna.</p>
<p>Ny 2024 Utveckla samhällskontraktet genom tätare information/matchning och årsberättelse Beskrivning Kungälv 2030 vill utveckla samhällskontraktet genom tätare information till företagen och övriga partners om behov av feriejobb/praktikplats/arbete för att kunna matcha personer och företagare så bra som möjligt.</p> <p>Vi behöver också stärka incitamentet för företagen och det kan vi göra genom en årsberättelse som vi distribuerar till företagen och allmänheten varje år, där vi berättar om hur olika företag hjälper till att göra Kungälv mer socialt hållbart.</p>	<p>Uppföljning och effekt av samhällskontrakten Ansvarig Lena Arnfelt, Dennis Reinhold Startdatum 2024-01-01</p> <p>— Ej påbörjad</p> <p>Slutdatum 2024-12-31</p> <p>Beskrivning Uppföljning och effekt av samhällskontrakten sker i samband med att programmet för social hållbarhet med underliggande planer redovisas. Kompetenscentrum kommer under 2024 ha löpande uppföljning och dialog med de aktörer som skriver på samhällskontraktet.</p>
<p>Nytt 2023 OKTOBER NPF-säkra förskolor/skolor (Neuropsykiatrisk funktionsnedsättning) Beskrivning Inom skolans utveckling uppdrar vi att arbeta med att NPF-säkra skolan och förskolan utifrån den fysiska miljön och genom att utveckla förhållningssätt och arbetsmetoder.</p> <p>En bärande del i förhållningssättet innebär bland annat att man inte måste ha en diagnos för att få tillgång till olika hjälpmedel. En satsning på NPF-säkring måste innebära att personal kompetensutvecklas i arbetsmetoder och förhållningssätt.</p> <p>Av skolor som genomfört NPF-säkring kan man lära att man tagit extern hjälp från externa parter som t ex riksförbundet Attention's utbildningscenter.</p> <p>Det behövs en utveckling av förmågan att anpassa klassrumsmiljön som alla elever har tillgång till. Dit hör anpassning i alla klassrum, möblemang samt individuellt elevanpassade faciliteter.</p>	<p>Ny 2023/2024 • NPF-säkring i fastighetsprojekt och lokalanpassningsbudget Ansvarig Anders Holm, Åsa Berglie, Dennis Reinhold Startdatum 2023-01-01</p> <p>🟢 Pågående</p> <p>Slutdatum 2025-12-31</p> <p>Beskrivning En beskrivning av NPF-säkring av lokaler kommer att tas fram som en del av lokalförslöjningsplanen.</p> <p>NPF-säkring kommer att omhändertas i de kommande stora ombyggnationerna och renoveringarna som pågår eller startar inom kort på ett antal skolor och förskolor. Dessa åtgärder kommer att behöva anpassas efter förutsättningarna i respektive byggnad.</p> <p>Inventeringen av övriga lokaler kommer att göras utifrån ett NPF-perspektiv. Målet är att en del av lokalanpassningsbudgeten årligen avsätts för att tillgodose behovet av NPF-säkring.</p> <p>Samverkan mellan Bildning och Lärande och Samhälle och Utveckling kommer att ske i genomförandet.</p> <p>Ny 2023/2024 • Stödenheten och specialpedagogiska nätverket sprider kunskap om NPF Ansvarig Anders Holm, Dennis Reinhold Startdatum 2024-01-01</p>

Politiskt uppdrag	Genomförande + Ansvarig
	<p>— Ej påbörjad</p> <p>Slutdatum 2025-12-31</p> <p>Beskrivning Stödenhetens kompetensutveckling kopplat till NPF till skolorna kommer att utökas. Stödenheten fortsätter även att tillhandahåller kompensatoriska hjälpmedel.</p> <p>Specialpedagogiska nätverket kommer att bidra med kompetens i NPF-frågor. På enskilda skolor och förskolor sker även pedagogiskt utvecklingsarbete som i olika utsträckning berör neuropsykiatriska funktionsnedsättningar.</p> <p>Stödenheten bedriver även en särskild undervisningsgrupp för årskurs 6-9 på Skomakaren som bland annat riktar sig till elever med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar.</p>

12.2.3 Samhälle och utveckling

Politiskt uppdrag	Genomförande + Ansvarig
<p>Ny 2023 Ökad kollektiv jobbpendling</p> <p>Beskrivning Verksamhetsområdena inom kommunen sysselsätter många men möjligheterna till kollektiv arbetspendling är begränsade. Åter igen måste vi betona framkomligheten i ett läge när trafiken ökar mer än ny infrastruktur.</p>	<p>Regelbunden dialog med Västtrafik och Trafikverket</p> <p>Ansvarig Anders Holm</p> <p>Startdatum 2023-01-01</p> <p> Pågående</p> <p>Slutdatum 2024-12-31</p> <p>Beskrivning Kollektivtrafikfrågan är en viktig del i samhällsplaneringen. En utgångspunkt i översiktsplanarbetet är GR:s strukturbild. Detaljplaner med möjlighet till god kollektivtrafik prioriteras framför andra.</p> <p>Regelbunden dialog hålls med Västtrafik gällande linjer och turtäthet. Dialog hålls med Trafikverket om behov av robusta älvförbindelser samt medfinansiering av väglänken Kareby-Ekelöf (väg 168-E6).</p>
<p>Ny 2023-2024 Arbeta fram förslag på stadsplan där kulturen ingår i konceptet</p> <p>Beskrivning En kommun med mycket hög inflyttning ger en kommun med många människor som saknar kunskap om kommunens historia och kultur. Vi behöver anstränga oss i arbetet att synliggöra och nå fler människor och skapa sammanhang genom kulturen. Som uppdragsgivare ser vi stora möjligheter att lyfta fram kulturen när vi bygger stad och utvecklar nya stråk.</p> <p>Näringslivets digitalisering med ökad E-handel skapar mindre efterfrågan av kommersiella ytor i stadskärnorna generellt och i det perspektivet ser vi att kulturen kan</p>	<p>Utredning etablering av stadsmuseum i Kungälv's gamla stadskärna. Ansvarig Anders Holm, Dennis Reinhold</p> <p>Startdatum 2023-01-01</p> <p>— Ej påbörjad</p> <p>Slutdatum 2024-12-31</p> <p>Beskrivning Utred möjligheter att inhysa stadsmuseum i befintlig bebyggelse. Exempelvis Rådhuset eller Sigillet. Utredningen görs i samarbete med Sektor Bildning och Lärande. Undersök även möjligheten att skapa ett digitalt stadsmuseum.</p> <p>Genomförandets slutdatum förlängs till 2024-12-31.</p>

Politiskt uppdrag	Genomförande + Ansvarig
<p>ta en viktig roll i utformningen den nya stadsmiljön.</p> <p>I ett läge där vi ser över lokalresurserna för gymnasiet och vuxenutbildningen, bör vi överväga att flytta fram stadsbiblioteket till området kring den gamla stadskärnan för att kommunen ska ta sin del av ansvaret för att skapa dynamik och utveckling samt bidra till Kungälvns identitet. Vi ser gärna att utvecklingen av stadskärnan tar tillvara och utvecklar kulturen för att skapa starka mötesplatser och stråk, där även ett framtida stadsmuseum med flerfunktioner kan ingå.</p> <p>Ett stadsmuseum måste utredas mycket noga eftersom det innebär ett nytt åtagande för kommunen. Framst behöver det utredas hur ett stadsmuseum kan bidra till att skapa en större känsla av samhörighet bland våra medborgare genom ökad kunskap om traktens historia. Andra delar är naturligtvis utformning, innehåll, lokalisering, flerfunktionalitet, tillgänglighet och ekonomi.</p>	<p>Utredning nytt stadsbibliotek i Kungälvns tätort. Ansvarig Anders Holm, Dennis Reinhold</p> <p>Startdatum 2023-01-01</p> <p>— Ej påbörjad</p> <p>Slutdatum 2024-12-31</p> <p>Beskrivning Utred möjligheter, utmaningar och kostnader för byggnation i egen regi eller annans regi. I samarbete med Sektor Bildning och Lärande utreda konsekvenser för kulturverksamheten och Mimers hus gymnasium.</p> <p>Genomförandets slutdatum förlängs till 2024-12-31.</p>
<p>Ny 2023-2024 Bidra till att Marstrand stärks som året-runt-samhälle</p> <p>Beskrivning Den politiska uppdragsgivaren understryker att Marstrand är en viktig angelägenhet för hela kommunen. Marstrand är en kommundel som har många faktorer emot sig när det gäller att skapa och vidmakthålla stabila förutsättningar för ett året-runt-samhälle. Tillskillnad mot övriga kommundelar har vi här svåra och starka faktorer som drar samhällsutvecklingen från den utveckling som kommunen och medborgarna vill se.</p> <p>Kommunen och Marstrandsborna måste bli bättre på att dra åt samma håll. Ska arbetet bli framgångsrikt måste vi lyssna och lära av varandra för att gemensamt förstärka samhället. För kommunen måste det innebära ett förhållningssätt som utgår från att Marstrand ligger 26 km från centralorten och som tar tillvara på att Marstrand är en unik och gammal stad som är viktig för hela landet. Kommunens närvaro och service måste utvecklas och renodlas i dialog med de boende.</p> <p>I utvecklingen av Marstrand vill vi utgå från arbetet enligt det som finns i entré Marstrand.</p>	<p>Utveckling av offentlig service och infrastruktur Ansvarig Anders Holm</p> <p>Startdatum 2023-01-01</p> <p>🟡 Pågående med avvikelser</p> <p>Slutdatum 2024-12-31</p> <p>Beskrivning Planera för mer verksamheter i området kring Marstrand med detaljplan. Säkerställ uteserveringar i detaljplan.</p> <p>Utveckling av offentlig service som exempelvis skola, arbete med detaljplaner, upprustning av kajer, kundcenter och utveckling av marstrandfärjan.</p>
<p>Ny 2023-2024 Främja arbetet med att rusta upp och sköta vandringsleder i hela kommunen</p> <p>Beskrivning Vi vill utveckla våra leder med enklare träningsredskap, skyltning, stigar,</p>	<p>Strategiskt samarbete med lokala aktörer och Västkuststiftelsen för upprustning av vandringsleder</p> <p>Ansvarig Anders Holm</p> <p>Startdatum 2023-01-01</p>

Politiskt uppdrag	Genomförande + Ansvarig
<p>parkering, badplatser, ställplatser för husbilar som behöver en långsiktig plan för skötsel.</p>	<p> Pågående Slutdatum 2024-12-31</p> <p>Beskrivning Kungälv har ett flertal vandringsleder som förvaltas av olika aktörer. Förvaltningen ser över ansvarsfördelning inom förvaltningen och i samarbetet med andra aktörer, såsom Västkuststiftelsen. Förutom skötsel kommer förvaltningen att se över behovet av utrustning och upprustning.</p>
<p>Ny 2023-2024 Identifiera, organisera och leda lokalt/regionalt samarbete för ett friskt och levande hav. Uppdraget omfattar att föreslå tidplan för åtgärder, uppföljning och åtgärder på plats senast 2025 Beskrivning 8- Fjordar är ett samarbete mellan kommuner i Bohuslän, Göteborgs universitet och Sveriges Lantbruksuniversitet SLU. Exempel på åtgärder kan vara rensning av stenar i sund för att få bättre vattengenomströmning, plantering av träd längs vattendrag för att ge skugga och skydd åt fisk och andra organismer, restaurering av musselbankar, undersökning av säl och skarvs påverkan på fiske och särskilda satsningar riktade till barn och ungdomar."8-fjordar har under 7era år arbetat systematiskt med åtgärder för att restaurera och förbättra vattenmiljön i fjordarna .Parallellt har man också stöttat utvecklingen av verksamheter som turism och vattenbruk. Man har arbetat långsiktigt och målmedvetet i dialog med kommuner, fiskets representanter, markägare och andra lokala aktörer. Genom sitt arbete har man visat att miljön i fjordarna kan förbättras samtidigt som det skapas förutsättning för utveckling av lokala verksamheter, ett gott exempel på hållbar utveckling och dess tre dimensioner omfattande miljö, ekonomi och social utveckling.</p>	<p>Samarbete med 8+fjordar Ansvarig Anders Holm Startdatum 2023-01-01 Pågående Slutdatum 2024-12-31</p> <p>Beskrivning I samarbete med 8 Fjordar, övriga medlemskommuner, och andra organisationer tas förslag på åtgärder fram. 8 Fjordars arbetssätt ska vara grunden till det.</p> <p>Förvaltningen arbetar med Åtgärdsprogram för västerhavets vattendistrikt 2021-2027, som Havs och vattenmyndigheten tagit fram.</p>
<p>Ny 2023-2024 Satsning på friluftsliv och förebyggande hälsa Beskrivning Vi vill utveckla våra leder med enklare träningsredskap, skyltning, stigar, parkering, badplatser, ställplatser för husbilar som behöver en långsiktig plan för skötsel.</p>	<p>Ny 2024 Satsning på friluftsliv och förebyggande hälsa i Fontinområdet och övriga rekreatiomsområden i kommunen Ansvarig Anders Holm Startdatum 2024-01-01 Ej påbörjad Slutdatum 2024-12-31</p> <p>Beskrivning Vi vill utveckla våra leder med enklare träningsredskap, skyltning, stigar, parkering, badplatser, ställplatser för husbilar som behöver en långsiktig plan för skötsel.</p>

Politiskt uppdrag	Genomförande + Ansvarig
	<p>Uppmuntra till och engagera medborgarna i förenings, fritids, och friluftaktiviteter. Ansvarig Anders Holm Startdatum 2023-01-01</p> <p> Pågående</p> <p>Slutdatum 2024-12-31</p> <hr/> <p>Beskrivning Kungälv har ett rikt idrotts- och kulturliv med många aktiva personer. Förvaltningen behöver nå ut till och engagera personer som riskerar stillasittande, ensamhet och osunda livsvanor som ger en sämre hälsa.</p> <p>Workshop om inkludering av unga i meningsfulla fritidsaktiviteter har genomförts med representanter från bland annat förvaltningen, idrottsrådet, funktionspolitiska rådet. Liknande workshop har även gjorts i ungdomsrådet. Resultatet av detta och kommande möten kommer utgöra underlag till en kommande plan för inkludering i meningsfulla fritidsaktiviteter.</p>
<p>Ny 2023-2024 Trångboddhet, Sociala kontrakt, Socialtjänstens behov av bostäder Beskrivning Sammanlagning av tre uppdrag 1. Trångboddhet 2. Sociala kontrakt 3. Socialtjänstens behov av bostäder</p> <p>Familjer som lever i trångboddhet behöver kartläggas (där fler än två barn delar rum) och åtgärder måste arbetas fram tillsammans med hyresvärdarna.</p> <p>Vi prioriterar att skapa goda förebilder av alla föräldrar som finns i utanförskapet genom särskild satsning.</p> <p>De sociala hyreskontrakten innebär en inläsningseffekt som gör att vi ofta kommer i behov av nya lägenheter. Vi behöver belysa detta fenomen och ta fram en handlingsplan för hur kommunen kan hjälpa de berörda in på den ordinarie bostadsmarknaden. Kommunen behöver bli bättre på att planera behovet av bostäder för personer som står långt från bostadsmarknaden och detsamma gäller behovet av tillfälliga bostäder för socialtjänstens verksamhet.</p> <p>Inför 2024 förtydligades uppdragen enligt: 1. Bättre planering för socialtjänstens behov av bostäder 2. Trångboddhet kartläggning och åtgärder 3. Minska inläsningseffekt av sociala kontrakt</p>	<p>Bostadsplanering Startdatum 2023-01-01</p> <p> Pågående</p> <p>Slutdatum 2025-12-31</p> <hr/> <p>Beskrivning En modell tas fram för att matcha behov och utbud i tätt samarbete mellan ToS och SoU. Resultatet av behovsanalysen ska införlivas i bostadsförsörjningsprogrammet. Våra behov läggs med i framtida markanvisningar.</p> <p>Utredning och förslag presenteras</p> <hr/> <p>Bostadsplanering Ansvarig Lena Arnfelt, Anders Holm, Åsa Berglie Startdatum 2023-01-01</p> <p> Pågående</p> <p>Slutdatum 2025-12-31</p> <hr/> <p>Beskrivning En modell tas fram för att matcha behov och utbud i tätt samarbete mellan ToS och SoU. Resultatet av behovsanalysen ska införlivas i bostadsförsörjningsprogrammet. Våra behov läggs med i framtida markanvisningar.</p> <p>Utredning och förslag presenteras</p>

Politiskt uppdrag	Genomförande + Ansvarig
<p>Ny 2023-2024 Underlätta för de invånare, föreningar och företag i Kungälv som vill reducera klimatutsläppen, Omställningsrådgivning till medborgare Beskrivning Sammanslagning av två förslag till uppdrag.</p> <p>Kundcenters roll ska utvecklas i samband med kommunens klimat- och hållbarhetsarbete. Medborgare, företagare och föreningar ska få råd om hur de kan minska sin miljöpåverkan. Rådgivningen ska vara kostnadsfri.</p>	<p>Synliggöra kommunens erbjudande om rådgivning Ansvarig Anders Holm Startdatum 2023-01-01</p> <p> Pågående</p> <p>Slutdatum 2024-12-31</p> <hr/> <p>Beskrivning Frågorna ska hanteras via kundcenter. Genom operativ samverkan inom förvaltningen och uppgiftsväxling inom förvaltningen tillgodoses uppgiften inom kundcenters uppdragsområde. Samarbete ska ske med energirådgivningen och Kungälv Energi.</p>
<p>Ny 2023-2024 Utveckla Oasen och gamla stadskärnan utifrån tydliga krav på arkitektur och utformning när ny bebyggelse möter den gamla. Beskrivning Den ökade inflyttningen möjliggör ett ökat utbud som t ex satsningen på hallarenan. Den planeringen och finansieringen måste hålla ihop; eliminering av gamla anläggningar och fortsatt stadsutveckling av Oasenområdet. I allt stadsutvecklingsarbete ska kommunala behov ha en framskjuten plats (LSS, äldreomsorg, skollokaler m m).</p> <p>Stadsutvecklingen ska hänga ihop ekonomiskt, socialt och miljömässigt, exempelvis Kexentomten och Oasenområdet. Utvecklingen skall präglas av god arkitektur och balans mellan nytt och äldre och en genomtänkt utbud av handel. Stadsbilden skall lyftas genom kultur, konst, museum, offentlig service, mötesplatser och lek för barn. Det ska finnas gröna områden för vila och rekreation. Stadsutvecklingsarbetet ska också gälla centrala Ytterby och kommundelarna.</p>	<p>Styrning av arkitektur och utformning av bebyggelse genom Struktur- och färdplan, Arkitekturpolicy samt Gestaltungsprogram i detaljplaneprocesserna. Ansvarig Anders Holm, Åsa Berglie Startdatum 2024-01-01</p> <p> Ej påbörjad</p> <p>Slutdatum 2026-12-31</p> <hr/> <p>Beskrivning Arkitektur och utformning av bebyggelse styrs genom processen i olika dokument, beroende detaljeringsnivå. Genom Struktur- och färdplan Kungälv, Arkitekturpolicy och gestaltungsprogram i detaljplaneprocessen finns förutsättningar att styra arkitektur och utformning av bebyggelse.</p>
<p>Ny 2023-2024 Öka parkernas attraktivitet med planteringar och aktivitetsytor, Offentlig utsmyckning - avsätt resurser för att göra kommundelarnas centra trevligare, Blomsterstaden Beskrivning 1. Öka parkernas attraktivitet med planteringar och aktivitetsytor, 2. Offentlig utsmyckning - avsätt resurser för att göra kommundelarnas centra trevligare 3. Blomsterstaden</p> <p>Öka attraktiviteten ytterligare genom satsningar på moderna mötesplatser, belysning, planteringar, konstnärlig utsmyckning etc.</p>	<p>Använd ekosystemtjänster för att öka stadens attraktivitet och robusthet. Ansvarig Anders Holm Startdatum 2023-01-01</p> <p> Pågående</p> <p>Slutdatum 2024-12-31</p> <hr/> <p>Beskrivning I arbetet med en färdplan för Kungälvs stadskärna kommer det tas ett helhetsgrepp gällande grönstrukturen, stråken, mötesplatserna m.m. som skapar en attraktiv stad. I exploateringsprojekten utreds moderna lösningar där det är möjligt att kombinera planteringar med dagvattenlösningar och ekosystemtjänster. Kongahällaområdet kommer att kompletteras med en park.</p>

Politiskt uppdrag	Genomförande + Ansvarig
<p>Ny 2024 Analysera behovet av framtida klimatanpassningar i översiktsplanen. Beskrivning Klimatfrågan är en trygghetsfråga. Kungälv är en kust- och älvnära kommun med stora utmaningar vid stigande vattennivåer. Vi måste ha beredskap för de tre meterna som vattennivå vår älv kommer att höja sig vid extremt väder om 80-100 år. I Kungälv finns flera områden med risk för skred och ras. Ytterst handlar det om robusthet och en god beredskap och kapacitet för den kommunala VA-drift 24 timmar om dygnet 7 dagar. Kommunen behöver en aktuell klimatanpassningsanalys mot översvämningar, ras och skred.</p>	<p>Genomföra klimatanpassningsanalyser i översiktsplanen. Ansvarig Anders Holm Startdatum 2024-01-01 — Ej påbörjad Slutdatum 2026-12-31</p>
<p>Ny 2024 Bistå fastighetsägarna att forma verksamhetsutbudet i gamla Kungälv. Beskrivning För att skapa ökad attraktion vill vi bygga det nya stadslivet på ett ökat inslag av kultur såsom stadsbibliotek, kulturhus, biograf, scener och museum. Där kulturen finns i stadsbilden - där är alltid omsättningen i den privata handeln högre. Stadsutvecklingen kräver ett strukturerat och gemensamt arbete med fastighetsägarna om företagsetableringar utifrån att den gamla stadskärnan är en enhet för att undvika bristfälligt utbud och överetablering.</p>	<p>Beskrivning I en översiktsplan ska kommunens mark- och vattenanvändning avvägas. I gränzonen mellan mark och vatten uppstår klimatanpassningsåtgärder. I detaljplan beskrivs hur klimatanpassningsåtgärder ska utföras.</p> <p>Upprätta forum för dialog och analys med förvaltningen, KMN och fastighetsägarna om att stärka utbudet i gamla Kungälv. Ansvarig Anders Holm Startdatum 2024-01-01 — Ej påbörjad Slutdatum 2026-12-31</p> <p>Beskrivning Ett forum för dialog med alla parter för att hjälpa varandra och skapa synergieffekter. Kommunen bistår genom att förtäta bostadsbeståndet i gamla Kungälv vilket kommer att stärka köpkraften i området.</p> <p>Med struktur- och färdplanen skapar vi förutsättningar i området.</p>
<p>Ny 2024 Bostäder med olika upplåtelseformer Beskrivning Bostadspolitiken får en bredare inriktning där vi betonar olika upplåtelseformer i alla områden som utvecklas. Bostadsbyggandet måste också utgå från demografin med bostäder för äldres behov men också för ungas första boende.</p>	<p>Sträva efter blandning av upplåtelseformer i samhällsplaneringen Ansvarig Anders Holm Startdatum 2024-01-01 — Ej påbörjad Slutdatum 2025-12-31</p> <p>Beskrivning Möjlighet att styra upplåtelseformer i detaljplan är begränsat enligt lagstiftning. Frivilliga överenskommelser kan tecknas med exploatörer.</p>
<p>Ny 2024 De strategiska och långsiktiga inköpen av kommunal mark ska öka. Beskrivning Kommunens strategiska markköp ska öka. Inköpen skall samordnas inom koncernen. Syftet är att höja kommunens attraktivitet genom att bredvid eller tillsammans med privata aktörer ha en god beredskap för ett blandat bostadsbyggande, villatomter och företagsmark/etablering.</p>	<p>Utveckla arbetssätt för markförvärv i tidiga skeden i enlighet med exploateringsområden i översiktsplanen. Ansvarig Anders Holm Startdatum 2024-01-01 — Ej påbörjad Slutdatum 2025-12-31</p> <p>Beskrivning Förvaltningen behöver se över arbetssätt för markförvärv i tidiga skeden. Vi har idag en avsatt budget som kan utnyttjas bättre. Inköp av mark behöver balanseras mot försäljning av mark.</p>

Politiskt uppdrag	Genomförande + Ansvarig
<p>Ny 2024 Hållbar bostadspolitik i hela kommunen</p>	<p>Beakta miljömässig, social och ekonomisk hållbarhet i bostadsplaneringen Ansvarig Anders Holm Startdatum 2024-01-01</p> <p>— Ej påbörjad</p> <p>Slutdatum 2025-12-31</p> <hr/> <p>Beskrivning En hållbar bostadspolitik kan omfatta följande principer och åtgärder: Social rättvisa och inkludering: Att se till att alla har tillgång till bostäder av god kvalitet till rimliga kostnader. Det kan inkludera åtgärder för att bekämpa hemlöshet, främja allmännyttiga bostäder och stödja sårbara grupper på bostadsmarknaden. Energisnålhet och resurseffektivitet: Att främja energieffektiva byggnader och användning av förnybar energi för att minska bostadssektorns klimatpåverkan. Det kan innebära att införa byggnadsregler och incitament för energieffektiv renovering samt främja användningen av gröna teknologier och innovationer. Hållbar stadsplanering: Att främja blandade bostadsområden med närhet till arbetsplatser, service och kollektivtrafik. Det kan innebära att främja kompakt stadsplanering, skapa grönområden och främja hållbara transportsystem för att minska beroendet av privatbilism. Återbruk och cirkulär ekonomi: Att främja återbruk och återvinning av byggnadsmaterial för att minska avfall och resursförbrukning.</p>
<p>Ny 2024 Kommunen ansluter sig till Klimatkommunerna</p>	<p>Förbereda och lämna ansökan om medlemskap i klimatkommunerna samt bereda politiskt beslut Ansvarig Anders Holm Startdatum 2024-01-01</p> <p>— Ej påbörjad</p> <p>Slutdatum 2025-12-31</p> <hr/> <p>Beskrivning Kraven för medlemskap i Klimatkommunerna är att kommunen politiskt beslutar eller har beslutat om att arbeta för att: -kontinuerligt inventera utsläpp av växthusgaser -sätta upp mål för att minska utsläppen -ha en handlingsplan och genomföra åtgärder för att minska utsläppen -kontinuerligt informera om arbetet till nätverket. Därefter görs ett utvärderingstest där man tittar på det totala klimatarbetet i organisationen. Detta ligger till grund för ett eventuellt erbjudande om medlemskap, i vilket fall kommunen kan ta ett politiskt beslut om att gå med i Klimatkommunerna. Föreningen finansieras huvudsakligen av medlemsavgifter som fastställs av årsmötet. 2022 är medlemsavgiften 4000 kr + 0,3 kr/invånare. https://klimatkommunerna.se/om-oss/blimedlem/</p>

12.2.4 Stab

Politiskt uppdrag	Genomförande + Ansvarig
<p>Ny 2023 2024 Hävda beredskapsskäl vid upphandlingar för att stödja statens livsmedelsstrategi</p> <p>Beskrivning Upphandlingspolicyn har reviderats till att kommunen ska hävda beredskapsskäl vid upphandling av livsmedel.</p>	<p>Upphandlingsfunktionen tillsammans med måltidsservice utreder lämpliga åtgärder Ansvarig Anders Holm, Madeleine Nilsson</p> <p>Startdatum 2023-01-01</p> <p> Pågående</p> <p>Slutdatum 2024-12-31</p> <p>Beskrivning En helt övervägande del av kommunens livsmedelsinköp sker i samverkan med Göteborgs stad andra upphandlande myndigheter. En förändring av kraven i de upphandlingarna behöver därför samverkas med berörda kommuner.</p>
<p>Ny 2023 2024 Stödja Frivilliga resursgruppen samt frivilliga försvarsorganisationer</p> <p>Beskrivning Den politiska intentionen är att öka robustheten i välfärden, d v s att den ordinarie verksamheten ska rulla på trots betydande samhällsstörning genomförs. Arbetet ska vila på ansvarsprincipen, att ordinarie verksamhetsansvariga fortsätter att vara ansvariga i kris. Kommunens områdesansvar definieras och säkras.</p>	<p>Ny 2024 • Stödja Frivilliga resursgruppen samt frivilliga försvarsorganisationer</p> <p>Startdatum 2024-01-01</p> <p> Ej påbörjad</p> <p>Slutdatum 2024-12-31</p> <p>Beskrivning Detta arbete har påbörjats med FRG enligt politiskt uppdrag för 2023. Arbetet kommer att fortsätta under 2024 och större fokus kommer att läggas på att identifiera och kontakta andra frivilligorganisationer för att se över framtida samarbete och samverkan.</p>
<p>Ny 2023 2024 Uppföljning yrkesdialoger med tydlig återkoppling</p> <p>Beskrivning System för uppföljning av resultatet från yrkesdialogerna som introduceras 2022 arbetas fram.</p>	<p>Ta fram förslag på system för uppföljning av yrkesdialoger</p> <p>Ansvarig Pia Jakobsson, Ann-Charlott Backström, Madeleine Nilsson</p> <p>Startdatum 2023-01-01</p> <p> Pågående</p> <p>Slutdatum 2024-12-31</p> <p>Beskrivning Ett förslag på hur uppföljning av yrkesdialoger kan genomföras presenteras i samband med planering av 2023 år yrkesdialoger. Förslaget ska innehålla beskrivning av hur uppföljningen ska gå till, vem som ska genomföra den samt hur resultatet ska dokumenteras och hanteras.</p>
<p>Ny 2023 2024 Öka samverkan med frivilliga resursgruppen och hemvärdet</p> <p>Beskrivning Den politiska intentionen är att öka robustheten i välfärden, d v s att den ordinarie verksamheten ska rulla på trots betydande samhällsstörning genomförs. Arbetet ska vila på ansvarsprincipen, att ordinarie verksamhetsansvariga fortsätter att vara ansvariga i kris. Kommunens områdesansvar definieras och säkras.</p>	<p>Ny 2024 • Öka samverkan med frivilliga resursgruppen och hemvärdet</p> <p>Startdatum 2024-01-01</p> <p> Ej påbörjad</p> <p>Slutdatum 2024-12-31</p> <p>Beskrivning Ökad samverkan med Frivillig resursgrupp har initierats under 2023 enligt politiskt uppdrag för 2023. Arbetet kommer fortsätta under 2024 med att specificera och förtydliga FRG:S roll vid kris, extraordinär händelse eller höjd beredskap. Det finns inget hemvärn i Kungälv men ett initierande möte med försvarsmakten har genomförts under våren 2023 och nya</p>

Politiskt uppdrag	Genomförande + Ansvarig
	möten är inplanerade och kommer att genomföras även under 2024. Målet och syftet är att förtydliga rollerna och försvarsmaktens behov vid höjd beredskap.
<p>Ny 2023 Höj den civila beredskapen. Beskrivning Den politiska intentionen är att öka robustheten i välfärden, d v s att den ordinarie verksamheten ska rulla på trots betydande samhällsstörning genomförs. Arbetet ska vila på ansvarsprincipen, att ordinarie verksamhetsansvariga fortsätter att vara ansvariga i kris. Kommunens områdesansvar definieras och säkras.</p> <p>Ansvaret för att stärka robusthet och beredskap måste involvera många olika kompetenser och det politiska ansvaret behöver eventuellt klargöras i reglementen och styrdokument.</p> <p>Vi kan inte alltid utgå från att någon annan myndighet i alla lägen tar ansvar som vi förväntar oss och i de lägena ska vi hellre göra åtgärden själva. T ex fixa Hesa Fredrik i stället för att vänta på beslut om bidrag liksom inspektera skyddsrum i egen regi och vara behjälpliga gentemot fastighetsägare.</p> <p>Kungälv kommun ska uppfylla statsmakternas generella målbild för kommunernas arbete med krisberedskap och civilt försvar</p> <p>Statsmakternas krav på kommunernas fredstida krisberedskap sammanfattades i den första kommunöverenskommelsen mellan staten och kommunerna från 2004 med följande övergripande målbild, som kan antas kvarstå även idag.</p> <p>Kommunen har god kunskap om risker och sårbarheter, som kan påverka kommunens verksamhet. Konsekvenserna för den egna verksamheten har analyserats.</p> <p>Kommunen har en planering för hur risker och sårbarhet skall undanröjas eller minskas. Kommunen har också en planering för hur den skall hantera konsekvenserna av en extraordinär händelse.</p> <p>Kommunen har god förmåga att hantera en extraordinär händelse, dvs. att vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa samhällsviktig verksamhet som måste upprätthållas och att ge invånare och media tillräcklig och korrekt information om händelsen.</p> <p>Kommunen har en samlad bild av risker,</p>	<p>Ny 2024 • Identifiera samhällsviktiga funktioner och tillse att verksamheten vid höjdberedskap har tillgång till den personal som behövs (krigsplacering). Startdatum 2023-06-01 — Ej påbörjad Slutdatum 2024-06-30</p> <p>Beskrivning Samhällsviktiga funktioner identifieras i den Risk- och Sårbarhetsanalys som tas fram under 2023 och som ska vara länsstyrelsen tillhanda 31 oktober 2023. Med utgångspunkt från analysens resultat så ska sektorchefer inom sina verksamheter identifiera vilka funktioner som ska krigsplaceras för att säkerställa acceptabel bemanning i de samhällsviktiga verksamheterna under höjd beredskap. Under hösten 2023 kommer en anvisning för krigsplacering tas fram av säkerhetsenheten. Denna skall fungera som en vägledning för sektorerna.</p> <p>Ny 2024 • Under första halvåret skall alla organisationsenheter ha specificerat mängden personal och personaltyp som behövs för att minimum klara uppdraget. Startdatum 2024-01-01 — Ej påbörjad Slutdatum 2024-06-30</p> <p>Beskrivning Med utgångspunkt från kommunens risk och sårbarhetsanalys, plan för höjd beredskap samt civilförsvarsplaneringen så skall bemanningsbehovet vid extraordinär händelse och höjd beredskap klargöras och krigsplacering genomföras. Ny anvisning för krigsplacering kommer också att finnas klar under hösten 2023.</p> <p>Ny 2024 • Vi uppdrar åt förvaltningen att i enlighet med ovan skrivning höja den civila beredskapen Startdatum 2024-01-01 — Ej påbörjad Slutdatum 2024-12-31</p> <p>Beskrivning Förvaltningen fortsätter arbetet med att höja den civila beredskapen enligt det politiska uppdraget från 2023. Ny risk- och sårbarhetsanalys är klar under hösten 2023 och kommer att ligga till grund för den vidare planeringen av det civila försvaret och plan för höjd beredskap. Anvisning för krigsplacering kommer att tas fram under sommaren 2023 och kommer tillsammans med RSA:n utgöra grund för sektorernas bemanningsplanering vid extraordinär händelse eller höjd beredskap.</p>

Politiskt uppdrag	Genomförande + Ansvarig
<p>sårbarhet och förberedelser för krishantering inom kommunens geografiska område.</p> <p>Kommunen verkar för samordning av all krishantering i det förberedande arbetet och i det akuta skedet, som berörda aktörer inom det geografiska området ansvarar för. Kommunen kan vid behov och om så bedöms lämpligt samordna kontakterna med t.ex. länsstyrelsen och centrala myndigheter och andra kommuner.</p>	<p>Ny 2024 • Öka lagerhållningen av nödvändig materiel och livsmedel Startdatum 2024-01-01</p> <p>— Ej påbörjad</p> <p>Slutdatum 2024-12-31</p> <p>Beskrivning Inventering av drivmedelsbehov inom hela kommunen görs under 202, liksom av livsmedel. Risk- och sårbarhetsanalys och kontinuitetsplan som är klar i september september 2023 är grund för verksamheternas fortsatta arbete. Förslaget på beredskapslager ska utgå från kontinuitetsplan. Förslaget kommer innehålla beräkningar på volymer, kostnader samt specifikation på vilka varor som ska lagerhållas. Det omfattar både materiel och livsmedel. För livsmedel finns två olika delar i beredskapen: •Kris- och beredskapsmeny 2 veckor. •Beredskapslager 1-6 månader. Frystorkad portionsmat.</p> <p>Med utgångspunkt från genomförd RSA så kommer arbetet fortsätta och kommunens beredskapssamordnare kommer att stödja och driva på verksamheterna i detta arbete. Fokus kommer att vara livsmedel och drivmedel.</p>
<p>Ny 2023 OKT 2024 Gör kommunens näringslivsfrämjande arbete mer robust Beskrivning Vi ser som politisk uppdragsgivare ett tydligt behov av ett strukturerat näringslivspolitiskt arbete som utgår från att varje år uppfylla näringslivsstrategins villkor.</p> <p>Näringslivsfunktion Organisering Vi ser därför som avgörande att minska denna sårbarhet och säkerställa kontinuiteten i utvecklingsarbetet.</p> <p>Näringslivsstrategin 2035 ska ha en 2-årig skarp rullande handlingsplan med konkreta åtgärder framtagen med näringsliv och berörda intressenter</p>	<p>Utveckla arbetssätt för mer robust näringslivsarbete Ansvarig Madeleine Nilsson Startdatum 2023-01-01</p> <p>▶ Pågående</p> <p>Slutdatum 2024-12-31</p> <p>Beskrivning Förvaltningen utvecklar arbetssätt för en professionell service vid både enkla som mer komplexa ärenden som spänner över olika områden.</p> <p>Vi ska arbeta strukturerat med näringslivsstrategin och i samverkan med näringslivet och andra aktörer ta fram handlingsplaner för att uppnå målen.</p> <p>Näringslivsstrategin 2035 ska ha en 2-årig skarp rullande handlingsplan med konkreta åtgärder framtagen med näringsliv och berörda intressenter</p>
<p>Ny 2023 OKT 2024. Koldioxidbudget ska upprättas Beskrivning Syftet med koldioxidbudget är att åskådliggöra det återstående utsläppsutrymmet för att undvika en viss nivå av uppvärmning är en vedertagen metodik. En koldioxidbudget på lokal nivå utgår ifrån de utsläpp som sker inom kommunens gränser. Parisavtalet slår fast att den globala temperaturökningen ska hållas väl under 2 °C och att man ska sträva efter att begränsa den till 1,5 °C. Detta framförallt genom att minska utsläppen av växthusgaser.</p>	<p>Koldioxidbudget upprättas Ansvarig Pia Jakobsson, Anders Holm Startdatum 2023-01-01</p> <p>▶ Pågående</p> <p>Slutdatum 2024-12-31</p> <p>Beskrivning Redovisning sker i samband med årsbokslut genom redan beprövade beräkningsmetoder från andra kommuner och regioner.</p>

Politiskt uppdrag	Genomförande + Ansvarig
<p>Ny 2023-2024 Fokus på trivsel och arbetsklimat, Delaktighet och trivsel Beskrivning Fokus på trivsel och arbetsklimat, Delaktighet och trivsel</p> <p>Utifrån genomförd pilot ge förslag på nästa steg i hur chefer och skyddsombud ska arbeta med friskfaktorerna från Sunt arbetsliv, vilka stämmer överens med dem i det politiska uppdraget. En välutvecklad kommunikation och feedback mellan chef och medarbetare, på möten och informellt vid spontana samtal. Det systematiska arbetsmiljö- och kvalitetsarbetet är väl integrerat i den dagliga verksamheten.</p>	<p>Ny 2024 Ökad förståelse för domäners funktion, roll, uppdrag och perspektiv Ansvarig Pia Jakobsson, Ann-Charlott Backström, Madeleine Nilsson Startdatum 2024-01-01</p> <p>— Ej påbörjad</p> <p>Slutdatum 2024-12-31</p> <p>Beskrivning Förvaltningen kommer att integrera dialog om domäners funktion etc i chefsutbildningar, vertikala dialoger, på arbetsplatsträffar samt med civilsamhället. Koppling till yrkesdialoger.</p> <p>Följande perspektiv kommer att beröras.</p> <p>–Vad tänker politiken? –Hur ser cheferna på det? –Vilka effekter ser medarbetarna? –Vilka krav har medborgarna?</p> <p>Utveckling av arbetsklimat och medarbetarskap Ansvarig Ann-Charlott Backström Startdatum 2023-01-01</p> <p>▶ Pågående</p> <p>Slutdatum 2024-12-31</p> <p>Beskrivning Trivsel och arbetsklimat är viktigt för att alla som arbetar i Kungälv kommun och dess verksamheter ska fungera bra. Vad som skapar trivsel är individuellt då varje enskild medarbetare har sin upplevelse. Därmed finns det flera möjligheter och insatser arbetsgivare kan genomföra. Arbetsgrupperna behöver själva komma fram till vad som redan fungerar och skapar trivsel för dem, eftersom varje arbetsgrupp har sina olika förutsättningar. Detta undersöks och implementeras med fördel genom det främjande arbetet med Sunt arbetslivs friskfaktorer. Genom arbetet med friskfaktorerna stärks exempelvis medarbetares delaktighet och inflytande.</p> <p>Koppling mellan friskfaktorer och verksamhetsnära rutiner och processer, tex MOVE, ska förtydligas. Genom arbetet med MOVE identifierar chefer kvalitetsfaktorer, vilket medarbetare är en av de fyra faktorerna.</p> <p>Rutiner och struktur behövs att skapa förutsättningar att arbeta med trivsel, delaktighet och medarbetarfokus. Därför sker förändring i samverkansavtalet, APT -strukturen, medarbetarsamtalsmallen, och hur vi digitalt mäter upplevelsen av delaktighet och trivsel. Medarbetarperspektivet förstärks genom tydligare APT-struktur med obligatoriska punkter såsom förslagsverksamhet, arbetsmiljö, verksamhetsplan, verksamhetsförändringar, ekonomi och jämställdhet. Detta öppnar upp för dialog kring fler områden än tidigare.</p> <p>Medarbetarsamtalen (utveckling-, uppföljning-, och lönesamtalen) utgår alltid ifrån medarbetarperspektivet. Delaktighet är en viktig faktor som undersöks och sätts mål för under samtalet med medarbetaren för att öka trivsel, kreativitet och självledarskap. Den nya mallen har en starkare koppling till</p>

Politiskt uppdrag	Genomförande + Ansvarig
	<p>arbetet med mål och uppdrag, självledarskap, Huvudöverenskommelsen (HÖK 20,21), KASAM, Sunt arbetslivs friskfaktorer, Heltidsresan, bisyssla, lönekriterier och MOVE.</p> <p>Under 2023 kommer medarbetarundersökningar/temperaturmätning att genomföras. Systemet mäter medarbetares upplevelser av Ledarskap, Arbetsglädje, Meningsfullhet, Autonomi, Arbetsituation, Delaktighet, Personlig Utveckling, Teamkänsla och Engagemang. Medarbetarundersökning/temperaturmätningar möjliggör för chef att få tidig och frekvent återkoppling av medarbetares trivsel och hälsa. I systemet får chef en handlingsplan med åtgärdsförslag så att tidiga och relevanta insatser kan genomföras både på kort och lång sikt.</p> <p>För att känna sig välkommen och lära känna Kungälvss kommun som organisation är målet under 2023 att den centrala introduktionen för nyanställda utvecklas och förbättras. Det planeras för en heldag med busstur där man besöker och visar upp kommunens verksamheter och stoltheter, samt informerar om sådant som är av vikt i anställningen såsom rättigheter och skyldigheter, rutiner, värdegrund och spännande projekt.</p>
<p>Ny 2023-2024 Fortsatt fokus på Sunt arbetsliv Beskrivning Arbetet ska fortsatt utgå från suntarbetsliv.se 8 friskfaktorer:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ett närvarande och engagerat ledarskap Uppföljning och feedback sker i direktkontakt mellan chef och medarbetare, i möten avsatta för feedback, på arbetsplatsträffar eller direkt ute i verksamheten. Chefen är lätt att komma i kontakt med, för samtal på plats eller via telefon eller e-post. 2. Delaktighet och möjlighet att påverka beslut Det finns formella forum där medarbetare kan dela med sig av sina erfarenheter och idéer till förbättring. Forumen kan också vara informella, som samtal i korridoren eller på fikarasten. Det finns också system för att föra synpunkter vidare uppåt och neråt i organisationen. 3. Kommunikation och feedback En välutvecklad kommunikation och feedback mellan chef och medarbetare, på möten och informellt vid spontana samtal. 4. Ett bra systematiskt arbetsmiljöarbete (SAM) Det systematiska arbetsmiljöarbetet är väl integrerat i den dagliga verksamheten. 5. Ett genomtänkt system för rehabilitering Det finns kunskap och överblick över sjukfrånvaron i organisationen. Tidiga signaler på ohälsa hos medarbetarna fångas upp. Arbetet anpassas för den som har en period av nedsatt arbetsförmåga. 	<p>Workshops friskfaktorer Ansvarig Ann-Charlott Backström</p> <p>Startdatum 2024-01-01</p> <p>— Ej påbörjad</p> <p>Slutdatum 2024-12-31</p> <p>Beskrivning Enheterna fortsätter stärka friskfaktorerna på arbetsplatserna utifrån de handlingsplaner som är kopplade till arbetsmiljömålen. Aktiviteter och åtgärder identifieras, planeras, genomförs och följs upp på enhetsnivå. På detta sätt sprids kunskap om friskfaktorerna samtidigt som de stärks.</p> <p>Utöver att arbete pågår på enhetsnivå för att stärka friskfaktorerna genomförs under 2024 friskfaktorworkshops sektorsvis tillsammans med chefer och skyddsombud.</p>

Politiskt uppdrag	Genomförande + Ansvarig
<p>Verksamheten har ett systematiskt sätt att ta kontakt med sjukskrivna medarbetare. Det finns tydliga rutiner för när chefen eller arbetsledaren ska höra av sig, till exempel genom telefonkontakt. Närmaste arbetsledare tar emot sjukanmälan. Det finns en flexibilitet när en medarbetare ska tillbaka i arbete efter en sjukskrivning. Om det behövs ändrar man i schemat, tar bort eller byter ut arbetsuppgifter. Vid behov söker man stöd hos till exempel företagshälsovården.</p> <p>6.Rättvisa och transparens Arbetsplatsen uppfattas som rättvis genom att regler och värderingar omfattar alla och ingen särbehandlas. Medarbetarna hålls informerade om händelser i organisationen som är av betydelse för dem.</p> <p>7.Kompetensutveckling och byte av arbetsuppgifter Medarbetare uppmuntras att pröva nya arbetsuppgifter och skaffa ny kompetens, till exempel vid utvecklingssamtal.</p> <p>8.Prioritering av arbetsuppgifter vid hög arbetsbelastning Vid hög belastning får medarbetarna hjälp att prioritera bland arbetsuppgifterna. Det finns en kultur av att uppmärksamma om någon i personalen ställer alltför höga krav på sig själv och tar på sig för mycket att göra.</p>	
<p>Ny 2023-2024 Främja innovation i arbetet Beskrivning En modell för verksamhetsutveckling med inriktning på förbättringar vad gäller kvalitet arbetsmiljö, rättssäkerhet, service eller ekonomisk effektivitet behöver utredas. Motivet är att stimulera till utvecklande arbetsplatser i en kommun som efterfrågar innovationer. Modellen behöver tydliggöra vilka utvecklingsmedel som kan sökas, ansökningsförfarande, bedömning av idén, stegvis uppföljning och utvärdering, försöksverksamhet och introduktion.</p>	<p>Uppmuntra medarbetare att prata om verksamhetens utveckling och innovation på APT. Ansvarig Ann-Charlott Backström Startdatum 2023-01-01 Pågående Slutdatum 2024-12-31</p> <p>Beskrivning Syftet med samverkanssystemet är att öka medarbetarnas ansvar och delaktighet genom dialog inom områden som rör arbetet. Frågor som ska samverkas är exempelvis förbättringsförslag, jämställdhet och mångfald, organisationsförändringar, lokaler, kvalitet, arbetsmiljö, rekrytering, rättssäkerhet, service, budget och ekonomisk effektivitet. Detta skapar forum för att främja innovation där medarbetare och skyddsombud uppmuntras att vara delaktiga i förbättringsförslag och lösningar på utmaningar.</p> <p>Beskrivningen av genomförandet är uppdaterad 2024.</p>
<p>Ny 2024 Hållbar vikarieplanering.</p>	<p>Säkerställa hållbar vikarieplanering Ansvarig Ann-Charlott Backström Startdatum 2024-01-01 Ej påbörjad Slutdatum 2024-12-31</p>

Politiskt uppdrag	Genomförande + Ansvarig
	<p>Beskrivning Översyn genomförs av planering- och rekryteringsorganisation och det pilotprojekt som pågår för rekrytering utvärderas. Förslag på strategi för hållbar vikarieplanering genom produktionsplanering och standartiserade arbetssätt kommer att tas fram under året.</p>
<p>Ny 2024 Styrgränser/riktade handlingsplaner för ökad frisknärvaro. Ny hantering av sjukfrånvaron.</p>	<p>Handlingsplan vid hög sjukfrånvaro Ansvarig Ann-Charlott Backström Startdatum 2024-01-01 — Ej påbörjad Slutdatum 2024-12-31</p> <p>Beskrivning När hög sjukfrånvaro uppmärksammas inom en enhet ska en handlingsplan upprättas. Hög sjukfrånvaro på enhetsnivå uppmärksammas på de genomgångar som HR-specialist har tillsammans med respektive enhetschef en gång per termin. Underlaget innefattar bland annat sjukfrånvaro, personalomsättning och anmälda riskobservationer/tillbud/arbetssskador.</p> <p>I handlingsplanen upprättas av enhetschef tillsammans med HR-specialist och innefattar vilka insatser som enhetschef behöver genomföra och när/hur dessa ska följas upp.</p>
<p>Ökat samarbete för minskat ohälsotal som sjukpenningtal i Kungälv Beskrivning Såväl ohälsotal som sjukpenningtal ligger för högt i Kungälv jämfört med riket. Därför bör Kungälv kommun ingå en överenskommelse med Försäkringskassan om att arbeta i team på ett mer systematiskt sätt än tidigare, arbetet behöver inte enkom handla om det egna arbetsgivarskapet utan kan också omfatta externa andra aktörer.</p>	<p>Överenskommelse om fördjupad samverkan mellan Försäkringskassan och Kungälv kommun Startdatum 2024-01-01 — Ej påbörjad Slutdatum 2024-12-31</p> <p>Beskrivning Kungälv kommun har en överenskommelse med Försäkringskassan om fördjupad samverkan i sjukskrivningsprocessen. Den senaste versionen av överenskommelsen är reviderad 2022 med utökning av partsgemensamma aktiviteter.</p> <p>Syftet med den fördjupade samverkan är att åstadkomma ett välfungerande samarbete genom konkreta samarbetsformer, tydliga roller och ansvar hos båda samverkande parter.</p> <p>Målsättningen är att färre medarbetare behöver vara sjukskrivna och att sjukskrivningstiderna förkortas genom tidiga och aktiva insatser från såväl arbetsgivaren som Försäkringskassan.</p> <p>Till överenskommelse finns en aktivitetsplan som bilaga. I den framgår aktiviteter som parterna genomför, var för sig eller gemensamt. Här framgår bland annat att vi bjuder in Försäkringskassan att delta på utbildningar för chefer, vi avsätter tre heldagar per år då Försäkringskassan finns på plats för avstämningsmöten (utöver de avstämningsmöten som sker ändå), samt att båda parter säkerställer ömsesidigt och kontinuerligt informationsutbyte.</p> <p>Utöver det som framgår i aktivitetsplanen bjuder vi in Försäkringskassan och vårdcentralerna i Kungälv till dialog för att besluta om konkreta aktiviteter.</p>

Politiskt uppdrag	Genomförande + Ansvarig
<p>Öppna upp upphandlingsverksamheten för små företag Beskrivning Mer lokal upphandling Vi vill öppna upp upphandlingsverksamheten. Vi vill ge de bästa förutsättningarna för företagen att göra affärer genom utbildning, upplysning, information, anbudskola och möten. Personliga brev och möten öppnar upp relationerna för bra affärer med lokal prägel. Vi vill vända oss mer till de mindre företagen, fortsätta arbetet med att hjälpa och förenkla.</p>	<p>Anpassa upphandlingarna samt erbjuda stöd och utbildning för mindre företag Ansvarig Madeleine Nilsson Startdatum 2024-01-01 — Ej påbörjad Slutdatum 2024-12-31</p> <p>Beskrivning Dela upp upphandlingarna så att mindre företag har möjlighet att lämna anbud. Upphandlingsenheten ska erbjuda anbudsskola med särskild inriktning för mindre företag så att de ska våga lämna anbud i offentlig upphandling.</p>

13 Ekonomisk plan 2024

13.1 Inledning

I april fattade kommunfullmäktige beslut om rambudget 2024-2027 med utblick, som bland annat inkluderade en resultatbudget. Skatteprognosen i rambudgeten byggde på SKR:s prognos från februari månad och oförändrad skattesats. Årets resultat budgeterades till 70 mkr vilket motsvarar 2 % av skatter och statsbidrag.

Sverige är inne i en lågkonjunktur. Svensk ekonomi får räkna med att 2023 och 2024 är två svaga år. Utvecklingen av inflationen tyder på att det kommer att ta längre tid än vad man tidigare förutspått att komma ner i den nivå som Riksbanken har som mål, vilket påverkar deras agerande när det gäller styrräntan.

Kommunernas ekonomiska förutsättningar präglas alltså av fortsatt hög inflation och därmed också ökade pensionskostnader. Det sätter en fortsatt kostnadspress på kommunens ekonomi. Prognoserna är dock fortsatt mycket osäkra. Även om inflationen faller tillbaka så visar sommarens inflationsutfall att inflationen är oroväckande hög, betydligt högre än Riksbankens inflationsmål.

Förutom att inflationen påverkar våra verksamhetskostnader ökar också våra pensionskostnader för 2023 och 2024. Pensionsunderlaget påverkas av den högre inflationen samtidigt som det nya avtalet slår igenom med full effekt. Totalt sett ökar kostnader med ca 50 mkr mellan 2023 och 2024, vilket är ca 20 mkr mer än vad som förutsågs i prognosen för 2024.

Arbetslösheten i Sverige beräknas att öka och ligga på cirka 9,1% 2024. Konjunkturen kommer att stärkas först 2025 enligt SKR:s prognoser.

Vi har också sett en fortsatt ränteuppgång det senaste året, huvudsakligen drivet av Riksbankens höjda styrräntor. Fram till maj månad 2022 var styrräntan 0%. För närvarande är styrräntan 3,75% och ytterligare höjningar förväntas inom det kommande halvåret. I juni var kommunens genomsnittliga ränta 2,31% att jämföras med juni 2022 då den låg på 1,13%. Det påverkar kommunens räntekostnader och budgeten har anpassat efter det nya ränteläget. I finansnettot har kommunen budgeterat med 10 Mkr som avser utdelning från Kungälv energi AB och BOKAB.

Skatteintäkter och generella statsbidrag ökar mellan budget 2023 och budget 2024 med 313 mkr. Den skatteprognos som budget 2024 bygger på presenterades 24 augusti av SKR och (cirkulär 2023:36), I beräkningen finns också ökningen av generella statsbidragen (33 Mkr) som presenterades i regeringens budgetproposition i september.

Kungälv kommun har en fortsatt befolkningstillväxt. Fram till och med augusti månad 2023 visar statistiken att kommunen har 49 646 invånare. I budget 2023 beräknas kommunen ha 50 050 invånare vid årsskiftet. En ny befolkningsprognos görs under hösten.

Förvaltningen har på uppdrag av majoriteten - Kungälv 20230 - arbetat fram en ny resultatbudget inklusive ny ram till kommunstyrelsen för 2024. Årets resultat budgeteras till 17,5 Mkr för 2024 (0,48 procent av skatter och generella statsbidrag).

Det budgeterade resultatet för 2024 innebär att målsättningen för övriga finansiella målen sänks.

Resultatbudget, mkr	2022	2023	2024	2025	2026
	Bokslut	Budget	Budget	Prognos	Prognos
Verksamhetens nettokostnader	-2665	-3028	-3277	-3423	-3559
Avskrivningar	-212	-217	-242	-260	-271
Exploateringsintäkter	125	45	40	35	10
Verksamhetens nettokostnad	-2752	-3200	-3479	-3648	-3820
Skatteintäkter o generella statsbidrag	3213	3323	3636	3802	4042
Finansiella nettokostnader	-22	-116	-140	-150	-160
Årets resultat	439	7	17,5	5	63
Resultat/skatteintäkter					
Procentuell förändring					
Nettokostnadsökning	8,0%	16,3%	8,7%	4,9%	4,7%
Ökning skatter och statsbidrag	7,5%	3,4%	9,4%	4,6%	6,3%
Resultat/skatteintäkter	13,7%	0,2%	0,48%	0,1%	1,5%

Kommunstyrelsens driftsram 2024 blir med ovanstående förutsättningar 3 479 Mkr, inklusive exploateringsintäkter/realisationsresultat om 40 Mkr.

Resultatbudgeten för åren 2025 och 2026 är en framskrivning från 2024 års ram med samma behov som redovisades i rambudgeten samt en uppdaterad prognos för skatter och generella statsbidrag från augusti 2023. Även de finansiella nettokostnaderna är uppräknade.

Den ekonomiska utvecklingen och prognoserna för de kommande åren är ytterst osäkra. Trots ett budgeterat resultat nära noll så är det en budget som innehåller många och stora osäkerhetsfaktorer.

Kommunen har haft några år med goda ekonomiska resultat. 2021 avsattes 100 Mkr i en resultatutjämningsreserv - RUR. Syftet med RUR är att kunna bygga upp en reserv under goda tider för att senare, under vissa omständigheter, användas när skatteunderlagsutvecklingen är svag och kommunen inte uppfyller balanskravet. Det ger kommunen möjlighet att arbeta med mer långsiktiga mål än balanskravets fokus på ett kalenderår i taget. Skulle kommunen inte klara balanskravet och gå med underskott 2024 finns enligt nuvarande skatteprognoser möjlighet att återställa resultatet med maximalt 40 Mkr genom RUR. Detta enligt de regler som kommunfullmäktige fattat beslut om och de skatteprognoser som presenteras av SKR.

Förändrade arbetssätt och en utveckling av digitaliseringen inom förvaltningen är nödvändig. Detta både för att möta den ekonomiska verkligheten och det framtida behovet av kompetensförsörjning. Förvaltningen kommer också att fortsätta lägga stort fokus på den ekonomiska uppföljningen.

13.2 Ekonomiska förutsättningar 2023-2024

Driftramar i förvaltningens verksamhetsplan

Förvaltningens verksamhetsplan bygger på en driftsram om 3 478,5 mkr för 2024 inklusive exploateringsintäkter. Driftsplanen tar höjd för lönekostnadsökningar, resurser för fler invånare/brukare, prisökningar samt ökade kostnader för lokaler. Förvaltningen har också avsatt resurser för kommungemensam utveckling och verksamhetsförändringar beslutade av politiken.

I driftsplanen har budgeterats engångsintäkter/vinster från exploateringsverksamheten på 40 Mkr,

Investeringsram 2024

Investeringsramarna ska ses både i ett kortsiktigt och ett långsiktigt perspektiv. I den expansiva tillväxtfas som kommunen befinner sig är det extra viktigt med ett långsiktigt perspektiv för att möta behov och ha ett helhetsperspektiv av resurser - både ekonomiska och personella.

De ekonomiska osäkerheterna för 2024 påverkar även exploateringsresultatet. Exploatörerna signalerar att försäljningen av bostäder inte genomförs i planerad takt. Det kan innebära att kommunens förväntade resultat inom exploateringsverksamheten kan bli svåra att nå. Enligt nuvarande prognoser kommer exploateringsverksamheten kunna leverera 40 Mkr i vinst till resultatet 2023

Kommunstyrelsens investeringsram för 2024 är 677 Mkr. Investeringarna för skattefinansierad verksamhet beräknas till 390 Mkr samt 246 Mkr för avgiftsfinansierad verksamhet. Medfinansiering budgeteras till 41 Mkr 2024.

Investeringsvolymen kommer att vara fortsatt hög de närmaste åren. Investeringarna är kopplade till ökade behov, både av om- och tillbyggnad av befintliga lokaler och nya lokaler samt utbyggnaden av VA i kustzon.

Investeringsramar 2024-2027 enligt förvaltningens förslag till fördelning av investeringsbudget per år.

Investeringsprogram		2023	2024	2025	2026	2027	2023 - 2027
P R O G N O S	SKATT	239 504	390 000	616 141	582 562	597 900	2 426 107
	MEDFINANSIERING	7 000	41 000	50 000	49 000	0	147 000
	AVGIFT	308 138	246 000	436 831	170 041	161 905	1 322 915
	Totalt	554 642	677 000	1 102 972	801 603	759 805	3 896 022
R A M	SKATT	370 000	390 000	500 000	500 000	380 000	2 140 000
	MEDFINANSIERING	18 000	41 000	52 250	49 000	25 000	185 250
	AVGIFT	395 000	246 000	180 000	125 000	120 000	1 066 000
	Totalt	783 000	677 000	732 250	674 000	525 000	3 391 250
A v v i k e l s e	SKATT	130 496	0	-116 141	-82 562	-217 900	-286 107
	MEDFINANSIERING	11 000	0	2 250	0	25 000	38 250
	AVGIFT	86 862	-0	-256 831	-45 041	-41 905	-256 915
	Totalt	228 358	-0	-370 722	-127 603	-234 805	-504 772

Tabell 2 Förvaltningen förslag till fördelning av investeringsbudget per år

Den totala investeringsplaneringen för 2024 följer kommunfullmäktiges beslut om ram för 2024. Det innebär att föreslagna investeringar för 2024 ligger inom tilldelad ram på samtliga kollektiv: skatt, medfinansiering och avgift.

Ramen för 2023 kommer inte att förbrukas men kommer att behövas längre fram under perioden 2024-2027. En omfördelning mellan åren kommer att behövas göras i samband med arbetet med 2025 års rambudget.

Investeringsbudgeten i sin helhet redovisas i **bilaga 2 Drifts- och Investeringsprogram**. Budgeten redovisar vilket år och hur de tillgängliga medlen planeras att användas. I drifts- och investeringsbudgeten redovisas också vilka driftseffekter (helår) investeringarna ger samt driftseffekterna av inhyrningar och köp av plats.

Lånebehov

Kommunens låneskuld är i början av oktober 2023 kvar på samma nivå - 1 400 Mkr - som vid årsskiftet 2022/2023

Det förväntas dock finnas behov av nyupplåning i slutet av 2023 och 2024, Kungälv energi har aviserat ett lånebehov om 77 Mkr. Kommunen har behov av att finansiera investeringarna som presenteras i Drift- och investeringsprogrammet. Förvaltningen föreslår därför en ram för nyupplåning 2024 om 400 Mkr. Ekonomichefen ansvarar för att besluta om och genomföra upplåningen med utgångspunkt från finanspolicy och riktlinjer för den finansiella verksamheten. Låneramen ska innehålla både kommunens och bolagens upplåningsbehov. Låneramen ska uppfattas som ett tak och får inte överskridas utan nya politiska beslut.

13.3 Förvaltningens antagande om kostnadsförändringar 2024

Antaganden om kostnadsökningar 2024 Mkr	2024
Lönekostnadsökning	75,5
Ökade personalomkostnader (pensioner)	19,0
Prisökningar	41,0
Bidrag fristående skolor	12,0
Fler barn, elever, äldre samt placeringar etc - volymer	52,4
Statsbidrag äldreomsorg, myndighet, skola och brottsförebyggande arbete	15,5
Driftkostnadskonsekvenser, investeringar	46,2
Habiliteringsersättning	1,8
Ökade kostnader politiken	0,4
Summa	263,8

Ökade lönekostnader 94,5 Mkr

För ökade lönekostnader har avsatts 75,5 Mkr. Enligt löneavtalen kommer lönerna från april öka med 3,3 %. Dessutom höjs personalomkostnadspåslaget med anledning av de ökade pensionskostnaderna med 19 Mkr

Fler barn i förskola, grundskola, gymnasiet samt utökat antal platser i äldreomsorg, LSS och myndighet 52,4 Mkr

Kommunen förväntar sig en befolkningstillväxt de närmsta åren. 2022 var befolkningstillväxten 1,7 % och vid årsskiftet 2022/2023 hade kommunen 49 068 invånare. I befolkningsprognosen visar den demografiska utvecklingen på en fortsatt tillväxt. Det får en direkt påverkan på förvaltningens behov av fler förskoleplatser, fler elever och ökat antal platser inom boende för äldre och LSS-boenden mm. Sektorerna har utifrån befintligt antal volymer i sin verksamhet och befintlig befolkningsprognos gjort bedömningar om utvecklingen för 2024

Inom Bildning och Lärande ökar antalet förskolebarn, fler platser har skapats under 2023 och utökningen fortsätter i flerårsplanen. Vid årsskiftet 2022/2023 färdigställdes Tjuvkils förskola med totalt 108 platser. En ny fristående förskola i Kärna stod klar till hösten 2023 med totalt 100 platser. Beroende på inflyttningstakten i dessa nya bostadsområden kan det bli aktuellt att platserna öppnas successivt. Utökning av fler platser inom förskolan anpassas efter behov enligt barnomsorgskön. Befolkningstillväxten visar även ett ökat antal elever inom grundskolan och inom gymnasieskolan.

Inom sektor Trygghet och Stöd finns behov av fler boenden inom äldreomsorgen samt utökning inom LSS. Även köpta platser vård och omsorg och boende LSS har ökat. Det finns också behov av fler platser på äldreboende. Hösten 2023 öppnades 22 platser på Solhaga äldreboende. 14 nya korttidsplatser öppnades också i samarbete med Kungälv's sjukhus. I december 2025 öppnas ett äldreboende med 90 platser i Ängegårde. Myndighet har ökade kostnader för placeringar både bland barn- och unga samt vuxna missbrukare.

Prisförändringar 41 Mkr

Uppräkningen för övriga kostnader är 2,8 % och baseras på SKR's bedömningar, prisindex för kommunal verksamhet PKV. Varje sektor har tilldelats denna uppräknings. Ersättning för ökade måltidskostnader 3,4 Mkr till Sektor Bildning och lärande och 1,5 Mkr Sektor Trygghet har omfördelats från de centrala resursen på 9 Mkr som finns centralt för ökade kostnader till följd av inflation. Politikens budget har också räknats upp.

Driftkostnadskonsekvenser 46,2 Mkr

Ökade driftkostnader till följd av investeringar beräknas till 46,2 Mkr. Det innefattar även ändrade redovisningsprinciper där detaljplaner ska redovisas i driften istället som nu som i investeringsredovisningen samt att byggräntan tas bort.

För Sektor Bildning- och lärande tillkommer ökade hyror för Fridhems förskola samt för paviljonger Kastellegårdsskolan. Vidare sker om- och tillbyggnad av Kareby, Munkegårde samt Ytterbyskolan. Inom Sektor Trygghet och stöd är det om- och tillbyggnaden av Solhaga Vård och Omsorgsboende som ger högre hyror. Inom Sektor Samhälle- och utveckling är det framförallt reparationer av Oasen, konstgräs Yttern inkl kastplan Munkegårde samt investeringar i infrastruktur. From 2024 finns även ökade driftkostnader för infrastruktur Arenaområdet.

Resurserna för ökade lönekostnader, driftkostnadskonsekvenser av investeringar och volym (fler platser, äldre, barn, elever mm) budgeteras centralt och fördelas ut efter verkligt utfall till sektorerna. Utfallet kommer kontinuerligt att följas upp och förvaltningsledningen fattar beslut om vilka åtgärder som ska vidtas med anledning av avvikelser.

Förändring av statsbidrag 15,5 Mkr

Under 2023 beviljades kommunen 9,3 Mkr som ett riktat generellt statsbidrag för att öka antalet sjuksköterskor inom äldreomsorgen. Denna resurs ingår år 2024 i det generella statsbidraget och tillfaller Sektor Trygghet och stöd som en ramökning. Därutöver finns en resurs för socialtjänstens tillämpning av ny lag som rör medföljande barn i skyddat boende. Inom sektor Bildning och lärande handlar det om digitala nationella prov, grundläggande behörighet på gymnasieskolans yrkesprogram, förstärkning SFI, ökning av likvärdighetsbidraget samt en ny nationell ekonomisk redovisning på skolenhetsnivå. Utöver detta finns 1 Mkr som avser ny lagstadgad ansvar för brottsförebyggande arbete.

Kostnadsökning för ersättning till fristående skolor 12 Mkr

Bidrag till fristående förskolor, grundskolor och gymnasier har ökat på grund av höjda arbetsgivaravgifter och utökning av lokaler i kommunal verksamhet. Då fristående verksamheter ska få samma bidrag per barn och elev som i motsvarande kommunal verksamhet blir effekten 9 Mkr för 2023 samt för år 2024 beräknas den till ytterligare 3 Mkr.

Höjd habiliteringsersättningen 1,8 Mkr

2023 fattades beslut om att fördubbla habiliteringsersättningen från och med halvårsskiftet. Denna post är en budgeteffekt av ovanstående beslut eftersom det togs mitt under pågående budgetår 2023.

Exploateringsintäkter 40 Mkr

Budgeten förutsätter att kommunen årligen kan räkna av 40 mkr i exploateringsvinster i resultatet.

13.4 Driftplan

Sektor	Budget 2023	Progn lönn 2024	Progn Voly m	Ökn PO-påslag	Prisök n	Förändr . av statsbidr	Kostn ökn frist skolor, hab-ers o politik	RAM 2024
Bildning o Lärande	1 410,8	34,3	28,5	7,9	17,5	1,5	12,0	1 512,5
Trygghet o Stöd	1 222,7	31,2	16,7	7,2	18,2	13,0		1 309,0
Samhälle o Utveckling	270,2	5,2		1,2	4,2			280,8
Stabens enheter	132,3	2,2		0,5	2,7			137,7
Kommungem kostn	188,7	2,6	7,2	2,0	-1,6	1,0	1,8	201,7
Politik	20,0			0,2			0,4	20,6
Driftkostn. konsek. av investeringar, förändrade redovisn. principer								46,2
Delsumma	3 244,7	75,5	52,4	19,0	41,0	15,5	14,2	3 508,5
Finansiering	-11,0							10,0
Försäljn o Exploateringsintäkter	-45,0							-40,0
Delsumma	-56,0							-30,0
Summa förvaltningens verksamhetsplan	3 188,7							3 478,5

Under 2023 har Bildning o lärande ett generellt riktat statsbidrag på 1,5 Mkr som avser ett tillfälligt stöd till kommuner för flyktingar från Ukraina. Trygghet och stöd har fått motsvarande 9,3 Mkr avseende utökad bemanning sjuksköterskor. Dessa generellt riktade statsbidrag är avdragna i kolumnen Budget 2023 ovan. Resurs för utökad bemanning sjuksköterskor läggs som ett tillskott i budget 2024, se kolumn Förändring av statsbidrag.

13.5 Planerade verksamhetsvolym

Verksamhetsvolym synliggöra omfattningen av den verksamhet som kommunen bedriver. I detta avsnitt redovisas ett antal väsentliga volym från förvaltningens olika verksamheter.

13.5.1 Verksamhet

Volymgrupper	Volymtal	Prognos			Utfall 2022
		Plan 2024	Plan 2023	helår T2 2023	
Förskola och pedagogisk omsorg	Kommunal förskola, antal helårsplatser	2 236	2 183	2 195	2 076
	Kommunal pedagogisk omsorg, antal barn	140	150	145	155
	Fristående förskola, antal barn	655	620	610	577
Förskoleklass, grundskola, fritidshem och anpassad grundskola	Kommunal grundskola, årskurs F-9, antal elever	5 367	5 406	5 360	5 373
	Kommunal anpassad grundskola, årskurs 1-9, antal elever	57	55	59	55
	Kommunala fritidshem, antal elever	2 450	2 385	2 389	2 343
	Fristående grundskola, årskurs F-9, antal elever	700	700	700	694
	Fristående fritidshem, antal elever	250	250	250	250
Gymnasieskola och anpassad gymnasieskola	Kommunal anpassad gymnasieskola (Trekungagymnasiet), antal elever totalt	85	85	86	84
	Kommunal gymnasieskola (Mimers hus), antal elever totalt	1 600	1 600	1 588	1 579
	Kommunal gymnasieskola i annan kommun, antal elever folkbokförda i Kungälv kommun	275	250	272	251
	Fristående gymnasieskola, antal elever	400	400	394	398
Mottagning nyanlända och ensamkommande	Antal mottagna enligt bosättningslagstiftning (vuxna/familjer)	27	27	27	29
	Antal nyanlända enligt lagen om eget boende (EBO vuxna/familjer)	15	15	15	14
	Antal barn i mängden mottagna enligt bosättningslagstiftning	36	36	10	33
Måltidsservice	Antal serverade måltider totalt	3 500 000			
	Antal serverade måltider totalt (koefficient)	2 625 000	2 612 000	2 612 000	2 352 036

Volymgrupper	Volymtal	Plan 2024	Plan 2023	Prognos helår T2 2023	Utfall 2022
Kommunala fastigheter	Elförbrukning (MWh), egna lokaler och anläggningar	18 000	19 000	16 400	18 641
	Bruksarea (BRA), egna fastigheter, m2	216 600	222 000	212 000	211 072
	Bruksarea (BRA) inhyrda fastigheter, m2	77 160	58 000	76 800	66 250
Barn och unga	Antal vårddagar SIS, HVB och stödboende 0-20 år	6 000	4 700	6 000	6 850
	Antal vårddagar familjehem 0-20 år	25 900	14 800	16 900	16 259
	Antal mottagna ensamkommande barn	4	5	5	7
Utförarenheten + Barn och ungdomsenheten	Intern öppenvård, biståndsbedömda insatser Utförarenheten-Barn och Ungdom	230	230	230	239
Vuxenenhet	Antal vårddagar SIS och HVB, 21- år	2 300	1 400	3 000	4 661
	Antal vårddagar externt boende med stöd 21- år	12 500	8 200	15 000	14 355
Bostad med särskild service enligt LSS och SoL, antal brukare	Egen bostad med särskild service (BmSS), vuxna inkl. psykiatri	145	145	145	145
Daglig verksamhet	Antal brukare daglig verksamhet	235	235	235	218
Lägenheter och platser VoÅ	Totalt antal lägenheter i särskilt boende	443	438	435	416
	Varav i egen regi	352	353	335	331
	Varav i extern regi	58	56	58	55
	Varav korttidsplatser egna	33	19	24	19
	Varav korttidsplatser köpta	0	10	15	11
Brukare i hemtjänsten	Brukare med hemtjänst	1 250	1 250	1 200	1 275
Ersatta timmar i hemtjänsten	Ersatta timmar i hemtjänsten	445 000	445 000	436 500	438 848

Fackförbundens kommentarer på verksamhetsplanen

Kungälv 23-10-10

Synpunkter från Sveriges Lärare på Förvaltningens förslag på verksamhetsplan och budget 2024

Sveriges Lärare är nöjda med förslaget att sänka överskotts målet från 2% till 0,48% för 2024. Alla pengar behövs i verksamheterna, speciellt i dagens ansträngda situation. I driftplanen framgår att man tagit höjd för de kostnadsökningar som beräknas och inga effektiviseringskrav eller besparingar finns med. Detta är vi nöjda med eftersom det är omöjligt att spara mer på skola och förskola utan att allvarligt riskera arbetsmiljön och kvaliteten, vilket vi även tidigare har påtalat.

Kommunen gjorde ett stort positivt resultat 2022 (439 miljoner). Vi vet ännu inte vad det hamnar på för 2023. Men en sak som vi ser är att vissa skolor går med plus eftersom det är svårt att rekrytera personal, särskilt vissa yrkesgrupper. En önskan från vår sida är att man på något sätt försöker använda dessa pengar i verksamheterna för att förbättra arbetsmiljön. Vi vet alla att arbetsmiljön på flera skolor inte är bra och många gånger beror det på avsaknad av kringpersonal.

Vi uppskattar som sagt att kommunen använder alla pengar 2024. Vi vet också att hela sanningen inte ryms i skolpengen och att olika kommuner räknar på olika sätt. Men vi behöver ändå nämna att Kungälv ligger lågt för alla skolformer och att den *negativa nettokostnadsavvikelsen* för skolpengen som redovisas i Kolada blir större och större för varje år.

Vi ser att våra medlemmar har en tuff vardag och kan inte låta bli att göra en koppling mellan arbetsmiljö/kvalitet och skolpeng. Organisationen är slimmad på alla skolor. Vi har sett exempel på hur man räknar med att en viss andel av de anställda ska vara sjukskrivna för att få budget att gå ihop. Vi ser att på vissa skolor har man råd med vikarier på våren, men inte på hösten för att få ihop budgeten. Frågan som dyker upp hos oss är om det ändå inte är så att förklaringen ligger i att det behövs mer pengar till skolan. Är det så att Bildning och Lärandes ram är för liten trots att man ökat den med 7,2% från 2023? Ni politiker måste på allvar ställa er den frågan om vi fortsättningsvis ska vara en attraktiv skolkommun både för elever och personal.

För att vara en attraktiv skolkommun som erbjuder bra och likvärdig utbildning till alla barn och elever, måste vi behålla och rekrytera utbildade förskolelärare, lärare och SYV:ar. Idag kan man inte vara säker på att man får en bra utbildning i Kungälv. Vi förstår att det bildas upprörda föräldragrupper.

Att, som politiker ibland gör, jämföra sig med andra kommuner som skär ner eller har anställningsstopp hjälper inte de barn och unga som bor i Kungälv. Vi är medvetna om att nettokostnadsavvikelsen för skolpengen är just en jämförelse med andra kommuner. Om vi har fel när det gäller vår tolkning att den är låg i Kungälv så skulle vi uppskatta om vi kunde få en förklaring på hur det ligger till.

Vår önskan är att Kungälv ska bli en kommun som verkligen satsar på skola och förskola.

Fredrik Dahlberg och Erika Edvardsson, Sveriges Lärare Kungälv

Synpunkter inför budget- Kommunal

Nya arbetsätt:

Snabbare vägar till att få återkoppling.

Ökad tydlighet i vem äger frågan.

Översyn av uppdragsbeskrivningar.

Alla ska känna till verksamhetens mål.

Ge chefer stöd för att analysera hur övertidsersättning och användning av timvikarier skulle kunna omvandlas till tillsvidareanställda.

Värna de kommunala verksamheterna, låt proffsen göra jobbet.

Analysera och kartlägga – ökning och minskning av samtliga yrkesgrupper de senaste 4 åren.

Se över antal projekt och konsulter och kostnader för detta.

Attraktiv arbetsgivare:

Upprätta en lönepolitik för Kommunals medlemmar som har fått stå tillbaka gentemot övriga fack i kommunen de senaste 4 åren.

Lojala och erfarna medarbetare som stannar kvar i kommunen ska kunna ha en lika bra löneutveckling som nyanställda.

Man ska inte behöva byta till en annan kommun för att få högre lön. Avsätt strukturpengar till att rätta till snedsitsar.

Idag tar arbetsgivaren av löneökningstrymnet/potten för att ge någon mer, vilket då innebär att någon annan måste få mindre.

Chef ska ha max 30 medarbetare inklusive visstidsanställda.

Analysera de kommande kompetensbehoven och använd de medel som man kan söka via omställningsfonden.

Arbeta långsiktigt med vikariefrågan. Inrätta en pool med tillsvidareanställda. Ger stabilitet med kända vikarier och minskad belastning på ordinarie.

Ger bättre arbetsmiljö och mindre sjukskrivningar som följd.

Erbjuda arbetsskor.

Arbetstidsförkortning där 90% (33,3 timmar/vecka) är lika med heltid, för de som arbetar brukarnära. Ger hållbara arbetstider och bättre schema.

Stärker kommunens attraktionskraft och konkurrens kraft gentemot andra arbetsgivare.

// Kommunal Kungälv

Synpunkter från SACO -rådet på Förvaltningens förslag på verksamhetsplan och budget 2024

SACO-rådet ställer sig bakom följande del av Sveriges lärares synpunkter om att ” Vi är nöjda med förslaget att sänka överskottsmålet från 2% till 0,48% för 2024. Alla pengar behövs i verksamheterna, speciellt i dagens ansträngda situation. I driftplanen framgår att man tagit höjd för de kostnadsökningar som beräknas och inga effektiviseringskrav eller besparingar finns med.”

Övrig synpunkt:

Vi vill ge sektorchefen för sektor Bildning och lärande i uppdrag, att i egenskap av skolchef, genom att vägleda ansvariga politiker ändra punkt 13 bland KS resultatmål 2024.

”100% av alla ungdomar inom uppföljningsansvaret erbjuds vuxenutbildning.”

Anledningen är att kommunala aktivitetsansvaret omfattar ungdomar som inte har fyllt 20 år, men genomfört skolplikten. Således är åldersspannet ungdomar mellan 15 och 20 år. Delta på vuxenutbildning kan man inte göra förrän det året då ungdomen fyller 20 år.

Målet går inte att teoretiskt uppnå då flertalet aktuella ungdomar inte är behöriga till vuxenutbildningen.

Vi föreslår följande förändring:

100% av alla ungdomar inom kommunala aktivitetsansvaret erbjuds att börja på eller återuppta en utbildning inom gymnasieskolan eller vuxenutbildningen.

För SACO-rådet Magnus Haglund

Tjänsteskrivelse

Handläggarens namn
Christian Solander

2023-10-02

Investeringsprogram 2024-2027 med bilagorna övergripande tidplan, lokalförsörjningsplan, va-resursplan (Dnr KS2023/2190-1)

Sammanfattning

Investerings- och driftsprogrammet 2024–2027 med utblick 2028–2031 redovisar planerade investeringar samt driftskostnader som en följd av investeringarna. Programmet är kommunstyrelsens svar till kommunfullmäktige på hur den beslutade investeringsramen planeras att användas samt vilken total driftskostnad det genererar.

Investerings- och driftprogrammet redovisar alla planerade investeringar per finansieringsslag (skatt inklusive medfinansiering, avgift, exploatering). Den totala investeringsplaneringen för 2024 följer kommunfullmäktiges beslut om ram för 2024. Det innebär att föreslagna investeringar för 2024 ligger inom tilldelad ram på samtliga kollektiv: skatt, medfinansiering och avgift.

Programmet har tre bilagor: övergripande projekttidplanen, lokalförsörjningsplanen och va-resursplanen. Den övergripande projekttidplanen syftar till att ge en överblick för vad som är planerat att genomföras i kommunen de kommande åtta åren. Lokalförsörjningsplanen beskriver de kommande lokalbehoven för kommunens verksamheter och tydliggör vilka insatser i form av investeringar eller inhyrningar som behövs för att tillgodose dem. Va-resursplanen beskriver planerad utbyggnad och förstärkning av den kommunala infrastrukturen för vatten- och avloppsanläggningar.

Förslag till beslut

1. Investerings- och driftsprogram 2024–2027 med utblick mot 2031 och bilagorna övergripande tidplan, lokalförsörjningsplan och va-resursplan godkänns.

Förslag till kommunfullmäktige

1. Investerings- och driftsprogram 2024–2027 med utblick mot 2031 fastställs
2. Bilagorna övergripande projekttidplan, lokalförsörjningsplan samt va-resursplan antecknas till protokollet.
3. Projekten i tabell 1 nedan godkänns för start av upphandling och byggnation

Startbeslut 2023	Kollektiv	Budget
Munkegärdeskolan ombyggnation etapper	Skatt	45 000
Sandbackaskolan -Ombyggnation Anpassad Grundskola	Skatt	31 000
Thorildskolan -Centralkök ombyggnation	Skatt	10 000
Kärna Skola tillbyggnad matsalsfunktion och kök	Skatt	32 000
Anpassa bostad med särskild service -Solbräcke	Skatt	9 000
Diseröd skola -Etapp 2	Skatt	32 800
Diseröd skola -Etapp 4	Skatt	57 200
Totalt Skatt		217 000
ÖFL Vävra - Hålda	Avgift	18 500
Tjuvkil Etapp 4, väntar till våren	Avgift	22 000
Totalt Avgift		40 500
Totalt Skatt + Avgift		257 500

4. Sektorchef för Samhälle och utveckling uppdras att tilldela och underteckna avtalen för projekten i tabellen i punkt 3 vid upphandling och kontraktsskrivning.
5. Upplåningen ska göras i enlighet med vid varje tidpunkt gällande Finanspolicy, antagen av kommunfullmäktige. Kommunstyrelsen har rätt att under 2024 omsätta lån, det vill säga låna upp belopp motsvarande de lån som sägs upp alternativt förfaller till betalning under 2024.

Juridisk bedömning

Budgeten har upprättats enligt kapitel 11 ekonomisk förvaltning i kommunallagen.

Förvaltningens bedömning

Bakgrund

Rambudget för investeringar 2024 antogs av kommunfullmäktige 4 maj 2023 (KS2023/0497). En av beslutspunkterna är uppdraget till kommunstyrelsen att utarbeta förslag till Investerings- och driftsbudget för beslut i kommunfullmäktige. Budgeten ska omfatta åren 2024–2027 med utblick mot 2031. Budgeten ska innehålla driftkostnadskalkyler.

Investerings- och driftsprogrammet 2024–2027 med utblick 2028–2031 redovisar planerade investeringar samt driftskostnader som en följd av investeringarna. Programmet är kommunstyrelsens svar till kommunfullmäktige på hur den beslutade investeringsramen planeras att användas samt vilken total driftskostnad det genererar.

Utblicksperioden i programmet avser åren 2028–2031. För utblicken finns inga givna ekonomiska investeringsramar och planeringen för bostadsbyggande och enskilda projekt är fortfarande i tidiga skeden och är därför inte komplett. I utblicken visas endast det innehåll som det finns kännedom om vid revidering av programmet i den årliga budgetprocessen. Planeringen för utblicksperioden är beroende av de kommande årens befolkningsutveckling, konjunkturläge samt andra faktorer som påverkar tillväxttakten och därmed behoven.

Programmet har tre bilagor. Syftet med bilagan övergripande projekttidplan är att ge en överblick över vad som är planerat att genomföras i kommunen de kommande åtta åren. Det är också ett verktyg för att kunna planera resurser, tid och investeringar i rätt ordning. I projekttidplanen visas de planerade investeringarna och inhyringarna samt de planerade detaljplanerna och exploateringsprojekten.

Lokalförslörjningsplanen 2024–2027 med utblick 2028–2031 är ett planeringsunderlag för förvaltningens lokalbehov. Den visar även de kommunala koncernbolagen Bokab och Kungälv Energis lokalbehov. Syftet med lokalförslörjningsplanens är att beskriva de framtida

lokalbehoven för verksamheterna och tydliggöra vilka insatser som behövs för att tillgodose dem. Syftet är också att få en överblick av befintliga lokaler, hur lokalerna används och vilka utvecklingsbehov eller avvecklingsbehov som finns.

Va-resursplanen beskriver planerad utbyggnad och förstärkning av den kommunala infrastrukturen för vatten- och avloppsanläggningar.

Bedömning

Investerings- och driftprogrammet redovisar alla planerade investeringar per finansieringsslag (skatt inklusive medfinansiering, avgift, exploatering). Den totala investeringsplaneringen för 2024 följer kommunfullmäktiges beslut om ram för 2024.

Förskjutning av projektkostnader mellan åren förekommer och kan ske av olika orsaker. Ofta beror det på överklaganden, överprövningar, långa tillståndprocesser eller uppkomna svårigheter i planeringen och genomförandet av projekten. Därför finns det en alltid ett visst mått av osäkerhet kring tidsplanen för projekt. I tabellerna i investerings- och driftprogrammet visas objekten det år som de beräknas kunna genomföras under de förutsättningar som är kända idag. Förvaltningen arbetar med att i möjligaste mån genomföra projekten enligt planering. Om en tidsförskjutning av ett projekt ändå ger behov av omfördelning av ramen mellan åren kommer det att hanteras i kommande rambudgetarbeten.

I investerings- och driftprogrammet redovisas även de förväntade driftkostnadskonsekvenserna av investeringar och ökade volymer. Prognosen för driftkostnadskonsekvenserna inkluderar både kapitalkostnader, drift/hyror och verksamhetskostnader. Prognosen för kommande driftkostnader beräknas med hjälp av nyckeltal/procentsatser. I de fall som ett nytt objekt ska ersätta ett gammalt beräknas kostnader för det ersatta objektet som avgående, dvs dras av från den totala drifteffekten.

Ärendenivåer – bedömning utifrån kommunfullmäktiges strategiska mål eller kommunstyrelsens resultatmål

Förvaltningens förslag till investerings- och driftsprogrammet 2024–2027 är förvaltningens svar på Budgetdirektiv 2024 som har majoritetens programförklaring Kungälv 2030 samt rambudget 2024 som bas.

Bedömning utifrån miljö, hållbarhet och mål i Agenda 2030

Investerings- och driftprogrammet kopplas till förvaltningens verksamhetsplan 2024 där den övergripande inriktningen redovisas för förvaltningens arbete med att nå målen i Agenda 2030.

Bedömning utifrån politiska styrdokument

I majoritetens programförklaring Kungälv 2030 och budgetdirektiv 2024 lyfts strategiskt mål nr 6, Hållbar samhällsutveckling genom ökad samordning mellan infrastruktur och byggnation i hela kommunen. Det innebär att kommunen ska förbättra sitt strategiska tillväxtarbete genom ökad samordning mellan infrastruktur och planerad nybyggnation. Det gäller VA-utbyggnad, övrig kommunal service samt samordning inom kommunen och dess bolag och samordning mellan kommunen och externa investerare.

Planeringen för LSS- och äldreboenden skall ligga med i planeringen för nya bostadsområden för att klara de ökande behov som den förändrade demografin i kommunen kräver. Samordningen mellan infrastruktur och byggnation ska bygga på breda analyser utifrån medborgarnas behov av bostäder, samt näringslivets och handelns utvecklingsbehov, där helheten prioriteras framför delarna. Resultatmål nr 12 anger att planberedskap ska finnas för bostäder, verksamhetsmark och handel.

Bedömning utifrån ett medborgar- och brukarperspektiv

Investerings- och driftprogrammet med bilagor redovisar planerade samhällsinvesteringar i form av verksamhetslokaler för skola, boenden och fritidsanläggningar, infrastruktur för vatten- och avlopp, gator och offentliga miljöer samt exploateringsområden för bostäder och lokaler. Investeringarna ska göras för såväl de befintliga medborgarna, föreningarna och företagen som den kommande tillväxten.

Bedömning utifrån ett medarbetarperspektiv.

Dokumenterna i investerings- och driftprogrammet utgår från budgetdirektiv 2024 som har sin bas i majoritetens programförklaring Kungälv 2030. Nya investeringar i form av nya lokaler, anläggningar och digitala hjälpmedel innebär möjligheter till nya arbetssätt och en god arbetsmiljö.

Ekonomisk bedömning

Den totala investeringsplaneringen för 2024 följer kommunfullmäktiges beslut om ram för 2024. Det innebär att föreslagna investeringar för 2024 ligger inom tilldelad ram på samtliga kollektiv: skatt, medfinansiering och avgift.

I nedanstående tabell 1 redovisas projekt i investerings- och driftsprogrammet som ska godkännas för start av upphandling och byggnation. När ett projekt får startbeslut och budgeten för projekten godkänns så innebär det att förvaltningen ska kunna starta genomförandefasen av projektet.

Startbeslut 2023	Kollektiv	Budget
Munkegärdeskolan ombyggnation etapper	Skatt	45 000
Sandbackaskolan -Ombyggnation Anpassad Grundskola	Skatt	31 000
Thorildskolan -Centralkök ombyggnation	Skatt	10 000
Kärna Skola tillbyggnad matsalsfunktion och kök	Skatt	32 000
Anpassa bostad med särskild service -Solbräcke	Skatt	9 000
Diseröd skola -Etapp 2	Skatt	32 800
Diseröd skola -Etapp 4	Skatt	57 200
Totalt Skatt		217 000
ÖFL Vävra - Hålda	Avgift	18 500
Tjuvkil Etapp 4, väntar till våren	Avgift	22 000
Totalt Avgift		40 500
Totalt Skatt + Avgift		257 500

Avseende behov av nyupplåning för kommunkoncernen ber förvaltningen att få återkomma i särskilt ärende.

Förslag till beslut

1. Investerings- och driftsprogram 2024–2027 med utblick mot 2031 och bilagorna övergripande projekttidplan, lokalförsörjningsplan och va-resursplan godkänns.

Förslag till kommunfullmäktige

1. Investerings- och driftsprogram 2024–2027 med utblick mot 2031 fastställs
2. Bilagorna övergripande projekttidplan, lokalförsörjningsplan samt va-resursplan antecknas till protokollet.
3. Projekten i tabell 1 nedan godkänns för start av upphandling och byggnation

Startbeslut 2023	Kollektiv	Budget
Munkegärdeskolan ombyggnation etapper	Skatt	45 000
Sandbackaskolan -Ombyggnation Anpassad Grundskola	Skatt	31 000
Thorildskolan -Centralkök ombyggnation	Skatt	10 000
Kärna Skola tillbyggnad matsalsfunktion och kök	Skatt	32 000
Anpassa bostad med särskild service -Solbräcke	Skatt	9 000
Diseröd skola -Etapp 2	Skatt	32 800
Diseröd skola -Etapp 4	Skatt	57 200
Totalt Skatt		217 000
ÖFL Vävra - Hålda	Avgift	18 500
Tjuvkil Etapp 4, väntar till våren	Avgift	22 000
Totalt Avgift		40 500
Totalt Skatt + Avgift		257 500

4. Sektorchef för Samhälle och utveckling uppdras att tilldela och underteckna avtalen för projekten i tabellen i punkt 3 vid upphandling och kontraktsskrivning.

5. Upplåningen ska göras i enlighet med vid varje tidpunkt gällande Finanspolicy, antagen av kommunfullmäktige. Kommunstyrelsen har rätt att under 2024 omsätta lån, det vill säga låna upp belopp motsvarande de lån som sägs upp alternativt förfaller till betaling under 2024 samt genomföra nyupplåning upp till 400 Mkr.

Haleh Lindqvist
Kommundirektör

Åsa Berglie
Projektchef

Expedieras till:
Christian Solander,
Pia Jakobsson
Andreas Blixt
Åsa Berglie

För kännedom till: Christina Gunnesby

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Investerings- och driftprogram för Kungälv kommun
2024-2027, med utblick 2028-2031

Information om investeringsplaner för koncernbolagen
Kungälv Energi och Bokab

Innehållsförteckning

Inledning	3
Syfte	3
Mål	3
Inriktning och prioriteringsgrunder	3
Fördjupade prioriteringsgrunder för planering av projekt	4
Förutsättningar i programmet	4
Investeringsramar	4
Skattefinansierade investeringar	7
Skattekollektivet medfinansiering	13
Avgiftsfinansierade investeringar (Va och renhållning)	14
Exploatering	17
Driftkostnadskonsekvenser	18
Projekt för beslut om byggnation	19
Information om koncernbolagens planerade investeringar	20
Övergripande tidplan 2023–2030	Bilaga 1
Lokalförsörjningsplan 2023-2026	Bilaga 2
Va-resursplan	Bilaga 3

Inledning

"Investerings- och driftprogrammet" benämns "programmet" i resten av dokumentet.

Programmet är kommunstyrelsens svar till kommunfullmäktige på hur investeringsramen planeras att användas samt vilken total driftkostnad det genererar.

Samhällsutveckling kräver långa tidsperspektiv. Baserat på gällande styrning och antagen ram har en planering för kommande 4-årsperioder gjorts. Programmet visar en detaljerad planering för innevarande år 2023 och perioden 2024-2027 samt en utblick för åren 2028-2031. För utblicken finns inga givna ekonomiska investeringsramar och planeringen för bostadsbyggande och enskilda projekt är fortfarande i tidiga skeden och är därför inte komplett. I utblicken visas endast det innehåll som det finns kännedom om idag. Utblicken redovisas med en kolumn längst till höger i tabellerna där investeringarna beskrivs.

Utöver tabellerna där de planerade kostnaderna för respektive investeringsobjekt beskrivs finns en övergripande tidplan som bilaga till detta program. Pågående och planerade projekt för perioden 2023- 2031 redovisas i den övergripande tidplanen, se Bilaga 1. Syftet med tidplanen är att ge en överblick över vad som är planerat att genomföras i kommunen de kommande åren. Det är också ett verktyg för att kunna planera resurser, tid och investeringar i rätt ordning. I tidplanen visas de planerade investeringarna och inhyrningarna samt de planerade detaljplanerna och exploateringsprojekten. I Bilaga 2 redovisas den lokalförsörjningsplan som ligger till grund för investeringar och inhyrningar i byggnader och anläggningar. I Bilaga 3 redovisas va-resursplanen som åskådliggör den planering som ligger bakom investeringarna i infrastruktur för vatten och avlopp i kommunen.

Syfte

Syftet med programmet är att redovisa hur tillgängliga investeringsmedel planeras att användas samt vilken total driftskostnad det genererar. Programmet redovisar även vilka nya lokal- och verksamhetsbehov som löses genom inhyrning av lokaler. I de fall det finns privata aktörer som till exempel friförskolor som planerar att etablera sig i nya bostadsområden redovisas även detta. Driftkostnaderna för både interna egna kommunala objekt och inhyrda, externa objekt finns med i den totala simulerade driftkostnadskonsekvensen per år.

Mål

Investeringsmedel tillsammans med förvaltningens driftsbudget är den ekonomiska ram som förvaltningen har till sitt förfogande för att uppnå de mål och uppdrag som presenteras i beslutat majoritetens budgetdirektiv 2024 tillsammans med nedanstående kompletteringar.

Inriktning och prioriteringsgrunder

I majoritetens programförklaring Kungälv 2030 och budgetdirektiv 2024 lyfts strategiskt mål nr 6, Hållbar samhällsutveckling genom ökad samordning mellan infrastruktur och byggnation i hela kommunen. Det innebär att kommunen ska förbättra sitt strategiska tillväxtarbete genom ökad samordning mellan infrastruktur och planerad nybyggnation. Det gäller VA-utbyggnad, övrig kommunal service samt samordning inom kommunen och dess bolag och samordning mellan kommunen och externa investerare.

Planeringen för LSS- och äldreboenden skall ligga med i planeringen för nya bostadsområden för att klara de ökande behov som den förändrade demografin i kommunen kräver. Samordningen mellan infrastruktur och byggnation ska bygga på breda analyser utifrån medborgarnas behov av bostäder, samt näringslivets och handelns utvecklingsbehov,

där helheten prioriteras framför delarna. Resultatmål nr 12 anger att planberedskap ska finnas för bostäder, verksamhetsmark och handel.

Fördjupade prioriteringsgrunder för planering av projekt

Inför start av nya projekt gör förvaltningen en utvärdering som fastställer i vilken grad projektet följer strategiska mål/resultatmål/politiska direktiv.

Högt strategiskt värde har projekt vars leverans uppfyller en eller flera av nedanstående punkter

- Kommunal service (kärnverksamhet) – för lagstadgad kommunal service eller politiskt prioriterad service
- Övergripande strategiskt viktig infrastruktur
- Betydande ekonomisk avkastning av kommunal mark (exploatering)
- Verksamhetsmark och bostäder
 - Strategiskt betydelsefull bostads- eller näringslivsetablering
 - Där det finns infrastruktur på plats t.ex. VA.
 - Förtätning i kollektivtrafiknära lägen

Förutsättningar i programmet

Planeringen av programmet har utgått från följande förutsättningar:

- Fyrstegsprincipen tillämpas i planeringen av byggnader och anläggningar.
- Beslutade inhyrningar i enlighet med samverkansavtal med Hemsö (KS2018/1818) med 5 objekt (3 förskolor, 1 skola, 1 äldreboende) genomförs. (3 förskola är i drift, och äldreboendet startar byggnation november 2023. För skolan pågår detaljplan).
- Beslutade hyresavtal med privata byggherrar som bygger lokaler för kommunen genomförs (Tornstaden bygger gruppbostad i Nordtag, ABCD Bygg bygger idrottshall i Diseröd)
- Kommunala bostadsbehov, tex gruppbostäder, servicebostäder arbetas in i de kommande exploateringsprojekten när nya bostadsområden byggs.
- Planeringen av VA-utbyggnaden är anpassad efter att hantera de skarpa förelägganden som kommunen fått från länsstyrelsen (Aröd, del av Tofteberget, Harestad/Nereby, Klöverön, Instön, Sjöhåla/Kovikshamn samt ett krav på åtgärder av Marstrands avloppsreningsverk). Klöverön är hanterad, övriga pågår eller är under planering.
- Tidigareläggande av viktiga om- och tillbyggnader i skolor för att undvika modullösningar som står kvar under lång tid

Investeringsramar

Tabell 1 nedan visar rambudget för investeringar antagen av kommunfullmäktige 4 maj 2023 (KS2023/0497).

Kommunfullmäktiges beslut om rambudget innehöll bland annat följande beslutspunkter:

- Kommunstyrelsens investeringsram för 2024 fastställs till 677 Mkr, varav 390 Mkr för skattefinansierade och 246 Mkr för avgiftsfinansierade investeringar. Ramen för medfinansieringen 2024 fastställs till 41 mkr.
- Uppdrag ges till kommunstyrelsen att utarbeta förslag till Investerings- och driftsbudget för beslut i kommunfullmäktige. Budgeten ska omfatta åren 2024–2027 med utblick mot 2031. Budgeten ska innehålla driftkostnads kalkyler.

Investeringsprogram		2023	2024	2025	2026	2027	2023 - 2027
R A M	SKATT	370 000	390 000	500 000	500 000	380 000	2 140 000
	MEDFINANSIERING	18 000	41 000	52 250	49 000	25 000	185 250
	AVGIFT	395 000	246 000	180 000	125 000	120 000	1 066 000
	Totalt	783 000	677 000	732 250	674 000	525 000	3 391 250

Tabell 1: Investeringsramar

Tabell 2 nedan visar förvaltningens förslag till fördelning av investeringsbudget per år. Den totala investeringsplaneringen för 2024 följer kommunfullmäktiges beslut om ram för 2024. Det innebär att föreslagna investeringar för 2024 ligger inom tilldelad ram på samtliga kollektiv: skatt, medfinansiering och avgift. Ramen för 2023 kommer inte att förbrukas men kommer att behövas längre fram under perioden 2024-2027. En omfördelning mellan åren kommer att behövas vid nästa rambudgetarbete då flera investeringar prognostiseras förskjutats mellan åren.

Investeringsprogram		2023	2024	2025	2026	2027	2023 - 2027
P R O G N O S	SKATT	239 504	390 000	616 141	582 562	597 900	2 426 107
	MEDFINANSIERING	7 000	41 000	50 000	49 000	0	147 000
	AVGIFT	308 138	246 000	436 831	170 041	161 905	1 322 915
	Totalt	554 642	677 000	1 102 972	801 603	759 805	3 896 022
R A M	SKATT	370 000	390 000	500 000	500 000	380 000	2 140 000
	MEDFINANSIERING	18 000	41 000	52 250	49 000	25 000	185 250
	AVGIFT	395 000	246 000	180 000	125 000	120 000	1 066 000
	Totalt	783 000	677 000	732 250	674 000	525 000	3 391 250
A v v i k e l s e	SKATT	130 496	0	-116 141	-82 562	-217 900	-286 107
	MEDFINANSIERING	11 000	0	2 250	0	25 000	38 250
	AVGIFT	86 862	-0	-256 831	-45 041	-41 905	-256 915
	Totalt	228 358	-0	-370 722	-127 603	-234 805	-504 772

Tabell 2 Förvaltningen förslag till fördelning av investeringsbudget per år

Sammanställning över investeringar

Nedan visas tabeller för alla planerade investeringar per finansieringsslag (skatt, avgift, exploatering). Tabellerna som visar alla planerade investeringar är uppdelade per objekt/projekt. Projekten kan befina sig i olika stadier. En del är under genomförande, en del befinner sig i planeringsfas och en del är endast i tidiga skeden. De objekt där förvaltningen önskar få beslut om upphandling och start av byggnation kommer i tabell 14 längre ner i dokumentet.

Vid genomförande av projekt finns det saker som kan påverka genomförandet. Det kan handla om överklaganden, geotekniska fynd, arkeologiska fynd eller andra problem vid projektering och upphandling. Därför finns det en osäkerhet kring tidplanen för projekten. I nedanstående tabell visas objekten på det år som de beräknas kunna genomföras under de förutsättningar som gäller idag.

Tabellerna visar de enskilda åren för 2024-2027 samt en utblick för 2028-2031. Utblicken är inte komplett då det är svårt att planera behovet så långt fram eftersom det är beroende av de kommande årens befolkningsutveckling, konjunkturläget och andra faktorer som påverkar tillväxttakten.

Skattefinansierade investeringar

Skattefinansierade investeringar handlar om investeringar i infrastruktur, offentliga miljöer, lokaler och anläggningar, inventarier och digitalisering. Planeringen av de skattefinansierade projekten styrs till största delen av de behov som lyfts i lokalförslöjningsplanen.

Tabell 3-5 nedan visar investeringsbehovet för skattekollektivet per projekt uppdelade per sektor.

PROJEKT	Ort	Verksamhet	Sektor	Invest. 2024	Invest. 2025	Invest. 2026	Invest. 2027	Invest. 2028-2031
Diseröd skola -Etapp 1 - Nj skolbyggnad, Matsal + tillagningskök	Diseröd	Skola	BoL	33 000	13 350			0
Diseröd skola -Etapp 2 -Ombyggnad Hus D, Rivning Hus C, Anlägga skolgård.	Diseröd	Skola	BoL	2 000	16 730	12 200		0
Diseröd skola -Etapp 4 - Renovering Hus A-B, Avetablera Hus E	Diseröd	Skola	BoL	4 000	3 700	22 000	20 150	0
Diseröd Skola -Infrastruktur -Parkering, Skolgård, Rivning villor, Omledning högsänning & VA, Flytt GC, Vändzon	Diseröd	Skola	BoL	600	700	2 000	2 500	0
Tjfter -Nj Förskola	Diseröd	Skola	BoL					75 000
Tjfter -Ombyggnation Befintlig Förskola	Diseröd	Förskola	BoL					80 000
Mimers hus -Ombyggnation studiehallar	Kungälv	Gymnasium	BoL					23 310
Thorildskolan -Ombyggnation Centralkök	Kungälv	Skola	BoL	10 000				0
Sandbackaskolan -Ombyggnad Anpassad Grundskola	Kungälv	Skola	BoL	31 000				0
Sandbackaskolan -Tillbyggnad	Kungälv	Skola	BoL		50 000	25 000		0
Sandbackaskolan -Ombyggnad	Kungälv	Skola	BoL				30 000	0
Munkegärdeskolans ombyggnation	Kungälv	Skola	BoL	20 700	24 000			0
Munkegärdeskolans Ombyggnation idrottshall	Kungälv	Skola	BoL			18 000		0
Fridhemskullens Förskola -Permanentering	Kungälv	Förskola	BoL	5 000	20 000			0
Olserödskolan Om- och tillbyggnad	Kungälv	Skola	BoL		2 000	35 000	40 000	0
Ulvegårde Förskola -Tillbyggnad	Kungälv	Förskola	BoL					25 000
Förskola -Ersättning Iskällan	Kungälv	Förskola	BoL				2 000	80 000
Grundskola Kungälv	Kungälv	Skola	BoL				2 000	237 450
Utveckling befintliga förskolor centrum 180platser	Kungälv	Förskola	BoL				2 500	77 500
Förskola/Förskolor Åseberget 180platser	Kungälv	Skola	BoL					80 000
Förskola Dammsbergen	Kungälv	Förskola	BoL					60 000
Förskola Kevstaden 108platser (Inhyring/Extern)	Kungälv	Förskola	BoL					0
Ytterbyskolan -Om / Tillbyggnad	Ytterby	Skola	BoL	60 000	85 000	78 772	10 000	0
Ytterby Nj förskola 3-4 hemvister (108-144 barn)	Ytterby	Förskola	BoL	500	500	10 000	54 000	0
Kastellegårdsskolan -Om / Tillbyggnad	Ytterby	Skola	BoL		1 000	25 000	25 000	40 000
Karebyskolan Tillbyggnad	Kareby	Skola	BoL	13 280				0
Karebyskolan Tillbyggnad Parkering	Kareby	Skola	BoL					0
Kärna skola tillbyggnad matsalsfunktion & Kök	Kärna	Skola	BoL	10 000	20 700			0
Kärna skola -Ombyggnation	Kärna	Skola	BoL		2 000	15 000	18 000	0
Kärna -Nj Förskola	Kärna	Förskola	BoL					65 000
Flexibel förskola/skola Koön inkl idrottslösning	Marstrand	Skola	BoL	250				133 250
Totalt				190 330	245 740	242 972	206 150	1 043 110

Tabell 3: Investeringar bildning och lärande

PROJEKT	Ort	Verksamhet	Sektor	Invest. 2024	Invest. 2025	Invest. 2026	Invest. 2027	Invest. 2028-2031
Arena Yttern infrastruktur inom området	Kungälv	Verksamhetslokaler	SoU	14 700	12 300		10 000	0
Arena Yttern Ishallar	Kungälv	Verksamhetslokaler	SoU	21 500	190 000			0
Arena Yttern Simhall	Kungälv	Verksamhetslokaler	SoU		6 000	75 000	100 000	75 000
Arena Yttern Idrottshallar	Kungälv	Verksamhetslokaler	SoU		6 000	60 000	40 000	20 000
Arena Tennis - Hall	Kungälv	Fritidsanläggningar	SoU				20 000	0
Arena Tennis - Utebanor	Kungälv	Fritidsanläggningar	SoU					3 000
Arena Utegyrn	Kungälv	Fritidsanläggningar	SoU				1 000	0
Arena Lekplats	Kungälv	Verksamhetslokaler	SoU				1 000	1 000
Arena Motionsspår Belysning / Uppgradering	Kungälv	Fritidsanläggningar	SoU		1 000			0
Infrastruktur Kode skola	Kärna	Infrastruktur	SoU			10 000	15 000	0
Kärna ny Spontanidrottsplats	Kärna	Fritid	SoU			1 500		0
Lyckvägen Harestad - Kornhall 2,5 km -Gång och Cykelbana	Kärna	Infrastruktur	SoU					20 000
Lyckvägen Kärna - Flateby 2,6 km -Gång och Cykelbana	Kärna	Infrastruktur	SoU					21 000
Hällebergsgatan -Förlängning	Ytterby	Infrastruktur	SoU	500	4 500			0
Infart Björkäås - Västra Tunge	Ytterby	Infrastruktur	SoU		4 000	4 000		0
Infart Björkäås - Västra Tunge -Bidrag	Ytterby	Infrastruktur	SoU		-2 000	-2 000		0
Hällebergsgatan -Gång och Cykelbana	Ytterby	Infrastruktur	SoU		4 500			0
Hällebergsgatan-Gång och Cykelbana -Bidrag Björkäås, Porteberget	Ytterby	Infrastruktur	SoU		-3 000			0
Sparråsvägen - Rollsbo -Gång och Cykelbana (inkl bro)	Ytterby	Infrastruktur	SoU					10 000
Torsbyvägen - Stationsvägen / Skolvägen -Gång och Cykelbana	Ytterby	Infrastruktur	SoU			4 000		0
Ytterby -Väst järnväg / Norr - Lokalgata + Gång och Cykelbana	Ytterby	Infrastruktur	SoU					5 000
Ytterby -Väst järnväg / Norr - Lokalgata + Gång och Cykelbana - Bidrag	Ytterby	Infrastruktur	SoU					-1 000
Ytterby -Väst järnväg / Syd - Lokalgata + Gång och Cykelbana	Ytterby	Infrastruktur	SoU					8 000
Ytterby -Väst järnväg / Syd - Lokalgata + Gång och Cykelbana - bidrag	Ytterby	Infrastruktur	SoU					-2 000
Kollektivgata, väst om järnväg	Ytterby	Infrastruktur	SoU					7 000
Kollektivgata, väst om järnväg -Bidrag	Ytterby	Infrastruktur	SoU					-3 500
Ytterby Station -Gång och Cykelbana tunnel	Ytterby	Infrastruktur	SoU					10 000
Ytterby Stataion -Gång och Cykelbana Bro	Ytterby	Infrastruktur	SoU					10 000
Vändslinga	Ytterby	Infrastruktur	SoU					1 500
Vändslinga bidrag	Ytterby	Infrastruktur	SoU					-750
Ytterby busstation -Flytt	Ytterby	Infrastruktur	SoU					15 000
Ytterby busstation -Flytt -Bidrag	Ytterby	Infrastruktur	SoU					-7 000
Ytterby -Utveckling av Resecentrum	Ytterby	Infrastruktur	SoU				6 000	0
Ytterby -Resecentrum -Bidrag	Ytterby	Infrastruktur	SoU				-3 000	0
Ytterby Centrum -Pendelparkering centrum	Ytterby	Infrastruktur	SoU					80 000

Liljedal etapp 1. Gestaltning av övre delen västra gatan, del av strandgatan samt sticqator.	Kungälv	Infrastruktur	SoU	2 700				0
Liljedal etapp 2 Gestaltning av mitten av Västra gatan	Kungälv	Infrastruktur	SoU	3 000	3 000			0
Liljedal etapp 3 Gestaltning av nedre delen av gatan nära Sigillet "Rondeltornten"	Kungälv	Infrastruktur	SoU		6 000			0
Liljedal -Parkeringslösning	Kungälv	Parkering	SoU					180 000
Liljedal -Parkeringslösning (Parkeringsfriköp)	Kungälv	Parkering	SoU					-80 000
Rollsbomotet -Östra och Västra samt Rollsbokrysset	Kungälv	Infrastruktur	SoU	100				0
Samlokaliserad Driftlokal -VA Drift och Fastighet Drift	Kungälv	Va/Entreprenad/Fastighet	SoU					30 000
Oasen -Akuta åtgärder	Kungälv	Fritid	SoU	5 000				0
Kode -Kollektivtrafiklösning Buss	Kode	Infrastruktur	SoU	2 500				0
Kode centrum	Kode	Offentliga miljöer	SoU					5 000
Marstrandön -Stenkajen -Renovering	Marstrand	Infrastruktur	SoU	16 570	-6 243			0
Koön -Ringensvarv 1 / 2.1 / 2.3 -Renovering	Marstrand	Infrastruktur	SoU			2 150	6 350	5 150
Koön -Fiskhamnen 1.2 / 1.3 / 1.4 -Renovering	Marstrand	Infrastruktur	SoU		10 050	8 140		0
Koön -Djuphamnskajen 2.1 / 2.2 -Renovering	Marstrand	Infrastruktur	SoU	300	10 000	10 000	14 000	32 200
Marstrandfärjan -Elektrifiering	Marstrand	Infrastruktur	SoU	2 500	16 500	6 000		0
Västra tullen -ombyggnation rondell (Statsmiljövital 50%)	Kungälv	Infrastruktur	SoU			7 500	7 500	0
Ytterbyvägen -Ombyggnation Cykelfartsgata / grönt stråk (Statsmiljövital 50%)	Kungälv	Infrastruktur	SoU				5 000	0
Liljedal -Parkeringlösning	Kungälv	Infrastruktur	SoU		1 000	38 500	40 000	0
Totalt				190 670	369 401	325 590	372 250	765 000

Tabell 4: Investeringsbehov Samhälle och Utveckling

PROJEKT	Ort	Verksamhet	Sektor	Invest. 2024	Invest. 2025	Invest. 2026	Invest. 2027	Invest. 2028-2031
Servicebostäder -Ytterby	Ytterby	Boenden	ToS					0
BMSS -Skälebräcke	Kungälv	Boenden	ToS				2 000	23 000
Anpassa bostad med särskild service -Solbräcke	Kungälv	Boenden	ToS	3 000				0
Äldreboende -Solhaga	Kode	Boenden	ToS					0
Kungälv -Äldreboenden	Kungälv	Boenden	ToS					0
Gruppboende -Dammergen	Kungälv	Boenden	ToS		1 000	14 000	20 000	0
Totalt				3 000	1 000	14 000	22 000	23 000

Tabell 5: Investeringsbehov för Trygghet och stöd

Sociala investeringar

Finansiellt ramverk för sociala investeringar

Kungälv kommun tillämpar sociala investeringar och en social investeringsfond för tidiga förebyggande och hälsofrämjande insatser. Sociala investeringar skall vara ett komplement till den ordinarie verksamheten och syfta till utveckling av verksamheten. Investeringarna skall ge möjlighet till metodutveckling och utveckling av nya arbetssätt. Verkningsfulla och effektiva nya arbetssätt skall efter utvärdering implementeras i den ordinarie verksamheten. Medel för sociala investeringar avsätts i en separat redovisning, symboliskt kallad social investeringsfond. Medlen avsätts till fonden av det föregående årets resultat genom ett beslut i kommunfullmäktige. Maximalt 10 % av skillnaden mellan kommunallagens balanskrav och resultatet får avsättas till sociala investeringar.

Sociala investeringsmedel för specifika projekt hanteras som tilläggsanslag efter separat äskande för respektive projekt. Tilläggsanslag för sociala investeringar beslutas i kommunfullmäktige. Projekten skall följas upp och utvärderas. Tilläggsanslag för sociala investeringar skall betraktas som ett ianspråktagande av fonderade medel och inte räknas med i utvärderingen av kommunens finansiella överskottsmål om 4 % av skatter och statsbidrag.

I arbetet med arena på Yttern kommer de tre hållbarhetsaspekterna miljö, ekonomi och social hållbarhet att arbetas in. I det politiska uppdraget för arenan ingår att arenan ska kunna användas för daglig verksamhet, utbildning och anläggningen kan utgöra en plattform för till exempel fritidsklubb, uppsökande verksamheter och fritidsgårdar, rehab m.m. I samband med arenans byggnation och kommande drift planeras för sociala investeringar.

Skattekollektivet - Verksamhetsbudgetar för mindre investeringar

För att möta investering- och reinvesteringsbehovet som inte innebär stora enskilda projekt finns även verksamhetsbudgetar för varje sektors behov av mindre investeringar. Dessa budgetar hanterar behov inom områdena trafiksäkerhet, parkering, åtgärder på brokonstruktioner, lekplatser, park-och strövmråden, fritidsanläggningar, badplatser, hamnverksamhet, lokalanpassningar, reinvesteringar i kommunala byggnader, inventarier för kommunala verksamheter (datorer, möbler mm) samt investeringar för digitalisering.

PROJEKT	Ort	Verksamhet	Sektor	Invest. 2024	Invest. 2025	Invest. 2026	Invest. 2027	Invest. 2028-2031
BUDGET Fritidsanläggningar	Generell	Fritid	SoU	1 000	1 000	1 000	1 000	3 000
BUDGET Infrastruktur/ trafiksäkerhet/gator/gc	Generell	Infrastruktur	SoU	7 500	6 500	6 500	7 500	22 500
BUDGET Parkering	Generell	Infrastruktur	SoU	3 000	3 000	3 000	3 000	9 000
BUDGET Broar/tunnelar/arkonstruktioner (reinvesteringar)	Generell	Infrastruktur	SoU	7 000	1 500	1 500	1 500	4 500
BUDGET Inventarier (möbler, verksamhetsnära it-utrustning mm)	Generell	Inventarier	SoU	25 000	25 000	20 000	20 000	54 000
BUDGET IT-inventarier (datorer och central it)	Generell	IT-inventarier	SoU	10 000	10 000	10 000	10 000	30 000
BUDGET Kollektivtrafik	Generell	Kollektivtrafik	SoU	5 000	3 000	3 000	3 000	9 000
BUDGET Lokalanpassningar	Generell	Lokalanpassningar	SoU	30 000	28 000	28 000	30 000	30 000
BUDGET Fastighetsanknutna investeringar	Generell	Fastighetsanknutna investeringar	SoU	10 000	10 000	10 000	10 000	30 000
BUDGET Reinvesteringar fastigheter	Generell	Reinvesteringar lokaler	SoU	7 500	7 500	7 500	7 500	22 500
BUDGET Strategiska Fastighetsinköp	Generell	MEX	SoU	5 000	5 000	5 000	10 000	30 000
BUDGET Park / Lekplatser	Generell	Offentliga miljöer	SoU	2 000	2 000	2 000	2 000	6 000
BUDGET Hamnverksamheten (bryggort/färjelägen)	Marstrand	Hamnverksamhet	SoU	8 000	3 000	3 000	3 000	9 000
BUDGET Badplatser	Generell	Fritid	SoU	300	300	300	300	300
Totalt				121 300	105 800	100 800	108 800	320 400

Tabell 6: Verksamhetsbudgetar för sektorernas behov av mindre investeringar

Skattekollektivet- Inhyrningar av lokaler eller extern utförare av verksamhet

Tabell 7 och 8 visar planerade behov som löses via externa byggherrar och privata utförare för sektor Bildning och lärande respektive sektor Trygghet och stöd. Inhyrningar visas med en röd färg. En del verksamhetsutövning sker av extern aktör, exempelvis friförskolor och friskolor, markerade med blå färg i tidplanen.

Kungälv kommun har tecknat ett samverkansavtal med Hemsö om byggnation och hyresavtal för objekten i listan nedan. Dessa redovisas även i tabellen över inhyrningar där ungefärlig tid för byggnation och inflyttning framgår.

- Förskola Nordtag- är inflyttad aug 2022
- Förskola Tjuvkil- är inflyttad jan 2023
- Förskola Fridhem- inflyttad aug 2023
- Skola Kode- Detaljplan pågår
- Äldreboende Kungälv – Start byggnation november 2023. Planerad inflyttning 2025.

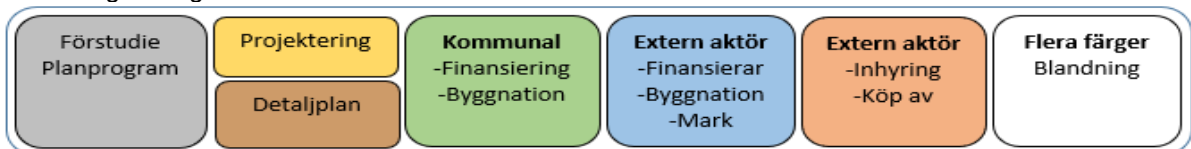
I enlighet med budgetdirektiv har förvaltningen i uppdrag planeringen för LSS-bostäder ska finnas med i planeringen av nya bostadsområden. Programmet innehåller därför förslag på lösningar där kommunen arbetar in behov av bostad med särskild service i markanvisningar och exploateringar. I Nordtag är en upphandling genomförd och byggnation pågår av en inhyrning för gruppboende i ett nytt bostadskvarter. Byggnation ska vara klar kvartal 4 2024. En del av behoven inom bostad med särskild service föreslås lösas genom fristående byggnader som uppförs i egen regi, vilket framgår i tabell 5 för skattefinansierade

investeringar. För en fördjupad bild av behov och planering av bostäder med särskild service hänvisas till lokalförsörjningsplanen.

Samtliga förslag till inhyrningar/externa lösningar i nyproducerade byggnader framgår i tabellerna nedan. Kommande drift inkluderas i den totala driftkostnadseffekten som redovisas i tabell 13.

Förklaring till färgerna i tabellen nedan:

Övergripande projekttidplan - Kungälv Kommun

Projekt	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
KUNGÄLV								
Kexstaden Förskolor								
YTTERBY								
Förskola Västra Tunge								
Diseröd skola (Etapp 3) - Ny idrottssal								
KODE								
Kode grundskola Åk 3-6 & Idrottshall								
KÄRNA								

Tabell 7: Planerade externa byggnationer för inhyring och externa aktörer för sektor Bildning och lärande

Övergripande projekttidplan - Kungälv Kommun

Projekt	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
KUNGÄLV								
Änggårde DP - Äldreboende, 90 platser								
Servicebostäder Kungälv/Ytterby								
Servicebostäder Kungälv/Ytterby								
Servicebostäder Kungälv/Ytterby								
YTTERBY								
Gruppbostad Nordtag								

Tabell 8: Planerade externa byggnationer för inhyring och köp av plats för sektor trygghet och stöd.

Skattekollektivet medfinansiering

Medfinansieringsprojekt syftar till de objekt som byggs på det statliga vägnätet som Kungälv kommun finansierar helt, eller delvis, men som sedan ägs och driftas av Trafikverket. Detta är en form av skattefinansiering, men den redovisas separat eftersom anläggningarna sedan kommer ägas av Trafikverket. För dessa objekt finns så kallade medfinansieringsavtal.

I tabell 9 finns de planerade investeringar för medfinansiering
 (Förkortningen GC nedan avser gång-och cykelbanor).

PROJEKT	Kategori	Invest. 2023	Invest. 2024	Invest. 2025	Invest. 2026	Invest. 2027	Invest. 2028-2031
Tjuvkil väg 168 (även GC Tjuvkil-Nordösund)	Investeringsplan	2 000	3 000	42 000	42 000		0
GC Vävra - Tjuvkil	Investeringsplan	5 000	38 000				0
GC Kode - Stenungsund	Investeringsplan			8 000	7 000		0
Väg 168 Ekelöv-Kareby motet	Investeringsplan						69 000
Totalt		7 000	41 000	50 000	49 000	0	

Tabell 9: Investeringsbehov medfinansiering (tkr)

Avgiftsfinansierade investeringar (Va och renhållning)

De avgiftsfinansierade investeringar omfattar de behov som finns inom VA- och renhållningsverksamheten. Dessa är enskilda kollektiv och har därför en egen ram för investeringar. Planeringen av va-verksamhetens investeringsbehov beskrivs i Va-resursplanen som är bilaga 3 till programmet.

Det är flera förutsättningar som har styrt investeringsplaneringen för avgift; ett föreläggande för Aröd, krav på lösning av avloppssituationen i Marstrand, ett föreläggande i Harestad/Nereby, ett föreläggande i Sjöhåla/Kovikshamn, del av föreläggande för Tofteberget (Tjuvkil) samt ett föreläggande för Instön. För en mer fördjupad förklaring hänvisas till Bilaga 3, VA-resursplan.

Investeringarna för avgiftsfinansierade verksamheten under perioden 2024-2027 genererar en driftkostnadsökning, vilket ska betalas av taxekollektivet inom respektive verksamhet. Driftkostnadseffekterna redovisas i tabell 13 längre ned i detta dokument. Tabell 10 visar investeringsbehovet för projekt inom VA och renhållningsverksamheten samt en verksamhetsbudget för respektive verksamhet. Tabell 11 visar prognostiserade intäkter som är kopplade till kommande investeringar inom VA.

Projekt	Invest. 2023	Invest. 2024	Invest. 2025	Invest. 2026	Invest. 2027	Invest. 2028-2031
BUDGET: Renhållning	1800	2 000	1000	1000	2 000	3 000
BUDGET: Planerade VA-omläggningar/ledningsförnyelse/Nya serviser	49 855	35 000	40 000	45 000	40 000	105 000
NY: BUDGET: Planerade VA-omläggningar/ledningsförnyelse/Nya serviser						0
Kastellegården Pumpstation -Ombyggnation	0		42 000			0
ÖFL Kastellegården - Under älven mot GRYAB	1000	1000	21000	17 500		0
ÖFL Kastellegården - Björkås	64 596					0
ÖFL Kastellegården - Björkås -Pumpstationer		20 376				0
ÖFL Björkås - Vävra	24 500	2 500				0
ÖFL Björkås Vävra - 3st Pumpstationer	64 000	4 000				0
ÖFL Vävra-Solberga	14 179					0
ÖFL Vävra-Solberga, Pumpstation	7 881					0
ÖFL Solberga - Stenungsund	14 000					0
ÖFL Solberga - Stenungsund -Ventilkammare	5 000					0
ÖFL Olseröd-Bredsten (VV Sträcka E)	2 000					0
ÖFL Olseröd-Bredsten (VV Sträcka F)	7 500					0
ÖFL Olseröd-Bredsten (VV Sträcka E / F) -Pumpstationer						0
ÖFL Hollandsgatan - Arenastaden	10 000	3 919				0
ÖFL Hollandsgatan - Arenastaden -APS Lagvägen		5 000				0
ÖFL Kungälv sjukhus - Truckgatan	5 000	35 000	45 000			0
ÖFL Kungälv sjukhus - Arenastaden -Ombyggnad Pumpstation			5 000			0

Projekt	Invest. 2023	Invest. 2024	Invest. 2025	Invest. 2026	Invest. 2027	Invest. 2028-2031
Norra bultgatan -Förnyelseplan	5 100	2 000				0
ÖFL Under E6 (Vid Kvarkullen)	2 600					0
ÖFL -Sträcka C Diseröd - Tvibotten						100 000
ÖFL Sträcka C Tvibotten - Mimers Hus		2 500	42 500			0
ÖFL -Sträcka D						50 000
ÖFL Ytterby Reservoar	500		9 500			0
Lycke -Reservoar	1 500			27 700		0
Munkegärde -Reservoar	5 700	5 000	21 000			0
ÖFL Munkegärde Reservoar	2 000	1 500	15 000			0
Räfsal -Tryckstegringsstation		12 800				0
Räfsal -Ventilkammare		9 300				0
ÖFL Kungälv Vattenverk - Ale			9 800			0
ÖFL Kungälv Vattenverk - Ale -Tryckstegringsstation			4 000			0
Ytterbyvägen -VA Ledningar		1 000	4 500	3 500		0
ÖFL Väbra - Marstrand -Etapp 1 (Väbra - Tjuvkil)	2 000	1 500	28 000	28 600		0
ÖFL Väbra - Marstrand -Etapp 1 (Väbra - Tjuvkil) -Pumpstation 2st			6 500	6 500		0
ÖFL Väbra - Marstrand -Etapp 2 (Nordön - Instön)		1 500	2 000	1 500	28 000	28 000
ÖFL Väbra - Marstrand -Etapp 2 (Nordön - Instön) -Pumpstation 3st					13 000	6 500
ÖFL Väbra - Marstrand -Etapp 3 (Koön - Marstrand)			2 000	2 000	28 000	28 000
ÖFL Väbra - Marstrand -Etapp 3 (Koön - Marstrand) -Pumpstation 3st					6 000	6 000
Kongahälla Västra och Östra	100					0
Liljedal VA, Västra gatan etapp 1	478					0
Liljedal VA, Västra gatan etapp 2		500	4 500			0
Liljedal VA, Västra gatan etapp 3 (Klocktornet 1, 34, 37)			5 830			0
Liljedal VA, Gärdet 1:3 VA ledning	13 400					0
Nytorgsstaden VA, Utbyggnad			500	15 000	5 000	0
Ängegärde Förskola / ÄldreBoende / Bostäder	8 000					0
Diseröd, centrum						0
Diseröd, Disekulla						0
Håffrekullen VA, Utbyggnad	18 500					0
Håffrekullen VA, Utbyggnad -Pumpstation	2 000					0
Arenastaden VA-Nät	3 000	10 000	11 000			0
Arenastaden VA-Nät -Pumpstation		6 000	13 000			0
Entré Ytterby (DP) VA, Utbyggnad Hollandsgatan		15 000				0
Björkås VA, Utbyggnad (Ny Detaljplan)				14 206		0
Västra Tunge VA, Utbyggnad (Nytt Verksamhetsområde)		300	4 100	4 000		0

Projekt	Invest. 2023	Invest. 2024	Invest. 2025	Invest. 2026	Invest. 2027	Invest. 2028-2031
Nordtag VA, Utbyggnad						0
Nordtag VA, Utbyggnad -Pumpstation						0
Bovieran VA-omläggning			4 000			0
Kareby - Skårby VA, Omvandlingsområde						9 000
Kärna: skolområde / bostäder / idrottshall / förskola VA, Utbyggnad						0
Rörtången - Ödmålsmosse VA, Utbyggnad						110 000
Vävra -Håltå VA, Omvandlingsområde Etapp 1-6	2 000	15 000				33 000
Tjuvkil -ÖFL Tjuvkil Huvud -Del av Tjuvkil 2:67						0
Tjuvkil -DP Tjuvkil 2:67, Inkl. Ledning inom detaljplan						0
Tjuvkil -Tjuvkil Dike -Del av -DP Tjuvkil 2:67						0
Tjuvkil -Etapp 2 Tofteberget VA, Utbyggnad	1 900					0
Tjuvkil -Etapp 2 Tofteberget VA, Utbyggnad -Pumpstation	2 000					0
Tjuvkil -Etapp 4 Del 1 VA, Utbyggnad	200	11 785				0
Tjuvkil -Etapp 4 Del 1 VA, Utbyggnad -Pumpstation		2 750				0
Tjuvkil -Etapp 4 Del 2 -Hamnområdet	200	1 000				0
Tjuvkil -Etapp 9 VA, Utbyggnad	200					0
Tjuvkil -Saltskärsvägen - Gulskärsvägen			9 000			0
Tjuvkil -Andra Etapp						32 000
Tjuvkil -Efterföljande Etapper						160 000
Aröd Etapp 1	736					0
Aröd Etapp 1 -Tryckstegring						0
Aröd etapp 2	1 300	17 000	19 000			0
Aröd Etapp 2 -Pumpstationer		2 000				0
Aröd etapp 3	625	1 000	1 000	15 000	13 000	0
Aröd Etapp 3 -Pumpstationer				3 000	3 000	0
Aröd etapp 4	2 000	20 000	23 183			0
Aröd Etapp 4 -Pumpstation			4 000			0
Aröd etapp 5	500	15 513	45 200	20 000		0
Aröd Etapp 5 -Pumpstationer		4 000	6 000			0
Aröd Etapp 5 -Tryckstegringsstation		2 000				0
Nordkroken (Kovikshamn) -Etapp 1		250	500	2 250	10 000	36 000
Nordkroken (Kovikshamn) -Etapp 2			300	1 000	15 000	15 000
Nordkroken (Kovikshamn) -Etapp 3				300	660	28 000
Nordkroken (Kovikshamn) -Etapp 4						5 000
Nordkroken (Kovikshamn) -Etapp 5						8 300
Nordkroken -Brunnefjäll (VA-Utbyggnad)	250	250	13 563	16 276	2 713	0
Nordkroken -Brunnefjäll (VA-Utbyggnad) -Pumpstation				4 500	500	0
Nordkroken -Vedhall (VA-Utbyggnad)	550	700	2 820			0
Nordkroken -Vedhall (VA-Utbyggnad) -Pumpstation			2 000			0

Projekt	Invest. 2023	Invest. 2024	Invest. 2025	Invest. 2026	Invest. 2027	Invest. 2028-2031
ÖFL Tega - Ulvesund (Del av delområde A)	500	3 000	25 000	31 500		0
Nereby - Delområde A Tätbebyggt område			500	2 200	24 300	0
Nereby - Delområde B				500	5 000	57 000
Nereby - Delområde D						80 000
Norra Instön - Etapp 1-9			1 500	1 500	7 000	140 000
Båtället - VA ledning Till Kallbadhus			1 500			0
Kungälv Vattenverk - Ultrafilter				15 000		0
ÖFL Jordliden - Sjukhuset		500	10 500			0

Tabell 10 Investeringsbehov avgift (Renhållning och VA)

VA Intäkter

	2023	2024	2025	2026	2027
Prognostiserade Kostnader -Investeringsplan	349 150	274 443	513 296	279 532	203 173
Prognostiserade Intäkter -Investeringsplan	-41 012	-28 443	-76 465	-109 491	-41 268
Prognostiserad Nettokostnad Investeringsplan	308 138	246 000	436 831	170 041	161 905

Tabell 11

Exploatering

Tabell 12 visar förväntat in- och utflöde för kommunens exploatering. Dessa inkomster är dock beroende av konjunktur och utvecklingen på marknaden och denna sammanställning är endast en prognos. Ett minus indikerar en inkomst och ett plus en utgift. Denna tabell visar endast in- och utflödet av medel, inte vilket år som vinsten/förlusten redovisas i resultaträkningen.

Projekt	Prognos
Diseröd -Disekulla	-13 308
Kongahälla	-30 000
Liljedal, Klocktornet 35 & 36	2 942
Liljedal, Gärdet 1:3	370
Liljedal Markanvisning del av gärdet 1:3	21 774
Liljedal, Klocktornet 1, 34, 37	-86
Liljedal, Rhodin	-15 000
Kärna, friskola, friförskola och bostäder	-8 288
Eriksberg, Norra	625
Entré Ytterby	-13 285
Båtället	-311
Tjuvkil 2:67	182
Nordtag	-223 964
Håffrekullen	1 300
Gjutaren	-15 443
Rollso Västerhöjd	-1 948
Nytorgstaden	0
Björkås	-24 648
Bovieran	0

Tabell 12: exploateringar (uppskattade inkomster och utgifter för projekten)

Driftkostnadskonsekvenser

Investeringarna under perioden 2024-2027 genererar en driftkostnadskonsekvens. Den beror på att nya lokaler byggs eller hyrs in och fler barn ska erbjudas förskola/skola och fler personer är i behov av äldreomsorg eller bostad med särskild service (gruppboende/serviceboende). Driftkostnader uppstår också när ny infrastruktur eller offentliga miljöer anläggs. I programmet finns även lösningar presenterade som innebär att lokal- och verksamhetsbehov verkställs genom inhyrningar eller av friförskolor som etablerar sig. För att ge en överskådlig bild av den totala simulerade driftkostnadsökningen har även driftkostnadskonsekvenser för inhyrda objekt räknats med. Då räknas endast hyreskostnader och verksamhetens kostnader in. I de fall lösningen utgörs av en friförskola eller friskola har ett uppskattat belopp för elevpeng inklusive lokalbidrag räknats med i simuleringen av kommunala driftkostnader.

I tabell 13 visas de förväntade driftkostnadseffekterna. Prognosen för driftkostnadskonsekvenserna inkluderar både kapitalkostnader, drift/hyror och verksamhetskostnader. Prognosen för kommande driftkostnader beräknas med hjälp av nyckeltal/procentsatser. I de fall som ett nytt objekt ska ersätta ett gammalt beräknas kostnader för det ersatta objektet som avgående, dvs dras av från den totala drifteffekten.

Prognosen för kostnadsutvecklingen är preliminär och påverkas av exempelvis inflation, generell kostnadsutveckling, nya avtal för löner och pensioner, förändrad lagstiftning.

Driftkostnadseffekter [tkr]

	2024	2025	2026	2027	Totalt
Tillkommande drifteffekt Skatt [tkr]	59 274	90 650	67 534	65 974	557 639
Tillkommande drifteffekt Avgift [tkr]	19 637	12 254	-2 552	-3 001	23 824
Exploatering***					0

* Inkluderar Driftkostnadseffekter från egna investeringar, planerade inhyrningar och planerade köp av platser

**Finansieras med avgifter/taxa

***Gator/anläggningar som går över till kommunal drift när exploateringsprojektet är klart.

Tabell 13: Driftkostnadskonsekvenser av investeringar

Projekt för beslut om byggnation

I tabell 14 visas de projekt/delprojekt som förvaltning vill ha godkända för start av upphandling och byggnation. De redovisade kostnaderna är en uppskattad total kostnad som innefattar projektering, interna kostnader, konsultuppdrag, byggnation mm.

Startbeslut 2023	Kollektiv	Budget
Munkegärdeskolan ombyggnation etapper	Skatt	45 000
Sandbackaskolan -Ombyggnation Anpassad Grundskola	Skatt	31 000
Thorildskolan -Centralkök ombyggnation	Skatt	10 000
Kärna Skola tillbyggnad matsalsfunktion och kök	Skatt	32 000
Anpassa bostad med särskild service -Solbräcke	Skatt	9 000
Diseröd skola -Etapp 2	Skatt	32 800
Diseröd skola -Etapp 4	Skatt	57 200
Totalt Skatt		217 000
ÖFL Vävrå - Hålda	Avgift	18 500
Tjuvkil Etapp 4, väntar till våren	Avgift	22 000
Totalt Avgift		40 500
Totalt Skatt + Avgift		257 500

Tabell 14: Sammanställning över de projekt som förvaltningen vill ha godkända för start av upphandling och byggnation.

Uppföljning av investerings-och driftprogrammet

Kommunstyrelsen följer månatligen investeringstakten som redovisas av förvaltningen under månadsrapporten.

Förvaltningen följer upp programmet vid tertialtillfällena T2 och T3. I maj/juni årligen görs en uppföljningsrapport, UR. Fokus vid uppföljningstillfällena är prognoser för projektens tidplaner

och ekonomi. I de fall projekten rör exploateringar följs även bostadsleveransen upp. Antagande om investerings- och driftprogram sker årligen vid beslut om budget i oktober/november. Vid den årliga T3-uppföljningen lämnas förslag på balansering av antaget program vilket innebär förslag om ändrad budget för enskilda projekt, godkännande av avvikelser i enskilda projekt. Godkännande av att starta byggnation av enskilda projekt eller delprojekt sker vid både T2 och T3 rapportering. Verksamhetsbudgetarna ska avrapporteras till utskotten vid tertiälerna T1, T2 och T3, både med utfall, prognos och planering framåt.

Utmaningar och fortsatt arbete

Konjunkturläget och omvärlden

- Rådande konjunkturläge med höjda räntor, hög inflation och högre materialpriser påverkar försäljning av bostäder vilket har medfört att allt fler exploatörer nu skjuter på byggstartar.
- För kommunens egna byggnationer kan bristen på anbud och prisutveckling innebära förskjutningar av kommande byggstartar. Förvaltningen kommer att behöva se över entreprenadformer och utformning av avtal vid upphandling av nya entreprenörer.
- Det är av stor vikt att fortsätta följa utvecklingen i omvärlden. Kostnadsökningar, materialbrist och brist på kvalificerad arbetskraft kommer att påverka projekten framöver.

Utifrån omvärldsläget sker följande arbete:

- Bevaka exploatörernas byggstartar för att prognostisera kommunens tillväxttakt och exploateringsintäkter.
- Bevaka antal anbud vid upphandlingar för att säkerställa rimliga priser.
- Se över entreprenadformer och ramavtal för att möjliggöra byggstartar av kommunens egna byggnationer.

Information om koncernbolagens planerade investeringar

Kungälv Energi AB

Kungälv Energi AB är ett helägt kommunalt bolag. I bolagets uppdrag ingår att tillhandahålla energiförsörjning samt infrastruktur för energi och digital kommunikation för både företag och privatpersoner, utifrån ett strategiskt kommunalt perspektiv och för en långsiktigt hållbar utveckling för Kungälv såväl ekonomiskt, socialt som ekologiskt.

Bolaget skall samverka med kommunen och övriga kommunala bolag i syfte att nå största möjliga nytta för kommunkoncernen och invånarna. Bolaget och kommunen skall gemensamt säkerställa att bolagets affärsplan, budget, investeringsplan och likviditetsplan samordnas med kommunens budgetprocess. Nedan följer en redovisning av bolagets planerade investeringar 2024-2027.

Investeringsplan 2024-2028	2024	2025	2026	2027	2028	Totalt
Elnät	113 650	128 150	108 150	124 150	124 150	598 250
Värme	21 200	12 250	12 250	10 250	6 250	62 200
Stadsnät	27 500	32 400	28 350	27 550	27 550	143 350
Entreprenad	3 500	1 300	1 300	400	400	6 900
Gemensamma	3 200	1 700	1 250	550	550	7 250
Totalt	169 050	175 800	151 300	162 900	158 900	817 950

Tabell 15: planerade investeringar Kungälv Energi AB

Bokab

Bokab är ett av Kungälvs kommun helägt bolag med uppgift att bedriva markexploatering och därtill hörande markförvaltning. Bolaget har till föremål för sin verksamhet att inom Kungälvs kommun bedriva markexploatering för näringsliv och industri samt för villatomter och därtill hörande markförvaltning i kommunen.

Till bolagets affärsplan kopplas bolagets budget, investeringsplan och likviditetsplan. Bolagets affärsplan är en viktig komponent i kommunkoncernens övergripande styrning och samordning och skall samordnas med kommunens budgetprocess.

Investeringsplan 2023-2027	2023	2024	2025	2026	2027	Totalt
Investering / Exploatering	30 000	82 000	108 000	178 000	134 000	566 000
Totalt	30 000	82 000	108 000	178 000	134 000	566 000

Tabell 16: planerade investeringar Bokab

Lokalförsörjningsplan Kungälvs kommun inklusive koncernbolagen Bokab och Kungälv Energi 2024–2027, utblick 2028–2031

Innehållsförteckning

1. Sammanfattning lokalförsörjningsplan 2024-2027	3
1.1 Bildning och lärande	3
1.2 Samhälle och utveckling	4
1.3 Trygghet och stöd	4
2 Grundförutsättningar	6
2.1 Grundläggande förutsättningar	6
2.2 Kommunal service och lokalförsörjning i samhällsplaneringen	6
2.2.5 Befolkningsprognos	8
3. Sektor Bildning och Lärande	12
3.2 Bedömning av lokalkapacitet	13
3.5 Förskola, grundskola F-6 och anpassad grundskola F-6	15
3.5.1 Förskola sammanfattning	15
3.5.2 Grundskola F-6 - sammanfattning	16
3.6 Grundskola 7-9	56
3.7 Anpassad grundskola	57
3.8 Gymnasieskolan	61
3.9 Anpassad gymnasieskola	63
3.10 Vuxenutbildning	63
3.11 Kultur	64
3.12 Kompetenscentrum	65
4. Sektor Samhälle och utveckling	66
4.1 Verksamheter i Stadshuset	66
4.8 Kommunala byggnaders tekniska status	74
5 Sektor Trygghet och stöd	76
5.1 Verksamhetsområde Myndighet	76
5.2 Verksamhetsområde Hälso- och sjukvård	79
5.3 Verksamhetsområde Vård- och omsorgsboende	81
5.4 Verksamhetsområde Stöd i ordinärt boende	87
5.5 Verksamhetsområde LSS-boende och daglig verksamhet	89
6 Koncernbolaget Bokab	96
7 Koncernbolaget Kungälv Energi AB	98

1. Sammanfattning lokalförsörjningsplan

Lokalförsörjningsplanen är en bilaga till investeringsprogrammet. Båda dokumenten revideras årligen. Lokalförsörjningsplanen innehåller behovsanalyser och planering för hur lokalbehov i den kommunala verksamheten ska lösas. Investeringsprogrammet innehåller budget för de planerade lösningarna som lokalförsörjningsplanen redovisar. På så sätt finns det en koppling mellan behov, planerade lösningar samt hur dessa ska finansieras.

Lokalförsörjningsplanen presenterar behov och planering för förvaltningens tre sektorer; Bildning och lärande, Trygghet och stöd samt Samhälle och utveckling. Även koncernens lokalförsörjning finns redovisad i form av de kommunala bolagen Kungälv Energi och Bokab.

Avgränsningar

Lokalförsörjningsplanen redovisar behov och lösningar av **lokaler** för att bedriva kommunal verksamhet. Den beskriver inte andra typer av investeringar så som vägar, parker och annan allmän plats. Investeringar för vatten-och avlopp beskrivs i dokumentet va-resursplan som också är en bilaga till investeringsprogrammet.

1.1 Sammanfattning Bildning och lärande

I Kungälv centrum planeras ombyggnad av Sandbackaskolan. Första etappen handlar om lokaler till anpassad grundskola. Nästa etapp är en tillbyggnad och ombyggnad av övriga undervisningsytor på Sandbacka. Olserödsskolan planeras utökas med ett antal klassrum och anpassningar i huvudbyggnaden för att kunna öka elevantalet på skolan. Det möjliggör att lokalerna på Klöverbacken kan avvecklas och Olseröd blir en sammanhållen skola för åk F-6.

I Ytterby planeras för en utökning av kapaciteten för att ta emot elever för såväl F-6 som årskurs 7–9. En utökning av kapaciteten på Kastellegårdsskolan och Sparråsskolan görs genom om och tillbyggnader.

I Kareby pågår byggnation av en ny skolbyggnad med sex klassrum med tillhörande grupprum som kommer stå färdig till höstterminen 2024. Tillbyggnad och ombyggnad av Diseröds skola pågår i flera etapper. Etappen med en ny skolbyggnad påbörjades i augusti 2023. Byggnationen av en fullstor idrottshall pågår och den ska stå klar höstterminen 2024. Övriga etapper genomförs när den nya byggnaden är klar 2025. Kärna skola får en ny byggnad med kök och matsal och därefter byggs de befintliga lokalerna om till undervisningsytor. Byggnation av kök och matsal planeras ske 2024/2025. I Kode pågår detaljplanearbete för byggnation av nya skollokaler för att ersätta lokalerna i Tunge.

Samtliga tre av kommunens högstadieskolor kommer att utökas genom ombyggnation och lokalanpassningar. En ombyggnation av Ytterbyskolan startar under hösten 2023, genomförs i etapper och är helt klar läsåret 2026/2027. På Munkegärdeskolan har en ombyggnation och renovering startats i etapper för att säkerställa funktionen av befintliga lokaler samt möjlighet att ta emot fler elever. Första etappen gjordes sommaren 2023 och nästa görs 2024/2025 med anpassning till den pågående verksamheten i byggnaden. På Thorildskolan byggdes delar av lokalerna om sommaren 2023 för att utöka kapaciteten. Fler ombyggnationer och lokalanpassningar kan vara aktuella på de tre högstadieskolorna i framtiden, beroende på hur befolkningstillväxten utvecklar sig.

På Mimers hus gymnasium ses lokalerna för yrkesprogrammen över, både lokalerna på plats på Mimers hus och de inhyrda lokalerna i Rollsbo. Elprogrammet fick en ny undervisningssal sommaren 2023 men ytterligare anpassningar av ytor för praktiska övningar kommer att ske. Behovet av fler vanliga undervisningssalar i teoretiska ämnen bedöms inte finnas nu utan kommer att hanteras i ublicksperioden genom en ombyggnad av studiehallarna till klassrum och grupprum.

Förskoleverksamheten

I januari 2023 startade Tjuvkils förskola och i augusti 2023 startade Fridhems nya förskola. På Fridhemskullen genomförs renovering och lokalanpassning av lokalerna för förskola 2024/2025. Där planeras en ny förskoleverksamhet som heter Fontinskogens förskola. Bedömning av behovet av nya förskoleplatser i centrala Kungälv görs i takt med utvecklingen av stadsdelarna.

I kommande stadsdelar Kexstaden samt Åseberget som båda är i planprogramsfas planeras för förskoleplatser i form av minst en ny förskola i varje stadsdel.

Behovet av förskoleplatser i Ytterbyområdet är fortfarande stort trots Nordtags förskola som togs i bruk 2022. Två nya avdelningar startar på Kastellegårdens förskola vårterminen 2024. En lokaliseringsstudie för en ny förskola i Ytterbyområdet genomfördes våren 2023. En detaljplan för en ny förskola i Ytterby startade augusti 2023. Byggnation av en ny förskola i Ytterby kan ske när detaljplanen vunnit laga kraft. Målet är att byggnationen ska kunna inledas 2025 /2025. I Marstrand har detaljplanearbetet för en flexibel förskola/skola med idrottslösning på Koön inletts. Byggnationen är även där beroende av att detaljplanen vinner laga kraft. I Kärna har den nya friförskolan öppnat några av sina avdelningar men har fortfarande mycket kapacitet kvar. I Diseröd får förskolan tillbaka två avdelningar som använts för förskoleklass vilket möjliggör 36 förskoleplatser.

1.2 Sammanfattning Samhälle och utveckling

I Diseröd byggs en ny idrottshall i anslutning till Diseröds skolan, hallen ska stå klar hösten 2024. Uppdraget om ett idrottscenter (hallarena) vid Ytterns idrottsplats pågår. I planeringen finns ishallar, simhall och idrottsbodar inklusive bland annat gymnastik och tennis. Några anläggningar planeras helt eller delvis att avvecklas och ersättas när hallarenan är klar, till exempel Oasen is-och simanläggning och Skarpe Nords bandyplan. En planering för lokalanpassningar pågår för idrottsbodar och idrottsanläggningar som kommer att vara kvar även efter att arenaområdet byggts (till exempel Munkegårdehallen, konstgräsanläggningarna runt om i kommunen). Måltidsköken utvecklas och rustas vid ombyggnationer och nybyggnationer. I samband med det omhändertags anpassningar kopplade till kris-och beredskapsplanen.

1.3 Sammanfattning Trygghet och stöd

Utbyggnaden av Solhaga äldreboende stod klar i augusti 2023 och första inflyttningen gjordes i september/oktober 2023. Ett hyresavtal för ett nytt äldreboende i centrala Kungälv har tecknats med Hemsö. Boendet börjar byggas i Ängegärde hösten 2023 och 90 vård-och omsorgsplatser ska stå klara sista kvartalet 2025. I samband med att det nya äldreboendet byggs klart planerar verksamheten en avveckling av Båtsmansgårdes 43 platser eftersom lokalerna inte är ändamålsenliga för äldreomsorg. Exakt tidpunkt måste planeras utifrån det rådande behovet av platser och när verksamheten kan flytta över. Bedömning görs att även med ovanstående utökning av antal platser inom äldreomsorgen på Solhaga och Ängegärde så finns ett fortsatt behov av att förlänga avtalet med 55 köpta platser på Attendos äldreboende i Ytterby under perioden 2024–2027.

Kommunen har sedan augusti 2023 ett hyresavtal på Kungälv sjukhus för 14 korttidsplatser. Platserna drivs i kommunal regi men i regionens lokaler. Utöver det planeras för att ställa om lokaler inom äldreomsorgen för att skapa ytterligare 5 platser i det befintliga beståndet. Prognosen på ökat antal äldre och förändrade arbetssätt inom vården innebär att behovet av korttidsplatser kommer att öka.

Hemtjänstområde öster får nya lokaler i det nya äldreboendet som byggs i Ängegärde.

Inom bostad med särskild service startade byggnationen av en ny gruppboende med sex lägenheter i Nordtag våren 2023. Gruppboendet planeras stå klar sista kvartalet 2024. Bedömning görs att under perioden 2024–2027 behövs ytterligare en gruppboende samt tre boenden med serviceboenden. Ett boende med serviceboenden innehåller vanligen cirka tio lägenheter samt en gemensamhetslokal. Vid tillskapandet av nya serviceboenden handlar ca 14 av de nya lägenheterna om att ersätta gamla boenden som inte är ändamålsenliga. Dessa lägenheter är tillfälligt anpassade med bostadssprinkler men ska ersättas i takt med att nya serviceboenden byggs. En serviceboende för målgruppen socialpsykiatri skapas genom ombyggnation av ca 10 av bostadslägenheterna i Solbräcke Lyckhemsvägen. I arbetet med att hantera framtida behov av boenden med särskild service behöver kommunen kontinuerligt arbeta in nya lösningar i kommande detaljplaner och exploateringar. Arbetet tillsammans med exploatörer och fastighetsägare som är villiga att hantera sociala frågor som en del av sitt hållbarhetsarbete fortsätter. Det kan handla om blandningen mellan hyresrätter och bostadsrätter, lägenheter för sociala ändamål, kommunens behov av boenden med särskild service, trygghetsboenden för äldre med mera.

1.4 Sammanfattning av kommunala bolagen Kungälv Energi och Bokab

I detta dokument redovisas endast bolagens behov av lokaler samt planering framåt. År 2017 förvärvade Bokab fyra fastigheter av kommunen och förvaltar numera dessa. I flera av byggnaderna bedrivs kommunal verksamhet (äldreboende samt socialmedicinsk mottagning och boende) samt friskolan Älvkullen (förskola, grundskola F-9 samt fritidshem). I en av lokalerna, på Trädgårdsgatan i Kungälv, har Bokab sitt huvudkontor. Bolaget har i dagsläget inga planer på att flytta eller utöka lokalerna för den egna verksamheten, dvs huvudkontoret på Trädgårdsgatan. När det gäller övriga byggnader som bolaget äger kommer lokalerna att användas för det ändamål som de är uthyrda till behovet hos hyresgästen ändras sig. Behov av investeringar i lokaler som bolaget äger tas fram i dialog med verksamheten som är hyresgäst.

Kungälv Energi har genomfört en större ombyggnation av sitt huvudkontor i centrala Kungälv. Såväl byggnaden som ytan för utrustning har byggts om för ett effektivare nyttjande och en ökad kapacitet. Bolaget äger lokalen. Utökad produktionsanläggning på Munkegårdsverket planeras att tas i drift till vintern 2023–2024. Om- och nybyggnationer av ställverk och trafostationer sker löpande. Kontinuerliga utbyggnader av infrastruktur för energi och digital kommunikation sker i takt med att kommunen växer.

2 Grundförutsättningar

2.1 Grundläggande förutsättningar

Nedanstående punkter redovisar några grundläggande förutsättningar för lokalförslörjningsarbetet:

Lagstiftning

- Boverkets byggregler
- Skollagen
- Socialtjänstlagen
- Plan- och bygglagen
- Miljöbalken
- Arbetsmiljölagen

Politiska beslut och uppdrag

- Politiska styrdokument
- Politiska mål
- Fyrstegsprincipen.
- Agenda 2030
- Översiktsplanen
- Bostadsförslörjningsprogrammet

Budget i balans

- Långsiktig ekonomistyrning
- Fokus effektiv driftkostnad

2.2 Kommunal service och lokalförslörjning i samhällsplaneringen

2.2.1 Planeringsprocessen

Alla förvaltningens sektorer behöver delta i det övergripande strategiska lokalförslörjningsarbetet kopplat till samhällsplaneringen. Det innebär att verksamheterna kan komplettera samhällsplaneringen med sina verksamheters behov och öka kunskapen om sektorernas planering kopplat till den kommunala infrastrukturen och servicen. Förvaltningen i sin helhet behöver bidra för att ge en heltäckande planering för kommunal service och lokalförslörjningen kopplat till samhällsplaneringen.

2.2.2 Trafik vid kommunala byggnader och anläggningar

I kommunens översiktsplan och kommunens trafikplan är målet att fler resor ska ske på ett hållbart sätt och i Agenda 2030s mål nr 11, Hållbara städer. Att göra städer och bosättningar inkluderande, säkra, motståndskraftiga och hållbara. Oberoende vilken typ av anläggning så alstrar den trafik i någon form. Det är därför viktigt att tidigt planera för attraktiva och säkra stråk för gång- och cykeltrafikanter, tydliga gång- och cykelstråk som ansluter befintliga gång- och cykelstråk utanför kvartersmark/ detaljplan samt skapa bra anslutningsstråk till närliggande hållplatser från berörd anläggning. Kopplingar till skolskjutsanläggning inom eller utanför kvartersmarken bör också hanteras.

Trafikalstringen är olika beroende på vilken typ av anläggning det rör sig om. Förskola har högst alstring av trafik och vid grundskola åk F-6 är alstringen något lägre då det råder en mix av barn som går/cyklar, åker skolskjuts och bil. På högstadieskolor och gymnasiet är alstringen lägst i och med att eleverna tar sig dit själva genom att gå, cykla eller åka skolskjuts/kollektivtrafik.

Utformningen av trafikmiljöer och utemiljöer vid skolor ska göras så att barn-och ungdomar på ett trafiksäkert sätt kan ta sig till skolan. Vid äldreboende och bostäder med särskild service är det viktigt att gångstråk och angöringsytor är tydliga. Boende ska kunna både angöra platsen med till exempel färdtjänst och promenera runt boendet och dess närmaste omgivningar. Planeringen av trafikmiljöerna ska möjliggöra att sophantering och leveranser till/ från skolor och boenden blir yteffektiva till förmån för friytor. Parkering för en anläggning sker enligt aktuell P-norm och planeras för samnyttjande vid anläggningar som ligger i centrumlägen. Lokaler som ligger i perifert läge med sämre utbud inom kollektivtrafiken kan behöva ta höjd för större parkeringar så att besökare och medarbetare kan ta sig till platsen.

2.2.3 Utemiljöer vid kommunala byggnader (skolgårdar, förskolegårdar, utemiljöer boenden)

I plan- och bygglagen finns det krav och rekommendationer på att det ska finnas tillräckligt stor friyta lämplig för lek och utevistelse vid skolor, förskolor, fritidshem och liknande. Behovet av lämpliga platser för lek uttrycks även som ett allmänt intresse.

Det finns flera olika nationella styrdokument som påverkar barns och ungas utemiljö generellt och särskilt skolgårdar och förskolegårdar. Plan- och bygglagen, PBL, är dock den enda lagstiftning som ställer ett uttalat krav på att det ska finnas tillräckligt stor friyta lämplig för lek och utevistelse vid skolor, förskolor, fritidshem och liknande.

Om tomten ska bebyggas med en byggnad som innehåller lokaler för fritids, förskola, skola eller annan jämförlig verksamhet, ska det på tomten eller i närheten av den finnas tillräckligt stor friyta som är lämplig för lek och utevistelse. Om det inte finns tillräckliga utrymmen för att ordna både friyta och parkering ska man i första hand ordna friyta.

Det är kommunen som har ansvar för planläggning och bygglovsprövning enligt PBL och som avgör vad som är tillräckligt stor friyta lämplig för lek och utevistelse. För att förtydliga PBL-paragrafens innebörd vid skolor, förskolor och fritids har Boverket tagit fram allmänna råd, BFS2015:1 FRI.

Vid byggnation av utemiljöer på skolor, förskolor och boenden tas hänsyn till buller, behov av tillgänglighet för alla, trafiksäkerhet och trygghet för elever och medarbetare. Planeringen ska också innehålla lösningar som är lätta att drifta och underhålla så att gården kan hållas i gott skick.

2.2.4 Klimatanpassningar i kommunala lokaler och anläggningar

"Ansvaret för skydd av egendom ligger i första hand på egendomens ägare. Det ger en drivkraft att undvika byggande på riskfyllda områden och att jobba förebyggande. Det gäller alla fastighetsägare och såväl enskilda personer och företag som lokala och statliga myndigheter." ur Regeringens proposition 2017/18:163

Många av kommunens lokaler och verksamheter kan komma att påverkas när klimatet förändras. Som fastighetsägare behöver kommunen arbeta med förebyggande åtgärder för både byggnader och verksamhetsutövare i lokalerna genom att:

- Bygga rätt från början.
- Kartlägga och arbeta systematiskt med klimatanpassning.
- Ha som regel att identifiera och genomföra klimatanpassningsåtgärder vid renovering, underhåll, energieffektivisering och ombyggnation.

En god planering vid nybyggnation och anpassningar vid ombyggnationer och underhåll av befintliga byggnader bidrar till åtgärder som skyddar kommunal egendom och kommunal verksamhet mot framtida hot som till exempel översvämning, värme, storm samt ras och skred.

Vid detaljplaneläggning för kommunala byggnader görs omfattande utredningar av geotekniska och hydrologiska förutsättningar för att nya byggnader inte ska uppföras på fel plats eller med fel grundläggning. Det är ett lagkrav som gäller alla typer av detaljplaner. Vid själva byggnationen läggs stor vikt vid grundläggning och hantering av dagvatten kopplat till byggnad och utemiljö.

Ett annat exempel på klimatanpassningar handlar om att hantera höga utomhustemperaturer. I det nya äldreboendet i Ängegärde kommer installationer att finnas som kan sänka den inkommande temperaturen i ventilationen vid höga utomhustemperaturer. Klimatanpassningar i kommunala byggnader behöver inte alltid handla om nybyggnation utan kan även ske genom lokalanpassningar i befintliga byggnader. På kommunens äldreboenden har installationer gjorts i de allmänna utrymmena så att en temperatursänkning kan ske av inomhusluften när det är höga temperaturer ute. Arbetet med att montera liknande luftkylningar på gruppboendena fortsätter. I vissa måltidskök kommer liknande anpassningar behöva göras för att få ner temperaturen för medarbetarna när många maskiner är i gång vid tillagning och diskning samtidigt som det är höga temperaturer ute. Enklare anpassningar av ventilationsanläggningar och framför allt styrning av tider som ventilationen är i gång behöver ske för att hantera höga temperaturer i till exempel skolor och förskolor. På kommunens förskolor monteras också solskydd över en del av utomhusytan, till exempel vissa sandlådor eller andra ytor där barnen sitter still och leker.

Samtidigt som det periodvis blir högre utomhustemperaturer så tyder allt på att det även blir mer nederbörd och blåsigare. Därför vädersäkras till exempel gemensamma uteplatser på boenden med inglasning eller tak när boendet byggs. Den typen av åtgärder kan även göras som en lokalanpassning på befintliga boenden.

2.2.5 Befolkningsprognos

Kommunen tar årligen fram en befolkningsprognos, med syfte att utgöra underlag för behovsbedömningar inom verksamheten och utgöra underlag för budget. Prognosen baseras på kommunnivå på den befintliga befolkningen i kommunen samt på de byggplaner som kommunen har för prognosperioden. En prognos görs alltid utifrån den verklighet och den kunskap som finns vid just det tillfället när prognosen tas fram. Även om prognosen utifrån kunskap om demografiska, sociala, ekonomiska, politiska och andra förhållanden försöker förutse fruktsamhet, dödsfall, in- och utflyttningar de närmaste åren så finns det alltid ett visst inslag av osäkerhet i dessa antaganden. Tabellen nedan visar befolkningsprognos per åldersklass till och med år 2031.

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Befolkning efter ålder för Kungälv kommun 2021, prognos 2022 - 2026 samt utblick 2027 - 2031

Ålder	Faktiskt antal	Prognos					Utblick				
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
0 år	553	580	570	570	600	640	660	680	700	720	730
1 - 2 år	1 171	1 230	1 260	1 260	1 280	1 350	1 400	1 440	1 480	1 520	1 550
3 - 5 år	1 798	1 810	1 890	1 920	2 010	2 060	2 100	2 150	2 210	2 280	2 330
6 år	616	610	610	630	630	690	690	720	720	740	760
7 - 12 år	3 652	3 670	3 690	3 720	3 790	3 880	3 990	4 080	4 180	4 280	4 370
13 - 15 år	1 813	1 880	1 920	1 920	1 900	1 900	1 900	1 940	1 980	2 020	2 050
16 - 18 år	1 687	1 760	1 790	1 860	1 920	1 980	1 990	1 970	1 960	1 970	2 010
19 - 24 år	2 781	2 880	2 980	2 990	3 140	3 330	3 410	3 490	3 550	3 580	3 590
25 - 39 år	9 303	9 580	9 870	10 030	10 340	10 840	11 060	11 260	11 460	11 600	11 710
40 - 64 år	15 168	15 340	15 520	15 700	16 020	16 460	16 780	17 080	17 360	17 690	18 010
65 - 79 år	6 935	7 030	7 080	7 150	7 180	7 290	7 390	7 590	7 810	8 050	8 310
80+ år	2 794	2 940	3 120	3 250	3 420	3 580	3 720	3 850	3 970	4 030	4 060
Summa	48 271	49 310	50 290	51 000	52 230	53 990	55 080	56 240	57 400	58 490	59 480

Antalet unga, upp till och med 20 år, beräknas öka. Störst blir ökningen bland de allra yngsta. Detta beror delvis på att det föds många barn i kommunen och delvis på att många barnfamiljer flyttar till kommunen.

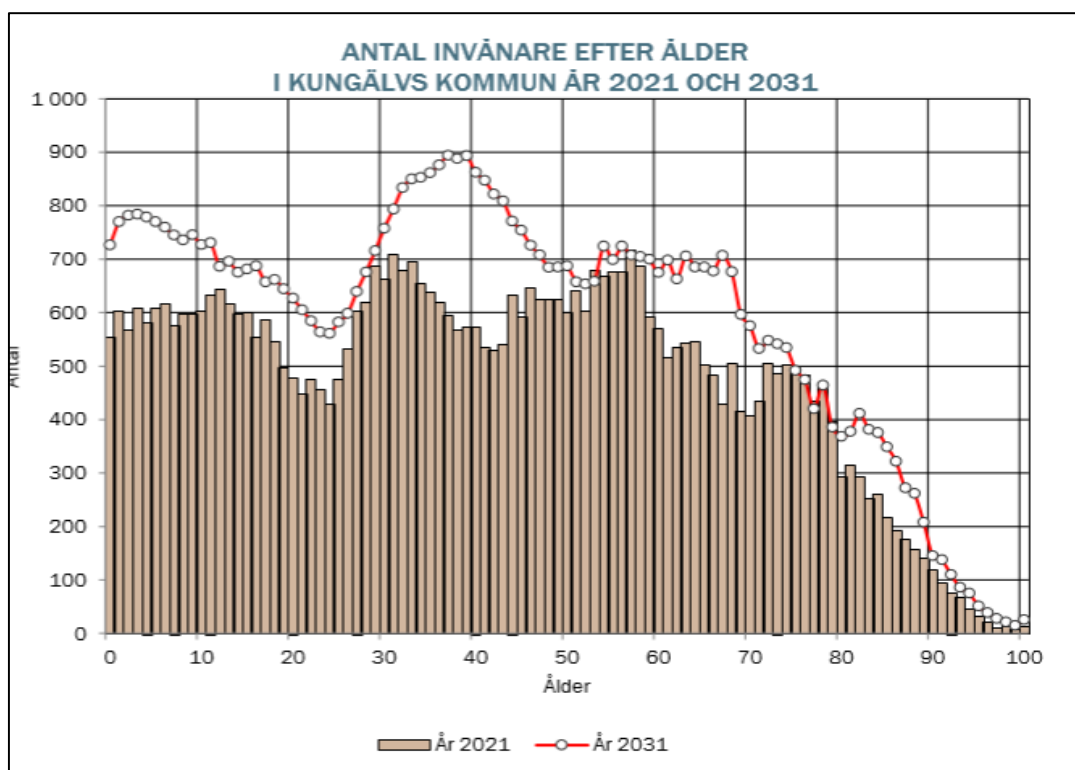
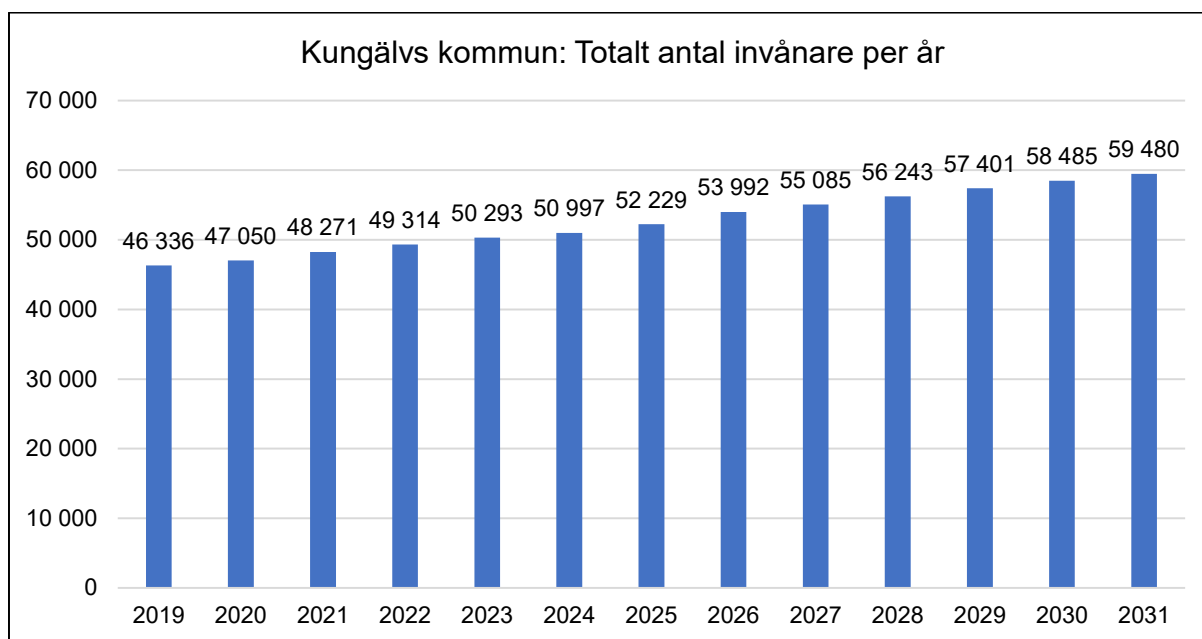
Gruppen som idag är mellan 26 - 31 år har en relativt sett liten ökning, främst beroende på att den stora kullen 90-talister nu börjar försvinna från denna åldersgrupp och de efterföljande kullarna inte är lika stora. Dessutom är detta en grupp som i stor utsträckning flyttar från kommunen, en helt naturlig utveckling beroende på studier och arbete på annan ort. Många gånger kommer dessa personer tillbaka till kommunen i ett senare skede.

Gruppen i åldrarna 32–45 år ökar, för vissa åldrar kraftigt, liksom 59 - 71 år och 80 år och äldre. Några enstaka åldrar efter 50 år samt gruppen 75 - 79 minskar något under den kommande 10-årsperioden. Sett till de vuxna åldrarna så kan ökningen i antalet invånare mellan cirka 32 - 45 år till stor del hänföras till den förväntade inflyttningen, men i de andra (vuxna) åldrarna är flyttnettot i princip noll (lika många flyttar in som flyttar ut). Här beror förändringarna i antal över åldrarna helt enkelt på att olika årskullar är olika stora, och i takt med att befolkningen åldras så förändras åldersstrukturen.

Att gruppen 80 år och äldre ökar beror till exempel på att den stora gruppen 40-talister fullt ut tillhör denna grupp om 10 år. (Källa: *Befolkningsprognos 2022–2031*)

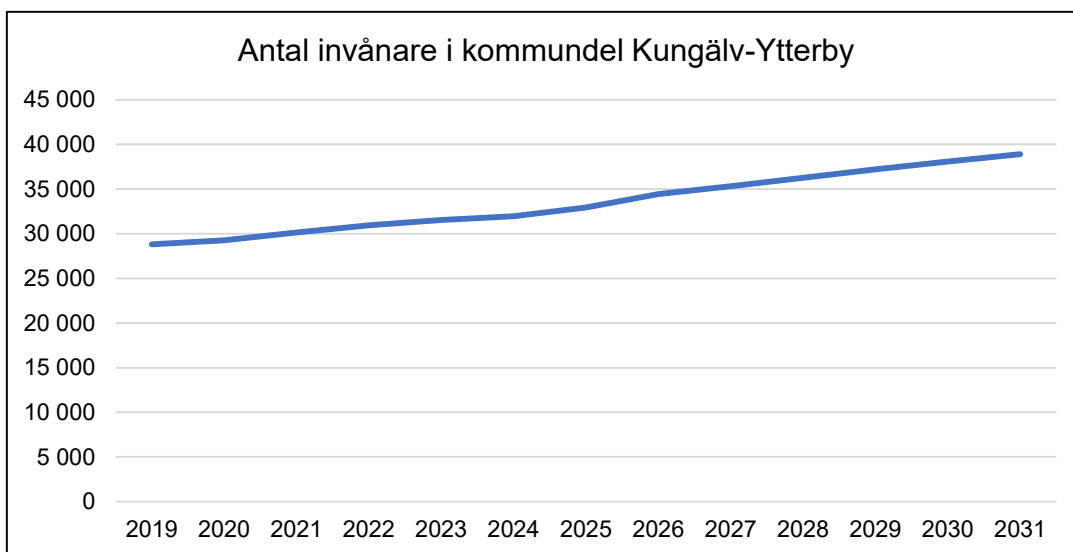
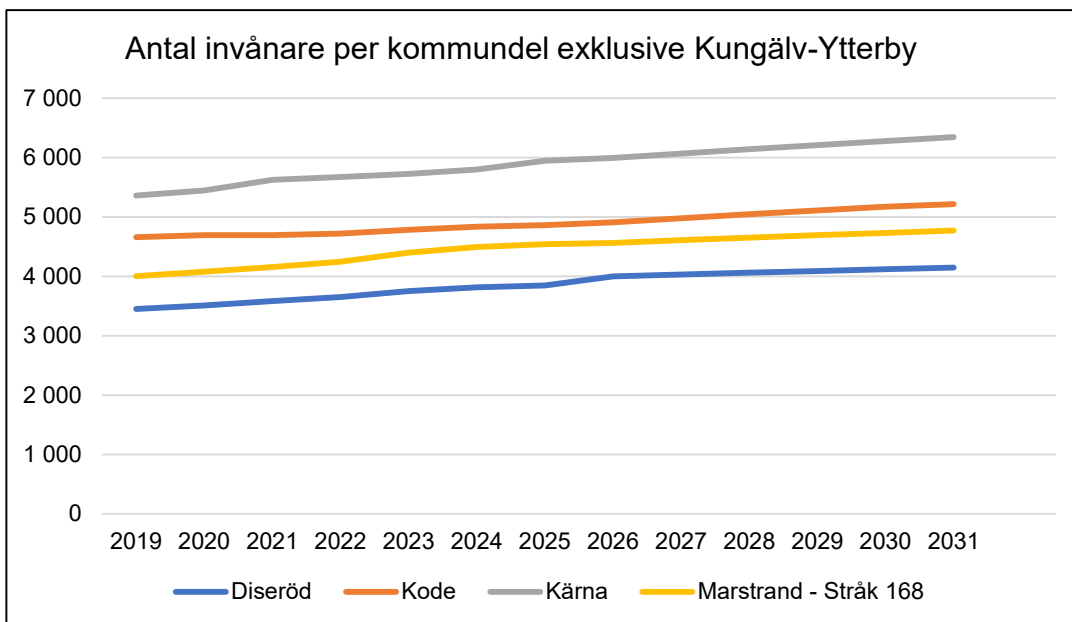

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Av tabellerna nedan framgår att samtliga kommundelar förväntas öka sin befolkning. Kode är den kommundel som förväntas ha den minsta procentuella ökningen (12 procent) mellan åren 2019-2031. Ytterby-Kungälv är den kommundel som ha den största procentuella ökningen (25 procent) mellan åren 2019-2031.

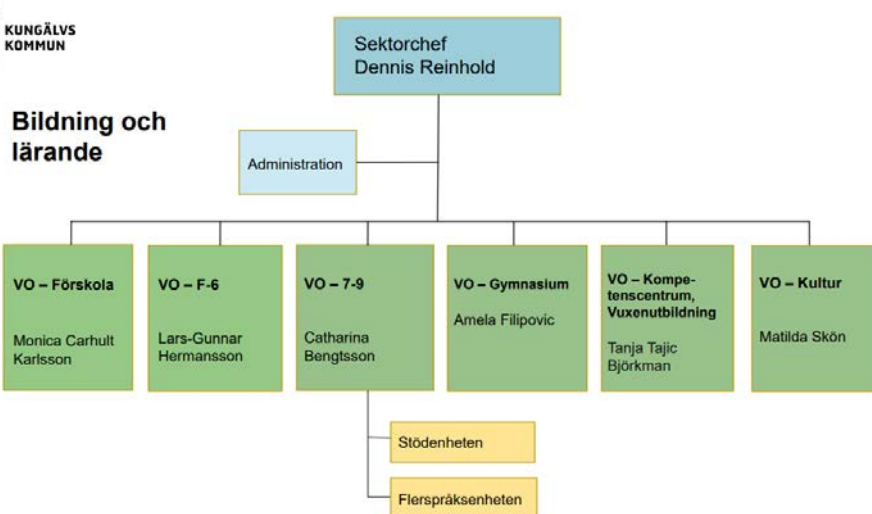

3. Sektor Bildning och Lärande

3.1 Bakgrund

Sektor bildning och lärande är uppdelade i följande verksamheter:

- Förskola och pedagogisk omsorg
- Grundskola och grundsärskola årskurs F-6
- Grundskola och grundsärskola årskurs 7–9
- Gymnasium och gymnasiesärskolan
- Kultur
- Kompetenscentrum

Sektorns planering utgår från lokalbeståndet, befolkningsprognosen samt vårdnadshavarnas önskemål inom ramen för skolvalet i förhållande till fyrstegsprincipen. Fyrstegsprincipen innebär att sektorn ska arbeta med lokalplanering enligt följande prioriteringsordning:

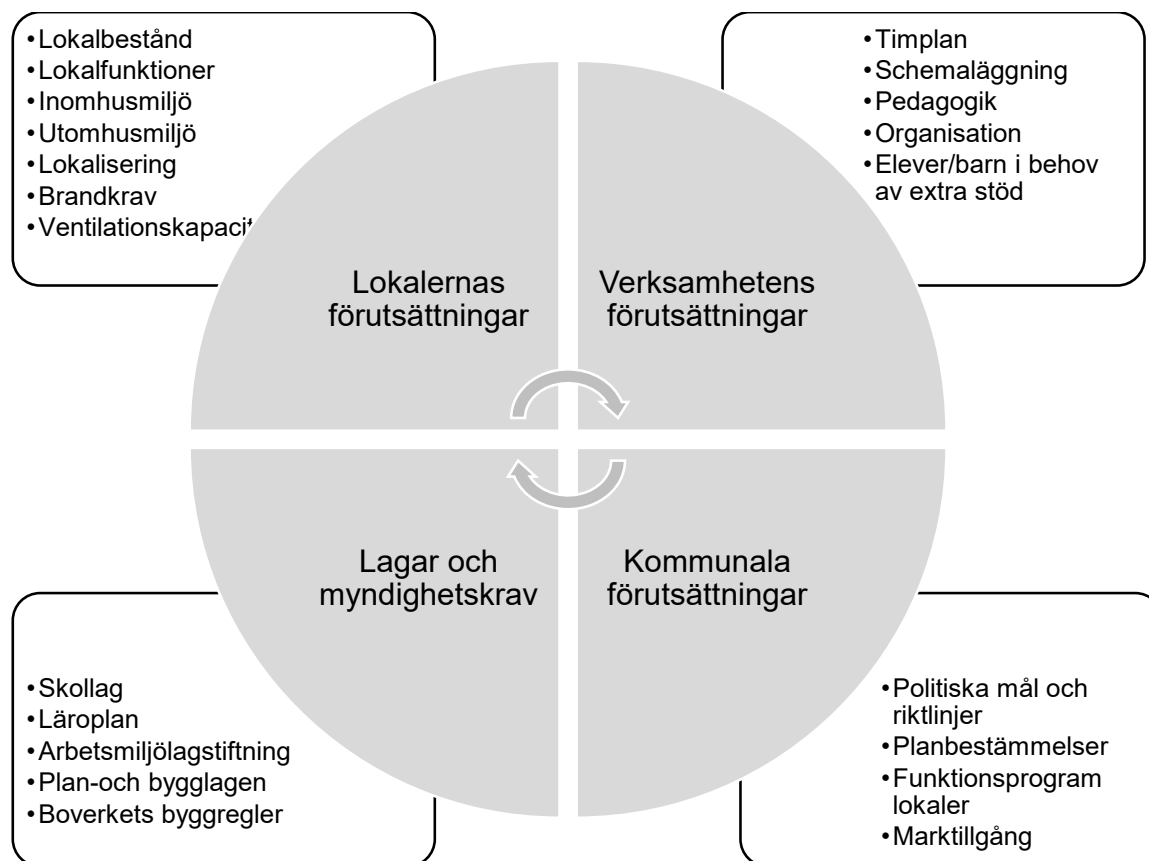
1. Tänk om kring organisationen för att effektivisera lokalanvändningen.
2. Optimera användning av befintligt lokalbestånd.
3. Bygg om/till befintliga lokaler för att möta behov.
4. Bygg nytt om föregående tre steg är ordentligt utförda och behov fortfarande kvarstår.

Befolkningsprognosen följs upp kontinuerligt för alla delar i kommunen, kopplat till nybyggnationer, generationsväxlingar och andelen familjer som flyttar in i respektive område. Skolvalet till förskoleklass respektive årskurs 7 ger information om hur efterfrågan på skolplatser förändras. Det samma gäller efterfrågan på förskoleplatser som ger en indikation på vilka grundskolor som vårdnadshavarna kan komma att önska i framtiden.

3.2 Bedömning av lokalkapacitet

Varje år inför skolvalet beslutar sektorn om vilken elevkapacitet som skolorna ska ha. Detta ligger senare till grund för handläggning och beslut inom ramen för skolvalet. Utöver detta behöver också den allmänna lokalkapaciteten bedömas, till exempel när det gäller tillgång till matsal, idrottshall, specialsalar, skolgård, arbetsrum, grupprum med mera.

Bedömningen av lokalkapacitet görs utifrån fyra faktorer: lokalernas förutsättningar, verksamhetens förutsättningar, lagar och myndighetskrav samt kommunala förutsättningar inklusive politisk styrning.

3.3 Lokalernas utformning för elever med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF)

Under 2022 och 2023 har sektor Bildning och lärande tagit fram två funktionsprogram för lokaler, ett för förskola och ett för grundskola. Syftet med funktionsprogrammen är att ge förutsättningar för likvärdiga lokaler i förskolan och skolan. Funktionsprogrammen ska också effektivisera arbetet och förenkla samspelet vid behovsanalyser kopplat till ombyggnad och nybyggnad av förskolor och skolor.

Funktionsprogrammen innehåller bland annat beskrivningar av anpassningar för elever med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar ("npf"). Barn och elever med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, till exempel adhd och autismspektrumtillstånd, uppfattar information samt bearbetar sinnesintryck på ett annorlunda sätt. För att de ska kunna tillgodogöra sig undervisningen behövs därför anpassningar av undervisningen och lokalerna.

Följande förutsättningar i lokalerna behöver tas i beaktande:

1. Ljudmiljön och ljusmiljön ska vara sådan att personer så långt som möjligt kan ta del i verksamheten. Ljuddämpande material ska i så hög utsträckning som möjligt användas för att minska buller.
2. Möjlighet att anpassa belysningen efter aktivitet och möjlighet till paus från intensivt ljus.
3. Bakgrundsbuller från ventilation och trafik ska minimeras.
4. En alternativ entré för elever med social ångest eller annan problematik.
5. Täta dörrar med sidoljus till lärosalar samt frostad film med mönster nertill.
6. Grupprum i direkt anslutning till lärosal som ger möjlighet till ostört arbete (undvik genomgångsrum).
7. Harmoniska och samstämda kulörer.
8. Plats för lugna miljöer till exempel grupprum, nischer och gradänger.
9. Plats för avskild placering i matsal för barn som behov att sitta i lugn zon.
10. Möjlighet till avskildhet i klassrummet.

Dessa förutsättningar behöver också ställas i relation till andra aspekter som påverkar verksamheten, till exempel säkerhetskrav. Lokalerna inom Bildning och lärande inventeras för att behov av extra anpassningar kopplade till både npf-säkring och riskbedömningar för elever och lärare.

3.4 Skolenheternas storlek

För att skapa en effektiv organisation som ökar elevernas förutsättningar att nå målen har kommunfullmäktige beslutat (KS2016/1043) att framtida planering av grundskolor ska:

- eftersträva minst 300 elever per grundskola.
- ska samordnas med förskola om det är färre än 300 elever.
- eftersträva en allsidig social sammansättning. Skolans storlek och geografiska avstånd ska bedömas med hänsyn till elevernas ålder. Yngre elever ska ha närmare till skolan.
- organiserar årskurser i närliggande åldrar med max två stadier. Byggnationerna ska vara flexibel med hänsyn till de demografiska förutsättningarna.

För att få räknas som en skolenhet bör skolbyggnader ligga i direkt närhet till varandra. Om skolbyggnader ligger en bit eller långt ifrån varandra kan de ingå i samma kommunala enhet, men inte räknas som en skolenhet. I skolenheten ingår också verksamhet som är knuten till enheten men som inte bedrivs i någon skolbyggnad. Byggnaderna måste ligga någorlunda nära varandra och höra ihop på ett naturligt sätt för att de ska anses tillhöra samma förskole- eller skolenhet. Verksamhet som inte bedrivs i förskolans eller skolans byggnader men som ändå ingår i förskole- eller skolenheten kan till exempel vara skolgårdar eller idrottsplatser i nära anslutning till byggnaderna. I begreppet skolenhet ingår även fritidshem som anordnas vid grundskolan.

3.5 Förskola, grundskola F-6 och anpassad grundskola F-6

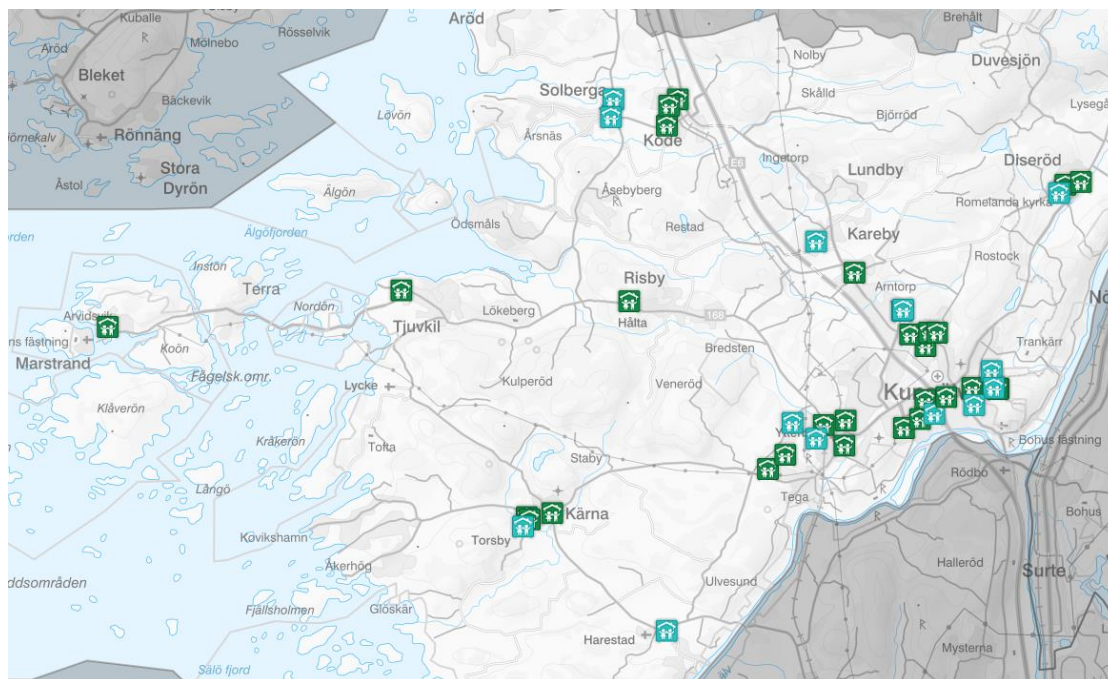
3.5.1 Förskola sammanfattning

Sektorn följer kontinuerligt upp efterfrågan och tillgången på förskoleplatser i förhållande till befolkningsutvecklingen. Förskolorna i Kungälv som centralort har fler platser än det totala antalet folkbokförda förskolebarn i centralorten eftersom dessa förskolor fungerar som en buffert för hela kommunen.

I januari 2023 startade Tjuvkils förskola och i augusti 2023 startade Fridhems nya förskola. Under 2022 startades Nordtags förskola i Ytterby vars platser direkt fylldes. Trots byggnationen i Nordtag är behovet av förskoleplatser i Ytterbyområdet fortfarande stort. En detaljplan för en ny förskola i Ytterby startade i augusti 2023. Det pågår detaljplan för bostäder i Västra Tunge i Ytterby där det enligt planbestämmelserna ska byggas en förskola. På Fridhemsullen planeras renovering och lokalanpassningar 2024 och 2025 för den nya verksamheten Fontinskogens förskola.

Antal placerade barn i förskolorna varierar under året. I maj brukar antal placeringar vara som störst, för att på hösten vara lägre. För uppfylla lagkraven på antal förskoleplatser under hela året finns ett behov av viss överkapacitet under höst och vinter för att kunna täcka den ökade efterfrågan på vårterminen. Arbetet med att matcha antal platser med antal placeringar innebär utmaningen att ha tillräckligt många platser i maj för att uppfylla lagkraven, men inte för många på hösten, för att budgeten ska vara i balans. Kommunen har ca 2062 platser och fristående förskolor ca 585 platser.

Karta 1. Förskolornas geografiska lokalisering. Gröna symboler är kommunala, turkos är fristående.

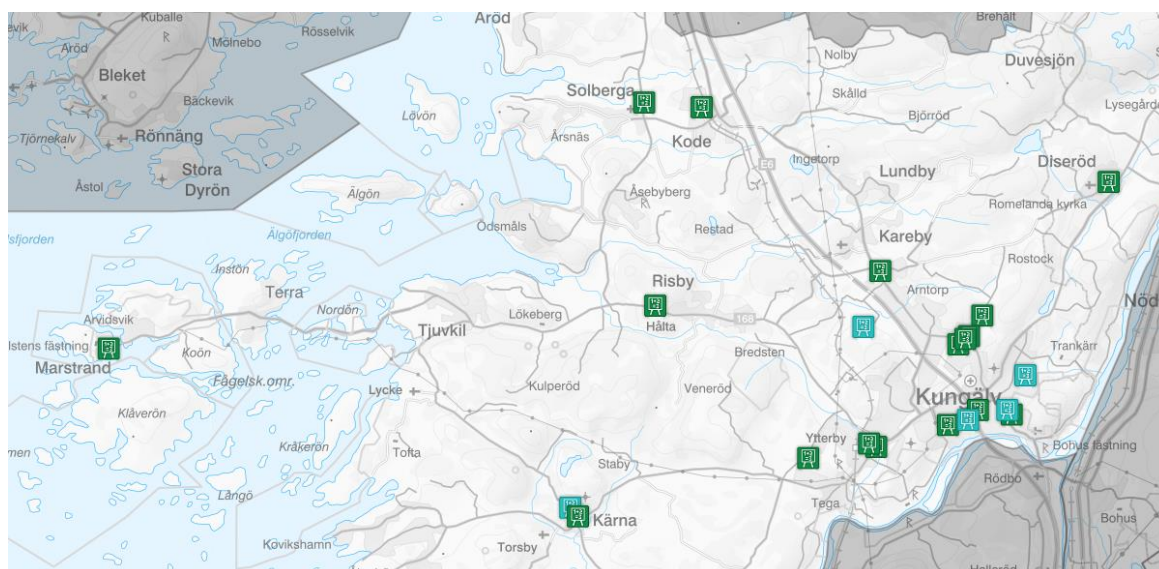

3.5.2 Grundskola F-6 - sammanfattning

Antal elever 6–12 år väntas öka under perioden i takt med befolkningstillväxten inom kommunen. Befolkningstillväxten kopplat till F-6 finns i första hand i Ytterby och centrala Kungälv, men även i Kareby, Kärna och Diseröd. I andra områden är befolkningsökningen inte lika stor, till exempel Kode och Munkegårdeområdet. Befolkningsökningen i Ytterby är särskilt omfattande och innebär att kapaciteten på Kastellegårdsskolan och Sparråsskolan ska utökas. I Kareby, Kärna och Diseröd pågår eller planeras ombyggnationer för att möta befintliga behov och ökningarna enligt befolkningsprognosen. På Sandbackaskolan planeras ombyggnationer i etapper där den första etappen kommer att bygga om lokaler till anpassad grundskola 2024.

Fristående skolor finns i centrala Kungälv och Kärna. De senaste åren har cirka 11–12 procent av kommunens elever varit inskrivna på fristående grundskolor.

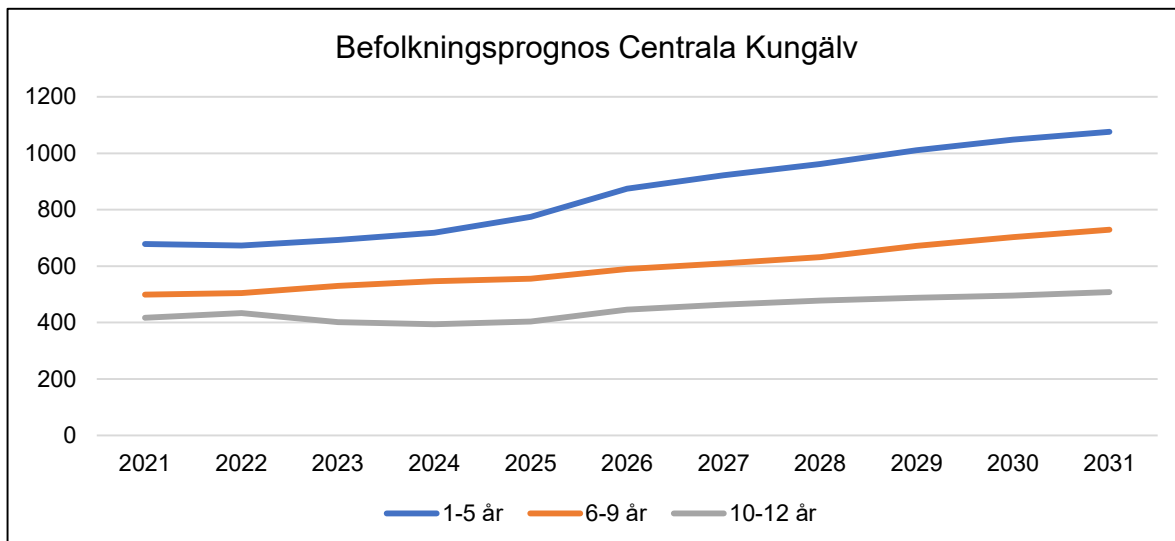
Karta 2. Grundskolor. Gröna symboliserar kommunala, turkosa fristående. Tre av de kommunala skolorna är i 7–9 skolor. Samtliga fristående är F-9-skolor.

3.5.3 Centrala Kungälv

Antalet barn i centrala Kungälv förväntas öka något fram till 2024 och därefter öka i högre grad. **Befolkningsprognosen är dock osäker i och med att bostadsbyggandet minskat och den större ökningen av barn kan därför komma längre fram än vad befolkningsprognosen säger.**

Centrala Kungälv – grundskola F-6

Fontinskolan och Sandbackaskolan kan i dagläget möta centrums behov tillsammans med de fristående skolorna i området: Strandskolan, Montessoriskolan Älvkullen och Fredkullaskolan. En ny skola F-6 bedöms behövas i utblicksperioden för att kunna ta emot alla elever i Kungälv och i Ytterby. En förstudie pågår på vilka platser som är lämpliga i stråket Kungälv-Ytterby.

Fontinskolan har en hög nyttjandegrad sett till bruksarea, brandsäkerhetskrav, ventilation och antal toaletter. Det är i dagläget inte möjligt att bygga ut skolan. En förbättring av skolans kapacitet gällande till exempel ventilation ska göras under perioden.

Sandbackaskolan har många kvadratmeter per elev (19m²) men ska ses över utifrån ventilation, toaletter och andra faktorer som kan vara begränsande vid en elevökning. En tillbyggnad och ombyggnad av skolan planeras för att utöka elevkapaciteten på Sandbackaskolan och förbättra befintliga lokaler. Den första etappen i ombyggnationen handlar om lokaler för anpassad grundskola. En del av huvudbyggnaden byggs om för att hela anpassad grundskola ska få plats inne i skolan och inte längre bedrivs i modulerna. Därefter kan en om-och tillbyggnad av skolan ske. Under byggtiden kan klasser från någon årskurs F-6 behöva ha viss del av sin undervisning i evakueringslokaler på skolgården för att inte undervisningen ska störas.

Skolor	Elever	m ² /elev	kr/m ²
Fontinskolan	363	11	754
Sandbackaskolan	314	19	1017
Strandskolan (fristående)	227	Inga uppgifter	Inga uppgifter
Fredkulla (fristående)	103	Inga uppgifter	Inga uppgifter
Älvkullen (fristående)	116	Inga uppgifter	Inga uppgifter

2024–2027

- Ombyggnad del av huvudbyggnaden på Sandbackaskolan till anpassad grundskola
- Om och tillbyggnad av övriga delar av Sandbackaskolan.
- Detaljplan för ny grundskola i västra Kungälv eller mellan stråket Kungälv och Ytterby.

2028 och framåt

- Byggnation av ny grundskola i västra Kungälv/stråket Kungälv och Ytterby.

Konsekvenser om ovanstående ej genomförs

- Enskilda barn i centrala Kungälv får inte skolplacering nära hemmet, utan kan behöva gå i skola i andra kommundelar.

Centrala Kungälv – förskola

Förskolorna i Kungälv som centralort fungerar som buffert för hela kommunen, framför allt för Ytterby. Antalet kommunala förskoleplatser i centralorten behöver därför möta en högre andel av den totala folkbokförda åldersgruppen än i övriga serviceorter.

Några förskolor i centrum är gamla och har större underhållsbehov. Ombyggnation och planering av ersättningsbyggnader kommer samplaneras med behovet av nya förskoleplatser i takt med att befolkningen ökar i centrum och kommundelarna.

Från och med höstterminen 2023 flyttade Fridhemskullens förskola och Fridhems förskola till Fridhems nya förskola som stod klar i augusti 2023. Förskolelokalerna på Fridhemskullen friställs i samband med den flytten. Det görs för att kunna renovera och lokalanpassa lokalerna för den framtida förskoleverksamheten Fontinskogens förskola under 2024 och 2025.

Förskola	Antal barn 19/1	Platser 19/1	m ² /barn	Kr/m ²
Blåmesen förskola	7372	72	8	1168
Fridhems förskola (evakuerade till Fridhemskullens förskola)	0	0	0	0
Fridhemskullens förskola (byter namn till Fontinskogens förskola ht-2023)	136	144	18	1280
Iskällan förskola	120	126	11	2382
Kongahälla förskola	54	54	12	2110
Rödhakens förskola	84	84*	10	1257
Solängen	90	90	11	1487
Ängsblomman förskola	36	36	10	1170

2024–2027

- Ombyggnation av förskolelokalerna på Fridhemskullen till Fontinskogens förskola.
- Utredda fastigheten som innehåller Solängens och Ängsblommans förskolor för att kunna öka kapaciteten i centrala Kungälv när det byggs bostäder i centrum.
- Utredda Blåmesens förskola och Rödhakens förskola utifrån fastighetsteknisk status och detaljplanebestämmelser för framtida utbyggnad eller ersättningsbyggnation.
- Planering för förskoleplatser i nya stadsdelarna Kexstaden och Åseberget omhändertats i planprogram och detaljpaneläggning.
- Detaljplan för Iskällans förskola
- Vid behov ändringsdetaljplan på Solängen/Ängsblomman förskolor

2028 och framåt

- Iskällans förskola ersätts med ny byggnad. Kräver detaljplaneändring för att kunna bygga i två plan och en större byggnadsvolym. Förskolan bedöms ha en mycket bra lokalisering, god infrastruktur för angöring, gc-banor och parkering samt gott om friyta.
- Om/tillbyggnad Ångsblomman/Solängen vid behov av fler förskoleplatser i centrum. (behovet är beroende av när nya stadsdelar med bostäder byggs)
- Ny förskola Kexstaden med minst 108 platser har arbetats in som ett behov vid planprogram för den nya stadsdelen. Om det är möjligt vore ytterligare en förskola i området önskvärd då det saknas förskolor i den delen av centrum. Dialog pågår med exploatör som äger marken.
- Ny förskola med cirka 180 barn vid byggnation av ny stadsdel på Åseberget (är beroende av när detaljplaner är klara och byggnation av bostäder sker).

Konsekvenser om ovanstående ej genomförs

- Enskilda barn i centrala Kungälv får inte förskoleplacering nära hemmet, utan kan behöva placeras i förskola i andra kommuner. I och med att buffert i första hand finns i centrala Kungälv kan det bli svårt att rent praktiskt genomföra detta.
- Förskolorna i centrala Kungälv kan inte längre fungera som buffert för andra kommuner.

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Fontinskolan

Bruksarea: 4057 m2 inkl. idrott

Elevprognos & lokaleffektivitet							
Hösttermin	2023	2024	2025	2026	2027	2028	
Elever	363	367	374	404	419	433	
Årskurser	7	7	7	7	7	7	
Paralleller	2	2	2	2	2	2	
Klasser	14	14	14	14	14	16	
Klasstorlek	26	26	27	29	30	27	
m ² /elev	11	11	11	10	10	9	

Kapacitet per lokalfunktion			Byggnadsstatus (sämsta hus)		
Lokalfunktion	Antal		Funktion	Betyg	Åtg. inom år
Klassrum	17		Ventilation	3	10
Grupprum	9		Värme	4	-
Bild	0		Sanitet	3	10
Hemkunskap	0		El	2	5
Idrott	1		Stomme	4	-
Musik	1		Fasad	1	2
NO	0		Tak	3	10
Trä/metall	1		Invändigt	1	2
Textil	1		Brandskydd	4	-
Lokalfunktion	Mängd	Elevkapacitet	Totalt	Betyg	Åtg. Inom år
Matsal max pers.	120	360	Byggnad	25	2
Kök max port.	360	Mottagningskök, leverans från Thorildskolan			
Elevoaletter	25	375			

Sandbackaskolan

Bruksarea: 6027 m2 inkl. idrott

Elevprognos & lokaleffektivitet							
Hösttermin	2023	2024	2025	2026	2027	2028	
Elever	349	352	359	388	403	416	
Årskurser	7	7	7	7	7	7	
Paralleller	2,0	2,4	2,6	2,6	2,6	2,6	
Klasser	14	17	18	18	18	18	
Klasstorlek	25	21	20	22	22	23	
m ² /elev	17,3	17,1	16,8	15,5	15,0	14,5	

Kapacitet per lokalfunktion			Byggnadsstatus (sämsta)		
Lokalfunktion	Antal		Funktion	Betyg	Åtg. inom år
Klassrum	17		Ventilation	2	5
Grupprum	9		Värme	2	5
Bild	0		Sanitet	4	-
Hemkunskap	0		El	2	5
Idrott	2	En delbar hall	Stomme	4	-
Musik	1		Fasad	2	5
NO	0		Tak	3	10
Trä/metall	1		Invändigt	2	5
Textil	1		Brandskydd	4	-
Lokalfunktion	Mängd	Elevkapacitet	Totalt	Betyg	Åtg. Inom år
Matsal max pers.	150	450	Byggnad	25	5
Kök max port.	Mottagningskök, leverans från Thorildskolan				
Elevoaletter	25	375			

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Byggnadsstatus (sämsta)		Kapacitet per lokalfunktion		
Funktion	Betyg	Åtg. inom år	Lokalfunktion	Mängd
Ventilation	3	5	Antal servering lunch	70
Värme	4	10	Kapacitet servering lunch	80
Sanitet	2	3		
El	2	3		
Stomme	4	10		
Fasad	3	5		
Tak	3	5		
Invändigt	3	5		
Brandskydd	5	15		
Totalt	Betyg	Åtg. Inom år		
Byggnad	29	3		

Blåmesens förskola

Bruksarea: 615 m2

Barn och lokaleffektivitet

VT2023

Antal barn 19/1	71
Antal platser 19/1	72
Antal avdelningar	4
m ² /barn	9

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Iskällans förskola

Bruksarea: 1323 m²

Barn och lokaleffektivitet

VT 2023

Antal barn 19/1	120
Antal platser 19/1	128
Antal avdelningar	5
m ² /barn	11

Byggnadsstatus (sämsta)

Kapacitet per lokalfunktion

Funktion	Betyg	Åtg. inom år	Lokalfunktion	Mängd
Ventilation	4	10	Antal servering lunch	128
Värme	4	10	Mottagningskök, leverans från Thorildskolan	
Sanitet	2	3		
El	2	3		
Stomme	3	5		
Fasad	2	3		
Tak	3	5		
Invändigt	3	5		
Brandskydd	5	15		
Totalt	Betyg	Åtg. Inom år		
Byggnad	28	3		

Solängens förskola

Bruksarea: 980 m²

Barn och lokaleffektivitet

VT 2023

Antal barn 19/1	90
Antal platser 19/1	90
Antal avdelningar	5
m ² /barn	11

Byggnadsstatus (sämsta)

Kapacitet per lokalfunktion

Funktion	Betyg	Åtg. inom år	Lokalfunktion	Mängd
Ventilation	3	5	Antal servering lunch	90
Värme	5	15	Mottagningskök, leverans från Thorildskolan	
Sanitet	3	5		
El	4	10		
Stomme	3	5		
Fasad	3	5		
Tak	3	5		
Invändigt	3	5		
Brandskydd	5	15		
Totalt	Betyg	Åtg. Inom år		
Byggnad	32	5		

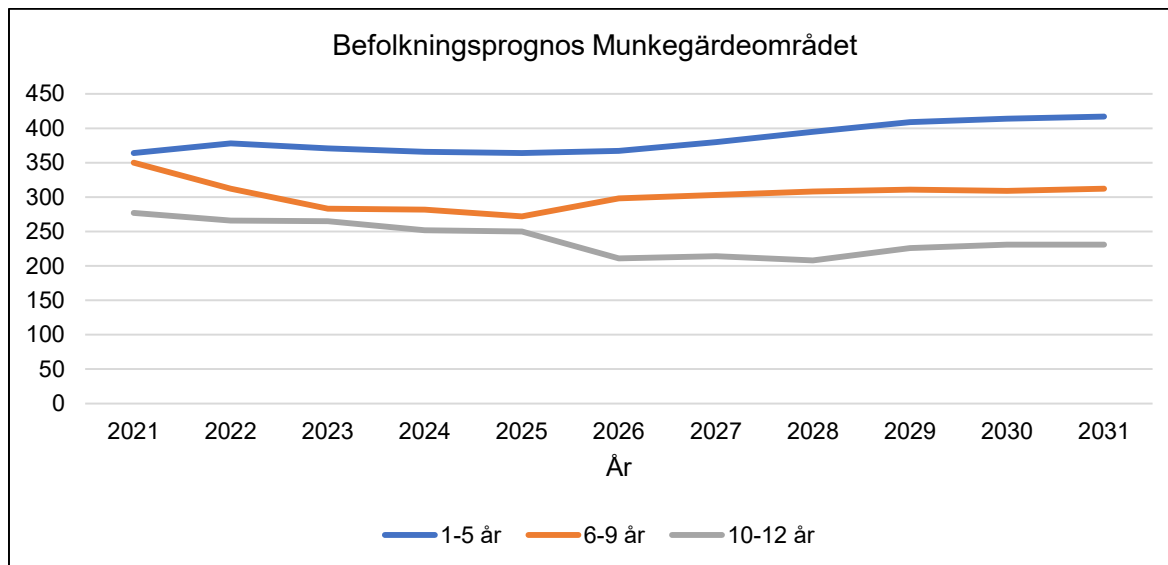
**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Byggnadsstatus (sämsta)		Kapacitet per lokalfunktion		
Funktion	Betyg	Åtg. inom år	Lokalfunktion	Mängd
Ventilation	5	15	Antal servering lunch	30
Värme	3	5	Kapacitet servering lunch	30
Sanitet	3	5	Mottagningskök, leverans från Thorildskolan	
El	3	5		
Stomme	3	5		
Fasad	3	5		
Tak	3	5		
Invändigt	3	5		
Brandskydd	5	15		
Totalt	Betyg	Åtg. Inom år		
Byggnad	31	5		

3.5.4 Munkegärdeområdet

Enligt befolkningsprognosen kommer antalet barn mellan 1–5 år att öka något efter 2026. Antalet barn mellan 6–9 år respektive 10–12 år väntas dock minska.

Munkegärdeområdet – grundskola F-6

I Munkegärdeområdet finns Kullens skola årskurs F-6, Klöverbackens skola årskurs F-2 och Olseröds skola årskurs 3–6. (Klöverbackens skola är inhyrd lokal). Eleverna från Klöverbacken fortsätter på Olserödsskolan i årskurs 3 och skolorna har samma rektor.

Munkegärdeområdet har i dagsläget ett överskott på skolplatser och väntas även ha det framöver utifrån befolkningsprognosen och skolornas elevkapacitet.

Klöverbackens skola är liten och det finns utmaningar i driften och arbetsmiljön. Skolan har också ett stort överskott på platser. Verksamheten behöver lokaliseras till en F-6 skolenhet på Olserödsskolan.

Skolor	Elever	m ² /elev	kr/m ²
Kullen	327	13	458
Olseröd (3–6)	163	12	1356
Klöverbacken (F-2)	87	15	1968

2024–2027

- Om- och tillbyggnad av Olserödsskolan för att kunna samlokalisera hela F-6 på en skola och avveckla lokalerna på Klöverbacken.

2028 och framåt

- Inga större ombyggnader planerade. Behovsanalys revideras årligen för att definiera åtgärder i utblicksperioden.

Konsekvenser om ovanstående ej genomförs

- De utmaningar som finns i driften och arbetsmiljön på Klöverbacken kommer att fortsätta att finnas.

Munkegärdeområdet – förskola

Tillgången på antal förskoleplatser bedöms vara något större än efterfrågan av boende i närområdet, men dessa platser kan användas för barn boende i Karebyområdet samt centrala Kungälv vid behov.

Förskola	Antal barn 19/1	Antal platser 19/1	m²/barn	Kr/m²
Björkängens förskola	109	108	11	1665
Munkegärde förskola	73	72	10	1632
Olseröds förskola	54	54	11	1298
Ulvegärde förskola	36	36	13	1099

2024–2027

- Planering av förskolekapacitet i samband med detaljplaneläggning av nytt bostadsområde i Dammsbergen (Ullstorp). En ny förskola med minst 108 platser ska byggas om/när nya bostadsområdet byggs. Samplanering mellan lokalförsörjning, detaljplaneläggning och exploatören Bokab sker. Kommunalt markinnehav finns.

2028 och framåt

- Byggnation av förskola i Dammsbergen (Ullstorp) om/när byggnation av bostadsområdet startar.
- Ombyggnad av Ulvegärde förskola (bla kök). En tillbyggnad kräver detaljplaneändring och ska endast övervägas om behov av kapacitetsökning uppstår.

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Klöverbackens skola		Bruksarea:	1265 m ²	exkl. idrott			
	Elevprognos & lokaleffektivitet						
	Hösttermin	2023	2024	2025	2026	2027	2028
	Elever	87	87	84	92	93	95
	Årskurser	3	3	3	3	3	3
	Paralleller	1,0	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3
	Klasser	3	4	4	4	4	4
	Klasstorlek	29	22	21	23	23	24
	m ² /elev	15	15	15	14	14	13
Kapacitet per lokalfunktion			Byggnadsstatus (sämsta)				
Lokalfunktion	Antal	Klasskapacitet		Funktion	Betyg	Åtg. inom år	
Klassrum	7	7		Ventilation			
Grupprum	7			Värme			
Bild	0			Sanitet			
Hemkunskap	0			El			
Idrott	0	(Munkegårdehallen)		Stömme			
Musik	0			Fasad			
NO	0			Tak			
Trä/metall	0			Invändigt			
Textil	0			Brandskydd			
Lokalfunktion	0			Totalt	Betyg	Åtg. Inom år	
Matsal max p	49	147		Byggnad		Externt inhyrd	
Kök max port	Serveringskök						
Elevtoaletter	i.u.						

Kullens skola		Bruksarea:	4091 m ²	exkl. idrott			
	Elevprognos & lokaleffektivitet						
	Höstterminen	2023	2024	2025	2026	2027	2028
	Elever	327	313	300	287	285	278
	Årskurser	7	7	7	7	7	7
	Paralleller	2	2	2	2	2	2
	Klasser	14	14	14	14	14	14
	Klasstorlek	23	22	21	20	20	20
	m ² /elev	13	13	14	14	14	15
Kapacitet per lokalfunktion			Utfall				
Lokalfunktion	Antal			Funktion	Betyg	Åtg. inom år	
Klassrum	16	varav fyra klassrum för 20 elever		Ventilation	4	-	
Grupprum	10			Värme	3	10	
Bild	I klassrum			Sanitet	3	10	
Hemkunskap	Munkegårde			El	3	10	
Idrott	2	Tillgång till delbar hall		Stomme	4	-	
Musik	1			Fasad	3	10	
NO	I klassrum			Tak	2	5	
Trä/metall	Olseröd			Invändigt	3	10	
Textil	Olseröd			Brandskydd	4	-	
Lokalfunktion	Mängd	Elevkapacitet		Totalt	Betyg	Åtg. Inom år	
Matsal max pers.	116	350		Byggnad	29	5	
Kök max port.	Mottagningskök, leverans från Thorildskolan						
Elevtoaletter	23	345					

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Olseröds skola		Bruksarea:	1931 m2	exkl. idrott				
		Eleverprognos & lokaleffektivitet						
		Vårterminen	2023	2024	2025	2026	2027	2028
		Elever	163	155	154	130	132	128
		Årskurser	4	4	4	4	4	4
		Paralleller	2	2	2	2	2	2
		Klasser	8	8	8	8	8	8
		Klasstorlek	20	19	19	16	16	16
		m ² /elev	12	12	13	15	15	15
Kapacitet per lokalfunktion			Byggnadsstatus (sämsta)					
Lokalfunktion	Antal			Funktion	Betyg	Åtg. inom år		
Klassrum	9			Ventilation	3	10		
Grupprum	7			Värme	3	10		
Bild	0			Sanitet	4	-		
Hemkunskap	0			El	4	-		
Idrott	1	Munkegårdehallen		Stomme	4	-		
Musik	1			Fasad	3	10		
NO	0			Tak	3	10		
Trä/metall	1			Invändigt	3	10		
Textil	1			Brandskydd	4	-		
Lokalfunktion	Mängd	Elevkapacitet		Totalt	Betyg	Åtg. Inom år		
Matsal max pers.	98	294		Byggnad	31	10		
Kök max port.	300-350		Mottagningskök					
Elevtoaletter	10	170						

Björkängens förskola		Bruksarea:	1157 m2	
		Barn och lokaleffektivitet		
		VT2023		
		Antal barn 19/1	109	
		Antal platser 19/1	108	
		Antal avdelningar	6	
		m ² /barn	11	
Byggnadsstatus (sämsta)		Kapacitet per lokalfunktion		
Funktion	Betyg	Åtg. inom år	Lokalfunktion	Mängd
Ventilation	4	10	Antal servering lunch	108
Värme	5	15	Mottagningskök, leverans från	
Sanitet	4	10	Thorildskolan	
El	5	15		
Stomme	5	15		
Fasad	5	15		
Tak	5	15		
Invändigt	5	15		
Brandskydd	5	15		
Totalt	Betyg	Åtg. Inom år		
Byggnad	43	10		

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Munkegärde förskola

Bruksarea: 725 m²

Barn och lokaleffektivitet

VT2023

Antal barn 19/1	72
Antal platser 19/1	72
Antal avdelningar	4
m ² /barn	10

Byggnadsstatus (sämsta)

Kapacitet per lokalfunktion

Funktion	Betyg	Ätg. inom år	Lokalfunktion	Mängd
Ventilation	5	15	Antal servering lunch	72
Värme	5	15	Mottagningskök, leverans från Thorildskolan	
Sanitet	4	10		
El	5	15		
Stomme	4	10		
Fasad	5	15		
Tak	5	15		
Invändigt	5	15		
Brandskydd	5	15		
Totalt	Betyg	Ätg. Inom år		
Byggnad	43	10		

Olseröd förskola

Bruksarea: 576

Barn och lokaleffektivitet

VT2023

Antal barn 16/1	54
Antal platser 19/1	54
Antal avdelningar	3
m ² /barn	11

Byggnadsstatus (sämsta)

Kapacitet per lokalfunktion

Funktion	Betyg	Ätg. inom år	Lokalfunktion	Mängd
Ventilation	4	10	Antal servering lunch	55
Värme	5	15	Mottagningskök, leverans från Thorildskolan	
Sanitet	3	5		
El	2	3		
Stomme	3	5		
Fasad	3	5		
Tak	2	3		
Invändigt	2	3		
Brandskydd	5	15		
Totalt	Betyg	Ätg. Inom år		
Byggnad	29	3		

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Ulvegärde förskola

Bruksarea: 440 m2

Barn och lokaleffektivitet

VT2023

Antal barn 19/1	36
Antal platser 19/1	36
Antal avdelningar	2
m ² /barn	13

Byggnadsstatus (sämsta)

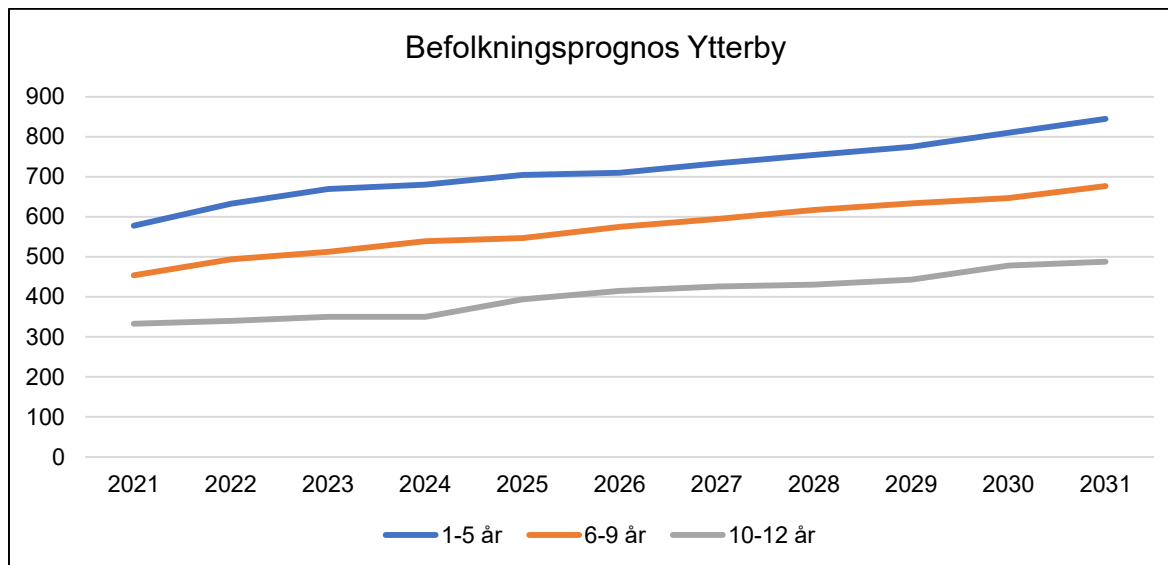
Kapacitet per lokalfunktion

Funktion	Betyg	Åtg. inom år	Lokalfunktion	Mängd
Ventilation	5	15	Antal servering lunch	36
Värme	2	3	Mottagningskök, leverans från	
Sanitet	2	3	Thorildskolan	
El	2	3		
Stomme	3	5		
Fasad	3	5		
Tak	2	3		
Invändigt	2	3		
Brandskydd	5	15		
Totalt	Betyg	Åtg. Inom år		
Byggnad	26	3		

3.5.5 Ytterby

Befolkningsökningen i Ytterby är den största i kommunen för alla åldersgrupper av barn. Det är i hög grad barnfamiljer som flyttar in i Ytterby, till exempel i nya bostadsområden som Nordtag.

Ytterby – grundskola F-6

En utökning av elevkapaciteten på grundskolorna i Ytterby är nödvändig utifrån befolkningsprognosen och inflyttning i området. En ny skola F-6 behövs på längre sikt för att kunna ta emot elever från Ytterby och delar av Kungälv. Förstudie pågår för att definiera lämplig placering i västra Kungälv eller i stråket Kungälv/Ytterby.

Kapaciteten på Kastellegårdsskolan och Sparråsskolan ska ökas. Kastellegårdsskolan är kommunens största låg- och mellanstadieskola och har många elever per kvadrat. Det finns ett behov av anpassningar i delar av byggnaden, bland annat öka antalet toaletter och förbättrad ventilation i den äldre delen av byggnaden. Elevkapaciteten utökas genom en tillbyggnad. För närvarande har Kastellegårdsskolan elevkapacitet kvar inom ramen för skolvalet (2023), men i och med befolkningsökningen kan skolan komma att öka i elevantal i framtiden.

Sparråsskolan var tidigare en F-3-skola men blir nu en F-6-skola genom att en ny årskurs tillförs per år och genom att skolan tagit över den tidigare förskolans lokaler. Lokalanpassningar har gjorts och kommer att göras för att ställa om förskoleavdelningarna till undervisningsytor. Sparråsskolan är full inom ramen för skolvalet (2023) och kommer antagligen att vara full även framöver.

Skolor	Elever	m ² /elev	kr/m ²
Kastellegården	513	11	874
Sparråsskolan	302	16	1450

2024–2027

- Lokalanpassningar av Sparråsskolan för att utöka kapaciteten.
- Tillbyggnad och ombyggnad av Kastellegårdsskolan i etapper (anpassat till verksamheten).

2028 och framåt

- Byggnation av ny F-6-skola för elever i stråket Kungälv-Ytterby/västra Kungälv- samma skola som nämns under avsnittet Kungälv.

Konsekvenser om ovanstående ej genomförs

- Enskilda barn i Ytterby får inte skolplacering nära hemmet, utan kan behöva placeras i annan skola som ligger längre från hemmet.
-

Ytterby – förskola

Trots att Nordtags förskola stod klart ht-2022 finns fortfarande ett stort behov av utökning av antal förskoleplatser i Ytterby. En lokaliseringsstudie för en ny förskola i Ytterbyområdet genomfördes våren 2023. En detaljplan för en ny förskola i Ytterby startade augusti 2023. För att delvis kunna hantera det ökade behovet görs en utökning av två avdelningar på Kastellegårdens förskola i Ytterby under hösten 2023 för att starta upp verksamheten till vårterminen 2024

Barn från Ytterbyområdet hänvisas i viss grad till förskolor i centralorten Kungälv vilket skapar kedjeeffekter. För att minska belastningen på centrala Kungälv och ge bättre förutsättningar för hållbart resande för vårdnadshavare mellan arbete och hem behöver Ytterby på sikt bli självförsörjande när det gäller antal förskoleplatser.

Förskola	Antal barn 19/1	Antal platser 19/1	m²/barn	Kr/m²
Björkås förskola	72	72	11	901
Kastellegården förskola	108	108	11	1028
Klockarbolet förskola	36	36	9	1171
Nordtags förskola	180	180	13	2205
Ugglans förskola	53	54	13	803

2024–2027

- En detaljplan för en ny förskola i Ytterby startar hösten 2023. En ny förskola bedöms kunna vara klar tidigast 2026 med plats för mellan 108 och 144 barn.
- Två nya avdelningar förskola på Kastellegårdens förskola planeras öppna januari 2024.
- Nytt bostadsområde i västra Tunge planeras och detaljplanen innehåller planbestämmelser för en förskola. I dagsläget äger kommunen inte marken i området.

2028 och framåt

- Givet nuvarande befolkningsprognosen behövs ytterligare en förskola i perioden 2028 och framåt.

Konsekvenser om ovanstående ej genomförs

- Enskilda barn i Ytterby får inte förskoleplacering nära hemmet, utan kan behöva placeras i förskola i andra kommunalar, vilket redan sker idag. Givet befolkningsökningen är det mer effektivt att bygga fler förskoleplatser i Ytterby än att frigöra fler förskoleplatser på förskolor i andra kommunalar.

Kastellegårdsskolan		Bruksarea:	5586 m2	inkl. idrott	Elevprognos & lokaleffektivitet																																																				
		<table border="1"> <thead> <tr> <th>Hösttermin</th> <th>2023</th> <th>2024</th> <th>2025</th> <th>2026</th> <th>2027</th> <th>2028</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Elever</td> <td>513</td> <td>528</td> <td>559</td> <td>588</td> <td>607</td> <td>623</td> </tr> <tr> <td>Årskurser</td> <td>7</td> <td>7</td> <td>7</td> <td>7</td> <td>7</td> <td>7</td> </tr> <tr> <td>Paralleller</td> <td>3</td> <td>3</td> <td>3</td> <td>3</td> <td>3</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td>Klasser</td> <td>20</td> <td>22</td> <td>22</td> <td>23</td> <td>24</td> <td>25</td> </tr> <tr> <td>Klasstorlek</td> <td>26</td> <td>24</td> <td>25</td> <td>26</td> <td>25</td> <td>25</td> </tr> <tr> <td>m²/elev</td> <td>11</td> <td>11</td> <td>10</td> <td>9</td> <td>9</td> <td>9</td> </tr> </tbody> </table>							Hösttermin	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Elever	513	528	559	588	607	623	Årskurser	7	7	7	7	7	7	Paralleller	3	3	3	3	3	3	Klasser	20	22	22	23	24	25	Klasstorlek	26	24	25	26	25	25	m ² /elev	11	11	10	9	9	9
Hösttermin	2023	2024	2025	2026	2027	2028																																																			
Elever	513	528	559	588	607	623																																																			
Årskurser	7	7	7	7	7	7																																																			
Paralleller	3	3	3	3	3	3																																																			
Klasser	20	22	22	23	24	25																																																			
Klasstorlek	26	24	25	26	25	25																																																			
m ² /elev	11	11	10	9	9	9																																																			
Kapacitet per lokalfunktion			Utfall		Byggnadsstatus (sämsta)																																																				
Lokalfunktion	Antal			Funktion	Betyg	Åtg. inom år																																																			
Klassrum	21			Ventilation	3	10																																																			
Grupprum	13			Värme	4	-																																																			
Bild	0			Sanitet	4	-																																																			
Hemkunskap	0			El	4	-																																																			
Idrott	2			Stomme	4	-																																																			
Musik	1			Fasad	3	10																																																			
NO	0			Tak	2	5																																																			
Trä/metall	1			Invändigt	3	10																																																			
Textil	1			Brandskydd	1	2																																																			
Lokalfunktion	Mängd	Elevkapacitet		Totalt	Betyg	Åtg. Inom år																																																			
Matsal max pers.	224	672			28	2																																																			
Kök max port.	Mottagningskök																																																								
Elevoaletter	29	435																																																							

Sparråsskolan		Bruksarea:	3100 m2	exkl. idrott	Elevprognos & lokaleffektivitet																																																				
		<table border="1"> <thead> <tr> <th>Hösttermin</th> <th>2023</th> <th>2024</th> <th>2025</th> <th>2026</th> <th>2027</th> <th>2028</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Elever</td> <td>302</td> <td>311</td> <td>329</td> <td>346</td> <td>357</td> <td>367</td> </tr> <tr> <td>Årskurser</td> <td>4</td> <td>5</td> <td>6</td> <td>6</td> <td>6</td> <td>6</td> </tr> <tr> <td>Paralleller</td> <td>3,3</td> <td>2,4</td> <td>2</td> <td>2</td> <td>2</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>Klasser</td> <td>13</td> <td>12</td> <td>12</td> <td>12</td> <td>12</td> <td>12</td> </tr> <tr> <td>Klasstorlek</td> <td>23</td> <td>26</td> <td>27</td> <td>29</td> <td>30</td> <td>31</td> </tr> <tr> <td>m²/elev</td> <td>10</td> <td>10</td> <td>9</td> <td>9</td> <td>9</td> <td>8</td> </tr> </tbody> </table>							Hösttermin	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Elever	302	311	329	346	357	367	Årskurser	4	5	6	6	6	6	Paralleller	3,3	2,4	2	2	2	2	Klasser	13	12	12	12	12	12	Klasstorlek	23	26	27	29	30	31	m ² /elev	10	10	9	9	9	8
Hösttermin	2023	2024	2025	2026	2027	2028																																																			
Elever	302	311	329	346	357	367																																																			
Årskurser	4	5	6	6	6	6																																																			
Paralleller	3,3	2,4	2	2	2	2																																																			
Klasser	13	12	12	12	12	12																																																			
Klasstorlek	23	26	27	29	30	31																																																			
m ² /elev	10	10	9	9	9	8																																																			
Kapacitet per lokalfunktion			Utfall		Byggnadsstatus (sämsta)																																																				
Lokalfunktion	Antal			Funktion	Betyg	Åtg. inom år																																																			
Klassrum	13			Ventilation																																																					
Grupprum	5+6			Värme																																																					
Bild				Sanitet																																																					
Hemkunskap				El																																																					
Idrott	2	Delbar hall		Stomme																																																					
Musik				Fasad																																																					
NO				Tak																																																					
Trä/metall	1	Ej anpassad 4-6		Invändigt																																																					
Textil				Brandskydd																																																					
Lokalfunktion	Mängd	Elevkapacitet		Totalt	Betyg	Åtg. Inom år																																																			
Matsal max pers.	110	330		Byggnad	0	0																																																			
Kök max port.	600		Leverar till Sparrås förskola																																																						
Elevoaletter	i.u.																																																								

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Björnkås förskola

Bruksarea: 795 m²

Barn och lokaleffektivitet	
VT2023	
Antal barn 19/1	72
Antal platser 19/1	72
Antal avdelningar	4
m ² /barn	11

Byggnadsstatus (sämsta)			Kapacitet per lokalfunktion	
Funktion	Betyg	Åtg. inom år	Lokalfunktion	Mängd
Ventilation	4	10	Antal servering lunch	72
Värme	2	3	Kapacitet servering lunch	75
Sanitet	1	2	Mottagningskök, levernas från Ytterbyskolan	
El	3	5		
Stomme	3	5		
Fasad	2	3		
Tak	4	10		
Invändigt	2	3		
Brandskydd	4	10		
Totalt	Betyg	Åtg. Inom år		
Byggnad	25	2		

Kastellegårdens förskola

Bruksarea: 1214 m²

Barn och lokaleffektivitet	
VT2023	
Antal barn 19/1	108
Antal platser 19/1	108
Antal avdelningar	6
m ² /barn	11

Byggnadsstatus (sämsta)			Kapacitet per lokalfunktion	
Funktion	Betyg	Åtg. inom år	Lokalfunktion	Mängd
Ventilation	4	10	Antal servering lunch	108
Värme	4	10	Mottagningskök från Ytterbyskolan	
Sanitet	3	5		
El	3	5		
Stomme	3	5		
Fasad	3	5		
Tak	3	5		
Invändigt	3	5		
Brandskydd	4	10		
Totalt	Betyg	Åtg. Inom år		
Byggnad	30	5		

**KUNGÄLV
KOMMUN**

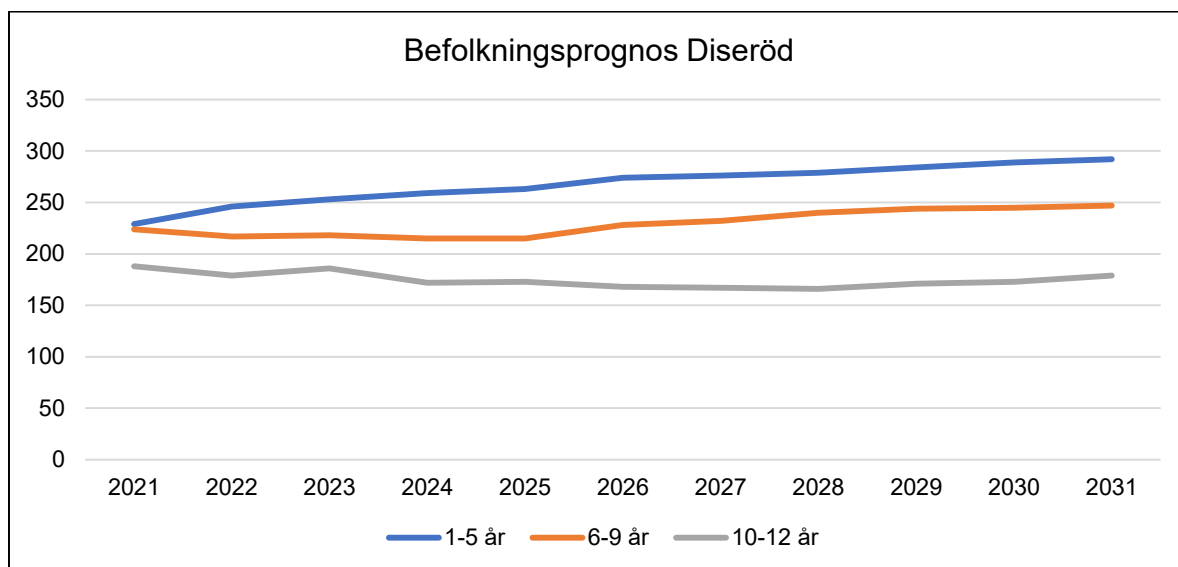
Klockarebolets förskola		Bruksarea: 335 m2			
Barn och lokaleffektivitet					
VT2023					
Antal barn 19/1			6		
Antal platser 19/1			36		
Antal avdelningar			2		
m ² /barn			9		
Byggnadsstatus (sämsta)		Kapacitet per lokalfunktion			
Funktion	Betyg	Åtg. inom år	Lokalfunktion	Mängd	Mängd
Ventilation	4	10	Antal servering lunch	30	
Värme	3	5	Kapacitet servering lunch	30	
Sanitet	2	3			
El	3	5			
Stomme	3	5			
Fasad	4	10			
Tak	5	15			
Invändigt	4	10			
Brandskydd	5	15			
Totalt	Betyg	Åtg. Inom år			
Byggnad	33	3			

Ugglans förskola		Bruksarea: 719 m2		
Barn och lokaleffektivitet				
VT2023				
Antal barn 19/1			53	
Antal platser 19/1			54	
Antal avdelningar			3	
m ² /barn			13	
Byggnadsstatus (sämsta)		Kapacitet per lokalfunktion		
Funktion	Betyg	Åtg. inom år	Lokalfunktion	Mängd
Ventilation	4	10	Antal servering lunch	54
Värme	2	3	Mottagningskök, leverans från Thorildskolan	
Sanitet	2	3		
El	3	5		
Stomme	2	3		
Fasad	3	5		
Tak	2	3		
Invändigt	2	3		
Brandskydd	4	10		
Totalt	Betyg	Åtg. Inom år		
Byggnad	24	3		

3.5.6 Diseröd

Befolkningsprognosen för Diseröd visar på en viss ökning av antalet barn, främst mellan 1–5 år och 6–9 år. Antalet barn mellan 10–12 år är dock relativt stabilt. Möjligheten för en kommande generationsväxling i äldre bostadsområden och på landsbygden behöver också bevakas, exempelvis i Norrmannebo, Duvesjön och Häljeröd.

Diseröd – grundskola F-6

För att hantera nuvarande och kommande elevunderlag pågår en ombyggnation och tillbyggnad av Diseröds skola. Diseröds skola har varit hårt belastad med många elever per lokalyta och centrala funktioner (idrottssal, matsal, kök) samt en förhållandevis liten skolgård. I skolvalet 2022 var Diseröds skola full, vilket också pekar på vikten av den pågående projektet med ombyggnation och tillbyggnad.

Tillbyggnationen av skolan med helt ny byggnad beräknas vara klar 2025. Ombyggnationen av övriga byggnader på skolan pågår i etapper fram till 2027. I byggnationen ingår bland annat ny matsal, ändamålsenliga och effektiva lokaler, samt ny idrottshall. I idrottshallen planeras två studiesalar/teorisalar som från och med ht-2024 kommer att kunna utnyttjas av skolan. Skolgården kommer också att utökas och förbättras. Nuvarande moduler kan avvecklas när tillbyggnationen är klar, vilket frigör mycket utrymme på skolgården.

Skolor	Elever	m ² /elev	kr/m ²
Diseröds skola	376	10	1060

2024–2027

- Ombyggnation och tillbyggnad sker av Diseröds skola.

2028 och framåt

- Inga ytterligare åtgärder planerade.

Konsekvenser om ovanstående ej genomförs

- Inga specifika konsekvenser att redovisa.

Diseröd – förskola

Nya förskoleplatser behövs för att möta framtida detaljplaneläggning och bostadsbyggnation i Diserödsområdet. För att på längre sikt möta planerat byggande i Tyfterområdet behöver mark öronmärkas för framtida byggnation av ytterligare förskolelokaler i Diseröd. Höstterminen 2023 flyttar två förskoleklasser som tillfälligt varit i Diseröds förskolas lokaler tillbaka till Diseröds skola till följd av ett ökat behov av platser i förskolan. Detta möjliggör för en utökning av två avdelningar i Diseröds förskola.

Förskola	Antal barn 19/1	Antal platser 19/1	m ² /barn	Kr/m ²
Tyfter förskola	92	90	14	880
Diseröds förskola	72	72	15	3232

2024–2027

- Utökning av två avdelningar i Diseröds förskola ht-2023.

2028 och framåt

- Byggnation av ett större bostadsområde i Tyfter innebär behov av en ny förskola som behöver finnas med i planarbetet. Ombyggnation eller ersättningsbyggnation av befintlig äldre förskola i Tyfter är också möjlig.

Konsekvenser om ovanstående ej genomförs

- Inga specifika konsekvenser att redovisa.

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Diseröds skola		Bruksarea:	3700 m2	inkl. idrott			
	Elevprognos & lokaleffektivitet						
	Hösttermin	2023	2024	2025	2026	2027	2028
	Elever	376	360	361	369	371	378
	Årskurser	7	7	7	7	7	7
	Paralleller	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3
	Klasser	16	16	16	16	16	16
	Klasstorlek	24	23	23	23	23	24
	m ² /elev	9,8	10,3	10,2	10,0	10,0	9,8
Kapacitet per lokalfunktion			Byggnadsstatus (sämsta)				
Lokalfunktion	Antal		Funktion	Betyg	Åtg. inom år		
Klassrum	16	2 stora rum fritids	Ventilation	2	5		
Grupprum	13	4 små rum fritids	Värme	3	10		
Bild	0		Sanitet	3	10		
Hemkunskap	0		El	3	10		
Idrott	1		Stomme	4	-		
Musik	1		Fasad	4	-		
NO	0		Tak	1	2		
Trä/metall	1		Invändigt	3	10		
Textil	1		Brandskydd	4	-		
Bibliotek	1						
Lokalfunktion	Mängd	Elevkapacitet	Totalt	Betyg	Åtg. Inom år		
Matsal max per:	110	330	Byggnad	27	2		
Kök max port.	Mottagningskök	Leverar till Kareby skola					
Elevtoaletter	32	480					

Diseröd förskola		Bruksarea:	1115 m2	
	Barn och lokaleffektivitet			
	VT2023			
	Antal barn 19/1	72		
	Antal platser 19/1	72		
	Antal avdelningar	4		
	m ² /barn	10		
Byggnadsstatus (sämsta)		Kapacitet per lokalfunktion		
Funktion	Betyg	Åtg. inom år	Lokalfunktion	Mängd
Ventilation	5	15	Antal servering lunch	72
Värme	5	15	Mottagningskök, leverans från	
Sanitet	5	15	Kareby skola	
El	5	15		
Stomme	5	15		
Fasad	4	10		
Tak	5	15		
Invändigt	5	15		
Brandskydd	5	15		
Totalt	Betyg	Åtg. Inom år		
Byggnad	44	10		

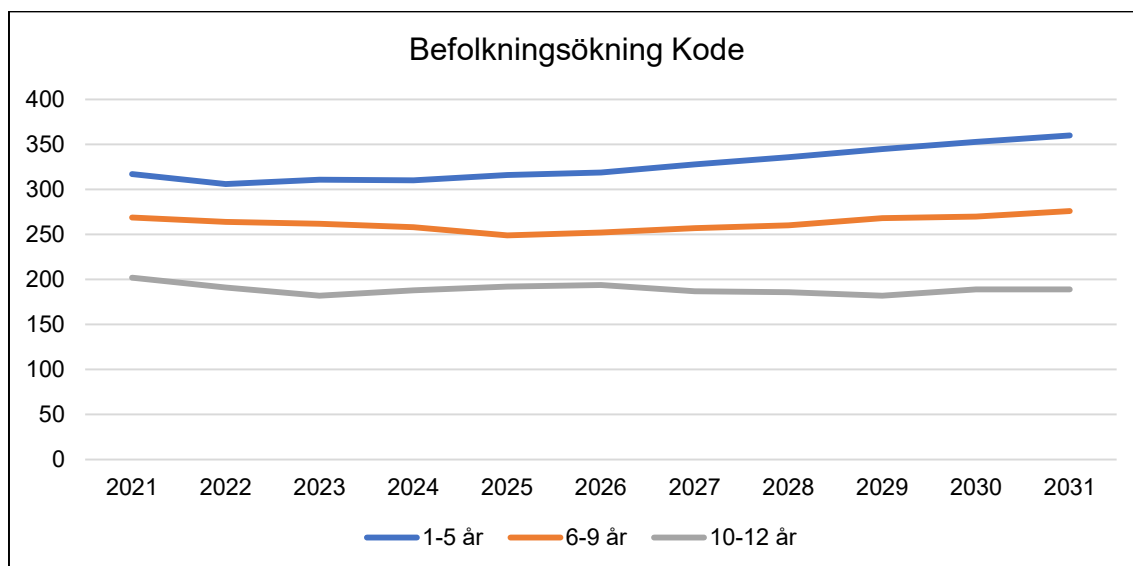
**KUNGÄLV
KOMMUN**

Tyfter förskola		Bruksarea: 1002 m ²		
Barn och lokaleffektivitet				
VT2023				
Antal barn 19/1		92		
Antal platser 19/1		90		
Antal avdelningar		5		
m ² /barn		11		
				
Byggnadsstatus (sämsta)			Kapacitet per lokalfunktion	
Funktion	Betyg	Åtg. inom år	Lokalfunktion	Mängd
Ventilation	1	2	Antal servering lunch	90
Värme	1	2	Mottagningskök, leverans från Kareby skola	
Sanitet	2	3		
El	3	5		
Stomme	4	10		
Fasad	2	3		
Tak	2	3		
Invändigt	4	10		
Brandskydd	4	10		
Totalt	Betyg	Åtg. Inom år		
Byggnad	23	2		

3.5.7 Kode

Befolkningsprognosen för Kode visar på en mindre befolkningsökning, som främst gäller barn i åldrarna 1–5 år. Antalet barn i åldrarna 6–9 år respektive 10–12 år väntas ligga relativt stabilt. Utökningen av permanentboende och omvandlingar i kustzonen, exempelvis i Aröd, Rörtången och Ödsmålsmosse, behöver beaktas i prognosarbetet. Det samma gäller effekter av fördjupad översiktsplan (FÖP) Kode och eventuella kommande detaljplaner.

Kode – grundskola F-6

Kode skola inne i centrala Kode innehåller lokaler för åk F-2 samt lokaler för fritidshem. Tunge skola ute i Solberga har lokaler för åk 3–6. Lokalerna på Tunge skola är mycket slitna. Centrala funktioner som matsal och idrottssal har nått maxkapacitet och håller en allmänt låg standard. Ökat antal elever ställer krav på större yta för matsal, personalrum och rum för elevhälsa. Ungefär 50 procent av klassrummen är i moduler. Under sommaren 2022 byttes modulerna på Tunge skola ut till nyare, större klassrum. Att skolverksamheten är uppdelad på två enheter, Kode skola (F-2) och Tunge skola (3–6) är inte optimalt utifrån ett organisatoriskt och ekonomiskt perspektiv.

Skolor	Elever	m ² /elev	kr/m ²
Kode (F-2)	196	16	648
Tunge (3-6)	247	14	1046

2024–2027

- Ny skola för att ersätta Tunge skola, årskurs 3–6-skola med idrottshall. Detaljplanarbete pågår.

2028 och framåt

- Översyn av kapacitet på Kode F-2 skola gällande till exempel ventilation.

Konsekvenser om ovanstående ej genomförs

- De brister som finns hos lokalerna i Tunge skola respektive Kode skola kommer att fortsätta att finnas.

Kode – förskola

Givet nuvarande befolkningsprognos behövs inte någon utökning av antalet platser i förskolan, utan de platser som finns är tillräckliga.

Förskola	Antal barn 19/1	Platser 19/1	m ² /barn	Kr/m ²
Bokens förskola (inhyrd)	18	18	13	1331
Bräcke Förskola	107	108	10	1243
Hede förskola	91	90	11	1942

2024–2027

- Inga åtgärder planerade.

2028 och framåt

- Inga åtgärder planerade.

Konsekvenser om ovanstående ej genomförs

- Inga konsekvenser aktuella eftersom inga åtgärder är planerade.

Kode skola		Bruksarea: 3032 m ² inkl. idrott					
	Elevprognos & lokaleffektivitet						
	Hösttermin	2023	2024	2025	2026	2027	2028
	Elever	196	193	186	189	192	195
	Årskurser	3	3	3	3	3	3
	Paralleller	3	3	3	3	3	3
	Klasser	9	9	9	9	9	9
	Klasstorlek	22	22	22	22	22	22
m ² /elev	15	16	16	16	16	16	
Kapacitet per lokalfunktion			Byggnadsstatus (sämsta)				
Lokalfunktion	Antal			Funktion	Betyg	Åtg. inom år	
Klassrum	9			Ventilation	3	10	
Grupprum	8			Värme	3	10	
Bild	0			Sanitet	3	10	
Hemkunskap	0			El	3	10	
Idrott	1			Stomme	3	10	
Musik	0			Fasad	3	10	
NO	0			Tak	4	-	
Trä/metall	0			Invändigt	3	10	
Textil	0			Brandskydd	4	-	
Lokalfunktion	Mängd	Elevkapacitet		Totalt	Betyg	Åtg. Inom år	
Matsal max pers.	70	280		Byggnad	29	10	
Kök max port.	Mottagningskök						
Elevtoaletter	19	285					

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Tunge skola

Bruksarea: 2955 m2 inkl. idrott

Elevprognos & lokaleffektivitet							
Höstermin	2023	2024	2025	2026	2027	2028	
Elever	247	255	261	263	254	252	
Årskurser	4	4	4	4	4	4	
Paralleller	3	3	3	3	3	3	
Klasser	12	12	12	12	12	12	
Klasstorlek	21	21	22	22	21	21	
m ² /elev	12	12	11	11	12	12	

Kapacitet per lokalfunktion			Byggnadsstatus (sämsta hus)			
Lokalfunktion	Antal		Funktion	Betyg	Åtg. inom år	
Klassrum	12		Ventilation	2	3	
Grupprum	10		Värme	3	5	
Bild	0		Sanitet	4	10	
Hemkunskap	0		El	4	10	
Idrott	1		Stomme	3	5	
Musik	1		Fasad	4	10	
NO	1		Tak	2	3	
Trä/metall	1		Invändigt	4	10	
Textil	1		Brandskydd	5	15	
Lokalfunktion	Mängd	Elevkapacitet	Totalt	Betyg	Åtg. inom år	
Matsal max pers.	84	252	Byggnad	31		
Kök max port.	270	270				
Elevtoaletter	24	360				

Styrkor

Leasad pelletsanläggning, fungerar bra.
Alla tak utom huvudbyggnadens är bytta och i bra skick.
Övervakningsområde klass C, begränsad bevakning av utrymningsvägar och kommunikationsvägar. Brandlarm utbytt 2022. Mycket skugga och grönska på friytorna.

Svagheter

Flera moduler, gammal och otillräcklig idrottssal, dålig byggnadsstatus. Köket i stort sett fullt utnyttjat gällande antal portioner. Huvudbyggnadens tak skulle enligt underhållsplanen bytts 2019.
Som back up för uppvärmning finns en oljepanna som är mindre bra.
Gråa tillbyggnadens klimatskal upplevs bristfälligt.

Möjligheter

Elever kan enligt plan flytta till ny skola i Kode när den är byggd. Detaljplanearbete pågår

Hot

**KUNGÄLV
KOMMUN**

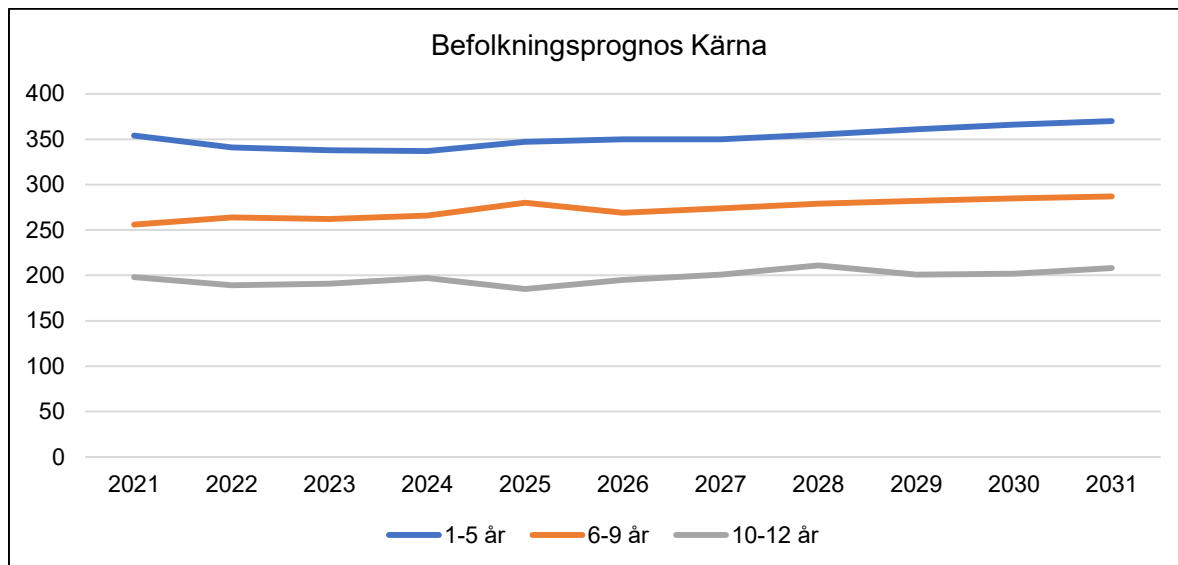
Bräcke förskola		Bruksarea:	1026 m ²
	Barn och lokaleffektivitet		
	VT2023		
	Antal barn 19/1		105
	Antal platser 19/1		108
	Antal avdelningar		6
		m ² /barn	10
Byggnadsstatus (sämsta)		Kapacitet per lokalfunktion	
Funktion	Betyg	Åtg. inom år	Lokalfunktion
Ventilation	4	10	Antal servering lunch
Värme	4	10	Kapacitet servering lunch
Sanitet	3	5	
El	4	10	
Stomme	4	10	
Fasad	4	10	
Tak	3	5	
Invändigt	3	5	
Brandskydd	4	10	
Totalt	Betyg	Åtg. Inom år	
Byggnad	33	5	

Hede förskola		Bruksarea:	690 m ²
	Barn och lokaleffektivitet		
	VT2023		
	Antal barn 19/1		91
	Antal platser 19/1		90
	Antal avdelningar		6
		m ² /barn	6
Byggnadsstatus (sämsta)		Kapacitet per lokalfunktion	
Funktion	Betyg	Åtg. inom år	Lokalfunktion
Ventilation	3	5	Antal servering lunch
Värme	1	2	Mottagningskök, leverans från Thorildskolan
Sanitet	4	10	
El	3	5	
Stomme	4	10	
Fasad	4	10	
Tak	3	5	
Invändigt	3	5	
Brandskydd	3	5	
Totalt	Betyg	Åtg. Inom år	
Byggnad	28	2	

3.5.8 Kärna

Enligt befolkningsökningen väntas Kärna ha en mindre befolkningstillväxt de kommande åren. Denna fördelar sig på ett liknande sätt för barn mellan 1–5 år, 6–9 år respektive 10–12 år.

Kärna – grundskola F-6

Kärna skola klarar för närvarande av att möta befolkningsökningen, men elevkapaciteten kan behöva utökas på sikt. Kök och matsal för Kärna skola har för liten kapacitet och arbetsmiljön har stort behov av förbättringar. En planerad tillbyggnad med matsal och kök finns 2024/2025. Efter detta är det lämpligt att bygga om lokalerna för den tidigare matsalen och köket till fler klassrum för att öka kapaciteten på skolan.

Kärna skola avlastas av Friskolan i Kärna som i dagsläget är full och flyttade till nya lokaler ht-2022 i närheten av Kärna skola.

För att bygga ut kök och matsal på Kärna skola krävs mer markyta, vilket innebär att modulerna för Sagoslottets förskola behöver avvecklas. Detta är möjligt om den nya fristående förskolan får tillräckligt många vårdnadshavare som söker sig dit.

Skolor VT 23	Elever	m ² /elev	kr/m ²
Kärna skola	398	15	1169
Friskolan i Kärna	218	Inga uppgifter	Inga uppgifter

2024–2027

- Tillbyggnad med nytt kök och matsal på Kärna skola. Ombyggnation av befintliga lokaler efter att nytt kök och matsal är tillbyggt för att utöka elevkapaciteten.

2028 och framåt

- Se över friyta (skolgårdsyta) för Kärna skola.

Konsekvenser om ovanstående ej genomförs

- De brister som finns i matsalen och arbetsmiljön i Kärna skola kommer att fortsätta att finnas. Skolan får inte heller möjlighet att bygga ut kapaciteten om nuvarande kök och matsal inte ersätts.

Kärna – förskola

Behovet av antal förskoleplatser är förhållandevis konstant de kommande åren. Antalet platser kommer att påverkas av förskolan Solgläntan i Kärna som startar ht-2023 med kapacitet för 125 platser (Norlandia förskolor).

Under 2023 görs lokalanpassningar på Kalvegrinna förskola för att kunna utnyttja lokalerna bättre.

Förskola	Antal barn 19/1	Antal platser 19/1	m ² /barn	Kr/m ²
Kalvegrinna förskola	90	90	11	1280
Ekebackens förskola	72	72	8	1399
Sagoslottet (modul)	53	54	6	2077

2024–2027

- Avveckling av modulerna för Sagoslottet behövs för att Kärna skola ska kunna bygga ut matsal och kök.
- Den nya friförskolan Solgläntan förväntas öppna upp fler av sina avdelningar.

2028 och framåt

- Inga åtgärder planerade.

Konsekvenser om ovanstående ej genomförs

- Renovering av kök och matsal på Kärna skola blir inte möjliga att genomföra om inte modulerna som står på skolgården kan avvecklas.

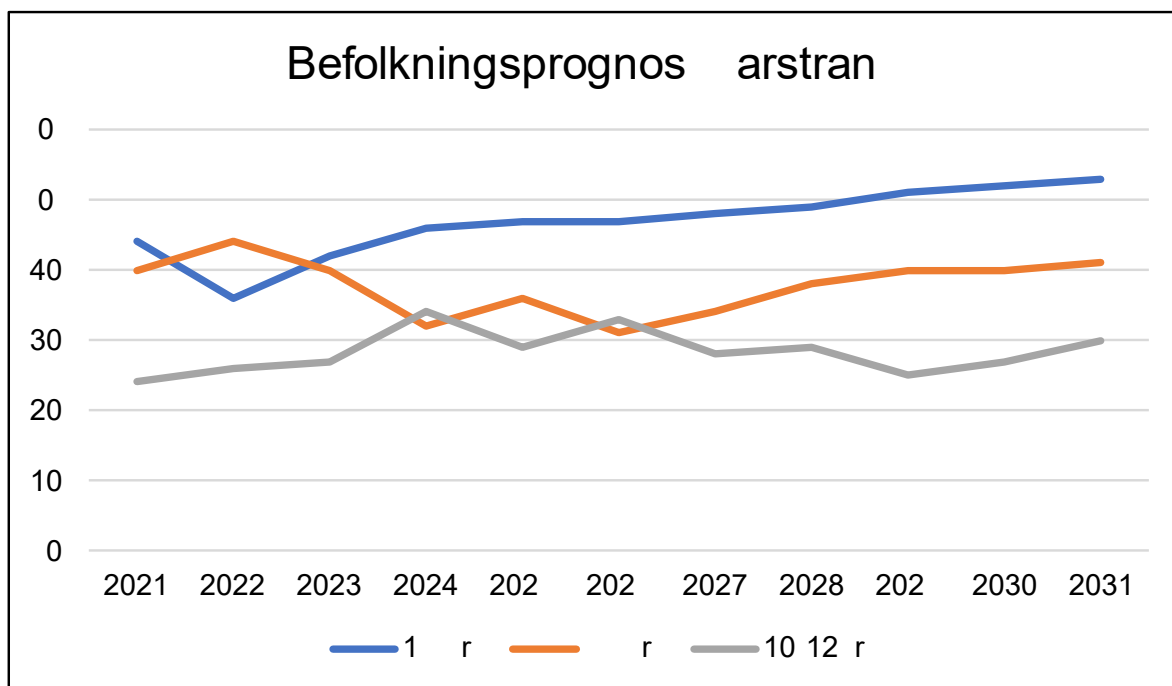
Kärna skola		Bruksarea: 4450 m2		exkl. idrott				
		Elevprognos & lokaleffektivitet						
		Hösttermin	2023	2024	2025	2026	2027	2028
		Elever	398	407	409	408	417	431
		Årskurser	7	7	7	7	7	7
		Paralleller	2,9	2,9	2,9	3,0	3,0	3,0
		Klasser	20	20	20	21	21	21
		Klasstorlek	20	20	20	19	20	21
		m ² /elev	11	11	11	11	11	10
Kapacitet per lokalfunktion			Byggnadsstatus (sämsta)					
Lokalfunktion	Antal			Funktion	Betyg	Åtg. inom år		
Klassrum	21			Ventilation				
Grupprum	13			Värme				
Bild	0			Sanitet				
Hemkunskap	0			El				
Idrott	1			Stomme				
Musik	1			Fasad				
NO	0			Tak				
Trä/metall	1			Invändigt				
Textil	1			Brandskydd				
Lokalfunktion	Mängd	Elevkapacitet		Totalt	Betyg	Åtg. Inom år		
Matsal max pers.	100	400	Ny matsal behövs	Byggnad	0	0		
Kök max port.	800		Levererar till Ekebacken, Kalvegrinna, Sagoslottet					
Elevtoaletter	30	450	förskolor					

Kalvegrinna förskola		Bruksarea: 1040 m2		
		Barn och lokaleffektivitet		
		VT2023		
		Antal barn 19/1	92	
		Antal platser 19/1	90	
		Antal avdelningar	4	
m ² /barn	11			
Byggnadsstatus (sämsta)		Kapacitet per lokalfunktion		
Funktion	Betyg	Åtg. inom år	Lokalfunktion	Mängd
Ventilation	5	15	Antal servering lunch	123
Värme	2	3	Mottagningskök, leverans från Kärna skola	
Sanitet	3	5		
El	2	3		
Stomme	3	5		
Fasad	4	10		
Tak	2	3		
Invändigt	3	5		
Brandskydd	3	5		
Totalt	Betyg	Åtg. Inom år		
Byggnad	27	3		

3.5.9 Marstrand

Befolkningsprognosen för Marstrand visar på ett relativt stabilt antal elever över tid, med en mindre ökning över tid i åldersgruppen 1-5 år. På längre sikt kan fler barn tillkomma. Detta kan kopplas till nya förutsättningar för VA i kustområden och detaljplaner på Instön och Koön. Det rör sig troligen inte om någon omfattande bostadsbyggnation de kommande åren, utan det är mer tänkbart efter 2031 när VA finns på plats.

Marstrand – grundskola F-6

Marstrands skola når inte upp till volymmått för en effektiv verksamhet. Samlokalisering av skola och förskola bör eftersträvas. Ny detaljplan för flexibel förskola/skola med idrottslösning på Koön är under planläggning. När den nya byggnaden är på plats kan avveckling av skolan på Marstrands ö ske.

Skolor	Elever	m ² /elev	kr/m ²
Marstrands skola	71	26	770

2024–2027

- Ny detaljplan för flexibel förskola/skola med idrottslösning på Koön planläggs.

2028 och framåt

- En flexibel förskola/skola med idrottslösning på Koön ska stå klar.

Konsekvenser om ovanstående ej genomförs

- Marstrands skola på Marstrands ö kommer att fortsätta att drivas som idag med de utmaningar som finns gällande bemanning och transporter.

Marstrand – förskola

Ny förskola i Tjuvkil från och med januari 2023 har avlastat Marstrands förskola.

Förskola	Antal barn 19/1	Antal platser 19/1	m ² /barn	Kr/m ²
Marstrand förskola	45	49	10	3688

2024–2027

- Ny detaljplan för flexibel förskola/skola med idrottslösning på Koön planläggs.

2028 och framåt

- En flexibel förskola/skola med idrottslösning på Koön ska stå klar. Därefter kan modulförskolan på Fredrik Bagges gata avvecklas.

Konsekvenser om ovanstående ej genomförs

- Nuvarande modulförskola kommer att fortsätta att drivas som idag.

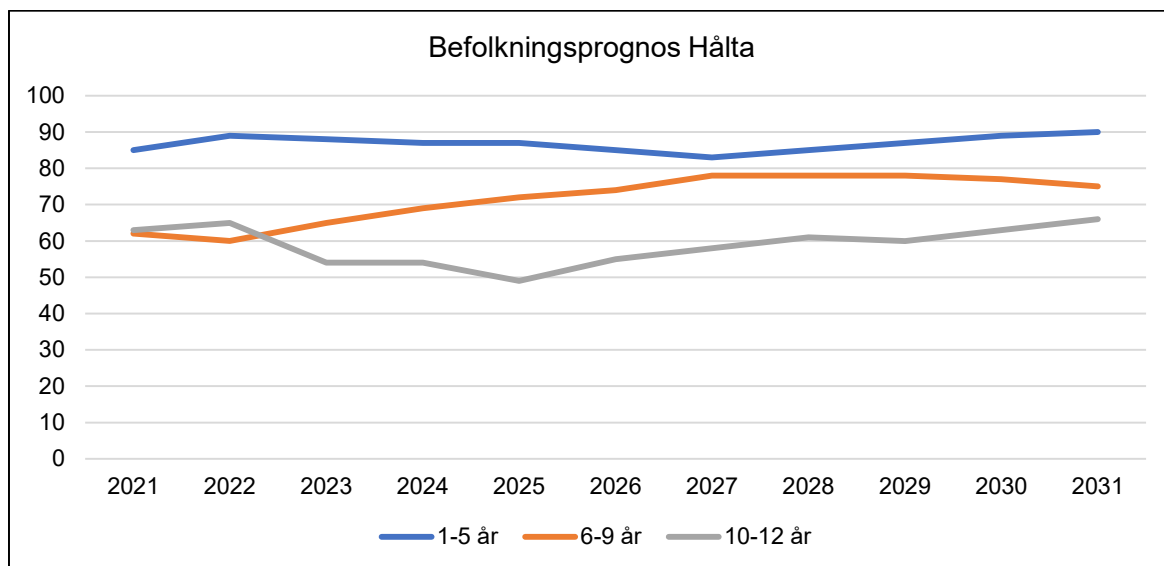
**KUNGÄLV
KOMMUN**

Marstrand skola		Bruksarea:	1829 m2	inkl. idrott			
	Elevprognos & lokaleffektivitet						
	Höstermin	2023	2024	2025	2026	2027	2028
	Elever	71	70	69	68	66	71
	Årskurser	7	7	7	7	7	7
	Paralleller	1	1	1	1	1	1
	Klasser	7	7	7	7	7	7
	Klasstorlek	10	10	10	10	9	10
	m ² /elev	26	26	27	27	28	26
Kapacitet per lokalfunktion				Byggnadsstatus (sämsta)			
Lokalfunktion	Antal			Funktion	Betyg	Åtg. inom år	
Klassrum	5	Inklusive fritidslokal		Ventilation	3	10	
Grupprum	4			Värme	3	10	
Bild	1			Sanitet	3	10	
Hemkunskap	0			El	3	10	
Idrott	1	K-märkt		Stomme	4	-	
Musik	1			Fasad	4	-	
NO	0			Tak	4	-	
Trä/metall	0,5			Invändigt	2	5	
Textil	0,5			Brandskydd	1	2	
Lokalfunktion	Mängd	Elevkapacitet		Totalt	Betyg	Åtg. Inom år	
Matsal max pers.	46	138		Byggnad	27	2	
Kök max port.	Mottagningskök, leverans från Thorildskolan						
Elevtoaletter	11	165					

3.5.10 Hålda

Befolkningsprognosen för Hålda visar på ett relativt stabilt antal barn mellan 1–5 år. Antalet barn mellan 6–9 år respektive 10–12 år väntas öka något. Generationsväxling på landsbygden kan påverka antalet barn och det samma gäller detaljplanering, beviljade bygglov och utbyggnation av VA.

Hålda – grundskola F-6

Hålda skola kan i dagsläget inte tillgodose alla som söker skolan, vilket i första hand beror på grund av begränsningar kopplat till vatten och avlopp. När VA enligt planen kommer till skolan kan elevkapaciteten utökas något.

Behovet av lokaler för fritidshem, skolbibliotek och personalutrymmen på skolan är inte fullt tillgodosedda. För att möta detta och klara en mindre befolkningsökning kan det finnas skäl att se över om lokalerna kan utökas i framtiden.

Skolor	Elever	m ² /elev	kr/m ²
Hålda skola	164	14	1355

2024–2027

- Byggnaden Västangård för förskoleklass är flyttad på tillfälligt bygglov och för att söka permanent bygglov behöver byggnaden ses över när det gäller exempelvis när det gäller fastighetstekniskstatus och buller eftersom verksamheten är i fortsatt behov av lokalen.
- Planering för utökning av Hålda skolas lokaler, i framtiden. Strategiska markköp har gjorts intill skolan för att möjliggöra utökning av skolan.

2028 och framåt

- Inga åtgärder planerade men behovet bevakas vid den årliga revideringen för att åtgärd ska ske i fas med behoven.

Konsekvenser om ovanstående ej genomförs

Enskilda barn i Hålda får inte skolplacering nära hemmet, utan kan behöva placeras i skola i andra kommundelar.

Hålda – förskola

Vårterminen 2023 startade Tjuvkils förskola, vilket har avlastat området. Lokalanpassningar på Hålda förskola har påbörjats för att bland annat utöka personalutrymmet, tillföra omklädningsrum och toalett.

Förskola	Antal barn 22/3	Platser	m ² /barn	Kr/m ²
Hålda förskola	55	54	10	1310

2024–2027

- Lokalanpassningar genomförs på Hålda förskola.

2028 och framåt

- Inga åtgärder planerade.

Konsekvenser om ovanstående ej genomförs

- Inga specifika konsekvenser att redovisa.

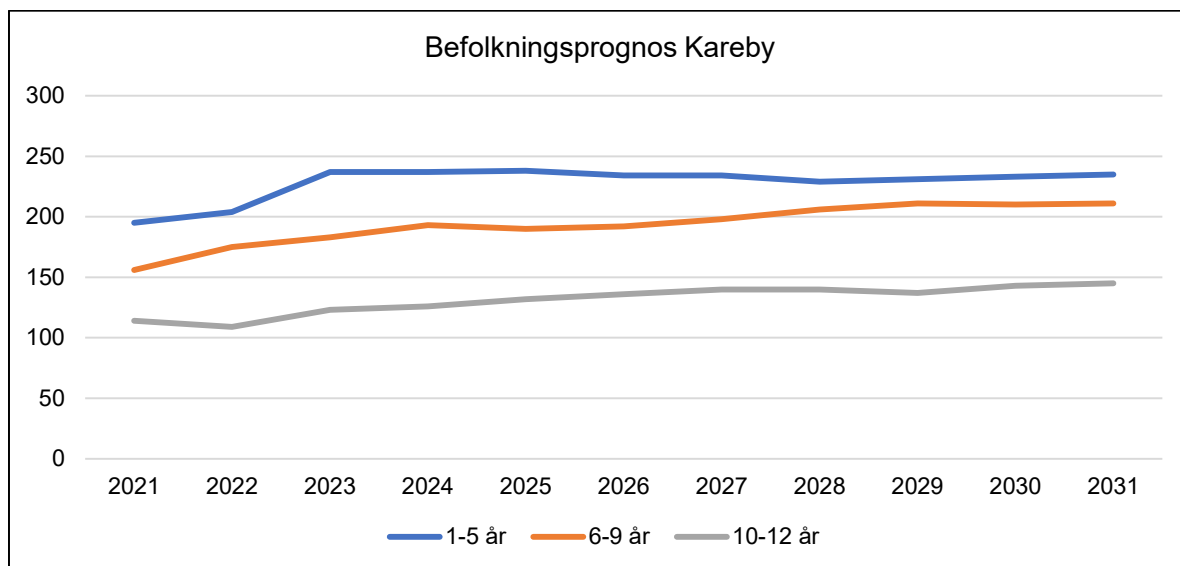
Hålda skola		Bruksarea: 2325 m2 inkl. idrott					
	Elevprognos & lokaleffektivitet						
	Hösttermin	2023	2024	2025	2026	2027	2028
	Elever	164	172	180	188	202	208
	Årskurser	7	7	7	7	7	7
	Paralleller	1	1	1	1	1	1
	Klasser	7	7	7	7	7	8
	Klasstorlek	23	25	26	27	29	26
	m ² /elev	14,2	13,5	12,9	12,4	11,5	11,2
Kapacitet per lokalfunktion			Byggnadsstatus (sämsta)				
Lokalfunktion	Antal			Funktion	Betyg	Åtg. inom år	
Klassrum	7			Ventilation	3	10	
Grupprum				Värme	3	10	
Bild		I klassrum eller textilsal		Sanitet	2	5	
Hemkunskap		På Ytterbyskolan		El	2	5	
Idrott	1			Stomme	3	10	
Musik	0,5	Källarlokal, endast plats halv klass		Fasad	3	10	
NO		I klassrum eller träslöjdssalen		Tak	3	10	
Trä/metall	0,5			Invändigt	3	10	
Textil	0,5			Brandskydd	4	-	
Lokalfunktion	Mängd	Elevkapacitet		Totalt	Betyg	Åtg. Inom år	
Matsal max pers.	80	240		Byggnad	26	5	
Kök max port.	Mottagningskök, leverans från Th						
Elevtoaletter	26	390					

Hålda förskola		Bruksarea: 815 m2		
	Barn och lokaleffektivitet			
	VT2023			
	Antal barn 19/1		54	
	Antal platser 19/1		54	
	Antal avdelningar		3	
m ² /barn		15		
Byggnadsstatus (sämsta)		Kapacitet per lokalfunktion		
Funktion	Betyg	Åtg. inom år	Lokalfunktion	Mängd
Ventilation	5	15	Antal servering lunch	54
Värme	3	5	Kapacitet servering lunch	55
Sanitet	2	3		
El	3	5		
Stomme	3	5		
Fasad	3	5		
Tak	3	5		
Invändigt	2	3		
Brandskydd	3	5		
Totalt	Betyg	Åtg. Inom år		
Byggnad	27	3		

3.5.11 Kareby

Befolkningsprognosen för Kareby visar på relativt stabilt antal barn mellan 1–5 år. Antalet barn mellan 6–9 år respektive 10–12 år bedöms öka något. Det är viktigt att bevaka utvecklingen och de kommande behoven i både Kareby/Rishammar och närliggande Ullstorp.

Kareby – grundskola F-6

Nytt bostadsområde är under uppbyggnad och stora delar av det är inflyttat. För att kunna möta befolkningsökningen har en tillbyggnad av Kareby skola startat och beräknas vara klar ht-2024. Tillbyggnaden omfattar sex klassrum med tillhörande grupprum samt arbetsrum. I projektet ingår även ny och säkrare parkering med utökad antal platser för inlämning/hämtning utanför förskolan, ny parkering med 65 platser för skolverksamhet, pendelparkering med 10 platser, en återvinningsstation samt förbättrad utemiljön kring tillbyggnaden.

Skolor	Elever	m ² /elev	kr/m ²
Kareby skola	314	11	1215

2024–2027

- Tillbyggnad på sex klassrum inklusive grupprum beräknas vara klart ht-2024. Efter detta kan befintliga moduler med klassrum avvecklas.
- Utredda möjligheten att utöka kapaciteten för idrott i Kareby skola. Nuvarande idrottssal är liten och har svårt att klara en utökning av elevkapaciteten.

2028 och framåt

- Inga åtgärder planerade.

Konsekvenser om ovanstående ej genomförs

- Idrottssalen fortsätter att vara liten och får svårt att klara en utökning av elevkapaciteten.

Kareby – förskola

Ett nytt bostadsområde har byggts i Rishammar, Kareby Ängar, inriktat på barnfamiljer. I dagsläget täcks behovet av förskoleplatser av den kommunala och den fristående förskolan som startade sin verksamhet i Kareby 2021.

Förskola	Antal barn 19/1	Antal platser 19/1	m ² /barn	Kr/m ²
Kareby förskola	108	108	11	2001

2024–2027

- Inga åtgärder planerade.

2028 och framåt

- Inga åtgärder planerade.

Konsekvenser om ovanstående ej genomförs

- Inga specifika konsekvenser att redovisa.

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Karebyskolan

Bruksarea: 3421 m² inkl. idrott

Elevprognos & lokaleffektivitet							
Höstermin	2023	2024	2025	2026	2027	2028	
Elever	314	327	330	337	347	355	
Årskurser	7	7	7	7	7	7	
Paralleller	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	
Klasser	12	12	12	12	12	12	
Klasstorlek	26	27	28	28	29	30	
m ² /elev	11	10	10	10	10	10	

Kapacitet per lokalfunktion			Byggnadsstatus (sämsta)		
Lokalfunktion	Antal		Funktion	Betyg	Ätg. inom år
Klassrum	13		Ventilation	2	5
Grupprum	12		Värme	2	5
Bild	0		Sanitet	2	5
Hemkunskap	0		El	3	10
Idrott	1		Stomme	3	10
Musik	0,5		Fasad	3	10
NO	0		Tak	2	5
Trä/metall	1		Invändigt	3	10
Textil	0,5		Brandskydd	2	5
Lokalfunktion	Mängd	Elevkapacitet	Totalt	Betyg	Ätg. Inom år
Matsal max pers.	118	354	Byggnad	22	5
Kök max port.	600	498	Leverar till Diseröds skola, Tyfter, Diseröd och Kareby förskola		
Elevoaletter	19	285			

Kareby förskola

Bruksarea: 1230 m²

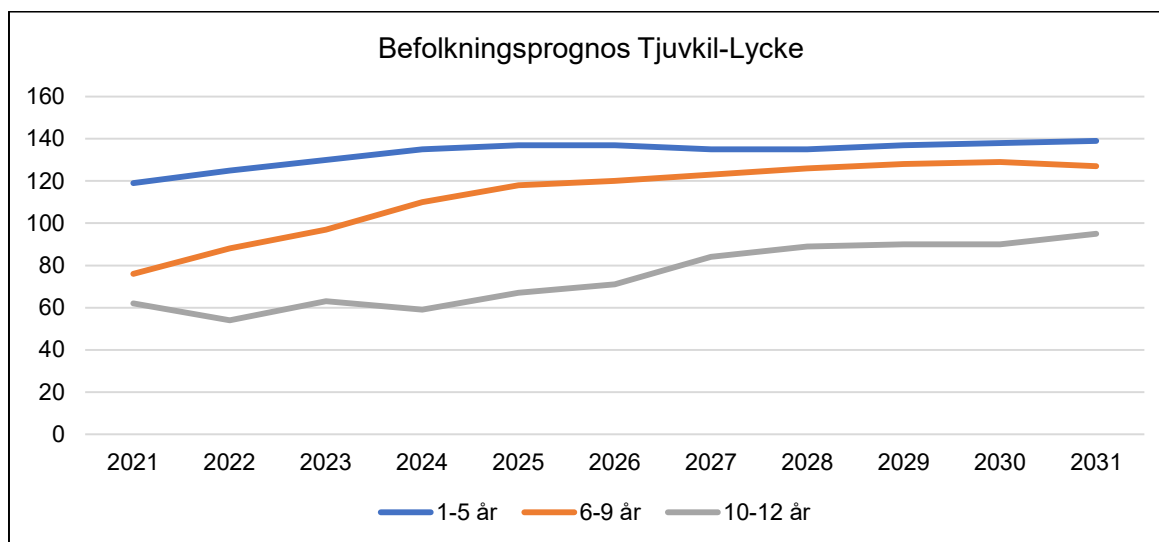
Barn och lokaleffektivitet	
VT2023	
Antal barn 19/1	108
Antal platser 19/1	108
Antal avdelningar	6
m ² /barn	11

Byggnadsstatus (sämsta)			Kapacitet per lokalfunktion	
Funktion	Betyg	Ätg. inom år	Lokalfunktion	Mängd
Ventilation	5	15	Antal servering lunch	108
Värme	5	15		
Sanitet	5	15		
El	5	15		
Stomme	5	15		
Fasad	5	15		
Tak	5	15		
Invändigt	5	15		
Brandskydd	5	15		
Totalt	Betyg	Ätg. Inom år		
Byggnad	45	15		

3.5.12 Tjuvkil-Lycke

Befolkningsökningen i Tjuvkil-Lycke väntas öka något de kommande åren när det gäller barn mellan 6–9 år respektive 10–12 år. Antalet barn mellan 1–5 år ligger relativt stabilt. Det är viktigt att följa upp utvecklingen i den omkringliggande kustzonen. Omvandling kan väntas när befintliga bostadsområden får nya detaljplaner.

Tjuvkil/Lycke – förskola

En ny förskola i Tjuvkil startade januari 2023 och har delvis avlastat förskolorna i Marstrand, Håлта och Kärna. Den nya förskolan öppnar successivt. Under vårterminen 2023 öppnade förskolan upp 72 platser och därefter ytterligare 36 platser under ht-2023.

Förskola	Antal barn 19/1	Antal platser 19/1	m ² /barn	Kr/m ²
Tjuvkils förskola				

2024–2027

- Inga åtgärder planerade.

2028 och framåt

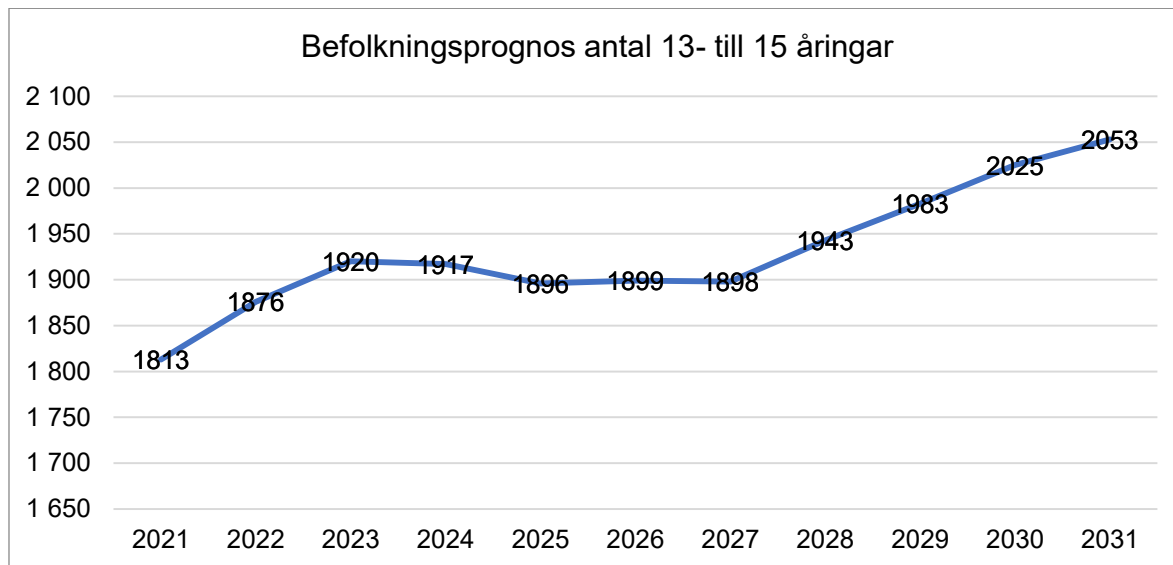
- Inga aktiviteter planerade ännu. Strategiska markköp och planberedskap behövs dock för ytterligare förskolekapacitet om fler bostäder byggs samt om de omvandlingsområden som har fått planbesked genomförs.

Konsekvenser om ovanstående ej genomförs

- Inga specifika konsekvenser att redovisa.

3.6 Grundskola 7–9

Av diagrammet ovan framgår att antalet 13- till 15 åringar ökar med cirka 100 barn under perioden 2021–2023 för att därefter vara relativt konstant fram tills 2027. Under perioden 2027–2031 förväntas antalet 13–15-åringar öka med cirka 150 barn.

Kungälv kommun har tre högstadieskolor; Ytterbyskolan, Thorildskolan och Munkegärdeskolan. Utöver de tre kommunala högstadieskolorna finns det fyra fristående skolor som har årskurs 7–9: Strandskolan, Montessoriskolan Älvkullen, Fredbackaskolan och Kärna friskola, varav alla utom Kärna friskola ligger i centrala Kungälv. Andelen 13–15 åringar som går på en fristående skola i kommunen är vanligtvis cirka 15 procent.

Kommunen arbetar successivt med att utöka kapaciteten på högstadieskolorna för att kunna ta emot det ökade antalet elever. Detta sker genom ombyggnationer och lokalanpassningar på samtliga tre högstadieskolor. En ombyggnation av Ytterbyskolan startar under hösten 2023, genomförs i etapper och är helt klar 2026. På Munkegärdeskolan har en ombyggnation och renovering startats i etapper för att säkerställa funktionen av befintliga lokaler samt möjlighet att ta emot fler elever. På Thorildskolan byggdes delar av lokalerna om sommaren 2023 för att utöka kapaciteten. Fler ombyggnationer och lokalanpassningar kan vara aktuella på de tre högstadieskolorna i framtiden.

Förvaltningen har fått ett uppdrag att utreda skolstrukturen för årskurs 7–9. I samband med detta kommer andra alternativ belysas än att enbart utöka kapaciteten på de nuvarande tre högstadieskolorna, till exempel införa F-9-skolor eller att bygga en fjärde högstadieskola i kommunen. Utredningen pågår när lokalförsljningsplanen revideras 2023 och därför kommer lokalbehov och lokalplanering är kopplade till utredningen redovisas vid nästa revidering.

Skolor	Elever	m ² /elev	kr/m ² exkl. idrottshall
Munkegärdeskolan	422	17	526
Thorildskolan	470	23	889
Ytterbyskolan	648	17	874

Thorildskolan

- Upptagningsområde omfattande framför allt centrala Kungälv och Diseröd/Romelanda.
- Anpassad grundskola för cirka 26 elever med specialanpassade lokaler.
- Lokalanpassningar görs för att utöka elevkapaciteten. Fler lokalanpassningar är möjliga.
- Översyn behövs av om kapaciteten kan utökas för idrott och hemkunskapsalar.

Ytterbyskolan

- Upptagningsområde omfattande i huvudsak Ytterby, Kärna, Hålda och Marstrand.
- Byggs om, byggs till samt renoveras för närvarande, vilket ger möjlighet att ta emot upp mot 720 stadigvarande elever samt cirka 200 hemkunskaps- och moderna språkelever.
- Översyn behövs av om Ytterbyskolans idrottssal kan ersättas med en fullstor idrottssal.

Munkegärdeskolan

- Upptagningsområde framför allt omfattande Munkegärde, Kareby och Kode.
- Ombyggnation i etapper pågår 2023 och 2024 för att kvalitetssäkra skolbyggnaden för 32 personer per klassrum, 15 klassrum med tillhörande grupprum och cirka 450 elever samt arbetslagsrum, studiemiljöer och fler toaletter.

2024–2027

- Ombyggnation av Ytterby- och Munkegärdeskolan för att utöka elevkapaciteten, förbättra lokaleffektiviteten samt förbättra byggnadsstatusen.
- Ytterligare lokalanpassningar på Thorildskolan för att utöka antalet klassrum på skolan.
- Utredning av skolstruktur för årskurs 7–9 genomförs.

2028 och framåt

- Lokalisering och byggnation av skollokaler i västra Kungälv/stråket Ytterby-Kungälv möjliggör lokaler även för 7–9.

Konsekvenser om ovanstående ej genomförs

- Högstadieskolorna kan sakna kapacitet att möta den ökade befolkningsutvecklingen.

3.7 Anpassad grundskola

Anpassad grundskola (före detta grundsärskola) ska ge elever med intellektuell funktionsnedsättning en utbildning som är anpassad efter varje elevs förutsättningar. Verksamheten för förskoleklass till och med årskurs sex bedrivs på Sandbackaskolan och verksamheten för årskurs 7–9 bedrivs på Thorildskolan. Flera elever som är mottagna i grundsärskolan finns också integrerade i grundskolan.

Anpassad grundsärskolan omfattar utbildning i ämnen, inom ämnesområden, eller en kombination av dessa. Utbildningen kan också omfatta ämnen enligt grundskolans kursplaner. Utbildningen ska bland annat ge kunskaper och värden, bidra till personlig utveckling, social gemenskap och ge en god grund för ett aktivt deltagande i samhället.

2024–2027

- Delar av huvudbyggnaden byggs om för anpassad grundskola F-6 på Sandbackaskolan (för att ersätta dagens lokaler i moduler).

2028 och framåt

- Inga åtgärder planerade.

Konsekvenser om ovanstående ej genomförs

- Grundsärskolan fortsätter att bedrivas i moduler på Sandbackaskolan.

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Munkegärdeskolan		Bruksarea: 7276 m2		inkl. idrott				
		Elevprognos & lokaleffektivitet						
		Hösttermin	2023	2024	2025	2026	2027	2028
		Elever	422	411	401	394	384	392
		Årskurser	3	3	3	3	3	3
		Paralleller	5	5	5	5	5	5
		Klasser	16	16	16	16	16	16
		Klasstorlek	26	26	25	25	24	24
		m ² /elev	17	18	18	18	19	19
Kapacitet per lokalfunktion			Byggnadsstatus (sämsta)					
Lokalfunktion	Antal		Funktion	Betyg	Åtg. inom år			
Klassrum	18		Ventilation	3	10			
Grupprum	4		Värme	3	10			
Bild	1		Sanitet	3	10			
Hemkunskap	1		El	2	5			
Idrott	2		Stomme	3	10			
Musik	1		Fasad	3	10			
NO	1		Tak	2	5			
Trä/metall	1		Invändigt	2	5			
Textil	1		Brandskydd	4	-			
Lokalfunktion	Mängd	Elevkapacitet	Totalt	Betyg	Åtg. Inom år			
Matsal max pers.	125	500	Byggnad	25	5			
Kök max port.	Mottagningskök							
Elevtoaletter	22	330						

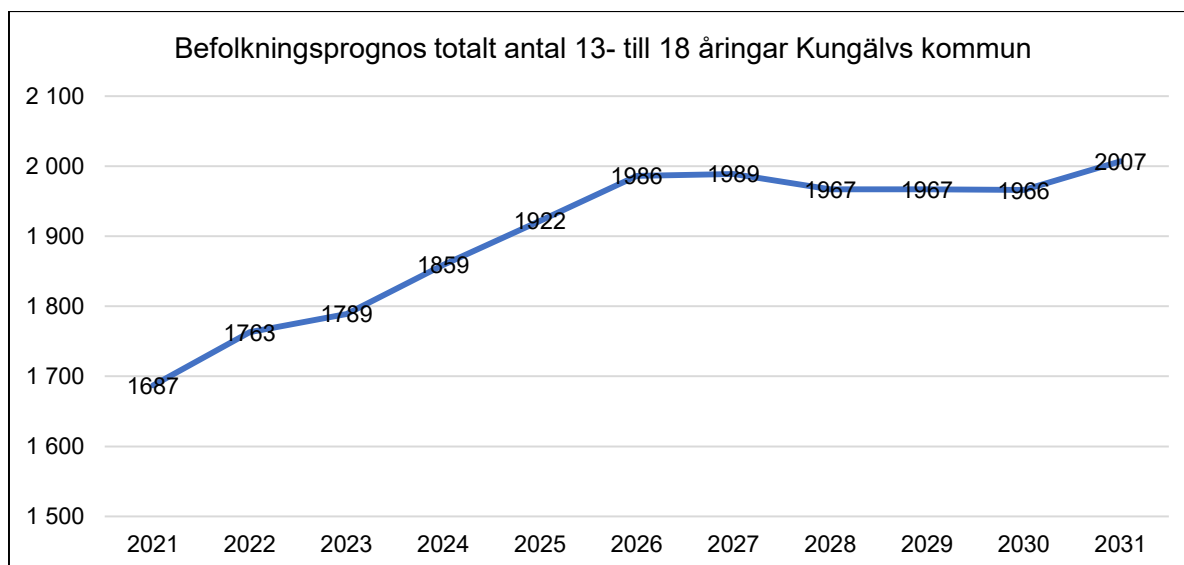
Thorildskolan		Bruksarea: 9135 m2		exkl. idrott				
		Elevprognos & lokaleffektivitet						
		Hösttermin	2023	2024	2025	2026	2027	2028
		Elever	470	479	494	497	500	492
		Årskurser	3	3	3	3	3	3
		Paralleller	6	6	6	6	6	6
		Klasser	18	18	18	19	19	20
		Klasstorlek	26	27	27	26	26	25
		m ² /elev	19	19	19	18	18	19
Kapacitet per lokalfunktion			Byggnadsstatus (sämsta)					
Lokalfunktion	Antal		Funktion	470	Åtg. inom år			
Klassrum	18		Ventilation	4				
Grupprum	24		Värme	4				
Bild	1		Sanitet	4				
Hemkunskap	2		El	4				
Idrott	2		Stomme	4				
Musik	1		Fasad	4				
NO	3		Tak	4				
Trä/metall	1		Invändigt	4				
Textil	1		Brandskydd	4				
Lokalfunktion	Mängd	Elevkapacitet	Totalt	Betyg	Åtg. Inom år			
Matsal max pers.	150	600	Byggnad	36	-			
Kök max port.	5500	470	Levererar till 30 enheter					
Elevtoaletter	40	600						

Ytterbyskolan		Bruksarea:	11 125 m2	inkl. idrott							
					Elevprognos & lokaleffektivitet						
					Hösttermin	2023	2024	2025	2026	2027	2028
					Elever	648	668	654	651	664	674
					Årskurser	3	3	3	3	3	3
					Paralleller	8	8	8	8	8	8
					Utfall	Byggnadsstatus (sämsta)					
						Funktion	Betyg	Åtg. inom år			
						Ventilation	2	5			
Grupprum	15					Värme	2	5			
Bild	1					Sanitet	2	5			
Hemkunskap	2					El	2	5			
Idrott	2					Stomme	1	2			
Musik	2					Fasad	1	2			
NO	5					Tak	1	2			
Trä/metall	1					Invändigt	1	2			
Textil	1					Brandskydd	2	5			
Lokalfunktion	Mängd	Elevkapacitet				Totalt	Betyg	Åtg. Inom år			
Matsal max pers.	150	600				Byggnad	14	2			
Kök max port. Totalt	1000	940	Leverar till Kastellegårdsskolan, Kastellegården, Ugglan, Björkås, Klockarebolets förskola								
Elevtoaletter	30	510									

3.8 Gymnasieskolan

Av befolkningsprognosen framgår att antalet 16–18-åringar förväntas öka till från 1 763 till 1 989 ungdomar mellan 2022 och 2027. Den 10 januari 2023 hade Mimers Hus gymnasium 1 575 elever, varav cirka 60 procent kommer från Kungälv kommun. Eleverna från andra kommuner kommer främst från Ale kommun och Göteborgs stad, men även från Lilla Edets kommun, Stenungssunds kommun och ett antal andra kommuner i länet.

Följande utbildningar erbjuds på Mimers Hus gymnasium:

- Barn- och fritidsprogrammet
- Bygg- och anläggningsprogrammet
- Ekonomiprogrammet
- El- och energiprogrammet
- Fordons- och transportprogrammet
- Försäljning och serviceprogrammet (före detta Handels- och administrationsprogrammet)
- Industritekniska programmet
- Introduktionsprogrammet
- Naturvetenskapsprogrammet
- Samhällsvetenskapsprogrammet
- Teknikprogrammet
- Vård- och omsorgsprogrammet

Möjligheten att kombinera en elitidrottsutbildning med en gymnasieutbildning genom NIU (Nationell idrottsutbildning) i bandy, handboll och rodd finns på alla program utom bygg-och anläggningsprogrammet samt introduktionsprogrammen.

Av kommunstyrelsens beslut (KS2016/1043) framgår att:

- Mimers Hus gymnasium ska vara en av de mest attraktiva gymnasieskolorna i Göteborgsregionen med både beredd och spets. Målet är att alla elever ska genomföra sin studiegång.

**KUNGÄLV
KOMMUN**

- Antalet platser på de olika programmen ska i första hand anpassas efter söktryck och elevernas förstahandsval. Befolkningsprognoser och trender hos elevgruppen ska ligga till grund för långsiktig planering och strategiska beslut. Hänsyn bör tas till arbetsmarknadens behov, men kräver särskilda politiska ställningstaganden.
- Inom ramen för de förutsättningar som finns i form av lokaler och organisation ska ett brett programutbud erbjudas. Antalet platser ska erbjudas i underkant av söktrycket för effektivt användande av resurser.

I samma byggnad som Mimers Hus gymnasium finns även stadsbibliotek, teater, konsthall och kulturskola. Mimers Hus har enligt äldre bedömning kapacitet för cirka 1 600 elevplatser. Teoretiskt sett till potentiell lokalarea skulle Mimers Hus med stöd av lokalanpassningar och ombyggnation kunna ta emot cirka 2 000 elever. När det gäller elever för några av yrkesprogrammen, till exempel bygg-, el-, industriteknik- och fordonsprogrammen är potentialen för expansion begränsad på grund av verksamheternas speciella lokalutformningskrav.

Utöver lokalerna i Mimers hus har gymnasiet undervisning i lokaler på Herr Arnes gata (Trio G) och inhyrda lokaler i Rollsbo. Lokalerna i Rollsbo används av bygg-och anläggningsprogrammet samt fordon-och transportprogrammet inriktning transport. Lokalerna i Trio G/Garvararen används av fordon-och transportprogrammet årskurs 1, yrkesintroduktion inriktning fordon-och transport, undervisning i kärnämnen för bygg-och anläggningsprogrammet samt fordon-och transportprogrammet. De innehåller även arbetsrum för cirka 15 personer. Trio-G/Garvaren är en exploateringsfastighet med byggnad i sämre skick och på sikt är det önskvärt att evakuera byggnaden.

Under 2022–2023 pågår inrättade av skalskydd på Mimers hus gymnasium. Under 2023 pågår även mindre lokalanpassningar kopplat till exempelvis ljuddämpning/inredning för att kunna använda studiehallarna till studieytor för eleverna. Under året görs även lokalanpassning av klassrum som används av el-och energiprogrammet med inriktning automatisering till följd av att inriktningen upphör från och med läsåret 2023/2024.

2024–2027

- Lokalanpassning av el-och energiprogrammets lokaler, fyra klassrum/bås med plats för 18–20 elever i varje.
- Lokalanpassning av industritekniska programmens lokaler.
- Den del av köket i Mimers hus som tidigare tillhörde restaurang- och livsmedelsprogrammet är i mycket gott skick och bör bevaras samt användas. Översyn bör göras av vilken funktion som köket kan ha i kommunens lokalplanering.
- Utvidga Mimers matsal genom lokalanpassning av den yta som det numera nedlagda restaurang-och livsmedelsprogrammet haft till restaurang.
- Översyn av de lokaler som gymnasiet hyr i Rollsbo. Ytterligare en byggnad är möjlig att hyra och andra byggnader kan även vara intressanta för skolverksamhet.
- Integrering av Arena Kungälv med idrottsutbildningarna på Mimers hus gymnasium.

2028 och framåt

- Lokalanpassning av två studiehallar, det vill säga cirka sex klassrum, grupprum och personalytor. Detta kan ske när det finns behov av fler salar för teoretiska ämnen.
- Beroende på hur söktrycket ser ut till Mimers Hus gymnasium finns möjlighet att använda delar av lokalerna till vuxenutbildningen.

Konsekvenser om ovanstående ej genomförs

- El- och energiprogrammet samt industritekniska programmet får inte möjlighet att utöka verksamheten.

**KUNGÄLV
KOMMUN**

- Verksamhet kommer fortfarande att bedrivas i Trio-G med de brister som lokalen har.
- Utan lokalanpassning av två studiehallar får Mimers hus begränsade möjligheter att utöka elever på de högskoleförberedande programmen.

3.9 Anpassad gymnasieskola

Anpassad gymnasieskola (före detta gymnasiesärskolan) är lokaliserad på Trekungagymnasiet i anslutning till Mimers Hus gymnasium och har idag plats för cirka 100 elever. Skolan hade 75 elever vårterminen 2023. Cirka 30 procent av eleverna kommer från Kungälv kommun och 70 procent från andra kommuner inom Göteborgsregionen.

Anpassad gymnasieskola består av:

- Fem nationella program som pågår under fyra år.
- Individuella program som pågår under fyra år. Programmet är till för de elever som behöver läsa ämnesområden i stället för kurser.

Följande utbildningar erbjuds på Trekungagymnasiet:

- Administration handel och varuhantering
- Fastighet, anläggning och byggnation
- Hotell, restaurang, bageri
- Hälsa, vård och omsorg
- Samhälle, natur och språk
- Individuella programmet

2024–2027

- Verksamheten har identifierat utvecklingsområden när det gäller anpassningar av lokaler och utomhusmiljön. En översyn bör göras utifrån de behov som har lyfts fram.

2028 och framåt

- Inga åtgärder planerade.

Konsekvenser om ovanstående ej genomförs

- Om översynen inte genomförs kommer behov som verksamheten identifierat inte att kunna åtgärdas.

3.10 Vuxenutbildning

Vuxenutbildningen består av tre skolformer; kommunal vuxenutbildning, särskild utbildning för vuxna och utbildning i svenska för invandrare (SFI). Utgångspunkten för vuxenutbildningen ska vara elevens behov och förutsättningar. Utbildning sker kontinuerligt under hela året.

Sektorn räknar med att volymen inom den kommunala vuxenutbildningen och SFI ökar, bland annat beroende på nya och kommande reformer, till exempel utbildningsplikt för nyanlända. Volymen kan även ändras beroende på det allmänna konjunkturläget i samhället och styrning innehåll i verksamheten. Antal studerande under året varierar.

Den samlade migrationsprognosen de kommande åren är osäker. En trend är färre en-personhushåll och fler familjer med barn vilket innebär en lägre andel vuxna. Sammantaget återstår en potentiell ökning av antalet personer med behov av SFI-undervisning.

I Kungälv bedrivs utbildningen i inhyrda lokaler med adress Borgarparken 28, mitt emot Mimers Hus. Undervisning sker även i lokaler inne i Mimers hus (samläsning med yrkesprogram). SFI har huserat i två klassrum i C-huset från och till. Rektors bedömning är att lokalerna används effektivt för sitt syfte. En översikt och planering för löpande samarbete med gymnasiets lokaler pågår.

Följande utbildningar erbjuds:

- Distansutbildning
- Eftergymnasial utbildning
- Grundläggande utbildning
- Gymnasiekurser
- Lärlingsutbildning
- Läs-och skrivforum
- SFI, svenska för invandrare
- Särskild utbildning för vuxna (SÄRVUX). Bedrivs i Trekungagymnasiet.
- Yrkesutbildningar

2024–2027

- Verksamheten bedrivs i inhyrda lokaler, varför samarbete och dialog med hyresvärd kring behov behöver ske löpande.

2028 och framåt

- Verksamheten har inte kunnat identifiera behov så långt fram då det bland annat är beroende av hur behoven av SFI kommer att se ut.
- Ökad samlokalisering med gymnasiet.

Konsekvenser om ovanstående ej genomförs

- Inga specifika konsekvenser att redovisa.

3.11 Kultur

Inom kulturverksamheten bedrivs kulturskola, allmän kulturverksamhet, bibliotek och teater. Flera projekt inom kommunen, och i samarbete med externa parter, samordnas och projektleds genom allmänculturen. Exempel på programverksamheter är konserter, bio, föreläsningar, teaterföreställningar, konstutställningar, skapande aktiviteter samt offentlig konst och kulturarvsfrågor.

3.11.1 Kulturskolan

Kulturskolans uppdrag är att erbjuda barn och ungdomar undervisning i instrument, ensemble, sång, dans, slöjd, bild, musikal, teater och kör. Kulturskolan har även ett uppdrag att synas och höras i kommunens alla delar. Det finns även en öppen verksamhet som bland annat består av drop-in-Skapateljé och kulturfritidsgården KultLab samt lovverksamhet. Verksamhetens utvecklingsarbete fokuserar på samarbete med andra kulturverksamheter, skola och föreningsliv samt en utveckling av kursutbudet. Målsättningen är att nå ut till alla barn i kommunen och att kunna möta alla barn utifrån deras behov och förutsättningar.

3.11.2 Bibliotek

Kommunen har förutom huvudbiblioteket i Mimers Kulturhus, som är ett integrerat folk- och gymnasiebibliotek, bibliotek på samtliga serviceorter: Diseröd, Kode, Kärna, Marstrand och Ytterby. Biblioteken är viktiga mötesplatser i kommunen. Med generösa öppettider och meröppet på fyra bibliotek, vilket innebär tillgång till biblioteken 6–22 alla dagar i veckan året runt, har besökare möjlighet att ta del av bibliotekstjänster som utlån av litteratur i tryckt och digital form, handledning i elektroniska resurser och informationstjänster. Ett gemensamt bibliotekskort för Bibliotek i Väst ger tillgång till sju kommuners mediebestånd. Biblioteken anordnar aktiviteter kopplade till läsfrämjande, digital delaktighet och stärkande av fri åsiktsbildning. Målgruppen är alla Kungälvabor och besökare till kommunen. Prioriterade grupper i bibliotekslagen är personer med funktionsvariation, nationella minoriteter, personer som har annat modersmål än svenska samt barn och ungdomar.

Befintliga bibliotek:

- Huvudbiblioteket i Mimers hus är även gymnasiebibliotek och bibliotek för vuxenutbildningen
- Filialbibliotek Kode (meröppet)
- Filialbibliotek/skolbibliotek Diseröd (meröppet)
- Filialbibliotek/skolbibliotek Kärna (meröppet)
- Filialbibliotek/skolbibliotek Marstrand (meröppet klart enligt plan hösten 2021)
- Filialbibliotek/skolbibliotek Ytterby

2024–2027

- Ytterby bibliotek blir en del av ombyggnationen av Ytterbyskolan som planeras vara färdig 2026.
- Undersöka möjligheten att anpassa huvudbiblioteket till ett meröppet bibliotek.
- När ny skola byggs i Kode bör möjligheten till integrerat, meröppet folk- och skolbibliotek i byggnaden övervägas.
- Utveckling kulturlokaler med kringliggande miljöer inklusive barnteater.

2028 och framåt

- Verksamheten ska vara en del av planerade nya hallarenan på Yttern.

Konsekvenser om ovanstående ej genomförs

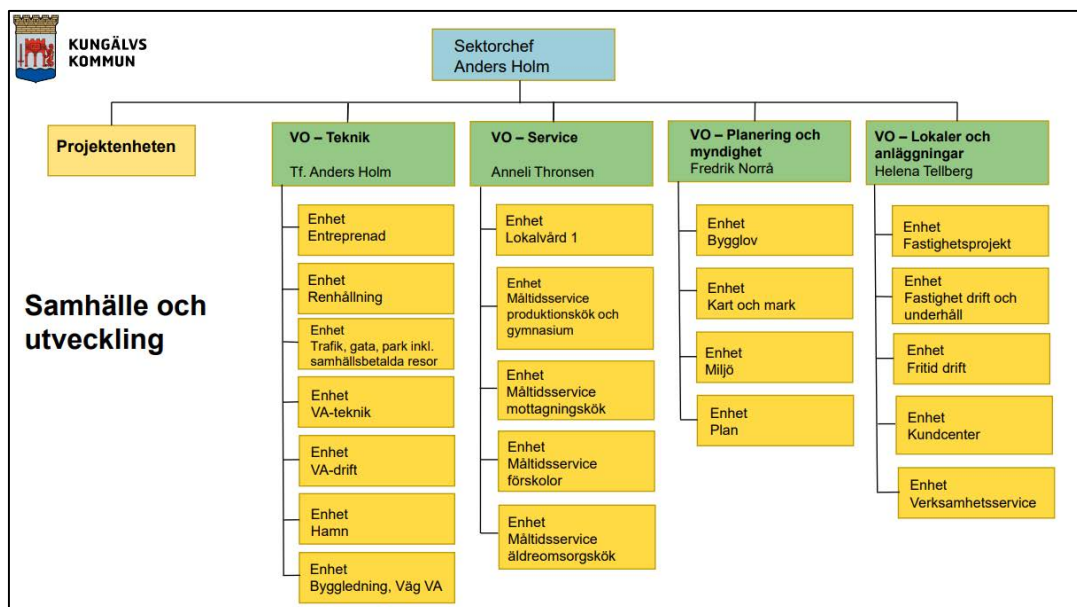
- Biblioteksverksamheten ges inte möjlighet att expandera och breddas till fler målgrupper, både centralt och i kommundelarna.

3.12 Kompetenscentrum

Sedan 2021 har sektor Bildning och lärande ett nytt verksamhetsområde, Kompetenscentrum. Utgångspunkten är att samla förvaltningens samlade insatser kring arbete, sysselsättning och integration. Fram tills 2021 delade Sektor bildning och lärande och Trygghet och stöd på uppgiften. Från och med mitten av 2023 har enheten Stöd och försörjning även flyttats från Trygghet och Stöd till Kompetenscentrum. Under 2023 pågår arbete med att samlokalisera delar av enheten till centralt belägna lokaler kopplade till Vuxenutbildningens lokaler. På längre sikt finns målet att hela enheten samlokaliseras till centralt belägna lokaler.

4. Sektor Samhälle och utveckling

Sektorn är organiserad i fyra verksamhetsområden och en projektenhet.

4.1 Verksamheter i Stadshuset

Byggledning Infra (Väg/VA), VA Teknik, Trafik Gata Park (TGP), Renhållning, Bygglov, Kart och Mark, Miljöenheten, Planenheten, Fastighetsprojekt, Verksamhetsservice samt Kundtjänst utgår samtliga från Stadshuset och har inga ytterligare lokalbehov.

4.2 VA drift och Entreprenad

VA drift och Entreprenad är idag lokaliserade på Filaregatan 15 i Ångegärde/Skålebräcke verksamhetsområde. Målsättningen är att verksamheten i framtiden ska finnas i samma lokaler som övriga drift-och jourverksamheter i kommunen. Fastighet Drift och underhåll samlokaliseras då tillsammans med VA drift och Entreprenad. Bedömningen är att det finns stora samordningsvinster i en sådan samlokalisering.

4.3 Marstrand hamn

Hamnverksamheten driftar och underhåller färjor, gästhamnar och fasta båtplatser i Marstrand samt hamnen på Fästningsholmen i Kungälv. Hamnverksamheten sköter även ett antal badplatser i samarbete med Fritid. I hamnverksamheten ingår även samlastningen av gods mellan Koön och Marstrandsön. Under sommarhalvåret fördubblas personalen i verksamheten till följd av antalet besökare i Marstrand. Verksamheten har hamnkontoret i inhyrd lokal på Hamngatan 33 i Marstrand. Hamnverksamheten har flera smålokaler för gästhamnsverksamhet (toaletter, duschar och tvättstuga för hamngäster, personalutrymmen, förråd) samt ett större förråd på Koön. Verksamheten har inte aviserat några förändrade lokalbehov.

4.4 Lokalvården

Verksamheten arbetar med inomhusmiljön i kommunens lokaler. Lokalvårdsavtal med kommunens verksamheter finns på ca 177 435 m², det är verksamheterna som reglerar vilken städnivå som ska tillämpas i lokalerna. Lokalvårdens administration har sina lokaler i Stadshuset. Det är viktigt att lokalvårdens anpassningar samplaneras med Bildning och lärandes och Trygghet och stöds verksamhetsförändringar. Även vid nybyggnation och planering av ytskikt behöver lokalvårdens kompetens tillvaratas.

4.5 Måltidsservice

Inom måltidsverksamheten produceras och distribueras måltider till kärnverksamheternas brukare/elever/barn. Måltidsservice ansvarar för hela processen från planering till servering. Kunden erbjuds likvärdiga måltider beroende på åldersgrupp. En vanlig dag produceras ca 9500 lunchportioner varav 1 000 portioner är specialkost/anpassad kost. Måltidsservice har 9 tillagningskök och 46 mottagningskök. Måltidsservice administration har sina lokaler i Stadshuset.

Tillväxten i kommunen ökar vilket innebär fler elever i förskolor och skolor. Det ökande elevantalet inom förskola, skola och skolbarnomsorg innebär att samtliga antal serverade måltider (frukost, lunch och mellanmål) ökar i volym. Med ökat antal elever som intar fler måltider på plats i förskola och skola, räcker inte nuvarande lokaler, sittplatser, serveringsvagnar, kyl & frys, förråd, sophantering, samt övrig fast köksutrustning. Den ökande belastningen innebär att ventilationen i vissa kök blir bristfällig och kommer hanteras i de kommande årens underhålls-och reinvesteringsåtgärder.

Miljöenheten har i sin myndighetsutövning tilldelat några verksamheter påpekanden inom dessa områden. Om det kommer ålägganden från Miljöenheten görs åtgärder i köken. Måltidsservice har genom olika insatser försökt att anpassa sin verksamhet för nå en bättre balans. Exempel på insatser är fler leveranstillfällen från leverantörer och ändrad leverans från kyld till varm mat i några mottagningskök. Det är inte alltid som dessa anpassningar inte är tillräckliga för att möta upp förskola och skolas ökande volymer. I flera skolor planeras byggnation nya kök så som till exempel Diseröd, Ytterby och Kärna.

Sammanfattningsvis så ökar belastningen i de flesta befintliga kök och matsalar i samtliga geografiska områden. Det är viktigt att anpassningar inom måltidsverksamhet följer Bildning – och lärandes och Trygghet - och Stöds verksamhetsförändringar. Vid nybyggnation och ombyggnation deltar Måltidsservice i planeringen för att kunna dimensionera och välja typ av kök.

Behov och planering för 2024–2027

- Lokalanpassningar i befintliga kök enligt myndighetskrav och/eller för att hantera volymökningar eller förändrat arbetssätt.
- Hantera ökat behov av kommunens lagerkapacitet för livsmedel för kris och beredskapslager (1–2 veckor extra lagerhantering i alla kök). (Arbete påbörjat med inventering av nuvarande lagerkapacitet i samtliga kök).
- Planering av leverans av mat och verksamhet i förskolornas tillfälliga avdelningar.
- Åtgärder av arbetsmiljö i de äldre köken: Höga temperaturer inne i kök på delar av året, problem med varm vattenånga. Lösningar med kyla, ventilationsförbättringar mm.
- Diseröds skolan nytt kök och matsal ingår tillbyggnad av Diserödsskolan klar 2025 (ersätter gammalt kök och matsal)
- Byggnation Kärna skola ny matsal och kök 2024/2025 (ersätter gammalt kök och matsal)

KUNGÄLVS KOMMUN

- Kök och matsal i samband med byggnation av nya skollokaler för åk 3–6 i Kode- detaljplan påbörjad, tidplan för byggnation beroende av detaljplanen. (ersätter gammalt kök och matsal)
- Ombyggnation/renovering av Ytterbyskolan i etapper, nybyggd del med nytt kök och matsal klar 2025/2026. Ersätter gammalt kök och matsal som rivs.

Åtgärder i köken inom äldreomsorgen

- Nytt äldreboende i Änggårde Kungälv klar 2025. Kommer endast ha mottagande avdelningskök, produktion sker i centrala Kungälv-Ytterby.
- Samarbeta/samverkan med ToS äldreboenden- planering av flöde, logistik, maskiner på varje avdelningskök.
- Mimers restaurangkök- ställs om till äldreomsorgsproduktion, bageri, mat, mm. Flytt av produktionsspår måltidsleveranser äldreomsorg från Thorild kök till Mimers före detta restaurangskolans kök.
- "Interna butiker" på var- och omsorgsboendena. Lager av livsmedel för avdelningar inom äldreomsorgen. Utveckla konceptet för måltidsleveranser inom äldreomsorgen. Identifiera och hantera behov av utökat måltidsutbud (en-portions rätter – frysta/kylda rätter, mm)
- Måltidsmiljö- på avdelningar inom boenden. Flexibilitet i möbler och övrig inredning för att möjliggöra ökad nyttjandegrad och trivselfaktorer för omsorgstagarna.
- Ökad delaktighet för omsorgstagarna: gemensamhetsytan, måltidsplanering

Behov och planering 2028 och framåt

- Nya förskolor Kungälv och Ytterby i enlighet med övergripande tidplanen
- Tillbyggnad/ombyggnad Ulvegärde förskola ink kök
- Koön, flexibla lokaler för förskola och grundskola ink kök och matsal

Konsekvenser om ovanstående ej genomförs

Om inte Måltidsservice behov av kök, matsalar samt förvaringsutrymmen tillgodoses kan detta påverka matupplevelsen för gästerna, antal sittningar och lunchtider för elever/förskolebarn. Bristerna i köken påverkar arbetsmiljön för Måltidsservice anställda. Medarbetarna inom Måltidsservice är en utsatt yrkesgrupp som utför ett tungt arbete med lyft och förflyttningar i köksmiljö. De tillkommande faktorerna såsom hårt belastade kök, undermålig ventilation samt matsalar med för lite kapacitet, innebär en än tyngre arbetsbelastning. Det kan leda till problem med kompetensförsörjning och ökade sjuktal.

4.6 Fastighet drift och underhåll

Kommunens totala förvaltningsyta inklusive inhyrda lokaler är ca 290 000 kvadratmeter. Kungälv kommun förvaltar ca 215 objekt. Fastighetsdrift och underhåll utför tillsyn och skötsel, felavhjälpande underhåll och planerat underhåll i kommunens fastighetsbestånd. Enheten har även ansvar för de fastighetsanknutna investeringar och reinvesteringar som utförs i kommunens fastigheter. Verksamheten utgår idag från Herr Arnes gata. Lokalerna finns i en fastighet som ligger inom ett framtida exploateringsområde. På sikt ska omlokalisering ske till andra lokaler. Det finns goda samordningsvinster av att samlokalisera driftverksamheten tillsammans med övriga driftverksamheter inom VA och Entreprenad.

4.7 Fritid

Verksamheten driver idrottsanläggningar som isrinkar, simhall/utabad, fotbollsplaner, idrottshallar, motions slingor och havsbad.

4.7.1 Beräkningsgrunder för lokalbehov för idrott och rekreation

Behovet styrs inte enbart genom fasta beräkningsgrunder utan för att analysera lokalbehoven så finns ett antal parametrar som påverkar:

- Antal föreningar som bokningsbara tider i lokalerna skall fördelas mellan.
- Antal aktiva 7–20 åringar, d.v.s. föreningarnas verksamhet samt befolkningsprognos.
- Föreningslivets önskemål och politisk styrning

Kommunen växer och kraven och behoven på nuvarande fritidsanläggningar ökar samtidigt som behovet av nya anläggningar och mötesplatser också ökar. Fritidsområdet förändras över tid då nya fritidsvanor, idrotter och föreningar ständigt tillkommer.

4.7.2 Kommunala idrottsanläggningar

Fritidsanläggningar är främst bokningsbara idrottsplatser och idrottshallar som nyttjas av kommunens idrottsföreningar.

Karta: Fritidsanläggningar för idrott.

Som framgår av kartan ovan så finns, bortsett från fotbollsplaner, nästan alla anläggningar placerade i Kungälv och Ytterby och väldigt få i övriga serviceorter. Kärna fick en fullstor idrottshall under 2022

och i Diseröd pågår byggnation av en fullstor idrottshall som ska stå klar 2024. I de övriga serviceorterna finns skolornas idrottssalar som är bokningsbara på kvällar och helger.

4.7.3 Idrottshallar

Det finns sex fullstora idrottshallar (sju hallgolv) i kommunen. Hallarna är placerade i Kungälv centrum, Munkegärde, Ytterby och Kärna. Kungälvs föreningar som utövar traditionell inomhusidrott, likt handboll, innebandy, badminton mm har företräde i hallarna. Tiderna i hallarna fördelas enligt en fördelningsmodell baserad på föreningarnas storlek (antal aktiva mellan 7–20 år).

Det är mycket stor efterfrågan på tider i hallarna och många föreningar upplever att de inte får tillräckligt med tider utan får i stället tacka nej till nya ungdomar som vill delta. Gällande fullstora hallgolv så ligger Kungälv i jämförelse med andra kommuner i landet sämre till och kan uppvisa ett relativt lågt antal golv per 10 000 inv. Antal inomhusföreningar ökar också i Kungälv genom att basket och futsal tillkommit de senaste åren.

Utöver de fullstora hallgolven finns även mindre idrottssalar på ett antal av kommunens grundskolor: Kärna, Håltå, Ytterbyskolan, Marstrand, Kareby, Diseröd, Sandbackaskolan, Munkegärdeskolan, Kullen, Övre Fontin, Kode och Tunge.

Behov och planering för 2024–2027, samt 2028 och framåt

- En idrottshall i Diseröd står klar 2024.
- Vid byggnation av hallarena på Yttern byggs idrottshallar som ger ett tillskott på 3 hallgolv enligt nuvarande planeringen (en matchhall som kan bli två träningsgolv samt en träningshall).
- Om och tillbyggnad Munkegärdehallen, bland annat anpassningar för inomhusgrenar friidrott.

4.7.4 Anläggningar med isytor

Oasen ishall

Ishallen i Oasen Is- och Simhall är en fullstor ishockeyrink med verksamhet för både hockey och konståkning. Både Ishockeyklubben och konståkningsklubben har sina kanslier i lokalerna. Då detta är den enda ishallen i kommunen så måste två ishockeyklubbar och en konståkningsklubb dela på tiderna i hallen. Detta innebär att hallen är i stort sett helt fullbokad nästan hela året bortsett från perioden maj-juni. Behovet av mer isyta är överhängande.

Skarpe Nord

Skarpe Nord används som bandybana utomhus vintertid. (Ett konstgräs har funnits på ytan sommartid men inför säsongen 2022 flyttades konstgräset till Munkegärde då bandybanan inte längre tål att gräset rullas ut på våren.) Under vinterhalvåret bedriver tre föreningar bandyverksamhet på anläggningen. Utöver detta så har allmänhetens åkning öppet vissa tider.

Gällande bandy bedriver kommunens föreningar i huvudsak sin verksamhet på Skarpe Nord. Kareby IS damlag har gått samman med Surtes damlag och har numera huvuddelen av sin verksamhet i Ale Arena i Bohus. Under säsongen ställer det varma klimatet till det på Skarpe Nord. Det innebär att bandyföreningarna tvingas söka kompletterande isytor i andra kommuner. Problemet för föreningarna är dock att isen inte är tillgänglig när seriematcherna startar och rådande klimatläge gör det svårt att hålla en god kvalitet på isen.

Behov och planering isytor 2024–2027 samt 2028 och framåt

- När hallarena på Yttern byggs så kommer Skarpe Nord's bandyplan att ersättas av en bandyhall. Skarpe Nord avvecklas som is-anläggning.

4.7.5 Simanläggningar

Oasen simhall

Oasen används av Bildnings och lärande, idrottsföreningarna samt är öppen för allmänheten vissa tider. Anläggningen används även av utförare inom rehab och babysim. Det finns en 25-meters bassäng, en rehab-bassäng och en liten "plaskis" för sm barn. I lokalerna på Oasen finns även en del av Trygghet och Stöds hälsofrämjande verksamhet som riktar sig till äldre. Verksamheten erbjuder anhörigstöd och kultur/fritidsverksamhet.

Oasen som byggnad är i dåligt skick.

Akuta investeringar genomförs under 2023 och 2024 för att hålla tillräcklig standard för att möta myndighetskrav i badet. Förvaltningen arbetar för att begränsa insatserna i anläggningen till det mest nödvändiga. Målsättningen är att i första hand endast vidta de åtgärder som krävs för att kunna hålla anläggningen öppen och därmed minimera kostnaden för investeringar. Här måste betonas att åtgärderna i Oasen endast är av kortsiktig karaktär. En utredning som genomförts på Oasen pekar på att behovet av åtgärder i byggnaden skulle bli mycket omfattande vid en eventuell renovering. Det handlar om att hantera problem med dåliga fläktsystem, fukt i simhallens tak och väggkonstruktioner, vattenläckage genom golv till nästa våning, vattenreningssystem och sättningar i anslutningar. Det finns också en arbetsmiljöproblematik som behöver tas om hand i samband med övriga åtgärdsbehov.

Anläggningen bedöms därmed ha omfattande underhålls-och reinvesteringsbehov och saknar idag kapacitet för det behov av simbassänger/undervisningsbassänger samt isytor som finns hos föreningsliv och medborgare. Att renovera Oasens sim- och ishall för ett långsiktigt bevarande samt höja kapaciteten skulle innebära mycket stora investeringssummor, uppskattningsvis motsvarande en kostnad för en nybyggnation av en ny anläggning.

När nya ishallar och simhall uppförs på arenaområdet på Yttern kan en avveckling ske av Oasens byggnad.

Behov och planering 2024–2027 samt 2028 och framåt

- För att kunna hålla Oasens simhall öppen fram till ny simhall byggts kommer en rad åtgärder att göras i byggnaden och installationerna.
- Tillgången till bassängyta för medborgarna i Kungälv's kommun är lägre än riksgenomsnittet. När hallarena på Yttern byggs kommer en ny simhall att kunna ersätta Oasens simhall. Uppdraget i arenan är en 50-metersbana vilket kommer att öka kapaciteten för skolor, föreningar och allmänhet. Även rehab/undervisningsbassänger och en min re " plaskis" likt idag planeras.

Utebadet

Utebadet ligger nere vid älven, i närheten av Skarpe Nord, i centrala Kungälv. Badet ägs av Kungälv kommun och drivs i föreningsdrift på uppdrag av kommunen. På Utebadet finns en uppvärmd 50-metersbassäng med 8 banor, en uppvärmd liten lekbassäng, stora gräsytor samt en kiosk.

Behov och planering 2024–2027

- Utebadet är av äldre modell och under de senaste åren har viss upprustning skett för att upprätthålla funktionen i anläggningen. Åtgärder görs löpande för att hålla badet i drift. Bland annat byte av bassängtäckning.

Konstgräsplaner

Konstgräsplaner finns i Kungälv, Ytterby, Diseröd, Kareby, Kärna och Kode. Marstrand saknar i dagsläget konstgräsplan men har en 7-manna naturgräsplan.

Behov och planering 2024–2027

- Några av konstgräsen börjar närma sig slutet på sin livslängd och kommer behöva ersättas. En ny lagstiftning som träder i kraft kommer att påverka vilken typ av konstgräs som får anläggas. Planering för de kommande tio årens reinvesteringar och underhåll av gräsen pågår. Behov finns också av upprustning av omklädningsrum på flera idrottsplatser för fotboll. Planering för åtgärder sker löpande i underhålls- och reinvesteringsarbetet.

4.7.6 Jämförelser med andra kommuner

Vid jämförelse med andra kommuner i landet så används nyckeltal, antal/10000inv. Denna sammanställning visar jämförelser för anläggningar med mest verksamhet och med alla kommuner, ovägt medel.

Uppgifterna är hämtade från Kommun och Landstingsdatabasen Kolada.

Anläggning	Kungälv	Alla kommuner
11-manna konstgräs	1,13	0,83
Idrottshall (golv)	1,13	2,11
Ishallar	0,23	0,64
Inomhusbassäng	0,23	0,64

antal/10 000 invånare

4.7.7 Folkhälsa - Anläggningar för rekreation och motion

Kungälv kommun har anläggningar som inte är bopningsbara och som nyttjas av allmänheten i rekreati- och motionssyfte. Entrékostnad gäller för utebadet i övrigt är dessa anläggningar kostnadsfria att använda. Utöver ovan anläggningar så finns ett antal bouleanor som drivs av föreningar, bland annat vid Yttern och Romevi.

Anläggning	Kungälv Norra	Kungälv C,V,Ö	Ytterby	Kareby	Diseröd	Hålda	Marstrand	Kode	Kärna
Offentlig Badplats	0	0	0	0	1	0	3**	4	1
Utomhusbassäng	0	1	0	0	0	0	0	0	0
Motionsspår	0	3	1	0	1	0	0	0	1
Vandringsleder	0	3	2	0	0	0	4	0	0
Skjutbana	0	0	0	0	1	0	0	0	0
Skatepark	0	1	0	0	0	0	0	0	0
Utegyrn	0	2	0	0	0	0	0	0	0
Parkour	0	0	1	0	0	0	0	0	0
Näridrottsplatser	1	1	1	0	0	0	0	0	0
Tennisplaner	0	1	0	0	0	0	0	0	0
Bouleanor	1	4	1	0	0	0	1	0	1*
Beachvolleyboll	0	1	0	0	0	0	0	0	0

4.7.8 Uppdraget för en samlad idrottslösning: hallarena på Yttern

Detaljplanens Etapp 1 i området innehåller idrottshallar och centrumfunktioner. Projektering och byggnation av de olika hallarna planeras till 2023–2028. Innehållet i idrottshallarna är isytor, simhall och hallar för inomhusidrott. Därutöver planeras bland annat samlings- och undervisningslokaler, daglig verksamhet och lokaler för andra föreningsaktiviteter än idrott. I området planeras även för utomhusanläggningar så som utegym, lekplats, skatepark och spontanidrott. Ett nytt konstgräs stod klart våren 2023.

Arenaområdet och dess omgivningar innehåller fler detaljplaneetapper där det ska planeras för bostäder, kontor och andra funktioner som kan bidra till stadsutvecklingen. Ytternområdet i sin helhet kommer att utvecklas under en tidsperiod som sträcker sig minst över innevarande period och utblicken dvs 2024–2027 samt 2028–2031.

Planering 2024–2027 samt 2028 och framåt

- Byggnation av arenaområdet med idrottshallar/simhall/ishallar

Konsekvenser om ovanstående ej genomförs

- När föreningar inte får tillgång till anläggningar tvingas barn och ungdomar att åka långa vägar till andra kommuner eller slutar med idrotten.
- Stora renoveringsbehov på gamla anläggningarna som inte åtgärdas kan leda till kostsamt akut underhåll.

4.8 Kommunala byggnaders tekniska status

4.8.1 Underhåll- och reinvesteringarbehov

Underhålls och reinvesteringaråtgärder syftar till att både upprätthålla värdet på fastigheterna och ändamålsenligheten på lokalerna. Äldre byggnader som har eller är på väg att passera sin tekniska livslängd får ofta problem med högre energiförbrukning, sämre inomhusklimat/arbetsmiljö, högre driftkostnader samt att lokalernas utformning och nyttjande inte ligger i linje med dagens krav och förväntningar. Genom löpande underhåll och reinvesteringar kan byggnadernas funktion och tekniska status upprätthållas. När underhållet blir eftersatt påverkar det både byggnadens funktion och hyresgästens verksamhetsutövning. Kostnaderna för akuta åtgärder stiger och risken finns att byggnaden blir så dålig att den måste ersättas. Genom att ha en väl fungerande underhålls- och reinvesteringarplan samt möjlighet att budgetera för insatserna kan fastighetsbeståndet upprätthålla sitt värde och sin funktion.

4.8.2 Statusbedömningar och åtgärder

Bedömningarna görs med hjälp av en samlad kompetens från varje disciplin inom Fastighet. Byggnaderna får en bedömning baserat på stomme, fasad, tak, teknik (ventilation/värme/sanitet/el), invändigt skick samt brandskyddsnivå. Målet med statusbedömningarna är att få en behovsbild för planering av underhåll enligt underhållsplanen, reinvesteringar samt större åtgärder som stora lokalanpassningar/ investeringar eller rivning/avyttring.

Vid bedömningen tas även hänsyn till de verksamhetsbehov som hyresgästerna, dvs kärnverksamheten har och hur byggnaderna påverkar dem. Då kan även frågor som rör krav på verksamhetsutövning och tillgänglighet tillkomma. En kombination av stora fastighetstekniska satsningar och behov anpassning av lokalerna kan leda till att åtgärderna samlas i ett större projekt. Rena underhålls- och reinvesteringarbehov hanteras i Fastighets underhållsplanering.

Alla investeringar såväl enskilda objekt, som åtgärder inom särskilda potter, prövas enligt 4-stegsprincipen.

1. Organisation. Kan vi vidta åtgärder som påverkar verksamhetens behov eller arbetssätt så att frågan löses?
2. Lokalanpassningar. Kan vi vidta åtgärder som ger effektivare utnyttjande av befintliga tillgångar ex lokaler, inventarier?
3. Om/tillbyggnad. Kan vi vidta begränsade ombyggnads-/kompletteringsåtgärder?
4. Nyinvesteringar/större ombyggnader/inhyrning. Kan frågan inte lösas med de tre ovanstående punkterna behöver en nyanskaffning av lokaler ske.

5 Sektor Trygghet och stöd

Beskrivning av sektorn

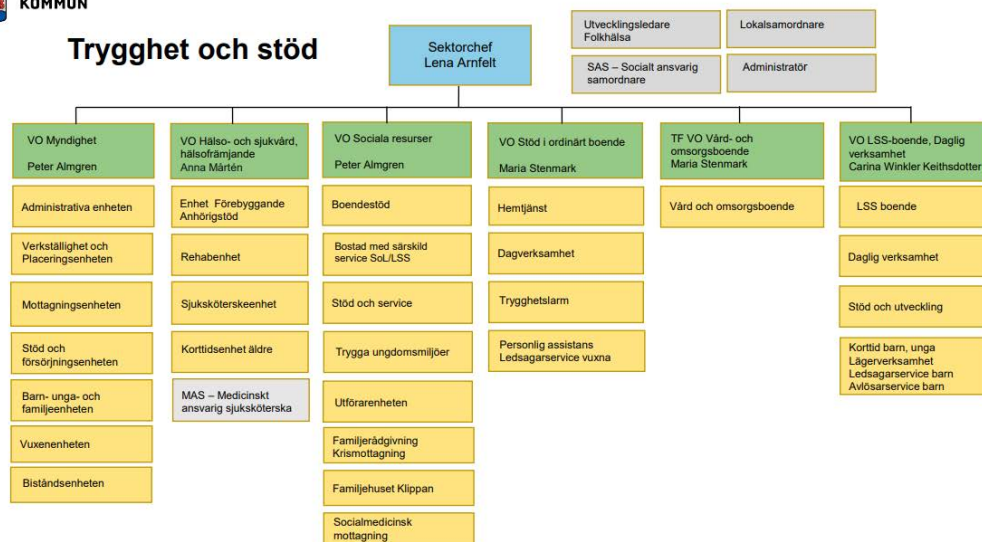
Sektor Trygghet och Stöd ska arbeta med samhällets välfärdssystem och ska främja att människor får ett värdigt liv avseende välbefinnande, ekonomisk och social trygghet, jämlikhet i levnadsvillkor genom inflytande och aktivt deltagande i samhällslivet med en meningsfull tillvaro tillsammans med andra.

Sektorn är uppdelad i följande verksamhetsområden:

- Myndighet
- Hälso- och sjukvård, hälsofrämjande
- Stöd i ordinärt boende
- Sociala resurser
- Vård-och omsorgsboende
- LSS-boende, daglig verksamhet

Trygghet och stöd

5.1 Verksamhetsområde Myndighet

5.1.2 Myndighetsutövningsenheterna

Myndighetsutövningsenheterna är lokaliserade i Stadshuset. Utförarenheterna inom IFO-verksamheten är utlokaliserade centralt i Kungälv.

- Familjerådgivning
- Socialmedicinsk mottagning
- Utförarenheten för Barn och Unga.

5.1.2 Boende

Boende avser hyreskontrakt där socialtjänsten är kontraktssinnehavare. Det innebär att kommunen hyr en bostad av ett kommunalt eller privat bostadsföretag och i sin tur hyr ut bostaden i andra hand till den boende. Hyreslagen gäller vilket bland annat innebär att uppsägning av kontrakt inte får ske på an r a s käl än va Jor abalken, kap 12. "hyreslagen" reglerar.

Sociala kontrakt avser hyresavtal där en boende tecknar andrahandskontrakt med kommunen och kompletterande avtal om avstående av besittningsskydd för en viss tid enligt Jordabalken 12:45. Målet är att den boende ska kunna överta förstahandskontraktet.

Träningslägenhet är ett boende för vuxna personer som exempelvis på grund av missbruks, psykiska eller allvarliga sociala problem behöver stöd från socialtjänsten för att få och klara ett eget boende. Den som beviljas insatsen träningslägenhet har ofta stort behov av stöd och tillsyn. Träningsboende är en tidsbegränsad insats.

Referenslägenhet är ett boende som syftar till att ge referenser för att kunna få kontrakt på den öppna bostadsmarknaden. Referensboende är en tidsbegränsad insats.

Ungdomslägenheter – är mindre lägenheter som kan möta unga personers behov. Unga vuxna med särskilda skäl att flytta hemifrån kan exempelvis vara en ungdom som varit placerad i familjehem.

Jourlägenheter avser lägenheter som är avsedda att möta ett kortsiktigt behov av boende i ärenden som beviljats akut boende. Lägenheterna är ofta grundmöblerade för att möjliggöra snabb in- och utflytt. Målgrupper för denna typ av boende är exempelvis brottsutsatta, barnfamiljer som är i akut bostadslöshet, hit räknas även nyanlända som inte är anvisade till kommunen utan söker bostadsort på egen hand och har tackat nej till Migrationsverkets anvisning.

Bostad först - Grundtanken är att bostad är en mänsklig rättighet som inte ska villkoras med krav på förändring. Boendeformen utgår i stället från hyreslagen och att individen ska få det stöd den behöver för att kunna följa den. På sikt ska den stabila boendesituationen ge individen förutsättningar för att kunna förbättra sin livssituation även på andra områden. Socialstyrelsen har sammanställt resultat av forskning om Bostad först och andra boendelösningar för hemlösa personer i en systematisk kartläggning. Bostad först finns med i Socialstyrelsens Nationella riktlinjer från 2017. I dagsläget sker tilldelning av lägenheter genom avtal tecknade med i första hand allmännyttiga bostadsbolag. Avtal finns med bland annat Kungälvbostäder 2,8 procent och Förbo 4 procent.

Totalt förfogar kommunen över ca 133 bostäder som fördelas på de olika kontraktstyperna, fördelning av bostäder mellan kontraktstyperna styrs av socialt boende. Av dessa är 34 bostäder som hyresgästen inte kan överta kontraktet på. Antingen att utifrån att fastighetsägaren säger nej till detta eller att det är kommunägda bostäder. Dessa lägenheter används som genomgångsbostäder i avvaktan på lägenheter där det går att överta kontrakt.

När det gäller stödboende för befintliga lokaler så har Kungälv kommun ett entreprenadavtal med Stadsmissionen som driver Energivägens stödboende i kommunens lokaler. Energivägen har sammantaget 16 platser varav 1 är jourplats. Samtliga platser är fullbelagda och beslut om stödboende verkställs också på upphandlade externa stödboenden. Då målsättningen för perioden är att i så stor utsträckning som möjligt kunna verkställa beslut i verksamhet i egen regi så ökar behovet av plats på stödboende i kommunen eller av andra insatser för att kunna arbeta förebyggande och ge mer stöd i hemmet så att individen klarar av att bo hemma.

Behov och planering för perioden 2024–2027

- Kommunen har ett ansvar att tillgodose kommuninnevånarnas behov av bostäder i sin planering. Ett verktyg för kommunen i detta avseende är det allmännyttiga Kungälvsbostäder som är den största aktören i Kungälv tillsammans med Förbo. Ett fortsatt samarbete med allmännyttan och övriga hyresvärdar behöver ske för att lösa behoven av bostäder.
- I samband med exploateringar av kommunal mark finns möjlighet att hantera frågor som rör social hållbarhet genom att kravställa vid markanvisningar och markförsäljningar av kommunal mark.
- Under perioden fokuserar Trygghet och stöd på att tillse att det finns insatser på plats i kommunen för att i möjligaste mån kunna verkställa beslut med insatser i egen regi i stället för köp från extern leverantör.
- Sociala kontrakt: Det pågår ett arbete med att motverka inlåsnings effekter av sociala kontrakt. Dels är målet att skapa förutsättningar för en högre självständighet där individen inte behöver vara beroende av socialtjänsten, dels arbeta för att behov möts med rätt insats till rätt kostnad. Målet är att de sociala kontrakten övergår till första handskontrakt med den enskilde.
- Jurlägenheter: Behovet förväntas öka. För närvarande används olika typer av lägenheter/fastigheter. Behovet är jourboenden inom kommunens geografiska gräns då eventuella ersättningar styrs av var boendet är lokaliserat. Det finns för närvarande ca 23 ärenden som har bostad med jourkontrakt efter bedömning att de är berättigade till bistånd med akut boende. Behovet av denna typ av boende förväntas öka och en kostandeseffektiv lösning är att kommunen använder befintliga fastigheter inom kommunen för att verkställa biståndsbeslut för akut boende.
- Bistånd som avser boende (hemlöshet): Prognosen för behov av lägenheter bör kunna uppfyllas inom de avtal som skrivits med fastighetsägare. Avtal finns med Kungälvsbostäder och Förbo. Målsättningen är att i så stor utsträckning som möjligt att verkställa beslut i egen regi. Vissa kontraktsformer som exempelvis referensboende har upphandlats externt.
- Behov av 4–5 mindre lägenheter för ungdomar inom ramen av s.k. hemmaplanslösning d.v.s. bistånd i form av öppenvårdsbehandling/stöd och boende utanför föräldrahemmet.

Behov för 2028 och framåt

- Behoven i utblicksperioden är svår att prognostisera då det är beroende av faktorer som konjunktur, flyktingsituationen, integrering av nyanlända, utvecklingen i bostadsbyggandet mm.
- En striktare målgruppsbedömning kan påverka behovet av alternativa bostadsformer då målet för socialt kontrakt är att individen skall kunna avancera till eget kontrakt. Om övertag av kontrakt inte är möjligt att uppnå så påverkar detta individens möjligheter och kommunens ansvar kvarstå över längre tid och behovet av sociala bostadsformer ökar därmed.
- Kommunen behöver fortsätta att arbeta tillsammans med exploitörer och fastighetsägare som är villiga att hantera sociala frågor som en del av sitt hållbarhetsarbete. I samband med exploateringar av kommunal mark finns möjlighet att ställa krav på socioekonomiska värden.

Konsekvenser om ovanstående behov inte möts

Sektorn får fortsätta att köpa tillfälliga och långsiktiga platser och hitta alternativa boendelösningar till exempel vandrarhem och privata hus. Personerna kan inte erbjudas ett boende där de kan växa och utvecklas samt kommunen riskerar tvingas att köpa boendeplatser externt, vilket medför höga placeringskostnader för kommunen.

5.1.3 Nyanlända

Flyktningmottagandet är en del i Kungälvs befolkningsökning. Det ställer krav på resurser i boenden, skola och i övriga delar inom förvaltningen. Åren 2016–2019 präglades att ett relativt högt mottagande och många boendelösningar skapades. De senaste åren har mottagandet prognos för 2023 är ca 40 individer och för 2024 ca 62 individer. Prognoserna bygger på senaste information från Migrationsverket som anvisar nyanlända till Kungälvs kommun enligt anvisning och bosättningslagen. Det innebär att det är kommunen som är ansvarig.

Under 2023 finns ca 200 kommunala bostäder som genomgångsbostäder, det vill säga för en begränsad tidsperiod. I förvaltningen pågår ett arbete med att personer som bott en längre tid i kommunala bostäder och är ur etableringstiden ska flytta vidare till egna boendelösningar. Det innebär att förvaltningen arbetar för att personer som bor i bostäder där de kan få förstahandskontrakt ska kunna få ta över kontraktet. Personer som bor i bostäder där det inte finns möjlighet till eget kontrakt behöver flytta vidare till annan permanent bostad med eget kontrakt. Uppsägningar sker löpande av kontrakt för att hyresgästerna inte ska få besittningsskydd i kommunala boendelösningar.

Bedömning görs att mottagande av nya anvisningar av nyanlända kommer att kunna hanteras inom befintliga beståndet av kommunala genomgångsbostäder och det finns inget behov av att skapa fler.

Kommunen behöver fortsätta arbetet tillsammans med exploatörer och fastighetsägare för att lösa behovet av fler hyresrätter i kommunen där bostadssökande kan få egna permanenta kontrakt.

Konsekvenser om behov av permanent boende inte kan lösas är att målgruppen blir hemlösa och kommunens ansvar kvarstår då vistelsebegreppet enligt Socialtjänstlagen träder in.

5.2 Verksamhetsområde Hälso- och sjukvård

Kommunens hälso- och sjukvårdsansvar regleras i hälso- och sjukvårdslagen (HSL) 18 §. Enligt avtal i samband med regionbildningen, och därtill kopplad skatteväxling, mellan kommunerna i Västra Götaland och Västra Götalandsregionen har kommunen ansvar för hälso- och sjukvårdsinsatser som utförs av sjuksköterska, arbetsterapeut och sjukgymnast.

Kommunen ska erbjuda en god och säker hälso- och sjukvård till de personer som bor på särskilda boenden, för personer som bor i bostäder med särskild service, för personer under vistelse på daglig verksamhet och till personer med behov av sjukvård i ordinärt boende (hemsjukvård). Hälso- och sjukvårdsåtgärder utförs av legitimerad personal, samt av omvårdnadspersonal på delegation av legitimerad personal.

Sjuksköterskeenheten och Rehabiliteringen är lokaliserade i gemensamma lokaler på Stadshuset.

5.2.1 Korttidsverksamhet

Korttidsplats beviljas utifrån ett biståndsbeslut. Behovet av plats på korttidsboende grundar sig dels i att möta efterfrågan som genereras av utslussning från slutenvård och sjukvård i enlighet med Lag (2017:612) om samverkan vid utskrivning från slutenvård och sjukvård, dels i behov av boende med både habiliterande och rehabiliterande åtgärder för återhämtning så att den enskilde sedan kan återgå till ordinärt boende. Det kan också vara så att en person placeras på korttidsboende i väntan på att kunna verkställa beslut om SÄBO (Särskilt boende).

Korttidsverksamhet bedrivs i lokaler på Lekmannagatan i Ytterby (i samma byggnad som äldreboendet Ytterbyhemmet). På korttidsverksamheten finns 19 platser.

Från och med september 2023 hyrs 14 platser (en halv avdelning) på Kungälv sjukhus in för att hantera kommunens behov av platser för korttidsverksamhet. Lokalen hyrs in från Kungälv sjukhus/Västra Götalandsregionen och korttidsverksamheten bedrivs i kommunal regi med kommunal personal.

Behov och planering perioden 2024–2027

Nationellt i Sverige pågår kontinuerligt en aktiv utveckling till att alltmer vård skall bedrivas i patienternas hem och mindre vård på sjukhus. Fler behandlingar kan utföras polikliniskt genom öppenvård, eller med kortare vårdtid på sjukhus. Detta medför att mer vård utförs i patienternas hem samt att fler patienter kan behöva ökad hjälp och stöd en kort period på korttidsplats innan de kan komma hem. Utifrån detta kommer behovet av korttidsplatser att öka. Korttidsverksamheten behöver dessutom ha platser för patienter i vård i livets slut i något större omfattning än vad kommunen har idag, när patienterna inte vill eller kan vårdas hemma i livets slut.

- Inom de kommande åren behöver kommunens egna korttidsplatser öka och planen är att öka med 5 platser inom befintligt lokalbestånd (från 19 till 24 platser). Arbetet är påbörjat med översyn av lämpliga avdelningar där korttidsplatser kan skapas. I utredningen ingår Lyans avdelning på Ranrikegården där lägenheterna efter hand som de blir tomma skulle kunna konverteras till växelvårds lägenheter. Det är tillåtet att använda sig av växelvårdsformen tex i väntan på en SÄBO placering.
- Avtalet för lokalerna på Kungälv sjukhus gäller 1 sep 2023–1 sep 2024. År 2025 bedöms korttidsplatserna som hyrs på sjukhuset fortsatt behövas på grund av befolkningsutvecklingen med allt fler äldre personer. Dialog sker löpande mellan sjukhuset och kommunen för att undersöka möjligheten till förlängning av avtalet.

Sammanställning totalt antal korttidsplatser: 2023–2027

	2023	2024	2025	2026	2027
Befintliga korttidsplatser i kommunal regi, januari	19	19	19+5	24	24
Utökning korttidsplatser/växelvård egen regi (inhyrda lokaler Kungälv sjukhus) * Bedömt behov	14	14	14*	14*	14*

Behov 2028 och framåt

- Antalet personer över 80 år kommer att öka enligt befolkningsprognosen. Vård utförs i patienternas hem i större utsträckning. Fler patienter kan behöva ökad hjälp och stöd en kort period på korttidsplats innan de kan komma hem. Utifrån detta kommer behovet av korttidsplatser att öka.

Konsekvenser om ovanstående behov inte kan lösas:

- Om brist föreligger minskar möjlighet till avlastning för anhöriga.
- Brukare med behov av korttidsplats får inte plats vilket medför ökning av insatser inom hemtjänst och hemsjukvården.
- Brist på särskilt boende gör att brukare fyller upp korttidsplatserna och att platserna inte räcker till. Detta gör i sin tur att betydande risk finns för att kommunen inte kan ta hem patienter från sjukhus som är utskrivningsklara, vilket snabbt medför betalningsansvar och stora kostnader för kommunen. 2023 kostade en betalningsansvarsdag 10 500 kr/dygn.

5.2.2 Hälsöfrämjande verksamhet

Inom verksamhetsområde hälso- och sjukvård ingår även hälsöfrämjande verksamhet som riktar sig till äldre. Lokalen där verksamheten erbjuder anhörigstöd och kultur/fritidsverksamhet finns centralt lokaliserad på Oasen. Dessutom ingår "Träffpunkt Kvarnkullen" (till i gare Rexegården) och träffpunkt Lekmannagatan/Ytterby i verksamhetsområdet. (Lokalen som används för anhörigstöd idag har begränsade utrymmen för gruppverksamhet.)

Behov och planering 2024–2027

- Fortsatt verksamhet i enlighet med ovanstående beskrivning.

Behov 2028 och framåt

- Ett centralt placerat anhörigcenter i en större omfattning med möjlighet att utveckla verksamheten.

För Hälsöfrämjande verksamhet med anhörigstöd och kultur/fritidsverksamhet finns en målsättning om att ha ett center för hälsöfrämjande verksamhet i större omfattning. Om hälsöfrämjande verksamheten skulle ges möjlighet att bedriva verksamhet i en större lokal med ändamålsenliga utrymmen kan utbudet för kommuninvånarna breddas. Även stödet till anhöriga skulle kunna breddas ytterligare genom att anhöriga kan erbjudas social gemenskap med andra i liknande situation, vara med i studiecirkel, delta i träffpunkter, träffa anhörigkonsulenter, medverka i anhörigföreningen med mera. Optimal placeringen för verksamheten är centralt med närhet till kollektivtrafik.

5.3 Verksamhetsområde Vård- och omsorgsboende

5.3.1 Befintliga lokaler

I Kungälv Kommun finns sex vård- och Omsorgsboenden med sammanlagt 332 lägenheter i egen regi. Dessutom finns 54 upphandlade lägenheter i Vård och Äldreomsorgsboende som drivs i extern regi. Det finns också två före detta servicehus som är under avveckling. Utfasningen sker succesivt efter hand som hyresgästen flyttar ut eller när bostadsbolaget godtar nuvarande hyresgäst som kontraktssinnehavare i sitt bestånd. Någon tidsangivelse finns inte att uppge då ovan faktorer styr utfasningen. Rexegården har idag fyra lägenheter kvar att växla ut till Kungälvbostäder och Sörgården har också 2 lägenheter kvar att växla ut till Förbo.

Äldreboende	Plats	Antal lägenheter
Ekhaga	Diseröd	52
Gläntan/Kaprifolen	Kärna	44
Solhaga	Kode	51
Ranrikegården	Kungälv	50
Ytterbyhemmet	Ytterby	92
Båtsmansgården	Kungälv	43
Attendo (extern regi)	Ytterby	54

Ekhaga i Diseröd

Här finns 52 lägenheter. Storleken varierar mellan 25–32 kvadratmeter.

Gläntan/Kaprifolen i Kärna

Gläntan har 16 lägenheter och Kaprifolen 28 lägenheter. Lägenheterna är mellan 21–75 kvadratmeter och det finns flera tvårumslägenheter.

Solhaga i Kode

I Solhaga finns 51 lägenheter mellan 24–61 kvadratmeter varav några tvårumslägenheter. En tillbyggnad av Solhaga pågår och står klar sommaren 2023. Då utökas boendet med ytterligare 22 lägenheter.

Ranriekgården i Kungälv

Här finns 50 lägenheter i varierande storlek, 26–41 kvadratmeter.

Ytterbyhemmet i Ytterby

Ytterbyhemmet är det största äldreboendet i kommunen med 92 lägenheter, varav 4 lägenheter är parboende. Lägenheternas storlek varierar mellan 27 - 34 kvadratmeter.

Båtsmansgården i Kungälv

På Båtsmansgården finns 43 lägenheter och storleken varierar mellan 42–54 kvadratmeter varav fyra är tvårumslägenheter. Sedan lång tid tillbaka finns en planering för att möjliggöra avvecklingen av Båtsmansgården som särskilt boende för äldre. Avvecklingen beror på att byggnaden inte är utformad för den verksamhet och vårdtyngd som finns idag. Fastigheten ägs av det kommunala bolaget Bokab som avser att utveckla fastigheten när det inte längre är ett vård- och omsorgsboende. Avvecklingen av Båtsmansgården föreslås göras i samband med byggnationen av ett nytt äldreboende i Kungälv som planeras stå klart 2025. En parameter som kan komma att påverka avvecklingen är om behovet av platser inom äldreomsorgen skulle stiga mer än prognostiserat. Då kan avvecklingen av Båtsmansgården behöva skjutas på framtiden för att tillgodose behovet av äldreomsorg. När byggnaden avvecklas som särskilt boende kan den ha andra användningsområden så som trygghetsbostäder eller servicebostäder. En fortsatt dialog förs med Bokab hur bolaget som fastighetsägare ser på byggnadens utveckling och vad kommunens kommande behov är.

5.3.2 Prognostiserat behov av särskilt boende för äldre

Personer som beräknas vara i behov av lägenheter inom särskilt boende är uträknade efter nationell statistik från Socialstyrelsen avseende de olika åldersgruppernas behov samt kommunintern statistik. Beräkningarna av behovet utgår ifrån kommunens befolkningsprognos. Dessutom har hänsyn tagits till väntelista samt befintligt antal ärenden som överstiger 140 hemtjänsttimmar per månad i ordinarie boende.

Det framtida behovet av lägenheter i särskilt boende för äldre kan på sikt påverkas genom bostadsåtgärder som kan öka möjligheterna till kvarboende i det egna hemmet. Boendeformer på den

öppna marknaden såsom trygghetsboende/seniorboende som riktar sig till äldre personer kan vara en faktor där effekterna behöver studeras närmare under kommande år. Genom att välja bostäder med närhet till bra kommunikation samt bra planlösning och hög tillgänglighet kan en persons behov av en plats på ett särskilt boende förskjutas i tid. Även övriga bostäder inom kommunen som har centralt läge med tillgång till kommunikationer och service, samt tillgänglighet med hiss mm, bidrar till att kvarboendet i det egna boendet underlättas.

En kartläggning av befintliga bostäder inom vård- och omsorgsboende behöver göras utifrån tillgänglighet och arbetsmiljö. Av de personer som erbjudits plats på SÄBO under 2022 tackade mer än hälften nej vid första erbjudandet. Arbete pågår för att förändra den situationen. En del personer har till exempel uttryckt att tiden för att flytta in och avveckla sitt gamla boende är för kort. Därutöver är det löpande underhållet av lägenheterna och gemensamhetsutrymmena viktigt för den upplevda trivseln.

Historik över fattade biståndsbeslut för särskilt boende för äldre

År	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023 prognos
Antal beslut om SÄBO	156	169	150	181	196	169	164	194	190	200
Antal invånare 80+	2 254	2 327	2 377	2 441	2 509	2 606	2 688	2 794	2 938	3 120
Andel SÄBO beslut, invånare 80+	6,9%	7,3%	6,3%	7,4%	7,8%	6,5%	6,1%	6,9%	6,5%	6,4%

Boendetiden på ett vård-och omsorgsboende är 12–28 månader för 95% av brukarna.

Totalt	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Inflyttning	135	135	157	145	168	155	155	175
Utflyttning	141	164	163	164	176	139	166	165
Netto	6	29	6	19	8	-16	11	-10
Antal invånare 80+	2 377	2 441	2 509	2 606	2 688	2 794	2 938	3 129
Andel inflyttning 80+	5,7%	5,5%	6,3%	5,6%	6,3%	5,5%	5,3%	5,6%

Befolkningsprognos Kungälv kommun	2022	2023	2024	2025	2026
Antal personer 80 år eller äldre	2 860	3 010	3 140	3330	3480
Beräknade personer med behov av SÄBO (inflyttning)*	200	211	220	233	243
Beräknade personer som lämnar SÄBO (utflyttning)	-190	-200	-209	-220	-229
Netto (antal personer)	10	11	11	13	14

Planering perioden 2024–2027

- Pågående tillbyggnad av vård-och omsorgsboende, 22 nya platser, Solhaga, Kode, inflyttning hösten 2023, fullt i gång 2024.
- Nytt vård-och omsorgsboende 90 platser i Änggårde, centrala Kungälv, inflyttning sista kvartalet 2025.

Sammanställning planerat antal SÄBO-platser 2023–2027

Kungälv kommun	2023	2024	2025	2026	2027
Egen regi	332	354	354	401	401
Nerlagda platser (Båtsmansgårde)			-43		
Nya platser Solhaga	22*				
Nya platser Ängegårde			90*		
Extern regi	55	55	55	55	55
Summa	409	409	456	456	456

Planering för 2028 och framåt

- Kommande prognoser för målgrupper måste beaktas och eventuella reformer eller förändringar i lagstiftningen måste beaktas.
- Behov av detaljplaneläggning för vård- och omsorgsboenden ska omhändertas i samhällsplaneringen.

Konsekvenser om planeringen av särskilda boendeformer inte kan genomföras

- Temporära boendeplatser för särskilt boende måste tas fram. Den enskildes rätt till bistånd består och behov av insatser enligt Socialtjänstlagen måste lösas trots att brist råder i kommunen.
- Hemtjänstinsatserna ökar mer än befolkningsprognosen indikerar om särskilda boendeformer inte räcker till för att möta upp behovet.
- Om en kommun inte kan uppfylla sitt lagenliga åtagande kan sanktionsavgifter utkrävas. Storleksordningen motsvarar den kostnad som kommunen skulle haft för motsvarande boendeplats. Detta innebär att de platser som saknas måste ändå betalas i form av vite till Socialstyrelsen.

Faktorer att beakta vid byggnation av nya äldreboenden eller ombyggnation av befintliga boenden.

- Nya krav från staten på högre bemanning av särskilda boendeformer är under utveckling nationellt. Det kan innebära att driftskostnaderna per lägenhet kommer att öka. Dessa krav står också i tydlig relation till hur planlösningen är utformad. Detta innebär att vid nybyggnation av särskilda boendeformer måste planlösningen vara optimalt utformad för att motverka de extra personalresurser som äldre byggnader troligen måste tillföras.
- Driftseffektiva lösningar har diskuterats i många år inom äldreomsorgen. Men när äldre byggnader byggs om finns det inte alltid möjlighet att skapa driftsoptimala lösningar. Ytterbyhemmets 19-personsenheter är ett tydligt exempel och Ranrikegården med små 6-personsenheter ett annat. För att möta framtiden med driftseffektiva enheter är den framtida planeringsprocessen av största betydelse.
- Leveransår av nya lägenheter behöver koordineras väl med när behoven antas uppstå för att undvika brist eller överskott vilka båda medför onödiga ytterligare kostnader. Detaljplaner behöver upprättas i god tid innan för att möjliggöra byggstart i rätt tid.
- Byggnaden får inte vara för liten då detta alltid orsakar driftsineffektivitet. Byggnader med mindre än 3 enheter ökar driftskostnaderna med minst 1 mkr per år.
- Möjlighet att öppna upp mellan olika enheter kvälls och nattetid. Innebär att enheter skall ligga på samma våning och i rad.
- Antalet lägenheter per enhet. 10–12 lägenheter rekommenderas gällande demens.
- Överskådlighet är ett krav och innebär inga svängda korridorer.
- Tomten skall vara tillräckligt stor för att tillåta effektiv planering av huskropparna. En 10 enhet per plan ger mycket höga årliga driftskostnader. Minst två 10 enheter per plan i längdriktning ger lägre driftskostnader.

- Transportsamband inom byggnaden gällande sop- tvätt-, mat- och förrådshantering behöver studeras och planeras väl för att effektivisera arbetsprocesserna.
- Byggnadens storlek utifrån antalet lägenheter bör stå i relation till behov av antal enhetschefer som byggnader kräver för drift. Det är cirka 35–40 lägenheter per chef.
- Digitala lösningar i befintliga och nya boenden ska också ses som en möjlighet. Arbete pågår med översyn och uppdatering av välfärdstekniken.

5.4 Verksamhetsområde Stöd i ordinärt boende

5.4.1 Ordinärt boende, Bostäder med god tillgänglighet och Trygghetsbostäder

Ordinärt boende avser alla bostäder som inte omfattas av särslagstiftning. Många äldre bor i ett bostadsbestånd där den fysiska miljön är mindre bra för kvarboende vid beroende av stöd eller vård och omsorgsinsatser. Tillgängligheten i äldre bostadsområden är generellt sett sämre än i nybyggda områden. Förutsättningarna för en god arbetsmiljö i hemtjänst och hemsjukvård i det ordinära boendet kan vara komplicerad eller obefintlig. Bostadsanpassningar är i vissa fall nödvändiga för att kunna tillgodose behovet av vård och omsorg.

Gruppen äldre med funktionsnedsättningar på grund av ett normalt åldrande samt övriga med fysisk funktionsnedsättning ställer vissa gemensamma krav på bostäderna. Bostäderna ska vara lämpade för utrymmekrävande hjälpmedel och personlig hjälp. Det är också nödvändigt med anpassade hissar, ordentliga dörrbredder, låga trösklar eller tröskellöst, stadiga handtag osv.

Det är viktigt att nya lägenheter med god tillgänglighet, nära service, dagligvarubutik och kollektivtrafik byggs kontinuerligt i alla kommunens serviceorter/kommundelar. Det möjliggör kvarboende för de äldre i sin kommundel och kan ge en generationsväxling då de äldre säljer sina hus för att köpa/hyra en lägenhet. Närhet service, vårdcentral och kulturutbud är betydelsefull. Träffpunkter och dagverksamheter är viktiga komplement till anhörigstöd och hemtjänst för att kunna möjliggöra och förlänga kvarboendet i det egna hemmet eller i bostäder anpassade för äldres behov.

Speciella koncept för äldre med anpassade lägenheter där det till exempel inte är långt mellan sovrum och toalett, kan minska fallrisken, som är stor speciellt nattetid. Äldre vill flytta till attraktiva boenden där själva boendet kan ge ett mervärde i form av ökad livskvalité och självständighet. Attraktiva boenden för äldre är också effektivt för den kommunala verksamheten om många personer med behov av stöd i hemmet bor i samma byggnad eller område. När fler äldre bor geografiskt nära varandra effektiviseras bemanningsplaneringen. I samhällsplaneringen behöver kommunen ha med detta perspektiv för att kunna hantera marknadens möjligheter och vilja att bygga bostäder för äldre, både i form av så kallade trygghetsbostäder eller andra former av äldre-koncept.

5.4.2 Hemtjänst dag- och kvällstid

Hemtjänsten utför service, omsorg, socialt stöd, delegerade HSL-insatser, möjlighet att vistas på dagverksamhet samt tar emot och åtgärdar trygghetslarm. Inom verksamhetsområdet finns även Personlig assistans (det finns 3 lägenheter enl. LSS i Kungälv, samtliga bemannade med personlig assistans).

Hemtjänst utförs nästan alltid genom ett flertal hembesök per dag och brukare. Kommunen beräknas utföra ca 445 000 hemtjänsttimmar under 2023 varav ca 12% med extern utförare. Hemtjänsten har löpande behov av lokaler som ligger rätt placerade i förhållande till var brukarna finns. Felplacerade lokaler är kostnadsdrivande.

Hemtjänsttimmar (Kundval) inkl. HSV

År	Bokslut
2017	383 575
2018	401 697
2019	398 885
2020	393 411
2021	413 744
2022	438 849
2023 prognos	445 000

För att kunna klara av att utföra vård och omsorgsinsatser vid en ökad befolkning av äldre personer behöver hemtjänstenheter samverka för att skapa stordriftsfördelar. Det ger bra förutsättningar för att optimera personalresurser och kompetensutveckla medarbetarna för att möta kvalitetskrav och framtida utveckling med god och nära vård. Målsättningen är att hemtjänsten samordnas i två större "hemtjänstområden", Västra hemtjänstområdet och Östra hemtjänstområdet. I Västra hemtjänstområdet samordnas fem enheter och i Östra hemtjänstområdet tre enheter. Kungälvs demografiska utveckling kan leda till behov av ytterligare enheter men i dagsläget finns följande.

Västra hemtjänstområdet:

- Ytterby
- Marstrand/Kärna
- Komarken
- Kode /Romelanda
- Demensteamet

Östra hemtjänstområdet:

- Västra Centrum/Munkegårde
- Sydöstra Centrum
- Norra centrum
- Trygghetslarmet/Hemtjänst natt

De enheter som samlokaliseras i ett hemtjänstområde innefattar cirka 120 medarbetare samt cirka 40 vikarier. Verksamhetens storlek kräver en lokal om ca 500 m² som skulle fördelas på.

5.4.3 Befintliga hemtjänstlokaler

Hemtjänsten har idag en stor lokal vid Nordmannatorget i Komarken. Där samordnas delar av västra hemtjänstområdet. Därutöver finns lokaler i Rollsbo, Rexegården i centrala Kungälv samt i Kärna och Marstrand.

5.4.4 Planering av lokaler för hemtjänst

Vid planering av lokaler för hemtjänst finns några identifierade utmaningar.

- Planeringen behöver beakta privata utförarens expansion i förhållande till kommunal utförare
- Skapa samverkan inom kommunen för att få en styrbar planering och kostnadsutveckling
- Geografisk placering i förhållande till var omsorgstagarna finns (som har kommunala utförare)

Behov och planering 2024–2027

- Till sista kvartalet 2025 planeras en större hemtjänstlokal för östra hemtjänstområdet. Lokalen är placerad i det nya äldreboendet i Ångegärde.
- Kärna- och Marstrands hemtjänst behöver samlokaliseras för bättre samordningsvinster. Sökande efter lämplig lokalisering pågår där en sammanslagning med hemtjänsten i Kärna kompletteras med en filial i Marstrand kan vara ett alternativ. Utrymmesbehovet blir ca 150–200 m² och säker parkering och laddmöjlighet för cirka 15 bilar. Placering av lokalerna sker med fördel i området kring Tjuvkil som ligger mitt i upptagningsområdet. I dagsläget finns inga lämpliga lokaler i Tjuvkilområdet som främst är ett område med villor och sommarstugor. I kommande samhällsplanering och strategiska markköp i området behöver behovet av hemtjänstlokal beaktas.

Planering 2028 och framåt

- Hemtjänsten behöver löpande bevaka behovet av lokaler som ligger rätt placerade i förhållande till var brukarna finns.
- För att kunna klara vård och omsorgsutmaningarna behöver hemtjänstenheterna samverka. Stordrift är en förutsättning för att nå målen.

Konsekvensbeskrivning

Omorganisering till stordrift möjliggör inte endast en budget i balans för verksamhetsområdet utan även förutsättningar att klara det ökade och mer kvalificerade behovet av vård och omsorg i det ordinära boendet. Andelen äldre ökar i kommunen och därmed behovet av vård och omsorgsinsatser, detta i relation till att utförandet av den nära vården som skall ske i hemmet i allt större utsträckning övergår från Regionen till Kommunen och ställer krav på optimalt resursnyttjande. Stordriften minskar sårbarhet i hemtjänstverksamheten och ökar möjligheten att erbjuda en servicenivå av god kvalitet till invånarna i Kungälv kommun.

5.4.5 Trygghetslarm samt Hemtjänst nattetid

Trygghetslarm och Hemtjänst natt i ordinärt boende. Varje natt arbetar cirka 10–12 undersköterskor med nattliga hemtjänstinsatser/larmåtgärder i hela kommunen. Verksamheten utför också vissa LSS-insatser för funktionshinderverksamheten nattetid. Verksamheten har lokaler i Stadshuset. Verksamhetens volym följer befolkningsutvecklingen och ökar när åldersgruppen + 80 år växer.

5.5 Verksamhetsområde LSS-boende och daglig verksamhet

Här finns enheter som utför beviljade insatser bostäder med särskild service, ledsagning, korttidsvistelse, korttidsstillsyn samt daglig verksamhet.

5.5.1 Bostäder med Särskild Service (BmSS)

Det finns tre former av boende med särskild service för personer med intellektuella eller psykiska funktionsnedsättningar. Lagen om Bostad med särskild service ställer krav på anpassade boenden. Boverket och Socialstyrelsen har ett regelverk för särskilda boendeformer för att bostäderna skall godkännas som fullvärdiga. Kraven har ändrats och det ställs högre krav än tidigare.

- Gruppboende
- Serviceboende

- Särskild anpassad bostad

Gruppboad är ett bostadsalternativ för personer som har ett så omfattande tillsyns- och omvårdnadsbehov att mer eller mindre kontinuerlig närvaro av personal är nödvändig. I gruppboadaden skall det finnas en fast kollektiv bemanning som i huvudsak skall täcka de boendes hela stödbehov. Det skall vara ett litet antal lägenheter som är grupperade kring gemensamma utrymmen, där service och omvårdnad kan ges alla tider på dygnet. En gruppboad kan vara belägen i enskild byggnad eller inrymmas i ett flerfamiljshus. Det kan endast anslutas 6 bostäder för att godkännas som en gruppboad.

En **serviceboad** består av ett antal lägenheter där man har tillgång till gemensam service och fast anställd personal. I en serviceboad kan de bo fler personer än i en gruppboad. Serviceboende är en mellanform mellan ett helt självständigt boende i egen lägenhet och en lägenhet i gruppboad

"Annan särskilt anpassad bostad för vuxna" avser bosta me viss grun anpassning men utan fast bemanning. I denna boendeform ingår inte omvårdnad och inte heller fritidsverksamhet och kulturella aktiviteter. Särskilt anpassad bostad är en insats som kan sökas via LSS, behovet av bostad uppstår när en ansökan inkommit och beviljats. Efterfrågan på denna insats har varit ganska låg under de senaste åren.

Befintliga gruppboadäder och serviceboadäder för bostad med särskild service (LSS):

Bostad med särskild service (funktionshinder/LSS)	Antal platser
Fridhemsgatan 29 GB	4
Gamla Kungälvsvägen 17	7
Bafotsgatan	4
Jorsalagatan	6
Korsriddargatan	5
Husfrejagatan	6
Omen Långegatan 23	6
Böcklegrind Drindenvägen 10	5
Västra Porten 4	5
Runängsgatan 5	7
Gamla griden (Kungälvsvägen 76)	6
Skatan 4, Kungälvsvägen 40	4
LSS Ullstorp (Grepvägen)	6
Skatan 4, Kungälvsvägen 40	2
Rådmansparken, Rådmansgatan 40	7
Torggatan 6, GM	7
Solhultsgatan 8	13
Torsbyvägen	6
Vitmossegatan	6
Vitmossegatan	10

När det gäller BmSS är den generella trenden att allt fler vill bo i ordinära bostäder med stöd i hemmet och i grupp- och serviceboadäder som är så lika ett ordinärt boende som möjligt, men med närhet till personal.

Behov av Bostad med Särskild Service (BmSS)

En aspekt som påverkar planeringen för BmSS är att verksamheten arbetar med brukarna utifrån ett livslöppsperspektiv. Det innebär att de bor i sin bostadslösning under hela sin livstid. Det innebär att kommunen ständigt måste ha tillgång nya boendelägenheter för att tillgodose tillkommande behov, eftersom så få personer säger upp sina lägenheter, vilket sker mer frekvent i tex äldreomsorgen där boendelösningen avser en mycket kortare tid av livet.

Behovet av gruppboendestäder/serviceboendestäder har under flera år varit större än tillgången. Kommunen har ett fortlöpande behov att få fram bostäder för personer som behöver särskilt stöd. Kön till sådana bostäder är idag relativt lång och leveransen av bostäder sker inte i samma takt som behoven uppstår.

För att kunna verkställa redan fattade beslut om Bostad med Särskild Service behövs en fortsatt utbyggnad/tillgång till fler bostäder. Det är nödvändig för att kunna möta behovet av bostäder för funktionshindrade personer nu och framåt. Behovet ska arbetas in i samhällsplaneringen och kommunens exploateringsprocesser.

Vid en kartläggning som verksamheten genomfört finns 37 personer som är 15 år och äldre och som har identifierats som potentiella att ansöka om BmSS i framtiden. Det är rimligt att anta att framtida brukare kommer att ansöka om BmSS i anslutning till att de fyllt 18 eller avslutat sin gymnasieskolgång. Verksamheten uppskattar att ansökningarna om BmSS kommer att ligga runt 8–10 personer om året de kommande åren.

Behov och Planering för 2024–2027

- Lägesbild för biståndsbeslut är att sju personer finns i kön i väntan på LSS-boende för vuxna. Det innebär att sju personer har fått beslut om BmSS, men saknar permanent boendelösning. Kommunen köper tretton LSS-platser av andra aktörer utanför kommunen.
- Det finns personer som är i fortsatt behov av köpt plats med specialkompetens. Därav är inte samtliga tretton personer aktuella för en plats i hemkommunen.

Målgrupp	Beslut som saknar boende	Beslut som finns på köpta platser	Framtida uppskattade behov tom 2025/2026
Servicebostad	5* personer har beslut och saknar servicebostad	1	23
Gruppboendestad	2* personer har beslut och saknar gruppboendestad	12	14

*Lägesbild av antal beslut vid sammanställning av lokalförsljningsplanen sep 2023.

Nedanstående planering är anpassad efter pågående detaljplaner och byggprojekt men innebär att gruppboendestäder och serviceboendestäder ibland levereras senare än prognostiserat behov. Arbetet pågår löpande med att förkorta genomförandetiden av byggprojekten där det är möjligt. Lösningarna är en blandning av byggnation i kommunal regi och inhyrda lägenheter i flerbostadshus.

Serviceboendestäder som hyrs in när nya fastigheter uppförs i samband med exploateringar blir tyvärr påverkade av bostadsmarknadens bromsning och den nedgång i byggnationer som lågkonjunkturen gett. Därför pågår ett arbete med att hitta lösningar för att kunna leverera bostäder i den takt som behövs. För att brukarna ska kunna bo i ett sammanhang och integrerat i samhället behövs ett

samarbete med såväl allmännyttan som andra fastighetsägare som bygger. Behovet av anpassade bostäder ska omhändertas i nya detaljplaner och ingår i samhällsplaneringen.

Dialog pågår med byggherrar och fastighetsägare för att lösa behoven av servicebostäder, bland annat kommunala bolaget Bokab som äger Båtsmansgårde. Byggnationen av en ny gruppbostad

År	Område	LSS Grupp	Antal platser
2024	Ytterby (Nordtag)	För målgruppen i behov av gruppbostad	Gruppbostad 6 platser.
2025/2026	Kungälv	För målgruppen i behov av servicebostad	Servicebostad om ca 10–12 platser.
2027	Kungälv-Ytterbyområdet	För målgruppen i behov av servicebostad	Servicebostad 10 platser.
2028	Kungälv-Ytterbyområdet	För målgruppen i behov av servicebostad	Servicebostad 10 platser.
2026/2027	Kungälv-Ytterbyområdet	För målgruppen i behov av gruppbostad	Gruppbostad 6 platser, behov finns att bygga för personer med stora omvårdnadsbehov.

Planering 2028 och framåt

- Gruppbostäderna på Iskällan inte är ändamålsenliga i relation till målgruppen som bor där. Vårdtyngden är högre än förut då brukarna med åren har blivit mera vårdkrävande. Arbetsmiljömässigt är lokalerna bristfälliga/svårarbetade och har svårt att uppnå myndighetskraven. På sikt behöver flera av bostäderna fasas ut eller ställas om alternativt ersättas av moderna lokaler som är anpassade för målgruppen.
- Behovet av BmSS behöver arbetas med i samhällsplaneringen och kommunens exploateringsprocesser.

Konsekvenser om planeringen inte kan genomföras

- Om inte ett boende kan verkställas inom rimlig tid (6 månader) medför det att en särskild avgift (vite) måste betalas av kommunen, alternativt måste kommunen köpa plats av annan aktör/i annan kommun.

5.5.2 Bostad med särskild service för barn och unga

Kungälv har inget barnboende i egen regi, köp av plats sker för barn (4 platser 2023). Framtida uppskattade behov till och med 2025 kommer att följas upp löpande.

Planering 2024–2027, samt 2028 och framåt

Just nu planeras inget barnboende i egen regi i kommunen. Verksamhetens framtida omfattning kommer att vara beroende av vilka ärenden som kommer in och får beslut.

Korttidsverksamhet barn och unga

Korttidsvistelse utanför det egna hemmet är dels för att personen skall erbjudas miljöbyte och rekreation, dels att anhöriga kan få avlösning i omvårdnadsarbetet. Insatsen kan också ses som ett led i att bryta ett ensidigt beroende mellan barn/ ungdom och föräldrar.

Villa Tveten och Näckrosen i Tveten i Kungälv bedriver korttidsverksamhet i kommunal regi för barn, unga och vuxna personer. Kommunen kan erbjuda de barn som har eller kommer att få beslut om korttidsverksamhet plats och behöver inte köpa in den tjänsten från andra kommuner.

LSS-lagstiftningen ger barn över 12 år med funktionsnedsättning rätt till korttidstillsyn före och efter skolans slut, under lov dagar, studiedagar och längre lov som sommarlov. Näckrosen bedriver korttidsverksamhet enligt LSS vilken är en dygnet-runt-verksamhet för unga och unga vuxna. Verksamheten har tillgång till större ytor för eftermiddagsverksamheten genom att samnyttja grannhuset Villa Tvetens lokaler. Detta för att undgå problemet med för små ytor i lokaler då det kan skapa hot-och våldssituationer som kan komma att kräva större personalbemanning. Näckrosens korttidsverksamhet beräknas utföra ca 1416 dygn under 2023, samt ca 6500 fritidsbesök under dagtid. Totalt är ca 43 barn inskrivna i korttids -och eftermiddagsverksamheten.

Behov och planering för 2024–2027

- Behovsbilden är under ständig förändring anpassat till brukarna och deras behov som bedöms av handläggare.
- Verksamheten ser i dagsläget inget behov av nya lokaler för korttidsverksamhet inom perioden. Detta kan förändras om behoven förändras, till exempel om antalet brukare ökar eller om behovet hos befintliga brukare förändras.
- En översyn organisatoriskt/verksamhetsmässigt för att säkerställa arbetsmiljö och vistelsemiljö.

Behov 2028 och framåt

- Behovsbilden är under ständig förändring anpassat till brukarna och deras behov som bedöms av handläggare.
- Om antalet brukare ökar eller om behovet hos befintliga brukare förändras kan lokalbehov uppstå.

5.5.3 D g g ("DV")

Daglig verksamhet erbjuder sysselsättning, stimulans och utveckling för personer som är i arbetsför ålder men saknar förvärvsarbete eller studier. Insatsen är förbehållen de personer som tillhör personkrets 1 och 2 (d.v.s. personer med intellektuell funktionsnedsättning, autism eller begåvningsmässigt funktionshinder efter hjärnskada). Under 2022 sysselsatte daglig verksamhet totalt 212 personer, inklusive köpta platser i andra kommuner, (vid köp av boendeplats i annan kommun uppstår även behovet av köp av daglig verksamhet). September 2023 fanns 12 ej verkställda beslut.

Befintliga lokaler för daglig verksamhet:

- Kajan DV Christian IV Väg
- Blå Huset DV Skälebräcke
- Älvgården DV Iskällan
- Rosa huset/Hemvårnsgården Västra Gatan
- Fredkullagården DV Tveten/Fridhem
- Filaregatan 13 DV Skälebräcke
- Grodden DV Böcklegrind Iskällan
- Skomakaren DV centrala Kungälv
- Smedsmästargatan 5cDV centrala Kungälv
- Kotten motionscentral Fontin

Behov och planering 2024–2027

- Verksamheten förväntas framöver ha över 250 deltagare år 2025 då prognosen visar på en ökning på 10–12 deltagare per år.
- Viktigt att beakta är att då myndigheten bifaller boenden så innebär det att även daglig verksamhet måste byggas ut i samma takt.
- Verksamheten på Skomakaren i centrala Kungälv planeras utökas med fler platser under 2024.
- Flera av verksamheterna skulle kunna nå en betydande personalmässig effektivisering om de kan samlokaliseras. I dag är det flera verksamheter som baseras på en eller två medarbetare och som i och med det blir mycket känsliga gällande bemanningen.
- En samlokalisering kommer också kunna skapa verksamhetsmässiga vinster i form av samverkan mellan de olika aktiviteterna. Utifrån detta kan man på ett bättre sätt nå brukarnas önskemål om ett varierat utbud av aktiviteter. Många brukare under samma tak i anpassade lokaler och som har olika funktionsnedsättningar skapar dynamik och möjlighet till att arbeta med fler olika typer av uppdrag.
- Även nya lokaler kommer vara en lösning men då är avsikten att lämna flertalet mindre, geografiskt spridda lokaler. I arbetet med den nya arenan på Yttern ingår även lokaler för daglig verksamhet.
- Fortsatt utveckling av verksamhetsförlagd DV för den målgrupp där det fungerar väl.

Konsekvenser om ovanstående planering inte kan genomföras

- I ett oförändrat läge ser man en fortsatt ökning av kostnader där fler brukare möts i små och ej anpassade lokaler. Detta kan skapa våld och hotsituationer och då behövs det fler medarbetare som kan trygga säkerheten. Risk för sämre arbetsmiljö för både medarbetare och brukare.
- Brist på platser innebär fler köpta platser av extern utförare och/eller i annan kommun.
- Problem uppstår om verksamheten inte kan tillgodose behoven och stora sanktionsavgifter i form av särskild avgift (vite) tilldelas kommunen, när kommunen måste rapportera ej verkställda beslut.

5.5.4 Sociala resurser

Socialpsykiatri

Målgruppen inom verksamheten är främst personer med psykiska funktionsvariationer med SoL beslut (Socialtjänstlagen) beslut och/eller LSS beslut (Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade). Verksamheten har också några personer med intellektuell funktionsvariation samt personer med missbruksproblematik. Verksamheten har tre servicebostäder, bostöd och stöd- och boendeteam. Lokaler för personal på bostöd finns i lokaler på Nordmannatorget i Komarken. Stöd- och boendeteamet utgår i från lokalerna på Bagaregatan 6 i centrala Kungälv.

Befintliga bostäder med särskild service (socialpsykiatri SoL/LSS):

Socialpsykiatri	LSS-platser	SOL-platser	Antal platser
88:an	6	6	12
Grindenvägen 8	6	3	9
Vendergatan	5	3	8
Summa:	17	12	29

Behov och planering för 2024–2027

- Det finns behov av Bostad med särskild enligt SoL/LSS psykiatri. Framför allt ett boende med enskilt läge men med fungerande kommunikationer. I dagsläget finns detta behov för minst 6 personer som finns på köpta platser. De behöver ett mer permanent boende som ger möjlighet till stabilitet.
- Ett boende med ca10-12 platser planeras skapas i Kungälv 2024 genom omställning av befintliga lägenheter i Solbräcke.
- De nationella riktlinjerna för stöd vid missbruk och beroende ställer nya krav på boenden för målgruppen som stöd- och boendeteamet arbetar med. Kommunen måste erbjuda permanenta boendelösningar och i allt större utsträckning tänka bort boendetrappan.
- För att motverka att en sekundär bostadsmarknad etableras inom socialtjänstens försorg, måste bostadsmarknaden öppnas upp även för personer med låg inkomst, skulder och försörjningsstöd. Verksamheten ser ett behov av att föra dialog med bostadsbolagen då hyresvärdarna har högre krav på utsatta grupper än på gemene man vid förhyring av lägenheter.
- Målgruppens akuta behov måste belysas i bostadsplaneringens helhetsperspektiv.
- Behovet av permanenta boendelösningar för målgruppen i det ordinarie bostadsbeståndet behöver arbetas in. Detta för att möjliggöra arbete enligt "Bosta först" modellen, vilket rekommenderas enligt nationella riktlinjer för vård och stöd vid missbruk och beroende. Det innebär fortsatta individuella lösningar för personer som står långt från ordinarie bostadsmarknaden.
- e " Bosta först"-modellen som förebild hyra in 4 lägenheter första året därefter 2–4 lägenheter per år från bostadsbolagen som kan användas för modellen.
- Verksamheten har en pågående utredning om att identifiera målgruppen äldre 60–75 år med beroendeproblematik och där omvårdnadsbehovet ökar på grund av samsjuklighet och somatiska sjukdomar. Denna grupps behov behöver tas i beaktande i kommande planering av lokaler.

Konsekvenser om ovanstående planering inte kan genomföras

- Problematiken kvarstår att när de personer som bor på motivationsboende har uppnått målet finns det fortfarande lägenheter att erbjuda för vi a reflytt. Det stoppar upp flödet i en "stegvisa boende karriären" och personerna har svårt att komma vidare till ett självständigt boende.
- Köp av platser kvarstår som lösning för att hantera behoven.

5.5.5 Trygga ungdomsmiljöer (TUM)

TUM (Trygga ungdomsmiljöer) arbetar med främjande och förebyggande arbete med barn och ungdomar. Den förebyggande verksamheten är riktad mot definierade målgrupper där verksamheten uppmärksammar social oro. Behov av punktinsatser bland ungdomar samt fältverksamhet och föräldrakludering. TUM utgår från lokaler på Kvarngatan i centrala Kungälv.

Den främjande verksamheten är öppen verksamhet som fritidsgårdar, alla generella arrangemang tex lovaktiviteter och alla generella läger. Verksamheten bedrivs även på dagtid på skolor och andra platser där ungdomar vistas.

Befintliga fritidsgårdar

- Kode fritidsgård
- Ytterby Fritidsgård
- Nordmarkens Fritidsgård
- Kultlab/Mimers hus

Behov och planering 2024–2027, 2028 och framåt

- Möjligheter kommer finnas att arbeta med verksamheter riktade till barn och ungdomar i arenaområdet.
- Nya arbetssätt och förändrade verksamheter i framtiden kan ge förändrade behov av lokaler.

5.5.6 Utförarenheten

Utförarenheten arbetar med hemmaplanslösningar för barn, ungdomar, unga vuxna och familjer som har behov av stöd i sin vardag. Ärendena utförs både som service och biståndsärenden. Utförarenheten ansvarar även för olika gruppverksamheter för barn och familjer. Verksamheten ser ökade volymer inom målgruppen och viss problematik som att våld/konflikter ökar vilket kräver en utveckling av metoder och säkra miljöer för utförandet. Utförarenheten finns i lokaler på Kvarngatan på Kvarnkullen. Lokalerna delas för närvarande med TUM.

Planering för perioden 2024–2027

Med åren har kravet ökat på den befintliga lokalen utifrån ärendevolymer och fler arbetsmetoder. Det innebär behov av förändring av lokalens utformning. Lokalen behöver ses över avseende säkerhet för brukare och medarbetare. Det pågår en kartläggning av vilka behov och krav som finns på lokalen för att utföra olika typer av insatser. Verksamheten saknar både samtalsrum och möjlighet till "sekretess skydd" i känsliga ärenden som till exempel övervakade umgängen som ökar. Arbetsplatsen är idag delad på två verksamheter med skilda uppdrag.

En översyn av behov ändrade arbetssätt och/eller behov av lokalanpassningar kommer att göras.

5.6 Övriga behov inom sektor Trygghet och stöd

5.6.1 Centrallager

Sektorn har identifierat ett behov av ett centrallager där grundutrustning samt användbara inventarier kan förvaras. Idag finns ingen lokal där reservmaterial kan förvaras eller repareras för återbruk som reservutrustning. Detta medför att inventarier och grundutrustning som skulle vara dugliga för återbruk eller att användas i akutsituationer kasseras. En tänkbar lokalisering och definition av storlek och innehåll på lokal ska arbetas fram.

6 Koncernbolaget Bokab

Bokab är ett av Kungälvs kommun helägt bolag med uppgift att bedriva markexploatering och därtill hörande markförvaltning.

Bolagets grunduppdrag beskrivs på följande vis. "Bolaget har till föremål för sin verksamhet att inom Kungälvs kommun bedriva markexploatering för näringsliv och industri samt för villatomter och därtill hörande markförvaltning i kommunen. Bolaget skall som exploateringsbolag bidra till kommunens långsiktiga utveckling genom att förvalta/förädla, förvärva, uppföra och avyttra fastigheter, företrädesvis mark för utveckling och exploatering.

Bolagets syfte är att bland annat att bidra till att öka tillgången på byggbar mark i Kungälvs kommun genom markexploatering, förvärv och förvaltning av mark. Bolagets syfte är också att bedriva näringslivsfrämjande åtgärder i kommunen.

Bolaget skall bidra till kommunens och samhällets utveckling genom att i nära kontakt med marknadens aktörer erbjuda mark för utveckling och exploatering. Bolaget skall samverka med kommunen och övriga kommunala bolag i syfte att nå största

möjliga nytta för kommunkoncernen och inv n arna.”

Bolaget skall inom ramen för bolagsordningen:

- bidra till att förverkliga kommunfullmäktiges strategiska mål
- anskaffa eller tilldelas mark och därmed bedriva markexploatering och därtill hörande
- markförvaltning i kommunen i yttersta syfte att med verksamhetsetableringar
- förstärka näringslivet och arbetsmarknaden i kommunen
- bidra till kommunens långsiktiga utveckling genom att förvalta/förädla, förvärva,
- uppföra och avyttra fastigheter, företrädesvis mark för utveckling och exploatering
- bidra till god samverkan och ett effektivt samarbete med kommunstyrelsen och
- dennas förvaltning
- bidra till kommunens långsiktiga hållbara samhällsutveckling
- utföra exploatörsdrivna detaljplaner
- bedriva näringslivsbefrämjande åtgärder kopplade till exploateringsverksamheten
- sträva efter etableringar som stärker den lokala arbetsmarknaden
- ansvara för tomtkön för villatomter inklusive all försäljning till denna

6.1.1 Lokaler

År 2017 förvärvade Bokab fyra fastigheter av kommunen och förvaltar numera dessa. I flera av byggnaderna bedrivs kommunal verksamhet (äldreboende samt socialmedicinsk mottagning och referensboende) eller friskola (förskola, grundskola F-9 samt fritidshem). I en av lokalerna, på Trädgårdsgatan i Kungälv, har Bokab sitt huvudkontor.

6.1.2 Exploateringsprojekt

Bolaget har de senaste åren långsiktigt planerat för över ca 500 000 kvm mark för verksamhetsplaner i kommunen vilket på sikt kan ge mer än 1500 nya arbetstillfällen. Av dessa 500 000 kvm är numera ca 121 000 kvm mark planlagd i Rollsbo Västerhöjd som nu bearbetas till plansprängda tomter där försäljning är i sitt slutskede. Även i Solbräcke har 16 000 kvm mark färdigställt som också är försålda. Nya av- och påfarten till E6 som planeras någonstans i höjd med Arntorps verksamhetsområde ger Bokab möjligheter att skapa mer verksamhetsmark till näringslivet. I Kärna planerar bolaget för ca 30 000 kvm verksamhetsmark. Bokab har nyligen fått i uppdrag från kommunen att se över ett antal detaljplaner i Rollsbo på expansion, förtätning och generella uppdateringar av befintliga planer för att bättre motsvara dagens krav. Ytterligare områden mellan järnvägen och E6 för expansion av Rollsbo och mer verksamhetsmark är med i bolagets långsiktiga satsningar inom Kungälvs närområde. Detta planeras ihop med förvaltningens planerhet och ingår i arbetet med ny översiktsplanering. Avseende villatomter till tomtkön och utvecklingen av bostäder har Bokab fått planbesked för Dammsbergen i Ullstorp, villatomter i Kärna samt 55+ boende (Bovieran) i Ytterby samt för Åseberget (i Åsebergsprojektet kommer även verksamhetsmark att tillskapas). I Aröd pågår planprogram för villatomter.

6.1.3 Koppling till budgetprocessen

Bokabs affärsplan är bolagets grundläggande plan för bolagsstyrelsen att förverkliga ägarens önskemål. Affärsplanen innehåller en överblick över bolagets grunduppdrag, vision, affärsidé, mål och styrning samt strategier över hur affärsidén ska genomföras och utvecklas. I affärsplanen finns också ekonomisk analys, en risk- och åtgärdsanalys samt internkontrollplan. Till affärsplanen kopplas bolagets budget, investeringsplan och likviditetsplan. Bolagets affärsplan är en viktig komponent i kommunkoncernens övergripande styrning och samordning och skall samordnas med kommunens budgetprocess.

Planering 2024–2027 samt utblick 2028–2031

- Bolaget har i dagsläget inga planer på att flytta eller utöka lokalerna för den egna verksamheten, dvs huvudkontoret på Trädgårdsgatan.
- När det gäller övriga byggnader som bolaget äger kommer lokalerna att användas för det ändamål som de är uthyrda tills behovet hos hyresgästen ändrar sig.
- Bokab arbetar för god framförhållning när det gäller utveckling av bostäder/lokaler som sägs upp av hyresgästen.
- Bokabs affärsplan anger att fastigheterna skall underhållas för att trygga hyresgästens boendekvalitet, medarbetarnas arbetsmiljö, att god kontroll på framtida kostnader uppnås och ett bra framtida fastighetsvärdesäkerställs.
- Avseende exploateringsarbetet så är processerna för samhällsplanering långa och framtagande och genomförandet av till exempel Åseberget eller verksamhetsområden kommer att pågå under hela perioden.
- Bolaget och kommunen skall gemensamt säkerställa att bolagets affärsplan, budget, investeringsplan och likviditetsplan samordnas med kommunens budgetprocess.

7 Koncernbolaget Kungälv Energi AB

Kungälv Energi AB är ett helägt kommunalt bolag. I bolagets uppdrag ingår att tillhandahålla energiförsörjning samt infrastruktur för energi och digital kommunikation för både företag och privatpersoner, utifrån ett strategiskt kommunalt perspektiv och för en långsiktigt hållbar utveckling för Kungälv såväl ekonomiskt, socialt som ekologiskt. Bolaget skall samverka med kommunen och övriga kommunala bolag i syfte att nå största möjliga nytta för kommunkoncernen och invånarna.

Bolaget skall inom ramen för bolagsordningen:

- bidra till att förverkliga kommunfullmäktiges strategiska mål
- följa kommunens energiplans övergripande miljömål
- bedriva produktion, distribution och handel inom energiområdet samt tillhandahålla infrastruktur för digital kommunikation
- säkerställa miljö- och klimatomfattigt hållbar, leveranssäker och prisvärd energi
- utveckla energi- och bredbandsverksamheten och integrera dessa i utvecklingen av Kungälv kommun
- utveckla nya områden inom energiförsörjning och energidistribution samt bidra till ett fossilfritt Kungälv
- bidra till säkerhet, trygghet och trivsel genom att tillhandahålla belysning och relaterade produkter och tjänster

7.1.1 Lokaler

En större ombyggnation av Kungälv Energis huvudkontor i centrala Kungälv har genomförts. Såväl byggnaden som ytan för utplag har byggts om för ett effektivare nyttjande och en ökad kapacitet.

7.1.2 Koppling till budgetprocessen

Bolaget och kommunen skall gemensamt säkerställa att bolagets affärsplan, budget, investeringsplan och likviditetsplan samordnas med kommunens budgetprocess.

Planering 2024–2026, samt utblick 2028–2031

- Utökad produktionsanläggning på Munkegårdeverket, planeras att tas i drift till vintern 2023–2024.
- Om- och nybyggnationer av ställverk och trafostationer.
- Kontinuerliga utbyggnader av infrastruktur för energi och digital kommunikation i takt med att kommunen växer.
- Reinvesteringar för att upprätthålla funktionen i befintliga nät och anläggningar.
- Kungälv Energi ansvarar för gatubelysningen på allmän plats inom Kungälv och Ytterby, i Marstrand och några områden i de mindre tätorterna. Kungälvs kommun ansvarar för planering av ny gatubelysning och beslutar om nyinvesteringar.

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

VA-RESURSPLAN

KUNGÄLVS KOMMUN 2024-2027, UTBLICK MOT 2030

Sammanfattning

Syftet med den här rapporten är att beskriva framtida behov och planering av VA-utbyggnad i Kungälv kommun samt koppla dessa behov till kommunens investeringsprogram. Dokumentet beskriver överskådligt relationer till såväl internationella, nationella som lokala mål för Kungälv kommun. Faktorer som befolkningsutveckling, översiktsplanering och kopplingar till övriga relevanta styrdokument samt lagstiftning beaktas översiktligt.

Kommunens nuvarande VA-system beskrivs övergripande gällande ledningsnät för dricks- och spillvatten, vattenverk och avloppsreningsverk.

De projekt som är inlagda i investeringsbudgeten är sprungna ur olika behov. Dessa behov kategoriseras i följande typer:

- Föreläggandeområden från Länsstyrelsen, där Länsstyrelsen beslutat att kommunen ska bygga ut kommunalt VA
- Föreläggande från Miljö- och byggnadsnämnden, där det bedömts finnas behov av åtgärder på VA-systemet
- Utbyggnadsområden enligt 6 § LAV, där kommunen bedömt att behov av allmän VA-försörjning finns och där en utbyggnadsskyldighet föreligger.
- Exploateringsområden, d.v.s. områden där det finns ett intresse att förtäta eller bygga nytt och VA-infrastrukturen behöver kompletteras
- Kapacitetsbrist, där det finns flaskhalsar i systemet och det därför är svårt att få systemet att fungera optimalt
- Underhållsbehov, sträckor på ledningsnätet där ledningarna eller andra systemkomponenter har blivit för gamla eller fungerar dåligt och behöver ersättas
- Ökad redundans, där det finns behov av att öka driftsäkerheten genom att komplettera med ytterligare ledningar

Projekten klassas därefter i huvudstråk (investeringar som har påverkan på stora delar av kommunen), sekundärstråk eller projekt av mer lokal karaktär, samt exploatering och utbyggnadsområden.

Ort för ort eller område för område beskrivs nuvarande situation gällande VA-försörjningen, vilka projekt som berör respektive ort, och vad konsekvenserna blir om de inplanerade investeringarna inte genomförs. De områden som beskrivs är Kungälv, Ytterby, Harestad, Kareby, Kode, Ödsmåls mosse och Rörtången, Aröd, Kärna, Nordkroken, Hålda, Tjuvkil, Marstrand och Koön m.m. samt Diseröd.

Kungälv kommun har samarbeten med Göteborg, Ale och framöver också Stenungsunds kommun. En stor andel av Kungälv spillvatten skickas för rening till Gryaab, Ryaverket i Göteborg, där Kungälv kommun är delägarkommun. Kungälv distribuerar dricksvatten till Ale och från och med 2024 ska även dricksvattendistribution ske till Stenungsunds kommun. I dagsläget har Kungälv behov av dricksvattenleverans från Göteborg för distribution till ett mindre antal abonnenter. Förutsättningarna för dessa samarbeten beskrivs översiktligt.

Begreppslista

A	Allmän VA-anläggning	En VA-anläggning över vilken en kommun har ett rättsligt bestämmandeinflytande och som har ordnats och används för att uppfylla kommunens skyldigheter enligt Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster
	Avlopp	Samlingsnamn för spillvatten, dagvatten samt dränvatten.
	Avloppsreningsverk	Anläggning för att rena avloppsvatten.
B	Bräddning	Bräddning via bräddavlopp innebär att mer eller mindre utspätt avloppsvatten från ett överbelastat ledningsnät, avleds direkt till närmaste recipient.
D	Dagvatten	Ytligt avrinnande regnvatten och smältvatten från tak, gator och andra ytor.
	Dagvattenanläggning	Anläggning för hantering av dagvatten, såsom dagvattendam, våtmark eller ledningar.
	Drift	Aktiviteter som är nödvändiga i VA-verksamheten dagliga arbete och leverans.
G	Grundvatten	Vatten i den del av marken där alla porer är vattenfyllda.
M	Miljökvalitetsmål	Sexton politiska mål som beskriver kvaliteter i miljön som i huvudsak ska vara uppnådda ”inom en generation”, vilket angavs till 2020 (utom för klimat, där målet gäller 2050).
	Miljökvalitetsnorm	Inom vattenförvaltningen fastställda kvalitetskrav för alla vattenförekomster. Styrande för myndigheter och kommuner när de tillämpar lagar och bestämmelser, t.ex. vid tillståndsprövning enligt miljöbalken eller vid planläggning enligt Plan- och bygglagen.
R	Redundans	Redundanta system ökar driftsäkerheten genom att olika delar av systemet kan utföra samma sak. Man kan t.ex. öka redundansen genom att anlägga ytterligare en ledning till ett specifikt område så att risken att systemet slås ut är mindre.
S	Spillvatten	Förorenat vatten från hushåll (toalett, bad/dusch, disk och tvätt) och andra verksamheter (industrier, serviceanläggningar och dylikt).
T	Tillskottsvatten	Tillskottsvatten definieras som allt vatten exkl. spillvatten, som avleds i spillvattenförande avloppsledning, till exempel inläckande regn- eller grundvatten.

V	VA	Förkortning för vatten och avlopp.
	VA-huvudman	Den som äger och ansvarar för en allmän VA-anläggning.
	VA-plan	Samlingsbegrepp för det kommunala planpaketet som innefattar VA-översikt, VA-policy och VA-delplaner.
	VA-delplan	Planering inom ett specifikt ämnesområde (dagvattenplanering, utbyggnadsplanering etc.) rörande kommunens vatten- och avloppsfrågor.
	VA-policy	Strategiskt dokument innefattande kommunala ställningstaganden och viljeytringar beträffande vatten och avloppsfrågor. Kungälv's kommuns VA-policy är politiskt antagen.
	VA-översikt	Strategiskt dokument som ger en inventering över kommunens vattenresurser, VA-anläggningar för både enskilt och allmänt VA.
	VA-verksamhetsområde	Ett av kommunfullmäktige fastställt geografiskt område, inom vilket en eller flera vattentjänster har ordnats eller ska ordnas genom en allmän VA-anläggning.
	Vattenförekomst	Begrepp som används inom vattenförvaltningen. Kustvattenområde, sjö, del av sjö, ett vattendrag, del av vattendrag eller ett eller flera grundvattenmagasin.
	Vattenförsörjning	De system som används för att förse ett samhälle med vatten. Kan ha sin grund i olika behov, t.ex. dricksvatten, industriellt vatten, bevattning inom jord-bruket osv. I vattenförsörjningsplanen behandlas i huvudsak dricksvattenförsörjning.
	Vattentäkt	Vattenförekomst som utnyttjas för vattenförsörjning.
	Vattenskyddsområde	Skyddsområde i syfte att skydda dricksvattentäkter såsom sjöar, grundvattentäkter och vattendrag.
	Vattenverk	Anläggning för att bereda dricksvatten.
	Vattenöversikt	Dokument som beskriver kommunens vattenförekomster utifrån bland annat naturvärden och försurnings- och övergödningssproblem.
Ö	Översiktsplan	Ett begrepp som används inom fysisk planering som avser en samling av rekommendationer som anger grunddragen för användning av mark- och vattenområden inom en kommun eller del därav.

Innehåll

1. Inledning.....	1
1.1 Bakgrund.....	1
1.2 Syfte	2
1.3 Politiska mål.....	2
1.3.1 Agenda 2030	2
1.3.2 Sveriges nationella miljömål.....	3
1.3.3 Lokala mål för Kungälv kommun.....	3
1.4 Befolkningsutveckling, prognos 2022-2026 med utblick mot 2031	4
1.4.1 Utvecklingen under år 2022 - 2031.....	5
1.4.2 Utvecklingen i kommundelar under år 2022 - 2031.....	5
1.5 Översiktsplanering.....	7
1.6 Koppling till relevanta styrdokument	7
1.6.1 Investerings- och driftprogram	7
1.6.2 VA-plan	7
1.6.3 Vattentjänstplan.....	8
1.7 Lagstiftning	8
1.7.1 Lagen om allmänna vattentjänster	8
1.7.2 Miljöbalken och Plan- och bygglagen.....	13
2. Befintlig VA-anläggning i Kungälv kommun	14
2.1 Ledningsnät.....	14
2.1.1 Dricksvatten.....	14
2.1.2 Spillvatten	15
2.2 Vattenverk.....	15
2.1.1 Kungälv vattenverk	15
2.2.2 Lysegårdens vattenverk	15
2.2.3 Marstrands vattenverk	15

2.3.4 Dösebacka vattenverk	15
2.3 Avloppsreningsverk.....	16
2.3.1 Ryaverket.....	16
2.3.2 Diseröds avloppsreningsverk	16
2.3.3 Kode avloppsreningsverk	16
2.3.4 Marstrands avloppsreningsverk.....	17
3. Olika typer av behov.....	18
3.1 Förelägganden från Länsstyrelsen	18
3.2 Föreläggande från Miljö- och byggnadsnämnden.....	19
3.3 Utbyggnadsområden enligt 6 § LAV.....	19
3.4 Exploateringsområden	21
3.5 Kapacitetsbrist.....	21
3.6 Underhållsbehov	22
3.7 Ökad redundans	22
4. Kommunens orter – förutsättningar och projekt.....	23
4.1 Huvudstråk – projekt som påverkar stora delar av kommunen	23
4.1.1 Huvudstråk 1: överföringsledning Räfsal-Bredsten	23
4.1.2 Huvudstråk 2: ny vattenreservoar i centrala Kungälv.....	25
4.1.3 Huvudstråk 3: överföringsledning Kungälvs sjukhus-Hollandsgatan	27
4.1.4 Huvudstråk 4: överföringsledning Kastellegården-Vävra	29
4.1.5 Huvudstråk 5: överföringsledning Vävra-Solberga	31
4.1.7 Huvudstråk 7: framtida överföringsledning Kungälvs vattenverk-Kungälv ...	35
4.2 Kommundel Kungälv-Ytterby.....	37
4.2.1 Kungälv.....	37
4.2.2 Ytterby	40
4.2.3 Harestad.....	43
4.2.4 Kareby.....	45

4.3	Kommundel Kode.....	47
4.3.1	Kode.....	47
4.3.2	Ödsmåls mosse och Rörtången.....	47
4.3.3	Aröd	50
4.4	Kommundel Kärna.....	52
4.4.1	Kärna.....	52
4.4.2	Nordkroken.....	54
4.5	Kommundel Marstrand-stråk 168	56
4.5.1	Håлта.....	57
4.5.2	Tjuvki	59
4.5.3	Marstrand & Koön m.fl.	61
4.6	Kommundel Diseröd	63
4.6.1	Diseröd	63
4.7	Kommunsarbeten.....	65
5.	Kommande behov.....	67

1. Inledning

Detta kapitel behandlar en kort bakgrund rörande kommunens historiska VA-utbyggnad samt syftet med rapporten, och de politiska mål som berörs, både internationella, nationella och lokala. Prognoser för den kommande befolkningsutvecklingen presenteras, liksom riktlinjer utpekade i kommunens översiktsplanering. Dessutom beskrivs översiktligt kopplingar till övriga relevanta styrdokument samt berörd lagstiftning.

1.1 Bakgrund

Kungälv kommun har ca 49 500 invånare. Kommunen är på grund av sitt läge och sin vackra natur attraktiv för inflyttning. I många kustnära delar av kommunen har det konstaterats stora behov av kommunalt vatten och spillvattenhantering, eftersom det saknas förutsättningar för egna brunnar och egen rening av spillvatten. Liksom i övriga Sverige är stora delar av ledningsnätet utbyggt under 1960- och 1970-talen vilket gör att den tekniska livslängden börjar närma sig slutet.

Figur 1. Översiktskarta över Kungälv kommun.

För att kommunen ska kunna fortsätta växa i enlighet med de politiska intentioner som finns krävs systematisk utbyggnad av nya ledningar samt omläggning av de delar av systemet som har blivit uttjänta eller fungerar som flaskhalsar och påverkar systemet som helhet negativt.

1.2 Syfte

Syftet med det här dokumentet är att visa på vilka investeringar som behöver göras, när de behöver göras och varför det är nödvändigt att göra dem. Förklaring ges till de viktigaste kritiska beroenden som finns samt vilka konsekvenser som kan förmodas inträffa om investeringarna inte görs enligt plan.

1.3 Politiska mål

Såväl internationella, nationella samt lokala politiska mål inverkar på Kungälvskommuns VA-verksamhet. Exempel på sådana inkluderar Agenda 2030, Sveriges nationella miljömål och lokala politiska mål beslutade för Kungälvskommun.

1.3.1 Agenda 2030

Agenda 2030 innehåller 17 globala mål för hållbar utveckling, såväl ekonomisk, ekologisk och social hållbar utveckling. Sverige har ratificerat dessa mål vilket innebär att målen måste beaktas även på kommunal nivå.

Figur 2. Agenda 2030, globala mål för hållbar utveckling.

Det mål som främst har bärighet för VA-verksamheten är *Rent vatten och sanitet för alla* (mål 6). Även ett flertal andra är relevanta att nämna, då dessa kan påverkas av vatten- och avloppsförsörjningen på kommunal nivå. De är *Hållbara städer och samhällen* (mål 11); *Hållbar industri, innovationer och infrastruktur* (mål 9); *God hälsa och välbefinnande* (mål 3); *Hav och marina resurser* (mål 14); samt *Ekosystem och biologisk mångfald* (mål 15). Att VA-försörjningen fungerar på ett tillfredsställande sätt, hushållar med naturresurser och minimerar utsläpp av ämnen till naturen är därför en förutsättning för att Agenda 2030 ska kunna uppnås. Påverkan sker inte enbart genom att systemen finns, utan också hur de utformas, byggs och nyttjas.

1.3.2 Sveriges nationella miljömål

Utöver Agenda 2030 har Sverige sedan antagandet i riksdagen 1999 16 miljökvalitetsmål samt ett generationsmål som ska styra utvecklingen mot en hållbar ekologisk framtid. Generationsmålet visar inriktningen och förutsättningarna för övriga miljömål och innebär ett löfte till framtida generationer om frisk luft, hälsosamma miljöer och rika miljöupplevelser.

De miljömål som kommunens VA-verksamhet har inverkan på är *Bara naturlig försurning* (mål 3), *Ingen övergödning* (mål 7), *Levande sjöar och vattendrag* (mål 8), *Grundvatten av god kvalitet* (mål 9), *Hav i balans samt levande kust och skärgård* (mål 10), *Myllrande våtmarker* (mål 11), *Ett rikt växt- och djurliv* (mål 16) samt *God bebyggd miljö* (mål 15). VA-verksamheten påverkar därmed möjligheten att uppnå en god ekologisk status på åtta av sexton mål. I dagsläget uppnås inte något av de nationella målen i Sverige.

Figur 3. Sveriges nationella miljömål.

1.3.3 Lokala mål för Kungälv kommun

Det finns två typer av lokala mål som förvaltningen ska sträva mot. Det är kommunfullmäktiges strategiska mål samt resultatmål uppsatta för Kungälv kommun. Nedan listas de mål som kan anses vara relevanta för VA-verksamheten.

Kommunfullmäktiges strategiska mål

Hållbar samhällsutveckling genom ökad samordning mellan infrastruktur och byggnation i hela kommunen

Kommunen måste förbättra sitt strategiska tillväxtarbete genom ökad samordning mellan infrastruktur och planerad nybyggnation. Det gäller verksamheter, VA-utbyggnad, samordning inom kommunen och dess bolag och samordning mellan kommunen och externa investerare.

Kommunen, medborgarna och företagen minskar tillsammans klimatutsläpp och miljöpåverkan

Miljö- och klimatarbetet måste involvera fler för att nå goda resultat. Kommunens roll ska vara att möjliggöra och underlätta för företag och invånare att göra en positiv skillnad.

Av kommunfullmäktiges strategiska mål är det främst ovan mål som kan anses vara relevant för VA-verksamheten. Att vara i samma fas som övrig kommunal infrastrukturutbyggnad och nyetablering är nödvändigt för att kunna fatta beslut som är hållbara och lönsamma både i nuläget och på längre sikt. Klimatbelastningen behöver belysas i planeringsskeden för att se på kompensationsåtgärder i entreprenadsskedet.

Resultatmål för Kungälv kommun

Planeringsberedskap skall finnas för bostäder, verksamhetsmark och handel

Kommunen ska ha god framförhållning gällande strategisk planering för att på ett effektivt sätt möta medborgarnas, marknadens och den kommunala organisationens efterfrågan och behov av bostäder, verksamhetsmark och handel. Viktiga faktorer för en god planeringsberedskap är strategisk beredskap (ÖP, FÖP, program, riktlinjer), markberedskap (strategiska markköp) och resurs- och organisationsberedskap (personalresurser och genomförbarhet).

Minskade utsläpp i luft och vattendrag och minskat klimatavtryck

Fokusområden är minskade utsläpp från trafik, enskilda avlopp och av mikroplaster. Energieffektivisering, omställning till förnybara bränslen och en övergång till mer hållbar konsumtion är också prioriterade områden. När det gäller utsläpp till vattenmiljö ska påverkan från dag- och spillvatten samt ytavrinning beaktas. Information, kunskap och samverkan är viktiga verktyg för att nå målet.

VA-verksamheten ska förhålla sig till ovan resultatmål genom att underlätta för en mer hållbar hantering av framför allt spill- och dagvatten. VA-utbyggnad och förnyelse av befintlig VA-anläggning är en förutsättning för en god planberedskap inom kommunen.

1.4 Befolkningsutveckling, prognos 2022-2026 med utblick mot 2031

Kommunen gör årligen en befolkningsprognos var syfte är att dels utgöra underlag för behovsbedömningar inom respektive verksamhet, dels utgöra underlag för budget. Nuvarande prognos *Befolkningsprognos 2022-2026 med utblick mot 2031* baseras på kommunnivå med den befintliga folkmängd per församling (2022-12-31) i kommunen samt på de byggplaner kommunen har för perioden 2022-2031.

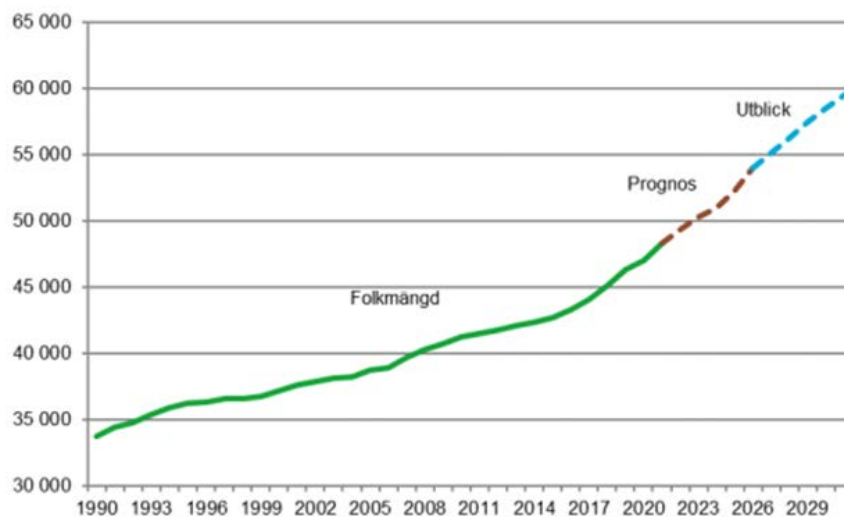
Prognosen i sin helhet, *Befolkningsprognos 2022 - 2026 med utblick mot 2031*, finns på kommunens hemsida, www.kungalv.se.

1.4.1 Utvecklingen under år 2022 - 2031

Under prognosperioden 2022 - 2026 beräknas befolkningen öka med cirka 5 700 personer, från 48 271 invånare i slutet av 2021 till 53 990 i slutet av 2026. Det innebär en genomsnittlig folkökning med drygt 1 140 personer per år. Utblicken pekar sedan på en fortsatt ökning till 59 480 personer år 2031. Totalt ger detta en förändring med i genomsnitt cirka 1 120 personer per år under perioden 2022 - 2031.

Prognosen kan jämföras med statistik från år 2021 då folkmängden i Kungälv kommun ökade med 1 221 personer, från 47 050 till 48 271 invånare.

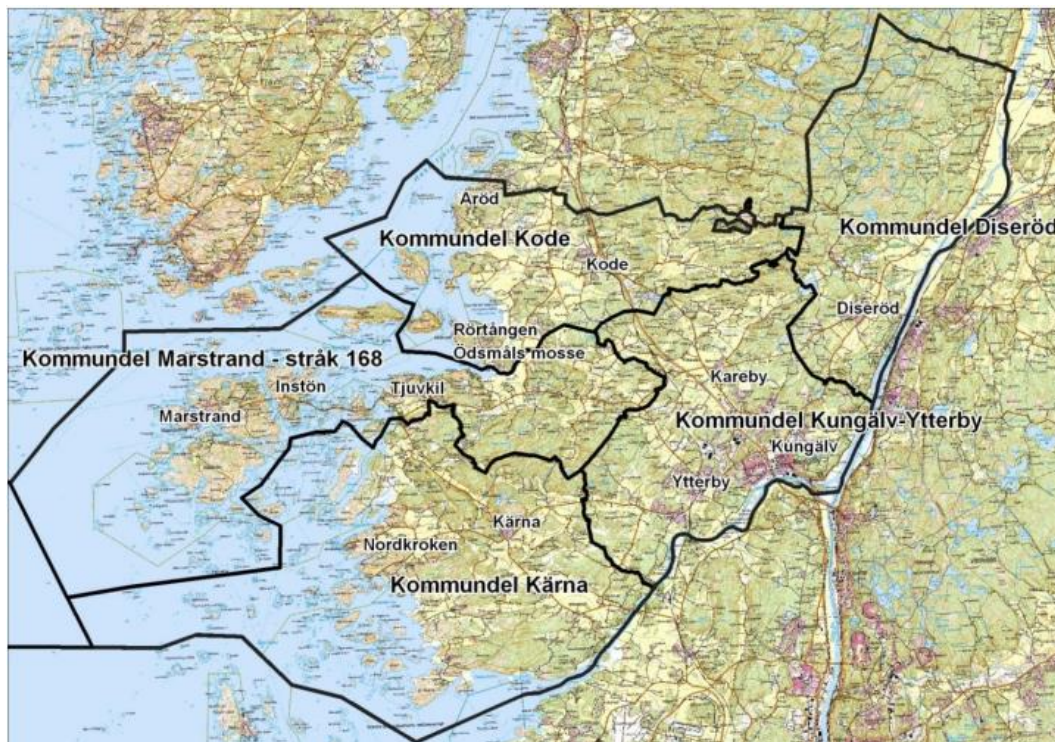
Folkmängden i Kungälv kommun 1990 - 2021, prognos 2022 - 2026 samt utblick 2027 - 2031

Figur 4. Diagrammet ovan visar folkmängden bakåt i tiden samt utvecklingen enligt prognos och utblick, från Befolkningsprognos 2022-2026 med utblick mot 2031.

1.4.2 Utvecklingen i kommundelar under år 2022 - 2031

Befolkningsprognoser görs även på delområdesnivåer, där kommunen är uppdelad i fem delområden: Kommundel Kungälv-Ytterby, kommundel Kärna, kommundel Marstrand-stråk168, kommundel Kode och kommundel Diseröd. Dessa illustreras i figur nedan.

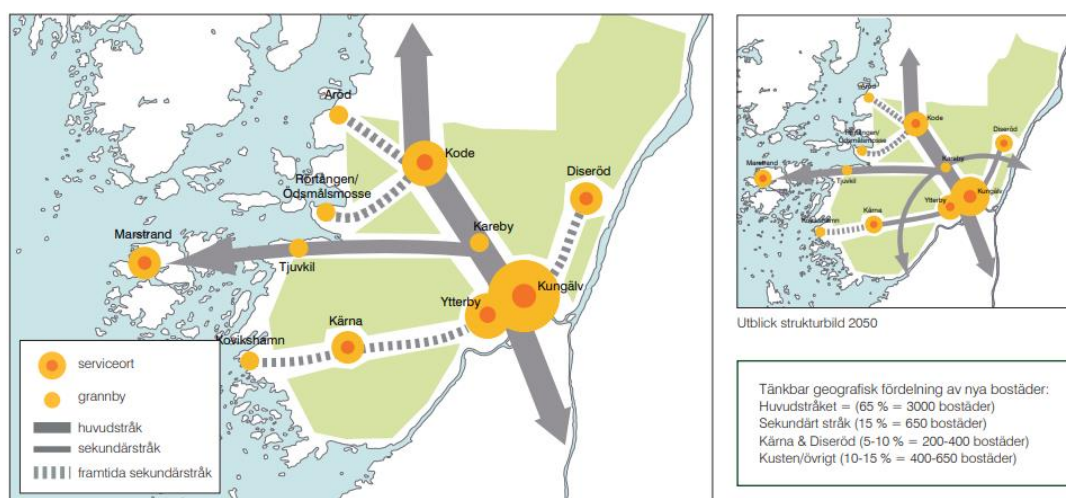

Figur 5. Illustration över kommundelarna per områden, från Befolkningsprognos 2021-2025 med utblick mot 2030.

Alla fem kommundelar ökar sin befolkning under prognosperioden, dock i varierande omfattning. Den kommundel som förväntas växa mest i antal invånare under prognosperioden är Kungälv-Ytterby, med 4 290 personer och då procentuellt sett med 14 procent till år 2026. Kode har den procentuellt svagaste tillväxten på fem års sikt, 5 procent, medan resterande tre kommundelar väntas växa med mellan cirka 6-12 procent.

1.5 Översiktsplanering

Kungälvs kommuns översiktsplan (ÖP2010) antogs politiskt 2012 och är tänkt att peka ut vilka områden som är lämpliga för olika typer av markanvändning. I stora drag är förtätning av tätorter längs de stora infrastrukturstråken för kollektivtrafiken det som huvudsakligen rekommenderas, d.v.s. längs Bohusbanan och E6. Ny bebyggelse ska koncentreras till tätorterna Kungälv/Ytterby samt övriga serviceorter Kode, Kärna, Marstrand och Diseröd.

Figur 6. Kungälvs kommuns strukturbild. Hämtad från ÖP2010.

För att kommunstyrelsens strategiska mål 6 ovan ska kunna nås gäller det att VA-planeringen sker i en pågående dialog med övrig förvaltning gällande såväl översiktsplanering som detaljplanering.

1.6 Koppling till relevanta styrdokument

Nedan listas olika styrdokument som har koppling till detta dokument.

1.6.1 Investerings- och driftprogram

Rapporten är direkt kopplad till investeringsprogrammet och beskriver de projekt som finns listade där som rör dricks- och spillvattenförsörjning.

1.6.2 VA-plan

Kungälvs kommuns VA-plan består av ett flertal delar. Dessa inkluderar:

- VA-policy
- VA-översikt
- Vattenförsörjningsplan
- Tillsynsplan enskilda avlopp
- Nödvattenplan
- Förnyelseplan
- Dagvattenplan
- Drift- och underhållsplan
(under arbete)

VA-översikten har sin utgångspunkt i hur VA-försörjningen fungerade vid antagande (2015) och är en sammanställning av dåvarande nuläge för att skapa en gemensam bild som omfattar dricksvatten, spillvatten och dagvatten både inom och utanför nuvarande verksamhetsområde för vatten och avlopp. Arbetet med VA-översikten låg till grund till kommunens VA-policy.

Kungälvskommuns VA-policy antogs 2015 och beskriver de ställningstaganden som tillsammans med VA-översikten ska ligga till grund för de beslut som fattas om vatten- och avloppsförsörjning framöver.

1.6.3 Vattentjänstplan

Varje kommun ska ha en aktuell Vattentjänstplan, beslutad av kommunfullmäktige, som syftar till att redogöra för kommunens långsiktiga planering för hur behovet av allmänna vattentjänster ska tillgodoses. Vattentjänstplanen ska även innehålla en bedömning av vilka åtgärder som krävs för att den allmänna VA-anläggningen ska fungera vid skyfall samt ska planens påverkan och ingrepp i naturmiljön identifieras, beskrivas och bedömas utifrån miljöbalken. För att förankra vattentjänstplanen ska den samrådas med berörda och ställas ut för granskning innan kommunfullmäktige fattar beslut.

Innehållet i vattentjänstplanen kommer utgöra underlag för investeringsplanen. Det kan handla om investeringar som krävs för att säkra upp VA-anläggningens funktion vid skyfall, kapacitetshöjande åtgärder i befintlig VA-anläggning för att möjliggöra ytterligare VA-utbyggnad till områden i behov av allmän VA-försörjning. Tidsperspektivet för planen bör spänna över en 12-årsperiod enligt förarbeten till lagstiftningen.

Viktigast i sammanhanget, kopplat till investeringsplanen och verksamhetsbudgeten, är kommunens VA-utbyggnadsplan, då denna pekar ut områden där kommunen har eller kan anses ha en skyldighet att bygga ut kommunalt VA i enlighet med Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster. Vattentjänstplanen är under arbete.

1.7 Lagstiftning

VA-verksamheten regleras genom ett flertal lagstiftningar, med tyngdpunkt i Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster (LAV), Miljöbalken (1998:808) och Plan- och bygglagen (2010:900). Även Livsmedelsverkets föreskrifter inverkar på hur verksamheten ska bedrivas och skötas.

1.7.1 Lagen om allmänna vattentjänster

VA-verksamheten styrs huvudsakligen av Lagen om allmänna vattentjänster, LAV. Bestämmelser om kommunens skyldighet att ordna allmänna vattentjänster regleras i 6 § LAV. Bestämmelserna syftar till att säkerställa att vattenförsörjning och avlopp ordnas i ett större sammanhang, om det behövs med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön.

Begreppet ”större sammanhang” innebär i förarbetsuttalanden (jfr prop. 1955:121 s. 61, prop. 2005/06:78 s. 42) till LAV samt enligt rättspraxis att det behövs en något så

när samlad bebyggelse av ungefär 20–30 fastigheter som underlag för en allmän va-anläggning. En kommunal utbyggnadsskyldighet kan uppstå för färre fastigheter än så om hälso- och miljöskyddsrekvisiten uppfylls inom ett visst område.

Från och med 2023-01-01 infördes ett tillägg till 6 §, vilket avser att förtydliga kommunens möjlighet att vid behovsbedömningen ta särskild hänsyn till förutsättningarna att tillgodose behovet av vattentjänster genom en enskild anläggning som kan godtas med hänsyn till skyddet för människors hälsa och miljön. Lagändringen innebär att bedömningen av behovet av allmänna vattentjänster ska bli mera flexibel. Fastighetens behov av VA-försörjning ska bedömas objektivt och utifrån ett långsiktigt perspektiv, dvs. fastighetsägarens egen uppfattning om behovet eller det nuvarande användningssättet av fastigheten är inte avgörande.

För de områden där Länsstyrelsen redan förelagt kommunen att ordna VA-försörjning kommer framtida dialog med myndigheten att tas huruvida det är möjligt att lösa VA-försörjning genom privata initiativ eller om det även fortsättningsvis måste ske genom kommunens försorg.

1 § Bestämmelserna i denna lag syftar till att säkerställa att vattenförsörjning och avlopp ordnas i ett större sammanhang, om det behövs med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön.

6 § Om det med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön behöver ordnas vattenförsörjning eller avlopp i ett större sammanhang för en viss befintlig eller blivande bebyggelse, skall kommunen

1. bestämma det verksamhetsområde inom vilket vattentjänsten eller vattentjänsterna behöver ordnas, och

2. se till att behovet snarast, och så länge behovet finns kvar, tillgodoses i verksamhetsområdet genom en allmän va-anläggning.

Vid bedömningen av behovet enligt första stycket ska särskild hänsyn tas till förutsättningarna att tillgodose behovet av en vattentjänst genom en enskild anläggning som kan godtas med hänsyn till skyddet för människors hälsa och miljön.

Lag (2022:1249).

En VA-anläggning ska anläggas och drivas på ett resursmässigt hållbart sätt.

10 § En allmän va-anläggning skall ordnas och drivas så att den uppfyller de krav som kan ställas med hänsyn till skyddet för människors hälsa och miljön och med hänsyn till intresset av en god hushållning med naturresurser.

Den allmänna VA-anläggningens utformning och byggnation styrs även av andra lagar och regler, precis som all annan bebyggelse och planeringen behöver därmed vara i fas med pågående detaljplanering.

11 § En allmän va-anläggning får inte ordnas

1. i strid med detaljplan, områdesbestämmelser eller andra bestämmelser om hur marken skall bebyggas, eller
2. så att den försvårar en ändamålsenlig bebyggelse eller lämplig planläggning.

Om syftet med planen eller bestämmelserna inte motverkas, får dock mindre avvikelser göras.

17 § Trots 16 § får huvudmannen vänta med att utföra de anläggnings- eller utbyggnadsarbeten som är nödvändiga för att fastighetsägaren skall kunna använda va-anläggningen, om arbetena

1. behöver samordnas med andra arbeten och samordningen annars skulle väsentligt försvåras, och
2. utförs i den ordning som följer av huvudmannens utbyggnadsplan.

Ansvarsgränsen mellan VA-huvudmannens allmänna anläggning och den enskilde fastighetsägarens VA-installationer utgörs av förbindelsepunkten, vilken är den juridiskt bestämda gränsen på VA-servisledningarna som är avsedda för en viss fastighet.

12 § Om en allmän va-anläggning innebär att vattentjänster tillhandahålls genom ledningsnät för vattenförsörjning eller avlopp, skall huvudmannen för varje fastighet inom va-anläggningens verksamhetsområde bestämma en förbindelsepunkt.

Förbindelsepunkten skall finnas i fastighetens omedelbara närhet, om det inte finns särskilda skäl för en annan placering.

Huvudmannen skall samråda med och därefter informera fastighetsägaren om förbindelsepunktens läge inom den tid som är skälig med hänsyn till fastighetsägarens intresse av att kunna planera för sin användning av fastigheten.

Vid tidpunkten då VA-huvudmannen anvisat förbindelsepunktens läge uppstår avgiftsskyldigheten enligt LAV, under förutsättning att fastigheten är i behov av allmän VA-försörjning samt inrättats i verksamhetsområde.

24 § En fastighetsägare skall betala avgifter för en allmän va-anläggning, om fastigheten

1. finns inom va-anläggningens verksamhetsområde, och
2. med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön behöver en vattentjänst och behovet inte kan tillgodoses bättre på annat sätt.

Vid bedömning av behovet enligt första stycket 2 skall särskild hänsyn tas till i vilken utsträckning jämförda alternativ tillgodoser intresset av en god hushållning med naturresurser.

Om fastigheten är obebyggd men enligt en detaljplan är avsedd för bebyggelse, skall bedömningen av behovet enligt första stycket 2 göras som om fastigheten vore bebyggd i enlighet med planen. Detta gäller dock inte om det finns särskilda skäl för en annan bedömning.

25 § *En avgift enligt 24 § skall avse*

1. vattentjänster som tillhandahålls fastigheten genom en förbindelsepunkt, från det att huvudmannen har ordnat förbindelsepunkten och informerat fastighetsägaren enligt 12 §, och

2. bortledning av vatten från fastigheten som inte sker genom en förbindelsepunkt, från det att huvudmannen har ordnat de anordningar som behövs för bortledandet och informerat fastighetsägaren om detta.

När det är förenligt med anläggningens huvudsakliga ändamål, bör den ordnas och drivas så att också andra allmänna intressen som har behov av anläggningen kan tillgodoses.

26 § *Utöver vad som följer av 24 och 25 §§ skall en fastighetsägare betala en avgift för en allmän va-anläggning, om fastigheten*

1. finns inom va-anläggningens verksamhetsområde,

2. är bebyggd eller enligt en detaljplan är avsedd för bebyggelse, och

3. behöver, eller har nytta av, bortledning av vatten från allmän platsmark.

Avgiften skall avse bortledning av vatten från allmän platsmark inom va-anläggningens verksamhetsområde, från det att huvudmannen har ordnat de anordningar som behövs för bortledandet och informerat fastighetsägaren om detta.

27 § *Den som ansvarar för att allmän platsmark ställs i ordning och underhålls skall betala en avgift för en allmän va- anläggning, om*

1. den allmänna platsmarken finns inom va-anläggningens verksamhetsområde, och

2. bortledning av vatten från den allmänna platsmarken behövs med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön.

Avgiften skall avse bortledning av vatten från den allmänna platsmarken, från det att huvudmannen har ordnat de anordningar som behövs för bortledandet och informerat den som är avgiftsskyldig om detta.

28 § *Avgifter enligt 24-27 §§ som avser bortledning av vatten skall även täcka kostnaderna för den rening av vattnet som behövs med hänsyn till skyddet för människors hälsa och miljön.*

Enligt 30 § LAV får inte avgifternas storlek överskrida vad som behövs för att täcka nödvändiga kostnader för att anlägga och driva den allmänna anläggningen.

Självkostnadsprincipen för den allmänna VA-anläggningen har lång tradition i Sverige. VA-huvudmannen får därmed inte gå med väsentlig vinst, men lagen ger rätt till ett planerat överuttag till en investeringsfond för nyinvestering enligt en investeringsplan, inom 10 år. Med nyinvesteringar menas uppgraderingar på befintlig VA-anläggning p.g.a. krav från lagstiftare eller myndighet, exempelvis kväveringskrav i avloppsreningsverk. Nyexploateringar är en ren investering för utvidgning av verksamhetsområdet och den allmänna anläggningen. Fonderingsmedlen kan heller inte nyttjas för reinvestering i befintligt VA-kollektiv. Kommunen kan välja att skattefinansiera den allmänna VA-anläggningen, helt eller delvis, men direkt när avgifter enligt en fastställd taxa tas ut från fastighetsägare i verksamhetsområde gäller VA-lagstiftningens självkostnadsprincip. Om anläggningskostnaden för en eller flera fastigheter skiljer sig avsevärt ifrån vad det normalt kostar VA-huvudmannen att anlägga VA till en fastighet inom verksamhetsområdet kan det föreligga särskilda skäl för kommunen att besluta om särtaxa.

29 § Avgifter enligt 24-28 §§ får bestämmas som anläggningsavgifter och brukningsavgifter.

30 § Avgifterna får inte överskrida det som behövs för att täcka de kostnader som är nödvändiga för att ordna och driva va-anläggningen.

Medel får avsättas till en fond för framtida nyinvesteringar, om

- 1. det finns en fastställd investeringsplan,*
- 2. avsättningen avser en bestämd åtgärd,*
- 3. åtgärden och de beräknade kostnaderna för den redovisas i planen,*
- 4. det av planen framgår när de avsatta medlen är avsedda att tas i anspråk, och*
- 5. planen innehåller de upplysningar som i övrigt behövs för att bedöma behovet av avsättningens storlek.*

Avgifter enligt 26 och 27 §§ får inte överskrida det som behövs för att täcka kostnaderna för den vattentjänsten.

31 § Avgifterna skall bestämmas så att kostnaderna fördelas på de avgiftsskyldiga enligt vad som är skäligt och rättvist.

Om vattentjänsterna för en viss eller vissa fastigheter på grund av särskilda omständigheter medför kostnader som i beaktansvärd omfattning avviker från andra fastigheter i verksamhetsområdet, skall avgifterna bestämmas med hänsyn till skillnaderna.

Avgifter enligt 26 och 27 §§ skall fördelas mellan de fastighetsägare som avses i 26 § och de avgiftsskyldiga som avses i 27 § enligt vad som är skäligt med hänsyn till den berörda allmänna platsmarkens omfattning och fastighetsägarnas nytta av vattentjänsten.

32 § Anläggningsavgifterna skall bestämmas på beräkningsgrunder som innebär att en fastighetsägare inte behöver betala mer än vad som motsvarar fastighetens andel av kostnaden för att ordna va-anläggningen.

33 § Brukningsavgifterna skall bestämmas på beräkningsgrunder som är lika oavsett när på året va-anläggningen används. Om det med hänsyn till vattenförsörjningen, behovet av en tillfredsställande avloppsrening eller av andra skäl behövs särskilda åtgärder av säsongsbetonad karaktär under en viss mindre del av året, får dock brukningsavgifter för en sådan tid bestämmas på beräkningsgrunder som innebär högre avgifter än under huvuddelen av året.

34 § Avgifternas belopp och hur avgifterna skall beräknas skall framgå av en taxa. Avgifterna får inte bestämmas till högre belopp än vad som är förenligt med bestämmelserna i 30-33 §§.

Kommunen får meddela föreskrifter om taxan. Kommunen får överlåta åt huvudmannen att bestämma avgifternas belopp enligt beräkningsgrunder i kommunens taxeföreskrifter.

I de fall där ett behov av en allmän VA-anläggning har konstaterats i enlighet med 6 § LAV kan det vara så att det redan finns olika enskilda anläggningar för dricksvatten och/eller spillvatten. Till följd av utbyggnad av kommunalt VA kan enskilda anläggning onyttiggöras och VA-huvudmannen kan då bli ersättningsskyldig. Kungälv har riktlinjer för bedömning av möjlighet till ersättning i dessa fall, ”Riktlinjer för ersättning för enskilda VA-anläggningar”.

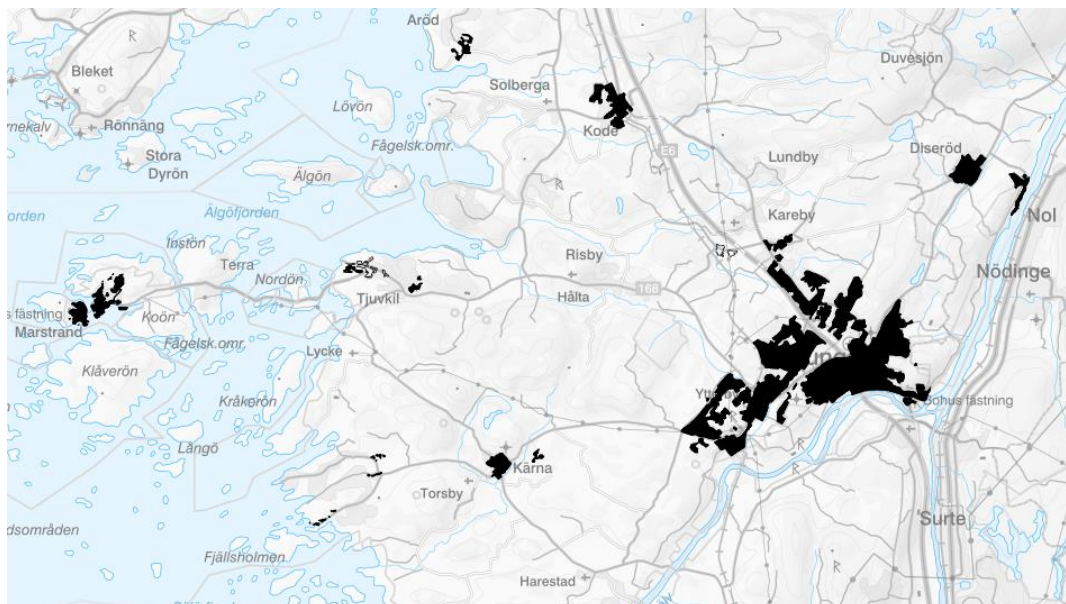
40 § Om en enskild anläggning blir onyttig till följd av att kommunen ordnar eller utvidgar en allmän va-anläggning, skall huvudmannen betala skälig ersättning till den enskilda anläggningens ägare.

1.7.2 Miljöbalken och Plan- och bygglagen

I Miljöbalken (3 kap 1 §) samt i Plan- och bygglagen (2 kap 2 §) anvisas att mark- och vattenområden ska användas för det eller de ändamål för vilka områdena är mest lämpade med hänsyn till beskaffenhet, läge och föreliggande behov. Företräde ska ges sådan användning som medför en från allmän synpunkt god hushållning. Detta innebär att en avvägning ska göras mellan bevarandeintresset (t.ex. för framtida dricksvattenförsörjning) och värdet att ta marken i anspråk för annat ändamål.

2. Befintlig VA-anläggning i Kungälvskommun

Kungälvskommuns VA-verksamhet har ansvar för ledningsnätet samt anläggningar för VA-försörjningen i kommunen. Kommunens ledningsnät började byggas ut under 1950-talet och har succesivt utökats och förnyats. Kommunen har fyra vattenverk samt tre egna avloppsreningsverk där den huvudsakliga avloppsreningen sker i Ryaverket i Göteborg. Den totala ledningslängden år 2023 var 267 km dricksvattenledningar och 222 km självfallspill- och tryckspillvattenledningar. Totalt antal anslutna personer inom kommunalt verksamhetsområde för VA är strax under 40 000. En översiktskarta över Kungälvskommuns verksamhetsområden visas i figur nedan.

Figur 7. Kommunalt verksamhetsområde för VA i Kungälvskommun

2.1 Ledningsnät

Ledningsnätet distribuerar vatten från vattenverk till dricksvattenabbonenter och för bort spillvatten från abonnenterna för rening i kommunens avloppsreningsverk eller för rening i Ryaverket. I dagsläget är dricksvattennätet något längre än spillvattennätet.

2.1.1 Dricksvatten

Kungälvskommuns dricksvattennät är i början av år 2023 267 km långt. Kommunen har sju reservoarer på ledningsnätet, byggda mellan år 1939-1977. Dessa finns i Diseröd, Munkegårde, Ytterby, Kode, Kärna, Marstrandsön och på Koön. Av dessa är Ytterby-tornet svårt att fylla upp med nuvarande utformning av ledningssystemet. Tornet i Kärna är för litet för att kunna räcka till vid full utbyggnad av VA till Tjuvkilsområdet. På ledningsnätet finns också 16 tryckstegringsstationer.

2.1.2 Spillvatten

Spillvattennätet inklusive såväl självfallsledningar (ren spill samt kombinerade ledningar) som tryckspilledningar är i början av 2023 165 km respektive 57 km, det vill säga totalt 222 km långt. På ledningsnätet finns ett 70-tal avloppspumpstationer.

Spillvattenledningsnätet leder ungefär dubbelt så mycket vatten jämfört med såld mängd dricksvatten. Detta tyder på att det finns stora mängder tillskottsvatten i spillvattennätet och nederbördspåverkan är tydlig. Ett systematiskt arbete pågår hela tiden för att hitta källor till tillskottsvatten för på så sätt minska belastningen i spillvattenledningen, både för att minska riskerna för att orenat avloppsvatten bräddar ut i vattendragen och för att minska risken för källaröversvämning. I anslutning till de kommunala pumpstationerna och reningsverken finns det nödavlopp, där bräddning kan ske vid höga flöden.

2.2 Vattenverk

Kungälv kommun har fyra vattenverk. Kungälv vattenverk är nyast, med överlägset störst kapacitet, och hämtar sitt vatten från Göta Älv. Lysegårdens vattenverk är en grundvattentäkt belägen i kommunens nordöstra delar, medan Marstrands vattenverk är en ytvattentäkt med relativt begränsad kapacitet i kommunens västra delar. Innan Kungälv vattenverk stod färdigställt var Dösebacka grundvattentäkt kommunens huvudsakliga råvattentäkt.

2.1.1 Kungälv vattenverk

Kungälv vattenverk stod klart 2018 och är ett ytvattenverk som hämtar sitt råvatten från Göta Älv. Det är kommunens största vattenverk. Kungälv vattenverk producerar drygt 200 l/s (liter per sekund) men är förberett för utbyggnad med ytterligare 100 l/s.

2.2.2 Lysegårdens vattenverk

Lysegårdens vattenverk är ett grundvattenverk med konstgjord infiltration som tar råvatten från Drypesjön. Lysegården vattenverk producerar drygt 25 l/s som levereras till Diseröd och övriga kommunen. Maximal kapacitet är ca 60 l/s.

2.2.3 Marstrands vattenverk

Marstrands vattenverk är ett ytvattenverk beläget på Marstrandsön och tar sitt råvatten från Pjäxedammen, Käftedammen och Smörsundsdammen på Koön. Pjäxedammen är huvudvattentäkt och vatten från de andra dammarna pumpas över till Pjäxedammen. Marstrands vattenverk producerar i genomsnitt 3,5 l/s. Kommunen fick ett föreläggande 2022-05-25 om att bygga om reningsprocessen för att minska mängden slam som alstras under reningsprocessen.

2.3.4 Dösebacka vattenverk

Dösebacka vattenverk var kommunens huvudvattentäkt innan Kungälv vattenverk färdigställdes. Det var ett grundvattenverk med konstgjord infiltration beläget uppströms det nya vattenverket. Göta Älv fungerade som råvattentäkt, där råvattnet sen pumpades från intaget i älven till marken via nio infiltrationsdammar. Kapaciteten

var cirka 60 l/s, av vilket 15-20 l/s såldes till Ale kommun. Delar av verket används idag för råvattenförsörjning av Kungälvs vattenverk.

2.3 Avloppsreningsverk

Kommunen har i dagsläget tre egna avloppsreningsverk: Diseröd ARV, Kode ARV och Marstrands ARV, varav Kode ARV planeras att lägga ner inom några års sikt. Den största delen av kommunens producerade spillvatten skickas dock till Ryaverket i Göteborg via ledningar under älven.

2.3.1 Ryaverket

Ryaverket är ett reningsverk beläget i Göteborg som drivs av det kommunala aktiebolaget Gryaab AB. Gryaab AB ägs tillsammans av kommunerna Ale, Göteborg, Härryda, Kungälv, Lerum, Mölndal, Partille och Bollebygd. Bolaget har ett eget tunnelsystem som leder avloppsvatten från kommunerna till Ryaverket där avloppsvattnet behandlas.

Från Kungälvs kommun skickas varje år cirka 4 000 000 m³ avloppsvatten från tätorterna Kungälv, Ytterby, Kareby och Kärna till Ryaverket via kommunens två huvudpumpstationer Älvparken och Kastellegården. Därifrån pumpas vattnet till Rödbo där anslutningen till Gryaabs avloppstunnel ligger. Volymen avloppsvatten från Kungälv motsvarar cirka 2,5 % av den totala volymen avloppsvatten som Ryaverket tar emot.

2.3.2 Diseröds avloppsreningsverk

Diseröds avloppsreningsverk byggdes 1972 och tar emot och behandlar avloppsvatten från Diseröd tätort, Häljeröd och Västra Torp. Anläggningen är dimensionerad för 1900 personekvivalenter (pe). Volymmässigt kan verket behandla maximalt 41 m³/h.

Vid höga flöden kan bräddning ske vid verkets pumpstation före eller efter rens-galler. I första hand släpps avloppsvattnet ut efter gallret, via utloppspumpstationen och utloppsledningen, och i andra hand direkt vid pumpstationen. Bräddningen sker då till Välabäcken.

2.3.3 Kode avloppsreningsverk

Kode reningsverk byggdes 1972 och tar emot och behandlar avloppsvatten från Kode där det bor cirka 1300 invånare. Anläggningen är dimensionerad för 1600 pe. Volymmässigt kan verket behandla maximalt 36 m³/h.

Vid höga flöden kan bräddning ske vid verkets pumpstation före eller efter rens-galler. I första hand släpps avloppsvattnet ut efter gallret och i andra hand direkt vid pumpstationen. Recipient är Vallby år vilket är en känslig recipient.

Kode ARV ska läggas ner nästa år då det finns ett föreläggande från Miljöenheten om att nedläggning ska ske senast oktober 2023. En förutsättning för det är när det nya stora ledningspaketet mellan Ytterby och Solberga är färdigutbyggt. Efter att avloppsreningsverket är nedlagt ska spillvattnet pumpas vidare mot kommunens centrala delar och därifrån vidare till GRYAAB.

2.3.4 Marstrands avloppsreningsverk

Marstrands avloppsreningsverk, beläget på Koön, byggdes 1977 och tar emot och behandlar avloppsvatten från Marstrandsön och Koön som har cirka 1500 invånare. Anläggningen är konventionellt byggd och avloppsreningsverket är från och med ombyggnaden 2012 och det nya tillståndet dimensionerat för en genomsnittlig veckobelastning motsvarande 6 000 pe. Volymmässigt kan verket behandla maximalt 75 m³/h.

Vid höga flöden kan bräddning ske i pumpstationen PA3 före reningsverket. Avloppsvattnet släpps då ut i Muskeviken.

Marstrands ARV har haft stora problem med ojämn belastning och kommunen har utrett huruvida det är bäst att investera i att bygga om verket eller att lägga ner det. Eftersom det bland annat är begränsat med utrymme där verket är placerat, bedöms det dyrare att bygga om det för att klara aktuell belastning än att lägga ned det och bygga ihop och pumpa spillvattnet via Tjuvkil-Vävra-Ytterby och sen vidare till GRYAAB. En förutsättning för att verket ska kunna läggas ner är att ledningsnätet från Marstrand ända ner till Nordre älv är utbyggt.

3. Olika typer av behov

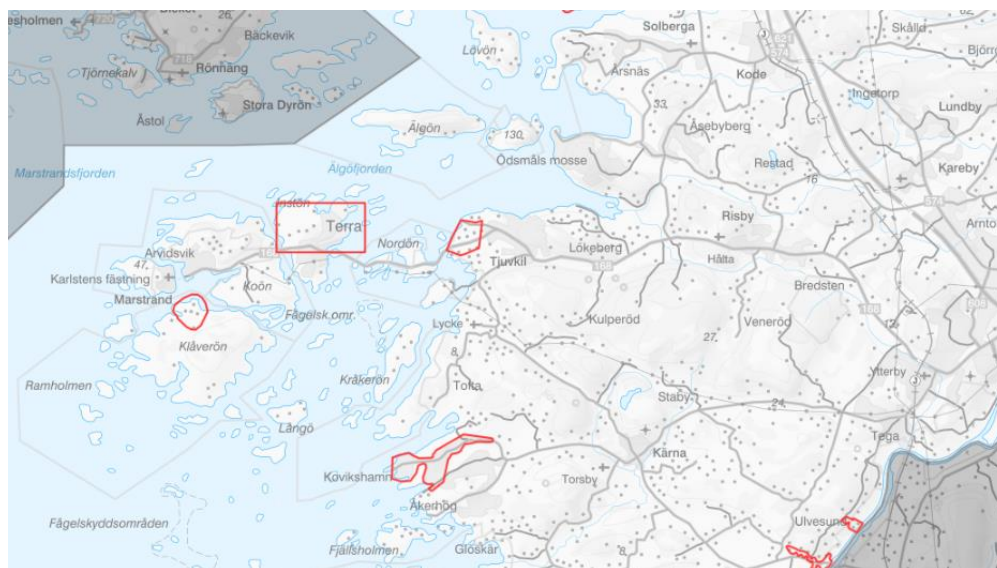
Det finns en rad olika typer av behov som kan föranleda ut- eller ombyggnation av VA-systemen. Exempel på sådana är förelägganden från Länsstyrelsen eller Miljö- och byggnadsnämnden, utbyggnadsområden enligt 6 § LAV som kartlagts i kommunens utbyggnadsplan, vid exploateringar, kapacitetsbrist och underhållsbehov samt för att öka systemets redundans.

3.1 Förelägganden från Länsstyrelsen

Länsstyrelsen i Västra Götaland har beslutat att ett antal områden i Kungälv kommun ska ha vatten- och avloppstjänster enligt 6§ lagen om allmänna vattentjänster (LAV). De områden som Länsstyrelsen har beslutat om skall anslutas är Aröd, Ulvesund/Harestad/Nereby, Klöverön, Tjuvkil, Instön och Sjöhåla/Kovikshamn.

Aröd ska anslutas senast 31 december 2025, Ulvesund/Harestad/Nereby 31 december 2024, Klöverön 31 december 2028, Tofteberget i Tjuvkil 31 december 2024 förlängd genomförandetid för 13 fastigheter, Sjöhåla och Kovikshamn 31 december 2030. Gällande Harestad har dialog inletts med Länsstyrelsen om förlängning av föreläggandet. För Instön finns beslut om anslutning av dricksvatten senast den 31 december 2030 samt 31 december 2036 för spillvatten. De olika tidpunkterna beror på att Länsstyrelsen bedömer att Ryaverket inte kommer ha tillräcklig kapacitet för att ansluta Marstrand förrän efter Ryaverkets ombyggnad, som ska vara klar 2036.

Om kommunen inte byggt ut kommunalt VA till områdena vid beslutade tidpunkter är risken stor att kommunen behöver betala ett vite till Länsstyrelsen. Vitet brukar ungefärligen motsvara den kostnad som kommunen skulle få för att genomföra en utbyggnad.

Figur 5. Områdena i kommunen som har förelägganden om utbyggnad från Länsstyrelsen.

3.2 Föreläggande från Miljö- och byggnadsnämnden

2021-06-17 fattade Miljö- och byggnadsnämnden ett beslut om förbud av utsläpp av avloppsvatten från Kode avloppsreningsverk senast 1 oktober 2023. Detta på grund av frekventa bräddningar där avloppsvattnet inte genomgår någon som helst rening innan utsläpp sker till den känsliga recipienten Vallby å. Både ån och Hakefjorden utanför påverkas av övergödning.

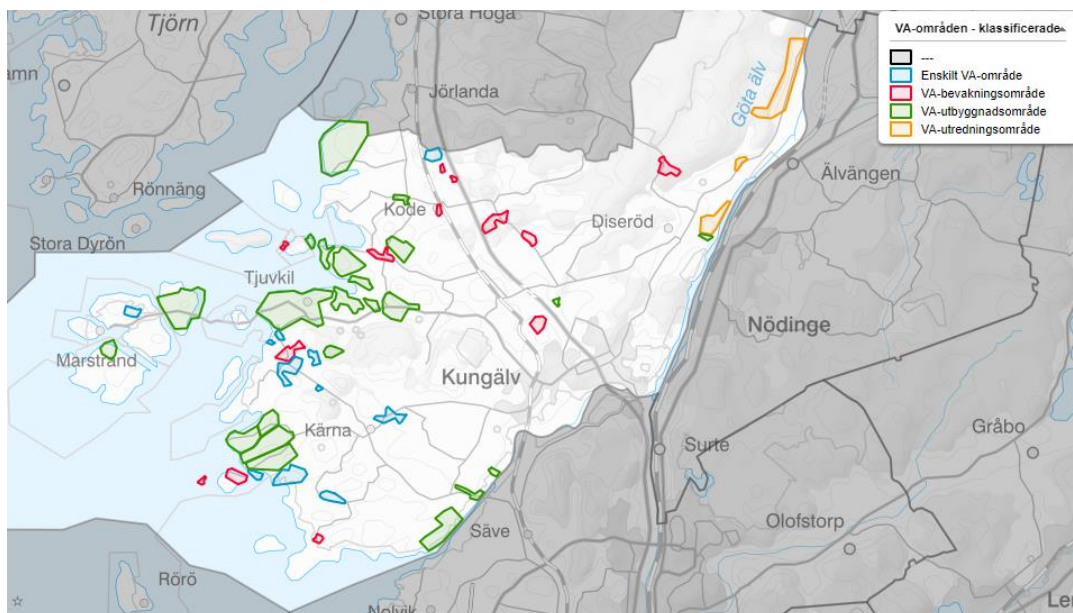
2022-05-25 fattade miljö- och byggnadsnämnden ett beslut om föreläggande om att senast om tre år ska slamhanteringen från Marstrandsverket ha förbättrats genom införande av mekanisk rening i stället för kemisk sådan. Implementering ska börja ske genom ett tolv månader långt pilotprojekt och motivet är att starkt minska det slamavfall som produceras vid vattenverket idag och som sannolikt påverkar växt- och djurlivet i Marstrandsfjorden negativt.

3.3 Utbyggnadsområden enligt 6 § LAV

De VA-utbyggnadsområden som ses i figurer nedan kommer att revideras till att visa på vilka områden som är aktuella för VA-utbyggnad under en kommande 12-årsperiod – i enlighet med gällande bestämmelser och intentioner för vattentjänstplaner.

Inom ramen för arbetet med Kungälv's kommuns VA-utbyggnadsplan (2015) har kommunen gått igenom samtliga bebyggelsekluster i kommunen som består av mer än ca 15 hus belägna i nära anslutning till varandra och som idag har enskilda dricks- och/eller avloppslösningar. 45 sådana områden identifierades. Planen var giltig till och med 2022-09-01 därefter i behov av revidering. Utbyggnadsplanen är under arbete och inkluderas i arbetet med vattentjänstplanen.

De så kallade VA-planområdena är indelade i fyra klasser: VA-utbyggnadsområde, VA-utredningsområde, VA-bevakningsområde och enskilt VA-område. I VA-utbyggnadsområden bedöms det föreligga en skyldighet att bygga ut kommunalt VA. VA-utredningsområden bedöms behöva utredas ytterligare för att fastslå om området ska klassas som utbyggnadsområde, bevakningsområde eller enskilt VA-område. I VA-bevakningsområden bedöms det vara möjligt att behålla enskilda VA-lösningar men där man kan tänka att behoven kan komma att ändras över tid. Enskilda VA-områden bedöms kunna försörjas genom enskilda dricks- och spillvattenledningar under överskådlig tid.

Figur 69. Klassade områden. Utbyggnadsområdena är markerade i grönt.

De områden som då klassificerades som utbyggnadsområden var Arntorp, Aröd, Brattön östra, Håffrekullen, Instön, Klåverön (Klöverön), Kornhall, Kulperöd, Kvarnekullen, Lökeberg, Nordkroken, Rörtången, Sjöhed/Nereby, Skåra, Solberga, Tjuvkil, Ulvesund, Vävrå/Håлта, Åsebyberg och Ödsmåls mosse. Totalt 20 områden. Områdena listas i tabell nedan, samt de årtal som angavs i VA-utbyggnadsplanen och hur nuvarande status för områdena ser ut.

Tabell 1. Utbyggnadsområdena rangordnade efter behov i fallande ordning.

Störst behov	Område	Planerad anslutning enligt utbyggnadsplan	Status
1.	Nordkroken	2017-2023	Delvis inplanerat i budget
2.	Rörtången	2024-2030	Finns i planeringen
3.	Aröd	2017-2020	Påbörjat
4.	Klöverön	2026-2028	Påbörjat föreningsövertagande
5.	Sjöhed/Nereby	2021-2024	Inplanerat i budget
6.	Ödsmåls mosse	2024-2030	Inplanerat i budget
7.	Ulvesund	2020-2022	Inplanerat i budget
8.	Instön	Norra 2019-2024, södra 2033-2035	Inplanerat i budget
9.	Tjuvkil	2017-2025	Delvis påbörjat
10.	Vävrå/Håлта	2021-2026	Inplanerat i budget

11.	Kornhall	2021-2023	Inplanerat i budget
12.	Lökeberg	2030-2034	
13.	Brattön Östra	2027-2029	
14.	Skåra	2031-2033	
15.	Kulperöd	2032-2034	
16.	Solberga	2033-2035	
17.	Åsebyberg	2023-2025	
18.	Arntorp	2021-2022	Inplanerat i budget
19.	Kvarnekullen	2029-2030	
20.	Håffrekullen	2018-2019	Inplanerat i budget

Att tidsplanerna för anslutning av områdena inte kunnat hållas beror på ett flertal faktorer. För att möjliggöra anslutning av områden i kommunens mer perifera delar har stora förstärkningsåtgärder fått utföras i de centrala delarna av VA-systemet, och flera åtgärder återstår. Bland annat har kommunen byggt Kungälvs vattenverk för att kunna öka kapaciteten på vattenproduktionen.

Det nya tillägget till 6 § LAV, det få konsekvenser för kommunens planering. Det finns en möjlighet att det i vissa områden skulle kunna gå att lösa VA-försörjningen genom gemensamma anläggningar, om de boende kan gå ihop och samordna sig. I många av områdena kommer det sannolikt även fortsättningsvis kräva kommunal utbyggnad av VA eftersom de lokala förhållandena för att lösa vatten- och avloppsförsörjning är för svåra.

3.4 Exploateringsområden

Exploateringsområden är områden som t.ex. pekats ut för ny bebyggelse i en detaljplan. För att sådana områden ska kunna bebyggas krävs utbyggnad av VA-infrastruktur. Denna kan bestå i ett lokalnät om det redan finns fungerande infrastruktur att ansluta till, eller större investeringar som överföringsledningar, tryckstegringsstationer eller pumpstationer exempelvis. Intentionerna i översiktsplanen är att bebyggelse ska ske längs befintliga huvudstråk för kommunikation, i centralorten Kungälv-Ytterby samt i de utpekade serviceorterna Kode, Kärna, Marstrand och Diseröd. Om detta följs är det enklare att se till att VA-infrastrukturen är på plats än om man bygger nya områden utspridda på landsbygden.

3.5 Kapacitetsbrist

Befintliga system kan vara bristfälliga i kapacitet på grund av att exploateringar har ägt rum, i närheten eller i mer perifera delar av kommunen. Därmed bildas flaskhalsar, vilket det finns många av i kommunen. Det är viktigt att identifiera dessa flaskhalsar

så att det på sikt är möjligt att bygga om dem, antingen genom att byta ut och uppdimensionera enstaka delar av systemet eller genom att bygga helt nya sträckningar som förstärker det befintliga systemet.

Exempel på sådana flaskhalsar finns i Ytterbyområdet, vilket påverkar vattenförsörjningen till hela västra delen av kommunen, och i Lycke, vilket påverkar vattenförsörjningen ut till Marstrandsområdet. I Kärna finns också en vattenreservoar som skulle behöva vara mer än tio gånger så stor för att räckta till de behov som finns. Avloppsreningsverken i Marstrand, Kode och Diseröd utgör också hinder för fortsatt exploatering på grund av deras bristande kapacitet.

3.6 Underhållsbehov

När den tekniska livslängden för en systemdel är uppnådd, eller då systemdelen går sönder, krävs det en omläggning eller t.ex. en relining för att bibehålla funktionen. I den här rapporten kommer en del projekt innehållande underhållsbehov listas i den mån de har en påverkan på antingen VA-försörjningen i kommunen som helhet eller stor lokal påverkan på någon del av systemet. Mindre underhållsbehov som sköts löpande kommer inte att beaktas.

Det mål förvaltningen avser att uppnå med förnyelseplaneringen är att 0,8 % av ledningsnätet ska förnyas årligen. Det innebär i dagsläget att 2,5 km ledning bör bytas ut årligen mellan 2020-2030. Den genomsnittliga förnyelsen mellan 2015-2019 låg på 0,63 % eller 1,3 km. Medelvärde för de senaste 10 åren är 0,45 %. Observera att siffrorna endast rör dricksvattennätet då motsvarande siffror för spillvattennätet ännu ej är framtagna.

Medianvärdet i Sverige gällande förnyelsetakt för dricksvattennätet är 0,4 %. Enligt Svenskt vatten klassas en förnyelsetakt på avloppsnätet som hållbar om den är större än 0,6 och på dricksvattnet om den är större än 0,7.

3.7 Ökad redundans

Att öka redundansen för ett system innebär att öka driftsäkerheten, t.ex. genom att dricksvatten kan passera genom flera olika ledningar för att nå samma punkt i systemet. Det kan uppnås genom att flera ledningar har samma slutmål. Konkret innebär detta att om en ledning måste stängas av på grund av en läcka så kan vattenförsörjningen ändå fortgå genom att vattnet transporteras via en annan ledning.

4. Kommunens orter – förutsättningar och projekt

Kommunens olika orter beskrivs nedan. Dels vilka förutsättningar som finns, dels vilka projekt som berör respektive ort direkt eller indirekt, och dels vad som händer om de olika projekten inte genomförs. Projekten delas in i huvudstråk, sekundärstråk eller projekt av en mer lokal karaktär, samt exploatering- och utbyggnadsområden. Förutsättningarna beskrivs område för område.

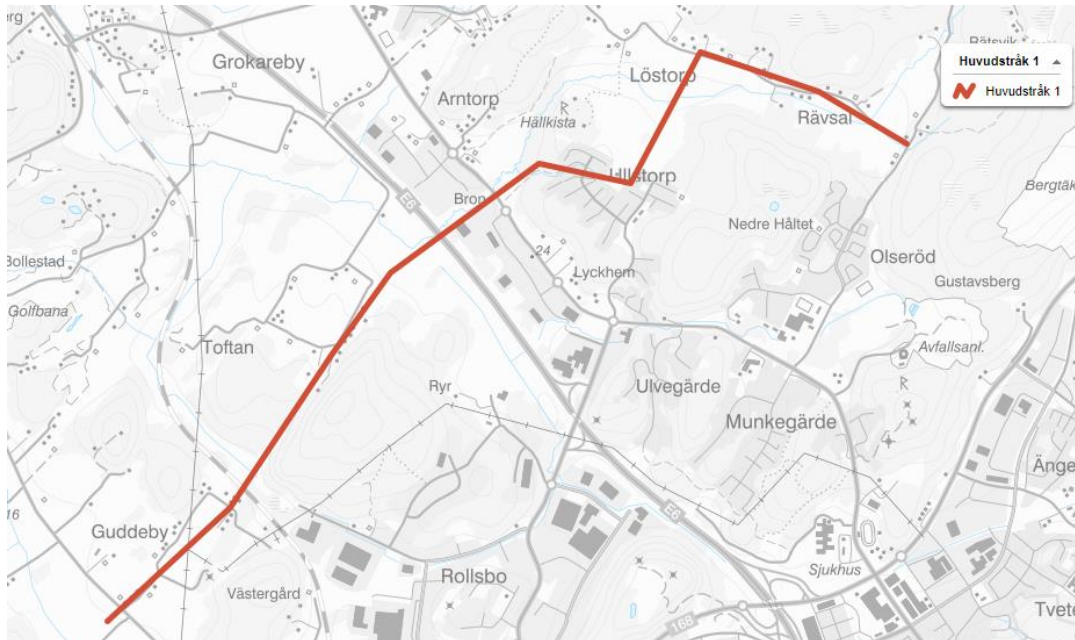
4.1 Huvudstråk – projekt som påverkar stora delar av kommunen

Projekt som kan ses som kritiskt beroende av varandra och som berör flera delar av kommunen listas och beskrivs nedan. De kan på grund av sin karaktär oftast inte anses härröra till någon specifik ort utan har påverkan på VA-försörjningen i stora delar av kommunen.

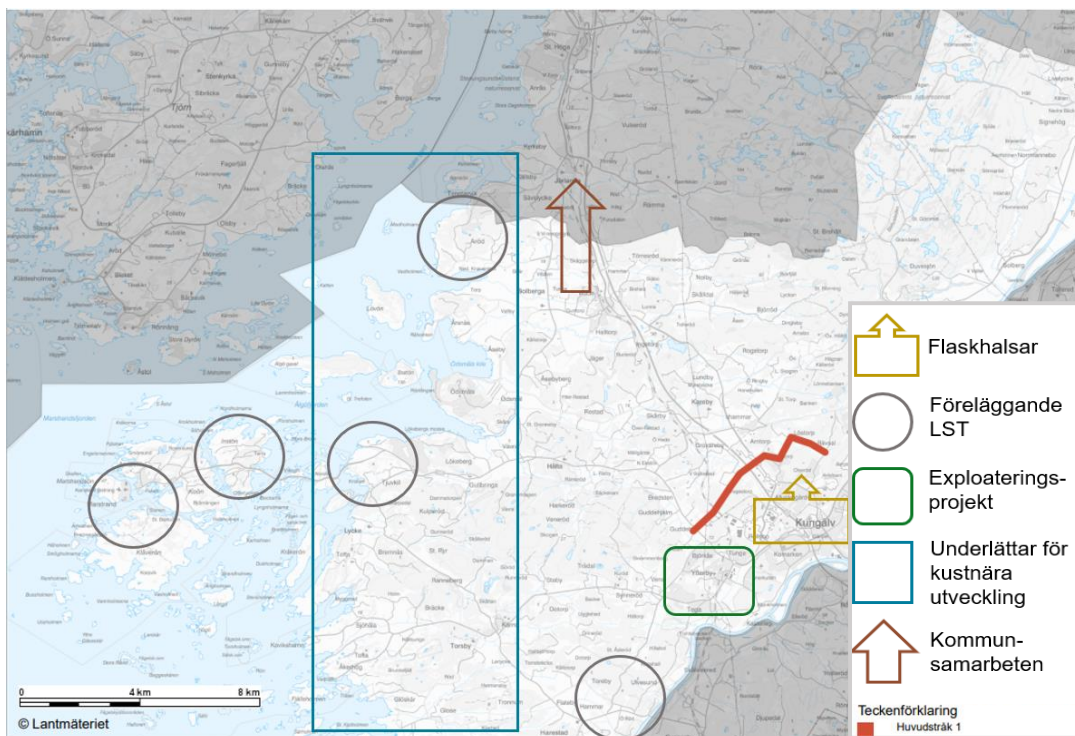
4.1.1 Huvudstråk 1: överföringsledning Råfsal-Bredsten

Tabell 2. Huvudstråk 1, överföringsledning Råfsal-Bredsten.

<i>Projekt</i>	<i>Tid</i>	<i>Beskrivning</i>	<i>Kritiska beroenden</i>	<i>Bakgrund till behov</i>
Överföringsledning Råfsal- Solbräcke (Etapp E)	2023-2026 <i>pågår</i>	Överföring av vatten från Råfsal till Solbräcke	Etapp E	Kapacitetsproblem, ska lösa flaskhalsar från KVV som har god kapacitet men där ledningsnätet har för små dimensioner Förelägganden, möjliggör leverans av vatten till stora delar av kommunen för att kunna lösa flera förelägganden, såväl Aröd som Tjuvkil och Klöverön
Överföringsledning Solbräcke-Bredsten (Etapp F)	2023-2026 <i>pågår</i>	Överföring av vatten från Solbräcke till Bredsten	Etapp F	Utbyggnadsområden, möjliggör fortsatt utveckling i kustzonen Exploateringsområden, möjliggör för fortsatt expansion i Björkås, Västra Tunge, Tjuvkil m.m.
Tryckstegringsstation Råfsal	2023-2026 <i>pågår</i>	Ny tryckstegringsstation för överföring av vatten från Råfsal till Bredsten, löser försörjning över högpunkt	Etapp E och F	Kommunsamarbete, möjliggör försäljning av dricksvatten till Stenungsunds kommun som saknar vattenresurser

Figur 10. Ungefärligt läge för huvudstråk 1.

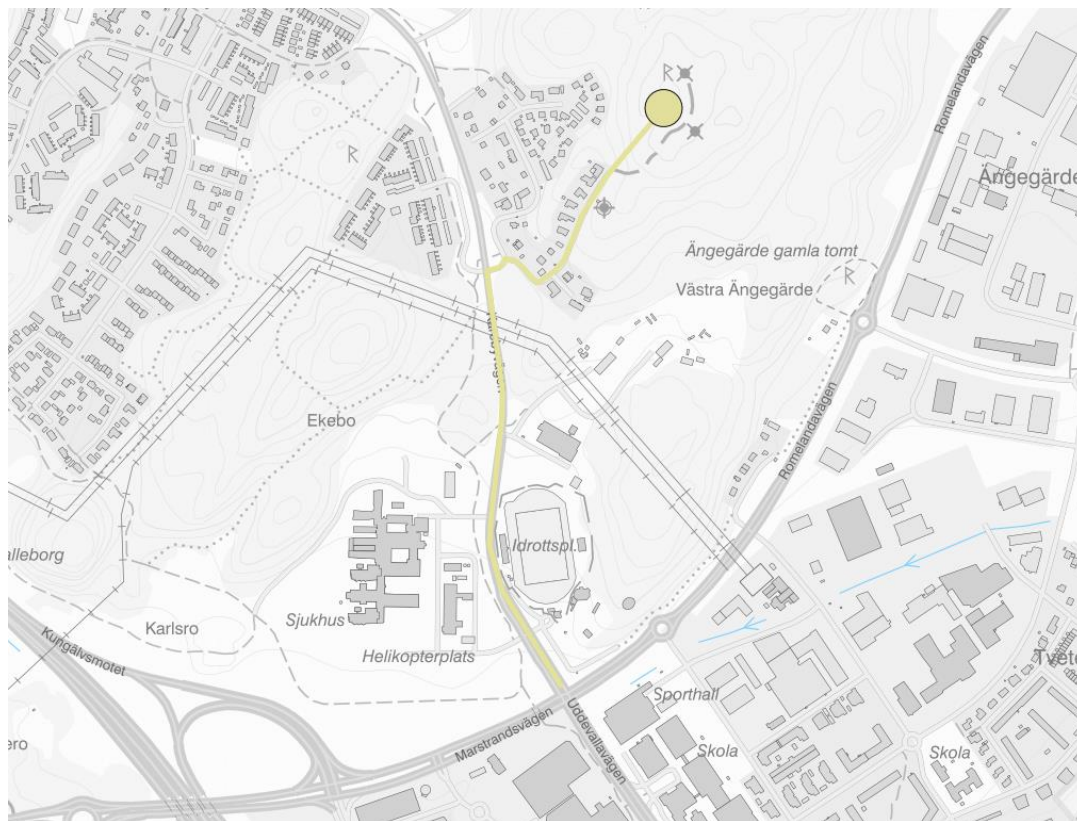

Figur 11. Behov som huvudstråk 1 påverkar positivt.

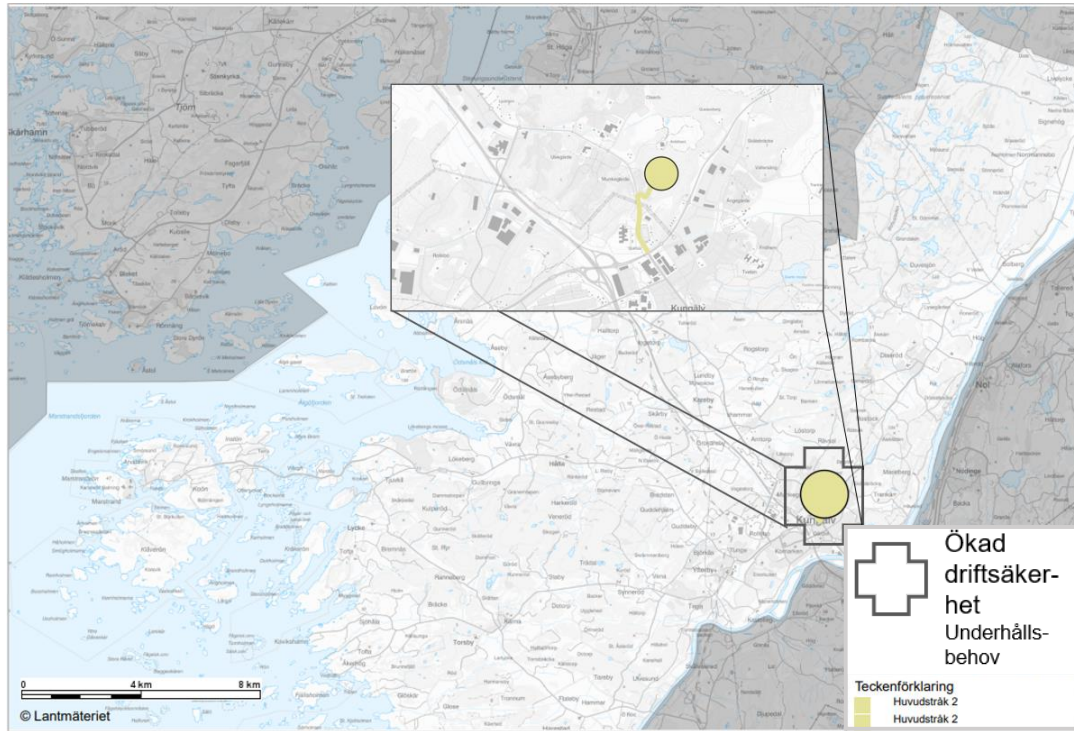
4.1.2 Huvudstråk 2: ny vattenreservoar i centrala Kungälv

Tabell 3. Huvudstråk 2, ny vattenreservoar i centrala Kungälv.

Projekt	Tid	Beskrivning	Kritiska beroenden	Bakgrund till behov
Reservoar Munkegärde	2023-2026	Ny vattenreservoar i Munkegärde	Ledning till reservoar Munkegärde	Underhållsbehov, befintligt vattentorn är i ett sådant skick att driftsäkerheten påverkas
Ledning till reservoar Munkegärde	2023-2026	Ny ledning till den nya reservoaren	Ny reservoar	

Figur 12. Möjlig placering av nytt vattentorn och vattenledning.

Figur 13. Behov som huvudstråk 2 påverkar positivt.

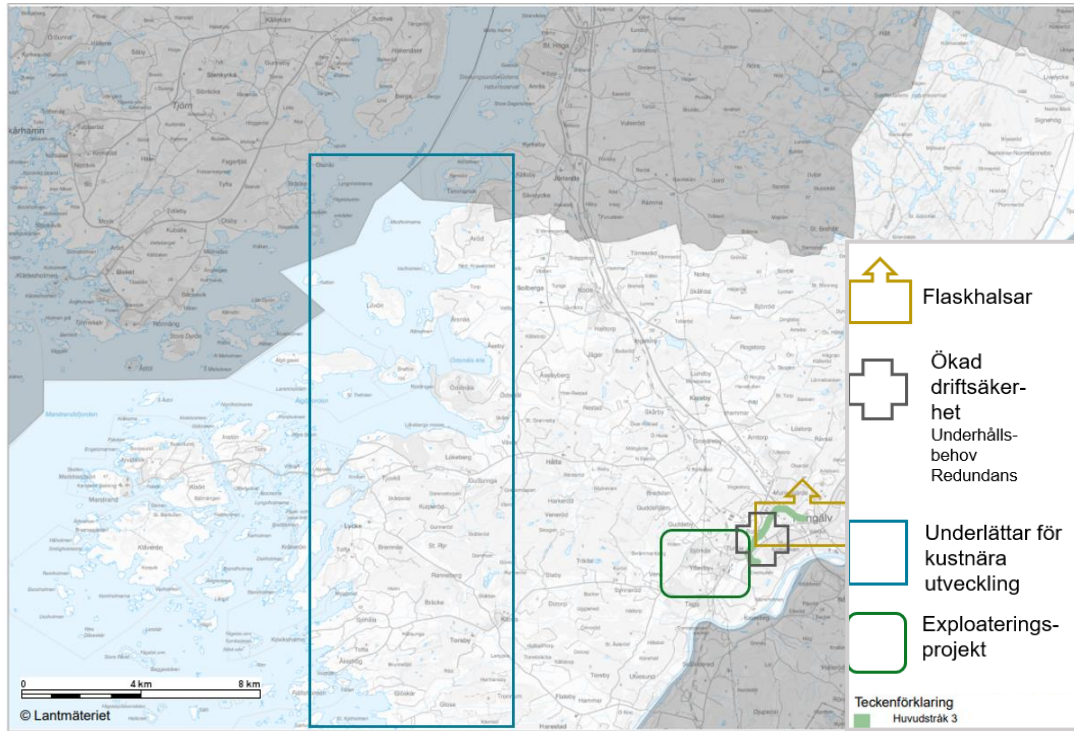
4.1.3 Huvudstråk 3: överföringsledning Kungälv/sjukhus-Hollandsgatan

Tabell 4. Huvudstråk 3, överföringsledning Kungälv/sjukhus-Hollandsgatan.

Projekt	Tid	Beskrivning	Kritiska beroenden	Bakgrund till behov
Överföringsledning Kungälv/sjukhus-Arenastaden	2023-2026	Förstärkning av vattennätet i centrala Kungälv/Ytterby		Kapacitetsproblem, flaskhalsar för leverans till Ytterby och vidare mot kustområdena i väst och norr
Överföringsledning Arenastaden-Hollandsgatan	2023-2026	Förstärkning av vattennätet i centrala Kungälv/Ytterby	Överföringsledning Kungälv/sjukhus-Arenastaden	Underhållsbehov, ledningar i dåligt skick Redundans, säkerställa leveranser av vatten
Ledning till reservoar Ytterby	2023-2026	Ny ledning till Ytterby reservoar	Hollandsgatan-Torsbyvägen	Exploatering, förutsättning för detaljplanerna Åseberget och Arenastaden m.fl.

Figur 14. Ungefärligt läge för huvudstråk 3.

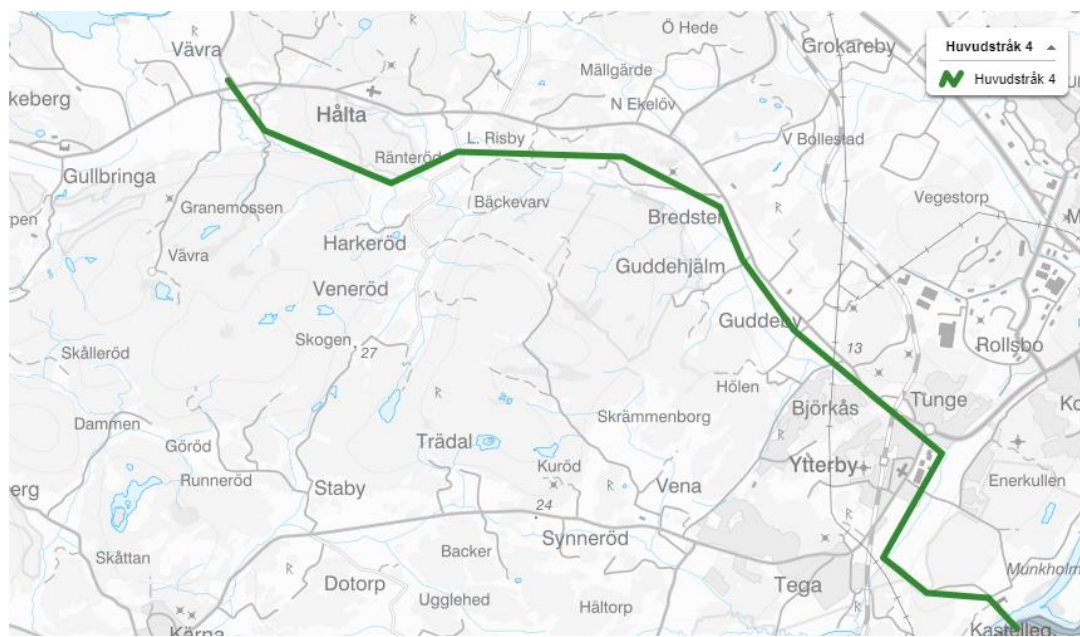

Figur 15. Behov som huvudstråk 3 påverkar positivt.

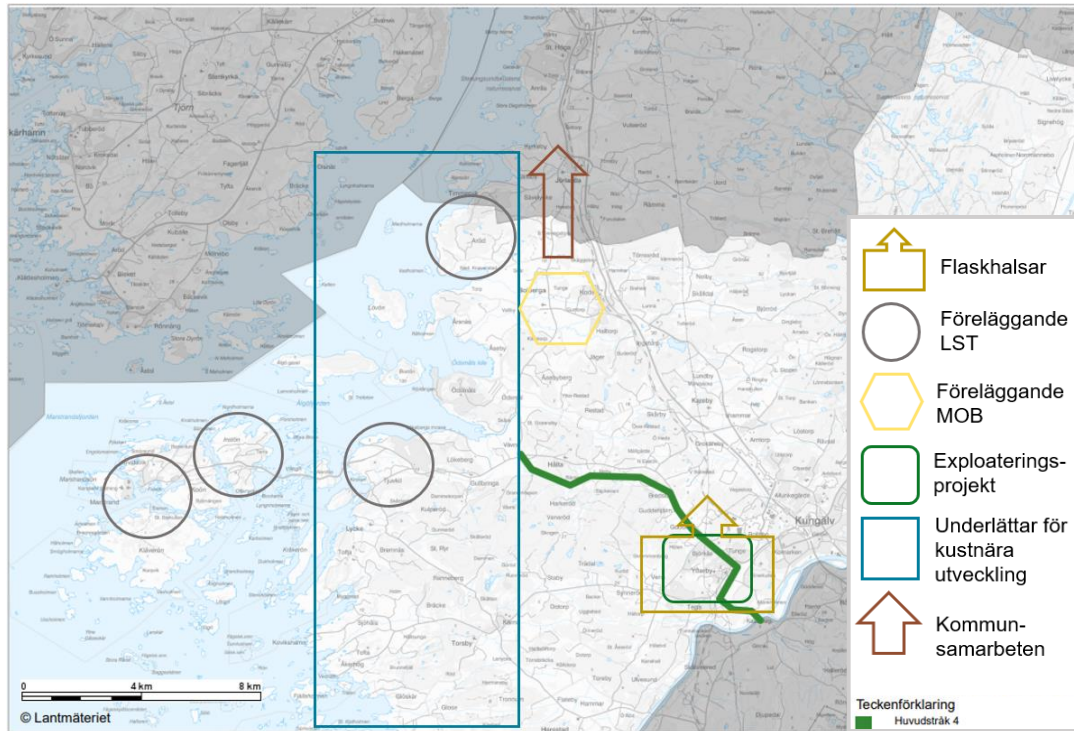
4.1.4 Huvudstråk 4: överföringsledning Kastellegården-Vävra

Tabell 5. Huvudstråk 4, Kastellegården-Vävra (vatten och spill)

Projekt	Tid	Beskrivning	Kritiska beroenden	Bakgrund till behov
Överföringsledning Kastellegården-Björkås	2023-2026 <i>pågår</i>	Överföringsledning vatten och spill, plus pumpstation		Kapacitetsproblem, ska lösa flaskhalsar genom kommunen
Överföringsledning Björkås-Vävra	2023-2026 <i>pågår</i>	Överföringsledning vatten och spill plus tre pumpstationer	Överföringsledning Kastellegården-Björkås Huvudstråk 1 Överföringsledning Råfsal-Bredsten	Förelägganden, ska möjliggöra leverans till Aröd för att hantera föreläggandet om anslutning innan 2025 samt nedläggning av Kode ARV, samt föreläggande i Tjuvkil och Instön Utbyggnadsområden, möjliggör för framtida anslutning av flertalet utbyggnadsområden
Kastellegården pumpstation ombyggnation	2023-2026 <i>pågår</i>	Ombyggnation av pumpstation för ökad kapacitet	Kastellegården överföringsledning under älven	Kommunsamarbete, möjliggör vattenleverans till Stenungsund
Kastellegården överföringsledningar under älven	2023-2026 <i>pågår</i>	Överföringsledning under älven för ökad kapacitet	Kastellegården pumpstation ombyggnation	

Figur 16. Ungefärligt läge för huvudstråk 4.

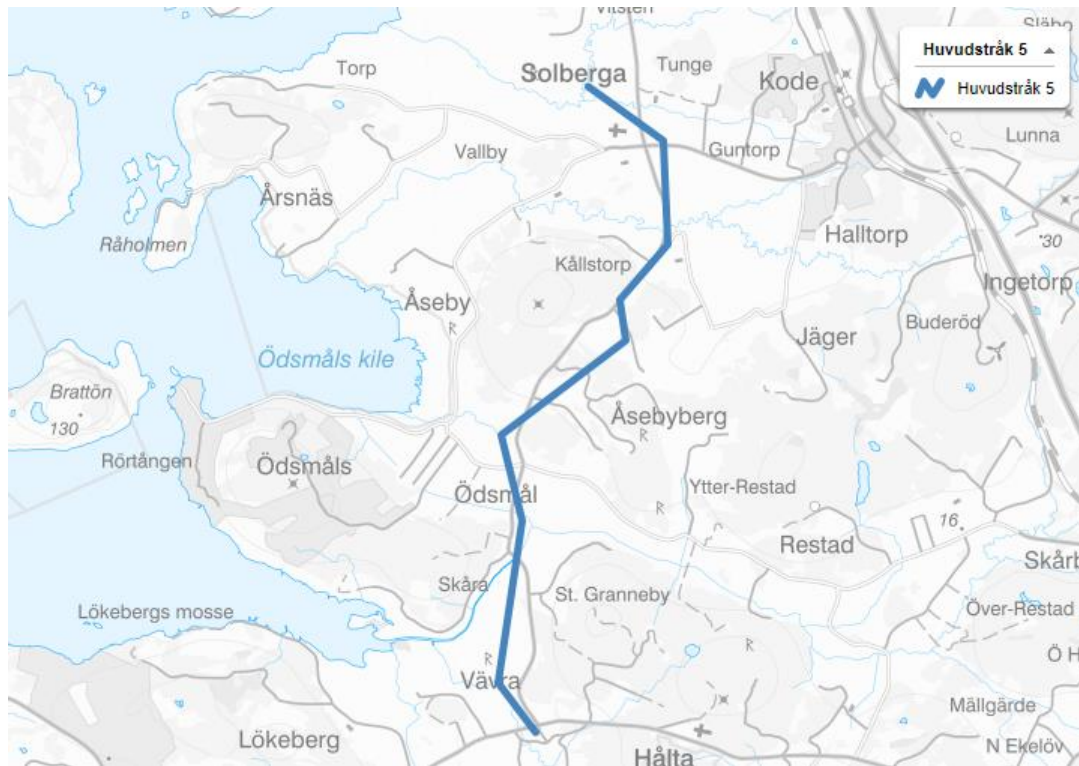

Figur 17. Behov som huvudstråk 4 påverkar positivt.

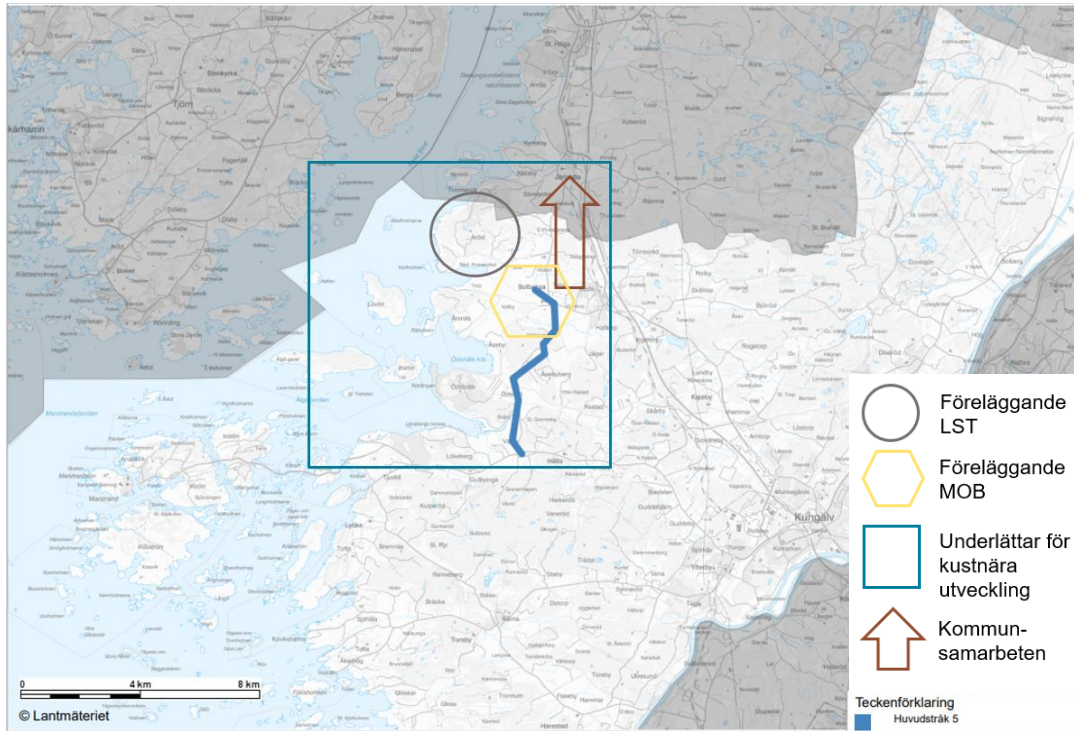
4.1.5 Huvudstråk 5: överföringsledning Vävra-Solberga

Tabell 6. Huvudstråk 5, överföringsledning Vävra-Solberga.

Projekt	Tid	Beskrivning	Kritiska beroenden	Bakgrund till behov
Överföringsledning Vävra-Solberga	2023-2026 <i>pågår</i>	Överföringsledning vatten och spill plus pumpstation	Huvudstråk 1 Överföringsledning Råfsal-Bredsten Huvudstråk 4 Överföringsledning Kastellegården-Vävra	Förelägganden, ska möjliggöra leverans till Aröd för att hantera förelägandet om anslutning innan 2025 samt föreläggande om nedläggning av Kode ARV 2023 Utbyggnadsområden, möjliggör för framtida anslutning av flertalet utbyggnadsområden Kommunsamarbete, möjliggör vattenleverans till Stenungsund

Figur 18. Ungefärlig sträckning för huvudstråk 5.

Figur 19. Behov som huvudstråk 5 påverkar positivt.

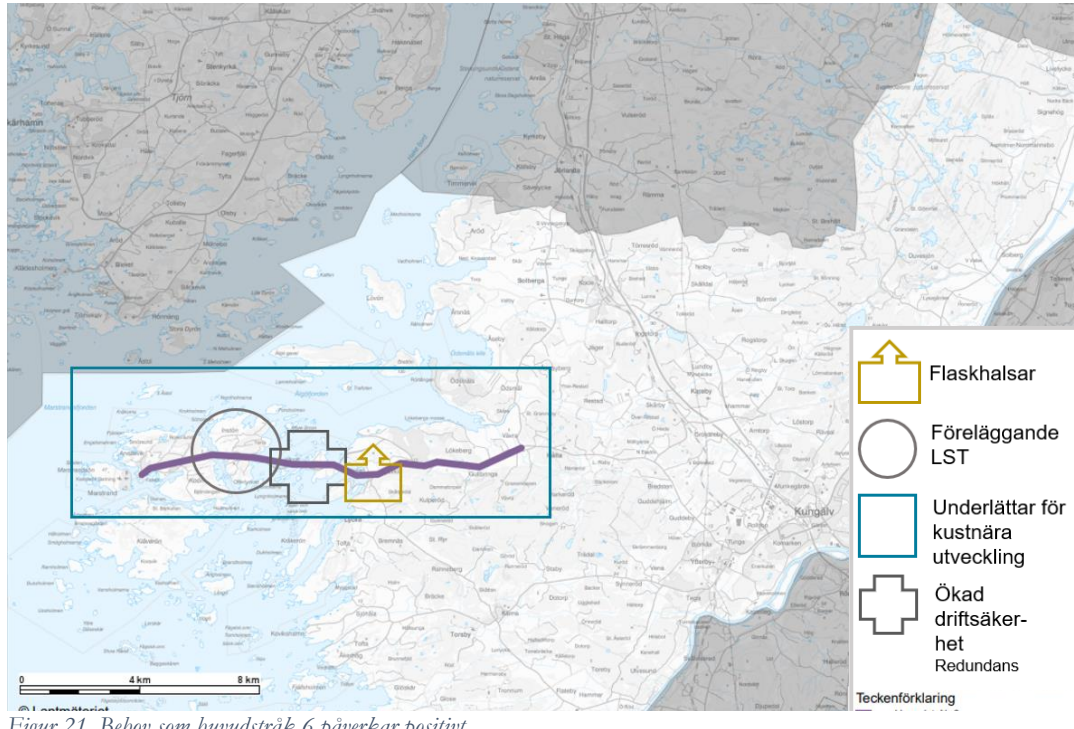
4.1.6 Huvudstråk 6: överföringsledning Vävra-Marstrand

Tabell 7. Huvudstråk 6, överföringsledning Vävra-Tjuvkil-Marstrand. Pilen indikerar att arbetet förväntas fortgå efter utblickens slut 2030.

Projekt	Tid	Beskrivning	Kritiska beroenden	Bakgrund till behov
Överföringsledning Vävra-Tjuvkil-Marstrand etapp 1-3	2023-2026	Överföringsledning vatten och spill + pumpstationer	Huvudstråk 1 Överföringsledning Råfsal-Bredsten Huvudstråk 4 Överföringsledning Kastellegården-Vävra	Förelägganden, möjliggör leverans av vatten till stora delar av kommunen, t.ex. för att kunna lösa föreläggande till Instön Utbyggnadsområden, möjliggör fortsatt utveckling i kustzonen
Överföringsledning Vävra-Tjuvkil-Marstrand etapp 4-10	2027-2030 ➔	Överföringsledning vatten och spill + pumpstationer	Huvudstråk 1 Överföringsledning Råfsal-Bredsten Huvudstråk 4 Överföringsledning Kastellegården-Vävra Överföringsledning Vävra-Tjuvkil-Vävra Etapp 1-3	Exploatering, möjliggör framtida exploatering i Tjuvkil och på Marstrandsöarna Ökad redundans, komplettera de ledningar som redan finns till Tjuvkil och Marstrandsöarna

Figur 20. Ungefärligt läge för huvudstråk 6.

Figur 21. Behov som huvudstråk 6 påverkar positivt.

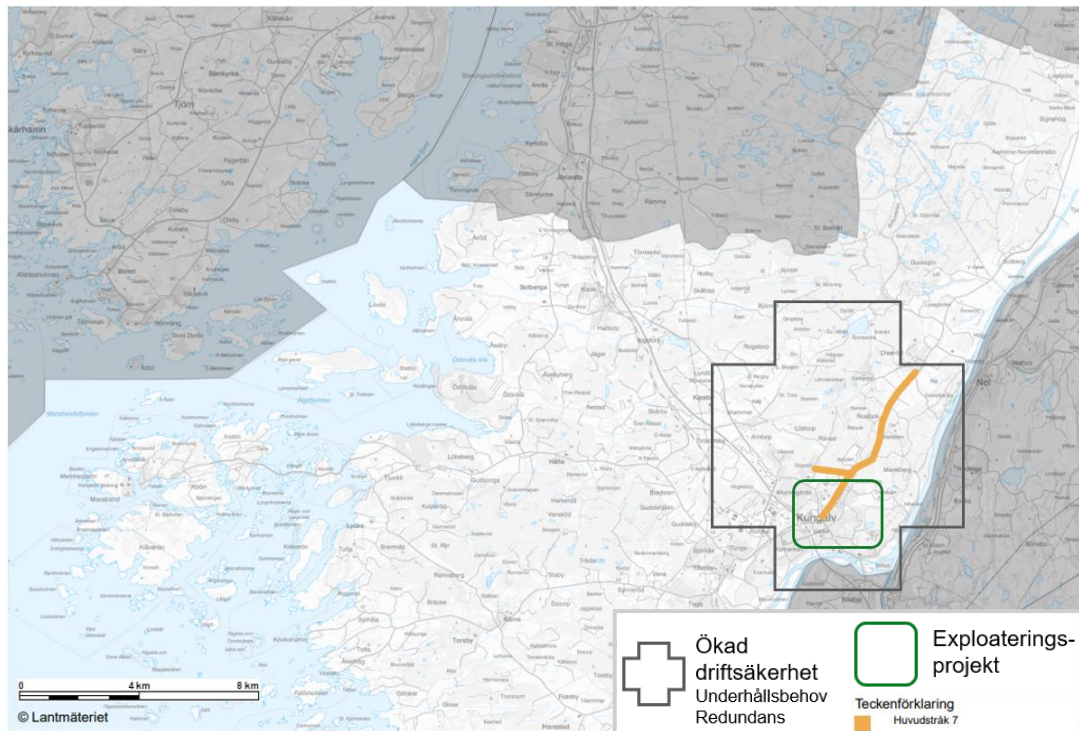
4.1.7 Huvudstråk 7: framtida överföringsledning Kungälv's vattenverk-Kungälv

Tabell 8. Huvudstråk 7, framtida överföringsledning från Kungälv's vattenverk till Kungälv.

Projekt	Tid	Beskrivning	Kritiska beroenden	Bakgrund till behov
Överföringsledning Diseröd-Mimers hus (Ettapp C)	2027-2030 ➔	Överföringsledning vatten och spill från Diseröd till centrala Kungälv	-	Underhållsbehov, befintlig ledning från Diseröd är svår att laga om den går sönder Ökad redundans, genom att komplettera de ledningar som redan finns
Överföringsledning Trankärr-Munkegärde (Ettapp D)	2027-2030 ➔	Överföringsledning vatten mellan huvudledningar för ökad redundans	Ettapp C	Exploatering, förtätning och nybyggnation över befintlig överföringsledning omöjlig på grund av dess skick och läge, t.ex. Mimersstaden

Figur 22. Ungefärligt läge för framtida överföringsledning, huvudstråk 7.

Figur 23. Behov som huvudstråk 7 påverkar positivt.

4.2 Kommundel Kungälv-Ytterby

I avsnittet presenteras de förutsättningar som finns samt de huvudstråk och projekt som påverkar Kungälv, Ytterby, Harestad och Kareby.

Kungälv-Ytterby är den mest expansiva delen av kommunen. Befolkningsprognosen 2021-2025 för kommundel Kungälv-Ytterby prognosticerar att befolkningen ska öka med 16 % eller 6 300 personer bara fram till år 2025 vilket gör att det kommer ställas ytterligare krav på ledningsnäten jämfört med situationen idag.

4.2.1 Kungälv

Kungälv är, som kommunens största tätort med sina 19 760 folkbokförda invånare år 2021, dessutom en knutpunkt för VA-systemen, då både dricksvattennätet och spillvattennätet passerar genom orten. Kommunens intentioner är att Kungälv ska fortsätta växa vilket hela tiden ställer ökade krav på infrastrukturen.

Dagens förutsättningar

I dagsläget utgör de två huvudledningarna för dricksvatten från Diseröd till Kungälv stora flaskhalsar. Den ena ledningen passerar en problematisk högpunkt vilket gör det svårt att få ut vattnet vidare i systemet, och den andra ledningen är tillverkad i ett material som är komplicerat och dyrt att laga vid rörbrott. Munkegårde vattentorn behöver bytas ut då detta är i dåligt skick. Dessutom är det med nuvarande utformning av systemet svårt att fylla vattentornet i Ytterby. Systemet är utformat för att de två reservoarerna ska vara kommunicerande kärl, d.v.s. hålla samma vattennivåer, men så fungerar det inte i dagsläget.

Pågående investeringar inbegriper ovan nämnda etapp E och F (del i huvudstråk 1), samt uppdimensionering av en huvudledning under E6. Nytt vattentorn är inplanerat för byggnation inom ett fåtal år. Stora investeringar på dricksvattensidan är därmed på gång. I slutet av utblicken är uppstart inplanerad för en annan viktig delsträcka, kallad etapp C, samt etapp D, en ledning som ska hjälpa till med redundansen i systemet (huvudstråk 7). Dessa krävs också för att kunna möjliggöra exploatering i centrala Kungälv i närheten av nuvarande ledningsstråk.

Spillvattensystemet i Kungälv pumpas åt andra hållet, det vill säga från kommunens mer perifera delar in mot centrala Kungälv. De två huvudpumpstationerna som pumpar spillvattnet till Gryaab är Älvparken, belägen i Kungälv, och Kastellegården, belägen i Ytterby. För att avlasta Älvparken pumpstation ska några delflöden i kommunen ändras och i stället belasta Kastellegården pumpstation, som byggs om.

Huvudstråk

Kungälv berörs av huvudstråken 1 (överföringsledning Räfsal-Bredsten), 2 (ny vattenreservoar i centrala Kungälv), 3 (överföringsledning Kungälvs sjukhus-Hollandsgatan), 4 (överföringsledning Kastellegården-Vävra) samt huvudstråk 7 (framtida överföringsledningar Kungälvs vatten-verk-Kungälv).

Sekundärstråk eller projekt av mer lokal karaktär

Tabell 9. Sekundärstråk eller projekt av mer lokal karaktär, Kungälv.

<i>Projekt</i>	<i>Tid</i>	<i>Beskrivning</i>	<i>Kritiska beroenden</i>	<i>Bakgrund till behov</i>
VA-ledningar Ytterbyvägen	2023- 2026	Omläggning av ledningar	-	Underhållsbehov, frekventa ledningsbrott

Figur 24. Ungefärligt läge för omläggning av ledning Ytterbyvägen.

Exploatering och utbyggnadsområden

Tabell 10. Exploatering och utbyggnadsområden, Kungälv.

<i>Projekt</i>	<i>Tid</i>	<i>Beskrivning</i>	<i>Kritiska beroenden</i>	<i>Bakgrund till behov</i>
Detaljplan Liljedal Västra gatan etapp 1-3	2023-2026 <i>pågår</i>	Ny detaljplan, Liljedal		Exploateringsprojekt förtätning Underhållsbehov, befintliga ledningar behöver bytas ut
Detaljplan Nytorgsstaden	2026-2030	Ny detaljplan Nytorgsstaden		Exploateringsprojekt förtätning 700 bostäder

Figur 25. Detaljplaner Liljedalsområdet i söder och Nytorgsstaden i öster.

Konsekvenser om för området nödvändiga investeringar ej genomförs

Om förstärkningar av vattenledningsnätet i centrala Kungälv inte görs kommer det få efterverkningar i hela kommunen. Det kommer inte gå att förtäta varken Kungälv, Ytterby, Kode, Kärna, Tjuvkil eller Marstrand, inte heller att sälja vatten till Stenungsund. Dessutom kommer kommunen inte att kunna hantera de förelägganden och vitesförelägganden som finns från Länsstyrelsen, vilket kan komma att bli mycket kostsamt för kommunen. Utbyggnaden i Aröd har redan vite kopplat till sig, och uppfyller kommunen inte villkoren om utbyggnad till övriga områden är sannolikheten att även övriga förelägganden får viten kopplade till sig.

4.2.2 Ytterby

I Ytterby var år 2021 7047 personer folkbokförda varav den övervägande majoriteten är anslutna till kommunalt VA. År 2021 antogs en ny fördjupad översiktsplan för Ytterby där befolkningen fram till 2050 ska kunna växa till 12 000.

Dagens förutsättningar

Innan huvudstråk 1 (överföringsledning Räfsal-Bredsten), 2 (ny vattenreservoar i centrala Kungälv) och 3 (överföringsledning Kungälvs sjukhus-Hollandsgatan) är på plats är det svårt att göra några ytterligare anslutningar i Ytterby, och även längre västerut i kommunen. Med den nuvarande utformningen av systemet är det svårt att fylla upp vattentornet i Ytterby, vilket man har tänkt åtgärda genom det nya vattentornet i Munkegärde samt uppdimensionering av ledningsnätet mellan Munkegärde och Ytterby vattentorn (ovan nämnda huvudstråk).

Detsamma gäller spillvattensystemet. Innan delar av huvudstråk 4 (överföringsledning Kastellegården-Vävra) är på plats är kapaciteten på spillvattennätet begränsad och Valnäs APS i Ytterby är den som har störst kapacitetsproblem i kommunen.

Huvudstråk

Ytterby berörs av huvudstråken 1 (överföringsledning Räfsal-Bredsten), 2 (ny vattenreservoar i centrala Kungälv), 3 (överföringsledning Kungälvs sjukhus-Hollandsgatan) och 4 (överföringsledning Kastellegården-Vävra).

Sekundärstråk eller projekt av mer lokal karaktär

Tabell 11. Sekundärstråk eller projekt av mer lokal karaktär, Ytterby.

<i>Projekt</i>	<i>Tid</i>	<i>Beskrivning</i>	<i>Kritiska beroenden</i>	<i>Bakgrund till behov</i>
Norra Bultgatan	2023-2026	Uppdimensionering av spillvattenledning	Huvudstråk 3 Överföringsledning Kungälvs sjukhus-Hollandsgatan	Kapacitetsproblem, ska öka kapaciteten på ledningsnätet Underhållsbehov, har förekommit översvämning hos intilliggande fastigheter

Figur 26. Ungefärligt läge för ledningsomläggning längs Bultgatan.

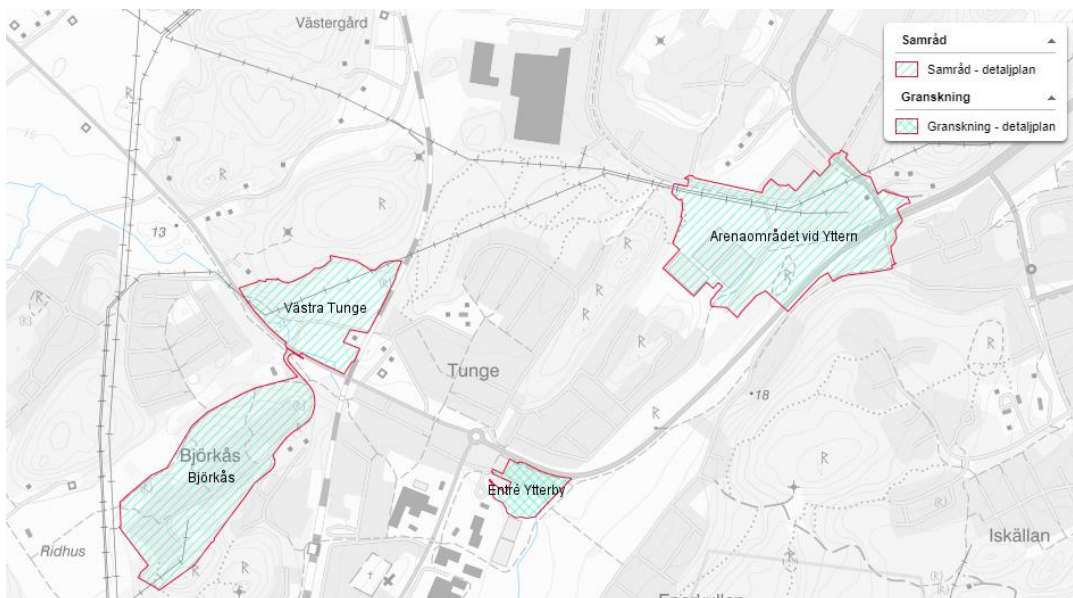
Exploatering och utbyggnadsområden

Tabell 12. Exploatering och utbyggnadsområden, Ytterby.

<i>Projekt</i>	<i>Tid</i>	<i>Beskrivning</i>	<i>Kritiska beroenden</i>	<i>Bakgrund till behov</i>
Detaljplan Entré Ytterby	2023-2026 <i>pågår</i>		Huvudstråk 1 Överföringsledning Råfsal-Bredsten Huvudstråk 3 Överföringsledning Kungälvssjukhus-Hollandsgatan Huvudstråk 4 Överföringsledning Kastellegården-Västra Huvudstråk 2 Ny vattenreservoar i centrala Kungälv	Exploateringsprojekt, förtätning centrumverksamhet och ca 80 nya bostäder

Detaljplan Västra Tunge	2023-2026	Ny detaljplan Västra Tunge	<p>Huvudstråk 1 Överföringsledning Råfsal-Bredsten</p> <p>Huvudstråk 3 Överföringsledning Kungälvs sjukhus-Hollandsgatan</p> <p>Huvudstråk 4 Överföringsledning Kastellegården-Vävra</p> <p>Huvudstråk 2 Ny vattenreservoar i centrala Kungälv</p>	Exploateringsprojekt, nybyggnation ca 290 bostäder
Detaljplan Björkås	2023-2026	Ny detaljplan Björkås	<p>Huvudstråk 1 Överföringsledning Råfsal-Bredsten</p> <p>Huvudstråk 3 Överföringsledning Kungälvs sjukhus-Hollandsgatan</p> <p>Huvudstråk 4 Överföringsledning Kastellegården-Vävra</p> <p>Huvudstråk 2 Ny vattenreservoar i centrala Kungälv</p>	Exploateringsprojekt, förtätning 400 nya bostäder
Detaljplan Arenastaden	2023-2026		<p>Huvudstråk 1 Överföringsledning Råfsal-Bredsten</p> <p>Huvudstråk 3 Överföringsledning Kungälvs</p>	Exploateringsprojekt, förtätning inklusive besöksanläggningar för idrott samt centrumverksamhet

			sjukhus- Hollandsgatan Huvudstråk 4 Överförings- ledning Kastellegården -Vävra Huvudstråk 2 Ny vatten- reservoar i centrala Kungälv	
--	--	--	--	--

Figur 27. I väster ses Björkås och Västra Tunge detaljplaner. Arenastaden är markerad i nordost och Entré Ytterby i söder.

Konsekvenser om för området nödvändiga investeringar ej genomförs

De detaljplaner som arbete pågår med förtätningen i Björkås om 400 nya bostäder samt nyexploateringen i Västra Tunge om ca 290 lägenheter, är inte möjliga att genomföra. Genomförs inte projekten i Ytterby kommer det också ge följdverkningar på huvudstråken både till Vävra-Solberga samt Vävra-Marstrand samt lokal påverkan i tätorterna i stråkens ände, t.ex. Tjuvkil och Instön.

4.2.3 Harestad

Områdena består totalt av ca 300 bostäder och är utpekade i kommunens utbyggnadsplan. Delar av Harestadsområdet beläget längs älven berörs av föreläggande från Länsstyrelsen. Detta gäller delområdena Ulvesund, Kornhall och Sjöhed/Nereby. Senast 2024-12-31 ska områdena vara anslutna till kommunalt VA. Detta är inte något som kommer att kunna uppfyllas i dagsläget utan nya villkor

kommer behöva förhandlas fram. Vad konsekvenserna blir för kommunens ansvar för utbyggnad i området efter införandet av den nya lagstiftningen återstår att se.

Dagens förutsättningar

Vattenförsörjning sker i delar av området genom gemensamma vattentäkter och genom enskilda brunnar. Risken för saltvattenpåverkan i befintliga vattenresurser är stor. I vissa områden finns gemensamma avloppsanläggningar. De naturgivna förutsättningarna för att kunna lösa avloppshanteringen lokalt är dåliga.

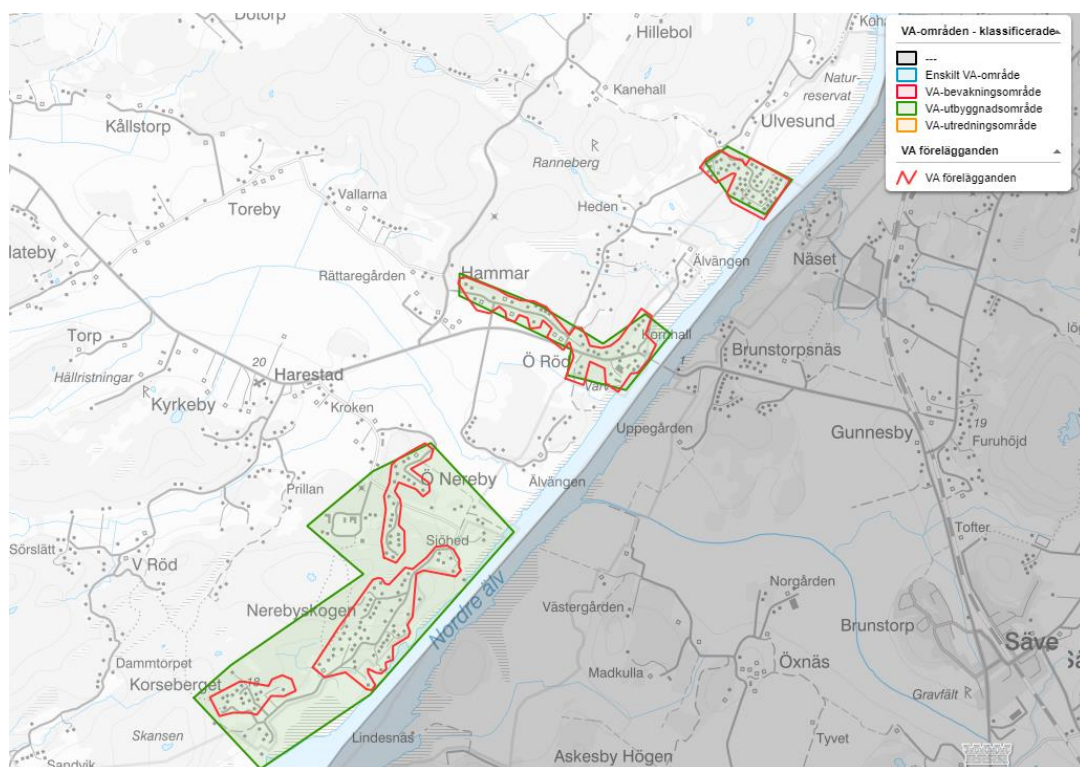
Huvudstråk

I dagsläget påverkas Harestadsområdet inte av några huvudstråk eftersom det i dagsläget inte finns något verksamhetsområde för kommunalt VA. Vid en anslutning kommer samtliga förstärkningsstråk inom Kungälv-Ytterby (stråk 1 överföringsledning Räfsal-Bredsten, stråk 2 ny vattenreservoar i centrala Kungälv, stråk 3 överföringsledning Kungälvs sjukhus-Hollandsgatan samt delar av stråk 4 överföringsledning Kastellegården-Vävra) att möjliggöra anslutning av detta område.

Exploatering och utbyggnadsområden

Tabell 13. Exploatering och utbyggnadsområden, Harestadsområdet. Pilen indikerar att arbetet förväntas fortgå efter utblickens slut 2030.

Projekt	Tid	Beskrivning	Kritiska beroenden	Bakgrund till behov
Sjöhed-Nereby etapp 1-4	2027-2030 →	Utbyggnad lokalt ledningsnät från Tega till Sjöhed	Huvudstråk 1 Överföringsledning Räfsal-Bredsten Huvudstråk 3 Överföringsledning Kungälvs sjukhus-Hollandsgatan Huvudstråk 4 Överföringsledning Kastellegården-Vävra Huvudstråk 2 Ny vattenreservoar i centrala Kungälv	Utbyggnadsområde, utpekad i kommunens VA-utbyggnadsplan Föreläggande, ska möjliggöra leverans från Tega till Sjöhed, dock inte inom nuvarande ram för föreläggande

Figur 28. Nereby/Sjöbed, Kornhall och Ulvesund utbyggnadsområden markerade i grönt. Föreläggandeområden markerat i rött.

Konsekvens om för området nödvändiga investeringar ej görs

Om kommunen inte anordnar en fungerande VA-infrastruktur riskerar kommunen att få ett nytt föreläggande kopplat till vite.

4.2.4 Kareby

672 personer var folkbokförda i Kareby tätort år 2021. 287 personer är folkbokförda inom kommunalt verksamhetsområde för VA.

Dagens förutsättningar

Huvudstråk 4 överföringsledning Kastellegården-Vävra har en viss påverkan på Kareby eftersom det finns ett behov av att se över kapaciteten på spillvattennätet mellan Skårby och Bultgatan eftersom sträckan har flaskhalsar som orsakar bräddning.

Huvudstråk

Huvudstråk 4 överföringsledning Kastellegården-Vävra underlättar för att se över ovan nämnda pumpkapaciteter.

Exploatering och utbyggnadsområden

Tabell 14. Exploatering och utbyggnadsområden, Kareby.

<i>Projekt</i>	<i>Tid</i>	<i>Beskrivning</i>	<i>Kritiska beroenden</i>	<i>Bakgrund till behov</i>
Skårby/Kareby	2027-2030	Utbyggnad av lokalt ledningsnät i Skårby		Utbyggnadsområde, dock ej med i Utbyggnadsplanen. Boende har påtalat behov av dricksvatten, finns endast kommunal spillvattenhantering idag

Konsekvenser om för området nödvändiga investeringar ej genomförs

Situationen förblir som idag med bristande vattenförsörjning i Skårby.

Figur 29. Skårby där det idag endast finns verksamhetsområde för spillvatten, markerat i rött.

4.3 Kommundel Kode

I avsnittet presenteras de förutsättningar som finns samt de huvudstråk och projekt som påverkar Kode, Ödsmåls mosse och Rörtången, samt Aröd.

Befolkningsprognosen 2021-2025 för hela kommundel Kode förutspår en ökning om 5 % fram till år 2025. Arbete med att ta fram en fördjupad översiktsplan för serviceorten Kode pågår.

4.3.1 Kode

Kode hade år 2021 1490 folkbokförda invånare, varav nästan 1300 är boende inom kommunalt verksamhetsområde för VA.

En fördjupad översiktsplan pågår för Kode med syfte att peka ut tätortens framtida utveckling. Just nu är intentionen att invånarantalet i Kode ska ha möjlighet att fördubblas eller tredubblas fram till 2050. För att detta ska kunna genomföras behöver VA-infrastrukturen inom orten stärkas.

Dagens förutsättningar

Kode reningsverk har problem med stora bräddningar och måste därför enligt föreläggande från Miljö- och byggnadsnämnden avvecklas under 2023. Utbyggnaden Solberga-Aröd har färdigställts för att kunna tillgodose det föreläggande som finns för Aröd, där första etappen av Aröd kopplas på till Kode reningsverk. För att avveckling ska kunna ske behöver samtliga överföringsledningar mellan Kastellegården, Björkås, Vävra och Solberga vara färdigställda (huvudstråk 4 och 5).

Huvudstråk

Kode påverkas främst av huvudstråken 1 (överföringsledning Räfsal-Bredsten), 3 (överföringsledning Kungälv's sjukhus-Hollandsgatan), 4 (överföringsledning Kastellegården-Vävra) samt huvudstråk 5 (överföringsledning Vävra-Solberga).

Konsekvenser om för området nödvändiga investeringar ej genomförs

Då reningsverket i Kode är hårt belastat idag är det inte möjligt att ansluta ytterligare fastigheter i området, vilket gör att ytterligare utveckling av Kode får pausas innan åtgärder gjorts. Om inte överföringsledningarna är på plats riskerar kommunen åtalsanmälan för de otillåtna bräddningar som görs.

4.3.2 Ödsmåls mosse och Rörtången

Ödsmåls mosse och Rörtången saknar kommunalt VA idag. I Ödsmåls mosse finns ca 300 bostäder och Rörtången 150. 460 personer är folkbokförda i området. Båda områdena är utpekade för VA-utbyggnad i kommunens VA-utbyggnadsplan.

Dagens förutsättningar

I båda områdena finns gemensamhetsanläggningar för dricksvatten respektive spill. I Rörtången finns risk för saltvatteninträngning i enskilda brunnar och förutsättningarna för vattenförsörjning är dåliga. I Ödsmåls mosse är förutsättningarna för enskild spillvattenhantering dålig.

Huvudstråk

En förutsättning för att anslutning till kommunalt VA är huvudstråk 4 (överföringsledning Kastellegården-Vävra) samt delar av huvudstråk 5 (överföringsledning Vävra-Solberga). Stråk 1 (överföringsledning Råfsal-Bredsten) och 3 (överföringsledning Kungälv's sjukhus-Hollandsgatan) är också förutsättningar för förstärkning av leverans ut mot kustzonen.

Sekundärstråk eller projekt av mer lokal karaktär

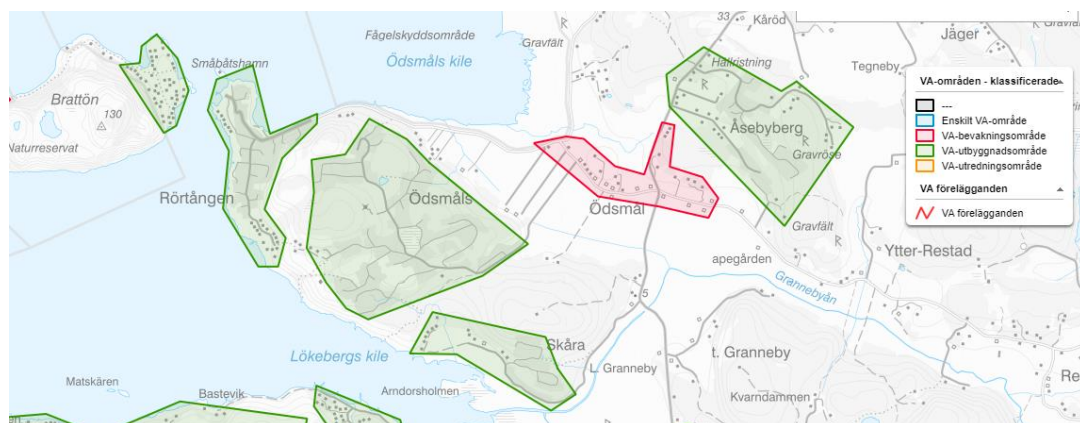
Tabell 15. Sekundärstråk eller projekt av mer lokal karaktär, Ödsmåls mosse och Rörtången.

<i>Projekt</i>	<i>Tid</i>	<i>Beskrivning</i>	<i>Kritiska beroenden</i>	<i>Bakgrund till behov</i>
Reservoar Ödsmåls mosse	-	Ny vattenreservoar. Förslag på placering ej utrett	Huvudstråk 4 Överföringsledning Kastellegården-Vävra Huvudstråk 5 Överföringsledning Vävra-Solberga Huvudstråk 1 Överföringsledning Råfsal-Bredsten Huvudstråk 3 Överföringsledning Kungälv's sjukhus-Hollandsgatan	Försörja utbyggnadsområdet Ödsmåls mosse med vatten

Exploatering och utbyggnadsområden

Tabell 16. Exploatering och utbyggnadsområden, Ödsmåls mosse och Rörtången.

Projekt	Tid	Beskrivning	Kritiska beroenden	Bakgrund till behov
Rörtången/ Ödsmåls mosse	2027-2030	Utbyggnad av lokalt ledningsnät i Ödsmåls mosse och Rörtången	Huvudstråk 4 Överföringsledning Kastellegården -Vävra Huvudstråk 5 Överföringsledning Vävra-Solberga Huvudstråk 1 Överföringsledning Räfsal-Bredsten Huvudstråk 3 Överföringsledning Kungälvssjukhus-Hollandsgatan	Utbyggnadsområde, utpekade i kommunens VA-utbyggnadsplan

Figur 30. Brattön östra, Rörtången, Ödsmål och Åsebybergs utbyggnadsområden markerade i grönt.

Konsekvens om för området nödvändiga investeringar ej görs

Situationen förblir som idag. Begär boende i område föreläggande från Länsstyrelsen kan det förmodligen bli aktuellt med ett sådant, åtminstone på sikt.

4.3.3 Aröd

Aröd hade år 2021 dagsläget 377 folkbokförda invånare där majoriteten av invånarna saknar kommunalt VA. 46 personer är för nuvarande boende inom verksamhetsområden för kommunalt VA. Det föreläggande som finns föreskriver att samtliga fastigheter utpekade i Aröd ska anslutas till kommunalt verksamhetsområde för VA.

Dagens förutsättningar

2010 fick kommunen ett föreläggande om att bygga ut kommunalt vatten, spillvatten och dagvatten till Aröd senast 31 december 2017. 2019 fick kommunen förelägandet förlängt till 2025, då kopplat till ett vite om 15 miljoner årligen. Samtliga fastigheter ska ha en förbindelsepunkt och beslut om verksamhetsområde för VA ska vara fattat senast 2025-12-31 för samtliga fastigheter definierade i beslutet. I dagsläget är en etapp färdigställd, en ska byggas 2022-2023, en är färdigprojekterad, en ska påbörjas genom projektering och en återstår. Samtliga ska vara färdigbyggda 2025.

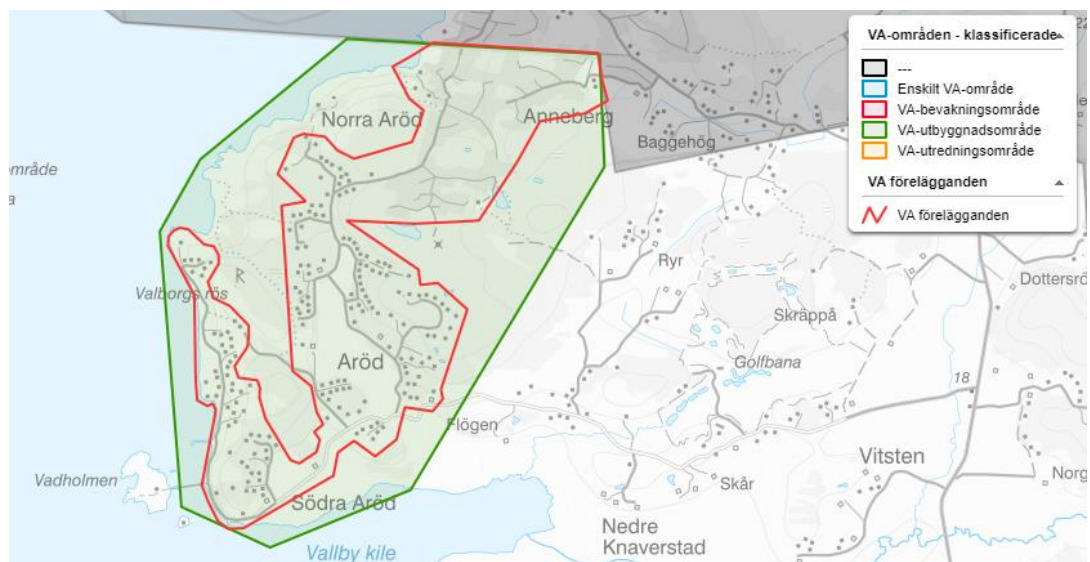
Huvudstråk

Färdigställande av huvudstråk 4 (överföringsledning Kastellegården-Vävra) samt huvudstråk 5 (överföringsledning Vävra-Solberga) är en förutsättning för att anslutning av bebyggelsen i Aröd ska kunna ske. Huvudstråk 1 och 3 är av vikt för försörjning av kustzonen.

Exploatering och utbyggnadsområden

Tabell 17. Exploatering och utbyggnadsområden, Aröd.

<i>Projekt</i>	<i>Tid</i>	<i>Beskrivning</i>	<i>Kritiska beroenden</i>	<i>Bakgrund till behov</i>
Aröd etapp 1-5	2023-2026 <i>pågår</i>	Utbyggnad av lokalt ledningsnät i Aröd inklusive pumpstationer och tryckstegrings-station	Huvudstråk 4 Överföringsledning Kastellegården -Vävra Huvudstråk 5 Överföringsledning Vävra-Solberga Huvudstråk 1 Överföringsledning Räfsal-Bredsten Huvudstråk 3 Överföringsledning Kungälv sjukhus- Hollandsgatan	Utbyggnadsområde, utpekade i kommunens VA-utbyggnadsplan Föreläggande från Länsstyrelsen, ska lösa förelägandet innan 2025-12-31

Figur 31. Aröd utbyggnadsområde markerat i grönt.

Konsekvenser om för området nödvändiga investeringar ej genomförs

Kommunen kommer att få betala vite till Länsstyrelsen och dricks-, dag- och spillvattenfrågan i Aröd återstår att lösa, då Länsstyrelsen bestämt att kommunen ska anordna lösning av dessa frågor enligt 6§ LAV.

4.4 Kommundel Kärna

I avsnittet presenteras de förutsättningar som finns samt de huvudstråk och projekt som påverkar Kärna och Nordkroken, d.v.s. områdena Kovikshamn, Sjöhåla, Tofta, Vedhall, Brunnefjäll och Åkerhög. I kommundelen har bedömning i utbyggnadsplanen gjorts att det finns stora behov av utbyggnad av kommunalt VA.

Den nuvarande befolkningsprognosen 2021-2025 förutspår en befolkningsökning med 9 % eller ca 500 personer fram till år 2025 för hela kommundel Kärna.

4.4.1 Kärna

Kärna hade år 2021 950 folkbokförda invånare, varav 465 personer bor inom verksamhetsområde för kommunalt VA.

Dagens förutsättningar

I dagsläget går två ledningar från Kungälv ut till Kärna, där den nyaste och största inte är i drift, huvudsakligen på grund av bristande kapaciteter i Ytterby. Den nuvarande reservoaren i Kärna är liten, endast 150 m³. Utredningar har föreslagit att en ny reservoar ska byggas i Lycke med en kapacitet om 2350 m³, alltså mer än 15 gånger större än den nuvarande.

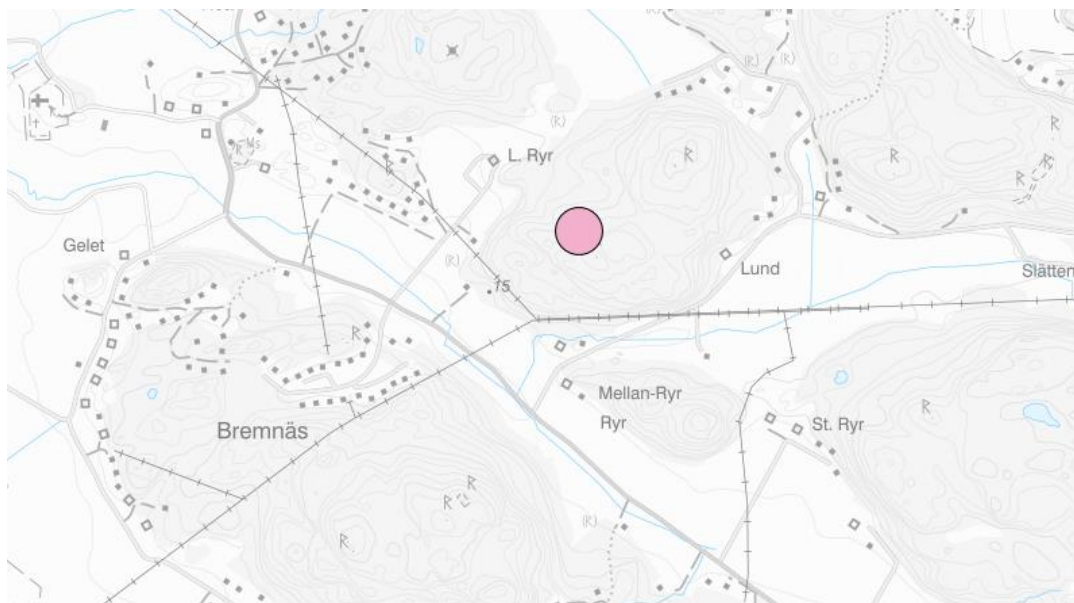
Huvudstråk

Huvudstråk 1 (överföringsledning Räfsal-Bredsten) samt huvudstråk 3 (överföringsledning Kungälvs sjukhus-Hollandsgatan) är förutsättningar för att VA-försörjningen i såväl Kärna som längre ut i systemet ska fungera.

Sekundärstråk eller projekt av mer lokal karaktär

Tabell 18. Sekundärstråk eller projekt av mer lokal karaktär, Kärna.

<i>Projekt</i>	<i>Tid</i>	<i>Beskrivning</i>	<i>Kritiska beroenden</i>	<i>Bakgrund till behov</i>
Reservoar Lycke	2023-2026	Ny vattenreservoar plus ledning till reservoaren	Ny ledning till reservoaren Huvudstråk 1 Överföringsledning Råfsal-Bredsten Huvudstråk 3 Överföringsledning Kungälvssjukhus-Hollandsgatan	Kapacitetsbrist, ny reservoar om 2350 m ³ som ersätter Kärna reservoar om 150 m ³

Figur 32. En av möjliga placeringar för ny reservoar Lycke.

Konsekvenser om för området nödvändiga investeringar ej genomförs

På grund av den ringa volymen i Kärnas nuvarande reservoar riskeras att reservoaren töms, särskilt om påkopplingar görs i vattennätet väster om Kärna inklusive Marstrand. Befolkningen i Kärna riskerar alltså att stå utan vatten under delar av dygnet.

4.4.2 Nordkroken

Området Nordkroken saknar till stora delar kommunalt VA i dagsläget. Det utgörs av över 400 bostäder fördelat på områdena Kovikshamn, Sjöhåla, Tofta, Vedhall, Brunnefjäll och Åkerhög. 757 personer är folkbokförda inom området.

Dagens förutsättningar

Vattenförsörjning sker genom enskilda eller gemensamma brunnar. Vattenkvaliteten i området är generellt dålig och risken för saltvatteninträngning är stor enligt kommunens undersökningar, särskilt i de låglänta områdena närmast kusten.

I området finns gemensamma avloppsanläggningar bestående av reningsverk eller markbäddar samt enskilda anläggningar. De naturgivna förutsättningarna för att lösa enskilda avlopp i området är dåliga.

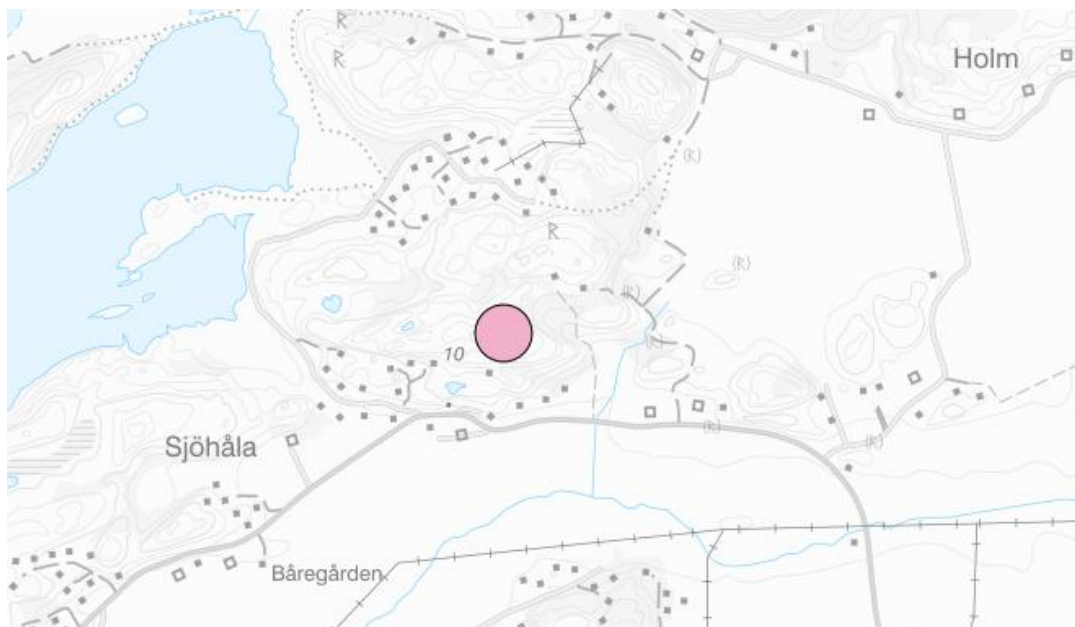
Huvudstråk

Huvudstråken 1 (överföringsledning Räfsal-Bredsten) och 3 (överföringsledning Kungälv's sjukhus-Hollandsgatan) är förutsättningar för att VA-försörjningen ska kunna fungera tillfredsställande längre ut i kustzonerna.

Sekundärstråk eller projekt av mer lokal karaktär

Tabell 19. Sekundärstråk eller projekt av mer lokal karaktär, Nordkroken. Pilen indikerar att arbetet förväntas fortgå in i utblicksperioden.

<i>Projekt</i>	<i>Tid</i>	<i>Beskrivning</i>	<i>Kritiska beroenden</i>	<i>Bakgrund till behov</i>
Reservoar Nordkroken	-	Ny lokal vattenreservoar	Huvudstråk 1 Överföringsledning Räfsal-Bredsten Huvudstråk 3 Överföringsledning Kungälv's sjukhus-Hollandsgatan	Försörja utbyggnadsområdet Nordkroken med vatten

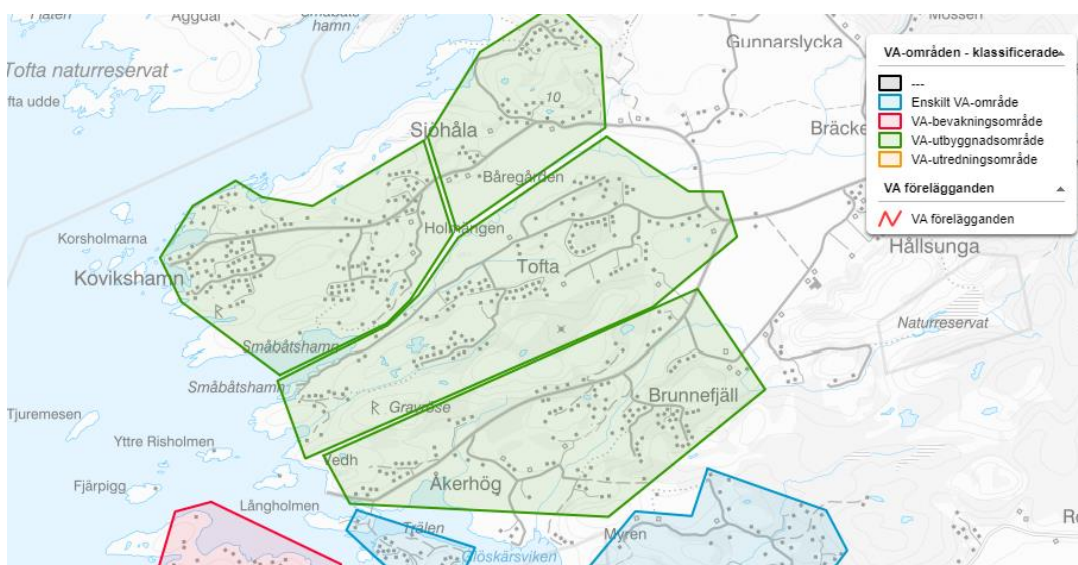
Figur 33. Möjlig placering för framtida reservoar i Nordkroken.

Exploatering och utbyggnadsområden

Tabell 20. Exploatering och utbyggnadsområden, Nordkroken. Pilen indikerar att arbetet förväntas fortgå in i utblicksperioden.

Projekt	Tid	Beskrivning	Kritiska beroenden	Bakgrund till behov
Nordkroken Kovikshamn etapp 1	2023- 2030	Utbyggnad av lokalt ledningsnät	Huvudstråk 1 Överförings- ledning Råfsal- Bredsten Huvudstråk 3 Överförings- ledning Kungälvs sjukhus- Hollandsgatan	Utbyggnadsområde, utpekad i kommunens VA-utbyggnadsplan
Brunnefjäll	2023- 2026	Utbyggnad av lokalt ledningsnät	Huvudstråk 1 Överförings- ledning Råfsal- Bredsten Huvudstråk 3 Överförings- ledning Kungälvs	Utbyggnadsområde, utpekad i kommunens VA-utbyggnadsplan

			sjukhus- Hollandsgatan	
Nordkroken kommande etapper	2027- 2030 ➔	Utbyggnad av lokalt ledningsnät	Huvudstråk 1 Överförings- ledning Råfsal- Bredsten Huvudstråk 3 Överförings- ledning Kungälvs sjukhus- Hollandsgatan	Utbyggnadsområde, utpekade i kommunens VA- utbyggnadsplan

Figur 34. Nordkroken utbyggnadsområde.

Konsekvens om för området nödvändiga investeringar ej görs

Situationen förblir som idag. Begär boende i område föreläggande från Länsstyrelsen kan det komma att bli aktuellt med ett sådant.

4.5 Kommundel Marstrand-stråk 168

I avsnittet presenteras de förutsättningar som finns samt de huvudstråk och projekt som påverkar Hålda, Tjuvkil, Marstrand & Koön.

Befolkningsprognosen 2021-2025 förutspår en ökning om 440 personer eller 11 % för hela kommunen Marstrand-stråk 168. Områdets fortsatta utveckling påverkas i dagsläget av kapaciteten på både dricks- och spillvattennätet.

4.5.1 Hålda

I Hålda finns i dagsläget inget kommunalt VA. Området utgörs av ca. 100 hushåll och är utpekade i kommunens utbyggnadsplan.

Dagens förutsättningar

Vattenförsörjning sker genom enskilda brunnar, vilka enligt tidigare utredningar har relativt hög risk för saltvattenspåverkan och kapaciteten för vatten är mycket begränsad. Förutsättningarna för enskilda avlopp är dåliga. Avloppshantering sker idag genom gemensamhetsanläggningar och genom enskilda avlopp.

Hålda skola kan idag inte ta emot fler elever på grund av begränsningar i brunnskapacitet.

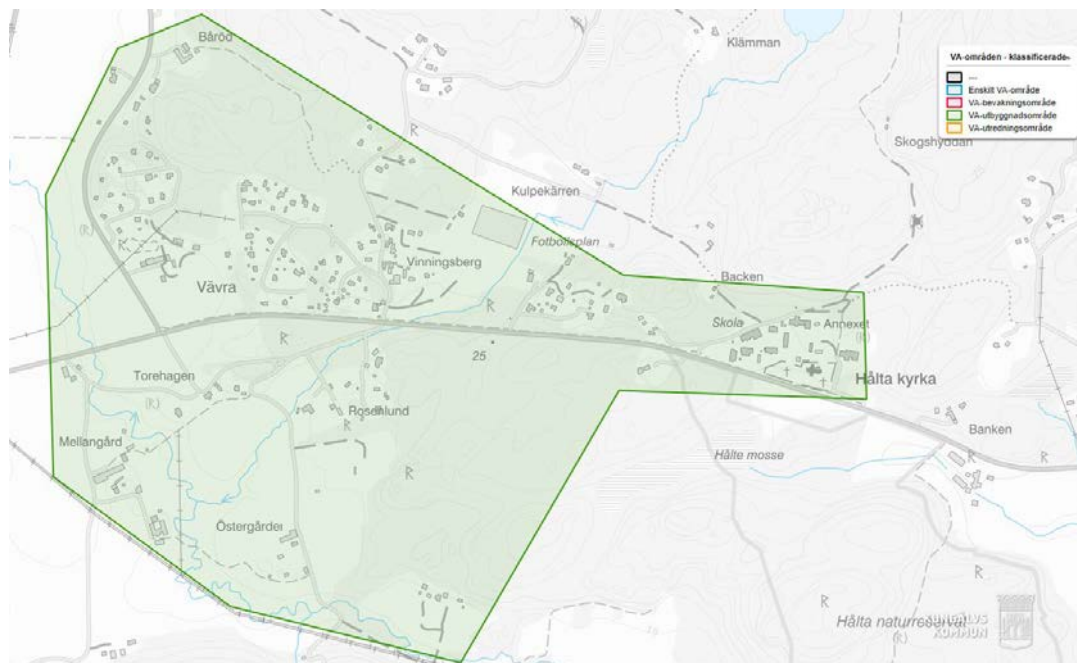
Huvudstråk

Huvudstråk 4, 1 och 3 (överföringsledning Kastellegården-Vävra, överföringsledning Råfsal-Bredsten och överföringsledning Kungälvssjukhus-Hollandsgatan) är förutsättningar för att utbyggnad till Håldaområdet ska kunna ske.

Exploatering och utbyggnadsområden

Tabell 21. Exploatering och utbyggnadsområden, Hålda. Pilen indikerar att arbetet förväntas fortgå in i utblicksperioden.

<i>Projekt</i>	<i>Tid</i>	<i>Beskrivning</i>	<i>Kritiska beroenden</i>	<i>Bakgrund till behov</i>
Vävra-Hålda etapp 1-6	2023-2026 →	Utbyggnad av lokalt VA-nät mellan Vävra-Hålda	Huvudstråk 4 Överföringsledning Kastellegården-Vävra Huvudstråk 1 Överföringsledning Råfsal-Bredsten Huvudstråk 3 Överföringsledning Kungälvssjukhus-Hollandsgatan	Utbyggnadsområde, utpekade i kommunens VA-utbyggnadsplan (dock ej hela, gäller främst delen norr om vägen)

Figur 35. Utbyggnadsområde Hälta markerat i grönt. Den utbyggnad som är inplanerad kommer huvudsakligen göras norr om vägen.

Konsekvens om för området nödvändiga investeringar ej görs

Situationen kommer förbli som idag med sämre förutsättningar för att kunna lösa dricks- och spillvattenhantering på egen hand. Fortsatta begränsningar kommer gälla för skolans förmåga att ta in nya elever.

4.5.2 Tjuvkil

1090 personer var år 2021 folkbokförda i Tjuvkil, varav 107 endast har spillvattenförsörjning och 355 har minst spill- och dricksvattenförsörjning. Det finns också ett flertal enskilda VA-föreningar i Tjuvkil som antingen är anslutna till kommunens ledningsnät via avtal eller har egna anläggningar.

Dagens förutsättningar

Kommunen fick 2015 ett föreläggande från Länsstyrelsen om att bygga ut kommunalt VA till området Tofteberget och Äslingsvägen. Detta ska vara gjort innan 2022-12-31. Projektering av utbyggnad till det här området pågår.

Utbyggnad av kommunalt VA i Tjuvkil kommer pågå under ett antal år framöver. Det äger rum en succesiv uppdatering av gällande fritidshusplaner i Tjuvkil, för att möjliggöra fler permanentboende i området ska bl.a. större byggnadsareor tillåtas. Kommunalt VA byggs ut för att vara i samklang med denna omvandling. Dessutom fortgår kommunens arbete med att överta enskilda VA-föreningar i Tjuvkil.

Huvudstråk

Huvudstråken 1 (överföringsledning Räfsal-Bredsten) och 3 (överföringsledning Kungälv's sjukhus-Hollandsgatan) är förutsättningar för att VA-försörjningen i såväl Kärna som längre ut i systemet ska fungera. För Tjuvkil är stråk 4 (överföringsledning Kastellegården-Vävra) och delar av huvudstråk 6 (överföringsledning Vävra-Marstrand) en förutsättning för att fortsatt utbyggnad i Tjuvkil ska kunna ske, och även längre ut i systemet.

Exploatering och utbyggnadsområden

Tabell 22. Exploatering och utbyggnadsområden, Tjuvkil. Pilen indikerar att arbetet förväntas fortgå efter utblickens slut 2030

<i>Projekt</i>	<i>Tid</i>	<i>Beskrivning</i>	<i>Kritiska beroenden</i>	<i>Bakgrund till behov</i>
Tjuvkil etapp 2,4,9, Saltskärsvägen-Gulskärsvägen	2023-2026	Övertagande/ ombyggnation/ nybyggnation av lokala nät i Tjuvkil	Huvudstråk 4 Överföringsledning Kastellegården-Vävra Huvudstråk 6 Överföringsledning Vävra-Marstrand Huvudstråk 1 Överföringsledning Räfsal-Bredsten Huvudstråk 3 Överförings-	Utbyggnadsområde, utpekat i kommunens VA-utbyggnadsplan Föreläggande från Länsstyrelsen, ska lösa anslutning av fastigheter i Tofteberget/Äslingsvägen innan 2022-12-31

			ledning Kungälv sjukhus- Hollandsgatan	
Tjuvkil kommande etapper	2027-2030 →	Övertagande/ ombyggnation/ nybyggnation av lokala nät i Tjuvkil	Huvudstråk 4 Överförings- ledning Kastellegården -Vävrå Huvudstråk 6 Överförings- ledning Vävrå- Marstrand Huvudstråk 1 Överförings- ledning Råfsal- Bredsten Huvudstråk 3 Överförings- ledning Kungälv sjukhus- Hollandsgatan Reservoar Lycke	Utbyggnadsområde, utpekade i kommunens VA- utbyggnadsplan

Figur 36. Tjuvkil, Lökeberg, Kvarnekullen och Hälta utbyggnadsområde. Det område som är belagt med föreläggande i Tjuvkil är markerat i rött.

Konsekvenser om för området nödvändiga investeringar ej genomförs

Eftersom det finns ett flertal olika typer av projekt orsakade av olika typer av behov (övertagande av föreningar, omvandling av detaljplaner, föreläggande från Länsstyrelsen) blir konsekvenserna olika beroende på vad kommunen väljer att inte göra. Åtgärdas inte föreläggandet från Länsstyrelsen kommer kommunen sannolikt få ett nytt föreläggande om att bygga ut kommunalt VA till Tofteberget och Åslingsvägen, men den här gången kopplat till ett vite. Om huvudstråk 4 och 6 inte byggs kommer det inte att gå att fortsätta att utveckla Tjuvkil eller Marstrandsområdet. Byggs inte lokalnätet ut i Tjuvkil kommer det även fortsättningsvis att vara en svår situation med flertalet enskilda lösningar där fortsatt utveckling av områdena är svår att åstadkomma.

4.5.3 Marstrand & Koön m.fl.

Marstrand och Koön hade år 2021 tillsammans 1334 folkbokförda invånare inom tätorten där samtliga har kommunalt VA. Öarna öster om Koön saknar kommunalt VA men det finns en del VA-föreningar.

Norra Instön fick 2021 ett beslut om föreläggande för utbyggnad av kommunalt VA till området. Beslutet fastslår att vatten ska vara utbyggt till området senast 2030-12-31 och spillvatten 2036-12-31. Området utgörs av ca 200 bostäder. Södra Instön har idag en förening som är avtalsansluten på vatten.

Länsstyrelsen fattade 2014 beslut om att förelägga kommunen om utbyggnad av kommunalt vatten och avlopp till Klöverön senast 2028-12-31. Området är idag avtalsanslutet till kommunalt VA.

Dagens förutsättningar

På Marstrandsön ligger Marstrands vattenverk och på Koön ligger Marstrands avloppsreningsverk. Marstrands ARV har under sommartid haft svårt med att följa sitt miljötillstånd. Länsstyrelsen är kritisk till ytterligare anslutningar innan belastningen tydligt ligger inom tillståndets gränser och därför har Länsstyrelsen i praktiken inte tillåtit några ytterligare anslutningar på Marstrand och Koön. Kommunen planerar att lägga ned Marstrands ARV och i stället pumpa spillvattnet till Ryaverket, något Länsstyrelsen och kommunen tvistar om då Länsstyrelsen hävdar att detta inte rymms inom Ryaverkets nuvarande tillstånd. Utfallet av tvisten kommer avgöra om kommunen kan lägga ner avloppsreningsverket och bygga överföringsledningar eller ej.

Vattenförsörjningen är också begränsad av vattenkvaliteten i ytvattentäkterna på Koön, kapaciteten på vattenverket och kapaciteten i den befintliga ledning som går mellan fastlandet och Koön via Instön, samt de flaskhalsar som finns längre in i systemet.

Huvudstråk

Huvudstråk 4 (överföringsledning Kastellegården-Vävra), stråk 6 (överföringsledning Vävra-Marstrand), stråk 1 (överföringsledning Räfsal-Bredsten) och 3 (överföringsledning Kungälv's sjukhus-Hollandsgatan) är en förutsättning för att VA-försörjningen ut till Marstrand ska fungera.

Exploatering och utbyggnadsområden

Tabell 23. Exploatering och utbyggnadsområden, Marstrand och Koön m.fl.

Projekt	Tid	Beskrivning	Kritiska beroenden	Bakgrund till behov
Norra Instön	2027-2030	Övertagande/ ombyggnation/ nybyggnation av lokala nät på Instön	Huvudstråk 4 Överföringsledning Kastellegården -Väva Huvudstråk 6 Överföringsledning Väva-Marstrand Huvudstråk 1 Överföringsledning Räfsal-Bredsten Huvudstråk 3 Överföringsledning Kungälvs sjukhus-Hollandsgatan Reservoar Lycke	Föreläggande från Länsstyrelsen, anslutning av området Norra Instön med dricksvatten innan 2030-12-31 och spillvatten senast 2036-12-31 samt Klöverön senast 2028-12-31 Utbyggnadsområde, utpekad i kommunens VA-utbyggnadsplan Exploatering, planprogram har pekat ut Instön som intressant för byggande av bostäder

Figur 37. Instön och Klöverön utbyggnadsområden markerade i grönt, Instön och Klöverön föreläggandeområde markerat i rött.

Konsekvenser om för området nödvändiga investeringar ej genomförs

Om huvudstråk 6 inte byggs ut från Vävrå ut till Marstrand kommer det i praktiken fortsatt vara omöjligt att exploatera ytterligare på Marstrand, Koön och Instön. Detta gäller även huvudstråken 1 och 3 som innebär en förstärkning av ledningsnätet i mer centrala delar av kommunen samt huvudstråk 4 mellan Kastellegården och Vävrå. Föreläggandet om att bygga ut kommunalt VA på norra Instön riskerar att kopplas till vite.

4.6 Kommundel Diseröd

I avsnittet presenteras de förutsättningar som finns samt de huvudstråk och projekt som påverkar Diseröd.

Befolkningsprognosen 2021-2025 säger att befolkningen i kommundel Diseröd förmodas växa med 17 % eller 580 personer. Diseröds fortsatta utveckling påverkas av kapaciteten på Diseröds avloppsreningsverk.

4.6.1 Diseröd

I Diseröd tätort var år 2021 1455 personer folkbokförda, varav 1250 är folkbokförda inom verksamhetsområde för VA.

Dagens förutsättningar

Av de projekt som är inlagda i investeringsbudgeten just nu är det inte några som har direkt påverkan på Diseröd. På längre sikt ska Diseröds ARV läggas ner då verket är gammalt och den tekniska livslängden börjar närma sig sitt slut. Dessutom är avloppsreningsverkets utloppsledning belägen uppströms intaget till Kungälvsvattenverk. Kapaciteten på reningsverket beskrivs som full vilket gör att ytterligare utveckling i Diseröd är svårt. Kapacitet för att ta emot spillvattnet från Diseröd bedöms inte finnas på Ryaverket förrän ombyggnationen av Ryaverket ska vara klart 2036.

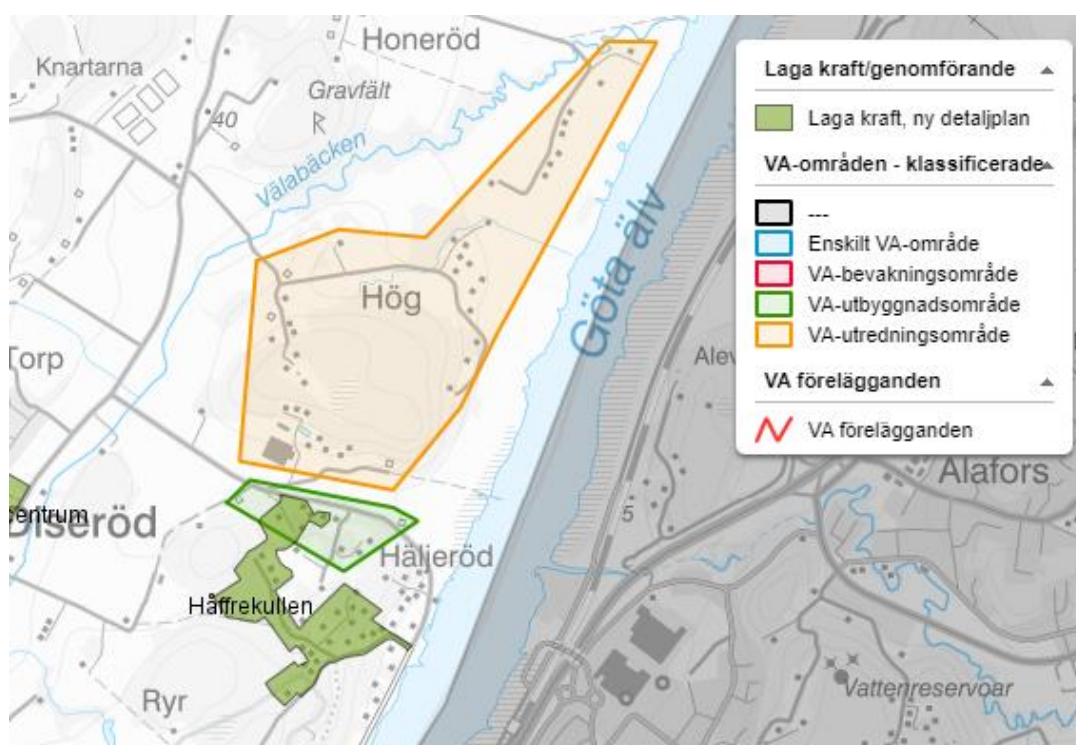
Huvudstråk

De huvudstråk som är inlagda i investeringsprogrammet har ingen större påverkan på Diseröd. Snarare är det framtida, kommande huvudledningar (huvudstråk 7, framtida överföringsledningar Kungälvsvattenverk-Kungälv) för vidare spillvattentransport till Göteborg som är avgörande, så avloppsreningsverket i Diseröd kan läggas ner.

Exploatering och utbyggnadsområden

Tabell 24. Exploatering och utbyggnadsområden, Diseröd.

Projekt	Tid	Beskrivning	Kritiska beroenden	Bakgrund till behov
Detaljplan Häffrekullen	2023-2026	Ny detaljplan Häffrekullen		Exploateringsprojekt, nybyggnation 35 bostäder

Figur 38. Häffrekullen utbyggnadsområde markerat i grönt med ljus fyllnadsfärg. Häffrekullen detaljplan markerad i homogent grönt.

Konsekvenser om för området nödvändiga investeringar ej genomförs

Situationen i Diseröd kommer fortsätta att se ut som i dagsläget i och med att inga investeringar är planerade. Ytterligare exploateringar inom Diseröd utöver de som redan pågår kommer inte bli aktuella och fortsatt utveckling i Diseröd behöver vänta på en lösning på avloppsfrågan.

4.7 Kommunsamarbeten

Kommunsamarbeten gällande pågående VA-försörjning sker idag med grannkommunerna Ale, Göteborg och Stenungsund. Andra pågående projekt finns inom exempelvis GR, som projekten HÅVAR och SVAR.

Dagens förutsättningar

Kungälvs kommun är i dagsläget leverantör av dricksvatten till Ale kommun. Ett nytt avtal håller på att tas fram om leverans på upp till 40 l/s till Ale.

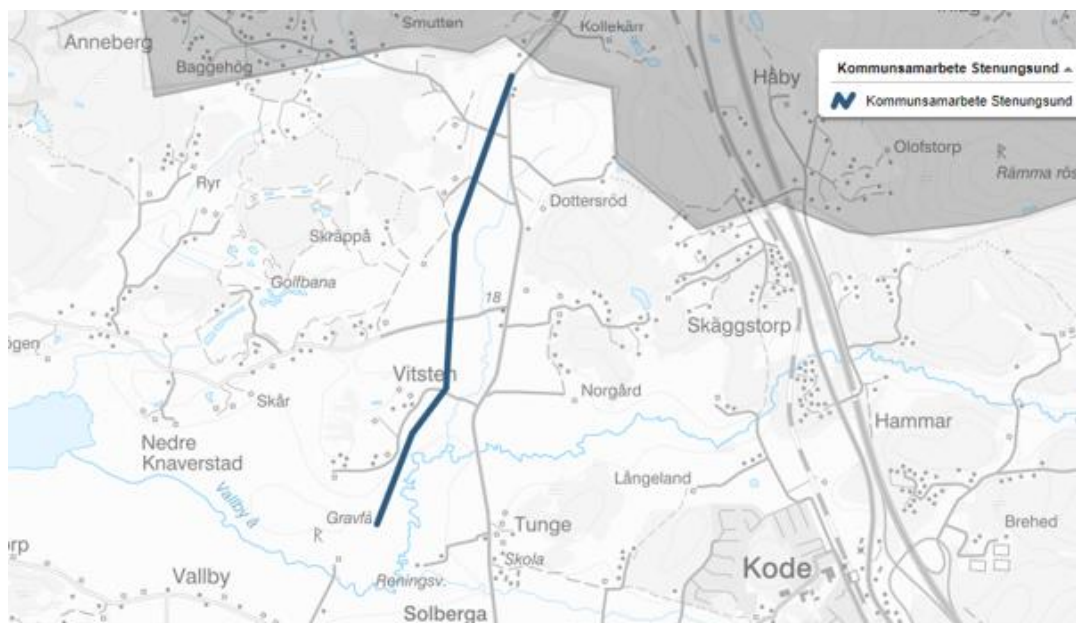
Ett avtal finns också med Stenungsunds kommun om att leverera 20 l/s från och med 1/1 2024, med en leverans om 40 l/s på medellång sikt, d.v.s. ca 2050. Avtalet med Stenungsund är ännu inte underskrivet av båda kommunerna.

Genom avtalen säkerställer Kungälv att samtliga kostnader för drift och kapitaltjänstkostnader tas ut av respektive kommun. Eventuella framtida avtal om nöd- och reservvattenförsörjning i omvänd riktning är något som bör utredas vidare.

Dessutom är Kungälvs kommun beroende av Ryaverket för hantering av majoriteten av kommunens spillvattenflöden. Ryaverkets tillstånd dikterar möjligheterna för fortsatta nyanslutningar till kommunen. Nuvarande begränsningar i kapaciteten på GRYAAB förväntas bestå till 2036 då planerad ombyggnation av verket ska vara klart.

Tabell 25. Kommunsamarbeten vattenleverans.

<i>Projekt</i>	<i>Tid</i>	<i>Beskrivning</i>	<i>Kritiska beroenden</i>	<i>Bakgrund till behov</i>
Överföringsledning Solberga-Stenungsund	2023-2026	Överföringsledning från Solberga till Stenungsunds kommun	Huvudstråk 1 Överföringsledning Råfsal-Bredsten Huvudstråk 4 Överföringsledning Kastellegården Vävrå Huvudstråk 5 Överföringsledning Vävrå-Solberga	Kommunsamarbete, möjliggör försäljning av dricksvatten till Stenungsunds kommun
Överföringsledning Kungälv-Ale	2023-2026 <i>pågår</i>	Ny överföringsledning + tryckstegringsstation från Dösebacka till Ale		Kommunsamarbete, möjliggör försäljning av dricksvatten till Ale kommun

Figur 39. Ungefärligt läge för överföringsledning till Stenungsund.

Figur 40. Ungefärligt läge för överföringsledning till Ale.

Konsekvenser om nödvändiga investeringar ej genomförs

Om huvudstråken 1, 4 och 5 inte byggs ut kan kommunen inte uppfylla sin del av KF beslutat avtal gentemot Stenungsund.

Den nuvarande leveransen till Ale sker i dagsläget via en gammal ledning med begränsad kapacitet. Ny ledning säkerställer leverans som möjliggör större mängd dricksvatten än idag.

5. Kommande behov

Här listas behov som VA-verksamheten har identifierat på sikt, eller sådant som behöver fångas upp i kommande investeringsprogram.

I kommande investeringsprogram:

- Fortsatt förnyelse av ledningsnätet i enlighet med förnyelseplan, om vi ska kunna nå uppsatta mål om förnyelse av ledningsnät och även nå godkänd förnyelse enligt HBI (Hållbarhetsindex) och generationsmålet i Agenda 2030. De förnyelseprojekt som är av större karaktär hanteras som investeringsprojekt, de som är mindre av verksamhetsbudgeten.
- Föreläggande angående Marstrands vattenverk och verkets slamhantering kommer kräva investeringar, av än så länge okänd storlek.
- Fortsatt arbete med att reducera tillskottsvatten. För att minska mängden bräddningar och energiåtgång samt slippa dimensionera upp befintliga och kommande ledningar måste mängden tillskottsvatten på många ställen reduceras med 50 %. Större projekt hanteras som investeringsprojekt.
- Fortsatt utbyggnad i Kovikshamn och Tjuvkil. En mer detaljerad planering för utbyggnadsetapperna under åren 2027-2030 ska tas fram.
- Pumpstationskapaciteter på befintliga överföringsledningar, främst från Kärna och in mot Ytterby. I dagsläget finns flera flaskhalsar vilket leder till bräddningar.

På längre sikt:

- Fortsatt utbyggnad i enlighet med kommande VA-utbyggnadsplan/vattentjänstplan. Planen ska revideras kommande år.
- Översyn av status på samtliga reservoarer. De flesta är byggda under ungefär samma tidsperiod (1970-talet) och kommer kräva underhåll om de ska fortsätta vara i drift.
- Nedläggning av Diseröds ARV, vilket medför större fortsatt utvecklingsmöjlighet i Diseröd.

Övergripande projekttidplan - Kungälv Kommun

Projekt	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
KUNGÄLV								
Komariken, stadsdelutveckling								
Förskola, Ersättning Iskällan								
Liljedal - DP Klocktornet 35 (Sigillet "Parkeringen mellan husen") 26 bostäder								
Liljedal - DP Klocktornet 36 (Balder-"Gamla Gallerian") 128 bostäder								
Liljedal - DP Klocktornet 1, 34 och 37 (Sigillet-"Rondelltomten") ca 100 bostäder								
Liljedal - Parkeringslösning								
Liljedal - DP Rhodin (Balder) ca 120 bostäder								
Liljedal - Markanvisning del av Gärdet 1:3 200 bostäder								
Liljedal - DP Trappan ca 30 Bostäder								
Liljedal - VA/Upprustning av västra gatan etapp 1-3								
Kexstaden 1000-2000 Bostäder (flera detalplaner)								
Kexstaden Allmän plats								
Kexstaden Förskolor								
Infrastrukturåtgärder kopplade till Stadsmiljöavtalet								
Etablering handel, kontor vid E6 norr om Kungälvsmotet (Biltema m.fl.)								
Gjutaren Saneringsåtgärder								
Nytorgstaden - DP 700 bostäder/lokaler								
Utveckling av befintliga förskolor i centrum (180 platser)								
Kungälv sjukhus DP								
Förtätning Fontin (Lärken1-3) Kungälvsbostäder, 100-200 bostäder								
Infrastruktur Väg och VA Fontin								

- Förstudie**
Planprogram
- Projektering**
- Detaljplan**
- Kommunal**
-Finansiering
-Byggnation
-Mar
- Extern aktör**
-Finansierar
-Byggnation
-Mark
- Extern aktör**
-Inhyring
-Köp av plats
- Flera färger**
Blandning

Projekt	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Förskola Ulvegärde tillbyggnad								
Mimerstaden 500 Bostäder + stadspark/dagvattenhantering								
Lokalisera markmiljöföreningar Mimersstaden								
Mimers hus ombyggnation studiehallar								
Dammbergen, 200 bostäder (2 detaljplaner)								
Förskola Dammbergen								
Gruppbostad Dammbergen								
Åseberget 1000-2000 Bostäder, Infrastruktur								
Förskola/or Åseberget (180 platser)								
Permanentering Fridhemskullen förskola								
Grundskola Kungälv								
Munkegärdeskolans ombyggnation etapper								
Munkegärdeskolans ombyggnation etapp Idrottshall								
Detaljplan för BMSS Skälebräcke								
ÖFL Tvibotten-Mimers								
ÖFL Tvibotten-Diseröd								
Pumpstation Mimers								
Ängegärde DP - Äldreboende, 90 platser								
Ängegärde DP - 300 Bostäder								
VA Ängegärde								
Samlokaliserad driftlokal								
Servicebostäder Kungälv/Ytterby								
Servicebostäder Kungälv/Ytterby								
Servicebostäder Kungälv/Ytterby								

- Förstudie
Planprogram
- Projektering
- Detaljplan
- Kommunal
-Finansiering
-Byggnation
-Mark
- Extern aktör
-Finansierar
-Byggnation
-Mark
- Extern aktör
-Inhyring
-Köp av plats
- Flera färger
Blandning

Projekt	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Kongahälla, 1300 bostäder, kontor, hotell								
Kvarter 6 (Riksbyggen)								
Kvarter 14 (Trivebo)								
Kvarter 10 (JM)								
Kvarter 7								
Kvarter 3 (Riksbyggen)								
Reservoar Munkegårde								
Ledning till reservoar Munkegårde								
ÖFL Jordliden-sjukhuset								
VA Ytterbyvägen								
Sandbackaskolan ombyggnad etapp -anpassad grundskola								
Sandbackaskolan etapp -Tillbyggnad								
Sandbackaskolan etapp -ombyggnad huvudbyggnad								
Olserödsolan om- och tillbyggnad								
Oasenområdet (Detaljplan)								
Utredning av Kongeviområdet								
Thorildskolan, ombyggnation centralkök								
Utredning av Skarpenordområdet								
YTTERBY								
Porteberget DP, 250 Bostäder								
Utredning kraftledning Ytterby								
Lilla smällen DP, 170 Bostäder								
Östra Sparrås DP, 350 Bostäder, stadspark								

- Förstudie
Planprogram
- Projektering
- Detaljplan
- Kommunal
-Finansiering
-Byggnation
-Mar
- Extern aktör
-Finansierar
-Byggnation
-Mark
- Extern aktör
-Inhyring
-Köp av plats
- Flera färger
Blandning

Projekt	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Utveckling Resecentrum Ytterby								
Pendelparkering centrala Ytterby								
Ikano vid tågstationen, 150 bostäder								
VA Ikano vid tågstationen								
Nordtag 500 bostäder								
Grubbostad Nordtag								
Arenastaden Etapp 1 Idrottsanläggningar, simhall, handel DP								
Arenastaden Etapp 2 Bostäder, Handel, skola DP								
Arenastaden, VA-nät, pumpstation								
Arenastaden, omläggning av ledningar och kapacitetsökning								
Övertagande och åtgärder på v 168 (Kungälvsmotet-Sparråsvägen)								
Guddehjälm markavvattning etappindelad								
ÖFL Sjukhuset-Arenastaden								
VA Norra bultgatan								
Ledning till reservoar Ytterby								
ÖFL Hollandsgatan-Arenastaden								
Väg 168 Ekelöv-Kareby; Anslutning E6								
Entré Ytterby DP 80 bostäder/ handel								
VA Hollandsgatan DP Entré Ytterby								
Björkås DP, 400 bostäder, förskola, service								
VA Björkås								
Västra Tunge DP, (Trivebo) 200-300 bostäder								
VA Västra Tunge								
Infart Björkås Västra Tunge								

- Förstudie
Planprogram
- Projektering
- Detaljplan
- Kommunal
-Finansiering
-Byggnation
-Mar
- Extern aktör
-Finansierar
-Byggnation
-Mark
- Extern aktör
-Inhyring
-Köp av plats
- Flera färger
Blandning

Projekt	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Förskola Västra Tunge								
Detaljplan ny förskola västra Ytterby								
Ombyggnation Ytterbyskolan								
Kastellegårdsskolan om- och tillbyggnad								
Ombyggnation Kastellegården pst								
VA ledningar från Kastellegården under älven								
Rollsbo Västerhöjd, verksamhetsmark								
Rollsbomotet cirkulationer östra och västra								
Rollsbokrysset								
Bovieran, 55 st seniorbostäder + ca 50 st bostäder								
DISERÖD								
Håffrekullen								
Tyfter DP - Bostäder								
Ny Förskola Tyfter								
Ombyggnation befintlig Förskola Tyfter								
Diseröd skola Etappindelad								
Diseröd skola (Etapp 3) - Ny idrottssal								
Diseröd skola - Infrastruktur								
Vattenledning Ale-Kungälv vattenverk								
Tryckstegring Räfsal								
Vattenverket åtgärder								
Disekulla, 82 bostäder								
KAREBY								
VA utbyggnad Skårby-Kareby (omvandlingsområde)								

Förstudie
Planprogram

Projektering

Detaljplan

Kommunal
-Finansiering
-Byggnation
-MarkExtern aktör
-Finansierar
-Byggnation
-MarkExtern aktör
-Inhyring
-Köp av platsFlera färger
Blandning

Projekt	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Rishammar 2:86, 2:9 ca 20 Bostäder								
Kareby skola tillbyggnad								
MARSTRAND								
ÖFL Vävra-Tjuvkil Etapp 1 (del av Vävra-Marstrand)								
ÖFL Nordön-Instön Etapp 2 (del av Vävra-Marstrand)								
ÖFL Koön-Marstrand Etapp 3 (del av Vävra-Marstrand)								
VA utbyggnad Vävra-Hålda Etapp 1-6 (omvandlingsområde)								
Detaljplaner Vävra-Hålda, bostäder								
Elektrifiering av Marstrandfjärn								
Detaljplan för Ringplan								
Båtellet DP - lokaler näringslivet, infra m.m.								
Eriksberg Norra DP - Verksamhetsmark								
Eriksberg Södra DP - Verksamhetsmark								
Kajrenovering (Etappvis)								
Parkeringslösning								
Hedvigsholmen, Bostäder								
Förskola/skola Koön DP								
Instön DP - Bostäder								
VA utbyggnad Instön								
Tjuvkil v 168, Trafikverket								
Tjuvkil, flera detaljplaner								
Tjuvkil DP, Etapp A								
Tjuvkil 2:67 bostäder 55+ 60-90 st								
Tjuvkil 3:62 ca 80 bostäder (Tofteberget)								

- Förstudie
Planprogram
- Projektering
- Detaljplan
- Kommunal
-Finansiering
-Byggnation
-Mar
- Extern aktör
-Finansierar
-Byggnation
-Mark
- Extern aktör
-Inhyring
-Köp av plats
- Flera färger
Blandning

Projekt	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
VA utbyggnad Tjuvkil etapper	Light Green	Light Green	Light Green	Light Green	Light Green	Light Green	Light Green	Light Green
ÖFL Saltskärsvägen-Gulskärsvägen		Light Green	Light Green					
VA utbyggnad Tjuvkil etapp 4		Light Green						
GC Vävra-Tjuvkil		Light Green						
Tjuvkils ängar	Light Blue	Light Blue						
KODE								
FÖP Kode		Light Green						
Kode Buss och järnvägslösning		Light Green	Light Green	Light Green	Light Green	Light Green	Light Green	Light Green
Bostäder och verksamhetsutveckling Kode			Light Green	Light Green	Light Green	Light Green	Light Green	Light Green
Kode grundskola Åk 3-6 & Idrottshall		Light Green	Light Green	Light Green	Light Green			
GC Kode-Stenungsund						Light Green	Light Green	Light Green
Aröd Planprogram, flera detaljplaner - Bostäder		Light Green	Light Green	Light Green	Light Green	Light Green	Light Green	Light Green
VA utbyggnad Aröd etapp 2		Light Green	Light Green					
VA utbyggnad Aröd etapp 3		Light Green	Light Green	Light Green	Light Green			
VA utbyggnad Aröd etapp 4		Light Green	Light Green					
VA utbyggnad Aröd etapp 5		Light Green	Light Green					
Detaljplaner Ödmålsmosse, Rörtången bostäder						Light Green	Light Green	Light Green
VA etappvis utbyggnad Ödmålsmosse, Rörtången						Light Green	Light Green	Light Green
KÄRNA								
Kärna 67:1 detaljplan ca 40 bostäder (Serneke)		Light Green	Light Green					
Kärna skola/kök		Light Green	Light Green					
Kärna skola ombyggnation		Light Green	Light Green	Light Green	Light Green			
Förskola Kärna, Lokalisering				Light Green	Light Green	Light Green	Light Green	Light Green
Västerhöjden Torsby 1:8, 1:9, 1:37 DP - 60 bostäder		Light Green	Light Green	Light Green	Light Green			

- Förstudie
Planprogram
- Projektering
- Detaljplan
- Kommunal
-Finansiering
-Byggnation
-Mar
- Extern aktör
-Finansierar
-Byggnation
-Mark
- Extern aktör
-Inhyring
-Köp av plats
- Flera färger
Blandning

Projekt	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
GC Kärna-Kornhall								
VA utbyggnad Nordkroken etappvis utbyggnad (Kovikshamn)								
VA utbyggnad Nordkroken - Brunnefjäll								
VA utbyggnad Nordkroken - Vedhall								
VA-ledning/utbyggnad Nordkroken - Etapp 1								
Kovikshamn detaljplan (omvandling), bostäder								
Kärna 18:1, 67:1 Detaljplan för verksamhetsmark								
Reservoar Lycke								
VA Nereby föreläggandeområden etapp 1-4								
GENERELL								
Ny översiktsplan								
Förstudie utveckling verksamhetsmark								
Laddinfrastruktur (lagkrav)								
ÖFL Kastellegården-Björkås + pumpstation Kastellegården, pumpstation Hollandsgatan								
ÖFL Björkås-Vävra + 3 st pumpstationer								
Äldreboende Lokalisering/Behov								

Förstudie
Planprogram

Projektering

Detaljplan

Kommunal
-Finansiering
-Byggnation
-Mar

Extern aktör
-Finansierar
-Byggnation
-Mark

Extern aktör
-Inhyring
-Köp av plats

Flera färger
Blandning

Sammanträdesprotokoll

Sammanträdesdatum

2023-09-21

Sida

32 (37)

§ 551/2023

Rapportering av ej verkställda beslut, kvartal 2, 2023 (Dnr SMN2023/0039-2)

Sammanfattning

Enligt socialtjänstlagen, SoL, och lag om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS, ska Sociala myndighetsnämnden varje kvartal redovisa till Inspektionen för vård och omsorg (IVO) de gynnande beslut om insats eller bistånd som inte har kunnat verkställas inom tre månader från dagen för beslutet. Rapporteringen omfattar även avbrott i verkställighet om avbrottet är längre än tre månader.

För kvartal 2, 2023, inrapporterades 48 individuallrapporter till IVO varav 1 rapport avser avbrott i verkställighet, 3 beslut som verkställda under perioden, 3 beslut som avslutade utan verkställan och 41 beslut som ej verkställda. I de 41 ej verkställda besluten fanns det 21 beslut där de enskilda tackat nej till erbjuden plats, 18 beslut där det saknades plats och 9 beslut där det fanns annat skäl till dröjsmål med verkställighet. I 25 av de 48 individuallrapporterna var det huvudsakliga skälet till dröjsmålet med verkställighet hos den enskilde och i 23 hos kommunen.

25 av individuallrapporterna avser kvinnor och 23 avser män. 17 av besluten är äldre än 1 år.

En statistikrapport har sammanställts till Kommunrevisionen över de individuallrapporter som anmälts till IVO. Samma rapport redovisas till Kommunfullmäktige.

Plan finns för byggnation av bostad med särskild service samt särskilt boende för att möta behov. Det finns beskrivet i lokalförsörjningsplanen som årligen uppdateras i samband med budgetprocessen.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2023-09-11

Statistikrapport ej verkställda beslut kvartal 2, 2023

Beslut

Informationen antecknas till protokollet.

Expedieras till:

Kommunrevisionen
Lena Arnfeldt
Peter Almgren

SOCIALA MYNDIGHETS-NÄMNDEN

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Justeras sign

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Sid 1 (5)

Tjänsteskrivelse

Handläggarens namn
Susanne Ek

2023-09-11

Rapportering av ej verkställda beslut, kvartal 2, 2023 (Dnr SMN2023/0039-2)

Sammanfattning

Enligt socialtjänstlagen, SoL, och lag om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS, ska Sociala myndighetsnämnden varje kvartal redovisa till Inspektionen för vård och omsorg (IVO) de gynnande beslut om insats eller bistånd som inte har kunnat verkställas inom tre månader från dagen för beslutet. Rapporteringen omfattar även avbrott i verkställighet om avbrottet är längre än tre månader.

För kvartal 2, 2023, inrapporterades 48 individrapporter till IVO varav 1 rapport avser avbrott i verkställighet, 3 beslut som verkställda under perioden, 3 beslut som avslutade utan verkställan och 41 beslut som ej verkställda. I de 41 ej verkställda besluten fanns det 21 beslut där de enskilda tackat nej till erbjuden plats, 18 beslut där det saknades plats och 9 beslut där det fanns annat skäl till dröjsmål med verkställighet. I 25 av de 48 individrapporterna var det huvudsakliga skälet till dröjsmålet med verkställighet hos den enskilde och i 23 hos kommunen.

25 av individrapporterna avser kvinnor och 23 avser män. 17 av besluten är äldre än 1 år.

En statistikrapport har sammanställts till Kommunrevisionen över de individrapporter som anmälts till IVO. Samma rapport redovisas till Kommunfullmäktige.

Plan finns för byggnation av bostad med särskild service samt särskilt boende för att möta behov. Det finns beskrivet i lokalförsörjningsplanen som årligen uppdateras i samband med budgetprocessen.

Juridisk bedömning

Enligt 28 f § LSS och 16 kap 6 f § SoL ska nämnden kvartalsvis redovisa till tillsynsmyndigheten Inspektionen för vård och omsorg (IVO) de gynnande beslut om insatser enligt 9 § LSS och bistånd enligt 4 kap. 1 § SoL som inte har kunnat verkställas inom tre månader. Samtidigt rapporteras även de beslut från förra redovisningstillfället som har blivit verkställda eller har avslutats av annan anledning. Även avbrott i insats enligt LSS eller bistånd enligt SoL ska rapporteras i de fall insatsen eller biståndet inte har återupptagits inom tre månader.

Enligt 16 kap. 6 h § SoL och 28 § h LSS ska nämnden till fullmäktige lämna en statistikrapport över hur många av nämndens gynnande beslut enligt 4 kap. 1 § och 9 § LSS som inte har verkställts inom tre månader från dagen för respektive beslut och de beslut som inte har verkställts på nytt inom tre månader från den dag då verkställigheten avbröts. Nämnden ska vidare ange vilka typer av bistånd och insatser dessa beslut gäller samt hur lång tid som har förflutit från dagen för respektive beslut. Statistikrapporteringen ska ske en gång per kvartal.

Förvaltningens bedömning är att nämnden har fullgjort sin rapporteringsskyldighet till IVO enligt SoL och LSS avseende ej verkställda beslut och avbrott i verkställighet. En statistikrapport har tagits fram och överlämnas av nämnden till Kommunrevisionen och Kommunfullmäktige.

Förvaltningens bedömning

Bakgrund

I förarbetet till införandet av rapporteringsskyldigheten i LSS, (prop. 2007/08:43) och i SoL (prop. 2005/06:115) anges att rapporteringsskyldigheten syftar till att stärka rättssäkerheten för personer som beviljats bistånd eller insatser enligt nämnda lagar och att förbättra förutsättningarna för en intern och extern uppföljning av beslutade insatser.

Rapportering

Sociala myndighetsnämnden ska rapportera alla gynnande beslut om bistånd enligt 4 kap. 1 § SoL och insats enligt 9 § LSS som inte har verkställts inom tre månader från dagen för beslutet till Inspektionen för vård och omsorg (IVO), Kommunrevisionen och Kommunfullmäktige. För varje beslut ska nämnden ange tidpunkt för beslutet, typ av bistånd eller insats som beviljats samt skäl för dröjsmålet. Även avbrott i verkställighet av insats enligt LSS eller bistånd enligt SoL ska rapporteras i de fall där insatsen eller biståndet inte har återupptagits inom tre månader. Rapporteringen till IVO gäller för ett kvartal bakåt i tiden. Rapporteringsskyldigheten gäller till dess att beslutet har verkställts eller avslutats av annan anledning. En annan anledning kan vara att en person återtar sin ansökan eller att behovet inte längre kvarstår. Ett beslut räknas som verkställt fram till dess att brukaren får tillgång till insatsen. Om en person tackar nej till ett erbjudande kvarstår i regel rapporteringsskyldigheten då beslutet inte är att betrakta som verkställt.

Rapporteringen sker via e-tjänst på IVO:s webbsida. Vid rapporteringen ska nämnden ange varför verkställighet avbrutits eller vilka skäl det finns för att verkställan dröjer. De tre huvudsakliga skälen till dröjsmål utgår från var skälet finns 1) hos kommunen, 2) utanför kommunen och 3) hos den enskilde. Under respektive huvudsakligt skäl finns sedan flera orsaker. Endast ett huvudsakligt skäl och en orsak kan anges vid varje rapporteringstillfälle.

Yttranden till IVO

Om kommunen inte har verkställt ett beslut inom skälig tid får kommunen möjlighet att yttra sig. IVO granskar vad som har gjorts för att verkställa beslutet, om den enskilde tackat nej till ett godtagbart erbjudande och om det finns andra omständigheter som kan påverka verkställigheten av ärendet. Information som IVO använder för att bedöma om den enskilde har fått vänta oskäligt länge på sin insats är skälen till dröjsmålet, vad dröjsmålet innebär för den enskilde personen, hur kommunen har arbetat med att verkställa beslutet, vilka eventuella insatser som kommunen erbjudit under väntetiden, hur kommunen planerar för att den aktuella insatsen verkställs inom skälig tid och kommunens beräknade kostnader för den beviljade insatsen.

Särskild avgift om beslut inte verkställs inom skälig tid

Den kommun som inte inom skälig tid tillhandahåller ett bistånd eller beviljad insats kan åläggas att betala en särskild avgift enligt 16 kap. 6 § SoL eller 28 § LSS. Om IVO bedömer att den enskilde har fått vänta oskäligt länge på att kommunen verkställt ett beslut kan IVO ansöka om utdömande av särskild avgift hos Förvaltningsrätten. Avgiften som kommunen kan få betala är som lägst 10 000 kr och som högst 1 miljon kr. Den särskilda avgiften är beroende av hur lång tid ärendet ej har kunnat verkställas och hur allvarligt det bedöms vara. Omständigheter som kan påverka avgiftens storlek är exempelvis om andra insatser satts in för att kompensera den fördröjda insatsen och hur kommunen påverkas ekonomiskt genom att inte verkställa insatsen. Avgiften tillfaller staten.

Rapportering kvartal 2, 2023

För kvartal 2, 2023, inrapporterades 48 individrapporter till IVO varav 1 var avbrott i verkställighet, 3 beslut som verkställda under perioden, 3 beslut som avslutade utan verkställan och 41 beslut som ej verkställda. I 25 av 48 individrapporter fanns det huvudsakliga skälet till dröjsmålet med verkställighet hos den enskilde och i 23 hos kommunen. 25 av individrapporterna avser kvinnor och 23 avser män. 17 av besluten är äldre än 1 år.

I de 41 ej verkställda besluten hade de enskilda i 19 beslut tackat nej till erbjudet bistånd/insats, i 14 beslut saknades det plats eller tillgång till insats och i 8 beslut fanns det annat skäl till dröjsmål med verkställighet

Fördelning av ej verkställda beslut/avbrott per område:

Funktionshinder, omsorg om personer med funktionsnedsättning (LSS)

Avbrott i verkställighet: 1 beslut där avbrottet avser personlig assistans där den enskilde tackat nej till erbjuden insats.

Ej verkställda beslut: 11 beslut, varav:

1 beslut för korttidsvistelse i form av stödfamilj där det saknas tillgång till insats.

5 beslut avseende bostad med särskild service i form av servicebostad/gruppboende där enskilda i 2 beslut tackat nej och 3 beslut där det saknas plats i form av lämpliga lägenheter.

5 beslut avseende daglig verksamhet. Ett beslut avser förhandsbesked där den enskilde ännu inte flyttat till Kungälv. I ett beslut medverkar inte den enskilde och i ett tredje har den enskilde önskemål om specifikt startdatum. I de två resterande besluten saknas plats.

Funktionshinder, omsorg om personer med funktionsnedsättning (SoL)

Ej verkställda beslut: 5 beslut varav:

4 beslut avseende socialpsykiatri, bostad med särskild service. I samtliga 4 beslut saknas plats i form av lämplig lägenhet utifrån behov. Ett beslut är ett förhandsbesked.

1 beslut om boendestöd som endast delvis är verkställt

Individ – och familjeomsorg, IFO (SoL)

Ej verkställda beslut: 4 beslut IFO, Barn och familj, varav:

3 beslut avseende kontaktfamilj (barn) där rekrytering påbörjats då barnen återkommit till kommunen.

1 beslut om kontaktperson (barn) där det saknas tillgång till insats.

Äldreomsorg, ÄO (SoL)

Ej verkställda beslut: 21, varav:

1 beslut om dagverksamhet där den enskilde valt att avvakta med start av insats.

20 beslut om särskilt boende .3 beslut där det saknas plats och 17 beslut där de enskilda av olika skäl tackat nej till erbjuden plats. Skälen till att de enskilda tackat nej är att det funnits särskilda önskemål om; ett specifikt boende/parboende, utformningen av boendet, eller att den enskilde/anhöriga är tveksamma till biståndet.

Det saknas lägenheter för främst bostad med särskilt service (funktionshinder) och särskilt boende (äldreomsorg). Inom särskilt boende saknas lägenheter på vård- och omsorgsboende med inriktning mot demenssjukdomar. Att det saknas lägenheter påverkar vidare möjligheten för enskilda att byta boende. Plan finns för byggnation av bostad med särskild service samt särskilt boende. Behov och prognos finns beskrivet i lokalförsörjningsplanen som uppdateras årligen i samband med budgetprocessen. Förvaltningen bedömer att statistikrapporten (se bilaga 1) utgör underlag för planering och granskning.

Ärendenivåer – bedömning utifrån kommunfullmäktiges strategiska mål eller kommunstyrelsens resultatmål

Ärendet berör det strategiska målet *trygg omsorg med valmöjligheter genom hela livet*. Ett resultatmål kopplat till det strategiska målet är ökad behovstäckning inom äldreomsorgen. Tolkningen av resultatmålet handlar om att skapa kostnadseffektiva förutsättningar för olika former av boenden och utveckla den långsiktiga planeringen så att utbudet och behoven kan matchas i enlighet med lagen.

Statistikrapporten är en del av underlaget för planering av olika former av boenden och till den långsiktiga planeringen.

Bedömning utifrån miljö, hållbarhet och mål i Agenda 2030

Ärendet berör *mål 3 hälsa och välbefinnande* där god hälsa är en grundläggande förutsättning för människors möjlighet att nå sin fulla potential och bidra till samhällets utveckling.

Ärendet berör *mål 10 minskad ojämlikhet*. Staten har huvudansvar för att främja jämlikhet i samhället eftersom ojämlikhet har sin grund i strukturella förhållanden. Ett jämlikt samhälle bygger på principen om att alla lika rättigheter oberoende av kön, sexuell läggning, etnicitet, religion eller trosuppfattning, funktionsvariation och härkomst, som grund för en rättvis fördelning av resurser och såväl ekonomiskt som politiskt inflytande i samhället.

Ärendet berör *mål 11 hållbara städer och samhällen* och rättighetsperspektivet utifrån rätten till bostad uttryckt i grundlag (Regeringsformen 1 kap. 2§).

Bedömning utifrån politiska styrdokument

Rapporteringen av ej verkställda beslut är lagstyrd och utförs i enlighet med gällande lagstiftning och de instruktioner som IVO meddelar.

I *Bostadsförsörjningsprogram Kungälv kommun 2020–2022* ingår riktlinjer för bostadsbyggande 2020–2022. Programmet utgör underlag för planering och genomförande av nya bostäder och programmet påverkar därmed bland annat kommunens befolkningsprognos samt lokalbehovs-, investerings-, och produktionsplan. Programmet har en relation till program för Social hållbarhet.

I policy *Äldres boende – hållbar bostadsförsörjning* finns riktlinjer för att öka kunskapen och förändra attityder kring äldres boende, möjliggör byggandet av ändamålsenliga bostäder och att få äldre att flytta till bostäder för ett gott självständigt liv. Policyn avgränsas till bostäder för seniorer på den ordinarie bostadsmarknaden och berör inte särskilda boendeformer för service och omvårdnad för äldre människor.

Bedömning utifrån ett medborgar- och brukarperspektiv

För att få rätt till bistånd enligt SoL krävs att den som söker inte själv kan tillgodose sina behov eller få dem tillgodosedda på annat sätt. I SoL finns inga begränsningar avseende vad en person kan ansöka om för typ av bistånd. Det som avgör om biståndet ska beviljas är den enskildes behov. Utöver stöd i den dagliga livsföringen kan en person behöva olika typer av stöd utifrån exempelvis missbruk, ekonomi eller våld. Genom biståndet tillförsäkras den enskilde en skälig levnadsnivå och får det stöd som behövs för att stärka den enskildes möjligheter att leva ett självständigt liv. Syftet med LSS och insatserna är att de personer som omfattas av lagen ska uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet i samhällslivet. Personerna ska få det stöd och hjälp de behöver i sitt dagliga liv och även kunna påverka vilket stöd och service som de får.

Förvaltningens bedömning är att utifrån ett medborgar- och brukarperspektiv så ska beslut om insats eller bistånd verkställas inom skälig tid. I de fall det finns brist på resurser ska den enskildes behov tillgodoses på annat sätt vilket förvaltningen bedömer har skett.

Ekonomisk bedömning

Under kvartal 2 har inga yttranden avseende ej verkställda beslut eller avbrott lämnats till IVO.

Förslag till beslut

Statistikrapport *"Ej verkställda beslut för kvartal 2, 2023"*, antecknas till protokollet.

Lena Arnfelt
Sektorchef Trygghet och stöd

Peter Almgren
Verksamhetschef Myndighet

Expedieras till:
Kommunrevisionen

Statistikrapport – ej verkställda beslut kvartal 2, 2023

Enligt 16 kap. 6 f § SoL och 28 f § LSS är nämnden skyldig att rapportera till Inspektionen för vård och omsorg (IVO) och till Kommunrevisorerna de gynnande nämndbeslut som inte har verkställts inom tre månader från dag för beslut. Nämnden är också skyldig att till IVO och Kommunrevisorerna rapportera de gynnande nämndbeslut som ej har verkställts på nytt inom tre månader från den dag då verkställigheten avbröts. Nämnden ska vidare enligt 16 kap. 6 h § SoL och 28 h § lämna en statistikrapport till Kommunfullmäktige över hur många av nämndens gynnande beslut enligt SoL och LSS som inte har verkställts inom tre månader.

Rapportering till IVO ska ske en gång per kvartal. IVO fastställer inrapporteringsperioder för varje år. Statistikrapporten avser kvartal 2 och inrapporteringsperiod: 1 juli – 31 augusti, 2023.

Bistånd/insats	Verkställda beslut	Avslutade utan verkställan	Avbrott i verkställighet	Ej verkställda beslut	Summa Individ-rapporter	Ärenden äldre än ett år	Man	Kvinna
LSS Funktionshinder, omsorg om personer med funktionsnedsättning								
Korttidsvistelse, stödfamilj				1	1			1
Personlig assistans			1		1			1
Bostad vuxna, 9 § 9 LSS				5	5	3	3	2
Daglig verksamhet, 9 § 10 LSS		1		5	6	3	4	2

SoL Funktionshinder, omsorg om personer med funktionsnedsättning (4 kap. 1 § SoL)								
Socialpsykiatri, bostad				4	4	3	1	3
Funktionshinderomsorg Boendestöd				1	1			1
SoL IFO, individ – och familjeomsorg (4 kap. 1 § SoL)								
Barn och familj Kontaktfamilj,Kontaktperson				4	4			
SoL ÄO, Äldreomsorg (4 kap. 1 § SoL)								
Dagverksamhet				1	1			1
Särskilt boende	3	2		20	25	8	12	13
Summering	Verkställda beslut	Avslutade utan verkställen	Avbrott i verkställighet	Ej verkställda beslut	Summa individ- rapporter	Ärenden äldre än ett år	Man	Kvinna
Totalt	3	3	1	41	48	17	20	24

Kommentarer:

LSS funktionshinder, omsorg om personer med funktionsnedsättning

Antal **avbrott** i verkställighet: 1 beslut där avbrottet avser personlig assistans där den enskilde har tackat nej till erbjuden insats.

Antal kvarvarande **ej verkställda beslut**: 11 beslut, varav:

- 1 beslut för korttidsvistelse i form av stödfamilj där det saknas tillgång till insats.
- 5 beslut avseende bostad för vuxna i form av servicebostad/gruppboende där enskilda i 2 beslut tackat nej och i 3 beslut där det saknas plats i form av lämpliga lägenheter utifrån behov (ett av besluten är ett förhandsbesked).
- 5 beslut avseende daglig verksamhet där 1 beslut avser förhandsbesked där de enskilda ännu inte flyttat till Kungälv. I tredje beslutet medverkar inte den enskilde och i det fjärde har den enskilde önskemål om specifikt startdatum. I de två resterande 2 besluten saknas plats.

SoL Funktionshinder, omsorg om personer med funktionsnedsättning (4 kap. 1 § SoL)

Antal kvarvarande **ej verkställda beslut**: 4 beslut varav:

- 4 beslut avseende socialpsykiatri, bostad med särskild service där det i samtliga beslut saknas plats i form av lämpliga lägenheter utifrån behov (ett av besluten är ett förhandsbesked).
- 1 beslut om boendestöd, som endast är delvis verkställt

SoL IFO, individ – och familjeomsorg (4 kap. 1 § SoL)

Antal kvarvarande **ej verkställda beslut**: 4 beslut IFO, Barn och familj varav:

- 3 beslut avseende kontaktfamilj (barn) där rekrytering påbörjats då barnen återkommit till kommunen.
- 1 beslut om kontaktperson (barn) där det saknas tillgång till insats.

SoL ÄO, Äldreomsorg (4 kap. 1 § SoL)

Antal kvarvarande **ej verkställda beslut**: 21, varav:

- 1 beslut om dagverksamhet där den enskilde valt att avvakta med start av insats.
- 20 beslut om särskilt boende. 3 beslut där det saknas plats och 17 beslut där de enskilda av olika skäl tackat nej till erbjuden plats. Skälen till att de enskilda tackat nej är att det funnits särskilda önskemål om; ett specifikt boende, utformningen av boendet eller att den enskilde/anhöriga är tveksamma till biståndet.

Sammantaget rapporterades 48 individuella rapporter till IVO varav 1 som avbrott, 3 beslut som verkställda, 3 beslut som avslutade utan verkställan och 41 beslut som ej verkställda. I de 41 ej verkställda besluten hade de enskilda i 21 beslut tackat nej till erbjudet bistånd/insats, i 18 beslut saknades det plats eller tillgång till insats och i 8 beslut fanns det annat skäl till dröjsmål med verkställighet.

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Sid 4 (4)

Datum: 2023-10-11

Bilaga 1

I 25 av individrapporterna ligger det huvudsakliga skälet till dröjsmålet med verkställighet hos den enskilde och i 23 av individrapporterna hos kommunen. 25 av besluten avser kvinnor och 23 av besluten män. 17 beslut är äldre än ett år.

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Bilaga till ej verkställda beslut

Sid 1 (1)
Datum: 2023-09-11

Utdrag ur Lokalförsörjningsplan

Planering för utbyggnation av bostad med särskild service enligt LSS

År	Område	LSS Grupp	Antal platser
2024	Kungälv/Ytterby-området (Nordtag)	För målgruppen i behov av gruppboend	Gruppboend 6 platser. Blir ej ren volymökning pga. omflyttning från bostäder med dålig tillgänglighet för personer med stora omvårdnadsbehov. (Omflyttning ger lediga platser på befintliga gruppboenden)
2025	Kungälv-Ytterbyområdet	För målgruppen i behov av serviceboend	Serviceboend om 10 platser.
2025	Kungälv/Ytterbyområdet	För målgruppen i behov av serviceboend	Serviceboend 10 platser. Verkställa ur kön och omflyttning av befintliga. (Behov finns att ersätta ett antal serviceboend som pga. myndighetskrav brandklassning BBR 5b behöver fasas ut.)
2026	Kungälv-Ytterbyområdet	För målgruppen i behov av serviceboend	Serviceboend 10 platser. Verkställa ur kön och omflyttning av befintliga. (Behov finns att ersätta ett antal serviceboend som pga. myndighetskrav brandklassning BBR 5b behöver fasas ut.)
2026	Kungälv	För målgruppen i behov av gruppboend	Gruppboend 6 platser, behov finns att bygga för personer med stora omvårdnadsbehov.
2026	Kungälv	För målgruppen i behov av gruppboend	Gruppboend 6 platser

Sammanträdesprotokoll

Sammanträdesdatum

2023-10-04

Sida

14 (17)

§ 80/2023

Rapportering av ej verkställda beslut, kvartal 2, 2023 (Dnr KS2023/0188)

Sammanfattning

Enligt socialtjänstlagen, SoL, och lag om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS, ska Sociala myndighetsnämnden varje kvartal redovisa till Inspektionen för vård och omsorg (IVO) de gynnande beslut om insats eller bistånd som inte har kunnat verkställas inom tre månader från dagen för beslutet. Rapporteringen omfattar även avbrott i verkställighet om avbrottet är längre än tre månader.

För kvartal 2, 2023, inrapporterades 48 individrapporter till IVO varav 1 rapport avser avbrott i verkställighet, 3 beslut som verkställda under perioden, 3 beslut som avslutade utan verkställan och 41 beslut som ej verkställda. I de 41 ej verkställda besluten fanns det 21 beslut där de enskilda tackat nej till erbjuden plats, 18 beslut där det saknades plats och 9 beslut där det fanns annat skäl till dröjsmål med verkställighet. I 25 av de 48 individrapporterna var det huvudsakliga skälet till dröjsmålet med verkställighet hos den enskilde och i 23 hos kommunen.

25 av individrapporterna avser kvinnor och 23 avser män. 17 av besluten är äldre än 1 år.

En statistikrapport har sammanställts till Kommunrevisionen över de individrapporter som anmälts till IVO. Samma rapport redovisas till Kommunfullmäktige.

Plan finns för byggnation av bostad med särskild service samt särskilt boende för att möta behov. Det finns beskrivet i lokalförsörjningsplanen som årligen uppdateras i samband med budgetprocessen.

Förslag till kommunfullmäktige

Statistikrapport ”Ej verkställda beslut för kvartal 2, 2023”, antecknas till protokollet.

Expedieras till
Kommunrevisionen

För kännedom till

**UTSKOTTET FÖR TRYGGHET OCH
STÖD**

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Justeras sign

Sammanträdesprotokoll

Sammanträdesdatum

2023-10-04

Sida

14 (17)

§ 80/2023

Rapportering av ej verkställda beslut, kvartal 2, 2023 (Dnr KS2023/0188)

Sammanfattning

Enligt socialtjänstlagen, SoL, och lag om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS, ska Sociala myndighetsnämnden varje kvartal redovisa till Inspektionen för vård och omsorg (IVO) de gynnande beslut om insats eller bistånd som inte har kunnat verkställas inom tre månader från dagen för beslutet. Rapporteringen omfattar även avbrott i verkställighet om avbrottet är längre än tre månader.

För kvartal 2, 2023, inrapporterades 48 individrapporter till IVO varav 1 rapport avser avbrott i verkställighet, 3 beslut som verkställda under perioden, 3 beslut som avslutade utan verkställan och 41 beslut som ej verkställda. I de 41 ej verkställda besluten fanns det 21 beslut där de enskilda tackat nej till erbjuden plats, 18 beslut där det saknades plats och 9 beslut där det fanns annat skäl till dröjsmål med verkställighet. I 25 av de 48 individrapporterna var det huvudsakliga skälet till dröjsmålet med verkställighet hos den enskilde och i 23 hos kommunen.

25 av individrapporterna avser kvinnor och 23 avser män. 17 av besluten är äldre än 1 år.

En statistikrapport har sammanställts till Kommunrevisionen över de individrapporter som anmälts till IVO. Samma rapport redovisas till Kommunfullmäktige.

Plan finns för byggnation av bostad med särskild service samt särskilt boende för att möta behov. Det finns beskrivet i lokalförsörjningsplanen som årligen uppdateras i samband med budgetprocessen.

Förslag till kommunfullmäktige

Statistikrapport ”Ej verkställda beslut för kvartal 2, 2023”, antecknas till protokollet.

Expedieras till
Kommunrevisionen

För kännedom till

**UTSKOTTET FÖR TRYGGHET OCH
STÖD**

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Justeras sign

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Sid 1 (3)

Tjänsteskrivelse

Handläggarens namn
Jonas Nordström

Klicka eller tryck här för att ange datum.

Tjänsteskrivelse - Risk- och Sårbarhetsanalys Kungälv kommun 2023 (Dnr KS2023/0146-7)

Sammanfattning

Kommunen ska analysera vilka extraordinära händelser i fredstid som kan inträffa i kommunen och hur dessa händelser kan påverka den egna verksamheten.

Resultatet av arbetet ska värderas och sammanställas i en risk- och sårbarhetsanalys (2.kap 1 § LEH).

Detta är förvaltningens förslag till kommunens risk- och sårbarhetsanalys 2023.

Kommunstyrelsen föreslås anta risk- och sårbarhetsanalysen. Rapporten kommer sedan redovisas till Länsstyrelsen.

Juridisk bedömning

Enligt 2 kap i Lag (2006:544) om kommuner och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH) ska kommunen vidta förberedelser för och verksamhet och under extraordinära händelser i fredstid.

Detta innebär bland annat att:

1§ Kommuner och regioner skall analysera vilka extraordinära händelser i fredstid som kan inträffa i kommunen respektive regionen och hur dessa händelser kan påverka den egna verksamheten. Resultatet av arbetet skall värderas och sammanställas i en risk- och sårbarhetsanalys. Kommuner och regioner skall vidare, med beaktande av risk- och sårbarhetsanalysen, för varje ny mandatperiod fastställa en plan för hur de skall hantera extraordinära händelser.

Enligt MSBFS 2015:5 ska Sveriges kommuner och regioner senast den 31 oktober under det första kalenderåret efter ordinarie val till kommunfullmäktige ställa samman och rapportera resultatet av sitt arbete med risk- och sårbarhetsanalys. I författningsamlingen står det att rapporteringen ska göras till Länsstyrelsen i elektronisk form.

Förvaltningens bedömning

Detta dokument bygger delvis på den risk- och sårbarhetsanalys som Kungälv kommun arbetade fram 2019. Då genomfördes ett analysarbete på förvaltningsnivå för att identifiera risker och ta fram åtgärdsförslag för att stärka förmågan att hantera oönskade händelser.

Utgångspunkten för den nya risk- och sårbarhetsanalysen är att den förra mandatperiodens rapport är väl genomarbetad och av god kvalitet. Därför har förvaltningen utgått ifrån den förra rapporten in i det nya arbetssättet som baseras på en modul i Stratsys. Få delar av den gamla rapporten har reviderats in i denna mandatperiods rapport och kommer att skickas in som en icke reviderad rapport till Länsstyrelsen. Delar som idag bedömts skyddsvärda har lyfts ut och lagts i en bilaga belagd med sekretess.

När analysen är fastställd så kommer arbetet påbörjas med åtgärdsprogrammet som kommer behandlas i RSA-modulen i programvaran Stratsys, där verksamhetschefer och enhetschefer som är ansvariga för arbetet kommer att läggas till som roll i systemet. Genom Stratsys kommer man kunna följa upp indikatorer och sedan mäta effekterna av gjorda åtgärder.

Ärendenivåer – bedömning utifrån kommunfullmäktiges strategiska mål eller kommunstyrelsens resultatmål

Denna analys är skapad utifrån lagkrav och i med det uppfyller det kommunstyrelsens strategiska mål om ökad robusthet.

Bedömning utifrån miljö, hållbarhet och mål i Agenda 2030

Mål 11 i Agenda 2030 är att städer och bosättningar ska vara inkluderande, säkra, motståndskraftiga och hållbara. Denna analys bedöms vara en del i kommunens arbete för att uppfylla mål 11.

Bedömning utifrån politiska styrdokument

Enligt 2 kap i Lag (2006:544) om kommuner och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH) ska kommunen vidta förberedelser för och verksamhet och under extraordinära händelser i fredstid.

Med utgångspunkt från denna analys så har kommunen tagit fram en plan för hantering av extraordinära händelser. Denna bereds av Krisledningsnämnd och fastställs av Kommunstyrelsen.

Bedömning utifrån ett medborgar- och brukarperspektiv

Ett av målen med kommunens risk- och sårbarhetsanalys är att göra medborgarna medvetna om sårbarheter i samhället och på så sätt möjliggöra att medborgarna själva skaffar sig en beredskap. Därför kommer rapportens delar som är publika läggas ut på kommunens hemsida.

Bedömning utifrån ett medarbetarperspektiv.

Åtgärderna som presenteras i den sekretess belagda bilagan kommer att skapa en större förståelse och kunskap i hur kommunens verksamheter ska agera under extraordinära händelser.

Ekonomisk bedömning

Arbetet med att sammanställa risk-och sårbarhetsanalysen finansieras genom statliga medel. De åtgärder som verksamheterna identifierat i det fortsatta arbetet, exempelvis reservkraft, nödvattentankar eller övriga inköp, kommer att behöva finansieras genom kommunala skattemedel.

Förslag till beslut

1. Risk- och sårbarhetsanalysen med dess bilagor antas.
2. Rapporten skickas till Länsstyrelsen elektroniskt.

Haleh Lindqvist
Kommundirektör

Ann-Charlotte Backström
HR-Chef

Expedieras till:

För kännedom till:

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Bilaga Risk- och sårbarhetsanalys: Samhälle och utveckling 2023.

1 Innehållsförteckning

1	Innehållsförteckning.....	2
2	Inledning.....	3
3	Syfte och mål med en risk- och sårbarhetsanalys	3
3.1	Samhällsviktig verksamhet.....	3
3.2	Kritiska beroenden.....	3
3.3	Maximal avbrottsid.....	3
4	Avgränsningar	3
5	Sammanfattning av sektorns förmåga till krishantering	4
6	Sektorns organisation	4
7	Beskrivning av arbetsprocess och metod.	4
8	Samhällsviktig verksamhet för sektorn inom Kungälv kommunens geografiska område.....	5
8.1	Nationella samhällssektorer	5
8.2	Identifierade verksamheter som bedrivs av Samhälle och utveckling som ingår i samhällsviktig verksamhet enligt ovan	5
9	Kritiska beroenden för sektorns samhällsviktiga verksamhet	6
10	Identifierade och prioriterade risker för sektorn inom sektorns geografiska område.....	7
10.1	Identifierade risker	7
11	Krisorganisation	9
12	Prioriterade behov för sektorövergripande åtgärder för ökad förmåga.....	9
12.1	Lokaler och anläggningar	9
12.2	Planering och myndighet	9
12.3	Service.....	9
12.4	Teknik	9
13	Plan för åtgärder och prioriterade behov för att öka sektorns förmåga	9

2 Inledning

Lagen (2006:544) om kommuner och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap anger att kommunen ska analysera vilka extraordinära händelser som kan inträffa i kommunen samt hur dessa händelser kan påverka den egna verksamheten och det geografiska området. Resultatet ska värderas och sammanställas i en risk- och sårbarhetsanalys.

3 Syfte och mål med en risk- och sårbarhetsanalys

Syftet med en risk- och sårbarhetsanalys är att minska sårbarheten, stärka krisberedskapen samt beskriva och kommunicera en riskbild för hela kommunens geografiska område.

Målet är att genom en väl utvecklad kontinuitetshantering skapa en uthållig och robust kommunal verksamhet, som kan stå emot störningar, kriser och extraordinära händelser.

Enligt gällande lagstiftning så ska kommunen senast den 31 oktober, under första kalenderåret efter val till kommunfullmäktige, redovisa en övergripande risk- och sårbarhetsanalys till länsstyrelsen.

En uppföljning av risk- och sårbarhetsanalysens effekt ska årligen lämnas in till länsstyrelsen senast den 15 februari. Denna risk- och sårbarhetsanalys är upprättad i enlighet med den föreskrift som Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har fastställt (MSBFS 2015:5).

I föreskriften finns ett antal begrepp som behöver förklaras.

3.1 Samhällsviktig verksamhet

Samhällsviktig verksamhet är ett samlingsbegrepp som omfattar de verksamheter, anläggningar, noder, infrastrukturer och tjänster som är av avgörande betydelse för att upprätthålla viktiga samhällsfunktioner som är nödvändiga för samhällets grundläggande behov, värden och säkerhet. Dessa verksamheter bedrivs av ett stort antal privata och offentliga aktörer.

3.2 Kritiska beroenden

Beroenden som är avgörande för att samhällsviktiga verksamheter ska fungera. Dessa karaktäriseras av att ett bortfall eller en störning i beroendet, relativt omgående leder till att en allvarlig kris eller en extraordinär händelse inträffar. Interna kritiska beroenden är sådant som kommunen kan hantera och påverka inom de egna verksamheterna.

Externa kritiska beroenden är sådant som kommunen inte kan hantera eller påverka själv, t.ex. el, telefoni och internet.

3.3 Maximal avbrottstid

Maximal avbrottstid anger hur länge ett kritiskt beroende för en samhällsviktig verksamhet kan vara ur funktion, utan att riskera liv/hälsa eller samhällets funktionalitet.

4 Avgränsningar

Denna analys behandlar enbart de samhällsviktiga verksamheterna där kommunen är huvudman.

Analysen av verksamheternas interna och externa beroenden har begränsats till första leveransnivån i beroendekedjan. Verksamheten Planering bedriver ingen samhällsviktig verksamhet och har därför inte tagits med i risk- och sårbarhetsanalysen.

5 Sammanfattning av sektorns förmåga till krishantering

En god förmåga till krishantering är en förutsättning för upprätthållandet av samhällsviktiga verksamheter. Sektorledningen bör anta under varje mandatperiod ett handlingsprogram för krisberedskap. Programmet bör beskriva sektorns inriktning med sitt krisberedskapsarbete samt en handlingsplan med det arbete som ska genomföras för att uppfylla målen.

Den kommunala krisledningsorganisationen har förmåga att verka i flera olika funktioner och roller, även om det ligger utanför det normala ansvarsområdet. Sektorns förmåga har prövats vid ett antal störningar under senare år.

Generellt finns alltid ett behov av kompletterande utbildning och övning i krisledning och krishantering.

Efter workshop med sektorernas verksamhets- och enhetschefer bör det prioriteras på följande fokusområden för att öka kompetens och förmåga att hantera samhällsstörningar. Denna prioritering gjordes efter en genomförd riskvärdering, då dessa händelser ansågs mest akut för utveckling av krishanteringsförmågan.

Dessa är:

- Avbrott i vattenförsörjningen
- IT-haveri under längre tid
- Elavbrott under längre tid
- Extrem värme/värmebölja

6 Sektorns organisation

Sektorn Samhälle och Utveckling är uppbyggd genom att ha 5 verksamheter, Projektenheten, VO-Teknik, VO- Service, VO-Planering och myndighet och VO-Lokaler och anläggningar. Under dessa ligger enheter som bland annat Entreprenad, VA-drift, Måltidsservice, Lokalvård, Bygglov, och Fastighet D&U samt Fastighetsprojekt.

Sektorn har myndighetsutövning inom Miljöenheten och bygglovsenheten.

7 Beskrivning av arbetsprocess och metod.

Sektorns risk- och sårbarhetsanalys ifrån 2019 har legat till grund för revideringen inför denna analys.

Genom att arbeta i workshop format med de olika enhetscheferna i varje verksamhet där workshop 1 kartlagde om enheten bedriver samhällsviktig verksamhet, vad som är skyddsvärt och vilka beroenden som finns för att kunna bedriva verksamheten vid t.ex. en extraordinär händelse. Workshop 2 analyserade hur verksamheten klarar av riskscenarion och i workshop 3 arbetade man fram åtgärdsförslag vid identifierade brister på workshop 2.

8 Samhällsviktig verksamhet för sektorn inom Kungälv kommunens geografiska område

8.1 Nationella samhällssektorer

De samhällssektorer som, enligt MSB, omfattar samhällsviktiga funktioner och verksamheter:

1. Energiförsörjning
2. Finansiella tjänster
3. Handel och industri
4. Hälso- och sjukvård samt omsorg
5. Information och kommunikation
6. Kommunalteknisk försörjning
7. Livsmedel
8. Offentlig förvaltning
9. Skydd och säkerhet
10. Socialförsäkringar
11. Transporter

8.2 Identifierade verksamheter som bedrivs av Samhälle och utveckling som ingår i samhällsviktig verksamhet enligt ovan

- Färjeenhet
- Vatten och avloppsförsörjning
- Måltidsservice
- Avfallshantering
- Entreprenadverksamhet (vinterväghållning bl.a.)
- Miljöenheten
- Kommunikationsvägar
- Fastighet

9 Kritiska beroenden för sektorns samhällsviktiga verksamhet

Här beskrivs samhällsviktiga verksamheters interna, samt externa, kritiska beroenden som är avgörande för att de verksamheter sektorn bedriver och är huvudman för skall fungera. Faller en eller flera av beroendena bort eller helt eller delvis kan detta leda till allvarliga störningar i verksamheten.

Identifierade kritiska beroenden redovisas efter hur högt riskvärdet hamnat på.

- Vatten & avlopp
- IT-infrastruktur
- Elförsörjning
- Personal med specifik kompetens
- Externa transporter (matleverans)
- Drivmedelsförsörjning
- IT-system
- Externa entreprenörer
- Intern kommunikation
- Personal
- Livsmedel
- Fordon
- Kemikalier
- Telefoni
- Värme/kyla
- Reservdelar

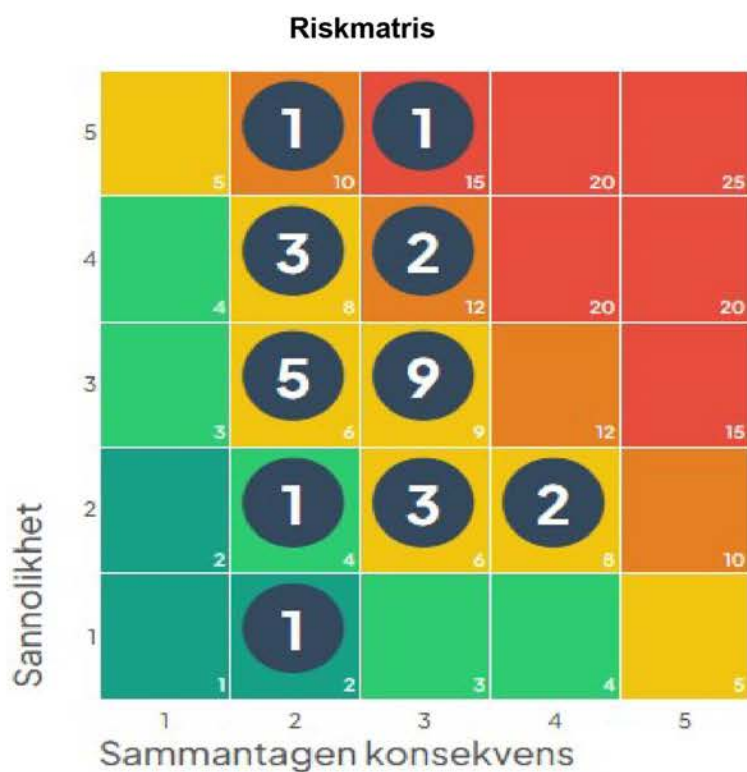
De beroenden som står ut för samtliga verksamheter i sektorn är IT-infrastrukturen. Här är sektorn, likt resterande av kommunens verksamheter, märkbart sårbara vid ett totalt avbrott. Sektorns verksamheter får det även svårt att hantera sina åtaganden vid totalt avbrott i vatten och avlopp. Det samma gäller vid ett avbrott i elförsörjningen.

10 Identifierade och prioriterade risker för sektorn inom sektorns geografiska område

Nedan visas resultatet efter workshoparna med de olika verksamheternas ledningsgrupper.

Följande risker kan få negativa konsekvenser för samhällsviktiga verksamheter och kan leda till allvarliga konsekvenser för människor, miljö, egendom och samhällets funktionalitet.

10.1 Identifierade risker

Risken med högst värde, riskvärde 15:

- Maskin/Fordon havererar.

Risker med 12 och 10 i riskvärde:

- Avbrott i vattenförsörjningen
- Snöoväder
- Ensamarbete

Risker med 9 i riskvärde:

- Arbete med oseriösa aktörer
- Brand i byggnaden
- Drivmedelsförsörjning
- Elavbrott
- IT-haveri
- Läckage av känslig information
- Otillåten påverkan
- Personalbrist
- Skred

Risker med 8 i riskvärde:

- Extrem värmebölja
- Pandemi
- Storm
- Terrorbrott eller sabotage
- Väpnat angrep

Risker med 6 i riskvärde:

- Kommunikationsavbrott
- Livsmedelsförsörjnings avbrott
- Oljeutsläpp
- Pågående dödligt våld
- Skogsbrand
- Våldsbejakande extremism
- Översvämning

Risker med 5 i riskvärde eller mindre:

- Avbrott i fjärrvärme eller annat uppvärmningssystem
- Epizooti

Riskvärdet är en produkt av sannolikhet och konsekvens.

11 Krisorganisation

Sektorns krisorganisation består i att de verksamheter som har jourverksamhet hanterar små störningar internt i den egna verksamheten. Vid en större påverkan av samhället kontakter jourerna Tjänsteman i beredskap som i sin tur följer kommunens antagna Ledning och kommunikationsplan vid kriser.

12 Prioriterade behov för sektorövergripande åtgärder för ökad förmåga

12.1 Lokaler och anläggningar

Vissa delar av Kungälv kommunens verksamheter är beroende av anpassade lokaler för att bedriva verksamhet. Skulle hela eller delar av dessa slås ut äventyras verksamheternas förmåga att utföra sina åtaganden. Verksamheten bör upprätta en lista över strategiska lokaler, t.ex. ledningsplatser, samhällsviktiga verksamheter och trygghetspunkter för att planera för bland annat reservkraft och nödvattensinkopplingar. Verksamheten behöver arbeta fram kontinuitetsplaner.

12.2 Planering och myndighet

Verksamheten har ett stort ansvar när det kommer till miljömyndighetsutövning för att säkerställa att tillsyn och kontroller genomförs enligt rådande miljölagar och bör därför säkerställa att det finns ett beredskapslager på kemikalier man nyttjar vid test.

12.3 Service

Verksamheten bedriver måltidsservice där man i dagsläget saknar egna transporter för transport till mottagningsköken. Man bör även se över kapacitet för beredskapslager. Verksamheten behöver arbeta fram kontinuitetsplaner.

12.4 Teknik

Teknik har verksamheterna inom de samhällstekniska områdena som vatten och avloppsenheten, entreprenadenheten, trafik-gata och parkenhet samt Hamn enheten.

Verksamheten behöver se över hur man ska försörja entreprenad fordon- och maskiner samt färjorna med drivmedel tillsammans med Lokaler och anläggningar för att säkerställa att reservkraften till vatten och avloppsanläggningar fungerar vid t.ex. en manuell frånkoppling. Verksamheten är även beroende av personal med nyckelkompetens, nätverk/IT-system och här behöver verksamheten se över rutiner för att skapa en redundans. Verksamheten behöver arbeta fram kontinuitetsplaner.

13 Plan för åtgärder och prioriterade behov för att öka sektorns förmåga

Planen för åtgärder kommer att summeras i den kommunövergripande risk- och sårbarhetsanalysens sekretessbelagda bilaga och även finnas tillgängliga i Stratsys för ansvariga.

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Bilaga Risk- och sårbarhetsanalys: Trygghet och Stöd 2023.

**KUNGÄLV
KOMMUN**

1 Innehållsförteckning

1	Innehållsförteckning.....	2
2	Inledning.....	3
3	Syfte och mål med en risk- och sårbarhetsanalys	3
3.1	Samhällsviktig verksamhet.....	3
3.2	Kritiska beroenden.....	3
3.3	Maximal avbrottstid.....	3
4	Avgränsningar	3
5	Sammanfattning av sektorns förmåga till krishantering	4
6	Sektorns organisation	4
7	Beskrivning av arbetsprocess och metod.	4
8	Samhällsviktig verksamhet för sektorn inom Kungälv kommunens geografiska område.....	5
8.1	Nationella samhällssektorer	5
8.2	Identifierade verksamheter som bedrivs av Trygghet och Stöd som ingår i samhällsviktig verksamhet enligt ovan	5
9	Kritiska beroenden för sektorns samhällsviktiga verksamhet	6
10	Prioriterade risker för sektorn inom sektorns geografiska område.....	7
10.1	Identifierade risker	7
11	Krisberedskap	8
12	Prioriterade behov för sektorövergripande åtgärder för ökad förmåga.....	9
12.1	Stöd i ordinärt boende.....	9
12.2	Sociala resurser	9
12.3	Myndighet.....	10
12.4	Vård och omsorgsboende	10
12.5	Hälso- och sjukvård.....	10
12.6	Boende med särskilt stöd och daglig verksamhet.....	10
13	Plan för åtgärder och prioriterade behov för att öka sektorns förmåga	11

2 Inledning

Lagen (2006:544) om kommuner och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap anger att kommunen ska analysera vilka extraordinära händelser som kan inträffa i kommunen samt hur dessa händelser kan påverka den egna verksamheten och det geografiska området. Resultatet ska värderas och sammanställas i en risk- och sårbarhetsanalys.

3 Syfte och mål med en risk- och sårbarhetsanalys

Syftet med en risk- och sårbarhetsanalys är att minska sårbarheten, stärka krisberedskapen samt beskriva och kommunicera en riskbild för hela kommunens geografiska område.

Målet är att genom en väl utvecklad kontinuitetshantering skapa en uthållig och robust kommunal verksamhet, som kan stå emot störningar, kriser och extraordinära händelser.

Enligt gällande lagstiftning så ska kommunen senast den 31 oktober, under första kalenderåret efter val till kommunfullmäktige, redovisa en övergripande risk- och sårbarhetsanalys till länsstyrelsen.

En uppföljning av risk- och sårbarhetsanalysens effekt ska årligen lämnas in till länsstyrelsen senast den 15 februari. Denna risk- och sårbarhetsanalys är upprättad i enlighet med den föreskrift som Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har fastställt (MSBFS 2015:5).

I föreskriften finns ett antal begrepp som behöver förklaras.

3.1 Samhällsviktig verksamhet

Samhällsviktig verksamhet är ett samlingsbegrepp som omfattar de verksamheter, anläggningar, noder, infrastrukturer och tjänster som är av avgörande betydelse för att upprätthålla viktiga samhällsfunktioner som är nödvändiga för samhällets grundläggande behov, värden och säkerhet. Dessa verksamheter bedrivs av ett stort antal privata och offentliga aktörer.

3.2 Kritiska beroenden

Beroenden som är avgörande för att samhällsviktiga verksamheter ska fungera. Dessa karaktäriseras av att ett bortfall eller en störning i beroendet, relativt omgående leder till att en allvarlig kris eller en extraordinär händelse inträffar. Interna kritiska beroenden är sådant som kommunen kan hantera och påverka inom de egna verksamheterna.

Externa kritiska beroenden är sådant som kommunen inte kan hantera eller påverka själv, t.ex. el, telefoni och internet.

3.3 Maximal avbrottsid

Maximal avbrottsid anger hur länge ett kritiskt beroende för en samhällsviktig verksamhet kan vara ur funktion, utan att riskera liv/hälsa eller samhällets funktionalitet.

4 Avgränsningar

Denna analys behandlar enbart de samhällsviktiga verksamheterna där kommunen är huvudman.

Analysen av verksamheternas interna och externa beroenden har begränsats till första leveransnivån i beroendekedjan.

5 Sammanfattning av sektorns förmåga till krishantering

En god förmåga till krishantering är en förutsättning för upprätthållandet av samhällsviktiga verksamheter. Sektorledningen bör under varje mandatperiod se över sina handlingsprogram för krisberedskap. Programmet bör beskriva sektorns inriktning med sitt krisberedskapsarbete samt en handlingsplan med det arbete som ska genomföras för att uppfylla målen.

Den kommunala krisledningsorganisationen har förmåga att verka i flera olika funktioner och roller, även om det ligger utanför det normala ansvarsområdet. Sektorns förmåga har prövats vid ett antal störningar under senare år.

Generellt finns alltid ett behov av kompletterande utbildning och övning i krisledning och krishantering.

Efter workshop med sektorns verksamhets- och enhetschefer bör det prioriteras på följande fokusområden för att öka kompetens och förmåga att hantera samhällsstörningar. Denna prioritering gjordes efter en genomförd riskvärdering, då dessa händelser ansågs mest akut för utveckling av krishanteringsförmågan.

Dessa är:

- Avbrott i vattenförsörjningen
- IT-haveri under längre tid
- Elavbrott under längre tid
- Extremväder
- Kommunikationsavbrott
- Otillåten påverkan
- Pandemi
- Personalbrist
- Våldsbejakande extremism
- Brand i byggnationer

6 Sektorns organisation

Sektorn Trygghet och Stöd är uppbyggd genom att ha 6 verksamheter, Stöd i ordinärt boende, Sociala resurser, Hälso- och sjukvård, Vård och omsorgsboende, BMSS och Myndighet. Under dessa ligger enheter som hemtjänst, Trygga ungdomsmiljöer, Trygghetslarmet, Biståndsenheten, Stöd och försörjning, Familjerättsenheten, Korttidsboendeenheten och Daglig verksamhet.

Sektorn bedriver bara myndighetsutövning inom verksamheten Myndighet.

7 Beskrivning av arbetsprocess och metod.

Sektorns risk- och sårbarhetsanalys ifrån 2019 har legat till grund för revideringen inför denna analys.

Genom att arbeta i workshop format med de olika enhetscheferna i varje verksamhet där workshop 1 kartlagde om enheten bedriver samhällsviktig verksamhet, vad som är skyddsvärt och vilka beroenden som finns för att kunna bedriva verksamheten vid t.ex. en extraordinär händelse. Workshop 2 analyserade hur verksamheten klarar av riskscenarion och i workshop 3 arbetade man fram åtgärdsförslag vid identifierade brister på workshop 2.

8 Samhällsviktig verksamhet för sektorn inom Kungälv kommunens geografiska område

8.1 Nationella samhällssektorer

De samhällssektorer som, enligt MSB, omfattar samhällsviktiga funktioner och verksamheter:

1. Energiförsörjning
2. Finansiella tjänster
3. Handel och industri
4. Hälso- och sjukvård samt omsorg
5. Information och kommunikation
6. Kommunalteknisk försörjning
7. Livsmedel
8. Offentlig förvaltning
9. Skydd och säkerhet
10. Socialförsäkringar
11. Transporter

8.2 Identifierade verksamheter som bedrivs av Trygghet och Stöd som ingår i samhällsviktig verksamhet enligt ovan

- Vård och omsorgsboende
- Myndighetsutövning inom äldreomsorg, individ- och familjeomsorg och funktionshinder
- Samtliga sociala åtaganden inom socialverksamhet enligt LSS, LVU, LVM och föräldrabalken
- Administrativ verksamhet för hela sektorn.
- Boendestöd enligt SoL
- Boende enligt LSS
- Hemtjänst

9 Kritiska beroenden för sektorns samhällsviktiga verksamhet

Här beskrivs samhällsviktiga verksamheters interna, samt externa, kritiska beroenden. Dessa är avgörande för att de verksamheter sektorn bedriver och är huvudman för skall fungera. Faller en eller flera av beroendena bort, helt eller delvis kan detta leda till allvarliga störningar i verksamheten.

Identifierade kritiska beroenden redovisas efter hur högt riskvärdet hamnat på.

- IT-system och IT-infrastruktur.
- Personalbrist
- Elförsörjning
- Vatten och avlopp
- Hjälpmedel
- Intern kommunikation
- Fordon
- Livsmedel
- Lokaler
- Telefoni
- Mediciner
- Transporter
- Varor och tjänster (extern leverantör)
- Värme och kyla
- Personal med nyckelkompetens
- Drivmedel
- Kemikalier
- Reservdelar

De beroenden som står ut för samtliga verksamheter i sektorn är IT-infrastrukturen. Här är sektorn, likt resterande av kommunens verksamheter, märkbart sårbara vid ett totalt avbrott. Sektorns verksamheter får det även svårt att hantera sina åtaganden vid totalt avbrott i vatten och avlopp. Det samma gäller vid ett avbrott i elförsörjningen.

**KUNGÄLV
KOMMUN**

10 Prioriterade risker för sektorn inom sektorns geografiska område

Nedan visas resultatet efter workshoparna med de olika verksamheternas ledningsgrupper.

Följande risker kan få negativa konsekvenser för samhällsviktiga verksamheter och kan leda till allvarliga konsekvenser för människor, miljö, egendom och samhällets funktionalitet.

Riskmatris

10.1 Identifierade risker

Risker med högst värde, riskvärde 20:

- Avbrott i vattenförsörjningen
- Avbrott i elförsörjningen
- Extremväder
- IT-haveri
- Pandemi
- Personalbrist

Risker med 15 i riskvärde:

**KUNGÄLV
KOMMUN**

- Kommunikationsavbrott
- Otillåten påverkan
- Våldsbejakande extremism

Risker med mindre än 12 men mer än 9 i riskvärde:

- Arbete med oseriösa aktörer
- Drivmedelsförsörjning
- Ensamarbete
- Läckage av känslig information
- Maskin eller fordon havererar

Risker med 8 eller mindre i riskvärde:

- Terrorbrott och sabotage
- Pågående dödligt våld (PDV)
- Skadegörelse
- Avbrott i fjärrvärmesystemet eller annan uppvärmning.
- Epizooti
- Oljeutsläpp.

Riskvärdet är en produkt av sannolikhet och konsekvens.

11 Krisberedskap

Sektor Trygghet och Stöd har ingen egen krisorganisation utan det är Kungälv kommuns centrala krisledning som aktiveras vid kris, samhällsstörning eller extraordinär händelse.

Sektorn har däremot en dygnet runt verksamhet där arbetsledning i tjänst har ett samordningsansvar. Arbetsledaren i sin tur kontakter Tjänsteman i beredskap vid störningar i verksamheten som ligger utanför sektorns hanteringsansvar.

12 Prioriterade behov för sektorövergripande åtgärder för ökad förmåga

Sektorn har kontinuitetsplaner för hur man ska hantera en nedgång av IT-systemen men saknar eller har stora brister i hur man ska hantera övriga scenarion som t.ex. ett större bortfall av personal, kommunikationsavbrott och extremväder.

12.1 Stöd i ordinärt boende

Stöd i ordinärt boende erbjuder förebyggande insatser, service, omsorg och vård för att möjliggöra ett så självständigt liv som möjligt för den enskilde i ordinärt boende. Insatserna är behovsbedömda av myndighet enligt SoL och LSS och utförs enligt ett behovsriktat och systematiskt arbetssätt med individens behov i centrum. För att ge ökad trygghet för brukare och närstående erbjuds trygghetslarm där verksamheten tar emot och åtgärdar larm. Verksamheten utför stöd till personer som behöver bryta sin isolering i form av ledsagarservice.

Verksamheten utgör ett stöd för att den enskilde ska kunna leva ett meningsfullt liv präglat av oberoende och trygghet med respekt för självbestämmande och integritet i sitt ordinära boende.

Verksamheten grundar sig på den nationella värdegrunden och kännetecknas av ett salutogent förhållningssätt och personcentrerad vård och omsorg, vilket innebär att den enskildes behov och önskemål sätts i fokus och individens resurser ska tas tillvara

Idag har verksamheten täckt en viss del av det digitaliserade systemen. Verksamheten behöver arbeta fram hur man ska agera vid ett avbrott i drivmedelsförsörjning. Man bör även ta fram förbättringar och revidera sina kontinuitetsplaner.

12.2 Sociala resurser

Sociala resurser verkställer insatser till personer med psykiska funktionsvariationer och personer med beroendeproblematik i olika boendeformer. Insatserna är biståndsbedömda av myndighet enligt SOL och LSS. Sociala resurser utför förebyggande insatser som daglig sysselsättning för personer psykiska funktionsvariationer och mötesplats för personer med beroendeproblematik. På Socialmedicinsk mottagning utförs stöd och behandling till personer med beroendeproblematik.

Trygga ungdomsmiljöer inom Sociala resurser arbetar för att inspirera och stödja barn och ungdomar till en aktiv fritid genom engagemang och ansvarstagande för att motverka utanförskap hos ungdomar samt öka den psykosociala hälsan.

Idag har verksamheten nedskrivna kontinuitetsplaner för digitala system och hjälpmedel men saknar till exempel kontinuitetsplaner för flertalet extra ordinära händelser och vid ett långvarigt avbrott i vattenförsörjningen.

12.3 Myndighet

Verksamhetsområde myndighet ansvarar för och utför kommunens myndighetsutövande socialtjänst. Detta innebär att de är den del av socialtjänsten som tar emot, utreder ansökningar eller anmälningar tillsammans med brukare, föreslår och beslutar om insatser samt följer upp dessa med brukare med stöd av Socialtjänstlagen som är socialtjänstens grundläggande lagstiftning och utgår från att aktiviteterna sker med brukaren under frivillighet, delaktighet. De har även ett liknande ansvar för socialtjänstens mer ingripande myndighetsutövandet – då med stöd av tvångslagstiftning enligt LVU och LVM för att säkerställa att barn, ungdomar, unga vuxna och vuxna med tungt missbruk/beroende får skydd och stöd för att inte allvarligt riskera sin hälsa och sitt liv på grund av livssituationen.

Verksamheten har idag en kontinuitetsplan för hur man skall agera vid en nedgång av IT-systemen men man behöver utforma planer för hur man hanterar ett kommunikations avbrott samt storskaligt tapp av kompetenta medarbetare.

12.4 Vård och omsorgsboende

Kungälv kommun Vård och Omsorgsboende skall enligt biståndsbeslut erbjuda och anpassa boendeformen utifrån att det finns personal dygnet runt. De skall skapa förutsättningar så att hyresgäster ska kunna leva ett så självständigt och meningsfullt liv som möjligt, utifrån individens behov genom självbestämmande och delaktighet.

Hyresgäster som bor på vård och omsorgsboende skall känna trygghet, värdighet och tillit livet ut, där boendemiljön erbjuder gemenskap och samvaro.

Verksamheten behöver ta fram en egen intern handlingsplan vid en aktivering av den kommunala nödvattenplanen och införskaffa materiel för ändamålet. Även denna verksamhet är beroende av all form av IT, kommunikation och el och här bör man se över rutiner för hur man ska hantera ett avbrott.

12.5 Hälsa- och sjukvård

Den kommunala hälso-och sjukvården ska genom hälso-och sjukvårdsinsatser, rehabiliteringsinsatser, korttidsverksamhet, anhörigstöd och förebyggande verksamhet, stödjade patient/medborgare utifrån behov och möjliggöra att insatserna ges på ett tryggt och säkert sätt där patient/medborgare behandlas med respekt och görs delaktig.

Verksamheten behöver ta fram planer för hur man bör arbeta med ett stort personalbortfall, vid brist på mediciner och ta fram en plan för hur man bör arbeta under ett längre el bortfall.

12.6 Boende med särskilt stöd och daglig verksamhet

Verksamhetsområde LSS-boende och daglig verksamhet arbetar för att tillgodose den enskildes behov av beviljat stöd och goda levnadsvillkor enligt LSS. Den enskilde ska tillförsäkras goda levnadsvillkor.

Verksamheten har i dag en pandemiplan och under Covid-19 så stängdes den dagliga verksamheten ned för att förhindra smittspridningen för brukarna. Verksamheten behöver se över eller ta fram kontinuitetsplaner för hur de kan hantera livsmedelsbrist, medicinbrist och personalbortfall. Man behöver även ta fram en handlingsplan för hur man ska hantera vattenförsörjningen vid en aktivering av den kommunala nödvattenplanen.

13 Plan för åtgärder och prioriterade behov för att öka sektorns förmåga

Planen för åtgärder kommer att summeras i en sekretessbelagd bilaga och även finnas tillgänglig i Stratsys för ansvariga.

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Bilaga Risk- och sårbarhetsanalys: Bildning och Lärande 2023.

**KUNGÄLV
KOMMUN**

1 Innehållsförteckning

1	Innehållsförteckning.....	2
2	Inledning.....	3
3	Syfte och mål med en risk- och sårbarhetsanalys	3
3.1	Samhällsviktig verksamhet.....	3
3.2	Kritiska beroenden.....	3
3.3	Maximal avbrottsid.....	3
4	Avgränsningar	3
5	Sammanfattning av sektorns förmåga till krishantering	4
6	Sektorns organisation	4
7	Beskrivning av arbetsprocess och metod.	4
8	Samhällsviktig verksamhet för sektorn inom Kungälv kommuns geografiska område.....	5
8.1	Nationella samhällssektorer	5
8.2	Verksamheter som bedrivs av Bildning och Lärande som ingår i samhällsviktig verksamhet enligt ovan.....	5
9	Kritiska beroenden för sektorns samhällsviktiga verksamhet	6
10	Identifierade och prioriterade risker för sektorn inom sektorns geografiska område.....	7
10.1	Identifierade risker	7
11	Krisorganisation	9
12	Prioriterade behov för sektorövergripande åtgärder för ökad förmåga.....	9
12.1	Förskola och pedagogisk omsorg	9
12.2	Grundskola och Fritidshem åk F-6	9
12.3	Grundskola åk 7–9.....	9
12.4	Gymnasieskola.....	9
12.5	Kompetenscentrum	9
13	Plan för åtgärder och prioriterade behov för att öka sektorns förmåga	10

**KUNGÄLV
KOMMUN**

2 Inledning

Lagen (2006:544) om kommuner och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap anger att kommunen ska analysera vilka extraordinära händelser som kan inträffa i kommunen samt hur dessa händelser kan påverka den egna verksamheten och det geografiska området. Resultatet ska värderas och sammanställas i en risk- och sårbarhetsanalys.

3 Syfte och mål med en risk- och sårbarhetsanalys

Syftet med en risk- och sårbarhetsanalys är att minska sårbarheten, stärka krisberedskapen samt beskriva och kommunicera en riskbild för hela kommunens geografiska område.

Målet är att genom en väl utvecklad kontinuitetshandling skapa en uthållig och robust kommunal verksamhet, som kan stå emot störningar, kriser och extraordinära händelser.

Enligt gällande lagstiftning så ska kommunen senast den 31 oktober, under första kalenderåret efter val till kommunfullmäktige, redovisa en övergripande risk- och sårbarhetsanalys till länsstyrelsen.

En uppföljning av risk- och sårbarhetsanalysens effekt ska årligen lämnas in till länsstyrelsen senast den 15 februari. Denna risk- och sårbarhetsanalys är upprättad i enlighet med den föreskrift som Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har fastställt (MSBFS 2015:5).

I föreskriften finns ett antal begrepp som behöver förklaras.

3.1 Samhällsviktig verksamhet

Samhällsviktig verksamhet är ett samlingsbegrepp som omfattar de verksamheter, anläggningar, noder, infrastrukturer och tjänster som är av avgörande betydelse för att upprätthålla viktiga samhällsfunktioner som är nödvändiga för samhällets grundläggande behov, värden och säkerhet. Dessa verksamheter bedrivs av ett stort antal privata och offentliga aktörer.

3.2 Kritiska beroenden

Beroenden som är avgörande för att samhällsviktiga verksamheter ska fungera. Dessa karaktäriseras av att ett bortfall eller en störning i beroendet, relativt omgående leder till att en allvarlig kris eller en extraordinär händelse inträffar. Interna kritiska beroenden är sådant som kommunen kan hantera och påverka inom de egna verksamheterna.

Externa kritiska beroenden är sådant som kommunen inte kan hantera eller påverka själv, t.ex. el, telefoni och internet.

3.3 Maximal avbrottstid

Maximal avbrottstid anger hur länge ett kritiskt beroende för en samhällsviktig verksamhet kan vara ur funktion, utan att riskera liv/hälsa eller samhällets funktionalitet.

4 Avgränsningar

Denna analys behandlar enbart de samhällsviktiga verksamheterna där kommunen är huvudman.

Analysen av verksamheternas interna och externa beroenden har begränsats till första leveransnivån i beroendekedjan.

5 Sammanfattning av sektorns förmåga till krishantering

En god förmåga till krishantering är en förutsättning för upprätthållandet av samhällsviktiga verksamheter. Sektorledningen bör säkerställa att varje enskild skola där sektorn är huvudman har framtagna handlingsplaner. Planerna bör beskriva skolans inriktning med sitt krisberedskapsarbete samt handlingsplaner för det arbete som ska genomföras för att uppfylla målen.

Den kommunala krisledningsorganisationen har förmåga att verka i flera olika funktioner och roller, även om det ligger utanför det normala ansvarsområdet. Sektorns förmåga har prövats vid ett antal störningar under senare år.

Generellt finns alltid ett behov av kompletterande utbildning och övning i krisledning och krishantering.

Efter workshop med sektorns verksamhets- och enhetschefer bör det prioriteras på följande fokusområden för att öka kompetens och förmåga att hantera samhällsstörningar. Denna prioritering gjordes efter en genomförd riskvärdering, då dessa händelser ansågs mest akut för utveckling av krishanteringsförmågan.

Dessa är:

- Personalbrist
- Pandemi

6 Sektorns organisation

Sektorn Bildning och Lärande är uppbyggd genom att ha 7 verksamheter, Förskola och pedagogisk omsorg, Grundskola och fritidshem åk F–6, Grundskola åk 7–9, Gymnasium, Kultur och Kompetenscentrum. Dessa verksamheter är uppbyggda i olika enheter där varje enhet har en rektor eller enhetschef som är ansvarig för krisledningen.

7 Beskrivning av arbetsprocess och metod.

Sektorns risk- och sårbarhetsanalys ifrån 2019 har legat till grund för revideringen inför denna analys.

Genom att arbeta i workshop format med de olika enhetscheferna i varje verksamhet där workshop 1 kartlade om enheten bedriver samhällsviktig verksamhet, vad som är skyddsvärt och vilka beroenden som finns för att kunna bedriva verksamheten vid t.ex. en extraordinär händelse. Workshop 2 analyserade hur verksamheten klarar av riskscenarion och i workshop 3 arbetade man fram åtgärdsförslag vid identifierade brister på workshop 2.

8 Samhällsviktig verksamhet för sektorn inom Kungälv kommuns geografiska område

8.1 Nationella samhällssektorer

De samhällssektorer som, enligt MSB, omfattar samhällsviktiga funktioner och verksamheter:

1. Energiförsörjning
2. Finansiella tjänster
3. Handel och industri
4. Hälso- och sjukvård samt omsorg
5. Information och kommunikation
6. Kommunalteknisk försörjning
7. Livsmedel
8. Offentlig förvaltning
9. Skydd och säkerhet
10. Socialförsäkringar
11. Transporter

8.2 Verksamheter som bedrivs av Bildning och Lärande som ingår i samhällsviktig verksamhet enligt ovan

- Förskola och pedagogisk omsorg
- Grundskoleutbildning 6–12 år
- Grundskoleutbildning 13–16 år
- Grundsärskola årskurs 1–6
- Grundsärskola årskurs 7–9
- Gymnasiesärskola individuella programmet
- Vård och omsorgsprogrammet

9 Kritiska beroenden för sektorns samhällsviktiga verksamhet

Här beskrivs samhällsviktiga verksamheters interna, samt externa, kritiska beroenden. Dessa är avgörande för att de verksamheter sektorn bedriver och är huvudman för skall fungera. Faller en eller flera av beroendena bort helt eller delvis kan detta leda till allvarliga störningar i verksamheten.

Identifierade kritiska beroenden redovisas efter hur högt riskvärdet hamnat på.

- Vatten och avlopp.
- El
- IT-system
- Kompetens
- Livsmedel
- Nätverks infrastruktur
- Personal
- Transporter
- Drivmedel
- Telefoni
- Inter kommunikation
- Varor och tjänster ifrån extern leverantör
- Värme/kyla i byggnader
- Lokal
- Fordon
- Reservdelar
- Mediciner
- Kemikalier

De beroenden som står ut för samtliga verksamheter i sektorn är IT-infrastrukturen. Här är sektorn, likt resterande av kommunens verksamheter, märkbart sårbara vid ett totalt avbrott. Sektorns verksamheter får det även svårt att hantera sina åtaganden vid totalt avbrott i vatten och avlopp. Det samma gäller vid ett avbrott i elförsörjningen.

**KUNGÄLV
KOMMUN**

10 Identifierade och prioriterade risker för sektorn inom sektorns geografiska område

Nedan visas resultatet efter workshoparna med de olika verksamheternas ledningsgrupper.

Följande risker kan få negativa konsekvenser för samhällsviktiga verksamheter och kan leda till allvarliga konsekvenser för människor, miljö, egendom och samhällets funktionalitet.

10.1 Identifierade risker

Risker med högst värde, riskvärde 12:

- Pandemi

Risker med 10 i riskvärde:

- Personalbrist

Risker med 9 i riskvärde:

- Brand i byggnad
- Otillåten påverkan

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Risk med 8 i riskvärde:

- Skadegörelse

Risk med 6 i riskvärde:

- Arbete med oseriösa aktörer
- Elavbrott
- Ensamarbete
- Pågående dödligt våld
- Terrorbrott och sabotage
- Väpnat angrepp

Risk med 4 i riskvärde:

- Avbrott i vattenförsörjningen
- Avbrott i drivmedelsförsörjningen
- Extrem värme/värmebölja
- Fjärrvärme eller annat uppvärmningssystem
- IT-haveri
- Kommunikationsavbrott
- Avbrott i livsmedelsförsörjning
- Läckage av känslig information
- Skogsbrand
- Skred
- Våldsbejakande extremism

Risk med 3 i riskvärde och mindre:

- Snöoväder
- Storm
- Maskin/fordons haveri
- Översvämning
- Epizooti
- Oljeutsläpp

Riskvärdet är en produkt av sannolikhet och konsekvens.

11 Krisorganisation

Sektor Bildning och lärande har på varje skola en krisorganisation där rektorema har krisledningsansvaret under den dagliga driften. Vid större verksamhets- eller samhällsstörningar så ska kommunens tjänsteman i beredskap kontaktas.

12 Prioriterade behov för sektorövergripande åtgärder för ökad förmåga

Pandemi är identifierat som risk med högt riskvärde. Man har nyligen hanterat en pandemi, Covid 19 och har genom detta tagit fram en väl fungerande pandemiplan. För näst högsta risken som är personalbrist så arbetar man ständigt med rekrytering för uppkomna vakanser.

12.1 Förskola och pedagogisk omsorg

Barnen i Kungälv kommunens förskolor får ta del av en lek- och lustfylld utbildning som vilar på demokratiska värden. Vi utmanar barnen och lägger grunden till ett livslångt lärande i en trygg och stimulerande miljö. En förskola där alla har rätt att bli sitt bästa jag.

Verksamheten är i behov av kompetent personal samt en stadig vikariepool vid bortfall av personal för att säkerställa att man uppfyller läroplanen som Skolverket antagit. Verksamheten bör ta fram kontinuitetsplaner vid ett avbrott i vattenleveransen, vid ett längre elavbrott och vid nedgång av IT-system samt IT-infrastruktur.

12.2 Grundskola och Fritidshem åk F-6

Grundskolan i Kungälv ska bedriva en likvärdig och trygg utbildning som vilar på en vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet i syfte att främja elevers utveckling och lärande. Elever ska utvecklas och utmanas i kunskaper och värderingar för att nå så långt som möjligt utifrån sina egna förutsättningar. Verksamheten skall vara transparent så att såväl elever som vårdnadshavare känner delaktighet

Även här är verksamheten i behov av kompetent personal och man bör ta fram kontinuitetsplaner för hur man hanterar längre elavbrott, avbrott i vattenleveransen samt ett manfall i personalstyrkan.

12.3 Grundskola åk 7–9

Verksamheten har samma behov som Grundskola och Fritidshem åk F-6.

12.4 Gymnasieskola

Gymnasieskolorna i Kungälv kommun ska anordna likvärdig utbildning av hög kvalitet, genom undervisning som vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

Skolorna ska vara attraktiva där eleverna trivs, känner trygghet och studiero. Alla elever ska nå så långt i sin kunskapsutveckling som möjligt. Tiden i gymnasieskolan ska också bli en positiv och viktig pusselbit i alla elevers livsresa till goda samhällsmedborgare.

Verksamheten behöver ta fram kontinuitetsplaner för avbrott i IT-system och dess infrastruktur, avbrott i intern kommunikation, avbrott i transporter och bortfall av kompetent personal.

12.5 Kompetenscentrum

Kompetenscentrums verksamhetsidé är att skapa möjligheter för människor att kunna nå egen försörjning. Kompetenscentrum riktar sig mot medborgarna i Kungälv kommun, i första hand medborgare mellan 16 och 65 år.

Kompetenscentrums huvuduppgift är att erbjuda utbildningar och insatser som leder till arbete eller vidare studier. En viktig uppgift är att skapa förutsättningar för ett livslångt lärande för alla och samverka med arbetsmarknadens aktörer i syfte att skapa utbildningar och insatser som möter arbetsmarknadens framtida kompetensbehov.

Kompetenscentrum samlar kommunens kompetenser inom utbildning, arbete och integration för att skapa effektiva insatser som gynnar målgruppen. Medborgarna som kommer till kompetenscentrum ska erbjudas kartläggning av kompetenser för att kunna ta del av behovsanpassade insatser som ökar möjligheter till snabb etablering på arbetsmarknaden. Genom att arbeta tillsammans ska vi möjliggöra en ökad integration i det svenska samhället.

- Öka individens möjligheter att skapa, utveckla och bibehålla en långsiktig och hållbar etablering på arbetsmarknaden eller inom företagande
- Arbeta med kompetensförsörjning utifrån ett arbetsgivarperspektiv
- Bedriva utbildningar som möter arbetsmarknadens efterfrågan i samverkan med näringslivet

Kompetenscentrum bedriver ingen samhällsviktig verksamhet men kommer vid till exempel höjd beredskap behöva kompetent personal för omskolning till vårdbiträden eller undersköterskor. Man bör även ta fram kontinuitetsplaner vid avbrott i IT-system och dess infrastruktur.

13 Plan för åtgärder och prioriterade behov för att öka sektorns förmåga

Planen för åtgärder kommer att summeras i en sekretessbelagd bilaga och även finnas tillgänglig i Stratsys för ansvariga.

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Risk- och sårbarhetsanalys Kungälv kommun 2023.

Diarie-/dokumentnummer: KS2023/0146
Beslut: Datum-...Instans §.../År
Beredande politiskt organ: Kommunstyrelsen
Ersätter tidigare beslut KS2018/1688
Giltighetstid: 2027-12-31
Dokumentansvarig: Säkerhetschef
Senast uppdaterad av: Beredskapssamordnare

1 Innehållsförteckning

1	Innehållsförteckning	2
2	Inledning	4
3	Syfte och mål med en risk- och sårbarhetsanalys.....	4
3.1	Samhällsviktig verksamhet.....	4
3.2	Kritiska beroenden	4
3.3	Maximal avbrottstid.....	4
4	Beskrivning av kommunen och dess geografiska område	5
4.1	Näringsliv.....	6
4.2	Demografi	6
4.3	Kommunens organisation inklusive hel- eller delägda bolag och förbundssamarbeten	6
4.3.1	Förvaltningen.....	6
4.3.2	Kommunala bolag, stiftelser och förbund.....	8
5	Beskrivning av arbetsprocess och metod	9
5.1	Avgränsning.....	10
6	Identifierade samhällsviktig verksamhet inom Kungälv kommunens geografiska område	10
7	Identifierade kritiska beroenden för Kungälv kommunens samhällsviktiga verksamheter.....	10
8	Riskscenarion.....	11
8.1	Natur och väderrelaterade händelser	11
8.1.1	Värmeböljor.....	12
8.1.2	Större översvämning	14
8.1.3	Skyfall	16
8.1.4	Havsnivåer.....	17
8.1.5	Skred.....	19
8.1.6	Skogsbrand.....	22
8.1.7	Olyckor	23
8.1.8	Bränder.....	27
8.1.9	Dammbrott.....	29
8.2	Teknisk infrastruktur och försörjningssystem.....	30
8.2.1	Elnät.....	30
8.2.2	Fjärrvärmesystem och annan uppvärmning.....	31

**KUNGÄLV
KOMMUN**

8.2.3	Vattenförsörjning	32
8.2.4	Livsmedelsförsörjning	33
8.2.5	Drivmedelsförsörjning.....	35
8.2.6	Avbrott i elektronisk kommunikation	36
8.3	Sociala risker och antagonistiska hot.....	36
8.3.1	Sociala risker	37
8.3.2	Terrorbrott eller sabotage	37
8.3.3	Väpnat våld i skolan.....	38
8.3.4	Väpnat angrepp.....	39
8.4	Sjukdomar	39
8.4.1	Pandemi	39
8.4.2	Epizooti	39
9	Beskrivning av identifierade sårbarheter och brister i krisberedskap inom kommunen och dess geografiska område.	40

2 Inledning

Lagen (2006:544) om kommuner och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap anger att kommunen ska analysera vilka extraordinära händelser som kan inträffa i kommunen samt hur dessa händelser kan påverka den egna verksamheten och det geografiska området. Resultatet ska värderas och sammanställas i en risk- och sårbarhetsanalys.

3 Syfte och mål med en risk- och sårbarhetsanalys

Syftet med en risk- och sårbarhetsanalys är att minska sårbarheten, stärka krisberedskapen samt beskriva och kommunicera en riskbild för hela kommunens geografiska område.

Målet är att genom en väl utvecklad kontinuitetshantering skapa en uthållig och robust kommunal verksamhet, som kan stå emot störningar, kriser och extraordinära händelser.

Enligt gällande lagstiftning ska kommunen senast den 31 oktober, under första kalenderåret efter val till kommunfullmäktige, redovisa en övergripande risk- och sårbarhetsanalys till länsstyrelsen.

En uppföljning av risk- och sårbarhetsanalysens effekt ska årligen lämnas in till länsstyrelsen senast den 15 februari. Denna risk- och sårbarhetsanalys är upprättad i enlighet med den föreskrift som Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har fastställt (MSBFS 2015:5).

I föreskriften finns ett antal begrepp som behöver förklaras.

3.1 Samhällsviktig verksamhet

Samhällsviktig verksamhet är ett samlingsbegrepp som omfattar de verksamheter, anläggningar, noder, infrastrukturer och tjänster som är av avgörande betydelse för att upprätthålla viktiga samhällsfunktioner som är nödvändiga för samhällets grundläggande behov, värden och säkerhet. Dessa verksamheter bedrivs av ett stort antal privata och offentliga aktörer.

3.2 Kritiska beroenden

Beroenden som är avgörande för att samhällsviktiga verksamheter ska fungera. Dessa karaktäriseras av att ett bortfall eller en störning i beroendet, relativt omgående leder till att en allvarlig kris eller en extraordinär händelse inträffar. Interna kritiska beroenden är sådant som kommunen kan hantera och påverka inom de egna verksamheterna.

Externa kritiska beroenden är sådant som kommunen inte kan hantera eller påverka själv, t.ex. el, telefoni och internet.

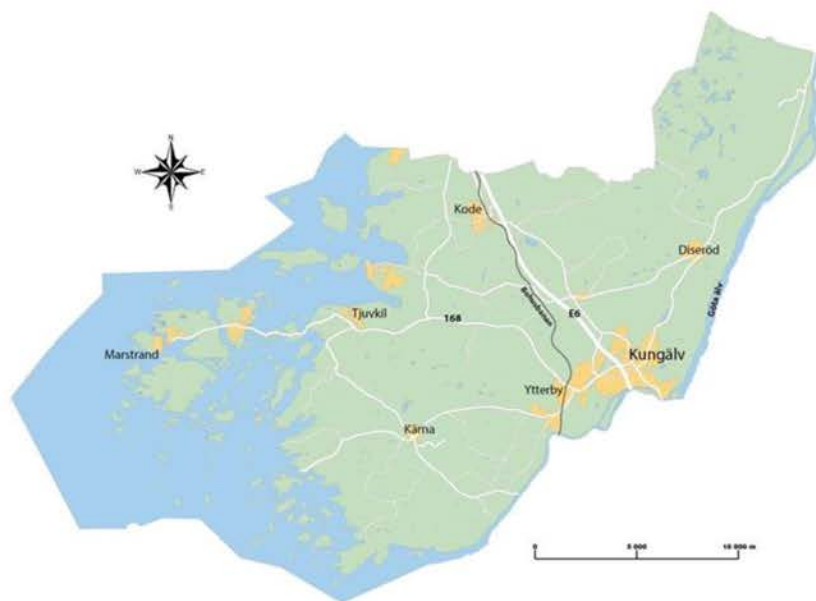
3.3 Maximal avbrottsid

Maximal avbrottsid anger hur länge ett kritiskt beroende för en samhällsviktig verksamhet kan vara ur funktion, utan att riskera liv/hälsa eller samhällets funktionalitet.

4 Beskrivning av kommunen och dess geografiska område

Kungälv kommun ligger i södra Bohuslän och hade 49 392 invånare i maj månad 2023. Kungälv ingår i grupperingen pendlingskommun nära storstad (SKR 2023). Kungälv gränsar mot Lilla Edet och Ale i öster, mot Göteborg och Öckerö i söder, mot Stenungssund i norr och mot Tjörn i nordväst. I väster gränsar kommunen mot Skagerack.

Kungälv är kommunens centralort. Till denna hör även Ytterby och grannsamhället Kareby. Kungälv-Ytterby är den huvudsakliga platsen för handel och service i kommunen. Här finns många av kommunens arbetsplatser inom industri, handel och serviceföretag. Förutom centralorten Kungälv-Ytterby består kommunen av de fyra serviceorterna Marstrand, Kode, Kärna och Diseröd där varje serviceort är huvudort i en kommundel.

Närmare en tredjedel av kommunens befolkning bor på landsbygden dvs. utanför serviceorterna och deras grannbyar.

Ett bergigt kustområde med skärgård breder ut sig i väster och inlandet är kuperat med slättområden som uppodlats samt dalgångar. De dominerande vattendragen är Göta älv och Nordre älv, vilket erbjuder ett rikt fågel- och växtliv längs älvstränderna.

Kungälv har gott om småsjöar, många ligger i Svartedalens naturområde. Svartedalens natur och friluftsområde är ett av Västsveriges största sammanhängande barrskogsområden. Själva namnet Svartedalen förknippas med en rad olika friluftsaktiviteter som sportfiske, skogsvandringar, svamp- och bärplockning, orientering m.m. Området består av tre naturreservat som förutom Kungälv kommun även sträcker sig in i Stenungssunds och Lilla Edets kommuner.

Genom kommunen sträcker sig Europaväg 6 (E6) från norr till söder och passerar samhällena Kode och Kungälv. Nästan parallellt med E6:an sträcker sig järnvägen Bohusbanan och stationer för persontrafik finns i Kode och Ytterby.

I kommunen ligger Kungälv sjukhus som är ett akutsjukhus som bland annat bedriver specialistvård inom medicin, kirurgi, ortopedi, geriatrik och psykiatri.

I Kungälv ligger också en polisstation som ingår i polisregion väst, polisområde Storgöteborg, lokalpolisområde Kungälv-Ale.

Kommunen har tre brandstationer som ingår i Bohus Räddningstjänstförbund. En station finns i centrala Kungälv där ledningen och de heltidsanställda brandmännen finns. En deltidsstation finns i Marstrand på Koön samt ytterligare en deltidsstation i Kode.

4.1 Näringsliv

Kungälvs näringsliv karaktäriseras av de många småföretagen, men även av medelstora och större företag. Företagen är verksamma inom olika branscher, där detaljhandel, tillverkning, transport, byggnation samt skog- och jordbruk dominerar. Totalt har kommunen cirka 7000 företag i olika storlekar.

Det goda kommunikationsläget till Göteborg samt Göteborgs hamn har medfört att transportintensiva företag inom livsmedel och bilindustrin valt att etablera sig här. Större företag är bland annat ICA:s centrallager, Swedish match snusfabrik och Färskvaruhuset i Göteborg AB. Kommunen är i ett expansivt skede genom nybyggnation och nyetablering av fler företag både i centrala Kungälv och i övriga serviceorter.

Intill resecentrum fortsätts det att utvecklas en helt ny stadsdel, Kongahälla, som är kommunens största bostadsbyggnadsprojekt i modern tid som består vid färdigställandet cirka 900 nya bostäder, det färdigställda köpcentret med cirka 100 butiker, restauranger och caféer.

4.2 Demografi

Befolkningsmässigt är kommundelen Kungälv-Ytterby störst med drygt 60% av kommunens befolkning. Under de kommande åren kommer man att färdigställa och påbörja nya byggnadsprojekt vilket antas fortsätta ge en stor befolkningsökning.

Under prognostiden 2022–2026 beräknas befolkningen öka med cirka 4 700 personer vilket ger en genomsnittlig folkökning med 1 200 personer per år. Likt andra kommuner så har Kungälvs kommun en ökning av äldre i åldrarna 79–89 år.

Alla fem kommundelar beräknas få ett utökat invånarantal med en varierad omfattning.

4.3 Kommunens organisation inklusive hel- eller delägda bolag och förbundssamarbeten

Kommunen består av en politisk organisation och en tjänstemannaorganisation och kommunledningen består därför av en politisk ledning och en verksamhetsledning.

Tjänstemannaorganisationens uppdrag är att utföra det som beslutats av politikerna och denna utförarorganisation är samlad i en enda förvaltning under ledning av en kommundirektör. Kommundirektören är kommunens ledande tjänsteman och biträder kommunstyrelsen med planering, ledning och samordning av den kommunala verksamheten. Detta gäller även vid kriser, då den politiska ledningen består av kommunens krisledningsnämnd och tjänstemannaledningen förstärks med en krisledningsstab.

Förvaltningen är indelad i tre sektorer samt ett sektorsövergripande stöd. Respektive sektor har ett uppdrag utifrån sektorns mål. Antalet anställda är ca 3 800, en majoritet av dessa arbetar inom skola och omsorg.

I koncernen ingår bolag och stiftelser, både aktiva och vilande.

4.3.1 Förvaltningen

Nedan följer en beskrivning av sektorernas övergripande uppdrag och ansvarsområden inklusive det sektorövergripande stödet.

Sektorövergripande stöd

Ett sektorsövergripande stöd till kommunledning och politik finns när det gäller frågor som upprätthållande av demokrati, verkställande av beslut, kommunikation, nämndadministration, dokumenthantering kansli- och juridik, ekonomi, kvalitet, överförmyndarverksamhet, upphandling, humana resurser/HR, säkerhet och krisberedskap, näringsliv, strategisk digitalisering, utredning och planering. Enheterna som ingår är HR, Kansli och juridik samt Ekonomi och kvalitet.

Trygghet och stöd

Sektorn arbetar med socialtjänst som är en viktig del av samhällets välfärdssystem och skall främja människors ekonomiska och sociala trygghet, jämlikhet i levnadsvillkor samt aktiva deltagande i samhällslivet. Verksamheten skall bygga på respekt för människors självbestämmande och integritet och skall inrikta sig på att frigöra och utveckla enskildas och grupperns egna resurser.

Till de i lagen definierade målgrupperna för sektorns ansvar hör barn och unga, människor med funktionshinder, människor med missbruksproblem, äldre med behov av äldreomsorg, människor med behov av hemsjukvård, samt brottsoffer där särskilt kvinnor och barn som utsatts för våld eller andra övergrepp av närstående har lyfts fram.

Människor kan också behöva stöd av sektorn i olika livssituationer. Det kan handla om samtalsstöd och annat stöd vid livskriser, flyktingars integration, problem med att klara egen försörjning och inträde på arbetsmarknaden, med mera.

Utgångspunkten för arbetet är lagstiftning enligt Socialtjänstlagen (SoL), Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS), Föräldrabalken (FB), Lag med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU), Lag om vård av missbrukare i vissa fall (LVM), Lag med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare (LUL), Offentlighets- och Sekretesslagen, Förvaltningslagen (FvL), Socialtjänstförordningen (SoF), Hälso- och sjukvårdslagen (HSL) med flera.

Bildning och lärande

Sektorn ska utifrån läroplanerna och skollagen verka för att ge barn, elever och studerande lust att lära i perspektivet "ett livslångt lärande". Uppdraget är att ge bildning, kunskap och färdigheter.

De olika verksamheterna i sektorn är kultur och bibliotek, förskoleverksamhet (förskola och pedagogisk omsorg), fritidshem, förskoleklass, grundskola, grundsärskola, gymnasieskola, gymnasiesärskola och vuxenutbildning inklusive yrkesutbildningar.

Sektorn styrs av nationella lagar och förordningar, främst bibliotekslagen, skollagen och läroplaner. Barnkonventionen, kommunfullmäktiges strategiska mål och kommunstyrelsens mål är andra viktiga styrdokument.

Samhälle och utveckling

Sektor arbetar för smart och hållbar tillväxt ur ett socialt, ekonomiskt och ekologiskt perspektiv. Sektorns arbetsområde är att utveckla, bygga och förvalta det som är gemensamt i kommunen, såsom bebyggelse, infrastruktur och verksamheter.

Inom sektorn ryms uppgifter så som att hantera hushållsavfall, hålla ordning i parker och på gator, utföra tillsyn av olika slag och förse hela kommunen med rent vatten. Sektorn tillhandahåller också professionell service till kärnverksamheten med till exempel lokalvård, tillhandahålla ändamålsenliga lokaler och att leverera måltider till skolor och äldreboenden.

4.3.2 Kommunala bolag, stiftelser och förbund

Bokab

Bokab har till uppgift att skapa goda förutsättningar för näringslivetablering och villabyggnation. Detta görs genom att köpa, detaljplanera och sälja etableringsmark till företag och villatomter till den kommunala tomtkön.

Bohus Räddningstjänstförbund

Bohus Räddningstjänstförbund och är ett kommunalförbund med ansvar för räddningstjänsten i Ale och Kungälv kommuner. Förbundet har även ansvar för kommunernas brandskyddskontroll och sotning.

Huvudstationen ligger i Kungälv där administration och ledning är placerad. Förbundet styrs av en politik direktion genom förbundschefen. Två enheter finns, den skadeförebyggande och den skadeavhjälpande (Räddning). För att täcka in Kungälv skärgård är ett avtal tecknat mellan räddningstjänsten och Sjöfartsverket som har en av sina lotsstationer i Marstrand.

Det pågår även en utredning om förbudet ska införlivas i räddningstjänsten storgöteborg.

Kungälv Energi AB

Kungälv energi är ett lokalt energibolag som producerar och distribuerar energi samt kommunikations- och energirelaterade tjänster vilket innebär elnät, värme, stadsnät, elhandel och vindkraft.

Nätverksamheten omfattar eldistribution i Kungälv kommun, exklusive Marstrand, men inklusive Jörlanda i Stenungsund kommun och Torskog i Lilla Edets kommun.

Värme omfattar fjärrvärmenäten i Kungälv kommun. Kungälv Energi äger och sköter driften av ett fibernät inom Kungälv kommun och Västerlanda i Lilla Edets kommun, samt ett kopparnät i Kungälv tätort för Kungälv kommuns telefonlösningar. I stadsnätet, som är ett framtidssäkert optiskt fibernät, finns förutom internettjänsten även TV- och telefonitjänster.

Elhandelsverksamheten ligger i ett dotterbolag, Kungälv Närenergi AB. Marknadsfokus är på Kungälv kommuns invånare.

Gryaab

Gryaab ansvarar för reningen av avloppsvattnet i Göteborgsregionen. Gryaab samägs av kommunerna Ale, Göteborg, Härryda, Kungälv, Lerum, Mölndal och Partille.

Renova

Renova är ett kommunägt bolag inom avfall och återvinning. Renova samägs av kommunerna Ale, Göteborg, Härryda, Kungälv, Lerum, Mölndal, Partille, Stenungsund, Tjörn och Öckerö.

Stiftelsen Kungälvbostäder

Kungälvbostäder är den största hyresvärden i Kungälv med ca 2775 lägenheter samt kommersiella lokaler i ett varierat bestånd. Kungälvbostäder har lägenheter i Kungälv, Ytterby, Kode, Marstrand och Romelanda.

Förbo

Förbo är ett bostadsföretag som ägs gemensamt av Härryda, Kungälv och Lerums kommun samt Mölndals stad. Drygt 5 700 hushåll bor i Förbos fastigheter i 60 områden på 18 orter, i de fyra kommunerna.

SOLTAK AB

Soltak AB är ett samarbete mellan kommunerna Kungälv, Stenungsund, Lilla Edet och Tjörn. Syftet med bolaget är att utföra stöd- och servicetjänster mer ekonomiskt än om varje ägarkommun gör det var för sig. Genom ett gemensamt bolag för IT, löne- och ekonomiadministration ges den stora kommunens möjligheter samtidigt som den lilla kommunens identitet behålls.

5 Beskrivning av arbetsprocess och metod

Kommunens risk- och sårbarhetsanalys grundas på den kommunövergripande analys som antogs 2019 och är framarbetad i workshopform. För att strukturera arbetet användes en arbetsmodell i Stratys som baseras på MSB:s modell för Risk- och sårbarhetsanalysarbete.

Workshoparna genomfördes med de olika enhetscheferna i varje verksamhet där workshop 1 kartlagde om enheten bedriver samhällsviktig verksamhet, vad som är skyddsvärt och vilka beroenden som finns för att kunna bedriva verksamheten vid t.ex. en extraordinär händelse. Workshop 2 analyserade hur verksamheten klarar av riskscenarion och i workshop 3 arbetade man fram åtgärdsförslag vid identifierade brister på workshop 2.

De delar som bedömts vara känsliga kommer att lyftas ut och läggas i en bilaga som klassas som begränsat hemlig.

Utgångspunkten för kommande analys är att under hösten 2026 börjar analysera verksamheternas prioriterade uppdrag och arbetet med planen för 2024–2027 ser ut på följande sätt:

Steg 1: (oktober 2025 – oktober 2026)

- Analys (uppdatera, revidera)
- Sammanställ ny risk- och sårbarhetsanalys
- Anta planen i kommunstyrelsen och skicka in den till Länsstyrelsen

Steg 2: (Hösten 2025 – hösten 2026)

- Utvärdera Risk- och sårbarhetsanalys 2023 tillsammans med sektors ledningarna
 - Revidera verksamheternas samhällsviktiga uppdrag
 - Inventera genomförda och gällande åtgärder
- Planering av nya åtgärder
 - Strategi
 - Åtgärder
 - Mätbara effekter
- RSA 2023–2027 med åtgärdsplan antas av kommunstyrelsen under 2023

Steg 3: (2024–2027)

- Genomförande av planerade åtgärder

Steg 4: (2026)

- Utvärdering av Risk- och sårbarhetsanalys 2023

5.1 Avgränsning

Denna risk- och sårbarhetsanalys är en inventering och analys av risker och sårbarheter som kan leda till en extraordinär händelse inom Kungälv kommunens geografiska område. Den utelämnar risker med begränsad skada för enskilda invånare samt fastighetsägare. Då arbetet med risk- och sårbarhetsanalysen i Kungälv kommun ses som en process kommer denna rapport endast utgöra grunden för det fortsatta arbetet.

6 Identifierade samhällsviktig verksamhet inom Kungälv kommunens geografiska område

Ur ett krisberedskapsperspektiv är samhällsviktig verksamhet en verksamhet som uppfyller ett eller båda av dessa villkor:

- Ett bortfall av/en svår störning i verksamheten kan ensamt eller tillsammans med motsvarande händelse i andra verksamheter på kort tid leda till en allvarlig kris i samhället.
- Verksamheten är nödvändig eller mycket väsentlig för att en redan inträffad allvarlig kris i samhället ska kunna hanteras så att skadeverkningarna blir så små som möjligt.

De samhällsviktiga verksamheterna består i stor utsträckning av olika flöden och processer som på olika sätt utnyttjar infrastrukturer, exempelvis el- och telekablar och vägar. Avbrott i en verksamhet påverkar dessutom andra samhällsviktiga verksamheter. Vad som är samhällsviktigt kan variera i olika situationer beroende på vilken händelse det handlar om.

Exempel på samhällsviktiga verksamheter inom Kungälv kommun:

- Tekniska försörjningssystem (t.ex. el, vatten & avlopp, renhållning)
- Information och kommunikation
- Finansiella tjänster
- Hälso- och sjukvård
- Social omsorg och trygghet
- Skydd och säkerhet
- Person- och varustransporter
- Handel och industri
- Offentlig förvaltning

De verksamheter och företag som identifierats inom Kungälv kommun finns i bilaga med sekretess.

7 Identifierade kritiska beroenden för Kungälv kommunens samhällsviktiga verksamheter.

De identifierade kritiska beroendena finns i bilaga med sekretess.

8 Riskscenarion

Det finns många typer av risker som kan leda till en extraordinär eller oönskad händelse i kommunen. Att bedöma sannolikhet och konsekvens för dessa risker är svårt eftersom det ofta saknas data om tidigare händelser samt att konsekvenser och följdkonsekvenser är svåra att förutse. Därför skall riskbedömningen ses som en bedömning utifrån tillgängliga data och kunskap och inte som fastställd fakta. Underlaget har både sammanställts utifrån tidigare genomförda analyser i kommunen, genom analyser genomförda av andra myndigheter samt genom nya analyser baserat på tillgängliga data.

De identifierade riskerna är organiserade under rubrikerna Natur och väderrelaterade händelser, Olyckor, Teknisk infrastruktur och försörjningssystem, Sociala risker och antagonistiska hot och Sjukdomar.

Varje risk har värderats utifrån sannolikhet och konsekvens.

Sannolikheten för dessa sällanhändelser blir ofta låg eftersom de vanligtvis aldrig har inträffat i kommunen. Detta gör att fokus mer ligger på konsekvensbedömningen för att avgöra risken.

Bedömning av sannolikhet:

Osannolik: Den oönskade händelsen skulle endast kunna inträffa vid exceptionella förhållanden.

Mindre sannolik: Den oönskade händelsen skulle kunna inträffa vid något tillfälle

Möjlig: Den oönskade händelsen kan sannolikt inträffa men bara ibland

Sannolik: Den oönskade händelsen kommer sannolikt att inträffa och kan inträffa ofta

Mycket sannolik: Den oönskade händelsen kommer inträffa och kan inträffa ofta

Konsekvensbedömningen bygger på de områden som anses vara skyddsvärda vilket är, människors liv och hälsa, samhällets funktionalitet, miljö och ekonomiska värden samt demokrati och rättssäkerhet.

Bedömning av konsekvenser har gjorts enligt nedan.

Försumbar: Obetydlig för de olika intressenterna och verksamheten/del av verksamheten.

Mindre allvarlig: Uppfattas som liten av såväl intressenter som verksamheten/del av verksamheten.

Allvarlig: Uppfattas som besvärande för intressenter och verksamheten/del av verksamheten.

Mycket allvarlig: Risken får i princip inte inträffa eftersom konsekvensen för verksamheten kan vara för stor.

Katastrofala: Katastrofala, permanenta skador eller dödsfall.

8.1 Natur och väderrelaterade händelser

Flera händelser som kan leda till stora samhällsstörningar kan kopplas till väder och natur. Nästan varje år drabbas orter i Sverige och centrala Europa av stora stormar eller översvämningar. FN:s klimatpanel presenterade 2013 en ny rapport om jordens framtida klimat (IPCC, 2013).

Resultaten baserades på nya möjliga utvecklingsvägar, så kallade RCP-scenarier (Representative Concentration Pathways).

RCP-scenarierna beskriver resultatet av utsläppen, den så kallade strålningsbalansen i atmosfären, fram till år 2100. I följande analyser används två RCP-scenarier, RCP4.5 som bygger på begränsade utsläpp, och RCP8.5 med höga utsläpp.

**KUNGÄLV
KOMMUN**

RCP4.5	RCP8.5
<ul style="list-style-type: none"> • Utsläppen av koldioxid ökar något och kulminerar omkring år 2040 • Befolkningsmängd något under 9 miljarder i slutet av seklet • Lågt arealbehov för jordbruksproduktion, bland annat till följd av större skördar och förändrade konsumtionsmönster • Omfattande skogsplanteringsprogram • Låg energiintensitet • Kraftfull klimatpolitik 	<ul style="list-style-type: none"> • Koldioxidutsläppen är tre gånger dagens vid år 2100 och metanutsläppen ökar kraftigt • Jordens befolkning ökar till 12 miljarder vilket leder till ökade anspråk på betes- och odlingsmark för jordbruksproduktion • Teknikutvecklingen mot ökad energieffektivitet fortsätter, men långsamt • Stort beroende av fossila bränslen • Hög energiintensitet • Ingen tillkommande klimatpolitik

Bild: Antaganden som ligger till grund för scenarierna RCP4.5 och RCP8.5.

Forskningen visar att vi står inför en ökande risk för bl.a. översvämningar och högre havsvattennivåer i framtiden. Då Kungälv kommun gränsar till Göta älv, Nordre älv och Skagerak gör det kommunen extra känslig för höga flöden på grund av t.ex. ökad nederbörd och höjd havsnivå. Kungälv tätort är i delar utbyggt ner mot vattnet vid Nordre älv vilket kan leda till översvämning och skred i tätbebyggt område.

Andra extrema väderrelaterade händelser som kan få betydande konsekvenser för kommunen är skyfall, stormar, skogsbränder, värmeböljor, isstormar och kraftiga snöfall där skador på egendom och begränsad framkomlighet får stor påverkan för många människor.

8.1.1 Värmeböljor

I Sverige är vi vana vid att hantera ett svalt klimat och det innebär att vi har större erfarenhet av extrem kyla än extrem värme. Den forskning som pågår kring klimatförändringar visar dock att det svenska klimatet kommer påverkas genom allt högre temperaturer, vilket i sin tur kommer att innebära fler värmeböljor. I Sverige definieras SMHI en värme bölja på följande sätt:

1. Värmebölja enligt klimatologisk definition lyder "en sammanhängande period då dygnets högsta temperatur är minst 25,0°C minst fem dagar i sträck".

2. I SMHI:s handbok "Väderspråket" definieras värmebölja som en period med minst fem dagar i sträck med en högsta dagstemperatur på minst 25°. I fjällkedjan och nordligaste Sverige öster om fjällkedjan kan man acceptera dagstemperaturer något under 25° och ändå kalla det för värmebölja.

Dessa två definitioner är snarlika, men i enstaka fall kan det i teorin innebära skillnader. Dygnets maximitemperatur räknas från klockan 20 (svensk sommartid) föregående dygn till klockan 20 innevarande dygn. Dagens maximitemperatur räknas från klockan 08 till klockan 20 innevarande dygn.

3. Om vissa kriterier är uppfyllda kan SMHI utfärda meddelande eller varning på gul eller orange nivå för höga temperaturer.

Sannolikhet

SMHI har gjort beräkningar av högsta dagstemperatur som visar på en stadig ökning av högsta dygnstperatur fram till 2100. Temperaturen i Västra Götalands län beräknas öka med nära 3–5 grader till slutet av seklet beroende på RCP-scenariot. Vegetationsperioden ökar med 40–90 dagar och antalet varma dagar blir fler. Modeller visar på ett årsmedelvärde på 18 dagar i följd med dygnsmedeltemperaturer på över 20°C i slutet av seklet.

Extremt varma tillfällen som tidigare inträffat vart tjugonde år kan mot slutet av århundradet komma att inträffa vart tredje till femte år enligt SMHI. 2018 blev det åttonde varmaste året som observerats i Sverige sedan mätningarna påbörjats. Sannolikheten för värmebölja bedöms som hög (1 gång på 1 år-1 gång på 10 år).

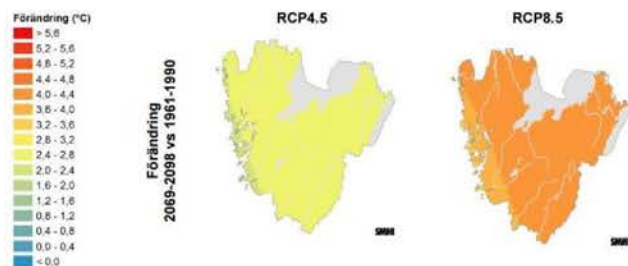

Bild: Beräknad förändring av årsmedeltemperaturen ($^{\circ}\text{C}$) för perioden 2069-2098 jämfört med 1961-1990.

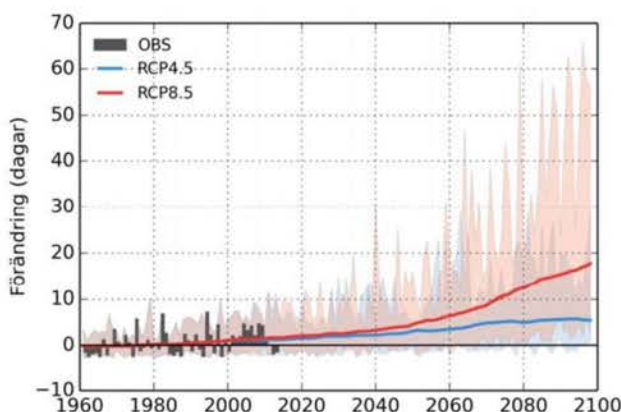

Bild: Under perioden 1961–1990 var det bara ett fåtal tillfällen varje år som dygnsmedeltemperaturen kom över 20°C . Medelvärde för länet som helhet var 2,5 dagar. Det har under de senaste drygt 20 åren blivit något varmare men antalet sammanhängande dagar med medeltemperaturer över 20°C har bara ökat med ca 1–3 dagar i länet. Under de kommande åren visar beräkningarna på längre perioder med dygnsmedeltemperaturer över 20°C . Förändringen är störst för RCP8.5, i vilket värmeböljornas längd har ökat med ca 18 dagar vid seklets slut.

Konsekvenser och följdhändelser

En värmebölja är oftast ett eskalerande scenario där konsekvenserna för kommunen kommer att tydliggöras sakta. De största riskgrupperna finns inom kommunens vård och omsorg, i form av äldre och sjuka. Problem med ventilationssystem som blir överbelastade kan leda till stora bekymmer på kommunens vårdboenden, samtidigt som infektionsrisken ökar.

Under semestertider kan detta leda till personalbrist inom just vårdsektorn som blir hårt belastad. Dock har det visat sig att antalet dödsfall trots det ökar mer i hemmiljö än i sjukhusmiljö, vilket kanske kan härledas till de mer anpassade lokalerna och den större tillgängligheten till vårdpersonal (Socialstyrelsen (ISBN 978-91-86885-00-7) Effekter av värmeböljor och behov av beredskapsåtgärder i Sverige).

Livsmedelssektorn påverkas bland annat genom ökade problem med kylar och frysar, samt klimatet i varustransporterna. Detta innebär ökade risker i råvaruhanteringen som kan leda till matförgiftningar.

Även vattnet påverkas under en värmebölja, såväl i tillgång som kvalitetsmässigt, vilket inte bara påverkar vattnet som livsmedel utan även badplatser och dess badvattenkvalitet. Ökad algblomning kan skapa problem vid både badplatser och vid vattenproduktion. Ytterligare risker i anslutning till bad är ett ökat antal fall av drunkning då det troligtvis kommer att befinna sig mycket folk vid badplatserna.

Sanitära problem kan uppstå med anledning av en snabb förruttningsprocess hos avfall, vilket också riskerar att leda till en ökad mängd skadedjur.

Brandrisken ökar också med torrperioder, dock brukar detta samtidigt ha en tendens att öka invånarnas riskmedvetande.

Värmeböljor uppstår i regel under sommarmånaderna, vilket innebär en redan pressad personalsituation beroende på semesterperioderna. Detta kan innebära såväl problem med snabbt beslutsfattande som brist på personal i hårt belastade verksamheter.

Vissa utarbeten, så som till exempel väg- och ledningsarbeten kan också bli svåra att genomföra under ordinarie arbetstider då det oftast är som varmast mitt på dagen.

Även inomhusarbete kan påverkas beroende på hur väl ventilationsanläggningarna fungerar.

Konsekvensen av värmeböljor bedöms som begränsade.

8.1.2 Större översvämning

I Sverige är vi relativt förskonade från stora översvämningsskatastrofer och dödsfall i samband med översvämningar är här mycket sällsynta. De materiella skadorna och kostnaderna för samhället till följd av översvämningar är dock betydande.

Kraftiga översvämningar orsakas ofta av en kombination av olika faktorer. Vid stora vårflöden som orsakas av riklig snötillgång under vintern, ökar risken för översvämning om snösmältningen också sker senare än normalt och är intensiv och snabb på grund av hög lufttemperatur.

Markfuktigheten har avgörande betydelse för vilken effekt stora regnmängder får på vattenflödet. Om marken är torr kan ofta en stor del av regnet magasineras i marken, men är marken redan vattenmättad på grund av långvarigt regn eller snösmältning, ökar flödena i vattendragen snabbt. För Kungälv kommun kan kraftiga regn ge lokala översvämningar och göra vägar oframkomliga och hus översvämmade. Störst konsekvenser ger översvämningar i Göta älv och Nordre älv i kombination med mycket hög havsvattennivå.

Översvämningar har inträffat många gånger i kommunen. Exempelvis kom i maj 2014 skyfall som innebar att uppskattningsvis ca 80 källaröversvämningar uppkom. Exempel från andra kommuner som drabbats av skyfall visar att kostnaderna kan bli mycket höga.

Göta älv och Nordre älv

Göta älv är Sveriges vattenrikaste vattendrag. Vattnet i älven kommer ursprungligen från sjön Rogen i Härjedalen och rinner vidare via den norska fjällvärlden. Det samlar sig i Trysilälven och fortsätter sedan som Klarälven och ut i Vänern. Vid längre kraftiga regn under denna sträcka kan flödet till Klarälven leda till för stora vattenmängder i Vänern vilket är avgörande för flödet i Göta älv och Nordre älv. I Göta älv finns fyra vattenkraftverk som tillsammans kan reglera flödet nerströms. Vattenkraftverket i Vargön ligger ungefär tre kilometer nedströms om

Vänern i Vänersborg kommun och är därmed den första barriären för vattnet i Göta älv. Vattenflödet genom kraftverket regleras beroende på vattennivån i Vänern. Vattenhushållningsbestämmelserna i den gällande vattendomen från år 1937 styr i stort flödena i Göta älv än idag. Där anges att om dämningsskärmen för Vargön överskrids med 0,3 meter ska 1000 m³/s tappas. I bestämmelserna står också att 1030 m³/s inte får överskridas. Dock riskerar flera större städer att översvämmas om vattennivån blir för hög i Vänern. Både Karlstad, Mariestad, Lidköping och Vänersborg har bebyggelse ner mot sjön.

I januari år 2001 nådde Vänern den högsta nivå sedan dammanläggningen i Vargön byggdes på 1930-talet. För att förebygga att Vänerns nivå skulle stiga ytterligare frångicks då vattendomen och 1190 m³/s tappades från Vargön som högst under en begränsad tid. Vid mycket höga vattenstånd i Vänern finns möjligheter att tappa några 100-tals m³/s mer än vad som gjordes i januari år 2001. Utifrån detta fick Norconsult AB i uppdrag från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) att ta fram en uppdaterad översvämningsskartering längs Göta älv och Nordre älv för sträckan från Vänern till Kattegatt.

Sannolikheten för större översvämning i älven bedöms som låg (1 gång på 50år. 1 gång på 100 år).

Bild: Normal vatten nivå i Nordre Älv som passerar genom centrala Kungälv

Bild: Visas vattennivån i Nordre älv vid 1030 m³/s som är max flöde enligt vattendomen.

Konsekvenser och följdändelser vid ett kraftigt flöde i älven blir att bostäder och företag längst med Östra gatan, Strandgatan, och Västra Strandvägen kan behöva evakueras då vattennivån blir för hög. Enskilda hushåll kan få stora skador på sina fastigheter men dessa skador bör ha liten påverkan på samhället i stort. Befaras vattennivåerna bli än nu högre än vattendomen kan det resultera i en evakuering av vårdboendet Båtsmangärdet. I Älvparken skulle Kungälv Energis anläggning samt Gryaabs pumpstation påverkas när de delvis står under vatten.

Fästningsholmen kommer att bli svår att besöka då de höga flödena riskerar att föra med sig vegetation och skräp som skadar brofästena.

Trafiken längs Strandgatan kan behöva ledas om till motorvägen E6 som ligger högre upp vilket gör att bussar och annan trafik får köra en annan väg än normalt. Om gamla torget översvämmas kan de kulturhistoriska 1700-tals-byggnaderna rådhuset och Kungälv kyrka (barockkyrka byggd 1679 som räknas som en av de mest intressanta i landet från den tiden) skadas.

Kommunerna Ale och Lilla Edet har både väg och järnväg byggd längs älven och dessa kan bli påverkade av mycket höga vattennivåer. Detta kan göra att trafiken mellan Göteborg och Trollhättan kan få ledas om genom Kungälv och Diseröd vilket skulle ge trafikrelaterade problem, särskilt om vägar i centrala Kungälv också är påverkade.

Konsekvenserna vid översvämning bedöms som begränsade till allvarliga beroende på vattennivån.

8.1.3 Skyfall

Om en större mängd regn faller på kort tid används ibland uttrycket skyfall då det upplevs som häftigt och kraftigt. SMHI:s definition av skyfall är minst 50 mm på en timme eller minst 1 mm på en minut.

Det finns flera aspekter som har betydelse för vilka och hur stora konsekvenserna blir av ett skyfall. Flera samhällsfunktioner drabbas, allt från dricksvattenförsörjning till störningar i kommunikationsnät och omfattande egendomsskador m.m.

Sannolikheten för skyfall bedöms som medelhög (1 gång på 10 år - 1 gång på 50 år)

Konsekvenser vid skyfall

Samma regn (intensitet, varaktighet och omfattning) orsakar olika konsekvenser beroende på de lokala förhållandena. Hur stora konsekvenserna blir efter ett skyfall beror dels på hur stora mängder nederbörd som kommer under en begränsad tidsperiod, dels på områdets karaktär och kapaciteten för att leda undan den mängd nederbörd som kommer i det drabbade området. Kapaciteten bestäms av såväl stora som små befintliga vattendrag och/eller Va-systemets struktur och status eller andra avledningsvägar i kombination med var bebyggelsen har tillåtits växa fram. Även känsligheten och utsattheten hos verksamheter som drabbas och beredskapen för en händelse är avgörande. Olika orter i kommunen är olika sårbara beroende på den fysiska miljön på platsen, topografiska förhållanden samt ortens placering i förhållande till sjö, vattendrag och kust eller sänkor/svackor i terrängen.

Sannolika konsekvenser är att vatten strömmar in i fastigheter via ledningar och/eller via vatten som rinner på markytan.

I bebyggda trakter kan erosion, skred och ras samt efterföljande slamströmmar orsaka skador såväl inom själva skredområdet som längs den efterföljande slamströmmens väg nedför slänten och i ansamlings området i lägre belägna områden nedanför. Förhöjda risker föreligger också för angränsande områden.

Lågpunkter under broar m.m. översvämmas och bilister kan fastna och behöva akut hjälp. Vägar och järnvägsbankar kan spolats bort eller påverkas av erosion, skred, ras och slamströmmar. Olika former av transportservice kan störas eller hindras som exempelvis utryckningsfordon, hemtjänst för äldre, skolskjutsar, företagsleveranser, regionala transporter och postservice.

De stora dagvattenflödena samt erosion, ras, skred och slamströmmar kan orsaka skador på det kommunala vattenledningsnätet. Även avloppsreningen kan påverkas genom att flödet in i ledningsnätet blir så högt att avloppsvatten måste bräddas ut vid till exempel pumpstationer innan det når fram till ett avloppsreningsverk. Det medför att avloppsvatten strömmar ut orenat i omgivningen, framför allt i vattendrag.

Vid skyfall ökar risken för att råvattnet till vattenverken är förorenat eller innehåller större mängder partiklar. Detta ställer större krav på att reningen i vattenverken fungerar optimalt för att undvika problem med kvaliteten på vattnet ut till abonnenterna.

Olyckor kan ske på skadade vägar. Sjukvårds och räddningstjänstorganisationen i området kan utsättas för stora påfrestningar genom ökad belastning, frånvarande personal och störda transporter.

Konsekvenserna vid skyfall bedöms kunna bli allvarliga.

8.1.4 Havsnivåer

Kraftiga lågtryck med stormar kan ge stormfloder vilket ger en höjd havsvattennivå vid kusten. Dessa ger konsekvenser på de samhällen som ligger längs kusten, exempelvis Rörtången, Brattön och Marstrand. Marstrand anses vara den ort som får störst påverkan vid högre havsnivåer. Dels beror det på att mycket byggnader ligger nära havet, dels att Marstrand och Koön har flest bofasta invånare och kommunala verksamheter (vattenverk, skola, servicehus och räddningstjänst). På grund av klimatförändringarna uppskattas havsnivån längs Västkusten att öka med 1,2–2,2 m (enligt ÖP2010) fram till år 2100. Vid stormfloder kommer då havsvattnet nå över 2 meter från dagens normalnivå vilket skulle ge stora översvämningar på både Koön och Marstrandsön. Sannolikheten för höga havsvattennivåer bedöms som medelhög (1 gång på 10 år- 1 gång på 50 år)

Konsekvenser vid hög havsvattennivå

Vid mycket högt vattenstånd, vilket innebär 1,5 meter över normal nivå, kommer det vara svårt att köra med färjan Lasse-Maja mellan Koön/Marstrandsön då kajen kommer vara översvämmad. Det finns alternativ t.ex. färjan Nisse, men det blir betydligt svårare att sköta transporter och det skulle ge konsekvenser för både transporter och personer till och från ön.

Kajen runt Marstrand har förstärkts de senaste åren för att klara högre havsvattennivåer och kraftigare oväder, men ger begränsat skydd vid dessa havsnivåer. Det är sannolikt att kraftiga vindar också ger höga vågor som bidrar till ännu högre vattennivåer.

En hög havsnivå ger också större konsekvenser på en redan inträffad översvämning i Nordre- och Göta älv då havsvattnet trycker in i älven och minskar flödet från älven till havet. Det finns även risk för att havsvatten trycker upp så högt upp i älven att vattenintaget till Göteborgs vattenverk får in havsvatten.

Detta skall förhindras genom att stora skärmar kan fällas upp i älven (Ormo skärmanläggning) för att minska trycket från havet. Dessa skärmar ägs och drivs idag av vattenfall. Konsekvenserna av höga vattennivåer bedöms kunna bli begränsade till allvarliga.

På bilden över visar blått område havsvattennivån 1,735 meter över normal nivå. Vid detta scenario kommer stora delar av Hamngatan norr om färjan ligga under vatten och färjan kommer inte kunna gå. Troligen kommer det rinna in vatten i fastigheterna närmast kajen. Delar av väg 168 ligger under vatten och Muskeviken kommer i delar vara under vatten.

På bilden över visar blått område havsvattennivån 2,4 meter över normal nivå. Området kring Båtellet och kajen på Koön står under vatten. Stora delar av Ringplan, Hedvigsholmen och fiskehamnen är översvämmade. Väg 168 kommer stå under vatten och kommer troligen inte kunna användas. Samhällsviktig verksamhet kommer troligen behöva evakueras tillsammans med flera fastigheter närmast vattnet.

8.1.5 Skred

Jordskred uppkommer när hållfastheten i marken försämras såpass att marken inte längre är i jämvikt utan börjar att röra på sig. Jorden rör sig då snabbt över en eller flera glidytor.

En slänts stabilitet beror dels av belastningen på jorden, dels av jordens hållfasthet. Under årens lopp kan stabilitetsförhållandena förändras genom att belastningen ökar eller hållfastheten minskar.

Höga flöden eller lågt vattenstånd ökar sannolikheten för skred och ras i områden med känsliga jordarter. De höga flödena kan erodera slänten vilket ger en brantare släntlutning med ras eller skred som följd. Höga vattenstånd motverkar i regel skred i ett första skede, eftersom vattnets tyngd verkar som en mothållande kraft på slänten. Fara för skred uppstår då vattnet drar sig tillbaka igen, dvs. när den mothållande kraften försvinner, och jorden fortfarande är vattenmättad och mer skredbenägen.

Sannolikhet

Göta älvdalen har den högsta frekvensen av skred i Sverige, men de geologiska förhållandena i Göta älvdalen är mycket varierande liksom älvens och sidoområdenas topografi. Markens stabilitet och sannolikheten för skred varierar därför kraftigt även inom korta avstånd. För att erhålla en rättvisande bild av skredriskerna krävs därför god kännedom om markförhållandena och markens geotekniska förutsättningar och även god kännedom om hotade värden och de konsekvenser som skred kan medföra. Därför fick statens geotekniska institut (SGI) fick på uppdrag av regeringen att utföra en kartering av riskerna för skred längs hela Göta älv med anledning av ett förändrat klimat med ökade flöden. Riskerna omfattar förhållande för dagens klimat och de som kan förväntas gälla år 2100. Riskerna presenteras i tre nivåer: låg, medelhög och hög skredrisk.

Den generella skredrisknivån för Kungälv kommun bedöms av Statens geotekniska institut (SGI) vara låg till medelhög, men det finns två områden närmast Nordre älv som bedöms ha hög skredrisk.

En av de största skredriskerna är högsensitiv lera, vilket även kallas kvicklera. Om en lera klassas som högsensitiv betyder det att den förlorar sin hållfasthet vid omrörning (till exempel vid skred) och blir mycket lös. Vid extrema fall kan leran vid omrörning bli som en flytande massa utan kvarvarande struktur och styrka och klassas därmed som kvicklera. Leran är i de övre delarna av dalgången lös till halvfast och genom Kungälv är det i allmänhet något lösare.

Det är vanligt att en kombination av klimat- och väderberoende förändringar, människans ingrepp i naturen, förändringar genom erosion och landhöjningen leder till skred.

Som beskrivits i tidigare avsnitt väntas nederbörden över Kungälv under det närmaste seklet öka med 0 - 40 % på grund av klimatförändringar (SMHI). Nederbördsökningen är störst under vintern och kommer att variera mellan olika år och olika decennier.

Erosion påverkar också Göta och Nordre älv. Erosion kan till exempel orsakas av vind, rinnande vatten eller vågor. Erosionsskydd finns längs större delen av älven och motverkar stranderosion, men saknas ofta på slänter under vattenytan. Skador på erosionsskydden har noterats på några ställen enligt SGI.

Landhöjningar påverkar även Göta älv. Efter istiden så höjs lerområdena ur havet och detta är en process som fortfarande pågår och landhöjningen i Göta älvdalen är idag 1–3 mm per år.

Sannolikheten för skred har beräknats med utgångspunkt från kartlagda och uppmätta geotekniska variabler samt den variation som dessa variabler uppvisar. Sannolikheten har beräknats i ett stort antal sektioner som är representativa för sin omgivning. Sannolikheten för skred har delats upp i fem klasser, S1-S5. Gränserna mellan de olika sannolikhetsklasserna har satts utifrån europeiska och svenska byggnormer som allmänt nyttjas för konstruktion av byggnader.

Nordre älvs norra strandlinje, inom Kungälv kommun finns två områden närmast älven som innebär sannolikhetsklass 4. Områdena har markerats med hög skredrisk.

Konsekvenser och följdändelser

Konsekvenserna av ett skred i SGI:s rapport beräknades som de direkta kostnaderna för de områden med bebyggelse, inklusive människoliv och samhällsviktiga verksamheter som berörs av

skredet, samt indirekta kostnader som till exempel trafik omledning för en väg eller produktionsbortfall för näringslivet. Konsekvenser för skred anges som konsekvensklasser 1–5. Gränserna mellan de olika konsekvensklasserna har satts med hänsyn till tidigare utförda karteringar av skredrisker samt erfarenheterna från tidigare inträffade skred.

Huvuddelen av kända skred med stor utbredning i Göta älv dalen har inträffat i lera

med hög sensitivitet, i de flesta fall kvicklera. Skred i kvicklera kan få mycket stor utbredning och skredhändelserna är plötsliga och dramatiska. Skredet som drabbade Surte 1950 varade i 2–3 minuter och under den tiden gled lermassorna iväg och flyttade husen inom skredområdet 50–150 m ner mot Göta älv. Skredmassorna blockerade älven och förhindrade sjöfarten.

Konsekvenserna av skred i Göta älv kan komma att påverka flera stora platser då bebyggelse, industri, vägar, järnvägar, sjöfart och vattenintag finns i stor utsträckning. Exempelvis så påverkas sjöfarten direkt av skred i älven. Även mindre skred kan innebära stopp eller störningar för fartygstrafiken.

Vid skred kan föroreningar komma ut i älven som tidigare varit bundna i marken. Området vid Älvängens industriområde i Ale kommun har en hög skredrisk samtidigt som området är kraftigt förorenat, framför allt av tjära. Om ett skred skulle inträffa där kan stora mängder föroreningar komma ut i Göta älv. Föroreningar som varit inkapslade i jordmassor kommer också att friläggas och spridningen kommer då att öka genom erosion och utlakning under mycket lång tid, både från området och från det som ansamlas på Göta älvs botten.

Ett skred i Älvängens industriområde kan få betydande konsekvenser för dricksvattenförsörjningen för mer än 700 000 människor i vårt närområde inklusive Kungälv. Tillgången till reservvattentäkter i Göteborgsområdet är starkt begränsad och det finns därmed risk för råvattenbrist.

Om föroreningar kommer ut i älven kommer det även leda till stora konsekvenser för växt och djurlivet längs älven. Att sanera detta område efter en eventuell förorening kommer att medföra mycket allvarliga konsekvenser för området. Det låter sig knappast göras utan kraftiga ingrepp i vegetationen, vilket spolierar dessa värden och även livsmiljön för fåglar och andra djur.

Beroende på vilken typ av förorening som drabbat området kan punktvis sanering möjligen vara aktuell, men i många fall kommer det sannolikt att vara bäst att inte sanera.

Vid skred längs riksväg E45 kan både biltrafik och tågtrafik drabbas eller ställas in vilket kan leda till att mycket trafik behöver ledas om genom Kungälv och längs Romelandavägen mellan Göteborg och Trollhättan.

Ett större skred kan resultera i en kraftig våg i älven som kan skada broar och byggnader längs älven. Vid Götaskredet 1957 utlöstes en kraftig våg där våghöjden uppskattades till 5–8 meter. Vågen vandrade den gången enbart uppströms och slog mot kraftverket och slussporten i Lilla Edet ca 2,5 km norr om skredområdet. Skulle en likande våg idag åka söderut skulle skadorna på byggnader och annan infrastruktur troligtvis bli stora.

Konsekvenserna bedöms kunna bli allvarliga till mycket allvarliga.

Bilden visar hur SGI:s rapport bedömt riskerna med ett skred i centrala Kungälv. Hög risk för skred, igenom en kombination av sannolikhet och konsekvens, visar att området vid Fars Hatt och den gamla kexfabriken finns. Man har även i båda dessa områden vidtagit åtgärder för att minska riskerna för skred.

8.1.6 Skogsbrand

En skogsbrand är en okontrollerad eld i skogsmark som kan skada såväl natur, egendom och människor.

Sannolikhet

I Sverige inträffar varje år i genomsnitt mellan 3 000 och 4 000 bränder i skog och mark. Större skogsbränder uppstår en eller kanske två gånger per decennium, även om vi de senaste åren fått se flera större skogsbränder i Sverige. De ekonomiska följderna är stora i form av kostsamma räddningsinsatser och skador på skog och byggnader.

Bränder i skog och mark orsakas främst av blixtnedslag och olika slags mänsklig påverkan som t.ex. spridning efter lägereldar, barns lek, gräselddning eller gnistor från tåg och maskiner. Antalet bränder är störst i de tätbefolkade storstadsregionerna, där många människor vistas ute i naturen och i de östra, torrare delarna av landet.

Sverige hade en exceptionell skogsbrandssäsong sommaren 2018 brandrisken var extrem i nästan hela landet och svårsläckta bränder härjade på flera platser. Sverige har haft somrar med höga brandrisker tidigare, som 2008 och 2014, men inte som 2018. Det kom nästan inget regn och marken var väldigt uttorkad. De höga brandriskvärdena omfattade nästan hela landet och hängde ihop över tid under en mycket lång period - maj till augusti - med undantag för några nedgångar. Skogsbrandsflyget, som flyger över skogarna för att lokalisera nya bränder, upptäckte under sommaren 2018 över 500 bränder. En normal sommar är den siffran 100. I mitten av augusti hade läget förbättrats och brandriskvärdena hade återgått till en normal nivå för säsongen.

Skogsbranden i Västmanland 2014 är den mest omfattande skogsbranden sedan 1950-talet i Sverige. Brandområdet utgjorde 14 000 hektar skog (motsvarar 28 000 fotbollsplaner) och ungefär 25 nedbrunna eller skadade hus. På bara några timmar den 4 augusti 2014 spred sig branden från 4000 hektar till 11 000 hektar. Samtidigt fick ca 1000 personer evakueras och 6000 personer hotades av evakuering.¹

¹ Länsstyrelsen Västmanland. (MSB)

Sett i ett internationellt perspektiv är problemen med bränder i skog och mark relativt små i Sverige. Andra länder har i vissa fall mer gynnsamma naturgivna förutsättningar för intensiva brandförlopp eller har otillgängliga och svårsläckta områden. I t ex Nordamerika, Ryssland, Australien och i Medelhavsområdet är problemen betydligt allvarigare med mycket omfattande och svårbekämpade bränder i skog och buskvegetation.

Konsekvens

I kommunens nordöstra delar, i ett stort sammanhängande barrskogsområde om ca 20 000 hektar, ligger Svartedalens naturreservat som utgör ett av södra Sveriges mest värdefulla naturvårds- och friluftsområden. Naturreservatet ingår i EU-nätverket Natura 2000, är drygt 3400 hektar stort och sträcker sig förutom Kungälv kommun även in i Stenungssunds och Lilla Edets kommuner².

Genom sin storlek, storstadsnära läge, goda tillgänglighet och förekomst av en rik biologisk mångfald utgör Svartedalen ett unikt område i sydvästra Sverige. Det är ett av några få områden söder om Dalälven med över 1000 hektar produktiv skog som är undantagen skogsbruk. Ett relativt stort antal hotade eller sällsynta arter är knutna till de områden som under lång tid varit trädbevuxna.

En större skogsbrand i Svartedalen är fullt tänkbar och skulle ge stora konsekvenser. Svartedalen hyser främst barrskog vilket är den skogsmiljö som brinner bäst jämfört med t.ex. de mer brandtröga lövskogspräglade områdena söder och väster om Svartedalen.

Även om en okontrollerad skogsbrand medför svåra konsekvenser finns det också arter som är beroende av branden. En brand är alltså inte odelat negativ ur ett biologiskt perspektiv. Exempelvis så gynnas många ovanliga och rödlistade arter av en skogsbrand. Ett fyrtiotal insektsarter i Sverige, bland annat skalbaggar, skinnbaggar, flugor och fjärilar är idag kända som direkt brandberoende. Ytterligare hundratals är dessutom gynnade av brand³.

Skogsbrandens ekonomiska effekter sträcker sig primärt till den enskilde skogsägarens förstörda skog och samhällets utgifter för räddningstjänst. Vad gäller brand i Svartedalens naturreservat hotas även de mycket höga rekreativvärden som kan tillskrivas området. Rekreativvärdena är svåra att översätta i ekonomiska termer varför dessa ofta inte redovisas i statistik. Även oaktat hälsovinster med naturturismen i Svartedalen har de sociala värdena skattats högre i reservatet än de monetära alternativvärden som kan förväntas från skogsbruk⁴.

Naturområdet Svartedalen är förhållandevis glesbefolkat och Kungälv kommun har inga tätorter som är omslutna av barrskog på samma sätt som i Västmanland så en liknande evakuering som gjordes där 2014 är inte sannolik i Kungälv. En större skogsbrand i kommunen bedöms primärt ge konsekvenser i förlorade ekonomiska, biologiska eller sociala värden snarare än en direkt påverkan på människors liv och hälsa.

8.1.7 Olyckor

Varje år dör nästan 3000 människor på grund av olyckor samtidigt blir cirka 100 000 inlagda på sjukhus och cirka 700 000 behöver uppsöka en akutmottagning. I Kungälv kostar olycksfallen samhället drygt 320 miljoner årligen (beräkning gjord av SKR 2022).

Trots denna omfattning ger oftast dessa olyckor inte några större samhällsstörningar. För att ge större störningar behöver många människor drabbas samtidigt eller ge omfattande bortfall

² Länsstyrelsen Västra Götaland

³ Skogsstyrelsen

⁴ T. Göransson, 2005

på viktiga samhällsfunktioner. Nedan har vi analyserat några av de olyckstyper som skulle kunna ge större påfrestningar på samhället.

8.1.7.1 Transportolyckor med farligt gods

Genom Kungälv kommun leder flera stora transportleder. Både motorvägen Europaväg 6 (E6), järnvägen Bohusbanan och längs kusten farleder för tung sjöfart. Både E6an och Bohusbanan korsar Nordre älv på broar.

Transportlederna kan utsättas för störningar i form av olyckor som kan leda till personskador eller utsläpp av farligt gods. Olyckor bedöms generellt inte utgöra större samhällsstörningar, men utsläpp av farligt gods kan få större och allvarigare konsekvenser.

Farligt gods är ett samlingsbegrepp för ämnen och produkter som kan skada människor, djur, miljö, egendom och annat gods om de inte hanteras rätt under transporter eller skyddas mot yttre hot som stöld eller skadegörelse (källa: Trafikverket.se). Den vanligaste formen av farligt gods på både land och till havs är brandfarliga vätskor följt av oxiderande ämnen. På plats tre kommer frätande ämnen för sjöfart och brandfarliga gaser för vägtransporter.

För att en farlig godsolycka ska ske krävs att ett fordon lastat med farligt gods är inblandat i en olycka, t.ex. en kollision eller urspårning. Vidare måste behållare på fordonet skadas så att läckage av ett farligt ämne sker. Ett utsläppt giftigt ämne sprids som vätska eller gas. Halten av det farliga ämnet avtar med avståndet till ämnet. För att en människa ska komma till skada måste dessa befinna sig inom det område där ämnet uppvisar en skadlig halt.

För brand- och explosionsfarliga ämnen måste dessutom en antändningskälla finnas som kan starta en brand eller ett explosionsförlopp. Även här gäller att människor måste finnas inom riskområdet för att komma till skada.

Det är sedan tidigare känt att det transporteras stora mängder farligt gods både inom och genom kommun, men det finns ingen aktuell sammanställd information eller kartläggning som visar hur flödena ser ut.

Farligt gods på Europaväg 6.

Väg E6 är den stora transportleden mellan Göteborg och Norge och längs denna finns också stor kemikaliekonsumerande- och producerande industri, vilket innebär att transportererna är omfattande. På väg E6 transporteras farligt gods både som tank- och styckegodstransporter.

Enligt statistik från Trafikanalys utgörs 3 % av allt transporterat gods på väg i Sverige av farligt gods, vilket innebär att årligen har mellan cirka 9 100 och 11 400 ton farligt gods transporterats på väg under åren 2008 till och med 2012 (Källa: Trafikanalys 2008, 2009, 2010, 2011, 2012). Under samma period utgjordes i genomsnitt 70 % av det farliga godset av brandfarliga vätskor (SIKA 2008, 2009, 2010, 2011, 2012).

Sannolikhet

E6an har stora kemikaliekonsumerande- och producerande industrier längst sträckan, vilket innebär att farligt gods transportererna är omfattande.

På väg E6 transporteras farligt gods både som tank- och styckegodstransporter och data från 2006 visar att det är mellan 33 000 till 66 000 ton farligt gods/månad. Utifrån en analys genomförd av EnviroPlanning AB beräknas antalet transporter av farligt gods på väg E6 genom Kungälv uppgå till 220 transporter per dygn i båda riktningarna år 2040 och totalt drygt 80 000 transporter med farligt gods per år.

Under åren 2007–2012 rapporterades 233 händelser med farligt gods inom vägtrafik till MSB vilket ger ett snitt på ca 4 händelser/ månad i landet. Drygt hälften av händelserna skede under vägtransport, resterande skedde i samband med lastning och lossning.

Sannolikheten för en olycka med farlig godstransport inom Kungälv kommun på Europaväg 6 ses som medelhög.

Konsekvens

En vanlig konsekvens vid olyckor med farligt gods är att vägen eller del av vägen blir avstängd en tid. I de fall det farliga godset behöver pumpas eller flyttas över till annat fordon innan bärgning kan ske gör många gånger att avspärrning av vägdelar med minskad framkomlighet kan pågå i många timmar. Om området dessutom behöver saneras kan det bli stora kostnader och avbrott i andra delar av samhället. Även skador på infraskuturen kan ske och generera följder som svårare framkomlighet för exempelvis; sjukvård och räddningstjänstpersonal.

Farligt gods som hamnar ute i miljön kan vara giftiga, cancerogena, fosterskadande m.m. Kommer dessa ämnen i vatten, jord, växter börjar ämnena vandra vidare in i levande varelser som djur och människor. Många av ämnena lagras och kan påverka vår biologiska funktion negativt och hela ekosystem kan rubbas.

Den absolut vanligaste formen av farligt gods som fraktas på väg är brandfarliga vätskor vilket kan vara bränsle i form av råolja, olja, bensen och diesel. Skulle det ske en allvarlig händelse med dessa fordon, finns risk för brand, explosion och giftig rökbildning som kan kräva stora räddningsinsatser samt utrymning av bostadsområden i närheten av vägen.

Störst konsekvenser vid större olyckor eller utsläpp av giftig rök skulle det kunna bli mellan Rollsbomotet i norr och Rödbomotet efter Nordeälv bron i söder. Dessa konsekvenser ökar om det sker nära resecentret och köpcentret Kungahälla. Olyckor med giftiga eller radioaktiva ämnen här skulle kunna påverka större tätbebyggda områden och vid avstängningar av E6 här kan det leda till att trafiken måste köras genom Kungälv tätort eller ledas om en längre sträcka, antingen till färjan i Kornhall eller via Lilla Edet.

I den flesta fall bedöms konsekvenserna bli allvarliga.

Bild: Brand i tankbil på E6 i höjd med Kareby 2011. En person avled och vägen blev avstängd. Ny asfalt fick läggas då den gamla hade smält och runnit ner i mittremsan samt runnit ned för en slänt.

8.1.7.2 Farligt gods på Bohusbanan

Järnvägen Bohusbanan passerar genom samhällena Ytterby och Kode och olyckor och urspårning i tätbebyggt område kan leda till betydande personskador.

Oavsett var på sträckan som en olycka eller stopp skulle inträffa är det omöjligt att leda om trafiken på den aktuella sträckan.

Den senaste kända statistiken visar att det på Bohusbanan transporterades mellan 20 000 till 30 000 ton farligt gods under september månad 2006 och majoriteten av detta var brandfarliga vätskor. En urspårning med farligt gods kan därför få stora konsekvenser på både miljö och för människor.

Sannolikhet

Det inträffade 38 allvarliga olyckor på järnväg i Sverige under 2018. Allvarliga olyckor och tillbud med farligt gods är mycket ovanliga på järnvägen. Under 2018 inträffade ingen sådan olycka. 2017 skedde en olycka med farligt gods som då också ledde till utsläpp av saltsyra. Detta var första olyckan med utsläpp av farligt gods sedan år 2008. Sannolikheten att det skall inträffa en olycka på sträckan inom Kungälv kommun på Bohusbanan ses som låg.

Konsekvens

Olyckor med farligt gods på järnväg skulle ge störst konsekvenser när tåget passerar tätbebyggt område. Dessa finns inom kommunen i Ytterby och Kode. Det finns även områden där järnväg och motorväg passerar förbi varandra mycket nära så att delar av motorvägen kan behöva stängas vid olyckor på järnvägen. För övrigt skulle all form av järnvägsolyckor kunna ge långvariga stopp i tågtrafiken.

Konsekvenserna bedöms därför bli allvarliga.

8.1.7.3 Oljeutsläpp och farligt gods i Kattegatt och Nordre/Göta älv

Utanför Kungälv kust passerar stora fartyg som vid olyckor kan leda till omfattande personskador och påverkan på kustnära natur.

Enligt Trafikverkets statistik registrerades år 2015 ca 62 000 fartygsrörelser i Kattegatt varav 12 600 var Tankers (fartyg avsett för flytande laster).

Då dessa är de senaste kända siffrorna kan vi inte med säkerhet säga om antalet ökat eller minskat sedan dess. Det finns i Östersjön flera stora oljehamnar, vilket innebär att ett betydande flöde av de tankers som passerar sannolikt är oljetankers. Informationen om kemikalietransporter är i nuläget tämligen bristfällig, men omfattande transporter förekommer.

På Göta älv registrerades 1409 fartyg i båda ritningarna 2015. Det är en blandning av 47 passagerarfartyg, 905 lastfartyg (ofta kallad cargo) och 46 tankers. Utöver detta passerar det en stor mängd mindre båtar som saknar transponder och därför inte registreras.

Sannolikhet

Statistik över farligt godstransporter sammanställs av Transportstyrelsen och den senaste rapporten är från 2013. Under åren 2007–2012 har 89 händelser med farligt gods rapporterats inom sjötransporter till Transportstyrelsen⁵. De vanligaste händelserna som rapporteras är maskinhaveri, kollisioner (inklusive grundstötning) samt bränder.

I kommunens närområde finns stora hamnar för raffinaderiindustrin i Lysekil och Göteborg och i Stenungssund finns petrokemisk industri som hanterar olika farliga ämnen. Det är mycket ovanligt att olyckor leder till utsläpp av farligt gods och relativt ovanligt med utsläpp av olja. Ett större utsläpp i vårt närområde skedde den 15 september 2011 de det upptäcktes

⁵ Transport av farligt gods Händelserapportering 2007–2012

olja som drev in mot nordvästra Tjörn. Så småningom visade det sig vara det största utsläppet som drabbat västkusten. Mellan den 15 september och 3 oktober 2011 omhändertog Kustbevakningen och Tjörns räddningstjänst närmare 750 ton olja. Kungälv kommun kunde ha drabbats lika hårt som grannkommunerna om vindarna hade legat annorlunda.

När det gäller Göta älv sker det årligen grundstötningar och haverier med båtar. Även om dessa inte är tankers finns det ofta större mängder drivmedel som riskerar att läcka ut. Sannolikheten för oljeutsläpp bedöms därför vara medelhög.

Konsekvens

Konsekvenserna vid oljeutsläpp utanför kusten eller i älven bedöms som allvarliga. Ett större oljeutsläpp kan leda till att stora delar av kommunens kust smutsas ner och att djur och växtliv blir allvarligt påverkade. Oljans livslängd och skadeverkningar i havsmiljön beror i stor utsträckning på oljans sammansättning. Såväl råolja som raffinerade oljeprodukter består av blandningar av olika kolväteföreningar med vitt skilda egenskaper. De lättaste komponenterna brukar skingras redan inom något dygn efter utsläppet. De tyngre och svårslösigare oljekomponenterna utgör ett större hot. Dessa hamnar förr eller senare på bottenarna, och oljeresterna kan finnas kvar i årtal.

När det gäller utsläpp i Göta älv kan det få konsekvenser på både växt och djurliv, men framför allt på vattenförsörjningen i kommunerna längs älven. Flera kommuner, bland annat Kungälv och Göteborg, använder Göta älv som råvattenkälla för dricksvatten. Beroende på vilken typ av kemikalier som läcker ut och i vilken omfattning kan vattenintagen till vattenverken behöva stängas. Pågår detta under en längre tid kommer vattenproduktionen avstanna vilket får mycket stor påverkan på kommunens olika verksamheter och invånare.

8.1.7.4 Flygolyckor

Efter att Göteborg City Airport, också känd som Säve flygplats, stängt sin verksamhet för tung luftfart minskade risken för större flygolyckor över Kungälv kommun då flera inflygningsrutter gick över Kungälv. Idag trafikerar endast mindre taxiflyg och flygklubbsverksamhet flygplatsen. Olyckor med mindre plan är vanligare än med tung luftfart, men sådana olyckor skulle ha en begränsad effekt för kommunen.

Landningsbanan (bana 03/21) på Landvetter flygplats ligger i en, för Kungälv fördelaktig vinkel och den mesta trafiken passerar andra kommuner (framför allt Härryda, Mark samt Lerum).

Sannolikheten för olyckor som drabbar Kungälv ses som låg, både därför att större flyghaveri med kommersiell europeisk luftfart är ovanliga, och för att relativt få linjer passerar över Kungälv kommun. Skulle en flygolycka ske med passagerarplan till eller från Landvetter flygplats kan behovet av psykosocialt omhändertagande för passagerarnas anhöriga bli stort.

8.1.8 Bränder

De flesta bränder som sker dagligen i Sverige utgör inga större samhällsstörningar, men det finns brandhändelser som fått större konsekvenser bl.a. diskoteksbranden i Göteborg 1998 (63 döda, fler än 200 skadade) och stadshotellbranden i Borås 1978 (20 döda, 50-tal skadade).

Det finns också bränder som har lett till stor materiell skada då stora eller närliggande fastigheter eldhärjas. På västra och östra gatan i Kungälv centrum, samt på Marstrand och Koön finns äldre tätbebyggd träbebyggelse som genom historien eldhärjats svårt. Större bränder i Marstrand inträffade exempelvis 1643, 1682, 1824, 1867 och 1947 och har alla påverkat Marstrands karaktär. Brand i ovan nämnda områden skulle kunna leda till snabb brandspridning till flera fastigheter och ge både personella skador, och en stor kulturhistorisk skada. Under sommaren har Marstrand mycket turism vilket skulle kunna försvåra räddningsinsatsen och förvärra skadorna.

I kommunen finns också företag och myndigheter som kan ses som viktiga för regionen och som därför skulle ge stora konsekvenser vid brand. Exempel på dessa är sjukhuset, äldreboenden och kommunens skolor.

Under 2022 genomförde den kommunala räddningstjänsten i Sverige 11 028 insatser mot bränder i byggnader, varav 418 bränder var i skolor. I dessa bränder omkom cirka 100 personer⁶.

8.1.8.1 Bränder i byggnader

Sannolikhet

Bränder i bostadshus är vanligare där både elfel, glömd spis eller glömda ljus orsakar många bränder. Sannolikheten för storbrand i viktiga fastigheter inom kommunen anses vara förhållandevis låg eftersom tidig upptäckt genom brandlarm och närheten till räddningstjänsten minskar konsekvenserna.

Brand i träbebyggelse som får spridning till andra fastigheter anses också vara låg (1gång på 50år- 1 gång på 100 år) då räddningstjänsten har god beredskap i utsatta områden.

Konsekvens

En brand i byggnad kan resultera i betydande skador på samhällsviktig verksamhet, förstöra stora ekonomiska värden och i värsta fall kosta människoliv. Kommunala fastigheter är svåra att ersätta på kort tid och skulle därför ge stora konsekvenser för drabbad verksamhet. Brand i kommersiella fastigheter kan resultera i förlorade arbetstillfällen för kommunen.

Konsekvenserna vid stor brand bedöms därför bli allvarliga.

8.1.8.2 Bränder i eltransportmedel.

Under 2022 inträffade totalt 106 bränder i olika eltransportmedel som drivs helt eller delvis av el. Flest var det i sparkcyklar med 38 bränder följt av 23 i personbilar och 20 elcyklar. Bränder i hoverboards har minskat men man ser en tydlig ökning i elsparkcyklarna.

Totalt har 371 bränder eller tillbud med el eller el-/hybridfordon och eltransportmedel skett under 2018–2022. Alla bränder eller tillbud har inte medfört en påverkan på transportmedlets batterier. I vissa fall har batteriet inte haft betydelse för branden annat än ett osäkerhetsmoment och ett behov av en riskbedömning som förekomsten av batteriet inneburit för räddningstjänsten. I andra händelser har inte det inte tydligt framgått om batteriet varit involverad i branden men har av MSB räknats in i de händelser där el eller el-/hybridfordon och eltransportfordon varit en del i olycksförloppet.

Tabellen nedan visar fördelningen för på händelserna 2018–2022⁷.

Fordon	Under färd	Laddning	Övrigt/okänd	Total
Lastbil	1	2	3	6
Buss	2	0	1	3
Personbil	17	18	46	81
Motorcykel	0	1	3	4
Moped	1	13	16	30
Cykel	5	33	43	81
Sparkcykel	5	41	40	86
Scooter/permobil	1	8	8	17
Hoverboard	1	51	11	63
Summa:	33	167	171	371

⁶ MSB

⁷ Källa MSB: Sammanställning av bränder i elfordon och eltransportmedel 2018–2022

Sannolikhet

Då el-/hybriddrivna transportmedel ökar, ökar även sannolikheten för att brand kan uppstå i sagda transportmedel.

Konsekvens

Vi kan komma att se en ökning av bränder i byggnader eftersom antalet el-/hybridbilar, elcyklar och elsparkcyklar ökar stadigt i hela samhället. En brand orsakad av felaktig hantering av laddning i en kommunal fastighet som är svår att ersätta snabbt skulle kunna få stora konsekvenser för den drabbade verksamheten. Vid brand vid kommersiella fastigheter kan det innebära att kommunen förlorar arbetstillfällen och därför bör därför bedömas som allvarig.

8.1.9 Dammbrott

De mest katastrofala översvämningarna i Kungälv kommun skulle kunna inträffa om dammbyggnader i Göta älv skulle rasa. I Göta älv har Vattenfall för vattenkraftändamål och Sjöfartsverket för slussverksamheten tillsammans 15 dammar vid Väneren, Trollhättan och Lilla Edet. Följande dammar bedöms medföra betydande konsekvenser i händelse av brott.

Vid Vänerens utlopp finns dammarna:

- Vargöns kraftstation
- Spärrdammarna vill Lilleån och Tvärån, öster om Vänersborg
- Slussen och jorddammen i Brinkenbergsulle

I Trollhättan:

- Profilregleringsdammen mellan älven och Stallbacka
- Industriområdes dammarna vid Hojum och Olidans kraftstationer
- Dammen vid Åkersjö slussen.

I Lilla Edet

- Dammarna vid kraftstationen
- Ströms sluss.

Under 2009 genomfördes beräkningar på flödet i Göta älv och Nordre älv vid dammbrott på de dammar som ansågs kunna ge störst konsekvens vid dammbrott. Man tittade både på normala och extrema situationer gällande vattennivåer i både Väneren och i havet.

Sannolikhet

Dammbrott med allvarliga konsekvenser är ytterst osannolikt. Internationell statistik över inträffade dammbrott för stora dammar visar att sannolikheten för dammbrott är i storleksordningen en tiondels promille/år. Den allmänna bedömningen är att denna siffra är minskande p.g.a. att kunskaper utvecklas och förstärkning av befintliga dammar görs. I världen finns totalt ca 50 000 stora dammar, vilket betyder att i genomsnitt någon eller några få av dessa rasar varje år. De två huvudsakliga orsakerna till inträffade dammbrott är bristande avrinningsförmåga vid höga flöden respektive läckageproblem i dammkroppen eller grundläggningen. En stor andel av dammbrotten har inträffat under byggtiden, dämningssupptagningen eller under de första åren efter idrifttagningen.

I Sverige har endast en stor vattenkraftsdamm, Noppikoski 1985, gått till brott med begränsade konsekvenser som följd. Härutöver har dammbrott inträffat i ett antal mindre dammar.

Konsekvens

Dammbrott i Göta älv skulle kunna ge ett okontrollerat flöde i älven med risk för svallvågor och kraftiga skador nedströms. Förutom omfattningen på dammbrottet, där delar eller hela dammen rasar, är också nivån på Vänerns avgörande för konsekvenserna nedströms. Detta gäller inte minst vid Vargön som är det första kraftverket mellan Väneren och Göta Älv.

Dammbrott vid låga till måttliga nivåer i Väneren skulle medföra måttliga översvämningar längs Göta älv och därmed begränsade konsekvenser.

Dammbrott vid mycket höga till extremt höga vattenstånd i Väneren skulle medföra stora konsekvenser. Ett dammbrott vid sådana vattenstånd skulle sannolikt leda till sekundära dammbrott nedströms och svallvågen skulle kunna ge stora översvämningar i Kungälv.

Svallvågen skulle nå Kungälv efter ungefär två timmar och leda till översvämningar längs hela älven med en maximal vattenståndshöjning på ungefär 2 meter i Kungälv kommun. Vid detta scenario är det också sannolikt att överfarterna längs Nordre älv (Nordreälvbron för E6, Järnvägsbron, Kornhalls färja och Lillebron mellan Kungälv och Fästningsholmen samt bohusbron mellan Fästningsholmen och Göteborg) skulle påverkas.

Vissa knutpunkter för el som ligger längs älven i Kungälv skulle också kunna slås ut. Effekten på elförsörjningen ses som begränsad.

Havsvattenståndet har stor betydelse för konsekvenserna nedströms Lilla Edets kraftstation. För Göteborg och Ale kommun skulle en extremt hög havsnivå i kombination med en mycket hög tappning i Vargön medföra betydande översvämningar även utan dammbrott. Jämfört med Ale skulle Kungälv inte få lika allvarliga problem då höjdskillnaden mellan centrala Kungälv och älven är högre.

8.2 Teknisk infrastruktur och försörjningssystem

Med kommunal teknisk försörjning menar vi el, vatten, avlopp, fjärrvärme och hushållsavfallshantering vilket många invånare tar för givet och inte reflekterar över så mycket i det vardagliga livet. Det är en självklarhet när lampan lyser, rent vatten kommer ur kranen och att avloppet fungerar. Dessutom är både kommunens verksamheter och invånarna mycket beroende av att just dessa bitar fungerar. Det krävs inte stora störningar för att det snabbt påverkar var och ens vardag. Med en ökad digitalisering har också tillgången till internet eller externa lagringsytor blivit väsentliga för många yrkesgrupper, inte minst inom kommunernas kärnverksamheter.

Vatten, avlopp och avfallshantering är lagreglerade, d.v.s. kommunerna är

skyldiga att tillhandahålla dessa funktioner för medborgarna. Även tillgång till el och elektronisk kommunikation är reglerade i lag, men i dessa fall faller inte ansvaret i första hand på kommunerna.

De olika systemen i den kommunal tekniska försörjningen är beroende av varandra. En störning i ett överordnat system kan få konsekvenser i flera led och kan drabba abonnenter på flera håll.

8.2.1 Elnät

Större avbrott kan ske vid fysiskt sabotage och IT-attacker, men också vid allvarliga stormar, isstormar och snöstormar. På senare år har risker för effektbrist på grund av för lite elproduktion eller bristande kapacitet i stamnäten ökat.

Samverkande tekniska fel eller materialfel på strategiska platser kan också slå ut elförsörjningen i stora områden. Även störningar eller avbrott i elektronisk kommunikation som påverkar utrustning som behöver uppkoppling ses som en risk. Solstormar, eller geomagnetiska stormar, kan också slå ut elektriciteten.

Enligt Kungälv Energis risk- och sårbarhetsanalys finns det luftledningar som är väderberoende och kan orsaka problem vid extremväder. Det är främst vid samtidiga fel det kan resultera i längre avbrott. Investeringar sker årligen för att minska risken för elavbrott.

Kabelfel till någon av kommunens öar kan också orsaka långa avbrott för ett fåtal kunder. För att minska risken har Kungälv Energi bytt ut några av de äldre kablarna.

Då det byggs mycket i kommunen kommer elnätsföretagen behöva utöka mottagning och fördelningsstationerna de kommande åren för att säkerställa full reserv. En risk som ökat är haveri i någon större anläggning där Kungälv Energi idag inte har full reserv för alla felfall.

En risk som ligger utanför Kungälv Energis kontrollansvar är fel på Vattenfalls ledningar där kommunen i sin helhet blir drabbad. För att detta ska ske krävs två samtidiga fel vilket har låg sannolikhet.

Detta visar på att det svenska kraftnätet har sårbarheter både lokalt och nationellt.

Sannolikhet

Det svenska storkraftnätet under de senaste decennierna haft en driftsäkerhet, mätt med hänsyn till inträffade avbrott hos kunderna, som är fullt jämförbar med andra västeuropeiska överföringssystem. Även driftsäkerheten för regionnäten har varit god i de fall systemen är byggda på ett sådant sätt att alternativa matningsvägar finns tillgängliga.

Sverige har haft större störningar som ett avbrott i kabel i Göteborg 2018 som påverkade kollektivtrafiken. I januari inträffar stormen Alfrida som slår ut 100 000 abonnenter på östkusten och på delar av Gotland havererar telefonnätet.

Sannolikhetsbedömning har gjorts av Kungälv energi AB för elavbrott i kommunen. Centrala Kungälv bedöms kunna drabbas av kortare (0–3 timmar) elavbrott mellan 1 gång/år till 1 gång/10 år medan det bedöms vara vanligare i övriga serviceorter där även längre avbrott (12-18h) beräknas kunna inträffa mer sällan än 1 gång/10år.

Samhället kan också drabbas av elbrist när elbehovet är stort och elproducenterna inte kan producera tillräckligt mycket el. Skulle detta inträffa kan Svenska Kraftnät som äger stamnätet besluta att stänga av el för utvalda användare.

För att kunna prioritera vilka användare som skall kopplas från har Energimyndigheten drivit projektet Styrel där myndigheter och kommuner skall prioritera vilka abonnenter som skall behålla elen längst eller få tillbaka den först. Det finns idag en hög risk för effektbrist och Energimyndigheten uppmanar till konsumtionsförändringar ute i samhället.

Sannolikheten för en manuell fränkoppling har under åren ökat men risken att ett avbrott kommer genom strömavbrott på grund av stormar eller den mänskliga faktorn.

8.2.2 Fjärrvärmesystem och annan uppvärmning

Det finns i Kungälv kommun ett fjärrvärmenät som försörjer stora delar av Kungälv stad. Fjärrvärmenätet och fjärrvärmecentralen är belägen i Munkegårde. I centralen finns det två biobränslepannor samt två oljepannor.

Många privata småhus har annan uppvärmning och värmepumpar av olika slag är det vanligaste vid nyare hus eller vid ombyggnation. Ved eller pelletsbrännare, elvärme och olja är fortfarande vanliga i äldre hus.

De olika uppvärmningssystemen är olika känsliga för störningar, generellt sett är dock de flesta typer av uppvärmning beroende av el. Undantagen är renodlade braskaminer med själv-cirkulation.

Sannolikhet

För stora avbrott i uppvärmningen i fastigheter måste det ske elavbrott eller avbrott i fjärrvärmedistributionen. Längre elavbrott är ovanliga i tätbebyggda områden men kan ske på landsbygden, ofta i kombination med kraftiga oväder (se Elnät)

Fjärrvärmeverket har en egen elgenerator driven av en ångturbin vilken vid strömbortfall kan gå över i s.k. ödrift och försörja värmeproduktionen. Det saknas dock kapacitet att starta upp turbinanläggningen från strömlöst läge vilket kan lösas med reservkraftverk. Reservkraften gör vidare att fjärrvärmeverket vintertid kan driva oljepannor och pumpa runt vatten i ledningarna så att det inte fryser.

Även om själva fjärrvärmeverkets elförsörjning och drift kan säkras kan värmen inte pumpas runt i fastigheterna då det i varje fastighet finns pumpar samt expansionskärl som driver runt vattnet i radiatorerna. Utan reservkraftskälla till fastigheterna kommer pumparna inte att fungera.

Sannolikheten för värmeavbrott hänger därför samman med sannolikheten för elavbrott. Längre avbrott (12-18h) bedöms kunna ske 1 gång/10 år eller mer sällan i kommunen. Elberoendet gör att värmeförsörjningen i allmänhet är mer hotad på landsbygden där sannolikheten för längre elavbrott bedöms vara högre.

Totala avbrott i elförsörjningen eller i fjärrvärmecentralen under längre tid bedöms vara mycket låg.

Konsekvens

Konsekvenserna vid stopp i fjärrvärmeverket varierar över året. Avkylningen av fastigheter styrs i stor utsträckning av utomhustemperatur, inomhustemperatur då uppvärmningen upphör, fastighetens isolering, ventilation samt mängden tunga material innanför isoleringen. Avkylningen går snabbast i början för att sedan sakta avta ju närmare utomhustemperaturen innetemperaturen kommer. Vid tio minusgrader har en 70.-talsvilla en inomhustemperatur på 8,7 grader. 70-tals radhus har 12,7 grader.

Efter ett dygn i tio minusgrader kommer de flesta hushållen i kommunen vara rejält utkylda (4–13 grader). Äldre och sjuka kommer fara mest illa och många av dom behöver flyttas från hemmet till uppvärmda lokaler⁸.

8.2.3 Vattenförsörjning

Kommunen ansvar för vattenförsörjningen inom kommunens verksamhetsområde. Det finns pågående arbete med att bygga ut den kommunala VA-försörjningen, framför allt i kustområdet. Det finns ett huvudsystem som omfattar tätorterna förutom Marstrand som till absolut största delen försörjs av egen vattentäkt. Det stora systemet försörjs med blandat vatten från tre vattentäkter, Göta älv, Lysegården och Dösebacka. Kommunens fyra vattenverk producerar tillsammans dricksvatten för drygt 30 000 personer. Ett område i Nereby har sin vattenförsörjning från Göteborg. Resten av invånarna i kommunen får sin vattenförsörjning via större eller mindre enskilda vattentäkter.

Kungälvs vattenverk är det största i kommunen, vilket försörjer inte bara Kungälvs kommun utan även delar av Ale kommun. Vattenverket kommer även i framtiden försörja delar av Tjörns kommun och Stenungsund kommun. Råvattnet tas från Göta älv. Älvsvattnet kontrolleras kontinuerligt och intaget stängs då kvalitén blir för dålig.

⁸ Energimyndigheten

Sannolikhet

Väl inne i Kungälv förgrenar sig ledningarna till ett stort ledningsnät som ger stora möjligheter för rundmatning. Ett brott inom Kungälv innebär sällan att vattenförsörjningen stannar av inom ett större område.

Enligt tidigare genomförda sårbarhetsanalyser på vattenförsörjningen är det ovanligt med långa avbrott i vattenförsörjningen.

De scenarion som bedöms kunna utgöra ett hot är vattenläcka, elavbrott samt föroreningar i vattnet. Även IT-attacker mot styrsystem och övervakningssystem kan innebära störningar i vattenproduktionen eller distributionen.

Vattenläckor kan ske då ledningarna utsätts för överbelastning, åverkan eller bristningar i materialet. Mindre vattenläckor (avbrott kortare än 4 timmar) sker i snitt cirka 10 gånger/år medan längre avbrott, i delar av vattennätet, (mer än 12 timmar) sker sällan, ca 2 gång/10 år. Elavbrott påverkar tryckstegsstationer och gör att vattentornen inte kan fyllas på. Detta leder till avbrott på vattnet i de områden som är högre belägna.

Föroreningar kan komma från vattentäkterna, men det finns även risk att bakterier kommer in i systemet på andra ställen.

Sannolikheten bedöms som låg för att större avbrott sker i kommunens vattenverk. Risken för kontaminering av vattnet ses som medelhög.

Konsekvens

Ett avbrott i vattenförsörjningen ger stora konsekvenser för samhället. Bedömningen är att vatten för många verksamheter är mer väsentligt än el. Ett avbrott i vattenförsörjningen till t ex Kungälv sjukhus, i ett äldreboende eller skola skulle göra det svårt för verksamheten att kunna bedrivas.

Om vattnet i ledningarna anses vara otjänligt på grund av mikroorganismer, jämfört med ett avbrott, kommer vattnet i många fall kunna kokas innan användning vilket underlättar hanteringen.

Sker avbrottet så att ledningsnätet inte fylls på med vatten kommer kommunen i stället behöva leverera vatten i större tankar dit medborgare och verksamheter får ta sig för att hämta vatten i mindre behållare. Detta skulle ge en kraftigt ökad arbetsbelastning på alla verksamheter och kräva ett större stöd till personer i hemmet som inte själva kan hämta vatten.

Konsekvenserna vid större avbrott i vattenförsörjningen bedöms därför bli allvarliga till mycket allvarliga för kommunen.

8.2.4 Livsmedelsförsörjning

Samhället gick snabbt ifrån att ha lagerhantering till kortare hantering för att kunna spara yta och kostnader kan hållas nere. Idag sker produktion och logistik enligt "just in time" eller "on demand" vilket gör att livsmedel inte lagras i butiker, storkök eller hemmen utan lagras på stora centraliserade lager och ute på vägnäten i lastbilar.

Livsmedelsflödet från råvara till färdig mat hos konsumenten innehåller ofta många olika steg, många aktörer är inblandade och utrikeshandeln är omfattande och betydelsefull.

För att producera och distribuera livsmedel i den moderna livsmedelskedjan krävs en ständig tillförsel av insatsvaror och andra produktionsfaktorer. Dessutom krävs det att en mängd tekniska system fungerar och att människor kan utföra sina arbetsuppgifter på rätt sätt och i rätt tid.

I likhet med andra komplexa system så finns det svaga punkter i livsmedelskedjan som kan störas eller slås ut och därmed orsaka avbrott och andra problem i flödet av livsmedel.

Ungefär hälften av den mat vi äter är importerad och det är få varor som Sverige är självförsörjande på. Importen kommer via få noder i Europa som försörjer stora delar av kontinenten med mat.

På grund av ökad konkurrens har distributionen samlats kring några få livsmedelslager i framför allt södra/mellersta Sverige som är beroende av kontinuerliga transporter ut till butiker och till verksamheter. ICA har ett stort centrallager i Rollsbo industriområde i Kungälv. Idag fungerar verksamheten som ett centrallager för färskvaror och specialvaror, främst media och konfektion.

Det är vanligt att man i hushållen idag har väldigt lite eller ingen mat alls lagrad utan beteendet är även här likt näringslivets "on demand". Även kommunens livsmedelsproduktion är sårbar då verksamheten som är ansvarig ej har kapaciteten att lagervara råvarorna. Om ett kortare hinder i leveransen uppstår kan det få stora konsekvenser för tillverkningen av mat till de verksamheter som är beroende av livsmedelsförsörjningen.

Sannolikhet

Efter att beredskapsplaneringen avskaffades i mitten av 1990-talet genomfördes under många år inget arbete gällande livsmedelsförsörjningen i ett krisperspektiv. Sedan beredskapsförordningen (SFS 1993:242) upphävdes 2002 har det inte heller inte funnits någon myndighet med ett utpekat ansvar för funktionen livsmedelsförsörjning. Fram tills man antog förordning (2022:524) om statliga myndigheters beredskap och utsåg livsmedelsverket som beredskapsmyndighet för livsmedel och dricksvattenförsörjning.

Så länge samhället i övrigt fungerar transporteras varor på lastbilar som levererar varor dagligen till butiker och verksamheter i kommunen. Vid störningar i livsmedelskedjan kan det därför snabbt ge stora effekter. Vid större kriser i vårt närområde eller i Sverige går det inte att garantera att avtal om leveranser av livsmedel uppfylls, detta gäller framförallt vid krig eller terrorhandlingar.

En större livsmedelsbutik får idag flera leveranser dagligen av mejerivaror, kött, frukt och grönsaker. Bedömningar från livsmedelsverket säger att det finns lager för 10-20 dagar hos grossister och dagligvaruhandel idag, men det förutsätter samtidigt att det inte sker några negativa reaktioner som hamstring eller plundring av butikerna.

Då livsmedelskedjan har flera kritiska beroenden, allt från tillgång till råvaror (goda skördar, friska djur), till fungerande IT, förpackningsmaterial, transporter och drivmedel, livsmedelslager och tillgång till betalssystem är det svårt att bedöma utsikten för kedjans robusthet. Olika livsmedel har också olika förutsättningar och utmaningar.

En total kollaps av livsmedelskedjan är mycket osannolik eftersom det skulle förutsätta att all import av mat stoppas. Mindre avbrott i geografiskt begränsade områden är sannolikt, likaså vissa typer av varor som kan få produktions eller leveransproblem. Eftersom krig i vårt närområde inte kan uteslutas (se väpnat angrepp) är det stora importbehovet och den begränsade lagerhållningen två sårbarheter som ökar sannolikheten för större störningar.

Konsekvens

Om det uppstår någon form av störningar i livsmedelskedjan kan det leda till brist på vissa livsmedel inom några få dagar. Skulle avbrotten bli långvariga, exempelvis på grund av konflikter i Sverige eller i vår närhet finns risk för matbrist och svält. Matbrist inom viktiga livsmedelssektorer skulle redan på kort tid skapa stor oro i samhället och kunna leda till försvagat förtroende för myndigheterna, leda till upplopp och i slutändan riskera liv och hälsa. Det kan också bli problem om det handlar om livsuppehållande mediciner eller specialkost, exempelvis bröstmjölksersättning och tillskottsnäring för små barn. När livsmedelsverket presenterat behov av livsmedelsberedskap pratar dom om att det räcker med så lite som nio

**KUNGÄLV
KOMMUN**

måltider eller ungefär tre dagar innan det leder till allvarliga hot mot samhället. Om vi på den tredje dagen av hunger inser att det inte kommer någon mat så upplöses både skrivna och oskrivna regler.

Livsmedelsbrist kan, beroende på produkt och omfattning, leda till allvarliga konsekvenser på liv och hälsa samt samhällets funktionalitet.

8.2.5 Drivmedelsförsörjning

Idag använder kommunen och dess invånare olja som exempelvis drivmedel i en rad produkter bl.a. bränsle till motordrivna fordon, flygbränsle, diesel- och villaolja, tunga eldningsoljor och asfalt. De flesta av kommunens reservkraftverk drivs också på diesel.

I kommunen är bensen, diesel de för närvarande vanligaste exemplen på drivmedel. Bussar och några modeller av personbilar drivs med fordons gas som består antingen av biogas eller naturgas eller en blandning av de båda. Hybridbilar (el + fossilt bränsle) och rena elbilar har ökat i popularitet och fortsätter att öka ytterligare de kommande åren. Sedan 2020 används till exempel 160 elbussar i trafik i Storgöteborg och i Kungälv kommun kommer det ske en transaktion för Marstrandfärjan ifrån fossilt bränsle till el.

Sannolikhet

När det gäller oljebaserat bränsle (bensen och diesel) utgörs infrastrukturen i Sverige främst av tre drivmedelsraffinaderier och ett trettiotal depåer för bränsle. Samtliga är privatägda. I bränsledepåerna ingår även beredskapslager. Beredskapslagringen regleras av oljedirektivet (2012:806) där det står att Sverige ständigt ska uppfylla kraven på beredskapslager som motsvarar minst 90 dagars genomsnittlig nettoimport av råolja och petroleumprodukter under föregående kalenderår. Detta gör att sannolikheten för snabb brist på denna typ av bränsle är låg. Samtidigt är oljan en importvara där konflikter och kriser i andra delar av världen kan leda till oljekriser som leder till minskad eller utebliven leverans av råolja till Sverige. En oljekris kan uppstå på två sätt. Dels kan den uppstå på grund av en verklig brist på olja. Dels kan regional eller global oro bli så stor att priset på oljan rusar i höjden även om det finns tillräckligt med olja. Risken att för en oljekris är i dagsläget relativt liten.

Merparten av den naturgas som används i Sverige importeras från Danmark och distribueras i det västsvenska naturgassystemet. Transmissionsnätet ägs och drivs av bolaget Swedegas AB. Naturgasledningen går längs kusten från Danmark till Skåne och passerar genom Kungälv för att ansluta till Stenungsund.

Skulle ett avbrott på ledningen inträffa kommer samhällen norr om avbrottet bli utan gas. Idag finns få lagringstankar där gasen kan förvaras och ett avbrott på ledningen skulle ge oss total brist på naturgas inom 24 timmar. Att reparera en kraftigt skadad ledning, återföra tryck och leda gasen tillbaka till konsumenten kommer ta dygn till veckor.

Eftersom el inte kostnadseffektivt går att spara leder avbrott i produktion eller distribution till brist mycket fort. Kommunen och Kungälv energi kan producera el med reservkraftverk, men dessa skall framför allt användas för att hålla i gång nödvändiga maskiner och utrustning i fastigheterna.

Konsekvens

Tillgång på olika former av drivmedel är av mycket stor betydelse för att kunna upprätthålla samhällsviktiga verksamheter. Merparten av fordonen som behövs (hemtjänst, polis, ambulans, räddningstjänst, måltidsleveranser m.m.) tankas på kommersiella drivmedelsstationer. Brev och paket kan inte skickas. Färsvaror i livsmedelsbutiker tar slut. Vård, skolor, barnomsorg får ingen mat och barnen kan behöva åka hem vilket i sin tur leder till att föräldrarna måste lämna sina jobb för att ta hand om sina barn.

En del industrier kommer att tvingas stänga eftersom det bygger på kontinuerliga leveranser av material. Livsviktiga samhällsfunktioner som sjukvård, vatten- och livsmedelsförsörjning påverkas inom loppet av några dagar då de behövs leveranser av material eller kemikalier. Vid störningar i elförsörjningen kommer reservkraftverken som används som reservsystem vid elavbrott i exempelvis sjukhus och äldreboenden inte att fungera.

Fordon som laddas med el får problem snabbare eftersom det inte finns samma möjlighet att lagerhålla el på samma sätt som flytande fossila drivmedel.

8.2.6 Avbrott i elektronisk kommunikation

Begreppet elektronisk kommunikation kan innefatta samtliga beroenden som gör kommunikationen genom elektroniska signaler som gör överföringarna möjliga. Utöver själva den fysiska infrastrukturen, som kan utgöras av optisk fiber, radiolänknät, trådnät eller andra fysiska medium, består elektronisk kommunikation av dels tjänster och system som är nödvändiga för att den fysiska infrastrukturen ska fungera. Det kan vara system för ledning och koppling, omkodning av signaler, trafikdirigering eller routing.

Sannolikhet

Avbrott i förbindelsen kan ske på flertalet sätt. Den elektroniska kommunikationen är beroende av en viss infrastruktur som beskrivits innan. Det viktigaste beroendet kommunikationen har är kontinuerlig kraftförsörjning. Ofta är man utrustad med batterier som reserv då även korta bortfall av el kan ge stora konsekvenser för kritiska system och komponenter. För centrala delar av infrastrukturen finns även reservaggregat som gör att den klarar av längre avbrott. Ett annat viktigt infrastrukturellt beroende är att systemen behöver GPS-systemet. Det beror på den centrala roll som tid och frekvens spelar för de elektroniska kommunikationerna. Digitala sändare och mottagare måste vara synkroniserade för att mottagaren ska uppfatta de sända signalerna på rätt sätt.

För systemens direkta funktion behövs också personal som övervakar och underhåller systemen. Den fysiska infrastrukturen är beroende av el för att fungera och systemen är beroende av fungerande mjukvara. Båda dessa kan störas. Eftersom samhället är så beroende av att den elektroniska kommunikation fungerar finns det också personer och organisationer som har vilja och förmåga att störa ut den elektroniska kommunikation eller system som är beroende av den, så kallade cyberangrepp. Sannolikheten för att vi får störningar i den elektronisk kommunikation är därför stor. Efter Rysslands inträde i Ukraina och efter koranbrändningar har attackerna mot svenska myndigheter och system som nyttjas av flera aktörer ökat markant.

Konsekvens

De elektroniska kommunikationerna utgör ryggraden i samhällets informationssystem och förmedlar naturligtvis även den information de själva behöver för att fungera.

Idag är många arbetsuppgifter omöjlig att genomföra utan tillgång till datorer och uppkopplingar till olika lagringsytor. Telefoni, epost och andra sätt nå medarbetare och brukare är beroende av att kommunikationen fungerar. System som berör hälsa och ekonomi kan få avbrott vilket snabbt kan resultera i kraftiga störningar inom exempelvis vården.

8.3 Sociala risker och antagonistiska hot

Sociala risker och antagonistiska hot är händelser där människor medvetet stör samhällsfunktioner eller skadar människor för att uppnå sina mål. Dessa händelser kan få stora konsekvenser både på människor och infrastruktur under händelsen, men ger också långgående konsekvenser för medborgarna över tid. Eftersom dessa handlingar genomförs medvetet och ofta är planerade skapar det en större rädsla och otrygghet än händelser som sker beroende på olyckliga omständigheter.

**KUNGÄLV
KOMMUN**

8.3.1 Sociala risker

Sociala risker handlar om sociala problem vars grund kan spåras till ökade samhällsklyftor, arbetslöshet, bristande skolgång, avsaknad av förebilder och/ eller föräldrar som kapitulerar. Exempel på sociala risker är psykisk ohälsa, missbruk, skadegörelse, hot och våld, och organiserad brottslighet.

Sannolikhet

Kommunen har haft perioder av stenkastning mot väktare och polis samt eldning av bilar. Väktare har periodvis inte åkt själva i området för att säkerställa deras arbetsmiljö. Vi har också haft demonstrationer från nordiska motståndsrörelsen (NMR) som lett till kraftfulla motdemonstrationer och konfrontation mellan motdemonstranter och polis. Efter att det skett koranbränningar på andra orter som varit lett till upplopp kan det därför bedömas som sannolikt att liknande händelser kan ske i framtiden.

Konsekvens

I områden där den socioekonomiska statusen är betydligt lägre än övriga samhället med ungdomsgrupper där förhållandevis hög andel går ut skolan med ofullständiga betyg. Det kan leda till att även arbetslösheten och kriminaliteten är högre än genomsnittet.

I dessa områden pågår en normaliseringsprocess för kriminella attityder. Det kan leda till att allt fler ungdomar avskärmar sig från det etablerade samhället och bildar subkulturer med egna värderingar, normer och lagar. Kriminalitet blir mer och mer acceptabelt i dessa områden och en allt större andel ungdomar tycks anse att brottslighet mot auktoriteter är ett naturligt beteende.

Konsekvenserna blir att ungdomarnas chanser till att integreras i samhället minskar, samt att boende och samhällsaktörer upplever otrygghet och rädsla. Hög kriminalitet i ett område medför också att inflyttningar och etablering av näringsliv minskar eller uteblir. Detta leder till en självsegregering där området drivs av de dåliga krafterna vilket ytterligare försvårar integration för exempelvis nyanlända personer.

Fortgår en sådan utveckling får det mycket negativa konsekvenser för samhällsutvecklingen.

8.3.2 Terrorbrott eller sabotage

Terrorism eller sabotage är användande av våld eller förstörelse, särskilt mot civila mål, för att med hjälp av rädsla tvinga fram politiska eller andra typer av förändringar. Det finns många typer av terrorism och den kan både delas in i ideologi eller efter typ av terrorhandling. Europol som årligen sammanställer terrorbrott inom EU delar in terrorhandlingarna i religiöst inspirerade, vänsterpolitik eller anarkistiskt, separatistisk samt övriga grupper.

Enligt Global Terrorism index 2018 har terrorhandlingarna i världen sjunkit de senaste tre åren och antalet genomförda, misslyckade eller förhindrade terroristattacker i EU är lågt i förhållande till exempelvis Afrika, Sydostasien och Mellanöstern.

Enligt Europol fortsätter terrorismen att utgöra ett stort hot mot säkerheten i EU:s medlemsstater. Under 2018 genomfördes attacker utförda av jihadister i Trèbes, Paris, Liège och Strasbourg vilket dödade totalt tretton människor och skadade många fler. I Tyskland under 2023 avslöjade man en högerextrem grupp som med våld skulle ta makten över parlamentet.

Sannolikhet

Högerextremt och islamistisk motiverad terrorism bedöms fortsatt att utgöra det främsta hotet mot Sverige enligt Nationellt Center för terrorbedömning i sin helårsbedömning för 2023.

Helårsbedömningen vilar sammantaget på en bedömning av attentatshot, rekrytering och radikaliserings samt finansiering av våldsbejakande extremism och terrorism. Det främsta attentatshotet mot Sverige kommer under 2023 sannolikt från individer motiverade av en våldsbejakande högerextremistisk ideologi eller en våldsbejakande islamistisk ideologi.

Attentatshotet kan snabbt ändras, vilket utvecklingen efter manifestationer som koranbränningen vid Turkiets ambassad i början av 2023 visar. Säkerhetspolisen ser i underrättelseflödet ett ökat antal attentatshot mot Sverige och svenska intressen utomlands, där Sverige står i större fokus för våldsbejakande islamistisk extremism. Det här är en händelseutveckling som även gynnar främmande makt och som påverkar den våldsbejakande högerextremismen⁹.

De flesta av terrorattentaten i västvärlden har under de senaste åren utförts av ensamutförande individer. De har inte sällan varit minderåriga som på digitala plattformar inspirerats och utvecklat attentatsavsikt och därefter planerat samt genomfört ett terrorattentat. Denna trend bedöms fortsätta även under 2023.

Konsekvens

I Europa har egentillverkade 3D-printade skjutvapen förekommit i en handfull utredningar kring högerextremistiskt motiverade terrorattentat och attentatsförsök under 2022. 3D-printade vapen är lättillgängliga då de är billiga och enkla att tillverka. De är även svåra att upptäcka i metalldetektorer och är enkla att destruera. I takt med en ökning av kunskapen i hur man tillverkar vapen och framstegen på den tekniska sidan för tillverkningen är det möjligt att 3D-printade vapen kommer att kunna tillgängliggöras för våldsbejakande extremister och möjligtvis nyttjas i ett attentat i Sverige i nutid och i framtiden.

Ett terrorattentat i Kungälv skulle få stora konsekvenser för liv och hälsa eftersom de förmodligen kommer inrikta sig på platser där många människor vistas inom ett begränsat område.

Ett terrordåd i Kungälv skulle skapa stor rädsla och sannolikt påverka människors resvanor och shoppingmönster vilket kan få långtgående negativa konsekvenser för Kungälv som samhälle. Ett terrorbrott bedöms därför få allvarliga konsekvenser.

8.3.3 Väpnat våld i skolan

Skolskjutningar eller skolmassaker är händelser när en eller flera personer går in i en skola för att döda och skada elever och lärare. Fenomenet har uppmärksammats mycket de senaste åren, inte minst på grund av de stora antalet händelser som skett i USA. I Sverige har vi varit förskonade ifrån skolskjutningar trots att det i andra delar av samhället förekommit skottlossningar med dödliga utgångar.

Däremot har det under åren 2015–2023 inträffat 7 attacker i skolmiljön med tillhyggen där elever omkommit. Skolattacken 2015 i Trollhättan är den som skördat flest offer.

Sannolikhet

Sannolikheten att de skulle ske en attack i Kungälv är svårt att bedöma. Läser man NCT:s rapporter finns det en hotbild gällande enskilda radikaliserade unga män som är benägna att begå våldsdåd men det saknas en generell hotbild för just Kungälvs skolmiljöer.

⁹ Säkerhetspolisen – lägesbild kontraterrorism

Konsekvens

Ett eventuellt våldsdåd på en skola i Kungälv kommer innebära en allvarlig konsekvens då det är ett samhälle där man på något sätt har kopplingar till eventuella offer och gärningsman/gärningsmän.

8.3.4 Väpnat angrepp

Det säkerhetspolitiska läget i Sveriges närområde och Europa är det allvarligaste sedan 1980-talets början. Riskerna och hotbilden mot Sverige och dess intressen har blivit bredare och mer komplex. I och med Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina fattade Sverige, samtidigt som Finland, om att ansöka till Nato. I samband med Nato-ansökan fick Sverige bilaterala säkerhetsförsäkringar från flera Nato-länder och efter detta bedömer Militärens underrättelsetjänst att Sverige är säkrare.

Sannolikhet

Sannolikheter att Kungälv kommun ska bli utsatt för ett väpnat angrepp är på samma nivå som ett angrepp på Sverige.

Konsekvens

Ett väpnat angrepp mot Sverige skulle ge mycket allvarliga konsekvenser för både människor, miljö och samhällsstruktur. Beroende på typen av angrepp skulle en stor mängd invånare kunna dödas eller skadas vilket skulle få stor belastning på sjukvårdssystemet. Det leder också sannolikhet till stora folkflyttningar inom landet och flykt ut ur landet.

8.4 Sjukdomar

Sjukdomar som drabbar ett stort antal individer (pandemier, epidemier och epizootier), oavsett om det är människor eller djur, skulle kunna få stora konsekvenser för samhället. Sjukdom hos människor behöver inte ha dödlig utgång, men drabba en betydande del av befolkningen, för att utgöra ett hot mot samhället.

En större smittspridning, epidemi eller pandemi, kan leda till att samhällsviktiga verksamheter inte går att bedriva i full skala och att verksamheter kommer att bli sårbara med risker för människors liv och hälsa.

8.4.1 Pandemi

En pandemi är en epidemi som får spridning över stora delar av världen och drabbar många individer. Pandemi en global spridning som kan följa efter uppkomsten av helt nya genetiska varianter av influensavirus. Pandemier uppstår med oregelbundna intervall och medför hög sjuklighet (> 20 procent) samt ett ökat antal dödsfall.

Under det senaste seklet är det största utbrottet spanska sjukan 1918 1919 med 50 miljoner döda som illustrerar det hot en influensapandemi utgör. Covid-19 är den senaste pandemin som samhället fortfarande bär spår av.

Sannolikhet

I spåren av Covid-19 är sannolikheten att Kungälv ska drabbas av en ny pandemi/epidemi mycket trolig då invånare är mer globala än under 1900-talet.

Konsekvens

Konsekvenserna för Kungälv kommun kan bli mycket allvarliga.

8.4.2 Epizooti

En epizooti är en allvarlig smittsam djursjukdom som kan utgöra ett hot mot människors eller djurs hälsa. Dessa sjukdomar omfattas av en speciell lagstiftning som bestämmer hur man ska agera för att minska risk för vidare smittspridning och underlätta bekämpning. Den som har

hand om ett djur och misstänker att det smittats av en sådan sjukdom är skyldig att direkt anmäla det till veterinär¹⁰.

Sannolikhet

Epizootier inträffar då och då, ofta lokalt. Globala eller nationella epizootier har en låg sannolikhet.

Konsekvens

Utbredd sjukdom hos nötkreatur och slaktsvin skulle påverka lantbruken i kommunen och, om sjukdomen är global, leda till matbrist. Det samma kan gälla vid sjukdom och massdöd hos vissa insekter som skulle ge konsekvenser för hela näringskedjan och den ekologiska mångfalden. T.ex. skulle massdöd hos bin hota pollineringen och därmed en stor del av växtarterna i kommunen.

Konsekvenserna kan sammantaget bli mycket allvarliga.

9 Beskrivning av identifierade sårbarheter och brister i krisberedskap inom kommunen och dess geografiska område.

Sårbarheterna och bristerna i krisberedskap inom kommunen och dess geografiska område bedöms och beskrivs med utgångspunkt av de kritiska beroenden och de risker som identifierats under arbetsprocessen.

Förmågebedömningen, det vill säga bedömningen av kommunens förmåga att motstå och hantera samhällsstörningar finns beskriven i sekretessbelagd bilaga.

¹⁰ Statens veterinärmedicinska anstalter

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Sid 1 (3)

Tjänsteskrivelse

Handläggarens namn
Tony Övringe

Klicka eller tryck här för att ange datum.

Tjänsteutlåtande - Plan för att motverka våldsbejakande extremism (Dnr KS2023/1706-2)

Sammanfattning

I samband med att Kungälv kommuns författningssamling revideras under första året på den nya mandatperioden har en genomlysning av Plan för att motverka våldsbejakande extremism genomförts.

Plan för att motverka våldsbejakande extremism tydliggör Kungälv kommuns förebyggande förhållningssätt i arbetet med att motverka våldsbejakande extremism. Planen utgår från befintliga uppdrag och samverkansforum med interna verksamheter inom kommunen, samt externa aktörer som polisen, näringsliv och civilsamhälle.

Ett väl samordnat och tydligt agerande mot den våldsbejakande extremismen är en prioriterad fråga i Kungälv kommun. Hoten från de olika våldsbejakande extremistiska rörelserna ställer krav på ökad kunskap, konkreta och riktade åtgärder samt en väl utvecklad samordning såväl inom Kungälv kommun som mellan kommunen och andra berörda aktörer. Denna plan syftar till att tydliggöra kommunens arbete mot våldsbejakande extremistiska rörelser.

Kommunens möjlighet att motverka att unga människor dras till våldsbejakande extremism är att arbeta förebyggande. De yrkesgrupper i kommunen som i första hand kan komma i kontakt med personer som sympatiserar med våldsbejakande extremism är socialsekreterare, lärare, skolsköterskor, ungdomsledare och fältassistenter. Det är också främst inom dessa områden som det förebyggande arbetet måste ske.

Förvaltningens förslag till beslut är att reviderad Plan för att motverka våldsbejakande extremism antas.

Juridisk bedömning

Det förebyggande arbetet för att motverka våldsbejakande extremism faller inom ramen för den kommunala kompetensen och det framgår inga juridiska hinder för detta.

Arbetet för att motverka våldsbejakande extremism kan kopplas till Lagen (2023:196) om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete

Verksamhetens bedömning

Då trender, förutsättningar och omvärlden idag ändras med snabb takt är det relevant att denna plan går igenom minst var fjärde år i samband med kommunens författningssamling för att hållas aktuellt och användbart. Plan för att motverka våldsbejakande extremism sätter det ramverk anpassade för de lokala förutsättningarna i kommunens arbete, framför allt med fokus på förebyggande insatser.

På regeringens hemsida gällande förebyggande arbete och Centrum mot våldsbejakande extremism noteras följande: På det förebyggande området har socialtjänst, skola,

fritidsverksamheter, föreningar och religiösa samfund centrala roller i arbetet med att förebygga radikaliserings och rekrytering till våldsbejakande extremism och terrorism.

Då det förebyggande arbetet ligger inom den kommunala kompetensen finns ett ansvar på verksamheterna som arbetar inom detta område. Även om våldsbejakande extremism är som ett nationellt problem hanteras det förebyggande arbetet med individer i riskzonen likadant som alla individer som dras till andra våldsbejakande strukturer i samhället. Målet är att föregå att individer ansluter sig till våldsbejakande extremistiska miljöer. Vid de fall som individer har anslutit sig till denna form av ideologisk eller religiös utövning finns det stöd och riktlinjer från nationell nivå.

Ärendenivåer – bedömning utifrån kommunfullmäktiges strategiska mål eller kommunstyrelsens resultatmål

Kommunfullmäktiges strategiska mål om *att medborgare och näringsliv ska känna ökat förtroende för kommunen* är det mål som närmast berörs av detta ärende. Ett styrdokument som Plan för att motverka våldsbejakande extremism skapar en tydlighet i kommunens arbete och en trygghet i dess rutiner och arbetssätt. Som komplement till detta finns utarbetade kanaler både nationellt, regionalt och mellan kommuner.

Bedömning utifrån miljö, hållbarhet och mål i Agenda 2030

Agendas mål om att städer och bostäder ska vara inkluderande, säkra, motståndskraftiga och hållbara (mål 11) berörs av detta ärende. Hållbara samhällen handlar inte endast om hur man bygger boenden och infrastruktur. Ett hållbart samhälle bygger även på hållbarhet utifrån ett socialt perspektiv. Inklusion, säkerhet och motståndskraft mot extremism som hotar medborgarnas vardag, trygghet och demokrati. Planen kan även kopplas till Mål 16 om fredliga och inkluderande samhällen.

Bedömning utifrån politiska styrdokument

Under en ny mandatperiods första år ska alla kommunens styrdokument revideras enligt Policyn för styrdokument (KS2019/1577). Samtliga styrdokument ska ses över och antingen revideras eller sällas bort. De ska uppdateras för att gälla i fyra år framöver, till och med 2027-12-31. Alla reviderade och antagna styrdokument bildar tillsammans Kungälvskommuns författningssamling. Utöver att det är en del av Kungälvskommuns författningssamling faller Plan för att motverka våldsbejakande extremism inom Program för social hållbarhets område.

Bedömning utifrån ett medborgar- och brukarperspektiv

Plan för att motverka våldsbejakande extremism sätter ramar för kommunens förebyggande arbete. Även om förebyggande insatser ofta är anpassade på individnivå, efter de aktuella behoven och situationen, skapar det en trygghet även utifrån ett medborgarperspektiv. Klara ramar visar att kommunen har ett arbetssätt vid denna typ av arbete.

Plan för att motverka våldsbejakande extremism fokuserar på vikten av förebyggande tidiga insatser. Detta berör brukarperspektivet då arbetet är ämnat att hjälpa dem som är inom riskzonen eller behöver hjälp att ta sig ur dessa miljöer.

Bedömning utifrån ett medarbetarperspektiv.

Revideringen av planer aktualiserar och förtydligar ansvar och arbetsfördelning vilket förenklar för medarbetarna som arbetar med frågor kollar till våldsbejakande extremism. Revideringen innebär ingen ökad arbetsbelastning för medarbetarna.

Ekonomisk bedömning

Ärendet avser en revidering av ett kommunens styrdokument. Ser man till arbetet som planen ramar in finansieras och prioriteras det inom befintlig budget för sektorerna. Insatser är förebyggande och syftar till att utveckla samarbetet såväl internt som externt för målgruppen.

Förslag till beslut

Reviderad plan för att motverka våldsbejakande extremism antas.

Haleh Lindqvist
Kommundirektör

Tony Övringe
Säkerhetschef

Expedieras till:

För kännedom till:

KUNGÄLV
KOMMUN

Plan för att motverka våldsbejakande extremism

Plan

Diarie-/dokumentnummer: <KS202X/...>

Beslut: <Datum-...Instans §.../År>

Beredande politiskt organ: <Utskott/beredning/nämnd>

Ersätter tidigare beslut <Datum-...Instans §.../År>

Giltighetstid: 2024-01-01 t.o.m. 2027-12-31

Dokumentansvarig: <Funktion>

Senast uppdaterad av: Angelica Karan Wahlström, säkerhetssamordnare

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	3
2. Relation till andra styrdokument.....	3
3. Syfte	3
4. Mål och viljeinriktning	4
5. Definition av begrepp	4
Våldsbejakande extremism	4
Våldsbejakande högerextrema miljön	4
Våldsbejakande vänsterextrema miljön.....	5
Våldsbejakande islamistisk miljö	5
Radikalisering	5
6. Nulägesanalys.....	5
Våldsbejakande högerextrema miljön	5
Våldsbejakande vänsterextrema miljön.....	5
Våldsbejakande islamistisk miljö	6
7. Organisation och ansvar	6
Trygg i-arbetet	6
EST – Effektiv samordning för trygghet.....	6
Skolans demokratiuppdrag.....	6
Socialtjänst	6
SSPF 6	
Samverkansgrupp mot våldsbejakande extremism.....	6
Lokal samordnare mot våldsbejakande extremism	7
8. Informationsdelning i samverkansgrupp.....	7
Utlämnande av uppgifter till polis.....	7
Anmälan till socialtjänst	8
Bredda arbetsgrupp och säkerhetsställa samverkan kring lägesbild	9
Utbildning om våldsbejakande extremism	9
Erbjuda och informera om stöd som finns och erbjuds	9
10. Externa stödjande partners	9
Center mot våldsbejakande extremism	9
Rädda barnen.....	9
11. Levandegöra	10
12. Uppföljning	10

**KUNGÄLV
KOMMUN**

1. Inledning

Plan för att motverka våldsbejakande extremism tydliggör Kungälv kommunens förebyggande förhållningssätt i arbetet med att motverka våldsbejakande extremism. Planen utgår från befintliga uppdrag och samverkansforum med interna verksamheter inom kommunen, samt externa aktörer som polisen, näringsliv och civilsamhälle.

Kommunens möjlighet att motverka att unga människor dras till våldsbejakande extremism är att arbeta förebyggande. De yrkesgrupper i kommunen som i första hand kan komma i kontakt med personer som sympatiserar med våldsbejakande extremism är socialsekreterare, lärare, skolskötare, ungdomsledare och fältassistenter. Det är också främst inom dessa områden som det förebyggande arbetet måste ske.

2. Relation till andra styrdokument

Det har publicerats en rad nationella dokument som på olika sätt beskriver hur Sverige ska arbeta mot våldsbejakande extremism och främja demokratin. I samtliga dokument pekas kommuner ut som en viktig part i arbetet.

Nationella styrdokument

- Den svenska strategin mot terrorism (*Regeringens skrivelse 2014/15:146*)
- Handlingsplan för att värna demokratin mot våldsbejakande extremism (*Regeringens skrivelse 2011/12:44*)
- Nationell strategi mot våldsbejakande extremism (*Regeringen Ku2016/01651/D*)
- Åtgärder för att göra samhället mer motståndskraftigt mot våldsbejakande extremism (*Regeringens skrivelse 2011/12:44*)
- Lag (2023:196) om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete
- "Våldsbejakande extremism - Ett utbildningsmaterial för socialtjänstens arbete med barn och unga vuxna" (*Socialstyrelsen*)
- Läroplan för grundskolan samt för förskoleklassen och fritidshemmet (*Skolverket*)
- Läroplan för gymnasieskolan (*Skolverket*)

Styrdokument lokalt

- Program för social hållbarhet- ökat innanförskap
- Plan Trygg i Kungälv
- Riktlinje för Säkerhet och trygghet
- Hedersrelaterat våld och förtryck - En samverkan mellan förskola, skola och socialtjänst
- Riktlinjer för hat och hot och våld mot förtroendevalda

Aktiviteter inom området för förvaltningen att arbeta med ligger i Plan Trygg i Kungälv. Plan Trygg i Kungälv sträcker sig fram till 2027 och antas av Kommunstyrelsen.

3. Syfte

Syftet med handlingsplanen är att:

- öka kunskapen om begreppet våldsbejakande extremism
- beskriva hur kommunen är organiserad i arbetet mot våldsbejakande extremism
- synliggöra inom vilka områden kommunen arbetar för att förebygga våldsbejakande extremism
- visa på vikten av att agera och reagera tidigt
- ge redskap som ökar individens möjlighet att själv påverka utvecklingen

**KUNGÄLV
KOMMUN**

4. Mål och viljeinriktning

Det övergripande målet med handlingsplanen är att värna och stärka demokratin och att därmed göra kommunen mer motståndskraftigt mot våldsbejakande extremism. Det förutsätter ett långsiktigt arbete för att öka den demokratiska medvetenheten och insatser för att förebygga uppkomsten av våldsbejakande extremistmiljöer:

- upptäcka och förebygga att individer lockas till våldsbejakande extremistiska miljöer och att motverka att dessa rörelser får förankring och breder ut sig i Kungälv kommun
- identifiera tydliga strukturer för hur arbetet kring våldsbejakande extremism ska bedrivas inom kommunens ansvarsområden
- höja kunskapsnivån kring vårt samhälles grundläggande värderingar, vilket i sin tur skapar en tryggare vardag för kommunens invånare

5. Definition av begrepp

Följande begrepp och uppdelningar av våldsbejakande extremism-miljöer i Sverige är definierade av Center mot våldsbejakande extremism¹.

Våldsbejakande extremism

Våldsbejakande extremism är ett samlingsbegrepp för rörelser, ideologier eller miljöer som inte accepterar en demokratisk samhällsordning och som främjar våld för att uppnå ett ideologiskt eller politiskt mål. Det kan till exempel röra sig om att med våld hindra andras demonstrations- och åsiktsfrihet, hot och våld mot meningsmotståndare eller hatbrott. Det är dock värt att påpeka att våldsbejakande extremister inte alltid tar till fysiskt våld. De kan även ägna sig åt psykologiska våldshandlingar som olaga hot eller otillåten påverkan.

Det är inte förbjudet att ha våldsbejakande extremistiska åsikter. Däremot är det inte tillåtet att ta till våld eller andra brottsliga handlingar för att agera utefter ideologin.

I Sverige har Säkerhetspolisen pekat ut tre våldsbejakande extremistmiljöer²:

- Den högerextrema miljön, tidigare kallad vit makt-miljön.
- Den vänsterextrema miljön, tidigare kallad autonoma miljön.
- Den våldsbejakande islamistiska miljön.

Utöver det finns det ensamagerande extremister som motiveras och inspireras till våldshandlingar av olika ideologier. Dessa individer behöver inte nödvändigtvis tillhöra ovan nämnda grupper eller nätverk.

Våldsbejakande högerextrema miljön

Tidigare kallades denna miljö för vit makt-miljön eftersom det var den mest framträdande delen. Idag råder en större mångfald när det kommer till inriktningar, grupper och ideologier, även om frågan kring den vita rasen fortfarande dominerar.

Den våldsbejakande högerextrema miljön utgör (tillsammans med den våldsbejakande islamistiska miljön) det största terrorhotet i Sverige. Hotet kommer både från grupper och individer. Sedan 2010-talet har flera dödliga terrorattentat utförts av ensamagerande gärningspersoner som inspirerats av högerextrema idéer. Våldsbejakande högerextremisters vanligaste måltavlor är muslimer, judar, invandrare, HBTQI-personer, politiker och tjänstepersoner.

Flera högerextrema extremister och terrorister har utvecklat sina idéer i internetforum. Internets ökade betydelse inom den våldsbejakande högerextrema miljön har medfört att miljön blivit mer internationell.

¹ Center mot våldsbejakande extremism, Våldsbejakande extremism, <https://cve.se/valdsbejakandeextremism.4.2f4ed3a21806a388a2fc28.html>

² Säkerhetspolisen, Våldsbejakande extremism <https://sakerhetspolisen.se/hoten-mot-sverige/terrorism-och-extremism/valdsbejakande-extremism.html>

Våldsbejakande vänsterextrema miljön

Våldsbejakande vänsterextremister ser högerextremister, staten och kapitalismen som sina huvudfiender. Det handlar inte enbart om att vara emot högerextrema grupper, utan också företag, politiker och myndigheter. De visar oftast upp sig genom hot om våldsamma upplopp och kravaller, trakasserier, otillåten påverkan, kartläggning och olaga hot mot meningsmotståndare, politiker och företagsledare.

Våldsbejakande islamistisk miljö

Våldsbejakande islamistisk extremism är ett samlingsbegrepp för grupper och aktörer som vill ersätta demokratin med ett styre som grundas på hårdföra och bokstavliga uttolkningar av islam. Den våldsbejakande islamistiska miljön är idag den största miljön i Sverige, sett till antal individer. Till skillnad från de våldsbejakande högerextrema- och vänsterextrema miljöerna som båda syns i offentligheten, agerar den våldsbejakande islamistiska miljön mer i det fördolda. De organiserar sig sällan i vanliga partier eller föreningar. Istället består miljön främst av lösa nätverk av vänner, bekanta eller släktingar som delar åsikter. Den mest sannolika måltavlan för våldsbejakande islamistiska terrorattentat är den breda allmänheten, men även grupper som judar och HBTQI-personer kan vara måltavlor.

Radikalisering

Begreppet våldsbejakande radikalisering syftar här på processen då en person eller grupp börjar bejaka våld i politiskt eller ideologiskt syfte. Radikaliseringsprocessen är ofta komplex och kan ske samtidigt på både individ-, grupp- och samhällsnivå. Säkerhetspolisen har uppmärksammat att våldsbejakande och icke-våldsbejakande extremister låter alltmer lika varandra. Det kan därför vara svårt att avgöra vem som kan komma att ta till våld och vem som "bara tycker". Det gör det viktigt att känna till vilka faktorer som kan leda till att någon kan tänka sig att utöva eller rättfärdiga ideologiskt motiverad brottslighet – och vad som kan bidra till att den inte radikaliseras.

6. Nulägesanalys

I Kungälv kommun verkar, bor och vistas det personer och grupperingar från alla dessa miljöer. Inom kommunens gränser finns även individer, grupper och miljöer som tydligt tar avstånd från demokratiska grundvärderingar och principen om människors lika värde.

Våldsbejakande högerextrema miljön

I Kungälv kommun har nordiska motståndsrörelsen (NMR) ett av sina befästa områden. I Sverige är NMR uppdelat i åtta geografiska zoner som också benämns som "nästen". NMRs medlemmar i Kungälv ingår i Näste 2 som samlar aktiva medlemmar i Västra Götaland och Halland. Näste 2 har anordnat en mängd aktioner i Kungälv, vid några tillfällen har de genomförts tillsammans med medlemmar från riksorganisationen. Aktionerna innefattar bland annat en större första maj-demonstration i Kungälv 2019, där cirka 300 NMR-sympatisörer drabbade samman med 500 motdemonstranter. Efter 2019 har NMR varit mindre aktiva i Kungälv och det sägs att det blivit interna splittringar, med utbrytare som lämnat.

Våldsbejakande vänsterextrema miljön

Det är en svår miljö att kartlägga eftersom de ofta organiserar sig i lösa nätverk, tillfälliga kampanjer och projekt. I nuläget är det mest välkända och aktiva nätverket Antifascistisk Aktion (AFA). De visar oftast upp sig genom hot om våldsamma upplopp och kravaller, trakasserier, otillåten påverkan, kartläggning och olaga hot mot meningsmotståndare, politiker och företagsledare.

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Våldsbejakande islamistisk miljö

I Kungälv har vi historiskt sett haft grupperingar som tillhört en våldsbejakande islamistisk miljö. Ett fåtal reste i ett tidigt skede till konfliktområden, några har återvänt och några har också dött i strider.

7. Organisation och ansvar

Arbetet mot våldsbejakande extremism ska i första hand utföras i ordinarie verksamhet och i den samverkansform som gäller för Kungälv kommun trygghetsfrämjande och brottsförebyggande arbete.

Trygg i-arbetet

Kommunen har skrivit under en samverkansöverenskommelse med lokalpolisområde Kungälv/Ale. Samverkansöverenskommelsen utgår från "Trygg i"-modellen vilket innebär en fördjupad och mer strukturerad samverkan på bred front utifrån en gemensam lokal lägesbild. Trygg i Kungälv har som mål att öka tryggheten, minska brottsligheten och att öka förtroendet i samhället.

EST – Effektiv samordning för trygghet

Kommunens brottsförebyggande och trygghetskapande arbete bygger på samverkan med samtliga sektorer i kommunen, polis, andra myndigheter, näringsliv, lokala aktörer och civilsamhället. Ett etablerat nätverk som arbetar utifrån EST-modellen (Effektiv samordning för trygghet) ses varannan vecka och lägger samman varje parts lägesbild. Syftet med nätverket är att se över problembilder, orsaker och komma fram till åtgärder. Utvecklingen av lokal våldsbejakande extremism följs kontinuerligt upp i detta nätverk.

Skolans demokratiuppdrag

Grundskolans och gymnasieskolans läroplan innehåller flera mål med direkt bäring på demokratin. Skolan ska till exempel ansvara för att varje elev efter genomgången grundskola har fått kunskaper om samhällets lagar och normer, mänskliga rättigheter och demokratiska värderingar i skolan och i samhället. Skolans mål är att varje elev har kunskap om demokratins principer och utvecklar sin förmåga att arbeta utifrån demokratiska värderingar.

Socialtjänst

Socialtjänsten spelar en viktig roll både för att förhindra rekrytering till våldsbejakande extremism och genom stödjande insatser för de som vill hoppa av. På kommunens hemsida finns information om vart man kan vända sig för stöd och hjälp. Stödet som erbjuds hanteras utifrån individens enskilda behov.

SSPF

SSPF står för "skola-socialtjänst-polis-fritid" och är ett samverkansforum som hanterar individärenden i målgruppen 10-18 år. I kommunen finns en SSPF-styrgrupp, en SSPF-arbetsgrupp, en SSPF-koordinator samt lokala SSPF-forum för varje högstadieskola plus ett på en låg-mellanstadieskola. SSPF ska utgöra grunden även för arbetet mot våldsbejakande extremism på individnivå, inom ramen för åldern 10-18 år.

Samverkansgrupp mot våldsbejakande extremism

I kommunen finns en samverkansgrupp mot våldsbejakande extremism. Gruppen sammankallas två gånger per termin av säkerhetssamordnare med ansvar att samordna arbetet i att motverka våldsbejakande extremism. I gruppen ingår Säkerhetsnheten, polisen, Trygga ungdomsmiljöer, Socialtjänst, skola och SSPF-koordinator.

Gruppens uppdrag är att:

- Stärka gemensam kompetens inom området
- Rådgivande funktion för samtliga medarbetare och förtroendevalda
- Utbyta lägesbilder

**KUNGÄLV
KOMMUN**

- Uppdatera information och vad som sker inom respektive verksamhetsområde
- Årligen ta fram ett gemensamt årshjul och aktivitetsplan

Lokal samordnare mot våldsbejakande extremism

I kommunen finns enligt lag en säkerhetssamordnare med ansvar att samordna det brottsförebyggande arbetet och det är densammes ansvar att inkludera samordningen av arbetet mot våldsbejakande extremism i sitt uppdrag.

- Ansvara för lägesbilden

Många olika aktörer bidrar till den lokala lägesbilden över förekomsten av problematik med våldsbejakande extremism men ansvaret ligger hos samordnaren.

- Utgör en kontaktpunkt

Den lokala samordnaren utgör kommunens kontaktpunkt gentemot andra myndigheter och kommunala verksamheter för frågor som rör våldsbejakande extremism.

- Sammankalla relevanta aktörer

Samordna samverkansgrupp mot våldsbejakande extremism samt sammankalla relevanta aktörer vid behov.

- Omvärldsbevakning

Omvärldsbevakning utgör en viktig del av lägesbilden gällande våldsbejakande extremism. Samordnaren håller sig uppdaterad på utvecklingen som en del av den sammantagna lägesbilden. Omvärldsbevakning kan innebära att följa frågan i såväl traditionella som i sociala medier.

- Kommunikation

Samordnaren en central aktör i kommunens interna och externa kommunikation om våldsbejakande extremism. Samordnaren ansvarar för att hemsidan uppdateras och att medarbetare samt invånarna i Kungälv kommun hålls informerade.

- Utbilda och sprida kunskap

En del i stödet till kommunens övriga verksamheter är att bistå med kunskap, antingen genom att själv hålla utbildningar eller genom att arrangera och sammankalla till utbildningstillfällen med externa föreläsare.

8. Informationsdelning i samverkansgrupp

Flera aktörer arbetar med att motverka våldsbejakande extremism och kan komplettera varandras ansträngningar på olika sätt, både genom direkt samverkan och informationsdelning samt genom att ta del av andras kunskaper i frågan.

Verksamheter som inte har sekretess kring sina uppgifter kan dela fritt med andra myndigheter i en samverkansgrupp. Dock har de verksamheter inom en kommun som det är fråga om här sekretess för uppgifter om enskilda personer. Med samtycke från den enskilde vars uppgifter man delar, kan man tala fritt med varandra, och man kan alltid diskutera avidentifierade fall i en samverkansgrupp.

Myndigheter som exempelvis Polismyndigheten, Migrationsverket och skolan (utom elevhälsan), kan i samverkan använda sig av generalklausulen 10 kap. 27 § OSL, för att lämna uppgifter till en annan myndighet och diskutera ett individärende om intresset av att lämna uppgiften är större än intresset av att sekretesskydda uppgiften.

Utlämnande av uppgifter till polis

I vissa fall är det möjligt att lämna uppgifter till polis trots sekretessen utan att det är någon skyldighet.

- Enligt 10 kap. 18 a § OSL kan utlämnande av uppgifter ske till Polismyndigheten om det på grund av särskilda omständigheter finns risk för att en ungdom under 21 år kommer att utöva

KUNGÄLV KOMMUN

brottslig verksamhet och uppgifter kan antas bidra till att förhindra det samt att det med hänsyn till planerade eller pågående insatser för den unge eller av andra särskilda skäl inte är olämpligt att uppgiften kommer ut.

- Vid behov kan också socialtjänsten enligt 10 kap. 2 § OSL meddela uppgifter till Polismyndigheten om en socialtjänst får kännedom om att en ungdom befinner sig i riskzonen för våldsbejakande extremism och behöver Polismyndighetens hjälp. I de fallen sker socialtjänstens utlämnande för att socialtjänsten själva ska kunna bedriva sitt arbete med den unge.
- Uppgift kan lämnas till Polismyndigheten – även från socialtjänst och hälso- och sjukvård vid omedelbart polisiärt ingripande av någon under 18 år vid förhållanden som innebär överhängande och allvarlig risk för den unges hälsa eller utveckling eller om den unge påträffas precis när han eller hon begår brott (10 kap. 20 § OSL).

Den 1 augusti 2020 trädde nya lagrum i kraft i OSL som gör det möjligt för socialtjänsten att dela information med polis och säkerhetspolis i fall som rör terroristbrottslighet enligt Terroristbrottslagen (2022:666), samt för polisen att dela information i brottsförebyggande syfte med den kommunala socialtjänsten. Dessa nya lagrum är:

- 10 kap. 18b § OSL – informationsdelning från myndigheter inom socialtjänst (kommunala och statliga) till polis eller säkerhetspolis i syfte att förebygga terroristbrottslighet. Inte åldersspecifikt.
- 35 kap. 10 § OSL – informationsdelning från polis till kommunal socialtjänst för att förebygga terroristbrottslighet. Inte åldersspecifikt.
- 10 kap. 22a § OSL – informationsdelning från myndigheter inom socialtjänst (kommunala och statliga) till polis eller säkerhetspolis när terroristbrottslighet redan har begåtts. Inte åldersspecifikt.

Anmälan till socialtjänst

Samhället har ett långtgående ansvar för barn som far illa eller riskerar att fara illa. Enligt 14 kap. 1 § första stycket i socialtjänstlagen (SoL) är vissa myndigheter och yrkesverksamma skyldiga att genast anmäla till socialnämnden om de i sina verksamheter får kännedom om eller misstänker att ett barn far illa.

För aktörer som inte har en lagstadgad anmälningsplikt finns den allmänna rekommendationen i 14 kap. 1 c § SoL att var och en som får kännedom om eller misstänker att ett barn far illa bör anmäla det till socialtjänsten. Efter en anmälan är det socialnämnden som ska utreda barnets situation och bedöma behovet av skydd och stöd.

**KUNGÄLV
KOMMUN**

9. Aktiviteter från Plan Trygg i Kungälv

Motverka våldsbejakande extremism (VBE).	Breda befintlig arbetsgrupp för fler kanaler till förbättrad lägesbild.	Stab
	Utveckla SSPF-forumet för att säkerhetsställa samverkan kring en uppdaterad lägesbild gällande VBE.	BoL, ToS
	Skapa utbildning i lärplattformen om VBE och befintligt stöd.	Stab
	Tillsammans med civilsamhället erbjuda och informera om stöd som finns för de som är drabbade av extremism, inklusive anhöriga.	Stab

Breda arbetsgrupp och säkerhetsställa samverkan kring lägesbild

Ett arbete för att identifiera och stödja individer som riskerar att ansluta sig till extremistmiljöer kan inte avgränsas till en uppgift för några särskilda myndigheter eller samhällssektorer. För att kunna motverka våldsbejakande extremism måste myndigheter, kommuner, organisationer inom det civila samhället, näringslivet och andra relevanta aktörer samverka.

Utbildning om våldsbejakande extremism

Ett viktigt steg i arbetet med att förebygga våldsbejakande extremism är att skapa en medvetenhet och utbilda kommunens medarbetare. Vidare behöver medvetenheten om extremism stärkas även i civilsamhället, såsom idrottsklubbar och andra frivilligorganisationer.

Erbjuda och informera om stöd som finns och erbjuds

Genom informationsinsatser ska det tydliggöras var individer som är i riskzonen för att ansluta sig till extremistgrupper eller som vill lämna sådana miljöer och även anhöriga till personer som befinner sig i miljöer med våldsbejakande extremism kan vända sig vid oro. Detta utgörs av hänvisningar till såväl kommunala, regionala och nationella funktioner.

10. Externa stödjande partners

Center mot våldsbejakande extremism

Center mot våldsbejakande extremism utvecklar det kunskapsbaserade och sektorövergripande arbetet med att förebygga våldsbejakande extremism på nationell, regional och lokal nivå. Detta bland annat genom att ge behovsanpassat stöd till lokala aktörer, vara ett kunskapsnav och bidra till att skapa en högre grad av effektivitet och samordning i de förebyggande insatserna.

I dagsläget har CVE en stödfunktion som vänder sig till yrkesverksamma som behöver stöd i det förebyggande arbetet mot våldsbejakande extremism. Denna stödfunktion finns att tillgå på CVE:s webbplats.

Rädda barnen

Rädda barnen har en nationell stödtelefon som erbjuder professionellt samtalsstöd i frågor som rör hatbudskap och radikalisering utifrån ett barnrättsperspektiv. Stödtelefonen är öppen för alla, oavsett ålder och var man bor. Man kan få stöd och rådgivning om man är orolig för någon i sin närhet eller om man befinner sig i en miljö man vill lämna.

11. Levandegöra

Plan för att motverka våldsbejakande extremism från befintliga uppdrag och samverkansforum med interna verksamheter inom kommunen, samt externa aktörer såsom polisen, näringsliv och civilsamhälle.

Aktiviteter inom området för förvaltningen att arbeta med ligger i Plan Trygg i Kungälv. Prioriterat är att tydliggöra inom förvaltningen vem som arbetar med respektive uppdrag och koordinera dessa.

Planen ska följas upp kontinuerligt för att tillse att realiseringen av insatserna sker enligt planering. Planen ska publiceras på kommunens hemsida tillsammans med övriga styrdokument.

12. Uppföljning

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret gällande plan för att motverka våldsbejakande extremism och ska tillse att den är ändamålsenlig. Om det under perioden visar sig att planen behöver uppdateras ska behovet initieras till kommunstyrelsen.

Uppföljningen av aktiviteterna görs årligen inom ramen för plan Trygg i Kungälv. Plan Trygg i Kungälv ingår i program Social hållbarhet som är integrerat i Kungälvs kommuns uppföljning av Agenda 2030.

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Plan för att motverka våldsbejakande extremism

Plan

Diarienummer: KS2019/1834
Dokumentansvarig: Säkerhetschef
Beslutad av: Kommunstyrelsen
Datum för beslut: 2019-12-11, KS § 427/2019
Giltighetstid: 2023-12-31

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Innehåll

Inledning	4
2016 inkom den av regeringen inrättade nationella samordnaren för att värna demokratin mot våldsbejakande extremism med dokumentet Nationell strategi mot våldsbejakande extremism.	4
Arbetet måste ske i flera dimensioner och inkludera aktörer från samhällets olika nivåer. Den främjande dimensionen innebär ett inkluderande demokratistärkande arbete för att skapa ett motståndskraftigt samhälle. Den förebyggande dimensionen riktas mot grupper och individer som är mottagliga för rekrytering till våldsbejakande extremism och klanstrukturer. Den förhindrande dimensionen är inriktad på åtgärder gentemot individer som befinner sig i våldsbejakande extremistmiljöer samt anhöriga till dessa.	4
Syfte med planen	4
Relation till andra styrdokument.....	5
Arbetet med att motverka våldsbejakande extremism är en del av nationella processer och vägledning från både Nationell strategi mot våldsbejakande extremism, Center mot våldsbejakande extremism och Säkerhetspolisen. För en koppling till lokala förutsättningar och arbete är Plan för att motverka våldsbejakande extremism kopplat till Program för social hållbarhets ansvarsområde.	5
Mål och viljeinriktning	6
Definition på extremistiska rörelser av begrepp	6
Ansvar	7
Mål	7
Tidigare insatser	7
Bedömning	7
Kompetensutveckling och utbildningsinsatser	8
Våldsbejakande extremism	8
Våldsbejakande högerextrema miljön	9
Våldsbejakande vänsterextrema miljön	9
Våldsbejakande islamistisk miljö.....	9
Radikalisering	9
Samverkan	10
Polis	10
Organisation och ansvar	10
Trygg i-arbetet	11
Kommunen har skrivit under en samverkansöverenskommelse med lokalpolisområde Kungälv/Ale. Samverkansöverenskommelsen utgår från "Trygg i"-modellen vilket innebär en fördjupad och mer strukturerad samverkan på bred front utifrån en gemensam lokal lägesbild. Trygg i Kungälv har som mål att öka tryggheten, minska brottsligheten och att öka förtroendet i samhället.	11
EST – Effektiv samordning för trygghet.....	11
Kommunens brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete bygger på samverkan med samtliga sektorer i kommunen, polis, andra myndigheter, näringsliv, lokala aktörer och	

**KUNGÄLV
KOMMUN**

civilsamhället. Ett etablerat nätverk som arbetar utifrån EST-modellen (Effektiv samordning för trygghet) ses varannan vecka och lägger samman varje parts lägesbild. Syftet med nätverket är att se över problembilder, orsaker och komma fram till åtgärder. Utvecklingen av lokal våldsbejakande extremism följs kontinuerligt upp i detta nätverk.....	11
Skolans demokratiuppdrag	11
Grundskolans och gymnasieskolans läroplan innehåller flera mål med direkt bäring på demokratin. Skolan ska till exempel ansvara för att varje elev efter genomgången grundskola har fått kunskaper om samhällets lagar och normer, mänskliga rättigheter och demokratiska värderingar i skolan och i samhället. Skolans mål är att varje elev har kunskap om demokratins principer och utvecklar sin förmåga att arbeta utifrån demokratiska värderingar	11
Socialtjänst	11
Socialtjänsten spelar en viktig roll både för att förhindra rekrytering till våldsbejakande extremism och genom stödjande insatser för de som vill hoppa av. På kommunens hemsida finns information om vart man kan vända sig för stöd och hjälp. Stödet som erbjuds hanteras utifrån individens enskilda behov.	11
SSPF	11
SSPF står för "skola-socialtjänst-polis-fritid" och är ett samverkansforum som hanterar individärenden i målgruppen 10-18 år. I kommunen finns en SSPF-styrgrupp, en SSPF-arbetsgrupp, en SSPF-koordinator samt lokala SSPF-forum för varje högstadieskola plus ett på en låg-mellanstadieskola. SSPF ska utgöra grunden även för arbetet mot våldsbejakande extremism på individnivå, inom ramen för åldern 10-18 år.....	11
Samverkansgrupp mot våldsbejakande extremism.....	11
I kommunen finns en samverkansgrupp mot våldsbejakande extremism. Gruppen sammankallas två gånger per termin av säkerhetssamordnare med ansvar att samordna arbetet i att motverka våldsbejakande extremism. I gruppen ingår Säkerhetsenheten, polisen, Trygga ungdomsmiljöer, Socialtjänst och SSPF-koordinator.	11
Lokal samordnare mot våldsbejakande extremism	12
I kommunen finns enligt lag en säkerhetssamordnare med ansvar att samordna det brottsförebyggande arbetet och det är densammes ansvar att inkludera samordningen av arbetet mot våldsbejakande extremism i sitt uppdrag.....	12
Informationsdelning i samverkansgrupp	12
Utlämnande av uppgifter till polis	13
Anmälan till socialtjänst.....	13
Aktiviteter från Plan Trygg i Kungälv	14
Breda arbetsgrupp och säkerhetsställa samverkan kring lägesbild	15
Ett arbete för att identifiera och stödja individer som riskerar att ansluta sig till extremistmiljöer kan inte avgränsas till en uppgift för några särskilda myndigheter eller samhällssektorer. För att kunna motverka våldsbejakande extremism måste myndigheter, kommuner, organisationer inom det civila samhället, näringslivet och andra relevanta aktörer samverka.	15
Utbildning om våldsbejakande extremism	15
Ett viktigt steg i arbetet med att förebygga våldsbejakande extremism är att skapa en medvetenhet och utbilda kommunens medarbetare. Vidare behöver medvetenheten om extremism stärkas även i civilsamhället, såsom idrottsklubbar och andra frivilligorganisationer. .	15
Erbjuda och informera om stöd som finns och erbjuds	15

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Genom informationsinsatser ska det tydliggöras var individer som är i riskzonen för att ansluta sig till extremistgrupper eller som vill lämna sådana miljöer och även anhöriga till personer som befinner sig i miljöer med våldsbejakande extremism kan vända sig vid oro. Detta utgörs av hänvisningar till såväl kommunala, regionala och nationella funktioner.....	15
Nulägesanalys	17
Våldsbejakande högerextrema miljöer	17
Våldsbejakande vänsterextrema miljöer	17
Våldsbejakande islamistisk miljö	17
Externa stödjande partners.....	17
Center mot våldsbejakande extremism	17
Rädda barnen.....	17
Levandegöra	17
Uppföljning	18

Inledning

2016 inkom den av regeringen inrättade nationella samordnaren för att värna demokratin mot våldsbejakande extremism med dokumentet Nationell strategi mot våldsbejakande extremism. Arbetet måste ske i flera dimensioner och inkludera aktörer från samhällets olika nivåer. Den främjande dimensionen innebär ett inkluderande demokratistärkande arbete för att skapa ett motståndskraftigt samhälle. Den förebyggande dimensionen riktas mot grupper och individer som är mottagliga för rekrytering till våldsbejakande extremism och klanstrukturer. Den förhinderande dimensionen är inriktad på åtgärder gentemot individer som befinner sig i våldsbejakande extremistmiljöer samt anhöriga till dessa.

Plan för att motverka våldsbejakande extremism tydliggör Kungälv kommunens förebyggande förhållningssätt i arbetet med att motverka våldsbejakande extremism. Planen utgår från befintliga uppdrag och samverkansforum med interna verksamheter inom kommunen, samt externa aktörer som polisen, näringslivet och civilsamhället.

Kommunens möjlighet att motverka att unga människor dras till våldsbejakande extremism är att arbeta förebyggande. De yrkesgrupper i kommunen som i första hand kan komma i kontakt med personer som sympatiserar med våldsbejakande extremism är socialsekreterare, lärare, skolsköterskor, ungdomsledare och fältassistenter. Det är också främst inom dessa områden som det förebyggande arbetet måste ske.

Syfte med planen

Ett väl samordnat och tydligt agerande mot den våldsbejakande extremismen är en prioriterad fråga i Kungälv kommun. Hoten från de olika våldsbejakande extremistiska rörelserna ställer krav på ökad kunskap, konkreta och riktade åtgärder samt en väl utvecklad samordning såväl inom

Kungälv kommun som mellan kommunen och andra berörda aktörer. Denna plan syftar till att tydliggöra kommunens arbete mot våldsbejakande extremistiska rörelser, klan- och gängkulturer och nätverk. Den nationella strategin mot våldsbejakande extremism och Center mot våldsbejakande extremism (CVE) hos Brottsförebyggande rådet är vägledande i detta arbete.

Syftet med handlingsplanen är att:

- öka kunskapen om begreppet våldsbejakande extremism
- beskriva hur kommunen är organiserad i arbetet mot våldsbejakande extremism
- synliggöra inom vilka områden kommunen arbetar för att förebygga våldsbejakande extremism
- visa på vikten av att agera och reagera tidigt
- ge redskap som ökar individens möjlighet att själv påverka utvecklingen

Relation till andra styrdokument

Arbetet med att motverka våldsbejakande extremism är en del av nationella processer och vägledning från både Nationell strategi mot våldsbejakande extremism, Center mot våldsbejakande extremism och Säkerhetspolisen. För en koppling till lokala förutsättningar och arbete är Plan för att motverka våldsbejakande extremism kopplat till Program för social hållbarhets ansvarsområde.

Det har publicerats en rad nationella dokument som på olika sätt beskriver hur Sverige ska arbeta mot våldsbejakande extremism och främja demokratin. I samtliga dokument pekas kommuner ut som en viktig part i arbetet.

Nationella styrdokument

- Den svenska strategin mot terrorism (Regeringens skrivelse 2014/15:146)
- Handlingsplan för att värna demokratin mot våldsbejakande extremism (Regeringens skrivelse 2011/12:44)
- Nationell strategi mot våldsbejakande extremism (Regeringen Ku2016/01651/D)
- Åtgärder för att göra samhället mer motståndskraftigt mot våldsbejakande extremism (Regeringens skrivelse 2011/12:44)
- Lag (2023:196) om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete
- "Våldsbejakande extremism - Ett utbildningsmaterial för socialtjänstens arbete med barn och unga vuxna" (Socialstyrelsen)
- Läroplan för grundskolan samt för förskoleklassen och fritidshemmet (Skolverket)
- Läroplan för gymnasieskolan (Skolverket)

Styrdokument lokalt

- Program för social hållbarhet- ökat innanförskap
- Plan Trygg i Kungälv
- Riktlinje för Säkerhet och trygghet
- Hedersrelaterat våld och förtryck - En samverkan mellan förskola, skola och socialtjänst
- Riktlinjer för hat och hot och våld mot förtroendevalda

Aktiviteter inom området för förvaltningen att arbeta med ligger i Plan Trygg i Kungälv. Plan Trygg i Kungälv sträcker sig fram till 2027 och antas av Kommunstyrelsen.

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Mål och viljeinriktning

Det övergripande målet med handlingsplanen är att värna och stärka demokratin och att därmed göra kommunen mer motståndskraftigt mot våldsbejakande extremism. Det förutsätter ett långsiktigt arbete för att öka den demokratiska medvetenheten och insatser för att förebygga uppkomsten av våldsbejakande extremistmiljöer:

- upptäcka och förebygga att individer lockas till våldsbejakande extremistiska miljöer och att motverka att dessa rörelser får förankring och breder ut sig i Kungälv kommun
- identifiera tydliga strukturer för hur arbetet kring våldsbejakande extremism ska bedrivas inom kommunens ansvarsområden
- höja kunskapsnivån kring vårt samhälles grundläggande värderingar, vilket i sin tur skapar en tryggare vardag för kommunens invånare

Definition på extremistiska rörelser av begrepp

Regeringen definierar våldsbejakande extremism som ideologier, rörelser och miljöer som bejaktar och legitimerar våld som medel för att förverkliga extrema ideologiska åsikter och idéer. Dessa rörelser accepterar inte en demokratisk samhällsordning. Våldsbejakande extremism kan ta sig skilda uttryck, från att trakassera, hota eller skada andra människor till att på olika sätt stödja, planera eller uppmana andra att utföra ideologiskt motiverade våldshandlingar och terrorism.

Ett demokratiskt samhälle förutsätter att var och en respekterar andras mänskliga rättigheter och demokratiska principer och att motsättningar löses enligt demokratin spelregler. Det våld som extremistiska grupper använder och legitimerar som en politisk metod hotar det demokratiska samhället och dess principer. Med begreppet våldsbejakande extremism och miljö avser Säkerhetspolisen "individer, grupper och organisationer som hålls samman av en ideologi och betraktas som våldsbejakande genom att de utifrån denna förespråkar, främjar, eller utövar våld, hot, tvång eller annan allvarlig brottslighet för att uppnå förändringar i samhällsordningen; påverka beslutsfattandet eller myndighetsutövningen eller hindra enskilda individer från att utöva sina grundlagsfästa fri- och rättigheter"¹

Trots stora olikheter mellan extremistiska grupper finns ett gemensamt drag som förenar dem i underkännandet av demokratiska principer och spelregler. Dessa grupper riktar våld mot individer på grund av till exempel deras politiska eller religiösa övertygelse, etniska tillhörighet, sexuella läggning, könsuttryck eller könsidentitet.

För närvarande finns, i enlighet med den nationella definitionen, i huvudsak tre våldsbejakande extremistiska miljöer i Sverige: våldsbejakande vänsterextremism, våldsbejakande högerextremism och våldsbejakande islamistisk extremism. Därutöver finns extremister som motiveras till våldshandlingar av olika ideologier men som inte tillhör nämnda grupper. Det finns även klan- eller gängstrukturer som motiverar våldshandlingar.

Starka familje- och släkttraditioner kan utgöra grunden till maktstrukturer, lojalitetsband och förtroende. Där kan i många fall familje- och släktbanden sträcka sig långt och omfatta många personer. Ibland används beteckningen klan för att markera att det rör sig om en vid skara. Det är ett uttryck som syftar på familjer som med territoriella anspråk byggt upp en storskalig verksamhet med både legala och illegala inslag, ofta med negativ påverkan på lokalsamhället. Det kan ges i

¹ Säkerhetspolisen (2019). *Årsbok 2018*. Stockholm: Säkerhetspolisen.

uttryck i form av organiserad brottslighet där ambitionen är att kontrollera ett mindre område.² Polisen har påtalat denna problematik med parallella samhällsstrukturer i Kungälv, där stora familjestrukturer i vissa delar påverkar lokalsamhället negativt. Arbetssättet med och bemötandet av dessa klanstrukturer och parallella samhällsstrukturer har samma uppbyggnad som arbetet för att motverka våldsbejakande extremism och andra grupper underkännandet av demokratiska principer och spelregler. Därmed har förvaltningen valt att lyfta in detta arbete i planen.

Ansvar

Kommunstyrelsen har en särskilt viktig roll i att inom ramen för säkerhetsarbetet tidigt följa hur problembilden förändras i olika delar av kommunen. Dessa omfattar insatser mot alla former av våldsbejakande extremism och ska vara utgångspunkt för att hantera alla former av våldsamma extremistyttringar inklusive klan- och gängstrukturer. En del av detta arbete är förebyggande insatser där man tidigt upptäcker tecken hos dessa individer.

Mål

Kommunens arbete mot våldsbejakande extremism ska ta sin utgångspunkt i nedanstående struktur avseende åtgärder och målgrupper. Strukturen följer den nationella övergripande definitioner av målgrupper och åtgärdsområden. Kommunen behöver vidta åtgärder inom alla tre åtgärdsområden, men kommunens prioriteringar kan variera över tid och beroende på lokala förhållandena. Långsiktighet är en nyckelfaktor för det förebyggande arbetet. Framgångsrik lokal samverkan mot våldsbejakande extremism och klanstruktur ska bygga på eller införlivas i de redan befintliga strukturer som finns för det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet i kommunen.

Tidigare insatser

Kungälv kommun har ett antal operativa arbetssätt som riktas mot ungdomar i rasistiska och nazistiska subkulturer som kontinuerligt bedrivs för att motverka nyrekrytering av ungdomar till extremistiska, klan- och gängkulturer. Utifrån att det är en komplex och mångsidig utmaning krävs ett arbete som spänner över flera av samhällets nivåer och professioner. Bland annat arbetar kommunen med grund i socialpedagogiska tillämpningar för att nå ett bredare spektrum bland ungdomar i Kungälv kommun. Inom ramen för detta arbete bedrivs ett systematiskt arbete för att motverka rekrytering till miljöer som utövar våld i islams namn.

Sedan 2011 har stöd vid Exit-processer givits i passiv form. Som en del av Exit-verksamheten som bedrivs sedan 2011 har, i ett mycket begränsat antal fall, även preventiv- och exitarbete med individer med kopplingar till terrorgrupper som utövar våld i islams namn pågått. För att upptäcka tecken och ge möjlighet till tidiga insatser finns ett antal sociala insatsgrupper, såsom samarbetet som finns mellan skola, socialtjänst, polis och fritidsverksamheten.

Bedömning

Utövande av ideologiskt och/eller religiöst motiverat våld måste förstås i ett socialt sammanhang där en kombination av social marginalisering, generationsöverförda föreställningar om rasism, utanförskap och samhällslig alienation bidragit till formerandet av varaktiga och våldspotenta sociala strukturer. Det innebär att arbete med att motverka droger och kriminalitet är viktigt för att motverka rekrytering till bl.a. terrorgrupper. Däremot är kunskap om ideologiska drivkrafter av avgörande betydelse för de som skall arbeta preventivt mot dessa våldsmiljöer.

² BRÅ: *Kriminella nätverk och grupperingar: Polisens bild av maktstrukturer och marknader*. Rapport 2016:12

Center mot våldsbejakande extremism utvecklar det kunskapsbaserade och sektorövergripande arbetet med att förebygga våldsbejakande extremism på nationell, regional och lokal nivå. Detta bland annat genom att ge behovsanpassat stöd till lokala aktörer, vara ett kunskapsnav och bidra till att skapa en högre grad av effektivitet och samordning i de förebyggande insatserna.

Kungälv kommun arbetar med stöd i nationella riktlinjer, rekommendationer och strategier med anpassning till lokala förutsättningar. Olika aktörer samarbetar utifrån respektive profession, ansvarsområde och kunskap då området är komplex och mångfasetterat. Då tidiga insatser är en stor del i att motverka våldsbejakande extremism är det därför viktigt med flera aktörer för att upptäcka dessa tecken hos dessa individer. Den samverkansform som införts i kommunen, bestående av kommundirektör, sektorchefer och polis, är ett sätt för hanteringen att hamna på rätt och relevant nivå.

Arbetet med målgruppen, inom socialtjänstens myndighetsverksamhet, utifrån våldsbejakande extremism sker utifrån socialstyrelsens rekommendationer och baseras antingen på ansökan eller anmälan. Hanteringen av dessa specifika ärenden hanteras skyndsamt enligt gängse handläggningsrutiner såsom ärenden utifrån våld i nära relation.

Kompetensutveckling och utbildningsinsatser

Det finns behov av kompetensutveckling bland alla medarbetare i kommunen och första linjens personal/chefer för att förstå alla former av våldsbejakande extremism, klan-, gängkulturer och nätverk.

Följande begrepp och uppdelningar av våldsbejakande extremism-miljöer i Sverige är definierade av Center mot våldsbejakande extremism¹.

Våldsbejakande extremism

Våldsbejakande extremism är ett samlingsbegrepp för rörelser, ideologier eller miljöer som inte accepterar en demokratisk samhällsordning och som främjar våld för att uppnå ett ideologiskt eller politiskt mål. Det kan till exempel röra sig om att med våld hindra andras demonstrations- och åsiktsfrihet, hot och våld mot meningsmotståndare eller hatbrott. Det är dock värt att påpeka att våldsbejakande extremisterna inte alltid tar till fysiskt våld. De kan även ägna sig åt psykologiska våldshandlingar som olaga hot eller otillåten påverkan.

Det är inte förbjudet att ha våldsbejakande extremistiska åsikter. Däremot är det inte tillåtet att ta till våld eller andra brottsliga handlingar för att agera utefter ideologin.

I Sverige har Säkerhetspolisen pekat ut tre våldsbejakande extremistmiljöer²:

- Den högerextrema miljön, tidigare kallad vit makt-miljön.
- Den vänsterextrema miljön, tidigare kallad autonoma miljön.
- Den våldsbejakande islamistiska miljön.

Utöver det finns det ensamagerande extremisterna som motiveras och inspireras till våldshandlingar av olika ideologier. Dessa individer behöver inte nödvändigtvis tillhöra ovan nämnda grupper eller nätverk.

Våldsbejakande högerextrema miljön

Tidigare kallades denna miljö för vit makt-miljön eftersom det var den mest framträdande delen. Idag råder en större mångfald när det kommer till inriktningar, grupper och ideologier, även om frågan kring den vita rasen fortfarande dominerar.

Den våldsbejakande högerextrema miljön utgör (tillsammans med den våldsbejakande islamistiska miljön) det största terrorhotet i Sverige. Hotet kommer både från grupper och individer. Sedan 2010-talet har flera dödliga terrorattentat utförts av ensamagerande gärningspersoner som inspirerats av högerextrema idéer. Våldsbejakande högerextremisters vanligaste måltavlor är muslimer, judar, invandrare, HBTQI-personer, politiker och tjänstepersoner.

Flera högerextrema extremister och terrorister har utvecklat sina idéer i internetforum. Internets ökade betydelse inom den våldsbejakande högerextrema miljön har medfört att miljön blivit mer internationell.

Våldsbejakande vänsterextrema miljön

Våldsbejakande vänsterextremister ser högerextremister, staten och kapitalismen som sina huvudfiender. Det handlar inte enbart om att vara emot högerextrema grupper, utan också företag, politiker och myndigheter. De visar oftast upp sig genom hot om våldsamma upplopp och kravaller, trakasserier, otillåten påverkan, kartläggning och olaga hot mot meningsmotståndare, politiker och företagsledare.

Våldsbejakande islamistisk miljö

Våldsbejakande islamistisk extremism är ett samlingsbegrepp för grupper och aktörer som vill ersätta demokratin med ett styre som grundas på hårdföra och bokstavliga uttolkningar av islam. Den våldsbejakande islamistiska miljön är idag den största miljön i Sverige, sett till antal individer. Till skillnad från de våldsbejakande högerextrema- och vänsterextrema miljöerna som båda syns i offentligheten, agerar den våldsbejakande islamistiska miljön mer i det fördolda. De organiserar sig sällan i vanliga partier eller föreningar. Istället består miljön främst av lösa nätverk av vänner, bekanta eller släktingar som delar åsikter. Den mest sannolika måltavlan för våldsbejakande islamistiska terrorattentat är den breda allmänheten, men även grupper som judar och HBTQI-personer kan vara måltavlor.

Radikalisering

Begreppet våldsbejakande radikalisering syftar här på processen då en person eller grupp börjar bejaka våld i politiskt eller ideologiskt syfte. Radikaliseringsprocessen är ofta komplex och kan ske samtidigt på både individ-, grupp- och samhällsnivå.

Säkerhetspolisen har uppmärksammat att våldsbejakande och icke-våldsbejakande extremister låter alltmer lika varandra. Det kan därför vara svårt att avgöra vem som kan komma att ta till våld och vem som "bara tycker". Det gör det viktigt att känna till vilka faktorer som kan leda till att någon kan tänka sig att utöva eller rättfärdiga ideologiskt motiverad brottslighet – och vad som kan bidra till att den inte radikaliseras.

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Samverkan

Det är av största vikt att identifiera de samarbetspartners som är avgörande för det förebyggande arbetet. Det ökar medvetenheten och kunskapen om den lokala lägesbilden såväl som potentiella lösningar, samt möjliggör förberedelser och uppföljning.

Samverkan ska ske på alla preventionsnivåer och bör inkludera skola, socialtjänst, fritidsverksamhet, kommunens nya säkerhetsenhet, psykiatri, kriminalvård och polis samt samfund och föreningsliv. Samverkan bör även inkludera religiösa samfund. Därtill kommer företrädare för exempelvis offentliga aktörer och näringslivet såsom bostadsbolag, räddningstjänst med flera. Kontinuerlig omvärldsbevakning gällande nya riktlinjer och råd ska också eftersträvas.

Polis

I det strukturerade samarbetet med polisen, inom ramen för samverkansavtalet, sker arbetet, både i form av förebyggande insatser, men också mer direkta insatser vid behov. Samverkan baseras på en nationell modell som grundar sig i Brottsförebyggande rådets rekommendationer och har arbetsnamn "Trygg i Kungälv". Trygg i Kungälv är en långsiktig samverkan mellan lokalpolisområde Kungälv/Ale och Kungälvs kommun i syfte att öka tryggheten och minska brottsligheten. Arbetet utgår från en gemensam lokal lägesbild. Genom ett nära samarbete delar vi kunskap, erfarenheter och identifierar gemensamma problem, som vi var och en och tillsammans försöker motverka. Samverkansmodellerna har inneburit att samarbetet mellan socialtjänst, skola och polis sker både i grupp och på individnivå skyndsamt, baserat på relevant information.

Trygg i Kungälv, leds för närvarande av en styrgrupp bestående av kommundirektör, sektorchef bildning och lärande, sektorchef trygghet och stöd, sektorchef samhälle och utveckling, och lokalpolischef som under sig har en arbetsgrupp bestående av Kommunpolis och utvecklingsledare trygghet. Denna samverkan fungerar som ett paraply för resterande samarbeten och arbetssätt. Ur de orsaksanalyser som genomförts beträffande olika problemområden, exempelvis, narkotika, ungdomskriminalitet, och kriminell oro, har behov av tätare och snabbare samverkan identifierats och följande forum inrättats.

SSPF, samverkan Skola, Socialtjänst, Polis och Fritid, är en metod för att tidigt upptäcka ungdomar i risk, stärka kontrollen och bygga allians med familjen i syfte att stoppa en negativ utveckling. Denna samverkan är ett led i arbetet med identifiering av tidiga tecken och insatser.

Genom samlade resurser och snabbt agerande ska gemensamma lösningar runt den unge hittas. Aktuella för SSPF är ungdomar där det bedöms att flera av aktörerna behöver agera.

SIG, Sociala insatsgrupper, en samverkansform som syftar till att få unga vuxna att lämna en kriminell livsstil eller riskerar att utveckla en destruktiv livsstil. Samverkan kring individer över 18 år. Bygger på samtycken som löser sekretess. Syftet är att få individen att lämna eller minimera en kriminell livsstil, missbruk, våldsbejakande ideologier och kan innebära hjälp att ordna bostad, sysselsättning, sjukvård, samtalsstöd/mentorskap, med mera.

Organisation och ansvar

Arbetet mot våldsbejakande extremism ska i första hand utföras i ordinarie verksamhet och i den samverkansform som gäller för Kungälvs kommuns trygghetsfrämjande och brottsförebyggande arbete.

Trygg i-arbetet

Kommunen har skrivit under en samverkansöverenskommelse med lokalpolisområde Kungälv/Ale. Samverkansöverenskommelsen utgår från "Trygg i"-modellen vilket innebär en fördjupad och mer strukturerad samverkan på bred front utifrån en gemensam lokal lägesbild. Trygg i Kungälv har som mål att öka tryggheten, minska brottsligheten och att öka förtroendet i samhället.

EST – Effektiv samordning för trygghet

Kommunens brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete bygger på samverkan med samtliga sektorer i kommunen, polis, andra myndigheter, näringsliv, lokala aktörer och civilsamhället. Ett etablerat nätverk som arbetar utifrån EST-modellen (Effektiv samordning för trygghet) ses varannan vecka och lägger samman varje parts lägesbild. Syftet med nätverket är att se över problembilder, orsaker och komma fram till åtgärder. Utvecklingen av lokal våldsbejakande extremism följs kontinuerligt upp i detta nätverk.

Skolans demokratiuppdrag

Grundskolans och gymnasieskolans läroplan innehåller flera mål med direkt bäring på demokratin. Skolan ska till exempel ansvara för att varje elev efter genomgången grundskola har fått kunskaper om samhällets lagar och normer, mänskliga rättigheter och demokratiska värderingar i skolan och i samhället. Skolans mål är att varje elev har kunskap om demokratins principer och utvecklar sin förmåga att arbeta utifrån demokratiska värderingar.

Socialtjänst

Socialtjänsten spelar en viktig roll både för att förhindra rekrytering till våldsbejakande extremism och genom stödjande insatser för de som vill hoppa av. På kommunens hemsida finns information om vart man kan vända sig för stöd och hjälp. Stödet som erbjuds hanteras utifrån individers enskilda behov.

SSPF

SSPF står för "skola-socialtjänst-polis-fritid" och är ett samverkansforum som hanterar individärenden i målgruppen 10-18 år. I kommunen finns en SSPF-styrgrupp, en SSPF-arbetsgrupp, en SSPF-koordinator samt lokala SSPF-forum för varje högstadieskola plus ett på en låg-mellanstadieskola. SSPF ska utgöra grunden även för arbetet mot våldsbejakande extremism på individnivå, inom ramen för åldern 10-18 år.

Samverkansgrupp mot våldsbejakande extremism

I kommunen finns en samverkansgrupp mot våldsbejakande extremism. Gruppen sammankallas två gånger per termin av säkerhetssamordnare med ansvar att samordna arbetet i att motverka våldsbejakande extremism. I gruppen ingår Säkerhetsenheten, polisen, Trygga ungdomsmiljöer, Socialtjänst och SSPF-koordinator.

Gruppens uppdrag är att:

- Stärka gemensam kompetens inom området
- Rådgivande funktion för samtliga medarbetare och förtroendevalda
- Utbyta lägesbilder
- Uppdatera information och vad som sker inom respektive verksamhetsområde
- Årligen ta fram ett gemensamt årshjul och aktivitetsplan

Lokal samordnare mot våldsbejakande extremism

I kommunen finns enligt lag en säkerhetssamordnare med ansvar att samordna det brottsförebyggande arbetet och det är densammes ansvar att inkludera samordningen av arbetet mot våldsbejakande extremism i sitt uppdrag.

- Ansvara för lägesbilden

Många olika aktörer bidrar till den lokala lägesbilden över förekomsten av problematik med våldsbejakande extremism men ansvaret ligger hos samordnaren.

- Utgör en kontaktpunkt

Den lokala samordnaren utgör kommunens kontaktpunkt gentemot andra myndigheter och kommunala verksamheter för frågor som rör våldsbejakande extremism.

- Sammankalla relevanta aktörer

Samordna samverkansgrupp mot våldsbejakande extremism samt sammankalla relevanta aktörer vid behov.

- Omvärldsbevakning

Omvärldsbevakning utgör en viktig del av lägesbilden gällande våldsbejakande extremism. Samordnaren håller sig uppdaterad på utvecklingen som en del av den sammantagna lägesbilden. Omvärldsbevakning kan innebära att följa frågan i såväl traditionella som i sociala medier.

- Kommunikation

Samordnaren en central aktör i kommunens interna och externa kommunikation om våldsbejakande extremism. Samordnaren ansvarar för att hemsidan uppdateras och att medarbetare samt invånarna i Kungälv kommun hålls informerade.

- Utbilda och sprida kunskap

En del i stödet till kommunens övriga verksamheter är att bistå med kunskap, antingen genom att själv hålla utbildningar eller genom att arrangera och sammankalla till utbildningstillfällen med externa föreläsare.

Informationsdelning i samverkansgrupp

Flera aktörer arbetar med att motverka våldsbejakande extremism och kan komplettera varandras ansträngningar på olika sätt, både genom direkt samverkan och informationsdelning samt genom att ta del av andras kunskaper i frågan.

Verksamheter som inte har sekretess kring sina uppgifter kan dela fritt med andra myndigheter i

en samverkansgrupp. Dock har de verksamheter inom en kommun som det är fråga om här sekretess för uppgifter om enskilda personer. Med samtycke från den enskilde vars uppgifter man delar, kan man tala fritt med varandra, och man kan alltid diskutera avidentifierade fall i en samverkansgrupp.

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Myndigheter som exempelvis Polismyndigheten, Migrationsverket och skolan (utom elevhälsan), kan i samverkan använda sig av generalklausulen 10 kap. 27 § OSL, för att lämna uppgifter till en annan myndighet och diskutera ett individärende om intresset av att lämna uppgiften är större än intresset av att sekretessskydda uppgiften.

Utlämnande av uppgifter till polis

I vissa fall är det möjligt att lämna uppgifter till polis trots sekretessen utan att det är någon skyldighet.

- Enligt 10 kap. 18 a § OSL kan utlämnande av uppgifter ske till Polismyndigheten om det på grund av särskilda omständigheter finns risk för att en ungdom under 21 år kommer att utöva brottslig verksamhet och uppgifter kan antas bidra till att förhindra det samt att det med hänsyn till planerade eller pågående insatser för den unge eller av andra särskilda skäl inte är olämpligt att uppgiften kommer ut.
- Vid behov kan också socialtjänsten enligt 10 kap. 2 § OSL meddela uppgifter till Polismyndigheten om en socialtjänst får kännedom om att en ungdom befinner sig i riskzonen för våldsbejakande extremism och behöver Polismyndighetens hjälp. I de fallen sker socialtjänstens utlämnande för att socialtjänsten själva ska kunna bedriva sitt arbete med den unge.
- Uppgift kan lämnas till Polismyndigheten – även från socialtjänst och hälso- och sjukvård vid omedelbart polisiärt ingripande av någon under 18 år vid förhållanden som innebär överhängande och allvarlig risk för den unges hälsa eller utveckling eller om den unge påträffas precis när han eller hon begår brott (10 kap. 20 § OSL).

Den 1 augusti 2020 trädde nya lagrum i kraft i OSL som gör det möjligt för socialtjänsten att dela information med polis och säkerhetspolis i fall som rör terroristbrottslighet enligt Terroristbrottslagen (2022:666), samt för polisen att dela information i brottsförebyggande syfte med den kommunala socialtjänsten. Dessa nya lagrum är:

- 10 kap. 18b § OSL – informationsdelning från myndigheter inom socialtjänst (kommunala och statliga) till polis eller säkerhetspolis i syfte att förebygga terroristbrottslighet. Inte åldersspecifikt.
- 35 kap. 10 § OSL – informationsdelning från polis till kommunal socialtjänst för att förebygga terroristbrottslighet. Inte åldersspecifikt.
- 10 kap. 22a § OSL – informationsdelning från myndigheter inom socialtjänst (kommunala och statliga) till polis eller säkerhetspolis när terroristbrottslighet redan har begåtts. Inte åldersspecifikt.

Anmälan till socialtjänst

Samhället har ett långtgående ansvar för barn som far illa eller riskerar att fara illa. Enligt 14 kap. 1 § första stycket i socialtjänstlagen (SoL) är vissa myndigheter och yrkesverksamma skyldiga att genast anmäla till socialnämnden om de i sina verksamheter får kännedom om eller misstänker att ett barn far illa.

För aktörer som inte har en lagstadgad anmälningsplikt finns den allmänna rekommendationen i 14 kap. 1 c § SoL att var och en som får kännedom om eller misstänker att ett barn far illa bör anmäla det till socialtjänsten. Efter en anmälan är det socialnämnden som ska utreda barnets situation och bedöma behovet av skydd och stöd.

Handlingsplan

- Arbetet med att motverka våldsbejakande extremism klanstruktur är en del inom social hållbarhet
- Trygga ungdomsmiljöer (TUM) är en del av det uppsökande och förebyggande arbetet. Organisationen har genom sin fältverksamhet och god kännedom i ungdomsmiljöer möjlighet att agera direkt på uppkomna situationer och initiera stöd till enskilda genom orosanmälan till socialtjänsten alternativt motivera till ansökan om insatser från socialtjänsten.
- Skolans värderingsgrundsarbete är en viktig del i det förebyggande arbetet där olika metoder bland annat Toleransmetoden är en del av arbetet.
- En plan för kompetensutveckling för delar av berörda medarbetare och chefer, utarbetas och verkställs under 2020.
- Fortsatt arbete med SSPF, samverkan mellan kommun och polis i individärenden för att tidigt upptäcka ungdomar i risk, stärka kontrollen och bygga allians med familj i syfte att stoppa en negativ utveckling.
- Utveckla arbetet med "Sociala insatsgrupper (SIG)". En samverkansform som syftar till att få unga vuxna, över 18 år, att lämna en kriminell livsstil eller riskerar att utveckla en destruktiv livsstil.
- Inom ramen för arbetet inom "Trygg i Kungälv" arbeta med åtgärdsprogrammet riktat kring åtgärder för att motverka våldsbejakande extremism. (Se bilaga1).
- Kommunen bör också delta i EUs organ Radicalisation Awareness Network (RAN).
- Individinsatser till drabbade och avhoppare. Drabbade av extremism ska få stöd och trygghet. I akuta situationer kan stöd ges till dem som drabbats av våldsbejakande extremism enligt samma principer som för andra brottsoffer. I denna grupp inkluderas anhöriga.
- Inom den nya centrala säkerhetsenheten kommer förvaltningen att koordinera kommunens interna arbete mot våldsbejakande extremism, klan och gäng kulturer och nätverk i enlighet med anvisningar våldsbejakande extremism. Arbetet ska samverkas och samordnas med nationella och externa aktörer som har relevant kunskap i arbetet för att utveckla metoder och dra nytta av erfarenheter och forskning.
- Förvaltningen ska arbeta med riktade och förebyggande insatser som fokuserar på de kommundelar där våldsbejakande extremistiska rörelser, klanstruktur eller annan gängkultur och nätverk riskerar att få fotfäste.

Aktiviteter från Plan Trygg i Kungälv

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Motverka våldsbejakande extremism (VBE).	Breda befintlig arbetsgrupp för fler kanaler till förbättrad lägesbild.	Stab
	Utveckla SSPF-forumet för att säkerhetsställa samverkan kring en uppdaterad lägesbild gällande VBE.	BoL, ToS
	Skapa utbildning i lärplattformen om VBE och befintligt stöd.	Stab
	Tillsammans med civilsamhället erbjuda och informera om stöd som finns för de som är drabbade av extremism, inklusive anhöriga.	Stab

Breda arbetsgrupp och säkerhetsställa samverkan kring lägesbild

Ett arbete för att identifiera och stödja individer som riskerar att ansluta sig till extremistmiljöer kan inte avgränsas till en uppgift för några särskilda myndigheter eller samhällssektorer. För att kunna motverka våldsbejakande extremism måste myndigheter, kommuner, organisationer inom det civila samhället, näringslivet och andra relevanta aktörer samverka.

Utbildning om våldsbejakande extremism

Ett viktigt steg i arbetet med att förebygga våldsbejakande extremism är att skapa en medvetenhet och utbilda kommunens medarbetare. Vidare behöver medvetenheten om extremism stärkas även i civilsamhället, såsom idrottsklubbar och andra frivilligorganisationer.

Erbjuda och informera om stöd som finns och erbjuds

Genom informationsinsatser ska det tydliggöras var individer som är i riskzonen för att ansluta sig till extremistgrupper eller som vill lämna sådana miljöer och även anhöriga till personer som befinner sig i miljöer med våldsbejakande extremism kan vända sig vid oro. Detta utgörs av hänvisningar till såväl kommunala, regionala och nationella funktioner.

Problembild	Orsaksanalys	Övergripande effektmål	Delmål	Åtgärder	Ansvar
<p>Högerextrema. Nordiska Motståndsrörelsen, NMR. Ett antal ledande personer är bosatta i kommunen och under 2018 ställde man upp i Kommunalval. Inför och under valet var NMR mycket aktiva i kommunen. Efter valet har man hållit en låg profil. 2019 höll man en stor 1:majdemonstration. Efter detta har rörelsen inte syns i stadsbilden. Interna splittringar har förekommit och utbrytare Nordisk Styrka har försvagat partiet.</p> <p>Religiöst motiverad extremism. Vi har haft grupperingar som bejakat våldsbejakande extremism i lokalsamhället. Ett fåtal reste i ett tidigt skede till konfliktområden, några har återvänt och några har också dött i strider. En person som är uppvuxen i kommunen är dömd för terroristbrott och har haft ett inflytande och påverkan på utvecklingen.</p>	<p>Det finns en historisk förankring till nationalism geografisk. Ledande personer inom NMR är bosatta i kommunen.</p> <p>En ökad polarisering i samhället gör att de flyttar fram positionerna.</p> <p>Närheten till Göteborg erbjuder möjlighet att ingå i ett sammanhang som förespråkar våldsbejakande extremism.</p> <p>Vår erfarenhet är att det handlar om sökande ungdomar ofta med missbruksproblem och annan brottslighet i grunden som hamnar i dessa miljöer.</p>	<p>Minska antalet individer som riskerar att hamna inom brottaktiv inhemsk extremism och terrorism.</p> <p>Främja tillit och tillhörighet hos invånare samt öka förtroendet för samhället.</p>	<p>Alla verksamma i skola och omsorg skall veta vart man vänder sig vid tecken på radikalisering hos någon.</p> <p>Minska antalet individer som riskerar att åka och strida i konfliktdrabbade länder.</p> <p>Ökad kunskap om våldsbejakande extremism i respektive organisation</p> <p>Stöd och hjälpinsatser åt individer och anhöriga.</p>	<p>SSPF fortsatt implementering. Fungerar som samverkansorgan och skapar förutsättning för tidig upptäckt och hantering av ungdomar som uppvisar riskbeteenden.</p> <p>Socialtjänst hanterar individärenden utifrån de riktlinjer som finns gällande våld i nära relation. Samtycke för kunna agera gemensamt och samstämmigt.</p> <p>Utveckla samverkan civilsamhället, lokalområdesbaserat arbete.</p> <p>Upprätta och underhålla aktuell lägesbild.</p> <p>Anhörigstöd erbjuds.</p> <p>Toleransprojektet fortgår.</p> <p>Mentorskap som stöd vid avhopp, TUM - myndighet.</p> <p>Utbildning av relevanta funktioner inom skola och socialtjänst. Vad att uppmärksamma, vart vänder jag mig?</p> <p>Skolans ordinarie värdegrundarbete.</p> <p>Stärka rutiner vid uthyrning av kommunens lokaler samt att beakta problematik vid bidragsgivning till föreningar.</p>	<p>Kommun/polis</p> <p>Kommun</p> <p>Kommun/polis</p> <p>Polis/kommun</p> <p>Kommun Kommun</p> <p>Kommun</p> <p>Kommun</p> <p>Kommun</p> <p>Kommun</p>

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Nulägesanalys

I Kungälv kommun verkar, bor och vistas det personer och grupperingar från alla dessa miljöer. Inom kommunens gränser finns även individer, grupper och miljöer som tydligt tar avstånd från demokratiska grundvärderingar och principen om människors lika värde.

Våldsbejakande högerextrema miljön

I Kungälv kommun har nordiska motståndsrörelsen (NMR) ett av sina befästa områden. I Sverige är NMR uppdelat i åtta geografiska zoner som också benämns som "nästen". NMRs medlemmar i Kungälv ingår i Näste 2 som samlar aktiva medlemmar i Västra Götaland och Halland. Näste 2 har anordnat en mängd aktioner i Kungälv, vid några tillfällen har de genomförts tillsammans med medlemmar från riksorganisationen. Aktionerna innefattar bland annat en större första maj-demonstration i Kungälv 2019, där cirka 300 NMR-sympatisörer drabbade samman med 500 motdemonstranter. Efter 2019 har NMR varit mindre aktiva i Kungälv och det sägs att det blivit interna splittringar, med utbrytare som lämnat.

Våldsbejakande vänsterextrema miljön

Det är en svår miljö att kartlägga eftersom de ofta organiserar sig i lösa nätverk, tillfälliga kampanjer och projekt. I nuläget är det mest välkända och aktiva nätverket Antifascistisk Aktion (AFA). De visar oftast upp sig genom hot om våldsamma upplopp och kravaller, trakasserier, otillåten påverkan, kartläggning och olaga hot mot meningsmotståndare, politiker och företagsledare.

Våldsbejakande islamistisk miljö

I Kungälv har vi historiskt sett haft grupperingar som tillhört en våldsbejakande islamistisk miljö. Ett fåtal reste i ett tidigt skede till konfliktområden, några har återvänt och några har också dött i strider.

Externa stödande partners

Center mot våldsbejakande extremism

Center mot våldsbejakande extremism utvecklar det kunskapsbaserade och sektorövergripande arbetet med att förebygga våldsbejakande extremism på nationell, regional och lokal nivå. Detta bland annat genom att ge behovsanpassat stöd till lokala aktörer, vara ett kunskapsnav och bidra till att skapa en högre grad av effektivitet och samordning i de förebyggande insatserna.

I dagsläget har CVE en stödfunktion som vänder sig till yrkesverksamma som behöver stöd i det förebyggande arbetet mot våldsbejakande extremism. Denna stödfunktion finns att tillgå på CVE:s webbplats.

Rädda barnen

Rädda barnen har en nationell stödtelefon som erbjuder professionellt samtalsstöd i frågor som rör hatbudskap och radikaliserings utifrån ett barnrättsperspektiv. Stödtelefonen är öppen för alla, oavsett ålder och var man bor. Man kan få stöd och rådgivning om man är orolig för någon i sin närhet eller om man befinner sig i en miljö man vill lämna.

Levandegöra

Plan för att motverka våldsbejakande extremism från befintliga uppdrag och samverkansforum med interna verksamheter inom kommunen, samt externa aktörer såsom polisen, näringsliv och civilsamhälle.

Aktiviteter inom området för förvaltningen att arbeta med ligger i Plan Trygg i Kungälv. Prioriterat är att tydliggöra inom förvaltningen vem som arbetar med respektive uppdrag och koordinera dessa.

Planen ska följas upp kontinuerligt för att tillse att realiseringen av insatserna sker enligt planering. Planen ska publiceras på kommunens hemsida tillsammans med övriga styrdokument.

Uppföljning

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret gällande plan för att motverka våldsbejakande extremism och ska tillse att den är ändamålsenlig. Om det under perioden visar sig att planen behöver uppdateras ska behovet initieras till kommunstyrelsen.

Uppföljningen av aktiviteterna görs årligen inom ramen för plan Trygg i Kungälv. Plan Trygg i Kungälv ingår i program Social hållbarhet som är integrerat i Kungälvs kommuns uppföljning av Agenda 2030.

Tjänsteskrivelse

Handläggarens namn
Johanna Axerud

2023-08-09

Riktlinjer för hat, hot och våld mot förtroendevalda (Dnr KS2023/XXXX)

Sammanfattning

Som förtroendevald politiker försvarar man i varje stund yttrandefrihet och demokrati. Hat, hot och våld mot förtroendevalda är därför ett allvarligt hot för vårt demokratiska system. Hat, hot eller våld kan vara föranlett av förestående beslut eller redan fattade beslut där medierapportering eller diskussioner på sociala medier har skett i en viss fråga som föranleder personer att rikta sitt hat, sin besvikelse och ilska mot förtroendevalda som delaktiga

Kungälv kommun accepterar överhuvudtaget inte några former av hot eller våld mot elever, anställda eller förtroendevalda. Riktlinjerna i styrdokumentet är utformade för att definiera ansvar och arbetssätt innan, under och efter hot och våldssituationer riktade mot förtroendevalda i Kungälv kommun.

Förvaltningens förslag till beslut är att reviderad riktlinje för hot, hat och våld mot förtroendevalda (tidigare nämnd: Riktlinje för politiskt förtroendevaldas arbetsmiljö) antas, under förutsättning att kommunfullmäktige antar den reviderade policyn.

Juridisk bedömning

Förtroendevalda omfattas formellt inte av arbetsmiljölagen. Enligt Kommunfullmäktiges beslut har 1:e vice ordförande i Kommunfullmäktige och Kommunstyrelsen "...ett särskilt ansvar för arbetsmiljöfrågor för förtroendevalda..." Detta ansvar tydliggörs i styrdokumentet "Policy för politiskt förtroendevaldas förutsättningar och villkor" och kompletteras med ytterligare information i "Riktlinjer för hat, hot och våld mot förtroendevalda"

Förvaltningens bedömning

Säkerhetsenheten har i reviderad riktlinje förslagit både utökning av information kopplat till förtroendevaldas säkerhet och trygghet och att viss information borttas från styrdokumentet. Förslaget har även reviderat namnet på styrdokumentet så att styrdokumentets innehåll beskrivs i titeln.

Revideringarna i styrdokumentet har lagt till och klargjort

- Definitionen av olika former av hot, våld och otillåten påverkan
- Ansvarsfördelningen mellan kommunstyrelsen, partier, förvaltningen, enskilda politiker och polisen.
- Vilka förutsättningar det finns för att vidta åtgärder för säkerheten vid offentliga sammanträden i kommunen.

Revideringen har även tagit bort delar som beskriver konkreta åtgärder för politiker att ta vid misstanke av hot eller våld. Detta görs för att åtgärderna och råden redan beskrivs i Säkerhetspolisens handbok, och uppdateras av säkerhetspolisen regelbundet.

Ärendenivåer – bedömning utifrån kommunfullmäktiges strategiska mål eller kommunstyrelsens resultatmål

Hot, hat och våld mot förtroendevalda är även ett hot mot vårt demokratiska system och förtroendet för medborgarnas förtroende för kommunen. Därmed är styrdokumentet kopplat till Kommunfullmäktiges strategiska mål *Att medborgare och näringsliv ska känna ökat förtroende för kommunen.*

Att medborgare och näringsliv ska känna ökat förtroende för kommunen

Bedömning utifrån miljö, hållbarhet och mål i Agenda 2030

Riktlinjen har indirekt koppling till följande mål i Agenda 2030:

- 3. Hälsa och välbefinnande
- 8. Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt
- 8.8 (Skydda arbetstagares rättigheter och...) främja trygg och säker arbetsmiljö för alla

Bedömning utifrån politiska styrdokument

Under en ny mandatperiods första år ska alla kommunens styrdokument revideras enligt Policyn för styrdokument (KS2019/1577). Samtliga styrdokument ska ses över och antingen revideras eller sällas bort. De ska uppdateras för att gälla i fyra år framöver, till och med 2027-12-31. Alla reviderade och antagna styrdokument bildar tillsammans Kungälv's kommuns författningssamling.

Bedömning utifrån ett medborgar- och brukarperspektiv

Medborgare och brukare kan påverkas indirekt av politiskt förtroendevaldas säkerhet och trygghet.

Bedömning utifrån ett medarbetarperspektiv.

Medarbetare kan påverkas indirekt av politiskt förtroendevaldas säkerhet och trygghet. Medarbetare på säkerhetsenheten arbetar redan idag som stöd med frågor kopplat till förtroendevaldas säkerhet. Ändringarna i riktlinjen kommer ej öka på arbetsbelastningen för säkerhetsenheten.

Ekonomisk bedömning

Riktlinjen medför inga tillkommande kostnader.

Förslag till beslut

Upprättat förslag till reviderad riktlinje för hat, hot och våld mot förtroendevalda (tidigare nämnd Riktlinje för politiskt förtroendevaldas arbetsmiljö) antas, under förutsättning att kommunfullmäktige antar den reviderade policyn.

Haleh Lindqvist
Kommundirektör

Ann-Charlott Backström
HR-Chef

Expedieras till:

För kännedom till:

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Riktlinjer för politiskt förtroendevaldas arbetsmiljö för hat, hot och våld mot förtroendevalda

Riktlinjer

Diarie-/dokumentnummer: <KS202X/...>

Beslut: <Datum-...Instans §.../År>

Beredande politiskt organ: <Utskott/beredning/nämnd>

Ersätter tidigare beslut <Datum-...Instans §.../År>

Giltighetstid: <Datum-...>

Dokumentansvarig: <Funktion>

Senast uppdaterad av: <Handläggare vid dokumentets upprättande>

Innehållsförteckning

1.	Inledning	3
2.	Relation till andra styrdokument	3
3.	Syfte.....	3
4.	Mål och viljeinriktning.....	3
5.	Definition av hot, våld och otillåten påverkan	4
6.	Ansvarsfördelning	4
6.1.	Den enskilde politikern.....	4
6.2.	Partiet	5
6.3.	Kommunstyrelsen	5
6.4.	Förvaltningen	5
6.5.	Polisen	5
7.	Samtalstonen i politiken.....	5
8.	Riskanalys och medvetna val i vardagen	6
8.1.	Sociala Medier	8
9.	Hantering av händelse.....	9
10.	Vid akuta situationer av hot, våld eller trakasserier	9
11.	Åtgärder efter en hot och våldssituation	10
11.1.	Polisanmäl alla hat-, hot- eller våldssituationer	10
11.2.	Personsäkerhetsåtgärder	11
11.3.	Partiets åtgärder	11
11.4.	Egna åtgärder för förtroendevalda.....	11
12.	Stöd vid rättsprocessen	12
13.	Säkerhet vid offentliga sammanträden i kommunen.....	12
	Viktiga telefonnummer	12
	Sjukvårdsinformation	13
14.	Levandegöra	13
15.	Uppföljning	13

1. Inledning

Som förtroendevald **politiker** försvarar man i varje stund yttrandefrihet och demokrati. **Samtidigt är du en offentlig person och kan utsättas för indirekta och/eller direkta hot, trakasserier eller kränkande särbehandling. Hat, hot eller våld kan Det** kan vara föranlett av förestående beslut eller redan fattade beslut där medierapportering eller diskussioner på sociala medier har skett i en viss fråga som föranleder personer att rikta sitt hat, sin besvikelse och ilska mot förtroendevalda som delaktiga.

Dessa riktlinjer är utformade som ett stöd med verktyg för att kunna hantera uppkomna situationer och sammanhang. De ska ses som ett stöd till dig som förtroendevald för att motverka våld, hot, hat, trakasserier eller kränkande särbehandling.

Samtidigt omfattas de förtroendevalda inte av arbetsmiljölagen (1977:1160) liksom Arbetsmiljöverkets föreskrifter om våld och hot i arbetsmiljön och är därmed inte tillämpliga. För att undvika en normförskjutning inom demokrati och yttrandefrihet ska förtroendevalda ha en trygg och en strukturerad ordning för att kunna utöva sitt politiska uppdrag oavsett parti. Partiets storlek eller resurser ska inte vara avgörande för i vilken grad en förtroendevald får det stöd eller den hjälp som behövs i den uppkomna situationen för att utöva sitt politiska förtroendeuppdrag.

Kungälv kommun accepterar överhuvudtaget inte några former av hot eller våld mot elever, anställda eller förtroendevalda. Dessa riktlinjer är utformade för att definiera ansvar och arbetssätt innan, under och efter hot och våldssituationer riktade mot förtroendevalda i Kungälv kommun.'

Om förtroendevald blir utsatt för hot, våld, trakasserier eller kränkande särbehandling

Politiken omfattas inte av arbetsmiljölagen, vars främsta uppgift är att på ett systematiskt sätt förebygga ohälsa och olycksfall i arbetet samt även i övrigt uppnå en god arbetsmiljö.

2. Relation till andra styrdokument

Styrdokumentet Policy för politiskt förtroendevaldas förutsättningar och villkor och dessa antagna riktlinjer är ett komplement till Anvisning vid kränkande särbehandling och trakasserier där kommunens ansvar och gränsdragning framgår.

3. Syfte

Detta styrdokument syftar till att ge förtroendevalda och partier konkreta råd om förebyggande insatser och handlingsberedskap för de situationer som en politiker kan utsättas för eller hamna i. Den gäller förtroendevalda med uppdrag inom Kungälv Kommun.

Styrdokumentet "Policy för politiskt förtroendevaldas arbetsmiljö" och "Riktlinje för politiskt förtroendevaldas arbetsmiljö" är ett komplement till "Handlingsplan vid kränkande särbehandling, trakasserier, sexuella trakasserier och repressalier" där kommunens ansvar och gränsdragning framgår. Detta styrdokument ska öka förståelse och egenförmåga hos varje förtroendevald och politiskt parti vad gäller hanteringen av hot och våld, trakasserier och kränkande särbehandling mot förtroendevalda

Riktlinjerna ska utgöra ett stöd och en vägledning för Kungälv kommuns förtroendevalda i syfte att öka tryggheten vid utförande av offentliga förtroendeuppdrag för Kungälv kommun. Syftet är att skapa en tydlighet och fastställa ett gemensamt förhållningssätt för att på så sätt förebygga och hantera hat, hot och våld mot förtroendevalda.

4. Mål och viljeinriktning

Målsättningen är att genom en tydlig struktur för hantering av hot och våld även bidra till en tydligare styrning av kommunens verksamhet.

5. Definition av hot, våld och otillåten påverkan

Hot – en handling med eller utan vapen, eller ett uttalande som är ägnat att skapa fruktan för någons säkerhet

Våld – en handling som medför skada fysiskt eller psykiskt för den som blivit utsatt

Vad som upplevs som våld eller hot kan variera från person till person. Kungälv kommun anser att alla former av hot och våld är oacceptabla och skall polisanmälas.

5.1. Våld

Världshälsoorganisationen (WHO) definierar våld som att uppsåtligt bruka eller hota att bruka makt eller fysisk styrka mot sin egen person, mot en annan människa, en grupp människor, en gemenskap eller ett samhälle, med följd eller tämligen sannolik följd att någon dör eller att det uppstår kroppsskada, psykisk skada, skador i den känslomässiga utvecklingen eller funktionshinder.

5.2. Olaga hot

Olaga hot innebär att någon hotar att skada dig eller din egendom. Hotet som riktas mot dig kan omfatta andra personer, djur eller föremål som har stor betydelse för dig. Hotet kan ske via telefon, sms, mail, sociala medier, direkt tilltal eller med hjälp av vapen. För att hotet ska vara brottsligt måste du uppfatta hotet som allvarligt.

5.3. Näthat eller hot på nätet

Näthat är ingen juridisk term utan ett samlingsbegrepp på kränkande eller hatiska kommentarer på nätet, ofta på sociala medier. Det är viktigt att vara uppmärksam på och ha en förhöjd beredskap om hot eller hets mot enskilda medarbetare förekommer på sociala medier.

Näthat rubriceras ofta som olaga hot, ofredande, förolämpning och förtal. Men det kan också vara kränkande fotografering, hets mot folkgrupp, brott mot Dataskyddsförordningen (GDPR) och sexuellt ofredande.

5.4. Stalkning – att bli förföljd

Att tvångsmässigt smyga på och förfölja en annan person. Det kan även röra sig om att kontakta en person i sådan omfattning via telefon, brev eller e-post att det uppfattas som trakasseri. Stalkning och förföljelser ska polisanmälas.

5.5. Otillåten påverkan

Med otillåten påverkan avses allvarliga trakasserier och hot samt våldssituationer mot person och egendom som riskerar att påverka den enskildes beslut i vilket förlängningen kan utgöra ett hot mot demokratin. Hotet som riktas kan även omfatta personer, djur eller föremål som har stor betydelse för den som hotas.

Otillåten påverkan kan handla om påtryckningar som:

- Trakasserier som exempelvis kränkning, ofredanden eller subtila "hot".
- Hot som exempelvis utpressning eller uttryck som medför att den hotade personen fruktar för sin egen eller annans säkerhet eller egendom.
- Korruption i form av otillbörliga erbjudanden av olika slag.

6. Ansvarsfördelning

Förtroendevalda är inte formellt anställda, därmed är inte hot och våld mot dem en arbetsmiljöfråga i juridisk mening och arbetsmiljölagen (1977:1160) liksom att Arbetsmiljöverkets föreskrifter om våld och hot i arbetsmiljön är därför inte tillämpliga. I stället har kommunen beslutat om följande ansvarsfördelning.

6.1. Den enskilde politikern

Samtliga förtroendevalda ansvarar för att ta del av den dokumentation och den utbildning som kommunen erbjuder för att förebygga och hantera hot och våld. Den enskilde har alltid det primära

ansvaret för sin säkerhet och svarar därför själv för att planera för att minska risken för hotfulla situationer, samt ha kunskap i hur man skall agera om man utsatt för hot eller våld. Den förtroendevalda har också ansvar att anmäla situationer som upplevts som hotfulla eller våldsamma till partiet samt kommunens säkerhetsenhet. Förtroendevalda uppmanas att polisanmäla alla former av hot eller våldssituationer till polisen.

6.2. Partiet

Partierna och gruppledarna i Kungälv kommun har en central roll vid hot, våld och trakasserier mot förtroendevalda. Samtliga partier skall utse en säkerhetsansvarig funktion inom partiorganisationerna (normalt gruppledarna) som i icke akuta situationer ska vara första funktion att informeras om en oönskad händelse.

De politiska partierna bör skapa interna rutiner för att hantera inträffade händelser och tillbud. Anmälda tillbud går för kännedom till berört partis gruppleddare och ordförande. Rutinerna bör vara av både förebyggande och uppföljande karaktär.

Partiet är ansvarig gör en första samlad bedömning kring en uppkommen oönskad händelse i samråd med kommunens säkerhetsenhet. De partier som har en säkerhetsorganisation på nationell nivå kan även söka stöd av denna funktion.

6.3. Kommunstyrelsen

Det ankommer på kommunstyrelsen och partierna att ta fram gemensamma riktlinjer om samverkan och ansvarsfördelning för att förebygga våld, hot och trakasserier mot förtroendevalda och om samordning av åtgärder vid sådana situationer.

6.4. Förvaltningen

Kommunens säkerhetsenhet har som funktion och ansvar att stötta, bistå, vara rådgivande, vägledande och vara behjälplig alla verksamheter. Detta inkluderar även den politiska organisationen i deras kontinuerliga säkerhetsarbete.

Kommunens säkerhetssamordnare tillser att trygghetsskapande/säkerhetshöjande åtgärder vidtas vid hot mot förtroendevalda förutsatt att behov föreligger. Kommunstyrelsens presidium, kommundirektören och förvaltningsledningen informeras om vidtagna åtgärder. Vid behov informeras även presidiet för berört utskott och sektorchefen för ifrågavarande sektor.

6.5. Polisen

Den lokala polisen har huvudansvaret för personskydd av förtroendevalda i kommuner och regioner vilket innebär att den polisiära handläggningen av ärenden om hot och våld mot förtroendevalda främst är en uppgift för polismyndigheten.

Alla former av hot och våld ska polisanmälas. Endera kan den som utsatts själv göra detta direkt till polisen eller så kan man vända sig till sin gruppleddarna som kan kontakta kommunens säkerhetssamordnare för att tillsammans med denne göra en första bedömning.

7. Samtalstonen i politiken

Förtroendevalda ska ha ett gott bemötande gentemot kommunens medarbetare och har ett ansvar enligt beslutad "Handlingsplan vid kränkande särbehandling, trakasserier, sexuella trakasserier och repressalier". Enligt definitionen i AFS 2015:4 är kränkande särbehandling: "Handlingar som riktas mot en eller flera arbetstagare på ett kränkande sätt och som kan leda till ohälsa eller att dessa ställs utanför arbetsplatsens gemenskap". Kränkande särbehandling ska inte sammanblandas med meningsskiljaktigheter eller konflikter i sakfrågor som hör hemma såväl bland politiker som tjänstemän.

8. Riskanalys och medvetna val i vardagen

Inför och under varje mandatperiod ska förtroendevalda utbildas i frågor som rör hat, hot och våld som riktas mot förtroendevalda. Upprättade riktlinjer med tillhörande dokument (bilagorna) ska göras kända.

I ett förebyggande syfte är det också angeläget att förtroendevalda är medvetna om att händelser, kroppsspråk och uttalanden i det offentliga rummet kan bidra till negativa, oönskade händelser. Respektive ordförande ansvarar för att samtalsstenen håller en god nivå och bör inför varje sammanträde tillsammans med gruppledare särskilt granska dagordningens punkter ur ett säkerhetsperspektiv.

Genom att själv som förtroendevald inventera din arbetssituation och vara uppmärksam på vilka politiska frågor som är aktuella kan du förebygga händelser. I och med ditt politiska engagemang bör du och dina närmaste kollegor regelbundet reflektera och analysera om ni är utsatta för risker. Försök att bedöma eventuella konsekvenser och reaktioner på saker ni gör eller har gjort, till exempel beslut som ska fattas eller uttalanden som ska göras. Genom att förbereda dig, medvetet kunskaphöja dig, samverka och göra aktiva val är du med och bygger din säkerhet.

Riksinventering Riskanalys bör göras av de förtroendevalda inom partiet för presumtiva situationer, både vad avser särskilt känsliga frågor och vad gäller särskilt utsatta uppdrag, där hot och våld kan uppstå mot de förtroendevalda eller mot deras anhöriga. Samråd kan ske med kommunens **säkerhetsorganisation säkerhetsenhet**. I en samverkan mellan partiet, kommunen och den förtroendevalda bedöms vilka förebyggande åtgärder som är lämpliga. Partiet bör även ha uppsikt över vad som skrivs i till exempel sociala medier om politiken och de förtroendevalda.

Nedanstående punkter är en handledning i det förebyggande arbetet

- Tänk igenom din aktuella arbetssituation och fundera över på vilket sätt ditt offentliga uppdrag kan medföra hot och risker.
- Använd anpassade besöksrum på plan 2, Kundcenter, när du tar emot externa besök.
- Vid möten med upprörda, uppretade individer, tänk på att ha en reträttväg. Sätt dig närmast dörren, se till att det inte finns några tillhyggen tillgängliga och att du har möjlighet att begära hjälp om något skulle inträffa. Om du vet att det är ett känsligt möte, be någon att vara med.
- Undvik att skapa vardagliga rutiner genom att till exempel variera restider liksom resvägar och butik du handlar, i den mån det är möjligt.
- I den mån det går att planera, ta bara diskussion med en orolig/irriterad person när det finns flera personer i närheten och helst när alla är förberedda och överens om hur konflikten bör hanteras.

I stadshuset har förvaltningen ansvar för att säkerställa att alla medarbetare kan arbeta tryggt och säkert. Det är inte ovanligt att det föreligger hot mot både tjänstemän och förtroendevalda i kommunen och därför finns det ett passagesystem som begränsar tillträde till arbetsytorna för utomstående. Det är viktigt att även förtroendevalda är uppmärksamma och inte släpper in okända personer i stadshuset och endast ha möten med medborgare i anpassade lokaler på entréplan. Om man som förtroendevald upplever osäkerhet om en person arbetar i huset skall man alltid fråga efter kommunens ID-bricka.

Råd om vad som kan göras i bostaden vid misstanke om trakasserier, hot eller våld

En stor del av din tid tillbringas i bostaden. Det är därför angeläget att där vara uppmärksam över vilka insatser som kan vara förebyggande.

Förbered dig mentalt och ha alltid en plan för hur du ska agera i en akut hotsituation. Tänk igenom vart du kan ta vägen och hur du snabbt kan komma undan och larma Polisen.

När en situation uppstår: Kontakta i första hand kommunens säkerhetsansvarige i ett tidigt stadium för att diskutera ett eventuellt hot innan situationen eskalerar. Om du varit utsatt för ett brott, rekommenderas du att alltid kontakta Polisen. Partiet gör tillsammans med den utsatte en bedömning

av situationen och planerar eventuella åtgärder utifrån Polisens rekommendationer tillsammans med kommunen och Polisen.

Följande kan göras i bostaden, vid misstanke om trakasserier, hot eller våld:

- Gör sikten fri runt bostaden, klipp ner höga buskage.
- En upplyst yttermiljö, till exempel med rörelsedetektorer, bidrar till att öka din säkerhet. Titta hur det ser ut kring din bostad. Finns det något som kan underlätta för en hotaktör att komma in? Kan du lätt ta dig därifrån om du behöver?
- Se över så att du har ett bra skalskydd med godkända lås och ändamålsenliga dörrar och fönster.
- Sätt upp brandvarnare och ha redskap lättillgängliga mot brand, till exempel brandfilt och brandsläckare.
- Var uppmärksam på okända besökare och fordon eller andra avvikande förändringar i närmiljön.
- Installera tittöga i ytterdörren om du inte annars har möjlighet att se vem som knackar på.
- Göm inte nycklar åt dig själv eller någon annan. De kan hittas av fel person, och det finns risk att någon ser dig gömma dem.
- Lämna aldrig ifrån dig nycklarna till någon som du inte litar på.
- Byt låscylindrar om du inte är helt säker på var du har alla nycklar till bostaden, eller om det finns risk att någon gjort en kopia.
- Råd kring transporter vid misstanke om trakasserier, hot eller våld
- Undvik att parkera på ensamma platser eller att färdas på enslig gång-, cykel eller bilväg om du tror att du av någon anledning kan bli hotad.
- Skaffa billarm och parkera på säkra och övervakade platser.
- Variera var du parkerar bilen.
- Informera anhöriga och någon på arbetsplatsen vart du ska, resväg, tider och färdstätt.
- Tänk på vilka fordon du kör eller åker med i. Om du syns i en bil är det lätt att ta reda på vem ägaren är med hjälp av registreringsnumret, och på så vis nå dig.

Posthantering vid misstanke om trakasserier, hot eller våld

Använd utvändigt monterad brevlåda istället för brevinkast i lägenhet eller låsbar brevlåda i villa.

Post som levereras till din bostad kan utgöra ett hot. Kontrollera alltid din post och informera även familjen att vara uppmärksam på det som kommer i brevlådan. Var därför särskilt uppmärksam på försändelser som avviker från det normala. Rör inte försändelser eller föremål du inte känner igen. Be bud som levererar brev/paket att visa legitimation.

Var misstänksam om du i din post upptäcker att:

Formen är sned, bucklig eller på annat sätt märkligt oregelbunden, har olje- eller fettfläckar/annan missfärgning, brevet eller paketet är överfrankerat, avger ljud eller har otydlig avsändare men tydlig mottagare eller om försändelsen levereras på ett onaturligt sätt.

Undvik i så fall att röra eller vara nära försändelsen och öppna den inte. Ring 112- begär polis.

Kommunikation vid utsatthet

- Använda inte din privata e-postadress som kontaktlänk med medborgarna.
- Ha uppsikt över datorer, mobiltelefoner, surfplattor och annan teknisk utrustning. Förvara dem alltid säkert och använd skärmlås.
- Säkrare telefonvanor vid utsatthet
- Skaffa hemligt nummer om du har fast telefon hemma.
- Använd ett oregistrerat kontantkort för privat bruk. Det är säkrare än hemligt telefonnummer via en telefonoperatör.
- Använd gärna en mobiltelefon som kan spela in samtal, och ta för vana att starta inspelning när du svarar i telefonen. Lär dig hur det fungerar att spela in ett samtal.

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

- Se till att mobiltelefonens batteri alltid är laddat och att kontantkortet har gott om samtalstid kvar.
- De flesta nya mobiltelefoner har nödnummer 112 inprogrammerat som går att ringa utan att låsa upp knapplåset. Kontrollera hur din mobiltelefon fungerar.
- Smarttelefoner (eller smartphones) har appar som lämnar spår. Om du måste ha en smarttelefon, stäng av funktioner som GPS och positioneringstjänster. Om du behöver hjälp att stänga funktioner som kan spåra dig, kontakta företaget där du köpt ditt abonnemang eller telefonens leverantör.
- Bär mobiltelefonen så att den är lätt att ta fram i en pressad situation.
- Använd telefonlås på mobilen. Lämna inte den eller annan teknisk utrustning utan uppsikt.

Förtroendevalda rekommenderas att ta del av Säkerhetspolisens (SÄPO) handbok "Personlig säkerhet". Den ger omfattande råd avseende förebyggande åtgärder i hemmet, på arbetsplatsen, vid resor, för anhöriga och för den personliga integriteten. I handboken finns även råd för hur man kan hantera olika typer av hot. Där finns även bland annat checklistor för akuta åtgärder vid hot och våldssituationer, bombhot och misstänkta försändelser. Denna handbok ger en mer fullständig vägledning för dig som förtroendevald. [Handboken finns publicerad i PDF-format på: http://www.sakerhetspolisen.se under fliken "publikationer".](http://www.sakerhetspolisen.se)

8.1. Sociala Medier

Sociala medier är en viktig arena för politiker. Den bevakas även av massmedia och det finns ett stort intresse för politikernas digitala närvaro. Det som publiceras får snabbt spridning, oavsett om informationen är sann, falsk, vilseledande eller populistisk.

Spridningen kan i sin tur leda till starka reaktioner och än starkare motreaktioner oavsett om informationen publicerats av dig eller någon annan. Tänk igenom innan hur ni ska hantera snabb ryktesspridning i sociala medier så att ni snabbt kan nyansera eller dementera uppgifter som cirkulerar.

Några viktiga punkter att tänka på:

- Var personlig men inte privat i dina inlägg. Definiera vad personligt betyder för dig och vilka dina gränser är. Skapa en genomtänkt hållning för hur, vad och när du kommunicerar i sociala medier utifrån din egen säkerhet.
- Skapa separata konton för dig som offentlig person i sociala medier som du håller avskild från ditt privata konto. Använd en stängd profil för ditt privata liv, det vill säga att din profil endast är synlig för de personer du vill ska se den.
- Undvik att i förväg eller under ett pågående möte, berätta var du befinner dig. Använd inte incheckningsfunktioner som avslöjar din geografiska position.
- Berätta om saker du har gjort – och inte om vad du ska göra. Detta för att undvika kartläggning eller att personer söker upp dig.
- Undvik att exponera eller ge en inblick i dina vanor som kan underlätta kartläggning av dig, såsom tränings- eller shoppingrutiner eller platser du regelbundet besöker.
- Var noga med att alltid fråga om godkännande för publicering från de personer som medverkar i dina inlägg och på dina bilder.
- Var noga med att även i privata sammanhang berätta vad som gäller för din medverkan i sociala medier. Be även vänner och familj undvika angivelse av geografisk plats om du medverkar på bild. Detta även för tjänster du inte själv använder.
- Betrakta så kallade "direktmeddelanden" på sociala medier som offentliga arenor. Allt som sägs där ska teoretiskt sett hålla för att granskas av såväl massmedia som av meningsmotståndare.
- Vid direkt hot ska du skärmdumpa inläggen och användarprofilen samt vända dig till kommunens säkerhetsenhet, gruppledare och polis.

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

9. Hantering av händelse

Det är viktigt att ha bra rutiner och kunskap för att arbeta systematiskt och ta hand om den drabbade och att följa upp händelser för att kunna förhindra att det händer igen. Hantering av händelser sker enligt nedan:

10. Vid akuta situationer av hot, våld eller trakasserier

Det är vanligt med osäkerhet när man själv ställs inför situationer med hot eller våld. Det är bra att lära känna tillit till sin egen förmåga att hantera en hotfull eller våldsamt situation om den skulle uppstå, oavsett om situationen skulle uppstå i samband med ett offentligt framträdande, på nätet, på arbetsplatsen eller i anslutning till din bostad. Larma vid behov andra personer på lämpligt sätt. Genom att bemöta aggressioner på ett sansat sätt minskas risken för våld och hot. Försök behålla lugnet och bemöt personen med respekt.

Följande riktlinjer bör följas:

- Avbryt inte den som hotar - låt dom tala till punkt.
- Tala lugnt och sansat och undvik att komma med motargument vilket kan provocera.
- Tala om att polisanmälan kommer att göras om den aggressive fortsätter med sitt hotfulla beteende.
- Erbjud att återuppta mötet vid ett senare tillfälle.
- Är det nära till våld, avbryt mötet direkt och fly ut genom närmaste dörr.
- Vid hot via telefon är det viktigt att lyssna uppmärksamt. Notera tid, bakgrundsljud, kön, ålder, dialekt och liknande.
- När du sitter i säkerhet, larma polis 112. Uppge vem du är, platsen, skador, hot, omfattning och numret du ringer från.
- Vid fysisk skada - uppsök alltid akutmottagning för omhändertagande och dokumentation.

11. Åtgärder efter en hot och våldssituation

11.1. Polisanmäl alla hat-, hot- eller våldssituationer

- Våld, hot och allvarliga trakasserier ska alltid polisanmälans. **Det är en markering att du inte accepterar det du blivit utsatt för.** Vid pågående brott ring polisen på 112, annars ring 114 14 Vid akut situation var beredd att tala om vem du är, var du befinner dig och vad som hänt. **En polisanmälan kan även upprättas genom att besöka närmaste polisstation eller ringa polisen på 114 14.**
- En rädsla för att bli utsatt för repressalier kan vara en orsak att personen inte själv vill göra anmälan. Av det skälet kan partiet eller kommunen stå som anmälare. Den drabbade bör dock vara medveten om att den hotande personen (förövaren) i allmänhet inte har några svårigheter att förstå vem som ytterst ligger bakom att han/hon har blivit polisanmäld.
- **Förtroendevalda har rätt att begära att polisanmälan blir åtkomstskyddad. Detta innebär att endast de tjänstemän hos polisen som är berörda och arbetar med ditt ärende kan ta del av innehållet.** Du kan begära att få polisanmälan åtkomstskyddad. Åtkomstskyddet innebär att sekretessen kring ärendet ökar och på så sätt avgränsas vilka som kan ta del av anmälan. Det är förundersökningsledaren som i slutänden avgör om åtkomstskyddet beviljas
- I samband med polisanmälan får du information om lämpligt brottsofferstöd och vad du själv kan göra för att skydda dig och dina närmaste
- Det är viktigt att påtala att man utsatts i sin funktion som förtroendevald. **Polisen ansvarar då efter polisanmälan för att göra en riskanalys.** Polisen gör efter polisanmälan som avser förtroendevalda en riskanalys och rekommenderar, om det behövs, åtgärder för att höja personsäkerheten. Om du har en hotbild mot dig gör polisen en skyddsplan och planerar eventuella skyddsåtgärder i dialog med dig, gruppleddare samt kommunens säkerhetsenhet
- Hot, våld och allvarliga trakasserier ska även rapporteras till kommunens **säkerhetsorganisation säkerhetsenhet, då dessa ska känna till att en polisanmälan har upprättats.**

11.2. Personssäkerhetsåtgärder

- Polisen gör efter polisanmälan som avser förtroendevalda en riskanalys och rekommenderar, om det behövs, åtgärder för att höja personssäkerheten. Om hotbilden bedöms hög kan förtroendevalda som hotas komma att omfattas av Polisens personssäkerhetsarbete och få möjlighet till mer långtgående skyddsåtgärder.
- Kontakta partiets ordförande för att de ska kunna utföra sina åtgärder. Skyddsåtgärder är inte generella utan avgörs utifrån de specifika förutsättningarna i de enskilda fallen. De bör grundas på Polisens riskanalys och en samverkan bör ske mellan partiet, Polisen och kommunens **säkerhetsorganisation säkerhetsenhet** för att klargöra rollerna. Av det skälet finns heller inga generella råd kring skyddsåtgärder i denna checklista.
- Informera närmaste partikollegorna och din gruppledare om situationen för att öka förståelsen och skärpa uppmärksamheten. Även grannar och personal vid skola/förskola kan behöva informeras. Bedöm hur mycket de måste känna till, och ta hjälp av din kontakt hos Polisen om du är osäker.
- Diskutera aldrig frågor som rör det egna skyddet offentligt eller i media.

11.3. Partiets åtgärder

- Partiet gör tillsammans med den utsatte en bedömning av situationen och planerar eventuella åtgärder utifrån Polisens rekommendationer tillsammans med kommunen och Polisen.
- Rådgör med kommunens **säkerhetschef/säkerhetssamordnare säkerhetsenhet** om behovet av eventuella åtgärder i kommunens lokaler.
- I samband med att förtroendevalda utsätts för hot, allvarliga trakasserier eller våld kan det finnas behov av krishantering, till exempel samtal med psykolog eller liknande, för den enskilde. Partiet bör då i samråd med Kungälv Kommun utforma stöd till den förtroendevalda och förmedla lämpliga kontakter samt erbjuda professionell hjälp till den som utsatts, om så önskas.
- Ger den information till berörda i partiet som de bedömer lämpligt i anslutning till det inträffade.
- Ansvarar för kontakt med media kring den uppkomna händelsen. Tänk på att aldrig diskutera frågor som rör skyddet offentligt.
- Partierna bör ha en organisation för bedömning av hur händelsen påverkar frågan som utgör grunden för hotet eller den förtroendevaldas uppdrag som utgör bakgrunden till hotet och hur det ska hanteras.

11.4. Egna åtgärder för förtroendevalda

- Spara all information och dokumentation kopplat till varje tillfälle/aktivitet/situation rörande hot och våld, trakasserier och kränkande särbehandling som förtroendevald utsätts för brevledes, i dator, mobiltelefon eller annan plattform som kan användas som bevismaterial, även om informationen skrivits på papper. Anmäl händelse till gruppledare samt ordförande inom respektive parti.
- Ta en skärmdump på det upplevda hotet/kränkningen i det fall att någon återkallar ett mail eller på något sätt raderar meddelandet. Spara länken till bloggen/hemsidan. Notera datum och klockslag när du mottog/upptäckte meddelandet.
- Kränkande särbehandling ska hanteras genom tillbudsanmälningar och utgör därmed en del av ett systematiskt arbete med att förbättra den politiska arbetsmiljön.

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

- Kontakta snarast partiets gruppleddare/ordförande för samråd och stöd avseende bedömning av åtgärder, eventuellt hot, behov av lämpliga akuta skyddsåtgärder med mera. Mer långsiktiga skyddsåtgärder ska planeras i samråd med Polisen.
- Följ de råd som du får av partiet, kommunens **säkerhetsorganisation** **säkerhetsenhet** eller Polisen. Kom ihåg att den enskilde alltid har det primära ansvaret för sin säkerhet. Genom att öka säkerhetsmedvetandet kan riskerna att utsättas för brott minska.
- Vid trakasserier och stalkning undvik all kontakt med gärningspersonen om du är förföljd. Undvik även att ha korrespondens eller besvara e-post från personen.

12. Stöd vid rättsprocessen

Den som drabbas av hot, våld eller allvarliga trakasserier har i de allra flesta fall rätt att ta med en stödperson vid besök hos Polisen. Den drabbade bestämmer själv vem som ska vara stödperson. Det kan exempelvis vara en vän, en partikollega eller någon från en brottsofferjour. Den som drabbats kan även få ett målsägandebiträde, ett så kallat juridiskt biträde. Om det beviljas är det kostnadsfritt. Målsägandebiträdet ger stöd genom hela den juridiska processen. Eventuellt önskemål om målsägandebiträde ska framföras till polis eller åklagare i tidigt skede, helst vid anmälan.

13. Säkerhet vid offentliga sammanträden i kommunen

Det är fullmäktiges, kommunstyrelsens eller nämndernas ordförandes roll att ansvara för ordningen under sammanträdet. Ordföranden har rätt att visa ut den som uppträder störande och inte rättar sig efter tillsägelse. Ordförande får inte utvisa någon utan att först ha gett en tillsägelse.

Bestämmelse om ordförandes rätt att utvisa störande personer gäller såväl åhörare som ledamöter och ersättare. Om det under sammanträdet uppstår oordning så att sammanträdet inte på ett meningsfullt sätt kan fortsätta så får ordföranden bestämma att sammanträdet ska ajourneras eller som en sista väg upplösas.

Ordföranden ska alltid informera kommunens säkerhetsenhet om det inför ett möte framkommit säkerhetsrelaterad information. Var och en som får kännedom om säkerhetsrelaterad information har en skyldighet att agera utifrån sitt eget bästa omdöme. Finns det information som rör säkerheten vid ett möte, direkt eller indirekt, ska ordföranden i samråd med säkerhetsenheten besluta om åtgärder för att höja säkerheten. Inför möten bör ordföranden bedöma om mötet kan dra till sig ett intresse från grupper eller individer som utgör en särskild risk för hat, hot eller våld eller som på annat sätt kan vara ute efter att störa mötet.

Enligt lagen (2010:294) om säkerhetskontroll vid offentliga sammanträden i kommuner och regioner får kommuner anordna säkerhetskontroll vid sina offentliga sammanträden om det finns anledning att misstänka brott som medför fara för någons liv, hälsa, frihet eller omfattande skadegörelse på egendom i samband med sammanträdet.

Beslut om säkerhetskontroll fattas av den som är eller ska vara ordförande vid sammanträdet. Enligt lagen ska samråd med Polisen och hotbildsbedömning göras innan ordföranden beslutar om säkerhetskontroll.

Vid säkerhetskontrollen eftersöks vapen och andra föremål i väskor, paket och dylikt som kan vara ägnade att komma till användning vid brott. Besökare som inte underkastar sig beslutad säkerhetskontroll får vägras tillträde till sammanträdet och avvisas eller avlägsnas från dessa lokaler.

Viktiga telefonnummer

Akut behov av hjälp: (polis, ambulans och räddningstjänst): 112

Polis: 114 14

Utvecklingsledare Säkerhet: 0303-239696

Brottsförebyggare: 0702-86 40 90

Brottsofferjouren (BOJ) Kungälv: 0303-177 09

Samtalsstöd för medarbetare (SOS International) Tfn: 010-555 00 55

Sjukvårdsinformation

Giftinformationscentralen akut vid inträffade förgiftningstillbud: 112

Giftinformationscentralen i mindre brådskande fall – dygnet runt: 08-331 231

Sjukvårdsupplysning: 1177

14. Levandegöra

Riktlinjen skall kommuniceras till samtliga förtroendevalda. Inför och under varje mandatperiod ska förtroendevalda utbildas i frågor som rör hat, hot och våld som riktas mot förtroendevalda. Upprättade riktlinjer med tillhörande dokument ska göras kända i samband med utbildningen.

15. Uppföljning

Princip och utfall utvärderas årligen av demokratiberedningen för uppföljning av de demokratiskt valdas arbetsmiljö, genom att gruppledare lämnar avpersonifierade inkomna anmälningar för det aktuella året. Händelser kopplat till hat-, hot och våld mot förtroendevalda skall utvärderas årligen av demokratiberedningen för uppföljning av de demokratiskt valdas säkerhet- och trygghet.

Styrdokumentet följs upp och revideras vid behov i samband med att styrdokumentets giltighetstid löper ut.

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Riktlinjer för hat, hot och våld mot förtroendevalda

Riktlinjer

Diarie-/dokumentnummer: <KS202X/...>
Beslut: <Datum-...Instans §.../År>
Beredande politiskt organ: Kommunstyrelsen
Ersätter tidigare beslut 2019-12-11 Kommunstyrelsen § 449/2019
Giltighetstid: 2027-12-31
Dokumentansvarig: Säkerhetsenheten
Senast uppdaterad av: Johanna Axerud

Innehållsförteckning

1. Inledning	3
2. Relation till andra styrdokument.....	3
3. Syfte	3
4. Mål och viljeinriktning.....	3
5. Definition av hot, våld och otillåten påverkan.....	3
6. Ansvarsfördelning	4
6.1. Den enskilde politikern	4
6.2. Partiet	4
6.3. Kommunstyrelsen.....	4
6.4. Förvaltningen.....	4
6.5. Polisen.....	5
7. Samtalstonen i politiken	5
8. Riskanalys och medvetna val i vardagen.....	5
8.1. Sociala Medier.....	6
9. Hantering av händelse	7
10. Vid akuta situationer av hot, våld eller trakasserier	7
11. Åtgärder efter en hot och våldssituation	8
11.1. Polisanmäl alla hat-, hot- eller våldssituationer	8
11.2. Personsäkerhetsåtgärder	8
11.3. Partiets åtgärder.....	9
11.4. Egna åtgärder för förtroendevalda	9
12. Stöd vid rättsprocessen	9
13. Säkerhet vid offentliga sammanträden i kommunen.....	10
14. Levandegöra	10
15. Uppföljning	10

1. Inledning

Som förtroendevald politiker försvarar man i varje stund yttrandefrihet och demokrati. Hat, hot och våld mot förtroendevalda är därför ett allvarligt hot för vårt demokratiska system. Hat, hot eller våld kan vara föranlett av förestående beslut eller redan fattade beslut där medierapportering eller diskussioner på sociala medier har skett i en viss fråga som föranleder personer att rikta sitt hat, sin besvikelse och ilska mot förtroendevalda som delaktiga.

Samtidigt omfattas de förtroendevalda inte av arbetsmiljölagen (1977:1160) liksom Arbetsmiljöverkets föreskrifter om våld och hot i arbetsmiljön och därmed är dessa inte tillämpliga. För att undvika en normförskjutning inom demokrati och yttrandefrihet ska förtroendevalda ha en trygg och en strukturerad ordning för att kunna utöva sitt politiska uppdrag oavsett parti. Partiets storlek eller resurser ska inte vara avgörande för i vilken grad en förtroendevald får det stöd eller den hjälp som behövs i den uppkomna situationen för att utöva sitt politiska förtroendeuppdrag.

Kungälv kommun accepterar överhuvudtaget inte några former av hot eller våld mot elever, anställda eller förtroendevalda. Dessa riktlinjer är utformade för att definiera ansvar och arbetssätt innan, under och efter hot och våldssituationer riktade mot förtroendevalda i Kungälv kommun.

2. Relation till andra styrdokument

Styrdokumentet Policy för politiskt förtroendevaldas förutsättningar och villkor och dessa antagna riktlinjer är ett komplement till Anvisning vid kränkande särbehandling och trakasserier där kommunens ansvar och gränsdragning framgår.

3. Syfte

Riktlinjerna ska utgöra ett stöd och en vägledning för Kungälv kommunens förtroendevalda i syfte att öka tryggheten vid utförande av offentliga förtroendeuppdrag för Kungälv kommun. Syftet är att skapa en tydlighet och fastställa ett gemensamt förhållningssätt för att på så sätt förebygga och hantera hat, hot och våld mot förtroendevalda.

4. Mål och viljeinriktning

Målsättningen är att genom en tydlig struktur för hantering av hot och våld även bidra till en tydligare styrning av kommunens verksamhet.

5. Definition av hot, våld och otillåten påverkan

Vad som upplevs som våld eller hot kan variera från person till person. Kungälv kommun anser att alla former av hot och våld är oacceptabla och skall polisanmälas.

5.1. Våld

Världshälsoorganisationen (WHO) definierar våld som att uppsåtligt bruka eller hota att bruka makt eller fysisk styrka mot sin egen person, mot en annan människa, en grupp människor, en gemenskap eller ett samhälle, med följd eller tämligen sannolik följd att någon dör eller att det uppstår kroppsskada, psykisk skada, skador i den känslomässiga utvecklingen eller funktionshinder.

5.2. Olaga hot

Olaga hot innebär att någon hotar att skada dig eller din egendom. Hotet som riktas mot dig kan omfatta andra personer, djur eller föremål som har stor betydelse för dig. Hotet kan ske via telefon, sms, mail, sociala medier, direkt tilltal eller med hjälp av vapen. För att hotet ska vara brottsligt måste du uppfatta hotet som allvarligt.

5.3. Näthat eller hot på nätet

Näthat är ingen juridisk term utan ett samlingsbegrepp på kränkande eller hatiska kommentarer på nätet, ofta på sociala medier. Det är viktigt att vara uppmärksam på och ha en förhöjd beredskap om hot eller hets mot enskilda medarbetare förekommer på sociala medier.

Näthat rubriceras ofta som olaga hot, ofredande, förolämpning och förtal. Men det kan också vara kränkande fotografering, hets mot folkgrupp, brott mot Dataskyddsförordningen (GDPR) och sexuellt ofredande.

5.4. Stalkning – att bli förföljd

Att tvångsmässigt smyga på och förfölja en annan person. Det kan även röra sig om att kontakta en person i sådan omfattning via telefon, brev eller e-post att det uppfattas som trakasseri. Stalkning och förföljelser ska polisanmälas.

5.5. Otillåten påverkan

Med otillåten påverkan avses allvarliga trakasserier och hot samt våldssituationer mot person och egendom som riskerar att påverka den enskildes beslut i vilket förlängningen kan utgöra ett hot mot demokratin. Hotet som riktas kan även omfatta personer, djur eller föremål som har stor betydelse för den som hotas.

Otillåten påverkan kan handla om påtryckningar som:

- Trakasserier som exempelvis kränkning, ofredanden eller subtila "hot".
- Hot som exempelvis utpressning eller uttryck som medför att den hotade personen fruktar för sin egen eller annans säkerhet eller egendom.
- Korruption i form av otillbörliga erbjudanden av olika slag.

6. Ansvarsfördelning

Förtroendevalda är inte formellt anställda, därmed är inte hot och våld mot dem en arbetsmiljöfråga i juridisk mening och arbetsmiljölagen (1977:1160) liksom att Arbetsmiljöverkets föreskrifter om våld och hot i arbetsmiljön är därför inte tillämpliga. Istället har kommunen beslutat om följande ansvarsfördelning.

6.1. Den enskilde politikern

Samtliga förtroendevalda ansvarar för att ta del av den dokumentation och den utbildning som kommunen erbjuder för att förebygga och hantera hot och våld. Den enskilde har alltid det primära ansvaret för sin säkerhet och svarar därför själv för att planera för att minska risken för hotfulla situationer, samt ha kunskap i hur man skall agera om man utsätts för hot eller våld. Den förtroendevalda har också ansvar att anmäla situationer som upplevts som hotfulla eller våldsamma till partiet samt kommunens säkerhetsenhet. Förtroendevalda uppmanas att polisanmäla alla former av hot eller våldssituationer till polisen.

6.2. Partiet

Partierna och gruppledarna i Kungälv kommun har en central roll vid hot, våld och trakasserier mot förtroendevalda. Samtliga partier skall utse en säkerhetsansvarig funktion inom partiorganisationerna (normalt gruppledarna) som i icke akuta situationer ska vara första funktion att informeras om en önskad händelse.

De politiska partierna bör skapa interna rutiner för att hantera inträffade händelser och tillbud. Anmälda tillbud går för kännedom till berört partis gruppledare och ordförande. Rutinerna bör vara av både förebyggande och uppföljande karaktär.

Partiets säkerhetsansvariga gör en första samlad bedömning kring en uppkommen önskad händelse i samråd med kommunens säkerhetsenhet. De partier som har en säkerhetsorganisation på nationell nivå kan även söka stöd av denna funktion.

6.3. Kommunstyrelsen

Det ankommer på kommunstyrelsen och partierna att ta fram gemensamma riktlinjer om samverkan och ansvarsfördelning för att förebygga våld, hot och trakasserier mot förtroendevalda och om samordning av åtgärder vid sådana situationer.

6.4. Förvaltningen

Kommunens säkerhetsenhet har som funktion och ansvar att stötta, bistå, vara rådgivande, vägledande och vara behjälplig för alla verksamheter. Detta inkluderar även den politiska organisationen i deras kontinuerliga säkerhetsarbete.

Kommunens säkerhetsenhet tillser att trygghetsskapande/säkerhetshöjande åtgärder vidtas vid hot mot förtroendevalda förutsatt att behov föreligger. Kommunstyrelsens presidium, kommundirektören

och förvaltningsledningen informeras om vidtagna åtgärder. Vid behov informeras även presidiet för berört utskott och sektorchefen för ifrågavarande sektor.

6.5. Polisen

Den lokala polisen har huvudansvaret för personskydd av förtroendevalda i kommuner och regioner vilket innebär att den polisiära handläggningen av ärenden om hot och våld mot förtroendevalda främst är en uppgift för polismyndigheten.

Alla former av hot och våld ska polisanmälas. Endera kan den som utsatts själv göra detta direkt till polisen eller så kan man vända sig till sin gruppledarna som kan kontakta kommunens säkerhetsenhet för att tillsammans göra en första bedömning.

7. Samtalstenen i politiken

Förtroendevalda ska ha ett gott bemötande gentemot kommunens medarbetare och har ett ansvar enligt beslutad "Anvisning vid kränkande särbehandling, trakasserier, sexuella trakasserier och repressalier". Enligt definitionen i AFS 2015:4 är kränkande särbehandling: "Handlingar som riktas mot en eller flera arbetstagare på ett kränkande sätt och som kan leda till ohälsa eller att dessa ställs utanför arbetsplatsens gemenskap". Kränkande särbehandling ska inte sammanblandas med meningsskiljaktigheter eller konflikter i sakfrågor som hör hemma såväl bland politiker som tjänstemän.

8. Riskanalys och medvetna val i vardagen

Inför och under varje mandatperiod ska förtroendevalda utbildas i frågor som rör hat, hot och våld som riktas mot förtroendevalda. Upprättade riktlinjer med tillhörande dokument ska göras kända.

I ett förebyggande syfte är det också angeläget att förtroendevalda är medvetna om att händelser, kroppsspråk och uttalanden i det offentliga rummet kan bidra till negativa, oönskade händelser. Respektive ordförande ansvarar för att samtalstenen håller en god nivå och bör inför varje sammanträde tillsammans med gruppledare särskilt granska dagordningens punkter ur ett säkerhetsperspektiv.

Genom att själv som förtroendevald inventera din arbetssituation och vara uppmärksam på vilka politiska frågor som är aktuella kan du förebygga händelser. I och med ditt politiska engagemang bör du och dina närmaste kollegor regelbundet reflektera och analysera om ni är utsatta för risker. Försök att bedöma eventuella konsekvenser och reaktioner på saker ni gör eller har gjort, till exempel beslut som ska fattas eller uttalanden som ska göras. Genom att förbereda dig, medvetet kunskapshöja dig, samverka och göra aktiva val är du med och bygger din säkerhet.

Riskanalys bör göras av de förtroendevalda inom partiet för presumtiva situationer, både vad avser särskilt känsliga frågor och vad gäller särskilt utsatta uppdrag, där hot och våld kan uppstå mot de förtroendevalda eller mot deras anhöriga. Samråd kan ske med kommunens säkerhetsenhet. I en samverkan mellan partiet, kommunen och den förtroendevalda bedöms vilka förebyggande åtgärder som är lämpliga. Partiet bör även ha uppsikt över vad som skrivs i till exempel sociala medier om politiken och de förtroendevalda.

Nedanstående punkter är en handledning i det förebyggande arbetet

- Tänk igenom din aktuella arbetssituation och fundera över på vilket sätt ditt offentliga uppdrag kan medföra hot och risker.
- Använd anpassade besöksrum på plan 2, Kundcenter, när du tar emot externa besök.
- Vid möten med upprörda, uppretade individer, tänk på att ha en reträttväg. Sätt dig närmast dörren, se till att det inte finns några tillhyggen tillgängliga och att du har möjlighet att begära hjälp om något skulle inträffa. Om du vet att det är ett känsligt möte, be någon att vara med.
- Undvik att skapa vardagliga rutiner genom att till exempel variera restider liksom resvägar och butik du handlar, i den mån det är möjligt.

**KUNGÄLV
KOMMUN**

- I den mån det går att planera, ta bara diskussion med en orolig/irriterad person när det finns flera personer i närheten och helst när alla är förberedda och överens om hur konflikten bör hanteras.

I stadshuset har förvaltningen ansvar för att säkerställa att alla medarbetare kan arbeta tryggt och säkert. Det är inte ovanligt att det föreligger hot mot både tjänstemän och förtroendevalda i kommunen och därför finns det ett passagesystem som begränsar tillträde till arbetsytorna för utomstående. Det är viktigt att även förtroendevalda är uppmärksamma och inte släpper in okända personer i stadshuset och endast ha möten med medborgare i anpassade lokaler på entréplan. Om man som förtroendevald upplever osäkerhet om en person arbetar i huset skall man alltid fråga efter kommunens ID-bricka.

Förtroendevalda rekommenderas att ta del av Säkerhetspolisens (SÄPO) handbok "Personlig säkerhet". Den ger omfattande råd avseende förebyggande åtgärder i hemmet, på arbetsplatsen, vid resor, för anhöriga och för den personliga integriteten. I handboken finns även råd för hur man kan hantera olika typer av hot. Där finns även bland annat checklistor för akuta åtgärder vid hot och våldssituationer, bombhot och misstänkta försändelser. Handboken ger en mer fullständig vägledning för dig som förtroendevald.

8.1. Sociala Medier

Sociala medier är en viktig arena för politiker. Den bevakas även av massmedia och det finns ett stort intresse för politikernas digitala närvaro. Det som publiceras får snabbt spridning, oavsett om informationen är sann, falsk, vilseledande eller populistisk.

Spridningen kan i sin tur leda till starka reaktioner och än starkare motreaktioner oavsett om informationen publicerats av dig eller någon annan. Tänk igenom innan hur ni ska hantera snabb rykesspridning i sociala medier så att ni snabbt kan nyansera eller dementera uppgifter som cirkulerar.

Några viktiga punkter att tänka på:

- Var personlig men inte privat i dina inlägg. Definiera vad personligt betyder för dig och vilka dina gränser är. Skapa en genomtänkt hållning för hur, vad och när du kommunicerar i sociala medier utifrån din egen säkerhet.
- Skapa separata konton för dig som offentlig person i sociala medier som du håller avskild från ditt privata konto. Använd en stängd profil för ditt privata liv, det vill säga att din profil endast är synlig för de personer du vill ska se den.
- Undvik att i förväg eller under ett pågående möte, berätta var du befinner dig. Använd inte incheckningsfunktioner som avslöjar din geografiska position.
- Berätta om saker du har gjort – och inte om vad du ska göra. Detta för att undvika kartläggning eller att personer söker upp dig.
- Undvik att exponera eller ge en inblick i dina vanor som kan underlätta kartläggning av dig, såsom tränings- eller shoppingrutiner eller platser du regelbundet besöker.
- Var noga med att alltid fråga om godkännande för publicering från de personer som medverkar i dina inlägg och på dina bilder.
- Var noga med att även i privata sammanhang berätta vad som gäller för din medverkan i sociala medier. Be även vänner och familj undvika angivelse av geografisk plats om du medverkar på bild. Detta även för tjänster du inte själv använder.
- Betrakta så kallade "direktmeddelanden" på sociala medier som offentliga arenor. Allt som sägs där ska teoretiskt sett hålla för att granskas av såväl massmedia som av meningsmotståndare.
- Vid direkt hot ska du skärmdumpa inläggen och användarprofilen samt vända dig till kommunens säkerhetsenhet, gruppledare och polis.

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

9. Hantering av händelse

Det är viktigt att ha bra rutiner och kunskap för att arbeta systematiskt och ta hand om den drabbade och att följa upp händelser för att kunna förhindra att det händer igen. Hantering av händelser sker enligt nedan:

10. Vid akuta situationer av hot, våld eller trakasserier

Det är vanligt med osäkerhet när man själv ställs inför situationer med hot eller våld. Det är bra att lära känna tillit till sin egen förmåga att hantera en hotfull eller våldsamt situation om den skulle uppstå, oavsett om situationen skulle uppstå i samband med ett offentligt framträdande, på nätet, på arbetsplatsen eller i anslutning till din bostad. Larma vid behov andra personer på lämpligt sätt. Genom att bemöta aggressioner på ett sansat sätt minskas risken för våld och hot. Försök behålla lugnet och bemöt personen med respekt.

Följande riktlinjer bör följas:

- Avbryt inte den som hotar - låt dom tala till punkt.
- Tala lugnt och sansat och undvik att komma med motargument vilket kan provocera.
- Tala om att polisanmälan kommer att göras om den aggressive fortsätter med sitt hotfulla beteende.
- Erbjud att återuppta mötet vid ett senare tillfälle.
- Vid hot via telefon är det viktigt att lyssna uppmärksamt. Notera tid, bakgrundsljud, kön, ålder, dialekt och liknande.
- Är det nära till våld, avbryt mötet direkt och fly ut genom närmaste dörr.
- När du sitter i säkerhet, larma polis 112. Uppge vem du är, platsen, skador, hot, omfattning och numret du ringer från.
- Vid fysisk skada - uppsök alltid akutmottagning för omhändertagande och dokumentation.

11. Åtgärder efter en hot och våldssituation

11.1. Polisanmäl alla hat-, hot- eller våldssituationer

- Våld, hot och allvarliga trakasserier ska alltid polisanmälas. Det är en markering att du inte accepterar det du blivit utsatt för. Vid pågående brott ring polisen på 112. Vid akut situation var beredd att tala om vem du är, var du befinner dig och vad som hänt. En polisanmälan kan även upprättas genom att besöka närmaste polisstation eller ringa polisen på 114 14.
- En rädsla för att bli utsatt för repressalier kan vara en orsak att personen inte själv vill göra anmälan. Av det skälet kan partiet eller kommunen stå som anmälare. Den drabbade bör dock vara medveten om att den hotande personen (förövaren) i allmänhet inte har några svårigheter att förstå vem som ytterst ligger bakom att hen har blivit polisanmäld.
- Du kan begära att få polisanmälan åtkomstskyddad. Åtkomstskyddet innebär att sekretessen kring ärendet ökar och på så sätt avgränsas vilka som kan ta del av anmälan. Det är förundersökningsledaren som i slutänden avgör om åtkomstskyddet beviljas.
- I samband med polisanmälan får du information om lämpligt brottsofferstöd och vad du själv kan göra för att skydda dig och dina närmaste
- Det är viktigt att påtala att man är utsatt i sin funktion som förtroendevald. Polisen gör efter polisanmälan som avser förtroendevalda en riskanalys och rekommenderar, om det behövs, åtgärder för att höja personsäkerheten. Om du har en hotbild mot dig gör polisen en skyddsplan och planerar eventuella skyddsåtgärder i dialog med dig, gruppledare samt kommunens säkerhetsenhet.
- Hot, våld och allvarliga trakasserier ska även rapporteras till kommunens säkerhetsenhet.

11.2. Personsäkerhetsåtgärder

- Polisen gör efter polisanmälan som avser förtroendevalda en riskanalys och rekommenderar, om det behövs, åtgärder för att höja personsäkerheten. Om hotbilden bedöms hög kan förtroendevalda som hotas komma att omfattas av Polisens personsäkerhetsarbete och få möjlighet till mer långtgående skyddsåtgärder.
- Kontakta partiets ordförande för att de ska kunna utföra sina åtgärder. Skyddsåtgärder är inte generella utan avgörs utifrån de specifika förutsättningarna i de enskilda fallen. De bör grundas på Polisens riskanalys och en samverkan bör ske mellan partiet, Polisen och kommunens

KUNGÄLV KOMMUN

säkerhetsenhet för att klargöra rollerna. Av det skälet finns heller inga generella råd kring skyddsåtgärder i denna checklista.

- Informera närmaste partikollegorna och din gruppledare om situationen för att öka förståelsen och skärpa uppmärksamheten. Även grannar och personal vid skola/förskola kan behöva informeras. Bedöm hur mycket de måste känna till, och ta hjälp av din kontakt hos Polisen om du är osäker.
- Diskutera aldrig frågor som rör det egna skyddet offentligt eller i media.

11.3. Partiets åtgärder

- Partiet gör tillsammans med den utsatte en bedömning av situationen och planerar eventuella åtgärder utifrån Polisens rekommendationer tillsammans med kommunen och Polisen.
- Rådgör med kommunens säkerhetsenhet om behovet av eventuella åtgärder i kommunens lokaler.
- I samband med att förtroendevalda utsätts för hot, allvarliga trakasserier eller våld kan det finnas behov av krishantering, till exempel samtal med psykolog eller liknande, för den enskilde. Partiet bör då i samråd med Kungälv Kommun utforma stöd till den förtroendevalda och förmedla lämpliga kontakter samt erbjuda professionell hjälp till den som utsatts, om så önskas.
- Ger den information till berörda i partiet som de bedömer lämpligt i anslutning till det inträffade.
- Ansvarar för kontakt med media kring den uppkomna händelsen. Tänk på att aldrig diskutera frågor som rör skyddet offentligt.
- Partierna bör ha en organisation för bedömning av hur händelsen påverkar frågan som utgör grunden för hotet eller den förtroendevaldas uppdrag som utgör bakgrunden till hotet och hur det ska hanteras.

11.4. Egna åtgärder för förtroendevalda

- Spara all information och dokumentation kopplat till varje tillfälle/aktivitet/situation rörande hot och våld, trakasserier och kränkande särbehandling som förtroendevald utsätts för brevlades, i dator, mobiltelefon eller annan plattform som kan användas som bevismaterial, även om informationen skrivits på papper. Anmäl händelse till gruppledare samt ordförande inom respektive parti.
- Ta en skärmdump på det upplevda hotet/kränkningen i det fall att någon återkallar ett mejl eller på något sätt raderar meddelandet. Spara länken till bloggen/hemsidan. Notera datum och klockslag när du mottog/upptäckte meddelandet.
- Kontakta snarast partiets gruppledare/ säkerhetsansvariga för samråd och stöd avseende bedömning av åtgärder, eventuellt hot, behov av lämpliga akuta skyddsåtgärder med mera. Mer långsiktiga skyddsåtgärder ska planeras i samråd med Polisen.
- Följ de råd som du får av partiet, kommunens säkerhetsenhet eller Polisen. Kom ihåg att den enskilde alltid har det primära ansvaret för sin säkerhet. Genom att öka säkerhetsmedvetandet kan riskerna att utsättas för brott minska.
- Vid trakasserier och stalkning undvik all kontakt med gärningspersonen om du är förföljd. Undvik även att ha korrespondens eller besvara e-post från personen.

12. Stöd vid rättsprocessen

Den som drabbas av hot, våld eller allvarliga trakasserier har i de allra flesta fall rätt att ta med en stödperson vid besök hos Polisen. Den drabbade bestämmer själv vem som ska vara stödperson. Det kan exempelvis vara en vän, en partikollega eller någon från en brottsofferjour. Den som drabbats kan även få ett målsägandebiträde, ett så kallat juridiskt biträde. Om det beviljas är det kostnadsfritt. Målsägandebiträdet ger stöd genom hela den juridiska processen. Eventuellt önskemål om målsägandebiträde ska framföras till polis eller åklagare i tidigt skede, helst vid anmälan.

13. Säkerhet vid offentliga sammanträden i kommunen

Det är fullmäktiges, kommunstyrelsens eller nämndernas ordförandes roll att ansvara för ordningen under sammanträdet. Ordföranden har rätt att visa ut den som uppträder störande och inte rättar sig efter tillsägelse. Ordförande får inte utvisa någon utan att först ha gett en tillsägelse.

Bestämmelse om ordförandes rätt att utvisa störande personer gäller såväl åhörare som ledamöter och ersättare. Om det under sammanträdet uppstår oordning så att sammanträdet inte på ett meningsfullt sätt kan fortsätta så får ordföranden bestämma att sammanträdet ska ajourneras eller som en sista väg upplösas.

Ordföranden ska alltid informera kommunens säkerhetsenhet om det inför ett möte framkommit säkerhetsrelaterad information. Var och en som får kännedom om säkerhetsrelaterad information har en skyldighet att agera utifrån sitt eget bästa omdöme. Finns det information som rör säkerheten vid ett möte, direkt eller indirekt, ska ordföranden i samråd med säkerhetsenheten besluta om åtgärder för att höja säkerheten. Inför möten bör ordföranden bedöma om mötet kan dra till sig ett intresse från grupper eller individer som utgör en särskild risk för hat, hot eller våld eller som på annat sätt kan vara ute efter att störa mötet.

Enligt lagen (2010:294) om säkerhetskontroll vid offentliga sammanträden i kommuner och regioner får kommuner anordna säkerhetskontroll vid sina offentliga sammanträden om det finns anledning att misstänka brott som medför fara för någons liv, hälsa, frihet eller omfattande skadegörelse på egendom i samband med sammanträdet.

Beslut om säkerhetskontroll fattas av den som är eller ska vara ordförande vid sammanträdet. Enligt lagen ska samråd med Polisen och hotbilsbedömning göras innan ordföranden beslutar om säkerhetskontroll.

Vid säkerhetskontrollen eftersöks vapen och andra föremål i väskor, paket och dylikt som kan vara ägnade att komma till användning vid brott. Besökare som inte underkastar sig beslutad säkerhetskontroll får vägras tillträde till sammanträdet och avvisas eller avlägsnas från dessa lokaler.

14. Levandegöra

Riktlinjen skall kommuniceras till samtliga förtroendevalda politiker. Inför och under varje mandatperiod ska förtroendevalda utbildas i frågor som rör hat, hot och våld som riktas mot förtroendevalda. Upprättade riktlinjer med tillhörande dokument ska göras kända i samband med utbildningen.

15. Uppföljning

Händelser kopplat till hat-, hot och våld mot förtroendevalda skall utvärderas årligen av demokratiberedningen för uppföljning av de demokratiskt valdas säkerhet- och trygghet.

Styrdokumentet följs upp och revideras vid behov i samband med att styrdokumentets giltighetstid löper ut.

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Sid 1 (5)

Tjänsteskrivelse

Handläggarens namn
Emanuel Nandorf

2023-10-04

Svar remiss (Dnr KS2023/2058-2)

Sammanfattning

Trafikverket har sammanställt underlag för fortsatt samråd inför ansökan om tillstånd för nya slussar i Trollhättan. Dagens slussar i Trollhätte kanal är över 100 år gamla. Den tekniska livslängden bedöms passerad 2030 och slussarnas funktion och säkerhet kan inte upprätthållas långsiktigt med hjälp av underhåll. Trafikverkets och Sjöfartsverkets bedömning är att byggnation av ny slussled i ny sträckning är den enda möjligheten att bibehålla och utveckla Vänersjöfarten.

Två förslag finns på lokalisering av slussled i ny sträckning kallade alternativ Nord och alternativ Syd. Trafikverket och Sjöfartsverket förordar alternativ Nord. Alternativ Nord förläggs norr om befintliga slussar mellan Göta älv och Bergkanalen norr om Västergärdet. Alternativ Syd förläggs söder om befintliga slussar mellan Göta älv och Åkers sjö. När nya slussar tagits i drift kommer de befintliga slussarna stängas och säkras mot framtida dammbrott och rasrisker.

För att minska påverkan på vattenmiljöer eftersträvas så långt det är möjligt att utföra arbeten i torrhet vilket minimerar grumling av vattnet. Det kan innebära att schaktarbeten på land utförs innan schakten öppnas mot vatten eller att arbeten görs inom spont. Ett förslag till kontrollprogram ska tas fram som en del av arbetet med miljödomsansökan. I kontrollprogrammet föreslås mätningar och skyddsåtgärder för att minimeras miljöpåverkan.

Schakt- och muddringsarbeten både över och under vattenytan kan leda till att finpartiklar från jordmassor och sprängmassor temporärt grumlar ytvattnet. Vid schakt- och muddringsarbeten samt anläggningsarbeten används arbetsfordon och kemikalier, vilket alltid innebär en risk för spill och läckage. Trafikverket har rutiner för dessa arbeten med bl.a. försiktighetsåtgärder och kontrollprogram. Eventuell påverkan på ytvatten är begränsad till byggskedet och bedöms inte direkt skilja mellan de båda alternativen.

Flödesregleringen i Göta älv sker i dammen i Vargön, därefter tillämpar anläggningarna i Trollhättan och Lilla Edet vissa föreskrifter avseende reglering för att dels undvika översvämningar, dels främja sjöfartens framkomlighet. Befintlig anläggning i Trollhättan är dimensionerad för ett högre flöde än det som kan släppas från den flödesreglerande dammen i Vargön.

Göta älv försörjer omkring 700 000 människor med dricksvatten och är huvudvattentäkten i regionen. Det är av största vikt att föroreningsbelastningen på älven minimeras, och att flödet i Göta älv-grenen är tillräckligt för att undvika kvalitetspåverkan.

Kungälv kommun ser vikten av Göta älv som väl fungerande farled och stödjer byggandet av nya slussar i Trollhättan, som ersättning för nuvarande slussar. Kungälv kommun ser det som positivt att Trafikverket i underlaget har lyft Göta älv vikt som råvattentäkt, och behovet av krav och skyddsåtgärder för att minimera förorenings-belastning och risken för olyckor.

Kungälv kommun anser att kommande Miljökonsekvensbeskrivning behöver innehålla nedan utredningar:

- Ur råvattensynpunkt är utredning kring jord- och sedimentprovtagning avseende föroreningar av särskilt intresse. Detta för att rätt planera omhändertagande av förorenade massor och vatten.
- Utredning av vad möjligheten att slussa större fartyg kan ge för miljökonsekvenser och risker för råvattenkvaliteten.
- Tydlig beskrivning av hur åtgärderna påverkar tappning och flödet i Göta älv.

Kungälv kommun ser det som positivt att det i ansökan kommer finnas förslag på kontrollprogram för arbeten som kan påverka Göta älv som råvattentäkt.

Juridisk bedömning

Enligt Miljöbalken så får inte en miljökvalitetsnorm i en ytvattenförekomst eller grundvattenförekomst försämrats utan ska uppnå god ekologisk eller kemisk status. MB 5 kap. Miljökonsekvensbeskrivningen behöver därför innehålla utredningar om hur miljökvalitetsnormerna påverkas av byggnationen av slussarna, miljökonsekvenser av att större fartyg kan passera de större slussarna och en tydlig beskrivning hur åtgärderna påverkar tappning och flöden i Göta älv.

Förvaltningens bedömning

Trafikverket har sammanställt underlag för fortsatt samråd inför ansökan om tillstånd för nya slussar i Trollhättan. Dagens slussar i Trollhätte kanal är över 100 år gamla. Den tekniska livslängden bedöms passerad 2030 och slussarnas funktion och säkerhet kan inte upprätthållas långsiktigt med hjälp av underhåll. Trafikverkets och Sjöfartsverkets bedömning är att byggnation av ny slussled i ny sträckning är den enda möjligheten att bibehålla och utveckla Vänersjöfarten.

Detta samrådsunderlag redovisar två förslag på lokalisering av slussled i ny sträckning kallade alternativ Nord och alternativ Syd. Trafikverket och Sjöfartsverket förordar alternativ Nord. Alternativ Nord förläggs norr om befintliga slussar mellan Göta älv och Bergkanalen norr om Västergärdet. Alternativ Syd förläggs söder om befintliga slussar mellan Göta älv och Åkers sjö. Kostnaden för alternativ Nord bedöms bli cirka 3 miljarder kronor och för alternativ Syd cirka 4,6 miljarder kronor. För alternativ Nord bedöms byggtiden för slussleden bli cirka 5 år och för alternativ Syd cirka 8 år. I underlaget jämförs även fler parametrar. När nya slussar tagits i drift kommer de befintliga slussarna stängas och säkras mot framtida dammbrott och rasrisker.

För att minska påverkan på vattenmiljöer eftersträvas så långt det är möjligt att utföra arbeten i torrhet vilket minimerar grumling av vattnet. Det kan innebära att schaktarbeten på land utförs innan schakten öppnas mot vatten eller att arbeten görs inom spont. Ett förslag till kontrollprogram ska tas fram som en del av arbetet med miljödomsansökan. I kontrollprogrammet föreslås mätningar och skyddsåtgärder för att minimeras miljöpåverkan.

Planerat arbetsområde ligger inom vattenskyddsområdet för Göta älv och Vänersborgsviken. Vattenskyddsområdet med skyddsföreskrifter är gemensamt för sex kommuner längs Göta älv.

Schaktarbeten i berg för nya slusslägen och kanaler kommer företrädesvis att bedrivas i torrhet för de båda alternativen. Länshållningsvattnen kan renas från sediment innan det släpps ut i Bergkanalen, Åkers sjö eller Göta älv. Schakt- och muddringsarbeten både över och under vattenytan kan leda till att finpartiklar från jordmassor och sprängmassor temporärt grumlar ytvattnet. Vid schakt- och muddringsarbeten samt anläggningsarbeten används arbetsfordon och kemikalier, vilket alltid innebär en risk för spill och läckage. De sediment i delar av Göta älv, Bergkanalen eller Åkers sjö som ska muddras kan innehålla föroreningar. Trafikverket har rutiner för dessa arbeten med bl.a. försiktighetsåtgärder och kontrollprogram. Eventuell påverkan på ytvatten är begränsad till byggskedet och bedöms inte direkt skilja mellan de båda alternativen. I det kommande arbetet med tillståndsansökan utreds vilka åtgärder som krävs för att skydda Göta älv och andra vattenmiljöer under byggtiden.

Flödesregleringen i Göta älv sker i dammen i Vargön, därefter tillämpar anläggningarna i Trollhättan och Lilla Edet vissa föreskrifter avseende reglering för att dels undvika översvämningar, dels främja sjöfartens framkomlighet. Befintlig anläggning i Trollhättan är dimensionerad för ett högre flöde än det som kan släppas från den flödesreglerande dammen i Vargön.

Göta älv försörjer omkring 700 000 människor med dricksvatten och är huvudvattentäkten i regionen. Det är av största vikt att föroreningsbelastningen på älven minimeras, och att flödet i Göta älv-grenen är tillräckligt för att undvika kvalitetspåverkan.

Kungälv kommun ser vikten av Göta älv som väl fungerande farled och stödjer byggandet av nya slussar i Trollhättan, som ersättning för nuvarande slussar. Kungälv kommun ser det som positivt att Trafikverket i underlaget har lyft Göta älvs vikt som råvattentäkt, och behovet av krav och skyddsåtgärder för att minimera förorenings-belastning och risken för olyckor.

Kungälv kommun anser att kommande Miljökonsekvensbeskrivning behöver innehålla nedan utredningar:

- Ur råvattensynpunkt är utredning kring jord- och sedimentprovtagning avseende föroreningar av särskilt intresse. Detta för att rätt planera omhändertagande av förorenade massor och vatten.
- Utredning av vad möjligheten att slussa större fartyg kan ge för miljökonsekvenser och risker för råvattenkvaliteten. Utredningen avseende fartygstrafiken ska inte vara begränsande i tid och rum, utan konsekvensen av att större fartyg trafikerar Göta älv ska gälla bortom år 2040, och för hela Göta älv.
- Tydlig beskrivning av hur åtgärderna påverkar tappning och flödet i Göta älv.

Kungälv kommun ser det som positivt att det i ansökan kommer finnas förslag på kontrollprogram för arbeten som kan påverka Göta älv som råvattentäkt. Förslag på kontrollpunkter som kan tydliggöra påverkan bör finnas i ansökan. I kontrollprogrammet bör analys av bl.a. turbiditet, pH och oljeindex ingå, tillsammans med relevanta ämnen utifrån undersökning av potentiellt förorenad mark.

Kungälv kommun önskar få möjlighet att lämna yttrande på framtida kontrollprogram, och vill även ta del av resultaten från kontrollprogrammet under själva byggfasen och vara en dialogpart i utvärderingen. För att säkra råvattenkvaliteten på det vatten som tas in i vattenverken krävs en kontinuerlig kommunikation med Vattenverket i Kungälv.

Ärendenivåer – bedömning utifrån kommunfullmäktiges strategiska mål eller kommunstyrelsens resultatmål

Remissen berör följande strategiska mål:

- Kommunen, medborgarna och företagen minskar tillsammans klimatutsläpp och miljöpåverkan.
- Levande havsmiljö.

Under byggfasen måste utsläpp minimeras till Göta älv och omhändertagande av förorenade massor måste göras så att det inte påverkar råvattentäkten.

Bedömning utifrån miljö, hållbarhet och mål i Agenda 2030

Mål 6: Rent vatten och sanitet berörs av ombyggnation av slussarna i Trollhätte kanal. Slussarna ligger inom inre skyddszonen i vattenskyddsområdet för Vänersborgsviken och Göta älvs vattentäkter. Göta älv är huvudvattentäkt för flertalet kommuner nedströms verksamheten och används som råvatten för att försörja mer än 700 000 människor med dricksvatten. Det är av

yttersta vikt att vattenkvaliteten i älven bibehålls och att risken för olyckor som kan påverka råvattentäkten minimeras.

Bedömning utifrån politiska styrdokument

I kommunens vattenförsörjningsplan står att en förutsättning för att uppnå och bibehålla en tillfredsställande vattentillgång för dricksvattenändamål, och därmed god bebyggd miljö, är att kommunen i ett så tidigt skede som möjligt identifierar, ser över och börjar hantera de risker som kan förknippas med de aktuella och potentiella vattenförekomsterna. En fungerande vattenförsörjningsplan är därmed ett hjälpmedel som bidrar till arbetet med att säkra råvattenkällorna och att uppfylla miljömålen.

Inom Kungälv kommun pågår ett intensivt arbete med VA och vattenförsörjningsfrågorna. Behovet av vatten ökar till följd av befolkningstillväxt och den ökade andelen fritidshus som görs om till permanentboende, samt att närliggande kommuner efterfrågar vatten för att täcka upp sina behov.

Bedömning utifrån ett medborgar- och brukarperspektiv

Alla medborgare i Kungälv kommun är beroende av en god dricksvattenkvalitet och en säker tillgång på rent dricksvatten. Eftersom Kungälv kommun är beroende av Göta älv som sin huvudsakliga råvattenkälla så är det inte optimalt att tung industriverksamhet är förlagd inom vattenskyddsområdet till Göta älv. Under de förutsättningar som rådet så är det därför av yttersta vikt att alla risker och utsläpp till vatten och luft utreds noggrant.

Bedömning utifrån ett medarbetarperspektiv.

Byggnation av slussar i Trollhätte kanal har ingen direkt påverkan på arbetsmiljö eller arbetsbelastning för medarbetare eller krav på förändring i personella resurser.

Ekonomisk bedömning

Byggnation av slussar i Trollhätte kanal påverkar inte direkt Kungälv kommuns ekonomi.

Svar på remiss

Kungälv kommun ser vikten av Göta älv som väl fungerande farled och stödjer byggandet av nya slussar i Trollhättan, som ersättning för nuvarande slussar. Kungälv kommun ser det som positivt att Trafikverket i underlaget har lyft Göta älvs vikt som råvattentäkt, och behovet av krav och skyddsåtgärder för att minimera föroreningsbelastning och risken för olyckor.

Kungälv kommun anser att kommande Miljökonsekvensbeskrivning behöver innehålla nedan utredningar:

- Ur råvattensynpunkt är utredning kring jord- och sedimentprovtagning avseende föroreningar av särskilt intresse. Detta för att rätt planera omhändertagande av förorenade massor och vatten.
- Utredning av vad möjligheten att slussa större fartyg kan ge för miljökonsekvenser och risker för råvattenkvaliteten. Utredningen avseende fartygstrafiken ska inte vara begränsande i tid och rum, utan konsekvensen av att större fartyg trafikerar Göta älv ska gälla bortom år 2040, och för hela Göta älv.
- Tydlig beskrivning av hur åtgärderna påverkar tappning och flödet i Göta älv.

Kungälv kommun ser det som positivt att det i ansökan kommer finnas förslag på kontrollprogram för arbeten som kan påverka Göta älv som råvattentäkt. Förslag på kontrollpunkter som kan tydliggöra påverkan bör finnas i ansökan. I kontrollprogrammet bör analys av bl.a. turbiditet, pH och

oljeindex ingå, tillsammans med relevanta ämnen utifrån undersökning av potentiellt förorenad mark.

Kungälv kommun önskar få möjlighet att lämna yttrande på framtida kontrollprogram, och vill även ta del av resultaten från kontrollprogrammet under själva byggfasen och vara en dialogpart i utvärderingen. För att säkra råvattenkvaliteten på det vatten som tas in i vattenverken krävs en kontinuerlig kommunikation med Vattenverket i Kungälv.

Anders Holm

Sektorchef samhälle och utveckling

Martin Lilja

Enhetschef VA-teknik

Expedieras till:
Trafikverket
ärendemottagningen
Box 810
781 28 Borlänge
TRV 2023/41459

För kännedom till:
Miljöenheten
Kungälv kommun

Ärendenummer
TRV 2023/41459

Dokumentdatum
2023-08-31

Konfidentialitetsnivå

Mottagare
Kungälv kommun
442 81 Kungälv

Kopia till
Diariet

KUNGÄLVS KOMMUN KOMMUNSTYRELSEN	
Ank.	2023 -09- 0 1
Dnr.....	

Nya slussar i Trollhätte kanal, Trollhättan

Tillstånd om ansökan om vattenverksamhet enligt miljöbalken

Trafikverket utreder tillsammans med Sjöfartsverket var de nya slussarna ska byggas i Trollhättan. Nu fortsätter samrådet där vi kommer att förorda ett alternativ. Inför samrådet har ett samrådsunderlag tagits fram som beskriver de olika alternativen som har utretts, den planerade verksamhetens omfattning, förutsedd miljöpåverkan med mera. Syftet med samrådet är att allmänheten såväl som myndigheter och organisationer ska kunna bidra med sin kunskap om förhållanden som är viktiga att ta hänsyn till i arbetet.

Samrådstid: 11 september–15 oktober 2023

Från och med den 11 september finns handlingarna tillgängliga:

- Digitalt på Trafikverkets webbplats, trafikverket.se/slussaritrollhattekanal.
- I pappersform på Kontaktcenter i Trollhättans stadshus, Gärdhemsvägen 9, Trollhättan och på Stadsbiblioteket, Kungsgatan 25, Trollhättan.

På projektets webbplats kommer information om när vi finns på plats i Trollhättan, då du kan komma och träffa oss och ställa frågor.

Skicka dina synpunkter:

- **Digitalt formulär:** trafikverket.se/slussaritrollhattekanal
- **Brev:** Trafikverket, Ärendemottagningen, Box 810, 781 28 Borlänge.
Ange ärendenummer TRV 2023/41459.
- **E-post:** investeringsprojekt@trafikverket.se, ange ärendenummer TRV 2023/41459.

Synpunkter ska ha kommit in skriftligen senast den 15 oktober 2023.

Mer information: Vid eventuella frågor, kontakta Mikael Rintala, projektledare, 010-123 81 80, mikael.rintala@trafikverket.se

Med vänlig hälsning,

Mikael Rintala, projektledare

Ärendenummer
TRV 2023/41459

Dokumentdatum
2023-08-31

Trafikverket har inhämtat dina personuppgifter från fastighetsregistret i syfte att genomföra rubricerad åtgärd i enlighet med sektorslagarna för infrastruktur. Inkomna synpunkter och yttranden i ärendet utgör allmän handling. Du har rätt att begära registerutdrag, begära rättelse, begära radering, begära begränsning av behandlingen samt invända mot behandlingen. Begäran görs till Trafikverkets kontaktcenter. Personuppgiftsansvarig är Trafikverket, 781 89 Borlänge. Organisationsnummer 202100-6297. Dataskyddsombudet kan nås på samma adress. Du har rätt att klaga till Datainspektionen som är tillsynsmyndighet för dataskyddsförordningen

Dokumentegenskaper, Ärendenummer TRV 2023/41459, Motpartens ärendenummer [Motpartens ärendenummer], Dokumentdatum 2023-08-31, Dokumenttyp BREV.
Konfidentialitetsnivå:[Konfidentialitetsnivå]

Ovanstående textfält är endast avsett att läsas digitalt och får ej tas bort. Det innehåller uppgifter från sidhuvudet och gör att dokumentets egenskaper blir tillgängliga enligt Lag (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service.

Denna punkt på agendan är sekretessbelagd

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Sid 1 (3)

Tjänsteskrivelse

Handläggarens namn
Johan Sjöholm

2023-08-16

Revidering Program Social Hållbarhet med underliggande planer (Dnr KS2023/0298)

Sammanfattning

Under en ny mandatperiods första år ska alla kommunens styrdokument revideras enligt Policyn för styrdokument (KS2019/1577). Samtliga styrdokument ska ses över och antingen revideras eller sållas bort. De ska uppdateras för att gälla i fyra år framöver, till och med 2027-12-31.

Programmet Social hållbarhet – ökat innanförskap antogs av kommunfullmäktige den 19 december 2019 (Dnr KS2019/0202). Programmet gäller från 2020 till 2027. Det är ett långsiktigt och visionärt dokument, med fokus på vad Kungälv kommun ska uppnå kring ökad social hållbarhet.

Programmet har fyra underliggande planer:

- Social översiktsplan
- Äldreplan
- Plan Full delaktighet (tidigare Funktionshinderplan)
- Plan Trygg i Kungälv

Planerna förtydligar och konkretiserar programmets mer övergripande formuleringar. Planerna gällde i en första fas 2020- 2023 med utblick mot 2027.

Under 2023 har program och planerna reviderats för den nya mandatperioden och föreslås gälla 2024-2027. Planen för det funktionshinderpolitiska arbetet föreslås hädanefter heta plan Full delaktighet.

Förvaltningens förslag till beslut är att det reviderade programmet antas av kommunfullmäktige samt att underliggande reviderade planer fastställs av kommunstyrelsen.

Juridisk bedömning

Förslagen till beslut bedöms vara förenliga med gällande lagstiftning.

Förvaltningens bedömning

Programmet Social hållbarhet – ökat innanförskap antogs av kommunfullmäktige den 19 december 2019 (Dnr KS2019/0202). Programmet gäller från 2020 till 2027. Det är ett långsiktigt och visionärt dokument, med fokus på vad Kungälv kommun ska uppnå kring ökad social hållbarhet och innanförskap. Programmet fyra underliggande planer förtydligar programmets mer övergripande formuleringar med konkreta aktiviteter. Planerna sträckte sig fram till 2023-12-31.

Förvaltningen har sett över såväl programmet som de fyra planerna och reviderat dem.

Programmets innehåll har strukturerats om men har inte ändrats i sak. Avsnittet om Samhällskontraktet har lyfts fram med en förtydligande rubrik. Statistik har uppdaterats med aktuella siffror.

Revidering av *planerna* har skett i dialog med berörda verksamheter inom förvaltningen samt genom avstämning med relevanta externa aktörer. Alla planer har kompletterats med nulägesanalyser och en uppsättning indikatorer. Det är svårt att mäta hälsa eller kriminalitet men förvaltningen ser ändå ett behov att ha någon form av mått på om utvecklingen går åt rätt håll. En enda indikator kan dock sällan säga något om komplexa samband eftersom det inte finns ett enkelt sätt att mäta bakomliggande orsaker.

Genom att kombinera ett antal olika indikatorer är ambitionen att ändå få någon form av uppfattning om hur det ser ut. Indikatorerna är inte heller målsatta då det inte enbart ligger inom kommunens rådighet att påverka dem i en eller annan riktning. Som oftast är effekterna ett resultat av vad kommunen gör, vad medborgaren gör och av vad andra aktörer gör. Därtill påverkar oväntade saker som man inte kan rå över, som konjunktursvängningar, pandemier eller krig. Indikatorerna utgör, istället för målsatt nyckeltal, en del av underlaget till analys i varje års uppföljning.

Planen för det funktionshinderpolitiska arbetet föreslås hädanefter heta plan Full delaktighet. Begreppet är allmänt vedertaget, till exempel genom MDF (Myndigheten för delaktighet) samt att flera andra kommuners före detta funktionshinderplaner numera istället har *delaktighet* i rubriken. Namnändringen understryker syftet med planen, nämligen vad som förväntas av kommunens förvaltning och bolag för att personer med funktionsnedsättning, utifrån mänskliga rättigheter och nationella funktionshinderspolitiska mål, ska kunna vara fullt delaktiga utan diskriminering, på lika villkor som andra.

Lokal värdighetsgaranti (KS2012/1959) som togs fram 2013 har arbetats in i det reviderade förslaget till äldreplan.

Ärendenivåer – bedömning utifrån kommunfullmäktiges strategiska mål eller kommunstyrelsens resultatmål

Program Social Hållbarhet och dess underliggande planer har bäring på åtta av tio av kommunfullmäktiges strategiska mål:

1. Att ge goda förutsättningar för livslångt lärande
2. En trygg omsorg med valmöjligheter genom hela livet
3. Att ge möjligheter till en aktiv fritid för alla åldrar
4. Att alla medborgare ska ha möjlighet att delta i ett rikt och aktivt kulturliv
5. Att medborgare och näringsliv ska känna ökat förtroende för kommunen
6. Hållbar samhällsutveckling genom ökad samordning mellan infrastruktur och byggnation i hela kommunen
7. Trygg uppväxt ger tryggare samhälle
8. Att nå Sveriges lägsta arbetslöshet med utbildning, arbete, sysselsättning för de som står längst från arbetsmarknaden

Revideringen av planerna bidrar till att program och planer bidrar till att förverkliga de strategiska målen och kommunstyrelsens resultatmål.

Bedömning utifrån miljö, hållbarhet och mål i Agenda 2030

Agenda 2030:s mål och delmål är integrerade och odelbara och omfattar samtliga tre dimensioner av hållbar utveckling: den ekonomiska, den sociala och den miljömässiga. Den sociala hållbarheten handlar om hur vi lever tillsammans, hur inkluderande vi är, hur mänskliga rättigheter efterlevs och hur vi tar hand om varandra. Fokus för Program Social Hållbarhet är vad Kungälv kommun ska uppnå kring ökad social hållbarhet och innanförskap. Programmet har tydliggjorts i fyra planer.

- I planen Trygg i Kungälv beskrivs kommunens brottsförebyggande arbete och hur vi bland annat kommer att arbeta med organiserad brottslighet, narkotika, våldsbejakande extremism samt hedersrelaterat våld och förtryck.
- I Sociala översiktsplan finns beskrivet hur vi som kommun kommer jobba med exempelvis tidiga insatser, hälsa, arbete och sysselsättning och socialt hållbart samhällsbyggande.
- Äldreplanen baseras på hur kommunen ska bidra till seniorhälsa och underlätta bokedjan för äldre.

- Plan Full delaktighet (tidigare Plan för funktionshinderpolitiskt arbete) förtydligar hur kommunen ska arbeta för full delaktighet för alla ur ett funktionshinderpolitiskt perspektiv.

Sammantaget syftar program och planer till att stärka den sociala hållbarheten i Kungälv kommun.

Bedömning utifrån politiska styrdokument

Under en ny mandatperiods första år ska alla kommunens styrdokument revideras enligt Policyn för styrdokument (KS2019/1577). Samtliga styrdokument ska ses över och antingen revideras eller sällas bort. De ska uppdateras för att gälla i fyra år framöver, till och med 2027-12-31. Alla reviderade och antagna styrdokument bildar tillsammans Kungälv kommuns författningssamling.

Bedömning utifrån ett medborgar- och brukarperspektiv

Revideringen av planerna innebär en uppdatering av de aktiviteter som genomförs för att stärka den sociala hållbarheten i Kungälv kommun. Det gagnar alla brukare och medborgare.

Bedömning utifrån ett medarbetarperspektiv

Revideringen av planerna aktualiserar och förtydligar förvaltningens aktiviteter vilket förenklar för medarbetarna som ansvarar för genomförandet. Revideringen innebär ingen ökad arbetsbelastning för medarbetarna.

Ekonomisk bedömning

Förslaget ryms inom befintlig budgetram.

Förslag till kommunfullmäktige

Upprättat förslag, Program Social hållbarhet – ökat innanförskap, antas att gälla från och med 2024-01-01.

Förslag till kommunstyrelsen

1. Upprättat förslag, Social Översiktsplan, antas att gälla från och med 2024-01-01.
2. Upprättat förslag, Äldreplan, antas att gälla från och med 2024-01-01.
3. Upprättat förslag, Plan Full delaktighet, antas att gälla från och med 2024-01-01.
4. Upprättat förslag, Plan Trygg i Kungälv, antas att gälla från och med 2024-01-01.
5. Sektorchef trygghet och stöd ges mandat att redigera aktiviteter i planerna och återslagning sker till rådet för folkhälsa och social hållbarhet.

Haleh Lindqvist
Kommundirektör

Lena Arnfelt
Sektorchef

Expedieras till: Johan Sjöholm

För kännedom till:

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Program Social hållbarhet

Program

Diarie-/dokumentnummer
Beslut:
Beredande politiskt organ:
Ersätter tidigare beslut
Giltighetstid:
Dokumentansvarig:
Senast uppdaterad av:

KS2023/1562
<Datum-...Instans §.../År>
<Utskott/beredning/nämnd>
<Datum-...Instans §.../År>
<Datum-...>
Sektorchef Trygghet och stöd
Johanna Sjöholm

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Innehållsförteckning

1. Inledning	3
2. Relation till andra styrdokument	3
3. Bakgrund	4
4. Syfte	5
5. Mål	5
6. Samhällskontraktet	6
7. Prioriterade områden	7
Tidiga insatser för barn- och unga	7
Hälsa	7
Boende	8
Utbildning	8
Arbete och sysselsättning	8
Demokrati och civilsamhälle	9
Trygghet	9
8. Levandegöra	10
9. Uppföljning	10

1. Inledning

Ett socialt hållbart samhälle bygger på innanförskap. Med innanförskap menar vi att höra till, att min röst är viktig och att jag tillåts bidra. Där medborgaren själv tar ansvar för sin egen situation men där civilsamhälle och myndigheter erbjuder stöd när behov finns.

Utifrån kommunfullmäktiges Vision 2040 utgår vi från att alla medborgare kan och vill bidra till ett gemensamt bästa möjliga Kungälv. Vi vill att alla våra medborgare utifrån sina förutsättningar ska ta ansvar, arbeta och bidra till ett samhälle präglad av trygghet, framtidstro, tillit och tilltro.

Ett socialt hållbart samhälle är ett jämställt och jämlikt samhälle där människor lever ett gott liv med god hälsa, utan orättfärdiga skillnader. Ska innanförskapet på riktigt öka i Kungälvssamhället måste detta ske genom ett ömsesidigt ansvarstagande mellan medborgare, föreningsliv (civilsamhälle), näringsliv, organisationer och myndigheter samt kommunen.

2. Relation till andra styrdokument

Programmet Social hållbarhet – ökat innanförskap antogs av kommunfullmäktige den 19 december 2019 (Dnr KS2019/0202). Programmet gäller från 2020 till 2027. Programmet är indelat i sju målområden:

1. Tidiga insatser för barn och unga
2. Hälsa
3. Boende
4. Utbildning
5. Arbete och sysselsättning
6. Demokrati och civilsamhälle
7. Trygghet

Programmet har fyra underliggande planer: Social översiktsplan, Äldreplan, Plan full delaktighet och Plan Trygg i Kungälv. Planerna förtydligar programmets mer övergripande målformuleringar med inriktning för förvaltningens insatser.

Av kommunfullmäktiges beslutade strategiska mål avser nedanstående social hållbarhet. Målen utgör plattformen för programmet.

- Att ge goda förutsättningar för livslångt lärande.
- En trygg omsorg med valmöjligheter genom hela livet.
- Att ge möjligheter till en aktiv fritid för alla åldrar.
- Att alla medborgare ska ha möjlighet att delta i rikt och aktivt kulturliv.
- Att medborgare och näringsliv ska känna ökat förtroende för kommunen
- Hållbar samhällsutveckling genom ökad samordning mellan infrastruktur och byggnation i hela kommunen
- Trygg uppväxt ger ett tryggare samhälle

I budgetdirektiv 2024 betonas att Program Social hållbarhet med underliggande planer ska fortsätta.

**KUNGÄLV
KOMMUN**

3. Bakgrund

Vi blir allt fler i Kungälv. Mycket talar för en stark befolkningstillväxt den kommande tioårsperioden. Vårt näringsliv har också vuxit och nya jobb i nya branscher har skapats. Att befolkningen växer och att fler jobb skapas är viktigt för Kungälv, men också för hela vår region. I Västra Götalandsregionen tillhör vi de kommuner som har lägst arbetslöshet och andel försörjningsstöd. Även avseende den viktiga indikatorn fullföljda studier, kan vi notera ett jämförelsevis bra läge. Demografin, med en åldrande befolkning, innebär fortsatta utmaningar och samtidigt tar kommunen emot fler nyanlända än tidigare. Detta ställer nya krav på omsorg, boende, utbildning och arbete. Utanförskap är till viss del koncentrerat till vissa områden. Vi ser utmaningar kring droger, våld och maktutövning i lokalsamhället. Via vår samverkan med hälso- och sjukvården finns vi behov av att samlat möta de utmaningar som finns både kring den fysiska och psykiska hälsan utan att kommunen tar på sig mer ansvar än vad direktiven säger.

Andel helårspersoner 20 - 64 år som försörjs med olika typer av sociala ersättningar har minskat från 10,7 procent år 2018 till 10,5 procent 2022. Myndighetssamverkan är en förutsättning för att fortsätta minska denna andel.

Kungälv: Andel "helårspersoner" 20 - 64 år som försörjdes med olika typer av sociala ersättningar/bidrag, 2015 - 2022*

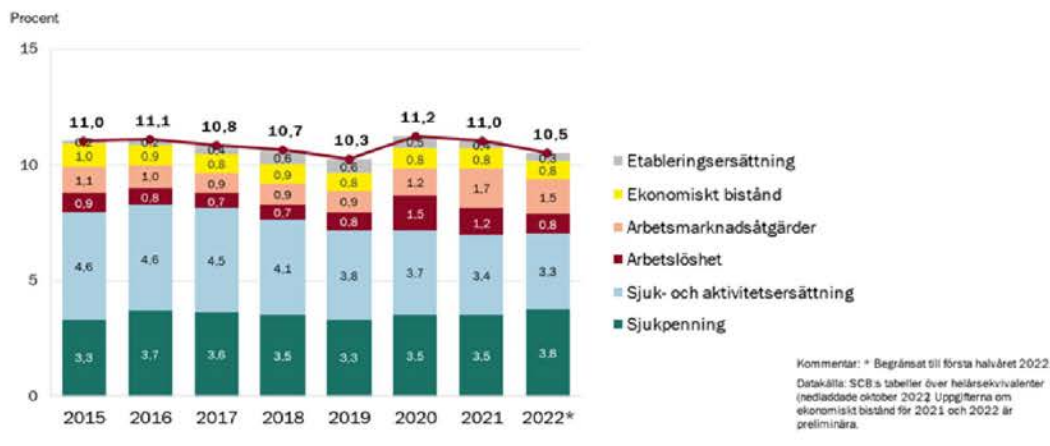

Diagram 1. Andel helårspersoner 20 - 64 år som försörjdes med olika typer av sociala ersättningar. Källa: SCB:s tabeller över helårsekvivalenter framtaget av FoU i Väst GR

För att även fortsättningsvis vara en kommun med låg andel utanförskap måste vi vara kostnadseffektiva och utveckla rätt arbetsmetoder. Med utgångspunkt från nettokostnadsavvikelse som redovisas i kommun och landstingsdata (Kolada) från 2018 ska fortsatt effektivisering och

**KUNGÄLV
KOMMUN**

omställning av arbetsmetoder ske.¹ Fokus fram till år 2027 är att utjämna de kostnader som ligger över genomsnittet. Kungälv kommun ska inom samtliga områden kunna jämföras med kostnadseffektiva och jämförbara kommuner.

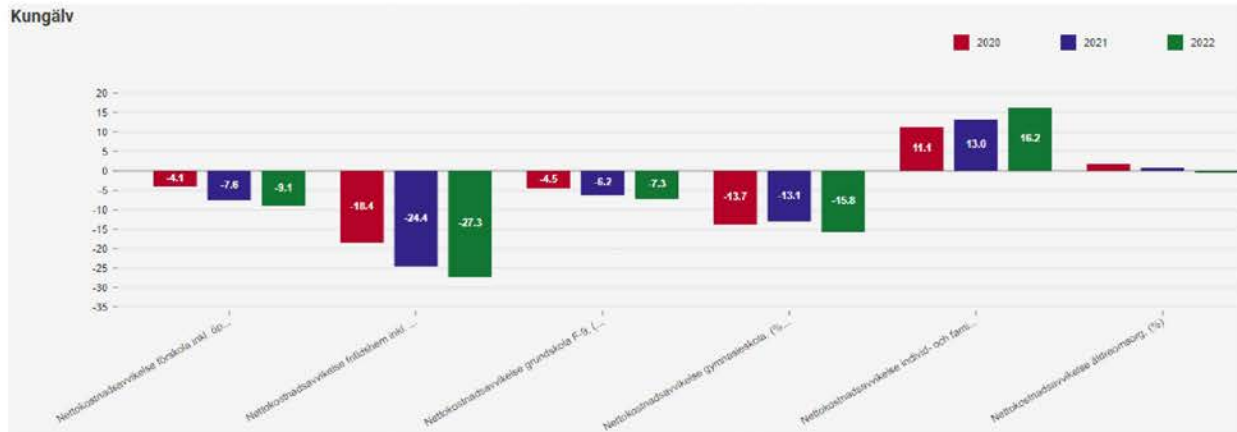

Diagram 2. Nettokostnadsavvikelse 2020 - 2022. Nettokostnadsavvikelsen jämför nettokostnaden med referenskostnaden ("statistiskt förväntad" kostnad). Resultat över 0 indikerar högt kostnadsläge, pga hög ambitionsnivå och/eller låg effektivitet. Källa: Kolada

Utifrån kommunfullmäktiges strategiska mål minskad segregationen gav kommunstyrelsen inför 2015 förvaltningen i uppdrag att ta fram en social översiktsplan som in sin tur ledde till framtagande av Samhällskontrakt och Program Social Hållbarhet med underliggande planer.

4. Syfte

Tillsammans bygger vi gemensamt ett socialt hållbart Kungälvssamhälle. Syftet är att tillsammans med civilsamhället, näringslivet, hälso- och sjukvården och övriga offentliga institutioner öka innanförskapet i vår kommun. Kostnader och utfall ska kunna jämföras med de bästa jämförbara kommunerna i Sverige.

5. Mål

Vid uppföljning av program social hållbarhet ska Kungälv kommun utgå från de indikatorer i Kolada som berör den sociala hållbarheten.² Målen är att, inom ramen för gällande lagstiftning:

Kungälv kommun ska inom samtliga områden kunna jämföras med de bästa och mest kostnadseffektiva kommunerna i Sverige.

Vår indikator är att 0,5 procent av befolkning (18 år och äldre) har långvarigt ekonomiskt bistånd. Utifrån kategorin övergripande liknade kommun var medelvärdet 0,6 procent.

¹ Koladas nettokostnadsavvikelsen jämför nettokostnad med referenskostnad (statistiskt förväntad). Resultat över 0 indikerar högt kostnadsläge, p.g.a. ambitionsnivå och/eller låg effektivitet. Källa: Kolada

² Kolada är en databas som rådet för kommunala analyser tagit fram.

**KUNGÄLV
KOMMUN**

- Andelen vuxna biståndsmottagare med långvarigt bistånd ska vara högst 0,5 procent innan 2027.

Vår indikator är att 1,5 procent av den registrerade arbetskraften (25 - 64 år) varit arbetslösa eller sökande i program med aktivitetsstöd under minst sex månader. Utifrån kategorin övergripande liknade kommun var medelvärdet 2,2 procent.

- Andelen långtidsarbetslöshet (25 – 64) år ska vara högst 1,5 procent innan 2027.

Vår indikator är att 90,8 procent av elever i åk 9 är behöriga till yrkesprogram vid gymnasiet. Utifrån kategorin övergripande liknade kommun var medelvärdet 89 procent.

- Behörighet till yrkesprogram vid gymnasiet ska vara lägst 92 procent innan 2027.

Vår indikator är att 170 hushåll har antingen socialt kontrakt eller annan typ av socialt boende i Kungälv kommun.

- Antalet hushåll med sociala kontrakt eller annat typ av socialt boende ska minska med minst 40 procent.

6. Samhällskontraktet

Dagens och framtidens utmaningar kan inte Kungälv kommun själva lösa. Sedan den 23 juni 2016 har samhällskontraktet undertecknats av Kungälv kommun och över 100 representanter från samhällets övriga aktörer. Kontraktet är inte juridiskt bindande utan är en gemensam avsiktsförklaring kring minskat utanförskap och ökat innanförskap i vår kommun. Att Kungälv kommun har samlat civila samhället, hälso-och sjukvården, näringslivet, polisen, räddningstjänsten i en gemensam samverkan är en oerhörd styrka. En samverkan som medför ökade möjligheter till arbete och sysselsättning, men även olika främjande och förebyggande insatser. Särskilt fokusområde är kommuninvånare med funktionsvariation.

Tillsammans har vi arbetat fram idéer till hur man gemensamt kan bidra till ett socialt hållbart samhälle och den sociala översiktsplanens konkreta mål. Genom Samhällskontraktet utgår vi från den kompetenta människan, som kan ta eget ansvar, göra egna val och vara delaktiga. Våra värdeord för att nå dit är ansvar, tillsammans, samverkan, mod och inkludering:

- ta gemensamt *ansvar* för de utmaningar vårt samhälle står inför kring att öka innanförskapet.
- *tillsammans* utveckla innovativa lösningar.
- *samverka* med andra och varandra samt utveckla arbetsmetoderna.
- genom *mod* skapa ett samarbete som ökar effektivitet och hållbarhet i våra organisationer, företag och myndigheter.
- *inkludera* hela Kungälv och öka innanförskapet där medborgarna bidrar till ett gemensamt Kungälv.

Kostnadseffektivitet och hushållande av våra kommuninvånarens skatteintäkter är av högsta prioritet. Utifrån nettoavvikelsen från 2021 ska Kungälv kommun fram till 2027, inom samtliga områden, ligga i paritet med Sveriges bästa jämförbara kommuner.³

³ Källa Kolada

Utgångspunkten för det fortsatta arbetet är att prioritera insatser som ger största möjliga nytta för flest invånare i vår kommun. För oss är därför det främjande och förebyggande perspektivet en självklarhet. Vi ska arbeta utifrån generella insatser med högre dosering, där behoven är som störst. Vi ska även fortsättningsvis följa effekter av insatserna på individnivå.

Styrande principer för vårt fortsatta arbete inom gällande lagstiftning är:

- Främja det friska och stötta till ökat innanförskap.
- Aktivt motverka ofrivillig ensamhet.
- Tidiga insatser med fokus att skapa största möjliga nytta för individen och samhället.
- Stödja föräldrar till att vara just föräldrar.
- Effektiv myndighetssamverkan där individen står i centrum utifrån en samtyckesmodell.
- Via digitalisering skapa möjlighet till ökad kvalitet av olika välfärdstjänster.
- Utvecklingsarbete ska ha tydlig systematik kring förankring, genomförande, överlämning samt finansiering.

Utifrån Samhällskontraktet 2020 är uppdraget tydligt. År 2027 ska mål och delmål genomlysas, därefter utgör 2037 kommande kontrollstation.

7. Prioriterade områden

Utifrån befintliga resurser och budgetram prioriteras följande områden.

Tidiga insatser för barn- och unga

Barn och unga är en prioriterad målgrupp, forskning pekar på möjligheten att skapa goda och sunda vanor ökar ju tidigare dessa initieras. Fokus är på att uppnå goda livsvillkor och levnadsvanor genom tidig upptäckt, samverkan och tidiga åtgärder.

- Tillvarata föräldraengagemang och befintliga nätverk - fler vuxna kring barn och unga.
- Generella insatser kring goda levnadsvanor bland barn och unga, med särskilt fokus på allmän drogprevention.
- Insatser kring barn- och ungdomars psykiska ohälsa via fortsatta integrerade satsningar (ex familjecentrerat arbetssätt).
- Tydliga samverkansformer mellan socialtjänst, hälso- och sjukvård, förskola och skola med inriktning på gemensamt ansvarstagande, tydlig rollfördelning samt vid behov överföra information mellan myndigheter utifrån vårdnadshavares eller individens samtycke.
- För en objektiv, rättvis och effektiv handläggning via digitalisering skapa en enkel väg in till myndighetskontakter.

Hälsa

Hälsan hos en befolkning beror på många olika faktorer och kan ses som resultatet av ett samspel mellan individ och samhälle. Fokus är på att skapa förutsättningar för en god jämlik och jämställd hälsa i hela Kungälv kommun och minska de påverkbara hälsoklyftorna.

- Stimulera hälsosamma val och eget ansvar.
- Främja seniorhälsa - ett aktivt liv utan ofrivillig ensamhet.
- Främja hälsan för personer med funktionsnedsättningar.
- Skapa förutsättningar för fysisk aktivitet i samverkan med samhällsplaneringen.

**KUNGÄLV
KOMMUN**

- Ett utvecklat samlat drogforebyggande arbete med särskilt fokus på att förmedla kunskap om skadlighet samt begränsa tillgängligheten.

Boende

Övergripande inriktning är en social hållbar samhällsplanering, som tidigt i processen skapar förutsättningar att bryta boendesegregation och skapa en mångfald i alla bostadsområden.⁴ Fokus är på blandande upplåtelseformer, bra bostäder och samhällsservice.

- Blandad bebyggelse för god folkhälsa och gemenskap.
- Insatser för en tillgänglig allmännytta, där alla har möjlighet till ett förstahandskontrakt.
- Underlätta ungdomars inträde på bostadsmarknaden.
- Underlätta bokedjan för äldre.
- Närvarande samhällsservice i områden med socioekonomiska utmaningar.

Utbildning

Fullständig skolgång och en meningsfull fritid är nyckelfaktorer för att våra barn och unga ska lyckas i framtiden. Fokus är på att alla förskolor, grundskolor och gymnasieskola ska ha en likvärdig kvalitet och skapa förutsättningar att nå nationella mål och utveckla sina kunskaper.

- Tillgodose en trygg och utvecklande lärmiljö.
- Ökad måloppfyllelse och tydliggörande av förskolans och skolans kompensatoriska uppdrag.
- Biblioteket ska vara en neutral mötesplats och bidra till likvärdiga förutsättningar inför skolstart och fortsatta studier.
- Verka för att barn och ungdomar med olika bakgrund går på samma skola.
- Ökad inkludering i befintligt föreningsliv och kulturskola för en meningsfull fritid för alla barn i Kungälv kommun.
- Skapa möjligheter för vuxna att utbilda sig för en etablering på arbetsmarknaden utifrån faktiska behov.

Arbete och sysselsättning

För att bidra till vår gemensamma välfärd ska alla som kan och behöver, arbeta. Fokus är ökad sysselsättning och lägre generell arbetslöshet i hela kommunen med särskild inriktning på områden med socioekonomiska utmaningar samt bland gruppen nyanlända.

- Stimulera till att öka ungas möjlighet till arbete och studier, där inga ungdomar i Kungälv kommun går sysslösa.
- Koppla försörjningsstöd till motkrav på arbete, sysselsättning och utbildning.
- Digitalisera kommunens sociala ärendehantering för att personer snabbare ska komma i arbete, utbildning eller sysselsättning.
- Utifrån Samhällskontraktet med näringsliv och civilsamhället stimulera till fler lösningar för att skapa förutsättningar för arbete och sysselsättning bland nyanlända kvinnor, exempelvis matcha SFI med praktik.
- Utifrån Samhällskontraktet med näringsliv och civilsamhälle förbättra funktionshindrades förutsättningar för arbete och sysselsättning.

⁴ Regeringens långsiktiga strategi för att minska och motverka segregation Diarienummer: Ku2018/01462/D

**KUNGÄLV
KOMMUN**

- Förebygga långtidsarbetslöshet genom att matcha den arbetslöse mot arbete/praktik efter behov i näringsliv och i kommunens egna verksamheter.
- Utifrån Samhällskontraktet med näringsliv och civilsamhälle verka för en effektivare etablering på arbetsmarknaden.

Demokrati och civilsamhälle

Det är en stor utmaning för demokratin när delar av befolkningen varken deltar eller känner sig delaktiga.⁵ Fokus är högt deltagande i allmänna val och i demokratiska processer mellan valen.

- Insatser för att öka valdeltagande i områden med särskild låg andel.
- Förstärka barns och ungdomars inflytande och delaktighet.
- Vidareutveckla kommunens arbete med partnerskap och överenskommelser med civilsamhället.
- Utveckla nya ersättningsmodeller för att stimulera ett inkluderande föreningsliv som vänder sig till fler deltagare från olika samhällsgrupper.
- Stärka kulturens och bibliotekens roll som främjare av demokratisk delaktighet.

Trygghet

Människors trygghet är viktig ur flera aspekter, inte minst hur vi upplever varandra. Otrygghet begränsar människors liv och lämnar den offentliga miljön till destruktiva krafter. Ökad trygghet och minskad brottslighet är nödvändigt i områden med socioekonomiska utmaningar, men också för att samhället i stort ska vara tryggt. Utifrån ökad trygghet och minskad brottslighet är fokus på ett brett samarbete på alla nivåer mellan myndigheter, näringsliv och civilsamhället.

- Motverka våld i nära relationer samt hedersrelaterat våld.
- Insatser mot narkotika och missbruk.
- Främja det brottsförebyggande arbetet.
- Fortsatt och förstärkt områdesbaserat arbete och strukturerad samverkan med polisen.
- Åtgärder mot organiserad brottslighet och maktutövning i lokalsamhället.
- Motverka våldsbejakande extremism.

⁵ Regeringens långsiktiga strategi för att minska och motverka segregation Diarienummer: Ku2018/01462/D

8. Levandegöra

Programmet social hållbarhet ska ses som ett paraply för ett socialt hållbart Kungälv. Programmet ska konkretiseras med planer kring olika områden såsom Social översiktsplan, Äldreplan, plan Full delaktighet samt plan Trygg i Kungälv.

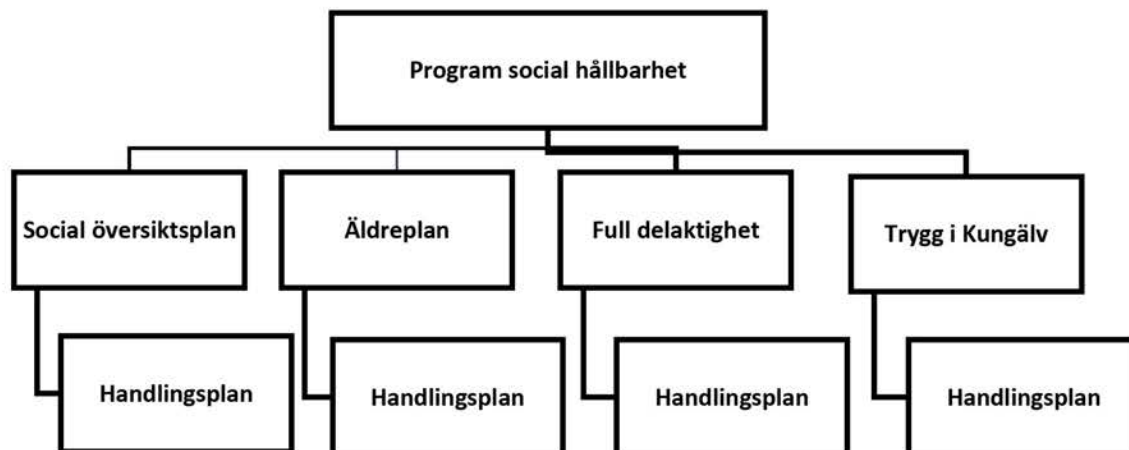

Bild 1. Översikt program social hållbarhet med underliggande planer och handlingsplaner

Syfte, mål och inriktning är långsiktiga. Arbetet sker gemensamt i alla kommunens verksamheter och bolag samt stiftelse. Arbetet sker även med civilsamhället och samhällskontraktets olika aktörer, där Kungälvs kommun är sammankallande. Framtida utmaningar möts under resans gång.

Programmet ska publiceras på kommunens hemsida tillsammans med övriga styrdokument.

9. Uppföljning

Kommunfullmäktige har det övergripande ansvaret för programmet och ska tillse att det är ändamålsenligt. Om det under perioden visar sig att programmet behöver uppdateras ska behovet initieras till berörd instans.

Uppföljning och ansvarsfördelning av programmets mål integreras i Kungälvs kommuns ordinarie system för uppföljning.

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Full delaktighet 2024–2027

Plan för genomförande av funktionshinderpolitik i Kungälv kommun

Diarie-/dokumentnummer: <KS202X/...>

Beslut: <Datum-...Instans §.../År>

Beredande politiskt organ: <Utskott/beredning/nämnd>

Ersätter tidigare beslut Kommunstyrelsen 2020-11-18 § 332/2020

Giltighetstid: 2024-01-01 t.o.m. 2027-12-31

Dokumentansvarig: Lena Arnfelt sektorchef Trygghet och Stöd

Senast uppdaterad av: Johan Sjöholm

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	3
2. Relation till andra styrdokument.....	3
3. Syfte.....	3
4. Mål och viljeinriktning.....	3
5. Nulägesanalys.....	4
6. Indikatorer.....	6
7. Prioriterade områden och insatser.....	7
Tidiga insatser för barn och unga.....	7
Hälsa.....	8
Fritid, kultur och idrott.....	8
Tillgänglig och användbar miljö.....	9
Boende.....	10
Utbildning.....	11
Arbete och sysselsättning.....	12
Demokrati och civilsamhälle.....	12
Trygghet.....	13
8. Levandegöra.....	14
9. Uppföljning.....	14

**KUNGÄLV
KOMMUN**

1. Inledning

Planen är en del av arbetet med att utveckla ett socialt hållbart Kungälv. I planen konkretiseras de områden av programmet Social hållbarhet – ökat innanförskap som berör funktionshinder.

Kommunens arbete bygger på samverkan mellan samtliga sektorer i kommunen, andra myndigheter, näringsliv, lokala aktörer och föreningar. För att bedriva ett effektivt arbete krävs engagemang och samverkan från hela samhället.

2. Relation till andra styrdokument

Planen är hierarkiskt underordnad programmet Social hållbarhet – ökat innanförskap.

- Program Social hållbarhet – ökat innanförskap är ett långsiktigt och visionärt dokument med sju målområden för Kungälvs kommuns arbete för social hållbarhet. Programmet sträcker sig till 2027 och antas av kommunfullmäktige.
- Plan Full delaktighet konkretiserar programmets prioriterade målområden i insatser och aktiviteter. Planen sträcker sig fram till 2027 och antas av kommunstyrelse

Utgångspunkt vid framtagande av planen är:

- FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning
- FN:s barnkonvention
- Prop. 2016/17:188 Nationellt mål och inriktning för funktionshinderspolicen
- Regeringens Strategi för systematisk uppföljning av funktionshinderspolicen under 2021–2031
- SKR positionspapper Funktionshinder och delaktighet
- Socialstyrelsens definitioner av funktionsnedsättning, funktionshinder och tillgänglighet.

3. Syfte

Syftet med plan Full delaktighet är att skapa förutsättningar för delaktighet, tillgänglighet och jämlikhet för alla i Kungälvs kommun och att tydliggöra funktionshinderaspekten i all kommunal planering och verksamhet.

4. Mål och viljeinriktning

Det nationella målet för funktionshinderspolicen är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i

ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.¹

Genomförandet av det nationella målet för funktionshinderspolitiken ska inriktas mot de fyra områdena:²

- Principen om universell utformning, det vill säga att allt nytt som utformas, byggs och tillverkas är tillgängligt för så många som möjligt från början, utan specialanpassning i efterhand.
- Befintliga brister i tillgängligheten.
- Individuella stöd och lösningar för individens självständighet.
- Att förebygga och motverka diskriminering.

Inget av dessa områden kan ensamt uppnå det nationella målet, de är ömsesidigt beroende. Kungälv kommun verkar för att i all verksamhet uppfylla intentionerna i FN:s konvention och det nationella målet för funktionshinderspolitiken.

5. Nulägesanalys

Trots lagar från 60- och 70-talen om tillgänglighet till byggd miljö och transporter är Sverige långt ifrån ett samhälle där alla kan röra sig fritt på lika villkor. Fortfarande kan transporter, byggd miljö, verksamheter, information och kommunikation planeras utan att full tillgänglighet säkerställs. Många utestängs därmed från utbildning, arbete, fritidsaktiviteter och delaktighet. Bristande tillgänglighet är sedan 2014 en diskrimineringsgrund i Diskrimineringslagen. Kraven på tillgänglighet har även stärkts genom EU:s webbtillgänglighetsdirektiv. Liksom övriga kommuner behöver Kungälv fortsätta att höja kompetensen hos medarbetarna för att göra rätt från början, och där så inte har skett, systematiskt förbättra tillgängligheten i all verksamhet.

Personer med funktionsnedsättning uppger att de har en sämre hälsa än övrig befolkning. Att ha en funktionsnedsättning innebär inte i sig en försämrad hälsa, men är en hälsorisk som hör ihop med de livsvillkor som personerna har. Villkor som svagt inflytande, ekonomisk otrygghet, diskriminering och brist på tillgänglighet försämrar livskvaliteten. Sociala aktiviteter och olika former av annat stöd betyder mycket för en bättre hälsa. Den sämre hälsan hos personer med funktionsnedsättning skulle kunna förbättras genom stöd och insatser från samhället. Folkhälsomyndigheten framhåller vissa områden, exempelvis:

¹ Prop. 2016/17:188 Nationellt mål och inriktning för funktionshinderspolitiken

² Strategi för systematisk uppföljning av funktionshinderspolitiken under 2021–2031

- att förbättra ekonomiska villkor, bland annat genom ökad möjlighet för personer med funktionsnedsättning att delta på arbetsmarknaden.
- att uppmuntra och ge stöd för fysisk aktivitet och socialt deltagande.
- förebyggande arbete mot kränkande bemötande.

Den 1 januari år 2020 började FN:s barnkonvention gälla som svensk lag. Det innebär att Barnkonventionen fått en högre rättslig status. Barnkonventionen är tänkt att vara det yttersta skyddsnätet för barns rättigheter. Konventionen lyfter att barnets bästa ska beaktas vid alla beslut som rör barnet och att barn har rätt att uttrycka sina åsikter i alla frågor som rör barnet. Barnkonventionen innehåller även särskilda delar om barn med funktionsnedsättning, till exempel att barn med fysisk eller psykisk funktionsnedsättning bör ha ett fullvärdigt och anständigt liv under förhållanden som gör det möjligt för barnet att vara aktiv i samhällslivet.³

Vårdnadshavare till barn med svår funktionsnedsättning rapporterar i högre grad att barnets funktionsnedsättning påverkar deras dagliga liv jämfört med de som har barn utan funktionsnedsättning. I en enkät om folkhälsa till vårdnadshavare med barn som har svår funktionsnedsättning framgår lägre värden vad gäller livsvillkor, levnadsvanor och hälsa, jämfört med andra vårdnadshavare. Det framgår också att vårdnadshavare till barn med funktionsnedsättning lider oftare av psykisk ohälsa och löper också risk att bli långtidssjukskrivna. Upplevd trötthet, sömnbesvär och ångslan, oro och ångest är också vanligare bland vårdnadshavare till barn med funktionsnedsättning än bland andra vårdnadshavare.⁴

Stillasittande fritid är vanligare bland personer med funktionsnedsättning än i övriga befolkningen. Barn med funktionsnedsättning är i högre grad än andra beroende av familjens stöd och ekonomiska förutsättningar för att få en meningsfull fritid med möjlighet till vänskapsrelationer. Det finns brister i information om aktiviteter, hinder att ta sig till och från en aktivitet samt brister i kunskap om funktionshinder och bemötande, som gör att hela kedjan inte fungerar. Det finns också brister i samordning mellan olika aktörer som på olika sätt ska möjliggöra rätten till en meningsfull fritid för personer med funktionsnedsättning.

Alla människor har rätt till arbete och att vara bidragande till samhället utifrån sin egen arbetsförmåga. Alla människor har också rätt till en försörjning, oavsett arbetsförmåga. Arbetsmarknadspolitiken är inte utformad så att allas arbetsförmåga

³ <https://www.mfd.se/kunskap/manskliga-rattigheter/ett-hallbart-barnrattsarbete/>

⁴ <https://kunskapsguiden.se/omraden-och-teman/funktionshinder/halsa-hos-personer-med-funktionsnedsattning/halsan-hos-personer-med-funktionsnedsattning/>

tas tillvara. Många människor med funktionsnedsättning saknar arbete trots att de både vill och kan arbeta. Det skapar svårigheter för de enskilda som får stora problem med sin försörjning. Det är också en samhällsekonomisk förlust att arbetsmarknaden inte bättre kan ta tillvara allas arbetsförmåga.

En förändring över tid för Kungälv kommun funktionshinderverksamhet, är målgruppens förändrade behov. En tydlig tendens är att antalet brukare med psykiatrisk problematik och/eller pågående missbruk har ökat. Utvecklingen går också mot att det blir allt fler äldre medborgare med olika former av funktionsnedsättningar. Det ställer ökade krav på att kommunen ska möta upp behoven på anpassade boenden, personalens kompetens, aktiviteter och verksamhet.

6. Indikatorer

Rådet för främjande av kommunala analyser (RKA) tillhandahåller ett antal nyckeltal som stöd till kommuner och regioner. Nyckeltalen finns samlade på webbplatsen kolada.se. I Kolada markerar färger hur en kommun ligger till i förhållande till andra på ett nyckeltal. Kommunerna sorteras från högsta till lägsta och färgen tilldelas utifrån position på rankingen, oavsett hur stor spridningen är mellan kommunerna. Några av nyckeltalen saknar färg och då har ingen jämförelse gjorts mellan kommuner.

	Bästa 25 %
	Mittersta 50 %
	Sämsta 25 %

	2022
Brukarbedömning gruppbostad LSS - Personalen pratar så brukaren förstår, andel (%)	75
Brukarbedömning servicebostad LSS - Personalen pratar så brukaren förstår, andel (%)	81
Brukarbedömning daglig verksamhet LSS - Personalen pratar så brukaren förstår, andel (%)	59
Brukarbedömning gruppbostad LSS - Brukaren får den hjälp hen vill ha, andel (%)	100
Brukarbedömning servicebostad LSS - Brukaren får den hjälp hen vill ha, andel (%)	76
Brukarbedömning daglig verksamhet LSS - Brukaren får ibland den hjälp hen vill ha, andel (%)	92
Brukarbedömning gruppbostad LSS - Brukaren är aldrig rädd för något hemma, andel (%)	78
Brukarbedömning servicebostad LSS - Brukaren är aldrig rädd för något hemma, andel (%)	67
Brukarbedömning daglig verksamhet LSS - Brukaren är aldrig rädd för något på sin dagliga verksamhet, andel (%)	73
Brukarbedömning daglig verksamhet LSS - Brukaren trivs alltid på sin dagliga verksamhet, andel (%)	85

7. Prioriterade områden och insatser

I Program Social Hållbarhet finns sju prioriterade områden som ska bidra till den sociala hållbarheten i Kungälv kommun:

- Tidiga insatser för barn och unga
- Hälsa
- Boende
- Utbildning
- Arbete och sysselsättning
- Demokrati och civilsamhälle
- Trygghet

I plan Full delaktighet har dessa sju områden kompletterats med två områden som särskilt behöver uppmärksammas för att säkerställa funktionsnedsattas möjligheter till full delaktighet och innanförskap

- Tillgänglig och användbar miljö
- Fritid, kultur och idrott

Utifrån målområdena i plan Full delaktighet fastställs vilka insatser som ska genomföras fram till 2027, med utblick mot 2030.

Tidiga insatser för barn och unga

Tidiga och samordnade insatser handlar om att barn och unga med funktionsnedsättning ska få stöd i ett tidigt skede av en ogynnsam utveckling. För det krävs en förbättrad och utvecklad samverkan mellan skola, hälso- och sjukvård och socialtjänst. Barn med funktionsnedsättning och deras familjer kan behöva mer stöd från samhället för att uppnå jämlika levnadsförhållanden.

Insats	Aktiviteter	Ansvar
Förvaltningens verksamheter ska ha ett helhetsperspektiv i kontakterna med barn och familjer med funktionsnedsättning. Särskilt fokus på tidigt stöd i förskola samt låg- och mellanstadiet.	För att förbättra tryggheten och studieron i skolan och för att öka elevernas närvaro i ska Kungälv kommun införa skolsociala team.	ToS, BoL
	Utvärdera och utveckla anhörigstöd för vårdnadshavare till barn och ungdomar med funktionsnedsättning.	ToS

Hälsa

Personer med funktionsnedsättning ska ha möjlighet att uppnå bästa möjliga hälsa på lika villkor som andra. Kommunens verksamheter ska ha kunskap om funktionsnedsättningar och livsvillkor som påverkar hälsan för personer med funktionsnedsättning. Kommunen ska medverka till att personer med funktionsnedsättning har tillgång till hälso- och sjukvård med god kvalitet, hälsofrämjande och förebyggande insatser aktiviteter samt andra hälsorelaterade tjänster på lika villkor som andra. Kommunens verksamheter ska bemöta personer med funktionsnedsättning på ett normmedvetet sätt med individens behov i centrum.

Insats	Aktiviteter	Ansvar
Verka för god hälsa hos personer med funktionsnedsättning genom att motverka isolering och uppmuntra till olika former av goda levnadsvanor.	Genomföra aktiviteter inom LSS med syfte att stärka kunskapen om goda levnadsvanor.	ToS
Främja kännedom om, tillgång till och användningen av hjälpmedel och teknik vid habilitering och rehabilitering.	Utvärdera effekter av pilotprojektet All-age-hub för målgrupp funktionshindrade.	ToS
	Kompetensutveckling för medarbetare i samband med nytillkommen välfärdsteknik i verksamheten.	ToS

Fritid, kultur och idrott

Kommunens verksamheter ska möjliggöra att personer med funktionsnedsättning kan delta i förenings- och övrigt samhällsliv på lika villkor som andra. Personer med funktionsnedsättning i alla åldrar ska kunna utforma sin fritid på lika villkor som andra. Det kan vara att ta del av och utöva exempelvis kultur, idrott eller friluftsliv.

Insats	Aktiviteter	Ansvar
Den kommunala kultur- och fritidsverksamheten ska erbjuda aktiviteter som gör det möjligt för barn och unga med funktionsnedsättning att delta.	I samverkan med RF-SISU och projekt Friskvårdsgrupp öka föreningsledares kompetens att möta barn- och unga med funktionsnedsättning.	SoU

	Säkerställa och vidareutveckla fritidsaktiviteter inom LSS	ToS
	Nyhetsbrev och samlad information om Funkis fritidsaktiviteter i Kungälv kommun och i närområdet.	ToS
Stimulera föreningar att erbjuda aktiviteter och verksamheter så att personer med funktionsnedsättning kan delta både som utövare och som åskådare.	Utifrån Idrottspolitisk plan och i samverkan med RF-SISU utveckla verksamheterna för parasport och inkludering hos Kungälv kommuns idrottsföreningar.	SoU
	Utvärdera Följa-med-kortet	ToS

Tillgänglig och användbar miljö

Personer med funktionsnedsättning har rätt till en tillgänglig och användbar inne- och utemiljö och kunna förflytta sig på lika villkor som andra.

Tillgängliga utemiljöer

Insats	Aktiviteter	Ansvar
Barn med funktionsnedsättning ska som andra barn ges möjlighet att leka i och använda utemiljön.	Översyn och anpassning av tillgänglighet på lekplatser nä det gäller syn- och hörselskadade	SoU
Förbättra tillgänglighet i kommunens utemiljöer.	Enkelt avhjälpna hinder på befintliga kommunala gator, gång- och cykelvägar, torg och andra allmänna platser ska åtgärdas.	SoU
	Fortsatta åtgärder på fysisk tillgänglighet vid utemiljöer som kultur- och idrottsanläggningar och skolgårdar.	SoU
	Naturområden i kommunen ska i så stor utsträckning som möjligt göras tillgängliga för personer med funktionsnedsättning.	SoU

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Tillgängliga publika lokaler

Insats	Aktiviteter	Ansvar
Kommunens publika lokaler och anläggningar ska vara tillgängliga för alla.	Tillämpa och ställa krav på universell utformning vid ny- och ombyggnation av lokaler.	SoU

Tillgängliga transporter

Insats	Aktiviteter	Ansvar
Hållplatser och stationer ska vara tillgängliga för personer med funktionsnedsättning.	Fyra hållplatser per år ska tillgänglighetsanpassas.	SoU
	Inventering av vägar till och från hållplatser för att säkerställa att personer med funktionsnedsättning kan ta sig till och från hållplatser.	SoU

Tillgänglig information

Insats	Aktiviteter	Ansvar
Stödja individens tillgänglighet till offentliga miljöer, inte bara i text utan även med symboler eller annan kommunikation.	Inventering och säkerställande av skyltning av kommunens lokaler och anläggningar.	SoU
Tillhandahålla uppdaterad information om tillgängligheten i kommunens egna byggnader, anläggningar och turistmål.	Säkerställa informationen i tillgänglighetsdatabasen.	SoU

Boende

Personer med funktionsnedsättning har rätt till en tillgänglig bostad och att leva ett självständigt liv i ett samhälle med lika valmöjligheter som andra. Det inkluderar rätten att ha inflytande över bostadsform med eller utan stöd. Bostaden ska vara tillgänglig och bidra till en tillfredställande levnadsstandard och därmed inte bli ett ekonomiskt hinder.

Tillgängliga bostäder

Insats	Aktiviteter	Ansvar
Kungälv kommun ska verka för att det skapas bostäder och bostadsområden som är tillgängliga för alla.	Tillämpa och ställa krav på universell utformning vid nybyggnation av bostäder.	SoU
	Systematiskt inventera och åtgärda identifierade hinder i bostäder.	Kungälvbostäder, Förbo
	Vid större renoveringar verka för att öka antalet tillgängliga bostäder.	Kungälvbostäder, Förbo

Utbildning

Personer med funktionsnedsättning har rätt till utbildning på lika villkor som andra. Det förutsätter fysisk, pedagogisk och social tillgänglighet samt samverkan vid övergångar från förskola, förskoleklass, grundskola, grundsärskola, fritidshemmen, gymnasieskola, gymnasiesärskola och vuxenutbildning. Personer med funktionsnedsättning ska ha möjlighet att nå utbildningsmålen på lika villkor som andra.

Insats	Aktiviteter	Ansvar
Skolans medarbetare ska ha kännedom om och använda sig av den expertis som finns inom respektive skolas elevhälsa samt den centrala stödenheten.	Ta fram och tillämpa kommunikationsplan för att informera om befintliga resurser.	BoL, Stab
Nyttja olika lärverktyg, till exempel anpassade läromedel och digitala lärverktyg.	Utvärdering och utveckling av användandet av kompensatoriska hjälpmedel.	BoL
Den fysiska miljön ska anpassas för god tillgänglighet för elever och vårdnadshavare med funktionsnedsättning.	Tillgängligheten i skolorna granskas i skyddsronder.	BoL
Kommunens verksamheter ska säkerställa att övergången mellan olika skolformer fungerar för elever med funktionsnedsättning. Likaså ska samverkan ske för att underlätta övergång från skola till arbetsliv.	Säkerställa att rutin finns och följs för övergång mellan olika skolformer samt från skola till arbetsliv.	BoL

Arbete och sysselsättning

Arbete och sysselsättning bidrar till ekonomisk självständighet och delaktighet i samhället. Personer med funktionsnedsättning har rätt att delta på arbetsmarknaden, i arbetslivet eller i annan meningsfull sysselsättning. Rätten till arbete ska skyddas och främjas. För att fler personer med funktionsnedsättning ska kunna arbeta behövs skäligen anpassningar samt systematiskt arbete med aktiva åtgärder mot diskriminering i samband med bland annat rekryterings- och anställningsvillkor.

Insats	Aktiviteter	Ansvar
Kungälv kommun som arbetsgivare ska verka för att möjliggöra anställningar för medarbetare med funktionsnedsättning.	Inventera samtliga kommunala verksamheters behov av hjälp genom Daglig verksamhet. Fokus är möjlighet till tjänstgöring som praktikant.	ToS
Kungälv kommun ska i nära samarbete med arbetsförmedlingen och näringslivet verka för att skapa arbete och sysselsättning för personer med funktionsnedsättning.	Utifrån Samhällskontraktet med näringsliv och civilsamhälle skapa möjligheter till arbete och sysselsättning för personer med funktionshinder.	ToS
	Permanent en plats med speciell inriktning för estetisk verksamhet inom Daglig verksamhet	ToS
	Utvärdering av av aktiviteter inom daglig verksamhet	ToS

Demokrati och civilsamhälle

Personer med funktionsnedsättning ska kunna utöva sina demokratiska rättigheter, vara delaktiga och ha inflytande på lika villkor som andra. Personer med funktionsnedsättning har rätt att få information och kommunicera med kommunen på lika villkor som andra.

Medvetenheten och förståelsen om funktionsnedsättningar och hur dessa påverkar människors livssituation både individuellt och generellt ska öka hos kommunens medarbetare.

Insats	Aktiviteter	Ansvar
Inför val till Europaparlamentet 2024 respektive allmänna val 2026 genomföra riktade insatser för att stärka och underlätta valdeltagande	Genomföra kunskapshöjande insatser och valskola för målgruppen.	Stab
	Säkerställa tillgängliga val med hjälp av checklistan från MFD:s (Myndigheten för delaktighet)	Stab
Personer med funktionsnedsättning som kommer i kontakt med kommunens personal ska uppleva ett gott och professionellt bemötande.	Kompetensutveckling för samtliga medarbetare om normer, bemötande, attityder, tillgänglighetsfrågor och universell utformning. Utbildning tas fram i samarbete med funktionshinderrörelsen.	Stab
Kommunens verksamheter ska anpassa och utveckla sin kommunikation så att alla personer med funktionsnedsättning kan förstå informationen och uttrycka behov och synpunkter.	Utveckling och anpassning av kommunens hemsida och andra digitala kanaler för att uppfylla kraven i lagen om tillgänglighet till digital offentlig service.	Stab

Trygghet

Personer med funktionsnedsättning är ofta mer beroende av sin omgivning än andra och kan därför ha svårt att värja sig från kränkningar och våld.

Personer med funktionsnedsättning har rätt till trygghet, i och utanför hemmet. Det omfattar att leva fritt och säkert från alla former av kränkningar, utnyttjande, hedersrelaterat förtryck, våld, övergrepp eller diskriminering. I det ingår att få det stöd som den enskilde har rätt till.

För trygghet i krissituationer behöver all krisberedskap inkludera personer med funktionsnedsättning. Ett normmedvetet förhållningssätt, bemötande och kunskap om olikheter bidrar också till trygghet.

Insats	Aktiviteter	Ansvar
Kommunens verksamheter ska verka för att förebygga och	Utifrån genomförd utbildningsinsats inom	ToS

upptäcka kränkningar, diskriminering, förtryck, våld i nära relationer och annan våldsutsatthet som personer med funktionsnedsättning drabbas av.	funktionshinder hösten 2023 säkerställa att rutiner finns och efterföljs.	
Kommunens verksamheter ska ha god krisberedskap som omfattar personer med funktionsnedsättning.	Säkerställa att det finns ett funktionshinderperspektiv i samtliga verksamheters risk- och sårbarhetsanalyser.	Samtliga verksamheter

8. Levandegöra

Plan Full delaktighet utgår till stor del från befintlig verksamhet inom kommunen. . Inom förvaltningen är det prioriterat att tydliggöra vem som ska arbeta med respektive uppdrag och koordinera dessa.

Planen publiceras på kommunens hemsida tillsammans med övriga styrdokument.

9. Uppföljning

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för Funktionshinderplanen och ska tillse att den är ändamålsenlig. Om det under perioden visar sig att planen behöver uppdateras ska behovet initieras till berörd instans.

Uppföljning av program Social hållbarhet görs i samband med Kungälv kommun årsbokslut, där planens aktiviteter följs upp årligen. Rapporten redovisas till kommunfullmäktige och innefattar återkopplingar från Social översiktsplan, Äldreplan, plan Full delaktighet samt plan Trygg i Kungälv.

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Social översiktsplan 2024–2027

Plan

Diarie-/dokumentnummer: <KS202X/...>

Beslut: <Datum-...Instans §.../År>

Beredande politiskt organ: <Utskott/beredning/nämnd>

Ersätter tidigare beslut Kommunstyrelsen 2020-11-18 § 332/2020

Giltighetstid: 2024-01-01 t.o.m. 2027-12-31

Dokumentansvarig: Lena Arnfelt sektorchef Trygghet och Stöd

Senast uppdaterad av: Johan Sjöholm

Innehållsförteckning

1. Inledning	3
2. Relation till andra styrdokument	3
3. Syfte.....	3
4. Mål och viljeinriktning.....	3
5. Nulägesanalys	4
6. Indikatorer	8
7. Prioriterade områden och insatser.....	10
Tidiga insatser.....	10
Hälsa	10
Boende.....	11
Utbildning	12
Arbete och sysselsättning	12
Demokrati och civilsamhälle	13
8. Levandegöra	13
9. Uppföljning.....	13

1. Inledning

Social översiktsplan är en del av arbetet med att utveckla ett socialt hållbart Kungälv.

Kommunens arbete bygger på samverkan mellan samtliga sektorer i kommunen, Försäkringskassan, arbetsförmedlingen, andra myndigheter, näringsliv, lokala aktörer och civilsamhället. För att bedriva ett effektivt arbete krävs engagemang och samverkan från hela samhälle

2. Relation till andra styrdokument

Planen är hierarkiskt underordnad Program Social hållbarhet – ökat innanförskap.

- Program Social hållbarhet – ökat innanförskap är ett långsiktigt och visionärt dokument med sju målområden för Kungälv kommunens arbete för social hållbarhet. Programmet sträcker sig till 2027 och antas av kommunfullmäktige.
- **Social översiktsplan** konkretiserar programmets prioriterade målområden i insatser och aktiviteter. Planen sträcker sig fram till 2027 och antas av kommunstyrelsen.

Utgångspunkt för Social Översiktsplan är även följande dokument:

Inriktningsdokument från Sveriges kommuner och regioner

- Strategi för hälsa
- Nära vård
- Kraftsamling för psykisk hälsa

Färdplanen - läns-gemensamma strategin för god och nära vård - övergripande strategi för Västra Götalandsregionens utveckling inom hälsa, vård och omsorg.

3. Syfte

Syfte med social översiktsplan är att konkretisera hur programmets mål ska uppnås via målområden och insatser.

4. Mål och viljeinriktning

I social översiktsplan fastställs vilka insatser som ska genomföras fram till 2027, med utblick mot 2030. Utgångspunkt är program social hållbarhet prioriterade områden:

- Tidiga insatser barn och unga
- Hälsa
- Boende
- Utbildning
- Arbete och sysselsättning
- Demokrati och sysselsättning

5. Nulägesanalys

Det övergripande nationella målet för folkhälsopolitiken är att skapa samhälleliga förutsättningar för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen och att sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation. Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) har antagit Strategi för hälsa. Fokus ligger på förebyggande och hälsofrämjande insatser utifrån målen:

- En god och jämlik hälsa
- God kvalitet
- Hållbart och uthålligt

För att välfärden ska klara av sitt uppdrag i framtiden behöver välfärden ställa om. Välfärdskommissions uppdrag är att systematiskt identifiera konkreta åtgärder som kan stärka kommunsektorns förmåga att tillhandahålla välfärdstjänster av god kvalitet i framtiden. Bakgrunden är att det så kallade finansieringsgapet väntas uppgå till 50 - 80 miljarder kronor 2026, enligt Finansdepartementets beräkningar. Med finansieringsgap menas skillnaden mellan den utgiftsnivå som krävs för att bibehålla en oförändrad standard i välfärden och den utgiftsnivå som kommuner och regioner kan ha med dagens skattesatser och beslutade och aviserade statsbidrag. ¹

Utifrån detta perspektiv blir det förebyggande arbetet än viktigare. Slutsatsen i delbetänkandet kring framtidens socialtjänst Ju förr desto bättre (SOU 2018:32) är att lösningarna på sociala problem och social utestängning, dels står att finna på samhälls-, grupp- och individnivå, dels i samverkan mellan olika samhällssektorer och olika aktörer.²

Gemensamt för de tre nationella uppdragen Strategi för hälsa, Nära vård och Kraftsamling för psykisk hälsa är:

- Skapa förutsättningar för ett mer hälsofrämjande samhälle.
- Alla individer ges förutsättningar att uppnå bästa möjliga hälsa och är rustade att nå sin fulla potential.
- Välfungerande och behovsanpassade välfärdstjänster.

Västra Götalandsregionen leds av visionen *Det goda livet*. I visionen betonas en hållbar utveckling ska utgöra en ram för allt utvecklingsarbete i Västra Götaland och beaktas i samtliga beslut. En god hälsa är att av visionens fem fokusområden.

Färdplanen - läns-gemensamma strategin för god och nära vård är en övergripande strategi som ska bidra till Västra Götalands utveckling inom hälsa, vård och omsorg. Prioriterat är att öka hälsofrämjande och förebyggande insatser. Följande områden lyfts särskilt fram:

¹ <https://www.regeringen.se/artiklar/2021/05/parterna-i-valfardskommissionen-overens-om-avgorande-forutsattningar-for-framtidens-valfard/>

² SOU 2018:32 Ju förr desto bättre – vägar till en förebyggande socialtjänsten. Delbetänkande av Utredningen Framtidens socialtjänst

- social hållbarhet
- stöd för individens egenvård
- stöd till anhöriga/närstående
- socialsamhället och frivilliga/volontärverksamhet.

Vid jämförelse med andra kommuner är Kungälv kommun en välmående kommun med relativt få personer och grupper i fattigdom, även om fattigdom finns även i Kungälv. Jämfört med 2021 har antal hushåll med försörjningsstöd och kommunens kostnader för ekonomiskt bistånd minskat. Dock har kostnader per hushåll har ökat. Det kan kopplas till ökade ersättningsnivåer enligt riksnorm samt större familjer.

Att växa upp i ekonomisk fattigdom kan ha inverkan på barns möjligheter till goda livschanser. Andelen hushåll med barn som uppbär försörjningsstöd är relativt sett låg i Kungälv. Dock lever ca 4 procent av invånare 0-19 år i ekonomiskt utsatta hushåll, vilket visar att frågan är aktuell även i Kungälv. Under 2022 steg inflationen och påverkar hushållen genom bland annat högre el- och livsmedelspriser.

Kungälv kommun har förhållandevis hög medellivslängd och relativt gott självskattat hälsotillstånd. Bakom medelvärdet finns det stora skillnader, till exempel mellan kvinnor och män och mellan olika delar av kommunen. Ett annat sätt att mäta hälsan är ohälsotalet som är ett mått på utbetalda dagar med sjukpenning, arbetsskadesjukpenning, rehabiliteringspenning, aktivitets- och sjukersättning från socialförsäkringen. Kungälv kommun har senaste femårsperioden haft ett högre ohälsotal jämfört med kommuner som har liknande socioekonomi. Bland kvinnor (20 - 64 år) är ohälsotalet högre i Kungälv jämfört med både regionen och riket. Den så kallade Segregationsbarometern synliggör att ohälsotalet skiftar utifrån olika geografiska områden i kommunen. Noterbart är att sjukpenningtalet i Kungälv kommun sedan 2014 har varit högre i Kungälv kommun jämfört med Västra Götalandsläns samtliga kommuner och riket.

I statistikunderlag 2022 (Göteborgsregionen, FoU Väst, Samordningsförbundet Älv & kust) framgår att andelen personer 18–64 år med någon typ av diagnos för psykiatrisk sjuklighet eller psykisk ohälsa har vuxit i Kungälv kommun under perioden från 18 procent år 2013 till 19,5 procent år 2021.

Levnadsvanor är vanor som har stor betydelse för vår hälsa. Enligt Folkhälsomyndighetens underlag följer Kungälv kommun den nationella utvecklingen utifrån riskbruk av alkohol, otillräcklig fysisk aktivitet, ohälsosamma matvanor och tobaksbruk. Den långsiktiga trenden är att andelen invånare med fetma ökar, även i Kungälv. Jämfört med riket är Kungälv resultat något bättre.

Andelen barn 1–5 år som är inskrivna i förskolan i Kungälv kommun har legat på ungefär samma nivå de senaste åren och 2022 uppgår den till 81,6 procent. Andelen är lägre än i socioekonomiskt liknande kommuner samt i riket. Elever som blir behöriga till och går klart gymnasiet har bättre förutsättningar att komma in i arbetslivet och att klara sig i samhället. I Kungälv kommun har andelen elever som är behöriga till gymnasiet ökat markant från 86,5 procent år 2021 till 90,2 procent

2022. I Kungälv har fler elever i årskurs 9 behörighet till gymnasiet än i övriga riket eller i socioekonomiskt liknande kommuner. Skillnaden mellan könen har även jämnats ut, 2021 skilde det 7,1 procent mellan flickor och pojkar, 2022 är skillnaden 0,2 procent. Andelen flickor som är behöriga till gymnasiet är 90,1 procent och andelen pojkar är 90,3 procent.

Andelen invånare 25–64 år med eftergymnasial utbildning är fortsatt hög i jämförelse med andra kommuner. 51,6 procent av kvinnor inom åldersspannet har eftergymnasial utbildning och för män uppgår andelen till 36,6 procent.

Resultaten synliggör en strukturell skillnad mellan män och kvinnor. Klyftan mellan kvinnors och mäns inkomster minskar långsamt och är större i Kungälv än snittet i riket. Mäns uttag av föräldrapenningdagar har en fortsatt nedåtgående trend. Mäns uttag av tillfällig föräldrapenning (VAB) har en svag positiv utveckling. Andelen heltidsarbetande kvinnor ökar långsamt.

Kungälvs kommun har en lägre andel arbetslösa 18–64 år än både riket och likande socioekonomiska kommuner. Samtidigt måste utvecklingen följas noggrant. Nulägesanalysen visar på vikten av att få in nyanlända kommuninvånare i arbete och studier.

Andelen personer 17–24 år som varken arbetar eller studerar har sjunkit sedan 2014. Trenden för Kungälv följer kurvan för riksgenomsnittet men på en lägre nivå. Även utveckling av arbetslösheten följer samma mönster, dock ökar andelen långtidsarbetslösa. En effekt av pandemin är påskyndandet av digitalisering, automatisering och specialisering inom arbetsmarknaden och med detta har även kompetenskraven förändrats.

Den demografiska försörjningskvoten beskriver relationen mellan personer i arbetsför ålder (20–64 år) och gruppen äldre och yngre. Ett värde över 1 innebär att gruppen äldre och yngre är större än den i arbetsför ålder. Kungälvs situation är relativt sett god (0,81 år 2022), men utvecklingen generellt innebär att färre personer ska försörja fler.

I valet 2022 hade Kungälvs ett valdeltagande på 88,5 procent. Valdeltagandet minskade något efter flera års uppgång men är betydligt högre i jämförelse med resten av Sverige. Endast 26 av 290 kommuner hade ett högre valdeltagande än Kungälv. Kungälvs kommun står likt övriga Sverige inför utmaningar när det gäller minskad tillit gentemot olika offentliga institutioner, ökad polarisering mellan grupper i samhället samt minskad delaktighet i samhället. Det oroliga säkerhetsläget i Europa har inverkan på den lokala situationen och är av hög prioritet att följa och möta.

Enligt Boverkets verktyg Segregationsbarometern består Kungälv av elva regionala statistikområden (RegSO). Nio av dessa kategoriseras som områden med goda socioekonomiska förutsättningar. Ytterby krans tillhör område med *mycket* goda socioekonomiska förutsättningar. Norra Komarken kategoriseras som socioekonomiskt blandat område.

- Områdestyp 1 – områden med stora socioekonomiska utmaningar
- Områdestyp 2 – områden med socioekonomiska utmaningar
- Områdestyp 3 – socioekonomiskt blandade områden (mörkgrönt)
- Områdestyp 4 – områden med goda socioekonomiska förutsättningar (grönt)
- Områdestyp 5 – områden med mycket goda socioekonomiska förutsättningar (ljusgrönt)

Områdestyp 1 och områdestyp 2 går in under samlingsbegreppet områden med socioekonomiska utmaningar. I Kungälv är inga delar av kommunen klassificerade som områdestyp 1 eller 2.

Segregationsbarometern är ett underlag för att under planperioden kunna arbeta kunskapsbaserat och rikta aktiviteter mot områden med störst behov.

Bild 1. Segregationsbarometern kommunens områdesindelning 2021

Källa: Boverket

**KUNGÄLV
KOMMUN**

6. Indikatorer

Rådet för främjande av kommunala analyser (RKA) tillhandahåller ett antal nyckeltal som stöd till kommuner och regioner. Nyckeltalen finns samlade på webbplatsen kolada.se. I Kolada markerar färger hur en kommun ligger till i förhållande till andra på ett nyckeltal. Kommunerna sorteras från högsta till lägsta och färgen tilldelas utifrån position på rankingen, oavsett hur stor spridningen är mellan kommunerna. Några av nyckeltalen saknar färg och då har ingen jämförelse gjorts mellan kommuner.

	Bästa 25 %
	Mittersta 50 %
	Sämsta 25 %

Prioriterat område	2020	2021	2022
Tidiga insatser			
Invånare 0-19 år i ekonomiskt utsatta hushåll, andel (%)	4,4	3,4	
Invånare 16-24 år som varken arbetar eller studerar, andel (%) Totalt	4,6	4,4	
Invånare 16-24 år som varken arbetar eller studerar, andel (%) Män	4,5	4,8	
Invånare 16-24 år som varken arbetar eller studerar, andel (%) Kvinnor	4,7	3,9	
Hälsa			
Invånare med fetma, andel (%) Totalt	14	14	14
Invånare med fetma, andel (%) Män	12	12	11
Invånare med fetma, andel (%) Kvinnor	16	15	17
Medellivslängd kvinnor, år	85,2	85,4	85,5
Medellivslängd män, år	81,5	81,7	82,2
Invånare med bra självskattat hälsotillstånd, andel (%) Totalt	71	72	76
Invånare med bra självskattat hälsotillstånd, andel (%) Män	76	77	83
Invånare med bra självskattat hälsotillstånd, andel (%) Kvinnor	67	67	69
Invånare 16-84 år med gott psykiskt välbefinnande, andel (%) Totalt	89,0	88,0	87,2
Invånare 16-84 år med gott psykiskt välbefinnande, andel (%) Män	91,0	91,0	90,8
Invånare 16-84 år med gott psykiskt välbefinnande, andel (%) Kvinnor	87,0	85,0	83,8
Ohälsotal ³	25,1	24,3	24,1
Sjukpenningtalet ⁴	12,5	12,5	13,1
Boende			
Trångboddhet i flerbostadshus, enligt norm 2, andel (%) Totalt	12,2	11,8	11,7
Trångboddhet i flerbostadshus, enligt norm 2, andel (%) Män	13,2	12,8	12,5
Trångboddhet i flerbostadshus, enligt norm 2, andel (%) Kvinnor	11,3	10,8	11,0
Befolkning i kollektivtrafiknära läge, andel (%)	76,6	76,2	
Utbildning			
Elever i åk 9 behöriga till yrkesprogram, hemkommun, andel (%) Totalt	87,6	86,5	90,2
Elever i åk 9 behöriga till yrkesprogram, hemkommun, andel (%) Män	83,7	83,0	90,3
Elever i åk 9 behöriga till yrkesprogram, hemkommun, andel (%) Kvinnor	91,5	90,1	90,1
Elever i åk 9: Jag känner mig trygg i skolan, positiva svar, andel (%) Totalt	82,5	82,5	

³ Ohälsotalet är ett mått på utbetalda dagar med sjukpenning, arbetsskadesjukpenning, rehabiliteringspenning, aktivitets- och sjukersättning från socialförsäkringen. Ohälsotalet beräknas genom att summa dagar med sjukpenning, arbetsskadesjukpenning, rehabiliteringspenning samt dagar med aktivitets- och sjukersättning divideras med befolkningen i åldern 16-64 år. Källa: Försäkringskassan

⁴ Antal utbetalda dagar med sjukpenning och rehabiliteringspenning per registrerad försäkrad i åldrarna 16-64 år exklusive försäkrade med hel sjukersättning eller aktivitetsersättning. Alla dagar är omräknade till nettodagar. Källa: Försäkringskassan.

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

	2020	2021	2022
Elever i åk 9: Jag känner mig trygg i skolan, positiva svar, andel (%) Män	82,0	82,0	
Elever i åk 9: Jag känner mig trygg i skolan, positiva svar, andel (%) Kvinnor	84,0	84,0	
Gymnasieelever examen inom 4 år, hemkommun, andel (%) Totalt	73,1	76,2	76,3
Gymnasieelever examen inom 4 år, hemkommun, andel (%) Män	73,0	74,6	67,8
Gymnasieelever examen inom 4 år, hemkommun, andel (%) Kvinnor	73,1	78,0	84,3
Ungdomar som är etablerade på arbetsmarknaden eller studerar 2 år efter fullföljd gymnasieutbildning, hemkommun, andel (%) Totalt	80,9		
Ungdomar som är etablerade på arbetsmarknaden eller studerar 2 år efter fullföljd gymnasieutbildning, hemkommun, andel (%) Män	84,1		
Ungdomar som är etablerade på arbetsmarknaden eller studerar 2 år efter fullföljd gymnasieutbildning, hemkommun, andel (%) Kvinnor	77,7		
Invånare 25-64 år med eftergymnasial utbildning, andel (%) Totalt	43,2	44,0	
Invånare 25-64 år med eftergymnasial utbildning, andel (%) Män	35,9	36,6	
Invånare 25-64 år med eftergymnasial utbildning, andel (%) Kvinnor	50,6	51,6	
Arbete och sysselsättning			
Vuxna biståndsmottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd, andel (%) av befolkningen Totalt	0,66	0,72	
Vuxna biståndsmottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd, andel (%) av befolkningen Män	0,64	0,71	
Vuxna biståndsmottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd, andel (%) av befolkningen Kvinnor	0,69	0,73	
Långtidsarbetslöshet 25-64 år, årsmedelvärde, andel (%) av bef. Totalt	2,0	2,4	1,9
Långtidsarbetslöshet 25-64 år, årsmedelvärde, andel (%) av bef. Män	1,9	2,2	1,6
Långtidsarbetslöshet 25-64 år, årsmedelvärde, andel (%) av bef. Kvinnor	2,1	2,6	2,2
Förvärvsarbetande invånare 20-64 år, andel (%) Totalt	84,8	86,0	
Förvärvsarbetande invånare 20-64 år, andel (%) Män	85,8	86,9	
Förvärvsarbetande invånare 20-64 år, andel (%) Kvinnor	83,8	85,0	
Föräldrapenningdagar som tas ut av män, andel av antal dagar (%)	30,5	30,4	31,5
Tillfälliga föräldrapenningdagar (VAB) som tas ut av män, andel av antal dagar (%)	38,0	38,9	38,2
Kvinnors mediannettoinkomst som andel av mäns mediannettoinkomst, andel (%)	76,8	77,6	
Demokrati och civilsamhälle			
Förstagångsväljare som röstade i senaste kommunfullmäktigeval, andel (%) Total	87	88	
Förstagångsväljare som röstade i senaste kommunfullmäktigeval, andel (%) Män	90		
Förstagångsväljare som röstade i senaste kommunfullmäktigeval, andel (%) Kvinnor	85		
Invånare 16-84 år med avsaknad av tillit till andra, andel (%) Totalt	27	27	27
Invånare 16-84 år med avsaknad av tillit till andra, andel (%) Män	27	27	24
Invånare 16-84 år med avsaknad av tillit till andra, andel (%) Kvinnor	28	28	29

7. Prioriterade områden och insatser

Social översiktsplan konkretiserar Program Social hållbarhets prioriterade områden genom underliggande insatser som gäller från 2024-2027.

Tidiga insatser

Barn och unga är en prioriterad målgrupp, forskning pekar på möjligheten att skapa goda och sunda vanor ökar ju tidigare dessa initieras. Fokus är på att uppnå goda livsvillkor och levnadsvanor genom tidig upptäckt, samverkan och tidiga åtgärder.

Insats	Aktiviteter	Ansvar
Utveckla riktat och generellt föräldrastöd.	Erbjuda generella föräldra-utbildningar till föräldrar med barn i åldern 3-12 år	ToS, BoL
Effektiv myndighetssamverkan kring tidigt samordnade insatser.	Personer med behov av samordnade insatser ska erbjudas en samordnad individuell plan (SIP).	ToS
	Med Familjecentralen Fyren och Familjehuset Klippan som plattform utveckla fortsatta integrerade insatser i samverkan med förskola, skola, socialtjänst och primärvård.	ToS, BoL
	<i>Med fokus Komarken/centrala Kungälv fortsatt utveckling kring familjecentrerade arbetssätt.</i>	ToS, BoL
Generella och riktade insatser kring goda levnadsvanor bland barn och unga.	Införa och utvärdera konceptet friskvårdsgrupper i Kungälv kommun.	ToS
	Utveckla och utvärdera Agoraprojektet	ToS
	Utveckla och utvärdera Idrottsskolan	ToS

Hälsa

Hälsan hos en befolkning beror på många olika faktorer och kan ses som resultatet av ett samspel mellan individ och samhälle. Fokus är på att skapa förutsättningar för en god jämlik och jämställd hälsa i hela Kungälv kommun och minska de påverkbara hälsoklyftorna.

Insats	Aktiviteter	Ansvar
Mobilisera kring vuxnas psykiska hälsa och suicidprevention.	Öka kunskapen kring suicidprevention.	ToS
	Tillsammans med hälso- och sjukvården utveckla och utvärdera socialmedicinsk mottagning.	ToS
Stimulera hälsosamma val och eget ansvar.	Genomför utåtriktade insatser kring hälsofrämjande och det egna ansvaret	ToS
	Främja cykling som ett hälsosamt och smart transportsätt för barn och vuxna	SoU
Skapa förutsättningar för fysisk aktivitet i	Skapa fler utegym, näridrottsplatser och lekplatser i hela kommunen	SoU

samhällsplaneringen.	Utveckla, underhålla och marknadsföra befintliga motionsspår, vandringsleder och allmänna bad.	SoU
	Fortsatt utveckling av gång- och cykelbanor (t.ex. Tjuvkil och Marstrand).	SoU
	Ökad trafiksäkerhet vid skolor med syfte att fler barn och ungdomar tar sig själva till skolan. Inriktning är att genomlysa en skola per år.	SoU
Samverkan och systematiskt arbete för att minska ohälsotal och sjukpenningtal.	Tillsammans med hälso-och sjukvård, Försäkringskassan och samordningsförbundet Älv och kust analysera nyckeltal samt genomföra prioriterade insatser.	ToS

Boende

Övergripande inriktning är en social hållbar samhällsplanering som tidigt i processen skapar förutsättningar att bryta boendesegregation och skapa en mångfald i alla bostadsområden. Fokus är på blandande upplåtelseformer, bra bostäder och samhällsservice.

Insats	Aktiviteter	Ansvar
Insatser för en tillgänglig allmännyttan, där alla har möjlighet till ett förstahandskontrakt.	I samband med markanvisning kravställa andel sociala kontrakt, andel hyresrätter och blandade upplåtelseformer.	SoU
	Ta fram modell för att samordna bostadsplanering och därmed minska andelen sociala kontrakt	ToS
	Tillsammans med fastighetsbranschen hitta innovativa lösningar för de som står långt från bostadsmarknaden.	ToS, SoU
Via områdesbaserat arbete förbättra boendemiljön och öka trivselen.	Utveckling av främjande och förebyggande aktiviteter vid Nordmannatorget.	ToS, SoU
	Fortsatt arbete med den fysiska miljön vid Komarken/Nordmannatorget via exempelvis park- och grönyteskötsel och ljusprojekt.	SoU
	Utveckling av Vikingatorget i Komarken.	SoU
	Fortsatt utveckling av Björkås utifrån pågående detaljplan	SoU
Underlätta nyanländas inträde på bostadsmarknaden.	Målgruppsanpassa information, genomföra boskola och utöka samverkan med civilsamhället	Stab

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Utbildning

Fullständig skolgång och en meningsfull fritid är nyckelfaktorer för att våra barn och unga ska lyckas i framtiden. Fokus är på att alla förskolor, grundskolor och gymnasieskola ska ha en likvärdig kvalitet och skapa förutsättningar att nå nationella mål och utveckla sina kunskaper.

Insats	Aktiviteter	Ansvar
Ökad måluppfyllelse av förskolans och skolans kompensatoriska uppdrag.	För att förbättra tryggheten och studieron i skolan och för att öka elevernas närvaro i ska Kungälv kommun införa skolsociala team.	BoL/ToS
Biblioteket ska vara en neutral mötesplats och bidra till likvärdiga förutsättningar inför skolstart och fortsatta studier.	Fortsatta satsningar på bibliotekets uppsökande verksamhet kring läs- och språkutveckling till de yngsta barnen och deras föräldrar.	BoL
	Biblioteken ska fortsätta att erbjuda aktiviteter för barn och deras vuxna samt erbjuda generösa öppettider.	BoL

Arbete och sysselsättning

För att bidra till vår gemensamma välfärd ska alla som kan och behöver, arbeta. Fokus är ökad sysselsättning och lägre generell arbetslöshet i hela kommunen med särskild inriktning på områden med socioekonomiska utmaningar samt bland gruppen nyanlända.

Insats	Aktiviteter	Ansvar
Samverkan mellan myndigheter	Uppföljning av aktiviteter inom samordningsförbundet Älv& kust	BoL
	Utifrån Samhällskontraktet med näringsliv och civilsamhälle verka för en effektivare etablering på arbetsmarknaden.	BoL
	Uppföljning av kompetenscentrums förflyttning av individer från ekonomiskt bistånd till arbete och sysselsättning	BoL
Sysselsättning för ungdomar	Fortsatt satsning och utveckling av feriearbete	BoL
Förebygga långtidsarbetslöshet genom att matcha den arbetslösa mot arbete/praktik efter behov i näringsliv och i kommunens egna verksamheter.	Följ upp effekten av näringslivsstrategin utifrån perspektivet effektivare etablering på arbetsmarknaden.	Stab

Nyttja digitala lösningar för effektivare handläggning.	Se över processer för att hitta möjligheter till ökad effektivitet genom digitalisering.	BoL
Skapa möjligheter för vuxna att utbilda sig för en etablering på arbetsmarknaden utifrån faktiska behov.	Kompetenscentrum utvecklar tillsammans med branschen innovativa lösningar för att möta branschens behov.	BoL

Demokrati och civilsamhälle

Insats	Aktiviteter	Ansvar
Förstärka barns och ungdomars inflytande och delaktighet	Med LUPP som utgångspunkt utveckla former för ungdomars inflytande och delaktighet.	ToS, BoL och SoU
Utveckla innovativa former för att stötta föreningsliv och civilsamhälle	Utifrån behov och möjlighet teckna idéburna offentliga partnerskap.	ToS
	Tillsammans med civilsamhället utveckla fler mötesplatser och aktiviteter	ToS, BoL
Insatser för att öka valdeltagande i områden med särskild låg andel	Inför val till Europaparlamentet 2024 respektive allmänna val 2026 genomföra riktade insatser mot områden med särskilt låg andel valdeltagande.	Stab

8. Levandegöra

Social översiktsplan utgår till stor del från befintliga uppdrag inom kommunen. Inom förvaltningen är det prioriterat att tydliggöra vem som ska arbeta med respektive uppdrag och koordinera dessa.

Planen publiceras på kommunens webbplats tillsammans med övriga styrdokument.

9. Uppföljning

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för Social översiktsplan och ska tillse att den är ändamålsenlig. Om det under perioden visar sig att planen behöver uppdateras ska behovet initieras till berörd instans,

Uppföljning av program Social hållbarhet görs i samband med Kungälv kommun årsbokslut, där planens aktiviteter följs upp årligen. Rapporten redovisas till kommunfullmäktige och innefattar återkopplingar från Social översiktsplan, Äldreplan, plan Full delaktighet samt plan Trygg i Kungälv.

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Äldreplan 2024-2027

Plan

Diarie-/dokumentnummer: <KS202X/...>

Beslut: <Datum-...Instans §.../År>

Beredande politiskt organ: <Utskott/beredning/nämnd>

Ersätter tidigare beslut Kommunstyrelsen 2020-11-18 § 332/2020

Giltighetstid: 2024-01-01 t.o.m. 2027-12-31

Dokumentansvarig: Lena Arnfelt sektorchef Trygghet och Stöd

Senast uppdaterad av: Johan Sjöholm

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	3
2. Relation till andra styrdokument.....	3
3. Syfte.....	3
4. Mål och viljeinriktning	3
5. Nulägesanalys.....	4
6. Indikatorer	5
7. Prioriterade områden och insatser.....	6
Boende	6
Hälsa	7
8. Levandegöra	8
9. Uppföljning	8

1. Inledning

Äldreplanen är en del av arbetet med att utveckla ett socialt hållbart Kungälv. I planen konkretiseras områden av programmet Social hållbarhet – ökat innanförskap som ska skapa förutsättningar för ett gott liv för Kungälvs äldre.

Kommunens arbete bygger på samverkan mellan samtliga sektorer i kommunen, andra myndigheter, näringsliv, lokala aktörer och föreningar. För att bedriva ett effektivt arbete krävs engagemang och samverkan från hela samhället.

2. Relation till andra styrdokument

Planen är hierarkiskt underordnad programmet Social hållbarhet – ökat innanförskap.

- Program Social hållbarhet – ökat innanförskap är ett långsiktigt och visionärt dokument med sju målområden för Kungälvs kommuns arbete för social hållbarhet. Programmet sträcker sig till 2027 och antas av kommunfullmäktige.
- Äldreplanen konkretiserar programmets prioriterade målområden i insatser och aktiviteter. Planen sträcker sig fram till 2027 och antas av kommunstyrelse

Förvaltningen utgår i alla insatser för äldre från den nationella värdegrunden för äldreomsorgen enligt Socialtjänstlagen samt Kungälvs lokala värdighetsgaranti.

Utgångspunkt för Äldreplanen är även följande dokument i Kungälvs kommun:

- Äldres boende – hållbar bostadsförsörjning. Policy
- Riktlinje Äldreomsorg
- Social översiktsplan – plan kring ökat innanförskap
- Kompetensförsörjningsplan

3. Syfte

Syfte med Äldreplanen är att konkretisera hur ambitionerna för äldre i Program Social hållbarhet ska uppnås via prioriterade områden och insatser.

4. Mål och viljeinriktning

Äldre personer ska ha möjlighet att leva och bo självständigt under trygga förhållanden och ha en aktiv och meningsfull tillvaro i gemenskap med andra.

5. Nulägesanalys

Sveriges befolkning lever allt längre. En åldrande befolkning kan ses som en del i en positiv utveckling där vi blir friskare, mer aktiva och lever längre. Fram till 2031 kommer de som är 80 år eller äldre öka med nästan 50 procent.¹ Andelen äldre i de äldsta åldersgrupperna ökar, vilket ställer krav på en hälso- och sjukvård samt omsorg som kan möta behoven i denna befolkningsgrupp.

Sveriges kommuner har stora utmaningar. En av utmaningarna handlar om demografiska förändringar som medför behov av annan beredskap än tidigare. Andelen äldre i de äldsta åldersgrupperna ökar. En åldrande befolkning kan ses som en del i en positiv utveckling där vi blir friskare, mer aktiva och lever längre. Det ställer krav på en hälso- och sjukvård samt omsorg som kan möta behoven. Vård och omsorg ska anpassas efter individens olika behov. De äldre ska ges möjlighet att vara aktiva och delaktiga i sin vård och omsorg. Allt fler bor kvar i det ordinära boendet, vilket innebär att fler med stora behov av insatser får insatserna utförda där. Krav på utveckling och effektivitet i den kommunala hemsjukvården och omsorgen ökar. Rätt kompetens att ge trygghet och säkerhet för den enskilde, samordning av insatser och samverkan mellan olika aktörer är viktiga förutsättningar för att ge vård och omsorg av god kvalitet.

Även om äldres hälsa har förbättrats kommer äldres behov av vård och omsorg öka kraftigt. Samtidigt blir konkurrensen om arbetskraften allt hårdare. Kompetensutmaningen kan främst mötas genom nya arbetssätt och att ta tillvara och utveckla befintliga medarbetare. Genom att fortsätta förändra arbetssätt och ta tillvara och utveckla de befintliga medarbetarna kan behoven av fler anställda minska. Det handlar bland annat om att ställa om organisationen, till exempel genom använda det stöd som ny teknik kan bidra med, se över och använda kompetensen rätt samt identifiera nya yrkesroller. För att klara rekryteringsutmaningen måste möjligheterna till utbildning och vidareutbildning vara goda, framför allt till de stora yrkesgrupperna undersköterska och vårdbiträde.² Detta följs upp i ordinarie uppföljning.

På nationell nivå har en utredning mynnat ut i ett förslag på en ny äldreomsorgslag; SOU 2022:41 Nästa steg – Ökad kvalitet och jämlikhet i vård och omsorg för äldre personer. Utredningen föreslår en äldreomsorgslag så att kvalitet och tillgänglighet förbättras för personer som får kommunal hälso- och sjukvård, däribland personer som har stöd och hjälp från äldreomsorgen. Utredningen var ute på remiss under 2022 och nu pågår sammanställning av remissvar.

1

<https://skr.se/skr/arbetsgivarekollektivavtal/personalochkompetensforsorjning/aldreomsorg.35046.html>

2

<https://skr.se/skr/arbetsgivarekollektivavtal/personalochkompetensforsorjning/aldreomsorg.35046.html>

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

6. Indikatorer

Rådet för främjande av kommunala analyser (RKA) tillhandahåller ett antal nyckeltal som stöd till kommuner och regioner. Nyckeltalen finns samlade på webbplatsen kolada.se. I Kolada markerar färger hur en kommun ligger till i förhållande till andra på ett nyckeltal. Kommunerna sorteras från högsta till lägsta och färgen tilldelas utifrån position på rankingen, oavsett hur stor spridningen är mellan kommunerna. Några av nyckeltalen saknar färg och då har ingen jämförelse gjorts mellan kommuner.

	Bästa 25 %
	Mittersta 50 %
	Sämsta 25 %

Prioriterat område	2020	2021	2022
Boende			
Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg – besväras <i>ofta</i> ensamhet, andel % ³	14		15
Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg – besväras av ensamhet, andel % ⁴	61		59
Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg – besväras <i>ofta</i> ensamhet, andel %	14		23
Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg – hälsotillstånd, andel %	32		33
Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg – hälsotillstånd andel %	26		21
Väntetid i antal dagar från ansökningsdatum till första erbjudet inflyttningsdatum till särskilt boende, medelvärde ⁵	83	50	65
Hälsa			
Fallskador bland personer 80+, 3-årsm, antal/1000 inv. ⁶	52	56	

³ Undersökningen av äldres uppfattning om kvaliteten i hemtjänst och äldreboenden, Socialstyrelsen.

⁴ Undersökningen av äldres uppfattning om kvaliteten i hemtjänst och äldreboenden, Socialstyrelsen.

⁵ Egen undersökning i kommunen.

⁶ Socialstyrelsen Patientregistret

7. Prioriterade områden och insatser

Äldreplanen har följande prioriterade områden:

- Äldres boende - hållbar bostadsförsörjning
- Främja seniorhälsa

Utifrån de prioriterade områdena fastställs vilka insatser som ska genomföras fram till 2027. Insatserna ska stödja en utveckling av kommunens aktiviteter för äldre personer i Kungälv utifrån lagstiftning.

Boende

Den ökade medellivslängden i Sverige och i Kungälv kommun innebär att andelen äldre blir större. Samtidigt syns en positiv utveckling, där fler äldre har en bättre hälsa och lever ett aktivt liv. I Kungälv kommun bor endast cirka 4 procent av alla 65 år och äldre i vård- och omsorgsboende. Framtida scenario är att fler bor kvar i den egna bostaden och att mer av hälso- och sjukvården kommer att ske där, vilket kommer att ställa ökade krav på den egna bostaden.

Flyttbenägenheten är låg bland seniorer, många planerar inte i tid för sitt boende utan bostaden kan bli ett hinder för det goda livet. Det är den enskildes egna ansvar att bo i en ändamålsenlig bostad för att kunna leva ett självständigt och gott liv. Kommunen kan skapa incitament för attraktiva boendemiljöer för seniorer samt stimulera äldre att flytta till dessa om den nuvarande bostaden inte matchar individens behov.

Kungälv's framtida bostadsbyggande behöver innehålla valmöjligheter för alla generationer. Bostaden är möjlighet till ett självständigt liv. Utifrån dimensionerna social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet, är äldres boende en strategisk fråga. Det finns en förhoppning om att flyttkedjor ska starta genom att äldre lämnar opraktiska bostäder för att flytta till mer ändamålsenliga bostäder.

Insats	Aktiviteter	Ansvar
Öka allmänhetens kunskap och förändra attityder kring äldres boende.	Riktad information både internt (handläggare, utförare) och externt (föreningar, samarbetspartners) om äldres boende och boendeformer.	Trygghet och stöd
Kunskap kring äldres boendesituation ska beaktas i samhällsplaneringen för ändamålsenligt boende.	Via enkät kartlägga äldres intresse och önskemål hur ett boende kan bli attraktivt med gemenskap och motverka social isolering.	Trygghet och stöd
Proaktiv planering för välfärdsteknik i alla boendeformer.	Perspektivet äldre och aktuell kunskap beaktas vid	Trygghet och stöd

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

	framtagande av lokalförsörjningsplan.	Samhälle och utveckling
Vid byggnation främja lokallösningar som möjliggör träffpunkter.	Möjliggörande av träffpunkter beaktas vid avsiktsförklaringar med berörda byggherrar.	Samhälle och utveckling, Trygghet och stöd

Hälsa

Åldrande behöver inte innebära försämrad hälsa och livskvalitet, men risken att drabbas av olika hälsoproblem ökar med stigande ålder. Äldre personer över 75 år är en av de grupper som oftast upplever ofrivillig ensamhet. Var tionde person i den gruppen känner att ensamheten påverkar deras mående negativt.⁷

Nationellt lider cirka 20 procent av alla äldre personer av psykisk ohälsa. Inom en snar framtid är 25 procent av alla svenskar 65 år och äldre, vilket gör psykisk ohälsa till en av våra största folksjukdomar.

Fallolyckor är vanliga bland äldre personer och kan orsaka skador, förlorad självständighet, försämrad livskvalitet och dödsfall. Varje år faller fler än 100 000 personer, 65 år och äldre, så illa att de behöver besöka specialistvården och cirka 70 000 behöver läggas in på sjukhus. Cirka 1 000 äldre personer dör. Med förebyggande insatser kan många fallolyckor förhindras.⁸

Välfärdsteknik som digitala larm, digitala lås och medicinpåminnare kan påverka äldres känsla av att vara trygg och säker i sitt hem. Många tjänster ställer idag krav på tillgång till internet och Mobilt BankID. Äldre åldersgrupper kan ha behov av dessa tjänster, men har oftare svårigheter att använda dessa och behöver oftare hjälp. Av dem som är födda på 1920- och 1930-talet använder 4 av 10 inte internet, och drygt 3 av 10 behöver digital hjälp. Sammanfattningsvis riskerar 8 av 10 av de äldsta ett digitalt utanförskap och därmed sämre tillgång till vissa välfärdstjänster.⁹

Insats	Aktiviteter	Ansvar
Främja seniorhälsa utifrån både befolkningsperspektiv samt äldre som har insats via Kungälv kommun.	Stimulera och möjliggöra att föreningslivet kan vara en ännu mer aktiv part i att främja seniorhälsa och motverka ensamhet.	Trygghet och stöd
Främja självständighet och delaktighet genom befintlig och ny teknik.	Implementera samt följa upp E-tjänst för volontärverksamhet där sökande kan förmedla	Trygghet och stöd

⁷ <https://www.socialstyrelsen.se/om-socialstyrelsen/pressrum/press/socialstyrelsen-sa-kan-aldres-ensamhet-brytas/>

⁸ Fallolyckor - Socialstyrelsen

⁹ Socialstyrelsen (2022) Vård och omsorg för äldre Lägesrapport 2022

**KUNGÄLV
KOMMUN**

	behov av stöd samt frivilliga kan erbjuda möjlighet till stöd.	
	Utifrån genomförande av digitaliseringsplan följa upp effekter kring ökad självständighet och delaktigheter för målgruppen	Trygghet och stöd
Skapa förutsättningar för ett aktivt liv utan ofrivillig ensamhet.	Implementera och följa upp koncept kring omställningskontakt. Målgrupp är fortsatt de äldsta som inte har hemtjänst eller bor på särskilt boende.	Trygghet och stöd
Utöka samarbete med föreningar och civilsamhälle i syfte att äldre medborgare ska kunna leva ett självständigt liv med god hälsa.	Utveckla fokus för och utvärdera nätverket som startats upp tillsammans med civilsamhället.	Trygghet och stöd

8. Levandegöra

Äldreplanen utgår till stor del från befintliga uppdrag inom kommunen. Inom förvaltningen är det prioriterat att tydliggöra vem som ska arbeta med respektive uppdrag och koordinera dessa.

Planen publiceras på kommunens webbplats tillsammans med övriga styrdokument.

9. Uppföljning

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för Äldreplanen och ska tillse att den är ändamålsenlig. Om det under perioden visar sig att planen behöver uppdateras ska behovet initieras till berörd instans.

Uppföljning av program Social hållbarhet görs i samband med Kungälv kommun årsbokslut, där planens aktiviteter följs upp årligen. Rapporten redovisas till kommunfullmäktige och innefattar återkopplingar från Social översiktsplan, Äldreplan, plan Full delaktighet samt plan Trygg i Kungälv.

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Trygg i Kungälv

Plan

Diarie-/dokumentnummer <KS202X/...>
Beslut: <Datum-...Instans §.../År>
Beredande politiskt organ: <Utskott/beredning/nämnd>
Ersätter tidigare beslut Kommunstyrelsen 2020-11-18 § 332/2020
Giltighetstid: 2024-01-01 t.o.m. 2027-12-31
Dokumentansvarig: Lena Arnfelt sektorchef Trygghet och Stöd
Senast uppdaterad av: Angelica Karan Wahlström, säkerhetssamordnare

Innehållsförteckning

1. Inledning	3
2. Relation till andra styrdokument	3
3. Syfte.....	4
4. Mål och viljeinriktning.....	4
5. Nulägesanalys	4
Trygghet.....	4
Tidiga insatser barn och unga.....	7
Demokrati och civilsamhälle	8
6. Indikatorer.....	9
7. Prioriterade områden, delmål och insatser	10
Tidiga insatser, barn och unga.....	10
Kriminalitet, normbrytande beteende och brottsutsatthet	10
Narkotika och missbruk	11
Demokrati och civilsamhälle	11
Delaktighet.....	11
Organiserad brottslighet och maktutövning i lokalsamhället.....	12
Trygghet.....	13
Våld i nära relationer samt hedersrelaterat våld och förtryck	13
Brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete	14
8. Levandegöra	15
9. Uppföljning.....	15

1. Inledning

Plan Trygg i Kungälv är en del av arbetet med att utveckla ett socialt hållbart Kungälv. Kommunens brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete bygger på samverkan mellan samtliga sektorer i kommunen, polis, andra myndigheter, näringsliv, lokala aktörer och civilsamhället. Planen belyser de samhällsproblem man vill uppmärksamma och förebygga inom kommunens geografiska område.

Plan Trygg i Kungälv innehåller delmål och insatser som samtliga sektorer i kommunen behöver hjälpas åt för att genomföra och uppnå genom bland annat samverkan, kunskapshöjande insatser samt områdesbaserat och förebyggande arbete. Fokus är både social prevention och situationellt brottsförebyggande arbete.¹ För att bedriva ett effektivt förebyggande arbete krävs engagemang och samverkan från hela samhället.

Regeringen har betonat att det brottsförebyggande arbetet ska prioriteras och att de förebyggande insatserna ska göras på ett systematiskt och evidensbaserat sätt. I enlighet med Lag (2023:196) om kommuners ansvar för det brottsförebyggande arbetet kommer en kartläggning över kriminaliteten i Kungälvs kommun göras under 2024 och senast 1 juli 2024 uppdateras handlingsplanen utifrån kartläggning och orsaksanalys.

2. Relation till andra styrdokument

Planen är hierarkiskt underordnad programmet Social hållbarhet – ökat innanförskap.

- Program Social hållbarhet – ökat innanförskap är ett långsiktigt och visionärt dokument med sju målområden för Kungälvs kommuns arbete för social hållbarhet. Programmet sträcker sig till 2027 och antas av kommunfullmäktige.
- Plan **Trygg i Kungälv** konkretiserar programmets målområden i prioriterade insatser och aktiviteter. Planen sträcker sig fram till 2027 och antas av Kommunstyrelsen.

Utgångspunkt är även följande dokument i Kungälvs kommun:

- Lag (2023:196) om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete
- Riktlinje för Säkerhet och Trygghet
- Riktlinjer i drogfria ungdomsmiljöer
- Anvisning våld i nära relationer
- Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om våld i nära relationer (HSLF-FS 2022:39)
- Plan för att motverka våldsbejakande extremism

¹ Situationellt brottsförebyggande arbete handlar om att förhindra eller försvåra att brott begås genom att förändra den aktuella platsen eller situationen där brott kan begås. Källa: Brå

3. Syfte

Syftet med Plan Trygg i Kungälv är att vara en gemensam plattform för riktning och samarbete kring kommunens trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete.

4. Mål och viljeinriktning

Målet är att öka tryggheten och minska brottsligheten i Kungälv kommun. I planen fastställs vilka insatser som ska genomföras fram till 2027, med utblick mot 2030.

5. Nulägesanalys

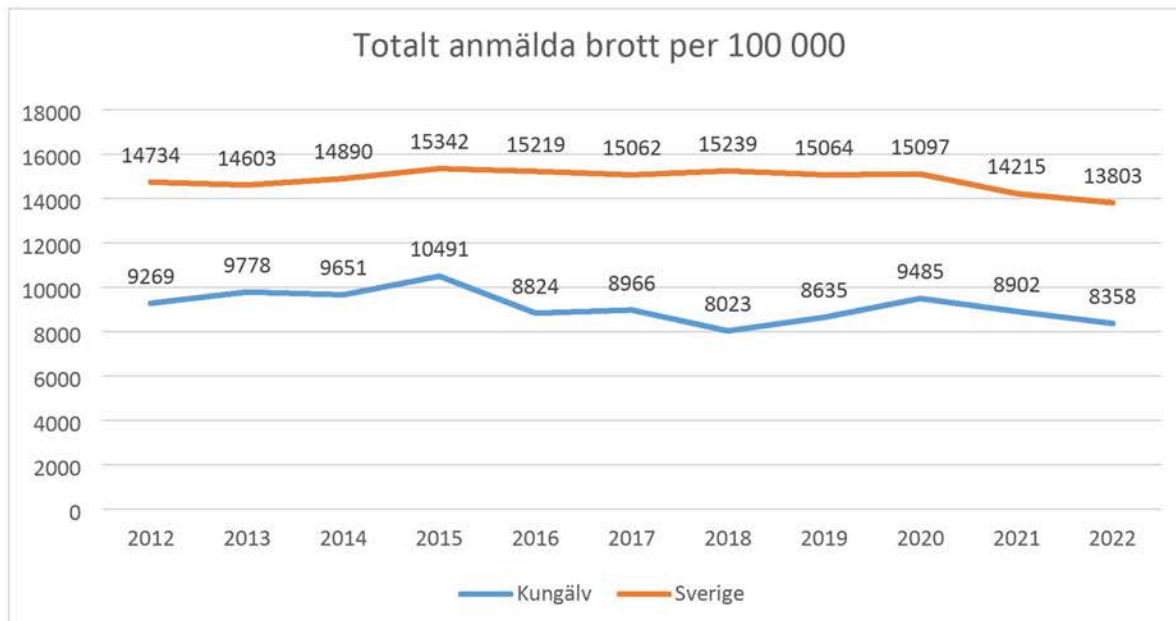
Trygghet

Kungälv kommun var år 2022 på plats 89 av 290 kommuner i en jämförelse om trygghet och säkerhet². Jämförelsen bygger på uppgifter som hämtas från Socialstyrelsens patientregister, MSB:s insatsregister, Brottsförebyggande rådets officiella kriminalstatistik och SCB:s medborgarundersökning. I jämförelsen görs en sammanvägning av antalet personskador, utvecklade bränder i byggnader, anmälda våldsbrott och anmälda stöld- och tillgreppsbrott. I jämförelsen är Kungälv kommun bland de 25 procent av kommunerna med minst antal våldsbrott och utvecklade bränder i byggnad, men bland de 25 procent av kommunerna med högst antal stöld- och tillgreppsbrott.

Enligt kriminalstatistiken som Brottsförebyggande rådet tagit fram för år 2022 har Kungälv kommun för andra året i rad en betydande minskning av det sammanlagda antalet anmälda brott. Kungälv kommun har även betydligt lägre antal anmälda brott per 100 000 invånare jämfört med den nationella statistiken. Sedan 2020 är det en sjunkande trend i anmälningsstatistiken, både för Kungälv och nationellt.

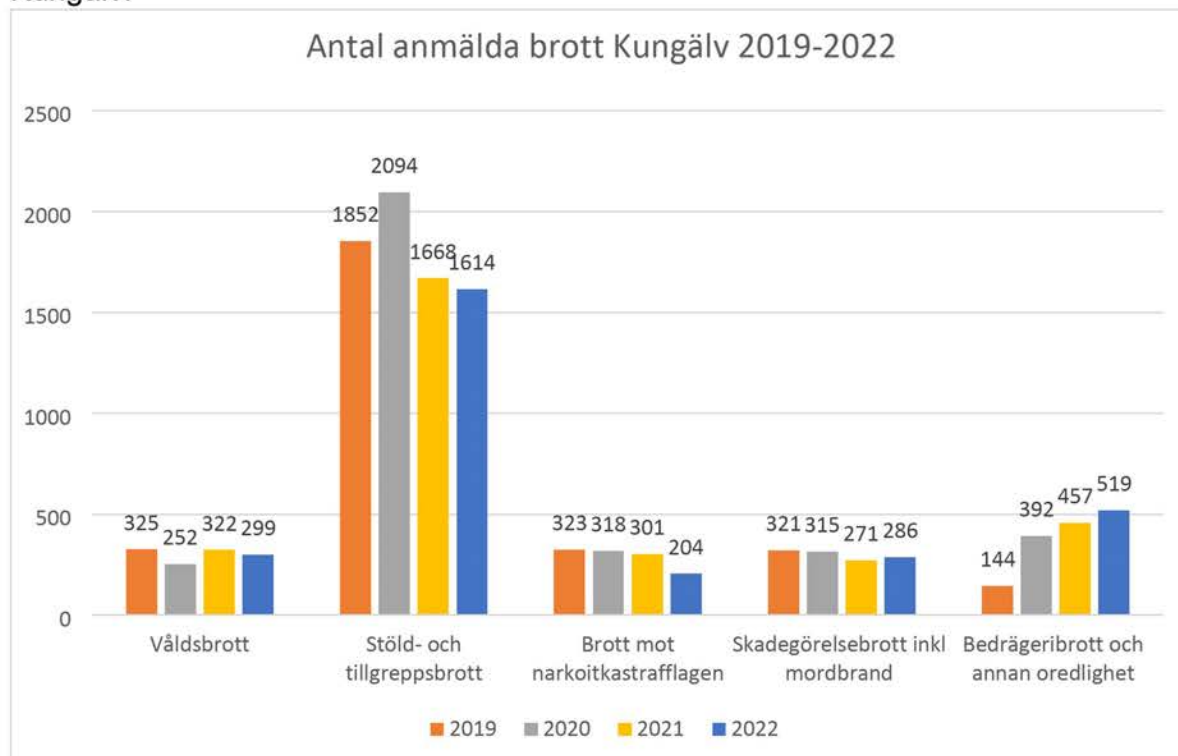
² SKRs "Öppna jämförelser - Trygghet och säkerhet".

<https://skr.se/skr/tjanster/statistik/oppnajokforelser/trygghetochsakerhet.1123.html>

Graf visar anmälda brott per 100 000 invånare (alla brottskategorier), Källa: Brå

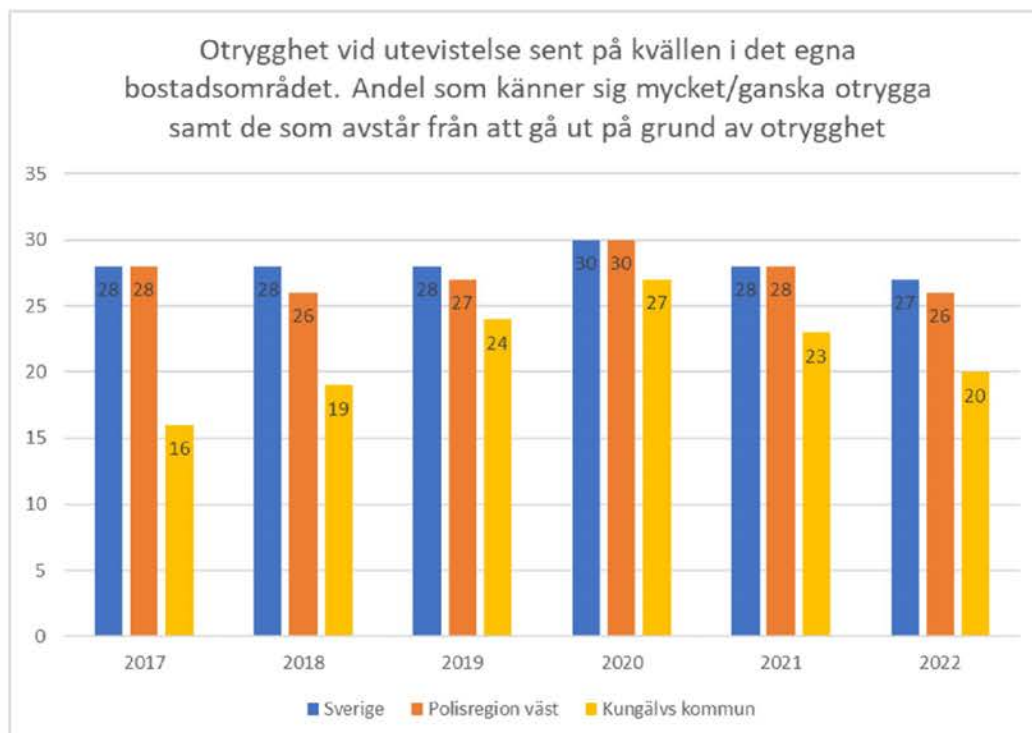
Anmälningstatistiken i Kungälv visar även att antalet anmälda stöld- och tillgreppsbrott har minskat med nästan en femtedel mellan 2020 och 2022. Antal anmälda våldsbrott och brott mot narkotikastrafflagen har minskat sedan 2021, medan antal anmälda bedrägeribrott har ökat signifikant från 2019 till 2022. Trenden med ökande anmälda bedrägeribrott kan vi även se nationellt och är inte unikt för Kungälv.

Graf på föregående sida visar antal anmälda brott i brottskategorierna våldsbrott, stöld- och tillgreppsbrott, brott mot narkotikastrafflagen, skadegörelsebrott (inkl. mordbrand) samt bedrägeribrott och annan oredlighet, källa Brå. Uppdelningen av de olika brottskategorierna är från Öppna jämförelser: Trygghet och säkerhet 2022 SKR.

Nationella trygghetsundersökningen är en årligen återkommande nationell brottsoffer-och trygghetsundersökning. För andra året i rad ser vi en positiv trend angående tryggheten vid utevistelse sent på kvällen i det egna bostadsområdet. Andel som svarar att de känner sig mycket eller ganska otrygga vid utevistelse sent på kvällen i det egna bostadsområdet har gått ned från 23 procent år 2021 till 20 procent år 2022. Nationellt ligger andelen på 27 procent för år 2022.

Graf visar resultat från Nationella trygghetsundersökningen 2017-2022 för Sverige, Polisregion väst samt Kungälv kommun, NTU

I Kungälv kommun påvisar statistik att både misshandel och grov kvinnofrids-kränkning vid våld i nära relationer, har minskat under perioden 2020-2022, medan olaga hot och ofredande ligger oförändrat eller har ökat något under samma tidsperiod. En utmaning vid både våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck är det mörkertal som finns³.

³ Nationellt centrum för kvinnofrid Att mäta våld med statistik <https://www.nck.uu.se/kunskapsbanken/amnesguider/att-mata-vald/att-mata-vald/>

Tidiga insatser barn och unga

Forskning visar att det finns specifika riskfaktorer och tecken olika aktörer behöver vara uppmärksamma på för att förebygga att barn och unga hamnar i kriminalitet⁴.

Ungdomsenkäten LUPP (lokal uppföljning av ungdomspolitiken) är ett verktyg för att ta reda på hur ungas livssituation ser ut lokalt⁵. I Kungälv kommun utförs en sådan enkät vart tredje år. I undersökningen som genomfördes 2020 i årskurs 8 i Kungälv kommun samt i åk 2 på gymnasiet visar den att:

- Totalt uppger 45 procent av eleverna i åk 8 att de är trygga i skolan och endast var tredje tjej. (könsskillnaden är större än 2017).
- Mer än var femte elev i åk 8 uppger att hen under det senaste halvåret blivit utsatt för brott eller hot om brott, vilket är en mindre andel än år 2017.
- Nästan var tredje elev upplever otrygghet någonstans i vardagsmiljön och var fjärde uppger att hen har blivit mobbad under det senaste halvåret.

Var tredje år mäts även ungas alkohol och drogvanor i samarbete med Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning (CAN). I undersökningen deltar årskurs 9 och gymnasiets år 2 inklusive elever på friskolorna. Jämfört med år 2016 har det inte skett någon förändring i andelen ungdomar i årskurs 9 som använder narkotika. Andelen har varit 6 procent både år 2016 och år 2022. Men när det gäller elever i årskurs 2 på gymnasiet har det skett en annan utveckling. Där har andelen som använder narkotika minskat från 19 procent år 2016 till 9 procent år 2022.

I Kungälv kommun finns ett aktivt arbete för att motverka och förebygga missbruk av droger, tobak och alkohol bland våra ungdomar genom det drogförebyggande nätverket. Lägesbilden över narkotikahandling inom kommunen är en del i de lokala lägesbildsmötena där man samverkar kring problemområden och prioriterar och beslutar om åtgärder.

Det finns också etablerad samverkan mellan skola, socialtjänst, sjukvård, polis och fritid genom familjecentralen Fyren (0-6 år), Familjehuset Klippan (6-18 år) och SSPF. Centralerna är mottagningar där barn, unga och föräldrar kan få stöd vid till exempel barn med oro, psykisk ohälsa och stöd för att förbättra relationen med barnet. SSPF (Skola, Socialtjänst, Polis och Fritid) förebygger och hanterar problem som rör ungdomars välbefinnande och säkerhet. Fokus i samarbetet är problematik som kriminalitet och drogmissbruk eller annat normbrytande beteende. Samverkan tydliggör en helhetsbild, som ökar möjligheten att erbjuda rätt och samordnat stöd och hjälp.

⁴ Kunskapsstöd för socialtjänsten "Bedöma risk och behov för barn och unga som begår brott eller har annat normbrytande beteende"

⁵ Lupp är en nationell undersökning från Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor (MUCF) som kommuner och regioner kan genomföra för att få kunskap om ungas situation, deras erfarenheter och åsikter. Lupp står för lokal uppföljning av ungdomspolitiken. LUPP kommer att genomföras två gånger under planperioden, 2023 och 2026.

Digitala plattformar är en självklar social arena för barn och unga idag. Genom internet och sociala medier finns möjligheten att kommunicera dygnet runt. Nätet skapar en anonymitet som underlättar kränkningar och användandet av digitala medier och som bidrar till att kränkningarna även följer med in i hemmet. Andra faror online är bedrägerier, exploatering, övergrepp och andra former av kränkningar. Det är viktigt att arbeta för att minska aggressiva beteenden på internet, men också att öka kunskapen om de faror som finns digitalt.

Demokrati och civilsamhälle

Våldsbejakande extremism är ett samlingsbegrepp för rörelser, ideologier eller miljöer som inte accepterar en demokratisk samhällsordning och som främjar våld för att uppnå ett ideologiskt mål. Den digitala utvecklingen gör det möjligt för fler att göra sin röst hörd. Att föra fram och sprida hot och hat har blivit enklare. Uttalanden kan få snabb spridning i sociala medier och på så sätt få större genomslagskraft idag än tidigare, vilket kan missbrukas av personer som inte vill bevara det demokratiska samhället. Utvecklingen har även bidragit till att våldsbejakande aktiviteter såsom radikaliserings och rekryterings främst sker på digitala plattformar vilket innebär att det blir svårare att upptäcka.

Våldsbejakande högerextrema miljön finns representerad i Kungälv då nordiska motståndsrörelsen har sitt Näste 2 placerat här, med medlemmar från Västra Götaland och Halland. Näste 2 har anordnat en mängd aktioner i Kungälv och vid några tillfällen har de genomförts tillsammans med medlemmar från riksorganisationen. Aktionerna innefattar bland annat en större demonstration under 1 maj år 2019 i Kungälv, där cirka 300 NMR-sympatisörer drabbades samman med 500 motdemonstranter. Efter år 2019 har NMR varit mindre aktiva i Kungälv.

Våldsbejakande islamistisk extremism är ett samlingsbegrepp på grupper och aktörer som vill ersätta demokratin med ett styre som grundas på hårdföra och bokstavliga uttolkningar av islam. Kungälv har historiskt sett haft grupperingar som varit anhängare till en våldsbejakande islamistisk miljö.

En trend för kriminella nätverk är att flytta ut till mindre kommuner som inte uppfattas ha lika stora resurser för kontroll. Även konkurrensen och polisens förmåga att förhindra brottslighet anses vara mindre. Bandidos MC har en klubblokal i Kungälv.

I Kungälvs kommun finns släktbaserade kriminella nätverk. Nätverken bedriver verksamheter inom restaurang, fordon- och servicebranschen. Endast ett fåtal individer inom släkterna, av de som är folkbokförda i Kungälvs kommun, har dömts för brott.

**KUNGÄLV
KOMMUN**

6. Indikatorer

Prioriterat område		2020	2021	2022
Tidiga insatser				
Ungdomars upplevda trygghet - Trygghetsmätning skolan (LUPP, genomförs/resultat 2023 respektive 2026.)	Andel elever i åk8 som uppger att de alltid känner sig trygga i skolan, totalt	45		
	Andel tjejer i åk8 som uppger att de alltid känner sig trygga i skolan	33		
	Andel killar i åk8 som uppger att de alltid känner sig trygga i skolan	57		
	Andel elever i åk 8, utsatt för brott eller hot om brott senaste halvåret blivit,	23		
	Andel tjejer i åk 8, utsatt för brott eller hot om brott senaste halvåret,	20		
	Andel tjejer i åk 8, utsatt för brott eller hot om brott senaste halvåret,	25		
	Andel elever i åk8 som upplever otrygghet någonstans i vardagsmiljön	31		
	Andel tjejer i åk8 som upplever otrygghet någonstans i vardagsmiljön	37		
	Andel elever i åk8 som upplever otrygghet någonstans i vardagsmiljön	24		
	Andel ungdomar som någon gång använt narkotika (CAN)	Andel tjejer i åk9		
Andel killar i åk9				5
Andel tjejer åk2 gymnasiet				6
Andel killar åk 2 gymnasiet				12
Anmäld narkotikabrottslighet där gärningsman är under 18 år. (polisen)	Antal anmälda narkotikabrott (eget bruk, innehav och överlåtelsebrott)	29	11	7
Demokrati och civilsamhälle				
Antal anmälda bedrägerier och ekobrott (BRÅ)	Bedrägeri, inkl grovt, bedrägligt beteende (1-3§)	353	427	474
	Lag om straff för penningtvåttbrott	2	6	16
	Brott mot bidragsbrottslagen	55	45	40
	Brott mot skattebrottslagen (2-10§)	0	23	22
	Bokföringsbrott (5§)	2	5	24
	Brott mot folkbokföringslagen (42§)	11	13	18
Trygghet				
Antal mottagna polisanmälningar för brott i nära relation (polisen)	Grov kvinnofridskränkning	7	9	6
	Misshandel	90	90	80
	Ofredande	41	61	61
	Olaga hot	29	34	36
	Barnfridsbrott		30	15
Orosanmälan där barnet utsatts för och/eller bevittnat våld eller andra övergrepp mot någon närstående. (Treserva)	Väld i nära relation/barn som bevittnat våld, antal barn	73	66	101
Orosanmälan där barn har utsatts /utsätts för hedersrelaterat våld och/eller förtryck (Treserva)	Hedersrelaterat våld, anmälan 0-17 år, antal barn	2	1	11
Orosanmälan där uppgifter finns om att person över 18 år har eller är utsatt för hedersrelaterat våld och/eller förtryck. (Treserva)	Hedersrelaterat våld, anmälan 18-20 år, antal personer	3	1	6
Anmälningsstatistik, alla brott i Kungälv kommun (BRÅ)	Antal anmälda brott	4460	4240	4068
Avstått från någon aktivitet på grund av oro för att utsättas för brott, mycket/ganska ofta har gjort detta (NTU)	Andel invånare som avstått aktivitet, totalt	15	11	11
	Andel invånare som avstått aktivitet, kvinnor	17	13	13
	Andel invånare som avstått aktivitet, män	13	8	9
Otrygghet vid utevistelse sen kväll i det egna bostadsområdet. Andel som känner sig mycket/ganska otrygga samt de som avstår från att gå ut pga otrygghet (NTU)	Andel invånare, totalt	27	23	20
	Andel invånare, kvinnor	33	31	24
	Andel invånare män			
Invånare 16-84 år, som avstår från att gå ut ensam av rädsla för att bli överfallen, rånad eller på annat sätt ofredad dividerat med antal som svarat på frågan (Kolada)	Andel invånare, totalt	27	28	29
	Andel invånare, kvinnor	44	45	46
	Andel invånare, män			
		11	11	12

7. Prioriterade områden, delmål och insatser

Plan Trygg i Kungälv konkretiserar tre av de prioriterade områdena i Program Social hållbarhet genom underliggande delmål och insatser som gäller från 2024-2027.

Tidiga insatser, barn och unga

- Kriminalitet, normbrytande beteende och brottsutsatthet
- Narkotika och missbruk

Demokrati och civilsamhälle

- Delaktighet
- Organiserad brottslighet och maktutövning i lokalsamhället

Trygghet

- Motverka våld i nära relation och hedersrelaterat våld och förtryck
- Främja det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet

Tidiga insatser, barn och unga

Kriminalitet, normbrytande beteende och brottsutsatthet

Tidiga insatser förebygger kriminalitet, normbrytande beteende och brottsutsatthet bland barn och unga. En helhetssyn och en välfungerande samverkan mellan de aktörer som möter barn och unga effektiviserar insatserna, ökar kunskapen och främjar samhällsutvecklingen.

Insats	Aktiviteter	Ansvar
Öka och sprida kunskapen om ungdomars situation och behov genom att kommunicera ut lägesbild, undersökningar och mätningar som görs inom kommunen.	Ta fram och tillämpa kommunikationsplan för systematiserad spridning internt och externt av undersökningar/mätningar/lokala lägesbilden.	Stab
	Ta fram och tillämpa kommunikationsplan för systematiserad spridning till ungdomar, vuxna och medarbetare som arbetar med barn och unga om vilka insatser för stöd och hjälp som finns.	Stab, ToS
Öka tryggheten bland unga i skolan samt främja en våldsfri kultur i ungas fysiska och digitala miljö.	Kunskapshöja om rutiner för polisanmälningar och plikten med orosanmälning. Ta fram checklistor	BoL
	Fortsatt koncept PAR (samverkan skola, polis, ambulans och räddningstjänst) i åk8 och kartlägg möjlighet att ha liknande koncept i tidigare årskurs.	BoL, Stab
	Kartlägga och om möjligt vara pilot i implementering av HackShield, utvärderat koncept som ger barn kunskaper och färdigheter i cybersäkerhet.	Stab

Narkotika och missbruk

Överlåtelse, förvärvande, innehav och bruk av narkotikaklassade preparat är problem som ofta lyfts fram i lokala lägesbilder. Narkotikabrott kan generera annan brottslighet, som till exempel stölder och våld. Det finns dessutom kopplingar mellan narkotikabrottslighet och grov organiserad brottslighet⁶. Narkotikabrott skapar otrygghet i samhället och begränsar allas rätt till det offentliga rummet.

Insats	Aktiviteter	Ansvar
Motverka bruk av ANDTS (alkohol, narkotika, doping, tobak och spel)	Dialog med unga för att de i högre grad ska tipsa polisen om var narkotika säljs.	ToS, Stab
	Utifrån gemensam lägesbeskrivning med polisen och andra externa aktörer agera och verka proaktivt på framkomna signaler.	BoL, Stab och ToS
	Informera och öka kunskap kring droger för skolpersonal, elever, vårdnadshavare samt näringsliv och civilsamhälle.	BoL, Stab och ToS
	Säkerställa att skolan har upparbetade och fungerande rutiner kring ANDTS.	BoL

Demokrati och civilsamhälle

Delaktighet

Vi som kommun är skyldiga att ge alla invånare möjlighet att på olika sätt vara delaktiga i samhället, enligt både FN:s Konvention om mänskliga rättigheter respektive Barnkonventionen. Att känna sig delaktig i ett samhälle och att känna att man har möjlighet att påverka i sin omgivning ger en känsla av ansvar gentemot andra människor och fysiska platser. Delaktighet i samhället fungerar således som en skyddsfaktor för ett kriminellt beteende. I Sverige utgör hot och hat mot grupper och personer med stor betydelse för demokratin ett växande problem. Det gäller bland annat förtroendevalda politiker, men också andra aktörer som deltar i det demokratiska samtalet.

Våldsbejakande extremism är ett samlingsbegrepp för rörelser, ideologier eller miljöer som inte accepterar en demokratisk samhällsordning och som främjar våld för att uppnå ett ideologiskt mål.

Hotbilder i samhället förändras ständigt och påverkas av samhällsutvecklingen. Genom aktiv omvärldsanalys följer och anpassar kommunen verksamheten i takt med att hotbilder förändras. Det förbereder och skapar förutsättningar att möta utmaningar i ett tidigt skede och minimera oönskade händelser.

⁶ Lagrådsremiss - Skärpta straff för brott i kriminella nätverk

<https://www.regeringen.se/contentassets/bf9dbef42aaf45979180455ccaf954d5/skarpta-straff-for-brott-i-kriminella-natverk.pdf>

Kungälvs kommun har mångårig erfarenhet av att arbeta med Toleransprojektet, som nu är implementerad i ordinarie verksamhet. Vårt toleransarbete är idag en del av skolornas likabehandlingsarbete. Samtliga chefer inom Bildning och Lärande får utbildning i dessa frågor via samverkansavtal med Segerstedts Institutet.

Insats	Aktiviteter	Ansvar
Öka kunskapen om otillåten påverkan och systematisera rutiner för att upptäcka och förebygga. Förebygga tystnadskultur.	Skapa utbildning i lärplattformen för medarbetare om trakasserier, hot, våld och korruption i syfte att motverka otillåten påverkan.	Stab
	Se över möjligheten att anmäla incidenter kopplat till otillåten påverkan i incidentrapporterings-systemet.	Stab
	Kartlägga riskerna i verksamheterna och skapa tydliga rutiner för att motverka otillåten påverkan.	BoL, ToS, SoU
Motverka våldsbejakande extremism (VBE).	Breda befintlig arbetsgrupp för fler kanaler till förbättrad lägesbild.	Stab
	Utveckla SSPF-forumet för att säkerhetsställa samverkan kring en uppdaterad lägesbild gällande VBE.	BoL, ToS
	Skapa utbildning i lärplattformen om VBE och befintligt stöd.	Stab
	Tillsammans med civilsamhället erbjuda och informera om stöd som finns för de som är drabbade av extremism, inklusive anhöriga.	Stab

Organiserad brottslighet och maktutövning i lokalsamhället

Det finns inte en särskild typ av brott eller gärningsperson som är organiserad brottslighet. Denna brottslighet karakteriseras i stället av själva processen, att brotten begås av flera personer som organiserat sig. Den organiserade brottsligheten förknippas ofta med gängkriminalitet, men de synliga gängen är bara en del av den organiserade brottsligheten. Organiserad brottslighet utgörs till stor del av löst sammansatta och flexibla projektorganisationer, som är ute efter makt och ekonomisk vinning.

Otillåten påverkan, infiltration av samhällsinstitutioner och korruption finns i samhället redan idag och kan bli ett avgörande hot mot den framtida samhällsutvecklingen, där tillit till staten och de demokratiska spelreglerna är grundläggande. Relationen mellan den organiserade brottsligheten och bedrägeribrotten är uppenbar och är en av de mer vinstdrivande kriminella aktiviteterna som dessa aktörer kan ägna sig åt.

Insats	Aktiviteter	Ansvar
Samverka för att bekämpa organiserad brottslighet och maktutövning i lokalsamhället.	Ta fram och tillämpa kommunikationsplan för att informera om lägesbild över organiserad brottslighet i kommunen – vad man ska tänka på/skydda sig/ förhindra kriminella etableringar.	Stab
	Samverkan och ökad delaktighet från näringslivet, fastighetsbolag och fastighetsägare i det gemensamma arbetet mot välfärdsbrott.	Stab
	Berörda kommunala verksamheter deltar på myndighetsgemensamma insatser.	ToS, BoL, SoU
	Samverkan genom att lokalisera resurs från socialtjänst på polishuset.	ToS
Öka kunskapen om och förebygga välfärdsbrottslighet	Kartlägga hur sårbarheten ser ut i egna verksamheten och skapa rutiner för att förebygga välfärdsbrottslighet.	ToS, BoL, SoU
Öka kunskapen om bedrägeribrott i kommunens verksamheter, näringslivet samt medborgarna.	Skapa utbildning om bedrägeribrott i lärplattformen.	Stab
	Följa upp kommunens avtal med leverantörer genom oannonserade kontroller på kommunens olika avtal.	Stab

Trygghet

Våld i nära relationer samt hedersrelaterat våld och förtryck

Våld mot kvinnor och flickor i Sverige är ett folkhälsoproblem och dessa målgrupper är de vanligaste offren för våld i nära relation. Det egna hemmet är den vanligaste platsen för detta våld.

Våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck är samhällsproblem som kännetecknas av stor komplexitet. Många aktörer behöver samverka och arbeta långsiktigt för att förhindra att detta våld sker.

I Socialstyrelsen föreskrifter och allmänna råd om våld i nära relationer (HSLF-FS 2022:39) och i den kompletterande handboken Våld – handbok om socialtjänstens och hälso- och sjukvårdens arbete med våld i nära relationer finns bestämmelser och vägledning för socialtjänstens och hälso- och sjukvårdens arbete. Utifrån 2 kap. Socialnämndens ansvar för planering och styrning:

- **1 §** Socialnämnden ska fastställa mål för arbetet med våldsutsatta, barn som bevittnat våld och våldsutövare samt beskriva när och hur målen ska uppnås.
- **2 §** Socialnämnden ska fastställa var i verksamheten ansvaret ska ligga för att utreda, fatta beslut i och följa upp ärenden som gäller våldsutsatta, barn som bevittnat våld och våldsutövare.

I Kungälvs kommun ansvarar sektor Trygghet och Stöd för att utreda, fatta beslut i och följa upp ärenden som gäller våldsutsatta, barn som bevittnat våld och våldsutövare. Fastställda mål utgörs av nedanstående insatser och aktiviteter.

Insats	Aktiviteter	Ansvar
Upptäcka våld i nära relationer så tidigt som möjligt samt erbjuda stöd till brottsdrabbade.	Via kommunövergripande nätverket skapa ökad samverkan kring tidig upptäckt, insatser och uppföljning.	Stab, ToS
Förebygga våld i ungas nära relationer.	Säkerställa att verksamheten har framtagna rutiner som är väl kända och tillämpas.	BoL, ToS
Erbjuda insatser till våldsutövare och därmed minska återfall och upprepade utsatthet.	Årlig informations/kunskapskampanj till allmänheten.	Stab, ToS
Förebygga hedersrelaterat våld och förtryck.	Säkerställa att förskolan, skolan och socialtjänst följer upparbetade rutiner kring hedersrelaterat våld och förtryck.	BoL, ToS

Brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete

Kommunen och lokalpolisområde Kungälv/Ale har idag en samverkansöverenskommelse som utgår i "Trygg i"-modellen och som syftar till en fördjupad och strukturerad samverkan för att öka tryggheten och minska brottsligheten, inom Kungälvs kommuns geografiska område.

Samverkan sker med utgångspunkt från en delad lägesbild. Med metoden EST (*Effektiv samordning för trygghet*) jobbar kommunen och polisen tillsammans med andra kommunala verksamheter samt lokala aktörer i en kunskapsbaserad metod inom brottsprevention. Syftet är att minska och förebygga otryggheten genom tidiga insatser. Det finns stora besparingar att göra med brottsförebyggande arbete vad gäller både mänskligt lidande och ekonomiska förluster.

Kungälvs kommun tillämpar kamerabevakning som ett kompletterande brottsförebyggande och trygghetsskapande verktyg vilket innebär att andra åtgärder ska prövas och/eller vidtas både före, under och efter införskaffandet av kamerabevakning

Insats	Aktiviteter	Ansvar
Uppfylla kraven i Lag om kommuners ansvar för det brottsförebyggande arbetet.	Kartlägga brottsligheten inom kommunens geografiska område och ta fram en lägesbild, göra en orsaksanalys och besluta om en åtgärdsplan.	Stab
Kunskapshöja om det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet inom alla	Skapa utbildning på lärplattformen om förebyggande arbete och evidensbaserade metoder.	Stab

sektorer för att öka delaktigheten i förebyggande arbete.	Ta fram kommunikationsplan för extern spridning av information om kommunens brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete.	Stab
	Beakta det brottsförebyggande perspektivet i den fysiska miljön vid ny- och ombyggnation.	Stab, SoU
Stärka förebyggande arbete genom samverkan och gemensamma insatser med näringsliv och civilsamhälle.	Genomföra både fysiska och digitala trygghetsvandringar med olika aktörer i kommunen, föreningsliv, områdebaserade aktörer, samt fastighetsägare/ bostadsbolag.	Stab
	Involvera koncernbolagen i det förebyggande arbetet.	Stab
	Kartlägga intresse och möjlighet att utifrån konceptet grannsamverkan starta upp företagssamverkan i våra industriområden.	Stab

8. Levandegöra

Plan Trygg i Kungälv utgår till stor del från befintliga uppdrag inom kommunen och samverkan med Polisen samt näringsliv och civilsamhället. Prioriterat är att tydliggöra inom förvaltningen vem som arbetar med respektive uppdrag och koordinera dessa.

Planen publiceras på kommunens webbplats tillsammans med övriga styrdokument.

9. Uppföljning

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för plan Trygg i Kungälv och ska tillse att den är ändamålsenlig. Om det under perioden visar sig att planen behöver uppdateras ska behovet initieras till kommunstyrelsen.

Uppföljningen av program Social hållbarhet är integrerat i Kungälvs kommuns uppföljning av Agenda 2030, där planens aktiviteter följs upp årligen. Rapporten redovisas till kommunfullmäktige och innefattar återkopplingar från plan Trygg i Kungälv, Social översiktsplan, Äldreplan samt Plan Full delaktighet.

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Sid 1 (3)

Tjänsteskrivelse

Handläggarens namn
Mats Mikulic

2023-08-28

Revidering Riktlinjer mot mutor och jäv (Dnr KS2023/1919-2)

Sammanfattning

Kommunens styrdokument löper som huvudregel ut den 31 december 2023. Enligt policyn för styrdokument ska arbetet med revidering ske under en ny mandatperiods första år för att styrdokumentet ska kunna beslutas i samband med nästkommande årsskifte. Styrdokumentet gäller i fyra år, om inget annat beslutas.

Nu gällande styrdokument benämns *Regler mot mutor och jäv*. Styrdokumentet antogs av kommunfullmäktige. Med hänsyn till nu gällande policy för styrdokument föreslås att styrdokument beslutas av kommunstyrelsen genom riktlinjer.

Revideringen av styrdokumentet avser i huvudsak uppdatering av laghänvisningar och lagtext bland annat avseende kommunallagens bestämmelser om jäv.

Kommunstyrelsen föreslås anta *Riktlinjer mot mutor och jäv* under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar att styrdokumentet kan beslutas av kommunstyrelsen.

Kommunfullmäktige föreslås besluta att styrdokumentet mot mutor och jäv kan beslutas av kommunstyrelsen genom riktlinjer.

Juridisk bedömning

Revideringarna avser bland annat en uppdaterad hänvisning till nu gällande lagstiftning.

Förvaltningens bedömning

Nu gällande styrdokument benämns *Regler mot mutor och jäv*. Styrdokumentet antogs av kommunfullmäktige. Med hänsyn till nu gällande policy för styrdokument föreslår förvaltningen att styrdokument bör beslutas av kommunstyrelsen genom *riktlinjer*.

Revideringarna avser i huvudsak en uppdatering av laghänvisningar och lagtext bland annat avseende kommunallagens bestämmelser om jäv. Bestämmelserna i kommunallagen har ändrats språkligt för att överensstämma med förvaltningslagens regler om jäv. De förändringar som gjorts i kommunallagen är till viss del materiella men det är inte fråga om några väsentliga ändringar i sak.

Förvaltningen föreslår att kommunstyrelsen antar *Riktlinjer mot mutor och jäv* under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar att styrdokument kan beslutas av kommunstyrelsen.

Kommunfullmäktige föreslås besluta att styrdokument för mutor och jäv kan beslutas av kommunstyrelsen genom riktlinjer.

Ärendenivåer – bedömning utifrån kommunfullmäktiges strategiska mål eller kommunstyrelsens resultatmål

Revidering av styrdokument ligger i linje med det strategiska målet att medborgare och näringsliv ska känna ökat förtroende för kommunen, genom att kommunen kontinuerligt ska utveckla sina interna processer för att medborgare, organisationer och företag känner ett ökat förtroende för kommunen och dess verksamheter.

Bedömning utifrån miljö, hållbarhet och mål i Agenda 2030

Revideringen i sig angår inte målen i Agenda 2023.

Bedömning utifrån politiska styrdokument

Enligt policyn för styrdokument ska arbetet med revidering av styrdokument ske under en ny mandatperiods första år för att styrdokumentet ska kunna beslutas i samband med nästkommande årsskifte. Revideringen av nu aktuellt styrdokument är i enlighet med denna policy.

Bedömning utifrån ett medborgar- och brukarperspektiv

Revidering och översyn av styrdokument säkerställer att kommunen arbetar efter effektiva interna processer och i enlighet med gällande lagstiftning. Detta är till fördel för medborgare och brukare.

Bedömning utifrån ett medarbetarperspektiv.

Revideringen bedöms inte påverka medarbetare arbetsbelastning eller arbetsmiljö.

Ekonomisk bedömning

Förslaget bedöms inte ha någon ekonomisk påverkan.

Förslag till kommunstyrelsen

1. Förslaget till revidering av *Riktlinjer mot mutor och jäv* antas.
2. Beslutet gäller under förutsättning av kommunfullmäktige beslutar att styrdokumentet för mutor och jäv beslutas av kommunstyrelsen genom riktlinjer.

Förslag till kommunfullmäktige

Styrdokumentet för mutor och jäv beslutas av kommunstyrelsen genom riktlinjer.

Madeleine Nilsson
administrativ chef

Haleh Lindqvist
kommundirektör

Expedieras till:

För kännedom till:

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Förslag 2023-08-28, revidering styrdokument 2023

Strykningar: Röd markering

Tillägg: Grön markering

Riktlinjer ~~Regler~~ mot mutor och jäv

Riktlinje

Diarie-/dokumentnummer: KS2023/1919

Beslut: Kommunstyrelsen

<Datum-... Instans §.../År>

Beredande politiskt organ: <Utskott/beredning/nämnd>

Ersätter tidigare beslut Kommunfullmäktige KS2016/0316

Giltighetstid: Till och med 2027-12-31

Dokumentansvarig: Administrativ chef

Senast uppdaterad av: Kommunjurist

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Innehållsförteckning

1. Inledning	2
2. Relation till andra styrdokument	2
3. Syfte.....	2
4. Mål och viljeinriktning.....	2
5. Mutbrotten.....	2
6. Riktlinjer om gåvor m.m.	6
7. Jäv	7
8. Riktlinjer vid jäv.....	9
9. Frågor och ytterligare information	10
10. Levandegöra	11
11. Uppföljning	11

**KUNGÄLV
KOMMUN**

1. Inledning

Anställda och förtroendevalda, inom den offentliga sektorn har ett ansvar att uppträda så att allmänheten känner förtroende för hur handläggningen av ärenden hanteras.

I en av våra grundlagar, regeringsformen 1 kap. 9 §, finns ett principstadgande som skall vara vägledande för all ärendehantering. I bestämmelsen sägs att myndigheter i sin verksamhet skall beakta allas likhet inför lagen och iakttä saklighet och opartiskhet. Om det inte står helt klart att verksamheten sköts opartiskt och sakligt kommer allmänhetens förtroende för kommunen att rubbas. Det är därför var och ens ansvar att undvika att försätta sig i situationer där det kan misstänkas att tjänsteutövningen har påverkats på ett otillbörligt sätt.

Det åligger därför anställda och förtroendevalda att känna till och följa de lagbestämmelser och riktlinjer som behandlar mutbrotten och jäv. Arbetsgivaren ansvarar för att denna kunskap förs ut till anställda och förtroendevalda som i sin tur ansvarar för att upprätthålla den erhållna kunskapen.

Nedan angivna riktlinjer är allmänt hållna eftersom de skall tillämpas inom olika verksamhetsområden och under olika förhållanden och behandlar givetvis inte alla situationer som kan uppkomma.

De mutbrott som behandlas nedan är tagande av muta, givande av muta samt handel med inflytande.

2. Relation till andra styrdokument

Bestämmelserna i detta styrdokument anknyter till *Riktlinjen vid misstanke om oegentlighet*

3. Syfte

Syftet med detta styrdokument är att trygga rättssäkerheten i kommunens verksamheter.

4. Mål och viljeinriktning

Målsättningen med riktlinjerna är att förebygga och förhindra mutbrott samt att bidra till saklig och opartisk ärendehantering och beslutsfattande.

5. Mutbrotten

Lagregler om mutbrotten tagande av muta, givande av muta samt s k handel med inflytande finns i 10 kap. 5a § - 5e § brottsbalken.

Korruption brukar användas som en samlingsbeteckning på olika förfaranden där syftet är att på ett otillbörligt sätt påverka besluts- och handlingsprocesser i samhället. Inom den offentliga sektorn kan korruption bland annat leda till felaktiga myndighetsbeslut, oriktig tjänsteutövning, rättsförluster för enskilda, misstro mot det allmänna och snedvridning av konkurrensen vid upphandlingar. I begreppet korruption ryms bland tagande och givande av muta som utgör två sidor av samma gärning samt s k handel med inflytande. Bestämmelserna för mutbrotten tillämpas i praktiken strängare om brotten begås inom den offentliga sektorn eller i kommunalt eller statligt ägda företag.

Vem kan straffas för mutbrott?

Alla **arbetstagare**, oavsett om de är anställda i offentlig eller privat tjänst och oavsett tjänsteställning kan dömas för mut- och bestickningsbrott. Reglerna i brottsbalken omfattar även alla **förtroendevalda** samt styrelseledamöter i kommunala bolag.

Tagande av muta (10 kap. 5a och 5c §§ brottsbalken)

Du som är anställd eller förtroendevald kan straffas för tagande av muta om du för egen eller för annans räkning

- tar emot eller
- begär eller
- uttryckligen eller stillatigande accepterar (godtar) ett löfte om en otillbörlig förmån utan att tacka nej.

Det krävs också att mutan/förmånen har samband med din anställning eller ditt uppdrag.

Erbjudandet om eller kravet på mutan eller förmånen måste ha lämnats på ett klart och tydligt sätt och ha varit allvarligt menat för att straffbarhet skall föreligga. Ett erbjudande eller ett krav kan ha framställts muntligt, skriftligt eller utan ord, t.ex. genom minspel eller åtbörde.

Uttrycket "för annans räkning" ovan innebär att du kan bli dömd för mutbrott även om mutan inte har lämnats till dig, utan kan ha lämnats eller erbjudits till någon annan som har en koppling till dig, t.ex. make/maka, barn, barnbarn eller till en organisation som du har ett ekonomiskt intresse i. Dessa personer kan komma straffas som medansvariga eller för handel med inflytande (se nedan) om de var medvetna om att de erhöll mutan på grund av din tjänst.

Givandet och mottagandet av en muta är straffbart även om du inte har för avsikt låta dig påverkas av mutan och senare även fullgör ditt uppdrag eller din tjänst på ett korrekt sätt. Även om syftet med belöningen skulle vara att tacka dig för att du gjort din plikt så anses belöningen ha ett sådant samband med din tjänst att mottagandet är straffbart.

Du kan bli straffad för mutbrott även om du får förmånen innan du påbörjar din anställning/uppdrag eller om du får förmånen efter det att du avslutat din anställning/uppdrag.

Mutan/förmånen

Förmåner kan vara av skilda slag, t.ex. kontanter, presentkort, varor, tjänster, måltider, penninglån, rabatter, kreditförmåner, inköp till självkostnadspris, studieresor, kurser och konferenser, biljetter till olika evenemang, jul- och födelsedagsgåvor, ränteeftergifter, en ordensutmärkelse, förord, betyg.

För straffbarhet krävs att förmånen anses som otillbörlig. Någon definition på vad som är otillbörligt finns inte i lagtexten. Gränsen är flytande och kan växla från tid till annan och skilja sig åt mellan olika verksamhetsområden. Vad som är otillbörligt avgörs efter en samlad bedömning av omständigheterna i det enskilda fallet.

Omständigheter som prövas är framför allt:

- Förmånens ekonomiska värde och beskaffenhet
- Hur starkt sambandet är mellan förmånen och mottagarens tjänsteutövning eller uppdrag.
- Hur integritetskänslig mottagarens tjänsteställning är.
- Personlig vänskap.

Obs! Även om din chef/arbetsgivare har samtyckt eller känner till att du tar emot förmånen blir du ansvarig. Varje anställd eller förtroendevald har ett eget ansvar att följa lagstiftning och fastställda riktlinjer.

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Förmånens värde

Det finns inte några fastlagda beloppsgränser för vad som kan anses tillåtet att ta emot. Detta hänger samman med att förmånens värde inte är det enda som prövas vid misstanke om korruption. Dessutom skiftar förhållandena på de olika områden som omfattas av bestämmelsen. En förmån av obetydligt värde innebär naturligtvis mindre risk för påverkan, vilket kan leda till att den inte anses otillbörlig. Förmånen behöver inte ha ett ekonomiskt värde för mottagaren för att betraktas som muta, utan kan ha ett rent affektionsvärde.

Sambandet mellan förmånen och anställningen/uppdraget

För straffansvar krävs att den otillbörliga förmånen har samband med mottagarens anställning eller uppdrag. För att ett sådant samband mellan förmånen och anställningen/uppdraget skall vara uppfyllt räcker det med att mottagaren och givaren har eller har haft kontakt med varandra eller kan antas få kontakt med varandra i tjänsten och att mottagaren i sin tjänsteutövning har eller har haft eller kommer att få möjlighet att gynna givaren.

Det är inte nödvändigt att mottagaren är beslutsfattare. Det är tillräckligt att mottagaren på ett indirekt kan påverka ett beslut. Den som t.ex. förbereder eller föredrar ett ärende inför beslutsfattarna kan utöva en betydande inverkan på beslutsfattande.

Mottagarens ställning

Allmänt gäller att förtroendevalda och anställda inom offentlig verksamhet skall iaktta särskild restriktivitet vid mottagande av förmåner. Särskilt integritetskänsliga anses förtroendevalda och anställda som deltar i myndighetsutövande verksamhet dvs. som handlägger eller fattar beslut om tillstånd, rättigheter, skyldigheter och inspektioner. Sådan verksamhet förekommer t.ex. inom miljö-, hälsoskydds-, social- och byggnadsnämnder och inom upphandling. För dessa gäller att de inte ens får utsätta sig för risken att misstänkas för korruption. Alla förmåner som lämnas till personer inom myndighetsutövande verksamhet är att anse som otillbörliga om det inte är fråga om rent bagatellartade förmåner.

Integritetskänsliga befattningar finns även utanför myndighetsutövningen, t.ex. inom hälso- och sjukvård och inom socialtjänsten. Särskilt stor försiktighet bör iaktas före och under den tid vården pågår eftersom vårdtagaren då befinner sig mer eller mindre i en beroendeställning. I korthet kan sägas att vårdpersonal endast bör kunna ta emot gåvor utan egentligt ekonomiskt värde av en vårdtagare utan att det anses otillbörligt, i vart fall sedan vården avslutats. Till gåvor utan egentligt ekonomiskt värde räknas föremål utan ett realiserbart värde, t.ex. tårter, frukt, blommor och choklad. Även sådana gåvor kan det vara olämpligt att ta emot om de lämnas av samma vårdtagare vid flera tillfällen.

Personlig vänskap

Gåvor mellan barndomsvänner eller mellan vänner där det föreligger en långvarig vänskap kan komma att godtas om förmånen är av sådan art som lämnas vänner emellan. Försiktighet skall dock iaktas när det gäller att ta emot förmåner från vänner, eftersom en förmån ytterligare kan förstärka den jävsbetonade situation som redan föreligger.

Givande av muta (10 kap. 5b-5c §§ brottsbalken)

Brottet givande av muta innebär att en fysisk person

- lämnar eller
- utlovar eller
- erbjuder (här inkluderas att acceptera en begäran om) en **otillbörlig förmån** till en arbetstagare eller en uppdragstagare (t.ex. en förtroendevald) för dennes tjänsteutövning. Mutbrott föreligger även om den otillbörliga förmånen lämnas till någon närstående till arbetstagaren/uppdragstagaren.

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Handel med inflytande (10 kap. 5d § brottsbalken)

Bestämmelsen är ny och trädde i kraft den 1 juli 2012 tillsammans med andra ändringar i mutlagstiftningen.

För handel med inflytande kan den dömas som

- **tar emot** eller
- **godtar ett löfte om** eller
- **begär** respektive
- **lämnar** eller
- **utlovar** eller
- **erbjuder** någon en otillbörlig belöning för att mottagaren skall påverka en *tredje persons* beslut eller åtgärd vid myndighetsutövning eller vid offentlig upphandling.

För straffansvar krävs att mottagaren **haft förutsättningar att påverka** en tredje persons beslut eller åtgärd vid myndighetsutövning eller offentlig upphandling. Visar det sig att mottagaren inte haft förutsättningar att utöva påverkan föreligger inte brott enligt denna bestämmelse.

Det saknar betydelse för straffansvaret om mottagaren, efter det att förmånen tagits emot, underlåter att vidta några åtgärder eller inte uppnår det resultat givaren önskat.

Närstående – t.ex. make eller barn – till beslutsfattaren kan dömas för handel med inflytande om förutsättningarna ovan är uppfyllda.

**KUNGÄLV
KOMMUN**

6. Riktlinjer om gåvor m.m.

- Restriktivitet skall iaktas när du blir erbjuden gåvor, tjänster eller andra förmåner. Det grundläggande förhållningssättet för kommunens förtroendevalda och anställda skall vara att inte ta emot gåvor eller andra förmåner i sin tjänsteutövning.
- Tacka nej och hänvisa till kommunens riktlinjer om du inte är helt säker på att gåvan m.m. ligger inom lagens gränser. Att det skulle uppfattas som oartigt får inte påverka din bedömning. Du behöver aldrig ångra en gåva eller förmån du avstått ifrån!
- Om du erbjuds något som kan vara en muta måste du omedelbart på ett klart och tydligt sätt tacka nej för att undgå eventuellt straffansvar.
- Om förmånen skickats till dig skall den utan dröjsmål lämnas eller sändas tillbaka. Om det av någon anledning är omöjligt att lämna tillbaka förmånen skall den utan dröjsmål överlämnas till arbetsgivaren.

Exempel på godtagbara förmåner

- Enstaka måltider av enklare karaktär som har en direkt koppling till arbetet, s.k. arbetsmåltider.
- Presentartiklar av mindre värde, även om sådana inte får lämnas alltför ofta från samma håll.

Exempel på otillbörliga förmåner

- Biljetter till sportevenemang, teaterföreställningar, konserter eller liknande som inte riktar sig till samtliga anställda eller förtroendevalda
- Bonuserbjudanden t.ex. vid flygresor, varuinköp och hotellvistelser som inte riktar sig till samtliga anställda eller förtroendevalda
- Fordran, amortering eller ränta som efterskänks
- Gåvor i form av kontanter, värdepapper och presentkort
- Lån av fritidshus, båtar, fordon och liknande för privat bruk
- Nöjes- eller semesterresor som betalats helt eller delvis.
- Penninglån på särskilt gynnsamma villkor
- Tjänster i form av bilreparationer, fastighetsreparationer och liknande till låg eller ingen kostnad

Åtgärder vid misstanke om muta

- Om du misstänker att du blivit erbjuden en muta skall du kontakta din närmaste chef. Om du är förtroendevald i nämnd kontaktar du nämndordföranden. Om du är fullmäktigeledamot kontaktar du kommunfullmäktiges ordförande. Dessa personer skall därefter i samråd med kommunchefen och kommunjuristen avgöra om polismyndigheten skall kontaktas. **Vid behov kan säkerhetsenheten kontaktas.**
- Du som ser eller uppfattar något inom organisationen som kan uppfattas som muta uppmanas informera om detta. Informationen kan lämnas till **närmaste chef**, kommunchefen, personalchefen eller kommunjuristen. **Även säkerhetsenheten kan kontaktas. Det finns också en möjlighet att använda kommunens interna visselblåsarfunktion.**
- Om kommunen får kännedom om att en anställd eller en förtroendevald tagit emot, begärt eller stillatigande accepterat ett löfte om en muta i tjänsten eller uppdraget skall detta polisanmälas av närmaste chef.

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Konsekvenser vid mutbrott (10 kap. 5a-5e§§ och 20 kap. 5 § brottsbalken)

Straffet för mutbrott är böter eller fängelse i högst två år. Vid grovt mutbrott är straffet fängelse i lägst sex månader och högst sex år. Mutan förklaras i regel förverkad. Om mutan på något sätt förbrukats kan mottagaren förpliktas att återbetala motsvarande belopp till staten.

Mutbrott begånget av någon inom stat och kommun faller under allmänt åtal vilket innebär att åklagare är skyldig att väcka åtal utan att brottet anmälts till åtal.

Förtroendevalda kan även skiljas från sitt uppdrag. Anställda kan även drabbas av disciplinära åtgärder.

7. Jäv

Med jäv menas tvivel om opartiskhet. Syftet med jävsbestämmelserna är att garantera att ärenden handläggs opartiskt och sakligt och att handläggande förtroendevalda och anställda inte påverkas av olika typer av intressekonflikter. Allmänheten ska känna förtroende för myndigheternas ärendehantering.

De bestämmelser om jäv som förtroendevalda och anställda inom kommun främst kommer i kontakt med och som behandlas nedan är de som återfinns i kommunallagen (KL) (SFS 2017:725 1991:900). För de kommunala aktiebolagen återfinns bestämmelser om jäv i aktiebolagslagen (SFS 2005:551).

Bestämmelserna gäller förtroendevalda kommunfullmäktige och förtroendevalda nämnd.

Jävsbestämmelser

Samma jävsregler gäller inte för fullmäktige som för nämnderna och kommunens revisorer. Jävsbestämmelserna för kommunfullmäktige är inte lika vidsträckta som de som gäller för nämnderna.

Fullmäktige (5 kap. 20 och 20 a §§ 47 § KL)

En fullmäktigeledamot får inte delta i handläggningen (överläggning och beslutsfattande) av ett ärende som "personligen rör" ledamoten själv eller ledamotens make, sambo, föräldrar, barn eller syskon eller någon annan närstående t.ex. en mycket nära vän.

Uttrycket "personligen rör" innebär att det krävs en mycket hög grad av individuell koppling mellan fullmäktigeledamotens intresse och det aktuella ärendet. Frågan skall vara avgränsad till att gälla fullmäktigeledamoten eller den övriga personkretsen. Vederbörande skall ha ett ekonomiskt eller annat starkt personligt intresse av utgången av ärendet och beröra ledamoten som individ och inte som medlem av ett större kollektiv.

Exempel på sådana jävssituationer är när en person äger huvudparten av aktierna i ett bolag som ärendet angår eller när en ledamot deltar i behandlingen av en detaljplan som väsentligt påverkar värdet av hans/hennes markinnehav.

Nämnder och kommunens revisorer (6 kap. 24–27 §§ KL; 9 kap 4 och 5 §§ KL 6 kap 28-32 §§, 7 kap 4 § och 12 kap 14-17 §§ KL)

En förtroendevald eller en anställd som är jävig i ett ärende hos en nämnd får inte delta eller närvara vid handläggningen (vid utredningen, beredningen, föredragningen och beslutsfattandet) av ärendet.

Jävsgrunder

1a) **Sakägarjä**v föreligger om handläggande förtroendevald eller anställd kan uppträda som part i det ärende som skall avgöras.

Exempel: Den förtroendevalde/anställda är granne till sökande om bygglov.

1b) **Släktskapsjä**v föreligger om någon närstående till handläggande förtroendevald eller anställd kan uppträda som part i det ärende som skall avgöras.

1c) **Intressejä**v föreligger om ärendets utgång kan förväntas medföra synnerlig nytta eller skada för den förtroendevalde eller den anställda eller någon närstående till dem. Personkretsens ekonomiska eller personliga förhållanden skall kunna påverkas av beslutet i det aktuella ärendet.
Exempel: Den jävige eller någon närstående till honom/henne äger ett stort antal aktier i ett bolag som uppträder som part i ärendet.

2. **Ställföreträdarjä**v föreligger när den förtroendevalde eller den anställda eller någon närstående till dem, är s.k. ställföreträdare för den som ärendet direkt handlar om eller för någon som inte är direkt berörd av ärendet, men som ändå indirekt förväntas ha synnerlig nytta eller skada av ärendets utgång.

Exempel: Förvaltare, god man eller firmatecknare.

3. **Tillsynsjä**v föreligger om ärendet rör tillsyn över sådan kommunal verksamhet som den förtroendevalde eller den anställda själv är knuten till.

Exempel: Nämnd som bedriver va-verksamhet och miljö- och hälsoskyddsverksamhet får inte utöva tillsyn enligt miljöbalken över va-verksamheten.

4. **Ombudsjä**v- eller **biträdesjä**v föreligger om den förtroendevalde/den anställda har fört talan som ombud eller mot ersättning biträtt någon i den sak som det aktuella ärendet hos myndigheten gäller.

5. Det s.k. **grannlagenhets-** eller **delikatessjä**vet är en allmänt avfattad jävsbestämmelse som syftar till att fånga upp sådana jävssituationer som inte täcks av övriga jävsgrunder. Jäv enligt denna punkt föreligger vid ärendehandläggningen om det (utöver vad som anges i punkterna 1 – 4) finns någon särskild omständighet som är ägnad att rubba förtroendet till den anställdes eller till den förtroendevaldes opartiskhet i ärendet.

Exempel: Den förtroendevalde eller den anställda är vän eller ovän med den som är part i ärendet eller står i ett markant beroendeförhållande till den som berörs av ärendet.

Den som för en myndighets räkning tar del i handläggningen på ett sätt som kan påverka myndighetens beslut i ärendet är jävig om

1. *Parts-, intresse- och närståendejäv*

Han eller hon eller någon närstående är part i ärendet eller annars kan antas bli påverkad av beslutet i en inte oväsentlig utsträckning.

Med partsjäv förstås de fall där någon är part eller där han eller hon har ett sådant av

**KUNGÄLV
KOMMUN**

rättsordningen erkänt intresse i saken att vederbörande i någon instans kan uppträda som part. Till exempel att den förtroendevalde/anställda är granne till sökande om bygglov. Intressejäv innebär till exempel att någon har ett ekonomiskt intresse i saken. Släktskapsförhållanden grundar jäv i de fall då saken angår den vederbörandes make, sambo, föräldrar, barn, syskon eller andra närstående i en inte oväsentlig utsträckning.

2. Ställföreträdar- eller ombudsjäv

Han eller hon eller någon närstående är eller har varit ställföreträdare eller ombud för en part i ärendet eller för någon annan som kan antas bli påverkad av beslutet i en inte oväsentlig utsträckning. Ställföreträdare är också den som är behörig att företräda ett bolag eller en organisation, dvs. är firmatecknare

3. Tillsynsjäv

Av regeln om tillsynsjäv framgår nu att jäv föreligger för en förtroendevald eller en anställd hos kommunen för att delta eller närvara vid handläggningen av ett ärende om tillsyn över en kommunal verksamhet som vederbörande är knuten till.

4. Delikatessjäv

Det finns någon annan särskild omständighet som gör att hans eller hennes opartiskhet i ärendet kan ifrågasättas.

Delikatessjäv är en allmänt avfattad jävsbestämmelse som syftar till att fånga upp sådana jävssituationer som inte täcks av övriga jävsgrunder. Med ledning av denna klausul bedöms t.ex. sådana fall, då någon är uppenbar vän eller ovän med eller är ekonomiskt beroende av en part eller intressent eller direkt lyder under honom, liksom fall då den handläggande är engagerad i saken på ett sådant sätt att misstanke lätt kan uppkomma om att det brister i förutsättningarna för en opartisk bedömning.

Vid dubbla engagemang i olika nämnder föreligger inte delikatessjäv i nämnd bara för att den som handlägger ärendet tidigare deltagit i handläggningen av ärendet i annan nämnd.

Vid dubbla engagemang i nämnd och i föreningsliv tillämpas jävsreglerna fullt ut.

Vid dubbla engagemang i nämnd och kommunala aktiebolag eller stiftelser gäller att bestämmelserna om ställföreträdarjäv och delikatessjäv inte tillämpas om kommunen äger minst hälften av aktierna i aktiebolaget eller utser minst hälften av styrelseledamöterna i stiftelsen. Undantaget gäller inte i ärenden om myndighetsutövning t.ex. om en ledamot är vd i ett kommunalt aktiebolag som ansöker om bygglov.

Revisionsjäv (9 kap. 4—5 §§ 12 kap 14-17 §§ KL)

För kommunens revisorer tillämpas samma jävsregler som gäller för förtroendevalda i nämnd.

8. Riktlinjer vid jäv

- Bedömning av om man är jävig eller inte är i många fall inte helt enkel. Ibland kan det förekomma situationer där något klart uttalat jäv inte föreligger, men omständigheterna är av den karaktären att myndighetens trovärdighet trots detta skulle kunna ifrågasättas om personen ifråga deltar i handläggningen av det aktuella ärendet. Hamnar du i denna gråzon rekommenderas att en försiktighetsprincip tillämpas som innebär att du avstår från att delta i

handläggningen "för säkerhets skull".

- Om du misstänker att du är jävig i ett ärende skall du alltid **omedelbart** *anmäla* detta till **ordföranden respektive närmsta chef**. ~~före eller senast vid sammanträdet.~~
- Om du misstänker att jäv föreligger för annan skall detta *påpekas* för **ordföranden respektive närmsta chef**. ~~för ordförande eller närmaste chef.~~

Åtgärder vid jäv eller misstanke om jäv

Normalt skall ett konstaterat jäv leda till att den jävige inte tar befattning med ärendet i något avseende. Om den **förtroendevalde** som utpekats som jävig inte anser sig jävig måste fullmäktige/nämnden omgående avgöra jävsfrågan genom ett formellt beslut.

Fullmäktige

Den förtroendevalde får inte delta *i handläggningen* av ärendet vid fullmäktiges sammanträde men får *närvara* under handläggningen eftersom fullmäktiges sammanträden är offentliga. Denne bör dock lämna sin plats (ersättare utses). Begreppet "i handläggningen" omfattar överläggning och beslutsfattande.

Nämnder

Den förtroendevalde eller anställda får *vare sig närvara eller delta vid handläggningen* av ärendet och måste m a o lämna sammanträdesrummet. Begreppet "vid handläggningen" omfattar momenten utredning, beredning, föredragning och beslutsfattande. Även verkställighet av ett beslut torde ingå om det inte är fråga om rena expeditiönsåtgärder (diarieföring, utskrifter, expediering o. dyl.).

Konsekvenser vid jäv (10 13 kap. 8§ KL)

Ett beslut kan komma att upphävas efter överklagande om någon som är jävig deltagit *i handläggningen* av ett ärende i fullmäktige respektive närvarat eller deltagit *vid handläggningen* av ett ärende i en nämnd. Ärendet får därefter behandlas på nytt vilket kan komma att innebära ekonomiska förluster och även tidsförluster för kommunen och/eller för enskilda.

9. Frågor och ytterligare information

För ytterligare information, rådgivning och frågor kan kommunjurist **eller säkerhetsenheten** kontaktas

Information kan också erhållas på hemsidan för Institutet mot Mutor <http://www.institutetmotmutor.se> där det finns rättsfall, lagtext, frågor & svar, ytterligare länkar m.m.

För de personalkategorier som arbetar inom hälso- och sjukvård och inom socialtjänst finns ytterligare vägledning att hämta från socialstyrelsens hemsida www.socialstyrelsen.se.

Källor

Jäv

Regeringens proposition 1990/91:117: *Ny kommunallag*

Bohlin, A: *Kommunalrättens grunder*. 6u Norstedts juridik

Hellners, T./Malmqvist, B.: *Förvaltningslagen med kommentar*. 2u Norstedts juridik

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Lindquist, U./Losman, S.: *Kommunallagen*. 11u Norstedts juridik

Sveriges Kommuner och Landsting: *Kommunallagen – kommentarer och praxis*. 5u SKL Kommentus Media AB

Mutor och bestickning

SOU 2010:38: *Betänkandet Mutbrott av utredningen om mutor*

Cars, Thorsten: *Mutor, bestickning och korruptiv marknadsföring*. Norstedts juridik

Institutet mot mutor: *Farliga förmåner – vad säger lagen om mutbrott, bestickning och korruptiv marknadsföring*.

Regeringskansliet samt Sveriges Kommuner och Landsting: *Om mutor och jäv – en vägledning för offentligt anställda*.

Socialstyrelsen: *Om gåvor och testamenten*

10. Levandegöra

Styrdokumentet publiceras under styrande dokument. Det åvilar samtliga medarbetare och förtroendevalda att ha kännedom om dokumentet. Chefer ska i samband med introduktion av nyanställda informera om gällande styrdokument.

11. Uppföljning

Jäv vid sammanträden ska protokollföras. Även ärenden avseende mutor m.m. ska dokumenteras, företrädesvis i kommunens diariesystem. Denna dokumentation bidrar till transparens, måluppfyllelse och underlättar uppföljning.

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

**Förslag 2023-08-28, revidering styrdokument 2023
- Utan synliga ändringar**

Riktlinjer mot mutor och jäv

Riktlinje

Diarie-/dokumentnummer: KS2023/1919

Beslut: Kommunstyrelsen

<Datum-...Instans §.../År>

Beredande politiskt organ: <Utskott/beredning/nämnd>

Ersätter tidigare beslut Kommunfullmäktige KS2016/0316

Giltighetstid: Till och med 2027-12-31

Dokumentansvarig: Administrativ chef

Senast uppdaterad av: Kommunjurist

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Innehållsförteckning

1. Inledning	2
2. Relation till andra styrdokument	2
3. Syfte.....	2
4. Mål och viljeinriktning.....	2
5. Mutbrotten.....	2
6. Riktlinjer om gåvor m.m.	6
7. Jäv	7
8. Riktlinjer vid jäv.....	9
9. Frågor och ytterligare information	9
10. Levandegöra	10
11. Uppföljning	10

**KUNGÄLV
KOMMUN**

1. Inledning

Anställda och förtroendevalda, inom den offentliga sektorn har ett ansvar att uppträda så att allmänheten känner förtroende för hur handläggningen av ärenden hanteras.

I en av våra grundlagar, regeringsformen 1 kap. 9 §, finns ett principstadgande som skall vara vägledande för all ärendehantering. I bestämmelsen sägs att myndigheter i sin verksamhet skall beakta allas likhet inför lagen och iakttä saklighet och opartiskhet. Om det inte står helt klart att verksamheten sköts opartiskt och sakligt kommer allmänhetens förtroende för kommunen att rubbas. Det är därför var och ens ansvar att undvika att försätta sig i situationer där det kan misstänkas att tjänsteutövningen har påverkats på ett otillbörligt sätt.

Det åligger därför anställda och förtroendevalda att känna till och följa de lagbestämmelser och riktlinjer som behandlar mutbrotten och jäv. Arbetsgivaren ansvarar för att denna kunskap förs ut till anställda och förtroendevalda som i sin tur ansvarar för att upprätthålla den erhållna kunskapen.

Nedan angivna riktlinjer är allmänt hållna eftersom de skall tillämpas inom olika verksamhetsområden och under olika förhållanden och behandlar givetvis inte alla situationer som kan uppkomma.

De mutbrott som behandlas nedan är tagande av muta, givande av muta samt handel med inflytande.

2. Relation till andra styrdokument

Bestämmelserna i detta styrdokument anknyter till *Riktlinjen vid misstanke om oegentlighet*

3. Syfte

Syftet med detta styrdokument är att trygga rättssäkerheten i kommunens verksamheter.

4. Mål och viljeinriktning

Målsättningen med riktlinjerna är att förebygga och förhindra mutbrott samt att bidra till saklig och opartisk ärendehantering och beslutsfattande.

5. Mutbrotten

Lagregler om mutbrotten tagande av muta, givande av muta samt s k handel med inflytande finns i 10 kap. 5a § - 5e § brottsbalken.

Korruption brukar användas som en samlingsbeteckning på olika förfaranden där syftet är att på ett otillbörligt sätt påverka besluts- och handlingsprocesser i samhället. Inom den offentliga sektorn kan korruption bland annat leda till felaktiga myndighetsbeslut, oriktig tjänsteutövning, rättsförluster för enskilda, misstro mot det allmänna och snedvridning av konkurrensen vid upphandlingar. I begreppet korruption ryms bland tagande och givande av muta som utgör två sidor av samma gärning samt s k handel med inflytande. Bestämmelserna för mutbrotten tillämpas i praktiken strängare om brotten begås inom den offentliga sektorn eller i kommunalt eller statligt ägda företag.

Vem kan straffas för mutbrott?

Alla **arbetstagare**, oavsett om de är anställda i offentlig eller privat tjänst och oavsett tjänsteställning kan dömas för mut- och bestickningsbrott. Reglerna i brottsbalken omfattar även alla **förtroendevalda** samt styrelseledamöter i kommunala bolag.

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Tagande av muta (10 kap. 5a och 5c §§ brottsbalken)

Du som är anställd eller förtroendevald kan straffas för tagande av muta om du för egen eller för annans räkning

- **tar emot** eller
- **begär** eller
- **uttryckligen eller stillatigande accepterar (godtar) ett löfte** om en otillbörlig förmån **utan att tacka nej**.

Det krävs också att mutan/förmånen har samband med din anställning eller ditt uppdrag.

Erbjudandet om eller kravet på mutan eller förmånen måste ha lämnats på ett klart och tydligt sätt och ha varit allvarligt menat för att straffbarhet skall föreligga. Ett erbjudande eller ett krav kan ha framställts muntligt, skriftligt eller utan ord, t.ex. genom minspel.

Uttrycket "för annans räkning" ovan innebär att du kan bli dömd för mutbrott även om mutan inte har lämnats till dig, utan kan ha lämnats eller erbjudits till någon annan som har en koppling till dig, t.ex. make/maka, barn, barnbarn eller till en organisation som du har ett ekonomiskt intresse i. Dessa personer kan komma straffas som medansvariga eller för handel med inflytande (se nedan) om de var medvetna om att de erhöll mutan på grund av din tjänst.

Givandet och mottagandet av en muta är straffbart även om du inte har för avsikt låta dig påverkas av mutan och senare även fullgör ditt uppdrag eller din tjänst på ett korrekt sätt. Även om syftet med belöningen skulle vara att tacka dig för att du gjort din plikt så anses belöningen ha ett sådant samband med din tjänst att mottagandet är straffbart.

Du kan bli straffad för mutbrott även om du får förmånen innan du påbörjar din anställning/uppdrag eller om du får förmånen efter det att du avslutat din anställning/uppdrag.

Mutan/förmånen

Förmåner kan vara av skilda slag, t.ex. kontanter, presentkort, varor, tjänster, måltider, penninglån, rabatter, kreditförmåner, inköp till självkostnadspris, studieresor, kurser och konferenser, biljetter till olika evenemang, jul- och födelsedagsgåvor, ränteeftergifter, en ordensutmärkelse, förord, betyg.

För straffbarhet krävs att förmånen anses som **otillbörlig**. Någon definition på vad som är otillbörligt finns inte i lagtexten. Gränsen är flytande och kan växla från tid till annan och skilja sig åt mellan olika verksamhetsområden. Vad som är otillbörligt avgörs efter **en samlad bedömning** av omständigheterna i det enskilda fallet.

Omständigheter som prövas är framför allt:

- Förmånens ekonomiska värde och beskaffenhet
- Hur starkt sambandet är mellan förmånen och mottagarens tjänsteutövning eller uppdrag.
- Hur integritetskänslig mottagarens tjänsteställning är.
- Personlig vänskap.

Obs! Även om din chef/arbetsgivare har samtyckt eller känner till att du tar emot förmånen blir du ansvarig. Varje anställd eller förtroendevald har ett eget ansvar att följa lagstiftning och fastställda riktlinjer.

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Förmånens värde

Det finns inte några fastlagda beloppsgränser för vad som kan anses tillåtet att ta emot. Detta hänger samman med att förmånens värde inte är det enda som prövas vid misstanke om korruption. Dessutom skiftar förhållandena på de olika områden som omfattas av bestämmelsen. En förmån av obetydligt värde innebär naturligtvis mindre risk för påverkan, vilket kan leda till att den inte anses otillbörlig. Förmånen behöver inte ha ett ekonomiskt värde för mottagaren för att betraktas som muta, utan kan ha ett rent affektionsvärde.

Sambandet mellan förmånen och anställningen/uppdraget

För straffansvar krävs att den otillbörliga förmånen har samband med mottagarens anställning eller uppdrag. För att ett sådant samband mellan förmånen och anställningen/uppdraget skall vara uppfyllt räcker det med att mottagaren och givaren har eller har haft kontakt med varandra eller kan antas få kontakt med varandra i tjänsten och att mottagaren i sin tjänsteutövning har eller har haft eller kommer att få möjlighet att gynna givaren.

Det är inte nödvändigt att mottagaren är beslutsfattare. Det är tillräckligt att mottagaren på ett indirekt kan påverka ett beslut. Den som t.ex. förbereder eller föredrar ett ärende inför beslutsfattarna kan utöva en betydande inverkan på beslutsfattande.

Mottagarens ställning

Allmänt gäller att förtroendevalda och anställda inom offentlig verksamhet skall iaktta särskild restriktivitet vid mottagande av förmåner. Särskilt integritetskänsliga anses förtroendevalda och anställda som deltar i myndighetsutövande verksamhet dvs. som handlägger eller fattar beslut om tillstånd, rättigheter, skyldigheter och inspektioner. Sådan verksamhet förekommer t.ex. inom miljö-, hälsoskydds-, social- och byggnadsnämnder och inom upphandling. För dessa gäller att de inte ens får utsätta sig för risken att misstänkas för korruption. Alla förmåner som lämnas till personer inom myndighetsutövande verksamhet är att anse som otillbörliga om det inte är fråga om rent bagatellartade förmåner.

Integritetskänsliga befattningar finns även utanför myndighetsutövningen, t.ex. inom hälso- och sjukvård och inom socialtjänsten. Särskilt stor försiktighet bör iaktas före och under den tid vården pågår eftersom vårddagaren då befinner sig mer eller mindre i en beroendeställning. I korthet kan sägas att vårdpersonal endast bör kunna ta emot gåvor utan egentligt ekonomiskt värde av en vårddagare utan att det anses otillbörligt, i vart fall sedan vården avslutats. Till gåvor utan egentligt ekonomiskt värde räknas föremål utan ett realiserbart värde, t.ex. tårter, frukt, blommor och choklad. Även sådana gåvor kan det vara olämpligt att ta emot om de lämnas av samma vårddagare vid flera tillfällen.

Personlig vänskap

Gåvor mellan barndomsvänner eller mellan vänner där det föreligger en långvarig vänskap kan komma att godtas om förmånen är av sådan art som lämnas vänner emellan. Försiktighet skall dock iaktas när det gäller att ta emot förmåner från vänner, eftersom en förmån ytterligare kan förstärka den jävsbetonade situation som redan föreligger.

Givande av muta (10 kap. 5b-5c §§ brottsbalken)

Brottet givande av muta innebär att en fysisk person

- lämnar eller
- utlovar eller
- erbjuder (här inkluderas att acceptera en begäran om) en **otillbörlig förmån** till en arbetstagare eller en uppdragstagare (t.ex. en förtroendevald) för dennes tjänsteutövning. Mutbrott föreligger även om den otillbörliga förmånen lämnas till någon närstående till arbetstagaren/uppdragstagaren.

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Handel med inflytande (10 kap. 5d § brottsbalken)

För handel med inflytande kan den dömas som

- **tar emot** eller
- **godtar ett löfte om** eller
- **begär** respektive
- **lämnar** eller
- **utlovar** eller
- **erbjuder** någon en otillbörlig belöning för att mottagaren skall påverka en *tredje persons* beslut eller åtgärd vid myndighetsutövning eller vid offentlig upphandling.

För straffansvar krävs att mottagaren **haft förutsättningar att påverka** en tredje persons beslut eller åtgärd vid myndighetsutövning eller offentlig upphandling. Visar det sig att mottagaren inte haft förutsättningar att utöva påverkan föreligger inte brott enligt denna bestämmelse.

Det saknar betydelse för straffansvaret om mottagaren, efter det att förmånen tagits emot, underlåter att vidta några åtgärder eller inte uppnår det resultat givaren önskat.

Närstående – t.ex. make eller barn – till beslutsfattaren kan dömas för handel med inflytande om förutsättningarna ovan är uppfyllda.

**KUNGÄLV
KOMMUN**

6. Riktlinjer om gåvor m.m.

- Restriktivitet skall iakttas när du blir erbjuden gåvor, tjänster eller andra förmåner. Det grundläggande förhållningssättet för kommunens förtroendevalda och anställda skall vara att inte ta emot gåvor eller andra förmåner i sin tjänsteutövning.
- Tacka nej och hänvisa till kommunens riktlinjer om du inte är helt säker på att gåvan m.m. ligger inom lagens gränser. Att det skulle uppfattas som oartigt får inte påverka din bedömning. Du behöver aldrig ångra en gåva eller förmån du avstått ifrån!
- Om du erbjuds något som kan vara en muta måste du omedelbart på ett klart och tydligt sätt tacka nej för att undgå eventuellt straffansvar.
- Om förmånen skickats till dig skall den utan dröjsmål lämnas eller sändas tillbaka. Om det av någon anledning är omöjligt att lämna tillbaka förmånen skall den utan dröjsmål överlämnas till arbetsgivaren.

Exempel på godtagbara förmåner

- Enstaka måltider av enklare karaktär som har en direkt koppling till arbetet, s.k. arbetsmåltider.
- Presentartiklar av mindre värde, även om sådana inte får lämnas alltför ofta från samma håll.

Exempel på otillbörliga förmåner

- Biljetter till sportevenemang, teaterföreställningar, konserter eller liknande som inte riktar sig till samtliga anställda eller förtroendevalda
- Bonuserbjudanden t.ex. vid flygresor, varuinköp och hotellvistelser som inte riktar sig till samtliga anställda eller förtroendevalda
- Fordran, amortering eller ränta som efterskänks
- Gåvor i form av kontanter, värdepapper och presentkort
- Lån av fritidshus, båtar, fordon och liknande för privat bruk
- Nöjes- eller semesterresor som betalats helt eller delvis.
- Penninglån på särskilt gynnsamma villkor
- Tjänster i form av bilreparationer, fastighetsreparationer och liknande till låg eller ingen kostnad

Åtgärder vid misstanke om muta

- Om du misstänker att du blivit erbjuden en muta skall du kontakta din närmaste chef. Om du är förtroendevald i nämnd kontaktar du nämndordföranden. Om du är fullmäktigeledamot kontaktar du kommunfullmäktiges ordförande. Dessa personer skall därefter i samråd med kommunchefen och kommunjuristen avgöra om polismyndigheten skall kontaktas. Vid behov kan säkerhetsenheten kontaktas.
- Du som ser eller uppfattar något inom organisationen som kan uppfattas som muta uppmanas informera om detta. Informationen kan lämnas till närmaste chef, kommunchefen, personalchefen eller kommunjuristen. Även säkerhetsenheten kan kontaktas. Det finns också en möjlighet att använda kommunens interna visseblåsarfunktion.
- Om kommunen får kännedom om att en anställd eller en förtroendevald tagit emot, begärt eller stillatigande accepterat ett löfte om en muta i tjänsten eller uppdraget skall detta polisanmälas av närmaste chef.

Konsekvenser vid mutbrott (10 kap. 5a-5e§§ och 20 kap. 5 § brottsbalken)

Straffet för mutbrott är böter eller fängelse i högst två år. Vid grovt mutbrott är straffet fängelse i lägst sex månader och högst sex år. Mutan förklaras i regel förverkad. Om mutan på något sätt förbrukats kan mottagaren förpliktas att återbetala motsvarande belopp till staten.

Förtroendevalda kan även skiljas från sitt uppdrag. Anställda kan även drabbas av disciplinära åtgärder.

7. Jäv

Med jäv menas tvivel om opartiskhet. Syftet med jävsbestämmelserna är att garantera att ärenden handläggs opartiskt och sakligt och att handläggande förtroendevalda och anställda inte påverkas av olika typer av intressekonflikter. Allmänheten ska känna förtroende för myndigheternas ärendehantering.

De bestämmelser om jäv som förtroendevalda och anställda inom kommun främst kommer i kontakt med och som behandlas nedan är de som återfinns i kommunallagen (KL) (SFS 2017:725). För de kommunala aktiebolagen återfinns bestämmelser om jäv i aktiebolagslagen (SFS 2005:551).

Bestämmelserna gäller förtroendevalda och anställda.

Jävsbestämmelser

Samma jävsregler gäller inte för fullmäktige som för nämnderna och kommunens revisorer. Jävsbestämmelserna för kommunfullmäktige är inte lika vidsträckta som de som gäller för nämnderna.

Fullmäktige (5 kap. 47 § KL)

En fullmäktigeledamot får inte delta i handläggningen (överläggning och beslutsfattande) av ett ärende som "personligen rör" ledamoten själv eller ledamotens make, sambo, föräldrar, barn eller syskon eller någon annan närstående t.ex. en mycket nära vän.

Uttrycket "personligen rör" innebär att det krävs en mycket hög grad av individuell koppling mellan fullmäktigeledamotens intresse och det aktuella ärendet. Frågan skall vara avgränsad till att gälla fullmäktigeledamoten eller den övriga personkretsen. Vederbörande skall ha ett ekonomiskt eller annat starkt personligt intresse av utgången av ärendet och beröra ledamoten som individ och inte som medlem av ett större kollektiv.

Exempel på sådana jävssituationer är när en person äger huvudparten av aktierna i ett bolag som ärendet angår eller när en ledamot deltar i behandlingen av en detaljplan som väsentligt påverkar värdet av hans/hennes markinnehav.

Nämnder och kommunens revisorer (6 kap 28-32 §§, 7 kap 4 § och 12 kap 14-17 §§ KL)

En förtroendevald eller en anställd som är jävig i ett ärende hos en nämnd får inte delta eller närvara vid handläggningen (vid utredningen, beredningen, föredragningen och beslutsfattandet) av ärendet.

Jävsgrunder

Den som för en myndighets räkning tar del i handläggningen på ett sätt som kan påverka myndighetens beslut i ärendet är jävig om

1. *Parts-, intresse- och närståendejäv*

Han eller hon eller någon närstående är part i ärendet eller annars kan antas bli påverkad av beslutet i en inte oväsentlig utsträckning.

Med partsjäv förstås de fall där någon är part eller där han eller hon har ett sådant av rättsordningen erkänt intresse i saken att vederbörande i någon instans kan uppträda som part. Till exempel att den förtroendevalde/anställda är granne till sökande om bygglov. Intressejäv innebär till exempel att någon har ett ekonomiskt intresse i saken. Släktskapsförhållanden grundar jäv i de fall då saken angår den vederbörandes make, sambo, föräldrar, barn, syskon eller andra närstående i en inte oväsentlig utsträckning.

2. *Ställföreträdar- eller ombudsjäv*

Han eller hon eller någon närstående är eller har varit ställföreträdare eller ombud för en part i ärendet eller för någon annan som kan antas bli påverkad av beslutet i en inte oväsentlig utsträckning. Ställföreträdare är också den som är behörig att företräda ett bolag eller en organisation, dvs. är firmatecknare

3. *Tillsynsjäv*

Av regeln om tillsynsjäv framgår nu att jäv föreligger för en förtroendevald eller en anställd hos kommunen för att delta eller närvara vid handläggningen av ett ärende om tillsyn över en kommunal verksamhet som vederbörande är knuten till.

4. *Delikatessjäv*

Det finns någon annan särskild omständighet som gör att hans eller hennes opartiskhet i ärendet kan ifrågasättas.

Delikatessjäv är en allmänt avfattad jävsbestämmelse som syftar till att fånga upp sådana jävssituationer som inte täcks av övriga jävsgrunder. Med ledning av denna klausul bedöms t.ex. sådana fall, då någon är uppenbar vän eller ovän med eller är ekonomiskt beroende av en part eller intressent eller direkt lyder under honom, liksom fall då den handläggande är engagerad i saken på ett sådant sätt att misstanke lätt kan uppkomma om att det brister i förutsättningarna för en opartisk bedömning.

Vid dubbla engagemang i olika nämnder föreligger inte delikatessjäv i nämnd bara för att den som handlägger ärendet tidigare deltagit i handläggningen av ärendet i annan nämnd.

Vid dubbla engagemang i nämnd och i föreningsliv tillämpas jävsreglerna fullt ut.

Vid dubbla engagemang i nämnd och kommunala aktiebolag eller stiftelser gäller att bestämmelserna om ställföreträdarjäv och delikatessjäv inte tillämpas om kommunen äger minst hälften av aktierna i aktiebolaget eller utser minst hälften av styrelseledamöterna i stiftelsen. Undantaget gäller inte i ärenden om myndighetsutövning t.ex. om en ledamot är vd i ett kommunalt aktiebolag som ansöker om bygglov.

Revisionsjäv (12 kap 14-17 §§ KL)

För kommunens revisorer tillämpas samma jävsregler som gäller för förtroendevalda i nämnd.

8. Riktlinjer vid jäv

- Bedömning av om man är jävig eller inte är i många fall inte helt enkel. Ibland kan det förekomma situationer där något klart uttalat jäv inte föreligger, men omständigheterna är av den karaktären att myndighetens trovärdighet trots detta skulle kunna ifrågasättas om personen ifråga deltar i handläggningen av det aktuella ärendet. Hamnar du i denna gråzon rekommenderas att en försiktighetsprincip tillämpas som innebär att du avstår från att delta i handläggningen "för säkerhets skull".
- Om du misstänker att du är jävig i ett ärende skall du alltid omedelbart *anmäla* detta till ordföranden respektive närmsta chef.
- Om du misstänker att jäv föreligger för annan skall detta *påpekas* för ordföranden respektive närmsta chef.

Åtgärder vid jäv eller misstanke om jäv

Normalt skall ett konstaterat jäv leda till att den jävige inte tar befattning med ärendet i något avseende. Om den förtroendevalde som utpekats som jävig inte anser sig jävig måste fullmäktige/nämnden omgående avgöra jävsfrågan genom ett formellt beslut.

Fullmäktige

Den förtroendevalde får inte delta i *handläggningen* av ärendet vid fullmäktiges sammanträde men får *närvara* under handläggningen eftersom fullmäktiges sammanträden är offentliga. Denne bör dock lämna sin plats (ersättare utses). Begreppet "i handläggningen" omfattar överläggning och beslutsfattande.

Nämnder

Den förtroendevalde eller anställda får *vare sig närvara eller delta vid handläggningen* av ärendet och måste *m a o* lämna sammanträdesrummet. Begreppet "vid handläggningen" omfattar momenten utredning, beredning, föredragning och beslutsfattande. Även verkställighet av ett beslut torde ingå om det inte är fråga om rena expeditiönsåtgärder (diarieföring, utskrifter, expediering o. dyl.).

Konsekvenser vid jäv (13 kap. 8§ KL)

Ett beslut kan komma att upphävas efter överklagande om någon som är jävig deltagit i *handläggningen* av ett ärende i fullmäktige respektive närvarat eller deltagit *vid handläggningen* av ett ärende i en nämnd. Ärendet får därefter behandlas på nytt vilket kan komma att innebära ekonomiska förluster och även tidsförluster för kommunen och/eller för enskilda.

9. Frågor och ytterligare information

För ytterligare information, rådgivning och frågor kan kommunjurist eller säkerhetsenheten kontaktas

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

10. Levandegöra

Styrdokumentet publiceras under styrande dokument. Det åvilar samtliga medarbetare och förtroendevalda att ha kännedom om dokumentet. Chefer ska i samband med introduktion av nyanställda informera om gällande styrdokument.

11. Uppföljning

Jäv vid sammanträden ska protokollföras. Även ärenden avseende mutor m.m. ska dokumenteras, företrädesvis i kommunens diariesystem. Denna dokumentation bidrar till transparens, måluppfyllelse och underlättar uppföljning.

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Sid 1 (2)

Tjänsteskrivelse

Handläggarens namn
Mats Mikulic

2023-08-28

Revidering Riktlinjer vid misstanke om oegentligheter (Dnr KS2023/1918-2)

Sammanfattning

Kommunens styrdokument löper som huvudregel ut den 31 december 2023. Enligt policyn för styrdokument ska arbetet med revidering ske under en ny mandatperiods första år för att styrdokumentet ska kunna beslutas i samband med nästkommande årsskifte. Styrdokumentet gäller i fyra år, om inget annat beslutas.

Revideringen av styrdokumentet *Riktlinjer vid misstanke om oegentligheter* avser i huvudsak följande.

- Uppdatering till följd av att kommunfullmäktiges strategiska mål ändrats.
- Att det finns en möjlighet att använda kommunens interna visselblåsarkanal vid misstankar om oegentligheter.
- Att chef vid misstanke om brott ska göra en polisanmälan.
- Uppdaterad hänvisning avseende lagen (2021:890) om skydd för personer som rapporterar om missförhållanden, den så kallade visselblåsarlagen.

Kommunstyrelsen föreslås att anta förslaget till reviderat styrdokument.

Juridisk bedömning

Revideringarna avser bland annat en uppdaterad hänvisning till nu gällande lagstiftning.

Förvaltningens bedömning

Revideringarna av styrdokumentet avser inga större förändringar i sak. Ändringarna är bland annat föranledda av att kommunfullmäktiges strategiska mål ändrats och att en ny lag, lagen (2021:890) om skydd för personer som rapporterar om missförhållanden (visselblåsarlagen), har trätt ikraft. Det har också i förslaget tydliggjorts att misstankar om brott ska polisanmälas.

Kommunstyrelsen föreslås att anta förslaget till reviderat styrdokument.

Ärendenivåer – bedömning utifrån kommunfullmäktiges strategiska mål eller kommunstyrelsens resultatmål

Revidering av styrdokument ligger i linje med det strategiska målet att medborgare och näringsliv ska känna ökat förtroende för kommunen, genom att kommunen kontinuerligt ska utveckla sina interna processer för att medborgare, organisationer och företag känner ett ökat förtroende för kommunen och dess verksamheter.

Bedömning utifrån miljö, hållbarhet och mål i Agenda 2030

Revideringen i sig angår inte målen i Agenda 2023.

Bedömning utifrån politiska styrdokument

Enligt policyn för styrdokument ska arbetet med revidering av styrdokument ske under en ny mandatperiods första år för att styrdokumentet ska kunna beslutas i samband med nästkommande årsskifte. Revideringen av nu aktuellt styrdokument är i enlighet med denna policy.

Bedömning utifrån ett medborgar- och brukarperspektiv

Revidering och översyn av styrdokument säkerställer att kommunen arbetar efter effektiva interna processer och i enlighet med gällande lagstiftning. Detta är till fördel för medborgare och brukare.

Bedömning utifrån ett medarbetarperspektiv.

Revideringen bedöms inte påverka medarbetare arbetsbelastning eller arbetsmiljö.

Ekonomisk bedömning

Förslaget bedöms inte ha någon ekonomisk påverkan.

Förslag till beslut

Förslaget till revidering av *Riktlinjer vid misstanke om oegentligheter* antas.

Madeleine Nilsson
administrativ chef

Haleh Lindqvist
kommundirektör

Expedieras till:

För kännedom till:

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Förslag 2023-08-28, revidering styrdokument 2023

- Utan synliga ändringar

Gul markering: Behöver uppdateras efter antagande

Riktlinjer vid misstanke om oegentligheter

Riktlinje

Diarie-/dokumentnummer: KS2023/1918

Beslut: Kommunstyrelsen

Beredande politiskt organ:

Ersätter tidigare beslut 2020-11-18, Kommunstyrelsen § 333/2020 (KS202/1680)

Giltighetstid: Till och med 2027-12-31

Dokumentansvarig: Administrativ chef

Senast uppdaterad av: Kommunjurist

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Innehållsförteckning

1. Inledning	3
2. Relation till andra styrdokument.....	3
3. Syfte	3
4. Mål och viljeinriktning	3
5. Agerande om du som medarbetare upptäcker oegentligheter	3
6. Annan skyddande lagstiftning	4
7. Levandegöra	5
8. Uppföljning.....	5

1. Inledning

Det finns ett behov av att ha tydliga rutiner och instruktioner för medarbetare som får kännedom om ett missförhållande eller oegentlighet inom den kommunala verksamheten. För detta ändamål har en riktlinje tagits fram för att kunna vara en hjälp till anställda som upptäcker oegentlighet i den kommunala verksamheten.

För vissa verksamheter finns det oegentligheter som ska rapporteras enligt en särskild ordning, exempelvis lex-Sarah anmälningar. Riktlinje vid misstanke om oegentlighet är en generell rutin för situationer då det inte finns en sådan särskild rapporteringsrutin.

2. Relation till andra styrdokument

Riktlinje vid misstanke om oegentligheter är ett av flera styrdokument som rör oegentligheter och missförhållanden i den kommunala organisationen. Riktlinjen ska läsas tillsammans med de styrdokument som det finns anknytning till.

Riktlinjen har ett nära samband med "Handlingsplan vid kränkande särbehandling och trakasserier" (KS2019/1719), där rutinerna och ansvarsfördelningen är fastställda för hur kränkande särbehandling riktad mot en eller flera arbetstagare ska hanteras. Riktlinjen har också koppling till styrdokumentet "Regler mot mutor och jäv" (KS2019/2084) samt riktlinjen om Visselblåsarlagen (nr xx).

Dessa anknytande styrdokument bör användas i första hand vid dessa specifika situationer.

3. Syfte

Syftet med styrdokumentet "Riktlinje vid misstanke om oegentlighet" är att tydliggöra hur du som medarbetare i kommunen kan agera om du på ett eller annat sätt får kännedom om oegentligheter med koppling till den kommunala verksamheten. Tanken är att riktlinjen blir en kodifiering av nu gällande rutiner på arbetsplatsen. Avsikten med riktlinjen är att belysa att kommunen såsom arbetsgivaren alltid i olika led ansvarar för att kunna hantera situationer då en arbetstagare vill uppmärksamma en misstanke om oegentlighet. Ett ytterligare syfte med riktlinjen är att uppmärksamma anställda på den rättighet som de alltid har i alla sammanhang, att använda sig av de grundlagsskyddade möjligheterna till meddelarfrihet.

4. Mål och viljeinriktning

Målet med riktlinjen är att transparensen i kommunen ökar om fler missförhållanden och oegentligheter kan upptäckas.

5. Agerande om du som medarbetare upptäcker oegentligheter

Generellt sätt kan sägas att en oegentlighet är när en person avsiktligt eller av oaktsamhet bryter mot lagar eller interna regler och instruktioner. Det kan röra sig om ett handlande som är avsiktligt utfört av en eller flera anställda för att själv uppnå vinning eller för att gynna någon närstående och som kan orsaka skada eller förlust för kommunen. Skada eller förlust kan till exempel vara ekonomisk förlust eller förtroendeskada. En oegentlighet som är av allvarlig art kan vara exempelvis muta, jäv, stöld, bedrägeri, eller en handling som kan innebära stora risker och hot för någons hälsa, säkerhet eller miljö.

5.1 Rapportera till chef

Då du som medarbetare misstänker att en oegentlighet eller ett missförhållande pågår/har skett på arbetsplatsen ska du alltid kontakta din närmsta chef och informera denne om vad som har hänt. I det

fall det är din närmste chef som misstankarna avser kan alltid chefen i nästa led högre upp i organisationen kontaktas. I sista hand kan man alltid vända sig till kommundirektören. Det finns också en möjlighet att använda kommunens interna visseblåsarkanal.

I det fall som misstankarna avser kommundirektören ska du istället vända dig till kommunstyrelsens ordförande.

Den chef som mottar din underrättelse ansvarar sedan för att hantera tipset och vidta lämpliga åtgärder.

Vid misstanke om brott ska chef göra en polisanmälan.

För hjälp och råd kan du kontakta HR-avdelningen eller säkerhetsenheten.

5.2 Meddelarfrihet

Ibland är det inte lämpligt eller möjligt att vända sig internt inom den kommunala organisationen med sin misstanke/upptäckt av en oegentlighet. Det kan finnas olika anledningar till att du som anställd inte vill underrätta någon inom kommunen om den aktuella situationen. Det är viktigt att du som medarbetare är medveten om de rättigheter som du alltid har att vända dig externt, och det skydd som du har i den situationen.

I regeringsformen finns det grundläggande regler om yttrandefrihet. I tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen kommer ett mer detaljerat skyddssystem för yttrandefriheten och tryckfriheten till uttryck, i dessa regleras också arbetstagares meddelarskydd. Meddelarskyddet kan beskrivas ofta som att det består av meddelarfriheten, anskaffarfriheten, rätten till anonymitet, efterforskningsförbudet och repressalieförbudet.

Meddelarfriheten hittas i 1 kap. 7 § tryckfrihetsförordningen (motsvarigheten i yttrandefrihetsgrundlagen finns i 1 kap. 10 §), och innebär alltså en rätt för var och en att fritt lämna uppgifter i vilket ämne som helst för publicering i ett medium som omfattas av tryckfrihetsförordningen eller yttrandefrihetsgrundlagen. Detta innebär även att sekretessbelagda uppgifter i vissa fall kan röjas, om de inte omfattas av kvalificerad tystnadsplikt, det vill säga sådan tystnadsplikt som enligt offentlighets- och sekretesslagen har företräde framför meddelarfriheten. I offentlighets- och sekretesslagen anges vilken sekretess som är kvalificerad i anslutning till berörda sekretessbestämmelser.

En viktig bestämmelse när det kommer till meddelarskydd är att en kommun eller annat allmänt organ inte får lov att ingripa mot en anställd för att denne har utnyttjat sin tryck- eller yttrandefrihet. Detta regleras i grundlagarna genom ett repressalieförbud.

Det kan nämnas att det i undantagssituationer kan vara straffbart att lämna uppgifter. Det kan vara fall då det rör sig om ett utlämnande av uppgifter som omfattar vissa grövre brott mot rikets säkerhet, oriktigt utlämnande av hemlig handling eller ett uppsåtligt åsidosättande av kvalificerad tystnadsplikt.

6. Annan skyddande lagstiftning

Lagstiftning som kan nämnas i detta sammanhang är lagen (1982:80) om anställningsskydd ("LAS") innehåller regler som är till för att skydda arbetstagare. Den mest centrala bestämmelsen i lagen är bestämmelsen om att en anställd inte får bli uppsagd utan att sakliga skäl finns för uppsägningen.

Lagen (2021:890) om skydd för personer som rapporterar om missförhållanden, den så kallade visseblåsarlagen, innehåller bestämmelser om ett förstärkt skydd för personer som i ett arbetsrelaterat sammanhang rapporterar om missförhållanden. Lagen inskränker inte det skydd som kan gälla på annan grund.

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

7. Levandegöra

Riktlinjen publiceras på kommunens hemsida. Det åvilar samtliga chefer att ha kännedom om dokumentet och informera sina medarbetare om gällande anvisningar.

8. Uppföljning

Dokumentansvarig ser löpande till att styrdokumentet är uppdaterat.

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Förslag 2023-08-28, revidering styrdokument 2023

Gul markering: Behöver uppdateras efter antagande

Strykningar: Röd markering

Tillägg: Grön markering

Riktlinjer vid misstanke om oegentligheter

Riktlinje

Diarie-/dokumentnummer: KS2023/1918

Beslut: Kommunstyrelsen

Beredande politiskt organ:

Ersätter tidigare beslut 2020-11-18, Kommunstyrelsen § 333/2020 (KS202/1680)

Giltighetstid: Till och med 2027-12-31

Dokumentansvarig: Administrativ chef

Senast uppdaterad av: Kommunjurist

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Innehållsförteckning

1. Inledning	3
2. Relation till andra styrdokument.....	3
3. Syfte	3
4. Mål och viljeinriktning	3
5. Agerande om du som medarbetare upptäcker oegentligheter	4
6. Annan skyddande lagstiftning	5
7. Levandegöra	5
8. Uppföljning.....	5

**KUNGÄLV
KOMMUN**

1. Inledning

Det finns ett behov av att ha tydliga rutiner och instruktioner för medarbetare som får kännedom om ett missförhållande eller oegentlighet inom den kommunala verksamheten. För detta ändamål har en riktlinje tagits fram för att kunna vara en hjälp till anställda som upptäcker oegentlighet i den kommunala verksamheten.

För vissa verksamheter finns det oegentligheter som ska rapporteras enligt en särskild ordning, exempelvis lex-Sarah anmälningar. Riktlinje vid misstanke om oegentlighet är en generell rutin för situationer då det inte finns en sådan särskild rapporteringsrutin.

Riktlinjen är framtagen med anledning av kommunfullmäktiges strategiska mål som beslutade om i sambudgeten för 2020–2022. Ett av de strategiska målen är: "att medborgare och näringsliv ska känna ökat förtroende för kommunen". I budgetdirektivet för 2020–2022 har kommunstyrelsen gett förvaltningen i uppdrag att:

"Skapa trygga och allmänt kända rutiner för våra anställda att våga påtala brister och anmäla missförhållanden utan personlig risk och rädsla."

2. Relation till andra styrdokument

Riktlinje vid misstanke om oegentligheter är ett av flera styrdokument som rör oegentligheter och missförhållanden i den kommunala organisationen. Riktlinjen ska läsas tillsammans med de styrdokument som det finns anknytning till.

Riktlinjen har ett nära samband med "Handlingsplan vid kränkande särbehandling och trakasserier" (KS2019/1719), där rutinerna och ansvarsfördelningen är fastställda för hur kränkande särbehandling riktad mot en eller flera arbetstagare ska hanteras. Riktlinjen har också koppling till styrdokumentet "Regler mot mutor och jäv" (KS2019/2084) samt riktlinjen om Visselblåsarlagen (nr xx).

Dessa två anknytande styrdokument bör användas i första hand vid dessa specifika situationer.

3. Syfte

Syftet med styrdokumentet "Riktlinje vid misstanke om oegentlighet" är att tydliggöra hur du som medarbetare i kommunen kan agera om du på ett eller annat sätt får kännedom om oegentligheter med koppling till den kommunala verksamheten. Tanken är att riktlinjen blir en kodifiering av nu gällande rutiner på arbetsplatsen. Avsikten med riktlinjen är att belysa att kommunen såsom arbetsgivaren alltid i olika led ansvarar för att kunna hantera situationer då en arbetstagare vill uppmärksamma en misstanke om oegentlighet. Ett ytterligare syfte med riktlinjen är att uppmärksamma anställda på den rättighet som de alltid har i alla sammanhang, att använda sig av de grundlagsskyddade möjligheterna till meddelarfrihet.

4. Mål och viljeinriktning

Målet med riktlinjen är enligt ovan nämnda uppdrag från kommunstyrelsen, att

"Skapa trygga och allmänt kända rutiner för våra anställda att våga påtala brister och anmäla missförhållanden utan personlig risk och rädsla."

Det långsiktiga målet med riktlinjen är att transparensen i kommunen ökar om fler missförhållanden och oegentligheter kan upptäckas.

5. Agerande om du som medarbetare upptäcker oegentligheter

Generellt sätt kan sägas att en oegentlighet är när en person avsiktligt eller av oaktsamhet bryter mot lagar eller interna regler och instruktioner. Det kan röra sig om ett handlande som är avsiktligt utfört av en eller flera anställda för att själv uppnå vinning eller för att gynna någon närstående och som kan orsaka skada eller förlust för kommunen. Skada eller förlust kan till exempel vara ekonomisk förlust eller förtroendeskada. En oegentlighet som är av allvarlig art kan vara exempelvis muta, jäv, stöld, bedrägeri, eller en handling som kan innebära stora risker och hot för någons hälsa, säkerhet eller miljö.

5.1 Rapportera till chef

Då du som medarbetare misstänker att en oegentlighet eller ett missförhållande pågår/har skett på arbetsplatsen **bor** **ska** du alltid kontakta din närmsta chef och informera denne om vad som har hänt. I det fall det är din närmste chef som misstankarna avser kan alltid chefen i nästa led högre upp i organisationen kontaktas. I sista hand kan man alltid vända sig till kommundirektören. **Det finns också en möjlighet att använda kommunens interna visseblåsarkanal.**

I det fall som misstankarna avser kommundirektören ska du istället vända dig till kommunstyrelsens ordförande.

Den chef som mottar din underrättelse ansvarar sedan för att hantera tipset och vidta lämpliga åtgärder.

Vid misstanke om brott ska chef göra en polisanmälan.

För hjälp och råd **på vägen** kan du kontakta HR-avdelningen **eller säkerhetsenheten.**

5.2 Meddelarfrihet

Ibland är det inte lämpligt eller möjligt att vända sig internt inom den kommunala organisationen med sin misstanke/upptäckt av en oegentlighet. Det kan finnas olika anledningar till att du som anställd inte vill underrätta någon inom kommunen om den aktuella situationen. Det är viktigt att du som medarbetare är medveten om de rättigheter som du alltid har att vända dig externt, och det skydd som du har i den situationen.

I regeringsformen finns det grundläggande regler om yttrandefrihet. I tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen kommer ett mer detaljerat skyddssystem för yttrandefriheten och tryckfriheten till uttryck, i dessa regleras också arbetstagares meddelarskydd. Meddelarskyddet kan beskrivs ofta som att det består av meddelarfriheten, anskaffarfriheten, rätten till anonymitet, efterforskningsförbudet och repressalieförbudet.

Meddelarfriheten hittas i 1 kap. 7 § tryckfrihetsförordningen (motsvarigheten i yttrandefrihetsgrundlagen finns i 1 kap. 10 §), och innebär alltså en rätt för var och en att fritt lämna uppgifter i vilket ämne som helst för publicering i ett medium som omfattas av tryckfrihetsförordningen eller yttrandefrihetsgrundlagen. Detta innebär även att sekretessbelagda uppgifter i vissa fall kan röjas, om de inte omfattas av kvalificerad tystnadsplikt, det vill säga sådan tystnadsplikt som enligt offentlighets- och sekretesslagen har företräde framför meddelarfriheten. I offentlighets- och sekretesslagen anges vilken sekretess som är kvalificerad i anslutning till berörda sekretessbestämmelser.

En viktig bestämmelse när det kommer till meddelarskydd är att en kommun eller annat allmänt organ inte får lov att ingripa mot en anställd för att denne har utnyttjat sin tryck- eller yttrandefrihet. Detta regleras i grundlagarna genom ett repressalieförbud.

Det kan nämnas att det i undantagssituationer kan vara straffbart att lämna uppgifter. Det kan vara fall då det rör sig om ett utlämnande av uppgifter som omfattar vissa grövre brott mot rikets säkerhet, oriktigt utlämnande av hemlig handling eller ett uppsåtligt åsidosättande av kvalificerad tystnadsplikt.

**KUNGÄLV
KOMMUN**

6. Annan skyddande lagstiftning

Lagstiftning som kan nämnas i detta sammanhang är lagen (1982:80) om anställningsskydd ("LAS") innehåller regler som är till för att skydda arbetstagare. Den mest centrala bestämmelsen i lagen är bestämmelsen om att en anställd inte får bli uppsagd utan att sakliga skäl finns för uppsägningen.

Lagen (2016:749) om särskilt skydd mot repressalier för arbetstagare som slår larm om allvarliga missförhållanden innehåller bestämmelser som reglerar att arbetstagare som utsätts för repressalier i strid med lagen under vissa förutsättningar har rätt till skadestånd. Lagen (2021:890) om skydd för personer som rapporterar om missförhållanden, den så kallade visselblåsarlagen, innehåller bestämmelser om ett förstärkt skydd för personer som i ett arbetsrelaterat sammanhang rapporterar om missförhållanden. Lagen inskränker inte det skydd som kan gälla på annan grund.

7. Levandegöra

Riktlinjen publiceras på kommunens hemsida. Det åvilar samtliga chefer att ha kännedom om dokumentet och informera sina medarbetare om gällande anvisningar.

Riktlinjen kommer att medfölja vid introduktion av nyanställda verksamhetschefer, en del av chefs basen, dessutom kommer innehållet i riktlinjen att tas upp i utbildningen i handlingsoffentlighet som ges i samband med nyanställning.

En utbildningsatsning kommer att göras i anslutning till att riktlinjen antas. En extern föreläsning i meddelarskydd kommer att ges till anställda i kommunen.

8. Uppföljning

Dokumentansvarig ser löpande till att styrdokumentet är uppdaterat.

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Sid 1 (3)

Tjänsteskrivelse

Handläggarens namn
Mats Mikulic

2023-10-10

Revidering riktlinje Visselblåsarlagen - Intern rapporteringskanal (Dnr KS2023/1920-2)

Sammanfattning

Kommunens styrdokument löper som huvudregel ut den 31 december 2023. Enligt policyn för styrdokument ska arbetet med revidering ske under en ny mandatperiods första år för att styrdokumentet ska kunna beslutas i samband med nästkommande årsskifte. Styrdokumentet gäller i fyra år, om inget annat beslutas.

Riktlinjen *Visselblåsarlagen – Intern rapporteringskanal* föreslås tydliggöras på sätt att det är kommunens visselblåsarfunktion som avgör om ett visselblåstips faller inom ramen för visselblåsarlagens bestämmelser.

När utredningen är klar föreslås att visselblåsarfunktionen ska överlämna sina slutsatser och förslag till åtgärd till ansvarig nämnd enligt reglemente eller till kommundirektör respektive sektorchef beroende på vad ärendet avser. Ärendet ska inte överlämnas till ansvarig nämnd om förslaget till åtgärd faller inom ramen för de beslut som förvaltningen får fatta i enlighet med delegationsordning och övriga styrdokument. Ärendet ska alltid överlämnas till ansvarig nämnd om ärendet är av principiell betydelse. Vid misstanke om brott ska ärendet överlämnas till säkerhetschefen för vidare åtgärd.

Kommunstyrelsen föreslås att anta förslaget till reviderat styrdokument.

Juridisk bedömning

Revideringen bedöms vara i enlighet med visselblåsarlagens bestämmelser.

Förvaltningens bedömning

Visselblåsarfunktionen i Kungälv kommun består av kommunjurist och HR-chef, jämte ersättare.

Enligt riktlinjerna får visselblåsarfunktionen inte utreda och bedöma rapporterade missförhållanden där följande personkategorier uttryckligen pekas ut av visselblåsararen:

- Förtroendevalda i kommunen (4 kap 1 § kommunallagen) samt de förtroendevalda som valts av kommunen för att utföra förtroendeuppdrag t.ex. i kommunala bolag samt i stiftelser.
- Kommundirektören och övriga tjänstepersoner i kommunens ledningsgrupp
- Verkställande direktörer i kommunens helägda bolag.

I dessa fall ska ärendet överlämnas till extern part, till exempel en advokatbyrå, för utredning.

Riktlinjen föreslås tydliggöras på sätt att det är visselblåsarfunktionen som ska bedöma om visselblåstipsen faller inom visselblåsarlagens bestämmelser. Om visselblåsarfunktionen bedömer att det inte är fråga om ett ärende enligt visselblåsarlagen ska ärendet överlämnas till linjeorganisationen för vidare åtgärd.

I nu gällande riktlinjer ska kommunstyrelsen besluta i alla visselblåsarärenden. Förvaltningen föreslår istället att visselblåsarfunktionen ska överlämna sina slutsatser och förslag till åtgärd till ansvarig nämnd enligt reglemente eller till kommundirektör respektive sektorchef beroende på vad ärendet avser. Kommunstyrelsen är en nämnd enligt kommunallagens bestämmelser. Ärendet ska inte överlämnas till ansvarig nämnd om förslaget till åtgärd faller inom ramen för de beslut som förvaltningen får fatta i enlighet med delegationsordning och övriga styrdokument. Ärendet ska alltid överlämnas till ansvarig nämnd om ärendet är av principiell betydelse.

Vid misstanke om brott ska ärendet överlämnas till säkerhetschefen för vidare åtgärd.

Anledningen till förslaget till revidering i aktuellt avseende är att ärenden bör beslutas på samma sätt oavsett om ärendet har initierats via den interna visselblåsarканалen eller på något annat sätt. Om förslaget till åtgärd från visselblåsarfunktionen avser en omständighet som annars beslutas av förvaltningen enligt gällande delegationsordning eller annat styrdokument, bör denna ordning gälla även för visselblåsarärenden exempelvis avseende HR-ärenden. Om ärendet inte ska beslutas av förvaltningen ska visselblåsarfunktionen överlämna förslaget till beslut till ansvarig nämnd enligt gällande reglemente.

Inkomna rapporter, som ska utredas enligt visselblåsarlagen, ska rapporteras löpande till ansvarig nämnds presidium. En sammanställning över inkomna ärenden ska visselblåsarfunktionen rapportera löpande till kommunstyrelsens presidium och till kommunstyrelsen minst en gång per år. Detta utgör ett led i kommunstyrelsens uppsiktsplikt.

Kommunstyrelsen föreslås att anta förslaget till reviderat styrdokument.

Ärendenivåer – bedömning utifrån kommunfullmäktiges strategiska mål eller kommunstyrelsens resultatmål

Revidering av styrdokument ligger i linje med det strategiska målet att medborgare och näringsliv ska känna ökat förtroende för kommunen, genom att kommunen kontinuerligt ska utveckla sina interna processer för att medborgare, organisationer och företag känner ett ökat förtroende för kommunen och dess verksamheter.

Bedömning utifrån miljö, hållbarhet och mål i Agenda 2030

Revideringen i sig angår inte målen i Agenda 2023.

Bedömning utifrån politiska styrdokument

Enligt policyn för styrdokument ska arbetet med revidering av styrdokument ske under en ny mandatperiods första år för att styrdokumentet ska kunna beslutas i samband med nästkommande årsskifte. Revideringen av nu aktuellt styrdokument är i enlighet med denna policy.

Bedömning utifrån ett medborgar- och brukarperspektiv

Revidering och översyn av styrdokument säkerställer att kommunen arbetar efter effektiva interna processer och i enlighet med gällande lagstiftning. Detta är till fördel för medborgare och brukare.

Bedömning utifrån ett medarbetarperspektiv.

Revideringen bedöms inte påverka medarbetare arbetsbelastning eller arbetsmiljö.

Ekonomisk bedömning

Förslaget bedöms inte ha någon ekonomisk påverkan.

Förslag till beslut

Förslaget till revidering av riktlinjen *Visselblåsarlagen - Intern rapporteringskanal* antas.

Madeleine Nilsson
administrativ chef

Haleh Lindqvist
kommundirektör

Expedieras till:

För kännedom till:

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Förslag 2023-10-10, revidering 2023

Gul markering: Behöver uppdateras efter antagande

Strykningar: Röd markering

Tillägg: Grön markering

Visselblåsarlagen

- Intern rapporteringskanal

Riktlinje

Diarie-/dokumentnummer: KS2023/1920

Beslut: Kommunstyrelsen

Beredande politiskt organ:

Ersätter tidigare beslut: Kommunstyrelsen 2022-06-22 (§160/2022) KS2022/1195

Giltighetstid: Till och med 2027-12-31

Dokumentansvarig: Administrativ chef

Senast uppdaterad av: Kommunjurist

Innehållsförteckning

1. Inledning	3
2. Relation till andra styrdokument	3
3. Syfte	3
4. Mål och viljeinriktning	4
5. Visselblåsarkanal - organisation.....	4
6. Visselblåsarkanal - kommunikationslösning.....	6
7. Levandegöra	7
8. Uppföljning och information.....	7

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

1. Inledning

Den 17 december 2021 trädde lagen (2021:890) om skydd för personer som rapporterar om missförhållanden, den så kallade visselblåsarlagen, i kraft.

Visselblåsarlagen innehåller bestämmelser om ett förstärkt skydd för personer som i ett arbetsrelaterat sammanhang rapporterar om missförhållanden. Skyddet gäller även för andra än rapporterande personer, t.ex. personer som bistår den rapporterande personen.

Det finns vidare bestämmelser i visselblåsarlagen om skyldighet för verksamhetsutövare att inrätta interna rapporteringskanaler för rapportering och uppföljning av missförhållanden. **Kommuner ska ha inrättat interna rapporteringskanaler senast den 17 juli 2022**

Dessa riktlinjer reglerar hur den interna rapporteringskanalen i Kungälv kommun ska organiseras. Riktlinjerna innehåller också en beskrivning av förfaranden för rapportering av missförhållanden och uppföljning av visselblåsarärenden.

Riktlinjerna gäller även för Kungälv Energi AB enligt beslut av bolagsstyrelsen. Även helägda bolag som kommunen eller dess koncern eventuellt bildar framöver, alternativt omstrukturerar, omfattas av riktlinjerna i enlighet med det som följer av visselblåsarlagens bestämmelser.

2. Relation till andra styrdokument

Riktlinjerna kompletterar *Handlingsplan vid kränkande särbehandling, trakasserier, sexuella trakasserier och repressalier (KS2019/1719)*, *Regler mot mutor och jäv (KS2019/2084)* och *Riktlinje vid misstanke om oegentlighet (KS2020/1680)*.

Det finns därutöver ett flertal interna styrdokument som direkt eller indirekt angår dessa riktlinjer, t.ex. avseende upphandling.

3. Syfte

Syftet med riktlinjerna är att reglera endast den interna rapporteringskanalen för Kungälv kommun i enlighet med visselblåsarlagens bestämmelser.

**KUNGÄLV
KOMMUN**

4. Mål och viljeinriktning

Målsättningen med riktlinjerna är att uppfylla kraven i visselblåsarlagen för att förebygga och förhindra missförhållanden i kommunens verksamheter.

5. Visselblåsarakanalen - organisation

Rapporteringskanalen ska hanteras av den så kallade *visselblåsarfunktionen* som tar emot rapporterade missförhållanden, bedömer om rapporten ligger inom visselblåsarlagens tillämpningsområde, utreder, **lämnar förslag till åtgärd** samt återkopplar **till kommunstyrelsen och** till visselblåsaren och övriga berörda **och följer upp ärendena**.

Enligt visselblåsarlagen ska visselblåsaren få bekräftelse på att rapporten inkommit inom 7 dagar. Detta sköter den tekniska plattformen automatiskt. Visselblåsaren ska också enligt lagen få en statusuppdatering senast inom 3 månader.

Uppföljning och rapportering till kommunstyrelsen och övriga berörda framgår vidare av p. 8 nedan.

5.1. Visselblåsarfunktionen

Visselblåsarfunktionen ska bestå av en kommunjurist och HR-chefen.

Visselblåsarfunktionen ska ledas av HR-chefen tillsammans med kommunjuristen för att säkerställa att hänsyn även tas till arbetsrättsliga aspekter.

Vid frånvaro eller vid jäv ersätts HR-chefen av administrativa chefen och kommunjuristen i första hand av en annan kommunjurist och i andra hand av den administrativa chefen.

Visselblåsarfunktionen ska adjungera de interna resurser som behövs för att kunna fullgöra sitt uppdrag, t.ex. inom områdena ekonomi, säkerhet och teknik.

Det finns sekretessregler som gäller för samtliga som arbetar med visselblåsarärenden. De som adjungeras till visselblåsarfunktionen ska erinras om sekretessreglerna och har ett eget ansvar för att inhämta information om gällande regler.

Det är visselblåsarfunktionen som avgör utifrån gällande bestämmelser, praxis och förarbeten om ett inrapporterat missförhållande faller inom visselblåsarlagens tillämpningsområden eller om ärendet ska överlämnas till berörd sektorchef eller till extern myndighet för vidare åtgärder.

Det är alltså endast rapporterade missförhållanden som uppfyller visselblåsarlagens krav som utreds av visselblåsarfunktionen. Övriga visselblåsar tips ska hanteras av linjeorganisationen.

När utredningen är klar ska visselblåsarfunktionen överlämna sina slutsatser och förslag till åtgärd till ansvarig nämnd enligt reglemente eller till kommundirektör respektive sektorchef beroende på vad ärendet avser. Kommunstyrelsen är en nämnd enligt kommunallagens bestämmelser. Ärendet ska inte överlämnas till ansvarig nämnd om förslaget till åtgärd faller inom ramen för de beslut som förvaltningen får fatta i enlighet med delegationsordning och övriga styrdokument. Ärendet ska alltid överlämnas till ansvarig nämnd om ärendet är av principiell betydelse.

Vid misstanke om brott ska ärendet överlämnas till säkerhetschefen för vidare åtgärd.

Visselblåsarfunktionen får överlämna ett rapporterat missförhållande till en extern part för utredning helt eller delvis, om visselblåsarfunktionen bedömer utredningen som alltför omfattande eller komplex. Detsamma gäller om utredningen kräver viss specialistkompetens som inte kan tillhandahållas internt.

Vid intressekonflikt och vid jäv för visselblåsarfunktionen ska utredningen av inrapporterat missförhållande och återrapporteringen göras av en extern part. Detta regleras närmare under p. 5.2.

5.2. Utredning av extern part

Visselblåsarfunktionen får inte utreda och bedöma rapporterade missförhållanden där följande personkategorier uttryckligen pekats ut av visselblåsararen:

- Förtroendevalda i kommunen (4 kap 1 § kommunallagen) samt de förtroendevalda som valts av kommunen för att utföra förtroendeuppdrag t.ex. i kommunala bolag samt i stiftelser.
- Kommundirektören och övriga tjänstepersoner i kommunens ledningsgrupp
- Verkställande direktörer i kommunens helägda bolag.

Visselblåsarfunktionen ska först bedöma om rapporten faller inom visselblåsarlagens bestämmelser. Om visselblåsarfunktionen bedömer att det inte är fråga om ett ärende enligt visselblåsarlagen ska ärendet inte överlämnas till extern part utan ska avslutas av visselblåsarfunktionen och överlämnas till linjeorganisationen.

Visselblåsarfunktionen får inte heller bedöma, utreda missförhållanden när jäv föreligger enligt kommunallagens bestämmelser i visselblåsarfunktionen för HR-chefen respektive kommunjuristerna, inkl. ersättare. Visselblåsarfunktionen

**KUNGÄLV
KOMMUN**

förutsätter således att HR-chefen (alt. ersättare) och en kommunjurist (alt. ersättare) får handlägga det aktuella ärendet.

I dessa fall ska visselblåsarfunktionen överlämna det rapporterade missförhållandet till extern part för bedömning, utredning och återrapportering.

Den externa parten ska överlämna sina slutsatser och förslag till åtgärd till ansvarig nämnd enligt reglemente eller till kommundirektör respektive sektorchef beroende på vad ärendet avser. Ärendet ska inte överlämnas till ansvarig nämnd om förslaget till åtgärd faller inom ramen för de beslut som förvaltningen får fatta i enlighet med delegationsordning och övriga styrdokument. Vid misstanke om brott ska ärendet överlämnas till säkerhetschefen för vidare åtgärd. ~~Rapporterar direkt till kommunstyrelsen. Ärendet tas upp på kommunstyrelsens presidiummöte för att initiera ärendet till kommunstyrelsen. Presidiet gör ingen bedömning av ärendet utan detta avilar kommunstyrelsen.~~

Till ~~kommunstyrelsens~~ nämndens beslutsunderlag ska i förekommande fall bifogas ett tjänsteutlåtande från kommunens visselblåsarfunktion med förslag till beslut utifrån slutsatserna i den externa utredningen. Visselblåsarfunktionen gör därvid ingen egen bedömning av det rapporterade missförhållandet och den utredning som är gjord av den externa parten. ~~Av tjänsteskrivelsen ska vidare en redogörelse av ärendet, själva processen, finnas med.~~

Visselblåsarfunktionen har vidare möjlighet att överlämna till den externa parten att bistå med bedömning, utredning i andra situationer, se p. 5.1 femte stycket.

Den externa parten ska upphandlas enligt LOU.

5.3. Arbetsrättsliga åtgärder m.m.

Det är HR-chefen som ska säkerställa att arbetsrättslagstiftningen följs och tillse att åtgärder vidtas med anledning av rapporterade missförhållanden.

Om det är en förtroendevald som uttryckligen pekats ut av visselblåsaren ska HR-chefen så snart det är möjligt informera berörd gruppledare om den inkomna rapporten i den mån det är möjligt utifrån gällande sekretesslagstiftning.

6. Visselblåsar kanalen - kommunikationslösning

Den interna rapporteringskanalen ska utformas så att den rapporterade personen kan rapportera missförhållanden både skriftligt och muntligt samt, om så begärs, vid ett fysiskt möte inom en skälig tid.

Verksamhetsutövaren (kommunen) ska vidare lämna tydlig och lättillgänglig information hur rapportering ska göras via den interna rapporteringskanalen samt vad som gäller ifråga om rätten till meddelarfrihet. Ansvaret för informationen avilar

visselblåsarfunktionen med bistånd från kommunikationsenheten.

Den interna visselblåsarканалen, inkluderat de krav på information som anges i visselblåsarlagen, ska därför göras tillgänglig via kommunens hemsida och intranät. På dessa plattformar ska det bland annat finnas information om vem som får använda visselblåsarканалen och vad som avses med missförhållanden samt hur rapportering ska ske.

Det ska vidare finnas möjlighet att rapportera missförhållanden vid ett personligt möte med tjänsteperson i visselblåsarfunktionen inom en skälig tid. Med skälig tid avses i denna riktlinje sju (7) dagar från det att begäran framställdes.

Den rapporterande personen ska kunna vara anonym vid rapportering av missförhållanden.

Visselblåsarканалen ska i övrigt uppfylla gällande lagkrav, bland annat avseende sekretess och behandling av personuppgifter.

7. Levandegöra

Information om riktlinjen och visselblåsarканалen ska finnas tillgänglig på kommunens hemsida och på intranät. Det åvilar samtliga chefer att ha kännedom om dokumentet och informera sin medarbetare om riktlinjerna.

8. Uppföljning och information

Inkomna rapporter, som ska utredas enligt visselblåsarlagen, ska rapporteras löpande till ansvarig nämnds/kommunstyrelsens presidium av visselblåsarfunktionen. Kommunstyrelsen är en nämnd enligt kommunallagens bestämmelser. Sådan rapportering ska inte ske om visselblåsarfunktionen bedömer att ärendet faller inom ramen för förvaltningens behörighet i enlighet med delegationsordning och övriga styrdokument.

Presidiet ska i förekommande fall informeras om att en rapport inkommit och innehållet i huvudsak. Gällande sekretessregler ska beaktas. Återrapportering sker inte till presidiet under utredningens gång.

Informationen ska lämnas av visselblåsarfunktionen i samband med nämndens kommunstyrelsens ordinarie beredningsmöte eller tidigare om ärendet är brådskande. Samtidigt ska presidiet erinras om gällande sekretessregler. Visselblåsarfunktionen omfattas av sekretess enligt gällande bestämmelser.

Presidiet bedömer om nämnden/kommunstyrelsen behöver informeras om rapporten beroende på allvarlighetsgraden. Även nämnden/kommunstyrelsen ska i förekommande fall erinras om gällande sekretessbestämmelser.

Den som uttryckligen pekats ut av visselblåsaren ska så snart som möjligt få information från visselblåsarfunktionen om den inkomna rapporten, om visselblåsarfunktionen bedömer detta vara lämpligt och möjligt med hänsyn till utredningstekniska skäl och sekretess.

Det är inte möjligt att ange exakt när det är lämpligt/olämpligt att ge information till visselblåsaren. Detta beror på vad ärendet avser. Grunden för bedömningen är utredningstekniska skäl och sekretess.

Det är visselblåsarfunktionen respektive den externa parten som kommunicerar med de personer som berörs av det inrapporterade missförhållandet.

Efter genomförd utredning av rapporterade missförhållanden ska visselblåsarfunktionen respektive den externa utredningsfunktionen, **redovisa sina slutsatser och överlämna ärendet till kommunstyrelsen med** förslag till beslut. Se vidare p. 5 ovan.

En sammanställning över inkomna ärenden, via den interna rapporteringskanalen, ska visselblåsarfunktionen rapportera **löpande till kommunstyrelsens presidium** och till kommunstyrelsen minst en gång per år. **Detta utgör ett led i kommunstyrelsens uppsiktsplikt.**

Kommunstyrelsen beslutar i visselblåsarärenden som angår Kungälv kommun. För ärenden som angår de kommunala bolagen sker rapportering och uppföljning till bolagsstyrelsen årligen och till dess presidium löpande på motsvarande sätt som till **ansvarig nämnd kommunstyrelsen** och dess presidium. Ärenden som angår bolagen beslutas av dess styrelse eller **av VD om ärendet faller inom ramen för löpande förvaltningsåtgärd.**

Den rapporterade personen ska i enlighet med visselblåsarlagens bestämmelser få återkoppling i skälig utsträckning om de åtgärder som har vidtagits. Berörda personer ska få ta del av **KS** beslut med beaktande av eventuell sekretess. Beslutet kan även behöva kommuniceras muntligen beroende på ärendets karaktär. Det är visselblåsarfunktionen som kommunicerar med berörda.

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Förslag 2023-10-10, revidering 2023

- Utan synliga ändringar

Gul markering: Behöver uppdateras efter antagande

Visselblåsarlagen

- Intern rapporteringskanal

Riktlinje

Diarie-/dokumentnummer: KS2023/1920

Beslut: Kommunstyrelsen

Beredande politiskt organ:

Ersätter tidigare beslut: Kommunstyrelsen 2022-06-22 (§160/2022) KS2022/1195

Giltighetstid: Till och med 2027-12-31

Dokumentansvarig: Administrativ chef

Senast uppdaterad av: Kommunjurist

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Innehållsförteckning

1. Inledning	3
2. Relation till andra styrdokument	3
3. Syfte	3
4. Mål och viljeinriktning	4
5. Visselblåsarkanalen - organisation.....	4
6. Visselblåsarkanalen - kommunikationslösning.....	6
7. Levandegöra	7
8. Uppföljning och information.....	7

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

1. Inledning

Den 17 december 2021 trädde lagen (2021:890) om skydd för personer som rapporterar om missförhållanden, den så kallade visselblåsarlagen, i kraft.

Visselblåsarlagen innehåller bestämmelser om ett förstärkt skydd för personer som i ett arbetsrelaterat sammanhang rapporterar om missförhållanden. Skyddet gäller även för andra än rapporterade personer, t.ex. personer som bistår den rapporterade personen.

Det finns vidare bestämmelser i visselblåsarlagen om skyldighet för verksamhetsutövare att inrätta interna rapporteringskanaler för rapportering och uppföljning av missförhållanden.

Dessa riktlinjer reglerar hur den interna rapporteringskanalen i Kungälv kommun ska organiseras. Riktlinjerna innehåller också en beskrivning av förfaranden för rapportering av missförhållanden och uppföljning av visselblåsarärenden.

Riktlinjerna gäller även för Kungälv Energi AB enligt beslut av bolagsstyrelsen. Även helägda bolag som kommunen eller dess koncern eventuellt bildar framöver, alternativt omstrukturerar, omfattas av riktlinjerna i enlighet med det som följer av visselblåsarlagens bestämmelser.

2. Relation till andra styrdokument

Riktlinjerna kompletterar *Handlingsplan vid kränkande särbehandling, trakasserier, sexuella trakasserier och repressalier (KS2019/1719)*, *Regler mot mutor och jäv (KS2019/2084)* och *Riktlinje vid misstanke om oegentlighet (KS2020/1680)*.

Det finns därutöver ett flertal interna styrdokument som direkt eller indirekt angår dessa riktlinjer, t.ex. avseende upphandling.

3. Syfte

Syftet med riktlinjerna är att reglera endast den interna rapporteringskanalen för Kungälv kommun i enlighet med visselblåsarlagens bestämmelser.

4. Mål och viljeinriktning

Målsättningen med riktlinjerna är att uppfylla kraven i visselblåsarlagen för att förebygga och förhindra missförhållanden i kommunens verksamheter.

5. Visselblåsarkanalerna - organisation

Rapporteringskanalen ska hanteras av den så kallade *visselblåsarfunktionen* som tar emot rapporterade missförhållanden, bedömer om rapporten ligger inom visselblåsarlagens tillämpningsområde, utreder, lämnar förslag till åtgärd samt återkopplar till visselblåsaren och övriga berörda.

Enligt visselblåsarlagen ska visselblåsaren få bekräftelse på att rapporten inkommit inom 7 dagar. Detta sköter den tekniska plattformen automatiskt. Visselblåsaren ska också enligt lagen få en statusuppdatering senast inom 3 månader.

5.1. Visselblåsarfunktionen

Visselblåsarfunktionen ska bestå av en kommunjurist och HR-chefen.

Visselblåsarfunktionen ska ledas av HR-chefen tillsammans med kommunjuristen för att säkerställa att hänsyn även tas till arbetsrättsliga aspekter.

Vid frånvaro eller vid jäv ersätts HR-chefen av administrativa chefen och kommunjuristen i första hand av en annan kommunjurist och i andra hand av den administrativa chefen.

Visselblåsarfunktionen ska adjungera de interna resurser som behövs för att kunna fullgöra sitt uppdrag, t.ex. inom områdena ekonomi, säkerhet och teknik.

Det finns sekretessregler som gäller för samtliga som arbetar med visselblåsarärenden. De som adjungeras till visselblåsarfunktionen ska erinras om sekretessreglerna och har ett eget ansvar för att inhämta information om gällande regler.

Det är visselblåsarfunktionen som avgör utifrån gällande bestämmelser, praxis och förarbeten om ett inrapporterat missförhållande faller inom visselblåsarlagens tillämpningsområden eller om ärendet ska överlämnas till berörd sektorchef eller till extern myndighet för vidare åtgärder.

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Det är alltså endast rapporterade missförhållanden som uppfyller visselblåsarlagens krav som utreds av visselblåsarfunktionen. Övriga visselblåsarartips ska hanteras av linjeorganisationen.

När utredningen är klar ska visselblåsarfunktionen överlämna sina slutsatser och förslag till åtgärd till ansvarig nämnd enligt reglemente eller till kommundirektör respektive sektorchef beroende på vad ärendet avser. Kommunstyrelsen är en nämnd enligt kommunallagens bestämmelser. Ärendet ska inte överlämnas till ansvarig nämnd om förslaget till åtgärd faller inom ramen för de beslut som förvaltningen får fatta i enlighet med delegationsordning och övriga styrdokument. Ärendet ska alltid överlämnas till ansvarig nämnd om ärendet är av principiell betydelse.

Vid misstanke om brott ska ärendet överlämnas till säkerhetschefen för vidare åtgärd.

Visselblåsarfunktionen får överlämna ett rapporterat missförhållande till en extern part för utredning helt eller delvis, om visselblåsarfunktionen bedömer utredningen som alltför omfattande eller komplex. Detsamma gäller om utredningen kräver viss specialistkompetens som inte kan tillhandahållas internt.

Vid intressekonflikt och vid jäv för visselblåsarfunktionen ska utredningen av inrapporterat missförhållande och återrapporteringen göras av en extern part. Detta regleras närmare under p. 5.2.

5.2. Utredning av extern part

Visselblåsarfunktionen får inte utreda och bedöma rapporterade missförhållanden där följande personkategorier uttryckligen pekats ut av visselblåsararen:

- Förtroendevalda i kommunen (4 kap 1 § kommunallagen) samt de förtroendevalda som valts av kommunen för att utföra förtroendeuppdrag t.ex. i kommunala bolag samt i stiftelser.
- Kommundirektören och övriga tjänstepersoner i kommunens ledningsgrupp
- Verkställande direktörer i kommunens helägda bolag.

Visselblåsarfunktionen ska först bedöma om rapporten faller inom visselblåsarlagens bestämmelser. Om visselblåsarfunktionen bedömer att det inte är fråga om ett ärende enligt visselblåsarlagen ska ärendet inte överlämnas till extern part utan ska avslutas av visselblåsarfunktionen och överlämnas till linjeorganisationen.

Visselblåsarfunktionen får inte heller bedöma, utreda missförhållanden när jäv föreligger enligt kommunallagens bestämmelser i visselblåsarfunktionen för HR-chefen respektive kommunjuristerna, inkl. ersättare. Visselblåsarfunktionen förutsätter således att HR-chefen (alt. ersättare) och en kommunjurist (alt. ersättare) får handlägga det aktuella ärendet.

I dessa fall ska visselblåsarfunktionen överlämna det rapporterade missförhållandet till extern part för bedömning, utredning och återrapportering.

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Den externa parten ska överlämna sina slutsatser och förslag till åtgärd till ansvarig nämnd enligt reglemente eller till kommundirektör respektive sektorchef beroende på vad ärendet avser. Ärendet ska inte överlämnas till ansvarig nämnd om förslaget till åtgärd faller inom ramen för de beslut som förvaltningen får fatta i enlighet med delegationsordning och övriga styrdokument. Vid misstanke om brott ska ärendet överlämnas till säkerhetschefen för vidare åtgärd.

Till nämndens beslutsunderlag ska i förekommande fall bifogas ett tjänsteutlåtande från kommunens visselblåsarfunktion med förslag till beslut utifrån slutsatserna i den externa utredningen. Visselblåsarfunktionen gör därvid ingen egen bedömning av det rapporterade missförhållandet och den utredning som är gjord av den externa parten.

Visselblåsarfunktionen har vidare möjlighet att överlämna till den externa parten att bistå med bedömning, utredning i andra situationer, se p. 5.1 femte stycket.

Den externa parten ska upphandlas enligt LOU.

5.3. Arbetsrättsliga åtgärder m.m.

Det är HR-chefen som ska säkerställa att arbetsrättslagstiftningen följs och tillse att åtgärder vidtas med anledning av rapporterade missförhållanden.

Om det är en förtroendevärd som uttryckligen pekats ut av visselblåsaren ska HR-chefen så snart det är möjligt informera berörd gruppledare om den inkomna rapporten i den mån det är möjligt utifrån gällande sekretesslagstiftning.

6. Visselblåsarakanalen - kommunikationslösning

Den interna rapporteringskanalen ska utformas så att den rapporterande personen kan rapportera missförhållanden både skriftligt och muntligt samt, om så begärs, vid ett fysiskt möte inom en skälig tid.

Verksamhetsutövaren (kommunen) ska vidare lämna tydlig och lättillgänglig information hur rapportering ska göras via den interna rapporteringskanalen samt vad som gäller ifråga om rätten till meddelarfrihet. Ansvaret för informationen åvilar visselblåsarfunktionen med bistånd från kommunikationsenheten.

Den interna visselblåsarakanalen, inkluderat de krav på information som anges i visselblåsarlagen, ska därför göras tillgänglig via kommunens hemsida och intranät. På dessa plattformar ska det bland annat finnas information om vem som får använda visselblåsarakanalen och vad som avses med missförhållanden samt hur rapportering ska ske.

Det ska vidare finnas möjlighet att rapportera missförhållanden vid ett personligt möte med tjänsteperson i visselblåsarfunktionen inom en skälig tid. Med skälig tid avses i denna riktlinje sju (7) dagar från det att begäran framställdes.

Den rapporterende personen ska kunna vara anonym vid rapportering av missförhållanden.

Visselblåsarkanalerna ska i övrigt uppfylla gällande lagkrav, bland annat avseende sekretess och behandling av personuppgifter.

7. Levandegöra

Information om riktlinjen och visselblåsarkanalerna ska finnas tillgänglig på kommunens hemsida och på intranät. Det åvilar samtliga chefer att ha kännedom om dokumentet och informera sin medarbetare om riktlinjerna.

8. Uppföljning och information

Inkomna rapporter, som ska utredas enligt visselblåsarlagen, ska rapporteras löpande till ansvarig nämnds presidium av visselblåsarfunktionen. Kommunstyrelsen är en nämnd enligt kommunallagens bestämmelser. Sådan rapportering ska inte ske om visselblåsarfunktionen bedömer att ärendet faller inom ramen för förvaltningens behörighet i enlighet med delegationsordning och övriga styrdokument.

Presidiet ska i förekommande fall informeras om *att* en rapport inkommit och innehållet i huvudsak. Gällande sekretessregler ska beaktas. Återrapportering sker inte till presidiet under utredningens gång.

Informationen ska lämnas av visselblåsarfunktionen i samband med nämndens ordinarie beredningsmöte eller tidigare om ärendet är brådskande. Samtidigt ska presidiet erinras om gällande sekretessregler. Visselblåsarfunktionen omfattas av sekretess enligt gällande bestämmelser.

Presidiet bedömer om nämnden behöver informeras om rapporten beroende på allvarlighetsgraden. Även nämnden ska i förekommande fall erinras om gällande sekretessbestämmelser.

Den som uttryckligen pekats ut av visselblåsaren ska så snart som möjligt få information från visselblåsarfunktionen om den inkomna rapporten, om visselblåsarfunktionen bedömer detta vara lämpligt och möjligt med hänsyn till utredningstekniska skäl och sekretess.

Det är inte möjligt att ange exakt när det är lämpligt/olämpligt att ge information till visselblåsaren. Detta beror på vad ärendet avser. Grunden för bedömningen är utredningstekniska skäl och sekretess.

Det är visselblåsarfunktionen respektive den externa parten som kommunicerar med de personer som berörs av det inrapporterade missförhållandet.

Efter genomförd utredning av rapporterade missförhållanden ska visselblåsarfunktionen respektive den externa utredningsfunktionen, redovisa sina slutsatser och förslag till beslut. Se vidare p. 5 ovan.

En sammanställning över inkomna ärenden, via den interna rapporteringskanalen, ska visselblåsarfunktionen rapportera löpande till kommunstyrelsens presidium och till kommunstyrelsen minst en gång per år. Detta utgör ett led i kommunstyrelsens uppsiktsplikt.

För ärenden som angår de kommunala bolagen sker rapportering och uppföljning till bolagsstyrelsen årligen och till dess presidium löpande på motsvarande sätt som till ansvarig nämnd och dess presidium. Ärenden som angår bolagen beslutas av dess styrelse eller av VD om ärendet faller inom ramen för löpande förvaltningsåtgärd.

Den rapporterande personen ska i enlighet med visselblåsarlagens bestämmelser få återkoppling i skälig utsträckning om de åtgärder som har vidtagits. Berörda personer ska få ta del av beslut med beaktande av eventuell sekretess. Beslutet kan även behöva kommuniceras muntligen beroende på ärendets karaktär. Det är visselblåsarfunktionen som kommunicerar med berörda.

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Sid 1 (3)

Tjänsteskrivelse

Handläggarens namn
Kajsa Danesjö

2023-09-14

Organisation för gymnasieskolan läsåret 2024/2025, årskurs 1 (Dnr KS2023/1948-1)

Sammanfattning

Inför läsåret 2024/2025 behöver kommunstyrelsen besluta om en preliminär organisation för årskurs 1 i gymnasiet. Mimers Hus planerar att erbjuda sju yrkesförberedande program, fem högskoleförberedande program och introduktionsprogram. Programutbudet är i stort samma som tidigare års preliminära gymnasieorganisation. Justeringar kan ha gjorts i antalet platser.

Verksamheten föreslår att förslaget om preliminär organisation på Mimers Hus gymnasium årskurs 1 för läsåret 2024/2025 enligt bilaga antas.

Juridisk bedömning

Av Kommunstyrelsens delegationsordning punkt F19 framgår att kommunstyrelsen årligen beslutar om en preliminär organisation för årskurs 1 i gymnasiet. Verksamhetschef har delegation att göra justeringar i organisationen under perioden januari till september utifrån hur elevernas val ser ut.

Av 15 kap. 30 § skollagen (2010:800) framgår att varje kommun ansvarar för att ungdomarna i kommunen erbjuds gymnasieutbildning av god kvalitet.

Relevant för ärendet är också de förändringar i skollagen som träder i kraft 2023-07-01: 15 kap. 30 b § när en kommun bestämmer vilka utbildningar som ska erbjudas och antalet platser på utbildningarna ska den ta hänsyn till

1. ungdomarnas efterfrågan, och
2. arbetsmarknadens behov.

Förvaltningens bedömning

Inom gymnasieskolan finns det utöver introduktionsprogram, 18 nationella program, 6 högskoleförberedande program och 12 yrkesprogram. Mimers Hus gymnasium planerar att erbjuda totalt tolv program, varav sju yrkesförberedande program, fem högskoleförberedande program och introduktionsprogram. Programutbudet och platsantalet föreslås i stort vara samma som läsåret 2023/2024.

På introduktionsprogram med inriktning yrkesintroduktion och programinriktat val kan utbildningen erbjudas som gruppbaserad (G) eller för individuell (I). Gruppbaseade utbildningar är sökbara för alla och kräver inget avtal mellan hemkommunen och skolkommunen. Antagning till gruppbaseade utbildningar sker utifrån betyg. Utbildning för enskild innebär att utbildningen inte är sökbara för alla och kräver avtal mellan hemkommunen och skolkommunen. Verksamheten kan då själv välja vilka elever som ska tas emot och eleverna konkurrerar därmed inte om plats utifrån sina betyg.

Hemkommunen ansvarar för att alla elever som är behöriga till programinriktat val erbjuds programmet. Programinriktat val innebär att eleverna studerar en utbildning som är inriktad mot ett särskilt nationellt program. Platsantalet på programinriktat val påverkas av hur intresset till det nationella programmet ser ut. Programinriktat val kan erbjudas både som gruppbasead utbildning

eller som utbildning för enskild. För att säkerställa att alla elever i Kungälv kommun erbjuds utbildningen föreslår verksamheten att programinriktat val är för enskild. En gruppbaserad utbildning skulle innebära att utbildningen blir sökbar för alla i regionen och elever från andra kommuner riskerar därmed att konkurrera ut elever från Kungälv kommun.

Inga större förändringar från föregående år föreslås inför läsåret 2024/2025, justeringar redovisas nedan:

Bygg- och anläggningsprogrammet utökades inför läsåret 2023/2024 genom delegationsbeslut med två platser för att möta efterfrågan. Förslaget inför kommande läsår är att dessa platser kvarstår.

Antal platser på **industritekniska programmet** föreslås var detsamma som tidigare år, trots stor efterfrågan från branschen om att utöka antalet platser. För att på sikt kunna utöka antalet platser krävs dock större investeringar i fler maskiner och att söktrycket till programmet ökar.

Till läsåret 2023/2024 startades **Introduktionsprogram yrkesintroduktion mot Försäljning och service** med 15 platser. Inför läsåret 2024/2025 föreslås 10 platser för att inte överfylla klassen då årskurserna läser integrerat.

Under antagningsperioden 2023/2024 startades **Introduktionsprogram yrkesintroduktion mot Fordon- och transportprogrammet för grupp**. Tidigare har Mimers Hus Gymnasium endast erbjudit antagning för enskild. Inför läsårsstart 2024/2025 fördelas 8 platser till individuell antagning och 2 platser för gruppbaserad antagning.

Barn- och fritidsprogrammet minskar med en plats för att avsätta en plats åt **Introduktionsprogram programinriktat val mot barn- och fritidsprogrammet** utan att maxkapacitet för programmet påverkas.

Verksamhetschef har delegation att göra justeringar i organisationen under perioden januari till september utifrån hur elevernas val ser ut.

Ärendenivåer – bedömning utifrån kommunfullmäktiges strategiska mål eller kommunstyrelsens resultatmål

Ärendet har koppling till kommunfullmäktiges strategiska mål om att ge goda förutsättningar för livslångt lärande. Gymnasieorganisationen är anpassad efter att så många som möjligt ska få sina val tillgodosedda. Att elever studerar den utbildning som de vill ökar motivationen och ger bättre förutsättningar för det livslånga lärandet.

Bedömning utifrån miljö, hållbarhet och mål i Agenda 2030

Ärendet har koppling till det fjärde globala målet i Agenda 2030: *God utbildning för alla*, och mer specifikt delmål 4.1 *Avgiftsfri- och likvärdig grundskole- och gymnasieutbildning av god kvalitet*.

Bedömning utifrån politiska styrdokument

Ärendet strider inte mot några existerande styrdokument

Bedömning utifrån ett medborgar- och brukarperspektiv

Utbudet av gymnasieplatser är anpassat för att så många elever som möjligt ska få sina förstahandsval tillgodosedda. Att elever kommer in på den utbildning som de helst av allt vill gå är viktigt för att de ska vara motiverade att slutföra sin utbildning. Dimensioneringen av gymnasieorganisationen påverkar övriga gymnasieskolor i Göteborgsregionen.

Bedömning utifrån ett medarbetarperspektiv.

Förslag till beslut påverkar inte medarbetarnas arbetsmiljö.

Ekonomisk bedömning

För att kunna erbjuda en utbildning av god kvalitet krävs att platsantalet är ekonomiskt lönsamt och anpassat efter hur undervisningen bedrivs på respektive program. Föreslaget antal platser är anpassat efter lämplig gruppstorlek på programmen.

Förslag till kommunstyrelsen

Preliminär organisation av program och antal platser på Mimers Hus gymnasium årskurs 1 för läsåret 2024/2025 antas.

Amela Filipovic
Verksamhetschef gymnasium

Dennis Reinhold
Sektorchef bildning och lärande

Expedieras till: Kajsa Danesjö

För kännedom till:

Preliminär gymnasieorganisation 2024/2025 Mimers Hus Gymnasium

Program	Antal platser
Barn- och fritidsprogrammet BF	23
Bygg- och anläggningsprogrammet BA	38
Ekonomiprogrammet EK	96
El- och energiprogrammet EE	36
Fordons- och transportprogrammet FT	40
Försäljnings- och serviceprogrammet FS	26
Industri tekniska programmet IN	17
Introduktionsprogram IM	
Individuellt alternativ IMA	40
Programinriktat val; mot Barn- och fritidsprogrammet, för enskild IMVBFfe (I)	1
Programinriktat val; mot Bygg- och anläggningsprogrammet, för enskild IMVBafe (I)	1
Programinriktat val; mot Industri tekniska programmet, för enskild IMVINfe (I)	1
Programinriktat val; mot Vård- och omsorgsprogrammet, för enskild IMVVOfe (I)	1
Språkintröduktion IMS	20
Yrkesintröduktion; mot Fordons- och transportprogrammet, för enskild IMYFTfe (I)	8
Yrkesintröduktion; mot Fordons- och transportprogrammet IMYFT (G)	2
Yrkesintröduktion mot Industri tekniska programmet IMYIN (G)	10
Yrkesintröduktion mot Försäljning och service (IMYFS) (G)	10
Yrkesintröduktion mot Vård- och omsorgsprogrammet IMYVO (G)	10
Naturvetenskapsprogrammet NA	64
Samhällsvetenskapsprogrammet SA	96
Teknikprogrammet TE	64
Vård- och omsorgsprogrammet VO	24

Sammanträdesprotokoll

Sammanträdesdatum

2023-10-03

Sida

16 (28)

§ 135/2023

Organisation för gymnasieskolan läsåret 2024/2025, årskurs 1 (Dnr KS2023/1948)

Sammanfattning

Inför läsåret 2024/2025 behöver kommunstyrelsen besluta om en preliminär organisation för årskurs 1 i gymnasiet. Mimers Hus planerar att erbjuda sju yrkesförberedande program, fem högskoleförberedande program och introduktionsprogram. Programutbudet är i stort samma som tidigare års preliminära gymnasieorganisation. Justeringar kan ha gjorts i antalet platser.

Verksamheten föreslår att förslaget om preliminär organisation på Mimers Hus gymnasium årskurs 1 för läsåret 2024/2025 enligt bilaga antas.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse Organisation för gymnasieskolan läsåret 2024/2025, årskurs 1
Bilaga Programutbud Mimers Hus 2425

Förslag till kommunstyrelsen

Preliminär organisation av program och antal platser på Mimers Hus gymnasium årskurs 1 för läsåret 2024/2025 antas.

Expedieras till:
Kajsa Danesjö

För kännedom till:

**UTSKOTTET FÖR BILDNING OCH
LÄRANDE**

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Justeras sign

Sammanträdesprotokoll

Sammanträdesdatum

2023-10-03

Sida

16 (28)

§ 135/2023

Organisation för gymnasieskolan läsåret 2024/2025, årskurs 1 (Dnr KS2023/1948)

Sammanfattning

Inför läsåret 2024/2025 behöver kommunstyrelsen besluta om en preliminär organisation för årskurs 1 i gymnasiet. Mimers Hus planerar att erbjuda sju yrkesförberedande program, fem högskoleförberedande program och introduktionsprogram. Programutbudet är i stort samma som tidigare års preliminära gymnasieorganisation. Justeringar kan ha gjorts i antalet platser.

Verksamheten föreslår att förslaget om preliminär organisation på Mimers Hus gymnasium årskurs 1 för läsåret 2024/2025 enligt bilaga antas.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse Organisation för gymnasieskolan läsåret 2024/2025, årskurs 1
Bilaga Programutbud Mimers Hus 2425

Förslag till kommunstyrelsen

Preliminär organisation av program och antal platser på Mimers Hus gymnasium årskurs 1 för läsåret 2024/2025 antas.

Expedieras till:
Kajsa Danesjö

För kännedom till:

**UTSKOTTET FÖR BILDNING OCH
LÄRANDE**

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Justeras sign

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Sid 1 (2)

Tjänsteskrivelse

Handläggarens namn
Kajsa Danesjö

2023-09-08

Organisation för anpassad gymnasieskola läsåret 2024/2025, årskurs 1 (Dnr KS2023/1949-2)

Sammanfattning

Inför läsåret 2024/2025 ska kommunstyrelsen besluta om en preliminär organisation för årskurs 1 i anpassad gymnasieskola. Förslaget programutbudet och platsantalet inför 2024/2025 föreslås oförändrat för samtliga program utan individuella programmet som minskar antalet platser med fyra.

Trekungagymnasiet planerar att erbjuda totalt fem program, utifrån hur söktrycket ser ut till olika program kommer justeringar i utbudet eventuellt att göras under vårterminen 2024. Förvaltningen föreslår att förslaget om preliminär organisation av program och antal platser på anpassad gymnasieskola i Kungälv kommun årskurs 1 för läsåret 2024/2025 antas.

Juridisk bedömning

Av Kommunstyrelsens delegationsordning punkt F19 framgår att kommunstyrelsen årligen beslutar om en preliminär organisation av årskurs 1 i anpassad gymnasieskola. Verksamhetschef har delegation att göra justeringar i organisationen under perioden januari till september utifrån hur elevernas val ser ut.

Av 15 kap. 12 § skollagen (2010:800) framgår att huvudmannen ansvarar för antagning till de olika utbildningarna som anordnas av huvudmannen.

Av 18 kap. 27 § skollagen framgår att hemkommunen ansvarar för alla ungdomar som tillhör anpassad gymnasieskola erbjuds utbildning. Erbjudandet får avse utbildning som hemkommunen själv anordnar eller i samverkan med annan kommun eller region. Vid utformningen av anpassad gymnasieskola ska kommunen ta hänsyn till utifrån vad som är ändamålsenligt för eleverna ur kommunikationssynpunkt.

Enligt 18 kap. 28 § så långt det är möjligt ska anpassad gymnasieskola organiseras så att ingen elev behöver bo utanför det egna hemmet.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen föreslår organisation för anpassad gymnasieskola årskurs 1 för läsåret 2024/2025 enligt bifogad tabell. Förslaget innebär minskning av platser på individuella programmet från 20 till 16 platser. Anledningen till förändringen är att elevunderlaget i Kungälv kommun och närliggande kommuner minskar för kommande läsår. För övriga program föreslås ingen förändring.

Ärendenivåer – bedömning utifrån kommunfullmäktiges strategiska mål eller kommunstyrelsens resultatmål

Postadress: Kungälv kommun, 442 81 Kungälv. Besöksadress: Ytterbyvägen 2, 442 30 Kungälv.
Telefon: 0303-23 80 00. E-post: kommun@kungalv.se

www.kungalv.se

Ärendet har koppling till kommunfullmäktiges strategiska mål om att ge goda förutsättningar för livslångt lärande. Organisationen är anpassad efter att så många som möjligt ska få sina val tillgodosedda. Att elever studerar den utbildning som de vill ökar motivationen och ger bättre förutsättningar för det livslånga lärandet.

Bedömning utifrån miljö, hållbarhet och mål i Agenda 2030

Ärendet har koppling till mål 4 God utbildning för alla.

Bedömning utifrån politiska styrdokument

Föreslagen organisation strider inte emot några styrdokument.

Bedömning utifrån ett medborgar- och brukarperspektiv

Den berörda medborgargruppen är barn som kommer att söka sig till Trekungagymnasiet. Förvaltningen bedömer att programutbudet är ändamålsenligt och ger möjlighet till en bred variation av program för elever inom den anpassade gymnasieskolan.

Bedömning utifrån ett medarbetarperspektiv.

Förslag till beslut bedöms ej påverka medarbetarnas arbetssituation eller belastning.

Ekonomisk bedömning

Föreslagen organisation av den anpassade gymnasieskolan och erbjudandet av platser utgår framför allt från att säkerställa en maxkapacitet. Den anpassade gymnasieskolan har ett uppdrag att ta emot elever vilka tillhör målgruppen och har ett behov av att gå på anpassad gymnasieskola. Föreslagen organisation ryms inom befintlig budgetram.

Förslag till kommunstyrelsen

Preliminär organisation av program och antal platser på Trekungagymnasiet i årskurs 1 för läsåret 2024/2025 antas.

Amela Filipovic
Verksamhetschef gymnasium

Dennis Reinhold
Sektorchef bildning och lärande

Expedieras till: Kajsa Danesjö

Organisation anpassad gymnasieskola, Trekungagymnasiet, läsåret 2024-2025

PROGRAM	ANTAL PLATSER
INDIVIDUELLT PROGRAM	16
ADMINISTRATION, HANDEL OCH VARUHANTERING	8
FASTIGHET, ANLÄGGNING OCH BYGGNATION	8
HOTELL, RESTAURANG OCH BAGERI	6
HÄLSA, VÅRD OCH OMSORG	6

Sammanträdesprotokoll

Sammanträdesdatum

2023-10-03

Sida

17 (28)

§ 136/2023

Organisation för anpassad gymnasieskola läsåret 2024/2025, årskurs 1 (Dnr KS2023/1949)

Sammanfattning

Inför läsåret 2024/2025 ska kommunstyrelsen besluta om en preliminär organisation för årskurs 1 i anpassad gymnasieskola. Förslaget programutbudet och platsantalet inför 2024/2025 föreslås oförändrat för samtliga program utan individuella programmet som minskar antalet platser med fyra.

Trekungagymnasiet planerar att erbjuda totalt fem program, utifrån hur söktrycket ser ut till olika program kommer justeringar i utbudet eventuellt att göras under vårterminen 2024. Förvaltningen föreslår att förslaget om preliminär organisation av program och antal platser på anpassad gymnasieskola i Kungälv kommun årskurs 1 för läsåret 2024/2025 antas.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse Organisation för anpassad gymnasieskola läsåret 2024/2025, årskurs 1
Bilaga Programutbud Trekungagymnasiet 2024/2025

Förslag till kommunstyrelsen

Preliminär organisation av program och antal platser på Trekungagymnasiet i årskurs 1 för läsåret 2024/2025 antas.

Expedieras till:

Kajsa Danesjö

**UTSKOTTET FÖR BILDNING OCH
LÄRANDE**

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Justeras sign

Sammanträdesprotokoll

Sammanträdesdatum

2023-10-03

Sida

17 (28)

§ 136/2023

Organisation för anpassad gymnasieskola läsåret 2024/2025, årskurs 1 (Dnr KS2023/1949)

Sammanfattning

Inför läsåret 2024/2025 ska kommunstyrelsen besluta om en preliminär organisation för årskurs 1 i anpassad gymnasieskola. Förslaget programutbudet och platsantalet inför 2024/2025 föreslås oförändrat för samtliga program utan individuella programmet som minskar antalet platser med fyra.

Trekungagymnasiet planerar att erbjuda totalt fem program, utifrån hur söktrycket ser ut till olika program kommer justeringar i utbudet eventuellt att göras under vårterminen 2024. Förvaltningen föreslår att förslaget om preliminär organisation av program och antal platser på anpassad gymnasieskola i Kungälv kommun årskurs 1 för läsåret 2024/2025 antas.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse Organisation för anpassad gymnasieskola läsåret 2024/2025, årskurs 1
Bilaga Programutbud Trekungagymnasiet 2024/2025

Förslag till kommunstyrelsen

Preliminär organisation av program och antal platser på Trekungagymnasiet i årskurs 1 för läsåret 2024/2025 antas.

Expedieras till:

Kajsa Danesjö

UTSKOTTET FÖR BILDNING OCH
LÄRANDE

KUNGÄLV
KOMMUN

Justeras sign

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Sid 1 (2)

Tjänsteskrivelse

Handläggarens namn
Pernilla Attnäs Björk

2023-09-15

Remissvar för Ale kommun bostadsförsörjningsprogram - kommunsamråd (Dnr KS2023/2032-2)

Sammanfattning

Kungälv kommun har fått möjlighet att yttra sig angående förslag till nytt bostadsförsörjningsprogram för Ale kommun för perioden 2024–2027. Bostadsförsörjningsprogrammet är ute på samråd till 15 september 2023.

Programmet anger ett antal riktlinjer och åtgärder för att genomföra riktlinjerna. Bland annat anges att Ale kommun planerar för nyproduktion främst i tätorterna Nödinge (Ale torg och Backa) och i Älvängen (centrum). Det aktuella tillskottet av bostäder avser primärt att tillskapa fler bostäder i centrala lägen där efterfrågan är stor.

Kungälv kommun ser att in-/utpendling sker med bil till/ från Kungälv. Kungälv kommun ser positivt på att Ale kommun planerar huvuddelen av tillkommande bostäder i befintliga serviceorter. Detta ger förutsättningar för en bättre kollektivtrafik, vilket kan leda till färre bilresor till och från Kungälv. Ale kommun behöver lyfta fram behovet av attraktiv kollektivkoppling mellan Älvängen-Kungälv.

Juridisk bedömning

Ale kommun har skickat remiss med förslag till nytt bostadsförsörjningsprogram med grund i kraven i lag (2000:1383) om kommunernas bostadsförsörjningsansvar.

Förvaltningens bedömning

Bakgrund

Ale kommun har tagit fram ett förslag till nytt bostadsförsörjningsprogram för perioden 2024–2027 och Kungälv kommun har fått möjlighet att yttra sig. Bostadsförsörjningsprogrammet är ute på samråd till 15 september 2023. Enligt lag (2000:1383) om kommunernas bostadsförsörjningsansvar (2000:1383) ska kommunerna med riktlinjer visa hur förutsättningar skapas för att alla i kommunen ska leva i goda bostäder och för att främja att ändamålsenliga åtgärder för bostadsförsörjningen förbereds och genomförs.

I förslag till nytt bostadsförsörjningsprogram för perioden 2024–2027 framgår att befolkningen i Ale väntas öka till cirka 40 000 invånare med ambition att till år 2050 växa till en befolkning på 50 000 invånare. Programmet anger ett antal riktlinjer och åtgärder för att genomföra riktlinjerna. Ale kommun planerar för nyproduktion främst i tätorterna Nödinge (Ale torg och Backa) och i Älvängen (centrum). Det aktuella tillskottet av bostäder avser primärt att tillskapa fler bostäder i centrala lägen där efterfrågan är stor.

Riktlinjerna anger bl.a. att Ale kommuns fysiska planering utgår ifrån definierade huvudstråk enligt strukturbild för Göteborgsregionen. Stråket ska utvecklas, bland annat genom attraktiv kollektivtrafik, levande stationssamhällen och god infrastruktur. Strukturbilden innehåller även överenskommelser kring de gröna områdena samt Göta älv. Längs huvudstråken vill kommunen bygga tätare och högre, i blandade upplåtelseformer och i olika prisklasser. Lanspråktagande av ny mark ska ske främst i direkt närhet av stationer och med en hög exploateringsgrad.

Postadress: Kungälv kommun, 442 81 Kungälv. Besöksadress: Ytterbyvägen 2, 442 30 Kungälv.
Telefon: 0303–23 80 00. E-post: kommun@kungalv.se

www.kungalv.se

Kungälvs kommun ser att in-/utpendling sker med bil till/ från Kungälv. Kungälvs kommun ser positivt på att Ale kommun planerar huvuddelen av tillkommande bostäder i befintliga serviceorter. Detta ger förutsättningar för en bättre kollektivtrafik, vilket kan leda till färre bilresor till och från Kungälv. Ale kommun behöver lyfta fram behovet av attraktiv kollektivkoppling mellan Älvängen-Kungälv.

Ärendenivåer – bedömning utifrån kommunfullmäktiges strategiska mål eller kommunstyrelsens resultatmål

Bedömning utifrån politiska styrdokument är inte relevant i ärendet.

Bedömning utifrån miljö, hållbarhet och mål i Agenda 2030

Om en framtida bebyggelsestruktur i Ale kan leda till mer kollektivt resande och mindre biltrafik till och från Kungälv, bedöms detta vara i linje med målsättningarna i Agenda 2030.

Bedömning utifrån politiska styrdokument

Bedömning utifrån politiska styrdokument är inte relevant i ärendet.

Bedömning utifrån ett medborgar- och brukarperspektiv

Om en framtida bebyggelsestruktur i Ale kan leda till mer kollektivt resande och mindre biltrafik till och från Kungälv, bedöms detta vara positivt för medborgarna i Kungälv.

Bedömning utifrån ett medarbetarperspektiv.

Bedömning utifrån ett medarbetarperspektiv är inte relevant i ärendet.

Ekonomisk bedömning

Ale kommuns förslag till nytt bostadsförsörjningsprogram bedöms inte ha några ekonomiska konsekvenser för Kungälvs kommun.

Förslag till beslut

1. Kungälvs kommun lämnar inga synpunkter på Ale kommuns förslag till nytt bostadsförsörjningsprogram.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Fredric Arpfjord
Verksamhetschef planering och myndighet

Anders Holm
Sektorchef Samhälle och utveckling

Expedieras till: lena.eveby@svefa.se

För kännedom till: pernilla.attnasbjork@kungalv.se

From: Jennie Gavér
Sent: Mon, 11 Sep 2023 07:09:01 +0000
To: Lena Eveby
Subject: Ale kommun bostadsförsörjningsprogram - kommunsamråd
Categories: My

Hej igen,
Tyvärr smög fel månad sig in i föregående mail.
Sista dagen för att skicka in samrådsyttrande ska vara den **15 september 2023**.

Ha en fin måndag!
Med vänlig hälsning
Jennie Gavér
Samhällsbyggnad & Fastighetsutveckling

Svefa
Ullevigatan 19
411 20 Göteborg
Tel/SMS: 010-603 87 07
Växel: 010-603 86 00
Jennie.Gaver@svefa.se
www.svefa.se

Sekretess: Detta meddelande är konfidentiellt och får inte kopieras eller vidarebefordras.
Om meddelandet är felsänt, vänligen underrätta avsändaren och radera detta meddelande
och eventuellt bifogade filer.

Från: Jennie Gavér
Skickat: den 6 september 2023 22:08
Till: Lena Eveby <lena.eveby@svefa.se>
Ämne: Ale kommun bostadsförsörjningsprogram - kommunsamråd

Hej!

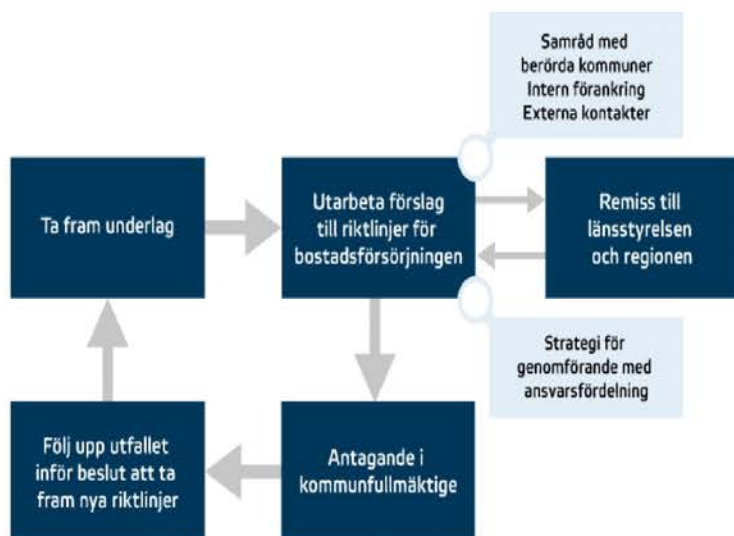
Jag önskar att få följande mail förmedlas till rätt instans/tjänsteman för **samrådsyttrande** av framtagna riktlinjer för kommande bostadsförsörjning i Ale kommun.

Bostadsförsörjningsprogrammet har tagits fram tillsammans med en förvaltningsövergripande arbetsgrupp från Samhällsbyggnad, Socialförvaltningen, Kommunledningsförvaltningen och AB Alebyggen. Politiken har bjudits in till workshop i syfte att säkerställa att programmet går i linje med kommunens framtida bostadsmål. Länsstyrelsen och Göteborgsregionen har fått tillfälle att yttra sig.

Ert samrådsyttrande **skickas senast den 15 september**, till [lena.eveby@svefa.se](mailto:lana.eveby@svefa.se).

En process i flera steg

Arbetet med riktlinjer för bostadsförsörjningen kan ses som en kontinuerlig process i flera steg:

Process för arbetet med riktlinjer för bostadsförsörjningen. Klicka på bilden för att se i större format.

Illustration: Boverket

Har ni frågor eller funderingar får ni gärna vända er till stöttande konsult, enligt nedanstående kontaktuppgifter.

Hoppas att du får en trevlig läsning!

Med vänlig hälsning

Lena Eveby

Samhällsbyggnad & Fastighetsutveckling

Svefa
Ullevigatan 19
411 40 Göteborg
Tel/SMS: 010-603 87 70
Växel: 010-603 86 00
lena.eveby@svefa.se
www.svefa.se

Sekretess: Detta meddelande är konfidentiellt och får inte kopieras eller vidarebefordras. Om meddelandet är felsänt, vänligen underrätta avsändaren och radera detta meddelande och eventuellt bifogade filer.

From: Jennie Gavér
Sent: Wed, 6 Sep 2023 20:08:21 +0000
To: Lena Eveby
Subject: Ale kommun bostadsförsörjningsprogram - kommunsamråd
Attachments: Bostadsförsörjningsprogram 2023-09-06.pdf
Categories: My

Hej!

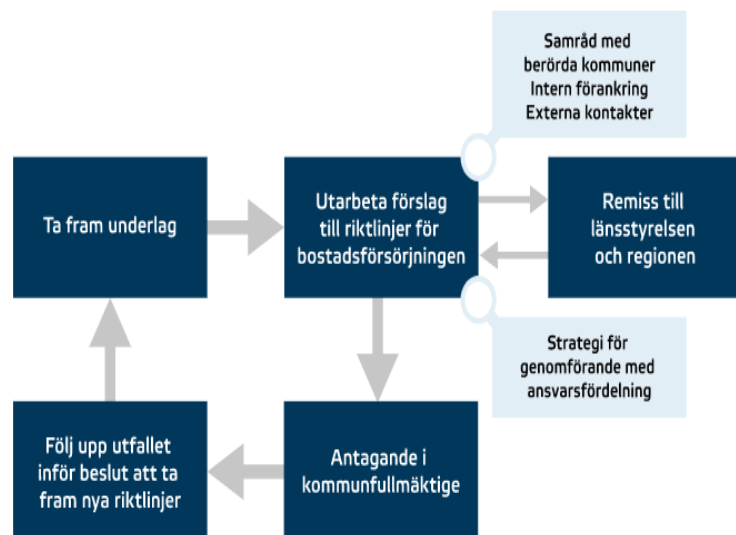
Jag önskar att få följande mail förmedlas till rätt instans/tjänsteman för **samrådsyttrande** av framtagna riktlinjer för kommande bostadsförsörjning i Ale kommun.

Bostadsförsörjningsprogrammet har tagits fram tillsammans med en förvaltningsövergripande arbetsgrupp från Samhällsbyggnad, Socialförvaltningen, Kommunledningsförvaltningen och AB Alebyggen. Politiken har bjudits in till workshop i syfte att säkerställa att programmet går i linje med kommunens framtida bostadsmål. Länsstyrelsen och Göteborgsregionen har fått tillfälle att yttra sig.

Ert samrådsyttrande **skickas senast den 15 augusti**, till lena.eveby@svefa.se.

En process i flera steg

Arbetet med riktlinjer för bostadsförsörjningen kan ses som en kontinuerlig process i flera steg:

Process för arbetet med riktlinjer för bostadsförsörjningen. Klicka på bilden för att se i större format.
Illustration: Boverket

Har ni frågor eller funderingar får ni gärna vända er till stöttande konsult, enligt nedanstående kontaktuppgifter.

Hoppas att du får en trevlig läsning!

Med vänlig hälsning

Lena Eveby

Samhällsbyggnad & Fastighetsutveckling

Svefa
Ullevigatan 19
411 40 Göteborg
Tel/SMS: 010-603 87 70
Växel: 010-603 86 00
lena.eveby@svefa.se
www.svefa.se

Sekretess: Detta meddelande är konfidentiellt och får inte kopieras eller vidarebefordras.
Om meddelandet är felsänt, vänligen underrätta avsändaren och radera detta meddelande
och eventuellt bifogade filer.

Bostadsförsörjningsprogram

Antagen av Kommunfullmäktige	datum § XX
Ansvarig förvaltning	Samhällsbyggnadsförvaltningen
Ikraftträdande	2020-XX-XX
Giltighetstid	Gäller tills vidare
Revideras	Senast fyra år efter ikraftträdande
Diarienummer	XXXX
Ansvarig handläggare	Kajsa Reimers Planering och exploateringschef

Medverkande förvaltningar och bolag:

Bostadsförsörjningsprogrammet har tagits fram tillsammans med en förvaltningsövergripande arbetsgrupp från Samhällsbyggnadsförvaltningen, Socialförvaltningen, Kommunledningsförvaltningen och AB Alebyggen. Politiken har bjudits in till workshop i syfte att säkerställa att programmet går i linje med kommunens framtida bostadsmål.

Innehåll

1	Inledning	2
1.1	Inriktning	2
1.2	Varför ett bostadsförsörjningsprogram.....	2
1.3	Bakgrund	3
1.4	Syfte.....	3
2	Mål och vision	3
2.1	Nationell	3
2.2	Regional.....	3
2.3	Kommunal	4
3	Kommunens verktyg	5
4	Samverkan	7
5	Ale kommuns utmaningar och behov.....	8
6	Mål för bostadsbyggande och utveckling av bostadsbeståndet	11
7	Planerade insatser för att nå uppsatta mål.....	12
7.1	Genomförandeplan	13
8	Uppföljning	16
9	Referenser	17
	Bilaga – Underlag till riktlinjer för bostadsförsörjning	19

1 Inledning

Kommunen ansvarar för planering av bostadsförsörjningen och för de åtgärder som krävs för att bostäder ska kunna byggas. Ansvaret handlar även om att främja en utveckling av det befintliga bostadsbeståndet och att få tillgång till bostäder för att lösa särskilda behov.

Detta program innehåller målsättningar och riktlinjer för Ale kommuns bostadsförsörjning för perioden 2024-2027. Riktlinjer för bostadsförsörjningen är ett strategiskt och vägledande dokument vad gäller bostadsbyggande och utvecklingen av bostadsbeståndet i den kommunala planeringen.

1.1 Inriktning

För att kunna uppfylla bostadsförsörjningslagens (SFS 2000:1383) mål att skapa förutsättningar för alla i kommunen att leva i goda bostäder krävs det att kommunen har en bra planering för bostadsförsörjningen. Att planera för bostadsförsörjningen handlar om att analysera och bedöma vilka förändringar som behövs i bostadsbeståndet utifrån hur kraven och önskemålen från befolkningen förväntas utvecklas. Att följa och analysera hur befolkningen förändras över tid är en nyckelfråga, men det handlar också om att inventera det nuvarande bostadsbeståndet och skaffa sig en bild av hur olika hushåll bor idag. Att alla i kommunen ska få leva i goda bostäder kräver att programmet även ger en analys över bostadsbehov som inte tillgodoses på den lokala marknaden.

1.2 Varför ett bostadsförsörjningsprogram

Enligt lagen om kommunens bostadsförsörjningsansvar (SFS 2000:1383) ska varje kommun ta fram riktlinjer med planering för bostadsförsörjningen i kommunen. Syftet med planeringen ska vara att skapa förutsättningar för alla i kommunen att leva i goda bostäder och för att främja att ändamålsenliga åtgärder för bostadsförsörjningen förbereds och genomförs.

Vid planeringen av bostadsförsörjningen ska kommunen samråda med berörda kommuner och ge länsstyrelsen, aktören med ansvar för regionalt tillväxtarbete i länet och andra regionala organ tillfälle att yttra sig.

Riktlinjer för bostadsförsörjningen ska antas av kommunfullmäktige under varje mandatperiod. Förändras förutsättningarna för de antagna riktlinjerna ska nya riktlinjer upprättas och antas av kommunfullmäktige. Lag (2013:866).

Kommunens riktlinjer för bostadsförsörjningen ska minst innehålla följande uppgifter:

- kommunens mål för bostadsbyggande och utveckling av bostadsbeståndet
- kommunens planerade insatser för att nå uppsatta mål
- hur kommunen har tagit hänsyn till relevanta nationella och regionala mål, planer och program som är av betydelse för bostadsförsörjningen.

Som grund för de här uppgifterna ska det finnas en analys av:

1. den demografiska utvecklingen,

2. marknadsförutsättningarna, och
3. vilka bostadsbehov som inte tillgodoses på den lokala bostadsmarknaden.

1.3 Bakgrund

Bostadsmarknaden och möjligheten att skaffa en bostad som fyller behoven är en fråga som sträcker sig över kommun- och länsgränser. I takt med att pendlingsmöjligheterna förbättras och tekniken möjliggör nya arbetssätt så förändras behoven.

1.4 Syfte

Bostadsförsörjningsprogrammets syfte är att skapa förutsättningar för alla i kommunen att leva i goda bostäder och skapa balans mellan bostadsproduktion och utveckling av tillhörande infrastruktur. Målet är att riktlinjerna ska underlätta för att lämpliga åtgärder av boendeplaneringen förbereds och genomförs.

2 Mål och vision

Det finns nationella, regionala och kommunala mål som tillsammans med lagen om bostadsförsörjning utgör utgångspunkten för kommunens arbete med att ta fram riktlinjer för bostadsförsörjningen. Under framtagande av riktlinjerna har länsstyrelsen gett råd och information om vilka regionala program som kommunen behöver förhålla sig till i planeringen för bostadsförsörjningen.

Nedan redogörs vilka nationella, regionala mål, planer och program som har betydelse för kommunens planering och hur de beaktas i föreslagna riktlinjer.

2.1 Nationell

Det övergripande målet för samhällsplanering, bostadsmarknad, byggande och lantmäteriverksamhet är att ge alla människor i alla delar av landet en från social synpunkt god livsmiljö där en långsiktigt god hushållning med naturresurser och energi främjas samt där bostadsbyggande och ekonomisk utveckling underlättas. Långsiktigt är målet att skapa välfungerande bostadsmarknader där konsumenternas efterfrågan möter ett utbud av bostäder som svarar mot behoven.

En mångfunktionell bebyggelsestruktur där bostäder, arbetsplatser och service blandas och befolkas dygnet runt, bidrar också till säkerhet och trygghet i samhället. Närhet till gröna och rekreativa miljöer har stor betydelse för människors hälsa och välbefinnande och behöver balanseras mot en förtätad bebyggelsestruktur, i syfte att uppnå en god och användbar livsmiljö för alla, PBL 2 kap. 3 §.

2.2 Regional

Västra Götalandsregionen har det regionala utvecklingsansvaret och har presenterat sin målbild i *"Vision Västra Götaland – Det goda livet"*. Det centrala i visionen är *Det goda livet* som definieras genom utbildning, gemenskap, trygghet och delaktighet i samhällslivet. Det ska även vara en god miljö där vi värnar de förnybara systemen, möter behoven hos

barn och ungdomar, en uthållig tillväxt och ett rikt kulturliv – allt utifrån de tre hållbarhetsperspektiven.

Västra Götalandsregionen antog under våren 2021 en regional utvecklingsstrategi, RUS, för perioden 2021–2030. Strategin tar utgångspunkt i de stora samhällsutmaningarna och vad avser bostäder nämns exempelvis att en samordnad planering för bebyggelse och transporter behövs för att göra transporterna hållbara och att tillgång till bostäder är en välfärdsfråga och boendesegregationen behöver minska.

Bostadsförsörjningen är en fråga som spänner över flera olika politikområden och påverkas av en mängd aktörer. Länsstyrelsen för Västra götalandregionen har tagit fram en bostadsmarknadsanalys 2023, som i stor utsträckning grundar sig på kommunernas svar i Bostadsmarknadsenkäten 2023.

Länsstyrelsen konstaterar att antalet färdigställda bostäder i länet är på fortsatt höga nivåer, men att framtiden är högst osäker. Den ekonomiska utvecklingen kommer att påverka bostadsbyggandet i länet kraftigt och kommunernas bedömningar kring hur många bostäder som kan påbörjas kommande år är avsevärt lägre än vad som angetts. Antalet kommuner som anger att det råder underskott på bostäder har minskat sedan 2019 och det är nu 16 kommuner som bedömer att det råder balans på bostadsmarknaden.

Länsstyrelsen konstaterar vidare att det fortsatt är en stor utmaning att tillgodose allas möjlighet att kunna bo i en rimlig bostad. Hushåll med små marginaler drabbas särskilt mycket av förhöjda levnadskostnader. Situationen är oroande och svårigheten att hitta en lämplig bostad påverkar människors livskvalitet och ungdomar och barns uppväxtvillkor. Det finns en ojämlikhet på den svenska bostadsmarknaden som exempelvis medför trångboddhet, svårigheter att etablera sig i samhället, minskade möjligheter att ta ett arbete eller studera på en annan ort eller risk för ökad hemlöshet.

Det är sannolikt att kriget i Ukraina och den ekonomiska utvecklingens påverkan på bostadsmarknaden och bostadsförsörjningen i länet kommer få konsekvenser under lång tid framöver. Det är också sannolikt att vi ännu inte sett alla effekter som kan uppstå.

2.3 Kommunal

Ale kommuns gällande översiktsplan, antagen av kommunfullmäktige 2021-11-15, § 216, utgör det övergripande styrdokumentet för kommunens långsiktiga fysiska planering. Översiktsplanen redovisar visioner för framtiden, strategiska vägval och riktlinjer för hur mark- och vattenområden i Alesamhället föreslås utvecklas och bevaras. Detta för att nå en hållbar utveckling inom kommunen enligt (PBL 3 kap. 5 §).

Bostadsförsörjningsprogrammet beskriver, analyserar och redovisar kommunens befolkningstillväxt och bostadsbehov. Detta ligger sedan till grund för översiktsplanens beredskap att möta framtida markanvändning.

Med starka orter och en levande landsbygd ska Ale erbjuda varierade och attraktiva möjligheter till boende för alla åldrar, olika slags hushåll och livsstilar. Kommunen har, enligt gällande översiktsplan, som ambition att till år 2050 växa till en befolkning på 50 000

personer. Utformning av bebyggelse, mötesplatser och grönstruktur ska främja gemenskap och trygghet, och erbjuda goda förutsättningar för miljövänliga och hälsosamma val i vardagen. När förutsättningar för nya verksamheter och bostäder skapas tas även befintliga värden tillvara och utvecklas. Ny bebyggelse med god gestaltning kompletterar och förstärker kulturmiljövärden och tar vara på områdets särdrag och kvaliteter. I all planering och utförande eftersträvas också ett minskat resursbehov och en god samhälls- och kommunalekonomisk hushållning.

Ale kommuns vision *Lätt att leva* innebär bland annat att i Ale är det nära till skola, arbete och sköna naturupplevelser. Tillsammans ska kommunen förenkla människors vardag. Som hjälpmedel på resan mot år 2026 har politiken tagit fram "*Ale i samverkan*" med tre riktningmål för mandatperioden; kundnyttan, effektivitet och trygghet.

3 Kommunens verktyg

Nedan beskrivs verktyg och styrmedel som kommunen kan använda sig av för att nå målen i bostadsförsörjningen.

Kommunalt planmonopol

Arbetet med att utarbeta en detaljplan kan utföras av kommunens planenhet eller av privat aktör, på kommunens uppdrag (byggherredriven planprocess). Det är dock bara kommunen som har befogenhet att bestämma om detaljplaneläggning ska ske och att anta en detaljplan. Detta brukar hänvisas till det som benämns det kommunala planmonopolet.

Kommunen har sedan ett par år tillbaka aktivt arbetat med att öka framtagandet av detaljplaner för att kunna upprätthålla en god planberedskap vad gäller bostäder. För att kunna prioritera rätt utifrån kommunens övergripande riktlinjer, Västra Götalands Trafikförsörjningsprogram och Göteborgsregionens strukturbild, samt utifrån de resurser samhällsbyggnadsförvaltningen och kommunen har till sitt förfogande är det viktigt att ha en formellt beslutad planprioritering. Planprioriteringen utgör en sammanvägd bedömning av planernas strategiska betydelse, följsamhet till styrdokument, behov av infrastrukturbyggnad, förekomst av förorenad mark samt naturvärde. Idag råder det brist på detaljplanelagd mark för bostäder.

Strategisk markpolitik

Ett strategiskt markinnehav är avgörande för att kunna bedriva en aktiv bostadspolitik. Om kommunen äger marken kan kommunen genom villkor i markanvisningsavtal styra inriktningen på bostadsbyggandet, till exempel när det gäller upplåtelseformer eller storlek på bostäder. Det kan också styras mot ekonomiskt överkomliga bostäder.

Kommunen arbetar med strategiska markförvärv för att ha beredskap för framtida markanvisningar för bostadsbyggande. Kommunen vill även möjliggöra utveckling av bostadsbyggande genom att leta stycketomter och sälja dem. Kommunens orter med pendeltågstationer är prioriterade.

Exploatörer, entreprenader och fastighetsägare

Nybyggnation och ombyggnation av bostäder kan utföras i kommunal regi men även av privata byggherrar. Samverkan och samarbete med dessa för att möta bostadsbehovet är ett värdefullt verktyg. Kommunen vill fortsätta utveckla- och driva byggherredrivna planprocesser inom kommunen. Det ska vara attraktivt att bygga i Ale kommun.

AB Alebyggen/allmännyttan

Ale kommuns bostadsbolag, AB Alebyggen, är ett viktigt bostadspolitiskt instrument. I ägardirektivet anges att bostadsutbudet ska vara attraktivt och varierat samt ha en konkurrenskraftig hyressättning ur lokalt och regionalt perspektiv. Alebyggen ska bidra till att varierade bostadsformer finns tillgängliga inom kommunen. Bolagets bostadsbestånd utgör bas för kommunens utbud av hyresrätter där bostadssökande kan erbjudas bostad utan ekonomisk och/eller social rangordning. Policy med regler och krav är framtagen för tilldelning av boende i bostad inom bolagets bestånd.

Bolaget har som uppdrag att arbeta med att ta ett socialt ansvar och verka för trygghet, inkludering och social sammanhållning. Alebyggen ska bidra till bostadsförsörjning för personer som står utanför ordinarie bostadsmarknad i samarbete med Ale kommuns övriga verksamheter. Bolaget ska överväga ombildande av hyresrätt till bostadsrätt, för att främja ett varierat bostadsutbud och frigöra kapital för nybyggnation och underhåll. Bolaget ska bedrivas med långsiktigt ekonomiskt, ekologiskt och socialt hållbarhetsperspektiv.

Kommunal bostadsförmedling

I Ale finns ingen kommunal bostadsförmedling som förmedlar tillgängliga bostäder. Kommunen hänvisar till kommunala bostadsbolaget AB Alebyggen, privata hyresvärdar och mäklare.

Bostadsanpassning

Personer med funktionsvariationer kan ansöka om bostadsanpassningsbidrag hos kommunen. Bostadsanpassning är olika former av åtgärder som möjliggör för den boende att bo kvar i befintligt boende trots olika typer av funktionsvariationer.

Hyresgarantier

En kommunal hyresgaranti är ett borgensåtagande från kommunen för en bostadssökande person med exempelvis projektanställning eller betalningsanmärkning som har svårt att etablera sig på bostadsmarknaden och få en hyreslägenhet med besittningsrätt. Den kommunala hyresgarantin utgör en extra säkerhet för hyresvärderna och kan därför bidra till att den bostadssökande får ett eget hyreskontrakt. Hyresgarantier är ett verktyg för landets kommuner, men används i dagsläget inte aktivt av Ale kommun.

Boendelösningar för hemlösa

För en socialt hållbar bostadsförsörjning kan det behövas särskilda åtgärder riktade mot de mest utsatta i samhället. Socialnämnden har tagit fram en rapport - ”Boendesocial riktlinje”, antagen 2022-10-06, vilken vägleder i beslut om lösningar för personer som befinner sig i

någon form av hemlöshet och som inte på egna meriter kan skaffa sig en bostad. Oavsett vilka lösningar som tillämpas behöver man i planeringen för bostadsförsörjningen ta höjd för att kunna tillgodose behovet av bostäder för hushåll som har svårt att hävda sig på den ordinarie bostadsmarknaden. Här ingår personer i akut hemlöshet, personer som saknar boende efter institutionsvistelse, personer som bor inom den sekundära bostadsmarknaden och personer som bor kortsiktigt hos familj, släkt eller privatpersoner.

Socialnämnden har det grundläggande ansvaret för att människor med särskilda behov får bra bostäder, anpassade efter deras behov. Ansvaret är förtydligat i Socialtjänstlagen (SoL) och i Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Nämnden är dock beroende av tillgången på hyresrätter i kommunen för exempelvis sociala kontrakt samt uppdrag enligt bostadsförsörjningslagen. "Bostad Först" erbjuds av kommunen och är en ingång till bostadsmarknaden för personer som hamnat utanför den. Målet med insatsen är kvarboende, vilket innebär en långsiktig boendelösning.

Nyanlända och ensamkommande barn

Ale kommun har en skyldighet att erbjuda boende för nyanlända som anvisas enligt bostadsförsörjningslagen. Kommunens mottagande innebär ett tillskott till kommunens befolkningstillväxt och när anhöriginvandrare som ansluter till anvisade nyanlända hushåll räknas in blir detta tillskott högre. Ale kommun arbetar aktivt med boendefrågan under etableringsåren och att nyanlända i vissa fall löser boendet på egen hand.

Massflyktsdirektivet

Sedan den 1 juli 2022 har kommuner en skyldighet att ta emot skyddsbehövande flyktingar från Ukraina enligt massflyktsdirektivet på anvisning och erbjuda dessa personer boende. Detta regleras i lag (1994:137) om mottagande av asylsökande samt förordning om anvisning av en kommun som ska ordna boende för vissa utlänningar. Ersättning till kommunen för mottagande regleras i förordningen (2017:193).

Främja alternativa sätt att bygga och bo

Det finns fler sätt att bo, och i andra konstellationer, än i traditionella boendelösningar/boendeformer. Likväl som det finns fler sätt att driva bostadsprojekt på, än genom professionella och kommersiella byggaktörer. Att främja sådana initiativ kan vara ett sätt att möta en till omfattningen begränsad, men väl definierad bostadsefterfrågan.

4 Samverkan

Bostadsmarknaden och möjligheten att skaffa en bostad som fyller behoven är en fråga som sträcker sig över kommun- och länsgränser. Bland annat i takt med att pendlingsmöjligheterna förbättras och tekniken möjliggör nya sätt att arbeta på, men även för att tillgången till, prisnivåerna på och kötiden för bostäder varierar i olika delar av länet och kommunen.

I lagen om kommunens bostadsförsörjningsansvar finns det delar som handlar om samordning mellan kommuner i frågor om bostadsförsörjning. Ale kommun samverkar

genom sitt medlemskap i Göteborgsregionen (GR). GR:s medlemskommuner har den gemensamma överenskommelsen *Strukturbild för Göteborgsregionen* som, tillsammans med mål- och strategidokumentet *Hållbar tillväxt*, utgör grunden för fortsatt arbete. Ale kommun är en attraktiv kommun för unga barnfamiljer som söker småhus med goda pendlingsmöjligheter till arbete. Ale kommun samverkar även med andra kommuner och andra bostadsaktörer när stödboende för de särskilt utsatta inte räcker till inom kommunen.

5 Ale kommuns utmaningar och behov

I Boverkets ”Bostadsmarknadsenkät 2023” uppger Ale kommun att det råder underskott av bostäder i såväl centralorterna som i kommunens övriga delar. Bristen på bostäder förväntas kvarstå under kommande treårsperiod. Närheten till Göteborg och goda kommunikationer/pendlingsmöjligheter har gjort att efterfrågan på bostäder ökat under många år. Alla upplåtelseformer, såväl äganderätter, hyres- och bostadsrätter efterfrågas, liksom olika storlekar. Särskilt stort bedöms behovet av bostäder till en rimlig boendekostnad vara. Det råder även lång kötid i kommunen till förstahandskontrakt.

Befolkning

Befolkningen i Ale kommun uppgick vid årsskiftet 2022/2023 till 32 394 invånare, en ökning med cirka 0,8 % jämfört med föregående år. Fram till 2034 väntas befolkningen öka till cirka 40 000 invånare. Befolkningsutvecklingen väntas, till följd av rådande marknadsläge och en förmodad lågkonjunktur, vara modest under de närmsta 3–4 åren, för att därefter öka till nivåer över 2% per år. Störst ökning förväntas ske inom tätorterna Nödinge och Älvängen. Befolkningen väntas öka som mest i åldersgrupperna 30–45 år. Bland de som är 50 år eller äldre har en utflyttningstrend uppstått. De söker sig till orter som kan erbjuda ett rikare stadsliv. Bland de äldre finns även en stor efterfrågan av mindre tillgänglighetsanpassade bostäder. I Ale beräknas antalet personer över 80 år öka kraftigt de närmsta 10 åren, därefter minska på grund av mindre generationsgrupper. Samtidigt ökar antalet nyfödda från stora årskullar som börjar bilda familj. Under kommande år kommer kommunen ha större behov av vård och omsorg. Det ställer i sin tur särskilda krav på bostadsbeståndet och efterfrågan på nya bostäder med särskild inriktning för både barn och äldre. Ale kommun behöver ha beredskap för fler äldre och större andel barnfamiljer och dess bostadsbehov.

Bostadsbestånd och ekonomisk standard

Ale kommun kännetecknas av en stor andel småhus (cirka 55% på kommunnivå). Ser man till flerbostadshusen som utgör omkring en tredjedel av det totala bostadsbeståndet utgörs 56% av hyresrätter och 44% av bostadsrätter. Fördelningen av bostadsbeståndet skiljer sig dock stort mellan olika områden i kommunen, där koncentrationen av upplåtelseformer i olika bostadsområden kan vara en bidragande faktor till hur den socioekonomiska fördelningen ser ut. Centrala Nödinge sticker ut med hög andel hyresrätter och låg ekonomisk standard. Kommunen behöver arbeta aktivt för att orterna och olika stadsdelar inom orterna ska kunna erbjuda mer blandade boendepålitelseformer, för att främja möjligheten att göra boendekarriär utan att flytta ifrån stadsdelen.

Bostad för alla

Det finns få lediga bostäder i Ale kommun. Konkurrensen om hyreslägenheter med låg hyra är stor, vilket medför problem för de grupper som har svårt att etablera sig på bostadsmarknaden. Kommunen behöver aktivt arbeta för att erbjuda dessa individer boenden nära samhällsservice och kollektivtrafik.

”Bostad Först”, efterfrågan av mindre och billigare stödboende är större än utbudet inom kommunen. Kommunen behöver skapa lägre insteg och en lättare övergång till eget boende. Gemensamt ansvar behöver tas i samverkan med fler aktörer för att finna fler lämpliga boende.

Kommunen har ingått ett avtal med Alebyggen för att säkerställa ett visst antal lägenheter årligen för socialförvaltningens olika målgrupper, bland annat för de invånare som är i behov av socialt kontrakt eller som ingår i målgruppen för ”Bostad Först”.

För att nyanlända och andra invandrare ska kunna bidra till befolkningsutvecklingen i kommunen behöver bostadsförsörjningen anpassas även för dessa målgrupper. Det kan handla om att tillgodose behovet av hyresrätter till rimliga kostnader, men det kan också handla om att se över möjligheten att hyra ut hus till stora nyanlända familjer. Boenden som möjliggör långsiktig bosättning är särskilt viktiga ur detta perspektiv.

Utifrån massflyktingdirektivet kan Ale kommun komma att anvisas skyddsbehövande och ansvaret ligger hos socialförvaltningen. Mottagandet av skyddsbehövande från Ukraina kan komma att ske utifrån andra förutsättningar vad gäller boendestandard och långsiktighet i boendelösningarna, samt sker utifrån annan finansiering än mottagandet enligt bosättningslagen.

Idag har Ale kommun ett överskott på trygghetsbostäder och det finns ingen kö. Det statliga stödet som nyttjades för byggnation av trygghetsbostäder begränsar nyttjandet till enkom dess syfte (trygghetsbostad) under en viss tid och därmed står det tomma lägenheter idag som skulle kunna användas av andra, exempelvis av unga vuxna som är i behov av träningslägenheter innan de kan flytta vidare till egna lägenheter.

Främja flyttkedjor

För att skapa nödvändiga flyttkedjor krävs såväl nyproduktion som anpassning av befintliga bostäder. Frigörs bostäder utefter invånarnas livssituation och behov löpande, nyttjas bostäderna i kommunen mer effektivt. Ale kommun behöver skapa bättre förutsättningar och incitament till att vilja flytta till en mer passande bostad inom kommunen löpande i livet.

Äldre bostadsbeståndet

Stora delar av kommunens bostadsbestånd behöver upprustas för att möta tillgänglighets- och hållbarhetskrav. Kommunen väntas få en åldrande befolkning med nedsatt funktionsförmåga och ökat behov av vård och omsorg som ställer särskilda krav på bostaden. Samtidigt har stora delar av det ordinarie bostadsbeståndet bristande tillgänglighet för personer med nedsatt rörlighet. Ale kommun behöver tillgänglighetsinventera bostadsbeståndet.

För att minska boendesegregation kan AB Alebyggens hyresrätter säljas och ombildas till bostadsrätter detta skulle bidra till en bättre blandning av olika boendeformer.

Detaljplanerad mark för bostäder

Det behövs fler detaljplanerade fastigheter för blandad bebyggelse. I orterna med pendeltågsstationer ska det finnas en funktionsblandning som bidrar till ett rikare stadsliv. Genom förvärv av mark, planläggning och därefter markanvisning kan kommunen bidra till önskad utveckling. Ale kommun behöver fler aktörer som kan erbjuda attraktiva, varierade, hållbara och trygga bostäder.

Samnyttjande av bostäder och områden

Kommunen saknar i dagsläget alternativa boendeformer där exempelvis gemensamma ytor och delningstjänster kan vara tillgängligt för de boende. Varierade bostäder kan skapa fler möten mellan människor, vilket bidrar till social mångfald.

Levande orter och landsbygd

I Ale beräknas befolkningen öka över tid och främst genom inflyttning av barnfamiljer och ett högt barnafödande. Enligt befolkningsprognosen kommer tillväxten främst att ske i stationssamhällena och till viss del även i landsbygdens byar.

Ale kommun ligger i nivå med riksgenomsnittet för samtliga mätvärden. Dock ligger man generellt något högre än i Storgöteborg.

Det kan konstateras att Ale kommun har en högre andel hushåll med hemmaboende vuxna barn jämfört med såväl Storgöteborg som riket som helhet. Att unga vuxna i Ale kommun tenderar att ha svårt att skaffa sig egen bostad bekräftas även av aktuell statistik över flyttningar till- och från Ale kommun, där flyttnettot bland unga vuxna är negativt.

Det behövs fler bostäder för unga vuxna i kommunen. Bostadsbeståndet behöver kompletteras med små lägenheter till en rimlig kostnad (anpassas till studenters och unga vuxnas generella betalningsförmåga).

Boverkets statistik visar även på hur mätvärdena varierar beroende på hushållstyp, boendeform, åldersgrupp, kön samt inkomstnivå.

Statistiken visar på en ökad utsatthet för boende i hyresrätt, där andelen hushåll med ansträngd boendeekonomi (KALP, kvar att leva på kalkyl) uppgår till 37% (jämfört med 18,5% i kommunen som helhet). Inom samma hushållstyp (boende i hyresrätt i flerbostadshus) är även trångboddheten hög och uppgår till 18,9% (jämfört med 8,3% i kommunen som helhet).

Ovan exemplifieras t.ex. i centrala Nödinge där såväl andel invånare med låg ekonomisk standard, andel hyresrätter och andelen trångbodda är högst i hela kommunen.

Bostadsbeståndet behöver kompletteras med andra boendeformer vad gäller upplåtelseformer och storlekar. Riktade åtgärder i särskilt utsatta områden med en hög andel hushåll med ansträngd boendeekonomi och en hög andel trångboddhet kan motverka

boendesegregation och samtidigt möjliggöra för hushåll att göra boendekarriär utan att behöva flytta ifrån stadsdelen.

6 Mål för bostadsbyggande och utveckling av bostadsbeståndet

Ale kommun ska erbjuda en väl fungerande bostadsmarknad som möter invånarnas behov. Invånarnas behov och önskemål om boendeformer varierar över tid. Säkerställer kommunen en god tillgång på bostäder på marknaden ger det en ökad valfrihet oavsett livssituation.

Kommunen har som mål att öka sin befolkning med 2 procent per år. För att attrahera olika målgrupper ska det finnas ett varierat utbud av bostäder och upplåtelseformer i alla kommundelar. Bebyggelsen ska i största möjliga utsträckning präglas av variation vad gäller byggnadsskala, boende- och verksamhetstyper och upplåtelseformer. Att skapa blandstad med en attraktiv funktionsblandning skapar förutsättningar för att alla ska kunna bo i Ale hela livet, oavsett livssituation. För att nå en väl fungerande bostadsmarknad ska Ale kommun arbeta för att nå följande mål:

Ale är en del av Storgöteborg

Ale kommuns fysiska planering utgår ifrån definierade huvudstråk enligt strukturbild för Göteborgsregionen. Stråket ska utvecklas, bland annat genom attraktiv kollektivtrafik, levande stationssamhällen och god infrastruktur. Strukturbilden innehåller även överenskommelser kring de gröna områdena samt Göta älv. Längs huvudstråken vill kommunen bygga tätare och högre, i blandade upplåtelseformer och i olika prisklasser. Ianspråktagande av ny mark ska ske främst i direkt närhet av stationer och med en hög exploateringsgrad.

Bostäder för alla

Rätten till en lämplig bostad är en social rättighet enligt FN-deklarationen och i Sverige åligger det myndigheter att trygga rätten till bostad. Ale kommun ska ha en god kunskap om bostadsmarknaden och särskilda gruppers situation för att kunna möta deras behov. Det kommunala bostadsbolaget Alebyggens bostadsbestånd ska utgöra en bas för kommunens utbud av hyresrätter där bostadssökande kan erbjudas bostad utan ekonomisk och/eller social rangordning. Alebyggen ska bidra till bostadsförsörjning för personer som står utanför ordinarie bostadsmarknad i samarbete med Ale kommuns övriga verksamheter.

Främja nyproduktion som kompletterar det befintliga bostadsbeståndet

Det ska vara attraktivt att bygga i Ale kommun. Nyproduktion av bostäder skapar flyttkedjor, vilket frigör bostäder i det befintliga bostadsbeståndet. I Ale kommun ska det finnas förutsättningar att flytta till en mer passande bostad när så önskas. Kommunen ser gärna förtätning och förnyelse av befintliga områden på redan kommunägd mark i kombination med en strävan att utöka beståndet i attraktiva, kollektivtrafiknära lägen. Därför är det viktigt att nyproducerade bostäder i olika upplåtelseformer kompletterar det befintliga bostadsbeståndet samt motverkar boendesegregation som uppkommer av hur vi bygger vårt samhälle.

Förädla befintligt bostadsbestånd

Kommunen ska ge förutsättningar att förädla befintligt bostadsbestånd. Sådana investeringar ska samtidigt göras utifrån en miljömässigt- och socialt hållbarhetsperspektiv. Ale kommun ska verka för att det ska finnas flera aktörer som erbjuder attraktiva, varierade, hållbara och trygga boendialternativ.

Alternativa boendeformer

Kommunen ska verka för alternativa boendeformer där ytor och delningstjänster ska vara tillgängliga för de boende.

7 Planerade insatser för att nå uppsatta mål

Nyproduktion är en viktig insats för att nå uppsatta mål i riktlinjer för bostadsförsörjningen. Ale kommun planerar för nyproduktion främst i Nödinge (Ale torg och Backa) och i Älvängen (centrum). Det aktuella tillskottet av bostäder avser primärt att tillskapa fler bostäder i centrala lägen där efterfrågan är stor.

Tabellen nedan pekar på en möjlig utbyggnadsvolym (positiva planbesked) om cirka 800 bostäder (småhus/flerbostadshus) under programperioden (2023-2027), där merparten förväntas tillkomma i flerbostadshus. Till småhus räknas både friliggande villor, parhus och radhus. Siffrorna inkluderar styckebyggnation för respektive delområde. Mellan åren 2023-2032 beräknas cirka 3500 bostäder nya bostäder att byggas. Planerat bostadsbyggande tar inte hänsyn till eventuella överklagandetider eller andra tidsförsenande faktorer såsom exempelvis konjunkturedgångar.

Delområde	2023		2024		2025		2026		2027		Per delområde
	s	f	s	f	s	f	s	f	s	f	
Surte				14							14
Bohus											0
Nödinge	2		2		2		2	100	2	255	365
Nol		12		10							22
Alafors		13		20		30		30		20	113
Älvängen	2		2		2		2	105	2	105	220
Skepplanda	3		3		3	3	3		3		18
Alvhem	3		1		2		1		16		23
Starrkärr Kilanda Ryd	3		3		3		3		3		15
Hålanda	1		1		1		1		1		5
Småhus/flerbostadshus	14	25	12	44	13	33	12	235	27	380	795
Totalt beräknat byggande	39		56		46		247		407		

Tabell 1. Planerat bostadsbyggande Ale kommun 2023-2027, underlag till befolkningsprognos. Sammanställning av beräknat byggande i antal bostäder för respektive delområde och år.

7.1 Genomförandeplan

Genomförandeplanen är uppbyggd kring Ale kommuns fem bostadsförsörjningsmål. Aktiviteterna i genomförandeplanen, som sträcker sig över åren 2024-2027, har som syfte att bidra till att målen uppnås. För att underlätta uppföljning av arbetet med bostadsförsörjningen har varje mål mätbara indikatorer kopplade till sig.

Ale är en del av Storgöteborg		
<i>Indikatorer: Markförvärv, lagakraftvunna detaljplaner, nya bostäder, fördelning bostads- och upplåtelseformer, flyttmönster</i>		
Planerad insats	Hur	Ansvarig
Nya bostäder vid stationsorterna, enligt GRs strukturbild	Förvärva strategisk mark och planlägg för en blandad bebyggelse. Kravställning av upplåtelseformer vid markanvisning.	Samhällsbyggnadsförvaltningen Planering och exploateringsenhet Kommunstyrelsen

Stöd till översiktlig planering	Kartläggning av flyttmönster inom kommunen och länet.	Strategi och uppföljning
Aktiv och strategisk markportfölj	Ett aktivt markägande med långsiktig tillgång till strategisk mark för verksamhet, bostäder och infrastruktur.	Samhällsbyggnadsförvaltningen

Bostäder för alla		
<i>Indikatorer: Kötid, vakanser, antal lediga hyresrätter, trångboddhet</i>		
Planerad insats	Hur	Ansvarig
Kartlägga en helhetsbild över vilka bostadsbehov som inte tillgodoses på den lokala marknaden.	Kartlägga behov och utbud. Löpande kunskapsutbyte för att få god kunskap om bostadsmarknaden och särskilda grupperns situation. Samverka över nämnderna för att identifiera behov. Analysera styrdokument såsom ÖP, riktlinjer, program som lyfter enskilda och specifika behov.	Socialförvaltningen Planering och exploateringsenhet Kommunledningsförvaltningen
Samarbete kring ”Bostad först”	Tillgängliggöra fler bostäder. Arbetar aktivt för att få fler samverkansavtal med fler bostadsaktörer. Kontrakt som kan ge bostäder på fler ställen vilket kan ge en spridning och minska uppkomsten av bostadssegregation.	Socialförvaltningen AB Alebyggen Planering och exploateringsenhet
Tillgänglighetsanpassa boende	Säkerställ tillgängligheten i bostadsbeståndet för äldre och funktionshindrade.	Socialförvaltningen AB Alebyggen

Främja nyproduktion som kompletterar det befintliga bostadsbeståndet

Indikatorer: Markförvärv, planberedskap, nya bostäder, fördelning bostads- och upplåtelseformer

Planerad insats	Hur	Ansvarig
Skapa större blandning av bostadstyper och upplåtelseformer	Långsiktigt arbete från översiktlig planering till bygglovsgivning. Blandning av bebyggelse ska premieras vid förtätning av stationsorterna.	Planering och exploateringsenhet Kommunledningsförvaltningen
Upprätta en god planberedskap	Markförvärv i strategiska lägen och fastställa detaljplaner på kommunalägd mark.	Planering och exploateringsenhet Kommunledningsförvaltningen
Stycketomter	Kommunen vill öka bostadsbyggandet genom att leta stycketomter och sälja dem.	Planering och exploateringsenhet
Marknadsföra byggherredriven planprocess	Lyfta fram och utveckla det arbete som görs i kommunen.	Plan och myndighet

Förädla befintligt bostadsbestånd

Indikatorer: Nettoförändring av lägenheter genom ombyggnad, nätverk, samverkan

Planerad insats	Hur	Ansvarig
Förädla Alebyggens bostadsbestånd	Löpande reparation, ombyggnad, tillbyggnad (ROT) enligt ägardirektiv.	AB Alebyggen
Varierat utbud av bostäder och upplåtelseformer	Ombildning av hyresrätt till bostadsrätt.	AB Alebyggen
Skapa nätverk med fastighetsägare	Skapa samsyn, upprätta samarbete och sprida information om behov och nyttja befintliga fastigheter.	Socialförvaltningen Planering och exploateringsenhet AB Alebyggen Näringslivsenheten

Kartlägga behovet av tillgänglighetsanpassade boende	Ta fram kriterier för tillgänglighetsanpassade bostäder samt inventera beståndet.	Socialförvaltningen AB Alebyggen
--	---	-------------------------------------

Alternativa boendeformer		
<i>Indikatorer: Fördelning av alternativa bostadsformer</i>		
Planerad insats	Hur	Ansvarig
Markanvisning	Kravställning för alternativa boendeformer där ytor och delningstjänster ska påvisas vid markanvisning.	Planering och exploateringsenhet
Kunskaphöjande aktiviteter	Sprida information om alternativa boendeformer.	Samhällsbyggnad

8 Uppföljning

Under 2023 har den svenska ekonomin gått in i en lågkonjunktur. Både hushåll och företag pressas av den höga inflationen och det allt högre ränteläget, vilket påverkar hushållsekonomin och bostadsmarknaden. Uppföljning av kommunens utveckling gällande bostadsförsörjning och framtida behov gällande särskilt utsatta grupper i samhället blir därmed extra viktig. Kommunens riktlinjer för bostadsförsörjning ska följas upp årligen i samband med besvarandet av Boverket bostadsmarknadsenkät. Uppföljning ska ske i en grupp med representanter från Samhällsbyggnadsförvaltningen, Socialförvaltningen, Kommunledningsförvaltningen och AB Alebyggen.

Upprättad genomförandeplan ska årligen stämmas av och utvärderas enligt ställda indikatorer. Ansvarig enhet, Samhällsbyggnadsförvaltningen, har ansvaret att samordna och driva arbetet löpande.

9 Referenser

Regeringen - Mål för boende och samhällsplanering

<https://www.regeringen.se/regeringens-politik/bostader-och-samhallsplanering/mal-for-boende-och-samhallsplanering/>

Boverket - Hänsyn till relevanta nationella och regionala mål, planer och program

<https://www.boverket.se/sv/kommunernas-bostadsforsorjning/att-ta-fram-riktlinjer/riktlinjer-for-bostadsforsorjningen/hansyn-till-relevanta-nationella-och-regionala-mal-planer-och-program/>

Socialt god och tillgänglig livsmiljö

<https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/planering/oversiktsplan/allmanna-intressen/livsmiljo/>

Planering för bostadsförsörjningen – en handbok från Boverket

<https://www.boverket.se/sv/kommunernas-bostadsforsorjning/>

Vision Västra Götaland – Det goda livet (2005)

<https://mellanarkiv-offentlig.vgregion.se/alfresco/s/archive/stream/public/v1/source/available/sofia/rs10245-56073743-2/surrogate/Vision%20V%c3%a4stra%20G%c3%b6taland%20-%20Det%20goda%20livet.pdf>

Västra Götalandsregionen - Regional utvecklingsstrategi för Västra Götaland 2021 – 2030

<https://mellanarkiv-offentlig.vgregion.se/alfresco/s/archive/stream/public/v1/source/available/sofia/rs10001-385633856-18/native/Regional%20utvecklingsstrategi%20f%c3%b6r%20V%c3%a4stra%20G%c3%b6taland%202021%e2%80%932030.pdf>

Länsstyrelsen Västra Götalands län - Bostadsmarknadsanalys 2023

<https://www.lansstyrelsen.se/vastra-gotaland/om-oss/vara-tjanster/publikationer/2023/bostadsmarknadsanalys-2023---bostadsforsorjningslaget-i-vastra-gotalands-lan.html?sv.target=12.730f76c418120ef39f927a0f&sv.12.730f76c418120ef39f927a0f.route=%2Fconsent-settings>

Strukturbild för Göteborgsregionen

<https://goteborgsregionen.se/styrande-dokument/2008-01-01-strukturbild-for-goteborgsregionen>

Ale kommun - Mål och budget 2023-2026

<https://ale.se/download/18.12e249cf1859f8d2b9f7920/1675681712590/Antagen%20version%20av%20M%C3%A5l%20och%20budget%202023%20-%20Ale-samverkan.pdf>

Ale kommun översiktsplan 2021

<https://www.ale.se/download/18.76af07017dbaab35e410cc/1639750863822/Ale%20%C3%B6versiktsplan%202021.pdf>

Ägardirektiv för AB Alebyggen

<https://www.alebyggen.se/om-alebyggen/agardirektiv/>

[Hemlöshet 2017 – omfattning och karaktär \(socialstyrelsen.se\)](https://www.socstyrelsen.se/hemloshet-2017-omfattning-och-karaktar)

[Stöd för att motverka hemlöshet - Socialstyrelsen](https://www.socstyrelsen.se/stod-for-att-motverka-hemloshet)

[Lag \(2016:38\) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning | Sveriges riksdag \(riksdagen.se\)](https://www.riksdagen.se/sv/Lag-2016-38-om-mottagande-av-vissa-nyanlandade-invandrare-for-bosattning)

Boendesocial riktlinje

[https://ale.se/download/18.3f40370c176683596907a72/1611842929758/Boendesocial%20riktlinje%20\(2020-12-09\).pdf](https://ale.se/download/18.3f40370c176683596907a72/1611842929758/Boendesocial%20riktlinje%20(2020-12-09).pdf)

Lokalförsörjningsplan för Ale kommun 2023-2032

<https://ale.se/download/18.76af07017dbaab35e4a18a/1641808025445/Lokalf%C3%B6rs%C3%B6rjningsplan%202023-2032%20Ale%20kommun.pdf>

Planerat bostadsbyggande Ale kommun 2023-2027. Underlagsmaterial till befolkningsprognos. Upprättat 2023-02-27 av Planering och exploateringsenheten i Ale kommun.

[Planerat bostadsbyggande Ale kommun 2023-2027.pdf](#)

Lokalbehovsanalys för Socialförvaltningen 2025-2034

Bilaga – Underlag till riktlinjer för bostadsförsörjning

Följande bilaga innehåller det underlag som legat till grund för framtagandet av Bostadsförsörjningsprogrammet, med avseende på kommunens demografiska utveckling och kommunens generella marknadsförutsättningar.

Befolkning

Befolkningen i Ale kommun uppgick vid årsskiftet 2022/2023 till 32 394 invånare, en ökning med cirka 0,8 % jämfört med föregående år. Sett till den senaste 10-årsperioden uppgår befolkningsökningen till cirka 15% att jämföra med riket i stort vars ökning uppgår knappt 10%.

Utvecklingen har senaste åren varit starkast i de orter som ligger längst med E 45 och järnvägen (E45 och pendeln färdigställdes 2012). Ale är en pendlingskommun nära storstad, där omkring 70% av den arbetsföra befolkningen pendlar över kommungräns. Av dessa arbetar nästan 80% i Göteborg och Kungälv.

Fram till 2034 väntas befolkningen öka till cirka 40 000 invånare. Befolkningsutvecklingen väntas, till följd av rådande marknadsläge och en förmodad lågkonjunktur, vara modest under de närmsta 3–4 åren, för att därefter öka till nivåer över 2% per år.

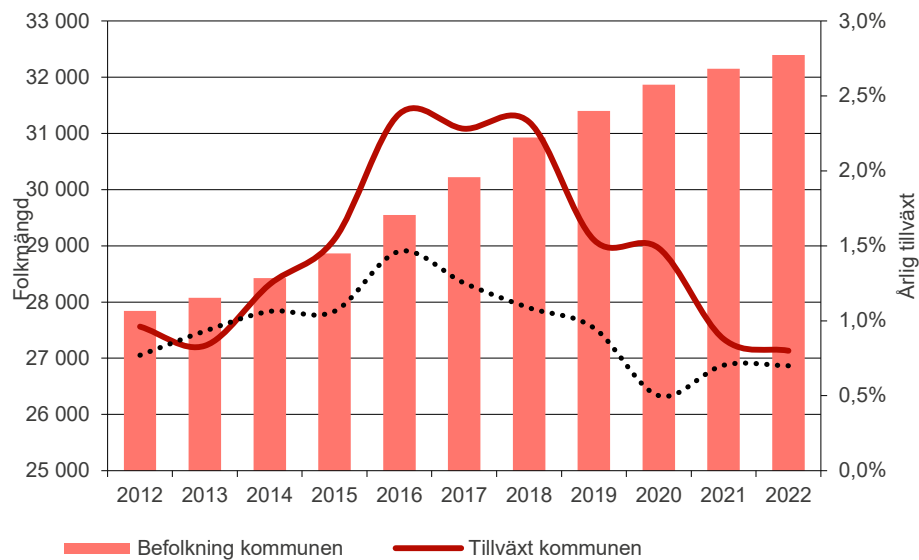
Störts ökning väntas inom tätorterna Nödinge och Älvängen, där planerat bostadsbyggande väntas vara störst. Befolkningen väntas öka som mest i åldersgrupperna 30–45 år.

Ser man till SCB:s befolkningsprognos (Folkmängd efter region, inrikes/ utrikes född och år) förväntas befolkningen öka i klart högre takt än vad kommunen själva räknar med under programperioden (2023–2027). SBC:s prognos tas primärt fram med hjälp av historisk statistik/ data över antalet födda, döda, in- och utflyttade. Aktuellt- och planerat bostadsbyggande beaktas överhuvudtaget inte i prognosen. I en pendlingskommun nära storstad, likt Ale kommun, bedöms bostadsbyggandet vara en av de viktigaste parametrarna för att prognostisera befolkningsutvecklingen, och då primärt prognostiserad in- och utflyttning. Det råder en generell brist på bostäder i hela Storgöteborg vilket i princip innebär en ökad inflyttning och en högre befolkningsutveckling i kommuner där nyproduktion sker (individerna flyttar dit man kan få tag på en bostad), och vice versa.

Det kan även konstateras att SCB:s befolkningsprognos inte tar höjd för ett minskat barnafödande de närmsta åren, till följd av det försämrade ekonomiska läget. Ale kommun har å andra sidan tagit höjd för detta i befolkningsprognosen, vilket dessutom blir extra påtagligt i kommuner likt Ale, där invånare i barnafödande åldrar är överrepresenterade jämfört med riket i stort.

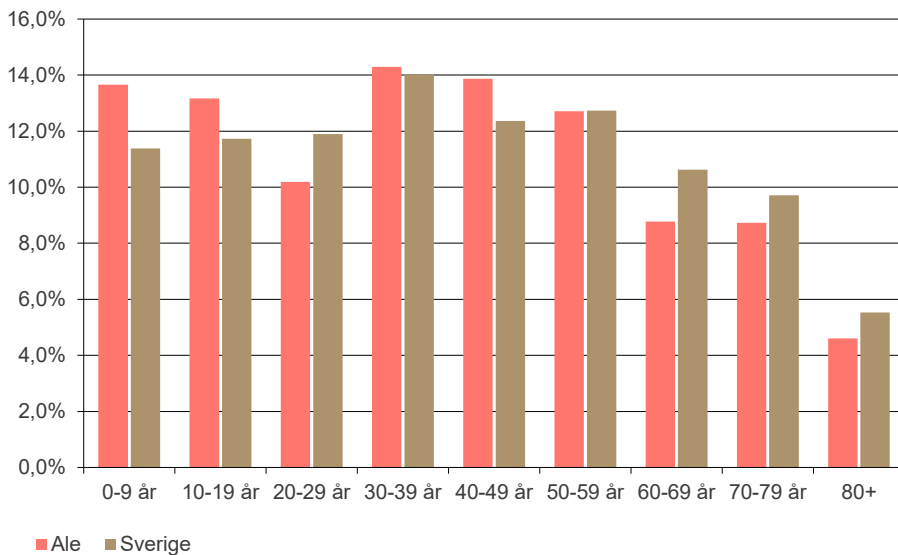

Befolkningsutveckling

Källa: SCB

Åldersfördelning

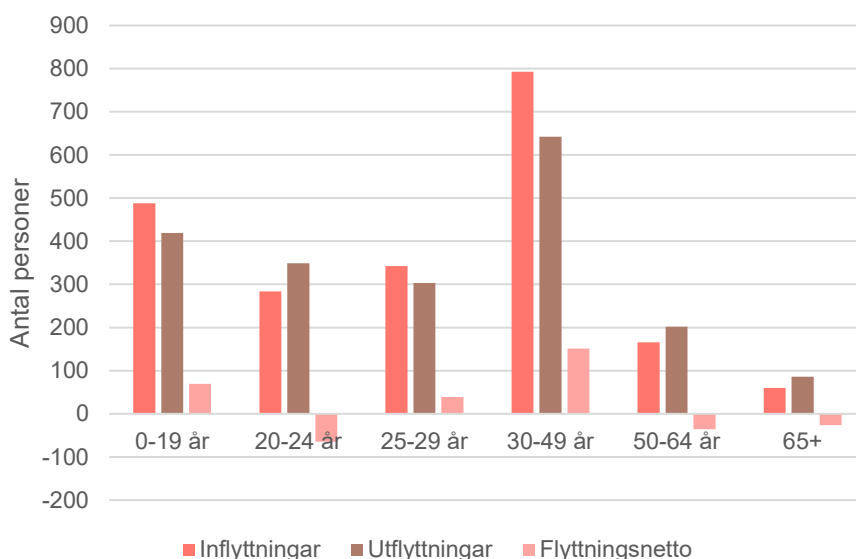

Källa: SCB

Nedan tabell visar antal in- och utflyttningar till- och från Ale år 2022. Det totala flyttnettot är positivt, men inom vissa ålderskategorier är nettot negativt vilket skulle kunna indikera att det inom vissa ålderskategorier saknas attraktiva boendemiljöer inom kommunen (bostadsbehovet kan ej tillgodoses på den lokala bostadsmarknaden). Detta gäller främst ålderskategorierna 20–24 samt 50–64 år. Kommuner som är särskilt populära att flytta till är Kungälv och Stenungssund.

Flyttningar till och från Ale år 2022

Källa: SCB

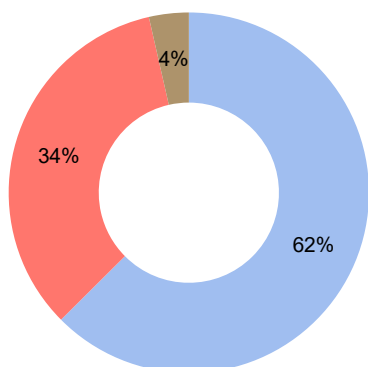
Bostadsbestånd

Ale kommun kännetecknas av en stor andel småhus (cirka 55% på kommunnivå). Ser man till flerbostadshusen som utgör omkring en tredjedel av det totala bostadsbeståndet utgörs 56% av hyresrätter och 44% av bostadsrätter.

Fördelningen av bostadsbeståndet skiljer sig dock stort mellan olika områden i kommunen (vilket illustreras i stapeldiagram nedan). Skillnaderna förklaras till viss del av karaktären på de olika områdena, t.ex. om området är mer landsbygdspräglat eller utgörs av tätortsbebyggelse. Även inom tätorterna finns dock påtagliga skillnader, där vissa boendetyper inte finns representerade alls i delar av kommunen.

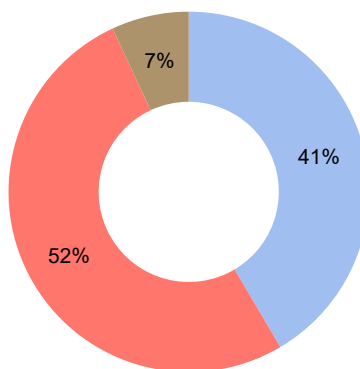

Fördelning bostadsbestånd, Ale kommun

- Småhus
- Flerbostadshus
- Övriga hus & Specialbostäder

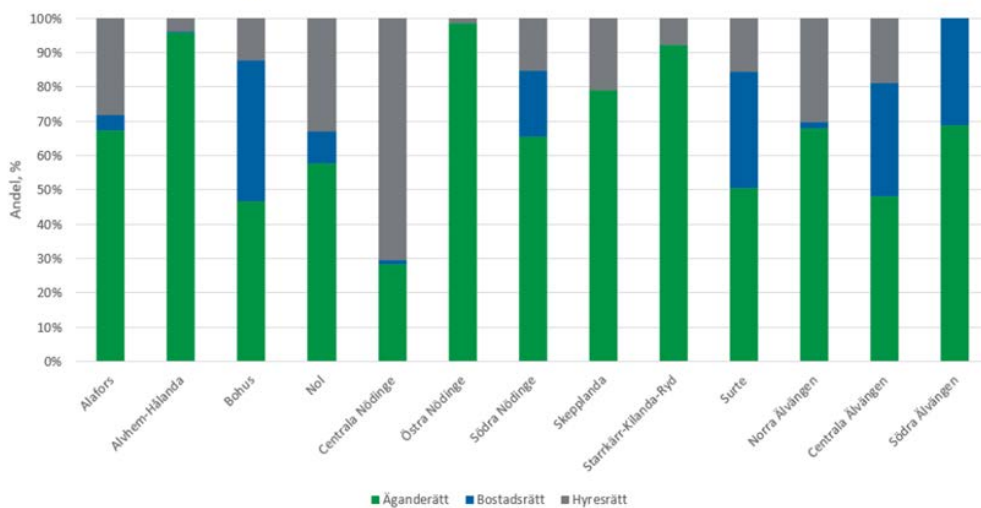
Fördelning bostadsestånd i Sverige

- Småhus
- Flerbostadshus
- Övriga hus & Specialbostäder

Källa: SCB

Diagram 8. Fördelningen av upplåtelseformer per RegSO.

Källa: SCB, omarbetad av Ale kommun.

Bostadsbyggande och bostadsbehov

Nedan tabell och diagram visar historiskt bostadsbyggande och kalkylerat bostadsbehov i kommunen (såväl årlig nyproduktion i förhållande kalkylerat bostadsbehov som aggregerad nyproduktion i förhållande till kalkylerat bostadsbehov).

Vid estimerande av såväl framtida bostadsbehov som ett eventuellt uppdämt behov har genomsnittlig hushållsstorlek i kommunen under 2022 använts som nyckeltal. Kalkylerat bostadsbehov under den senaste tioårsperioden beräknas således genom att dividera den faktiska befolkningsökningen i kommunen med nu nämnda nyckeltal. Motsvarande har sedan gjorts för perioden 2023–2034 med Ale kommuns befolkningsprognos som underlag. Planerat bostadsbyggande har inhämtats från rapporten *Planerat bostadsbyggande Ale kommun 2023–2027*.

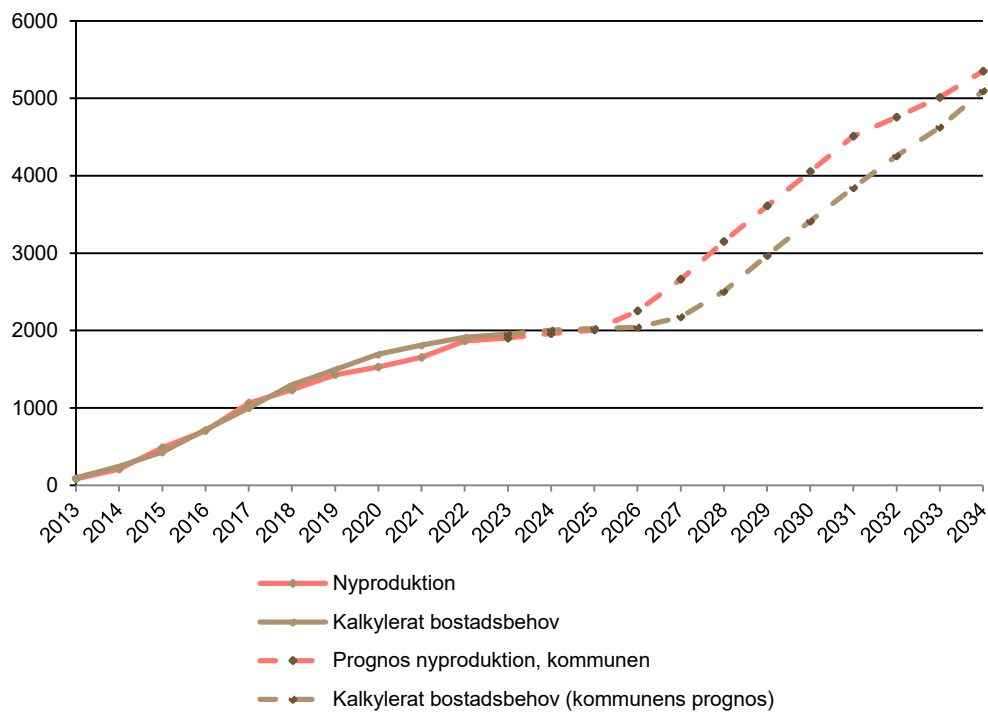
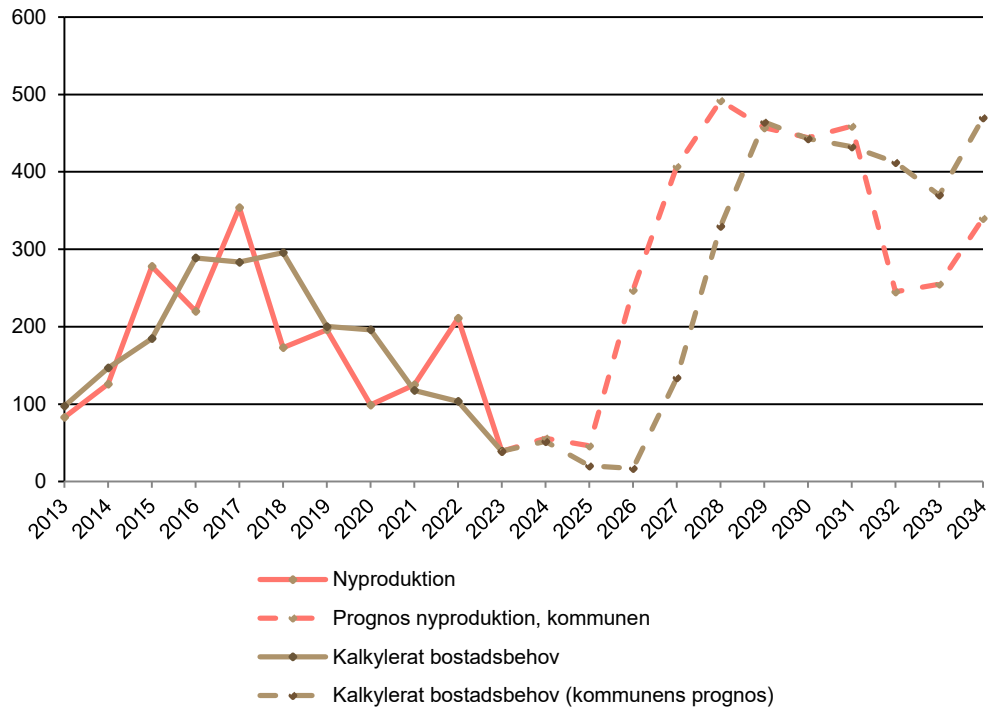
Planerat bostadsbyggande i kommunen under kommande 5-årsperiod uppgår till cirka 800 bostäder, varav merparten i Nödinge och Älvängen. Fram till 2034 (2023–2034) planeras för totalt cirka 3 500 bostäder.

Det ska kommenteras att rapporten *Planerat bostadsbyggande Ale kommun 2023–2027* utgör underlagsmaterial till kommunens befolkningsprognos, varför korrelationen mellan kalkylerat bostadsbehov och planerat bostadsbyggande är hög. Underlag/ förväntningar kring bostadsbyggande inhämtas i sin tur från exploatörers förväntningar kring när bostadsprojekt förväntas färdigställas.

I den senast framtagna befolkningsprognosen har man tagit höjd för rådande marknadsläge och en förmodad lågkonjunktur och gjort ytterligare nedjusteringar i förväntat bostadsbyggande under de närmsta åren jämfört med vad som anges i bostadsbyggnadsprognosen (kommunen har gjort bedömningen att planerade bostadsprojekt senareläggs och att bostadsbyggande åter kommer igång först kring 2027/2028), vilket resulterar i att nedan diagram visat på att prognostiserad nyproduktion överstiger kalkylerat bostadsbehov de närmsta åren. Det bedöms dock inte som troligt att man väljer att starta byggprojekt om det inte finns förutsättningar att få bostäderna sålda/ uthyrda, varför siffrorna bör tolkas med stor försiktighet.

Bostadsbehov	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Summa
Nyproduktion bostäder	83	126	278	220	354	173	196	99	125	211	1 865
varav flerbostadshus	34	84	150	60	132	86	76	22	99	136	879
varav småhus	49	42	128	160	222	87	120	77	26	75	986
Befolkningsnetto	232	349	439	687	674	703	476	466	280	246	4 552
Bostadsbehov	98	147	185	289	283	296	200	196	118	103	1 914

Antar att ca 2,4 är antal individer per hushåll

Boverkets mått för bedömning av bostadsbrist

Nedan redogörs för Boverkets data över mått för bedömning av bostadsbrist. Därefter redogörs för rådande situation i Ale kommun (övre stapeldiagrammet) följt av Storgöteborgs aggregerat (nedre stapeldiagrammet). Diagrammen utläses som andelen hushåll i kommunen/ urvalsområdet som uppfyller respektive kriterium för bedömning av bostadsbrist, t.ex.: Andelen hushåll med ansträngd boendeekonomi i Ale kommun uppgår till 2,7%.

1. Ansträngd boendeekonomi

Hushållen har en inkomst som inte räcker till att täcka en baskonsumtion beräknad utifrån genomsnittshyror på orten och riksnormen.

2. Ansträngd boendeekonomi baserat på KALP

Hushållen har en inkomst som inte räcker till att täcka en baskonsumtion beräknad utifrån genomsnittshyror på orten och kvar att leva på (KALP) baserat på ett genomsnitt av bankernas kalkyler.

3. Trångboddhet

Hushållet är trångbott om det inte har sovrum utöver vardagsrum och kök eller kokvrå. Två barn kan dela på sovrum, men vuxna beaktande stigande ålder och personlig integritet behöver barn över 11 år eget rum. Vuxna som inte är sambor delar inte sovrum. Ensamstående utan barn anses inte som trångbodda. För de hushåll där antalet rum saknas, främst småhus, används boendeyta per person. Har hushållet mindre än 20 kvm räknas hushållet som trångbott.

4. Trångboddhet och ansträngd boendeekonomi

Hushållet har en inkomst som räcker för en baskonsumtion enligt mått 1. Ansträngd boendeekonomi och dessutom är trångbodd enligt mått 3. Trångboddhet.

5. Trångboddhet och ansträngd boendeekonomi (KALP)

Hushållet har en inkomst som räcker för en baskonsumtion enligt mått 2. Ansträngd boendeekonomi och dessutom är trångbodd enligt mått 3. Trångboddhet.

6. Flyttar ofta

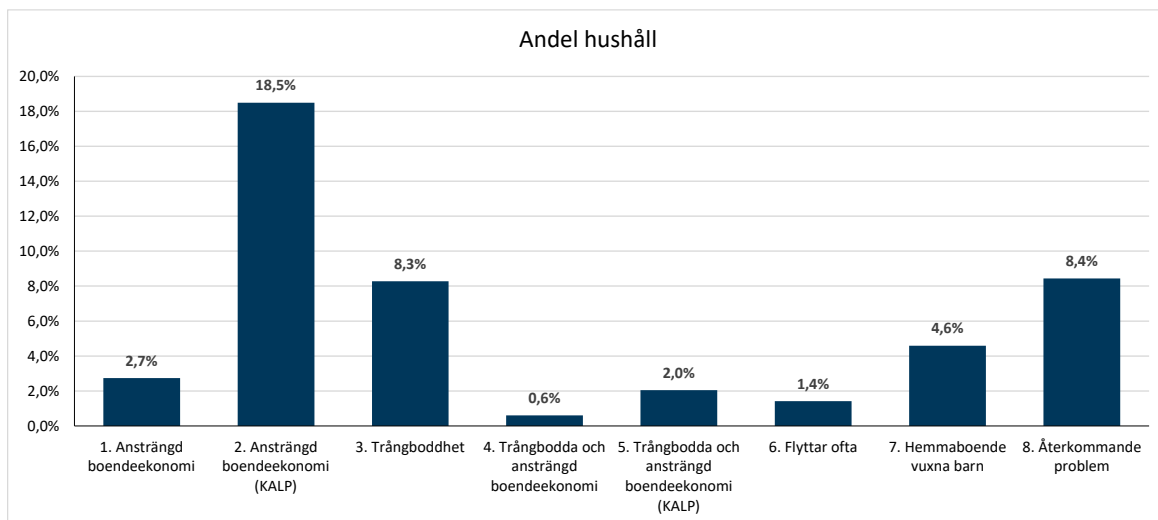
Hushåll där någon av individerna flyttar minst en gång årligen de senaste tre åren.

7. Hemmaboende vuxna barn

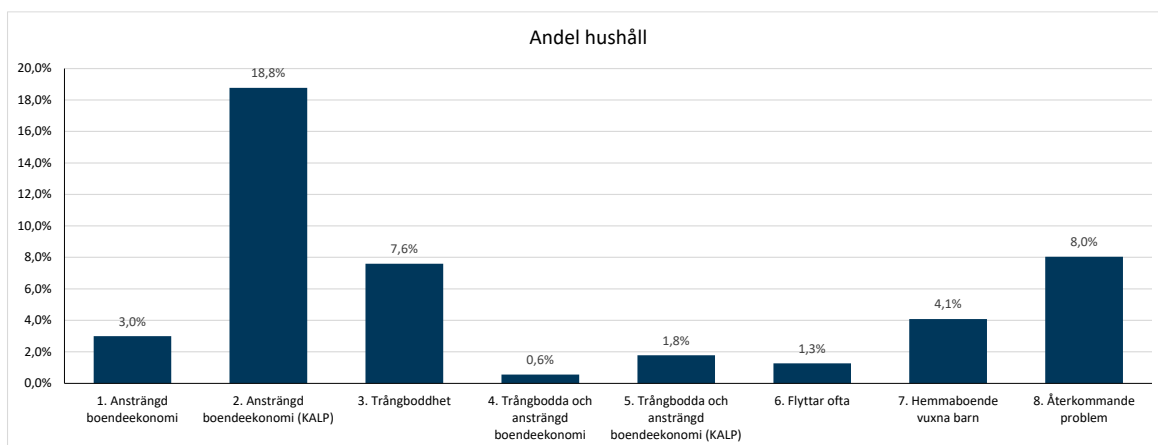
Hushållet har hemmaboende barn som är äldre än 24 år.

8. Återkommande problem

Hushållet uppfyller minst ett av måtten 1, 3, 6 och 7 två år i rad.

Källa: Underlag för bedömning av bostadsbrist 2023, Ale kommun (avser data från 2021), Boverket

Källa: Underlag för bedömning av bostadsbrist 2023, Storgöteborg (avser data från 2021), Boverket

From: Pernilla Attnäs Björk
Sent: Fri, 15 Sep 2023 13:42:35 +0000
To: Jennie Gavér; Lena Eveyby
Cc: Gunilla Carlsson Gremner
Subject: Remissvar Ale kommuns bostadsförsörjningsprogram
Attachments: KS2023_2032-2 Remissvar för Ale kommun bostadsförsörjningsprogram - kommunsamråd, (KS202 1174407_894073_0.docx

Hej,

Bifogat sänds Kungälv's kommuns remissvar. Lägg märke till att detta är ett utkast och kan komma att justeras i politisk process. Kungälv's kommun kommer att sända det beslutade yttrandet 30 oktober.

Med vänliga hälsningar

Pernilla Attnäs Björk
Samhällsplanerare

Kungälv's kommun
Plan
Samhälle och utveckling
442 81 Kungälv

tel. 0303-23 92 27

e-post: pernilla.attnasbjork@kungalv.se

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Sid 1 (2)

Tjänsteskrivelse

Handläggarens namn
Pernilla Attnäs Björk

2023-09-15

Remissvar för Ale kommun bostadsförsörjningsprogram - kommunsamråd (Dnr KS2023/2032-2)

Sammanfattning

Kungälv kommun har fått möjlighet att yttra sig angående förslag till nytt bostadsförsörjningsprogram för Ale kommun för perioden 2024–2027. Bostadsförsörjningsprogrammet är ute på samråd till 15 september 2023.

Programmet anger ett antal riktlinjer och åtgärder för att genomföra riktlinjerna. Bland annat anges att Ale kommun planerar för nyproduktion främst i tätorterna Nödinge (Ale torg och Backa) och i Älvängen (centrum). Det aktuella tillskottet av bostäder avser primärt att tillskapa fler bostäder i centrala lägen där efterfrågan är stor.

Kungälv kommun ser att in-/utpendling sker med bil till/ från Kungälv. Kungälv kommun ser positivt på att Ale kommun planerar huvuddelen av tillkommande bostäder i befintliga serviceorter. Detta ger förutsättningar för en bättre kollektivtrafik, vilket kan leda till färre bilresor till och från Kungälv. Ale kommun behöver lyfta fram behovet av attraktiv kollektivkoppling mellan Älvängen-Kungälv.

Juridisk bedömning

Ale kommun har skickat remiss med förslag till nytt bostadsförsörjningsprogram med grund i kraven i lag (2000:1383) om kommunernas bostadsförsörjningsansvar.

Förvaltningens bedömning

Bakgrund

Ale kommun har tagit fram ett förslag till nytt bostadsförsörjningsprogram för perioden 2024–2027 och Kungälv kommun har fått möjlighet att yttra sig. Bostadsförsörjningsprogrammet är ute på samråd till 15 september 2023. Enligt lag (2000:1383) om kommunernas bostadsförsörjningsansvar (2000:1383) ska kommunerna med riktlinjer visa hur förutsättningar skapas för att alla i kommunen ska leva i goda bostäder och för att främja att ändamålsenliga åtgärder för bostadsförsörjningen förbereds och genomförs.

I förslag till nytt bostadsförsörjningsprogram för perioden 2024–2027 framgår att befolkningen i Ale väntas öka till cirka 40 000 invånare med ambition att till år 2050 växa till en befolkning på 50 000 invånare. Programmet anger ett antal riktlinjer och åtgärder för att genomföra riktlinjerna. Ale kommun planerar för nyproduktion främst i tätorterna Nödinge (Ale torg och Backa) och i Älvängen (centrum). Det aktuella tillskottet av bostäder avser primärt att tillskapa fler bostäder i centrala lägen där efterfrågan är stor.

Riktlinjerna anger bl.a. att Ale kommuns fysiska planering utgår ifrån definierade huvudstråk enligt strukturbild för Göteborgsregionen. Stråket ska utvecklas, bland annat genom attraktiv kollektivtrafik, levande stationssamhällen och god infrastruktur. Strukturbilden innehåller även överenskommelser kring de gröna områdena samt Göta älv. Längs huvudstråken vill kommunen bygga tätare och högre, i blandade upplåtelseformer och i olika prisklasser. Lanspråktagande av ny mark ska ske främst i direkt närhet av stationer och med en hög exploateringsgrad.

Postadress: Kungälv kommun, 442 81 Kungälv. Besöksadress: Ytterbyvägen 2, 442 30 Kungälv.
Telefon: 0303–23 80 00. E-post: kommun@kungalv.se

www.kungalv.se

Kungälvs kommun ser att in-/utpendling sker med bil till/ från Kungälv. Kungälvs kommun ser positivt på att Ale kommun planerar huvuddelen av tillkommande bostäder i befintliga serviceorter. Detta ger förutsättningar för en bättre kollektivtrafik, vilket kan leda till färre bilresor till och från Kungälv. Ale kommun behöver lyfta fram behovet av attraktiv kollektivkoppling mellan Älvängen-Kungälv.

Ärendenivåer – bedömning utifrån kommunfullmäktiges strategiska mål eller kommunstyrelsens resultatmål

Bedömning utifrån politiska styrdokument är inte relevant i ärendet.

Bedömning utifrån miljö, hållbarhet och mål i Agenda 2030

Om en framtida bebyggelsestruktur i Ale kan leda till mer kollektivt resande och mindre biltrafik till och från Kungälv, bedöms detta vara i linje med målsättningarna i Agenda 2030.

Bedömning utifrån politiska styrdokument

Bedömning utifrån politiska styrdokument är inte relevant i ärendet.

Bedömning utifrån ett medborgar- och brukarperspektiv

Om en framtida bebyggelsestruktur i Ale kan leda till mer kollektivt resande och mindre biltrafik till och från Kungälv, bedöms detta vara positivt för medborgarna i Kungälv.

Bedömning utifrån ett medarbetarperspektiv.

Bedömning utifrån ett medarbetarperspektiv är inte relevant i ärendet.

Ekonomisk bedömning

Ale kommuns förslag till nytt bostadsförsörjningsprogram bedöms inte ha några ekonomiska konsekvenser för Kungälvs kommun.

Förslag till beslut

1. Kungälvs kommun lämnar inga synpunkter på Ale kommuns förslag till nytt bostadsförsörjningsprogram.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Fredric Arpfjord
Verksamhetschef planering och myndighet

Anders Holm
Sektorchef Samhälle och utveckling

Expedieras till: lena.eveby@svefa.se

För kännedom till: pernilla.attnasbjork@kungalv.se

Sammanträdesprotokoll

Sammanträdesdatum

2023-10-04

Sida

30 (31)

§ 115/2023

Remissvar för Ale kommun bostadsförsörjningsprogram - kommunsamråd, (KS2023/2032-1) (Dnr KS2023/2032)

Sammanfattning

Kungälv kommun har fått möjlighet att yttra sig angående förslag till nytt bostadsförsörjningsprogram för Ale kommun för perioden 2024–2027. Bostadsförsörjningsprogrammet är ute på samråd till 15 september 2023.

Programmet anger ett antal riktlinjer och åtgärder för att genomföra riktlinjerna. Bland annat anges att Ale kommun planerar för nyproduktion främst i tätorterna Nödinge (Ale torg och Backa) och i Älvängen (centrum). Det aktuella tillskottet av bostäder avser primärt att tillskapa fler bostäder i centrala lägen där efterfrågan är stor.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse Remissvar för Ale kommun bostadsförsörjningsprogram - kommunsamråd, (KS2023/2032-1)

Bilaga Ale kommun bostadsförsörjningsprogram - kommunsamråd.msg

Bilaga Ale kommun bostadsförsörjningsprogram - kommunsamråd.msg

Bilaga Bostadsförsörjningsprogram 2023-09-06.pdf

Bilaga Remissvar Ale kommuns bostadsförsörjningsprogram.msg

Bilaga KS2023_2032-2 Remissvar för Ale kommun bostadsförsörjningsprogram - kommunsamråd, (KS202 1174407_894073_0.docx

Förslag till kommunstyrelsen

1. Kungälv kommun lämnar inga synpunkter på Ale kommuns förslag till nytt bostadsförsörjningsprogram.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Expedieras till: lena.eveby@svefa.se

För kännedom till: pernilla.attnasbjork@kungalv.se

**UTSKOTTET FÖR SAMHÄLLE OCH
UTVECKLING**

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Justeras sign

Sammanträdesprotokoll

Sammanträdesdatum

2023-10-04

Sida

30 (31)

§ 115/2023

Remissvar för Ale kommun bostadsförsörjningsprogram - kommunsamråd, (KS2023/2032-1) (Dnr KS2023/2032)

Sammanfattning

Kungälv kommun har fått möjlighet att yttra sig angående förslag till nytt bostadsförsörjningsprogram för Ale kommun för perioden 2024–2027. Bostadsförsörjningsprogrammet är ute på samråd till 15 september 2023.

Programmet anger ett antal riktlinjer och åtgärder för att genomföra riktlinjerna. Bland annat anges att Ale kommun planerar för nyproduktion främst i tätorterna Nödinge (Ale torg och Backa) och i Älvängen (centrum). Det aktuella tillskottet av bostäder avser primärt att tillskapa fler bostäder i centrala lägen där efterfrågan är stor.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse Remissvar för Ale kommun bostadsförsörjningsprogram - kommunsamråd, (KS2023/2032-1)

Bilaga Ale kommun bostadsförsörjningsprogram - kommunsamråd.msg

Bilaga Ale kommun bostadsförsörjningsprogram - kommunsamråd.msg

Bilaga Bostadsförsörjningsprogram 2023-09-06.pdf

Bilaga Remissvar Ale kommuns bostadsförsörjningsprogram.msg

Bilaga KS2023_2032-2 Remissvar för Ale kommun bostadsförsörjningsprogram - kommunsamråd, (KS202 1174407_894073_0.docx

Förslag till kommunstyrelsen

1. Kungälv kommun lämnar inga synpunkter på Ale kommuns förslag till nytt bostadsförsörjningsprogram.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Expedieras till: lena.eveby@svefa.se

För kännedom till: pernila.attnasbjork@kungalv.se

**UTSKOTTET FÖR SAMHÄLLE OCH
UTVECKLING**

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Justeras sign

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Sid 1 (3)

Tjänsteskrivelse

Handläggarens namn
Pernilla Attnäs Björk

2023-09-15

Remissvar för Kortare ledtider för elnätsutbyggnad (Ei R2023:09), KN2023/03008 (Dnr KS2023/1782-3)

Sammanfattning

Kommunen har getts möjlighet att yttra sig över Energimarknadsinspektionens förslag till Kortare ledtider för elnätsutbyggnad. Energimarknadsinspektionen är en myndighet med uppdrag att arbeta för väl fungerande energimarknader. Syftet med förslaget är att verka för att bidra till betydande ledtidförkortningar för byggnation av elnät och slutsatsen är att tidig myndighetsdialog och parallella processer kan påskynda tillståndsprocessen och korta ledtiderna för elnätsutbyggnad.

Remissvaret ska ha kommit in till Klimat- och näringslivsdepartementet senast den 31 oktober 2023. Myndigheter under regeringen är skyldiga att svara på remissen. En myndighet avgör dock på eget ansvar om den har några synpunkter att redovisa i ett svar. Om myndigheten inte har några synpunkter, räcker det att svaret ger besked om detta. För andra remissinstanser innebär remissen en inbjudan att lämna synpunkter.

Förvaltningens bedömning är instämmande till att samverkan behöver utvecklas men annars inga synpunkter på förslag till Kortare ledtider för elnätsutbyggnad.

Juridisk bedömning

De roller och sakområden där kommunerna anses ha ett formellt ansvar och tydligt intresse av nätutvecklingsprocessen är:

- Strategiska frågor: Samordna och följa upp kommunens strategiska planering (översiktsplaner) och planer för näringslivsutveckling
- Exploateringsfrågor: I första hand kopplat till markägarrollen då kommunens mark tas i anspråk. Detta innebär bland annat att man är motpart till nätägarna i frågor om markåtkomst.
- Samhällsbyggnadsfrågor: Kommunernas ansvar för den fysiska planeringen berörs i vissa fall. Förutom strategisk planering (översiktsplaner) berörs även bygglovshantering i vissa fall, till exempel för ställverk och transformatorstationer.
- Stadsmiljöfrågor: Kommunerna ansvarar också för vissa typer av dispenser som i nästa skede prövas av länsstyrelsen, bland annat dispens från strandskydd och vissa tillfälliga dispenser till exempel för upplåtelse av allmän plats och dispenstransporter.

En konsekvens för kommunen av elnätsutbyggnaden är att fatta beslut om lokalisering med prövning enligt Plan- och bygglagen (2010:900). Det innebär att kommunen behöver ta ställning till hur tillstånd för elnätsutbyggnaden samverkar med den kommunala viljeinriktningen avseende geografisk lokalisering och markanvändning i kommunen. Krav uppstår därför på kommunen att kunna ta snabba beslut för att underlätta tillståndsprocessen för elnätsutbyggnaden, vilket torde underlättas av tidig dialog och mer personella resurser.

Postadress: Kungälv kommun, 442 81 Kungälv. Besöksadress: Ytterbyvägen 2, 442 30 Kungälv.
Telefon: 0303–23 80 00. E-post: kommun@kungalv.se

www.kungalv.se

Förvaltningens bedömning

Bakgrund

Kommunen har getts möjlighet att yttra sig över Energimarknadsinspektionens förslag till Kortare ledtider för elnätsutbyggnad. Energimarknadsinspektionen är en myndighet med uppdrag att arbeta för väl fungerande energimarknader. Syftet med förslaget är att verka för att bidra till betydande ledtidförkortningar för byggnation av elnät. I rapporten studeras processen för elnätsutbyggnad och denna jämförs med framdrift för tillstånd med järnväg och vägar. Resultatet visar att det vore önskvärt med tidsbesparande åtgärder i planeringsprocessen i syfte att påskynda tillståndsprocessen för elnät. Berörda instanser är Lantmäteriet med ledningsförrättningar, Länsstyrelserna och kommunerna till exempel vad gäller utförande av behovsbedömning, krav på miljökonsekvensbeskrivning, kulturmiljö-, natur- eller geotekniska utredningar och eventuellt tillkommande anpassning av gällande detaljplaner.

Av förslaget framgår att för att få dra starkströmsledningar behövs två tillstånd; dels nätkoncession (som prövas av Energimarknadsinspektionen), dels ledningsrätt (som prövas av Lantmäteriet). För att få dra ledningar över annans mark behöver nätföretagen säkra rätten gentemot markägaren. Rätten att göra det kan regleras i en ledningsrätt. Lantmäteriet prövar ansökningar om ledningsrätt. Ledningsrätt prövas genom en lantmäteriförrättning och kallas i detta fall ledningsrättsförrättning. Lantmäterimyndigheten kan inte inleda förrättningen utan att ha stöd av Energimarknadsinspektionens beslut om medgivande s.k. nätkoncession. Om processerna nätkoncessionsprövning och ledningsrättsförrättning kan hanteras parallellt är det tidsbesparande. Av förslaget framgår även att handläggningstiden skulle kunna förkortas genom att påbörja ytterligare processer parallellt (kommunen berörs till exempel avseende översiktsplan, detaljplaner, dispenser, markåtkomst och genomförande). Utöver detta föreslås även en kunskapsplattform. Resursförstärkningen föreslås omfatta tre tjänster fördelat mellan Energimarknadsinspektionen, Lantmäteriet och Länsstyrelserna.

Förvaltningens bedömning är instämmande till att samverkan behöver utvecklas men annars inga synpunkter på förslag till Kortare ledtider för elnätsutbyggnad.

Ärendenivåer – bedömning utifrån kommunfullmäktiges strategiska mål eller kommunstyrelsens resultatmål

Ärendet har koppling till hållbar samhällsutveckling genom ökad samordning mellan infrastruktur och byggnation i hela kommunen.

Bedömning utifrån miljö, hållbarhet och mål i Agenda 2030

Ärendet har beröring till målet om hållbar energi för alla.

Bedömning utifrån politiska styrdokument

Ärendet berör kommunens energiplan samt kommunens översiktsplan.

Bedömning utifrån ett medborgar- och brukarperspektiv

Indirekt berör ärendet Kungälvs medborgare utifrån att effektivare tillståndsprocesser kan underlätta omställningen till elektrifiering av svensk transport och industrisektor.

Bedömning utifrån ett medarbetarperspektiv.

Bedömning utifrån ett medarbetarperspektiv är inte relevant i ärendet.

Ekonomisk bedömning

Beslutet innebär inte några kostnader för kommunen. Det är Regeringskansliet som i dialog med berörda myndigheter ska finna en lämplig form för styrning och finansiering som syftar till att Energimarknadsinspektionen, Lantmäteriet och Länsstyrelserna inom sitt respektive verksamhetsområde verkar för kortare ledtider för elnätsutbyggnad genom prioriteringar och utveckling av interna processer och arbetssätt. Detta påverkar inte den kommunala verksamheten i nuläget men kravet på kommunen att fatta snabba beslut som berör tillståndsprocessen kan komma att öka.

Förslag till beslut

1. Kungälvs kommun instämmer till att samverkan behöver utvecklas men annars inga synpunkter på förslag till Kortare ledtider för elnätsutbyggnad.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Fredric Arpfjord
Verksamhetschef planering och myndighet

Anders Holm
Sektorchef Samhälle och utveckling

Expedieras till:

kn.remissvar@regeringskansliet.se
och med kopia till
linnea.carlen@regeringskansliet.se.

Ange diarienummer KN2023/03008 och remissinstansens namn i ämnesraden på e-postmeddelandet.

Svaret bör lämnas i två versioner: den ena i ett bearbetningsbart format (t.ex. Word), den andra i ett format (t.ex. pdf) som följer tillgänglighetskraven enligt lagen (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service.

Remissinstansens namn ska anges i namnet på respektive dokument

För kännedom till:

pernilla.attnasbjork@kungalv.se

From: Filip Vestling
Sent: Mon, 31 Jul 2023 07:42:27 +0000
To: KN Registrator
Subject: Remiss av rapporten Kortare ledtider för elnätsutbyggnad (Ei R2023:09),
KN2023/03008
Attachments: Remiss av regeringsuppdrag Kortare ledtider för elnätsutbyggnad.pdf, Kortare
ledtider för elnätsutbyggnad Ei.pdf
Categories: Julia

Hej.

Bifogat detta meddelande finns ett remissmissiv avseende rapporten Kortare ledtider för elnätsutbyggnad (Ei R2023:09). Bifogat finns också själva rapporten.

Vänliga hälsningar
Filip Vestling

Filip Vestling
Kansliråd
Energienheten
Klimat- och näringslivsdepartementet
103 33 Stockholm
Tfn 08-405 87 96
filip.vestling@regeringskansliet.se
www.regeringen.se

Regeringskansliet

Regeringskansliet

Remiss

2023-07-31
KN2023/03008

Klimat- och näringslivsdepartementet
Energienheten, Säker tillförsel och marknader
Departementssekreterare
Linnéa Carlén
08-405 15 86

Rapporten Kortare ledtider för elnätsutbyggnad – Utveckla arbetssätt och parallella processer

Remissinstanser

1. Affärsverket svenska kraftnät
2. Ale kommun
3. Arvika kommun
4. Birdlife Sverige
5. Bodens kommun
6. Boverket
7. Båstads kommun
8. Elsäkerhetsverket
9. Energiföretagen Sverige
10. Enköpings kommun
11. Falkenbergs kommun
12. Falu kommun
13. Företagarna
14. Försvarets radioanstalt
15. Försvarsmakten
16. Gävle kommun
17. Göteborgs kommun
18. Hagfors kommun
19. Hallsbergs kommun

20. Hedemora kommun
21. Hofors kommun
22. Härryda kommun
23. Jönköpings kommun
24. Kalix kommun
25. Kammarkollegiet
26. Kristianstads kommun
27. Kungälv kommun
28. Lantbrukarnas riksförbund
29. Lantmäteriet
30. Lerums kommun
31. Luftfartsverket
32. Luleå kommun
33. Länsstyrelsen i Kronobergs län
34. Länsstyrelsen i Norrbottens län
35. Länsstyrelsen i Södermanlands län
36. Länsstyrelsen i Västra Götalands län
37. Marks kommun
38. Nacka tingsrätt
39. Naturskyddsföreningen
40. Naturvårdsverket
41. Nyköpings kommun
42. Oxelösunds kommun
43. Piteå kommun
44. Regelrådet
45. Region Halland
46. Region Skåne
47. Region Stockholm
48. Region Västra Götaland
49. Sametinget

50. Sjöfartsverket
51. Skogen, Kemin, Gruvorna och Stålet (SKGS)
52. Skogsstyrelsen
53. Sollentuna kommun
54. Statens energimyndighet
55. Stockholms universitet
56. Svenskt näringsliv
57. Svensk vindenergi
58. Svenska samernas riksförbund
59. Sveriges Kommuner och Regioner
60. Sveriges lantbruksuniversitet (SLU)
61. Trafikverket
62. Umeå kommun
63. Umeå universitet
64. Vilhelmina kommun
65. Åsele kommun
66. Örebro kommun
67. 2030-sekretariatet

Remissvaren ska ha kommit in till Klimat- och näringslivsdepartementet **senast den 31 oktober 2023**. Svaren bör lämnas per e-post till kn.remissvar@regeringskansliet.se och med kopia till linnea.carlen@regeringskansliet.se. Ange diarienummer KN2023/03008 och remissinstansens namn i ämnesraden på e-postmeddelandet.

Svaret bör lämnas i två versioner: den ena i ett bearbetningsbart format (t.ex. Word), den andra i ett format (t.ex. pdf) som följer tillgänglighetskraven enligt lagen (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service. Remissinstansens namn ska anges i namnet på respektive dokument.

Remissvaren kommer att publiceras på regeringens webbplats.

I remissen ligger att regeringen vill ha synpunkter på förslagen i rapporten.

Myndigheter under regeringen är skyldiga att svara på remissen. En myndighet avgör dock på eget ansvar om den har några synpunkter att redovisa i ett svar. Om myndigheten inte har några synpunkter, räcker det att svaret ger besked om detta.

För **andra remissinstanser** innebär remissen en inbjudan att lämna synpunkter.

Rapporten kan laddas ned från Regeringskansliets webbplats www.regeringen.se.

Remissinstanserna kan utan kostnad beställa tryckta exemplar av promemorian via ett [beställningsformulär hos Elanders Sverige AB](#).

Råd om hur remissyttranden utformas finns i Statsrådsberedningens promemoria [Svara på remiss \(SB PM 2021:1\)](#). Den kan laddas ned från Regeringskansliets webbplats www.regeringen.se.

Susanna Hammarberg
Tillförordnad enhetschef

Kopia till

Elanders Sverige AB, e-postadress: betankande@elanders.com

Ei R2023:09

Kortare ledtider för elnätsutbyggnad

Utveckla arbetssätt och parallella processer

Energimarknadsinspektionen (Ei) är en myndighet med uppdrag att arbeta för väl fungerande energimarknader.

Det övergripande syftet med vårt arbete är att Sverige ska ha väl fungerande distribution och handel av el, naturgas, fjärrvärme och fjärrkyla. Vi ska också ta tillvara kundernas intressen och stärka deras ställning på marknaderna.

Konkret innebär det att vi har tillsyn över att företagen följer regelverken. Vi har också ansvar för att utveckla spelreglerna och informera kunderna om vad som gäller. Vi reglerar villkoren för de monopolföretag som driver elnät och naturgasnät och har tillsyn över företagen på de konkurrensutsatta energimarknaderna.

Energimarknaderna behöver spelregler – vi ser till att de följs.

Förord

Idag tar det ofta alltför lång tid från att behovet av en kraftledning identifierats tills att ledningen tas i drift. Tiden är beroende av flera olika faktorer såsom projektets omfattning och miljöpåverkan, typ av nätkoncession, kontakter och avtal med markägare samt möjligheter till alternativa lösningar.

Ei fick tillsammans med Lantmäteriet och länsstyrelserna i september 2021 i uppdrag av regeringen att utveckla och testa nya arbetssätt för en koordinerad process för de tillstånd och rättigheter som krävs för att bygga ut eller förstärka det svenska elnätet. Ei har lett arbetet som nu avrapporteras.

Berörda myndigheter samt ett urval av nätägare och företag har lämnat åtgärdsförslag som syftar till att korta ledtiderna i nätutvecklingsprocessen. Dessa åtgärder har sedan testats i fem pågående projekt. Ei gör bedömningen att myndigheterna och nätägarna gemensamt kan korta ledtiderna med en tredjedel genom de åtgärder som identifierats i det här uppdraget. Tiden för nätutvecklingsprocessen är dock beroende av flera projektspecifika faktorer. Utifrån de testade åtgärderna lämnar Ei förslag som nätägarna och myndigheterna kan genomföra i respektive organisation samt tillsammans utan författningsändringar. Ei lämnar dessutom några förslag på författningsändringar och frågor som bör utredas vidare.

Flera av förslagen handlar om samarbete och gemensam dialog, om förändrade arbetssätt hos var och en av berörda aktörer men också tillsammans. En kunskapsplattform har skapats genom att hela nätutvecklingsprocessen har kartlagts och dokumenterats, samt att ett forum har bildats för kompetensöverföring och dialog med syfte att verka för att bidra till betydande ledtidförkortningar för byggnation av elnät.

Eskilstuna, april 2023

Ulrika Hesslow
Generaldirektör

Jenny Johnson
Projektledare

Innehåll

Sammanfattning	6
Uppdraget	6
Nätutvecklingsprocessen	6
Framtagande och testning av åtgärdsförslag	7
Ei:s analys	7
Kommunikationsplattform – stöd för en effektivare process	8
Författningsförslag.....	9
Förslag för fortsatt utredning	9
Författningsförslag	10
Förslag till lag om ändring i ledningsrättslagen (1973:1144).....	10
Förslag till lag om ändring i ellagen (1997:857).....	11
Förslag till förordning om ändring i förordningen (2016:742) med instruktion för Energimarknadsinspektionen	12
1 Inledning	13
1.1 Bakgrund.....	13
1.2 Uppdraget.....	13
1.3 Avgränsning	14
1.4 Metod och genomförande.....	15
1.5 Samråd.....	16
1.6 Projektorganisation.....	17
1.7 Rapportstruktur	17
2 Nätutvecklingsprocessen för nätkoncession för linje	18
2.1 Inledning	18
2.2 Nätägarens roll och ansvar i nätutvecklingsprocessen.....	23
2.3 Kommunernas roll i nätutvecklingsprocessen.....	24
2.4 Länsstyrelsens roll och ansvar i nätutvecklingsprocessen	26
2.5 Ei:s roll och ansvar i nätutvecklingsprocessen.....	30
2.6 Lantmäteriets roll och ansvar i nätutvecklingsprocessen.....	36
2.7 Internationell utblick	46
2.8 Jämförelse med planerings- och tillståndsprocessen för vägar och järnvägar.....	47
3 Framtagande av åtgärdsförslag	52
3.1 Inledning	52
3.2 Tillvägagångssätt	52
3.3 Analys av den bearbetade åtgärdslistan	54
3.4 Översikt av åtgärdsförslagen efter stegen i processen.....	61
4 Bearbetning av åtgärdsförslagen	68
4.1 Nätutvecklingsprojekten.....	68
4.2 Arbetet med åtgärdsförslagen.....	70
5 Förslag – Analys och rekommendationer	74

5.1	Inledning	74
5.2	Strukna åtgärdsförslag	74
5.3	Direkt genomförbara åtgärder hos nätägarna.....	76
5.4	Direkt genomförbara åtgärder hos myndigheterna	80
5.5	Kunskapsplattformen.....	98
5.6	Sammanfattning	99
6	Förslag – Författningsändringar och vidare utredning.....	101
6.1	Kungörelse och verkställbarhet av beslut enligt 17 § ledningsrättslagen	101
6.2	Styrning och finansiering av kunskapsplattformen	103
6.3	Styrning och finansiering av fortsatt arbete hos berörda myndigheter..	104
6.4	Ändring av giltighetstiden för tillstånd och dispenser	106
6.5	Överklaganden	107
6.6	Ersättning för markåtkomst.....	107
7	Konsekvensutredning.....	113
7.1	Uppdraget	113
7.2	Samråd	114
7.3	Branschbeskrivning	114
7.4	Förslag avseende kungörelse och verkställbarhet av beslut enligt 17 § ledningsrättslagen.....	117
7.5	Förslaget avseende kunskapsplattformen	121
8	Författningskommentarer	124
8.1	Förslag till lag om ändring i ledningsrättslagen (1973:1144)	124
8.2	Förslag till lag om ändring i ellagen (1997:857)	124
9	Referenser.....	126
	Bilaga 1 Internationell utblick.....	128
	Bilaga 2 Trafikverkets process	129
	Trafikverkets uppdrag.....	129
	Övergripande planeringsförutsättningar och roller	129
	Jämförelse mellan olika processteg.....	130
	Bilaga 1: Sammanfattning av Trafikverkets planeringsprocess	137
	Bilaga 2: Lagar	142
	Bilaga 3: Referenser	143
	Bilaga 3 Nationella utredningar som berör nätutvecklingsprocessen	145
	Bilaga 4 Bruttolista åtgärder.....	146
	1 Nätutredning	146
	2 Samråd & Ansökan	147
	3 Prövning av nätkoncession för linje.....	152
	4 Projektering, rättigheter, tillstånd, dispenser	156
	5 Byggnation	158
	6 Övrigt.....	159
	Bilaga 5 Bild nätutvecklingsprocessen	160

Sammanfattning

Idag tar utbyggnaden av en kraftledning från att behovet identifierats tills att ledningen tas i drift ofta alltför lång tid. Tiden för nätutvecklingsprocessen är beroende av flera olika faktorer såsom projektets omfattning och miljöpåverkan, typ av nätkoncession, kontakter och avtal med markägare samt möjligheter till alternativa lösningar. Det krävs som regel flera tillstånd från olika myndigheter, framför allt beslut om nätkoncession från Energimarknadsinspektionen (Ei) och i de allra flesta fall beslut om ledningsrätt från Lantmäteriet.

Uppdraget

Ei fick tillsammans med Lantmäteriet och länsstyrelserna den 9 september 2021 i uppdrag av regeringen att utveckla och testa nya arbetssätt för en koordinerad process för hantering av de tillstånd och rättigheter som krävs för att bygga ut eller förstärka det svenska elnätet. Ei ska leda arbetet och redovisa uppdraget till Regeringskansliet senast den 1 maj 2023.

Av uppdraget framgår att Ei, efter dialog med relevanta länsstyrelser, ska välja ut ett begränsat antal projekt som är lämpliga att hantera inom ramen för uppdraget. Ei ska sedan tillsammans med Lantmäteriet och relevanta länsstyrelser koordinera sina respektive arbetssätt och processer i syfte att förkorta tiden för den samlade hanteringen av projekten. Ei ska också skapa en plattform för kunskapsutbyte och vidare lärande.

Nätutvecklingsprocessen

Processen att bygga nya elnät kan i sin enklaste form delas in i fem steg. I det första steget nätutredning genomför nätägaren förberedande aktiviteter som leder fram till ett beslut om att påbörja arbetet för att anlägga en ledning. Behovet av utökad kapacitet i nätet kan komma från en extern kund som vill bygga en vindkraftpark eller fabrik, eller från interna behov att öka effekten i någon del av nätet. I steget samråd genomför nätägaren de aktiviteter som krävs för att sammanställa en ansökan om nätkoncession. I steget nätkoncession prövar Ei ansökan och fattar beslut om nätkoncession. Efter att nätägaren fått nätkoncession påbörjas steget projektering, där fokus ligger på att säkra tillgång till mark, söka tillstånd och dispenser som krävs samt att detaljplanera och förbereda för själva byggnationen. Det sista steget är byggnationen av ledningen.

Framtagande och testning av åtgärdsförslag

Inom regeringsuppdraget har åtgärdsförslag som syftar till att minska ledtiderna i nätutvecklingsprocessen lämnats av berörda myndigheter samt ett urval av nätägare och företag. Dessa åtgärdsförslag har sedan testats i fem pågående nätutvecklingsprojekt som Ei har valt ut efter dialog med Lantmäteriet samt berörda länsstyrelser. De fem projekten är:

- Svenska kraftnäts ledning Vitåfors–Porjusberget
- Vattenfalls anslutning av ljusbågsugn Oxelösund
- Eons ledning Bredhälla–Horshaga fly
- Ellevios ledning Timmersdala–Mariestad
- Vattenfalls regionnätsförstärkning i Göteborgsområdet.

Ei:s analys

Utifrån arbetet med åtgärdsförslagen tillsammans med berörda myndigheter och nätägare gör Ei bedömningen att myndigheterna tillsammans med nätägarna kan korta ledtiderna med en tredjedel genom de åtgärder som identifierats i det här uppdraget. Detta gäller åtgärder som nätägarna och myndigheterna kan genomföra direkt utan författningsändringar. Tiden för nätutvecklingsprocessen är dock beroende av flera olika projektspecifika faktorer såsom projektets omfattning och miljöpåverkan samt kontakter och avtal med markägare.

Ei rekommenderar följande direkt genomförbara åtgärder hos nätägarna:

- Tidig dialog med Försvarmakten
- Tidig naturvärdesinventering och fältbesök
- Kommunikation med allmänheten och markägarna
- Förbereda och underlätta för konsultationsordningen
- Kontinuerlig dialog med länsstyrelsen och kommun i samrådssteget
- Miljökonsekvensbeskrivning (MKB) till länsstyrelsen innan den lämnas in till Ei
- Tillstånd och dispenser (Natura 2000 m.m.)
- Tidigarelägga stolpprojektering och avstyckning av mark m.m.

Exempel på åtgärder som riktar sig till nätägarna och kan ha en stor effekt på ledtiderna är tidig dialog med Försvarmakten och markägare, tidigt planera för

naturvärdesinventeringar samt att tidigarelägga stolpprojektering. Detta kan innebära en tidsbesparing på sammanlagt flera år.

Ei presenterar följande direkt genomförbara åtgärder hos myndigheterna:

- Ökad förutsägbarhet av handläggningstider (Ei, Lantmäteriet och länsstyrelserna)
- Nätägarens dialog med länsstyrelserna (länsstyrelserna)
- Nätägarens dialog med Ei och Lantmäteriet (Ei och Lantmäteriet)
- Sakägarförteckning inför samråd respektive inför ansökan till Ei (Lantmäteriet)
- Tillträde till mark för undersökning (Ei)
- Parallellställa koncessionshandläggningen med ledningsrättsprocessen (Ei och Lantmäteriet)
- Förenklad delgivning i koncessionsärenden (Ei)
- Förenklad delgivning i ledningsrättsprocessen (Lantmäteriet)
- Lantmäteriprocessen – modifierad 2-stepsprocess (Lantmäteriet)

Att processen har sekventiella delar försvårar samarbete och kunskapsutbyte mellan aktörer som involveras vid olika steg under processen. En betydande åtgärd som bedöms ha stor möjlighet till ledtidförkortning är att en såväl tidig som kontinuerlig dialog förs mellan nätägaren och berörda myndigheter.

Kommunikationsplattform – stöd för en effektivare process

Ei har inom uppdraget skapat en plattform för kunskapsutbyte och vidare lärande. Kunskapsplattformen samlar kompetens för att skapa möjlighet att effektivisera och vidareutveckla processen, för vidare lärande och för att samverka inom det gemensamma kompetensområdet. Plattformen ska bidra till att möta behovet av samarbetsformer mellan berörda myndigheter och nätägare.

Plattformen har skapats genom att hela nätutvecklingsprocessen har kartlagts och dokumenterats, samt att ett forum har bildats för kompetensöverföring och dialog kring befintliga processer med syfte att verka för att bidra till betydande ledtidförkortningar för byggnation av elnät. Ei ser stora nyttor med att hålla plattformen levande. Avsikten är att den ska användas som ett verktyg vid fortsatt effektivisering av nätutvecklingsprocessen, under förutsättning att övriga myndigheter kan bidra.

I projektet har det identifierats flera fördelar och möjligheter till en effektivare handläggning med någon form av gemensam digital yta, där viss dokumentation kan delas mellan myndigheter och nätägare. Detta behandlas inte i rapporten utan kommer att hanteras framöver, antingen i det nya regeringsuppdrag som Ei har tilldelats i sitt regleringsbrev för 2023 eller separat.

Författningsförslag

Ei lämnar även några författningsförslag. Dessa är:

- Ei:s beslut om medgivande enligt 17 § ledningsrättslagen (1973:1144) ska kungöras i Post- och Inrikes Tidningar. Sådana medgivanden ska också gälla omedelbart.
- Det ska framgå av förordningen (2016:742) med instruktion för Energimarknadsinspektionen att Ei inom åtgärder för kunskapsutbyte och vidare lärande ska skapa förutsättningar för en väl planerad och resurseffektiv elnätsutbyggnad samt höja kunskapen om processen för elnätsutbyggnad och elnätsutbyggnadens roll i samhällsutvecklingen hos såväl myndigheter och företag som hos allmänheten.

Förslag för fortsatt utredning

Ei föreslår att Regeringskansliet i dialog med berörda myndigheter finner en lämplig form för styrning och finansiering som syftar till

- att Ei, Lantmäteriet och länsstyrelserna fortsätter att samverka för att samordna hanteringen av ärenden som rör elnätsutbyggnad genom att utveckla gemensamma processer och arbetssätt, och
- att Ei, Lantmäteriet och länsstyrelserna inom sitt respektive verksamhetsområde verkar för kortare ledtider för elnätsutbyggnad genom prioriteringar och utveckling av interna processer och arbetssätt.

Tre frågor anser Ei bör utredas särskilt:

- Frågan om giltighetstiden för tillstånd och dispenser som påverkar nätutvecklingsprocessen,
- Frågan om överklaganden av beslut inom nätutvecklingsprocessen med avseende på vem som kan överklaga de olika besluten, antalet instanser och krav på prövningstillstånd samt vem som ska bära rättegångskostnader,
- Frågan om ändrade ersättningsregler för markåtkomst vid utbyggnad av elnätet.

Författningsförslag

Förslag till lag om ändring i ledningsrättslagen (1973:1144)

Härigenom föreskrivs i fråga om ledningsrättslagen (1973:1144) att 17 § ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

17 §¹

Om en förrättning avser en ledning för vilken koncession krävs men ännu inte erhållits, får förrättningen inledas, om den som ska bevilja koncessionen medger det.

Ett medgivande får avse en viss del av förrättningen, om förrättningen avser ledningsrätt för en starkströmsledning.

Ett medgivande gäller omedelbart.

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2024.

¹ Senaste lydelse lag (2021:742).

Förslag till lag om ändring i ellagen (1997:857)

Härigenom föreskrivs i fråga om ellagen (1997:857) att 2 kap. 64 § ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

64 §²

Nätmyndigheten ska genom ett meddelande i Post- och Inrikes Tidningar kungöra ett beslut

1. att bevilja nätkoncession enligt 1 §,
2. att medge byggande eller användning enligt 8 §,
3. att förlänga en nätkoncessions giltighetstid enligt 22, 25 eller 26 §,
4. att ändra en nätkoncession enligt 27 eller 28 §,
5. att ändra eller upphäva ett koncessionsvillkor enligt 29 eller 30 §,
6. om vad som ska gälla för en nätkoncession efter en omprövning enligt 31 §,

7. att lägga samman nätkoncessioner enligt 39 §, *och*

8. att dela upp en nätkoncession enligt 41 §.

7. att lägga samman nätkoncessioner enligt 39 §,

8. att dela upp en nätkoncession enligt 41 §, *och*

9. att medge att en ledningsrättsförrättning inleds enligt 17 § ledningsrättslagen (1973:1144).

I meddelandet ska beslutets huvudsakliga innehåll och var beslutet hålls tillgängligt anges.

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2024.

² Senaste lydelse lag (2021:741).

Förslag till förordning om ändring i förordningen (2016:742) med instruktion för Energimarknadsinspektionen

Härigenom föreskrivs i fråga om förordning (2016:742) med instruktion för Energimarknadsinspektionen att det ska införas en ny paragraf, 7 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 a §

Energimarknadsinspektionen ska genom åtgärder för kunskapsutbyte och vidare lärande skapa förutsättningar för en väl planerad och resurseffektiv elnätsutbyggnad samt höja kunskapen om processen för elnätsutbyggnad och elnätsutbyggnadens roll i samhällsutvecklingen.

Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2024.

1 Inledning

1.1 Bakgrund

Senast 2045 ska Sverige inte ha några nettoutsläpp av växthusgaser till atmosfären för att därefter uppnå negativa utsläpp. I regeringens budgetproposition för 2023 beskrivs att en ökad elektrifiering är en viktig komponent i omställningen till nettonollutsläpp i transportsektorn och industrin. Att svenskt näringsliv kan möta en ökad efterfrågan på klimatneutral produktion och klimatneutrala transporter kommer också att vara en viktig konkurrensfördel globalt. För att möta det kraftigt ökade behov som elektrifieringen medför behöver åtgärder vidtas, både för att använda och producera el på ett effektivt sätt och för att förstärka möjligheterna att överföra el. En förutsättning för det senare är effektivare tillståndsprocesser och kortare ledtider för elnätsutbyggnad.

Idag tar utbyggnaden av en kraftledning från att behovet identifierats tills att ledningen tas i drift ofta alltför lång tid. Tiden för nätutvecklingsprocessen är beroende av flera olika faktorer såsom projektets omfattning och miljöpåverkan, typ av nätkoncession, kontakter och avtal med markägare samt möjligheter till alternativa lösningar. Det krävs som regel flera tillstånd från olika myndigheter, framför allt beslut om nätkoncession från Energimarknadsinspektionen (Ei) och i de allra flesta fall beslut om ledningsrätt från Lantmäteriet. Ofta tillkommer ytterligare prövningar, till exempel om en åtgärd eller verksamhet kan medföra påverkan på eller intrång i skyddade områden såsom naturreservat, skyddade kulturmiljöer, vattenskyddsområden eller liknande. I dagsläget genomförs många av de tillståndsprocesser som krävs efter varandra, sekventiellt. Samtidigt kan det finnas stora tidsvinster om ansvariga myndigheter prövar dessa ärenden parallellt och koordinerat. Genom effektivare tillståndsprocesser kan elektrifieringen av svensk transport- och industrisektor genomföras snabbare och enklare samtidigt som ett bibehållet miljöskydd säkerställs.

1.2 Uppdraget

Ei fick tillsammans med Lantmäteriet och länsstyrelserna den 9 september 2021 i uppdrag av regeringen att utveckla och testa nya arbetssätt för en koordinerad process för hantering av de tillstånd och rättigheter som krävs för att bygga ut eller förstärka det svenska elnätet. Ei ska leda arbetet och redovisa uppdraget till Regeringskansliet senast den 1 maj 2023.

Av uppdraget framgår att Ei, efter dialog med relevanta länsstyrelser, ska välja ut ett begränsat antal projekt som är lämpliga att hantera inom ramen för uppdraget.

Ei ska sedan tillsammans med Lantmäteriet och relevanta länsstyrelser koordinera sina respektive arbetssätt och processer i syfte att förkorta tiden för den samlade hanteringen av projekten. Ei ska också skapa en plattform för kunskapsutbyte och vidare lärande. Genomförandet ska ske med stöd av Vinnova, utifrån deras samverkansprogram och arbete med regel- och policyutveckling.

I valet av projekt gäller vissa urvalskriterier, exempelvis ska de ha potential att bidra till klimat- och samhällsnytta, Sveriges framtida konkurrenskraft och till att förebygga uppkomst av regional och lokal effektbrist. Projekten bör även finnas i olika faser av nätutvecklingsprocessen. Projekten ska innebära förstärkning eller utbyggnad av region- eller transmissionsnätsledningar. Med projekt avses ärenden som innefattar byggnation av kraftledning som kräver nätkoncession för linje.

1.3 Avgränsning

Utredningen och analysen i denna rapport fokuserar på de åtgärdsförslag som Ei, länsstyrelserna och Lantmäteriet kan implementera i den löpande verksamheten utan författningsändringar samt de åtgärder som myndigheterna kan arbeta vidare med. Projektet har i några fall separerat de åtgärder som testats i nätutvecklingsprojekten från den vanliga linjeverksamheten, däremot har projektet haft som utgångspunkt att de föreslagna åtgärderna ska i hög utsträckning vara genomförbara i linjeverksamheten.

Nätägarna har även en nyckelroll i nätutvecklingsprocessen och är involverade i processens samtliga steg. I analysen redogörs för ett antal åtgärdsförslag som identifierades under genomförandet av uppdraget och som nätägarna själva kan genomföra för att underlätta och förkorta processen.

Affärsverket svenska kraftnät är den systemansvariga myndigheten för kraftsystemet i Sverige. Projektet har inte tittat närmre på Svenska kraftnäts roll, exempelvis kopplat till den nationella nätplaneringen, utan Svenska kraftnät har medverkat i projektet i egenskap av nätägare³.

I nätutvecklingsprocessen finns möjlighet för sakägare att överklaga myndighetsbeslut till mark- och miljödomstolen och vidare till mark- och miljööverdomstolen, vilket påverkar ledtiderna för processen. Domstolsinstansernas prövningstid berörs dock inte närmare i denna rapport.

Projektet har kartlagt nätutvecklingsprocessen i Sverige. En internationell utblick har genomförts inom ramen för uppdraget för att visa på erfarenheter och

³ De företag som äger det svenska elnätets delar, från transmissionsnät till regionala och lokala nät kallas i detta projekt för nätägare. Dessa företag kallas ofta för nätföretag (ellagens terminologi), nätbolag eller koncessionshavare.

tillvägagångssätt som har tillämpats i andra länder för att korta ledtiderna för elnätsutbyggnad. Rapporten har avgränsats till länder i Europa vars marknader liknar den svenska, eller som lyfts fram som goda exempel, se Bilaga 1.

1.4 Metod och genomförande

Ei har efter dialog med Lantmäteriet samt länsstyrelserna i Norrbotten, Västra Götaland, Södermanland och Kronoberg valt ut ett begränsat antal nätutvecklingsprojekt som ska möjliggöra testning av olika åtgärdsförslag för att korta ledtiderna vid nätutbyggnad. Nätägarna själva fick möjlighet att skicka in nomineringar på olika projekt som de bedömde kunde vara kandidater i uppdraget. Med projekt avses ärenden som innefattar byggnation av kraftledning som kräver nätkoncession för linje⁴. Totalt skickades 18 nomineringar in från nätägarna. Fem av dessa valdes den 25 januari 2022 ut att vara med. I valet av projekt fanns ett antal urvalskriterier som togs hänsyn till. Varje projekt som valdes skulle uppfylla ett eller flera av följande kriterier:

- 1 Ärendenas potential att bidra till de globala hållbarhetsmålen med särskilt fokus på målen för i) konkret nytta för begränsad klimatpåverkan samt ii) för konkurrenskraft och innovationskapacitet.
- 2 Ärendenas representativitet för att bidra till ett brett lärande för att hantera den elektrifiering som till följd av arbetet med klimatomställning initieras inom transport- eller industrisektorn.
- 3 Ärendenas potential, att förebygga regional och lokal effektbrist.
- 4 Ärendenas potential att gynna bred samhällsnytta och potential att gagna hållbar utveckling lokalt och regionalt.

Projekten⁵ befann sig även i olika faser av nätutvecklingsprocessen. De fem projekt som valdes ut inom ramen för uppdraget var:

- Svenska kraftnäts ledning Vitåfors–Porjusberget
- Vattenfalls anslutning av ljusbågsugn Oxelösund
- Eons ledning Bredhälla–Horshaga fly
- Ellevios ledning Timmersdala–Mariestad
- Vattenfalls regionnätsförstärkning i Göteborgsområdet.

⁴ Projekten innebar en förstärkning eller utbyggnad av region- eller transmissionsnätsledningar.

⁵ <https://www.ei.se/om-oss/projekt/pagaende/kortare-ledtider-for-elnatsutbyggnad/kortare-ledtider-for-elnatsutbyggnad/2022-01-25-natutvecklingsprojekt-som-ska-inga-i-uppdraget-att-korta-ledtiderna-for-elnatsutbyggnad-har-valts-ut>

Varje nätutvecklingsprojekt har haft en projektgrupp med representanter från Ei, Lantmäteriet, berörd länsstyrelse, nätägaren och i vissa fall berörd kund. Projektgrupperna har haft löpande dialog och avstämningar.

I projektet har även en så kallad sammankallandegrupp skapats där de som varit sammankallande för projektgrupperna ingått. Syftet med gruppen har varit att skapa överhörning och dela erfarenheter från och mellan projekten. För att fånga upp mer strategiska frågor och vägval som rör hela uppdraget har även en myndighetsövergripande grupp skapats. Varje berörd myndighet har utöver det haft ett antal olika typer av interna grupper kopplade till uppdraget.

Ei har anlitat tre konsultfirmor för att stödja projektarbetet inom ramen för uppdraget. Sonder AB har genomfört en kartläggning⁶ av de processer och arbetsmoment som ingår i nätutvecklingsprocessen för utbyggnad av region- och transmissionsnät. Sonder AB har även genomfört två workshops med berörda myndigheter för att få in synpunkter på det arbete som genomförts.

Sweco AB har genomfört en sammanställning av de ledtidförkortande åtgärdsförslag som har lämnats av berörda myndigheter, Affärsverket svenska kraftnät, Eon, Ellevio, Vattenfall samt SSAB. Sweco AB har även genomfört en kartläggning av nationella utredningar med koppling till nätutvecklingsprocessen.

Widegren Energy har kartlagt och kategoriserat åtgärdsförslagen samt genomfört en sammanställning av studier och regelverk för tillståndprocesser inom EU. Widegren Energy har också utfört en mindre intervjuundersökning med kommuner och en jämförelse med Trafikverkets process

Ei har också genomfört ett öppet seminarium där Ei presenterat uppdraget tillsammans med analyser där intressenterna har haft möjlighet att lämna synpunkter.

1.5 Samråd

Ei har som nämnts i uppdragsbeskrivningen arbetat tillsammans med Lantmäteriet och länsstyrelserna där specifikt länsstyrelsen i Norrbotten, Västra Götaland, Södermanland och Kronoberg deltagit. Ei har under arbetets gång även haft dialog och kunskapsutbyte med Svenska kraftnät, Vattenfall, Ellevio, Eon, Skellefteå kraft och SSAB. Genomförandet av uppdraget har även gjorts i dialog med Vinnova.

⁶ <https://ei.se/download/18.7cefc84418125d1aa4cdeed/1655210210782/Kortare-ledtider-f%C3%B6r-eln%C3%A4tsutbyggnad-20220613.pdf>

Utöver det har Ei haft bilaterala samtal och mottagit skriftliga synpunkter från ett antal aktörer, såsom kommuner och regioner, branschorganisationer samt markägare.

Avrapporteringen sker som en rapport från Ei. Ei har dock diskuterat förslagen och åtgärderna med Lantmäteriet och berörda länsstyrelser. Dessa har fått rapporten på remiss och har kunnat lämna synpunkter.

1.6 Projektorganisation

Uppdraget har genomförts av en projektgrupp bestående av projektledaren Jenny Johnson, biträdande projektledare Hanna Öhlund och projektmedlem Roger Husblad. Projektägare har varit Daniel Norstedt. I en myndighetsövergripande grupp har Linda Sabel från Lantmäteriet och Nina Kiani Janson från Länsstyrelsen Västra Götaland medverkat.

Tidigare projektmedlemmar var Marielle Lahti, Albin Carlén och Louise Hwargård.

1.7 Rapportstruktur

Rapporten har följande upplägg. Kapitel 2 innehåller en övergripande processbeskrivning av nätutvecklingsprocessen samt de olika aktörernas ansvar och roller. I kapitel 3 beskrivs projektets arbete med framtagandet av åtgärdsförslag. Kapitel 4 ger en redogörelse för arbetet i de utvalda nätutvecklingsprojekten. Kapitel 5 innehåller en analys av åtgärdsförslagen. Projektets författningsförslag presenteras i kapitel 6, och kapitel 7 innehåller en konsekvensutredning. Kapitel 8 innehåller författningskommentarer och kapitel 9 referenser.

Rapporten har fem bilagor. Bilaga 1 innehåller en internationell utblick. I bilaga 2 finns en redogörelse för och jämförelse med Trafikverkets process. Bilaga 3 är en sammanställning av nationella utredningar som berör nätutvecklingsprocessen. I bilaga 4 finns en bruttolista över de åtgärdsförslag som har tagits fram inom projektet. Bilaga 5 är en bild över nätutvecklingsprocessen.

2 Nätutvecklingsprocessen för nätkoncession för linje

2.1 Inledning

Processen att bygga nya elnät består av många olika moment varav en del är lagreglerade. I detta kapitel beskrivs översiktligt hur processen för att bygga ut eller förstärka det svenska region- och transmissionsnätet ser ut idag. Därefter beskrivs nätägares, kommuners och regioners samt berörda myndigheters roll och ansvar i nätutvecklingsprocessen. Projektet har som underlag fått in scheman över olika projektprocesser från Ei, Lantmäteriet, berörda länsstyrelser och ett antal nätägare.

2.2 Övergripande beskrivning av nätutvecklingsprocessen

Flera delar av processen är beroende av varandra på olika sätt, medan andra delar sker parallellt med varandra. Nätutvecklingsprocessen som beskrivs nedan innefattar tre så kallade arbetsströmmar och fem steg som beskriver processen från det att ett behov av nätförstärkning/utbyggnad av ett elnät identifierats, till att ledningen kan tas i drift. I processen ansvarar nätägaren för att bygga och underhålla sin del av elnätet och har ensamrätt på överföring av el i sitt nät. Länsstyrelserna ansvarar för att utvecklingen av elnätet följer framför allt miljölagar och förordningar samt säkerställer att elledningen inte kommer i konflikt med de allmänna intressen som finns på platsen. Ei ansvarar för att pröva och besluta om nätkoncession. I de fall nätägaren ansöker om ledningsrätt ansvarar Lantmäteriet för att säkerställa att nätägaren får tillträde till den mark som behövs för att bygga ledningen.

Processen kan i sin enklaste form delas in i fem steg. I det första steget *nätutredning* genomför nätägaren förberedande aktiviteter som leder fram till ett beslut om att påbörja arbetet för att anlägga en ledning. Behovet av utökad kapacitet i nätet kan komma från en extern kund som vill bygga en vindkraftpark eller fabrik, eller från interna behov att öka effekten i någon del av nätet. I steget *samråd* genomför nätägaren de aktiviteter som krävs för att sammanställa en ansökan om nätkoncession. I steget *nätkoncession* prövar Ei ansökan och fattar beslut om nätkoncession. Efter att nätägaren fått nätkoncession påbörjas steget *projektering*, där fokus ligger på att säkra tillgång till mark, söka tillstånd och dispenser som krävs samt att detaljplanera och förbereda för själva byggnationen. Det sista steget är *byggnationen* av ledningen.

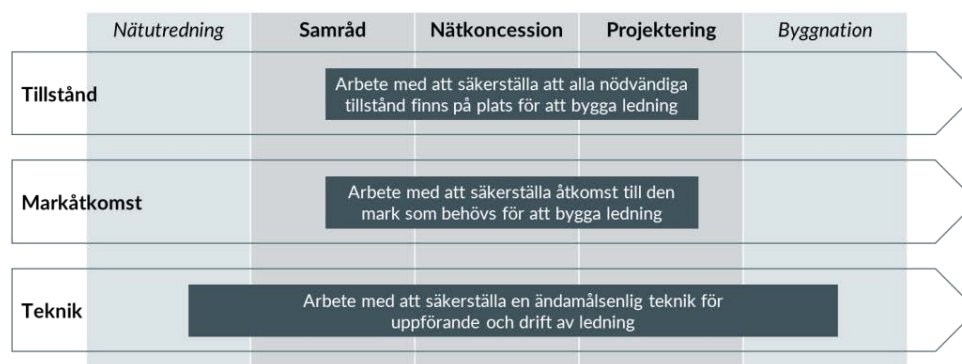
Figur 1. Nätutvecklingsprocessens fem steg

I processen finns möjlighet för sakägare att överklaga myndighetsbeslut till mark- och miljödomstolen (MMD), och vidare till mark- och miljööverdomstolen (MMÖD).

Nätutvecklingsprocessens fem steg löper alla genom tre så kallade arbetsströmmar. Arbetsströmmar är ett sätt att visualisera de aktiviteter som kan genomföras både sekventiellt och parallellt i processen.

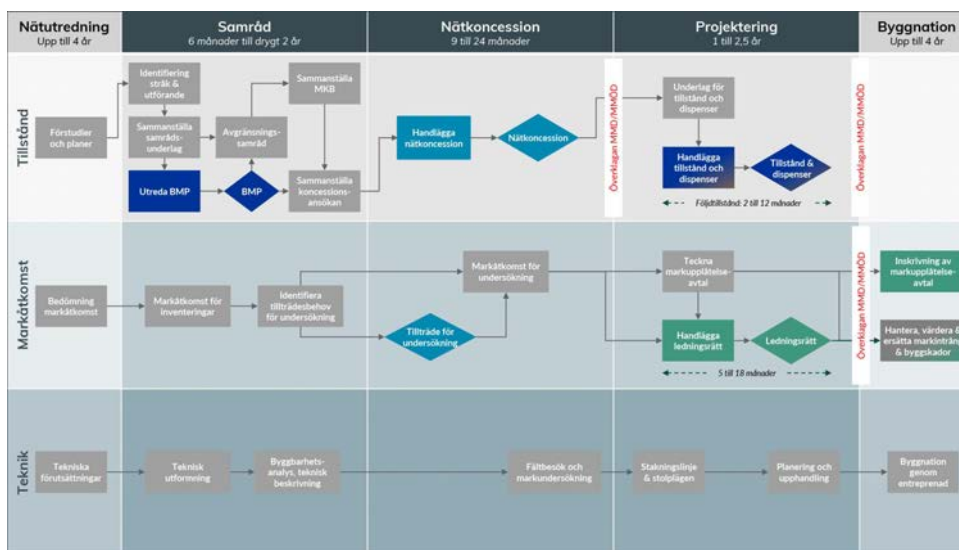
Figur 2. Nätutvecklingsprocessens tre arbetsströmmar

I arbetsströmmen *tillstånd* genomförs aktiviteter som syftar till att säkerställa att nödvändiga tillstånd och dispenser finns på plats för att bygga ledningen. I strömmen *markåtkomst* genomförs aktiviteter för att säkerställa åtkomst till den mark som behövs för att bygga ledningen. I strömmen *teknik* genomförs aktiviteter för att säkerställa en ändamålsenlig teknik som uppfyller alla krav på uppförande och drift av ledningen.

Bilden nedan visar en övergripande visualisering av nätutvecklingsprocessen och innehåller de steg och arbetsströmmar som presenterats i Figur 1 och 2 ovan. Bilden finns även i bilaga 5.

Figur 3. Övergripande processkarta.

Bilden har kompletterats med ett antal övergripande aktiviteter, som är väsentliga för processens framdrift. Aktiviteterna har således valts ut eftersom de innehåller moment för att processen ska fortskrida. Processkartan visar i vilken ordning aktiviteterna sker i processen samt de aktiviteter som genomförs parallellt.

De steg där myndigheterna har en betydande roll är markerade i färg och nätägarens aktiviteter är markerade i grått. Processkartans aktiviteter har olika färg och utförande beroende på vem som ansvarar för aktiviteten, samt om aktiviteten innefattar ett tvingande myndighetsbeslut⁷. Utöver Ei, Lantmäteriet, länsstyrelserna och nätägarna finns även kommunerna med i processkartan ovan. Kommuner ansvarar för att besluta om tillstånd och dispenser.

2.2.1 Nätutvecklingsprocessen har tre arbetsströmmar

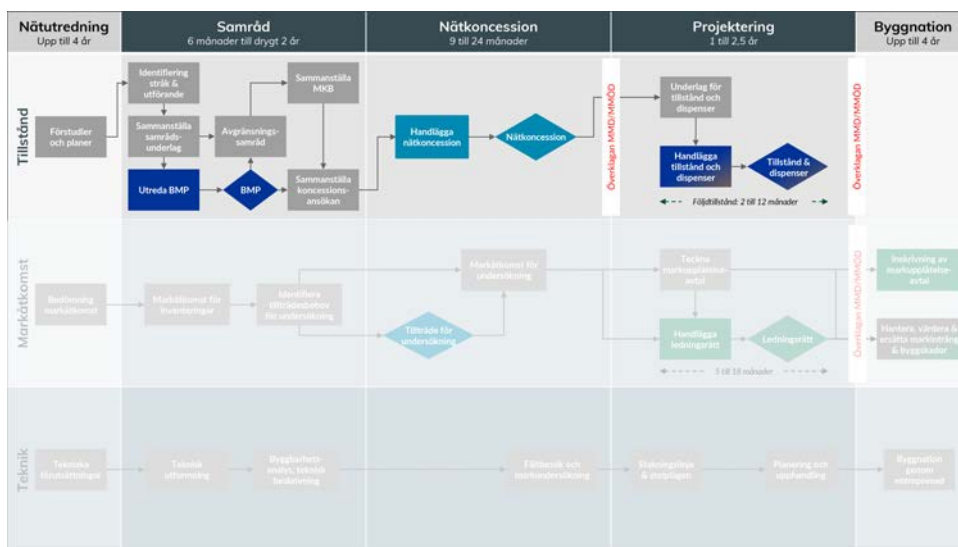
I följande avsnitt beskrivs de så kallade arbetsströmmarna översiktligt med fokus på respektive arbetsströms område.

Tillstånd

I arbetsströmmen *tillstånd* arbetar nätägaren med att säkerställa att nödvändiga tillstånd och dispenser finns på plats för att påbörja byggnationen av ledningen. Nätägaren söker tillstånd och dispenser under flera tillfällen i processen. Både under nätkoncession och under projekteringssteget.

⁷ Rektangel = Aktivitet, Romb = Tvingande myndighetsbeslut, Grå = Nätägare, Mellanblå = Ei, Grön = Lantmäteriet, Mörkblå = Länsstyrelse, Brun = Kommun.

Figur 4. Arbetsströmmen Tillstånd

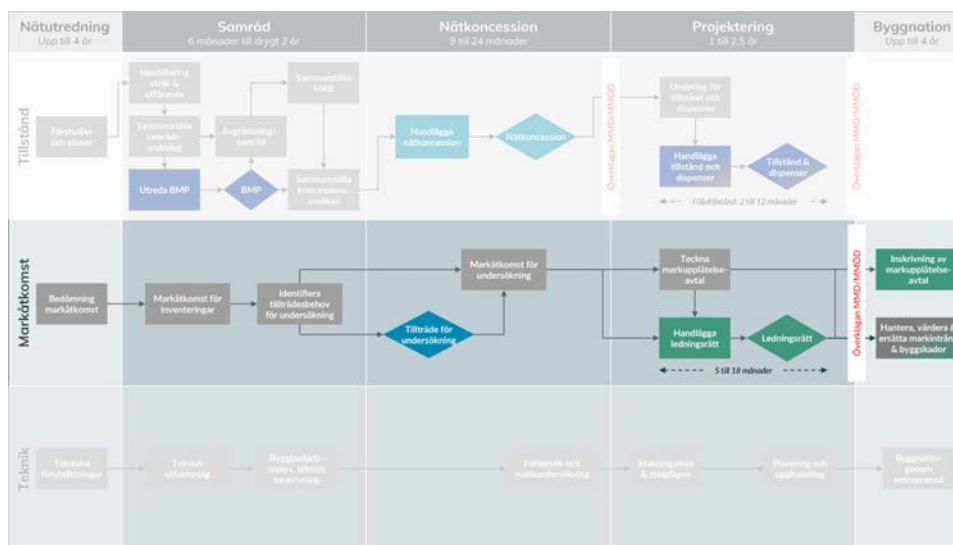

Arbetet i tillståndsströmmen består av nätägarens sammanställning av ansökningar för tillstånd samt handläggningen av dessa ansökningar hos berörda myndigheter och kommuner. Bilden ovan finns även i bilaga 5.

Markåtkomst

I arbetsströmmen *markåtkomst* är målet för nätägaren att få tillgång till marken för undersökning och byggnation. Nätägaren tecknar i den mån det går markupplåtelseavtal med berörda markägare. Arbetet i strömmen består även av nätägarens sammanställning av ansökan för ledningsrätt och handläggning hos Lantmäteriet.

Figur 5. Arbetsströmmen Markåtkomst

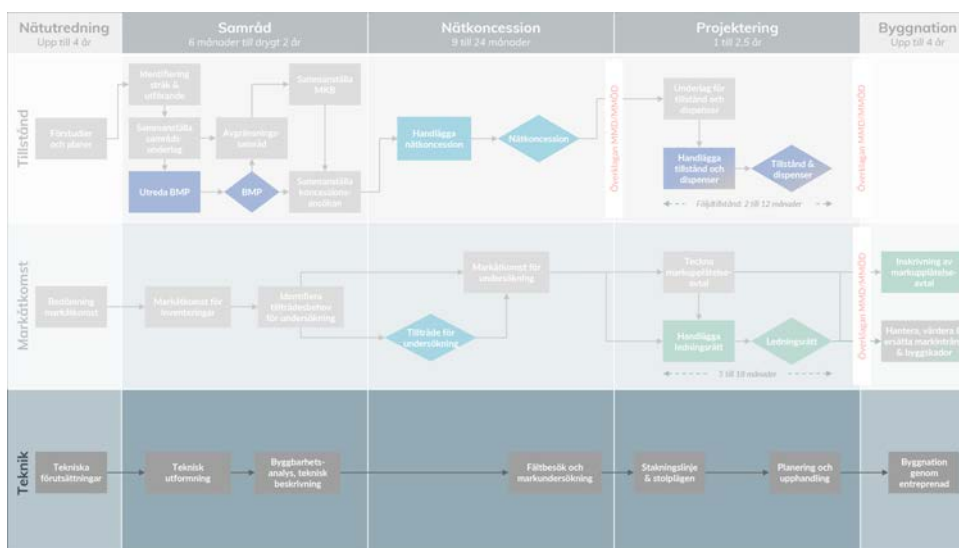

Huvuddelen av arbetet i strömmen för markåtkomst sker parallellt med arbetet i tillstånds- och teknikströmmarna. Bilden ovan finns även i bilaga 5.

Teknik

I arbetsströmmen *teknik* är arbetet fokuserat på att säkerställa en ändamålsenlig teknik för uppförande och drift av ledning. Arbetet under teknikströmmen bidrar med beslutsunderlag till samrådsprocessen som sker i tillståndsströmmen. Nätägaren påbörjar även en undersökning avseende ledningens tekniska förutsättningar. Nätägaren genomför byggbarhetsanalyser, tar fram tekniska beskrivningar, genomför fältbesök och markundersökning. De kartlägger även stakningslinje och stolplägen.

Figur 6. Arbetsströmmen Teknik

Efter att nätkoncession har beviljats påbörjar nätägaren ett mer detaljerat arbete med projektering och byggnation, där byggnationen genomförs av upphandlad entreprenör. Bilden ovan finns även i bilaga 5.

2.2.2 Övergripande beskrivning av ledtider i nätutvecklingsprocessen

Nätutvecklingsprocessen bedöms ta från 7 år upp till 15 år från det att nätägaren påbörjar steget nätutredning till dess att en ledning som kräver linjekoncession är färdigbyggd. Processen kan gå snabbare eller ta längre tid beroende på projektets komplexitet. I de fall processen tar 15 år innefattas även överklagandetiden, som påverkar ledtiden betydligt.

Figur 7 nedan illustrerar en summering av ledtiderna i processens steg exklusive tiden för eventuella överklaganden. Ledtiderna baseras på uppskattningar från ett antal nätägare, stickprovsanalyser från Lantmäteriet samt statistik från Ei. Statistiken baseras på olika typer av ärenden.

Figur 7. Sammanfattning av ledtider

Processsteg	Månader		År																
	Min	Max	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
Nätutredning	1	48	■																
Samråd	6	24	■	■	■	■	■	■	■	■									
Nätkoncession	9	24	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Projektering	12	30	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Byggnation	12	48				■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Uppskattad total ledtid																			7 till 15 år

I bilden visas den kortaste möjliga tiden i mörk färg och spannet till den maximala tiden i en ljusare färg. Den ljusaste gula stapeln visar den ackumulerade maxtiden⁸. Att alla steg utförs på minsta möjliga tid är ett osannolikt utfall. En mer realistisk uppskattning från både nätägare och myndigheter är att processen i bästa fall tar 7 år. För att få en realistisk uppskattning av spannets andra ytterlighet (15 år) har även överklagandetiden inkluderats. Nätutredning och byggnation har de bredaste ledtidsspannen i processen. Nätutredning bedöms ta allt mellan ett par veckor och fyra år. Byggnation av sträckningen tar upp emot fyra år. Det beror på en rad olika faktorer kring ledningens faktiska utformning, teknik och markförhållanden. De tre stegen mellan nätutredning och byggnation har i stort samma ledtider, trots att deras ingående aktiviteter och komplicerande faktorer har olika karaktär. .

Processtegen har hittills utförts i princip helt sekventiellt. Samrådssteget påbörjas när nätutredningen är klar och avslutas med en färdig koncessionsansökan. Nätkoncessionssteget utgörs av tillståndshandläggning hos Ei. Projekteringssteget har ett antal olika aktiviteter såsom detaljplanering, tillstånd och åtkomst till mark. Till sist påbörjas byggnationen när projekteringen är färdig.

2.3 Nätägarens roll och ansvar i nätutvecklingsprocessen

De företag som äger det svenska elnätets delar, från transmissionsnät till regionala och lokala nät kallas här för nätägare. En nätägare ansvarar för sin del av det fysiska nätet och har ensamrätt på överföring av el i sitt nät. Ett behov av att antingen förstärka en befintlig ledning eller bygga en ny ledning uppstår internt hos nätägaren, eller hos dess kunder.

Nätägaren är involverad i nätutvecklingsprocessens samtliga steg och ska på olika sätt hålla kontakt med berörda sakägare, exempelvis genom direkt dialog och samråd. Nätägarens ansvar är att ta fram underlag, genomföra samråd med samtliga berörda sakägare och myndigheter, ta hänsyn till natur- och kulturvärden, genomföra miljöinventeringar, ansöka om tillstånd och dispenser,

⁸ När en aktivitet avslutas om den och alla föregående aktiviteter har tagit sin maxtid.

säkerställa markåtkomst för undersökning och byggnation samt upphandla och genomföra projektering och byggnation. En av nätägarens uppgifter är att ansöka om nätkoncession hos Ei, där bland annat en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) är en viktig komponent. För en mer ingående beskrivning av innehållet i respektive moment, se rapporten *Nätutvecklingsprocessen för utbyggnad av region- och transmissionsnät*⁹

2.3.1 Teknikval

I början av nätutvecklingsprocessen är det nätägarnas ansvar att först utreda bästa möjliga teknik utifrån förutsättningarna där de planerar att bygga kraftledningen. Valet av teknisk utformning och lokalisering sker efter genomfört samråd enligt 6 kap. miljöbalken (1998:808). Därefter är det Ei som ska göra en lämplighetsprövning och en miljöprövning genom att bland annat bedöma om anläggningen är lämplig enligt ellagen (1997:857) och miljöbalken, se avsnitt 2.6.2. Så som nätutvecklingsprocessen ser ut idag involveras inte Ei i teknikvalsfrågor förrän koncessionsansökan är inskickad till Ei. Se även avsnitt 5.2.1 som beskriver hur teknikvalsfrågan hanteras inom detta regeringsuppdrag.

2.4 Kommunernas roll i nätutvecklingsprocessen

För att få en ökad förståelse för kommunernas roll och önskemål kopplat till tillståndsprocessen för elnätsutbyggnad har Ei uppdragit åt konsultfirman Widegren Energy att genomföra undersökning med representanter från kommuner.¹⁰

2.4.1 Kommunernas ansvar

De roller och sakområden där kommunerna anses ha ett formellt ansvar och tydligt intresse av nätutvecklingsprocessen är:

- Strategiska frågor: Samordna och följa upp kommunens strategiska planering (översiktsplaner) och planer för näringslivsutveckling
- Exploateringsfrågor: I första hand kopplat till markägarrollen då kommunens mark tas i anspråk. Detta innebär bland annat att man är motpart till nätägarna i frågor om markåtkomst.
- Samhällsbyggnadsfrågor: Kommunernas ansvar för den fysiska planeringen berörs i vissa fall. Förutom strategisk planering (översiktsplaner) berörs även

⁹Sonder AB, *Nätutvecklingsprocessen för utbyggnad av region- och transmissionsnät*, Stockholm: 2022 <https://ei.se/download/18.7cefc84418125d1aa4cdeed/1655210210782/Kortare%20ledtider%20f%C3%B6r%20eln%C3%A4tsutbyggnad%2020220613.pdf> (Hämtad: 2023-03-15)

¹⁰ En mindre intervjuundersökning har genomförts med representanter från Göteborgs stad och Oxelösunds kommun. Intervjuerna har genomförts vid två tillfällen. Det första med medarbetare från Exploateringsförvaltningen, Mark och boende, Göteborgs stad och det andra med medarbetare från Kommunstyrelseförvaltningen och Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen, Oxelösunds kommun.

bygglovshantering i vissa fall, till exempel för ställverk och transformatorstationer.

- Stadsmiljöfrågor: Kommunerna ansvarar också för vissa typer av dispenser som i nästa skede prövas av länsstyrelsen, bland annat dispens från strandskydd och vissa tillfälliga dispenser till exempel för upplåtelse av allmän plats och dispenstransporter.

2.4.2 Deltagande i nätutvecklingsprocessen

Kommunerna har strategiska intressen i nätutvecklingsprocessen, men den är också förknippad med vissa praktiska problem för kommunerna.

Strategiskt intresse

En strategiskt viktig fråga för kommunerna är att säkra elförsörjningen i kommunen, så att till exempel planerade industrietableringar kan genomföras. Kommunens engagemang handlar i första hand om att balansera kravet på säkra framtida elleveranser med det egna lokaliseringssintresset.¹¹

För att rätt kunna bedöma påverkan på olika lokaliseringssintressen behövs dock ett mer detaljerat underlag än vad kommunerna får av nätägaren i processens inledande skede. Ledningssträckningar i form av korridorer uppfattas inte som tillräckligt tydliga för att skapa intresse på politisk nivå och bedöma kommuninvånarnas intresse för frågan. Erfarenheter visar också att eventuella protester dyker upp först då förslagen konkretiseras.

Sökanden, det vill säga nätägaren, är den som har informationsansvaret och ska ta in synpunkter från medborgarna om projekten, även om kommunen i vissa situationer kan ha ett eget ansvar för samråd.

Praktiska problem

Den kommunala beslutsprocessen är tidskrävande. Kommunstyrelsebeslut kräver också en ganska omfattande dokumentation och vissa ledtider. Från att ett samlat beslutsunderlag från alla berörda förvaltningar finns färdigt krävs normalt ytterligare fyra veckor för att få fram ett formellt beslut.

Kommunerna¹² bedömer att tillståndsprocessen många gånger kräver betydande resurser. Detta gäller i första hand kravet på expertutlåtande och inte så mycket den formella hanteringen. För detta anlitar kommunerna ofta konsulter, till exempel när det gäller buller, naturinventering, markvärdering och avtalsfrågor. Ett annat resursproblem hänger ihop med att tillståndsprocessen ofta är ryckig,

¹¹ Intervjuerna visar att kommunen sällan kommer in tidigt i processen, dvs. i samband med översiktsplaneringen, och att möjligheten att påverka utbyggnadsprocessen och utbyggnadstakten därför är små.

¹² Framfört av Oxelösunds kommun.

eftersom kommunerna involveras vid flera tillfällen under processens gång. Långa perioder är det lugnt med väldigt lite information från projekten och sedan kommer krav på besked med mycket kort varsel. Detta gäller både i vissa skeden av koncessionsprövningen och vid handläggning av ledningsrättsärenden.

2.5 Länsstyrelsens roll och ansvar i nätutvecklingsprocessen

2.5.1 Myndighetsbeskrivning

Länsstyrelsernas uppdrag är att företräda staten i landets 21 län. Det innebär att verka för att nationella mål får genomslag i länet, samordna olika samhällsintressen och statliga myndigheters insatser, främja länets utveckling och noga följa tillståndet i länet. Det innefattar även att främja samverkan mellan kommuner, regioner, statliga myndigheter och andra relevanta aktörer i länet samt ansvara för de tillsynsuppgifter som riksdagen eller regeringen har ålagt länsstyrelsen. I länsstyrelsens uppdrag ingår också att förvalta länet.

Rörande nätutveckling är länsstyrelsernas arbete fokuserat på naturvård, kulturmiljö, miljö- och hälsoskydd, samhälls- och infrastrukturplanering och rennärning. Länsstyrelsen är samrådspart för nätägaren, beslutsfattare gällande betydande miljöpåverkan (BMP) och diverse följdtilstånd och dispenser samt remissinstans för Ei. Eftersom det finns 21 länsstyrelser är det inte möjligt att närmare beskriva respektive process som för Ei och Lantmäteriet i avsnitten 2.6.3 och 2.7.4.

2.5.2 Samråd

En ansökan om nätkoncession föregås av den process för miljöbedömningar av verksamheter och åtgärder som regleras i 6 kap. miljöbalken.

Inför en ansökan om nätkoncession ska samråd genomföras av nätägaren.¹³ Det första steget för nätägaren är att genomföra ett undersökningssamråd om frågan om BMP inte är avgjord. Undersökningen innebär att nätägaren samråder i frågan om BMP och om MKB:ns innehåll och utformning med bland annat länsstyrelsen. Nätägaren ska göra en bedömning om BMP i samrådsunderlaget.¹⁴ Om verksamheten kan antas medföra BMP ska även ett avgränsningssamråd¹⁵ genomföras, även då är länsstyrelsen en part i samrådet.

¹³ 6 kap. 23–25 §§ miljöbalken.

¹⁴ 8 § miljöbedömningsförordningen (2017:966).

¹⁵ Avgränsningssamrådet innebär att den som avser att bedriva verksamheten eller vidta åtgärden samråder om verksamhetens eller åtgärdens lokalisering, omfattning och utformning, de miljöeffekter som verksamheten eller åtgärden kan antas medföra i sig eller till följd av yttre händelser samt om miljökonsekvensbeskrivningens innehåll och utformning (6 kap. 28 § första stycket miljöbalken).

I samråden verkar länsstyrelsen för att innehållet i MKB:n får den omfattning och detaljeringsgrad som behövs för tillståndsprövningen. Länsstyrelsen ska även ge vägledning kring avgränsning av MKB för att säkerställa att rätt frågor behandlas. I länsstyrelsernas geodatakatalog¹⁶ tillhandahålls öppna geodata och i planeringskatalogen finns underlag som kan användas som planeringsunderlag. I samrådet ger länsstyrelsen råd kring vilka inventeringar och utredningar som behöver genomföras. Har länsstyrelsen kännedom om särskilda förhållanden för det aktuella området som nätägaren behöver beakta i den fortsatta processen lämnar länsstyrelsen den informationen i samrådet.

2.5.3 Betydande miljöpåverkan

När nätägaren har genomfört ett undersökningssamråd är det länsstyrelsen som beslutar om verksamheten kan antas medföra BMP eller inte. Nätägaren kan själva bedöma att verksamheten medför BMP i samrådet och bestämma att en specifik miljöbedömning ska genomföras. Gör nätägaren detta ställningstagande krävs inte undersökning med efterföljande beslut av länsstyrelsen.

Länsstyrelsens beslut i frågan om BMP är avgörande för om en specifik miljöbedömning ska göras eller inte göras. Länsstyrelsen ska fatta beslutet senast 60 dagar efter att nätägaren har lämnat in ett fullständigt underlag samt en samrådsredogörelse till länsstyrelsen.¹⁷ Länsstyrelsens beslut får inte överklagas särskilt.¹⁸

Vid beslut om BMP ska länsstyrelsen ta hänsyn till¹⁹

- verksamhetens eller åtgärdens utmärkande egenskaper
- verksamhetens eller åtgärdens lokalisering
- de möjliga miljöeffekternas typ och utmärkande egenskaper.

I 11–13 §§ miljöbedömningsförordningen specificeras vad som ska tas särskild hänsyn till när det gäller att bedöma BMP utifrån kriterierna ovan.

Om länsstyrelsen beslutar att verksamheten kan antas medföra BMP ska även ett avgränsningssamråd genomföras. MKB:n ska identifiera, beskriva och bedöma ledningens direkta och indirekta effekter på bland annat djur, mark och vatten.²⁰ En naturvärdesinventering och fågelinventering ska i de flesta fall tas fram som underlag till MKB:n. Det huvudsakliga syftet med en naturvärdesinventering är att beskriva och värdera naturmiljöer av betydelse för biologisk mångfald inom ett

¹⁶ <https://gis.lansstyrelsen.se/>

¹⁷ 14 § miljöbedömningsförordningen.

¹⁸ 6 kap. 27 § miljöbalken.

¹⁹ 10 § miljöbedömningsförordningen.

²⁰ 6 kap. 35 § miljöbalken.

avgränsat område. En fågelinventering syftar till att beskriva de naturvårdsarter som finns i området samt hur fåglarna använder området. Den svenska standarden för naturvärdesinventering publicerades 2014 och fungerar som en vägledning. När i tiden det är lämpligt att genomföra fältinventeringar skiljer sig åt mellan olika delar i landet, och vissa inventeringar av arter kan bara göras vissa tider på året. Naturvärdesinventering och fågelinventering utförs vanligen av naturvårdskonsulter och ideella organisationer.

2.5.4 Remiss från Ei

Ei ska inhämta yttrande från bland annat länsstyrelsen innan nätkoncessionen beviljas.²¹ När Ei anser att ansökan om nätkoncession är komplett skickas den på remiss till bland annat länsstyrelsen. Detta är första tillfället som länsstyrelsen får ta del av den färdiga MKB:n eller den lilla MKB:n²².

Liksom vid samrådet och beslut om BMP är flera sakområden på länsstyrelsen inblandade i remissyttrande till Ei. Länsstyrelsen gör en sammanvägd bedömning. Länsstyrelsen utgår vid granskning av ansökan samt MKB/liten MKB från sitt samrådsyttrande till nätägaren. De synpunkter och inspel till nätägaren som lämnades i samrådet stäms av om de har hanterats, exempelvis om tillräckliga inventeringar och undersökningar har genomförts. Om det är något som länsstyrelsen tidigare påpekat som saknas eller om nya uppgifter har tillkommit i ansökan eller MKB som kräver ytterligare utredningar eller beskrivningar lämnar länsstyrelsen synpunkter till Ei angående behov av kompletteringar.

Om kompletteringar inte är nödvändiga lämnar länsstyrelsen i yttrandet till Ei sina sammanvägda ställningstaganden angående ledningen utifrån de sakområden som länsstyrelsen bevakar. I yttrandet anges om de försiktighetsåtgärder som nätägaren har angett är tillräckliga eller om ytterligare anpassningar krävs för att minimera ledningens påverkan på något allmänt intresse. I yttrandet till Ei ska det också framgå om ledningen kräver tillstånd enligt 7 kap. 28 a § miljöbalken (Natura 2000-tillstånd). Även länsstyrelsens bedömning av ledningens påverkan på skyddsvärd miljö och skyddade arter som berörs ska framgå, samt om det finns några kända flygstråk för fåglar och känd problematik kring den aktuella ledningen och fåglar i närområdet.

2.5.5 Följtillstånd

Byggande av en ny ledning kan kräva flera andra prövningar än nätkoncession. En del av dessa handläggs av länsstyrelsen. Det kan vara tillstånd eller dispenser i

²¹ 18 § förordningen (2021:808) om nätkoncession.

²² En liten MKB ska vara mindre omfattande än den MKB som tas fram för verksamheter och åtgärder med betydande miljöpåverkan.

skyddade områden, artskyddsdispenser, vattenverksamhet, samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken och tillstånd för ingrepp i fornlämning.

Vissa naturmiljöer och naturområden omfattas av olika former av lagskydd, och många verksamheter och åtgärder kräver tillstånd för att få genomföras. En verksamhet eller åtgärd som kan komma att väsentligt ändra naturmiljön, och som inte omfattas av tillstånds- eller anmälningsplikt enligt andra bestämmelser i miljöbalken, ska anmälas för samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken. Anmälan för samråd ska göras hos den myndighet som utövar tillsynen enligt bestämmelser i 26 kap. miljöbalken. Tillsynsmyndighet är Länsstyrelsen, Skogsstyrelsen eller Försvarsinspektören. Genom samrådsbestämmelserna i 12 kap. 6 § beaktas hänsynsreglerna i 2 kap. miljöbalken, bland annat genom att tillsynsmyndigheten kan förelägga den anmälningsskyldige, i detta fall nätägaren, att vidta de åtgärder som behövs för att begränsa eller motverka skada på naturmiljön. Om sådana åtgärder inte är tillräckliga, och det är nödvändigt för skyddet av naturmiljön, får myndigheten förbjuda verksamheten.

2.5.6 Komplicerande faktorer

Om nätägaren lämnar ofullständiga underlag i samråd och ansökan kan det innebära både ett stort antal krav på inventeringar och undersökningar samt att sådana krav kan tillkomma sent i processen. Om det går lång tid mellan samråd och remiss från Ei kan tolkning av lagstiftning, praxis, riktlinjer inom länsstyrelsen samt vägledning från andra myndigheter ha ändrats, vilket kan innebära att kompletteringar behöver göras i ett sent skede av processen. Processen kring samråd är komplicerande i sig. Det finns stor risk för upprepning och dubbelarbete när samma ledning går igenom alla tre steg, det vill säga undersökningssamråd, beslut om BMP och avgränsningssamråd.

2.5.7 Ledtider

Länsstyrelsen deltar i undersöknings- och avgränsningssamråd, det är dock nätägarens processer i samrådssteget som påverkar ledtiderna i det skedet. Länsstyrelsen fattar beslut om BMP, om nätägaren inte gjort en egen bedömning att det är BMP. Länsstyrelsen ska fatta beslut om BMP senast 60 dagar efter att nätägaren har lämnat in ett fullständigt underlag samt en samrådsredogörelse.²³

Handläggningstider för följd tillstånd hos länsstyrelsen varierar beroende på vilken prövning som ska göras samt ärendets komplexitet. Eventuella överklaganden av följd tillstånd innebär längre ledtider.

²³ 14 § miljöbedömningsförordningen.

I Tabell 1–4 nedan illustreras berörda länsstyrelser²⁴ handläggningstider för ärenden som kräver nätkoncession för stegen samråd, BMP samt remissyttrande till Ei. Tiderna i tabellerna baseras på statistik för ärenden som beslutats under 2019–2021.

Tabell 1. Ledtider Länsstyrelsen Norrbotten

Aktiviteter (månader)	mln	max
Samråd	0,2	3,7
BMP	0,45	2,3
Remlss	1,1	2,7

Tabell 2. Ledtider Länsstyrelsen Västra Götaland

Aktiviteter (månader)	mln	max
Samråd	0,2	2,3
BMP	0,2	1,8
Remlss	0,2	3,2

Tabell 3. Ledtider Länsstyrelsen Södermanland

Aktiviteter (månader)	mln	max
Samråd	0,45	2,3
BMP	0,2	1,8
Remlss	1,8	2,9

Tabell 4. Ledtider Länsstyrelsen Kronoberg

Aktiviteter (månader)	mln	max
Samråd	0,69	1,8
BMP	0,45	1,8
Remlss	1,6	2,7

2.6 Ei:s roll och ansvar i nätutvecklingsprocessen

2.6.1 Myndighetsbeskrivning

Ei är en myndighet med uppdrag att arbeta för väl fungerande energimarknader.

Det övergripande syftet med Ei:s arbete är att Sverige ska ha väl fungerande distribution och handel av el, naturgas, fjärrvärme och fjärrkyla. Ei ska också ta tillvara kundernas intressen och stärka deras ställning på marknaderna.

²⁴ Länsstyrelserna i Norrbotten, Västra Götaland och Södermanland.

Konkret innebär det att Ei har tillsyn över att företagen följer regelverken. Ei har också ansvar för att utveckla spelreglerna och informera kunderna om vad som gäller. Ei reglerar villkoren för de monopolföretag som driver elnät och naturgasnät och har tillsyn över företagen på de konkurrensutsatta energimarknaderna. Ei ansvarar för tillsynen, regelgivningen och tillståndsprövningen enligt ellagen.

2.6.2 Prövning av nätkoncession

För att bygga och använda en starkströmsledning krävs nätkoncession²⁵. Det finns två typer av koncession: nätkoncession för område (områdeskoncession) och nätkoncession för linje (linjekoncession). I denna rapport behandlas enbart linjekoncession.

Förutsättningar för att bevilja nätkoncession

För en linjekoncession innebär bestämmelserna bland annat att anläggningen ska vara lämplig från allmän synpunkt²⁶. Syftet med prövningen av ledningens lämplighet är att hindra att samhällsekonomiskt onödiga ledningar byggs. Bland annat bedömer Ei om det redan finns tillräcklig överföringskapacitet eller om ledningen byggs på ett sådant sätt att onödigt stora kostnader läggs på kundkollektivet.

En linjekoncession prövas med avseende på sin sträckning och får i princip inte strida mot detaljplaner eller områdesbestämmelser²⁷. Eftersom en linjekoncession prövas med avseende på sträckningen så görs även en miljöprövning²⁸ av den sökta sträckningen. Miljöbedömningen enligt 6 kap. miljöbalken innebär bland annat att sökanden håller samråd med den allmänhet och de myndigheter som kan bli berörda av verksamheten och tar fram en MKB som sedan ska vara ett underlag för prövningen av miljöfrågorna i ärendet.

En nätkoncession ska förenas med de villkor²⁹ som behövs för att skydda allmänna intressen och enskild rätt samt med de villkor för anläggningens utförande och nyttjande som behövs av säkerhetsskäl eller för att i övrigt skydda människors hälsa och miljön med mera.

²⁵ 2 kap. 1 § ellagen.

²⁶ 2 kap. 12 § ellagen.

²⁷ 2 kap. 13 § ellagen.

²⁸ Av 2 kap. 17 § ellagen följer att 2–4 kap. och 5 kap. 3–5 och 18 §§ miljöbalken ska tillämpas vid en prövning av frågor om beviljande av nätkoncession för linje. Av samma paragraf följer även att det ska göras en miljöbedömning av ledningen i enlighet med 6 kap. miljöbalken.

²⁹ 2 kap. 18 § ellagen.

En nätkoncession gäller i regel tills vidare, men kan under vissa förutsättningar begränsas till att gälla en viss tid³⁰. En ledning som omfattas av linjekoncession ska i regel färdigställas inom fem år från att koncessionsbeslutet vann laga kraft³¹.

Det finns två paragrafer som reglerar ändring av en nätkoncession för linje. Det vanliga förfarandet³² innebär att ledningen prövas på ungefär samma sätt som en ny linjekoncession. För mindre ändringar finns ett förenklat förfarande³³.

Ansökan om nätkoncession för linje

En ansökan om linjekoncession ska bland annat innehålla uppgifter³⁴ om det överföringsbehov som ledningen ska tillgodose, uppgift om ledningens spänning, uppgift om eventuella undersökta alternativa ledningssträckningar, en MKB, teknisk beskrivning, kostnadsberäkning, karta över ledningens sträckning och en förteckning över ägare och innehavare av särskild rätt till de fastigheter som ledningen ska dras fram över eller av fastigheter som på något annat sätt berörs av anläggningen.

En ansökan om nätkoncession får lämnas in elektroniskt. För ansökningar om linjekoncession har Ei en elektronisk ansökningstjänst för att underlätta detta (Dinkel).

Tillträde till mark

I ellagen³⁵ finns regler om att Ei kan besluta att den som ska ansöka om nätkoncession eller bygga en ledning ska få tillträde till någon annans mark för att vidta de undersökningsarbeten som behövs för att precisera ledningens sträckning eller avgöra hur byggandet och driften av ledningen påverkar miljön. Ei kan besluta att en sådan undersökning får påbörjas redan innan beslutet om tillträde har vunnit laga kraft (verkställighetsförordnande). Den som genomför undersökningen är skyldig att ersätta eventuell skada som undersökningsarbetet orsakar. Ei kan besluta att sökanden ska ställa säkerhet för sådan ersättning. Om Ei beslutar om verkställighetsförordnande och sökanden inte är staten, en kommun, en region eller ett kommunalförbund, så måste Ei kräva att säkerhet ställs.

Om nätägaren sedan beviljas nätkoncession ger koncessionen i sig inga rättigheter gentemot markägaren. Rätten att utföra arbeten på markägarens mark måste således säkras på något annat sätt. Detta kan göras genom att nätägaren förvärvar marken, genom en frivillig överenskommelse eller genom att nätägaren ansöker

³⁰ 2 kap. 21 § ellagen, 1 2 kap. 31–37 §§ ellagen finns regler om att en nätkoncession som gäller tills vidare kan omprövas efter 40 år.

³¹ 2 kap. 44 § ellagen.

³² 2 kap. 27 § ellagen.

³³ 2 kap. 28 § ellagen.

³⁴ 5–6 §§ förordningen om nätkoncession.

³⁵ 2 kap. 57–62 §§.

om ledningsrätt hos Lantmäteriet enligt ledningsrättslagen (1973:1144), se avsnitt 2.7.2 och 2.7.3. En ledningsrätt är en rättighet som fastställs genom en ledningsrättsförrättning. Som huvudregel får en ledningsrättsförrättning för en koncessionspliktig ledning inte inledas innan koncession har erhållits, men Ei kan medge att så sker³⁶. Enligt ett nytt andra stycke i bestämmelsen, infört 2021, kan Ei även medge att endast en del av ledningsrättsförrättningen får påbörjas.

2.6.3 Handlägga koncessionsansökan

Ei:s interna handläggningsprocess består av ett antal aktiviteter. Ett urval av dessa ingår i den översiktliga processkartan i avsnitt 2.2. Figur 8 nedan beskriver aktiviteterna i Ei:s handläggningsprocess för nätkoncession.

Figur 8. Ei:s interna handläggning

Nedan följer en översiktlig beskrivning av innehållet för aktiviteterna 1–8.

Tilldelning

När nätägaren skickat in sin koncessionsansökan sker en översiktlig granskning av ansökan av en administratörsgrupp. De granskar att koncessionskartan är korrekt, registrerar GIS-filer samt granskar förteckningarna över fastighetsägare och rättighetsinnehavare. Dessa handlingar ska finnas med i ansökan enligt förordningen (2021:808) om nätkoncession. Ifall någon av dessa handlingar är felaktiga begär Ei komplettering från nätägaren. Från och med den 1 mars 2022 ska Ei även, enligt lagen (2022:66) om konsultation i frågor som rör det samiska folket, konsultera med företrädare för det samiska folket i ärenden som kan få särskild betydelse för dem. I sådana ärenden innebär det att när en ansökan kommit in till Ei skickar Ei en förfrågan om konsultation till samiska företrädare.³⁷

Granskning och utredning

Nästa steg är att en handläggare går igenom ansökan. Om ansökan inte är komplett tar den ansvariga handläggaren fram förslag på vilken information nätägaren behöver komplettera med. Handläggaren anmäler sedan ansökan till

³⁶ 17 § ledningsrättslagen.

³⁷ Samiska företrädare är Sametinget, samebyar och i vissa fall samiska organisationer. Syftet med konsultationerna är att främja det samiska folkets inflytande över sina egna angelägenheter. När det finns en konsultationsskyldighet ska den konsultationsskyldige i ett tidigt skede informera den samiska företrädaren om ärendet och fråga om denna begär konsultation.

avdelningens kvalitetsäkringsforum, där ansökan diskuteras med andra handläggare. Kvalitetsforumet beslutar om ansökan behöver kompletteras.

Komplettering

Om kvalitetsforumet kommer fram till att ansökan behöver kompletteras skickar handläggaren en begäran om komplettering till nätägaren. I utskicket anger handläggaren en senaste svarsdag då ansökan ska kompletteras. Om nätägaren behöver mer tid att inkomma med informationen måste nätägaren begära anstånd.

Remiss

När ansökan är komplett skickas ansökan på remiss. Om en remissinstans behöver mer tid för att inkomma med svar kan de begära anstånd. Ansökan, MKB, kartor och annat material som remitteras läggs på Ei:s webbplats. Inventeringar som innehåller sekretessbelagd information skickas direkt till kommun och länsstyrelse. Om ledningen kan antas medföra BMP kungörs denna. Obligatoriska remissinstanser³⁸ är Försvarets radioanstalt (FRA), Försvarmakten, kommun, länsstyrelse och berörda områdeskoncessionsinnehavare. Andra som ska få ansökan på remiss är ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheter som berörs av ansökan, andra kända sakägare som berörs av ansökan samt andra berörda innehavare av nätkoncession som berörs av ansökan. Därutöver väljer handläggaren andra lämpliga remissinstanser beroende på ärendets art, exempelvis Elsäkerhetsverket, Skogsstyrelsen, Luftfartsverket, Trafikverket, Sjöfartsverket, Svenska kraftnät, Naturvårdsverket och samebyar.

Remissgranskning

När remissinstanserna inkommit med sina yttranden sammanställer och granskar handläggaren samtliga yttranden.

Bemötande och komplettering

Om det kommit in yttranden som tillför ärendet något nytt, skickas de till den som lämnat in ansökan. Sökanden har möjlighet att bemöta dessa. Ibland behövs även ytterligare information från nätägaren efter remissen för eventuella resterande frågor.

Beslut

När nätägaren återkommit med bemötande av remissyttranden och eventuell ytterligare information har handläggaren all information i ärendet och kan göra den slutgiltiga prövningen i ärendet samt skriva beslutsförslag. En beslutsfattare kvalitetsgranskar förslaget och fattar sedan beslut i ärendet.

³⁸ 18 § förordningen om nätkoncession.

Expediering och delgivning

Ei:s beslut i en fråga om nätkoncession ska delges sökanden och de sakägare som har yttrat sig i ärendet.³⁹ Vanlig delgivning används typiskt sett i ärenden om nätkoncession för linje. Beslutet ska delges nätägaren och de sakägare samt intressenter som yttrat sig i ärendet. Övriga kända intressenter meddelas genom att en kopia av beslutet skickas för kännedom. Delgivningstidpunkten infaller när delgivningsmottagaren har tagit emot handlingen. Ei skickar som regel beslutet med e-post och ber delgivningsmottagaren bekräfta att den mottagit beslutet. Om delgivningsmottagaren inte bekräftar är det brukligt att skicka en påminnelse. I det fall Ei inte får en bekräftelse trots påminnelse skickas beslutet igen som rekommenderat brev med mottagarbevis.

Vidare förekommer så kallad förenklad delgivning, se avsnitt 5.4.7.

Alla koncessionsbeslut kungörs i Post- och Inrikes tidningar och om ledningen antas ha BMP kungörs även beslutet i lokaltidningar. I dessa fall ska ett meddelande skickas till de kända sakägare som inte ska delges beslutet.⁴⁰

Överklagan

När koncessionsbeslutet är fattat finns det möjlighet för bland annat sakägare och nätägare att överklaga beslutet till Mark- och miljödomstolen. Domslutet kan vidare överklagas till Mark- och miljööverdomstolen. Ei uppskattar att ungefär en fjärdedel av alla beslut överklagas.

2.6.4 Ledtider

I Tabell 5 illustreras Ei:s handläggningstid för en ledning som kräver linjekoncession. Tiderna i tabellen baseras på en stickprovsanalys genomförd av Ei för ärenden som beslutades under 2021. Statistiken omfattar både ärenden med BMP och utan BMP. Under 2021 var Ei:s genomsnittliga handläggningstid 18 månader för ansökningar om linjekoncession. Handläggningstiden varierade mellan 9 och 24 månader, utan överklagandetiden och domstolsinstansernas prövningstid. Omkring 25 procent av koncessionsbesluten överklagas vilket innebär att handläggningstiden på de besluten ökar med en genomsnittstid på 9 månader.

Tabell 5. Ledtider i processteget Nätkoncession år 2021

Aktiviteter (månader)	min	max
Köttid	4	6
Handlägga koncessionsansökan	4	8
Beslut om koncession	1	10
Nätkoncession tar mellan 9 månader och 2 år		

³⁹ 2 kap. 63 § ellagen.

⁴⁰ 2 kap. 64–65 §§ ellagen.

Ei mäter antalet inkomna ärenden, öppna ärenden samt den totala handläggningstiden för linjekoncessioner. Ärenden kan i statistiken kategoriseras beroende på typ, till exempel på BMP och inte BMP samt teknikutförande.

Som skäl för längre handläggningstider nämns bland annat ärendets komplexitet och omfattning, behov av kompletteringar samt begäranden om anstånd att svara på remiss. Även delgivningen av beslutet om nätkoncession kan påverka ledtiden, i de fall en sakägare inte kan nå eller bekräftar mottagandet av beslutet.

Ansökningar som avser de högsta spänningsnivåerna kan i regel antas vara mer omfattande och ha en längre handläggningstid än genomsnittet. Kötiden innan ett ärende plockas upp och börjar granskas av en handläggare kan härledas till resursbrist.⁴¹

2.7 Lantmäteriets roll och ansvar i nätutvecklingsprocessen

2.7.1 Myndighetsbeskrivning

Lantmäteriet är en myndighet som har till uppdrag att säkra ägandet av fastigheter, tillgängliggöra geodata i samhället och lägga grunden för en fungerande samhällsekonomi. Lantmäteriet har också ett utpekat ansvar att leda digitaliseringen av samhällsbyggnadsprocessen. Det internationella arbetet är en viktig del i Lantmäteriets verksamhet. Det gäller såväl samverkan med europeiska och internationella organ som deltagande i EU-projekt och i tjänsteexport.

Lantmäteriet består av tre verksamhetsområden: fastighetsbildning, geodata och fastighetsinskrivning. Fastighetsbildning ansvarar för fastighetsindelningen i Sverige. Här nybildas och ändras fastigheter och deras gränser, och beslut fattas som berör olika markrelaterade rättigheter som exempelvis samfälligheter, servitut och ledningsrätter. Geodata försörjer offentlig sektor, näringsliv och privatpersoner med information om geografi och fastigheter.

Fastighetsinskrivningen ansvarar bland annat för beslut om lagfarter, registrering av avtalsservitut och nyttjanderätter samt hantering av pantbrev.⁴²

Lantmäteriet involveras i nätutvecklingsprocessen när nätägaren ansöker om ledningsrätt, som bildas genom en förrättning, alternativt ansöker om inskrivning av avtalsservitut i fastighetsregistret.

En lantmäterimyndighet kan vara statlig eller kommunal.⁴³ Lantmäteriet är den statliga lantmäterimyndigheten. Därutöver finns det 40 kommunala

⁴¹ Kötiden varierar beroende på inflöde av ärenden och resurser.

⁴² [www.lantmateriet.se: https://www.lantmateriet.se/globalassets/om-lantmateriet/lantmateriets-arsredovisning-2021.pdf](https://www.lantmateriet.se/globalassets/om-lantmateriet/lantmateriets-arsredovisning-2021.pdf)

⁴³ Enligt lagen (1995:1393) om kommunal lantmäterimyndighet.

lantmäterimyndigheter. Både den statliga och de kommunala lantmäterimyndigheterna kan handlägga ledningsrätter. Beskrivningen av arbetsprocessen nedan utgår från Lantmäteriets – inte de kommunala lantmäterimyndigheternas – hantering av ledningsrättsärenden.

2.7.2 Lantmåteriförrättning med fokus på ledningsrätt

Rätten att dra allmännyttiga ledningar (el-, vatten-, avlopps-, fjärrvärmeledningar eller bredband) över någons mark kan säkerställas genom ledningsrätt enligt ledningsrättslagen (1973:1144). Ledningsrätt prövas i en lantmåteriförrättning. Vid en förrättning representeras lantmåterimyndigheten av en förrättningslantmätare och, om det behövs, två gode män. Det är förrättningslantmätaren som självständigt fattar beslut i ärendet. Annan personal vid myndigheten samt sakkunniga kan delta i handläggningen.

I en ledningsrättsförrättning utreder Lantmåteriet vem som äger marken där kraftledningen ska gå och fattar beslut om bland annat rättigheter, skyldigheter och hur mycket pengar markägarna ska få i ersättning för intrånget som kraftledningen medför. Som en del av handläggningen behöver Lantmåteriet vanligtvis hålla sammanträden med alla sakägare för att redogöra för ansökan och gå igenom de förutsättningar som gäller i förrättningen, inklusive värderingar, kartor och andra underlag, samla in synpunkter och ta emot eventuella nya yrkanden. Är parterna inte överens om ersättningsbeloppets storlek värderar Lantmåteriet intrånget och beslutar om ersättningen. När alla förutsättningar är klarlagda och allt underlag finns på plats fattar Lantmåteriet beslut om ledningsrätt.

Målsättningen är att nå samförståndslösningar, men Lantmåteriet är ensam beslutsfattare och kan i vissa fall fatta beslut även om berörda parter inte kommer överens. Den som är missnöjd med Lantmåteriets beslut kan överklaga dessa, normalt inom fyra veckor. Överklaganden hanteras av mark- och miljödomstolen. När ledningsrätten har vunnit laga kraft förs den in i fastighetsregistret där den redovisas i text och på registerkartan.

Hur lång tid en förrättning tar från ansökan till beslut beror på hur många och hur komplexa frågor och förhållanden som måste hanteras och om berörda parter är överens.

Ledningsrätt eller markupplåtelseavtal?

Ledningsrätt är till skillnad från andra obligatoriska tillstånd i nätutvecklingsprocessen en åtgärd som nätägaren frivilligt väljer att ansöka om. Ledningsrätt är en officialrättighet, det vill säga en rättighet som uppkommer genom ett myndighetsbeslut till skillnad från avtalsrättigheter som bildas genom avtal. Ledningsrätt uppkommer genom beslut vid en lantmåteriförrättning.

Ledningsrätten ger den som vill dra fram eller behålla en ledning rätt att ta i anspråk den mark som behövs för detta.

Nätägaren kan också välja att själv förhandla med markägarna och komma överens om villkor för markåtkomst och ekonomisk kompensation. De avtal som tecknas på frivillig väg kallas för markupplåtelseavtal och är en blandning av avtals servitut och nyttjanderätt. Dessa avtal kan sedan registreras av Lantmäteriet i fastighetsregistret, så att det för varje fastighet framgår att det finns ett avtal, vilket kan vara bra till exempel om fastigheterna byter ägare. Inskrivning av avtalsrättigheter är vanligt förekommande och ett alternativ till ledningsrätt. Inskrivna rättigheter syns dock inte i registerkartan och måste bevakas av nätägaren så snart det sker förändringar i fastighetsindelningen, för att säkerställa att rättigheten består även om fastigheten förändras eller överläts. Vid ledningsrätt krävs ingen sådan aktiv bevakning av nätägaren. Rättigheten kommer att beaktas av Lantmäteriet och följa med marken, även när fastighetsindelningen förändras eller om fastigheter byter ägare.

I de fall nätägaren och markägaren inte kommer överens ansöker nätägaren vanligtvis om ledningsrätt hos Lantmäteriet. Om nätägaren väljer att ansöka om ledningsrätt kan befintliga markupplåtelseavtal användas som underlag i förrättningen. Det är vanligt att nätägarna vänder sig till Lantmäteriet och ansöker om ledningsrätt för hela ledningssträckan, även när markupplåtelseavtal har tecknats med de flesta markägarna.⁴⁴ Om nätägaren inte har tecknat avtal om markupplåtelse och ersättning med markägarna blir Lantmäteriets roll i processen mer omfattande.

Processen för att lägga markupplåtelseavtal till grund för ledningsrätt kan vara krånglig och praktiskt utmanande. Ofta innehåller ett markupplåtelseavtal olika juridiska rättighetsformer som behöver sorteras inför ett beslut om ledningsrätt. Rena omvandlingar av inskrivna markupplåtelseavtal till ledningsrätt är enligt lag möjliga men i praktiken mycket ovanliga och kräver att nätägaren lämnar ett komplett underlag till Lantmäteriet.⁴⁵ Det vanligaste är att ledningsrätten nybildas och att markupplåtelseavtalen som har legat till grund för beslutet upphävs. Det finns inget speciellt krav på tidpunkt för ansökan om ledningsrätt i relation till tecknandet av markupplåtelseavtal. Däremot kan avtalen bli för gamla för att ligga till grund för ledningsrätt.

⁴⁴ Några av de nätägare som har deltagit i regeringsuppdraget uppskattar att andelen frivilligt tecknade markupplåtelseavtal uppgår till 90–95 procent.

⁴⁵ Det finns i de flesta fall delar i markupplåtelseavtalen som inte kan tas in i ett ledningsbeslut. Detta så kallade avtalsöverskott gäller som en civilrättslig överenskommelse mellan parterna vid sidan av ledningsrätten. Markupplåtelseavtalens blandade innehåll komplicerar en ren omvandling till ledningsrätt och gör att det i praktiken blir mycket svårt att tillämpa bestämmelsen.

2.7.3 Regelverket vid ledningsrätt

I detta avsnitt ges en kortfattad beskrivning av regelverket som gäller för ledningsrättsförrättningar. För en fördjupad beskrivning hänvisas till Lantmäteriets juridiska Handbok LL.⁴⁶

Vad är ledningsrätt?

Ledningsrätten ger den som vill dra fram eller behålla en ledning rätt att ta i anspråk den mark som behövs för detta. Ledningsrätten kan knytas till en juridisk person eller till en fastighet. Den redovisas i fastighetsregistret och på den tillhörande registerkartan. Ledningsrätten gäller för all framtid, men kan ändras eller upphävas vid ny förrättning. Ledningsrätten kan överlåtas under förutsättning att överlåtelsen sker tillsammans med den ledning som ledningsrätten gäller för. Om ledningen överläts följer ledningsrätten med ledningen efter en enklare registreringsåtgärd där förmånstagaren ändras.

En ledningsrätt ger befogenheter för den som äger ledningarna och begränsningar för dem som äger marken. Exempel på befogenheter är rätten att uppföra ledningen med tillbehör på fastigheterna, rätten att använda vägar samt att få tillträde till ledningen för underhålls- och driftarbeten. Begränsningarna kan gälla markanvändningen, exempelvis förbud mot att uppföra byggnader, plantera träd, schakta eller spränga i ledningens närhet.

Villkor till skydd för allmänna och enskilda intressen

När utrymme för ledningen säkerställs genom ledningsrätt görs en oberoende behovs- och lämplighetsprövning till skydd för allmänna och enskilda intressen. Inom ett område med detaljplan eller områdesbestämmelser innebär det att ledningsrätt inte får bildas i strid mot planen eller bestämmelserna. En ledningsrätt får inte heller motverka syftet med naturvårdsföreskrifter eller andra områdesskydd. Dessutom får ledningsrätt inte upplåtas i strid mot säkerhetsföreskrifter enligt annan lagstiftning. Lagens villkor till skydd för allmänna intressen kan inte avtalas bort medan bestämmelser som avser enskilda intressen är dispositiva, vilket innebär att de kan avtalas bort.

Vid förrättningen görs en behovsprövning och intresseavvägning som innebär att Lantmäteriet prövar om ändamålet lämpligen bör tillgodoses genom att ledningen utförs på ett annat sätt än det som sökanden har begärt. Denna prövning aktualiseras oavsett om det finns flera alternativa utföranden eller endast ett och innebär att fördelarna av ledningsrättsåtgärden vägs mot olägenheterna från både allmän och enskild synpunkt. För en starkströmsledning med nätkoncession enligt ellagen utförs en sådan prövning alltid av Ei, vilket innebär att Lantmäteriets

⁴⁶ <https://www.lantmateriet.se/globalassets/om-lantmateriet/rattsinformation/handbocker/handbok-ll.pdf>

prövning blir väldigt förenklad. Av ledningsrättslagen framgår det att Lantmäteriet i sin prövning ska följa koncessionsbeslutet vilket i fallet med nätkoncession för linje sätter ramarna för ledningens utförande och sträckning. Inom den ledningskorridor som följer av koncessionsbeslutet finns det dock ett visst utrymme för Lantmäteriet att precisera ledningens sträckning. Under förrättningens gång kan det inkomma önskemål om justeringar som Lantmäteriet är skyldig att pröva i syfte att fastställa den bästa möjliga lokaliseringen av ledningsrätten inom ramen för koncessionsbeslutet.

Vilka berörs av en förrättning?

Utöver ägarna till de fastigheter som blir berörda av ledningsrätten kan även den som har en rättighet i en fastighet som omfattas av ledningsrättsupplåtelsen bli sakägare i förrättningen, om rättigheten berörs. Servitutshavare, nyttjanderättshavare och innehavare av andra ledningsrätter som påverkas av den nya ledningen ges möjlighet att bevaka sin rätt vid förrättningen. Fordringshavare är däremot inte sakägare. Deras rätt bevakas i stället av Lantmäteriet. Fordringshavarnas intressen skyddas genom lagens bestämmelser om ersättning och utbetalning av denna.

Rätten till utrymme för ledningen

Genom ledningsrätten säkerställs rätten till det utrymme som behövs för ledningen och dess tillbehör, oavsett om det finns frivilliga överenskommelser mellan nätägaren och fastighetsägarna eller inte. Med ledningsrätten följer rätten att använda befintliga vägar på berörda fastigheter för att uppföra, underhålla och reparera ledningen. Även utrymme för transformatorstationer kan säkerställs med ledningsrätt, men för större stationer är det nästan alltid så att nätägaren själv äger dessa fastigheter.

Ersättning för markupplåtelsen

Ersättningen för den skada som en kraftledning orsakar på berörda fastigheter bestäms med hjälp av regler i expropriationslagen (1972:719). Det är minskningen i fastigheternas marknadsvärde som ersätts. Sedan tillkommer ett påslag om 25 procent på intrångsersättningen som en kompensation för att åtgärden sker tvångsvis. För vissa vanliga marktyper finns särskilda värderingsnormer, exempelvis för intrång i skogs- och åkermark. Om intrånget i fastigheten blir så stort att den inte längre kan användas kan det innebära att fastigheten helt eller delvis måste lösas in. Om situationen uppstår kan frågan om inlösen hanteras i förrättningen.

Utöver intrånget som följer av själva markavståendet kan även andra skador som har ett samband med ledningens anläggande och drift behöva värderas och ersättas. Det kan exempelvis handla om att kraftledningen försämrar boendemiljön genom dess närhet till bostadsbebyggelse (så kallad företagsskada eller

miljöskada). Under själva ledningsbyggnationen kan det också uppstå skador av mer tillfällig natur, exempelvis skador på växande gröda.

En grundförutsättning för att skador ska kunna värderas och ersättas inom ramen för ledningsrättsförrättningen är att fastighetsägarna är sakägare vid förrättningen. Det går alltså inte att ta in nya fastigheter som inte belastas av ledningsrätten för att därigenom värdera skador som inte har ett samband med markåtkomsten för kraftledningen. För att hantera skador som berör ett rättsförhållande enligt en annan lag⁴⁷ krävs det dessutom att Lantmäteriet anser att det är lämpligt och att berörda parter är överens om att frågan ska prövas vid förrättningen. För att Lantmäteriet ska anse att det är lämpligt krävs det (Lantmäteriets Handbok LL, 13 c § ledningsrättslagen):

- att det finns ett samband med de frågor som tas upp vid förrättningen,
- att det är naturligt och ändamålsenligt att behandla yrkandet, samt
- att hänsyn tas till andra sakägares intressen av att övriga förrättningsfrågor inte fördröjs.

Tillträde till marken

För att ledningsbyggnationen ska kunna påbörjas så tidigt som möjligt kan nätägaren ansöka om ett så kallat förtida tillträde vid förrättningen. Ett förtida tillträde innebär att nätägaren får tillstånd att börja bygga ledningen utan att behöva vänta på att ledningsbeslutet⁴⁸ först vinner laga kraft. För att ett förtida tillträde ska beviljas krävs det att ledningens placering på marken är klarlagd, exempelvis genom att det finns ett koncessionsbeslut för linje, som talar om var ledningen ska gå.

2.7.4 Förrättningsprocessen vid ledningsrätt

Lantmäteriets prövning av en ansökan om ledningsrätt styrs av lagstiftningen och de yrkanden som parterna framför. Förrättningsprocessen utförs vid nybyggnation av en kraftledning antingen som en enstegs- eller tvåstegsprocess.⁴⁹ I enstegsprocessen hålls prövningsmomenten samman utan uppehåll och avslutas innan ledningen börjar byggas. I tvåstegsprocessen tar förrättningen en paus under tiden som ledningen byggs och återupptas när ledningen är färdigbyggd för att sedan avslutas. Det finns för- och nackdelar med båda processmodellerna. Enstegsprocessen ger en sammanhållen prövning med kortare handläggningstid medan tvåstegsprocessen ger ett snabbare tillträde och utrymme för att inkludera

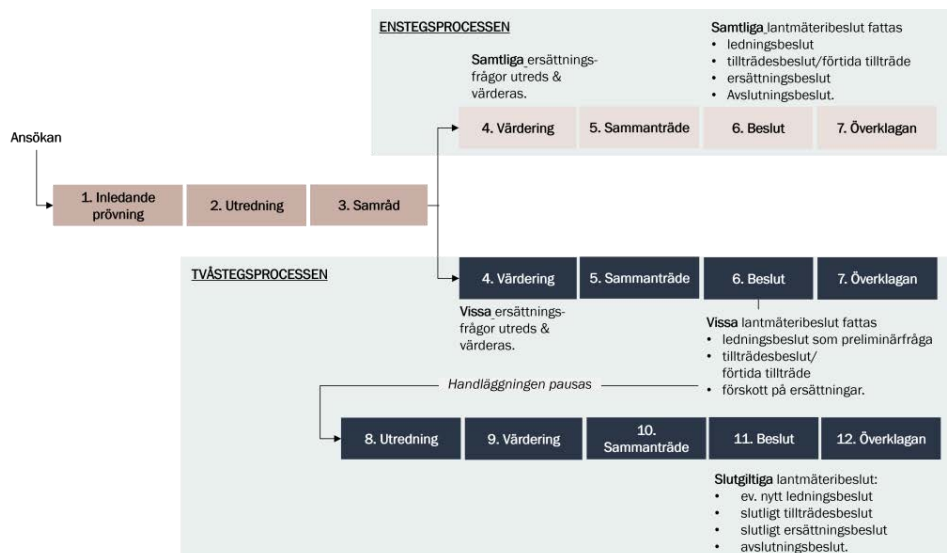
⁴⁷ I första hand 32 kap. miljöbalken eller skadeståndslagen (1972:207).

⁴⁸ Ett ledningsbeslut enligt 22 § ledningsrättslagen definierar vad nätägaren får göra inom vilket utrymme på fastigheterna samt vilka villkor som gäller när ledningen dras fram och används.

⁴⁹ I vissa fall har nätägaren redan träffat avtal med samtliga fastighetsägare och byggt ledningen innan man ansöker om ledningsrätt i efterhand för att säkra markåtkomsten över tid.

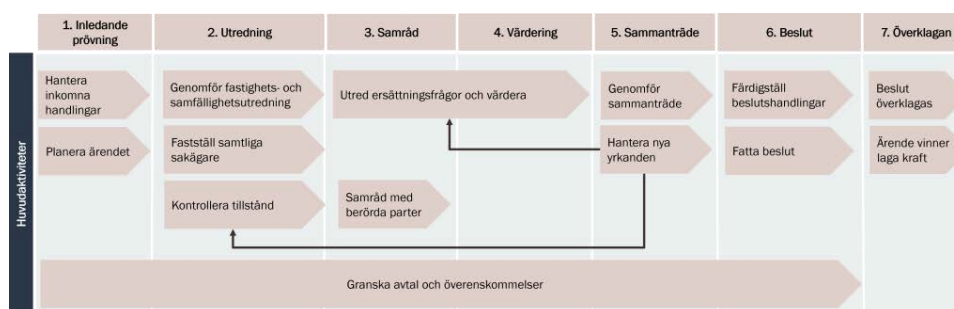
även byggsador inom ramen för förrättningen.⁵⁰ De båda processmodellerna redovisas i nedanstående Figur 9.

Figur 9. Enstegs- och tvåstegsprocessen för lantmäteriförrättning

Lantmäteriets handläggning av en ledningsrättsförrättning enligt enstegsprocessen kan förenklat delas upp i sju huvudaktiviteter enligt nedan. I praktiken utförs dock aktiviteterna till viss del parallellt. Den totala handläggningstiden uppskattas till mellan 5 och 18 månader.

Figur 10. Lantmäteriets aktiviteter för att handlägga ledningsrätt

Innehållet i huvudaktiviteterna 1–7 beskrivs översiktligt nedan.

Inledande prövning

En ledningsrättsförrättning påbörjas när Lantmäteriet får in en ansökan från nätägaren. Vid den inledande prövningen kontrolleras att ansökan är rätt utformad och att sökanden är behörig att ansöka om ledningsrätt. När ärendet har fått en ansvarig förrättningslantmätare planeras ärendet närmare i detalj utifrån de

⁵⁰ Byggsador kan endast tas upp om Lantmäteriet godtar det och om parterna, dvs. nätägaren och fastighetsägarna, är överens om att frågan ska hanteras i förrättningen.

aktiviteter som ska utföras. I den inledande prövningen ingår även en första inventering av berörda fastigheter och samfälligheter.

Ett genomgående utredningsinslag är granskningen av de avtal och överenskommelser som inkommer under förrättningsprocessen. Lantmäteriet kontrollerar att avtalen är undertecknade av rätt person och vad parterna är överens om – är det enbart ledningens sträckning eller även ersättningen? Om ersättningen är reglerad kommer en panträttsprövning aktualiseras senare i processen, i samband med hanteringen av ersättningsfrågorna, för att skydda eventuella panträttshavare som har ekonomiska intressen i fastigheten.

Utredning

I förrättningen utreder Lantmäteriet vilka fastigheter och rättighetshavare som berörs av ledningsrätten (är sakägare) och om det är möjligt att genomföra förrättningen enligt ansökan. Fastigheterna berörs på olika sätt, exempelvis genom att stolpar placeras på marken eller faslinor dras över fastigheten, men även genom att vägar kan behöva användas för ledningens byggnation eller framtida reparationer och underhåll. Rättigheter kan finnas längs med ledningssträckan, eller korsa den. En längre ledningsträcka innebär ofta korsningar eller parallellgång med andra ledningar, vägar och järnvägar som in sin tur kan ha säkerhetsföreskrifter som kraftledningen behöver förhålla sig till. I dessa fall behöver Lantmäteriet göra en bedömning av om rättigheterna kan utövas parallellt. Vissa rättigheter eller informationsmängder omfattas av sekretess vilket kräver särskild hantering och bedömning.

Med hjälp av registerkartan och fastighetsregistret går det att söka ut fastigheter och rättighetshavare⁵¹ som berörs av ledningen. En arkivutredning genomförs sedan för att göra sakägarkretsen komplett. Ofta innebär det att samfälligheter behöver utredas. Äldre rättigheter som inte finns registrerade digitalt kräver en mer omfattande arkivutredning för att undersöka om och på vilket sätt rättigheterna berörs samt vilka som ska betraktas som sakägare. Ytterligare exempel på när mer omfattande utredningsbehov uppstår är när fastigheter ägs av oskiftade dödsbon eller om ägaren har gått i konkurs och övergivit fastigheten.

En planutredning utförs vilket innebär att Lantmäteriet går igenom vilka detaljplaner som berörs. Beroende på utfallet av utredningen kan behov av samråd med kommunen aktualiseras. Om strandskydd berörs kan Lantmäteriet behöva stämma av med kommunen. Även andra allmänna intressen kan behöva stämmas

⁵¹ Exempel på rättighetshavare är: andra nätägare, kommunen som ansvarig för vägar och va-ledningar, samfällighetsföreningar som förvaltar gemensamt ägda mark- och vattenområden, arrendatorer eller andra rättighetshavare med inskrivna rättigheter.

av med berörda myndigheter och ytterligare samråd kan krävas med länsstyrelsen i de fall naturskydd, fornminnen eller vattenverksamhet berörs.

Samråd

Lantmäteriet kan behöva samråda med berörda kommuner, länsstyrelser och olika sektorsmyndigheter när olika intressen ska vägas mot varandra. Samrådsfasen kan göras enkel för ledningsrättsförrättningar, eftersom tillståndsfrågorna har avgjorts tidigare i nätutvecklingsprocessen. För Lantmäteriet handlar det om att kontrollera att nödvändiga beslut om tillstånd och dispenser finns eller kan förväntas beviljas. Om ett tillstånd saknas kan Lantmäteriet förelägga sökanden om att inkomma med bevis för att ansökan har gjorts.

Värdering

Byggnationen av en större kraftledning medför ofta stora ingrepp i naturen och påverkar fastigheter och deras användning på olika sätt. Skadorna kan vara bestående eller tillfälliga. De skador som kraftledningen orsakar på fastigheter och verksamheter behöver värderas och ersättas. Oftast förhandlar nätägarna med markägare och kommer överens om ersättning. Dessa överenskommelser används som underlag i förrättningen och ligger till grund för beslut. När det saknas frivilliga överenskommelser görs en värdering i förrättningen. Regelverket för markåtkomst och ersättning är komplext. Ofta anlitas en sakkunnig som på uppdrag av Lantmäteriet får till uppgift att utföra värderingen.

Byggskadorna som uppstår till följd av en ledningsbyggnation, exempelvis körskador som inte har kunnat förutses och ersättas i förväg, hanteras oftast av nätägaren själv eller en av denne utsedd entreprenör som förhandlar med markägaren. När enstegsprocessen används kan inte byggskadorna hanteras i förrättningen, eftersom förrättningen avslutas innan ledningen byggs.

Sammanträde

Förrättnings-sammanträdet är det huvudsakliga forumet då information kan lämnas och berörda sakägare får tillfälle att framföra sina synpunkter. På sammanträdet går det att begära (yrka) att Lantmäteriet ska fatta beslut på det ena eller andra sättet. Lantmäteriet måste ta ställning till dessa yrkanden och motivera varför det går eller inte går att fatta beslut i enlighet med yrkandet. I en förrättning är det ibland nödvändigt att hålla flera sammanträden. Vid ett sammanträde kan det komma fram nya yrkanden eller omständigheter som kräver omtag i processen, exempelvis kontroller av tillstånd, ytterligare utredning eller värdering.

Beslut

I en ledningsrättsförrättning är det flera olika beslut som fattas:

- beslut om ledningsrätt

- beslut om tillträde
- beslut om ersättning
- beslut om fördelning av förrättningskostnader (betalas normalt av nätägaren)
- beslut om att avsluta förrättningen.

Lantmäteriet kommunicerar skriftligen besluten till berörda sakägare. Besluten behöver inte delges men kungörs ibland eftersom adressuppgifterna kan vara inaktuella. Lantmäteriet kommunicerar beslut till andra myndigheter på det sätt som är överenskommet.

Överklagan

Lantmäteriet har ingen separat statistik över antalet överklagade ledningsrätter med nätkoncession för linje, men uppfattningen är att det sker relativt ofta i stora projekt, något som bekräftas av nätägarna. Alla sakägare i förrättningen kan överklaga de beslut som Lantmäteriet fattar. En vanlig anledning till att fastighetsägare överklagar är att de känner sig missnöjda med ersättningsnivåerna. Nätägarnas strävan efter att ha en god dialog med markägarna och nå fram till tidiga överenskommelser får stor påverkan på acceptansen för ledningen, genomförandet av ledningsrättsförrättningen och även på antalet överklaganden som behöver hanteras av domstol. Överklagandetiden för beslut som fattas i en ledningsrättsförrättning är normalt fyra veckor, därefter tar domstolens handläggning cirka ett år per domstolsinstans. Överklagade förrättningar hanteras av mark- och miljödomstolen som första instans.⁵²

Om Lantmäteriet har beslutat om ledningsrätt och förtida tillträde till marken på berörda fastigheter får byggnationen starta oavsett om besluten överklagas. I annat fall stoppar ett överklagande hela processen tills frågan har avgjorts av domstol. Därför är det mycket vanligt att nätägarna ansöker om förtida tillträde. Överklagan av beslut om förtida tillträde hanteras skyndsamt av domstolen, vanligtvis inom någon månad.

2.7.5 Ledtiderna i processteget Projektering

Lantmäteriets handläggning av en ledningsrättsförrättning ingår i processteget Projektering. Handläggningstiden påverkas i hög grad av projektets tekniska komplexitet, vilken processmodell som väljs (en- eller tvåstegsprocessen) samt behovet av ytterligare tillstånd och dispenser.

⁵² Om ersättningen för byggsador överklagas prövas frågan som ett civilrättsligt skadeståndsmål och inte av mark- och miljödomstolarna som överprövar övriga ersättningsfrågor och andra beslut som fattas vid en ledningsrättsförrättning.

Ledtiderna i Tabell 6 baseras på uppskattningar från nätägare respektive Lantmäteriet. Det vanliga spannet ligger mellan 1 och 2,5 år, men kan i exceptionella fall ta upp emot fyra år.

Tabell 6. Ledtider i processteget Projektering

Aktiviteter (månader)	min	max
Stakningslinje och stolplägen	6	12
Markupplåtelseavtal	3	6
Följdtillstånd	2	12
Planering och upphandling	2	6
Handlägga ledningsrätt	5	18
Projektering tar mellan 1 år och drygt 2,5 år		

Nätägaren och Lantmäteriet är huvudaktörer i processteget Projektering, med länsstyrelser och kommuner som viktiga aktörer i handläggning av följd tillstånd. Flera av aktiviteterna i tabellen kan genomföras parallellt. Stakningslinje och stolplägen påverkar dock arbetet med avtal och tillstånd liksom planering och ansökningar om ledningsrätt. Därför påbörjas oftast dessa aktiviteter efter att arbetet med stakningslinje och stolplägen har färdigställts.

Lantmäteriets handläggningstid påverkas av omfattningen på de utredningar som krävs för att avgöra vem som är sakägare och vilka fastigheter och samfälligheter som berörs, mängden och komplexiteten i värderingsfrågorna samt hur mycket tid som går åt för sammanträden och behandling av yrkanden. Handläggningstiden påverkas även av nätägarens egna förhandlingar med markägarna om markåtkomst och ersättningar, vilket kan medföra att ärenden blir liggande hos Lantmäteriet i avvaktan på besked och handlingar från nätägaren.

Ledtiderna påverkas även av andra faktorer såsom handläggningstiden för följd tillstånd hos länsstyrelser och kommuner samt projektets tekniska komplexitet vilket påverkar bland annat detaljprojekteringen. Eventuella överklaganden av följd tillstånd eller de beslut som fattas i ledningsrättsförrättningen har en betydande påverkan på den sammanlagda ledtiden i nätutvecklingsprocessen.

2.8 Internationell utblick

För en genomgång av andra länders arbetssätt och internationella erfarenheter se *Ledtider för elnätsutbyggnad. Internationella erfarenheter*, i Bilaga 1. Där har konsultfirman Widegren Energy, på uppdrag av Ei, genomfört en kartläggning av regelverk och rekommendationer på EU-nivå. I rapporten ingår en studie av den övergripande processen för förstärkning och utbyggnad av elnät i ett urval av

länder, med fokus på vilka erfarenheter och tillvägagångssätt man har tillämpat för att korta ledtiderna för elnätsutbyggnad.

Vid urvalet har länder som har en samlad tillståndsprocess eller ett fåtal delprocesser och ansvariga myndigheter prioriterats, liksom länder vars marknader liknar den svenska eller som lyfts fram som goda exempel. En sammanfattning av skillnader och likheter mellan de studerade länderna framgår i tabell 2 i Bilaga 1. Däremot ligger kartläggningen inte till grund för de förslag och åtgärder som lämnas i denna rapport. Rapporten har delats med berörda aktörer i uppdraget för inspiration och erfarenheterna som lyfts i rapporten kommer tas tillvara i fortsatt arbete.

2.9 Jämförelse med planerings- och tillståndsprocessen för vägar och järnvägar

Konsultfirman Widegren Energy har på uppdrag av Ei jämfört planerings- och tillståndsprocessen för vägar och järnvägar med processen för elnätsutbyggnad. Nedan följer ett kort referat. Rapporten i sin helhet finns i Bilaga 2.

Det bör finnas ett värde i att fortsätta studera Trafikverkets process för att se vilka delar som kan bidra till att effektivisera och förkorta nätutvecklingsprocessen. Några jämförelser tas upp i anslutning till rekommendationerna till nätägarna i avsnitt 5.3. Ytterligare en framgångsfaktor i Trafikverkets process för vägar och järnvägar är att processen inkluderar en effektiv övervakning och rapportering av framdriften i tillståndsgivningen. Trafikverkets planeringsmodell inkluderar en fast projektgrupp och utförliga planläggningsbeskrivningar som täcker in hela processen fram till fastställd plan och som uppdateras kontinuerligt. Modellen skapar förutsättningar att underlätta tidshållning och prioriteringar i projekten.

2.9.1 Trafikverkets uppdrag

Trafikverket ansvarar för den strategiska och ekonomiska planeringen av transportsystem (vägtrafik, järnvägstrafik, sjöfart och luftfart) i dess helhet och ska skapa förutsättningar för ett samhällsekonomiskt effektivt, internationellt konkurrenskraftigt och långsiktigt hållbart transportsystem. Detta ansvar omfattar bland annat att ta fram den långsiktiga nationella transportplanen, som är trafikslagsövergripande. Denna långsiktiga nationella plan fastställs av regeringen ungefär vart fjärde år. Trafikverket upprättar även länsplaner för regional transportinfrastruktur, som tas fram parallellt med den nationella planen.

Trafikverket ansvarar därutöver för byggande, drift och förvaltning av statliga vägar och järnvägar. Trafikverket har som väghållare så kallad vägrätt, vilket innebär att Trafikverket har rätt att nyttja marken för vägändamål och även på

annat sätt bestämma över markens användning. För järnvägar förvärvat Trafikverket normalt marken med äganderätt.

2.9.2 Övergripande planeringsförutsättningar och roller

Trafikverket har det samlade ansvaret för hela planeringsprocessen för nya allmänna vägar och järnvägar, från inledande åtgärdsvalsstudier till byggande och drift av anläggningarna. Trafikverket pekar också ut områden av riksintresse för alla fyra trafikslagen – vägtrafik, järnvägstrafik, luftfart och sjöfart – och stöttar länsstyrelsen i dess arbete med att bevaka utpekade riksintressen.

Något lika omfattande planeringsansvar förekommer inte vid utbyggnad av det svenska elnätet. Svenska kraftnät har visserligen ansvar för den långsiktiga planeringen av transmissionsnätets utbyggnad (systemutvecklingsplan) men saknar formellt inflytande över den regionala planeringen, det vill säga regionnätets utbyggnadsplanering. Den politiska förankringen av transmissionsnätets utbyggnad är också betydligt svagare än den som gäller för väg- och järnvägsnätet. Den långsiktiga nationella transportplanen fastställs av regeringen och för alla fyra trafikslagen pekas områden av riksintresse ut. Några motsvarande politiska prioriteringar görs inte för det svenska elsystemet.

Trafikverkets samlade roll innebär också att man inte bara ansvarar för planeringsprocessen utan också är den myndighet som ansvarar för granskning och fastställande av väg- och järnvägsplaner. Det saknas alltså en oberoende part med samma roll som Ei i tillståndsprocessen för väg- och järnväg. Att man använder sig av denna monopolliknande modell förklaras sannolikt av att utbyggnadsplanerna inte anses grunda sig på kommersiella bedömningar utan på samhällsnytta. Trafikverkets ställning balanseras också av att länsstyrelserna och regeringen har en mer framträdande roll än vid utbyggnad av elnätet. För det första ska berörda länsstyrelser yttra sig (tillstyrkande) innan en plan fastställs av Trafikverket, och om Trafikverket och en länsstyrelse har olika uppfattning överlämnas frågan om att fastställa planen till regeringen. Vidare finns möjlighet till prövning av regeringen i de fall då planerna är särskilt betydelsefulla. Regeringens så kallade tillåtlighetsprövning ska göras för större väg- och järnvägsprojekt med stor påverkan på miljön och hushållningen med mark och vatten.

Enligt väglagen (1971:948) och lagen (1995:1649) om byggande av järnväg ska vägen eller järnvägen få ett läge och utförande som gynnar ändamålet med minsta intrång, olägenhet och kostnad, det vill säga det minst ogynnsamma alternativet ska väljas. Här finns en skillnad i förhållande till Ei:s prövning av nätkoncession, eftersom denna även inkluderar en bedömning av om ledningen är lämplig från allmän synpunkt.

Slutligen ger en fastställd vägplan eller järnvägsplan mer långtgående rättigheter än ett beslut om nätkoncession. När en vägplan eller järnvägsplan fått laga kraft kan byggandet starta omedelbart och Trafikverket har då rätt att förvärva mark som behövs för vägen eller järnvägen. För en väg sker det genom så kallad vägrätt, som kan sägas vara en i tiden obegränsad nyttjanderätt. För en järnväg förvärvar Trafikverket normalt marken med äganderätt eller servitut.

2.9.3 Jämförelse mellan olika processteg

Definiera behovet av utbyggnad

Trafikverket har ett separat processteg, en så kallad åtgärdsvalsstudie där man tar fram underlag för att bestämma vad som ska göras för att lösa transportbehovet. I detta skede är det en öppen fråga om lösningen är en ny väg eller någon annan åtgärd. Först när åtgärdsvalsstudien avslutas inleds den fysiska planeringen (framtagning av vägplan eller järnvägsplan).

Detta vägvalsskede är inte lika tydligt definierat i planeringsprocessen för elnätsutbyggnad. Slutsatsen att en utbyggnad behövs bygger ofta på nätägarens egna utvecklingsplaner och analyser, men behovet kan också komma från en extern förfrågan.

Planläggning och framtagning av underlag

Genom att Trafikverket ansvar för hela planeringsprocessen finns betydligt större möjligheter att dra nytta av en samlad projektplanering med tydliga tidsfrister. När den fysiska planeringen inleds gör Trafikverket en planlägningsbeskrivning, med en preliminär bedömning av hur planlägningsprocessen bör utformas och en ansvarig projektgrupp tillsätts. Projektets ändamål, syfte och omfattning beskrivs tillsammans med information om vilka samråd som kommer att hållas och tidpunkten för dessa. Även nödvändig samordning med annan lagstiftning finns med i beskrivningen. Att Trafikverkets planlägningsbeskrivning täcker in hela processen fram till fastställd plan har betydande fördelar när det gäller bland annat tidshållning och prioriteringar.

Motsvarande planering görs givetvis inom ramen för nätägarnas nätutredning, men planeringen kan av organisatoriska skäl enbart omfatta processen fram till att ansökan om nätkoncession lämnas in till Ei.

Samråd

När Trafikverket tar fram en väg- eller järnvägsplan pågår samrådsprocessen under hela planlägningsprocessen fram till kungörande för granskning. Arbetet med MKB och miljöbeskrivning bedrivs integrerat med planläggningen. Formerna för samråd är inte preciserade i lagstiftningen och under processen kan såväl samrådsgruppen som underlaget för samrådet variera. Resultatet av

samrådsprocessen redovisas i en så kallad samrådsredogörelse, som successivt uppdateras fram till dess att väg- eller järnvägsplanen kungörs.

Sammanfattningsvis innebär Trafikverkets process omfattande dialog och samråd i projektets inledande skede. Det är dock värt att notera att allmänheten kommer in i samrådsprocessen först om projektet kan antas medföra betydande miljöpåverkan.

Vid ledningsutbyggnad sker processtegen nätutredning och samråd i princip helt sekventiellt. Samrådssteget påbörjas när nätutredningen är klar och avslutas med en färdig koncessionsansökan. De yttranden som lämnas av samrådsaktörerna sammanställs i en samrådsredogörelse.

Granskning och tillstånd

När nätägaren skickat in sin koncessionsansökan påbörjar Ei granskningen av ansökan och beslutar om ansökan behöver kompletteras. På motsvarande sätt inleds granskningsfasen efter att ett förslag till väg- eller järnvägsplan kungörs tillsammans med en av länsstyrelsen godkänd MKB, i de fall då en sådan krävs.

En tydlig skillnad mellan de två processerna är att MKB:n för ett väg- eller järnvägsprojekt ska godkännas av länsstyrelsen innan granskningsfasen inleds. Vid prövning av nätkoncession är det i stället Ei som utifrån remissinstansernas synpunkter avgör om MKB:n ska anses vara tillräckligt uttömmande. Detta leder ofta till ett flertal kompletteringsrundor som bidrar till långa ledtider. För större vägprojekt där tillåtligheten prövas av regeringen har också valet av alternativ skett i ett relativt tidigt skede vilket bör underlätta den fortsatta processen.

Markåtkomst

Under planeringsprocessen har Trafikverket rätt att få tillträde till fastigheter för att genomföra förberedande mätningar och undersökningar.⁵³ Markägaren ska informeras i förväg och ersättning betalas om det skulle uppstå skador. När en vägplan vunnit laga kraft kan byggandet starta direkt. Tillträde till marken får ske omedelbart, det vill säga innan ersättningen är bestämd genom avtal eller beslutad av domstol.⁵⁴ När det gäller järnväg så behöver Trafikverket först köpa marken innan tillträde till marken kan ske. Detta görs antingen genom avtal eller genom att mark som ska tas i anspråk överförs genom en lantmäteriförrättning.⁵⁵

Vid elnätsutbyggnad är rätten att få tillträde till mark betydligt svagare. När det gäller rätten att genomföra markundersökningar finns två möjligheter: att direkt få tillstånd av berörda markägare eller att ansöka om tvingande beslut om tillträde. Ansökan om tvingande beslut kan ske antingen hos Ei enligt bestämmelser i

⁵³ Genom bestämmelser direkt i väglagen (34 §) och lagen om byggande av järnväg (3 kap. 1 §). Något beslut eller liknande krävs inte för att nyttja möjligheten, men berörda fastighetsägare ska underrättas innan.

⁵⁴ 31 § väglagen.

⁵⁵ 4 kap. 1 § lagen om byggande av järnväg.

ellagen eller hos länsstyrelsen enligt expropriationslagen. Rätten att ta marken i anspråk för ledningsdragningen regleras så långt möjligt genom markupplåtelseavtal med berörda markägare. I de fall nätägaren och markägaren inte lyckas nå någon frivillig överenskommelse måste nätägaren ansöka om ledningsrätt hos lantmäterimyndigheten. För att nätägaren ska kunna börja bygga så tidigt som möjligt kan de ansöka om förtida tillträde, se avsnitt 2.7.3.

Projektering och byggande

I detta processteg finns få tydliga skillnader mellan de olika planeringsprocesserna, även om förutsättningar och omgivningspåverkan skiljer ganska mycket mellan till exempel ett motorvägsbygge och en kraftledning. För att minska ledtiderna i komplexa projekt inleds ofta projekteringsfasen i de olika processerna parallellt med tillståndsprocessens avslutande steg.

3 Framtagande av åtgärdsförslag

3.1 Inledning

I den inledande fasen av projektet kartlades de olika stegen för elnätsutbyggnad som ett första steg i att förstå var potentialen att korta ledtiderna finns.

Huvudstegen för nätutvecklingsprocessen identifierades enligt Figur 11.

Figur 11. Huvudstegen i nätutvecklingsprocessen

Inom regeringsuppdraget har Sweco, på uppdrag av Ei, hjälpt till att samla in och sammanställa åtgärdsförslag som syftar till att minska ledtiderna i nätutvecklingsprocessen. Åtgärdsförslagen har lämnats av berörda myndigheter samt ett urval av nätägare och företag. Respektive organisation har internt tagit fram åtgärdslistor som sammantaget omfattat totalt 171 åtgärder. Därutöver har ytterligare fem åtgärder identifierats i utredningar från regeringsuppdrag som berör nätutvecklingsprocessen.

Flera av åtgärderna som tagits fram av de olika aktörerna liknade varandra eller behandlade samma sorts problematik. De åtgärder som beskrev samma åtgärd eller berörde samma problematik slogs därför samman. Detta resulterade i en åtgärdslista där det totala antalet åtgärdsförslag halverades till 91.

Därefter genomfördes en aktörsgemensam workshop. Syftet med workshopen var att diskutera ett urval av aktörernas åtgärdsförslag för att få en mer samlad syn på de förslag som framförts. Sweco ansvarade för att göra detta urval utifrån ett antal kriterier. Urvalsprocessen resulterade i att 31 åtgärdsförslag valdes ut för diskussion under workshopen. Som ett resultat av de diskussioner som fördes under workshopen tillkom fem ytterligare åtgärder. Det slutliga antalet åtgärder blev därmed 36.

3.2 Tillvägagångssätt

Avsnitt 3.2.1–3.2.3 beskriver hur processen gått till då den ursprungliga listan med 171 åtgärder bearbetats.

3.2.1 Omvärldsbevakning

Initialt genomfördes en omvärldsbevakning där pågående och avslutade utredningar och strategier som kan påverka nätutvecklingsprocessen analyserades och åtgärder som kan komma att påverka ledtiderna sammanställdes, se Bilaga 3. Följande utredningar har ingått i omvärldsbevakningen:

- 1 Nätkoncessionsutredningen (SOU 2019:30)⁵⁶
- 2 Miljöprövningsutredningen (M 2020:06)⁵⁷
- 3 Artskyddsutredningen (SOU 2021:51)⁵⁸
- 4 Uppdrag att utveckla metoder och samverkansformer för samråd om projekt som syftar till minskad miljö- och klimatpåverkan (N2021/02286)⁵⁹
- 5 Lag om konsultation i frågor som rör det samiska folket (SFS 2022:66)⁶⁰
- 6 Nationell strategi för elektrifiering – en trygg, konkurrenskraftig och hållbar elförsörjning för en historisk klimatomställning (I 2022/00299)⁶¹
- 7 Klimaträttsutredning (M 2019:05)⁶²
- 8 En ny renskötellagstiftning – det samiska folkets rätt till renskötsel, jakt och fiske. (Dir. 2021:35)⁶³

Totalt identifierades fem åtgärder från utredningarna. Identifierade åtgärdsförslag från utredningarna redovisas sist i Bilaga 3.

3.2.2 Åtgärdsförslag från myndigheter, nätägare och företag

Ei skickade en förfrågan till flera aktörer som berörs av nätutvecklingsprocessen om att lämna in förslag på åtgärder som skulle kunna bidra till kortare ledtider. Aktörer som lämnat in åtgärdsförslag är: Ei, Länsstyrelsen Södermanland, Länsstyrelsen Västra Götaland, Länsstyrelsen Norrbotten, Lantmäteriet, Svenska kraftnät, Eon, Ellevio, Vattenfall och SSAB. Dessutom har förslag kommit in från privatpersoner. Totalt lämnades 171 åtgärder in från de tillfrågade aktörerna.

⁵⁶ Statens offentliga utredningar, 2019, *Moderna tillståndsprocesser för elnät*.

⁵⁷ Regeringen, 2021, *Tilläggsdirektiv till miljöprövningsutredningen; senare resultat i SOU 2022:33*.

⁵⁸ Regeringen, 2021, *Artskyddsutredningen*.

⁵⁹ Regeringen, 2021, *Uppdrag att utveckla metoder och samverkansformer för samråd om projekt som syftar till minskad miljö- och klimatpåverkan (N2021/02286)*.

⁶⁰ Regeringen, 2022, *Lag om konsultation i frågor som rör det samiska folket (SFS 2022:66)*.

⁶¹ Regeringen, 2022, *Nationell strategi för elektrifiering – en trygg, konkurrenskraftig och hållbar elförsörjning för en historisk klimatomställning (I 2022/00299)*.

⁶² Regeringen, 2021, *Klimaträttsutredningen (M 2019:05); senare resultat i SOU 2022:21*.

⁶³ Regeringen, 2021, *En ny renskötellagstiftning – det samiska folkets rätt till renskötsel, jakt och fiske (Dir. 2021.35)*.

Tillsammans med åtgärderna som identifierats i utredningarna uppgick det totala antalet till 176 åtgärder.

3.2.3 Formatering och bearbetning av åtgärdsförslagen

Aktörernas åtgärdslistor var av varierande utformning i termer av omfattning, utförlighet, detaljeringsgrad, indelning, beskrivning, antal samt övrig information som fanns med (exempelvis lagar som kan påverkas eller övriga kommentarer). I ett första steg formaterades och bearbetades aktörernas åtgärdslistor till samma format, indelat i huvudstegen i nätutvecklingsprocessen. Bearbetningssteget gjorde det lättare att få en tydligare överblick över åtgärderna och att identifiera skillnader och likheter mellan åtgärdsförslagen.

Flera av åtgärderna som tagits fram av de olika aktörerna liknade varandra eller behandlade samma sorts problematik. De åtgärder som var dubletter och som beskrev samma åtgärd eller berörde samma problematik slogs därför samman. Exempelvis om två åtgärder behandlade effektiva samråd men var formulerade på olika sätt sattes dessa ihop till en åtgärd. Detta resulterade i en åtgärdslista där det totala antalet åtgärdsförslag halverades till 91. Listan med de 91 åtgärdsförslagen benämns som den bearbetade listan och den skickades ut till aktörerna som var inbjudna till den aktörsgemensamma workshopen. I Bilaga 4 finns en sammanställning av den bearbetade åtgärdslistan.

3.3 Analys av den bearbetade åtgärdslistan

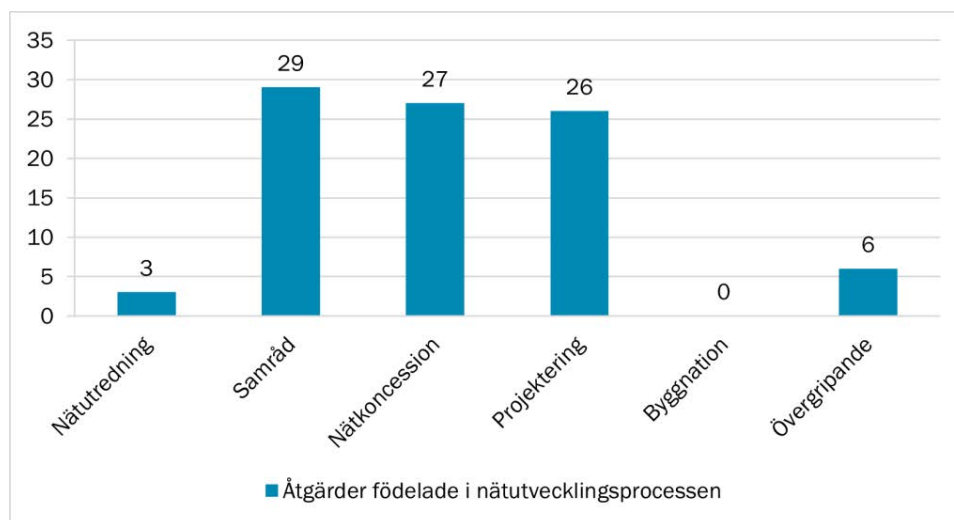
3.3.1 Bakgrund

I detta avsnitt finns en analys av den bearbetade åtgärdslistan med 91 förslag.

3.3.2 Analys utifrån processteg

Inledningsvis har förslagen kategoriserats efter huvudstegen i nätutvecklingsprocessen. Resultatet av denna kategorisering redovisas i Figur 12.

Figur 12. De 91 åtgärdsförslagen fördelade mellan stegen i nätutvecklingsprocessen.

Kategorin Övergripande avser de åtgärder som antingen sträcker sig över flera eller alla processteg eller som inte kan placeras i ett specifikt processteg.

Av sammanställningen framgår att inga förslag lämnats in som berör processteget Byggnation och att det är få förslag som avser processtegen Nätutredning och Övergripande. Övriga förslag fördelar sig ganska jämnt mellan kategorierna Samråd, Nätkoncession och Projektering, med 25–30 förslag i respektive kategori.

3.3.3 Analys utifrån åtgärdernas karaktär

Det första steget i arbetet med de insamlade förslagslistorna var att dessa bearbetades, kategoriserades och sammanställdes. Vid sidan av indelningen efter nätutvecklingsprocessen kategoriserades åtgärderna också efter andra karakteristika så som typ av åtgärd, aktiviteter som ingår i åtgärdsförslaget, ansvarig aktör, berörda aktörer etcetera.

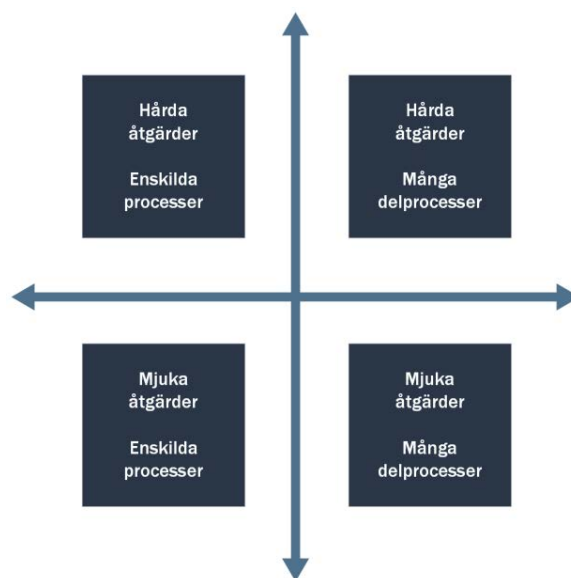
Vid arbetet med att sortera förslagen efter olika åtgärds kategorier har två egenskaper bedömts som särskilt betydelsefulla för det fortsatta arbetet med att bearbeta och testa olika åtgärder. Den första egenskapen handlar om förslagets komplexitet i förhållande till de olika delprocesser som identifierats. Vissa förslag begränsar sig till enskilda processer och andra mer komplexa förslag inkluderar ett flertal delprocesser.

Den andra egenskapen gäller skillnaden i vilken typ av förändringsarbete som krävs för att genomföra åtgärden. Vissa åtgärder är inte beroende av externa beslut eller tekniska förändringar utan handlar mer om förändrade arbetssätt, till exempel etablering av nya samarbetsformer och informationsvägar.

Försöksverksamhet inriktad på sådana åtgärder kan relativt enkelt genomföras av berörda parter, till exempel inom ramen för något av nätutvecklingsprojekten.

Denna typ av åtgärder kallas i det följande för "mjuka åtgärder". Andra typer av åtgärder kräver i stället formella beslut eller mer omfattande förändringar av rutiner eller tekniska system. I många fall handlar det om att utveckla nya tekniska stödsystem och/eller ändringar av föreskrifter eller till och med lagstiftning. Introduktion av sådana åtgärder kräver både mer tid och mer resurser och benämns i det följande som "hårda åtgärder". Hur förslagen kan sorteras utifrån de ovannämnda egenskaperna illustreras av Figur 13.

Figur 13. Indelning av åtgärderna utifrån deras karaktär

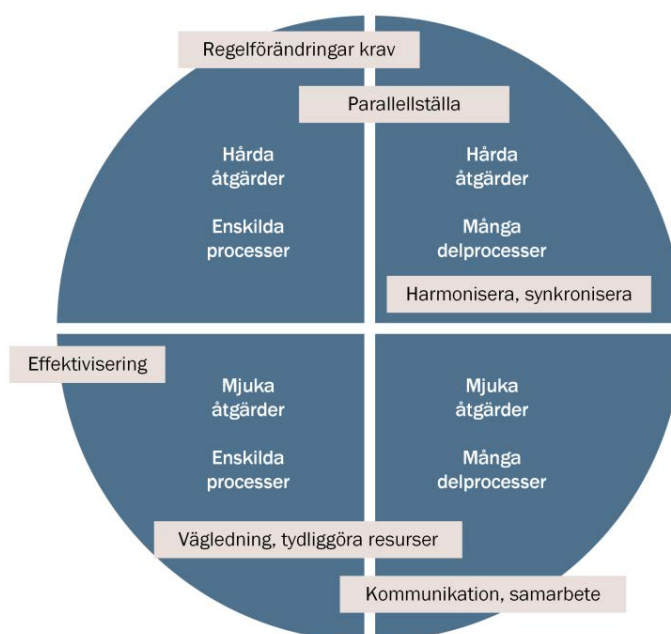
För att få en övergripande bild av hur de 91 förslagen i den bearbetade listan fördelar sig mellan de fyra fälten i Figur 13 så har samtliga förslag klassificerats i ett antal åtgärds-kategorier som avspeglar dels komplexiteten i förhållande till antal processer, dels åtgärdstypen (hårda eller mjuka åtgärder):

- **Kommunikation, dialog och samarbete** – Möjlighet för flera parter att gemensamt minska ledtiderna med stöd av nya kommunikations- och mötesformer och nya modeller för samarbete och dialog.
- **Vägledning och tydliggörande** – Minska osäkerhet i delprocesser genom förtydligade av till exempel krav och gällande ansvar. Mer konkret vägledning med stöd av tillgängliga hjälpmedel och omfördelning av resurser.
- **Effektivisera och utveckla enskilda processer** – Möjlighet för en part att korta sina ledtider till exempel med stöd av nya rutiner, tydligare tidplaner eller omprioriteringar.
- **Harmonisera och synkronisera** – Minska ledtider genom att till exempel harmonisera myndighetsrutiner och krav på underlag, samt synkronisera tidplaner, samråd, remisser etc.

- **Parallellställa processer** – Mer komplexa förändringar än synkronisering, som berör flera parter och /eller delprocesser, till exempel tidigareläggande av delprocesser och ändrade beslutsvägar.
- **Regeländring och förändrade krav** – Mer omfattande åtgärder som kräver ändring i lag, förordning eller föreskrift.

I Figur 14 visas en grov uppskattning av tyngdpunkten för respektive åtgärdskategori i förhållande till axlarna i matrisen i Figur 14.

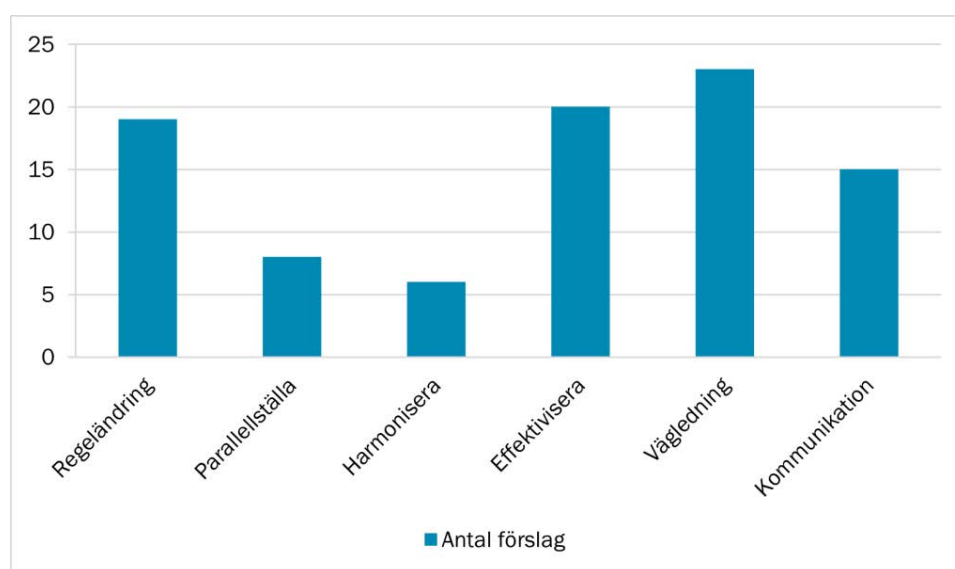
Figur 14. Åtgärdskategoriernas tyngdpunkt i förhållande till åtgärdernas karaktär och komplexitet

De definierade åtgärdskategorierna täcker väl in de fyra kvadranterna i matrisen. Kommunikation, samarbete och dialog är exempel på mjuka åtgärder som samtidigt kan vara relativt komplexa om de involverar flera olika delprocesser. Effektivisering, vägledning och tydliggörande syftar i stället oftast till att utveckla enskilda delprocesser som kan kräva resursförstärkningar eller omprioriteringar, det vill säga en viss omfattning av hårda åtgärder. Åtgärder som syftar till att korta ledtider genom att synkronisera, harmonisera eller parallellställa delprocesser är exempel på mer komplexa åtgärds kategorier som involverar många delprocesser samtidigt som ganska stora förändringar av rutiner och arbetsformer som kan klassas som mer hårda åtgärder kan behöva genomföras. Konkreta regelförändringar och nya krav är slutligen den åtgärds kategori som helt och hållet kan klassas som hårda åtgärder samtidigt som de oftast fokuserar på en enskilda delar av nätutvecklingsprocessen.

Antalet förslag inom respektive kategori skiljer sig dock åt i betydande grad, vilket framgår av Figur 15. Figuren visar också att ett stort antal förslag avser mindre komplexa åtgärder, det vill säga förslag som fokuserar på enskilda delprocesser samtidigt som såväl mjuka som hårda åtgärder är välrepresenterade.

Figur 15. Antalet förslag inom respektive åtgärdskategori – totalt 91 förslag.

3.3.4 Sammanfattande analys av åtgärdsförslagen

Genom att dela in åtgärdsförslagen efter huvudstegen i nätutvecklingsprocessen och efter åtgärdskategori kan åtgärder av liknande karaktär lättare kopplas ihop och matchas mot de åtgärder som testas i praktiken. Det kan exempelvis handla om att identifiera åtgärder som kan koordineras, testas och följas upp samlat i projekten. Alternativa förslag till åtgärder som syftar till att undanröja ett specifikt hinder kan också lättare identifieras, jämföras och utvärderas innan praktiska försök genomförs.

I Tabell 7 har antalet förslag sorterats både efter åtgärdskategori och huvudstegen i nätutvecklingsprocessen. Sammanställningen visar tydligt att de olika stegen i nätutvecklingsprocessen domineras av en eller ett fåtal åtgärds kategorier. Således ligger fokus under samrådsförandet på kommunikation, dialog och samarbete samt vägledning och tydliggörande. Själva tillståndsprocessen för nätkoncession domineras i stället av förslag om regelförändringar men också har finns ett flertal förslag inriktade på vägledning och tydliggörande. Inom steget rättigheter, tillstånd och dispenser är den övervägande delen av förslagen i stället inriktade på att effektivisera och utveckla enskilda processer.

Tabell 7. Antal åtgärdsförslag inom respektive åtgärdskategori och processteg.

Från hårda till mjuka förslag	Nätutredning	Samråd	Nätkoncession	Rättigheter, tillstånd, dispenser	Övergrip	Totalt
Regeländring, krav		3	10	5	1	19
Parallellställa		3	3	2		8
Harmonisera, synkronisera		3	1	1	1	6
Effektivisera enskilda processer	1	2	5	12		20
Vägledning, tydliggöra ansvar, resurser	1	9	7	3	3	23
Kommunikation, samarbete, dialog	1	9	1	3	1	15
Totalt	3	29	27	26	6	91

Ovanstående sammanställning har varit utgångspunkten i den fortsatta bearbetningen och utvecklingen av åtgärdsförslagen.

3.3.5 Urval av åtgärder till aktörsgemensam workshop

För att det skulle vara hanterbart att diskutera åtgärdsförslagen på en aktörsgemensam workshop behövdes ett urval göras från listan med 91 åtgärder. Ett övergripande mål för workshoppen var att stimulera till dialog mellan aktörer med angränsande ansvar och erfarenheter för att få en så allsidig belysning som möjligt av de olika förslagen. Denna målsättning har också varit vägledande för vilka kriterier som använts vid urvalet av åtgärder. Sweco ansvarade för att göra detta urval och ta fram de kriterier som urvalet av åtgärder baserades på. Urvalet av åtgärder utgick från följande kriterier:

- **Åtgärder som flera aktörer tagit med i sina inskickade åtgärdslistor.** Flera olika aktörer hade sett behov av samma sorts åtgärd och det var därför intressant att diskutera dessa under workshoppen.
- **Åtgärder som berörde flera olika aktörer.** Eftersom flera aktörer var närvarande under workshoppen var det intressant att diskutera åtgärder där flera aktörer påverkades. Till exempel för att diskutera hur olika aktörer arbetade med frågan och vilka åtgärder som var möjliga att genomföra.
- **Åtgärder som kunde gynnas av samverkan/samsyn.** För vissa av åtgärderna kunde ytterligare dialog vara gynnsamt för att skapa samverkan och samarbete. Möjlighet till ytterligare samarbete och samsyn kunde då diskuteras mellan de olika aktörerna under workshoppen.

- **Åtgärder som kunde gynnas av att förtydligas och konkretiseras.** Vissa åtgärder kunde gynnas av att förtydligas och konkretiseras ytterligare och var därför intressanta att ta med på workshopen.

Därutöver identifierades fem återkommande teman med hjälp av tematisk analys, som är en samhällsvetenskaplig metod som används för att identifiera teman i insamlat datamaterial⁶⁴. I det här fallet bestod det insamlade materialet av åtgärdsförslagen. Syftet med att under workshopen fokusera på åtgärdsförslag under dessa teman var att få en mer samlad diskussionen mellan aktörerna. De fem temana var:

- 1 Väl genomfört samråd
- 2 Rätt underlag inför ansökan
- 3 Samordna dispenser, tillstånd och processövergripande åtgärder
- 4 Koncession och ledningsrätt
- 5 Harmonisera prövning inom och mellan myndigheter.

Med stöd av ovannämnda urvalskriterier och den tematiska analysen valdes 31 åtgärdsförslag ut från listan med 91 förslag. Med denna begränsning skapades utrymme för mer fördjupade diskussioner kring de åtgärdsförslag som uppfyllde de kriterier som satts upp och som förekom i de återkommande teman som identifierats.

3.3.6 Aktörsgemensam workshop

Deltagarna på workshopen våren 2022 bestod av representanter från Ei, berörda länsstyrelser, Eon, Ellevio, Vattenfall, Svenska kraftnät och Lantmäteriet. De cirka 30 deltagarna fick diskutera åtgärderna under de teman som har beskrivits i avsnitt 3.3.5. I respektive grupp fanns det representanter från de olika aktörerna.

Åtgärderna diskuterades först med fokus på förtydliganden och eventuella ändringar av åtgärdsförslagen. Därefter analyserades åtgärderna med fokus på:

- tidsbesparingspotentialen för de olika åtgärderna
- hur ofta åtgärderna/problemen förekom och vilka nätutvecklingsprojekt åtgärderna var applicerbara på (exempelvis större/mer komplicerade eller mindre projekt)
- svårigheter eller risker med att implementera åtgärderna.

⁶⁴ Braun, V., & Clarke, V. (2006). Using thematic analysis in psychology. *Qualitative research in psychology*, 3, 77-101. doi.org/10.1191/1478088706qp063oa

Åtgärderna som diskuterades under workshopen bearbetades ytterligare utifrån de synpunkter och förslag som kommit upp under gruppernas diskussioner. Bearbetningen resulterade i att fem åtgärder lades till. Sammantaget resulterade det i en lista med 36 åtgärdsförslag. Den listan ger en översikt över vad de åtgärdsförslag som diskuterats inom projektet avser och presenteras i avsnitt 3.4.4.

3.4 Översikt av åtgärdsförslagen efter stegen i processen

I följande avsnitt presenteras översiktligt de 36 åtgärdsförslagen för att korta ledtiderna i nätutvecklingsprocessen. Åtgärderna som presenteras är ett systematiskt urval från de åtgärdsförslag som har tagits fram av myndigheter, nätägare och övriga företag. Syftet är att visa inom vilka steg i nätutvecklingsprocessen de olika åtgärdsförslagen är, samt karaktären på förslagen. Beskrivningarna syftar däremot inte till att beskriva färdiga åtgärdsförslag och ansvarsfördelning. I många fall kan dessutom åtgärdsförslagen genomföras på olika sätt.

Åtgärdsförslagen har delats in i de fem processtegen i nätutvecklingsprocessen. Till detta har ytterligare en kategori lagts till som här kallas *Övergripande* för de åtgärder som antingen sträcker sig över flera eller alla processteg alternativt inte kan placeras i något processteg. Samtliga kategorier och antal åtgärdsförslag per kategori kan ses i Figur 16. Det finns inte några åtgärdsförslag som berör steg 5 *Byggnation*.

Figur 16. Kategorisering av åtgärder efter stegen i nätutvecklingsprocessen med tillägg av övergripande åtgärder samt antalet åtgärdsförslag per kategori.

3.4.1 Nätutredning

Tre åtgärder tillhör steg 1 Nätutredning, se Figur 17.

Figur 17. Åtgärder som tillhör steg 1 Nätutredning inom nätutvecklingsprocessen.

1. Tidplan för nätutvecklingsprocessen

Det kan vara av värde för nätägaren att sätta upp en tydlig tidplan för hela nätutvecklingsprocessen som sätter tydliga mål som alla parter kan följa.

2. Vägledande dokument inför inventering

Ta fram vägledande dokumentation om vad som behöver utredas/inventeras i olika typer av områden, naturtyper, för olika sorters ledningar, artskydd och så vidare. Det kan även handla om information om hur många gånger inventeringarna behöver göras och under vilka tider på året.

3. Tillträde till mark för inventeringar

I stället för att nätägaren ansöker om och väntar in markåtkomst (exempelvis för en inventering i fält) i samband med att länsstyrelsen ställer olika krav vid samråd eller när BMP-beslut ges, får nätägaren automatiskt tillstånd antingen i samband med koncessionsbeslutet eller i och med att krav ställs från länsstyrelsen vid samråd.

3.4.2 Samråd

Nio åtgärder tillhör steg 2 Samråd, se Figur 18.

Figur 18. Åtgärder som tillhör steg 2 Samråd inom nätutvecklingsprocessen.

1. Mer aktiv roll hos länsstyrelsen/kommun

Genom att länsstyrelsen och berörda kommuner antar en mer aktiv roll redan i samrådsfasen skapas en tydligare samsyn för nätutvecklingsärendet hos de olika involverade parterna. Det kan bland annat handla om att dialogmöten sker mellan nätägare, kommun och länsstyrelsen innan formellt yttrande lämnas under samrådet.

2. Ei deltar på samråd

Ei involveras redan i ett tidigt skede för att få kännedom om projektet och kan utgöra ett bollplank. Åtgärden kan också säkerställa att Ei och länsstyrelsen gör liknande bedömningar med avseende på underlaget som krävs för koncessionsansökan.

3. Myndighetssamråd

Ett myndighetssamråd med berörda nätägare och myndigheter som är involverade i nätutvecklingsprocessen hålls innan det vanliga samrådet liknande det som sker vid andra typer av infrastrukturärenden. I detta samråd involveras också andra

aktörer som kan anses vara av särskilt viktig betydelse, till exempel Försvarsmakten eller Sametinget.

4. Tydligare samrådsinformation

Nätägaren förtydligar för sakägare när i processen de har möjlighet att påverka projektet, till exempel när de har möjlighet att lämna synpunkter på en sträckning eller ett utförande.

5. Tydliggöra länsstyrelsens och Ei:s roller

Genom att tydliggöra länsstyrelsens och Ei:s roller kan de gemensamt och tidigt i nätutvecklingsprocessen bestämma vad nätägarna behöver lämna in vid prövning av nätkoncession för linje, och kompletteringar kan undvikas.

6. Nätägarna genomför inventeringar tidigt i processen

Länsstyrelsen meddelar nätägare om inventeringar som bör startas tidigt och parallellt (främst artskydd och Natura 2000). Nätägarna kan bland annat presentera sin tidplan för inventeringar och utredningar vid samrådet. Tidplanen kan inkludera hur många inventeringar som behöver göras och vilka tider på året de kommer göras, och länsstyrelsen kan därefter göra en bedömning.

7. Tidig ansökan om dispenser och tillstånd

I samrådsfasen kan länsstyrelsen förtydliga vilka tillstånd och dispenser som troligen kommer behövas så att nätägarna kan påbörja arbetet med dessa ansökningar tidigare. Det kan innebära att fler dispenser än nödvändigt behöver sökas eftersom man inte hunnit komma lika långt i processen.

8. Nätägaren upphandlar inventeringar för kulturvärdesinventeringar och arkeologisk undersökning

Genom att nätägaren i stället för länsstyrelserna upphandlar kulturvärdesinventeringar och arkeologisk undersökning, underlättas nätägarnas planering.

9. Tidsfrist för beslut om artskyddsdispensen

En tidsfrist sätts för beslut om artskyddsdispens och även andra typer av tillstånd som söks parallellt med koncession, så att nätägarna får en uppfattning om hur lång tid de olika processtegen tar.

3.4.3 Nätkoncession

Tio åtgärder tillhör steg 3 Nätkoncession, se Figur 19.

Figur 19. Åtgärder som tillhör steg 3 Nätkoncession inom nätutvecklingsprocessen.

1. Tydliggöra skillnaden på liten och stor MKB	2. Tydliggöra innehåll i MKB	3. Effektiv handläggning hos Ei	4. Effektiv process kring remissrundor	5. Minimera väntetiden
6. Förvalt teknikval	7. Tillstånd villkorat koncessionsbeslut	8. Parallellställa remiss och bemötande av remissvar	9. Parallellställa koncessionsprocessen och ledningsrätt	10. Förtydliga rutin för förtida tillträde till mark

1. Tydliggöra skillnaden på liten och stor MKB

Tydliggöra eventuella kravskillnader och definitionerna för en "liten" och "stor" MKB.

2. Tydliggöra innehåll i MKB

Förtydliga vilka underlag som är nödvändiga och vilka som är önskvärda i MKB, till exempel tydliggöra om ytterligare tillstånd enligt miljöbalken kommer att krävas i MKB.

3. Effektiv handläggning hos Ei

Följande åtgärder har identifierats för att undvika handläggning som inte är nödvändig, harmonisera handläggning och effektivisera handläggning av ärenden.

- Tydliggöra skillnaderna mellan miljöprövning och lämplighetsprövning. Tydliggöra vad Ei ska bedöma när ansökan kommer in och vad som redan är utrett.
- Nätägarna är tydliga i ansökan med vad som har och inte har gjorts, så att Ei inte behöver begära in kompletteringar i lika stor utsträckning. Förtydliga att Ei, efter en inlämnad ansökan som uppfyller formella regler, kan ställa ytterligare frågor som Ei behöver för att kunna göra bedömningen enligt miljöbalken.
- Nätägarna är tydliga med vilket stöd de behöver för att säkerställa komplett underlag som skickas in till Ei.
- Ei är med i processen redan vid samrådet.
- Ansökningar via Ei:s elektroniska ansökningstjänst Dinkel behöver implementeras i större utsträckning.

4. Effektiv process kring remissrundor

Mer effektiv process med kommuner i hanteringen av Ei:s och nätägares remissrundor. Ei och nätägarna bör samordna sina remissrundor till kommunerna genom att skicka remisser enligt årshjul (som kommunerna arbetar utifrån).

5. Minimera väntetiden

Genom att tillsätta fler resurser hos Ei i form av fler handläggare, sätta tidsfrist för ett ärende och förbättra interna rutiner kan väntetiden minimeras.

6. Förvalt teknikval

Införa ett tekniskt förval för luftledning på högre spänningsnivåer (> 130 kV), det vill säga dessa ledningar ska normalt anläggas som luftledning.

7. Tillstånd villkorat koncessionsbeslut

I stället för att nätägaren får möjlighet att ansöka om tillstånd (exempelvis utredningar i fält) i samband med koncessionsbeslut, ges nätägaren automatiskt tillstånd i samband med beslut eller i och med att kravet ställs från länsstyrelsen.

8. Parallellställa remiss och bemötande av remissvar

Ei uppdaterar nätägarna kontinuerligt när de får in yttranden och om yttranden som kommit in när remisstiden gått ut. Nätägarna kan då parallellställa bemötanden genom att ge Ei löpande bekräftelse och svar på inkomna yttranden samt vid behov hänvisa till nätägarnas tidigare bemötande i samrådsredogörelsen som sedan läggs upp på projektsidan på webbplatsen.

9. Parallellställa nätkoncession och ledningsrätt

Påbörja ledningsrättsförrättning innan koncession vunnit laga kraft med stöd av medgivande enligt 17 § ledningsrättslagen.

10. Förtydliga rutin för förtida tillträde till mark

Klargöra rutiner och tillämpning av lagändring (ellagen) som innebär att Ei beslutar om förtida tillträde till mark för förundersökning och att Ei beslutar att en undersökning enligt 57 § får påbörjas innan beslut om tillträde har fått laga kraft. Framför allt behöver det förtydligas när, och för vilka fall, åtgärden kan tillämpas.

3.4.4 Projektering

Åtta åtgärder tillhör steg 4 Projektering, se Figur 20.

Figur 20. Åtgärder som tillhör steg 4 Projektering inom nätutvecklingsprocessen.

1. Utökade dispenser och tillstånd	2. Lantmäteriet säkrar markåtkomst genom ledningsrätt	3. Parallellställa detaljprojektering och förrättning	4. Parallellställa process för markåtkomst
5. Tätare dialog mellan Lantmäteriet och nätägare	6. Kontinuerligt uppdaterat fastighetsregister	7. Enhetlighet för enstegs- och tvåstegsprocess	8. Handläggning hos Lantmäteriet

1. Utökade dispenser och tillstånd

Dispenser och tillstånd får förlängd giltighetstid och blir mer generellt giltiga (större stråk områden) för att samordnas med koncessionsbeslutet.

2. Lantmäteriet säkrar markåtkomsten genom ledningsrätt

De frivilliga markupplåtelseerna utgår och att markåtkomst säkras genom ledningsrätt som är ett tvingande beslut.

3. Parallellställa detaljprojektering och ledningsrättsförrättning

Möjliggöra att ärenden hålls öppna hos Lantmäteriet tills detaljprojekteringsändringar inför byggnation är klara, så att elnätsägarna kan undvika att söka ny/ändrad ledningsrätt inför dessa justeringar.

4. Parallellställa processen för markåtkomst

Parallellställa markåtkomstprocessen genom att utveckla en rutin för när Lantmäteriet bryter ut fastigheter och ger ledningsrätt med förtida tillträde enbart för de utvalda fastigheterna. Resterande fastigheter hanteras i separat ärende.

5. Tätare dialog mellan Lantmäteriet och nätägare

Dialogen inleds i samband med att handläggningen av en ledningsrättsförrättning påbörjats.

6. Kontinuerligt uppdaterat fastighetsförteckning

Kontinuerligt uppdaterat fastighetsförteckning som kan användas genom hela nätutvecklingsprocessen.

7. Enhetlighet för enstegs- och tvåstegsprocess

Mer enhetligt hur Lantmäteriet arbetar med enstegs- och tvåstegsprocessen.

8. Handläggning hos Lantmäteriet

Hos Lantmäteriet kan vissa områden utvecklas eller tydliggöras internt för att undvika handläggning som inte är nödvändig eller för att harmonisera handläggningen av ärenden.

3.4.5 Övergripande

Sex åtgärder tillhör steg 6 Övergripande, se Figur 21.

Figur 21. Åtgärder som tillhör steg 6 Övergripande inom nätutvecklingsprocessen.

1. Gemensam plattform för alla myndigheter

Nätägarna lämnar in information i ett system och samtliga involverade myndigheter och aktörer har tillgång till uppgifterna. Nätägarna kan följa sina ärenden, var de är i processen.

2. Gemensamt forum

Gemensamt forum för både myndigheter och nätägare för att diskutera kunskapsdelar i olika frågor, såsom artskyddsfrågan.

3. Snabbspår för olika ärenden

Förslag på olika format för ett snabbspår hos länsstyrelsen, Ei och Lantmäteriet:

- handlägga utifrån spetskompetens
- sätta in snabbspår för enkla ärenden
- ha ett snabbspår utifrån ärenden med BMP och inte BMP hos Ei
- ge förtur för nätutvecklingsprojekt hos länsstyrelserna, Lantmäteriet samt domstol.

4. Uppskatta tidsåtgång i nätutvecklingsprocessen

Utredning av hur lång tid det skulle ta för alla nuvarande och planerade nätutvecklingsprojekt att gå igenom hela nätutvecklingsprocessen till byggnation med de resurser som finns tillgängliga idag.

5. Samordna tillstånd

Minimera tillfällena när överklaganden kan göras genom att samordna tillstånd och dispenser, där flera tillstånd kan ges vid samma tillfälle.

6. Tillståndsprocess utan investeringsbeslut

Sätta i gång tillståndsprocessen utan att investeringsbeslutet hos nätägarna formellt är taget.

I kapitel 4 beskrivs hur de olika åtgärdsförslagen har bearbetats i fem utvalda nätutvecklingsprojekt.

4 Bearbetning av åtgärdsförslagen

4.1 Nätutvecklingsprojekten

I detta kapitel ges en beskrivning av de fem nätutvecklingsprojekten⁶⁵ som har ingått i uppdraget och arbetet som genomförts med åtgärdsförslagen.

Urvalet har gjorts utifrån de projekt som nätägarna nominerat till Ei. I valet av projekt har kriterierna som finns i regeringens uppdragsbeskrivning varit vägledande. Några av kriterierna var att projekten ska befinna sig i olika stadier i nätutvecklingsprocessen, ha potential att bidra till en bred samhällsnytta och till samhällets elektrifiering bland annat av industrisektorn.

4.1.1 Nätutvecklingsprojekt Vitåfors–Porjusberget

Svenska kraftnät har beskrivit att ledningens syfte är att öka uttaget från transmissionsnätet i området runt Gällivare för att kunna förse Hybrits demonstrationsanläggning i Vitåfors med el. Projektet tillgodoser effektbehovet för Hybrit och genom detta bidrar ledningen till elektrifiering av industri i Sverige samt till att förstärka ledningsnätet i norra Sverige.

Svenska kraftnät planerar att bygga en ny 400 kV luftledning från den befintliga stationen Porjusberget till en ny station i Vitåfors. Ledningen planeras att bli cirka 50 kilometer lång. Svenska kraftnät har beskrivit att de genomfört en tidig dialog med berörda myndigheter, samebyar och andra berörda intressenter under sommaren och hösten 2021. I mitten av januari 2022 påbörjade Svenska kraftnät en myndighetsdialog med Länsstyrelsen Norrbotten, kommuner och Sametinget. Ett arbete pågår med att sammanställa inventeringar, ta fram koncessionsansökan och Natura 2000-tillstånd. Svenska kraftnät planerar att ansöka om nätkoncession för linje hos Ei första kvartalet 2023.

4.1.2 Nätutvecklingsprojekt Anslutning till ljusbågsugn Oxelösund

Vattenfall har beskrivit att i och med att SSAB ställer om till fossilfri stålproduktion kommer den gamla masugnen att bytas ut mot en så kallad ljusbågsugn. Omställningen till en ljusbågsugn innebär att utsläppen av koldioxid minskar på

⁶⁵ Vattenfalls projekt Regionnätsförstärkning Luleå utgick från uppdraget den 21 april 2022. Anledningen till att projektet togs bort var att Ei bedömde att det underlag som Vattenfall lämnat in hade sådana brister att det fanns risk för att åtgärder för att korta ledtiderna inte skulle kunna tillämpas i tillräcklig utsträckning. I stället tillkom Vattenfalls projekt regionnätsförstärkning till uppdraget den 1 juli 2022.

nationell nivå. Det kommer att öka behovet av externproducerad energi och kräver därmed en utökad elanslutning. För att tillmötesgå detta behov planerar Vattenfall att bygga två nya cirka 75 kilometer långa 130 kV ledningar mellan transformatorstationen i Hedenlunda och transformatorstationen vid SSAB i Oxelösund.

Vattenfall har beskrivit att de genomfört flera samråd med berörda myndigheter och andra berörda intressenter under perioden maj 2019–maj 2020. Vattenfall skickade i oktober 2020 in en ansökan om nätkoncession för linje till Ei, och Ei har godkänt Vattenfalls ansökan den 12 oktober 2022. Beslutet har sedan överklagats till mark- och miljödomstolen. Vattenfall har under 2022 fått medgivande att inleda ledningsrättsförrättning, och ansökan om ledningsrätt för ledningen har lämnats in till Lantmäteriet. Vattenfall planerar nu för uppförandet av ledningarna. Kommande steg i processen är att genomföra detaljundersökningar för att samla in information till underlag för ledningarnas och stolpplatsernas lokalisering.

4.1.3 Nätutvecklingsprojekt Bredhälla–Horshaga fly

Eon ansökte om nätkoncession för linje hos Ei i maj 2021 för en cirka åtta kilometer lång 130 kV ledning för att kunna ansluta vindkraft kring Horshaga, väster om Åseda. Eon har beskrivit att projektet bidrar till att ansluta stor effekt förnybar energi i elområde 4 i södra Sverige. Det har därmed potential att förebygga lokal och regional effektbrist. Vidare bidrar ledningen till utbyggnad av vindkraft.

Ei har den 19 april 2022 godkänt Eons ansökan. Eon har under 2022 fått medgivande att inleda ledningsrättsförrättning, och ansökan om ledningsrätt för ledningen har lämnats in till Lantmäteriet. Detaljprojektering av ledningen, värdering av ledningens intrång och lämnande av ersättningserbjudande till markägare är kommande steg i processen.

4.1.4 Nätutvecklingsprojekt Mariestad–Timmersdala

Ellevio har beskrivit att projektet gäller en ny 145 kV dubbelledning. Projektet bidrar till att möjliggöra ny industriell etablering då Ellevio ska ansluta AB Volvos planerade batterifabrik i Mariestad, för batterier för elektrifiering av lastbilar, bussar och maskiner. Ledningen kommer även vara användbar för anslutning av sol- och vindkraft i närområdet.

Projektet startade under det första kvartalet 2022 och är i tidigt skede i steget nätutredning. Ellevio planerar att under 2023 genomföra en naturvärdesinventering och samråd med berörda myndigheter och andra berörda intressenter gällande den nya ledningens sträckning.

4.1.5 Nätutvecklingsprojekt Regionnätstärkning Göteborg

Stora elintensiva industrisatsningar och elektrifieringen av samhället gör att behovet av el ökar i Göteborg. För att möjliggöra för lokalnätsägaren att möta de ökade effektbehoven i staden planerar Vattenfall att bygga två 130 kV ledningar till Hisingen. Den etapp som valts ut inom ramen för regeringsuppdraget ska möjliggöra det ökade effektuttag som är en förutsättning för en grön industriomställning i området. Vattenfall startade upp arbetet med projektet under det andra kvartalet 2022 och projektet är i ett tidigt skede i steget nätutredning. Vattenfall arbetar med att undersöka olika sträckningsalternativ. Nästa steg i processen är att genomföra samråd och möten med berörda sakägare.

4.2 Arbetet med åtgärdsförslagen

Arbetet med åtgärdsförslagen har skett dels i de fem nätutvecklingsprojekten, dels i två workshopar under hösten 2022.

4.2.1 Arbetet i nätutvecklingsprojekten

Varje nätutvecklingsprojekt har haft en projektarbetsgrupp med representanter från Ei, Lantmäteriet, berörd länsstyrelse⁶⁶, nätägaren och i vissa fall berörd nätkund. Totalt cirka tio personer har medverkat i varje projekt. Projektarbetsgruppens roll har varit att arbeta med leddidsförkortande åtgärder för ett specifikt nätutvecklingsprojekt. Grupperna har haft regelbundna möten med start i mars 2022 fram till och med mars 2023. Cirka 15–20 möten har genomförts i varje projekt under perioden. En sammankallande har ansvarat för mötesinnehåll, planering, minnesanteckningar och framdrift av arbetet. Parallellt med projektarbetsgruppsmötena har även bilaterala avstämningar skett kopplade till specifika sakområden. Vissa av projektarbetsgrupperna har också genomfört platsbesök vid sträckningsalternativen.

Projektarbetsgrupperna har i arbetet utgått från listan med 91 åtgärdsförslag, som beskrivs i avsnitt 3.2.3 och Bilaga 4, och de 36 åtgärdsförslag som presenteras i avsnitt 3.4 och som diskuterades på den aktörsgemensamma workshopen. Varje aktör i respektive projektarbetsgrupp har själva gett förslag på prioriterade åtgärder för vidare arbete i projekten. Grupperna har därefter fördelat ansvaret för de åtgärder som gruppen bedömer som prioriterade. I de utvalda projekten har sedan ett arbete löpande genomförts med att analysera och testa leddidsförkortande åtgärder. Vilka åtgärder som har testats beror bland annat på var i nätutvecklingsprocessen som respektive projekt har befunnit sig och vilka intressen som projektet berör. Det löpande arbetet med åtgärdsförslagen i

⁶⁶ Länsstyrelserna i Norrbotten, Västra Götaland, Södermanland och Kronoberg.

projekten har dokumenterats av sammankallande. De åtgärdsförslag som har testats i projekten följer nedan.

Nätutvecklingsprojekt Vitåfors–Porjusberget

I nätutvecklingsprojektet Vitåfors–Porjusberget har följande åtgärdsförslag testats och diskuterats. I frågan om tillträde till mark för undersökning har skillnaden mellan två alternativ diskuterats: beslut av Ei enligt nya bestämmelser i ellagen eller beslut av Länsstyrelsen enligt expropriationslagen. Gällande samrådet har Ei deltagit på samråd med länsstyrelsen och berörda kommuner och en kontinuerlig dialog har förts mellan Ei och Svenska kraftnät inför koncessionsansökan, bland annat avseende inventeringar. Ei och länsstyrelsen har även deltagit på platsbesök där Svenska kraftnät har informerat om genomförda inventeringar och naturmiljön. En dialog har också förts mellan Ei och Svenska kraftnät för att förbereda och underlätta för konsultationsordningen enligt lagen om konsultation i frågor som rör det samiska folket.

Med länsstyrelsen har Svenska kraftnät fört dialog om Natura 2000-tillstånd. I det sammanhanget har även frågan om att kunna förlänga tidsfristen för tillstånd kommit upp.

Åtgärder som har diskuterats i förhållande till Lantmäteriet är möjligheten att ta fram en sakägarförteckning inför koncessionsansökan till Ei samt att parallellställa ledningsrättsprocessen med koncessionsprövningen.

Slutligen har två ärendespecifika frågor tagits upp som rör omprövning eller övertagande av ledningsrätt samt vilken sorts koncessionsansökan som ska lämnas in.

Nätutvecklingsprojekt Anslutning till Ljusbågsugn Oxelösund

I nätutvecklingsprojektet Anslutning till Ljusbågsugn Oxelösund har följande åtgärdsförslag testats och diskuterats. Möjligheten att dela kontaktpuppgifter till sakägare mellan myndigheter har tagits upp. Flera frågor har varit föremål för dialog mellan länsstyrelsen och Vattenfall: tillstånd och dispenser samt naturvärdesinventering och fågelinventeringar.

En kontinuerlig dialog har förts mellan Ei och Vattenfall om hanteringen av remissyttranden. I det sammanhanget har frågan om möjligheten att begränsa sena remissyttranden kommit upp. Dialogen har också syftat till att koordinera kommunikationen till markägare.

Åtgärderna om tillträde till mark för undersökning samt att kunna parallellställa ledningsrättsprocessen med koncessionshanteringen har diskuterats och även testats i projektet, likaså delgivning av olika beslut: koncessionsbeslutet, Ei:s

medgivande att inleda ledningsrättsförrättning och i ledningsrättsprocessen. Slutligen har en fråga om avstyckning av mark till nätstation tagits upp.

Nätutvecklingsprojekt Bredhälla–Horshaga fly

I nätutvecklingsprojektet Bredhälla–Horshaga fly har följande åtgärdsförslag testats och diskuterats. Flera av åtgärderna som har tagits upp i projektet har rört länsstyrelsen. Nätägarens önskemål om en samlad ingång till länsstyrelsen har diskuterats. Dialog har förts mellan länsstyrelsen och Eon kring tillstånd och dispenser. I det sammanhanget har även frågan om tillståndens giltighetstid tagits upp. Andra ämnen för dialog mellan länsstyrelsen och Eon har varit strandskydds- och vattenfrågor samt fågelinventeringar. Eon har lyft frågan om länsstyrelsens processer för samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken.

Beträffande Lantmäteriet så har parallellställning av ledningsrättsprocessen med koncessionsprövningen diskuterats och testats, värderingsfrågan i lantmäteriprocessen samt olika lantmäteriprocesser och förenklad delgivning i lantmäteriprocessen har diskuterats.

Övriga frågor som har tagits upp är markåtkomst genom olika typer av förundersökningstillstånd för markundersökningar och att besvara remissyttranden i koncessionsärendet löpande. En åtgärd som prövats av Eon är att tidigarelägga stolpprojekteringen. Slutligen har frågan om sortering och prioritering av ärenden hos myndigheter tagits upp.

Nätutvecklingsprojekt Mariestad–Timmersdala

I nätutvecklingsprojektet Mariestad–Timmersdala har följande åtgärdsförslag testats och diskuterats. Frågan om möjlighet för Ei att ge vägledning i teknikvalsfrågan har tagits upp. Andra frågor i det tidiga stadiet som har testats och diskuterats har handlat om tillträde till mark vid okulär besiktning och om att utveckla information till allmänheten. Ellevio har även genomfört ett platsbesök med Ei och länsstyrelsen om alternativa sträckningar.

Beträffande länsstyrelsen så har kommunikation och hantering av ärenden hos länsstyrelsen diskuterats. Dialog har förts löpande mellan länsstyrelsen och Ellevio om inventeringar.

Betydelsen av kontinuerlig dialog och avstämningar har lyfts fram. Det gäller även bland annat avstämning med länsstyrelsen och kommuner om inkomna synpunkter under det formella samrådet. Dialog har förts löpande mellan Ellevio, länsstyrelsen och Ei om inventeringar. I det sammanhanget har fördelen med att boka upp inventerare tidigt för naturvärdesinventering lyfts och testats. En tidig dialog med Försvarmakten har också testats.

En annan åtgärd i det tidiga stadiet som har diskuterats och prövats har handlat om möjligheten för Lantmäteriet att ta fram sakägarförteckning inför samråd. Möjligheten för Ei att delta på samråd har även tagits upp. Slutligen har frågan om att parallellställa ledningsrättsprocessen med koncessionsprövningen diskuterats.

Nätutvecklingsprojekt Regionnätsförstärkning Göteborg

I nätutvecklingsprojektet Regionnätsförstärkning Göteborg har följande åtgärdsförslag testats och diskuterats. Eftersom projektet befinner sig i ett tidigt stadium har många åtgärder handlat om tidig dialog mellan Vattenfall och andra aktörer: Forsvarsmakten, Ei, kommunen och länsstyrelsen. Ämnen för dialog mellan Vattenfall och länsstyrelsen är tillstånd och dispenser, Natura 2000-tillstånd, naturvärdesinventering och fågelinventeringar. I det sammanhanget har även frågan om fältbesök med länsstyrelsen och Ei kommit upp.

För att underlätta koncessionshanteringen har man diskuterat att Ei involverar sig i projektet under samråd och att Vattenfall presenterar koncessionsansökan för Ei efter inlämning. Frågan om markåtkomst har även tagits upp.

Slutligen har projektet diskuterat allmänt om att skapa förutsättningar för projektet att arbeta parallellt samt att utveckla arbetssätt och samverkansformer.

4.2.2 Workshopar

Parallellt med arbetet som genomförts i projekten har Ei anordnat två workshopar under hösten 2022 med deltagare från berörda myndigheter. Syftet med workshoparna var att hitta sätt att effektivisera myndigheternas processer. Den första workshopen resulterade i ett antal åtgärdsförslag som sedan reviderades utifrån diskussionerna under den andra myndighetsgemensamma workshopen. Vissa av åtgärdsförslagen har sammanfallit med åtgärder på den bearbetade listan med 91 åtgärdsförslag.

Åtgärdsförslagen har därefter analyserats och bearbetats ytterligare. Ei:s analys och förslag utifrån arbetet i nätutvecklingsprojekten och workshoparna redovisas i kapitel 5 och 6.

5 Förslag – Analys och rekommendationer

5.1 Inledning

De åtgärdsförslag som har förts fram och testats i projektet har Ei analyserat och grupperat. Några förslag har av olika anledningar visat sig vara olämpliga att arbeta vidare med. Det stora flertalet av förslagen avser dock sådant som nätägarna eller myndigheterna kan och bör genomföra direkt. Ei:s bedömning och gruppering av de olika åtgärdsförslagen presenteras här tillsammans med en beskrivning av den plattform för kunskapsutbyte som Ei skapat samt de förslag till fortsatt utveckling av kunskapsplattformen som kommer att hanteras framöver.

Utifrån arbetet med åtgärdsförslagen gör Ei bedömningen att myndigheterna gemensamt kan korta ledtiderna för sina processer med en tredjedel genom de åtgärder som identifierats i det här uppdraget. Tiden för nätutvecklingsprocessen är dock beroende av flera olika projektspecifika faktorer såsom projektets omfattning och miljöpåverkan samt kontakter och avtal med markägare.

De förslag som kräver författningsändring eller en särskild utredning är beskrivna i kapitel 6.

5.2 Strukna åtgärdsförslag

Några av de åtgärdsförslag som har diskuterats inom projektet har Ei funnit problematiska att arbeta vidare med. Dessa åtgärder presenteras här grupperade efter anledningen till att Ei strukit åtgärden.

5.2.1 Åtgärden är redan omhändertagen

En fråga som Ei bedömer redan är omhändertagen är **vägledning i teknikvalsfrågan** mellan luftledning och markkabel. Frågan är en avvägning mellan motstående intressen enligt miljöbalken, teknisk funktionalitet och kostnad. Kravet på alternativredovisningens detaljeringsgrad beror på hur lätt eller svårt det är att väga dessa intressen mot varandra. Viss vägledning i hur avvägningen har gjorts kan utläsas ur Ei:s beslut, men gällande regelverk ger inte stöd för Ei att meddela något förhandsbesked i teknikvalsfrågan.

Klimaträttsutredningen presenterade våren 2022 ett förslag med en presumtion för teknikvalet, se SOU 2022:21 – Rätt för klimatet, avsnitt 6.4. Ei har tillstyrkt förslaget. Därmed finner Ei att åtgärden redan är omhändertagen.

5.2.2 Åtgärden är juridiskt problematisk

Ett par förslag har vid närmare analys visat sig juridiskt problematiska. Ett av dessa avser möjligheten att **begränsa Ei:s möjlighet att beakta sena remissyttranden**, det vill säga att Ei i sitt beslut skulle kunna bortse från vissa remissvar. Syftet skulle vara att förhindra att Ei:s beslut blir fördröjt av att ärendet fortlöpande tillförs nya handlingar. Att genomföra förslaget är dock juridiskt svårt. Förutom att frångå principen om att en myndighet ska fatta sitt beslut på alla fakta som är tillgänglig i ärendet innebär det att remissen skulle behöva delges, så att det finns ett datum att beräkna tiden för att lämna yttrande från. I annat fall går det inte att fastställa om ett yttrande har kommit in för sent eller inte. Vidare skulle det krävas att de som inte yttrar sig inom den fastställda tiden inte heller kan överklaga beslutet. Annars riskerar åtgärden att endast leda till fler överklaganden.

Däremot bör Ei vara mycket tydlig när myndigheten kommunicerar yttrandena med nätägaren, så att det framgår om Ei förväntar sig ett bemötande från nätägaren, om nätägaren ges möjlighet till bemötande eller om nätägaren får yttrandet för kännedom. I det senare fallet finns det ingen anledning för nätägaren att svara.

En annan åtgärd som har förts fram är att det skulle bli **obligatoriskt att lämna ansökningar om nätkoncession i Ei:s system Dinkel**. För ett sådant krav krävs en författningsändring, eftersom nuvarande regelverk endast säger att elektronisk inlämning är tillåten och att Ei får föreskriva hur en sådan ska gå till⁶⁷. Ei ser det inte som lämpligt att överväga ett sådant krav innan Dinkel har använts och testats under en längre period samt utvärderats.

5.2.3 Åtgärden är myndighetsintern

Ei har generellt avstått från åtgärder som enbart berör den administrativa processen inom en myndighet, till exempel **prioritering av ärenden och vem som ska stå som handläggare** på olika ärenden. Prioriteringsfrågan har dock berörts av såväl Klimaträttsutredningen som Miljöprövningsutredningen.⁶⁸ Sådana frågor hanteras bäst av respektive myndighet utifrån rådande situation.

⁶⁷ 15 § och 21 § 3 förordningen om nätkoncession.

⁶⁸ I Klimaträttsutredningen (SOU 2022:21) beskrivs att om den snabba utbyggnaden och förstärkningen av elnätet ska vara genomförbart kommer det innebära att prioriteringar mellan olika utbyggnads- och förstärkningsprojekt kommer att behöva göras (s.246). Klimaträttsutredningen har i sin utredning inte angett några förslag på hur Ei skulle kunna kategorisera för en mer nyanserad uppföljning. Däremot framför KU att om Ei skulle nyansera handläggningstiderna genom en kategorisering skulle det kunna underlätta planering och uppföljning (s.296).

Miljöprövningsutredningen (SOU 2022:33) menar att det inte ska införas ett begränsat förturfförande för verksamheter som på ett väsentligt sätt bidrar till att nå klimatmålen. Utredningen menar på att ett införande av det skapar mer administration med anledning av att det är komplext att göra urvalet av förtursverksamheter (s.30 sammanfattning). Ei har i miljöprövningsutredningen lämnat utlåtande kring hur ett förtursförande skulle kunna se ut för en koncessionsansökan.

5.2.4 Åtgärden är för projektspecifik

I nätutvecklingsprojekten har det även framkommit förslag som avser ett projektspecifikt problem. I dessa fall är det svårt att formulera förslag på en generell åtgärd. I stället rekommenderar Ei att sådana projektspecifika problem löses genom en dialog i det enskilda fallet. Förslagen som lyfts rör **val av ärendetyp** (övertagande/ändring av koncession/ny koncession) och **övertagande ledningsrätt**.

5.2.5 Åtgärden är för generellt beskriven

Slutligen har några åtgärder tagits upp generellt utan att konkretiseras. Det handlar om **lärdomar genom processen**, att **skapa förutsättningar för projektet att arbeta parallellt** och att **utveckla arbetssätt och samverkansformer**. Dessa övergripande förslag innefattar de mer specifika förslag som Ei går vidare med.

5.3 Direkt genomförbara åtgärder hos nätägarna

Ei presenterar här de åtgärder som nätägarna själva kan genomföra direkt för att underlätta och förkorta nätutvecklingsprocessen. Vissa nätägare tillämpar redan en eller flera av dessa åtgärder. Åtgärderna är framtagna utifrån arbetet i nätutvecklingsprojekten. Fokus i regeringsuppdraget ligger på att Ei, Lantmäteriet och länsstyrelserna ska utveckla och testa nya arbetssätt för en koordinerad process för hantering av de tillstånd och rättigheter som krävs för att bygga ut eller förstärka elnätet. Nätägarna själva har dock en nyckelroll i detta, eftersom handläggningen hos myndigheterna i stor utsträckning påverkas av hur väl förberedd och fullständig en ansökan är, oavsett om den lämnas in till länsstyrelsen, Ei eller Lantmäteriet.

Under vissa av åtgärderna görs en jämförelse med Trafikverkets process. Trafikverkets process beskrivs i avsnitt 2.9.

5.3.1 Tidig dialog med Försvarsmakten

Nätägaren bör så tidigt som möjligt inleda en dialog med Försvarsmakten för att undersöka om Försvarsmakten har några invändningar mot den tänkta ledningssträckningen. Om sådana invändningar framförs sent av Försvarsmakten behöver nätägaren börja om med sträckningsförslag. Åtgärden har en uppskattad tidsbesparing på 8 månader i ett av nätutvecklingsprojekten (Timmersdala).

5.3.2 Tidig naturvärdesinventering och fältbesök

Nätägaren bör så tidigt som möjligt boka inventerare så att naturvärdesinventeringen⁶⁹ kan påbörjas. Om inventerarare bokas sent kan

⁶⁹ Se avsnitt 2.5.3.

inventeringen behöva skjutas på framtiden, eftersom den delvis är årstidsberoende. Detta kan fördröja processen i cirka 1 år (Timmersdala).

När sedan naturvärdesinventeringen är gjord bör nätägaren, om det bedöms lämpligt i det enskilda fallet, bjuda in berörda myndigheter till fältbesök. Denna åtgärd har koppling till frågan om Ei:s deltagande i samrådet, se avsnitt 5.4.3. Ingen tidsuppskattning gjord.

5.3.3 Kommunikation med allmänheten och markägarna

Under projektets gång har frågor om allmänhetens och markägarnas möjligheter att påverka processen diskuterats. När nya kraftledningar byggs ska nätägarna genomföra ett samråd med de enskilda som kan antas bli särskilt berörda. Berörda intressenter har under samrådet möjlighet att lämna synpunkter på projektet till nätägaren. Markägarna har senare möjlighet att lämna synpunkter på nätägarens ansökan i Ei:s remiss under prövning av nätkoncession. Senare i nätutvecklingsprocessen samlar Lantmäteriet berörda sakägare. Lantmäteriet hanterar även värdering av det intrång som uppstår när en ny kraftledning ska dras fram över mark och fastslår intrångsersättning till markägaren.

Markägarna blir således, med olika syften och av olika aktörer, kontaktade flera gånger under nätutvecklingsprocessen. Det är därför viktigt att informationen till allmänheten om nätutvecklingsprocessen är tydlig och lättillgänglig. En viktig åtgärd är myndigheternas kunskapsplattform med allmän och målgruppsanpassad information om de olika delarna av nätutvecklingsprocessen, se avsnitt 5.5.

Nätägaren har dock själv en central roll för att tillgängliggöra och sprida information om det enskilda projektet. Några förslag på åtgärder är att utveckla en projektsida⁷⁰, där markägare och andra kan följa processen i det enskilda projektet, samt att löpande skicka ut informationsbrev. Dessa åtgärder i sig har troligen en mycket begränsad påverkan tidsmässigt, men om nätägaren lägger mer tid i början av processen kan det förhoppningsvis leda till ökad förståelse, färre missförstånd och färre överklaganden.

I sammanhanget bör nämnas att markförhandlingar är en viktig del av Trafikverkets planeringsprocess för vägar och järnvägar, med särskilda markförhandlare som tar tidig kontakt med berörda markägare.

Markägarnas förståelse och acceptans kan även bero på värderingen av intrånget. Ei lämnar ett förslag om att värderingen bör utredas särskilt, se avsnitt 6.6.

⁷⁰ Ett exempel på en existerande informationssida finns hos Svenska kraftnät: <https://www.svk.se/utveckling-av-kraftsystemet/transmissionsnatet/transmissionsnatsprojekt/>

5.3.4 Förbereda och underlätta för konsultationsordningen

Nätägaren bör samråda med berörda samebyar för att underlätta Ei:s konsultation⁷¹ med dessa enligt lagen om konsultation i frågor som rör det samiska folket under handläggningen av koncessionsansökan. Ett sådant samråd påverkar Ei:s handläggningstid positivt med några månader om ingen konsultation behövs. Eftersom det är ny lagstiftning bör ett kunskapsutbyte på området ske mellan nätägarna och Ei.

5.3.5 Kontinuerlig dialog med länsstyrelse och kommun i samrådssteget

Ei rekommenderar nätägaren att tidigt initiera en dialog med berörda länsstyrelser och kommuner och upprätthålla den under hela samrådssteget. Åtgärden har berörts i flera nätutvecklingsprojekt. Dialogen kan omfatta bland annat inventeringar och samrådssynpunkter, med en beräknad tidsbesparing på några månader. Åtgärden förutsätter en ökad dialog mellan nätägaren och länsstyrelsen, som givetvis också måste vara öppen för arbetssättet, se avsnitt 5.4.2.

För kommunerna skulle en tidig dialog med nätägarna, då valet av alternativa ledningsdragningar fortfarande är en öppen fråga, kunna bidra till att kommunerna inte bara ser nätägarna som en motpart. Om kommunen kommer in innan MKB-samrådet finns det en reell möjlighet att diskutera egna idéer och alternativ, till exempel att i vissa lägen föreslå markledning där kommunen även kan vara villig att bidra till finansiering för att bevara markvärden.

Miljöprövningsutredningen (SOU 2022:33) visar att en viktig faktor för att korta handläggningstider är en effektiv samrådsprocess där myndigheter framför sina synpunkter tidigt i processen och där verksamhetsutövaren tar ansvar för att tidigt ta fram ett bra underlag som en grund för en ansökan och MKB av hög kvalitet. Exempelvis föreslås att länsstyrelsens roll som ett nav och aktiv samrådspart i samrådsprocessen ska stärkas. Länsstyrelsen ska verka för att olika statliga intressen som berörs på ett väsentligt sätt identifieras tidigt i processen för verksamhetsutövaren.

Jämförelsen med Trafikverkets processer för väg och järnväg visar att det är en fördel om samråd och konsultation kan ske tidigt i processen, när det fortfarande finns reella möjligheter att bidra med kunskap och påverka valet av alternativ. Även i nästa fas, när det konkreta arbetet med väg- och järnvägsplanen tar vid, är tidigt samråd centralt och Trafikverket lägger ner betydande resurser på att informera om planläggningsarbetet på ett lättillgängligt sätt. Denna arbetsform bedöms vara en viktig framgångsfaktor, men den regionala nyttan av vägar och

⁷¹ Se avsnitt 2.6.3.

järnvägar är ofta betydligt mer konkret än vad som gäller för elnätsutbyggnad. Om modellen skulle vara lika framgångsrik vid elnätsutbyggnad är därför osäkert.

5.3.6 MKB till länsstyrelsen innan den lämnas in till Ei

Ei rekommenderar nätägaren att, vid behov, föra en dialog med berörda länsstyrelser om att få lämna in MKB:n för granskning innan den sänds in till Ei tillsammans med koncessionsansökan. Syftet är att länsstyrelsen ska kunna kvalitetssäkra MKB:n avseende naturvärdesinventeringar m.m. Förhoppningen är att om MKB:n redan är granskad när koncessionsansökan skickas in ska risken för sena omtag och kompletteringar minska. Även risken för att inventeringsfönster missas minskar, vilket kan ge en tidsbesparing på upp till 1 år.

Ei ser särskilt fördelar med arbetssättet vid komplexa och stora ärenden, eftersom det direkt kan öka dialogen mellan nätägaren och länsstyrelsen. I mindre ärenden finns däremot en risk för dubbelarbete.

Åtgärden förutsätter en ökad dialog mellan nätägaren och länsstyrelsen, som givetvis också måste vara öppen för arbetssättet, se avsnitt 5.4.2.

Här kan nämnas att arbetet med MKB har en central roll i Trafikverkets processer för väg och järnväg. En effektiv avgränsningsfas (scoping) anses vara en avgörande faktor för att undvika förseningar i senare skeden av tillståndsprocessen. Det förefaller som om de regler som gäller för BMP och MKB-arbetet vid utarbetande av väg- och järnvägsplaner bidragit till att länsstyrelserna fått en tydligare roll med mer etablerade rutiner än vid arbetet med nätkoncession. Länsstyrelsen tar beslut om BMP tidigt i processen och godkänner MKB:n. Eventuellt innebär detta också att avgränsningsfasen för MKB-arbetet blir mer strukturerad än i nätutvecklingsprocessen.

5.3.7 Tillstånd och dispenser

Vid åtgärder eller verksamheter i naturområden som är skyddade enligt miljöbalken behöver nätägaren ansöka om tillstånd eller dispens hos kommun och/eller länsstyrelse. Vissa ansökningar för tillstånd och dispenser kan påbörjas tidigt och vissa utförs först under projekteringssteget när sträckningen är bestämd i detalj. Länsstyrelsen är ansvarig tillståndsgivare för dispens från biotopskydd, artskyddsförordningen, nationalpark, naturreservat samt tillstånd i Natura 2000-områden och ingrepp i fornlämning. Kommunen och länsstyrelsen är ansvariga tillståndsgivare för dispens från strandskydd. Länsstyrelsen prövar inom skyddade områden. För vattenverksamhet krävs ibland tillstånd från mark- och

miljödomstolen, vid mindre vattenverksamheter krävs endast anmälan till länsstyrelsen.⁷²

I nätutvecklingsprojekten har det framkommit ett behov av ökad dialog mellan nätägaren och länsstyrelsen om strandskydd och vattenfrågor. Tidsbesparingen är någon vecka till några månader. Åtgärden förutsätter en ökad dialog mellan nätägaren och länsstyrelsen, som givetvis också måste vara öppen för arbetssättet, se avsnitt 5.4.2.

5.3.8 Tidigarelägga stolpprojektering och avstyckning av mark m.m.

Ett par åtgärder från nätutvecklingsprojekten visar på de tidsbesparingar som ett visst ökat risktagande från nätägarna kan medföra.

Nätägaren kan tidigarelägga stolpprojektering och centrumlinje i stället för att avvakta att ett överklagat koncessionsbeslut ska vinna laga kraft. Detta kan enligt uppgifter från nätutvecklingsprojekten innebära en tidsbesparing från några månader till år beroende på hur lång tid behandlingen av koncessionsärendet i domstol tar.

Nätägaren kan också tidigare inleda processen hos Lantmäteriet för avstyckning av mark för nätstation. Detta görs vanligtvis efter koncessionsbeslutet. Detta kan enligt uppgifter från nätutvecklingsprojekten innebära en tidsbesparing på 6 månader.

5.4 Direkt genomförbara åtgärder hos myndigheterna

I det här avsnittet presenteras de åtgärder som myndigheterna kan arbeta vidare med utan författningsändringar. Det handlar bland annat om dialog med nätägaren, samordning och att parallellställa processer. Med direkt genomförbara menas här att det inte finns några författningsmässiga hinder för myndigheterna. Däremot måste varje myndighet se över om åtgärden bör implementeras i den egna organisationen. Detta gäller särskilt de 21 länsstyrelserna som alla har olika förutsättningar. Respektive myndighet behöver även beakta att åtgärderna kan medföra en kostnad som behöver finansieras. Finansieringsfrågan beskrivs särskilt i avsnitt 6.3.

Berörda myndigheter anges inom parentes efter varje rubrik.

⁷² Se avsnitt 2.5.5.

5.4.1 Mer förutsägbara handläggningstider (Ei, Lantmäteriet och länsstyrelserna)

Bristande förutsägbarhet i handläggningstider bidrar till osäkerhet och svårighet att planera och investera. Detta påverkar både kundernas behov av anslutning och nätägarnas möjlighet att lämna realistiska prognoser till sina kunder.

Det finns olika sätt att åstadkomma en ökad förutsägbarhet i handläggningen. Vilka sätt som myndigheterna ska användas bör respektive myndighet avgöra utifrån sina specifika förutsättningar. Miljöprövningsutredningen (SOU 2022:33) menar att muntlig förberedelse ska användas i större utsträckning för att klargöra frågor som rör avgränsningar och kompletteringsbehov. Utredningen menar även att tidsplaner ska användas oftare för att skapa mer förutsägbarhet och minska anstånden.⁷³ Utredningen har bedömt att det inte ska införas några lagstadgade handläggningsfrister för mål om ärenden inom miljöprocessen. Däremot menar den att ett handläggningsmål kan övervägas i regleringsbrev för domstolar och länsstyrelser.⁷⁴

5.4.2 Nätägarens dialog med länsstyrelserna (länsstyrelserna)

Ei rekommenderar i avsnitten 5.3.5–7 nätägaren att tidigt initiera en dialog med berörda länsstyrelser och upprätthålla den under hela samrådssteget. För att åtgärden ska vara verkningfull krävs det att länsstyrelsernas arbetssätt är anpassat för att kunna föra en sådan dialog. Se pågående regeringsuppdrag till länsstyrelserna som avrapporteras den 31 december 2023 (N2021/02286)⁷⁵. Uppdraget innebär att utveckla samverkansformer för samråd.

Syftet med dialogen är att utreda frågor så tidigt som möjligt i processen. Det innebär att de resurser som länsstyrelserna lägger på en tidig dialog till viss del bör kunna sparas in senare under handläggningen av ärendet. En utökad dialog kan innebära en ökad arbetsbelastning hos länsstyrelserna, vilket kräver finansiering för att kunna genomföras, se avsnitt 6.3.

Inom projektet har det kommit upp flera åtgärder som är kopplade till en utökad dialog. Ett område är att identifiera och ha dialog om tillstånd och dispenser i syfte att minska behovet av kompletteringar. Vid handläggning av Natura 2000-tillstånd i ett nätutvecklingsprojekt har tidsbesparingen vid dialog tillsammans med parallellställande av Natura 2000-prövningen med koncessionsprövningen uppskattats till cirka 1,5 år, med en trolig tidsbesparing även hos regeringen. I avsnitt 6.4 föreslår Ei också att frågan om giltighetstiden för olika tillstånd ska utredas vidare. Länsstyrelserna kan också förtydliga vilket underlag som krävs vid

⁷³ SOU 2022:33 s. 27.

⁷⁴ SOU 2022:33 s. 29.

⁷⁵ Regeringen 2021, *Uppdrag att utveckla metoder och samverkansformer för samråd om projekt som syftar till minskad miljö- och klimatpåverkan* (N2021/02286)

samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken och när i tiden samrådet ska ske samt tydliggöra processen hos länsstyrelsen. Det beräknade tidsbesparingen är veckor till månader.

Frågan om dialog mellan nätägaren och länsstyrelsen berör även ett framfört önskemål om en kontaktperson som fungerar som en samlad ingång till länsstyrelsen för såväl kommunikation som hanteringen av ärenden hos länsstyrelsen. Om detta är lämpligt bör respektive länsstyrelse avgöra utifrån bland annat sin storlek och interna organisation.

Här bör även nämnas att Ei i avsnitt 6.3 tar upp frågan om länsstyrelsernas samverkan sinsemellan för att samordna hanteringen av ärenden som rör elnätsutbyggnad genom att utveckla gemensamma processer och arbetssätt. En sådan samordning skulle kunna möta nätägarnas önskemål om gemensam information, vägledning och praxis.

I uppdraget att utveckla metoder och samverkansformer för samråd om projekt som syftar till minskad miljö- och klimatpåverkan (N2021/02286) beskrivs att kvaliteten i samrådsprocessen är en förutsättning för en effektiv och väl fungerande tillståndsprocess. Försvårande faktorer som beskrivs är exempelvis att alla länsstyrelser har olika förutsättningar vad gäller organisation, resurstillgång samt olika aktuella och vanligt förekommande ärenden inom respektive län. En samrådsprocess långa ledtid beskrivs även som ett hinder för en effektiv process. Några problem som kan uppstå på grund av en lång samrådsprocess är att kravbilderna förändras, att det blir svårt att tidsmässigt anpassa säsongsberoende artskyddsinventeringar och att sannolikheten för att resurser byts ut hos verksamhetsutövaren och hos prövande myndighet ökar.

5.4.3 Nätägarens dialog med Ei och Lantmäteriet (Ei och Lantmäteriet)

Även Ei och Lantmäteriet bör ha ett arbetssätt som är anpassat för att kunna föra en såväl tidig som kontinuerlig dialog med nätägaren. Nätägarna har framfört önskemål om detta särskilt avseende Ei. Det är viktigt att komma ihåg att en tidig dialog med Ei eller Lantmäteriet inte innebär något förhandsbesked.

Liksom hos länsstyrelserna omfattar dialogen flera aspekter. I vissa mer komplexa projekt kan det finnas en ömsesidig nytta av att Ei deltar i diskussioner redan under samrådssteget.⁷⁶ Ei involveras då i projektet under faktainsamling och samråd för att säkerställa en komplett koncessionsansökan. Den potentiella

⁷⁶ Om länsstyrelsen beslutar att verksamheten kan antas medföra BMP ska även ett avgränsningssamråd genomföras. I avgränsningssamrådet ska samråd, förutom med länsstyrelsen, berörda kommuner och enskilda som kan antas bli särskilt berörda, även genomföras med övriga berörda myndigheter och den del av allmänheten som kan antas bli berörda. Här ingår organisationer och andra lokala föreningar. Ei är inte en obligatorisk remissinstans vid samråd.

tidsbesparingen är den motsvarande tid det annars tar att begära in, ta fram och skicka in kompletteringar.

Det är flera frågor som kan bli föremål för en dialog mellan nätägaren och Ei inför koncessionsansökan, till exempel har samrådsredogörelse och inventeringar kommit upp.

Även efter att nätägaren har lämnat in koncessionsansökan till Ei finns det fördelar med en kontinuerlig dialog under handläggningen av ansökan, särskilt avseende hanteringen av remissyttranden och koordinering av information. En tidsbesparing uppstår om nätägaren och Ei kan hantera inkomna remissyttranden löpande under koncessionsprocessen. En sådan hantering underlättas av ansökan via Ei:s system Dinkel.

Beträffande när och hur Lantmäteriet ska komma in i dialogen måste särskilt hänsyn tas till om dialogen sker inom eller utanför förrättningen. Förrättningen – som startar med en ansökan – är en förutsättning för att Lantmäteriet ska kunna debitera nedlagd tid. All verksamhet som sker utanför förrättningarna behöver finansieras på annat sätt.

5.4.4 Sakägarförteckning inför samråd respektive inför ansökan till Ei (Lantmäteriet)

Vi föreslår att Lantmäteriet öppnar för möjligheten att i särskilda fall ta fram en sakägarförteckning som ett separat uppdrag.

Problemet

När nätägarna ska samråda i nätutvecklingsprocessen ska de bland annat göra det med enskilda som kan antas bli särskilt berörda av utbyggnaden av kraftledningen. För att nätägarna ska veta vilka som ska bli inbjudna att delta på samråd sammanställs en lista på de fastighetsägare som finns inom det berörda området. Idag ansvarar nätägarna för att sammanställa dessa listor. Fastighetsförteckningen skickas också till Ei som en del av det material som nätägarna ska lämna in i koncessionsansökan enligt förordningen om nätkoncession. Ei använder sig sedan av den för att säkerställa att de som är berörda av anläggningen även kan lämna synpunkter vid Ei:s remiss.

I samband med remissen får Ei ofta svara på frågor från mark- och sakägare som inte kommer att beröras av ledningen, beroende på att sakägarförteckningen är av dålig kvalitet. Det finns dessutom en viss risk att nätägaren redan i samrådet har missat att ta kontakt med mark- och sakägare som faktiskt berörs och att hela samrådsprocessen därför måste tas om.

Lantmäteriet som bland annat har i uppdrag att säkra ägandet av fastigheter tar idag inte fram några listor på fastighetsägare åt nätägarna i början av nätutvecklingsprocessen. Senare i processen, när ansökan om ledningsrätt handläggs av Lantmäteriet, kommer en sakägarförteckning att upprättas i förrättningen. Sakägarna kommer att kallas till sammanträde och har möjlighet att klaga på förrättningsbesluten om de anser att de går dem emot.

Sakägarförteckningens användning i ledningsrättsprocessen

Bland de första åtgärderna som görs i en lantmäteriförrättning är att undersöka vilka som berörs av en fastighetsbildningsåtgärd, det vill säga är sakägare, och upprätta en lista över dessa (en sakägarförteckning). Med sakägarförteckning avses här en fastighetsförteckning där även rättighetshavare och andra berörda sakägare kan ingå.⁷⁷ För att Lantmäteriet ska kunna påbörja förrättningen så tidigt som möjligt, innan nätkoncession har meddelats, krävs ett medgivande från Ei enligt 17 § ledningsrättslagen, se avsnitt 5.4.6.

Inom ramen för detta uppdrag har nätägare efterfrågat hjälp av Lantmäteriet med att ta fram en sakägarförteckning redan innan koncessionsansökan är inlämnad till Ei. Ett sådant arbetssätt förutsätter att Lantmäteriet tar fram förteckningen som ett separat uppdrag, eftersom det ännu inte existerar någon förrättning. Lantmäteriet har dock sedan ett antal år tillbaka fattat ett beslut om att begränsa uppdragsmöjligheterna och tar inte längre fram "fastighetsförteckningar samt fastighets- och arkivutredningar åt privatpersoner och bolag".⁷⁸ Detta får i stället utföras av privata aktörer. Undantaget är om arbetet kan utföras som myndighetssamverkan, vilket bör vara möjligt i fråga om Svenska kraftnät. Det finns inget hinder i lag eller förordning för Lantmäteriet att fatta ett annat beslut. Lantmäteriet får enligt sin instruktion bedriva uppdragsverksamhet om verksamheten omfattar upprättande av fastighetsförteckning samt fastighets- och arkivutredning.⁷⁹ Om ett nytt beslut ska fattas behöver det dock föregås av närmare avvägningar där nyttan såväl som konkurrensaspekter och frågan om resursåtgång beaktas.

Oavsett vem som tar fram en sakägarförteckning i ett tidigt skede av nätutvecklingsprocessen, Lantmäteriet eller ett konsultbolag, så kommer den att behöva uppdateras. Ny information som tillkommer under nätutvecklingsprocessens gång kan göra att exempelvis ledningssträckningen, ledningsområdets bredd, fastighetsindelningen eller ägarförhållandena ändras, vilket gör att det krävs en uppdatering för att ringa in kretsen av berörda sakägare.

⁷⁷ Se 12 § 1 punkten, förordning (2009:946) med instruktion för Lantmäteriet.

⁷⁸ Lantmäteriet, 2016-10-11, dnr 2016/1895.

⁷⁹ 12 § 1 förordningen (2009:946) med instruktion för Lantmäteriet.

Det är troligen lättare för Lantmäteriet att göra en uppdatering av sakägarförteckningen när myndigheten själv har tagit fram den från början, men det rör sig inte om någon mer omfattande tidsbesparing. I de flesta fall bör det vara tillräckligt att frågan hanteras inom ramen för en tidig ansökan om ledningsrätt, med stöd av medgivande från Ei enligt 17 § ledningsrättslagen. Undantaget är om det utöver inventeringen som krävs för att upprätta en sakägarförteckning, även ska göras arkivutredningar där till exempel outredda samfälligheter registreras upp innan nätägaren ansöker om förrättningen. I dessa fall finns det tidsbesparingar att göra om arbetet kan utföras redan innan ledningsrättsförrättningen inleds.

5.4.5 Tillträde till mark för undersökning (Ei)

Ei kommer att tillämpa 2 kap. 57 § ellagen så att nätägaren efter ansökan, om bestämmelsens rekvisit är uppfyllda, får tillstånd till tillträde till mark för sådana undersökningsarbeten som behövs för att precisera ledningens sträckning eller avgöra hur byggandet och driften av ledningen påverkar miljön.

Vad beslutet avser

Inför att en nätägare ska ansöka om nätkoncession kan nätägaren behöva göra undersökningar på plats för att avgöra ledningens sträckning eller för att kunna bedöma vilken miljöpåverkan som ledningen kan få. Även efter att nätägaren fått nätkoncession kan det behöva göras undersökningar för detaljprojekteringen av ledningen. I många fall kan undersökningar göras genom att nätägaren eller någon som nätägaren anlitar går ut på marken med stöd av allemansrätten. För åtgärder som inte täcks in av allemansrätten, till exempel tillträde till tomtmark eller åtgärder som kan medföra skada på grödor, krävs någon form av avtal med markägaren eller att nätägaren på ett eller annat sätt får en rättighet fastställd av en myndighet.

Allmänt om beslutet

I de fall allemansrätten inte räcker till finns sedan den 1 augusti 2021 en möjlighet för Ei att ge nätägaren tillstånd till tillträde till annans mark.⁸⁰ För att sådant tillträde ska kunna medges krävs att det finns skäl för det och tillståndet ska gälla för en viss tid. Tiden för tillståndet får förlängas på ansökan av nätägaren. Vad som menas med att det finns skäl för tillträde framgår inte direkt av lagtexten. Enligt förarbetena⁸¹ krävs inte särskilt mycket för att ett tillträde ska kunna medges, inte heller krävs att någon ansökan om nätkoncession har kommit in.

Om en undersökning orsakar skada eller intrång, ska den som genomför undersökningen betala ersättning för detta.⁸² I mål om ersättning ska

⁸⁰ 2 kap. 57 § ellagen.

⁸¹ Prop. 2020/21:188 s. 89 f.

⁸² 2 kap. 60 § ellagen.

expropriationslagen tillämpas. Att expropriationslagen tillämpas innebär även att den lagens särskilda bestämmelser om rättegångskostnad är tillämpliga.⁸³

Ei får besluta att en undersökning får påbörjas innan beslutet om tillträde har fått laga kraft, ett så kallat verkställighetsförordnande, om den som ska genomföra undersökningen har ställt säkerhet för framtida ersättningsanspråk eller sökanden är staten, en kommun, en region eller ett kommunalförbund.

När det gäller verkställighetsförordnande sägs inte mycket i lagtexten eller förarbetena⁸⁴ om under vilka förutsättningar ett sådant ska meddelas. Även om utgångspunkten sägs vara att beslut ska gälla först när det vunnit laga kraft så tycks det lämnas ett rätt stort utrymme att meddela verkställighetsförordnande om säkerhet har ställts eller om sökanden är en sådan aktör som inte är skyldig att ställa säkerhet. Det är troligt att ett tillstånd till tillträde för undersökning av mark ofta söks för att undersökningsarbetena behöver sättas igång inom en viss tid. En överprövning kan omintetgöra tidsvinsten med ett sådant tillstånd. Därför bör det vara lämpligt att inte ställa alltför höga krav för att ett verkställighetsförordnande ska meddelas.

De tillåtna åtgärderna bör anges uttryckligen i beslutet

Det framgår inte uttryckligen av lagstiftningen vad nätägaren får rätt att göra på marken med stöd av ett tillstånd till tillträde till mark för undersökning. Undersökningen ska dock genomföras så att den orsakar så lite skada och intrång som möjligt, och träd eller buskar i en trädgård, park eller liknande plantering får endast skadas eller fällas med fastighetsägarens samtycke.⁸⁵ Motsatsvis tyder det på att lagstiftaren har tänkt sig mer ingripande undersökningar än bara att nätägaren går ut i skog och mark och tittar. Skada kan uppstå, men ska begränsas. Utanför trädgård, park eller liknande plantering får nätägaren rent av fälla träd utan samtycke. I förarbetena står att undersökningsarbeten får inbegripa sådana åtgärder som krävs för att ta sig till den tilltänkta ledningsplatsen, exempelvis att ta ned träd.⁸⁶ Detta implicerar att nätägaren ska kunna få tillträde med någon form av maskiner, eftersom man annars knappast skulle behöva fälla träd för att ta sig fram. Det kan till exempel tänkas vara maskiner för provborring. Det framgår inte uttryckligen någonstans att några sådana ingrepp som borring får ske. Det får emellertid anses ingå i begreppet undersökningsarbeten i 2 kap. 57 § ellagen att vissa fysiska åtgärder får vidtas. Det är dock lämpligt att i beslutet specificera vilka fysiska åtgärder som nätägaren får vidta på de berörda fastigheterna.

⁸³ Prop. 2020/21:188 s. 91.

⁸⁴ Prop. 2020/21:188 s. 51.

⁸⁵ 2 kap. 58 § ellagen.

⁸⁶ Prop. 2020/21:188 s. 90.

Begränsningen att den som genomför en undersökning endast med fastighetsägarens samtycke får skada eller fälla träd eller buskar i en trädgård, park eller liknande plantering gäller direkt enligt paragrafen. Den som ska genomföra undersökningen bör dock i tillämpliga fall bli påmind om denna bestämmelse.

Åtgärderna ska ha undersökningssyfte

Möjligheten att ge tillstånd till tillträde till mark gäller specifikt för sådana undersökningsarbeten som behövs för att precisera ledningens sträckning eller avgöra hur byggandet och driften av ledningen påverkar miljön. Den gäller inte arbeten som syftar till att förbereda själva framdragandet av ledningen, som till exempel upptagande av skogsgata. Av denna anledning kan det finnas skäl att utreda vilket syftet är med åtgärder som sökanden säger sig vilja utföra.

Om sökanden till exempel vill utföra stämpling av träd kan det finnas skäl att utreda syftet med detta närmare. För att stämpling av träd ska kunna omfattas av ett medgivande enligt 2 kap. 57 § ellagen krävs att det är en åtgärd som behövs för att precisera ledningens sträckning eller avgöra hur byggandet och driften av ledningen påverkar miljön. Men stämpling av träd kan också vara en åtgärd som görs i syfte att förbereda upptagningen av skogsgatan, i syfte att avverkningen ska kunna sättas igång så snart koncessionsbeslutet har vunnit laga kraft. Detta omfattas inte av syftet med bestämmelsen om marktillträde. Om åtgärden att stämpla träd inte behövs för att precisera ledningens sträckning eller avgöra ledningens miljöpåverkan innebär det att Ei sannolikt inte kan medge den åtgärden. Om det är en sådan undersökningsåtgärd behöver Ei en beskrivning av på vilket sätt åtgärden medverkar till att precisera ledningens sträckning eller att avgöra ledningens miljöpåverkan, för att kunna medge den.

Tillämpning

Bestämmelsen innebär en möjlighet för Ei att, inom de ramar som bestämmelsen sätter, ge nätägaren tillträde till mark för undersökning. Däremot innebär bestämmelsen ingen absolut rättighet för nätägaren att få sådant tillträde. Ei har således en stor möjlighet att välja hur bestämmelsen ska tillämpas. För att främja en effektiv nätutvecklingsprocess bör Ei tillämpa bestämmelsen så att nätägaren ska ges tillstånd till tillträde till mark för undersökning om bestämmelsens rekvisit är uppfyllda.

5.4.6 Parallellställa koncessionshandläggningen med ledningsrättsprocessen (Ei och Lantmäteriet)

Koncessionshandläggningen och ledningsrättsprocessen har hittills vanligtvis legat sekventiellt, se avsnitt 2.2.2. Eftersom båda stegen har relativt stor påverkan på den totala tiden för nätutvecklingsprocessen är tidsvinsten stor om processerna kan ligga parallellt. Ei avser att tillämpa möjligheten till begränsat medgivande enligt

17 § andra stycket ledningsrättslagen så att koncessionshandläggningen i så stor utsträckning som möjligt kan parallellställas med ledningsrättsprocessen. De första stegen i ledningsrättsprocessen, i vilka fastighetsägaren inte involveras, kan medges relativt regelmässigt. Senare steg i ledningsrättsprocessen kan medges om projektet nått en viss mognadsgrad men ändå inte i sådan utsträckning att ett fullständigt medgivande kan meddelas enligt 17 § första stycket ledningsrättslagen. Ei kommer att tillämpa tolkningen att nätmyndigheten under tiden fram tills nätkoncessionen vunnit laga kraft – det vill säga även efter att nätkoncessionen har överklagats – kan medge att förrättningen får inledas för att i större utsträckning möjliggöra parallellställning av koncessionshandläggning med ledningsrättsprocessen.

17 § ledningsrättslagen

Enligt 17 § första stycket ledningsrättslagen får en ledningsrättsförrättning som avser koncessionspliktig ledning inledas redan innan koncession har erhållits, om den som ska bevilja koncessionen medger det. De ursprungliga förarbetena⁸⁷ ger uttryck för en restriktiv hållning, då en förutsättning som nämns är att risken för avslag ska bedömas som liten. Tillämpningen har i linje med detta varit restriktiv.

Nätkoncessionsutredningen konstaterade att ledningsrättsförfarandet består av flera delmoment i en längre process. Flera av dessa moment skulle med fördel kunna påbörjas tidigt och utföras parallellt med koncessionsprövningen utan att det påverkade en rättssäker prövning av tillträdet till marken.⁸⁸ Utredningen föreslog därför att det skulle införas en möjlighet för nätmyndigheten att medge att delar av lantmåteriförrättningen får inledas i ett tidigare skede och uttalade att en ökad möjlighet till delvis parallella processer hos nätmyndigheten och lantmåterimyndigheten skulle kunna förkorta den totala tiden för att få nödvändig markåtkomst för att få bygga en ledning.⁸⁹

I enlighet med utredningens förslag infördes den 1 augusti 2021 ett andra stycke i 17 § enligt vilket ett medgivande får avse en viss del av förrättningen, om förrättningen avser ledningsrätt för en starkströmsledning. Enligt förarbetena⁹⁰ kan därmed Ei lämna ett medgivande i betydligt fler fall än som hittills varit fallet. Exempel på ett moment som Lantmäteriet kan påbörja är arkivutredning i syfte att utreda sakägarkretsen. För att kunna göra detta måste Lantmäteriet kunna ta fram ett utkast till förrättningskarta. Även ett utkast till beskrivning måste kunna utarbetas, eftersom det av den framgår vilka befogenheter som gäller för ledningen, till exempel ledningsgatans bredd, vilket i sin tur avgränsar kretsen av

⁸⁷ Prop. 1973:157 s. 144 f.

⁸⁸ SOU 2019:30 s. 176.

⁸⁹ SOU 2019:30 s. 175.

⁹⁰ Prop. 2020/21:188 s. 97.

berörda fastigheter. Även föreskrifter som följer med ledningsbeslutet⁹¹ påverkar sakägarkretsen. Vid behov bör även fastighetsbestämning kunna utföras. Eftersom förutsättningarna kan förändras, kan det bli aktuellt för Ei att utöka sitt medgivande efter hand.

En ansökan om medgivande enligt 17 § görs hos Ei. Bestämmelsen innebär en möjlighet för Ei att ge sitt medgivande. Däremot innebär bestämmelsen ingen absolut rättighet för nätägaren att få ett sådant medgivande. Ei har således en stor möjlighet att välja hur bestämmelsen ska tillämpas. För att främja en effektiv nätutvecklingsprocess bör Ei tillämpa bestämmelsen så att koncessionshandläggningen i så stor utsträckning som möjligt kan parallellställas med ledningsrättsprocessen.

När beslutet om nätkoncession har överklagats

Förarbetena behandlar inte uttryckligen frågan om nätmyndigheten kan lämna ett medgivande enligt 17 § efter att ett beslut om nätkoncession har meddelats men därefter överklagats. Enligt paragrafens ordalydelse gäller denna möjlighet när en koncession ännu inte har erhållits. Förarbetena behandlar inte frågan om en koncession ska anses ha erhållits när ett bifallande beslut har fattats av nätmyndigheten eller först när beslutet har vunnit laga kraft.

I 1973 års proposition används uttrycket "innan koncession föreligger" och där sägs att "i princip bör koncessionsfrågan vara avgjord innan ledningsförrättning påbörjas".⁹² Dessa uttalanden ger en starkare bild av att det är ett lagakraftvunnet beslut som avses. Den regel som då infördes var ett undantag från huvudregeln. att koncessionsfrågan ska vara avgjord innan ledningsförrättning påbörjas Detta talar för att 17 § första stycket ledningsrättslagen ska tolkas som följer: Om en förrättning avser en ledning för vilken koncession krävs men ännu inte **meddelats och vunnit laga kraft**, får förrättningen inledas, om den som ska bevilja koncessionen medger det.

För detta talar även att Nätkoncessionsutredningen slår vakt om att den nya regeln om parallellställning av Ei:s och Lantmäteriets processer ska kunna ske utan att det påverkar en rättssäker prövning av tillträdet till marken.⁹³ Förutsättningen för detta torde främst vara att några avgörande beslut i fråga om ledningsrätt inte fattas innan det är klargjort att nätägaren kommer att få koncession. Denna tidpunkt är tidpunkten för laga kraft.

Denna tolkning innebär att huvudregeln är att en ledningsrättsförrättning inte får inledas innan nätkoncessionen har vunnit laga kraft. 17 § ledningsrättslagen är ett

⁹¹ 22 § ledningsrättslagen.

⁹² Prop. 1973:157 s. 144 f.

⁹³ SOU 2019:30 s. 176.

undantag från detta, vilket innebär att Ei, trots den rättssäkerhetsproblematik som då uppstår, kan medge att ledningsrättsförrättningen får inledas redan innan nätkoncessionen vinner laga kraft. Detta bör fortsatt användas restriktivt. Men genom det nya andra stycket i paragrafen kan Ei nu medge att vissa delar av förrättningen får inledas – utan att det innebär att ett beslut om ledningsrätt kan meddelas innan nätkoncessionen har vunnit laga kraft, det vill säga utan att den nämnda rättssäkerhetsproblematiken uppstår.

Föreslagen tolkning

Det är sannolikt, men inte självklart, att begreppet ”erhållits” i 17 § ska tolkas som att koncessionen ska ha vunnit laga kraft. Denna tolkning skulle alltså innebära att huvudregeln är att en ledningsrättsförrättning inte får inledas innan nätkoncessionen har vunnit laga kraft, men att nätmyndigheten under tiden fram tills nätkoncessionen vunnit laga kraft – det vill säga även efter att nätkoncessionen har överklagats – kan medge att förrättningen får inledas. Ei kommer i fortsättningen att tillämpa denna tolkning för att i större utsträckning möjliggöra parallellställning av koncessionshandläggning med ledningsrättsprocessen.

Något som talar för att Ei kan göra denna tolkning är att även om tolkningen efter domstolsprövning skulle visa sig vara felaktig, så får det inga allvarliga konsekvenser. Om tolkningen är felaktig ska begreppet ”erhållits” tolkas som att ett beslut om nätkoncession har meddelats, oavsett om det därefter har blivit överklagat. I så fall ger 17 § visserligen inte Ei någon rätt att ge ett sådant medgivande efter att beslutet om nätkoncession har överklagats. Men detta hänger samman med att lantmäterimyndigheten vid en sådan tolkning får inleda ledningsrättsförrättningen i och med att beslutet om nätkoncession har meddelats, även om det sedan överklagats. Så även om Ei i det fallet felaktigt lämnar ett medgivande, så avser medgivandet något som redan är tillåtet.

Om Ei fattat ett beslut om nätkoncession som överklagats och det skulle vara aktuellt att meddela ett medgivande enligt 17 § ledningsrättslagen utan en begränsning enligt andra stycket, bör Ei ta ställning till vad grunderna för överklagan är. Ei bör dock kunna meddela ett medgivande som är begränsat enligt andra stycket även om det framkommit nya omständigheter. Även här får dock en bedömning göras. Verkar risken att nätkoncessionen kommer att undanröjas stor så kan det ändå tala emot ett medgivande.

Verkställbarhet

I avsnitt 6.1 lämnar Ei ett förslag om att medgivanden enligt 17 § ledningsrättslagen om att en förrättning får inledas helt eller delvis innan koncession har meddelats ska gälla omedelbart.

5.4.7 Förenklad delgivning i koncessionsärenden (Ei)

Ei kommer att använda möjligheten till förenklad delgivning i ärenden om nätkoncession för att enklare kunna säkerställa att besluten vinner laga kraft.

Förenklad delgivning

Förenklad delgivning⁹⁴ sker genom att handlingen som ska delges skickas till delgivningsmottagaren och att det närmast följande arbetsdag skickas ett kontrollmeddelande om att handlingen har skickats. Både handlingen som delges och kontrollmeddelandet ska skickas till sakägarens senast kända adress. Båda försändelserna måste alltså skickas till samma adress och via samma utskickskanal, det vill säga de måste gå samma väg. Delgivningstidpunkten infaller två veckor efter att handlingen skickades, om kontrollmeddelandet har skickats på föreskrivet sätt och det inte med hänsyn till omständigheterna framstår som osannolikt att handlingen kommit fram inom denna tid. Sedan den 1 januari 2023 gäller att ett kontrollmeddelande inte behöver skickas om handlingen skickats på elektronisk väg.

Vid förenklad delgivning behövs inget delgivningskvitto eller någon annan dokumentation som bevisar att mottagaren har tagit emot handlingen. Förenklad delgivning får användas av en myndighet vid delgivning med den som är part eller har liknande ställning i ett mål eller ärende, om denna har fått information av myndigheten om att delgivningssättet kan komma att användas i målet eller ärendet.

Det är viktigt att försäkra sig om att informationen om att förenklad delgivning kommer att användas verkligen kommer fram till den som ska delges. Innan den har kommit fram kan ju delgivningsmottagaren inte förväntas bevaka sin brevlåda eller e-post. Därför måste denna information som huvudregel skickas med delgivning. Det finns dock ett undantag. Delgivning behöver inte ske när någon har gett in en handling i målet eller ärendet och informationen lämnas i nära anslutning till att handlingen har kommit in till myndigheten.⁹⁵

Tidsaspekten

En särskild fråga är hur länge den enskilda kan förväntas bevaka sin brevlåda eller e-post efter att myndigheten har skickat ett meddelande om att förenklad delgivning kan komma att användas. Vid tillkomsten av lagstiftningen om förenklad delgivning framfördes att de krav som ställdes på den enskilde i form av kontakter med myndigheten och bevakning av post riskerade att bli för hårda om ärendets handläggningstid blev mycket lång. Enligt förarbetena⁹⁶ borde det någonstans gå en tidsgräns, men det ansågs inte lämpligt att fixera denna gräns i

⁹⁴ 22–26 §§ delgivningslagen (2010:1932).

⁹⁵ 25 § andra stycket delgivningslagen.

⁹⁶ Prop. 1990/91:11 s. 20.

lag, utan det borde överlämnas åt myndigheterna att pröva den frågan inom ramen för den allmänna lämplighetsprövningen som lagregeln anvisade.

Enligt förarbetena till den nya delgivningslagen är det svårt att ge några generella riktlinjer för under hur lång tid förenklad delgivning bör få användas, men att det vid bedömningen av om det är olämpligt bör fästas särskild vikt vid hur lång tid som förflutit sedan myndigheten senast kommunicerade med parten. I mål och ärenden där det inte förekommit några längre väntetider hos myndigheten borde förenklad delgivning normalt kunna användas under hela handläggningstiden fram till avgörandet.⁹⁷ Enligt 4 § delgivningslagen får delgivning inte ske på ett sätt som är olämpligt med hänsyn till omständigheterna i delgivningsärendet. Om det gått en olämpligt lång tid utan kommunikation med delgivningsmottagaren kan således inte längre förenklad delgivning användas. Med hänsyn till praxis⁹⁸ och annan lagstiftning⁹⁹ bör åtminstone sex månader, sannolikt även mer, anses vara en rimlig tidsperiod i ärenden om nätkoncession, men om det inte skett någon kommunikation med den som ska delges kan ett år sannolikt anses vara en för lång tidsperiod.

Förenklad delgivning i koncessionsärenden

För att Ei ska kunna använda förenklad delgivning måste Ei se till att informationen om att förenklad delgivning kan användas når fram till den som Ei kan komma att använda delgivningssättet gentemot. Ei måste antingen få en bekräftelse på att informationen har gått fram, eller skicka informationen i nära anslutning till att vederbörande har skickat en handling till oss (med vändande post i samband med att handlingen diarieförs).

Ei har undersökt ett par alternativ. Det valda alternativet innebär att Ei skickar informationen med vändande post till de som yttrar sig över remissen av koncessionsansökan i form av ett tack-, bekräftelse- och informationsbrev. Att informationen skickas till de som har yttrat sig i ärendet innebär att den skickas till alla intressenter som ska delges enligt 2 kap. 63 § ellagen.

Alla som ska delges enligt 2 kap. 63 § ellagen kan delges genom att handlingen skickas till intressenten och att ett kontrollmeddelande skickas nästa arbetsdag. Om Ei har skickat handlingen elektroniskt behöver inget kontrollmeddelande skickas. Ei skickar i regel handlingar elektroniskt, men det är viktigt att rutinen ser till att Ei skickar kontrollmeddelandet i de fall Ei inte har skickat handlingen elektroniskt.

⁹⁷ Prop. 2009/10:237 s. 133 f.

⁹⁸ Se t.ex. RH 2019:40.

⁹⁹ Jfr 33 kap. 6 § rättegångsbalken.

Rutinen ger ett definitivt datum när beslutet vinner laga kraft, eftersom delgivningstidpunkten anses infalla två veckor efter att informationen skickades. Tillsammans med det faktum att överklagandefristen för de intressenter som inte ska delges räknas från en vecka efter kungörandet innebär detta att Ei kan fastställa precis när beslutet vinner laga kraft.

5.4.8 Förenklad delgivning i ledningsrättsprocessen (Lantmäteriet)

Lantmäteriet bör, vid lämpligt tillfälle, fortsätta att utreda möjligheten att använda förenklad delgivning, se avsnitt 5.4.7, i ledningsrättsprocessen.

Lantmäteriets digitala lösning för delgivning

Lantmäteriet använder den externa digitala lösningen *Mina meddelanden* för digitala utskick. Mina meddelanden gör det möjligt för mottagare som är anslutna till lösningen att ta emot meddelanden och handlingar från Lantmäteriet i en digital brevlåda, i stället för i försändelse i pappersform. Dock kan bara utskick upp till en viss storlek skickas via Mina meddelanden. Är utskicket för stort skickas det i stället via vanligt brev. Förrättningshandläggaren har ingen möjlighet att bestämma vilken väg utskicket ska gå, eller i efterhand kontrollera vilken väg som meddelandet skickades. Hanteringen beror dels på begränsningar i Lantmäteriets handläggningssystem för förrättningar, dels på den utskicksleverantör som Lantmäteriet i dagsläget anlitar. Det går därmed inte att säkerställa att såväl delgivningshandlingen som kontrollmeddelandet skickas på samma sätt.

Manuella utskick

Bristerna i möjligheterna att följa upp vilken väg ett utskick tagit medför att en handläggare som ska tillämpa förenklad delgivning i en förrättning behöver göra manuella utskick – det vill säga skriva ut, kuvertera och distribuera handlingarna manuellt – för att vara säker på att delgivningshandlingen och kontrollmeddelandet går samma väg. En sådan hantering innebär merarbete och ökad administration. Lantmäteriet har konstaterat att det skulle kunna vara möjligt att åtgärda bristerna i den interna utskickshanteringen genom teknisk utveckling. Omfattningen och de närmare kraven på en sådan teknisk utveckling har inte utretts.

Lantmäteriet har ännu inte använt förenklad delgivning i de förrättningar som handläggs inom ramen för regeringsuppdraget. Bedömningen har dock gjorts att en användning av förenklad delgivning i förrättningarna skulle kunna förkorta handläggningstiden med ett par månader, detta trots den manuella hantering som delgivningsformen kräver. Anledningen till det är att kallelse till sammanträde då inte skulle behöva skickas lika lång tid i förväg och att delgivningen kan hanteras parallellt med andra handläggningsåtgärder, i stället för att delar av

handläggningstiden ägnas åt att i princip endast avvakta delgivningsförfarandet med kallelserna.

5.4.9 Lantmäteriprocessen – modifierad 2-stepsprocess (Lantmäteriet)

Lantmäteriet bör, i de ärenden Lantmäteriet finner det lämpligt, använda en modifierad 2-stepsprocess vid förrättningen. Det innebär en effektivare handläggning av ledningsrätter om ärendena avslutas före byggnation. Förrättningslantmätaren avgör om en modifierad 2-stepsprocess ska användas.

Alternativa förrättningsprocesser

I avsnitt 2.7.4 beskrivs två olika varianter av förrättningsprocesser, en enstegs- och en tvåstegsprocess. Den stora skillnaden mellan dessa två processer är att Lantmäteriets handläggning tar en paus medan ledningen byggs i tvåstegsprocessen. Därefter upptas handläggningen på nytt och ärendet kan så småningom avslutas. När ärenden handläggs enligt tvåstegsprocessen blir handläggningstiderna långa, ofta många år. Lantmäteriets erfarenhet är att incitamenten för nätägaren att avsluta förrättningen inte är lika stora när kraftledningen väl står på plats och de flesta överenskommelser om ersättning är träffade. Följden blir att förrättningsärendet står öppet under lång tid utan att det pågår någon aktiv handläggning. Detta kan påverka markägarna negativt, exempelvis om de berörda fastigheterna ska överlåtas eller blir föremål för fastighetsbildning under tiden. När ledningsrättsärendet sedan ska avslutas krävs det kostsamma omtag, inte sällan med nya handläggare hos både Lantmäteriet och nätägaren.

Från markägarens perspektiv kan det uppfattas som en trygghet att Lantmäteriet finns med i processen tills byggnationen är avslutad. I praktiken handlar det kanske främst om att möjliggöra för en oberoende hantering av samtliga ersättningsanspråk, även i fråga om de skador som uppkommer under själva byggtiden.

Regelverket som styr valet av förrättningsprocess

Huvudregeln enligt förrättningslagstiftningen är att alla beslut ska meddelas samlat när ärendet avslutas. Möjligheten att avgöra vissa frågor i ett tidigare skede av förrättningen är ett undantag som ska användas restriktivt. Det aktualiseras främst i mer omfattande eller komplexa ärenden, eller i situationer där åtgärdens tillåtlighet eller utförandesätt kan ifrågasättas. Bestämmelserna om förrättningshandläggningen och beslutsfattandet har medvetet utformats för att möjliggöra en relativt stor frihet i fråga om valet av handläggningssätt.¹⁰⁰

¹⁰⁰ Lantmäteriet, 2021-11-09, PM: Beslut i preliminärfrågor – bestämmelsernas syfte.

För att förrättningen ska kunna pausas i avvaktan på att ledningen byggs krävs det att Lantmäteriet delar upp beslutsfattandet så att vissa beslut fattas innan ledningen byggs och andra efteråt. Innan bygget kan påbörjas fattar Lantmäteriet bland annat ett ledningsbeslut (preliminärfråga¹⁰¹) och ett beslut om tillträde (förtida tillträde). Båda dessa beslut får överklagas särskilt vilket innebär att besluten får överklagas inom en viss tid, alltså inte från när förrättningen avslutas eller ställs in. En uppdelning av förrättningen på detta sätt får bara göras om det är lämpligt. Vid denna lämplighetsbedömning ska olika intressen vägas mot varandra, exempelvis kan nätägarens behov av tillträde eller önskemål om att avvakta med vissa värderingsåtgärder ställas i relation till eventuella nackdelar som en uppdelning innebär för dem som berörs av förrättningen (sakägarna). Intresset av att åstadkomma en ändamålsenlig handläggning ska också beaktas.¹⁰²

Hanteringen av byggsador i förrättningen förutsätter, till skillnad från annan markåtkomstersättning, att vissa villkor är uppfyllda och att Lantmäteriet bedömer att det är lämpligt. Vid en sådan bedömning tas även hänsyn till övriga sakägares intresse av att förrättningen inte drar ut på tiden.

1,5-stegsprocessen, en medelväg

Under arbetet med regeringsuppdraget har förrättningsprocessen granskats och nätägarna har deltagit i dialoger kring alternativa arbetssätt.¹⁰³ Särskilt fokus har legat på att undersöka möjligheterna att avsluta förrättningarna tidigare. Av dialogen med nätägarna framgår att ett snabbt tillträde till marken är den fråga som har högst prioritet. Detta önskemål kan tillgodoses oavsett om ledningsrättsärendet avslutas före eller efter byggnation genom att Lantmäteriet meddelar beslut om så kallat förtida tillträde.¹⁰⁴ Ett beslut om förtida tillträde förutsätter att det finns ett ledningsbeslut som definierar vad nätägaren får göra inom vilket utrymme på fastigheterna samt vilka villkor som gäller när ledningen dras fram och används.¹⁰⁵ Dessa två beslut, ledningsbeslut och beslut om förtida tillträde, kan dock fattas vid samma tillfälle.

Den förrättningsprocess som bäst möter kraven på kortare ledtider sedan hänsyn har tagits till erfarenheter både inom och utanför regeringsuppdraget är en modifierad variant av enstegsprocessen, här kallad 1,5-stegsprocessen, med avslut innan byggnation. Även om förslaget innebär att förrättningen avslutas innan

¹⁰¹ Preliminärfråga är ett begrepp inom fastighetsrätten. Beslutet i sig är inte preliminärt men får överklagas särskilt, även fast förrättningen inte avslutas förrän senare.

¹⁰² Se prop. 1976/77:114 s. 33 ff (framgår även av Lantmäteriets Handbok LL, 23 § ledningsrättslagen).

¹⁰³ Samtal med nätägare kring förrättningsprocess har skett vid två tillfällen inom ramen för regeringsuppdraget, 2022-09-28 i en mindre grupp och 2022-11-24 med samtliga nätägare i regeringsuppdraget representerade. Därutöver har samtal förts inom ramen för de pågående pilotprojekten.

¹⁰⁴ Enligt 25 a § ledningsrättslagen.

¹⁰⁵ Vad ett ledningsbeslut ska innehålla framgår av 22 § ledningsrättslagen.

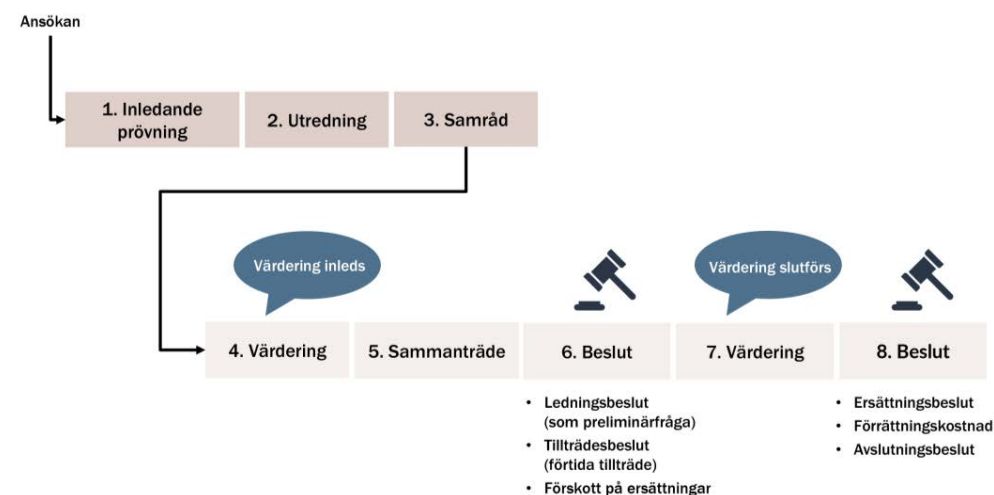
ledningen byggs har viss hänsyn tagits till nätägarnas önskemål att få tid till att träffa frivilliga avtal och slutföra värderingen av de skador som kraftledningen orsakar på berörda fastigheter. För att nätutvecklingsprocessen som helhet ska bli så effektiv som möjligt kan dock nätägarna behöva inleda värderingsarbetet tidigare, eventuellt med stöd av undersökningstillstånd enligt ellagen.¹⁰⁶

Trots den generella rekommendationen att handlägga ledningsrättsärenden i enlighet med 1,5-stepsprocessen måste tillämpningen övervägas från fall till fall. Lantmäteriet har även möjlighet att dela upp en ledningsrättsförrättning i flera olika förrättningar eller meddela skilda ledningsbeslut för olika sträckor. I slutändan är det upp till förrättningslantmätaren att välja den process som i det enskilda ärendet bäst svarar upp mot regelverket i förrättningslagstiftningen, tillsammans med förvaltningslagens krav på att handläggningen ska vara enkel, snabb, kostnadseffektiv och rättssäker.¹⁰⁷

1,5-stepsprocessen kan illustreras med följande bild, se Figur 22.

Överklagandemöjligheterna efter besluten som fattas i steg 6 respektive 8 har exkluderats för att göra processbilden mer överskådlig. För en jämförelse med nuvarande enstegs- och tvåstegsprocesser, se Figur 9 i avsnitt 2.7.4.

Figur 22. 1,5-stepsprocessen, med avslut innan byggnation.

För att arbetet enligt 1,5-stepsprocessen ska bli framgångsrikt behöver nätägaren förse Lantmäteriet med underlag från detaljprojekteringen tidigt i processen så att förrättningsbesluten kan grundas på rätt information om ledningens sträckning. Möjligheten att göra justeringar inom ramen för förrättningen är mycket små. Om ledningen inte byggs i enlighet med ledningsbeslutet kan det behöva omprövas

¹⁰⁶ Se 2 kap. 57 § ellagen.

¹⁰⁷ Se ledningsrättslagen (1973:1144), 4 kap. fastighetsbildningslagen (1970:988) samt 9 § förvaltningslagen (2017:900).

vid en ny förrättning för att ledningsrätten inte ska förfalla.¹⁰⁸ Även avtal och överenskommelser om ersättning för markåtkomst och andra skador som ska hanteras i förrättningen behöver komma in till Lantmäteriet tidigare i processen. Detta arbetssätt medför att även Lantmäteriet behöver tillsätta mer resurser i ett tidigare stadium. För att arbetet ska löpa smidigt och handläggningen bli så effektiv som möjligt behöver ärendepaneringen föregås av dialog mellan Lantmäteriet och nätägaren.

En konsekvens som följer av att ledningsrättsärendet avslutas innan byggnation är att skador som inte kan förutses, värderas och ersättas i förväg inte kan hanteras i förrättningen.¹⁰⁹ Exempelvis gäller det skador på vägar och i åkermark där nätägarens entreprenörer har gått utanför det utpekade arbetsområdet (byggsador). Oftast hanteras dessa skador direkt av entreprenören, eller – om man inte kommer överens – av nätägarna själva. När tvåstegsprocessen används finns det en möjlighet att ta upp skador som har inträffat under byggtiden till prövning, förutsatt att parterna är överens om hanteringen och att Lantmäteriet bedömer att det är lämpligt.¹¹⁰ I de fall Lantmäteriet använder sig av 1,5-stegsprocessen som avslutas innan byggnation saknas denna möjlighet och parterna hänvisas till domstol för att fortsätta processen i de fall man inte kommer överens på frivillig väg. Lantmäteriets erfarenhet är dock att överenskommelser om ersättning för byggsador nås i de allra flesta fall. För att minimera antalet domstolsprocesser bör dock större krav ställas på nätägarnas tidiga planering, projektering och dialog med entreprenörer och markägare, exempelvis kring vilka vägar och upplagsplatser som ska användas under byggtiden samt villkoren och ersättningen för nyttjandet av marken.

För ledningsrätter som avser markförlagda elledningar arbetar Lantmäteriet i Stockholm redan idag med att avsluta förrättningarna i samband med att beslut om förtida tillträde fattas, det vill säga innan byggnation. Erfarenheterna av detta arbetssätt är goda.

Jämförelse med annan infrastruktur

Vid en jämförelse med handläggningsprocesserna för annan liknande, storskalig infrastruktur, främst järnvägar som också förutsätter fastighetsbildning, visar det sig att det är vanligt att dessa förrättningar avslutas innan byggnation. Byggsador hanteras som skadestandsfrågor. Som exempel på två större järnvägsprojekt där Lantmäteriet har som huvudlinje att handlägga förrättningar enligt detta arbetssätt kan nämnas Norrbotniabanan och Ostlänken. I dessa fall arbetar Lantmäteriet med att dela upp ärendena mer och avsluta förrättningarna successivt, men utan att

¹⁰⁸ Lantmäteriet, 2018-06-13, Ledningsbeslutets förfallande, dnr 409-2018/4784.

¹⁰⁹ Vanligtvis handlar det om skador som regleras i 32 kap. miljöbalken (1998:808) eller i skadeståndslagen (1972:207).

¹¹⁰ Se 13 c § ledningsrättslagen.

invänta att byggnationen blir klar. Se även avsnitt 2.9.3 för en jämförelse med planerings- och tillståndsprcessen för vägar och järnvägar.

Som jämförelse kan även nämnas hanteringen av ledningsrätter för bredband (elektronisk kommunikation), där det sedan 2016 finns ett lagstadgat krav på att processen från ansökan fram till beslut inte får ta mer än fyra månader. Dessa förrättningar avslutas nästan alltid innan byggnation eftersom det inte är praktiskt möjligt att inkludera byggtiden inom den snäva tidsramen som lagen stadgar.¹¹¹

5.5 Kunskapsplattformen

Förutom den lagstiftning som styr myndigheternas prövning i nätutvecklingsprocessen är vägledning i olika sakfrågor också ett viktigt verktyg för att göra olika bedömningar, bland annat av miljöeffekterna från elnät. Exempelvis behövs kunskap om effekterna på rennärningen och den biologiska mångfalden samt tydlig vägledning kring magnetfält.

Enligt uppdraget ska Ei skapa en plattform för kunskapsutbyte och vidare lärande. Kunskapsplattformen ska samla kompetens för att skapa möjlighet att effektivisera och vidareutveckla processen, för vidare lärande och för att samverka inom det gemensamma kompetensområdet. Plattformen ska bidra till att möta behovet av samarbetsformer mellan berörda myndigheter och nätägare.

En plattform har skapats genom att hela nätutvecklingsprocessen har kartlagts och dokumenterats, samt att ett forum har bildats för kompetensöverföring och dialog kring befintliga processer med syfte att verka för att bidra till betydande ledtidförkortningar för byggnation av elnät.

I projektet har det identifierats flera fördelar och möjligheter till en effektivare handläggning med någon form av gemensam digital yta, där viss dokumentation kan delas mellan myndigheter och nätägare. Möjligheten för kontinuerlig dialog på handläggarnivå mellan berörda myndigheter, där nätägaren kan följa ett specifikt projekt och där det ges tillgång till fattade beslut skapar också fördelar för en effektivare handläggning. Dock krävs en kartläggning av eventuella hinder för informationsdelning samt kännedom och tillämpning av sekretesslagstiftning. Detta behandlas inte i rapporten utan kommer att hanteras framöver, antingen i det nya regeringsuppdrag som Ei har tilldelats i sitt regleringsbrev för 2023 eller separat.

¹¹¹ Se 23 a § ledningsrättslagen.

Även kommuner, se avsnitt 2.4, behöver få en bättre överblick så att det går att bättre förutse när de intensiva perioderna inträffar eller att arbetsinsatserna sker lite mer kontinuerligt.

Utvecklingen av en digital kunskapsplattform förväntas också tillhandahålla nödvändiga underlag som krävs för respektive prövning samt en samlad information om hela nätutvecklingsprocessen. Informationen på ei.se föreslås därför kompletteras med information om de delar som berör hela nätutvecklingsprocessen, utöver hanteringen av nätkoncession. Därutöver kan det lämpligen finnas länkar till nätägarna där projektsidor för pågående nätutvecklingsprojekt finns samlade, se avsnitt 5.3.3.

I avsnitt 6.2 lämnar Ei förslag om tillägg till förordningen (2016:742) med instruktion för Energimarknadsinspektionen att Ei inom åtgärder för kunskapsutbyte och vidare lärande ska skapa förutsättningar för en väl planerad och resurseffektiv elnätsutbyggnad samt höja kunskapen om processen för elnätsutbyggnad och elnätsutbyggnadens roll i samhällsutvecklingen.

5.6 Sammanfattning

I detta avsnitt görs en sammanfattande beskrivning av åtgärdsförslagen i kap 5.

Som beskrivits i avsnitt 2.2 har nätutvecklingsprocessen sekventiella delar och steg som hanteras separat. Det finns således stora tidsvinster om ansvariga myndigheter prövar ärenden parallellt och koordinerat. En betydande åtgärd är att parallellställa koncessionshandläggningen med ledningsrättsprocessen. Eftersom båda stegen har relativt stor påverkan på den totala tiden för nätutvecklingsprocessen är tidsvinsten stor om processerna kan ligga parallellt. En annan åtgärd som kan förkorta ledtiderna är att i högre grad nyttja tillträde till mark för undersökningsarbeten. Sammantaget skulle dessa åtgärder kunna förkorta ledtiden med ett par år, i vissa fall ännu mer.

Att processen har sekventiella delar försvårar samarbete och kunskapsutbyte mellan aktörer som involveras vid olika steg under processen. En betydande åtgärd som bedöms ha stor möjlighet till ledtidförkortning är att en såväl tidig som kontinuerlig dialog förs mellan nätägaren och berörda myndigheter. Det är dock viktigt att komma ihåg att en tidig dialog med berörda myndigheter inte innebär något förhandsbesked. Finansieringsfrågan behöver även tas i beaktande.

Exempel på åtgärder som riktar sig till nätägarna och kan ha en stor effekt på ledtiderna är tidig dialog med Försvarmakten och markägare, tidigt planera för naturvärdesinventeringar samt att tidigarelägga stolpprojektering. Detta kan innebära en tidsbesparing på sammanlagt flera år.

Utifrån det här arbetet kan Ei göra bedömningen att myndigheterna gemensamt kan korta ledtiderna för sina processer med en tredjedel genom de åtgärder som identifierats i det här uppdraget. Tiden för nätutvecklingsprocessen är dock beroende av flera olika projektspecifika faktorer såsom projektets omfattning, berörda intressen, miljöpåverkan samt kontakter och avtal med markägare.

6 Förslag – Författningsändringar och vidare utredning

6.1 Kungörelse och verkställbarhet av beslut enligt 17 § ledningsrättslagen

Förslag: Energimarknadsinspektionens beslut om medgivande enligt 17 § ledningsrättslagen (1973:1144) ska kungöras i Post- och Inrikes Tidningar enligt 2 kap. 64 § ellagen (1997:857).

Medgivanden enligt 17 § ledningsrättslagen om att en förrättning får inledas helt eller delvis innan koncession har meddelats ska gälla omedelbart.

Ikraftträdandet bör ske den 1 juli 2024.

6.1.1 Kungörelse av beslut enligt 17 § ledningsrättslagen

Syftet med ett medgivande enligt 17 § ledningsrättslagen är att ledningsrättsförrättningen ska kunna ske parallellt med handläggningen av en ansökan om nätkoncession för linje. Genom att de båda processerna kan ske parallellt kan ledtiderna förkortas.¹¹²

Ei:s rutin vid expediering av beslut om medgivande enligt 17 § ledningsrättslagen är att endast skicka beslutet till den nätägare som ansökt om medgivandet. Detta förfarande försvårar för lantmäterimyndigheten att med stöd av medgivandet påbörja förrättningen, eftersom det kan uppstå en otydlighet om när beslutet om medgivande vinner laga kraft gentemot de sakägare som kan beröras av ledningsrättsförrättningen och därmed vara berättigade att överklaga Ei:s beslut om medgivande. Om lantmäterimyndigheten inte kan inleda förrättningen med stöd av Ei:s beslut om medgivande kan processerna inte handläggas parallellt.

För att undanröja dessa tveksamheter och för att lantmäterimyndigheten ska kunna påbörja förrättningen parallellt med att koncessionsprövningen sker behöver det säkerställas att Ei:s beslut om medgivande att inleda ledningsrättsförrättning enligt 17 § ledningsrättslagen vinner laga kraft gentemot de sakägare som kan beröras av ledningsrättsförrättningen och därmed vara berättigade att överklaga Ei:s beslut om medgivande.

¹¹² Prop. 1973:157 s. 144 f och prop. 2020/21:188 s. 56.

Om Ei:s beslut om medgivande enligt 17 § ledningsrättslagen kungörs enligt 2 kap. 64 § ellagen så kommer tiden för överklagande av medgivandet att räknas från den dag som infaller en vecka efter det att beslutet har kungjorts i Post- och Inrikes Tidningar, se 13 kap. 9 § andra stycket ellagen. I och med detta kommer tiden för när beslutet om medgivande enligt 17 § ledningsrättslagen vinner laga kraft att fastställas.

Vid tidpunkten för Ei:s beslut är kretsen av vilka sakägare som kommer beröras av den kommande ledningsrättsförrättningen inte känd. Ett beslut om medgivande enligt 17 § ledningsrättslagen ska anses ha kommit till dessa okända sakägares kännedom vid tidpunkten för kungörelsen.

6.1.2 Verkställbarhet av beslut enligt 17 § ledningsrättslagen

En förrättning som avser en koncessionspliktig ledning får inledas av lantmäterimyndigheten trots att koncession inte har meddelats, under förutsättning att Ei medger det enligt 17 § ledningsrättslagen. Lantmäteriet har bedömt att beslut om medgivande inte är direkt verkställbara, vilket innebär att lantmäterimyndigheten måste invänta att beslutet vunnit laga kraft innan förrättning kan inledas.

Eftersom beslut om medgivande i dagsläget inte delges samtliga klagoberättigade, kan lantmäterimyndigheten aldrig med säkerhet konstatera att beslutet vunnit laga kraft. Eftersom beslutet inte vinner laga kraft är lantmäterimyndigheten förhindrad att inleda ledningsförrättning med beslutet som grund. Medgivandebeslutet tjänar därmed inget syfte. En sådan ordning motverkar ändamålet med bestämmelsen.

Även om besluten skulle komma att delges samtliga klagoberättigade medför överklagandetiden att tidpunkten när förrättningen kan inledas blir fördröjd i onödan. Att fördröjningen är onödig följer av att beslut om medgivande endast ska meddelas när risken för avslag i koncessionsärendet bedöms vara liten.¹¹³ Vidare kan det antas att andelen beslut om medgivande som överklagas kommer att öka om ordningen ändras så att besluten ska delges samtliga klagoberättigade. Detta kommer att ytterligare fördröja tidpunkten när förrättningen kan inledas. Verkställbarhetsfrågan kan av denna anledning inte lösas tillfredsställande enbart genom att ändra hur besluten ska delges, utan för att syftet med 17 § ledningsrättslagen ska uppnås på ett effektivt sätt måste besluten börja gälla omedelbart.

Förslaget om verkställbarhet säkerställer att den effektivare handläggningsgång som 17 § ledningsrättslagen tillåter också får användas. En konsekvens av att

¹¹³ Prop. 1973:157 s. 144.

medgivandebesluten blir gällande omedelbart är att överprövande instans kan besluta om inhibition. Om ett medgivandebeslut överklagas bör domstolen vara oförhindrad att meddela inhibition, se 48 § förvaltningslagen (2017:900). Ett inhibitionsbeslut innebär att verkställigheten av medgivandebeslutet tillfälligt stoppas, det vill säga att handläggningen hos lantmäterimyndigheten får avvakta. Upphävs senare inhibitionsbeslutet kan handläggningen återupptas. Skulle däremot överinstansen ge den som överklagat beslutet rätt och undanröja medgivandebeslutet bör lantmäterimyndigheten avvisa ansökan om att inleda ledningsrättsförrättningen. eftersom det finns ett formellt hinder mot att handlägga förrättningen. Ei:s bedömning är att det sällan kommer finnas skäl att meddela inhibition. Det grundar sig dels på den bedömning som föregår ett medgivandebeslut, dels på att innebörden av ett medgivandebeslut sällan bedöms medföra skada eller andra negativa konsekvenser för den som beslutet gäller i sådan grad att inhibition är motiverat.

6.1.3 Ikraftträdande

Ikraftträdandet bör med hänsyn till lagstiftningsprocessen ske den 1 juli 2024.

6.2 Styrning och finansiering av kunskapsplattformen

Förslag: Det ska framgå av förordningen (2016:742) med instruktion för Energimarknadsinspektionen att Ei inom åtgärder för kunskapsutbyte och vidare lärande ska skapa förutsättningar för en väl planerad och resurseffektiv elnätsutbyggnad samt höja kunskapen om processen för elnätsutbyggnad och elnätsutbyggnadens roll i samhällsutvecklingen hos såväl myndigheter och företag som hos allmänheten.

Ikraftträdandet bör ske den 1 januari 2024.

6.2.1 Upprätthålla en kunskapsplattform

I uppdraget ingår att Ei ska skapa en plattform för kunskapsutbyte och vidare lärande. Detta bör enligt uppdraget genomföras på ett sådant sätt att samhällsdialog som belyser olika intressen skapas och en ansvarsfull utveckling tryggas.

För att långsiktigt vara till nytta för kunskapsutbyte och vidare lärande bör kunskapsplattformen utvecklas till en digital kunskapsbas. En digital kunskapsplattform måste, för att vara tillförlitlig och till nytta, kontinuerligt uppdateras och utvecklas. För att långsiktigt säkra att kunskapsplattformen uppdateras och utvecklas bör det därför av förordningen med instruktion för Ei framgå att myndigheten inom åtgärder för kunskapsutbyte och vidare lärande ska skapa förutsättningar för en väl planerad och resurseffektiv elnätsutbyggnad. Det bör även framgå att plattformen ska syfta till att höja kunskapen om processen för

elnätsutbyggnad och elnätsutbyggnadens roll i samhällsutvecklingen hos såväl myndigheter och företag som hos allmänheten.

Resursfrågan behöver lösas i fråga om kompetens och ekonomiska medel, dels för införandeskedet, dels för den löpande förvaltningen även om det delvis skulle handla om enklare åtgärder. Ei:s bedömning är att det handlar om ett långsiktigt åtagande som kräver cirka 2 årsarbetskrafter hos Ei. Kunskapsplattformen kräver även en resursförstärkning hos Lantmäteriet och länsstyrelserna som uppskattas till 0,5 årsarbetskrafter vardera. Den totala resursförstärkningen beräknas således till 3 årsarbetskrafter. Dessa resurser måste tilldelas Ei, Lantmäteriet och länsstyrelserna. Med tanke på att myndigheternas verksamheter finansieras på olika sätt (Lantmäteriets förrättningsverksamhet är avgiftsfinansierad medan Ei:s verksamhet finansieras via anslag) är förslaget att Ei tilldelas ett belopp som täcker hela kostnaden för kunskapsplattformen. Ei får sedan i uppdrag att fördela medlen mellan sig, länsstyrelserna och Lantmäteriet. För beräkning av kostnader, se avsnitt 7.5.6.

6.2.2 Ikraftträdande

Förändringen kräver endast ändringar i en förordning, som regeringen själv kan besluta om. Det är även lämpligt att koppla uppgiften till den årliga finansieringen av myndigheternas verksamhet, som följer kalenderår. Ikraftträdandet bör därför ske den 1 januari 2024.

6.3 Styrning och finansiering av fortsatt arbete hos berörda myndigheter

Förslag: Regeringskansliet bör i dialog med berörda myndigheter finna en lämplig form för styrning och finansiering som syftar till

- 1 att Ei, Lantmäteriet och länsstyrelserna kan fortsätta att samverka för att samordna hanteringen av ärenden som rör elnätsutbyggnad genom att utveckla gemensamma processer och arbetssätt, och
- 2 att Ei, Lantmäteriet och länsstyrelserna inom sitt respektive verksamhetsområde verkar för kortare ledtider för elnätsutbyggnad genom prioriteringar och utveckling av interna processer och arbetssätt.

Ökad elektrifiering är en viktig komponent i omställningen till nettonollutsläpp i transportsektorn och industrin. För att möta det behov som elektrifieringen innebär behöver åtgärder vidtas, både för att använda och producera el på ett effektivt sätt och för att förstärka möjligheterna att överföra el. En förutsättning för det senare är effektivare tillståndsprocesser och kortare ledtider för elnätsutbyggnad. Effektiva tillståndsprocesser och kortare ledtider för elnätsutbyggnad är därför av betydelse för såväl transportsektorns och industrins

omställning och utveckling som för elproduktionen och kan därmed bidra till ett konkurrenskraftigt svenskt näringsliv.

Regeringen gav därför i september 2021 Ei, Lantmäteriet och länsstyrelserna i uppdrag att utveckla och testa nya arbetssätt för en koordinerad process för hantering av de tillstånd och rättigheter som krävs för att bygga ut eller förstärka det svenska elnätet. Det uppdraget ska redovisas senast den 1 maj 2023, men i regleringsbrevet för 2023 fick Ei ett nytt uppdrag. Ei ska utveckla arbetssätt och parallella processer för prövning av nätkoncession för elnät samt implementera resultat och lärdomar från det tidigare uppdraget i den ordinarie verksamheten. Ei ska genomföra uppdraget i dialog med Lantmäteriet och länsstyrelserna. Det nya uppdraget ska redovisas senast den 25 november 2024.

6.3.1 Behov av långsiktig samverkan mellan myndigheter

Av det första uppdraget framgår att Ei tillsammans med Lantmäteriet och länsstyrelserna ska koordinera sina respektive arbetssätt och processer i syfte att förkorta tiden för den samlade hanteringen för ett antal utvalda projekt. I det andra uppdraget ingår sedan att implementera resultat och lärdomar från det tidigare uppdraget i den ordinarie verksamheten

Arbetet med det första uppdraget, som nu avrapporteras, har visat att det finns en stor potential i samarbetet mellan myndigheterna. I samarbetet ingår även länsstyrelsernas arbete för att samordna hanteringen av ärenden som rör elnätsutbyggnad genom att utveckla gemensamma processer och arbetssätt.

Samarbetet mellan myndigheterna, i syfte att korta ledtider för elnätsutbyggnaden, behöver således fortsätta med hög prioritet från alla parter. En sådan samverkan kan visserligen ske på frivillig basis om myndigheterna är överens, men det finns då en risk att arbetet inte prioriteras om det sker utan att frågorna om styrning och finansiering är lösta. Lantmäteriet och länsstyrelserna har ett brett spektrum av intressen att ta hänsyn till, medan Ei är en tydligare sektorsmyndighet som hanterar energifrågor specifikt. Detta samarbete kan säkerställas genom ändringar av instruktioner, genom regeringsuppdrag eller genom återrapporteringskrav i årsredovisningen. Regeringskansliet bör i dialog med berörda myndigheter finna en lämplig form för styrning.

6.3.2 Behov av fortsatt arbete

Att utveckla nya processer och implementera dessa i verksamheten tar tid. De två regeringsuppdragen sträcker sig sammanlagt över drygt tre år, men arbetet med att utveckla processer och arbetssätt kommer förstås att behöva fortsätta även i framtiden. För att säkerställa att berörda myndigheter fortsätter att verka för kortare ledtider för elnätsutbyggnad genom prioriteringar och utveckling av interna processer och arbetssätt bör även detta framgå genom ändringar av

instruktioner, genom regeringsuppdrag eller genom återrapporteringskrav i årsredovisningen.

6.3.3 Resurser

Såväl samarbete mellan myndigheter som processutveckling innebär ett behov av resursförstärkning som måste finansieras. En ekonomisk kompensation för berörda myndigheter för genomförandet av förslag till förbättringar behöver därför utredas vidare i dialog mellan Regeringskansliet och de berörda myndigheterna. Behoven behöver också ses utifrån 2023 års anslagsminskning till länsstyrelserna för tillståndshantering. I sammanhanget bör även nämnas att Lantmäteriets verksamhet kring fastighetsbildning är avgiftsfinansierad, dvs. kunderna betalar.

6.4 Ändring av giltighetstiden för tillstånd och dispenser

Förslag: Frågan om giltighetstiden för tillstånd och dispenser som påverkar nätutvecklingsprocessen bör utredas särskilt.

I två av nätutvecklingsprojekten har nätägaren föreslagit åtgärden att kunna meddela förlängning av olika tillstånd som har meddelats för ledningen förutom nätkoncessionen. Det kan till exempel handla om Natura 2000-tillstånd enligt 7 kap. 28 a § miljöbalken. Samma åtgärd skulle kunna aktualiseras även för dispenser, till exempel dispens från föreskrifter för ett naturreservat enligt 7 kap. 7 § miljöbalken eller dispens från strandskydd enligt 7 kap 18 a–b §§ miljöbalken. Det finns fler typer av dispenser och tillstånd som kan vara förenade med en viss giltighetstid, som det kan vara aktuellt att överväga förbättrade möjligheter att förlänga giltighetstiden för.

Problemet består i att ett tillstånd eller en dispens som söks i ett tidigt stadium kan ha gått ut redan innan byggandet av ledningen kan sättas igång eller i vart fall innan byggandet har avslutats. Inte sällan regleras giltighetstiden på så sätt att tillståndet eller dispensen upphör att gälla om den åtgärd som avses med tillståndet eller dispensen inte har satts igång inom en viss tid eller avslutats inom en viss, något längre tid. Till exempel gäller enligt 7 kap. 7 § miljöbalken att ett beslut om dispens från föreskrifter för ett naturreservat upphör att gälla, om den åtgärd som avses med dispensen inte har påbörjats inom två år eller avslutats inom fem år från den dag då beslutet vann laga kraft. Enligt 7 kap. 18 h § miljöbalken upphör en dispens från strandskydd att gälla om den åtgärd som dispensen avser inte har påbörjats inom två år eller inte har avslutats inom fem år från den dag då dispensbeslutet vann laga kraft. Motsvarande regler finns inte för alla typer av dispenser och tillstånd. Till exempel finns ingen sådan reglering för Natura 2000-tillstånd. Det är dock inte ovanligt att beslut om Natura 2000-tillstånd och dispens från naturreservatsföreskrifter fattas samlat, och att länsstyrelsen då sätter samma tid för båda besluten. Om båda besluten avser samma åtgärd på samma plats

skulle det inte göra någon större nytta att det ena beslutet har en längre giltighets- och färdigställandetid än det andra.

I vissa fall och platser krävs endast tillstånd eller dispenser där det inte finns några särskilda föreskrifter för giltighets- och färdigställandetid. Då torde det vara möjligt för sökanden att yrka på en längre giltighets- eller färdigställandetid och för den prövande myndigheten att besluta om detta. Det är inte uteslutet att det också skulle kunna vara möjligt för den prövande myndigheten att ändra ett sådant beslut på ansökan av nätägaren, förutsatt att ingen enskild part missgynnas av en sådan ändring. Det behöver dock utredas i vilken utsträckning detta är möjligt, vilka krav som i så fall ska ställas på ansökan och vilken utredning som krävs för att den prövande myndigheten ska kunna meddela en sådan ändring.

För att förlänga giltighets- och färdigställandetiden för sådana tillstånd och dispenser där denna tid är reglerad krävs sannolikt en lagändring. Eftersom en sådan lagändring skulle kunna få konsekvenser även på andra verksamheter än elnätsutbyggnad och skulle innebära ett ingrepp i miljöbalkens systematik bör ett eventuellt sådant förslag utredas närmare i en särskild utredning. Ei lämnar därför inget författningsförslag i denna rapport utan frågan bör utredas särskilt.

6.5 Överklaganden

Förslag: Frågan om överklaganden av beslut inom nätutvecklingsprocessen bör utredas särskilt med avseende på vem som kan överklaga de olika besluten, antalet instanser och krav på prövningstillstånd samt vem som ska bära rättegångskostnader.

I nätutvecklingsprocessen finns möjlighet för sakägare att överklaga myndighetsbeslut till mark- och miljödomstolen och vidare till mark- och miljööverdomstolen. Detta påverkar ledtiderna för processen, eftersom tiden kan vara upp till cirka ett år per domstolsinstans när ett beslut överklagas.

Domstolsinstansernas prövningstid berörs inte närmare i denna rapport. Med tanke på den tidsmässiga påverkan som en domstolsprövning får på nätutvecklingsprocessen anser Ei dock att frågan om överklaganden av beslut inom nätutvecklingsprocessen bör utredas närmare med avseende på vem som kan överklaga de olika besluten, antalet instanser och krav på prövningstillstånd samt vem som ska bära rättegångskostnader.

6.6 Ersättning för markåtkomst

Förslag: Frågan om ändrade ersättningsregler för markåtkomst vid utbyggnad av elnätet bör utredas särskilt.

Klimaträttsutredningen har konstaterat att målkonflikter inte kommer kunna undvikas vad gäller jord- och skogsbruk när elnätet ska anpassas, markägarna kommer att påverkas av intrånget som utbyggnaden medför. Ersättningsreglerna för markåtkomst bör ses över för att skapa ökad acceptans.¹¹⁴ Lantmäteriet har inom ramen för det uppdrag som nu rapporterats undersökt frågan ytterligare. Resultatet redovisas här.

6.6.1 Ersättningsfrågans inverkan på acceptansen för markintrånget

Från markägarhåll framförs ofta missnöje med valet av teknisk lösning, att nätägaren går fram med luftledning i stället för markkabel, samt att ersättningsnivåerna är för låga när mark tas i anspråk för kraftledningar.¹¹⁵ I detta avsnitt förs ett resonemang kring ersättningsreglerna.

Idag bestäms ersättningen för den skada som en kraftledning orsakar på berörda fastigheter med hjälp av regler i expropriationslagen (1972:719), se avsnitt 2.7.3. Som utgångspunkt för intrångsvärderingen gäller att det är minskningen i fastigheternas marknadsvärde som ersätts.

Intrångsersättningen betalas ut som ett engångsbelopp som bestäms utifrån vad som är känt vid tidpunkten för värderingen. Hänsyn tas inte till eventuella inkomstmöjligheter som skulle kunna uppkomma längre fram i tiden när kraftledningen är färdigbyggd. När utrymmet för ledningen är upplåtet med ledningsrätt framgår både villkor och ersättning av de fattade besluten. Fastighetsägaren äger fortfarande marken där ledningen går, men med de restriktioner i användningen som följer av upplåtelsen. Inte bara användningen av marken där kraftledningen passerar, eller där stolpar står, berörs av ledningen, utan även intilliggande mark. Det innebär att nya verksamheter måste förhålla sig till gällande säkerhetsavstånd och föreskrifter i ledningens närhet.

År 2010 ändrades ersättningsreglerna så att ett påslag om 25 procent skulle göras på löseskilling respektive intrångsersättning vid expropriativa ingrepp i äganderätten, som en kompensation för att markavståendet har skett genom tvång, se 4 kap. 1 § expropriationslagen.¹¹⁶ Grundtanken med ett engångsbelopp som grundar sig i fastighetens marknadsvärdeminskning kvarstod dock.

Man kan argumentera för att sambandet mellan intrång och samhällsnytta inte är så tydligt i alla intrångssituationer. Om slutkunden exempelvis är ett vinstdrivande bolag vars verksamhet inte har någon uppenbar nytta för den

¹¹⁴ SOU 2022:21 s. 293 och 261.

¹¹⁵ Detta synsätt bekräftas av markägarrepresentanter vid möten inom ramen för regeringsuppdraget: 2022-09-02 med LRF och Södra samt ett rundabordssamtal 2022-10-27 där LRF, Södra, Norra Skog samt intresseföreningen Gräv Ner var representerade.

¹¹⁶ Se Expropriationslagen, En kommentar, tredje upplagan, 2010, s. 207. Författare: Anders Dahlsjö, Magnus Hermansson och Eije Sjödin.

enskilda markägaren kan viljan att avstå mark påverkas negativt. Detta kan ställas i relation till hur det var när Sverige en gång elektrifierades, då en kraftledning kunde associeras med möjligheten att använda elektrisk kraft lokalt till bland annat belysning.

I en juridisk doktorsavhandling från 2022, *Markåtkomstersättning*, resonerar författaren Marc Landeman kring ersättningssystemets uppbyggnad och tillämpning. Han lyfter även fram alternativa synsätt som tar större hänsyn till rättvise- och effektivitetsaspekter. I avhandlingen presenteras ett förslag till differentierade ersättningsnivåer med möjlighet till högre ersättning, bland annat beroende på om den drabbade är en fysisk eller juridisk person, om intrånget berör en bostadsfastighet samt i förhållande till graden av samhällsnytta sett till ändamålet med markavståendet.¹¹⁷ Landeman menar att tidigare argument för att hålla nere ersättningen vid tvångsvis markavstående behöver ses i ljuset av hur samhället ser ut i dag. Incitamenten att hålla nere ersättningen för att skydda skattebetalarna är mindre framträdande när fler aktörer verkar på en mer avreglerad marknad. Högre ersättningar ska finansieras genom den vinst som möjliggörs genom markavståendet.¹¹⁸ Några tankar på ett helt nytt system för tvångsvis markåtkomst som frångår principen med engångsersättning för markintrånget, framförs dock inte.

Från markägarhåll framhålls ibland fördelarna med tidsbestämda arrenden, där utbetalning av ersättning kan ske över tid i stället för vid ett tillfälle då marken tas i anspråk med ledningsrätt. Sådana arrendeavtal är vanliga vid frivilliga överenskommelser om markåtkomst för exempelvis vindkraft och tidigare även för telemaster, innan ledningsrättslagen ändrades för att inkludera även elektronisk kommunikation.¹¹⁹

Ett markupplåtelse- och ersättningssystem baserat på tidsbegränsade nyttjanderätter i form av arrenden har dock sina utmaningar när det gäller infrastruktur för elledningar. Det kan förmodas vara administrativt betungande för nätägarna att hantera stora mängder avtal och överenskommelser med alla berörda fastighetsägare och bevaka så att rättigheterna följer med när fastigheter byter ägare eller fastighetsindelningen ändras. Även löptiderna behöver bevakas så att arrendena omförhandlas i god tid innan avtalen förfaller. Om ett avtal förfaller på en fastighet får det konsekvenser även för resterande del av ledningen, som då inte kan användas förrän markåtkomsten är löst. Det skapar svåra förhandlingssituationer som förutom risken för stegrande arrendenivåer även kan äventyra driften av ledningsnätet.

¹¹⁷ Landeman 2022, s. 644 f samt 661 f.

¹¹⁸ Landeman 2022, s. 643 f.

¹¹⁹ Jfr prop. 2003/04:136 avsnitt 5.1.

Om ledningsrätt används i vissa situationer där man inte kommer överens och arrendeavtal i övriga fall uppstår en blandning av olika upplåtelseformer, med varierat innehåll och olika löptider. En sådan blandning finns till viss del redan idag, mellan ledningsrätt och nätägarnas markupplåtelseavtal (en rättighetsform med inslag av både servitut och nyttjanderätt), men risken finns för en ökad fragmentering som, förutom de administrativa utmaningarna, kan upplevas som orättvis och därmed bidra till ökat missnöje. Två intilliggande fastigheter där den ena belastas med en engångsersatt ledningsrätt utan begränsning i tiden medan den andra upplåts genom ett tidsbegränsat arrende med årlig ersättning får därmed mycket olika förutsättningar för markupplåtelsen, trots att det är fråga om en och samma elledning.

Kan engångsersättningen höjas och differentieras?

Nätägarna tillämpar redan idag en särskild ersättning vid frivillig överenskommelse. Enligt Energiföretagens policydokument från 2019 är den summan 5 procent av det vid tidpunkten gällande prisbasbeloppet.¹²⁰ Möjligen skulle detta belopp kunna höjas eller differentieras men det är tveksamt om det skulle få någon större påverkan på antalet frivilliga överenskommelser, som enligt uppgift från nätägarna uppgår till cirka 90–95 procent. För att öka andelen frivilliga överenskommelser och snabba upp markåtkomstprocessen krävs det sannolikt mer än marginella justeringar. Om ersättningsnivåerna påtagligt skulle höjas utan förankring i lagar och regler kan nätägarna få problem vid en revision. Detta gäller kanske särskilt Svenska kraftnät som övervakas av Riksrevisionen som tillser att statens medel används på ett effektivt sätt.

Riksrevisionen uppger att man har funnit brister i tidigare granskningar av markintrångsärenden, exempelvis avseende dokumentation och likabehandling. I en ny granskning som är tänkt att publiceras i november 2023 ska Riksrevisionen därför undersöka om "statens hantering av expropriation och andra former av markintrång är effektiv och likvärdig". Granskningen fokuserar på att se om det finns systematiska skillnader inom och mellan myndigheter när ersättning ska bestämmas vid markintrång.¹²¹

En mer genomgripande översyn av ersättningsreglerna i syfte att åstadkomma en differentiering och högre ersättningsnivåer i enlighet med Landemans förslag skulle behöva föregås av en närmare utredning. Det regeringsuppdrag som nu avrapporteras går ut på att väsentligt korta ner tillståndsprocesserna.

¹²⁰ Fastställd av Energiföretagen Sveriges Markgrupp 2019-10-24 att tillämpas från och med 2020-01-01.

¹²¹ Se Riksrevisionen granskar, 24 januari 2023: <https://www.riksrevisionen.se/om-riksrevisionen/kommunikation-och-media/nyhetsarkiv/2023-01-24-riksrevisionen-granskar-statens-hantering-av-expropriation-och-andra-markintrang.html>. I granskningen ingår regeringen, Lantmäteriet och de myndigheter som har flest ärenden: Naturvårdsverket, Trafikverket, Svenska kraftnät och Skogsstyrelsen.

Regeländringar bör därför syfta till att påtagligt förbättra den nuvarande situationen genom att snabba upp markåtkomstprocessen, öka andelen frivilliga överenskommelser och minska missnöjet med intrånget. Andelen frivilliga överenskommelser är dock hög redan idag. En fördjupad konsekvensanalys skulle behöva tas fram för att närmare analysera följderna av ett sådant förslag.

Om en ersättningsreform skulle bedömas som en framkomlig väg för att förkorta ledtiderna, och därmed främja utbyggnaden av elnätet, bör det beaktas att de faktiska effekterna av en lagreform är svåra att uppskatta och inte kan mätas förrän långt fram i tiden. Mer genomgripande lagreformer tar i regel mycket lång tid att genomföra och det kan förväntas att det finns många intressenter som har synpunkter på innehållet i ett sådant förslag. Det kan noteras att tidigare utredningar som har behandlat vinstdelningsfrågor inte har varit framgångsrika i detta avseende (jfr SOU 2012:61, Högre ersättning vid mastupplätelser samt prop. 2009/10:162, Ersättning vid expropriation).¹²²

Systemet för kompensation vid vindkraftsutbyggnad omfattas av en offentlig utredning, Utredningen om stärkta incitament för utbyggd vindkraft (M 2022:03, kommittédirektiv 2022:27 och 2022:135). Av direktiven framgår att utredningen ska "lämna förslag till system för kompensation till dem vars omgivning påtagligt påverkas av vindkraftsutbyggnad, vilket innefattar att utreda och ta ställning till vilka som bör omfattas av systemet, hur kompensationen ska bestämmas och vem som ska svara för kompensationen". Av tilläggsdirektiven framgår det att förslagen ska finansieras av verksamhetsutövarna. Utredningen har våren 2023 lämnat sitt betänkande *Värdet av vinden – Kompensation, incitament och planering för en hållbar fortsatt utbyggnad av vindkraften* (SOU 2023:18).

6.6.2 Markägardialogen

En anslutande fråga är när och hur dialogen ska föras mellan nätägare och markägare för att utbyggnaden av elnätet ska kunna ske så friktionsfritt som möjligt. Det är i dagsläget upp till respektive nätägare att hantera dialogen med markägarna inför ansökan om nätkoncession. Det finns inga generella lagar eller riktlinjer för när och hur dialogen ska föras eller hur synpunkter ska inhämtas under nätutvecklingsprocessens gång, bortsett från de moment som ingår i olika myndigheters tillståndsgivning (exempelvis Ei:s remissförfarande och Lantmäteriets förrättningsammansråden). Utöver detta hanteras markägardialogen av respektive nätägare utifrån deras val av arbetsprocess. Av samtal med markägarrepresentanter framgår att detta är ett område med förbättringspotential.¹²³

¹²² Se även Landeman 2022 s. 649.

¹²³ Framkom vid rundabordsamtal med markägarrepresentanter inom ramen för regeringsuppdraget, 2022-10-27.

Hur kan markägardialogen utvecklas?

En god markägardialog är eftersträvansvärd för att ledningsprojekt ska kunna genomföras utan onödigt dröjsmål. För nätägarna är goda relationer med markägarna dessutom viktigt eftersom relationen fortgår även efter att kraftledningen är byggd. Reparationsarbeten, ledningsunderhåll och röjning av skogsgator är exempel på framtida aktiviteter som underlättas av god kommunikation med berörda markägare. Det finns alltså incitament för att undersöka om markägardialogen kan förbättras, antingen inom ramen för framtida regeringsuppdrag eller på initiativ av nätägarna själva. Vid en vidareutveckling av markägardialogen bör goda exempel samlas in genom erfarenheter från genomförda ledningsprojekt. Det finns även lärdomar att dra från utbyggnaden av annan infrastruktur, kanske främst vägar och järnvägar där kravet på samråd med berörda fastighetsägare framgår direkt av lagstiftningen.¹²⁴

6.6.3 Koppling till andra frågor

Om värderingsfrågan utreds bör det övervägas att låta den utredningen även omfatta åtgärder som går ut på att förbättra eller formalisera markägardialogen, eventuellt med ledning av hur företrädare för andra infrastrukturer arbetar, se även avsnitt 5.3.3.

¹²⁴ Jfr 14 § väglagen (1971:948), 3 kap. 4–7 §§ vägförordningen (2012:707), 2 kap. 2 § lagen (1995:1649) om byggande av järnväg, 4–7 §§ förordningen (2012:708) om byggande av järnväg.

7 Konsekvensutredning

Senast 2045 ska Sverige inte ha några nettoutsläpp av växthusgaser till atmosfären och för att därefter uppnå negativa utsläpp. I regeringens budgetproposition för 2023 beskrivs att en ökad elektrifiering är en viktig komponent i omställningen till nettonollutsläpp i transportsektorn och industrin. Att svenskt näringsliv kan möta en ökad efterfrågan på klimatneutral produktion och klimatneutrala transporter kommer också att vara en viktig konkurrensfördel globalt. För att möta det kraftigt ökade behov som elektrifieringen medför behöver åtgärder vidtas, både för att använda och producera el på ett effektivt sätt och för att förstärka möjligheterna att överföra el. En förutsättning för det senare är effektivare tillståndsprocesser och kortare ledtider för elnätsutbyggnad.

Idag tar utbyggnaden av en kraftledning från att behovet identifierats tills att ledningen tas i drift ofta alltför lång tid. Tiden för nätutvecklingsprocessen är beroende av flera olika faktorer såsom projektets omfattning och miljöpåverkan, typ av nätkoncession, kontakter och avtal med markägare samt möjligheter till alternativa lösningar. Det krävs som regel flera tillstånd från olika myndigheter, framför allt beslut om nätkoncession från Energimarknadsinspektionen (Ei) och i de allra flesta fall beslut om ledningsrätt från Lantmäteriet. Ofta tillkommer ytterligare prövningar, till exempel om en åtgärd eller verksamhet kan medföra påverkan på eller intrång i skyddade områden såsom naturreservat, skyddade kulturmiljöer, vattenskyddsområden eller liknande. I dagsläget genomförs många av de tillståndsprocesser som krävs efter varandra, sekventiellt. Samtidigt kan det finnas stora tidsvinster om ansvariga myndigheter i högre utsträckning prövar dessa ärenden parallellt och koordinerat. Genom effektivare tillståndsprocesser kan elektrifieringen av svensk transport- och industrisektor genomföras snabbare och enklare samtidigt som ett bibehållet miljöskydd säkerställs.

7.1 Uppdraget

Regeringen har hösten 2021 gett Ei, Lantmäteriet och länsstyrelserna i uppdrag¹²⁵ att utveckla och testa nya arbetssätt för en koordinerad process för hantering av de tillstånd och rättigheter som krävs för att bygga ut eller förstärka det svenska elnätet. Effektivare tillståndsprocesser och kortare ledtider ska bidra till ökad elektrifiering och omställning till nettonollutsläpp från transportsektor och

¹²⁵ Regeringsbeslut 2021-09-09, I2021/02334 och I2021/01110.

industri, och till ett konkurrenskraftigt svenskt näringsliv. Ei ska leda arbetet och redovisa uppdraget till Regeringskansliet senast den 1 maj 2023.

Av uppdraget framgår att Ei efter dialog med länsstyrelserna och Lantmäteriet ska välja ut ett begränsat antal projekt, som är lämpliga att hantera inom ramen för uppdraget. Ei ska sedan tillsammans med Lantmäteriet och relevanta länsstyrelser koordinera sina respektive arbetssätt och processer i syfte att förkorta tiden för den samlade hanteringen av projekten. Ei ska också skapa en plattform för kunskapsutbyte och vidare lärande.

7.2 Samråd

Inom regeringsuppdraget har åtgärdsförslag, som syftar till att minska ledtiderna i nätutvecklingsprocessen samlats in från berörda myndigheter, samt ett urval av nätägare och företag. Totalt lämnades 171 åtgärdsförslag in från de tillfrågade aktörerna. Efter sammanslagning av åtgärdsförslag som tar upp samma problematik eller likartade åtgärder har antalet åtgärdsförslag reducerats till 91.

För att sedan genomföra uppdragets mål om att utveckla och testa nya arbetssätt för nätutbyggnad i syfte att korta ledtiderna i processen har fem nätutvecklingsprojekt valts ut. Varje projekt har haft en grupp av ansvariga handläggare/samordnare från berörd länsstyrelse, Ei, Lantmäteriet samt nätägare och i förekommande fall berörd aktör. De utvalda nätutvecklingsprojekten i uppdraget har varit det forum där nya arbetssätt och metoder har testats och diskuteras.

De lagförslag som här presenteras är förslag som kommer från listan med 91 åtgärdsförslag och som har diskuterat i ett eller flera nätutvecklingsprojekt, men där legala hinder har funnits för ett genomförande. Förslaget till förordningsändring avser Ei:s myndighetsinstruktion och har endast diskuterats internt inom myndigheten.

7.3 Branschbeskrivning

Sedan omregleringen av den svenska **elmarknaden** 1996 är handel och produktion av el konkurrensutsatt och kunderna kan välja vilken elhandlare de vill köpa sin el från. Produktion och försäljning av el sker i konkurrens, medan elnätsverksamhet är ett naturligt monopol och regleras och övervakas i särskild ordning. Det svenska elnätet är reglerat genom att Ei ger tillstånd (nätkoncession) för att bygga och använda ledningar, granskar nätföretagens intäkter och bedömer om de är skäliga. Konkurrensutsättningen av elhandelsmarknaden har gett samtliga elanvändare, det vill säga såväl hushållskunder (konsumenter) som företag, flera valmöjligheter.

Det finns ett stort antal aktörer på elmarknaden. Här berättar vi kortfattat om de aktörer som är av särskilt intresse för denna utredning, elnätsföretagen.

Det svenska **elnätet** består av 584 000 km ledning, varav ungefär 421 000 km är jordkabel och 163 000 km är luftledning.¹²⁶ Elnätet kan delas in i tre nivåer: transmissionsnät, regionnät och lokalnät.

- 1 **Transmissionsnätet** transporterar el långa sträckor med höga spänningsnivåer från de stora kraftverken till de regionala elnäten (på de regionala och lokala näten är det sedan de övriga nätföretagen som ansvarar för transporten) och även till utlandsförbindelserna. Det svenska elsystemet är tätt sammankopplat med angränsande länder, särskilt Norge, Danmark och Finland, men även med Tyskland, Polen och Litauen. Transmissionsnätet ägs av staten och förvaltas av Affärsverket svenska kraftnät (Svenska kraftnät).
- 2 **Regionnäten** transporterar el från transmissionsnätet till lokalnäten och i vissa fall direkt till större elanvändare. Regionnäten ägs i huvudsak av Ellevio, Eon och Vattenfall.
- 3 **Lokalnäten** ansluter till regionnäten och transporterar el till hushåll och andra slutkunder. Lokalnäten ägs till cirka 60 procent av Ellevio, Eon och Vattenfall och resterande del av olika privata och kommunala aktörer.

Elnätsföretagen delas in i transmissionsnätsföretag och distributionsnätsföretag.

- **Transmissionsnätsföretag** är Svenska kraftnät, som är ett statligt affärsverk med flera ansvarsområden. En viktig uppgift för Svenska kraftnät är att förvalta, driva och utveckla det svenska transmissionsnätet. Eftersom det svenska elnätet är sammankopplat med intilliggande länder sker Svenska kraftnäts verksamhet i samarbete med övriga nordiska och baltiska transmissionsnätsoperatörer.
- **Distributionsnätsföretag**, driver och sköter om de regionala och lokala elnäten. Ett nätföretag har ett ledningsnät eller i några fall endast enstaka ledningar och ansvarar för drift och underhåll av elnätet. De ansvarar för att elenergin transporteras från elproduktionsanläggningarna till elkunderna. Distributionsnätsföretagen ansvarar också för att nivån på underhållet av det egna nätet är tillräcklig för att garantera att leveranssäkerheten upprätthålls. Ett distributionsnätsföretag är skyldigt att ansluta elektriska anläggningar till ledningen eller ledningsnätet och att överföra el för annans räkning. I Sverige finns cirka 170 distributionsnätsföretag. Storleken på företagen varierar dock stort. Tre företag har cirka 800 000 uttagsabonnemang vardera och ytterligare sju företag mellan 100 000 och 300 000 abonnemang i uttagpunkt. Dessa tio

¹²⁶ Sveriges el och naturgasmarknad 2021, Ei R2022:06.

företag har sammanlagt över 3 300 000 uttagsabonnemang, medan de tio minsta företagen sammanlagt har färre än 7 000. Medelvärdet är cirka 36 000 uttagsabonnemang per nätföretag, medan medianen är betydligt lägre, cirka 11 000.

Det krävs tillstånd, så kallad **nätkoncession**, för att få bygga och använda elektriska starkströmsledningar (kraftledningar). Förutsättningarna för att meddela tillstånd framgår av ellagen (1997:857) och förordningen (2021:808) om nätkoncession samt miljöbalken. Ei prövar ansökningar om nätkoncession. Nätkoncession för utlandsförbindelser beslutas dock av regeringen.

Det finns två typer av nätkoncession. **Nätkoncession för linje** avser en kraftledning med en i huvudsak bestämd sträckning. **Nätkoncession för område** är ett tillstånd att inom ett visst geografiskt område bygga och använda kraftledningar upp till en viss bestämd spänning.

Den som har nätkoncession för område har i princip ensamrätt att inom det området bygga och använda kraftledningar upp till och med den högsta tillåtna spänningen för området. För kraftledningar över den högsta tillåtna spänningsnivån krävs nätkoncession för linje. En nätkoncession för område får inte sammanfalla med en annan nätkoncession för område. Det krävs också särskilda skäl för att någon annan ska få nätkoncession för linje för en kraftledning med en spänning som understiger den för området högsta tillåtna.

För att få dra sina ledningar över annans mark behöver nätföretagen säkra rätten gentemot markägaren. Rätten att göra det kan regleras i en **ledningsrätt**. Bestämmelser om ledningsrätt finns i ledningsrättslagen (1973: 1144). Lantmäteriet prövar ansökningar om ledningsrätt.

Ledningsrätt prövas genom en lantmäteriförrättning och kallas i detta fall ledningsrättsförrättning. Ledningsrätten gäller för all framtid. Ändring eller upphävande av ledningsrätt sker genom ny förrättning. En ledningsrätt gäller även mot ny ägare till fastigheten och gäller före upplåtelse i fastigheten som har tillkommit genom avtal.

En ledningsrätt innebär ett intrång i fastighetsägarens äganderätt. Fastighetsägaren har därför rätt till ekonomisk kompensation. Är parterna inte överens om ersättningsbeloppets storlek värderar Lantmäteriet intrånget och beslutar om ersättnings storlek.

7.4 Förslag avseende kungörelse och verkställbarhet av beslut enligt 17 § ledningsrättslagen

7.4.1 Kungörelse av beslut enligt 17 § ledningsrättslagen

Förslaget innebär att Ei:s beslut om medgivande enligt 17 § ledningsrättslagen att en ledningsrättsförrättning får inledas ska kungöras i Post- och Inrikes tidningar.

En ledningsrättsförrättning, som avser en ledning för vilken koncession krävs, får som huvudregel inledas först när koncession har erhållits. Den som ska bevilja koncession – för elledningar Ei – kan enligt 17 § ledningsrättslagen lämna ett medgivande att förrättningen får inledas tidigare. Ett medgivande får avse en viss del av förrättningen, om förrättningen avser ledningsrätt för en elledning. Syftet med ett medgivande är att ledningsrättsförrättningen ska kunna ske parallellt med handläggningen av en ansökan om nätkoncession för linje. Genom att de båda processerna kan ske parallellt kan ledtiderna förkortas.¹²⁷

Ei:s rutin vid expediering av beslut om medgivande enligt 17 § ledningsrättslagen är att endast skicka beslutet till det nätföretag som ansökt om medgivandet. Detta förfarande försvårar för lantmäterimyndigheten att med stöd av medgivandet påbörja förrättningen, eftersom det kan uppstå en otydlighet om när beslutet om medgivande vinner laga kraft gentemot de sakägare som kan beröras av ledningsrättsförrättningen och därmed vara berättigade att överklaga Ei:s beslut om medgivande. Om lantmäterimyndigheten inte kan inleda förrättningen med stöd av Ei:s beslut om medgivande kan processerna inte handläggas parallellt.

För att undanröja dessa tveksamheter och för att lantmäterimyndigheten ska kunna påbörja förrättningen parallellt med att koncessionsprövningen sker behöver det säkerställas att Ei:s beslut om medgivande att inleda ledningsrättsförrättning enligt 17 § ledningsrättslagen vinner laga kraft gentemot de sakägare som kan beröras av ledningsrättsförrättningen och därmed vara berättigade att överklaga Ei:s beslut om medgivande.

Om Ei:s beslut om medgivande enligt 17 § ledningsrättslagen kungörs enligt 2 kap. 64 § ellagen så kommer tiden för överklagande av medgivandet att räknas från den dag som infaller en vecka efter det att beslutet har kungjorts i Post- och Inrikes Tidningar, se 13 kap. 9 § andra stycket ellagen. I och med detta kommer tiden för när beslutet om medgivande enligt 17 § ledningsrättslagen vinner laga kraft att fastställas.

Vid tidpunkten för Ei:s beslut är kretsen av vilka sakägare som kommer beröras av den kommande ledningsrättsförrättningen inte känd. Ett beslut om medgivande

¹²⁷ Prop. 1973:157 s. 144 f och prop. 2020/21:188 s. 56.

enligt 17 § ledningsrättslagen ska anses ha kommit till dessa okända sakägares kännedom vid tidpunkten för kungörelsen.

7.4.2 Verkställbarhet av beslut enligt 17 § ledningsrättslagen

Förslaget innebär att den koncessionsgivande myndighetens beslut om att förrättning får inledas trots att koncession saknas blir direkt verkställbara. Det innebär att lantmäterimyndigheten kan inleda förrättning så snart medgivandebeslutet meddelats och kommit lantmäterimyndigheten tillkänna, utan hinder av att beslutet inte fått laga kraft.

Förrättning som avser en koncessionspliktig ledning får inledas av lantmäterimyndigheten trots att koncession inte har meddelats under förutsättning att Ei medger det enligt 17 § ledningsrättslagen. Lantmäteriet har bedömt att beslut om medgivande inte är direkt verkställbara, vilket innebär att lantmäterimyndigheten måste invänta att beslutet vunnit laga kraft innan förrättning kan inledas.

Eftersom beslut om medgivande i dagsläget inte delges samtliga klagoberättigade, kan lantmäterimyndigheten aldrig med säkerhet konstatera att beslutet vunnit laga kraft. Eftersom beslutet inte vinner laga kraft är lantmäterimyndigheten förhindrad att inleda ledningsförrättning med beslutet som grund. Medgivandebeslutet tjänar därmed inget syfte. En sådan ordning motverkar ändamålet med bestämmelsen.

Även om besluten skulle komma att delges samtliga klagoberättigade medför överklagandetiden att tidpunkten när förrättningens kan inledas blir fördröjd i onödan. Att fördröjningen är onödig följer av att beslut om medgivande endast ska meddelas när risken för avslag i koncessionsärendet bedöms vara liten.¹²⁸ Vidare kan det antas att andelen beslut om medgivande som överklagas kommer att öka om ordningen ändras så att besluten ska delges samtliga klagoberättigade. Detta kommer att ytterligare fördröja tidpunkten när förrättningen kan inledas. Verkställbarhetsfrågan kan av denna anledning inte lösas tillfredsställande enbart genom att ändra hur besluten ska delges, utan för att syftet med 17 § ledningsrättslagen ska uppnås på ett effektivt sätt måste besluten börja gälla omedelbart.

7.4.3 Nollalternativet

Utan ett införande av direkt verkställbarhet av medgivandebesluten kommer lantmäterimyndigheten även fortsättningsvis vara hänvisad att avvakta att besluten vinner laga kraft innan ledningsförrättning kan inledas.

¹²⁸ Prop. 1973:157 s. 144.

Utan en förändring av vilka beslut som Ei ska kungöra kommer osäkerheten kring när beslut om medgivande enligt 17 § ledningsrättslagen vinner laga kraft att kvarstå. Lantmäterimyndigheten kommer då även fortsättningsvis att vara förhindrad att inleda ledningsförrättningar för koncessionspliktiga ledningar innan nätkoncession har meddelats, även om Ei har lämnat sitt medgivande. Detta innebär ett hinder mot att minska ledtiderna från det att ansökan om nätkoncession kommer in till det att ledningsförrättningen avslutas.

7.4.4 Alternativa lösningar

Alternativet till direkt verkställbarhet är en ordning som säkerställer att besluten om medgivande kan vinna laga kraft, vilket förutsätter att den koncessionsgivande myndigheten kan delge alla klagoberättigade. Ei bedömer att det i dagsläget inte är möjligt att delge besluten med samtliga klagoberättigade. Därför lämnas förslaget om kungörelsedelgivning. Kungörelsedelgivning är dock inget skydd mot att besluten inte kan verkställas på grund av att de överklagas.

Om förslaget om kungörelsedelgivning genomförs kan lantmäterimyndigheten inleda en ledningsförrättning när beslutet vunnit laga kraft. Att enbart genomföra denna ändring innebär dock längre ledtider jämfört med alternativet att också göra besluten direkt verkställbara, eftersom lantmäterimyndigheten måste invänta tiden för delgivning av beslutet, överklagandetidens utgång och eventuell överprövning av beslutet.

7.4.5 Överensstämmelse med EU-regler

De föreslagna ändringarna gäller två ändringar av administrativ karaktär, nämligen kungörelsedelgivning och omedelbar verkställbarhet av vissa beslut. Dessa frågor är varken reglerade i eller påverkade av EU-rätten.

7.4.6 Konsekvenser för berörda aktörer

Konsekvenser för hushåll/konsumenter

Konsekvenserna för hushållen bör bli mycket begränsade. En förkortad process för att bygga ut elnätet har en positiv påverkan på de konsumenter som vill ansluta om det kan ske fortare. En annan möjlig positiv påverkan kan uppstå om en effektivare nätutbyggnadsprocess innebär att osäkerheten blir kortvarigare för berörda markägare.

Markägarens skydd av äganderätten bedöms inte bli påverkad. Förändringarna innebär endast att lantmäterimyndigheten enklare ska kunna inleda arbetet med ledningsrättsförrättningen. Det framgår redan av 11 och 12 §§ ledningsrättslagen att ledningsrätt ska meddelas om Ei har beslutat om nätkoncession.

Konsekvenser för företag

Förslagen bör ha en positiv påverkan på nätföretagens kostnader och verksamhet med tanke på att förslagen innebär tidsmässigt kortare processer. Det innebär att planeringen underlättas genom en minskad osäkerhet. Snabbare processer innebär även att nätförstärkningar som är nödvändiga för att kunna ansluta enstaka större kunder eller flera mindre kunder kan ske fortare. Eftersom nätverksamhet bedrivs som monopol innebär det ingen påverkan på konkurrensförhållanden.

En förkortad process för att bygga ut elnätet har en positiv påverkan på företag som vill ansluta om det kan ske fortare. I övrigt påverkas företag i egenskap av markägare, se konsekvenser för hushåll/konsumenter.

Konsekvenser för offentlig sektor

Förslaget om kungörelsedelgivning innebär en ökad arbetsbelastning och kostnad för Ei då ytterligare ett beslut som Ei fattar ska kungöras. Kungörelsen bedöms dock endast öka arbetsbelastningen i liten omfattning, och den positiva effekten av att säkerställa att besluten om medgivande vinner laga kraft överväger den negativa effekt som en ökad arbetsbelastning kan medföra.

Om Ei:s beslut om medgivande enligt 17 § ledningsrättslagen kungörs i Post- och Inrikes Tidningar kommer besluten att nå en större krets än vad som är fallet med nuvarande expedieringsordning. Detta kan medföra att antalet överklaganden av beslut om medgivande ökar och att det tar längre tid innan beslutet om medgivande vinner laga kraft. Förslaget om ändring i 17 § ledningsrättslagen, om att beslut om medgivande ska gälla omedelbart, kommer dock att innebära att lantmäterimyndigheten kan sätta i gång handläggningen direkt efter att Ei fattat beslut om medgivande även om beslutet överklagas.

7.4.7 Miljömässiga och sociala konsekvenser

Effektivare tillståndprocesser leder till att elektrifieringen av svensk transport- och industrisektor kan genomföras snabbare och enklare samtidigt som ett bibehållet miljöskydd säkerställs. Detta eftersom nätutbyggnaden som krävs för anslutningen av förnybar elproduktion underlättas. Att svenskt näringsliv kan möta en ökad efterfrågan på klimatneutral produktion och klimatneutrala transporter kommer att vara en viktig konkurrens fördel globalt.¹²⁹ Sammantaget bidrar detta till ett ökat välbefinnande och ökad sysselsättning i Sverige.

7.4.8 Finansiering

Bedömningen är att Ei:s tillkommande kostnader för kungörelsedelgivning kan hanteras genom kostnadsmässiga besparingar av en effektivare handläggning. Den ökade kostnaden för att kungöra i Post- och Inrikes Tidningar bör inte vara

¹²⁹ Regeringsbeslut 2021-09-09, I2021/02334 och I2021/01110 s. 4.

betydande, eftersom en kungörelse kostar 570 kronor. Under år 2022 fattade Ei sex beslut om medgivande enligt 17 § ledningsrättslagen, vilket skulle ha inneburit en kostnad på 3 420 kronor. Det är dock troligt att antalet beslut om medgivande kommer att öka framöver. Inte heller för övriga myndigheter finns behov av ökad finansiering, eftersom mängden överklagade ärenden i domstol trots allt bedöms vara liten.

7.4.9 Ikraftträdande och informationsinsatser

Ikraftträdandet bör med hänsyn till lagstiftningsprocessen ske den 1 juli 2024. Efter riksdagsbeslutet bör information läggas ut på Ei:s och Lantmäteriets webbplatser. Ei ser inga behov av ytterligare informationsinsatser.

7.5 Förslaget avseende kunskapsplattformen

Förslaget är att det ska framgå av förordningen (2016:742) med instruktion för Energimarknadsinspektionen att Ei inom åtgärder för kunskapsutbyte och vidare lärande ska skapa förutsättningar för en väl planerad och resurseffektiv elnätsutbyggnad samt höja kunskapen om processen för elnätsutbyggnad och elnätsutbyggnadens roll i samhällsutvecklingen. Det avser kunskapen hos såväl myndigheter och företag som hos allmänheten. Tillägget syftar till att Ei ska bibehålla och fortlöpande utveckla den plattform för kunskapsutbyte och vidare lärande som Ei ska skapa enligt regeringsuppdraget.

7.5.1 Nollalternativet

Nollalternativet, det vill säga att den föreslagna bestämmelsen inte införs i Ei:s myndighetsinstruktion, ger mindre styrning av myndigheterna. Det innebär mindre stöd för Ei och de andra berörda myndigheterna, Lantmäteriet och länsstyrelserna, att arbeta med kunskapsplattformen. Sammantaget innebär nollalternativet en risk för att arbetet med kortare ledtider för elnätsutbyggnad genom att upprätthålla och utveckla kunskapsplattformen inte får ökad prioritet hos de berörda myndigheterna. Detta skulle leda till att ledtiderna inte kortas på det sätt som är önskvärt.

7.5.2 Alternativa lösningar

Det alternativ som Ei bedömt relevant för att även i framtiden säkerställa ett prioriterat arbete med kunskapsplattformen är att regeringen genom sina årliga regleringsbrev eller fristående uppdrag ger myndigheterna i uppdrag att arbeta med frågan. Eftersom det är troligt att det är ett arbete som kommer att behöva pågå kontinuerligt under lång tid är det dock mindre lämpligt att det utförs med stöd av enskilda uppdrag som ska återrapporteras.

7.5.3 Överensstämmelse med EU-regler

Den föreslagna ändringen gäller tillägg till Ei:s myndighetsinstruktion om hur Ei inom åtgärder för kunskapsutbyte och vidare lärande ska skapa förutsättningar för en väl planerad och resurseffektiv elnätsutbyggnad samt höja kunskapen om processen för elnätsutbyggnad och elnätsutbyggnadens roll i samhällsutvecklingen. Detta är varken reglerat i eller påverkat av EU-rätten.

7.5.4 Konsekvenser för berörda aktörer

Konsekvenser för hushåll/konsumenter

Konsekvenserna för hushållen bör bli mycket begränsade. En förkortad process för att bygga ut elnätet har en positiv påverkan på de konsumenter som vill ansluta om det kan ske fortare. En annan möjlig positiv påverkan kan uppstå om en effektivare nätutbyggnadsprocess innebär att osäkerheten blir kortvarigare för berörda markägare.

Konsekvenser för företag

Konsekvenserna för företag bör bli positiv, särskilt för nätföretagen, eftersom nätutbyggnadsprocessen bör bli kortare och mer effektiv med ett minskat behov av kompletteringar. En förkortad process för att bygga ut elnätet har en positiv påverkan på företag som vill ansluta om det kan ske fortare. En annan möjlig positiv påverkan kan uppstå, eftersom en effektivare nätutbyggnadsprocess innebär att osäkerheten blir kortvarigare för berörda markägare.

Konsekvenser för offentlig sektor

Plattformen för kunskapsutbyte och vidare lärande innebär en tillkommande arbetsuppgift för Ei som kommer att ha huvudansvaret för att förvalta plattformen, men även för Lantmäteriet och länsstyrelserna som löpande måste säkerställa att informationen som finns på plattformen är aktuell. Ei kommer att behöva finansiera själva IT-investeringen, som skrivs av på ett antal år. Därtill kommer för Ei:s del löpande IT-underhåll och arbetet för att hålla sin del av informationen uppdaterad, samverka i uppdateringen med länsstyrelserna och Lantmäteriet, göra målgruppsanalyser av vilken info som behövs och att kontinuerligt utveckla funktionalitet och innehåll.

7.5.5 Miljömässiga och sociala konsekvenser

Effektivare tillståndprocesser leder till att elektrifieringen av svensk transport- och industrisektor kan genomföras snabbare och enklare samtidigt som ett bibehållt miljöskydd säkerställs. Detta eftersom nätutbyggnaden som krävs för anslutningen av förnybar elproduktion underlättas. Att svenskt näringsliv kan möta en ökad efterfrågan på klimatneutral produktion och klimatneutrala

transporter kommer att vara en viktig konkurrensfördel globalt.¹³⁰ Sammantaget bidrar detta till ett ökat välbefinnande och ökad sysselsättning i Sverige.

7.5.6 Finansiering

Det som krävs för att Ei ska kunna fullgöra de tillkommande uppgifterna avseende en kunskapsplattform är en resursförstärkning med totalt två heltidstjänster. Totalkostnaden för två tjänster inklusive arbetsplatser och kontorsmaterial uppskattas till 2,5 miljoner kronor.

Kunskapsplattformen kräver även en resursförstärkning hos Lantmäteriet och länsstyrelserna med 0,5 årsarbetskrafter vardera, det vill säga totalt 1 årsarbetskraft. För det fortsatta arbetet med implementeringsåtgärder i Ei:s nya uppdrag har Lantmäteriet uppskattat att 0,5 årsarbetskrafter i dess verksamhet innebär en total kostnad av 1 miljoner kronor per år inklusive oh-påslag samt vissa resekostnader. Med denna uppskattning även för Lantmäteriets och länsstyrelsernas arbete med kunskapsplattformen innebär det en kostnad på 2 miljoner kronor. Sammantaget innebär det 3 årsarbetskrafter till en kostnad av 4,5 miljoner kronor per år.

Med tanke på att myndigheternas verksamheter finansieras på olika sätt (Lantmäteriets förrättningsverksamhet är avgiftsfinansierad medan Ei:s verksamhet finansieras via anslag) är förslaget att Ei tilldelas ett belopp som täcker hela kostnaden för kunskapsplattformen. Ei får sedan i uppdrag att fördela medlen mellan sig, länsstyrelserna och Lantmäteriet. Ei bedömer att själva IT-investeringen, som skrivs av på ett antal år, ryms inom den föreslagna tilldelningen.

7.5.7 Ikraftträdande och informationsinsatser

Förändringen kräver endast ändringar i förordningar, som regeringen själv kan besluta om. Det är även lämpligt att koppla uppgiften till den årliga finansieringen av myndigheternas verksamhet, som följer kalenderår. Ikraftträdande bör därför ske den 1 januari 2024.

När kunskapsplattformen lanseras bör information om detta framgå av berörda myndigheters webbplatser.

¹³⁰ Regeringsbeslut 2021-09-09, I2021/02334 och I2021/01110 s. 4.

8 Författningskommentarer

8.1 Förslag till lag om ändring i ledningsrättslagen (1973:1144)

17 § Om en förrättning avser en ledning för vilken koncession krävs men ännu inte erhållits, får förrättningen inledas, om den som ska bevilja koncessionen medger det.

Ett medgivande får avse en viss del av förrättningen, om förrättningen avser ledningsrätt för en starkströmsledning.

Ett medgivande gäller omedelbart.

Paragrafen ändras för att göra beslut om medgivande omedelbart verkställbara. Övervägandena finns i avsnitt 6.1.2.

Första och andra stycket är oförändrande.

Av tredje stycket, som är nytt, följer att medgivanden blir omedelbart verkställbara, varför lantmäterimyndigheten kan inleda en förrättning avseende en koncessionspliktig ledning så fort myndigheten fått kännedom om medgivandet. Myndigheten behöver därför inte avvakta att medgivandebeslutet har vunnit laga kraft.

8.2 Förslag till lag om ändring i ellagen (1997:857)

8.2.1 2 kap. Nätkoncession och ledningar vid trafikleder

64 § Nätmyndigheten ska genom ett meddelande i Post- och Inrikes Tidningar kungöra ett beslut

1. att bevilja nätkoncession enligt 1 §,
2. att medge byggande eller användning enligt 8 §,
3. att förlänga en nätkoncessions giltighetstid enligt 22, 25 eller 26 §,
4. att ändra en nätkoncession enligt 27 eller 28 §,
5. att ändra eller upphäva ett koncessionsvillkor enligt 29 eller 30 §,
6. om vad som ska gälla för en nätkoncession efter en omprövning enligt 31 §,

7. att lägga samman nätkoncessioner enligt 39 §,

8. att dela upp en nätkoncession enligt 41 §, och

9. att medge att en ledningsrättsförrättning inleds enligt 17 § ledningsrättslagen (1973:1144).

I meddelandet ska beslutets huvudsakliga innehåll och var beslutet hålls tillgängligt anges.

Paragrafen ändras så att nätmyndighetens beslut att medge att en ledningsrättsförrättning inleds enligt 17 § ledningsrättslagen (1973:1144) ska kungöras genom meddelande i Post- och Inrikes Tidningar. Övervägandena finns i avsnitt 6.1.1.

Av första stycket punkt 9, som är ny, följer att nätmyndighetens beslut att medge att en ledningsrättsförrättning inleds enligt 17 § ledningsrättslagen innan det finns en koncession, ska kungöras genom ett meddelande i Post- och Inrikes Tidningar.

Nätmyndighetens skyldighet att kungöra gäller medgivanden enligt både 17 § första och andra stycket ledningsrättslagen.

Andra stycket är oförändrat.

Av 13 kap. 9 § andra stycket ellagen följer att tiden för överklagande av ett beslut som kungörs i enlighet med 2 kap. 64 § ellagen räknas från den dag som infaller en vecka efter det att beslutet har kungjorts i Post- och Inrikes Tidningar.

9 Referenser

Braun, V., & Clarke, V. (2006). Using thematic analysis in psychology. *Qualitative research in psychology*, 3, 77-101. doi.org/10.1191/1478088706qp063oa

Dahlsjö Anders, Hermansson Magnus och Sjödin Eije. *Expropriationslagen: En kommentar*, tredje upplagan, 2010.

Landeman, Marc. *Markåtkomstersättning*. Diss., Uppsala universitet, 2022.

Regeringen, 2021, En ny renkötsellagstiftning – det samiska folkets rätt till renkötsel, jakt och fiske (Dir. 2021.35),
<https://www.regeringen.se/contentassets/871d8cb88bdc4509a90f5ef01219a6f6/en-ny-renkotsellagstiftning--det-samiska-folkets-ratt-till-renkotsel-jakt-och-fiske-dir.-202135.pdf>

Regeringen, 2021, Uppdrag att utveckla metoder och samverkansformer för samråd om projekt som syftar till minskad miljö- och klimatpåverkan (N2021/02286),
<https://www.regeringen.se/4a5994/contentassets/a857219b939d4be194b3b0a160185cf2/uppdrag-att-utveckla-metoder-och-samverkansformer-for-samrad-om-projekt-som-syftar-till-minskad-miljo--och-klimatpaverkan.pdf>

Regeringen, 2022, Nationell strategi för elektrifiering – en trygg, konkurrenskraftig och hållbar elförsörjning för en historisk klimatomställning (I 2022/00299)

Sonder AB, Nätutvecklingsprocessen för utbyggnad av region- och transmissionsnät. Stockholm. 2022.
<https://ei.se/download/18.7cfc84418125d1aa4cdeed/1655210210782/Kortare%20ledtider%20f%C3%B6r%20eln%C3%A4tsutbyggnad%2020220613.pdf> (Hämtad: 2023-03-15)

SOU 2012:61, *Högre ersättning vid mastupplåtelse*,
<https://www.regeringen.se/contentassets/0310262366094effbca94cb4400526ab/hogre-ersattning-vid-mastupplatelse-sou-201261/>

SOU 2019:30, *Moderna tillståndsproucesser för elnät*,
https://www.regeringen.se/contentassets/44f30a8f474440adae314f86d4311f74/sou-2019_30_webb.pdf

SOU 2021:51, Artskyddsutredningen. *Skydd av arter - vårt gemensamma ansvar*,
<https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/statens-offentliga-utredningar/2021/06/skydd-av-arter---vart-gemensamma-ansvar/>

SOU 2022:21, Klimaträttsutredningen. *Rätt för klimatet*,
<https://www.regeringen.se/contentassets/85bdcec13afb4c22af18a0058ab7b61a/ratt-for-klimatet-sou-202221/>

SOU 2022:33, Miljöprövningsutredningen. *Om prövning och omprövning– en del av den gröna omställningen*,
<https://www.regeringen.se/contentassets/2273dccfd33442cbb95e2dc3207e0c27/om-provning-och-omprovning--en-del-av-den-grona-omstallningen-sou-202233/>

Bilaga 1 Internationell utblick

Se separat dokument.

<https://ei.se/4.43e19b9d18779705cf77d55.html>

Bilaga 2 Trafikverkets process

En jämförelse mellan planerings- och tillståndsprocessen för utbyggnad av elnät med den som gäller för vägar och järnvägar

En rapport framtagen på uppdrag av Energimarknadsinspektionen

Karin Widegren, Widegren Energy AB 2023-02-20

Trafikverkets uppdrag

Trafikverket ansvarar för den strategiska och ekonomiska planeringen av transportsystem (vägtrafik, järnvägstrafik, sjöfart och luftfart) i dess helhet och ska skapa förutsättningar för ett samhällsekonomiskt effektivt, internationellt konkurrenskraftigt och långsiktigt hållbart transportsystem. Detta ansvar omfattar bl.a. att ta fram den långsiktiga nationella transportplanen, som är trafikslagsövergripande. Denna långsiktiga nationell plan fastställs av regeringen ungefär vart fjärde år. Trafikverket upprättar även länsplaner för regional transportinfrastruktur, som tas fram parallellt med den nationella planen.

Trafikverket ansvarar därutöver för byggande, drift och förvaltning av statliga vägar och järnvägar. Trafikverket har som väghållare så kallad vägrätt, vilket innebär att Trafikverket har rätt att nyttja marken för vägändamål och även på annat sätt bestämma över markens användning. För järnvägar förvärvat Trafikverket normalt marken med äganderätt.

Övergripande planeringsförutsättningar och roller

Trafikverket har det samlade ansvaret för hela planeringsprocessen för nya allmänna vägar och järnvägar, från inledande åtgärdsvalsstudier till byggande och drift av anläggningarna. Trafikverket pekar också ut områden av riksintresse för alla fyra trafikslagen – vägtrafik, järnvägstrafik, luftfart och sjöfart – och stöttar länsstyrelsen i dess arbete med att bevaka utpekade riksintressen.

Något lika omfattande planeringsansvar förekommer inte vid utbyggnad av det svenska elnätet. Svenska kraftnät har visserligen ansvar för den långsiktiga planeringen av transmissionsnätets utbyggnad (systemutvecklingsplan) men saknar formellt inflytande över den regionala planeringen, dvs. regionnätsföretagens utbyggnadsplanering. Den politiska förankringen av transmissionsnätets utbyggnad är också betydligt svagare än den som gäller för väg- och järnvägsnätet. Den långsiktiga nationella transportplanen fastställs av

regeringen och för alla fyra trafikslagen – vägtrafik, järnvägstrafik, luftfart och sjöfart – pekade områden av riksintresse ut. Några motsvarande politiska prioriteringar görs inte för det svenska elsystemet.

Trafikverkets samlade roll innebär också att man inte bara ansvarar för planeringsprocessen utan också är den myndighet som ansvarar för granskning och fastställande av väg- och järnvägsplaner. Det saknas alltså en oberoende part med samma roll som Energimarknadsinspektionen (Ei) i tillståndsprocessen för väg- och järnväg. Att man använder sig av denna monopolliknande modell förklaras sannolikt av att utbyggnadsplanerna inte anses grunda sig på kommersiella bedömningar utan på samhällsnytta. Trafikverkets ställning balanseras också av att länsstyrelserna och regeringen har en mer framträdande roll än vid utbyggnad av elnätet. För det första ska berörda länsstyrelser yttra sig (tillstyrkande) innan en plan fastställs av Trafikverket och om Trafikverket och en länsstyrelse har olika uppfattning överlämnas frågan om att fastställa planen till regeringen. Vidare finns möjlighet till prövning av regeringen i de fall då planerna är särskilt betydelsefulla. Regeringens s.k. tillåtlighetsprövning ska göras för större väg- och järnvägsprojekt med stor påverkan på miljön och hushållningen med mark och vatten.

Enligt väglagen (VL) och lag om byggande av järnväg (LBJ) ska vägen eller järnvägen få ett läge och utförande som gynnar ändamålet med minsta intrång, olägenhet och kostnad, dvs. det minst ogynnsamma alternativet ska väljas. Här finns en skillnad i förhållande till Ei:s prövning av nätkoncession, eftersom denna även inkluderar en bedömning av om ledningen är lämplig från allmän synpunkt.

Slutligen ger en fastställd väg eller järnvägsplan mer långtgående rättigheter än ett beslut om nätkoncession. När en vägplan eller järnvägsplan fått laga kraft kan byggandet starta omedelbart och Trafikverket har då rätt att förvärva mark som behövs för vägen eller järnvägen. För en väg sker det genom så kallad vägrätt, som kan sägas vara en i tiden obegränsad nyttjanderätt. För en järnväg förvärvar Trafikverket normalt marken med äganderätt eller servitut.

Jämförelse mellan olika processteg

Definiera behovet av utbyggnad

Trafikverket har ett separat processteg, en s.k. **åtgärdsvalsstudie** där man tar fram underlag för att bestämma vad som ska göras för att lösa transportbehovet, där syftet är att ge underlag för att bestämma vad som ska göras för att lösa ett visst transportbehov. I detta skede är det en öppen fråga om lösningen är en ny väg eller någon annan åtgärd. Först när åtgärdsvalsstudien avslutas inleds den fysisk planeringen (framtagning av vägplan eller järnvägsplan).

Åtgärdsvalsstudier (ÅVS) började tillämpas redan 2011/2012 och innebär en tydligare metodik i planeringens tidiga skede. Åtgärdsvalsstudier utgör en länk mellan den strategiska och ekonomiska planeringen och den planeringsprocess som regleras i väglagen och lagen om byggande av järnväg. Initiativtagare behöver inte vara Trafikverket, utan kan också vara en kommun, en region eller en annan aktör. Metodiken innebär att det skapas en arena för dialog i tidigt skede som kan leda till delat ansvar och samsyn kring tänkbara lösningar.

Detta vägvalsskede är inte lika tydligt definierat i planeringsprocessen för elnätsutbyggnad och slutsatsen att en utbyggnad behövs bygger ofta på nätägarens egna utvecklingsplaner och analyser. Men behovet kan också komma från en extern förfrågan, t.ex. anslutning av en planerad vindkraftspark. Vilken dialog nätägaren har med omvärlden om utbyggnadsbehovet varierar i betydande grad. Arbetet sker dock främst intern hos nätägaren, men avstämning med berörda kommuner, länsstyrelsen andra intressenter görs också i många fall (underhandssamråd).

Trafikverket framhåller att metodiken med åtgärdsvalsstudier också kan tillämpas för problemlösningar som inte har med trafik och transporter att göra. Det vore intressant att närmare undersöka hur metodiken skulle kunna tillämpas för elnätet där även andra åtgärder en utbyggnad (förbrukarflexibilitet, lagring) tas med som möjliga åtgärdsval.

Planläggning och framtagning av underlag

Genom att Trafikverket ansvarar för hela planeringsprocessen finns betydligt större möjligheter att dra nytta av en samlad projektplanering med tydliga tidsfrister. När den fysiska planeringen inleds gör Trafikverket en **planlägningsbeskrivning**, med en preliminär bedömning av hur planlägningsprocessen bör utformas och en ansvarig projektgrupp tillsätts. Projektets ändamål, syfte och omfattning beskrivs tillsammans med information om vilka samråd som kommer att hållas och tidpunkten för dessa. Även nödvändig samordning med PBL och annan lagstiftning finns med i beskrivningen (tillstånd enligt miljöbalken, ändringar i gällande detaljplaner etc.). Planlägningsbeskrivningen uppdateras fortlöpande och ska finnas tillgänglig på Trafikverkets webbplats.

Motsvarande planering görs givetvis inom ramen för nätägarnas nätutredning, bl.a. genom nätutvecklingsplaner, investeringsplaner och lönsamhetsanalyser. Alternativa sträckningar och deras tekniska förutsättningar undersöks utifrån olika perspektiv etc. och de förstudier som behövs planeras. Planeringen kan dock av organisatoriska skäl enbart omfatta processen fram till att ansökan om nätkoncession lämnas in till Ei.

Att Trafikverkets planlägningsbeskrivning täcker in hela processen fram till fastställd plan har betydande fördelar när det gäller bl.a. tidshållning och prioriteringar. Arbetsmodellen är också transparent med lättillgänglig information för berörda, vilket bidrar till goda förutsättningar för mer effektiva samråd. Ytterligare en framgångsfaktor är sannolikt Trafikverkets regionala närvaro som kan ge stöd till den dialog som planeras lokalt.

Samråd och rutiner för MKB

Både för ledningsutbyggnad och utbyggnad av väg och järnväg är det länsstyrelsen som formellt beslutar om anläggningen kommer att medföra betydande miljöpåverkan (BMP), vilket innebär att en MKB ska genomföras. Vid ledningsutbyggnad är det vanligt att nätägaren själv gör bedömningen att ledningen kommer att medföra BMP och då hålls det samråd där fokus ligger på utformningen av MKB och dess innehåll direkt (avgränsningssamråd). I övriga fall hålls först ett undersökningssamråd, som underlag för länsstyrelsens beslut om BMP.

Det förefaller som om det är rutin att Trafikverket inväntar länsstyrelsens beslut om BMP och att detta beslut tas tidigt i processen. Om länsstyrelsen beslutar att projektet inte antas medföra BMP ska en mindre omfattande s.k. miljöbeskrivning genomföras. För större projekt görs även en s.k. tillåtlighetsprövning av regeringen. Denna prövning sker när Trafikverket tagit ställning till vilka alternativ som är rimliga och rangordnat dessa, men innan MKB:n är genomförd. Underlaget för tillåtlighetsprövning ska kungöras och hållas tillgängligt för granskning. Det sista steget i Trafikverkets samrådsprocess är att MKB:n godkänns av länsstyrelsen.

Vid framtagning av väg eller järnvägsplan pågår samrådsprocessen under hela planlägningsprocessen fram till kungörande för granskning. Arbetet med MKB och miljöbeskrivning bedrivs integrerat med planläggningen och påbörjas när beslut om BMP tagits. Formerna för samråd är inte preciserade i lagstiftningen och under processen kan såväl samrådskretsen som underlaget för samrådet variera. Resultatet av samrådsprocessen redovisas i en s.k. samrådsredogörelse, som successivt uppdateras fram till dess att väg- eller järnvägsplanen kungörs.

Vid ledningsutbyggnad sker processtegen nätutredning och samråd i princip helt sekventiella. Samrådssteget påbörjas när nätutredningen är klar och avslutas med en färdig koncessionsansökan. De yttranden som lämnas av samrådsaktörerna sammanställs i en samrådsredogörelse som bifogas ansökan. Om yttrandena innehåller information som kräver ett nytt förslag, till exempel gällande teknikval, kan ett nytt samråd och en uppdaterad samrådsredogörelse behövas.

Sammanfattningsvis innebär Trafikverkets process omfattande dialog och samråd i projektets inledande skede. Det är dock värt att notera att allmänheten kommer in i samrådsprocessen först om projektet kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Möjligheter att påverka finns också för projekt som ska tillåtlighetsprövas av regeringen. Även i detta skede har bl.a. allmänheten och miljöorganisationer möjlighet att lämna synpunkter på förslaget.

Granskning och tillstånd

När nätägaren skickat in sin koncessionsansökan påbörjas granskningen av ansökan och det beslutas om ansökan behöver kompletteras. Ei skickar i så fall en begäran om komplettering till nätägaren, och nätägaren svarar med en kompletterad ansökan. Ofta krävs ett flertal kompletteringsrunder innan ansökan anses vara komplett. I nästa steg skickas ansökan på remiss och efter avslutad remissbehandling beslutar Ei om nätkoncession och nätägaren får avslag eller tillstånd att bygga ledningen.

På motsvarande sätt inleds granskningsfasen efter att ett förslag till väg- eller järnvägsplan kungörs tillsammans med en av länsstyrelsen godkänd MKB, i de fall då en sådan krävs. Efter att tidsfristen för att lämna synpunkter på granskningshandlingarna löpt ut, tar Trafikverket fram ett granskningsutlåtande med sammanställning av inkomna synpunkter varefter planen skickas till länsstyrelsens för yttrande. (I vissa fall kan granskningsutlåtanden innebära att det blir aktuellt med en ändring av planen. Vid större ändringar görs en förnyad granskning av det reviderade förslaget). I det avslutande processteget begär Trafikverkets regionkontor fastställelse av planen hos Trafikverkets sektion för juridik och planprövning. Även i detta steg ges den som är part i ärendet tillfälle att lämna synpunkter. Om länsstyrelsen har tillstyrkt planen prövar Trafikverket frågan om att fastställa planen. Om Trafikverket och en länsstyrelse har olika uppfattning ska Trafikverket överlämna frågan om att fastställa planen till regeringen.

En tydlig skillnad i mellan de två processerna är att MKB:n för ett väg- eller järnvägsprojekt ska godkännas av länsstyrelsen innan granskningsfasen inleds. Vid prövning av nätkoncession är det istället Ei som utifrån remissinstansernas synpunkter avgör om MKB:n ska anses vara tillräckligt uttömmande. Detta leder ofta till ett flertal kompletteringsrunder som bidrar till långa ledtider. För större vägprojekt där tillåtligheten prövas av regeringen har också valet av alternativ skett i ett relativt tidigt skede vilket bör underlätta den fortsatta processen. Vid ledningskoncession är ofta frågan om teknikval en stötesten där Ei ska beakta att bästa möjliga teknik används enligt miljöbalken.

Markåtkomst

Under planeringsprocessen har Trafikverket rätt att få tillträde till fastigheter för att genomföra förberedande mätningar och undersökningar.¹ Markägaren ska informeras i förväg och ersättning betalas om det skulle uppstå skador.

När en vägplan fått laga kraft kan byggandet starta direkt. Tillträde till marken får ske omedelbart, dvs. innan ersättningen är bestämd genom avtal eller beslut av domstol (31 § väglagen). När det gäller järnväg så behöver Trafikverket först köpa marken innan tillträde till marken kan ske. Detta görs antingen genom avtal eller genom att mark som ska tas i anspråk överförs genom en lantmäteriförrättning (4 kap. 1 § lagen om byggande av järnväg). Trafikverket försöker i så stor utsträckning som möjligt att lösa ersättningsfrågorna på frivillig väg. Trafikverket informerar om ersättningsfrågan tidigt i processen och markförhandlare deltar aktivt under hela planeringsarbetet. Man kommer också överens med markägarna om ersättningar i de allra flesta fall.

Vid elnätsutbyggnad är rätten att få tillträde till mark betydligt svagare. När det gäller rätten att genomföra markundersökningar finns två möjligheter; att direkt få tillstånd av berörda markägare eller att ansöka om tvingande beslut om tillträde hos Ei. Rätten att ta marken i anspråk för ledningsdragningen regleras så långt möjligt genom markupplåtelseavtal med berörda markägare. I de fall nätägaren och markägaren inte lyckas nå någon frivillig överenskommelse måste nätägaren ansöka om ledningsrätt hos lantmäterimyndigheten. För att nätägaren ska kunna börja bygga så tidigt som möjligt kan de ansöka om förtida tillträde hos Lantmäteriet.

Projektering och byggande

I detta processteg finns få tydliga skillnader mellan de olika planeringsprocesserna, även om förutsättningar och omgivningspåverkan skiljer ganska mycket mellan t.ex. ett motorvägsbygge och en kraftledning. För att minska ledtiderna i komplexa projekt inleds ofta projekteringsfasen parallellt med tillståndsprocessens avslutande steg.

Efter att nätägaren blivit beviljad koncession fastställs ledningens konstruktion, exakta läge samt dimensionering och nätägaren genomför upphandling av entreprenörer för byggandet. Vissa utredningar genomförs först under projekteringssteget när sträckningen är bestämd i detalj, exempelvis för arkeologisk utredning. Länsstyrelse och/eller kommun fattar i dessa fall beslut om följd tillstånd.

¹ Denna rätt regleras genom bestämmelser i väglagen (34 §) och lagen om byggande av järnväg (3 kap. 1 §). Något beslut eller liknande krävs inte för att nyttja denna möjlighet.

Med väg- eller järnvägsplanen som grund tas bygghandling fram som främst innehåller tekniska beskrivningar med krav som gäller vägen eller järnvägens funktion. Trafikverket handlar upp arbetet med både bygghandling och själva byggandet som entreprenader i olika former. Som byggherre är det Trafikverket som har det yttersta ansvaret för byggprojektet. Liksom för nätverksamhet kan i vissa fall särskild prövning krävas av andra myndigheter och domstolar. Detta gäller till exempel tillstånd för att få arbeta och bygga i vatten (vattenverksamhet) eller dispens för intrång i skyddsvärda områden.

Vidare kan ett väg- eller järnvägsprojekt även påverka enskilda vägar så att de behöver byggas om eller ersättas med en ny väg. I väg- eller järnvägsplanens konsekvensanalys behandlas även påverkan på enskilda vägar, men vad som ska hända med de enskilda vägarna beslutas dock inte i planen. Det är i stället lantmäterimyndigheten som hanterar sådana frågor. Detta hanteras av lantmäterimyndigheten efter ansökan från Trafikverket.

Preliminära slutsatser

En tillförlitlig jämförande bedömning av ledtiderna för de olika tillståndprocesserna är knappast möjlig, i första hand beroende på projektens olika karaktär. För ett komplicerat väg- eller järnvägsprojekt kan ledtiden från inledande studier till färdigställande uppgå till flera årtionden. Det kan bero på att projekten är politiskt kontroversiella där utdragna diskussioner om både miljöaspekter och finansiering bidrar till betydande förseningar. Därutöver är själva byggtiden oftast mycket lång (jämför Västlänken, Förbifart Stockholm etc.). För att på ett mer objektivt sätt kunna bedöma om den planeringsprocess som Trafikverket tillämpar har fördelar i förhållande till planeringsprocessen för elnätsutbyggnad, har i första hand mer generella slutsatser om framgångsfaktorer vid planering av infrastruktur tagits till utgångspunkt. Exempel på sådana framgångsfaktorer redovisas i rapporten "Ledtider för elnätsutbyggnad - Internationella erfarenheter". Därutöver baserar sig vissa slutsatser på intuitiva bedömningar och synpunkter från personer med kunskap om de båda processerna.

De tydligaste framgångsfaktorerna för Trafikverkets process sammanhänger med den övergripande planeringsprocessen och rollfördelning. Genom att **prioriterade projekt identifieras** i den nationella trafikplanen bör behovet av underlag som styrker nyttan av projekten bli mindre i nästa steg. Även modellen med tillåtlighetsprövning av Regeringen innebär att frågor om samhällsnytta och politiska avvägningar kan avgöras i ett tidigt skede av processen.

Att Trafikverket har ett helhetsansvar för processen med enbart länsstyrelsen och Regeringen som prövningsinstans kan ses som ytterligare en fördel. Nyttan av **en samlad kontaktpunkt** vid hantering av tillståndprocesser är väldokumenterad. I

detta fall är Trafikverket inte bara kontaktpunkt utan i det närmaste ensamt ansvarig och kan härigenom ha kontinuerliga kontakter med länsstyrelser, kommuner och andra intressenter samtidigt som man har god kännedom om alla aspekter av processen. Trafikverkets process innehåller dessutom få separata delprocesser, vilket skapar förutsättningar för minskad komplexitet och därmed för en effektivare hantering. Modellen är givetvis beroende av att Trafikverket utgår från samhällsnytta och inte är en kommersiell aktör.

En annan viktig framgångsfaktor är att processen inkluderar en **effektiv övervakning och rapportering av framdriften** i tillståndsgivningen. Trafikverkets planeringsmodell inkluderar en fast projektgrupp och utförliga planläggningsbeskrivningar som täcker in hela processen fram till fastställd plan och som uppdateras kontinuerligt. Modellen skapar förutsättningar att underlätta tidshållning och prioriteringar i projekten. En liknande modell skulle kanske kunna tillämpas också för elnätsutbyggnad. Planbeskrivningen skulle i så fall kunna vara nätägarens ansvar, men behöver samtidigt bygga på dialog och realistiska bedömningar av myndighetsansvariga.

Erfarenheter visar också att det är en fördel om **samråd/konsultation** kan ske tidigt i processen, då det fortfarande finns reella möjligheter att bidra med kunskap och påverka valet av alternativ. Den process för åtgärdsvalsstudier som Trafikverket tillämpar är en modell som det skulle kunna vara intressant att titta närmare på. Även i nästa fas, då det konkreta arbetet med väg- och järnvägsplanen tar vid, är tidigt samråd centralt och Trafikverket lägger ner betydande resurser på att informera om planläggningsarbetet på ett lättillgängligt sätt. Denna arbetsform bedöms vara en viktig framgångsfaktor, men den regionala nyttan med vägar och järnvägar är dock betydligt mer konkret än vad som gäller för elnätsutbyggnad. Om modellen skulle vara lika framgångsrik vid elnätsutbyggnad kan således diskuteras.

Arbetet med MKB har en central roll i båda processerna och här anses en effektiv avgränsningsfas (scoping) vara en avgörande faktor för att undvika förseningar i senare skeden av tillståndsgivningen. Det förefaller som om de regler som gäller för BMP och MKB-arbetet vid utarbetande av väg- och järnvägsplaner bidragit till att länsstyrelserna fått en tydligare roll med mer etablerade rutiner än vid arbetet med nätkoncession (Länsstyrelsen tar beslut om BMP tidigt i processen och godkänner MKB:n). Eventuellt innebär dessa rutiner också att avgränsningsfasen för MKB-arbetet blir mer strukturerad än i nätutvecklingsprocessen.

De regler som gäller beträffande **markåtkomst** för väg- och järnvägsutbyggnad ger betydligt större möjligheter för exploatören jämfört med vad som gäller för nätkoncession. Trafikverket har rätt att få tillträde till fastigheter för undersökningar redan under planeringsprocessen och en färdig väg- eller

järnvägsplan ger omedelbart tillträde till marken. Vid de intervjuer som genomförts med kommunernas markägarerepresentanter är det uppenbart att man ser helt olika på förhandlingsrollen vid vägutbyggnad jämfört med nätutbyggnad. Vid vägutbyggnad anser man sig ha en väldigt begränsad förhandlingsmöjlighet. Lokalisering styrs av andra faktorer och principerna för ersättning är redan fastställda. Markförhandlingar är dock en viktig del av Trafikverkets planeringsprocess, med särskilda markförhandlare som tar tidig kontakt med berörda. Detta kan dock gissningsvis vara ett uttryck för att det är ett mycket stort antal markägare som är berörda vilket ger ett omfattande arbete med att utforma avtal.

När det gäller jämförelser mellan hur frågan om **teknikval** hanteras i de olika processerna är det svårt att dra några slutsatser. Här görs således enbart några personliga reflexioner. Teknikvalet mellan luftledning och markledning är i många avseende avgörande för den framtida markanvändningen och kan inte riktigt jämföras med de teknikval som görs för vägar och järnvägar, såvida det inte handlar om de övergripande besluten om utformning som fastställs som en integrerad del av planeringen (tunnlar, broar etc.). Också de teknikval som görs i senare steg kan dock ha betydelse för boende och markägare men är sannolikt svåra att överblicka och ger därmed mindre upphov till synpunkter (erosionsskydd, dränering, vägtrummor, belysning etc.). För vägar är det mer detaljerade teknikvalet inte heller något som är helt avgörande vid utformning av MKB. Det är snarare så att MKB:n ger anvisningar om vilka tekniker som bör väljas för att begränsa miljöpåverkan.

Bilaga 1: Sammanfattning av Trafikverkets planeringsprocess

Planläggningen av vägar och järnvägar föregås av förberedande studier där behovet av åtgärder i transportsystemet bedöms utifrån den så kallade fyrstegsprincipen². Dessa förberedande studier kallas **åtgärdsvalsstudier** och är i första hand av principiell karaktär med mindre fokus på konkreta fysiska åtgärder. Syftet med en åtgärdsvalsstudie är att ge underlag för att bestämma vad som ska göras för att lösa transportbehovet. När åtgärdsvalsstudier visar att det behövs en om- eller nybyggnad av väg eller järnväg blir det aktuellt med fysisk planering. Därmed kan man inleda den process i enlighet med väglagen eller lagen om byggande av järnväg som beskrivs nedan.

I den fortsatta processen fördjupas och precisera ändamålet i projektmål och det konkreta arbetet med att ta fram en **väg- eller järnvägsplan** inleds.

Lokaliseringalternativ och alternativa utformningar som kan tillgodose ändamålet

² Fyrstegsprincipen: 1) Tänk om - påverka behovet, 2) Optimera – effektivisera utnyttjandet av befintlig infrastruktur, 3) Bygg om, 4) Bygg nytt

tas fram. Alternativens eller korridorernas effekter, konsekvenser och kostnader utvärderas utifrån ändamål och de mer preciserade projektmålen. Med den fastställda vägplanen eller järnvägsplanen som underlag tas **bygghandlingar** fram och avslutningsvis tar **byggskedet** vid. Denna övergripande process illustreras nedan.

Figur 1. Trafikverkets planerings- och utbyggnadsprocess

Källa: Trafikverket

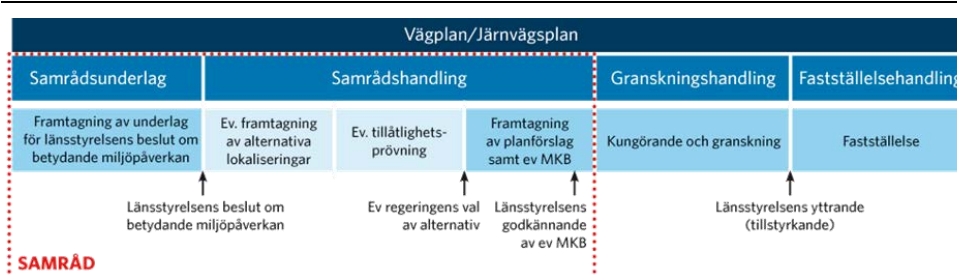
Planläggningsprocessen regleras i väglagen (1971:948) och lag (1995:1649) om byggande av järnväg. Den syftar till att förfarandet vid byggande av transportinfrastruktur ska få en god anknytning till övrig samhällsplanering och till miljölagstiftningen. Inledningsvis görs en **planläggningsbeskrivning**, med en preliminär bedömning av hur planläggningsprocessen bör utformas. Projektets ändamål, syfte och omfattning ska framgå av beskrivning. Vidare ska information finnas om vilka samråd som kommer att hållas och tidpunkten för dessa.

Planläggningsbeskrivningen uppdateras fortlöpande och ska finnas tillgänglig på Trafikverkets webbplats.

I planläggningsbeskrivningen ska även den nödvändiga samordningen med PBL och annan lagstiftning beskrivas, till exempel vilka tillstånd som ska hanteras enligt miljöbalken och vilka ändringar som behövs i **gällande detaljplaner**. Eftersom en väg eller järnväg inte får byggas i strid mot en detaljplan, ska väg- eller järnvägsplaner vara anpassad till gällande detaljplan. Om det inte är möjligt och om avvikelser inte ryms inom kriteriet mindre avvikelse, ska detaljplanen ändras eller upphävas. Vid den slutliga fastställelseprövningen av en väg- eller järnvägsplan bör nödvändig planändring eller upphävande av detaljplan vara beslutad och helst också ha fått laga kraft.

En mer detaljerad illustration av de olika processtegen vid framtagning av väg- eller järnvägsplaner återfinns nedan.

Figur 2. Trafikverkets planläggningsprocess

Källa: Trafikverket

Samrådsprocessen pågår under hela planläggningsprocessen fram till kungörande för granskning. Samrådet har olika inriktning beroende på hur långt i planläggningsprocessen man kommit. Under processen kan såväl samrådskretsen som underlaget för samrådet variera. Antalet samrådstillfällen och typ av aktiviteter ska anpassas så att samrådskretsen ges möjlighet att förstå och påverka projektets inriktning, men formerna för samråd är inte preciserade i lagstiftningen. Resultatet av samrådsprocessen redovisas i en s.k. samrådsredogörelse, som utgör ett av underlagen till väg- eller järnvägsplanen. Den ska successivt uppdateras fram till dess att väg- eller järnvägsplanen kungörs.

Trafikverkets benämningar på en väg- eller järnvägsplans status i planläggningsprocessens framgång av ovanstående figur. **Samrådsunderlag** är benämningen på den status som planen har under planläggningens tidiga faser, till och med länsstyrelsens beslut om betydande miljöpåverkan. **Samrådshandling** är benämningen på den status som planen har vid utformning av lokaliseringalternativ och vid planutformning.

Länsstyrelsen prövar om projektet kan antas medföra en **betydande miljöpåverkan (BMP)** tidigt i planeringsprocessen. Om så är fallet ska en **miljökonsekvensbeskrivning (MKB)** tas fram och samråd ska då ske med övriga statliga myndigheter, allmänheten och organisationer som kan antas bli berörda. Samrådet ska även avse innehåll i och utformning av MKB:n. Allmänheten kommer alltså in i samrådsprocessen först om projektet kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Om projektet inte antas medföra betydande miljöpåverkan, ska en mindre omfattande beskrivning av hälso- och på miljöpåverkan göras, benämnd **miljöbeskrivning**. Arbetet med MKB och miljöbeskrivning bedrivs integrerat med planläggningen och påbörjas när länsstyrelsen fattat beslut om huruvida projektet kan antas medföra BMP. MKB:n ska godkännas av länsstyrelsen. Detta gäller även ärenden som överlämnas till regeringen för tillätlighetsprövning.

Som övergripande princip gäller att större väg- och järnvägsprojekt med stor påverkan på miljön och hushållningen med mark och vatten ska **tillätlighetsprövas**. Vilka projekt som ska omfattas av denna prövning avgörs av

Regeringen. Som underlag för dessa beslut underrättar Trafikverket årligen regeringen om vilka projekt man anser ska tillåtlighetsprövas. Ett ärende om tillåtlighetsprövning överlämnas till regeringen när man tagit ställning till vilka alternativ som är rimliga och rangordnat dessa. Underlaget för tillåtlighetsprövning ska kungöras och hållas tillgängligt för granskning på motsvarande sätt som för väg- och järnvägsplan. Det innebär att allmänheten, miljöorganisationer med flera har möjlighet att lämna synpunkter på den rangordning som gjorts och på utredningen i övrigt.

Vid själva **utformningen av planförslaget** studerar och reglerar de detaljer för väg- eller järnvägsanläggningens utformning, tekniska lösningar, miljöskyddsåtgärder med mera som behövs för att klarlägga markbehoven. Under planeringsprocessen har Trafikverket rätt att få tillträde till fastigheter för att **genomföra förberedande mätningar och undersökningar** av till exempel arkeologi och markförhållanden i och intill den planerade sträckningen. Markägaren ska informeras i förväg och ersättning betalas om det skulle uppstå skador. När vägens eller järnvägens sträckning har klarlagts upprättas slutligen en väg- eller järnvägsplan där det bl.a. anges vilken mark som behöver tas i anspråk.

Efter att väg- eller järnvägsplanen anses vara upprättad och färdig inleds **granskningsfasen**. Planförslaget ska ha kostnadsberäknats och bedömts utifrån stads- och landskapsbild och natur- och kulturvärden, och länsstyrelsen ska ha godkänt MKB:n i de fall då en sådan krävs. Väg- eller järnvägsplanen har då status **granskningshandling**, det vill säga ett färdigt planförslag samt en slutlig samrådsredogörelse. Såväl väg- eller järnvägsplanen inklusive samrådsredogörelsen som miljöbeskrivningen eller MKB ska granskas. Trafikverket, eller den som avser att bygga väg eller järnväg, ska genom en kungörelse informera om möjligheten till granskning.

Efter granskningen ska byggansvarig (Trafikverket) sammanställa och kommentera alla skriftliga granskningssynpunkter i ett **granskningsutlåtande**. Granskningsutlåtandet ska bifogas väg- eller järnvägsplanen inför länsstyrelsens yttrande. I vissa fall kan granskningsutlåtanden innebära att det blir aktuellt med en ändring av planen. Vid större ändringar görs en förnyad granskning av det reviderade förslaget. Kungjord väg- eller järnvägsplan, kompletterad med MKB, samrådsredogörelse och granskningsutlåtande, sänds **till länsstyrelsen för yttrande**. Även regeringens beslut om tillåtlighet ska bifogas där detta är aktuellt.

I det avslutande processteget begärs **fastställelse av planen hos Trafikverket**. Inom Trafikverket är det regionkontoret som gör detta. De handlingar som lämnas för fastställelseprövning benämns **fastställelsehandling**. I samband med begäran om fastställelseprövning ska kommunikation ske, dvs. den som är part i ärendet ska underrättats och få tillfälle att lämna synpunkter. Kommunikationstiden är

normalt tre veckor. Om länsstyrelsen har tillstyrkt planen och om projektet har tillräcklig aktualitet, ska Trafikverket pröva frågan om att fastställa planen. Det är Trafikverkets centrala funktion Juridik och planprövning som gör detta. Om Trafikverket och en länsstyrelse har olika uppfattning ska Trafikverket överlämna frågan om att fastställa planen till regeringen. Ett beslut att fastställa en järnvägsplan upphör att gälla fem år efter det år då beslutet fick laga kraft om inte järnvägsbygget har påbörjats. För en vägplan gäller att ett beslut upphör att gälla fem år efter det år då beslutet fick laga kraft om inte vägens sträckning blivit tydligt utmärkt på marken och vägbygget har påbörjats.

Trafikverkets beslut att fastställa en väg- eller järnvägsplan får **överklagas till regeringen**. Trafikverket gör alltid en kungörelsedelgivning av fastställelsebeslutet. Överklagandetiden är tre veckor och börjar löpa två veckor efter det att beslutet om kungörelsedelgivning har tagits. Den som beslutet angår har rätt att överklaga, vilket regleras i förvaltningslagen, liksom sådan ideell förening eller annan juridisk person som avses i 16 kap. 13 § miljöbalken.

När en vägplan eller järnvägsplan fått laga kraft kan byggandet starta omedelbart och Trafikverket har då **rätt att förvärva mark** som behövs för vägen eller järnvägen. För en väg sker det genom så kallad vägrätt, som kan sägas vara en i tiden obegränsad nyttjanderätt. Någon förändring av fastighetsindelningen sker därför inte. Vägrätten innefattar rätt för väghållaren att dels bestämma över markens användning under den tid som vägrätten består, dels tillgodogöra sig grus eller liknande som finns inom vägområdet. För en järnväg förvärvar Trafikverket normalt marken med äganderätt eller servitut. Fastighetsägaren har också rätt att få mark förvärvad när planen har blivit fastställd. Det gäller både väg och järnväg. I båda fallen kan dessutom mark tas i anspråk med tillfällig nyttjanderätt under byggnadstiden.

Reglerna om ersättning finns i väglagen respektive lagen om byggande av järnväg. Båda lagarna hänvisar till expropriationslagens ersättningsregler, vilket innebär att ersättningsreglerna för väg och järnväg motsvarar varandra. Samma regler tillämpas vid frivilliga överenskommelser. Vid inlösen av en fastighet ska ersättningen motsvara fastighetens marknadsvärde plus 25 procent. Om det gäller en del av en fastighet ges ersättning för minskningen av marknadsvärdet plus 25 procent.

Trafikverket försöker i så stor utsträckning som möjligt att lösa ersättningsfrågorna på frivillig väg. Man kommer också överens med markägarna om ersättningar i de allra flesta fall. Etablerade normer eller värderingsmetoder när det gäller att bestämma ersättning för intrång på jord- och skogsbruksfastigheter används. Tillträde får ske omedelbart när arbetsplanen har vunnit laga kraft. Tillträde sker

alltså innan ersättningen är bestämd genom avtal eller, i undantagsfallen, beslutad av domstol.

Vid **tvist om ersättningen** för vägrätt är det mark- och miljödomstolen som avgör denna. Både Trafikverket och fastighetsägaren kan ansöka om att få ersättningsfrågan prövad. Vid järnvägsbyggande är det normalt genom en lantmäteriförrättning som Trafikverket får tillgång till mark enligt en fastställd järnvägsplan. Om en frivillig förhandling inte resulterar i någon överenskommelse beslutar lantmätaren om ersättning vid lantmäteriförrättningen. Även detta beslut kan överklagas till mark- och miljödomstolen.

Bilaga 2: Lagar

Väglagen (1971:948) (VL) reglerar möjligheterna att anlägga allmänna vägar med vägrätt och vägområdets avgränsning. Den reglerar också förutsättningarna för tillfälligt upplåtande av mark för vägändamål. Vägrätt innebär rätt att använda mark eller annat utrymme som behövs för vägen, trots att någon annan äger fastigheten. Vid byggande av väg ska vägen enligt VL få ett läge och utförande som gynnar ändamålet med minsta intrång, olägenhet och kostnad. Detta innebär att det är det minst ogynnsamma alternativet som ska väljas. Det ställs därmed inte något kvalitetskrav på lokaliseringen av det alternativ som väljs, exempelvis jämfört med plan- och bygglagen och miljöbalken som säger att marken även ska vara lämplig för ändamålet.

Enligt väglagen ska vissa typer av tillstånd sökas hos länsstyrelsen. Länsstyrelsen beslutar även om betydande miljöpåverkan i vägplaner och järnvägsplaner samt godkänner miljökonsekvensbeskrivningar.

Lag om byggande av järnväg (1995:1649) (LBJ) reglerar byggande av spåranläggning för järnvägstrafik. Lagen tillämpas även på tunnelbana och spårväg. Vid planläggning och byggande av järnväg ska järnvägen få ett läge och utförande som gynnar ändamålet med minsta intrång, olägenhet och kostnad. Detta innebär att det är det minst ogynnsamma alternativet som ska väljas. Hänsyn ska tas till både enskilda och allmänna intressen. Det ställs inte något kvalitetskrav på det alternativ som väljs, vilket kan jämföras med exempelvis PBL och MB, som säger att marken ska vara lämplig. En järnvägsplan ska dock utformas så att de fördelar som vinns överväger olägenheterna. Planen ska innehålla de skyddsåtgärder och försiktighetsmått som behövs för att förebygga störningar. I lagen sägs att järnvägen inte får byggas så att det motverkar syftet med skyddsföreskrifter eller andra bestämmelser för användning av bebyggelse, mark eller vatten. På mark som är järnvägsmark får man inte utan tillstånd från Trafikverket uppföra byggnader eller anläggningar som väsentligt försvårar användandet av järnvägen. Till skillnad mot väglagen sträcker sig inte denna

begränsning av byggande utanför den mark som avsatts som järnvägsmark enligt järnvägsplan. Möjligheten att reglera järnvägstrafiken på samma sätt som vägtrafiken för att reducera störningar för omgivningen är mycket begränsad. (Infrastrukturrelaterade skyddsavstånd, 2010:088.)

Bilaga 3: Referenser

Rapporter

Norell, Leif, Markåtkomst och ersättning för vägar, järnvägar och kraftledningar i Norden, Lantmäteriverket, LMV-rapport 2007:13

SATSA delprojekt "Effektiva planeringsprocesser", Jon Hansson, (Projektledare), Effektiva planeringsprocesser för transportinfrastruktur, verktyg För samverkan - en idéskrift, Länsstyrelsen Stockholms län, Trafikverket m.fl., december 2011

Sonder, Nätutvecklingsprocessen för utbyggnad av region- och transmissionsnät, Kartläggning och nulägesanalys av nätutvecklingsprocessen för linje, 2022

Trafikverket, Transportsystemet i samhällsplaneringen Trafikverkets underlag för tillämpning av 3–5 kap. miljöbalken och av plan- och bygglagen, Publikationsnummer: 2020:078, 2020-08-27

Trafikverket i samarbete med Boverket och Sveriges kommuner och landsting, Åtgärdsvalsstudier – nytt steg i planering av transportlösningar, Publikationsnummer 2015:171, november 2015

Widegren Karin, Ledtider för elnätsutbyggnad – Internationella erfarenheter, En rapport framtagen på uppdrag av Energimarknadsinspektionen, Widegren Energy AB, 23,11 2022

Trafikverkets informationsbroschyrer

- Nya vägar och järnvägar – Så här planerar vi, Utgåva 2, mars 3
- Vad händer när en väg eller järnväg byggs?, mars 2013
- Väg eller järnväg på min mark – Hur får jag ersättning?, utgåva 4, nov 2020

Webbsidor

Svenska kraftnät, Systemutvecklingsplan
<https://www.svk.se/systemutvecklingsplan>

Trafikverket, Övergripande information om planeringsprocessen
<https://bransch.trafikverket.se/for-dig-i-branschen/Planera-och-utreda/planlaggningsprocessen/>

Trafikverket, exempel på projektsida, Norr Botniabanan

[https://www.trafikverket.se/vara-projekt/projekt-som-stracker-sig-over-fler-
lan/norrbotniabanan/#byggdagbok_umeadava](https://www.trafikverket.se/vara-projekt/projekt-som-stracker-sig-over-fler-
lan/norrbotniabanan/#byggdagbok_umeadava)

Intervjuer

- Intervju med företrädare för Göteborgs Stads Exploateringsförvaltning
- Intervju med företrädare för Kommunstyrelseförvaltningen och Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen, Oxelösunds kommun

Bilaga 3 Nationella utredningar som berör nätutvecklingsprocessen

Se separat dokument.

<https://ei.se/4.43e19b9d18779705cf77d55.html>

Bilaga 4 Bruttolista åtgärder

Inom regeringsuppdraget har Sweco, på uppdrag av Ei, hjälpt till att samla in och sammanställa åtgärdsförslag, som syftar till att minska ledtiderna i tillståndsprocessen. Åtgärdsförslagen har lämnats av berörda myndigheter, ett urval av nätägare och företag. Åtgärdsförslagen listats i tabellen nedan och är sorterade utifrån respektive steg i nätutvecklingsprocessen. Flera av åtgärderna som tagits fram av de olika aktörerna liknade varandra eller behandlade samma sorts problematik. De åtgärder som beskrev samma åtgärd eller berörde samma problematik sattes därför samman.

1 Nätutredning

Nr	Åtgärd	Ansvarig aktör
1.1	<ul style="list-style-type: none"> Tidiga dialoger med länsstyrelsen och kommuner underlättar för planering inom den egna organisationen inför kommande projekt. Kan lyfta en del frågor tidigt i processen med bland annat kunskapsunderlagsmedskick med representanter från olika sakområden. För stora och komplicerade ledningsprojekt med flera motstående intressen kan det vara bra att ha en tidig dialog med länsstyrelsen före samrådet. 	Länsstyrelserna
1.2	<ul style="list-style-type: none"> Utredningen om nätutbyggnad tar lång tid, struktur/tidplan är otydlig. Pågående arbete med nätutvecklingsplaner. Nätägarna bör utreda snabbare om en ledning ska byggas eller inte. Det krävs en tydligare tidsplan för att alla parter ska jobba mot samma mål. 	Nätägare
1.3	<ul style="list-style-type: none"> Nätägaren behöver genomföra en gedigen lokaliseringsprocess för att planera sträckningen för att undvika så många intressekonflikter som möjligt. Nyttja länsstyrelsens och statens underlag tidigt i processen. Planeringskatalogen, geoportalen, artportalen, försök etc. Nätägarna kanske skulle kunna vara mer hjälpta med mer datorstöd. 	Nätägare

2 Samråd & Ansökan

Nr	Åtgärd	Ansvarig aktör
2.1	<ul style="list-style-type: none"> • Ett tidigt myndighetssamråd hålls med berörd nätägare och myndigheter som är involverade i nätutvecklingsprocessen. (T.ex. har Svenska kraftnät provat att genomföra flera myndighetssamråd innan vanliga samrådet). Om detta ska ske behöver Ei:s roll tydliggöras. Kanske ska det vara som för länsstyrelsen med en rådgivande del och en beslutande del. Det blir viktigt att vara noga med vilken roll Ei tar i samrådet. Enbart peka på vilka typer av utredningar som typiskt sett behövs, etc. • Att t.ex. Ei är med på samråd får inte betyda att Ei inte får ändra sig kring saker när väl ansökan är inne hos Ei. • Om Ei ska vara involverade tidigt i processen så är det bästa utanför det vanliga samrådet. Utan markägare och fastighetsägare. • Få med Ei tidigare i processen. • Har Lantmäteriet svårt att uttala sig redan i samråd baserat på den detaljnivå gällande intrång i fastigheter som samrådsunderlaget har? Deras roll kanske handlar om att yttra sig mer generellt över fastighetsägarnas synpunkter i samrådet, vad som är praxis. Å andra sidan kanske nätägarna har bra koll på det. • Får Ei som beslutsfattare vara med och påverka? Samma handläggare som är med i samråd är inte den som föredrar ärendet lägre fram? 	Ei
2.2	<ul style="list-style-type: none"> • Länsstyrelserna bör säkerställa att prövningar sker på en gemensam grund och basis. Att länsstyrelsen inte kommer med ny info i Ei:s remiss. Tydligare riktlinjer hur länsstyrelsen ska utreda inför samrådssvar. • Länsstyrelsen beslutar om behov av inventering, Ei kan inte begära att inventering krävs om länsstyrelsen inte tycker det. • Samordna svaren från länsstyrelsen där helheten tydliggörs. • Länsstyrelsegemensam vägledning kring kunskapsunderlag krävs. Vägledningen kan röra till exempel inventeringsbehov och utförande. • Samsyn på länsstyrelserna för att slippa en dubbelprövning av 12:6-samråd. Tydligt uttala en tolkning om behovet av 12:6-samråd efter en koncessionsprövning. • Tydliggörande (likt Plan- och bygglagen) – Vilka sakområden förväntas länsstyrelsen ge sin syn kring. • Tidigare och bättre samordning mellan berörda myndigheter. Tydliga kravställningar som är tydligt motiverade och som endast varierar över tid till följd av förändrad rättspraxis eller lagändring. 	Länsstyrelserna
2.3	<ul style="list-style-type: none"> • Ta fram vägledning kring vad som behöver utredas och inventeras i olika typer av områden, naturtyper, för olika typer av ledningar osv. Dessa ska nätägare ha när de påbörjar ett ledningsprojekt och ska tillhandahållas av Ei. • Arbeta in effektiv hantering av frågor som rör arter och vad som behövs i en ansökan. Länsstyrelsen ser till att förmedla all information kring känsliga arter och områden redan vid samråd. 	Länsstyrelserna

Nr	Åtgärd	Ansvarig aktör
2.4	<ul style="list-style-type: none"> Den nya lagen om konsultationsordning för det samiska folket innebär att en ny process måste implementeras hos Ei. Konsultation ska ske med Sametinget om de vill ha det. Detta täcks inte in i samtal innan remiss. Ei arbetar med att ta fram formerna för konsultationerna och implementera lagstiftningen i tillståndsprocessen och så att det ska påverka ledtiderna så lite som möjligt 	Ei
2.5	<ul style="list-style-type: none"> Väl genomförda samråd kan leda till att konsultationen går snabbare och blir mindre omfattande än vad den blir om det funnits brister i samrådet och begäran om konsultation kanske minimeras. 	Nätägare
2.6	<ul style="list-style-type: none"> Tydliggöra, kravställa och kommunicera vilket underlag som krävs vid ett kompletterande samråd. Bör tas fram tillsammans med nätägare. 	Länsstyrelserna
2.7	<ul style="list-style-type: none"> Tydliggörande om eventuella följdprovningar tidigt i processen. 	Länsstyrelserna
2.8	<ul style="list-style-type: none"> Inventeringar bör ske tidigt i processen (Ligger på nätägaren, länsstyrelsen kan påtala detta om den ser brister, alternativt positiva kring att processer ska dra igång tidigt och parallellt, artskydd och Natura 2000 främst). Nätägare måste planera inventeringar och utredningar så att de görs vid rätt tid och tillräckligt många gånger för att kunna användas vid bedömningar av påverkan. Nätägare bör redovisa en tidsplanering för inventeringar och utredningar i samrådet. Inventeringar kan behöva göras under olika tider på året beroende på vad det är man letar efter, vissa inventeringar behöver göras flera gånger för att få med de mellanårsvariationer som ibland kan vara ganska stora, t ex för fåglar. 	Nätägare
2.9	<ul style="list-style-type: none"> Prioritera undersökningar/utredningar som inte kräver fältbesök underlättar totala ledtiden om de görs tidigt i processen (Kan finnas risk om det visar sig att något alternativ väljs bort). Om möjligt att jobba på flera alternativ parallellt. 	Nätägare
2.10	<ul style="list-style-type: none"> Beställar-/nätägarförhållande bör klargöras och tydliggöra rollerna för inblandade parter i processen från början. Formell motpart i samråd och BMP är enbart nätägaren eller dennes ombud. 	Nätägare
2.11	<ul style="list-style-type: none"> Marktillträde och kommunikation (nätägare med berörda sakägare). Klargöra rutiner kring markåtkomst för undersökningar. I samband med/under samrådsprocessen för en ny ledning så ställer länsstyrelsen ofta krav på att olika typer av utredningar/inventeringar ska genomföras i fält. I samband med att de ställer dessa krav så borde de även ge nätägaren rätt till/tillstånd för att utföra dessa utredningar i fält. Länsstyrelsen ger rätt till/tillstånd för projektering och inventering i fält (okulär) i samband med samråd. Detta inkluderar även rätten att få färdas med personbil på enskilda vägar. Ei behöver hitta ett snabbt och effektivt sätt att hantera frågor om tillträde till mark för undersökningar. 	Nätägare, Länsstyrelserna, Ei

Nr	Åtgärd	Ansvarig aktör
2.12	<ul style="list-style-type: none"> • För stora komplicerade ledningsprojekt med flera motstående intressen kan det vara bra att ha en dialog med länsstyrelsen före samrådet, men det ska inte göras i alla typer av ledningsärenden. • Dialog mellan nätägare och länsstyrelsen innan samråd där länsstyrelsen är rådgivande under processen för att stämma av omfattning på alternativutredning, förordat alternativ, inventeringsbehov etc. • Vid rennäringsintresse och BMP bör kanske länsstyrelsen efterfråga expertis från länsstyrelserna i Jämtland, Västerbotten och Norrbotten. • Länsstyrelsen skulle kunna vara mer rådgivande, bättre dialog mellan länsstyrelsen och nätägare. 	Länsstyrelserna
2.13	<ul style="list-style-type: none"> • Ei har en tät dialog med nätägaren vid komplexa ärenden som sker så fort en fråga dyker upp för att minska behov av kompletteringar. Kanske inte heller behöver dokumenteras. 	Ei
2.14	<ul style="list-style-type: none"> • Kulturvärdesinventering (etapp 1) samt arkeologisk utgrävning (etapp 2) handlas upp och hanteras av nätägaren i stället för länsstyrelsen 	Nätägare
2.15	<ul style="list-style-type: none"> • Försvarsmakten måste utse någon samrådspartner med mandat. Regering bör ge Försvarsmakten i uppdrag att delta och möjliggöra för nätägarna att komma fram i Norrbotten. • Få med länsstyrelsen och Försvarsmakten på samma möte. 	Försvarsmakten
2.16	<ul style="list-style-type: none"> • Teknikval: Tydliggör när det är givet att utreda både luft- och markkabel och när det inte är givet. Exempel är att Norge har gjort så. Finns kopplingar till Klimatråtsutredningen och Elektrifieringsstrategin. • Förhandsbesked av något slag från Ei i tidigt skede (inför samråd) om att ledningen (145 kV) lämpligast byggs i luft. • Utred möjligheten att införa förval på teknik för högre spänningsnivåer. Teknikval, luftledning mot markkabel. • Nätägaren behöver inte presentera alla olika teknikval (både luftledning och markkabel) i ansökan när det är uppenbart att markkabel inte är ett alternativ. Då presenteras alternativet endast i inledningen i samrådet. • Ei skulle kunna vägleda nätägarna mer kring alternativredovisning. • För att Ei ska kunna ha bra beslutsunderlag kanske man behöver ta in en konsult som jobbar fram ett beslutsunderlag. • Om svaret på teknikutförande ska vara löst vid samråd så ska det vara löst baserat på de tekniska delarna, inte miljöperspektivet. Miljöperspektivet ska hanteras när ansökan kommer in till Ei. Om detta ska gå att tydliggöra behövs troligen författningsförslag. 	Ei
2.17	<ul style="list-style-type: none"> • Ärendehantering hos länsstyrelsen: För att få en tydlig röd tråd och samlad hantering under hela tillståndsprocessen borde det vara ett och samma ärendenummer under processen samt att det kan tas ut i tidigt skede när tidig dialogen inleds. 	Länsstyrelserna

Nr	Åtgärd	Ansvarig aktör
2.18	<ul style="list-style-type: none"> Genomföra dialogmöte med länsstyrelsen och kommuner efter inkommit yttrande under samrådet. Gå igenom de huvudsakliga synpunkterna, få det presenterat muntligt, möjlighet till dialog. Få ökad förståelse för varandra. 	Länsstyrelserna
2.19	<ul style="list-style-type: none"> Projektinformation på Ei:s hemsida. Berörda markägare kan följa projektets framdrift samt kan via formulär skicka in eventuella frågor. Handlingar såsom samrådsredogörelsen läggs ut på denna sida. 	Ei
2.20	<ul style="list-style-type: none"> Nätägarna utreder dispenser³ innan/medan ansökan skickas till Ei/handläggs av Ei. Länsstyrelsen behöver vara involverad och göra den bedömningen innan ansökan kommer till Ei. Åtgärden kräver troligen lagstiftning för att det ska vara tydligt och att nätbolagen ska våga göra parallellt arbete. Ett alternativ är att det är utrett tills Ei skickar ansökan på remiss. Nätägarna ser till att vissa tillstånd är utredda och godkända innan ansökan kommer in till Ei. Länsstyrelsen behöver vara involverad och göra den bedömningen innan ansökan kommer till Ei. Kan det vara bra att använda åtgärden på ställen där sträckningen framför allt är låst på grund av områden som kräver tillstånd? Det finns ett värde i att få dispenser godkända innan ansökan skickas till Ei. När Ei har fattat beslut så är ju sträckan ganska självklar och dispenser kanske oftast ges då. Det kan ibland upplevas som lite för sent att komma och söka dispenser efter att sträckan ändå är satt, det kanske ska få styra i större utsträckning? Dispenser och tillstånd som eventuellt ska sökas behöver samordnas. 	Nätägare
2.21	<ul style="list-style-type: none"> Ei och länsstyrelserna pratar ihop sig tidigt i processen för att klargöra vad som krävs i ansökan. Det kanske kräver att man tydliggör länsstyrelsens roll i regleringsbrev eller liknande. Det kan även behövas en formell struktur för det på något sätt så att det inte blir olika beroende på länsstyrelse. Ei och länsstyrelsen har en tidig dialog ungefär i samrådsstadiet för att reda ut vad som kommer krävas från nätägaren. Direktkontakt mellan handläggare på Ei och länsstyrelsen. 	Ei
2.22	<ul style="list-style-type: none"> Tydliggöra för sakägare vart och när de faktiskt har möjlighet att påverka och ha synpunkter. Exempelvis är det ju sällan någon idé att överklaga teknikvalet när ärendet är hos Lantmäteriet. Tydliggörande handlar också om att många markägare inte förstår varför de ska yttra sig igen vid remiss när de sagt något i samråd. Delgivning av beslut genomförs på ett tidseffektivt sätt och endast när det är nödvändigt. Nätägaren tydliggör i samrådsinbjudan (brevet) de frågor nätägaren förvänta att få svar på (t.ex. om huruvida planerade skyddsåtgärder är väl valda). Tydliggör att nätbolagen förväntar att representanter från olika sakområden ska medverka i yttrandet. Nätägaren bygger rimliga förväntningar hos sakägarna/intressenterna vid samråd. 	Ei

³ Ex. på dispenser är naturreservat, nationalparker, naturminnen, biotopskyddsområde, djur- och växtskyddsområde, vattenskyddsområde.

Nr	Åtgärd	Ansvarig aktör
2.23	<ul style="list-style-type: none"> • Genom hela nätutvecklingsprocessen använda personnummer i större utsträckning för att underlätta och effektivisera. Exempelvis använda personnummer på markägare i ansökan. Då kan samrådsinbjudan och delgivning ske via exempelvis Mina meddelande i Kivra eller levereras till folkbokföringsadressen. Myndigheter behöver få i uppdrag från regeringen att använda personnummer i större utsträckning. • När lagen ändrades i augusti 2021 hade man föreslagit att göra som i Plan- och bygglagen. Där kungörelsen innebär delgivning, så blev det inte. • Kan underlätta om det i lag tydliggörs att nätägare får använda personnummer utan att få problem med GDPR. 	Ei
2.24	<ul style="list-style-type: none"> • Harmonisera benämning av olika begrepp. Exempelvis använda samma standard vid benämning av spänning. Exempelvis verkar betydelsen av "sakägare" vara olika beroende på instans. • Ett alternativ vore att bara kräva in konstruktionsspänning om det planeras att använda en annan än den som rekommenderas i standarden. Om inget annat har angetts kan man då utgå från standarden. 	Ei
2.25	<ul style="list-style-type: none"> • Få nätägare att alltid använda Ei:s digitala verktyg DINKEL när koncessionsansökan skickas in. Föreskriva att ansökan ska lämnas in via DINKEL. • Genomföra en workshop om DINKEL. 	Ei
2.26	<ul style="list-style-type: none"> • Göra beskrivning av vad ansökan ska innehålla mer pedagogisk att förstå samt förtydliga att Ei efter en inlämnad ansökan som uppfyller formella regler kan ställa de frågor som Ei behöver få svar på för att kunna göra bedömningen enligt miljöbalken. Detta för att minimera behov av kompletteringsrundor. 	Ei
2.27	<ul style="list-style-type: none"> • Nätägare är tydligare med vilket stöd de behöver för att veta vilket underlag som ska skickas in till Ei och hur upphandling ska hanteras bäst. 	Nätägare
2.28	<ul style="list-style-type: none"> • Nätägarna tar reda på allt de behöver för att undvika överklaganden senare i processen för att minska risk för överklaganden senare i processen. 	Nätägare
2.29	<ul style="list-style-type: none"> • Förundersökningstillstånd för markundersökningar i ett tidigt skede, t.ex. Ei handlägger och beslutar om rätt att markundersöka innan koncessionsbeslut. Jfr åtgärd 2.11. 	Ei

3 Prövning av nätkoncession för linje

Nr	Åtgärd	Ansvarig aktör
3.1	<ul style="list-style-type: none"> Behov av effektivare hantering av kommunernas remissrundor. Ett förslag att lösa detta på är att skicka remisser enligt årshjul som kommunerna arbetar utifrån. Om remisserna skickas ut samma vecka i flera ärenden med samma svarstid (samma datum) så blir det lättare och effektivare för både Ei och kommunerna. Exempelvis skickas remisser ut första veckan varje månad för att ha sista svarsdag om 8–12 veckor, samma svarsdag för alla remisserna som skickas den månaden. Alla remisser som kommer ut i januari har samma svarstid i mars och alla remisser i februari har samma svarstid i april. Det kanske gör att kommunerna kan planera lättare och också bevaka om de har missat att svara på någon remiss. På ei.se borde man kunna få upp remisser med start/svar JANUARI, FEBRUARI, MARS osv. och kunna sortera på kommun. Kan kommunernas del i remiss snabbas på genom att kolla med kommunerna hur de ställer sig till ledningen i ett tidigare skede. Idag kan anständerna för remisstiden bli långa på grund av att kommunerna styrs av deras sammanträden. 	Ei
3.2	<ul style="list-style-type: none"> Det är lång tid för prövning av ändringar enligt 2 kap. 28 § ellagen. Förslag är att hantera ändringar enligt 2 kap. 28 § ellagen lika fort ansökan om förhandsmedgivande enligt 2 kap. 8 §. 	Ei
3.3	<ul style="list-style-type: none"> Generellt långa tider eftersom ärenden är liggandes utan hantering. Gäller både innan ett ärende påbörjats och mellan att remissen är avslutad och Ei skickar ut yttrande för bemötande. Minimera tiden där ärenden ligger obehandlade. Tidsatt handläggning. 	Ei
3.4	<ul style="list-style-type: none"> Inför systemperspektiv som en del av helhetsbedömningen. Prövningen vid en koncessionsansökan görs endast utifrån den enskilda ledningen, hänsyn tas inte till helhets- eller systemperspektiv vilket för nätägaren är viktigt för att kunna planera och bygga ett långsiktigt hållbart nät. I prövningen av en ledning väger varje enskilt lokalt intresse tungt och ingen hänsyn tas i bedömningen till de positiva effekter som ledningen avser leda till, t ex. klimatnytta, samhällsutveckling etc. Detta gäller flera myndigheter såsom länsstyrelsen och Ei samt kommuner. Prövningen vid en koncessionsansökan görs endast utifrån lokal påverkan på naturvärden och inte utifrån länsstyrelsens hela uppdrag. Hänsyn tas inte till helhetsperspektivet att en långsiktigt hållbar nätutbyggnad möjliggör den gröna omställningen och uppfyllandet av klimatmålen. Länsstyrelsen väger inte in andra statliga intressens påverkan för planeringen av nätutbyggnaden, t.ex. Forsvarsmaktens och Trafikverkets intressen. Översyn av nuvarande prövningsordning för nätkoncession när det gäller både prövande myndighet och prövningens omfattning. Att för transmissionsnätet förändra koncessionsprövningen så att den i större utsträckning fokuserar på åtgärder som har en sammanhängande betydelse för systemet genom att de samverkar för att uppnå syftet med förstärkningarna. En sådan koncessionsprövning skulle kunna avse ett antal ledningar utifrån vad nätägaren bedömer ha sammanhängande betydelse, dvs. i vissa fall en eller två ledningar och i andra fall mer omfattande omstruktureringar. 	Ei

Nr	Åtgärd	Ansvarig aktör
3.5	<ul style="list-style-type: none"> Förutsättningarna kring vad som krävs för att få en koncessionsansökan godkänd är inte tillräckligt tydliga då kraven höjs och detaljnivån skärps löpande. Tydligare krav och vägledning redan från start. Tydliga kravställningar som är tydligt motiverade och som endast varierar över tid till följd av förändrad rättspraxis eller lagändring. Risker vid förkortade svarstider hos länsstyrelsen. Med för kort tid för bedömning riskerar vissa frågor att missas vid internremittering vilket kan få följder senare i processen som drar ut än mer på totala tiden – exempelvis behov av omfallsplanering och nya ledningsalternativ. Att naturvårdsverket tydliggör vägledning om specifika miljöbedömningar och särskilt riktar mot elektrifieringsstrategin (vägledning mot såväl länsstyrelsen som nätägare). 	Ei
3.6	<ul style="list-style-type: none"> Utreda ett antal brister i ellagen som påverkar tillståndsprocessernas effektivitet såsom att en liten ändring invid en station följer samma process som en ny koncession och att rättsskydd saknas. 	Ei
3.7	<ul style="list-style-type: none"> Harmonisera det kartmaterial som används genom hela nätutvecklingsprocessen. Exempelvis vid Ei:s remisser efterfrågas tydligare kartor. En fundering kopplat till denna åtgärd är att eftersom exempelvis Ei och Lantmäteriet beslutar om olika saker och på olika detaljgrader så behöver kartorna vara olika. Exakta stolpplaceringar kommer senare i processen, vilken kan vara en anledning till att det är bra att kartorna inte är harmoniserade. Kan osäkerheterna för mottagaren vid remiss tas bort genom att ha ett tydligare brev vid remiss om att Ei begär kartor i skala 1:50 000? Påbörja viss utredning innan koncession med stöd av 17 § ledningsrättslagen (t.ex. framtagande fastighetsförteckning och utkast till karta samt att få ledningsägare att ansöka om åtgärder innan förrättning t.ex. fastighetsbestämning). Tydliggör vad som krävs för medgivande enligt 17 § ledningsrättslagen. Ärenden kring ledningsrätt tas inte upp för prövning om inte giltigt koncessionsbeslut finns. 	Lantmäteriet
3.8	<ul style="list-style-type: none"> Ledningsgators värden för biodiversitet bör utredas och nyttjas 	Ei
3.9	<ul style="list-style-type: none"> Prioritera klimatnytta, ge förtur för detta. 	Ei
3.10	<ul style="list-style-type: none"> Inför Kortare ledtider på fler projekt. 	Ei
3.11	<ul style="list-style-type: none"> Bekräftelse på inkomna yttranden (i huvudsak via mailsvar) med hänvisning till nätägares bemötande i samrådsredogörelsen som läggs upp på projektsidan på hemsidan. Ei bör skicka över alla inkomna yttranden när remisstiden gått ut och samtidigt informera om någon part begärt anstånd. 	Ei
3.12	<ul style="list-style-type: none"> Onödigt många blir involverade i samråd. Förslag att Lantmäteriets fastighetsägarförteckning används av Ei vid remiss och att Lantmäteriet flyttar sin uppgift att ta fram förteckningar sent i processen till innan ansökan skickas till Ei. 	Ei

Nr	Åtgärd	Ansvarig aktör
3.13	<ul style="list-style-type: none"> • Parallellställa koncessionsprocessen och ledningsrätt i större utsträckning. Skulle kunna övergå att detta är huvudregeln alltid och på så sätt skapa större förståelse hos markägare? Genom att parallellställa det mer kanske det även ger ett tydligare forum för markägare att diskutera specifika detaljfrågor om deras mark som Ei inte kan svara på. • Påbörja viss utredning av ledningsrätt innan koncession med stöd av 17 § ledningsrättslagen (t.ex. framtagande fastighetsförteckning och utkast till karta samt att få ledningsägare att ansöka om åtgärder innan förrättning t.ex fastighetsbestämning). • Påbörja ledningsrättsprocess parallellt med koncessionsansökans handläggning och eventuell överklagan, t.ex. påbörjad ledningsrättsprocess innan Ei fattat beslut om koncession alternativt direkt efter Ei:s beslut men innan beslutet vunnit laga kraft. 	Ei
3.14	<ul style="list-style-type: none"> • Att myndigheternas ansvar tydliggörs med avseende vilken information vilken myndighet kräver in. I vissa fall kräver Ei in information som en annan myndighet/instans behöver senare i processen. Exempelvis begär Ei idag in uppgifter om teknik som Elsäkerhetsverket behöver för att göra sin bedömning. Viss information behöver Ei för att anse att ansökan är komplett. Däremot är viss komplettering enbart materiell och inte formell, därmed kanske det kan tas parallellt med att ansökan är ute på remiss? • Det behöver tydliggöras mer i vad som är formella krav och vad som är materiella krav. 	Ei
3.15	<ul style="list-style-type: none"> • Om kompletteringar har gjorts och nya bilagor har skickats in från nätägare som innehåller ny information blir plötsligt MKB fel. Det är missvisande för de som får materialet i remissen. Lösning kan vara att Ei kräver in uppdaterad MKB efter att ny info inkommit från nätägaren. Ei måste pröva enligt miljöbalken så viss komplettering kring miljöpåverkan behövs. • Länsstyrelsen och Ei harmoniserar sin process så att man gör en likartad bedömning om BMP oavsett var det är någonstans. • Ei:s prövning av liten MKB ska generellt inte behövas ställas inför samma kompletteringskrav som en "stor MKB". • Alla möjliga miljöeffekter i 6 kap. 2 § miljöbalken är inte väsentliga miljöeffekter i det enskilda fallet som en liten MKB ska innehålla. Viktigt är att göra skillnad på formella och materiella kompletteringar. • Tydliggöra i samrådsunderlag och MKB, genom eget avsnitt, om ytterligare tillstånd enligt miljöbalken kommer krävas. • Att Ei och länsstyrelsen ska ha en likartad bedömning om BMP kanske kan skapas innan samråd vid ex. myndighetssamråd. Ei begär in mer och mer underlag i ansökningar kring flera olika ämnesområden än vad som kan anses nödvändigt. Dialog mellan Ei, länsstyrelse och kommun för att skapa samsyn om allt ovan och beviljande av tillstånd/dispenser. Om något ytterligare underlag krävs inför de ansökningarna. 	Ei
3.16	<ul style="list-style-type: none"> • Utredning behövs för att få vägledning i magnetfältsfrågan. Finns kopplingar till klimaträttutredningen. 	Ei

Nr	Åtgärd	Ansvarig aktör
3.17	<ul style="list-style-type: none"> Sätta i gång tillståndsprocessen utan att investeringsbeslutet formellt är taget likt "Fingrid" även om de har avsatt mark för transmissionsnät eller att nätägare åtar sig andra åtgärder som inte måste vänta på koncessionsbeslut exempelvis att upphandla entreprenad. Få nätägarna att ta större risker och exempelvis upphandla entreprenad tidigt då Ei bara underkänt en handfull ärenden de senaste åren. 	Nätägare
3.18	<ul style="list-style-type: none"> Tydliggörande mellan miljöprövning och lämplighetsprövning. Tydliggöra vad Ei ska bedöma när ansökan kommer in och vad som redan är utrett. Förenkla förståelsen av vad Ei ska pröva. 	Ei
3.19	<ul style="list-style-type: none"> Ei beslutar om förtida tillträde till mark för undersökning. Ei beslutar enligt 2 kap 57 § ellagen att en undersökning får påbörjas innan beslut om tillträde har vunnit laga kraft 	Ei
3.20	<ul style="list-style-type: none"> Effektivisera Ei:s hantering av artskyddsfrågor genom att kunniga handläggare med spetskompetens går in direkt i inkommen handling och granskar detta. 	Ei
3.21	<ul style="list-style-type: none"> "Enkla" ärenden tar lika lång tid som mer komplicerade ärenden och det finns behov för en snabbare prövningsprocess. Alternativ hantering för att hantera enklare ärenden snabbare, t.ex. olika spår för ärenden med BMP eller inte BMP. Justera vilka typer av ledningar som alltid ska vara BMP. Att det är fler än de som är över 15 km och 220 kV som står i miljöbedömningsförordningen idag. Använda mer exempel där BMP alltid kan antas för att snabba på processen. Sätta en maxtid till 4 veckor för beslut om BMP. 	Ei
3.22	<ul style="list-style-type: none"> Förenklad remiss vid mindre ändring av ledningssträckningen vid omprövning/förlängning för att minska tiden för remiss hos Ei. Om inte BMP borde man kunna remittera enbart med kungörelse samt länsstyrelse och kommun. 	Ei
3.23	<ul style="list-style-type: none"> Långa ledtider för mindre utlandsledningar av mindre betydelse. Förslag att Ei får ta beslut för mindre utlandsledningar av mindre betydelse, som annars har långa ledtider. Det borde inte regeringen behöva bli inblandad i. 	Ei
3.24	<ul style="list-style-type: none"> Samordna Trafikverkets processer i samband med Ei:s remisser. 	Ei

Nr	Åtgärd	Ansvarig aktör
3.25	<ul style="list-style-type: none"> Ei ger rätt till/tillstånd för projektering och inventering i fält (som innebär fysisk åverkan på fastigheten) i samband med inskickad koncession alternativt beviljad koncession. Efter inskickad koncession så avses detaljprojektering genomföras för att kunna fastställa mer exakt vilka ledningsåtgärder som ska vidtas. Dessa detaljprojektering innebär att man behöver borra, gräva, mäta, röja etc. – dvs. fysisk åverkan på berörd fastighet. I samband med detta kan man även behöva utreda eventuell åverkan på kulturmiljö, en så kallad arkeologisk utredning etapp/steg 2 där utgrävningar etc. behöver vidtas. För detaljprojektering likväl arkeologisk utredning etapp/steg 2 krävs tillstånd för att utföra dessa åtgärder. I samband med att koncessionsansökan skickas in alternativt beviljas kan Ei ge nätägaren tillstånd för att utföra dessa åtgärder. 	Ei
3.26	<ul style="list-style-type: none"> Otillräckligt underlag för Lantmäteriet att utreda sitt samrådsbehov: Att nätägare skickar med de tillstånd som krävs enligt koncessionsansökan och redan har sökts tillsammans med ansökan om förrättning till Lantmäteriet, då detta är nödvändigt underlag för att kunna bedöma samrådsbehov. 	Nätägare
3.27	<ul style="list-style-type: none"> Längre tider för start och slut av åtgärder i beslut från länsstyrelsen avseende dispenser och tillstånd. Länsstyrelsen sätter ofta att åtgärden (byggnationen) ska vara påbörjad inom 2 år och slutförd inom 5 år. Det blir omöjligt att hålla med nuvarande projektider. 	Länsstyrelserna

4 Projektering, rättigheter, tillstånd, dispenser

Nr	Åtgärd	Ansvarig aktör
4.1	<ul style="list-style-type: none"> Lantmäteriet upprättar en tjänst för att ta fram fastighetsägare som smidigt kan användas genom hela nätutvecklingsprocessen. Lantmäteriet uppdaterar informationen i fastighetsregistret, t.ex. outredda eller delvis outredda samfälligheter. 	Lantmäteriet
4.2	<ul style="list-style-type: none"> Lantmäteriet gör markåtkomsten. Förslaget innebär att det frivilliga markupplåtelseerna utgår och markåtkomst säkras genom ledningsrätt som är ett tvingande beslut. 	Lantmäteriet
4.3	<ul style="list-style-type: none"> Nätkoncessionsärenden får förtur i domstol och hos Lantmäteriet. 	Lantmäteriet
4.4	<ul style="list-style-type: none"> Tätare dialog mellan Lantmäteriet och nätägaren för att undvika att ledningsrättsärenden överklagas pga. att frågor inte har diskuterats igenom innan beslut. Nätägare och Lantmäteriet bör så snart som möjligt efter att handläggningen av en ledningsrättsförrättning påbörjas och inventering genomförts utbyta information gällande berörda fastighetsägare. 	Lantmäteriet
4.5	<ul style="list-style-type: none"> Möjliggöra att ärenden hålls öppna till detaljprojekteringen är klar för att ledningsrättsbeslut tas innan detaljplanering kan utföras. Nätägare kan därför behöva söka ny förrättning efter detaljprojekteringen är klar. 	Lantmäteriet

Nr	Åtgärd	Ansvarig aktör
4.6	<ul style="list-style-type: none"> • Mer resurser till Lantmäteriet (fler handläggare) möjliggör snabbare handläggning. • Mer resurser/ökad finansiering (Se Trafikverkets "omfattande infrastrukturinvesteringar" och Regeringens beslut om ersättning inom vissa frågor kopplade till infrastruktur, Elektrifieringsstrategin innebär troligtvis finansiering för genomförande hos länsstyrelserna. • Säkerställa resurser så att ärendena inte behöver bli liggande utan handläggning. • Samma handläggare bör följa ärendet från början till slut, så att inte flera ska behöva läsa in sig på ett ärende. • Säkerställa tillräckliga resurser hos prövande myndigheter. 	Lantmäteriet, Länsstyrelserna, Ei
4.7	<ul style="list-style-type: none"> • E-ansökan för juridiska personer inkl. möjlighet att komplettera för att minska mängden ofullständiga ledningsrättsansökningar från ledningsägaren. 	Lantmäteriet
4.8	<ul style="list-style-type: none"> • Återanvänd utredningar som gjorts i andra ärenden för att minska tiden för utredning av ledningsförrättning. 	Lantmäteriet
4.9	<ul style="list-style-type: none"> • Utveckla och enas om rutiner för internt arbetssätt för förrättningslantmätare gällande outredda samfälligheter och avtalsrättigheter. 	Lantmäteriet
4.10	<ul style="list-style-type: none"> • Undersöka om Ei och Lantmäteriet kan samarbeta kring sakägarförteckningarna. 	Lantmäteriet
4.11	<ul style="list-style-type: none"> • Tydliggöra tolkning när Lantmäteriet ska samråda och utveckla rutin så att förrättningslantmätare motiverar om Lantmäteriet inte ska samråda. 	Lantmäteriet
4.12	<ul style="list-style-type: none"> • Jämför intern/extern värdering: undersök vilka incitament som styr valet av värderare, samt jämför för- och nackdelar med intern/extern värderare. 	Lantmäteriet
4.13	<ul style="list-style-type: none"> • Värderingsmomentet tar lång tid: Använd enstegsprocessen i högre utsträckning: värdera före byggnation och avsluta ledningsrättsärendet. 	Lantmäteriet
4.14	<ul style="list-style-type: none"> • Värderingsmomentet tar lång tid: Lämna ansvaret för värderingen av efterföljande byggsador åt parterna att reglera. 	Lantmäteriet
4.15	<ul style="list-style-type: none"> • Utbildning i delgivning för att kompetenshöja när kungörelsedelgivning kan användas för att minska risken för att ofullständig delgivning (pga. svåra fall) blir handlägningsflaskhals. 	Lantmäteriet
4.16	<ul style="list-style-type: none"> • Kan använda stämningsman tidigare i stället för att skicka brev och ringa vid uteblivet svar. 	Lantmäteriet
4.17	<ul style="list-style-type: none"> • Villkorat kommande EU-lagstiftning som är på väg in, kommer man kunna förenkla delgivning genom användningen av e-legitimationer för personer i andra länder i framtiden och undvika att ofullständig delgivning blir handlägningsflaskhals. 	Lantmäteriet

Nr	Åtgärd	Ansvarig aktör
4.18	<ul style="list-style-type: none"> Bryta ut fastigheter. Ledningsrätt enbart på vissa fastigheter. Resterande fastigheter kan hanteras efter byggnation. För att undvika att fastigheter/delsträckor med markåtkomst- eller delgivningsproblematik blir handläggningsflaskhals. 	Lantmäteriet
4.19	<ul style="list-style-type: none"> Utveckling av Lantmäteriets kartprogram Geosecma (inventeringsfigurer). 	Lantmäteriet
4.20	<ul style="list-style-type: none"> Utveckla bättre digitala sammanträdeslösningar. 	Lantmäteriet
4.21	<ul style="list-style-type: none"> Enstegsprocess med förtida tillträde och avslutningsbeslut (ledningsägaren väljer/yrkar). Idag kan överklagan göras i olika steg i processen (många olika beslut att överklaga) samt att byggskadehantering inom ramen för förrättning innebär extra moment: 	Lantmäteriet
4.22	<ul style="list-style-type: none"> För att minska otydliga beslut vid överklagandehantering: Löpande förbättring av handläggningsstöd till förrättningslantmätare, mallar och handledningar, samt arbete med ständiga förbättringar inom de handläggande teamen. 	Lantmäteriet
4.23	<ul style="list-style-type: none"> Omvandling (16 § ledningsrättslagen) och ev. lagutveckling för förenklad hantering. 	Lantmäteriet
4.24	<ul style="list-style-type: none"> Lantmäteriet ska kunna inhämta inskrivna servitut som ska upphävas i samband med en ledningsrättsförrättning direkt från fastighetsinskrivningen 	Lantmäteriet
4.25	<ul style="list-style-type: none"> Ge Lantmäteriet rätt att sätta elnätsutbyggnad som förtur. Lantmäteriet kan använda sitt snabbspår vid handläggning i större utsträckning. 	Lantmäteriet
4.26	<ul style="list-style-type: none"> Tidsvillkoren för andra tillstånd och dispenser som behövs genom processen harmoniseras med nätkoncessionens beslut. Exempelvis att nätägaren ska beviljas strandskyddsdispens i samband med koncessionsbeslutet. Förslag att ändra lagstiftningen så att strandskyddsdispens inte behöver sökas vid kraftledningsbyggnationer (jfr väg och järnväg). 	Länsstyrelserna

5 Byggnation

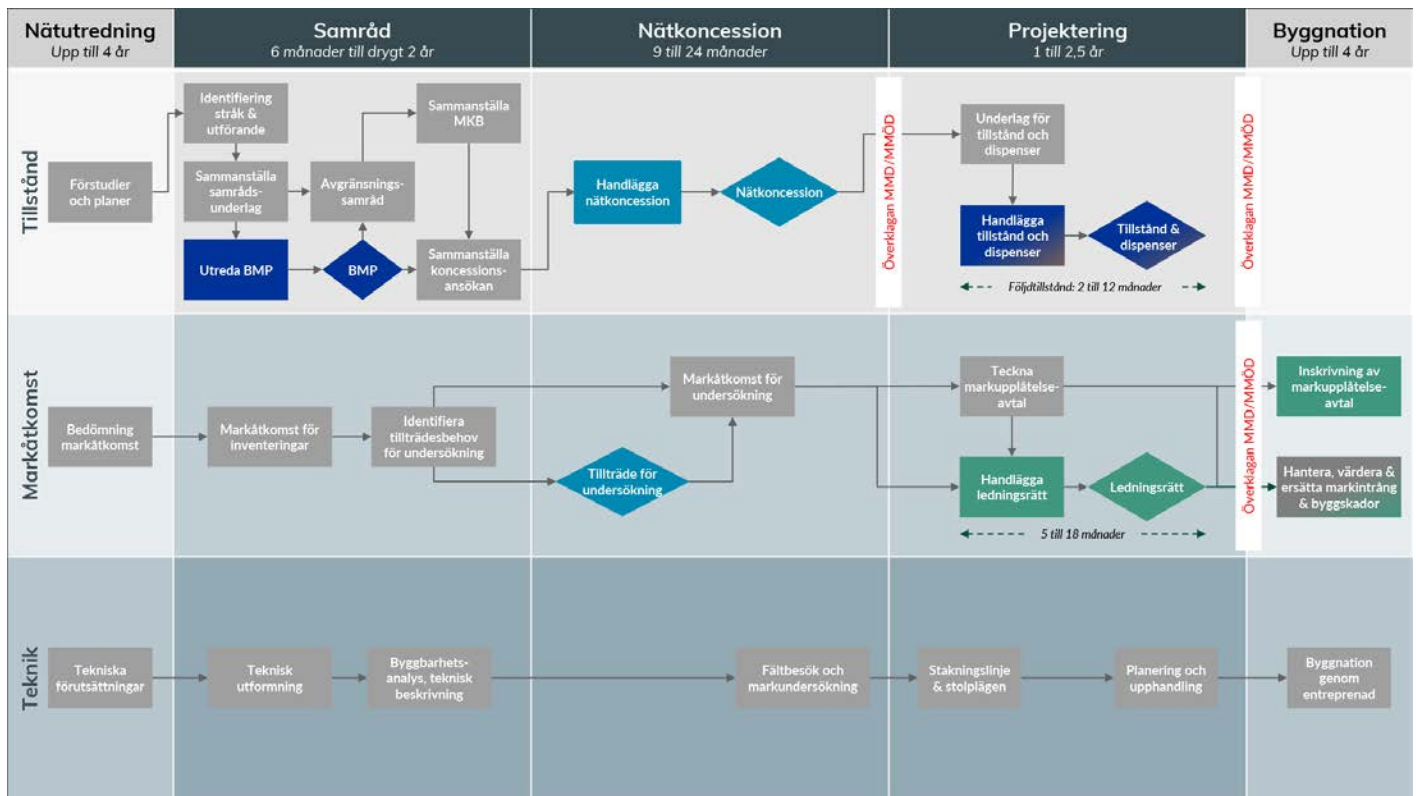
Inga förslag har haft Byggnation som huvudprocessteg.

6 Övrigt

Nr	Åtgärd	Ansvarig aktör
6.1	<ul style="list-style-type: none"> Införa riksintresse för elnät, elnätsutbyggnad. Exempelvis riksintresse för eldistribution eller riksintresse för ledningar. Antingen generellt eller lokaliserat. 	Ei
6.2	<ul style="list-style-type: none"> Att nätägarna i större utsträckning lyfter fram ledningens syfte och vad den möjliggör under processens gång. Visar på den stora bilden kring klimatomställning och elektrifiering. 	Nätägare
6.3	<ul style="list-style-type: none"> Att alla parter är införstådda med vilka processer som finns i nätutvecklingsprocessen. 	Alla
6.4	<ul style="list-style-type: none"> Implementera metoder och arbetssätt från andra infrastrukturprocesser, exempelvis från Trafikverket. 	Ei
6.5	<ul style="list-style-type: none"> Tydliggöra nätägarens ansvar för att förbättra underlag från nätägare. 	Länsstyrelserna
6.6	<ul style="list-style-type: none"> För att minska mängden kompletteringar från Ei. Tät dialog mellan nätägare och remissinstanser. Fånga upp och bemöta frågeställningar utanför formella processer. 	Nätägare

Bilaga 5 Bild nätutvecklingsprocessen

Rektangel = aktivitet Romb = tvingande myndighetsbeslut Grå = nätägare Mellanblå = Ei Grön = Lantmäteriet Mörkblå = länsstyrelse Brun = kommun

Sammanträdesprotokoll

Sammanträdesdatum

2023-10-04

Sida

28 (31)

§ 114/2023

Remissvar för rapporten Kortare ledtider för elnätsutbyggnad (Ei R2023:09), KN2023/03008 (Dnr KS2023/1782)

Sammanfattning

Kommunen har getts möjlighet att yttra sig över Energimarknadsinspektionens förslag till Kortare ledtider för elnätsutbyggnad. Energimarknadsinspektionen är en myndighet med uppdrag att arbeta för väl fungerande energimarknader. Syftet med förslaget är att verka för att bidra till betydande ledtidförkortningar för byggnation av elnät och slutsatsen är att tidig myndighetsdialog och parallella processer kan påskynda tillståndsprocessen och korta ledtiderna för elnätsutbyggnad.

Remissvaret ska ha kommit in till Klimat- och näringslivsdepartementet senast den 31 oktober 2023. Myndigheter under regeringen är skyldiga att svara på remissen. En myndighet avgör dock på eget ansvar om den har några synpunkter att redovisa i ett svar. Om myndigheten inte har några synpunkter, räcker det att svaret ger besked om detta. För andra remissinstanser innebär remissen en inbjudan att lämna synpunkter.

Förvaltningens bedömning är instämmande till att samverkan behöver utvecklas men annars inga synpunkter på förslag till Kortare ledtider för elnätsutbyggnad.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse Remissvar för rapporten Kortare ledtider för elnätsutbyggnad (Ei R2023:09), KN2023/03008

Bilaga Remiss av rapporten Kortare ledtider för elnätsutbyggnad (Ei R2023_09), KN2023_03008.msg

Bilaga Remiss av regeringsuppdrag Kortare ledtider för elnätsutbyggnad.pdf

Bilaga Kortare ledtider för elnätsutbyggnad Ei.pdf

Förslag till kommunstyrelsen

1. Kungälv kommun instämmer till att samverkan behöver utvecklas men annars inga synpunkter på förslag till Kortare ledtider för elnätsutbyggnad.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Expedieras till: kn.remissvar@regeringskansliet.se
och med kopia till
linnea.carlen@regeringskansliet.se.

Ange diarienummer KN2023/03008 och remissinstansens namn i ämnesraden på e-postmeddelandet.

Svaret bör lämnas i två versioner: den ena i ett bearbetningsbart format (t.ex. Word), den andra i ett format (t.ex. pdf) som följer tillgänglighetskraven enligt lagen (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service.

Remissinstansens namn ska anges i namnet på respektive dokument

**UTSKOTTET FÖR SAMHÄLLE OCH
UTVECKLING**

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Justeras sign

Sammanträdesprotokoll

Sammanträdesdatum

Sida

2023-10-04

29 (31)

För kännedom till: pernilla.attnasbjork@kungalv.se

**UTSKOTTET FÖR SAMHÄLLE OCH
UTVECKLING**

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Justeras sign

Sammanträdesprotokoll

Sammanträdesdatum

2023-10-04

Sida

28 (31)

§ 114/2023

Remissvar för rapporten Kortare ledtider för elnätsutbyggnad (Ei R2023:09), KN2023/03008 (Dnr KS2023/1782)

Sammanfattning

Kommunen har getts möjlighet att yttra sig över Energimarknadsinspektionens förslag till Kortare ledtider för elnätsutbyggnad. Energimarknadsinspektionen är en myndighet med uppdrag att arbeta för väl fungerande energimarknader. Syftet med förslaget är att verka för att bidra till betydande ledtidförkortningar för byggnation av elnät och slutsatsen är att tidig myndighetsdialog och parallella processer kan påskynda tillståndsprocessen och korta ledtiderna för elnätsutbyggnad.

Remissvaret ska ha kommit in till Klimat- och näringslivsdepartementet senast den 31 oktober 2023. Myndigheter under regeringen är skyldiga att svara på remissen. En myndighet avgör dock på eget ansvar om den har några synpunkter att redovisa i ett svar. Om myndigheten inte har några synpunkter, räcker det att svaret ger besked om detta. För andra remissinstanser innebär remissen en inbjudan att lämna synpunkter.

Förvaltningens bedömning är instämmande till att samverkan behöver utvecklas men annars inga synpunkter på förslag till Kortare ledtider för elnätsutbyggnad.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse Remissvar för rapporten Kortare ledtider för elnätsutbyggnad (Ei R2023:09), KN2023/03008

Bilaga Remiss av rapporten Kortare ledtider för elnätsutbyggnad (Ei R2023_09), KN2023_03008.msg

Bilaga Remiss av regeringsuppdrag Kortare ledtider för elnätsutbyggnad.pdf

Bilaga Kortare ledtider för elnätsutbyggnad Ei.pdf

Förslag till kommunstyrelsen

1. Kungälv kommun instämmer till att samverkan behöver utvecklas men annars inga synpunkter på förslag till Kortare ledtider för elnätsutbyggnad.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Expedieras till: kn.remissvar@regeringskansliet.se
och med kopia till
linnea.carlen@regeringskansliet.se.

Ange diarienummer KN2023/03008 och remissinstansens namn i ämnesraden på e-postmeddelandet.

Svaret bör lämnas i två versioner: den ena i ett bearbetningsbart format (t.ex. Word), den andra i ett format (t.ex. pdf) som följer tillgänglighetskraven enligt lagen (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service.

Remissinstansens namn ska anges i namnet på respektive dokument

**UTSKOTTET FÖR SAMHÄLLE OCH
UTVECKLING**

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Justeras sign

Sammanträdesprotokoll

Sammanträdesdatum

Sida

2023-10-04

29 (31)

För kännedom till: pernilla.attnasbjork@kungalv.se

**UTSKOTTET FÖR SAMHÄLLE OCH
UTVECKLING**

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Justeras sign

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Sid 1 (3)

Tjänsteskrivelse

Handläggarens namn
Sofie Erlandsson

2023-10-03

Svar på remiss från Ale kommun, gällande samrådshandling för förslag till vattentjänstplan (Dnr KS2023/2075–2)

Sammanfattning

Kungälv kommun har 2023-09-11 erhållit remiss ifrån Ale kommun gällande Ale kommuns samrådshandling för förslag till vattentjänstplan.

Kungälv kommun berörs till viss del av Ale kommuns förslag till vattentjänstplan, genom avtal om dricksvattendistribution från Kungälv till Ale. De delar där Kungälv kommun berörs av Ale kommuns VA-utbyggnad är beskrivna i vattentjänstplanen; nuvarande och framtida behov av dricksvattenförsörjning från Kungälvs vattenverk.

Bedömningen är att Ale kommuns framtida tillväxtprognos och VA-utbyggnad i omvandlingsområden, vilka är och kommer att bli försörjda med dricksvatten från Kungälv, inte inverkar på gällande avtal om dricksvattendistribution över kommungränsen.

Juridisk bedömning

Förfarandet med remittering av samrådshandling för vattentjänstplanen följer lagstiftningen i vattentjänstlagen.

Förvaltningens bedömning

Kungälv kommun har 2023-09-11 erhållit remiss ifrån Ale kommuns gällande Ale kommuns samrådshandling för förslag till vattentjänstplan.

Sveriges kommuner ska enligt ny lagstiftning i Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster anta en vattentjänstplan som redogör för kommunens långsiktiga planering för utbyggnad av den allmänna VA-anläggningen och därigenom försörja områden i behov av kommunala vattentjänster. Planen ska även innefatta kommunens bedömning av vilka åtgärder som kan behöva vidtas för att den allmänna VA-anläggningen ska fungera vid skyfall/extrem nederbörd. Dessutom krävs en bedömning om planen kan antas medföra betydande miljöpåverkan eller ej, enligt 6 kap. miljöbalken.

Planen ska samrådas med myndigheter och fastighetsägare som har väsentligt intresse av planen.

Kungälv kommun berörs till viss del av Ale kommuns förslag till vattentjänstplan genom avtal om dricksvattendistribution från Kungälv till Ale. Bedömningen är att Ale kommuns framtida tillväxtprognos och VA-utbyggnad i omvandlingsområden, vilka är och kommer att bli försörjda med dricksvatten från Kungälv, inte inverkar på gällande avtal om dricksvattendistribution över kommungränsen.

Kungälv kommun har inga invändningar mot Ale kommuns framtagna samrådshandling gällande vattentjänstplan. Dricksvattendistributionen över kommungränsen samt utbyggnad och tillväxt är beskrivna i samrådshandlingen.

Ärendenivåer – bedömning utifrån kommunfullmäktiges strategiska mål eller kommunstyrelsens resultatmål

Genom kommunal samverkan för vattendistribution möjliggörs kommunstyrelsens resultatmål; *Ökad robusthet i kommunala funktioner.*

Kungälv ska sträva efter att uppfylla MSB:s riktlinjer för kommunala verksamheters krisberedskap. Kommunerna är ansvariga för verksamhet som måste fungera även under kriser, exempelvis äldreomsorg, vattenförsörjning, fjärrvärme, räddningstjänst och skola. Regionerna ansvarar bland annat för sjukvård och kollektivtrafik som även det måste fungera.

Vid samhällsstörningar ska kommunen ta större ansvar och samtidigt:

- Leda och se till att den egna verksamheten kan genomföras som vanligt.
- Samordna och organisera de åtgärder för att hantera krisen som genomförs av olika aktörer i kommunen, till exempel räddningstjänst, polis och olika enheter från kommunen.
- Organisera och säkerställa informationen till allmänheten
- Delta i samverkan på regional nivå.

Bedömning utifrån miljö, hållbarhet och mål i Agenda 2030

Genom kommunal samverkan för vattendistribution möjliggörs en långsiktigt tryggad vattenförsörjning och är i linje med målen om god hälsa och välbefinnande samt rent vatten och sanitet för alla.

Bedömning utifrån politiska styrdokument

Ej relevant.

Bedömning utifrån ett medborgar- och brukarperspektiv

Ett mellankommunalt samarbete för vattendistribution säkerställer att både medborgare och brukare i båda kommunerna får säkrare tillgång till dricksvatten av god kvalitet på lång sikt.

Bedömning utifrån ett medarbetarperspektiv.

Innehållet i remissen berör till viss del kommunens VA-driftenhet, och bedöms medföra positiva effekter.

Ekonomisk bedömning

Innehållet i remissen gällande ekonomin för vattendistribution över kommungränsen har hanterats och hanteras framöver separat ifrån vattentjänstplanen.

Förslag till beslut

Kungälv kommun översänder bilaga 1 till Ale kommun som svar på remissen gällande samråd om vattentjänstplan.

Martin Lilja
Enhetschef VA-teknik

Anders Holm
Sektorchef samhälle och utveckling

Expedieras till: Anders Holm, Martin Lilja

För kännedom till: Joacim Lindström, Sofie Erlandsson

VA-plan

Del 4 Vattentjänstplan

Samrådshandling

VA-översikt

Del 1

VA-strategi

Del 2

VA-program

Del 3

Vattentjänstplan

Del 4

Innehåll

1 Inledning	4
1.1 Bakgrund.....	4
1.2 Syfte.....	5
1.3 Uppdatering av Vattentjänstplan.....	5
2 VA-utbyggnadsplan	6
2.1 Sammanfattning	6
2.2 Befintliga verksamhetsområden	8
2.3 Utökning av verksamhetsområden	9
2.4 VA-utredningsplan	11
3. Handlingsplan för allmänt VA	12
3.1 Övergripande.....	13
3.3 Dricksvatten.....	14
3.4 Spillvatten.....	15
3.5 Dagvatten	16
3.6 Ledningsnät.....	19
3.7 Skyfallspåverkan på den allmänna anläggningen	20
3.8 Bebyggelseutveckling och exploatering.....	22
3.9 Samarbete och kommunikation.....	23
Ordlista	24
4 Miljökonsekvensbeskrivning	26
4.1 Inledning och syfte	26
4.2 Avgränsning.....	27
4.2 Bedömningsgrunder	28
4.3 Nuläge – Nollalternativ.....	28
4.4 Föreslagen vattentjänstplan.....	32
Referenser bilder.....	37
Bilaga 1. Sammanställning samtliga åtgärder	38

Vattentjänstplanens framtagande grundar sig i den nya lagstiftningen i Lagen om allmänna vattentjänster som ställer krav på att det i varje kommun ska finnas underlag som beskriver och stärker den långsiktiga planeringen av kommuners VA-verksamhet genom en framtagen Vattentjänstplan.

Ale kommuns vattentjänstplan består av två delar.

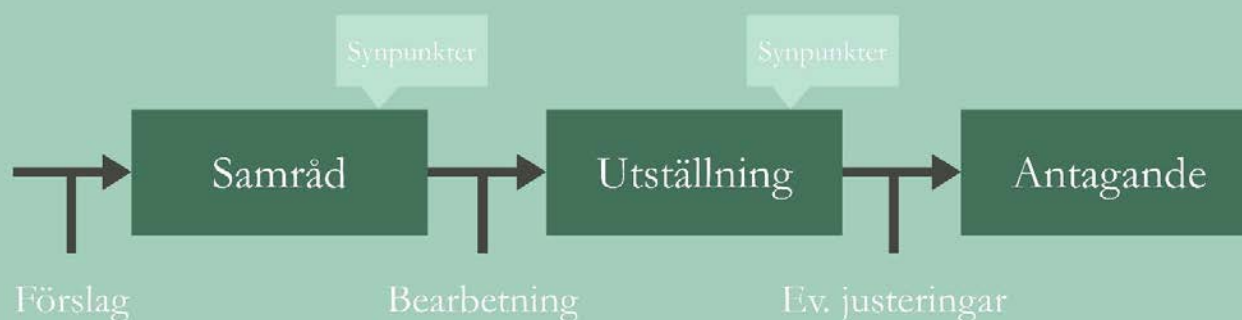
Den första delen beskriver kommunens beslutade VA-utbyggnadsplan till befintlig bebyggelse med utdrag och förtydliganden från beslutat dokument.

Den andra delen beskriver och tydliggör VA-verksamhetens långsiktiga planering för den allmänna anläggningen fram till 2035. Beskrivna åtgärder grundar sig i kommunens VA-strategi, Översiktsplan och gällande lagstiftning.

Vattentjänstplanen är ett komplement till VA-planen och andra interna handlingsplaner. Vattentjänstplanen innehåller ingen sekretessbelagd information.

Vattentjänstplanen är inte juridiskt bindande.

Enligt den nya lagstiftningen ska vattentjänstplanen genomgå samma beslutsprocess som andra plandokument i en kommun samt innehålla en strategisk miljöbedömning.

1 Inledning

VA-försörjning omfattar tillförsel av dricksvatten och bortförande av spillvatten och dagvatten både inom och utanför nuvarande verksamhetsområde för allmänt VA. Ale kommun har beslutat att vidareutveckla befintlig VA-plan med tillägg av en vattentjänstplan som en del i kommunens arbete för att upprätthålla en god funktion med utvecklingsmöjligheter för Ale kommuns VA-försörjning. Vidareutvecklingen är också ett led för att leva upp till kraven i lagen om allmänna vattentjänster. VA-planen ska resultera i att åtgärder genomförs på ett metodiskt och effektivt sätt. VA-planen ska vara ett underlag för kommunens långsiktiga budgetarbete och införlivas i arbeten med koppling till översiktsplanering och samhälls- och bebyggelseutveckling. Ale kommuns VA-plan är uppdelad i fyra delar med olika syften och användningsområden.

Del 1 VA-översikten är en sammanställning av känd kunskap som påverkar den nuvarande och framtida VA-försörjningen i Ale kommun. Stor tyngd läggs på den befintliga allmänna VA-anläggningen, olika typer av enskilda anläggningar samt samlad bebyggelse (grupper av bebyggelse där det i framtiden kan finnas behov av förändrad VA-struktur). Utöver detta berörs även en mängd omvärldsfaktorer som direkt eller indirekt berör VA-försörjningen. Exempel på detta är lagstiftning, krav från myndigheter, förväntad bebyggelseutveckling, naturvärden, status på recipienter med mera. VA-översikten beslutas inte utan bidrar främst som beslutsunderlag.

Del 2 VA-strategin innehåller kommunal vision och viljeinriktningar. VA-strategin ska därmed utgöra en prioriteringsgrund för hur åtgärder planeras och genomförs och samtidigt ge en övergripande och tydlig struktur att utgå från i det kommunala VA-arbetet. VA-strategin ska på ett eller annat sätt beröra långsiktig planering för all typ av VA-försörjning i Ale kommun. VA-strategin beslutas i kommunfullmäktige.

Del 3 VA-program innehåller en kartläggning av bebyggda områden utanför idag beslutat verksamhetsområde för vatten och avlopp. För kartlagda områden har en bedömning genomförts av förväntat behov av förändrad VA-struktur och möjlighet till allmänt VA. VA-program beslutas i samhällsbyggnadsnämnden.

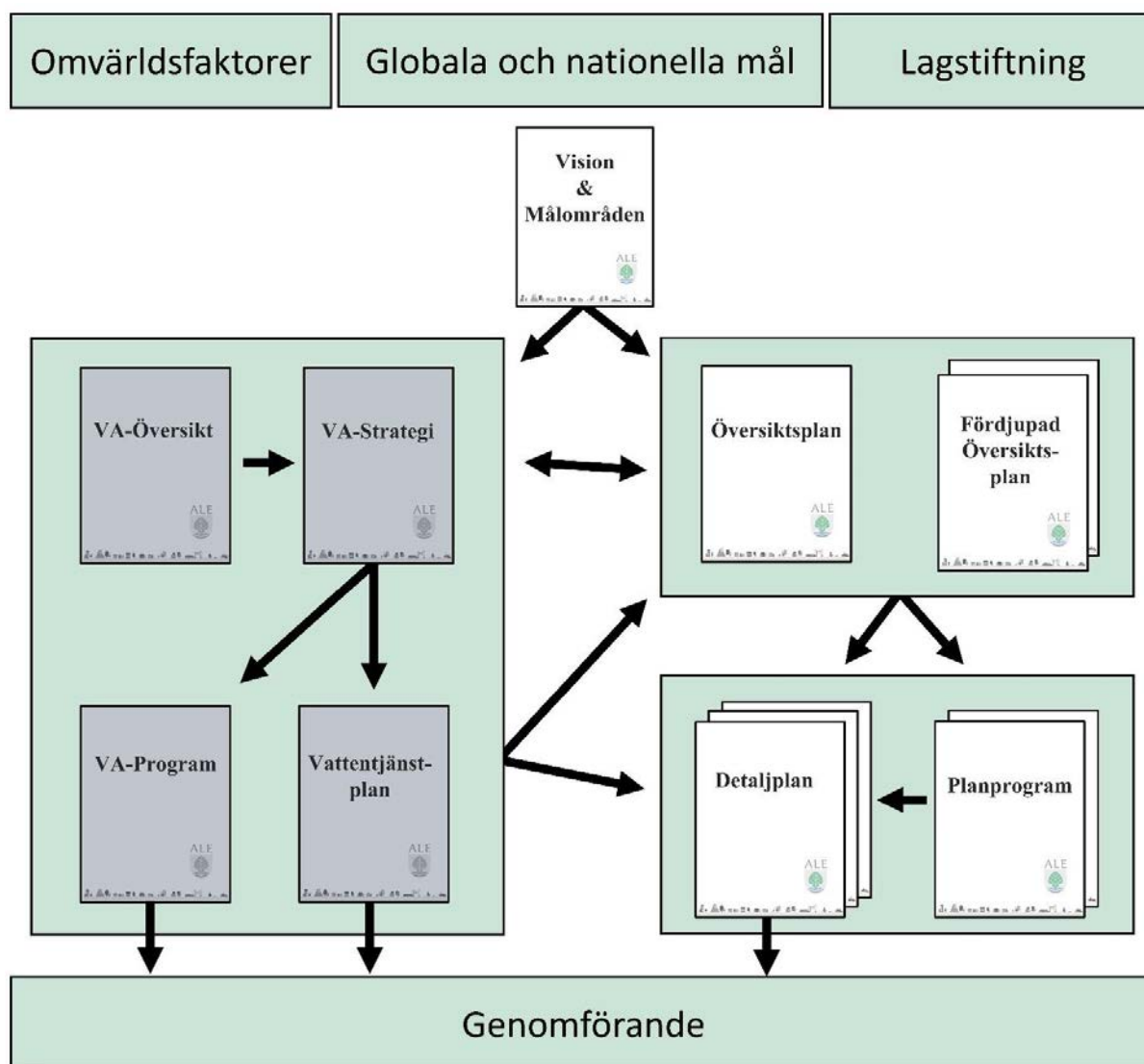
Del 4 Vattentjänstplanen innehåller en beskrivning av åtgärder i två delar som behöver genomföras för att nå den uppsatta visionen och ställningstaganden som kommunen beslutat om för den allmänna anläggningen. Vissa av åtgärderna kommer att kopplas till geografiska områden och vissa är generella för hela kommunen. Vattentjänstplanen beslutas i kommunfullmäktige.

1.1 Bakgrund

En kommunal VA-plan i tre delar arbetades fram och färdigställdes i etapper med den sista delen, VA-programmet, som beslutades i Samhällsbyggnadsnämnden 2017. Arbetet skedde förvaltningsövergripande bland chefer och tjänstepersoner där samhällsbyggnadsnämndens ledamöter lämnade synpunkter om viktiga aspekter genom workshops. VA-planens olika delar har sedan beslut integrerats i verksamheten och har bland annat legat till grund för att en kommunal VA-utbyggnadsplan arbetats fram som beslutades i samhällsbyggnadsnämnden 2022. I och med ett nationellt beslut om ändringar i lagen om allmänna vattentjänster som trädde i kraft 2023-01-01 har behovet av en uppdaterad VA-plan vuxit fram för kommunen. Exempel på lagändringar är att varje kommun senast 2023-12-31 ska ha en beslutad vattentjänstplan. Samtidigt som flera delar av VA-planen var i behov av revidering togs beslut om att uppdatera VA-planen och arbeta fram en vattentjänstplan som med vissa tillägg till befintliga styrdokument samtidigt möter de nya lagkraven i lagen om allmänna vattentjänster.

1.2 Syfte

Ale kommuns VA-försörjning styrs av kommunens lokala förutsättningar och långsiktiga visioner samt omvärldsfaktorer som lagstiftning, globala och nationella mål. För att kunna utröna och definiera hur dessa aspekter kan samverka för att en hållbar VA-försörjning ska uppnås krävs en översiktlig och samtidigt lokalt grundad VA-planering. Genom VA-planen kan delar av dessa ambitioner och krav uppnås där en VA-plan syftar till att förena dessa förutsättningar i ett samlat, övergripande dokument. VA-planen ska sedan kunna konkretiseras i form av andra planeringsunderlag, som åtgärdsplaner för dagvatten/skyfall, förnyelse, vattenförsörjningsplaner och flera andra interna underlag. Dessa planeringsdokument formar tillsammans kommunens vision och arbetsmetod för att uppnå en långsiktigt hållbar VA-försörjning.

Figur 1. Översiktlig visualisering av VA-planens 4 delar i relation till Ale kommuns övriga planeringsunderlag inom samhällsbyggnad. VA-planen avser de blå dokumenten i figuren ovan.

1.3 Uppdatering av Vattentjänstplan

För att Vattentjänstplanen ska vara ett användbart underlag och riktmärke för kommunens arbete med allmän VA-försörjning och översiktlig planering behöver den hållas aktuell. Uppdatering av Vattentjänstplan sker minst i samband med aktualisering av kommunens översiktsplan samt vid behov däremellan. Vattentjänstplanen ska antas/aktualitetsförklaras under varje mandatperiod.

2 VA-utbyggnadsplan

Ale kommun har idag en beslutad VA-utbyggnadsplan mellan åren 2022 och 2032 som även innehåller en VA-utredningsplan för områden med behov av utökad kunskap. I denna del av vattentjänstplanen redovisas enbart ett utdrag från den kommunala VA-utbyggnadsplanen med vissa tillägg för att redogöra för hur VA-utbyggnadsplanen överensstämmer med gällande lagstiftning. Mer information om bakgrund till bedömning av beslutade utbyggnadsområden återfinns i beslutad VA-utbyggnadsplan och VA-program.

2.1 Sammanfattning

Ale kommun har under en lång tid fokuserat samhällsutvecklingen i tätorterna med en utbyggnation av den allmänna VA-anläggningen i dessa områden som följd. Men genom åren har även områden med bebyggelse utanför det beslutade kommunala verksamhetsområdet exploaterats och förtätats genom enstaka bostadshus över tid. Det har sedan 1960-talet långsamt lett till att en sammanvävd bebyggelse utanför tätorterna i vissa områden vuxit fram, utan att tydliga bestämmelser gjorts för hur VA-försörjningen bör hanteras på sikt. Med lagen om allmänna vattentjänster och det skyddsintresse som ska bevakas, kan det i sin tur leda till att kommunen behöver ta över ansvaret och så länge behovet finns omhänderta VA-försörjningen i bebyggda områden.

VA-utbyggnadsplanen syftar till att skapa en långsiktig och ekonomiskt hållbar VA-utbyggnad till befintlig bebyggelse som i VA-programmet identifierats ha ett behov av en samlad VA-struktur med kommunalt ansvar som följd.

Kommunalt ansvar enligt lagkrav och för miljön

Kommunen ska genom 6 § i lagen om allmänna vattentjänster bevaka och ordna kommunala vattentjänster till samlad bebyggelse där det bedöms finnas en risk för påverkan på människors hälsa eller miljön. Ale kommuns vattendrag och sjöar har idag problem med tillskott av näringsalter som behöver åtgärdas, där enskilda avloppsanläggningar i flera fall bedöms ha en sannolikt stor påverkan. Med en kommunal planering för VA-utbyggnad i utpekade riskområden tar kommunen ett vidare ansvar för områden utanför det kommunalt beslutade verksamhetsområdet med långsiktighet och miljön i fokus. Generellt sett har den kommunala anläggningen en bättre uppföljning på dricksvattenkvaliteten och en betydligt högre reningsgrad i kommunala avloppsreningsverk än enskilda anläggningar.

VA-utbyggnad

Områden och ordningsföljd för beslutade VA-utbyggnadsområden är baserade på det underlag som finns framtaget i den kommunala VA-planens tredje del, VA-programmet. Behovet av en förändrad VA-struktur i form av kommunal VA-utbyggnad är avvägd och bestämd utifrån de behov och möjligheter som kartlagts och kategoriserats i VA-programmet för varje utpekat område.

Ale kommuns VA-utbyggnadsplan sträcker sig fram till 2032 och är framtagen med följande struktur och avgränsning;

Tidsperspektiv

- VA-typområden och deras behov utreds genom kommunens VA-program.
- VA-utbyggnadsplanen hanterar enbart områden som planeras att ingå i kommunalt verksamhetsområde inom 10 år.
- VA-utbyggnadsplanen ska peka ut områden som på sikt (mer än 10 år) förväntas att ingå i det kommunala verksamhetsområdet utifrån nuvarande förutsättningar.
- VA-utbyggnadsplanen kan komma att justeras utifrån resultat från utredning om långsiktig VA-försörjning i VA-utredningsplanen.

Utformning

- Vilka vattentjänster som ska införlivas utreds i projekteringsfasen för varje enskilt område.
- Utbyggnadstakt bestäms utifrån antalet bostäder som ska anslutas i ett område, avstånd från den allmänna anläggningen och vilka tekniska förutsättningar området har.
- I VA-utbyggnaden ska den framtida planerade bebyggelsen i området tas i beaktning.
- Fastigheter i nära anslutning till utbyggnadsområdet ska efter behovs- och möjlighetsbedömning samtidigt införlivas i verksamhetsområde.

Omfattning

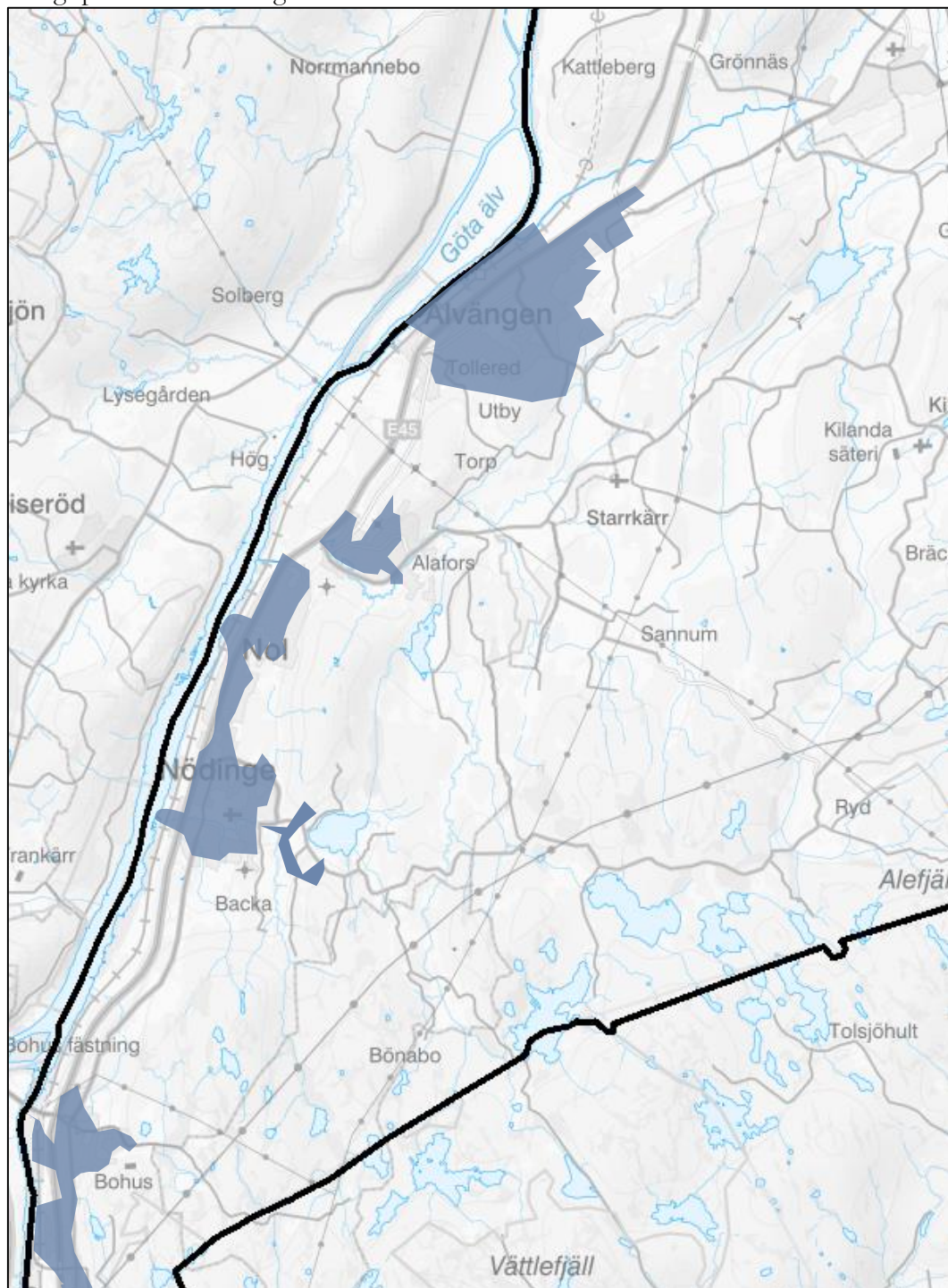
- VA-utbyggnadsplanen hanterar inte områden för nybyggnation, vilket i stället ska hanteras i kommunens översiktsplan och detaljplaneläggning.
- Förnyelsearbete på befintligt ledningsnät hanteras i annan planering.
- En uppdaterad VA-utbyggnadsplan ska arbetas fram inför slut på beslutad tidplan.

Nedan beskrivs några åtgärder som kopplas till genomförandet av VA-utbyggnadsplanen och som idag inte uttalat ingår i VA-utbyggnadsplanen. VA-utbyggnad till befintlig bebyggelse har historiskt varit återhållsam i Ale kommun, där rutiner för vidare arbete behöver arbetas fram.

Åtgärd/aktivitet	Hur	Tidplan
Rutin för övertagande av gemensamhetsanläggningar	Kriterier kring status på privat ledning ska ligga till grund för övertagande. Information och beslut ska arbetas fram för att tydliggöra förutsättningar för berörda ägare till den privata anläggningen.	Inom 3 år (2026)
Rutin för kommunikering till berörda i VA-utbyggnadsområde	Rutin arbetas fram. Information på hemsida som ajourhålls. Informationsblad ska arbetas fram och skickas ut till berörda fastighetsägare.	2023 och därefter löpande

2.2 Befintliga verksamhetsområden

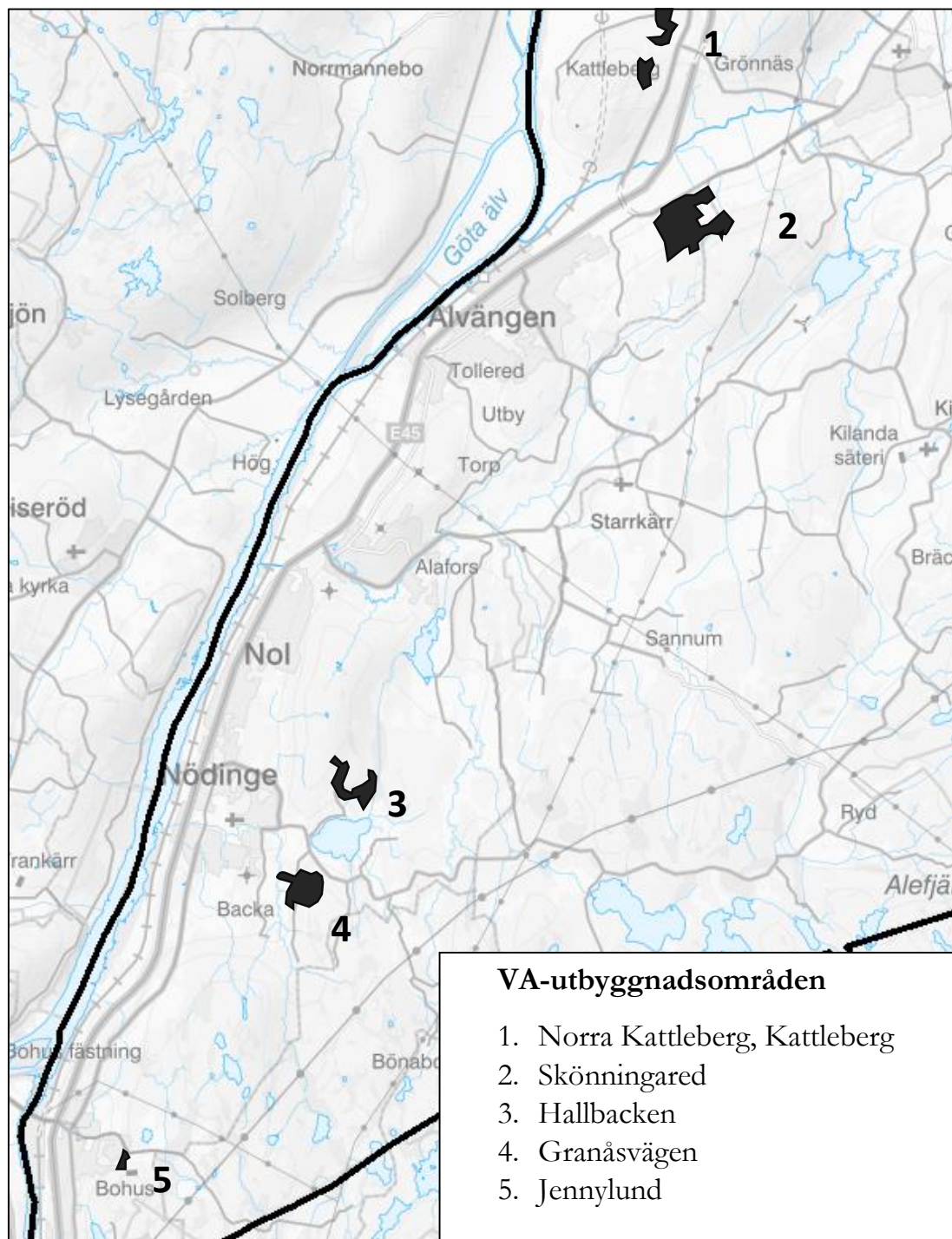
Beslut om verksamhetsområde ska fattas årligen eller när behov om revidering finns. Kartan nedan visar en översiktlig bild av aktuellt verksamhetsområde (2021) där kommunen tagit ansvar för en eller flera vattentjänster. Utpekade verksamhetsområde i bilden nedan är enbart en övergripande visualisering.

Figur 2. Övergripande bild över verksamhetsområde för vatten och avlopp i södra Ale kommun i relation till beslutade VA-utbyggnadsområden.

2.3 Utökning av verksamhetsområden

6 VA-typområden från VA-programmet har identifierats och beslutats som VA-utbyggnadsområden baserat på lagkrav och de skyldigheter som faller på kommunen att anordna kommunalt vatten och avlopp. Bebyggelse kommer ingå i verksamhetsområde vid utbyggnad. För mer information om bedömning, se kommunens VA-program.

Figur 3. Övergripande bild över VA-utbyggnadsområden Norra Kattleberg, Kattleberg, Skönningared, Hallbacken, Granåsvägen och Jennylund.

Tabell 1. Sammanställning behovsbedömning för VA-planområden planerade och beslutade för VA-utbyggnad.

Område	Antal hushåll (ca)	Planerad Start	Kommentar behovsbedömning
Jennylund	12	Pågående	Omkringliggande tätbebyggelse ansluten till allmän anläggning. Privat dricks- och spillvattenledning ansluten genom avtal och enskilda anläggningar. Bedömd risk på närliggande natur och nedströms fastigheter.
Norra Kattleberg, Kattleberg	35	2024/2026	Byggstart beroende av pågående detaljplan i området för cirka 50 hushåll. Privat dricks- och spillvattenledning ansluten genom avtal och enskilda anläggningar. Betydande risk påverkan nedströms dricksvatten och recipient.
Skönningared	98	2024/2026	Byggstart beroende av pågående detaljplan för cirka 50 hushåll i Kattlebergsområdet. Privat dricks- och spillvattenledning ansluten genom avtal och enskilda anläggningar. Omfattande bebyggelse med stort bebyggelsestryck. Betydande risk påverkan nedströms dricksvatten i området och recipient.
Hallbacken	39	2028	Omvandlingsområde i direkt anslutning till kommunala badsjön Vimmersjön. Tydlig påverkan från enskilda anläggningar på recipient med övergödningsproblematik. Kommunala åtgärder har genomförts genom tillsyn enskilda anläggningar och reduktionsfiske.
Granåsvägen	27	2029/2030	Område i nära anslutning till kommunala anläggningen. Genomsläppliga jordar med risk för påverkan på nedströms enskilda dricksvattentäkter och recipient.

2.4 VA-utredningsplan

För flertalet VA-typområden som inte är utpekade i VA-utbyggnadsplanen finns ett behov att närmare utreda de lokala, enskilda VA-förhållanden som riskerar att påverka befintlig och ny bebyggelse på sikt. Med en framtagen VA-utredningsplan finns en tidplan för när områden med begränsad kunskap ska utredas för att kommunen ska få en bättre förståelse för områdets förutsättningar att hantera befintlig och framtida bebyggelse utifrån ett VA-perspektiv. VA-utredningar finansieras av skattekollektivet.

Genom att ta fram planeringsunderlag för VA-utbyggnad och utredning av utpekade områden inom kommunen kan arbetet planeras mer långsiktigt. Det kommer leda till att kommunen bättre kan säkerställa en god dricksvattenförsörjning och samtidigt skydda naturområden som riskerar att påverkas negativt av enskilda avloppsanläggningar.

Utredningen ska leda till en bedömning som påvisar om området kan fortsätta försörjas genom enskilda anläggningar och om de kan behållas som enskilda långsiktigt. Utredningen ska också ge en bedömning på hur många bostäder området kan hantera utan att riskera att påverka miljö och hälsa negativt.

Tabell 2. Lista över VA-planområden som planeras för utredning för enskilda VA-förutsättningar fram till 2030.

VA-utredning inom 10 år		
<i>Beslutade utredningsområden</i>		
VA-planområde	Antal bostäder (ca)	Planerad start
Kilanda-Hult	66	2023
Båstorp, Källarlia, Hamnen Norra	35	2024
Blinneberg-Slittorp	21	2025
Sandåker	31	2026
Vadbacka 1, Vadbacka 2	17	2027
Marieberg	15	2028
Ramstorp	10	2030
VA-utredning inom 20 år		
<i>Ej beslutade områden för utredning, men med ett förväntat behov</i>		
VA-planområde	Antal bostäder (ca)	
Hålandastråket	280	

3. Handlingsplan för allmänt VA

I Ale kommun består VA-anläggningen av ett omfattande ledningsnät, ett avloppsreningsverk, pumpstationer för spill- och dagvatten, öppna dagvattenanläggningar, tryckstegringsstationer och reservoarer. Beslut om att lägga ner Älvängen avloppsreningsverk togs 2015 med nuvarande tidplan om avveckling till 2026. I detta avsnitt samlas och beskrivs alla åtgärder för hur den allmänna anläggningen inom det beslutade verksamhetsområdet för vatten och avlopp ska planeras och utvecklas de kommande åren. Det kan betyda åtgärder som direkt kopplas till den kommunala VA-anläggningen eller vara åtgärder av en mer strategisk karaktär. Åtgärder som prioriterats i denna handlingsplan är åtgärder som har en betydande påverkan på den långsiktiga VA-försörjningen och som samtidigt inte ingår eller ska ingå i annan planering i kommunen. Exempel på andra kompletterande interna planeringsdokument är saneringsplan, nödvattenplan, ledningsnätmodeller med åtgärder, beredskapsplan med mera. Denna handlingsplan hanterar i första hand de åtgärder som berör VA-verksamhetens uppdrag och ansvarsområden, men där det i vissa fall även berör andra enheter eller funktioner inom kommunen. Några åtgärder bygger också på ett mellankommunalt eller regionalt arbete vilket för Ale kommun är en avgörande förutsättning för en långsiktig planering av både dricksvatten- och spillvattenförsörjning.

Struktur VA-verksamhet

VA-verksamhetens personal är idag uppdelad på två enheter. Enhet VA-drift ombesörjer drift och underhåll av den befintliga anläggningen och består av tjänstemän och driftpersonal. Enhet Infrastruktur består av tjänstemän för VA och Väg/Trafik där tjänstemän med fokusområde VA hanterar strategisk planering, långsiktig och ny bebyggelseutveckling inom och utom beslutat kommunalt verksamhetsområde.

Åtgärdstakt och tidplan

Åtgärdstakten i vattentjänstplanen utgår från de resurser som förväntas finnas tillgängliga inom VA-verksamheten. Verksamhetsplaneringen utformas på årsbasis för att överensstämja med åtgärder i denna vattentjänstplan och i relation till andra åtaganden som påverkar vilka resurser som finns tillgängliga. Vattentjänstplanen ska i den mån det är möjligt följas, med en långsiktig planering som sträcker sig fram till 2035.

Val av aktiviteter

Hur aktiviteter valts och prioriterats i denna vattentjänstplan baseras på vad VA-verksamheten identifierat som grundläggande åtgärder som främst främjar att bibehålla en god funktion på den allmänna anläggningen. Vidare följer val av åtgärder för att uppnå;

- Vision och ställningstaganden i VA-strategin
- Ställningstaganden/riktlinjer i kommunens Översiktsplan
- Nya lagkrav i lagen om allmänna vattentjänster

För majoriteten av planerade åtgärder uppfylls ställningstaganden i flera av dess styrdokument parallellt, där ett flertal mål ofta berör områden med liknande karaktär. Men det finns också mer specifika åtaganden, där exempelvis krav om bibehållen funktion vid skyfall i första hand styrs av den nya lagstiftningen.

3.1 Övergripande

Vissa åtgärder påverkar samtliga delar av den kommunala anläggningen. Nedan listas åtgärder som direkt eller indirekt kan innebära en långsiktig påverkan på utveckling och planering av den allmänna anläggningen och annan strategisk planering.

Aktivitet	Hur	Tidplan
Aktiv deltagare i Framtagande av klimatanpassningsplan	Ingår som en aktiv part i arbetet med en kommunövergripande klimatanpassningsplan. <i>Representation i enbetsövergripande arbetsgrupp</i>	Pågående
Arbete invasiva arter	Kunskapshöjande insatser och framtagande arbetsmetod med handlingsplan vid åtgärder i områden med invasiva arter.	Inom 3 år (2026)
Sårbarhetsanalys anläggning	Gör en uppdaterad sårbarhetsanalys gällande säkerhet och påbörja åtgärder på anläggningen.	Pågående Inom 3 år (2026)
Göta älv och Vänersborgsvikens vattenskyddsområde	Se över och ta fram långsiktiga rutiner och riktlinjer för VA-verksamheten kopplat till GÄVSO.	Inom 4 år (2027)
Energieffektivisering allmänna anläggningen	Utreda och analysera energiförbrukning på anläggning för att sedan ta fram förslag på åtgärder för att effektivisera energiförbrukning.	Inom 5 år (2028)
Kretsloppsanpassad VA-försörjning i Ale kommun	Utreda och ta ställning till kretsloppsanpassning av VA-försörjning. Definiera vad som är kretsloppsanpassad VA-försörjning i Ale kommun.	Inom 7 år (2030)

Verksamhetsområden

Uppdatering verksamhetsområde	Nya verksamhetsområden ses över och sammanställs löpande och utreds/beslutas årligen eller vid behov.	Löpande, årsvis
Framtagning av riktlinjer för privata anläggningar inom VO	Se över och ta ställning till hur gemensamhetsanläggningar, ekonomiska föreningar och privata ledningar inom verksamhetsområde ska hanteras.	Inom 3 år (2026)

3.3 Dricksvatten

Ale kommun producerar idag inte sitt dricksvatten vilket i stället köps av Göteborg stad och Kungälv kommun. Det innebär att kommunen idag får hela sitt dricksvattenbehov utslutande från andra kommuner och från Göta älv som enda råvattentäkt. Delar av Nol och norrut i kommunen försörjs med dricksvatten från Döse i Kungälv och resterande delar av Nol och söderut försörjs från Alelyckan i Göteborg.

Trots att kommunen försörjs av två separata dricksvattenverk kvarstår risken att all dricksvattenförsörjning kan påverkas vid en extrem händelse som av någon orsak begränsar eller bryter försörjningen från råvattentäkten. Den långsiktiga dricksvattenförsörjningen och reservvattenförsörjningen är därmed utmaningar som kommunen står inför. Regionala samarbeten och samverkan är avgörande i detta arbete inför framtida beslut och investeringar.

Aktivitet	Hur	Tidplan
Kommunal vattenförsörjningsplan	Arbeta fram en långsiktig vattenförsörjningsplan för Ale kommun. Ska innehålla interna försörjningsalternativ för reservvatten, regionala samarbeten, enskild dricksvattenförsörjning, utredningar avtalsformer med mera.	Inom 5 år (2028)
Projektering och anläggning av redundansledning Nol-Älvängen	Inriktningsbeslut om avledning av kommunens spillvatten från Älvängen, Skepplanda och Alvhem till Ryaverket togs 2015. För att säkerställa redundans planeras en dricksvattenledning att anläggas i anslutning till spillvattenledningen mellan Nol och Älvängen.	Pågående, Färdigställt 2026
Aktiv delaktighet i SVAR¹-projektet.	Ale kommun ska delta som aktiv part i SVAR-projektet och efterföljande arbete för att samverka och samarbeta i Göteborgsregionens långsiktiga dricksvattenförsörjning.	Pågående
Dricksvattenledning för Redundans/mindre försörjning Lilla Edet-Ale	Stötta Lilla Edet (Projektledare) i förarbete och projektering inför sammankoppling av dricksvatten Alvhem-Lödöse. Tidplan beroende av detaljplanering i Lilla Edet kommun.	Inom 10 år (2033)
Planering för brand- och släckvatten	Bidra med kompetens i arbete med planering för brand- och släckvatten. Vid behov vara samordnande för att starta upp och driva kommunövergripande projekt i frågan. <i>Samverkan Räddningstjänst, Miljö och Plan</i>	Inom 4 år (2027)
Planering reservvattentäkt	Reservvattentäkt utreds och planeras under perioden. Planering kring Ale kommuns långsiktiga reservvattenförsörjning blir kommunalt förankrad och beslutad med investeringsplan.	Inom 12 år (2035)

¹ Stärkt Vattenförsörjning inom Göteborgsregionen (SVAR) är ett regionalt projekt med syfte att säkra och stärka regionens vattenförsörjning på ett resurseffektivt sätt.

3.4 Spillvatten

För den södra delen av kommunen leds spillvatten genom ledningsnät och tunnlar till avloppsreningsverket Ryaverket i Göteborg. För den norra delen av Ale kommun finns idag ett verksamt avloppsreningsverk som planeras att drivas till 2026 och därefter läggas ner. För att ersätta avloppsreningsverket planeras en överföringsledning för att föra hela kommunens spillvatten till Ryaverket som ägs av Gryaab där projektet ska färdigställas innan avveckling.

Ale kommun är delägare i Gryaab som tar hand om avloppsvattnet från drygt 800 000 personer från kommunerna Ale, Göteborg, Härryda, Kungälv, Lerum, Mölndal, Partille och Bollebygd. Gryaab äger och underhåller ett 13 mil långt tunnelsystem och Ryaverket avloppsreningsverk.

Efter 2026 förväntas Ale kommuns spillvattenhantering utöver delägarskap i Gryaab enbart bestå av ett ledningsnät med pumpstationer för vidare hantering och rening i Ryaverket. För att minska belastningen på Ryaverket kommer ett uppströmsarbete på ledningsnät i Ale kommun verkställas långsiktigt. Det kommer exempelvis innebära planering för att minska mängden tillskottsvatten till spillvattennätet där åtgärder pågår kontinuerligt, bland annat genom förnyelse av uttjänta spillvattenledningar.

Aktivitet	Hur	Tidplan
Projektering och anläggning av överföringsledning Ryaverket	Inriktningsbeslut om avledning av kommunens spillvatten från Älvängen, Skepplanda och Alvhem till Ryaverket togs 2015. Planering, projektering, tillståndsansökningar med mera är pågående sedan beslut. Planerad byggstart 2024, förväntat färdigställande 2026.	Pågående, 2026
Projekt Tillskottsvatten	Fortsatt arbete för att begränsa mängden tillskottsvatten till spillvattennätet sker och planeras in löpande varje år.	Löpande, årsvis
Upprätta en rutin för oljeavskiljare	Vidareutveckla intern arbetsmetod med utgångspunkt riktlinjer/rutiner Gryaab.	Inom 4 år (2027)
Arbetsmetod för tillsyn och uppföljning av fettavskiljare	Vidare arbete med framtagen rutin för fettavskiljare i kommunen. Skapa en förankring med arbetsmetodik och uppföljning för befintliga och framtida anläggningar.	Inom 4 år (2026)
Rening på ledningsnät	Utred och stäm av med Gryaab om åtgärder på ledningsnät som till viss del renar spillvatten på väg till Ryaverket.	Inom 10 år (2033)

3.5 Dagvatten

Ale kommun har idag ett utbyggt dagvattensystem med ledningar, öppna anläggningar och pumpstationer i kommunens samtliga tätorter inom kommunalt verksamhetsområde. Med befintliga och framtida förutsättningar finns det ett tydligt behov att ersätta den konventionella synen med ledningsnät och i stället övergå till fler öppna, blågröna anläggningar och lösningar. Den typ av omställning krävs för att kunna hantera den större mängd dagvatten som väntas och för att samtidigt möta dagens och framtidens reningskrav. Den övergripande grundprincipen är att dagvatten bör hanteras lokalt och nära källan. Delvis för att inte påverka nedströms fastigheter med dagvattenflöden som riskerar att översvämma byggnader men också för att begränsa kommunens långsiktiga påverkan på recipient.

Dagvatten är en ständig utmaning i Ale kommun. Med barriären av järnväg och motorväg innan recipienten Göta älv och berg med stor avrinning österifrån, se figur 5. Därmed krävs effektiva dagvattenlösningar för att säkerställa en långsiktig hållbarhet och funktion.

Figur 4. Bild som visar förutsättningar för dagvatten och ytvatten i Ale kommuns tätorter.

Sedan 2019 finns en intern dagvattenhandbok i Ale kommun som ska agera som ett kompletterande planeringsunderlag till den beslutade VA-policyn². Dagvattenhandboken beskriver Ale kommuns förutsättningar, ger förslag på dagvattenanläggningar, bedömning av reningskrav, åtgärdslistor, checklistor, ansvarsområden med mera.

² VA-policyn har 2023 ersatts i sin helhet av delar i VA-planens andra del VA-strategin.

Skyfall och översvämning

SMHI:s definition av skyfall är minst 50 mm på en timme eller minst 1 mm på en minut vilket motsvarar mellan 50 och 100 års återkomsttid. Enbart en mindre del av skyfallet kan omhändertas i den allmänna dagvattenanläggningen som dimensioneras för regn med en viss återkomsttid. För att ta höjd för kommande klimatförändringar används en klimatfaktor för att anläggningen under hela sin tekniska livslängd ska ha en tillräcklig kapacitet.

Det är VA-huvudmannens ansvar att planera och dimensionera en viss återkomsttid upp till markytan, se figur 5. Längre återkomsttider med mer eller intensivare nederbörd ska hanteras kommunövergripande, där planering av exempelvis höjdsättning och skyfallsvägar ska säkerställa omhändertagandet vid händelse av ett skyfall.

I och med de skyfall som drabbat andra delar av Sverige och i grannländer senaste åren följer en tydligare bild av skyfallets konsekvenser på våra samhällen. Även Ale drabbades bland annat 2015/2016 av skyfall, med omfattande konsekvenser som följd eftersom dagens samhällsstruktur inte är anpassad för sådana typer av händelser. I och med den pågående klimatförändringen kommer liknande skyfallshändelser sannolikt bli både mer intensiva och alltmer förekommande i framtiden. Genom åtgärder som förs idag är det möjligt att förebygga och säkerställa ett visst skydd för kommunens invånare. Denna typ av planering måste ske kommunövergripande och hanteras i första hand genom annan långsiktig samhällsplanering än denna vattentjänstplan. K

	VA-huvudmannens ansvar		Kommunens ansvar
	Återkomsttid för regn vid fylld ledning	Återkomsttid för trycklinje i marknivå	Återkomsttid för marköversvämning med skador på byggnader
Gles bostadsbebyggelse	2 år	10 år	>100 år
Tät bostadsbebyggelse	5 år	20 år	>100 år
Centrum- och affärsområden	10 år	30 år	>100 år

Figur 5. Minimikrav på återkomsttider för regn vid dimensionering av nya dagvattensystem (Svenskt Vattens publikation P110).

En skyfallskartering för Ale kommuns samtliga tätorter togs fram av DHI under 2021. Detta dokument är ett led i den långsiktiga klimatanpassningen av kommunens tätorter men togs även fram för att tydliggöra dagens förutsättningar och utmaningar kopplat till skyfall i kommunen. Skyfallskarteringen innehåller en modell och simulering av den befintliga dagvattenanläggningen där framtidsscenario (klimatfaktor) för 10-, 30-, 100- och Köpenhamnsregnet utreddes.

Vid höga nivåer i Göta älv föreligger en risk att inte kunna leda ut dagvatten till recipienten. Det kan i sin tur leda till att dagvatten trycks upp bakåt i systemet och skapa problem som översvämningar uppströms.

Aktivitet	Hur	Tidplan
Uppdatera/revidera dagvattenhandboken	Arbetet är pågående med granskning av extern part. Ska därefter uppdateras/revideras internt för att överensstämna med kommunala avsikter.	Pågående (2024)
Utreda politiskt beslut dagvattenhandbok	Utred om delar av dagvattenhandbok ska antas politiskt för att skapa en tydligare kommunal och extern förankring.	Inom 2 år (2025)
Utredning och ställningstagande val av dagvattenanläggningar	Utred behovet av en kommunal riktlinje kring vilka dagvattenanläggningar som ska prioriteras i val av anläggningar. Detta för att begränsa framtida underhåll och skapa tydlighet i den kommunala planeringen.	Inom 2 år (2025)
Kartläggning befintliga öppna dagvattenanläggningar och dikessystem	Kartläggning befintliga anläggningar är pågående. <i>I samarbete med Gata/park-enheten</i>	Pågående (2026)
Ansvars- och kostnadsfördelning och DoU-rutiner befintliga öppna dagvattenanläggningar	Diskussioner med Gata/park-enheten är pågående. Ta fram rutin och överenskommelse mellan enheter. <i>I samarbete med Gata/park-enheten</i>	Inom 2 år (2025)
Utredning påverkan på dagvattenanläggning vid höga nivåer Göta älv	Vidare utred och ge förslag på åtgärder för att begränsa påverkan på anläggning vid höga nivåer Göta älv.	Inom 4 år (2027)
Kapacitetsutredning dagvattennät	Analysera och bedöm åtgärder på dagvattennätet baserat på skyfallskarteringens simuleringar av ett 10- och 30-års regn. Sker delvis idag inom annan planering.	Inom 4 år (2027)
Se över dagvattentaxan för småhusfastigheter	Utred om en kategoriserad dagvattentaxa långsiktigt ska integreras även för småhusfastigheter.	Inom 6 år (2029)
Rutin och uppföljning dagvattentaxa för större fastigheter och verksamheter	Ta fram en rutin och utför tillsyn för hur kategoriserade fastigheter i dagvattentaxa vid behov kategoriseras om med nya avgifter om förutsättningar förändrats.	Inom 8 år (2031)

3.6 Ledningsnät

Stora delar av Ale kommuns ledningsnät byggdes ut under 1960- och 70-talet, vilket idag börjar närma sig slutet på den tekniska livslängden för stora delar av ledningsnätet. Det ställer därmed höga krav på utbytestakten av kommunala ledningar för att bibehålla en god funktion och för att inte innebära en ouppnåelig investeringskund i framtiden.

För dricks- och spillvattennätet finns idag framarbetade modeller som nyttjas som planeringsstöd i det långsiktiga åtgärdsarbetet och vid planering av ny bebyggelse. Dagvattennätet finns kartlagt som simuleringsunderlag till den kommunala skyfallskararteringen och planeras att användas för att bedöma framtida åtgärder på den kommunala anläggningen vid 10- och 30-årsregn.

Aktivitet	Hur	Tidplan
Utvärdera och ta ställning till digitaliserade vattenmätare	Utred och ta ställning till om Ale kommuns behov av digitaliserade vattenmätare i fastigheter.	Inom 2 år (2025)
Utveckla och uppdatera drift- och underhållsplan	Se över befintligt planeringsunderlag och gör en avvägd bedömning mot framtagna ledningsnätmodeller, saneringsplan och andra planeringsunderlag.	Inom 3 år (2026)
Utred underhåll och bedöm behov av nederbördsräknare i kommunens tätorter	Vidareutveckla rutiner för underhåll på befintliga nederbördsräknare i kommunen och bedöm samtidigt behovet av intern nederbördsräkning. Ta beslut om kvalitet på nederbördsdata. Vid behov ta fram en underhållsplan.	Inom 4 år (2027)
Utvärdera och utreda utvecklingsmöjligheter för övervakning och optimering av anläggningen samt påbörja arbetet	Se över befintlig anläggning och utred ny teknik genom omvärldsbevakning för att arbeta fram och uppgradera den befintliga anläggningen med ny utrustning för bättre övervakning och optimering av anläggning.	Pågående Inom 5 år (2028)

3.7 Skyfallspåverkan på den allmänna anläggningen

Skyfallspåverkan på tätorter och den allmänna anläggningen är en ständig utmaning att förebygga och förbättra, där långsiktiga och indirekta investeringar kan vara svåra att motivera. Som ett led i arbetet med att tydliggöra konsekvenserna och på sikt arbeta för att begränsa påverkan vid händelse av skyfall har Ale kommun genom extern part arbetat fram en kommunal skyfallskartering. Det framtagna underlaget förväntas på sikt leda till kommunövergripande åtgärder och ska även nyttjas som viktigt beslutsunderlag till ny- och större ombyggnationer i kommunen.

Ale kommun har idag inte något dricksvattenverk och planerar att till 2026 avveckla kommunens sista kvarvarande avloppsreningsverk i Älvängen. Därmed fokuseras bedömningen av skyfallspåverkan på ledningsnätet som det huvudsakliga riskområdet. För flertalet pumpstationer i kommunen löper det en betydande risk att påverkas vid ett skyfall där översvämmade ytor beräknas bli stående med större vattendjup en 0,6 meter vid skyfall. De pumpstationer som främst riskerar att påverkas är placerade i centrala delar och/eller i lågpunkter. VA-verksamheten behöver därmed påbörja ett arbete för att säkerställa en bibehållen funktion i berörda pumpstationer för att begränsa påverkan vid händelse av ett skyfall i kommunen.

Figur 6. Exempelbild från framtagna skyfallskartering. Grön markering visar pumpstation belägen i översvämmat område vid ett 100-årsregn.

Påverkan av skyfall på Gryaabs anläggningar

Som delägare Gryaab följer nedan en skrivelse som beskriver förutsättningar för Gryaabs anläggning vid händelse av skyfall³. Miljötillståndet som togs i anspråk 2021 innebär att Gryaab kan behandla avloppsvatten från ägarkommunerna fram till år 2037. Ett av villkoren som måste uppfyllas för tillståndet (villkor nummer 18) är att ”Avloppsverkets byggnader och tekniska utrustning ska vara utformade för att klara minst ett 100-årsregn utan väsentliga störningar”. Under 2021 genomförde Gryaab en skyfallsutredning för att säkerställa villkoret. Utredningen visade att djupt vatten kan bli stående i flera timmar inne på Ryaverkets område efter ett skyfall, då det finns flera lågpunkter på området som inte kan avleda vatten nedströms med självfall, utan behöver tömmas av dagvattennätet. En fördjupad riskanalys gjordes för att identifiera var vatten kan börja läcka in och vilken utrustning som då kan komma till skada. Mindre åtgärder så som byte av portar, tillfälliga barriärer, är genomförda och planeras. Åtgärdernas syfte är att skydda komponenter och anläggningsdelar för att säkerställa återgång till normal drift omgående efter avslutat skyfall. För tunnelsystemet är det framför allt tunnelpåslagen som är utsatta för stor översvämningsrisk vid skyfall. Ett flertal tunnelpåslag riskerar att bli otillgängliga vid skyfall på grund av stora vattenvolymer som samlas mot portarna. I Gryaabs fortsatta arbete prioriteras åtgärder för tunnelpåslag som annars kan innebära väsentlig störning av reningsverkets funktion samt risker för tunnarnas funktion gällande transport av avloppsvatten till reningsverket.

³ Skrivelse från Gryaab för användning i vattentjänstplan. Inkom till Ale kommun 2023-04-28.

Aktivitet	Hur	Tidplan
Strukturerad analys av framtagna skyfallskartering	Se över aktuella åtgärder på de delar av den kommunala anläggningen som skulle påverkas eller har brister vid händelse av skyfall.	Inom 2 år (2025)
Åtgärder på pumpstationer som påverkas vid skyfall	Se över och utred åtgärder på pumpstationer som bedömts påverkas av skyfall. Ta fram en åtgärdsplan som överensstämmer med underhållsplan.	Inom 2 år (2025)
Rutin anläggning öppna dagvattenanläggningar med kapacitet för del av skyfall	Ta fram en rutin för att tidigt i planeringen inkorporera förutsättningar för magasinering av skyfall i nya kommunala dagvattenanläggningar samt ta fram en princip för ekonomisk fördelning av kostnader mellan skattekollektivet och VA-kollektivet. <i>Samverkan med Plan och andra enheter inom samhällsbyggnadsförvaltningen</i>	Inom 4 år (2027)
Kartläggning och analys av VA-planområden i SCALGO	VA-planområden klassade som utredningsområden utreds och analyseras för översvämningsrisker i SCALGO.	Inom 4 år (2027)
Prioriterade områden påverkade av skyfall	Analysera och prioritera områden med betydande påverkan från skyfall och utred potentiella åtgärder på den kommunala anläggningen som kan begränsa påverkan från den kommunala anläggningen.	Inom 6 år (2029)

3.8 Bebyggelseutveckling och exploatering

Ale kommun har en målsättning med en hög befolkningsökning fram 2050. Denna grad av bebyggelseutveckling och exploatering av kommunens tätorter ställer krav på hur den allmänna anläggningen planeras och byggs ut. Beslut om var den allmänna anläggningen ska byggas ut regleras av 6 § i Lagen om allmänna vattentjänster (2006:412). Denna lagstiftning syftar till att säkerställa att kommunen tar ansvar för VA-försörjning om kriterier för ett större sammanhang uppnås och/eller när det finns en risk för påverkan på människors hälsa eller miljön.

Den långsiktiga visionen/planeringen av Ale kommun tydliggörs bland annat genom idéområden vilket pekats ut i kommunens översiktsplan som sträcker sig fram till 2050. Med stora planer för exploatering på jungfrulig mark såväl som planer för förtätning av orterna följer olika typer av krav på hur den allmänna anläggningen byggs om eller byggs ut.

Aktivitet	Hur	Tidplan
Beslut om teknisk handbok	Utreda och ta beslut om att upprätthålla en kommunal teknisk handbok eller övergå till andra alternativ.	Inom 2 år (2025)
Aktiv deltagare i Framtagande av samhällsbyggnadsprocess	Ingår som en aktiv part i arbetet med samhällsbyggnadsförvaltningens övergripande arbete med rutin för samhällsbyggnadsprocessen. Primärt fokus på långsiktigt samarbete med planenheten. <i>Representation förvaltningsövergripande arbetsgrupp</i>	Pågående
Aktiv deltagare i Framtagande av produktionsplan för samhällsbyggnadsförvaltningen	Ingår som en aktiv part i arbetet med samhällsbyggnadsförvaltningens övergripande arbete med att ta fram en långsiktig produktionsplan. <i>Representation förvaltningsövergripande arbetsgrupp</i>	Pågående
Arbeta fram ett förhållningssätt och arbetsmetod för bedömning och beslut om framtida verksamhetsområde	Ta fram arbetsmetod för bedömning av behov verksamhetsområde vid nybyggnation utanför idag beslutat verksamhetsområde. Utredning behov utifrån områdets möjligheter att omhänderta en eller flera vattentjänster.	Pågående

3.9 Samarbete och kommunikation

Ale kommun har under en lång tid beaktat och samarbetat med grannkommuner för att planera och utforma den kommunala VA-försörjningen. Inte minst genom medlemskap i Gryaab för en regional spillvattenhantering men också genom beslut att köpa dricksvatten i stället för en intern kommunal dricksvattenproduktion.

Dessa historiska beslut och vägval medför därmed ett betydande behov av samarbete med andra kommuner och organisationer i regionen. För att även i framtiden bibehålla goda samarbeten och för att säkerställa en långsiktig planering av den kommunala VA-försörjningen behöver Ale kommun vara en aktiv part i fortsatta regionala planeringsformer.

Aktivitet	Hur	Tidplan
Aktiv deltagare i samarbetsformer genom GR	Verksamheten ska ha som målsättning att vara delaktig part i samarbetsformer som berör VA-verksamheten i GR. Även i de arbetsformer som inte direkt påverkar pågående arbetsformer/prioriteringar. Detta för att skapa en långsiktighet och förankring i samverkan med andra kommuner.	Pågående, Löpande
Kommunikationsstrategi Hållbar vattenanvändning	Arbeta fram en strategi för att kontinuerligt kommunicera ut kompetenshöjande information till kommunens invånare. Kommunen ska nyttja konceptet ”Hållbar vattenanvändning” från Svenskt vatten.	Inom 3 år (2026)
Vidareutveckling kommunhemsida	VA-verksamheten ser över och uppdaterar information på kommunhemsidan i anslutning till ny layout och struktur.	Pågående Inom 2 år (2025)

Ordlista

Allmän VA-anläggning är en anläggning för försörjning av vatten eller avlopp som kommunen äger eller har rättsligt bestämmande över och som har anordnats för att uppfylla kommunens skyldigheter enligt lagen om allmänna vattentjänster (LAV). De samlade VA-anläggningarna inom en kommuns gränser, för vilka en kommun är huvudman, benämns ”Den allmänna VA-anläggningen”.

Allmänt VA-område är ett område som ligger inom verksamhetsområde för allmän VA-försörjning och där Ale kommun är huvudman för vatten- och/eller avlopps-försörjning.

Avlopp är samlingsnamn för spillvatten, dagvatten samt dränvatten.

Avtalsanslutning innebär att en eller flera fastigheter är anslutna till det allmänna dricks- eller spillvattennätet och har ett avtal som styr nyttjandet av tillhandahållna VA-tjänster. Fastigheter med avtalsanslutning ligger inte inom verksamhetsområde för allmänt VA.

Dagvatten är ytligt avrinnande regn-, spol- och smältvatten.

Dräneringsvatten (dränvatten) är markvatten och grundvatten som samlas upp och tas omhand i en dräneringsledning.

Enskild VA-anläggning är en anläggning eller annan anordning för försörjning av vatten eller avlopp som kommunen inte äger. Enskilda anläggningar kan finnas för en enskild fastighet, för flera fastigheter tillsammans eller för samfälligheter och föreningar. En enskild VA-anläggning kan avse såväl ledningar som en lokal lösning för produktion av dricksvatten eller rening av avloppsvatten. En enskild VA-anläggning kan vara ansluten till det allmänna dricks- eller spillvattennätet via avtalsanslutning.

Enskilt VA-område är ett område som idag har enskild VA-försörjning och som inom överskådlig framtid inte har behov av en förändrad VA-struktur utan kommer att fortsätta ha enskild försörjning.

Förnyelsetakt är ett mått på hur lång tid det tar att genomföra omläggning och/eller renovering av hela ledningsnätet.

Gemensamhetsanläggning är en privat anläggning som ägs gemensamt av 2 eller flera fastigheter. För VA-försörjning innebär det en anläggning för en eller flera vattentjänster som antingen är enskild eller är ansluten till den kommunala anläggningen genom avtal.

Gryaab är ett kommunalt aktiebolag i Göteborgsregionen som omhändertar avloppsvatten från delägarkommunerna. Gryaab äger och driver Ryaverket i Göteborg och äger också tunnlar som går till avloppsreningsverket.

Huvudman är den som äger en VA-anläggning. Ale kommun är huvudman för den allmänna VA-anläggningen.

Klimatfaktor är ett värde som används för att ta hänsyn till klimatförändringarnas förväntade påverkan på exempelvis nederbördsmängd. Faktorn har beräknats för ett eller flera klimat-scenarier och speglar hur mycket kraftigare den undersökta händelsen antas bli i framtiden.

Kretsloppsanpassning innebär att VA-försörjningen ska anpassas så att vatten och näringsämnen som är en del av VA-försörjningen förs tillbaka till sina kretslopp så lokalt som möjligt samt att de material som används och de resurser som uppkommer är en del av ett kretslopp, där återanvändning eller återvinning eftersträvas.

Nödvatten är vatten för dryck, matlagning och personlig hygien som distribueras utan att nyttja det ordinarie ledningsnätet. Det kan istället ske med tankar eller tankbilar.

Recipient är en sjö eller ett vattendrag som tar emot dagvatten, bräddvatten och renat avloppsvatten.

Reservvatten är dricksvatten som distribueras via det ordinarie ledningsnätet men från annan produktionsanläggning än den ordinarie.

Skyfall är häftiga regn som det allmänna rörsystemet för dagvatten inte kan hantera och som orsakar skador för samhället och dess invånare. Se SMHI:s definition på sidan 17.

Spillvatten är vatten från hushåll (toalett, bad/dusch, disk och tvätt) och andra verksamheter (industrier, biltvättar och dylikt).

Tillskottsvatten är det vatten som utöver spillvatten finns i spillvattenledningar. Tillskottsvatten kan bestå av anslutet dagvatten, anslutet dräneringsvatten, samt vatten som läcker in från marken om ledningarna inte är täta. Tillskottsvattnets andel kan i många fall vara mycket stor, i extrema fall flera gånger större än mängden spillvatten.

VA-anläggning är en anordning för att försörja en fastighet eller bebyggelse med vatten- och avlopp. I begreppet VA-anläggning ingår både ledningar och pumpar för transport av vatten och avlopp, samt anordningar för produktion av dricksvatten och rening av avloppsvatten.

VA-bevakningsområde är ett område som idag har enskild VA-försörjning och som sannolikt inte har behov av en förändrad VA-struktur. Bevakning av området behövs för att följa om behovet av en förändrad VA-struktur förändras över tid beroende på bl.a. utveckling av samhället eller ändrade förutsättningar för en miljö- och hälsomässig VA-försörjning

VA-utbyggnadsområde är områden som idag har enskild VA-försörjning och med ett behov av en förändrad VA-struktur. VA-utbyggnadsområden uppstår när kommunen har fattat beslut om anslutning till allmänt VA via avtal eller verksamhetsområde och när i tid utbyggnaden ska ske.

VA-utredningsområde är ett område som idag har enskild VA-försörjning och som kan ha behov av en förändrad VA-struktur. Utredning behöver utföras för att visa vilket behov som finns samt vilka möjligheter som finns för att förbättra situationen.

Verksamhetsområde är ett av kommunfullmäktige fastställt geografiskt definierat område, inom vilket kommunen är huvudman för vatten- och/eller avloppsförsörjning. Inom verksamhetsområdet gäller kommunal VA-taxa.

Återkomsttid är ett begrepp för att beskriva hur stor eller liten sannolikhet det är för att en händelse som exempelvis nederbörd ska inträffa. Med en händelses återkomsttid innebär det hur stor chans/risk det är att ett typ av nederbördstillfälle i genomsnitt händer en gång under denna tid.

4 Miljökonsekvensbeskrivning

4.1 Inledning och syfte

Ale kommun har utefter rådande lagstiftning arbetat fram ett förslag till vattentjänstplan. Planens syfte är att skapa en långsiktig struktur och prioritering av resurser för att möta olika behov inom VA-verksamheten och samtidigt möta kommunala ställningstaganden och visioner.

I enlighet med den nya lagen om allmänna vattentjänster (2006:412, 2022:1249) ska en bedömning av miljöpåverkan arbetas fram inför samråd för att redovisa konsekvenser som följer vattentjänstplanens tänkta genomförande. Enligt svensk lag ska alla planer eller verksamheter som riskerar att innebära en betydande miljöpåverkan företrädas av en miljökonsekvensbeskrivning. Regleringen av en betydande miljöpåverkan återfinns i 6 kap Miljöbalken (MB) med kompletterande bestämmelser om miljökonsekvensbeskrivningar i förordningen (1998:905).

Denna strategiska miljöbedömning har arbetats fram då vattentjänstplanen bedömts kunna medföra en betydande miljöpåverkan beroende på åtgärders framtida definition och utveckling. Syftet är att miljöaspekter ska analyseras och integreras i arbetet för att säkerställa en hållbar planering och utveckling av den kommunala anläggningen.

Med Ale kommuns tätortsnära och utbredda omfattning av värdefull natur följer ett grundläggande ansvar i kommunen att främja en miljömässigt hållbar samhällsutveckling och exploatering. Kommunen hyser stora områden med höga naturvärden och aktiv jordbruksmark och har samtidigt ambitioner om stor befolkningsökning. Det innebär att samhällsutvecklingen och exploateringen måste ske med en medvetenhet och långsiktighet för att tydliggöra hur en hållbar bebyggelseutveckling ska kunna åstadkommas. Det innebär vidare att den kommunala VA-försörjningen måste möta dagens och framtidens miljömässiga behov och samtidigt begränsa och förebygga framtida risker mot omgivningen. För att möjliggöra en långsiktigt hållbar VA-försörjning följer därmed krav på att begränsa påverkan från avloppsvatten och samtidigt säkerställa en tillgång till säkert dricksvatten till kommunens alla invånare, idag och i framtiden.

4.2 Avgränsning

Denna del syftar till att beskriva hur avgränsningen för bedömning av miljökonsekvenser för vattentjänstplanen valts att genomföras. Avgränsningen följer liknande bedömning som Ale kommuns Översiktsplan (2021) använt, med justeringar anpassade utefter vattentjänstplanens omfattning och förväntade påverkan.

Alternativavgränsning

Det är vid genomförande av åtgärder som konsekvensbedömts för framtagna vattentjänstplan. Konsekvensbeskrivningen ska visa alternativ till den långsiktiga planeringen av VA-verksamheten med utebliven vattentjänstplan som nollalternativ. Beskriven överföringsledning Älvängen-Stora Viken bedöms inte i denna vattentjänstplan med bakgrund i att beslut och tillståndsprövning genomförts eller är pågående med beslut taget 2015.

Nivåavgränsning

Vattentjänstplanen

- Har en strategisk inriktning
- Ska ge en översiktlig bild av VA-verksamhetens prioriterade områden för att bibehålla en god funktion och utveckling på den allmänna anläggningen.
- Ska ge klarhet kring VA-verksamhetens långsiktiga planering till kommunens invånare, anställda, politik och andra berörda.
- Utgår från VA-verksamhetens ansvarsområden och preliminära behov på sikt.
- Ska samordnas med kommunens, övriga enheters och förvaltningars visioner och ställningstaganden för att uppnå en hållbart långsiktig planering.
- Innehåller inte sekretessbelagd information om den allmänna anläggningen.

Geografisk avgränsning

Den geografiska avgränsningen är Ale kommun med omgivande vattendrag Göta älv och avloppsreningsverket Ryaverket i Göteborg stad.

Tidsavgränsning

Konsekvensbedömningen följer den tidsmässiga avgränsningen om 12 år. Avgränsningen följer förarbetena till den nya lagen om allmänna vattentjänster med planering 12 år fram i tiden, där nuvarande beslutad VA-utbyggnadsplanering sträcker sig 9 år framåt.

Samråd om avgränsning

I enlighet med mottaget PM från Länsstyrelsen Västra Götaland utskickat 2023-03-09 har inte ett samråd gällande undersökning av betydande miljöpåverkan eller avgränsning av miljökonsekvensbeskrivning genomförts. Länsstyrelsen Västra Götaland kommer enbart yttra sig vid ett tillfälle, vilket är vid samråd gällande förslag till vattentjänstplan.

4.3 Bedömningsgrunder

Nedan följer det underlag som legat till grund för bedömning av påverkan för framtagande av vattentjänstplanen. Val av bedömningsgrunder följer de områden som vattentjänstplanen främst bedöms beröra och påverka inom tidsramen för dokumentet och utifrån föreslagna åtgärder.

- Bebyggelse och befolkning
- Naturmiljö, kulturmiljö och riksintressen
- Miljökvalitetsnormer för vatten
- Påverkan på recipient och risk för förorening av dricksvatten
- Klimatpåverkan på infrastruktur

4.4 Nuläge – Nollalternativ

Här beskrivs beslutade bedömningsgrunder utifrån nuläge i kommunen och som också därmed beskriver ett nollalternativ till förslag till vattentjänstplan.

Bebyggelse och befolkning

Ale kommun har idag en befolkning på strax över 32 000 (2022) invånare. Cirka 80% av kommunens invånare är anslutna till den allmänna anläggningen och försörjs med kommunalt VA. Resterande invånare försörjs genom enskilda anläggningar eller gemensamhetsanläggning. Enligt översiktsplanens och kommunens vision planeras förutsättningar för att öka invånarantalet till 50 000 invånare till 2050 med främsta bebyggelseutveckling i Nödinge och Älvängen. Befolkningsframskrivning från SCB för Göteborgsregionen påvisar en lägre förväntad befolkningsökning i regionen fram till 2050⁴.

De flesta invånarna bor i tätorterna men där även krav på enskilda dricksvatten- och avloppsanläggningar utanför kommunalt verksamhetsområde förväntas öka.

Tabell 3. Sammanställning av vilka avloppslösningar som idag nyttjas i beslutade VA-utbyggnadsområden.

Område	Befintlig avloppslösning i området
Jennylund	Små enskilda avloppsanläggningar och avtalsanslutningar till kommunalt VA
Norra Kattleberg, Kattleberg	Små enskilda avloppsanläggningar och avtalsanslutningar till kommunalt VA
Skönningared	Små enskilda avloppsanläggningar och avtalsanslutningar till kommunalt VA
Hallbacken	Små enskilda avloppsanläggningar
Granåsvägen	Små enskilda avloppsanläggningar

⁴ Framtida vattenförsörjning i Göteborgsregionen- en idébild (HÅVAR) (2021), Göteborgsregionen

Naturmiljö, kulturmiljö och riksintressen

En stor del av Ale kommun består av miljöer med kända naturvärden. Dessa naturvärden definieras och kategoriseras i Ale kommuns naturvårdsprogram. Beslutade VA-utbyggnadsområden ligger till viss del inom områden med påtagligt naturvärde (Klass 3) och angränsar till områden med högt naturvärde. VA-utbyggnadsområden Norra Kattleberg, Kattleberg och Skönningared leds till recipienten Grönån som erhåller högsta naturvärde (klass1) samt riksintresse naturvård och hyser bland annat ansvarsarten Grönålxaxen. Flera områden och delar av kommunens tätorter ingår även i ekologiskt särskilt känsliga områden (ESKO). I övriga delar av kommunen återfinns stora områden med värdefull natur och riksintressen som i framtiden kommer påverka hur kommunen utvecklas även bortom gällande tidplan för vattentjänstplan och översiktsplanering.

Riksintresse motorväg E45 och järnväg utmed Göta älv som byggdes ut tidigt 2010-tal har medfört begränsning i rådighet för VA-verksamheten och kommunen. För VA-verksamheten innebär riksintresset en begränsande möjlighet att bland annat planera och åtgärda problematik för dagvattnets väg till recipienten Göta älv. Det har medfört risker för instängda områden och barriärer vid händelse av skyfall. Samtidigt har barriären inneburit en ökad säkerhet för bebyggelse vid höga nivåer i Göta älv.

Miljö kvalitetsnormer för vatten

EU:s vattendirektiv har nu gått in i den tredje och sista beslutade åtgärds cykeln med målsättningen om att nå en god vattenkvalitet i Europas vattenförekomster till 2027. För Ale kommun och VA-verksamheten följer därmed förhållningssätt för hur den allmänna anläggningen planeras för spill- och dagvattenförsörjning. Utifrån nuvarande bedömning når få av Ale kommun vattenförekomster en god ekologisk status, se tabell 4.

Tabell 4. Redovisning av miljö kvalitetsnormer för samtliga ytliga vattenförekomster i Ale kommun, uppgifter hämtade från VISS databas och avser förvaltningscykel 2022–2027⁵.

Vattenförekomst	Ekologisk status	Status för Näringsämnen (Övergödning)	God status ska uppnås till
Grönån med biflöden			
Sörån/Slereboån	Måttlig	God	2027
Grönån- Uppströms Söråns anslutning	Otillfredsställande	Måttlig	2033
Grönån- Skepplanda till Sörån	Måttlig	Måttlig	2033
Grönån- Mynningen till Skepplanda	Måttlig	Måttlig	2033
Ryksbäcken	Måttlig	Måttlig	2033
Forsån	Måttlig	Måttlig	2039
Röbackaån	Måttlig	Måttlig	2039

⁵ Vattenmyndigheterna, länsstyrelserna och Havs- och Vattenmyndighetens databas för vatteninformationssystem Sverige (VISS).

Vattenförekomst	Ekologisk status	Status för Näringsämnen (Övergödning)	God status ska uppnås till
Sköldsån med biflöden			
Sköldsån	Måttlig	Måttlig	2039
Sköldsån- Gren från Ormaberget	Måttlig	Otillfredställande	2033
Snäckebacken och Stora Sandsjön	Måttlig	Ej klassad	2039
Mollsjön med bäck	Måttlig	Ej klassad	2027
Göta älv			
Göta älv Sävån –förgrening Nordre älv	Otillfredställande potential	God	God potential 2027
Göta älv Älvängen – förgrening Nordre älv	Otillfredställande potential	God	God Potential 2027
Göta älv Älvängen-Slumpån	Otillfredställande potential	God	God potential 2027
Hållsdammsbäcken, Surtesjön och andra mindre vattenförekomster			
Hållsdammsbäcken	God	Ej klassad	God status
Surtesjön	Måttlig	Ej klassad	2027
Bäck från Surtesjön	Måttlig	Ej klassad	2027
Vanderydsvattnet	Måttlig	Måttlig	2039
Rämneå	Måttlig	Ej klassad	2039
Tinnsjön	Måttlig	Ej klassad	2039

Påverkan på recipient och risk för förorening av dricksvatten

Med utsläpp av näringsämnen som främsta föroreningpåverkan från den allmänna anläggningen och från enskilda avloppsanläggningar föreligger behov om åtgärder för att begränsa det långsiktiga utsläppet. Omfattning av påverkan på recipient från enskilda avloppsanläggningar beror oftast på storleken av de bebyggda områdena. Ju fler avloppsanläggningar desto större risk för påverkan genom mängden utsläpp till yt- och grundvatten. Bristfälliga enskilda avloppsanläggningar kan påverka recipienter genom näringsämnen, smittämnen och oönskade kemikalier. Det kan exempelvis leda till algblomning, igenväxning och ändrad biologisk sammansättning. Vissa arter gynnas av dessa förändrade förhållanden vilket i sin tur kan förändra den biologiska balansen i berörda ekosystem vilket riskerar att påskynda övergödningseffekter.

Föroreningar som benämns särskilt förorenande ämnen (SFÄ) ingår i utsläpp som genom spill- och dagvatten kan påverka yt- och grundvatten. Exempel på SFÄ är läkemedel som inte omhändertas i avloppsanläggningar och som riskerar att påverka omgivningen även vid låga halter. Det har påvisats kunna påverka fiskar och andra vattenlevande organismer till den grad att det förändrar beteendemönster, bidrar till antibiotikaresistens, agerar populationshämmande eller är direkt dödligt.

Vidare riskerar avlopp från enskilda anläggningar med bristfällig rening att påverka grundvatten och dricksvattenbrunnar. Påverkansgrad beror främst på markförutsättningar samt storlek och täthet på bebyggelseområden. För markförutsättningar löper genomsläppliga jordarter, däribland grundvattenåsar, störst risk att påverka nedströms grundvatten och enskilda dricksvattenbrunnar. Vattenkvalitet vid uttag i enskilda dricksvattentäkter kan även påverkas av andra lokala verksamheter som avfallsupplag, materialförsörjning (exempelvis grustäkter) och jordbruk.

I Ale kommun följer även en risk att påverka recipienten Göta älv som är dricksvattentäkt för kommunen och regionen med fler än 700 000 invånare som försörjs med dricksvatten nedströms Ale kommun. Påverkan från bristfälligt renat avloppsvatten (bräddning) och dagvattenutsläpp kan påverka recipienter långsiktigt genom övergödning och föroreningar och kan påverka tillfälligt genom stängning av råvattenintag. Förutsättningar för minskad påverkan har förbättrats i och med utökat vattenskyddsområde för Göta älv och Vänersborgsviken där krav på förebyggande arbete ställs på VA-verksamheter, kommuner och privata aktörer. Nedläggning av direkt uppströms avloppsreningsverk i Älvängen kommer begränsa Ale kommuns påverkan på dricksvattentakten Göta älv på sikt.

Klimatpåverkan på VA-infrastruktur från översvämningar och skyfall

Den huvudsakliga risken med klimatpåverkan på den allmänna anläggningen är påverkan från tillskottsvatten vid översvämning och skyfall. Denna riskfaktor kommer bli än mer påtaglig i framtiden i och med pågående klimatförändringar. Göta älv-dalen är sannolikt en av de regioner i Sverige med störst förändringar i nederbördsförhållanden.

Klimatpåverkan kommer sannolikt i framtiden innebära längre torrperioder vilket kan komma att ställa högre krav på alternativ vattenförsörjning för att kunna tillgodose boende och verksamheter i kommunen. Det kan både leda till annan lagstiftning med tydligare krav gentemot kommuner och VA-verksamheter. Men det kan också ingå i större utsträckning i planering och utformning av den kommunala anläggningen.

I Ale kommun finns en relativt stor markanvändning för jordbruk och andra vattenkrävande verksamheter som exempelvis genom vattenstationer kan komma att behöva en extra tillfällig vattenkälla. Påverkan på mindre enskilda dricksvattentäkter och brunnar är svåra att förutspå, men där det även kan bli aktuellt att tillfälligt kunna förse invånare utanför verksamhetsområde med en alternativ dricksvattenförsörjning.

4.5 Föreslagen vattentjänstplan

Framtaget förslag till vattentjänstplan leder till en ökad planering för VA-verksamheten och mot Ale kommuns organisation i stort. Vattentjänstplanen synliggör och ökar möjligheten till värdefulla investeringar och bidrar till en förbättrad planeringsstruktur. Både inom verksamheten och mot andra berörda som kommuninvånare, enheter/förvaltningar och politik. Planen belyser och redogör även den beslutade och tidsatta plan för VA-utbyggnad till områden som idag försörjs genom enskild VA-försörjning. Med en beslutad VA-utredningsplan utreds och bedöms även områdets förutsättningar att behållas enskilt eller om förändringar behöver ske på sikt. Medvetenhet och kompetens hos allmänheten ökar i och med en mer transparent planering och med kompletterande insatser som tillgängliggör information och långsiktiga beslut.

Tabell 5. Sammanställning behovsbedömning för VA-planområden planerade och beslutade för VA-utbyggnad.

Område	Kommentar behovsbedömning
Jennyland	Omkringliggande tätbebyggelse ansluten till allmän anläggning. Privat dricks- och spillvattenledning ansluten genom avtal och enstaka enskilda anläggningar. Bedömd risk på närliggande natur och nedströms fastigheter.
Norra Kattleberg, Kattleberg	Byggstart beroende av pågående detaljplan i området. Privat dricks- och spillvattenledning ansluten genom avtal och enskilda anläggningar. Betydande risk påverkan nedströms dricksvatten och recipient.
Skönningared	Privat dricks- och spillvattenledning ansluten genom avtal och enskilda anläggningar. Omfattande bebyggelse med stort bebyggelsestryck. Betydande risk påverkan nedströms dricksvatten i området och recipient.
Hallbacken	Omvandlingsområde i direkt anslutning till kommunala badsjön Vimmersjön. Tydlig påverkan från enskilda anläggningar på recipient med övergödningsproblematik.
Granåsvägen	Område i nära anslutning till kommunala anläggningen. Genomsläppliga jordar med risk för påverkan på nedströms enskilda dricksvattentäkter och recipient.

Område	Utan vattentjänstplan	Med Vattentjänstplan
VA-utbyggnad	Kommunikation VA-utbyggnadsplan sker på en lokal nivå till berörda fastighetsägare och genom kommunhemsidan.	Beslutad VA-utbyggnadsplan redogörs och tilldelas i större utsträckning till boende och andra berörda genom vattentjänstplan.
Övergripande & Utveckling	Planering sker i första hand inom respektive enhet med kommunikation mellan enheter vid behov och samarbete.	Det skapas tydligare och bättre förutsättningar för samarbete mellan VA-verksamhetens personal som idag är fördelad på två enheter.
	Andra kommunala funktioner tilldelas enbart information om VA-verksamhetens planering vid behov eller samarbete. Övrig planering hanteras och behålls internt.	Det skapas tydligare och bättre förutsättningar med möjlighet till förståelse och insikt i VA-verksamhetens långsiktiga planeringsarbete och fördelning av resurser.
	Utveckling sker i första hand när resurser (personella och ekonomiska) finns tillgängliga och inte nyttjas till andra områden.	Resurser prioriteras, planeras och fördelas genom vattentjänstplanen för att i större utsträckning nyttjas till att utveckla och förbättra befintlig anläggning.
	VA-anläggningens övervaknings- och datalagringsystem byts ut och uppraderas vid behov	Övervakning och datalagring på VA-anläggningen prioriteras med omvärldsbevakning för att utveckla och förbättra den långsiktiga uppföljningen och optimeringen.
Vattentjänster	Dagvattenåtgärder planeras internt och till viss del med andra enheter. Frågan behålls främst internt inom VA-verksamheten.	Åtgärder tydliggörs och genomförs för att långsiktigt förbättra planering och underhåll av dagvattenanläggning vilket också sker förvaltningsövergripande i större utsträckning.
	Punktinsatser på VA-anläggningen utförs enligt saneringsplan för att begränsa tillskottsvatten. Dagvattenplanering med fokus rening hanteras främst i nya delar av anläggningen. Påverkan på miljö kvalitetsnormer förbättras men främst genom annan planering.	Fler åtgärder för att begränsa tillskottsvatten och vidare arbete med ansvar och utökat underhåll med fastställda alternativ av dagvattenanläggningar kan påverka på miljö kvalitetsnormer begränsas.
	Åtgärder kopplat till skyfall är lokalbaserat och följer annan underhålls- och utredningsplanering.	Kartläggning och åtgärder planeras och genomförs för att specifikt förbättra VA-anläggningens fortsatta funktion vid händelse av skyfall.
Kommunikation	Långsiktig planering av VA-verksamheten sker internt där viss del av underlaget kommuniceras till andra enheter och berörda.	Den långsiktiga planeringen och strukturen inom VA-verksamheten tydliggörs, kommuniceras och förankras mot andra berörda.
	Kommunens invånare tilldelas främst information genom kommunhemsidan eller annan informationskanal och baseras främst på närliggande planering och åtgärder.	Kommunens invånare tilldelas information och underlag för bättre medvetenhet, delvis genom denna vattentjänstplan men också genom planerade kommunikationsinsatser.

Miljökonsekvenser för bebyggelse och befolkning

VA-försörjningen planeras utifrån behov till nya delar av samhällen i kommunen som riskerar att inte uppnå en tillräckligt god långsiktig försörjning. Ett kommunalt ansvar för vatten- och avloppsförsörjning tydliggörs till befintlig bebyggelse där miljökvalitetsnormer beaktas i varje beslut om nytt verksamhetsområde, även för områden som planeras för utredning av enskilda anläggningar.

Vattentjänstplanen leder till en förbättrad övervakning och möjlighet till uppföljning, vilket i sin tur kan leda till mer resurseffektiva och optimerade beslut om underhåll och utveckling. Det kan leda till minskade avloppsutsläpp genom bräddning och minska dricksvattenbehovet även när befolkningen ökar i antal över tid.

Åtgärder som förbättrar förutsättningar för den kommunala VA-anläggningen vid händelse av skyfall reducerar påverkan på uppströms fastigheter på ledningsnätet som annars riskerar att drabbas av översvämning från ledningsnätet.

Miljökonsekvenser för naturmiljö, kulturmiljö och riksintressen

Genom att arbeta in vidare arbetsmetoder för hur invasiva arter i arbeten där VA-verksamheten utökar ny eller underhåller befintlig anläggning kan VA-verksamheten på ett bättre sätt än idag bidra till att begränsa påverkan på övrig natur i Ale kommun.

Åtgärder för att vidareutveckla dagvattenplanering till fler blågröna, öppna lösningar bidrar till att utöka och tydliggöra värden kopplat till ekosystemtjänster för den framtida VA-anläggningen och kommunen. Vid god planering av anläggningar även utanför kommunalt verksamhetsområde (exempelvis naturmark) kan VA-verksamheten ingå som en viktig roll i restaureringen av naturligt förekommande vatten och våtmarker. Även naturmark med klassning ESKO kan beaktas och bevaras i högre grad.

Miljökonsekvenser för recipient och miljökvalitetsnormer för vatten

Vattentjänstplanen syftar till att tydliggöra en struktur för påverkan från spill- och dagvatten och hur det kan begränsas i form av åtgärder som tydliggör ansvar och investeringsbehov. Åtgärder leder i sin tur till att en långsiktighet kring hur VA-anläggningen bör utformas, där miljökvalitetsnormer i högre grad beaktas i fler beslut. Generellt sett leder vattentjänstplanen till bättre förutsättningar för VA-verksamheten och i förlängningen även andra enheter inom samhällsbyggnad för fler hållbara beslut.

Pågående arbete med överföringsledning och nedläggning av Älvängen avloppsreningsverk följer en tydlig förbättring av förutsättningar för Göta älv som riksintresse och vattendrag i enlighet med miljökvalitetsnormer. De långsiktiga konsekvenser detta innebär för Rivö fjord, som mottagare av renat spillvatten från Ryaverket, behandlas i andra tillstånd och utredningar som legat till grund för beslutet att lägga ned Älvängen avloppsreningsverk.

Vidare kan åtgärder och vidareutveckling som kopplas till kommunens VA-taxa för dagvatten leda till fler åtgärder på privat mark, vilket i sin tur leder till fler åtgärder som håller kvar dagvatten vid källan och samtidigt renar i en högre grad än idag.

Åtgärder som begränsar utsläpp från den kommunala VA-anläggningen vid händelse av skyfall begränsar påverkan från bräddning och risken för att stora utsläpp inträffar. Det kan i sin tur förbättra förutsättningar att hålla kvar flyktiga partiklar från förorenad mark från översvämmade ytor.

Miljökonsekvenser för förorening av dricksvatten

Åtgärder som tydliggör struktur för hur VA-verksamheten bör förhålla sig till vattenskyddsområdet GÄVSO bidrar till en ökad medvetenhet och förebyggande arbetsmetod.

Fler hushåll kommer få dricksvatten via en allmän dricksvattenanläggning, där de som prioriterats i beslutad VA-utbyggnadsplan är områden med relativt många befintliga hushåll. Dessa områden löper därmed idag en större risk att påverka nedströms fastigheter genom utsläpp från avloppsvatten, där kommunalt dricksvatten utesluter dessa risker. Kraven på den allmänna dricksvattenkvaliteten med kontrolluppföljning är mycket mer omfattande än för enskilda hushåll.

Miljökonsekvenser för klimatpåverkan på infrastruktur

Baserat på nuvarande tidplan för åtgärder kopplat till skyfallsåtgärder på VA-anläggningen finns en risk att en skyfallshändelse drabbar kommunen innan åtgärder är genomförda. Varför dessa åtgärder inte bedömts kunna genomföras med en kortare tidplan är på grund av andra prioriterade åtgärder, som beslutad VA-utbyggnadsplan och nedläggning av Älvängen avloppsreningsverk. Dessa omfattande åtgärder kräver personella såväl som ekonomiska resurser som ställs i relation till investeringsintensiva perioder nästkommande år.

Utredningar som kommer ligga till grund för vidare skyfallssäkring av VA-anläggningen kan leda till beslut om att utföra åtgärder utanför idag beslutat verksamhetsområde för vatten och avlopp. Vidare beslut och åtgärder kan vara svårhanterliga i frågor om rådighet och ekonomiska fördelningsprinciper mellan VA-kollektivet, skattekollektivet och enskilda fastighetsägare. Med Ale kommuns placering av tätorter med flera aspekter som försvårar dagvattnet och skyfallets väg genom samhällen kan åtgärder i denna vattentjänstplan innebära oförutsedda utmaningar.

Vidare kan åtgärder för att minska mängden dricksvattenanvändning hos invånare bli mer påtagligt, där kompetenshöjande insatser kan bidra till en mer hållbar dricksvattenförbrukning. Med klimatpåverkan kan exempelvis längre torrperioder begränsa kvantitet/kvalitet för råvattenuttag där Ale kommun som mottagare kan ställas i relation till producenters invånarbehov.

Övriga miljökonsekvenser

De huvudsakliga miljöaspekter som påverkas av vattentjänstplanen är framför allt kopplade till förorening av dricksvatten och recipienter genom avloppsvatten. Områden eller åtgärder som inte är prioriterade i denna vattentjänstplan kan drabbas av negativ miljöpåverkan då det kan antas att det fortsättningsvis löper risker för bräddning och utsläpp.

Beroende på innehåll i framtagande av en kommunal vattenförsörjningsplan kan utredningar och underlag påverka delvis hur denna vattentjänstplan kan upprätthållas, men också vilka konsekvenser som kartläggs i relation till dricksvattenförsörjningen för kommunen i stort. Behov och möjligheter att planera för en inom kommunen etablerad reservvattentäkt kan påverka flera delar av VA-verksamhetens framtida planering och utformning.

Då Ale kommun idag har begränsad kunskap om påverkan på enskilda vattentäkter utanför kommunalt verksamhetsområde kan oförutsedda konsekvenser uppstå för boende i områden som planeras för utredning/utbyggnad längre fram än nuvarande tidplan. Vid ny information som förändrar prioritering av utbyggnad/utredning kan behovet att justera beslutad prioriteringsordning skapa problematik i såväl kommunikation till berörda som hur resurser nyttiggörs internt.

Vattentjänstplan
För åren 2023 till 2035

Samrådshandling

Vattentjänstplan
För åren 2023 till 2035

Samrådshandling

Referenser bilder

Sida 1: Fönster med regnstänk *Foto: Viktor Ljungkvist*

Sida 6: Grävmaskin *Foto: Thomas Adolfsén/Scandinav*

Sida 13: Sjö i solnedgång *Foto: Gert Olsson/Scandinav*

Sida 18: Gångbana över vatten (Framsida Dagvattenhandbok, Ale kommun) *Foto: Sweco*

Sida 19 och Sida 26: Skogsmark i solnedgång *Foto: Thomas Adolfsén/Scandinav*

Sida 21: Kanot i översvämmat bostadsområde *Foto: ArkivAle kommun, VA-personal (okänd)*

Sida 22: Översiktsplan Ale kommun 2021 *Illustratör: Anja Winqvist*

Bilaga 1. Sammanställning samtliga åtgärder

VA-utbyggnadsplan		
Åtgärd/aktivitet	Hur	Tidplan
Rutin för övertagande av gemensamhetsanläggningar	Kriterier kring status på privat ledning ska ligga till grund för övertagande. Information och beslut ska arbetas fram för att tydliggöra förutsättningar för berörda ägare till den privata anläggningen.	Inom 3 år (2026)
Rutin för kommunikering till berörda i VA-utbyggnadsområde	Rutin arbetas fram. Information på hemsida som ajourhålls. Informationsblad ska arbetas fram och skickas ut till berörda fastighetsägare.	2023 och därefter löpande

Övergripande		
Aktivitet	Hur	Tidplan
Aktiv deltagare i Framtagande av klimatanpassningsplan	Ingår som en aktiv part i arbetet med en kommunövergripande klimatanpassningsplan. <i>Representation i enbetsövergripande arbetsgrupp</i>	Pågående
Arbete invasiva arter	Kunskapshöjande insatser och framtagande av arbetsmetod med handlingsplan vid åtgärder i områden med invasiva arter.	Inom 2 år (2025)
Sårbarhetsanalys anläggning	Gör en uppdaterad sårbarhetsanalys gällande säkerhet och påbörja åtgärder på anläggningen.	Pågående Inom 3 år (2026)
Göta älv och Vänersborgsvikens vattenskyddsområde	Se över och ta fram långsiktiga rutiner och riktlinjer för VA-verksamheten kopplat till GÄVSO.	Inom 4 år (2027)
Energieffektivisering allmänna anläggningen	Utreda och analysera energiförbrukning på anläggning för att sedan ta fram förslag på åtgärder för att effektivisera energiförbrukning.	Inom 5 år (2028)
Kretsloppsanpassad VA-försörjning i Ale kommun	Utreda och ta ställning till kretsloppsanpassning av VA-försörjning. Definiera vad som är kretsloppsanpassad VA-försörjning i Ale kommun.	Inom 7 år (2030)
Verksamhetsområden		
Uppdatering verksamhetsområde	Nya verksamhetsområden ses över och sammanställs löpande och utreds/ beslutas årligen eller vid behov.	Löpande, årsvis
Framtagning av riktlinjer för privata anläggningar inom VO	Se över och ta ställning till hur gemensamhetsanläggningar, ekonomiska föreningar och privata ledningar inom verksamhetsområde ska hanteras.	Inom 3 år (2026)

Dricksvatten		
Aktivitet	Hur	Tidplan
Kommunal vattenförsörjningsplan	Arbeta fram en långsiktig vattenförsörjningsplan för Ale kommun. Ska innehålla interna försörjningsalternativ för reservvatten, regionala samarbeten, enskild dricksvattenförsörjning, utredningar avtalsformer med mera.	Inom 5 år (2028)
Projektering och anläggning av redundansledning Nol-Älvängen	Inriktningsbeslut om avledning av kommunens spillvatten från Älvängen, Skepplanda och Alvhem till Ryaverket togs 2015. För att säkerställa redundans planeras en dricksvattenledning att anläggas i anslutning till spillvattenledningen mellan Nol och Älvängen.	Pågående, Färdigställt 2026
Aktiv delaktighet i SVAR⁶-projektet.	Ale kommun ska delta som aktiv part i SVAR-projektet och efterföljande arbete för att samverka och samarbeta i Göteborgsregionens långsiktiga dricksvattenförsörjning.	Pågående
Dricksvattenledning för Redundans/mindre försörjning Lilla Edet-Ale	Stötta Lilla Edet (Projektledare) i förarbete och projektering inför sammankoppling av dricksvatten Alvhem-Lödöse. Tidplan beroende av detaljplanering i Lilla Edet kommun.	Inom 10 år (2033)
Planering för brand- och släckvatten	Bidra med kompetens i arbete med planering för brand- och släckvatten. Vid behov vara samordnande för att starta upp och driva kommunövergripande projekt i frågan. <i>Samverkan Räddningstjänst, Miljö och Plan</i>	Inom 4 år (2027)
Planering reservvattentäkt	Reservvattentäkt utreds och planeras under perioden. Planering kring Ale kommuns långsiktiga reservvattenförsörjning blir kommunalt förankrad och beslutad med investeringsplan.	Inom 12 år (2035)

⁶ Stärkt Vattenförsörjning inom Göteborgsregionen (SVAR) är ett regionalt projekt med syfte att säkra och stärka regionens vattenförsörjning på ett resurseffektivt sätt.

Spillvatten		
Aktivitet	Hur	Tidplan
Projektering och anläggning av överföringsledning Ryaverket	Inriktningsbeslut om avledning av kommunens spillvatten från Älvängen, Skepplanda och Alvhem till Ryaverket togs 2015. Planering, projektering, tillståndsansökningar med mera är pågående sedan beslut. Planerad byggstart 2024, förväntat färdigställande 2026.	Pågående, 2026
Projekt Tillskottsvatten	Fortsatt arbete för att begränsa mängden tillskottsvatten till spillvattennätet sker och planeras in löpande varje år.	Löpande, årsvis
Rening på ledningsnät	Utred och stäm av med Gryaab om åtgärder på ledningsnät som till viss del renar spillvatten på väg till Ryaverket.	Inom 10 år (2033)
Upprätta en rutin för oljeavskiljare	Vidareutveckla intern arbetsmetod med utgångspunkt riktlinjer/rutiner Gryaab.	Inom 4 år (2027)
Arbetsmetod för tillsyn och uppföljning av fettavskiljare	Vidare arbete med framtagna rutin för fettavskiljare i kommunen. Skapa en förankring med arbetsmetodik och uppföljning för befintliga och framtida anläggningar.	Inom 3 år (2026)

Dagvatten		
Aktivitet	Hur	Tidplan
Uppdatera/revidera dagvattenhandboken	Arbetet är pågående med granskning av extern part. Ska därefter uppdateras/revideras internt för att överensstämja med kommunala avsikter.	Pågående (2024)
Utreda politiskt beslut dagvattenhandbok	Utred om delar av dagvattenhandbok ska antas politiskt för att skapa en tydligare kommunal och extern förankring.	Inom 2 år (2025)
Utredning och ställningstagande val av dagvattenanläggningar	Utred behovet av en kommunal riktlinje kring vilka dagvattenanläggningar som ska prioriteras i val av anläggningar. Detta för att begränsa framtida underhåll och skapa tydlighet i den kommunala planeringen.	Inom 2 år (2025)
Kartläggning befintliga öppna dagvattenanläggningar och dikessystem	Kartläggning befintliga anläggningar är pågående. <i>I samarbete med Gata/park-enheten</i>	Pågående (2026)
Ansvars- och kostnadsfördelning och DoU-rutiner befintliga öppna dagvattenanläggningar	Diskussioner med Gata/park-enheten är pågående. Ta fram rutin och överenskommelse mellan enheter. <i>I samarbete med Gata/park-enheten</i>	Inom 2 år (2025)
Utredning påverkan på dagvattenanläggning vid höga nivåer Göta älv	Vidare utred och ge förslag på åtgärder för att begränsa påverkan på anläggning vid höga nivåer Göta älv.	Inom 4 år (2027)
Kapacitetsutredning dagvattennät	Analysera och bedöm åtgärder på dagvattennätet baserat på skyfallskarteringens simuleringar av ett 10- och 30-års regn. Sker delvis idag inom annan planering.	Inom 4 år (2027)
Se över dagvattentaxan för småhusfastigheter	Utred om en kategoriserad dagvattentaxa långsiktigt ska integreras även för småhusfastigheter.	Inom 6 år (2029)
Rutin och uppföljning dagvattentaxa för större fastigheter och verksamheter	Ta fram en rutin och utför tillsyn för hur kategoriserade fastigheter i dagvattentaxa vid behov kategoriseras om med nya avgifter om förutsättningar förändrats.	Inom 8 år (2031)

Ledningsnät		
Aktivitet	Hur	Tidplan
Utvärdera och ta ställning till digitaliserade vattenmätare	Utred och ta ställning till om Ale kommuns behov av digitaliserade vattenmätare i fastigheter.	Inom 2 år (2025)
Utveckla och uppdatera drift- och underhållsplan	Se över befintligt planeringsunderlag och gör en avvägd bedömning mot framtagna ledningsnätmodeller, saneringsplan och andra planeringsunderlag.	Inom 3 år (2026)
Utred underhåll och bedöm behov av nederbördsräknare i kommunens tätorter	Utred behov av underhåll på befintliga nederbördsräknare i kommunen och samtidigt bedöm behovet av intern nederbördsräkning. Ta beslut om kvalitet på nederbördsdata. Vid behov ta fram en underhållsplan.	Inom 4 år (2027)
Utvärdera och utreda utvecklingsmöjligheter för övervakning och optimering av anläggningen samt påbörja arbetet	Se över befintlig anläggning och utred ny teknik genom omvärldsbevakning för att arbeta fram och uppgradera den befintliga anläggningen med ny utrustning för bättre övervakning och optimering av anläggning.	Pågående Inom 5 år (2028)

Skyfall		
Aktivitet	Hur	Tidplan
Strukturerad analys av framtagen skyfallskartering	Se över aktuella åtgärder på de delar av den kommunala anläggningen som skulle påverkas eller har brister vid händelse av skyfall.	Inom 2 år (2025)
Åtgärder på pumpstationer som påverkas vid skyfall	Se över och utred åtgärder på pumpstationer som bedömts påverkas av skyfall. Ta fram en åtgärdsplan som överensstämmer med underhållsplan.	Inom 2 år (2025)
Rutin anläggning öppna dagvattenanläggningar med kapacitet för del av skyfall	Ta fram en rutin för att tidigt i planeringen inkorporera förutsättningar för magasinering av skyfall i nya kommunala dagvattenanläggningar samt ta fram en princip för ekonomisk fördelning av kostnader mellan skattekollektivet och VA-kollektivet. <i>Samverkan med Plan och andra enheter inom samhällsbyggnadsförvaltningen</i>	Inom 4 år (2027)
Kartläggning och analys av VA-planområden i SCALGO	VA-planområden klassade som utredningsområden utreds och analyseras för översvämningsrisker i SCALGO.	Inom 4 år (2027)
Prioriterade områden påverkade av skyfall	Analysera och prioritera områden med betydande påverkan från skyfall och utred potentiella åtgärder på den kommunala anläggningen som kan begränsa påverkan från den kommunala anläggningen.	Inom 6 år (2029)

Bebyggelseutveckling och exploatering		
Aktivitet	Hur	Tidplan
Beslut om teknisk handbok	Utreda och ta beslut om att upprätthålla en kommunal teknisk handbok eller övergå till andra alternativ.	Inom 2 år (2025)
Aktiv deltagare i Framtagande av samhällsbyggnadsprocess	Ingår som en aktiv part i arbetet med samhällsbyggnadsförvaltningens övergripande arbete med rutin för samhällsbyggnadsprocessen. Primärt fokus på långsiktigt samarbete med planenheten. <i>Representation förvaltningsövergripande arbetsgrupp</i>	Pågående
Aktiv deltagare i Framtagande av produktionsplan för samhällsbyggnadsförvaltningen	Ingår som en aktiv part i arbetet med samhällsbyggnadsförvaltningens övergripande arbete med att ta fram en långsiktig produktionsplan. <i>Representation förvaltningsövergripande arbetsgrupp</i>	Pågående
Arbeta fram ett förhållningssätt och arbetsmetod för bedömning och beslut om framtida verksamhetsområde	Ta fram arbetsmetod för bedömning av behov verksamhetsområde vid nybyggnation utanför idag beslutat verksamhetsområde. Utredning behov utifrån områdets möjligheter att omhänderta en eller flera vattentjänster.	Pågående

Samarbete och kommunikation		
Aktivitet	Hur	Tidplan
Aktiv deltagare i samarbetsformer genom GR	Verksamheten ska ha som målsättning att vara delaktig part i samarbetsformer som berör VA-verksamheten i GR.	Pågående
Kommunikationsstrategi Hållbar vattenanvändning	Arbeta fram en strategi för att kontinuerligt kommunicera ut kompetenshöjande information till kommunens invånare. Kommunen ska nyttja konceptet ”Hållbar vattenanvändning” från Svenskt vatten.	Inom 3 år (2026)
Vidareutveckling kommunhemsida	VA ser över och uppdaterar information på kommunhemsidan i anslutning till ny layout och struktur.	Pågående Inom 2 år (2025)

From: Viktor Ljungkvist on behalf of "FN-VA" <va@ale.se>
Sent: Wed, 27 Sep 2023 07:49:13 +0000
To: Sofie Erlandsson
Subject: Sv: Begäran om förlängd svarstid, remiss Vattentjänstplan

Hej,

Ale kommun ser inga problem att Kungälv kommun inkommer med remissyttrande den 18/10 eller kort därefter. Synpunkter kommer hinna bemötas och arbetas in vid behov inför granskningshandlingar.

Med vänliga hälsningar,

Viktor Ljungkvist
VA-ingenjör

Vatten och avlopp Planering
Samhällsbyggnadsförvaltningen
449 80 Alafors

Telefon: +46303703479
E-post: viktor.ljungkvist@ale.se
www.ale.se

Ale kommun behandlar dina personuppgifter när du kommunicerar via e-post med oss.
Du kan läsa mer om dina rättigheter och hur Ale kommun behandlar personuppgifter på ale.se/personuppgifter.

Från: Sofie Erlandsson <sofie.erlandsson@kungalv.se>
Skickat: den 26 september 2023 09:47
Till: FN-VA <va@ale.se>
Kopia: Viktor Ljungkvist <viktor.ljungkvist@ale.se>
Ämne: Begäran om förlängd svarstid, remiss Vattentjänstplan

Hej,

Kungälv kommun behöver förlängd svarstid på remissen gällande vattentjänstplanen då kommunstyrelsens sammanträde först är 18/10.

Remissvar skickas kort därpå.

Tack!

Vänliga hälsningar

Sofie Erlandsson

VA-ingenjör

Kungälv kommun
VA-Teknik
Samhälle och utveckling
442 81 Kungälv

Tel: 0303-23 99 54

e-post. sofie.erlandsson@kungalv.se

**KUNGÄLV
KOMMUN**

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Sid 1 (1)
Datum: 2023-10-03
Dnr: KS2023/2075

Svar på remiss gällande Ale kommuns förslag till vattentjänstplan

Kungälv kommun har 2023-09-11 erhållit remiss ifrån Ale kommun gällande Ale kommuns samrådshandling för förslag till vattentjänstplan.

Kungälv kommun berörs till viss del av Ale kommuns förslag till vattentjänstplan, genom avtal om dricksvattendistribution från Kungälv till Ale. Bedömningen är att Ale kommuns framtida tillväxtprognos och VA-utbyggnad i omvandlingsområden, vilka är och kommer att bli försörjda med dricksvatten från Kungälv, inte inverkar på gällande avtal om dricksvattendistribution över kommungränsen.

Kungälv kommun har ingen erinran gällande vattentjänstplanens innehåll.

Anders Holm
Sektorchef Samhälle och Utveckling

Martin Lilja
Enhetschef VA-Teknik

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Sid 1 (3)

Tjänsteskrivelse

Handläggarens namn
Linda Andreasson

2023-09-11

Remissvar - tillståndsansökan för havsbaserad vindkraftspark Poseidon (Dnr KS2023/0479–10)

Sammanfattning

Regeringen har uppdragit åt Länsstyrelsen i Västra Götalands län att bereda tillståndsansökan för den havsbaserade vindkraftsparken Poseidon som KonTiki AB ansöker om. Ansökan avser ett tillstånd enligt lagen om Sveriges ekonomiska zon (LSEZ).

Kungälv kommun får härmed tillfälle att yttra sig över ansökan med tillhörande komplettering. Yttrandet ska ha kommit in till Länsstyrelsen senast den 31 oktober 2023.

Aktuell ansökan avser en tillståndsprövning av det första vindkraftsprojekt i Sverige till havs där vindkraftverken endast avses att uppföras med flytande fundament. Tillståndsansökan lämnas in med hänvisning till (LSEZ) och avser mer specifikt uppförande, drift och avveckling av en vindkraftspark som benämns Poseidon, med tillhörande kringanläggningar (transformatorstation, m.m.), belägen i södra Skagerrak och norra Kattegatt, allt inom Sveriges ekonomiska zon. Vindkraftsparken Poseidon kommer som mest att bestå av 94 vindkraftverk med en totalhöjd om upp till 340 meter. Vindkraftsparken förväntas kunna generera ca 5,5 TWh per år, vilket motsvarar ca fyra procent av Sveriges elanvändning idag samt en försörjningskapacitet för ca en miljon hushåll med el. Vindkraftsparken beräknas enligt aktuell tidplan kunna vara i drift omkring år 2031, men en tidigare driftsättning bedöms också vara möjlig beroende på hur tillståndsprövningen fortlöper. KonTiki Vind är ett bolag som samägs av Vattenfall Vindkraft AB och Zephyr AS, där Vattenfall är majoritetsägare.

Remissen avser komplettering i ärendet där kommunen tidigare yttrat sig i samband med avgränsningssamråd avseende Miljökonsekvensbeskrivning (MKB) i ärendet och Kungälv kommun hade då inga synpunkter. I Mars 2023 har kommunen även yttrat sig över en tidigare komplettering av ärendet och hade inga synpunkter.

Kungälv kommun har i samband med avgränsningssamråd för MKB för ett annat ärende avseende havsbaserad vindkraftspark ställt sig positiv till havsbaserad vindkraftsetablering generellt.

Den nu inkomna kompletteringen av ärendet innehåller underlag avseende villkorsförslag för ansökan enligt LSEZ samt lagen om kontinentalsockeln. Därutöver finns kompletteringsunderlag avseenden fladdermöss, undervattensbuller, fåglar, tumlare, miljöundersökning, kumulativa effekter, sjöfart och landskapsbild.

Förvaltningens bedömning är att kommunen inte har några synpunkter på inkommen komplettering.

Juridisk bedömning

Regeringen har uppdragit åt Länsstyrelsen i Västra Götalands län att bereda tillståndsansökan för den havsbaserade vindkraftsparken Poseidon som KonTiki AB ansöker om (beslut den 23 februari

2023). Ansökan avser ett tillstånd enligt lagen (1992:1140) om Sveriges ekonomiska zon (LSEZ). Då denna vindkraftspark är placerad utanför territorialvattengränsen så ligger parken utanför Kungälv's kommun's gräns, vilket innebär att kommunens vetorätt inte gäller detta ärende.

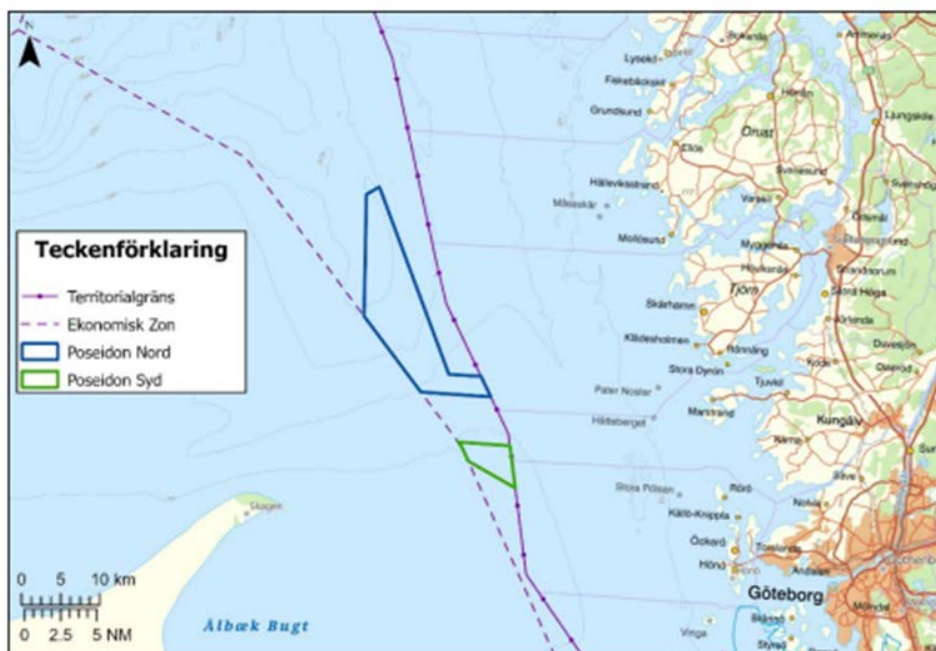
Förvaltningens bedömning

Bakgrund

Remissen avser komplettering i ärendet där kommunen tidigare yttrat sig i samband med avgränsningssamråd avseende Miljökonsekvensbeskrivning (MKB) i ärendet och Kungälv's kommun hade då inga synpunkter inför framtagandet av miljökonsekvensbeskrivning för Vindpark Poseidon. I Mars 2023 har kommunen även yttrat sig över tidigare komplettering av ärendet och hade inga synpunkter.

Kungälv's kommun har i samband med avgränsningssamråd för MKB för ett annat ärende avseende havsbaserad vindkraftspark ställt sig positiv till havsbaserad vindkraftsetablering generellt. (2022-02-16 § 42/2022 Remissvar Avgränsningssamråd Västvind Vindkraftverk (Dnr KS2021/1995)). Kungälv's kommun önskade då ingå i kommande arbets-/referensgrupp för kommuner i den fortsatta arbetsprocessen kring eventuell etablering av havsbaserat vindkraftsprojekt. Vidare beslutade man att miljöprövningen ska utgå från det marina livet i angränsande områden som redan är hårt drabbade ur miljösynpunkt.

Tidigare, 2021-08-18 beslutade Kommunstyrelsen i Kungälv att man inte heller då hade några synpunkter inför framtagandet av kommande miljökonsekvensbeskrivning för Vindpark Poseidon. Då önskade Kungälv's kommun, liksom Tjörns med flera kommuner, att ingå i kommande Arbets-/referensgrupp för kommuner i den fortsatta arbetsprocessen kring eventuell etablering av havsbaserat vindkraftsprojekt. Man ville också säkerställa att Länsstyrelsens frågeställningar och synpunkter framkommer tydligt i miljökonsekvensbeskrivningen för Vindkraft Poseidon.

Bedömning

Förvaltningens bedömning är att kommunen inte har några synpunkter på inkomna komplettering.

Ärendenivåer – bedömning utifrån kommunfullmäktiges strategiska mål eller kommunstyrelsens resultatmål

Inte relevant i detta ärende.

Bedömning utifrån miljö, hållbarhet och mål i Agenda 2030

Ärendet kopplar till målet om "Hållbar energi för alla" samt "Hållbar industri, innovationer och infrastruktur" samt "Hav och marina resurser".

I hela Sverige, men specifikt Västra Götaland och Kungälv har ett starkt behov av ny energiförsörjning, speciellt fossilfri. Prognoserna från Vattenfall m fl pekar på en tredubbling av elenergianvändningen i Sverige till 2050. Med fler energiproducenter ökar konkurrensen och minskar elpriset. Fordonsindustrin är stark i regionen. Flertalet batterifabriker med stor efterfrågan på elenergi, är under etablering i regionen och behovet behöver tillgodoses av fler energikällor.

Bedömning utifrån politiska styrdokument

Det geografiska området för ärendet ligger utanför kommunens havsområde och översiktsplan.

Bedömning utifrån ett medborgar- och brukarperspektiv

Bedömning utifrån medborgar- och brukarperspektiv är inte relevant i ärendet utifrån att ärendet berör ett område utanför Kungälvs kommun. Dock skulle en byggnation innebära att vindkraftsparken syns från Kungälvs kommun.

Bedömning utifrån ett medarbetarperspektiv.

Hantering av ärendet är komplext och kommunen saknar kompetens inom miljöstrategområdet och de specifika marina kunskapsområdena.

Ekonomisk bedömning

Ärendet innebär ej några kostnader för kommunen.

Förslag till beslut

Kommunen har inga synpunkter på de nu inkomna kompletteringarna i ärendet avseende tillståndsansökan för havsbaserad vindkraftspark Poseidon.

Fredric Arpfjord
Verksamhetschef Planering och myndighet

Anders Holm
Sektorchef Samhälle och utveckling

Expedieras till: till vastragotaland@lansstyrelsen.se
Ange ärendebeteckningen 500-8022-2023 i ämnesraden

För kännedom till: Linda.andreasson@kungalv.se

Konsoliderad villkorslista

Samlat villkorsförslag för KonTiki Vind AB:s ansökan om tillstånd enligt lagen (1992:1140) om Sveriges ekonomiska zon för uppförande, drift och avveckling av vindkraftparken Poseidon i södra Skagerrak och norra Kattegatt inom Sveriges ekonomiska zon (daterad 2022-12-21) respektive ansökan om tillstånd enligt lagen (1966:314) om kontinentalsockeln för nedläggande och bibehållande av de undervattenskablar på kontinentalsockeln som krävs för anläggande och drift av vindkraftparken Poseidon (daterad 2022-12-21).

Uppdaterad vid komplettering av ansökan enligt lagen om Sveriges ekonomiska zon 2023-08-18; justeringar i kursiv respektive överstruken text. Notera att numreringen justerats i och med inkorporering av nytt villkorsförslag 6.

Ansökan om tillstånd enligt lagen om Sveriges ekonomiska zon		Ansökan om tillstånd enligt lagen om kontinentalsockeln	
Allmänt			
1.	Om inte annat följer av övriga villkor ska verksamheten utformas och bedrivas i huvudsak i enlighet med vad sökanden har angett i ansökningshandlingarna och i övrigt åtagit sig i ärendet.	1.	Om inte annat följer av övriga villkor ska verksamheten utformas och bedrivas i huvudsak i enlighet med vad sökandena har angett i ansökningshandlingarna och i övrigt åtagit sig i ärendet.
Utformning av vindkraftparken			
2.	Den närmare placeringen av vindkraftverken inom vindkraftparken ska ske efter samråd med Länsstyrelsen i Västra Götalands län, Sjöfartsverket, Transportstyrelsen och Försvarsmakten.	–	–
Pålning			
3.	Vid pålning ska ljudet under vattenytan inte överstiga värdena SEL24h 140 dB rel. 1 µPa2s viktat (VHF) tumlare och SEL24h 170 dB rel. 1 µPa2s viktat (PCW) sål. Kontroll av undervattensbuller ska kunna ske genom modellering eller en lämplig kombination av modellering och faktiska mätningar och ska fastställas slutligt i kontrollprogrammet. Vid överskridande av något av ovanstående värden vid mätning av undervattensbuller ska åtgärder vidtas för att minska pålningsljudet så långt det är möjligt med hänsyn till säkerheten. Därefter ska överskridandet anmälas till tillsynsmyndigheten och åtgärder ska vidtas för att värdena framgent inte överskrids. Om värdet överskrids vid efterföljande pålning eller vid två av fem efterföljande pålningar ska arbetet stoppas, och en plan för att undvika fortsatta överskridanden ska lämnas in till tillsynsmyndigheten och där godkännas innan arbetet kan fortsätta.	–	–
4.	Pålning ska inledas med s.k. mjuk igångsättning varefter styrkan i hammarslagen successivt ska trappas upp, s.k. ramp-up. Varaktigheten av ramp-up perioden får som utgångspunkt inte	–	–

	vara kortare än 30 minuter. Bolaget ska, som del av skyddsplanen för pålningsarbeten, redovisa hur ramp-up perioden tillsammans med eventuella ytterligare skyddsåtgärder bäst kan anpassas för att undvika påverkan på tumlare. Beroende på slutlig plan för detta arbete och utformning av skyddsåtgärder, kan en kortare ramp-up period än 30 minuter vara möjlig.		
5.	Den genomsnittliga slagfrekvensen får inte överstiga 15 pulser/min under ramp-up perioden eller 30 pulser/min under slagpålningsarbetet.	-	-
Grumlingsalstrande arbeten			
6.	Anläggande av vindkraftverkens bottenförankringar med metoder som ger upphov till betydande grumling (bottenförberedande arbeten och borring vid installation av s.k. pålankare) får inte utföras inom en radie om 50 m från biogena rev, djupa revmiljöer, bubbelrev eller hårdbottenstrukturer i s.k. pockmarks, med undantag vad gäller transformatorstation till vilken ett avstånd av 200 m ska gälla. Ankarlinor ska anläggas så att de ej kan komma i kontakt med dessa habitater.	-	[Relevant motsvarande villkor kommer att föreslås i processen enligt lagen om kontinentalsockeln när denna när kompletteringskede.]
Sjöfart och flygtrafik m.m.			
7. 6.	Bolaget ska minst tre månader innan anläggningsarbetena påbörjas samt när arbetena avslutas informera Kustbevakningen, Försvarmakten, Sjöfartsverket, Transportstyrelsen och Länsstyrelsen i Västra Götalands län om detta. Myndigheterna ska även informeras fortlöpande om arbetenas fortskridande. Formerna för hur och med vilken periodicitet informationen ska lämnas under anläggningskedet ska redovisas i kontrollprogrammet.	2.	Bolaget ska minst tre månader innan nedläggning av internkabeln påbörjas samt när arbetena avslutas informera Kustbevakningen, Försvarmakten, Sjöfartsverket, Transportstyrelsen och Länsstyrelsen i Västra Götalands län om detta. Myndigheterna ska även informeras fortlöpande om arbetenas fortskridande.
8. 7.	Bolaget ska i god tid innan anläggningsarbeten påbörjas samråda med Sjöfartsverket och Transportstyrelsen om de åtgärder som krävs till skydd mot störningar för sjöfarten. Bolaget ska bekosta eventuella skyddsåtgärder. I samband med att anläggningsåtgärder vidtas ska bolaget följa de anvisningar som lämnas av Sjöfartsverket med avseende på projektets fartygstrafik till och från projektområdet. Under anläggningskedet ska det aktuella arbetsområdet övervakas av bolaget. Fartyg som riskerar att navigera fel ska underrättas.	3.	Bolaget ska i god tid innan nedläggning av internkabelnätet påbörjas samråda med Sjöfartsverket och Transportstyrelsen om de åtgärder som krävs till skydd mot störningar för sjöfarten. Bolaget ska bekosta eventuella skyddsåtgärder. I samband med att dessa anläggningsåtgärder vidtas ska bolaget följa de anvisningar som lämnas av Sjöfartsverket med avseende på projektets fartygstrafik till och från projektområdet. Under nedläggandet ska det aktuella arbetsområdet övervakas av bolaget. Fartyg som riskerar att navigera fel ska underrättas.
9. 8.	Vid var tid gällande regler om hindermarkering <i>respektive utmärkning för sjöfarten med sjösäkerhetsanordningar</i> ska följas. Vindkraftverk och mätmaster ska förses med hindermarkering enligt Transportstyrelsens och Sjöfartsverkets anvisningar. Senast 30 dagar innan fundament för vindkraftverk eller mätmast installeras ska anmälan om slutlig placering och höjd för vindkraftverket respektive mätmasten ges in till Transportstyrelsen och Sjöfartsverket. Vidare ska en flyghinderanmälan enligt luftfartsförordningen (2010:770) lämnas in till Försvarsmakten.	-	-

-	-	4.	Bolaget ska efter nedläggning av internkabelnätet meddela Sjöfartsverket, Kustbevakningen, Sveriges geologiska undersökning och Försvarsmakten om internkabelnätets sträckning. Information ska lämnas i den koordinatform som respektive myndighet och organisation kräver.
Avfall och oljeanvändning			
10. 9.	Behållare och anläggningsdelar som innehåller olja ska så långt som möjligt förses med läckageskydd. Läckageskydd ska ha kapacitet att samla upp hela oljevolyten. Avfall som uppstår i verksamheten, såväl fast som flytande, ska tas om hand, källsorteras och transporteras till land för omhändertagande.	-	-
Befintliga kablar och infrastruktur			
-	-	5.	Verksamheten får inte försvåra eller förhindra användningen eller möjligheten att reparera befintliga undervattenskablar och rörledningar. För det fall verksamheten temporärt kan hindra eller försvåra användningen eller möjligheten att reparera kablar och rörledningar ska överenskommelser härom ingås med ägarerna av respektive kabel och rörledning. Om en överenskommelse inte träffas erinras om ansvaret vid påverkan på befintliga kablar och rörledningar enligt lagen (1996:528) om ersättningskyldighet vid skada på undervattenskablar och rörledningar m.m.
Marinarkeologi			
11. 10.	Om det finns risk för att marinarkeologiska lämningar skadas vid anläggningsarbetet ska bolaget i samråd med Länsstyrelsen i Västra Götalands län låta undersöka dessa innan arbetena påbörjas. Vidtagna åtgärder ska dokumenteras och rapporteras till länsstyrelsen. Tillämpliga krav i kulturmiljölagen ska efterlevas.	6.	Om det finns risk för att marinarkeologiska lämningar skadas vid nedläggning av internkabelnätet ska bolaget i samråd med Länsstyrelsen i Västra Götalands län låta undersöka dessa innan arbetena påbörjas. Vidtagna åtgärder ska dokumenteras och rapporteras till länsstyrelsen. Tillämpliga krav i kulturmiljölagen ska efterlevas.
Oexploderad ammunition			
12. 11.	Vid eventuellt behov av röjning av minor eller annan icke-exploderad ammunition ska samråd ske med Försvarsmakten, Kustbevakningen och Länsstyrelsen i Västra Götalands län. Bolaget ska tillsammans med dessa myndigheter ta fram lämpliga skyddsåtgärder för att undvika eller reducera potentiell påverkan på fisk, sjöfågel och marina däggdjur.	7.	Vid eventuellt behov av röjning av minor eller annan icke-exploderad ammunition ska samråd ske med Försvarsmakten, Kustbevakningen och Länsstyrelsen i Västra Götalands län. Bolaget ska tillsammans med dessa myndigheter ta fram lämpliga skyddsåtgärder för att undvika eller reducera potentiell påverkan på fisk, sjöfågel och marina däggdjur.
Beredskaps- och räddningsplan			

13. 12.	Innan anläggningsåtgärder påbörjas ska en beredskaps- och räddningsplan utarbetas efter samråd med Sjöfartsverket, Länsstyrelsen i Västra Götalands län och Kustbevakningen samt med relevant myndighet i Danmark om denna så begär. Planen ska bl.a. omfatta uppgifter om insatser för sjöräddning, bärgning och räddning av eventuella skadade, skydd av miljön vid oljeutsläpp och bärgning av skadade fartyg. Planen ska även redovisa ansvarsfördelning, tillgängliga räddningsresurser och bogserbåtskapacitet i områdets närhet. Beredskaps- och räddningsplanen ska ses över vart femte år, eller efter ett längre intervall som Sjöfartsverket, Länsstyrelsen i Västra Götalands län och Kustbevakningen bestämmer.	–	–
Kontrollprogram			
14. 13.	Kontrollprogram för verksamheten ska upprättas för anläggnings- och driftsskede samt, när relevant, för ett framtida avvecklingsskede. Kontrollprogrammet ska upprättas i samråd med Länsstyrelsen i Västra Götalands län och Havs- och vattenmyndigheten. Av kontrollprogrammet ska framgå hur kontroll av verksamheten ska ske, med angivande av mätmetod, mätfrekvens och utvärderingsmetod.	–	–
15. 14.	Förslag till kontrollprogram ska lämnas till nämnda länsstyrelse senast tre (3) månader innan respektive skede inleds. Kontrollprogrammet kan samordnas med eventuella övriga kontrollprogram som bolaget omfattas av med avseende på uppförande och drift av vindkraftsparken. Kontrollprogrammet ska ses över vart femte år, eller med det längre intervall som tillsynsmyndigheten bestämmer vid den senaste översynen.	–	–
Avveckling			
16. 15.	Vid en nedläggning av verksamheten ska avvecklingsåtgärder vidtas. Verksamheten ska anses som nedlagd om verksamheten för elproduktion inte har bedrivits under en sammanhängande tid av tre år. En avvecklingsplan ska tas fram av bolaget och ges in till tillsynsmyndigheten. Tillsynsmyndigheten får besluta i vilken omfattning anläggningar inklusive fundament ska tas bort och vilka övriga åtgärder som kan krävas för ett återställande.	8.	Vid en nedläggning av verksamheten ska avvecklingsåtgärder vidtas. Verksamheten ska anses som nedlagd om verksamheten för elproduktion inte har bedrivits under en sammanhängande tid av tre år. En avvecklingsplan ska tas fram av bolaget och ges in till tillsynsmyndigheten. Tillsynsmyndigheten får besluta i vilken omfattning anläggningar inklusive fundament ska tas bort och vilka övriga åtgärder som kan krävas för ett återställande.
Ekonomisk säkerhet			
17. 16.	Bolaget ska hos Länsstyrelsen i Västra Götalands län ställa säkerhet för kostnaderna för återställningsåtgärder samt för eventuell nödvändig sjömätning i samband med en nedläggning av verksamheten. Säkerheten, som ska ställas senast när anläggningsarbetena påbörjas, ska uppgå till fem (5) miljoner SEK per uppfört vindkraftverk i 2022 års prisnivå.	–	–

FLADDERMUSINVENTERING POSEIDON

VÅRMIGRATION MELLAN HÅLLÖ, KÄRINGÖN, SKAGEN OCH
HIRSHOLM

2023-08-17

FLADDERMUSINVENTERING POSEIDON

Värmigration mellan Hällö, Karingön, Skagen och Hirsholm

KUND

KonTiki Vind AB

KONSULT

WSP Environmental Sverige

121 88 Stockholm-Globen
Besök: Arenavägen 7
Tel: +46 10-722 50 00
WSP Sverige AB
Org nr: 556057-4880
wsp.com

KONTAKTPERSONER

UPPDRAGSNAMN
Inventering Fladdermus
Poseidon

UPPDRAGSNUMMER
10341289

FÖRFATTARE
Erik Lagerin

DATUM
2023-08-17

Granskad av
Nike Nylander

Godkänd av
Jonas Sahlin

UPPDRAGSNAMN
Inventering Fladdermus
Poseidon

UPPDRAGSNUMMER
10341289

WSP

Ansvarig författare:

Erik Lagerin

erik.lagerin@wsp.com

Uppdragsledare:

Jonas Sahlin

jonas.sahlin@wsp.com

KonTiki

Tillståndsansvarig:

Simon Landqvist

simon@zephyr.no

DOKUMENTINFORMATION

Fladdermusinventering Poseidon – Vårmigration mellan Hällö, Kåringön, Skagen och Hirsholm

Följande personer har medverkat:

Erik Lagerin – Bedömningar, kartor och rapportering

Morten Christensen – Fältarbete, analys, bedömningar

Malin Jonsson – Fältarbete

Felix Van der Meijs – Fältarbete

Nicklas Wijkmark – Fältarbete

Rasmus Riis-Hansen – Fältarbete

Nike Nylander – Kvalitetsgranskning

Jonas Sahlin – Uppdragsledning, fältarbete

Omslagsbild: En detektor uppsatt vid en brygga på Kåringön. Foto taget av Nicklas Wijkmark, WSP.

SAMMANFATTNING

KonTiki Vind AB planerar för etablering av en havsbaserad vindkraftspark i Skagerraks utsjövatten, under namnet Poseidon. WSP Sverige AB har på uppdrag av KonTiki utfört en fladdermusinventering för att undersöka förekomst av migrerande fladdermöss inom och i anslutning till verksamhetsområdet för Poseidon. Syftet med inventeringen är även att utreda potentiell påverkan på migrerande fladdermöss från etableringen av vindkraftparken.

Inventeringen utfördes med automatiska ultraljudsdetektorer som hängdes upp vid platser där migrerande fladdermöss potentiellt kan samlas innan de korsar öppet vatten under gynnsamma väderförhållanden. Dessa inkluderade Hällö och Käringö på den svenska västkusten, samt Skagen och Hirsholm i Danmark. Detektorer sattes även ut på bojar inom verksamhetsområdet för Poseidon. Detektorerna spelade in läten från fladdermöss vid de olika inventeringsplatserna under mars-juni 2023.

De landbaserade detektorerna spelade in ultraljud från fyra fladdermusarter som är kända för att migrera längre sträckor: trollpipistrell, dvärgpipistrell, större brunfladdermus och gråskimlig fladdermus. Ingen av de havsbaserade detektorerna spelade in dessa arter, men en inspelning av nordfladdermus gjordes till havs under en natt i juni.

Fladdermusen som passerade en av detektorerna till havs flög sannolikt ut från den svenska kusten och födosökte, snarare än migrerade. Migrerande fladdermöss rör sig ofta längs kuster och samlas vid mellanlandningsplatser innan de korsar öppet vatten. Resultatet från denna inventering tyder på att vårmigration av fladdermöss inte sker genom verksamhetsområdet för Poseidon i särskilt hög grad. Det bedöms således att fladdermöss inte kommer påverkas i någon större grad av den planerade vindkraftparken under vårmigrationen.

INNEHÅLL

1	INLEDNING	6
1.1	LOKALISERING	6
2	FÖRUTSÄTTNINGAR	7
2.1	GENERELL INFORMATION OM FLADDERMÖSS	7
2.1.1	Migration	7
2.2	LAGRUM	7
3	INVENTERINGSMETODIK	8
4	RESULTAT	12
4.1	PÅTRÄFFADE FOKUSARTER VID KUSTEN	17
4.2	PÅTRÄFFADE ARTER I VERKSAMHETSOMRÅDET	17
5	SAMLAD BEDÖMNING	17
6	REFERENSER	19

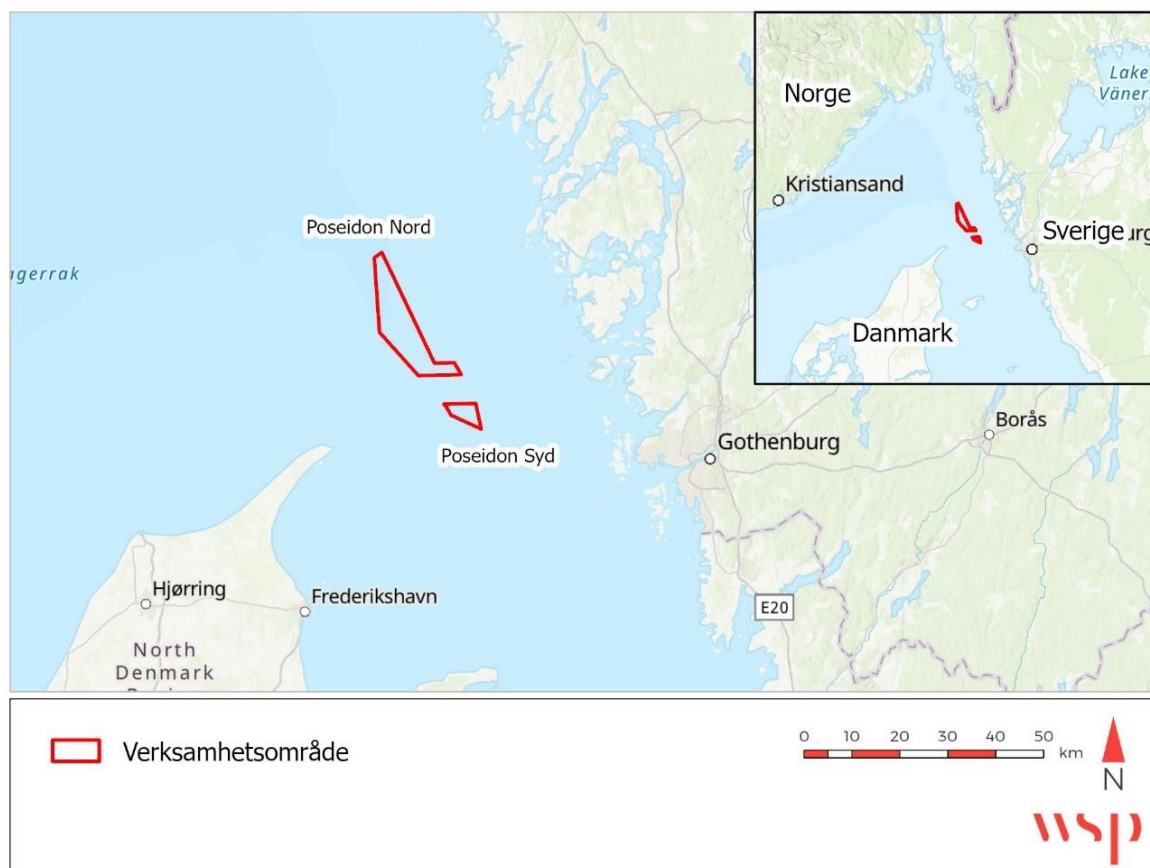
1 INLEDNING

KonTiki Vind AB (hädanefter KonTiki) planerar för etablering av en havsbaserad vindkraftpark i Skagerraks utsjövatten. Projektet går under namnet *Poseidon* och området för den planerade vindkraftparken ligger ca 40 km nordväst om Göteborg. I drift förväntas Poseidon producera upp till 5,5 TWh förnybar el per år vilket motsvarar elanvändningen för ca 1 miljon hushåll. Det innebär att Poseidon kan ge ett betydande bidrag till att nå Sveriges mål om minskade utsläpp och förnybar elproduktion.

WSP Sverige AB har på uppdrag av KonTiki utfört en fladdermusinventering för att undersöka förekomst av migrerande fladdermöss inom och i anslutning till lokaliseringsområdet för Poseidon. Syftet med inventeringen är även att utreda potentiell påverkan på migrerande fladdermöss från etableringen av vindkraftparken. Inventeringen utfördes under våren 2023 och kompletterar en tidigare inventering som genomfördes hösten 2022.

1.1 LOKALISERING

Området för den planerade vindkraftparken ligger väster om Marstrand och Tjörn, ca 40 km nordväst om Göteborg. Poseidon planeras vara uppdelat i två områden, *Nord* och *Syd*. Det norra området är ca 161 km² och det södra området ca 35 km² (Figur 1).

Figur 1. Lokaliseringen av den planerade vindkraftparken Poseidon i Skagerrak. Bakgrundskarta erhållen av Esri.

2 FÖRUTSÄTTNINGAR

2.1 GENERELL INFORMATION OM FLADDERMÖSS

De svenska fladdermössen är nattaktiva jägare som jagar insekter genom ekopejling, dvs. med hjälp av ljud och dess ekon. I Sverige förekommer 19 olika arter, varav några är mycket sällsynta och tolv arter är upptagna på den svenska rödlistan (SLU ArtDatabanken 2020). I Västra Götalands och Hallands län, som omfattar större delen av Sveriges västkust, har 17 arter av fladdermöss observerats varav elva är rödlistade. De vanligast förekommande arterna i länen är nordfladdermus (rödlistad – NT, Nära hotad) och dvärgpipistrell, med 4 777 respektive 4 169 observationer registrerade i Artportalen de senaste 20 åren (SLU Artdatabanken 2023). I de norra delarna av Danmarks östkust är arterna sydfladdermus (rödlistad som NT i Sverige, ej rödlistad i Danmark), större brunfladdermus, dvärgpipistrell och vattenfladdermus vanligast förekommande (Naturstyrelsen 2013).

Fladdermössen vaknar från vinterdvalan i april och honorna samlas i kolonier på sommaren där de föder sina ungar. Från kolonierna rör sig sedan fladdermössen över ett begränsat område för att jaga. Fladdermössen lämnar kolonin i början av hösten för att para sig och de flyger ofta över större områden under denna tid. Efter parningen går fladdermössen i dvala under vinterhalvåret (BatLife Sweden 2023).

2.1.1 Migration

Några arter av fladdermöss migrerar längre sträckor på hösten och våren, för att ta sig till och från sina övervintringsplatser. Vissa arter har observerats lämna landet och flyga söderut, t.ex. via Falsterbo i Skåne och Ottenby på Öland (De Jong 2000). Arter som övervintrar i träd migrerar ofta längre sträckor än arter som övervintrar i grottor. Bland de svenska fladdermössen är fyra arter kända som långmigrerande inom Europa:

- Trollpipistrell (migrerar upp till 1 905 km)
- Gråskimlig fladdermus (migrerar upp till 1 787 km)
- Större brunfladdermus (migrerar upp till 1 546 km)
- Mindre brunfladdermus (migrerar upp till 1 507 km)

Utöver dessa kan dvärg- och sydpipistrell migrera några hundratals kilometer. I övrigt är de svenska fladdermusarterna antingen stationära eller regionalt migrerande (Batlife Sweden 2022).

Fladdermöss tenderar att migrera längs kustlinjer, t.ex. sydöstra Nordsjön och kusterna längs Östersjön. De samlas även vid mellanlandningsplatser innan de korsar öppet vatten. Det är därför sannolikt att migrerande fladdermöss nyttjar kustnära områden under våren och hösten (Bach et al. 2022; Rydell et al. 2014). Det är vanligast att fladdermöss migrerar över öppet hav om vindhastigheten är lägre än 5 m/s och lufttemperaturen överstiger 15 °C. Vindförhållanden som blåser ut insekter över havet möjliggör även för fladdermössen att jaga på öppet vatten, vilket underlättar migrationen (Lagerveld et al. 2021).

Under en inventering på Hirsholm utanför den danska östkusten i augusti-september 2021 detekterades fyra arter som är kända för att migrera längre sträckor: större brunfladdermus, gråskimlig fladdermus samt dvärg- och trollpipistrell (Niras 2021). Området ligger strax söder om Skagen och fladdermöss som flyger där kan således vara individer som migrerar till och från Sverige.

2.2 LAGRUM

Alla fladdermöss är fridlysta i Sverige enligt 4 a § artskyddsförordningen. Dessa fridlysningsregler härstammar dels från EU:s art- och habitatdirektiv (rådets direktiv 92/43/EEG), dels från svenska

fridlysningsbestämmelser i den gamla naturvårdslagen. Fridlysningsen av fladdermöss innebär bland annat att det är förbjudet att:

1. avsiktligt fånga eller döda djur,
2. avsiktligt störa djur, särskilt under djurens parnings-, uppfödning-, övervintrings- och flyttperioder,
3. avsiktligt förstöra eller samla in ägg i naturen, och
4. skada eller förstöra djurens fortplantningsområden eller viloplats.

Vid risk för påverkan på fladdermöss som utlöser förbud enligt ovan ska dispens från artskyddsförordningen (§ 14) sökas hos berörd länsstyrelse. För fridlysta arter enligt 4, 5 §§, kan dispens beviljas enligt 14 § artskyddsförordningen om:

1. det inte finns någon annan lämplig lösning
2. dispensen inte försvårar upprätthållandet av gynnsam bevarandestatus, och
3. dispensen behövs:
 - a) för att skydda djur/växter eller bevara livsmiljöer
 - b) för att undvika allvarlig skada
 - c) av hänsyn till allmän hälsa och säkerhet, eller av andra tvingande skäl som har ett överskuggande allmänintresse
 - d) forsknings- och utbildningsändamål
 - e) återinplantering/återinförel
 - f) insamling vissa exemplar i liten mängd

3 INVENTERINGSMETODIK

Inventeringen utfördes med automatiska ultraljudsdetektorer som hängdes upp vid två inventeringsplatser i Sverige, två platser i Danmark och sex platser till havs inom verksamhetsområdet för Poseidon (Figur 2, Figur 3, Tabell 1,

Tabell 2). Detektorerna spelade in fladdermössens läten nattetid, från solnedgång till soluppgång. Inspelningarna från detektorerna kan visa vilka arter som flyger i ett område, men de går inte att använda för att uppskatta antalet individer då samma fladdermus kan spelas in flera gånger.

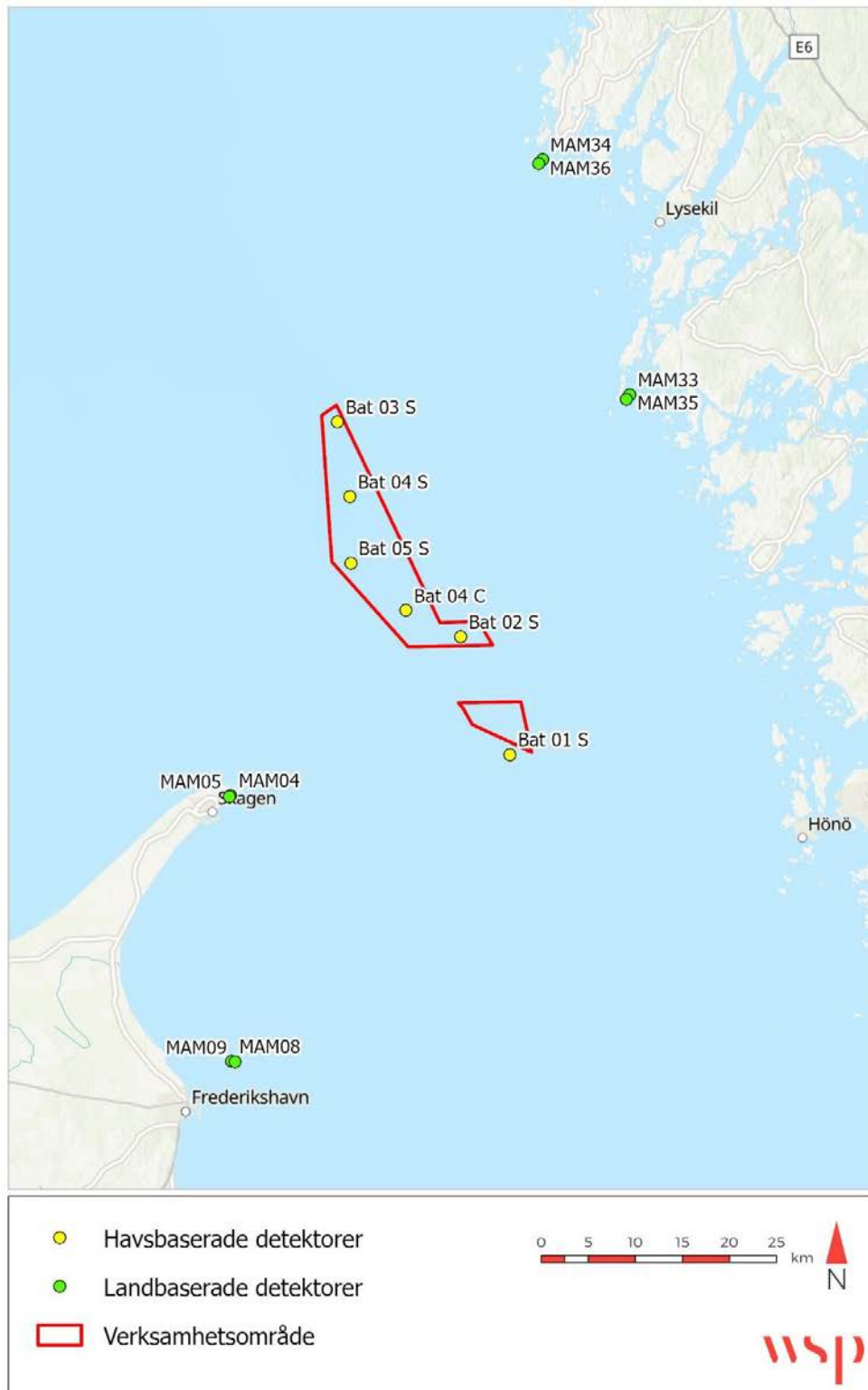
De landbaserade detektorerna satt ute från den 31 mars till den 12 juni 2023, vid platser där migrerande fladdermöss potentiellt kan samlas innan de korsar öppet vatten under gynnsamma väderförhållanden. På land sattes två detektorer ut vid varje plats, med ett avstånd på ca 200–600 meter mellan dem. Detta för att täcka en större yta och som säkerhetsåtgärd mot eventuella tekniska problem. De havsbaserade detektorerna satt ute från den 31 mars till den 9 juli 2023. Dessa hängdes upp på bojar som redan satt ute i lokaliseringsområdet för Poseidon och samlade in data för marina undersökningar.

Detektorerna är byggda av WSP Danmark och är konstruerade för att kunna sitta ute långa perioder och klara dåligt väder, samt spela in fladdermöss som flyger på ett avstånd om upp till 100 meter från detektorn. Detta varierar beroende på vilken art som spelas in, då arter som större brunfladdermus kan spelas in på ca 100 meters avstånd medan t.ex. vissa *Myotis*-arter endast kan spelas in på mindre än 50 meters avstånd.

De inspelade ljudfilerna sorterades först genom programmet Kaleidoscope Pro (Wildlife Acoustics). Ultraljuden analyserades sedan med hjälp av Kaleidoscope och programmet BatSound 4.4 (Pettersson Elektronik) för att artbestämma de inspelade fladdermössen baserat på artspecifika karaktärsdrag i deras sonar-sekvenser. Analysen av inspelningarna fokuserade främst på att

Inventering Fladdermus Poseidon

identifiera fladdermusarter som är kända för att migrera längre sträckor, dvs. gråskimlig fladdermus, troll-, dvärg- och sydpipistrell samt större och mindre brunfladdermus (se avsnitt 2.1.1). Förekomst av vattenfladdermus och dammfladdermus undersöktes också, då dessa arter födosöker över vattensamlingar, dock oftast vid sjöar och andra mindre vattendrag.

Figur 2. Placeringar av havsbaserade detektorer i anslutning till verksamhetsområdet för Poseidon, samt landbaserade detektorer vid Skagen, Hirsholm, Kåringön och Hållö. Punkterna är märkta med detektorernas IDn.

Inventering Fladdermus Poseidon

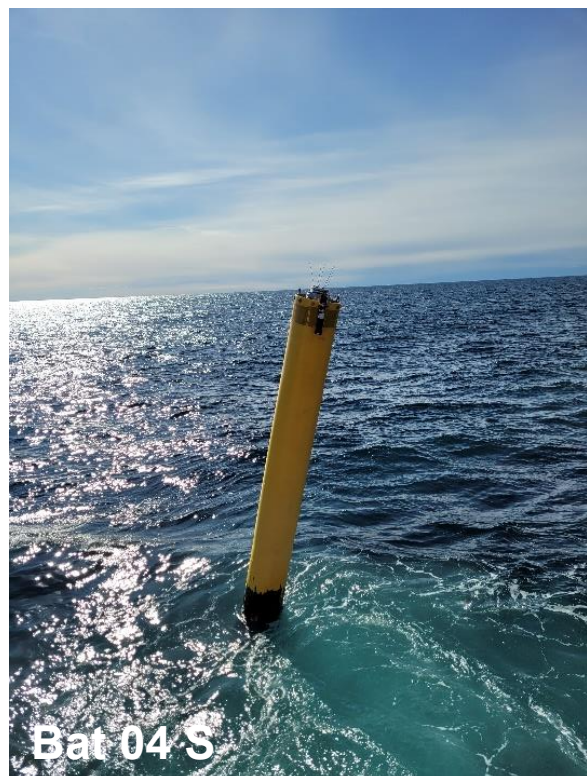
Tabell 1. Områdesbeskrivning vid varje uppsatt landbaserad detektor, samt vilka detektorer som satt vid vilka inventeringsplatser.

Detektor-ID	Inventeringsplats	Beskrivning placering
MAM05	Skagen, Danmark	Upphängd i en klibbal ca tre meter högt upp på stammen, i ett halvöppet blandskogsparti.
MAM04	Skagen, Danmark	Upphängd i en klibbal ca 3,5 meter högt upp på stammen, angränsande till öppen gräsmark.
MAM08	Hirsholm, Danmark	Upphängd i en klibbal angränsande till öppen strandmiljö.
MAM09	Hirsholm, Danmark	Upphängd i ett buskage angränsande till öppen strandmiljö.
MAM33	Käringön, Sverige	Upphängd i en ask i en sluttning med lövträd, intill en fotbollsplan.
MAM35	Käringön, Sverige	Uppsatt på en brygga vid en båtplats, omgiven av berghällar och vatten.
MAM34	Hällö, Sverige	Upphängd på baksidan av en stor skylt vid stranden, i öppen miljö med berghällar.
MAM36	Hällö, Sverige	Upphängd under altanen till ett hus vid stranden, i öppen miljö med berghällar.

Tabell 2. Områdesbeskrivning vid varje uppsatt havsbaserad detektor, samt vilka detektorer som satt vid vilka inventeringsplatser.

Detektor-ID	Inventeringsplats	Beskrivning placering
Bat 03 S	Poseidon Nord	Uppsatt på boj i nordligaste delen av området.
Bat 04 S	Poseidon Nord	Uppsatt på boj i norra delen av området.
Bat 05 S	Poseidon Nord	Uppsatt på boj nära västra gränsen, centralt i området.
Bat 04 C	Poseidon Nord	Uppsatt på boj i områdets södra del.
Bat 02 S	Poseidon Nord	Uppsatt på boj längs sydöst i området.
Bat 01 S	Poseidon Syd	Uppsatt på boj angränsande till området i söder.

Inventering Fladdermus Poseidon

Figur 3. Exempel på positioner där detektorer hängdes upp (detektor-ID på bilden). MAM33: I en ask vid en fotbollsplan, Kåringön. MAM34: På en skylt vid vattnet, Hällö. MAM04: I en klippal nära öppen gräsmark, Skagen. Bat 04 S: En av de havsbaserade detektorerna fäst på en boj i verksamhetsområdet för Poseidon Nord. Foton tagna av Malin Jonsson, Nicklas Wijkmark, Morten Christensen och Rasmus Riis-Hansen, WSP.

4 RESULTAT

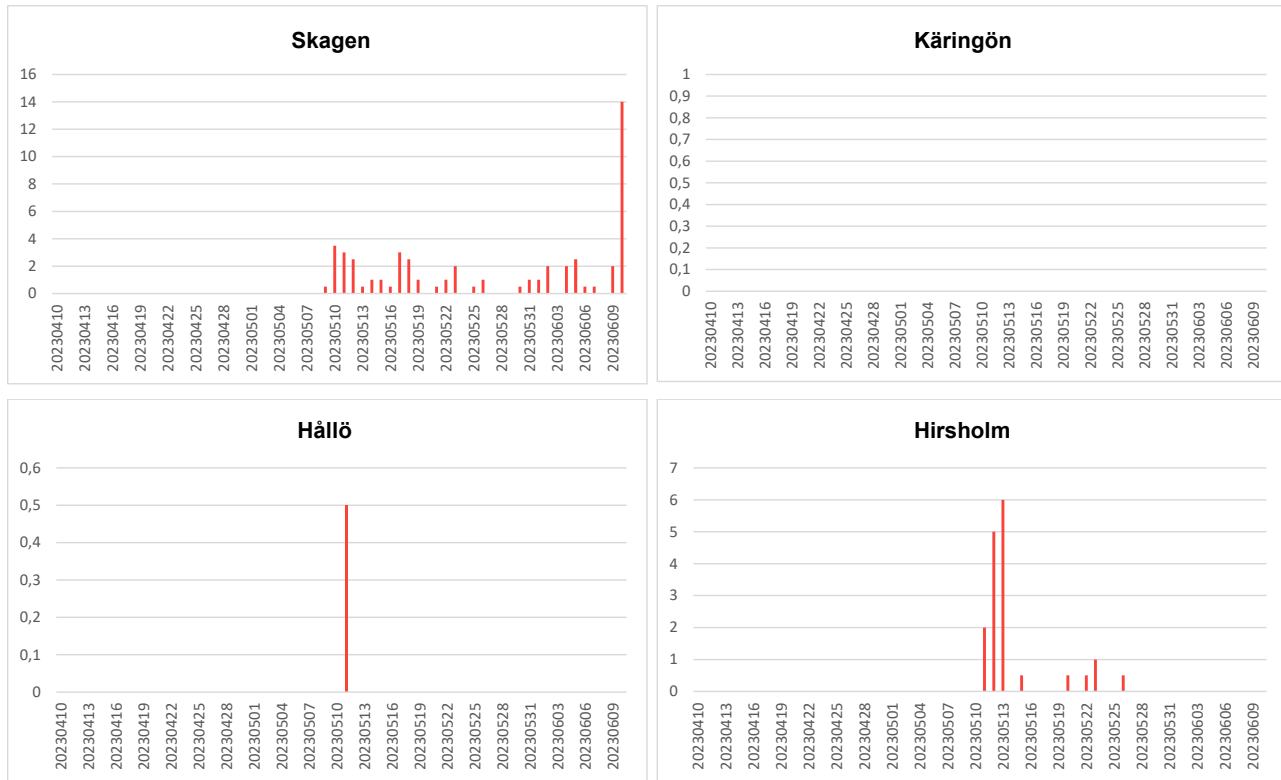
Av de olika fokusarterna, dvs. fladdermöss som är kända för att migrera längre sträckor (se avsnitt 2.1.1), så spelade de landbaserade detektorerna in ultraljud från trollpipistrell (Figur 4), dvärgpipistrell (Figur 5), större brunfladdermus (Figur 6) och gråskimlig fladdermus (Figur 7) vid de olika inventeringsplatserna (Tabell 3). Mindre brunfladdermus och sydpipistrell detekterades inte.

Ingen av de havsbaserade detektorerna spelade in ultraljud från någon fokusart. En av dessa detektorer hade dock gjort en inspelning av nordfladdermus den 8 juni 2023. På grund av tekniska problem hade den havsbaserade detektorn Bat 01 S inte spelat in några filer och undantas därför från analysen.

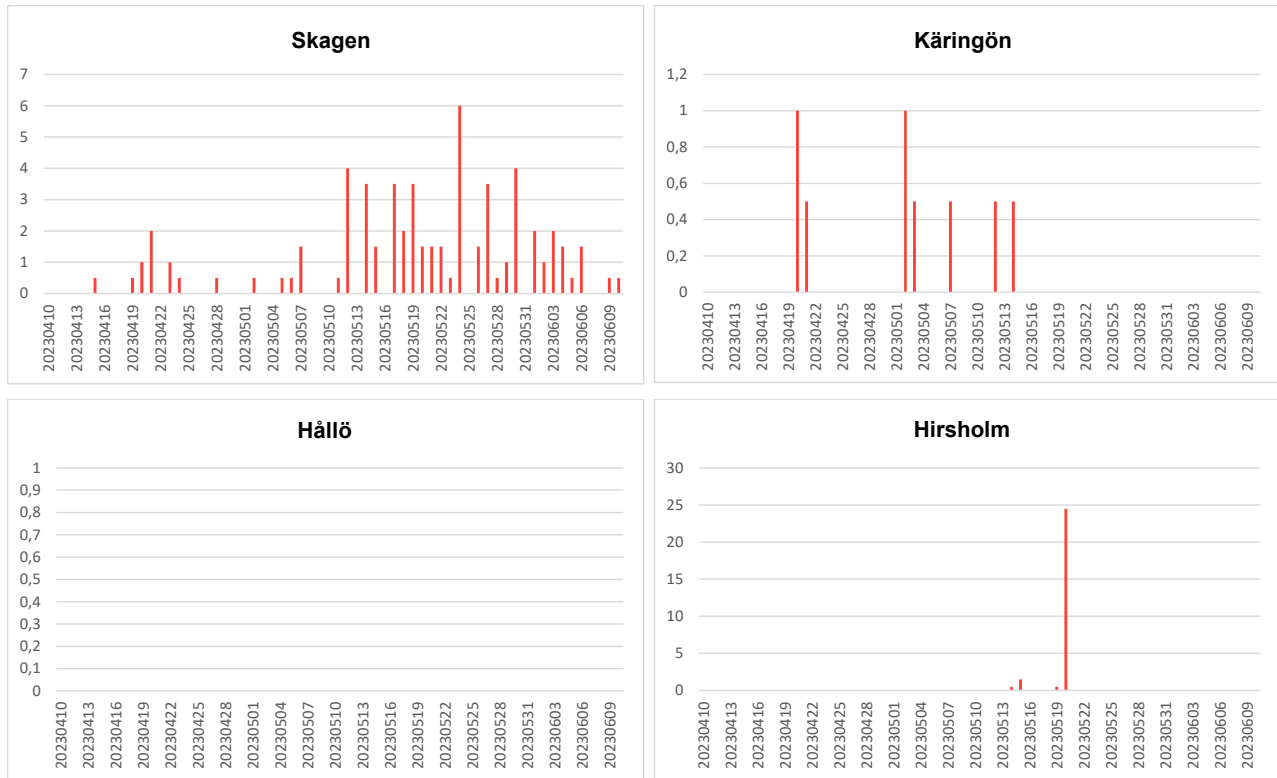
De landbaserade detektorerna spelade in vattenfladdermus med spridda förekomster vid Skagen och Hirsholm, samt under en natt vid Kåringön. Dammladdermus spelades inte in av någon detektor. Flera andra arter som inte är kända för att migrera spelades även in av de landbaserade detektorerna. Dessa inkluderar bl.a. nordfladdermus och olika *Myotis*-arter.

Tabell 3. Inspelade fokusarter från de olika landbaserade inventeringsplatserna vid kusten i Danmark och Sverige, mellan 31 mars och 9 juni 2023.

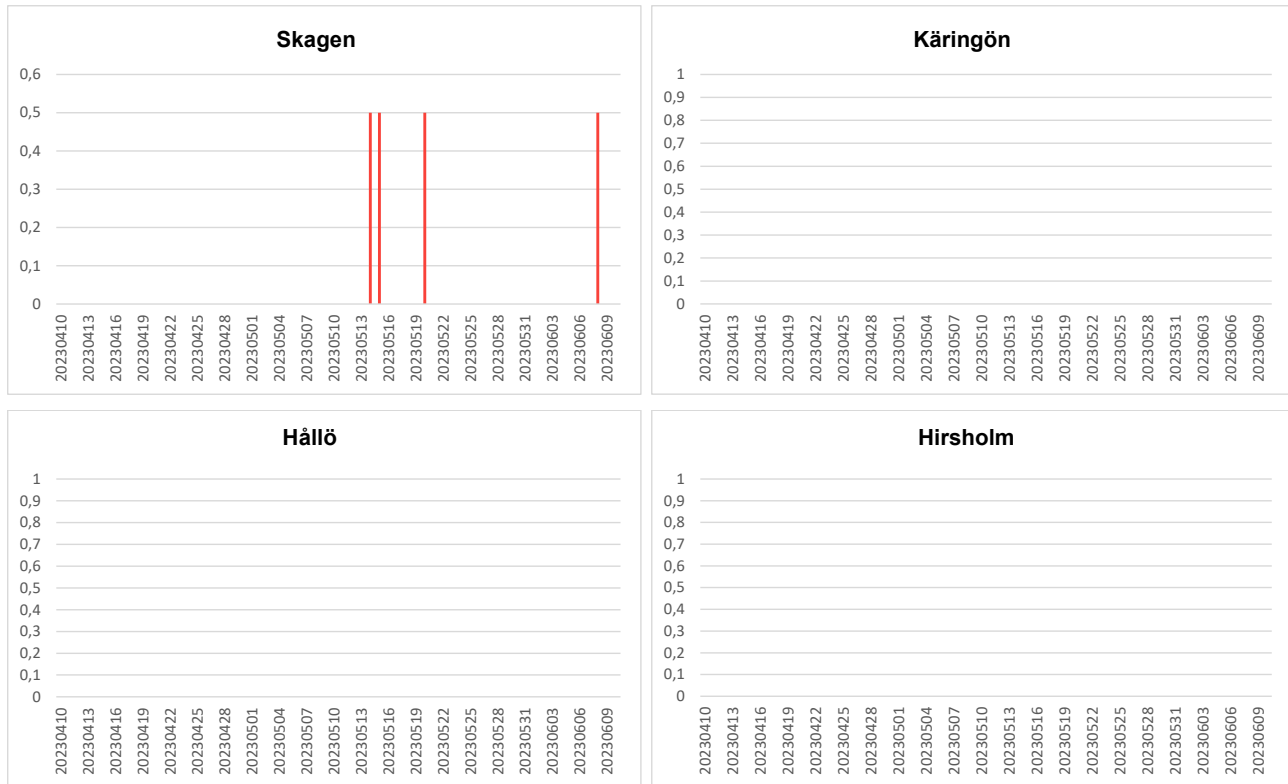
Inventeringsplats	Gråskimlig fladdermus	Större brunfladdermus	Mindre brunfladdermus	Trollpipistrell	Dvärgpipistrell	Sydpipistrell
Skagen, Danmark	-	X	-	X	X	-
Hirsholm, Danmark	-	-	-	X	X	-
Kåringön, Sverige	X	-	-	-	X	-
Hållö, Sverige	X	-	-	X	-	-

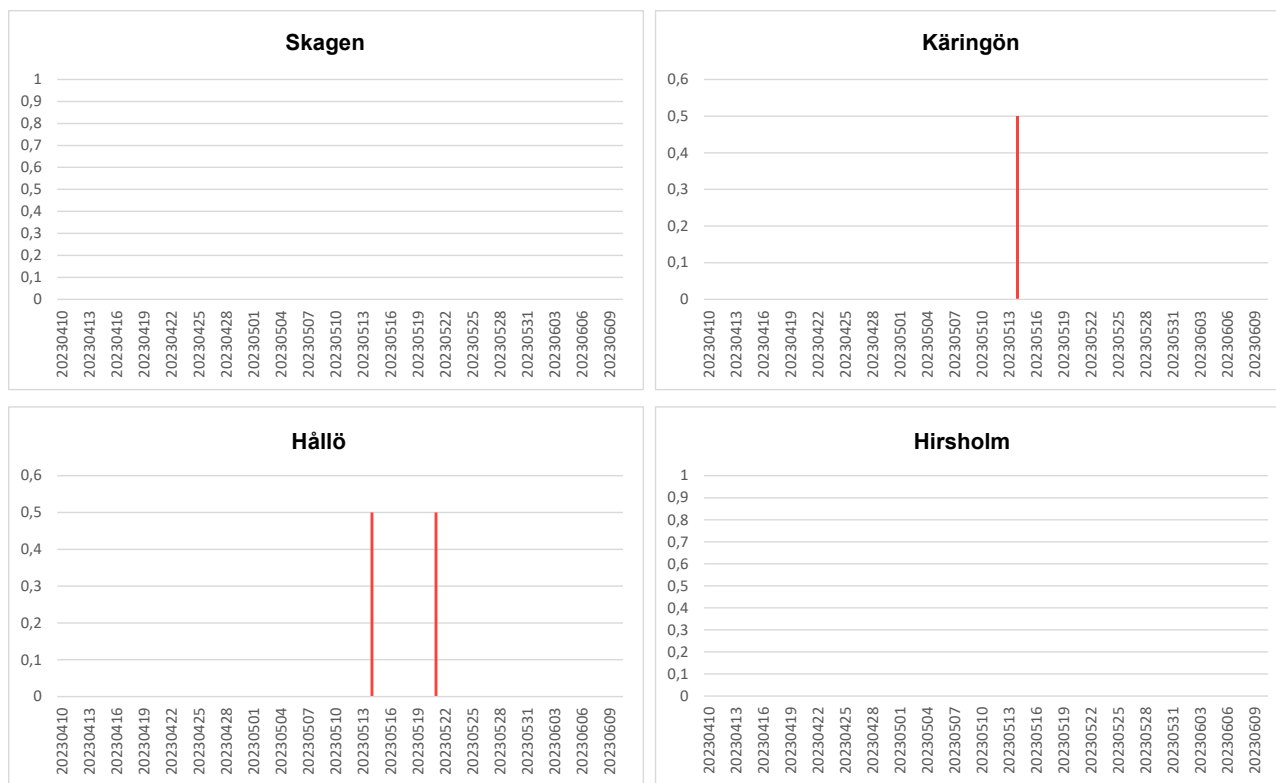
Figur 4. Antal inspelningar av **trollepipstrell** från de olika landbaserade inventeringsplatserna mellan 31 mars och 9 juni 2023. Detta är angivet som ett genomsnittligt antal inspelningar mellan de två detektorerna vid varje plats. Notera även skillnaden i skala mellan diagrammen. Arten spelades inte in på Kåringön.

Figur 5. Antal inspelningar av dvärgpipistrell från de olika landbaserade inventeringsplatserna mellan 31 mars och 9 juni 2023. Detta är angivet som ett genomsnittligt antal inspelningar mellan de två detektorerna vid varje plats. Notera även skillnaden i skala mellan diagrammen. Arten spelades inte in på Hällö.

Figur 6. Antal inspelningar av **större brunfladdermus** från de olika inventeringsplatserna mellan 31 mars och 9 juni 2023. Detta är angivet som ett genomsnittligt antal inspelningar mellan de två detektorerna vid varje plats. Notera även skillnaden i skala mellan diagrammen. Arten spelades endast in vid Skagen.

Figur 7. Antal inspelningar av **gråskimlig fladdermus** från de olika inventeringsplatserna mellan 31 mars och 9 juni 2023. Detta är angivet som ett genomsnittligt antal inspelningar mellan de två detektorerna vid varje plats. Notera även skillnaden i skala mellan diagrammen. Arten spelades in på Karingön och Hållö.

4.1 PÅTRÄFFADE FOKUSARTER VID KUSTEN

Sammanlagt spelades fyra fokusarter in vid inventeringsplatserna på den svenska och danska kusten: trollpipistrell, dvärgpipistrell, större brunfladdermus och gråskimlig fladdermus.

Trollpipistrell spelades in vid Skagen och Hirsholm under spridda nätter i maj/juni, samt en gång på Hällö (Figur 4). Arten är relativt vanligt förekommande i södra Sverige, upp till Stockholms, Uppsala, Västmanlands, Örebro och södra delarna av Värmlands län, samt längsmed östkusten upp till Umeå. Arten födosöker i brynmiljöer, trädklädda betesmarker och andra glesa skogsmiljöer. Trollpipistrell kan migrera över 1 900 km från sina koloniplatser och de flesta individer övervintrar sannolikt söderut på kontinenten (Artfakta 2023).

Dvärgpipistrell spelades in ett flertal gånger under spridda nätter vid Skagen, enstaka gånger vid Käringön, samt ett relativt stort antal gånger under en natt på Hirsholm (Figur 5). Arten är mycket vanlig i södra Sverige upp till Örebro och Västmanlands län, samt södra delarna av Värmlands och Gävleborgs län. Arten födosöker i glesa skogar, trädklädda betesmarker, brynmiljöer och i närheten av vatten. Dvärgpipistreller övervintrar i hus och håligheter i träd, och kan migrera upp till ca 800 km från sina koloniplatser. Flera individer lämnar sannolikt Sverige och övervintrar söderut på kontinenten (Artfakta 2023).

Större brunfladdermus spelades in enstaka gånger under fyra nätter vid Skagen, men inte vid någon annan inspelningsplats (Figur 6). Arten är vanlig i södra Sverige, från Skåne upp till södra Värmlands, Dalarnas och Gävleborgs län. Arten födosöker i det öppna luftrummet på ca 10–50 meters höjd men ibland även på flera hundra meters höjd. Vanligen jagar arten över sjöar, betesmarker, strandängar och halvöppna lövskogar, men den har även observerats jaga ute till havs. En stor del av Sveriges population av större brunfladdermus migrerar sannolikt för att övervintra på sydligare breddgrader, men enstaka individer har observerats övervintra i hus i Sverige (Artfakta 2023).

Gråskimlig fladdermus spelades in enstaka gånger under två nätter på Hällö och en natt på Käringön (Figur 7). Arten är relativt vanligt förekommande i Sverige med 1 507 inrapporterade fynd i Artportalen inom Västra Götalands och Hallands län de senaste 20 åren. Arten födosöker i halvöppna miljöer, t.ex. glesa skogar, brynmiljöer, trädklädda betesmarker, parker och trädgårdar. Arten övervintrar i hus, stenbyggnader och grottor. Gråskimlig fladdermus kan migrera över 1 700 km och har observerats lämna landet i södra och sydöstra Sverige vid Ottenby, Kalmarsund, Falsterbo och utanför Blekingekusten (Artfakta 2023).

4.2 PÅTRÄFFADE ARTER I VERKSAMHETSOMRÅDET

Det spelades inte in några fokusarter i verksamhetsområdet för Poseidon. En inspelning av nordfladdermus gjordes den 8 juni 2023. Arten är inte känd för att migrera längre sträckor utan övervintrar generellt inom ett 150 km avstånd från platsen där den har sommarkolonin (Artfakta 2023).

5 SAMLAD BEDÖMNING

Fyra arter som är kända för att migrera längre sträckor i Sverige spelades in av detektorerna längs kusten i Sverige och Danmark. Dessa inkluderar trollpipistrell, dvärgpipistrell, större brunfladdermus och gråskimlig fladdermus. Större brunfladdermus var den enda arten som enbart spelades in vid Skagen. Generellt spelades fokusarterna in ett fåtal gånger vid samtliga platser, men dvärg- och trollpipistrell registrerades i större antal på Skagen och Hirsholm i maj/juni.

De havsbaserade detektorerna spelade inte in några fokusarter, men en nordfladdermus registrerades natten den 8 juni. Detta var sannolikt inte någon migrerande individ, då arten inte är känd för att migrera längre sträckor och då inspelningen gjordes ganska sent under migrationssäsongen. Det är även mindre sannolikt att fladdermusen flög norrut från den danska kusten, då arten är mycket sällsynt förekommande i Danmark (Naturstyrelsen 2013). Det bedöms istället som mer sannolikt att den inspelade nordfladdermusen flög ut från den svenska kusten och jagade till havs när det blev gynnsamma väderförhållanden. Natten den 8 juni hade varm lufttemperatur och låg vindhastighet vid den svenska västkusten (ca 15 °C och ca 3 m/s).

Fokusarterna spelades endast in ett fåtal gånger av detektorerna på den svenska västkusten.

Migrerande fladdermöss rör sig ofta längs kuster och samlas vid mellanlandningsplatser innan de korsar öppet vatten (Bach et al. 2022; Rydell et al. 2014). Detta mönster liknar det som har observerats hos flyttfåglar (Bach et al. 2015) och migrerande fladdermöss övervakas därför årligen vid kända migrationslokaler för fåglar, t.ex. vid Falsterbo i Skåne och Ottenby på Öland. Vissa arter av t.ex. rovfåglar migrerar även norrut under våren via Skagen och den svenska västkusten (Fransson & Pettersson 2001). Det är möjligt att trollpipistrell och andra arter följer liknande migrationsrutten som fåglarna, men resultatet från denna inventering tyder på att vårmigrerande fladdermöss generellt inte rör sig genom verksamhetsområdet för Poseidon. Om fladdermöss migrerar via Skagen till Sverige är det mer troligt att de flyger i en nordlig riktning utanför verksamhetsområdet och när Sveriges kust längre norrut.

Fladdermöss kan migrera på högre altituder än när de födosöker, men är generellt flexibla med sin flyghöjd beroende på vindförhållanden, terräng och andra faktorer (O'Mara et al. 2019). Detta gör att högt flygande arter som t.ex. större brunfladdermus potentiellt skulle kunna flyga över öppet vatten utom räckvidd för de havsbaserade detektorerna, som sitter några meter över havsytan. Det finns därför viss risk att några fladdermöss kan ha missats av detektorerna under inventeringen. Då detektorn som satt i Poseidon Syd slutade fungera på grund av tekniska problem kan fladdermöss som flyger genom den delen av området potentiellt också ha missats. Baserat på antalet inspelningar av fokusarter i Skagen och Hirsholm jämfört med de övriga detektorerna till havs, på Kåringön och Hållö bedöms det dock vara låg sannolikhet att fladdermöss skulle migrera genom någon del av verksamhetsområdet.

Fladdermöss kan potentiellt attraheras till vindkraftverk för att jaga insekter som samlas vid tornen och rotorbladen, vilket kan ske både på land och till havs (Rydell et al. 2011). Det är således möjligt att födosökande fladdermöss som flyger över Skagerrak under gynnsamma väderförhållanden kan söka sig till vindkraftverken när Poseidon är färdigbyggd. Då Poseidon planeras att konstrueras ca 25 km från kusten är det dock mindre sannolikt att födosökande fladdermöss skulle söka sig till de färdigbyggda vindkraftverken. Klimatförändringar kan även potentiellt leda till att fladdermössens migrationsmönster förändras i framtiden. Vid övervakningsstationen i Falsterbo har t.ex. aktivitetstoppar av migrerande trollpipistreller observerats senare på året varje år sedan 2013 (Petra Bach, presentation på Svenska fladdermuskonferensen 2021).

6 REFERENSER

- Bach, P., Voight, C. C., Götttsche, M., Bach, L., Brust, V., Hill, R., Hüppop, O., Lagerveld, S., Schmaljohann, H., Seebens-Hoyer, A. 2022. *Offshore and coastline migration of radio-tagged Nathusius' pipistrelles*. Conservation Science and Practice.
- Bach, L., Bach, P., Ehnbohm, S., Karlsson, M. 2015. *Bat migration at Måkläppen (Falsterbo) 2010 – 2014*.
- BatLife Sweden. <https://batlife-sweden.se/fladdermossens-arscykel/>; <https://batlife-sweden.se/migration/>. Information hämtad 2023-04-17.
- De Jong, J. 2000. *Fladdermössen i landskapet*. Jordbruksverket, Skogsstyrelsen.
- Fransson, T., Pettersson, J. 2001. *Svensk ringmärkningsatlas Volym 1, Lommar-rovfåglar*. SOF Förlag.
- Lagerveld, S., Jonge Poerink, B., Geelhoed, S. C. V. 2021. *Offshore Occurrence of a Migratory Bat, Pipistrellus nathusii, Depends on Seasonality and Weather Conditions*. Animals, 11(3442).
- Naturstyrelsen. 2013. *Forvaltningsplan for flagermus Beskyttelse og forvaltning af de 17 danske flagermus-arter og deres levesteder*. Naturstyrelsen, Miljøministeriet.
- Niras. 2021. *Fredrikshavn Havvindmøllepark Flagermusundersøgelse*.
- O'Mara, M. T., Wikelski, M., Kranstauber, B., Dechmann, D. K. N. 2019. *First three-dimensional tracks of bat migration reveal large amounts of individual behavioral flexibility*. Ecology, 100(9).
- Rydell, J., Bach, L., Bach, P., Guia Diaz, L., Furmankiewicz, J., Hagner-Wahlsten, N., Kyheröinen, E-M., Lilley, T., Masing, M., Meyer, M. M., Petersons, G., Suba, J., Vasko, V., Vintulis, V., Hedenström, A. 2014. *Phenology of migratory bat activity across the Baltic Sea and the south-eastern North Sea*. Acta Chiropterologica, 16(1).
- Rydell, J., Engström, H., Hedenström, A., Kyed Larsen, J., Pettersson, J., Green, M. 2011. *Vindkraftens effekter på fåglar och fladdermöss*. Naturvårdsverket. Rapport 6467.
- SLU ArtDatabanken. *Artfakta*. <https://artfakta.se/artbestamning>. Information hämtad 2023-07-07.
- SLU ArtDatabanken. 2020. *Rödlistade arter i Sverige 2020*. SLU, Uppsala.

VI ÄR WSP

WSP är en av världens ledande rådgivare och konsultbolag inom samhällsutveckling. Med cirka 50 000 medarbetare i över 40 länder samlar vi experter inom analys och teknik, för att framtidssäkra världen.

Tillsammans med våra kunder tar vi fram innovativa lösningar för en mänsklig, trygg och välfungerande morgondag. Så tar vi ansvar för framtiden.

wsp.com

WSP Sverige AB

121 88 Stockholm-Globen
Besök: Arenavägen 7

T: +46 10-722 50 00
Org nr: 556057-4880
Styrelsens säte: Stockholm
wsp.com

Projektnummer: D0130329
Revision: 1
Datum: 2023-08-17
Kund: KonTiki Vind AB
Kontaktperson: Sophia Hallberg

Handläggare: Gunnar Ågren, T: +4610 505 24 19, gunnar.agren@efterklang.org
Kvalitetsansvarig: Penka Dinkova, T: +4610 505 63 47, penka.dinkova@efterklang.org

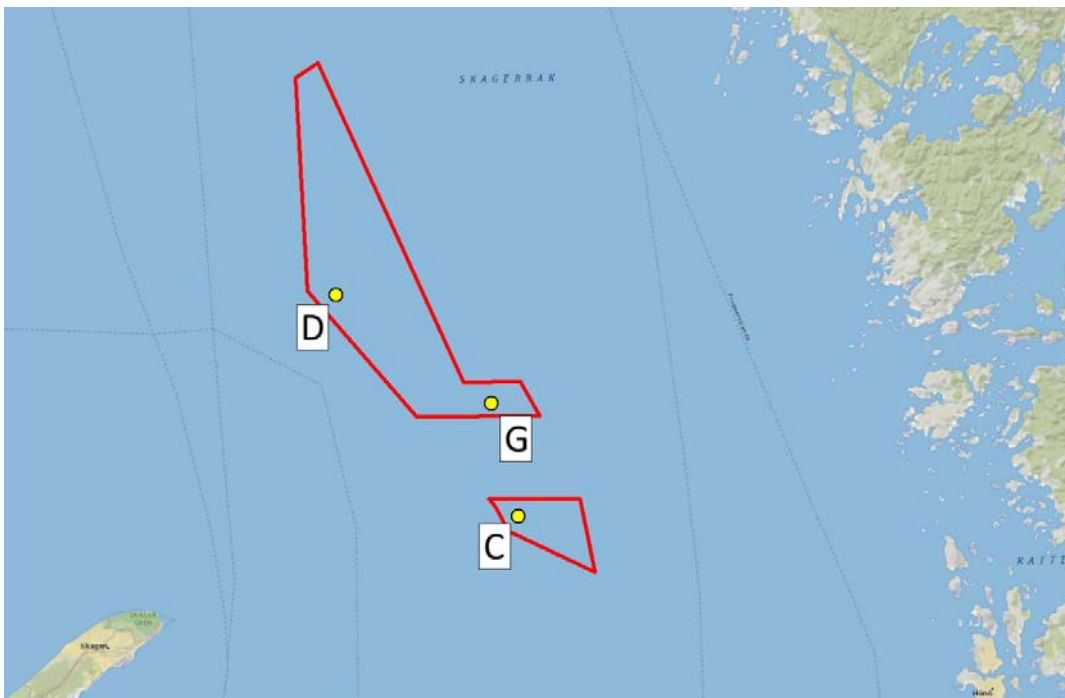
KONTIKI VIND AB – VINDPARKEN POSEIDON PM – MÄTNING AV UNDERVATTENSBULLER JUNI 2023

1 INLEDNING:

I samband med ansökan om etablering av vindparken Poseidon har KonTiki Vind AB utfört mätningar av undervattensbuller i tre mätpositioner inom aktuellt utredningsområde. Mätningarna syftar till att ge en bild av dagsläget bullersituation före Poseidons etablering. På uppdrag av KonTiki Vind har Efterklang analyserat inhämtade mätdata.

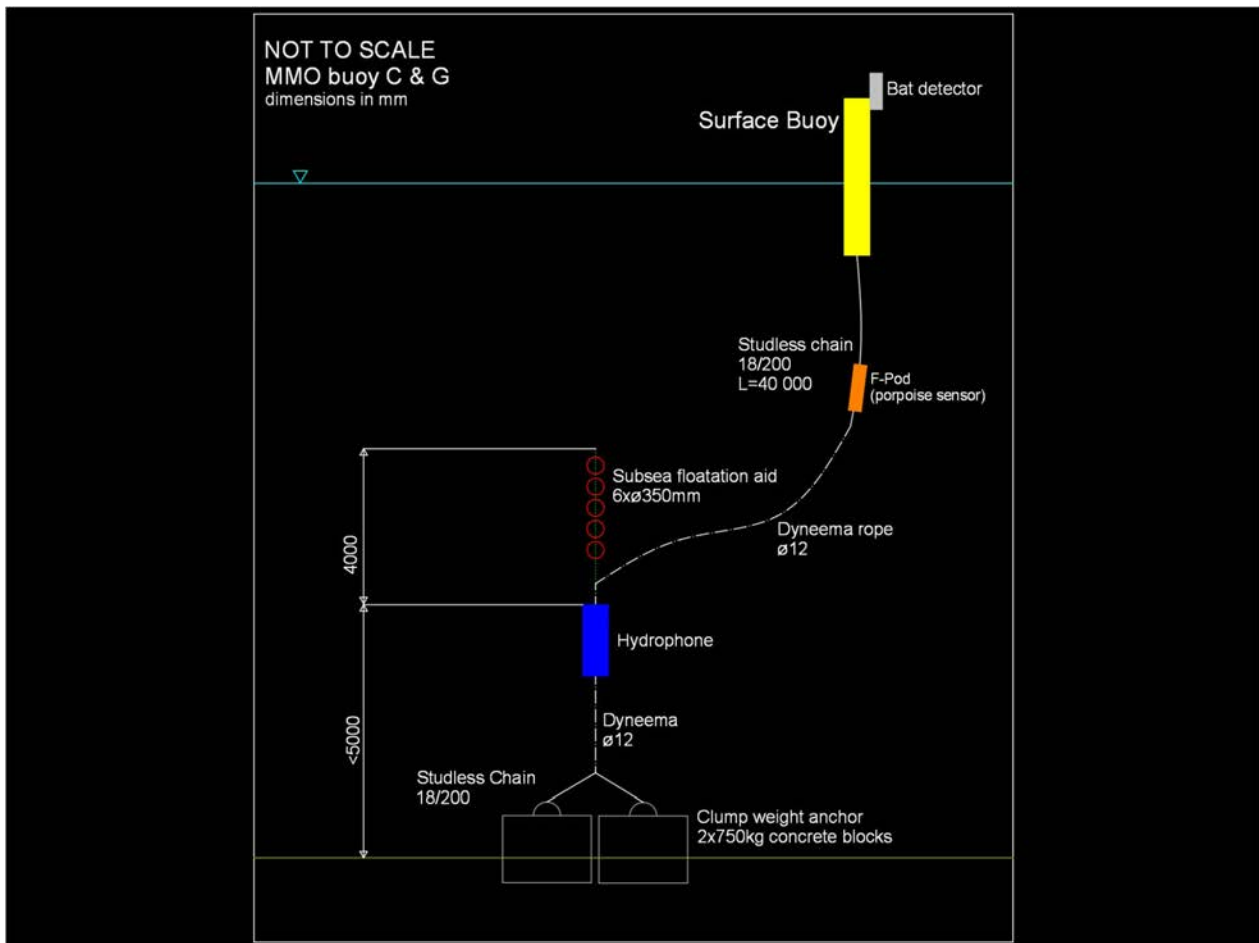
2 MÄTUPPSTÄLLNING:

Mätningarna utfördes i tre mätpunkter under mätperioden 11 juni – 8 juli 2023. Mätutrustningen gjorde kontinuerligt en minut långa inspelningar varannan minut under mätperioden. Mätpunkternas lägen redovisas i Figur 1.

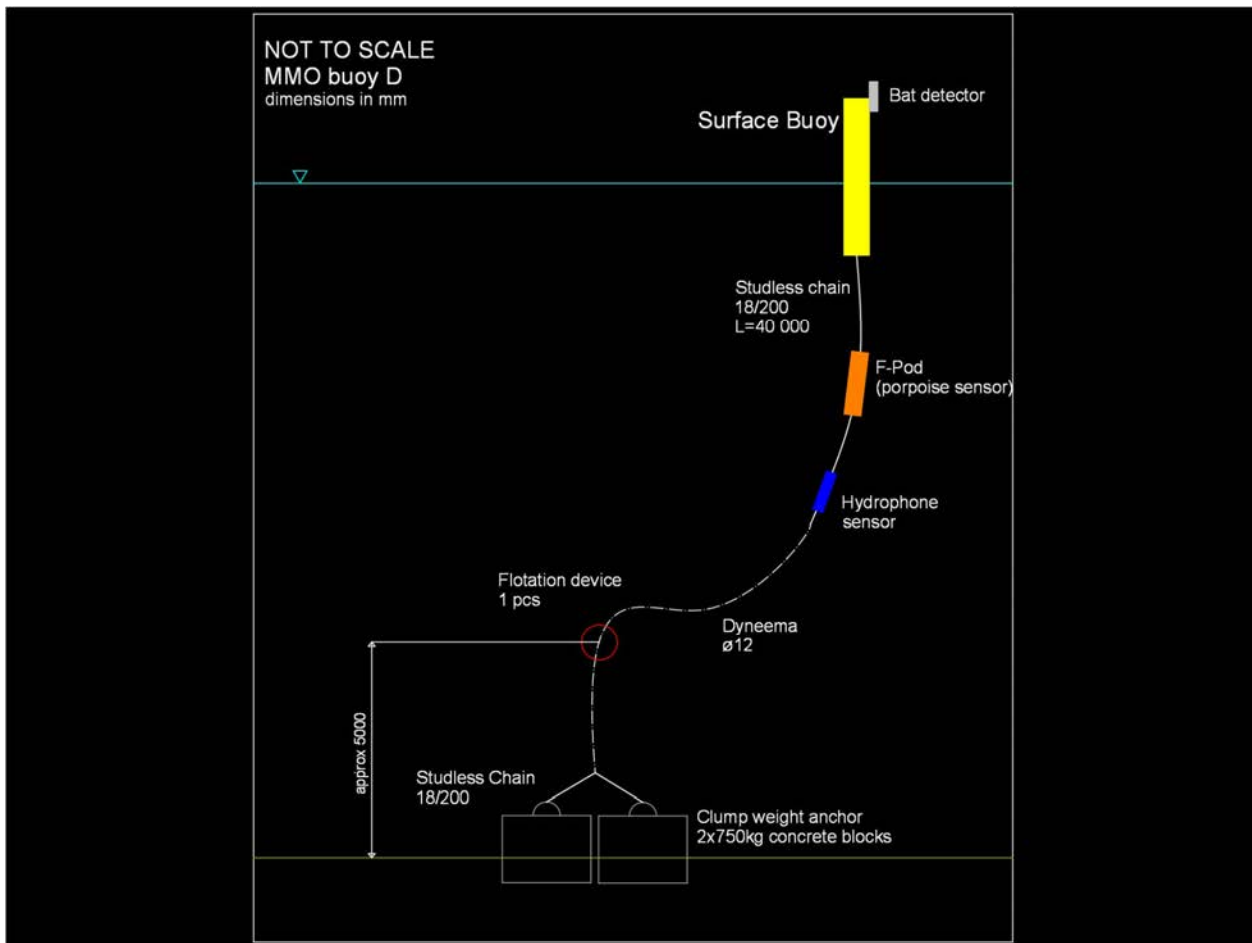

Figur 1: De tre mätpunkterna benämnda D, G och C. Poseidons område markerat med röd linje. Bakgrundskartan är hämtad från National Geographic World Map.

Ljudtrycksvariationerna under vatten spelades in med hydrofoner förankrade i botten och kopplade till flytbojar för positionering i djupled. I Figur 2 och 3 ses schematiska bilder över mätuppställningen i mätpunkterna C och G (Figur 2) och D (Figur 3).

Figur 2: Schematisk bild över mätupställning i mätpunkt C och G. Hydrofonen markerad i blått.

Figur 3: Schematisk bild över mätupställning i mätpunkt D. Hydrofonen markerad i blått.

I Tabell 1 redovisas detaljer kring använd mätutrustning. Samtliga inspelningar gjordes med hydrofoner av modell HTI-96-MIN och en samplingsfrekvens av 48 kHz.

Leq re. $1\mu\text{Pa}$ är beräknade med kalibreringsfaktor -170 dBV/Pa re. $1\mu\text{Pa}$ och analysen genomfördes i MATLAB R2021a.

Tabell 1: Vid mätningarna använd utrustning.

Mät punkt	Hydrofon-ID	Känslighet, dB rel. $1\text{ V}/\mu\text{Pa}$	Position Lat, Long	Bottendjup	Monteringsdjup
C	4371478	-170,3	$57^{\circ} 48,653'$, $11^{\circ} 04,590'$	46 m	4 m över botten
D	4371479	-170,2	$57^{\circ} 57,429'$, $10^{\circ} 51,357'$	167 m	Ca 40 m under ytan
G	4371477	-170,2	$57^{\circ} 53,099'$, $11^{\circ} 02,720'$	67 m	4 m över botten

3 KOMMENTARER KRING MÄTDATA OCH UTFÖRD ANALYS:

Den använda monteringen av hydrofonerna hade inverkan på uppmätta värden. De uppmätta värdena i samtliga mätpunkter påverkades av slagljud, gnissel, dunsar och liknade alstrade av hydrofonernas monteringsdjup. Omfattningen på monteringsdjupet varierade under mätperioden och hade olika stor påverkan i mätpunkterna.

PM D0130329

efterklang:
PART OF AFRY

I mätpunkt C fallerade mätuppställningen på grund av att flytbojarna under ytan imploderade. Slag och skrapljud mot hydrofonen dominerade mätningen helt. Mätpunkt C har därför exkluderats från vidare analys.

Mätpunkt D har också en tydlig påverkan av ljud från monteringen, dock inte i samma utsträckning som mätpunkt C. Störningarna i mätpunkt D tilltog generellt under mätperioden och förekomsten av överstyrning (dvs, för hög signalstyrka för aktuellt mätomfång) av mätsystemet blev allt vanligare. Under mätperiodens första vecka (v 24) förekom sällan överstyrning i mätpunkt D, men de totala ekvivalenta ljudnivåerna var tydligt påverkade av ljud från hydrofonernas monterning.

Mätpunkt G visade upp minst påverkan av störningar från monteringen. Under perioder med låg förekomst av ljud från monteringen i mätpunkt G är påverkan på den ekvivalenta ljudnivån ca 0–10 dB sett över de en minut långa mätsekvenserna. I perioder med ofta förekommande ljud från monteringen kan höjningen av den ekvivalenta ljudnivån vara mer än 20 dB sett över de en minut långa mätsekvenserna. Mätutrustningen i mätpunkt G slutade av okänd anledning att spela in ljud från och med 17 juni kl. 08.52. För mätpunkt G finns därmed endast mätdata för perioden 11 juni kl. 15.01 – 17 juni kl. 08.52.

4 RESULTAT:

Under perioder med låg påverkan av ljud från hydrofonernas monterning varierade i mätpunkt G och D den ekvivalenta bakgrunds-nivån mellan ca 100 – 105 dB relativt 1 μ Pa. Detta spann är i linje med mätningar från 2019 utförda inom projektet JOMOPANS (Joint Monitoring Programme for Ambient Noise North Sea) [1]. Vid de till Poseidon närmaste belägna mätpunkterna i [1] (vid Vinga och Anholt) uppmättes 2019 en årlig median av bredbandigt undervattensbuller (20 Hz – 20 kHz) till 100 – 105 dB relativt 1 μ Pa.

Fartygspassager påverkade under begränsade tidsperioder ljudnivån i mätpunkterna. Fartygsbullrets påverkan varierade stort beroende på vilken typ av fartyg som passerade och hur stort fartygets avstånd till mätpunkten var. Fartygsbullrets påverkan varierade från obetydligt till helt dominerande under kortare perioder.

5 REFERENSER:

[1] Putland, R.L., de Jong, C.A.F., Binnerts, B., Farcas, A., Merchant, N.D. (2022). Multi-site validation of shipping noise maps using field measurements.

UPPDRAGSNUMMER
10336178

DATUM
2023-08-18

UPPDRAGSNAMN
Poseidon OWF- MKB och tillstånd

FÖRFATTARE
Anders Blomdahl, Thomas Hultquist, Göran Holm

KOMPLETTERING POSEIDON – FÅGLAR

Detta dokument svarar på de kompletteringsfrågor som rör fågel, som inkommit från länsstyrelsen och från det Danska Miljöministeriet. Dokumentet inleds med att besvara länsstyrelsens synpunkter.

BESKRIVNING – BANDS COLLISION MODEL

Beskriv den använda modellen "Bands collision model" samt redovisa samtliga bakomliggande parametrar som kollisionsriskerna är beräknade utifrån.

I syfte att kunna bedöma risken för fåglar att kollidera med vindkraftverk i den planerade parken, har Band Collision Model använts (Band 2012). Detta är en vedertagen och den vanligast använda metodiken för beräkning av kollisionsrisk för fågel. Det finns ett fåtal andra utarbetade modeller, men Band Collision Model är standardmetoden i flertalet länder.

Metodiken utgår både från insamlat data från utförda inventeringar i det berörda området för att kvantifiera mängden fågel och vilka fågelarter som kan flyga igenom den planerade vindkraftsparken, samt parkens planerade layout. Sedan utförs modelleringen utefter en lång rad ingående parametrar, utifrån vilka risken sedan kalkyleras.

INGÅENDE PARAMETRAR

De ingående parametrar som används i Band Collision Model redovisas nedan:

Inventeringsdata

Från genomförda inventeringar samlas data in avseende fågelarter, antal fåglar och täthet mellan fåglar, flyghöjd och flygriktning/fördelning.

Fåglars beteende

Olika fågelarters kända beteende redovisas, som t.ex. grad av undvikande eller attraktion till vindkraftparker. Vid ett normalt scenario vid kollisionsmodellering enligt Band-modellen anges en undvikandegrad på 99 %, men i genomförd modellering har undvikandegrader på både 99 %, 97,75 % och 95 % beräknats för att redovisa ett worst case scenario. Genomförd modellering redovisar således en mindre undvikandegrad än vad som traditionellt används i modellen.

Information om berörda fågelarter

Modellen tar hänsyn till berörda arters flyghastighet, vingspann och kroppslängd. Dessa uppgifter ska hämtas från vedertagna standardverk, som t.ex. Cramp, S. and Simmons, K.E.L. (1983). Handbook of the birds of Europe, the Middle East and North Africa: The birds of the Western Palearctic.

Information om vindkraftverken

Modellen tar dessutom hänsyn till de planerade vindkraftverken, som t.ex. rotordiameter, rotorhastighet, samt rotorbladens vinkel och dess variation. I kapitel 7 appendix i rapporten från Aarhus universitet (bilaga D7 i ansökan) redovisas de data över planerad vindkraftspark som använts vid modelleringen.

MODELLERING

Utifrån den ingående data som redovisats ovan modelleras sedan kollisionsrisken, genom att antal fåglar per månad, bedömd undvikandegrad och graden av osäkerhet redovisas för att få fram en siffra för beräknad dödlighet. Själva modelleringen utförs i följande fem steg:

Steg A

Insamling från inventeringsunderlag som sedan används för att ta fram flygaktiviteten och redovisa antalet flygningar som är potentiellt i riskzonen från vindkraftsturbiner. Här tas bland annat hänsyn till fåglar som undviker parken.

För respektive förekommande fågelart beskrivs i detta steg densiteten uttryckt i fåglar per m² alternativt per km², för att redovisa hur många fåglar som är i luften samtidigt. Dessutom beräknas tätheten av fåglar i berört luftrum, d.v.s. täthet (antal fåglar/m³) x total luftvolym (m³). Ett flöde (bird flux) redovisas sedan för antalet fåglar som korsar en tänkt yta i luftrummet (fåglar/sekund alternativt fåglar/sekund per m² yta).

Från dessa beräkningar redovisas sedan densiteten av fåglar inom riskhöjd, det vill säga de som flyger mellan den lägsta och den högsta punkten på rotorbladens svepyta.

Steg B

Data från insamlad flygaktivitet används sedan för att bedöma det potentiella antalet fåglar som flyger igenom rotorbladens svepytor inom hela parken. Detta beräknas som antalet fåglar som passerar vindparkens riskområde (vindparkens bredd x maximal höjd på vindkraftverken) multiplicerat med proportion av arealen som rotorbladens svepyta utgör av hela riskområdet.

Kollisionsriskbedömningen ska i detta steg redovisa potentiellt antal fågelpassager per månad och per år genom vindkraftsparkens vindkraftverk, förutsatt att fåglarna inte vidtar några undvikande åtgärder. Kollisionsrisken ska därför vara direkt proportionell mot det potentiella antalet fågelpassager.

Detta steg estimerar således antalet fåglar, om fåglarna helt saknar undvikandebeteende och flyger som om vindkraftverken inte fanns på plats.

Steg C

I detta steg utför modellen en beräkning av sannolikheten för en kollision, för en ensam fågel som flyger genom rotorbladens svepyta. Denna sannolikhet påverkas av flera faktorer som t.ex. rotorbladens hastighet, fågelns flyghastighet, vingform och kroppsstorlek.

Steg D

I detta steg multipliceras ovanstående beräkningar för att få den potentiella kollisionsdödligheten för respektive fågelart. Här tas även hänsyn till den tid som vindkraftverken eventuellt inte är i drift. Bedömningen redovisar i detta steg berörda fåglars nuvarande nyttjande av den berörda platsen och utan undvikandebeteende. I detta steg beräknas: Totalt antal individer x sannolikhet för kollision x tid.

Steg E

I detta steg tas hänsyn till den sannolika andelen fåglar som undviker vindkraftparken eller dess vindkraftverk, antingen för att de har blivit bortträngda eller för att arten uppvisar ett undvikandebeteende för vindkraftparken, alternativt om de attraheras till platsen på grund av vindkraftparken p.g.a. förändrade habitat som gynnar arten.

Steg F

I detta steg redovisas de osäkerheter som finns omkring uppskattad kollisionsrisk. I metodikbeskrivningen för Band Collision Model anges exempel till de generellt vanligaste källorna till osäkerhet, vilka enligt

modellen till exempel kan vara nedanstående. Dessa osäkerhetsfaktorer är således generella och berör inte specifikt den ansökta vindkraftsparken.

- Data från inventeringar är begränsade i tid och rum
- Data finns inte för alla scenarier, som t.ex. nattetid eller vid oväder
- Naturliga variationer i fågelfauna eller migration
- Kollisionsriskmodellen använder en förenklad geometri för turbinblad och fågelform och Bandmodellen inkluderar inte risk för kollision med vindkraftverkens torn
- Rotorbladens utseende och parkens slutliga layout kan skilja från den som använts i modellen
- Fågelhastigheten är inte konstant, utan beror på vindhastigheten
- Det råder ännu osäkerhet om effekter som undanträngning och attraktion samt att det finns begränsad information om fåglars undvikandebeteende till havs

SAMMANFATTNING

Band Collision Model är som beskrivits ovan den mest vedertagna modellen för beräkning av kollisionsrisk för fågel vid vindkraftparker. Modellen tar hänsyn till en lång rad ingående parametrar, för att beräkna risken för antalet kollisioner för respektive förekommande fågelart. Genom detta kan den mest sannolika risken beräknas och några bättre modeller eller metoder för att bedöma risk för kollision förekommer inte i dagsläget.

Den modellering av kollisionsrisk som Aarhus universitet genomfört i föreliggande projekt med hjälp av Band Collision Model, kan således anses utgöra den bäst tillgängliga metodiken för riskbedömning för fågelkollisioner som finns i dagsläget.

RESULTAT FÄLTINVENTERINGAR 2022/2023

Genomför och redovisa uppföljande inventering av sjöfågel och sträckande rovfågel samt analys från GPS-försedda rovfåglar. Meddela de eventuella skyddsåtgärder som ni åtar er.

UPPFÖLJANDE INVENTERINGAR AV SJÖFÅGEL

I syfte att utreda förekomster av olika havslevande fågelarter har två fågelinventeringar genomförts under vintern 2021–2022 samt en i augusti 2022, vilka har redovisats tidigare i ansökan, samt MKB och bilaga. Dessa inventeringar har nu följts upp under vintern 2022–2023, genom ytterligare två båtinventeringar som genomfördes av Ottvall Consulting 16 december 2022 och 2 februari 2023, samt en båtinventering den 6 augusti 2023. Resultat från genomförda inventeringar vintern 2022/2023 samt augusti 2023 redovisas nedan.

Metodik

Inventeringarna i december 2022 samt februari 2023 genomfördes från båt med fyra observatörer, genom att båten färdades längs förutbestämda transekter. Elva transekter placerades ut inom utredningsområdet i syfte att täcka ett representativt stickprov av vindparken samt intilliggande havsområde. Avståndet mellan transekterna varierade mellan ca 3,5 och 5 km. Total längd på inventerade transekter var 126 km i december 2022 samt 149 km i februari 2023. Den totala sträckan fick kortas ned något i december på grund av den kortare dagslängden.

Inventeringen 6 augusti 2023 utfördes inte längs exakt samma transekter som tidigare båtinventeringar men transekten som följdes placerades inom ett representativt område för Poseidon. Vidare bedöms det inte utgöra något problem för jämförelse mellan år då båda inventeringarna utgör stickprov i samma

havsområde. Vid jämförelsen mellan åren används data längs den 136 km långa transekten inom projektområdet från 6 augusti 2023. Utöver transekten inom projektområdet så noterades även fåglar längs rutten från fastlandet ut till projektområdet men dessa observationer är inte med i den fortsatta bedömningen.

Samtliga observerade fåglar identifierades och bokfördes och varje observation loggades med GPS. Fyra observatörer deltog vid var och en av inventeringarna.

Båtinventering 16 december 2022

Under inventeringen var den talrikaste arten gråtrut med 174 individer noterade, i huvudsak i anslutning till aktiva fiskebåtar i området. Den näst talrikaste arten var tretåig mås som noterades med 47 individer, vilka var relativt jämnt fördelade över det inventerade området. I övrigt noterades 14 fiskmåsar samt 24 havstrutar. Observationernas fördelning inom området för gråtrut och havstrut redovisas i figur 1 och tretåig mås i figur 3.

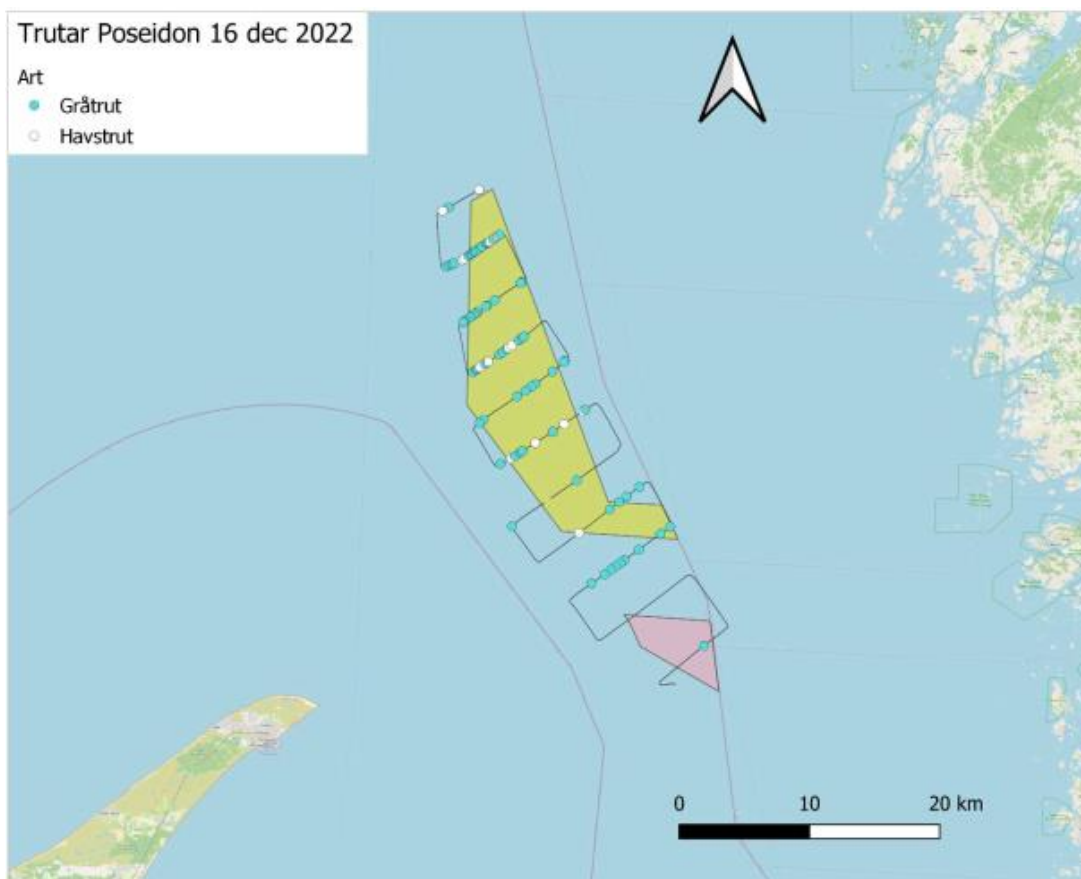
Alkor uppträdde med fyra noterade arter där sillgrissla och tordmule som väntat var vanligast medan alkekung och lunnefågel noterades med enstaka individer. Av artbestämda alkor (sillgrissla och tordmule) som låg på vattnet utgjorde 74 % sillgrisslor och 26 % tordmular. Inkluderas förbiflygande alkor blev fördelningen mycket likartad, med 73 % sillgrisslor och 27 % tordmular. Observationernas fördelning inom området för sillgrissla/tordmule redovisas i figur 2 och lunnefågel redovisas i figur 3.

Havssula noterades fåtaligt med endast några enstaka individer i den nordligaste delen av Poseidon Nord. Inte en enda stormfågel noterades, vilket är anmärkningsvärt. Observationernas fördelning inom området för havssula redovisas i figur 3.

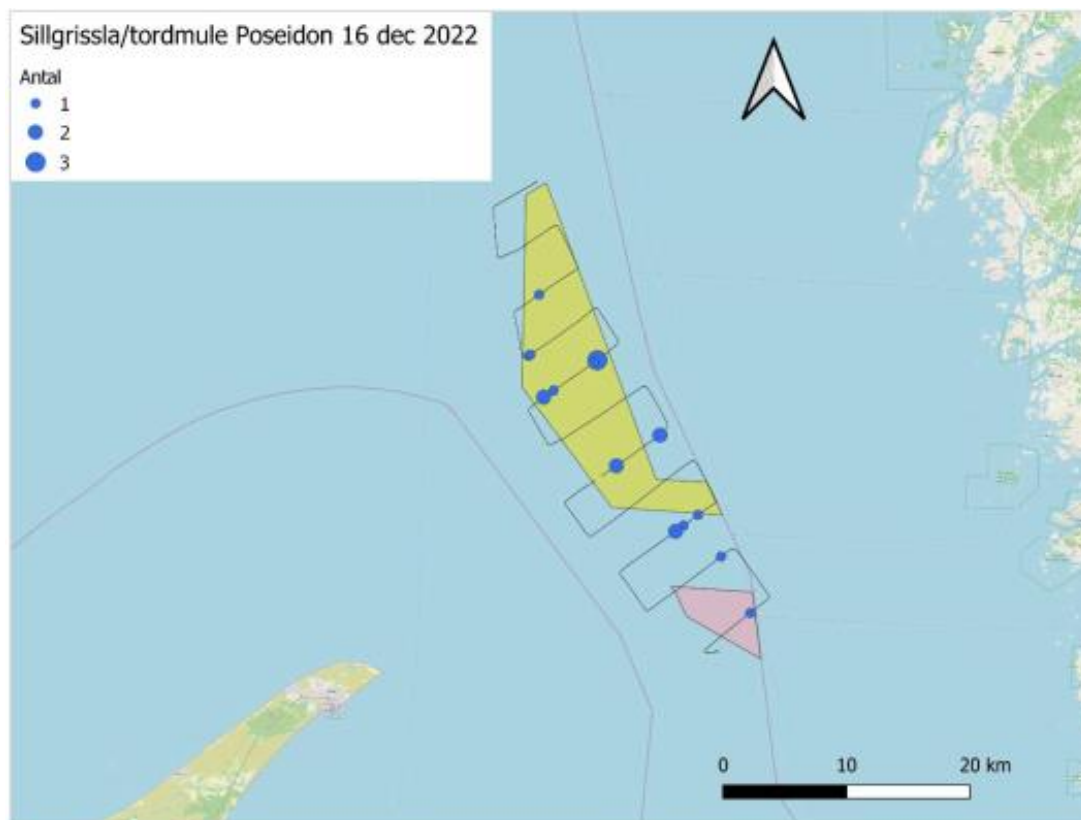
Samtliga observerade fågelarter redovisas i tabell 1.

Tabell 1. Observerade fåglar vid båtinventering den 16 december 2022.

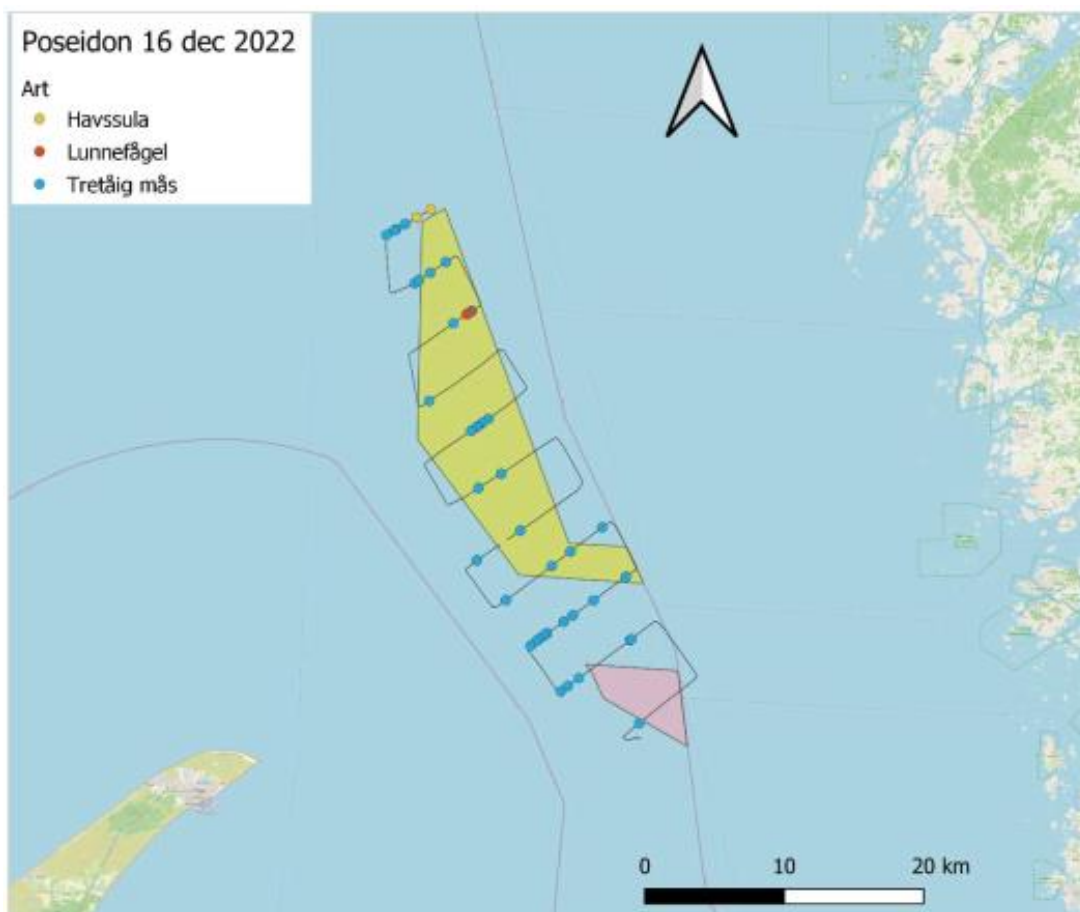
Art	På vattnet	Flygande
Alka (sillgrissla/tordmule)	1	12
Alkekung	1	0
Fiskmåsar	4	10
Gråtrut	21	153
Havssula	0	3
Havstrut	1	23
Lunnefågel	0	2
Sillgrissla	14	24
Tordmule	5	9
Tretåig mås	1	46

Figur 1. Observationer av trutar (gråtrut + havstrut) vid båtinventering den 16 december 2022.

Figur 2. Observationer sillgrissla/tordmule på vattnet vid båtinventering den 16 december 2022.

Figur 3. Observationer av havssula, lunnefågel och tretåig mås vid båtinventering den 16 december 2022.

Båtinventering 2 februari 2023

Den talrikaste arten under inventeringen var gråtrut med 494 individer noterade, i huvudsak i anslutning till aktiva fiskebåtar i området (figur 5). Den näst talrikaste arten var stormfågel som noterades med 162 individer, som var tydligt koncentrerad till den norra delen av det inventerade området (figur 7).

Alkor uppträdde med tre noterade arter. Sillgrissla och tordmule var som väntat vanligast, medan lunnefågel noterades med 11 individer. Av artbestämda alkor (sillgrissla och tordmule) som låg på vattnet utgjorde 66 % sillgrisslor och 34 % tordmular. Inkluderas förbiflygande alkor blev fördelningen i stället 59 % sillgrisslor och 41 % tordmular. Observationernas fördelning inom området för sillgrissla och tordmule redovisas i figur 4 och lunnefågel i figur 6.

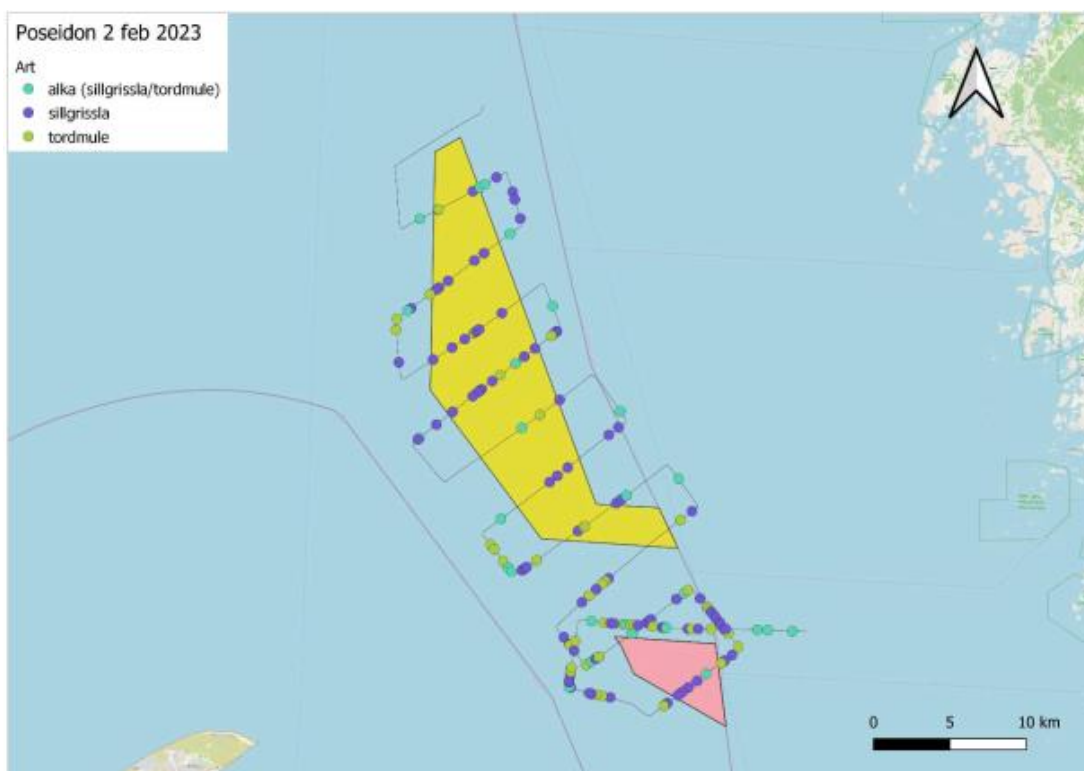
Havssula noterades med 13 individer där arten var svagt koncentrerad till den norra och den södra delen av det inventerade området (figur 6). Tretåig mås noterades med 27 individer, med en viss koncentration till den norra delen av samt den södra halvan av det inventerade området (figur 6).

I övrigt noterades 30 fiskmåsar, 27 havstrutar, 9 grågäss, 5 smålommar, 2 svärter samt 2 vitvingade trutar (raritet i Sverige). Observationernas fördelning inom området för havstrut och vitvingad trut redovisas i figur 5.

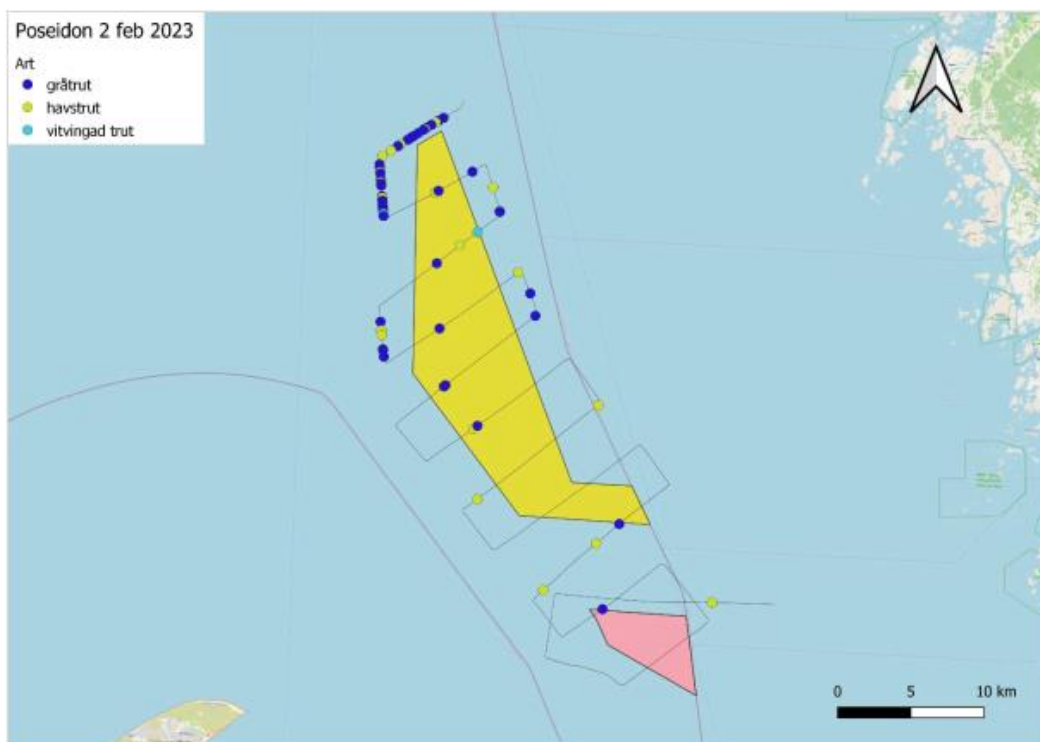
Samtliga observerade fågelarter redovisas i tabell 2.

Tabell 2. Observerade fåglar vid båtinventering den 2 februari 2023

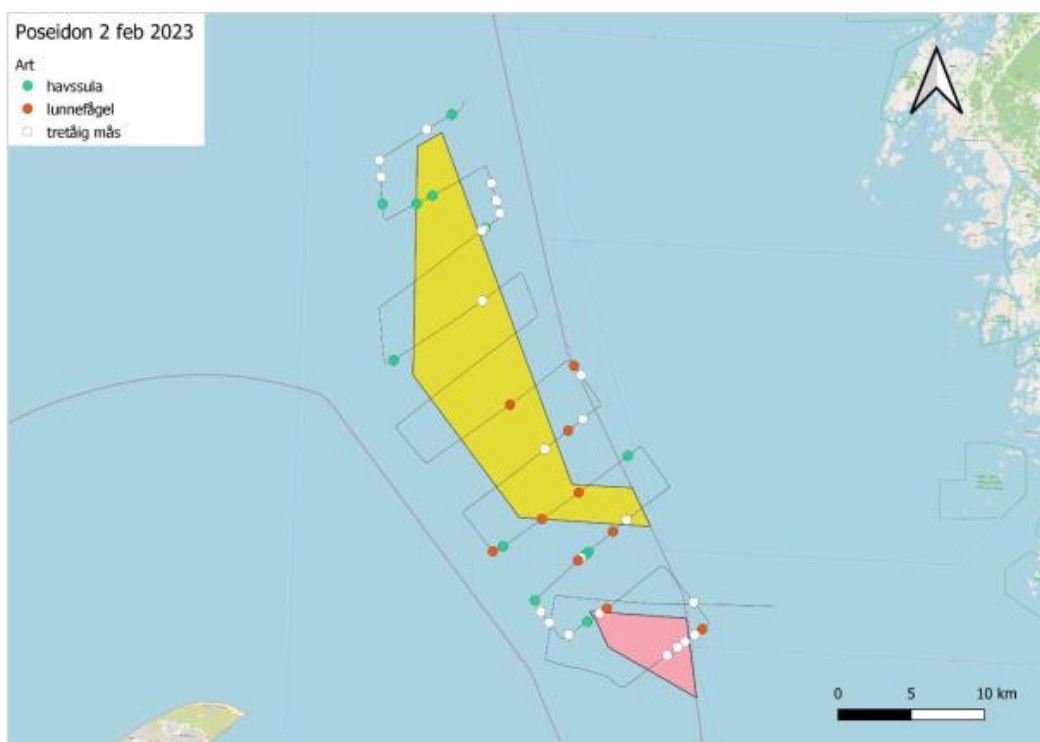
Art	På vattnet	Flygande
Alka (sillgrissla/tordmule)	25	16
Fiskmåås	28	2
Grågås	0	9
Gråtrut	68	426
Havstrut	9	18
Havssula	3	10
Lunnefågel	8	3
Sillgrissla	84	5
Smålom	1	4
Stormfågel	57	105
Svärta	0	2
Tordmule	43	20
Tretåig mås	5	22
Vitvingad trut	0	2

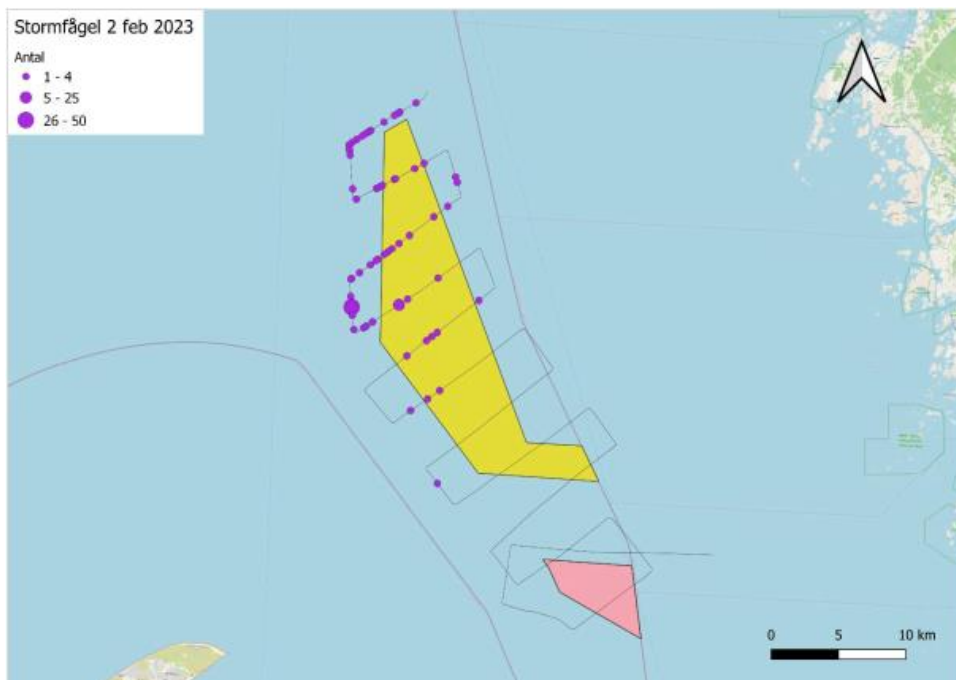
Figur 4. Observationer av alka (obestämd sillgrissla/tordmule), sillgrissla samt tordmule vid inventeringen den 2 februari 2023

Figur 5. Observationer av gråtrut, havstrut och vitvingad trut vid båtinventeringen den 2 februari 2023.

Figur 6. Observationer av havssula, lunnefågel samt tretåig mås vid båtinventeringen den 2 februari 2023.

Figur 7. Observationer av stormfågel vid båtinventeringen den 2 februari 2023.

Sammanfattning artvis

Nedan följer en kortare sammanfattning av resultaten från de två genomförda båtinventeringarna i december 2022 och februari 2023, för de mest frekvent förekommande fågelarterna vintertid.

Havssula

En art som drabbades hårt av fågelinfluensa under häckningssäsongen 2022. På inventeringen i december 2022 noterades endast 3 havssulor att jämföra med 25 individer på föregående inventering i december 2021. I februari 2023 noterades 13 individer. Antalen vid de olika inventeringstillfällena bedöms vara under det förväntade.

Tretåig mås

Högre antal ses främst under vinterhalvåret och koncentrationer av fåglar kopplas i huvudsak till födotillgång. Inventeringstillfällena har resulterat i förhållandevis få antal, i linje med tidigare gjorda båtinventeringar i området, totalt 10 individer i december 2021 jämfört med 47 individer i december 2022 och 27 individer i februari 2023. Detta är i paritet med en generellt minskande trend hos arten där allt lägre antal noteras på svenska västkusten vintertid.

Stormfågel

Inte en enda stormfågel noterades vid inventeringen i december 2021 eller i december 2022, men däremot noterades 162 individer i februari 2023. Tidvis hårda vindar från västsektorn föregick inventeringen den 2 februari 2023, vilket kan ha bidragit till noteringen då. Utbredningen av de noterade individerna var tydligt koncentrerad till den nordvästra delen av vindparksområdet där två trålare attraherade fåglarna.

Sillgrissla och tordmule

Sillgrissla och tordmule är ofta svåra att skilja åt på längre avstånd varför en förhållandevis hög andel obestämda fåglar noteras, s.k. "alka", det vill säga antingen sillgrissla eller tordmule. Slår man ihop alla obestämda (alka) och bestämda (sillgrissla resp. tordmule) individer får man 140 individer i december 2021, 65 individer i december 2022 samt 193 individer i februari 2023. Minskningen med mer än 50 %

från december 2021 till december 2022 skulle möjligen kunna förklaras av en ökad mortalitet kopplad till utbrottet av fågelinfluensa, men detta är inte verifierat.

Alkekung

En arktisk art som endast ses tillfälligt och i låga antal längs svenska västkusten. Den fluktuerar mycket från år till år och i regel ses flest individer under senhöst och tidig vinter. Totalt 8 individer noterades i december 2021, 1 individ i december 2022 och ingen i februari 2023.

Lunnefågel

Tillhör inte den svenska häckfågelfaunan och låga antal övervintrar regelbundet i norra Nordsjön och arten ses sällsynt även i Kattegatt och Skagerrack vintertid. Vardera 2 individer noterades i december 2021 samt i december 2022 medan hela 11 individer sågs i februari 2023. Den senare noteringen är anmärkningsvärt hög och kan möjligen förklaras av födobrist i de områden längre västerut där arten normalt övervintrar alternativt ett inflöde av individer efter lågtryckspassagerna i slutet av januari som kan ha drivit lunnefågeln in mot den svenska västkusten. Ett annat alternativ är att föregående hårda västvindar tryckt in ett högre antal lunnefåglar i området, liksom för stormfågel.

Gråtrut och havstrut

Trutarnas förekomst i det inventerade området är i huvudsak kopplad till fiskeriverksamhet. Vid de tre gjorda vinterinventeringarna i det aktuella området har antalet gråtrutar varierat mellan 65 individer i december 2021, 174 individer i december 2022 och 494 individer i februari 2023. Antalet havstrutar har varit väldigt likartat vid de tre olika inventeringarna med 25 individer i december 2021, 24 individer i december 2022 och 27 individer i februari 2023.

Jämförelse 2021 – 2023

En sammanfattande jämförelse för de fågelinventeringar som genomförts med båt inom Poseidon mellan de tre åren 2021–2023 redovisas i tabell 3.

Tabell 3. Observerade fåglar vid båtinventering på Poseidon, jämförelse mellan samtliga genomförda vinterinventeringar med båt under åren 2021 – 2023.

	2021	2022	2023
	2 dec	16 dec	2 feb
<i>Sångsvan</i>	7	-	-
<i>Grågås</i>	-	-	9
<i>Svärta</i>	-	-	2
<i>Smålom</i>	-	-	5
<i>Storskarv</i>	1	-	-
<i>Tretåig mås</i>	10	47	27
<i>Fiskmås</i>	8	14	30
<i>Gråtrut</i>	65	174	494
<i>Havstrut</i>	21	24	27
<i>Vitvingad trut</i>	-	-	2
<i>Havssula</i>	25	3	13
<i>Stormfågel</i>	-	-	162
<i>Alka¹</i>	34	13	41
<i>Sillgrissla</i>	71	38	89
<i>Tordmule</i>	35	14	63
<i>Alkekung</i>	8	1	-
<i>Lunnefågel</i>	2	2	11

¹ Alka innebär obestämd sillgrissla/tordmule

Båtinventering 6 augusti 2023

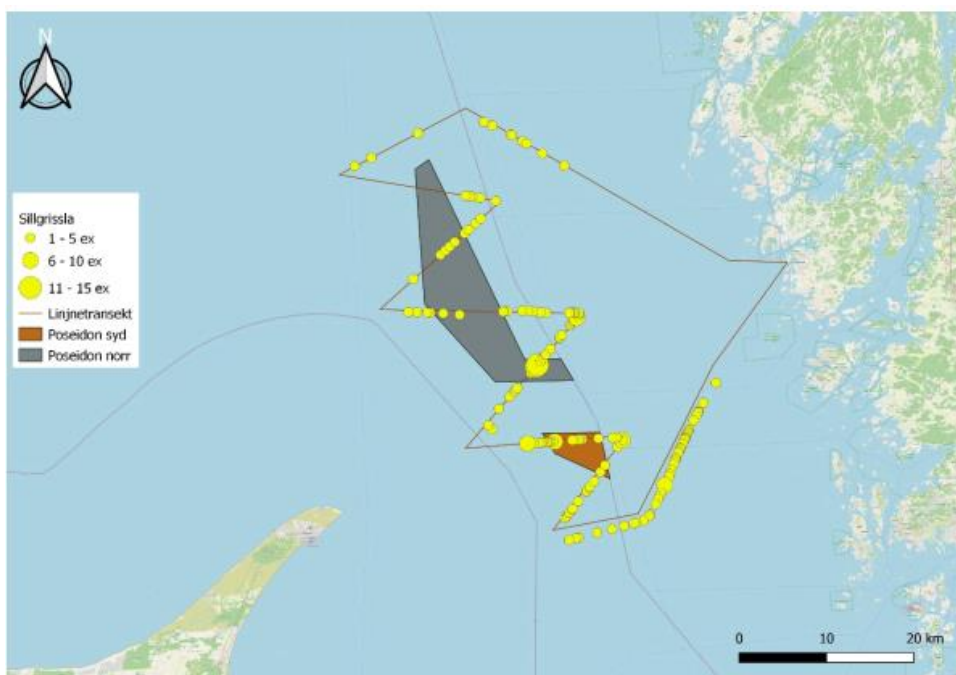
En uppföljande inventering med båt genomfördes den 6 augusti 2023, bland annat i syfte att följa upp 2022 års stora antal stormfåglar som i huvudsak noterades på djupare vatten i den nordliga delen av Poseidon Nord samt väster och norr om projektområdet (se figur 9–11).

Under inventeringen kunde totalt 840 olika fåglar noteras längs transekten inom projektområdet, där sillgrissla utgjorde den vanligaste arten med totalt 283 ex. Antalet stormfåglar summerades till 249 ex, vilket kan jämföras med fjolårets 1139 ex. Bland trutar och måsar var silltrut i förkrossande majoritet med totalt 193 ex. Totalt 22 storlabbar var en dubbling mot inventeringen i augusti 2022 medan havssulorna var färre med totalt 31 ex, jämfört med 134 ex under 2022. En jämförelse mellan de två augustiinventeringarna framgår av tabell 4.

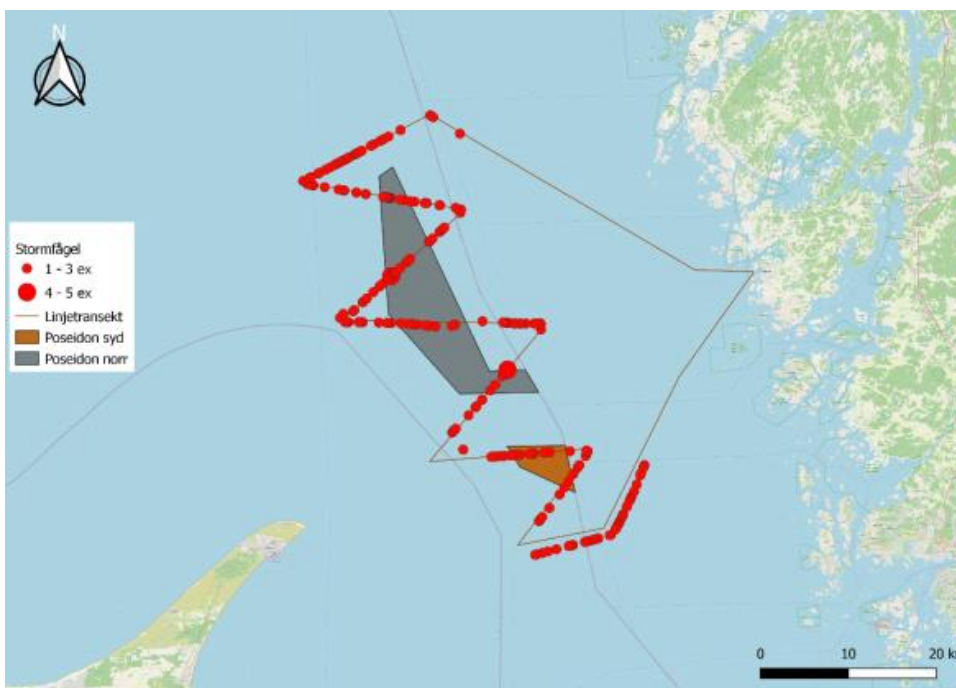
Sammantaget var artsammansättningen i övrigt den förväntade för området och bekräftar 2022 års båtinventering och uppträdandet av dessa arter inom projektområdet under sensommar.

Tabell 4. Observerade fåglar vid båtinventering inom projektområdet för Poseidon, jämförelse mellan genomförda augustiinventeringar med båt under åren 2022 – 2023.

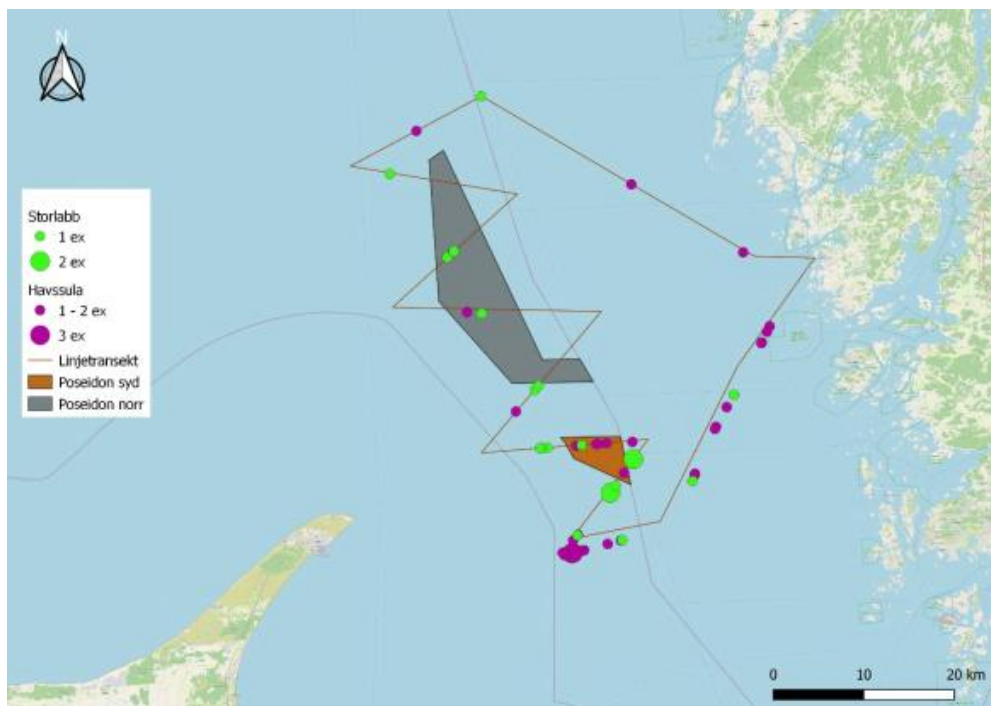
Art	2023	2022
Stormfågel	249	1139
Fisk/silvertärna	0	4
Fisktärna	1	2
Silvertärna	0	7
Kentsk tärna	2	0
Fiskmås	4	3
Skrattmås	0	1
Gråtrut	2	22
Silltrut	193	64
Havstrut	16	100
Storlabb	22	11
Storskarv	29	4
Havssula	31	134
Sillgrissla	283	83
Sillgrissla/tordmule	1	0
Gravand	0	3
Sjööorre	2	0
Svärta	4	0
Ljungpipare	0	68
Storspov	0	20
Tornseglare	0	0

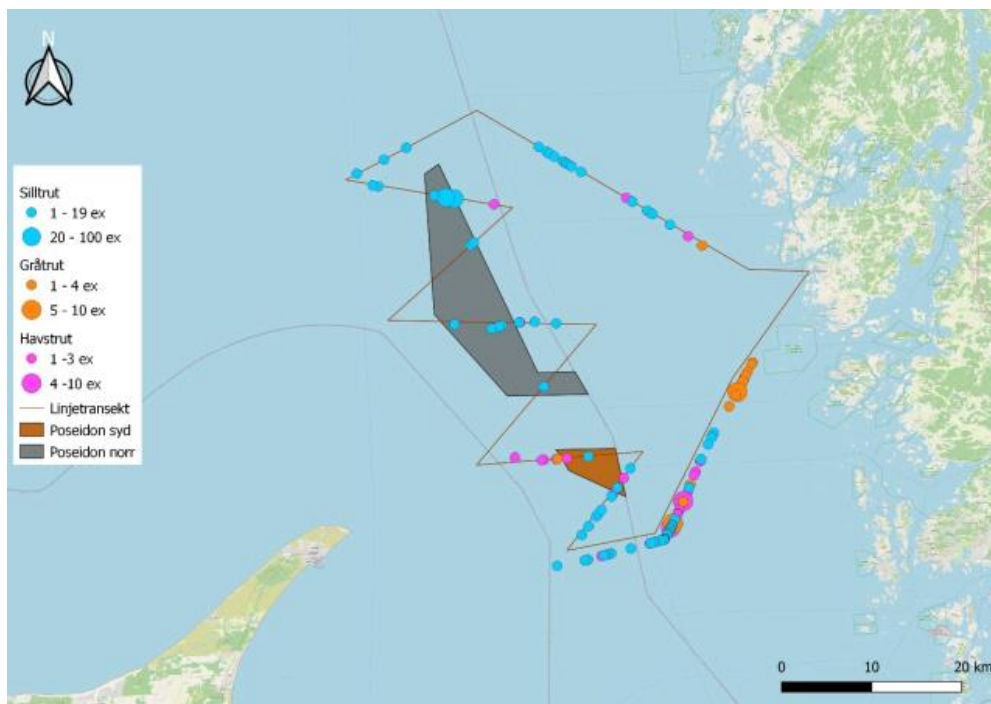
Figur 8. Observationer av sillgrissla vid båtinventeringen den 6 augusti 2023.

Figur 9. Observationer av stormfågel vid båtinventeringen den 6 augusti 2023.

Figur 10. Observationer av storlabb och havssula vid båtinventeringen den 6 augusti 2023.

Figur 11. Observationer av tre arter trut vid båtinventeringen den 6 augusti 2023.

Sammanfattning uppföljande båtinventeringar

De båtinventeringar som genomförts i december 2022, februari 2023 och augusti 2023 ger för flertalet fågelarter en tämligen likartad bild av förekomsterna i området som de tidigare inventeringarna har visat. Att måsar och trutar varierar mellan olika inventeringstillfälle bedöms som fullt normalt, då de följer fiskstim och fiskebåtar.

Vad det gäller sillgrissla så noterades en högre täthet i augusti 2023 än i augusti 2022. Tätheten 2022 anses dock vara i det nedre intervallet än vad som kunde förväntas, varför tätheten 2023 anses motsvara en mer normalt förväntad förekomst i området. Det förefaller som att tätheten av sillgrisslor inom området varierar påtagligt och tidvis kan vara hög under sensommaren. Utifrån parametrar som t.ex. födotillgång och väder så kan antalet alkor (och andra havsfåglar) inom ett område variera mellan olika år och olika platser, även inom korta tidsperioder som dagar och timmar.

En pelagisk art som stormfågel har varierat kraftigt i antal, men antalen kan tillfälligt öka rejält efter t.ex. en kraftig vinterstorm som driver in fåglarna från Nordsjön. Under inventeringen i augusti 2022 noterades ett högt antal stormfåglar, 1139 ex. Vid inventeringen i augusti 2023 så noterades ett färre antal stormfåglar med en summa på totalt 249 ex.

Tretåig mås och havssula har påträffats i oväntat låga antal, för tretåig mås kan det nog härledas till artens generellt vikande trend.

Sammantaget ger de uppföljande inventeringarna som genomförts en likartad fyndbild som de som tidigare genomförts och som låg till grund för bedömningarna i ansökans MKB. Det finns således inga skäl att revidera tidigare gjorda bedömningar med avseende på havslevande sjö- och havsfågel.

UPPFÖLJANDE INVENTERINGAR AV ROVFÅGEL

Inventering vid danska Skagen våren 2023

Under våren 2022 genomförde Aarhus universitet en omfattande studie av migrerande rovfåglar och andra större fåglar vid den norra spetsen av Skagen. En fältinventering har sedan även utförts vid Skagens nordspets under våren 2023, under perioden mitten av mars till mitten av juni. Inventeringen genomfördes då med både observatörer samt med radar och laserkikare för att erhålla data om flyghöjder och flygriktning på de migrerande fåglarna som lämnade Skagen.

Radaranläggningens position kunde med hjälp av erfarenheten från inventeringarna 2022 optimeras ytterligare. Genom att radaranläggningen hade en ny position under 2023 kunde avsevärt mer information registreras jämfört med inventeringarna 2022, framför allt avseende fåglarnas flyghöjder. Även med den optimerade positionen och mer erhållen information från såväl radar som från observationer, ger den initiala sammanställningen och bedömningen av 2023 års data inga större skillnader jämfört med det mönster som samlades in under 2022. Både artsammansättning och antalet dagsträckande fåglar var likartade som 2022.

GPS-försedda rovfåglar

Under vintern och våren 2023 genomfördes med deltagande av Aarhus universitet ett projekt att försä rovfåglar med GPS-sändare, för att kunna studera deras migration genom Danmark. Totalt försågs 16 ormvråkar med GPS-sändare i Danmark. Dessutom erhöles data från Belgien för ca 20 havspassager av GPS-försedda rovfåglar, gällande arterna brun kärnhök, blå kärnhök, bivråk och fiskgjuse.

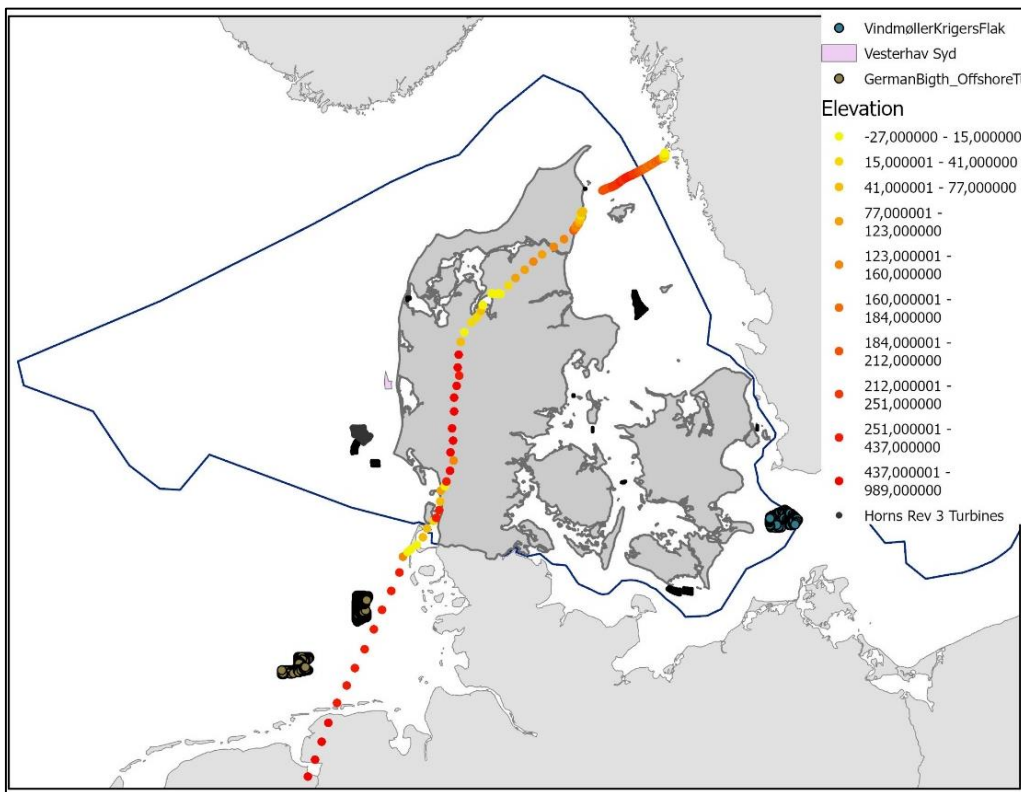
Figur 12. Rutterna för de fyra GPS-försedda ormråkar som flög till Sverige under våren 2023. Alla flög från Fyn, via Själland till Sverige och passerade över norra Öresund. Tre av dem passerade där avståndet är som kortast nära Helsingör till Helsingborg och en av dem flög över Ven in till Sverige. Två av de fyra ormråkarna flög norrut längs svenska västkusten och uppehöll sig i höjd med Skagen på svenska sidan.

Ormråk hör till den grupp segelflygande rovfåglar som utnyttjar termiken under sin flyttning och därför håller sig över land så länge som möjligt och slutligen väljer den kortaste passagen över öppet hav. Av de 16 ormråkar som hade försetts med GPS-sändare flyttade fyra av dem över till Sverige, genom att passera hav via Stora Bält och Öresund som ger korta havspassager. Inga GPS-försedda ormråkar migrerade via Skagen. Två av de GPS-försedda ormråkarna flög sedan norrut längs svenska västkusten och uppehöll sig i höjd med Skagen.

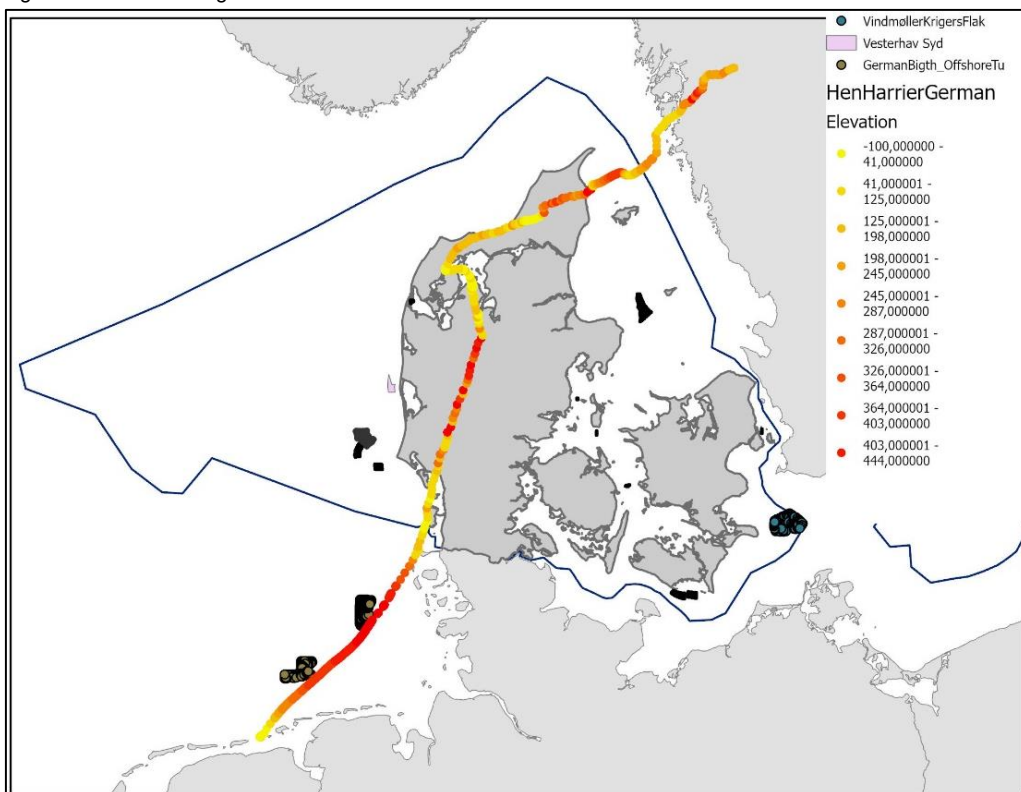
Till den andra gruppen rovfåglar som migrerar genom en mer aktiv flykt, hör bl.a. brun kärrhök och blå kärrhök. Dessa rovfåglar är inte i samma utsträckning beroende av att migrera över land och är dessutom betydligt djärvare än ormråk att flyga över öppet vatten och kan därför göra sina passager över öppet hav lite varstans. De koncentreras därför inte i samma utsträckning till särskilda uddar med korta havspassager, utan sträcker på betydligt bredare front och i stället i en mer direkt riktning mot sin slutdestination. Det fanns således GPS-försedda kärrhökar som både passerade över tyska bukten och sådana som passerade över Kattegatt och Skagerrak. Dessa fåglar tycks migrera på en flyghöjd runt 200–300 meter över havet.

Från tyska bukten finns GPS-data från en blå kärrhök som tydligt visade ett undvikandebeteende när den mötte en havsbaserad vindkraftspark, genom att flyga runt parken. Även om det endast rör en ensam fågel, så är det dokumenterade beteendet intressant.

Två exempel på flygrutt för två olika GPS-försedda blå kärrhökar visas i bilderna nedan (figur 13 och figur 14). Bägge fåglarna flyger över havet mellan Tyskland och Danmark och passerar där vid sidan om befintliga vindkraftparker. De fortsätter sedan upp genom Danmark för att slutligen migrera ut mot Sverige längs en sträcka ungefär mellan Fredrikshamn och Göteborg, det vill säga söder om planerad lokalisering för Poseidon.

Figur 13. Rutt för en migrerande GPS-försedd blå kärhök våren 2023.

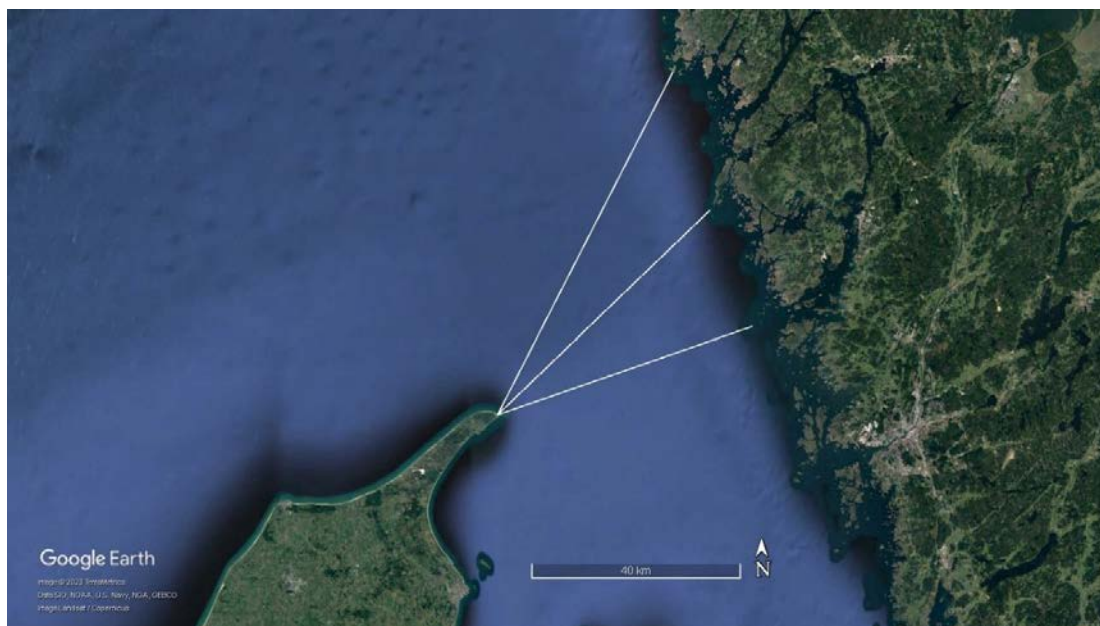

Figur 14. Rutt för ytterligare en GPS-försedd blå kärhök våren 2023.

Inventering från svenska Västkusten våren 2023

Inventering av rovfågel genomfördes även vid den svenska Västkusten våren 2022. Under perioden 27 mars–27 maj 2023 utfördes en uppföljning av den inventeringen av Ottvall Consulting. Med erfarenheter från var fåglarna anlände den svenska kusten under inventeringen 2022 gjordes den uppföljande inventeringen 2023 från tre olika platser i den bohuslänska skärgården, med fokus på rovfåglar. De tre platserna valdes för att täcka in hela den korridor som fåglarna ankommer Sverige. Flatholmen (56,5 km från Skagen) vid Klädesholmen längst i söder bevakades kontinuerligt under hela perioden, medan centralt belägna Karingön och intilliggande Måseskär (56 km från Skagen) samt den nordliga utposten Hållö (73 km från Skagen) bevakades i något mindre omfattning. Lokalerna framgår av figur 15. Dagarna fördelades spritt över hela säsongen och kring 30 dagars bevakning utfördes vid respektive lokal.

För att utreda flygriktningar, -höjder och -hastigheter användes kikare med inbyggd lasermätning vid studierna.

Figur 15. Förväntade flygriktningar över Skagerrack från Skagen till de tre lokalerna som sträckstudien genomfördes vid under våren 2023. Hållö (den norra linjen), Karingön (den mellersta linjen) respektive Flatholmen (den södra linjen).

Resultat och beräkningar

Under våren observerades totalt 710 individer av 16 arter rovfåglar, där sparvhök (230 individer) och ormråk (224 individer) som väntat var de överlägset vanligaste rovfågarna. Därefter följde bivrak med 79 individer och tvåsiffriga antal noterades även för fiskgjuse (23), brun kärrhök (28), blå kärrhök (30), röd glada (14), tornfalk (32) och stenfalk (23).

Resultaten redovisas i tabell 5 och procentuell fördelning vid de tre lokalerna presenteras i tabell 6. Den procentuella fördelningen visar de olika arternas huvudsakliga sträckriktning från Skagen, baserat på den lokal de anländer till i Sverige. Det framgår då t.ex. att hela 80 % av en segelflygande rovfågel som ormråk anländer till Flatholmen, vilket utgör den kortaste flygsträckan över havet. Däremot anlände nära 50 % av den aktivt flygande blå kärrhöken istället till Hållö, som innebär en betydligt längre flygsträcka över havet men i stället en mer direkt linje mot den destination de flyger mot. Bedömning av sträckriktning ovan utgår från att samtliga rovfåglar har lämnat Danmark vid Skagen, vilket merparten också gör. Framför allt de segelflygande rovfågarna. Men en viss reservation ska ändå beaktas för att enstaka fåglar som observerats kan ha lämnat Danmark från andra platser än Skagens nordspets. Det gäller då framför allt aktivt flygande rovfåglar som t.ex. de två GPS-försedda blå kärrhökarna som omnämns ovan (figur 13 och figur 14), vilka lämnade Danmark söder om Skagen.

Tabell 5. Samtliga registrerade rovfåglar, storkar, tranor och ugglor i Bohuslän under våren 2023.
A = Hällö, B = Käringön och C = Flatholmen.

Art	Mars			April			Maj			Vårsumma			Totalt
	A	B	C	A	B	C	A	B	C	A	B	C	
Fiskgjuse	-	-	0	5	6	5	0	3	4	5	9	9	23
Bivråk	-	-	0	0	0	0	2	16	61	2	16	61	79
Kungsörn	-	-	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	1
Sparvhök	-	-	2	58	59	59	2	18	32	60	77	93	230
Brun kärrhök	-	-	0	5	2	7	0	4	10	5	6	17	28
Blå kärrhök	-	-	0	13	5	8	0	3	1	13	8	9	30
Stäpphök	-	-	0	1	1	3	0	0	0	1	1	3	5
Röd glada	-	-	0	0	4	8	0	0	2	0	4	10	14
Havsörn	-	-	0	0	0	1	0	1	0	0	1	1	2
Fjällvråk	-	-	0	0	3	3	0	1	1	0	4	4	8
Ormvråk	-	-	17	2	31	145	0	4	25	2	35	187	224
Tornfalk	-	-	1	6	5	2	1	5	12	7	10	15	32
Aftonfalk	-	-	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	1
Stenfalk	-	-	0	4	6	7	1	3	2	5	9	9	23
Lärkfalk	-	-	0	0	3	0	0	0	1	0	3	1	4
Pilgrimsfalk	-	-	0	5	1	0	0	0	0	5	1	0	6
Totalt rovfåglar	-	-	20	99	125	249	6	58	152	105	184	421	710
Svart stork	-	-	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	1
Trana	-	-	0	61	9	26	0	9	4	61	18	30	109
Jorduggla	-	-	0	5	0	0	1	0	2	6	0	2	8
Hornuggla	-	-	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	1

Drygt 3 800 positioner registrerades med laserkikare för totalt 217 rovfåglar av 12 arter. Flest individer registrerades för arterna sparvhök, bivråk och ormvråk. För att räkna ut genomsnittlig flygriktning och flyghöjd vid anländande valdes individer där positioneringen inletts över öppet hav. Riktningen mellan de två första positionerna för dessa utvalda följningar användes för att beräkna fågelns flygkurs över öppet hav och för beräkning av medelflyghöjd användes registrerad höjd vid den första positioneringen av varje följd individ.

Tabell 6. Procentuell fördelning av antalet rovfåglar vid de tre olika lokalerna baserat på andel individer per observationsdag i Bohuslän under våren 2023 för att ge en mer rättvisande fördelning.

Art	Hållö (i %)	Käringön (i%)	Flatholmen (i %)
Fiskgjuse	24,9	41,7	33,4
Bivråk	3,2	23,9	72,9
Kungsörn	0,0	0,0	100,0
Sparvhök	29,9	35,6	34,4
Brun kärrhök	21,6	24,0	54,4
Blå kärrhök	47,9	27,4	24,7
Stäpphök	24,1	22,3	53,6
Röd glada	0,0	33,3	66,7
Havsörn	0,0	55,6	44,4
Fjällvråk	0,0	55,6	44,4
Ormvråk	1,2	18,7	80,1
Tornfalk	25,5	33,9	40,6
Aftonfalk	0,0	0,0	100,0
Stenfalk	24,9	41,7	33,4
Lärkfalk	0,0	78,9	21,1
Pilgrimsfalk	84,8	15,2	0,0

Se tabell 7 för beräknade medelriktningar för de olika arterna och tabell 8 för flyghöjder.

Tabell 7. Medelriktningar för rovfåglar och ett urval större fåglar som registrerades vid anländande från havet vid studierna i Bohuslän våren 2023. De två riktningar som anges inom parentes för de olika lokalerna avser riktningen från ostspetsen på Grenen respektive nordligaste punkten på Skagenhalvön. N visar numerär, d.v.s. antalet individer.

Art	Hällö (26,8°/29,1°)		Käringön/Måseskär (45,9°/48,4°)		Flatholmen (64,7°/66,5°)	
	N	Riktning hav	N	Riktning hav	N	Riktning hav
Fiskgjuse	2	45,5	1	52,4	3	62
Bivråk	0		1	38	17	84,9
Sparvhök	18	33,3	7	46,7	35	68,4
Brun kärrhök	2	46,3	4	54,1	7	70,8
Blå kärrhök	4	32,1	0		4	60
Stäpphök	0		0		2	118,1
Röd glada	0		0		2	74,3
Havsörn	0		0		1	50,1
Fjällvråk	0		0		1	
Ormvråk	0		4	42	17	74,9
Tornfalk	1	351,9	1	36,4	4	139,9
Stenfalk	1	26,8	0		2	84,5
Trana	2	60,2	1	66,9	0	
Gråhäger	3	28,7	0		0	
Sångsvan	3	36,9	0		0	

Tabell 8. Flyghöjder i meter för rovfåglar och ett urval större fåglar som registrerades vid anländande från havet vid studierna i Bohuslän våren 2023. N visar numerär, d.v.s. antalet individer.

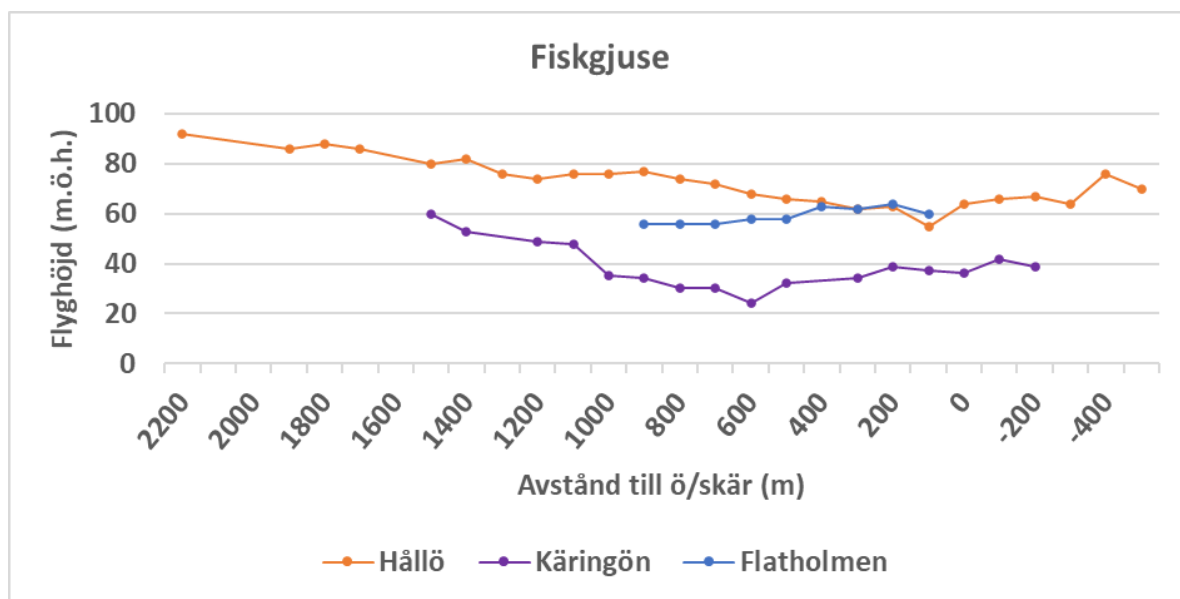
Art	Hållö		Käringön/Måseskär		Flatholmen	
	N	Flyghöjd hav	N	Flyghöjd hav	N	Flyghöjd hav
Fiskgjuse	2	68	1	70	3	27,7
Bivråk	0		1	119	17	43,9
Sparvhök	18	25	7	11,6	35	29,1
Brun kärrhök	2	11	4	73,8	7	53,3
Blå kärrhök	4	29,8	0		4	40,3
Stäpphök	0		0		2	9
Röd glada	0		0		2	188
Havsörn	0		0		1	1
Fjällvråk	0		0		1	59
Ormvråk	0		4	54,5	17	58,8
Tornfalk	1	78	1	14	4	50,5
Stenfalk	1	39	0		2	12,5
Trana	2	51	1	57	0	
Gråhäger	3	22,3	0		3	22,3
Sångsvan	3	92	0		0	

Flygriktning och flyghöjd för några utvalda rovfåglar

Fiskgjuse

Totalt 23 fiskgjusar sågs under 15 bevakningsdagar inom perioden 3 april–21 maj. Elva individer positionerades med laserkikare och sex av dessa följdes över öppet hav. Medelflygriktningen vid Hållö var 45,5°, Käringön 52,4° och vid Flatholmen 62°. Utifrån detta kan vi anta att fiskgjusarna vid Hållö ändrat riktning när de närmade sig kusten medan de vid Käringön och Flatholmen hållit en tämligen konstant kurs från Skagen (då en fast flygkurs från Skagen till Hållö ligger kring 27°, till Käringön kring 46° och till Flatholmen kring 65°).

Den uppmätta flyghöjden vid anländande över havet var kring 70 m vid Hållö och Måseskär men knappt hälften vid Flatholmen (28 m). Fiskgjusar tenderar att ha lägst flyghöjd strax innan de når land (figur 16).

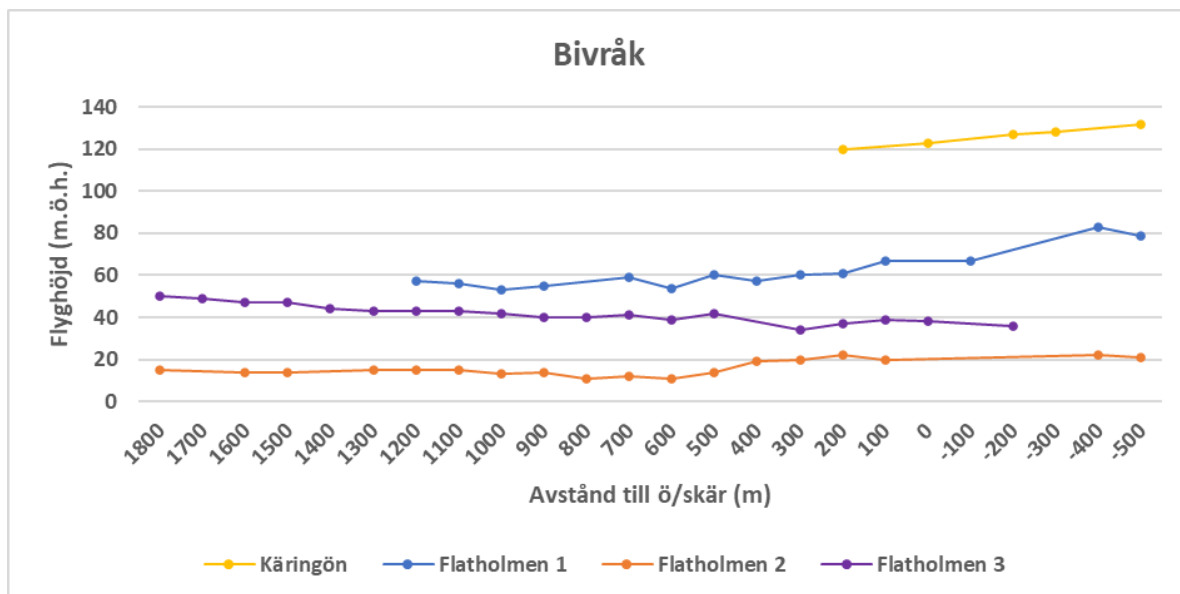

Figur 16. Höjdtransekter för tre utvalda fiskgjusar registrerade med laserkikare vid flyttfågelstudierna i Bohuslän under våren 2023. Avståndet avser till den punkt där fågeln flyger in över fast mark på skär eller ö.

Bivråk

Totalt 79 bivråkar sågs under nio bevakningsdagar i maj månad med ett markerat inflöde 21–24 maj då 64 individer noterades. Totalt kunde 29 bivråkar följas med laserkikare och samtliga registreringar gjordes vid Flatholmen förutom en vid Käringön. Antalet avser samtliga bivråkar som följdes med laserkikare, inte enbart de där positioneringen inleddes över öppet hav som de 18 bivråkarna som redovisas i tabell 8 ovan. Flygriktningen över havet, 85 grader, vid Flatholmen indikerar en flygkursändring över havet, då det är 20 grader ostligare än förväntat och med den riktningen hamnar utgångspunkten i havet norr om Jylland.

Medelflyghöjden vid Flatholmen var 44 m.ö.h. medan den enstaka registreringen vid Käringön gav en flyghöjd på 119 m.ö.h. Flygtransekter visar att de höll en tämligen konstant flyghöjd vid anländandet från havet (figur 17).

Figur 17. Höjdtransekter för fyra utvalda bivråkar registrerade med laseretiketter vid flyttfågelstudierna i Bohuslän under våren 2023. Avståndet avser till den punkt där fågeln flyger in över fast mark på skär eller ö.

Ormvråk

Ormvråk var den näst vanligaste rovfågeln med totalt 224 individer. Sammanlagt 27 individer kunde följas med laseretiketter vid Käringön/Måseskär och Flatholmen. Flygriktningarna vid de två lokalerna, 42 respektive 75 grader, var i linje med riktningen från Skagen även om den var något mer östlig än förväntat vid Flatholmen.

Medelflyghöjden var 55–60 m.ö.h. vid anländande.

Vindpåverkan på flyttningsintensitet vid de tre olika lokalerna

Baserat på klockade rovfåglar och vinduppgifter hämtade från SMHI (smhi.se) gjordes en analys över hur sträcket fördelade sig vid olika vindriktningar för ett urval arter. Även andra väderfaktorer än vind är viktiga att beakta, t.ex. hur termikförhållandena är vid startpunkten som avgör mängden fågel som väljer att sträcka ut under den enskilda dagen. Men vinden kan sedan vara avgörande för vilken rutt de tar över havet och var de ankommer till den svenska Västkusten, då en viss avdrift kan ske beroende på vindens riktning och styrka.

En av de starkaste flygarna bland rovfågarna, fiskgjusen, visade inga klara tendenser till att flytta under specifika vindriktningar. Materialets omfattning kräver dock en försiktig tolkning av slutsatsen. Fiskgjusarna anlände vid en medelvindhastighet av 4,6 m/s.

För bivråk var vindarna övervägande nordvästliga vid anländandet till Flatholmen. Vid Käringön anlände bivråkarna vid vindar från sydsektorn och på Hällö vid sydostliga vindar. Bivråkar anlände huvudsakligen under dagar med svag vind, medelhastighet 3,9 m/s.

Vid Hällö sågs hälften av sparvhökarna vid vindar från nordvästsektorn. Även vid Käringön/Måseskär och Flatholmen noterades en stor andel vid nordvästlig vind men här sågs även goda antal vid andra vindriktningar. Många dagar med västliga till nordvästliga vindar rörde det sig om sjöbris, m a o relativt svaga vindar. Medelvinden vid sparvhökarnas anländande var 4,3 m/s.

Av de 28 observerade bruna kärrhökarna noterades 13 av dem vid nordvästliga och sju av dem vid nordöstliga vindriktningar. Medelvindhastigheten vid anländande var 4,1 m/s.

Blå kärrhök visade tendens att anlända den bohuslänska kusten längre mot norr än genomsnittet rovfåglar med högsta andelen observerad vid Hållö. Flertalet observerade vid Käringön/Måseskär och Flatholmen anlände i vindar från nordvästsektorn medan de observerade på Hållö även anlände i sydsydvästlig vind. Blå kärrhök var den art som passerade över Skagerrak vid näst högst uppmätt medelvindhastighet (5,4 m/s) efter stenfalk som anlände vid medelvindhastigheten 5,6 m/s.

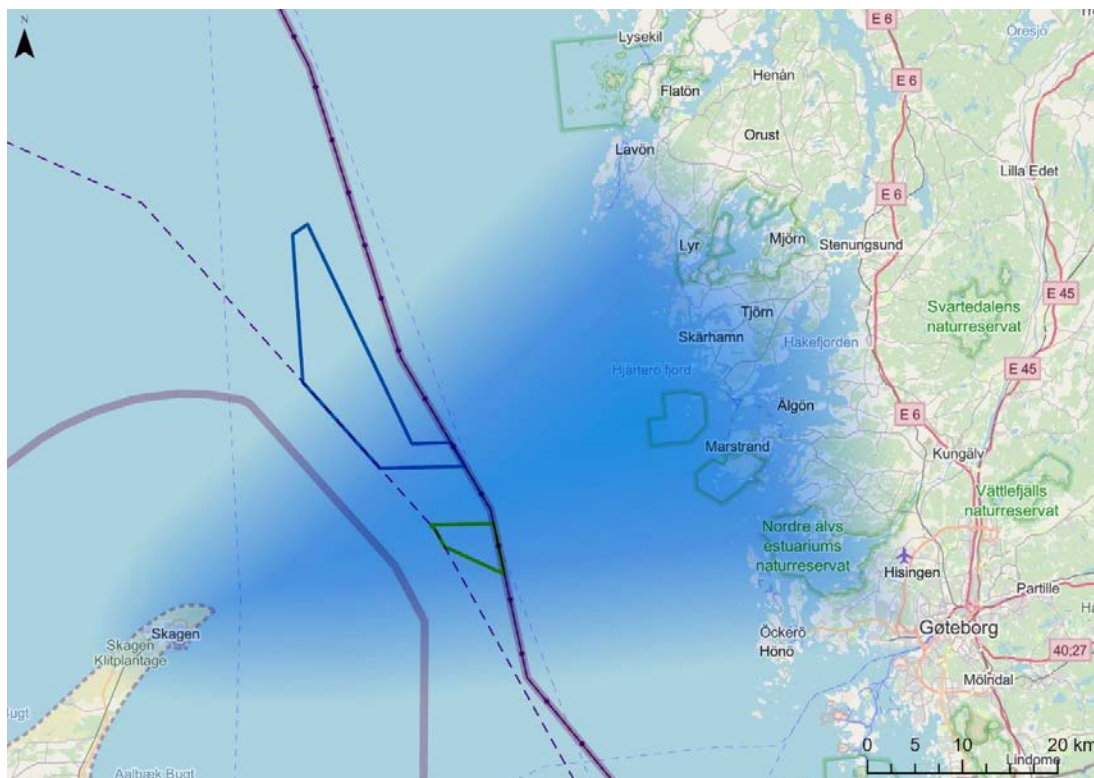
Totalt 222 ormvråkar klockades under våren 2023 vid huvudsakligen Flatholmen och Måseskär/Käringön (endast två individer sågs vid Hållö). Ormvråkarna anlände i mindre grupper. Vid Flatholmen anlände en grupp med 30 individer i nordlig vind (3 grader) 17 april och största gruppen vid Käringön innefattade 8 individer som anlände i rak västlig vind 21 april (270 grader). Även ormvråkarna anlände i stor utsträckning under dagar med svag sjöbris eller måttlig vind (medelvind vid anländande 4,4 m/s).

Utvärdering och sammanfattning av resultat

Utifrån erhållet resultat vid studierna av fågelflyttningen över Skagerrak i Bohuslän kan vi konstatera att det finns skillnader i de olika arternas uppträdande. Det var uppenbart utifrån insamlat data att merparten av de segelflygande rovfågelsarter som är känsliga för havspassager, företrädesvis bivräk, röd glada och ormvräk, valde den kortaste vägen över havet under lugna vindförhållanden. Vid den nordliga utposten Hållö observerades färre rovfåglar än vid de andra två lokalerna och här dominerade sparvhök och kärrhökar, vilka inte är termikberoende. Ytterst få termikberoende rovfåglar observerades vid Hållö. Denna nordligare flyttväg över havet är troligen olämplig för segelflygande arter, som är känsliga med avseende på väder och vind och därför föredrar att migrera när förhållandena är de bästa och då väljer den kortaste flygvägen över havet.

Tranor flyttar gärna över land med termikkretsning eftersom det är mycket energisparande. Samtidigt är de inte helt beroende av termik och kan flytta långa sträckor med aktiv flykt (i stort sett helt utan glidflyktsmoment). Över havet väljer de oftast närmsta vägen till sin slutdestination och skyr inte längre vattenkorsningar nämnvärt. De flesta flockar som observerades vid Flatholmen passerade långt i norr och de vid Hållö långt i öster. Huvudflyttningssleden för tranor verkar således gå närmare Käringön och Härmanö och ha en tydligt rak nordostlig riktning från Skagen.

Utifrån insamlad data 2022 och 2023 samt observationer rapporterade till Artportalen (artportalen.se) bedöms att huvuddelen av de större segelflygande rovfågelnas som lämnar Skagen på våren mot Sverige i huvudsak flyger mot nordostsektorn. Dessa arter försöker även flyga kortast möjliga avstånd över öppet hav. Från att vara koncentrerade inom en smal korridor när de lämnar Skagen sprids rovfågelnas ut ju närmare den svenska kusten de kommer och anländer huvudsakligen mellan Härmanö i norr och Hönö i söder, se figur 18. Vissa rovfågelsarter som är starkare flygare som t.ex. fiskgjuse, fjällvråk, sparvhök, kärrhökar och falkar (förutom tornfalk) har inte en lika utpräglad taktik att flyga kortaste vägen över hav utan sprider sig ännu mer från rakt nordlig till ostlig riktning beroende på väderförhållanden och vilket häckningsområde de tar sikte på.

Figur 18. Blå skuggning illustrerar sträckriktning för de större segelflygande rovfåglar som lämnar Skagen mot Sverige. Segelflygande rovfåglar väljer i huvudsak kortast flygväg över havet vilket visas genom mer intensiv blå färg centralt i sträckriktningen.

Sammanfattad bedömning

Sammantaget bedöms insamlade data från fältinventeringar vid Skagen 2023 vara i samma nivåer som den från 2022 års inventeringar vid Skagen. Det bedöms därför att den kollisionsmodellering som grundades på 2022 års inventering, är applicerbar även på 2023 års data. De bedömningar som gjordes i ansökans MKB bedöms därför fortsatt gälla, även med data från ytterligare en säsongs inventeringar inkluderad.

Inventeringarna som utfördes på den svenska västkusten 2023 gav ett tämligen förväntat resultat, där antagandet att de segelflygande rovfågarna väljer den kortaste vägen över havet kunde styrkas ytterligare. För en vindkraftsutbyggnad i området är den relevanta frågan sannolikt hörande till just dessa större termikberoende rovfåglar, som kan tveka inför en flygtur över öppet hav, som därmed sannolikt har en risk att förolyckas. Dels på grund av en eventuell dragningskraft till vindparker i tron att de utgör land, dels att dessa arter är mindre benägna att göra kursändringar för att undvika en park. Till detta ska även den kollisionsriskmodellering som Aarhus Universitet genomförde till ansökan beaktas (framgår av ansökans bilaga D7). Modelleringen visade på låg risk för kollisioner även för de segelflygande rovfågarna. För Poseidon Nord visar kollisionsriskmodelleringen att det förväntas ske mindre än en (1) kollision per år för kärrhökar, falkar, fiskgjuse och glador. För de mest talrika rovfågarna bedömdes upp till 2,8 kollisioner per år för ormråk och upp till 3,2 per år för sparvhök. För Poseidon Syd beräknades mindre än en (1) kollision per år ske för alla utredda rovfågelsarter. Dessutom är det ett långt avstånd mellan vindkraftverken inom parken, vilket också kan bidra till en lägre kollisionsrisk.

För aktivt flygande rovfåglar som falkar och kärrhökar bedöms risken vara mindre, då de inte alls i samma utsträckning skyr att flyga över hav och därigenom är mer benägna att flyga runt en park.

Sammantaget efter uppföljande studier under 2023 så gäller fortsatt de antaganden och bedömningar som gjordes i ansökans MKB. Det påvisades inga mönster i de genomförda studierna som talar emot genomförd bedömning, men däremot styrktes antagandet att segelflygande rovfåglar väljer den närmsta

havspassen under sin migration. Den minst 6 km breda korridor som planeras mellan Poseidon Syd och Poseidon Nord ligger lämpligt placerad längs denna närmsta väg över havet och kan således möjliggöra en vindkraftsfri passage för rovfågarna (figur 18).

SKYDDSÅTGÄRDER

I ansökans MKB anges följande med avseende på skyddsåtgärder för fågel: *Eftersom det för flertalet fågelarter bedöms uppstå små eller inga effekter för de fåglar som förekommer inom utredningsområdet, har inga skyddsåtgärder eller anpassningar planerats med avseende på fågel.*

Efter att ansökan lämnades in har kompletterande sjöfågelinventeringar genomförts, både genom båtinventeringar vintern 2022/2023 och i augusti 2023. Dessutom har kompletterande inventeringar av rovfågel genomförts, genom sträckstudie vid Skagen samt från tre lokaler längs Bohuskusten våren 2023. Dessa resultat har dessutom kompletterats med erhållna resultat från några GPS-försedda rovfåglar, som nu genomfört sin första flyttning mellan Danmark och Sverige. Resultat från dessa inventeringar har redovisats ovan.

Erhållna kompletterande resultat från inventeringar som genomförts efter att ansökan lämnades in är likvärdiga de resultat som utgjorde underlag till MKB:ns bedömningar, varför tidigare gjorda bedömningar om påverkan och eventuella skyddsåtgärder kvarstår.

Med hänsyn till detta föreslås inga särskilda skyddsåtgärder med avseende på fågel.

BEDÖMNING AV RISK FÖR AVBRUTNA MIGRATIONSFÖRSÖK

Bedöm och redogör utifrån rådande kunskap om planerad vindkraftspark kan medföra att rovfåglar, i större utsträckning, avbryter sina försök att migrera mellan Skagen och Bohuslän. Motivera ert ställningstagande. Meddela förslag till skyddsåtgärder samt vilka ni åtar er att genomföra.

Vindkraftpark Poseidon är lokaliserad i ett havsområde mellan Skagen på nordöstra Jylland och den svenska västkusten. Poseidon är uppdelad i två delområden, Poseidon Nord och Poseidon Syd, åtskilda med en ca 6 km bred korridor utan vindkraftverk. Projektområdet ligger ca 20 km öster om Skagen samt ca 15 km från de yttersta öarna i den bohuslänska skärgården.

Över projektområdet passerar ett betydande antal rovfåglar under vårmigrationen. Dessa lämnar Danmark vid Skagen i ost-nordostlig riktning beroende på art och rådande vindriktning enligt genomförda radarstudier och observationer våren 2022. Baserat på dessa studier estimerades att mellan 65 % (sparvhök) och 82 % (ormvråk) av de vanligast förekommande utflygande rovfågarna hade flygvägar som skulle korsa hela området som utgörs av Poseidon Nord, Poseidon Syd samt korridoren mellan dessa två delområden, givet att flygriktningen var konstant vid överflygningen (se tabell 8:15 i bilaga D MKB).

En möjlighet är att vindkraftpark Poseidon ger en barriäreffekt, som medför att rovfågarna reagerar med att vända och flyga tillbaka till norra Jylland. Vid en studie av rovfågarnas vårmigration från Jylland till Sverige via Anholt, före och efter att en havsbaserad vindkraftspark byggdes väster om Anholt, konstaterades ett sådant beteende inför vindkraftverken (Jensen m.fl. 2016). Av studerade rovfåglar vände 25 % inför vindkraftparken och flög tillbaka i riktning mot det danska fastlandet. Ytterligare 8 % valde att flyga parallellt med vindkraftparken för att på så sätt hitta en väg runt parken. Merparten, d.v.s. 2/3, av rovfågarna fortsatte vidare genom vindkraftparken.

Ett vanligt beteende bland rovfåglar som ska korsa ett hav är att de vänder tillbaka efter en stunds flygning över havet. Beteendet är särskilt vanligt på hösten då många oerfarna ungfåglar tvekar inför

vattnet. Det är särskilt frekvent bland segelflygande rovfåglar som t.ex. ormråk och röd glada, vilka helst vill ha ordentligt med höjd och utmärkt sikt innan de glider ut över havet.

Även vid Skagen observeras rovfåglar på våren som blir "rädda" och återvänder efter att ha observerats flyga ut över havet i en till synes målmedveten riktning. Studien som genomfördes vid Skagen våren 2022 av Aarhus universitet noterade som exempel totalt 633 utsträckande ormråkar och 242 som sedan återvänder i retur (38 %) efter ett försök att flyga över havet. Beteendet är således inget unikt och sker oavsett om det förekommer en vindkraftspark längs den tänkta sträckrutten eller inte.

Vid Falsterbo kan individer observeras göra migrationsförsök under flera dagar innan de vågar ta språnget över Öresund, trots att de enkelt kan se fastlandet på andra sidan sundet. Det är troligt att motsvarande beteende förekommer under vårmigrationen från Skagen, särskilt beaktat att avståndet över öppet hav är dubbelt så långt jämfört med havspassagen från Falsterbo.

Vid Skagen är det framför allt ormråk och röd glada som är känsliga inför överflygningen av havet och dessa arter väljer normalt den kortaste sträckan över öppet hav. De tycks därför välja dagar med väderförhållanden som möjliggör den kortaste flygningen över havet, vilket blir från Skagen till Pater Noster (51 km) väster om Klädesholmen – Marstrand, alternativt till Måseskär (56 km). Detta innebär att de lämnar Skagen i ost-nordostlig riktning snarare än i nordostlig riktning som flera andra rovfåglar gör, vilka då i stället når land i närheten av Hällö vid Smögen (73 km). Bland dessa senare hör aktiva flygare som inte i samma utsträckning utnyttjar termiken, t.ex. fiskgjuse, kärnhökar, sparvhök och falkar, vilka inte nödvändigtvis väljer den kortaste flygsträckan mellan Skagen och Sverige.

Då Poseidons projektområde är uppdelat i Poseidon Nord och Poseidon Syd finns ett vindkraftsfritt område däremellan som innebär en 6 km bred flygkorridor för migrerande fåglar, för det fall en risk för barriäreffekt skulle finnas, (figur 18). Beroende på slutlig layout och förankringslösning på vindkraftverkens fundament är det även sannolikt att den vindkraftsfria korridoren kan bli upp till 8–8,5 km bred, eftersom vindkraftverken placeras en bit in från projektområdesgränsen för att ge plats åt ankare och förankringslinor. De arter som kan förväntas vara mest benägna att undvika vindkraftsparken och i stället riskerar att vända tillbaka vid kontakt med parken, d.v.s. ormråk och röd glada, har en förväntad flygväg över havet som ligger i närheten av den vindkraftsfria korridoren. Det är därför sannolikt att dessa fåglar kan komma att använda denna vindkraftsfria korridor för att komma förbi vindkraftsparken, varvid barriäreffekten minskar.

Det är således sannolikt att rovfåglar i någon utsträckning avbryter migrationen över havet vid kontakt med Poseidon och vänder tillbaka mot Skagen. Vid vindkraftspark Anholt var det omkring 25 % av migrerande rovfåglar som gjorde detta. Vindkraftsparken i Anholt ligger ca 20 km från den danska kusten, vilket är ungefär samma avstånd som mellan Skagen och vindkraftspark Poseidon. Medan Anholt har 111 vindkraftverk på ett 20 km långt område och omfattar totalt ca 100 km² planeras Poseidon för maximalt 94 vindkraftverk på en yta av 175 km². Detta innebär att separationsavstånd mellan vindkraftverken i Poseidon blir nästan det dubbla jämfört med i Anholt. Det större avståndet mellan vindkraftverken bör i sig innebära att rovfågarna blir mindre benägna att vända tillbaka mot Skagen, jämfört med situationen vid Anholt.

Sammantaget bedöms därför andelen rovfåglar som vänder vid Poseidon bli lägre än vid Anholt, då avstånden mellan vindkraftverken är betydligt längre vid Poseidon samt att den vindkraftsfria korridoren mellan Poseidon Nord och Poseidon Syd ligger lämpligt placerad längs den kortaste flygvägen och möjliggör en passage. Det bedöms också som mest troligt att en eventuell barriäreffekt i huvudsak kan uppstå för segelflygande rovfåglar, som t.ex. ormråk och röd glada. För aktivt flygande rovfåglar som t.ex. falkar och kärnhökar som inte i samma utsträckning flyger den kortaste sträckan över havet, bedöms det som mindre troligt att migrationen avbryts till följd av vindparken.

SKYDDSÅTGÄRDER

Som angavs under kompletteringspunkt 2 ovan så har genomförda studier efter inlämnandet av ansökan redovisat mycket likvärdiga resultat jämfört med det underlag som utgjorde grund till bedömningarna i MKB:n, varför tidigare gjorda bedömningar om påverkan och eventuella skyddsåtgärder kvarstår.

Den vindkraftfria zon som planeras mellan Poseidon Syd och Poseidon Nord bedöms vara en lämplig åtgärd för att förhindra rovfåglar och andra fågelarter från att vända tillbaka. Zonen har en bredd på minst 6 km utan vindkraftverk och ligger väl i linje med förväntade flygriktningar för segelflygande rovfåglar. Genom den sökta projektutformningen med en vindkraftsfri korridor längs den huvudsakliga flygvägen, bedöms risken minska för att en barriäreffekt uppstår för segelflygande rovfåglar.

SVAR PÅ YTTRANDE FRÅN DANSKA MILJÖMINISTERIET

Denna punkt avser det danska miljöministeriets yttrande, daterat 25 april 2023.

Inledningsvis upplyser miljöministeriet om att det nyligen pekats ut ett nytt fågelskyddsområde enligt fågeldirektivet benämnt F126, Skagerrak. Området är avsett som skydd för stormfågel och storlabb. Detta område har beaktats och omnämns i ansökans MKB, kapitel 19.1.1.

Övriga synpunkter i yttrandet listas och motiveras nedan:

Det lægges til grund for flere vurderinger i miljøkonsekvensrapporten, at stor afstand mellem møllerne vil mindske fortrængningseffekten på eksempelvis alkefugle. Denne påstand er imidlertid ikke begrundet og kan således ikke bruges som argument at udelukke en fortrængningseffekt på alkefugle. Ligeledes vurderes en øget trækdistance som følge af barriereeffekten fra vindmølleparken på trækkende fugle generelt som trivial, idet merdistancen blot udgør en lille forøgelse i fuglenes samlede trækdistance. Denne vurdering fremstår uunderbygget, idet der kan være forskel på hvordan forskellige fuglearter påvirkes af en øget trækdistance. Desuden skal særligt barriereeffekten ses i lyset af de kumulative virkninger der kan opstå, når fugle mange steder på deres trækrute støder på menneskeskabte barrierer.

Ett s.k. värsta-fall-scenario är att det under vintern blir en undanträngningseffekt av alkor på Poseidon av ca 250 individer. Denna beräkning gjordes till bilaga D6 i MKB-ansökan och baseras på en täthet av 1,9 alkor/km² som estimerades från båt i inventeringsområdet 2 december 2021. Motsvarande inventeringar i december 2022 och februari 2023 resulterade i något lägre tätheter med 1,3 alkor/km² den 2 februari 2023 (tätheten finns ej redovisad i rapporten), vilket indikerar att den använda tätheten är rimlig för beräkning av undanträngningseffekt av alkor. Dessa tätheter understryker Poseidons begränsade betydelse som födosöksområde för alkor under vintern och att en sådan grad av undanträngning omfattar en ytterst begränsad andel av det totala antalet övervintrande alkor i Kattegatt och Skagerrak.

Avseende barriäreffekt av migrerande fåglar förväntas den bli som tydligast för sjöfåglar, det vill säga lommar, svanar, gäss och änder. Dessa sjöfåglar uppvisar tydliga undvikanden inför vindparker med en något förlängd migrationssträcka. Enligt modellering i Masden m.fl. (2012) och slutsats i Fox & Petersen (2019) innebär denna extra flygsträcka en biologiskt försumbar energiåtgång. För merparten av övriga migrerande fåglar bedöms barriäreffekten vara ringa, men i stället finns en kollisionsrisk då fåglarna flyger delvis rakt igenom vindparken.

Barriäreffekt kan ur en energisynpunkt endast ha betydelse för fåglar vid dagliga förflyttningar mellan häckningsplatser och födosöksområden då en längre flygsträcka möjligtvis påverkar häckningsframgången. En sådan problematik finns inte för Poseidon.

Betydelige antal britiske lomvier foretager i sommermånederne et østgående svømmetræk, hvor adulte fugle i svingfjersfældning ledsaget af store delvis ikke flyvedygtige unger bevæger sig forbi Skagens Gren og til bl.a. de marine arealer i Skagerrak og Kattegat, hvor de svenske Poseidon vindmølleparker er lokaliseret. Der er tale om fugle i en særlig sårbar situation som der bør foretages en særlig grundig vurdering af.

Britiske lomvier avser sillgrisslor som häckar på Storbritanniens kuster och sedan tillsammans med sina ungar flyttar sig simmandes till Skagerrak och Kattegatt för att rugga.

Som framgår i bilaga D6 sjöfågel i ansökan, så har inventeringar genomförts för att utreda förekomst av brittiska sillgrisslor, som kan förekomma i området. Det är dessa grisslor som avses med följande beskrivning av inventeringar under kapitel Inventeringsmetodik – rastande sjöfågel (sid 5): ”Baserat på tidigare dokumenterad förekomst av sjöfåglar i det aktuella området genomfördes inventeringar under sensommaren för uppföljning av de sillgrisslor som förväntades finnas här för fjäderbyte (ruggning) samt som födosöksområde för föräldrar med ungar.” Under den genomförda båtinventeringen 9–11 augusti 2022 noterades endast totalt 83 sillgrisslor i området. Högst tätheter med 2–3 sillgrisslor/km² förekom väster om Poseidon Nord samt 1–2 sillgrisslor/km² i Poseidon Nord och 0,5–1 sillgrisslor/km² i Poseidon Syd (figur 15 i bilaga D6 Sjöfågel).

Under inventeringen i augusti 2023 så noterades en högre täthet på 7,3 sillgrisslor/km². Tätheten 2022 anses dock vara i det nedre intervallet än vad som kunde förväntas, varför tätheten 2023 anses motsvara en mer normalt förväntad förekomst i området.

Det förefaller som att tätheten av sillgrisslor inom området varierar påtagligt och tidvis kan vara hög under sensommaren. Utifrån parametrar som t.ex. födotillgång och väder så kan antalet alkor (och andra havsfåglar) inom ett område variera mellan olika år och olika platser, även inom korta tidsperioder som dagar och timmar.

I ansökans MKB redovisas alkor inklusive sillgrissla utförligt, genom såväl historiska data som genomförda inventeringar. Dessa underlag har sedan legat till grund för de bedömningar som har gjorts i ansökans MKB. På sid. 129 i MKB:n redogörs för historiska data om denna sommarförekomst av sillgrisslor, på sensommaren i slutet av 1980-talet tätheter av sillgrisslor som var omkring 1,5 individer/km² på något grundare vatten (motsvarande Poseidon Syd och delar av Poseidon Nord), men omkring 13 individer/km² på vatten med mer än 100 m djup. Samtidigt var observerade tätheter av sillgrissla vid inventeringen i augusti 2022 väsentligt lägre än inventeringarna 1986–1991. Däremot visar studierna samt även uppföljande inventering augusti 2023 på en tätare förekomst av sillgrissla i havsområdet kring Poseidon Nord under sensommaren, vilket vissa år kan innebära större undanträngningseffekter i antal individer. Konsekvensen kopplad till undanträngning för alkor bedömdes ändå vara försumbar eftersom det endast är en mycket liten del av alkornas övervintringsområde som berörs av verksamhetsområdet.

Skov m.fl. (1992) estimerade antalet sillgrisslor på sensommaren och tidig höst (ruggningsperioden) i Skagerrak åren 1988–1991 till omkring 200 000 individer. Med den täthet som noterades under inventeringen 2023 av 7,3 sillgrisslor/km² i projektområdet, beräknas antalet sillgrisslor som trängs undan från Poseidon uppgå till 639 individer beräknat med en 50 % undanträngningseffekt. Detta motsvarar ca 0,3 % av den totala ruggande populationen av sillgrissla i Skagerrak.

Sammanfattningsvis bedöms förekomsten av sillgrisslor som eventuellt trängs undan av Poseidon utgöra en försumbar andel av hela populationen som ruggar i Skagerrak, vilket således medför en försumbar påverkan på den totala populationen.

Angående det store fugletræk over Skagens Gren, skal vi venligst henlede opmærksomheden på at der udover rovfugle og de øvrige undersøgte fugle også indgår en lang række andre fugle i trækket, herunder skarv, hejrer, storke, gæs, ænder, trane, vadefugle, terner, ugler og drosler mv. Det fremgår ikke tydeligt af rapporten hvorledes arter af fugle tilhørende disse grupper vil blive påvirket på trækruten. Af de nævnte grupper er særligt de svævetrækkende fugle, såsom storke og traner samt selvfølgelig rovfuglene, sårbare for kollision med vindmøller. Også nattrækkende småfugle må anses som særligt sårbare, fordi de kan tiltrækkes af natbelysning på vindmøllerne og derved kolliderer med vinger eller tårne. Denne påvirkning kan forstærkes, når vindmølleparker placeret midt på fuglenes trækruter over Kattegat ved deres "ø-effekt" kan tiltrække udmattede fugle på deres vej over havet.

En sammanfattning för i yttrandet nämnda fågelarter görs nedan. Väder och vind påverkar sedan mycket hur sträcken går, vilken väg de tar och vilka höjder de flyger på. För samtliga migrerande fågelarter finns således en kollisionsrisk, framför allt när väderförutsättningarna inte är gynnsamma för migration i anslutning till en vindkraftpark. Sammanfattningen nedan beskriver de normala förhållandena för de olika artgrupperna.

Trana: Andelen tranor som flyger ut på våren från Skagen är förhållandevis liten. Det finns en kollisionsrisk för dessa av Poseidon, men de migrerande tranorna i området omfattar en försumbar andel av tranopopulationen. Vid landbaserade vindkraftverk är kollisionsrisken för tranor ytterst liten, vilket påvisats vid Klim-parken på Jylland (Drachmann m.fl. 2020). Tranor är starka flygare och bedöms kunna undvika att flyga i närheten av vindkraftverken i Poseidon.

Storskarv: Till havs flyger arten normalt så lågt över vattenytan, att kollisionsrisken är försumbar (Johnston m.fl. 2014). Storskarvarna flyger vanligtvis på lägre höjd än 10 m.

Änder: Andfåglar undviker normalt att flyga in i vindkraftsparker såväl dag som natt, vilket medger en minimal kollisionsrisk (Fox & Petersen 2019). På våren är dessa till stor del nattmigrerande, varvid de flyger på relativt hög höjd. Vid dagmigration vår och höst är flyghöjden däremot till stor del under rotorbladens nedersta spets.

Vadarfåglar: Nordligt häckande populationer av vadarfåglar flyger i normalfallet på hög höjd över södra Sverige, särskilt under våren (Green 2004). Under hösten migrerar många arter vidare tätt över vattenytan.

Tärnor: Flyger normalt tämligen lågt vid migration över havet, absolut merparten lägre än rotorbladens nedersta spets (Johnston m.fl. 2014).

Ugglor: En artgrupp med låg kollisionsrisk (Rydell m.fl. 2011). Dessutom finns det ingenting som tyder på att ugglor passerar koncentrerat mellan Skagen och Sverige.

Dagmigrerande småfåglar: På våren migrerar ett betydande antal småfåglar ut från Skagen. Mindre fåglar (tättingar) flyger ofta mycket spritt och passerar havspassager på bred front, utan samma koncentration till vissa passager som t.ex. för segelflygande rovfåglar. En viss risk för fågelkollisioner finns alltid vid anläggandet av en vindkraftpark, men eftersom tättingarna generellt har högre flyghöjd än höjden på vindkraftverken och inte följer något koncentrerat migrationsstråk, bedöms vindkraftparken endast riskera att beröra en liten del av de migrerande fåglarnas populationer.

Nattmigrerande småfåglar: Det finns inget som tyder på att dessa koncentreras just till Skagen nattetid, utan migrationen går på "bred front" över havet. Omkring 60–70 % av fåglarna flyger ovanför vindkraftverkens maximala totalhöjd (flyghöjden högre på våren) men en teoretisk kollisionsrisk föreligger liksom för dagsträckande tättingar.

Nattbelysning från vindkraftverk bedöms inte påverka fåglarnas nattmigration, mer än vid exceptionella väderförhållanden med nedsatt sikt. Då fåglarna normalt väljer så optimala väderförhållanden som möjligt för migration, bedöms vädersituationer som trycker ned fåglarna i höjd förekomma sällsynt (Welcker & Vilela 2019).

Ett välkänt fenomen som kan drabba fåglar som sträcker på natten är "fyrfall". Fenomenet uppkommer vid dålig väderlek, så som t.ex. dimma, när fåglar attraheras av ljuset från exempelvis fyrar vilket gör att risk för kollision uppstår. Hinderbelysningen i en vindkraftspark har ett betydligt svagare ljussken än exempelvis fyrar eller belysta broar, vilka i jämförelse utgör en större risk för nattmigrerande fåglar. Det finns åtskilliga studier som har undersökt påverkan av hinderbelysning på vindkraftverk och konsensus är att det inte finns någon skillnad i fågeldödlighet mellan vindkraftverk med eller utan hinderbelysning (Kerlinger m.fl. 2010). Däremot har det visat sig att ett blinkande ljus är bättre för fåglar jämfört med ett fast sken, samt att ett rött ljus är bättre än ett vitt (Gehring m.fl. 2009).

REFERENSER

- Band B. Mars 2012. *Using a collision risk model to assess bird collision risks for offshore wind farms*
- Bruderer, B., Peter, D. & Korner-Nievergelt, F. 2018. *Vertical distribution of bird migration between the Baltic Sea and the Sahara*. Journal of Ornithology 159:315–336.
- Cramp, S. and Simmons, K.E.L. (1983). *Handbook of the birds of Europe, the Middle East and North Africa: The birds of the Western Palaearctic*.
- Drachmann, J., Waagner, S. & Haaning Nielsen, H. 2020. *Klim Vindmøllepark – Monitering af fuglekollisioner år 1 og år 3 (2016/2017 og 2018/2019)*. Rapport framtagen för Vattenfall Vindkraft A/S, januari 2020.
- Fox, A.D. & Petersen, I.K. 2019. *Offshore wind farms and their effects on birds*. Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 113:86-101.
- Gehring, J., Kerlinger, P. & Manville II, A.M. 2009. *Communication towers, lights, and birds: successful methods of reducing the frequency of avian collisions*. Ecological Applications 19:505-514.
- Green, M. 2004. *Flying with the wind – Spring migration of Arctic-breeding waders and geese over South Sweden*. Ardea 92:145-159.
- Jensen, F.P., Ringgaard, R., Blew, J. & Mandrup Jacobsen, E. 2016. *Anholt Offshore Wind Farm. Post-construction Monitoring of Bird Migration. Report on raptor migration survey in 2014–2016*. Rapport framtagen för Dong Energy 2016-10-19.
- Johnston, A., Cook, A.S.C.P., Wright, L.J., Humphreys, E.M. & Burton, N.H.K. 2014. *Modelling flight heights of marine birds to more accurately assess collision risk with offshore wind turbines*. Journal of Applied Ecology 51:31-41.
- Kerlinger, P., Gehring, J.L., Erickson, W.P., Curry, R., Jain, A. & Guarnaccia, J. 2010. *Night migrant fatalities and obstruction lighting at wind turbines in North America*. Wilson Journal of Ornithology 122:744-754.
- Pettersson, J. 2011. *Night migration of songbirds and waterfowl at the Utgrunden off-shore wind farm*. Rapport 6438, Naturvårdsverket.
- Rydell, J., Engström, H., Hedenström, A., Larsen, J.K., Pettersson, J. & Green, M. 2011. *Vindkraftens effekter på fåglar och fladdermöss. En syntesrapport*. Rapport från Vindval, Naturvårdsverket: 6467.
- Skov, H., Durinck, J. & Danielsen, F. 1992. *Udbredelse og antal af Lomvie Uria aalge i Skagerakk i sensommerperioden*. Dansk. Orn. Foren. Tidsskr. 86:169–176.
- Welcker, J. & Vilela, R. 2019. *Weather-dependence of nocturnal bird migration and cumulative collision risk at offshore wind farms in the German North and Baltic Seas*. Technical report. Bio-Consult SH, Husum. 70 pp.

VI ÄR WSP

WSP är en av världens ledande rådgivare och konsultbolag inom samhällsutveckling. Med cirka 50 000 medarbetare i över 40 länder samlar vi experter inom analys och teknik, för att framtidssäkra världen.

Tillsammans med våra kunder tar vi fram innovativa lösningar för en mänsklig, trygg och välfungerande morgondag. Så tar vi ansvar för framtiden.

wsp.com

WSP Sverige AB

121 88 Stockholm-Globen
Besök: Arenavägen 7

T: +46 10-722 50 00
Org nr: 556057-4880
Styrelsens säte: Stockholm
wsp.com

Poseidon: Bentosundersökningar

Fältrapport

Kontiki Vind AB

Datum: 15 augusti 2023

NIRAS SWEDEN AB

Box 70375
107 24 Stockholm
www.niras.se
Org.nr. 556175-6197

Projekttitel: Poseidon fältundersökningar

Projektnummer: 3231216-001

Upplaga: 1

Datum: 2023-08-15

På uppdrag av: Kontiki Vind AB

Uppdragsledare: Emilia Benavente Norrman & Matilda Rasmussen

Handläggare: Filippa Ek, Ewa Lavett, Henrik Möller, Klara Bladin, Kim Lundmark, & Olov Tiblom.

Fältpersonal: Emilia Benavente Norrman, Henrik Möller, Matilda Rasmussen, Robert Rämö, Frida Seger, Guillaume Vigouroux & Walter Vuori.

Kvalitetskontroll: Robert Rämö

Omslagsbild: Kajakprovtagare. Foto: Walter Vuori, NIRAS.

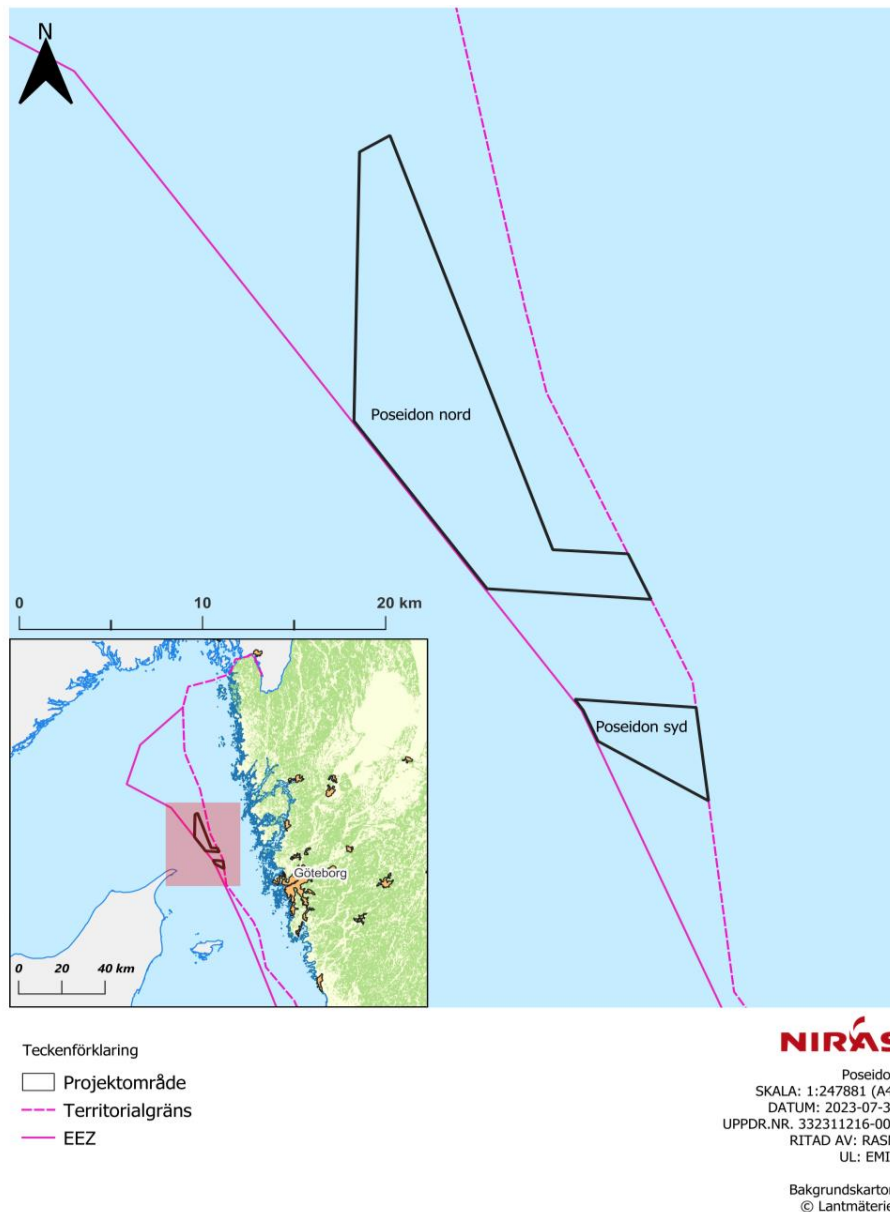
Innehåll

1	Inledning/Bakgrund	5
2	Metoder	6
3	Delrapport 1: Hydrografiska undersökningar	7
3.1	Metod: Hydrografiska undersökningar.....	7
3.2	Resultat: Hydrografiska undersökningar	9
3.2.1	Resultat: Temperatur.....	9
3.2.2	Resultat: Salinitet.....	10
3.2.3	Resultat: Syrehalt.....	11
3.2.4	Resultat: Siktdjup.....	11
4	Delrapport 2: Videoundersökningar	12
4.1	Metod: Videoundersökningar.....	12
4.1.1	Videofilmning	12
4.1.2	Videoanalys	14
4.1.3	Naturtypklassificering, rödlistade arter och biotoper.....	14
4.2	Resultat: Videoundersökningar.....	15
4.2.1	Bottensubstrat och djup.....	15
4.2.2	Epifauna	17
4.2.2.1	Observerade arter (taxa)	17
4.2.2.2	Abundans	18
4.2.2.3	Täckningsgrader	19
4.2.2.4	Natura 2000-naturtyper	19
4.2.2.5	Rödlistade arter och habitat	19
4.2.2.6	Mänsklig påverkan	26
5	Delrapport 3: Bottenfaunaprovtagning	30
5.1	Metod: Bottenfaunaprovtagning	30
5.1.1	Bottenhugg.....	30
5.1.2	Bottenfaunaanalys	32
5.2	Resultat: Bottenfaunaprovtagning.....	32
5.2.1	Provtagningsdjup och sedimentets egenskaper	32
5.2.2	Taxa (diversitet).....	33
5.2.3	Abundans	34

5.2.4	Biomassa.....	35
5.2.5	Rödlistade arter.....	36
6	Delrapport 4: Miljögiftsprovtagning (organiska föreningar och metaller)	40
6.1	Metod: Miljögiftsprovtagning	40
6.2	Resultat: Miljögiftsprovtagning.....	42
6.2.1	Organiska föroreningar.....	43
6.2.2	Metaller	45
7	Referenser	47
8	Bilagor	48
8.1	Resultat Delrapport 1: Hydrografiska undersökningar.....	48
8.2	Resultat Delrapport 2: Videoundersökningar.....	51
8.3	Rådata Delrapport 2 : Stationer videoundersökning.....	54
8.4	Resultat Delrapport 3: Bottenfaunaprovtagning, samtliga taxa	57
8.5	Rådata Delrapport 3: Stationer bottenfaunaprovtagning	61
8.6	Rådata Delrapport 4: Miljögiftsprovtagning (organiska föreningar och metaller).....	62

1 Inledning/Bakgrund

På uppdrag av Kontiki Vind AB har NIRAS Sweden AB utfört omfattande miljöundersökningar inom Poseidons planerade vindkraftsparkområde som är placerat inom svensk ekonomisk zon i södra Skagerrak och norra Kattegatt, ca 40 km nordväst om Göteborg (Sverige). Parkområdet är uppdelat i två delområden, Poseidon Nord och Poseidon Syd med ytor om 152 km² samt 23 km². De utförda fältundersökningarna bestod av hydrografiska undersökningar med CTD, bentiska undersökningar med video och bottenhuggsprovtagning, samt geologiska undersökningar av kornstorlek och miljögifter. Provtagningen utfördes mellan 5 april och 4 maj 2023 där syftet med undersökningen var att få en bred miljöbeskrivning för både naturtyper och arter.

Figur 1.1 Översiktsskarta över Poseidons projektområde.

2 Metoder

Fältprovtagningen bestod av totalt 132 slumpvis utspridda stationer över hela projektområdet där man även tagit i beaktande de olika bottensubstrat samt djupskillnader som förekommer. 112 stationer var belägna i Poseidon Nord och 20 stationer i Poseidon Syd.

Totalt undersöktes 26 stationer med CTD-sond (Conductivity, Temperature, Depth) för hydrografiska profiler och 24 stationer med Secchiskiva för siktdjupuppskattning. Videoundersökningar utfördes på 132 stationer, varav 112 i Poseidon Nord och 20 i Poseidon Syd. Totalt 150 videoundersökningsstationer planerades, men på grund av yttre faktorer undersöktes enbart 132 stationer. De 18 stationerna som ej kunde filmas planeras att kompletteras vid provtagningstillfälle. Bottenfaunaprovtagning utfördes för djur som lever nedgrävda i sedimentet vid 40 stationer, och 6 stationer undersöktes med avseende på miljögifter i sedimentet. Kornstorleksprovtagning utfördes vid 35 stationer, men resultaten är ej inkluderade i denna rapport på grund av försenade provresultat från laboratorium. Så fort laboratorieanalyserna är klara kommer all information om kornstorleksprovtagning tillhandahållas.

Syftet med dessa provtagningar var att insamla information om den bentiska miljön avseende utbredning av flora och fauna, samt att insamla information om projektområdets hydrografi, bottensubstrat och halter av miljögifter. De bentiska analyserna innefattar bland annat klassificeringar av arter och biotoper så som Natura 2000-habitat, OSPAR-habitat och förekomst av rödlistade arter.

Tabell 2. Metoder och antal stationer för de olika projektområdena.

Metod	Poseidon Nord	Poseidon Syd
Hydrografi (CTD)	21	5
Hydrografi (siktdjup)	19	5
Videoprovtagning	112	20
Bottenfaunaprovtagning	35	5
Kornstorleksprovtagning	30	5
Miljögiftsprovtagning	4	2

3 Delrapport 1: Hydrografiska undersökningar

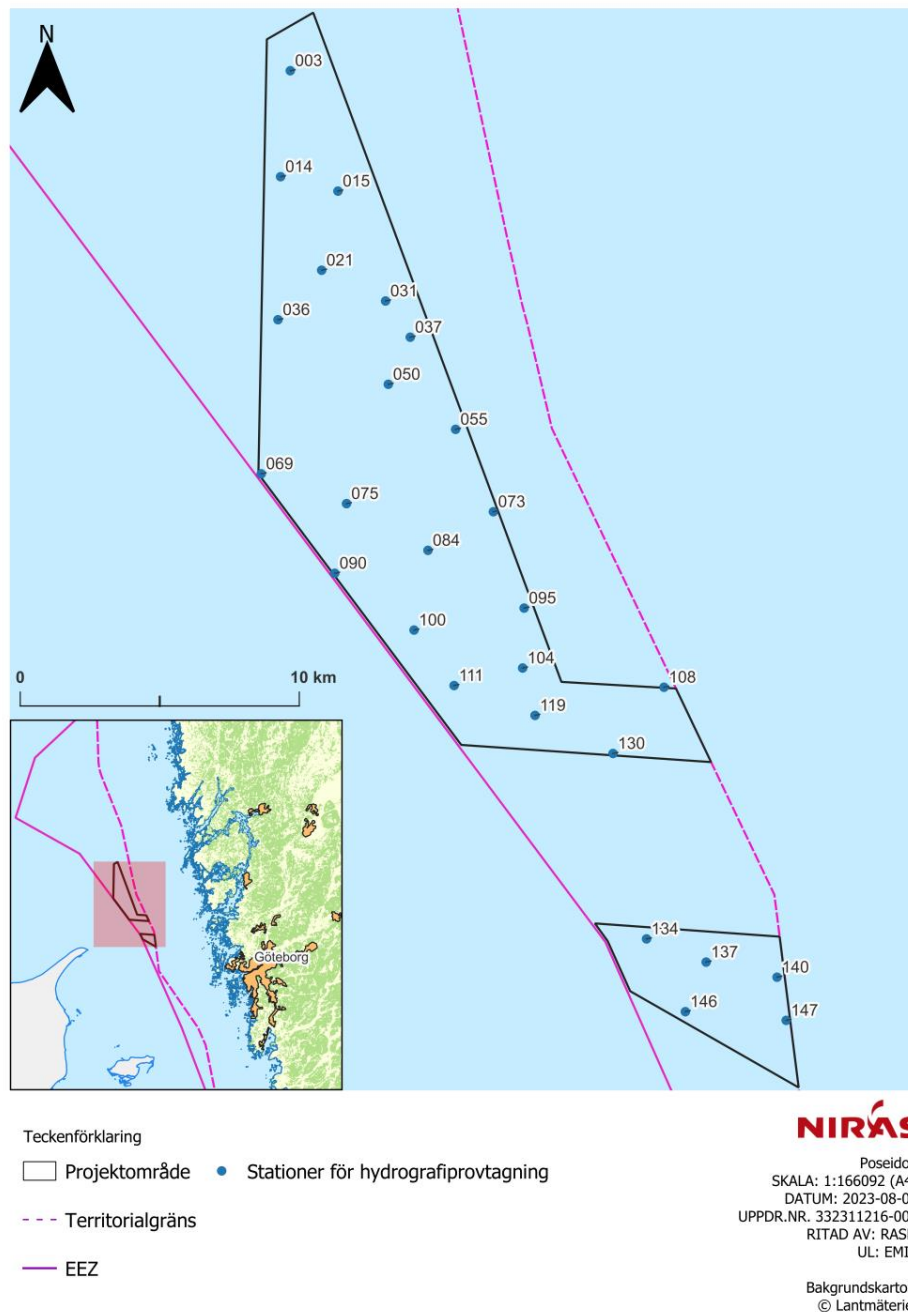

Figur 3.1 CTD-sonden i en hink med lina under den elektriska lindragaren som användes vid de djupaste stationerna. Foto: Emilia Benavente

3.1 Metod: Hydrografiska undersökningar

Inom Poseidons projektområde utfördes hydrografiska undersökningar med hjälp av CTD på 26 stationer, 21 stationer i Poseidon Nord och 5 stationer i Poseidon Syd, samt 24 stationer av siktdjupsmätningar, 19 stationer i Poseidon Nord och 5 stationer i Poseidon Syd (Figur 3.2). Genom en handhållen CTD-sond (Conductivity, Temperature, Depth) tas profiler av hydrografisk data i vattenpelaren genom att långsamt föra ner instrumentet

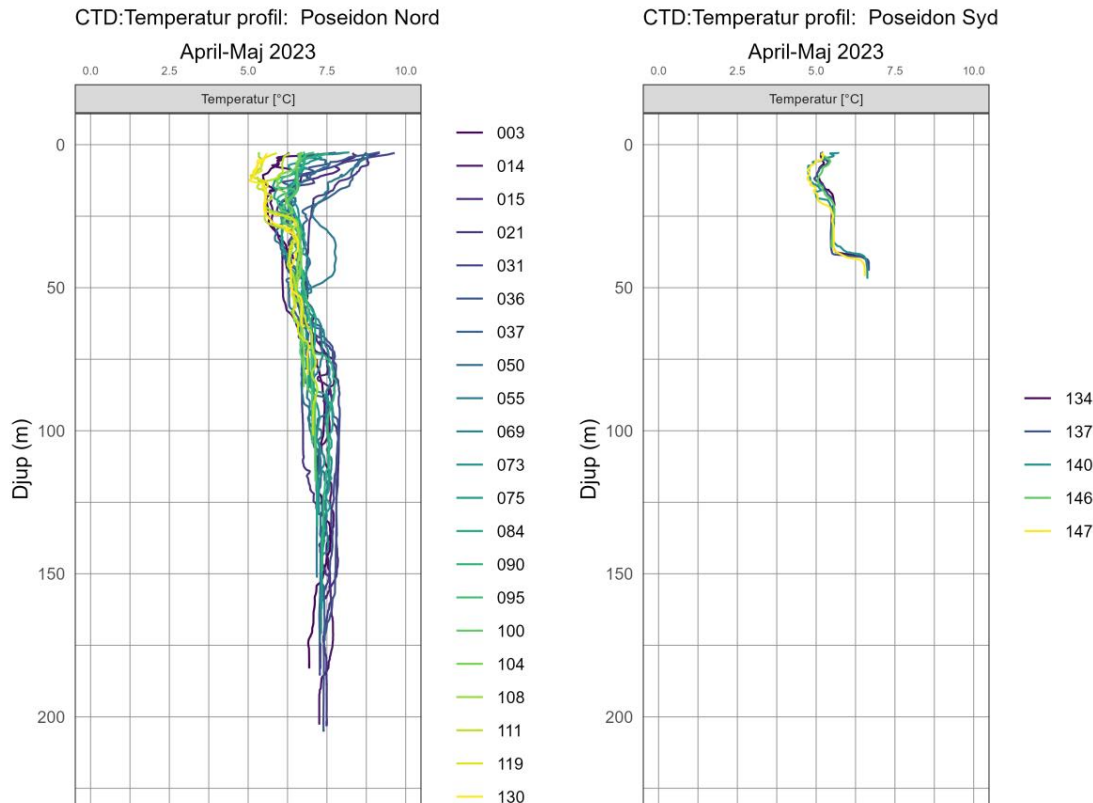
i en vertikal profil ned till botten (Figur 3.1). En CTD mäter djup (m), salinitet (PSU), temperatur (°C) och syrehalt (ml/l) flera gånger per sekund. Data exporteras och analyseras i programmet R för att visualisera skillnader vid olika djup i vattenpelaren samt över undersökningsområdet. Utöver CTD-mätningar utfördes även siktdjupsmätningar där en Secchiskiva med 30 cm diameter sänks ned i vattnet tills den inte längre syns. Detta utfördes i lä och på skuggsidan av båten för att uppnå en god mätning. Data rapporteras som ett siktdjupsspann och medelvärde som omfattar hela området.

Figur 3.2 Provtagning med CTD och Secchiskiva utfördes inom projektområdet under april 2023. Secchidjup togs ej vid station 090 och 104

3.2 Resultat: Hydrografiska undersökningar

3.2.1 Resultat: Temperatur

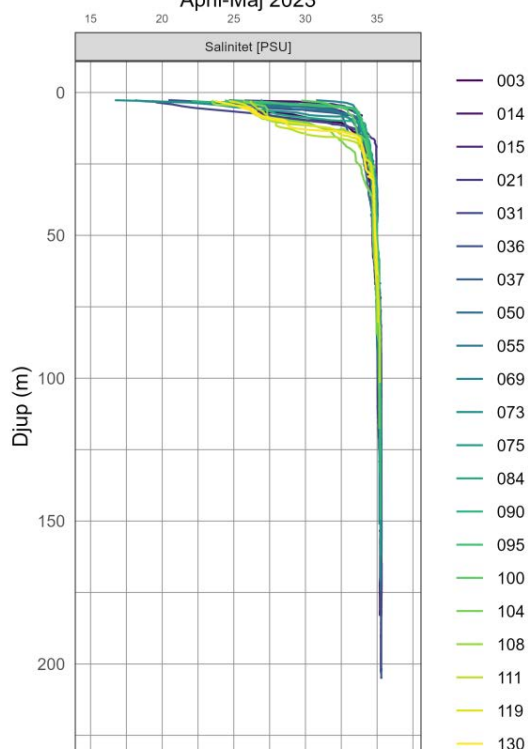
Figur 3.3 Djupprofiler av temperatur (°C) för 26 mätstationer inom projektområdet.

Yttemperaturen (Figur 3.3) inom de 2 delområdena varierade mellan 5 och 10 °C och steg succesivt under april. Provtagning inom Poseidon Syd skedde i början av april, vilket syns i figuren då yttemperaturen var mer stabil inom delområdet. Inom Poseidon Nord varierade yttemperaturen mer då provtagningen utfördes under ett längre tidsintervall, från början av april till början av maj, och vattentemperaturen stabiliserades vid 25 meters djup kring en temperatur av 7–7,5 °C. Vid stationerna 108, 111, 119 och 130 kan man se denna termoklin (temperatursprångskikt) tydligt. Vid resterande stationer var vattenpelaren mer omblandad och ett språngskikt var inte lika tydligt. I Poseidon Syd fanns en tydlig termoklin vid ca 40 meters djup där temperaturen ökade med ca 1,5 °C de sista metrarna innan botten (Figur 3.3).

3.2.2 Resultat: Salinitet

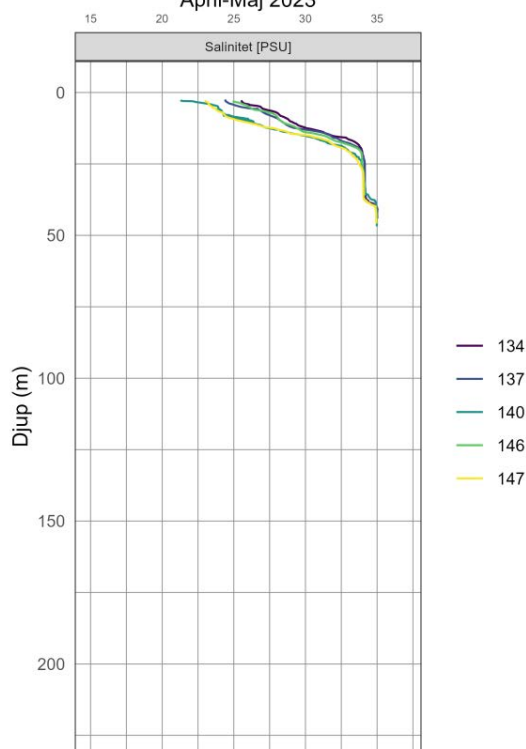
CTD:Salinitet profil: Poseidon Nord

April-Maj 2023

CTD:Salinitet profil: Poseidon Syd

April-Maj 2023

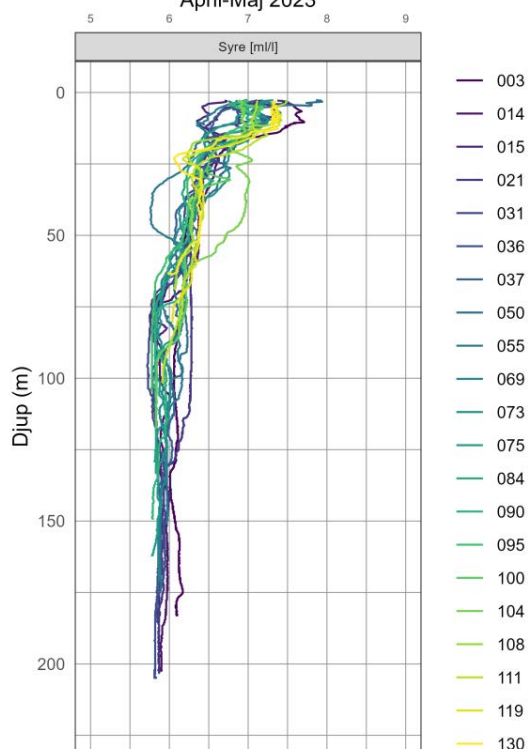
Figur 3.4: Djupprofiler av salinitet (PSU) för 26 mätstationer inom projektområdet.

Salthalten inom det norra parkområdet var snarlik för alla stationer med en varierande salthalt vid ytan mellan 16–30 PSU (Practical Salinity Units) som snabbt ökade med djupet och stabiliserades vid 25 meters djup till 35 PSU (Figur 3.4). Detta var förväntat då den baltiska strömmen går genom parkområdet och transporterar ytvatten med lägre salinitet från Östersjön ut i Nordsjön. Salthalten kan variera något just vid ytan beroende på strömmar och vindpåverkan vilket bidrar till omblandning. I Poseidon Syd förekom en mer gradvis sjunkande salinitet ner till ca 20 meter för alla stationer (Figur 3.4), varefter saliniteten var stabil vid 34–35 PSU.

3.2.3 Resultat: Syrehalt

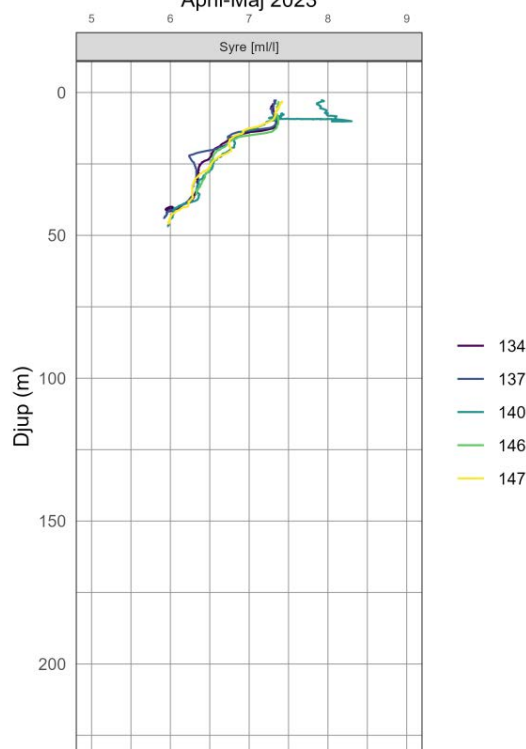
CTD:Syre profil: Poseidon Nord

April-Maj 2023

CTD:Syre profil: Poseidon Syd

April-Maj 2023

Figur 3.5: Djupprofiler av syre (ml/l) för 26 mätstationer i de två delområdena inom projektområdet.

Syrehalterna inom de 2 olika delområdena låg mellan 5,5 – 8 ml/l med undantag för station 140 i Poseidon Syd som avvek vid ytan (Figur 3.5). Ingen av stationerna i delområdena visade tecken på hypoxi (syrebrist, där syrehalten ligger under 2 ml/l) vilket var förväntat då både den baltiska och jutska strömmen går genom området och blandar vattnet i stor skala. Vid samtliga stationer kan syrehalterna klassas som goda.

3.2.4 Resultat: Siktdjup

Det maximala siktdjupet som uppmättes var 11,5 meter och den lägsta värdet var 5 meter. Medelvärdet för hela parkområdet var 8,5 meter. Medelvärdet mellan de olika delområdena varierade lite med något högre medeldjup i Poseidon Syd med ett medelvärde på 9,9 m (5 stationer) jämfört med 8,2 m (19 stationer) vid Poseidon Nord.

4 Delrapport 2: Videundersökningar

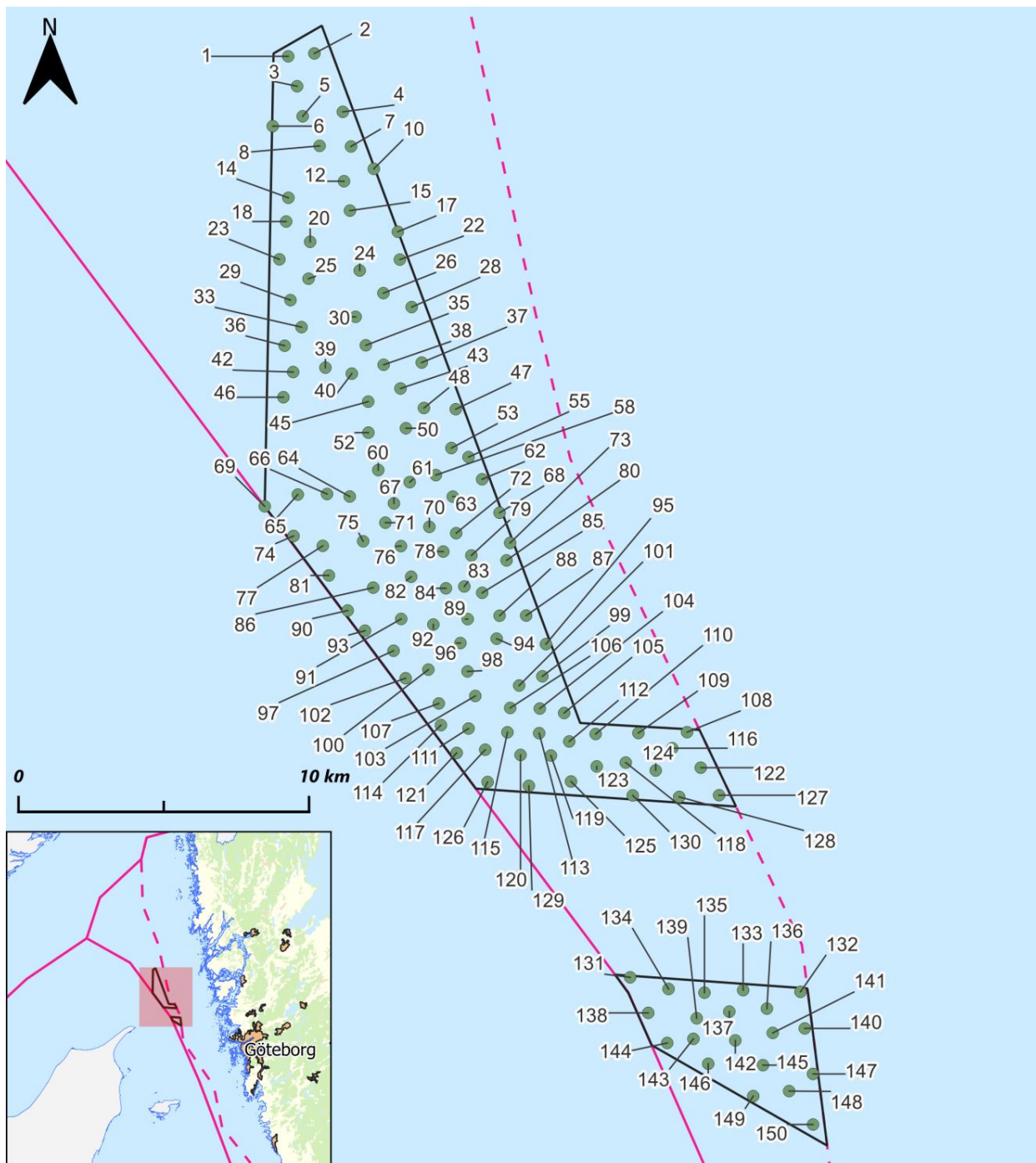
4.1 Metod: Videundersökningar

4.1.1 Videofilmning

Videundersökningar av den epibentiska faunan utfördes vid 132 stationer inom hela projektområdet, varav 112 stationer var belägna i Poseidon Nord och 20 stationer i Poseidon Syd (Figur 4.2). För filmningen användes två videosystem, en ROV (Remotely Operated Vehicle) och en GoPro Hero 8. Både ROV och GoPro monterades på en släde så att kameralinserna var riktade med en 45° vinkel mot havsbotten (figur 4.1). 45° vinkel är i enlighet med Havs- och Vattenmyndighetens vägledning "*Visuella undervattensmetoder för uppföljning av marina naturtyper och typiska arter*" (Havs- och Vattenmyndigheten, 2015). Kamerasläden var även utrustad med starka lampor för att säkerställa en bra videokvalitet och två laserpekare som satt riktade parallellt med 10 cm mellanrum som hjälpmedel vid storleksbedömning av organismer. Vid varje station fördes kamerasläden över havsbotten med en hastighet om cirka 0,3–0,5 knop. Havsbotten filmades i cirka 3 minuter vilket med angiven kameravinkel och hastighet på fartyget motsvarar en transektyta om minst 25 m². För varje transekt protokollfördes tid samt koordinater och djup för transektytans början och slut.

Figur 4.1. Kamerasläden som användes för videundersökningen.

Teckenförklaring

- Projektområde
- Dropvideostationer
- Territorialgräns
- EEZ

Poseidon
 SKALA: 1:170000
 DATUM: 2023-08-18
 UPPDR.NR. 3231216-001
 RITAD AV: FRSE
 UL: EMIB

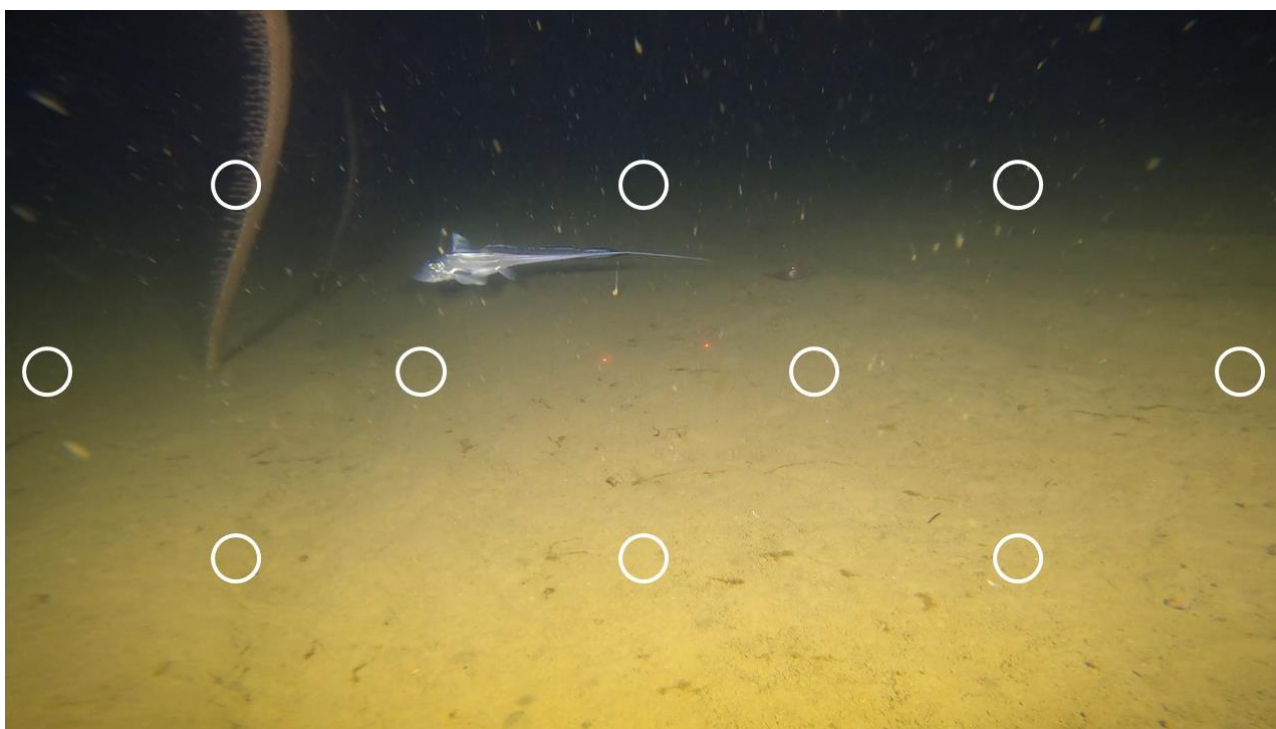
Bakgrundskartor:
 ©Lantmäteriet

Figur 4.2. Positioner för dropvideoundersökningar inom Poseidons norra och södra delområden.

4.1.2 Videoanalys

Videoanalysen följde standardmetoden från Havs- och vattenmyndighetens vägledning i "Visuella undervattensmetoder för uppföljning av marina naturtyper och typiska arter" (Havs- och vattenmyndigheten 2015). För varje videotranssekt analyserades täckningsgrad av ytsubstrat och epifauna (djur som lever ovanpå sedimentet) genom 100 punkter fördelat på 10 stillbildssekvenser (figur 4.3). Aggregerande epifauna såsom svampdjur (Porifera), mossdjur (Bryozoa) och hydroider (Hydrozoa) samt relativt stationära epifauna såsom sjöpennor (Pennatulacea) skattades med täckningsgrad. Alla arter av epifauna samt fiskar räknades under hela den inventerade transekten för att erhålla information om individtäthet (abundans). Infauna (djur som lever nedgrävda i sedimentet) såsom trådormstjärnor (Amphiuridae) och grävsjöborrar (Spatangoida) noterades endast med förekomst genom transekten eftersom en bättre uppskattning av dessa arters abundans fås genom bottenhuggprovtagning (se avsnitt 5, Delrapport 3). Alla observationer av epifauna och fiskar bestämdes till lägsta möjliga taxonomiska nivå, dvs. till klass, familj, släkte- eller artnivå beroende på de rådande förutsättningarna för identifiering i filmen.

Utöver skattningar av täckningsgrad, abundans och förekomst av fauna dokumenteras även mänsklig påverkan i form av tecken på bottenstrålning samt marint skräp. För videosekvenser med trålningsspår klassas dessa i en fyrgradig skala: 0 = inga synliga spår; 1 = något tecken på trålning; 2 = tydlig trålpåverkan på botten; 3 = fåror från trålbord eller skrapad botten dominerar hela videotranssekten.

Figur 4.3. Stillbildssekvens med 10 punkter för skattning av täckningsgrad av substrat och epifauna. Bilden är från videotranssekt 23 och visar en havsmus (*Chimaera monstrosa*) och två större piprensare (*Funiculina quadrangularis*).

4.1.3 Naturtyppklassificering, rödlistade arter och biotoper

För respektive videotranssekt utfördes naturtyppklassificering enligt Natura 2000. Naturtyper och arter kopplade till dessa naturtyper som har särskilt bevarandevärde finns listade i EU:s art- och habitatdirektiv (direktiv

92/43/EEG). Klassningar av Natura 2000-naturtyper utfördes enligt definitionerna av naturtyperna i Naturvårdsverkets naturtypsvisa vägledningar. Den generella koden 1000, *Marint vatten*, tilldelades de stationer som inte tillhörde någon Natura 2000-naturtyp (Naturvårdsverket 2011, 2016).

Alla observationer av rödlistade arter enligt den senaste versionen av den svenska rödlistan (SLU Artdatabanken 2020) noterades i samband med videoanalysen. Den svenska rödlistan uppdateras vart femte år av Naturvårdsverket där kategoriseringen av arters tillstånd och utdöenderisk följer den internationella naturvårdsunionens (IUCN:s) kriteriesystem (IUCN, 2023). Arter benämns som rödlistade när de uppfyller kriterierna för nationellt utdöd (RE), akut hotad (CR), starkt hotad (EN), sårbar (VU), nära hotad (NT) eller kunskapsbrist (DD). De arter som inte är rödlistade benämns som livskraftig (LC), ej bedömd (NE) samt ej tillämplig (NA).

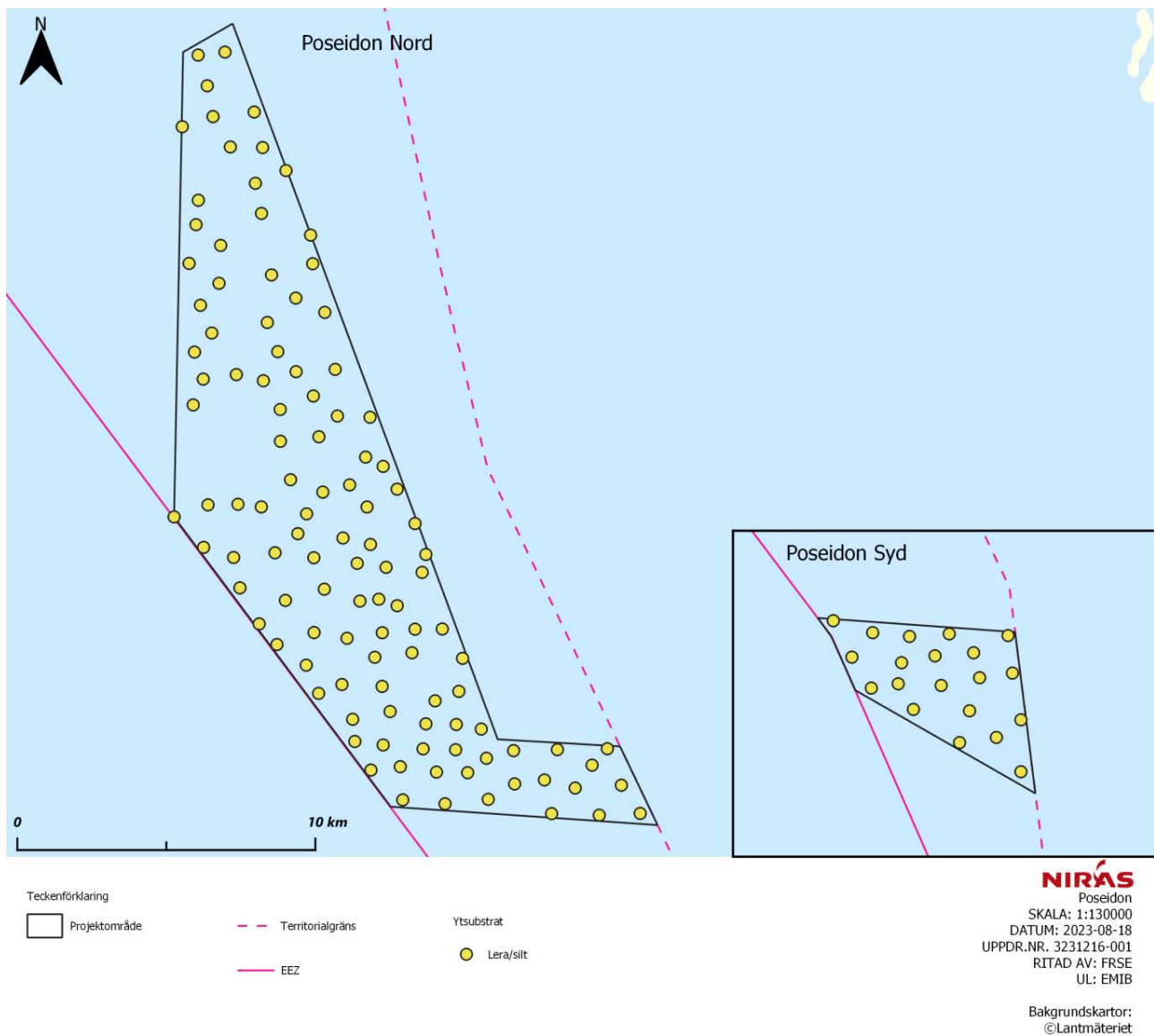
Varje videotranssekt bedömdes även utifrån OSPAR:s¹ lista över hotade och/eller minskande habitat, för att kunna redogöra för om något av dessa habitat förekommer inom Poseidon och i så fall kunna kartlägga dess utbredning (OSPAR 2008a). OSPAR har tagit fram en lista över hotade och/eller minskande habitat och arter i syfte att skydda och bevara viktiga ekosystem och biologisk mångfald i konventionens utbredningsområde (Nordostatlantens). OSPAR-habitat som förväntades förekomma inom Poseidon var *sjöpenor och grävande megafauna* vilket innebär djup mjukbotten (>15 m) med förekomster av de typiska arterna mindre piprensare (*Virgularia mirabilis*), röd fjäderpenna (*Pennatula phosphorea*) och större piprensare (*Funiculina quadrangularis*) (OSPAR 2008b). Habitatet utgörs även av grävande kräftdjur såsom havskräfta (*Nephrops norvegicus*) som gräver bohålor och gångar, vilket förbättrar syresättningen av sedimentet.

4.2 Resultat: Videoundersökningar

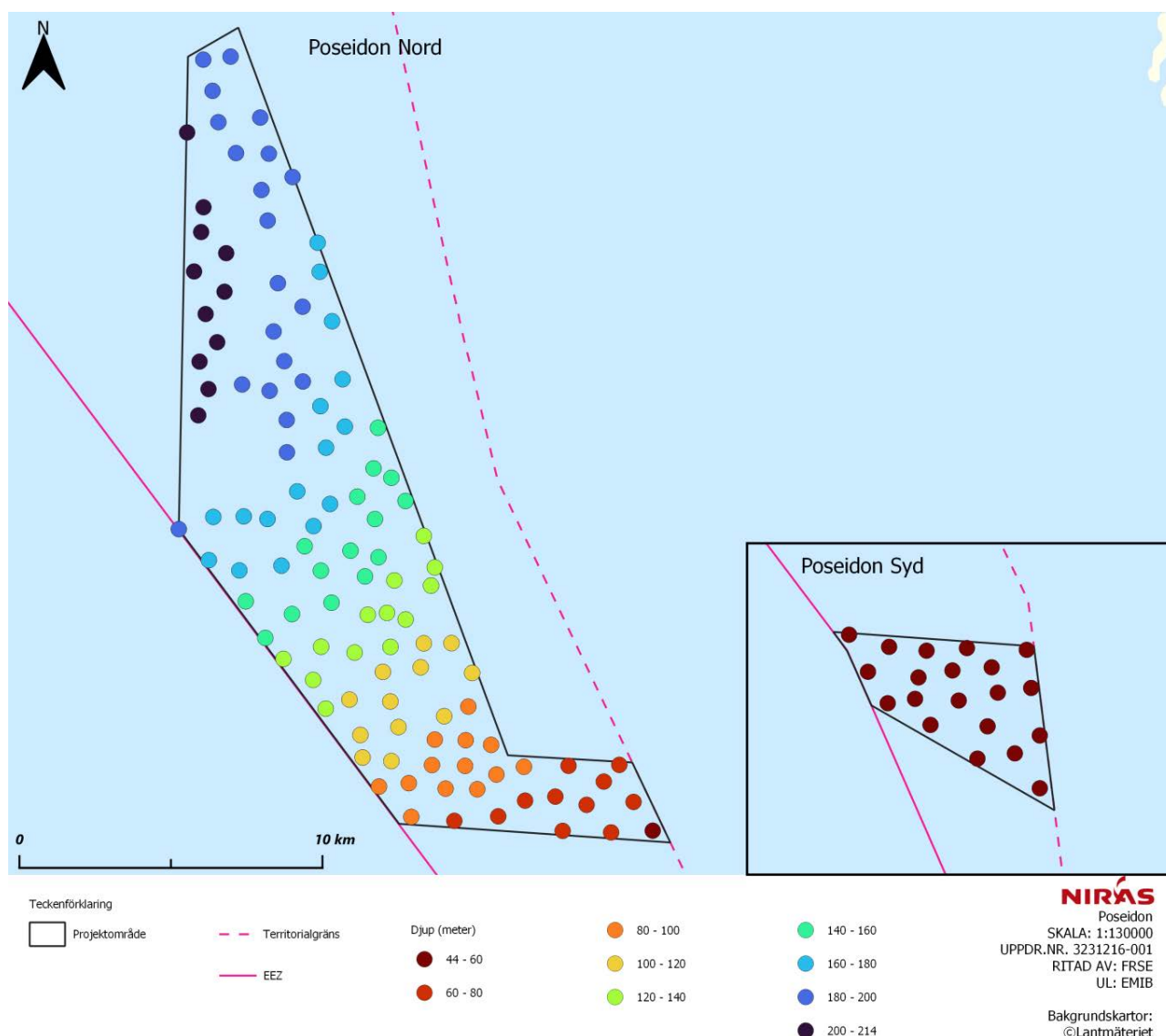
4.2.1 Bottensubstrat och djup

Av de 132 undersökta stationerna inom Poseidons norra och södra delområden bedömdes samtliga utgöras av lättsiltade lerbottnar (Figur 4.4). Djupet varierade mellan 44 och 214 meter (Figur 4.5), där de grundare stationerna (bottnar grundare än 60 meter) främst återfinns i Poseidon Syd samt de sydostliga delarna av Poseidon Nord. Havsbotten sluttar neråt mot nordväst, där den djupaste delen återfinns i Poseidon Nord, där djupet överskrider 200 meter. Den djupaste videostationen låg på 214 meter i nordvästra delen av Poseidon Nord (Figur 4.5). Detaljerad information om stationerna med koordinater, djup samt dominerande ytsubstrat återfinns i bilaga 8.3.

¹ OSPAR: Oslo-Pariskonvention till skydd för Nordostatlantens marina miljö (ospar.org)

Figur 4.4. Ytsubstrat vid dropvideostationer inom Poseidon Nord och Syd.

Figur 4.5. Observerat djup på videostationer som undersökts inom Poseidon Nord och Syd.

4.2.2 Epifauna

4.2.2.1 Observerade arter (taxa)

Totalt noterades 83 taxa, varav 53 kunde bestämmas till art eller artpar (lägsta taxonomiska nivån), 11 till släkte, 10 till familj, 4 till ordning eller infraordning, fyra till klass eller underklass och en till fylum (djurgrupp). Totalt återfanns fauna från 8 djurgrupper, varav 7 tillhör Evertebrata (rygggradslösa djur) och en tillhör Vertebrata (ryggsträngs-/rygggradsdjur). Djurgrupperna svampdjur (Porifera) och mossdjur (Bryozoa) förekommer endast med enstaka noterade taxa vardera, se resultattabell i bilaga 8.2.

Fisk tillhör djurgruppen Vertebrata, och av de fiskarter som observerades kan bara pirålar (*Myxine glutinosa*) betecknas som en form av "epifauna" – djur som lever på eller i ytskiktet av bottenstratet. Artbestämning av fiskar bidrar till uppskattningen av biodiversiteten på varje station och inom de olika delområdena. Flertalet observerade fiskar rörde sig så snabbt framför videokameran att de inte kunde bestämmas till art.

Utöver observerade taxa iakttogs olika strukturer och företeelser som kan kopplas till specifika djur eller djurgrupper, såsom typiska hål för kräftdjur (oftast havskräfta), rörformationer från vissa rörbyggande havsborstmaskar, sifonhål från stora sedimentlevande musslor samt sediment/exkrementhögar från maskar eller musslor.

De arter som var vanligast förekommande var grävande sjöborrar (2 018 exemplar räknades, övriga angivna som förekomst), sjöpenor (ca 2 000 noterade), fransormstjärnor av släktet *Ophiura* (totalt 1 695 noterade) samt havsborstmasken grönvit sprattelmask (*Oxydromus flexuosus*) med 1 688 noterade exemplar. Grävande sjöborrar är svåra att artbestämma vid videotolkning då de ofta är delvis nedgrävda och artkaraktäristiska strukturer inte kan ses.

4.2.2.2 Abundans

Abundans är antal förekomster av varje organism (individer eller separata kolonibildande organismer) per ytenhet. Varje tolkad video representerar en yta om ca 25 m². Genom att arealen är känd kan abundansen (antal/m²) beräknas per station samt för hela undersökningsområdet (total areal = 132 stationer * 25 m²). Då flertal taxa inte alltid förekommer på alla stationer kan abundansen bli hög för arter som har många individer koncentrerade till få stationer.

Högst total abundans hade grävande sjöborrar med en genomsnittlig abundans på 0,6 sjöborrar/m² för hela undersökningsområdet. Högst abundans per station hade vitfläckig fransormstjärna (*Ophiura albida*). Den noterades endast vid 11 stationer men på station 131 kunde omkring 1000 individer noteras (Figur 4.6).

Figur 4.6. Massförekomst av vitfläckiga fransormstjärnor vid station 131.

4.2.2.3 Täckningsgrader

Utifrån ovan beskriven videotolkningsmetod med 10 slumpmässiga stopp och 10 punkter kan täckningsgraden för vissa organismer beskrivas. Det är mest användbart på bottenar med varierande substrat samt grundare bottenar med mycket fastsittande arter som täcker bilytan. I denna undersökning har täckningsgrader använts för stora organismer som sjöpenor (Pennatulacea) och havsanemoner (Actiniaria). Sjöpennan större piprensare hade störst täckningsgrad och täckte 1,167 % av undersökningsområdets areal. Hög förekomst och täthet av sjöpenor och annan grävande fauna är viktigt för att kunna bedöma habitatets kvalitet.

4.2.2.4 Natura 2000-naturtyper

Art- och habitatdirektivets naturtyper inom systemet Natura 2000 omfattar inte djupa mjukbottenar, varför ingen av stationerna utgjorde någon Natura 2000-naturtyp.

4.2.2.5 Rödlistade arter och habitat

Rödlistade arter enligt svenska rödlistan

Totalt noterades 14 rödlistade taxa: 2 starkt hotade (EN), 10 sårbara (VU) och 2 nära hotade (NT). Utav dessa räknas taxa inom klasserna EN och VU som hotade.

Tabell 4.1. Rödlistade taxa som noterats i videoundersökningen i Poseidon. Hotbild beskriver vad som utgör ett hot mot arten (SLU 2020; 2023).

Svenskt namn	Vetenskapligt namn	Rödlistning	Antal stationer + antal individer	Hotbild
Nordhavsräka/ karamellräka	<i>Pandalus borealis</i> / <i>P. montagui</i>	<i>P. borealis</i> : Nära hotad (NT)	271 individer vid 54 stationer	Bottentrålfiske, habitatförstörelse, klimatförändringar och miljögifter
Slätbukig trollhummer	<i>Munida tenuimana</i> CF	Sårbar (VU)	1 individ vid 1 station	Bottentrålfiske och habitatförstörelse
Större piprensare	<i>Funiculina quadrangularis</i>	Sårbar (VU)	188 individer vid 18 stationer	Bottentrålfiske och habitatförstörelse
Gles piprensare	<i>Virgularia tuberculata</i>	Sårbar (VU)	41 individer vid 17 stationer	Bottentrålfiske, habitatförstörelse och klimatförändringar
Slank piprensare	<i>Stylatula elegans</i> CF	Sårbar (VU)	246 individer vid 26 stationer	Bottentrålfiske, habitatförstörelse och övergödning
Broskanemon	<i>Actinostola callosa</i> CF	Sårbar (VU)	2 individer vid 1 station	Bottentrålfiske, habitatförstörelse och övergödning
Nordborstnuding	<i>Gulenia borealis</i> CF	Sårbar (VU)	5 individer vid 5 stationer	Klimatförändring och habitatförstörelse vid bottentrålfiske
Piprensarorm- stjärna	<i>Asteronyx loveni</i>	Starkt hotad (EN)	3 individer vid 2 stationer	Bottentrålfiske
Klorocka	<i>Amblyraja radiata</i>	Starkt hotad (EN)	1 individ vid 1 station	Överfiske/ bifångst

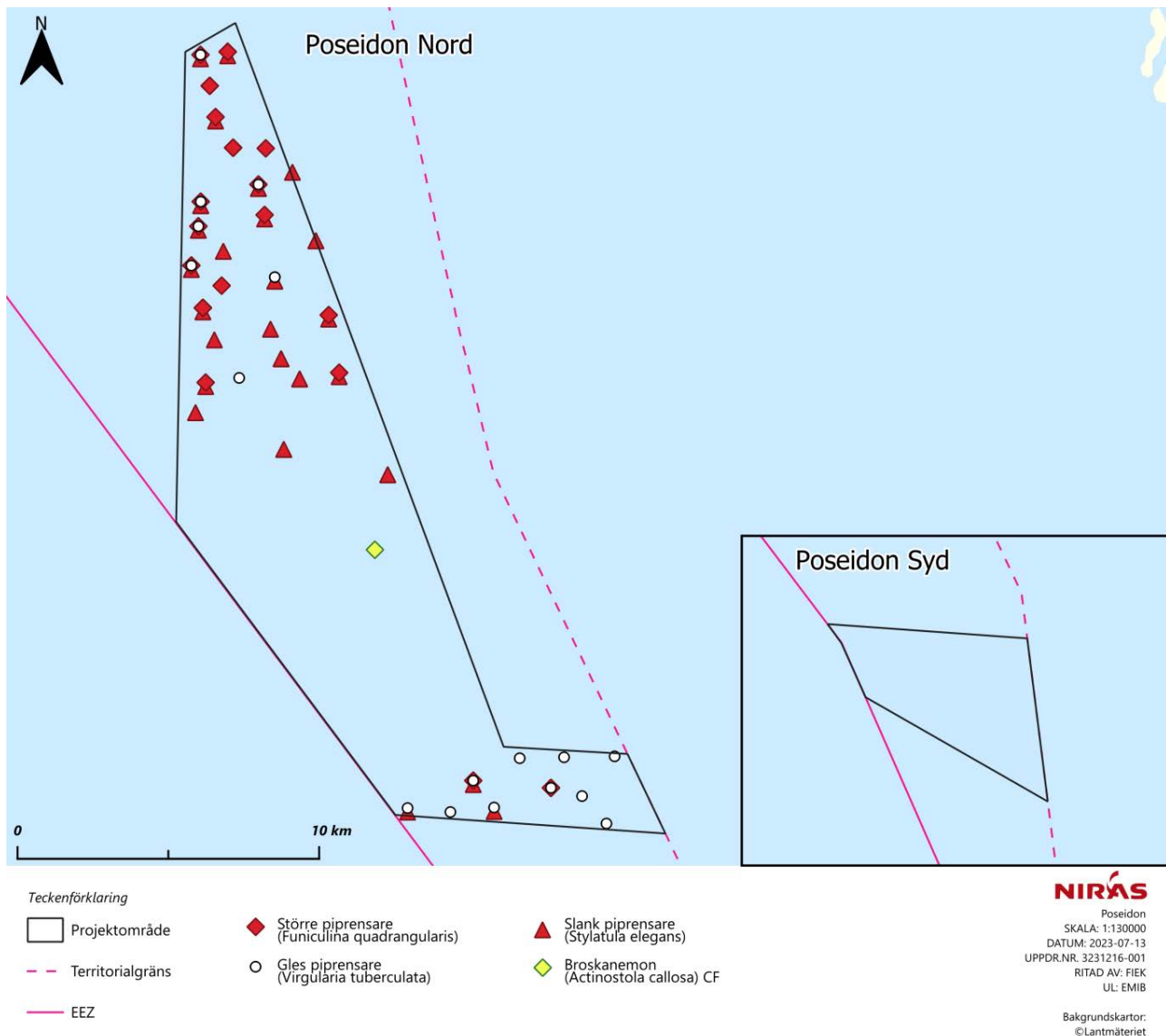
Havsmus	<i>Chimaera monstrosa</i>	Sårbar (VU)	3 individer vid 3 stationer	Bifångst och överfiske
Vitling	<i>Merlangius merlangus</i>	Sårbar (VU)	5 individer vid 5 stationer	Överfiske
Kolja	<i>Melanogrammus aeglefinus</i>	Sårbar (VU)	4 individer vid 4 stationer	Överfiske
Torsk	<i>Gadus morhua</i>	Sårbar (VU)	1 individ vid 1 station	Överfiske
Fyrtömmad skär-långa	<i>Enchelyopus cimbrius</i>	Nära hotad (NT)	3 individer vid 3 stationer	Övergödning

Fördelningen av de 14 rödlistade taxa i djurgrupper är följande: 2 leddjur, 4 nässeldjur, 1 blötdjur, 1 tagghuding och 6 ryggradsdjur (fiskar). Högsta antalet rödlistade individer var nässeldjur i form av piprensare och då främst arten större piprensare. Större piprensare samt slank piprensare (*Stylatula elegans*) återfanns främst i de djupare delarna inom Poseidon Nord (Figur 4.9). Dessa arter är generellt mycket känsliga för påverkan i form av habitatförstörelse. Gles piprensare (*Virgularia tuberculata*) återfanns i de djupare delarna av Poseidon Nord, men även vid den sydliga delen inom Poseidon Nord ihop med slank piprensare (Figur 4.9).

Den starkt hotade piprensarormstjärnan (*Asteronyx loveni*) noterades vid två stationer i norra delen av Poseidon Nord med totalt tre individer och de sågs sitta på sin värdorganism, större piprensare, som är klassad som sårbar (Figur 4.7).

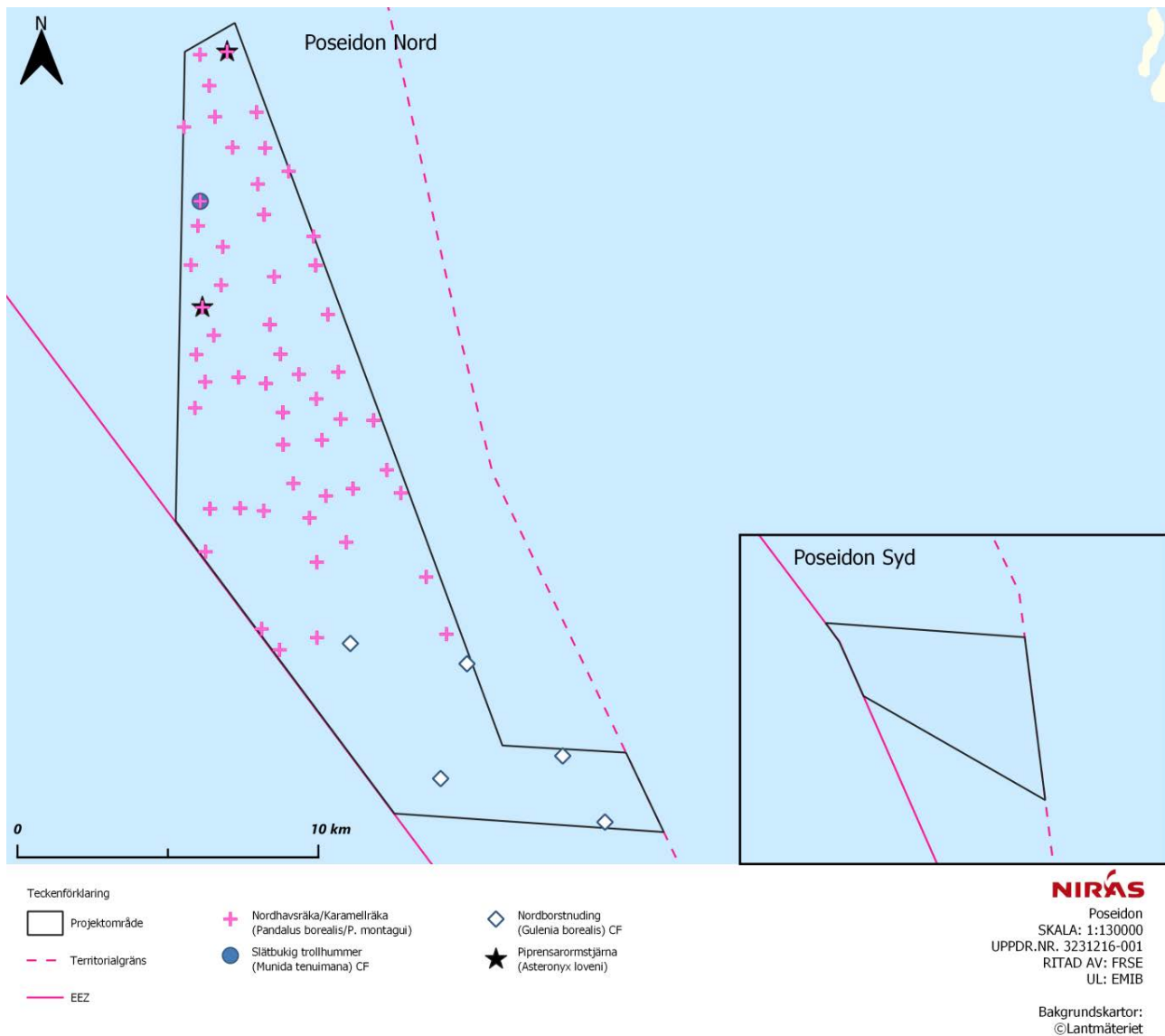
Figur 4.7. En piprensarormstjärna sitter på en större piprensare på station 029 på 206–207 meters djup.

Figur 4.8. Fynd av rödlistade nässeldjur från videoundersökningen inom projektområdet.

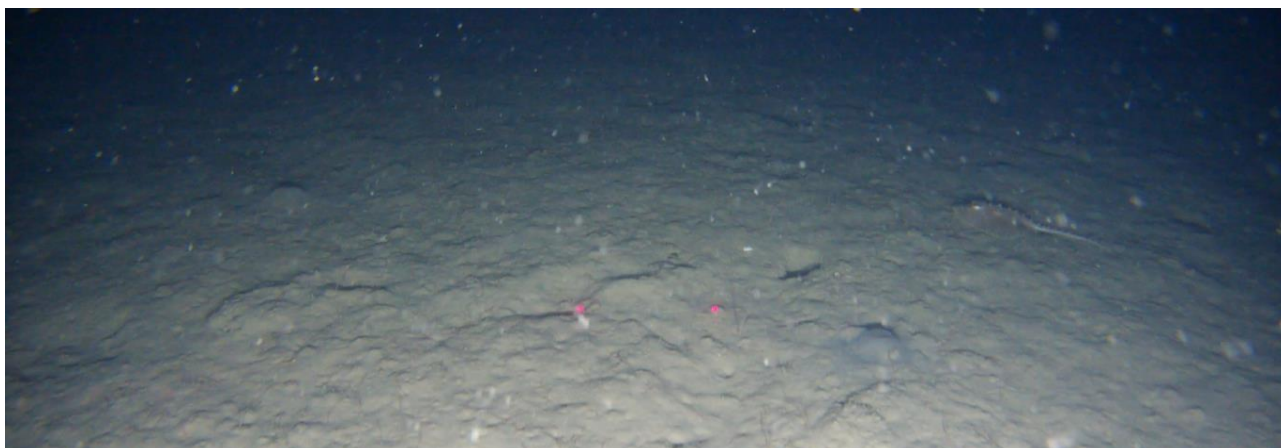
De snarlika arterna nordhavsräka (*Pandalus borealis*) och karamellräka (*Pandalus montagui*) kunde inte alltid särskiljas i videotolkningen, vilket gjorde att dessa två arter slås ihop i protokollet. Av dessa två arter är nordhavsräkan rödlistad som nära hotad, medan karamellräkan inte är det och klassas istället som livskraftig. Nordhavsräkan är beroende av orörda bottenar med rikt mjukbottensamhälle och är därmed känslig för habitatförstörelse, klimatförändringar och miljögifter som ansamlas i sedimenten.

En trollhummer (*Munida sp.*), troligen slätbukig trollhummer (*Munida tenuimana*) noterades vid en station på 204 meters djup i nordvästra delen av Poseidon Nord (Figur 4.9) och denna art är klassad som sårbar, där hoten mot dem är bottenråfiske samt tillhörande habitatförstörelse. Vid de södra och grundare delarna av Poseidon Nord noterades nakensnäcken, troligen nordborstnuding (*Gulenia borealis*), på 89–129 meters djupintervall. Denna art är känslig för klimatförändringar som kan höja vattentemperaturen samt för habitatförstörelse från bottenråfiske.

Figur 4.9. Fynd av rödlistade leddjur, blötdjur och tagghudingar från videundersökningen vid Poseidon.

Inom Poseidon noterades sex rödlistade fiskar, där den starkt hotade klorockan (*Amblyraja radiata*) hittades vid station 87 på 113 meters djup (Figur 4.10). Det största hotet mot denna art är att den fångas som bifångst vid bottentrålning (SLU Artdatabanken, 2020). Vid djupbranten i nordvästra delen av Poseidon Nord, på 204–214 meters djup, noterades tre individer av arten havsmus (*Chimaera monstrosa*) på tre olika stationer (Figur 4.11). Havsmus är klassad som sårbar, där hotet mot dem är densamma som med klorockan: överfiske i form av bifångst. Man har på senare tid börjat ta vara på arten likt andra djuplevande broskfiskar på grund av den höga oljehalten i levern för tillverkning av kosttillskott (SLU Artdatabanken, 2023). Arten växer långsamt och har sen könsmognad samt föder få ungar, vilket gör arten känslig för överfiske.

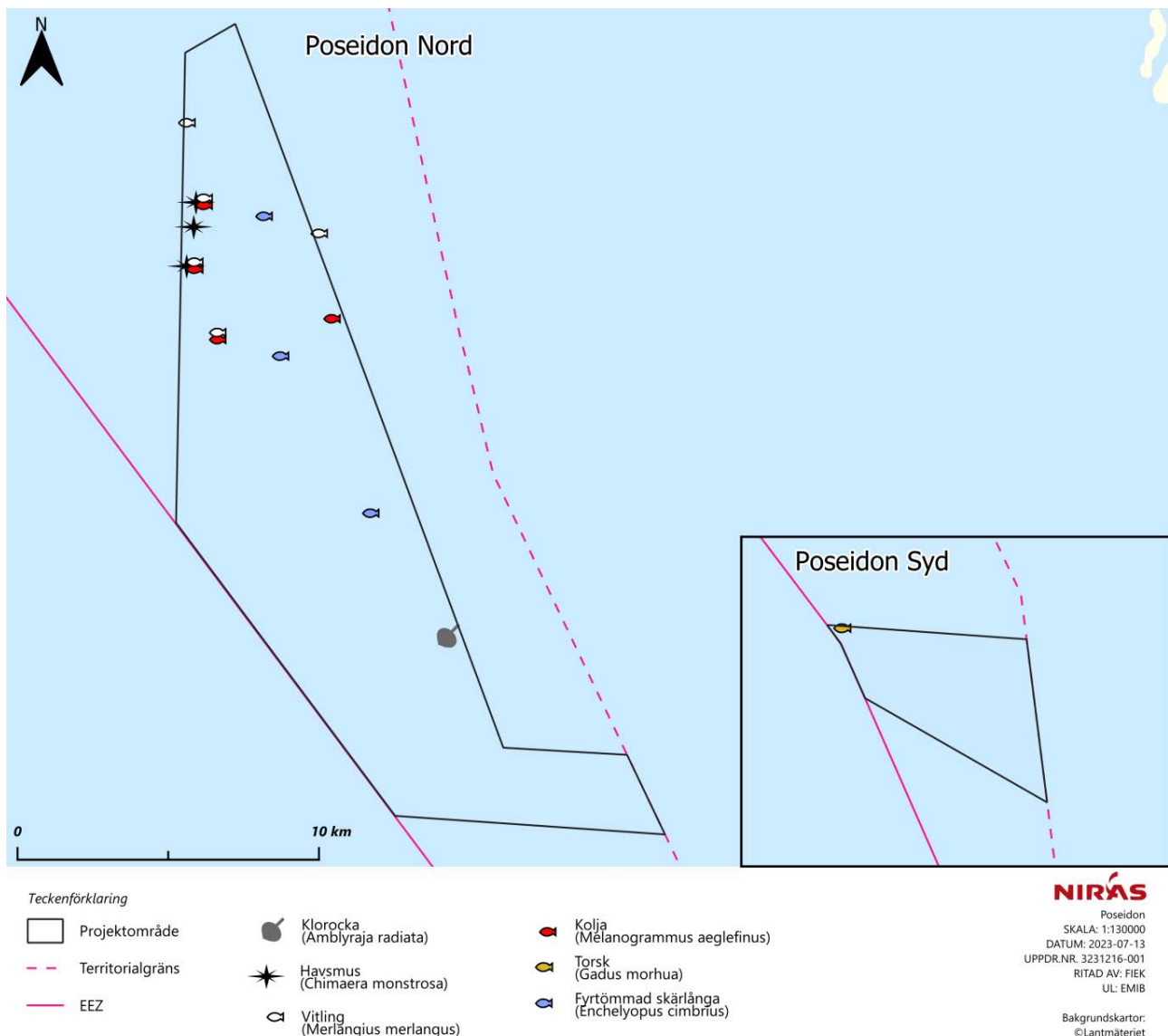

Figur 4.10. Den starkt hotade klorockan ses till höger i bilden från station 087 på 113 meters djup.

Figur 4.11. Havsmus vid station 023 på 212–214 meters djup. Denna art lever normalt vid 300–500 meters djup, men kan under sommarhalvåret återfinnas på grundare vatten upp till 40 meters djup.

Utöver klorocka och havsmus, noterades även andra rödlistade fiskarter som vitling (*Merlangius merlangus*), torsk (*Gadus morhua*), kolja (*Melanogrammus aeglefinus*) samt fyrtömmad skärlånga (*Enchelyopus cimbrius*) inom projektområdet. Vitling, kolja samt fyrtömmad skärlånga noterades främst inom den norra delen av Poseidon Nord. En individ av torsk noterades vid den nordvästra delen av Poseidon Syd. Alla dessa arter, utom fyrtömmad skärlånga, listas som sårbar medan fyrtömmad skärlånga listas som nära hotad. För vitling, torsk och kolja anses överfiske vara det största hotet, då de är populära matfiskar, medan fyrtömmad skärlånga hotas med anledning av övergödning.

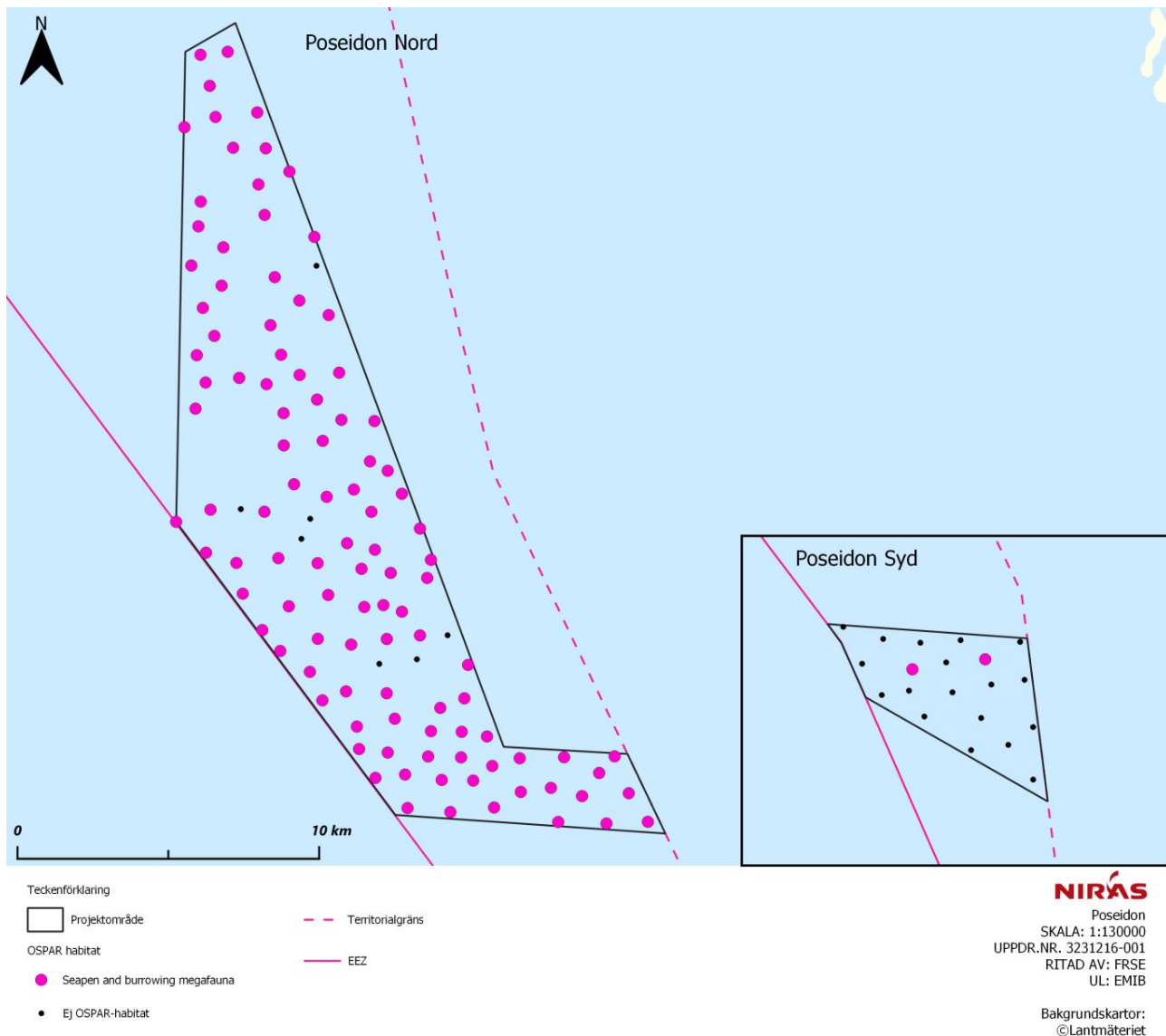
Figur 4.12. Rödlistade fisktaxa som noterats inom Poseidon.

Rödlistade habitat enligt OSPAR

Inom projektområdet noterades det rödlistade OSPAR-habitatet 'Seapen and burrowing megafauna' på 107 av 132 stationer (Figur 4.14). Stationer med detta OSPAR-habitat hade förekomst av för habitatet typiska arter, såsom mindre piprensare, röd fjäderpenna samt större piprensare, men också av grävande megafauna, såsom havskräfta, se Figur 4.13. Detta habitat återfanns främst på botten djupare än 60 meter, men återfanns även på två stationer vid 46 respektive 47 meters djup.

Figur 4.13. OSPAR-habitatet Seapen and burrowing megafauna illustreras här från station 14 på 204 meters djup med en havskräfta och en större piprensare.

Figur 4.14. OSPAR-habitat 'Seapen and burrowing megafauna' är det dominerande OSPAR-habitatet inom Poseidon och återfanns främst på botten djupare än 60 meter.

4.2.2.6 Mänsklig påverkan

Trålspar

Inom Poseidon påträffades trålspar vid 68 stationer av 132 (51,5 %), där de flesta klassades som grad 1 (något tecken) eller grad 2 (tydliga tecken) (Tabell 4.2, Figur 4.16). På nio stationer av 132 noterades trålspar med grad 3, där det observerades tydliga fåror från trålbord eller skrapad botten, se Figur 4.15. Bottenkonturen vid de stationerna med trålspar av grad 2 eller 3 var ibland kuperad och rester av pipensare påträffades utspridda på botten. På botten med trålspar 3 var det generellt artfattigt, troligtvis på grund av att trålningen renskrapat bottenarna på stor och långsamväxande fauna.

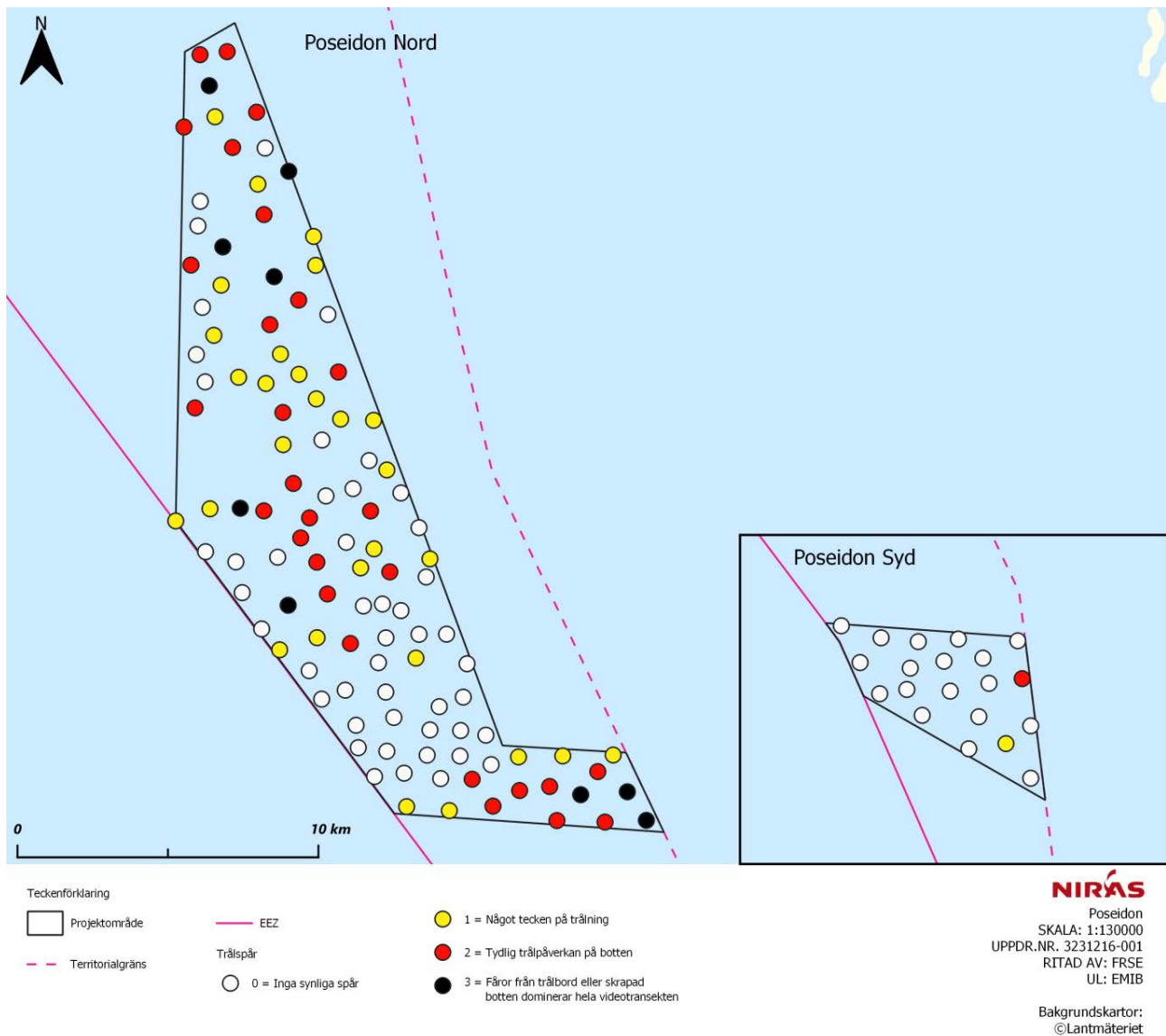
Fördelningen av bottnar med trålsår inom Poseidon Nord respektive Syd visade på en mycket större utbredning inom Poseidon Nord jämfört med Syd (Tabell 4.2). Det kan bero på det större djup, och därmed större förekomst av bland annat räkor, vilket kan tydas i Figur 4.9 på andel stationer med förekomst av nordhavs-/karamellräka.

Tabell 4.2. Klassning av trålsår för de 132 dropvideostationerna inom Poseidon Nord och Syd.

Klassning	Beskrivning	Poseidon Nord	Poseidon Syd	Total
av trålsår				
Grad 0	Inga synliga spår av trålning	46	18	64
Grad 1	Svagt tecken på trålning	28	1	29
Grad 2	Tydlig trålpåverkan på botten	29	1	30
Grad 3	Fåror från trålbord eller skrapad botten dominerar hela videotransekten	9	0	9

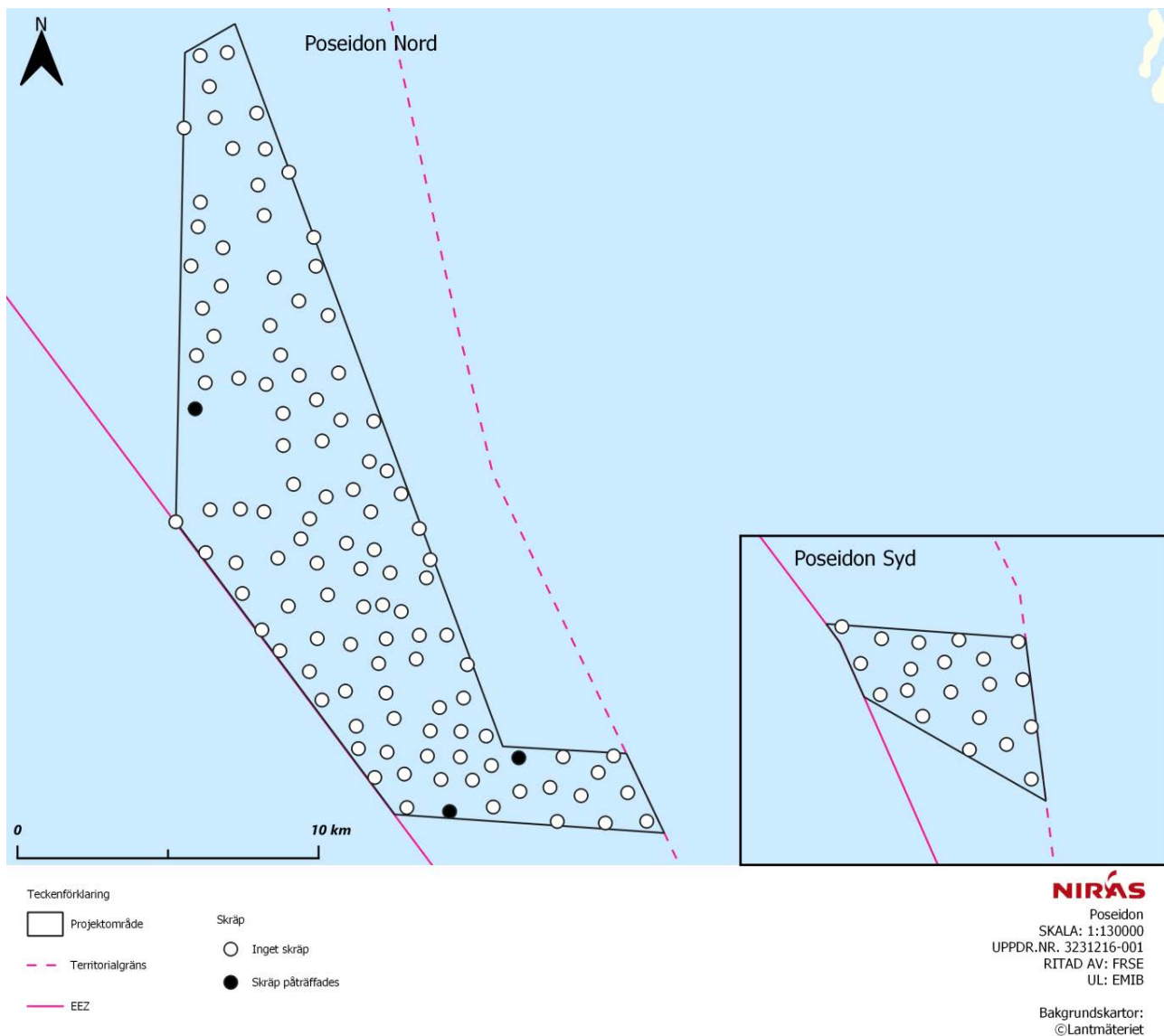
Figur 4.15. Trålsår vid stationen 10 på 181–184 meters djup. Här syns tydlig trålfåra i lersedimentet.

Figur 4.16. Förekomst av trålspår på botten vid videostationer.

4.2.2.6.1 Skräp och övrig mänsklig påverkan

Vid tre av 132 stationer noterades mänsklig påverkan i form av skräp inom Poseidon Nord, på stationer med djup om 78, 81 samt 205 meter (Figur 4.17). Det gick inte att identifiera objekten på grund av avståndet från kameran samt att sedimentation ovanpå objekten försämrade synbarheten. Det var uppenbart att dessa objekt inte hörde hemma på dessa bottenar, vilket gjorde att dessa objekt kategoriserades som mänsklig påverkan, skräp.

Figur 4.17. Stationer inom Poseidon Nord och Syd där mänsklig påverkan i form av skräp eller lämningar påträffades.

5 Delrapport 3: Bottenfaunaprovtagning

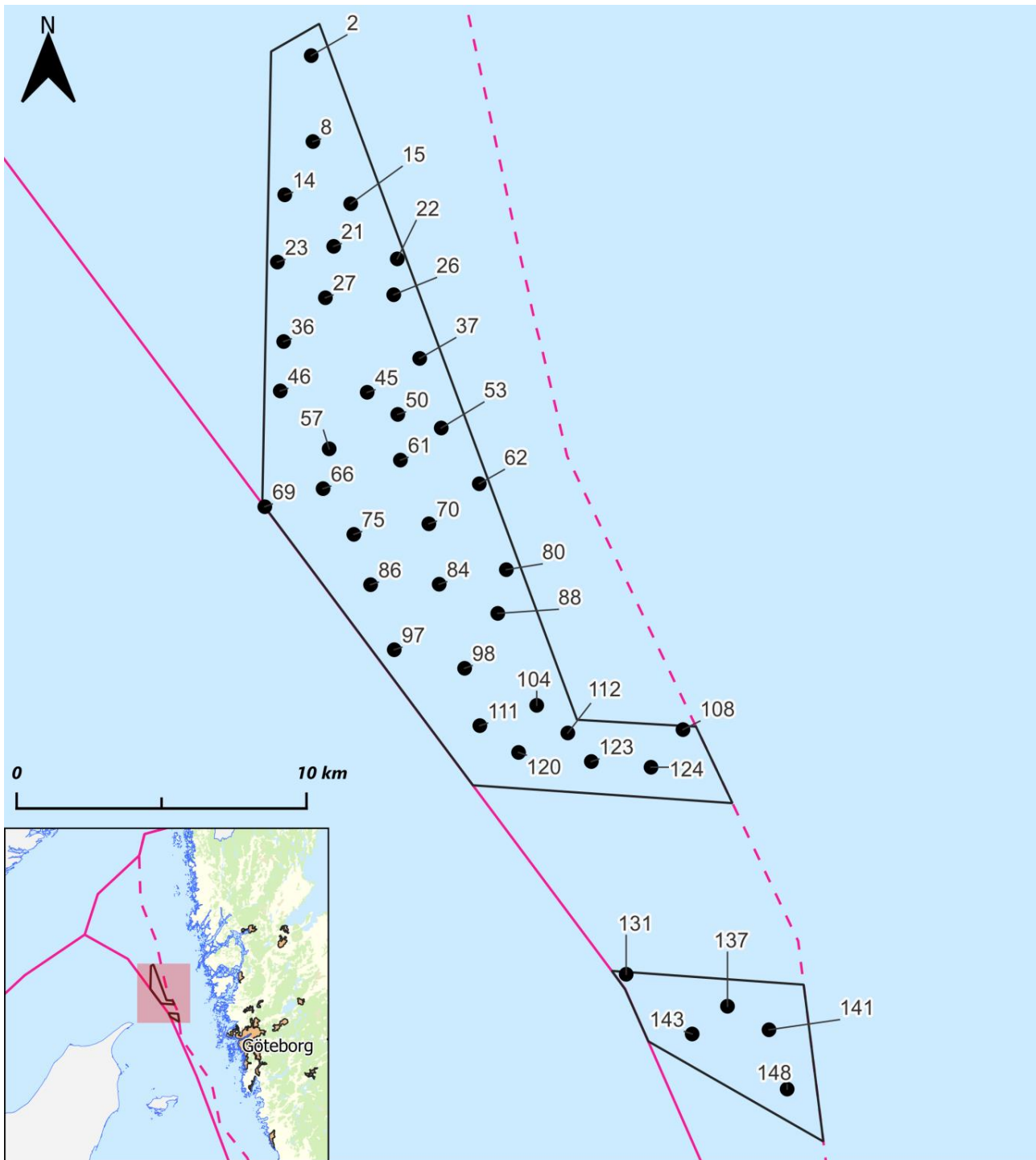
5.1 Metod: Bottenfaunaprovtagning

5.1.1 Bottenhugg

Bottenfaunaprover togs på 40 stationer utspridda över hela projektområdet (Figur 5.1). 35 stationer i Poseidon Nord och 5 stationer i Poseidon Syd. Bottenfaunaprover provtogs med en van Veen-huggare (0.1m²) för att insamla nedgrävda organismer i sedimentet (infauna) som inte omfattas av videoundersökningarna. Bottenfaunaprovtagningen utförs huvudsakligen enligt metodiken beskriven av Leonardsson (2004) samt handledning av Havs- och vattenmyndigheten (2016) för miljöövervakning av mjukbottenlevande makrofauna.

När prov insamlades med van Veen-huggaren registrerades och antecknades koordinater och djup för stationen, huggarens fyllnadsgrad som % volym av den totala huggvolymen, samt en grov indelning av sedimentets kornstorlek, färg och lukt. Prov behövde uppnå minst 20% av van Veen-huggarens totala volym för att provet skulle räknas som kvantitativt och jämförbart mot andra stationer.

Därefter sållades provet försiktigt med havsvatten genom ett såll med 1 mm maskstorlek. Fauna större än 1 mm konserverades i en blandning av etanol och glycerol (95 % etanol samt 5 % glycerol). Proverna förvarades mörkt fram till analys i laboratorium där fauna artbestämdes

Teckenförklaring

- Projektområde
- Bottenhuggstationer
- Territorialgräns
- EEZ

Figur 5.1. Stationer inom projektområdet där sedimentprov tagits för bottenfaunaanalys.

5.1.2 Bottenfaunaanalys

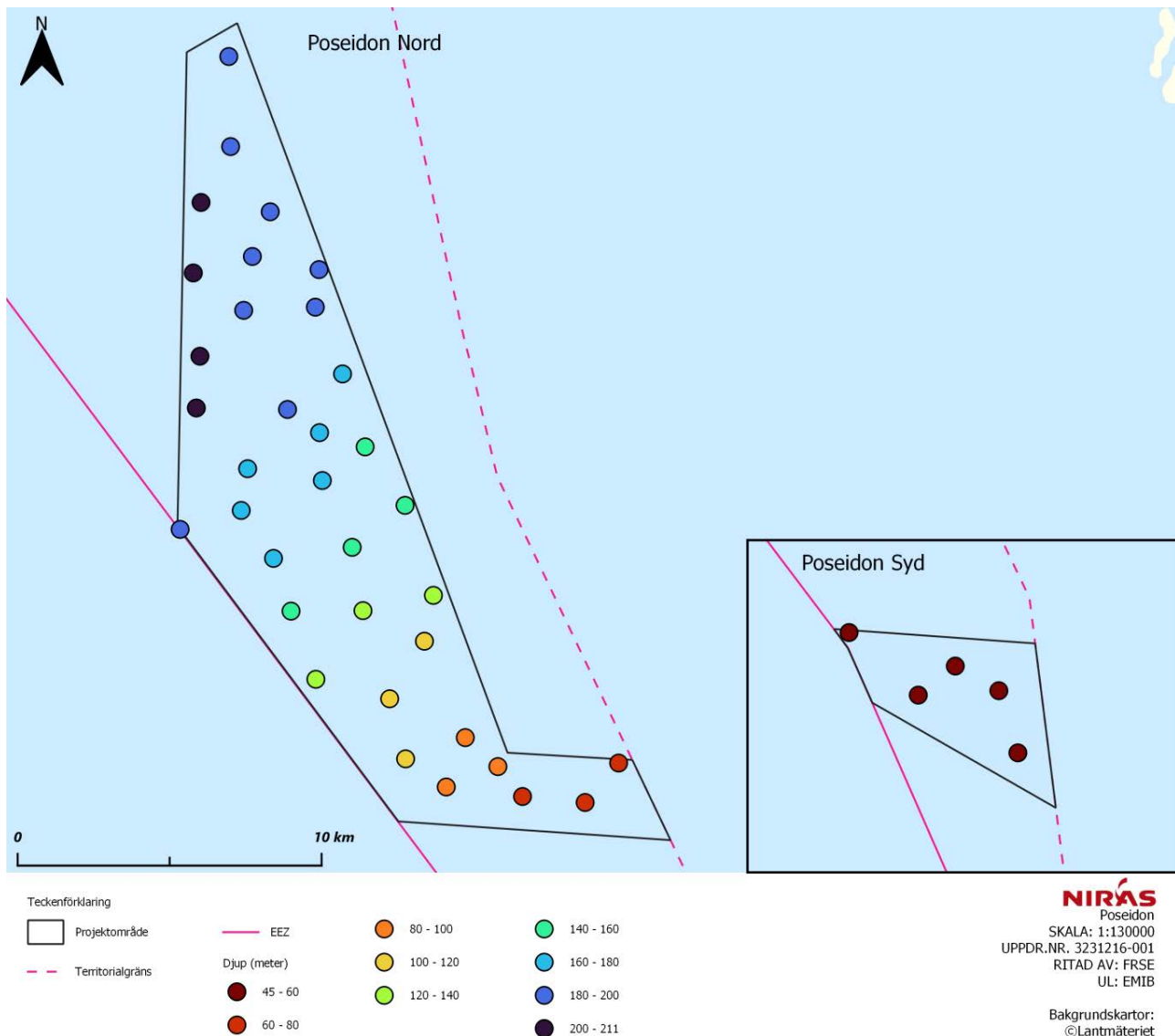
Insamlat material från bottenhuggen analyserades av taxonomisk expert (Dr Arne Nygren, MaskMedMera AB). Djuren plockades ut från provet och studerades under stereolupp med möjlighet till förstoring på 6-50x eller vid behov stereomikroskåp. Djuren sorterades taxonomiskt och artbestämdes. Varje art vägdes (avrunnen våtvikt) med en noggrannhet på 0,01 g för att beräkna dess biomassa. De artbestämda och vägda djuren arkiverades därefter i den ursprungliga alkohol/glycerol-blandningen (95 % etanol med 5 % tillsatt glycerol). Utförligare metodbeskrivning finns att hitta i Leonardsson (2004).

Resultatet av analysen är ett protokoll där alla noterade taxa artbestämts till lägsta möjliga nivå. Antal individer för respektive taxa anges för hela djur eller, om organismen är trasig, enbart huvud. Då vissa organismer lätt går sönder i hanteringen omfattar vägning också delar av djur där antal individer är okänt, detta gäller till exempel för armar från ormsjöstjärnor (*Amphiura*-släktet).

5.2 Resultat: Bottenfaunaprovtagning

5.2.1 Provtagningsdjup och sedimentets egenskaper

Djupet vid de provtagna stationerna varierade från 45 meter ned till 211 meter (Figur 5.2). Substratet på samtliga stationer noterades till 100 % gyttja/lera/silt.

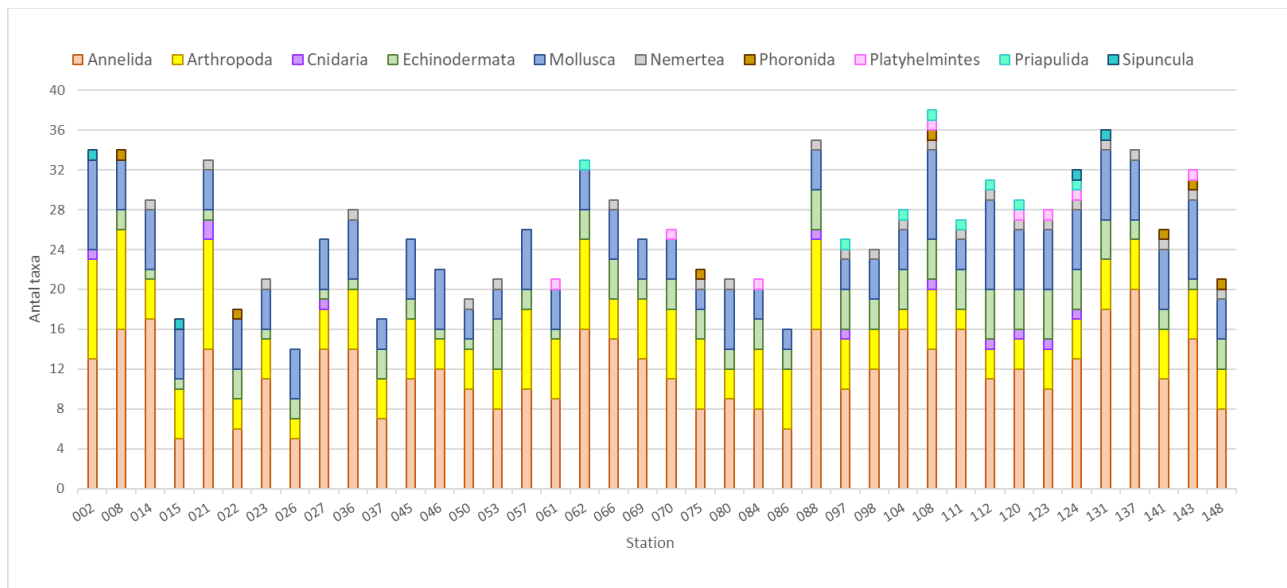
Figur 5.2. Djup vid bottenhuggstationer inom Poseidon.

5.2.2 Taxa (diversitet)

Totalt noterades 167 taxa från 40 stationer. En detaljerad tabell kan ses i bilaga 8.4. Av 167 taxa kunde 146 bestämmas till art, 12 till släkte, tre till familj, fem till ordning och en till fylum (djurgrupp). Totalt förekom 10 djurgrupper, varav tre endast förekommer med ett noterat taxon vardera. Ytterligare djurgrupper har endast noterats med 2 respektive 3 taxa. Djurgruppen Cnidaria (Nässeldjur) noterades med fyra taxa, dock utgör nässeldjur inte infauna utan epifauna (djur som lever ovanpå sedimentet) och observeras därför även i videoundersökningarna, se avsnitt 4.2.

Antal taxa per station varierade från 14 till 38 (Figur 5.3). Flest taxa (38 stycken) noterades på station 108, samma station hade taxa från 9 av 10 noterade djurgrupper (Figur 5.3). De djurgrupper som noterades med flest taxa var Annelida (Ringmaskar), Arthropoda (Leddjur) och Mollusca (Blötdjur). Taxa i dessa djurgrupper förekom på samtliga 40 stationer. Echinodermata (Tagghudingar) förekom på 39 stationer. Vid station 137 förekom 20 olika arter

av ringmaskar. Den art som noterades vid flest stationer (36 av 40) var en ringmask av familjen plymhuvudmaskar (Flabelligeridae) med det vetenskapliga namnet *Diplocirrus glaucus*.

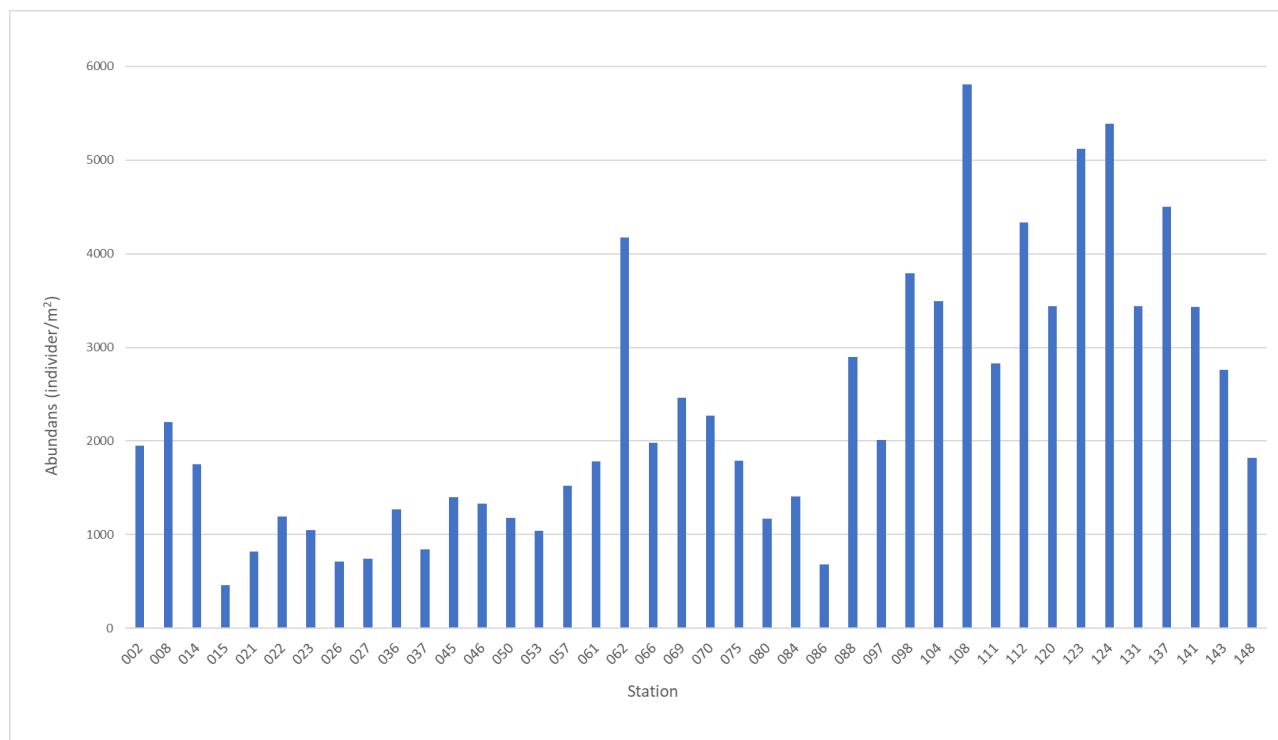

Figur 5.3. Antal taxa per djurgrupp vid respektive station.

5.2.3 Abundans

Abundansen (individtätheten) varierade mellan 460 och 5 810 individer/m² (Figur 5.4). Högst individtäthet hade station 108, som även hade högst antal förekommande taxa och djurgrupper. De djurgrupper som dominerade i total abundans var Mollusca (Blötdjur) vid 24 stationer, följt av Echinodermata (Tagghudingar) vid 14 stationer och därefter Annelida (Ringmaskar) vid 2 stationer.

Den art som med avseende på abundans dominerade undersökningen var slätbukig trådormstjärna (*Amphiura filiformis*) med genomsnittlig abundans på 963 individer/m². Trådormstjärnan förekom på 30 stationer och med en högsta abundans av 2 130 individer/m² på en enskild station. Övriga arter med hög abundans var; rundad myntmussla (*Kurtiella bidentata*), med en genomsnittlig abundans av 779 individer/m² och en högsta notering av 3 140 individer/m², samt glansig pepparmussla (*Abra nitida*), med 481 individer/m² i genomsnitt och 2 060 individer/m² som högsta abundans. Den dominerande taxan av ringmask var *Scalibregma inflatum*, som hade en genomsnittlig abundans av 133 individer/m² samt en högsta abundans av 400 individer/m².

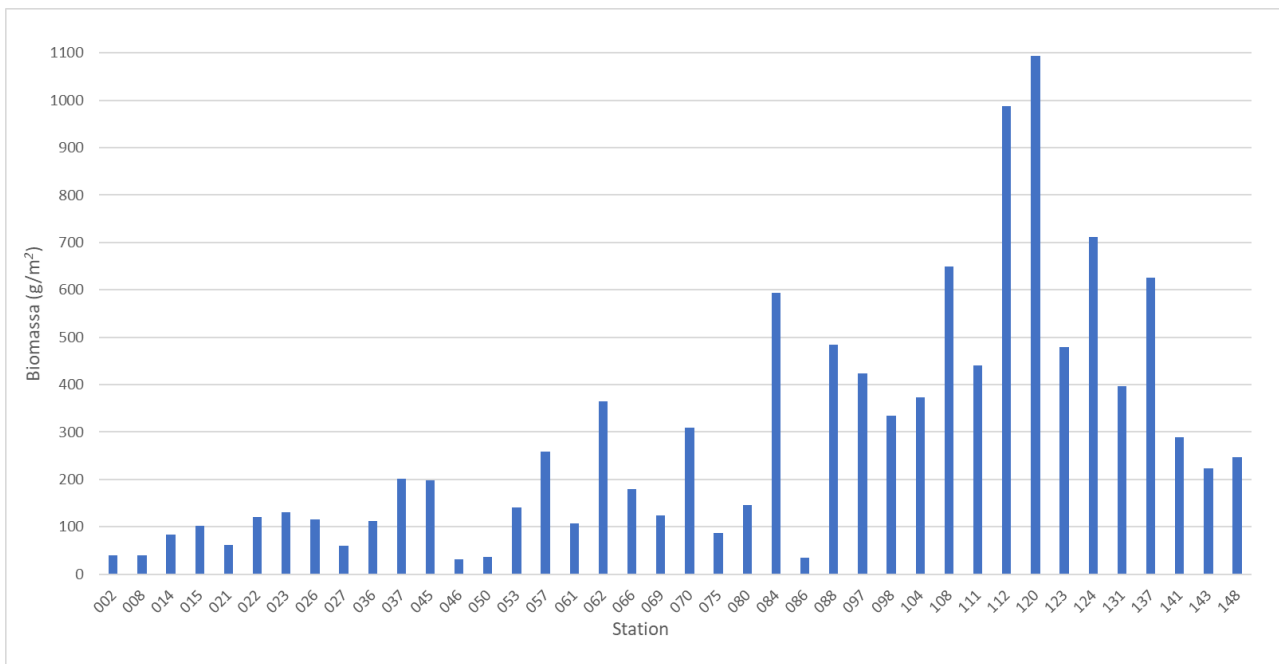

Figur 5.4. Total abundans inom bottenfaunaprovtagningen vid undersökta stationer inom projektområdet.

5.2.4 Biomassa

Den totala biomassan för alla bottenhugg prover uppgick till sammanlagt 1121,9 gram. Omräknat per station varierade biomassan mellan 31,40 och 1 093,40 g/m² (Figur 5.5). Tagghudingarna stod sammanlagt för den största totala biomassan på 913,90 g/m² och som mest 1050,60 g/m² vid station 120. Arten lysjörborre (*Brissopsis lyrifera*) var den tagghudingsart som bidrog mest till totala biomassan med sammanlagt 439,55 gram, följt av slätbukig trådormstjärna med 167,10 gram. Efter tagghudingarna bidrog djurgruppen ringmaskar (Annelida) med näst mest biomassa, med 105,00 g/m² och ur denna grupp representerade ryggfotsmasken *Phylo norvegicus* med mest biomassa, med 21,82 g/m². På tredje plats kom djurgruppen blötdjur (Mollusca) med 80,00 g/m², där glansig pepparmussla utgjorde den största delen av blötdjurens biomassa, med 34,97 g/m².

Biomassan vid station 112 och 120, där den högsta totala biomassan noterades, dominerades av lysjörborrar (Figur 5.6) och trådormstjärnor av släktet *Amphiura*.

Figur 5.5. Biomassa, våtvikt (g/m²) vid respektive station.

Figur 5.6. Lyrsjöborre. Foto: Arne Nygren.

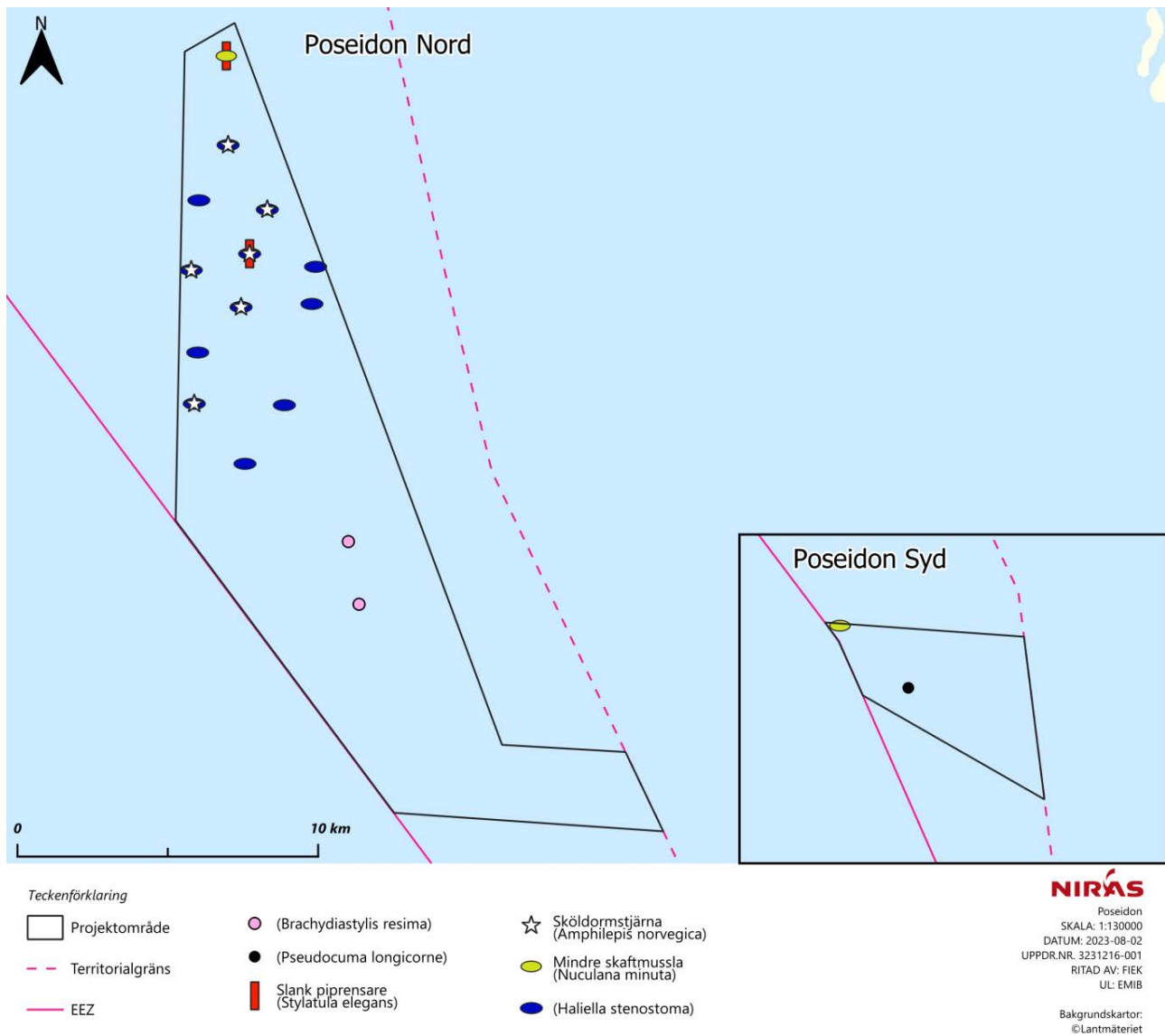
5.2.5 Rödlistade arter

Sex taxa som noterats från bottenfaunaprovtagningen finns på den nationella rödlistan (SLU – Artdatabanken Rödlista 2020) (Tabell 5.1 och Figur 5.7). Slank piprensare (*Stylatula elegans*) klassas som sårbar (VU), sköldormstjärna (*Amphilepis norvegica*) som nära hotad (NT) (Figur 5.8), likaså mindre skaftmussla (*Nuculana minuta*) (Figur 5.9) som också är nära hotad. Ytterligare tre arter rödlistas som kunskapsbrist (DD); kommakräftorna

Brachydiastylis resima samt *Pseudocuma longicorne* och snabelsnäckan *Haliella stenostoma*. Värt att notera är att kunskapsläget fortfarande är dåligt för många marina evertebrater, vilket gör att flera marina evertebrater kategoriseras som kunskapsbrist (DD), ej tillämpad (NA), eller ej bedömd (NE) (SLU Artdatabanken, 2020), men ny kunskap tillkommer löpande.

Tabell 5.1. Noterade rödlistade arter i bottenfaunaprovtagningen i Poseidon.

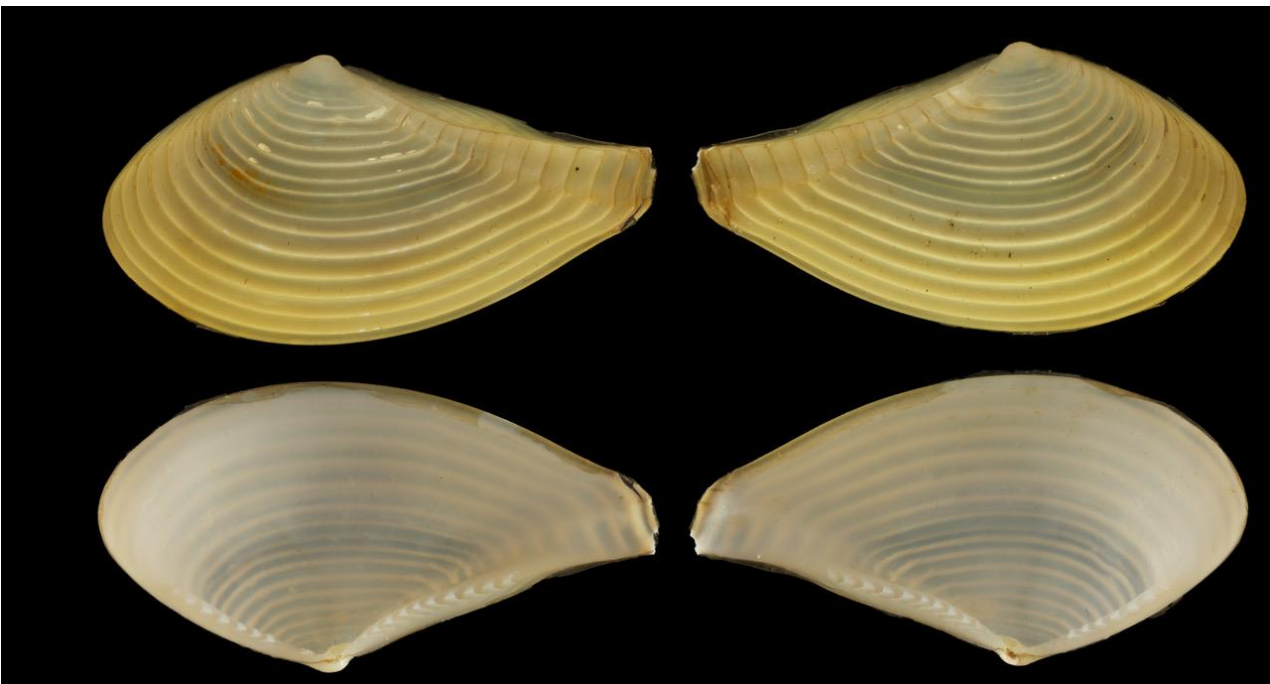
Svenskt artnamn Vetenskapligt artnamn	Djurgrupp (Fylum)	Status svenska rödlistan (SLU Artdatabanken)	Antal och Station	Hotbild
<i>Brachydiastylis resima</i>	Arthropoda Leddjur	Kunskapsbrist (DD)	3 ex på 2 stationer	Klimatförändring
<i>Pseudocuma longicorne</i>	Arthropoda Leddjur	Kunskapsbrist (DD)	1 ex på 1 station	-
Slank piprensare <i>Stylatula elegans</i>	Cnidaria Nässeldjur	Sårbar (VU)	2 ex på 2 stationer	Bottentrålfiske, habitatförstörelse och övergödning
Sköldormstjärna <i>Amphilepis norvegica</i>	Echinodermata Tagghudingar	Nära hotad (NT)	6 ex på 6 stationer	Bottentrålfiske
Mindre skaftmussla <i>Nuculana minuta</i>	Mollusca Blötdjur	Nära hotad (NT)	3 ex på 2 stationer;	Populationsminskning
<i>Haliella stenostoma</i>	Mollusca Blötdjur	Kunskapsbrist (DD)	20 ex på 12 stationer	Övergödning, miljögifter och exploatering av marina miljöer

Figur 5.7. Fynd av rödlistade arter från bottenhuggprovtagning inom Poseidon.

Figur 5.8. Sköldormstjärna (*Amphilepis norvegica*). Foto: Fredrik Pleijel.

Figur 5.9. Mindre skaftmussla (*Nuculana minuta*). Foto: Fredrik Pleijel.

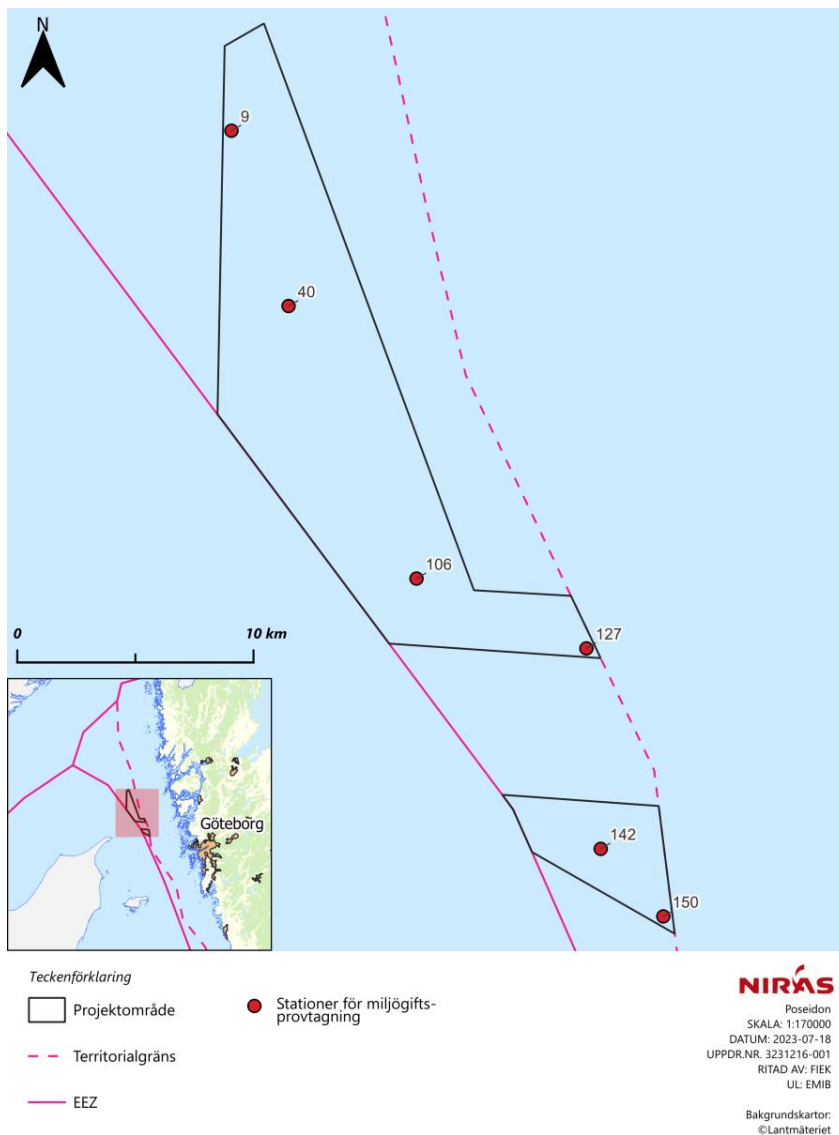
6 Delrapport 4: Miljögiftsprovtagning (organiska föreningar och metaller)

6.1 Metod: Miljögiftsprovtagning

Figur 6.0. Tyngre rörprovtagare görs redo för att sjösättas under fältarbetet i april 2023. Foto: Emilia Benavente

Provtagning av sediment med avseende på organiska föreningar och metaller genomfördes vid 6 stationer inom projektområdet. För att uppnå en representativ bild över distributionen av miljögifter i sediment inom projektområdet insamlades fyra sedimentprov i Poseidon Nord och två i Poseidon Syd, se figur 6.2. Sedimentkärnor togs med en tyngre rörprovtagare (KC-Denmark Free fall Corer) för att provta både ytliga och djupare (max 1 meter) sedimentlager. Sedimentkärnan skiktades i tre skikt: 0–10 cm, 10–30 cm samt 30–50 cm sedimentdjup och överfördes till provkärl. Proverna förvarades mörkt och svalt (+4°C) inför transport till laboratorium. Kemiska analyser utfördes av det ackrediterade laboratoriet ALS Scandinavia AB.

Figur 6.2 Stationer för miljögiftsprovtagning inom projektområdet.

För att bedöma föroreningsgraden i relation till normalt förekommande haltnivåer i marina sediment i svenska havsområden och ekonomisk zon har uppmätta halter av metaller och organiska miljögifter klassats enligt Naturvårdsverkets bedömningsgrunder för kust och hav (Naturvårdsverket, 1999) samt klassning av organiska föroreningar i sediment enligt SGU 2017:12 (Josefsson, 2017). Dessa publikationer använder en indelning av föroreningsnivåer i fem klasser enligt följande nomenklatur;

- Klass 1 - mycket låga halter
- Klass 2 – låga halter
- Klass 3 – medelhög halt
- Klass 4 – höga halter
- Klass 5 - mycket höga halter

6.2 Resultat: Miljögiftsprovtagning

Samtliga sedimentkärnor bestod i huvudsak av lera. Sedimentkärnorna hade en oxiderad brun sedimentyta (0–10 cm) som övergick till grå och gråbrun längre ner. Kärnor tagna vid grundare djup mot öster av undersökningsområdet (station 127, 142 och 150) visade en mörkbrun oxiderad sedimentyta men övergick till svart/grå längre ner i kärnan (Figur 6.2). Ingen laminering eller lukt observerades i något av sedimentproven. Tecken på bioturbation (ombländning av sediment av djur) observerades endast i en av kärnorna, station 142, där fauna observerades i det översta skiktet av sedimentprovet.

Tabell 6.1 Djupet (m) vid de 6 olika provtagningslokalerna inom projektområdet.

Station	Djup (m)
150	44,5
142	46
127	60
106	98
009	212
040	189

Figur 6.3. Övre bild visar sedimentprov från station 009 vid 212 meter djup. Nedre bild visar sedimentprov från station 127 från ett djup om 60 meter.

Analys av total mängd organiskt kol (TOC) och torrsubstansen (TS) utfördes av ALS Scandinavia AB. Halten av TOC uppmättes till 0,6–2,0 % av torrsubstansen (% TS). Högsta halterna av TOC uppmättes vid de djupaste stationerna, 009 och 040, medan den lägsta halten uppmättes vid station 106. Den organiska halten minskade med djupet i sedimentproven förutom vid 127 där den ökade något. Torrsubstansen uppmättes till mellan 40 – 75 % med en ökning djupare ner i sedimentet vid alla stationer. Högst torrsubstans uppmättes vid station 106 (66–75,4 %) och lägst torrsubstans uppmättes vid station 009 och 040, se Tabell 6.3.

6.2.1 Organiska föroreningar

Tennorganiska föreningar uppmättes till hög halt enligt SGU (2017:12) vid alla stationer förutom vid station 106. Högst uppmätta PAH var naftalen och fluoren som uppmättes till låg halt vid alla stationer förutom 106. Mycket låga halter av PAH:er påträffades vid alla stationer, se Tabell 6.2.

Summan av PAH16 (Tabell 6.2) för samtliga stationer låg inom gränsen för mycket låga halter enligt vid alla 3 sedimentskikt (0–10 cm, 10–30 cm, 30–50 cm).

Summan av PCB:er (PCB 7 i Tabell 6.2) varierade mellan mycket låga halter upp till medelhöga halter, med en generell ökning djupare ner i sedimentet. Den högsta halten uppmättes vid station 040, vid sedimentskiktningen 30–50 cm djup, med ett värde på 3,27 µg/kg TS vilket klassas som medelhög halt enligt SGU (2017:12).

Halter av enskilda PCB:er varierade mellan mycket låg halt och hög halt enligt SGU (2017:12). Högst halt av PCB var kongen PCB 28 som uppmättes till hög halt vid stationerna 040, 127, 142 och 150.

Samtliga stationer visade på halter av DDT:er och cykliska polyhalogenerade föreningar (HCH:er) under laboratoriets rapporteringsgränser för mycket låg halt. Dessa har därför exkluderats från Tabell 6.2 och kan ses i bilagan för delrapport 4 (tabell 8.1 och tabell 8.2).

Tabell 6.2. Sammanställning och klassning av organiska föreningar enligt SGU rapport 2017:12 (Josefsson, 2017). Tennorganiska föreningar och PCB:er i µg/kg. TS och övriga organiska föreningar i mg/kg. Grå celler anger mätvärden under rapporteringsgränsen och är därav inte klassade.

	Klassning								
	Mycket låg halt	Låg halt	Medelhög halt	Hög halt	Mycket hög halt				
Tennorganiska föreningar µg/kg TS	Station 127			Station 106			Station 142		
	0-10	10-30	30-50	0-10	10-30	30-50	0-10	10-30	30-50
MBT	<1	<1	1,76	<1	<1	<1	1,24	1,02	<1
DBT	<1	<1	2,26	<1	<1	<1	<1	<1	1,18
TBT	<1	<1	1,17	<1	<1	<1	<1	<1	<1

Övriga organiska föreningar mg/kg TS	Station 127			Station 106			Station 142		
	0-10	10-30	30-50	0-10	10-30	30-50	0-10	10-30	30-50
naftalen	<0,010	<0,010	0,012	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010	0,019
fluoren	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010
fenantren	0,015	0,011	0,025	0,01	0,011	0,014	0,015	0,014	0,035
antracen	<0,0040	<0,0040	0,0082	<0,0040	<0,0040	<0,0040	0,0042	<0,0040	0,0069
fluoranten	0,02	0,024	0,051	0,015	0,016	0,024	0,027	0,03	0,052
pyren	0,013	0,016	0,037	0,011	0,011	0,017	0,015	0,025	0,081
bens(a)antracen	<0,010	<0,010	0,023	<0,010	<0,010	0,011	0,016	0,012	0,03
krysen	0,011	0,012	0,023	<0,010	0,01	0,011	0,012	0,018	0,045
bens(b)fluoranten	0,036	0,043	0,083	0,025	0,033	0,043	0,046	0,058	0,142
bens(k)fluoranten	0,013	0,012	0,026	<0,010	0,011	0,012	0,018	0,02	0,051
bens(a)pyren	0,015	0,015	0,038	0,011	0,014	0,018	0,022	0,023	0,058
Indeno(123cd)pyren	0,019	0,023	0,042	0,013	0,018	0,022	0,028	0,035	0,074
dibens(a,h)antracen	<0,010	<0,010	0,012	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010	0,021
bens(g,h,i)perylen	0,0198	0,0243	0,045	0,0169	0,0204	0,0237	0,0305	0,034	0,0807
summa PAH 16	0,162	0,18	0,425	0,102	0,144	0,196	0,234	0,269	0,696
summa PAH M	0,048	0,051	0,121	0,036	0,038	0,055	0,0612	0,069	0,175
summa PAH H	0,114	0,129	0,292	0,0659	0,106	0,141	0,172	0,2	0,502
PCB 28 (µg/kg TS)	<0,1	0,17	0,36	<0,1	<0,1	0,15	0,15	0,18	0,38
PCB 52 (µg/kg TS)	<0,1	<0,1	<0,1	<0,1	<0,2	<0,1	<0,1	<0,1	0,13
PCB 101 (µg/kg TS)	<0,1	<0,2	<0,3	<0,1	<0,1	<0,2	<0,1	0,14	0,18
PCB 118 (µg/kg TS)	0,12	0,13	0,25	<0,1	0,12	<0,1	0,12	0,22	0,39
PCB 153 (µg/kg TS)	0,14	0,21	0,39	<0,1	0,11	0,14	0,17	0,27	0,61
PCB 138 (µg/kg TS)	0,14	0,16	0,32	<0,1	0,13	0,12	0,16	0,21	0,39
PCB 180 (µg/kg TS)	<0,1	<0,1	<0,1	<0,1	<0,1	0,1	<0,1	<0,1	<0,2
summa PCB 7 (µg/kg TS)	0,4	0,67	1,32	<0,35	0,36	0,41	0,6	1,02	2,08

Tennorganiska föreningar µg/kg TS	Station 150			Station 040			Station 009		
	0-10	10-30	30-50	0-10	10-30	30-50	0-10	10-30	30-50
MBT	<1	1,47	<1	1	1,05	1,63	2,02	1,28	<1
DBT	<1	1,19	1,31	<1	<1	1,02	<1	<1	<1
TBT	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1

Övriga organiska föreningar mg/kgTS	Station 150			Station 040			Station 009		
	0-10	10-30	30-50	0-10	10-30	30-50	0-10	10-30	30-50
Naftalen	<0,010	0,012	0,016	0,045	0,032	0,03	0,046	0,012	<0,010
Fluoren	<0,010	<0,010	<0,010	0,013	<0,010	0,01	0,013	<0,010	<0,010
Fenantren	0,015	0,026	0,042	0,064	0,076	0,087	0,072	0,049	0,028
Antracen	<0,0040	0,0059	0,0101	0,0141	0,0131	0,0165	0,013	0,009	<0,0040
Fluoranten	0,032	0,053	0,091	0,106	0,132	0,173	0,102	0,097	0,036
Pyren	0,026	0,044	0,101	0,09	0,105	0,158	0,084	0,102	0,044
Bens(a)antracen	0,013	0,024	0,045	0,047	0,064	0,086	0,05	0,06	0,024
Krysen	0,012	0,024	0,047	0,044	0,062	0,086	0,052	0,038	0,018
Bens(b)fluoranten	0,063	0,092	0,232	0,201	0,266	0,497	0,216	0,299	0,12
Bens(k)fluoranten	0,021	0,034	0,066	0,066	0,086	0,154	0,08	0,108	0,042
Bens(a)pyren	0,026	0,038	0,072	0,082	0,109	0,192	0,083	0,095	0,041
Dibens(ah)antracen	0,025	0,043	0,112	0,118	0,165	0,278	0,13	0,195	0,065
Bens(ghi)perlyen	<0,010	0,013	0,03	0,028	0,043	0,072	0,032	0,044	0,018
Indeno(1,2,3-cd)pyren	0,0336	0,0516	0,117	0,126	0,159	0,268	0,138	0,196	0,0834
Summa PAH 16	0,267	0,46	0,981	1,04	1,31	2,11	1,11	1,3	0,519
Summa PAH M	0,073	0,129	0,244	0,287	0,326	0,444	0,284	0,257	0,108
Summa PAH-H	0,194	0,32	0,721	0,712	0,954	1,63	0,781	1,04	0,411
PCB 28	0,12	0,32	<0,1	0,38	0,51	0,4	0,24	<0,1	<0,1
PCB 52	<0,1	0,12	<0,1	<0,1	0,17	0,18	<0,1	<0,1	<0,1
PCB 101	0,16	0,21	<0,1	0,24	0,25	0,42	<0,2	<0,1	<0,1
PCB 118	0,13	0,33	<0,1	0,22	0,52	0,65	0,28	<0,1	<0,1
PCB 138	0,22	0,47	0,12	0,28	0,59	0,85	0,44	0,1	<0,1
PCB 153	0,17	0,4	0,11	0,31	0,5	0,77	0,3	<0,1	<0,1
PCB 180	<0,1	<0,2	<0,1	<0,1	<0,2	<0,3	<0,2	<0,1	<0,1
Summa PCB 7	0,8	1,85	0,23	1,43	2,54	3,27	1,26	0,1	<0,35

6.2.2 Metaller

Resultatet från metallanalysen visade halter som enligt bedömningsgrunderna för miljö kvalitet (Naturvårdsverket, 1999) klassas från mycket låg till medelhög halt. Halter som översteg mycket låga halter påträffades enbart vid de djupaste stationerna (009 och 040), där krom och bly förekom i medelhöga halter, se Tabell 6.3.

Tabell 6.3. Sammanställning och klassning av föroreningsgrad med avseende på metaller i sediment enligt Bedömningsgrunderna för miljö kvalitet, kust och hav (Naturvårdsverket, 1999, NV 4914). Metallhalterna redovisas i mg/kg TS. Nedan redovisas även resultat för analys av torrsubstans och TOC och dessa redovisas i % och % av TS respektive. Grå celler anger mätvärden under rapporteringsgränsen och är därav inte klassade.

	Mycket låg halt	Låg halt	Medelhög halt	Hög halt	Mycket hög halt									
						Station 127			Station 106			Station 142		
mg/kg TS						0-10	10-30	30-50	0-10	10-30	30-50	0-10	10-30	30-50
As						6,5	6,0	7,0	5,9	5,5	5,2	7,1	7,2	8,0
Cd						<0,1	<0,1	0,1	<0,1	<0,1	<0,1	<0,1	<0,1	0,2
Cr						20,9	18,7	18,2	15,0	16,1	13,4	23,0	25,2	23,4
Cu						8,6	7,9	7,7	5,3	5,8	4,4	9,7	10,7	10,2
Hg						<0,2	<0,2	<0,2	<0,2	<0,2	<0,2	<0,2	<0,2	<0,2
Ni						14,9	13,0	12,9	10,1	11,8	8,3	15,9	17,1	14,7
Pb						14,9	15,6	17,7	11,8	13,3	12,3	16,6	19,8	23,0
Zn						43,0	40,0	42,4	26,8	33,3	27,1	45,5	55,1	60,0
torrsubstans vid 105°C (%)						58	66	68	66	72	75	59	62	65
TOC (% TS)						0,8	0,8	0,9	0,7	0,7	0,6	1,0	1,0	1,0
						Station 150			Station 040			Station 009		
mg/kg TS						0-10	10-30	30-50	0-10	10-30	30-50	0-10	10-30	30-50
As						6,8	7,9	9,2	13,8	13,3	11,9	9,0	10,9	10,4
Cd						<0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	<0,1	0,1	0,1
Cr						26,4	30,3	26,9	50,0	45,4	43,3	41,0	44,8	48,9
Cu						10,1	11,4	11,9	17,6	15,7	15,4	13,6	14,4	12,9
Hg						<0,2	<0,2	<0,2	<0,2	<0,2	<0,2	<0,2	<0,2	<0,2
Ni						15,8	17,3	17,6	31,5	28,3	27,5	26,3	29,6	31,0
Pb						19,0	22,8	24,5	35,9	37,0	40,8	34,9	38,1	26,3
Zn						52,9	62,8	64,2	88,4	82,8	86,2	74,3	84,9	68,7
Torrsubstans vid 105°C (%)						56	57	59	40	45	48	40	45	50
TOC (% TS)						1,1	1,1	1,1	2,0	2,0	1,9	2,0	1,9	1,6

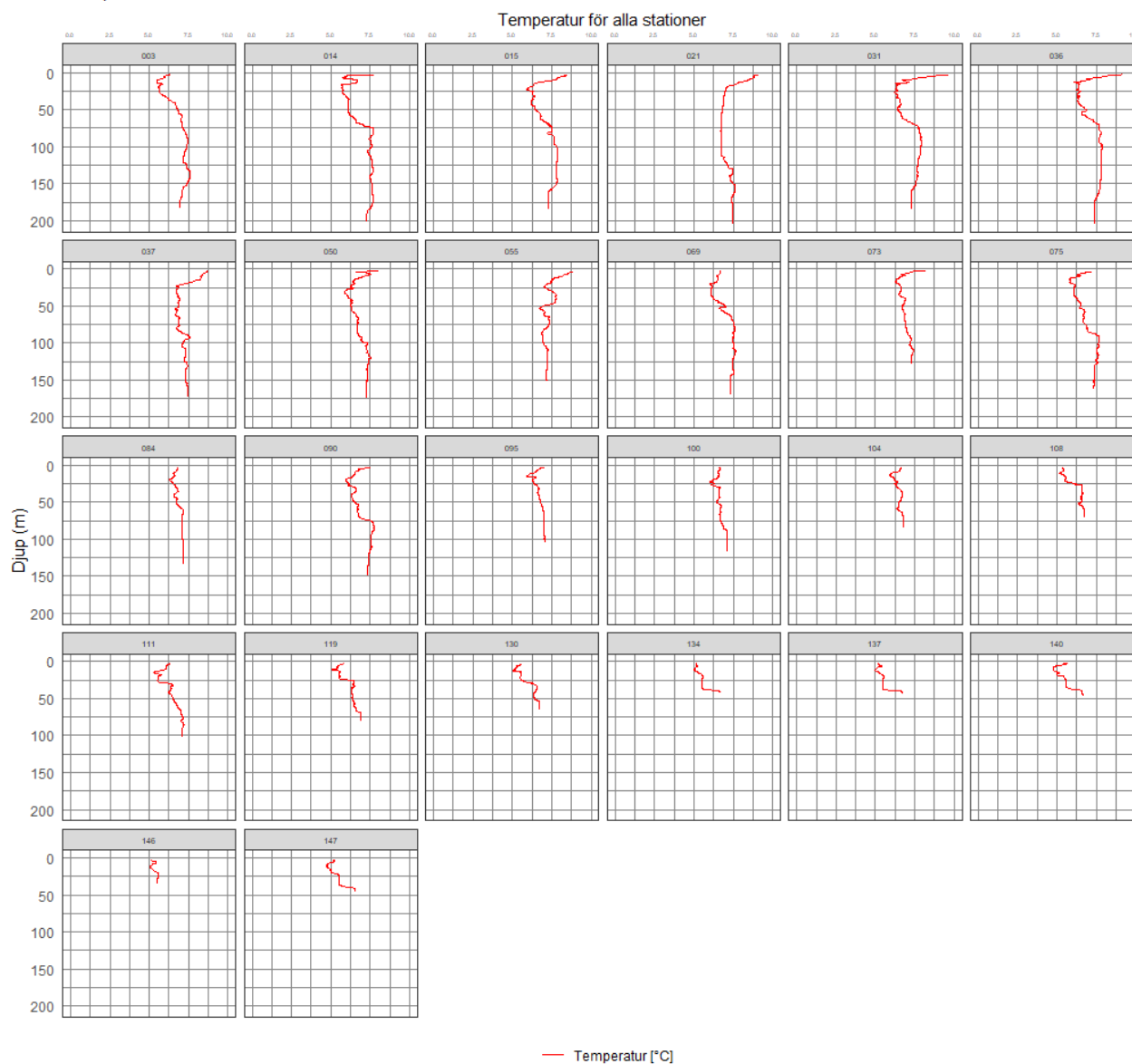
7 Referenser

- Havs- och vattenmyndigheten. (2015). Visuella undervattensmetoder för uppföljning av marina naturtyper och typiska arter.Handledning för miljöövervakning. Undersökningstyp. Version 1:3. Sid 23.
- IUCN. (2023). The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2022–2. <https://www.iucnredlist.org>. [Hämtat 2023-07-06]
- Josefsson, S. (2017). Klassning av halter av organiska föroreningar i sediment. SGU-rapport 2017:12.
- Leonardsson, K. (2004). Metodbeskrivning för provtagning och analys av mjukbottenlevande makrovertebrater i marin miljö. Umeå universitet. <https://docplayer.se/8370501-Metodbeskrivning-for-provtagning-och-analys-av-mjukbottenlevande-makrovertebrater-i-marin-miljo.html>
- Naturvårdsverket. (1999). Bedömningsgrunder för miljökvalitet. Kust och hav. Rapport/Naturvårdsverket 4914. ISBN 91-620-4914-3. Naturvårdsverket, Stockholm.
- Naturvårdsverket. (2011). Gemensam text för vägledningarna för de svenska naturtyperna i habitatdirektivets bilaga 1. NV-04493-11.
- Naturvårdsverket. (2016). PM- 2016-02-05. Tillgängliga koder för attributet "Naturtyp " i NNK-IT systemet. Ärenden: NV-08177-15.
- OSPAR Commission. (2008a). OSPAR List of Threatened and/or Declining Species and Habitats.
- OSPAR Commission. (2008b) Case Report : Seapen and burrowing megafauna. https://www.ospar.org/site/assets/files/44271/seapen_burrowing_megafauna.pdf
- SLU Artdatabanken. (2023): Artinformation – artfakta <https://artfakta.se/artinformation>
- SLU Artdatabanken. (2020). *Rödlista 2020*, Uppsala: SLU Artdatabanken.
- WoRMS – World Register of Marine Species <https://www.marinespecies.org/>

8 Bilagor

8.1 Resultat Delrapport 1: Hydrografiska undersökningar

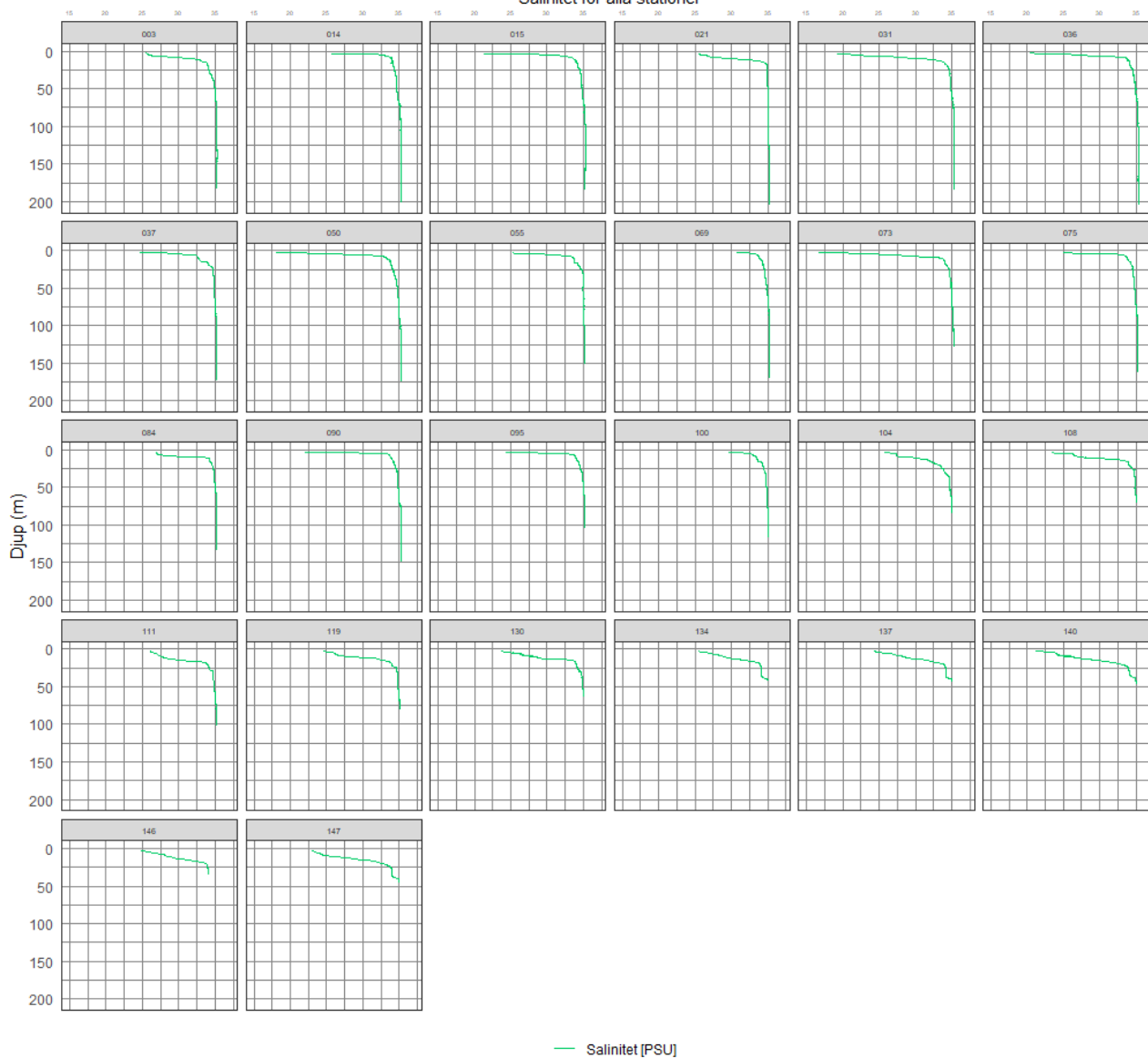
CTD-profiler: Poseidon

Figur 8.1 Temperatur (°C) över djup för alla enskilda stationer inom Poseidon Nord och Poseidon Syd.

CTD-profiler: Poseidon

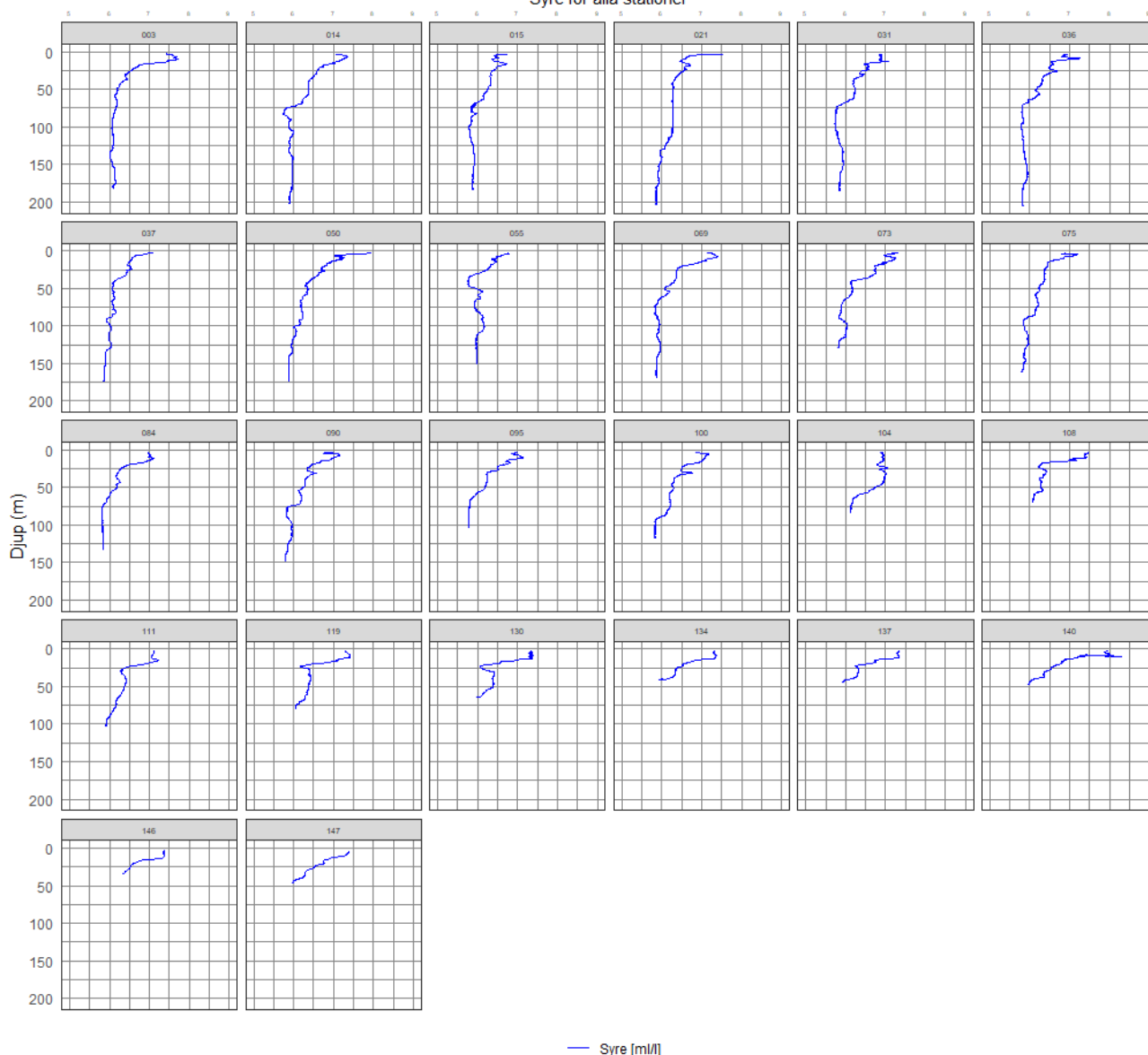
Salinitet för alla stationer

Figur 8.2 Salinitet (PSU) över djup för alla enskilda stationer inom Poseidon Nord och Poseidon Syd.

CTD-profiler: Poseidon

Syre för alla stationer

Figur 8.3 Syre (ml/l) över djup för alla enskilda stationer inom Poseidon Nord och Poseidon Syd.

8.2 Resultat Delrapport 2: Videundersökningar

Tabell 8.1. Taxa som noterats från videundersökningen i Poseidon. Mer information om rödlistningen, se avsnitt 4.1.3 och 4.2.2.5. Antal observationer anger antal individer som noterats, liksom antal stationer som taxan noterats. Total abundans (ind/m²) = antal noterade individer / samtliga 132 stationer x transekterns area (=antal ind. / 132 stationer * 25 m²).

"Abundans: station (ind/m²)" = antal individer av det taxa vid antal noterade stationer x transekterns area (= antal individer / antal stationer x 25m²). Täckningsgrad = antal % som sessila (fastsittande) taxa noterats.

* = taxa som inte kunnat räknas, men som har fördjupad redogörelse i avsnitt 5.2. Fk = förekomst, arten förekommer men räknades inte i abundans.

Svenskt namn	Vetenskaplig beteckning / namn Klass	Rödlistning (artnivå)	Antal observationer	Antal stationer	Total abundans (ind/m ²)	Abundans: station (ind/m ²)	Täckningsgrad (%)	Djupintervall (m)
Ringmaskar	Annelida							
Havsborstmask rör i sedimentet	Polychaeta/ Sedentaria (Underklass)	-	FK	50	-	-	-	45-214
Havsborstmask ekrementhöög	Polychaeta ekrementhöög	-	FK	14	-	-	-	47,1- 214
Havsborstmaskar	Polychaeta	-	2	2	0,0006	0,04	-	128- 184
Sprattelmaskar	Hesionidae	-	1	1	0,0003	0,04	-	128- 128,5
Grönvit sprattelmask	<i>Oxydromus flexuosus</i>	NE	1688	85	0,5118	0,7948	-	45-205
Påfågelsmaskar	<i>Sabella</i> sp.	-	2	2	0,0006	0,04	-	74,2- 194
Guldmus	<i>Aphrodita aculeata</i> CF	NE	FK + 1	5	0,0009	-	-	48-214
Skedmaskar	Echiura	-	FK	2	0,0006	0,04	-	62-150
Svampdjur	Porifera							
Svampdjur CF	Porifera CF	-	3	2	0,0009	0,06	-	105- 206
-	<i>Mycale lingua</i>	NE	1	1	0,0003	0,04	-	124
Mossdjur	Bryozoa							
Bladmossdjur	Flustridae	-	3	3	0,0009	0,04	-	98-113
-	<i>Securiflustra securifrons</i>	NE	3	3	0,0009	0,04	-	74,1- 130
Leddjur/ Kräftdjur	Arthropoda /Crustacea							
Bohålor kräftdjur	Bohålor Crustacea	-	FK	67	-	-	-	44-214
Bohålor oidentifierbart	-	-	FK	49	-	-	-	44-214
Havskräfta	<i>Nephrops norvegicus</i>	LC	5	5	0,0015	0,04	-	99-214
Slätbukig trollhummer	<i>Munida tenuimana</i> CF	VU	1	1	0,0003	0,04	-	204
Eremitkräftor	<i>Anapagurus/Pagurus</i> sp.	-	233	78	0,0706	0,1195	-	45-185
Krabba obest.	Brachyura	-	4	4	0,0012	0,04	-	45-86
Simkrabbor av släktet <i>Liocarcinus</i>	<i>Liocarcinus</i> sp.	-	2	2	0,0006	0,04	-	45
Spetsspannad taggräka	<i>Spirontocaris lijeborgii</i>	LC	25	6	0,0076	0,1667	-	136- 197
Pandalider	Pandalidae	-	1	1	0,0003	0,04	-	183
Nordhavsräka /randig karamellräka	<i>Pandalus borealis</i> / <i>P. montagui</i>	NT / LC	274	55	0,083	0,1993	-	113- 214
Lysräka/ krill	<i>Meganyctiphanes norvegica</i>	NE	FK	77	-	-	-	69,5- 214
Kommakräftor av släktet <i>Diastylis</i>	<i>Diastylis</i> sp.	-	1	1	0,0003	0,04	-	164
Pungräkor	Mysida	-	FK	23	-	-	-	69,5- 214
Nässeldjur	Cnidaria							
Hydrozoer	Hydrozoa	-	2	3	0,0006	0,0267	-	47-150
Mindre cylinderos	<i>Cerianthus lloydii</i>	LC	3	3	0,0009	0,04	-	93-214

Större cylinderos	<i>Pachycerianthus multiplicatus</i>	LC	4	4	0,0012	0,04	-	152–186
Havsanemoner (obestämd)	Actinaria	-	8	7	0,0024	0,0457	-	186–214
Fläckig nattanemon	<i>Halcampoides purpurea</i>	NE	65	34	0,0197	0,0765	0,235	94–214
Broskanemon	<i>Actinostola callosa</i> CF	VU	2	1	0,0006	0,08	0,5	141–207
Brännanemon	<i>Bolocera tuediae</i>	LC	224	58	0,0679	0,1545	0,431	113–214
Röd fjäderpenna	<i>Pennatula phosphorea</i> CF	LC	23	13	0,0070	0,0708	-	62–166
Större piprensare	<i>Funiculina quadrangularis</i>	VU	188	18	0,0570	0,4178	1,167	72–214
Sjöpenner av familj Virgulariidae	Virgulariidae	-	1057	56	0,3203	0,755	0,161	46–214
Slank piprensare	<i>Stylatula elegans</i> CF	VU	246	26	0,0745	0,3785	0,808	75–214
Mindre piprensare	<i>Virgularia mirabilis</i>	LC	512	76	0,1552	0,2695	0,237	47–214
Gles piprensare	<i>Virgularia tuberculata</i>	VU	41	17	0,0124	0,0965	0,118	62–214
Död mans hand	<i>Alcyonium digitatum</i>	LC	5	4	0,0015	0,05	0,25	94–105

Blötdjur	Mollusca							
Andningshål el. rör-/grävrop	Bivalvia	-	FK	63	-	-	-	44–214
Kammusslor	Pectinidae	-	1	1	0,0003	0,04	-	160
Neptunussnäcka	<i>Neptunea antiqua</i>	LC	22	13	0,0067	0,0677	-	70–179
-	<i>Buccinum/ Neptunea</i> sp.	-	11	7	0,0033	0,0629	-	113–185
Valthornssnäcka	<i>Buccinum undatum</i>	LC	37	21	0,0112	0,0705	-	60–185
Borrsnäckor	Naticidae	-	37	21	0,0112	0,0705	-	89–151
Nordborstnuding	<i>Gulenia borealis</i> CF	VU	5	5	0,0015	0,04	-	62–129

Tagghudingar	Echinodermata							
Grävsjöborrar	Spatangoida	-	2	2	0,0006	0,04	-	105–118
Hjärtsjöborrar/ lyrsjöborre	<i>Echinocardium</i> sp./ <i>Brissopsis lyrifera</i>	LC	1985	87	0,6015	0,9126	-	48–214
Lyrsjöborre	<i>Brissopsis lyrifera</i>	LC	30	17	0,0091	0,0706	-	68–198
Hjärtsjöborrar	<i>Echinocardium</i> sp.	-	1 + FK	4	0,0003	0,01	-	68–130
Sjöstjärnor obest.	Asteroidea	-	9	8	0,0027	0,045	-	77–136
Vanlig sjöstjärna	<i>Asterias rubens</i>	LC	6	6	0,0018	0,04	-	62–118
Femarmad sprödstjärna	<i>Luidia sarsi</i>	LC	8	8	0,0024	0,04	-	89–160
Krullsjöstjärnor av släktet <i>Henricia</i>	<i>Henricia</i> sp. CF	-	1	1	0,0003	0,04	-	175
Taggsjöstjärna	<i>Marthasterias glacialis</i>	LC	2	2	0,0006	0,04	-	89–118
Kammsjöstjärna	<i>Astropecten irregularis</i>	LC	6	6	0,0018	0,04	-	80–197
Trådormstjärnor av släktet <i>Amphipura</i>	<i>Amphipura</i> sp.	-	*	73	*	*	-	44–204
Piprensarormstjärna	<i>Asteronyx loveni</i>	EN	3	2	0,0009	0,06	-	184–207
Fransormstjärnor	<i>Ophiura</i> sp.	-	116	47	0,0352	0,0987	-	94–204
Vitfläckig fransormstjärna	<i>Ophiura albida</i>	LC	1481	11	0,4488	5,3855	-	46–149

Storfjällig fransormstjärna	<i>Ophiura sarsii</i>	LC	98	27	0,0297	0,1452	-	60-165
Taggormstjärna	<i>Ophiothrix fragilis</i>	LC	2	2	0,0006	0,04	-	93-120
Korvsjögurkor av släktet <i>Thyonidium</i>	<i>Thyonidium</i> sp. CF	NE	144	2	0,0436	2,88	-	89-93
Röd lergök	<i>Psolus phantapus</i>	LC	1	1	0,0003	0,04	-	118
Metkroksjögurka	<i>Paraleptopentacta elongata</i>	LC	1	1	0,0003	0,04	-	72-73
Ryggsträngsdjur/ fiskar	Chordata/ Pisces							
Pirål	<i>Myxine glutinosa</i>	LC	369	90	0,1118	0,164	-	44-214
Klorocka	<i>Amblyraja radiata</i>	EN	1	1	0,0003	0,04	-	113
Havsmus	<i>Chimaera monstrosa</i>	VU	3	3	0,0009	0,04	-	204-214
Strålfeniga fiskar obest.	Actinopterygii	-	7	6	0,0021	0,0467	-	179-214
Fenknot	<i>Chelidonichthys lucerna</i>	NA	1	1	0,0003	0,04	-	72-73
Sill	<i>Clupea harengus</i>	LC	2	2	0,0006	0,04	-	85-118
Torskfiskar obest.	Gadidae	-	1	1	0,0003	0,04	-	183
Torsk	<i>Gadus morhua</i>	VU	1	1	0,0003	0,04	-	47-48
Vitling	<i>Merlangius merlangus</i>	VU	5	5	0,0015	0,04	-	177-214
Torskfiskar av släktet <i>Trisopterus</i>	<i>Trisopterus</i> sp.	-	20	14	0,0061	0,0571	-	126-195
Glyskolja	<i>Trisopterus minutus</i>	LC	14	10	0,0042	0,056	-	171-214
Kolja	<i>Melanogrammus aeglefinus</i>	VU	4	4	0,0012	0,04	-	177-214
Fyrtömmad skärlånga	<i>Enchelyopus cimbrius</i>	NT	3	3	0,0009	0,04	-	150-190
Ålbromse/ slank ålbromse	<i>Lycodes gracilis/ Lycenchelys sarsii</i> CF	LC	4	4	0,0012	0,04	-	150-190
Spetslångebarn	<i>Lumpenus lampraeformis</i>	LC	4	4	0,0012	0,04	-	65-214
Trubblångebarn	<i>Leptoclinus maculatus</i> CF	LC	1	1	0,0003	0,04	-	46
Smörbultsfiskar	Gobiidae	-	1	1	0,0003	0,04	-	189-214
Glasbult	<i>Crystallogobius linearis</i>	LC	6	3	0,0018	0,08	-	48
Fläckig sjökock	<i>Callionymus maculatus</i>	LC	12	8	0,0036	0,06	-	45-48
Flundrefiskar obest.	Pleuronectidae	-	8	7	0,0024	0,0457	-	46-214
Rödtunga	<i>Glyptocephalus cynoglossus</i>	LC	4	4	0,0012	0,04	-	185-214
Lerskädda	<i>Hippoglossoides platessoides</i>	LC	2	2	0,0006	0,04	-	101-105
Rödspätta	<i>Pleuronectes platessa</i>	LC	3	3	0,0009	0,04	-	46-47

8.3 Rådata Delrapport 2 : Stationer videoundersökning

Tabell 8.2 Stationsnummer, koordinater (SWEREF99TM), djup samt dominerande bottensubstrat vid videoundersökningsstationer inom Poseidon.

Station	Djup (m)	Bottensubstrat
1	193–194	Lera/silt
2	184	Lera/silt
3	189–190	Lera/silt
4	194–195	Lera/silt
5	186	Lera/silt
6	201	Lera/silt
7	189–190	Lera/silt
8	197	Lera/silt
10	181–184	Lera/silt
12	186	Lera/silt
14	204	Lera/silt
15	188–190	Lera/silt
17	177–178	Lera/silt
18	212–214	Lera/silt
20	200–201	Lera/silt
22	179	Lera/silt
23	212–214	Lera/silt
24	190	Lera/silt
25	210–214	Lera/silt
26	183	Lera/silt
28	177–178	Lera/silt
29	206–207	Lera/silt
30	194	Lera/silt
33	205	Lera/silt
35	185–186	Lera/silt
36	206	Lera/silt
37	171–174	Lera/silt
38	185	Lera/silt
39	198	Lera/silt
40	189–190	Lera/silt
42	204	Lera/silt
43	179	Lera/silt
45	185	Lera/silt
46	205–206	Lera/silt
47	159	Lera/silt
48	170	Lera/silt
50	172–173	Lera/silt
52	182–183	Lera/silt
53	158	Lera/silt

55	152–154	Lera/silt
58	158–160	Lera/silt
60	171–172	Lera/silt
61	163–166	Lera/silt
62	147	Lera/silt
63	150	Lera/silt
64	171	Lera/silt
65	179	Lera/silt
66	175	Lera/silt
67	164	Lera/silt
68	136	Lera/silt
69	181–182	Lera/silt
70	151	Lera/silt
71	160	Lera/silt
72	141	Lera/silt
73	130	Lera/silt
74	173	Lera/silt
75	161–162	Lera/silt
76	154	Lera/silt
77	165	Lera/silt
78	142	Lera/silt
79	136	Lera/silt
80	126	Lera/silt
81	160	Lera/silt
82	144	Lera/silt
83	130	Lera/silt
84	133	Lera/silt
85	120–126	Lera/silt
86	150	Lera/silt
87	113	Lera/silt
88	118	Lera/silt
89	124–125	Lera/silt
90	149	Lera/silt
91	135–136	Lera/silt
92	128–129	Lera/silt
93	139	Lera/silt
94	113	Lera/silt
95	105	Lera/silt
96	120	Lera/silt
97	129	Lera/silt
98	112	Lera/silt
99	99	Lera/silt
100	118	Lera/silt
101	101	Lera/silt
102	124	Lera/silt
103	106–108	Lera/silt

104	93	Lera/silt
105	87	Lera/silt
106	98–99	Lera/silt
107	112–113	Lera/silt
108	71	Lera/silt
109	76–77	Lera/silt
110	80–81	Lera/silt
111	101–102	Lera/silt
112	83	Lera/silt
113	89–90	Lera/silt
114	106–107	Lera/silt
115	95–96	Lera/silt
116	70	Lera/silt
117	94–95	Lera/silt
118	72–73	Lera/silt
119	81–82	Lera/silt
120	86–87	Lera/silt
121	99	Lera/silt
122	65	Lera/silt
123	74–75	Lera/silt
124	68	Lera/silt
125	74–75	Lera/silt
126	85–86	Lera/silt
127	60	Lera/silt
128	62–63	Lera/silt
129	78–79	Lera/silt
130	66	Lera/silt
131	47–48	Lera/silt
132	48	Lera/silt
133	47	Lera/silt
134	46	Lera/silt
135	47	Lera/silt
136	47–48	Lera/silt
137	46	Lera/silt
138	46	Lera/silt
139	46	Lera/silt
140	45	Lera/silt
141	47	Lera/silt
142	46	Lera/silt
143	45	Lera/silt
144	45	Lera/silt
145	46	Lera/silt
146	44–45	Lera/silt
147	46	Lera/silt
148	45	Lera/silt
149	44	Lera/silt

150

45

Lera/silt

8.4 Resultat Delrapport 3: Bottenfaunaprovtagning, samtliga taxa

Tabell 8.3. Taxa som noterats i bottenfaunaprovtagning från Poseidon.

Svenskt namn	Vetenskapligt namn	Rödlistning	Antal	Våtvikt (g)	Djupintervall (m)
Ringmaskar	Annelida				
Krokborstmask	<i>Abyssoninoe hibernica</i>	NE	17	0,38	45–68
Prålkrokgäling	<i>Aglaophamus pulcher</i>	LC	1	0,11	193
-	<i>Ampharete lindstroemi</i>	LC	1	<0,005	47
-	<i>Ampharete octocirrata</i>	LC	2	<0,015	175–180
-	<i>Ampharete sp.</i>	-	1	<0,005	71
-	<i>Amphicteis gunneri</i>	LC	3	0,47	46–71
-	<i>Anobothrus gracilis</i>	LC	7	0,48	68–193
Guldmus	<i>Aphrodita aculeata</i>	NE	11	<1,035	94–205
-	<i>Artacama proboscidea</i>	LC	8	0,98	184–211
-	<i>Brada villosa</i>	NE	4	<0,085	136–211
Isfjällsmask	<i>Bylgides groenlandicus</i>	NE	3	0,57	94–175
Blindrovmask	<i>Ceratocephale loveni</i>	NE	13	0,74	180–206
-	<i>Cerebratulus sp.</i>	-	1	0,89	147
-	<i>Chaetopterus sarsi</i>	NE	4	2,12	94–102
-	<i>Chaetozone setosa</i>	NE	10	<0,03	46–113
-	<i>Chirimia biceps</i>	NE	1	0,15	199
-	<i>Cirratulus cirratus</i>	NE	80	<0,9	86–211
-	<i>Diplocirrus glaucus</i>	NE	256	<3,01	45–211
Långrovsmask	<i>Eunereis longissima</i>	NE	1	0,04	188
-	<i>Galathowenia oculata</i>	NE	94	<0,625	46–206
Hårig ryggborstmask	<i>Gattyana cirrhosa</i>	NE	2	0,02	147
Huggsötнос	<i>Glycera alba</i>	NE	3	0,12	46–150
Stensötнос	<i>Glycera lapidum</i>	NE	1	0,03	193
Jättesötнос	<i>Glycera unicornis</i>	NE	16	9,4	45–68
Tomtemask	<i>Glycinde nordmanni</i>	NE	1	<0,005	45
Fläckvinkelmask	<i>Goniada maculata</i>	NE	2	<0,015	45–113
Kronfjällsmask	<i>Harmothoe antilopes</i>	NE	2	0,15	47–102
Spolfjällsmask	<i>Harmothoe extenuata</i>	NE	1	0,05	206
-	<i>Heteromastus filiformis</i>	NE	144	<0,86	71–211
-	<i>Laonice bahusiensis</i>	NE	2	0,09	47–75
-	<i>Levinsenia gracilis</i>	NE	3	<0,01	102–206
Slätborstmask	<i>Lumbrineris aniara</i>	NE	2	0,03	47–86
-	<i>Magelona minuta</i>	NE	4	<0,02	45–47
-	<i>Maldane sarsi</i>	NE	31	0,37	102–206
Kornfjällsmask	<i>Malmgrenia mcintoshii</i>	NE	2	0,02	46
-	<i>Malmgrenia sp.</i>	-	1	<0,005	117
-	<i>Mediomastus fragilis</i>	NE	4	<0,005	46

-	<i>Melinna cristata</i>	LC	16	2,76	150–211
Korsbladmask	<i>Neoleanira tetragona</i>	NE	6	2,71	162–206
Skimmerkroggäling	<i>Nephtys hombergii</i>	LC	3	0,08	183–193
Blekkroggäling	<i>Nephtys incisa</i>	LC	17	<2,945	45–193
Bladkroggäling	<i>Nephtys paradoxa</i>	LC	4	1,51	46–206
-	<i>Notomastus latericeus</i>	NE	20	7,01	45–167
Fåborstmaskar	<i>Oligochaeta</i>	-	4	<0,015	45–147
-	<i>Ophelina norvegica</i>	NE	16	0,86	167–211
-	<i>Ophelina sp.</i>	-	1	<0,005	167
-	<i>Ophryotrocha sp.</i>	-	1	<0,005	150
-	<i>Owenia fusiformis</i>	NE	7	1,46	68–127
Grönvit sprattelmask	<i>Oxydromus flexuosus</i>	NE	37	<0,54	46–205
-	<i>Paradoneis sp.</i>	-	1	<0,005	45
Azureldmask	<i>Paramphinome jeffreysii</i>	NE	108	<0,175	68–211
-	<i>Pectinaria auricoma</i>	LC	56	<0,965	47–206
-	<i>Pectinaria belgica</i>	LC	18	<13,39	46–206
-	<i>Pectinaria koreni</i>	LC	7	<0,295	102–147
Baltbladmask	<i>Pholoe baltica</i>	NE	182	<0,57	45–199
Blindblandmask	<i>Pholoe pallida</i>	NE	8	<0,065	159–205
Mörkkindad paddelfoting	<i>Phyllodoce groenlandica</i>	NE	1	0,06	206
-	<i>Phylo norvegicus</i>	NE	48	21,82	147–211
-	<i>Pista cristata</i>	LC	5	2,01	193–206
Snabbsprattelmask	<i>Podarkeopsis helgolandicus</i>	NE	1	<0,005	71
-	Polynoidae	-	2	<0,045	117–193
-	<i>Praxillella affinis</i>	NE	36	<0,23	184–211
-	<i>Prionospio fallax</i>	NE	6	<0,02	45–184
-	<i>Prionospio multibranchiata</i>	NA	28	<0,096	45–206
-	<i>Pseudopolydora nordica</i>	NE	2	<0,005	206
-	<i>Rhodine loveni</i>	NE	11	12,66	173–211
-	<i>Scalibregma inflatum</i>	NE	240	<5,695	46–174
-	<i>Scoloplos armiger</i>	NE	1	<0,005	71
-	<i>Spiophanes kroyeri</i>	NE	38	<0,325	45–206
Bandbladmask	<i>Sthenelais limicola</i>	NE	1	0,02	189
-	<i>Terebellides stroemii</i>	LC	21	<2,49	46–206
-	<i>Trichobranchus roseus</i>	LC	2	0,05	45–47

Leddjur	Arthropoda				
-	<i>Ampelisca brevicornis</i>	LC	2	0,05	94–117
-	<i>Ampelisca sp.</i>	-	1	<0,005	147
-	<i>Ampelisca tenuicornis</i>	LC	6	<0,045	45–102
-	<i>Amphilochoides serratipes</i>	NE	4	<0,015	162–180
-	Amphipoda	-	4	<0,02	150–206
-	Aoridae	-	1	<0,005	193
-	<i>Arrhis phyllonyx</i>	NE	1	<0,005	136
-	<i>Autonoe longipes</i>	NE	2	0,01	184
-	<i>Brachydiastylis resima</i>	DD	3	<0,01	136–150
Rundögd spökräfta	<i>Callianassa subterranea</i>	LC	10	0,87	45–68

-	<i>Diastylis bradyi</i>	LC	15	<0,1	45–136
-	<i>Diastylis lucifera</i>	LC	137	<0,215	47–206
-	<i>Diastylis rathkei</i>	LC	1	0,03	86
-	<i>Diastylis sp.</i>	-	1	<0,005	184
-	<i>Dulichia sp.</i>	-	14	<0,04	47–184
-	<i>Eriopisa elongata</i>	NE	12	<0,07	46–206
-	<i>Eudorella emarginata</i>	LC	35	<0,125	86–193
-	<i>Eudorella truncatula</i>	LC	7	<0,045	46–188
-	<i>Harpinia antennaria</i>	NE	53	<0,145	45–211
-	<i>Harpinia crenulata</i>	NE	4	<0,02	162–199
-	<i>Harpinia pectinata</i>	NE	5	<0,015	113–206
-	<i>Hippomedon sp.</i>	-	1	<0,005	189
-	<i>Ilyarachna longicornis</i>	NE	1	<0,005	193
-	<i>Iphinoe trispinosa</i>	LC	1	<0,005	46
-	<i>Leptophoxus falcatus</i>	NE	4	<0,015	184–211
-	<i>Leptostylis longimana</i>	LC	4	<0,015	193–199
-	<i>Leptostylis villosa</i>	LC	2	<0,01	167–188
-	<i>Leucon nasica</i>	LC	153	<0,305	71–206
-	<i>Leucothoe liljeborgi</i>	NE	21	<0,07	47–211
-	<i>Liljeborgia macronyx</i>	NE	1	<0,005	206
-	<i>Maera loveni</i>	NE	1	<0,005	211
-	<i>Medicorophium affine</i>	NE	2	<0,01	184–193
-	<i>Microdeutopus anomalus</i>	NE	6	<0,03	117–184
-	<i>Neohela monstrosa</i>	NE	4	0,02	175–193
Havskräfta	<i>Nephrops norvegicus</i>	LC	1	3,45	206
-	<i>Periculodes longimanus</i>	NE	3	<0,015	46–193
Tvåtandad lerräka	<i>Philocheras bispinosus</i>	LC	3	0,07	117–205
-	<i>Philomedes brenda</i>	NE	4	<0,015	113–193
-	<i>Phtisica marina</i>	NE	1	<0,005	150
Lerdykarräka	<i>Processa nouveli holthuisi</i>	LC	2	0,1	162–206
-	<i>Pseudocuma longicorne</i>	DD	1	<0,005	45
-	<i>Pseudomma affine</i>	NE	1	0,03	147
Spetsspannad taggräka	<i>Spirontocaris liljeborgii</i>	LC	1	0,76	174
-	<i>Synchelidium haplocheles</i>	NE	1	<0,005	75
-	<i>Synchelidium sp.</i>	-	2	<0,005	193
-	<i>Westwoodilla caecula</i>	NE	12	<0,065	47–193

Nässeldjur	Cnidaria				
-	Edwardsiidae	-	3	0,28	117–199
Sjöpennor	Pennatulacea	-	1	0,02	71
Slank piprensare	<i>Stylatula elegans</i>	VU	2	0,05	184–193
Mindre piprensare	<i>Virgularia mirabilis</i>	LC	7	0,8	68–193
Tagghudingar	Echinodermata				
Sköldormstjärna	<i>Amphilepis norvegica</i>	NT	6	0,55	188–211
Fjällig tråddormstjärna	<i>Amphiura chiajei</i>	LC	42	8,237	46–159
Slätbukig tråddormstjärna	<i>Amphiura filiformis</i>	LC	2890	256,313	45–184

Sjöstjärnor	Asteroidea	-	3	<0,02	159–193
Lyr sjöborre	<i>Brissopsis lyrifera</i>	LC	66	439,55	46–206
Hjärtsjöborre	<i>Echinocardium cordatum</i>	LC	8	3,73	159–206
Guldsjöborre	<i>Echinocardium flavescens</i>	LC	2	0,24	162
Dvärgsjögurka	<i>Labidoplax buskii</i>	LC	15	<0,225	75–127
Vitfläckig fransormstjärna	<i>Ophiura albida</i>	LC	4	0,48	47–130
Metkroksjögurka	<i>Leptopentacta elongata</i>	LC	29	32,05	47–102

Blötdjur	Mollusca				
Glansig pepparmussla	<i>Abra nitida</i>	LC	1635	<34,985	45–211
Islandsmussla	<i>Arctica islandica</i>	LC	1	27,9	46
Rödbrun räffelning	<i>Armina loveni</i>	LC	1	0,89	75
Finräfflad venusmussla	<i>Chamelea striatula</i>	LC	2	0,04	71–75
Korgmussla	<i>Corbula gibba</i>	LC	2	0,14	47
Smal cigarrsnäcka	<i>Cylichna cylindracea</i>	LC	58	<0,275	45–184
Slätkantad nötmussla	<i>Ennucula tenuis</i>	LC	46	<1,675	45–211
-	<i>Epitonium trevelyanum</i>	LC	1	0,01	175
-	<i>Euspira montagui</i>	LC	3	<0,025	183–205
-	<i>Euspira nitida</i>	LC	3	0,99	82–127
-	<i>Haliella stenostoma</i>	DD	20	<0,115	180–211
Strimhavsmandel	<i>Hermania scabra</i>	LC	24	<0,21	45–199
-	<i>Hyala vitrea</i>	LC	111	<0,26	45–147
Rundad myntmussla	<i>Kurtiella bidentata</i>	LC	1646	<3,215	45–188
Rostfärgad krok-mussla	<i>Mendicula ferruginosa</i>	LC	5	<0,015	184–206
Finräfflad rundmussla	<i>Mysia undata</i>	LC	1	0,88	45
Glänsande nötmussla	<i>Nucula nitidosa</i>	LC	9	<0,465	46–68
Mindre skaftmussla	<i>Nuculana minuta</i>	NT	3	0,2	47–184
Enveckad krok-mussla	<i>Parathyasira equalis</i>	LC	159	3,89	150–211
-	<i>Parvicardium minimum</i>	-	66	<0,345	71–206
Bandad småhjärtmussla	<i>Parvicardium pinnulatum</i>	LC	1	0,09	184
Mindre knivmussla	<i>Phaxas pellucidus</i>	LC	6	<0,565	45–205
Lyr sjöborremussla	<i>Tellimya tenella</i>	LC	6	0,03	175–184
Gröngul pappersmussla	<i>Thracia convexa</i>	LC	1	0,04	71
Svagveckad krok-mussla	<i>Thyasira sarsi</i>	LC	4	0,16	174–205
Radiärstrimmig venusmussla	<i>Timoclea ovata</i>	LC	2	0,13	184–206
Tornsnäcka	<i>Turritellinella tricarinata</i>	LC	1	2,19	82
Slemmaskar	Nemertea				
Randig nemertin	<i>Lineus bilineatus</i>	NE	1	0,33	94
Slemmaskar	Nemertea	-	52	<2,38	45–211
Hästskomaskar	Phoronida				
-	<i>Phoronis muelleri</i>	NE	8	<0,045	45–193
Plattmaskar	Platyhelminthes				
-	Polycladida	-	8	1,25	45–167
Snabelsäcksmaskar	Priapulida				
-	<i>Priapulid caudatus</i>	NE	10	2,83	68–147
Stjärnmaskar	Sipuncula				

Jättestjärnmask	<i>Golfingia margaritacea</i>	NE	1	8,59	188
-	<i>Nephasoma sp.</i>	NE	1	<0,005	184
Tigerstjärnmask	<i>Thysanocardia procera</i>	NE	2	0,14	47–68

8.5 Rådata Delrapport 3: Stationer bottenfaunaprovtagning

Tabell 8.4. Rådata på stationer som användes för bottenfaunaprovtagning inom Poseidon. Koordinatsystem är SWEREF99TM. Lukt anges med J = Ja eller N = Nej om svavelvätelukt kunde noteras. Detritus anges också med J eller N om det noterats organiskt material i provet.

Station	Djup (m)	Volym %	Substrat (%)	Färg	Lukt	Detritus
2	184	100	Gyttja, lera/silt (100)	Brun	N	N
8	193	100	Gyttja, lera/silt (100)	Brun/grå	N	N
14	206	100	Gyttja, lera/silt (100)	Brun/grå	N	N
15	188	100	Gyttja, lera/silt (100)	Brun/grå	N	N
21	193	100	Gyttja, lera/silt (100)	Brun	N	N
22	183	100	Gyttja, lera/silt (100)	Brun	N	N
23	211	100	Gyttja, lera/silt (100)	Brun/grå	N	N
26	189	100	Gyttja, lera/silt (100)	Brun/grå	N	N
27	199	100	Gyttja, lera/silt (100)	Brun/grå	N	N
36	206	100	Gyttja, lera/silt (100)	Brun/grå	N	N
37	173	100	Gyttja, lera/silt (100)	Brun/grå	N	N
45	184	100	Gyttja, lera/silt (100)	Brun/grå	N	N
46	205	100	Gyttja, lera/silt (100)	Brun/grå	N	N
50	174	100	Gyttja, lera/silt (100)	Brun/grå	N	N
53	159	100	Gyttja, lera/silt (100)	Brun/grå	N	N
57	180	100	Gyttja, lera/silt (100)	Brun/grå	N	N
61	167	100	Gyttja, lera/silt (100)	Brun/grå	N	N
62	147	100	Gyttja, lera/silt (100)	Brun/grå	N	N
66	175	100	Gyttja, lera/silt (100)	Brun/grå	N	N
69	183	100	Gyttja, lera/silt (100)	Brun/grå	N	N
70	150	100	Gyttja, lera/silt (100)	Grå	N	N
75	162	100	Gyttja, lera/silt (100)	Brun/grå	N	N
80	127	75	Gyttja, lera/silt (100)	Brun/grå	N	N
84	136	85	Gyttja, lera/silt (100)	Brun/grå	N	N
86	150	100	Gyttja, lera/silt (100)	Brun/grå	N	N
88	117	90	Gyttja, lera/silt (100)	Brun/grå	N	N
97	130	100	Gyttja, lera/silt (100)	Brun/grå	N	N
98	113	100	Gyttja, lera/silt (100)	Brun/grå	N	N
104	94	95	Gyttja, lera/silt (100)	Brun/grå	N	N
108	71	100	Gyttja, lera/silt (100)	Brun/grå	N	N
111	102	95	Gyttja, lera/silt (100)	Brun/grå	N	N
112	82	100	Gyttja, lera/silt (100)	Brun	N	N
120	86	100	Gyttja, lera/silt (100)	Brun	N	N
123	75	100	Gyttja, lera/silt (100)	Brun/grå	N	N
124	68	100	Gyttja, lera/silt (100)	Brun/grå	N	N
131	47	100	Gyttja, lera/silt (100)	Grå/brun	N	N
137	46	100	Gyttja, lera/silt (100)	Grå/brun	N	N

141	46,5	100	Gyttja, lera/silt (100)	Grå/brun	J	N
143	45	100	Gyttja, lera/silt (100)	Grå/brun	N	N
148	46	100	Gyttja, lera/silt (100)	Grå/brun	J	N

8.6 Rådata Delrapport 4: Miljögiftsprovtagning (organiska föreningar och metaller)

Tabell 8.5. Rådata för 3 av 6 miljögiftsprovtagningsstationer i Poseidon. Station 127, 106 och 142. Vardera station har en sedimentskiktning mellan 0-10cm, 10-30cm och 30-50cm. Varje rad visar halten av analyserade ämnen för sedimentproverna med en specificerad enhet. Ämnen som visar halter med " <" ligger under detekterbara värden.

Station	127	127	127	106	106	106	142	142	142
Sikt i sedimentkärnan	0-10cm	10-30cm	30-50cm	0-10cm	10-30cm	30-50cm	0-10cm	10-30cm	30-50cm
Siktning/mortling	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Torkning	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Uppslutning	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Extraktion	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
As, arsenik (mg/kg TS)	6,48	6	6,98	5,86	5,53	5,18	7,1	7,23	7,99
Ba, barium (mg/kg TS)	42,1	39,8	40,9	31,5	38,7	32,5	39,9	44,9	39,9
Cd, kadmium (mg/kg TS)	<0.1	<0.1	0,116	<0.1	<0.1	<0.1	<0.1	<0.1	0,165
Co, kobolt (mg/kg TS)	5,02	4,86	4,6	3,76	3,76	3,02	5,43	6,03	5,8
Cr, krom (mg/kg TS)	20,9	18,7	18,2	15	16,1	13,4	23	25,2	23,4
Cu, koppar (mg/kg TS)	8,56	7,88	7,65	5,31	5,75	4,44	9,73	10,7	10,2
Hg, kvicksilver (mg/kg TS)	<0.2	<0.2	<0.2	<0.2	<0.2	<0.2	<0.2	<0.2	<0.2
Ni, nickel (mg/kg TS)	14,9	13	12,9	10,1	11,8	8,28	15,9	17,1	14,7
Pb, bly (mg/kg TS)	14,9	15,6	17,7	11,8	13,3	12,3	16,6	19,8	23
V, vanadin (mg/kg TS)	32,8	30,4	30,5	25,6	25,9	23,2	37,2	39,4	37,1
Zn, zink (mg/kg TS)	43	40	42,4	26,8	33,3	27,1	45,5	55,1	60
naftalen (mg/kg TS)	<0.010	<0.010	0,012	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	0,019
acenaftalen (mg/kg TS)	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010
acenaften (mg/kg TS)	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010
fluoren (mg/kg TS)	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010
fenantren (mg/kg TS)	0,015	0,011	0,025	0,01	0,011	0,014	0,015	0,014	0,035

antracén (mg/kg TS)	<0.0040	<0.0040	0,0082	<0.0040	<0.0040	<0.0040	0,0042	<0.0040	0,0069
fluoranten (mg/kg TS)	0,02	0,024	0,051	0,015	0,016	0,024	0,027	0,03	0,052
pyren (mg/kg TS)	0,013	0,016	0,037	0,011	0,011	0,017	0,015	0,025	0,081
bens(a)antracén (mg/kg TS)	<0.010	<0.010	0,023	<0.010	<0.010	0,011	0,016	0,012	0,03
krysen (mg/kg TS)	0,011	0,012	0,023	<0.010	0,01	0,011	0,012	0,018	0,045
bens(b)fluoranten (mg/kg TS)	0,036	0,043	0,083	0,025	0,033	0,043	0,046	0,058	0,142
bens(k)fluoranten (mg/kg TS)	0,013	0,012	0,026	<0.010	0,011	0,012	0,018	0,02	0,051
bens(a)pyren (mg/kg TS)	0,015	0,015	0,038	0,011	0,014	0,018	0,022	0,023	0,058
Indeno(123cd)pyren (mg/kg TS)	0,019	0,023	0,042	0,013	0,018	0,022	0,028	0,035	0,074
dibens(a,h)antracén (mg/kg TS)	<0.010	<0.010	0,012	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	0,021
bens(g,h,i)perylene (mg/kg TS)	0,0198	0,0243	0,045	0,0169	0,0204	0,0237	0,0305	0,034	0,0807
summa PAH 16 (mg/kg TS)	0,162	0,18	0,425	0,102	0,144	0,196	0,234	0,269	0,696
Summa PAH 11 (mg/kg TS)	0,162	0,18	0,401	0,102	0,144	0,196	0,234	0,269	0,656
summa cancerogena PAH (mg/kg TS)	0,094	0,105	0,247	0,049	0,086	0,117	0,142	0,166	0,421
summa övriga PAH (mg/kg TS)	0,0678	0,0753	0,178	0,0529	0,0584	0,0787	0,0917	0,103	0,275
summa PAH L (mg/kg TS)	<0.0150	<0.0150	0,012	<0.0150	<0.0150	<0.0150	<0.0150	<0.0150	0,019
summa PAH M (mg/kg TS)	0,048	0,051	0,121	0,036	0,038	0,055	0,0612	0,069	0,175
summa PAH H (mg/kg TS)	0,114	0,129	0,292	0,0659	0,106	0,141	0,172	0,2	0,502
PCB 28 (mg/kg TS)	<0.0001 0	0,00017 0	0,00036 0	<0.0001 0	<0.0001 0	0,00015 0	0,00015 0	0,00018 0	0,00038 0
PCB 52 (mg/kg TS)	<0.0001 0	<0.0001 0	<0.0001 0	<0.0001 0	<0.0001 0	<0.0001 0	<0.0001 0	<0.0001 0	0,00013 0
PCB 101 (mg/kg TS)	<0.0001 0	<0.0002 0	<0.0003 0	<0.0001 0	<0.0002 0	<0.0002 0	<0.0001 0	0,00014 0	0,00018 0
PCB 118 (mg/kg TS)	0,00012	0,00013	0,00025	<0.0001 0	0,00012	<0.0001 0	0,00012	0,00022	0,00039
PCB 153 (mg/kg TS)	0,00014	0,00021	0,00039	<0.0001 0	0,00011	0,00014	0,00017	0,00027	0,00061
PCB 138 (mg/kg TS)	0,00014	0,00016	0,00032	<0.0001 0	0,00013	0,00012	0,00016	0,00021	0,00039
PCB 180 (mg/kg TS)	<0.0001 0	<0.0001 0	<0.0001 0	<0.0001 0	<0.0001 0	<0.0001 0	<0.0001 0	<0.0001 0	<0.0002 0

summa PCB 7 (mg/kg TS)	0,0004	0,00067	0,00132	<0,0003 5	0,00036	0,00041	0,0006	0,00102	0,00208
MBT, monobutyltenn (µg/kg TS)	<1	<1	1,76	<1	<1	<1	1,24	1,02	<1
DBT, dibutyltenn (µg/kg TS)	<1	<1	2,26	<1	<1	<1	<1	<1	1,18
TBT, tributyltenn (µg/kg TS)	<1	<1	1,17	<1	<1	<1	<1	<1	<1
TTBT, tetrabutyltenn (µg/kg TS)	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1
MOT, monooktyltenn (µg/kg TS)	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1
DOT, dioktyltenn (µg/kg TS)	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1
TCyT, tricyklohexyltenn (µg/kg TS)	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1
MPhT, monofenyltenn (µg/kg TS)	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1
DPhT, difenyltenn (µg/kg TS)	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1
TPhT, trifenyltenn (µg/kg TS)	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1
alaklor (mg/kg TS)	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010
o,p'-DDD (mg/kg TS)	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010
o,p'-DDE (mg/kg TS)	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010
o,p'-DDT (mg/kg TS)	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010
p,p'-DDD (mg/kg TS)	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010
p,p'-DDE (mg/kg TS)	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010
p,p'-DDT(mg/kg TS)	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010
summa 6 DDD, DDT, DDE (mg/kg TS)	<0,030	<0,030	<0,030	<0,030	<0,030	<0,030	<0,030	<0,030	<0,030
alfa-endosulfan (mg/kg TS)	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010
beta-endosulfan (mg/kg TS)	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010
aldrin (mg/kg TS)	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010
dieldrin (mg/kg TS)	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010
endrin (mg/kg TS)	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010
isodrin (mg/kg TS)	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010
1,2,3,4-tetraklorbensen (mg/kg TS)	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010	<0,010
1,2,3,5 + 1,2,4,5-tetraklorbensen (mg/kg TS)	<0,020	<0,020	<0,020	<0,020	<0,020	<0,020	<0,020	<0,020	<0,020

pentaklorbensen (mg/kg TS)	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010
hexaklorbensen (HCB) (mg/kg TS)	<0.0050	<0.0050	<0.0050	<0.0050	<0.0050	<0.0050	<0.0050	<0.0050	<0.0050
hexaklorbutadien (mg/kg TS)	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010
heptaklor (mg/kg TS)	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010
cis-heptaklorepoxid (mg/kg TS)	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010
trans-heptaklorepoxid (mg/kg TS)	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010
alfa-HCH (mg/kg TS)	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010
beta-HCH (mg/kg TS)	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010
delta-HCH (mg/kg TS)	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010
epsiolon-HCH (mg/kg TS)	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010
gamma-HCH (lindan) (mg/kg TS)	<0.0100	<0.0100	<0.0100	<0.0100	<0.0100	<0.0100	<0.0100	<0.0100	<0.0100
hexakloretan (mg/kg TS)	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010
metoxyklor (mg/kg TS)	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010
telodrin (mg/kg TS)	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010
trifluralin (mg/kg TS)	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010
diklobenil (mg/kg TS)	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010
dikofol (mg/kg TS)	<0.030	<0.030	<0.030	<0.030	<0.030	<0.030	<0.030	<0.030	<0.030
kvintozen + pentakloranalin (mg/kg TS)	<0.020	<0.020	<0.020	<0.020	<0.020	<0.020	<0.020	<0.020	<0.020
tetradifon (mg/kg TS)	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010
torrsubstans vid 105°C (%)	57,6	65,9	67,9	66	72,2	75,4	58,6	62,3	64,6
TOC (% TS)	0,81	0,78	0,9	0,69	0,65	0,57	1	1	0,97

Tabell 8.6 Rådata för 3 av 6 miljögiftsprovtagningsstationer i Poseidon. Station 150, 040 och 009. Vardera station har en sedimentskiktning mellan 0-10cm, 10-30cm och 30-50cm. Varje rad visar halten av analyserade ämnen för sedimentproverna med en specificerad enhet. Ämnen som visar halter med "<" ligger under detekterbara värden.

Station	150	150	150	040	040	040	009	009	009
Sikt i sedimentkärnan	0-10cm	10-30cm	30-50cm	0-10cm	10-30cm	30-50cm	0-10cm	10-30cm	30-50cm
Siktning/mortling	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Torkning	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Uppslutning	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Extraktion	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
As, arsenik (mg/kg TS)	6,84	7,86	9,24	13,8	13,3	11,9	9	10,9	10,4
Ba, barium (mg/kg TS)	45,2	48,1	48,7	132	153	130	138	105	67,9
Cd, kadmium (mg/kg TS)	<0.1	0,111	0,13	0,102	0,114	0,144	<0.1	0,114	0,12
Co, kobolt (mg/kg TS)	6,02	6,68	6,3	11,7	10,3	9,99	9,71	10,3	11,3
Cr, krom (mg/kg TS)	26,4	30,3	26,9	50	45,4	43,3	41	44,8	48,9
Cu, koppar (mg/kg TS)	10,1	11,4	11,9	17,6	15,7	15,4	13,6	14,4	12,9
Hg, kvicksilver (mg/kg TS)	<0.2	<0.2	<0.2	<0.2	<0.2	<0.2	<0.2	<0.2	<0.2
Ni, nickel (mg/kg TS)	15,8	17,3	17,6	31,5	28,3	27,5	26,3	29,6	31
Pb, bly (mg/kg TS)	19	22,8	24,5	35,9	37	40,8	34,9	38,1	26,3
V, vanadin (mg/kg TS)	41,1	46,7	45,5	81	72,6	72,6	68,6	69,7	75,5
Zn, zink (mg/kg TS)	52,9	62,8	64,2	88,4	82,8	86,2	74,3	84,9	68,7
naftalen (mg/kg TS)	<0.010	0,012	0,016	0,045	0,032	0,03	0,046	0,012	<0.010
acenaftalen (mg/kg TS)	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010
acenaften (mg/kg TS)	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010
fluoren (mg/kg TS)	<0.010	<0.010	<0.010	0,013	<0.010	0,01	0,013	<0.010	<0.010
fenantren (mg/kg TS)	0,015	0,026	0,042	0,064	0,076	0,087	0,072	0,049	0,028
antracen (mg/kg TS)	<0.0040	0,0059	0,0101	0,0141	0,0131	0,0165	0,013	0,009	<0.0040
fluoranten (mg/kg TS)	0,032	0,053	0,091	0,106	0,132	0,173	0,102	0,097	0,036
pyren (mg/kg TS)	0,026	0,044	0,101	0,09	0,105	0,158	0,084	0,102	0,044
bens(a)antracen (mg/kg TS)	0,013	0,024	0,045	0,047	0,064	0,086	0,05	0,06	0,024

krysen (mg/kg TS)	0,012	0,024	0,047	0,044	0,062	0,086	0,052	0,038	0,018
bens(b)fluoranten (mg/kg TS)	0,063	0,092	0,232	0,201	0,266	0,497	0,216	0,299	0,12
bens(k)fluoranten (mg/kg TS)	0,021	0,034	0,066	0,066	0,086	0,154	0,08	0,108	0,042
bens(a)pyren (mg/kg TS)	0,026	0,038	0,072	0,082	0,109	0,192	0,083	0,095	0,041
Indeno(123cd)pyren (mg/kg TS)	0,025	0,043	0,112	0,118	0,165	0,278	0,13	0,195	0,065
dibens(a,h)antracen (mg/kg TS)	<0.010	0,013	0,03	0,028	0,043	0,072	0,032	0,044	0,018
bens(g,h,i)perylen (mg/kg TS)	0,0336	0,0516	0,117	0,126	0,159	0,268	0,138	0,196	0,0834
summa PAH 16 (mg/kg TS)	0,267	0,46	0,981	1,04	1,31	2,11	1,11	1,3	0,519
Summa PAH 11 (mg/kg TS)	0,267	0,436	0,935	0,958	1,24	2	1,02	1,25	0,501
summa cancerogena PAH (mg/kg TS)	0,16	0,268	0,604	0,586	0,795	1,36	0,643	0,839	0,328
summa övriga PAH (mg/kg TS)	0,107	0,192	0,377	0,458	0,517	0,742	0,468	0,465	0,191
summa PAH L (mg/kg TS)	<0.0150	0,012	0,016	0,045	0,032	0,03	0,046	0,012	<0.0150
summa PAH M (mg/kg TS)	0,073	0,129	0,244	0,287	0,326	0,444	0,284	0,257	0,108
summa PAH H (mg/kg TS)	0,194	0,32	0,721	0,712	0,954	1,63	0,781	1,04	0,411
PCB 28 (mg/kg TS)	0,00012	0,00032	<0.0001 0	0,00038	0,00051	0,0004	0,00024	<0.0001 0	<0.0001 0
PCB 52 (mg/kg TS)	<0.0001 0	0,00012	<0.0001 0	<0.0001 0	0,00017	0,00018	<0.0001 0	<0.0001 0	<0.0001 0
PCB 101 (mg/kg TS)	0,00016	0,00021	<0.0001 0	0,00024	0,00025	0,00042	<0.0002 0	<0.0001 0	<0.0001 0
PCB 118 (mg/kg TS)	0,00013	0,00033	<0.0001 0	0,00022	0,00052	0,00065	0,00028	<0.0001 0	<0.0001 0
PCB 153 (mg/kg TS)	0,00022	0,00047	0,00012	0,00028	0,00059	0,00085	0,00044	0,0001	<0.0001 0
PCB 138 (mg/kg TS)	0,00017	0,0004	0,00011	0,00031	0,0005	0,00077	0,0003	<0.0001 0	<0.0001 0
PCB 180 (mg/kg TS)	<0.0001 0	<0.0002 0	<0.0001 0	<0.0001 0	<0.0002 0	<0.0003 0	<0.0002 0	<0.0001 0	<0.0001 0
summa PCB 7 (mg/kg TS)	0,0008	0,00185	0,00023	0,00143	0,00254	0,00327	0,00126	0,0001	<0.0003 5
MBT, monobutyltenn (µg/kg TS)	<1	1,47	<1	1	1,05	1,63	2,02	1,28	<1
DBT, dibutyltenn (µg/kg TS)	<1	1,19	1,31	<1	<1	1,02	<1	<1	<1
TBT, tributyltenn (µg/kg TS)	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1

TTBT, tetrabutyltenn (µg/kg TS)	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1
MOT, monooktyltenn (µg/kg TS)	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1
DOT, dioktyltenn (µg/kg TS)	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1
TCyT, tricyklohexyltenn (µg/kg TS)	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1
MPhT, monofenyltenn (µg/kg TS)	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1
DPhT, difenyltenn (µg/kg TS)	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1
TPhT, trifenyltenn (µg/kg TS)	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1
alaklor (mg/kg TS)	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010
o,p'-DDD (mg/kg TS)	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010
o,p'-DDE (mg/kg TS)	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010
o,p'-DDT (mg/kg TS)	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010
p,p'-DDD (mg/kg TS)	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010
p,p'-DDE (mg/kg TS)	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010
p,p'-DDT(mg/kg TS)	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010
summa 6 DDD, DDT, DDE (mg/kg TS)	<0.030	<0.030	<0.030	<0.030	<0.030	<0.030	<0.030	<0.030	<0.030
alfa-endosulfan (mg/kg TS)	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010
beta-endosulfan (mg/kg TS)	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010
aldrin (mg/kg TS)	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010
dieldrin (mg/kg TS)	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010
endrin (mg/kg TS)	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010
isodrin (mg/kg TS)	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010
1,2,3,4-tetraklorbensen (mg/kg TS)	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010
1,2,3,5 + 1,2,4,5-tetraklorbensen (mg/kg TS)	<0.020	<0.020	<0.020	<0.020	<0.020	<0.020	<0.020	<0.020	<0.020
pentaklorbensen (mg/kg TS)	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010
hexaklorbensen (HCB) (mg/kg TS)	<0.0050	<0.0050	<0.0050	<0.0050	<0.0050	<0.0050	<0.0050	<0.0050	<0.0050
hexaklorbutadien (mg/kg TS)	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010
heptaklor (mg/kg TS)	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010

cis-heptaklorepoxid (mg/kg TS)	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010
trans-heptaklorepoxid (mg/kg TS)	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010
alfa-HCH (mg/kg TS)	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010
beta-HCH (mg/kg TS)	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010
delta-HCH (mg/kg TS)	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010
epsiolon-HCH (mg/kg TS)	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010
gamma-HCH (lindan) (mg/kg TS)	<0.0100	<0.0100	<0.0100	<0.0100	<0.0100	<0.0100	<0.0100	<0.0100	<0.0100
hexakloretan (mg/kg TS)	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010
metoxyklor (mg/kg TS)	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010
telodrin (mg/kg TS)	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010
trifluralin (mg/kg TS)	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010
diklobenil (mg/kg TS)	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010
dikofol (mg/kg TS)	<0.030	<0.030	<0.030	<0.030	<0.030	<0.030	<0.030	<0.030	<0.030
kvintozen + pentakloranalin (mg/kg TS)	<0.020	<0.020	<0.020	<0.020	<0.020	<0.020	<0.020	<0.020	<0.020
tetradifon (mg/kg TS)	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010
torrsubstans vid 105°C (%)	55,7	56,8	59,3	39,9	45,2	47,9	40	45,2	50,2
TOC (% TS)	1,1	1,12	1,12	1,98	1,95	1,92	2,02	1,88	1,61

Vindkraftspark Poseidon

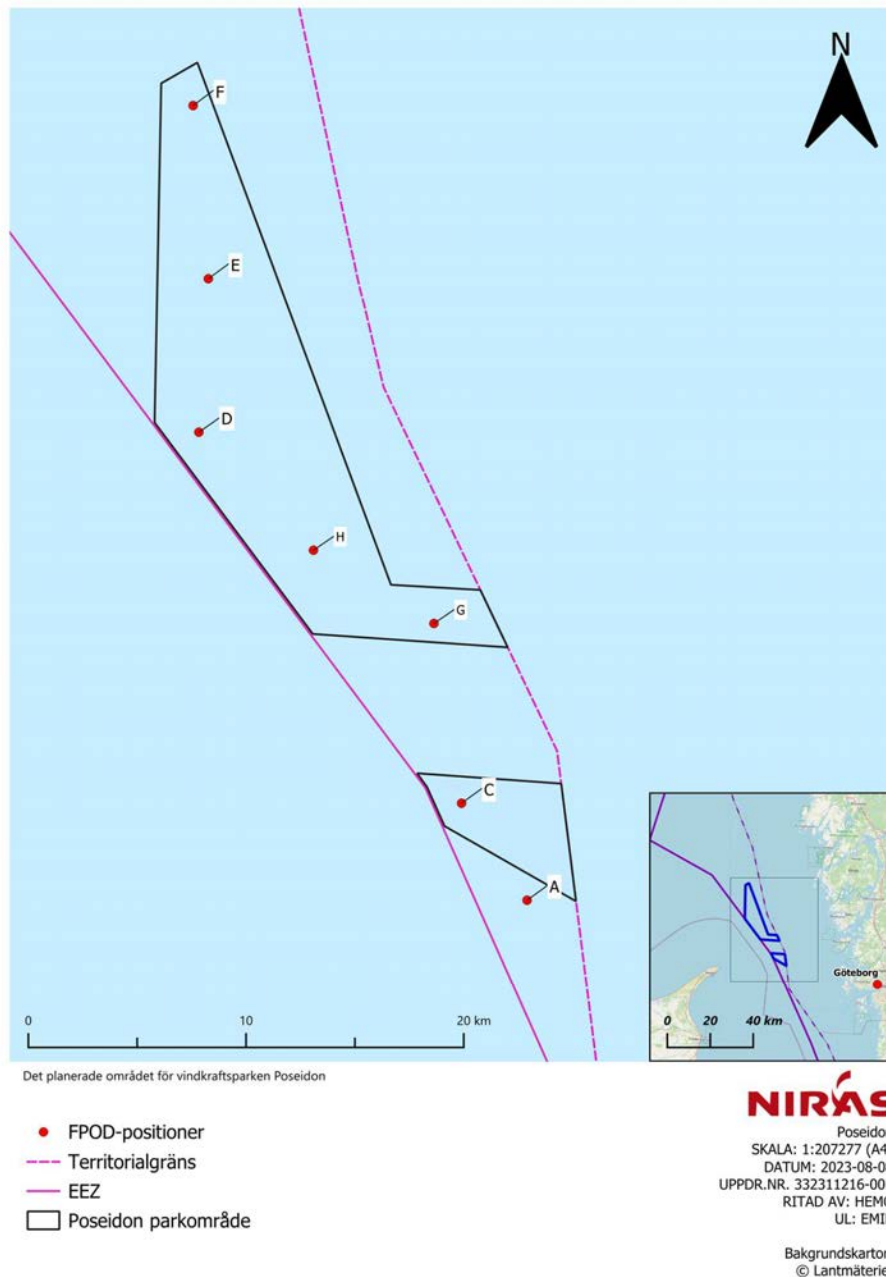
Kontiki Vind AB

Datum: 17 augusti 2023

2.7.1.1 Länsstyrelsen Västra Götalands län har efterfrågat en redovisning av sammanställt resultat från fortsatta studier av tumlarforekomst som bolaget utfört fram till och med sommaren 2023.

Kompletterande resultat från studien av tumlarforekomst, tillsammans med föregående resultat, är redovisade i avsnitten nedan. Studien har sammanlagt samlat in data mellan den 29 november 2021 – 11 juli 2023. Ingen position har fullständiga data från hela tidsperioden på grund av dataförluster orsakade av yttre faktorer. Studien planeras fortsätta under 2023 och 2024.

I bilaga D5 till ansökan beskrivs metod, utrustning och initiala resultat från fältundersökningar med avseende på tumlare, där tumlardetektorer placerades ut på flera positioner inom Poseidon Nord och Syd under 2021 och 2022. Under 2023 har position B avvecklats på grund av väldigt omfattande dataförluster orsakade av yttre faktorer. De sju positioner som nu är aktiva illustreras i figur 1.

Figur 1. Översikt över de positioner där tumlardetektorer (F-PODs) är placerade inom Poseidon Nord och Syd.

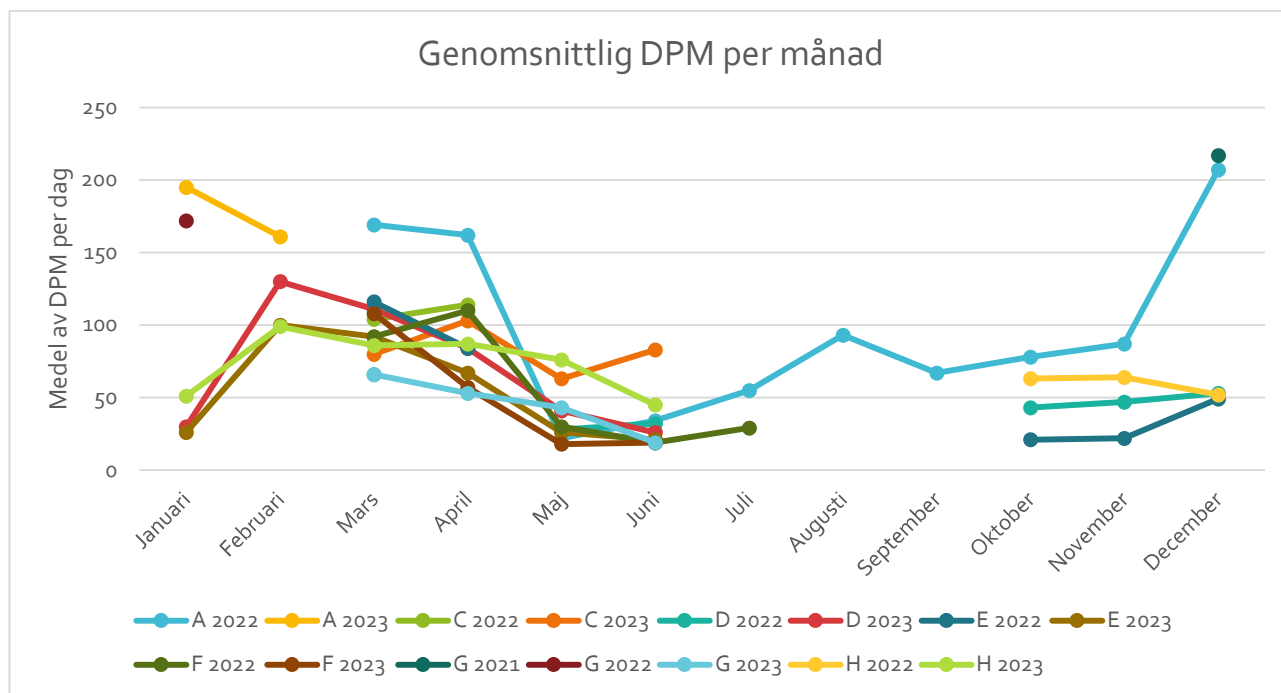
Efter den initiala utsättningen av tumlardetektorer i slutet av 2021 och början av 2022, har parkområdets utformning ändrats vilket gör att position A ligger utanför området för Poseidon Syd. Eftersom position A ligger inom ett grundare område (mellan 45 – 48 meter djupt) tillsammans med position C, anses position A fortfarande representera detta grundare område och kommer därmed också inkluderas i analysen, precis som tidigare (bilaga D5. Marina Däggdjur). Vid alla sju aktiva positioner finns en tumlardetektor, F-POD (Chelonia Ltd), placerad. Denna F-POD är utformad för att passivt lyssna efter de ekolokaliseringss ljud som tandvalar (bland annat tumlare och delfiner) producerar.

Som tidigare beskrivits i bilaga D5 till MKB:n har många av positionerna drabbats av dataförluster under olika perioder på grund av yttre faktorer. Detta har resulterat i att ingen position har fullständiga data från hela tidsperioden. I tabell 1 redovisas vilka månader per position och år som har användbara data från de olika positionerna inom projektområdet. Enbart månader med data från minst 25 % av månaden (minst 7 hela dagar) klassas som användbara data och inkluderas i denna tabell och i efterföljande analyser.

Tabell 1. Översikt över månader med användbara data för varje position inom projektområdet (A-H). Grått = positionen är ej aktiv, grönt = data är användbara (minst 7 dagar med data för den månaden), rött = data är ofullständig, vitt = data har inte samlats in än.

	A		B		C		D		E		F		G			H		
	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023
Jan																		
Feb																		
Mars																		
April																		
Maj																		
Juni																		
Juli																		
Aug																		
Sept																		
Okt																		
Nov																		
Dec																		

Resultaten beskrivs i formatet detektionspositiva minuter (från engelskans detection positive minutes, DPM) per dag och variationen för de olika positionerna (A-H) per år visas i figur 2. Enbart månader med data från minst 25 % av månaden (minst 7 hela dagar) är inkluderade i figuren.

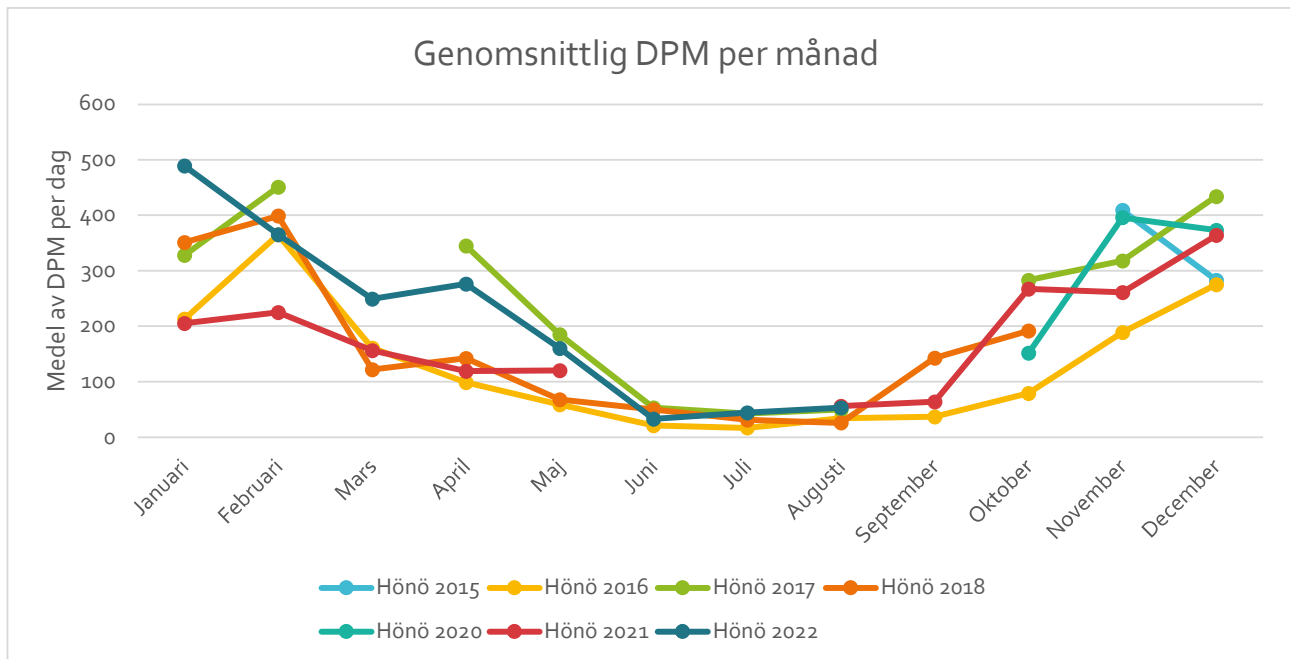

Figur 2. Genomsnittlig DPM per dag, redovisat per månad, station (A-H) och år för den egna studien. Enbart månader med data från minst 25 % av månaden (minst 7 hela dagar) är inkluderade.

I bilaga D5 till tidigare MKB har en jämförelse gjorts mellan den egna undersökningens data och data från miljöövervakningen. Miljöövervakningen har relativt få stationer i närheten av vindkraftspark Poseidon. Den närmsta stationen ligger utanför ön Hönö, ca 27 km från den södra delen av Poseidon Syd och denna station har varit aktiv till och från sedan 28 oktober 2015 (tabell 2). Data från denna station har kompletterats så att även data från år 2020–2022 är inkluderad (figur 3) och data har analyserats på samma sätt som data från den egna undersökningen för att möjliggöra en jämförelse gällande tumlarnärvaro under olika månader på året.

Tabell 2. Översikt över månader med användbara data för miljöövervakningens station vid Hönö. Grått = positionen är ej aktiv, grönt = data är användbar (minst 7 dagar med data för den månaden), rött = data är ofullständig, vitt = data har inte samlats in än.

	Hönö 2015	Hönö 2016	Hönö 2017	Hönö 2018	Hönö 2020	Hönö 2021	Hönö 2022
Januari							
Februari							
Mars							
April							
Maj							
Juni							
Juli							
Augusti							
September							
Oktober							
November							
December							

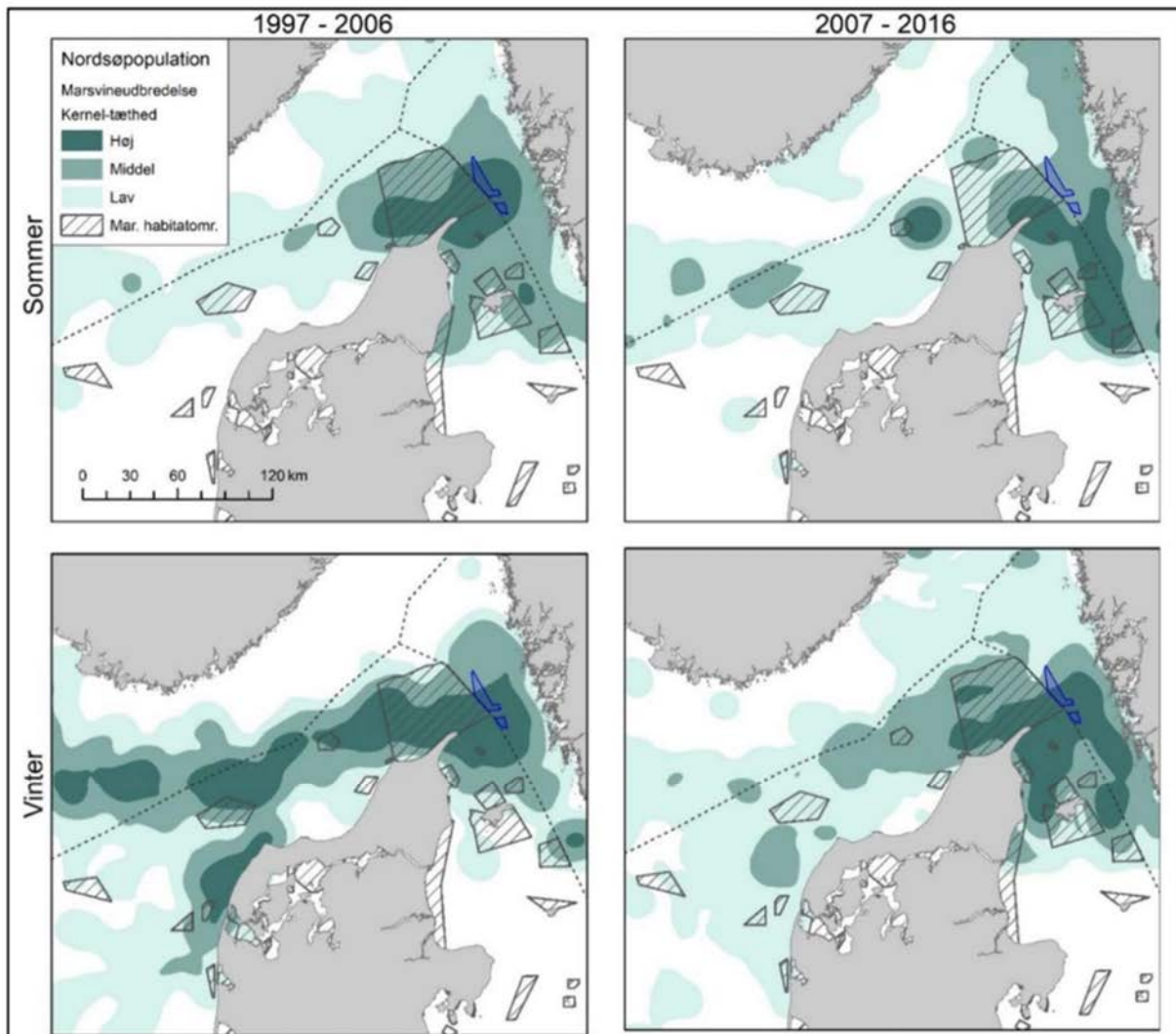

Figur 3. Genomsnittlig DPM per dag, redovisat per månad och år för miljöövervakningens station vid Hönö. Enbart månader med data från minst 25 % av månaden (minst 7 hela dagar) är inkluderade.

Resultaten från miljöövervakningens station vid Hönö mellan åren 2015 – 2022 visar att det förekommer tumlare året om och att förekomsten varierar under året, med högst tätheter under vintermånaderna och lägre tätheter under sommarmånaderna. Data från den egna undersökningen har drabbats av dataförluster men visar en antydning till liknande tendenser, som miljöövervakningens data, när det kommer till variationer i täthet av tumlare under olika tider på året.

Havs- och vattenmyndigheten har även bett om ett förtydligande för hur bolaget kommer fram till slutsatsen att området för vindkraftsparken inte längre är viktig för tumlare.

Data från fältstudierna verifierar att tumlare förekommer i parkområdet året om. Som beskrivits i avsnitt 3 i bilaga D5. Marina Däggdjur är det främst individer från Skagerrakpopulationen, som tillhör Nordsjöpopulationen, som frekvent befinner sig i området men även individer från Bälthavspopulationen kan förekomma (Teilmann m.fl. 2022). Studier har visat att utbredningen av tumlare i både Skagerak och Kattegatt har förändrats något över tid (Hammond m.fl. 2013, 2017 och Sveegaard m.fl. 2018). Studier av tumlare märkta med satellitsändare i danska vatten som pågått i över tjugo år visar att högtäthetsområdena (i kerneltäthet) har förändrats något om man jämför över tioårsperioder. Tittar man specifikt på området för Poseidon ser man att området under sommaren hade höga tätheter under 1997–2006 men att kerneltätheten under 2007–2016 minskat något till medelhöga tätheter, se figur 4 (som tidigare presenterats i bilaga D5). Data från denna studie visar också tydligt att området kring Skagens Gren är ett viktigt område för tumlare eftersom det är höga tätheter av tumlare i detta område under alla säsonger och årstider (Sveegaard m.fl. 2018).

Figur 4. Utbredning av satellitmärkta tumlare i Nordsjön och Skagerrak analyserat som Kerneltätheter uppdelat mellan två tidsperioder (1997–2006 samt 2007–2016) och två säsonger (sommar och vinter). Ju mörkare färg desto högre täthet. Området för vindpark Poseidon är geografiskt korrekt placerat. Figuren är modifierad från Sveegaard m.fl. 2018.

De utpekade viktiga områdena i svenska vatten som presenterats i Carlström & Carlén (2016) och som återfinns i MKB-bilaga D5, baseras på data från den tidiga perioden i figur 4 (med data från Teilmann m.fl. 2008, Sveegaard m.fl. 2011) varför det är möjligt att inte samma områden skulle pekats ut som viktiga om analysen skulle göras om idag med senare data.

Resultaten från vår egen studie (med data mellan 29 november 2021–11 juli 2023) samt miljöövervakningens station på Hönö (mellan november 2015–augusti 2022) visar på liknande mönster som Sveegaard m.fl. (2018) presenterade, med minskat antal detektionspositiva minuter under sommarmånaderna och högre under vintern (figur 2). Detta skulle kunna tyda på lägre tätheter av tumlare i området för vindkraftspark Poseidon under sommaren och något högre under vintern. Skillnaderna i tumlarförekomst mellan de olika studierna och tidsperioderna skulle kunna bero på att tumlarna i området förändrat sitt beteendemönster och helt enkelt förändrat hur de använder projektområdet. Att tumlare förändrar sina beteendemönster och använder olika områden på

olika sätt och under olika tidsperioder är inget ovanligt utan sker då och då på grund av olika faktorer som t.ex. tillgänglighet på bytesdjur.

I de studier som hittills gjorts gällande viktiga områden för tumlare (bland annat Carlström & Carlén 2016, Sveegaard m.fl. 2018, Hammond m.fl. 2002, 2013, 2017, Sveegaard 2022) likställer man ett viktigt område med en hög täthet av tumlare. Det inkluderas sällan andra faktorer i dessa studier, eftersom de är svåra att övervaka, vilket kan ge en otydlig bild av på vilket sätt ett område med höga tätheter av tumlare används och under vilka stadier i en tumlares liv som just det området är viktigt. Utbredningen av tumlare är dock starkt knuten till förekomsten av föda (Embling m.fl. 2010, Gilles m.fl. 2011, Sveegaard m.fl. 2012, Stalder m.fl. 2020) och skillnaderna i mönstret av tumlartätheter över tid kan mycket väl bero på skillnader i förekomst av bytesfisk.

Den exakta betydelsen som området för vindkraftspark Poseidon har för tumlare idag är inte möjlig att utvärdera med de data som finns tillgängliga. Dock kommer föreslagna skyddsåtgärder avsevärt minska risken för påverkan av tumlare. Ljuddämpande åtgärder kommer att tillse att risken för permanent och tillfällig hörselnedsättning minimeras och beteendepåverkan begränsas. Mjuk igångsättning (soft start) och ramp-up av eventuella pålningsarbeten minimerar risken för plötsliga kraftiga ljud och att honor och kalvar skräms isär. Påverkan från byggnationen resulterar framför allt i en tillfällig men kortvarig förlust av habitat då tumlare undviker områden med förhöjda undervattensljudnivåer. Då tumlare rör sig över mycket stora områden kommer de under hela anläggningstiden ha tillträdet till stora områden utan påverkan av undervattensljud från byggnationen.

Referenser

- Carlström, J., & Carlén, I. 2016. Skyddsvärda områden för tumlare i svenska vatten. AquaBiota Report 2016:04. 91 sid.
- Embling, C. B., Gillibrand, P. A., Gordon, J., Shrimpton, J., Stevick, P. T., & Hammond, P. S. 2010. Using habitat models to identify suitable sites for marine protected areas for harbour porpoises (*Phocoena phocoena*). *Biological Conservation*, 143 (2), 267-279.
- Gilles, A., S. Adler, K. Kaschner, M. Scheidat, and U. Siebert. 2011. Modelling harbour porpoise seasonal density as a function of the German Bight environment: Implications for management. *Endangered Species Research* 14:157–169.
- Hammond, P. S., Berggren, P., Benke, H., Borchers, D. L., Collet, A., Heide-Jørgensen, M. P., Heimlich, S., Hiby, A. R., Leopold, M. F., & Øien, N. 2002. Abundance of harbour porpoises and other cetaceans in the North Sea and adjacent waters. *J. Appl. Ecol.* 39, 361–376.
- Hammond, P. S., Lacey, C., Gilles, A., Viquerat, S., Börjesson, P., Herr, H., Macleod, K., Ridoux, V., Santos, M. B., Scheidat, M., Teilmann, J., Vingada, J., & Øien, N. 2017. Estimates of cetacean abundance in European Atlantic waters in summer 2016 from SCANS-III aerial and shipboard surveys.
- Hammond, P. S., Macleod, K., Berggren, P., Borchers, D. L., Burt, M. L., Cañadas, A., Desportes, G., Donovan, G. P., Gilles, A., Gillespie, D., Gordon, J., Hedley, S., Hiby, L., Kuklik, I., Leaper, R., Lehnert, K., Leopold, M., Lovell, P., Øien, N., Paxton, C., Ridoux, V., Rogan, E., Samarra, F., Scheidat, M., Sequeira, M., Siebert, U., Skov, H., Swift, R., Tasker, M. L., Teilmann, J., Van Canneyt, O., & Vázquez, J. A. 2013. Cetacean abundance and distribution in European Atlantic shelf waters to inform conservation and management. *Biological Conservation* 164: 107–122.

- Havs- och vattenmyndigheten. 2021. Åtgärdsprogram för tumlare *Phocoena phocoena* (Linnaeus, 1758). Rapport 2021:11.
- Sveegaard, S. 2022. Survey report of the SCANS-IV aerial porpoise surveys. Danish participation (TEAM 1). Aarhus University, DCE - Danish Centre for Environment and Energy, 12 s. – Scientific briefing no. 2022|74
- Sveegaard, S., Nabe-Nielsen, J. & Teilmann, J. 2018. Marsvins udbredelse og status for de marine habitatområder i danske farvande. Aarhus Universitet, DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi, 36 s. - Videnskabelig rapport nr. 284
- Stalder, D., F. M. van Beest, S. Sveegaard, R. Dietz, J. Teilmann, and J. Nabe-Nielsen. 2020. Influence of environmental variability on harbour porpoise movement. *Marine Ecology Progress Series* 648:207–219.
- Sveegaard, S., H. Andreasen, K. N. Mouritsen, J. P. Jeppesen, J. Teilmann, and C. C. Kinze. 2012. Correlation between the seasonal distribution of harbour porpoises and their prey in the Sound, Baltic Sea. *Marine Biology* 159:1029–1037.
- Sveegaard, S., Teilmann, J., Tougaard, J., & Dietz, R. 2011. High-density areas for harbor porpoises (*Phocoena phocoena*) identified by satellite tracking. *Marine Mammal Science*, 27(1): 230 - 246.
- Teilmann, J., Dietz, R. & Sveegaard, S. 2022. The use of marine waters of Skåne by harbour porpoises in time and space. Aarhus University, DCE - Danish Centre for Environment and Energy, 76 pp. Technical Report No. 236. <http://dce2.au.dk/pub/TR236.pdf>
- Teilmann, J., Larsen, F., & Desportes, G. 2008. Time allocation and diving behaviour of harbour porpoises (*Phocoena phocoena*) in Danish and adjacent waters. *J. Cetacean Res. Manag.* 9, 201–210.

Bilaga K**Kompletteringsyttrande den 18 augusti 2023, lasnyckel i förhållande till länsstyrelsens föreläggande daterat den 27 april 2023**

<u>Kompletteringsbegäran</u>	<u>Besvaras i avsnitt</u>
1. Yrkande ii behöver förtydligas avseende när byggnads- och anläggningsåtgärderna ska ha vidtagits. Det vill säga ni behöver ange ett bestämt datum alternativt koppla en tidsperiod till när detta tillstånd vunnit laga kraft.	2.2.1
2. Redovisa hur den yrkade iii säkerhetszon om 50 m från fundament ska tolkas. Vindkraftverken kan enligt underlaget i ansökan röra på sig (150 m i sidled + 50 skyddszon, s. 35 i MKB). Förtydliga hur ni tar höjd för den rörelsemån som krävs och justera lämpligen därefter ert yrkande iii.	2.12.2.1
3. Villkor 3 om buller behöver förtydligas med på vilket avstånd de angivna värdena ska klaras.	2.7.1.3
4. Villkor 16 om ekonomisk säkerhet behöver klargöras med avseende på vilket belopp som ska ställas som ekonomisk säkerhet per vindkraftverk. I beräkningen ska tydligt framgå poster för borttagande av rotorblad och torn, plattformar, transformatorstation/-er, fundament/ankare, vajrar/kättingar, borttagande av internt kabelnät samt eventuell nödvändig sjömätning i samband med en nedläggning av verksamheten.	2.17.2.1
5. Ni bör även komplettera ansökan med förslag på villkor avseende:	
a. Utmärkning för sjöfarten med sjösäkerhetsanordningar	2.12.4.1
b. Tid för när arbeten som alstrar undervattensbuller och/eller grumling inte får genomföras med hänsyn till fisk.	2.6.1
c. Tid för när arbeten som alstrar undervattensbuller och/eller grumling inte får genomföras med hänsyn till däggdjur. Det är önskvärt att även tröskelvärden för undvikandebeteende anges i villkoret samt avstånd för det.	2.7.1
6. Ange lämpligt skyddsavstånd för nedan listade naturtyper (a–e) samt skyddsavstånd för förekomster av sjöpennebottnar med rödlistade sjöpennor (f). Motivera varför förslaget skyddsavstånd är tillräckligt för att dessa inte ska påverkas negativt under anläggningsfas, drift och avveckling (exempelvis vid installation av dragankare, ankarlinor samt internkabeldragning och andra typer av bottenarbeten samt rörelse av ankarlinor på havsbotten under drift).	2.3.2.1
a. Biogena rev (ögonkorallrev eller hästmusselbankar)	
b. Djupa revmiljöer (sten-/blockmiljöer med hornkoraller, bägarkoraller, svampdjur, mossdjur, tagghudingar, limamussla, armfotingar, kräftdjur)	

- c. Haploopssamhällen
 - d. Bubbelrev
 - e. Hårdbottenstrukturer i pockmarks
 - f. Rödlistade sjöpenor
7. Redovisa undervattensbuller i nollalternativet på representativ punkt, se nedan, samt ytterligare en punkt belägen i farleden mellan Poseidon Nord och Poseidon Syd. Ange hur nuvarande nivåer påverkar och förhåller sig till rekommenderade ljudnivåer i havsmiljödirektivet. 2.4.1.1
- Redovisa förväntat maximalt undervattensbuller i motsvarande punkter under anläggningsfas samt under drift. 2.4.2.1
- I redovisningen ska de kumulativa effekterna av verksamheten tillsammans med påverkan av undervattensbuller från yrkesfiskare och annan yrkesmässig sjöfart ingå. En förändrad påverkan kan förväntas eftersom passagen mellan Poseidon Nord och Syd troligen kommer att omfördelas inom området. Passagen mellan Poseidon Nord och Syd trafikeras i större omfattning efter att vindkraftparken börjat anläggas och under drift.
8. Tydliggör och förklara tabell 9 i bilaga D 5 så att det går att förstå hur värdena i tabell 9 förhåller sig till redovisade tröskelvärden i tabell 6, se utklippen nedan. Förtydliga bullernivåer i driftsfasen och redovisa hur dessa är i förhållande till tröskelvärdet för beteendepåverkan. 2.7.2.1
9. Redogör för förutsättningarna att erhålla den uppskattade dämpningseffekten på 10 dB på de djup som är aktuella i denna park, hur dämpningen förslagsvis ska genomföras och vilken tidigare erfarenhet det finns av dämpningsteknikers effekt på stora havsdjup. 2.7.1.4
10. Förtydliga hur vissa moment uppskattas orsaka utsläpp i 30 timmar för en påle, vilket för en hel park skulle motsvara mellan 61 till 94 verk gånger 30 timmar, samtidigt som grumlingen beskrivs uppnå som mest 336 timmar. Stämmer de redovisade uppgifterna? 2.3.3.1
11. Förtydliga begreppet ackumulerad varaktighet hur påverkar detta känsliga arter och hur kan man relatera om den ackumulerade grumlingen är nära den gräns för vad känsliga arter tål. 2.3.3.1
12. Av underlaget i ansökan framgår att ankarkedjor som under driftsfas är i kontakt med botten potentiellt kan orsaka långvarig sedimentspridning och störning av bottenarna. Förtydliga uppgifterna om de förväntade effekterna av den fysiska påverkan. Enligt sedimentmodellering framstår det som att sedimentspridning orsakad av ankarkedjor endast pågår under det första driftåret för vindkraftparken men inte senare. Motivera varför sedimentspridningen upphör efter denna tid och utifrån vilka grunder denna bedömning görs. 2.3.3.1

13. Redovisa sammanställda resultat från fortsatta studier av tumlarförekomst som ni utfört fram till och med sommaren 2023. 2.7.1.1
Redovisa eventuella förslag till skyddsåtgärder så som anläggningsstopp utifrån bland annat tider på året som är särskilt känsliga.
14. Beskriv den använda modellen ”Bands collision model” samt redovisa samtliga bakomliggande parametrar som kollisionsriskerna är beräknade utifrån. 2.8.2.1
15. Genomför och redovisa uppföljande inventering av sjöfågel och sträckande rovfågel samt analys från GPS-försedda rovfåglar. Meddela de eventuella skyddsåtgärder som ni åtar er. 2.8.3.1
16. Bedöm och redogör utifrån rådande kunskaper om planerad vindkraftspark kan medföra att rovfåglar, i större utsträckning, avbryter sina försök att migrera mellan Skagen och Sveriges västkust. Motivera ert ställningstagande. 2.8.3.1

Meddela förslag på eventuella skyddsåtgärder, till exempel en korridor mellan delar av parken för att underlätta fågelmigrationen. Ange vilka eventuella skyddsåtgärder som ni åtar er att genomföra.
17. Redovisa den kompletterande inventeringen om vårmigration för fladdermöss som ni utfört under våren 2023. 2.9.1
Redogör för de osäkerheter som finns i utförd inventering (autoboxar) för olika fladdermusarter, främst avseende flyghöjd, flygsträck och spridning, samt bedöm konsekvensen för varje specifik art.
Meddela förslag på eventuella skyddsåtgärder och ange de som ni åtar er att genomföra.
18. Komplettera med fotomontage från punkter där anläggningen kan ses i Göteborgs kommun. Till exempel behövs en fotopunkt från Björlanda. 2.14.2.2
19. Påverkan på landskapsbilden behöver kompletteras med en analys av betydelsen av den sammantagna påverkan på den obrutna kustlinjen utifrån riksintressena *Högexploaterad kust* (4 kap. 4 § miljöbalken), *Obruten kust* (4 kap. 1 § miljöbalken). 2.14.2.1
20. Komplettera ansökan med fotomontage från riksintresset för kulturmiljövården vid Pater Noster (Hamneskär). Vyerna ska vara mot väderstrecken SV-V-NV. Vidare behövs ytterligare en fotopunkt från Marstrandsön, vid lotsutkiken. Vyn ska vara mot Marstrandsfjorden, fyren på Hamneskär och Pater Noster-skärgården. 2.14.2.3

21. Beskriv vad som legat till grund för bedömningarna för landskapsanalysen i D10 utifrån kulturmiljösynpunkt. Förklara skillnaden mellan bedömningsgrunderna i Bilaga D1, kap. 2 och Bilaga D10. 2.14.2.1
22. A. Redovisa förslag på lokalisering av en större passage eller två mindre trålpassager genom området Poseidon Nord. Se ungefärligt område A, gulmarkerat i figuren nedan. 2.5.1.1
- Trålpassagen/-erna ska lokaliseras centralt i området och i huvudsak inom riksintresseområde för yrkesfiske och där omfattande trålning redan sker. Om en (1) större passage redovisas, behöver den utformas så att fiskebåtar med trål kan mötas. Ett annat alternativ är två passager, en för västgående respektive en för östgående fiskebåtar. Det ska tydligt framgå hur långt det behöver vara mellan vindkraftverkens förankringspunkter för att passagen/-erna ska kunna nyttjas av yrkesfiskare utan att trålen behöver tas upp.
- B. Utred förutsättningarna för ett stråk för att underlätta demersalt trålfiske i sydvästlig-nordostlig riktning genom att minska området Poseidon Nord i sydost och Poseidon Syd i nordväst. Se ungefärligt område B, gulmarkerat i figuren nedan.
- C. Både område A och B ska redovisa i text och på tydligt kartmaterial passagens/passagernas läge tillsammans med riksintresse för yrkesfiske, demersala tråldrag, djupkurvor och vindparksområdena.
23. Redovisa om burfiske kommer att vara möjligt inom vindparksområdena. 2.5.2.1
24. Sill har hög känslighet för buller. Utred påverkan på sill och skarpsill under driftskedet och hur dess vandringsmönster kan komma att förändras. 2.6.2
25. Förklara utifrån vilka grunder ni uppskattar att effekten blir försumbar på fisk då flera arter omnämns som möjliga vad gäller fiskelek i området. 2.6.1
26. Redogör för ökad bränsleförbrukning och avgasemissioner från fartygstrafiken till följd av ruttförlängningar och omvägar runt parken. 2.13.1.1
27. Konsekvenserna under driftfasen har bedömts kvalitativt på en femgradig skala (s. 49 i Nautisk riskanalys). Redovisa bedömningsgrunderna för denna skala. Vilken skadeverkan (personskada, materialskada, miljöskada etc.) som respektive konsekvensvärde motsvarar ska tydligt framgå. 2.12.1.1
28. Redovisa underlagsmaterialet till riskmatrisen som visar nautiska risker på trafikintensitet och säkerhetsavstånd (s. 58 i Nautisk riskanalys). Ange hur risknivåerna klassificeras utifrån trafikintensitet och 2.12.1.1

säkerhetsavstånd. Bedöm om dessa risker är acceptabla och på vilka grunder ni kommit fram till detta resultat.

29. Hur förhåller sig föreslagen buffertzonen mellan fartyg och vindpark till de riktlinjer som IMO tidigare fastställt som berör möjlighet för manövrering för fartygen. Det konceptfartyget som man bör utgå ifrån gällande avstånd, fartyg / vindpark, är av en fartygsstorlek om ordningen LOA 399 m. 2.12.3
30. Redovisa uppgifter om vindkraftparkens påverkan för sjötrafiken i de angränsande farlederna i händelse av dåligt väder då fartyg kan behöva ändra kurs och rutt för grov sjö, kraftig vind och nedisning. 2.13.1.1
31. Redogörelse för vilka föroreningar som vindkraftverken kan ge upphov till och omfattningen av dessa (med hänvisning till bland annat havsmiljödirektivets miljö kvalitetsnorm B1). Redogörelsen ska även omfatta föroreningar från vittring av korrosionsskydd och rotorblad samt hur dessa föroreningar riskerar att påverka havsmiljön och miljö kvalitetsnormer. Ange vilka eventuella skyddsåtgärder ni åtar er för att begränsa spridningen av farliga ämnen i miljön. 2.16.1.1
32. Länsstyrelsen anser att ansökan ska kompletteras med en beskrivning av kumulativ påverkan och dess omfattning tillsammans med Mareld. Länsstyrelsen kommer även att kräva motsvarande redovisning från sökanden i Mareldsprojektet. 2.11.1.1
33. Vidare behövs en utredning om, och i så fall hur, den planerade parken kan utgöra en kumulativ påverkan tillsammans med vindpark Galatea-Galene i Hallands län och särskilt då delområdet Galene som ligger närmast. 2.11.1.1
34. Länsstyrelsen bedömer att ni kommer att behöva beskriva den kumulativa påverkan avseende följande aspekter: 2.11.1.1
- a) Kollisionsrisk och eventuell undanträngning av fåglar och påverkan på deras habitat, i områden där det nu planeras vindkraft. Påverkan ska redovisas för både sjöfågel och migrerande arter. När det gäller migrerande fåglar är det inte bara effekter inom det närmast angränsande havsområdet som ska beskrivas utan även störningar i andra områden, såväl på land som till havs, i fågelsträckets väg.
 - b) Undervattensbuller under anläggningskedan och under drift. Beskrivningen ska dessutom redovisa den sammantagna ljudutbredningen från farlederna efter det att dessa anpassats till vindkraftparkernas utbredning
 - c) Marina däggdjur såsom tumlare och säl med avseende på påverkan från buller, livsmiljö i övrigt som uppväxtområde födosök etc.
 - d) Sill och dess vandring
 - e) Yrkesfisket, inklusive riksintresset för yrkesfiske.
 - f) Synbarhet och siktanalyser

g) Kulturmiljö, landskapsbilden, riksintressen och naturreservat

h) Sjötrafiken och risker kopplade till denna.

35. Avgörande vetenskapliga belägg saknas för hur havsbaserad vindkraft långsiktigt påverkar bland annat tumlarpopulationer. Studier saknas överlag av hur flytande vindkraft kan påverka marina däggdjur etc. Utifrån att kunskapsläget idag får ses som bristfälligt går det inte med säkerhet att bedöma konsekvenserna som ”obetydliga” bland annat för tumlare under driftfasen. Konsekvensbedömningen bör utgående från rådande kunskapsläge tydliggöra de osäkerheter som finns kring påverkan. Bland annat bör det tydliggöras att konsekvensbedömningar som baseras på resultat från studier på parker med fasta fundament bör tillämpa en försiktighetsprincip och föra ett resonemang där osäkerheter i bedömningen redovisas tydligare. Denna synpunkt gäller generellt för de slutsatser som dras i miljökonsekvensbeskrivningen.

2.7.1.2 samt
2.10

Projektnummer: D0122768
Revision: 3
Datum: 2023-08-17

Kund: KonTiki Vind AB
Kontaktperson: Sophia Hallberg

Handläggare: Gunnar Ågren, T: +4610 505 24 19, gunnar.agren@efterklang.org
Kvalitetsansvarig: Niklas Carlsson, T: +4610 505 07 86, niklas.j.carlsson@efterklang.org

KONTIKI VIND AB – VINDPARKEN POSEIDON PM – UNDERVATTENSBULLER BEMÖTANDE AV LÄNSSTYRELSEN VÄSTRA GÖTALANDS BEGÄRAN OM KOMPLETTERING

1 INLEDNING:

I samband med KonTiki Vind AB:s ansökan om tillstånd för etablering av en vindpark (kallad Poseidon) har Länsstyrelsen Västra Götaland 2023-04-28 inkommit med kompletteringsbegäran av ansökan. I detta PM redovisas bemötande av de avsnitt i kompletteringsbegäran som rör utredningen av undervattensbuller. Utredningen av undervattensbuller finns redovisad i rapport *D0081476 – Vindparken Poseidon – Utredning av undervattensbuller vid etablering, 2022-12-12*, Efterklang och PM *D0081476 – Vindparken Poseidon – Utredning av undervattensbuller under driftsfas, 2022-12-06*, Efterklang.

2 KOMPLETTERING MED ANLEDNING AV LÄNSSTYRELSEN VÄSTRA GÖTALANDS BEGÄRAN OM KOMPLETTERING:

Utdrag ur Länsstyrelsen Västra Götalands yttrande presenteras nedan i fet stil och följs av Efterklangens bemötande.

Villkor 3. om buller behöver förtydligas med på vilket avstånd de angivna värdena ska klaras.

Det föreslagna villkoret av 140 dB SEL_{24h,VHF} relativt 1 µPa²s avser den ljudexponeringsnivå som vid överskridande kan orsaka TTS (Temporary Threshold Shift) hos tumlare. Denna exponeringsnivå anges exempelvis i danska Energistyrelsens vägledning [1]. Ljudexponeringsnivån avser allt impulsartat buller som en tumlare exponeras för under 24 timmars tid. Att ange den typen av ljudnivå vid ett visst avstånd innebär att en tumlare ska kunna befinna sig på ett konstant avstånd från pålningen under 24 timmars tid utan att den givna nivån överskrids (nivå för TTS i detta fall). Detta blir inte en ändamålsenlig formulering eftersom tumlare förväntas fly bort från pålningsbullret och därmed inte kommer att befinna sig på ett konstant avstånd från pålningen. För en villkorsformulering där en given ljudnivå inte får överskridas vid ett visst avstånd från pålningen (t.ex. 750 m likt i villkoret för Kriegers Flak, regeringsbeslut 2022-05-19, M2018/02437) är det inte lämpligt att använda en så lång exponeringstid som 24 timmar eftersom villkoret avser bulleralstring från varje enskilt påslag och inte exponering över tid.

Valet av villkorsformulering för vindpark Poseidon är välgrundat och syftar till att säkerställa att tumlare inte utsätts för skadliga ljudnivåer under anläggningsfasen.

PM D0122768

I syfte att tydliggöra hur villkorsformuleringen för vindpark Poseidon hade kunnat användas i ett kontrollprogram, har det föreslagna villkoret räknats om till en reglering av ljudexponeringsnivå för varje enskilt påslag vid 750 m avstånd från ljudkällan. Beräkningen har utgått ifrån att pålningen för vindparken Poseidon bedrivs på ett motsvarande sätt som redovisat i bullerutredningen (Tabell 6 i Bilaga D14). För att säkerställa efterlevnaden av villkor 3 får ljudet under vattenytan vid varje enskild puls inte överstiga ljudexponeringsnivån viktad för tumlare $SEL_{(enkel, VHF)}$ 119 dB relativt $1 \mu Pa^2s$ vid ett avstånd av 750 m från ljudkällan.

Ljudnivån $SEL_{(enkel, VHF)}$ 119 dB är framtagen med den beräkningsmodell som använts i utredningen för att beräkna förväntade ljudexponeringsnivåer för tumlare. Ljudnivån $SEL_{(enkel, VHF)}$ 119 dB motsäger inte det föreslagna villkoret av 140 dB $SEL_{24h, VHF}$, det är enbart en omräkning i termer av exponering vid varje påslag i stället för en total exponering under 24 timmar.

8. Tydliggör och förklara tabell 9 i bilaga D 5 så att det går att förstå hur värdena i tabell 9 förhåller sig till redovisade tröskelvärden i tabell 6, se utklippen nedan. Förtydliga bullernivåer i driftfasen och redovisa hur dessa är i förhållande till tröskelvärdet för beteendepåverkan

Tabell 6.

Djurtyp	Påverkan	Mått	Tröskelvärde, dB	Källa
Tumlare	PTS	$SEL_{24h, VHF}$	155	Energistyrelsen 2022
		$SPL_{(topp)}$	200	Andersson m.fl. 2016
	TTS	$SEL_{24h, VHF}$	140	Energistyrelsen 2022
		$SPL_{(topp)}$	194	Andersson m.fl. 2016
Undvikande beteende	$SPL_{(rms, 125 ms), VHF}$	103	Energistyrelsen 2022	
Säl	PTS	$SEL_{24h, PCW}$	185	Energistyrelsen 2022
		$SPL_{(topp)}$	218	NOAA 2018
	TTS	$SEL_{24h, PCW}$	170	Energistyrelsen 2022
		$SPL_{(topp)}$	212	NOAA 2018

Tabell 9. Beräknade ljudtrycksnivåer på olika avstånd från projektområdets gräns. Tabell från bilaga D15 till ansökan.

Avstånd, m	Beräknad ljudtrycksnivå, SPL dB rel. $1 \mu Pa$, på olika avstånd från områdesgräns i riktningarna			
	Norr	Väster	Söder	Öster
200	111	113	108	112
500	110	112	107	111
1000	110	112	106	111
2000	108	111	106	110
3000	107	110	105	110

Sedan utredningen av undervattensbuller under driftfasen (daterad 2022-12-06) har det framkommit nytt mätunderlag gällande undervattensbuller från vindkraftverk anlagda med flytande fundament. Mätningarna finns presenterade i [2] och gäller de två vindparkerna Hywind och Kincardine utanför Skottlands kust. Eftersom det för vindparken Poseidon planeras för anläggning av flytande fundament har uppdaterade beräkningarna utförts där ljuddata från [2] använts. Nedan redovisas uppdaterade beräkningar och resultat. De uppdaterade beräkningarna gäller enbart källstyrkan hos

vindkraftverken. Övriga beräkningsförutsättningar är oförändrade från tidigare utredning. Beräkningarna gäller alltså en utformning med totalt 94 vindkraftverk.

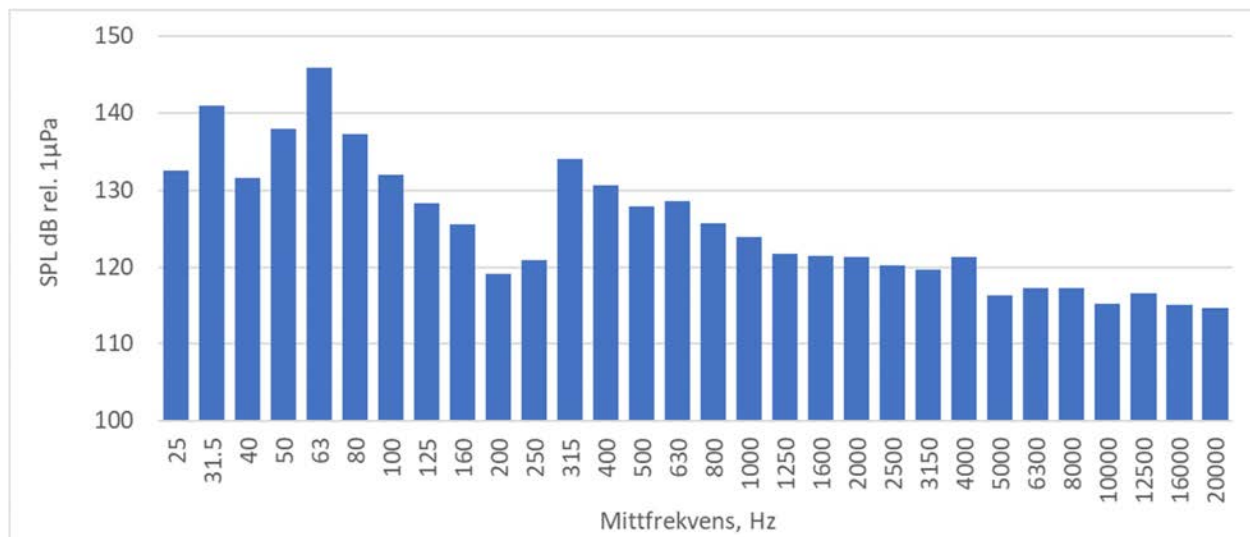
I Tabell 1 redovisades uppmätta totala källstyrkor från [2] för vindkraftverk vid de två vindparkerna Hywind och Kincardine.

Tabell 1: Uppmätta totala källstyrkor vid olika vindhastigheter för vindkraftverken vid Kincardine och Hywind. Källstyrkorna är hämtade från [2].

Vindkraftpark	Uppmätta totala källstyrkor (dB rel. 1 μ Pa) för det kontinuerliga driftsbullret vid vindhastigheterna			
	6 m/s	9 m/s	12 m/s	15 m/s
Kincardine	144,8	144,0	147,1	148,8
Hywind	143,3	143,7	145,4	145,4

Uppmätta totala källstyrkor ökar något med ökande vindhastighet. För vindkraftverken i Hywind uppmättes ca 2 dB högre källstyrka vid vindhastighet 15 m/s jämfört med vindhastighet 6 m/s. För Kincardine är motsvarande ökning 4 dB. Generellt uppmättes högre källstyrkor för vindkraftverken vid Kincardine. Vid de lägre vindhastigheterna av 6 m/s och 9 m/s är dock skillnaderna små mellan de två vindkraftverkens källstyrkor.

I syfte att visa ett ur bullerspridningssynpunkt värsta fall har den högsta uppmätta källstyrkan av 148,8 dB relativt 1 μ Pa använts som ingångsdata i beräkningarna av det kontinuerliga driftsbullret från Poseidon. I Figur 1 redovisas använda tersbandsnivåer för de uppdaterade beräkningarna.

Figur 1: Tersbandsnivåer för undervattensbuller från drift av vindkraftverk. Nivåerna är hämtade från [2] och avser den totala källstyrkan SPL 148,8 dB relativt 1 μ Pa (uppmätt vid vindparken Kincardine vid en vindhastighet av 15 m/s).

I Tabell 2 nedan redovisas en uppdaterad version av den ovan benämnda Tabell 9. Nivåerna i Tabell 2 har beräknats med den uppdaterade källstyrkan 148,8 dB relativt 1 μ Pa och filtrerats med vägningsfiltret VHF för tumlare. Vägningen har utförts så att nivåerna i Tabell 2 kan jämföras mot tröskelvärdet för undvikande beteende hos tumlare (103 dB SPL_{(rms, 125 ms), VHF}). Tröskelvärdet är hämtat från den danska Energistyrelsens vägledning [1]. Observera att det i

denna vägledning anges att för buller som inte är impulsartat (benämnt "other sounds" i [1]) är tröskelvärdet för undvikande beteende hos tumlare endast en grov uppskattning. Det är därmed osäkert hur väl detta tröskelvärde relaterar till ett undvikande beteende hos tumlare när det kommer till det kontinuerliga bullret under driftfasen.

Tabell 2: Uppdatering av den ovan benämnda Tabell 9. Beräknade ljudtrycksnivåer under driftfasen av Poseidon. Nivåerna är anpassade med vägningsfilter för tumlare.

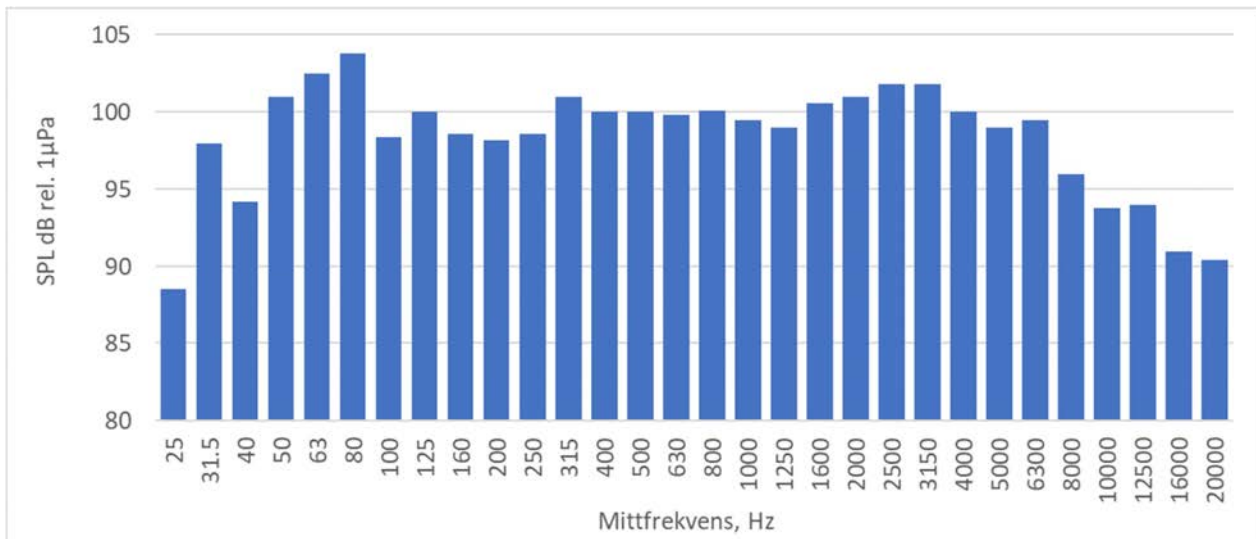
Avstånd, m	Beräknad ljudtrycksnivå, SPL _{VHF} dB rel. 1 µPa, på olika avstånd från områdesgräns i riktningarna			
	Norr	Väster	Söder	Öster
200	87	89	84	88
500	86	88	83	87
1000	86	88	82	87
2000	84	87	82	86
3000	83	86	81	86

Tabell 2 beskriver hur nivån av undervattensbuller under driftfasen avtar med ökande avstånd från områdesgräns. I de till områdesgränsen närmaste belägna beräkningspunkterna (avstånd 200 m) beräknas en marginal av som minst 14 dB till tröskelvärdet för undvikande beteende hos tumlare.

Inom Poseidons område beräknas det kontinuerliga driftsbullret, filterat vägningsfiltret VHF för tumlare, att variera från ca 90 dB SPL_{VHF} vid områdesgräns till ca 119 dB SPL_{VHF} invid varje vindkraftverk. Ljudnivåer överskridande tröskelvärdet för undvikandebeteende hos tumlare beräknas kunna uppstå inom ca 20 m från respektive vindkraftverk vid vindhastighet 15 m/s. Avståndet av 20 m avser avståndet från en punktkälla placerad i ett tänkt akustiskt centrum vid respektive vindkraftverk. För vidare resonemang gällande punktkällor se avsnitt 5.2 i bilaga D14, *Undervattensbuller anläggning*.

Eftersom det saknas underlag från mätningar av undervattensbuller från vindkraftverk av den planerade storleken 15 MW eller större anlagda med flytande fundament bör beräkningsresultatet tolkas med viss försiktighet. Vindkraftverken i Hywind och Kincardine har installerade effekter av 6 MW [3] respektive 9,5 MW [4].

I [2] konstateras vidare att mätningarna visade på att de flytande fundamentens förtöjningssystem gav upphov till transienter (kortvariga toppar) i utstrålat buller. Den i beräkningarna använda källstyrkan av 148,8 dB relativt 1 µPa avser det kontinuerliga bullret från driften. Bullret alstrat av förtöjningssystemen har generellt en mer bredbandig karaktär i jämförelse med kontinuerliga driftsbullret som domineras av lägre frekvenser. I Figur 2 presenteras i [2] redovisad median för transienter alstrade av förtöjningssystemen vid Kincardine vid en vindhastighet av 12–15 m/s. Redovisade nivåer gäller en mätpunkt belägen 600 m från vindkraftverket.

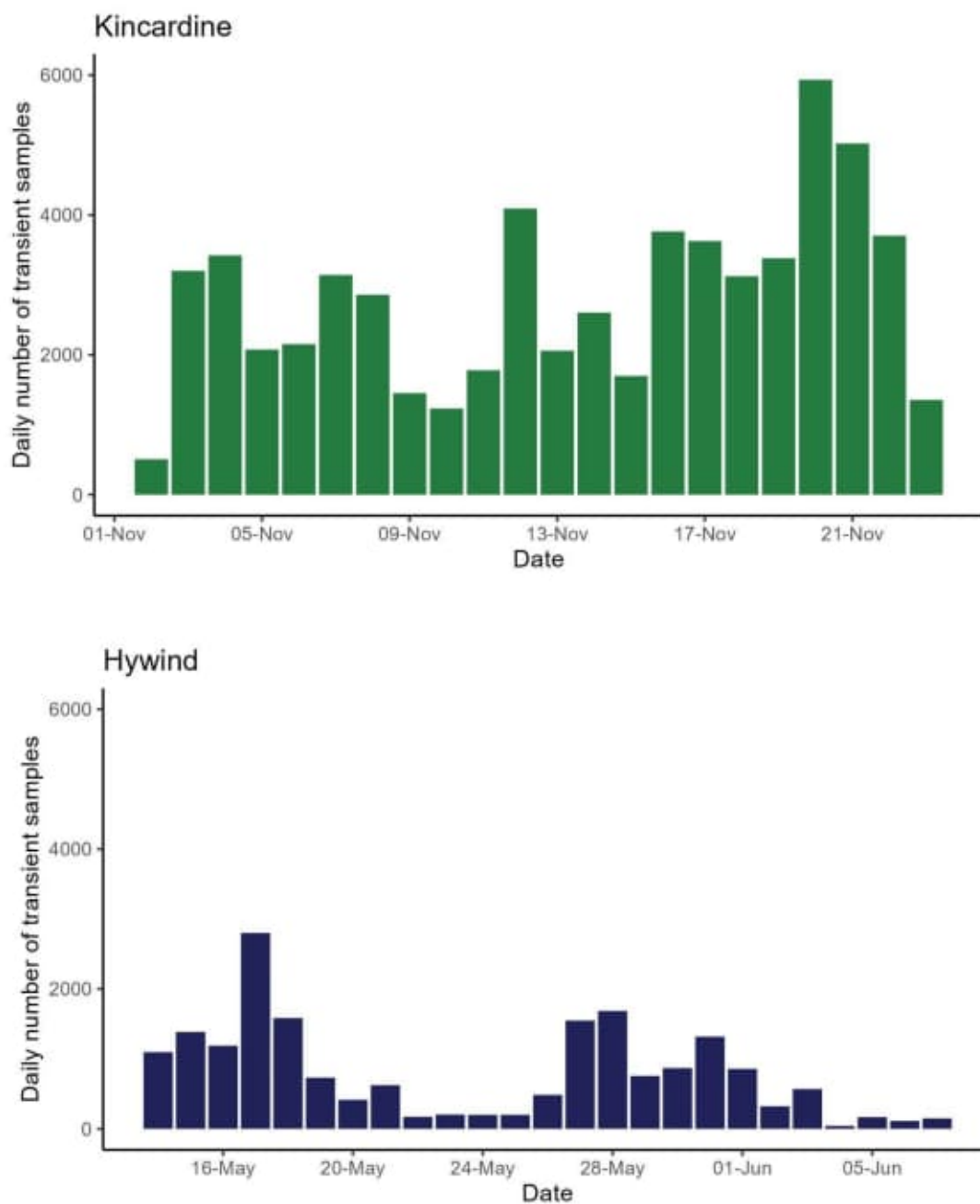

Figur 2: Tersbandsnivåer för undervattensbuller från de flytande fundamentens förtöjningssystem. Nivåerna är hämtade från [2] och avser medianen av uppmätta transienter vid vindparken Kincardine vid en vindhastighet av 12–15 m/s och ett avstånd av 600 m.

Som för det kontinuerliga bullret beräknas även bullret från förtöjningssystemen öka med ökande vindhastighet. Vid vindhastigheter av 6–9 m/s uppmättes ca 5–10 dB lägre nivåer av undervattensbuller jämfört med uppmätta nivåer vid vindhastighet av 12–15 m/s (Figur 2).

Buller från förtöjningssystemen beräknas ge upphov till nivåer överskridande tröskelvärdet för undvikande beteende hos tumlare upp till ett ungefärligt avstånd av 200 m från vindkraftverken vid en vindhastighet av 12–15 m/s. Vid lägre vindhastigheter beräknas detta avstånd minska till under 100 m. Liket det kontinuerliga bullret från vindkraftverken gäller dessa avstånd från en punktkälla placerad i ett tänkt akustiskt centrum vid respektive vindkraftverk

Gällande förekomsten av antal transienter per dag uppmättes under aktuella mätperioder generellt fler transienter från förtöjningssystemen vid Kincardine jämfört med förtöjningssystemen vid Hywind. I Figur 3 redovisas uppmätt antal transienter per dag.

Figur 3: Per dag uppmätt antal transienter alstrade av förtöjningssystemen vid vindparkerna Kincardine och Hywind. Figuren är hämtad från [2].

För att sammanfatta bemötandet av Länsstyrelsen Västra Götalands yttrande punkt 8, så har uppdaterade beräkningar utförts med nytt mätunderlag avseende flytande fundament. Det kontinuerliga driftsbullret redovisas ovan i Tabell 2 med ljudnivåer för jämförelse mot det av den danska Energistyrelsen angivna tröskelvärdet 103 dB SPL_{rms 125 ms,VHF} [1]. Utanför Poseidons verksamhetsområde beräknas god marginal till tröskelvärdet. Inom Poseidons område beräknas det kontinuerliga driftsbullret att variera från ca 90 dB SPL_{VHF} vid områdesgräns till ca 119 dB SPL_{VHF} invid varje vindkraftverk. Nivåer av undervattensbuller överskridande tröskelvärdet för undvikande beteende hos tumlare beräknas uppstå inom ca 20 m från respektive vindkraftverk vid vindhastighet 15 m/s.

Uppdaterade beräkningar har också utförts avseende undervattensbuller alstrat av de flytande fundamentens förtöjningssystem. I jämförelse med tröskelvärdet för undvikande beteende hos tumlare beräknas buller från

PM D0122768

efterklang:
PART OF AFRY

förtöjningssystemen att ge upphov överskridande nivåer upp till ett ungefärligt avstånd av 200 m från vindkraftverken vid en vindhastighet av 12–15 m/s. Vid lägre vindhastigheter beräknas detta avstånd minska till under 100 m.

9. Redogör för förutsättningarna att erhålla den uppskattade dämpningseffekten på 10 dB på de djup som är aktuella i denna park, hur dämpningen förslagsvis ska genomföras och vilken tidigare erfarenhet det finns av dämpningsteknikers effekt på stora havsdjup.

Vid en faktisk dimensionering av ljuddämpningen bör utgångspunkten vara tillståndsgivna ljudnivåer och inte beräknat ljuddämpningsbehov. Erfarenheten av dämpningsteknikers effekt på stora havsdjup är i nuläget begränsad men det sker en ständig teknikutveckling inom området. Det beräknade ljuddämpningsbehovet förutsätter en teoretiskt beräknad källstyrka av odämpad pålning. Med val av tystare anläggningsteknik eller mindre bulleralstrande pålningsteknik minskar ljuddämpningsbehovet. Vidare beräknas ljuddämpningsbehovet att vara som störst vid pålning i de grundaste positionerna där bottendjupet är ca 45 m. Vid detta bottendjup har större ljuddämpning än 10 dB erhållits med i dagsläget tillgängliga tekniker, exempelvis Hydro Sound Damper (HSD) [5]. Vid de grundaste pålningspositionerna är således förutsättningarna goda för att uppnå 10 dB dämpning. Vid de djupaste positionerna är det beräknade ljuddämpningsbehovet 6 dB lägre. Beräkningsmässigt skulle således en ljuddämpning av 4 dB vara tillräcklig för att även vid de djupaste pålningspositionerna innehålla föreslaget villkor.

Det är också viktigt att lyfta fram att ljuddämpningen kommer att vara olika stor vid olika frekvenser. Att sammanfatta ljuddämpningen i en bredbandig linjär nivå (dvs. utan frekvensvägning) av, i det här fallet, 10 dB möjliggör för en enkel presentation av ljuddämpningen. Men information om vilken ljuddämpning som erhålls vid olika frekvenser framgår inte. Den faktiska ljuddämpningen som erhålls beror på bullerkällans spektrum. För vindparken Poseidon är det föreslagna villkoret för tillätlig bullerspridning specificerat med hänseende till påverkan på tumlare. Detta är tänkt att uppnås genom att formulera villkoret med en frekvensvägd nivå där tumlares hörsel har tagits i beaktande. Därmed kan det vara möjligt att innehålla ett sådant villkor även om den bredbandiga linjära ljuddämpningen av 10 dB inte uppnås.

Om ytterligare ljuddämpning krävs efter användning av sedvanliga dämpningstekniker såsom HSD eller bubbelridåer kan undervattensbullret vid pålning minska genom att begränsa slagstyrkan vid påslagen. En sådan begränsning kan dock innebära att pålningsförloppet behöver förlängas då fler påslag kan komma att krävas.

3 KUMULATIVT UNDERVATTENSBULLER FRÅN NÄRBELÄGNA VINDKRAFTPARKER:

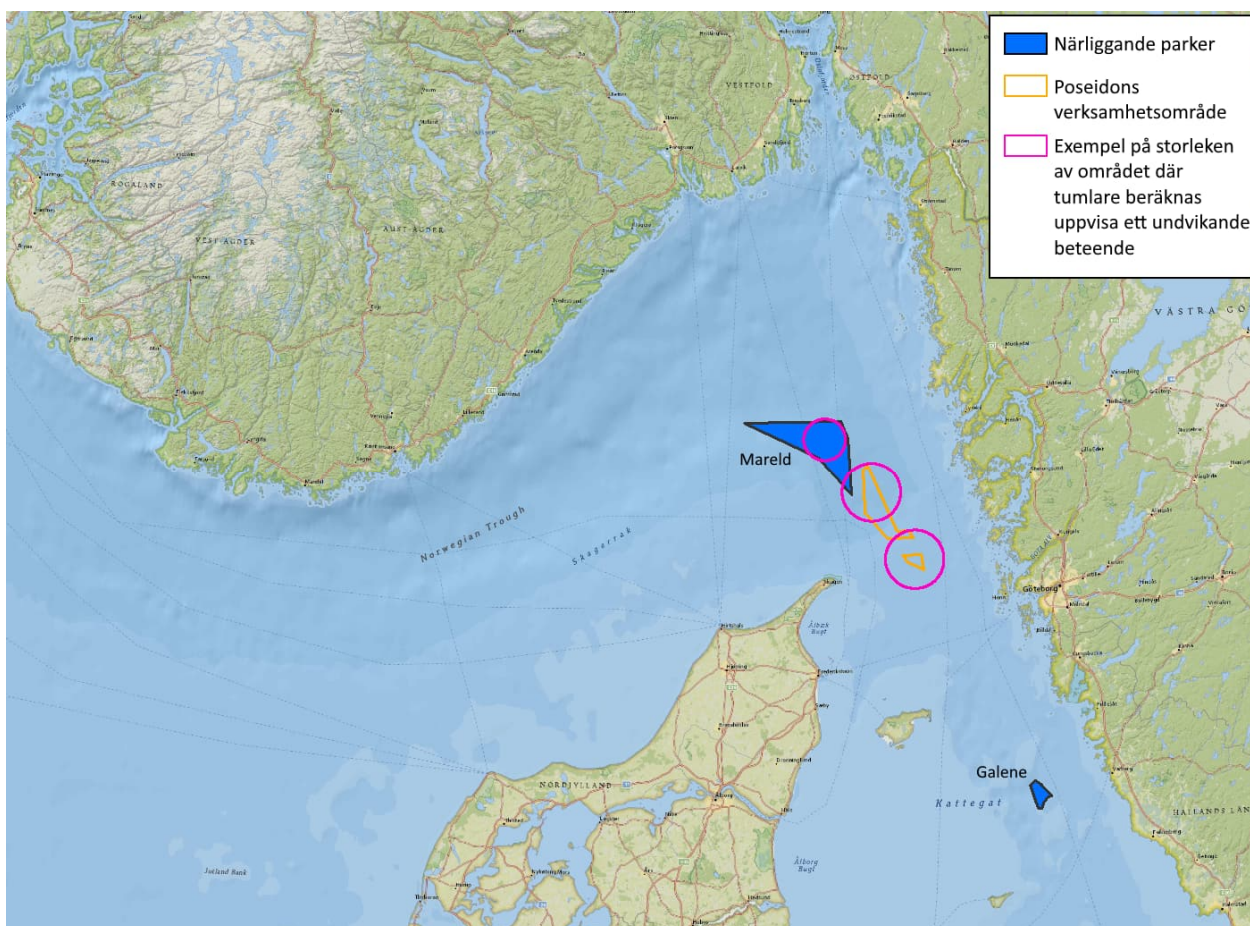
I begäran om komplettering har Länsstyrelsen i Västra Götaland framfört att den kumulativa analysen bör kompletteras genom att inkludera de två vindkraftparkerna Galene och Mareld. Länsstyrelsen anser att en analys av kumulativt undervattensbuller under anläggnings- och driftsfas bör tillföras.

Avståndet till vindkraftparken Galene är förhållandevis stort och därmed förväntas eventuella kumulativa effekter av undervattensbuller kopplat till Galene och Poseidon att vara försumbara. Analysen av kumulativt undervattensbuller har därför fokuserat på den kumulativa effekten av Mareld och Poseidon.

Under förutsättning att anläggningsfaserna sammanfaller tidsmässigt för Mareld och Poseidon ökar det totala området för bullerpåverkan. Den dominerande bulleralstringen under anläggningsfasen av Mareld förväntas att genereras av pålning. I Miljökonsekvensbeskrivningen framtagen för Mareld [6] anges att bullerdämpande åtgärder vid pålningen kommer att vidtas samt att pålningen kommer att inledas med mjuk start under 30 minuter och efterföljande "ramp up". Med dessa skyddsåtgärder bedöms i MKB:n [6] att risken för PTS och TTS hos vattenlevande djur är liten. PTS och TTS riskeras om vattenlevande djur inte flyr bort från pålningsbullret utan uppehåller sig en längre tid inom närområdet kring pålningen. Som för Poseidon förväntas PTS och TTS enbart att kunna uppstå på korta avstånd från pålningen och därmed beräknas de kumulativa effekterna avseende PTS och TTS att vara små.

Den påverkan där beräkningarna visar att det skulle kunna uppstå mer betydande kumulativa effekter gäller undvikande beteende hos tumlare. Enligt bullerutredningen utförd för Mareld [7] beräknas pålning att ge upphov till undvikande beteende hos tumlare vid som längst 7,4 km från pålningen. Motsvarande avstånd för Poseidon beräknas till 10,4 km i ett worst case. Dessa avstånd är framtagna med underlag av tröskelvärden avseende momentan påverkan. I Marelds utredning [7] har ett tröskelvärde avseende SEL_{enkel} använts. I Poseidons utredning har ett tröskelvärde avseende $SPL_{(rms, 125 ms), VHF}$ använts. Eftersom tröskelvärdena avser separata ljudtoppar är addition av ljudtrycken från pålningarna inte lämplig. En sådan addition skulle förutsätta att påslagen är tämligen synkroniserade. Då en synkronisering av påslagen inte bedöms sannolik görs analysen av den kumulativa bulleralstringen med underlag av de avstånd som anges i respektive bullerutredning, det vill säga 7,4 km och 10,4 km. Observera att dessa avstånd avser den riktning med mest gynnsamma förhållanden för bullerspridning. I andra riktningar beräknas kortare avstånd till tangering av tröskelvärdet. Beräkningsmässigt kan denna avståndsskillnad vara upp till 3 km beroende på riktning. Skillnaderna i beräknade bullernivåer beror på hur batymetrien förändras längs ljudets utbredningsväg.

Med det konservativa antagandet att det längsta avståndet till tangering av tröskelvärdet gäller i alla riktningar och att påverkansområdena kring de olika pålningspositionerna inte överlappar varandra beräknas en total yta av 852 km² för det område där ett undvikande beteende hos tumlare förväntas, vilket utgör ca 1,8 % av Skagerraks area. Denna yta beräknas för ett driftsfall där samtidig pålning sker i Poseidon Nord, Poseidon Syd och Mareld. I Figur 4 ses ett exempel på påverkansområden för tre godtyckliga pålningspositioner inom Poseidon Nord, Poseidon Syd och Mareld.

Figur 4: Exempel på storleken av områden där tumlare beräknas uppvisa ett undvikande beteende. Områdena är markerade med rosa linje kring tre godtyckliga pålningspositioner inom Poseidon Nord, Poseidon Syd och Mareld.

Gällande undervattensbuller under driftsfasen presenteras översiktliga beräkningar i Marelds bullerutredning [7]. Avståndet till tangering av tröskelvärdet för undvikande beteende hos tumlare uppskattas till 145 m. För Poseidons

PM D0122768

efterklang:
PART OF AFRY

driftsfas beräknas enligt de uppdaterade beräkningarna (se avsnitt 2 ovan) att undervattensbuller från fundamentens förtöjningssystem kan ge upphov till undvikande beteende hos tumlare upp till ett ungefärligt avstånd av 200 m från vindkraftverken. Då avstånden 145 m respektive 200 m är betydligt kortare än avstånden mellan vindkraftverken i Mareld och Poseidon beräknas de kumulativa effekterna att vara försumbara för undervattensbullret alstrat av vindkraftverkens drift.

PM D0122768

efterklang:
PART OF AFRY

4 REFERENSER:

- [1] Danish Energy Agency (2022). Guideline for underwater noise - Installation of impact or vibratory driven piles.
- [2] Risch, D., Favill, G., Marmo, B., van Geel, N., Benjamins, S., Thompson, P. Wittich, A., Wilson, B. (2023). Characterisation of underwater operational noise of two types of floating offshore wind turbines. Report by Scottish Association for Marine Science (SAMS). Report for Supergen Offshore Renewable Energy Hub
- [3] <https://www.equinor.com/energy/hywind-scotland>
- [4] <https://www.principlepower.com/projects/kincardine-offshore-wind-farm>
- [5] Koschinski, S. Lüdemann, K (2020). Noise mitigation for the construction of increasingly large offshore wind turbines. Bundesamt für Naturschutz, BfN
- [6] Svensson, A., Igergård, F., Abrahamsson, I., Bram, S., Osmani, A., Stark, T., Sultan, L., Lindved, H., Engström, A., Mackerle, O. (2023). Miljökonsekvensbeskrivning Mareld vindkraftpark. Mareld Green Energy AB.
- [7] Kaji, A., Tarnoki, T., Dannisøe, J., Sarnocinska-Kot, J. (2023). Mareld Offshore Wind Farm. Underwater noise modelling and impact assessment input for marine mammals and fishes. DHI A/S

UPPDRAGSNUMMER
10336178DATUM
2023-07-21UPPDRAGSNAMN
Poseidon OWF- MKB och tillståndFÖRFATTARE
Alma Strandmark, Nicklas Wijmark, Jonas Sahlin, Tove Brolin

KOMPLETTERING POSEIDON – KUMULATIVA EFFEKTER

INLEDNING OCH AVGRÄNSNING I RELATION TILL INKOMNA YTTRANDE

Avgränsning av verksamheter och intressen

I begäran om komplettering har Länsstyrelsen i Västra Götaland framfört att den kumulativa analysen bör kompletteras genom att inkludera de två vindkraftparkerna Galatea-Galene och Mareld (ansökan inlämnad 2023-04-18). Utöver Länsstyrelsens begäran har Miljøstyrelsen i Danmark efterfrågat en kumulativ analys med vindkraftparken Västvind samt med danska och norska vindkraftparker.

Länsstyrelsen anger i sitt yttrande att följande aspekter bör belysas och bedömas kumulativt i kompletteringen:

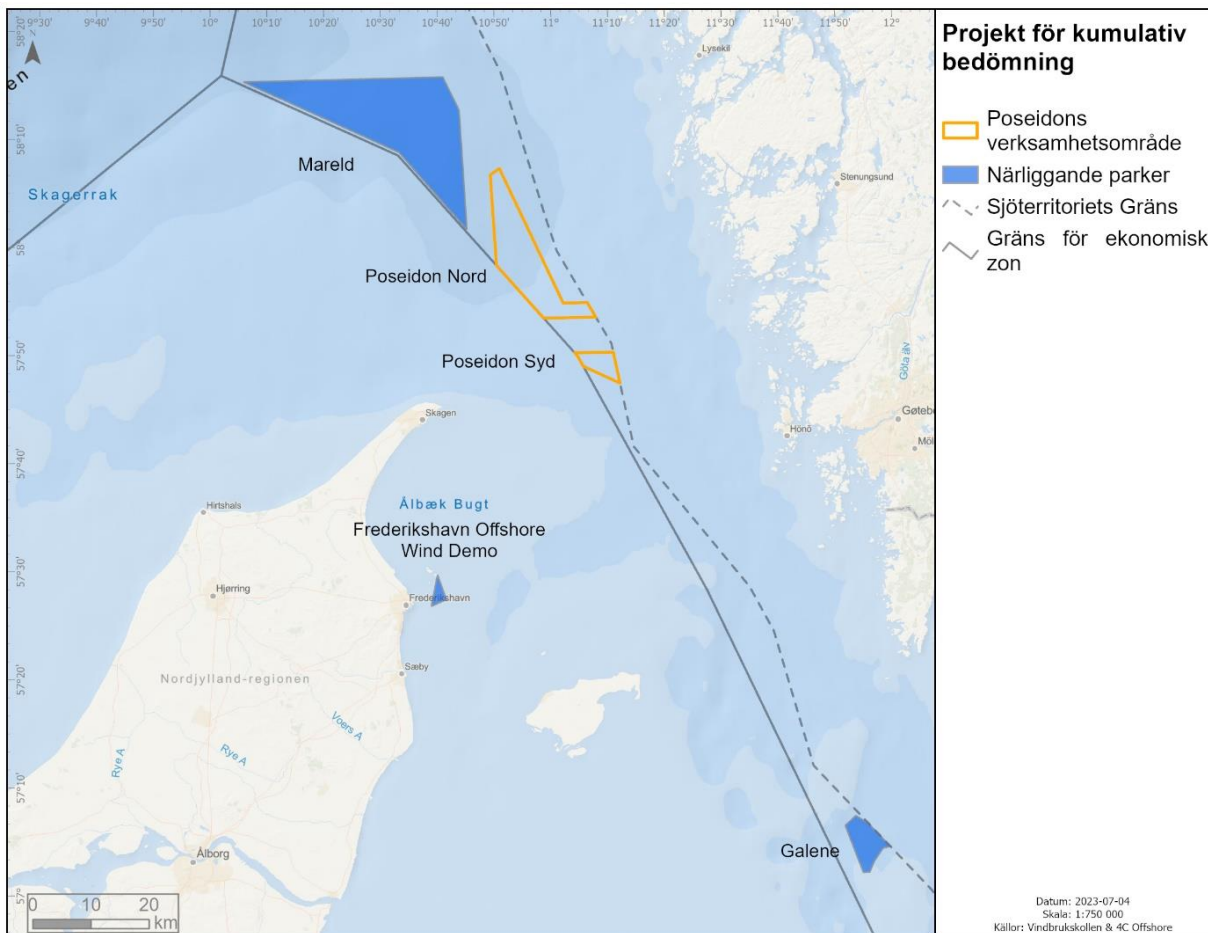
- a) Kollisionsrisk och eventuell undanträngning av fåglar
- b) Undervattensbuller under anläggningsskede och under drift
- c) Marina däggdjur såsom tumlare och säl
- d) Sill och dess vandring
- e) Yrkesfisket, inklusive riksintresset för yrkesfiske
- f) Synbarhet- och siktanalyser
- g) Kulturmiljö, landskapsbild, riksintressen och naturreservat
- h) Sjötrafiken och risker kopplade till denna

Vad gäller vindkraftparken Galatea-Galene har delområdet Galatea efter Länsstyrelsens begäran om komplettering fått avslag på sin ansökan, medan Galene nu är tillståndsgiven. Delområdet Galatea undantas därför från den kumulativa analysen i denna komplettering.

Eftersom Västvind och de danska (se undantag nedan) och norska vindkraftparker som ligger inom havsområdet befinner sig i ett tidigt skede i processen finns det emellertid vid tidpunkt för författande av detta PM i juli 2023 inte tillräcklig information om projekten för att en adekvat kumulativ bedömning ska kunna göras. För att en kumulativ bedömning ska kunna göras krävs det att projekten är i en mer mogen fas i tillståndsprocessen och att erforderliga underlagsutredningar har tagits fram för bedömning av de enskilda projektens miljöeffekter. För Poseidon har den kumulativa analysen därmed avgränsats till att omfatta befintliga och tillståndsgivna verksamheter. Denna avgränsning följer även kraven i gällande lagstiftning: enligt 11 § p. 2 miljöbedömningsförordningen ska bedömningen av kumulativa effekter omfatta "hur verksamheten eller åtgärden bidrar till kumulativa miljöeffekter tillsammans med andra verksamheter som bedrivs, som har fått ett tillstånd eller som har anmälts och får påbörjas". Trots detta har ett undantag gjorts för Mareld, som inte är tillståndsgiven men som Länsstyrelsen ansett ska ingå i den kumulativa analysen.

Vidare har ett undantag gjorts för testparken *Fredrikshavn Offshore Wind Demo* som ligger utanför Danmarks kust och planeras att stå klar 2024. Fredrikshavn Offshore Wind Demo bedöms dock inte bidra med relevanta kumulativa effekter eftersom det är en testpark där endast 5 vindkraftverk planeras byggas. Denna park nämns därmed inte vidare i detta PM.

Den kumulativa analysen avgränsas utifrån detta till att omfatta vindkraftparkerna Mareld, Galene och Fredrikshavn Offshore Wind Demo (figur 1).

Figur 1. Avgränsning av verksamheter som ingår i den kompletterande kumulativa bedömningen.

I detta PM beskrivs kumulativa effekter med vindkraftparkerna Galene och Mareld för tre av de punkter som Länsstyrelsen listat (se ovan):

- a) Kollisionsrisk och eventuell undanträngning av fåglar
- c) Marina däggdjur
- e) Yrkesfiske, inklusive riksintresset för yrkesfiske

För övriga punkter nedan beskrivs kumulativa effekter i separata bilagor alternativt i kompletteringsyttrande:

- b) Undervattensbuller under anläggningskedje och under drift. Se bilaga L som tagits fram av Efterklang.
- d) Sill och dess vandring. Se kompletteringsyttrande (avsnitt 2.6.2).
- f) Synbarhet- och siktanalyser. Se bilaga O som tagits fram av Ramboll.
- g) Landskapsbild m.m. Se bilaga O som tagits fram av Ramboll samt kompletteringsyttrande (avsnitt 2.10.1.1 samt 2.13.1.1).
- h) Sjötrafiken och risker kopplade till denna. Se bilaga N som tagits fram av SSPA.

Avgränsning kopplat till pågående verksamheter

Länsstyrelsen har framfört att pågående verksamheter såsom fiske och sjöfart också ska ingå i bedömningen av kumulativa effekter.

Verksamheter som pågår idag och har pågått under lång tid har beaktats i bedömningar av intressens värde och därmed även i bedömningar av konsekvenser i MKB:n för respektive intresse (kap 8 i MKB:n). Aktuella verksamheter har således ingått som en grund för en påverkansbedömning där vindkraftparken samt andra relevanta vindkraftparker (se ovan) bedöms i relation till respektive intresse såsom marina däggdjur, fåglar, m.m.. Det är ett förfarandesätt som utgör standard och som accepterats av tillståndsprövande myndigheter vad avser bl.a. havsbaserad vindkraft. Oaktat detta kan följande lyftas fram vad avser kumulativa effekter tillsammans med fiske och sjöfart.

Den samlade ljudbilden för en stor vindkraftpark är mindre eller jämförbar med ett stort lastfartyg som står stilla (Tougaard m.fl., 2020). Studier visar att den samlade ljudbilden från en vindkraftpark i drift kan ha betydelse i områden där bakgrundsljudnivån och fartygstrafiken är låg (Tougaard m.fl., 2020), vilket inte är fallet för Poseidon. Sjöfarten i Skagerrak är omfattande och vindkraftparken ligger i närhet till flera farleder av riksintresse för sjöfarten. Resultaten från de bullerberäkningar som utförts för projektet bekräftar slutsatserna från tidigare studier om att undervattensbuller under drift beräknas bli lägre än fartygsbullret från kommersiella fartyg. Det går emellertid inte att med en exakthet ange vilket undervattensbuller som en flytande vindkraftpark i drift ger upphov till, vilket gör det svårt att bedöma kumulativ påverkan av undervattensbuller under drift. KonTiki har utfört mätningar av bakgrundsbuller vid tre punkter i verksamhetsområdet för beskrivning av den rådande ljudbilden i området, se bilaga G. Medan projektutvecklingen fortskrider kan ytterligare mätningar komma att genomföras. Detta för att skapa en jämförelsebas för kommande kontrollprogram inför anläggning och drift av vindparken.

Som beskrivits i MKB:n innebär det intensiva trålfiske som bedrivs i området kring Poseidon, och dess närområde, att bottenmiljöer och fisksamhällen i området inte är opåverkade i nuläget. I förhållande till den kontinuerliga bottenpåverkan från bottentrålning, som pågått under mycket lång tid, är den fysiska påverkan som etablering av vindkraftparken medför marginell. Under drift bedöms trålning av tekniska skäl sannolikt minska eller upphöra inom vindkraftparksområdet vilket gör att bottenmiljöer och fisksamhällen får möjlighet till återhämtning. Det finns en viss risk att trålningsintensiteten kan öka något i områden utanför vindkraftparken men eftersom trålningen i området redan idag är intensiv bör detta inte medföra någon relevant förändring av påverkansgraden för närområdet. Sammantaget bedöms därmed etableringen av vindkraftparken medföra en positiv kumulativ effekt inom verksamhetsområdet.

Geografisk avgränsning

Utöver detta har Länsstyrelsen även framfört att *när det gäller migrerande fåglar är det inte bara effekter inom det närmast angränsande havsområdet som ska beskrivas utan även störningar i andra områden, såväl på land som till havs, i fågelsträckets väg.*

Den geografiska avgränsningen för kumulativa effekter för Poseidon är satt utifrån de enskilda påverkansfaktorernas geografiska utbredning. För arter som rör sig över stora områden är det inte möjligt att i den kumulativa analysen beakta samtliga enskilda hinder som en art kan komma i kontakt med under sin migration. Den kollisionsriskmodellering som gjorts för Poseidon visar på att det är ett mycket lågt antal individer av rovfågel som riskerar att förolyckas när de passerar vindkraftparken. I förhållande till alla de hinder som potentiellt finns längs den långa sträcka som fåglarna migrerar är det därmed rimligt att anta att den ökade kollisionsrisk som etablering av Poseidon skulle medföra är försumbar. Det får även konstateras att aktuell geografisk avgränsning följer miljöbedömningsmetodiken för bl.a. havsbaserad vindkraft.

KUMULATIVA EFFEKTER MED VINDKRAFTPARKERNA GALENE OCH MARELD

Fåglar

Kollisionsrisk

Rovfågelsmigrationen under våren mellan Danmark och Sverige är framför allt koncentrerad till ett brett stråk mellan Skagen och Sveriges västkust, men det finns även ett flyttstråk som går från danska Grenå på Jylland via Anholt till den svenska västkusten. Bedömningen av kumulativa effekter för migrerande rovfågel i MKB:n (kap 18.3.2) inkluderar vindkraftparkerna Anholt, Kattegatt Syd och Kattegatt Offshore, som alla ligger inom det södra flyttstråket över Anholt. Galene är lokaliserad minst 15 km norr om Kattegatt Syd och rovfåglar kommer därmed kunna passera mellan de båda vindkraftparkerna. Till följd av detta och eftersom verksamhetsområdet för Galene är relativt litet, med relativt få vindkraftverk, bedöms denna vindkraftspark inte bidra till relevanta kumulativa effekter för migrerande fågel.

De inventeringar av rovfågel som gjorts för Mareld (enligt Marelds MKB och tillhörande bilagor) omfattar tolv dagar mellan slutet på mars och början på maj 2022. Inventeringarna har utförts från ett stillaliggande fartyg i den södra delen av parkområdet. Dessa inventeringar ger följaktligen en bild av migrationen i en specifik punkt i det tänkta parkområdet och det finns osäkerhet i om denna bild är representativ för parkområdet i sin helhet.¹ Att ett stort antal fåglar observerats tyder, förutsatt att denna punkt är representativ för parkområdet, på att Mareld ligger inom migrationsstråket mellan Skagen och den svenska västkusten (bilaga C8 till Marelds MKB).

De undersökningar som gjorts av migrerande fågel för Poseidon täcker in fältinventeringar mellan slutet av mars och mitten av juni 2022 respektive 2023, samt en studie med GPS-försedda rovfåglar under vintern och våren 2023 (se vidare i bilaga H). Fältinventeringarna genomfördes av observatörer på Skagen samt längs den svenska västkusten. Inventeringarna visar på att rovfågarna tar en något nordligare rutt än vad som tidigare beskrivits i tillgänglig litteratur, samt att de sprider ut sig och migrerar över bred front efter att de lämnat Skagen (se vidare i kap 8.6 i MKB samt i bilaga H). En stor andel av fåglarna bedöms utifrån detta kunna passera genom Poseidon och Mareld under vårmigrationen. Den kollisionsriskmodellering som gjorts för Poseidon visar att det är mycket få individer av rovfågel som riskerar att förolyckas vid vårmigrationen även med ett konservativt antagande om antalet fåglar som passerar genom parken i rotorhöjd (se vidare MKB:n, kap 8.6). Det finns ingen kollisionsriskmodellering tillgänglig för Mareld. För att möjliggöra en kumulativ bedömning har därmed antagandet gjorts att antalet rovfåglar som riskerar att förolyckas är jämförbart för de två parkerna, vilket baseras på att vindkraftverken har i stort sett samma dimensioner i Mareld som i Poseidon. Även om både Poseidon och Mareld byggs bör det därmed endast röra sig om enstaka individer av rovfågel som riskerar att förolyckas. Som tidigare specificerats i MKB:n (kap. 8.6) är de arter av rovfåglar som löper störst risk att förolyckas de som utnyttjar termik för sin flyttning, där sparvhök och ormråk utgör merparten av de sträckande individerna. Då dessa är de två mest talrika rovfågelsarter som häckar i Skandinavien, bedöms de få individer som riskerar förolyckas även kumulativt inte medföra några relevanta konsekvenser på populationsnivå.

Poseidons och Marelds verksamhetsområden är belägna ca 5 km ifrån varandra, vilket innebär att det kommer finnas en passage i form av ett utbyggt område som kan nyttjas av sträckande fåglar i den huvudsakliga sträckningen från Skagen mot Sverige.

¹ Det ska noteras att nämnda osäkerhet inte kan belasta Poseidons vindkraftsprojekt och dess kumulativa bedömning utan är en fråga för Marelds tillståndprocess.

Undanträngning

Även för sjöfågel har de inventeringar som gjorts för Mareld utförts från ett stillaliggande fartyg i södra delen av parkområdet (bilaga C8 till Miljökonsekvensbeskrivning Mareld vindkraftpark). Ingen heltäckande inventering av vindkraftparksområdet för Mareld finns därmed att tillgå för sjöfågel. De inventeringar av sjöfågel som gjordes för Poseidon i augusti 2022 täcker emellertid även in verksamhetsområdet för Mareld. Vid inventeringen observerades stormfåglar i huvudsak på djupare vatten i den nordliga delen av Poseidon Nord samt väster och norr om projektområdet. Sammanställda data indikerar i enlighet med tidigare inventeringar i området att djupområdet, som kallas den *Norska rännan*, är ett viktigt område för stormfågel under sensommaren. Poseidon tangerar endast utkanten av detta område medan Mareld överlappar med en större del av det. Kunskapsläget kring hur stormfågel reagerar inför vindkraftparker är svagt men den tillgängliga informationen indikerar ett visst undvikandebeteende för arten som vid någon vindkraftpark varit måttligt-stark (se vidare bilaga D6 till MKB:n). Kumulativa effekter kopplade till undanträngning av stormfågel skulle därmed potentiellt kunna bli stora. För Poseidon bedöms konsekvensen som liten-måttlig då det endast är en mindre del av området kring den Norska rännan som berörs. Poseidons bidrag till de kumulativa effekterna för stormfågel bedöms därmed som *liten* i förhållande till den del av påverkan som kommer från Mareld utifrån det data som Bolaget har samlat in och som täcker in delar av Marelds verksamhetsområde. För Galene bedöms effekterna på stormfågel bli försumbara eftersom arten uppträder endast sporadiskt i området. Galene bedöms därmed inte bidra till kumulativa effekter för arten.

Samma osäkerheter vad gäller inventeringsdata från projektområdet för Mareld som för stormfågel gäller även för sillgrissla. Bedömningen för Poseidon är att konsekvensen kopplad till undanträngning för alkor bedöms som försumbar eftersom det endast är en mycket liten del av alkornas övervintringsområde som berörs av verksamhetsområdet (se vidare i bilaga H). Därmed bedöms Poseidons bidrag till en kumulativ påverkan på sillgrissla även som försumbar. Vid ett antagande att det i Marelds projektområde finns liknande tätheter av sillgrissla som inom Poseidon görs bedömningen att även den sammanlagda kumulativa påverkan från de två parkområdena på arten blir försumbar.

Effekter av undanträngning för andra arter förutom stormfågel och sillgrissla bedöms bli försumbara för Poseidon eftersom antalet fåglar som observerats under de inventeringar som utförts i området är relativt lågt alla tider på året. Eftersom inga heltäckande inventeringarna av sjöfågel gjorts inom verksamhetsområdet för Mareld går det dock inte att avgöra hur många individer som kumulativt riskerar att trängas undan om båda vindparkerna byggs. Kompletterande inventeringar för det planerade parkområdet för Mareld behövs för att den kumulativa bedömningen ska kunna göras i detta fall.

Marina däggdjur

Gällande marina däggdjur är det undervattensbuller som är den påverkansfaktor som är relevant att bedöma. Sälar är mindre känsliga för undervattensbuller jämfört med tumlare och uppehåller sig under känsliga årstider vid sina liggplatser i skärgården i stället för i utsjöområden (MKB kapitel 8.8.1). Kumulativa effekter på sälar förväntas därmed bli försumbara.

Kumulativa effekter med Galene

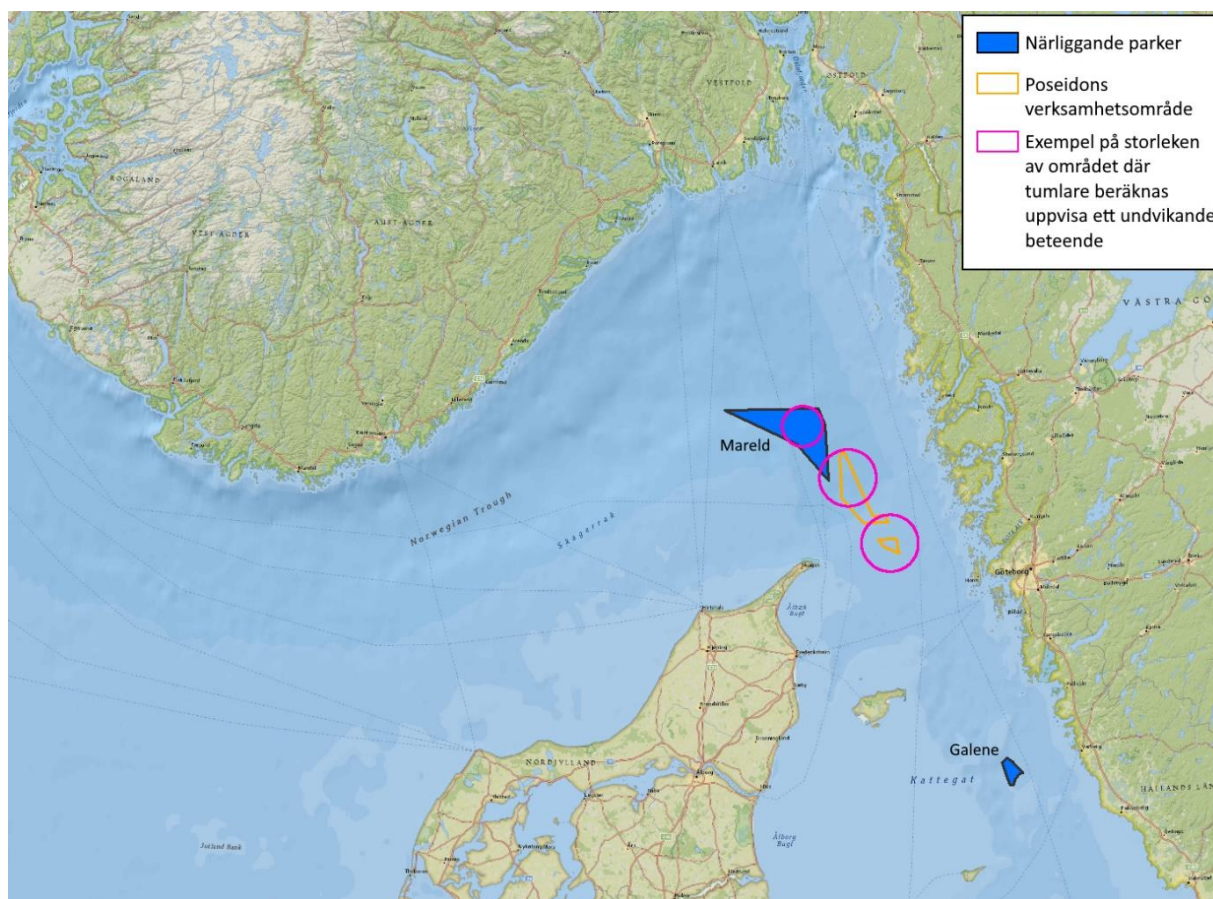
Tumlarna vid Poseidon tillhör Skagerrakpopulationen som uppehåller sig främst i Nordsjön, Skagerrak och norra Kattegatt. Galene ligger på stort avstånd från Poseidon (85 km) i ett gränsområde mellan Skagerrak- och Bälthavspopulationen där djur från båda populationerna kan röra sig. Eventuella kumulativa effekter på tumlarpopulationer, deras livsmiljö, födosöks- eller uppväxtområde bedöms därför utebli eller bli obetydliga även om påkning skulle ske samtidigt i vindkraftparkerna Poseidon och Galene.

Kumulativa effekter med Mareld

Tumlare är den art av marina däggdjur som är känsligast för undervattensbuller och som vistas frekvent i området kring Poseidon. I nuläget överlappar delvis det planerade anläggningskedet för Poseidon och

Mareld tidsmässigt vilket gör att kumulativa effekter vid eventuellt parallellt pålningsarbete för förankringar till flytande fundament skulle kunna uppstå. Eftersom tumlare rör sig över stora områden är det svårt att med säkerhet säga hur många tumlare som förväntas uppehålla sig i närområdet till vindkraftparkerna vid en specifik tidpunkt. Inom båda projekten kommer bullerreducerande åtgärder samt *ramp up* att tillämpas vid eventuell pålning vilket gör att varken permanent eller tillfällig hörselskada bedöms uppstå (se respektive MKB). Vid pålning inom Poseidon bedöms undvikandebeteende i ett *worst case* scenario kunna ske maximalt 10,4 km från bullerkällan (se MKB:n, kap 8.8) medan undvikandebeteende bedöms kunna uppstå som längst 7,4 km från ljudkällan för Mareld (bilaga C3 till MKB för Mareld).

Ett *worst case* scenario för kumulativa effekter av undvikandebeteende vid pålning innefattar att pålning skulle ske samtidigt på en plats i Mareld och på två platser i Poseidon. Detta skulle innebära att tumlare kan komma att undvika en area av maximalt 852 km² samtidigt (figur 2), vilket utgör ca 1,8 % av Skagerraks area (som i sin tur endast utgör en del av det område som utgör Skagerrak-populationens livsmiljö), se bilaga L. Sannolikheten för detta *worst case* scenario är emellertid liten av flera anledningar; det torde vara osannolikt att bägge projekten utför pålning samtidigt. Vidare är antagandena som används inom *worst case* scenariot för Poseidon konservativa vilket innebär att såväl antalet pålningsarbeten som bullerspridning i *worst case* scenariot är högre än i ett mer realistiskt scenario. Även för Mareld används ett *worst case* scenario för bullerspridning vid pålning. Det leder sammantaget till att detta kumulativa *worst case* scenario för bullerspridning under anläggningsfasen är högst osannolikt.

Figur 2. Exempel på storleken av områden där tumlare beräknas uppvisa ett undvikande beteende enligt det *worst case* scenario för kumulativ påverkan som beskrivs ovan. Områdena är markerade med rosa linje kring tre godtyckliga pålningspositioner inom Poseidon Nord, Poseidon Syd och Mareld.

I det fall det dock skulle bli aktuellt med anläggning av vindkraftparken Poseidon och vindkraftparken Mareld under samma period och i det fallet att anläggandet i bägge vindparker kräver pålning

rekommenderas en koordination mellan de två projekten med syfte att begränsa konsekvenserna för tumlare. En koordination mellan bolagen vad avser pålningsarbeten kommer att leda till en signifikant minskning av arean för undvikandebeteende jämfört med *worst case*, varmed konsekvensen för undvikandebeteende för tumlare kan förbli liten-måttlig såsom bedömts i MKB:n.

Pålningsljud vid anläggning av vindkraftparkerna bedöms mot bakgrund av detta, endast leda till en liten-måttlig negativ konsekvens för tumlare, även kumulativt.

Under drift ger vindkraftverken ifrån sig ett lågfrekvent buller som kan liknas vid buller från fartyg. Undervattensbuller som kan ge upphov till undvikandebeteende hos tumlare förväntas under driftskedet endast kunna uppstå nära vindkraftverken i båda vindkraftparkerna. I Mareld uppskattas detta avstånd till 145 m (bilaga C3 till MKB för Mareld) och för Poseidon uppskattas detta avstånd till 200 m från vindkraftverken (bilaga L). Tumlare är opportunistiska predatorer som uppsöker områden med stora mängder bytesdjur. Eftersom flytande vindkraftverk antas skapa reveffekter som attraherar fiskstim förväntas de marina däggdjuren följa dessa stim, vilket har påvisats i flera fall vid befintliga vindkraftparker (se vidare MKB, kap 8.8). I flera studier har förekomsten av tumlare visat sig vara oförändrad i vindkraftparker under drift (se vidare MKB, kap 8.8.). Som framhålls i konsekvensbedömningens kap. 8.8 i MKB:n är området kring Poseidon redan påverkat av fartygsbuller och djuren i området bedöms därmed vara vana vid en bullrig livsmiljö. Därtill finns indikationer på att en tillväxning till viss del kan ske även i havsbaserade vindkraftparker som inledningsvis fått en minskning i tumlardensitet (se vidare MKB, kap 8.8). Den kunskap som finns i dagsläget pekar därmed på att konsekvenserna för tumlare och deras livsmiljö, även kumulativt, blir obetydliga under driftskedet.

Yrkesfiske

Verksamhetsområdet för Poseidon är geografiskt åtskilt från Galene och parkerna berör inte samma riksintresseområden. Kumulativa effekter mellan Poseidon och Galene bedöms därmed som försumbara.

Mareld och Poseidon berör samma riksintresseområde *Norra Skagerrak utsjöområde* som är utpekad för räkfiske med trål. Mareld bedömer i sin ansökan att det blir en *permanent betydande påverkan* på riksintressets syfte (se MKB för Mareld, kap 11.1). Det framgår inte av Marelds MKB hur stor del av riksintresseområdet som berörs av vindkraftparken men det står klart att det är ett omfattande överlapp. Poseidon berör endast drygt 1 % av riksintresseområdet (se MKB:n, kap 12.1.1) och därmed är den ytterligare påverkan som etablering av Poseidon skulle medföra marginell i förhållande till påverkan från Mareld.

VI ÄR WSP

WSP är en av världens ledande rådgivare och konsultbolag inom samhällsutveckling. Med cirka 50 000 medarbetare i över 40 länder samlar vi experter inom analys och teknik, för att framtidssäkra världen.

Tillsammans med våra kunder tar vi fram innovativa lösningar för en mänsklig, trygg och välfungerande morgondag. Så tar vi ansvar för framtiden.

wsp.com

WSP Sverige AB

121 88 Stockholm-Globen
Besök: Arenavägen 7

T: +46 10-722 50 00
Org nr: 556057-4880
Styrelsens säte: Stockholm
wsp.com

Uppgjord	Titel	Dokumentnummer.	Rev.
Nelly Forsman	Kompletteringar nautiska risker och sjötrafik		C
Dokumentansvarig (Godkänd)	Filnamn	Datum	Sid.nr.
Nelly Forsman	Kompletteringar sjötrafik och nautiska risker 230818.docx	2023-08-18	1 (13)

VINDKRAFTPARK POSEIDON

Kompletteringar nautiska risker och sjötrafik

Länsstyrelsen har bett KonTiki inkomma med kompletterande underlag för ansökan avseende vindkraftspark Poseidon. Föreliggande PM behandlar de punkter som härrör till sjötrafik och nautiska risker.

Sjötrafik

26. Redogör för ökad bränsleförbrukning och avgasemissioner från fartygstrafiken till följd av rutförlängningar och omvägar runt parken.

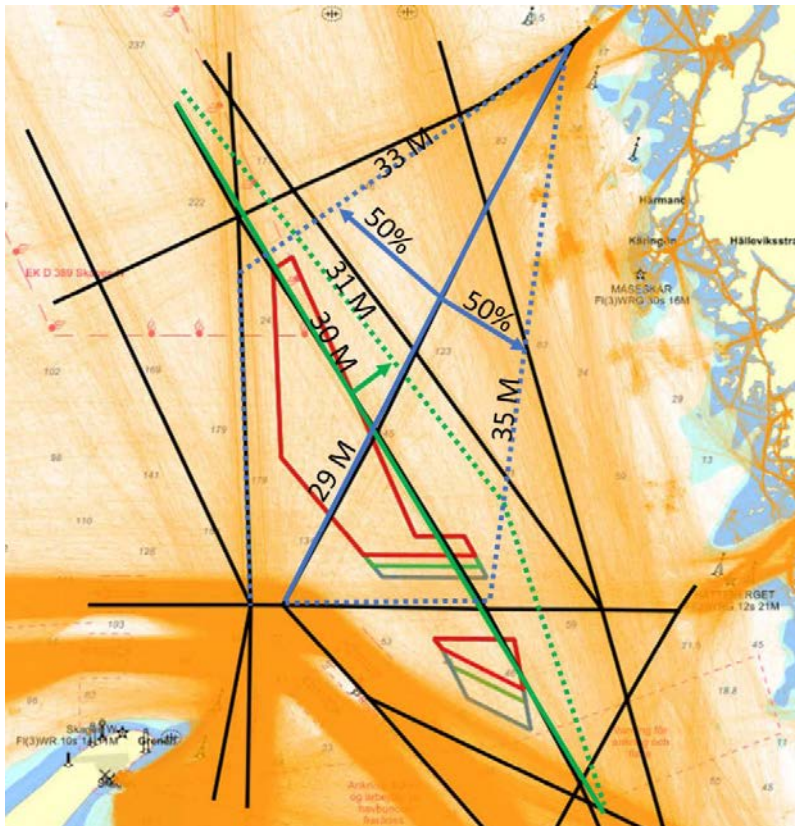
Efter en etablering av Poseidon antas handelsfartyg som tidigare passerat på rutten genom området trafikera andra rutten, vilket antas innebära ett förändrat trafikmönster med nya eller förändrade fartygsstråk. En del mindre fartyg, såsom fiskebåtar, mindre arbets- och servicebåtar samt fritidsbåtar, kommer troligen passera mellan vindkraftverken i parken.

Av de stråk (legs) som definierats i IWRAP-modellen för dagens trafik är det två stråk som går igenom projektområdet och som därmed förändras och där fartygen antas välja nya rutten efter en etablering, se Figur 1.

För fartygstrafik mellan Brofjorden och Skagen som idag passerar genom Poseidon Nord (blå linje i Figur 1) finns två alternativa rutten efter en etablering. Vilken rutt fartyg på detta stråk kommer att välja efter en etablering av Poseidon är osäkert och antas vara starkt beroende av aktuella väder- och vindförhållanden. För beräkningar av olyckssannolikheten har i IWRAP-modellen hälften av trafiken på stråket mellan Brofjorden och Skagen antagits trafikera en rutt runt Poseidons norra hörn och längs med den västra sidan, och den andra hälften antas trafikera en rutt öster om Poseidon Nord med passage mellan delområde Nord och Syd. Beräkningar för ökad bränsleförbrukning baseras på samma antagande. Den östliga rutten innebär en större rutförlängning, 6 M jämfört med 4 M, men antas vara att föredra vid kraftiga sydvästliga vindar. En distansökning på 6 M respektive 4 M mellan Brofjorden och Skagen motsvarar en ökning på 20% respektive 14% mellan de aktuella punkterna.

För fartygen på stråket mellan Kattegatt och Porsgrunn i Norge (grön linje i Figur 1) innebär Poseidon endast en mindre ruttomläggning när dessa antas välja en ny rutt öster om Poseidon Syd och Nord med en tillkommande girpunkt. Den antagna nya rutten innebär en förlängning med 1 M, från 31 M till 32 M, vilket motsvarar en förlängning på 3% på de aktuella delsträckorna.

Uppgjord	Titel	Dokumentnummer.	Rev.
Nelly Forsman	Kompletteringar nautiska risker och sjötrafik		C
Dokumentansvarig (Godkänd)	Filnamn	Datum	Sid.nr.
Nelly Forsman	Kompletteringar sjötrafik och nautiska risker 230818.docx	2023-08-18	2 (13)

Figur 1 Dagens trafikmönster (exklusive fiskefartyg) baserat på AIS-data samt leg definierade i IWRAP-modellen (svarta linjer). Två stråk/leg går igenom området (blå respektive grön heldragen linje) för den planerade vindkraftsparken. I modeller där vindkraftsparken introducerats antas trafiken på dessa stråk tvingas till ruttomläggning. Grön streckad linje visar antagen ruttomläggning för trafiken på det gröna stråket. Trafiken på det blå stråket antas fördela sig jämnt mellan de två blåstreckade stråken.

Tabell 1 redovisar trafiken på det blå stråket/leget i IWRAP-modellen. I beräkningarna för ökad bränsleförbrukning exkluderas fiskefartygen samt fartyg i kategorin övriga eftersom de flesta av dessa är små och därmed kan komma att passera genom parken samt eftersom denna trafik i många fall inte seglar kortaste sträckan utan i många fall utför någon form av operation under tiden, såsom fiske. Beräkningarna avseende ökad bränsleförbrukning omfattar därför endast handelssjöfarten, totalt 756 fartyg baserat på AIS-data för 2022.

Tabell 1 Sammanställning av trafiken som passerade på det blå stråket genom det planerade projektområdet år 2022.

	Tanker	Container	General cargo	Bulk	Ro-Pax	Fiske	Övriga	Totalt
L<50	0	0	2	0	0	724	95	821
50≤L<100	140	0	139	0	0	15	63	357
100≤L<150	78	12	21	0	1	0	19	131
150≤L<200	90	1	96	9	47	0	0	243
200≤L<250	54	0	21	7	4	0	0	86
250≤L<300	20	0	0	0	4	0	4	28
L≥300	2	3	0	0	5	0	0	10
Totalt	384	16	279	16	61	739	181	1676

Uppgjord	Titel		Dokumentnummer.	Rev.
Nelly Forsman	Kompletteringar nautiska risker och sjötrafik			C
Dokumentansvarig (Godkänd)	Filnamn	Datum	Sid.nr.	
Nelly Forsman	Kompletteringar sjötrafik och nautiska risker 230818.docx	2023-08-18	3 (13)	

För att uppskatta ökad bränsleförbrukning för trafiken på stråket har ett antal typfartyg identifierats vilka tillsammans antas kunna representera trafiken på stråket. Tabell 2 visar uppskattad årlig ökning av bränsleförbrukning samt den ökning av utsläpp av CO₂ som den ökade bränsleförbrukningen motsvarar. I beräkningarna antas hälften av fartygen välja den västliga rutten som innebär en förlängning på 4 M och andra hälften antas välja den östliga rutten som innebär en förlängning på 6 M. Beräkningarna baseras på data för genomsnittlig bränsleförbrukning (kg bränsle/M) samt årsgenomsnitt för CO₂-utsläpp (kg CO₂/M) som rapporterats enligt MRV-direktivet¹ för respektive typfartyg. Totalt beräknas bränsleförbrukningen för trafiken på det blå stråket/leget öka med ca 340 ton/år vilket uppskattas medföra en ökning på ca 1 500 ton CO₂/år.

Tabell 2 Uppskattning av ökad bränsleförbrukning samt ökade CO₂-utsläpp till följd av rutförlängningar mellan Brofjorden och Skagen med vindkraftspark Poseidon.

	Antal resor per år	Typfartyg	Bränsleförbrukning (kg/M)	Emissioner (kg CO ₂ /M)	Ökning bränsleförbrukning (kg /år)		Ökning CO ₂ -utsläpp (kg CO ₂ /år)	
					Väst (4 M)	Ost (6 M)	Väst (4 M)	Ost (6 M)
Tanker (LOA<150m)	218	Coral Star (100 m)	63,41	191	27 647	41 470	83 276	124 914
Tanker (LOA>150m)	166	Sikinos I (276 m)	157,6	497	52 323	78 485	165 004	495 012
Container	16	JSP Carla (140 m)	58,19	187	1 862	2 793	5 984	17 952
General cargo (LOA<150m)	162	BBC Lisbon (130 m)	40,27	128	13 047	19 571	41 472	124 416
General cargo (LOA>150)	117	BBC Ruby (153 m)	73,28	232	17 148	25 721	54 288	162 864
Bulk	16	AM Buchanan (229 m)	113,26	359	3 624	5 436	11 488	34 464
Ro-Pax	61	Crown Seaways (169m)	154,84	285	18 890	28 336	34 770	104 310
Totalt	756				336 355		1 460 214	

Tabell 3 redovisar trafiken på det gröna stråket/leget i IWRAP-modellen. Totalt uppgick handelsjöfarten på stråket till 1 301 fartygsrörelser.

Tabell 3 Sammanställning av trafiken som passerade på det gröna stråket genom det planerade projektområdet år 2022. Antal passager av handelsfartyg uppgick 1 301(exkluderar fiske och övriga)

	Tanker	Container	General cargo	Bulk	Ro-Ro	Passagerare /Ro-Pax	Fiske	Övriga	Totalt
L<50	0	0	0	0	0	23	540	32	595
50≤L<100	195	0	318	0	0	5	11	38	567
100≤L<150	179	17	115	0	0	1	0	11	323
150≤L<200	119	3	89	19	0	2	0	6	238
200≤L<250	43	0	20	9	26	80	0	0	178
250≤L<300	16	0	0	0	0	17	0	2	35
L≥300	0	3	0	0	0	2	0	0	5
	552	23	542	28	26	130	551	89	1 941

¹ Monitoring, reporting and verification (MRV) [Regulation 2015/757 \(as amended by Delegated Regulation 2016/2071\)](#)

Uppgjord	Titel		Dokumentnummer.	Rev.
Nelly Forsman	Kompletteringar nautiska risker och sjötrafik			C
Dokumentansvarig (Godkänd)	Filnamn	Datum	Sid.nr.	
Nelly Forsman	Kompletteringar sjötrafik och nautiska risker 230818.docx	2023-08-18	4 (13)	

På motsvarande sätt som för det blå stråket har uppskattad årlig ökning av bränsleförbrukning samt den ökning av utsläpp av CO₂ som den ökade bränsleförbrukningen motsvarar beräknats för trafiken på det gröna stråket. Totalt beräknas bränsleförbrukningen för trafiken på det gröna stråket/leget öka med ca 130 ton/år vilket uppskattas medföra en ökning på ca 410 ton CO₂/år.

Tabell 4 Uppskattning av ökad bränsleförbrukning samt ökade CO₂-utsläpp till följd av rutförlängningar mellan svenska västkusten och Norge.

	Antal resor per år	Typfartyg	Bränsleförbrukning (kg/M)	Emissioner (kg CO ₂ /M)	Ökning bränsleförbrukning (kg /år)	Ökning CO ₂ -utsläpp (kg CO ₂ /år)
					1 M	1 M
Tanker (LOA<150m)	195	Coral Star (100 m)	63,41	191	12 365	37 245
Tanker (LOA>150m)	357	Sikinos I (276 m)	157,6	497	56 263	177 429
Container	23	JSP Carla (140 m)	58,19	187	1 338	4 301
General cargo (LOA<150m)	433	BBC Lisbon (130 m)	40,27	128	17 437	55 424
General cargo (LOA>150)	109	BBC Ruby (153 m)	73,28	232	7 988	25 288
Bulk	28	AM Buchanan (229 m)	113,26	359	3 171	10 052
Passagerare/ Ro-Pax	130	Color Fantasy (224 m)	234,74	735	30 516	95 550
Totalt	1275				129 078	405 289

Sammanlagt uppskattas därmed vindkraftsparken innebära en ökning av bränsleförbrukning på 470 ton per år (336 ton + 129 ton) då fartygstrafiken på det gröna och blå stråket tvingas till längre rutter. Den sammanlagda ökningen av CO₂-utsläpp uppskattas till 1 866 ton.

Den ökade bränsleförbrukningen per år motsvarar en energimängd på ca 5,6 GWh. Detta kan jämföras med vindkraftparkens uppskattade elproduktion på 5 500 GWh årligen, vilket innebär att energimängden för ökade bränsleförbrukningen motsvarar 0,1% av vindkraftparkens årliga elproduktion.

Trafikintensiteten på de fartygsstråk som berörs är låg, totalt beräknas drygt 2 000 fartyg beröras årligen av rutförlängningar till följd av vindkraftsparken (756 blå stråket + 1 301 gröna stråket). Rutförlängningarna uppgår till 4 M alternativt 6 M per resa för trafiken på det blå stråket samt 1 M per resa för trafiken på det gröna stråket. För många av fartygen utgör de aktuella stråken endast en liten del av resan, då många av fartygen trafikerar mellan hamnar på svenska västkusten och hamnar i andra delar av Europa. En del av de mindre tankfartygen som berörs utgörs av bunkerfartyg vilka opererar mellan Brofjorden, Skagen och Göteborg. För dessa kan den längre ruten mellan Brofjorden och Skagen till följd av vindkraftsparken vara av betydande storlek.

De flesta fartyg gör långa resor och en förlängning på 1 M – 6 M innebär då endast en mycket liten ökning i restid. Baserat på en hastighet av 12 knop innebär en rutförlängning på 6 M en restidsförlängning på 30 min.

Uppgjord	Titel	Dokumentnummer.	Rev.
Nelly Forsman	Kompletteringar nautiska risker och sjötrafik		C
Dokumentansvarig (Godkänd)	Filnamn	Datum	Sid.nr.
Nelly Forsman	Kompletteringar sjötrafik och nautiska risker 230818.docx	2023-08-18	5 (13)

Nautiska risker

27.

Konsekvenserna under driftfasen har bedömts kvalitativt på en femgradig skala (s. 49 i Nautisk riskanalys). Redovisa bedömningsgrunderna för denna skala. Vilken skadeverkan (personskada, materialskada, miljöskada etc.) som respektive konsekvensvärde motsvarar ska tydligt framgå.

Skattningarna på den femgradiga skalan är gjorda på en jämförande basis, dvs. de olika identifierade farorna och dess konsekvenser ställs i relation till varandra. Inga kvantitativa beräkningar av storleken eller svårighetsgraden av konsekvenserna för respektive fara har genomförts och konsekvenserna har därför bara kunnat bedömas kvalitativt.

Bedömningarna avser huvudsakligen skadeverkan i form av personskada. Möjlig miljöskada har delvis beaktats vid bedömningarna och då i form av storleken på ett eventuellt oljeutsläpp som faran potentiellt kan leda till. En kollision antas kunna innebära större oljeutsläpp än en allision. Materialsador omfattas inte av bedömningarna.

Analysen avser nautiska risker och bedömningarna avser därför konsekvenserna för fartygstrafiken, dvs eventuella konsekvenser för operation av vindkraftverken beaktas inte.

Konsekvenserna för de flesta identifierade farorna kategoriserats som kollision, *powered allision* eller *drifting allision*. Vid jämförelse av dessa tre typer bedöms konsekvenserna av en kollision i de flest fall bli mer allvarliga än de vid en *powered* eller *drifting* allision. Detta eftersom en kollision inbegriper två fartyg, till skillnad från *powered allision* och *drifting allision*. I bedömningen av kollision antas de två inblandande fartygen vara under gång och ha relativt hög hastighet, till skillnad från exempelvis en *drifting allision* där fartyget driver med en mycket låg hastighet (ca 1 knop). Hur allvarliga konsekvenserna blir beror på flera faktorer, däribland fartygens hastighet, men också fartygens storlek samt beroende på var de båda fartygen träffar varandra i kollision. Störst konsekvenser kan förväntas uppstå vid en kollision där ett fartyg kör in i sidan av ett annat, vilket kan ske vid s.k. *crossing-*, *merging-* och *bend collision*. Vid bedömningar på den femgradiga skalan har dock ingen differentiering mellan olika typer av kollisioner gjorts. Alla faror som kan leda till kollision har skattats som 5.

För faror som kan leda till *powered allision* har konsekvenserna skattats som 4, och för faror som kan leda till *drifting allision* har konsekvenserna skattats till 3. *Powered allision* bedöms som allvarligare i och med att fartyget i dessa fall antas ha motorerna igång och ha en betydligt högre hastighet än ett fartyg som driver. I analysen betraktas ett scenario där ett fartyg oavsiktligt kommer in i området för vindkraftsparken som en allision, antingen *powered* eller *drifting*. Beräkningarna där vindkraftområdet ersätts med 91 små områden för modellera en layout av vindkraftverk visar att en faktisk allision med något av vindkraftverken bara kommer att ske i en bråkdel av fallen som ett fartyg kommer in i området, en gång på ca 21 år jämfört med en gång på ca 3,5 år för interaktion med parkområdet. I de fall en interaktion med parkområdet inte leder till en allision med något av verken antas fartyget vid en *powered allision* undvika en faktisk allision med något av verken genom att navigera mellan verken, eller vid en *drifting allision*; driva mellan verken och eventuellt lyckas återfå manöverförmågan för att kunna navigera ut ur området. I dessa fall kommer de faktiska konsekvenserna inte att bli allvarliga eftersom inga fysiska skador uppstår.

Konsekvenserna av en faktisk allision där ett fartyg driver eller seglar in i något av vindkraftverken har inte analyserats. En allision innebär dock att stora allisionsenergier måste absorberas genom deformation eller förflyttning av plattformen och fartyget. Vid en *powered allision* med ett stort lastat fartyg, exempelvis ett tankfartyg av aframaxtyp med LOA på ca 250 m och ca 100 000 DWT, blir lasterna på vindkraftverkets torn väldigt stora. Hur stor last som kan uppstå har inte undersökts och inte jämförts mot vad vindkraftverken kan förväntas klara. Sannolikheten för *powered allision* av just denna typ är dock låg då aframaxtankers endast utgör en liten andel av trafiken och då sannolikheten för någon typ av *powered allision* är låg. Vindkraftpark Poseidon kommer att utgöras av flytande vindkraftverk. Hur detta påverkar konsekvensernas omfattning vid en allision jämfört med fasta

Uppgjord	Titel	Dokumentnummer.	Rev.
Nelly Forsman	Kompletteringar nautiska risker och sjötrafik		C
Dokumentansvarig (Godkänd)	Filnamn	Datum	Sid.nr.
Nelly Forsman	Kompletteringar sjötrafik och nautiska risker 230818.docx	2023-08-18	6 (13)

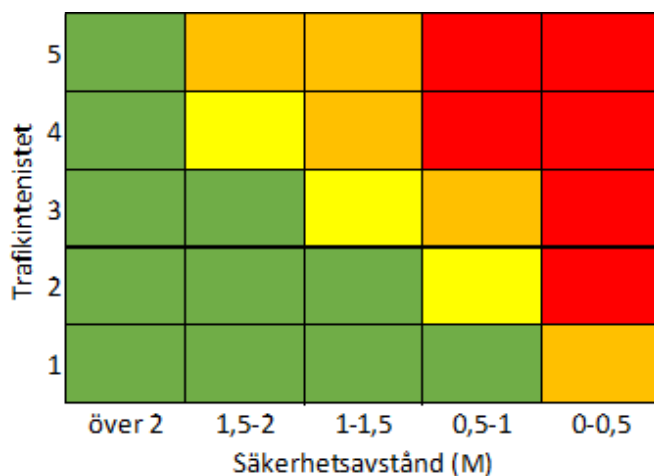
fundament har inte heller analyserats. Regelverk för design och dimensionering av plattformar och vindkraftverk är förnärvarande under utveckling av klassningssällskap. När dimensionering och konstruktion av vindkraftverken för Poseidon ska ske förväntas regelverk finnas och vindkraftverken kommer att utformas enligt då gällande regelverk.

I konsekvensskattningen ingår ett scenario där vindkraftverkets hållfasthet överskrids vid en *powered allision* vilket kan innebära att tornet skadas allvarligt och i värsta fall ger vika och medför att nacellen faller ner. Om delar av tornet, bladen eller, i värsta fall nacellen träffar fartyget förväntas personsador. Skattningen avser därmed ett "worst case" med värsta tänkbara konsekvenser.

28.

Redovisa underlagsmaterialet till riskmatrisen som visar nautiska risker på trafikintensitet och säkerhetsavstånd (s. 58 i Nautisk riskanalys). Ange hur risknivåerna klassificeras utifrån trafikintensitet och säkerhetsavstånd. Bedöm om dessa risker är acceptabla och på vilka grunder ni kommit fram till detta resultat.

Matrisen på sid 58, se Figur 2 nedan, har tagits fram baserat på etablerade riktlinjer och guidelines för vindkraftsetableringar till havs, i första hand *Table of general guidance for planning safety distance between a shipping route and the first route of an OWF* på sidan 49 i PIANC:s guideline², se Figur 3, samt *The wind farm "Shipping route" guidance template* på sidan 24 i brittiska MCA:s MGN 654 (M+F)³, se Figur 4.

Figur 2 Matris för övergripande värdering av risknivå för nautiska risker baserat på trafikintensitet och säkerhetsavstånd som visas på sid 58 i den nautiska riskanalysen.

² PIANC (2018) MarCom WG Report n° 161 2018 Interaction Between Offshore Wind Farms and Maritime Navigation

³ Maritime & Coastguard Agency, MARINE GUIDANCE NOTE MGN 654 (M+F) Safety of Navigation: Offshore Renewable Energy Installations (OREIs) - Guidance on UK Navigational Practice, Safety and Emergency Response

Uppgjord	Titel		Dokumentnummer.	Rev.
Nelly Forsman	Kompletteringar nautiska risker och sjötrafik			C
Dokumentansvarig (Godkänd)	Filnamn	Datum	Sid.nr.	
Nelly Forsman	Kompletteringar sjötrafik och nautiska risker 230818.docx	2023-08-18	7 (13)	

Distance in miles of the first wind generator row from the shipping route	Factors for consideration	risk	Tolerability for SOLAS ships
< 0.25 NM (500 m)	Inter-turbine spacing only recommended for small craft	VERY HIGH	Intolerable Unless for very small craft (small leisure craft)
0.5 NM (926 m)	Distance between a high traffic navigation route, used by ships covered by the SOLAS Convention and a wind farm	VERY HIGH	
1 NM (1,852 m)	Distance between a high traffic navigation route, used by ships covered by the SOLAS Convention and a wind farm	HIGH	Tolerable if ALARP (As Low As Reasonably Practicable)
2 NM (3,704 m)	Compliance with COLREGs becomes less challenging	MEDIUM	
5 NM (9,260 m)	Distance between shipping route and a wind farm in restricted waters	LOW	Acceptable
10 NM (18,520 m)	Ideal distance between a TSS and a wind farm	VERY LOW	

Table of general guidance for planning safety distance between a shipping route and the first obstacle of an OWF

Figur 3 PIANC:s tabell för generell vägledning för planering av säkerhetsavstånd vilken har beaktats vid framtagningen av matrisen på sidan 58 i den nautiska riskanalysen

Distance of turbine boundary from shipping route (90% of traffic, as per Distance C) ⁷	Factors for consideration	Risk	Tolerability
<0.5nm (<926m)	X-Band radar interference Vessels may generate multiple echoes on shore-based radars	VERY HIGH	INTOLERABLE
0.5nm to <1nm 926m to <1852m	Mariners' Ship Domain (vessel size and manoeuvrability)	HIGH	TOLERABLE IF ALARP Additional risk assessment and proposed mitigation measures required
1nm to <2nm 1852m to <3704m	Minimum distance to parallel an IMO routing measure, as per Distance B. S-Band radar interference ARPA affected (or other automatic target tracking means)	MEDIUM	
2nm to 3.5nm (3704m – 6482m)	Preferred distance to parallel boundary of an IMO routing measure, as per Distance B ⁸ Compliance with COLREG becomes less challenging	LOW	* Descriptions of ALARP can be found in: a) Health and Safety Executive (2001) 'Reducing Risks, Protecting People' b) IMO (2018) MSC-MEPC.2/Circ.12/Rev.2 dated 9 April 2018, 'Revised Guidelines for Formal Safety Assessment (FSA) in the IMO Rule-Making Process'
>3.5nm (>6482m)	Minimum separation distance between turbines on opposite sides of a route	LOW	BROADLY ACCEPTABLE
>5nm (>9260m)	Adjacent wind farm introduces cumulative effect Minimum distance from TSS entry/exit	VERY LOW	BROADLY ACCEPTABLE

Figur 4 MCA:s mall för vägledning för säkerhetsavstånd vid vindkraftsparker, vilken har beaktats vid framtagningen av matrisen på sidan 58 i den nautiska riskanalysen.

Uppgjord	Titel	Dokumentnummer.	Rev.
Nelly Forsman	Kompletteringar nautiska risker och sjötrafik		C
Dokumentansvarig (Godkänd)	Filnamn	Datum	Sid.nr.
Nelly Forsman	Kompletteringar sjötrafik och nautiska risker 230818.docx	2023-08-18	8 (13)

Då etablerade riktlinjer i första hand behandlar risker och säkerhetsavstånd till etablerade och relativt stora fartygsstråk har matrisen på sid 58 utvecklats för att på ett tydligare ta hänsyn till trafikintensiteten i området eftersom sannolikheten för allision och kollision är starkt beroende på trafikintensitet på närliggande fartygsstråk. Med anledning av detta anser SSPA/RISE att trafikintensiteten bör beaktas när säkerhetsavstånd mellan vindkraftverk och fartygsstråk utvärderas. Matrisen är dock generell och avser endast ge en indikation på risknivå. Vid bedömning av risknivå och acceptabelt säkerhetsavstånd behöver dock även andra plats-specifika faktorer vägas in bl. a. förhärskande vindriktning, vattendjup, kritiska områden (såsom lotsbordningsplatser, grundområden, trånga eller smala områden), vilken typ och storlek av fartyg som trafikerar stråket samt eventuella "peka-på-kurser". Även beräknade kollisions- och allisionssannolikheter beaktas i den slutliga bedömningen. Matrisen avser vara till stöd för att kunna jämföra risknivåer mellan olika vindkraftparker baserat på trafikintensitet och föreslagna säkerhetsavstånd.

Vid en mycket låg trafikintensitet (mindre än 2 000 fartygspassager per år, motsvarande ca 5 fartyg per dag) är sannolikheten för att ett fartyg ska behöva göra en undanmanöver för ett mötande fartyg mycket låg. Riskerna bedöms då kunna vara acceptabla trots att det inte finns tillräckligt utrymme för fartygen ska kunna göra en 360-gradersgir åt styrbord, vilken är en av faktorerna som enligt de flesta guidelines bör beaktas vid bestämning av säkerhetsavstånd. En mycket låg trafikintensitet medför också att sannolikheten för att fartyg ska få blackout vid passage av vindkraftparken och driva mot parken är låg. För stråk med mycket låg trafikintensitet är det också mycket svårt att baserat på dagens trafik bestämma stråkets exakta ytterkant varifrån säkerhetsavståndet ska mätas. I och med den låga trafikintensiteten bedöms det dock möjligt för fartygen att, efter en etablering, trafikera mitten av stråket utan att kollisionsrisken är hög, vilket gör att fartygen kan passera vindkraftparken på något större avstånd.

För en låg trafikintensitet (2 000 – 5 000 passager per år) bedöms ett säkerhetsavstånd på 1 M -1,5 M innebära acceptabla risker. Trafikeras stråket av en stor andel stora fartyg med behov av stort utrymme för en undanmanöver kan ett avstånd på upp emot 1,5 M krävas för att det ska anses vara acceptabelt. Ett säkerhetsavstånd på över 2 M bedöms som acceptabelt även för fartygsstråken med hög intensitet. Gula och oranges rutor innebär att riskerna kan vara acceptabla beroende på lokala förutsättningar, trafikens karaktär och om trafikintensiteten ligger i det nedre delen av intervallet.

För vindkraftpark Poseidon är avståndet mellan fartygsstråket med trafik till och från Göteborg och det sökta området 1 M. Under 2021 trafikerades stråket av ca 5 900 fartyg, vilket innebär att trafikintensiteten klassificeras som medelhög (3), vilket medför att risknivån i matrisen hamnar på gränsen mellan gult och orange. Riskanalysens slutliga bedömning av riskerna beaktar dock flera aspekter såsom att stråket trafikeras på fartyg på upp emot 400 m och att det aktuella stråket är viktigt och med högt värde som riksintresse. Även den beräknade sannolikheten för allision och kollision beaktas. Genomförda beräkningar visar att vindkraftparken ökar de nautiska riskerna, främst med anledning av risken för *drifting allision* mot det norra delområdet. Ett ökat säkerhetsavstånd mellan det sydliga delområdet och Göteborgstrafiken beräknas ha liten effekt på den totala sannolikheten för allisioner med parken.

29.

Hur förhåller sig föreslagen buffertzon mellan fartyg och vindpark till de riktlinjer som IMO tidigare fastställt som berör möjlighet för manövrering för fartygen. Det konceptfartyget som man bör utgå ifrån gällande avstånd, fartyg / vindpark, är av en fartygsstorlek om ordningen LOA 399 m.

Den nautiska riskanalysen har utvärderat säkerhetsavstånd, dvs. avståndet mellan vindkraftparkens ytterkant och närliggande fartygsstråks ytterkant. Begreppet buffertzon används inte i rapporten och någon buffertzon har inte föreslagits.

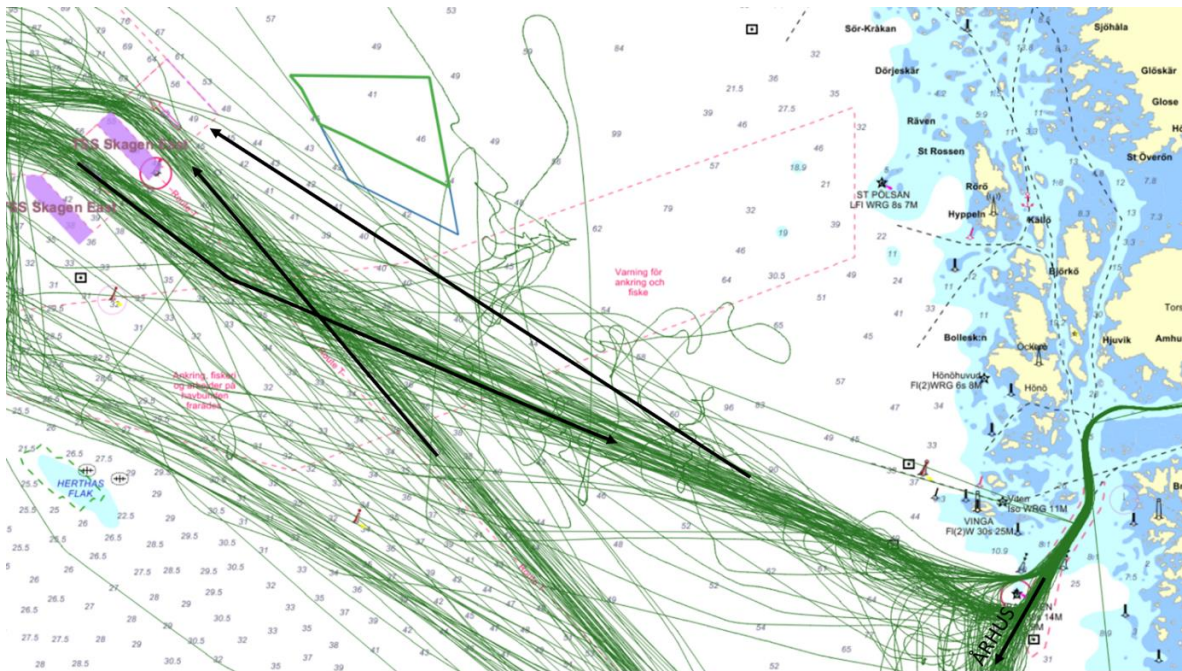
Vid analys av säkerhetsavstånd beaktas huruvida det finns tillräckligt utrymme för fartygen att göra en 360-gradersgir, vilket är en del av IMO:s sjövägsregler och antikollisionsregelverk COLREG. Detta

Uppgjord	Titel	Dokumentnummer.	Rev.
Nelly Forsman	Kompletteringar nautiska risker och sjötrafik		C
Dokumentansvarig (Godkänd)	Filnamn	Datum	Sid.nr.
Nelly Forsman	Kompletteringar sjötrafik och nautiska risker 230818.docx	2023-08-18	9 (13)

ska beaktas enligt de flesta riktlinjer för vindkraftparker till havs. Utrymmet som krävs beräknas generellt som 0,3 M + 6 LOA + 500 m. För ett fartyg med en längd på 399 m innebär detta att det kan behövas ett avstånd på 1,86 M (3 450 m) mellan fartygstråket med Göteborgstrafiken och vindkraftparken.

Fartygen med en längd på 399 m utgör endast en mycket liten del av trafiken på stråket, ca 0,5% av trafiken. De flesta av dessa fartyg kommer inte att passera utmed fartygstråkets norra rand vilket gör att avståndet till parken i de flesta kommer att vara större än 1 M. Figur 5 visar hur fartyg med en längd på 399 m eller mer trafikerade området. Av bilden framgår att de största fartygen endast i undantagsfall trafikerat i närheten av området för vindkraftparken. Fartygen på 399 m eller längre utgörs av containerbåtar och de flesta av de som anlöper Göteborg fortsätter sedan till Århus i Danmark, för att sedan gå norr ut mot TSS Skagen East via T-rutten. I figuren syns endast ett fåtal fartyg på utgående från Göteborg mot TSS Skagen East.

Sannolikheten för att det ska uppstå en situation som kräver en 360-gradersgir när ett av de största fartygen på väg från Göteborgs hamn trafikerar längs stråkets ytterkant, och därmed begränsas av vindkraftparken, bedöms därför som mycket låg.

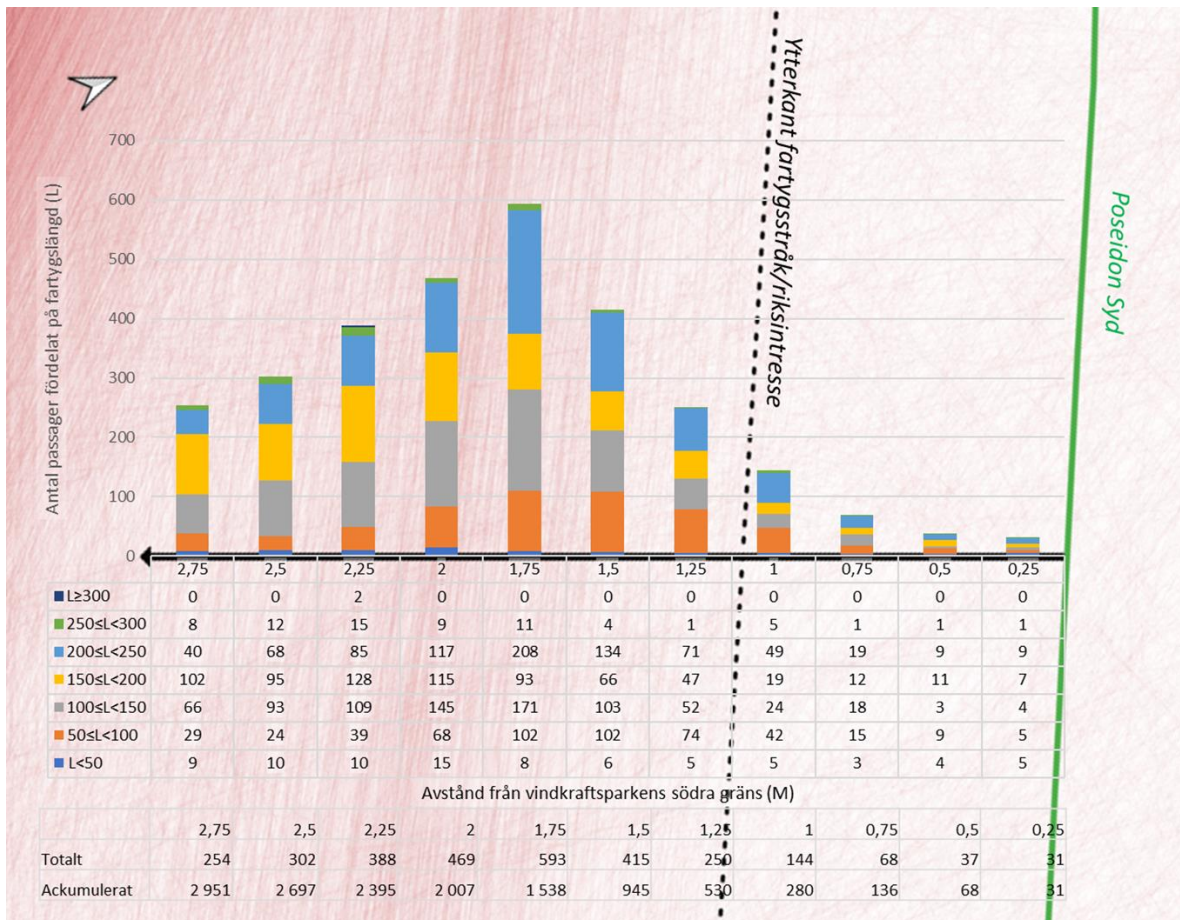

Figur 5 AIS-spår för fartyg med längd på 399 m eller mer som trafikerade stråket till och från Göteborg under 2021 och 2022. Det gröna området är det sökta området för Poseidon som ligger 1 M från fartygsstråkets ytterkant. Det blå området är området som avsågs initialt och som ligger i direkt anslutning till fartygsstråket.

Det sökta området innebär att avståndet mellan områdets ytterkant och fartygsstråket på den södra sidan är 1 M. De flytande fundamenten kommer dock att vara placerade ca 0,2 M innanför områdesgränsen för att säkerställa att även bottenförankringarna är innanför parkområdets gränser. Detta gör att det faktiska avståndet mellan fartygsstråk och vindkraftverk som kan nyttjas för en undanmanöver blir ca 1,2 M och möjliggör för fartyg upp till 194 m att göra en 360-gradersgir.

Figur 6 visar den laterala fördelningen av den nordvästgående trafiken söder om Poseidon Syd. Totalt passerade 280 fartyg (ackumulerat) norr om fartygsstråkets ytterkant och därmed på ett avstånd mindre än 1 M från den planerade vindkraftparken. De flesta fartygen (82%) passerar på ett avstånd större än 1,25 M från Poseidon Syds södra kant.

Uppgjord	Titel	Dokumentnummer.	Rev.
Nelly Forsman	Kompletteringar nautiska risker och sjötrafik		C
Dokumentansvarig (Godkänd)	Filnamn	Datum	Sid.nr.
Nelly Forsman	Kompletteringar sjötrafik och nautiska risker 230818.docx	2023-08-18	10 (13)

Figur 6 Lateral fördelning av nordvästgående trafik söder om Poseidon syd.

30.

Redovisa uppgifter om vindkraftparkens påverkan för sjötrafiken i de angränsande farlederna i händelse av dåligt väder då fartyg kan behöva ändra kurs och rutt för grov sjö, kraftig vind och nedisning.

Fartygstrafiken är vana att ta hänsyn till dåligt väder, grov sjö kraftig vind och nedisning vid val av rutt. Fartygstråket till och från Göteborg är väletablerat och trafiken följer stråket oavsett väder då det är den rakaste och säkraste ruten.

Ro-Pax och passagerarfartyg är dock ofta mer benägna än andra fartyg att välja alternativa rutter vid hårt väder och grov sjö, i syfte att få så bra passagerarkomfort som möjligt. Det förekommer viss passagerartrafik i området vilken kan komma att beröras av vindkraftparken. För trafiken på så väl det gröna som på det blå stråket i Figur 1 kommer det även efter en etablering finnas alternativa rutter förbi vindkraftparken (öster alternativt väster om för trafiken på det gröna stråket och norr om alternativt söder om trafiken på det blå stråket) och därmed finns möjlighet att anpassa ruten beroende på väder.

Den nautiska riskanalysen har i flera avseenden beaktat olika väderlek, i första hand inverkan av vindriktning. I en händelse där ett fartyg fått blackout och börjat driva är vindriktning av stor betydelse eftersom detta förväntas styra fartygets drifriktning. En drifriktning mot vindkraftparken innebär risk för allision om inte fartyget lyckas återstarta motorerna eller lyckas nödankra i tid. Beräkningsmodellen inkluderar en sannolikhetsfördelning av drifriktning baserat på vindstatistik för området. Förhärskande vindriktning är sydväst vilket innebär att fartyg på Göteborgsstråket samt

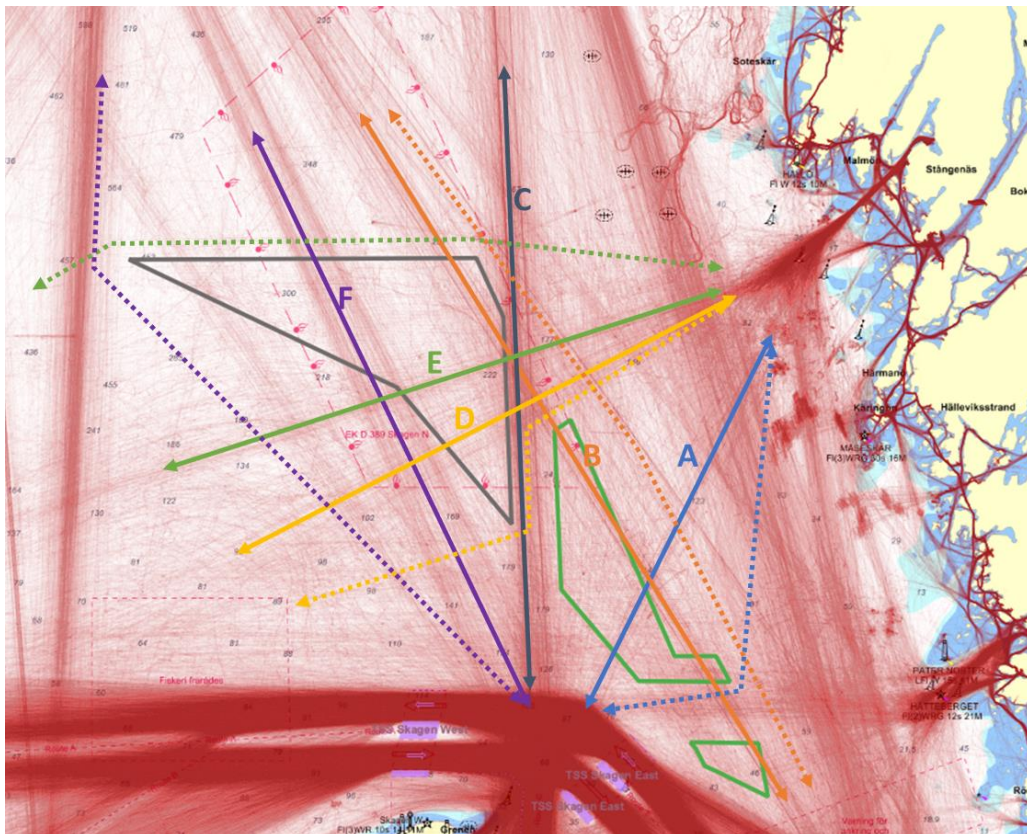
Uppgjord	Titel	Dokumentnummer.	Rev.
Nelly Forsman	Kompletteringar nautiska risker och sjötrafik		C
Dokumentansvarig (Godkänd)	Filnamn	Datum	Sid.nr.
Nelly Forsman	Kompletteringar sjötrafik och nautiska risker 230818.docx	2023-08-18	11 (13)

fartyg som passerar genom *TSS Skagen East* i många fall beräknas få en drifriktning mot parken om de drabbas av blackout.

Kumulativa effekter

Vindkraftspark Poseidon och vindkraftspark Mareld kan tillsammans eventuellt innebära kumulativa effekter för sjöfarten. Sedan den nautiska riskanalysen för Poseidon togs fram har utredningsområdet för Mareld reducerats och ansökan för vindkraftspark Mareld har nu lämnats in. Nedan redogörs för eventuella kumulativa effekter med de båda vindkraftsparkerna.

Om både vindkraftspark Poseidon och Mareld etableras enligt de aktuella förslagen innebär detta att det uppstår en ca 5 M lång och ca 2,5 M bred korridor mellan de båda områdena. Figur 7 visar trafikmönstret i området baserat AIS-data från 2021. Av figuren framgår att sex fartygsstråk, namngivna A-F, kan komma att påverkas av kumulativa effekter om både vindkraftspark Poseidon och Mareld etableras.

Figur 7 Trafikmönster, exklusive fiskebåtar, baserat på AIS-data från 2021. Blå pilar indikerar fartygsstråk som antas beröras vid en etablering av Poseidon och Mareld och för vilka kumulativa effekter kan uppstå.

Fartygsstråk A går idag genom området för Poseidon Nord. Med en etablering av bara Poseidon antogs att hälften av trafiken på stråk A skulle välja en rutt öster och söder om Poseidon Nord och hälften skulle välja en rutt norr och väster om Poseidon Nord, se Figur 1. Om även Mareld etableras kan eventuellt en högre andel av trafiken komma att välja en rutt öster och söder om Poseidon Nord. Detta eftersom rutten norr och väster om innebär passage i korridoren mellan Poseidon och Mareld, vilket kan uppfattas som svårare och något mer riskfyllt än rutten öster om Poseidon.

Fartygsstråk B går idag genom den västra delen av såväl Poseidon som Mareld. Denna trafik antas välja en rutt något längre österut med en tillkommande girpunkt om Poseidon etableras. Om även Mareld etableras kan rutten behöva förskjutas ytterligare lite längre österut jämfört med rutten indikerad i Figur 1.

Uppgjord	Titel	Dokumentnummer.	Rev.
Nelly Forsman	Kompletteringar nautiska risker och sjötrafik		C
Dokumentansvarig (Godkänd)	Filnamn	Datum	Sid.nr.
Nelly Forsman	Kompletteringar sjötrafik och nautiska risker 230818.docx	2023-08-18	12 (13)

Fartygsstråk C går i nordsydlig riktning väster om Poseidon. Om även Mareld etableras antas denna trafik att gå på samma rutt som idag. Detta innebär dock passage genom korridoren mellan de båda områdena.

Fartygsstråk D går idag genom området för Mareld. Om bara Mareld etableras antas denna trafik i första hand välja en rutt söder om Mareld. Om båda vindkraftparkerna etableras antas de flesta fartygen välja rutten som innebär passage genom korridoren och runt Marelds södra spets. En del trafik kan dock komma att välja den något längre rutten norr om Mareld för att undvika passage genom korridoren.

Fartygsstråk E går idag genom området för Mareld. Om bara Mareld etableras antas denna trafik i de flesta fall välja en rutt söder om Mareld. Om båda vindkraftparkerna etableras antas dock många fartyg i stället välja en rutt norr om Mareld i stället eftersom denna rutt kan antas vara enklare och säkrare.

Fartygsstråk F passerar tvärs genom området för Mareld. Om bara Mareld etableras antas denna trafik i de flesta fall välja en rutt öster om Mareld. Om även Poseidon etableras kan en del av denna trafik komma att välja en rutt väster om Mareld för att undvika passage genom korridoren mellan de båda områdena.

Det råder stor osäkerhet kring hur passage genom korridoren mellan de båda vindkraftparkerna kommer att uppfattas och hur benägna fartygen kommer vara att passera genom denna, eller om de i hög grad kommer att välja alternativa rutter väster eller öster om de båda vindkraftparkerna. Väder- och vindförhållanden kommer troligen att påverka valet av rutt. Valet av rutt kommer troligen också att variera beroende på fartygsstorlek och -typ. Mindre fartyg är troligen mer benägna att passera genom korridoren än stora.

Passage genom korridoren innebär att fartygen passerar relativt nära vindkraftverk på båda sidor. Vid passage mitt i korridoren är avståndet till respektive vindkraftpark 1,25 M vilket är tillräckligt avstånd för att kunna göra en 360-gradersgir för fartyg på upp till 210 m. Fundamenten i vindkraftpark Poseidon kommer dock att ligga ca 0,5 – 0,75 M innanför gränsen till vindkraftparken. Detta innebär att avståndet mellan vindkraftpark Mareld och vindkraftverken i Poseidon kommer att vara ca 3,0 – 3,25 M och att det vid passage i mitten av korridoren kommer att vara minst 1,5 M till närmaste vindkraftverk (även vindkraftverken i vindkraftpark Mareld kan dock också antas ligga en bit innanför gränsen vilket skulle innebära ett än större avstånd mellan vindkraftverken). Med ett avstånd på 1,5 M finns utrymme för fartyg på upp till 278 m att göra en 360-gradersgir.

Med vindkraftparker på två sidor innebär en blackout att fartyg i de flesta fall kommer att driva mot någon av vindkraftparkerna. Det stora djupet och det korta avståndet till vindkraftparkerna på var sida gör att det i många fall kommer vara svårt att förhindra en allision med någon av vindkraftparkerna i de fall ett fartyg börjar driva i korridoren. Avståndet mellan vindkraftverken i Poseidon kommer att vara ca 0,5 M – 1,1 M vilket innebär att många av fartygen som driver in i området kommer att driva mellan vindkraftverken, och att en faktisk allision med något av vindkraftverken därmed undviks.

Trafikintensiteten på stråket som idag passerar i nordsydlig riktning (C) i det aktuella området är låg, ca 1 300 handelsfartyg år 2021. Trafikintensiteten på de stråk där en del trafik kan komma att välja en rutt genom korridoren efter etableringar av vindkraftparkerna är också låg, ca 400 på stråk D. Trafiken på stråket i korridoren kan antas få en mycket liten lateral spridning då de flesta fartygen kan antas välja en rutt nära mitten av korridoren. Detta i kombination med en viss ökning av trafikintensitet på stråket kan leda till en ökad sannolikhet för kollision. Trafikintensiteten i korridoren förväntas dock bli mycket låg, mindre än 2 000 passager per år, vilket motsvarar 5–6 fartyg per dag, och sannolikheten för kollision är därmed låg.

Om trafiken på stråk D väljer rutten genom korridoren, kan dessa fartyg också komma att passera nära såväl Poseidon Nords norra spets som Marelds södra spets, vilket innebär risk för allision.

Uppgjord	Titel	Dokumentnummer.	Rev.
Nelly Forsman	Kompletteringar nautiska risker och sjötrafik		C
Dokumentansvarig (Godkänd)	Filnamn	Datum	Sid.nr.
Nelly Forsman	Kompletteringar sjötrafik och nautiska risker 230818.docx	2023-08-18	13 (13)

Sammantager bedöms riskerna i området öka om båda parkerna etableras jämfört med om bara Poseidon etableras. Med båda parkerna minskar de navigerbara utrymmet för sjöfarten i området vilket gör att trafiken kommer att få mindre spridning och att trafikintensitet på en del stråk kommer att öka, vilket innebär en ökad sannolikhet för kollision.

Sannolikheten för allision kommer att öka eftersom fler fartygspassager kommer att ske nära någon av vindkraftparkerna. I synnerhet ökar sannolikheten för allision för trafiken på stråk C och D om båda parkerna byggs eftersom de i så fall antas passera genom korridoren med ett relativt litet avstånd till vindkraftparkerna på var sida. Vid kraftig vind kan också avdrift medföra att fartygen kommer mycket nära någon av vindkraftparkerna, vilket innebär en ökad sannolikhet för allision.

Med bara Poseidon finns möjlighet för trafiken utmed den västra sidan av parken att passera på ett större avstånd vid hård vind för att minska effekterna av eventuell avdrift.

Om båda parkerna byggs kommer sydvästgående fartyg på stråk D att ha en "peka-på-kurs" mot Mareld innan giren söderut i korridoren, vilket innebär risk för *powered allision*. På motsvarande sätt kommer nordostgående fartyg på stråk D ha en "peka-på-kurs" mot Poseidon innan de girar norrut i korridoren. För fartygen i korridoren kan det uppstå radarströningar på grund av vindkraftparkerna. I samband med dåliga siktförhållandena kan detta göra det svårt att upptäcka andra fartyg som är på väg att gira in i korridoren. Detta, i kombination med begränsat utrymme för undanmanöver, innebär en risk för kollision. Trafiken på de berörda stråken är dock låg i förhållande till stråken söder om parkerna och bidraget från de kumulativa effekterna med korridoren är därmed begränsat.

RAMBOLL

POSEIDON

VISUELL INVERKAN PÅ LANDSKAPSBILDEN
PM KOMPLETTERANDE ANALYSER
OCH BEDÖMNINGAR

2023-08-09

Beställare: KonTiki Vind AB

Huvudkonsult: Ramboll Sverige AB

Stad och datum: Göteborg 2023-08-09

Uppdragsledare: Mattias Bååth

Teknikansvarig: Julia Fjällbäck

Granskare: Mattias Bååth

Fotomontage: Zephyr Renewable AB

Ramboll Sverige AB
Telefon: 010-615 60 00
www.ramboll.se

INLEDNING

Detta dokument är ett PM till Bilaga D10 och svarar på fyra punkter rörande landskapsbild ur kompletteringsbegäran från länsstyrelsen. Där efter följer svar på Riksantikvarieämbetets frågor om en beskrivning av Poseidons påverkan på människors vardagslandskap samt förtydligande redovisningar av Poseidons läge i samtliga fotomontag.

Följande del är svar till länsstyrelsens begäran: *"Komplettera med fotomontage från punkter där anläggningen kan ses i Göteborgs kommun. Till exempel en fotopunkt från Björlanda."* samt: *"komplettera ansökan med fotomontage från riksintresset för kulturmiljövården vid Pater Noster (Hammeskär). Vyerna ska vara mot vädersträcken SV-V-NV. Videre behövs ytterligare en fotopunkt från Marstrandön, vid lotsutkiken. Vyn ska vara mot Marstrandfjorden, fyren på Hammeskär och Pater Noster-skärgården."*

Fotograf Pia Nyström

FOTOPUNKTER

På begäran från länsstyrelsen har fyra nya fotomontage tagits fram. Platserna för fotopunkt Pater Noster, Marstrand lotsutkik och Björlanda kile har specifikt efterfrågats och platsen för fotopunkt Hästevik representerar ytterligare ett område inom Göteborgs kommun. Se de utvalda platserna i kartan till höger.

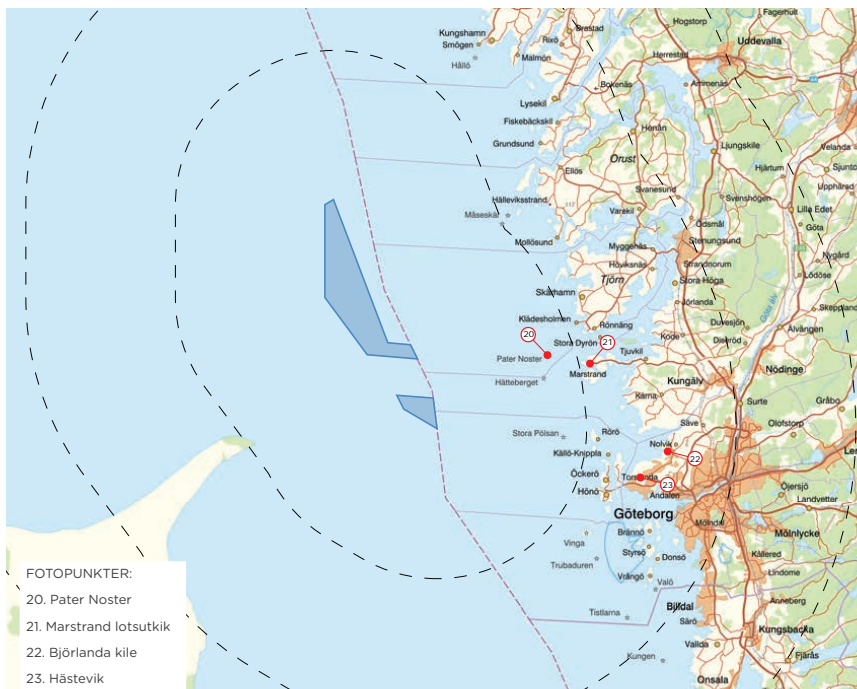
Från platserna har fotografier tagits och använts som underlag till fotomontage för att illustrera hur det skulle kunna se ut vid en anläggning av 61 vindkraftverk som har en totalhöjd på 340 meter och en rotordiameter på 310 meter. Som underlag till visualiseringarna användes fotografiernas brännvidd, fotoplatsernas koordinater, en digital terrängmodell, koordinaterna för de planerade turbinerna och 3D-modeller av vindkraftverken. Sedan har de föreslagna turbinerna projicerats in i fotografierna med hjälp av programmet WindPRO. I syfte att spegla ett scenario med mest påverkan och synlighet togs fotografierna för visualiseringarna under klara väderförhållanden.

Fotomontagen är ämnade att beskådas i mycket hög upplösning. De skall vara ca 19 centimeter höga på bildskärmen och ca 35 cm från ögonen. Bilderna i sin helhet visas på projektets hemsida under:

<https://zephyr.no/se>

METOD OCH FÖRUTSÄTTNINGAR

Den visuella inverkan som Poseidon kan komma att göra bedöms utifrån en rad förutsättningar inom det berörda området. Beskrivning av metod, förutsättningarna och underlag för områdena kring Poseidon återfinns i Bilaga D10 som detta dokument är ett PM till.

PATER NOSTER

(Närzon)

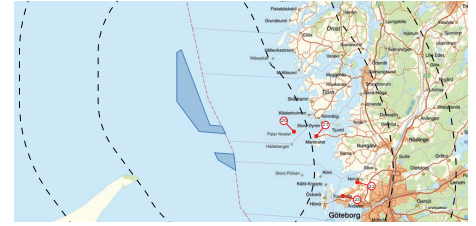
Fotopunkten utgörs av Pater Noster som ligger 22 kilometer från närmsta vindkraftverk i Poseidon. Landskapsbilden vid Pater Noster präglas av det omgivande havet och ett antal skär. Miljön upplevs i första hand som naturlig och karg men är inte oexploaterad. Miljön har höga värden då den innefattas av riksintresse högexploaterad kust, naturreservat och riksintresse friluftsliv.

Det finns inga privatbostäder och det går ingen kollektivtrafik ut till ön. Tillgängligheten är högst begränsad till dem som har egen båt, alternativt möjlighet att köpa en tur via privata evenföretag med båt eller helikopter. De byggnader som finns på ön består av

ett hotell och ett antal mindre hus, en brygga, en fyr och en liten hamn. Fyren med tillhörande byggnader innefattas av riksintresse för kulturmiljövård.

Borträknat passerande båtar och skepp blir vindkraftverken ett nytt inslag i utsikten riktad ut mot havet. De är tydligt synliga och upptar en lång del av horisonten vilket innebär en förändring. Konsekvensen bedöms som måttlig till stor.

Måttligt till stort värde +Måttlig till stor påverkan =Måttlig till stor konsekvens.

20. Pater Noster

22. Björlanda kile

21. Marstrand lotsutkik

23. Hästevik

Fotopunkt 20. Fotomontage från Pater Noster utkiken med Poseidons läge längs horisonten utmarkerat. Fotopunktens koordinater N6422565 E290531 och 5 m.ö.h. Närmaste verk i Poseidon ligger 21,9 km bort.

Fotopunkt 20. Fotomontage från Pater Noster.

MARSTRAND LOTSUTKIK

(Mellanzon)

Marstrand ligger ca 26 km från Poseidon. Området runt lotsutkiken är naturreservat samt riksintresse för naturvård, friluftsliv, och kulturmiljövård. Ön är riksintresse högexploaterad kust där orördhet och ursprunglighet lyfts som särskilda värden. På ön ligger Carlstens fästning och området anses ha ett högt kulturhistoriskt värde samtidigt som den är lättillgänglig för allmänheten. Fotopunkten ligger en bit ifrån bebyggelse och i den aktuella vyn är horisontlinjen helt fri. Landskapsbilden domineras av havet, växtlighet, klippor, och skär vilket gör platsen känslig.

Avståndet till vindkraftverken och siktförhållandena gör att vindkraftsparken inte dominerar landskapsbilden och ger en måttlig påverkan.

Måttligt värde + Måttlig påverkan = Måttlig konsekvens

20. Pater Noster	22. Björlanda kile
21. Marstrand lotsutkik	23. Hästevik

Fotopunkt 21. Fotomontage från Marstrand lotsutkik med Poseidons läge längs horisonten utmarkerat. Fotopunktens koordinater N6421391 E296853 och 48 m.ö.h. Närmaste verk i Poseidon ligger 26,2 km bort.

Fotopunkt 21. Fotomontage från Marstrand lotsutkik.

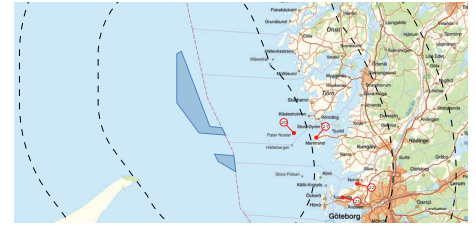
BJÖRLANDA KILE

(Mellanzon)

Björlanda Kile ligger 38 km från närmaste vindkraftverk i mellan-zonen. Området är riksintresse friluftsliv och riksintresse högexploaterad kust samt ligger mycket nära riksintresse kulturmiljövård, riksintresse för naturvård samt ett naturreservat. Det är ett varierat skärgårdslandskap med natur och många urbana inslag av moderna villor, radhus och en stor småbåtshamn.

Den Aktuella yvn innehåller båtar, en mast, klippor och öar med mindre träd och växtlighet. Vindkraftverken är synliga från fotopunkten men delvis dolda bakom öar och delvis ensamt uppstickande vid horisonten. Vindkraftverken är små ovan horisonten och smälter in i landskapsbilden i området som består av en blandning av naturliga och samtida byggnadselement.

Lågt värde+Liten påverkan=Liten konsekvens.

20. Pater Noster 22. Björlanda kile
21. Marstrand lotsutkik 23. Håstevik

Fotopunkt 22. Fotomontage från Björlanda kile med Poseidons läge längs horisonten utmarkerat. Fotopunktens koordinater N6406381 E309587 och 14 m.ö.h. Närmaste verk i Poseidon ligger 38 km bort.

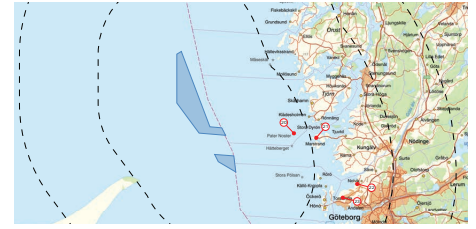
Fotopunkt 22. Fotomontage från Björlanda kile.

HÄSTEVIKS BADPLATS

(Mellanzon)

Hästeviks badplats ligger 33 km från närmaste vindkraftverk i Poseidon och området skyddas av bestämmelserna för riksintresse högexploaterad kust. Badplatsen ligger i direkt anslutning till Hästevik som är ett modernt villaområde med bland annat förskola, fotbollsplaner och båtbyggor. Vyn från badet domineras av havet och öarna Björkö och Kalvsund som ligger strax utanför. Förutom havet och klipplandskapet med viss växtlighet innehåller landskapsbilden också samtida villor, lyftkranar, ett kyrktorn, ett befintligt vindkraftverk samt förbipasserande båtar. Poseidon döljs nästan helt av öarna utanför.

Måttligt värde+försumbar påverkan=Försumbar konsekvens.

20. Pater Noster

22. Björlanda kile

21. Marstrand lotsutkik

23. Hästevik

Fotopunkt 23. Fotomontage från Hästeviks badplats med Poseidons läge längs horisonten utmarkerat. Fotopunktens koordinater N6401849 E304098 och 17 m.ö.h. Närmaste verk i Poseidon ligger 33,3 km bort.

Fotopunkt 23. Fotomontage från Hästeviks badplats.

RIKSINTRESSE OBRUTEN KUST OCH RIKSINTRESSE HÖGEXPLOATERAD KUST

Följande text är svar på länsstyrelsens begäran: "Påverkan på landskapsbilden behöver kompletteras med en analys av betydelsen av den sammantagna påverkan på den obrutna kustlinjen utifrån riksintressena Högexploaterad kust (4 kap. 4 § miljöbalken), Obruten kust (4 kap. 1 § miljöbalken)".

Enligt miljöbalken kapitel 4 paragraf 1, finns det natur och kulturvärden längs hela västkusten som gör att området är riksintresse i sin helhet, samt att exploatering och ingrepp i miljön inte får ske i det fall att det "påtagligt skadar områdenas natur- och kulturvärden." Under kapitel 4, paragraf 2 och 3 som rör kustområdet från norska gränsen ner till Brofjorden, gäller att framför allt det rörliga friluftslivets intressen skall beaktas vid bedömningen av ny exploatering eller ingrepp i miljön.

Under kapitel 4 paragraf 4, som rör sträckan Brofjorden till Smpevarp, står att fritidsbebyggelse bara får uppföras i närhet till befintlig bebyggelse samt att tung industri (vindkraft ej inräknat) endast får byggas i områden där det redan finns anläggningar som omfattas av bestämmelsen.

I länsstyrelsens fördjupade rapport "Kustområdet och skärgården i Bohuslän- en värdebeskrivning av ett nationallandskap enligt 4 kap miljöbalken" från år 2000, fördjupas och förtydligas värdena för riksintressena inom västkusten ytterligare. Vad som är relevant för landskapsbilden ur denna rapport är att den framhäver värdet av att fortsatt kunna uppleva orördhet, ursprunglighet och tidlöshet på platser inom kuststräckan. Denna möjlighet skall skyddas och är extra värdefull i kombination med andra befintliga värden som exempelvis; närhet till områden med många människor, tillgång till serviceorter, förutsättningar för turism, badplatser och talrika äldre bebyggelse- och verksamhetsmiljöer med flera.

På sida elva i rapporten förklaras begreppet ursprunglighet mer ingående och där står bland annat:

"Mera konkret skall vi värna om att vi fortfarande skall kunna uppleva den kulturpräglade orördheten. Denna karaktär skall kunna förändras försiktigt och påverkas med vår tids tillskott, men fortfarande på så sätt att möjligheten att kunna uppleva den tidigare karaktären bibehålls."

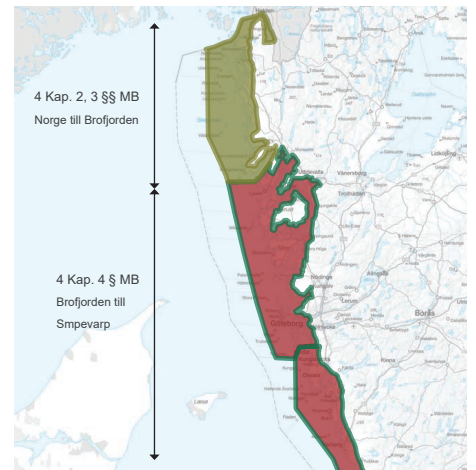
RIKSINTRESSE OBRUTEN KUST

För sträcka mellan norska gränsen ner till Brofjorden, vilken utgör riksintresse Obruten kust, lyfts många bevarandevärda kvalitéer upp. De som berör områdets landskapsbild är:

- *Ursprunglighet inom hela området.*
- *Sammanhängande strand- och skärgårdsområden tillgängliga på allemansrättslig grund samt sammanhängande vackra och ursprungliga landskapspartier, utsiktspunkter.*

I konsekvensbedömningar av landskapsbild behandlas inte subjektiva värdebegrepp som "vackra landskap" eller "upplevelser av en utsikt eller miljö" däremot bedöms den eventuella förändringen av innehåll i en aktuell vy som kan uppstå. Detta görs förenklat utifrån landskapets karaktär med värden och känslighet i kombination med avståndet till vindkraftsanläggningen och dess storlek. Se sidor 7-10 i Bilaga D10 för mer utförliga förklaringar. På länsstyrelsens begäran görs följande bedömning utifrån riksintesse Obruten kust och riksintesse för högexploaterad kust.

Riksintresset Obruten kust ligger norr om Poseidon. Den del som befinner sig inom ett avstånd där påverkan på landskapsbilden skulle kunna bli mer än försumbar, är den södra sträckan från Hunnebostrand ner till Smögen. Närmaste delen av kusten inom riksintresset ligger på 33 km avstånd från Poseidon varifrån ca 40% av vindkraftverken döljs under horisontlinjen.

- Riksintesse obruten kust
- Riksintesse högexploaterad kust

Det är främst i den yttersta skärgården som landskapsbilden är känslig i kombination med att Poseidon kan vara synligt. Där förekommer platser som domineras av naturlig karaktär med fri utsikt över havet och där det från vissa öar och utsiktsplatser inte syns byggda element. Avståndet gör att de synbara delarna av vindkraftverken ser små ut vid horisonten och meteorologiska data visar att siktförhållandena är begränsade. Under perioden med de bästa siktförhållandena på ett år, maj månad, är det inte möjligt att se Poseidon under 60% av dygnets ljusa timmar. Se sida 14 i Bilaga D10. För de platser inom riksintresset i den yttersta skärgården där en förändring av landskapsbilden kan uppstå bedöms, utifrån avstånd och siktförhållanden, konsekvenserna bli som mest måttliga. Se rosa markering i kartan till höger för området inom vilket berörda platser kan finnas.

Sammanfattningsvis är det en mycket begränsad del av riksintresset som över huvud taget påverkas av Poseidon. Inom detta område bedöms också konsekvensen kunna bli som mest måttlig och möjligheten att bevara ursprungliga landskapskaraktärer kvarstår.

RIKSINTRESSE HÖGEXPLOATERAD KUST

För sträckan från Brofjorden och längs hela den berörda kusten söderut gäller riksintresse för Högexploaterad kust. I ovan nämnda rapport från länsstyrelsen specificeras att värden som skall bevaras och som rör landskapsbilden är *"Ursprunglighet inom vissa delar av området."*

Liksom för området riksintresse obruten kust, är det den yttre skärgården som också här är känslig. Det är här det kan förekomma platser där utsikten ännu inte innefattar mänskligt byggda element utan helt består av klippor, växtlighet och hav, och där Poseidon på vissa platser kan bli synligt.

Ett fåtal öar ligger inom närzonen i förhållande till Poseidon, där ibland exempelvis ön Pater Noster och Hätteberget. Dessa öar kan generellt inte räknas vara lättillgängliga, förutom för de besökare som har tillgång till egen båt. Där med ingår inte öarna i den kategorin för särskilt värdefulla platser

som enligt rapporten utgörs av orördhet, ursprunglighet i kombination med flertal andra värden varibland tillgänglighet för allmänheten, turister och närheten till service är viktiga delar. Konsekvensbedömningen för öarna inom närzonen blir därför inte större när den görs enbart utifrån värdena inom riksintresset högexploaterad kust, än när det bedöms utifrån de sammantagna parametrarna presenterade i Bilaga D10. För exempel se bedömningen av Pater Noster där konsekvensen bedöms vara måttlig till stor.

De mer tillgängliga delarna av den yttre skärgården ligger inom mellanzonen och på ett avstånd som är över 25 km från Poseidon. Detta gäller de yttre delarna av Orust, Tjörn, Marstrand och Öckerö. Inom dessa områden finns också platser som ger intrycket av att vara orörda. För de särskilda platser där utsikten enbart består av naturliga element och där Poseidon kan bli synligt sker en förändring av innehållet i landskapsbilden. Avstånden gör att sikten begränsas så att Poseidon under den perioden med bäst sikt, maj månad, bara är synligt under 45 % av dygnets ljusa timmar. Se sida 14 Bilaga D10. Som mest syns 74 % av vindkraftverkens höjd ovan horisonten och avstånden gör att de aldrig utgör en påtaglig del av den totala landskapsbilden. Se illustrerad tabell på sida 7 i Bilaga D10.

Möjligheten att kunna bevara "Ursprunglighet inom vissa delar av området" inom riksintresset Högexploaterad kust bedöms kunna uppfyllas även då landskapsbilden från vissa platser kommer att förändras. Konsekvenserna bedöms kunna bli som störst inom de orange utmarkerade områden i kartan till höger. Till följd av avstånd, synlighet och siktförhållanden, bedöms konsekvenserna på dessa platser generellt bli måttliga.

Konsekvensbedömningarna för riksintressena obruten kust och högexploaterad kust visar att inget av intressena riskerar att få sina värden rörande landskapsbild påtagligt skadade.

Karta med utmarkerade områden inom respektive riksintresse där konsekvensen bedöms kunna bli som mest måttliga.

UNDERLAG TILL KULTURMILJÖBEDÖMNINGAR

Följande text är svar på begäran från länsstyrelsen:
"Beskriv vad som legat till grund för bedömningarna för landskapsanalysen i D10 utifrån kulturmiljösynpunkt."

Bedömningarna i Bilaga D10 grundar sig ur kulturmiljösynpunkt i huvudsak på fem källor. De består av bohussläns befolkning och kulturlandskap med information hämtad från Riksantikvarieämbetets rapport *Sveriges kust- och skärgårdslandskap: kulturhistoriska särdrag och känslighet för vindkraft* från 2003 samt Statistiska centralbyrån via www.scb.se och riksintresse högexploaterad kust och riksintresse obruten kust med information hämtad från länsstyrelsen via <https://vbk.lansstyrelsen.se/>. Se sida 13 och 17 i Bilaga D10. Underlaget utgörs också av de områden som är riksintresse för kulturmiljövård där landskapsbild, utblickar eller andra, för utsikten relevanta benämningar, står med i riksintressenas värdebeskrivningar. Se sida 17 i Bilaga D10. Bedömningarna grundar sig på det som är visuellt och kopplat till utsikt och vyer.

VARDAGSLANDSKAP

Följande text är svar på Riksantikvarieämbetets begäran:
"Påverkan på människors vardagslandskap och upplevelsen av en förändrad miljö för lokalbefolkningen bör belysas."

Vardagslandskap är ett beskrivande begrepp som existerar utan att ha några juridiska, geografiska, gränser kopplade till sig och skiljer sig på så vis från begrepp som "Nationalpark" eller "Riksintresse friluftsliv". Då vardagslandskap illustrerar alla de ytor där någon människa bor, arbetar eller spenderar sin vardag, kan det innefatta nästan alla olika typer av miljöer i Sverige. Det kan vara allt från storstad och landsbygd till vildmark, om så endast en individ lever och har sin vardag där. Detta gör det svårt att använda som underlag till analyser av landskapsbild. Hur de boende sedan upplever förändringarna går endast att få reda på genom enkätundersökningar där frågor om individens subjektiva upplevelse efterfrågas.

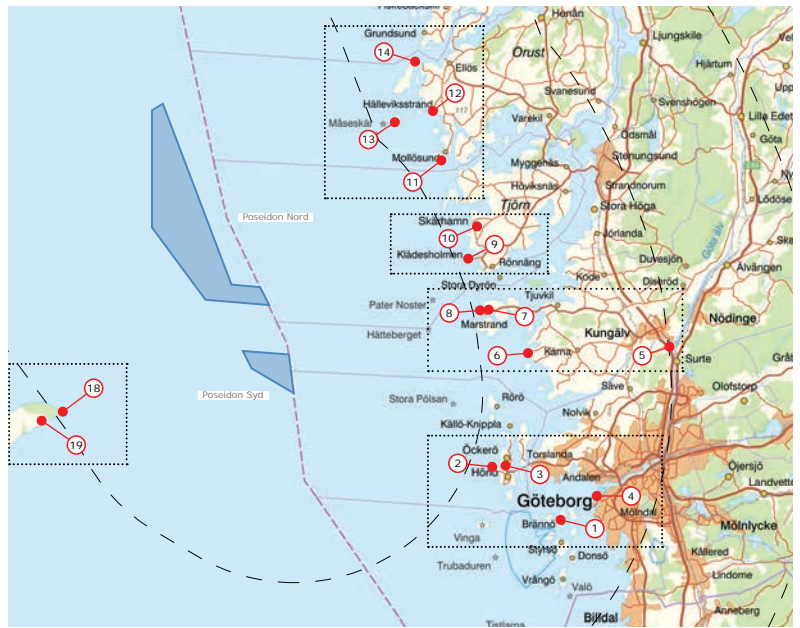
Ett annat sätt att närma sig frågan är att som i Bilaga D10 ta med i bedömningarna hur lättillgängliga miljöer är samt var många människor bor och därmed spenderar sin vardag. I bilagan har fotopunkterna valts ut då de representerar olika landskapskaraktärer med varierande känslighet och värden samt att de är relevanta utifrån hur många människor som har möjlighet att ta del av dem, antingen i sin vardag eller som utflyktsmål. Se sida 13 samt underlag för val av fotopunkter på sida 18 i Bilaga D10.

Vardagslandskap kan se helt olika ut för olika människor beroende på i vilken typ av miljö de lever. Fotograf Knud Erik Vinding

KOMPLETTERANDE REDOVISNING AV FOTOMONTAGE

Riksantikvarieämbetet har efterfrågat en tydlig redovisning av de framtagna fotomontagen med Poseidon. En komplettering av detta följer därför med markörer för Poseidons position i vart och ett av de 19 fotomontagen samt information om fotopunktens koordinater, läge över havet och avstånd till Poseidons närmaste och mest avlägsna vindkraftverk. Markörerna redovisar Poseidons läge längs horisonten i den aktuella vyn och representerar inte vindkraftparkens synbarhet från fotopunkterna. Därför skall montage läsas tillsammans med konsekvensanalyser i textform samt fotomontage utan markvörer, vilka återfinns på sidorna 18 till 34 i Bilaga D10. Montage är ämnade att läsas i mycket hög upplösning. De skall vara 19 cm höga på bildskärmen och hållas 35 cm från ögonen.

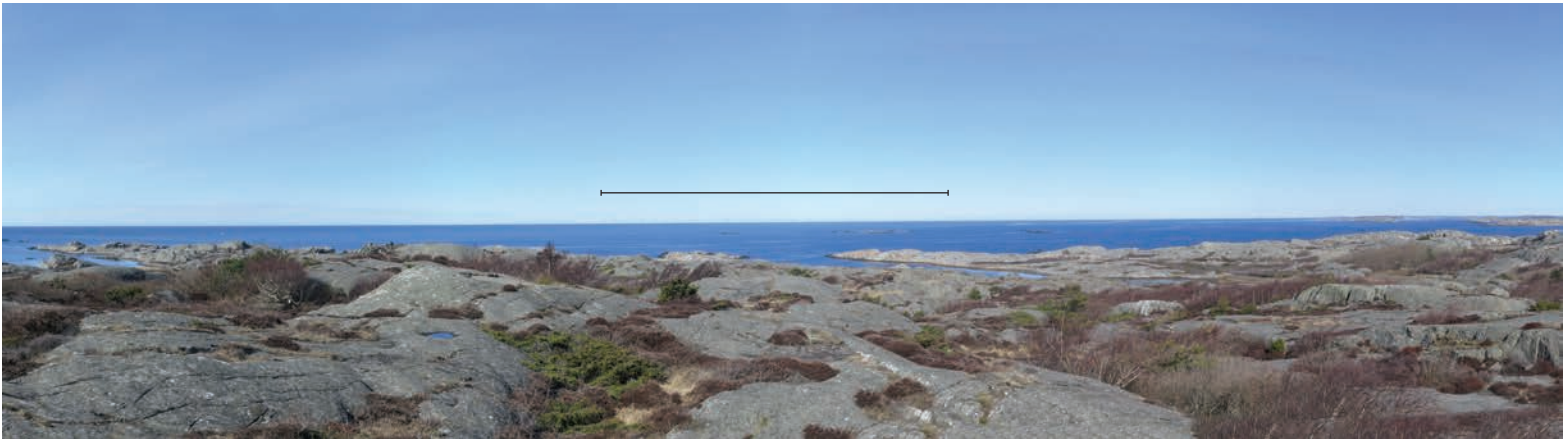

Fotopunkter för Göteborg:

1. Brännö utkiken
2. Hönö Ersdalens naturreservat
3. Öckeröbron
4. Långedrags brygga

1. Fotomontage från Brännö utkiken med Poseidons läge längs horisonten utmarkerat. Fotopunktens koordinater N6394029 E307583 och 48 m.ö.h. Närmaste verk i Poseidon 39,5 km bort och det mest avlägsna 75,4 km.

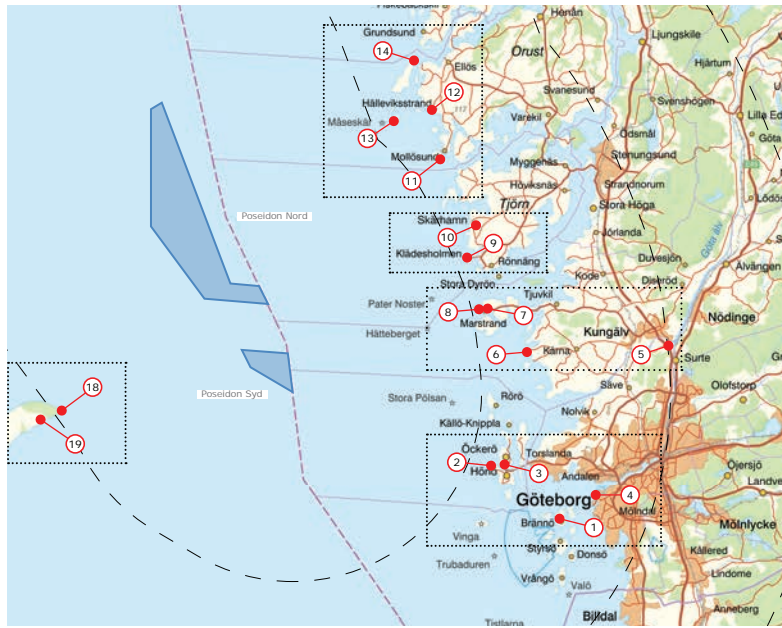
2. Fotomontage från Hönö Ersdalens naturreservat med Poseidons läge längs horisonten utmarkerat. Fotopunktens koordinater N6400152 E298573 och 30 m.ö.h. Närmaste verk i Poseidon 28,9 km bort och det mest avlägsna 64,8 km.

3. Fotomontage från Öckeröbron med Poseidons läge längs horisonten utmarkerat. Fotopunktens koordinater N6400226 E300165 och 3 m.ö.h. Närmaste verk i Poseidon 30,3 km bort och det mest avlägsna 65,9 km.

4. Fotomontage från Längedragets brygga. Nästan alla verk i Poseidon skymts, men representeras med röda symboler och svart markör. Fotopunktens koordinater N6396293 E312049 och 4 m.ö.h. Närmaste verk i Poseidon 42,8, km bort och det mest avlägsna 77,1 km

- Fotopunkter för Marstrand:
- 5. Bohus fästning
 - 6. Kovikshamn
 - 7. Marstrand
 - 8. Carlstens fästning

5. Fotomontage från Bohus fästning. Verken i Poseidon skymts, men visas med röda symboler och svart markör. Fotopunktens koordinater N6417208 E321923 och 35 m.ö.h. Närmaste verk i Poseidon 50,3 km bort och det mest avlägsna 74,4 km

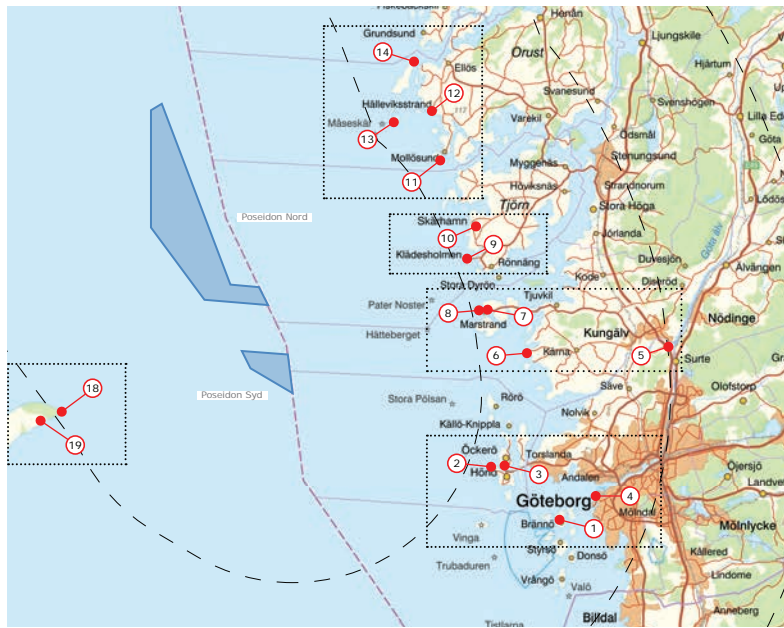
6. Fotomontage från Kovikshamn. Verken skymts, men visas med röda symboler och svart markör. Fotopunktens koordinater N6415850 E303125 och 4 m.ö.h. Närmaste verk i Poseidon 31,5 km bort och det mest avlägsna 58,4 km

7. Fotomontage från Marstrand. Verken skymts, men visas med röda symboler och svart markör. Fotopunktens koordinater N6421158 E297847 och 3 m.ö.h. Närmaste verk i Poseidon 27 km bort och det mest avlägsna 51,1 km

8. Fotomontage från Carlstens fästning med Poseidons läge längs horisonten utmarkerat. Fotopunktens koordinater N6421116 E297061 och 44 m.ö.h. Närmaste verk i Poseidon 26,3 km bort och det mest avlägsna 50,5 km

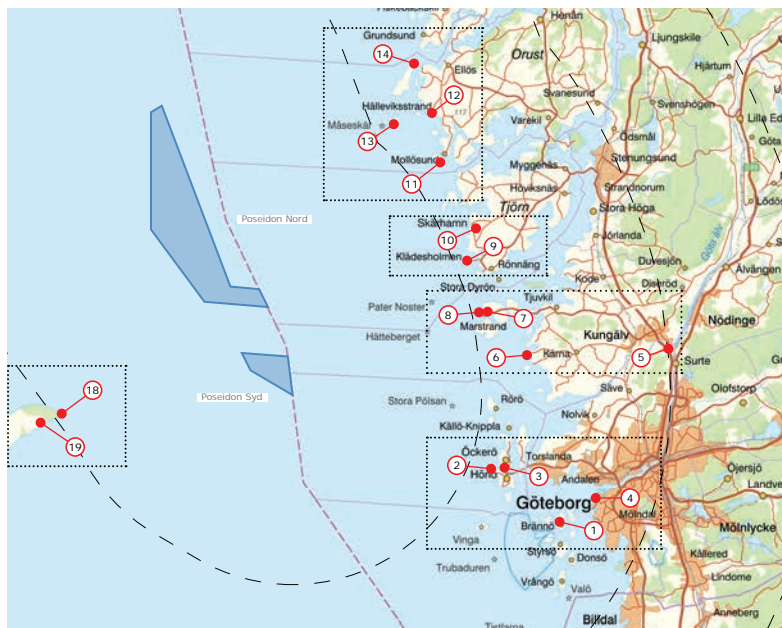
Fotopunkter för Tjörn:
9. Klädesholmen
10. Skärhamns kyrka

9. Fotomontage från Klädesholmen med Poseidons läge längs horisonten utmarkerat. Fotopunktens koordinater N6428203 E295613 och 19 m.ö.h. Närmaste verk i Poseidon 27,4 km bort och det mest avlägsna 46 km

10. Fotomontage från Skärhamns kyrka med Poseidons läge längs horisonten utmarkerat. Fotopunktens koordinater N6433110 E295922 och 16 m.ö.h. Närmaste verk i Poseidon 29,5 km bort och det mest avlägsna 44,5 km.

- Fotopunkter för Orust:
- 11. Mollösunds uttikspunkt
 - 12. Hälleviks strand
 - 13. Käringön lotsutvik
 - 14. Gullholmen lotsutvik

11. Fotomontage från Mollösunds utkikspunkt med Poseidons läge längs horisonten utmarkerat. Fotopunktens koordinater N6442372 E292041 och 24 m.ö.h. Närmaste verk i Poseidon 30,5 km bort och det mest avlägsna 39,4 km

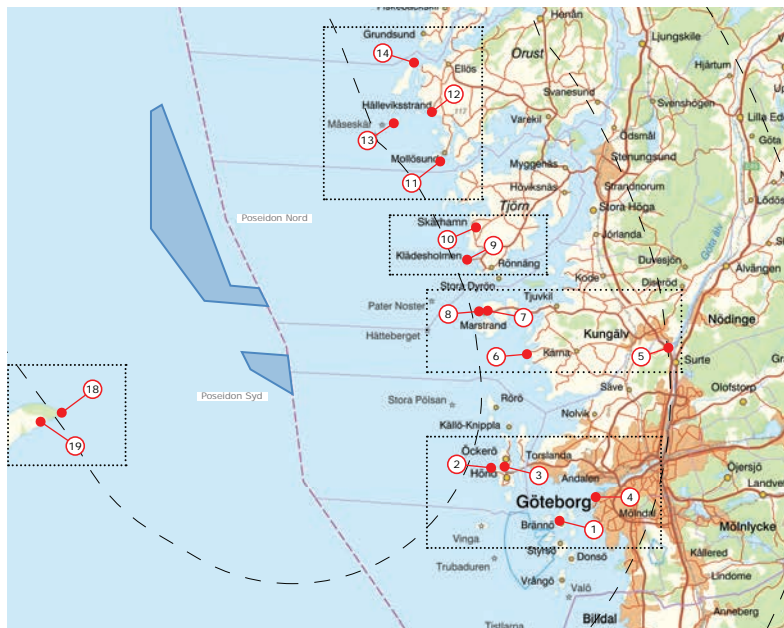
12. Fotomontage från Hälleviksstrand. Verken skymts, men visas med röda symboler och svart markör. Fotopunktens koordinater N6447867 E290536 och 2 m.ö.h. Närmaste verk i Poseidon 33,2 km bort och det mest avlägsna 41,3 km

13. Fotomontage från Kåringöns lotsutkik med Poseidons läge längs horisonten utmarkerat. Fotopunktens koordinater N6446634 E285463 och 14 m.ö.h. Närmaste verk i Poseidon 28,2 km bort och det mest avlägsna 37,9 km

14. Fotomontage från Gullholmens lotsutkik med Poseidons läge längs horisonten utmarkerat. Fotopunktens koordinater N6454165 E288363 och 31 m.ö.h. Närmaste verk i Poseidon 33,5 km bort och det mest avlägsna 45,9 km.

Fotopunkter för Lysekil, Smögen:
15 Lysekil utkikstornet
16 Smögenbryggan
17 Smögenbron

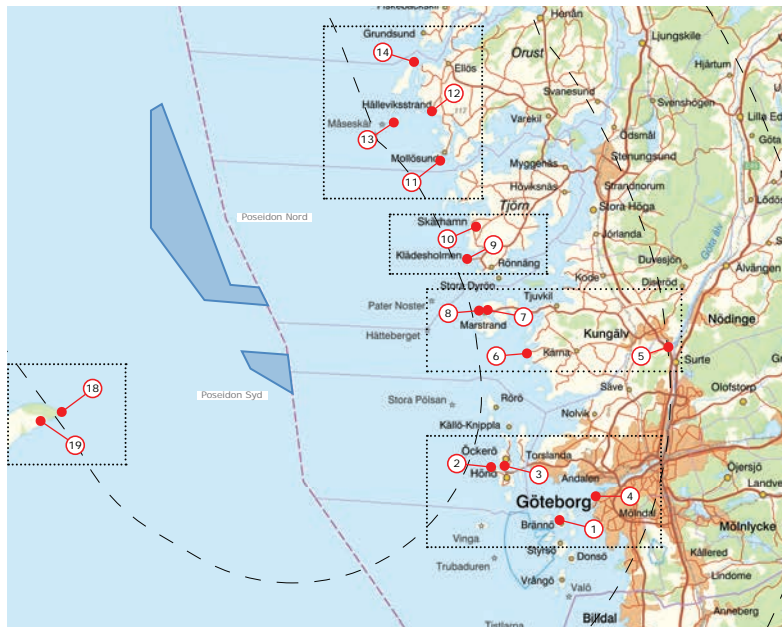
15. Fotomontage från Lysekil utkikstornet med Poseidons läge längs horisonten utmarkerat. Fotopunktens koordinater N6464629 E290776 och 34 m.ö.h. Närmaste verk i Poseidon 39,5 km bort och det mest avlägsna 56,6 km.

16. Fotomontage från Smögenbryggan. Verken skymts, men visas med röda symboler och svart markör. Fotopunktens koordinater N6474238 E279334 och 3 m.ö.h. Närmaste verk i Poseidon 35,8 km bort och det mest avlägsna 63,4 km.

17. Fotomontage från Smögenbron med Poseidons läge längs horisonten utmarkerat. Fotopunktens koordinater N6475555 E280401 och 33 m.ö.h. Närmaste verk i Poseidon 37,5 km bort och det mest avlägsna 64,8 km.

Fotopunkter för Skagen:
18. Grenen
19. Vippefyret

18. Fotomontage från Grenen med Poseidons läge längs horisonten utmarkerat. Fotopunktens koordinater N6408709 E241083 och 5 m.ö.h. Närmaste verk i Poseidon 23,4 km bort och det mest avlägsna 41,6 km.

19. Fotomontage från Vippifyret med Poseidons läge längs horisonten utmarkerat. Fotopunktens koordinater N6406772 E238544 och 10 m.ö.h. Närmaste verk i Poseidon 26,6 km bort och det mest avlägsna 44,4 km.

Till
Länsstyrelsen i Västra Götalands län
via e-post: vastragotaland@lansstyrelsen.se

Stockholm den 18 augusti 2023

Komplettering av ansökan

Länsstyrelsen i Västra Götalands län ärende 500-8022-2023 angående ansökan om tillstånd enligt lagen (1992:1140) om Sveriges ekonomiska zon för vindkraftsparken Poseidon i Västerhavet

Länsstyrelsen i Västra Götalands begäran om komplettering den 27 april 2023 respektive den 8 maj 2023 av rubricerad ansökan återopas.

KonTiki Vind AB (nedan ”KonTiki” eller ”bolaget”) har tagit del av yttranden från Affärsverket svenska kraftnät (nedan även ”Svenska kraftnät”), Försvarsmakten, Havs- och vattenmyndigheten (nedan även ”HaV”), Luftfartsverket, Länsstyrelsen i Hallands län, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (nedan ”MSB”), Naturvårdsverket, Riksantikvarieämbetet, Sjöfartsverket, Statens energimyndighet (nedan ”Energimyndigheten”), Statens jordbruksverk (nedan ”Jordbruksverket”), Statens lantbruksuniversitet (nedan ”SLU”), Sveriges geologiska undersökning (nedan ”SGU”), Trafikverket, Transportstyrelsen, Göteborgs stad, Kungälv kommun, Orust kommun, Stenungsunds kommun, Tjörns kommun, Varbergs kommun, samt Teracom AB, med diverse begäran om komplettering av aktuell ansökan.

Därtill har Länsstyrelsen i Västra Götalands län begärt att bolaget ska komplettera ansökan. Länsstyrelsen har vid kontakt förklarat att myndighetens begäran är en sammanfattning av för prövningen relevanta kompletteringsbegäran från övriga myndigheter, vilket bolaget bör fokusera på i sin komplettering av ansökan.

Härutöver har danska Miljøstyrelsen och Danmarks Fiskeriforening PO yttrat sig inom ramen för det s.k. Esbosamrådet.

MSB har angett att myndigheten inte har något att invända mot etableringen av vindkraftverken i området. Luftfartsverket, Sjöfartsverket, SGU, SLU och Stenungsunds kommun har angett att

ansökan inte behöver kompletteras. Energimyndigheten, Naturvårdsverket och Varbergs kommun har avstått från att yttra sig över handlingarnas eventuella kompletteringsbehov.

KonTiki får med anledning av övriga inkomna yttranden komplettera ansökan enligt följande.

1 Inledning

1.1 Kompletteringar och fråga om kungörelse

KonTiki har tagit del av och noga analyserat respektive myndighets kompletteringsbegäran samt därefter, med biträde från anlitate experter, kompletterat ansökan enligt nedan och bifogat. Arbetet har fokuserat på den sammanfattande kompletteringsbegäran som länsstyrelsen presenterat, men har även behandlat övriga myndigheters respektive kompletteringsyttrande.

Bolaget finner vid en genomgång av respektive yttrande att kompletteringarna inte föranleder någon justering i sak av utförda konsekvensbedömningar i fråga om projektets påverkan; kompletteringarna bekräftar och stärker miljöbedömningen.

KonTiki anser i ljuset av detta att aktuell ansökan nu kan kungöras. Om det enligt länsstyrelsen kvarstår någon fråga trots ovanstående komplettering hemställer bolaget om ett möte för att diskutera återstående frågor inför en snar kungörelse.

1.2 Genomförda undersökningar 2022/23

KonTiki har som angetts i ansökan (avsnitt 4.1) fortsatt att genomföra undersökningar inom projektet för att bekräfta miljöbedömningarnas slutsatser samt för att bygga upp ett kunskapsunderlag för framtagande av ett kontrollprogram för genomförande av projektet.

Nedan sammanfattas kort de kompletterande undersökningarna som genomförts under våren och sommaren 2023.

- Inventering fladdermöss, WSP, våren 2023. Inventering av vårmigration mellan Hållö, Käringön, Skagen och Hirsholm. Inventeringen utfördes med automatiska ultraljudsdetektorer med avseende på fyra fladdermusarter kända för att migrera längre sträckor: trollpipistrell, dvärgpipistrell, större brunfladdermus och gråskimlig fladdermus. PM från WSP, Bilaga F.¹
- Fältnätning samt analys av bakgrundsljud under vatten, KonTiki och Efterklang, våren/sommar 2023. Rapport från Efterklang, Bilaga G.
- Inventering sjöfågel, Ottvall Consulting AB, sommar 2023. Inventering av sjöfågel för att ytterligare dokumentera förekomst av rastande sjöfåglar och havsfågel i och kring

¹ Bilagenumreringen fortsätter från den bilagenumrering som återfinns i KonTikis ansökan om tillstånd enligt lagen om Sveriges ekonomiska zon.

området för Poseidon havsvindpark. Komplettering av inventeringar från 2022, bilaga D6 till ansökan. Redovisas i PM från WSP, Bilaga H.

- Inventering sjöfågel via båt, Ottvall Consulting AB, 16 december 2022 respektive den 2 februari 2023. Redovisas i PM från WSP, bilaga H.
- Inventering sträckande rovfågel från Danmark samt Sverige, Aarhus University, Department of Ecoscience respektive Ottvall Consulting AB, våren 2023. Redovisas i PM från WSP, bilaga H.
- Fältundersökning bentiska livsmiljöer, NIRAS Sweden AB, våren/sommar 2023. Fältundersökningarna via hydrografiska undersökningar med CTD, bentiska undersökningar med video och bottenhuggsprovtagning, samt geologiska undersökningar av kornstorlek och miljögifter. Bilaga I.
- Fortsatt analys av tumlarförekomst via F-pod-data, NIRAS Sweden AB. Bilaga J.
- Geofysiska bottenundersökningar av havsbotten inom vindparksområdet, Fugro, sommaren 2023.

KonTiki får även framhålla att bolaget, såsom angetts i ansökan, kommer att fortsätta med inventeringar och undersökningar vad avser åtminstone tumlarförekomst inom området samt fågel, allt för att skapa ett så gediget underlag som möjligt inför upprättande av kontrollprogrammet för projektet. Det är emellertid inte några undersökningar som krävs för kungörelse eller för att bedöma projektet i sak.

1.3 Tilläggsyrkande, justering av villkorsförslag, m.m.

KonTiki föreslår i ljuset av synpunkter under kompletteringsskedet följande villkor om s.k. micro-siting.

- Anläggande av vindkraftverkens bottenförankringar med metoder som ger upphov till betydande grumling (bottenförberedande arbeten och borring vid installation av s.k. pålankare) får inte utföras inom en radie om 50 m från biogena rev, djupa revmiljöer, bubbelrev eller hårdbottenstrukturer i s.k. pockmarks, med undantag vad gäller transformatorstation till vilken ett avstånd av 200 m ska gälla. Ankarlinor ska anläggas så att de ej kan komma i kontakt med dessa habitat.

Vidare har villkorsförslaget rörande hindermarkering uppdaterats enligt följande (tillägg i kursiv text).

- Vid var tid gällande regler om hindermarkering *respektive utmärkning för sjöfarten med sjösäkerhetsanordningar* ska följas. [...]

En uppdaterad konsoliderad villkorslista biläggs, bilaga B.2.²

² Nedanstående referenser till bolagets villkorsförslag utgår från denna uppdaterade konsoliderade villkorslista.

Se även avsnitt 2.2 beträffande justering av yrkande vad avser arbetstid m.m.

1.4 Projektuppdatering – skeppsvrak

Som angetts ovan har geofysiska bottenundersökningar genomförts och havsbotten inom projektområde Poseidon kartlagts. Vid författandet av MKB:n var positionen av vraket benämnt L1934:3836 känd (MKB avsnitt 8.9.1, tabell 8.23) men vraket var inte identifierat. Utifrån denna nya data är vraket med stor sannolikhet kvarlämningar av förlisningen av trupptransportfartyget M/S Pionier.³

Vraket i fråga agerade trupptransport under andra världskriget, och vid förlisningstillfället 1940, transporterades över 800 armépersonal mellan Danmark och Norge. Vrak och kvarlämningar identifierade inom Poseidons projektområde kommer, såsom angetts i ansökan, att utgöra beslutsunderlag för vidare dialog enligt kulturmiljölag och vidtagandet av lämpliga försiktighetsåtgärder (såsom distanser mellan bottenarbeten och vraket ifråga).

2 Bemötande av remissinstansernas kompletteringsbegäran

2.1 Inledning och kompletteringsyttrandets upplägg

KonTiki bemöter myndigheternas kompletteringsbegäran ämnesvis enligt nedan. Respektive remissinstans kompletteringsfråga återges i rubrikerna.

Bolaget har även, i relation till Länsstyrelsen i Västra Götalands läns begäran om komplettering, upprättat en “läsnyckel” där respektive begäran kopplas till ett eller fler avsnitt nedan, allt för att underlätta den fortsatta handläggningen inför kungörelse. Se [bilaga K](#).

2.2 Arbets- och verksamhetstid

2.2.1 *Länsstyrelsen i Västra Götalands län har angett att yrkande ii behöver förtydligas avseende när byggnads- och anläggningsåtgärderna ska ha vidtagits. Länsstyrelsen har även angett att bolaget behöver ange ett bestämt datum alternativt koppla en tidsperiod till när tillståndet vunnit laga kraft.*

Fråga om arbetstid regleras i miljöbalken för verksamheter som kräver tillstånd (vattenverksamhet respektive miljöfarlig verksamhet). *Lagen (1992:1140) om Sveriges ekonomiska zon* innehåller ingen reglering härom och rent formellt finns inget krav på en sådan begränsning av tillståndet. Enligt regeringens praxis har dock bestämmelserna i miljöbalken tillämpats analogt för olika verksamheter till havs utanför Sveriges sjöterritorium. Så bland annat i regeringens beslut 2023-05-15 i ärende KN2023/01060 avseende Vattenfall Vindkraft AB:s havsbaserade vindkraftspark Kattegatt Syd. Med hänvisning till ovan nämnda avgörande hemställer KonTiki att tillståndet förenas med liknande reglering som i det tillståndet.

³ <https://wrecksite.eu/wreck.aspx?16367>

- De byggnations- och anläggningsåtgärder som krävs för verksamheten ska ha vidtagits senast tio (10) år från tillståndsbeslutet.

Bolaget noterar dock att regeringen har initierat en utredning kring ändring av regleringen av arbetstid i miljöbalken (lagrådsremiss den 20 april 2023). I remissen föreslås att för vattenverksamheter arbetstiden kan överstiga tio år om *arbetena utgör ett led i en verksamhet som tillgodoser ett väsentligt samhällsintresse och av särskilda skäl inte kan slutföras inom tio år*. Som framgår av ansökan omfattar en prövning av havsbaserad vindkraft flertalet olika tillståndsprocesser tillika fråga om anslutning till stamnätet enligt beslut från Affärsverket svenska kraftnät. Det är svåröverblickbara processer och det går inte att utesluta att tillstånd, beslut, m.m. överklagas.

Aktuell ändring i miljöbalken bedöms träda ikraft vid årsskiftet 2023/2024. I ljuset av detta framställer bolaget ett andrahandsyrkande vad avser arbetstiden enligt följande.

- De byggnations- och anläggningsåtgärder som krävs för verksamheten ska ha vidtagits senast 15 år från tillståndsbeslutet.

Beträffande frågan om laga kraft och driftstid vidhåller bolaget att frågan regleras enligt följande (se yrkande (i) i ansökan). Bolagets yrkande följer den reglering som regeringen föreskrev i Vattenfall Vindkraft AB:s tillstånd för Kattegatt Syd (se referens ovan).

- Tillståndet gäller med en driftstid om 45 år från den dag verksamhetsutövaren anmäler till Länsstyrelsen i Västra Götalands län att vindkraftsparken eller del av denna har tagits i drift.

2.3 Potentiell påverkan på botten samhällen

2.3.1 Bottenundersökningar

2.3.1.1 *Havs- och vattenmyndigheten har angett att underlaget behöver kompletteras med resultat från fältundersökningar kring bottenmiljöer och sediment. Göteborgs stad har angett att staden ser positivt på produktion av förnyelsebar energi i form av havsbaserad vindkraft. Göteborgs stad har även angett att den betraktar bolagets ansökan och miljökonsekvensbeskrivningen som preliminär i delarna där resultaten från återstående undersökningar och analyser ska komplettera den inskickade ansökan, och har uppgett att det i detta skede blir svårt att lämna närmare synpunkter om behovet av kompletteringar om vindkraftens påverkan och konsekvenser för havsområdets naturvärden. Staden har därutöver angett att förläggning av kablar på havsbotten ger ingrepp i den marina naturmiljön och att kablar på havsbotten kan påverka möjligheterna till nödankring för sjöfarten.*

Bolaget har via NIRAS Sweden AB låtit genomföra fältundersökningar vad avser bentiska livsmiljöer via hydrografiska undersökningar med CTD, bentiska undersökningar, med video och bottenhuggsprovtagning samt geologiska undersökningar av kornstorlek och miljögifter. Se bilaga I.

Bolaget får i relation till Göteborgs stads yttrande för tydlighets skull framhålla följande. Ett havsbaserat vindkraftsprojekt bygger upp sitt kunskapsunderlag om bottenförhållandena successivt och ända fram till konstruktionsstart. Vid tiden för ett tillstånds meddelande har således inte samtliga för konstruktionen erforderliga undersökningar genomförts. En kartläggning av botten i detalj sker först när ett tillstånd erhållits och detaljprojekteringen av projektet tar vid. Det är omfattande investeringar som måste genomföras i närtid till själva uppförandet. Dock bevakas miljöintressen via villkorskonstruktioner som t.ex. kan innebära att ett visst avstånd hålls till känsliga bottenhabitat (ett s.k. micro-siting villkor). Se nedan avsnitt 2.3.2 för bolagets förslag till ett sådant villkor. Det är således inte fråga om en preliminär MKB utan en MKB som upprättas enligt förutsättningarna för havsbaserad vindkraft.

Beträffande frågan om nedläggande och bibehållande av exportkablar är det frågor som inte prövas i nu aktuell ansökan. Ett havsbaserat vindkraftsprojekt beläget i den ekonomiska zonen prövas enligt flertalet lagar och av flertalet prövningsmyndigheter. Nu aktuell ansökan avser tillstånd enligt *lagen om Sveriges ekonomiska zon* för uppförande, drift och avveckling av havsvindparken. Utläggande och bibehållande av exportkablar m.m. prövas enligt *lagen (1966:314) om kontinentalsockeln* (nedan ”kontinentalsockellagen”) av regeringen och vad avser svenskt sjöterritorium även av mark- och miljödomstolen enligt miljöbalken. Frågan om kablar som väckts av Göteborgs stad ska således hanteras i kommande tillståndsprövningar. Bolaget kan emellertid framhålla att frågan om exportkablar och sjöfart utgör en självklar del i en sådan ansökan.

2.3.2 Skyddsavstånd för känsliga marina bottenmiljöer

2.3.2.1 *Länsstyrelsen i Västra Götalands län har angett att bolaget ska ange lämpligt skyddsavstånd för biogena rev i form av ögonkorallrev eller hästmusselbankar, djupa revmiljöer såsom sten-/blockmiljöer m.m., haploops-samhällen, bubbelrev, hårdbottenstrukturer i pockmarks samt skyddsavstånd för förekomster av sjöpennebottnar med rödlistade sjöpennor. Länsstyrelsen har även angett att bolaget ska motivera varför föreslaget skyddsavstånd är tillräckligt för att dessa inte ska påverkas negativt under anläggningsfas, drift och avveckling, såsom exempelvis vid installation av dragankare, ankarlinor samt internkabeldragning och andra typer av bottenarbeten samt rörelse av ankarlinor på havsbotten under drift.*

Bolaget har i bilaga D till ansökan, miljökonsekvensbeskrivning, i avsnitt 8.4, beskrivit nuvarande kunskapsläge samt bedömda konsekvenser för bottenmiljöerna inom det planerade vindkraftsområdet. Nämnade utgångspunkt för ansökan kompletteras nu med detaljerade biologiska undersökningar av bottenhabitat (epibentos och infauna) från bland annat 132 positioner som undersöktes med video och 40 positioner som undersöktes genom bottenfaunaprovtagning, se bilaga I (sid 75). Positionerna var fördelade över hela området, i både Position Nord och Poseidon Syd.

Undersökningarna visar att rödlistade sjöpennor förekommer i den nordligaste respektive sydligaste delen av Poseidon Nord. Vid undersökningarna påträffades inga rödlistade sjöpennor i Poseidon Syd eller i de centrala delarna av Poseidon Nord. Några haploops-samhällen påträffades

inte, ej heller biogena rev, ögonkoraller, hästmusslor, bubbelrev eller andra hårbottenstrukturer. Uppgifter från geofysiska undersökningar tyder emellertid på en sporadisk förekomst av hårbottenstrukturer inom området.

Anläggningsarbeten som ger upphov till sedimentpålagring är bottenförberedande arbeten, eventuell borring vid installation av s.k. pålankare (se avsnitt 3.2.2 i bilaga C till ansökan, teknisk beskrivning), borring vid installation av pålar till fundament för transformatorstation samt eventuell nerspolning av kablar om sådan utförs vid anläggande av delar av internkabelnätet. I syfte att undvika påverkan på skyddsvärda hårbottenhabitat (biogena rev, djupa revmiljöer, bubbelrev eller hårbottenstrukturer i pockmarks) kommer ett skyddsavstånd om 50 meter från dessa strukturer att hållas vid anläggningsarbeten relaterade till förankringar av vindkraftverk och internkabelnät med ovan nämnda metoder som ger upphov till sedimentpålagring på närliggande botten. Kring transformatorstation/-er kommer ett skyddsavstånd om 200 meter att hållas eftersom grumling och efterföljande sedimentation blir högre än kring internkabelnät och vindkraftverkens förankringar. På större avstånd från anläggningsarbetena samt intill anläggningsarbete som utförs med andra tekniker förväntas endast tunnare sedimentation kunna uppstå.

Bolagets förslag kring distanser till nämnda habitat är beräknade enligt följande.

På 50 m avstånd från internkabelnät och förankringar samt på 200 m avstånd från transformatorstation/-er förväntas mestadels en tunn sedimentpålagring på 1–5 cm eller lägre enligt ett s.k. *worst case* scenario. Enligt den grumlings- och sedimentationsmodellering som utförts inom ramen för MKB:n uppkommer huvuddelen av sedimentpålagringen överstigande 10 cm endast intill kablar mellan transformatorstationen/-rorna samt exportkablar från parken (se MKB, kap. 6.1.2 avseende *grumling/sedimentpålagring*). (Härvid måste noteras att det interna kabelnätet och exportkablarna inte prövas i nu aktuell ansökan enligt *lagen om Sveriges ekonomiska zon*, utan enligt *kontinentalsockellagen*. Fråga om grumling från interna kabelnätet eller från exportkablarna ingår således inte i aktuell tillståndsprövning.)

Det ska understrykas att inga strukturer kommer att anläggas på skyddsvärda hårbottenhabitat (biogena rev, djupa revmiljöer, bubbelrev eller hårbottenstrukturer i pockmarks). Detta gäller även ankarlinor vilka kommer att placeras så att de inte kommer att komma i kontakt med skyddsvärda hårbottenhabitat enligt ovan. Små hårbottenstrukturer i form av enstaka block eller mindre ansamlingar av block och stenar med en area mindre än 25 m² kommer dock inte att undvikas.⁴ Nämnda strukturer är inte skyddsvärda.

⁴ Se referenser för bestämmande av rev: <https://data.jncc.gov.uk/data/21693da5-7f59-47ec-b0c1-a3a5ce5e3139/JNCC-Report-432-FINAL-WEB.pdf> respektive <https://www.ospar.org/documents?d=32797>.

Vad avser habitatet sjöpenor och grävande megafauna bedöms dessa ha en låg känslighet för grumling och sedimentpålagring och MarLIN⁵ bedömer att en överlagring av 30 cm finsediment endast har en liten påverkan på sjöpenor, exempelvis genom ett tillfälligt pausat födointag och den energi som går åt för att gräva sig ur sedimentet. Det är därmed inte relevant med motsvarande skyddsåtgärder för att undvika grumling i anslutning till detta habitat eller till fynd av sjöpenor. Härutöver ska också noteras att det inte är praktiskt möjligt att detaljundersöka samtliga ytor som omfattas av och ligger intill planerade anläggningsytor med sådana undersökningsmetoder (video) som gör det möjligt att fastställa att rödlistade sjöpenor eller *haploops*-samhällen inte förekommer där. Bedömningen är vidare att förutsättningarna för både rödlistade sjöpenor och *haploops*-samhällen kommer att förbättras om parken anläggs eftersom bottenrålningen i området med största sannolikhet kommer att upphöra i vindparkområdet (se MKB, kap. 8.4 – *Bottensamhällen*). Denna bedömning gäller samtliga mjukbottenhabitat inom det planerade vindparkområdet och bedömningen är att vindkraftparken sammantaget kommer att medföra en positiv konsekvens över tid i ljuset av detta. Bottenrålning respektive överfiske är de största hoten mot majoriteten av de rödlistade arter som påträffades i bottenhabitatsundersökningarna.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår bolaget att tillståndet förenas med följande villkor.

- Anläggande av vindkraftverkens bottenförankringar med metoder som ger upphov till betydande grumling (bottenförberedande arbeten och borring vid installation av s.k. pålankare) får inte utföras inom en radie om 50 m från biogena rev, djupa revmiljöer, bubbelrev eller hårbottenstrukturer i s.k. pockmarks, med undantag vad gäller transformatorstation till vilken ett avstånd av 200 m ska gälla. Ankarlinor ska anläggas så att de ej kan komma i kontakt med dessa habitater.

Som angetts ovan avser aktuell ansökan uppförande och drift av vindkraftparken enligt *lagen om Sveriges ekonomiska zon* och därmed inte själva anläggandet av interna kabelnätet eller exportkabeln. Kablarna prövas enligt *kontinentalsockellagen* och en ansökan avseende det interna kabelnätet är inlämnad till regeringen samtidigt som aktuell ansökan. Bolaget kommer emellertid att föreslå ett liknande villkor med skyddsavstånd vad avser nedgrävning/nedspolning av det interna kabelnätet respektive exportkabeln inom parkområdet.

2.3.3 Fråga om sedimentpålagring och grumling

2.3.3.1 Länsstyrelsen i Västra Götalands län har angett att bolaget ska förtydliga beräkningen av den totala grumlingstiden jämfört med tiden varje enskild pålning bedöms medföra grumling. Länsstyrelsen har även efterfrågat ett tydliggörande om de angivna beräkningarna stämmer och ett förtydligande av begreppet ackumulerad varaktighet samt hur detta påverkar känsliga arter samt hur det kan bedömas om och när den ackumulerade grumlingen är nära den gräns för vad känsliga arter tål. Länsstyrelsen har slutligen angett att bolaget

⁵ Hill, J.M., Tyler-Walters, H., Garrard, S.L., & Watson, A., 2023. Seapens and burrowing megafauna in circalittoral fine mud. In Tyler-Walters H. Marine Life Information Network: Biology and Sensitivity Key Information Reviews, [on-line]. Plymouth: Marine Biological Association of the United Kingdom. [cited 13-08-2023]. Rapporten är tillgänglig online på: <https://www.marlin.ac.uk/habitat/detail/131>.

behöver förtydliga uppgifterna om de förväntade effekterna från den fysiska påverkan som kan förväntas av de ankarkedjor som under driftfasen är i kontakt med havsbotten; enligt sedimentmodelleringen framstår det som att sedimentspridningen av ankarkedjorna endast pågår under det första driftåret men inte senare. Även Havs- och vattenmyndigheten har angett att bolaget behöver förtydliga vad som avses med begreppet ackumulerad varaktighet. Myndigheten har även angett att bolaget behöver komplettera ansökan i fråga om miljöeffekterna, särskilt risken för grumling, från ankarkedjorna som under driftfasen är i kontakt med botten.

Vad avser begreppet *ackumulerad varaktighet* får bolaget anföra följande.

Akkumulerad varaktighet används som begrepp i underlagsutredningen i bilaga D13 till MKB:n och förklaras i MKB kapitel 6.1.2. Begreppet motsvarar den samlade tiden under anläggningsskedet när den verksamhetsrelaterade partikelhalten i vattnet överstiger en viss angiven halt. Notera att den beräknade varaktigheten inte är resultatet av sammanhängande perioder med grumling, utan den *samlade* tiden för hela anläggningsfasen när den suspenderade halten på grund av anläggningsarbeten överstiger en viss nivå. Nämnade nivå är den nivån som är relevant att miljöbedöma, dvs. skulle kunna innebära en påfrestning på bottenhabitat och bottenlevande organismer.

Modellerade grumlingshalter (beräknat som halt suspenderat material i mg/l) presenteras i MKB i figur 6:2–6:5 som varaktighet över den geografiska yta för vilken halterna överstiger 100 mg/l respektive 10 mg/l under mer än totalt 6 timmar. Varaktigheten presenteras både för genomsnittlig halt i vattenpelaren (figur 6:2 och 6:3 i MKB) samt för ett vattenskikt nära botten (0–5 m över botten, figur 6:4 och 6:5 i MKB).

Vad gäller frågan om *gränser av grumling kopplat till känsliga arters tålighet* ska det i sammanhanget påminnas om att den grumling som projektet kan komma att ge upphov till är *låg* och *kortvarig* även vid ett s.k. *worst case* scenario. Bedömningen förklaras av den stora utspädnings-effekt som kommer av verksamhetsområdets stora vattendjup och stora geografiska yta. Grumlings konsekvenser för olika artgrupper samt artgruppernas känslighet för grumling i de nivåer som redovisats i underlagsutredning D13 och kapitel 6.1.2 beskrivs i MKB kapitel 8 för respektive artgrupp. Effekter och konsekvenser av grumling under anläggningsskedet berör främst fisk och bottensamhälle och redovisas närmare i respektive MKB-kapitel och underlagsrapport (kapitel 8.4, 8.5 och bilaga D4 till MKB).

Beträffande frågan från länsstyrelsen rörande *beräkningen av den totala tiden för grumlingsalstrande anläggningsverksamheter* får bolaget anföra följande.

Borning av s.k. pålankare orsakar förhållandevis ringa sedimentspill även om aktiviteten skulle kunna pågå i 30 timmar per ankare. Denna aktivitet kan således på sin höjd ge ett minimalt bidrag i den totala sedimentspridningen under anläggningsfasen. Den relevanta sedimentspridningen

under anläggningsfasen utgörs istället av nedgrävande av det interna kabelnätet respektive exportkablar (vilka återigen får påminnas inte formellt prövas enligt aktuell ansökan).

I figur 4–7 i bilaga D13 till MKB visualiseras den totala tiden (ackumulerad varaktighet) när en koncentration av sediment som spridits genom anläggningsaktiviteterna (inkluderande både borrhining av pålankare samt kabelförläggning) bl.a. överstiger 10 mg/l nära havsbotten under anläggningsfasen (grumling från enbart pålning av pålankare som är högre än 10 mg/l och som har en kortare varaktighet än sex timmar skulle i visualiseringen få en vit färg lika med bakgrunden). Figureerna 4–8 och 4–9 i samma bilaga visar den ackumulerade varaktigheten för koncentrationer överstigande 25 mg/l respektive 100 mg/l. I appendixens figurer A-6 till A-23 i bilaga D13 till MKB:n finns ytterligare visualiseringar av ackumulerad varaktighet för olika koncentrationer både för sedimentspillskoncentration nära vattenytan och nära havsbotten. Se vidare kapitel 6.1.2 i MKB för en noggrann beskrivning av grumling och sedimentpålagring av projektet som baseras på modelleringsresultat och bilaga D13.

Beträffande *fysisk påverkan från förankringslinor under driftsfasen* får bolaget anföra följande.

Frågan om förväntade effekter från förankringslinor i driftsfasen har beskrivits i MKB kap. 6.2.2. De antaganden och förutsättningar för de beräkningar som gjorts har vidare beskrivits i bilaga D13 (avsnitt 3.3.3) till MKB. För att få en uppfattning om hur partiklarna kommer att sprida sig i vindkraftparkens närområde har *antagandet* gjorts att den totala grumlingen orsakad av förankringslinorna under hela parkens livslängd sker under ett och samma år. Detta antagande har gjorts av programanalysskäl eftersom modellen annars skulle bli alldeles för komplicerad och behöver använda sig av väderförhållanden och strömförhållanden under en alltför lång tidsperiod. Att använda sig av ett representativt modelleringsår är standard för denna typ av modellering och det som bedöms är mängden sediment som uppgrumlas totalt under vindkraftparkens driftstid även om mängden presenteras under ett år. Mot bakgrund av länsstyrelsens fråga om grumlingens varaktighet och begränsning till ett år kan således bekräftas att grumlingen inte enkom uppkommer under ett år; det är en modelleringsteknisk fråga som kom till uttryck i nämnda bilaga och avsnitt.

Vad slutligen avser frågan om *miljöeffekter kopplade till förankringslinornas rörelser* över havsbotten kan följande noteras.

För ett maximalt antal vindkraftverk om 94 st. med verksamhetens planerade livslängd på 45 år skulle grumlingen motsvara i genomsnitt 5 264 ton torrsbstans som resuspenderas per år för hela parken (MKB kapitel 6.2.2). Eftersom denna grumling är mycket lågintensiv och huvudsakligen är relevant i närområdet närmast kontaktpunkten med botten är miljöeffekterna mycket begränsade. Se underlagsutredning D13 till MKB (avsnitt 3.3.3) och MKB (kap 6.2.2). De begränsade effekterna under driftskedet som kommer från grumlingen kopplad till förankringslinor

har bedömts i MKB:n vad avser främst fisk och botten samhäll, se MKB kap. 8.4–5 samt bilaga D4.

Vad gäller bottenyta som utsätts för ankarlinornas rörelser på havsbotten under driftsfasen är denna maximalt ca 0,17 km² (1800 m² per vindkraftverk) och totalt 94 verk enligt MKB kapitel 6.2.2 vilket motsvarar ca 0,1 procent av verksamhetsområdet. Då denna yta utsätts för en kontinuerlig påverkan under driftsfasen blir den otillgänglig för bottenfauna som inte kan leva på den ytan. Det måste emellertid noteras att denna fysiska störning av bottenmiljön är obetydlig i jämförelse med den omfattande bottentrålning som sker i dagsläget. Beträffande frågan om hur djupa fåror som kan komma att gröpas ur av förankringslinorna går det inte att fastställa exakt, men en urgröpning till en (1) m djup på hela den yta där kedjor stundtals kan vara i kontakt med havsbotten är ett konservativt antagande eftersom tillgängliga studier rapporterat maximalt en (1) m lokal urgröpning (bilaga D13). Det är dock inte säkert att så mycket som en (1) m kommer att gröpas ur under driftsfasen.

2.4 Nuvarande och framtida undervattensbuller

2.4.1 Nollalternativ

2.4.1.1 *Länsstyrelsen i Västra Götalands län har efterfrågat en redovisning av undervattensbuller avseende nollalternativet på av länsstyrelsen utpekade representativa punkter runt om den planerade vindkraftsparken samt ytterligare en punkt belägen i farleden mellan Poseidon Nord och Poseidon Syd. Länsstyrelsen har angett att det i redovisningen ska anges hur nuvarande nivåer påverkar och förhåller sig till rekommenderade ljudnivåer i havsmiljödirektivet.*

KonTiki har låtit placera ut tre hydrofoner inom Poseidon syd och nord, i direkt närhet till farleden samt i mitten av parkområdet. För att undvika dominerande höga ljudtoppar vid mätning av kontinuerligt buller, har hydrofonerna inte placerats i en farled, utan några kilometer ifrån farleden, allt enligt OSPAR:s riktlinjer för mätning av kontinuerligt undervattensbuller.⁶

KonTiki har låtit Efterklang sammanställa resultatet från mätningen i ett PM, se bilaga G. Dessa mätningar kommer, som angetts i avsnitt 1.2 ovan, att fortsätta.

I fråga om hur det befintliga undervattensljudet i området i dagsläget förhåller sig till havsmiljödirektivet borde det inte vara en fråga för bolaget att bedöma. Bolaget kan emellertid i förhållande till de undervattensljudnivåer som anläggande och drift av ansökt verksamhet kan ge upphov till anföra följande.

Havsmiljödirektivet har införlivats i svensk lag genom *havsmiljöförordningen (2010:1341)*. I havsmiljöförordningen anges två typer av miljö kvalitetsnormer. Dels en övergripande norm som ska ange vad som kännetecknar god miljöstatus för Sveriges förvaltningsområden Nordsjön och

⁶ R.C. Snoek (ARCADIS), M.A. Ainslie (TNO), M.K. Prior (TNO), Eline van Onselen (ARCADIS), 2015. OSPAR Monitoring Strategy for Ambient Underwater Noise.

Östersjön enligt 17 §, dels de mer detaljerade miljö kvalitetsnormerna som Havs- och vattenmyndigheten fastställer enligt 19 § havsmiljöförordningen. För respektive miljö kvalitetsnorm finns tillhörande indikatorer som har till uppgift att verifiera om normen uppnås.

Miljö kvalitetsnormer och indikatorer enligt ovan är fastställda i föreskriften HVMFS 2012:18. Av både föreskriften samt Havs- och vattenmyndighetens hemsida⁷ framgår att det saknas indikatorer för samtliga MKN gällande undervattensbuller såväl vad avser målet god miljö status (norm enligt 18 § havsmiljöförordningen, deskriptor 11) som normerna med indikatorer (norm enligt 19 § havsmiljöförordningen, indikator E.2). Några särskilda ljudnivåer att förhålla sig till finns således inte. Noteras bör även att de svenska miljö kvalitetsnormerna för undervattensbuller i HVMFS 2012:18 bilaga 3 endast reglerar ”skadligt impulsivt ljud i marina däggdjurs utbredningsområden under tidsperioder då djuren är känsliga”, dvs. även om det hade funnits en indikator kopplad till normen hade den inte varit tillämplig för den typ av buller som motsvaras av ”nollalternativet”, som i detta fall var syftet med den genomförda mätningen som redovisas i bilaga G. De tröskelvärden som har legat till grund för bedömningen gällande tumlare under byggnation- och driftsfas har hämtats från den danska Energistyrelsens vägledning.⁸

2.4.2 Förändring jämfört med nollalternativet

2.4.2.1 *Länsstyrelsen i Västra Götalands län har angett att bolaget ska redovisa det förväntade maximala undervattensbullret i motsvarande punkter under anläggningsfasen och under drift, samt att det i redovisningen ska ingå en beskrivning av de kumulativa effekterna av verksamheten tillsammans med påverkan av undervattensbuller från yrkesfiskare och annan yrkesmässig sjöfart.*

Vad gäller frågan om *förväntat maximalt undervattensbuller under anläggningsfasen* har aktuell fråga beskrivits i avsnitt 6.1 i MKB:n.

Beträffande frågan om undervattensljud *under driftsfasen* har aktuell fråga behandlats och bedömts i MKB:n vad avser projektets påverkansfaktorer. Nedan sammanfattas avsnitt 6.2.1 i MKB:n, vad avser undervattensljud under driftskedet.

- Under driftskedet avger vindkraftverk lågfrekvent undervattensbuller varvid driftljudet generellt är lågt och påverkansområdet litet (Naturvårdsverket, 2022). För vindkraftverk i drift är den högsta uppmätta nivån 137 dB re 1 µPa vid ett avstånd på 40 m (Tougaard m.fl., 2020). Bullret förväntas öka med turbinstorlek och vindhastighet och kan även variera beroende på fundamenttyp. Bullret är också beroende av antalet vindkraftverk samt avståndet mellan enskilda vindkraftverk. En vindkraftpark med få och glest placerade vindkraftverk orsakar mindre buller än en vindkraftpark med fler och tätare placerade verk. Ljudnivåer från enskilda havsbaserade vindkraftverk som rapporterats i litteraturen är jämförbara med eller lägre än bullernivåer uppmätta 1 km från kommersiella fartyg (Madsen m.fl., 2006). Den samlade ljudbilden för en stor vindkraftpark är mindre eller jämförbar med ett stort lastfartyg som står stilla (Tougaard m.fl., 2020). Studier

⁷ <https://www.havochvatten.se/planering-forvaltning-och-samverkan/havsmiljoforvaltning/inledande-bedomningen-i-havsmiljoforvaltningen/faktablad-for-indikatorer.html#Indikatorerformiljokvalitetsnormer>.

⁸ Danska Energistyrelsen, *Guideline for underwater noise - Installation of impact or vibratory driven piles*, 2022.

visar att den samlade ljudbilden från en vindkraftpark i drift kan ha betydelse i områden där bakgrundsljudnivån och fartygstrafiken är låg (Tougaard m.fl., 2020), vilket inte är fallet för Poseidon.

Ytterligare en utredning har utförts av Efterklang som beräknar förväntade ljudnivåer av undervattensbuller från driftskedet av Poseidon, se bilaga L. Denna beräkning utgår från en konservativ utformning av parken med 94 flytande vindkraftverk. Resultatet från beräkningen utanför Poseidons område beräknas innehållas med god marginal till tröskelvärdet för undvikande beteende hos tumlare (103 dB SPL (rms, 125 ms)_{VHF}). Resultaten från beräkningarna bekräftar slutsatserna från tidigare studier om att undervattensbuller under drift beräknas bli lägre än fartygsbullret från kommersiella fartyg.

Effekter och konsekvenser av undervattensbuller under drift berör främst fisk och marina däggdjur och redovisas närmare i respektive underlagsrapport och kapitel (kapitel 8.5, 8.8 i MKB och bilaga D4, D5, D9 till MKB samt bilaga L).

Ovanstående visar således på en konservativ bedömning från ledande experter inom området. Det går emellertid inte att med en exakthet ange vilket undervattensbuller som en flytande vindkraftpark i drift ger upphov till. Frågan kan dock förslagsvis ingå i en uppföljning av effekterna av en havsbaserad flytande vindkraftpark, allt för att bygga upp kunskapsunderlaget för framtiden. Bolaget åtar sig att genomföra sådan undersökning.

2.5 Påverkan på yrkesfiske och fiskenäringen

2.5.1 Passager för trälare

2.5.1.1 *Länsstyrelsen i Västra Götalands län har angett att bolaget ska redovisa förslag på lokalisering av en större passage eller två mindre trålpassager genom området Poseidon Nord. Länsstyrelsen har angett att passagen ska lokaliseras centralt i området och i huvudsak inom riksintresseområde för yrkesfiske och där omfattande trålning redan sker. Länsstyrelsen har efterfrågat en utredning om förutsättningarna för ett stråk för att underlätta demersalt trålfiske i sydvästlig-nordostlig riktning genom att minska området Poseidon Nord i sydost och Poseidon Syd i nordväst. Länsstyrelsen har även angett att en förutsättning för en större passage är att den behöver utformas så att fiskebåtar med trål kan mötas. Länsstyrelsen har även angett att alternativet två passager gäller en för västgående respektive en för östgående båtar. Länsstyrelsen har efterfrågat att det tydligt ska framgå hur långt det behöver vara mellan vindkraftverkens förankringspunkter för att passagen ska kunna nyttjas av yrkesfiskare utan att trålen behöver tas upp. Länsstyrelsen har angett att läget för detta område och området för trålpassage nedan ska redovisas i text och via kartmaterial tillsammans med riksintresseområdena för yrkesfiske, demersala tråldrag, djupkurvor och de aktuella vindkraftsområdena.*

Som framgår av ansökan har KonTiki efter genomförd lokaliseringstudering funnit att en vindkraftpark med flytande fundament kan uppföras i relation till omgivande intressen i dels ett nordligt, dels ett sydligt område (Poseidon Nord respektive Syd). Skälet till denna uppdelning i två områden är förekomsten av en farled mellan det nordliga och sydliga vindkraftparkområdet. Länsstyrelsen har i kompletteringskedet efterfrågat att bolaget ska utreda förutsättningar för en

trålpassage genom det norra området med syfte att underlätta för demersalt trålfiske. En sådan passage skulle ytterligare avskära och minska den tillgängliga ytan för elproduktion betydligt inom Poseidon Nord. En omständighet som utöver yrkesfisket låg till grund för denna utredning var möjligheten av att fågelmigrationen måhända skulle kunna gynnas av en sådan korridor. Det finns emellertid inget skäl att utgå från att migrerande fåglar enbart följer en viss korridor från Danmark till Sverige och vice versa (se bilaga H).

KonTiki har under arbetet med miljökonsekvensbeskrivningen analyserat påverkan på yrkesfisket inom projektområdet (se kap. 12 i MKB:n samt bilaga D11 till densamma). En etablering av vindkraftparken kommer under såväl anläggningskedet som driftskedet innebära en påverkan på yrkesfisket; under driftskedet bedöms nya strukturer i verksamhetsområdet innebära att det inte är möjligt att bedriva trålning i nuvarande omfattning inom området. Härvid kan noteras att parkområdet är beläget inom delar av två områden (*Norra och Södra Skagerrak utsjöområde*) av riksintresse för yrkesfisket. Lokaliseringen och påverkan sker dock i en högst begränsad del av respektive riksintresseområde där mindre än 2 procent respektive 5 procent i ytterkanterna av de utpekade riksintresseområdenas yta kommer bli otillgängliga för trålfisket.

En trålpassage genom Poseidon Nord skulle innebära att en betydande andel av vindkraftpotentialen i området inte går att nyttja. Förankringslinorna som omger respektive flytande vindkraftverk är långa och dess förankringar behöver placeras på ett betydande avstånd från själva vindkraftverket. Den tekniska komplexiteten av parkutformningen skulle därmed öka i hög grad med införande av en trålningsbar korridor genom området. Eftersom trålning i området med förankringslinor inte kommer att kunna fortgå i nuvarande omfattning skulle en korridor för trålning genom parken begränsa elproduktionspotentialen såväl direkt inom korridoren som indirekt inom de delarna av vindkraftparken som angränsar till den trålbara korridoren (dvs. inga vindkraftverk kan placeras direkt på gränsen till den trålbara korridoren). Oaktat det ovanstående har dock bolaget *utrett frågan om ytterligare en korridor* genom parken (utöver den som skapats i relation till farleden, dvs. mellan Poseidon Nord och Syd).

Genomförd utredning har fokuserat på möjligheterna till passage för trålare genom Poseidon Nord. Syftet med en sådan passage genom området skulle kunna vara att möjliggöra bottentrålning under transport till fiskevatten på andra sidan Poseidon utan att förlora fisketid. Härvid ska beaktas att en utformning av en passage måste ske i samråd med berörda yrkesfiskare samt att genomförda möten med fiskets producentorganisationer inte har gett information kring hur en sådan korridor skulle kunna utformas på lämpligt sätt (funktionell bredd och placering), ej heller har nyttan av en sådan korridor bekräftats. KonTiki har, oaktat detta, utgått från ett antagande om att korridoren skulle behöva vara minst ca tre km bred och lokaliserad inom område av riksintresse för yrkesfiske där tätheten av demersala tråldrag (enligt VMS) är hög.

Utredningen visar närmare att en tre km bred korridor genom mellersta Poseidon Nord skulle motsvara en direkt minskning av ytan där vindkraftverk kan placeras med ca en tredjedel av den

tillgängliga ytan (där vindkraftverk kan placeras) inom Poseidon Nord. Den potentiella elproduktionen i Poseidon Nord bedöms minska med storleksordningen 40 procent baserat på antalet fundament som påverkas av en dylik korridor. Vattendjupet i det aktuella området varierar vidare mellan ca 155 m till 185 m, och eftersom förankringar till vindkraftverken där vattendjupet är omkring 200 m behöver ha en längd mellan 600 m och 1 500 m kommer det inte vara möjligt att ha vindkraftverk närmare korridoren än denna längd. Det medför att en korridor genom mellersta delen av Poseidon Nord, utöver den direkta minskningen beskriven ovan, indirekt även skulle minska området där vindkraftverk kan placeras med upp till ca 1 500 m på vardera sida av en eventuell korridor för trålning.

Vidare har även alternativ med en eller två smalare korridorer genom Poseidon Nord om vardera ca en (1) km utvärderats men förkastats, främst eftersom de bedöms vara för smala för att ett funktionellt yrkesfiske i form av bottentrålning ska kunna utföras. En uppdelning i två smalare passager skulle också medföra en ännu större påverkan på elproduktionspotentialen i aktuellt havsområde än en enskild korridor eftersom den användbara ytan för placering av vindkraftverk blir än mer begränsad.

I ljuset av det ovanstående, samt utifrån det faktum att en korridor innebär en betydande minskning av elproduktionspotentialen i området med en samtidigt svårbedömd positiv effekt för yrkesfisket, gör bolaget bedömningen att en eller flera korridorer inte är ett rimligt alternativ. Bolagets ansökan vad avser verksamhetsområdet kvarstår således.

Bolaget finner utifrån genomförd konsekvensbedömning att parken är tillåtlig med beaktande av samtliga motstående intressen, även vad avser intresset för yrkesfisket. Oaktat det ovanstående kommer bolaget att fortsätta dels dialogen med yrkesfiskarnas intresseföreningar, dels värdera andra anpassningar av parken för att minimera en påverkan på yrkesfisket.

Bolaget har i aktuell fråga även beaktat denna i en *legal kontext* varvid måste beaktas att aktuella riksintressen endast är *anspråk* på riksintressen. Det är en prövningsmyndighet som ska pröva om respektive anspråk från en sektorsmyndighet i grunden är ett anspråk av riksintresse samt om så är fallet hur en avvägning mellan olika intressen ska göras. Härvid ska följande beaktas.

Området är inte sedan tidigare utpekad som riksintressant för vindbruk. Vid Energimyndighetens senaste uppdatering 2013 med tilläggsbeslut 2015 hade myndigheten tre huvudsakliga kriterier för riksintressanta områden för vindbruk till havs. Det skulle röra sig om områden där det blåser mer än 8,0 m/s i årsmedelvind 100 meter ovan ytan, området skulle vara större än 15 km² och området skulle även ha ett maximalt vattendjup om 35 m. Poseidon omfattar ett ca 175 km² stort område. Det blåser mer än 8,0 m/s i årsmedelvind inom området. Området är däremot djupare än 35 m, varför det inte då var aktuellt som ett riksintresseområde vid Energimyndighetens dåvarande bedömning. Tekniken för havsbaserad vindkraft är emellertid i snabb utveckling och

många områden med större vattendjup är idag aktuella för projektering än vad som var fallet vid myndighetens tidigare uppdatering. Med den nya tekniken kan det av Energimyndigheten angivna kriteriet om maximalt vattendjup på 35 m inte längre vara riktvärde för vilka områden som ska anses riksintressanta för vindbruk. Energimyndigheten har själva inom ramen för arbetet med uppdaterade havsplaner angett att det finns ett behov av att uppdatera riksintresseområdena till följd av den teknikutveckling som skett.⁹ I Energimyndighetens rapport anges stora delar av Poseidons område som ett område med potential för etablering av havsbaserad vindkraft, något som myndigheten ser som en grund för utpekande av nya riksintresseområden. Med utgångspunkt i detta bör området betraktas som särskilt lämpligt och riksintressant för vindbruk.

Aktuell fråga kan ej heller ses isolerat från det faktum att Sverige och EU är i ett skriande behov av fossilfri energi. Det är en avvägning mellan olika intressen som ska göras, som vid all nyetablering av industri- och energianläggningar. Härvid ska beaktas Ministerrådet inom EU:s beslut om den överenskommelse (allmän riktlinje) om riktade ändringar av direktivet om förnybar energi som föreslås inom ramen för REPowerEU. Härvid ska medlemsstaterna utse särskilda fokusområden för förnybar energiproduktion med förkortade och förenklade tillståndsförfaranden i områden med lägre miljörisker (såsom till havs med avsaknad av Natura 2000-områden t.ex.). EU:s och Sveriges ambitioner visas även genom Kommissionens rekommendation av den 18 maj 2022 om påskyndande av tillståndsförfaranden för projekt för förnybar energi och underlättande av energiköpsavtal. Sammantaget står klart att förnybar energi är prioriterad inom EU och att energilaget idag utgör ett än större samhällsintresse att ställa i relation till omgivande intressen för vindparken.

Ur ett prövningsperspektiv måste emellertid återigen påminnas att fråga är om kungörelse av ansökan i detta skede, dvs. huruvida ansökan jämte konsekvensbedömning är tillräckligt omfattande för att kunna bedöma projektet i sak. Bolaget har i sin MKB bedömt att vindkraftsparken kan samexistera med omkringliggande intressen och denna bedömning i sak ska granskas och kommenteras av myndigheter m.fl. efter det att ansökan kungjorts, dvs. i nästa steg.

Bolaget vill avslutningsvis i sammanhanget framhålla att det avser att fortsätta arbeta för samexistens med yrkesfisket genom en fortsatt dialog för att om möjligt finna en väg att kompensera för ett mer kostsamt fiske, om yrkesfiskarna exempelvis måste ta sig längre bort från hemmahamn för att uppnå sin fångstkvote.

⁹ ER 2023:12, Förslag på lämpliga energiutvinningsområden för havsplanerna, s. 25.

2.5.2 *Burfiske*

2.5.2.1 *Länsstyrelsen i Västra Götalands län har efterfrågat en redovisning av om burfiske kommer vara möjligt inom vindkraftsområdena.*

Utifrån ett verksamhetsperspektiv ser inte bolaget att vindkraftparken omöjliggör burfiske inom vindkraftparken. Det som krävs är att det finns ett erforderligt avstånd mellan fångstburarna, förtöjningar och undervattensinstallationer. Avståndet beror på slutlig utformning av dessa installationer och bolaget kommer att via dialog med relevant producentorganisation kunna delge information som möjliggör ett fiske.

2.5.3 *Påverkan på yrkesfiske m.m.*

2.5.3.1 *Jordbruksverket har efterfrågat en utförligare beskrivning av påverkan på fisket i parkens närområde. Ett tråldrag skulle i teorin kunna påbörjas utanför parkens ena sida och avslutas på andra sidan parken. Det finns enligt myndigheten en risk att parkens påverkan på fisket underskattas om endast påverkan inom parkens gränser analyseras och beskrivningen bör därför kompletteras med ett bredare resonemang än den 500 meters buffert som anges i underlaget. Havs- och vattenmyndigheten har angett att bolaget behöver komplettera med en bredare bedömning av påverkan på yrkesfiske, där det också ingår en bedömning av kumulativ inverkan från samtliga parker som ingår.*

Bolaget har använt sig av all tillgängliga data för att göra en så korrekt och rättvis analys av påverkan på yrkesfisket som möjligt. Loggboksdata utgör en del av den analysen och redovisar fångst i den punkt där trålen tas upp, vilket innebär att det inte är möjligt att utläsa var längs tråldraget som fångsten är gjord. Loggboksdata tillsammans med tråldragsdata (VMS) ger en bild av var olika typer av trålning bedrivs i Skagerrak (lokalt och regionalt) och dess fångster. Som framgår av MKB bilaga D11, figur 6, är tråldragen ofta mycket långa och varje tråldrag som passerar Poseidon går normalt även en lång sträcka utanför Poseidon. Med dessa förutsättningar bedömer bolaget att det inte går att veta huruvida redovisade loggboksdata för Poseidon är över- eller underskattade. Utifrån underlaget har verksamhetsområdet sammantaget (alltså inte enbart utifrån loggboksdata) bedömts vara av högt värde för demersal trålning efter havskräfta och fisk samt av måttligt värde avseende trålning efter nordhavsräka. Det skulle inte bli mer korrekt att låta analysen omfatta loggboksdata som ligger så långt från Poseidon att den med säkerhet fångar upp både start och stopp för alla tråldrag som går genom området.

Osäkerheten kring indata har dock hanterats i MKB bilaga D11, dels genom att komplettera analysen av loggboksdata för Poseidon med tråldragens utformning, längd och intensitet (MKB bilaga D11, figur 6 och tabell 8), dels genom att redovisa loggboksdata för hela de berörda riksin-tressena (som är utpekade med fångstvärdet som grund). Bolaget anser därför att redovisat underlag så långt möjligt möjliggör en bedömning av områdets värde för yrkesfiske.

I samband med effektbedömningen i bilaga D11 till MKB:n bedömdes påverkansområdet för demersal trålning efter havskräfta och fisk som medelstort (dvs. inom eller i närhet till verksamhetsområdet) eftersom påverkan bedöms omfatta ett större område än enbart verksamhetsområdet. Detta eftersom området som blir otillgängligt för yrkesfisket överlappar med ett stråk där

trålfiske efter havskräfta och fisk bedrivs genom mellersta Poseidon Nord vilket innebär att yrkesfiskets trålningsmönster kommer att behöva anpassas även utanför parkområdet. Påverkan förväntas således ske både direkt (trålning upphör inom verksamhetsområdet under driftskedet) och indirekt (anpassning av tråldrag utanför parkområdet). Effekten på demersal trålning efter havskräfta och fisk bedömdes på grund av det medelstora påverkansområdet (tillsammans med stor påverkan och lång varaktighet) sammantaget som stor.

För att tydliggöra ytterligare är konsekvensbedömningarna för Poseidon avseende yrkesfiske gjorda utifrån det yrkesfisket som bedrivs både inom och vid intilliggande områden för den planerade vindkraftsparken. Bedömningen i MKB:n utgår därmed inte endast från påverkan inom det planerade parkområdet utan omfattar verksamhetens bedömda påverkansområde som helhet (som är specifikt för varje intresse).

Beträffande Havs- och vattenmyndighetens fråga hänvisas till WSP:s PM rörande kumulativa effekter, se [bilaga M](#).

2.5.3.2 *Danmarks Fiskeriforening PO har angett att det inte är tillräckligt väl dokumenterat vilken påverkan parken har på fisk i området, och att bolaget behöver undersöka hur aktuella fisk- och skaldjursarter som finns i området påverkas, särskilt då det gäller helt nya tekniker med användningen av flytande vindkraftsverk. Danmarks Fiskeriforening PO har också angett att det är viktigt att belysa rovfåglars gynnsamma förhållanden i större utsträckning, då det i Danmark visat sig att skarv kan jaga från vindkraftsfundamenten, vilket stressar fisken och begränsar fiskförekomsten. Det har enligt föreningen också konsekvenser av de stigande förekomsterna av sälar och tumlare. Danmarks Fiskeriforening PO har även angett att det behöver undersökas vilken påverkan från buller av rotorbladen och kablarnas magnetiska fält har på förekomsten av fisk i vindkraftsparken och dess indirekta bidrag till gränsöverskridande miljöpåverkan. Danmarks Fiskeriforening PO har slutligen angett att det i långt större utsträckning bör prioriteras att inte etablera vindkraftsparker i kärnområden för fisk, och att säkra mesta möjliga samexistens mellan vindkraftsparker och fiskerinäring. Fiskeföreningen har även angett att det är avgörande att de svenska myndigheterna prioriterar samexistens mellan kommersiellt fiske och energiutvinning, bl.a. genom att tillåta fiskeaktiviteter i de redan etablerade havsvindkraftsparkerna.*

KonTiki har i arbetet med ansökan utrett förekomst av fisk- och skaldjursarter inom projektområdet med omnejd samt bedömt påverkan på nämnda arter med avseende på uppförande och drift av vindkraftsparken. Se bilaga D4 till ansökans MKB. Härvid kan noteras att det finns ett omfattande kunskapsunderlag i form av analys av fångster från provfisken med långa tidsserier av regelbundna undersökningar med forskningstrål samt fångstdata från yrkesfisket.

Sammanfattningsvis kan följande framhållas vad avser bedömd påverkan på fisk och skaldjursarter inom vindkraftsparken.

- Under anläggningsskedet bedöms effekterna från de flesta påverkansfaktorer för fisk bli *försumbara* eller små (*liten*). Det är avseende grumling och sedimentation vars effekter på pelagiska ägg/larver (förlorad flytförmåga från grumling) samt demersala ägg (övertäckning orsakad av sedimentation) bedöms som mest bli små (*liten*).

- Under driftskedet bedöms effekterna på fisk bli antingen *försumbara* eller *positiva*. För hårbottenlevande arter bedöms effekterna under driftskedet bli *positiva* till följd av att nya tillkommande strukturer medför att nya hårbottenhabitat skapas. Nya habitat som bedöms ha *positiva* effekter avseende fisk skapas även vid ytan och i vattenpelaren till följd av de flytande fundamenten samt förankringslinor. Även minskat upptag av fisk från en förväntad minskning av trålfiske inom verksamhetsområdet bedöms leda till *positiv* effekt för fisk. För övriga påverkansfaktorer bedöms effekterna från vindkraftparken under driftskedet som *försumbara*.
- Påverkan från magnetiska fält och undervattensbuller på fisk har bedömts i MKB:n (se kapitel 8.5). Där görs bedömningen att miljöeffekten från elektromagnetiska fält sammantaget blir *försumbar* eftersom fältens utbredning är mycket lokala och magnituden näst intill obefintlig. Vad gäller buller förväntas det driftljud (buller från rotorbladen) vara så pass lågt att effekten på fisk bedöms bli *försumbar*. Den kumulativa påverkan från undervattensbuller på sill och dess vandringsmönster bedöms under driftskedet bli *obetydlig*.

Beträffande frågan om ökad förekomst av tumlare inom vindkraftparkområdet har även denna fråga bedömts, se bilaga D5 till MKB:n samt avsnitt 2.6 nedan.

Vad gäller frågan om förekomst av skarv och säl i området och påverkan på fisk bedöms denna effekt av ett uppförande och drift av en vindkraftpark vara alltför avlägsen och ej möjlig att verifiera och kvantifiera.

Kring frågan om området kan vara ett *kärnområde för fisk* hänvisas till avsnitt 2.6.1. Som framgår saknas grund för ett sådant antagande.

Vad gäller fråga om uppföljning av vindkraftparkens påverkan på fisk, marina däggdjur, m.m. kommer bolaget mot bakgrund av att det rör sig om en förhållandevis ny teknik för etablering och drift av en vindkraftpark i form av flytande fundament, att upprätta ett kontrollprogram som beaktar denna omständighet.

Vad avslutningsvis avser frågan om samexistens hänvisar bolaget till vad som angetts ovan avsnitt 2.5 rörande förhållandet mellan intressena för vindbruk och yrkesfisket.

2.5.4 Dialog med fiskerinäringen

2.5.4.1 *Danmarks Fiskeriforening PO har angett att det är viktigt att fiskare som får minskad tillgång till fiskeriområden och därmed begränsas i sin näringsutövning kompenseras. Föreningen har uppgett att svenska myndigheter bör säkra att det inleds en dialog mellan fiskerinäringen och projektörer för havsbaserade vindkraftsparker, före anläggningsprocessen inleds, för att säkra att det inte uppstår onödiga hinder för fiskerinäring. Danmarks Fiskeriforening PO har även angett att det bör vara en faktabaserad dialog om hur naturresurser bäst kan nyttjas och att olika traditionella havsnäringsdär ses som likvärdiga.*

Bolaget eftersträvar en dialog inför konstruktionsstart med yrkesfiskets producentorganisationer för att så långt möjligt minimera en påverkan på yrkesfisket från arbetsfartyg till och från

respektive inom området m.m. Respektive organisation kommer att hållas löpande underrättade vad avser arbetenas fortskridande. Yrkesfiskarna kommer härutöver att hållas underrättade via *Notice to Mariners* via Sjöfartsverkets informationskanaler.

Beträffande frågan om ersättning saknas en rättslig reglering kring fastställande av en ekonomisk kompensation i samband med etablering och drift av en vindkraftpark i den ekonomiska zonen. Bolaget kommer emellertid att fortsätta arbetet i att anpassa parkens externa utformning för att minimera en påverkan på yrkesfisket samt, som angetts ovan, att initiera en dialog kring möjligheter att kompensera för ett mer kostsamt fiske, om yrkesfiskarna exempelvis måste ta sig längre bort från hemmahamn för att uppnå sin fångstkvot.

2.6 Påverkan på fisk

2.6.1 *Länsstyrelsen i Västra Götalands län samt Havs- och vattenmyndigheten har angett att bolaget bör komplettera ansökan med förslag på villkor avseende tid för när arbeten som alstrar undervattensbuller och/eller grumling inte får genomföras med hänsyn till fisk. Myndigheterna har även bett om en förklaring utifrån vilka grunder bolaget uppskattar att effekten blir försumbar på fisk då flera arter omnämns som möjliga vad gäller fisklek i området. Havs- och vattenmyndigheten har vidare angett att ansökan behöver kompletteras med en beskrivning av hänsynstagande med avseende på fisklek inom området, ett förtydligande av underlaget för bedömningen att effekten blir försumbar samt förslag på villkor kring tid för när arbeten som alstrar undervattensbuller och/eller grumling inte får genomföras med hänsyn till fisk.*

Som framgår av MKB:n (kap. 8.5, sid. 108) samt underlagsbilaga D4 (sid 15) saknas det underlag som avgränsar lekområden för fisk i Skagerrak. Det finns ett översiktligt underlag som är framtaget inom havsplaneringsverktyget Symphony från Havs- och vattenmyndigheten som visar på att det finns förutsättningar för lek inom i stort sett hela Skagerrak. Den analys som gjorts av vilka arter som potentiellt skulle kunna leka i området har gjorts utifrån ett *worst case scenario* där alla arter, som utifrån preferens om habitat och djup skulle kunna leka i området, har inkluderats. Det är alltså möjligt men inte alls säkert att dessa arter leker i området och det finns inget som tyder på att verksamhetsområdet för Poseidon skulle vara viktigare som lek- eller uppväxtområde än omkringliggande områden. Området för vindkraftparken är tvärtom en del av ett stort homogent område med mjukbotten och därmed en liten del av ett större område inom vilket arterna skulle kunna leka.

Vad sedan gäller potentiell påverkan på fisk är bedömningen i MKB:n att undervattensbuller under anläggningsskedet sammantaget medför en obetydlig konsekvens för fisk. Detta eftersom den miljöeffekt som uppkommer under anläggningsskedet bedöms vara försumbar baserat på att den påverkan som uppstår är kortvarig och mycket lokal. Med åtagande om *ramp-up* är risken att fisk skadas av pålningsbuller närmast obefintlig (se MKB kap. 8.5).

Avseende grumling bedöms effekten för vuxen och juvenil fisk bli försumbar eftersom de generellt har låg känslighet för grumling. De tidiga livsstadierna (ägg och larver) är mer känsliga för

grumling jämfört med vuxna och juvenila individer och känsligheten för negativa effekter på ägg och larvstadie beror på vilken art det rör sig om och dosen (d.v.s. suspenderad halt och dess varaktighet). Enligt grumlingsmodelleringen kommer doser som kan orsaka fysisk skada på ägg och larver huvudsakligen att uppstå nära botten och enbart i lokal eller mycket lokal omfattning. Med anledning av att påverkan från grumling är lokal och kortvarig vid installation av enskilda komponenter har miljöeffekten bedömts som liten (se MKB:n kap 8.5).

Utifrån att den påverkan som uppstår under anläggningskedet är så pass kortvarig och mycket lokal har bedömningen gjorts att en tidsrestriktion för anläggningsarbete inte är motiverad.¹⁰ Det finns inte något som tyder på att vindkraftparksområdet är viktigare som lek- eller uppväxtområde än kringliggande områden. Lekperioderna för de fiskarter som skulle kunna leka i området täcker in större delen av året (se tabell 6, bilaga D4 till MKB:n). Bolaget finner med anledning härav att det inte är påverkansmässigt motiverat att begränsa anläggandet med en tidsrestriktion i förhållande till fisk eller fisklek.

2.6.2 *Länsstyrelsen i Västra Götalands län har efterfrågat en utredning av påverkan på sill och skarpsill under driftskedet och hur dess vandringmönster kan komma att förändras.*

Sill har god hörsel och ur ett försiktighetsperspektiv bör den därmed antas vara känslig för buller. I VINDVAL:s utredning, *Effekter av havsbaserad vindkraft på marint liv – en syntesrapport om kunskapsläget 2021*¹¹, lyfts svårigheterna i att studera påverkan på vandring (och lek) hos fisk. Det är däremot möjligt att undersöka förekomst (och abundans) av en fiskart genom standardiserade provfisken. Är abundansen opåverkad till följd av en potentiell störning är det normalt rimligt att anta att även påverkan på fiskens vandring kommer att vara begränsad.

I utredningen från VINDVAL betonas att litteraturen inte påvisar att kontinuerligt ljud generellt påverkar fiskars beteende.¹² Det finns däremot ett fåtal studier som undersökt förekomsten av sill och pelagisk fisk inom och utanför vindkraftsparker i drift. En studie av eDNA från en flytande vindkraftspark i Skottland visar inte på en lägre förekomst av sill och skarpsill inom vindkraftsparken än i referensområdet. Denna studie indikerar därmed att dessa arter åtminstone inte generellt uppvisar ett undvikandebeteende för vindkraftsparker med flytande fundament under driftskedet.¹³ Studien fann snarare en högre förekomst av sillfiskar inne i parken än i referensområdet, även om dessa resultat enligt författarna själva bör tolkas med viss försiktighet. Inte heller någon av fåtalet övriga tillgängliga studier har kunnat visa på någon negativ påverkan från havsbaserad vindkraft på pelagisk fisk. I en analys av fiskförekomst i vindkraftsparker såg man indikationer

¹⁰ Det går inte att bortse från att det i området idag sker bottentrålning med påtaglig grumling samt att denna verksamhet kommer att begränsas i området vid uppförande av en vindkraftspark.

¹¹ Bergström, L., C Öhman, M., Berkström, C., Isæus, M., Kautsky, L., Koehler, B., Wahlberg, M. (2022). Effekter av havsbaserad vindkraft på marint liv: En syntesrapport om kunskapsläget 2021 (rapportnummer 7049, 2022).

¹² A.a.

¹³ Ray J., Thomassen Hestetun J., Mugu S., T.G. Dahlgren. 2022. Environmental DNA monitoring of pelagic fish fauna at the Hywind Scotland floating wind energy installation – A pilot study. NORCE report 30-2022.

på en högre förekomst av benfisk inne i vindkraftparker. För pelagisk fisk (bl.a. sill och skarpsill) gick det dock inte påvisa på vare sig en positiv eller negativ effekt på förekomsten.¹⁴

I en studie ämnad att undersöka rollen av fiskerioberoende bottentrålsstudier, som en del av övervakningen av havsbaserade vindkraftparker i nordvästra Atlanten, gick det inte heller att påvisa vare sig någon negativ eller positiv effekt av en vindkraftpark på fångst av sill. Fångsterna av sill varierade dock mellan olika studier vilket tillskrevs sillens generellt stokastiska förekomst och att den inte är en strikt bottenlevande art.¹⁵

Sammantaget indikerar tillgänglig litteratur en opåverkad förekomst av sill och skarpsill vid etablering av havsbaserad vindkraft. Det är därmed också sannolikt att påverkan från vindkraftsparker i drift på sillens och skarpsillens vandringsmönster som mest är *liten*. Den kunskap som finns i dagsläget pekar därmed på att konsekvenserna för både förekomst och vandring av sill, även kumulativt, blir *obetydliga* under driftskedet.

2.7 Påverkan på tumlare

2.7.1 Studier och förslag till skyddsåtgärder

2.7.1.1 Länsstyrelsen i Västra Götalands län har efterfrågat en redovisning av sammanställt resultat från fortsatta studier av tumlarförekomst som bolaget utfört fram till och med sommaren 2023. Länsstyrelsen har även angett att bolaget ska redovisa eventuella förslag till skyddsåtgärder så som anläggningsstopp utifrån bl.a. tider på året som är särskilt känsliga. Havs- och vattenmyndigheten har även bett om ett förtydligande för hur bolaget kommer fram till slutsatsen att området för vindkraftsparken inte längre är viktig för tumlare.

KonTiki har låtit NIRAS sammanställa resultatet från fortsatta inventeringar av tumlarförekomsten inom projektområdet till och med sommaren 2023, se bilaga J.

Gällande att minska påverkan på tumlare inom och i anslutning till verksamhetsområdet finns det flera saker att ta hänsyn till såsom att tumlarna kan vara känsligare under vissa delar av året och under olika delar av sin livscykel, att tumlarförekomsten under året kan variera, samt hur långt undervattensbuller sprider sig olika tider på året. De data som finns kring området för Poseidon indikerar att förekomsten av tumlare under olika säsonger varierar mellan åren. Data från miljöövervakningen samt från undersökningar inom Poseidon från de senaste åren visar på en något högre täthet av tumlare under vintermånaderna och en något lägre täthet under sommar- månaderna (se bilaga J samt MKB:n kap. 8.8).

Den bullermodellering som gjorts inom projektet visar att undervattensbuller sprider sig som längst under vintern och att påverkansområdet inom vilket ett undvikandebeteende kan uppstå

¹⁴ Methratta, E. T., & Dardick, W. R. (2019). Meta-analysis of finfish abundance at offshore wind farms. *Reviews in Fisheries Science & Aquaculture*, 27(2), 242-260.

¹⁵ Gervelis, B., Wilber, D. H., Brown, L., & Carey, D. A. (2023). The Role of Fishery-Independent Bottom Trawl Surveys in Providing Regional and Temporal Context to Offshore Wind Farm Monitoring Studies. *Marine and Coastal Fisheries*, 15(1), e10231.

då är större (se bilaga D14 till MKB:n). Tumlarna är känsliga för undervattensbuller året om då hörseln är mycket viktig för artens förmåga till födosök, navigering och kommunikation (se MKB kapitel 8.8.1) även om det ofta hävdas att de är känsligast under sommarmånaderna. Ett anläggningsstopp under sommaren skulle innebära att anläggningstiden förlängs och därmed att konstruktionsarbetet utsträcks till att omfatta fler år. Föreslagna skyddsåtgärder kommer att vidtas i form av ramp-up, softstart och begränsning av undervattensljudet, vilket begränsar påverkan på tumlare. Detta i kombination med att tumlarna är känsliga för undervattensbuller året om gör att bolaget därför bedömer att tidsrestriktioner för anläggningsarbeten inte är miljömässigt motiverat samt ej heller vetenskapligt underbyggt, utan endast skulle förlänga den tidsperiod när tumlare riskerar att påverkas av verksamheten.

I ljuset av det ovanstående (och mot bakgrund av föreslagna villkor till skydd för marina däggdjur) föreslås inte några säsongsbundna tidsrestriktioner för anläggningsarbetena. Bedömningen kvarstår istället att med de skyddsåtgärder som är fastställda i de föreslagna villkoren (soft start, ramp-up m.m.) begränsas påverkan från anläggning av vindparken.

Ett förtydligande med resonemang gällande projektområdets betydelse för tumlare har sammanställts av NIRAS, se bilaga J. Mot bakgrund av att data visar på variationer från år till år, kan det inte fastställas att området skulle vara viktigare än något annat område i Skagerrak för tumlare. Det får dock förtydligas att bedömningarna inte visar eller att bolaget påstår att *området inte längre är viktigt för tumlare*.

Bolaget noterar avslutningsvis att länsstyrelsen i sin begäran om komplettering anger att bolaget bör lämna förslag till villkor som innebär att *tillsynsmyndigheten kan ställa krav på fortsatta studier efter att ett eventuellt tillstånd lämnats och tagits i anspråk*. En bakgrund till myndighetens begäran är att bolaget nu presenterat två års studier vad avser tumlare i och kring området. Två års studier är enligt bolaget fullgott för att bedöma projektet i sak. Bolaget kommer dock som anges inledningsvis att fortsätta studier bl.a. vad avser tumlare för att skapa ett underlag för framtagande av ett kontrollprogram. Bolagets föreslagna villkor till skydd för tumlare fastställer ett erforderligt och rimligt skydd för tumlare även om tumlartätheten inom verksamhetsområdet på sikt skulle öka jämfört med vad nuvarande inventeringsresultat påvisat.

2.7.1.2 Länsstyrelsen i Västra Götalands län har angett att det saknas avgörande vetenskapliga belägg för hur havsbaserad vindkraft långsiktigt påverkar tumlarpopulationer, samt att studier saknas över lag för hur flytande vindkraftsverk kan påverka marina däggdjur etc. Länsstyrelsen har anförts att det utifrån gällande bristande kunskapsläge inte med säkerhet går att bedöma konsekvenserna som obetydliga för bl.a. tumlare under driftfasen. Havs- och vattenmyndigheten har angett att bolaget behöver förtydliga osäkerheter i konsekvensbedömningar som rör tumlare och flytande havsbaserade vindkraftsparker.

Konsekvensbedömningen i kap. 8.8 (baserad på bilaga D5 till MKB:n) har baserats på befintlig kunskap om påverkan från vindkraftparker med bottenfasta fundament kombinerat med

tillgänglig litteratur om påverkan från flytande fundament. Vindkraftparker med bottenfasta fundament har funnits under en längre period (i mer än 20 år internationellt) och hunnit undersökas i mycket större omfattning än vindkraftparker med den nyare tekniken med flytande vindkraftfundament. Kunskapsläget kring påverkan på marina däggdjur från flytande vindkraftverk är därför mindre omfattande än för bottenfasta fundament. Detta medför att en bedömning av konsekvenser av flytande vindkraftverk utgår från studier och generella erfarenheter från vindkraftparker med bottenfasta fundament. Grunden för omgivningspåverkan är dessutom likartad oberoende av om det handlar om flytande eller bottenfasta fundament; pålning kan komma att krävas för förankring av linorna till respektive flytande fundament, m.m. Det sagda visar att kunskapsläget inte är otillräckligt vad avser flytande vindkraftparker. Bolaget gör härmed gällande att bedömningen av projektet har gjorts utifrån ett tillräckligt kunskapsunderlag med engagemang av ledande expert inom respektive område (via WSP Sverige AB, SSPA, NIRAS, m.fl.).

Det finns således huvudsakliga likheter mellan bottenfasta och flytande vindkraftfundament, dock med skillnad i form av förankringslinor. Härvid kan nämnas t.ex. en risk att förankringslinor påverkar marina däggdjur, vilket noterats internationellt. Denna risk, dvs. att marina däggdjur kan fastna/trassla in sig i förankringsanordningar till flytande fundament¹⁶, är emellertid störst för stora bardvalar. Tumlare är så små att de mycket grova förankringslinorna till flytande fundament inte utgör en risk i sig; den enda risk som skulle kunna uppkomma är att eventuella fiskeredskap som fastnat i förankringarna skulle kunna utgöra en sekundär risk för tumlare (varvid ska noteras att denna risk är liten eftersom inget demersalt fiske förväntas bedrivas inom vindparksområdet).¹⁷

Härvid kan även noteras en nyligen genomförd undersökning¹⁸ av driftbuller och påverkan på tumlare från två befintliga parker med flytande fundament i Skottland. Studien visade att tumlare registrerades på såväl kortare som längre avstånd från flytande fundament i båda vindparkerna. Studien antyder dock att färre tumlare påträffas och/eller ekolokaliserar i mindre utsträckning nära fundamenten än längre bort. Undersökningen utfördes emellertid under en kort period med endast en detektor på varje avstånd samt har ej heller jämförts med data från innan vindparken togs i drift. Resultaten ska således tolkas med försiktighet. Bullerberäkningar har utförts med mätdata från denna undersökning (bilaga L). Beräkningarna visar att nivåer av kontinuerligt driftsbuller som kan ge upphov till undvikandebeteende hos tumlare uppstår inom 20 m från respektive kraftverk (där avståndet 20 m avser avståndet från en punktkälla placerad i ett tänkt akustiskt centrum vid respektive vindkraftverk) vid en vindhastighet av 15 m/s samt att bullerni-

¹⁶ Benjamins, S., Hamois, V., Smith, H. C. M., Johanning, L., Greenhill, L., Carter, C., & Wilson, B. 2014. Understanding the potential for marine megafauna entanglement risk from marine renewable energy developments. Scottish Natural Heritage Commissioned Report No, p. 791.

¹⁷ Som framgår ovan kommer fiske med trål troligen inte att bedrivas inom parken varmed risken för fastnade redskap är minimal.

¹⁸ Risch, D.; Favill, G.; Marmo, B.; van Geel, N.; Benjamins, S.; Thompson, P.; Wittich, A.; Wilson, B. (2023). *Characterisation of underwater operational noise of two types of floating offshore wind turbines*. Report by Scottish Association for Marine Science (SAMS). Report for Supergen Offshore Renewable Energy Hub.

våer från förtöjningssystemen som skulle kunna ge upphov till undvikandebeteende på ett avstånd upp till ungefär 200 m vid en vindhastighet av 12–15 m/s. Inga bullernivåer som kan ge upphov till TTS (Temporary Threshold Shift) eller PTS hos tumlare alstras under drift. Det ska även noteras att Naturvårdsverket i sin sammanställning om vindkraftens miljöeffekter¹⁹ framhåller det som sannolikt att tumlarnas motivation till att befinna sig i en vindkraftspark beror på många olika faktorer.²⁰ Ökade möjligheter till födosök är en sådan möjlig faktor som kan öka motivationen till att uppehålla sig i ett område trots högre ljudnivåer, vilket har visats vid t.ex. en gasplattform i Nordsjön och framhållits som en möjlig förklaring till den ökade tumlarnärvaron i en bottenfast vindkraftspark i Nederländerna.^{21,22}

Som framgår ovan samt i ansökan och dess MKB utgör undervattensbuller en av de största påverkansfaktorerna för tumlare. Som framhålls i konsekvensbedömningens kap. 8.8 i MKB är området kring Poseidon redan påverkat av fartygsbuller och det ytterligare buller som parken kommer tillföra under drift blir marginellt. Djuren i området bedöms vara vana vid en bullrig miljö vilket även stöds av de mätningar av bakgrundsbuller som hittills utförts under en kortare tidsperiod (bilaga G). Därtill finns det indikationer på att en tillvänjning till viss del kan ske även i områden som inledningsvis fått en minskning i tumlardensitet.²³ Trots att flytande fundament är en förhållandevis ny teknik är den sammantagna bedömningen att den kunskap som finns i dagsläget pekar mot en obetydlig påverkan på tumlarpopulationen under driftskedet.

2.7.1.3 *Länsstyrelsen i Västra Götalands län och Havs- och vattenmyndigheten har angett att bolaget bör komplettera ansökan med förslag på villkor avseende tid för när arbeten som alstrar undervattensbuller och/eller grumling inte får genomföras med hänsyn till däggdjur. Länsstyrelsen och Havs- och vattenmyndigheten har även angett att det är önskvärt att även tröskelvärden för undvikandebeteende anges i villkoret samt avstånd för det. Länsstyrelsen i Västra Götalands län och Havs- och vattenmyndigheten har slutligen angett att villkor 3 behöver förtydligas med på vilket avstånd de angivna värdena ska klaras. Havs- och vattenmyndigheten har även efterfrågat ett nytt villkor 3 samt en komplettering kring vilket avstånd tröskelvärdena för säl och tumlare ska gälla.*

Bolaget får inledningsvis vad avser en säsongsbegränsning i relation till tumlare hänvisa till vad som framförs i avsnitt 2.7.1.1. Bolaget anser att det som anförts talar mot att tidsbegränsningar ska införas och vidhåller således sitt villkorsförslag inför kungörelse av ansökan.

¹⁹ Naturvårdsverket, 2022. Ekologiskt hållbar vindkraft i Östersjön. Slutrapport för projekt Marin MedVind – Underlag för storskalig hållbar vindkraft till havs, Rapport 7055.

²⁰ Naturvårdsverket, 2022. Ekologiskt hållbar vindkraft i Östersjön. Slutrapport för projekt Marin MedVind – Underlag för storskalig hållbar vindkraft till havs, Rapport 7055.

²¹ Clausen, K. T., Teilmann, J., Wisniewska, D. M., Balle, J. D., Delefosse, M., & van Beest, F. M. (2021). Echolocation activity of harbour porpoises, *Phocoena phocoena*, shows seasonal artificial reef attraction despite elevated noise levels close to oil and gas platforms. *Ecological Solutions and Evidence*, 2(1), e12055.

²² Scheidat, M., Tougaard, J., Brasseur, S., Carstensen, J., van Polanen Petel, T., Teilmann, J., & Reijnders, P. (2011). Harbour porpoises (*Phocoena phocoena*) and wind farms: a case study in the Dutch North Sea. *Environmental Research Letters*, 6(2), 025102.

²³ Teilmann, J., Tougaard, J. & Carstensen, J. 2012. Effects on harbour porpoises from Rødsand 2 Off-shore Wind Farm. Aarhus University, DCE – Danish Centre for Environment and Energy, 66 pp. Scientific Report from DCE – Danish Centre for Environment and Energy No. 42 <http://www.dmu.dk/Pub/SR42.pdf>.

Beträffande frågan om tröskelvärde för ett undvikandebeteende, avstånd för det samt ett förtydligande kring bolagets villkorsförslag 3 om undervattensbuller, hänvisas till Efterklang PM, bilaga L.

Det kan sammanfattningsvis noteras att bolaget ånyo vidhåller sitt villkorsförslag. Det föreslagna villkoret avser den ljudexponeringsnivå som vid överskridande kan orsaka s.k. TTS hos tumlare. Föreslagen ljudexponeringsnivå omfattar allt impulsartat buller som en tumlare exponeras för under 24 timmars tid. Att ange den typ av ljudnivå vid ett visst avstånd såsom efterfrågas av länsstyrelsen (med förslaget 750 m) innebär att en tumlare kommer befinna sig på ett konstant avstånd från pålningen under 24 timmars tid utan att den givna nivån överskrids (nivå för TTS i detta fall). Tumlaren förväntas dock fly bort från ljudet från pålningen och kommer därmed inte befinna sig på ett konstant avstånd från pålningen. Villkorsförslaget vidhålls således, men för att säkerställa ljudexponeringsnivån kan ett värde för exponering vid *varje pålslag* beräknas som sedan kan säkras genom mätning, t.ex. 750 m från ljudkällan (se bilaga L). I ett framtida kontrollprogram kommer det därmed kunna presenteras säkerställandet av innehållande av villkorsförslag 3 med hjälp av både kontrollmätning och beräkningar.

2.7.1.4 Länsstyrelsen i Västra Götalands län har efterfrågat en redogörelse för förutsättningarna att erhålla den uppskattade dämpningseffekten på 10 dB vid pålning på de djup som är aktuella i vindkraftsparken, hur dämpningen föreslås genomföras och vilken tidigare erfarenhet det finns av dämpningsteknikers effekt på stora havsdjup.

Se Efterklang PM, bilaga L, punkten 9 i avsnitt 2. Det kan påminnas om att föreslaget villkor om undervattensljud är styrande varmed verksamheten kommer att anpassas till de tillgängliga pålningsförfaranden och bullerdämpande tekniker som finns vid konstruktionsstart.

2.7.2 Undervattensbuller i driftfasen

2.7.2.1 Länsstyrelsen i Västra Götalands län har även angett att bolaget ska tydliggöra och förklara tabell 9 i bilaga D 5 så att det går att förstå hur värdena i tabell 9 förhåller sig till de redovisade tröskelvärden i tabell 6. Länsstyrelsen har bett om ett förtydligande av bullernivåerna i driftfasen och en redovisning av hur dessa är i förhållande till tröskelvärdet för beteendepåverkan.

Se Efterklang PM, bilaga L, punkten 8 i avsnitt 2.

2.8 Potentiell påverkan på fåglar

2.8.1 Generell påverkan

2.8.1.1 Miljøstyrelsen har angett att det nyligen uppkomna fågelskyddsområdet F126 bör uppmärksammas och inkluderas i miljökonsekvensbeskrivningen. Miljøstyrelsen har även angett att den ifrågasätter grunden till bolagets påstående att ett stort avstånd mellan vindkraftverken minskar undanträngningseffekten gentemot ex. alkfåglar. Miljøstyrelsen har även ifrågasatt bolagets bedömning av påverkan på migrationsrutterna för bl.a. alkfåglar. Miljøstyrelsen har angett att de brittiska sillgrisslor som flyger genom Poseidons område är i en särskilt sårbar situation som bolaget bör göra en grundlig utvärdering av. Miljøstyrelsen har angett att det inte framgår tillräckligt tydligt vilken påverkan som förväntas på de arter som inte specifikt

tas upp i utredningarna, däribland nattaktiva småfåglar. Miljøstyrelsen har slutligen angett att påverkan på nattaktiva småfåglar kan förstärkas av ö-effekten av att vindkraftsparken placeras mitt på fåglarnas migrationsrutt över Kattegatt.

Bolaget har låtit WSP bemöta Miljøstyrelsens frågor, se bilaga H.

2.8.2 Modellering

2.8.2.1 Länsstyrelsen i Västra Götalands län har bett bolaget beskriva den använda "Bands collision model" samt redovisa samtliga bakomliggande parametrar som kollisionsriskerna är beräknade utifrån.

Bolaget har låtit WSP utveckla frågan om hur aktuell modellering går till och vilka parametrar som ingår i denna. Se bilaga H.

2.8.3 Inventering och populationsstorlekar

2.8.3.1 Länsstyrelsen i Västra Götalands län har angett att bolaget ska genomföra och redovisa uppföljande inventering av sjöfågel och sträckande rovfågel samt en analys från GPS-försedda rovfåglar. Länsstyrelsen vill att bolaget i samband med detta meddelar de eventuella skyddsåtgärder som bolaget kan åta sig. Länsstyrelsen har även angett att bolaget utifrån rådande kunskaper ska bedöma och redogöra för om den planerade vindkraftsparken kan medföra att rovfåglar i större utsträckning avbryter sina försök att migrera mellan Skagen och Sveriges västkust, samt att bedömningen ska motiveras. Länsstyrelsen har även efterfrågat förslag på skyddsåtgärder samt skyddsåtgärder som bolaget åtar sig. Länsstyrelsen har exemplifierat med att en skyddsåtgärd skulle kunna vara en korridor mellan delar av parken för att underlätta fågelmigration.

Bolaget har som angetts inledningsvis genomfört ytterligare inventeringar vad avser sträckande rovfågel samt förekomst av sjöfågel i och kring området, se bilaga H.

De uppföljande inventeringarna som genomförts ger en likartad fyndbild som de som tidigare genomförts och som låg till grund för bedömningarna i MKB:n till ansökan. Bolaget vidhåller således tidigare bedömningar med avseende på havslevande sjö- och havsfågel. Beträffande migrerande rovfågel bedöms även här insamlade data från fältinventeringar 2023 vara i samma nivåer som data från 2022 års inventeringar. Resultaten från utförd kollisionsmodellering är således fortfarande korrekta, även med data från ytterligare en säsons inventeringar beaktat.

Då erhållna kompletterande resultat från inventeringar som genomförts efter att ansökan lämnades in är likvärdiga de resultat som utgjorde underlag till bedömningarna i MKB:n, kvarstår tidigare gjorda bedömningar om påverkan och behov av eventuella skyddsåtgärder. Med hänsyn till detta föreslås inga särskilda skyddsåtgärder med avseende på fågel.

Vad gäller frågan om rovfåglares eventuella avbrutna migrationsförsök, se bilaga H.

2.9 Potentiell påverkan på fladdermöss

2.9.1 Länsstyrelsen i Västra Götalands län har efterfrågat en redovisning av den kompletterande inventeringen av vårmigrerande fladdermöss som bolaget utfört under våren 2023.

Länsstyrelsen har angett att bolaget ska redogöra för de osäkerheter som finns i utförd inventering genom autoboxar för olika fladdermusarter, främst avseende flyghöjd, flygsträcka och spridning, samt att konsekvensen för varje specifik art ska bedömas. Länsstyrelsen har även efterfrågat förslag på eventuella skyddsåtgärder och att bolaget ska ange de skyddsåtgärder som bolaget åtar sig att genomföra.

Data från inventering av vårmigration har genomförts och sammanställts av WSP, se bilaga F. Resultaten bekräftar slutsatserna i MKB:n, dvs. att det saknas skäl att anta att det finns en relevant migration genom området. Även antalet observationer från de landbaserade detektorerna längs den omgivande kusten är mycket lågt jämfört med antal observationer som gjorts inom flera projekt i Bälthavet och Östersjön inom ramen för flera projekt som utförts av WSP²⁴ (inklusive opublicerade data från WSP). Det finns därmed inget som tyder på att området för Poseidon är viktigt, varken för höst- eller vårmigration.

Figur 1. Uppdelning av havsområden mellan Danmark och Sverige.

Det finns mycket begränsad kunskap om vilka höjder fladdermöss passerar över havet under deras migration.²⁵ Observationer av trollpipistrell indikerar relativt låga flyghöjder, men det är troligt att större fladdermusarter, som större brunfladdermus och gråskimlig fladdermus, kan flyga betydligt högre och studier från den amerikanska östkusten tyder på att fladdermöss kan flyga så högt som 200 m över havet.²⁶ Detektorerna som använts i Poseidon är konstruerade av

²⁴ WSP 2023, Flagermus og Havvind. Rapport producerad på uppdrag av Energistyrelsen Danmark, version 01. Länk: flagermus_og_havvindmoeller_februar_2023.pdf (ens.dk).

²⁵ A.a.

²⁶ Hatch, S.K., Connelly, E.E., Divoll, T.J., Stenhouse, I.J., Williams, K.A. 2013. Offshore Observations of Eastern Red Bats (*Lasiurus borealis*) in the Mid-Atlantic United States Using Multiple Survey Methods. PLoS ONE 8: e83803.

WSP för att kunna sitta ute långa perioder under bland annat dåligt väder, samt spela in ljud från fladdermöss som flyger på ett avstånd om upp till 100 m från detektorn. Avståndet varierar beroende på vilken art som spelas in. Arter som större brunfladdermus kan spelas in på ca 100 m avstånd medan inspelningsmöjligheten för vissa Myotis-arter begränsas till ca 50 m avstånd.

Resultat från de inventeringar som utförts av WSP 2022 och 2023 visade totalt på tre inspelade individer från de havsbaserade detektorerna. Dessa individer registrerades under sommartid och flög därför sannolikt ut från den danska eller svenska kusten och födosökte, snarare än migrerade (se bilaga F samt MKB kap 8.7.1). Vad gäller födosökande fladdermöss visar preliminära resultat från bl.a. Kriegers flak²⁷ att födosök långt från kusten förekommer sparsamt på sommaren och sensommaren samt i första hand när vinden är mycket svag (mindre än 3 m/s).²⁸ Med beaktande av de få registreringar som gjorts av WSP för Poseidon under sommartid och de resultat som finns för Kriegers flak bedömer bolaget att lämnande av ett förslag på driftreglering för Poseidon inte är motiverat, varken för höst- eller vårmigration eller under sommartid. Detta är därmed en uppdatering av den bedömning som tidigare gjorts i MKB:n som tog höjd för en eventuell vårmigration av fladdermöss.²⁹

2.10 Användningen av flytande vindkraftverk

2.10.1 *Länsstyrelsen i Västra Götalands län har angett att konsekvensbedömningen bör utgå från rådande kunskapsläge och att bolaget bör tydliggöra att försiktighetsprincipen bör tillämpas i konsekvensbedömningar som baseras på resultat från studier på parker med fasta fundament, samt att bolaget bör föra ett resonemang där osäkerheter i bedömningen redovisas tydligare. Länsstyrelsen har slutligen angett att länsstyrelsens synpunkter vad gäller belysningen av ev. osäkerheter gäller generellt för de slutsatser som dras i miljökonsekvens-beskrivningen. Även Havs- och vattenmyndigheten har efterfrågat ett förtydligande av osäkerheter i konsekvensbedömningar där kunskapen om miljöpåverkan från flytande vindkraftsparker fortfarande är begränsad. Försiktighetsprincipen har genomgående tillämpats inom miljöbedömningen av den planerade vindkraftsparken, vilket därmed inkluderar konsekvensbedömningar som baseras på resultat från studier med fasta fundament. Tillämpningen av försiktighetsprincipen har gjorts genom användande av s.k. worst case scenarion för påverkan, genom villkor som har föreslagits och tillsammans med bolagets övriga åtaganden i ansökningshandlingarna.*

För att bedöma konsekvenserna från etablering av vindkraftpark med flytande fundament har bolaget utgått från den kunskap som finns tillgänglig i dagsläget. Det ska i detta sammanhang betonas att användning av flytande fundament generellt ger en lägre grad av påverkan än den som förväntas från fasta fundament av motsvarande storlek/effektivitet, vilket betonas i en syntesrapport från Naturvårdsverket (Effekter av havsbaserad vindkraft på marint liv – en syntesrapport om kunskapsläget 2021).

²⁷ WSP 2023 enligt ovan.

²⁸ A.a.

²⁹ Tidigare bedömning i MKB:n enligt följande: *om området visar sig ligga i ett viktigt migrationsstråk för fladdermöss under våren kan skyddsåtgärder i form av stoppreglering komma att bli aktuella.* I och med de nya resultat som inhämtats under 2023 och som indikerar att området för Poseidon ej är viktigt för fladdermöss under vårmigrationen görs nu bedömningen att konsekvensen för vårmigrerande fladdermöss är obetydlig även utan stoppreglering.

Teknikutvecklingen inom vindkraftsbranschen går mycket snabbt. Bolagets val att använda sig av flytande vindkraftfundament utgör bästa möjliga teknik för förankring vid större havsdjup. Eftersom det idag saknas tillräckligt med studier från befintliga flytande vindkraftsparker har de förväntade effekterna jämförts med mer väldokumenterade effekter från bottenfasta fundament eller andra liknande artificiella strukturer (gas- och oljeplattformar m.m.). I många fall är dock både typen och storleken av påverkansfaktorerna desamma mellan flytande vindkraftsfundament och bottenfasta vindkraftverk, vilket gör att användningen av studier från befintliga parker baserade på bottenfasta verk i de fallen är fullgod. Detta gäller framförallt strukturerna ovan vattenytan som rimligen kan antas medföra samma effekt och konsekvenser oavsett om det är flytande fundament eller inte (eftersom strukturerna ovanför vattenytan antas vara av samma storlek och form som för vindkraftverk med bottenfasta fundament som för vindkraftverk med flytande fundament).

Även vad gäller påverkansfaktorer under vattenytan är det väsentligen samma typ av påverkansfaktorer för vindkraftverk med flytande fundament som för bottenfasta verk (anläggning av båda typerna av verk medför undervattenbuller, grumling och sedimentpålagring). Skillnader i påverkansfaktorer mellan flytande fundament och bottenfasta verk gäller därmed generellt omfattningen av effekterna (påverkansgrad, påverkansområde, varaktighet). En projektspecifik bedömning av effekternas storlek har redovisats i kapitel 3 i Teknisk beskrivning och i kapitel 6 i MKB med refererade underbilagor.

Likheterna mellan förväntade effekter mellan bottenfasta fundament och flytande fundament kan illustreras av påverkansfaktorn undervattenbuller under anläggningsskedet. För projektet uppkommer detta buller framförallt vid eventuell förankring av fundament med pålankare eller vid pålning av fackverksfundament för en eller flera transformatorstationer. Bullret uppkommer när pålar drivs ner i botten och påverkansområdet är dels beroende av olika fysikaliska parametrar, särskilt bottensubstrat, dels av storleken på pålen. För bottenfasta fundament uppkommer liknande buller när monopiles eller pålankare för fackverksfundament används. De tekniska aspekterna som orsakar undervattenbuller skiljer sig därmed inte mellan bottenfasta och flytande fundament och beräkningen av undervattenbuller från installation av flytande fundament är inte mer komplicerad än från bottenfasta verk.

Vissa påverkansfaktorer tillkommer för flytande fundament som inte är relevanta för bottenfasta verk. Dessa har redogjorts för genom så noga uträkningar och bedömningar som är möjligt att göra med nuvarande kunskapsbas och försiktighetsprincipen har tillämpats. Den påverkan som tillkommer vid etablering med flytande fundament jämfört med bottenfasta verk är dels förknippad till tillkommande strukturer i vattenpelaren i form av förankringslinor, dels förknippad med spridning av undervattenbuller under driftskedet. Förankringslinor innebär en förändrad tillgänglighet till verksamhetsområdet under drift (se MKB, kapitel 6.2.3) och därmed ett hinder för yrkesfiske under driftskedet (MKB kapitel 8.13). Förankringslinorna riskerar att

medföra en erosion av bottensediment under driftskedet, vilket modellerats inom projektet och som dock bedömts vara begränsad (se vidare avsnitt 2.3.3, samt MKB kapitel 6.2.2.). Vidare kommer förankringslinorna utgöra nya hårdbottenstrukturer där arter kan etablera sig, vilket kan liknas med andra liknande artificiella strukturer i vattenpelaren. Den osäkerhet som finns kopplat till kunskapsbrist om påverkan från förankringslinor från flytande vindkraftverk bedöms inte medföra att konsekvensbedömningarna i MKB är osäkra då förekomsten av denna typ av strukturer i vattenmiljö inte är unikt för just flytande vindkraftverk.

Påverkan från undervattensbuller under driftskedet kan eventuellt särskilja sig från det buller under driftskede som uppkommer från bottenfasta verk. Eftersom det saknas underlag från mätningar av undervattensbuller från vindkraftverk av den planerade storleken för Poseidon anlagda med flytande fundament har en utredning inom ramen för MKB:n utförts som beräknar förväntade nivåer av undervattensbuller från bottenfasta fundament som ett *worst case scenario*. Resultaten från beräkningarna bekräftar slutsatserna från tidigare studier om att undervattensbuller under drift för Poseidon beräknas bli lägre än fartygsbuller från kommersiella fartyg. Driftljudet bedöms därmed till stor del maskeras av fartygsbuller från närliggande farleder. Beräkningsresultatet har inom ramen för bedömningar i MKB:n tolkats med viss försiktighet men eftersom nivåerna av undervattensbuller är så pass låga bedöms osäkerheterna i bedömningarna vara låga och försiktighetsprincipen väl tillämpad. Därtill kan nämnas att en ny studie från en vindkraftspark i Skottland med flytande fundament indikerar avsaknad av undvikandebeteende för fiskarter vilka studerats under parkens driftskede (se bilaga L).

Sammantaget är osäkerheterna i bedömningarna kopplade till flytande vindkraftfundament väl invägda i de bedömningar och slutsatser som gjorts i MKB med bilagor för projektet Poseidon.

2.11 Kumulativ påverkan

2.11.1 Kumulativ påverkan med svenska vindkraftsparker

2.11.1.1 Länsstyrelsen i Västra Götalands län och Miljöstyrelsen har efterfrågat en komplettering med en beskrivning av kumulativ påverkan och dess omfattning tillsammans med den planerade vindkraftsparken Mareld. Länsstyrelsen i Västra Götalands län och Länsstyrelsen i Hallands län har efterfrågat en bedömning av kumulativ påverkan tillsammans med Galatea-Galene, särskilt Galene som är närmast belägen. Länsstyrelserna har i huvudsak efterfrågat att beskrivningen av kumulativ påverkan ska innehålla aspekter såsom kollisionsrisk och eventuell undanträngning för fåglar och habitatpåverkan, undervattensbuller under anläggningskede och under drift, marina däggdjur såsom tumlare och säl, sill och dess vandring, yrkesfisket, synbarhet och siktanalyser, kulturmiljö, landskapsbild, riksintressen och naturreservat samt sjötrafiken och risker kopplade till denna. Miljöstyrelsen har angett att bolaget behöver komplettera med bedömning av kumulativ påverkan utifrån havsvindkraftsparken Västvind. Havs- och vattenmyndigheten, Transportstyrelsen, Göteborgs stad och Orust kommun har i huvudsak angett att ansökan behöver kompletteras med en bredare bedömning av potentiella kumulativa effekter med övriga planerade vindkraftsparker i närheten eller direkt anslutning till Poseidon. Orust kommun har angett att framför allt

ljussättningen av vindkraftsparkerna kommer skapa störningar av den obrutna horisontlinjen.

I bilaga M presenteras en utökad kumulativ analys där vindkraftparkerna Mareld och Galene inkluderas. De aspekter som tas upp i detta PM omfattar kollisionsrisk och undanträngning av fåglar, marina däggdjur, samt yrkesfiske. I bilagan finns även en motivering till att det är dessa två parker som ingår i den kumulativa analysen samt en beskrivning av hur pågående verksamheter så som yrkesfiske och sjöfart har hanterats.

Gällande undervattensbuller har Efterklang tagit fram och redovisat den kumulativa ljudutbredningen utifrån ett *worst case scenario*, se denna del i Efterklang's PM, bilaga L. För det fall det blir aktuellt med samtidig anläggning av vindkraftparken Poseidon och vindkraftparken Mareld åtar sig bolaget att inleda en dialog med projektörerna för Mareld, med syftet att i miljömässigt motiverad utsträckning undvika samtidig pålning.

Vad gäller kumulativa risker för sjöfarten har denna fråga bedömts och behandlats av SSPA (nu ingående i RISE Research Institutes of Sweden). SSPA:s PM biläggs, se bilaga N.

Beträffande visuell inverkan på landskapsbilden har denna fråga hanterats av Ramboll, se bilaga O. Angående riksintressen och naturreservat är det främst upplevelsevärdet kopplat till landskapsbilden som är relevant att bedöma. I övrigt bedöms inte verksamheten ge upphov till någon påverkan på naturreservat. De riksintressen som berörs, utöver Högexploaterad respektive Obruten kust, vilka även hanteras av Ramboll i bilaga P, är främst yrkesfiske vilket hanteras i bilaga M.

Beträffande Västvind, vilket projekt Miljøstyrelsen har angett ska inkluderas kumulativt, är detta projekt tidigt i sin process. Det har således inte analyserats med avseende på kumulativa frågor. Så torde ej heller krävas eftersom kumulativa bedömningar ska avse andra tillståndsgivna projekt eller sådana som anmälts och får påbörjas. Västvind är inte ett sådant projekt.

2.11.2 Vindkraftsparker i andra länder

2.11.2.1 *Miljøstyrelsen har angett att det kan vara relevant att beakta de danska parkerna Frederikshavn Nord och Böchers Bank. Miljøstyrelsen har även angett att de noterat norska parker i den norska delen av Skagerrak som även de bör inkluderas i bedömningen. Miljøstyrelsen har angett att de bedömer att med det stigande antalet projekt i Danmark och nära den danska gränsen finns det ett särskilt behov av grundliga och genomarbetade redogörelser för kumulativ påverkan, särskilt i relation till den gradvisa förträngningen av de fåglar vars habitat planläggs för havsbaserad vindkraft. Danmarks Fiskeriforening PO har angett att bolaget måste fokusera på de kumulativa effekterna i svenska och danska farvatten.*

En utökad kumulativ analys presenteras i bilaga M. Det ska påminnas om att kumulativa bedömningar formellt är kopplade till redan tillståndsgivna alternativt befintliga projekt. Bolaget har genomfört en kumulativ bedömning med avseende på projekt som befinner sig i svenska och danska vatten.

2.12 Nautisk riskanalys

2.12.1 Bedömningsgrunder

2.12.1.1 Länsstyrelsen i Västra Götalands län har efterfrågat en redovisning av bedömningsgrunderna för den femgradiga skalan som använts för den kvalitativa bedömningen av driftsfasens konsekvenser. Länsstyrelsen har efterfrågat att det tydligt ska framgå skadeverkan såsom personskada, materialskada, miljöskada etc. som respektive konsekvensvärde motsvarar. Länsstyrelsen har även efterfrågat en redovisning av underlagsmaterialet till riskmatrisen som visar nautiska risker på trafikintensitet och säkerhetsavstånd. Länsstyrelsen har bitt bolaget ange hur risknivåerna klassificeras utifrån trafikintensitet och säkerhetsavstånd, samt att bolaget ska bedöma om dessa risker är acceptabla och på vilka grunder bolaget har kommit fram till det resultatet.

Redovisning av bedömningskala behandlas under punkt 27 och 28 i kompletterande PM från SSPA, bilaga N.

2.12.1.2 Transportstyrelsen har efterfrågat ett tilläggs villkor med innebörden att en fördjupad nautisk riskanalys ska genomföras när utskeppningshamnar, metod, arbetsfartyg m.m. är klarlagda.

När detaljutformning och anläggningslogistik är klarlagda kommer det marina anläggningsarbetet att föregås av ett riskidentifieringsarbete. Bolaget har ingen invändning mot att detta regleras i ett villkor. Exempel på möjliga åtgärder tas upp i bilaga D12 kap. 7.2 till MKB.

2.12.1.3 Göteborgs stad har angett att förläggning av kablar på havsbotten kan påverka möjligheterna till nödankring för sjöfarten.

I MKB:n framgår att på de djup där nödankring i projektområdena kan bli aktuell, främst i Poseidon Syd, kommer kablar att skyddas genom nedgrävning eller om bottenförhållande ej medger detta övertäckas för att minimera risken att skada kablar.

Som angetts ovan avser aktuell ansökan dock uppförande och drift av vindkraftsparken till havs enligt *lagen om Sveriges ekonomiska zon*, dvs. inte frågan om nedläggande av kablar (interna kabelnätet respektive exportkablar). Även om MKB:n till ansökan omfattar en miljöbedömning av aktuella nedläggning (grumling, m.m., allt för att visa på projektet i sin helhet) prövas inte dessa frågor i aktuell prövning.

2.12.2 Säkerhetsavstånd

2.12.2.1 Länsstyrelsen i Västra Götalands län har angett att bolaget ska redovisa hur den yrkade säkerhetszonen (yrkande iii) om 50 m från fundament ska tolkas. Länsstyrelsen har uppgett att bolaget ska förtydliga hur bolaget tar höjd för den rörelsemån som krävs enligt underlaget och lämpligen justera yrkande iii. Länsstyrelsen i Hallands län har angett att den nautiska riskanalysen visar att de korta säkerhetsavstånden innebär stora risker för sjöfarten, samt att ansökan bör kompletteras med skyddsåtgärder som minskar riskerna för sjöfarten. Trafikverket har angett att det mellan utpekade sjötrafikstråk av riksintresse och vindkraftverk eller andra anläggningar behöver vara ett tillräckligt stort sjösäkerhetsavstånd och att det annars kan medföra påtaglig skada på riksintresset. Myndigheten hänvisar till Sjöfartsverket för information om hur stora säkerhetsavstånden behöver vara. Trafikverket har även

angett att det behöver finnas ett villkor som reglerar säkerhetsavstånden mellan sjötrafikstråk av riksintresse och vindparken. Transportstyrelsen har efterfrågat en redogörelse av vilka överväganden bolaget gjort i sitt yrkande om en säkerhetszon om 50 m från respektive fundament. Myndigheten har även uppgett att det kommer att vara riskabelt för större fartyg att passera på betydligt större avstånd p.g.a. ankarlinor, rotorblad etc.

Aktuellt villkorsförslag med säkerhetszon är kopplad till själva det flytande fundamentet. Det är således inte en fast position utan säkerhetszonen om 50 m är i relation till respektive fundament, dvs. var det fundamentet fysiskt befinner sig på havsytan vid varje enskilt tillfälle. Utifrån detta saknas enligt bolaget skäl att justera aktuellt yrkande.

Vad avser övriga frågor hänvisas till SSPA:s PM med kompletteringar av ansökan avseende nautiska risker och sjötrafik, se bilaga N. Ett underlag finns nu att bedöma ansökan i sak vad avser sjösäkerhet.

2.12.3 Buffertzonen

2.12.3.1 Länsstyrelsen i Västra Götalands län har angett att bolaget behöver redovisa hur den föreslagna buffertzonen mellan fartyg och vindkraftspark förhåller sig till de riktlinjer som IMO tidigare fastställt som berör möjlighet för manövrering för fartygen. Göteborgs stad har angett att minimiavståndet mellan vindkraftsparker och farleder bör utgöras av en buffertzonen samt ett minimiavstånd mellan fartyg och vindkraftspark som är internationellt beaktat av de riktlinjer som IMO tidigare fastställt som berör möjlighet för manövrering för fartygen. Staden har även uppgett att konceptfartyget som bolaget utgår från gällande avstånd mellan fartyg och vindkraftspark gärna får vara av en fartygsstorlek om ordningen LOA 399 m.

Aktuell fråga bemöts av SSPA, se punkt 29 i kompletterande PM från SSPA, bilaga N.

2.12.4 Sjösäkerhetsanordningar

2.12.4.1 Länsstyrelsen i Västra Götalands län har angett att bolaget bör komplettera ansökan med förslag på villkor för utmärkning för sjöfarten med sjösäkerhetsanordningar. Transportstyrelsen har angett att "hindermarkering" i regel avser utmärkning för luftfarten, samt att ett villkor gällande utmärkning bör kompletteras/förtydligas med att utmärkning även ska ske för sjöfarten med sjösäkerhetsanordningar.

Vid var tid gällande regler om sjösäkerhetsanordning ska följas. Vindkraftverk, dess fundament och eventuell mätutrustning ska förses med sjösäkerhetsanordningar enligt Transportstyrelsens och Sjöfartsverkets anvisningar. Ett villkorsförslag (9) har föreslagits i detta avseende. Bolaget har ingen invändning mot att föreslaget villkor förtydligas i aktuellt avseende (*kursiv text* avser tilläggförslag till den första meningen i villkorsförslag 9).

- Vid var tid gällande regler om hindermarkering *respektive utmärkning för sjöfarten med sjösäkerhetsanordningar* ska följas. [...]

2.12.5 Sjötrafik i övrigt

2.12.5.1 *Transportstyrelsen har ställt en fråga om vad som menas med att sjötrafiken bedöms vara av 'lokal' betydelse i miljökonsekvensbeskrivningen i samband med att konsekvenserna för sjöfarten inom verksamhetsområdet bedöms bli liten/måttlig.*

MKB-bilaga D1 Bedömningsgrunder ger definitioner (2.6) till betydelse lokal. Gäller internt i parkområdet där ingen farled finns utpekad.

2.13 Påverkan för fartyg utanför vindkraftsområdet

2.13.1.1 *Länsstyrelsen i Västra Götalands län och Transportstyrelsen har angett att bolaget ska redovisa uppgifter om vindkraftsparkens påverkan för sjötrafiken i de angränsande farlederna i händelse av dåligt väder då fartyg kan behöva ändra kurs och rutt för grov sjö, kraftig vind och nedisning. Länsstyrelsen och Transportstyrelsen har även efterfrågat en redogörelse för eventuell ökad bränsleförbrukning och avgasemissioner från fartygstrafiken till följd av rutförläningar och omvägar runt vindkraftsparken.*

KonTiki har låtit SSPA bemöta och komplettera ansökan enligt efterfrågade uppgifter, se bilaga N punkterna 26 och 30.

2.14 Kulturmiljö

2.14.1 Påverkan på kulturvärden

2.14.1.1 *Riksantikvarieämbetet har angett att miljökonsekvensbeskrivningen behöver kompletteras med ytterligare underlag för att belysa påverkan på kulturvärden inom parkens påverkansområde. Myndigheten har även angett att förutsättningarna för att minska eller avhjälpa påverkan på marina fornlämningar och kulturhistoriska lämningar behöver redovisas samt att effekterna av följdverksamheter, till exempel behov av att bygga ut ledningsnätet på land, bör redovisas. Riksantikvarieämbetet har efterfrågat att kumulativa effekter av andra tillståndsgivna vindkraftsparker och andra liknande verksamheter som ansluter till samma överföringsnät ska ingå i bedömningen.*

Bolaget har låtit Ramboll Sverige AB komplettera den kulturmiljömässiga bedömningen av projektet, se bilaga P.

I relation till projektets förhållande till marina fornlämningar och kulturhistoriska lämningar kommer bolaget att följa kraven i kulturmiljölagstiftningen, vilket föreslås ”påminnas” om i villkorsförslag 11. Om enligt lagstiftningen skyddsvärda lämningar påträffas i vindkraftsparken kommer erforderliga skyddsavstånd att hållas gentemot sådana objekt. Se MKB:n kap. 8.9. Vidare kommer fråga om s.k. ”följdverksamheter” att prövas när ansökningarna för exportkabeln kommer att lämnas in. Det är således inga frågor som lämnas oberörda i projektet.

2.14.2 Landskapsbild

2.14.2.1 *Länsstyrelsen i Västra Götalands län har efterfrågat en beskrivning av vad som legat till grund för bolagets bedömning i landskapsanalysen i D10 utifrån kulturmiljösynpunkt. Länsstyrelsen har även efterfrågat en förklaring av skillnaden mellan bedömningsgrunderna i Bilaga D1, kap. 2 och Bilaga D10. Länsstyrelsen har även angett att bedömningen av påverkan på landskapsbilden behöver kompletteras med en analys av betydelsen av den sammantagna påverkan på den obrutna kustlinjen utifrån riksintresse högexploaterad kust i 4 kap. 4 § miljöbalken och riksintresse obruten kust i 4 kap. 1 § miljöbalken. Riksantikva-*

rieämbetet har även angett att bolaget bör belysa påverkan på människors vardagslandskap och upplevelse av en förändrad miljö. Göteborgs stad har angett att den kumulativa effekten av Poseidon och andra kommande vindkraftsparker kan utgöra en större påverkan på landskapsbilden i mellan- och fjärrzonen.

Redovisning av underlag för bedömningar av kulturmiljöer kopplat till utsikt och vyer i bilaga D10 till tidigare MKB samt svar på Riksantikvarieämbetets fråga om vardagslandskap återfinns i kompletterande PM från Ramboll (bilaga P, sid. 11). Kumulativa effekter avseende landskapsbild redovisas i avsnitt 2.11 ovan samt av Ramboll i bilaga O.

Bedömningsgrunderna i bilaga D1 till tidigare MKB följer kapitelindelningen (aspekterna) i miljökonsekvensbeskrivningen. Effekter och konsekvenser på kulturmiljöer som endast påverkas visuellt (förändrad landskapsbild) beskrivs i MKB kap. 8.11 - *Landskapsbild*. Detta kapitel baseras på landskapsanalysen i bilaga D10 och här tillämpas alltså bedömningsgrunderna i bilaga D10. Bedömningsgrunderna i bilaga D1, kap. 2.2 tillämpas endast för kapitlet MKB kap. 8.9 – Kulturmiljö som alltså inte innefattar kulturmiljöer och riksintressen på land eftersom dessa endast påverkas visuellt. Aspekterna och bedömningsgrunderna är avgränsade så att de inte ska överlappa varandra för att undvika att samma sak bedöms två gånger fast på olika sätt.

Ovan beskriven kapitelindelning, eller om man så vill avgränsning mellan aspekterna Kulturmiljö och Landskapsbild, är mycket vanlig inom MKB för vindkraft och får anses vara vedertagen. Vid bedömningar av påverkan på t.ex. riksintressen kan det dock ibland krävas att man utgår från mer än en aspekt och därför görs i förevarande MKB samlade bedömningar av riksintressen i kapitel 12. Vad gäller kulturmiljön omfattar alltså redovisningen i kap. 12.2.5 både aspekterna Kulturmiljö och Landskapsbild.

Vad gäller frågan om en komplettering av en *analys av betydelsen av den sammantagna påverkan på den obrutna kustlinjen utifrån riksintresse högexploaterad kust respektive obruten kust* har en analys av den sammantagna påverkan på riksintressena genomförts av Ramboll, se återigen bilaga P.

2.14.2.2 *Länsstyrelsen i Västra Götalands län och Göteborgs stad har efterfrågat en komplettering av fotomontaget från punkter där anläggningen kan ses i Göteborgs kommun och särskilt en fotopunkt från Björlanda.*

Fotomontage har tagits fram från Björlanda kile och Hästevik i Göteborgs kommun, se bilaga P.

2.14.2.3 *Länsstyrelsen i Västra Götalands län har efterfrågat en komplettering av ansökan med fotomontage från riksintresset för kulturmiljövården vid Pater Noster, Hamneskär. Länsstyrelsen har efterfrågat vyer mot väderstrecken SV-V-NV och angett att det behövs ytterligare en fotopunkt från Marstrandsön vid lotsutkiken med vy mot Marstrandsfjorden, fyren på Hamneskär och Pater Noster-skärgården. Riksantikvarieämbetet har angett att underlaget bör kompletteras med en siktfältsanalys och en tydligare redovisning av bifogade fotomontage. Tjörns kommun har angett att analysen av landskapsbilden behöver kompletteras*

med effekten av att det ingenstans i Tjörns kommun kommer gå att få utsikt över en obruten havshorisont.

Fotomontage har tagits fram från Pater Noster och Marstrand lotsutkik, se bilaga P.

I yttrandet från Riksantikvarieämbetet efterfrågas en siktfältsanalys baserad på topografiska förhållanden inom påverkansområdet. Enligt bolagets kännedom brukar inte siktfältsanalyser inkludera topografiska förhållanden och bolaget tolkar det därför som att det istället är en synbarhetsanalys, vilken baseras på höjddata längs kusten, som Riksantikvarieämbetet efterfrågar. En synbarhetsanalys togs fram inom ramen för MKB och finns redovisad på sid 9 i bilaga D10 till MKB. I kompletterande PM från Ramboll (bilaga P) finns en tydligare redovisning av bifogade fotomontage.

Den samlade redovisningen i MKB avsnitt 8.11 med bilaga D10 samt nu inlämnad komplettering utgör enligt Bolagets mening tillräckligt underlag för att bedöma de effekter som uppkommer på landskapet i Tjörns kommun.

2.15 Överföring av el och anslutningspunkter

2.15.1 Placeringen av anslutningspunkter

2.15.1.1 Affärsverket svenska kraftnät har angett att det är svårt att avgöra huruvida lokaliseringen av anslutningspunkter till havs respektive land är lämplig innan utredningarna är färdigställda. Myndigheten har samtidigt angett att placeringen dock förefaller rimlig, givet tidigare beskrivningar av Affärsverket svenska kraftnät. Göteborgs stad har efterfrågat information om var och hur vindkraftsparken planeras att anslutas.

Beträffande frågan om anslutningspunkter till havs respektive land får bolaget framhålla att det inte är frågor som prövas i nu aktuell ansökan. Utläggande och bibehållande av exportkablar m.m. prövas enligt kontinentalsockellagen av regeringen och vad avser svenskt sjöterritorium även av mark- och miljödomstolen enligt miljöbalken. Bolaget noterar Affärsverket svenska kraftnäts och Göteborgs stads synpunkter inför fortsatt arbete med kommande ansökan om utläggande och bibehållande av exportkablar m.m.

2.15.2 Processen för exportkablar

2.15.2.1 Affärsverket svenska kraftnät har angett att det är fördelaktigt att avvakta med en separat ansökan för exportkabeln till dess att det råder större tydlighet gällande myndighetens uppdrag att bygga ut transmissionsnätet till havs.

Bolaget noterar att Regeringskansliet den 21 juni 2023 skickade ut en promemoria angående en ändring av instruktionen för Affärsverket svenska kraftnät med innebörden att uppdraget att bygga ut transmissionsnätet till havs utgår. I promemorian föreslås ändringen träda i kraft den 1 oktober 2023.

2.16 Miljö kvalitetsnormer

2.16.1.1 Länsstyrelsen i Västra Götalands län har efterfrågat en redogörelse för vilka föroreningar som vindkraftsverken kan ge upphov till och omfattningen av dessa, med hänvisning till bl.a. havsmiljödirektivets miljö kvalitetsnorm B1. Länsstyrelsen har även uppgett att redogörelsen ska omfatta föroreningar från vittring av korrosionsskydd och rotorblad och en beskrivning av hur dessa föroreningar riskerar att påverka havsmiljön och miljö kvalitetsnormer. Länsstyrelsen har slutligen angett att bolaget ska ange vilka eventuella skyddsåtgärder bolaget åtar sig för att begränsa spridningen av farliga ämnen i miljön. Havs- och vattenmyndigheten har efterfrågat en redogörelse av verksamhetens eventuella påverkan på miljö kvalitetsnorm B.1 Farliga ämnen. Jordbruksverket har angett att de efterfrågar en beskrivning av potentiell miljöpåverkan som kan uppstå till följd av erosion från rotorblad och vilka risker som kan uppstå kopplat till utsläpp av mikroplast och PCB från vindparken.

Vindkraftverk i drift befinner sig i en exponerad miljö vilket resulterar i en viss erosion av materialet. Det eroderade materialet från nyare vindkraftverk utgörs främst av flagor av polyuretan och epoxy från det skyddande lager som avser förhindra erosion av själva rotorbladen. Det bedöms emellertid att en vindkraftparks ”utsläpp” av mikroplaster är försumbart jämfört med vad som exempelvis avgår från båtottenfärger i Sverige.³⁰

Ett annat utsläpp som kan förekomma i mycket små mängder är bisfenol A, som används vid framställandet av epoxy. Epoxy används för att limma ihop delar av rotorbladen och epoxy skyddas generellt av det skyddande yttre färglagret. Ett maximalt utsläpp kan uppgå till 1,5 mg per vindkraftverk och år (NORWEA 2021), vilket även det bedöms vara försumbart.

För att skydda stålstrukturer under och ovanför havsytan mot korrosion är någon form av korrosionsskydd nödvändigt. Detta gäller bland annat för de planerade vindkraftverkens flytande fundament. Ovan vatten skyddas strukturerna av någon typ av beläggning, vanligen ett lager av epoxy följt av ett skyddande övre lager av polyuretan.

Under vattensytan utgörs korrosionsskyddet av en kombination av skyddande beläggning i form av epoxy och katodiskt korrosionsskydd. Det finns två typer av katodiskt korrosionsskydd – ett system med en galvanisk anod, också kallad offeranod (galvanic anode cathodic protection; GACP), och ett system där tillförd ström driver den elektrokemiska reaktion som krävs för katodiskt korrosionsskydd (impressed current cathodic protection; ICCP). I dagsläget är planen att använda systemet med galvaniska anoder (GACP) av aluminium (Al) för fundamenten i vindkraftparken Poseidon, men ICCP kan vara ett alternativ.

För att skydda ett fundament under drifttiden bedöms ett behov av aluminiumanoder. Aluminium är den vanligast förekommande metallen och det tredje vanligast förekommande grundämnet i jordskorpan. Det är därmed också en vanligt förekommande metall i sediment. Användningen av aluminiumanoder är vanligt förekommande vid både hamnanläggningar och havs-

³⁰ Av utsläppen direkt till havs bedöms båtottenfärger utgöra en av de största källorna till mikroplast med 160 – 740 ton årligen i Sverige (Naturvårdsverket 2017).

baserad vindkraft. Endast en mindre anrikning av aluminium i sedimentet i nära anslutning till aluminiumanoder har visats i ett hamnområde med begränsad vattenomsättning trots att anoderna till 93 procent bestod av aluminium³¹, medan en annan hamnstudie visade på en något högre anrikning av aluminium i sedimentet men inga ökade koncentrationer av aluminium i vattenmassan.³² I det planerade vindparksområdet är vattenomsättningen långt större än i något av dessa fall, givet att det är ett öppet havsområde med stora djup, stort vattenutbyte genom havsströmmar och som dessutom befinner sig i ett gränsområde mellan två vattenmassor där ett stort vattenutbyte kan ske även genom uppvällning (se bilaga D13. Sediment och hydrodynamisk modellering). Som beskrivs i MKB (kap. 8,1; Bottenförhållanden) är verksamhetsområdet för vindkraftparken därtill huvudsakligen lokaliserat i ett område med s.k. transportbottnar, där sedimentationen är låg till obefintlig. Sammantaget förefaller det därför osannolikt att höga koncentrationer av aluminium i vattenmassan uppstår eller en anrikning av aluminium i sedimentet kommer sker i anslutning till vindkraftparken.

Zink är ett vanligt förekommande utsläpp, främst från diffusa landbaserade källor såsom läckage från skogsmark.³³ En anrikning av zink i sedimentet i nära anslutning till aluminiumanoder har visats i ett hamnområde med begränsad vattenomsättning³⁴, medan man i anslutning till havsbaserade vindkraftverk i Belgien inte funnit någon anrikning av zink i anslutning till vindkraftverken.³⁵ Precis som beskrivs ovan är vattenomsättningen i parkområdet mycket god och sedimentationen på bottenarna i området huvudsakligen låg till obefintlig. Det förefaller därmed osannolikt att höga koncentrationer av zink i vattenmassan eller någon anrikning i sedimentet kommer att uppstå i anslutning till vindkraftparken.

Varken aluminium eller zink finns medtagna i Havsmiljödirektivets indikator B1.³⁶

2.17 Övrigt

2.17.1 Tekniska aspekter rörande anläggning m.m.

2.17.1.1 *Havs- och vattenmyndigheten har angett att bolaget behöver förtydliga osäkerheter i användandet av bullerdämpande tekniker på stora djup. Bolaget behöver även förtydliga*

³¹ Caplat, C., Basuyaux, O., Pineau, S., Deborde, J., Grolleau, A. M., Leglatin, S., & Mahaut, M. L. (2020). Transfer of elements released by aluminum galvanic anodes in a marine sedimentary compartment after long-term monitoring in harbor and laboratory environments. *Chemosphere*, 239, 124720.

³² Gabelle, C., Baraud, F., Biree, L., Gouali, S., Hamdoun, H., Rousseau, C., & Leleyter, L. (2012). The impact of aluminium sacrificial anodes on the marine environment: a case study. *Applied geochemistry*, 27(10), 2088-2095.

³³ Naturvårdsverket. Utsläpp i siffror – Utsläpp av metaller. Utsläpp av metaller (naturvardsverket.se) 2023-06-27.

³⁴ Caplat, C., Basuyaux, O., Pineau, S., Deborde, J., Grolleau, A. M., Leglatin, S., & Mahaut, M. L. (2020). Transfer of elements released by aluminum galvanic anodes in a marine sedimentary compartment after long-term monitoring in harbor and laboratory environments. *Chemosphere*, 239, 124720.

³⁵ Degraer, S., Brabant, R., Rumes, B. & Vigin, L. (eds). 2019. Environmental Impacts of Offshore Wind Farms in the Belgian Part of the North Sea: Marking a Decade of Monitoring, Research and Innovation. Brussels: Royal Belgian Institute of Natural Sciences, OD Natural Environment, Marine Ecology and Management, 134 p.

³⁶ B1: Tillförsel av farliga ämnen från mänsklig verksamhet ska minska tills den inte orsakar halter av farliga ämnen som förhindrar att god miljöstatus uppnås.

värsta tänkbara fallet att en fjärdedel av förankringarna utförs med pålning av pinpiles och/eller komplettera med villkor om högsta antalet förankringar med pinpiles.

Det finns som anges osäkerheter vad avser bullerdämpande tekniker på större djup. Aktuellt anläggningsarbete ligger emellertid några år fram i tiden och kunskapsläget ökar stadigt i takt med att flytande vindkraftsparken uppförs inom Europa och globalt. Även effektiviteten av bullerdämpande åtgärder på stora djup ökar i och med att tekniken förbättras. Anläggningsarbetena är styrda av föreslaget villkor om undervattensljud samt det faktum att aktuella dämpningstekniker kommer att vara beprövade inför anläggningsstart. Eftersom villkoret är styrande kommer verksamheten att anpassas till de tillgängliga bullerdämpande tekniker som finns vid konstruktionsstart och kombineras med ett lämpligt pålningsförfarande.

Under anläggningsskedet är traditionell pålning av förankringar med pinpiles det förankringsalternativ som orsakar de högsta nivåerna av undervattensbuller. Vad avser antalet pålade förankringar är de konservativt antagna till 25 procent av det totala antalet förankringar för projektet. Denna andel har därmed använts för upprättande av ett *worst case scenario* för undervattensbuller. Eftersom denna i ansökan angivna andelen redan innebär ett åtagande från verksamhetsutövaren saknas skäl att villkorsreglera frågan.

2.17.2 Ekonomisk säkerhet

2.17.2.1 Länsstyrelsen i Västra Götalands län har angett att villkor 16 om ekonomisk säkerhet behöver klargöras med avseende på vilket belopp som ska ställas som ekonomisk säkerhet per vindkraftverk. Länsstyrelsen i Västra Götalands län och Länsstyrelsen i Hallands län har angett att det i beräkningen bör framgå poster för borttagande av rotorblad och torn, plattformar, transformatorstationer, fundament/ankare, vajrar/kättingar, borttagande av internt kabelnät samt eventuell nödvändig sjömätning i samband med en nedläggning av verksamheten. Länsstyrelsen i Hallands län har även angett att ansökan bör kompletteras med den beräkning som ligger till grund för den ekonomiska säkerhet som behövs för att återställa området. Länsstyrelsen i Hallands län har även angett att bolaget bör komplettera med ett förslag till hur säkerheten ska uppräknas och att en uppräkning t.ex. kan utgå från konsumentprisindex så att säkerheten behåller sitt ekonomiska värde under hela tillståndstiden.

En genomgång av villkor om ställande av ekonomisk säkerhet för andra tillståndsgivna vindkraftparker till havs visar att säkerhetens storlek varierar mellan projekten men att de fastställda säkerheterna efter omvandling till dagens penningvärde är cirka fem till sex MSEK per verk.³⁷ Bolaget anser att detta är en lämplig nivå även i förhållande till de flytande vindkraftverk som är aktuella i Poseidon, bl.a. genom en nedmontering av en vindkraftpark med flytande fundament kommer att vara ett betydligt mindre omfattande arbete än att avveckla en enskild monopile. Borttagande av fundamenten som är aktuella i Poseidon kräver inte fartyg med stor lyftkapacitet utan kan forslas bort med mindre fartyg efter förankringen kopplats bort, vilket sannolikt innebär lägre avvecklingskostnader. Installationerna i övrigt är i stort lika med Vattenfalls tidigare

³⁷ Se tillstånd meddelat för Vattenfalls vindkraftpark Lillgrund, Svenska Kriegers flak och Kattegatt Syd samt tillstånd meddelat för Galatea Galene Vindpark AB.

tillståndsgivna parker. Med precisering av villkorsförslag 17 föreslås tillståndet därmed förenas med en säkerhet om fem (5) MSEK per uppfört vindkraftverk enligt följande.

- Bolaget ska hos Länsstyrelsen i Västra Götalands län ställa säkerhet för kostnaderna för återställningsåtgärder samt för eventuell nödvändig sjömätning i samband med en nedläggning av verksamheten. Säkerheten, som ska ställas senast när anläggningsarbetena påbörjas, ska uppgå till 5 (fem) miljoner SEK per uppfört vindkraftverk i 2022 års prisnivå.

2.17.3 Samplanering med havsplaner m.m.

2.17.3.1 *Göteborgs stad har angett att ansökan behöver kompletteras med hur samplanering kommer att ske med det påbörjade arbetet med ändringar av havsplanen för Västerhavet. Staden har även uppgett att de önskar information om bolaget avser invänta resultatet av HaV:s och övriga myndigheters arbete med ändringar av havsplanerna och regeringens beslut om ny havsplan för norra Västerhavet. Staden har angett att de ser att det är arbetet med revideringen av havsplanen för norra Västerhavet som bäst har förutsättningar att göra den kumulativa bedömningen, inte minst mot bakgrund att det finns flera utmanande intressekonflikter att ta hänsyn till.*

Bolaget ser positivt på att havsplanerna kan komma att uppdateras med nya områden för energitvinning men ser inte behov av att invänta uppdaterade havsplaner för att gå vidare med ansökan. Havs- och vattenmyndigheten ska lämna förslag till ändrade havsplaner till regeringen senast den 31 december 2024. Att invänta uppdaterade havsplaner skulle innebära att samtliga havsbaserade projekt idag skulle pausas ett antal år, vilket skulle få stora konsekvenser för elförsörjningen av inte minst mellersta och södra Sverige.

2.17.4 Lägesdata

2.17.4.1 *Försvarsmakten har angett att de behöver lägesbundna data i form av shape-filer vid granskning av vindkraft till havs samt även översiktskarta och information om höjder, antal verk och tekniska system. Försvarsmakten har även upplyst länsstyrelsen att de i normalfallet behöver ungefär åtta veckors handläggningstid från det att alla handlingar har inkommit. Teracom AB har angett att de behöver meddelas i ett tidigt stadium om preliminära turbinplaceringar, dvs. koordinater samt höjd och diameter på turbinerna.*

Lägesbundna data med koordinater m.m. samt teknisk information rörande antal vindkraftverk och tekniska system finns i den karta som bilagts ansökan, bilaga A, respektive i den tekniska beskrivningen som också bilagts ansökan, bilaga C. Om Försvarsmakten vill ta del av ytterligare tekniska specifikationer är bolaget öppna för att ha en dialog direkt med Försvarsmakten. Bolaget noterar Försvarsmaktens upplysning gentemot Länsstyrelsen i Västra Götalands län.

Den närmare placeringen av vindkraftverken ska enligt bolagets villkorsförslag 2 ske efter samråd med Länsstyrelsen i Västra Götalands län, Sjöfartsverket, Transportstyrelsen och Försvarsmakten. Bolaget kan därefter tillställa aktuell information till Teracom AB.

2.17.5 Referensgrupp

2.17.5.1 Kungälv kommun har angett att kommunen inte har några ytterligare synpunkter utöver kommunstyrelsens tidigare beslut från den 18 augusti 2021. Av 2021 års beslut framgår att Kungälv kommun angett att de önskar delta i kommande arbets-/referensgrupp för kommuner i fortsatt arbetsprocess. Det framgår även av beslutet att kommunen angett att de vill säkerställa att länsstyrelsens frågeställningar och synpunkter framkommer tydligt i miljökonsekvensbeskrivningen för vindkraftsparken.

Bolaget har sedan samrådsfasen och fortsatt varit öppna för synpunkter från kommuner och andra intressenter i området. I och med att Kungälv kommun inte inkommit med några nya synpunkter tolkar bolaget det som att kommunen anser att länsstyrelsens frågeställningar och synpunkter framkommit tillräckligt tydligt i den redovisade miljökonsekvensbeskrivningen för vindkraftsparken.

3 Ärendets fortsatta handläggning – kungörelse

KonTiki anser, som angetts inledningsvis, att aktuell ansökan nu kan kungöras. Om det enligt länsstyrelsen kvarstår någon fråga trots ovanstående komplettering hemställer bolaget om ett specifikt möte för att diskutera dessa frågor inför en kungörelse.

KONTIKI VIND AB, genom

Mikael Berglund
(enligt fullmakt)

Erik Andersson

Bilagor³⁸

- B.2** Uppdaterad konsoliderad villkorslista
- F.** WSP Sverige AB, *Fladdermusinventering Poseidon*, 2023-08-17
- G.** Efterklang AB, *Mätning av undervattensbuller*, 2023-08-17
- H.** WSP Sverige AB, *Komplettering Poseidon – fåglar*, augusti 2023.
- I.** NIRAS Sweden AB, *Bentosundersökningar*, 2023-08-07.
- J.** NIRAS Sweden AB, *Fortsatt analys av tumlarförekomst i vindkraftparken Poseidon*, 2023-08-17.
- K.** Läsnyckel.
- L.** Efterklang AB, *KonTiki Vind AB – Vindparken Poseidon, Undervattensbuller*, 2023-08-17
- M.** WSP Sverige AB, *Komplettering Poseidon – kumulativa effekter*, 2023-08-18
- N.** SSPA (nu del av RISE Research Institutes of Sweden), *Komplettering nautiska risker och sjöfart*, 2023-08-18
- O.** Ramboll Sverige AB, *Kumulativa effekter*, 2023-08-09
- P.** Ramboll Sverige AB, *Kompletterande analyser och bedömningar*, 2023-08-09

³⁸ Bilagenumereringen fortsätter från den bilagenumerering som återfinns i KonTikis ansökan om tillstånd enligt LSEZ.

Sammanträdesprotokoll

Sammanträdesdatum

2023-10-04

Sida

17 (31)

§ 105/2023

Remissvar - tillståndsansökan för havsbaserad vindkraftspark Poseidon (Dnr KS2023/0479)

Sammanfattning

Regeringen har uppdragit åt Länsstyrelsen i Västra Götalands län att bereda tillståndsansökan för den havsbaserade vindkraftsparken Poseidon som KonTiki AB ansöker om. Ansökan avser ett tillstånd enligt lagen om Sveriges ekonomiska zon (LSEZ).

Kungälv kommun får härmed tillfälle att yttra sig över ansökan med tillhörande komplettering. Yttrandet ska ha kommit in till Länsstyrelsen senast den 31 oktober 2023.

Aktuell ansökan avser en tillståndsprövning av det första vindkraftsprojekt i Sverige till havs där vindkraftverken endast avses att uppföras med flytande fundament. Tillståndsansökan lämnas in med hänvisning till (LSEZ) och avser mer specifikt uppförande, drift och avveckling av en vindkraftspark som benämns Poseidon, med tillhörande kringanläggningar (transformatorstation, m.m.), belägen i södra Skagerrak och norra Kattegatt, allt inom Sveriges ekonomiska zon. Vindkraftsparken Poseidon kommer som mest att bestå av 94 vindkraftverk med en totalhöjd om upp till 340 meter. Vindkraftsparken förväntas kunna generera ca 5,5 TWh per år, vilket motsvarar ca fyra procent av Sveriges elanvändning idag samt en försörjningskapacitet för ca en miljon hushåll med el. Vindkraftsparken beräknas enligt aktuell tidplan kunna vara i drift omkring år 2031, men en tidigare driftsättning bedöms också vara möjlig beroende på hur tillståndsprövningen fortlöper. KonTiki Vind är ett bolag som samägs av Vattenfall Vindkraft AB och Zephyr AS, där Vattenfall är majoritetsägare.

Remissen avser komplettering i ärendet där kommunen tidigare yttrat sig i samband med avgränsningssamråd avseende Miljökonsekvensbeskrivning (MKB) i ärendet och Kungälv kommun hade då inga synpunkter. I Mars 2023 har kommunen även yttrat sig över en tidigare komplettering av ärendet och hade inga synpunkter.

Kungälv kommun har i samband med avgränsningssamråd för MKB för ett annat ärende avseende havsbaserad vindkraftspark ställt sig positiv till havsbaserad vindkraftsetablering generellt.

Den nu inkomna kompletteringen av ärendet innehåller underlag avseende villkorsförslag för ansökan enligt LSEZ samt lagen om kontinentalsockeln. Därutöver finns kompletteringsunderlag avseenden fladdermöss, undervattensbuller, fåglar, tumlare, miljöundersökning, kumulativa effekter, sjöfart och landskapsbild.

Förvaltningens bedömning är att kommunen inte har några synpunkter på inkommen komplettering.

**UTSKOTTET FÖR SAMHÄLLE OCH
UTVECKLING**

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Justeras sign

Sammanträdesprotokoll

Sammanträdesdatum

2023-10-04

Sida

18 (31)

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse Remissvar - tillståndsansökan för havsbaserad vindkraftspark Poseidon
Bilaga Bilaga B.2 - Konsoliderad villkorslista (35584)
Bilaga Bilaga F - WSP, Fladdermusinventering
Bilaga Bilaga G - Efterklang AB, Matnings undervattensbuller
Bilaga Bilaga H - WSP, Komplettering faglar
Bilaga Bilaga I - NIRAS, Bentosundersökningar
Bilaga Bilaga J - NIRAS, fortsatt analys tumlarforekomst
Bilaga Bilaga K - lasnyckel
Bilaga Bilaga L - Efterklang AB, Undervattensbuller
Bilaga Bilaga M - WSP, Kumulativa effekter
Bilaga Bilaga N - SSPA (RISE), Nautiska risker och sjofart
Bilaga Bilaga P - Ramboll, Kompletterande analyser och bedomningar (1)
Bilaga KonTiki Vind AB, kompletteringsyttrande EEZ, 18 augusti 2023

Yrkande

Greger Plannthin (SD): att följande mening stryks ur remissvaret:

”Kungälv kommun har i samband med avgränsningssamråd för MKB för ett annat ärende avseende vindkraftsbaserad vindkraftspark ställt sig positiv till havsbaserad vindkraftsetablering generellt”

Ove Wiktorsson (C): Avslag på Greger Plannthins (SD) yrkande.

Jonas Andersson (S): Avslag till Greger Plannthins (SD) yrkande och bifall till förvaltningens förslag.

Propositionsordning

Ordförande ställer proposition på förvaltningens förslag mot Greger Plannthins (SD) yrkande och finner att utskottet beslutar att anta förvaltningens förslag till beslut.

Ingen omröstning begärs.

Förslag till kommunstyrelsen

Kommunen har inga synpunkter på de nu inkomna kompletteringarna i ärendet avseende tillståndsansökan för havsbaserad vindkraftspark Poseidon.

Ilona Waern (KD) lämnar en anteckning till protokollet, se bilaga.

Greger Plannthins (SD) Reserverar sig på beslutet till förmån för eget förslag.

Expedieras till:

till vastragotaland@lansstyrelsen.se

Ange ärendebeteckningen 500-8022-2023 i ämnesraden

För kännedom till:

Linda.andreasson@kungalv.se

**UTSKOTTET FÖR SAMHÄLLE OCH
UTVECKLING**

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Justeras sign

Sammanträdesprotokoll

Sammanträdesdatum

Sida

2023-10-04

19 (31)

**UTSKOTTET FÖR SAMHÄLLE OCH
UTVECKLING**

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Justeras sign

Protokollsanteckning - KS2023 / 0479–10 Remissvar - tillståndsansökan för havsbaserad vindkraftspark Poseidon

Denna gigantiska etablering äger ett stort samhällsintresse både bland medborgare och politiker.

Tillståndsansökningarna gällande havsbaserad vindkraft står på kö där t. ex Mareld kommer att ligga kloss an Poseidon norrut.

Poseidon etablerar 94 vindkraftverk, 320 meter höga i ett havsområde lika stort som Gotland med ny teknik. En teknik som borde prövas i ett pilotprojekt med ett lägre antal verk för att säkerställa nyttan och utreda konsekvenser för havsmiljön, militär och samhällssäkerhet, yrkessjöfart och nöjessjöfart samt säkerställa att den visuella påverkan blir acceptabel.

Vi kristdemokrater vill se en storskalig elektrifiering för att vi ska bli klimatneutrala. Då krävs en fördubbling av vår elproduktion. Därför bejakar vi samtliga fossilfria energislag. Kärnkraften tillsammans med vattenkraft och kraftvärme står för stabilitet. Detta kan sedan kompletteras med vindkraft. Tyvärr ser vi panikåtgärder och en tro på att morgondagens elbehov kommer att lösas med vindkraftsetableringar. Så kommer inte vara fallet.

Ilona Waern (KD)

Sammanträdesprotokoll

Sammanträdesdatum

2023-10-04

Sida

17 (31)

§ 105/2023

Remissvar - tillståndsansökan för havsbaserad vindkraftspark Poseidon (Dnr KS2023/0479)

Sammanfattning

Regeringen har uppdragit åt Länsstyrelsen i Västra Götalands län att bereda tillståndsansökan för den havsbaserade vindkraftsparken Poseidon som KonTiki AB ansöker om. Ansökan avser ett tillstånd enligt lagen om Sveriges ekonomiska zon (LSEZ).

Kungälv kommun får härmed tillfälle att yttra sig över ansökan med tillhörande komplettering. Yttrandet ska ha kommit in till Länsstyrelsen senast den 31 oktober 2023.

Aktuell ansökan avser en tillståndsprövning av det första vindkraftsprojekt i Sverige till havs där vindkraftverken endast avses att uppföras med flytande fundament. Tillståndsansökan lämnas in med hänvisning till (LSEZ) och avser mer specifikt uppförande, drift och avveckling av en vindkraftspark som benämns Poseidon, med tillhörande kringanläggningar (transformatorstation, m.m.), belägen i södra Skagerrak och norra Kattegatt, allt inom Sveriges ekonomiska zon. Vindkraftsparken Poseidon kommer som mest att bestå av 94 vindkraftverk med en totalhöjd om upp till 340 meter. Vindkraftsparken förväntas kunna generera ca 5,5 TWh per år, vilket motsvarar ca fyra procent av Sveriges elanvändning idag samt en försörjningskapacitet för ca en miljon hushåll med el. Vindkraftsparken beräknas enligt aktuell tidplan kunna vara i drift omkring år 2031, men en tidigare driftsättning bedöms också vara möjlig beroende på hur tillståndsprövningen fortlöper. KonTiki Vind är ett bolag som samägs av Vattenfall Vindkraft AB och Zephyr AS, där Vattenfall är majoritetsägare.

Remissen avser komplettering i ärendet där kommunen tidigare yttrat sig i samband med avgränsningssamråd avseende Miljökonsekvensbeskrivning (MKB) i ärendet och Kungälv kommun hade då inga synpunkter. I Mars 2023 har kommunen även yttrat sig över en tidigare komplettering av ärendet och hade inga synpunkter.

Kungälv kommun har i samband med avgränsningssamråd för MKB för ett annat ärende avseende havsbaserad vindkraftspark ställt sig positiv till havsbaserad vindkraftsetablering generellt.

Den nu inkomna kompletteringen av ärendet innehåller underlag avseende villkorsförslag för ansökan enligt LSEZ samt lagen om kontinentalsockeln. Därutöver finns kompletteringsunderlag avseenden fladdermöss, undervattensbuller, fåglar, tumlare, miljöundersökning, kumulativa effekter, sjöfart och landskapsbild.

Förvaltningens bedömning är att kommunen inte har några synpunkter på inkommen komplettering.

**UTSKOTTET FÖR SAMHÄLLE OCH
UTVECKLING**

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Justeras sign

Sammanträdesprotokoll

Sammanträdesdatum

2023-10-04

Sida

18 (31)

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse Remissvar - tillståndsansökan för havsbaserad vindkraftspark Poseidon
Bilaga Bilaga B.2 - Konsoliderad villkorlista (35584)
Bilaga Bilaga F - WSP, Fladdermusinventering
Bilaga Bilaga G - Efterklang AB, Matnings undervattensbuller
Bilaga Bilaga H - WSP, Komplettering faglar
Bilaga Bilaga I - NIRAS, Bentosundersökningar
Bilaga Bilaga J - NIRAS, fortsatt analys tumlarforekomst
Bilaga Bilaga K - lasnyckel
Bilaga Bilaga L - Efterklang AB, Undervattensbuller
Bilaga Bilaga M - WSP, Kumulativa effekter
Bilaga Bilaga N - SSPA (RISE), Nautiska risker och sjofart
Bilaga Bilaga P - Ramboll, Kompletterande analyser och bedomningar (1)
Bilaga KonTiki Vind AB, kompletteringsyttrande EEZ, 18 augusti 2023

Yrkande

Greger Plannthin (SD): att följande mening stryks ur remissvaret:

”Kungälv kommun har i samband med avgränsningssamråd för MKB för ett annat ärende avseende vindkraftsbaserad vindkraftspark ställt sig positiv till havsbaserad vindkraftsetablering generellt”

Ove Wiktorsson (C): Avslag på Greger Plannthins (SD) yrkande.

Jonas Andersson (S): Avslag till Greger Plannthins (SD) yrkande och bifall till förvaltningens förslag.

Propositionsordning

Ordförande ställer proposition på förvaltningens förslag mot Greger Plannthins (SD) yrkande och finner att utskottet beslutar att anta förvaltningens förslag till beslut.

Ingen omröstning begärs.

Förslag till kommunstyrelsen

Kommunen har inga synpunkter på de nu inkomna kompletteringarna i ärendet avseende tillståndsansökan för havsbaserad vindkraftspark Poseidon.

Ilona Waern (KD) lämnar en anteckning till protokollet, se bilaga.

Greger Plannthins (SD) Reserverar sig på beslutet till förmån för eget förslag.

Expedieras till: [till vastragotaland@lansstyrelsen.se](mailto:vastragotaland@lansstyrelsen.se)
Ange ärendebeteckningen 500-8022-2023 i ämnesraden

För kännedom till: Linda.andreasson@kungalv.se

**UTSKOTTET FÖR SAMHÄLLE OCH
UTVECKLING**

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Justeras sign

Sammanträdesprotokoll

Sammanträdesdatum

Sida

2023-10-04

19 (31)

**UTSKOTTET FÖR SAMHÄLLE OCH
UTVECKLING**

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Justeras sign

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Sid 1 (4)

Tjänsteskrivelse

Handläggarens namn
Hans Nilsson de la Croix

2023-09-15

Planuppdrag för förskola, del av Vena 1:3 (Dnr KS2023/1862-1)

Sammanfattning

Sektor Bildning och lärande har identifierat ett behov av en ny förskola med 144 platser från och med höstterminen 2027 i Ytterby. En lokaliseringsstudie har tagits fram för att peka ut lämpliga platser för den nya förskolan. Med grund i lokaliseringsstudien föreslås att del av fastigheten Vena 1:3 planläggs för förskola.

Verksamheten bedömer att planarbetet kan starta i enlighet med projekttidplanen 2023 - 2026 men att ett antagande av detaljplanen bedöms preliminärt först kunna ske i början av 2026.

Juridisk bedömning

Planläggningen kommer att hanteras utifrån plan- och bygglagen.

Vid tidpunkt för detta beslut gäller Plan- och bygglag (2010:900) ändrad t.o.m. [SFS 2023:173].

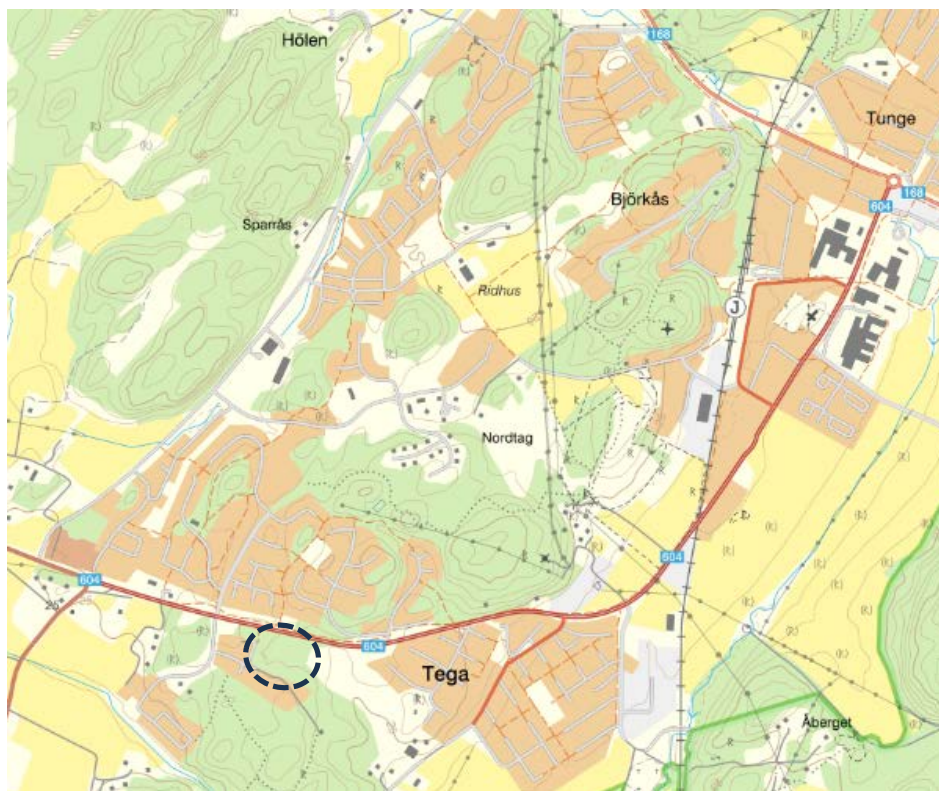
Förvaltningens bedömning

Bakgrund

Sektor Bildning och lärande har identifierat ett behov av en ny förskola i Ytterby med minst 144 platser från och med höstterminen 2027 till följd av den bostadsutveckling som sker i Ytterby och kringliggande landsbygd.

En lokaliseringsstudie färdigställdes 2023 med syfte att identifiera möjliga platser för två nya förskolor i Ytterby. Totalt analyserades åtta platser utifrån ett antal kriterier rörande bamperspektiv, tillgänglighet och genomförbarhet. I dagsläget pågår planläggning för en av platserna, Västra Tunge. Av de resterande platserna har alternativet vid Torsbyvägen bedömts som det mest lämpliga för en etablering av förskola.

Det aktuella planområdet ligger i Övre Tega söder om Torsbyvägen i utkanten av de södra delarna av Ytterby. Totalt uppgår det till cirka 18 000 kvadratmeter och innefattar huvudsakligen en del av fastigheten Vena 1:3. Platsen består mestadels av tät skog och ligger i anslutning till befintlig småhusbebyggelse.

Figur 1 Aktuellt planområde inringat

Bedömning

Platsen är strategiskt belägen längs med Torsbyvägen som är ett huvudstråk för pendling från landsbygden och en lokalisering av förskolan hit bidrar även till att sprida fördelningen av förskoleplatser i Ytterby mer än i dagsläget.

Förutsättningarna för att planlägga platsen för förskola bedöms som goda enligt den lokaliseringsutredning som genomförts. Det finns tillräckligt mycket plats för att tillgodose Boverkets rekommendationer om 40 kvadratmeter friyta per barn för förskolor. Infrastruktur och kommunikationer finns utbyggt i anslutning till planområdet.

Det föreslagna planområdet är sedan tidigare obebyggt och det finns därmed flera frågor som initialt bedöms behöver utredas under planarbetet.

En förskola med 144 platser kommer att leda till ökade trafikflöden i och till området. Under planarbetet kommer det att behöva utredas hur hämtning och lämning bäst ska ske till och från förskolan utifrån en ändamålsenlig utformning av verksamheten. Trafiksäkerheten är också en viktig aspekt för hur föräldrar med barn bäst ska kunna ta sig till och från förskolan via gång- eller cykelvägar.

Vidare bör naturvärden, geoteknik, dagvattenhangering, vatten- och avlopp samt arkeologi utredas för att säkerställa platsens lämplighet.

Verksamheten bedömer att planarbetet kan starta i enlighet med projekttidsplanen 2023 - 2026 men att ett antagande av detaljplanen bedöms preliminärt först kunna ske i början av 2026.

Ärendenivåer – bedömning utifrån kommunfullmäktiges strategiska mål eller kommunstyrelsens resultatmål

Den föreslagna åtgärden skapar förutsättningar för att uppfylla kommunfullmäktiges strategiska mål om *Att ge goda förutsättningar för livslångt lärande* och kommunstyrelsens resultatmål att *Alla barn och elever vistas i en trygg och säker pedagogisk miljö*.

Bedömning utifrån miljö, hållbarhet och mål i Agenda 2030

Föreslagen åtgärd kan vid rätt utformning bidra till Agenda 2030 målet *God utbildning för alla*.

Bedömning utifrån politiska styrdokument

Den föreslagna lokaliseringen för förskolan är utpekad som ett *Natur- och friluftsområde* i kommunens fördjupade översiktsplan för Ytterby. Detaljplaneområdet ligger i den nordvästra delen av det utpekade naturområdet och omges av ett bostadsområde i västlig samt sydlig riktning och Torsbyvägen i norr. Den fördjupade översiktsplanens riktlinjer rörande placering av förskolor har främst tagit avstamp i var ny exploatering pekas ut. Till följd av den växande landsbygden har dock behov av en ny förskola längs med något av huvudtrafikstråken vuxit fram, vilket har varit en av förutsättningarna för lokaliseringstudien. Därutöver finns i dagsläget relativt få förskoleplatser i de södra delarna av Ytterby.

Den genomförda lokaliseringstudien har pekat ut den aktuella platsen som den mest lämpliga platsen utifrån uppställda kriterier. En ny förskola bedöms vara ett väsentligt samhällsintresse varför avsteg från den fördjupade översiktsplanen är motiverat.

Då detaljplanen gör avsteg från den fördjupade översiktsplanens utpekade markanvändning genomförs planarbetet med utökat förfarande.

Bedömning utifrån ett medborgar- och brukarperspektiv

Den planerade åtgärden innebär att det tillkommer en förskola i de södra delarna av Ytterby vilket är positivt för boende i Ytterby och kringliggande landsbygd. Ett ökat utbud av offentlig service i orten bidrar till en ökad attraktivitet och ökade boendevärden. Den delen av det utpekade *Natur- och friluftsområdet* som tas i anspråk för den nya förskolan bedöms ha en ringa betydelse för naturområdets funktion och tillgänglighet för allmänheten som helhet. För de boende i anslutning till området kan dock ett ianspråktagande av det vara en försämring.

Utifrån ett barnperspektiv bedöms platsen vara bra då det finns goda möjligheter att skapa en ändamålsenlig förskola och utemiljöer med närhet till natur.

Bedömning utifrån ett medarbetarperspektiv.

Planläggningen bedöms inte påverka arbetsmiljön negativt.

Ekonomisk bedömning

Kommunen står för kostnaderna förenade med att upprätta och genomföra detaljplanen.

Förslag till beslut

1. Förvaltningen får i uppdrag att upprätta detaljplan för del av fastigheten Vena 1:3.

Fredric Arpfjord
Verksamhetschef planering och myndighet

Anders Holm
Sektorchef samhälle och utveckling

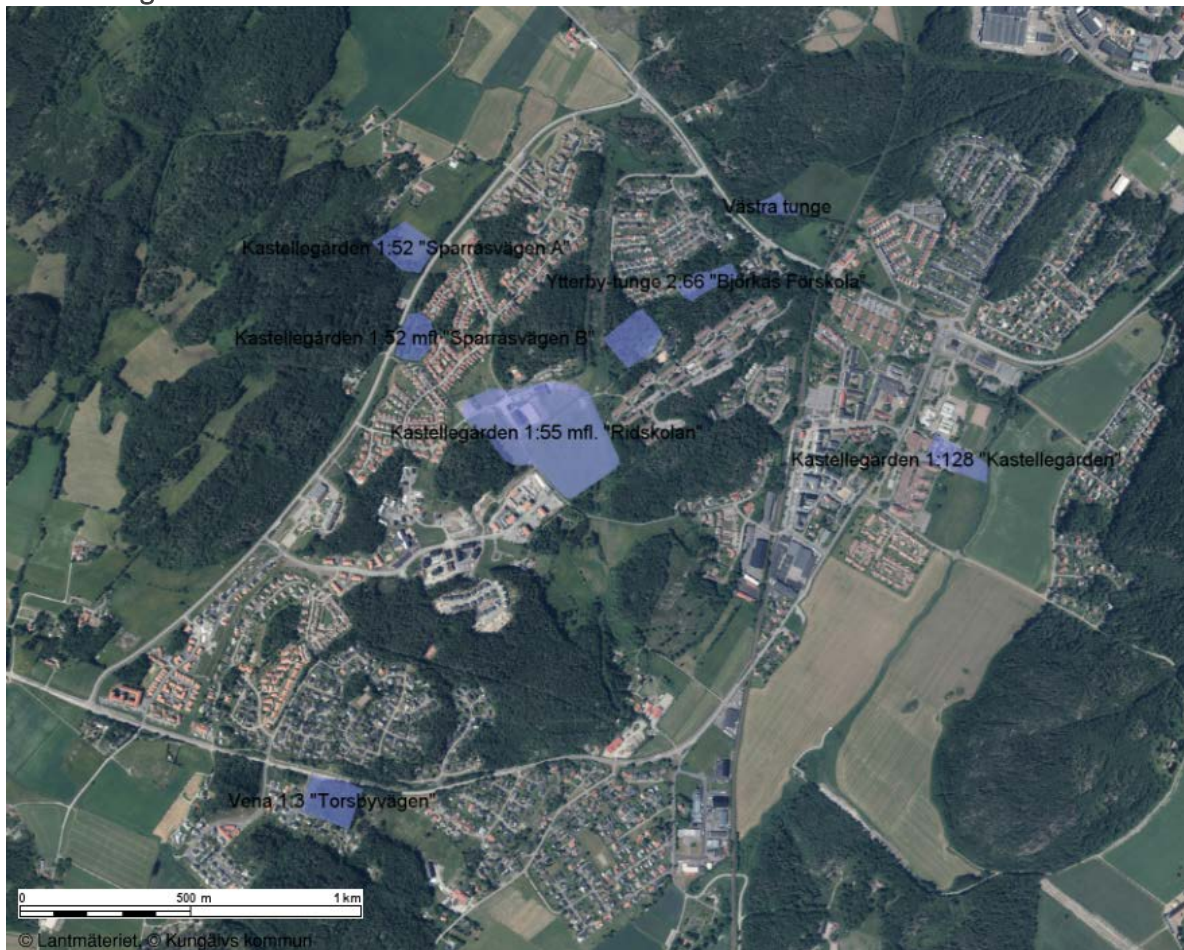
Expedieras till: Anna Hedlin, Tf enhetschef plan
Gunilla Carlsson Gremner, Planenheten
Hans Nilsson de la Croix, Planenheten

Bilaga 1 - Bedömningskriterier

Uppdrag

Sektor bildning och lärande har identifierat behov av en ny förskola i Ytterby med minst 108 platser (6 avdelningar) från och med ht-2025, samt en ny förskola med minst 144 platser (8 avdelningar) från och med ht-2027. Behovet av ny förskola har sin grund i den planerade nybyggnationen av bostäder i Ytterby och utvecklingen på landsbygden i upptagningsområdet.

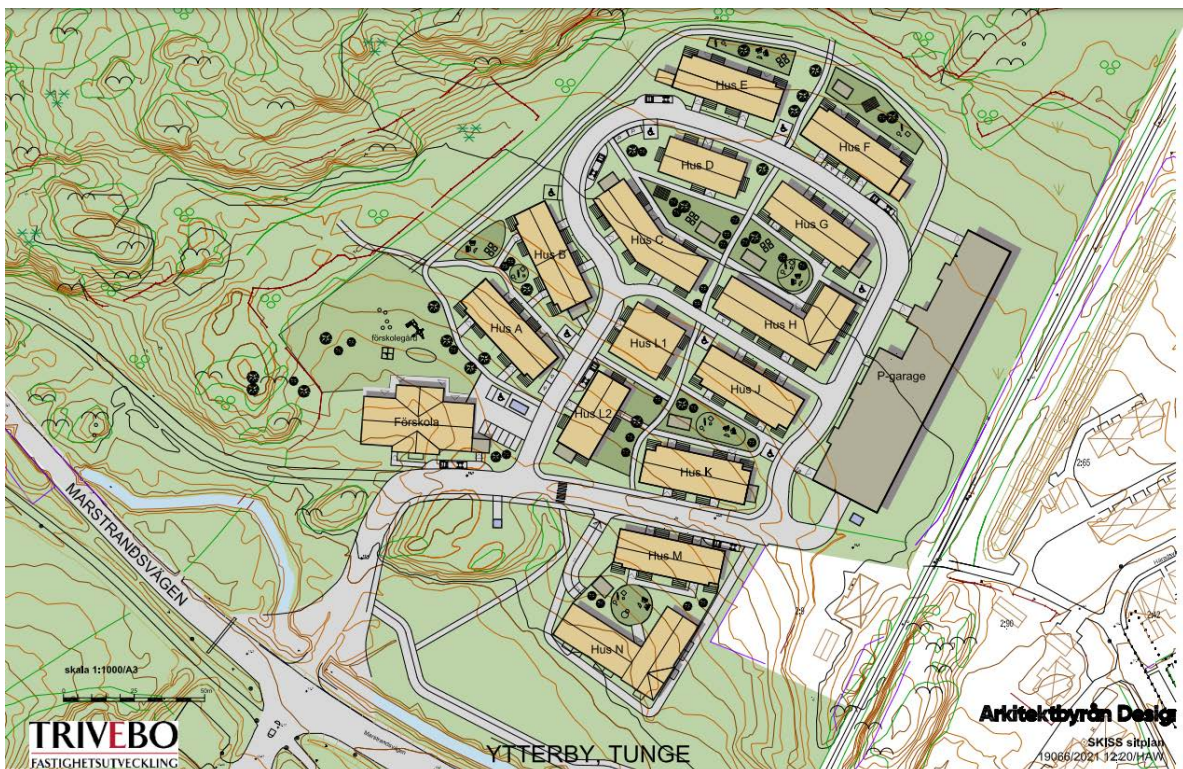
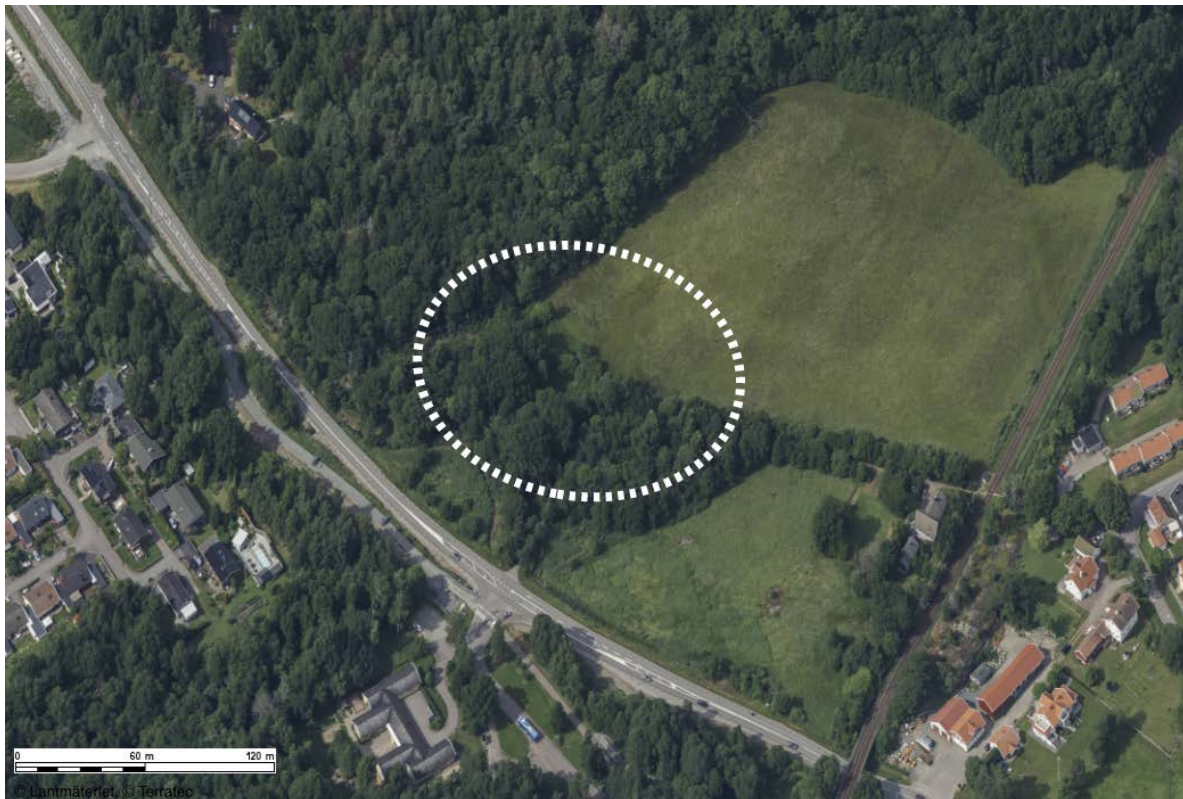
Lokaliseringsalternativ

Innehåll

1. Västra Tunge	2
2. Torsbyvägen.....	7
3. Björkås	13
4. Tornhagagatan	19
5. Sparråsvägen B	25
6. Östra Sparrås	29
7. Kastellegården	36
8. Sparråsvägen A	41

1. Västra Tunge

Illustrationskarta från samrådet för ny detaljplan i Västra Tunge. Syftet med planen är att möjliggöra uppförandet av flerbostadshus och en förskola. Förskolan var i samrådet placerad i västra delen av området, nära infarten till området från Marstrandsvägen.

Summering	<p>Platsens läge/beskrivning</p> <p>Området ligger norr om Marstrandsvägen inom ett område som för närvarande detaljplanläggs för i huvudsak bostäder. Inom denna planläggning föreslås en förskola för 6 avdelningar. Området är något sluttande och delvis kuperad. Större delen av området utgörs av jordbruksmark, en mindre del är bevuxen med träd. Ett större naturområde är direkt angränsande till den föreslagna förskoletomten.</p> <p>Fördelar</p> <ul style="list-style-type: none"> - Närhet till annan natur - Ligger inom ett område där nya bostäder ska uppföras - Viss kollektivtrafik finns i dagsläget och goda förutsättningar för god kollektivtrafik i framtiden - Ligger nära väg 168, vilket ger goda förutsättningar för hämta/lämna- trafik. - Då detaljplanläggning pågår kan en förskola på denna plats vara färdig tidigare, jämfört med övriga alternativ som kräver planläggning. <p>Nackdelar</p> <ul style="list-style-type: none"> - Buller från väg 168 påverkar området. Utöver att placera förskolebyggnaden på ett ur bullerperspektiv lämpligt sätt, kommer ytterligare bullerskydd sannolikt behövas för att nå god ljudmiljö på förskolegården. - Huvudstråk för gång och cykel ligger på södra sidan av den högt trafikerade Marstrandsvägen. Befintlig koppling över järnvägen österut planerar Trafikverket att stänga. Framtida ny cirkulationsplats kan förbättra säkerheten över Marstrandsvägen. <p>Övrigt:</p> <p>Förskolan ligger på privat mark och den föreslås att drivas i privat regi. Utredningar pågår för att finna bästa möjliga lösningar på placering av byggnad och friyta.</p>
Utökad kapacitet vid nybyggnation eller ombyggnation	6 avdelningar (nybyggnation).
Tid	Ny detaljplan för området beräknades i början av arbetet denna lokaliseringstudie att kunna antas i början av 2024. Mot slutet kom dock information som tyder på att byggstart för förskola sannolikt inte kan ske förrän tidigast 2026.

Barnens behov	
Friyta för lek och utevistelse Redovisa tillgång till friyta, hur platsen uppfyller behovet av friytor. Uppnår platsen utgångspunkt 3000 m ² ?	I detaljpanelläggningen pågår arbete med att finna tillräckliga ytor för att nå upp till Boverkets rekommendation om minst 3000 kvm friyta. Om förskolan ska ha 6 avdelningar (108 barn), kommer det bli svårt att uppnå rekommendationen om 40 kvm friyta per barn.
Närhet till natur och rekreation Analys av omgivningen. Vad finns det för natur och rekreationsområde, kan dessa utnyttjas för lek och andra aktiviteter. Angränsande naturreservat garanterar att inte naturområdet tas i anspråk i framtiden vilket bör framhållas.	Närhet till större naturområde finns i direkt anslutning till det aktuella området, utan att man behöver korsa vägar. Denna angränsande mark föreslås att planläggas som naturmark i detaljplan.
Trygghet/Risker (vatten, industri, trafik) Vad finns det för risker på eller i närheten av platsen?	Utredning av risker från väg 168 och järnvägen har gjorts i samband med detaljpanelläggning. Den aktuella platsen ligger på så pass stort avstånd från riskkällorna att inga särskilda åtgärder behöver vidtas.
Sol- och skuggförhållanden Finns det befintliga skuggande objekt, byggnader eller grönska som ger skydd mot solen?	Befintlig grönska finns i området.
Ljud- och luftkvalitet och andra Störningar (Trafik och industribuller) Finns det verksamheter, industri, trafik eller annat som kan påverka ljud- och luftkvalitet samt andra störningar som påverkar platsens lämplighet?	Buller från väg 168 påverkar området. Placering av förskolebyggnad bör göras med hänsyn till bullersituationen. Bullerskydd behövs sannolikt för att friytan ska uppnå god ljudmiljö.
Närhet och tillgänglighet för elever och personal med cykel, gång och buss (och bil?) Förutsättningar för elever och personal att ta sig till och från platsen med hållbara färdmedel. förutsättningar för att lämna och hämta genom bl a distans till kollektivtrafik, stadsnära	I dagsläget finns en koppling för gångtrafik österut, över järnvägen. Denna planeras dock att stängas av Trafikverket pga säkerhetsskäl. I pågående planläggning utreds en ny gång- och cykelkoppling österut, under järnvägsbron. Korsningen vid Marstrandsvägen planeras att ersättas av en cirkulationsplats, vilken kommer att möjliggöra en säkrare passage för gång- och cykeltrafik söderut, till befintligt huvudstråk. Busshållplats finns vid väg 168, cirka 150 meter från området. I dagsläget dålig turtäthet, men förutsättningar finns för bättre trafik i framtiden. God kollektivtrafik finns vid Ytterby station, cirka 900 meter från området.

läge, gång och cykelstråk, bilberoende mm.	
--	--

Ekonomi/genomförbarhet	
Befintlig bebyggelse: Finns det befintlig bebyggelse på platsen som behöver rivas/renoveras eller annat? Finns det befintlig omgivande bebyggelse som påverkas	
Åtkomst till mark: kommunägd? Privatägd?	Marken är privatägd. Förskolan föreslås drivas i privat regi.
Tomtyta: m ²	Tomtytans omfattning utreds i pågående detaljplaneläggning.
Trafikanslutningar: Finns det befintliga trafikanslutningar? Hur påverkas dessa av ökad trafik? Behövs det nya trafikanslutningar?	Området ansluter till Mastrandsvägen. Befintlig anslutning till väg 168 planeras att byggas om till cirkulation.
Hämta/lämna parkering I de fall friytan är knapp ska parkering prioriteras bort till förmån för friyta för lek och utevistelse. Hur ser förutsättningarna ut för parkeringsplats och angöringsplats?	Frågan utreds i detaljplaneläggningen som pågår.
Alternativet kräver: T ex ombyggnation av vägar? Rivning av byggnader? Ny detaljplan? Etc?	Detaljplaneläggning pågår.
Alternativet erbjuder: Korta avstånd? Kollektivtrafiknära? Inget behov av ny detaljplan? Etc?	Närmaste kollektivtrafikhållplats är i dagsläget Björkås B, cirka 150 meter från området. Denna har i dagsläget mindre god trafikering, endast en linje och i en riktning. Däremot ligger Ytterby station ca 900 meter bort, med gott kollektivtrafikutbud med både tåg och buss. Hållplatsen Björkås B kommer i framtiden att ersättas med Björkås A, som ligger något närmare det aktuella området. Läget vid Mastrandsvägen innebär att förutsättningar finns för bättre kollektivtrafik i framtiden.

Tidigare kommunala beslut	
Vad säger ÖP om områden i relation till den tänkta markanvändningen? (FÖP, TÖP)	FÖP Ytterby anger för området ny blandad bebyggelse. Inom användningen ingår förskolor.

Lokaliseringsstudie
Ärende: KS2022/0263

Vad säger övriga gällande strategiska styrdokument om platsen?	I grönstrukturplanen tillhörande FÖP Ytterby pekar ut naturområdet som ligger i väster om området som närströvsområde.
Vad säger eventuella planprogram om platsen?	
Vad säger gällande detaljplan om platsen?	
Riksintressen som berör platsen?	Nej

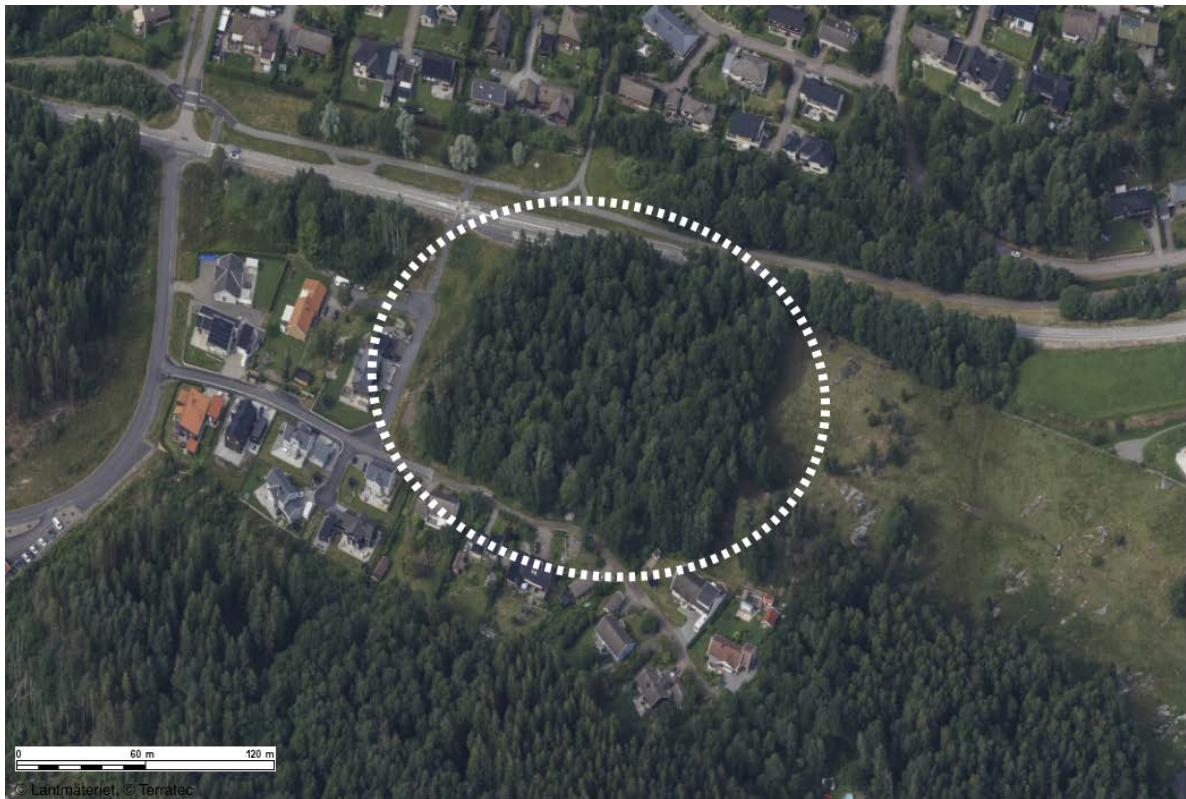
Andra intressen

Krockar det med andra intressen för området?	I och i direkt anslutning finns höga naturvärden (skyddsvärda träd).
Vilka externa parter har deltagit i diskussionen?	Inom ramen för pågående detaljplanearbete sker dialog med markägaren/byggherren.
Vilka intressenter har deltagit i diskussionen?	

Miljö och energi

Miljömässiga synpunkter, påverkan natur Redovisa om och hur platsen påverkar natur, närströvsområden, parker, vattendrag mm	I och i direkt anslutning finns höga naturvärden (skyddsvärda träd). Går inte att utesluta att förskolegård kan komma att innefatta vissa skyddsvärda träd, om rekommendationer om friyta ska uppnås.
Sociala konsekvenser Redovisa om placeringen har några uppenbara sociala konsekvenser	
VA försörjning Dagvattenhantering	Utreds och ombesörjs inom ramen för detaljplaneläggning.
Höjda vattennivåer	

2. Torsbyvägen

<p>Summering</p>	<p>Platsens läge/beskrivning</p> <p>Det aktuella området ligger i ett lätt kuperat grönområde, söder om Torsbyvägen vid Övre Tega, ca 2 km från Ytterby station. Närområdet domineras av villabebyggelse, men närhet till större sammanhängande grönområden finns söderut. En befintlig busshållplats ligger i direkt anslutning till området. På norra sidan av Torsbyvägen finns en av Ytterbys huvudstråk för gång och cykel.</p> <p>Fördelar</p> <ul style="list-style-type: none"> - Goda möjligheter att uppnå kravet på friyta. - Närhet till annan natur - Nära till GV-vägar och bra kollektivtrafikförbindelser till Ytterby station. - ligger nära Torsbyvägen, vilket ger goda förutsättningar för hämta/lämna trafik. - Mark ägs av kommunen - Bra förutsättningar för VA, finns närliggande. <p>Nackdelar</p> <ul style="list-style-type: none"> - Byggnation på platsen saknar stöd i FÖP Ytterby. - Buller från Torsbyvägen påverkar området, vilket kan minska mängden yta lämplig för förskolegård. - Kan kräva flytt av mindre VS ledningar och eventuellt pumpstation, men bör kunna undvikas beroende på placering av byggnad. <p>Övrigt:</p> <p>Ligger ej nära kommande bostadsbyggnadsprojekt.</p> <p>Alternativ kräver ny detaljplan, som behöver genomföras med utökat förfarande. Detta då området är utpekad som natur och rekreation i FÖP Ytterby. Lämpligt att bevara del av grönområde för sammanhållna gröna kopplingar.</p> <p>Hur angöring från Torsbyvägen kan ske behöver utredas noggrannare.</p>
<p>Utökad kapacitet vid nybyggnation eller ombyggnation</p>	<p>8 avdelningar (nybyggnation). Ytan sannolikt tillräckligt stor för ytterligare avdelningar.</p>
<p>Tid</p>	<p>Om detaljplaneläggning påbörjas omgående, bör möjligheter finnas för att en ny förskola ska kunna stå klar till ht-2027.</p>

Barnens behov:	
Friyta för lek och utevistelse Redovisa tillgång till friyta, hur platsen uppfyller behovet av friytor. Uppnår platsen utgångspunkt 3000 m2?	Det aktuella området är så pass stort att det inte bör vara några problem att uppnå Boverkets rekommendationer gällande friyta. Idag är dock en stor del av ytan utsatt för trafikbuller. Detta bör gå att lösa genom att placera förskolebyggnad så att den fungerar som bullerskydd mot gården.
Närhet till natur och rekreation Analys av omgivningen. Vad finns det för natur och rekreationsområde, kan dessa utnyttjas för lek och andra aktiviteter. Angränsande naturreservat garanterar att inte naturområdet tas i anspråk i framtiden vilket bör framhållas.	Ytan är idag ett naturområde, som bland annat har en funktion som kontakt mellan grönytor, grön infrastruktur. Söder om aktuellt område finns stora sammanhängande naturområden som går att nå utan att behöva passera större vägar. Dessa naturområden är i FÖP Ytterby utpekade för natur och rekreation.
Trygghet/Risker (vatten, industri, trafik) Vad finns det för risker på eller i närheten av platsen?	Torsbyvägen, vilken är en av de mer trafikerade vägarna i Ytterby, passerar precis norr om området.
Sol- och skuggförhållanden Finns det befintliga skuggande objekt, byggnader eller grönska som ger skydd mot solen?	Finns genom befintlig grönska.
Ljud- och luftkvalitet och andra Störningar (Trafik och industribuller) Finns det verksamheter, industri, trafik eller annat som kan påverka ljud- och luftkvalitet samt andra störningar som påverkar platsens lämplighet?	Trafiken på Torsbyvägen orsakar bullerstörningar, vilka gör att en stor del av den aktuella ytan inte klarar rekommendationen om max 50 dBA på förskolegårdar. Genom att förskolebyggnad placeras så att den fungerar som bullerskydd mot gård, bör rekommendationerna gå att uppnå.
Närhet och tillgänglighet för elever och personal med cykel, gång och buss (och bil?) Förutsättningar för elever och personal att ta sig till och från platsen med hållbara färdmedel. förutsättningar för att lämna och hämta genom bl a distans till kollektivtrafik, stadsnära	Nära till busshållplats vid Torsbyvägen. GC-bana vid Torsbyvägen går till Ytterby och vidare mot Kungälv. I denna del av Ytterby saknas en större förskola, samtidigt som det finns många barn i förskoleålder i de omkringliggande villaområdena.

läge, gång och cykelstråk, bilberoende mm.	
--	--

Ekonomi/genomförbarhet	
Befintlig bebyggelse: Finns det befintlig bebyggelse på platsen som behöver rivas/renoveras eller annat? Finns det befintlig omgivande bebyggelse som påverkas	Villor direkt söder och väster om området. Kan påverkas av ökad trafik och ljudnivåer från förskola.
Åtkomst till mark: kommunägd? Privatägd?	Kommunägd mark. Finns ledningsrätt för VA genom västra delen.
Tomtyta: m ²	Ca 17-18 000 m ²
Trafikanslutningar: Finns det befintliga trafikanslutningar? Hur påverkas dessa av ökad trafik? Behövs det nya trafikanslutningar?	Angöring skulle kunna ske mot befintlig lokalgata väster om området. Detta innebär dock att trafik dras in på en villagata, varför en koppling direkt till Torsbyvägen från området bör utredas. Kollektivtrafik finns i anslutning till platsen, buss till och från Kärna. Ca 2 km till Ytterby station, restid ca 5-10 min. Ligger lite avsidet i förhållande till nyproduktion. Bra gång och cykelstråk.
Hämta/lämna parkering I de fall friytan är knapp ska parkering prioriteras bort till förmån för friyta för lek och utevistelse. Hur ser förutsättningarna ut för parkeringsplats och angöringsplats?	Ytan inom området är stor, parkering, hämta/lämna m.m. kommer sannolikt inte att behöva komma i konflikt med riktlinjer för friyta.
Alternativet kräver: T ex ombyggnation av vägar? Rivning av byggnader? Ny detaljplan? Etc?	Ny detaljplan krävs, vilken måste genomföras med utökat förfarande. Detta eftersom området är markerat som natur och rekreation i FÖP Ytterby. Mindre Va-ledningar inkl avloppspumpstation ligger inom området som behöver flyttas alt planeras kring.
Alternativet erbjuder: Korta avstånd? Kollektivtrafknära? Inget behov av ny detaljplan? Etc?	Nära kollektivtrafik och huvudstråk för gång- och cykel. Översiktliga karteringar från SGU visar på små jorddjup. Marken består till stor del av urberg, med ett tunt ytlager morän. En mindre del består av lera. Om detta stämmer vid eventuella djupare utredningar, är detta sannolikt positivt för genomförandeekonomin.

Tidigare kommunala beslut	
Vad säger ÖP om områden i relation till den tänkta markanvändningen? (FÖP, TÖP)	Byggnation på platsen går emot utpekad markanvändning i gällande FÖP, där ytan är utpekad för natur och rekreation. Området är även utpekad som Natur och friluftsområde i den till FÖPen tillhörande

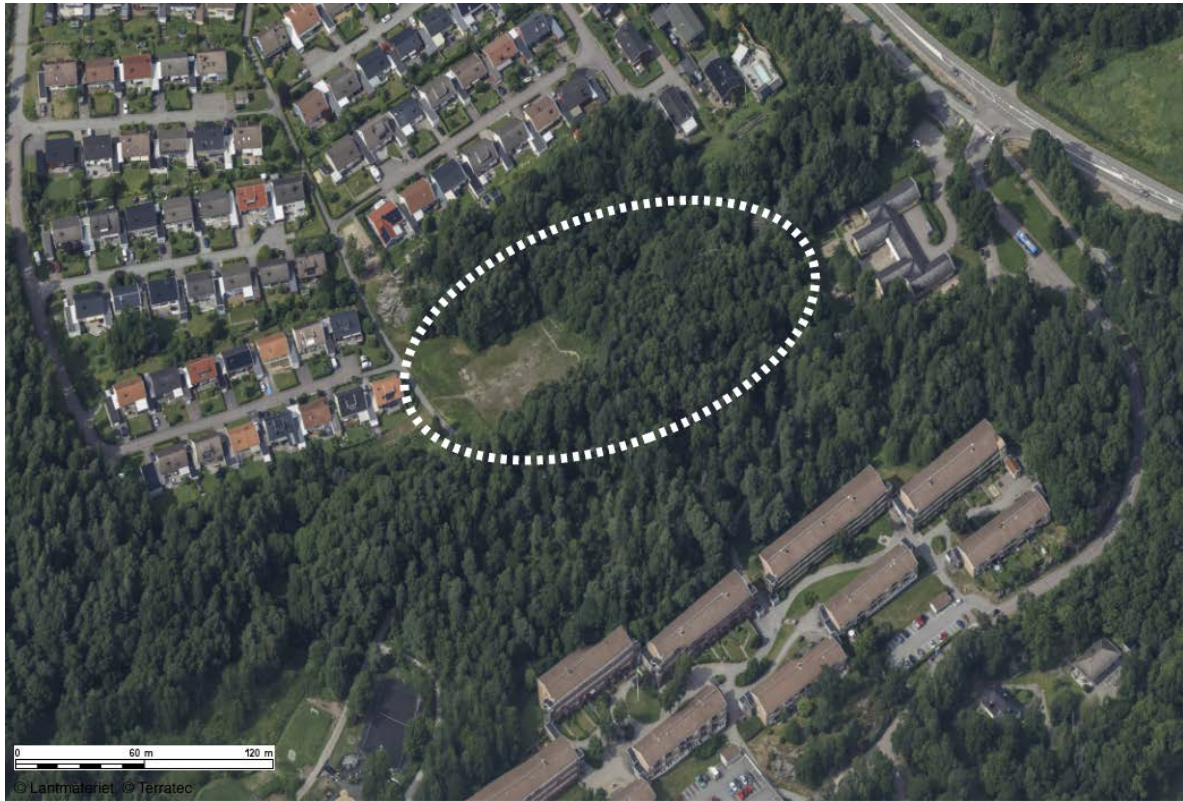
	<p>grönstrukturplanen. Ny bebyggelse som inte är kopplad till natur- och friluftsliv eller jordbruk ska inom dessa områden undvikas. Ytan kan bedömas ha funktion som en länk mellan större grönområden. Ingen koppling är dock utpekad på denna plats i grönstrukturplanen. Dock nämns att Torsbyvägen och närliggande villaområden är en barriär mellan olika grönområden. Man kan göra bedömningen att denna barriäreffekt förstärks om den aktuella ytan bebyggs.</p> <p>Gällande förskolor säger FÖPens riktlinjer att behov och placering ska utredas när nya bostadsområden bebyggs. De bör placeras så att de underlättar hämtning och lämning kopplat till stationssamhället där gång, cykel och kollektivtrafik är de huvudsakliga transportsätten. Eventuella befintliga behov vid FÖPens framtagande, eller omlandets behov behandlas inte i FÖPen.</p> <p>Då de nya förskolorna denna lokaliseringsstudie behandlar även ska vara lämpliga utifrån förskolebehov från det mer bilberoende omlandet, går det att argumentera för att större delen av de nybyggnadsområden som FÖPen anger inte är lämpliga för de förskolor som efterfrågas i dagsläget (undantaget Västra Tunge). Detta då flertalet av dessa områden ligger på platser där biltrafik skulle ledas in på mindre gator till Ytterbys inre delar.</p> <p>Utöver ovanstående kan en förskola även bedömas vara ett väsentligt samhällsintresse och med grund i detta bedöms ett avsteg från FÖPens riktlinjer vara möjligt att göra, förutsatt att placeringen i övrigt bedöms lämplig för en förskola. Då stöd för exploatering av ytan inte finns i FÖP, behöver eventuell detaljplanläggning ske med utökad förfarande.</p>
Vad säger övriga gällande strategiska styrdokument om platsen?	
Vad säger eventuella planprogram om platsen?	
Vad säger gällande detaljplan om platsen?	Platsen ligger ej inom detaljplanelagt område.
Riksintressen som berör platsen?	Nej

Andra intressen

Krockar det med andra intressen för området?	
Vilka externa parter har deltagit i diskussionen?	
Vilka intressenter har deltagit i diskussionen?	

Miljö och energi	
Miljömässiga synpunkter, påverkan natur Redovisa om och hur platsen påverkar natur, närströvmråden, parker, vattendrag mm	Hela området är utpekad som Natur och friluftsområde i grönstrukturplanen. Den skogsdunge som finns försvinner. Lämpligt om delar av grönområdet kan bevaras.
Sociala konsekvenser Redovisa om placeringen har några uppenbara sociala konsekvenser	
VA försörjning Dagvattenhantering	<p>Goda möjligheter till kommunalt VA, beroende på vilken effekt kommande ÖFL ger för Ytterby området och kusten som helhet, kan det vara en lämplig placering som inte behöver några ytterligare åtgärder. Området ligger utanför VO idag men med huvudledningar i närhet av tomtgräns. Igenom området ligger det idag några mindre VS ledningar och en alvloppspumpstation som försörjer 7 hus, som behöver flyttas, alt får man planera förskolan runt omkring ledningarna.</p> <p>Enligt dagvattenutredning tillhörande FÖP Ytterby rinner dagvatten från området åt sydöst och bör inte påverka den högt belastade Kyrkebäcken. Dagvatten bör dock ändå fördröjas inom området innan det avrinner via naturlig flödesväg eller släpps på till befintlig dagvattenledning på norra sidan av Torsbyvägen.</p>
Höjda vattennivåer	

3. Björkås

<p>Summering</p>	<p>Platsens läge/beskrivning Platsen ligger i anslutning till Björkås förskola, mellan bostadsområdena Björkås och Tornhaga. Den aktuella ytan är avlång och är till stor del lätt sluttande. Till stor del täckt av tät vegetation, i sydvästra delen ligger en plan yta, som tidigare varit fotbollsplan. Platsen ligger i ett grönstråk, genom vilket en gång- och cykelbana går. För närvarande pågår detaljplaneläggning för nya bostäder i Björkås, i slänten på södra sidan av gång- och cykelbanan.</p> <p>Fördelar</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bra tillgång till friyta - Närhet till annan natur - Ligger i anslutning till huvudstråk gång- och cykel. - Viss kollektivtrafik finns i dagsläget och goda förutsättningar för god kollektivtrafik i framtiden - Ligger nära väg 168 (sekundärstråk), vilket ger goda förutsättningar för hämta/lämna-trafik. - Mark ägs av kommunen <p>Nackdelar</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dagvattendam planerad i området, kommer påverka placering av byggnad. - Ligger inom aktsamhetsområde för geoteknik enligt översiktlig kartering från SGU, dock inte med i utredning från FÖP Ytterby. Kan påverka kostnad vid byggnation. - Utpekad närströvsområde, exploatering förtar känslan av grönska vid gång- och cykelstråk. Platsbesök visade ej på högre nyttjandegrad. - Säkerhetsrisk för barn med öppen bäck som rinner genom området, kan kräva kulvertering, vilket dock strider mot dagvattenpolicy som förordar öppna dagvattenlösningar. - Parkeringsplatser för anställda kan bli svårt? Komplettera med parkering enligt norm. <p>Övrigt: Angöring kan ske vid befintlig förskola, alternativt via Tornhagagatan. En eventuell ny väg via de nya planerade bostäderna i Björkås skulle kunna anläggas, men kommer korsa huvudstråk för gång och cykel vilket är olämpligt.</p> <p>Alternativet kräver ny detaljplan. Utpekad som natur och rekreation i FÖP Ytterby, kräver sannolikt utökad förfarande i detaljplaneskedet.</p> <p>Eventuell kommer kapaciteten i friförskolan Viljan i Björkås att utökas. Denna har idag 4 avdelningar.</p>
<p>Utökad kapacitet vid nybyggnation eller ombyggnation</p>	<p>Yta finns för att bygga 8 nya avdelningar. Befintliga Björkås förskola har 4 avdelningar. Hur stor mängd avdelningar en förskola lämpligen bör ha kan begränsa utbyggnadsmöjligheterna.</p>
<p>Tid</p>	<p>Om detaljplaneläggning påbörjas omgående, bör möjligheter finnas för att en ny förskola ska kunna stå klar till ht-2027.</p>

Barnens behov	
Friyta för lek och utevistelse Redovisa tillgång till friyta, hur platsen uppfyller behovet av friytor. Uppnår platsen utgångspunkt 3000 m ² ?	Området är bevuxet med mycket grönska, en bäckravin finns i de norra delarna. Varierande och god friyta kan uppnås. Närhet till strövområde och destinationslekplats.
Närhet till natur och rekreation Analys av omgivningen. Vad finns det för natur och rekreationsområde, kan dessa utnyttjas för lek och andra aktiviteter. Angränsande naturreservat garanterar att inte naturområdet tas i anspråk i framtiden vilket bör framhållas.	Om det aktuella området bebyggs, skulle detta tillsammans med nybyggnationen i Björkås troligen leda till att känslan av ett längre sammanhängande grönstråk försvinner. Planen i västra delen av aktuellt område kan komma att tas i anspråk. Sydväst om området finns naturområden, destinationslekplats m.m.
Trygghet/Risker (vatten, industri, trafik) Vad finns det för risker på eller i närheten av platsen?	En bäckravin rinner i den norra delen av området. Ligger inom aktsamhetsområde för geoteknik enligt översiktlig kartering från SGU, dock inte med i utredning från FÖP Ytterby. Bäckravinen skulle kunna kulverteras för att minska risker för både skred och barn, men detta går emot riktlinjerna i kommunens dagvattenpolicy som förordar öppna dagvattenlösningar. Hur trafik ska angöra området behöver utredas noggrannare i en eventuell planläggning. Ska de det ske på befintliga Björkås förskolas parkering, via Tornhaga eller via ny väg i Björkås? Olika alternativ har olika för- och nackdelar.
Sol- och skuggförhållanden Finns det befintliga skuggande objekt, byggnader eller grönska som ger skydd mot solen?	Finns genom befintlig grönska i området. Sol och skugga för barn omhändertars vid byggnationen.
Ljud- och luftkvalitet och andra störningar (Trafik och industribuller) Finns det verksamheter, industri, trafik eller annat som kan påverka ljud- och luftkvalitet samt andra störningar som påverkar platsens lämplighet?	Möjligt buller från Marstrandsvägen. Platsens topografi är också gynnsam i bullerhänseende. Ny förskolebyggnad bör placeras så att den fungerar som bullerskydd för förskolegården.
Närhet och tillgänglighet för elever och personal med cykel, gång och buss (och bil?) Förutsättningar för elever och personal att ta sig till och från platsen	Området ligger intill huvudstråk för gång- och cykel, med goda förbindelser till stora delar av Ytterby. Viss kollektivtrafik finns i dagsläget och goda förutsättningar för god kollektivtrafik i framtiden, längs väg 168. Denna placering ger goda möjligheter för hämta/lämna trafik från omlandet.

med hållbara färdmedel. förutsättningar för att lämna och hämta genom bl a distans till kollektivtrafik, stadsnära läge, gång och cykelstråk, bilberoende mm.	
---	--

Ekonomi/genomförbarhet	
Befintlig bebyggelse: Finns det befintlig bebyggelse på platsen som behöver rivs/renoveras eller annat? Finns det befintlig omgivande bebyggelse som påverkas	Platsen är till stor del omgiven av befintlig bebyggelse. I östra hörnet ligger Björkås förskola med 4 avdelningar. I söder ligger bostadslameller separerat från området av en höjdskillnad och grönska. I denna slänt planers dock för nya bostäder. I nordlig och västlig riktning finns villor och radhus.
Åtkomst till mark: kommunägd? Privatägd?	Marken ägs av kommunen
Tomtyta: m ²	Ca 9 600 m ²
Trafikanslutningar: Finns det befintliga trafikanslutningar? Hur påverkas dessa av ökad trafik? Behövs det nya trafikanslutningar?	Det finns ej befintliga trafikanslutningar för bil och transporter. En möjlighet är att samordna angöringsväg med Björkåsplanens utbyggnad av tillfartsväg. Detta innebär dock att huvudstråket för gång- och cykel måste korsas. En annan möjlighet är att se över angöring via Tornhagagatan, eventuellt enbart för leveranser. Möjlighet att samordna angöring med befintliga förskolans trafikanslutning bör studeras i en eventuell planläggning. Lämpligt om hämta/lämna trafik inte dras långt in i området.
Hämta/lämna parkering I de fall friytan är knapp ska parkering prioriteras bort till förmån för friyta för lek och utevistelse. Hur ser förutsättningarna ut för parkeringsplats och angöringsplats?	Förutsättningar till angöring beskrivs ovan. Ytan är så pass stor att riktlinjerna för friyta bör uppnås oavsett val av anslutning.
Alternativet kräver: T ex ombyggnation av vägar? Rivning av byggnader? Ny detaljplan? Etc?	Alternativet kräver ny detaljplan. Olika möjligheter finns för angöring, nya vägar kan behövas beroende på val.
Alternativet erbjuder: Korta avstånd? Kollektivtrafikhållplats? Inget behov av ny detaljplan? Etc?	Närmaste kollektivtrafikhållplats är i dagsläget Björkås B, cirka 100 meter från det studerade området, dock precis utanför befintliga Björkås förskola. Denna har i dagsläget mindre god trafikering, endast en linje och i en riktning. Däremot ligger Ytterby station ca 800-900 meter bort, med gott kollektivtrafikutbud med både tåg och buss. Hållplatsen Björkås B kommer i framtiden att ersättas med Björkås A, som ligger något längre från det aktuella området. Läget vid Marstrandsvägen innebär att förutsättningar finns för bättre kollektivtrafik i framtiden.

Tidigare kommunala beslut

Vad säger ÖP om områden i relation till den tänkta markanvändningen? (FÖP, TÖP)	Större delen av området är utpekad som Natur och Rekreation i FÖP Ytterby. Beroende hur ny förskolebyggnad placeras kan en ny förskola i området bedömas strida mot FÖPens riktlinjer, som säger att ny bebyggelse som inte är kopplad till natur- och friluftsliv och jordbruk ska i dessa områden undvikas.
Vad säger övriga gällande strategiska styrdokument om platsen?	Enligt den till FÖP Ytterby tillhörande grönstrukturplanen är del av området utpekad som närströvsområde. Dagvattenpolicyn förordar öppna dagvattenlösningar, i detta fall rinner det en bäck igenom området med branta eroderade/sanka kanter. För att säkra utemiljön bör kommunen fundera på att kuvertera delar av bäcken vilket blir en motsättning mot policyn. Dagvattenpolicy: 1.3. Avsätta plats för avledning och utjämning i alla skeden av fysisk planering. Detta görs med fördel genom att lokala förhållanden såsom grönområden och låglänta stråk tillvaratas.
Vad säger eventuella planprogram om platsen?	
Vad säger gällande detaljplan om platsen?	I gällande detaljplan ligger området som Natur. Kräver en ny detaljplan för att möjliggöra ny förskola. Även en eventuell om- och nybyggnad av den befintliga förskolan kräver ny detaljplan, då utbyggnadsmöjligheterna inom ramen för gällande detaljplan är högst begränsade.
Riksintressen som berör platsen?	Nej

Andra intressen

Krockar det med andra intressen för området?	Som en följd av detaljplaneringen för nya bostäder i Björkås föreslås en öppen dagvattenfördröjning i den sydöstra delen av området. Delar av det aktuella området är en del av ett grönstråk.
Vilka externa parter har deltagit i diskussionen?	
Vilka intressenter har deltagit i diskussionen?	

Miljö och energi

Miljömässiga synpunkter, påverkan natur Redovisa om och hur platsen påverkar natur,	Bäck rinner genom området. Ej utpekad närströvsområde. Fotbollsplanen inom området ser ej använd ut. Grönområdet minskar i och med ny bebyggelse och således mindre yta för rekreation.
--	---

närströvområden, parker, vattendrag mm	
Sociala konsekvenser Redovisa om placeringen har några uppenbara sociala konsekvenser	
VA försörjning Dagvattenhantering	<p>Området kan försörjas med kommunalt VA. VA ledningar (v, s, d) och servis (nord) till Björkås går genom södra/mitten av området. Ledningarna behöver dimensioneras upp och läggas om för att försörja fsk. Om ledningarna behöver flyttas krävs det en avloppspumpstation utanför området för att möjliggöra detta, eventuellt även för dagvattnet.</p> <p>Dagvatten. Idag ligger det dagvattenledningar och servisledning för dagvatten från Björkås inom utpekad område. I detaljplan för Björkås planeras det en öppen dagvattendamm i områdets syd/västra hörn.</p> <p>Igenom området rinner det en flödesväg för naturvatten från omgivningen. Området ligger i en "dalgång", uppströms ligger en i FÖP utpekad översvämningssyta. Om uppströms översvämningssyta ska nyttjas enligt avsikt i FÖP, behöver det vattnet avledas genom aktuellt område på något sätt, eftersom det är en lågpunkt. Dagvatten från delar av Nordtag rinner också genom aktuellt område. Detta dagvatten fördröjs dock innan det rinner vidare?</p> <p>En fördröjningsdamm för dagvatten planeras inom området, till följd av kommande ny bostadsbebyggelse i Björkås. Begränsar placering av byggnad inom området alternativt annan placering av dagvattendamm.</p>
Höjda vattennivåer	

4. Tornhagagatan

Summering	<p>Platsens läge/beskrivning</p> <p>Det aktuella området ligger mellan Björkås och Tornhagas södra delar. Norra delen av området ligger på en bergsslänt, som sedan övergår i en mer flack yta i södra delen. Området ligger i ett grönstråk, genom vilket en gång- och cykelbana går. För närvarande pågår detaljplanläggning för nya bostäder i Björkås, i slänten på södra sidan av gång- och cykelbanan.</p> <p>Fördelar</p> <ul style="list-style-type: none"> - Går att söka bygglov för förskola på befintlig detaljplan. - Stora grönytor i området. - Närhet till annan natur och lekytor - Nära till befintligt gång- och cykelnät med kopplingar österut och söderut. <p>Nackdelar</p> <ul style="list-style-type: none"> - Delar av området är utpekade som översvämningsyta i FÖP Ytterby. - Skyfallskartering visar att vatten kommer att samlas i delar av området vid kraftiga regn. Naturlig flödesväg genom området. Påverkar placering av byggnad. - Möjlig placering för byggnad i slänt, sätter större krav på utformning av byggnad, påverkar sannolikt kostnad. - En ny GC-väg kan behöva anläggas längs Tornhagagatan. <p>Övrigt:</p> <p>Gällande detaljplan anger allmänt ändamål, vilket innefattar förskola. Om eventuell ny bebyggelse anpassar sig efter denna behövs ingen ny detaljplan. FÖP Ytterby ger stöd för byggnation i norra delen av området, där plats för eventuell byggnad och angöring finns. Viss friyta kan behöva ta mark i anspråk som pekats ut som natur och rekreation.</p> <p>Angöring föreslås via Tornhagagatan. Detta kräver vissa åtgärder på gatan, exempelvis anläggande av GC-väg.</p> <p>Elledningar passerar väster om området, vilket kan påverka placering av byggnad och friyta på grund av skyddsavstånd.</p> <p>Närmsta kollektivtrafikhållplats finns vid väg 168, cirka 500 meter från området. Till Ytterby station är avståndet cirka 900 meter.</p>
Utökad kapacitet vid nybyggnation eller ombyggnation	8 avdelningar (nybyggnation).
Tid	Om byggnad ryms inom befintlig detaljplan, behöver ingen detaljplaneprocess genomföras. Bygglov kan sökas på den befintliga detaljplanens byggrätt. Flera frågor kommer dock istället behöva utredas i projektering/bygglövskede, exempelvis dagvattensituationen och eventuella behov av att bredda Tornhagagatan. Detta innebär sannolikt att en ny förskola inte kan vara klar till ht-2025, trots byggrätten i gällande detaljplan.

Barnens behov:

Friyta för lek och	I området finns tillräckliga ytor för att täcka behovet av friyta.
--------------------	--

<p>utevistelse</p> <p>Redovisa tillgång till friyta, hur platsen uppfyller behovet av friytor. Uppnår platsen utgångspunkt 3000 m2?</p>	
<p>Närhet till natur och rekreation</p> <p>Analys av omgivningen. Vad finns det för natur och rekreationsområde, kan dessa utnyttjas för lek och andra aktiviteter. Angränsande naturreservat garanterar att inte naturområdet tas i anspråk i framtiden vilket bör framhållas.</p>	<p>Gott om grönska och närhet till natur. Förbo har uppfört en aktivitetspark i strax utanför det aktuella området.</p>
<p>Trygghet/Risker (vatten, industri, trafik)</p> <p>Vad finns det för risker på eller i närheten av platsen?</p>	<p>Väster om det aktuella området passerar bl.a. en 130 kV regionledning. I detaljplanarbetet för nya bostäder i Björkås anges att 20 meters skyddsavstånd behövs från ledningens yttersta anläggningsdel.</p> <p>Mitten av området är en lågpunkt, vilken översvämmas vid kraftiga regn. Denna yta är i FÖP utpekad som översvämningsyta. Denna typ av yta är inte lämplig att bebyggas. En eventuell byggnation på platsen måste ta hänsyn till detta och bör placeras högre upp på bergsslänten. Friyta kommer dock sannolikt att behöva ligga på den utpekade översvämningsytan/lågpunkten.</p>
<p>Sol- och skuggförhållanden</p> <p>Finns det befintliga skuggande objekt, byggnader eller grönska som ger skydd mot solen?</p>	<p>Ja, genom befintlig grönska på platsen.</p>
<p>Ljud- och luftkvalitet och andra Störningar (Trafik och industribuller)</p> <p>Finns det verksamheter, industri, trafik eller annat som kan påverka ljud- och luftkvalitet samt andra störningar som påverkar platsens lämplighet?</p>	
<p>Närhet och tillgänglighet för elever och personal med cykel, gång och buss (och bil?)</p> <p>Förutsättningar för elever och personal att ta sig till och från platsen med hållbara färdmedel. förutsättningar för att lämna och hämta genom bl a distans till</p>	<p>Bra förbindelser för gång och cykel. Platsen kan angöras från norr, genom att Tornhagagatan förlängs.</p> <p>Ca 500 meter till buss på Marstrandsvägen, 900 meter till Ytterby station. Närmaste kollektivtrafik hållplats är i dagsläget Björkås B, cirka 500 meter från det studerade området. Denna har i dagsläget mindre god trafikering, endast en linje och i en riktning. Däremot ligger Ytterby station cirka 900 meter bort, med gott kollektivtrafikutbud med både tåg och buss.</p>

kollektivtrafik, stadsnära läge, gång och cykelstråk, bilberoende mm.	Hållplatsen Björkås B kommer i framtiden att ersättas med Björkås A, som ligger något längre från det aktuella området. Läget vid Marstrandsvägen innebär att förutsättningar finns för bättre kollektivtrafik i framtiden.
---	---

Ekonomi/genomförbarhet	
Befintlig bebyggelse: Finns det befintlig bebyggelse på platsen som behöver rivas/renoveras eller annat? Finns det befintlig omgivande bebyggelse som påverkas	Norr om området finns villor och flerbostadshus. Påverkas av ökad trafik vid ny förskola. Flerbostadshus i söder ligger avskilt med höjdskillnad och grönska. I den södra delen av aktuellt område finns en hundrastgård och fotbollsplan.
Åtkomst till mark: kommunägd? Privatägd?	Kommunen äger marken. Ytan vid lekplatsen (hundrastgård och fotbollsplan) arrenderas ut.
Tomtyta: m ²	Studerad yta ca 20 000 m ² . En lågpunkt i mitten av området begränsar dock lämpliga platser för byggnad och förskolegård.
Trafikanslutningar: Finns det befintliga trafikanslutningar? Hur påverkas dessa av ökad trafik? Behövs det nya trafikanslutningar?	För att skapa möjlighet att angöra området kan Tornhagagatan i norr förlängas. Enligt den befintliga detaljplanen skulle Tornhagagatan förlängas till det aktuella området, som var tänkt att byggas med en skola.
Hämta/lämna parkering I de fall friytan är knapp ska parkering prioriteras bort till förmån för friyta för lek och utevistelse. Hur ser förutsättningarna ut för parkeringsplats och angöringsplats?	Yta finns för parkering m.m. Lämplig plats är sluttar dock, vilket kan kräva åtgärder vid byggnation.
Alternativet kräver: T ex ombyggnation av vägar? Rivning av byggnader? Ny detaljplan? Etc?	Kräver en förlängning av Tornhagagatan, om inte annan lösning via Björkås kan ordnas. Säkerhetsavstånd till luftburna kraftledningar. Alternativen kan, beroende på placering, kräva förflyttning av VA-ledningar och serviser för Björkås, pumpstation för avlopp och eventuellt dagvatten.
Alternativet erbjuder: Korta avstånd? Kollektivtrafikhära? Inget behov av ny detaljplan? Etc?	En förskola kan sannolikt uppföras enligt gällande detaljplans bestämmelser.

Tidigare kommunala beslut	
Vad säger ÖP om områden i relation till den tänkta markanvändningen? (FÖP, TÖP)	FÖP Ytterby anger området som till stor del natur och rekreation. På en yta i norra delen av aktuellt område medger FÖPen bebyggelse. Genom området går en remsa som FÖPen pekar ut som översvämningsyta.
Vad säger övriga gällande strategiska styrdokument om platsen?	I grönstrukturplanen tillhörande FÖP Ytterby är hela området utpekat som närströvsområde. I FÖPens markanvändningskarta är dock en mindre del av aktuellt område markerad som möjlig för byggnation.

Lokaliseringsstudie
Ärende: KS2022/0263

	Dagvattenpolicy säger att vi ska (3.5) Reservera plats för dagvattenhantering i alla skeden av fysisk planering. 2.5. Undvika att bebygga inom låglänta områden och i områden där dagvatten riskerar att stängas in.
Vad säger eventuella planprogram om platsen?	
Vad säger gällande detaljplan om platsen?	I gällande detaljplan från 1969 är marken avsedd för allmänna ändamål, vilket inkluderar förskola. Högsta tillåten byggnadshöjd är 8 meter, vilket möjliggör en byggnad i två plan.
Riksintressen?	

Andra intressen

Krockar det med andra intressen för området?	Hundrastgård och fotbollsplan finns i området idag, arrenderas ut till Förbo. En öppen dagvattenfördröjning föreslås inom aktuellt område, för behov som uppstår i samband med planläggning av nya bostäder i Björkås. Det aktuella området är också intressant för fördröjning av dagvatten till följd av framtida exploatering av marken där ridskolan idag ligger. Fornlämningar finns strax söder om det aktuella området.
Vilka externa parter har deltagit i diskussionen?	
Vilka intressenter har deltagit i diskussionen?	

Miljö och energi

Miljömässiga synpunkter, påverkan natur Redovisa om och hur platsen påverkar natur, närströvområden, parker, vattendrag mm	Område utpekad som närströvområde En byggnation av förskola på platsen kommer att ta i anspråk delar av närströvområdet som pekats ut i grönstrukturplanen, tillhörande FÖP Ytterby.
Sociala konsekvenser Redovisa om placeringen har några uppenbara sociala konsekvenser	
VA försörjning Dagvattenhantering	Området kan försörjas med kommunalt VA, bra möjligheter eftersom ÖFL finns i närheten. Ledningarna bör dimensioneras upp. VA-ledningarna och servisledning till Björkås (mitt) ligger idag i mitten av området och om de ska flyttas

Lokaliseringsstudie
Ärende: KS2022/0263

	<p>behövs det med största sannolikhet en avloppspumpstation och eventuellt en dagvattenpumpstation för att pumpa dagvattnet inom eller strax utanför området.</p> <p>Dagvatten: Förskolans dagvatten behöver hanteras och fördröjas lokalt för att minska effekterna av en högre belastning på Kyrkebäcken.</p> <p>FÖP Ytterby pekar ut stora delar av området som översvämningsyta och det bör nyttjas som detta. Kartlagren i WebbGis pekar ut stora områden som översvämnning och skyfallspåverkat. Därtill flödesvägar för naturvatten igenom området. VA-verksamheten anser inte att platsen är lämplig för byggnation.</p>
Höjda vattennivåer	

5. Sparråsvägen B

Summering	<p>Platsens läge/beskrivning Platsen ligger mellan Sparråsvägen och befintligt småhusområde. Marken är kuperad naturmark, med en bäck rinnandes igenom området. Platsen ligger ca 1,7 km från Ytterby station.</p> <p>Fördelar</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bra förbindelser med bil från Sparråsvägen. Ligger mellan Torsbyvägen och Marstrandsvägen med goda möjligheter till hämta/lämna för landsbygdspendlare. - Okej placering för befintlig bebyggelse om än i utkanten av Ytterby. - Tillräcklig friyta bedöms kunna skapas inom området. Närhet finns även till annan natur. - Mark ägs av kommunen och Bokab <p>Nackdelar</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mindre bra förutsättningar för kollektivt resande i dagsläget pga dålig turtäthet, bra förutsättningar för framtiden. - Buller och höga hastigheter på Sparråsvägen - Bäckan har påtagligt naturvärde enligt inventering utförd av Trafikverket. - Bäckan/lågpunkt påverkar placering av byggnad som med fördel skulle placeras närmast Sparråsvägen och fungera som skydd mot buller. För optimal placering av byggnad behöver bäcken sannolikt ledas om eller kulverteras. - Kuperad och något sluttande terräng som kan påverka placering och utformning. - Tar naturområde i anspråk som ligger i tätbebyggt område. I området finns promenadstråk, mindre bollplan och en fornlämning (hällristning). <p>Övrigt: Platsen ligger precis utanför verksamhetsområde för kommunalt VA idag, men VA ledningar går längs Sparråsvägen. Befintliga ledningar klarar troligtvis en ökad belastning.</p> <p>Platsen ligger inom "befintlig blandad bebyggelse" enligt FÖP Ytterby. Alternativet kräver ny detaljplan.</p> <p>Angöring sker via ny anslutning till Sparråsvägen.</p>
Utökad kapacitet vid nybyggnation eller ombyggnation	8 avdelningar (nybyggnation)
Tid	Om detaljplaneläggning påbörjas omgående, bör möjligheter finnas för att en ny förskola ska kunna stå klar till ht-2027.

Barnens behov	
Friyta för lek och utevistelse Redovisa tillgång till friyta, hur platsen uppfyller behovet av friytor. Uppnår platsen utgångspunkt 3000 m ² ?	Total yta cirka 12 000 kvm. Boverkets rekommendationer bör gå att uppfylla.
Närhet till natur och rekreation Analys av omgivningen. Vad finns det för natur och rekreationsområde, kan dessa utnyttjas för lek och andra aktiviteter. Angränsande naturreservat garanterar att inte naturområdet tas i anspråk i framtiden vilket bör framhållas.	På andra sidan Sparråsvägen ligger ett större skogsområde. Detta område var tidigare utpekat i Översiktsplan 2010 för bostadsbyggnation, men togs bort i samband med FÖPen.
Trygghet/Risker (vatten, industri, trafik) Vad finns det för risker på eller i närheten av platsen?	En bäck rinner genom området, vars vatten i slutändan hamnar i Kyrkebäcken. Delar av marken runt bäcken svämvas enligt skyfallskarteringen över vid kraftiga regn.
Sol- och skuggförhållanden Finns det befintliga skuggande objekt, byggnader eller grönska som ger skydd mot solen?	Ja, befintlig grönska i området ger skydd från sol.
Ljud- och luftkvalitet och andra Störningar (Trafik och industribuller) Finns det verksamheter, industri, trafik eller annat som kan påverka ljud- och luftkvalitet samt andra störningar som påverkar platsens lämplighet?	Närheten till Sparråsvägen är utmanande ur framför allt buller men också luftkvalitetssynpunkt. Sparråsvägen finns med i den översiktliga bullerkarteringen som utförts, utredningen anger omkring 55 dBA eq för större delen av tomten. Man bör dock ha i minne att utredningen är utförd på skyltad hastighet. På Sparråsvägen är det i praktiken svårt att hålla rätt fart vilket gör att bullret är högre än i karteringen. Karteringen visar inte prognosår utan är en nulägesbild, med en utbyggd Karebylänk kommer trafiken kunna öka tämligen kraftigt över tid. 50dBA som ska hållas på skolgården, om behov finns bör plats för bullerskydd längs Sparråsvägen kunna uppföras. Buller går att tas om hand inom befintlig byggnation där byggnaden kan buffra mot buller och förskolans gård kan ligga innanför byggnaden och därmed skyddas från buller.
Närhet och tillgänglighet för elever och personal med cykel, gång och buss (och bil?) Förutsättningar för elever och personal att ta sig till och från platsen med hållbara färdmedel. Förutsättningar för att	Bra förbindelser med bil från Sparråsvägen. Ligger mellan Torsbyvägen och Marstrandsvägen med mycket trafik/pendling från landsbygden. Det finns en hållplats intill det aktuella området, med en mindre god kollektivtrafikförsörjning. Hållplatsen trafikeras i dagsläget endast med en linje och i en riktning, med 30 min turtäthet. I nuläget finns bästa närmsta kollektivtrafik på hållplatsen Björkås B, eller Ytterby station, båda cirka 1600-1700 meter gångväg från det aktuella området.

lämna och hämta genom bl a distans till kollektivtrafik, stadsnära läge, gång och cykelstråk, bilberoende mm.	
---	--

Ekonomi/genomförbarhet

Befintlig bebyggelse: Finns det befintlig bebyggelse på platsen som behöver rivas/renoveras eller annat? Finns det befintlig omgivande bebyggelse som påverkas	Tät villabebyggelse runt platsen, som kommer att behöva visas hänsyn vid eventuell byggnation på platsen. Optimal placering av friyta (bort från bullerkällan Sparråsvägen) kommer att ligga direkt mot villatomter.
Åtkomst till mark: kommunägd? Privatägd?	Mark ägs av kommunen och Bokab.
Tomtyta: m ²	Ca 12 000 kvm.
Trafikanslutningar: Finns det befintliga trafikanslutningar? Hur påverkas dessa av ökad trafik? Behövs det nya trafikanslutningar?	En ny anslutning till Sparråsvägen måste anläggas.
Hämta/lämna parkering I de fall friytan är knapp ska parkering prioriteras bort till förmån för friyta för lek och utevistelse. Hur ser förutsättningarna ut för parkeringsplats och angöringsplats?	Behöver angöring till Sparråsvägen. Ytan är så pass stor att angöring och parkering inte bör hamna i konflikt med friytan. Risk finns dock att bäcken genom området påverkar möjligheterna att utforma området i stor utsträckning.
Alternativet kräver: Text ombyggnation av vägar? Rivning av byggnader? Ny detaljplan? Etc?	Kräver ny detaljplan. Ny infart och angöring från Sparråsvägen. Bör tänka till kring de naturliga flödesvägarna inom området/dagvattenhantering. Bäcken kan behöva ledas om eller kulverteras för att kunna disponera ytan på ett optimalt sätt.
Alternativet erbjuder: Korta avstånd? Kollektivtrafikhära? Inget behov av ny detaljplan? Etc?	Ligger bredvid befintlig busshållplats. I nuläget dock ingen kollektivtrafik som kan klassas som god vid platsen.

Tidigare kommunala beslut

Vad säger ÖP om områden i relation till den tänkta markanvändningen? (FÖP, TÖP)	Ligger inom område för befintlig blandad bebyggelse. Inom denna användning ingår även mindre områden med bostadsnära naturmark. Den aktuella platsen kan anses vara en viktig bostadsnära grönyta för boende i närområdet.
---	--

Lokaliseringsstudie
Ärende: KS2022/0263

Vad säger övriga gällande strategiska styrdokument om platsen?	
Vad säger eventuella planprogram om platsen?	
Vad säger gällande detaljplan om platsen?	Gällande detaljplan anger natur inom området.
Riksintressen som berör platsen?	Nej

Andra intressen

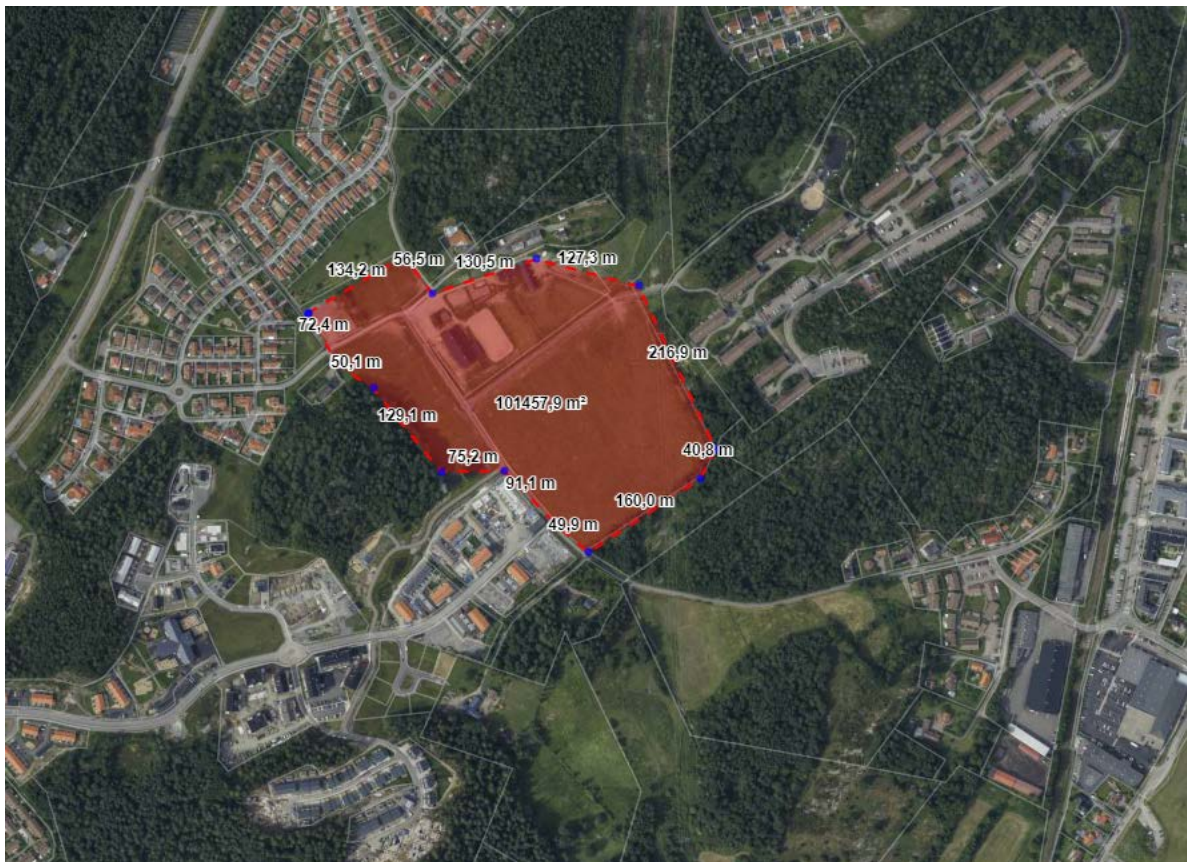
Krockar det med andra intressen för området?	Det aktuella området utgörs av ett bostadsnära naturområde i ett tätbebyggt område. I det aktuella naturområdet, nordost om ytan som studerats, finns en fornlämning (hällristning).
Vilka externa parter har deltagit i diskussionen?	
Vilka intressenter har deltagit i diskussionen?	

Miljö och energi

Miljömässiga synpunkter, påverkan natur Redovisa om och hur platsen påverkar natur, närströvområden, parker, vattendrag mm	Platsen ligger i ett naturområde, som till vissa delar ser välanvänt ut av närboende. Genom området finner även en bäck som dagvatten från stora delar av sydvästra Ytterby rinner genom. I en utredning utförd på uppdrag av Trafikverket har bäcken naturvärdesklassning 3, påtagligt naturvärde. Bäckens är enligt utredningen inte öringförande.
Sociala konsekvenser Redovisa om placeringen har några uppenbara sociala konsekvenser	
VA försörjning Dagvattenhantering	Skyfallskartering visar en lågpunkt/bäck inom de västra delarna av området. Påverkar sannolikt placering av byggnad och hur friytan kan placeras. VA-ledningar finns utmed Sparråsvägen för möjlig påkoppling. Befintliga ledningar klarar troligtvis en ökad belastning.
Höjda vattennivåer	

6. Östra Sparrås

Lokaliseringsstudie
Ärende: KS2022/0263

<p>Summering</p>	<p>Platsens läge/beskrivning Platsen ligger centralt i Ytterby inom ett område som är utpekad för bostäder i framtiden och har bra gång och cykelförbindelser till omkringliggande områden. Det ligger idag en ridskola på platsen. Processen för att omlokalisera ridskolan till Trankärr pågår i nuläget men på grund av flera aspekter är det i dagsläget svårt att säga när detta kommer ske. Till Ytterby station är det ca 800 - 1200 meter från området. Lokaliseringen bedöms vara en bra placering för närboende, men lämpar sig sämre för upptagning från landsbygden då biltrafik riskerar att dras långt i området och påverka boendemiljön negativt.</p> <p>Fördelar</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lämplig placering för förskola då stor mängd nya bostäder planeras inom och i närområdet. - Bra placering sett till gång- och cykelkopplingar inom Ytterby - Mark ägs av kommunen <p>Nackdelar</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ej lämplig placering så länge ridskola ligger kvar. - Sämre tillgänglighet från omlandet. Drar in biltrafik på mindre bostadsgator. <p>Övrigt: Riskerar att öka trafik inom området beroende av placering. Förskola placeras nära befintliga trafikanslutningar gynnar omlandets förutsättningar för hämta/lämna. Placering längre in i området kan ev gynna gång och cykel för hämta/lämna trafik, samt närhet till Ytterby station.</p> <p>Idag ligger ridskola inom området vilket påverkar lämpligheten för placering av förskola. När ridskolan flyttas borde området utredas i sin helhet och inkludera en lämplig placering av förskola. Tidsplan för omlokalisering av ridskolan är oklar.</p> <p>När Porteberget, Östra Sparrås och lilla smällen byggs ut kan ytterligare behov för förskola behövas i Ytterby. Lämpligt för denna placering att ingå i en sådan planläggning.</p>
<p>Utökad kapacitet vid nybyggnation eller ombyggnation</p>	<p>Minst åtta avdelningar (nybyggnation).</p>
<p>Tid</p>	<p>Olämpligt att påbörja planarbete innan ridskolan flyttat.</p>

Barnens behov	
Friyta för lek och utevistelse Redovisa tillgång till friyta, hur platsen uppfyller behovet av friytor. Uppnår platsen utgångspunkt 3000 m ² ?	Det aktuella området är stort, stora möjligheter att placera en förskola så att rekommenderad mängd friyta uppnås.
Närhet till natur och rekreation Analys av omgivningen. Vad finns det för natur och rekreationsområde, kan dessa utnyttjas för lek och andra aktiviteter. Angränsande naturreservat garanterar att inte naturområdet tas i anspråk i framtiden vilket bör framhållas.	Runt omkring det aktuella området finns naturmark, vilken kan nyttjas om förskolan placeras i anslutning till något av dessa naturområden.
Trygghet/Risker (vatten, industri, trafik) Vad finns det för risker på eller i närheten av platsen?	I östra delen av området passerar kraftledningar, till vilka säkerhetsavstånd behövs, såvida de inte grävs ned i samband med en större exploatering av området.
Sol- och skuggförhållanden Finns det befintliga skuggande objekt, byggnader eller grönska som ger skydd mot solen?	Beroende på var en förskola placeras finns befintlig vegetation som skuggar. I andra fall måste detta skapas.
Ljud- och luftkvalitet och andra Störningar (Trafik och industribuller) Finns det verksamheter, industri, trafik eller annat som kan påverka ljud- och luftkvalitet samt andra störningar som påverkar platsens lämplighet?	I dagsläget bedöms inga störningar från trafik påverka placeringen. Vid planläggning bör dock framtida gatudragningar till nya bostäder beaktas, när byggnader och förskolegård ska placeras. Om en förskola skulle planläggas/uppföras innan ridskolan flyttat, måste störningar (allergener) från denna tas hänsyn till.
Närhet och tillgänglighet för elever och personal med cykel, gång och buss (och bil?) Förutsättningar för elever och personal att ta sig till och från platsen med hållbara färdmedel. förutsättningar för att lämna och hämta genom bil a distans till kollektivtrafik, stadsnära	Ligger centralt mellan västra Ytterbys bostadsområden. Bra förbindelser för gång och cykel. Ligger ca 800 - 1200 meter från Ytterby station. I dagsläget ingen god lokal busslinje i området, närmsta hållplats vid Sparråsvägen. Bra plats för närboende, sämre plats för upptagning från landsbygden, då biltrafik riskerar att dras in långt i området.

läge, gång och cykelstråk, bilberoende mm.	
--	--

Ekonomi/genomförbarhet

Befintlig bebyggelse: Finns det befintlig bebyggelse på platsen som behöver rivas/renoveras eller annat? Finns det befintlig omgivande bebyggelse som påverkas	Kongahälla ridsällskap (KRS) har en ridskola norr om platsen. KRS planerar flytta till ny ridskola som ska byggas i Trankärr, men har ekonomiska svårigheter att genomföra det projektet.
Åtkomst till mark: kommunägd? Privatägd?	Marken ägs av kommunen, men arrenderas av Kongahälla Ridsällskap (KRS). Osäker tidplan för när kommunen har tillgång till denna yta. Är beroende av att ny ridskola byggs i Trankärr. Ridskolan har tomträtt för delar av fastigheten. Övrig mark arrenderas från kommunen. Ledningsrätt för kraftledning genom den östra delen. Kraftledningen bör grävas ned i samband med att området exploateras.
Tomtyta: m ²	Områden denna studie har utrett omfattar cirka 100 000 kvm, men specificerar inte en särskild plats för ny förskola. Detta får göras i samband med detaljplanläggning för hela området.
Trafikanslutningar: Finns det befintliga trafikanslutningar? Hur påverkas dessa av ökad trafik? Behövs det nya trafikanslutningar?	Finns i området, kan påverkas negativt av ökad trafik in i området. Ny förskola finns sydväst om området i Nordtag.
Hämta/lämna parkering I de fall friytan är knapp ska parkering prioriteras bort till förmån för friyta för lek och utevistelse. Hur ser förutsättningarna ut för parkeringsplats och angöringsplats?	
Alternativet kräver: T ex ombyggnation av vägar? Rivning av byggnader? Ny detaljplan? Etc?	Kräver att KRS har flyttat. Kräver ny detaljplan. Kraftledningen bör grävas ned.
Alternativet erbjuder: Korta avstånd? Kollektivtrafiknära? Inget behov av ny detaljplan? Etc?	

Tidigare kommunala beslut

Vad säger ÖP om områden i relation till den tänkta markanvändningen? (FÖP, TÖP)	FÖP Ytterby anger ny blandad bebyggelse för större delen av området. I mitten av området pekas en yta ut för stadsdelspark, med möjlighet till fördröjning av dagvatten.
---	--

Vad säger övriga gällande strategiska styrdokument om platsen?	I grönstrukturplanen, tillhörande FÖP Ytterby, pekas en yta i mitten av området ut för park. Denna park föreslås bli en del av ett längre, sammanhängande grönstråk.
Vad säger eventuella planprogram om platsen?	
Vad säger gällande detaljplan om platsen?	Gällande detaljplan anger för större delen av området odlingsmark, med olika specificeringar, samt ridhusanläggning. Öster om området pågår planläggning för nya bostäder i Björkås. Fördröjningsdamm för dagvatten föreslås strax öster om kraftledningarna.
Riksintressen?	

Andra intressen

Krockar det med andra intressen för området?	Kongahälla Ridsällskap (KRS) arrenderar i dagsläget ytan. En process pågår med syfte att flytta ridskolan till Trankärr.
Vilka externa parter har deltagit i diskussionen?	
Vilka intressenter har deltagit i diskussionen?	

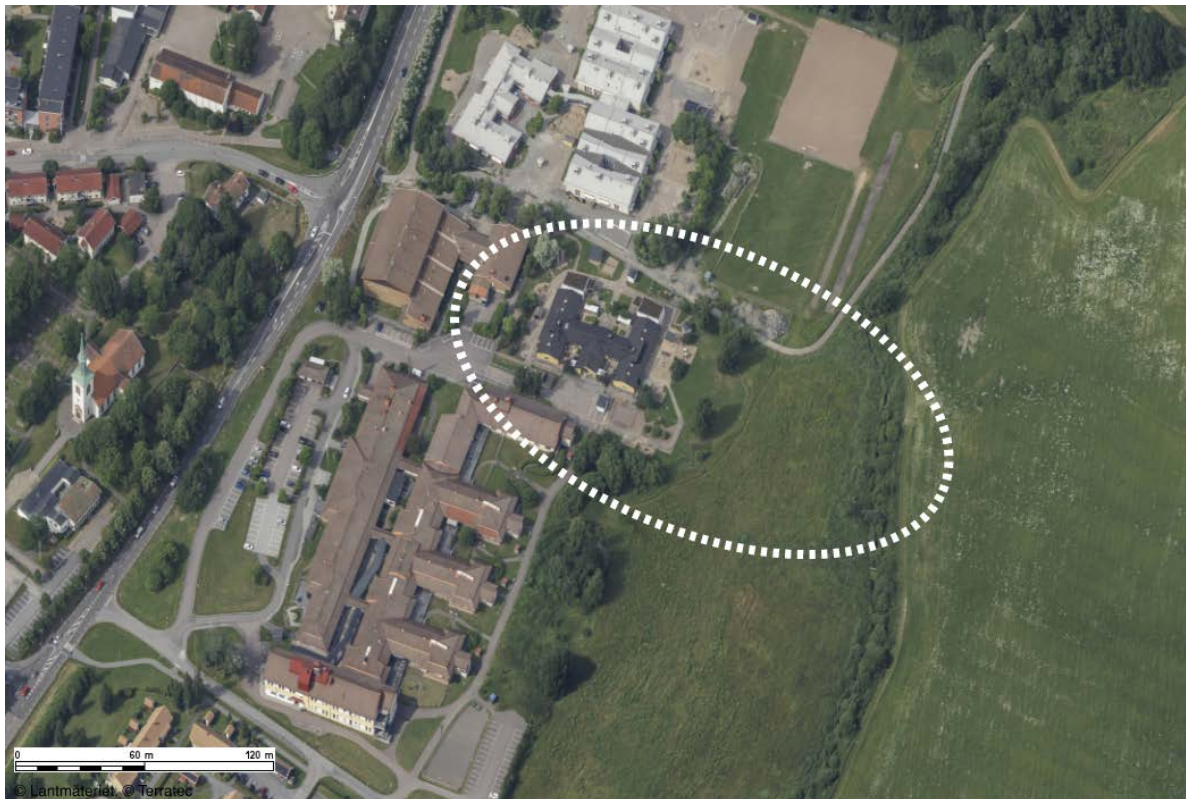
Miljö och energi

Miljömässiga synpunkter, påverkan natur Redovisa om och hur platsen påverkar natur, närströvmråden, parker, vattendrag mm	Området genomkorsas av en regionnätledning och en lokal ledning. Här behöver skyddsavstånd beaktas. Eventuellt har sådant tagits fram för Björkås. Kommunen förhåller sig till 0,2 mikrotresla. KRS (ridskolan) måste avflytta hela sin verksamhet innan förskola kan etableras här med hänsyn till frågan om hästallergen. Inom utredningsområdet finns ytor som i FÖP Ytterby är utpekade för natur och rekreation.
Sociala konsekvenser Redovisa om placeringen har några uppenbara sociala konsekvenser	
VA försörjning Dagvattenhantering	Området ligger utanför verksamhetsområde för kommunalt VA idag, men kommunala v,s ledningar ligger inom områdets SV och NV kanter. Om byggnation blir aktuell behöver dessa ledningar tas hänsyn till då är ny förlagda. Kapaciteten på ledningarna bedöms som goda, eventuella förstärkningar kan behövas nedströms, för att hantera kommande belastning. ÖFL ger bra möjligheter för försörjning.

Lokaliseringsstudie
Ärende: KS2022/0263

	Möjlighet att avleda dagvatten behöver utredas närmre, men närmaste recipient är biflöde till Kyrkebäcken så är LOD (lokalt omhändertagande av dagvatten) nödvändigt för att inte förvärpa situationen för bäcken.
Höjda vattennivåer	Inga översvämningsytor finns identifierade i kartan. Däremot finns en naturlig flödesväg som troligtvis ta en del naturvatten ifrån Björkås höjden.

7. Kastellegården

<p>Summering</p>	<p>Platsens läge/beskrivning Kastellegårdens förskola är en befintlig förskola med 6 avdelningar som ingår i lokaliseringsstudien för potentialen att utöka verksamheten i framtiden. Förskolan är placerad centralt i Ytterby, precis söder om Kastellegårdsskolan. Till Ytterby station är det cirka 500 meter. Den aktuella ytan sluttar svagt mot Kyrkebäcken i öster.</p> <p>Fördelar</p> <ul style="list-style-type: none"> - Central placering, med närhet till kollektivtrafik och GC-stråk. - Potentiella samordningsvinster tack vare närheten till Kastellegårdsskolan. - Befintlig infrastruktur kan utnyttjas. - Mark ägs av kommunen <p>Nackdelar</p> <ul style="list-style-type: none"> - Utbyggnad av befintlig förskola erbjuder mindre antal tillkommande förskoleplatser än övriga studerade platser. - FÖP Ytterby föreslår park och gångstråk på ytan mot Kyrkebäcken, något som det också planeras för i samband med detaljplanen för "Bovieran". Detta begränsar möjligheterna till friyta, om inte parken kan delas med förskolans behov. - Kräver evakuering av befintlig förskola under byggtid. <p>Övrigt: Utbyggnad eller ombyggnad av Kastellegårdens förskola kan vara lämpligt för att täcka behov på längre av förskoleplatser i Ytterby.</p> <p>Befintlig byggnad är i relativt gott skick och inga större ombyggnationer är planerade i närtid. När behovet av förskoleplatser på sikt ökar ytterligare skulle en ombyggnation/tillbyggnation på Kastellegårdens förskola eventuellt kunna öka kapaciteten med kanske fyra avdelningar. Placeringen av byggnaden bör förbli ungefär densamma då byggnation nära Kyrkebäcken kan försvåras av geotekniska och ekonomiska skäl. Ytan mot Kyrkebäcken kan dock användas för att utvidga befintlig friyta för att tillgodose det nya behovet. En ombyggnation skulle kräva evakuering av förskolan under byggtiden.</p> <p>Överföringsledning går igenom området, ytterligare en ledning planeras att läggas igenom området. God planering av dagvattenfördröjning krävs. Området ligger även inom ett markavvattningsföretag som behöver hanteras.</p>
<p>Utökad kapacitet vid nybyggnation eller ombyggnation</p>	<p>Ytterligare 4-6 avdelningar skulle kunna skapas på platsen. Tillgången till friyta kommer att begränsa hur många platser som kan vara lämpligt. Även hur stor en förskola lämpligen bör vara kan begränsa utbyggnadsmöjligheterna.</p>
<p>Tid</p>	<p>Inte lämpligt att planlägga för utbyggnad i detta skede.</p>

Barnens behov	
Friyta för lek och utevistelse Redovisa tillgång till friyta, hur platsen uppfyller behovet av friytor. Uppnår platsen utgångspunkt 3000 m ² ?	Befintlig friyta uppgår till cirka 6000 kvm. Dagens behov enligt Boverkets rekommendation är 4320 kvm (6 avd x 18 barn x 40 kvm). Förskolan kan utökas med två avdelningar utan att rekommendationerna underskrids, förutsatt en påbyggnad på höjden. Om fler avdelningar ska tillkomma behöver mer omkringliggande ytor tas i anspråk för friyta.
Närhet till natur och rekreation Analys av omgivningen. Vad finns det för natur och rekreationsområde, kan dessa utnyttjas för lek och andra aktiviteter. Angränsande naturreservat garanterar att inte naturområdet tas i anspråk i framtiden vilket bör framhållas.	Inga närliggande naturområden finns i anslutning till platsen.
Trygghet/Risker (vatten, industri, trafik) Vad finns det för risker på eller i närheten av platsen?	I områdets östra gräns rinner Kyrkebäcken. I en översiktlig geoteknisk undersökning råder förhöjd sannolikhet för jordskred längs med bäcken. Även en slänt i mitten av det aktuella området har i samma utredning förhöjd sannolikhet för skred.
Sol- och skuggförhållanden Finns det befintliga skuggande objekt, byggnader eller grönska som ger skydd mot solen?	Inom området finns endast en mindre mängd befintlig skuggande grönska.
Ljud- och luftkvalitet och andra Störningar (Trafik och industribuller) Finns det verksamheter, industri, trafik eller annat som kan påverka ljud- och luftkvalitet samt andra störningar som påverkar platsens lämplighet?	Med grund i översiktlig trafikbullerutredning bör platsen uppnå naturvårdsverkets rekommenderade riktlinjer för trafikbuller på skolgårdar. Luftkvalitet är sannolikt inget problem, tack vare det långa avståndet till större vägar och det öppna landskapet.
Närhet och tillgänglighet för elever och personal med cykel, gång och buss (och bil?) Förutsättningar för elever och personal att ta sig till och från platsen med hållbara färdmedel. förutsättningar för att lämna och hämta genom bl a distans till kollektivtrafik, stadsnära	Nära till Ytterby station, cirka 500 meters gångväg, med planskild korning vid Torsbyvägen. Angöring för bil och transporter finns, samt tillgång till parkeringsplatser. Dessa kan vid en eventuell utbyggnad behöva ses över och utvecklas.

läge, gång och cykelstråk, bilberoende mm.	
--	--

Ekonomi/genomförbarhet	
Befintlig bebyggelse: Finns det befintlig bebyggelse på platsen som behöver rivras/renoveras eller annat? Finns det befintlig omgivande bebyggelse som påverkas	På platsen finns en befintlig förskola, som byggdes ut för cirka åtta år sedan med två avdelningar. Förskolan har idag sex avdelningar.
Åtkomst till mark: kommunägd? Privatägd?	Marken ägs av kommunen. Genom området går en ledningsrätt för VA. Denna kan komma att flyttas i samband med exploatering söder om området (Bovieran). Del av ytan används för jordbruk, men kommunen har inget avtal med arrendator. Bokab som äger intilliggande fastighet kan ha tecknat arrendeavtal?
Tomtyta: m ²	Tas större delen av ytan ner till Kyrkebäcken i anspråk för förskolans behov, blir totala tomtytan cirka 12 000 kvm (enbart kommunal mark).
Trafikanslutningar: Finns det befintliga trafikanslutningar? Hur påverkas dessa av ökad trafik? Behövs det nya trafikanslutningar?	Befintliga anslutningar finns. Om dessa behöver byggas om får utredas i en eventuell framtida detaljplanprocess.
Hämta/lämna parkering I de fall friytan är knapp ska parkering prioriteras bort till förmån för friyta för lek och utevistelse. Hur ser förutsättningarna ut för parkeringsplats och angöringsplats?	Bör gå att skapa plats för angöring och parkering utan att behöva ta friyta i anspråk.
Alternativet kräver: T ex ombyggnation av vägar? Rivning av byggnader? Ny detaljplan? Etc?	Ny detaljplan krävs för att kunna bygga i två plan. Begränsade möjligheter att bygga ut "på bredden" i ett plan. Möjliga stabilitetsproblem i lerområde, kräver stabiliseringsåtgärder.
Alternativet erbjuder: Korta avstånd? Kollektivtrafiknära? Inget behov av ny detaljplan? Etc?	Cirka 7 min gångväg till Ytterby station. Gångavstånd till tågstation.

Tidigare kommunala beslut	
Vad säger ÖP om områden i relation till den tänkta markanvändningen? (FÖP, TÖP)	FÖP Ytterby anger för ytan där befintlig förskolebyggnad ligger centrumbebyggelse förtätning. För den östra, obebyggda delen av det aktuella området anges natur och rekreation.
Vad säger övriga gällande strategiska styrdokument om platsen?	Grönstrukturplan för Ytterby föreslår en park (Kyrkebäcksparken) på en östra halvan av det aktuella området. Denna park möjliggör för invånare att ha tillgång till en stadspark inom 2 km.

Vad säger eventuella planprogram om platsen?	
Vad säger gällande detaljplan om platsen?	För östra delen där befintlig förskola ligger anger gällande detaljplan <i>allmänt ändamål</i> . För den östra delen anges <i>park eller plantering</i> . Söder om aktuellt område pågår planläggning för bostäder ("Bovieran").
Riksintressen som berör platsen?	Nej

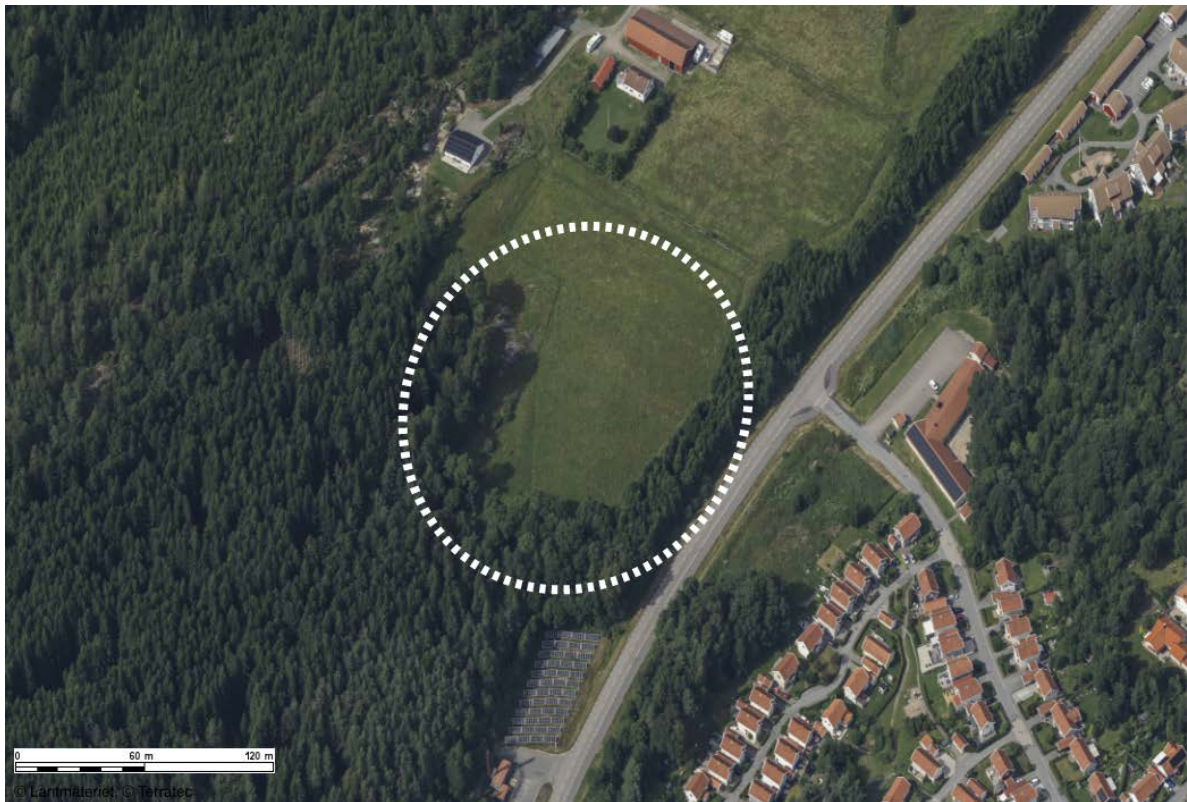
Andra intressen

Krockar det med andra intressen för området?	Grönstrukturplanen tillhörande FÖP Ytterby föreslår att ett parkstråk anläggs längs med Kyrkebäcken.
Vilka externa parter har deltagit i diskussionen?	
Vilka intressenter har deltagit i diskussionen?	

Miljö och energi

Miljömässiga synpunkter, påverkan natur Redovisa om och hur platsen påverkar natur, närströvområden, parker, vattendrag mm	Om östra delen av aktuellt område tas i anspråk för förskolans behov, påverkas möjligheterna att skapa en park och ett promenadstråk längs Kyrkebäcken.
Sociala konsekvenser Redovisa om placeringen har några uppenbara sociala konsekvenser	
VA försörjning Dagvattenhantering	Ligger delvis utanför kommunalt VO för VA. Bra möjligheter för försörjning av spill och vatten. Va har en ÖFL idag genom området och har rättighet för en till som läggs ner 2023 igenom området. Ej i samma ledningsdragning, dvs två olika områden. Dagvattnets recipient är Kyrkebäcken som har känsliga kanter för erosion och är påverkad av höga flöden. God planering av dagvattenfördröjning krävs inom området. Området närmast Kyrkebäcken ligger inom ett markavvattningsföretag som behöver hanteras.
Höjda vattennivåer	

8. Sparråsvägen A

<p>Summering</p>	<p>Platsens läge/beskrivning Platsen ligger väster om Sparråsvägen på mark som till stor del utgörs av svagt sluttande jordbruksmark. Platsen ligger ca 2 km från Ytterby station.</p> <p>Fördelar</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bra med friyta - Närhet till annan natur - Mark ägs av kommunen - Bra förbindelser med bil från Sparråsvägen. Ligger mellan Torsbyvägen och Marstrandsvägen med mycket trafik/pendling från landsbygden. <p>Nackdelar</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jordbruksmark/betesmark. Då det bedöms finnas alternativa lämpliga placeringar för en förskola i Ytterby-området, finns inte lagstöd för att få ta denna mark i anspråk. - Mindre bra tillgänglighet med cykel och till fots pga placering i utkanten av Ytterby utan direkt närhet till andra gång- och cykelstråk i området. - Mindre bra förutsättningar för kollektivt resande. - Buller från Sparråsvägen. <p>Övrigt: Ligger utanför verksamhetsområde för kommunalt VA idag, men VA ledningar finns på andra sidan vägen för möjlig påkoppling. Befintliga ledningar klarar troligtvis en ökad belastning.</p> <p>Alternativ kräver ny detaljplan I FÖP Ytterby är större delen av området utpekad som jordbruksmark, en mindre del är utpekad som natur och rekreation. En detaljplan skulle behöva genomföras med utökad förfarande, där man måste påvisa att alternativa lokaliseringar som fyller behovet inte finns på mark som inte är jordbruksmark.</p>
<p>Utökad kapacitet vid nybyggnation eller ombyggnation</p>	<p>Minst 8 avdelningar (nybyggnation).</p>
<p>Tid</p>	<p>Platsen inte lämplig att planlägga.</p>

Barnens behov	
Friyta för lek och utevistelse Redovisa tillgång till friyta, hur platsen uppfyller behovet av friytor. Uppnår platsen utgångspunkt 3000 m ² ?	Gott om yta för lek och utevistelse, Boverkets rekommendationer går att uppfylla.
Närhet till natur och rekreation Analys av omgivningen. Vad finns det för natur och rekreationsområde, kan dessa utnyttjas för lek och andra aktiviteter. Angränsande naturreservat garanterar att inte naturområdet tas i anspråk i framtiden vilket bör framhållas.	Området angränsar till ett större skogsområde, som delvis är kommunalt ägt. Området är i FÖP Ytterby utpekad med markanvändning natur och rekreation.
Trygghet/Risker (vatten, industri, trafik) Vad finns det för risker på eller i närheten av platsen?	En naturlig flödesväg genom området som ansluter till vattendraget som transporterar hela syd/västra Ytterbys dagvatten till biflödet till Kyrkebacken.
Sol- och skuggförhållanden Finns det befintliga skuggande objekt, byggnader eller grönska som ger skydd mot solen?	Ja, befintlig grönska i området ger skydd från sol.
Ljud- och luftkvalitet och andra Störningar (Trafik och industribuller) Finns det verksamheter, industri, trafik eller annat som kan påverka ljud- och luftkvalitet samt andra störningar som påverkar platsens lämplighet?	Närheten till Sparråsvägen är utmanande ur framför allt buller men också luftkvalitetssynpunkt. Sparråsvägen finns med i den översiktliga bullerkarteringen som utförts, utredningen anger omkring 55 dBA eq för större delen av tomten. Man bör dock ha i minne att utredningen är utförd på skyltad hastighet. På Sparråsvägen är det i praktiken svårt att hålla rätt fart vilket gör att bullret är högre än i karteringen. Karteringen visar inte prognosår utan är en nulägesbild, med en utbyggd Karebylänk kommer trafiken kunna öka tämligen kraftigt över tid. Det är 50dBA som ska hållas på skolgården, plats för bullerskydd? Buller går att tas om hand inom befintlig byggnation där byggnaden kan buffra mot buller och förskolans gård kan ligga innanför byggnaden och därmed skyddas från buller.
Närhet och tillgänglighet för elever och personal med cykel, gång och buss (och bil?) Förutsättningar för elever och personal att ta sig till och från platsen med hållbara färdmedel.	Bra förbindelser med bil från Sparråsvägen. Ligger mellan Torsbyvägen och Marstrandsvägen med mycket trafik/pendling från landsbygden. Mindre bra tillgänglighet med cykel och till fots pga placering i utkanten av Ytterby utan direkt närhet till andra gång- och cykelstråk i området. Det finns en hållplats strax intill med en mindre god kollektivtrafikförsörjning i dagsläget. Idag trafikeras hållplatsen av en linje, som endast går i en riktning.

förutsättningar för att lämna och hämta genom bl a distans till kollektivtrafik, stadsnära läge, gång och cykelstråk, bilberoende mm.	
---	--

Ekonomi/genomförbarhet	
Befintlig bebyggelse: Finns det befintlig bebyggelse på platsen som behöver rivas/renoveras eller annat? Finns det befintlig omgivande bebyggelse som påverkas	På andra sidan Sparråsvägen finns villabebyggelse. En gård ligger norr om området.
Åtkomst till mark: kommunägd? Privatägd?	Kommunägd mark. Arrenderas för jordbruk, betesmark.
Tomtyta: m ²	Studerad yta cirka 20000 kvm.
Trafikanslutningar: Finns det befintliga trafikanslutningar? Hur påverkas dessa av ökad trafik? Behövs det nya trafikanslutningar?	Ny infart behövs från Sparråsvägen. Gc-passage över Sparråsvägen behövs, som dock riskerar att bli hälsovådlig med nuvarande förutsättningar. Högst olämpligt ställe att passera vägen, i synnerhet med en ökad trafikering pga utbyggd Karebylänk.
Hämta/lämna parkering I de fall friytan är knapp ska parkering prioriteras bort till förmån för friyta för lek och utevistelse. Hur ser förutsättningarna ut för parkeringsplats och angöringsplats?	Tillräcklig yta bedöms finnas i området för att rekommenderad mängd friyta inte ska påverkas negativt av parkering.
Alternativet kräver: T ex ombyggnation av vägar? Rivning av byggnader? Ny detaljplan? Etc?	Kräver ny detaljplan, med utökat förfarande. Ny infart och angöring från Sparråsvägen behöver byggas, samt GC-passage över Sparråsvägen till befintligt GC-vägnät. Bör tänka till kring de naturliga flödesvägarna inom området/dagvattenhantering.
Alternativet erbjuder: Korta avstånd? Kollektivtrafikhäna? Inget behov av ny detaljplan? Etc?	Nuläget för kollektivtrafik är att den närmaste hållplatsen Björkås B är inom 50 meter men har mindre god kollektivtrafik. Trafikeras endast en linje och i en riktning.

Tidigare kommunala beslut	
Vad säger ÖP om områden i relation till den tänkta markanvändningen? (FÖP, TÖP)	En förskola på platsen strider mot utpekad markanvändning i FÖP Ytterby. Markanvändning anges till jordbruksmark respektive natur och

Lokaliseringsstudie
Ärende: KS2022/0263

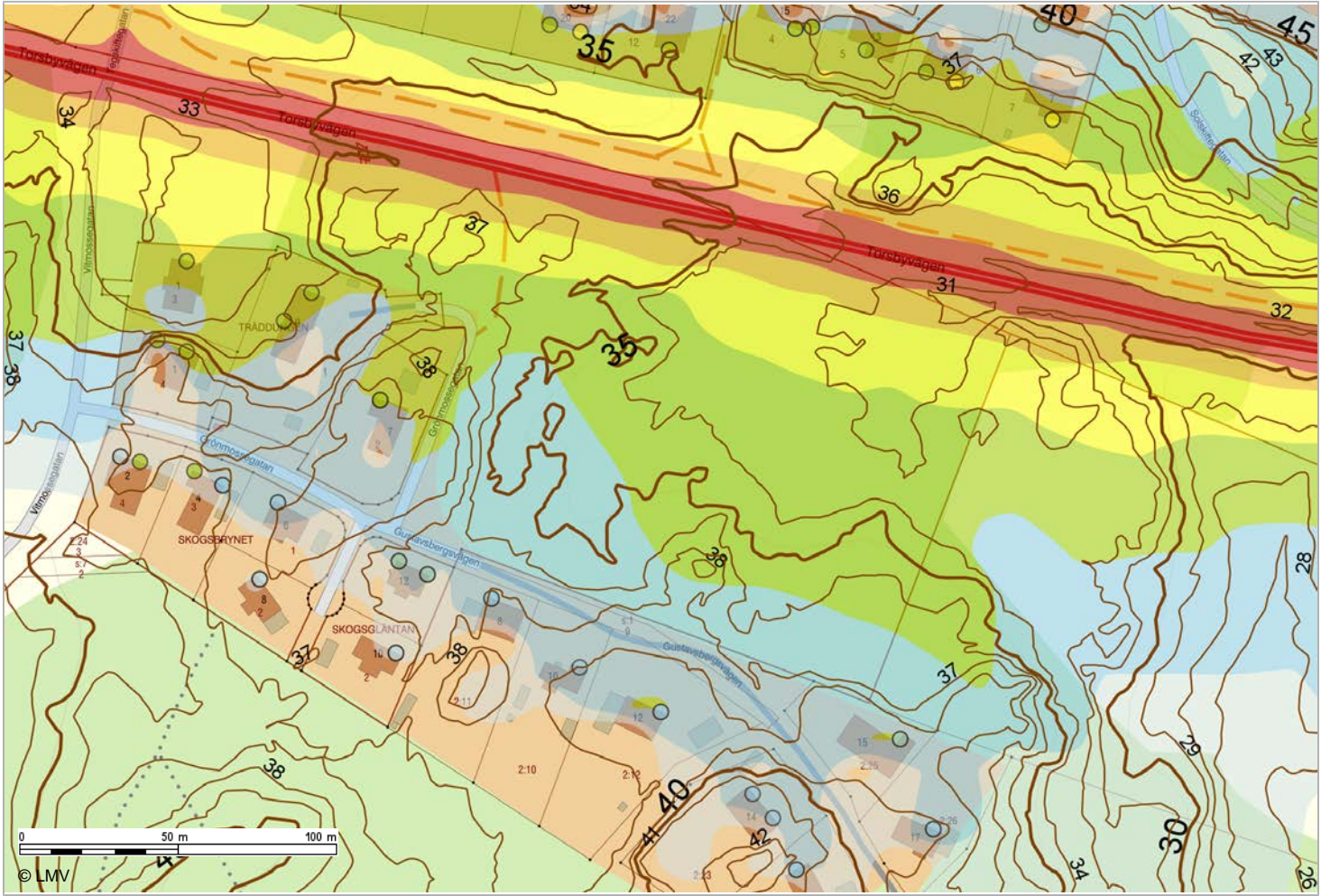
	rekreation. Ny bebyggelse som inte är kopplad till natur- och friluftsliv eller jordbruk ska inom dessa områden undvikas.
Vad säger övriga gällande strategiska styrdokument om platsen?	
Vad säger eventuella planprogram om platsen?	
Vad säger gällande detaljplan om platsen?	Ingen gällande detaljplan.
Riksintressen som berör platsen?	Nej

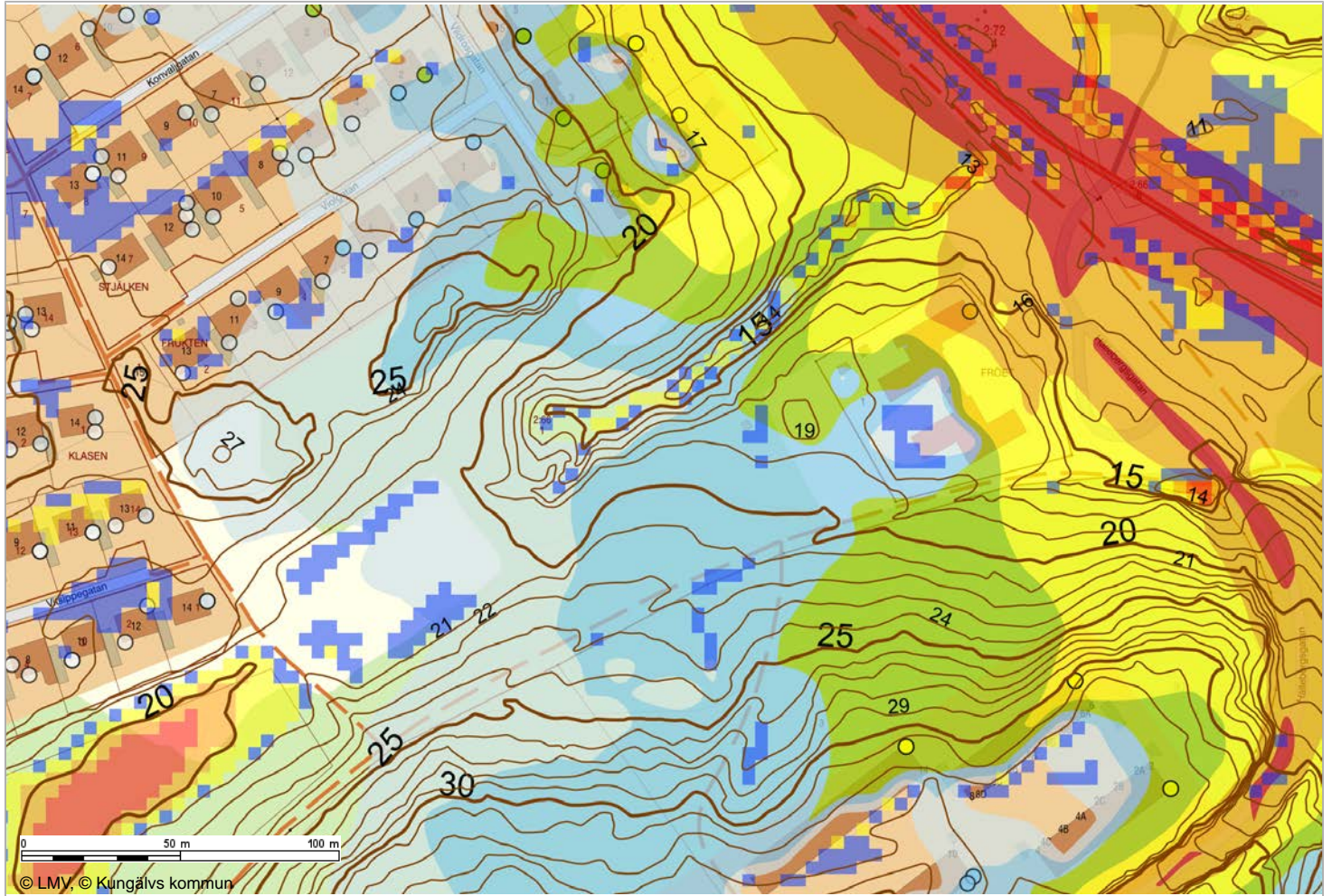
Andra intressen

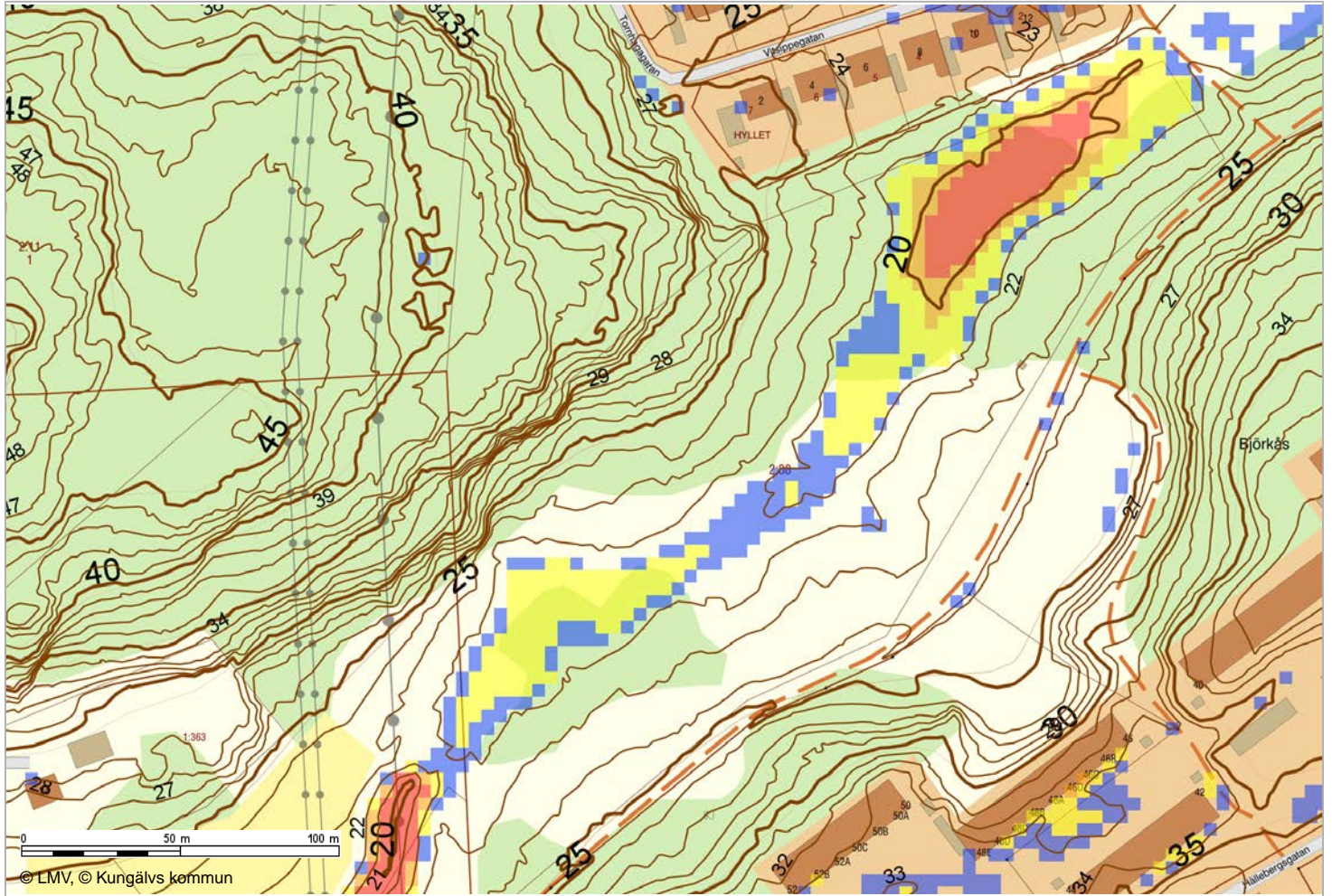
Krockar det med andra intressen för området?	Det aktuella området består till stor del av jordbruksmark, som bedöms vara brukningsvärd. En förskola kan bedömas utgöra ett väsentligt samhällsintresse. Dock bedöms det finnas alternativa, fungerande lokaliseringar i Ytterbyområdet, som inte innebär att jordbruksmark tas i anspråk. Därför bedöms inte den aktuella platsen vara tillåten att bebygga, enligt miljöbalkens 3 kap. 4 §.
Vilka externa parter har deltagit i diskussionen?	
Vilka intressenter har deltagit i diskussionen?	

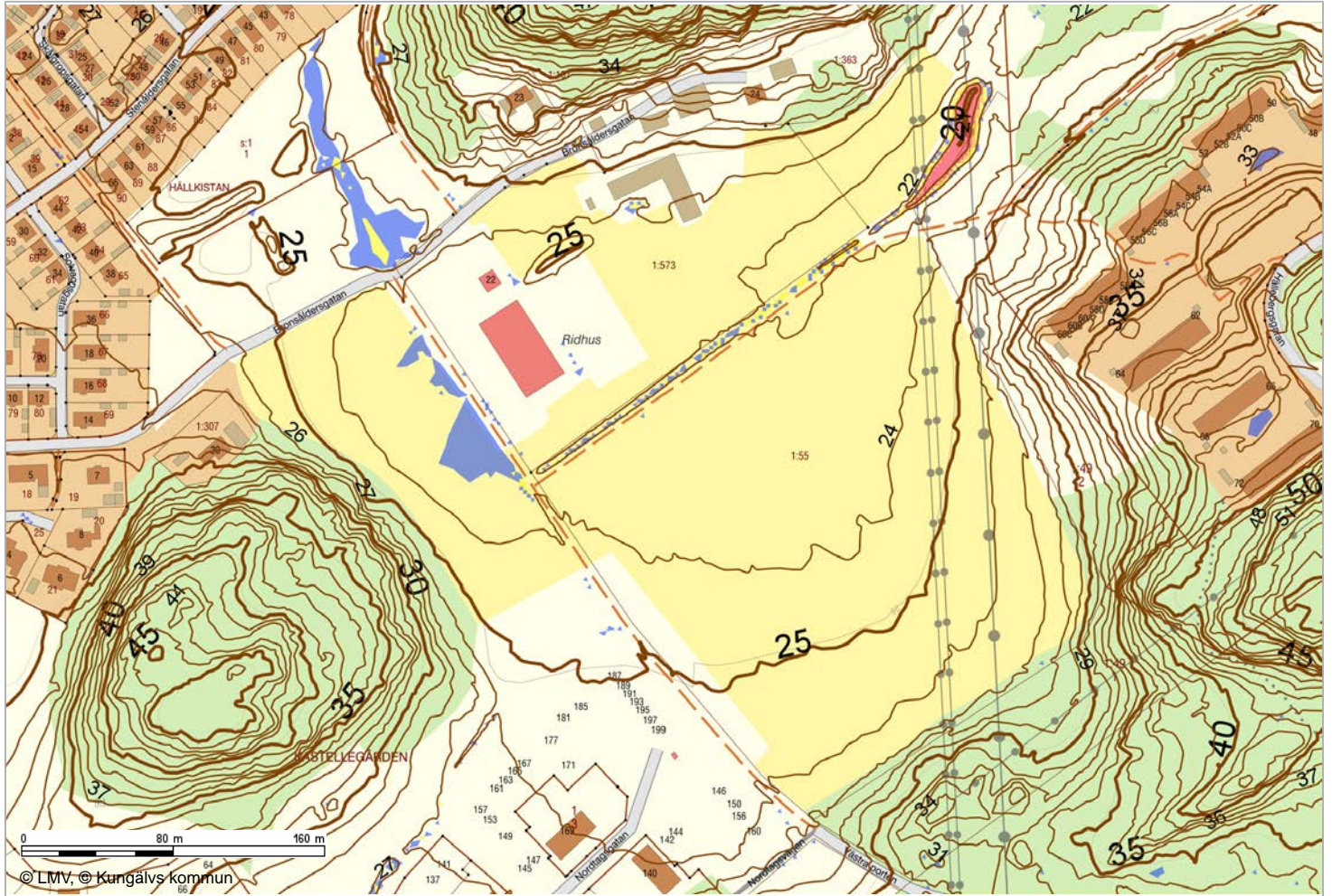
Miljö och energi

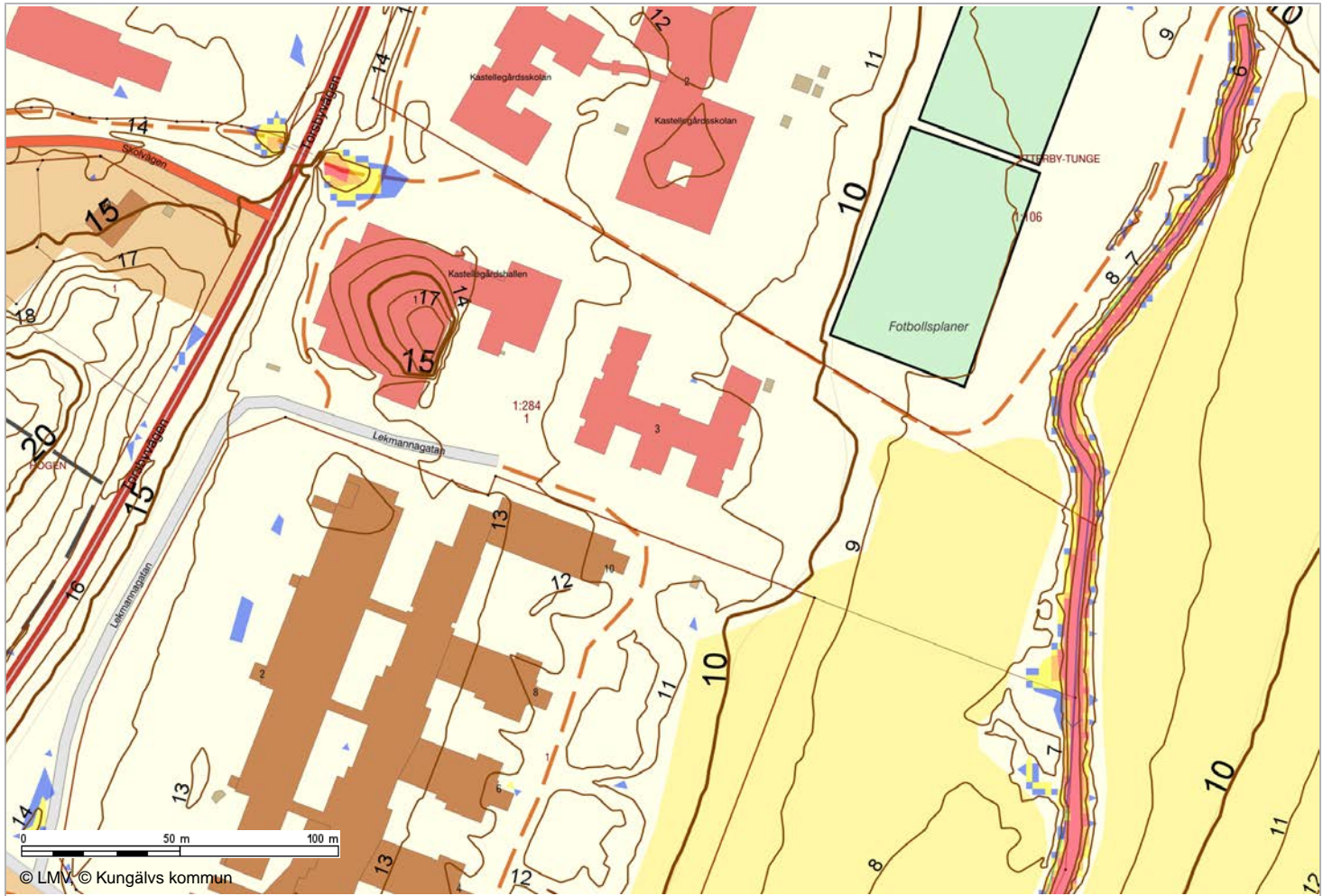
Miljömässiga synpunkter, påverkan natur Redovisa om och hur platsen påverkar natur, närströvområden, parker, vattendrag mm	Västra delen av området ligger i natur och friluftsområde.
Sociala konsekvenser Redovisa om placeringen har några uppenbara sociala konsekvenser	
VA försörjning Dagvattenhantering	Ligger utanför verksamhetsområde för kommunalt VA idag, men VA-ledningar finns på andra sidan vägen för möjlig påkoppling. Befintliga ledningar klarar troligtvis en ökad belastning.
Höjda vattennivåer	

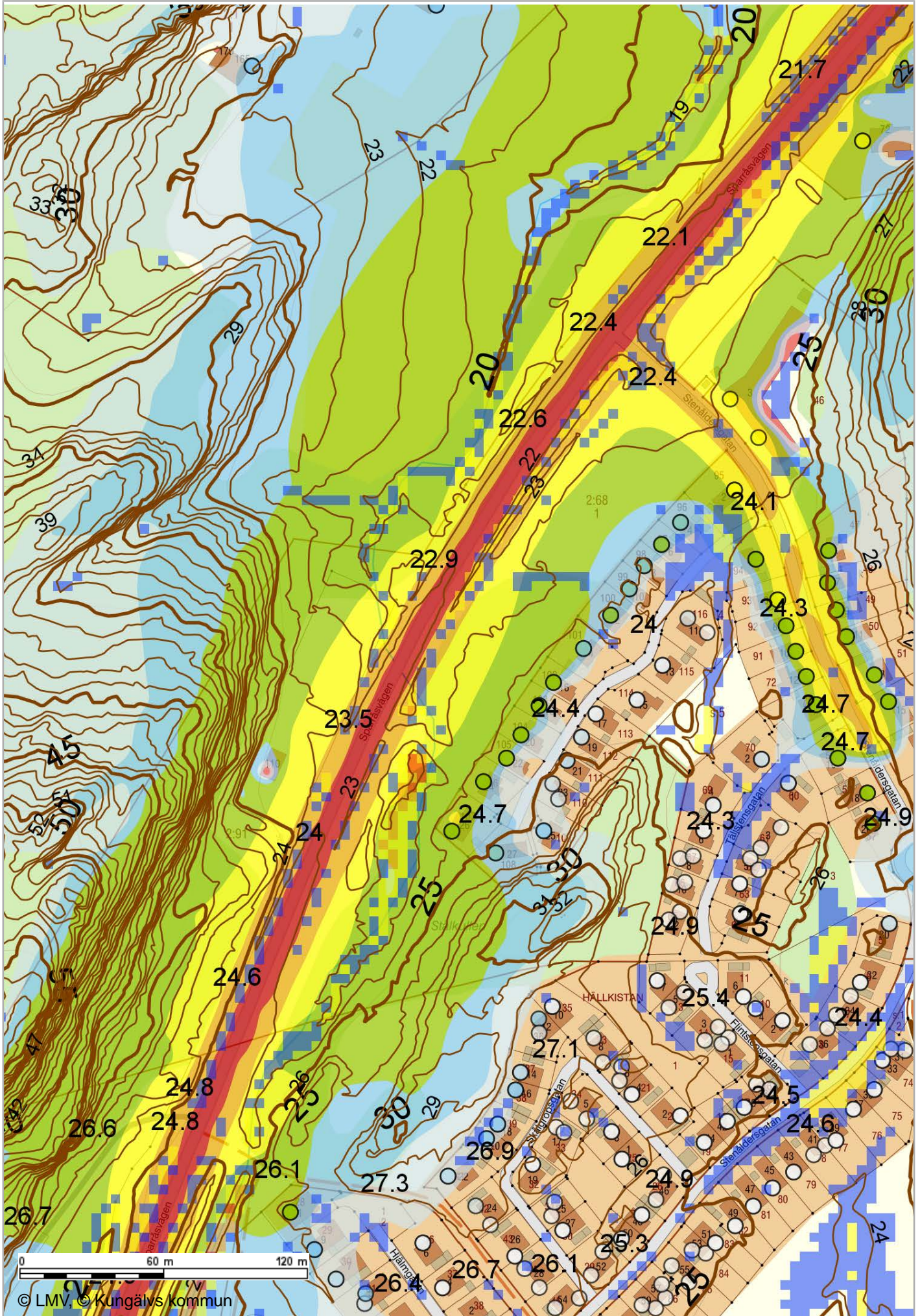

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Lokaliseringsstudie
Ärende: KS2022/0263
2023-01-27

Lokaliseringsstudie förskola Ytterby

Ärende KS 2022/0263

Lokaliseringsstudie
Ärende: KS2022/0263
2023-01-27

Innehållsförteckning

Bakgrund	3
Syfte	3
Behov	3
Sammanfattning	4
Lokaliseringsalternativ	4
1. Västra tunge	5
2. Torsbyvägen.....	5
3. Björkås	6
4. Tornhagagatan	6
5. Sparråsvägen B.....	7
6. Östra Sparrås	7
7. Kastellegården	8
8. Sparråsvägen A.....	8
Förslag för fortsatt arbete	9
Bilagor	11

Projektgrupp

Viktor Heineson - Samhällsplanerare
Oskar Mikaelsson - Planarkitekt
Emelie Skarp - Mark- och Exploateringsingenjör
Jenny Bjönness Bergdahl - Trafikstrateg
Carolina Bodlund - VA-ingenjör
Amanda Stenbom - Handläggare
Malin Gustafsson - Trädgårdsingenjör
Johanna Rydberg - Lokalsamordnare

Bakgrund

Sektor för bildning och lärande har identifierat ett behov av nya förskoleplatser i Ytterby för att täcka det ökade behovet från byggnation både lokalt i Ytterby och på landsbygden. Kommunen har därför genomfört en lokaliseringsstudie för två nya förskolor i Ytterby. Studien avgränsas till centralorten Ytterby men räknar med ett större upptagningsområde på grund av behovet av förskoleplatser från landsbygden. Platser kommer utgå från centrala delar och sedan jobba utåt.

För att bedöma vilka platser som är bäst lämpade behöver flera aspekter vägas in. Barnens behov är av högsta prioritet med exempelvis friyta, grönområden och säkerhet. Studien har utgått från boverkets rekommendationer med 40 m² friyta per barn. Behovet friyta bör hanteras med varsamhet och ska utvärderas för varje enskild plats, eventuella avvikelser från beräkningsgrunden ska vara väl motiverade och avvägda. Vid begränsad friyta kommer platsen sättas i relation till flera av de kriterier som avgör platsens lämplighet, exempelvis närhet till omkringliggande grönområden och natur.

Närhet till någon av de större transportvägarna för kollektivtrafik och möjligheten för hämta/lämna trafik med cykel kommer vägas in samt behovet av hämta/lämna trafik från landsbygden som till stor del sker med bil. En brytgräns för när barnen lämnas och hämtas utan bil är ca 500-1000 meter för hämtning/lämning till fots eller med cykel. Behovet av övriga ytor ska undersökas vid varje enskilt lokaliseringsalternativ.

Förutsättningar för placering av förskolebyggnad och genomförbarhet vägs också in i bedömningen. Utgångspunkten är att förskolor kan byggas i en till tre våningar beroende på platsens förutsättningar, ytbehov för byggnad kan därför variera.

Syfte

Syfte med lokaliseringsstudien är att göra en övergripande inventering och bedömning av lokaliseringsalternativ för två förskolor i Ytterby. Lokaliseringsalternativ ska vara stora nog för att täcka behovet som de två tillkommande förskolorna behöver, en förskola på 108 platser samt en förskola på 144 platser. Projektets leverans består i att leverera flera väl utredda och analyserade platser där planläggning för förskola kan starta samt en motivering och rangordning av utredda lokaliseringsalternativ. De föreslagna alternativen ska vara ett underlag för fortsatt arbete med planansökan och detaljplanearbete.

Behov

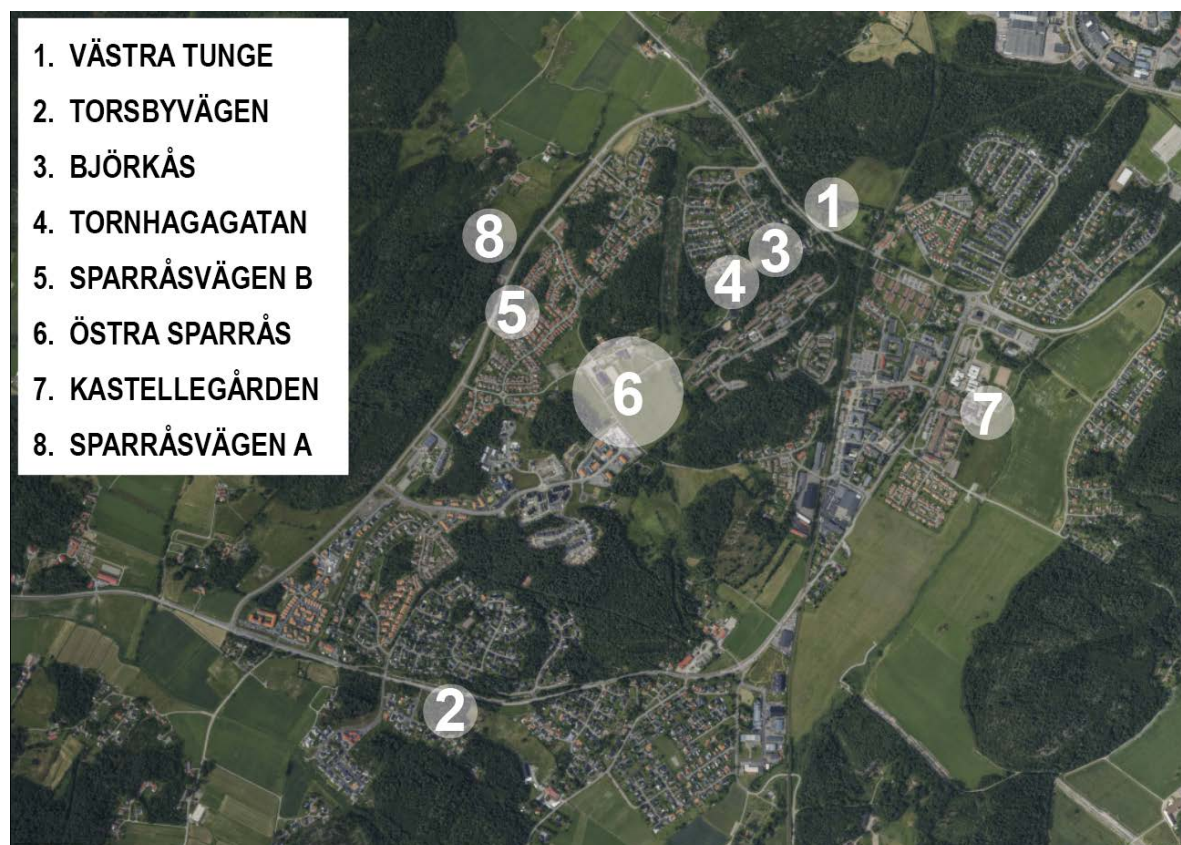
På grund av nybyggnationer i Ytterby såväl som på landsbygden har sektor för bildning och lärande identifierat ett behov en ny förskola om 108 nya förskoleplatser från och med ht-2025, samt en förskola om 144 nya platser från och med ht-2027 (givet nuvarande befolkningsprognos). Det ger ett totalt behov av 252 platser fördelat på två förskolor.

Beräkningsgrund: 10 m²/barn inneyta, 40 m²/barn friyta ger 50m² per barn. En förskola med 108 förskoleplatser fördelat på 6 avdelningar ger ett ytbehov av 5400 m², och en förskola med 144 förskoleplatser fördelat på 8 avdelningar ger ett ytbehov av 7200 m². Utöver detta ska yta för angöring och andra funktioner läggas till. Friytebehov går före P-norm.

Sammanfattning

Lokaliseringsstudien har undersökt åtta möjliga lokaliseringalternativ för nya förskolor i Ytterby. Av dessa har två valts ut som de bästa lämpade för planläggning och byggnation för nya förskolor i Ytterby, lokaliseringalternativ *Västra tunge* och *Torsbyvägen*. Ytterligare tre förslag på lokaliseringalternativ för att täcka det i studien identifierade behovet finns sammanfattade nedan. De lokaliseringalternativ som ansetts lämpliga har bedömts och rangordnats efter flera aspekter så som lämplighet för det aktuella behovet i studien, barnens behov, tillgänglighet, genomförbarhet, samt flera aspekter som beskrivs i summering av alternativen nedan, samt i bilaga 1. Utöver de lokaliseringalternativ som har bedömt bäst lämpade för att täcka det identifierade behovet anses ytterligare två lokaliseringalternativ vara väl lämpade för förskoleverksamhet, men av en eller flera anledningar har ansetts motiverade att spara för att täcka behov i samband med framtida förtätning och ytterligare behov i Ytterby. Dessa platser har också utretts och summeras i rapporten. En plats som utretts ansågs inte vara lämplig placering för förskola då de andra alternativens lämplighet gjorde att det inte kunde motiveras att den aktuella markern tas i anspråk. Även denna finns summerad i rapporten. Den slutgiltiga bedömningen väger in flera enheters gemensamma bedömning av platsen, hur den uppfyller barnens behov samt hur de täcker behovet enligt sektor för bildning och lärande. Prioriterat är också platser för nybyggnation som täcker det identifierade behovet för pågående lokaliseringstudier. I Sammanfattningen anges avstånd till Ytterby station i meter för möjlig färdväg med gång och cykel. På grund av Ytterbys kuperade terräng är fågelvägen ofta väsentligt kortare.

Lokaliseringsalternativ

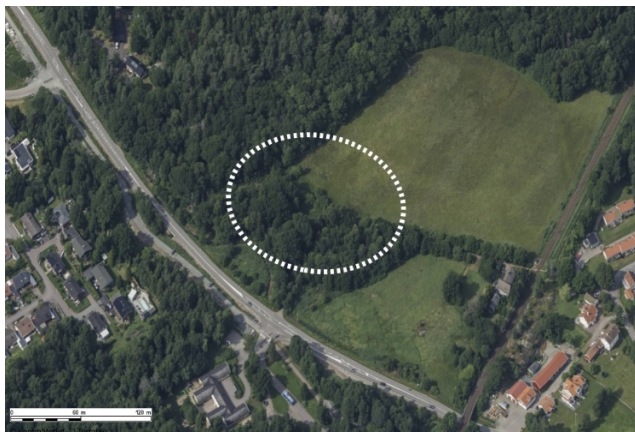

2022/0263

1. Västra tunge

För behovet av en ny förskola med 108 nya förskoleplatser från och med ht-2025 bedöms Västra tunge vara det bäst lämpade lokaliseringsalternativet.

Lokaliseringsalternativ Västra igår i pågående *detaljplan för bostäder och förskola, del av Ytterby-Tunge 2:72 och 2:73 med flera* som har preliminärt antagande våren 2024. Det finns en risk att lokaliseringen inte kan säkerställa de enligt boverket rekommendation på 40 m² friyta per barn då övrig planerad bebyggelse i området och buller från väg 168 påverkar utformningen av en kommande förskola och den tillgängliga friytan. Området ligger dock i direkt anslutning till ett närströvsområde som erbjuder möjligheter till utvistelse i naturen. Eftersom lokaliseringsalternativet ingår i pågående detaljplanearbete med en förskola på 6 avdelningar (108 platser) har alternativet en kortare tidsplan än platser som kräver ny detaljplan. Ny detaljplan för området beräknades i början av arbetet denna lokaliseringsstudie att kunna antas i början av 2024 och därmed ha stort chans att stå klar till ht-2025. Omständigheter har dock fördröjt tidsplanen och uppskattningen är vid denna studies färdigställande att byggstart av förskola kan ske tidigast 2026. Lokaliseringsalternativet är mindre bra för gång- och cykeltrafik då det ligger i utkanten av befintlig bebyggelse med ca 600m till Ytterby station (fågelvägen) men ca 900 meter för gång och cykel, alternativet ligger dock nära tillkommande ny bostadsbebyggelse. Möjligheter för hämta/lämna trafik är god från väg 168 där det även finns förutsättningar för god förbindelse med kollektivtrafik. Utformning, angöring m.m. utreds vidare i det pågående detaljplanearbetet.

En förskola vid Västra Tunge och en förskola vid Torsbyvägen skulle bidra till att antalet förskoleplatser ökar i både norra och södra Ytterby samt öka tillgängligheten och upptagningsområdet i både Ytterby, för landsbygden ut mot Marstrand via väg 168, och mot kommunens södra delar och Kärna utmed Torsbyvägen.

2. Torsbyvägen

För behovet av ny förskola med 144 nya förskoleplatser från och med ht-2027 bedöms Torsbyvägen vara det bäst lämpade lokaliseringsalternativet.

Lokaliseringsalternativet ligger söder om Torsbyvägen vid Övre Tega. Området är ett lätt kuperat grönområde med en total yta av ca 18000 m². Närområdet domineras av villabebyggelse och ett större sammanhängande grönområde söderut som erbjuder möjligheter för utvistelse. På norra sidan av Torsbyvägen finns ett av Ytterbys huvudstråk för gång och cykel med ca 2000 meter till Ytterby station. Det ligger även en busshållplats i direkt anslutning till området. Platsen ligger något längre från nyproduktion än några av övriga lokaliseringsalternativ i studien, men antal förskoleplatser i de södra delarna av Ytterby är i övrigt begränsade, samtidigt som många barn i förskoleålder bor i närområdet. Angöring till området behöver studeras vidare vid kommande detaljplanearbetet, möjlig angöring direkt från Torsbyvägen eller Grönmossegatan. Boverkets rekommendationer för ytbehov bör kunna uppfyllas på platsen

samtidigt som viss grönska kan sparas för att bibehålla gröna kopplingar mellan större grönområden. Buller från Torsbyvägen behöver behandlas i detaljplanearbete och kan påverka lämplig placering av byggnad och friyta. Ytan anses dock vara stor nog att detta ska kunna hanteras i detaljplanarbete. Genom området går en vatten- och spillvattenledning. En pumpstation är placerad i södra delen av området. Detta kan påverka placering av huvudbyggnad, alternativt behöver ledningar och pumpstation flyttas vid byggnation. Marken är kommunägd och kräver ny detaljplan. Lokaliseringsalternativet saknar stöd i FÖP Ytterby där platsen är utpekad som naturmark (se bilaga 1 för resonemang kring detta).

En förskola vid Västra Tunge och en förskola vid Torsbyvägen skulle bidra till att antalet förskoleplatser ökar i både norra och södra Ytterby. Detta skulle även öka tillgängligheten och upptagningsområdet i Ytterby, för landsbygden ut mot Marstrand via väg 168, mot kommunens södra delar och Kärna utmed Torsbyvägen.

3. Björkås

Lokaliseringsalternativet ligger i anslutning till Björkås förskola, mellan bostadsområdena Björkås och Tornhaga. Området är ca 9000 m² och är i öster lätt sluttande, i väster plan (tidigare fotbollsplan). Ytan är avlång och täcks till stor del av tät vegetation. Platsen ligger i ett grönstråk och omges av villabebyggelse i norr och flerbostadshus i söder. En gång- och cykelbana går genom området med bra kopplingar inom Ytterby och ca 700 meter till Ytterby station. Möjligheter för hämta/lämna trafik är god från väg 168. Angöring måste ses över, möjlig lösning är att delvis dela angöringsyta med Björkås förskola som ligger i anslutning till det utpekade området. Angöring skulle också kunna ske via Tornhagagatan eller via ny väg från sydost. Vid väg 168 finns busshållplats och förutsättningar finns för goda kollektivtrafikförbindelser. Marken ägs av kommunen men kräver ny detaljplan. Boverkets rekommendationer för ytbehov bör kunna uppfyllas men placering av byggnad och friyta kan påverkas av en bäck i norr samt en dagvattendamm som planeras i området (se bilaga 2). Dagvattendammen är del av pågående *Detaljplan för bostäder i Björkås, Baljan 1 med flera*. Bäck som rinner genom området kan behöva kulverteras. Närheten till bäcken skulle kunna innebära högre kostnader kopplat till geoteknik, jämfört med andra alternativ. Området är också en del av sammanhängande stråk av grönska som kan vara värdefullt att bevara eller delvis bevara.

Platsen kan med fördel utvecklas tillsammans med befintliga Björkås förskola. Ytor kan då delas för ex angöring och hämta/lämna, friyta, kök etc. Befintlig förskola är dock svår att utrymma för övergripande ombyggnation i närtid.

4. Tornhagagatan

Lokaliseringsalternativet ligger mellan Björkås och Tornhagas södra delar. Det studerade området är ca 20 000 m² och ligger på i en bergsslänt mot norr som sedan övergår i en mer flack yta i söder. Platsen ligger i ett sammanhängande grönstråk och omges av natur och villabebyggelse i norr och flerbostadshus i söder. Ytor för friyta och utelek bör kunna uppfyllas inom området. En gång- och cykelväg går intill området med bra koppling inom Ytterby och ca 800 meter till Ytterby station. För närvarande pågår

Lokaliseringsstudie
Ärende: KS2022/0263
2023-01-27

detaljpanelläggning för nya bostäder i Björkås på södra sidan av gång- och cykelvägen. Närmaste kollektivtrafik finns vid hållplats Björkås ca 500 meter bort. Denna har i dagsläget dålig turtäthet men kan förbättras i framtiden. Till Ytterby station med god kollektivtrafik är det ca 900 meter. Angöring till platsen finns inte idag. Platsen är redan detaljpanelagd för skola ("allmänt ändamål") och gällande plan visar att angöring var tänkt via Tornhagagatan. TGP har dock varnat för att det kan kräva åtgärder på Tornhagagatan för att klara trafikbelastningen som skulle öka genom befintligt bostadsområde. Delar av den flacka ytan i söder är utpekad som översvämningsyta i FÖP Ytterby och det går naturliga flödesvägar genom området. Även elledning väster om området kan påverka placeringen av förskolebyggnad och friyta. Möjlig placering för byggnad är i slänten i de norra delarna av området, vilket sätter större krav på utformning av byggnad vilket i sin tur kan påverka kostnaderna. Positivt är att gällande detaljplan medger skola idag, ny detaljplan behövs inte om förskolebyggnad och andra funktioner kan anpassas till gällande detaljplan. Överensstämmer med FÖP Ytterby som medger bebyggelse i norra delen av området där en byggnad lämpligen placeras, i övrigt anges del natur och rekreation för större delen av området.

Möjligheten att bygga förskola inom gällande detaljplan skulle korta ner tidsplan (Gällande DP från 1969, anger allmänt ändamål). Dock kan det behövas ny detaljplan för att lösa angöring.

5. Sparråsvägen B

Lokaliseringsalternativet ligger mellan Sparråsvägen och befintligt småhusområde. Området är ca 11 000 m² och ligger i lätt kuperad naturmark med en bäck rinnandes genom området. Tillräcklig friyta bedöms kunna skapas inom området och det ligger även i närhet till annan natur. Platsen ligger nära befintlig bebyggelse om än i utkanten av Ytterby. Det finns bra förbindelser med bil från Sparråsvägen och placeringen mellan Torsbyvägen och Marstrandsvägen ger goda möjligheter till hämta/lämna för landsbygdspendlare. Det är mindre bra förutsättningar för kollektivt resande i dagsläget pga dålig turtäthet, men förutsättningar för bättre kollektivtrafik i framtiden är goda. Det är ca 1500 meter till Ytterby station. I de västra delarna ligger lågpunkter samt en bäck som kan påverka placering av byggnaden som annars med fördel skulle placeras närmast Sparråsvägen och fungera som skydd mot buller. Den kuperade och något sluttande terrängen kan också påverka placering och lämplig utformning. Alternativet tar även naturområde i anspråk som ligger i tätbebyggt område. På platsen finns promenadstråk, mindre bollplan och precis utanför utredningsområdet finns fornlämningar (se bilaga 1). Ny detaljplan krävs. Platsen ligger inom markanvändning "blandad bebyggelse" i FÖP Ytterby.

6. Östra Sparrås

Lokaliseringsalternativet ligger centralt i Ytterby inom ett område som är utpekad för bostäder i framtiden. Platsen har bra gång och cykelförbindelser till omkringliggande områden. Inom området kan ytbehov för friyta och lek uppfyllas. Till Ytterby station är det ca 800 - 1200 meter från området. Lokaliseringen bedöms vara en bra placering för närboende. Platsen lämpar sig dock sämre för upptagning från landsbygden då biltrafik riskerar att dras i området, samt att det idag är ca 400-800 meter till närmaste kollektivtrafikshållplats beroende

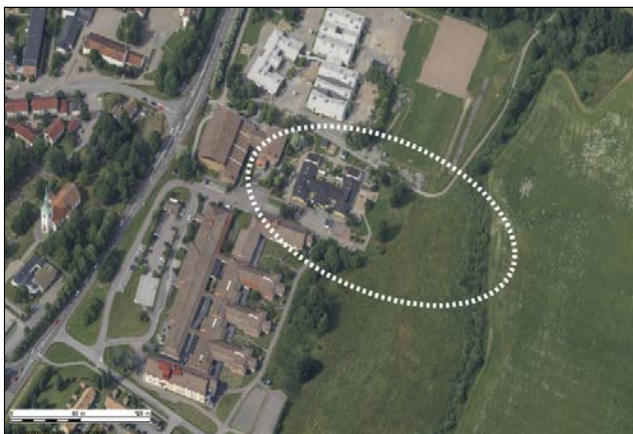
Lokaliseringsstudie
Ärende: KS2022/0263
2023-01-27

på placering. Ingen specifik plats inom området är i denna studie utpekad då placering av förskola med fördel utreds i samband med detaljplanearbetet för hela området. När Porteberget, Östra Sparrås och Lilla Smällen byggs och ytterligare behov för förskoleplatser uppstår i Ytterby, kan denna plats vara lämplig att användas för dessa framtida behov. Idag används större delar av området för ridskola. Alternativet kräver ny detaljplan och stöds i FÖP Ytterby.

Processen för att omlokalisera ridskolan till Trankärr pågår i nuläget men på grund av flera aspekter är det i dagsläget svårt att säga när detta kommer ske. Innan Ridskolan flyttar bör denna lokalisering inte vara aktuell.

7. Kastellegården

Kastellegårdens förskola ligger i de östra delarna av Ytterby. Området har en lätt sluttning i östlig riktning ner mot Kyrkebäcken. Alternativet avser en utbyggnad eller ombyggnation av befintlig förskola för ökad kapacitet. Det finns bra förbindelse för gång, cykel och kollektivt resande med ca 500 meter till Ytterby station. Befintlig angöring för hämta/lämna- trafik mot Lekmannagatan/Torsbyvägen bör kunna utnyttjas, men dock behöva utvidgas för att klara ökad belastning.

Möjlig utbyggnad bedöms kunna generera ca 4 avdelningar (72 förskoleplatser) vilket är lägre än behovet för denna studie. Genom området går även VA-ledningar, samt att det i den östra delen mot Kyrkebäcken planeras en park. Om Kastellegårdsskolan byggs ut i framtiden, kan man i samband med det se över möjligheterna att utöka förskolan. Ny detaljplan krävs och området stöds delvis i FÖP Ytterby som anger "centrumbebyggelse, förtätning" för den västra delen av området och "natur och rekreation" för den östra delen närmast Kyrkebäcken.

Anses ej som aktuell lokalisering för behov i denna studie, möjlighet för framtida behov.

8. Sparråsvägen A

Lokaliseringsalternativet ligger väster om Sparråsvägen på mark som till stor del utgörs av svagt sluttande jordbruksmark. Det finns ett större naturområde i direkt anslutning till platsen och det rinner en bäck genom de södra och västra delarna. Tillräcklig yta bedöms finnas i området för att uppnå rekommenderad mängd friyta. I direkt anslutning finns även stora naturområden. Platsen har bra förbindelser med bil från Sparråsvägen, som ansluter till Torsbyvägen och Marstrandsvägen, vilket underlättar för hämta/lämna för boende i omlandet. På grund av dålig turtäthet är platsens förutsättningar för kollektivtrafik i dagsläget mindre bra, men kan förbättras i framtiden. Platsens tillgänglighet med cykel och till fots är mindre god pga placering i utkanten av Ytterby. Buller från Sparråsvägen kommer behöva hanteras med antingen bullerskydd, eller att placering av byggnad görs så att den fungerar som bullerskydd mot friyta, på samma sätt som vid lokaliseringsalternativ Sparråsvägen B.

Lokaliseringsstudie
Ärende: KS2022/0263
2023-01-27

Det aktuella området består till stor del av jordbruksmark, som bedöms vara brukningsvärd. En förskola kan bedömas utgöra ett väsentligt samhällsintresse. Dock bedöms det finnas alternativa, fungerande lokaliseringar i Ytterbyområdet, som inte innebär att jordbruksmark tas i anspråk. Därför bedöms inte den aktuella platsen vara tillåten att bebygga, enligt miljöbalkens 3 kap. 4 §. En detaljplan skulle behöva genomföras med utökad förfarande, där man måste påvisa att alternativa lokaliseringar som fyller behovet inte finns på mark som inte är jordbruksmark. Alternativet stöds inte i FÖP Ytterby.

Anses ej som aktuell lokalisering för behov i denna studie, då det finns bättre lokaliseringsalternativ som inte tar jordbruksmark anspråk.

Förslag för fortsatt arbete

Bedömning av lämplighet för utredda lokaliseringalternativ för identifierat behov av en ny förskola med 108 nya förskoleplatser från och med ht-2025, samt en förskola med 144 nya platser från och med ht-2027 har resulterat i följande förslag för vidare arbete:

Västra tunge

- Bedöms vara det bäst lämpade lokaliseringalternativet för behovet av ny förskola på **108 nya förskoleplatser ht 2025**
- Ingår redan i pågående detaljplanarbete

Torsbyvägen

- Bedöms vara det bäst lämpade lokaliseringalternativet för behovet av ny förskola på **144 nya förskoleplatser ht 2027**
- Förslag att planenheten får ett uppdrag att ta fram ny detaljplan för förskola, kräver ny detaljplan.

Björkås

- Bedöms vara en bra alternativ placering av förskola med goda förutsättningar, ligger dock mycket nära befintlig förskola och Västra tunge.
- Platsen kan med fördel utvecklas tillsammans med befintliga Björkås förskola. Ytor kan då delas för ex angöring och hämta/lämna, fryta, kök etc.
- Kräver ny detaljplan

Tornhagagatan

- Bedöms vara bra alternativ placering av förskola med relativt goda förutsättningar, ligger dock mycket nära befintlig förskola och Västra tunge.
- Möjligt att förskola går att bygga inom gällande detaljplan, skulle korta ner tidsplan (Gällande DP från 1969).
- Förskola medges inom gällande detaljplan (detaljplan från 1969), kan kräva ny detaljplan för anpassning och angöring.

Sparråsvägen B

- Bedöms vara en alternativ placering av förskola med något mindre goda förutsättningar, ligger dock i utkanten av befintlig bebyggelse.
- Kräver ny detaljplan

Östra Sparrås

- Bra förutsättningar för förskola när/om ridskolan flyttar.
- Lokaliseringen bör dock "sparas" och ingå i framtida detaljplanarbete för hela Östra Sparrås där förskola inkluderas. Bör ses som möjlighet för framtida behov.

Lokaliseringsstudie
Ärende: KS2022/0263
2023-01-27

- Förslag att planheten får som uppdrag att ha med förskola i framtida detaljplanearbete för Östra Sparrås.
- Kräver ny detaljplan

Kastellegården

- Möjlig utbyggnation/ombyggnation av befintlig förskola för utökad kapacitet.
- Kastellegårdens förskola byggdes dock ut för 8 år sedan och en utbyggnad kommande år är inte prioriterat. Kan ses som möjlighet för framtida behov.

Sparråsvägen B

- Bedöms inte vara lämplig då det finns andra alternativ som är bättre och inte ianspråktar jordbruksmark

Lokaliseringsstudie
Ärende: KS2022/0263
2023-01-27

Bilagor

Bilaga 1 - Bedömningskriterier

Bilaga 2 – Kartor planeringsförutsättningar

Sammanträdesprotokoll

Sammanträdesdatum

2023-10-04

Sida

23 (31)

§ 110/2023

Planuppdrag för förskola, del av Vena 1:3 (Dnr KS2023/1862)

Sammanfattning

Sektor Bildning och lärande har identifierat ett behov av en ny förskola med 144 platser från och med höstterminen 2027 i Ytterby. En lokaliseringsstudie har tagits fram för att peka ut lämpliga platser för den nya förskolan. Med grund i lokaliseringsstudien föreslås att del av fastigheten Vena 1:3 planläggs för förskola.

Verksamheten bedömer att planarbetet kan starta i enlighet med projekttidplanen 2023 - 2026 men att ett antagande av detaljplanen bedöms preliminärt först kunna ske i början av 2026.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse Planuppdrag för förskola, del av Vena 1:3

Bilaga Bilaga 1 - Bedömningskriterier

Bilaga Bilaga 2 - Kartor planeringsförutsättningar

Bilaga Lokaliseringsalternativ sammanfattning

Förslag till kommunstyrelsen

1. Förvaltningen får i uppdrag att upprätta detaljplan för del av fastigheten Vena 1:3.

Expedieras till:

Anna Hedlin, Tf enhetschef plan
Gunilla Carlsson Gremner, Planenheten
Hans Nilsson de la Croix, Planenheten

**UTSKOTTET FÖR SAMHÄLLE OCH
UTVECKLING**

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Justeras sign

Sammanträdesprotokoll

Sammanträdesdatum

2023-10-04

Sida

23 (31)

§ 110/2023

Planuppdrag för förskola, del av Vena 1:3 (Dnr KS2023/1862)

Sammanfattning

Sektor Bildning och lärande har identifierat ett behov av en ny förskola med 144 platser från och med höstterminen 2027 i Ytterby. En lokaliseringsstudie har tagits fram för att peka ut lämpliga platser för den nya förskolan. Med grund i lokaliseringsstudien föreslås att del av fastigheten Vena 1:3 planläggs för förskola.

Verksamheten bedömer att planarbetet kan starta i enlighet med projekttidplanen 2023 - 2026 men att ett antagande av detaljplanen bedöms preliminärt först kunna ske i början av 2026.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse Planuppdrag för förskola, del av Vena 1:3

Bilaga Bilaga 1 - Bedömningskriterier

Bilaga Bilaga 2 - Kartor planeringsförutsättningar

Bilaga Lokaliseringsalternativ sammanfattning

Förslag till kommunstyrelsen

1. Förvaltningen får i uppdrag att upprätta detaljplan för del av fastigheten Vena 1:3.

Expedieras till:

Anna Hedlin, Tf enhetschef plan
Gunilla Carlsson Gremner, Planenheten
Hans Nilsson de la Croix, Planenheten

**UTSKOTTET FÖR SAMHÄLLE OCH
UTVECKLING**

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Justeras sign

Kommunstyrelsen

Kungälv 2023-10-11 Initiativärende

Hissa Israels flagga i solidaritet

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslås besluta att:

1. Hissa den israeliska flaggan för att visa stöd till det israeliska folket. Flaggan skall hissas skyndsamt och hänga i en arbetsdag.

Bakgrund

Lördag den 7/10 2023 utsattes Israel för en barbarisk attack av den terrorstämplade islamistiska organisationen Hamas. Antalet döda kan räknas till tusentals oskyldiga män, kvinnor och barn. Till detta har hundratals civila tagits som gisslan. Kungälvs kommun bör därför visa solidaritet med det israeliska folket genom att flagga med den israeliska flaggan.

Greger Planthin, Oppositionsråd samhällsbyggnad och utveckling

Patrik Ryberg, Oppositionsråd bildning och lärande

Peter Skoglund Ferrari, kommunstyrelsen

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Sid 1 (2)

Tjänsteskrivelse

Handläggarens namn
Anna Hedlin

2023-09-07

Styrdokument - Revidering av Planenheten styrdokument (Dnr KS2023/1898-1)

Sammanfattning

I enlighet med uppdrag har Planenheten sett över, och i tillämpligt fall redaktionellt reviderat, befintliga styrdokument.

Juridisk bedömning

Ej relevant, ingen förändring i sak endast redaktionellt.

Förvaltningens bedömning

Planenheten har sett över följande dokument:

KS2011/2429 Översiktsplan

Dokumentet har fortsatt giltighet. Ny ÖP tas fram till 2026.

KS2016/0329 Grönstrukturplan, FÖP Ytterby

Dokumentet är ett planeringsunderlag, utgör inte sig ett styrdokument.

KS2010/496 Vindbruksplan

Dokumentet är ett planeringsunderlag, utgör inte i sig ett styrdokument. Aktualiserad i Planeringsstrategin (ÖP).

KS2011/2667 Närströvområden i Kärna, Kode och Diseröd

Dokumentet är ett planeringsunderlag till Natur- och friluftspan som är under framtagande.

KS2016/0329 Närströvområden i Kungälv-Ytterby Inventering och åtgärdsplan

Dokumentet är ett planeringsunderlag till Natur- och friluftspan som är under framtagande.

KS2000/151 Naturvårds- och friluftspan

Ny plan under framtagande, ingen aktualisering görs av detta dokument.

KS2016/0969 Klimatanpassningsanalys för Kungälv kommun

Dokumentet är ett planeringsunderlag, utgör inte i sig ett styrdokument.

KS2006/106 Grönplan

Dokumentet är ett planeringsunderlag, utgör inte i sig ett styrdokument.

KS2019/1302 Riktlinjer för byggherredriven planprocess

Revideringen är endast redaktionell för att anpassas till ny mall, dokumentet bör få förlängd giltighetstid till 2027-12-31. Styrdokumentets innehåll bör revideras när förvaltningen har resurser att genomföra detta.

Ärendenivåer – bedömning utifrån kommunfullmäktiges strategiska mål eller kommunstyrelsens resultatmål

Ej relevant, ingen förändring i sak endast redaktionellt.

Bedömning utifrån miljö, hållbarhet och mål i Agenda 2030

Ej relevant, ingen förändring i sak endast redaktionellt.

Bedömning utifrån politiska styrdokument

Ej relevant, ingen förändring i sak endast redaktionellt.

Bedömning utifrån ett medborgar- och brukarperspektiv

Ej relevant, ingen förändring i sak endast redaktionellt.

Bedömning utifrån ett medarbetarperspektiv

Ej relevant, ingen förändring i sak endast redaktionellt.

Ekonomisk bedömning

Ej relevant, ingen förändring i sak endast redaktionellt.

Förslag till beslut

1. Kommunfullmäktige noterar redaktionell revidering av styrdokument Riktlinjer för byggherredriven planprocess och beslutar att förlänga giltighetstiden till 2027-12-31.

Anders Holm
Sektorchef samhälle och utveckling

Fredric Arpfjord
Verksamhetsområdeschef planering
och myndighet

För kännedom till:
Christoffer Bjarneberg
Anna Hedlin

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Riktlinjer för byggherredriven planprocess

Styrdokument

Diarie-dokumentnr: KS2019/1302
Beslut: 2019-10-03 KF § 241/2019
Reviderad: 2023- §
Beredande politiskt organ: Kommunfullmäktige
Giltighetstid: t.o.m. 2027-12-31
Dokumentansvarig: Planenheten
Handläggare: Christoffer Bjarneberg och Linda Hedqvist

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Innehållsförteckning

1	Generellt	4
1.1	Inledning	4
1.2	Bakgrund	4
2	Förutsättningar för en byggherredriven planprocess	4
2.1	Byggherrens roll och ansvar	4
2.2	Kommunens roll och ansvar	5
3	Roller i byggherredriven planprocess	5
3.1	Byggherrens roll	5
3.2	Projektkoordinatorns roll	5
3.3	Projektgrupp	6
4	Kommunens åtaganden och ansvarsområden	6
4.1	Kommunal service	6
4.2	Kommunal infrastruktur	6
4.3	Bedömning av planbesked	6
4.4	Planområdets storlek/ingående fastigheter	6
4.5	Beslut om prioritering	7
5	Projektstart- Byggherredriven planprocess	7
5.1	Utse projektkoordinator	7
5.2	Samverkansavtal/Markanvisningsavtal, Plankostnadsavtal och avtal om Alternativ utbyggnadsmodell av VA	7
5.3	Utredningar	7
5.4	Upphandling av utredningar	7
5.5	Juridiska ansvaret	8
5.6	Detaljerad tidplan	8
5.7	Startmöte med byggherren	9
5.8	Startmöte inom förvaltningen	9
5.9	Startmöte med byggherren och förvaltningen	9
5.10	Kommunikation	9
5.11	Kvalitetssäkring och förankring av handlingar	9
5.12	Projektmöten och övriga möten	9
5.13	Dagordning och minnesanteckningar	10
6	Framtagande av samråds- och granskningshandlingar	10
6.1	Grundkarta	10
6.2	Miljöbedömning och miljökonsekvensbeskrivning	10
6.3	Gestaltningförslag och illustrationer	11

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

6.4	Plankartan, planbestämmelser och planbeskrivning	11
6.5	Tillstånd enligt annan lagstiftning.....	11
6.6	Samråd och delegationsbeslut.....	11
6.7	Samrådsredogörelse och uppdatering av handlingar	12
6.8	Granskning.....	12
6.9	Exploateringsavtal/Marköverlåtelseavtal och avtal om Alternativ utbyggnadsmodell av VA 12	
6.10	Granskningsutlåtande	12
7	Antagande och laga kraft.....	12
7.1	Allmänt.....	12
7.2	Exploateringsavtal/Marköverlåtelseavtal och Avtal om Alternativ utbyggnadsmodell av VA 13	
7.3	Praktiska rutiner för antagande och laga kraft	13
7.4	Genomförande	13

1 Generellt

1.1 Inledning

Plan- och bygglagen (2010:900) reglerar planläggningen av mark, vatten och byggande. Enligt PBL är planläggning en kommunal angelägenhet och innebär att kommunen har planmonopol och ensam avgör om var, när och hur en detaljplan ska tas fram och hur mark (och vattenområden) får användas och bebyggas. En privat aktör, en byggherre (exploatör), kan inte på eget initiativ inleda ett detaljplaneärende. Däremot finns det både ett politiskt önskemål och önskemål från byggherrar om att tillföra ytterligare resurser till planprocessen och genomförande av byggprojekt. På så sätt vill man öka bostadsbyggandet och tillgången till färdigplanerad mark för verksamheter och handel.

En byggherre får inte vidta åtgärder som anses utgöra myndighetsutövning enligt lag. Ansvaret för planläggningen åligger kommunen och det är kommunens skyldighet att säkerställa det allmänna intresset. Det finns dock inga hinder till att en byggherre kan medverka, och ta fram handlingar och underlag i ett planärende. Bedömningen av handlingar och utredningar måste då göras av kommunen. För att underlätta och skapa förståelse för hur kommunen och byggherren gemensamt kan upprätta en detaljplan har Kungälv kommun tagit fram detta dokument som ska utgöra riktlinjer vid en byggherredriven planprocess. Utgångspunkten för en byggherredriven planprocess är att på ett effektivt sätt ta tillvara byggherrens och de kommunala processdeltagarnas kunskap, kompetens och resurser för att driva ärendet framåt med kvalitet i både process och färdigt resultat. I normalfallet ska byggherren äga marken.

Bifogat till riktlinjerna finns en checklista (bilaga 1) för att lätt kunna se vem som gör vad under processen. Det är även bifogat en översiktlig beskrivning av detaljplaneprocessen (bilaga 2).

(Figur 1. Planprocessen enligt PBL som normalt pågår under ca 1,5-2 år)

1.2 Bakgrund

Grunden till nedanstående riktlinjer för Byggherredriven planprocess har tagits fram i samband med de pilotprojekt, Rishammar, Rollsbo Västerhöjd och Entré Ytterby, som bedrivs inom ramen för detta. Dessa riktlinjer grundar sig på planenhetens interna rutiner "planärendets gång" och hittillsvarande erfarenheter från pågående pilotprojekt. Riktlinjerna har bearbetats och förankrats inom sektor Samhälle och utveckling.

2 Förutsättningar för en byggherredriven planprocess

2.1 Byggherrens roll och ansvar:

- 1-äger marken, har tomträtt eller har option att köpa marken
- 2-Bekostar och producerar planhandlingar – planbeskrivning, plankarta, illustration
- 3-Bekostar, beställer och genomför utredningar. Exklusive utredningar som kräver myndighetsutövning, såsom miljökonsekvensbeskrivning (MKB) etc där byggherren endast står för kostnaden
- 4-Bekostar, rekommenderar lösningar och utbyggnader inom planområdet i enlighet med fattade politiska beslut

**KUNGÄLV
KOMMUN**

- 5- Ansvarar för tidig dialog med närboende (ej myndighetsutövning)
6. Bekostar de faktiska kostnader som uppkommer i samband med detaljplanarbetet, dvs kommunens handläggning, administration, projektkoordinator och alla övriga kostnader

2.2 Kommunens roll och ansvar:

- 1- Politiska beslut – ansvarar för start av detaljplan, samråd, granskning, antagande
- 2- Tar fram utredning om miljökonsekvenser och beställer MKB vid behov
- 3- Granskar byggherrens producerade planhandlingar och säkerställer kvalitén
- 4- Genomför samråd och granskning med allmänheten och myndigheter inklusive samrådsmöte
- 5- Skriver samrådsredogörelse och granskningsutlåtande

Ansvar och kostnader som styrs mellan kommunen och byggherren

- 1- Plankostnadsavtal och samverkansavtal/markanvisningsavtal vid planstart
- 2- Exploateringsavtal/Marköverlåtelseavtal vid antagande
- 3- Eventuellt Avtal om Alternativ utbyggnadsmodell av VA vid antagande
- 4- Eventuella övriga områdesspecifika avtal

3 Roller i byggherredriven planprocess

3.1 Byggherrens roll

En byggherredriven planprocess innebär att byggherren har ansvaret för att driva planprocessen framåt och ta de initiativ som krävs för att planarbetet ska kunna genomföras. En förutsättning för ett kvalitativt projekt är att byggherren redan i planprocessen har utsett en projektledare som är med från "ax till limpa". Byggherren står för sina egna kostnader inklusive de utredningar som erfordras, samt för de kostnader som uppstår för kommunens hantering.

Byggherren anlitar och bekostar en plankonsult som tar fram erforderliga utredningar i enlighet med Plan och Bygglag (PBL) och kommunallagen (KL), förslag till plankarta och övriga planhandlingar, enligt kommunens mallar och riktlinjer. Byggherrens planarkitekt ska ha relevant utbildning för handläggande av detaljplaner och flerårig erfarenhet av kommunalt framtagande av detaljplaner med minst samma komplexitet som det aktuella uppdraget. Processen sker i dialog med kommunen som ger råd, ställer krav och bevakar det allmänna intresset, stämmer av mot översiktsplan, bostadsförsörjningsprogram och andra förutsättningar, samt ansvarar för myndighetsarbetet.

Byggherrens kontakter med kommunen i planärendet sker främst genom kommunens utsedda projektkoordinator. Byggherren anlitar projektör för aktuella entreprenader. Är byggherren ett kommunalt bolag måste upphandling ske enligt LOU.

3.2 Projektkoordinatorns roll

Projektkoordinatorn utses av kommunen och är kommunens representant i planarbetet samt utgör byggherrens kontaktperson i relation till förvaltningen/kommunen. Projektkoordinatorn ansvarar för att säkerställa att planförslaget uppfyller lagkraven, att de kommunala behoven uppfylls och att planförslaget med utredningar utgör ett gott underlag för den demokratiska processen inklusive politiska beslut. Projektkoordinatorn ska överlämna kommunala måldokument, policys och annat underlag som byggherren behöver för att kunna ta fram de handlingar och utredningar som krävs.

Byggherrens kontakter med förvaltningen/kommunen i planärendet sker främst genom projektkoordinatorn. Projektkoordinatorn ska ha relevant utbildning för handläggande av detaljplaner och flerårig erfarenhet av kommunalt framtagande av detaljplaner med minst samma komplexitet som det aktuella uppdraget. Projektkoordinatorn ska ha erfarenhet av att självständigt företräda förvaltningens/kommunens intressen gentemot byggherrar, politiker, myndigheter samt sakägare och

**KUNGÄLV
KOMMUN**

andra privata intressenter.

Särskilt skall beaktas vana av processledning, kunskap om aktuell lagstiftning samt förutsättningarna för genomförande av planprocess. I de fall då ingen projektkoordinator utses, övergår dennes arbetsuppgifter till kommunal planhandläggare.

3.3 Projektgrupp

Förvaltningen utser en intern kommunal projektgrupp med handläggare från berörda enheter i förvaltningen enligt ordinarie rutiner. Kommunen utser även en kommunal projektledare som ska bevaka kommunens intressen i genomförandeskedet efter att detaljplanen har vunnit laga kraft.

4 Kommunens åtaganden och ansvarsområden

4.1 Kommunal service

Kommunen ansvarar normalt för utbyggnad av kommunal service (t.ex. förskolor, skolor, äldreboende, LSS boende). Om kommunen anser att sådant behov finns, ska detta beaktas och inrymmas inom planområdet.

4.2 Kommunal infrastruktur

Kommunen ansvarar normalt för utbyggnad av kommunal infrastruktur (t.ex. gata, vatten, avlopp). I vissa fall kan byggherren vara ansvarig för utbyggnad av kommunal infrastruktur. I dessa fall ska byggnationen följa kommunens gällande standard och normer, kommunen tar över när utbyggnaden är fullgjord, kontrollerad och slutbesiktad. Kommunen beslutar om när det är lämpligt att kommunen respektive byggherren bygger ut kommunal infrastruktur. Kungälv Energi AB ansvarar normalt för utbyggnad av el, bredband och fjärrvärme. Kostnad för utbyggnad bekostas av den/de som har nyttan av exploateringen.

Så här hanteras utbyggnad av allmän plats (exklusive VA-utbyggnad) i Kungälv kommun:

När ansvarar kommunen resp. byggherren vid byggnation av allmän plats inom planområdet?	Enskilt Huvudmannaskap	Kommunalt huvudmannaskap
Kommunen äger inte marken	Byggherren	Kommunen/Byggherren
Kommunen äger marken	Byggherren	Kommunen/Byggherren

Kommunen ansvarar normalt för utbyggnad av allmän VA-anläggning. Utbyggnaden av allmän VA-anläggning kan i vissa fall utföras av byggherren i enlighet med kommunens styrdokument Alternativ utbyggnadsmodell för VA.

4.3 Bedömning av planbesked

Ansökan om planbesked hanteras enligt samma rutiner som för övriga planbesked. Av planbeskedet bör framgå om det är lämpligt och möjligt att ta fram detaljplanen som byggherredriven.

4.4 Planområdets storlek/ingående fastigheter

Kommunen avgör planområdets avgränsning och omfattning. Både privata och kommunala fastigheter kan ingå i planområdet. Avgränsning avgörs med stöd av eventuellt planprogram/förstudie samt kommunala styrdokument, t.ex. kommunens översiktsplan (ÖP), fördjupade översiktsplaner (FÖP) och bostadsförsörjningsprogram. Åtgärder utanför planområdet som följd av detaljplanen kan

**KUNGÄLV
KOMMUN**

tillkomma, exempelvis uppdimensioneringar av VA och trafiklösningar.

4.5 Beslut om prioritering

Ärenden som bedöms kunna bli aktuella att drivas med byggherredriven planprocess behöver analyseras och resurssättas inför uppstart:

1. Prioritering av inkomna planansökningar med önskemål om byggherredriven planprocess sker enligt rutiner för planansökningar i allmänhet. Detta görs i samråd med ansvariga chefer inom sakområden som berörs av planeringen. I prioriteringen ingår att studera kommunens beredskap att genomföra de anläggningar som kommunen ansvarar för, samt om planarbetet ska föregås av en förstudie eller ett planprogram.
2. Då byggherren förutsätts driva planprocessen behöver denne presentera tillräcklig kompetens och resurser för planprocess och genomförande i samband med framtagande av avtal vid planstart.
3. Kommunstyrelsen avgör lämpligheten för om planen bör drivas med byggherredriven planprocess. De kommunala styrdokumenten är i första hand kommunens översiktsplan (ÖP), fördjupade översiktsplaner (FÖP) samt bostadsförsörjningsprogram.

5 Projektstart - Byggherredriven planprocess

5.1 Utse projektkoordinator

Projektkoordinator utses eller upphandlas beroende på hur resurser för detta hanterats i kommunens budget.

5.2 Samverkansavtal/Markanvisningsavtal, Plankostnadsavtal och avtal om Alternativ

utbyggnadsmodell av VA

Samverkansavtal/Markanvisningsavtal tas fram snarast efter att beslut tagits om att byggherredriven planprocess skall tillämpas. Plankostnadsavtal tas sedan fram enligt ordinarie principer. Avtal om Alternativ utbyggnadsmodell för VA tillämpas i de fall byggherren ska utföra byggnation av VA inom allmän plats. Avstämning inom förvaltning och politiska beslut hanteras enligt ordinarie rutiner. Kostnad för kommunens planhandläggare och projektmedlemmar för berörda enheter inom förvaltningen bekostas av byggherren.

5.3 Utredningar

De utredningar som bedömts vara erforderliga för planarbetet analyseras översiktligt i samband med beslut om planbesked. Kommunen beslutar om eventuella ytterligare utredningar är nödvändiga under planarbetets gång. I vissa fall kan kommunen bedöma att en specifik utredning bör beställas av kommunen för att den utgörs av kärnfrågor av känslig karaktär som till stor del innehåller bedömningar och avvägningar av olika intressen, exempelvis stadsmiljö, kulturmiljö och liknande.

5.4 Upphandling av utredningar

Kompetenskraven på konsulter som genomför utredningarna motsvarar kommunens krav vid ramavtal. Projektkoordinatör överlämnar erforderliga underlag till byggherren. Byggherren är inte bunden till kommunens ramavtal, utan har möjlighet att anlita andra konsulter med motsvarande kompetens. I det fall det inte gjorts någon upphandling inom aktuellt kompetensområde ställs krav som motsvarar

**KUNGÄLV
KOMMUN**

upphandling i närliggande sakområde. Grundkraven är att ansvarig konsult ska ha relevant examen och erfarenhet inom sakområdet från likvärdiga uppdrag i en omfattning som krävs med hänsyn till utredningens komplexitet. Det innebär bl.a. att en trafikutredning som omfattar allt från beräkning av kapacitet i trafiksystemet till projektering av gator ställer krav på erfarenhet av båda dessa aspekter. Kraven kan uppfyllas genom att flera konsulter bidrar till utredningen. Biträdande konsulter ska ha motsvarande utbildning, men kraven på erfarenhet kan vara lägre om den konsulten har mer avgränsade arbetsuppgifter.

Byggherren, dennes planarkitekt eller annan konsult som byggherren anlitar tar fram underlag för upphandling av respektive utredning. Underlaget stäms av med projektkoordinatör, samt där så krävs med kommunal handläggare, före utskick. Inkommen offert med CV, referensuppdrag, referenstagnung etc. stäms av med projektkoordinatör före beställning. Referenstagnung ska ske skriftligt, så att det kan redovisas för projektkoordinatör. Vid upphandling där konsulten är välkänd för både byggherren och projektkoordinatör ska en förenkling av ovanstående förfarande eftersträvas. Utredningarna ska hålla hög kvalitet, som lägst kommunal standard, så att de ger ett korrekt underlag för detaljplanen. Underlag, fältstudier, beräkningar och hänvisningar ska vara tydligt redovisade. Bedömningar ska vara sakliga, fackmässiga och väl underbyggda.

Projektkoordinatör bedömer resultatet av utredningarna. Utredningarna stäms av med kommunal handläggare med kompetens inom utredningens sakområde.

5.5 Juridiska ansvaret

Det juridiska ansvaret för utredningarna ligger på kommunen, varför de ska vara godkända av projektkoordinatör och kommunens sakkunniga innan de läggs som underlag för planförslaget. Byggherren ska ha beredskap för de utredningar som kan komma att behövas för att hantera synpunkter och kunskap om förutsättningarna i övrigt som tillkommer under planprocessen.

5.6 Detaljerad tidplan

Byggherren eller dennes planarkitekt tar fram koncept till tidplan. Projektkoordinatör överlämnar mötestider för politisk förankring samt bedömning av tidsåtgång för övrig kommunal hantering i planarbetet. Om planprocessen är avhängig annan planering eller projekt, ska byggherren informeras om detta.

Tidplanen ska redovisa tider för avstämningar, beslut, samråd, granskning, antagande, utredningar och hantering av frågor som berör annan lagstiftning. Tidplanen ska bygga på realistiska uppskattningar av tidsåtgång för ingående moment inklusive kommunens tid för granskning av handlingar. Genom god samordning av dessa ska en effektiv tidplan eftersträvas.

Projektkoordinatör går igenom konceptet och fastställer det eller återkommer till byggherren med erforderliga justeringar. Projektkoordinatör stämmer av tidplan med övriga enheter inom förvaltningen, så att beredskap finns att hantera frågeställningar under processen. Parterna stämmer fortlöpande av tidplanen under ärendets gång och meddelar varandra de justeringar som kan behöva göras och motiv för dessa. Eventuella revideringar av tidplan stäms av i samband med avstämningsmöten mellan projektkoordinatör och byggherre samt mellan projektkoordinatör och kommunal intern projektgrupp. Vardera parten är ansvarig för att skyndsamt meddela eventuella förseningar.

**KUNGÄLV
KOMMUN**

5.7 Startmöte med byggherren

Projektkoordinatorn kallar byggherren samt eventuellt planchef eller verksamhetschef på startmötet. Här klargörs förutsättningar för arbetets bedrivande såsom tidplan, rutinbeskrivning, kontaktvägar etc.

5.8 Startmöte inom förvaltningen

Projektkoordinatorn kallar till startmöte inom förvaltningen enligt gängse rutiner så snart uppdrag för planarbetet samt samverkansavtal/markanvisningsavtal och plankostnadsavtal har undertecknats. På startmötet hanteras sakfrågor kopplade till planen och dess genomförande samt genomgång av denna rutin. Synpunkter från startmötet meddelas så snart som möjligt till byggherren. Leverans av förutsättningar för planarbetet till byggherren (kommunala policys, mål, projekteringsanvisningar, befintliga utredningar etc.) säkerställs.

5.9 Startmöte med byggherren och förvaltningen

Projektkoordinatorn kallar till startmöte med byggherren och förvaltningen (kommunal projektgrupp) efter startmötet inom förvaltningen. På startmötet hanteras sakfrågor kopplade till planen och dess genomförande samt genomgång av denna rutin.

5.10 Kommunikation

Kommunikation mellan byggherren, projektkoordinator och intern kommunal projektgrupp sker enligt följande:

Projektkoordinatorn är byggherrens kontakt med den kommunala förvaltningen under planarbetets gång. Projektkoordinatorn svarar på frågor från byggherren, eller vidarebefordrar vid behov till berörda handläggare inom kommunkoncernen och förvaltningen.

Projektkoordinatorn avgör även om frågorna ska hanteras skriftligt eller genom möte där byggherren och dennes företrädare medverkar samt vid behov kommunal sakkunnig. Avsikten är att uppnå en enkel, snabb och billig samt rättssäker planprocess utifrån tilldelade kommunala resurser. Byggherren anger en utsedd projektledare som kommunicerar med projektkoordinatorn.

5.11 Kvalitetssäkring och förankring av handlingar

Projektkoordinatorn granskar handlingarna och överlämnar med synpunkter dessa till kommunal intern projektgrupp, som läser igenom handlingarna och tillsammans med projektgruppen lämnar synpunkter på handlingarna. Projektkoordinatorn kommunicerar eventuella synpunkter med byggherrens projektledare och planarkitekt, som sedan ansvarar för att erforderliga revideringar genomförs. När projektkoordinatorn i samråd med kommunal intern projektgrupp bedömer att handlingarna är klara, läggs handlingarna fram till planchefen, som beslutar om de är färdiga för att tas upp till politiskt beslut eller i förekommande fall beslutas på delegation (kan förekomma vid beslut om samråd och granskning).

5.12 Projektmöten och övriga möten

Projektkoordinatorn tar initiativ till de kommunala möten som erfordras för ärendets framdrift och kallar de som ska delta i mötena. Projektkoordinatorn ska skyndsamt förmedla information som påverkar planen till byggherren.

Byggherrens projektledare och planarkitekt ansvarar för att skyndsamt lyfta de frågor till projektkoordinatorn, som behöver förankras inom kommunen eller med andra parter. Förankringen kan ske genom att projektkoordinatorn tar upp frågan med berörda inom kommunen, förmedlar direktkontakt med byggherren eller att berörda kallas till möte. Byggherren och dennes konsulter deltar vid behov i de möten som erfordras. De ansvarar också för att ta fram det underlag som behövs

**KUNGÄLV
KOMMUN**

som underlag för mötena. Frågor av större vikt som behöver förankras med kommunen ska hanteras enligt kommunens ordinarie rutiner till styrgrupp och eventuellt vidare till politiken.

5.13 Dagordning och minnesanteckningar

Vid möten mellan byggherren, dennes konsulter och kommunen ansvarar byggherren för dagordning och minnesanteckningar som ska godkännas av projektkoordinatör. Projektkoordinatör tar fram dagordning för kommunintern möten.

Projektkoordinatör upprättar minnesanteckningar för de möten som projektkoordinatör håller i och där byggherren inte medverkar. Relevant information förs vidare till byggherren genom projektkoordinatör. Anteckningarna görs tillgängliga för projektgruppen.

Minnesanteckningar bör innehålla slutsatser om:

- vad man kommit överens om vid mötet
- vilka frågor som kvarstår och hur detta avses hanteras
- tidpunkt för nästa möte
- tidplan
- projektekonomi
- att göra lista med angivande av ansvarig och tidpunkt för färdigställande

Minnesanteckningarnas omfattning anpassas till mötets syfte och de frågor som behandlats. Det ska tydligt framgå vilka som blivit kallade till mötet samt vilka som deltagit. Det ska även framgå vem som framfört synpunkter.

6 Framtagande av samråds- och granskningshandlingar

6.1 Grundkarta

Byggherren tar initiativ till beställning av grundkarta. Projektkoordinatör är behjälplig med tillvägagångssätt och överlämnar mall etc. för beställning. Debitering sker enligt fastställd taxa. Projektkoordinatör och byggherrens planarkitekt går igenom eventuellt behov av kompletteringar såsom inmätning av träd och detaljer etc.

6.2 Miljöbedömning och miljökonsekvensbeskrivning

Byggherren överlämnar sakupplysningar som erfordras som underlag för miljöbedömning till projektkoordinatör. Kommunen genom projektkoordinatör ansvarar för Utredning av betydande miljöpåverkan då den inrymmer myndighetsutövning (innebär planen betydande miljöpåverkan eller inte). Projektkoordinatör stämmer av Utredning av betydande miljöpåverkan med miljöhandläggare alternativt upprättar Utredning av betydande miljöpåverkan tillsammans med miljöhandläggare och eventuellt kommunal planhandläggare. Därefter genomför projektkoordinatör samråd med länsstyrelsen och meddelar resultatet av Utredning av betydande miljöpåverkan så snart som möjligt till byggherren och/eller dennes planarkitekt.

I det fall en miljökonsekvensbeskrivning erfordras, tas denna fram av konsult som upphandlas av kommunen och bekostas av byggherren.

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

6.3 Gestaltungsforöslag och illustrationer

Byggherren tar fram förslag till gestaltning av det projekt som planen avser samt de illustrationer som erfordras för att bedöma och redovisa förslaget under planprocessen. Byggherren ska också ta fram illustrationer som redovisar de vägar, parker, torg och övrig allmän plats samt andra förändringar i miljön, som blir konsekvens av planförslaget. Detta kan t.ex. avse situationsplaner, planer, fasader och sektioner för byggnader, mm.

6.4 Plankartan, planbestämmelser och planbeskrivning

Samtliga planhandlingar ska upprättas enligt aktuell lagstiftning (lagar, förordningar och prejudicerande rättsfall), Boverkets föreskrifter och vägledning, samt kommunens mallar och rutiner. Projektkoordinatörn lämnar över lista med mål- och styrdokument, som finns tillgängliga på kommunens hemsida. Övriga dokument, som ska utgöra grund för planen, överlämnas direkt till byggherrens planarkitekt. Byggherren och dennes planarkitekt ska se till att handlingarna överensstämmer med planbesked och program om sådant tagits fram. Planförslaget ska också stämma med översiktliga planer om inte annat framgår av planbesked och eventuellt program.

Koncept till planhandlingar ska översändas till projektkoordinatörn för genomgång. De justeringar som projektkoordinatörn efterfrågar ska införas i handlingarna. Vid behov ska avstämningar göras genom möten med projektkoordinatörn, byggherren och dennes planarkitekt, samt anlidade konsulter. Byggherrens planarkitekt ska utföra handlingar som objektivt redovisar projektets förutsättningar och konsekvenser. Handlingarna ska vara författade på ett sakligt sätt. Kommunala mål och krav ska tydligt framgå, liksom hur de uppnås i förslaget. Motstående allmänna och enskilda intressen ska klart framgå.

6.5 Tillstånd enligt annan lagstiftning

Byggherren ska se till att de ansökningar som erfordras för att planen ska kunna antas och genomföras lämnas in så snart det är möjligt, samt att komplettera med sådant underlag som krävs för att ansökan ska kunna hanteras av ansvarig myndighet. Detta kan t.ex. avse fornlämningar, miljötillstånd eller fastighetsrättsliga åtgärder. Kopior ska skyndsamt sändas till projektkoordinatörn för kännedom och diarieföring.

6.6 Samråd och delegationsbeslut

Projektkoordinatörn beställer fastighetsförteckning. Byggherren eller dennes planarkitekt bistår med erforderligt underlag.

Projektkoordinatörn svarar för avstämning inom förvaltningen avseende omfattning av fastigheter. Beroende på komplexitet kan beslut om samråd/granskning tas genom delegationsbeslut av planchefen, alternativt skickas för politiskt beslut.

Delegationsbeslut alternativt tjänsteskrivelse upprättas av projektkoordinatörn i kommunens ärendehanteringssystem. Projektkoordinatörn föredrar ärendet om beslut ska tas inom Utskott (USU) och KS.

Projektkoordinatörn svarar för utskick, utställning, redovisning på hemsida, mottagande av yttranden samt annonsering och annan administration av samrådet.

Projektkoordinatörn förbereder och håller i eventuellt samrådsmöte tillsammans med kommunal intern projektgrupp. Byggherren eller dennes planarkitekt bistår med presentationer och annat underlag samt är beredd på att besvara frågor om projektet på mötet. Om projektkoordinatörn bedömer att det behövs, ska byggherren också tillse att konsult som utfört utredning är på plats för att redovisa resultatet eller besvara frågor.

**KUNGÄLV
KOMMUN**

6.7 Samrådsredogörelse och uppdatering av handlingar

Inkomna yttranden under samråd hanteras av projektkoordinatören och sänds snarast över till både byggherren och dennes planarkitekt.

Projektkoordinatören stämmer av de förändringar som erfordras med anledning av inkomna samrådssynpunkter med byggherren, intern kommunal projektgrupp och övriga berörda myndigheter. Därefter upprättar projektkoordinatören förslag till samrådsredogörelse vilket innefattar avvägningar (moment av myndighetsutövning) som görs av projektkoordinatören i samspel med intern kommunal projektgrupp och som sedan stäms av med byggherren.

Projektkoordinatören, byggherren och dennes planarkitekt går igenom de eventuella ändringar som erfordras med anledning av inkomna synpunkter under samrådet. Byggherrens planarkitekt uppdaterar vid behov planhandlingarna efter dialog kring upprättande av samrådsredogörelse.

6.8 Granskning

Principerna för framtagande av granskningshandlingar sker enligt samma principer som framtagande av samrådshandlingarna. Projektkoordinatören svarar för utskick, utställning, redovisning på hemsida, mottagande av yttranden samt annonsering och annan administration av granskning.

6.9 Exploateringsavtal/Marköverlåtelseavtal och avtal om Alternativ

utbyggnadsmodell av VA

Projektkoordinatören samordnar så att exploateringsavtal/marköverlåtelseavtal tas fram i samverkan mellan byggherren och kommunens exploateringsenhet MEX. Ett koncept till avtal ska finnas senast inför granskning av detaljplanen. Projektkoordinatören samordnar så att avtal om Alternativ utbyggnadsmodell av VA tas fram i, tillämpliga fall, samverkan mellan byggherren och kommunens VA-enhet.

6.10 Granskningsutlåtande

Inkomna yttranden under granskningen hanteras av projektkoordinatören och sänds snarast över till byggherren samt dennes planarkitekt. Framtagande av granskningsutlåtandet innefattar avvägningar (moment av myndighetsutövning) som ska göras av projektkoordinatören i samspel med projektgruppen. Byggherren samt dennes planarkitekt ska ge förslag till åtgärder till följd av inkomna yttranden och annat som framkommit. Detta kan ske skriftligt i separat dokument och/eller genom att projektkoordinatören håller separata möten med kommunal planhandläggare respektive byggherren och dennes planarkitekt. Projektkoordinatören stämmer av de förändringar som erfordras med anledning av inkomna granskningssynpunkter med byggherren, intern kommunal projektgrupp och övriga berörda myndigheter. Därefter skriver projektkoordinatören kommentar till respektive yttrande i granskningsutlåtandet, och stämmer av dessa med intern kommunal projektgrupp.

7 Antagande och laga kraft

7.1 Allmänt

Principerna för framtagande av antagandehandlingar sker enligt samma principer som framtagande av samråds- och granskningshandlingarna.

Kommunstyrelsen (KS) är ett politiskt tillsatt organ i Kungälv kommun som tar beslut om planbesked, samt samråd och granskning av kommunens olika planförslag. En detaljplan ska antas av

kommunfullmäktige, men fullmäktige får uppdra åt kommunstyrelsen att anta en plan som inte är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt i enlighet med Plan- och bygglagen (PBL) och Kommunallagen (KL).

7.2 Exploateringsavtal/Marköverlåtelseavtal och Avtal om Alternativ utbyggnadsmodell

av VA

Förslag till exploateringsavtal/marköverlåtelseavtal ska vara klart minst en månad innan inlämning för politiskt beslut och ska ha vunnit laga kraft parallellt med att planen förs till antagande. Avtal om Alternativ utbyggnadsmodell av VA ska också, i tillämpliga fall, ha vunnit laga kraft parallellt med att planen förs till antagande.

7.3 Praktiska rutiner för antagande och laga kraft

Projektkoordinatorn svarar för praktiska rutiner enligt gällande riktlinjer.

7.4 Genomförande

Efter det att planen vunnit laga kraft regleras planens genomförande och möten enligt gällande exploateringsavtal/marköverlåtelseavtal. Projektledningen för planens genomförande ansvarar byggherrens projektledare för. I de fall kommunen ska bygga ut byggnader och/eller anläggningar i projektet hanteras projektledningen av kommunens projektledare. Kommunen har alltid en projektledare som bevakar utbyggnaden av anläggningar som byggherren har åtagit sig att utföra och som ska övertas av kommunen.

Bilaga 1 Checklista- KONCEPT 2019.09.11

Nedanstående är en sammanställning av roller under framtagande av förslag till detaljplan. Beslut om planen och avtal kopplade till denna fattas av politiker.

A = Ansvar och producerar

P = Producerar

U = Tar fram underlag (kartor, mallar, tidigare utredningar och motsvarande)

D = Deltar

B= Beställer

Åtgärd	Byggherre	Byggherrens plankonsult	Projekt Koordinator/ Planhandläggare	Kommunala sakkunniga
Projektstart				
Förstudie	U	U	A	D
Planbesked	U	U	A	D
Plankostnadsavtal	U	U	A	D

Åtgärd	Byggherre	Byggherrens plankonsult	Projekt Koordinator/ Planhandläggare	Kommunala sakkunniga
Framtagande handlingar				
Beställa karta	A	P	U	
Behovsbedömning	D	U	A, U	D
Kvalitetssäkra handlingar	D	U	A	D
Ta fram förslag till plankarta	A	P	D, U	U
Ta fram planbeskrivning	A	P	D, U	U
Ta fram illustrationskarta	A	P	D, U	U
Ta fram samrådsredogörelse	D	U	A, U	U
Utredningar, sakfrågor	B	D	U	U
Utredningar, bedömningar	D	D	A, B	U, D

Åtgärd	Byggherre	Byggherrens plankonsult	Projekt Koordinator/ Planhandläggare	Kommunala sakkunniga
Möten				
Kommuninterna möten			A	D
Möten mellan kommun och byggherre	A, D	D	D	D
Byggherreinterna möten	A	D		

Åtgärd	Byggherre	Byggherrens plankonsult	Projekt Koordinator/ Planhandläggare	Kommunala sakkunniga
Bereda politiska beslut				
Informera nämnd	U	U	A 1)	
Ta fram tjänsteskrivelse	U	U	A	
Utskick handlingar			A	
Föredragande nämnd	U	U	A 1)	

1) lyfter frågan till planchef

Åtgärd	Byggherre	Byggherrens plankonsult	Projekt Koordinator/ Planhandläggare	Kommunala sakkunniga
Samråd och granskning				
Beställer fastighetsförteckning	D	D, U	A	
Utskick			A	
Samrådsmöte	D	D, U	A	

Bilaga 2

Detaljplanprocessen

Att arbeta fram eller förändra en detaljplan följer en speciell rutin. Planprocessen styrs enligt plan- och bygglagen.

Idé

Det börjar med en idé - oftast om att bygga något nytt. Idén kan komma från till exempel fastighetsägaren, en byggherre eller kommunen. Om idén kräver att en ny detaljplan upprättas eller att en befintlig ändras eller upphävs så måste man ansöka om planbesked.

Planbesked

I ett beslut om planbesked framgår om ett planarbete kan påbörjas eller inte. Beslutet ska fattas inom fyra månader från det att fullständig ansökan inkommit.

Ett positivt planbesked visar att kommunen har för avsikt att starta planarbete enligt ansökan, och innehåller en uppskattning om när planarbetet kan vara klart, det vill säga när slutligt beslut om antagande, ändring eller upphävande av detaljplan kan fattas. Det dröjer vanligen flera år från ett positivt planbesked till det att planarbetet kan starta. Det positiva planbeskedet är ingen garanti om att kommande planarbete kommer att leda till det som avsågs i ansökan om planbesked. Först under planarbetet framgår om det är möjligt.

Vid ansökan om planbesked ska ansökningsblankett användas. Ansökan ska innehålla beskrivning av de föreslagna åtgärderna, i bilaga om det inte ryms på blanketten, och karta med markering av det område som berörs. Eventuella byggnaders ungefärliga omfattning ska beskrivas.

Ansökan om planbesked handläggs av förvaltningen (tjänstemän). Beslut om planbesked fattas av kommunstyrelsen (politiker). Ansökan bedöms utifrån plan- och bygglagen, kommunens gällande översiktsplan, den politiska majoritetens riktlinjer och kommunens styrdokument och strategiska mål. Avvägningar görs mellan allmänna intressen som till exempel naturvärden, och sökandens enskilda intresse av att få sin önskan uppfylld.

Planläggning av mark och vatten är en kommunal angelägenhet, det brukar omnämnas som det kommunala planmonopolet. Kommunen avgör frågan om planbesked, och dess beslut om saken kan inte överklagas.

Kommunens översiktsplan anger inriktningen för den långsiktiga utvecklingen av den fysiska miljön. Översiktsplanen ger vägledning för beslut om hur mark- och vattenområden ska användas och hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras.

Kommunens strategiska mål rör bland annat minskad miljö- och klimatpåverkan samt minskad segregation.

Kostnad för planläggning

Inför planläggning upprättas ett plankostnadsavtal, i vilket sökanden/exploatören förbinder sig att betala alla kostnader för planläggningen. Exploatören betalar för de timmar kommunens tjänstemän arbetar med planen, och för de eventuella utredningar som krävs. Planläggning kostar olika mycket beroende på storlek och komplexitet. Även små detaljplaner kan kosta ett antal hundra tusen kronor.

Planprogram

I ett planprogram anges utgångspunkter och mål för ett visst geografiskt område. Planprogrammet ligger sedan till grund för det efterföljande arbetet med att ta fram en eller flera nya detaljplaner inom området. Nya detaljplaner behöver inte föregås av planprogram, men det kan krävas i mer komplicerade fall. Det är kommunen som avgör om det krävs.

Programsamråd

Vid samråd finns ett konkret förslag till planprogram. Samrådet innebär att bland annat myndigheter och berörda fastighetsägare får ta del av förslaget och lämna synpunkter på det. Samrådet ger alltså kommunen ett bättre beslutsunderlag. Vissa inkomna synpunkter kan tillgodoses och därmed leda till förändring av planprogrammet, andra inte.

Detaljplan

Samråd

Vid samråd finns ett konkret förslag till ny detaljplan, med plankarta och planbeskrivning. Samrådet innebär att bland annat myndigheter och berörda fastighetsägare får ta del av förslaget och lämna synpunkter på det. Samrådet ger alltså kommunen ett bättre beslutsunderlag. Vissa inkomna synpunkter kan tillgodoses och därmed leda till förändring av förslaget, andra inte.

Granskning

Vid granskningen har förslaget till ny detaljplan bearbetats, efter samrådet. Granskningen innebär att bland annat myndigheter och berörda grannar får ta del av förslaget igen, och lämna synpunkter på det igen. Granskningen ger alltså, precis som samrådet, kommunen ett bättre beslutsunderlag. Vissa inkomna synpunkter kan tillgodoses och därmed leda till förändring av förslaget, andra inte.

Om ett förslag till ny detaljplan har skickats ut på granskning och därefter förändras väsentligt måste det skickas ut på ny granskning, innan det kan leda till en antagen ny detaljplan.

Antagande

Tillstyrka (anta) detaljplanen

En detaljplan ska antas av kommunfullmäktige, men fullmäktige får uppdra åt kommunstyrelsen att anta en plan som inte är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt i enlighet med Plan- och bygglagen och Kommunallagen.

Överklagande

När en detaljplan har antagits skickas ett meddelande om det till bland annat de berörda grannar vars synpunkter inte har tillgodosetts. I meddelandet framgår att dessa, inom tre veckor, kan överklaga beslutet om antagande av detaljplan. Överklaganden sänds till Kungälv kommun som

sedan sänder dem vidare till mark- och miljödomstolen. Mark- och miljödomstolens dom brukar fällas efter 6-12 månader. Denna dom kan överklagas till en ytterligare instans (mark- och miljööverdomstolen). Dom i sista möjliga instans visar om detaljplanen vinner laga kraft, alltså börjar att gälla, eller om den istället upphävs.

När en detaljplan har antagits skickas den också till länsstyrelsen, som inom tre veckor kan besluta om att överpröva den. Länsstyrelsen ska överpröva bland annat om detaljplanen blir olämplig med hänsyn till människors hälsa eller om ett område av riksintresse inte tillgodoses. Om länsstyrelsen väljer att överpröva detaljplanen ska de inom två månader fatta sitt slutgiltiga beslut om eventuellt upphävande av den.

Laga kraft

Om planen inte har överklagats av granne eller annan, eller överprövats av länsstyrelsen, vinner den laga kraft tre veckor efter antagandet. Efter att detaljplanen har vunnit laga kraft kan bygglov beviljas, och snart därefter kan byggnation påbörjas.

Sammanträdesprotokoll

Sammanträdesdatum

2023-10-04

Sida

25 (31)

§ 112/2023

Styrdokument - Revidering av Planenheten styrdokument (Dnr KS2023/1898)

Sammanfattning

I enlighet med uppdrag har Planenheten sett över, och i tillämpligt fall redaktionellt reviderat, befintliga styrdokument.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse Styrdokument - Revidering av Planenheten styrdokument
Bilaga Riktlinjer för byggherredriven planprocess

Förslag till kommunfullmäktige

1. Kommunfullmäktige noterar redaktionell revidering av styrdokument Riktlinjer för byggherredriven planprocess och beslutar att förlänga giltighetstiden till 2027-12-31.

För kännedom till: Christoffer Bjarneberg
Anna Hedlin

UTSKOTTET FÖR SAMHÄLLE OCH
UTVECKLING

KUNGÄLVS
KOMMUN

Justeras sign

Sammanträdesprotokoll

Sammanträdesdatum

2023-10-04

Sida

25 (31)

§ 112/2023

Styrdokument - Revidering av Planenheten styrdokument (Dnr KS2023/1898)

Sammanfattning

I enlighet med uppdrag har Planenheten sett över, och i tillämpligt fall redaktionellt reviderat, befintliga styrdokument.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse Styrdokument - Revidering av Planenheten styrdokument
Bilaga Riktlinjer för byggherredriven planprocess

Förslag till kommunfullmäktige

1. Kommunfullmäktige noterar redaktionell revidering av styrdokument Riktlinjer för byggherredriven planprocess och beslutar att förlänga giltighetstiden till 2027-12-31.

För kännedom till: Christoffer Bjarneberg
Anna Hedlin

**UTSKOTTET FÖR SAMHÄLLE OCH
UTVECKLING**

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Justeras sign

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Sid 1 (6)

Tjänsteskrivelse

Handläggarens namn
Dan Gorga

2023-09-14

Revidering av avfallsföreskrifter för antagande (Dnr KS2023/1128-5)

Sammanfattning

Gällande avfallsföreskrifter är i behov av uppdatering för att anpassas till kommande avfallshantering och ändringar i lagstiftningen.

Förslaget till reviderade avfallsföreskrifter har ställts ut till och funnits tillgängligt för allmänheten och berörda under perioden 3 juli - 13 augusti. Förvaltningen har inte mottagit några invändningar eller synpunkter mot förslaget.

Revideringen kommer innebära förändringar i hur matavfall och förpackningar ska hanteras, både för hushåll och verksamheter. Förändringarna är dock att beaktas som positiva för hushållen då de kan lämna förpackningar vid sin fastighet i stället för att köra dom till återvinningsstation.

Föreslagna avfallsföreskrifter föreslås därför träda i kraft och ersätta nuvarande föreskrifter från 1 januari 2024.

Förvaltningens bedömning

Bakgrund

Varje kommun är skyldiga att ha en renhållningsordning. Renhållningsordningen består av två dokument: avfallsföreskrifter och avfallsplan. Av avfallsföreskrifterna framgår vilka skyldigheter och vilket ansvar som vilar på olika aktörer. Av avfallsplanen framgår uppgifter om avfall inom kommunen och kommunens åtgärder för att minska avfallets mängd, farlighet etc. Nuvarande renhållningsordning antogs av Kommunfullmäktige den 30 juni 2022 och började gälla från och med 1 augusti 2022.

Enligt miljöbalken 15 kap ska även ändringar i avfallsföreskrifterna ställas ut för allmänheten under minst fyra veckor innan förslaget antas av kommunfullmäktige, om de inte berör ett mindre antal fastighetsägare eller annars är av begränsad omfattning. Kommunen ska informera på sin webbplats före utställningens början. Informationen ska innehålla uppgift om förslagets huvudsakliga innebörd, var det ställs ut samt inom vilken tid och till vem som

synpunkter ska lämnas. Innan de reviderade avfallsföreskrifterna antas ska de synpunkter som kommit fram vid samrådet och granskningen beaktas.

Förslaget till reviderade avfallsföreskrifter har ställts ut till och funnits tillgängligt för allmänheten och berörda under perioden 3 juli - 13 augusti. Allmänheten har kunnat granska förslaget på kommunens hemsida och kundcenter i stadshuset. Förvaltningen har samrått med berörda myndigheter. Förvaltningen har inte mottagit några invändningar eller andra synpunkter mot förslaget.

Sedan senaste uppdatering av avfallsföreskrifterna har kommunen upphandlat och tilldelat avfallstjänster i kommunen. Detta har medfört att avfallstaxa behöver justeras och flera nya avfallstjänster kommer att tillkomma. Under sommaren 2022 beslutade regeringen om förändringar i förordningen om producentansvar för förpackningar. Beslutet innebär att kommunerna står inför ett omfattande förändringsarbete då kommunerna får ansvaret för insamling av förpackningar från hushåll. Ansvaret för insamlingen övergår från 1 januari 2024 men producentansvaret kvarstår också efter 1 januari 2024, producenterna ska även framöver bekosta insamlingen och sköta återvinningen av förpackningar. Den 16 november 2022 beslutade kommunstyrelsen att ge förvaltningen i uppdrag att införa fastighetsnära insamling (FNI) för förpackningar om möjligt med start från 1 jan 2024.

Från och med 1 januari 2024 gäller dessutom krav på utsortering och separat insamling av bland annat matavfall (bioavfall) från hushåll och verksamheter. Kraven är kopplade till införandet av avfallsdirektivets (2008/98/EG) artikel 22 om bioavfall och innebär att EU:s medlemsstater ska säkerställa att bioavfall antingen separeras och materialåtervinns vid källan, eller samlas in separat och inte blandas med andra typer av avfall.

För att kunna genomföra de förändringar som beslutades av kommunstyrelsen och ändringarna i lagstiftningen behöver nuvarande avfallsföreskrifter revideras. Sedan den senaste uppdateringen av avfallsföreskrifterna har en del lagstiftning ändrats eller kommer att ändras, bland annat lagstiftning rörandes ansvar för insamling av förpackningar och utsortering och separat insamling av bioavfall.

Nuvarande avfallsplan berör inte av denna revidering.

Verksamhetens bedömning

Förslag till reviderade avfallsföreskrifter har tagits fram av Renhållningsenheten i samarbete med berörda från Miljöenheten. Samråd kring förslaget har skett innan och under tiden som utställningen.

Revideringen har gjorts utifrån Avfall Sveriges mall för avfallsföreskrifter som de flesta kommuner använder. Laghänvisningarna är korrigerade och i förslaget till föreskrift ligger fokus på avfall inom det kommunala ansvaret, det vill säga ett tydligare fokus på avfall under kommunalt ansvar enligt 15 kap. 20 § miljöbalken.

I förslaget till reviderade avfallsföreskrifter föreslås att utsortering av matavfall ska ske via hemkompostering eller via kommunens insamlingssystem. Detta för att uppfylla krav i kommande lagstiftning inom matavfall. Kravet på utsortering av matavfall träder i kraft från 1 januari 2024 för verksamheter, för flerbostadshus från 1 januari 2026 och hushåll i

småhus, såväl för fritidshus som för permanentboende från 1 januari 2027. Tiden när kravet på utsortering av matavfall ska ske skiljer sig i tid då kommunen sökt dispens från införandet för flerbostadshus och småhus.

Dessutom införs krav på att utsorterade förpackningar ska lämnas fastighetsnära och sorteras i separata fack i fyrfackskärlet eller tvåfackskärl. Gäller de hushåll där två/fyrfacksinsamling är möjligt.

Övergripande sammanfattning av gjorda ändringar

Strukturen i de reviderade avfallsföreskrifterna utgår från Avfall Sveriges mall. En del paragrafer har fått nya nummer och hänvisningar till lagrum har uppdaterats.

Bilaga 1, som beskriver hur sortering och avlämning ska ske, har justerats utifrån kommande förändringar.

Förändringarna utifrån nuvarande avfallsföreskrifter kan utläsas av bilaga 2 till tjänsteskrivelsen. Röd text innebär att ny text eller att texten har skrivit om och struken text innebär att texten har tagits bort i de nya avfallsföreskrifterna.

Följande är exempel på större förändringar i förslaget till reviderade avfallsföreskrifter:

- Nya krav på hur förpackningar som utsorteras ska lämnas och förändrat ansvar för förpackningar.
- Krav på utsortering av matavfall via hemkompostering eller via kommunens insamlingssystem. Detta för att uppfylla krav i kommande lagstiftning inom matavfall.
- Förtydligande om fastighetsinnehavare, nyttjanderättshavare och hushåll kan nyttja även andra aktörer än kommunen, för borttransport av avfall under kommunalt ansvar från fastigheten.
- Förtydligande om att dragvägen ska vara jämn, hårdgjord och halkfri samt utan trösklar och trappsteg eller trånga passager.
- Förslag till reglering av bestämmelse om grund för debitering av felsorteringsavgifter.
- Förslag till reglering av samlokaliserade verksamheter som anmält att verksamheten vill ha kommunal insamling av förpackningsavfall.
- Möjligheten att lämna flyttande matfett i behållare för restavfall har tagits bort för att uppfylla kommande lagstiftning.
- Tömningsintervall för förpackningar har införts i bilaga 2 till avfallsföreskrifterna.

Revideringen kommer innebära förändringar i hur matavfall och förpackningar ska hanteras, både för hushåll och verksamheter. Förändringarna är dock att beaktas om positiva för hushållen då de kan lämna förpackningar vid sin fastighet i stället för att köra dom till återvinningsstation.

Föreslagna avfallsföreskrifter föreslås därför träda i kraft och ersätta nuvarande föreskrifter från och med 1 januari 2024.

Ärendenivåer – bedömning utifrån kommunfullmäktiges strategiska mål eller kommunstyrelsens resultatmål

Avfallsföreskrifterna påverkar Kommunfullmäktiges strategiska mål; *”Kommunen, medborgarna och företagen minskar tillsammans klimatutsläpp och miljöpåverkan”*

Av avfallsföreskrifterna framgår hur kommunen fullgör sina skyldigheter på avfallsområdet och vilka fastighetsinnehavare som omfattas. Genom avfallsföreskrifterna kan den lokala avfallssituationen påverkas, föreskrifterna innehåller bland annat bestämmelser om hur avfall ska sorteras, förvaras och hämtas. Med hjälp av avfallstaxa och vad som anges i föreskrifterna ges en tydlig återkoppling till hushållen genom att uppmanas till utsortering av matavfall, förpackningar och tidningar.

Bedömning utifrån miljö, hållbarhet och mål i Agenda 2030

Avfallsföreskrifterna berör främst mål 12 för hållbar utveckling. Även mål 11 och 13 kan ha anknytning till föreskrifterna.

Genom avfallsföreskrifterna kan den lokala avfallssituationen påverkas, föreskrifterna innehåller bland annat bestämmelser om hur avfall ska sorteras, förvaras och hämtas. Med hjälp av avfallstaxa och vad som anges i föreskrifterna ges en tydlig återkoppling till hushållen genom att uppmanas till utsortering av matavfall, förpackningar och tidningar.

Bedömning utifrån politiska styrdokument

Tillsammans med avfallsplanen Göteborgsregionen minskar avfallet – Avfallsplan för 13 Kommuner till 2030 utgör dessa föreskrifter Kungälv's kommuns renhållningsordning.

Enligt
de
och

15 kap. § 41 miljöbalken (1998:808) ska renhållningsordningen innehålla en avfallsplan och föreskrifter som kommunen har meddelat med stöd av regeringens bemyndigande enligt 1 §. Av avfallsföreskrifterna framgår hur kommunen fullgör sina skyldigheter på avfallsområdet vilka fastighetsinnehavare som omfattas.

Bedömning utifrån ett medborgar- och brukarperspektiv

Revideringen kommer innebära förändringar i hur matavfall och förpackningar ska hanteras, både för hushåll och verksamheter. Förändringarna är dock att beaktas om positiva för hushållen då de kan lämna förpackningar vid sin fastighet i stället för att köra dom till återvinningsstation och bedöms inte ge några större kostnadsökningar för de flesta fastighetsägarna.

De flerfamiljshus som idag saknar utsortering av matavfall och/eller av förpackningar behöva förbereda och planera för att avsätta ytor/miljörum för matavfalls och förpackningsinsamlingen. Fastighetsinnehavaren avgör hur utsorteringskravet ska verkställas – gemensamt utrymme i fastigheten, käll på gården, miljöhus etc. Kommunen kan inte ställa krav på inrättande av utrymme, dock på hur dessa utrymmen ska vara beskaffade om fastighetsinnehavaren väljer att inrätta utrymme.

Bedömning utifrån ett medarbetarperspektiv.

för Kommande förändringar i lagstiftningen kring matavfallsinsamling och insamlingsansvar
hur förpackningsavfall innebär ökad belastning på kommunens verksamheter. Detta berör främst kundcenter som tar emot samtal och e-post, samt renhållningsenheten som ansvarar för insamlingsansvaret för förpackningar. Förvaltningen arbetar med att förstärka och se över den ökade belastningen som insamlingsansvaret innebär ska tas om hand på ett effektivt sett.

Ekonomisk bedömning

Revideringen kommer innebära förändringar i hur matavfall och förpackningar ska hanteras, både för hushåll och verksamheter. Förändringarna kommer initialt innebära ökade kostnader för avfallverksamheten på kommunen då det innebär stora förändringar med investeringar i kärl, införande av nytt insamlingssystem, övertagande av återvinningsstationer från FTI, insamling av förpackningar från flerfamiljshus mfl. För insamlingen av förpackningsavfall får kommunen en ersättning från producenterna. Föreslagen ersättning till kommunen bedöms dock inte ge full kostnadstäckning för den insamling som planeras under 2024. På sikt bedöms dock ersättningen kunna ge full kostnadstäckning för insamlingen av förpackningsavfallet.

Förslag till beslut

Avfallsföreskrifter för Kungälv kommun (bilaga 1) antas och börjar gälla från och med den 1 januari 2024.

Avfallsföreskrifter och Renhållningsordning antagna av kommunfullmäktige 30 juni 2022 (§80/2022) upphör att gälla från och med den 31 dec 2023.

Renhållningsordning för Kungälv kommun innehållande; antagna Avfallsföreskrifter och tidigare antagen Avfallsplan *"Göteborgsregionen minskar avfallet – Avfallsplan för tretton kommuner till 2030"* av kommunfullmäktige 5 november 2020 (§151/2020) antas att gälla från och med den 1 januari 2024.

Anders Holm
Sektorchef
Samhälle och utveckling

Sofia Samuelsson
Enhetschef Renhållning
Samhälle och utveckling

Expedieras till:

För kännedom till:

KS2023/1128 Avfallsföreskrifter

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Bilaga 1 Avfallsföreskrifter

Kommunal renhållningsordning

Tillsammans med avfallsplanen Göteborgsregionen minskar avfallet – Avfallsplan för 13 kommuner till 2030 utgör dessa föreskrifter Kungälv kommunens renhållningsordning. Enligt 15 kap. § 41 miljöbalken (1998:808) ska renhållningsordningen innehålla en avfallsplan och de föreskrifter som kommunen har meddelat med stöd av regeringens bemyndigande enligt 1 §. Avfallsplanen ska innehålla uppgifter om avfall inom kommunen och om kommunens åtgärder för att minska avfallets mängd och farlighet.

1. Inledande bestämmelser

Bemyndigande

1 § Med stöd av 15 kap. 38, 39 och 41 §§ miljöbalken (1998:808) och 9 kap. 1–2 §§ avfallsförordningen (2020:614) meddelar kommunfullmäktige dessa föreskrifter för avfallshantering i Kungälv kommun.

Definitioner

2 § Termer och begrepp som används i dessa föreskrifter har samma betydelse som i 15 kap. miljöbalken och avfallsförordningen. I övrigt används begrepp med de betydelser som anges nedan:

1. Med kommunalt avfall avses detsamma som i 15 kap. 3 § miljöbalken, det vill säga avfall som kommer från hushåll och sådant avfall från andra källor som till sin art och sammansättning liknar avfall från hushåll, med undantag för vad som anges i 15 kap. 3 § 1–6 punkterna. I begreppet kommunalt avfall ingår returpapper enligt 1 kap. 10 § avfallsförordningen (2020:614).
 - a. Med avfall under kommunalt ansvar avses kommunalt avfall och annat avfall som kommunen har ansvar för enligt 15 kap. 20 § miljöbalken samt förpackningsavfall enligt 6 kap. 2 och 6 §§ förordningen (2022:1274) om producentansvar för förpackningar.
 - b. Med kärl och säckavfall avses den del av avfallet under kommunalt ansvar som får läggas i kärl eller säck.
 - c. Med grovavfall avses avfall under kommunalt ansvar som är så tungt eller skrymmande eller har egenskaper som gör att det inte är lämpligt att samla in i säck eller kärl, underjordsbehållare eller sopsug.
 - d. Med trädgårdsavfall avses sådant biologiskt nedbrytbart trädgårdsavfall i enlighet med definitionen i 1 kap. 5 § 1 punkten avfallsförordningen (2020:614) som uppstår vid normalt nyttjande av trädgård vid bostadshus och sådant avfall från andra källor som är kommunalt avfall i enlighet med 15 kap. 3 § miljöbalken.
 - e. Med farligt avfall avses avfall som i bilaga 3 avfallsförordningen (2020:614) beskrivs med en avfallskod markerad med en asterisk (*),
 - f. Med konsumentelavfall avses detsamma som i 13 § förordningen

KS2023/1128 Avfallsföreskrifter

- (2014:1075) om producentansvar för elutrustning.
- g. Med före detta livsmedel avses butiksavfall av animaliskt ursprung enligt förordningarna 1069/2009/EG och 142/2011/EU.
 - h. Med matavfall avses allt biologiskt nedbrytbart kommunalt avfall enligt definitionerna i 15 kap. 3 § miljöbalken och 1 kap. 4 § avfallsförordningen (2020:614), det vill säga som består av livsmedels- eller köksavfall som uppkommer i och med livsmedelshanteringen i hushåll, restauranger, storkök, butiker och liknande och som skulle kunna, eller har kunnat, användas som livsmedel och som utgör avfall under kommunalt ansvar. I begreppet matavfall som utgör avfall under kommunalt ansvar ingår också avfall som hålls ut i vasken (flytande livsmedel såsom mjölk eller livsmedel som sköljs ur förpackningar) i de fall detta samlas upp avskilt i slutna tankar. Förutom detta ingår också skal, ben och liknande som visserligen inte är mat men ändå intimt förknippat med mat. Butiksavfall av animaliskt ursprung utgör dock före detta livsmedel i enlighet med punkten (g) ovan.
 - i. Med restavfall avses sorterat brännbart kärl- och säckavfall. Med detta avses det avfall som kvarstår när matavfall, farligt avfall, returpapper samt förpackningar, el-avfall och annat avfall som omfattas av producentansvar, har sorterats ut från kärl- och säckavfallet.
 - j. Med bygg- och rivningsavfall avses i enlighet med 15 kap. 8 § miljöbalken avfall från bygg- och rivningsarbeten.
 - k. Med bygg- och rivningsavfall som inte producerats i en yrkesmässig verksamhet avses detsamma som i 15 kap. 20 § 4 punkten miljöbalken.
 - l. Med returpapper avses tidskrifter, direktreklam, telefonkataloger, kataloger för postorderförsäljning och liknande produkter av papper.
 - m. Med fastighetsnära insamling avses insamling från en fastighet där ett hushåll har avfall eller, om sådan insamling inte är möjlig med hänsyn till fastighetens utformning och belägenhet, trafiksäkerhet eller andra omständigheter, insamling från en plats i nära anslutning till en fastighet där ett hushåll har avfall.
2. Med fastighetsinnehavare avses den som är fastighetsägare eller den som enligt 1 kap. 5 § fastighetstaxeringslagen (1979:1152) ska anses som fastighetsägare.
 3. Med nyttjanderättshavare avses den som, utan att omfattas av begreppet fastighetsinnehavare, har rätt att bruka eller nyttja fastighet.
 4. Med den avfallsansvariga nämnden avses kommunens Kommunstyrelse.
 5. Med den tillsynsansvariga nämnden avses kommunens Miljö- och byggnadsnämnd.
 6. Med behållare avses kärl, container, botten tömmande behållare, säck, säckhållare, latrinbehållare eller annan anordning för uppsamling av avfall under kommunalt ansvar. Tankar och brunnar för slam, spillvatten, fett etc. räknas inte som behållare.
 7. I enlighet med avgränsningen av kommunens ansvar enligt 15 kap. 20 § 2 miljöbalken, avses med enskilda avloppsanläggningar avses slutna tankar, slamavskiljare, fosforfällor, minireningsverk och andra motsvarande anläggningar som inte är allmänna enligt lag (2006:412) om allmänna

KS2023/1128 Avfallsföreskrifter

- vattentjänster, som är dimensionerade för högst 25 personekvivalenter om anläggningen endast används för a) hushållspillvatten eller spillvatten som till sin art och sammansättning liknar hushållspillvatten och, b) latrin från torrtoaletter och andra jämförliga lösningar.
8. Med latrin avses latrin från torrtoaletter och andra jämförliga lösningar, i enlighet med 15 kap. 20 § 3 miljöbalken.
 9. Med producentansvar menas att producenterna enligt lag har insamlings- och behandlingsansvar för avfallet som deras produkter ger upphov till. Exempel på avfall som omfattas av producentansvar är förpackningar, konsumentelprodukter, batterier och läkemedel.
 10. Med återvinningscentral menas kommunens mottagningscentral för grovavfall, bygg- och rivningsavfall under kommunalt ansvar och trädgårdsavfall. Avfall som kan lämnas på återvinningscentralen är exempelvis metallskrot, elavfall och trasiga möbler.
 11. Med dragväg menas avståndet mellan behållaren, anläggningen eller avfallsutrymmet och hämtningsfordonets uppställningsplats. Det är den väg som hämtningspersonalen flyttar avfallet. Anges som gångväg eller slanglängd i avfallstaxan.
 12. Avfallsföreskrifter: Kommunala bestämmelser för avfallshantering. Föreskrifterna fastställer bl.a. vilka skyldigheter kommunen och fastighetsinnehavare/verksamhetsutövare har samt när, var och hur avfall ska hämtas. Avfallsföreskrifterna ingår tillsammans med avfallsplanen i en renhållningsordning som varje kommun enligt miljöbalken ska ha.
 13. Avfallskvarn: Kvarn för sönderdelning av matavfall så att det malda avfallet kan följa med avloppsvattnet ut på kommunens ledningsnät eller samlas upp i tank.
 14. Avfallsplan: Kommunal plan för avfallshantering. Avfallsplanen utgör tillsammans med avfallsföreskrifterna kommunens renhållningsordning. Planen innehåller bl.a. mål för kommunens avfallshantering och åtgärder för att nå målen.
 15. Fettavskiljare: Anordning för att samla upp slam i form av fettavfall i avloppsvatten från lokaler där livsmedel hanteras yrkesmässigt. Fettet skulle annars avsättas i ledningsnätet och bl.a. kunna förorsaka stopp. Fettavfallet omfattas av kommunens bortforslingsansvar.
 16. Flerfamiljshus: Fastighet med mer än två lägenheter.
 17. Fritidsboende: Boende där fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare är folkbokförd på annan fastighet.
 18. Hushåll: En familj eller ett gemensamt boende bestående av en till fem personer. Hushåll med fler än fem personer innebär normalt större eller fler behållare än vad som normalt används vid en enfamiljsbostad.
 19. Hämtningsställe: Den plats där behållare ställs på hämtningsdagen och varifrån hämtning/tömning sker.
 20. Kompostering: Biologisk behandlingsmetod som innebär nedbrytning av biologiskt lättnedbrytbart avfall i närvaro av syre. Humus och näringsämnen återvinns.
 21. Permanentboende: Boende där fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättshavaren är folkbokförd på fastigheten.
 22. Påhångsbox: Avtagbar box främst avsedd för fastighetsnära insamling av

KS2023/1128 Avfallsföreskrifter

farligt avfall och elektronik.

23. Serviceort/tätort: En ort där det finns service i form av butiker, samt service såsom vårdcentral. Med tätort avses ett tätbebyggt område med minst 200 invånare och där avståndet mellan husen är mindre än 200 meter.
24. Sommarhämtning: Hämtning av matavfall och brännbart restavfall som begränsar sig till perioden vecka 20–37 (maj–september).
25. Småhus: Ett småhus är enligt 2 kap. 2 § fastighetstaxeringslagen (1979:1152) en byggnad som är inrättad till bostad åt en eller två familjer.
26. Verksamhetsutövare: Den som driver yrkesmässig verksamhet. Verksamhetsutövaren är ansvarig för avfallshanteringen i verksamheten.
27. Återvinningsstation (ÅVS): Insamlingsplats där förpackningar med producentansvar lämnas, ex. glas, plast, kartong och metall.

För definitioner av andra termer och begrepp som används i dessa föreskrifter hänvisas till 15 kap. miljöbalken och till avfallsförordningen samt till gällande avfallsförordning och andra förordningar utfärdade med stöd av miljöbalken.

Kommunens ansvar för avfallshantering, tillsyn och information

3 § Kommunstyrelsen har verksamhetsansvar, enligt 15 kap. 20 § miljöbalken, för hanteringen av avfall under kommunalt ansvar i Kungälv kommun.

Om inte annat anges i dessa föreskrifter eller i kommunens beslut om auktorisation eller dispens, ska all borttransport och vidare hantering av avfall under kommunalt ansvar utföras av kommunens avfallsorganisation (kommunen) eller, den som kommunens avfallsorganisation för ändamålet anlitar eller kommunen samverkar med.

4 § Tillsynen över avfallshanteringen enligt 15 kap. miljöbalken och enligt föreskrifter meddelade med stöd av miljöbalken utförs av Miljö- och byggnadsnämnden.

5 § Kommunstyrelsen ska informera hushållen om krav och hantering avseende förpackningar och konsumentelavfall i enlighet med gällande producentansvar.

6 § Kommunstyrelsen ska särskilt informera hushåll och verksamheter med avfall under kommunalt ansvar om avfallsförebyggande åtgärder enligt 15 kap. 45 § miljöbalken.

7 § Avfallsföreskrifterna ska beaktas i alla skeden av samhällsplaneringsprocessen.

Fastighetsinnehavarens ansvar för avfallshantering

8 § Fastighetsinnehavare är ansvarig för att uppfylla kraven enligt dessa föreskrifter, samt ansvarar gentemot kommunen för det avfall som uppkommer på fastigheten eller av andra skäl finns på fastigheten.

9 § Fastighetsinnehavare bekostar installation och underhåll av alla inom fastigheten förekommande anordningar och utrymmen för avfallshanteringen. Fastighetsinnehavare ansvarar också för att installationer, anordningar och utrymmen fungerar, är säkra och har avsedd effekt.

KS2023/1128 Avfallsföreskrifter

Fastighetsinnehavaren är ansvarig att se till att avfallsutrymmen, förvaringsplats, avfallsbehållare, hämtningsplats och andra anordningar är utformade så att krav på god arbetsmiljö och tillgänglighet uppfylls för boende och hämtningspersonal. Underhåll, rengöring och tillsyn ska utföras regelbundet för att förebygga driftavbrott, så att olägenhet för människors hälsa och för miljön inte uppstår, såsom buller och lukt, samt medger god arbetsmiljö

10 § Fastighetsinnehavare och nyttjanderättshavare är skyldiga att hålla de som bor eller är verksamma på fastigheten informerade om var möjlighet finns att lämna utsorterade fraktioner av avfall som listas i bilaga 1 och om gällande regler för avfallshantering samt verka för att dessa efterlevs. En del av detta ansvar är att förse de som bor eller verkar på fastigheten med påsar för matavfallsinsamling som tillhandahålls av kommunen.

11 § Fastighetsinnehavaren ska informera kommunen om ändrade förhållanden som har betydelse för avfallshanteringen på fastigheten.

12 § Om fastighetsinnehavaren överlåter sitt ansvar för avfallshantering på en nyttjanderättshavare så övertar nyttjanderättshavaren fastighetsinnehavarens ansvar. Överlåtelsen ska vara skriftlig. Om nyttjanderättshavaren inte fullföljer sitt ansvar återgår det till fastighetsinnehavaren.

13 § Avgift ska betalas för:

1. de åtgärder som kommunen vidtar i syfte att informera hushåll och verksamhetsutövare som producerar avfall som kommunen ansvarar för enligt 15 kap. 20 § miljöbalken om avfallshantering och avfallsförebyggande åtgärder.
2. de åtgärder som kommunen vidtar för att underlätta insamling och sortering av återanvändbara produkter från hushåll och verksamhetsutövare som producerar avfall som kommunen ansvarar för enligt 15 kap. 20 § miljöbalken.
3. den insamling, transport, behandling i form av återvinning och bortskaffande av avfall som utförs genom kommunens försorg och i enlighet med föreskrifter som kommunen har antagit med stöd av 27 kap. 4 § miljöbalken.

14 § Fastighetsinnehavaren är betalningsansvarig för avfallshanteringen. Avgift ska betalas för den hantering av avfall som utförs av kommunen, och enligt avfallstaxan. Avgiftsskyldighet föreligger även från fastigheter där avfall ej finns att hämta dock inte om dispens för uppehåll föreligger.

15 § Vid ägarbyte av fastighet ska den avflyttande fastighetsinnehavaren anmäla ändringen till kommunen i samband med bytet.

16 § Verksamhetsutövare ska lämna avfall under kommunalt ansvar till kommunen.

KS2023/1128 Avfallsföreskrifter

Verksamhetsutövare är ansvarig för att sådant avfall som kommunen inte är skyldig att hämta, omhändertas på ett sådant sätt så att olägenhet för människors hälsa och miljö inte uppkommer.

2. Sortering och överlämning av avfall under kommunalt ansvar

Skyldighet att sortera avfall

17 § Fastighetsinnehavare, nyttjanderättshavare, hushåll och andra som innehar avfall under kommunalt ansvar ska sortera ut avfallsslag i enlighet med bilaga 1 och hålla det skilt från annat avfall.

17 a § Utsortering av matavfall är obligatorisk för:

- verksamheter som omfattas av kommunalt ansvar, träder i kraft 1 januari 2024,
- flerbostadshus, träder i kraft 1 januari 2026, och
- hushåll i småhus, såväl för fritidshus som för permanentboende inom hämtningsområde 1, träder i kraft 1 januari 2027.

17 b § Förpackningsavfall i form av

1. papper och kartong,
2. plast
3. färgat glas,
4. ofärgat glas,
5. metall,
6. trä, och
7. material som inte avses i 1-6 (övrigt förpackningsmaterial) ska enligt 3 kap. 4 § avfallsförordningen (2020:614) sorteras ut från annat avfall.

Fastighetsnära insamling

Hushåll i småhus, såväl för fritidshus som för permanentboende ska lämna utsorterade förpackningar enligt 1-4 fastighetsnära i separata fack i fyrfackskärlet eller tvåfackskärnen, gäller hushåll där tvåfackshämtning eller fyrfackshämtning är möjlig. Träder i kraft 1 januari 2024.

För hushåll där tvåfackshämtning eller fyrfackshämtning inte är möjlig ska utsorterade förpackningar enligt 1-5 lämnas ett insamlingssystem som kommunen eller kommunens utförare tillhandahåller.

I hushåll där det uppstår mer förpackningsavfall än vad som ryms i tvåfackskärnen eller fyrfackskärlet får överblivet förpackningsavfall även lämnas på kommunens återvinningsstationer eller i ett insamlingssystem som kommunen eller kommunens utförare tillhandahåller.

Hushåll ska lämna utsorterade förpackningar enligt 5-7 ovan till ett insamlingssystem som kommunen eller kommunens utförare tillhandahåller.

KS2023/1128 Avfallsföreskrifter

Flerbostadshus

Vid nyproduktion eller ombyggnad av flerbostadshus ska fastighetsnära insamling av utsorterade förpackningar enligt 1-5 ske från 1 januari 2024. Förpackningarna ska lämnas i särskilda behållare för respektive fraktion. För övriga flerbostadshus gäller kravet på fastighetsnära insamling av utsorterade förpackningar från 1 januari 2027.

Skrymmande förpackningsavfall

Hushåll ska sortera ut skrymmande förpackningsavfall från annat avfall under kommunalt ansvar och från förpackningsavfall enligt punkterna 1-7 och lämna det till ett insamlingssystem som kommunen eller kommunens utförare tillhandahåller.

Retursystem

Plastflaskor och metallburkar som är avsedda för ett retursystem enligt 4 kap. 3 § förordningen (2022:1274) om producentansvar för förpackningar ska lämnas till retursystemet.

Av 3 kap. 4 a § avfallsförordningen (2020:614) framgår att den som har en förpackning som innehåller avfall ska se till att förpackningen skiljs från innehållet. Detta gäller dock inte en förpackning som innehåller farligt avfall eller läkemedelsavfall, om förpackningen underlättar den praktiska hanteringen av avfallet. Förpackning som innehåller farligt avfall eller rester av farligt avfall ska i stället hanteras som farligt avfall enligt 3 kap. 11 a § avfallsförordningen (2020:614).

Hushåll ska lämna förpackning som innehåller läkemedelsavfall som inte är farligt avfall till apotek i enlighet med förordning (2009:1031) om producentansvar för läkemedel.

17 c § Returpapper ska enligt 3 kap. 3 § avfallsförordningen (2020:614) sorteras ut separat och lämnas till ett insamlingssystem som kommunen eller kommunens utförare tillhandahåller.

17 d § Avfall i form av invasiva växter ska sorteras ut och hållas skiljt från annat avfall och sorteras ut från annat biologiskt avfall samt hanteras i enlighet med sorteringsanvisningarna till avfallsföreskrifterna.

17 e § Sådant bygg- och rivningsavfall i form av schaktmassor som lyder under kommunalt ansvar enligt 15 kap. 20 och 20 a §§ miljöbalken ska sorteras ut samt hanteras i enlighet med bilaga 1.

17 g § Ytterligare föreskrifter om sortering återfinns i bilaga 1.

18 § Fastighetsinnehavare ska säkerställa möjligheter för nyttjanderättshavare, hushåll och andra som nyttjar fastigheten att sortera ut och hålla åtskilda de avfallsfraktioner som enligt dessa föreskrifter ska överlämnas till kommunen eller kommunens utförare för borttransport.

19 § Nyttjanderättshavaren ska sortera ut avfall i de behållare som

KS2023/1128 Avfallsföreskrifter

fastighetsinnehavaren tillhandahåller.

20 § Fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättshavaren ska sortera ut förpackningar och returpapper i det insamlingssystem som tillhandahålls av producenterna eller kommunen.

Skyldighet att överlämna avfall under kommunalt ansvar

21 § Avfall under kommunalt ansvar ska lämnas till och transporteras bort av kommunen eller kommunens utförare, om inte annat sägs i dessa föreskrifter och dess bilaga 1.

Detta ska ske genom abonnemang på avfallstjänster och vid behov genom beställning av enstaka hämtning, om inte annat anges i dessa föreskrifter eller i bilagan till dessa föreskrifter. Avfall som omfattas av producentansvar ska lämnas i producenternas eller kommunens insamlingssystem.

Grovavfall, trädgårds- och parkavfall, farligt avfall, bygg- och rivningsavfall samt annat avfall under kommunalt ansvar som markerats i bilaga 1, får lämnas till annan än kommunen eller kommunens utförare, för borttransport till den eller de platser i kommunen där kommunen tar emot sådant avfall.

Yrkesmässiga utförare får dock endast anlitas av yrkesmässig verksamhet för avfall som uppstått i den egna verksamheten.

Enligt 5 kap. 18 § avfallsförordningen (2020:614) ska yrkesmässig verksamhet som lämnar avfallet till någon annan än kommunen eller de som kommunen anlitat, kontrollera att den som tar emot avfallet har gjort de anmälningar eller har de tillstånd som krävs för hanteringen. Vid yrkesmässig transport av farligt avfall inklusive elavfall, ska även upprättas transportdokument och utföras den anteckning och rapportering som krävs enligt 6 kap. avfallsförordningen.

22 § Utsorterade avfallslag ska hämtas vid fastigheten, avfallsutrymmet, vid överenskommen eller anvisad plats enligt 61 § eller lämnas enligt instruktioner i bilaga 1.

23 § Det utsorterade avfallet ska transporteras bort så ofta att olägenhet för människors hälsa och miljön inte uppstår.

24 § För fastigheter anslutna till en kommunalt ägd sopsug ska denna användas för överlämning av rest- och matavfall.

Krav på behållare, anordningar och emballage

25 § I behållare och avfallsutrymme får endast det avfall lämnas som behållaren och utrymmet är avsett för.

Avfall ska vara emballerat så att skada eller olägenhet för människors hälsa och miljön inte uppkommer. Glödande avfall får inte lämnas till kommunens

KS2023/1128 Avfallsföreskrifter

avfallshantering. Kraven på emballering finns i bilaga 1.

26 § Hämtningsintervall och storlek på behållare ska motsvara behovet av borttransport från fastigheten. Kommunen fastställer intervall för hämtning utifrån bilaga 2, samt placering, typ, storlek och antal behållare vid fastighet. Vid behov samråds fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättshavaren.

27 § Behållare och anordningar som används för insamling av avfall under kommunalt ansvar ska vara godkända av kommunen. Endast de behållare som föreskrivs enligt avfallstaxan och kan tömmas med den utrustning som används i kommunens insamlingssystem får användas.

28 § Fastighetsinnehavare svarar själv för montering av sopsäck i säckhållare, samt om innersäck i kärl förekommer även denna montering.

29 § Lock/manlucka till avloppsanläggning, fettavskiljare och fosforfälla ska kunna öppnas av en person. Lock/manlucka ska vara försedd med handtag och får inte väga mer än 15 kg såvida inte särskilda skäl föreligger. Om locket kan skjutas åt sidan utan att i något avseende behöva lyftas kan en vikt om 40 kg accepteras. Lock/manlucka ska vara barnsäkrad och får vid tömningstillfället inte vara övertäckt.

30 § Anslutningar för sugslang till avloppsanläggning, fettavskiljare och fosforfälla ska vara av den typ som kommunen anvisat.

Avfallsutrymme

31 § Utrymmen för avfallshantering ska svara mot det behov som föreligger och i övrigt vara anordnade enligt kommunens anvisningar i dessa lokala avfallsföreskrifter. För detaljer om dimensionering m.m, se Avfall Sveriges handbok för avfallsutrymmen.

- a) Avfallsutrymme ska vara väl tilltaget och flexibelt. Storleken på utrymmet bestäms av storleken på det antal behållare som behöver finnas där.
- b) Där kärl hanteras ska den fria gångytan mellan kärnen vara minst 1,5 meter bred och avståndet mellan varje kärl minst 6 cm (se illustration i bilaga 4).
- c) Kärl ska placeras med draghandtaget ut mot gången.
- d) Avfallsutrymme/förvaringsplats ska vara placerat i markplan.
- e) Avfallsutrymme ska ha en egen entré om inte särskilda skäl finns. Avfallsutrymmet får inte placeras så att avfall måste transporteras genom utrymmen där personer vistas mer än tillfälligt eller där livsmedel förvaras.
- f) Avfallsutrymmet får inte placeras så att matavfall måste transporteras genom kommunikationsutrymmen i direkt anslutning till utrymmen där personer vistas mer än tillfälligt eller där livsmedel förvaras.
- g) Avfallsutrymme/förvaringsplats ska placeras och utformas så att det är tillgängligt för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga. Dörrar, eventuella lock, handtag, inkast etc. ska utformas och placeras så att de kan användas och öppnas av personer som har nedsatt styrka eller som t.ex. är rullstolsburna. Om container används ska den ha ramp så att alla kan använda den.

KS2023/1128 Avfallsföreskrifter

- h) Dörröppning som används vid hämtning av avfall ska:
- om matavfall, restavfall och återvinningsmateriel hanteras: ha ett karmdagmått om minst 1,0 meter och en fri höjd om minst 2,0 meter.
 - om grovavfall hanteras: ha ett karmdag mått om minst 1,2 meter och en fri höjd om minst 2,0 meter.
 - inte ha tröskel, trappsteg eller nivåskillnad. I undantagsfall kan tröskel tillåtas om den förses med ramp på båda sidor.
 - ha skyddsplåt på dörrkarm som skydd mot nötning, slag och stötar.
- i) Dörr som används vid hämtning av avfall ska:
- vara lätt att öppna och stänga. Tunga dörrar ska förses med dörröppningsautomatik och inte orsaka störande buller.
 - ha uppställningsanordningar som enkelt kan aktiveras. Antalet dörrpassager ska så långt som möjligt minimeras.
 - ha släplis som skydd mot skadedjur.
 - kunna öppnas inifrån utan nyckel. Låsvred ska ha skydd som förhindrar att låset skadas av slag eller påkörning.
 - ha skyddsplåt på insidan dörrblad som skydd mot nötning, slag och stötar.
- j) Det är bra om alla avfallsutrymmen i ett bostadsbestånd kan öppnas med samma nyckel. Kodlås kan användas.
- k) Rumshöjd i avfallsutrymme eller förvaringsplats ska vara minst 2,1 meter. Installationer får inte begränsa den fria höjden.
- l) Vägg i avfallsutrymme ska vara försedd med avbärarlist som skydd mot nötning, slag och stötar. Avbärarlisten ska åtminstone täcka väggens yta mellan 0,95 meter och 1,25 meter räknat från golvet.
- m) Strömbrytare i avfallsutrymme ska placeras på en höjd om ca 1,3 meter över golv. Eluttag bör finnas på lämpliga ställen.
- n) Avfallsutrymme/förvaringsplats ska utformas så att det är lätt att hålla rent. Kravet omfattar även installationer och övrig utrustning. Golv i avfallsutrymme ska vara halkfritt och lätt att rengöra. Kravet omfattar även markyta på förvaringsplats.
- o) Belysningen ska vara snabbtändande och finnas både i och utanför avfallsutrymmet.
- p) Ljusstyrkan ska vara minst 100 lux. Det är lämpligt att använda flera armaturer för att öka ljusspridningen och säkerheten om någon lampa går sönder.
- q) Rörelsedetektor kan användas och kan vara inställda så att lampan/ lamporna tänds direkt när dörren öppnas och hålls tänd/tända hela tiden som någon befinner sig i rummet.
- r) I avfallsutrymme ska god ventilation finnas.
- s) Avfallsutrymme ska utformas så att råttor och andra skadedjur hindras att komma in. Öppningar större än 5,0 mm får inte förekomma. Nät ska finnas för ventilationsöppning. Om avfallsutrymmet är råttsäkert behöver kärnen inte ha lock.
- t) Avfallsutrymme för matavfall bör vara kylt alternativt utrustat med annan utrustning som förhindrar uppkomsten av lukt eller att annan olägenhet för människor och miljö uppstår. Lock rekommenderas dock för att minska risken för lukt.
- u) Avfallsutrymme ska vara väl isolerat mot bostad eller arbetslokal som ligger

KS2023/1128 Avfallsföreskrifter

vägg i vägg med utrymmet. Avlämning av avfall samt hämtning/tömning får inte medföra bullerstörning för de som bor eller vistas i närheten av avfallsutrymme eller lastningsplats.

- v) Avfallsbehållare ska vara tydligt märkta med uppgift om vilken typ av avfall som ska läggas i respektive behållare. Märkning och information om sortering bör även finnas på vägg, anslagstavla eller liknande. Skyltar ska på ett tydligt sätt kommunicera både via text på svenska och lättförståeliga symboler, vilket avfall som ska sorteras i respektive behållare. Exempel på godkänt skyltsystem är det nordiska gemensamma skyltsystemet för avfallssortering.
- w) Gemensamt avfallsutrymme/förvaringsplats ska vara försett med information om till vem/vilka som avfallslämnare ska vända sig vid driftstörning.

Anskaffande och ägande

32 § Kommunen äger och tillhandahåller latrinbehållare, kärl, säckar, säckhållare och containrar. Fastighetsinnehavaren kan äga eller hyra container.

Fastighetsinnehavaren anskaffar, installerar och äger bottentömmande behållare, enskilda avloppsanläggningar och fettavskiljare, samt tillbehör till dessa.

Fastighetsinnehavaren äger eller hyr mobil toalett.

Säckhållare och sopsäckar tillhandahålls av kommunen om inte annat överenskommits.

Kompostbehållare ägs av fastighetsinnehavare.

Sopsugsanläggningen på Kongahälla ägs av kommunen. Inkasten till sopsugen ägs av fastighetsägarna.

33 § Ägare av behållare ansvarar för märkning, reparation och, vid behov, utbyte av behållare. När kommunen ska utföra sådant underhåll ska behållaren vara tillgänglig. Märkning ska ske enligt anvisning från kommunen.

34 § Fastighetsinnehavaren ansvarar för och bekostar installation och underhåll av övriga inom fastigheten förekommande anordningar och utrymmen för avfallshanteringen.

35 § Avfallskvarn för matavfall får endast undantagsvis anslutas till spillvattenledning om huvudmannen efter ansökan skriftligen medger detta. Vid sådant medgivande ska åtgärder vidtas för att separera matavfallet.

Anläggande eller ändring av hämtställe

36 § När utrymme för kärl, enskilda avloppsanläggningar, sopsug och bottentömmande behållare installeras eller anläggs ska lämplig plats utses med hänsyn till vad som är god arbetsmiljö vid avfallshantering och för att förebygga olägenheter såsom buller, skadedjur och lukt, eller trafikolyckor och risker med hängande last vid tömning med kranbil. Instruktioner och anvisningar som meddelats av kommunen ska följas. Hämtningsfordonet får vid hämtning inte hindra annan trafik.

KS2023/1128 Avfallsföreskrifter

37 § Inom område med gemensam förvaltning för ett flertal fastigheter, inom bostadsrättsförening, samfällighetsförening eller inom grupp av hus/villor där gemensamt avfallsutrymme är anordnat sker hämtning endast vid gemensamt avfallsutrymme, om inte särskilda skäl föreligger.

38 § Avfallsutrymme/förvaringsplats för flerbostadshus, verksamheter, samfälligheter eller liknade ska placeras så nära de bostäder som det ska betjäna som möjligt och i omedelbar anslutning till bilväg. Avståndet till mellan avfallsutrymme/förvaringsplats och bostadsentré ska inte överstiga 25 meter om inte särskilda skäl föreligger.

39 § Vid en återvändsgata ska det finnas en vändplats som är dimensionerad för hämtningsfordon. Vändplatsen kan utformas som en vändplan eller som en trevägskorsning, se illustration i bilaga 3.

40 § a För befintliga anläggningar och vid anläggande av enskilda avloppsanläggningar, fettavskiljare eller tank för matavfall ska avståndet mellan uppställningsplats för hämtningsfordon och anslutningspunkt för tömning inte överstiga 10 meter, såvida inte särskilda skäl föreligger. Sträckan ska vara fri från hinder och skarpa svängar som försvårar slangdragning. Höjdskillnaden mellan fordonets uppställningsplats och botten på anläggningen ska vara mindre än 6 meter, om inte särskilda skäl föreligger. Lock eller manlucka ska uppfylla kraven enligt 29 §.

40 § b Bottentömmande behållare eller anläggning som kräver byte av filterkassett eller filtersäck ska anläggas så att den är åtkomlig för hämtningsfordon med kran. Inga hinder inom kranens rörelseområde får finnas. Lyft får inte ske över, väg/gata, gång och cykelbana, parkeringsplats etc.

Anläggande ska ske så att avståndet mellan kranfordonets uppställningsplats och filterkassett eller filtersäck inte överskrider 4 meter för filterkassett eller filtersäck som väger högst 1000 kilogram, om inte särskilda skäl föreligger. Den fria höjden ska vara minst 7 meter.

För tömning av bottentömmande behållare får avståndet mellan hämtningsfordonets uppställningsplats och behållaren inte överskrida 5 meter, om inte särskilda skäl föreligger.

3. Förutsättningar för hämtning av avfall under kommunalt ansvar

41 § Kärll ska på hämtningsdagen vara uppställda i omedelbar anslutning till hämtningsfordonets uppställningsplats.

För hämtning av förpackningar, tidningar, restavfall, matavfall och blandat avfall utgår en avgift enligt avfallstaxan om dragvägen överstiger 3 meter för villor, radhus och fritidshus och 10 meter för flerbostadshus och verksamheter. För hämtning av

KS2023/1128 Avfallsföreskrifter

trädgårdsavfall i kärl får ingen dragväg förekomma.

För styckvis hämtning av grovavfall får dragvägen vara högst 10 meter mätt från avfallsutrymmets dörr till hämtningsfordonets bakre del och vägen ska ha en fri bredd på minst 1,2 meter vid rak passage.

42 § Dragvägen mäts från behållaren eller avfallsutrymmets mittpunkt och hämtningsfordonets inmatningsanordning uppställd på närmast möjliga godkända angoringsplats. Avståndet mäts som enkelt gångavstånd. Hinder i form av dörrar, grindar, och liknande mäts inte. Varje trappsteg räknas som två meter. Gång och cykelbana räknas ej.

43 § Dragvägen ska vara jämn, hårdgjord och halkfri samt utan trösklar och trappsteg eller trånga passager. Om friktionen mellan kärl och underlag är hög eller om lutningen är stor måste kärlet vara lättare än om underlaget är plant. Dragväg ska ha en fri höjd om minst 2,1 meter och ha en fri bredd på minst 1,2 meter vid rak passage. Träd och annan växtlighet får inte inkräkta på den fria höjden. Där dragvägen ändrar riktning ska bredden vara minst 1,35 meter. Lutningen mellan avfallsutrymme och lastplats bör inte överstiga 1 meter på 20 meter och får vara högst 1 meter på 12 meter vid nyanläggande. Trottoarkant eller liknande nivåskillnad i dragväg ska vara avfasad. Transportband eller hiss i dragväg får inte förekomma.

Rengöring och tillsyn

44 § Fastighetsinnehavaren har ansvar för rengöring och tillsyn av behållare samt anläggning. Behållare och anläggningar ska ges regelbunden service för att förebygga störningar i anordningens funktion och olägenhet såsom buller, lukt och dylikt. Ansvaret för rengöring och tillsyn gäller oavsett ägarförhållande.

45 § Såväl behållare som inom fastigheten förekommande anläggningar, anordningar och utrymmen för avfallshantering ska skötas och hanteras så att kraven på god arbetsmiljö uppfylls, onödigt slitage undviks och risken för olycksfall minimeras.

Åtgärder inför hämtning av avfall som lämnas i kärl eller säck

46 § Fastighetsinnehavaren ska tillhandahålla nycklar, portkoder och dylikt så att kommunen har tillträde till de utrymmen på fastigheten där arbetet ska utföras. Fastighetsinnehavaren ska meddela kommunen ändringar innan hämtning utförs. Fastighetsinnehavaren ska förbereda anläggningar, anordningar och behållare så att de är tillgängliga för tömning med de fordon som används i kommunens insamlingssystem.

47 § Fastighetsinnehavaren ska skydda anläggning, anordning, behållare eller annan egendom från skador som kan uppstå vid tömning.

48 § Vid tömning av behållare ska fastighetsinnehavaren se till att den inte fylls så mycket att den inte kan stängas eller så att tömning försvåras på annat sätt.

KS2023/1128 Avfallsföreskrifter

Behållaren får heller inte vara så tung att det blir svårt att flytta den, då det krävs för tömning, eller att arbetsmiljökrav inte kan uppfyllas. Säck får maximalt väga 15 kg. Överfull, för tung och/eller trasig avfallsbehållare hämtas först när avfallet paketerats om, vid nästa ordinarie hämtningstillfälle eller vid beställning av extra hämtning i enlighet med avfallstaxan. Detsamma gäller om avfallsbehållaren innehåller dåligt emballerade stickande eller skärande föremål.

49 § Behållaren ska vara fri från snö och is vid hämtningstillfället.

50 § Fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättshavaren ska försluta latrinbehållare och rengöra den på utsidan innan hämtning sker.

51 § Kärlet ska placeras med draghandtaget utåt så att hämtningspersonal inte behöver vända på det för att kunna flytta det. Alla hinder på dragvägen ska undanröjas så att kärlet är lätt tillgängligt. Avfallsbehållare ska vid hämtningstillfället vara uppställd enligt 41 §, en överenskommen plats eller vid en av kommunen anvisad plats.

52 § Vid hämtning med båt ska säck placeras i omedelbar anslutning till båtens anöringsplats, en överenskommen plats eller vid en av kommunen anvisad plats. Brygga som utnyttjas vid hämtning ska vara så dimensionerad och ha tillräckligt vattendjup och hållas i sådant skick att den är möjlig att angöra av kommunens båt utan risk för skada. Platsen för angöring ska hållas fri från förtöjda båtar, tampar, och bojar på hämtningsdagen.

Åtgärder inför hämtning av avfall från anläggningar

53 § Inför tömning ska fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättshavaren förbereda anläggningen så att tömning kan ske med det fordon som används.

54 § Det åligger fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättshavaren att inför hämtningstillfället placera filtersäck, filterkassett eller annan flyttbar behållare som ska tömmas med fordon utrustat med kran, inom längsta tillåtna avstånd enligt 40a-40b §.

Om så inte är fallet töms inte avfallet och ett nytt tömningsförsök görs vid ett senare tillfälle, om annat inte överenskommit med kommunen. Fastighetsinnehavaren ansvarar för att tillföra anläggningen nytt filtermaterial.

55 § Enskilda avloppsanläggningar, fettavskiljare och tankar för matavfall ska vara lätt tillgängliga för tömning. Om lös sugledning används ska denna placeras ut av fastighetsägaren innan tömning. Dragväg får bestå av annat material än hårdgjord yta under förutsättning att risk för att renhållningsarbetarna kan komma att slinta, snubbla etc. är förebyggd. Dragväg och utrymme runt avloppsanläggning, fettavskiljare och fosforfälla ska i övrigt vara fri från hinder. Till hinder räknas bl.a. staket, murar, stubbar, planteringar, annan växtlighet etc.

Dragväg ska vara snöröjd och halkbekämpad vintertid. Om så inte är fallet töms inte avfallet förrän vid nästa ordinarie hämtningstillfälle, om annat inte överenskommit med kommunen.

KS2023/1128 Avfallsföreskrifter

Lock eller manlucka som öppnas manuellt får inte vara övertäckt eller fastfruset när tömning ska ske.

56 § Anläggningen ska vara tillsluten på ett barnsäkert sätt och försedd med de säkerhetsanordningar som behövs med hänsyn till anläggningens beskaffenhet och belägenhet.

57 § Tydliga instruktioner på svenska som behövs i samband med hämtning ska tillhandahållas av fastighetsinnehavaren och nyttjanderättshavaren i god tid innan tömning och ska finnas tillgängliga i direkt anslutning till anläggningen. Avloppsanläggning, fettavskiljare och fosforfälla ska vara märkt på sådant sätt att förväxling med annan fastighetsinnehavare eller annan typ av anläggning är förebyggd. När anläggningen är belägen utanför fastigheten kan den vara markerad med skylt som anger till vilken fastighet anläggningen tillhör

58 § Fastighetsinnehavaren är skyldig att vidta erforderliga åtgärder för att skydda sin anläggning från skador vid tömning.

59 § Kommunen ska ha tillträde till de utrymmen på fastigheten där arbetet ska utföras. Nycklar, port- koder och dylikt ska tillhandahållas.

60 § När en avloppsanläggning tas ur bruk, till exempel efter anslutning till kommunalt avloppsnät eller annan godkänd avloppsanläggning ska den sluttömmas. Sluttömning beställs av fastighetsinnehavaren hos kommunen.

Hämtnings- och transportvägar

61 § Hämtning av avfall under kommunalt ansvar sker normalt vid fastighetsgränsen, vid en överenskommen plats eller vid en av kommunen anvisad plats. Anvisning av plats görs av kommunstyrelsen.

Om det på hämtningsdagen finns temporära hinder i bilväg som fastighetsinnehavaren har rådighet över ska fastighetsinnehavare ombesörja egen transport av avfallsbehållare till för hämtningsfordonet närmsta farbara väg. Avfallsbehållare ska då vara tydligt uppmärkt med uppgift om fastighetsinnehavare.

62 § Fastighetsinnehavaren ska se till att transportväg fram till den uppställningsplats som används vid hämtning, hålls i farbart skick.

63 § Transportvägen ska inför hämtning ha fri sikt, hållas fri från hinder, röjas från snö och hållas halkfri. Snövallar får inte inkräkta på vägbredden. Om bilväg är grusväg ska den dammbindas sommartid.

64 § Vaghållare av enskild väg som utnyttjas vid hämtning av avfall under kommunalt ansvar ska se till att vägen är dimensionerad och hållas i sådant skick att den är farbar vid varje hämtningstillfälle, för de hämtningsfordon som normalt används i hämtningsområdet.

Bilväg ska vara utformad för minst belastningsklass 2 (BK2) och får inte utgöras av

KS2023/1128 Avfallsföreskrifter

gång och/eller cykelbana, innergård i bostadsområde, skolgård eller liknande.

Bilväg kan heller inte utgöras av väg/gata eller annan yta där lastbilstrafik inte är tillåten.

Bilväg ska ha en fri höjd om minst 4,7 meter. Träd och annan växtlighet får inte inkräkta på den fria höjden, se illustration i bilaga 3.

65 § För befintlig bilväg gäller att rak sträcka på väg, gata eller annan yta där hämtningsfordon framförs är minst 0,5 meter bredare än fordonet. I kurvor ska körbanan vara så bred att hämtningsfordonet kan komma fram utan backningsmanöver och/eller utan att körning sker med hjulen utanför vägbanan.

Det fria utrymmet vid sidan om hämtningsfordon ska vid såväl raka sträckor som i kurvor vara minst en meter bredare än fordonet (inkl. backspeglar). Området ska även ha jämnt underlag och tillräcklig bärighet för en person med fyllt kärl.

66 § Vid nyanläggande av bilväg gäller att denna ska vara minst 5,5 meter bred om körning i båda riktningarna förekommer. Om parkering tillåts ska bilvägen vara bredare. Om bilvägen är mötesfri och gällande trafikregler inte medger parkering av fordon får den vara smalare.

Bilvägen ska dock vara minst 3,5 meter bred. I kurvor ska körbanan vara så bred att hämtningsfordon kan komma fram utan backningsmanöver och/eller utan att körning sker med hjul utanför vägbanan. Träd och annan växtlighet får inte inkräkta på vägbredden.

67 §

Bilväg som är återvändsgata ska därför ha vändmöjlighet. Vändplan för ett normalstort hämtningsfordon ska normalt ha en diameter om 18 meter med en hindersfri remsa om ytterligare 1,5 meter runt om.

Alternativ till detta är en vändplats eller en trevägskorsning som möjliggör en så kallad T-vändning, se illustration i bilaga 3.

68 § Om farbar väg inte kan upprättas ska fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättshavaren avlämna avfallet på plats som överenskommes med eller anvisas av kommunen enligt 61 §.

69 § Kärl ska placeras i enlighet vad som sägs i 41 §. Fastighetsinnehavaren ska se till att den väg som kärlet behöver dras av den som utför hämtningen hålls i sådant skick att kärl utan svårighet kan förflyttas. Dragvägen ska inför hämtning hållas hårdgjord, fri från hinder, röjas från snö och hållas halkfri. Om så inte är fallet hämtas inte avfallet förrän vid nästa ordinarie hämtningstillfälle, om annat inte överenskommit.

KS2023/1128 Avfallsföreskrifter

4. Hämtningsområde och hämtningsintervall

70 § Kommunen utgör två hämtningsområde (se bilaga 5).

- Område 1: Hela kommunen förutom öarsom saknar fast land eller bilfärjeförbindelse. Dock ingår Klåverön. Hämtning av bygg- och rivningsavfall, förpackningar, tidningar och trädgårdsavfall tillhandahålls inte på Klåverön.
- Område 2: Öar som saknar fast land eller bilfärjeförbindelse. Ingen hämtning erbjuds för bygg- och rivningsavfall, förpackningar, tidningar och trädgårdsavfall i område 2. I hämtningsområde 2 ska fastighetsinnehavaren ställa säck med, mat- och/eller restavfall på den plats som har anvisats av kommunen på ön eller fastlandet. Hämtningsintervall och typ av behållare fastställs enligt bilaga 2.

71 § Ordinarie hämtning av avfall under kommunalt ansvar sker med de intervall som framgår av bilaga 2.

5. Åtgärder om föreskrift inte följs

72 § a Kommunen eller den som kommunen anlitar har rätt att inte utföra ordinarie hämtning om föreskrifterna inte följs. Efter rättelseåtgärder från fastighetsinnehavaren ska avfallet hämtas antingen vid nästa ordinarie hämtningstillfälle eller efter beställning av extrahämtning mot avgift.

72 § b Vid felsortering av avfall vid fastighetsnära insamling eller vid överenskommen eller anvisad plats i system som avser den enskilda fastigheten eller mer än en fastighet såsom en gemensamhetsanläggning eller plats som är anvisad eller överenskommen för flera fastigheter kan felsorteringsavgift debiteras i enlighet med vad som närmare framgår av kommunens avfallstaxa.

Med felsortering av avfall vid fastighetsnära insamling avses vad som kan verifieras vid en okulär besiktning av innehållet i ett kärl eller anordning och där felsorteringen innebär att sortering inte har skett i kärl eller anordningar på det sätt som är reglerat med stöd av dessa föreskrifter eller dess bilaga 1.

72 § c Om kommunen eller den som kommunen anlitar vid upprepande okulära besiktningar konstaterar att matavfallskärlet är tomt eller att matavfall lämnas i behållaren för restavfall, eller kommunen på annat sätt gör sannolikt eller konstaterar att matavfall från fastigheten inte omhändertas på det sätt som medgivits enligt 81 § eller föreskrivits i 17a §, kan felsorteringsavgift debiteras i enlighet med vad som närmare framgår av kommunens avfallstaxa.

72 § d Vid upprepade avvikelser från gällande abonnemang, så kan Miljö- och byggnadsnämnden besluta om ändring i abonnemanget om det behövs för att hantera avfallet som uppstår på fastigheten i enlighet med dessa föreskrifter.

6. Särskilt om verksamheters avfall under kommunalt ansvar

73 § Avfall under kommunalt ansvar från verksamheter ska hållas skilt från annat

KS2023/1128 Avfallsföreskrifter

avfall än avfall under kommunalt ansvar. För avfall under kommunalt ansvar från verksamheter gäller föreskrifterna om ej annat anges.

Konsumentelavfall lämnas vid kommunens insamlingsställe eller efter vad som anges i bilaga 1.

Anmälan avseende insamling av förpackningsavfall för samlokaliserade verksamheter

74 § En verksamhet i en fastighet som har fastighetsnära insamling av förpackningsavfall och som har en avfallshantering som är samlokaliserad med hushållens ska anmäla till kommunen att den vill ha kommunal insamling senast en månad innan insamlingen ska påbörjas.

Verksamheter som har avfallshantering som är samlokaliserad med hushåll och som har anmält att verksamheten vill ha kommunal insamling av förpackningsavfall eller skrymmande förpackningsavfall ska sortera ut förpackningsavfallet i enligt 17 b § och lämna det till ett insamlingssystem som kommunen eller den som kommunen anlitar tillhandahåller.

För plastflaskor och metallburkar som är avsedda för ett retursystem gäller i stället att sådana alltid ska lämnas till retursystemet i enlighet med 17 b §. Bestämmelsen i 17 b § om att utsorterat läkemedelsavfall och förpackningar innehållande läkemedelsavfall ska lämnas till apotek, gäller endast hushåll.

Närmare föreskrifter om sortering återfinns i bilaga 1.

Avfallsanordningar

75 § Avfallsanordningar, till exempel fettavskiljare, ska skötas och tömmas så att de har fullgod funktion och inte orsakar olägenhet. Med fullgod funktion menas att avfallsanordningen fungerar så som avsett och därmed inte orsakar någon skada på miljö, människors hälsa eller andra anordningar och verksamheter. Se bilaga 1 för särskilda krav på vissa anordningar.

7. Annat avfall än avfall under kommunalt ansvar från verksamheter

Se bilaga 1 för särskilda krav.

Uppgiftsskyldighet

76 § Den som bedriver en yrkesmässig verksamhet inom kommunen som ger upphov till annat avfall än avfall under kommunalt ansvar ska lämna de uppgifter om arten, sammansättningen, mängden eller hanteringen av avfallet som behövs som underlag för kommunens renhållningsordning.

77 § För den som driver en yrkesmässig verksamhet och har oljeavskiljare ska information om anordningen lämnas vid nyinstallation, vid förändringar av verksamheten som rör oljeavskiljarens funktion eller på begäran av kommunen.

KS2023/1128 Avfallsföreskrifter

78 § Enligt 4 kap. 9 § avfallsförordningen ska den som är innehavare av en hamn lämna uppgift om behovet av avfallshantering enligt 4 kap. 8 § avfallsförordningen till kommunen.

8. Undantag för avfall under kommunalt ansvar

Kompostering, annan återvinning eller bortskaffande av visst avfall under kommunalt ansvar

79 § Avfall får endast tas om hand på den egna fastigheten under förutsättning att det kan ske utan risk för olägenhet för människors hälsa och miljön.

80 § Matavfall bör sorteras ut och behandlas genom kommunens insamlingsssystem eller genom kompostering på den egna tomten. I kärl för insamling av matavfall får inget annat än matavfall läggas. I hämtningsområde 2 ska matavfall sorteras ut och behandlas enligt ovan om inte särskilda skäl finns.

81 § Kompostering av matavfall på fastigheten får endast ske efter anmälan till Miljö- och byggnadsnämnden. Komposten ska vara av typen varmkompost (isolerad), skadedjursäker och utformas, placeras samt sköts på sådant sätt att olägenhet för människors hälsa och miljö inte uppkommer.

Anmälan eller tillstånd för yrkesmässig kompostering och annan behandling kan eventuellt krävas enligt miljöprövningsförordningen (2013:251).

82 § Trädgårdsavfall ska transporteras till återvinningscentral, om inte egen kompostering eller abonnemang för trädgårdsavfall förekommer. Avfallet ska hållas skilt från annat avfall, hanteras enligt bilaga 1 och enligt de instruktioner som ges vid återvinningscentral. Abonnemang för hämtning av trädgårdsavfall kan även tecknas i enlighet med avfallstaxa.

83 § Trädgårdsavfall som lämpar sig för kompostering (såsom löv, gräs eller annat grönt växtmaterial) får utan särskild anmälan enligt dessa föreskrifter komposteras och nyttjas inom fastigheten om det kan ske utan olägenhet för människors hälsa och miljö.

84 §

a. Inom tätort, tätbebyggt område och område med detaljplan är eldning av löv, kvistar och annat trädgårdsavfall förbjudet under perioden 1 april - 30 september. Övrig tid av året får eldning av torrt trädgårdsavfall (endast ris, kvistar och mindre grenar men inte löv, gräs eller annat grönt växtmaterial, vilket bör komposteras), som inte kan utnyttjas för kompostering ske under förutsättning att eldning inte skapar olägenhet för människors hälsa och miljö och/eller att fara för brandspridning uppkommer.

b. Inom övriga delar av kommunen än de som omfattas ovan får eldning av löv, kvistar och annat torrt trädgårdsavfall i form av ris, kvistar och mindre grenar, ske under årets alla månader under förutsättning att eldningen inte skapar olägenhet för

KS2023/1128 Avfallsföreskrifter

människors hälsa och miljö och/eller att fara för brandspridning uppstår.

c. För påskeld, valborgsmässoeld och liknande krävs tillstånd av Miljö- och byggnadsnämnden. Ansökan om tillstånd ska vara skriftlig. Utöver ovanstående ska Räddningstjänsten underrättas.

Att elda mat/restavfall, farligt avfall och grovavfall är aldrig tillåtet.

85 § Döda sällskapsdjur kan lämnas på veterinärkliniker och djurbegravningsplatser eller till Renovas specialugn i Sävenäs, Göteborg. Döda sällskapsdjur, förutom hästdjur, får också grävas ner enligt Jordbruksverkets föreskrifter (2010:59). Döda sällskapsdjur hanteras enligt bilaga 1.

Prövning av undantag

86 § Ansökan om undantag från dessa föreskrifter prövas av Miljö- och byggnadsnämningen om inget annat anges. Ansökan ska, oberoende av vem som prövar den, vara skriftlig och alltid innehålla uppgifter om vilka avfallsslag som avses samt en redogörelse för på vilket sätt avfallet avses omhändertas.

- a) Undantag från bestämmelserna i dessa föreskrifter kan inte ges retroaktivt. Undantag gäller från och med det datum beslut om undantag medgivits och till det datum som anges i beslutet. Om inget slutdatum anges i beslutet gäller detta tills dess att förhållandena ändras.
- b) Medgivna undantag är personliga och upphör i samband med byte av fastighetsinnehavare.
- c) Medgivna undantag kan upphävas med omedelbar verkan om:
 - I. Förhållandena ändras; dvs. om de förutsättningar som fanns när undantaget medgavs inte längre gäller.
 - II. Fastighetsinnehavare lämnat felaktiga uppgifter som legat till grund för medgivandet.
 - III. Hanteringen inte sker efter angivna villkor.
 - IV. Hanteringen visar sig orsaka olägenhet för människors hälsa och miljö.

Gemensam avfallslösning

87 § En eller flera avfallsbehållare, underjordsbehållare eller container får betjäna flera fastighetsinnehavare. Detta under förutsättning att kommunen givit sitt medgivande och att bestämmelserna i dessa föreskrifter om fyllnadsgrad och vikt beaktas och att olägenheter för människors hälsa eller miljön inte uppstår. En av fastighetsinnehavarna ska förbinda sig att ansvara för uppställningsplats. Medgivande om gemensam avfallsbehållare kan återkallas om kommunen konstaterar att förutsättningar för medgivandet inte längre är uppfyllda.

Varje ingående fastighet (boenhet) ska betala de avgifter som framgår av avfallstaxan. Delning av kostnad avser enbart de avgifter som framgår av avfallstaxan.

KS2023/1128 Avfallsföreskrifter

Gemensam kompost

88 § Två till varandra gränsande fastighetsinnehavare av villa, radhus och fritidshus kan under förutsättning att olägenhet för människors hälsa och miljö inte uppstår, samt efter ansökan till Miljö- och byggnadsnämnden, medges tillstånd att använda gemensam kompost om följande villkor är uppfyllda:

- a) Avståndet mellan de fastigheter som avses i ansökan är högst 100 m.
- b) Antalet personer som varmkomposten ska betjäna inte överstiger fem.
- c) Berörda fastighetsinnehavare gör en gemensam ansökan.

Uppehåll i hämtning av matavfall, restavfall och förpackningsavfall

89 §

- a) Permanentbostad kan efter ansökan till kommunen kan medges uppehåll i hämtning av matavfall, restavfall och förpackningsavfall under förutsättning att fastigheten är outnyttjad under en sammanhängande tid om minst fyra (4) månader. Med outnyttjad fastighet avses fastighet som endast besöks för tillsyn och där ingen vistelse som påkallar hämtning sker. Uppehåll medges som längst för ett (1) år i taget. Komplet ansökan om uppehåll ska lämnas senast en (1) månad innan önskad uppehållsperiod.

Betalningsskyldigheten för den fasta delen av taxan kvarstår. Om sökanden återkommer till fastigheten utan att meddela detta utgår full hämtningsavgift för hela den period som ansökan om uppehåll omfattar.

- b) Verksamheter eller flerfamiljshus kan efter ansökan till kommunen medges uppehåll i hämtning av matavfall, restavfall och förpackningsavfall under förutsättning att fastigheten är outnyttjad under en sammanhängande tid om minst fyra (4) månader. Med outnyttjad fastighet avses fastighet som endast besöks för tillsyn och där ingen vistelse som påkallar hämtning sker. Uppehåll medges som längst för ett (1) år i taget. Komplet ansökan om uppehåll ska lämnas senast en (1) månad innan önskad uppehållsperiod.

Betalningsskyldigheten för den fasta delen av taxan kvarstår. Om sökanden återkommer till fastigheten utan att meddela detta utgår full hämtningsavgift för hela den period som ansökan om uppehåll omfattar.

- c) Fritidsboende kan efter ansökan till kommunen medges uppehåll i hämtning av matavfall, restavfall och förpackningsavfall under förutsättning att fastigheten är outnyttjad under hela perioden v.20 (maj)- v.37 (september). Med outnyttjad fastighet avses fastighet som endast besöks för tillsyn och där ingen vistelse som påkallar hämtning sker. Uppehåll medges som längst för ett (1) år i taget. Komplet ansökan om uppehåll ska lämnas senast en (1) månad innan önskad uppehållsperiod.

Betalningsskyldigheten för den fasta delen av taxan kvarstår. Om sökanden

KS2023/1128 Avfallsföreskrifter

återkommer till fastigheten utan att meddela detta utgår full hämtningsavgift för hela den period som ansökan om uppehåll omfattar.

- d) Fastighetsinnehavare till fastighet som är i sådant skick att den inte är beboelig kan efter ansökan till kommunen medges uppehåll. Kompletta ansökan om uppehåll ska lämnas senast en (1) månad innan önskad uppehållsperiod. Ett skriftligt intyg från fastighetsinnehavaren om att fastigheten är obeboelig ska bifogas ansökan om uppehåll.

Uppehåll medges endast för den period som fastigheten beräknas vara obeboelig. För obeboelig fastighet utgår ingen avgift enligt taxan om ansökan beviljas.

- e) Fastighetsinnehavare till dödsbon kan efter ansökan till kommunen medges uppehåll i hämtningen av matavfall, restavfall och förpackningsavfall. Skäl för uppehållet ska vara att fastigheten står tom och endast besöks för tillsyn och där ingen vistelse som påkallar hämtning förekommer.

För fastigheter som är dödsbon och inte nyttjas utgår ingen avgift enligt taxan.

Uppehåll i hämtning slam

90 § Uppehåll i tömning av slam från enskild avloppsanläggning kan efter ansökan till kommunen medges, om fastigheten inte kommer att nyttjas under en sammanhängande tid om minst 12 månader. Innan uppehåll medges ska avloppsanläggning vara tömd.

Efter tömningen får anläggningen inte brukas under uppehållsperioden. Uppehåll medges som längst för två (2) år i taget. Kompletta ansökan om uppehåll ska lämnas senast en (1) månad innan önskad uppehållsperiod.

Betalningsskyldigheten för den fasta delen av taxan kvarstår. Om sökanden återkommer till fastigheten utan att meddela detta utgår ordinarie slamtömningsavgift för den period som ansökan om uppehåll omfattar.

Fastighetsinnehavare ska utan dröjsmål meddela tillståndsgivaren om förändrade förhållanden som påverkar medgivna undantag.

Eget omhändertagande av matavfall och restavfall

91 § Fastighetsinnehavare som själv kan ta hand om matavfall och restavfall från den egna fastigheten på ett sådant sätt att fara eller olägenhet för människors hälsa och miljö inte uppkommer kan efter ansökan till Miljö- och byggnadsnämnden i undantagsfall medges befrielse från skyldigheten att lämna sitt avfall till kommunen.

I samband med ansökan ska skälen till undantaget noggrant beskrivas samt hur olika typer av avfallslag kommer att omhändertas. Undantaget omfattar endast ett år i taget. Ansökan om förnyat undantag ska lämnas till Miljö- och byggnadsnämnden senast en månad innan undantagsperioden tagit slut.

KS2023/1128 Avfallsföreskrifter

Även om fastighetsinnehavare medgivits undantag för eget omhändertagande kvarstår betalningsskyldigheten för den fasta delen av taxan. Uppgifter om uppkomna avfallsvolymer ska lämnas till kommunen senast under mars månad varje år för den volym som uppkom året innan.

Anmälan eller tillstånd för yrkesmässig kompostering kan eventuellt krävas enligt miljöprövningsförordningen (2013:251).

Eget omhändertagande av slam

92 § Eget omhändertagande av slam och uttjänt fosforfiltermaterial från egen avloppsanläggning kan medges efter skriftlig ansökan till Miljö- och byggnadsnämnden som då gör en särskild prövning. En förutsättning för eget omhändertagande är att sökande är ägare eller arrendator av en jordbruksfastighet. Även intilliggande fastigheter till jordbruksfastighet kan få medgivande för omhändertagandet genom jordbruksfastighetens försorg. Det är viktigt att ett kretslopp uppstår. Spridning ska ske på jordbruksmark (åkermark/betesmark). För att få omhändertata och nyttja slammet krävs att avfallet hygieniserats i enlighet med Naturvårdsverkets bestämmelser.

Eget omhändertagande av latrin

93 § Fastighetsinnehavare kan efter ansökan till Miljö- och byggnadsnämnden medges tillstånd att kompostera latrin och avfall från mulltoa eller liknande. Komposteringen ska ske i enlighet med de villkor som anges av nämnden och på ett sådant sätt att olägenhet för människors hälsa och miljö inte uppstår.

Förlängt hämtningsintervall för restavfall

94 § Inom område 1 kan fastighetsinnehavare med godkänd komposteringsanläggning från Miljö- och byggnadsnämnden medges hämtning av restavfall var fjärde eller sjätte vecka. Villkoren för förlängt hämtningsintervall är att: Allt organiskt nedbrytbart köksavfall komposteras i godkänd kompostbehållare. Kompostering kan ske utan olägenhet för människors hälsa eller miljö. Kommunens anvisningar följs. Avfallsföreskrifternas övriga bestämmelser följs.

Inom område 1 kan fastighetsinnehavare där matavfallet hämtas genom kommunens insamlingssystem medges hämtning av restavfall var fjärde vecka.

Medgivande om utsträckt hämtningsintervall kan återkallas om kommunen konstaterar att matavfall, trots uppgifterna om kompostering eller utsortering, lämnas i behållaren för restavfall för hämtning eller om kommunen på annat sätt gör sannolikt eller konstaterar att matavfall från fastigheten inte omhändertas på det sätt som medgivits eller uppgivits.

Förlängt tömningsintervall för avloppsanläggning

95 § Förlängt slamtömningsintervall för avloppsanläggning än ett år kan medges

KS2023/1128 Avfallsföreskrifter

efter skriftlig ansökan till Miljö- och byggnadsnämnden som då gör en särskild prövning. En förutsättning för att Miljö- och byggnadsnämnden ska kunna förlänga slamtömningsintervall är att avloppsvattnet genomgår längre gående rening än slamavskiljning samt att tillstånd finns för avloppsanläggningen. För slutna tank krävs uppgifter om anläggningens belastning och beskaffenhet för att bedöma att hämtning inte behöver utföras med ordinarie intervall utan risk för olägenhet för människors hälsa eller miljön.

Förlängt tömningsintervall för fosforfälla

96 § Förlängt tömningsintervall för fosforfälla än vartannat år kan medges efter skriftlig ansökan till Miljö- och byggnadsnämnden som då gör en särskild prövning. En förutsättning är att fosforfällan belastas mindre än den har kapacitet för/är avsedd för. Miljö- och byggnadsnämnden bedömer i det enskilda fallet vilket tömningsintervall som anses kunna vara skäligt framöver.

Förlängt tömningsintervall för fettavskiljare

97 § Undantag från kravet på tömning av fettavskiljare minst två gånger per år kan beviljas efter ansökan till kommunens VA-enhet.

Insamling av matavfall och restavfall via säck.

98 § Undantag från kraven om uppsamling av matavfall och restavfall i kärl får medges fastighetsinnehavare som har synnerliga skäl, t.ex. om kärthantering bedöms vara omöjlig på grund av fastighetens (med tillhörande tomtmark) beskaffenhet och utformning. Säck av den storlek som kommunen anvisar ska då användas.

Kvalitetskontroll

99 § Kommunen får göra stickprovskontroll av kommunalt avfall för att kontrollera att sorteringsanvisningarna och övriga bestämmelser följs, i syfte att säkerställa att renheten på avfallet i syfte att undersöka avfallets sammansättning i stort.

Utveckling inom avfallshantering

100 § Kommunen får bedriva försöksverksamhet där avsteg från avfallsföreskrifterna kan göras genom projekt.

Testområde

101 § Efter samråd med Miljö- och byggnadsnämnden får andra hämtningsintervall, behållare och insamlingssystem än vad som anges i dessa föreskrifter tillämpas under, testperioder i begränsade områden för att utveckla servicen mot medborgarna.

Övriga undantag

102 § Vid synnerliga skäl kan andra undantag efter ansökan till Miljö- och byggnadsnämnden. Synnerliga skäl kan t.ex. vara åtgärd som främjar återanvändning eller återvinning och inte innebär olägenhet för människors hälsa och

KS2023/1128 Avfallsföreskrifter

miljö.

Ikraftträdande

Dessa föreskrifter träder i kraft 2024-01-01, då föreskrifter för avfallshantering för Kungälv kommun 2022-06-30 (§80/2022) upphör att gälla.

Tidigare meddelade dispenser och andra beslut meddelade med stöd av de upphävda föreskrifterna ska anses meddelade med stöd av motsvarande bestämmelser i denna föreskrift.

KS2023/1128

Bilaga 1. Föreskriftsbilaga för sortering och lämning av avfall m.m.

Osorterat avfall och restavfall ska läggas i påse eller paket och lämnas i behållare. Avfallet ska vara väl emballerat så att det inte sprids eller att skada, arbetsmiljöproblem och andra olägenheter uppkommer. Kärl och säckavfall får inte lämnas på kommunens återvinningscentraler.

Glödande avfall får inte lämnas till kommunens avfallshantering. Mer information om sortering av avfall finns på Kungälv's kommuns hemsida.

Tabell 1 Avfall från Hushåll

Typ av avfall som ska sorteras ut och hållas skilt från annat avfall	Krav på utsortering	Krav på emballering, förvaring, anordningar med mera	Instruktion för hämtning/lämning
<p>Bygg och rivningsavfall som inte producerats i en yrkesmässig verksamhet.</p> <p>Exempelvis kakel, fönster, gipsskivor, oimpregnerat trä, tegel</p>	<p>Detta avfall ska sorteras ut och hanteras separat från annat kommunalt avfall och avfall under kommunalt ansvar.</p> <p>Avfallet ska sorteras i åtminstone följande sex fraktioner: trä, mineral (betong, tegel, klinker, keramik och sten), metall, glas, plast och gips.</p>	<p>Fraktionerna ska förvaras skilt från varandra och annat avfall och även transporteras skilt.</p>	<p>Bygg och rivningsavfall som inte produceras i en yrkesmässig verksamhet får lämnas till kommunens återvinningscentraler om mängden inte överskrider 2 km per besök. Överskridande mängder hämtas fastighetsnära av godkänd entreprenör enligt tjänster i kommunens avfallstaxa. Entreprenörens instruktioner och sorteringsanvisningar gäller vid hämtning.</p> <p>Hämtning kan beställas med tjänster enligt kommunens avfallstaxa.</p> <p>Avfallet lämnas utsorterat i åtminstone fraktionerna trä, mineral (som består av betong, tegel, klinker, keramik eller sten), metall, glas, plast och gips. Jord/sten lämnas på Munkegårde ävc. Asfalt hämtas av godkänd entreprenör enligt avfallstaxan.</p> <p>Annan transportör godtas enligt 21 §.</p>
<p>Farligt avfall</p> <p>Följande produkter eller ämnen utgör exempel på vad som ska hanteras som farligt avfall:</p>	<p>Detta avfall ska sorteras ut och hanteras separat från annat kommunalt avfall och avfall under kommunalt ansvar.</p>	<p>Ska vara tydligt märkt med uppgift om innehåll, om möjligt använd originalförpackningen. Olika typer av farligt avfall får</p>	<p>Hushåll ska lämna avfallet till kommunens insamlingsystem för farligt avfall, återvinningscentral eller annan av kommunen anvisad plats.</p>

KS2023/1128

<ul style="list-style-type: none"> • Färg, lackavfall samt hartser, • Limavfall (exempelvis kontaktlim, epoxilim, spackel), • Lysrör (exempelvis lågenergilampor, solarierör, halogenlampor) • Lösningsmedel • Fotokemikalier (exempelvis fix och framkallare) • Bekämpnings-medel • Sprayburkar • Annat starkt surt eller alkaliskt avfall (exempelvis frätande ämnen som kaustiksoda, svavelsyra, ammoniak, lut, avkalkningsmedel) • Avfall som innehåller kvicksilver (exempelvis termometrar, barometrar) 		<p>inte blandas <i>eller spädas ut med (1) andra slag av farligt avfall, (2) annat avfall eller (3) andra ämnen eller material.</i></p> <p>Förvaras så att risk för spridning till omgivningen inte sker.</p>	<p>Boende i flerbostadshus kan lämna avfallet i det insamlingsssystem som fastighetsinnehavaren tillhandahåller.</p> <p>Hämtning av farligt avfall från fastighet kan beställas med tjänster enligt kommunens avfallstaxa.</p> <p>Annan transportör godtas enligt 21 §.</p>
<p>Spillolja</p>	<p>Spillolja utgör farligt avfall. Spillolja ska sorteras ut och hanteras separat från annat farligt avfall. Spillolja som är isolerolja ska hållas åtskild från andra isoleroljor och andra spilloljer till dess att halten av PCB-produkter i isoleroljan har fastställts. Den som hanterar spillolja ska se till att spilloljan inte blandas med spilloljer med andra egenskaper eller med andra typer av avfall eller ämnen på ett sätt som hindrar (1) regenerering av spilloljan, eller (2) annan materialåtervinning som ger likvärdiga eller bättre miljöeffekter än regenerering.</p>	<p>Ska vara tydligt märkt med uppgift om innehåll</p>	<p>Spillolja lämnas vid återvinningscentral eller på annan av kommunen anvisad plats.</p> <p>Hämtning av farligt avfall från fastighet kan beställas med tjänster enligt kommunens avfallstaxa.</p> <p>Annan transportör godtas enligt 21 §.</p>
<p>Grovavfall Exempelvis trasiga möbler, cyklar, barnvagnar, stora leksaker och julgranar.</p>	<p>Grovavfall som utgör kommunalt avfall under kommunalt ansvar behöver på grund av avfallets egenskaper hanteras separat från annat hushållsavfall.</p>	<p>Grovavfall från hushåll för separat borttransport av kommunen ska i första hand förpackas i behållare som tillhandahålls av kommunen.</p>	<p>Grovavfall från hushållen lämnas vid återvinningscentral. På återvinningscentralen ska avfallet sorteras och lämnas enligt instruktioner på plats.</p>

KS2023/1128

		I andra hand ska avfallet, i den mån det är möjligt, buntas eller förpackas i lämpligt emballage och förses med märkning som klargör att det är fråga om grovavfall	All övrig transport av grovavfall från fastighet ska utföras genom kommunens försorg. Hämtning från fastighet kan beställas separat enligt kommunens avfallstaxa Annan transportör godtas enligt 21 §.
Ej brännbartrestavfall t.ex. keramik, porslin, glas som inte är förpackning etc.	Allt avfall som blir kvar efter källsortering	På återvinningscentralen ska avfallet lämnas enligt instruktioner på plats.	Lämnas på återvinningscentral. Annan transportör godtas enligt 21 §.
Trädgårdsavfall Exempelvis fallfrukt, löv, gräs, kvistar och grenar som är mindre än 3 cm i diameter.	Ska sorteras ut och hållas skilt från annat avfall.	På återvinningscentralen ska avfallet lämnas enligt instruktioner på plats. Vid hämtning av trädgårdsavfall i kärl, ska avfallet läggas löst i kärlet och inte packas så hårt att tömningen försvåras.	Trädgårdsavfall från hushållen lämnas vid återvinningscentral. Hämtning från fastighet kan beställas separat enligt kommunens avfallstaxa. Hämtning av trädgårdsavfall sker separat från hämtning av annat grovavfall. Annan transportör godtas enligt 21 §.
Latrin	Ska avskiljas och hållas skilt från annat avfall	Endast latrinbehållare av engångstyp får användas. Latrinbehållare ska förslutas väl och får inte fyllas till mer än 4/5 av sin volym. Maximalt får latrinbehållaren väga 15 kg. Behållaren ska vara väl försluten så att avfallet inte kan spridas.	Hämtning från fastighet kan beställas separat enligt kommunens avfallstaxa. På hämtningsdagen ska latrinbehållare placeras på den plats som anvisats av kommunen. Överfyllda och/eller trasiga behållare hämtas inte.
Matavfall Exempelvis matrester, kaffesump och hushållspapper. Små mängder fallfrukt och	Ska sorteras ut och hållas skilt från annat avfall. Inom hämtningsområde 1	Från hushåll ska läggas i påse som tillhandahålls av kommunen.	Lämnas i behållare för matavfallet eller egen kompost.

KS2023/1128

<p>snittblommor är trädgårdsavfall som får lämnas i matavfallet.</p>	<p>Utsortering av matavfall är obligatorisk för:</p> <ul style="list-style-type: none"> -verksamheter som omfattas av kommunalt ansvar, träder i kraft 1 januari 2024, -flerbostadshus, träder i kraft 1 januari 2026, och - hushåll i småhus, såväl för fritidshus som för permanentboende inom hämtningsområde 1, träder i kraft 1 januari 2027. <p>Matavfallet får komposteras på fastighet efter anmälan till kommunen.</p> <p>Inom hämtningsområde 2 är utsortering av matavfall obligatorisk. Matavfall sorteras ut och behandlas genom kommunens insamlingsystem eller genom kompostering på den egna tomt.</p>	<p>Matavfall ska av avfallslämnaren lämnas i papperspåse av typ som godkänts av kommunen.</p> <p>Matavfall från verksamheter ska av avfallslämnaren förpackas i särskild påse, säck eller lämnas i tank av typ som godkänts av kommunen</p>	<p>Matavfall borttransporteras från fastigheten i enlighet med hämtningsintervall som kommunen tillhandahåller.</p>
<p>Textilavfall</p> <p>Exempelvis kläder och hemtextilier.</p>	<p>Ska sorteras ut och hållas skilt från annat avfall.</p>	<p>Läggs i påse.</p>	<p>Lämnas till kommunens insamlingsystem för textilavfall, återvinningscentral eller annan av kommunen anvisad plats.</p> <p>Textilier för återbruk kan lämnas till valfri aktör.</p> <p>Annan transportör godtas enligt 21 §.</p>
<p>Slam och fosforfiltermaterial från enskilda avloppsanläggningar</p>	<p>Ska vara åtkomligt för tömning i den anläggning där det genereras</p>	<p>Filtermaterial från fosforfällor och andra jämförbara filter ska vara förpackat eller tillgängligt på ett sådant sätt att hämtning kan utföras av fordon utrustat med kran eller suganordning.</p>	<p>Filtermaterialet ska vara åtkomligt för tömning. Mobil toalett töms genom slamsugning.</p>

KS2023/1128

Fett från fettavskiljare	Enligt Allmänna Bestämmelser för Vatten och Avlopp (ABVA).		Anordningen ska vara åtkomlig för tömning.
Matfetter och frityroljor	Ska sorteras ut och hållas skilt från annat avfall.	Ska förvaras i behållare med tätslutande lock, exempel en plastflaska. Små mängder kan torkas upp med hushållspapper och hanteras som matavfall. Större mängd matfetter eller frityroljor lämnas på återvinningscentral.	Lämnas vid återvinningscentral eller på annan av kommunen anvisad plats. Annan transportör godtas enligt 21 §.
Döda sällskapsdjur samt avfall från husbehovsjakt, högst 1 kilogram per hämtningstillfälle.	Mindre sällskapsdjur får grävas ner på egen fastighet utan anmälan enligt Jordbruksverkets föreskrifter Mindre sällskapsdjur kan även grävas ner på den egna fastigheten, förutsatt att graven är så djup att djur hindras från att gräva upp kroppen, att ingen misstanke om smitta föreligger samt att det kan ske utan risk för olägenhet för människors hälsa eller miljön.	Ska förpackas väl innan det läggs i behållare för kärl och säckavfall. Om det lämnas till Renovas Avfallskraftvärmeverk i Sävenäs ska emballaget bestå av dubbla plastsäckar omslutna av papperspåse.	Avlidet sällskapsdjur under 1 kg kan lämnas i behållare för restavfall om det inte finns någon misstanke om smitta. Annan transportör godtas enligt 21 §.
Större döda djur eller större mängd sådant avfall Det vill säga andra djur än döda sällskapsdjur samt avfall från husbehovsjakt överstigande 1 kg kilogram	Döda sällskapsdjur, förutom hästdjur, får också grävas ner enligt Jordbruksverkets föreskrifter (2010:59). For nedgravning av häst ska Miljö- och byggnadsnämndens anvisningar följas efter samråd. Ska grävas ner på den egna fastigheten, förutsatt att graven är så djup att djur hindras från att gräva upp kroppen, att ingen misstanke om smitta föreligger samt att det kan ske utan risk för olägenhet för människors hälsa eller miljön.	Kontakta veterinär. Gällande föreskrifter från Jordbruksverket ska beaktas. Om det lämnas till Renovas Avfallskraftvärmeverk i Sävenäs ska emballaget bestå av dubbla plastsäckar omslutna av papperspåse.	Döda sällskapsdjur kan lämnas på veterinärklinik och djurbegravningsplatser eller till Renovas specialugn i Sävenäs, Göteborg. Avlämning på Renovas anläggning sker enligt anläggningens anvisningar och kostnader. Annan transportör godtas enligt 21 §.

KS2023/1128

<p>Andra animaliska biprodukter än döda sällskapsdjur och matavfall.</p> <p>Blandas före detta livsmedel med annat avfall utgör den blandade fraktionen före detta livsmedel och är APB enligt definitionen.</p>		<p>Före detta livsmedel från butik ska av avfallslämnaren förpackas i särskild påse, säck eller lämnas i tank av typ som godkänts av kommunen.</p>	<p>I Jordbruksverkets föreskrifter (SJVFS 2006:84) och i Rådets förordning (1069/2009/EG) finns regler om hantering av animaliska biprodukter som syftar till att hindra spridning av smittämnen. Djurkadaver och annat animaliskt avfall ska hanteras enligt dessa föreskrifter.</p> <p>Annan transportör godtas enligt 21 §.</p>
<p>Skärande avfall</p> <p>Exempelvis trasiga dricksglas och knivar.</p>		<p>Omluts av förpackning eller påse för att skydda mot skärskador. Ska vara väl emballerade så att avfallet inte kan orsaka skada eller arbetsmiljörisker.</p>	<p>Läggs i behållare för restavfall.</p>
<p>Stickande och skärande avfall</p> <p>(kanyler eller sprutor)</p>	<p>Bland annat kanyler och Sprutor.</p> <p>Enligt Socialstyrelsens författningssamling (SOSFS 2005:26) för smittförande/skärande/ stickande avfall.</p>	<p>Kanyler ska läggas i speciell behållare som tillhandahålls av apotek, så att inte skärskador eller annan olägenhet uppstår. Kanyler och sprutor får inte läggas i avfallsbehållare.</p>	<p>Lämnas till apotek som kommunen har avtal med.</p> <p>Annan transportör godtas enligt 21 §.</p>
<p>Förpackningar av</p> <p>papper och kartong, plast, färgat glas, ofärgat glas, metall</p>	<p>Inom hämtningsområde 1</p> <p>Utsortering och fastighetsnära insamling av plast-, papper, ofärgat, färgat glasförpackningar är obligatorisk för: hushåll i småhus, såväl för fritidshus som för permanentboende. Förpackningarna sorteras i separata fack i tvåfackskärlen eller fyrfackskärl.</p> <p>Träder i kraft 1 januari 2024 och gäller hushåll där fyrfacksinsamling eller tvåfacksinsamling är möjlig.</p> <p>För hushåll där tvåfackshämtning eller fyrfackshämtning inte är möjlig ska utsorterade förpackningar lämnas enligt överenskommen eller anvisad plats.</p>	<p>Lämnas lösa i de behållare/kärl som tillhandahålls/anvisas.</p>	<p>Förpackningar borttransporteras av kommunen i enlighet med de hämtningsintervall som kommunen tillhandahåller.</p>

KS2023/1128

	Vid nyproduktion eller ombyggnad av flerbostadshus ska fastighetsnära insamling av utsorterade förpackningar ske från 1 januari 2024. Förpackningarna ska lämnas i särskilda behållare för respektive fraktion. För övriga flerbostadshus gäller kravet på fastighetsnära insamling av utsorterade förpackningar från 1 januari 2027.		
Returpapper avser tidskrifter, direktreklam, telefonkataloger, kataloger för postorderförsäljning och liknande produkter av papper	I enlighet med definitionen av returpapper i Avfallsförordningen	Lämnas löst i de behållare/kärl som tillhandahålls/ anvisas	Ska lämnas i de insamlingssystem som tillhandahålls av kommunen. Om fastighetsinnehavaren tillhandahåller behållare för returpapper kan avfallet lämnas där. Annan transportör godtas enligt 21 §.
Kasserade bilbatterier	I enlighet med definitionen av batteri i batteriförordningen (2008:834)	Ställs upp på ett sätt som förhindrar att batterisyra/ innehåll rinner ut	Lämnas till återvinningscentral eller producenternas insamlingssystem. Annan transportör godtas enligt 21 §.
Kasserade bärbara batterier. Om kasserade produkter innehåller lösa bärbara batterier ska dessa plockas ur. Är de bärbara batterierna inbyggda i produkten hanteras den som avfall från elutrustning	I enlighet med definitionen av bärbart batteri i batteriförordningen (2008:834).	Förvaras så att risk för spridning till omgivningen inte sker.	Lämnas till kommunens eller producenternas insamlingssystem.

KS2023/1128

<p>Konsumentelavfall</p> <p>Exempelvis trasig dator, mobiltelefonladdare och kaffebyggare.</p>	<p>Skrymmande konsumentelavfall ska sorteras ut och hållas skilt från annat grovavfall.</p> <p>Smått elavfall ska sorteras ut och hållas skilt från kärl och säckavfall. Enligt förordningen (2014:1075) om producentansvar för elutrustning.</p>	<p>Förvaras så att risk för spridning till omgivningen inte sker.</p>	<p>Lämnas till producenternas eller kommunens insamlingssystem. På återvinningscentralen ska avfallet lämnas enligt instruktioner på plats. Hämtning av skrymmande konsumentelavfall kan beställas med tjänster för grovavfall enligt kommunens avfallstaxa. Om fastighetsinnehavaren tillhandahåller behållare för konsumentelavfall kan avfallet lämnas där.</p> <p>Annan transportör godtas enligt 21 §.</p>
<p>Läkemedel</p>	<p>I enlighet med definitionen av läkemedel i förordningen (2009:1031) om producentansvar för läkemedel.</p>	<p>Ska lämnas i behållare/ påse som tillhandahålls av apoteket.</p>	<p>Lämnas till apotek.</p> <p>Läkemedelsavfall är miljöfarligt och får inte spolas ner i avloppet eller slängas bland hushållsoporna.</p> <p>Annan transportör godtas enligt 21 §.</p>
<p>Avfall som innehåller asbest</p>	<p>Ska sorteras ut och hållas skilt från annat avfall.</p>	<p>Förpackas väl i kraftig plast (minst 0,2 mm). Tejpar paketet så att inga asbetsfibrer kan läcka ut. Paketet ska vara märkt med texten ASBEST. Asbest som är emballerat i vanliga sopsäckar tas inte emot.</p>	<p>Lämnas i behållare vid Munkegårde återvinningscentral. På återvinningscentralen ska avfallet lämnas enligt instruktioner på plats.</p> <p>Maximalt 50 kilogram asbesthaltigt material per besök får lämnas.</p> <p>Om mängden överskrider 50 kilogram per besök, ska hämtning utföras av en godkänd avfallsmottagare med tillstånd.</p>
<p>Invasiva främmande växter (<i>exempelvis, parkslide, jättebalsamin, jätteloka, tromsölaka, smal vattenpest</i>)</p>	<p>Ska sorteras ut och hållas skilt från trädgårdsavfall och från annat grovavfall</p>	<p>Invasiva främmande växter ska emballeras väl så att risken för spridning av arten minimeras, avfallet får inte blandas med trädgårdsavfall.</p>	<p>Invasiva främmande växter från hushållen lämnas vid Munkegårde återvinningscentral. På återvinningscentralen ska avfallet lämnas enligt instruktioner på plats.</p> <p>Annan transportör godtas enligt 21 §.</p>
<p>Restavfall</p>	<p>I behållare för restavfall får endast läggas sådant avfall som kvarstår då övrigt avfall enligt kommunens avfallsföreskrifter sorterats ut.</p>	<p>Lägg i påse eller annat lämpligt emballage.</p>	<p>Restavfall borttransporteras från fastighet i enlighet med hämtningsintervall som kommunen tillhandhåller.</p>

KS2023/1128

Däck	Enligt förordningen (1994:1236) om producentansvar för däck.		Lämnar till plats som anvisas av bilproducent eller på Munkegårde återvinningscentral
Återbrukbara produkter	Ex: Hela och rena kläder, möbler, sportutrustning, husgeråd m.m.		Lämnas direkt till second-hand-aktör eller på ÅVC.
Lättantändligt avfall, aska, grillkol etc.	Lättantändligt avfall, varm aska eller grillkol får inte läggas i avfallsbehållare. Inteheller frätande ämnen eller ämnen som kan orsaka självantändning. Lättantändligt avfall, varm aska eller grillkol ska tills dess brandrisk inte längre råder förvaras i lämpligt kärlav metall eller annat material som inte är brännbart.	Kall aska och sot från kol och vedeldning ska sorteras som restavfall och hanteras samt förpackas på ett sådant sätt att det inte kan förorsaka brand i avfallsbehållare eller medföra störning genom damning vid hämtning.	

Återvinningscentral, ÅVC

Hushåll från Kungälv kommun har fria besök till kommunens återvinningscentraler, (ÅVC). Där kan de lämna sorterat grovavfall, farligt avfall och elavfall som uppkommit i det egna hushållet. Vid återvinningscentralerna finns inpasseringssystem med bommar som öppnas med hjälp av svenskt körkort eller passerkort. För att få tillträde till återvinningscentralen krävs att boende är folkbokförd och/eller fastighetsägare i kommunen, betalar avfallstaxa, samt är över 18 år. Passerkort finns för de som saknar svenskt körkort. Allt avfall som lämnas på ÅVC ska vara sorterat. Maximalt 2 kbm sorterat grovavfall/byggavfall, 8 st personbilsdäck, 10 kg farligt avfall, 5 enheter elavfall får lämnas per besök. Återvinningscentraler ordningsregler gäller vid besök på anläggningen. Endast fordon som väger högst 3,5 ton inklusive last får lämna på återvinningscentralerna.

Verksamhetsavfall, till exempel bygg- och rivningsavfall som produceras i en yrkesmässig verksamhet, faller inte under kommunens insamlingsansvar och ska hanteras separat från avfall under kommunalt ansvar. Avfallsinnehavaren ansvarar för att anlita en godkänd transportör med tillstånd för borttransport från fastigheten.

Småföretag kan lämna sorterat grovavfall mot en kostnad. Passerkort för företag krävs innan besöket till återvinningscentralen. Endast fordon som väger högst 3,5 ton inklusive last får lämna på återvinningscentralerna. Allt avfall som lämnas på ÅVC ska vara

KS2023/1128

sorterat och maximalt 2 kbm sorterat grovavfall per besök får lämnas. Farligt avfall från verksamheter får ej lämnas på kommunens återvinningscentraler om inte särskilda skäl föreligger.

Särskilda sorterings- och ordningsregler för vistelse på ÅVC gäller. Avgifter för verksamheter anges i avfallstaxan.

Tabell 2. Exempel på avfall från verksamheter

Verksamhetsutövare ansvarar för att söka tillstånd för yrkesmässig transport enligt avfallsförordningen

Typ av avfall som ska sorteras ut och hållas skilt från annat avfall	Krav på utsortering	Krav på emballering, förvaring, anordningar med mera	Instruktion för hämtning/lämning
Avfall under kommunalt ansvar Exempelvis avfall från personalmatsalar och restaurangavfall.	Sorteras ut och hålls skilt från annat avfall. Se tabell 1 för anvisningar.	Se tabell 1 för anvisningar.	Se tabell 1 för anvisningar.
Livsmedelsavfall	Butiker kan i stället för att skilja livsmedelsavfall från sin förpackning innan överlämnade till kommunen eller den som kommunen anlitar använda sig av en yrkesmässig utförare som kan skilja förpackningen från sitt innehåll.		Den yrkesmässiga utföraren som anlitas får transportera det förpackade livsmedelsavfallet. Livsmedelsavfallet som skiljs från sin förpackning ska behandlas biologiskt.
Brännbart avfall som inte är avfall under kommunalt ansvar Exempelvis trasiga trä möbler eller kasserade böcker med hårda pärmar.	Sorteras ut och hålls skilt från annat avfall.		Lämnas till en godkänd avfallsmottagare som har tillstånd från länsstyrelsen.
Icke brännbart avfall	Sorteras ut och hålls skilt från annat avfall.		Lämnas till en godkänd avfallsmottagare som har tillstånd från länsstyrelsen.

KS2023/1128

Exempelvis trasiga koppar av porslin och keramik eller trasig köksutrustning av metall.			
Bygg och rivningsavfall Exempelvis kakel, fönster, gipsskivor, oimpregnerat trä, tegel och armeringsjärn.	Avfallet ska sorteras i åtminstone följande sex fraktioner: trä, mineral (betong, tegel,klinker, keramik och sten), metall, glas, plast och gips.	Fraktionerna ska förvaras skilt från varandra och annat avfall och även transporteras skilt (transporten kan ske i samma fordon).	Lämnas till en godkänd avfallsmottagare som har tillstånd från länsstyrelsen. Mindre mängder kan lämnas på Munkegårde ävc mot uppvisande av ÄVC-kort för verksamheter. Fordon tyngre än 3,5 ton och containrar hänvisas till valfri avfallsanläggning.
Farligt avfall (exklusive elavfall) Exempelvis rester av olja eller färg, starka rengöringsmedel, produkter som innehåller kvicksilver eller andra kemikalier.	Sorteras ut och hålls skilt från annat avfall enligt 4 kap. 10 § avfallsförordningen (2020:614).	Förvaras så att risk för spridning till omgivningen inte sker.	Lämnas till en godkänd avfallsmottagare för farligt avfall. Observera att farligt avfall inte får lämnas på kommunens återvinningscentraler.
Avfall från oljeavskiljare	Sorteras ut och hålls skilt från annat avfall enligt 4 kap. 10 § avfallsförordningen (2020:614).	Kontroll av oljeavskiljaren ska göras minst en gång i halvåret, varav en gång per år av oberoende kontrollant som genomgått utbildning (ettårskontroll). Besiktning av oljeavskiljarens funktion ska göras vart femte år av oberoende kontrollant som genomgått utbildning (femårsbesiktning). Tömning ska göras vid behov. Tumregeln är att toppsugning görs när oljeskiktet är 5 cm och slamsugning när slamskiktet är 15 cm.	Hämtning utförs av en godkänd avfallsmottagare som har tillstånd från länsstyrelsen.
Anläggningar för avskiljning av produkter uppsamlingsanordningar för färgslam, ridåvatten eller liknande		Tömning och besiktning bekostas av anläggningens ägare enligt anvisningar från kommun.	Ska tömmas vid behov, dock minst en gång per år eller enligt det tömningsintervall som Miljö- och byggnadsnämnden i det enskilda fallet medger. Amalgamavskiljare ska tömmas minst en gång per år.

KS2023/1128

Specialavfall inom veterinärverksamhet och djurhållning, gårdar där djurhälsovård utförts	Sorteras ut och hålls skilt från annat avfall	Ska förvaras i specialbehållare (kanylburk)	Lämnas till en godkänd avfallsmottagare som har tillstånd från länsstyrelsen.
Specialavfall inom akupunktur, tatuering och dylikt	Sorteras ut och hålls skilt från annat avfall	Ska förvaras i specialbehållare (kanylburk)	Lämnas till en godkänd avfallsmottagare som har tillstånd från länsstyrelsen.
Stickande, skärande och Smittförande avfall från hemsjukvården och liknande institutioner	Enligt Socialstyrelsen (SOSFS 2005:26) författningssamling för smittförande/skärande/ stickande avfall.	Ska förvaras i specialbehållare (kanylburk)	Lämnas till en godkänd avfallsmottagare som har tillstånd från länsstyrelsen. Riskavfall ska hämtas minst en gång per år.
Fett	Enligt Allmänna Bestämmelser för Vatten och Avlopp (ABVA). Sorteras ut och hålls skilt från annat avfall.	Matfett från restauranger och storkök etc. t.ex. uttjänt frytrollja, ska förvaras i lämpligbehållare och får inte hällas ut i avloppet.	Anordningen ska vara åtkomlig för tömning. Hämtning utförs av en godkänd avfallsmottagare som har tillstånd från länsstyrelsen.
Elavfall Exempelvis kasserad kyl och frysdisk, skrivare och industrivattmaskin.	Enligt förordningen om producentansvar för elutrustning.		Lämnas till producenternas insamlingssystem.
Förpackningar	Enligt förordning om producentansvar för förpackningar.		Lämnas till producenternas insamlingssystem.
Returpapper avser tidskrifter, direktreklam, telefonkataloger, kataloger för postorderförsäljning och liknande produkter av papper	Enligt förordning om producentansvar för returpapper.	Lämnas löst i de behållare/kärl som tillhandahålls/ anvisas	Lämnas till kommunens eller godkänd transportör
Kasserade bilbatterier	Enligt förordning om producentansvar för batterier.	Ställs upp på ett sätt som förhindrar att batterisyra eller innehåll rinner ut.	Lämnas till producenternas insamlingssystem.
Kasserade bärbara Batterier	Enligt förordning om producentansvar för batterier.	Förvaras så att risk för spridning till omgivningen inte sker.	Lämnas till producenternas insamlingssystem.
Gödsel från hållande av husdjur	Sorteras ut och hålls skilt från annat avfall.	Ska samlas upp och förvaras på sådant sätt att risk för olägenhet	Fastighetsinnehavare och djurhållare ansvarar för att gödsel bortskaffas och i

KS2023/1128

(häst, svin, får, ko, get etc.)		för människor och miljön samt näringsläckage inte uppkommer.	möjligaste mån återanvänds, t.ex. som jordförbättringsmedel.
Djurkadaver och annat animaliskt avfall	Enligt jordbruksverkets föreskrifter om befattning med animaliska biprodukter och införsel av andra produkter, utom livsmedel, som kan sprida smittsamma sjukdomar till djur och i Rådets förordning (EU) nr 1069/2009 finns regler om hantering av animaliska biprodukter i syfte att förhindra spridning av smittämnen.	Djurkadaver och annat animaliskt avfall ska hanteras enligt gällande föreskrifter.	Lämnas till en godkänd avfallsmottagare

KS2023/1128

Bilaga 2, Hämtningsintervall för Kungälv kommun

Kommunen utgör två hämtningsområde. Tätare och längre hämtningsintervall kan ske i enlighet med avfallstaxan. Inom område 1 gäller normalt dessa intervall för ordinarie hämtning av avfall under kommunalt ansvar:

Från flerbostadshus och verksamheter hämtas restavfall och osorterat avfall vanligtvis en gång per vecka eller en gång varannan vecka. Matavfall hämtas vanligtvis en gång per vecka eller en gång varannan vecka. Tätare hämtning än en gång per vecka medges enligt de intervall som framgår av avfallstaxan.

Sommartid från vecka 20 (maj) till vecka 37 (september) tillhandahålls även hämtning från flerbostadshus och verksamheter enligt avfallstaxan.

Sommarhämtning från verksamheter på Marstrand under perioden (v.14, april – v.39, september) tillhandahålls enligt de intervall som framgår av avfallstaxan.

Från flerbostadshus och samlokaliserade verksamheter hämtas förpackningar enligt de intervall som framgår av avfallstaxan.

Från en- eller tvåbostadshus för permanentboende hämtas restavfall och osorterat avfall vanligtvis en gång varannan vecka. Tätare och längre hämtningsintervall kan ske i enlighet med avfallstaxan. Hämtning av restavfall och osorterat avfall varje vecka året runt tillåts endast i kommunens tätorter.

Matavfall hämtas vanligtvis en gång varannan vecka. Hämtning varje vecka året runt tillåts endast i kommunens tätorter. Sommartid från vecka 20 (maj) till vecka 37 (september) tillhandahålls även hämtning av matavfall varje vecka enligt avfallstaxan.

Förpackningar i tvåfackskärnen eller fyrfackskärlet hämtas enligt de intervall som framgår av avfallstaxan. Extra hämtning kan beställas enligt avfallstaxan. Behållare för metallförpackningar hämtas enligt de intervall som framgår av avfallstaxan.

Hämtning varannan vecka av trädgårdsavfall i kärl tillhandahålls från april till november.

Från en- eller tvåbostadshus för fritidsboende hämtas restavfall och osorterat avfall en gång varannan vecka under perioden maj-september. Hämtning varje vecka erbjuds endast i kommunens tätorter.

Förpackningar i tvåfackskärnen eller fyrfackskärlet hämtas enligt de intervall som framgår av avfallstaxan under perioden maj-september. Extra hämtning kan beställas enligt avfallstaxan. Behållare för metallförpackningar hämtas enligt de intervall som framgår av avfallstaxan.

Matavfall hämtas vanligtvis en gång varannan vecka. Hämtning varje vecka erbjuds

KS2023/1128

endast i kommunens tätorter. Hämtning varje vecka för matavfallet erbjuds också.

Under perioden oktober-april ska fritidsboende vid behov beställa extra hämtning av kärl- och säckavfall.

Gemensam avfallslösning med kärl eller container hämtas enligt de intervall som framgår av avfallstaxan.

Tömning av slam från avloppsanläggning sker enligt tillsynsansvariga nämndens beslut eller ske så ofta som behövs för att en fullgod funktion ska uppnås, dock minst en gång per år.

Tömning av slam från slutna tankar sker enligt tillsynsansvariga nämndens beslut eller ske så ofta som behövs för att en fullgod funktion ska uppnås, dock minst en gång per år.

Tömning av slamavskiljare för BDT-avlopp ska ske enligt tillsynsansvariga nämndens beslut eller vid behov, dock minst en gång vartannat år.

Tömning av fettavskiljare ska ske så ofta som behövs för att en fullgod funktion ska uppnås och så att det inte medför tekniska problem i ledningsnätet, dock minst två gånger per år.

Tömning av fosforfälla ska ske enligt tillsynsansvariga nämndens beslut eller så ofta som behövs för att en fullgod funktion ska uppnås, dock minst en gång vartannat år. Efter hämtning av uttjänt filtermaterial ska nytt filtermaterial tillföras avloppsanläggningen enligt leverantörens anvisningar genom fastighetsägarens försorg.

Hämtningsintervallen för tömning av slam från avloppsanläggning, slutna tankar, BDT-avlopp, fett från fettavskiljare och fosforfällor sker enligt de intervall som framgår av avfallstaxan.

Hämtning av tidningar i kärl tillhandahålls enligt de intervall som framgår av avfallstaxan.

Grovavfall och grovt elavfall hämtas vid behov i container eller styckvis.

Latrin hämtas genom budning enligt kommunens anvisningar.

För en- eller tvåbostadshus som har en tjänst för insamling av farligt avfall och smått elavfall via påhågsbox hämtas avfallet vid behov.

Bygg- och rivningsavfall hämtas vid behov från och med 2023-01-01.

Ytterligare förutsättningar för hämtning regleras i avfallstaxan för Kungälv kommun.

KS2023/1128

Inom hämtningsområde 2 gäller normalt dessa intervall för ordinarie hämtning av avfall under kommunalt ansvar:

Rest- och matavfall hämtas på öarna eller fastighetsinnehavare lämnar avfallet själv på anvisad plats på fastlandet.

Hämtning sker enligt särskilt hämtningsschema och via säckar i enlighet med avfallstaxan.

Från en- eller tvåbostadshus som används som året runt boende hämtas restavfall och matavfall en gång per månad under perioden oktober–april. Under maj-september hämtas restavfall och matavfall två-fyra gånger per månad enligt hämtningsschema.

Från en- eller tvåbostadshus som används som sommarboende hämtas restavfall och matavfall under vecka 20 (maj) till vecka 37 (september). Under maj-september hämtas restavfall och matavfall två-fyra gånger per månad enligt hämtningsschema.

Grovavfall och elavfall enligt kommunens sorteringsanvisningar hämtas en gång per år med båt. Hämtställen anvisas av kommunen.

Latrin hämtas genom budning enligt kommunens anvisningar.

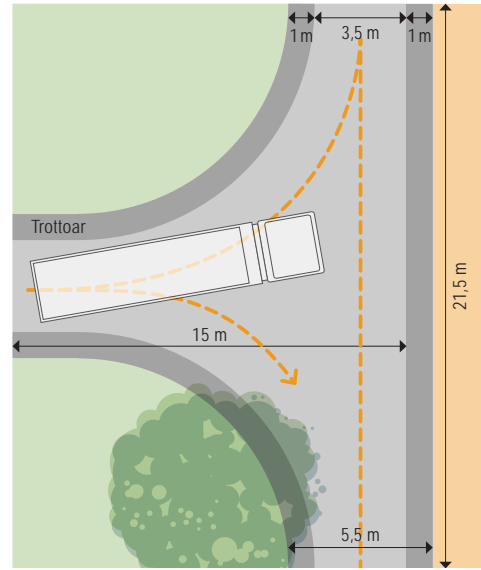
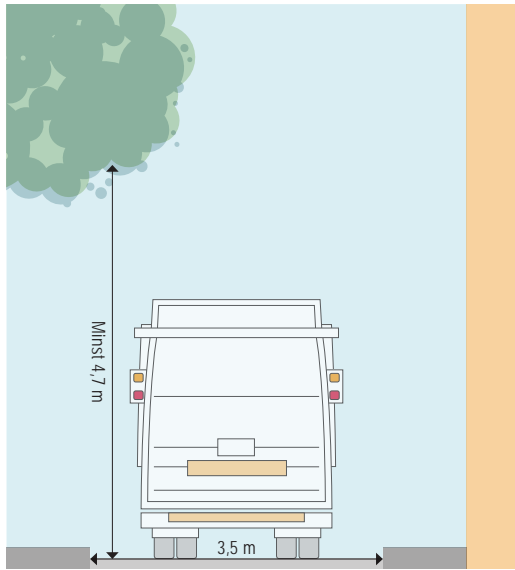
Tömning av slam från avloppsanläggning sker enligt tillsynsansvariga nämndens beslut eller ske så ofta som behövs för att en fullgod funktion ska uppnås, dock minst en gång per år.

Tömning av slamavskiljare för BDT-avlopp ska ske enligt tillsynsansvariga nämndens beslut eller vid behov, dock minst en gång vartannat år.

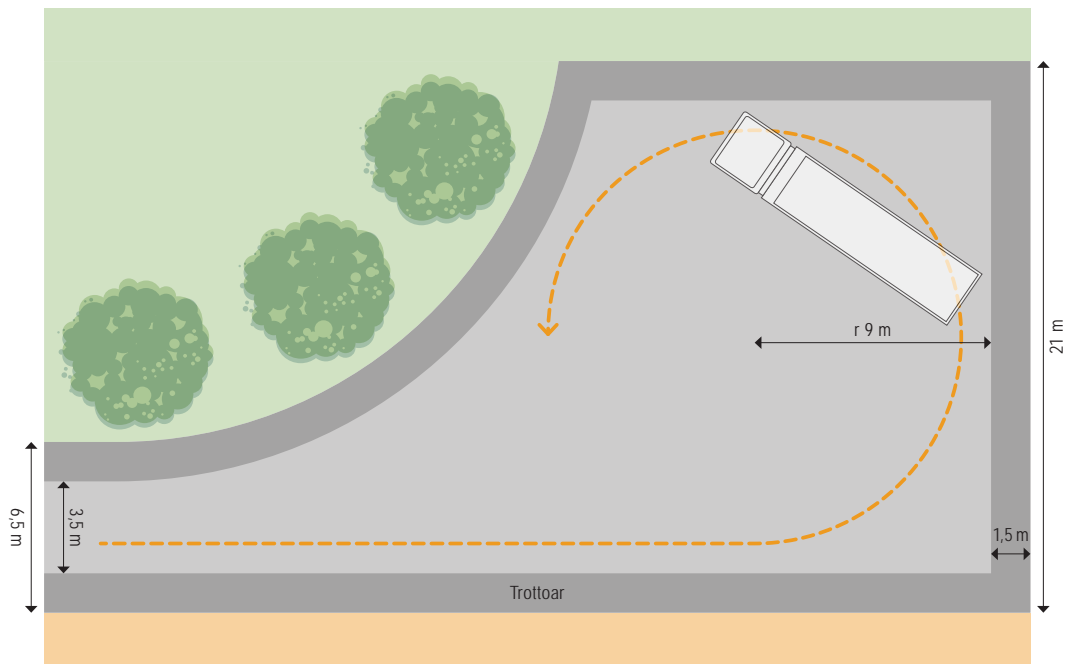
Hämtningsintervallen för tömning av slam från avloppsanläggning, slutna tankar, BDT-avlopp och fosforfällor sker enligt de intervall som framgår av avfallstaxan.

Ytterligare förutsättningar för hämtning regleras i avfallstaxan för Kungälv kommun.

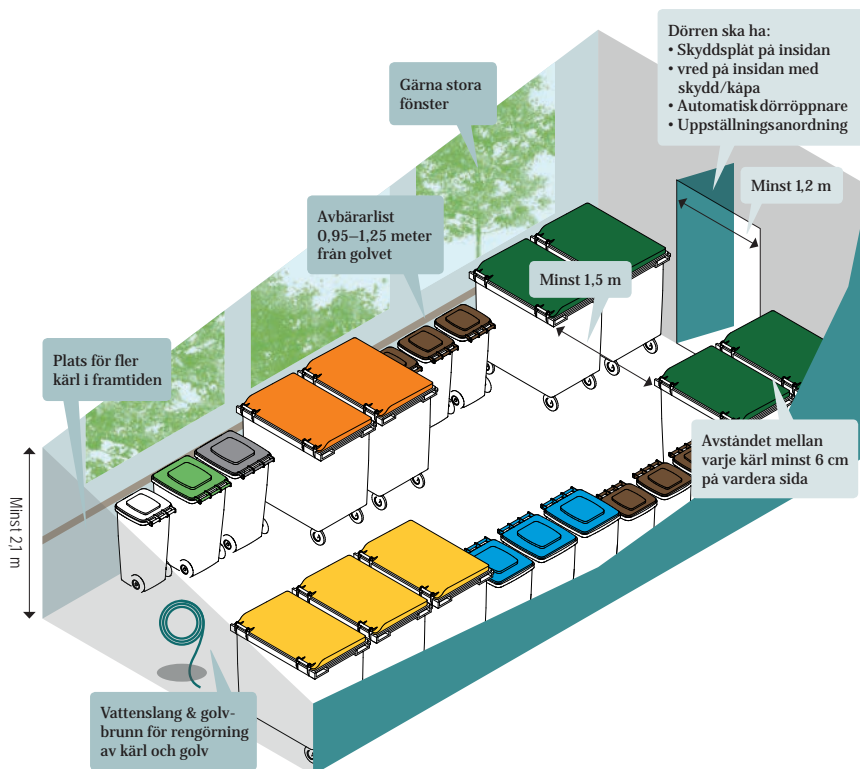
Bilaga 3: Illustrationen av godkända vändplatser etc.

3,5 m

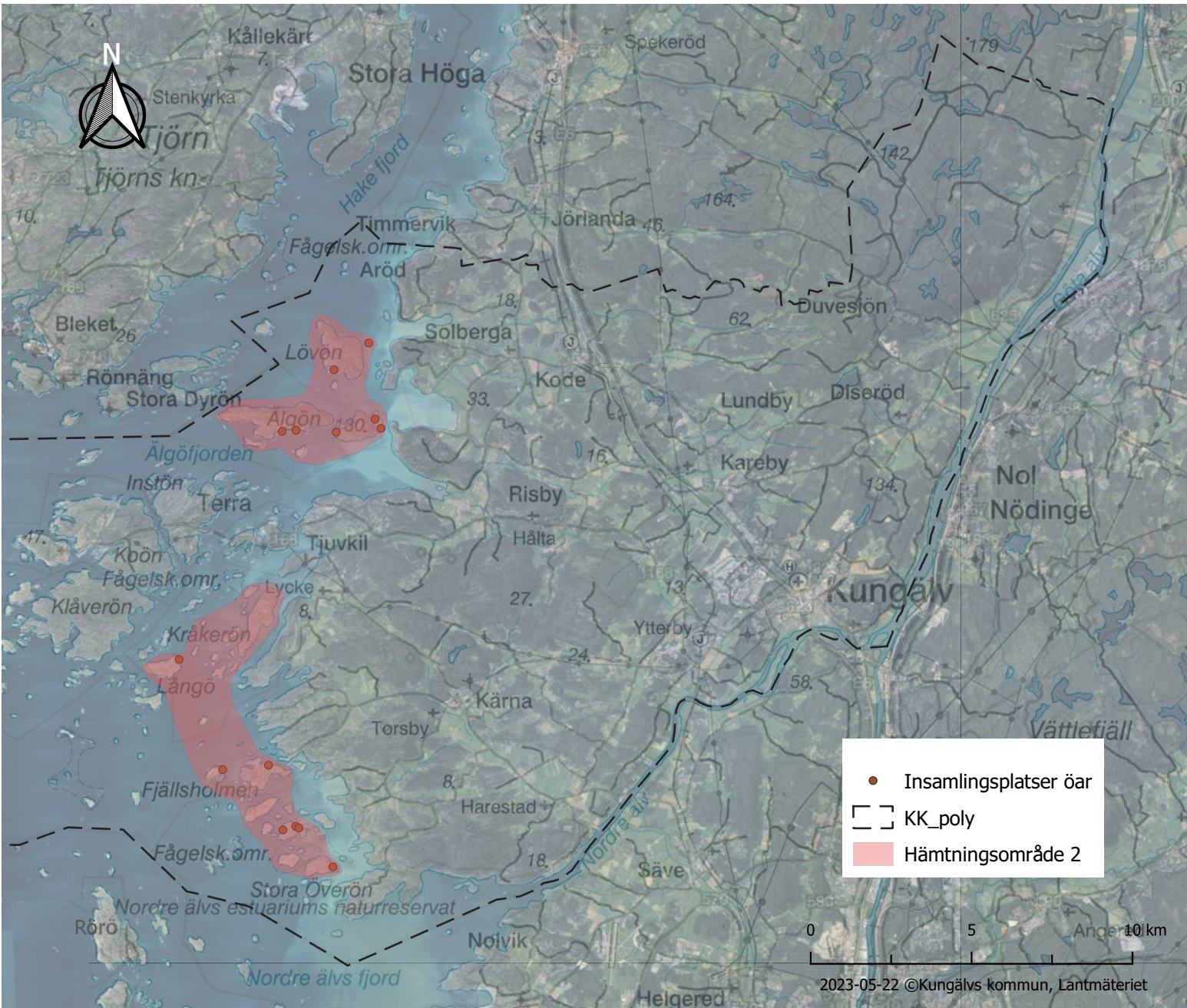

Bilaga 4: Illustrationen av avfallsutrymme etc.

KS2023/1128

Bilaga 5: Karta över hämtningsområden

Förklaring:

- De delar av kommunen som inte är rosaskuggade utgör område 1.
- De delar av kommunen som är rosaskuggade utgör område 2.

KS2023/1128 Avfallsföreskrifter

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Bilaga 2 till tjänsteskrivelse Avfallsföreskrifter

Kommunal renhållningsordning

Tillsammans med avfallsplanen Göteborgsregionen minskar avfallet – Avfallsplan för 13 kommuner till 2030 utgör dessa föreskrifter Kungälv kommunens renhållningsordning. Enligt 15 kap. § 41 miljöbalken (1998:808) ska renhållningsordningen innehålla en avfallsplan och de föreskrifter som kommunen har meddelat med stöd av regeringens bemyndigande enligt 1 §. Avfallsplanen ska innehålla uppgifter om avfall inom kommunen och om kommunens åtgärder för att minska avfallets mängd och farlighet.

1. Inledande bestämmelser

Bemyndigande

1 § Med stöd av 15 kap. 38, 39 och 41 §§ miljöbalken (1998:808) och 9 kap. 1–2 §§ avfallsförordningen (2020:614) meddelar kommunfullmäktige dessa föreskrifter för avfallshantering i Kungälv kommun.

Definitioner

2 § Termer och begrepp som används i dessa föreskrifter har samma betydelse som i 15 kap. miljöbalken och avfallsförordningen. I övrigt används begrepp med de betydelser som anges nedan:

1. Med kommunalt avfall avses detsamma som i 15 kap. 3 § miljöbalken, det vill säga avfall som kommer från hushåll och sådant avfall från andra källor som till sin art och sammansättning liknar avfall från hushåll, med undantag för vad som anges i 15 kap. 3 § 1–6 punkterna. **I begreppet kommunalt avfall ingår returpapper enligt 1 kap. 10 § avfallsförordningen (2020:614).**
 - a. Med avfall under kommunalt ansvar avses kommunalt avfall **och annat avfall som kommunen har ansvar för enligt 15 kap. 20 § miljöbalken samt förpackningsavfall enligt 6 kap. 2 och 6 §§ förordningen (2022:1274) om producentansvar för förpackningar.**
 - b. Med kärl och säckavfall avses den del av avfallet under kommunalt ansvar som får läggas i kärl eller säck.
 - c. Med grovavfall avses avfall under kommunalt ansvar som är så tungt eller skrymmande eller har egenskaper som gör att det inte är lämpligt att samla in i säck eller kärl, underjordsbehållare eller sopsug.
 - d. Med trädgårdsavfall avses sådant biologiskt nedbrytbart trädgårdsavfall i enlighet med definitionen i 1 kap. 5 § 1 punkten avfallsförordningen (2020:614) som uppstår vid normalt nyttjande av trädgård vid bostadshus **och sådant avfall från andra källor som är kommunalt avfall i enlighet med 15 kap. 3 § miljöbalken.**
 - e. Med farligt avfall avses avfall som i bilaga 3 avfallsförordningen (2020:614) beskrivs med en avfallskod markerad med en asterisk (*),
 - f. Med konsumentelavfall avses detsamma som i 13 § förordningen

KS2023/1128 Avfallsföreskrifter

- (2014:1075) om producentansvar för elutrustning.
- g. Med före detta livsmedel avses butiksavfall av animaliskt ursprung enligt förordningarna 1069/2009/EG och 142/2011/EU.
- h. Med matavfall avses allt biologiskt nedbrytbart **kommunalt** avfall **enligt definitionerna i 15 kap. 3 § miljöbalken och 1 kap. 4 § avfallsförordningen (2020:614), det vill säga som består av livsmedels- eller köksavfall som** uppkommer i och med livsmedelshanteringen i hushåll, restauranger, storkök, butiker och liknande och som skulle kunna, eller har kunnat, användas som livsmedel och som utgör avfall under kommunalt ansvar. I begreppet matavfall som utgör avfall under kommunalt ansvar ingår också avfall som hålls ut i vasken (flytande livsmedel såsom mjölk eller livsmedel som sköljs ur förpackningar) i de fall detta samlas upp **avskilt** i slutna tankar. Förutom detta ingår också skal, ben och liknande som visserligen inte är mat men ändå intimt förknippat med mat. Butiksavfall av animaliskt ursprung utgör dock före detta livsmedel i enlighet med punkten (g) ovan.
- i. Med restavfall avses sorterat brännbart kärl- och säckavfall. Med detta avses det avfall som kvarstår när matavfall, farligt avfall, returpapper **samt** förpackningar, el-avfall och annat avfall som omfattas av producentansvar, har sorterats ut från **hushållets** kärl- och säckavfallet.
- j. Med bygg- och rivningsavfall avses i enlighet med 15 kap. 8 § miljöbalken avfall från bygg- och rivningsarbeten.
- k. Med bygg- och rivningsavfall som inte producerats i en yrkesmässig verksamhet avses detsamma som i 15 kap. 20 § 4 punkten miljöbalken.
- l. Med returpapper avses tidskrifter, direktreklam, telefonkataloger, kataloger för postorderförsäljning och liknande produkter av papper.
- m. Med fastighetsnära insamling avses insamling från en fastighet där ett hushåll har avfall eller, om sådan insamling inte är möjlig med hänsyn till fastighetens utformning och belägenhet, trafiksäkerhet eller andra omständigheter, insamling från en plats i nära anslutning till en fastighet där ett hushåll har avfall.**
2. Med fastighetsinnehavare avses den som är fastighetsägare eller den som enligt 1 kap. 5 § fastighetstaxeringslagen (1979:1152) ska anses som fastighetsägare.
3. Med nyttjanderättshavare avses den som, utan att omfattas av begreppet fastighetsinnehavare, har rätt att bruka eller nyttja fastighet.
4. Med den avfallsansvariga nämnden avses kommunens Kommunstyrelse.
5. Med den tillsynsansvariga nämnden avses kommunens Miljö- och byggnadsnämnd.
6. Med behållare avses kärl, container, botten tömmande behållare, säck, säckhållare, latrinbehållare eller annan anordning för uppsamling av **kommunalt** avfall under kommunalt ansvar. Tankar och brunnar för slam, spillvatten, fett etc. räknas inte som behållare.
7. **I enlighet med avgränsningen av kommunens ansvar enligt 15 kap. 20 § 2 miljöbalken, avses med enskilda avloppsanläggningar avses slutna tankar, slamavskiljare, fosforfällor, minireningsverk och andra motsvarande anläggningar som inte är allmänna enligt lag (2006:412) om allmänna**

KS2023/1128 Avfallsföreskrifter

vattentjänster, som är dimensionerade för högst 25 personekvivalenter om anläggningen endast används för a) hushållspillvatten eller spillvatten som till sin art och sammansättning liknar hushållspillvatten och, b) latrin från torrtoaletter och andra jämförbara lösningar.

8. Med latrin avses latrin från torrtoaletter och andra jämförbara lösningar, i enlighet med 15 kap. 20 § 3 miljöbalken.
9. Med producentansvar menas att producenterna enligt lag har insamlings- och behandlingsansvar för avfallet som deras produkter ger upphov till. Exempel på avfall som omfattas av producentansvar är förpackningar, konsumentelprodukter, batterier och läkemedel.
10. Med återvinningscentral menas kommunens mottagningscentral för grovavfall, bygg- och rivningsavfall under kommunalt ansvar och trädgårdsavfall. Avfall som kan lämnas på återvinningscentralen är exempelvis metallskrot, elavfall och trasiga möbler.
11. Med dragväg menas avståndet mellan behållaren, anläggningen eller avfallsutrymmet och hämtningsfordonets uppställningsplats. Det är den väg som hämtningspersonalen flyttar avfallet. Anges som gångväg eller slanglängd i avfallstaxan.
12. Avfallsföreskrifter: Kommunala bestämmelser för avfallshantering. Föreskrifterna fastställer bl.a. vilka skyldigheter kommunen och fastighetsinnehavare/verksamhetsutövare har samt när, var och hur avfall ska hämtas. Avfallsföreskrifterna ingår tillsammans med avfallsplanen i en renhållningsordning som varje kommun enligt miljöbalken ska ha.
13. Avfallskvarn: Kvarn för sönderdelning av matavfall så att det malda avfallet kan följa med avloppsvattnet ut på kommunens ledningsnät eller samlas upp i tank.
14. Avfallsplan: Kommunal plan för avfallshantering. Avfallsplanen utgör tillsammans med avfallsföreskrifterna kommunens renhållningsordning. Planen innehåller bl.a. mål för kommunens avfallshantering och åtgärder för att nå målen.
15. Fettavskiljare: Anordning för att samla upp slam i form av fettavfall i avloppsvatten från lokaler där livsmedel hanteras yrkesmässigt. Fettet skulle annars avsättas i ledningsnätet och bl.a. kunna förorsaka stopp. Fettavfallet omfattas av kommunens bortforslingsansvar.
16. Flerfamiljshus: Fastighet med mer än två lägenheter.
17. Fritidsboende: Boende där fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare är folkbokförd på annan fastighet.
18. Hushåll: En familj eller ett gemensamt boende bestående av en till fem personer. Hushåll med fler än fem personer innebär normalt större eller fler behållare än vad som normalt används vid en enfamiljsbostad.
19. Hämtningsställe: Den plats där behållare ställs på hämtningsdagen och varifrån hämtning/tömning sker.
20. Kompostering: Biologisk behandlingsmetod som innebär nedbrytning av biologiskt lättnedbrytbart avfall i närvaro av syre. Humus och näringsämnen återvinns.
21. Permanentboende: Boende där fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättshavaren är folkbokförd på fastigheten.
22. Påhångsbox: Avtagbar box främst avsedd för fastighetsnära insamling av

KS2023/1128 Avfallsföreskrifter

farligt avfall och elektronik.

23. Serviceort/tätort: En ort där det finns service i form av butiker, samt service såsom vårdcentral. Med tätort avses ett tätbebyggt område med minst 200 invånare och där avståndet mellan husen är mindre än 200 meter.
24. Sommarhämtning: Hämtning av matavfall och brännbart restavfall som begränsar sig till perioden vecka 20–37 (maj–september).
25. Småhus: Ett småhus är enligt 2 kap. 2 § fastighetstaxeringslagen (1979:1152) en byggnad som är inrättad till bostad åt en eller två familjer.
26. Verksamhetsutövare: Den som driver yrkesmässig verksamhet. Verksamhetsutövaren är ansvarig för avfallshanteringen i verksamheten.
27. Återvinningsstation (ÅVS): Insamlingsplats där förpackningar med producentansvar lämnas, ex. glas, plast, kartong och metall.

För definitioner av andra termer och begrepp som används i dessa föreskrifter hänvisas till 15 kap. miljöbalken och till avfallsförordningen **samt till gällande avfallsförordning och andra förordningar utfärdade med stöd av miljöbalken.**

Kommunens ansvar för avfallshantering, tillsyn och information

3 § Kommunstyrelsen har verksamhetsansvar, enligt 15 kap. 20 § miljöbalken, för hanteringen av avfall under kommunalt ansvar i Kungälv kommun, ~~med särskilt ansvar för att kommunalt avfall under kommunalt ansvar som utgörs av farligt avfall samlas in och transporteras till en behandlingsanläggning.~~

~~Hantering av det avfall som omfattas av kommunens ansvar utförs av den eller dem som kommunen anlitar för ändamålet.~~

Om inte annat anges i dessa föreskrifter eller i kommunens beslut om auktorisation eller dispens, ska all borttransport och vidare hantering av avfall under kommunalt ansvar utföras av kommunens avfallsorganisation (kommunen) eller, den som kommunens avfallsorganisation för ändamålet anlitar eller kommunen samverkar med.

4 § Tillsynen över avfallshanteringen enligt 15 kap. miljöbalken och enligt föreskrifter meddelade med stöd av miljöbalken utförs av Miljö- och byggnadsnämnden.

5 § Kommunstyrelsen ska informera hushållen om krav och hantering avseende förpackningar och konsumentavfall i enlighet med gällande producentansvar.

6 § Kommunstyrelsen ska **särskilt** informera hushåll och verksamheter med avfall under kommunalt ansvar om avfallsförebyggande åtgärder enligt 15 kap. 45 § miljöbalken.

7 § Avfallsföreskrifterna ska beaktas i alla skeden av samhällsplaneringsprocessen.

Fastighetsinnehavarens ansvar för avfallshantering

8 § Fastighetsinnehavare är ansvarig för att uppfylla kraven enligt dessa föreskrifter, samt ansvarar gentemot kommunen för det avfall som uppkommer på fastigheten eller av andra skäl finns på fastigheten.

KS2023/1128 Avfallsföreskrifter

9 § Fastighetsinnehavare bekostar installation och underhåll av alla inom fastigheten förekommande anordningar och utrymmen för avfallshanteringen. Fastighetsinnehavare ansvarar också för att installationer, anordningar och utrymmen fungerar, är säkra och har avsedd effekt.

Fastighetsinnehavaren är ansvarig att se till att avfallsutrymmen, förvaringsplats, avfallsbehållare, hämtningsplats och andra anordningar är utformade så att krav på god arbetsmiljö och tillgänglighet uppfylls för boende och hämtningspersonal. Underhåll, rengöring och tillsyn ska utföras regelbundet för att förebygga driftavbrott, så att olägenhet för människors hälsa och för miljön inte uppstår, såsom buller och lukt, samt medger god arbetsmiljö

10 § Fastighetsinnehavare och nyttjanderättshavare är skyldiga att hålla de som bor eller är verksamma på fastigheten informerade om var möjlighet finns att lämna utsorterade fraktioner av avfall som listas i bilaga 1 och om gällande regler för avfallshantering samt verka för att dessa efterlevs. En del av detta ansvar är att förse de som bor eller verkar på fastigheten med påsar för matavfallsinsamling som tillhandahålls av kommunen.

11 § Fastighetsinnehavaren ska informera kommunen om ändrade förhållanden som har betydelse för avfallshanteringen på fastigheten.

12 § Om fastighetsinnehavaren överlåter sitt ansvar för avfallshantering på en nyttjanderättshavare så övertar nyttjanderättshavaren fastighetsinnehavarens ansvar. Överlåtelsen ska vara skriftlig. Om nyttjanderättshavaren inte fullföljer sitt ansvar återgår det till fastighetsinnehavaren.

13 § Avgift ska betalas för:

1. de åtgärder som kommunen vidtar i syfte att informera hushåll och verksamhetsutövare som producerar avfall som kommunen ansvarar för enligt 15 kap. 20 § miljöbalken om avfallshantering och avfallsförebyggande åtgärder.

2. de åtgärder som kommunen vidtar för att underlätta insamling och sortering av återanvändbara produkter från hushåll och verksamhetsutövare som producerar avfall som kommunen ansvarar för enligt 15 kap. 20 § miljöbalken.

3. den insamling, transport, behandling i form av återvinning och bortskaffande av avfall som utförs genom kommunens försorg och i enlighet med föreskrifter som kommunen har antagit med stöd av 27 kap. 4 § miljöbalken.

~~Avgift ska betalas för den insamling, transport, återvinning och bortskaffande av avfall som utförs genom kommunens försorg och i enlighet med föreskrifter som kommunen har antagit med stöd av 27 kap. 4 § miljöbalken.~~

14 § Fastighetsinnehavaren är betalningsansvarig för avfallshanteringen. Avgift ska betalas för den hantering av avfall som utförs av kommunen, och enligt avfallstaxan. Avgiftsskyldighet föreligger även från fastigheter där avfall ej finns att hämta dock

KS2023/1128 Avfallsföreskrifter

inte om dispens för uppehåll föreligger.

15 § Vid ägarbyte av fastighet ska den avflyttande fastighetsinnehavaren anmäla ändringen till kommunen i samband med bytet.

16 § Verksamhetsutövare ska lämna avfall under kommunalt ansvar till kommunen. Verksamhetsutövare är ansvarig för att sådant avfall som kommunen inte är skyldig att hämta, omhändertas på ett sådant sätt så att olägenhet för människors hälsa och miljö inte uppkommer.

2. Sortering och överlämning av avfall under kommunalt ansvar

Skyldighet att sortera avfall

17 § Fastighetsinnehavare, nyttjanderättshavare, hushåll och andra som innehar avfall under kommunalt ansvar ska sortera ut avfallsslag i enlighet med bilaga 1 och hålla det skilt från annat avfall.

~~Fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättshavaren ska sortera ut avfallsslag enligt bilaga 1, och hålla dessa skilda från annat avfall.~~

17 a § Utsortering av matavfall är obligatorisk för:

- verksamheter som omfattas av kommunalt ansvar, träder i kraft 1 januari 2024,
- flerbostadshus, träder i kraft 1 januari 2026, och
- hushåll i småhus, såväl för fritidshus som för permanentboende inom hämtningsområde 1, träder i kraft 1 januari 2027.

17 b § Förpackningsavfall i form av

1. papper och kartong,
2. plast
3. färgat glas,
4. ofärgat glas,
5. metall,
6. trä, och
7. material som inte avses i 1-6 (övrigt förpackningsmaterial) ska enligt 3 kap. 4 § avfallsförordningen (2020:614) sorteras ut från annat avfall.

Fastighetsnära insamling

Hushåll i småhus, såväl för fritidshus som för permanentboende ska lämna utsorterade förpackningar enligt 1-4 fastighetsnära i separata fack i fyrfackskärlet eller tvåfackskärlet, gäller hushåll där tvåfackshämtning eller fyrfackshämtning är möjlig. Träder i kraft 1 januari 2024.

För hushåll där tvåfackshämtning eller fyrfackshämtning inte är möjlig ska utsorterade förpackningar enligt 1-5 lämnas ett insamlingssystem som kommunen eller kommunens utförare tillhandahåller.

KS2023/1128 Avfallsföreskrifter

I hushåll där det uppstår mer förpackningsavfall än vad som ryms i tvåfackskärnen eller fyrfackskärlet får överblivet förpackningsavfall även lämnas på kommunens återvinningsstationer eller i ett insamlingsystem som kommunen eller kommunens utförare tillhandahåller.

Hushåll ska lämna utsorterade förpackningar enligt 5-7 ovan till ett insamlingsystem som kommunen eller kommunens utförare tillhandahåller.

Flerbostadshus

Vid nyproduktion eller ombyggnad av flerbostadshus ska fastighetsnära insamling av utsorterade förpackningar enligt 1-5 ske från 1 januari 2024. Förpackningarna ska lämnas i särskilda behållare för respektive fraktion. För övriga flerbostadshus gäller kravet på fastighetsnära insamling av utsorterade förpackningar från 1 januari 2027.

Skrymmande förpackningsavfall

Hushåll ska sortera ut skrymmande förpackningsavfall från annat avfall under kommunalt ansvar och från förpackningsavfall enligt punkterna 1-7 och lämna det till ett insamlingsystem som kommunen eller kommunens utförare tillhandahåller.

Retursystem

Plastflaskor och metallburkar som är avsedda för ett retursystem enligt 4 kap. 3 § förordningen (2022:1274) om producentansvar för förpackningar ska lämnas till retursystemet.

Av 3 kap. 4 a § avfallsförordningen (2020:614) framgår att den som har en förpackning som innehåller avfall ska se till att förpackningen skiljs från innehållet. Detta gäller dock inte en förpackning som innehåller farligt avfall eller läkemedelsavfall, om förpackningen underlättar den praktiska hanteringen av avfallet. Förpackning som innehåller farligt avfall eller rester av farligt avfall ska i stället hanteras som farligt avfall enligt 3 kap. 11 a § avfallsförordningen (2020:614).

Hushåll ska lämna förpackning som innehåller läkemedelsavfall som inte är farligt avfall till apotek i enlighet med förordning (2009:1031) om producentansvar för läkemedel.

17 c § Returpapper ska enligt 3 kap. 3 § avfallsförordningen (2020:614) sorteras ut separat och lämnas till ett insamlingsystem som kommunen eller kommunens utförare tillhandahåller.

17 d § Avfall i form av invasiva växter ska sorteras ut och hållas skiljt från annat avfall och sorteras ut från annat biologiskt avfall samt hanteras i enlighet med sorteringsanvisningarna till avfallsföreskrifterna.

17 e § Sådant bygg- och rivningsavfall i form av schaktmassor som lyder under kommunalt ansvar enligt 15 kap. 20 och 20 a §§ miljöbalken ska sorteras ut samt hanteras i enlighet med bilaga 1.

17 g § Ytterligare föreskrifter om sortering återfinns i bilaga 1.

KS2023/1128 Avfallsföreskrifter

18 § Fastighetsinnehavare ska säkerställa möjligheter för nyttjanderättshavare, hushåll och andra som nyttjar fastigheten att sortera ut och hålla åtskilda de avfallsfraktioner som enligt dessa föreskrifter ska överlämnas till kommunen eller kommunens utförare för borttransport.

~~Fastighetsinnehavaren ska göra det möjligt att sortera ut och hålla de avfallsslag åtskilda som enligt dessa föreskrifter ska överlämnas till kommunen för borttransport.~~

19 § Nyttjanderättshavaren ska sortera ut avfall i de behållare som fastighetsinnehavaren tillhandahåller.

20 § Fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättshavaren ska sortera ut förpackningar och returpapper i det insamlingssystem som tillhandahålls av producenterna eller kommunen.

Skyldighet att överlämna avfall under kommunalt ansvar

21 § Avfall under kommunalt ansvar ska lämnas till och transporteras bort av kommunen eller kommunens utförare, om inte annat sägs i dessa föreskrifter och dess bilaga 1.

~~Avfall under kommunalt ansvar ska lämnas till kommunen för borttransport~~
Detta ska ske genom abonnemang på avfallstjänster och vid behov genom beställning av enstaka hämtning, om inte annat anges i dessa föreskrifter eller i bilagan till dessa föreskrifter. Avfall som omfattas av producentansvar ska lämnas i producenternas eller kommunens insamlingssystem.

Grovavfall, trädgårds- och parkavfall, farligt avfall, bygg- och rivningsavfall samt annat avfall under kommunalt ansvar som markerats i bilaga 1, får lämnas till annan än kommunen eller kommunens utförare, för borttransport till den eller de platser i kommunen där kommunen tar emot sådant avfall.

Yrkesmässiga utförare får dock endast anlitas av yrkesmässig verksamhet för avfall som uppstått i den egna verksamheten.

Enligt 5 kap. 18 § avfallsförordningen (2020:614) ska yrkesmässig verksamhet som lämnar avfallet till någon annan än kommunen eller de som kommunen anlitat, kontrollera att den som tar emot avfallet har gjort de anmälningar eller har de tillstånd som krävs för hanteringen. Vid yrkesmässig transport av farligt avfall inklusive elavfall, ska även upprättas transportdokument och utföras den anteckning och rapportering som krävs enligt 6 kap. avfallsförordningen.

22 § Utsorterade avfallsslag ska hämtas vid fastigheten, avfallsutrymmet, vid överenskommen eller anvisad plats enligt 61 § eller lämnas enligt instruktioner i bilaga 1.

KS2023/1128 Avfallsföreskrifter

23 § Det utsorterade avfallet ska transporteras bort så ofta att olägenhet för människors hälsa och miljön inte uppstår.

24 § För fastigheter anslutna till en kommunalt ägd sopsug ska denna användas för överlämning av rest- och matavfall.

Krav på behållare, anordningar och emballage

25 § I behållare och avfallsutrymme får endast det avfall lämnas som behållaren och utrymmet är avsett för.

Avfall ska vara emballerat så att skada eller olägenhet för människors hälsa och miljön inte uppkommer. Glödande avfall får inte lämnas till kommunens avfallshantering. Kraven på emballering finns i bilaga 1.

26 § Hämtningsintervall och storlek på behållare ska motsvara behovet av borttransport från fastigheten. Kommunen fastställer intervall för hämtning utifrån bilaga 2, samt placering, typ, storlek och antal behållare vid fastighet. ~~efter samråd med fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättshavaren.~~ Vid behov samråds fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättshavaren.

27 § Behållare och anordningar som används för insamling av avfall under kommunalt ansvar ska vara godkända av kommunen. Endast de behållare som föreskrivs enligt avfallstaxan och kan tömmas med den utrustning som används i kommunens insamlingssystem får användas.

28 § Fastighetsinnehavare svarar själv för montering av sopsäck i säckhållare, samt om innersäck i kärl förekommer även denna montering.

29 § Lock/manlucka till avloppsanläggning, fettavskiljare och fosforfälla ska kunna öppnas av en person. Lock/manlucka ska vara försedd med handtag och får inte väga mer än 15 kg såvida inte särskilda skäl föreligger. Om locket kan skjutas åt sidan utan att i något avseende behöva lyftas kan en vikt om 40 kg accepteras. Lock/manlucka ska vara barnsäkrad och får vid tömningstillfället inte vara övertäckt.

30 § Anslutningar för sugslang till avloppsanläggning, fettavskiljare och fosforfälla ska vara av den typ som kommunen anvisat.

Avfallsutrymme

31 § Utrymmen för avfallshantering ska svara mot det behov som föreligger och i övrigt vara anordnade enligt kommunens anvisningar i dessa lokala avfallsföreskrifter. För detaljer om dimensionering m.m, se Avfall Sveriges handbok för avfallsutrymmen.

- a) Avfallsutrymme ska vara väl tilltaget och flexibelt. Storleken på utrymmet bestäms av storleken på det antal behållare som behöver finnas där.
- b) Där kärl hanteras ska den fria gångytan mellan kärnen vara minst 1,5 meter bred och avståndet mellan varje kärl minst 6 cm (se illustration i bilaga 4).

KS2023/1128 Avfallsföreskrifter

- c) Kärll ska placeras med draghandtaget ut mot gången.
- d) Avfallsutrymme/förvaringsplats ska vara placerat i markplan.
- e) Avfallsutrymme ska ha en egen entré om inte särskilda skäl finns.
Avfallsutrymmet får inte placeras så att avfall måste transporteras genom utrymmen där personer vistas mer än tillfälligt eller där livsmedel förvaras.
- f) Avfallsutrymmet får inte placeras så att matavfall måste transporteras genom kommunikationsutrymmen i direkt anslutning till utrymmen där personer vistas mer än tillfälligt eller där livsmedel förvaras.
- g) Avfallsutrymme/förvaringsplats ska placeras och utformas så att det är tillgängligt för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga.
Dörrar, eventuella lock, handtag, inkast etc. ska utformas och placeras så att de kan användas och öppnas av personer som har nedsatt styrka eller som t.ex. är rullstolsburna. Om container används ska den ha ramp så att alla kan använda den.
- h) Dörröppning som används vid hämtning av avfall ska:
 - om matavfall, restavfall och återvinningsmateriel hanteras: ha ett karmdagmått om minst 1,0 meter och en fri höjd om minst 2,0 meter.
 - om grovavfall hanteras: ha ett karmdag mått om minst 1,2 meter och en fri höjd om minst 2,0 meter.
 - inte ha tröskel, trappsteg eller nivåskillnad. I undantagsfall kan tröskel tillåtas om den förses med ramp på båda sidor.
 - ha skyddsplåt på dörrkarm som skydd mot nötning, slag och stötar.
- i) Dörr som används vid hämtning av avfall ska:
 - vara lätt att öppna och stänga. Tunga dörrar ska förses med dörröppningsautomatik och inte orsaka störande buller.
 - ha uppställningsanordningar som enkelt kan aktiveras. Antalet dörrpassager ska så långt som möjligt minimeras.
 - ha släplis som skydd mot skadedjur.
 - kunna öppnas inifrån utan nyckel. Låsvred ska ha skydd som förhindrar att låset skadas av slag eller påkörning.
 - ha skyddsplåt på insidan dörrblad som skydd mot nötning, slag och stötar.
- j) Det är bra om alla avfallsutrymmen i ett bostadsbestånd kan öppnas med samma nyckel. Kodlås kan användas.
- k) Rumshöjd i avfallsutrymme eller förvaringsplats ska vara minst 2,1 meter.
Installationer får inte begränsa den fria höjden.
- l) Vägg i avfallsutrymme ska vara försedd med avbärrarlist som skydd mot nötning, slag och stötar. Avbärrarlisten ska åtminstone täcka väggens yta mellan 0,95 meter och 1,25 meter räknat från golvet.
- m) Strömbrytare i avfallsutrymme ska placeras på en höjd om ca 1,3 meter över golv. Eluttag bör finnas på lämpliga ställen.
- n) Avfallsutrymme/förvaringsplats ska utformas så att det är lätt att hålla rent.
Kravet omfattar även installationer och övrig utrustning. Golv i avfallsutrymme ska vara halkfritt och lätt att rengöra. Kravet omfattar även markyta på förvaringsplats.
- o) Belysningen ska vara snabbtändande och finnas både i och utanför avfallsutrymmet.
- p) Ljusstyrkan ska vara minst 100 lux. Det är lämpligt att använda flera armaturer för att öka ljusspridningen och säkerheten om någon lampa går

KS2023/1128 Avfallsföreskrifter

- sönder.
- q) Rörelsedetektor kan användas och kan vara inställda så att lampan/ lamporna tänds direkt när dörren öppnas och hålls tänd/tända hela tiden som någon befinner sig i rummet.
 - r) I avfallsutrymme ska god ventilation finnas.
 - s) Avfallsutrymme ska utformas så att råttor och andra skadedjur hindras att komma in. Öppningar större än 5,0 mm får inte förekomma. Nät ska finnas för ventilationsöppning. Om avfallsutrymmet är råttosäkert behöver kärnen inte ha lock.
 - t) Avfallsutrymme för matavfall bör vara kylt alternativt utrustat med annan utrustning som förhindrar uppkomsten av lukt eller att annan olägenhet för människor och miljö uppstår. Lock rekommenderas dock för att minska risken för lukt.
 - u) Avfallsutrymme ska vara väl isolerat mot bostad eller arbetslokal som ligger vägg i vägg med utrymmet. Avlämning av avfall samt hämtning/tömning får inte medföra bullerstörning för de som bor eller vistas i närheten av avfallsutrymme eller lastningsplats.
 - v) Avfallsbehållare ska vara tydligt märkta med uppgift om vilken typ av avfall som ska läggas i respektive behållare. Märkning och information om sortering bör även finnas på vägg, anslagstavla eller liknande. Skyltar ska på ett tydligt sätt kommunicera både via text på svenska och lättförståeliga symboler, vilket avfall som ska sorteras i respektive behållare. Exempel på godkänt skyltsystem är det nordiska gemensamma skyltsystemet för avfallssortering.
 - w) Gemensamt avfallsutrymme/förvaringsplats ska vara försett med information om till vem/vilka som avfallslämnare ska vända sig vid driftstörning.

Anskaffande och ägande

32 § Kommunen äger och tillhandahåller latrinbehållare, kärl, säckar, säckhållare och containrar. Fastighetsinnehavaren kan äga eller hyra container.

Fastighetsinnehavaren anskaffar, installerar och äger bottentömmande behållare, enskilda avloppsanläggningar och fettavskiljare, **samt tillbehör till dessa.**

Fastighetsinnehavaren äger eller hyr mobil toalett.

Säckhållare och sopsäckar tillhandahålls av kommunen om inte annat överenskommit.

Kompostbehållare ägs av fastighetsinnehavare.

Sopsugsanläggningen på Kongahälla ägs av kommunen. Inkasten till sopsugen ägs av fastighetsägarna.

33 § Ägare av behållare ansvarar för märkning, reparation och, vid behov, utbyte av behållare. När kommunen ska utföra sådant underhåll ska behållaren vara tillgänglig. Märkning ska ske enligt anvisning från kommunen.

34 § Fastighetsinnehavaren ansvarar för och bekostar installation och underhåll av övriga inom fastigheten förekommande anordningar och utrymmen för avfallshanteringen.

KS2023/1128 Avfallsföreskrifter

35 § Avfallskvarn för matavfall får endast undantagsvis anslutas till spillvattenledning om huvudmannen efter ansökan skriftligen medger detta. Vid sådant medgivande ska åtgärder vidtas för att separera matavfallet.

Ny-Anläggande eller ändring av hämtställe

36 § När utrymme för kärl, enskilda avloppsanläggningar, sopsug och bottentömmande behållare installeras eller anläggs ska lämplig plats utses med hänsyn till vad som är god arbetsmiljö vid avfallshantering och för att förebygga olägenheter såsom buller, skadedjur och lukt, eller trafikolyckor och risker med hängande last vid tömning med kranbil. Instruktioner och anvisningar som meddelats av kommunen ska följas. Hämtningsfordonet får vid hämtning inte hindra annan trafik.

37 § Inom område med gemensam förvaltning för ett flertal fastigheter, inom bostadsrättsförening, samfällighetsförening eller inom grupp av hus/villor där gemensamt avfallsutrymme är anordnat sker hämtning endast vid gemensamt avfallsutrymme, om inte särskilda skäl föreligger.

38 § Avfallsutrymme/förvaringsplats för **flerbostadshus, verksamheter, samfälligheter eller liknade** ska placeras så nära de bostäder som det ska betjäna som möjligt och i omedelbar anslutning till bilväg. Avståndet till mellan avfallsutrymme/förvaringsplats och bostadsentré ska inte överstiga 25 meter om inte särskilda skäl föreligger.

39 § Vid en återvändsgata ska det finnas en vändplats som är dimensionerad för hämtningsfordon. Vändplatsen kan utformas som en vändplan eller som en trevägskorsning, **se illustration i bilaga 3**.

40 § a För **befintliga anläggningar och** vid anläggande av enskilda avloppsanläggningar, fettavskiljare eller tank för matavfall ska avståndet mellan uppställningsplats för hämtningsfordon och anslutningspunkt för tömning inte överstiga 10 meter, såvida inte särskilda skäl föreligger. Sträckan ska vara fri från hinder och skarpa svängar som försvårar slangdragning. Höjdskillnaden mellan fordonets uppställningsplats och botten på anläggningen ska vara mindre än 6 meter, om inte särskilda skäl föreligger. Lock eller manlucka ska uppfylla kraven enligt 29 §.

40 § b Bottentömmande behållare eller anläggning som kräver byte av filterkassett eller filtersäck ska anläggas så att den är åtkomlig för hämtningsfordon med kran. Inga hinder inom kranens rörelseområde får finnas. Lyft får inte ske över, väg/gata, gång och cykelbana, parkeringsplats etc.

Anläggande ska ske så att avståndet mellan kranfordonets uppställningsplats och filterkassett eller filtersäck inte överskrider 4 meter för filterkassett eller filtersäck som väger högst 1000 kilogram, om inte särskilda skäl föreligger. Den fria höjden ska vara minst 7 meter.

KS2023/1128 Avfallsföreskrifter

För tömning av botten tömmande behållare får avståndet mellan hämtningsfordonets uppställningsplats och behållaren inte överskrida 5 meter, om inte särskilda skäl föreligger.

3. Förutsättningar för hämtning av avfall under kommunalt ansvar

41 § Kärll ska på hämtningsdagen vara uppställda i omedelbar anslutning till hämtningsfordonets uppställningsplats.

För hämtning av **förpackningar**, tidningar, restavfall, matavfall och blandat avfall utgår en avgift enligt avfallstaxan om dragvägen överstiger 3 meter för villor, radhus och fritidshus och 10 meter för flerbostadshus och verksamheter. För hämtning av trädgårdsavfall i kärll får ingen dragväg förekomma.

För styckvis hämtning av grovavfall får dragvägen vara högst 10 meter mätt från avfallsutrymmets dörr till hämtningsfordonets bakre del och vägen ska ha en fri bredd på minst 1,2 meter vid rak passage.

42 § Dragvägen mäts från behållaren eller avfallsutrymmets mittpunkt och hämtningsfordonets inmatningsanordning uppställd på närmast möjliga godkända angoringsplats. Avståndet mäts som enkelt gångavstånd. Hinder i form av dörrar, grindar, och liknande mäts inte. Varje trappsteg räknas som två meter. Gång och cykelbana räknas ej.

43 § **Dragvägen ska vara jämn, hårdgjord och halkfri samt utan trösklar och trappsteg eller trånga passager.** Om friktionen mellan kärll och underlag är hög eller om lutningen är stor måste kärlet vara lättare än om underlaget är plant. Dragväg ska ha en fri höjd om minst 2,1 meter och ha en fri bredd på minst 1,2 meter vid rak passage. Träd och annan växtlighet får inte inkräkta på den fria höjden. Där dragvägen ändrar riktning ska bredden vara minst 1,35 meter. Lutningen mellan avfallsutrymme och lastplats bör inte överstiga 1 meter på 20 meter och får vara högst 1 meter på 12 meter vid nyanläggande. Trottoarkant eller liknande nivåskillnad i dragväg ska vara avfasad. Transportband eller hiss i dragväg får inte förekomma.

Rengöring och tillsyn

44 § Fastighetsinnehavaren har ansvar för rengöring och tillsyn av behållare samt anläggning. Behållare och anläggningar ska ges regelbunden service för att förebygga störningar i anordningens funktion och olägenhet såsom buller, lukt och dylikt. Ansvaret för rengöring och tillsyn gäller oavsett ägarförhållande.

45 § Såväl behållare som inom fastigheten förekommande anläggningar, anordningar och utrymmen för avfallshantering ska skötas och hanteras så att kraven på god arbetsmiljö uppfylls, onödigt slitage undviks och risken för olycksfall minimeras.

KS2023/1128 Avfallsföreskrifter

Åtgärder inför hämtning av avfall som lämnas i kärl eller säck

46 § Fastighetsinnehavaren ska tillhandahålla nycklar, portkoder och dylikt så att kommunen har tillträde till de utrymmen på fastigheten där arbetet ska utföras. Fastighetsinnehavaren ska meddela kommunen ändringar innan hämtning utförs. Fastighetsinnehavaren ska förbereda anläggningar, anordningar och behållare så att de är tillgängliga för tömning med de fordon som används i kommunens insamlingssystem.

47 § Fastighetsinnehavaren ska skydda anläggning, anordning, behållare eller annan egendom från skador som kan uppstå vid tömning.

48 § Vid tömning av behållare ska fastighetsinnehavaren se till att den inte fylls så mycket att den inte kan stängas eller så att tömning försvåras på annat sätt. Behållaren får heller inte vara så tung att det blir svårt att flytta den, då det krävs för tömning, eller att arbetsmiljökrav inte kan uppfyllas. Säck får maximalt väga 15 kg. Överfull, för tung och/eller trasig avfallsbehållare hämtas först när avfallet paketerats om, vid nästa ordinarie hämtningstillfälle eller vid beställning av extra hämtning i enlighet med avfallstaxan. Detsamma gäller om avfallsbehållaren innehåller dåligt emballerade stickande eller skärande föremål.

49 § Behållaren ska vara fri från snö och is vid hämtningstillfället.

50 § Fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättshavaren ska försluta latrinbehållare och rengöra den på utsidan innan hämtning sker.

51 § Kärl ska placeras med draghandtaget utåt så att hämtningsspersonal inte behöver vända på det för att kunna flytta det. Alla hinder på dragvägen ska undanröjas så att kärlet är lätt tillgängligt. Avfallsbehållare ska vid hämtningstillfället vara uppställd enligt 41 §, en överenskommen plats eller vid en av kommunen anvisad plats.

52 § Vid hämtning med båt ska säck placeras i omedelbar anslutning till båtens anöringsplats, en överenskommen plats eller vid en av kommunen anvisad plats. Brygga som utnyttjas vid hämtning ska vara så dimensionerad och ha tillräckligt vattendjup och hållas i sådant skick att den är möjlig att angöra av kommunens båt utan risk för skada. Platsen för angöring ska hållas fri från förtöjda båtar, tampar, och bojar på **hämtningsdagen**.

Åtgärder inför hämtning av avfall från anläggningar

53 § Inför tömning ska fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättshavaren förbereda anläggningen så att tömning kan ske med det fordon som används.

54 § Det åligger fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättshavaren att inför hämtningstillfället placera filtersäck, filterkasett eller annan flyttbar behållare som ska tömmas med fordon utrustat med kran, inom längsta tillåtna avstånd enligt **40a-40b §**. Om så inte är fallet töms inte avfallet och ett nytt tömningsförsök görs vid ett senare tillfälle, om annat inte överenskommit med kommunen. Fastighetsinnehavaren

KS2023/1128 Avfallsföreskrifter

ansvarar för att tillföra anläggningen nytt filtermaterial.

55 § Enskilda avloppsanläggningar, fettavskiljare och tankar för matavfall ska vara lätt tillgängliga för tömning. Om lös sugledning används ska denna placeras ut av fastighetsägaren innan tömning. Dragväg får bestå av annat material än hårdgjord yta under förutsättning att risk för att renhållningsarbetarna kan komma att slinta, snubbla etc. är förebyggd. Dragväg och utrymme runt avloppsanläggning, fettavskiljare och fosforfälla ska i övrigt vara fri från hinder. Till hinder räknas bl.a. staket, murar, stubbar, planteringar, annan växtlighet etc. Dragväg ska vara snöröjd och halkbekämpad vintertid. Om så inte är fallet töms inte avfallet förrän vid nästa ordinarie hämtningstillfälle, om annat inte överenskommit med kommunen.

Lock eller manlucka som öppnas manuellt får inte vara övertäckt eller fastfruset när tömning ska ske.

56 § Anläggningen ska vara tillsluten på ett barnsäkert sätt och försedd med de säkerhetsanordningar som behövs med hänsyn till anläggningens beskaffenhet och belägenhet.

57 § Tydliga instruktioner på svenska som behövs i samband med hämtning ska tillhandahållas av fastighetsinnehavaren och nyttjanderättshavaren i god tid innan tömning och ska finnas tillgängliga i direkt anslutning till anläggningen. Avloppsanläggning, fettavskiljare och fosforfälla ska vara märkt på sådant sätt att förväxling med annan fastighetsinnehavare eller annan typ av anläggning är förebyggd. När anläggningen är belägen utanför fastigheten kan den vara markerad med skylt som anger till vilken fastighet anläggningen tillhör

58 § Fastighetsinnehavaren är skyldig att vidta erforderliga åtgärder för att skydda sin anläggning från skador vid tömning.

59 § Kommunen ska ha tillträde till de utrymmen på fastigheten där arbetet ska utföras. Nycklar, port- koder och dylikt ska tillhandahållas.

60 § När en avloppsanläggning tas ur bruk, till exempel efter anslutning till kommunalt avloppsnät eller annan godkänd avloppsanläggning ska den sluttömmas. Sluttömning beställs av fastighetsinnehavaren hos kommunen.

Hämtnings- och transportvägar

61 § Hämtning av avfall under kommunalt ansvar sker normalt vid fastighetsgränsen, vid en överenskommen plats eller vid en av kommunen anvisad plats. Anvisning av plats görs av kommunstyrelsen.

Om det på hämtningsdagen finns temporära hinder i bilväg som fastighetsinnehavaren har rådighet över ska fastighetsinnehavaren ombesörja egen transport av avfallsbehållare till för hämtningsfordonet närmsta farbara väg. Avfallsbehållare ska då vara tydligt uppmärkt med uppgift om fastighetsinnehavare.

KS2023/1128 Avfallsföreskrifter

62 § Fastighetsinnehavaren ska se till att transportväg fram till den uppställningsplats som används vid hämtning, hålls i farbart skick.

63 § Transportvägen ska inför hämtning ha fri sikt, hållas fri från hinder, röjas från snö och hållas halkfri. Snövallar får inte inkräkta på vägbredden. Om bilväg är grusväg ska den dammbindas sommartid.

64 § Vaghållare av enskild väg som utnyttjas vid hämtning av avfall under kommunalt ansvar ska se till att vägen är dimensionerad och hållas i sådant skick att den är farbar vid varje hämtningstillfälle, för de hämtningsfordon som normalt används i hämtningsområdet.

Bilväg ska vara utformad för minst belastningsklass 2 (BK2) och får inte utgöras av gång och/eller cykelbana, innergård i bostadsområde, skolgård eller liknande.

Bilväg kan heller inte utgöras av väg/gata eller annan yta där lastbilstrafik inte är tillåten.

Bilväg ska ha en fri höjd om minst 4,7 meter. Träd och annan växtlighet får inte inkräkta på den fria höjden, [se illustration i bilaga 3](#).

65 § För befintlig bilväg gäller att rak sträcka på väg, gata eller annan yta där hämtningsfordon framförs är minst 0,5 meter bredare än fordonet. I kurvor ska körbanan vara så bred att hämtningsfordonet kan komma fram utan backningsmanöver och/eller utan att körning sker med hjulen utanför vägbanan.

Det fria utrymmet vid sidan om hämtningsfordon ska vid såväl raka sträckor som i kurvor vara minst en meter bredare än fordonet (inkl. backspeglar). Området ska även ha jämnt underlag och tillräcklig bärighet för en person med fyllt kärl.

66 § Vid nyanläggande av bilväg gäller att denna ska vara minst 5,5 meter bred om körning i båda riktningarna förekommer. Om parkering tillåts ska bilvägen vara bredare. Om bilvägen är mötesfri och gällande trafikregler inte medger parkering av fordon får den vara smalare.

Bilvägen ska dock vara minst 3,5 meter bred. I kurvor ska körbanan vara så bred att hämtningsfordon kan komma fram utan backningsmanöver och/eller utan att körning sker med hjul utanför vägbana. Träd och annan växtlighet får inte inkräkta på vägbredden.

67 § ~~Backande av hämtningsfordon är ingen tillåten arbetsmetod.~~

Bilväg som är återvändsgata ska därför ha vändmöjlighet. Vändplan för ett normalstort hämtningsfordon ska normalt ha en diameter om 18 meter med en hindersfri remsa om ytterligare 1,5 meter runt om.

Alternativ till detta är en vändplats eller en trevägskorsning som möjliggör en så kallad T-vändning, se illustration i bilaga 3.

KS2023/1128 Avfallsföreskrifter

68 § Om farbar väg inte kan upprättas ska fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättshavaren avlämna avfallet på plats som överenskommes med eller anvisas av kommunen enligt 61 §.

69 § Kärlet ska placeras i enlighet vad som sägs i 41 §. Fastighetsinnehavaren ska se till att den väg som kärlet behöver dras av den som utför hämtningen hålls i sådant skick att kärl utan svårighet kan förflyttas. Dragvägen ska inför hämtning hållas **hårdgjord**, fri från hinder, röjas från snö och hållas halkfri. Om så inte är fallet hämtas inte avfallet förrän vid nästa ordinarie hämtningstillfälle, om annat inte överenskommits.

4. Hämtningsområde och hämtningsintervall

70 § Kommunen utgör två hämtningsområde (se bilaga 5).

- Område 1: Hela kommunen förutom öar som saknar fast land eller bilfärjeförbindelse. Dock ingår Klåverön. Hämtning av bygg- och rivningsavfall, **förpackningar**, tidningar och trädgårdsavfall tillhandahålls inte på Klåverön.
- Område 2: Öar som saknar fast land eller bilfärjeförbindelse. Ingen hämtning erbjuds för bygg- och rivningsavfall, **förpackningar**, tidningar och trädgårdsavfall i område 2.

I hämtningsområde 2 ska fastighetsinnehavaren ställa säck med, mat- och/eller restavfall på den plats som har anvisats av kommunen på ön eller fastlandet. Hämtningsintervall och typ av behållare fastställs enligt bilaga 2.

~~Matavfall ska sorteras ut och behandlas genom kommunens insamlingssystem eller genom kompostering på den egna tomten.~~

71 § Ordinarie hämtning av avfall under kommunalt ansvar sker med de intervall som framgår av bilaga 2.

5. Åtgärder om föreskrift inte följs

72 § a Kommunen eller den som kommunen anlitar har rätt att inte utföra ordinarie hämtning om föreskrifterna inte följs. Efter rättelseåtgärder från fastighetsinnehavaren ska avfallet hämtas antingen vid nästa ordinarie hämtningstillfälle eller efter beställning av extrahämtning mot avgift.

72 § b Vid felsortering av avfall vid fastighetsnära insamling eller vid överenskommen eller anvisad plats i system som avser den enskilda fastigheten eller mer än en fastighet såsom en gemensamhetsanläggning eller plats som är anvisad eller överenskommen för flera fastigheter kan felsorteringsavgift debiteras i enlighet med vad som närmare framgår av kommunens avfallstaxa.

Med felsortering av avfall vid fastighetsnära insamling avses vad som kan verifieras vid en okulär besiktning av innehållet i ett kärl eller anordning och där felsorteringen innebär att sortering inte har skett i kärl eller anordningar på det sätt som är reglerat med stöd av dessa föreskrifter eller dess bilaga 1.

KS2023/1128 Avfallsföreskrifter

72 § c Om kommunen eller den som kommunen anlitar vid upprepande okulära besiktningar konstaterar att matavfallskärlet är tomt eller att matavfall lämnas i behållaren för restavfall, eller kommunen på annat sätt gör sannolikt eller konstaterar att matavfall från fastigheten inte omhändertas på det sätt som medgivits enligt 81 § eller föreskrivits i 17a §, kan felsorteringsavgift debiteras i enlighet med vad som närmare framgår av kommunens avfallstaxa.

72 § d Vid upprepade avvikelser från gällande abonnemang, så kan Miljö- och byggnadsnämnden besluta om ändring i abonnemanget om det behövs för att hantera avfallet som uppstår på fastigheten i enlighet med dessa föreskrifter.

6. Särskilt om verksamheters avfall under kommunalt ansvar

73 § Avfall under kommunalt ansvar från verksamheter ska hållas skilt från annat avfall än avfall under kommunalt ansvar. För avfall under kommunalt ansvar från verksamheter gäller föreskrifterna om ej annat anges.

Konsumentelavfall lämnas vid kommunens insamlingsställe eller efter vad som anges i bilaga 1.

Anmälan avseende insamling av förpackningsavfall för samlokaliserade verksamheter

74 § En verksamhet i en fastighet som har fastighetsnära insamling av förpackningsavfall och som har en avfallshantering som är samlokaliserad med hushållens ska anmäla till kommunen att den vill ha kommunal insamling senast en månad innan insamlingen ska påbörjas.

Verksamheter som har avfallshantering som är samlokaliserad med hushåll och som har anmält att verksamheten vill ha kommunal insamling av förpackningsavfall eller skrymmande förpackningsavfall ska sortera ut förpackningsavfallet i enligt 17 b § och lämna det till ett insamlingssystem som kommunen eller den som kommunen anlitar tillhandahåller.

För plastflaskor och metallburkar som är avsedda för ett retursystem gäller i stället att sådana alltid ska lämnas till retursystemet i enlighet med 17 b §. Bestämmelsen i 17 b § om att utsorterat läkemedelsavfall och förpackningar innehållande läkemedelsavfall ska lämnas till apotek, gäller endast hushåll.

Närmare föreskrifter om sortering återfinns i bilaga 1.

Avfallsanordningar

75 § Avfallsanordningar, till exempel fett- och oljeavskiljare, ska skötas och tömmas så att de har fullgod funktion och inte orsakar olägenhet. Med fullgod funktion menas att avfallsanordningen fungerar så som avsett och därmed inte orsakar någon skada på miljö, människors hälsa eller andra anordningar och verksamheter. Se bilaga 1 för särskilda krav på vissa anordningar.

KS2023/1128 Avfallsföreskrifter

7. Annat avfall än avfall under kommunalt ansvar från verksamheter

Se bilaga 1 för särskilda krav.

Uppgiftsskyldighet

76 § Den som bedriver en yrkesmässig verksamhet inom kommunen som ger upphov till annat avfall än avfall under kommunalt ansvar ska lämna de uppgifter om arten, sammansättningen, mängden eller hanteringen av avfallet som behövs som underlag för kommunens renhållningsordning.

77 § För den som driver en yrkesmässig verksamhet och har oljeavskiljare ska resultat av utförda kontroller, tömningar och besiktningar lämnas årligen till kommunen. Därutöver ska information om anordningen lämnas vid nyinstallation, vid förändringar av verksamheten som rör oljeavskiljarens funktion eller på begäran av kommunen.

78 § Enligt 4 kap. 9 § avfallsförordningen ska den som är innehavare av en hamn lämna uppgift om behovet av avfallshantering enligt 4 kap. 8 § avfallsförordningen till kommunen.

8. Undantag för avfall under kommunalt ansvar

Kompostering, annan återvinning eller bortskaffande av visst avfall under kommunalt ansvar

79 § Avfall får endast tas om hand på den egna fastigheten under förutsättning att det kan ske utan risk för olägenhet för människors hälsa och miljön.

80 § Matavfall bör sorteras ut och behandlas genom kommunens insamlingsssystem eller genom kompostering på den egna tomten. I kärl för insamling av matavfall får inget annat än matavfall läggas. I hämtningsområde 2 ska matavfall sorteras ut och behandlas enligt ovan om inte särskilda skäl finns.

81 § Kompostering av matavfall på fastigheten får endast ske efter anmälan till Miljö- och byggnadsnämnden. Komposten ska vara av typen varmkompost (isolerad), skadedjurssäker och utformas, placeras samt sköts på sådant sätt att olägenhet för människors hälsa och miljö inte uppkommer.

Anmälan eller tillstånd för yrkesmässig kompostering och annan behandling kan eventuellt krävas enligt miljöprövningsförordningen (2013:251).

82 § Trädgårdsavfall ska transporteras till återvinningscentral, om inte egen kompostering eller abonnemang för trädgårdsavfall förekommer. Avfallet ska hållas skilt från annat avfall, hanteras enligt bilaga 1 och enligt de instruktioner som ges vid återvinningscentral. Abonnemang för hämtning av trädgårdsavfall kan även tecknas i enlighet med avfallstaxa.

83 § Trädgårdsavfall som lämpar sig för kompostering (såsom löv, gräs eller annat grönt växtmaterial) får utan särskild anmälan enligt dessa föreskrifter medgivande

KS2023/1128 Avfallsföreskrifter

komposteras och nyttjas inom fastigheten om det kan ske utan olägenhet för människors hälsa och miljö.

84 §

a. Inom tätort, tätbebyggt område och område med detaljplan är eldning av löv, kvistar och annat trädgårdsavfall förbjudet under perioden 1 april - 30 september. Övrig tid av året får eldning av torrt trädgårdsavfall (endast ris, kvistar och mindre grenar men inte löv, gräs eller annat grönt växtmaterial, vilket bör komposteras), som inte kan utnyttjas för kompostering ske under förutsättning att eldning inte skapar olägenhet för människors hälsa och miljö och/eller att fara för brandspridning uppkommer.

b. Inom övriga delar av kommunen än de som omfattas ovan får eldning av löv, kvistar och annat torrt trädgårdsavfall i form av ris, kvistar och mindre grenar, ske under årets alla månader under förutsättning att eldningen inte skapar olägenhet för människors hälsa och miljö och/eller att fara för brandspridning uppstår.

c. För påskeld, valborgsmässoeld och liknande krävs tillstånd av Miljö- och byggnadsnämnden. Ansökan om tillstånd ska vara skriftlig. Utöver ovanstående ska Räddningstjänsten underrättas.

Att elda mat/restavfall, farligt avfall och grovavfall är aldrig tillåtet.

85 § Döda sällskapsdjur ~~hanteras~~ kan lämnas på veterinärkliniker och djurbegravningsplatser eller till Renovas specialugn i Sävenäs, Göteborg. Döda sällskapsdjur, förutom hästdjur, får också grävas ner enligt Jordbruksverkets föreskrifter (2010:59). Döda sällskapsdjur hanteras enligt bilaga 1.

Prövning av undantag

86 § Ansökan om undantag från dessa föreskrifter prövas av Miljö- och byggnadsnämningen om inget annat anges. Ansökan ska, oberoende av vem som prövar den, vara skriftlig och alltid innehålla uppgifter om vilka avfallsslag som avses samt en redogörelse för på vilket sätt avfallet avses omhändertas.

- a) Undantag från bestämmelserna i dessa föreskrifter kan inte ges retroaktivt. Undantag gäller från och med det datum beslut om undantag medgivits och till det datum som anges i beslutet. Om inget slutdatum anges i beslutet gäller detta tills dess att förhållandena ändras.
- b) Medgivna undantag är personliga och upphör i samband med byte av fastighetsinnehavare.
- c) Medgivna undantag kan upphävas med omedelbar verkan om:
 - I. Förhållandena ändras; dvs. om de förutsättningar som fanns när undantaget medgavs inte längre gäller.
 - II. Fastighetsinnehavare lämnat felaktiga uppgifter som legat till grund för medgivandet.

KS2023/1128 Avfallsföreskrifter

- III. Hanteringen inte sker efter angivna villkor.
- IV. Hanteringen visar sig orsaka olägenhet för människors hälsa och miljö.

Gemensam avfallslösning

87 § En eller flera avfallsbehållare, underjordsbehållare eller container får betjäna flera fastighetsinnehavare. Detta under förutsättning att kommunen givit sitt medgivande och **att bestämmelserna i dessa föreskrifter om fyllnadsgrad och vikt beaktas och att olägenheter för människors hälsa eller miljön inte uppstår. En av fastighetsinnehavarna ska förbinda sig att ansvara för uppställningsplats. Medgivande om gemensam avfallsbehållare kan återkallas om kommunen konstaterar att förutsättningar för medgivandet inte längre är uppfyllda.**

Varje ingående fastighet (boenhet) ska betala de avgifter som framgår av avfallstaxan. Delning av kostnad avser enbart de avgifter som framgår av avfallstaxan.

Gemensam kompost

88 § Två till varandra gränsande fastighetsinnehavare av villa, radhus och fritidshus kan under förutsättning att olägenhet för människors hälsa och miljö inte uppstår, samt efter ansökan till Miljö- och byggnadsnämnden, medges tillstånd att använda gemensam kompost om följande villkor är uppfyllda:

- a) Avståndet mellan de fastigheter som avses i ansökan är högst 100 m.
- b) Antalet personer som varmkomposten ska betjäna inte överstiger fem.
- c) Berörda fastighetsinnehavare gör en gemensam ansökan.

Uppehåll i hämtning av matavfall, restavfall och förpackningsavfall

89 §

- a) Permanentbostad kan efter ansökan till kommunen kan medges uppehåll i hämtning av matavfall, restavfall **och förpackningsavfall** under förutsättning att fastigheten är outnyttjad under en sammanhängande tid om minst fyra (4) månader. Med outnyttjad fastighet avses fastighet som endast besöks för tillsyn och där ingen vistelse som påkallar hämtning sker. Uppehåll medges som längst för ett (1) år i taget. Kompletta ansökan om uppehåll ska lämnas senast en (1) månad innan önskad uppehållsperiod.

Betalningsskyldigheten för den fasta delen av taxan kvarstår. Om sökanden återkommer till fastigheten utan att meddela detta utgår full hämtningsavgift för hela den period som ansökan om uppehåll omfattar.

- b) Verksamheter eller flerfamiljshus kan efter ansökan till kommunen medges uppehåll i hämtning av matavfall, restavfall **och förpackningsavfall** under förutsättning att fastigheten är outnyttjad under en sammanhängande tid om minst fyra (4) månader. Med outnyttjad fastighet avses fastighet som endast besöks för tillsyn och där ingen vistelse som påkallar hämtning sker. Uppehåll

KS2023/1128 Avfallsföreskrifter

medges som längst för ett (1) år i taget. Kompletta ansökan om uppehåll ska lämnas senast en (1) månad innan önskad uppehållsperiod.

Betalningsskyldigheten för den fasta delen av taxan kvarstår. Om sökanden återkommer till fastigheten utan att meddela detta utgår full hämtningsavgift för hela den period som ansökan om uppehåll omfattar.

- c) Fritidsboende kan efter ansökan till kommunen medges uppehåll i hämtning av matavfall, restavfall **och förpackningsavfall** under förutsättning att fastigheten är outnyttjad under hela perioden v.20 (maj)- v.37 (september). Med outnyttjad fastighet avses fastighet som endast besöks för tillsyn och där ingen vistelse som påkallar hämtning sker. Uppehåll medges som längst för ett (1) år i taget. Kompletta ansökan om uppehåll ska lämnas senast en (1) månad innan önskad uppehållsperiod.

Betalningsskyldigheten för den fasta delen av taxan kvarstår. Om sökanden återkommer till fastigheten utan att meddela detta utgår full hämtningsavgift för hela den period som ansökan om uppehåll omfattar.

- d) Fastighetsinnehavare till fastighet som är i sådant skick att den inte är beboelig kan efter ansökan till kommunen medges uppehåll. Kompletta ansökan om uppehåll ska lämnas senast en (1) månad innan önskad uppehållsperiod. Ett skriftligt intyg från fastighetsinnehavaren om att fastigheten är obeboelig ska bifogas ansökan om uppehåll.

Uppehåll medges endast för den period som fastigheten beräknas vara obeboelig. För obeboelig fastighet utgår ingen avgift enligt taxan om ansökan beviljas.

- e) Fastighetsinnehavare till dödsbon kan efter ansökan till kommunen medges uppehåll i hämtningen av matavfall, restavfall **och förpackningsavfall**. Skäl för uppehållet ska vara att fastigheten står tom och endast besöks för tillsyn och där ingen vistelse som påkallar hämtning förekommer.

För fastigheter som är dödsbon och inte nyttjas utgår ingen avgift enligt taxan.

Uppehåll i hämtning slam

90 § Uppehåll i tömning av slam från enskild avloppsanläggning kan efter ansökan till kommunen medges, om fastigheten inte kommer att nyttjas under en sammanhängande tid om minst 12 månader. Innan uppehåll medges ska avloppsanläggning vara tömd.

Efter tömningen får anläggningen inte brukas under uppehållsperioden. Uppehåll medges som längst för två (2) år i taget. Kompletta ansökan om uppehåll ska lämnas senast en (1) månad innan önskad uppehållsperiod.

Betalningsskyldigheten för den fasta delen av taxan kvarstår. Om sökanden

KS2023/1128 Avfallsföreskrifter

återkommer till fastigheten utan att meddela detta utgår ordinarie slamtömningsavgift för den period som ansökan om uppehåll omfattar.

Fastighetsinnehavare ska utan dröjsmål meddela tillståndsgivaren om förändrade förhållanden som påverkar medgivna undantag.

Eget omhändertagande av matavfall och restavfall

91 § Fastighetsinnehavare som själv kan ta hand om matavfall och restavfall från den egna fastigheten på ett sådant sätt att fara eller olägenhet för människors hälsa och miljö inte uppkommer kan efter ansökan till Miljö- och byggnadsnämnden i undantagsfall medges befrielse från skyldigheten att lämna sitt avfall till kommunen.

I samband med ansökan ska skälen till undantaget noggrant beskrivas samt hur olika typer av avfallslag kommer att omhändertas. Undantaget omfattar endast ett år i taget. Ansökan om förnyat undantag ska lämnas till Miljö- och byggnadsnämnden senast en månad innan undantagsperioden tagit slut.

Även om fastighetsinnehavare medgivits undantag för eget omhändertagande kvarstår betalningsskyldigheten för den fasta delen av taxan. Uppgifter om uppkomna avfallsvolymer ska lämnas till kommunen senast under mars månad varje år för den volym som uppkom året innan.

Anmälan eller tillstånd för yrkesmässig kompostering kan eventuellt krävas enligt miljöprövningsförordningen (2013:251).

Eget omhändertagande av slam

92 § Eget omhändertagande av slam och uttjänt fosforfiltermaterial från egen avloppsanläggning kan medges efter skriftlig ansökan till Miljö- och byggnadsnämnden som då gör en särskild prövning. En förutsättning för eget omhändertagande är att sökande är ägare eller arrendator av en jordbruksfastighet. Även intilliggande fastigheter till jordbruksfastighet kan få medgivande för omhändertagandet genom jordbruksfastighetens försorg. Det är viktigt att ett kretslopp uppstår. Spridning ska ske på jordbruksmark (åkermark/betesmark). För att få omhänderta och nyttja slammet krävs att avfallet hygieniserats i enlighet med Naturvårdsverkets bestämmelser.

Eget omhändertagande av latrin

93 § Fastighetsinnehavare kan efter ansökan till Miljö- och byggnadsnämnden medges tillstånd att kompostera latrin och avfall från mulltoa eller liknande. Komposteringen ska ske i enlighet med de villkor som anges av nämnden och på ett sådant sätt att olägenhet för människors hälsa och miljö inte uppstår.

Förlängt hämtningsintervall för restavfall

94 § Inom område 1 kan fastighetsinnehavare med godkänd komposteringsanläggning från Miljö- och byggnadsnämnden medges hämtning av restavfall var fjärde eller sjätte vecka. Villkoren för förlängt hämtningsintervall är att: Allt organiskt nedbrytbart köksavfall komposteras i godkänd kompostbehållare

KS2023/1128 Avfallsföreskrifter

Kompostering kan ske utan olägenhet för människors hälsa eller miljön.
Kommunens anvisningar följs.
Avfallsföreskrifternas övriga bestämmelser följs.

Inom område 1 kan fastighetsinnehavare där matavfallet hämtas genom kommunens insamlingssystem medges hämtning av restavfall var fjärde vecka.

Medgivande om utsträckt hämtningsintervall kan återkallas om kommunen konstaterar att matavfall, trots uppgifterna om kompostering eller utsortering, lämnas i behållaren för restavfall för hämtning eller om kommunen på annat sätt gör sannolikt eller konstaterar att matavfall från fastigheten inte omhändertas på det sätt som medgivits eller uppgivits.

Förlängt tömningsintervall för avloppsanläggning

95 § Förlängt slamtömningsintervall för avloppsanläggning än ett år kan medges efter skriftlig ansökan till Miljö- och byggnadsnämnden som då gör en särskild prövning. En förutsättning för att Miljö- och byggnadsnämnden ska kunna förlänga slamtömningsintervallet är att avloppsvattnet genomgår längre gående rening än slamavskiljning samt att tillstånd finns för avloppsanläggningen. För sluten tank krävs uppgifter om anläggningens belastning och beskaffenhet för att bedöma att hämtning inte behöver utföras med ordinarie intervall utan risk för olägenhet för människors hälsa eller miljön.

Förlängt tömningsintervall för fosforfälla

96 § Förlängt tömningsintervall för fosforfälla än vartannat år kan medges efter skriftlig ansökan till Miljö- och byggnadsnämnden som då gör en särskild prövning. En förutsättning är att fosforfällan belastas mindre än den har kapacitet för/är avsedd för. Miljö- och byggnadsnämnden bedömer i det enskilda fallet vilket tömningsintervall som anses kunna vara skäligt framöver.

Förlängt tömningsintervall för fettavskiljare

97 § Undantag från kravet på tömning av fettavskiljare minst två gång år kan beviljas efter ansökan till kommunens VA-enhet.

Insamling av matavfall och restavfall via säck.

98 § Undantag från kraven om uppsamling av matavfall och restavfall i kärl får medges fastighetsinnehavare som har synnerliga skäl, t.ex. om kärthantering bedöms vara omöjlig på grund av fastighetens (med tillhörande tomtmark) beskaffenhet och utformning. Säck av den storlek som kommunen anvisar ska då användas.

Kvalitetskontroll

99 § Kommunen får göra stickprovskontroll av kommunalt avfall för att kontrollera att sorteringsanvisningarna och övriga bestämmelser följs, i syfte att säkerställa att renheten på avfallet i syfte att undersöka avfallets sammansättning i stort.

KS2023/1128 Avfallsföreskrifter

Utveckling inom avfallshantering

100 § Kommunen får bedriva försöksverksamhet där avsteg från avfallsföreskrifterna kan göras genom projekt.

Testområde

101 § Efter samråd med Miljö- och byggnadsnämnden får andra hämtningsintervall, behållare och insamlingssystem än vad som anges i dessa föreskrifter tillämpas under, testperioder i begränsade områden för att utveckla servicen mot medborgarna.

Övriga undantag

102 § Vid synnerliga skäl kan andra undantag efter ansökan till Miljö- och byggnadsnämnden. Synnerliga skäl kan t.ex. vara åtgärd som främjar återanvändning eller återvinning och inte innebär olägenhet för människors hälsa och miljö.

Ikraftträdande

Dessa föreskrifter träder i kraft 2024-01-01, då föreskrifter för avfallshantering för Kungälv kommun xx-xx-xx upphör att gälla.

Tidigare meddelade dispenser och andra beslut meddelade med stöd av de upphävda föreskrifterna ska anses meddelade med stöd av motsvarande bestämmelser i denna föreskrift.

KS2023/1128

Bilaga 1. Föreskriftsbilaga för sortering och lämning av avfall m.m.

Osorterat avfall och restavfall ska läggas i påse eller paket och lämnas i behållare. Avfallet ska vara väl emballerat så att det inte sprids eller att skada, arbetsmiljöproblem och andra olägenheter uppkommer. Kärl och säckavfall får inte lämnas på kommunens återvinningscentraler.

Glödande avfall får inte lämnas till kommunens avfallshantering. Mer information om sortering av avfall finns på Kungälv's kommuns hemsida.

Tabell 1 Avfall från Hushåll

Typ av avfall som ska sorteras ut och hållas skilt från annat avfall	Krav på utsortering	Krav på emballering, förvaring, anordningar med mera	Instruktion för hämtning/lämning
<p>Bygg och rivningsavfall som inte producerats i en yrkesmässig verksamhet.</p> <p>Exempelvis kakel, fönster, gipsskivor, oimpregnerat trä, tegel</p>	<p>Detta avfall ska sorteras ut och hanteras separat från annat kommunalt avfall och avfall under kommunalt ansvar.</p> <p>Avfallet ska sorteras i åtminstone följande sex fraktioner: trä, mineral (betong, tegel, klinker, keramik och sten), metall, glas, plast och gips.</p>	<p>Fraktionerna ska förvaras skilt från varandra och annat avfall och även transporteras skilt.</p>	<p>Bygg och rivningsavfall som inte produceras i en yrkesmässig verksamhet får lämnas till kommunens återvinningscentraler om mängden inte överskrider 2 km per besök. Överskridande mängder hämtas fastighetsnära av godkänd entreprenör enligt tjänster i kommunens avfallstaxa. Entreprenörens instruktioner och sorteringsanvisningar gäller vid hämtning.</p> <p>Hämtning kan beställas med tjänster enligt kommunens avfallstaxa.</p> <p>Avfallet lämnas utsorterat i åtminstone fraktionerna trä, mineral (som består av betong, tegel, klinker, keramik eller sten), metall, glas, plast och gips. Jord/sten lämnas på Munkegårde ävc. Asfalt hämtas av godkänd entreprenör enligt avfallstaxan.</p> <p>Annan transportör godtas enligt 21 §.</p>
<p>Farligt avfall</p> <p>Följande produkter eller ämnen utgör exempel på vad som ska hanteras som farligt avfall:</p>	<p>Detta avfall ska sorteras ut och hanteras separat från annat kommunalt avfall och avfall under kommunalt ansvar.</p>	<p>Ska vara tydligt märkt med uppgift om innehåll, om möjligt använd originalförpackningen. Olika typer av farligt avfall får</p>	<p>Hushåll ska lämna avfallet till kommunens insamlingsystem för farligt avfall, återvinningscentral eller annan av kommunen anvisad plats.</p>

KS2023/1128

<ul style="list-style-type: none"> • Färg, lackavfall samt hartser, • Limavfall (exempelvis kontaktlim, epoxilim, spackel), • Lysrör (exempelvis lågenergilampor, solarierör, halogenlampor) • Lösningsmedel • Fotokemikalier (exempelvis fix och framkallare) • Bekämpningsmedel • Sprayburkar • Annat starkt surt eller alkaliskt avfall (exempelvis frätande ämnen som kaustiksoda, svavelsyra, ammoniak, lut, avkalkningsmedel) • Avfall som innehåller kvicksilver (exempelvis termometrar, barometrar 		<p>inte blandas <i>eller spädas ut med (1) andra slag av farligt avfall, (2) annat avfall eller (3) andra ämnen eller material.</i></p> <p>Förvaras så att risk för spridning till omgivningen inte sker.</p>	<p>Boende i flerbostadshus kan lämna avfallet i det insamlingsssystem som fastighetsinnehavaren tillhandahåller.</p> <p>Hämtning av farligt avfall från fastighet kan beställas med tjänster enligt kommunens avfallstaxa.</p> <p>Annan transportör godtas enligt 21 §.</p>
<p>Spillolja</p>	<p>Spillolja utgör farligt avfall. Spillolja ska sorteras ut och hanteras separat från annat farligt avfall. Spillolja som är isolerolja ska hållas åtskild från andra isoleroljor och andra spilloljer till dess att halten av PCB-produkter i isoleroljan har fastställts. Den som hanterar spillolja ska se till att spilloljan inte blandas med spilloljer med andra egenskaper eller med andra typer av avfall eller ämnen på ett sätt som hindrar (1) regenerering av spilloljan, eller (2) annan materialåtervinning som ger likvärdiga eller bättre miljöeffekter än regenerering.</p>	<p>Ska vara tydligt märkt med uppgift om innehåll</p>	<p>Spillolja lämnas vid återvinningscentral eller på annan av kommunen anvisad plats.</p> <p>Hämtning av farligt avfall från fastighet kan beställas med tjänster enligt kommunens avfallstaxa.</p> <p>Annan transportör godtas enligt 21 §.</p>
<p>Grovavfall Exempelvis trasiga möbler, cyklar, barnvagnar, stora leksaker och julgranar.</p>	<p>Grovavfall som utgör kommunalt avfall under kommunalt ansvar behöver på grund av avfallets egenskaper hanteras separat från annat hushållsavfall.</p>	<p>Grovavfall från hushåll för separat borttransport av kommunen ska i första hand förpackas i behållare som tillhandahålls av kommunen.</p>	<p>Grovavfall från hushållen lämnas vid återvinningscentral. På återvinningscentralen ska avfallet sorteras och lämnas enligt instruktioner på plats.</p>

KS2023/1128

		I andra hand ska avfallet, i den mån det är möjligt, buntas eller förpackas i lämpligt emballage och förses med märkning som klargör att det är fråga om grovavfall	All övrig transport av grovavfall från fastighet ska utföras genom kommunens försorg. Hämtning från fastighet kan beställas separat enligt kommunens avfallstaxa Annan transportör godtas enligt 21 §.
Ej brännbartrestavfall t.ex. keramik, porslin, glas som inte är förpackning etc.	Allt avfall som blir kvar efter källsortering	På återvinningscentralen ska avfallet lämnas enligt instruktioner på plats.	Lämnas på återvinningscentral. Annan transportör godtas enligt 21 §.
Trädgårdsavfall Exempelvis fallfrukt, löv, gräs, kvistar och grenar som är mindre än 3 cm i diameter.	Ska sorteras ut och hållas skilt från annat avfall.	På återvinningscentralen ska avfallet lämnas enligt instruktioner på plats. Vid hämtning av trädgårdsavfall i kärl, ska avfallet läggas löst i kärlet och inte packas så hårt att tömningen försvåras.	Trädgårdsavfall från hushållen lämnas vid återvinningscentral. All övrig transport av trädgårdsavfall från fastighet ska utföras genom kommunens försorg. Hämtning från fastighet kan beställas separat enligt kommunens avfallstaxa. Hämtning av trädgårdsavfall sker separat från hämtning av annat grovavfall. Annan transportör godtas enligt 21 §.
Latrin	Ska avskiljas och hållas skilt från annat avfall	Endast latrinbehållare av engångstyp får användas. Latrinbehållare ska förslutas väl och får inte fyllas till mer än 4/5 av sin volym. Maximalt får latrinbehållaren väga 15 kg. Behållaren ska vara väl försluten så att avfallet inte kan spridas.	Hämtning från fastighet kan beställas separat enligt kommunens avfallstaxa. På hämtningsdagen ska latrinbehållare placeras på den plats som anvisats av kommunen. Överfulla och/eller trasiga behållare hämtas inte.
Matavfall	Ska sorteras ut och hållas skilt från annat avfall.	Från hushåll ska läggas i påse som tillhandahålls av kommunen.	Lämnas i behållare för matavfallet eller egen kompost.

KS2023/1128

<p>Exempelvis matrester, kaffesump och hushållspapper. Små mängder fallfrukt och snittblommor är trädgårdsavfall som får lämnas i matavfallet.</p>	<p>Inom hämtningsområde 1 Utsortering av matavfall är obligatorisk för: -verksamheter som omfattas av kommunalt ansvar, träder i kraft 1 januari 2024, -flerbostadshus, träder i kraft 1 januari 2026, och - hushåll i småhus, såväl för fritidshus som för permanentboende inom hämtningsområde 1, träder i kraft 1 januari 2027.</p> <p>Matavfallet får komposteras på fastighet efter anmälan till kommunen.</p> <p>Inom hämtningsområde 2 är utsortering av matavfall obligatorisk. Matavfall sorteras ut och behandlas genom kommunens insamlingsystem eller genom kompostering på den egna tomten.</p>	<p>Matavfall ska avfallslämnaren lämnas i papperspåse av typ som godkänts av kommunen.</p> <p>Matavfall från verksamheter ska avfallslämnaren förpackas i särskild påse, säck eller lämnas i tank av typ som godkänts av kommunen</p>	<p>Matavfall borttransporteras från fastigheten i enlighet med hämtningsintervall som kommunen tillhandahåller.</p>
<p>Textilavfall</p> <p>Exempelvis kläder och hemtextilier.</p>	<p>Ska sorteras ut och hållas skilt från annat avfall.</p>	<p>Läggs i påse.</p>	<p>Lämnas till kommunens insamlingsystem för textilavfall, återvinningscentral eller annan av kommunen anvisad plats.</p> <p>Textilier för återbruk kan lämnas till valfri aktör.</p> <p>Annan transportör godtas enligt 21 §.</p>
<p>Slam och fosforfiltermaterial från enskilda avloppsanläggningar</p>	<p>Ska vara åtkomligt för tömning i den anläggning där det genereras</p>	<p>Filtermaterial från fosforfallor och andra jämförbara filter ska vara förpackat eller tillgängligt på ett sådant sätt att hämtning kan utföras av fordon utrustat med kran eller suganordning.</p>	<p>Filtermaterialet ska vara åtkomligt för tömning. Mobil toalett töms genom slamsugning.</p>

KS2023/1128

Fett från fettavskiljare	Enligt Allmänna Bestämmelser för Vatten och Avlopp (ABVA).		Anordningen ska vara åtkomlig för tömning.
Matfetter och frityroljor om mängden per hämtningstillfälle överstiger 0,5 liter	Ska sorteras ut och hållas skilt från annat avfall.	Ska förvaras i behållare med tätslutande lock, exempel en plastflaska. Maximalt 0,5 liter flytande emballerat avfall får läggas i behållare för restavfall, om det kan ske utan att emballaget går sönder. Små mängder kan torkas upp med hushållspapper och hanteras som matavfall. Större mängd matfetter eller frityroljor lämnas på återvinningscentral.	Lämnas vid återvinningscentral eller på annan av kommunen anvisad plats. Annan transportör godtas enligt 21 §.
Döda sällskapsdjur samt avfall från husbehovsjakt, högst 1 kilogram per hämtningstillfälle.	Mindre sällskapsdjur får grävas ner på egen fastighet utan anmälan enligt Jordbruksverkets föreskrifter Mindre sällskapsdjur kan även grävas ner på den egna fastigheten, förutsatt att graven är så djup att djur hindras från att gräva upp kroppen, att ingen misstanke om smitta föreligger samt att det kan ske utan risk för olägenhet för människors hälsa eller miljön.	Ska förpackas väl innan det läggs i behållare för kärll och säckavfall. Om det lämnas till Renovas Avfallskraftvärmeverk i Savenäs ska emballaget bestå av dubbla plastsäckar omslutna av papperspåse.	Avlidet sällskapsdjur under 1 kg kan lämnas i behållare för restavfall om det inte finns någon misstanke om smitta. Annan transportör godtas enligt 21 §.
Större döda djur eller större mängd sådant avfall Det vill säga andra djur än döda sällskapsdjur samt avfall från husbehovsjakt överstigande 1 kg kilogram	Döda sällskapsdjur, förutom hästdjur, får också grävas ner enligt Jordbruksverkets föreskrifter (2010:59). För nedgravning av häst ska Miljö- och byggnadsnämndens anvisningar följas efter samråd. Ska grävas ner på den egna fastigheten, förutsatt att graven är så djup att djur hindras från att gräva upp kroppen, att	Kontakta veterinär. Gällande föreskrifter från Jordbruksverket ska beaktas. Om det lämnas till Renovas Avfallskraftvärmeverk i Savenäs ska emballaget bestå av dubbla plastsäckar omslutna av papperspåse.	Döda sällskapsdjur kan lämnas på veterinärkliniker och djurbegravningsplatser eller till Renovas specialugn i Savenäs, Göteborg. Avlämning på Renovas anläggning sker enligt anläggningens anvisningar och kostnader. Annan transportör godtas enligt 21 §.

KS2023/1128

	ingen misstanke om smitta föreligger samt att det kan ske utan risk för olägenhet för människors hälsa eller miljön.		
Andra animaliska biprodukter än döda sällskapsdjur och matavfall. Blandas före detta livsmedel med annat avfall utgör den blandade fraktionen före detta livsmedel och är APB enligt definitionen.		Före detta livsmedel från butik ska av avfallslämnaren förpackas i särskild påse, säck eller lämnas i tank av typ som godkänts av kommunen .	I Jordbruksverkets föreskrifter (SJVFS 2006:84) och i Rådets förordning (1069/2009/EG) finns regler om hantering av animaliska biprodukter som syftar till att hindra spridning av smittämnen. Djurkadaver och annat animaliskt avfall ska hanteras enligt dessa föreskrifter. Annan transportör godtas enligt 21 §.
Skärande avfall Exempelvis trasiga dricksglas och knivar.		Omsluts av förpackning eller påse för att skydda mot skärskador. Ska vara väl emballerade så att avfallet inte kan orsaka skada eller arbetsmiljörisker.	Läggs i behållare för restavfall.
Stickande och skärande avfall (kanyler eller sprutor)	Bland annat kanyler och Sprutor. Enligt Socialstyrelsens författningssamling (SOSFS 2005:26) för smittförande/skärande/ stickande avfall.	Kanyler ska läggas i speciell behållare som tillhandahålls av apotek, så att inte skärskador eller annan olägenhet uppstår. Kanyler och sprutor får inte läggas i avfallsbehållare.	Lämnas till apotek som kommunen har avtal med. Annan transportör godtas enligt 21 §.
Förpackningar av papper och kartong, plast färgat glas, ofärgat glas, metall	Inom hämtningsområde 1 Utsortering och fastighetsnära insamling av plast-, papper, ofärgat, färgat glasförpackningar är obligatorisk för: hushåll i småhus, såväl för fritidshus som för permanentboende. Förpackningarna sorteras i separata fack i tvåfackskärlen eller fyrfackskärl. Träder i kraft 1 januari 2024 och gäller hushåll där fyrfacksinsamling eller tvåfacksinsamling är möjlig.	Lämnas lösa i de behållare/kärl som tillhandahålls/anvisas.	Förpackningar borttransporteras av kommunen i enlighet med de hämtningsintervall som kommunen tillhandahåller.

KS2023/1128

	<p>För hushåll där tvåfackshämtning eller fyrfackshämtning inte är möjlig ska utsorterade förpackningar lämnas enligt överenskommen eller anvisad plats.</p> <p>Vid nyproduktion eller ombyggnad av flerbostadshus ska fastighetsnära insamling av utsorterade förpackningar ske från 1 januari 2024. Förpackningarna ska lämnas i särskilda behållare för respektive fraktion. För övriga flerbostadshus gäller kravet på fastighetsnära insamling av utsorterade förpackningar från 1 januari 2027.</p>		
<p>Returpapper</p> <p>avser tidskrifter, direktreklam, telefonkataloger, kataloger för postorderförsäljning och liknande produkter av papper</p>	I enlighet med definitionen av returpapper i Avfallsförordningen	Lämnas löst i de behållare/kärl som tillhandahålls/ anvisas	<p>Ska lämnas i de insamlingsystem som tillhandahålls av kommunen. Om fastighetsinnehavaren tillhandahåller behållare för returpapper kan avfallet lämnas där.</p> <p>Annan transportör godtas enligt 21 §.</p>
<p>Kasserade bilbatterier</p>	I enlighet med definitionen av batteri i batteriförordningen (2008:834)	Ställs upp på ett sätt som förhindrar att batterisyra/ innehåll rinner ut	<p>Lämnas till återvinningscentral eller producenternas insamlingsystem.</p> <p>Annan transportör godtas enligt 21 §.</p>
<p>Kasserade bärbara batterier.</p> <p>Om kasserade produkter innehåller lösa bärbara batterier ska dessa plockas ur. Är de bärbara batterierna inbyggda i</p>	I enlighet med definitionen av bärbart batteri i batteriförordningen (2008:834).	Förvaras så att risk för spridning till omgivningen inte sker.	Lämnas till kommunens eller producenternas insamlingsystem.

KS2023/1128

produkten hanteras den som avfall från elutrustning			
Konsumentelavfall Exempelvis trasig dator, mobiltelefonladdare och kaffebryggare.	Skrymmande konsumentelavfall ska sorteras ut och hållas skilt från annat grovavfall. Smått elavfall ska sorteras ut och hållas skilt från kärl och sackavfall. Enligt förordningen (2014:1075) om producentansvar för elutrustning.	Förvaras så att risk för spridning till omgivningen inte sker.	Lämnas till producenternas eller kommunens insamlingsssystem. På återvinningscentralen ska avfallet lämnas enligt instruktioner på plats. Hämtning av skrymmande konsumentelavfall kan beställas med tjänster för grovavfall enligt kommunens avfallstaxa. Om fastighetsinnehavaren tillhandahåller behållare för konsumentelavfall kan avfallet lämnas där. Annan transportör godtas enligt 21 §.
Läkemedel	I enlighet med definitionen av läkemedel i förordningen (2009:1031) om producentansvar för läkemedel.	Ska lämnas i behållare/ påse som tillhandahålls av apoteket.	Lämnas till apotek. Läkemedelsavfall är miljöfarligt och får inte spolas ner i avloppet eller slängas bland hushållssoporna. Annan transportör godtas enligt 21 §.
Avfall som innehåller asbest	Ska sorteras ut och hållas skilt från annat avfall.	Förpackas väl i kraftig plast (minst 0,2 mm). Tejpar paketet så att inga asbetsfibrer kan läcka ut. Paketet ska vara märkt med texten ASBEST. Asbest som är emballerat i vanliga sopsäckar tas inte emot.	Lämnas i behållare vid Munkegårde återvinningscentral. På återvinningscentralen ska avfallet lämnas enligt instruktioner på plats. Maximalt 50 kilogram asbesthaltigt material per besök får lämnas. Om mängden överskrider 50 kilogram per besök, ska hämtning utföras av en godkänd avfallsmottagare med tillstånd.
Invasiva främmande växter (<i>exempelvis, parkslide, jättebalsamin, jätteloka, tromsöloka, smal vattenpest</i>)	Ska sorteras ut och hållas skilt från trädgårdsavfall och från annat grovavfall	Invasiva främmande växter ska emballeras väl så att risken för spridning av arten minimeras, avfallet får inte blandas med trädgårdsavfall.	Invasiva främmande växter från hushållen lämnas vid Munkegårde återvinningscentral. På återvinningscentralen ska avfallet lämnas enligt instruktioner på plats. Annan transportör godtas enligt 21 §.

KS2023/1128

Restavfall	I behållare för restavfall får endast läggas sådant avfall som kvarstår då övrigt avfall enligt kommunens avfallsföreskrifter sorterats ut.	Lägg i påse eller annat lämpligt emballage.	Restavfall borttransporteras från fastighet i enlighet med hämtningsintervall som kommunen tillhandhåller.
Däck	Enligt förordningen (1994:1236) om producentansvar för däck.		Lämnar till plats som anvisas av bilproducent eller på Munkegårde återvinningscentral
Återbrukbara produkter	Ex: Hela och rena kläder, möbler, sportutrustning, husgeråd m.m.		Lämnas direkt till second-hand-aktör eller på ÅVC.
Lättantändligt avfall, aska, grillkol etc.	Lättantändligt avfall, varm aska eller grillkol får inte läggas i avfallsbehållare. Inteheller frätande ämnen eller ämnen som kan orsaka självantändning. Lättantändligt avfall, varm aska eller grillkol ska tills dess brandrisk inte längre råder förvaras i lämpligt kärl av metall eller annat material som inte är brännbart.	Kall aska och sot från kol och vedeldning ska sorteras som restavfall och hanteras samt förpackas på ett sådant sätt att det inte kan förorsaka brand i avfallsbehållare eller medföra störning genom damning vid hämtning.	

Återvinningscentral, ÅVC

Hushåll från Kungälv kommun har fria besök till kommunens återvinningscentraler, (ÅVC). Där kan de lämna sorterat grovavfall, farligt avfall och elavfall som uppkommit i det egna hushållet. Vid återvinningscentralerna finns inpasseringssystem med bommar som öppnas med hjälp av svenskt körkort eller passerkort. För att få tillträde till återvinningscentralen krävs att boende är folkbokförd och/eller fastighetsägare i kommunen, betalar avfallstaxa, samt är över 18 år. Passerkort finns för de som saknar svenskt körkort. Allt avfall som lämnas på ÅVC ska vara sorterat. Maximalt 2 kbm sorterat grovavfall/byggavfall, 8 st personbilsdäck, 10 kg farligt avfall, 5 enheter elavfall får lämnas per besök. Återvinningscentraler ordningsregler gäller vid besök på anläggningen. Endast fordon som väger högst 3,5 ton inklusive last får lämna på återvinningscentralerna.

Verksamhetsavfall, till exempel bygg- och rivningsavfall som produceras i en yrkesmässig verksamhet, faller inte under kommunens insamlingsansvar och ska hanteras separat från avfall under kommunalt ansvar. Avfallsinnehavaren ansvarar för att anlita en godkänd transportör med tillstånd för borttransport från fastigheten.

KS2023/1128

Småföretag kan lämna sorterat grovavfall mot en kostnad. Passerkort för företag krävs innan besöket till återvinningscentralen. Endast fordon som väger högst 3,5 ton inklusive last får lämna på återvinningscentralerna. Allt avfall som lämnas på ÅVC ska vara sorterat och maximalt 2 kbm sorterat grovavfall per besök får lämnas. Farligt avfall från verksamheter får ej lämnas på kommunens återvinningscentraler om inte särskilda skäl föreligger.

Särskilda sorterings- och ordningsregler för vistelse på ÅVC gäller. Avgifter för verksamheter anges i avfallstaxan.

Tabell 2. Exempel på avfall från verksamheter

Verksamhetsutövare ansvarar för att söka tillstånd för yrkesmässig transport enligt avfallsförordningen

Typ av avfall som ska sorteras ut och hållas skilt från annat avfall	Krav på utsortering	Krav på emballering, förvaring, anordningar med mera	Instruktion för hämtning/lämning
Avfall under kommunalt ansvar Exempelvis avfall från personalmatsalar och restaurangavfall.	Sorteras ut och hålls skilt från annat avfall. Se tabell 1 för anvisningar.	Se tabell 1 för anvisningar.	Se tabell 1 för anvisningar.
Livsmedelsavfall	Butiker kan i stället för att skilja livsmedelsavfall från sin förpackning innan överlämnade till kommunen eller den som kommunen anlitar använda sig av en yrkesmässig utförare som kan skilja förpackningen från sitt innehåll.		Den yrkesmässiga utföraren som anlitas får transportera det förpackade livsmedelsavfallet. Livsmedelsavfallet som skiljs från sin förpackning ska behandlas biologiskt.
Brännbart avfall som inte är avfall under kommunalt ansvar Exempelvis trasiga trämöbler eller kasserade böcker med hårda pärmar.	Sorteras ut och hålls skilt från annat avfall.		Lämnas till en godkänd avfallsmottagare som har tillstånd från länsstyrelsen.

KS2023/1128

<p>Icke brännbart avfall</p> <p>Exempelvis trasiga koppar av porslin och keramik eller trasig köksutrustning av metall.</p>	<p>Sorteras ut och hålls skilt från annat avfall.</p>		<p>Lämnas till en godkänd avfallsmottagare som har tillstånd från länsstyrelsen.</p>
<p>Bygg och rivningsavfall</p> <p>Exempelvis kakel, fönster, gipsskivor, oimpregnerat trä, tegel och armeringsjärn.</p>	<p>Avfallet ska sorteras i åtminstone följande sex fraktioner: trä, mineral (betong, tegel, klinker, keramik och sten), metall, glas, plast och gips.</p>	<p>Fraktionerna ska förvaras skilt från varandra och annat avfall och även transporteras skilt (transporten kan ske i samma fordon).</p>	<p>Lämnas till en godkänd avfallsmottagare som har tillstånd från länsstyrelsen. Mindre mängder kan lämnas på Munkegårde ävc mot uppvisande av AVC-kort för verksamheter. Fordon tyngre än 3,5 ton och containrar hänvisas till valfri avfallsanläggning.</p>
<p>Farligt avfall (exklusive elavfall)</p> <p>Exempelvis rester av olja eller färg, starka rengöringsmedel, produkter som innehåller kvicksilver eller andra kemikalier.</p>	<p>Sorteras ut och hålls skilt från annat avfall enligt 4 kap. 10 § avfallsförordningen (2020:614).</p>	<p>Förvaras så att risk för spridning till omgivningen inte sker.</p>	<p>Lämnas till en godkänd avfallsmottagare för farligt avfall. Observera att farligt avfall inte får lämnas på kommunens återvinningscentraler.</p>
<p>Avfall från oljeavskiljare</p>	<p>Sorteras ut och hålls skilt från annat avfall enligt 4 kap. 10 § avfallsförordningen (2020:614).</p>	<p>Kontroll av oljeavskiljaren ska göras minst en gång i halvåret, varav en gång per år av oberoende kontrollant som genomgått utbildning (ettårskontroll).</p> <p>Besiktning av oljeavskiljarens funktion ska göras vart femte år av oberoende kontrollant som genomgått utbildning (femårsbesiktning). Tömning ska göras vid behov. Tumregeln är att toppsugning görs när oljeskiktet är 5 cm och slamsugning när slamskiktet är 15 cm.</p>	<p>Hämtning utförs av en godkänd avfallsmottagare som har tillstånd från länsstyrelsen.</p>
<p>Anläggningar för avskiljning av produkter uppsamlingsanordningar för färgslam, ridåvatten eller liknande</p>		<p>Tömning och besiktning bekostas av anläggningens ägare enligt anvisningar från kommun.</p>	<p>Ska tömmas vid behov, dock minst en gång per år eller enligt det tömningsintervall som Miljö- och byggnadsnämnden i det enskilda fallet medger.</p> <p>Amalgamavskiljare ska tömmas minst en gång per år.</p>

KS2023/1128

Specialavfall inom veterinärverksamhet och djurhållning, gårdar där djurhälsovård utförts	Sorteras ut och hålls skilt från annat avfall	Ska förvaras i specialbehållare (kanylburk)	Lämnas till en godkänd avfallsmottagare som har tillstånd från länsstyrelsen.
Specialavfall inom akupunktur, tatuering och dylikt	Sorteras ut och hålls skilt från annat avfall	Ska förvaras i specialbehållare (kanylburk)	Lämnas till en godkänd avfallsmottagare som har tillstånd från länsstyrelsen.
Stickande, skärande och smittförande avfall från hemsjukvården och liknande institutioner	Enligt Socialstyrelsen (SOSFS 2005:26) författningssamling för smittförande/skärande/ stickande avfall.	Ska förvaras i specialbehållare (kanylburk)	Lämnas till en godkänd avfallsmottagare som har tillstånd från länsstyrelsen. Riskavfall ska hämtas minst en gång per år.
Fett	Enligt Allmänna Bestämmelser för Vatten och Avlopp (ABVA). Sorteras ut och hålls skilt från annat avfall.	Matfett från restauranger och storkök etc, t.ex. uttjänt frityrolja, ska förvaras i lämpligbehållare och får inte hällas ut i avloppet.	Anordningen ska vara åtkomlig för tömning. Hämtning utförs av en godkänd avfallsmottagare som har tillstånd från länsstyrelsen.
Elavfall Exempelvis kasserad kyl och frysdisk, skrivare och industritvättmaskin.	Enligt förordningen om producentansvar för elutrustning.		Lämnas till producenternas insamlingssystem.
Förpackningar	Enligt förordning om producentansvar för förpackningar.		Lämnas till producenternas insamlingssystem.
Returpapper avser tidskrifter, direktreklam, telefonkataloger, kataloger för postorderförsäljning och liknande produkter av papper	Enligt förordning om producentansvar för returpapper.	Lämnas löst i de behållare/kärl som tillhandahålls/ anvisas	Lämnas till kommunens eller godkänd transportör
Kasserade bilbatterier	Enligt förordning om producentansvar för batterier.	Ställs upp på ett sätt som förhindrar att batterisyra eller innehåll rinner ut.	Lämnas till producenternas insamlingssystem.
Kasserade bärbara Batterier	Enligt förordning om producentansvar för batterier.	Förvaras så att risk för spridning till omgivningen inte sker.	Lämnas till producenternas insamlingssystem.

KS2023/1128

Gödsel från hållande av husdjur (häst, svin, får, ko, get etc.)	Sorteras ut och hålls skilt från annat avfall.	Ska samlas upp och förvaras på sådant sätt att risk för olägenhet för människor och miljön samt näringsläckage inte uppkommer.	Fastighetsinnehavare och djurhållare ansvarar för att gödsel bortskaffas och i möjligaste mån återanvänds, t.ex. som jordförbättringsmedel.
Djurkadaver och annat animaliskt avfall	Enligt jordbruksverkets föreskrifter om befattning med animaliska biprodukter och införsel av andra produkter, utom livsmedel, som kan sprida smittsamma sjukdomar till djur och i Rådets förordning (EU) nr 1069/2009 finns regler om hantering av animaliska biprodukter i syfte att förhindra spridning av smittämnen.	Djurkadaver och annat animaliskt avfall ska hanteras enligt gällande föreskrifter.	Lämnas till en godkänd avfallsmottagare

KS2023/1128

Bilaga 2, Hämtningsintervall för Kungälv kommun

Kommunen utgör två hämtningsområde. Tätare och längre hämtningsintervall kan ske i enlighet med avfallstaxan. Inom område 1 gäller normalt dessa intervall för ordinarie hämtning av avfall under kommunalt ansvar:

Från flerbostadshus och verksamheter hämtas restavfall och osorterat avfall vanligtvis en gång per vecka eller en gång varannan vecka. Matavfall hämtas vanligtvis en gång per vecka eller en gång varannan vecka. Tätare hämtning än en gång per vecka medges enligt de intervall som framgår av avfallstaxan.

Sommartid från vecka 20 (maj) till vecka 37 (september) tillhandahålls även hämtning från flerbostadshus och verksamheter enligt avfallstaxan.

Sommarhämtning från verksamheter på Marstrand under perioden (v.14, april – v.39, september) tillhandahålls enligt de intervall som framgår av avfallstaxan.

Från flerbostadshus och samlokaliserade verksamheter hämtas förpackningar enligt de intervall som framgår av avfallstaxan.

Från en- eller tvåbostadshus för permanentboende hämtas restavfall och osorterat avfall vanligtvis en gång varannan vecka. Tätare och längre hämtningsintervall kan ske i enlighet med avfallstaxan. Hämtning av restavfall och osorterat avfall varje vecka året runt tillåts endast i kommunens tätorter.

Matavfall hämtas vanligtvis en gång varannan vecka. Hämtning varje vecka året runt tillåts endast i kommunens tätorter. Sommartid från vecka 20 (maj) till vecka 37 (september) tillhandahålls även hämtning av matavfall varje vecka enligt avfallstaxan.

Förpackningar i tvåfackskärnen eller fyrfackskärlet hämtas enligt de intervall som framgår av avfallstaxan. Extra hämtning kan beställas enligt avfallstaxan. Behållare för metallförpackningar hämtas enligt de intervall som framgår av avfallstaxan.

Hämtning varannan vecka av trädgårdsavfall i kärl tillhandahålls från april till november.

Från en- eller tvåbostadshus för fritidsboende hämtas restavfall och osorterat avfall en gång varannan vecka under perioden maj-september. Hämtning varje vecka erbjuds endast i kommunens tätorter.

Förpackningar i tvåfackskärnen eller fyrfackskärlet hämtas enligt de intervall som framgår av avfallstaxan under perioden maj-september. Extra hämtning kan beställas enligt avfallstaxan. Behållare för metallförpackningar hämtas enligt de intervall som framgår av avfallstaxan.

Matavfall hämtas vanligtvis en gång varannan vecka. Hämtning varje vecka erbjuds

KS2023/1128

endast i kommunens tätorter. Hämtning varje vecka för matavfallet erbjuds också.

Under perioden oktober-april ska fritidsboende vid behov beställa extra hämtning av kärl- och säckavfall.

Gemensam avfallslösning med kärl eller container hämtas enligt de intervall som framgår av avfallstaxan.

Tömning av slam från avloppsanläggning sker enligt tillsynsansvariga nämndens beslut eller ske så ofta som behövs för att en fullgod funktion ska uppnås, dock minst en gång per år.

Tömning av slam från slutna tankar sker enligt tillsynsansvariga nämndens beslut eller ske så ofta som behövs för att en fullgod funktion ska uppnås, dock minst en gång per år.

Tömning av slamavskiljare för BDT-avlopp ska ske enligt tillsynsansvariga nämndens beslut eller vid behov, dock minst en gång vartannat år.

Tömning av fettavskiljare ska ske så ofta som behövs för att en fullgod funktion ska uppnås och så att det inte medför tekniska problem i ledningsnätet, dock minst två gånger per år.

Tömning av fosforfälla ska ske enligt tillsynsansvariga nämndens beslut eller så ofta som behövs för att en fullgod funktion ska uppnås, dock minst en gång vartannat år. Efter hämtning av uttjänt filtermaterial ska nytt filtermaterial tillföras avloppsanläggningen enligt leverantörens anvisningar genom fastighetsägarens försorg.

Hämtningsintervallen för tömning av slam från avloppsanläggning, slutna tankar, BDT-avlopp, fett från fettavskiljare och fosforfällor sker enligt de intervall som framgår av avfallstaxan.

Hämtning av tidningar i kärl tillhandahålls enligt de intervall som framgår av avfallstaxan.

Grovavfall och grovt elavfall hämtas vid behov i container eller styckvis.

Latrin hämtas genom budning enligt kommunens anvisningar.

För en- eller tvåbostadshus som har en tjänst för insamling av farligt avfall och smått elavfall via påhågsbox hämtas avfallet vid behov.

Bygg- och rivningsavfall hämtas vid behov från och med 2023-01-01.

Ytterligare förutsättningar för hämtning regleras i avfallstaxan för Kungälv kommun.

KS2023/1128

Inom hämtningsområde 2 gäller normalt dessa intervall för ordinarie hämtning av avfall under kommunalt ansvar:

Rest- och matavfall hämtas på öarna eller fastighetsinnehavare lämnar avfallet själv på anvisad plats på fastlandet.

Hämtning sker enligt särskilt hämtningsschema och via säckar i enlighet med avfallstaxan.

Från en- eller tvåbostadshus som används som året runt boende hämtas restavfall och matavfall en gång per månad under perioden oktober–april. Under maj-september hämtas restavfall och matavfall två-fyra gånger per månad enligt hämtningsschema.

Från en- eller tvåbostadshus som används som sommarboende hämtas restavfall och matavfall under vecka 20 (maj) till vecka 37 (september). Under maj-september hämtas restavfall och matavfall två-fyra gånger per månad enligt hämtningsschema.

Grovavfall och elavfall enligt kommunens sorteringsanvisningar hämtas en gång per år med båt. Hämtställen anvisas av kommunen.

Latrin hämtas genom budning enligt kommunens anvisningar.

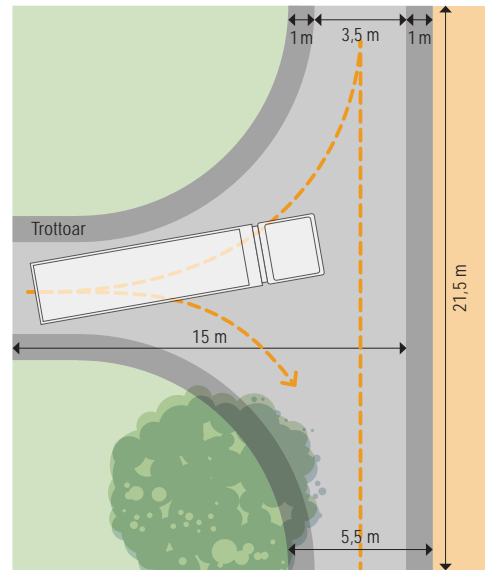
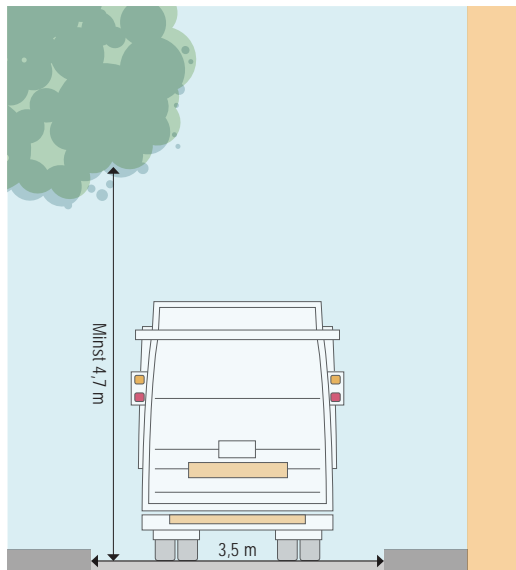
Tömning av slam från avloppsanläggning sker enligt tillsynsansvariga nämndens beslut eller ske så ofta som behövs för att en fullgod funktion ska uppnås, dock minst en gång per år.

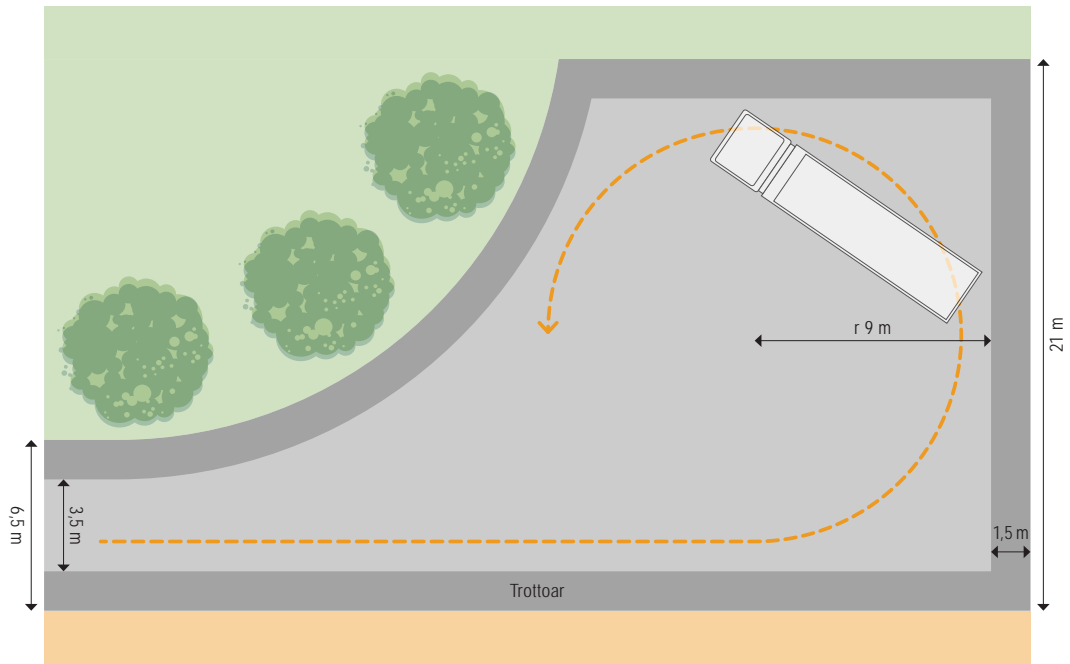
Tömning av slamavskiljare för BDT-avlopp ska ske enligt tillsynsansvariga nämndens beslut eller vid behov, dock minst en gång vartannat år.

Hämtningsintervallen för tömning av slam från avloppsanläggning, slutna tankar, BDT-avlopp och fosforfällor sker enligt de intervall som framgår av avfallstaxan.

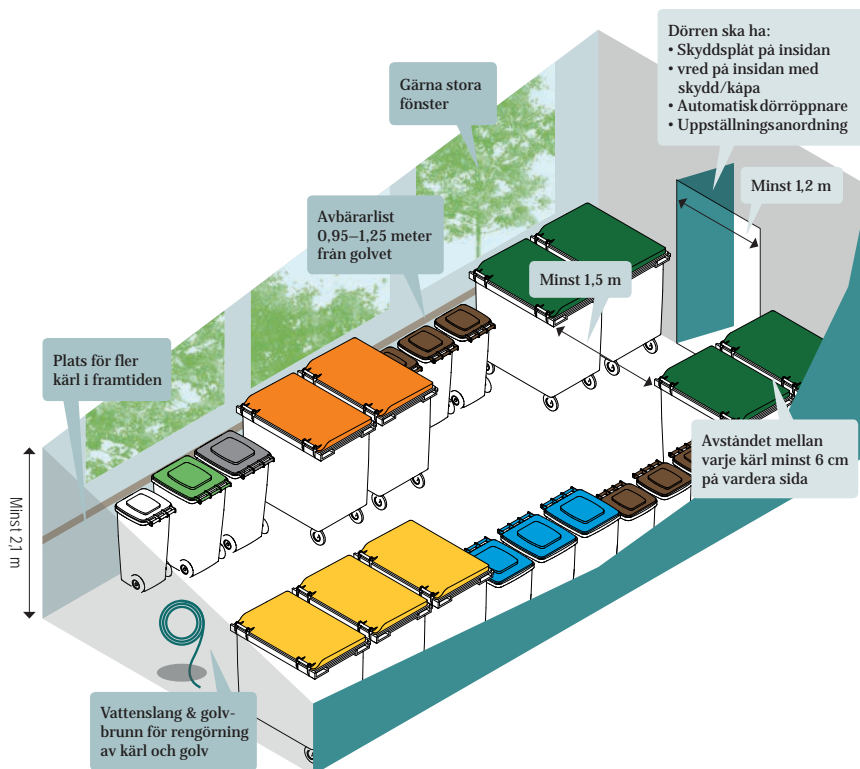
Ytterligare förutsättningar för hämtning regleras i avfallstaxan för Kungälv kommun.

Bilaga 3: Illustrationen av godkända vändplatser etc.

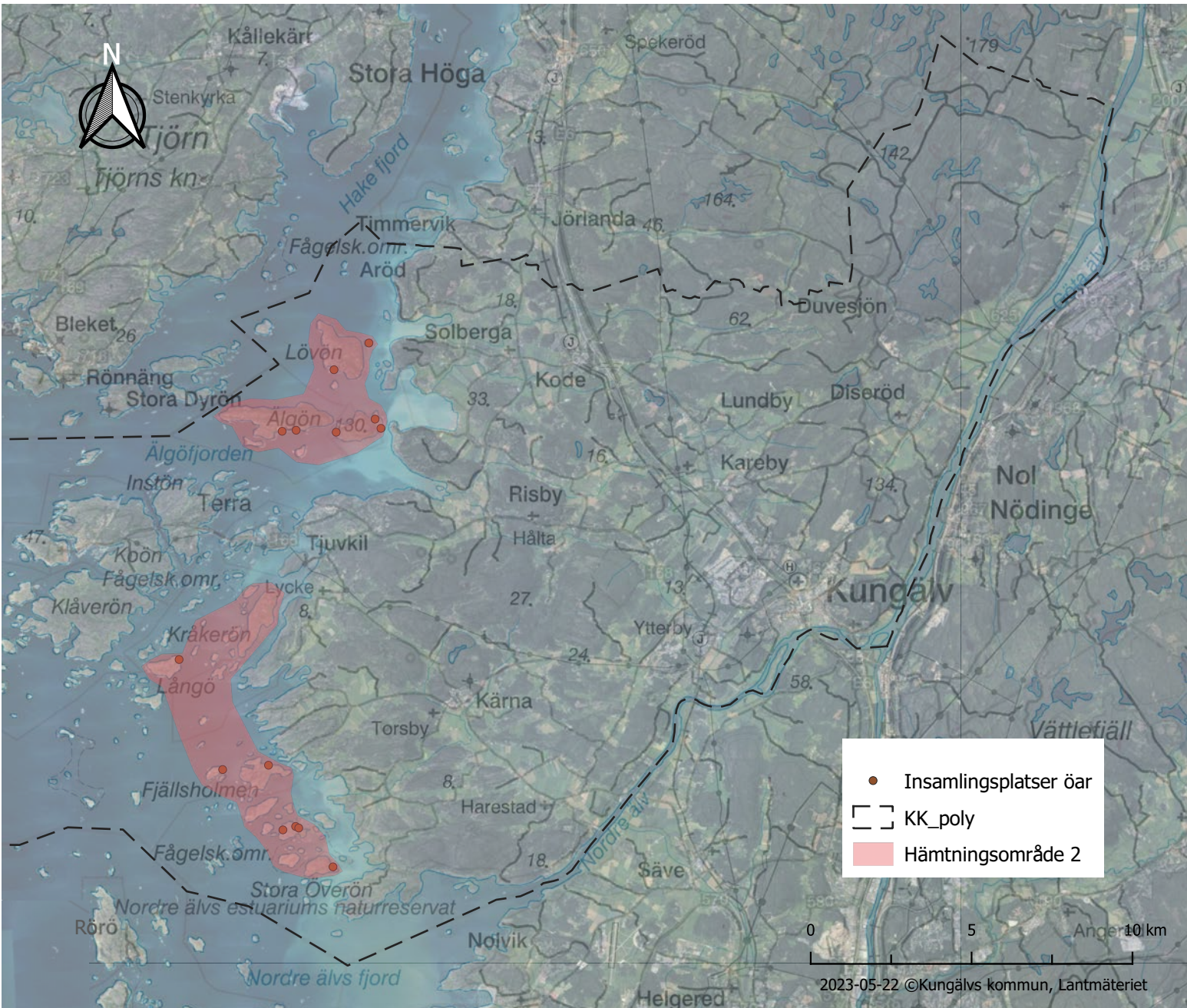

Bilaga 4: Illustrationen av avfallsutrymme etc.

KS2023/1128

Bilaga 5: Karta över hämtningsområden

Förklaring:

- De delar av kommunen som inte är rosaskuggade utgör område 1.
- De delar av kommunen som är rosaskuggade utgör område 2.

Sammanträdesprotokoll

Sammanträdesdatum

2023-10-04

Sida

21 (31)

§ 108/2023

Revidering av avfallsföreskrifter för antagande (Dnr KS2023/1128)

Sammanfattning

Gällande avfallsföreskrifter är i behov av uppdatering för att anpassas till kommande avfallshantering och ändringar i lagstiftningen.

Förslaget till reviderade avfallsföreskrifter har ställts ut till och funnits tillgängligt för allmänheten och berörda under perioden 3 juli - 13 augusti. Förvaltningen har inte mottagit några invändningar eller synpunkter mot förslaget.

Revideringen kommer innebära förändringar i hur matavfall och förpackningar ska hanteras, både för hushåll och verksamheter. Förändringarna är dock att beaktas som positiva för hushållen då de kan lämna förpackningar vid sin fastighet i stället för att köra dom till återvinningsstation.

Föreslagna avfallsföreskrifter föreslås därför träda i kraft och ersätta nuvarande föreskrifter från 1 januari 2024.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse Revidering av avfallsföreskrifter för antagande

Bilaga Bilaga 1 Avfallsföreskrifter

Bilaga Bilaga 2 förändringar avfallsföreskrifterna

Förslag till kommunfullmäktige

Avfallsföreskrifter för Kungälv kommun (bilaga 1) antas och börjar gälla från och med den 1 januari 2024.

Avfallsföreskrifter och Renhållningsordning antagna av kommunfullmäktige 30 juni 2022 (§80/2022) upphör att gälla från och med den 31 dec 2023.

Renhållningsordning för Kungälv kommun innehållande; antagna Avfallsföreskrifter och tidigare antagen Avfallsplan "Göteborgsregionen minskar avfallet - Avfallsplan för tretton kommuner till 2030" av kommunfullmäktige 5 november 2020 (§151/2020) antas att gälla från och med den 1 januari 2024.

Expedieras till:

För kännedom till:

**UTSKOTTET FÖR SAMHÄLLE OCH
UTVECKLING**

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Justeras sign

Sammanträdesprotokoll

Sammanträdesdatum

Sida

2023-10-04

22 (31)

**UTSKOTTET FÖR SAMHÄLLE OCH
UTVECKLING**

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Justeras sign

Sammanträdesprotokoll

Sammanträdesdatum

2023-10-04

Sida

21 (31)

§ 108/2023

Revidering av avfallsföreskrifter för antagande (Dnr KS2023/1128)

Sammanfattning

Gällande avfallsföreskrifter är i behov av uppdatering för att anpassas till kommande avfallshantering och ändringar i lagstiftningen.

Förslaget till reviderade avfallsföreskrifter har ställts ut till och funnits tillgängligt för allmänheten och berörda under perioden 3 juli - 13 augusti. Förvaltningen har inte mottagit några invändningar eller synpunkter mot förslaget.

Revideringen kommer innebära förändringar i hur matavfall och förpackningar ska hanteras, både för hushåll och verksamheter. Förändringarna är dock att beaktas som positiva för hushållen då de kan lämna förpackningar vid sin fastighet i stället för att köra dom till återvinningsstation.

Föreslagna avfallsföreskrifter föreslås därför träda i kraft och ersätta nuvarande föreskrifter från 1 januari 2024.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse Revidering av avfallsföreskrifter för antagande

Bilaga Bilaga 1 Avfallsföreskrifter

Bilaga Bilaga 2 förändringar avfallsföreskrifterna

Förslag till kommunfullmäktige

Avfallsföreskrifter för Kungälv kommun (bilaga 1) antas och börjar gälla från och med den 1 januari 2024.

Avfallsföreskrifter och Renhållningsordning antagna av kommunfullmäktige 30 juni 2022 (§80/2022) upphör att gälla från och med den 31 dec 2023.

Renhållningsordning för Kungälv kommun innehållande; antagna Avfallsföreskrifter och tidigare antagen Avfallsplan "Göteborgsregionen minskar avfallet - Avfallsplan för tretton kommuner till 2030" av kommunfullmäktige 5 november 2020 (§151/2020) antas att gälla från och med den 1 januari 2024.

Expedieras till:

För kännedom till:

**UTSKOTTET FÖR SAMHÄLLE OCH
UTVECKLING**

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Justeras sign

Sammanträdesprotokoll

Sammanträdesdatum

Sida

2023-10-04

22 (31)

**UTSKOTTET FÖR SAMHÄLLE OCH
UTVECKLING**

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Justeras sign

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Sid 1 (2)

Tjänsteskrivelse

Handläggarens namn
Oskar Engdahl

2023-09-14

Styrdokument - revidering av Reglemente för valnämnden (Dnr KS2023/2083-1)

Sammanfattning

För att säkerställa det löpande arbetet i nämnder och utskott ska reglementen och arbetsordningar ska kontinuerligt ses över och revideras för att vara uppdaterade. Det nu gällande reglementet är uppdaterat 2022-11-24 och är giltigt fram till och med 2027-12-31 men har den gamla grafiska profilen för Kungälv kommun.

Med anledning av att styrdokumentet är framtaget med den gamla grafiska profilen behöver det revideras.

Förvaltningen föreslår att kommunfullmäktige antar det nya förslaget till valnämndens reglemente.

Juridisk bedömning

Enligt vallagen (SFS 2005:837) ska det i varje kommun finnas en valnämnd. Nämnden har som huvudarbetsuppgift att administrera allmänna val i kommunen.

Förvaltningens bedömning

Reglementen ska kontinuerligt ses över och revideras. Valnämndens reglemente reviderades i början på mandatperioden och är således giltig. Då den föreslagna revideringen inte påverkar innehållet i reglementet bedömer förvaltningen att det inte blir några förändringar mer än att alla kommunens styrdokument får samma grafiska profil.

Ärendenivåer – bedömning utifrån kommunfullmäktiges strategiska mål eller kommunstyrelsens resultatmål

Förslaget berör inte kommunfullmäktiges strategiska mål eller kommunstyrelsens resultatmål.

Bedömning utifrån miljö, hållbarhet och mål i Agenda 2030

Förslaget har inte någon påverkan utifrån målen i Agenda 2030.

Bedömning utifrån politiska styrdokument

Förslaget är förenligt med kommunens styrdokument, då det syftar till att förtydliga verksamhetens organisation och struktur.

Bedömning utifrån ett medborgar- och brukarperspektiv

Den nya grafiska profilen påverkar inte medborgare eller brukare.

Bedömning utifrån ett medarbetarperspektiv.

Medarbetarna påverkas av den nya grafiska profilen.

Ekonomisk bedömning

Revideringen av valnämndens reglemente utgör inga kostnader för kommunens budget.

Förslag till beslut

1. Revideringen av Valnämndens reglemente antas.

Haleh Lindqvist
kommundirektör

Madeleine Nilsson
administrativ chef

Expedieras till:

För kännedom till:

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Reglemente för valnämnden

Reglemente

Diarie-/dokumentnummer: <KS202X/...>

Beslut: <Datum-...Instans §.../År>

Beredande politiskt organ: Valnämnden

Ersätter tidigare beslut 2022-11-24 Kommunfullmäktige § 150/2022

Giltighetstid: 2027-12-31

Dokumentansvarig: Nämndsekreterare/kommunkansliet

Senast uppdaterad av: Oskar Engdahl

1. Valnämndens verksamhetsområde

1 § Ansvarsområde

Valnämnden ska administrera allmänna val inom kommunen

2 § Huvudarbetsuppgifter

Valnämnden skall se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten, i enlighet med de för nämnden relevanta mål, riktlinjer och internkontroll som fullmäktige har bestämt, samt i enlighet med bestämmelser i detta reglemente. Nämnden skall också se till att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

Därutöver har nämnden till uppgift att

- inom angivna ramar lämna förslag till budget till kommunfullmäktige
- redovisa uppföljning av budget och resultat för verksamheten

2. Valnämndens arbetsformer

3 § Sammansättning

Valnämnden består av 7 ledamöter och 7 ersättare.

4 § Kallelse

Ordföranden ansvarar för att kallelse utfärdas till sammanträdena.

Kallelsen ska vara skriftlig och innehålla uppgift om tid och plats för sammanträdet.

Kallelsen ska på ett lämpligt sätt tillställas varje ledamot och ersättare, samt annan förtroendevald som får närvara vid sammanträdet, senast fem vardagar före sammanträdesdagen.

Kallelsen bör åtföljas av föredragningslista samt ärendehandlingar enligt ordförandens bedömning. I undantagsfall får kallelse ske på annat sätt.

Om varken ordföranden eller vice ordföranden kan kalla till sammanträde ska den till åldern äldste ledamoten göra detta.

Om det föreligger skäl för det, får ordföranden efter samråd med vice ordförandena ställa in ett sammanträde eller ändra dagen eller tiden eller platsen för sammanträdet.

5 § Ersättarnas tjänstgöring

Om en ledamot är förhindrad att inställa sig till ett sammanträde eller att vidare delta i ett sammanträde ska en ersättare tjänstgöra i ledamoten ställe.

Om inte ersättarna väljs proportionellt ska ersättarna tjänstgöra enligt den av fullmäktige mellan dem bestämda ordningen.

En ersättare som har börjat tjänstgöra har dock alltid företräde oberoende av turordningen. Om ersättaren kommer från ett annat parti ska dock den ersättare som står i tur träda in.

En ledamot som inställer sig under ett pågående sammanträde har rätt att tjänstgöra även om en ersättare har trätt in i ledamotens ställe.

Ersättare har rätt att delta i nämndens överläggningar.

Ersättare har rätt att göra anteckning till protokollet.

6 § Växeltjänstgöring

En ledamot eller en ersättare som har avbrutit sin tjänstgöring på grund av jäv i ett ärende får åter tjänstgöra, sedan ärendet har handlagts.

En ledamot som har avbrutit tjänstgöringen vid ett sammanträde på grund av annat hinder än jäv, får åter tjänstgöra om ersättarens inträde har påverkat styrkebalansen mellan partierna.

7 § Inkallande av ersättare

En ledamot som är hindrad att delta i ett sammanträde eller i en del av ett sammanträde, ska snarast anmäla detta till nämndens sekreterare. Sekreteraren kallar in den ersättare som står i tur att tjänstgöra och som inte redan kallats in.

8 § Ersättare för ordföranden

Om varken ordföranden eller vice ordförande kan delta i ett helt sammanträde eller i en del av ett sammanträde utser nämnden en annan ledamot att vara ordförande tillfälligt.

Den till åldern äldste ledamoten tjänstgör som ordförande, tills den tillfällige ordföranden har utsetts.

Om ordföranden på grund av sjukdom eller av annat skäl är hindrad att fullgöra uppdraget för en längre tid får nämnden utse en annan ledamot att vara ersättare för ordföranden. Ersättaren fullgör ordförandens samtliga uppgifter.

9 § Justering av protokoll

Protokollet justeras av ordföranden och en ledamot. Nämnden kan besluta att en paragraf i protokollet ska justeras omedelbart.

10 § Delgivning

Delgivning med nämnden sker med ordföranden eller den nämnden utser.

Nämnden ska inom sitt verksamhetsområde avge de yttranden och lämna de upplysningar som begärs av fullmäktige, styrelsen eller annan nämnd.

11 § Skriftväxling

Om valnämnden inte bestämmer annat skall handlingar som utfärdas på dess vägnar undertecknas av ordföranden med kontrasignation av den nämnden utser. Vid förhinder för ordförande inträder vice ordförande i dennes ställe.

**KUNGÄLV
KOMMUN**

12 § Deltagande på distans

Valnämnden får, om särskilda skäl föreligger, sammanträda med ledamöter närvarande på distans. Sådant sammanträde får endast äga rum om ljud- och bildöverföring sker i realtid och på ett sådant sätt att samtliga deltagare kan se och höra varandra på lika villkor. Lokalen ska vara så beskaffad att inte obehöriga kan ta del av sammanträdeshandlingar, bild eller ljud. Videokonferensen skall uppfylla de krav som följer av sekretess- och dataskyddslagstiftningen. Ledamot som önskar delta på distans ska företrädesvis 5 dagar i förväg anmäla detta till kommunkansliet. Ordföranden avgör om närvaro får ske på distans.

Sammanträdesprotokoll

Sammanträdesdatum

2023-10-02

Sida

7 (10)

§ 13/2023

Styrdokument - revidering av Reglemente för valnämnden (Dnr KS2023/2083)

Sammanfattning

För att säkerställa det löpande arbetet i nämnder och utskott ska reglementen och arbetsordningar kontinuerligt ses över och revideras för att vara uppdaterade. Det nu gällande reglementet är uppdaterat 2022-11-24 och är giltigt fram till och med 2027-12-31 men har den gamla grafiska profilen för Kungälv's kommun.

Med anledning av att styrdokumentet är framtaget med den gamla grafiska profilen behöver det revideras.

Förvaltningen föreslår att kommunfullmäktige antar det nya förslaget till valnämndens reglemente.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse Styrdokument - revidering av Reglemente för valnämnden
Bilaga Reglemente för valnämnden

Förslag till kommunfullmäktige

1. Revideringen av Valnämndens reglemente antas.

Expedieras till:

För kännedom till:

VALNÄMNDEN

KUNGÄLV'S
KOMMUN

Justeras sign

Reglemente för valnämnden

Reglemente

Diarienummer: KS2022/2397
Dokumentansvarig: Nämndsekreterare
Beredande politiskt organ: Valnämnden
Beslutad av: Kommunfullmäktige
Ersätter tidigare beslut: 2020-04-02
Datum för beslut: 2022-11-24
Giltighetstid: 2027-12-31

VALNÄMNDENS VERKSAMHETSOMRÅDE

1 § Ansvarsområde

Valnämnden ska administrera allmänna val inom kommunen.

2 § Huvudarbetsuppgifter

Valnämnden skall se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten, i enlighet med de för nämnden relevanta mål, riktlinjer och internkontroll som fullmäktige har bestämt, samt i enlighet med bestämmelser i detta reglemente. Nämnden skall också se till att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

Därutöver har nämnden till uppgift att

- inom angivna ramar lämna förslag till budget till kommunfullmäktige
- redovisa uppföljning av budget och resultat för verksamheten

VALNÄMNDENS ARBETSFORMER

3 § Sammansättning

Valnämnden består av 7 ledamöter och 7 ersättare.

4 § Kallelse

Ordföranden ansvarar för att kallelse utfärdas till sammanträdena.

Kallelsen ska vara skriftlig och innehålla uppgift om tid och plats för sammanträdet.

Kallelsen ska på ett lämpligt sätt tillställas varje ledamot och ersättare, samt annan förtroendevald som får närvara vid sammanträdet, senast fem vardagar före sammanträdesdagen.

Kallelsen bör åtföljas av föredragningslista samt ärendehandlingar enligt ordförandens bedömning. I undantagsfall får kallelse ske på annat sätt.

Om varken ordföranden eller vice ordföranden kan kalla till sammanträde ska den till åldern äldste ledamoten göra detta.

Om det föreligger skäl för det, får ordföranden efter samråd med vice ordförandena ställa in ett sammanträde eller ändra dagen eller tiden eller platsen för sammanträdet.

5 § Ersättarnas tjänstgöring

Om en ledamot är förhindrad att inställa sig till ett sammanträde eller att vidare delta i ett sammanträde ska en ersättare tjänstgöra i ledamoten ställe.

Om inte ersättarna väljs proportionellt ska ersättarna tjänstgöra enligt den av fullmäktige mellan dem bestämda ordningen.

En ersättare som har börjat tjänstgöra har dock alltid företräde oberoende av turordningen. Om ersättaren kommer från ett annat parti ska dock den ersättare som står i tur träda in.

En ledamot som inställer sig under ett pågående sammanträde har rätt att tjänstgöra även om en ersättare har trätt in i ledamotens ställe.

Ersättare har rätt att delta i nämndens överläggningar.

Ersättare har rätt att göra anteckning till protokollet.

6 § Växeltjänstgöring

En ledamot eller en ersättare som har avbrutit sin tjänstgöring på grund av jäv i ett ärende får åter tjänstgöra, sedan ärendet har handlagts.

En ledamot som har avbrutit tjänstgöringen vid ett sammanträde på grund av annat hinder än jäv, får åter tjänstgöra om ersättarens inträde har påverkat styrkebalansen mellan partierna.

7 § Inkallande av ersättare

En ledamot som är hindrad att delta i ett sammanträde eller i en del av ett sammanträde, ska snarast anmäla detta till nämndens sekreterare. Sekreteraren kallar in den ersättare som står i tur att tjänstgöra och som inte redan kallats in.

8 § Ersättare för ordföranden

Om varken ordföranden eller vice ordförande kan delta i ett helt sammanträde eller i en del av ett sammanträde utser nämnden en annan ledamot att vara ordförande tillfälligt.

Den till åldern äldste ledamoten tjänstgör som ordförande, tills den tillfällige ordföranden har utsetts.

Om ordföranden på grund av sjukdom eller av annat skäl är hindrad att fullgöra uppdraget för en längre tid får nämnden utse en annan ledamot att vara ersättare för ordföranden.

Ersättaren fullgör ordförandens samtliga uppgifter.

9 § Justering av protokoll

Protokollet justeras av ordföranden och en ledamot. Nämnden kan besluta att en paragraf i protokollet ska justeras omedelbart.

10 § Delgivning

Delgivning med nämnden sker med ordföranden eller den nämnden utser.

Nämnden ska inom sitt verksamhetsområde avge de yttranden och lämna de upplysningar som begärs av fullmäktige, styrelsen eller annan nämnd.

11 § Skriftväxling

Om valnämnden inte bestämmer annat skall handlingar som utfärdas på dess vägnar undertecknas av ordföranden med kontrasignation av den nämnden utser. Vid förhinder för ordförande inträdervise ordförande i dennes ställe.

12 § Deltagande på distans

Valnämnden får, om särskilda skäl föreligger, sammanträda med ledamöter närvarande på distans. Sådant sammanträde får endast äga rum om ljud- och bildöverföring sker i realtid och på ett sådant sätt att samtliga deltagare kan se och höra varandra på lika villkor. Lokalen ska vara så beskaffad att inte obehöriga kan ta del av sammanträdeshandlingar, bild eller ljud. Videokonferensen skall uppfylla de krav som följer av sekretess- och dataskyddslagstiftningen. Ledamot som önskar delta på distans ska företrädesvis 5 dagar i förväg anmäla detta till kommunkansliet. Ordföranden avgör om närvaro får ske på distans.

Sammanträdesprotokoll

Sammanträdesdatum

2023-10-02

Sida

7 (10)

§ 13/2023

Styrdokument - revidering av Reglemente för valnämnden (Dnr KS2023/2083)

Sammanfattning

För att säkerställa det löpande arbetet i nämnder och utskott ska reglementen och arbetsordningar kontinuerligt ses över och revideras för att vara uppdaterade. Det nu gällande reglementet är uppdaterat 2022-11-24 och är giltigt fram till och med 2027-12-31 men har den gamla grafiska profilen för Kungälv's kommun.

Med anledning av att styrdokumentet är framtaget med den gamla grafiska profilen behöver det revideras.

Förvaltningen föreslår att kommunfullmäktige antar det nya förslaget till valnämndens reglemente.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse Styrdokument - revidering av Reglemente för valnämnden
Bilaga Reglemente för valnämnden

Förslag till kommunfullmäktige

1. Revideringen av Valnämndens reglemente antas.

Expedieras till:

För kännedom till:

VALNÄMNDEN

KUNGÄLV'S
KOMMUN

Justeras sign

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Sid 1 (2)

Tjänsteskrivelse

Handläggarens namn
Oskar Engdahl

2023-10-03

Revidering av arbetsbeskrivning för presidier (Dnr KS2023/2226-1)

Sammanfattning

Vid varje ny mandatperiod ska författningssamlingen uppdateras. Revideringen innefattar både en uppdatering av den grafiska profilen samt ett antal justeringar där de gamla titlarna på kommunstyrelsens utskott fortfarande står med. utöver det tas sociala myndighetsnämndens ordföringars uppdrag vid antagningsnämnden bort då de inte är aktuella.

Förvaltningen föreslår att förslagen på revidering av arbetsbeskrivning för presidier antas.

Juridisk bedömning

Föreslagen arbetsbeskrivning är förenlig med gällande lagstiftning.

Förvaltningens bedömning

Nuvarande arbetsordning antogs 2022-11-24.

Till följd av Kungälv kommun har en ny grafisk profil samt att författningssamlingen behöver uppdateras varje ny mandatperiod ska alla styrdokument revideras. Arbetsbeskrivningen behöver den nya grafiska profilen samt att ett antal korrigeringar genomförs för att göra styrdokumentet aktuellt utifrån nuvarande politisk organisation.

Ärendenivåer – bedömning utifrån kommunfullmäktiges strategiska mål eller kommunstyrelsens resultatmål

Arbetsbeskrivningen har koppling till det strategiska målet *Att medborgare och näringsliv ska känna ökat förtroende för kommunen*. Genom tydliga styrdokument skapas ett ökat förtroende för kommunen.

Bedömning utifrån miljö, hållbarhet och mål i Agenda 2030

Styrdokumentet har koppling till punkt 16.6 i agenda 2030 att bygga effektiva, tillförlitliga och transparenta institutioner.

Bedömning utifrån politiska styrdokument

Arbetsbeskrivningen för presidier har främst koppling till kommunfullmäktiges arbetsordning, kommunstyrelsens reglemente och övriga nämnders reglementen.

Bedömning utifrån ett medborgar- och brukarperspektiv

Föreslaget beslut påverkar inte utifrån medborgar- och brukarperspektivet.

Bedömning utifrån ett medarbetarperspektiv.

Beslutet påverkar inte några medarbetare.

Ekonomisk bedömning

Förslaget till arbetsbeskrivning utgör inga ökade kostnader.

Förslag till beslut

1. Revideringen av arbetsbeskrivning för presidier antas.

Haleh Lindqvist
kommundirektör

Madeleine Nilsson
administrativ chef

Expedieras till:

För kännedom till:

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Arbetsbeskrivning för presidier

Arbetsbeskrivning

Diarie-/dokumentnummer: <KS202X/...>
Beslut: <Datum-...Instans §.../År>
Ersätter tidigare beslut 2022-11-24 Kommunfullmäktige § 150/2022
Giltighetstid: 2027-12-31
Dokumentansvarig: Nämndsekreterare/kommunkansli
Senast uppdaterad av: Oskar Engdahl

Innehållsförteckning

1. Syfte	3
2. Ansvarsfördelning	3
3. Kommunfullmäktige	4
4. Kommunfullmäktiges vice ordförande	4
5. Kommunfullmäktiges presidium	4
6. Kommunfullmäktiges beredningar	5
7. Kommunstyrelsens presidium	5
8. Kommunstyrelsens ordförande	6
9. Kommunstyrelsen 1:e vice ordförande	6
10. Kommunstyrelsens 2:e vice ordförande	7
11. Kommunstyrelsens utskott	7
12. Utskottsordföranden	7
13. Vice utskottsordförande	8
14. Titulatur	8
15. Ekonomirådet	8
16. Nämnder	9

Arbetsbeskrivning för

- Kommunfullmäktiges presidium
- Kommunstyrelsens presidium
- Utskottens presidier
- Nämndernas presidier
- Kommunrevisionen presidium

I samband med den politiska organisationsöversynen inför mandatperioden 2022–2026 har framkommit behov av arbetsbeskrivningar för de olika rollerna

1. Syfte

Förtydliga för förtroendevalda, tjänstemän och medborgare vilka uppgifter och mandat som ingår i arbetsområdena för:

- Kommunfullmäktiges presidium
- Kommunstyrelsens presidium
- Utskottens presidier
- Nämndernas presidier
- Revisionens presidium

Innan en förtroendevald åtar sig ett nytt uppdrag skall personen veta vad åtagandet innebär. Det viktiga med en arbetsbeskrivning för de olika rollerna är att stödja en rimlig framtida politikerroll och att skapa en tydlig arbetsfördelning. En större tydlighet när det gäller de politiska uppdragens innehåll, tidsåtgång och ersättning ökar möjligheterna att inneha politiska uppdrag vilket är en förutsättning för demokratin.

En bred enighet över blockgränser är en framgångsfaktor för att bibehålla en stabilitet och en trovärdig politisk organisation

2. Ansvarsfördelning

Kommunfullmäktige, kommunens högsta beslutande organ, har en övergripande och aktiv politisk huvudroll.

Kommunstyrelsen ansvarar jämte nämnderna för genomförandet av de kommunala verksamheterna. I denna tydliga ansvarsfördelning är det väsentligt att olika aktörer verkligen tar eget ansvar men också respekterar gränserna för ansvaret. Det ska vara möjligt, inte minst för kommunens revisorer att kontinuerligt följa upp hur väl aktörerna tar sitt ansvar och agerar enligt vår styrmodell.

Organisationen ska präglas av öppenhet och ansvar för organisationens helhet. Det är viktigt att presidier och beredningsledare aktivt verkar för ett helhetsansvar. Ledamöterna ska kunna få en helhetsbild men också "borra djupare i vissa frågor". Ett förhållningssätt baserat på dialog skall känneteckna arbetet i hela den politiska organisationen.

Det viktiga med en arbetsbeskrivning för de olika rollerna är att stödja den förtroendevalde och att skapa en tydlig arbetsfördelning. En större tydlighet när det gäller de politiska uppdragens innehåll, tidsåtgång och ersättning ökar möjligheterna att anta politiska uppdrag vilket är en förutsättning för demokratin.

3. Kommunfullmäktige

Titulatur: Kommunfullmäktiges ordförande och kommunfullmäktiges vice ordförande.

Tillsammans kallas de för fullmäktiges presidie.

Kommunfullmäktiges ordförande leder kommunfullmäktiges möten.

Kommunfullmäktiges ordförande ska vara kommunens främsta företrädare och det politiska arbetets sammanhållande kraft med ett övergripande ansvar för att dialog mellan de olika delarna i den politiska organisationen förs.

Rollen ställer stora krav på social kompetens, förmåga att väcka förtroende över partigränser, lyhördhet och initiativ. Kommunfullmäktiges ordförande ska verka för att vår organisationsmodell efterlevs och utvecklas i samråd med beredningarna, kommunstyrelsen, utskotten och nämnderna.

Kommunfullmäktiges ordförande är tillika ordförande i demokratiberedningen.

Kommunfullmäktiges ordförande har också till uppgift att:

- Bereda och förbereda kommunfullmäktige samt säkerställa att ett rättssäkert beslutsunderlag finns alt laglighet bereda och förbereda kommunfullmäktige samt säkerställa att beslutsunderlag finns
- för att kommunen har en kontinuerlig medborgardialog samt vid behov hålla medborgarstämmor.
- Föra dialog kring kommande ärenden till kommunfullmäktige med nämndordförande.
- Sätta agendan för kommunfullmäktige i samråd med vice ordförande
- Samordna arbetet för samtliga beredningar tillsammans med beredningsledarna
- Representera kommunen vid besök och resor.
- Ska vara väl insatt i kommunallagen och hålla sig ajour med eventuella förändringar.
- Att i dialog med kommunstyrelsens ordförande följa budget antagen för politiken

4. Kommunfullmäktiges vice ordförande

Kommunfullmäktiges vice ordförande medverkar vid beredning av kallelse och upprättande av dagordning.

Vice ordföranden tjänstgör som ordförande på kommunfullmäktiges möten när ordföranden finner det lämpligt.

I uppdraget som vice ordförande ingår i uppdraget att ersätta och i förekommande fall bistå Kommunfullmäktiges ordförande i olika uppdrag.

Kommunfullmäktiges vice ordförande är tillika vice ordförande i Demokratiberedningen.

Kommunfullmäktiges vice ordförande har också till uppgift att:

- Att delta vid och stödja Kommunfullmäktiges ordförande i arbetet med en kontinuerlig medborgardialog. Delta och vid ordförandes frånvaro hålla medborgarstämmor.
- Delta i arbetet kring kommunfullmäktiges agenda
- Representera kommunen vid besök och resor

5. Kommunfullmäktiges presidium

Kommunfullmäktiges presidium får närvara vid sammanträde med nämnder, utskott och beredningar. Presidiet får därvid delta i överläggningarna men inte i besluten. Närvarorätten gäller inte ärenden som rör myndighetsutövning mot någon enskild.

Presidiet ges rätt att inhämta information från förvaltning och nämndorganisation.

Kommunfullmäktiges presidium överlämnar förslag till budget för kommunrevisionen till ekonomiberedningen budget som sedan inarbetar förslaget i ekonomiberedningens förslag till budgetriktlinjer.

Ansvarar för nationaldagsfirande och andra högtidligheter.

Ansvarar för ungdomsrådet.

Kommunfullmäktiges presidium verkar som ett stöd för beredningspresidierna.

Tillser att ekonomiska resurser finns för varje beredning att genomföra utbildning och omvärldsbevakning.

Tillser beredningspresidierna i alla beredningar har regelbundna träffar.

Kommunfullmäktiges presidium tillser tillsammans med beredningspresidierna att beredningarna genomgår relevanta utbildningar.

Kommunfullmäktiges presidium ansvarar för att revisionen följer av kommunfullmäktige antagna mål och riktlinjer.

6. Kommunfullmäktiges beredningar

Se dokument arbetsordning för beredningar.

7. Kommunstyrelsens presidium

Kommunstyrelsens presidium består av kommunstyrelsens ordförande som tillika skall vara kommunalråd, kommunstyrelsens 1.e vice ordförande som tillika skall vara kommunalråd för ekonomi- och personalfrågor och kommunstyrelsens 2:e vice ordförande som tillika skall vara oppositionsråd.

Kommunstyrelsens ordförande och kommunstyrelsens 1.e vice och 2 vice ordförande skall ägna hela sin arbetstid åt uppdrag för kommunen.

Övriga råd och oppositionsråd skall ägna arbetstid åt uppdrag för kommunen motsvarande de antal timmar/eller procent av heltidsuppdrag kommunfullmäktige fastställt för att klara sitt ansvar/uppdrag.

Kommunstyrelsens presidium skall regelbundet ha medborgardialog, besöka såväl de kommunala verksamheterna som närings- och föreningsliv.

Kommunstyrelsens presidium skall regelbundet besöka såväl de samtliga av styrelsen enligt uppsiktsplikten ansvariga verksamheter, nämnder, bolag och förbund.

Kommunstyrelsens presidium skall leda kommunstyrelsens arbete, samt samordna, utvärdera och utveckla arbetet i styrelsen, dess utskott och övriga nämnder.

Kommunstyrelsens presidium har ansvar för bilaterala kontakter. De företräder kommunen i överläggningar med andra kommuner, kommunalförbund, landsting, myndigheter och organ på lokal, regional och nationell nivå.

Presidiet ska med uppmärksamhet följa näringslivsutvecklingen såväl lokalt som regionalt samt ansvara för att göra det attraktivt att driva företag i Kungälv kommun.

Kommunstyrelsens presidium skall i samråd med kommunfullmäktiges presidium ansvara för internationella kontakter.

Kommunstyrelsens presidium ska i övrigt följa och bereda ärenden inom inköp och upphandling, personalpolitiska frågor, sponsringsbidrag, turism och besöksnäring, värdsringsbidrag, befintliga driftsformer och frågor om alternativa driftsformer som ryms inom kommunstyrelsens kompetensområde.

Kommunstyrelsens presidium skall årligen upprätta och följa detaljbudget för förtroendevalda.

Kommunfullmäktige beslutar om rådets ansvarsområden.

8. Kommunstyrelsens ordförande

Kommunstyrelsens ordförande leder och planerar kommunstyrelsens arbete och gör det enskilt eller i förening med de övriga i presidiet.

Kommunstyrelsens ordförande är kommunalrådsberedning för alla ärenden som ska hanteras av styrelsen och avgör om ärenden först ska beredas av ett av utskotten innan ärendet kommer till styrelsen. Kommunstyrelsens ordförande ska säkerställa att ärendena följs av fullgoda beslutsunderlag och att det finns föredragande tjänstemän vid behov. Det åligger kommunstyrelsens ordförande att:

1. närmast under kommunstyrelsen ha uppsikt över kommunens hela nämndförvaltning
2. med uppmärksamhet följa frågor av betydelse för kommunens utveckling och ekonomiska intressen samt effektiviteten i verksamheten och ta initiativ i dessa frågor
3. främja samverkan mellan kommunstyrelsen och kommunens övriga nämnder samt
4. representera kommunstyrelsen vid uppvaktningar hos myndigheter, konferenser och sammanträden om inte kommunstyrelsen bestämt annat i ett särskilt fall.
5. tillse att samtliga ledamöter tillsänds underlag inför beslut.

Kommunstyrelsens ordförande får närvara vid sammanträde med övriga nämnder, utskott och beredningar. Kommunrådet får därvid delta i överläggningarna men inte i besluten. Närvarorätten gäller inte ärenden som rör myndighetsutövning mot någon enskild.

9. Kommunstyrelsen 1:e vice ordförande

Kommunstyrelsens 1:e vice ordförande är tillika kommunalråd för ekonomi- och personalfrågor och har ett särskilt ansvar att bistå kommunstyrelsens ordförande genom att följa och förekommande fall bereda ärenden som är av kungemensam och strategisk betydelse som:

1. Hålla löpande dialog med kommunfullmäktiges ekonomiberedning för att säkerställa en samlad för kommunen och förvaltning god hushållning i allt politiskt utvecklingsarbete
2. Övergripande ekonomisk styrning och planering samt uppföljning och internkontroll efter politiskt fattade beslut.
3. Bokslut- och budgetberedning
4. Bereda yttranden över remissutredningar av ekonomisk karaktär (SOU, Rådet för kommunal redovisning m fl).
5. Följa upp att politiskt fattade beslut kring upphandlingsfrågor och riktlinjer följs.
6. Följa arbetet kring enhetlighet och samordning av kommunens och de kommunala företagens upphandling

7. Följa upp kommunens fonderade pensionsmedel

10. Kommunstyrelsens 2:e vice ordförande

Kommunstyrelsens 2:e vice ordförande ingår i styrelsens presidium och är med och leder arbetet i kommunstyrelsen.

Som 2:e vice ordförande ingår i uppdraget att ersätta och i förekommande fall bistå kommunstyrelsens ordförande eller 1 vice ordförande i presidiets olika uppdrag.

Kommunstyrelsens 2:e vice ordförande, oppositionsrådet har förutom att företräda oppositionen i ledningen, också en formell funktion som vice ordförande och ska kunna företräda kommunen och kommunens intressen vid bilaterala möten och överläggningar med andra kommuner, myndigheter och organisationer. Inför sådana möten ska oppositionsrådet få information om kommunens uppfattning i frågor som är av särskild vikt i syfte att företräda kommunstyrelsen.

Oppositionsrådet får närvara vid sammanträde med övriga nämnder, utskott och beredningar. Oppositionsrådet får därvid delta i överläggningarna men inte i besluten. Närvarorätten gäller inte ärenden som rör myndighetsutövning mot någon enskild

11. Kommunstyrelsens utskott

Kommunstyrelsen har tre utskott vars uppgifter är att bereda ärenden till kommunstyrelsen inom särskilt angivna områden. Utskotten består av 7 ledamöter.

Kommunstyrelsen utser ledamöter till utskotten.

Utskotten kan, efter delegering från kommunstyrelsen, få beslutanderätt i vissa frågor.

Utskotten har ansvar för att beslut i kommunstyrelsen blir verkställda inom respektive verksamhet, att verksamhetsplaner följs upp och är kommunstyrelsens förlängda huvudman för kommunens olika verksamheter.

Utskotten har ett särskilt ansvar att i dialogen med olika delar av den politiska organisationen stå för kommunstyrelsens helhetssyn.

12. Utskottsordföranden

Varje utskott har en utskottsordförande som är sammankallande. Utskottsordföranden är ansvarig för hantering av kallelse och upprättande av dagordning.

Utskottsordförande är utskottets föredragande i kommunstyrelsen. Utskottsordföranden ska säkerställa att utskottet arbetar inom sitt område och att ledamöterna har stor kunskap om kommunstyrelsens reglemente och den lagstiftning som finns på utskottets ansvarsområde. Utskottsordförande skall vara väl förtrogen med riktlinjer för ledning och styrning, budgetprocess och internkontroll, samt säkerställa utskottets roll i styrelsens samfälliga ansvar och uppdrag.

Utskottsordförande skall säkerställa samordning och information med övriga berörda politiska instanser.

Utskottsordförande skall i dialog med medborgare, företag eller föreningar inom utskottets område och stå för kommunens helhetssyn.

Utskottsordförande skall eftersträva samordning gällande studiebesök och kompetensutveckling för förtroendevalda.

13. Vice utskottsordförande

Utskottens vice ordförande deltar i presidieträffar och är med vid beredning av kallelse och upprättande av dagordning.

Vice ordföranden tjänstgör som ordförande på utskottets möten vid ordförandens frånvaro.

Vice ordförande ska i förekommande fall bistå utskottets ordförande i dennes uppdrag

14. Titulatur

Utskottet för samhälle och utvecklings ordförande tituleras Samhällsbyggnadsråd

Utskottet för samhälle och utvecklings vice ordförande tituleras Oppositionsråd med ansvar för samhällsbyggnadsfrågor

Utskottet för trygghet och stöds ordförande tituleras Social- och omsorgsråd

Utskottet för trygghet och stöds vice ordförande tituleras Oppositionsråd med ansvar för social- och omsorgsfrågor.

Utskottet för bildning och lärandes ordförande tituleras Utbildningsråd

Utskottet för bildning och lärandes vice ordförande tituleras Oppositionsråd med ansvar för utbildningsfrågor.

15. Ekonomirådet

Ekonomiberedningens ordförande är tillika Ekonomiråd och har ett särskilt ansvar för kommunens långsiktiga ekonomiska planering och uppföljning/utvärdering och har tillsammans med beredningen att följa upp och i förekommande fall bereda ärenden som är av kommungemensam, långsiktig och strategisk betydelse.

Ekonomirådet leder arbetet med att framlägga förslag till rambudget, innehållande driframar och investeringsramar, till kommunfullmäktige.

Arbetar med övergripande ekonomisk planering samt uppföljning och utvärdering av politiskt fattade beslut.

Är ansvarigt för att ekonomiska styrdokument på kommunfullmäktigenivå utvärderas och i förekommande fall ändras.

Ekonomirådet skall bistå kommunfullmäktiges presidium i dess samordnande ansvar för samtliga beredningars arbeten.

Ekonomirådet är ytterst ansvarig för att övriga beredningars förslag och inriktningar är finansierade eller ryms inom fullmäktiges fastställda budgetramar. Detta säkerställs genom dialog och avstämning med beredningarnas, kommunfullmäktiges och kommunstyrelsens presidium.

Ekonomirådet skall hålla löpande dialog med kommunstyrelsens presidium för att säkerställa en samlad god hushållning i allt politiskt utvecklingsarbete. I uppdraget ingår att bistå kommunstyrelsens

ordförande eller 1 vice ordförande i ekonomiska frågor innan, under och efter beslutad ram och investeringsbudget.

Skall tillsammans med kommunstyrelsens presidium planera och genomföra boksluts- och budgetberedning.

16. Nämnder

Miljö- och byggnadsnämnden

Miljö- och byggnadsnämnden har ett myndighetsansvar utifrån gällande lagstiftning och är en nämnd under kommunfullmäktige. Nämnden har ett ansvar att följa gällande reglemente samt planera och följa upp verksamheten utifrån fullmäktiges beslutade mål.

Nämndens ordförande

Nämndens ordförande är sammankallande och är ansvarig för hantering av kallelse och upprättande av dagordning. Ordföranden har även utslagsröst i nämnden.

Nämndens ordförande ansvarar för att information till och dialog med berörda sektorer och utskott/nämnder förs.

Nämndens ordförande ansvarar för att nämnden ges möjlighet att medverka vid erforderlig utbildning gällande lagar och regler med betydelse för uppdraget.

Nämndens 1:e vice ordförande Nämndens 1:e vice ordförande medverkar vid beredning av kallelse och upprättande av dagordning. Vice ordföranden tjänstgör som ordförande på nämndens möten vid ordförandens frånvaro.

Nämndens 2:e vice ordförande

Nämndens 2:e vice ordförande medverkar vid beredning av kallelse och upprättande av dagordning. Vice ordföranden tjänstgör som ordförande på nämndens möten vid ordförandens frånvaro.

Sociala myndighetsnämnden

Sociala myndighetsnämnden har ett myndighetsansvar utifrån gällande lagstiftning och är en nämnd under kommunfullmäktige. Nämnderna har ett ansvar att följa gällande reglemente samt planera och följa upp verksamheten utifrån fullmäktiges beslutade mål.

Nämndens ordförande

Nämndens ordförande är sammankallande och är ansvarig för hantering av kallelse och upprättande av dagordning. Ordföranden har även utslagsröst i nämnden. Ordförande har ansvaret för att den sociala jouden fungerar. Till sin hjälp att fullfölja detta arbete har ordföranden de två vice ordförandena. Jouden fördelas lika mellan de tre.

Nämndens ordförande förväntas delta i de nätverk som åligger uppdraget.

Nämndens ordförande ansvarar för att information till och dialog med berörda sektorer och utskott/nämnder förs.

Nämndens ordförande ansvarar för att nämnden ges möjlighet att medverka vid erforderlig utbildning gällande lagar och regler med betydelse för uppdraget.

Nämndens förste vice ordförande

Nämndens förste vice ordförande medverkar vid beredning av kallelse och upprättande av dagordning.

Förste vice ordföranden tjänstgör som ordförande på nämndens möten vid ordförandens frånvaro.

Förste vice ordföranden tar sin del av den sociala jouten, som fördelas lika mellan de tre i presidiet.

Nämndens andre vice ordförande

Nämndens andre vice ordförande medverkar vid beredning av kallelse och upprättande av dagordning.

Andre vice ordföranden tjänstgör på nämndens möten vid ordförandens och förste vice ordförandens frånvaro. Andre vice ordföranden tar sin del av den sociala jouten, som fördelas lika mellan de tre i presidiet.

Överförmyndarnämnden

Överförmyndarnämnden har ett myndighetsansvar utifrån gällande lagstiftning och är en nämnd under kommunfullmäktige. Nämnden har ett ansvar att följa gällande reglemente samt planera och följa upp verksamheten utifrån fullmäktiges beslutade mål.

Nämndens ordförande

Nämndens ordförande är sammankallande och är ansvarig för hantering av kallelse och upprättande av dagordning. Ordföranden har även utslagsröst i nämnden.

Nämndens ordförande ansvarar för att information till och dialog med berörda sektorer och utskott/nämnder förs.

Nämndens ordförande ansvarar för att nämnden ges möjlighet att medverka vid erforderlig utbildning gällande lagar och regler med betydelse för uppdraget.

Nämndens vice ordförande

Nämndens vice ordförande medverkar vid beredning av kallelse och upprättande av dagordning. Vice ordföranden tjänstgör som ordförande på nämndens möten vid ordförandens frånvaro

Arvodesnämnden

Arvodesnämnden fullgör ett uppdrag från kommunfullmäktige. Alla ledamöter har samma ansvar att fullgöra uppdraget och ansvara för tolkning av arvodesreglementet.

Nämndens ordförande

Nämndens ordförande är sammankallande och är ansvarig för hantering av kallelse och upprättande av dagordning. Ordföranden har även utslagsröst i nämnden.

Nämndens vice ordförande

Nämndens vice ordförande medverkar vid beredning av kallelse och upprättande av dagordning. Vice ordföranden tjänstgör som ordförande på nämndens möten vid ordförandens frånvaro.

Valnämnden

Valnämnden fullgör ett uppdrag från kommunfullmäktige. Alla ledamöter har samma ansvar att fullgöra uppdraget och ansvara för tolkning av gällande reglemente och lagstiftning.

Nämndens ordförande

Nämndens ordförande är sammankallande och är ansvarig för hantering av kallelse och upprättande av dagordning. Ordföranden har även utslagsröst i nämnden.

Nämndens vice ordförande

Nämndens vice ordförande medverkar vid beredning av kallelse och upprättande av dagordning. Vice ordföranden tjänstgör som ordförande på nämndens möten vid ordförandens frånvaro.

Krisledningsnämnden

Krisledningsnämndens uppdrag utgår ifrån: Lag (2006:544) om kommuner och landstings åtgärder vid extraordinära händelser i fredstid och höjdberedskap. Nämnden ska hålla sig ajour med gällande lagstiftning och ska ha en aktiv roll i förebyggande planering i kommunen tillsammans med kommunstyrelsen. Nämnden har ett ansvar att följa gällande reglemente samt hålla reglementet och arbetsordning uppdaterat.

Nämndens ordförande

Nämndens ordförande är sammankallande och beslutar när nämnden ska träda ikraft.

Nämndens vice ordförande

Nämndens vice ordförande bistår ordförande och tjänstgör som ordförande på nämndens möten vid ordförandes frånvaro.

Kommunrevisionen

Revisionen fullgör ett uppdrag från kommunfullmäktige i enlighet med kommunallagen. Alla ledamöter är enligt lagen självständiga revisorer men har alla samma ansvar att fullgöra uppdraget och följa revisionens reglemente och arbetsordning. Revisionen ska i början av varje mandatperiod tillse att reglemente och arbetsordning är aktuella. Revisionens ledamöter ska hålla sig ajour med relevanta lagar och skrivelser.

Revisionens presidium

Ordförande och vice ordförande utgör Revisionens presidium.

Presidiet är föredragande av revisionsberättelse i kommunfullmäktige.

Presidiet ansvarar för att revisionen följer av kommunfullmäktige antagna mål och riktlinjer.

Presidiet ansvarar för att revisionen följer det av kommunfullmäktige antagna årshjul.

Presidiet har regelbunden kontakt med kommunfullmäktiges presidium och ansvarar för att regelbundet bjuda in kommunfullmäktiges presidium till möten med revisionen.

Revisionens ordförande

Revisionens ordförande är sammankallande och är ansvarig för hantering av kallelse och upprättande av dagordning. Ordförande håller i revisionens möten.

Revisionens vice ordförande

Revisionens vice ordförande medverkar vid beredning av kallelse och upprättande av dagordning. Vice ordföranden tjänstgör som ordförande på revisionens möten vid ordförandens frånvaro.

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Arbetsbeskrivning för presidier

Arbetsbeskrivning

Grönt läggs till

Rött tas bort

Diarie-/dokumentnummer: <KS202X/...>
Beslut: <Datum-...Instans §.../År>
Ersätter tidigare beslut 2022-11-24 Kommunfullmäktige § 150/2022
Giltighetstid: 2027-12-31
Dokumentansvarig: Nämndsekreterare/kommunkansli
Senast uppdaterad av: Oskar Engdahl

Innehållsförteckning

1.	Syfte	3
2.	Ansvarsfördelning	3
3.	Kommunfullmäktige	4
4.	Kommunfullmäktiges vice ordförande	4
5.	Kommunfullmäktiges presidium	4
6.	Kommunfullmäktiges beredningar	5
7.	Kommunstyrelsens presidium	5
8.	Kommunstyrelsens ordförande	6
9.	Kommunstyrelsen 1:e vice ordförande	6
10.	Kommunstyrelsens 2:e vice ordförande	7
11.	Kommunstyrelsens utskott	7
12.	Utskottsordföranden	7
13.	Vice utskottsordförande	8
14.	Titulatur	8
15.	Ekonomirådet	8
16.	Nämnder	9

Arbetsbeskrivning för

- Kommunfullmäktiges presidium
- Kommunstyrelsens presidium
- Utskottens presidier
- Nämndernas presidier
- Kommunrevisionen presidium

I samband med den politiska organisationsöversynen inför mandatperioden 2022–2026 har framkommit behov av arbetsbeskrivningar för de olika rollerna

1. Syfte

Förtydliga för förtroendevalda, tjänstemän och medborgare vilka uppgifter och mandat som ingår i arbetsområdena för:

- Kommunfullmäktiges presidium
- Kommunstyrelsens presidium
- Utskottens presidier
- Nämndernas presidier
- Revisionens presidium

Innan en förtroendevald åtar sig ett nytt uppdrag skall personen veta vad åtagandet innebär. Det viktiga med en arbetsbeskrivning för de olika rollerna är att stödja en rimlig framtida politikerroll och att skapa en tydlig arbetsfördelning. En större tydlighet när det gäller de politiska uppdragens innehåll, tidsåtgång och ersättning ökar möjligheterna att inneha politiska uppdrag vilket är en förutsättning för demokratin.

En bred enighet över blockgränser är en framgångsfaktor för att bibehålla en stabilitet och en trovärdig politisk organisation

2. Ansvarsfördelning

Kommunfullmäktige, kommunens högsta beslutande organ, har en övergripande och aktiv politisk huvudroll.

Kommunstyrelsen ansvarar jämte nämnderna för genomförandet av de kommunala verksamheterna. I denna tydliga ansvarsfördelning är det väsentligt att olika aktörer verkligen tar eget ansvar men också respekterar gränserna för ansvaret. Det ska vara möjligt, inte minst för kommunens revisorer att kontinuerligt följa upp hur väl aktörerna tar sitt ansvar och agerar enligt vår styrmodell.

Organisationen ska präglas av öppenhet och ansvar för organisationens helhet. Det är viktigt att presidier och beredningsledare aktivt verkar för ett helhetsansvar. Ledamöterna ska kunna få en helhetsbild men också "borra djupare i vissa frågor". Ett förhållningssätt baserat på dialog skall känneteckna arbetet i hela den politiska organisationen.

Det viktiga med en arbetsbeskrivning för de olika rollerna är att stödja den förtroendevalde och att skapa en tydlig arbetsfördelning. En större tydlighet när det gäller de politiska uppdragens innehåll, tidsåtgång och ersättning ökar möjligheterna att anta politiska uppdrag vilket är en förutsättning för demokratin.

3. Kommunfullmäktige

Titulatur: Kommunfullmäktiges ordförande och kommunfullmäktiges vice ordförande.

Tillsammans kallas de för fullmäktiges presidie.

Kommunfullmäktiges ordförande leder kommunfullmäktiges möten.

Kommunfullmäktiges ordförande ska vara kommunens främsta företrädare och det politiska arbetets sammanhållande kraft med ett övergripande ansvar för att dialog mellan de olika delarna i den politiska organisationen förs.

Rollen ställer stora krav på social kompetens, förmåga att väcka förtroende över partigränser, lyhördhet och initiativ. Kommunfullmäktiges ordförande ska verka för att vår organisationsmodell efterlevs och utvecklas i samråd med beredningarna, kommunstyrelsen, utskotten och nämnderna.

Kommunfullmäktiges ordförande är tillika ordförande i demokratiberedningen.

Kommunfullmäktiges ordförande har också till uppgift att:

- Bereda och förbereda kommunfullmäktige samt säkerställa att ett rättssäkert beslutsunderlag finns alt laglighet bereda och förbereda kommunfullmäktige samt säkerställa att beslutsunderlag finns
- för att kommunen har en kontinuerlig medborgardialog samt vid behov hålla medborgarstämmor.
- Föra dialog kring kommande ärenden till kommunfullmäktige med nämndordförande.
- Sätta agendan för kommunfullmäktige i samråd med vice ordförande
- Samordna arbetet för samtliga beredningar tillsammans med beredningsledarna
- Representera kommunen vid besök och resor.
- Ska vara väl insatt i kommunallagen och hålla sig ajour med eventuella förändringar.
- Att i dialog med kommunstyrelsens ordförande följa budget antagen för politiken

4. Kommunfullmäktiges vice ordförande

Kommunfullmäktiges vice ordförande medverkar vid beredning av kallelse och upprättande av dagordning.

Vice ordföranden tjänstgör som ordförande på kommunfullmäktiges möten när ordföranden finner det lämpligt.

I uppdraget som vice ordförande ingår i uppdraget att ersätta och i förekommande fall bistå Kommunfullmäktiges ordförande i olika uppdrag.

Kommunfullmäktiges vice ordförande är tillika vice ordförande i Demokratiberedningen.

Kommunfullmäktiges vice ordförande har också till uppgift att:

- Att delta vid och stödja Kommunfullmäktiges ordförande i arbetet med en kontinuerlig medborgardialog. Delta och vid ordförandes frånvaro hålla medborgarstämmor.
- Delta i arbetet kring kommunfullmäktiges agenda
- Representera kommunen vid besök och resor

5. Kommunfullmäktiges presidium

Kommunfullmäktiges presidium får närvara vid sammanträde med nämnder, utskott och beredningar. Presidiet får därvid delta i överläggningarna men inte i besluten. Närvarorätten gäller inte ärenden som rör myndighetsutövning mot någon enskild.

Presidiet ges rätt att inhämta information från förvaltning och nämndorganisation.

Kommunfullmäktiges presidium överlämnar förslag till budget för kommunrevisionen till ekonomiberedningen budget som sedan inarbetar förslaget i ekonomiberedningens förslag till budgetriktlinjer.

Ansvarar för nationaldagsfirande och andra högtidligheter.

Ansvarar för ungdomsrådet.

Kommunfullmäktiges presidium verkar som ett stöd för beredningspresidierna.

Tillser att ekonomiska resurser finns för varje beredning att genomföra utbildning och omvärldsbevakning.

Tillser beredningspresidierna i alla beredningar har regelbundna träffar.

Kommunfullmäktiges presidium tillser tillsammans med beredningspresidierna att beredningarna genomgår relevanta utbildningar.

Kommunfullmäktiges presidium ansvarar för att revisionen följer av kommunfullmäktige antagna mål och riktlinjer.

6. Kommunfullmäktiges beredningar

Se dokument arbetsordning för beredningar.

7. Kommunstyrelsens presidium

Kommunstyrelsens presidium består av kommunstyrelsens ordförande som tillika skall vara kommunalråd, kommunstyrelsens 1.e vice ordförande som tillika skall vara kommunalråd för ekonomi- och personalfrågor och kommunstyrelsens 2:e vice ordförande som tillika skall vara oppositionsråd.

Kommunstyrelsens ordförande och kommunstyrelsens 1.e vice och 2 vice ordförande skall ägna hela sin arbetstid åt uppdrag för kommunen.

Övriga råd och oppositionsråd skall ägna arbetstid åt uppdrag för kommunen motsvarande de antal timmar/eller procent av heltidsuppdrag kommunfullmäktige fastställt för att klara sitt ansvar/uppdrag.

Kommunstyrelsens presidium skall regelbundet ha medborgardialog, besöka såväl de kommunala verksamheterna som närings- och föreningsliv.

Kommunstyrelsens presidium skall regelbundet besöka såväl de samtliga av styrelsen enligt uppsiktsplikten ansvariga verksamheter, nämnder, bolag och förbund.

Kommunstyrelsens presidium skall leda kommunstyrelsens arbete, samt samordna, utvärdera och utveckla arbetet i styrelsen, dess utskott och övriga nämnder.

Kommunstyrelsens presidium har ansvar för bilaterala kontakter. De företräder kommunen i överläggningar med andra kommuner, kommunalförbund, landsting, myndigheter och organ på lokal, regional och nationell nivå.

Presidiet ska med uppmärksamhet följa näringslivsutvecklingen såväl lokalt som regionalt samt ansvara för att göra det attraktivt att driva företag i Kungälv kommun.

Kommunstyrelsens presidium skall i samråd med kommunfullmäktiges presidium ansvara för internationella kontakter.

Kommunstyrelsens presidium ska i övrigt följa och bereda ärenden inom inköp och upphandling, personalpolitiska frågor, sponsringsbidrag, turism och besöksnäring, värdsringsbidrag, befintliga driftsformer och frågor om alternativa driftsformer som ryms inom kommunstyrelsens kompetensområde.

Kommunstyrelsens presidium skall årligen upprätta och följa detaljbudget för förtroendevalda.

Kommunfullmäktige beslutar om rådets ansvarsområden.

8. Kommunstyrelsens ordförande

Kommunstyrelsens ordförande leder och planerar kommunstyrelsens arbete och gör det enskilt eller i förening med de övriga i presidiet.

Kommunstyrelsens ordförande är kommunalrådsberedning för alla ärenden som ska hanteras av styrelsen och avgör om ärenden först ska beredas av ett av utskotten innan ärendet kommer till styrelsen. Kommunstyrelsens ordförande ska säkerställa att ärendena följs av fullgoda beslutsunderlag och att det finns föredragande tjänstemän vid behov. Det åligger kommunstyrelsens ordförande att:

1. närmast under kommunstyrelsen ha uppsikt över kommunens hela nämndförvaltning
2. med uppmärksamhet följa frågor av betydelse för kommunens utveckling och ekonomiska intressen samt effektiviteten i verksamheten och ta initiativ i dessa frågor
3. främja samverkan mellan kommunstyrelsen och kommunens övriga nämnder samt
4. representera kommunstyrelsen vid uppvaktningar hos myndigheter, konferenser och sammanträden om inte kommunstyrelsen bestämt annat i ett särskilt fall.
5. tillse att samtliga ledamöter tillsänds underlag inför beslut.

Kommunstyrelsens ordförande får närvara vid sammanträde med övriga nämnder, utskott och beredningar. Kommunrådet får därvid delta i överläggningarna men inte i besluten. Närvarorätten gäller inte ärenden som rör myndighetsutövning mot någon enskild.

9. Kommunstyrelsen 1:e vice ordförande

Kommunstyrelsens 1:e vice ordförande är tillika kommunalråd för ekonomi- och personalfrågor och har ett särskilt ansvar att bistå kommunstyrelsens ordförande genom att följa och förekommande fall bereda ärenden som är av kungemensam och strategisk betydelse som:

1. Hålla löpande dialog med kommunfullmäktiges ekonomiberedning för att säkerställa en samlad för kommunen och förvaltning god hushållning i allt politiskt utvecklingsarbete
2. Övergripande ekonomisk styrning och planering samt uppföljning och internkontroll efter politiskt fattade beslut.
3. Bokslut- och budgetberedning
4. Bereda yttranden över remissutredningar av ekonomisk karaktär (SOU, Rådet för kommunal redovisning m fl).
5. Följa upp att politiskt fattade beslut kring upphandlingsfrågor och riktlinjer följs.
6. Följa arbetet kring enhetlighet och samordning av kommunens och de kommunala företagens upphandling

7. Följa upp kommunens fonderade pensionsmedel

10. Kommunstyrelsens 2:e vice ordförande

Kommunstyrelsens 2:e vice ordförande ingår i styrelsens presidium och är med och leder arbetet i kommunstyrelsen.

Som 2:e vice ordförande ingår i uppdraget att ersätta och i förekommande fall bistå kommunstyrelsens ordförande eller 1 vice ordförande i presidiets olika uppdrag.

Kommunstyrelsens 2:e vice ordförande, oppositionsrådet har förutom att företräda oppositionen i ledningen, också en formell funktion som vice ordförande och ska kunna företräda kommunen och kommunens intressen vid bilaterala möten och överläggningar med andra kommuner, myndigheter och organisationer. Inför sådana möten ska oppositionsrådet få information om kommunens uppfattning i frågor som är av särskild vikt i syfte att företräda kommunstyrelsen.

Oppositionsrådet får närvara vid sammanträde med övriga nämnder, utskott och beredningar. Oppositionsrådet får därvid delta i överläggningarna men inte i besluten. Närvarorätten gäller inte ärenden som rör myndighetsutövning mot någon enskild

11. Kommunstyrelsens utskott

Kommunstyrelsen har tre utskott vars uppgifter är att bereda ärenden till kommunstyrelsen inom särskilt angivna områden. Utskotten består av 7 ledamöter.

Kommunstyrelsen utser ledamöter till utskotten.

Utskotten kan, efter delegering från kommunstyrelsen, få beslutanderätt i vissa frågor.

Utskotten har ansvar för att beslut i kommunstyrelsen blir verkställda inom respektive verksamhet, att verksamhetsplaner följs upp och är kommunstyrelsens förlängda huvudman för kommunens olika verksamheter.

Utskotten har ett särskilt ansvar att i dialogen med olika delar av den politiska organisationen stå för kommunstyrelsens helhetssyn.

12. Utskottsordföranden

Varje utskott har en utskottsordförande som är sammankallande. Utskottsordföranden är ansvarig för hantering av kallelse och upprättande av dagordning.

Utskottsordförande är utskottets föredragande i kommunstyrelsen. Utskottsordföranden ska säkerställa att utskottet arbetar inom sitt område och att ledamöterna har stor kunskap om kommunstyrelsens reglemente och den lagstiftning som finns på utskottets ansvarsområde. Utskottsordförande skall vara väl förtrogen med riktlinjer för ledning och styrning, budgetprocess och internkontroll, samt säkerställa utskottets roll i styrelsens samfälliga ansvar och uppdrag.

Utskottsordförande skall säkerställa samordning och information med övriga berörda politiska instanser.

Utskottsordförande skall i dialog med medborgare, företag eller föreningar inom utskottets område och stå för kommunens helhetssyn.

Utskottsordförande skall eftersträva samordning gällande studiebesök och kompetensutveckling för förtroendevalda.

13. Vice utskottsordförande

Utskottens vice ordförande deltar i presidieträffar och är med vid beredning av kallelse och upprättande av dagordning.

Vice ordföranden tjänstgör som ordförande på utskottets möten vid ordförandens frånvaro.

Vice ordförande ska i förekommande fall bistå utskottets ordförande i dennes uppdrag

14. Titulatur

Samhällsbyggnadsutskottets Utskottet för samhälle och utvecklings ordförande tituleras Samhällsbyggnadsråd

Samhällsbyggnadsutskottets Utskottet för samhälle och utvecklings vice ordförande tituleras Oppositionsråd med ansvar för samhällsbyggnadsfrågor

Sociala utskottets Utskottet för trygghet och stöds ordförande tituleras Social- och omsorgsråd

Sociala utskottets Utskottet för trygghet och stöds vice ordförande tituleras Oppositionsråd med ansvar för social- och omsorgsfrågor.

Bildningsutskottets Utskottet för bildning och lärandes ordförande tituleras Utbildningsråd

Bildningsutskottets Utskottet för bildning och lärandes vice ordförande tituleras Oppositionsråd med ansvar för utbildningsfrågor

15. Ekonomirådet

Ekonomiberedningens ordförande är tillika Ekonomiråd och har ett särskilt ansvar för kommunens långsiktiga ekonomiska planering och uppföljning/utvärdering och har tillsammans med beredningen att följa upp och i förekommande fall bereda ärenden som är av kommungemensam, långsiktig och strategisk betydelse.

Ekonomirådet leder arbetet med att framlägga förslag till rambudget, innehållande driframar och investeringsramar, till kommunfullmäktige.

Arbetar med övergripande ekonomisk planering samt uppföljning och utvärdering av politiskt fattade beslut.

Är ansvarigt för att ekonomiska styrdokument på kommunfullmäktigenivå utvärderas och i förekommande fall ändras.

Ekonomirådet skall bistå kommunfullmäktiges presidium i dess samordnande ansvar för samtliga beredningars arbeten.

Ekonomirådet är ytterst ansvarig för att övriga beredningars förslag och inriktningar är finansierade eller ryms inom fullmäktiges fastställda budgetramar. Detta säkerställs genom dialog och avstämning med beredningarnas, kommunfullmäktiges och kommunstyrelsens presidium.

Ekonomirådet skall hålla löpande dialog med kommunstyrelsens presidium för att säkerställa en samlad god hushållning i allt politiskt utvecklingsarbete. I uppdraget ingår att bistå kommunstyrelsens

ordförande eller 1 vice ordförande i ekonomiska frågor innan, under och efter beslutad ram och investeringsbudget.

Skall tillsammans med kommunstyrelsens presidium planera och genomföra boksluts- och budgetberedning.

16. Nämnder

Miljö- och byggnadsnämnden

Miljö- och byggnadsnämnden har ett myndighetsansvar utifrån gällande lagstiftning och är en nämnd under kommunfullmäktige. Nämnden har ett ansvar att följa gällande reglemente samt planera och följa upp verksamheten utifrån fullmäktiges beslutade mål.

Nämndens ordförande

Nämndens ordförande är sammankallande och är ansvarig för hantering av kallelse och upprättande av dagordning. Ordföranden har även utslagsröst i nämnden.

Nämndens ordförande ansvarar för att information till och dialog med berörda sektorer och utskott/nämnder förs.

Nämndens ordförande ansvarar för att nämnden ges möjlighet att medverka vid erforderlig utbildning gällande lagar och regler med betydelse för uppdraget.

Nämndens 1:e vice ordförande Nämndens 1:e vice ordförande medverkar vid beredning av kallelse och upprättande av dagordning. Vice ordföranden tjänstgör som ordförande på nämndens möten vid ordförandens frånvaro.

Nämndens 2:e vice ordförande

Nämndens 2:e vice ordförande medverkar vid beredning av kallelse och upprättande av dagordning. Vice ordföranden tjänstgör som ordförande på nämndens möten vid ordförandens frånvaro.

Sociala myndighetsnämnden

Sociala myndighetsnämnden har ett myndighetsansvar utifrån gällande lagstiftning och är en nämnd under kommunfullmäktige. Nämnderna har ett ansvar att följa gällande reglemente samt planera och följa upp verksamheten utifrån fullmäktiges beslutade mål.

Nämndens ordförande

Nämndens ordförande är sammankallande och är ansvarig för hantering av kallelse och upprättande av dagordning. Ordföranden har även utslagsröst i nämnden. Ordförande har ansvaret för att den sociala jouden fungerar. Till sin hjälp att fullfölja detta arbete har ordföranden de två vice ordförandena. Jouden fördelas lika mellan de tre.

Nämndens ordförande förväntas delta i de nätverk som åligger uppdraget.

Nämndens ordförande ansvarar för att information till och dialog med berörda sektorer och utskott/nämnder förs.

Nämndens ordförande är tillika ordförande i Antagningsnämnden till Vuxenutbildningen.

Nämndens ordförande ansvarar för att nämnden ges möjlighet att medverka vid erforderlig utbildning gällande lagar och regler med betydelse för uppdraget.

Nämndens förste vice ordförande

Nämndens förste vice ordförande medverkar vid beredning av kallelse och upprättande av dagordning.

Förste vice ordföranden tjänstgör som ordförande på nämndens möten vid ordförandens frånvaro.

Förste vice ordföranden tar sin del av den sociala jouren, som fördelas lika mellan de tre i presidiet.

Nämndens förste vice ordförande är tillika vice ordförande i Antagningsnämnden till Vuxenutbildningen.

Nämndens andre vice ordförande

Nämndens andre vice ordförande medverkar vid beredning av kallelse och upprättande av dagordning.

Andre vice ordföranden tjänstgör på nämndens möten vid ordförandens och förste vice ordförandens frånvaro. Andre vice ordföranden tar sin del av den sociala jouren, som fördelas lika mellan de tre i presidiet.

Överförmyndarnämnden

Överförmyndarnämnden har ett myndighetsansvar utifrån gällande lagstiftning och är en nämnd under kommunfullmäktige. Nämnden har ett ansvar att följa gällande reglemente samt planera och följa upp verksamheten utifrån fullmäktiges beslutade mål.

Nämndens ordförande

Nämndens ordförande är sammankallande och är ansvarig för hantering av kallelse och upprättande av dagordning. Ordföranden har även utslagsröst i nämnden.

Nämndens ordförande ansvarar för att information till och dialog med berörda sektorer och utskott/nämnder förs.

Nämndens ordförande ansvarar för att nämnden ges möjlighet att medverka vid erforderlig utbildning gällande lagar och regler med betydelse för uppdraget.

Nämndens vice ordförande

Nämndens vice ordförande medverkar vid beredning av kallelse och upprättande av dagordning. Vice ordföranden tjänstgör som ordförande på nämndens möten vid ordförandens frånvaro

Arvodesnämnden

Arvodesnämnden fullgör ett uppdrag från kommunfullmäktige. Alla ledamöter har samma ansvar att fullgöra uppdraget och ansvara för tolkning av arvodesreglementet.

Nämndens ordförande

Nämndens ordförande är sammankallande och är ansvarig för hantering av kallelse och upprättande av dagordning. Ordföranden har även utslagsröst i nämnden.

Nämndens vice ordförande

Nämndens vice ordförande medverkar vid beredning av kallelse och upprättande av dagordning. Vice ordföranden tjänstgör som ordförande på nämndens möten vid ordförandens frånvaro.

Valnämnden

Valnämnden fullgör ett uppdrag från kommunfullmäktige. Alla ledamöter har samma ansvar att fullgöra uppdraget och ansvara för tolkning av gällande reglemente och lagstiftning.

Nämndens ordförande

Nämndens ordförande är sammankallande och är ansvarig för hantering av kallelse och upprättande av dagordning. Ordföranden har även utslagsröst i nämnden.

Nämndens vice ordförande

Nämndens vice ordförande medverkar vid beredning av kallelse och upprättande av dagordning. Vice ordföranden tjänstgör som ordförande på nämndens möten vid ordförandens frånvaro.

Krisledningsnämnden

Krisledningsnämndens uppdrag utgår ifrån: Lag (2006:544) om kommuner och landstings åtgärder vid extraordinära händelser i fredstid och höjdberedskap. Nämnden ska hålla sig ajour med gällande lagstiftning och ska ha en aktiv roll i förebyggande planering i kommunen tillsammans med kommunstyrelsen. Nämnden har ett ansvar att följa gällande reglemente samt hålla reglementet och arbetsordning uppdaterat.

Nämndens ordförande

Nämndens ordförande är sammankallande och beslutar när nämnden ska träda ikraft.

Nämndens vice ordförande

Nämndens vice ordförande bistår ordförande och tjänstgör som ordförande på nämndens möten vid ordförandes frånvaro.

Kommunrevisionen

Revisionen fullgör ett uppdrag från kommunfullmäktige i enlighet med kommunallagen. Alla ledamöter är enligt lagen självständiga revisorer men har alla samma ansvar att fullgöra uppdraget och följa revisionens reglemente och arbetsordning. Revisionen ska i början av varje mandatperiod tillse att reglemente och arbetsordning är aktuella. Revisionens ledamöter ska hålla sig ajour med relevanta lagar och skrivelser.

Revisionens presidium

Ordförande och vice ordförande utgör Revisionens presidium.

Presidiet är föredragande av revisionsberättelse i kommunfullmäktige.

Presidiet ansvarar för att revisionen följer av kommunfullmäktige antagna mål och riktlinjer.

Presidiet ansvarar för att revisionen följer det av kommunfullmäktige antagna årshjul.

Presidiet har regelbunden kontakt med kommunfullmäktiges presidium och ansvarar för att regelbundet bjuda in kommunfullmäktiges presidium till möten med revisionen.

Revisionens ordförande

Revisionens ordförande är sammankallande och är ansvarig för hantering av kallelse och upprättande av dagordning. Ordförande håller i revisionens möten.

Revisionens vice ordförande

Revisionens vice ordförande medverkar vid beredning av kallelse och upprättande av dagordning. Vice ordföranden tjänstgör som ordförande på revisionens möten vid ordförandens frånvaro.

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Sid 1 (3)

Tjänsteskrivelse

Handläggarens namn
Lisa Dahlqvist

2023-09-18

Styrdokument ny version - Kopieringsavgift för allmänna handlingar (Dnr KS2022/0397-4)

Sammanfattning

Allmänheten har rätt att utan avgift ta del av allmänna handlingar hos en myndighet. En allmän handling definieras av 2 kap. 4 § tryckfrihetsförordningen (TF).

Den som önskar ta del av en allmän handling har även rätt att mot en fastställd avgift få en avskrift eller kopia av handlingen (2 kap. 16 § TF). I Kungälv kommun regleras denna avgift i kommunens taxa *Kopieringsavgift för allmänna handlingar*.

Kommunkansliet har reviderat gällande taxa och föreslår att nytt förslag till kopieringsavgift för allmänna handlingar antas. Föreslagen förändring avser bland annat ändring av antal gratis sidor på papper innan taxan tillämpas samt att kopior i elektronisk form räknas per fil istället för sidor. Syftet är att förenkla för allmänheten att ta del av kommunens allmänna handlingar och förtydliga utlämnande av kopior i elektronisk form.

Sedan senaste revidering har det tillkommit tekniska möjligheter för att kunna skicka större storlek på bilagda filer. Med tjänsten SEFOS och säker digital kommunikation (SDK) blir det även möjligt att skicka handlingar innehållande sekretessuppgifter och personuppgifter både internt och externt.

Juridisk bedömning

För statliga myndigheter finns avgifter fastställda i avgiftsförordningen (1992:191). När det gäller kommuner får dessa själva fastställa de avgifter som ska tas ut. Något avgiftsfinansieringsstväng råder dock inte inom svensk kommunalrätt. Kommunerna är vid avgiftssättningen bundna av den kommunalrättsliga självkostnadsprincipen (8 kap 3c § kommunallagen) som sammanfattningsvis innebär att det totala uttaget av avgifter inte får överstiga de sammanlagda kostnaderna för verksamheten. I rättspraxis och i JO-beslut har uttalats att det är uppenbart att en avgift för kopior av allmänna handlingar inte bör sättas alltför högt. En för hög avgift medför att enskilda avhåller sig från att beställa kopior av allmänna handlingar vilket direkt motverkar syftet med offentlighetsprincipen. Kommuner får inte ta till kostnader för handlingens framtagande och återställande.

När det gäller avgiftsuttaget för avskrifter och kopior av allmänna handlingar framgår av rättspraxis (RÅ 1985 2:9) att man vid avgiftsberäkningen får lägga vissa kostnader, nämligen pappers- och maskinkostnader. Exempelvis behöver kommunen särskild utrustning och papper för att kunna framställa kopior av handlingar i ett format större än A3 vilket gör det motiverat att ha en högre avgift för dessa handlingar i syfte att leva upp till självkostnadsprincipen.

Kommunen inte är skyldig att i större utsträckning än vad som följer av lag lämna ut allmänna handlingar i form av upptagning för automatiserad behandling på annat sätt än att tillhandahålla dem gratis på plats eller genom pappersutskrift mot avgift.

Vad gäller hanteringen av personuppgifter vid elektronisk utlämning så finns det i sig inget i dataskyddsförordningen som hindrar ett sådant förfarande. Kommunen har en rättslig förpliktelse att lämna ut allmänna handlingar till den som så begär. Denna förpliktelse innebär visserligen inte att kommunen måste lämna ut allmänna handlingar i elektronisk form, men den förbjuder det inte

heller. Under förutsättning att de handlingar som ska lämnas ut inte innehåller känsliga personuppgifter eller sådana uppgifter som omfattas av sekretess, så finns det ingenting i dataskyddsförordningen som hindrar att en myndighet lämnar ut personuppgifter på detta sätt.

Den som lämnar ut handlingen måste alltid göra en bedömning huruvida elektroniskt utlämnande är lämpligt eller ej. Bedömer kommunen att det inte finns några integritetsrisker med ett elektroniskt utlämnande och att det inte finns några andra hinder på grund av bestämmelser i registerförfattningar står det kommunen fritt att lämna ut en handling i elektronisk form. Möjligheten till att få kopior på allmänna handlingar i fysisk form eller som avskrift förändras inte eftersom den rättigheten är grundlagsstadgad i 2 kap. 16 § TF.

Förvaltningens bedömning

Bakgrund

Ärendet initierades av kommunkansliet då taxa *Kopieringsavgift för allmänna handlingar* är baserad på avgiftsförordningen. Avgiftsförordningen innehåller fastställda avgifter som ska tillämpas när allmänna handlingar tillhandahålls i pappersform. Motsvarande reglering saknas när information tillhandahålls i elektronisk form. Syftet är att förtydliga för allmänheten vad som gäller vid utlämnande av kopior i elektronisk form.

Bedömning

Utlämnande av kopior i elektronisk form underlättar och effektiviserar förvaltningens arbete samtidigt som allmänhetens grundlagsstadgade rätt till att ta del av allmänna handlingar förenklas.

Kommunkansliet har tagit del av statens offentliga utredning *Avgifter för information i elektronisk form* (SOU2020:82). Utredningen redovisar förslag på avgiftsprinciper för att förtydliga och modernisera avgiftsförordningen genom en enhetlig och tydlig reglering för hur avgifter ska tas ut i situationer där enskilda förväntar sig att få allmänna handlingar utlämnade i elektronisk form.

I kommunens nuvarande taxa är det samma avgift för papper som för elektronisk information och frågan har varit uppe för diskussion om det är lämpligt att ta fortsätta ta samma avgift för elektronisk information. I SOU 2020:82 redovisas olika alternativ och det förslag som utredningen bedömer är mest lämplig i en digital miljö är att avgift ska tas ut för det antal filer som tillhandahålls, dock endast från och med den tionde filen. Enligt utredarnas mening är detta det lämpligaste sättet i en digital miljö. Att ha en modell som bygger på att avgiften bestäms utifrån antalet filer som tillhandahålls till sökanden har en klar fördel genom att den framstår som förutsebar för allmänheten och lätt att tillämpa för myndigheten.

Kommunkansliet har även reviderat taxan gällande avgift för fysiska kopior. Aktuellt taxa tillämpas när en begäran överstiger 9 sidor. Kommunkansliet föreslår istället att antal gratis sidor ska uppgå till 39 sidor. En förändring som grundar sig på att avgift inte ska tas ut för mindre mängder information vid ett utlämnande, detta då mycket tyder på att det ofta är samhällsekonomiskt kontraproduktivt att ta betalt för enstaka, normalstora uttag av allmänna handlingar. Kostnaden att administrera fakturor under 125 kr är inte kostnadseffektivt för kommunen.

Ärendenivåer – bedömning utifrån kommunfullmäktiges strategiska mål eller kommunstyrelsens resultatmål

Kommunen ska kontinuerligt utveckla sitt interna arbete så att medborgare, organisationer och företag känner ett ökat förtroende för kommunen och dess verksamheter.

Kortare handläggningstider med bibehållen rättssäkerhet.

Bedömning utifrån miljö, hållbarhet och mål i Agenda 2030

Delmål 16.6 – Bygg effektiva, tillförlitliga och transparenta institutioner
Bygga upp effektiva och transparenta institutioner med ansvarsutkrävande på alla nivåer.

Bedömning utifrån politiska styrdokument

Det finns inga konflikter mellan föreslagen revidering och kommunens styrdokument.

Bedömning utifrån ett medborgar- och brukarperspektiv

I allt större omfattning förväntar sig enskilda att få allmänna handlingar utlämnande i elektronisk form. Då avgiftsförordningen, som gäller för statliga myndigheter, saknar reglering när information tillhandahålls i elektronisk form förväntar sig inte enskilda medborgare att det tillkommer en avgift och har vid tillfällen ifrågasatt detta. Revidering av kommunens taxa syftar till att förtydliga för allmänheten vad som gäller vid utlämnande av kopior i elektronisk form.

Bedömning utifrån ett medarbetarperspektiv.

Utlämnande av kopior i elektronisk form underlättar och effektiviserar förvaltningens arbete samtidigt som allmänhetens grundlagsstadgade rätt till att ta del av allmänna handlingar förenklas. Revidering av kommunens taxa syftar till att förtydliga för medarbetare vad som gäller vid utlämnande av kopior i elektronisk form.

Ekonomisk bedömning

Revidering av taxan innebär inte några kostnader.

Förslag till beslut

1. Reviderat styrdokument *Kopieringsavgift för allmänna handlingar* antas.

Madeleine Nilsson
Administrativ chef

Haleh Lindqvist
Kommundirektör

Expedieras till:

För kännedom till:

Kopieringsavgift för allmänna handlingar

Taxa

Diarienummer:	KS2019/1417
Dokumentansvarig:	administrativ chef
Beslutad av:	Kommunfullmäktige
Datum för beslut:	2020-06-26
Giltighetstid:	2023-12-31
Handläggare:	Elias Örjefelt

1. Inledning

Allmänheten har rätt att utan avgift ta del av allmänna handlingar hos en myndighet. En allmän handling definieras av 2 kap. 4 § tryckfrihetsförordningen (TF).

Om den som begär ut en handling däremot önskar en kopia på handlingen har kommunen rätt att ta ut en avgift. Kopieringsavgift för allmänna handlingar reglerar Kungälv's kommuns avgifter på området. Taxan utgår ifrån avgifterna i avgiftsförordningen (SFS 1992:191). Avgift tas ut enligt nedan för:

- Kopia eller avskrift av allmän handling
- Utskrift av upptagning för automatisk databehandling
- Kopia av video- eller ljudbandsupptagning
- Automatisk databehandlingsinformation i annan form än utskrift

Kommunen är inte skyldig att upprätta nya allmänna handlingar, om inte dessa kan upprättas med rutinbetonade åtgärder.

Den som önskar ta del av en allmän handling har även rätt att mot en fastställd avgift få en avskrift eller kopia av handlingen enligt 2 kap. 16 § TF. Taxan *Kopieringsavgift för allmänna handlingar* reglerar Kungälv's kommuns avgifter på området. Vid utlämnande av allmänna handlingar ska kommunen ta ut en avgift enligt med vad som anges i denna taxa.

Kommunen är inte skyldig att upprätta nya allmänna handlingar, skyldigheten gäller enbart för sammanställningar av datorlagrade uppgifter som kan göras med rutinbetonade åtgärder enligt 2 kap. 6 § andra stycket TF.

Relation till andra styrdokument

Ersätter tidigare taxa *Kopieringsavgift för allmänna handlingar* beslutad 2020-06-25 av kommunfullmäktige § 80/2020.

Syfte

Kommunen ska ha en enhetlig och tydlig reglering kring avgifter gällande kopior av allmänna handlingar.

Mål och viljeinriktning

Målsättningen är att skapa en taxa som är förutsebar för allmänheten och lätt att tillämpa för kommunen.

Kopia eller utskrift på papper

Format A4-A3

Kopia 1-9: gratis
Kopia 10: 50 kr
Från och med kopia 11: 2 kr/sida

Övriga format

Gäller från första sidan
A2: 60 kr/sida
A1: 80 kr/sida
A0: 100 kr/sida

Digitala kopior av dokument

Kopia 1-9: gratis
Kopia 10: 50 kr
Från och med kopia 11: 2 kr/sida

Avgifter

Kopia eller utskrift av allmän handling på papper

Format A4-A3

Sida 1-39: gratis.
Sida 40: 125 kr.
Från och med sida 41: 2 kr/sida.

Övriga format

Exempelvis: A0, B3 och C4.
Gäller från sida 1: 80 kr/sida.

Kommunen kan enbart neka utlämning av handlingar på papper om särskilda skäl förekommer.

Exempelvis:

- Utskrift på papper skulle leda till förlust av information.
- Handlingen är i video eller ljudformat.
- Formatet har lager, formler eller makron som gör utskrift olämpligt.

Kopia av allmän handling i elektronisk form

Bedömer kommunen att det inte finns några integritetsrisker med ett elektroniskt utlämnande, och att det inte finns några andra hinder på grund av bestämmelser i lag eller annan författning, står det kommunen fritt att lämna ut en handling i elektronisk form.

Kopior i elektronisk form

För handlingar som sedan tidigare finns i elektronisk form tar kommunen ut avgift per fil (exempelvis pdf, word och excel) enligt nedan.

Fil 1-9: gratis.

Fil 10: 125 kr.

Från och med fil 11: 2kr/fil.

Vid utlämnande av handlingar på USB tillkommer ytterligare 125 kr.

Inskannade handlingar

För handlingar som behöver skannas in för att därefter lämnas ut elektroniskt beräknas avgiften på samma sätt som för papperskopior.

Format A4-A3

Sida 1-39: gratis.

Sida 40: 125 kr.

Från och med sida 41: 2 kr/sida.

Övriga format

Exempelvis: A0, B3 och C4.

Gäller från sida 1: 80 kr/sida.

2. Avskrift av allmän handling

Avgiften för avskrifter av allmän handling är 125 kr per påbörjad fjärdedels arbetstimme och 2 kronor för varje framställd kopia, dock lägst 50 kronor. Med avskrift menas att anställd skriver av hela eller delar av allmän handling och lämnar ut avskriften.

Med avskrift menas att anställd skriver av hela eller delar av allmän handling och lämnar ut avskriften. För avskrift av allmän handling tar kommunen ut avgift på 125 kr per påbörjad fjärdedels arbetstimme och 2 kr för varje framställd kopia, dock lägst 50 kr.

Administrativa kostnader vid den registrerades rätt till tillgång

Enligt artikel 15 punkt 3 dataskyddsförordningen ska den personuppgiftsansvarige förse den registrerade med en kopia av de personuppgifter som är under behandling. För eventuella ytterligare kopior som den registrerade begär får den personuppgiftsansvarige ta ut en rimlig avgift på grundval av de administrativa kostnaderna. Kommunen bedömer att

en rimlig avgift för de administrativa kostnaderna är förenliga med avgifterna i denna taxa.

3. Ljud och video

Kopia av videobandsupptagning: 600
kr/band Kopia av ljudbandsupptagning: 120
kr/band

USB 125 kr

Avskrift eller utskrift av ljudbandsupptagning: 125 kr per påbörjad fjärdedels arbetstimme.

4. Avgift för porto

Skickas avgiftsbelagda kopior med post ska även kostnaderna för porto samt eventuella mottagningsbevis betalas av **mottagaren beställaren**.

5. Undantag från avgift

- Avgift tas inte ut för kopior som kommunens förtroendevalda, personalföreträdare eller annan myndighet inom kommunen begär för att kunna fullfölja sina uppdrag.
- Avgift tas inte ut vid beslutsexpediering till berörda eller internt inom kommunens sektorer.
- Avgift tas inte ut för kopior som statliga och landstingskommunala myndigheter eller andra kommuner begär för att kunna fullfölja sina uppdrag.
- Avgift tas inte ut för kopior som massmedia begär.

Avgift tas inte ut för kopior för verksamhet eller myndighet inom kommunen som begärs ut för att kunna fullfölja sina uppdrag.

Avgift tas inte för kopior som kommunens förtroendevalda, personalföreträdare samt leverantörer begär ut på uppdrag åt kommunen för att fullfölja sina uppdrag.

Avgift tas inte ut för kopior vid beslutsexpediering till berörda eller internt inom kommunen.

Avgift tas inte för kopior som myndighet eller annan kommun begär ut för att kunna fullfölja sina uppdrag.

Avgift tas inte ut för kopior som massmedia begär.

6. Elektronisk utlämning

- Det finns ingen skyldighet för en myndighet att lämna ut allmänna handlingar på annat sätt än i pappersform
- Bedömer en myndighet att det inte finns några integritetsrisker med ett elektroniskt utlämnande och att det inte finns några andra hinder på grund av bestämmelser i registerförfattningar, står det myndigheten fritt att lämna ut en handling i elektronisk form
- För Kungälv kommun gäller att handlingar får lämnas ut antingen digitalt eller i pappersform.
- Handlingar får lämnas ut elektroniskt om den som efterfrågar handlingen så begär och om myndigheten vid sin prövning av utlämnande finner att handlingen kan lämnas ut elektroniskt utan att hinder föreligger i form av integritetsrisker eller bestämmelser i registerförfattningar.
- Vid utlämnande av digitala kopior eller papperskopior ska kommunen ta ut en avgift för detta i enlighet med vad som anges i denna taxa.

Levandegöra

Taxan publiceras på kommunens hemsida.

Uppföljning

Kommunen följer upp taxan vart fjärde år vid ny mandatperiod.

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Kopieringsavgift för allmänna handlingar

Taxa

Diarie-/dokumentnummer: KS2022/0397
Beslut: <Datum-...Instans §.../År>
Beredande politiskt organ: <Utskott/beredning/nämnd>
Ersätter tidigare beslut 2020-06-25 Kommunfullmäktige § 80/2020
Giltighetstid: 2027-12-31
Dokumentansvarig: Administrativ chef
Senast uppdaterad av: Kommunarkivarie

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Innehållsförteckning

1. Inledning	3
2. Relation till andra styrdokument	3
3. Syfte	3
4. Mål och viljeinriktning	3
5. Avgifter	3
5.1 Kopia eller utskrift av allmän handling på papper	3
5.2 Kopia av allmän handling i elektronisk form	4
5.2.1 Kopior i elektronisk form	4
5.2.2 Inskannade handlingar	4
5.3 Avskrift av allmän handling	4
5.4 Administrativa kostnader vid den registrerades rätt till tillgång	4
6. Undantag från avgift	5
7. Levandegöra	5
8. Uppföljning	5

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

1. Inledning

Allmänheten har rätt att utan avgift ta del av allmänna handlingar hos en myndighet. En allmän handling definieras av 2 kap. 4 § tryckfrihetsförordningen (TF).

Den som önskar ta del av en allmän handling har även rätt att mot en fastställd avgift få en avskrift eller kopia av handlingen enligt 2 kap. 16 § TF. Taxan *Kopieringsavgift för allmänna handlingar* reglerar Kungälv kommunens avgifter på området. Vid utlämnande av allmänna handlingar ska kommunen ta ut en avgift enligt med vad som anges i denna taxa.

Kommunen är inte skyldig att upprätta nya allmänna handlingar, skyldigheten gäller enbart för sammanställningar av datorlagrade uppgifter som kan göras med rutinbetonade åtgärder enligt 2 kap. 6 § andra stycket TF.

2. Relation till andra styrdokument

Ersätter tidigare taxa *Kopieringsavgift för allmänna handlingar* beslutad 2020-06-25 av kommunfullmäktige § 80/2020.

3. Syfte

Kommunen ska ha en enhetlig och tydlig reglering kring avgifter gällande kopior av allmänna handlingar.

4. Mål och viljeinriktning

Målsättningen är att skapa en taxa som är förutsebar för allmänheten och lätt att tillämpa för kommunen.

5. Avgifter

5.1 Kopia eller utskrift av allmän handling på papper

Format A4-A3

Sida 1–39: gratis.

Sida 40: 125 kr.

Från och med sida 41: 2 kr/sida.

Övriga format

Exempelvis: A0, B3 och C4.

Gäller från sida 1: 80 kr/sida.

Kommunen kan enbart neka utlämning av handlingar på papper om särskilda skäl förekommer.

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Exempelvis:

- Utskrift på papper skulle leda till förlust av information.
- Handlingen är i video eller ljudformat.
- Formatet har lager, formler eller makron som gör utskrift olämpligt.

5.2 Kopia av allmän handling i elektronisk form

Bedömer kommunen att det inte finns några integritetsrisker med ett elektroniskt utlämnande, och att det inte finns några andra hinder på grund av bestämmelser i lag eller annan författning, står det kommunen fritt att lämna ut en handling i elektronisk form.

5.2.1 Kopior i elektronisk form

För handlingar som sedan tidigare finns i elektronisk form tar kommunen ut avgift per fil (exempelvis pdf, word och excel) enligt nedan.

Fil 1–9: gratis.

Fil 10: 125 kr.

Från och med fil 11: 2kr/fil.

Vid utlämnande av handlingar på USB tillkommer ytterligare 125 kr.

5.2.2 Inskannade handlingar

För handlingar som behöver skannas in för att därefter lämnas ut elektroniskt beräknas avgiften på samma sätt som för papperskopior.

Format A4-A3

Sida 1–39: gratis.

Sida 40: 125 kr.

Från och med sida 41: 2 kr/sida.

Övriga format

Exempelvis: A0, B3 och C4.

Gäller från sida 1: 80 kr/sida.

5.3 Avskrift av allmän handling

Med avskrift menas att anställd skriver av hela eller delar av allmän handling och lämnar ut avskriften. För avskrift av allmän handling tar kommunen ut avgift på 125 kr per påbörjad fjärdedels arbetstimme och 2 kr för varje framställd kopia, dock lägst 50 kr.

5.4 Administrativa kostnader vid den registrerades rätt till tillgång

Enligt artikel 15 punkt 3 dataskyddsförordningen ska den personuppgiftsansvarige förse den registrerade med en kopia av de personuppgifter som är under behandling. För eventuella ytterligare kopior som den registrerade begär får den personuppgiftsansvarige ta ut en rimlig avgift på grundval

av de administrativa kostnaderna. Kommunen bedömer att en rimlig avgift för de administrativa kostnaderna är förenliga med avgifterna i denna taxa.

5.5 Avgift för porto

Skickas avgiftsbelagda kopior med post ska även kostnad för porto samt eventuella mottagningsbevis betalas av beställaren.

6. Undantag från avgift

Avgift tas inte ut för kopior för verksamhet eller myndighet inom kommunen som begärs ut för att kunna fullfölja sina uppdrag.

Avgift tas inte för kopior som kommunens förtroendevalda, personalföreträdare samt leverantörer begär ut på uppdrag åt kommunen för att fullfölja sina uppdrag.

Avgift tas inte ut för kopior vid beslutsexpediering till berörda eller internt inom kommunen.

Avgift tas inte för kopior som myndighet eller annan kommun begär ut för att kunna fullfölja sina uppdrag.

Avgift tas inte ut för kopior som massmedia begär.

7. Levandegöra

Taxan publiceras på kommunens hemsida.

8. Uppföljning

Kommunen följer upp taxan vart fjärde år vid ny mandatperiod.

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Sid 1 (2)

Tjänsteskrivelse

Handläggarens namn
Lisa Dahlqvist

2023-09-13

Styrdokument ny version - Arkivreglemente för Kungälv kommun (Dnr KS2023/1823-1)

Sammanfattning

Arkivreglementet ska säkerställa en god arkivhantering över hela kommunen. Genom att klargöra ansvarsfördelningen för olika typer av arkivfrågor blir det lättare att skapa en förståelse för skötseln av arkivhandlingar. Reglementet tydliggör arkivmyndighetens omfattning och gräns gällande ansvar samt förtydligar vilka uppgifter och befogenheter som arkivmyndigheten har för att säkerställa att kommunen erhåller en god arkivskötsel.

Förvaltningen har genomfört en översyn av Kungälv kommuns arkivreglemente och tagit fram ett nytt förslag till beslut.

Juridisk bedömning

Enligt 3 § arkivlagen ska myndigheternas arkiv hållas ordnade så att de tillgodoser rätten att ta del av allmänna handlingar, säkra upp informationen för rättskipningen och förvaltningen, samt möjliggör för forskningens behov.

För att förtydliga arkivbildningen och vad arkivvården i praktiken innebär för kommunens myndigheter är det nödvändigt att anta ett arkivreglemente som är anpassat efter myndighetens faktiska organisation. Enligt 8 § arkivlagen ska arkivmyndigheten se till att kommunens myndigheter, och kommunala bolag, fullgör sina skyldigheter.

Utöver bestämmelserna i arkivlagen har kommunen ett avsevärt utrymme att utforma egna lokala föreskrifter för arkivvården i form av ett arkivreglemente: "Kommunfullmäktige [...] får meddela föreskrifter om arkivvården i kommunen, i den utsträckning något annat inte är särskilt föreskrivet" (16 § arkivlagen).

Förvaltningens bedömning

Bakgrund

För att effektivisera arkivhanteringen är det nödvändigt med tydliga direktiv och att arkivreglementet speglar kommunens organisation. Arkivvård handlar om hur kommunens myndigheter hanterar all den information som dessa förvarar hos sig – både pappersbunden och digital information, och såväl nyss inkomna/upprättade handlingar som slutarkiverade handlingar.

Bedömning

Förvaltningen bedömer att det är nödvändigt att hålla arkivreglementet uppdaterat då kommunens arbetssätt och rutiner ofta förändras. Det är vidare nödvändigt att revidera arkivreglementet för att tydliggöra gentemot kommunens olika verksamheter hur arkivvården ska bedrivas - vilket material som ska användas vid framställning av pappershandlingar och vilka tekniska krav som ställs vid framställning av digitala handlingar. Även vem som ansvarar för de olika leden i arkivflödet och vem som har till uppgift att ordna arkivhandlingarna strukturerat så att de är möjliga att eftersöka, både för interna och externa behov.

Ärendenivåer – bedömning utifrån kommunfullmäktiges strategiska mål eller kommunstyrelsens resultatmål

Postadress: Kungälv kommun, 442 81 Kungälv. Besöksadress: Ytterbyvägen 2, 442 30 Kungälv.
Telefon: 0303–23 80 00. E-post: kommun@kungalv.se

www.kungalv.se

Kommunstyrelsens resultatmål:

- kommuners verksamheters kvalitet och hushållning ska hävda sig väl i jämförelse med landets bästa kommuner (nr 2) och,
- kortare handläggningstider med bibehållen rättssäkerhet (nr 10).

Bedömning utifrån miljö, hållbarhet och mål i Agenda 2030

Delmål 16.6 – Bygg effektiva, tillförlitliga och transparenta institutioner.
Bygga upp effektiva och transparenta institutioner med ansvarskrävande på alla nivåer.

Bedömning utifrån politiska styrdokument

Arkivreglementet är grunden för kommunens dokumenthantering, ytterligare vägledning finns i kommunens dokumenthanteringsplaner.

Bedömning utifrån ett medborgar- och brukarperspektiv

Arkivreglementets krav på kommunens dokumenthantering ska tillgodose allmänhetens och medborgares rätt att ta del av allmänna handlingar.

Bedömning utifrån ett medarbetarperspektiv.

Arkivreglementet är till för att underlätta för kommunens medarbetare att hantera allmänna handlingar korrekt, hela vägen från framställning av pappershandlingar/digitala handlingar till arkivering av dessa.

Ekonomisk bedömning

Revideringen av arkivreglementet medför inga kostnader.

Förslag till beslut

1. Reviderad version av Arkivreglemente för Kungälv kommun antas.

Madeleine Nilsson
Administrativ chef

Haleh Lindqvist
Kommundirektör

Expedieras till: kommunstyrelsen, sociala myndighetsnämnden, miljö- och byggnadsnämnden, överförmyndarnämnden, arvodesnämnden, valnämnden, kommunrevisionen, AB Kongahälla, Bokab, Kungälv energi.

För kännedom till: Soltak AB, Förbo, Kungälvbostäder, Bohus Räddningstjänstförbund.

Arkivreglemente för Kungälv kommun

Styrdokument

Diarienummer: KS2019/2023

Dokumentansvarig: Kommunkansliet

Beredande politiskt organ: Kommunstyrelsen

Beslutad av: Kommunfullmäktige 2018-10-04 § 180/2018

Ersätter tidigare beslut KS 2011/2849

Giltighetstid: 2023-12-31

Handläggare: Carl Andersson

KUNGÄLV
KOMMUN

Innehållsförteckning

Inledning	3
Relation till andra styrdokument.....	3
Syfte.....	3
1 § Tillämpningsområde (1 och 2a §§ AL).....	3
2 § Myndighetens arkivansvar (4 § AL)	4
2.1. Arkivansvariga	4
2.2. Arkivredogörare	5
2.3. Chefernas ansvar	6
2.4. Handläggarens ansvar	6
2.5. Revisionens ansvar	7
3 § Arkivmyndigheten (7–9 §§ AL).....	7
4 § Avgifter och leveransstopp.....	8
4.1. Felaktiga leveranser och brister inom arkivvården	8
4.2. Leveransstopp	9
5 § Redovisning av arkiv (6 § 1–2 st AL och 4 kap. OSL).....	9
5.1. Arkivbeskrivning och arkivförteckning	10
5.2. Dokumenthanteringsplan	10
6 § Rensning (6 § 4 st. AL).....	10
7 § Gallring och bevarande (3 § och 9–10 §§ AL).....	11
8 § Överlämnande av arkivhandlingar (9 § och 14–15 §§ AL).....	12
8.1. Överlämnande till centralarkivet	12
8.2. Överlämnande till annat kommunalt organ	12
9 § Beständighet och förvaring (5 § 2 st och 6 § 3 st AL).....	13
10 § Utlåning av arkivhandlingar	13
11 § Samråd (6 § arkivförordningen)	14
Mål.....	15
Levandegöra	15
Uppföljning	15
Bilagor till arkivreglementet.....	15
Bilaga 1. Lagstiftning som reglerar arkivverksamheten	16
Bilaga 2. Förklaringar av arkivrelaterade begrepp.....	18
Bilaga 3. Förtydligande av rollerna som arkivansvarig och arkivredogörare.....	20
Bilaga 4. Ansvarsfördelning gällande arkivfunktionen	22
Bilaga 5: Utdrag ur Kommunstyrelsens delegationsordning	23
Bilaga 6: Utdrag ur Riksarkivets föreskrifter och allmänna råd	24
Bilaga 7: Handbok för leveranser till Kungälv kommunarkiv.....	30
Bilaga 8: Handbok för digitala leveranser till Kungälv kommunarkiv.....	35

Inledning

Ersätter tidigare reglemente från 2012-04-23.

Utöver det som föreskrivs i arkivlagen (SFS 1990:782) och arkivförordningen (SFS 1991:446) gäller för den kommunala arkivvården i Kungälv kommun bestämmelserna i detta reglemente, meddelat med stöd av 16 § arkivlagen (förkortat AL i nedanstående rubriker).

Bestämmelserna i detta arkivreglemente gäller för Kungälv kommuns arkivvård. Kommunfullmäktige får enligt 16 § arkivlagen meddela föreskrifter om arkivvården inom kommunen, i den utsträckning något annat inte är särskilt föreskrivet. Utöver arkivlagen gäller även det som föreskrivs i arkivförordningen.

Relation till andra

Detta styrdokument ersätter tidigare styrdokument, 2015-12-10 KF

§315/2015 KS2015/1382.

Sektorernas dokumenthanteringsplaner

Syfte

Syftet med arkivreglementet är att anpassa arkivfunktionens roll till kommunens organisation och förtydliga omfattningen och gränserna för arkivmyndighetens ansvar. Reglementet tydliggör arkivmyndighetens omfattning och gräns gällande ansvar samt förtydligar vilka uppgifter och befogenheter som arkivmyndigheten har för att säkerställa att kommunen erhåller en god arkivskötsel.

Genom arkivreglementet stipuleras vilka uppgifter som arkivmyndigheten har och vilka befogenheter som står till förfogande för att säkerställa att kommunen erhåller en god arkivskötsel.

1 § Tillämpningsområde (1 och 2a §§ AL)

Detta reglemente gäller för kommunfullmäktige och kommunens myndigheter och (inklusive myndigheternas underlydande verksamheter). Med myndigheter avses i arkivreglementet kommunstyrelsen, nämnderna och kommunrevisionen.

Reglementet gäller även för bolag och andra juridiska personer över vilka kommunen enligt 2 kap. 3 § Offentlighets- och sekretesslagen (OSL) utövar ett rättsligt bestämmande inflytande

(det vill säga att det samlade kommunala ägandet eller inflytandet i bolaget överstiger 50%). I frågor gällande offentlighetsprincipen och sekretess likställer lagstiftningen således kommunala bolag med myndigheter.¹

För att de kommunala bolagen fullt ut ska omfattas av detta reglemente samt andra av kommunen utfärdade riktlinjer om arkivvård, måste de göras associationsrättsligt bindande genom att bestämmelsen särskilt fastställs i bolagens ägardirektiv, bolagsordningar, stadgar eller motsvarande..

För att de kommunala bolagen fullt ut ska omfattas av detta reglemente måste de göras associationsrättsligt bindande, det vill säga att hänvisning till arkivreglementet ska finnas med i bolagsordning eller ägardirektiv. Detta gäller även för andra av kommunen utfärdade riktlinjer om arkivvård.

¹ Offentlighetsprincipen gäller inte enbart för svenska myndigheter, utan också för kommunala aktiebolag, handelsbolag, ekonomiska föreningar och stiftelser. En förutsättning är dock att kommunen har ett rättsligt bestämmande inflytande – dvs. att det samlade kommunala ägandet eller inflytandet i bolaget överstiger 50 %. I frågor gällande offentlighet och sekretess likställer lagstiftningen således kommunala företag med myndigheter.

2 § Myndighetens arkivansvar (4 § AL)

Varje myndighet ansvarar för att dess arkiv vårdas enligt arkivlagen och på det sätt som framgår av 5-11 §§ i detta reglemente. Varje myndighet ska se till att arkiv under deras ansvar vårdas enligt de bestämmelser som framgår i detta reglemente.

Hos varje myndighet ska finnas utse en arkivansvarig samt en eller flera arkivredogörare för fullgörande av arkivuppgifterna hos myndigheten. Dessa funktioner utses genom formella beslut hos myndigheten.

Arkivansvarig och arkivredogörare är myndighetens kontaktpersoner i arkivfrågor.

Den *arkivansvarige* bevakar arkivfrågorna inom hela myndigheten och informerar myndigheten och berörd personal om bestämmelser och rutiner inom arkivområdet. *Arkivredogörare* svarar för tillsynen och vården av den egna myndighetens, alternativt del av myndighetens, handlingar.

Arkivansvarig och arkivredogörare är myndighetens kontaktpersoner i arkivfrågor. Deras ansvarsområden preciseras mer nedan.²

2.1. Arkivansvariga

Den som är arkivansvarig ska ha möjlighet att påverka och belysa arkivfrågor, så att finansiella och personella resurser kan avsättas för arkivarbete. Därför bör den arkivansvarige vara en tjänsteman på chefsnivå inom myndigheten. Arkivansvarig ska framgå av respektive myndighets delegationsordning, eller – om det rör sig om ett bolag – specifikt beslut eller annan instruktion där ansvaret delegerats till specifik befattningshavare.

Vid en stor myndighet med förgrenad förvaltning kan funktionen som arkivansvarig behöva förstärkas, vilket kan göras genom att fler än en befattningshavare utses. En av dessa ska då vara huvudansvarig med särskilt samordningsansvar för all hantering av myndighetens allmänna handlingar, såväl pappershandlingar som digitala handlingar. I uppdraget som arkivansvarig vid Kungälv kommun ingår att:

- Ansvara för att de bestämmelser som finns i arkivlagen och detta reglemente, samt tillämpliga bestämmelser i arkivförordningen, efterlevs inom myndigheten.
- Beakta arkivfrågor vid alla organisationsförändringar, budgetarbete och lokalförändringar, samt utveckling av IT-stöd och övrig planering.

Sektorchef och stabschef i kommunen är arkivansvarig för respektive myndighet, men myndigheten kan utse underliggande chefsroll inom myndigheten som arkivansvarig. Den som är arkivansvarig ska ha möjlighet att påverka och belysa arkivfrågor så att finansiella och personella resurser kan avsättas för arkivarbete.

Arkivansvarig ska framgå av respektive myndighets delegationsordning, eller – om det rör sig om ett bolag – specifikt beslut eller annan instruktion där ansvaret delegerats till specifik befattningshavare.

Vid en stor myndighet kan funktionen som arkivansvarig behöva förstärkas, om en myndighet utser ytterligare arkivansvarig ska det i förväg bestämmas vem som är huvudansvarig med särskilt samordningsansvar. I uppdraget som arkivansvarig i Kungälv kommun ingår att:

- Ansvara för att de bestämmelser som finns i arkivlagen och detta reglemente efterlevs inom myndigheten, samt tillämpliga bestämmelser i arkivförordningen efterlevs.
- Beakta arkivfrågor vid alla organisationsförändringar, budgetarbete och lokalförändringar, samt utveckling av IT-stöd och övrig planering.
- Ansvara för att eventuella brister inom arkivvården blir åtgärdade, vare sig det är arkivmyndigheten som förelägger detta i samband med tillsyn eller om bristerna uppmärksammas internt inom myndigheten.
- Ha kunskap om lagstiftning som rör hantering av allmänna handlingar.

- Ha kunskap om kommunens styrdokument och rutiner kring hantering av allmänna handlingar, och vara insatt i den egna myndighetens rutiner och strukturer för hantering av allmänna handlingar i pappersform och elektronisk form.
- Ansvara för att myndighetens dokumenthanteringsplan, arkivbeskrivning och arkivförteckning upprättas och hålls uppdaterade.
- Övervaka att handlingar som överlämnas till arkivmyndigheten för slutarkivering levereras enligt arkivmyndighetens krav.
- Se till att beslutad gallring verkställs.
- Informera berörd personal vid myndigheten om gällande bestämmelser kring hanteringen av allmänna handlingar.

² Se 2.1 och 2.2 §§.

- Samråda med arkivmyndigheten i de frågor som preciseras
- Ansvara för att eventuella brister inom arkivvården blir åtgärdade, vare sig det är arkivmyndigheten som förelägger detta i samband med sin tillsyn, eller om uppmärksammas internt inom
- Ha kunskap om lagstiftning som rör hanteringen av allmänna
- Ha kunskap om kommunens styrdokument och rutiner kring hanteringen av handlingar, och vara insatt i den egna myndighetens rutiner och strukturer för hanteringen av allmänna handlingar (i såväl pappersform som digital
- Ansvara för att myndighetens dokumenthanteringsplan, arkivbeskrivning och arkivförteckning upprättas och hålls uppdaterade.
- Övervaka att handlingar som överlämnas till arkivmyndigheten för slutarkivering levereras enligt arkivmyndighetens krav.
- Se till att beslutad gallring verkställs.
- Informera berörd personal vid myndigheten om gällande bestämmelser kring hanteringen av allmänna handlingar.

2.2. Arkivredogörare

Den arkivansvarige utser myndighetens arkivredogörare. De personer som utses ska ha mycket god kännedom om myndighetens verksamhet och administrativa rutiner, eftersom då det i uppdraget ingår att svara för det praktiska arbetet med myndighetens arkiv – t.ex. för exempel tillsyn och vård av den egna förvaltningens, verksamhetsområdets eller enhetens allmänna handlingar.

Vid en stor myndighet kan funktionen som arkivredogörare behöva förstärkas, om arkivansvarig utser ett flertal arkivredogörare kan det vara bra om en arkivredogörare är huvudansvarig med särskilt samordningsansvar.

Varje myndighet kan välja om denna vill ha en arkivredogörare eller, om det rör sig om en myndighet, flera arkivredogörare som ansvarar för arkivvården inom olika delar av verksamhet. Särskilt viktigt är det att verksamheter som är geografiskt skilda från centrala administration har egna arkivredogörare. Om myndigheten har flera arkivredogörare det praktiskt, men inget krav, att ha en huvudarkivredogörare med särskilt som utför de arbetsuppgifter som inte bör spridas på för många personer (t.ex. att upprätta arkivförteckning och arkivbeskrivning samt medverka i arbetet med att upprätta och

myndighetens dokumenthanteringsplan). I uppdraget som arkivredogörare vid Kungälv kommun ingår att:

- Ha kunskap om regler och rutiner som rör den egna myndighetens hantering av allmänna handlingar.
- Vårda myndighetens handlingar och arkivlägga hantera dessa enligt arkivmyndighetens riktlinjer.
- Biträda vid upprättande och revidering av myndighetens dokumenthanteringsplan, arkivbeskrivning och arkivförteckning.
- Uppmärksamma kansliets registratorer om dokumenthanteringsplanen behöver revideras.
- Tillsammans med verksamheten upprätta arkivbeskrivning och arkivförteckning. Uppmärksamma kansliets registratorer om arkivbeskrivning behöver revideras.
- Verkställa beslutad gallring enligt dokumenthanteringsplan, eller enligt andra separata

gallringsbeslut antagna av arkivmyndigheten och ansvarig myndighet. och upprätta gallringsprotokoll.

- Se till att arkivbildningen sköts enligt dokumenthanteringsplanen, arkivansvarig uppmärksam på om planen behöver
- Förbereda överlämning av handlingar till centralarkivet enligt arkivmyndighetens riktlinjer och rutiner.
- Samråda med myndighetens arkivansvarige och arkivmyndigheten i arkivfrågor. som rör hanteringen av allmänna handlingar.

2.3. Chefernas ansvar

Respektive chef – på samtliga nivåer inom kommunens myndigheter och bolag – ansvarar för att verksamhetens allmänna handlingar vårdas enligt lagstiftningen och detta reglemente. Vidare ansvarar chefen för att hålla medarbetare informerade om vad som gäller vid hantering av verksamhetens handlingar. kontinuerlig uppföljning av verksamhetens arkiveringsarbete, liksom att personalen hålls informerad om vad som gäller vid hanteringen av allmänna handlingar.

2.4. Handläggarens ansvar

Den enskilde handläggaren ansvarar för att handlingarna i dennes ärenden som den ansvarar för hanteras enligt bestämmelserna i lagstiftningen och detta reglemente. Vidare ansvarar även handläggaren för att rensa sin ärendeakt när denne har avslutat sitt ärende.⁴ Efter avslutad rensning ska handläggaren lämna över akten till arkivredogöraren.

⁴ Rensning är endast aktuellt ifall det finns en fysisk pappersakt för ärendet, och inte om handlingarna i ärendet endast finns digitalt i ett verksamhetssystem. Se mer om rensning under 6 §.

2.5. Revisionens ansvar

Kommunrevisionen ska följa upp förelägganden i arkivmyndighetens tillsynsrapporter, liksom granska att kommunens myndigheter och bolag har en ändamålsenlig arkivhantering som följer bestämmelserna i lagstiftningen och detta reglemente. Vidare åligger det även revisorerna att granska huruvida kommunstyrelsen uppfyller sina lagbundna skyldigheter i egenskap av arkivmyndighet.

3 § Arkivmyndighetens ansvar (7–9 §§ AL)

Kommunstyrelsen är enligt 8 § arkivlagen arkivmyndighet. Arkivmyndigheten utövar tillsyn över arkivvården hos kommunens myndigheter, och ansvarar för vården av de arkiv som denna har övertagit efter överenskommelse eller enligt lag. Hos arkivmyndigheten ska finnas ett centralarkiv (även kallat kommunarkiv), där de överlämnade handlingarna förvaras. Arkivmyndigheten ska ha ett centralarkiv, även kallat kommunarkiv, och ska enligt detta reglemente följa riksarkivets föreskrifter och allmänna råd om arkivlokaler (RA-FS 2013:4).

I centralarkivet förvaras de handlingar som överlämnas från kommunens verksamheter och kommunala bolag. Centralarkivet tar inte enbart emot handlingar i pappersform utan arkivmyndigheten har även ett e-arkiv för lagring av digitala bevarandehandlingar. Bevarandehandlingar är handlingar (papper/digitala) som ska bevaras för evigt och som inte längre behövs för den dagliga verksamheten inom kommunens verksamheter och kommunala bolag.

De handlingar som lämnas till centralarkivet är sådana handlingar som ska bevaras för all framtid och som inte längre behövs för den dagliga verksamheten inom kommunens myndigheter.

Arkivmyndigheten får delegera beslutanderätt till kommunarkivarien, som är den funktion som ansvarar för kommunens centralarkiv samt utövar arkivmyndighetens tillsynsverksamhet. I uppdraget för arkivmyndigheten i Kungälv kommun ingår mer specifikt, utöver vad som anförts ovan, att:

- Vartannat år Kontinuerligt inspektera arkivvården hos de myndigheter som står under arkivmyndighetens tillsyn. Vid inspektion ska både myndighetens arkivansvarige och arkivredogörare delta. Arkivmyndigheten får i samband med inspektion förelägga den granskade myndigheten att åtgärda eventuella brister i arkivvården.⁵
- Utfärda de riktlinjer som behövs för en god arkivvård i kommunen.
- Ge råd i arkivfrågor till kommunens myndigheter, samt de bolag som avses i 2 kap. 3 § OSL.
- Vårda och tillhandahålla förvara handlingar som har överlämnats till arkivmyndigheten.
- Anordna utbildningar och erbjuda handledning för personal anställda inom kommunens verksamheter, som på olika sätt arbetar med arkivfrågor.⁶

⁵ Även kommunstyrelsens förvaltning lyder under arkivmyndighetens

⁶ Utbildningarna kan t.ex. handla om offentlighet och sekretess, styrdokument för arkivvården, gallring bevarande, arkivering och diarieföring, etc.

- Ansvara för kommunens omvärldsbevakning i arkivfrågor,⁷ liksom och leda kommunens utvecklingsarbete inom arkivområdet.
- Främja arkivens tillgänglighet och deras användning i kulturell verksamhet och forskning, för att uppfylla arkivlagens syfte:

Myndigheternas arkiv är en del av det nationella kulturarvet.

Myndigheternas arkiv ska bevaras, hållas ordnade och vårdas så att de tillgodoser

- *1. rätten att ta del av allmänna handlingar,*
- *2. behovet av information för rättskipningen och förvaltningen, och*
- *3. forskningens behov.*

- Ta emot kopior av slutbetyg från de friskolor som är belägna i kommunen. Om en elev inte har fått ett slutbetyg utan istället ett samlat betygssdokument, ska friskolan lämna in en kopia av detta till

4 § Avgifter och leveransstopp

Med stöd av avgiftsförordningen (SFS 1992:191) har arkivmyndigheten rätt att ta ut avgifter de myndigheter som står under dess tillsyn.⁹ Vad som gäller preciseras närmare här

4.1. Felaktiga leveranser och brister inom arkivvården

Arkivmyndigheten får ta ut avgifter av kommunens myndigheter för att täcka kostnader med arbetsinsatser som sträcker sig utanför arkivmyndighetens ansvarsområden.¹⁰ Avgifter får ut:

- I samband med mottagande av arkivhandlingar som ska överlämnas till som inte har iordningsställts enligt arkivmyndighetens riktlinjer. För detta arbete fakturering med **125 kr per påbörjad fjärdedels**
- Vid iordningställande av ej överenskomna leveranser. För detta arbete sker med **125 kr per påbörjad fjärdedels**

⁷ Det kan exempelvis handla om omvärldsbevakning rörande ny eller förändrad lagstiftning, som berör

⁸ 29 kap. 18 § skollagen.

⁹ Tillsynen innefattar som bekant även kommunstyrelsens

¹⁰ Se 3 § i detta reglemente.

¹¹ Enligt 17 § avgiftsförordningen.

¹² Ibid.

- Om arkivmyndigheten har beslutat att åtgärda brister i arkivvården, framkommit i samband med inspektion, hos en myndighet som trots föreläggande har åtgärdat bristerna. För detta arbete sker fakturering med **500 kr per arbetstimme**
- För att iordningsställa arkivhandlingar som har övertagits efter ensidigt arkivmyndighetens sida. Den överlämnande myndigheten/verksamheten svarar för kostnaderna om **500 kr per påbörjad**

4.2. Leveransstopp

Arkivmyndigheten har rätt att i följande fall utfärda leveransstopp gentemot de myndigheter som står under dess tillsyn:

- Om en verksamhet trots föreläggande från arkivmyndighetens sida har underlåtit sig att åtgärda brister i sin arkivvård, som har framkommit i samband med inspektion, förbjuds verksamheten att leverera handlingar till centralarkivet till dess att bristerna är åtgärdade.
- Om en verksamhet som vill överlämna handlingar till centralarkivet vid upprepade tillfällen försummar att korrekt iordningsställa sina leveranser, förbjuds verksamheten att göra detta till dess att leveransen har iordningsställts enligt arkivmyndighetens riktlinjer.

5 § Redovisning av arkiv (6 § 1–2 st AL och 4 kap. OSL)

Varje myndighet ska upprätta en dokumenthanteringsplan, arkivbeskrivning samt och arkivförteckning. Arkivmyndigheten får utfärda riktlinjer för upprättande av dessa dokumenttyper. I Kungälv kommun upprättas en dokumenthanteringsplan per sektor samt för kansli och stab. Arkivmyndigheten får utfärda riktlinjer för upprättande av dessa dokumenttyper.

¹³ Beloppet bygger på vad 17 § avgiftsförordningen säger om 125 kr per påbörjad fjärdedels arbets-timme.

¹⁴ Ibid.

5.1. Arkivbeskrivning och arkivförteckning

Arkivbeskrivningen är ett dokument som ska ge en samlad överblick över myndighetens arbetsuppgifter och organisation, liksom dess arkiv och arkivbildning. Beskrivningen ska vara utformad på ett sådant sätt att den underlättar användningen av arkivet och därmed återsökningen av myndighetens allmänna handlingar.

Arkivförteckningen är en systematisk förteckning över de handlingar som förvaras i myndighetens arkiv. Förteckningen ska vara processbaserad, vilket innebär att handlingstyperna redovisas utifrån de processer som ger upphov till handlingarna. Syftet med detta är att tydliggöra handlingarnas samband med den verksamhet som skapar handlingarna och ge ett större sammanhang till den information som skapas i respektive process.

Arkivförteckning och arkivbeskrivning ska fortlöpande revideras. Detta är särskilt viktigt vid omorganisationer.

5.2. Dokumenthanteringsplan

Varje myndighet ska i samråd med arkivmyndigheten upprätta en dokumenthanteringsplan. Ett styrdokument som omfattar myndighetens samtliga aktuella allmänna handlingar och som beskriver hur dessa hanteras, en s.k. *dokumenthanteringsplan*. Dokumenthanteringsplanen är ett styrdokument som omfattar myndighetens samtliga handlingar och som beskriver hur dessa hanteras, oavsett om handlingarna är digitala eller analoga, samt gallringsfrister. Dokumenthanteringsplanen ska vara processbaserad och antas, efter godkännande av arkivmyndigheten, av den myndighet som berörs.

Dokumenthanteringsplanen redovisas sektorsvis i en gemensam förvaltningsorganisation. Arkivmyndigheten har rätt att besluta om sektorernas dokumenthanteringsplaner samt om en gemensam dokumenthanteringsplan för handlingstyper som är av generell eller övergripande karaktär för hela Kungälv kommun.

För att dokumenthanteringsplanerna ska kunna fungera i praktiken och spegla hur respektive myndighet faktiskt hanterar sina dokument, ska respektive plan följas upp för eventuell revidering minst en gång per år och vid omorganisation.

6 § Rensning (6 § 4 st. AL)

Handlingar som inte ska tillhöra arkivet ska fortlöpande rensas eller på annat sätt avskiljas från arkivhandlingarna, t.ex. kopior/dubletter, utkast och post it-lappar. Även föremål som i längden kan skada handlingarna – såsom plastfickor, gem och gummiband – ska rensas bort.

Rensning ska genomföras senast i samband med att ett ärende avslutas och ska utföras av *handläggaren*, eftersom denne har bäst kännedom om sitt ärende liksom handlingarnas betydelse för förståelsen av ärendet ifråga.

Samråd

Varje myndighet ska i god tid samråda med arkivmyndigheten i frågor och beslut som påverkar myndighetens arkivbildning och arkivvård. Till exempel:

- Ändring i organisation/verksamhetsstruktur. Exempelvis förändringar som innebär att en verksamhet helt eller delvis överförs till annan myndighet i kommunen eller att två verksamheter slås ihop och bildar en ny enhet med nytt namn.
- Samverkan med externa parter där arkivfrågor aktualiseras.
- Inrättande av nya arkivlokaler eller ombyggnad av befintliga arkivlokaler.

Varje myndighet ska även samråda med arkivmyndigheten:

- Inför beslut om gallring.
- Vid upprättande och revidering av sin dokumenthanteringsplan, arkivbeskrivning och arkivförteckning.
- Vid andra frågor kring arkivvård och hanteringen av sina allmänna handlingar, där myndigheten är osäker på vad som gäller.

7 § Gallring och bevarande (3 § och 9–10 §§ AL)

Med gallring menas att förstöra allmänna handlingar eller uppgifter i allmänna handlingar.¹⁵ Det är tillåtet att gallra allmänna handlingar, men det är viktigt att detta kan motiveras, är genomtänkt och sker under kontrollerade former. All gallring måste grundas på lag och gallringsbeslut.

Vid gallring ska alltid beaktas att myndigheternas arkiv utgör en del av det nationella kulturarvet, och att det arkivmaterial som återstår ska kunna tillgodose:

- Rätten att ta del av allmänna handlingar.
- Behovet av information för rättskipningen.

- Den egna verksamhetens behov av information.
- Forskningens behov av källmaterial.

Respektive myndighet beslutar om gallring av sina handlingar i samråd med arkivmyndigheten, såvida inte annat följer av lag eller förordning. Beträffande arkiv som överlämnats till arkivmyndigheten beslutar denna ensam. Gallringsbeslut fattas normalt i form av en dokumenthanteringsplan, men vid behov kan gallringsbeslut även fattas för enskilda handlingsslag.

Handlingar som ska gallras ska förstöras, vilket gäller handlingar i såväl pappersform som digital form.

Sekretessbelagda handlingar ska förstöras under kontroll. Om sådana handlingar sänds till destruktion ska destruktionsintyg begäras.

I samband med gallring ska gallringsprotokoll upprättas och överlämnas till arkivmyndigheten.

Bevarande och gallring av handlingar

Beständighet och förvaring

Handlingar som ska bevaras ska framställas med material och metoder som garanterar informationens beständighet och läsbarhet. Hänsyn ska tas till möjligheten att i framtiden kunna överföra uppgifterna till annan databärare.

Arkivhandlingar ska alltid förvaras under betryggande former. Detta innebär bland annat att arkivet och arkivhandlingarna ska skyddas mot obehörig åtkomst, förstörelse, skador och stöld. För detta ändamål fordras arkivlokaler, vilka ska vara utformade enligt Riksarkivets föreskrifter och allmänna råd om arkivlokaler (RA-FS 2013:4).

Närmare riktlinjer om arkivbeständighet och förvaring meddelas av arkivmyndigheten.

Rensning och gallring

Rensning

Handlingar som inte ska tillhöra arkivet ska fortlöpande rensas eller på annat sätt avskiljas från arkivhandlingarna, till exempel kopior/dubletter, utkast och post it-lappar. Även föremål som i längden kan skada handlingarna ska rensas bort, såsom plastfickor, gem och gummiband.

Rensning ska genomföras senast i samband med att ett ärende avslutas och ska utföras av

ansvarig handläggare eftersom denne har bäst kännedom om sitt ärende liksom handlingarnas betydelse för förståelsen av ärendet i fråga.

¹⁵ Enligt Riksarkivets författningssamling, RA-FS 1991:1 och RA-FS 2006:1. För ytterligare precisering av gallringsbegreppet, se bilaga 2 till arkivreglementet.

Gallring

Med gallring menas att förstöra allmänna handlingar eller uppgifter i allmänna handlingar. Det är tillåtet att gallra allmänna handlingar, men det är viktigt att detta kan motiveras, är genomtänkt och sker under kontrollerade former. All gallring måste grundas på lag och gallringsbeslut.

Vid gallring ska alltid beaktas att myndigheternas arkiv utgör en del av det nationella kulturarvet, och att det arkivmaterial som återstår ska kunna tillgodose arkivlagens syfte.

Handlingar som ska gallras ska förstöras, vilket gäller handlingar i såväl pappersform som digital form. Handlingar som inte innehåller sekretessuppgifter eller känsliga uppgifter slängs i pappersåtervinning. Sekretessbelagda handlingar och exempelvis handlingar som innehåller större mängd personuppgifter ska förstöras under kontrollerade former (till exempel slängas i sekretesskärl eller strimlas).

8 § Överlämnande av arkivhandlingar (9 § och 14–15 §§ AL) till centralarkivet

8.1. Överlämnande till centralarkivet

Centralarkivet är benämningen på Kungälv kommunens centrala arkiv för slutgiltigt bevarande av kommunens allmänna handlingar. Då arkivhandlingar som ska bevaras inte längre behövs för den löpande verksamheten inom en myndighet ska de efter överenskommelse överlämnas till centralarkivet.

Överlämnande av arkivmaterial till arkivmyndigheten får ske först ske efter överenskommelse mellan den överlämnande verksamheten och arkivmyndigheten, sedan skriftlig överenskommelse upprättats mellan den överlämnande parten och arkivmyndigheten, vilket görs i form av en leveransreversal.

Arkivmyndigheten har rätt att överta arkivhandlingar från en myndighet som står under dess tillsyn. Övertagandet kan ske både efter överenskommelse och på ensidigt beslut från arkivmyndigheten, om en myndighet försummar sin arkivvård på ett sådant sätt att detta innebär uppenbara risker för att information går förlorad eller förstörs.

Om en kommunal myndighet har upphört och dess verksamhet inte har förts över till en annan myndighet inom kommunen ska arkivet överlämnas till arkivmyndigheten inom tre månader, såvida kommunfullmäktige inte beslutat något annat.

Vid samtliga leveranser av arkivhandlingar till centralarkivet ska dessa överlämnas i enlighet med arkivmyndighetens riktlinjer. Detta innebär bland annat att rensning ska ha genomförts och beslutad gallring ha verkställts. **Vidare ska handlingarna ligga i arkivboxar och vara ordnade i en logisk och enkelt sökbar sorteringsordning.¹⁶ Fler detaljer om hur överlämnande ska gå till meddelas av arkivmyndigheten. Handlingarna ska levereras ordnade på ett sätt centralarkivet godkänt.**

Fler detaljer om hur överlämnandet ska gå till meddelas av arkivmyndigheten.

När arkivmyndigheten har övertagit arkivhandlingar från **en annan myndigheten** övergår hela ansvaret för **arkivvården** av handlingarna till arkivmyndigheten.

Leveransstopp

Arkivmyndigheten har rätt att i följande fall utfärda leveransstopp gentemot de myndigheter som står under dess tillsyn:

- Om en verksamhet trots föreläggande från arkivmyndighetens sida har underlåtit sig att åtgärda brister i sin arkivvård, som har framkommit i samband med inspektion, förbjuds verksamheten att leverera handlingar till centralarkivet till dess att bristerna är åtgärdade.
- Om en verksamhet som vill överlämna handlingar till centralarkivet vid upprepade tillfällen försummar att korrekt iordningsställa sina leveranser, förbjuds verksamheten att göra detta till dess att leveransen har iordningsställts enligt arkivmyndighetens riktlinjer.

Utlåning av arkivhandlingar

Myndighet får låna ut arkivhandlingar till kommunala eller statliga myndigheter för vetenskapliga ändamål eller tjänsteändamål.

Alla utlån som äger rum mellan kommunens myndigheter ska dokumenteras i form av en utlåningsreversal. Även lån från centralarkivet ska dokumenteras på detta sätt. Om parten som lånar en arkivhandling är en myndighet utanför Kungälv kommun ska dokumentation i anslutning till lånet diarieföras.

Arkivhandlingar får lånas ut till de juridiska personer som omnämns i 1 § ovan, även detta ska dokumenteras genom utlåningsreversal.

Utlån för andra syften än tjänsteändamål och vetenskapliga ändamål får endast ske efter medgivande från arkivmyndighetens sida. Ett utlån ska alltid ha en bestämd tidsfrist, och ske enligt bestämmelserna i tryckfrihetsförordningen och offentlighets- och sekretesslagen.

Utlånande myndighet ska förvissa sig om att arkivhandlingarna under lånetiden hanteras varsamt, så att förluster eller skador inte uppkommer. Vidare ska utlånande myndighet se till att arkivhandlingarna återlämnas efter det att lånetiden löpt ut. Den part som lånat en

arkivhandling får inte i sin tur låna ut handlingen.

8.2. Överlämnande till annat kommunalt organ

Om en myndighet upphör men dess verksamhet helt eller delvis överförs till annan kommunal myndighet eller till juridisk person som omfattas av 2 kap. 3 § OSL, ska arkivet överlämnas till den myndighet eller det organ som fortsätter verksamheten, om inget annat överenskommit med

¹⁶ Handlingarna kan exempelvis vara sorterade efter årtal, diarienummer, personnummer eller fastighetsbeteckning, beroende på vad för slags handlingar det rör sig om.

arkivmyndigheten. Om verksamheten fördelas på flera myndigheter beslutar arkivmyndigheten, efter förslag av berörda myndigheter, hur arkivet ska hanteras.

Handlingar som vid organisationsförändring överlämnas till annan myndighet får inte införlivas med mottagande myndighets arkiv utan att samråd med arkivmyndigheten först har ägt rum.

Vid en organisationsförändring där ett arkiv ska överlämnas till annan myndighet får inte handlingarna införlivas med mottagande myndighet innan samråd med arkivmyndigheten ägt rum.

Uppgift om överlämnande samt vilka handlingar det gäller ska föras in i arkivbeskrivningen för berörd(a) myndighet(er).

9 § Beständighet och förvaring (5 § 2 st och 6 § 3 st AL)

Handlingar som ska bevaras ska framställas med material och metoder som garanterar informationens beständighet och läsbarhet. Hänsyn ska tas till möjligheten att i framtiden kunna överföra uppgifterna till annan databärare.

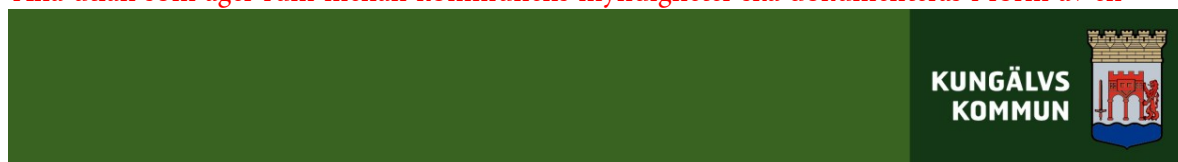
Arkivhandlingar ska alltid förvaras under betryggande former. Detta innebär bland annat att arkivet och arkivhandlingarna ska skyddas mot obehörig åtkomst, förstörelse, skador och stöld. För detta ändamål fordras arkivlokaler, vilka ska vara utformade enligt *Riksarkivets föreskrifter och allmänna råd om arkivlokaler* (RA-FS 2013:4).

Närmare riktlinjer om arkivbeständighet och förvaring meddelas av arkivmyndigheten.

10 § Utlåning av arkivhandlingar

Myndighet får låna ut arkivhandlingar¹⁷ till kommunala eller statliga myndigheter för vetenskapliga ändamål eller tjänsteändamål.

Alla utlån som äger rum mellan kommunens myndigheter ska dokumenteras i form av en

utlåningsreversal. Även lån från centralarkivet ska dokumenteras på detta sätt. Om parten som lånar en arkivhandling är en myndighet utanför Kungälv kommun ska dokumentation i anslutning till lånet diarieföras.

Arkivhandlingar får även lånas ut till de juridiska personer som omnämns i 1 § ovan. Även detta ska dokumenteras genom utlåningsreversal.

Utlån för andra syften än tjänsteändamål och vetenskapliga ändamål får endast ske efter medgivande från arkivmyndighetens sida.

¹⁷ Här avses arkivhandlingar i pappersform.

Ett utlån ska alltid ha en bestämd tidsfrist, och ske enligt bestämmelserna i tryckfrihetsförordningen och offentlighets- och sekretesslagen.

I möjligaste mån ska utlåning av originalhandlingar i pappersform begränsas, till förmån för ett utlämnande på digital väg.

Utlånande myndighet ska förvissa sig om att arkivhandlingarna under lånetiden hanteras varsamt, så att förluster eller skador inte uppkommer. Vidare ska utlånande myndighet se till att arkivhandlingarna återlämnas efter det att lånetiden löpt ut. Den part som lånat en arkivhandling får inte i sin tur låna ut handlingen.

11 § Samråd (6 § arkivförordningen)

Varje myndighet ska i god tid samråda med arkivmyndigheten i viktigare frågor som påverkar myndighetens arkivbildning och arkivvård. Exempel på sådana frågor är:

- Alla slags organisationsförändringar.¹⁸
- Införande av nya verksamhetssystem eller större förändringar av dessa, liksom avveckling av verksamhetssystem.
- Utläggning av kommunala tjänster på entreprenad.
- Samverkan med externa parter där arkivfrågor aktualiseras.
- Inrättande av nya arkivlokaler eller ombyggnad av befintliga arkivlokaler.

Varje myndighet ska även samråda med arkivmyndigheten:

- Inför beslut om gallring.

- Vid upprättande och revidering av sin dokumenthanteringsplan, arkivbeskrivning och arkivförteckning.
- Vid andra frågor kring arkivvård och hanteringen av sina allmänna handlingar, där myndigheten är osäker på vad som gäller.

¹⁸ Detta gäller såväl organisationsförändringar i form av hel eller partiell privatisering eller bolagisering av en myndighets verksamhet, liksom förändringar som innebär att en myndighets verksamhet helt eller delvis överförs till någon annan av kommunens myndigheter.

Mål

Arkivreglementet är tänkt att säkerställa en god arkivhantering över hela organisationen. Genom att klargöra ansvarsfördelningen för olika typer av arkivfrågor blir det lättare att förankra en förståelse för omvårdnaden av arkivhandlingar och att samtidigt ur verksamhetens perspektiv förstå omfattningen av medborgarnas rätt att genom Tryckfrihetsförordningen få tillgång till allmänna handlingar. Arkivreglementet säkerställer vidare att arkivperspektivet kommer in tidigt i dokumenthanteringen i ett skede när handlingar inkommer eller upprättas i kommunen. Slutligen säkerställer vi genom arkivreglementet att kommunen efterföljer de lagar och förordningar som reglerar arkivhanteringen för alla myndigheter i Sverige.

Levandegöra

Kunskap om arkivreglementets existens och dess innehåll kommuniceras kontinuerligt ut via utbildningstillfällen och arkivinspektioner. Även i kommunens dokumenthanteringsplaner finns det möjlighet att sprida information om arkivreglementet. Arkivreglementet publiceras på kommunens hemsida och kommuniceras kontinuerligt ut via utbildningstillfällen och arkivinspektioner. Det bör även finnas en hänvisning till reglementet i kommunens dokumenthanteringsplaner.

Uppföljning

Det främsta medlet för att följa upp arkivreglementets efterlevnad är de kontinuerligt utförda arkivinspektioner som arkivmyndigheten genomför månadsvis. Arkivreglementet följs upp vart fjärde år vid ny mandatperiod.

Bilagor till arkivreglementet

Följande bilagor utgör inga föreskrifter rörande den kommunala arkivvården i Kungälv kommun, utan fungerar som kortfattade redogörelser för olika arkivrelaterade begrepp och

lagar. Vid revidering av bilagorna (t.ex. om en lag som styr arkivverksamheten revideras, upphör att gälla eller om en ny lag tillkommer inom området) behöver dessa således inte återigen tas upp för politisk behandling.

Bilagor till arkivreglementet består av rutiner och beskrivningar rörande kommunens arkivvård. Vid revidering av bilagorna behöver dessa således inte återigen tas upp för politisk behandling.

- Ordlista
- Handbok – Leverans av arkivhandlingar till centralarkivet
- Lathund vid leverans av pappershandlingar till centralarkivet
- Lathund vid leverans av digitala handlingar till centralarkivet

Bilaga 1. Lagstiftning som reglerar arkivverksamheten

I Sverige finns flera lagar och föreskrifter som på olika sätt styr arkivverksamheten hos landets myndigheter, förutom kommunernas och landstingens egna lokala föreskrifter i form av deras arkivreglementen:

Tryckfrihetsförordningen (SFS 1949:105)

Tryckfrihetsförordningen (TF) är en svensk grundlag, som reglerar rätten att ta del av allmänna offentliga handlingar och uppgifter.¹⁹ Detta kallas för offentlighetsprincipen.

Arkivlagen (SFS 1990:782)

Arkivlagen fastställer att myndigheternas arkiv är en del av det nationella kulturarvet och ska i egenskap av detta bevaras, vårdas och hållas ordnade så att de tillgodoser: rätten att ta del av allmänna handlingar, behovet av information för rättsskipningen och förvaltningen, samt forskningens behov.²⁰ I arkivlagen finns även bestämmelser kring t.ex. hur myndigheterna ska vårda sina arkiv,²¹ liksom föreskrifter om arkivmyndigheterna och deras lagstadgade uppgifter i form av tillsyn och ansvaret för arkiv som dessa har övertagit.²²

Arkivförordningen (SFS 1991:446)

Här finns bestämmelser ”om sådana arkiv och arkivmyndigheter som avses i arkivlagen (1990:782). Dessutom ges bestämmelser om godkännande och märkning av sådana skrivmateriel och förvaringsmedel som avses i lagen (1990:783) om skydd för beteckningen svenskt arkiv”.²³

Personuppgiftslagen (SFS 1998:2004)

Syftet med personuppgiftslagen (PUL) är ”att skydda människor mot att deras personliga integritet kränks genom behandling av personuppgifter”.²⁴ PUL reglerar således hur personuppgifter får behandlas.

¹⁹ 2 kap. TF, ”Om allmänna handlingars offentlighet”.

²⁰ 3 § Arkivlagen.

²¹ 4–6 §§ Arkivlagen.

²² 7–9 §§ Arkivlagen.

²³ 1 § Arkivförordningen.

²⁴ 1 § PUL.

Offentlighets- och sekretesslagen (SFS 2009:400)

OSL innehåller ”bestämmelser om myndigheters och vissa andra organs handläggning vid registrering, utlämnande och övrig hantering av allmänna handlingar”.²⁵ Sekretessbeläggande av allmänna handlingar, eller uppgifter i allmänna handlingar, får inte göras godtyckligt, utan måste göras med stöd av OSL.

Riksarkivets författningssamling

Riksarkivet är en statlig myndighet med tillsynsansvar för den statliga arkiverksamheten i Sverige och nationell överblick över arkivfrågorna. Riksarkivet utfärdar såväl generella råd och allmänna föreskrifter (RA-FS) – som i regel ska tillämpas av alla statliga myndigheter i Sverige, som myndighetsspecifika föreskrifter (RA-MS), som omfattar vissa statliga myndigheter. Även kommuner och landsting kan välja att tillämpa Riksarkivets generella råd och allmänna föreskrifter.

²⁵ 1 kap. 1 § OSL.

Bilaga 2. Förklaringar av arkivrelaterade begrepp **Ordlista**

Arkiv

Ett arkiv bildas av de allmänna handlingarna från myndigheternas verksamheter och sådana handlingar som avses i 2 kap. 9 § Tryckfrihetsförordningen och som myndigheten beslutar ska tas om hand för arkivering.²⁶

Arkivbeskrivning

Ger inblick i vilken information som finns att hämta hos myndigheten och som informerar om hur arkivet är organiserat.

Arkivförteckning

En detaljerad beskrivning av vilka arkivhandlingar som finns i arkivet.

Aktomslag

Förvaringsmedel, bestående av papper, kartong eller papp, avsett att omsluta och avskilja arkivhandlingar.

Arkivbox

En arkivbox är ett förvaringsmedel bestående av kartong eller papp, i form av en box med flik, lock eller annan tillslutningsanordning, vars syfte är att ge skydd åt arkivhandlingar.²⁷

Arkivgodkänt förvaringsmedel bestående av kartong eller papp, i form av en box med flik, lock eller annan tillslutningsanordning, vars syfte är att ge skydd åt arkivhandlingar.

Arkivvård

Hur **de** svenska myndigheterna ska sköta sin arkivvård framgår av arkivlagen.²⁸ I korta drag åsyftar begreppet hur en organisation hanterar all den information som denna förvarar hos sig - oavsett om informationen är pappersbunden eller digital, och vare sig det är frågan om nyss inkomna/upprättade handlingar eller slutarkiverade dokument.

Beständighet

Egenskapen hos en handling att under lång tid kunna bevaras utan informationsförlust.²⁹

Databärare

En databärare är detsamma som ett fysiskt underlag för lagring av information.³⁰ Exempel på databärare är papper, USB-minne, CD-skiva, DVD, hårddisk eller diskett.

Gallring³¹

Med gallring **menas** innebär att förstöra allmänna handlingar eller uppgifter i allmänna handlingar. **Det är en avsiktlig och planmässig förstöring av handlingar i enlighet med ett i förväg fattat myndighetsbeslut.** Genom gallring begränsas allmänhetens tillgång till allmänna handlingar, det är därför mycket viktigt att **detta gallring** sker varsamt.

Utöver att förstöra en allmän handling eller uppgifter i allmänna handlingar innebär överföring av uppgifter mellan databärare gallring om överföringen medför något av följande:

- Informationsförlust.
- Förlust av möjliga informationssammanställningar.
- Förlust av väsentliga sökmöjligheter.
- Förlust av möjligheter att fastställa informationens autenticitet.

Gallringsfrist

Den tid som ska förflyta innan gallringen får verkställas.

Närarkiv

Ett närarkiv är en arkivlokal som finns i verksamhetens omedelbara närhet och där verksamheten förvarar sina aktuella handlingar som behövs för den dagliga verksamheten. I närarkiven förvaras även avslutade ärenden i väntan på leverans till centralarkivet, vilket regleras i dokumenthanteringsplanen.

Mellanarkiv

I mellanarkiv kan handlingar med längre gallringsfrist förvaras, exempelvis handlingar som inte längre behövs i den dagliga verksamheten men som först kan gallras efter 10 år. Dessa kan en verksamhet då förvara i ett mellanarkiv för att bättre kunna utnyttja utrymmet i närarkivet.

Centralarkiv

Kommunens centrala arkiv – centralarkivet eller kommunarkivet – är slutstationen för bevarandehandlingar. Handlingar som levereras till centralarkivet ansvarar arkivmyndigheten (kommunstyrelsen) för och dessa handlingar ska bevaras för all framtid.

²⁶ 3 § Arkivlagen.

²⁷ Riksarkivets författningssamling, RA-FS 2006:1.

²⁸ Se 4–6 §§ Arkivlagen.

²⁹ Riksarkivets författningssamling, RA-FS 2006:1.

³⁰ Riksarkivets författningssamling, RA-FS 2008:4

³¹ Riksarkivets författningssamling, RA-FS 1991:1 och RA-FS 2006:1.

Utöver att förstöra en allmän handling eller uppgifter i allmänna handlingar innebär överföring av uppgifter mellan databärare gallring om överföringen medför något av följande:

- Informationsförlust.
- Förlust av möjliga informationssammanställningar.
- Förlust av väsentliga sökmöjligheter.
- Förlust av möjligheter att fastställa informationens autenticitet.

Handling/allmän handling

En handling är en framställning i skrift eller bild samt upptagning som kan läsas, avlyssnas eller på annat sätt uppfattas med tekniskt hjälpmedel.³²

En handling är allmän om den förvaras hos en myndighet och antingen har inkommit till eller upprättats hos myndigheten. En allmän handling är antingen offentlig eller omfattas av sekretess.³³

Medium

Se databärare.

Närarkiv

Ett närarkiv är en arkivlokal som finns i verksamhetens omedelbara närhet, där verksamheten förvarar sina aktuella och ofta återsökta handlingar. Detta i kontrast till det centrala arkiv - kommunarkivet eller centralarkivet - som arkivmyndigheten ansvarar för, där handlingar som ska bevaras för alltid och som inte återsöks lika ofta förvaras. I närarkiven förvaras även handlingar som väntar på att levereras till centralarkivet.

³² 2 kap. 3 § TF.

³³ 2 kap. 3 § TF.

Bilaga 3. Förtydligande av rollerna som arkivansvarig och arkivredogörare

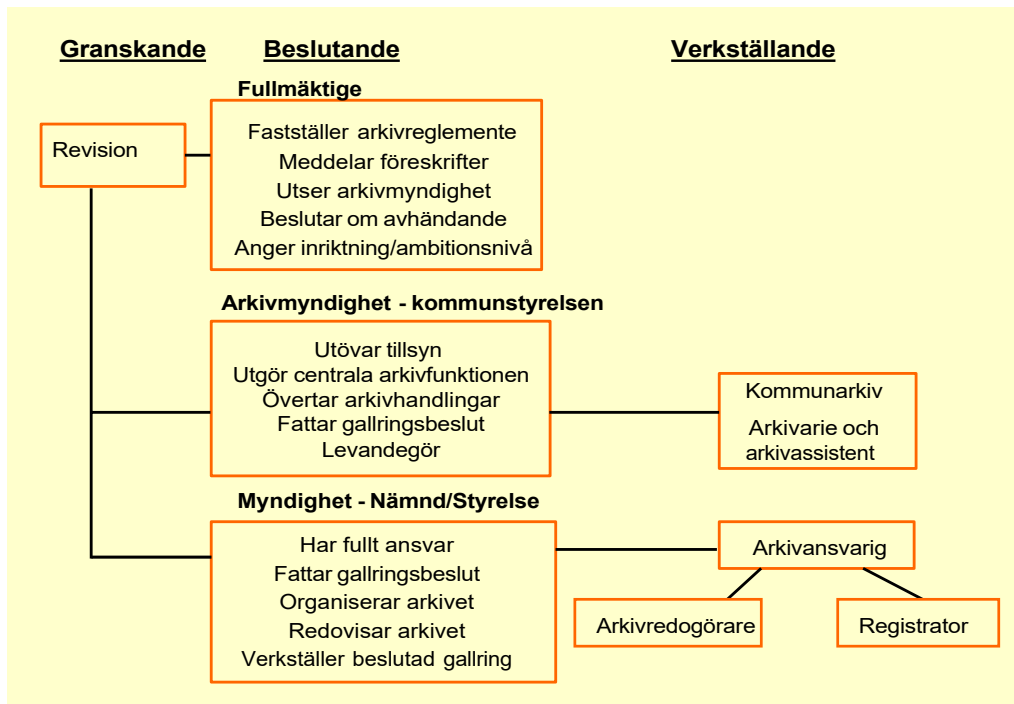
Som arkivansvarig ska man:

1. Ha kunskap om lagstiftning som rör hantering av allmänna handlingar.
2. Ha kunskap om kommunens styrande dokument och rutiner angående hantering av allmänna handlingar.
3. Bevaka tillämpning av ovanstående regelverk inom den egna myndigheten.
4. Vara insatt i den egna myndighetens rutiner och strukturer för hantering av allmänna handlingar, både digitalt och i papper.
5. Bevaka frågor som rör hantering av allmänna handlingar, såväl digital som pappersbunden, vid organisations- och verksamhetsförändringar, budgetarbete, lokalförändringar och övrig planering.

6. Tillse att dokumenthanteringsplan, arkivbeskrivning, arkivförteckning upprättas.
 7. Samråda med arkivmyndigheten angående arkivbeskrivning, dokumenthanteringsplan och arkivförteckning samt övriga frågor kring hantering av allmänna handlingar.
 8. Medverka vid möte med arkivmyndigheten inför godkännande av dokumenthanteringsplan och arkivförteckningsplan.
 9. Tillse att handlingar överlämnas till arkivmyndigheten enligt arkivmyndighetens krav samt att beslutad gallring sker.
 10. Informera om och stödja all personal med frågor kring hantering av allmänna handlingar.
- Som arkivredogörare ska man:**

1. Ha kunskap om regler och rutiner som rör den egna nämndens eller bolagets hantering av allmänna handlingar.
2. Vårda nämndens/bolagets handlingar och arkivlägga dessa enligt arkivmyndighetens anvisningar.
3. Upprätta arkivförteckning över nämndens/bolagets handlingar som ska bevaras.
4. Biträda vid upprättande och revidering av dokumenthanteringsplanen alternativt upprätta och revidera själv.
5. Verkställa beslutad gallring och utfärda gallringsbevis.
6. Se till att arkivbildningen sker enligt dokumenthanteringsplanen och göra arkivansvarig uppmärksam på om planen behöver ändras.
7. Förbereda avlämning av handlingar till centralarkivet enligt kommunarkivets anvisningar.
8. Samråda med nämndens arkivansvarige och arkivmyndigheten i frågor som rör hantering av allmänna handlingar.

Bilaga 4. Ansvarsfördelning gällande arkivfunktionen

Bilaga 5: Utdrag ur Kommunstyrelsens delegationsordning

Nr	Ärende	Lag/Lagrum	Delegat	Anmärkning
C 3	Prövning av om överklagande skett i rätt tid och avvisning av överklagande som kommit in för sent	24 § 1 st FvL	Kommunjuristen Ersättare: 1. Kommunarkivarien 2. Huvudregistrator	

C 8	Beslut om att bestämma ändamål och medel för personuppgifter av mindre principiell betydelse	3, 9 §§ PuL	Kommunarkivarien Ersättare: 1. Kommunjuristen	
C 9	Beslut om att ej lämna ut information till den registrerade	27 § PuL	Kommunarkivarien Ersättare: 1. Kommunjuristen	
C 10	Beslut om avslag på begäran om utlämnande av allmän handling till enskild eller annan myndighet samt uppställande av förbehåll i enskildes rätt att röja innehållet eller annars förfoga över handlingen samband med utlämnande till enskild som inskränker den	2 kap 14 § TF, 6 kap 2 §, 10 kap 4, 13-14 §, 12 kap 2 § OSL	Kommunjuristen Ersättare: 1. Kommunarkivarien 2. Huvudregistratorn	Efter samråd med verksamhetsansvarig. Beslut om att lämna ut handling fattas av den som har handlingen i sin vård om inte viss befattningshavare enligt arbetsledning eller särskilt beslut skall göra detta.

Bilaga 6: Utdrag ur Riksarkivets föreskrifter och allmänna råd

Riksarkivets föreskrifter och allmänna råd om handlingar på papper 2006:1, valda delar

3 kap. Tillämpning i särskilda fall

1 § Handlingar som gallras är undantagna från bestämmelserna i denna författning.

Allmänna råd. Bestämmelserna i författningen bör tillämpas i den utsträckning som krävs för att handlingarna skall kunna läsas och kopieras fram till gallringstidpunkten. Hänsyn bör därvid tas till gallringsfristens längd och den hantering som handlingarna kommer att utsättas för under bevarandetiden.

2 § För handlingar som inkommer till myndigheten i pappersform gäller denna författning med undantag för bestämmelserna i 5 kap.

Allmänna råd. Bestämmelserna i 5 kap. bör tillämpas för pappersblanketter som myndigheten framställer och som i ett senare skede ges in till myndigheten och bevaras där.

5 kap. Framställning

Papper

1 § Vid framställning av handlingar skall myndigheten använda åldringsbeständigt eller arkivbeständigt papper som uppfyller kraven i Riksarkivets föreskrifter och allmänna råd (RA-FS 2006:4) om tekniska krav och certifiering.

Om myndigheten bedömer att handlingarna kommer att utsättas för omfattande hantering och användning skall arkivbeständigt papper användas.

Arkivbeständigt papper skall även användas för handlingar som skall bindas med metoder där handlingarna sys.

Allmänna råd

Handlingar av stort format utsätts för mera slitage vid hantering, och bör därför framställas på arkivbeständigt papper. Se 4 kap. Riksarkivets föreskrifter och allmänna råd (RA-FS 2006:4). För att underlätta hantering (läsning, kopiering m.m.) och förvaring bör myndigheten om möjligt använda samma pappersformat för handlingar som skall arkivläggas tillsammans.

Skadligt material

3 § Material som kan skada handlingarna får inte användas vid framställning, ändring eller märkning av handlingarna.

Etiketter och symboler som är självhäftande får inte fästas på handlingarna.

Korrigeringsvätska eller korrigeringsstejp får inte användas på handlingarna.

6 kap. Hantering och förvaring

2 § Självhäftande, flyttbara noteringsblad får inte fästas på skrift eller annan informationsbärande yta.

Om självhäftande, flyttbara noteringsblad används skall dessa avlägsnas senast när ett ärende eller annat arbete har avslutats.

Förvaringsmedel för kortare tids förvaring

3 § Handlingarna skall så snart som möjligt ges en skyddad förvaring.

Allmänna råd. Handlingarna bör endast tillfälligt förvaras i pärmar, då dessa inte ger tillräckligt skydd mot skadlig påverkan.

Pärmar och hängmappar bör inte överfyllas.

Om plastfickor och plastmappar används för kortare tids förvaring bör de vara av sådant material och utförande som rekommenderas i 4 kap. Riksarkivets föreskrifter och allmänna råd (RA-FS 2006:4) om tekniska krav och certifiering.

Skadliga föremål

4 § Häftklamrar skall endast användas om handlingarna annars riskerar att skingras.

Handlingar som har inkommit till myndigheten i häftat skick får även i fortsättningen vara häftade.

Övriga föremål som kan skada handlingarna skall avlägsnas senast när handlingarna placeras i förvaringsmedel som är avsett för långtidsförvaring.

Allmänna råd. Anordningar som kan skada handlingarna vid hantering, kopiering och förvaring eller som är utrymmeskrävande, bör avlägsnas redan i samband med att ett ärende eller annat arbete avslutas. Åtgärder bör samtidigt vidtas för att hålla samman handlingarna på annat sätt, t.ex. genom särskiljande aktomslag.

Exempel på föremål som kan skada handlingarna är plastfickor och gummisnoddar, samt anordningar i plast och metall som används för att hålla samman handlingarna, såsom gem, häftklamrar, spikar, nitar, skruvar och bindare (gafflar). Föremål av metall riskerar att ge rostfläckar och frätskador på handlingarna, vilket kan resultera i informationsförlust.

Anordningar av plast eller metall är inte beständiga. Deras sammanhållande funktion är således

begränsad i tiden.

5 § Handlingar som består av material som kan skada pappershandlingar skall förvaras separat. Handlingarna skall i sådana fall märkas och registreras så att sambanden med övriga handlingar kan upprätthållas.

Handlingar som är framställda så att informationen uppenbart riskerar att gå förlorad skall kopieras till annat underlag.

Riksarkivets föreskrifter och allmänna råd om tekniska krav och certifiering 2006:4; valda delar

4 kap. Tekniska krav för handlingar på papper

Åldringsbeständigt och arkivbeständigt papper

1 § För åldringsbeständigt papper skall kraven i svensk standard SS-EN ISO 9706, utgåva 1, Information och dokumentation - Dokumentpapper - Krav för åldringsbeständighet, avsnitt 5, vara uppfyllda.

2 § För arkivbeständigt papper skall kraven i svensk standard SS-ISO 11108, utgåva 1, Information och dokumentation - Arkivpapper - Krav för åldringsbeständighet och hållbarhet, avsnitt 4, vara uppfyllda.

3 § Utöver vad som sägs i 1-2 §§ skall åldringsbeständigt och arkivbeständigt papper vara av standardiserat format: A-serien, i enlighet med svensk standard SS 01 47 11, utgåva 2, Formatserier, samt vara ofärgat.

Allmänna råd

Papper av format A3 och mindre bör ha en nominell ytvikt på minst 80 g/m², och papper av format större än A3 en nominell ytvikt på minst 100 g/m².

Skrivmedel

4 § För skrivmedel skall kraven i svensk standard SS-ISO 11798, utgåva 1, Dokumentation - Beständighet och hållbarhet hos skrift på papper - Krav och provningsmetoder, avsnitt 4 vara uppfyllda.

Allmänna råd

Skrivmedel som används för framställning av pappershandlingar är t.ex. pennor, tusch, stämpelfärger, skrivare, kopiatorer och faxar. De tekniska kraven kan även tillämpas på färg som används för färgläggning av kartor och ritningar, samt för tryckfärger som används för logotyper, färgade fält på blanketter m.m.

5 § För kopiatorer gäller, förutom vad som sägs i 4 § om skrivmedel, att en kopiator som är utrustad med funktioner för automatisk dokumentmatning eller dubbelsidig kopiering, skall kunna användas utan att dessa funktioner är aktiva.

Aktomslag

6 § För aktomslag skall kraven i svensk standard SS 62 81 07, utgåva 2, Dokumentförvaring - Förvaringsmedel för handlingar på papper - Arkivboxar och aktomslag av papper eller papp, avsnitt 4, vara uppfyllda.

För att handlingarna skall vara skyddade vid hantering och förvaring skall aktomslaget ha ett sådant format att det kan skjutas något utanför handlingarna eller omsluta handlingarna genom överlappning.

Allmänna råd. Exempel på lämpliga format på aktomslag för handlingar av A4-format är

- 460/470 mm × 300 mm för akter upp till 10/20 mm tjocklek, och
- 5 80/620 mm × 300 mm för akter av större omfång eller för placering runt samtliga akter i arkivboxen.

7 § Aktomslag får ha svart eller färgat tryck, t.ex. myndighetens logotyp eller linjering för tjänsteanteckningar.

Allmänna råd. Bestämmelser om att aktomslag bör vara ofärgade finns i svensk standard SS 62 81 07, utgåva 2, Dokumentförvaring - Förvaringsmedel för handlingar på papper - Arkivboxar och aktomslag av papper eller papp, avsnitt 4, punkt 4.4.1. Se 6 §.

Vid val av aktomslag bör beaktas att arkivbeständigt papper är tåligare vid hantering än åldringsbeständigt papper och att vitt (ofärgat) papper, från beständighetssynpunkt, är att föredra framför färgat.

Arkivboxar

8 § För arkivboxar skall kraven i svensk standard SS 62 81 07, utgåva 2, Dokumentförvaring - Förvaringsmedel för handlingar på papper - Arkivboxar och aktomslag av papper eller papp, avsnitt 5, vara uppfyllda.

9 § Om den arkivbox som används i sin helhet uppfyller de krav som gäller för åldringsbeständigt papper får handlingarna förvaras utan aktomslag.

Dragbandskapslar och hålförstärkare

Allmänna råd. För att hålla samman en större mängd handlingar i en arkivbox, t.ex. en omfattande akt, kan en dragbandskapsel användas. Dragbandskapseln bör uppfylla kraven för åldringsbeständighet, i enlighet med 1 §. De band som används bör vara av bomull. Ett sätt att hålla samman handlingar som har hålslagits är att använda band eller garn av linne eller bomull tillsammans med hålförstärkare av papp som uppfyller kraven på åldringsbeständighet, enligt 1 §.

Ritningsportföljer

10 § För ritningsportföljer skall kraven för arkivboxar i svensk standard SS 62 81 07, utgåva 2, Dokumentförvaring - Förvaringsmedel för handlingar på papper - Arkivboxar och aktomslag av papper eller papp, avsnitt 5, punkterna 5.1, 5.2.2 och 5.3. vara uppfyllda.

11 § Utöver vad som sägs i 9 § skall en ritningsportfölj

- kunna öppnas helt (180°),
- kunna öppnas och stängas på avsett sätt minst 300 gånger, och
- vara konstruerad för liggande förvaring.

Rullar

12 § För rullar skall kraven för arkivboxar i svensk standard SS 62 81 07, utgåva 2, Dokumentförvaring - Förvaringsmedel för handlingar på papper - Arkivboxar och aktomslag av papper eller papp, avsnitt 5, punkt 5.1 med undantag för Cobbtal, samt punkterna 5.2.2 och 5.3 vara uppfyllda.

Rullar skall vara minst 150 mm i diameter, och ha en längd som gör att de skjuter utanför handlingarna efter rullning.

13 § Om den rulle som används i sin helhet uppfyller kraven i ISO 9706, utgåva 1, Information och dokumentation - Dokumentpapper - Krav för åldringsbeständighet, punkt 5.4, får handlingarna rullas direkt på rullen utan inre aktomslag.

14 § Bindning skall uppfylla kraven i svensk standard SS 66 70 05, utgåva 1 (1997), Dokumentation - Bindning av böcker, periodika och andra pappershandlingar för arkiv och bibliotek, metoderna T2, T3 eller T4.
Som alternativ till metod T2, punkt 7.2.2 i standarden, får myndigheten tillämpa de tekniska kraven i bilaga 2 till denna författning.

Plastmappar och plastfickor

Allmänna råd. Om plastmappar eller plastfickor används för tillfällig förvaring under handläggningen, bör de vara av polyester (PET, PETP), polyeten (PE) eller polypropen (PP). Den yta som vänds mot handlingarna bör vara matterad.

Etiketter och lim

15 § Material som används för etikettering skall uppfylla följande tekniska krav. Lim för etikettering skall vara etylvinyl-acetatlim (EVA).

Papper för etiketter skall uppfylla kraven för

- åldringsbeständigt papper i SS-EN ISO 9706, utgåva 1, Information och dokumentation - Dokumentpapper - Krav för åldringsbeständighet, avsnitt 5, eller
- arkivbeständigt papper i SS-ISO 11798, utgåva 1, Information och dokumentation - Arkivpapper - Krav för åldringsbeständighet och hållbarhet, avsnitt 4 med de undantag som anges i 4 kap. 4 §.

Papperet skall vara vitt men får ha färgat tryck, t.ex. i form av ränder.

Bilaga 7: Handbok för leveranser till Kungälv kommunarkiv

Följande riktlinjer gäller för leverans av pappershandlingar till Kungälv kommunarkiv. Riktlinjerna återger hur överlämnandet skall genomföras och vem som har ansvar för de olika momenten.

Varför ska man arkivera allmänna handlingar?

Lagenliga skyldigheter

Hos statliga och kommunala myndigheter gäller *Offentlighetsprincipen*. Den ligger till grund för vad som ska bevaras och hållas tillgängligt för allmänheten.

Historiskt ansvar

För att vi idag och i framtiden ska kunna förstå hur en organisation och samhället i stort har utvecklats är det viktigt att arkiven vårdas och bevaras för historisk forskning. Det är i arkiven som det historiska skeendet lever kvar, avspeglas och blir en del av vårt kulturarv.

Vad är ett arkiv?

Allmänna handlingar, oavsett medium, från myndigheters verksamhet bildar deras arkiv. Varje arkivbildande myndighet i kommunen ansvarar för vården av sitt arkiv. Myndigheten ansvarar även för arkiv eller delar av arkiv som övertagits från en annan myndighet, t.ex. en föregångare vid en omorganisation.

Dokumenthantering berör alla sammanhang där information skapas eller förmedlas inom offentliga verksamheter. En väl planerad dokumenthantering är förutsättningen för att förmedla information inom organisationen effektivt, underlätta allmänhetens insyn och bevara information som dokumenterar verksamheten för framtiden.

Kommunens arkiv består av dokumentation om kommunen och kommuninvånarna. Idag hanteras dokument i allt större omfattning i IT-miljö. Kommunens handlingar hanteras elektroniskt i exempelvis system för ekonomi- och personalredovisning och journalhantering. Även våra IT-system kräver att dokumenthanteringen sker på ett planerat och konsekvent sätt.

När arkivhandlingarna inte längre behövs för den löpande verksamheten kan de efter en överenskommelse övertas av kommunarkivet för fortsatt vård och tillgängliggörande för allmänheten.

En myndighet får inte göra sig av med allmänna handlingar annat än genom gallring eller genom överlämnande av handlingar till arkivmyndighet eller annan myndighet som fortsätter

dess omvårdnad.

Arkivmyndigheten har också möjlighet att ensidigt besluta att ta över handlingar från myndigheterna i kommunen. Detta kan bli aktuellt om en myndighet inte sköter sitt arkiv tillfredsställande.

Vilka arkivhandlingar finns i kommunarkivet?

Kommunarkivet tar i första hand emot handlingar som:

-Ska bevaras för all framtid, dvs handlingarna är inte gallringsbara enligt gällande lagar, dokumenthanteringsplaner eller övriga gallringsbeslut.

-Inte behövs för att myndigheten skall kunna bedriva sin verksamhet

Till kommunarkivet skall också handlingar som enligt lagstiftning PUL och SOL, endast bevaras för forskningsändamål levereras, exempelvis socialtjänstens akter i Kungälv kommun. Dessa handlingar är endast tillgängliga för forskningsändamål och innehåller personakter för personer födda 5,15,25 i varje månad.

Vad är arkivering?

Arkivering innebär att man tar ställning till vilka handlingar som ska bevaras och vilka som ska gallras. De handlingar som förekommer i den dagliga verksamheten bör redan från början förvaras och läggas i en sådan ordning att arkiveringen underlättas. Det är viktigt att man i möjligaste mån bibehåller den ordning som skapats under verksamheten. Sådana handlingar som inte redan ligger i någon slags ordning förs samman och att man skapar ordning i dessa genom att t.ex. lägga dem kronologiskt, alfabetiskt eller efter ämne.

Hur ska arkivhandlingarna levereras?

Kommunarkivet kontaktas i god tid före leverans då en leverans skall ske efter överenskommelse med kommunarkivarien, helst inom leveransperioden januari till mars. Skicka inte enstaka handlingar utan samla ihop de handlingar som skall levereras en gång om året.

Leverera så fullständiga arkiv som möjligt. I en och samma leverans bör ingå större mängder som i arkivbildningen omfattar logiskt avgränsade delar, tillkomna hos verksamheten under en längre tidsperiod. Då blir det lättare att hålla reda på var handlingarna finns och att forska i materialet.

Arkivhandlingarna bör vara i god ordning när de levereras. Handlingar som ska gallras ska inte medfölja leveransen.

Kommunarkivarien ska ha besiktigat handlingarna för att konstatera att de är i sådant skick att de kan tas emot.

En grundprincip är att varje myndighet har det fulla ansvaret för sina handlingar så länge dess verksamhet pågår.

Reversal

Med leveransen skall en ifyll reversal (innehållsförteckning) medfölja. Reversalen utgör en kortfattad förteckning över vilken typ av handlingar som levereras. Förteckningen skall fyllas i av den levererande myndigheten i två exemplar vilka båda ska följa med vid leveransen. I kommunarkivet kontrolleras att arkivleveransen stämmer överens med reversalen. Reversal skall också användas för tilläggsleveranser och andra leveranser, som av särskilda skäl inte förtecknats.

Förberedelser inför leverans av arkivhandlingar

Alla leveranser skall vara samordnade mellan kommunarkivarien och arkivredogöraren inom den aktuella verksamheten.

Endast information som ska bevaras får ingå i en leverans. Handlingarna ska vara gallrade och rensade enligt gällande gallringsbeslut i dokumenthanteringsplan.

Handlingarna skall vara ordnade i arkivboxar eller annat medium anpassat för handlingarna.

Volymerna/arkivboxarna skall vara märkta med innehåll på ryggen skrivet med blyertspenna

Leveranser skall inte bestå av enstaka handlingsslag eller volymer såsom enstaka dokument, såvida dessa inte utgör hela arkivet. Undantag kan vara efterleveranser som fyller luckor i ett redan befintligt bestånd.

Tillhörande sökmedel i form av befintliga diarium (analogt eller digitalt) ska alltid ingå.

Varje verksamhet svarar för leveransen och dess kostnader.

När handlingarna läggs i arkivboxar måste gem, plastfickor, plastflikar, tejp och annat som kan skada pappret tas bort. Fyll arkivkartongerna så mycket som möjligt så att det blir utrymmeseffektivt, annars riskerar handlingar i halvfulla volymer att falla ihop och skadas. För att åtskilja handlingar i arkivkartongen använder man aktomslag.

Paketering av handlingarna

Allt arkivmaterial ska vara i ordnat skick vid leverans för att det ska vara tillgängligt efter leverans.

Handlingarna ska levereras i den ordning som framgår av dokumenthanteringsplanen eller som

överenskommit mellan centralarkivet och myndigheten.

Alla slags personakter ska levereras i personnummerordning med aktomslag där personnumret framgår.

Framtida återsökningar i oordnat eller oförtecknat arkivmaterial kan ta tid och är i vissa fall praktiskt omöjligt vilket får till följd att lagkraven på begäran om allmän handling inte kan uppfyllas.

Om en myndighet upphör

Om en myndighet upphör, men verksamheten övergår till en annan myndighet i kommunen, följer arkivet med om inget annat bestämts.

En leverans av detta slag sköts av de berörda parterna, som dock har samråd med Kommunarkivet.

Dokumentation i form av förteckningar, överlåtelsehandlingar och reversaler, samt uppgifter till den övriga arkivredovisningen, är nödvändigt för att tillgodose ett överlämnande. En kopia av överlåtelsehandlingen bör skickas till Kommunarkivet.

Arkiv från verksamhet som upphört och som inte förts över till annan kommunal myndighet skall överlämnas till arkivmyndigheten inom tre månader, om inget annat bestämts av kommunfullmäktige.

Återsökbarheten av arkivhandlingar

Kommunarkivet förtecknar de levererade arkivhandlingarna i förteckningsprogrammet Visual Arkiv.

Kommunarkivets ansvar för allmänna handlingar

När kommunarkivet tagit över arkiv eller del av arkiv övergår hela ansvaret för omvårdnad och eftersökning till arkivmyndigheten.

Handlingar som omfattas av sekretess har samma skydd hos kommunarkivet som hos den överlämnande myndigheten. Enligt 11 kap. 6 § Offentlighets- och sekretesslagen gäller att om en arkivmyndighet för arkivering tar emot en annan myndighets uppgifter som är sekretessbelagda där blir sekretessbestämmelserna tillämplig på uppgiften även hos arkivmyndigheten.

Utlämnande av övertaget material sker som kopia eller lån, efter erforderlig sekretessprövning.

Ordlista arkivbegrepp

Arkivbeskrivning – ger inblick i vilken information som finns att hämta hos myndigheten och som informerar om hur arkivet är organiserat.

Arkivförteckning- en detaljerad beskrivning av vilka arkivhandlingar som finns i arkivet.

Arkivbox – arkivgodkänt förvaringsmedel bestående av kartong eller papp avsedd att ge skydd åt handlingar.

Aktomslag – förvaringsmedel, bestående av papper, kartong eller papp, avsett att omsluta och avskilja arkivhandlingar.

Volymer – varje serie innehåller en eller flera volymer. En volym är en fysisk enhet som omfattar flera handlingar. Exempel på volymer kan vara arkivboxar, bundna volymer, mikrofilmrullat etc.

Gallra – gallring innebär att förstöra allmänna handlingar. Det är en avsiktlig och planmässig förstöring av handlingar i enlighet med ett i förväg fattat myndighetsbeslut.

Gallringsfrist – den tid som ska förflyta innan gallringen får verkställas.

Medium- medel – metoder för framställning, överföring och lagring av handlingar. Exempelvis att framställa handlingar genom papper och penna eller att framställa de genom dator och tillhörande programvara.

Rensa – ett begrepp som används då man före arkivläggningen plockar bort arbetsmaterial som saknar betydelse för handlingens värde.

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Bilaga 8: Handbok för digitala leveranser till Kungälv kommunarkiv

**KUNGÄLV
KOMMUN**

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Att leverera till e-arkivet

Handledningen beskriver processen för att leverera till Kungälv kommuns e-arkiv.

Dokumentet riktar sig framförallt till den som har rollen som är arkivarie, arkivansvarig, arkivredogörare, informationsägare eller systemförvaltare.

Information förlorar efter en tid betydelse för verksamheten, men kan fortfarande efterfrågas av andra. Kommunarkivet arbetar bland annat med att tillgodose behov av information på lång sikt. Kostnader för att lagra digital information i ett arkivformat hos kommunarkivet är i regel lägre än att utöka lagringsutrymmet på server eller ha ett verksamhetssystem i drift enbart för att ha tillgång till inaktuella uppgifter.

Information kan levereras till kommunarkivet

- när den är intressant för andra att återsöka
- man vill avlasta verksamhetssystemet
- den är inaktuell och kan ställas av från verksamhetssystemet

Vilka handlingar som ska arkiveras, det vill säga bevaras för all framtid, respektive gallras efter viss tid, framgår av myndighetens dokumenthanteringsplan eller särskilda gallringsbeslut. En förutsättning för att hantera leveranser är att informationen har värderats och det finns beslut om vad som ska gallras.

ANSLUTNINGSPLAN

Kommunarkivet dokumenterar planeringen kring leveransen i en anslutningsplan.

Planeringen genomförs av kommunarkivet tillsammans med informationsägaren och arkivredogörare.

Omprioriteringar kan behöva göras.

LEVERERA

Leveransen sker i projekt där kommunarkivet och levererande förvaltning deltar.

Leveransen sker i följande steg:

1. **Börja samarbeta**
2. **Utreda**
3. **Specificera**
4. **Överföra**
5. **Godkänna**

**KUNGÄLV
KOMMUN**

1. Börja samarbeta

Initiativet till det inledande arbetet kan komma från informationsägaren eller från kommunarkivet. Efter en första kontakt bokas ett förmöte in. Förmötet hålls i god tid innan själva leveransen. Vid det inledande mötet är arkivansvarig, systemförvaltare för verksamhetssystemet, representant från kommunarkivet samt systemförvaltare för e-arkiv med. Vid mötet identifieras nyckelpersoner i projektet. Arbetsfördelningen mellan nyckelpersonerna görs upp i grova drag. Finansieringsmodellen för leverans till e-arkivet presenteras och informationsägaren redogör för om budget är avsatt. Man går igenom vad för typ av information som kommer att levereras, kända tidsaspekter och begränsningar. En grov tidsplanering tas fram. Man går igenom om det finns särskilda önskemål om åtkomst för olika målgrupper.

Kommunarkivet informerar om sin roll, hur leveransprocessen ser ut och vilka standarder och verktyg som används.

Vid mötet går informationsägaren genom sitt behov av att leverera till e-arkivet. De presenterar varför informationen ska levereras och vilka konsekvenser som uppstår om leverans inte sker.

Kommunarkivet gör en första bedömning om informationen är aktuell för överföring till e-arkivet. Kommunarkivet och informationsägaren eller annan utsedd person går igenom när informationen kan överföras och vilka krav som kommer att ställas på informationen som ska levereras.

Informationsägaren och kommunarkivet samlar ihop befintlig dokumentation, som till exempel dokumenthanteringsplaner, arkivbeskrivningar, utredningar om gallring och bevarande, systemdokumentation och tidigare leveransöverenskommelser. Kommunarkivet stämmer av informationen med arkivstrukturen i e-arkivet. Eventuellt kan arkivstrukturen behöva anpassas och då ansvarar kommunarkivet för detta.

När förmötet är avslutat ska en behovsbeskrivning fyllas i och lämnas till kommunarkivet.

FRÅGOR SOM SKA BESVARAS

- Vem/Vilka är kontaktpersoner i projektet
- Finns det andra personer som är viktiga för projektet och vilka roller har de?
- Hur ska arbetet fördelas i stora drag?
- Vilken dokumentation finns att utgå från?
- Hur ser arkivstrukturen ut?
- Vad är behovet?
- Varför finns behovet?
- Vilka konsekvenser uppstår om behovet inte hanteras?
- Vad är den förväntade nyttan?

**KUNGÄLV
KOMMUN**

2. Utreda

Målet med utredningen är att samla ihop tillräckligt med underlag för att kunna ta fram en leveransöverenskommelse och specificera vad leveransen ska innehålla. Vi tittar på olika lösningssätt och vilken typ av leverans som rekommenderas.

Beroende på hur komplext levererande system är och hur mycket information som ska levereras kan utredningen bli omfattande. Om det redan finns utförlig systemdokumentation finns det en bra grund att stå på. Det kan också vara fråga om en enkel leverans som kommunarkivet redan har rutiner för att hantera.

SYFTE MED BEVARANDET

Utgångspunkten för att ta reda på vad som ska bevaras är vilket syfte bevarandet har. Det vill säga vem det är som kommer att använda informationen och hur den kommer att användas. Detta för att kunna ta ställning till hur innehållet ska kunna återsökas, visas eller bearbetas. Producenten och kommunarkivet identifierar vilka det är som sannolikt kommer att använda informationen och hur de kommer att vilja använda den.

E-arkiv syftar inte enbart till att säkra en långsiktig förvaring. Även verksamhetsnyttan och allmänhetens åtkomst till informationen är i fokus. Information är en resurs som ska kunna återsökas, tillhandahållas, administreras och återanvändas av skilda intressenter.

Kommunarkivet eller producenten tar ställning till om informationen ska vara fritt tillgänglig eller om det finns behov av att begränsa åtkomsten. Olika grupper av konsumenter kan ha olika åtkomstnivåer.

DATA OCH HANDLINGAR

Levererande förvaltning och kommunarkivet arbetar tillsammans för att komma fram till vad det är för data som ska bevaras. Utgångspunkten är att identifiera innehållet och tydligt avgränsa den data som är föremål för själva leveransen.

Det egentliga föremålet för bevarandet är handlingarna men i och med utvecklingen av våra verksamhetssystem ser vi att det inte alltid finns en handling utan värdefull data lagras även i verksamhetssystemen. Kommunarkivet och producenten tar ställning till hur mycket av den ursprungliga formen och funktionen som behöver bevaras. Producent och kommunarkiv diskuterar hur denna data ska hanteras.

För att bevara handlingarna behövs kompletterande information, som kallas metadata, för att kunna hitta, vårda eller förstå kontexten för handlingarna i e-arkivet. Om det redan finns kompletterande information tillgänglig innebär det en mindre arbetsinsats än om data måste samlas in och kompletteras. Det är viktigt att ta ställning till om den kompletterande informationen är nödvändig för att kunna bevara handlingarna eller om den bara bidrar till förståelse och helhetsuppfattning och på så sätt är bra att ha. Kommunarkivet och producenten identifierar även vilken typ av data som kommer att behöva finnas i e-arkivet för att åstadkomma önskad sökbarhet.

Den kompletterande informationen, metadatan, kan med fördel samlas i en xml-fil eller om detta inte är möjligt kan den kompletterande informationen sammanställas i ett excelark. Kommunarkivet tillhandahåller i det senare fallet en mall för detta.

KUNGÄLV
KOMMUN

```

<ArkivobjektID> KS/ 2015:329</ArkivobjektID>
<Arendetyp>2.4.3.3 Hantera övriga bidrag</Arendetyp>
<Avslutat> 2015-10-30T11:50 </Avslutat>
<Gallring Gallras="False"/>
<Agent>
  <Roll>Handläggare</Roll>
  <Namn>Elinor Filipsson</Namn>
  < Organisationsnamn>Kommunstyrelsen</Organisationsnamn >
  <Enhetsnamn >Kommunstyrelsens förvaltning </Enhetsnamn>
</Agent>
<Klass>2.4.3.3 Hantera övriga bidrag</Klass>
<Motpart Typ="I">
  <Namn>Kristin Oretorp</Namn>
  <Organisation>NyföretagarCentrum Halland</Organisation>
    
```

Bilden visar ett utdrag från ett arkivobjekt red till hörande metadata utifrån xml.

```

r-----
fr      t.OmInn**LYd
S..l    11.0 ...

* t<c<-11
c:10f1 ram, tfrJrn PttM.ftio Stc7Kt' p-Ul.JllfIGn*td 1011...ran-c
1.HaOIO >>4 \ti...a rs.s.on ,n9UO C'LU.M 'o "10 G.rmnu, | ,1

iilia11Gn,n1.1 r VU'rdau1 liKrtff _ptr.s jG, ...n...strtrcf JMrHN <trCT
Clyfflas..wn "L914 'O "io te.vi O '10 IQ 40GQS U:SMS!ti_o *C
    
```

Detta exempel är huvudobjektet avlön. Underobjektet avlönshandling och nedre underobjektet är file

Bilden visar ett exempel på ett arkivobjekt och metadata utifrån excel.

```

r
|
Arkivobjekt f A014n1
                _ A014n1-2
                av1oppshandlingar.pdf
L
    
```

```

,
••--- Huvudobjekt
••--- Underobjekt
••--- Underobjekt
J
    
```

Utredningen kan inte avslutas innan arkivobjektet har identifierats och avgränsats. Ett arkivobjekt kan vara huvudobjekt och underobjekt. Till varje objekt identifieras kompletterande

information.

**KUNGÄLV
KOMMUN**

FRÅGOR SOM SKA BESVARAS

- Vilka arkivobjekt har vi?
- Vilket är vårt huvudobjekt och dess underobjekt?
- Vilken kompletterande information behöver vi?
- Vilket är rekommenderat format för bevarande?
- Andra viktiga egenskaper för att återge text, bild, ljud och rörlig bild

FILFORMAT OCH DATAVOLYMER

Filformat är en faktor som har betydelse för långsiktigt bevarande. I ett e-arkiv används format för bevarande som bedömts vara särskilt beständiga. Målet är att filformaten ska vara läsbara under lång tid och vara oberoende av en viss leverantör och programvara. Kommunarkivet kan vara behjälpliga med vilka filformat som är att föredra vid långsiktigt bevarande.

Det är viktigt att de filer som levereras har unika identiteter. De standarder som används ska listas. Om producentens namngivning inte stämmer överens med riktlinjerna från kommunarkivet, måste man titta på lösningar.

Producenten uppskattar och meddelar vilka datavolymer som kommer att överföras. Om ytterligare datavolymer kommer överföras inom kort eller medellång framtid är det bra att dessa meddelas till kommunarkivet. Det handlar om sådant som total datavolym, hur stora eller små filer som kommer att skickas och antalet filer.

FRÅGOR SOM SKA BESVARAS

- Hur stor är den totala volymen?
- Vilka är de minsta och största filerna som kommer att överföras?
- Hur många filer?
- Hur ofta kommer överföring att genomföras?
- Vilket filformat kommer användas?

INFORMATIONSSÄKERHET

I samband med leveransprojektet kontrolleras att informationssäkerheten är tillräcklig. Innan leverans identifierar producenten och kommunarkivet om det finns sekretess eller PUL i planerad leverans. Om sekretess och PUL finns ska detta markeras i leveransen. Leverans av sekretesshandlingar eller personuppgifter ställer högre krav på säkerhet än mer harmlösa uppgifter.

Producenten och kommunarkivet identifierar de krav som finns på behörighet från kommunarkivet och konsumenterna. Kommunarkivet behöver tillsammans med producenten reda ut vilka krav som ställs på åtkomst och skydd av informationen.

**KUNGÄLV
KOMMUN**

E-arkiv ger förutsättningar att enkelt tillgängliggöra material för allmänheten. För att vara säker på att materialet kan användas behöver frågan om eventuell upphovsrätt utredas.

TIDPLAN OCH BUDGET

Kommunarkivet och producenten tittar på en preliminär tidplan. Den ska innehålla en uppskattning av hur lång tid det kommer att ta att ta fram arkivobjekten, genomföra överförande och kontrollera leveransen. Under utredningen sker avstämningar regelbundet med kommunarkivet och med systemförvaltaren för e-arkivet.

Slutligen uppskattar kommunarkivet och producenten de sammanlagda kostnaderna för projektet. Om uppsättningen för leverans kan återanvändas på lång sikt vid framtida leveranser kan kostnaderna då vara lägre än vid första leveransen. Kostnaderna fördelas enligt finansieringsmodellen.

FRÅGOR SOM SKA BESVARAS

- Vilken information ska bevaras och hur?
- Vilka arkivobjekt ska överföras och vad har de för attribut?
- Vilka kostnader kommer projektet innebära?
- Är projektet genomförbart, ur teknisk, ekonomisk och juridisk synvinkel?

ÖVERENSKOMMELSE

Innan den andra fasen avslutas har producenten och kommunarkivet kommit fram till en preliminär överenskommelse.

Kommunarkivet och producenten kommer överens om att fortsätta till nästa fas eller om projektet ska avslutas. Eventuellt kan även kommunarkivet meddela producenten att utredningen inte är komplett och att ytterligare utredning kan behöva göras.

De delar som hör till den preliminära överenskommelsen är:

- Information om informationsägare och system
- Lagringsstrategi, arkivstruktur och eventuell spridning i arkivstrukturen
- Typ av handlingar och volym
- Preliminär tidplan
- Åtkomstbegränsningar
- Metod för kontroller
- Rutiner om något behöver förändras

3. Specificera

Utredningen i den andra fasen leder vidare till att specificera vad som ska levereras, samt planera hur och när leveransen ska genomföras. All data och handlingar sammanställs enligt e-arkivets krav på uppsättning av konfiguration och metadataschema. Målet är att i detalj precisera handlingar och data som ska föras över från verksamhetssystemet till e-arkivet. Producenten och

**KUNGÄLV
KOMMUN**

kommunarkivet planerar hur de olika stegen i leveransen ska genomföras. Aktiviteterna som framkommit under utredningen ska fastställas i den här fasen. Exempel på aktiviteter kan vara att systemförvaltare eller annan nyckelperson kan behöva ta fram script för att data ska läsas in och visas på rätt sätt i e-arkivet.

Leveransen specificeras i överenskommelsen. Vi har tidigare skapat en preliminär överenskommelse och den uppdateras i en ny version. I slutet av denna fastställs den slutliga överenskommelsen. Mallen för överenskommelsen tillhandahåller kommunarkivet. Producenten och kommunarkivet ska besluta om vilka arkivobjekt som ska bevaras och vilken kompletterande information som respektive objekt ska ha. De krav på åtkomst som identifierats tidigare påverkar hur mycket kompletterande information som behöver arkiveras. Producenten och kommunarkivet kommer överens om hur data ska överföras. Det kan ske genom att data hämtas på en förutbestämd plats, att data skickas över nätverket (till exempel via ett kommunikationsverktyg) eller till och med att leveransen överlämnas på ett fysiskt lagringsmedium (till exempel en DVD-skiva). Det är viktigt att se till att rutinerna uppfyller säkerhetskraven som identifierats under utredningen.

När producent och kommunarkiv har definierat hur överföringen ska ske dokumenterar de den metod som ska användas. Denna beskrivning ska ingå i leveransöverenskommelsen.

Vid leverans till e-arkivet sker hela tiden kontroller för att se att information är korrekt överförd och om innehållet håller den kvalitet som man har kommit överens om. Det som kontrolleras är att konfigurationer och metadatafiler läses in på korrekt sätt. Det sker både manuellt och genom att e-arkivet skapar konverterings- och arkiveringskvitto. Om det finns några felaktigheter tar kommunarkivet inte emot leveransen utan en komplettering av informationen ska hanteras.

Kommunarkivet ska informera producenten om hur kontrollen går till och om eventuella felaktigheter uppstår. Det som ska kontrolleras är:

- Om leveransen är komplett (alla objekt som ska överföras har tagits emot korrekt)
- Integritet, det vill säga att filerna inte ändrats eller korrumpierats
- Att leveransen stämmer överens med den fastställda överenskommelsen

Testerna är till för att kontrollera data och att försäkra sig om att de data som överförs är vad det borde vara. Eventuella ändringar måste vara gjorda innan själva leveransen påbörjas. Vissa tester kan ske genom stickprov.

Förändringar kan ske under tiden som ett leveransprojekt genomförs som innebär förändringar jämfört med leveransöverenskommelsen. Det kan vara ett önskemål från producenten eller från kommunarkivet som orsakar förändringar. Det kan också ske förändringar när det gäller informationen som ska levereras. Förändringar kan också ske när det gäller lagar och avtal. Producenten och kommunarkivet tar ställning till hur förändringar ska hanteras.

Om det sker förändringar som påverkar leveransen, kan producenten och kommunarkivet behöva gå igenom förutsättningarna på nytt och uppskatta vilket arbete som skulle behöva utföras, kostnader och genomförbarhet. Överenskommelsen ska uppdateras med en ny version. Fasen avslutas av att en leveransöverenskommelse färdigställs.

**KUNGÄLV
KOMMUN**

FRÅGOR SOM SKA BESVARAS

- Har en objektkonfiguration med huvudobjekt och underobjekt definierats?
- Är den kompletterande informationen färdigställd?
- Finns ett färdigställt mappningschema?
- Finns handlingarna som unika filer?
- Är leveransöverenskommelsen färdigställd?

4. Överföra

Målet för den här fasen är att genomföra överföringen av information från verksamhetssystem till e-arkiv. Arbetet dokumenteras löpande. När överföringen är genomförd kan eventuellt personer i kommunarkivet eller hos levererande förvaltning behöva utbildas.

Överföringen sker enligt överenskommelsen. Vid en större överföring kan kommunarkivet välja att löpande dokumentera i en statusrapport. Överföringen kan ske i delleveranser där varje delleverans stäms av.

TESTA ÖVERFÖRING

För att försäkra sig om att producenten och kommunarkivet är helt överens om vad som ska göras och hur resultatet ska se ut i e-arkivet så genomförs ett test innan den faktiska leveransen. Testleveransen sker till testdatabasen för e-arkivet. Om testleveransen leder till att någonting inte går som det var tänkt, så kan det behövas rättningar och anpassningar. Detta dokumenteras i en ändringsbegäran. Eventuellt kan leveransöverenskommelsen, budget eller tidplanen behöver revideras. Informationsägaren och kommunarkivet går igenom hur informationen presenteras i e-arkivets testmiljö. De tittar på hur information kan sökas fram i klienten men också i webbklienten.

Om det redan finns etablerade rutiner från en tidigare leverans mellan verksamhetssystemet och e-arkivet kanske test inte behöver genomföras. Om tester ska genomföras måste de vara genomförda innan den faktiska överföringen påbörjas.

HANTERA ÖVERFÖRING

Kommunarkivet genomför leveransen och kontrollerar så att leveransen överförs som planerats. Under överföringen kontrolleras så att det fungerar bra tekniskt. Först görs en kontroll av objektkonfiguration och inlämningskontrakt sker. En kontroll av åtkomsten till informationen från klient och webbklient testas. Kommunarkivet kontrollerar att det inte finns några skador och att filerna går att läsa.

Eventuella avvikelser eller fel under överföringen hanteras. Det kan bli fråga om att göra om överföringen. Kommunarkivet bekräftar till producenten när överföringen är genomförd.

FRÅGOR SOM SKA BESVARAS

- Har leveransen gått enligt planering?

**KUNGÄLV
KOMMUN**

- Har ändringar lyfts och behandlats?
- Har leveransen dokumenterats?

5. Godkänna

Målet med den här fasen är att godkänna leveransen. Eventuella avvikelser hanteras och leveransen godkänns.

Kommunarkivet kontrollerar att överföringen stämmer överens med överenskommelsen.

Kommunarkivet och producenten hanterar gemensamt avvikelser. När allting är klart bekräftar kommunarkivet till producenten att alla dataobjekt har tagits emot, kontrollerats och godkänts. En slutrapport ska sammanställas där det beskrivs vad som utförts i projektet och hur det står i förhållande till överenskommelsen. Redovisa vilken tid det tagit för att genomföra leveransen och kostnaden för informationsägaren och kommunarkivet.

GALLRING

När kommunarkivet och producenten godkänt leveransen ska informationen i verksamhetssystemet raderas. Om det finns någon information som lagrats en kortare period på annan plats för att kunna leverera till e-arkivet ska även den raderas. Producenten och kommunarkivet meddelar varandra när denna information har raderats.

FRÅGOR SOM SKA BESVARAS

- Kan vi godkänna leveransen?
- Har leveransen dokumenterats i en slutrapport?

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Arkivreglemente för Kungälv kommun

Reglemente

Diarie-/dokumentnummer: KS2023/1823
Beslut: 2023-xx-xx Kommunfullmäktige §.../2023
Beredande politiskt organ: Kommunstyrelsen
Ersätter tidigare beslut 2018-10-04 Kommunfullmäktige § 180/2018
Giltighetstid: 2027-12-31
Dokumentansvarig: Administrativ chef
Senast uppdaterad av: Kommunarkivarie

Innehållsförteckning

1. Inledning	3
2. Relation till andra styrdokument	3
3. Syfte	3
4. Mål och viljeinriktning	3
5. Tillämpningsområde	3
6. Myndighetens arkivansvar	3
6.1 Arkivansvarig	4
6.2 Arkivredogörare	4
6.3 Chefernas ansvar	5
6.4 Handläggarens ansvar	5
7. Revisionens ansvar	5
8. Arkivmyndighetens ansvar	5
9. Redovisning av arkiv	6
9.1 Arkivbeskrivning och arkivförteckning	6
9.2 Dokumenthanteringsplan	6
10. Samråd	7
11. Bevarande och gallring av handlingar	7
11.1 Beständighet och förvaring	7
11.2 Rensning och gallring	7
11.3 Överlämnande av arkivhandlingar till centralarkivet	8
11.4 Leveransstopp	8
11.5 Utlåning av arkivhandlingar	9
11.6 Överlämnande till annat kommunalt organ	9
12. Levandegöra	9
13. Uppföljning	9
14. Bilagor till arkivreglementet	9

1. Inledning

Bestämmelserna i detta arkivreglemente gäller för Kungälv kommun arkivvård. Kommunfullmäktige får enligt 16 § arkivlagen meddela föreskrifter om arkivvården inom kommunen, i den utsträckning något annat inte är särskilt föreskrivet. Utöver arkivlagen gäller även det som föreskrivs i arkivförordningen.

2. Relation till andra styrdokument

Sektorernas dokumenthanteringsplaner

3. Syfte

Syftet med arkivreglementet är att anpassa arkivfunktionens roll till kommunens organisation. Reglementet tydliggör arkivmyndighetens omfattning och gräns gällande ansvar samt förtydligar vilka uppgifter och befogenheter som arkivmyndigheten har för att säkerställa att kommunen erhåller en god arkivskötsel.

4. Mål och viljeinriktning

Arkivreglementet är tänkt att säkerställa en god arkivhantering över hela kommunen. Genom att klargöra ansvarsfördelningen för olika typer av arkivfrågor blir det lättare att förankra en förståelse för skötseln av arkivhandlingar, och samtidigt ur verksamhetens perspektiv förstå omfattningen av medborgarnas rätt att få tillgång till allmänna handlingar.

5. Tillämpningsområde

Detta reglemente gäller för kommunfullmäktige, kommunens myndigheter och myndigheternas underlydande verksamheter. Med myndigheter avses i arkivreglementet kommunstyrelsen, nämnderna och kommunrevisionen.

Reglementet gäller även för bolag, och andra juridiska personer, över vilka kommunen enligt 2 kap. 3 § offentlighets- och sekretesslagen utövar ett rättsligt bestämmande inflytande (det vill säga att det samlade kommunala ägandet eller inflytandet i bolaget överstiger 50%). I frågor gällande offentlighetsprincipen och sekretess likställer lagstiftningen således kommunala bolag med myndigheter.

För att de kommunala bolagen fullt ut ska omfattas av detta reglemente måste de göras associationsrättsligt bindande, det vill säga att hänvisning till arkivreglementet ska finnas med i bolagsordning eller ägardirektiv. Detta gäller även för andra av kommunen utfärdade riktlinjer om arkivvård.

6. Myndighetens arkivansvar

Varje myndighet ska se till att arkiv under deras ansvar vårdas enligt de bestämmelser som framgår i detta reglemente.

Varje myndighet ska utse en arkivansvarig samt en eller flera arkivredogörare för fullgörande av arkivuppgifterna hos myndigheten. Dessa funktioner utses genom formella beslut hos myndigheten.

Arkivansvarig och arkivredogörare är myndighetens kontaktpersoner i arkivfrågor.

6.1 Arkivansvarig

Sektorchef och stabschef i kommunen är arkivansvarig för respektive myndighet, men myndigheten kan utse underliggande chefsroll inom myndigheten som arkivansvarig. Den som är arkivansvarig ska ha möjlighet att påverka och belysa arkivfrågor så att finansiella och personella resurser kan avsättas för arkivarbete.

Arkivansvarig ska framgå av respektive myndighets delegationsordning, eller – om det rör sig om ett bolag – specifikt beslut eller annan instruktion där ansvaret delegerats till specifik befattningshavare.

Vid en stor myndighet kan funktionen som arkivansvarig behöva förstärkas, om en myndighet utser ytterligare arkivansvarig ska det i förväg bestämmas vem som är huvudansvarig med särskilt samordningsansvar. I uppdraget som arkivansvarig i Kungälv kommun ingår att:

- Ansvara för att de bestämmelser som finns i arkivlagen och detta reglemente efterlevs inom myndigheten, samt tillämpliga bestämmelser i arkivförordningen efterlevs.
- Beakta arkivfrågor vid alla organisationsförändringar, budgetarbete och lokalförändringar, samt utveckling av IT-stöd och övrig planering.
- Ansvara för att eventuella brister inom arkivvården blir åtgärdade, vare sig det är arkivmyndigheten som förelägger detta i samband med tillsyn eller om bristerna uppmärksammas internt inom myndigheten.
- Ha kunskap om lagstiftning som rör hantering av allmänna handlingar.
- Ha kunskap om kommunens styrdokument och rutiner kring hantering av allmänna handlingar, och vara insatt i den egna myndighetens rutiner och strukturer för hantering av allmänna handlingar i pappersform och elektronisk form.
- Ansvara för att myndighetens dokumenthanteringsplan, arkivbeskrivning och arkivförteckning upprättas och hålls uppdaterade.
- Övervaka att handlingar som överlämnas till arkivmyndigheten för slutarkivering levereras enligt arkivmyndighetens krav.
- Se till att beslutad gallring verkställs.
- Informera berörd personal vid myndigheten om gällande bestämmelser kring hanteringen av allmänna handlingar.

6.2 Arkivredogörare

Arkivansvarig utser myndighetens arkivredogörare. De personer som utses ska ha mycket god kännedom om myndighetens verksamhet och administrativa rutiner, då det i uppdraget ingår att svara för det praktiska arbetet med myndighetens arkiv – exempelvis tillsyn och vård av den egna förvaltningens, verksamhetsområdets eller enhetens allmänna handlingar.

Vid en stor myndighet kan funktionen som arkivredogörare behöva förstärkas, om arkivansvarig utser ett flertal arkivredogörare kan det vara bra om en arkivredogörare är huvudansvarig med särskilt samordningsansvar.

I uppdraget som arkivredogörare i Kungälv kommun ingår att:

- Ha kunskap om regler och rutiner som rör den egna myndighetens hantering av allmänna handlingar.
- Vårda myndighetens handlingar och hantera dessa enligt arkivmyndighetens riktlinjer.
- Uppmärksamma kansliets registratorer om dokumenthanteringsplanen behöver revideras.
- Tillsammans med verksamheten upprätta arkivbeskrivning och arkivförteckning. Uppmärksamma kansliets registratorer om arkivbeskrivning behöver revideras.
- Verkställa beslutad gallring enligt dokumenthanteringsplan, eller enligt andra separata gallringsbeslut antagna av arkivmyndigheten och ansvarig myndighet.
- Förbereda överlämning av handlingar till centralarkivet enligt arkivmyndighetens riktlinjer och rutiner.
- Samråda med myndighetens arkivansvarig och arkivmyndigheten i arkivfrågor.

6.3 Chefernas ansvar

Respektive chef, på samtliga nivåer inom kommunens myndigheter och bolag, ansvarar för att verksamhetens allmänna handlingar vårdas enligt lagstiftning och detta reglemente. Vidare ansvarar chef för att hålla medarbetare informerade om vad som gäller vid hantering av verksamhetens handlingar.

6.4 Handläggarens ansvar

Den enskilde handläggaren ansvarar för att handlingarna i ärenden som den ansvarar för hanteras enligt bestämmelserna i lagstiftning och detta reglemente. Vidare ansvarar även handläggaren för att rensa sin ärendeakt när denne har avslutat sitt ärende.

7. Revisionens ansvar

Kommunrevisionen ska följa upp förelägganden i arkivmyndighetens tillsynsrapporter, liksom granska att kommunens myndigheter och bolag har en ändamålsenlig arkivhantering som följer bestämmelserna i lagstiftningen och detta reglemente. Vidare åligger det även revisorerna att granska huruvida kommunstyrelsen uppfyller sina lagbundna skyldigheter i egenskap av arkivmyndighet.

8. Arkivmyndighetens ansvar

Kommunstyrelsen är enligt 8 § arkivlagen arkivmyndighet. Arkivmyndigheten utövar tillsyn över arkivvården hos kommunens myndigheter och ansvarar för vården av de arkiv som denna har övertagit efter överenskommelse eller enligt lag. Arkivmyndigheten ska ha ett centralarkiv, även kallat kommunarkiv, och ska enligt detta reglemente följa riksarkivets föreskrifter och allmänna råd om arkivlokaler (RA-FS 2013:4).

I centralarkivet förvaras de handlingar som överlämnas från kommunens verksamheter och kommunala bolag. Centralarkivet tar inte enbart emot handlingar i pappersform utan arkivmyndigheten har även ett e-arkiv för lagring av digitala bevarandehandlingar. Bevarandehandlingar är handlingar (papper/digitala) som ska bevaras för evigt och som inte längre behövs för den dagliga verksamheten inom kommunens verksamheter och kommunala bolag.

Arkivmyndigheten får delegera beslutanderätt till kommunarkivarien, som är den funktion som ansvarar för kommunens centralarkiv samt utövar arkivmyndighetens tillsynsverksamhet. I uppdraget för arkivmyndigheten i Kungälv kommun ingår mer specifikt, utöver vad som anförts ovan, att:

- Kontinuerligt inspektera arkivvården hos de myndigheter som står under arkivmyndighetens tillsyn. Vid inspektion ska myndighetens arkivredogörare medverka. Arkivmyndigheten får i samband med inspektion förelägga den granskade myndigheten att åtgärda eventuella brister i arkivvården.
- Utfärda riktlinjer och rutiner för att upprätthålla god arkivvård i kommunen.
- Ge råd i arkivfrågor till kommunens myndigheter, samt de bolag som avses i 2 kap. 3 § OSL.
- Vårda och förvara handlingar som har överlämnats till arkivmyndigheten.
- Anordna utbildningar och erbjuda handledningar för anställda inom kommunens verksamheter.
- Ansvara för kommunens omvärldsbevakning i arkivfrågor och leda kommunens utvecklingsarbete inom området.
- Främja arkivens tillgänglighet för att uppfylla arkivlagens syfte:

Myndigheternas arkiv är en del av det nationella kulturarvet.

Myndigheternas arkiv ska bevaras, hållas ordnade och vårdas så att de tillgodoser

- 1. rätten att ta del av allmänna handlingar,*
- 2. behovet av information för rättskipningen och förvaltningen, och*
- 3. forskningens behov.*

9. Redovisning av arkiv

Varje myndighet ska upprätta en dokumenthanteringsplan, arkivbeskrivning och arkivförteckning. I Kungälv kommun upprättas en dokumenthanteringsplan per sektor samt för kansli och stab. Arkivmyndigheten får utfärda riktlinjer för upprättande av dessa dokumenttyper.

9.1 Arkivbeskrivning och arkivförteckning

Arkivbeskrivning är ett dokument som ger en samlad överblick över myndighetens arbetsuppgifter och organisation, liksom dess arkiv och arkivbildning. Beskrivningen ska vara utformad på ett sådant sätt att den underlättar användningen av arkivet och därmed återsökningen av myndighetens allmänna handlingar.

Arkivförteckning är en systematisk förteckning över de handlingar som förvaras i myndighetens arkiv. Förteckningen ska vara processbaserad, vilket innebär att handlingstyperna redovisas utifrån de processer som ger upphov till handlingarna. Syftet med detta är att tydliggöra handlingarnas samband med den verksamhet som skapar handlingarna och ge ett större sammanhang till den information som skapas i respektive process.

Arkivförteckning och arkivbeskrivning ska fortlöpande revideras. Detta är särskilt viktigt vid omorganisationer.

9.2 Dokumenthanteringsplan

Varje myndighet ska i samråd med arkivmyndigheten upprätta en dokumenthanteringsplan. Dokumenthanteringsplanen är ett styrdokument som omfattar myndighetens samtliga handlingar och

som beskriver hur dessa hanteras, oavsett om handlingarna är digitala eller analoga, samt gallringsfrister.

Dokumenthanteringsplanen redovisas sektorsvis i en gemensam förvaltningsorganisation. Arkivmyndigheten har rätt att besluta om sektorernas dokumenthanteringsplaner samt om en gemensam dokumenthanteringsplan för handlingstyper som är av generell eller övergripande karaktär för hela Kungälv kommun.

För att dokumenthanteringsplanerna ska kunna fungera i praktiken och spegla hur respektive myndighet faktiskt hanterar sina dokument, ska respektive plan följas upp för eventuell revidering en gång per år och vid omorganisation.

10. Samråd

Varje myndighet ska i god tid samråda med arkivmyndigheten i frågor och beslut som påverkar myndighetens arkivbildning och arkivvård. Till exempel:

- Ändring i organisation/verksamhetsstruktur. Exempelvis förändringar som innebär att en verksamhet helt eller delvis överförs till annan myndighet i kommunen eller att två verksamheter slås ihop och bildar en ny enhet med nytt namn.
- Samverkan med externa parter där arkivfrågor aktualiseras.
- Inrättande av nya arkivlokaler eller ombyggnad av befintliga arkivlokaler.

Varje myndighet ska även samråda med arkivmyndigheten:

- Inför beslut om gallring.
- Vid upprättande och revidering av sin dokumenthanteringsplan, arkivbeskrivning och arkivförteckning.
- Vid andra frågor kring arkivvård och hanteringen av sina allmänna handlingar, där myndigheten är osäker på vad som gäller.

11. Bevarande och gallring av handlingar

11.1 Beständighet och förvaring

Handlingar som ska bevaras ska framställas med material och metoder som garanterar informationens beständighet och läsbarhet. Hänsyn ska tas till möjligheten att i framtiden kunna överföra uppgifterna till annan databärare.

Arkivhandlingar ska alltid förvaras under betryggande former. Detta innebär bland annat att arkivet och arkivhandlingarna ska skyddas mot obehörig åtkomst, förstörelse, skador och stöld. För detta ändamål fordras arkivlokaler, vilka ska vara utformade enligt Riksarkivets föreskrifter och allmänna råd om arkivlokaler (RA-FS 2013:4).

Närmare riktlinjer om arkivbeständighet och förvaring meddelas av arkivmyndigheten.

11.2 Rensning och gallring

Rensning

Handlingar som inte ska tillhöra arkivet ska fortlöpande rensas eller på annat sätt avskiljas från

arkivhandlingarna, till exempel kopior/dubletter, utkast och post it-lappar. Även föremål som i längden kan skada handlingarna ska rensas bort, såsom plastfickor, gem och gummiband.

Rensning ska genomföras senast i samband med att ett ärende avslutas och ska utföras av ansvarig handläggare eftersom denne har bäst kännedom om sitt ärende liksom handlingarnas betydelse för förståelsen av ärendet i fråga.

Gallring

Med gallring menas att förstöra allmänna handlingar eller uppgifter i allmänna handlingar. Det är tillåtet att gallra allmänna handlingar, men det är viktigt att detta kan motiveras, är genomtänkt och sker under kontrollerade former. All gallring måste grundas på lag och gallringsbeslut.

Vid gallring ska alltid beaktas att myndigheternas arkiv utgör en del av det nationella kulturarvet, och att det arkivmaterial som återstår ska kunna tillgodose arkivlagens syfte.

Handlingar som ska gallras ska förstöras, vilket gäller handlingar i såväl pappersform som digital form. Handlingar som inte innehåller sekretessuppgifter eller känsliga uppgifter slängs i pappersåtervinning. Sekretessbelagda handlingar och exempelvis handlingar som innehåller större mängd personuppgifter ska förstöras under kontrollerade former (till exempel slängas i sekretesskärl eller strimlas).

11.3 Överlämnande av arkivhandlingar till centralarkivet

Centralarkivet är benämningen på Kungälv kommunens centrala arkiv för slutgiltigt bevarande av kommunens allmänna handlingar. Då arkivhandlingar som ska bevaras inte längre behövs för den löpande verksamheten inom en myndighet ska de efter överenskommelse överlämnas till centralarkivet.

Överlämnande av arkivmaterial till arkivmyndigheten får först ske efter överenskommelse mellan den överlämnande verksamheten och arkivmyndigheten.

Arkivmyndigheten har rätt att överta arkivhandlingar från en myndighet som står under dess tillsyn. Övertagandet kan ske både efter överenskommelse och på ensidigt beslut från arkivmyndigheten, om en myndighet försummar sin arkivvård på ett sådant sätt att det innebär uppenbara risker för att information går förlorad eller förstörs.

Om en kommunal myndighet har upphört och dess verksamhet inte har förts över till en annan myndighet inom kommunen ska arkivet överlämnas till arkivmyndigheten inom tre månader, såvida kommunfullmäktige inte beslutat något annat.

Vid samtliga leveranser av arkivhandlingar till centralarkivet ska dessa överlämnas i enlighet med arkivmyndighetens riktlinjer. Detta innebär bland annat att rensning ska ha genomförts och beslutad gallring ha verkställts. Handlingar ska levereras ordnade på ett sätt centralarkivet har godkänt.

Fler detaljer om hur överlämnandet ska gå till meddelas av arkivmyndigheten.

När arkivmyndigheten har övertagit arkivhandlingarna från myndigheten övergår hela ansvaret för arkivvården av handlingarna till arkivmyndigheten.

11.4 Leveransstopp

Arkivmyndigheten har rätt att i följande fall utfärda leveransstopp gentemot de myndigheter som står under dess tillsyn:

- Om en verksamhet trots föreläggande från arkivmyndighetens sida har underlåtit sig att åtgärda brister i sin arkivvård, som har framkommit i samband med inspektion, förbjuds verksamheten att leverera handlingar till centralarkivet till dess att bristerna är åtgärdade.
- Om en verksamhet som vill överlämna handlingar till centralarkivet vid upprepade tillfällen försummar att korrekt iordningsställa sina leveranser, förbjuds verksamheten att göra detta till

dess att leveransen har iordningsställt enligt arkivmyndighetens riktlinjer.

11.5 Utlåning av arkivhandlingar

Myndighet får låna ut arkivhandlingar till kommunala eller statliga myndigheter för vetenskapliga ändamål eller tjänsteändamål.

Alla utlån som äger rum mellan kommunens myndigheter ska dokumenteras i form av en utlåningsreversal. Även lån från centralarkivet ska dokumenteras på detta sätt. Om parten som lånar en arkivhandling är en myndighet utanför Kungälv kommun ska dokumentation i anslutning till lånet diarieföras.

Arkivhandlingar får lånas ut till de juridiska personer som omnämns i 1 § ovan, även detta ska dokumenteras genom utlåningsreversal.

Utlån för andra syften än tjänsteändamål och vetenskapliga ändamål får endast ske efter medgivande från arkivmyndighetens sida. Ett utlån ska alltid ha en bestämd tidsfrist, och ske enligt bestämmelserna i tryckfrihetsförordningen och offentlighets- och sekretesslagen.

Utlånande myndighet ska förvissa sig om att arkivhandlingarna under lånetiden hanteras varsamt, så att förluster eller skador inte uppkommer. Vidare ska utlånande myndighet se till att arkivhandlingarna återlämnas efter det att lånetiden löpt ut. Den part som lånat en arkivhandling får inte i sin tur låna ut handlingen.

11.6 Överlämnande till annat kommunalt organ

Om en myndighet upphör men dess verksamhet helt eller delvis överförs till annan kommunal myndighet eller till juridisk person som omfattas av 2 kap. 3 § OSL, ska arkivet överlämnas till den myndighet eller det organ som fortsätter verksamheten, om inget annat överenskommit med arkivmyndigheten. Om verksamheten fördelas på flera myndigheter beslutar arkivmyndigheten, efter förslag av berörda myndigheter, hur arkivet ska hanteras.

Vid en organisationsförändring där ett arkiv ska överlämnas till annan myndighet får inte handlingarna införlivas med mottagande myndighet innan samråd med arkivmyndigheten ägt rum.

Uppgift om överlämnande samt vilka handlingar det gäller ska föras in i arkivbeskrivningen för berörd myndighet.

12. Levandegöra

Arkivreglementet publiceras på kommunens hemsida och kommuniceras kontinuerligt ut via utbildningstillfällen och arkivinspektioner. Det bör även finnas en hänvisning till reglementet i kommunens dokumenthanteringsplaner.

13. Uppföljning

Arkivreglementet följs upp vart fjärde år vid ny mandatperiod.

14. Bilagor till arkivreglementet

Bilagor till arkivreglementet består av rutiner och beskrivningar rörande kommunens arkivvård. Vid revidering av bilagorna behöver dessa således inte återigen tas upp för politisk behandling.

- Ordlista
- Handbok – Leverans av arkivhandlingar till centralarkivet
- Lathund vid leverans av pappershandlingar till centralarkivet

- Lathund vid leverans av digitala handlingar till centralarkivet

Ordlista

Arkiv

Ett arkiv bildas av de allmänna handlingarna från myndigheternas verksamheter och sådana handlingar som avses i 2 kap. 9 § Tryckfrihetsförordningen och som myndigheten beslutar ska tas om hand för arkivering.

Arkivbeskrivning

Ger inblick i vilken information som finns att hämta hos myndigheten och som informerar om hur arkivet är organiserat.

Arkivförteckning

En detaljerad beskrivning av vilka arkivhandlingar som finns i arkivet.

Aktomslag

Förvaringsmedel, bestående av papper, kartong eller papp, avsett att omsluta och avskilja arkivhandlingar.

Arkivbox

Arkivgodkänt förvaringsmedel bestående av kartong eller papp, i form av en box med flik, lock eller annan tillslutningsanordning, vars syfte är att ge skydd åt arkivhandlingar.

Volym

Varje serie innehåller en eller flera volymer. En volym är en fysisk enhet som omfattar flera handlingar. Exempel på volymer kan vara arkivboxar, bundna volymer, mikrofilmrullat och så vidare.

Handling/allmän handling

En handling är en framställning i skrift eller bild samt upptagning som kan läsas, avlyssnas eller på annat sätt uppfattas med tekniskt hjälpmedel.

En handling är allmän om den förvaras hos en myndighet och antingen har inkommit till eller upprättats hos myndigheten. En allmän handling är antingen offentlig eller omfattas av sekretess. Rensa – ett begrepp som används då man före arkivläggningen plockar bort arbetsmaterial som saknar betydelse för handlingens värde.

Gallring

Gallring innebär att förstöra allmänna handlingar eller uppgifter i allmänna handlingar. Det är en avsiktlig och planmässig förstöring av handlingar i enlighet med ett i förväg fattat myndighetsbeslut. Genom gallring begränsas allmänhetens tillgång till allmänna handlingar, det är därför mycket viktigt att gallring sker varsamt.

Utöver att förstöra en allmän handling eller uppgifter i allmänna handlingar innebär överföring av uppgifter mellan databärare gallring om överföringen medför något av följande:

- Informationsförlust.
- Förlust av möjliga informationssammanställningar.
- Förlust av väsentliga sökmöjligheter.
- Förlust av möjligheter att fastställa informationens autenticitet.

Gallringsfrist

Den tid som ska förflyta innan gallringen får verkställas.

Medium

Metoder för framställning, överföring och lagring av handlingar. Exempelvis att framställa handlingar genom papper och penna eller att framställa de genom dator och tillhörande programvara.

Arkivvård

Hur svenska myndigheter ska sköta sin arkivvård framgår av arkivlagen. I korta drag åsyftar begreppet hur en organisation hanterar all den information som denna förvarar hos sig – oavsett om informationen är pappersbunden eller digital, och vare sig det är frågan om nyss inkomna/upprättade handlingar eller slutarkiverade dokument.

Beständighet

Enskapen hos en handling att under lång tid kunna bevaras utan informationsförlust.

Databärare

En databärare är detsamma som ett fysiskt underlag för lagring av information. Exempel på databärare är papper, USB-minne, CD-skiva, DVD, hårddisk eller diskett.

Närarkiv

Ett närarkiv är en arkivlokal som finns i verksamhetens omedelbara närhet och där verksamheten förvarar sina aktuella handlingar som behövs för den dagliga verksamheten. I närarkiven förvaras även avslutade ärenden i väntan på leverans till centralarkivet, vilket regleras i dokumenthanteringsplanen.

Mellanarkiv

I mellanarkiv kan handlingar med längre gallringsfrist förvaras, exempelvis handlingar som inte längre behövs i den dagliga verksamheten men som först kan gallras efter 10 år. Dessa kan en verksamhet då förvara i ett mellanarkiv för att bättre kunna utnyttja utrymmet i närarkivet.

Centralarkiv

Kommunens centrala arkiv – centralarkivet eller kommunarkivet – är slutstationen för bevarandehandlingar. Handlingar som levereras till centralarkivet ansvarar arkivmyndigheten (kommunstyrelsen) för och dessa handlingar ska bevaras för all framtid.

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Leverans av arkivhandlingar till centralarkivet

Handbok

Innehållsförteckning

1. Inledning	3
2. Bakgrund	3
3. Vad är ett arkiv?	3
4. Hur ska arkivhandlingar levereras?	4
5. Centralarkivets ansvar	4
6. Om en myndighet upphör	4
7. Framställning och hantering av handlingar på papper	5
7.1 Tekniska krav papper.....	6
7.2 Skrivmedel.....	6
7.3 Aktomslag.....	6
7.4 Arkivboxar.....	7
7.5 Dragbandskapslar och hålförstärkare.....	7
7.6 Ritningsportföljer.....	7
7.7 Rullar.....	7
7.8 Plastmappar och plastfickor.....	7
7.9 Etiketter och lim.....	7
8. Tekniska krav digitala handlingar	8
9. Ersättningsskanning	9

**KUNGÄLV
KOMMUN**

1. Inledning

Följande handbok är en bilaga till arkivreglementet för Kungälv kommun. Handboken ger en överblick varför kommunen arkiverar handlingar och varför det är viktigt med en korrekt arkivvård. Handboken beskriver även vad som gäller vid leverans av handlingar till kommunens centralarkiv, hur leverans ska genomföras och vilken roll som ansvarar för vad.

Beroende på om en verksamhet ska leverera pappershandlingar eller digitala handlingar finns det två olika lathundar:

- Lathund vid leverans av pappershandlingar till centralarkivet
- Lathund vid leverans av digitala handlingar till centralarkivet

2. Bakgrund

För att vi idag och i framtiden ska kunna förstå hur en organisation och samhället i stort har utvecklats är det viktigt att arkiven vårdas och bevaras för historisk forskning. Det är i arkiven som det historiska skeendet lever kvar, avspeglas och blir en del av vårt kulturarv. Hos statliga och kommunala myndigheter gäller offentlighetsprincipen som ligger till grund för vad som ska bevaras samt hållas tillgängligt för allmänheten.

3. Vad är ett arkiv?

Allmänna handlingar från myndigheters verksamhet bildar arkiv. Varje arkivbildande myndighet i kommunen ansvarar för vården av sitt arkiv. Myndigheten ansvarar även för arkiv eller delar av arkiv som övertagits från en annan myndighet, till exempel från en föregångare verksamhet vid en omorganisation.

Dokumenthantering berör alla sammanhang där information skapas eller förmedlas inom offentliga verksamheter. En väl planerad dokumenthantering är förutsättningen för att förmedla information inom organisationen effektivt, underlätta allmänhetens insyn och bevara information som dokumenterar verksamheten för framtiden.

Kommunens arkiv består av dokumentation om kommunen och kommuninvånarna. Idag hanteras dokument i allt större omfattning i IT-miljö och kommunens handlingar hanteras elektroniskt i exempelvis system för ekonomi- och personalredovisning, journalhantering och ärendehantering. Även kommunens IT-system kräver att dokumenthanteringen sker på ett planerat och konsekvent sätt och det ställs olika krav på arkivvården beroende på om handlingarna är på papper eller digitalt. För att reda i hur kommunens information ska hanteras finns, utöver kommunens dokumenthanteringsplaner, andra hjälpmedel som till exempel kommunens organisationsschema och dokumenthanteringsguide.

När arkivhandlingarna inte längre behövs för den löpande verksamheten ska de efter en överenskommelse övertas av centralarkivet för fortsatt vård och tillgängliggörande för allmänheten. Centralarkivet tar i första hand emot handlingar som ska bevaras för all framtid, det vill säga handlingar som inte är gallringsbara enligt gällande lagstiftning, dokumenthanteringsplaner eller övriga gallringsbeslut.

En myndighet får inte göra sig av med allmänna handlingar annat än genom reglerad gallring eller genom överlämnande av handlingar till arkivmyndighet eller annan myndighet som fortsätter dess omvårdnad. Arkivmyndigheten har också möjlighet att ensidigt besluta att ta över handlingar från myndigheterna i kommunen. Detta kan bli aktuellt om en myndighet inte sköter sitt arkiv tillfredsställande.

Arkivering innebär att man tar ställning till vilka handlingar som ska bevaras och vilka som ska gallras. De handlingar som förekommer i den dagliga verksamheten bör redan från början förvaras och läggas i en sådan ordning att arkiveringen underlättas. Det är viktigt att man i möjligaste mån bibehåller den

ordning som skapats under verksamheten. Sådana handlingar som inte redan ligger i någon slags ordning förs samman och man skapar ordning i dessa genom att exempelvis lägga dem kronologiskt, alfabetiskt eller efter ämne.

4. Hur ska arkivhandlingar levereras?

Verksamhet eller ansvarig arkivredogörare tar kontakt med centralarkivet i god tid innan önskad leverans, detta då leverans först sker efter överenskommelse med centralarkivet. Det är levererande verksamhet som svarar för leveransen och dess kostnader. Verksamheten behöver se till att de har aktomslag, arkivboxar och flyttlådor. Verksamheten står även för transporten, hjälp med transport bokar verksamheten via kommunens Internservice.

Leveransen ska bestå av så fullständiga arkiv som möjligt. Leveransen ska inte bestå av enstaka handlingsslag eller volymer såsom enstaka dokument, såvida dessa inte utgör hela arkivet. Undantag kan vara efterleveranser som fyller luckor i ett redan befintligt bestånd. Dokumenthanteringsplanen reglerar när handlingar är redo att levereras men verksamheten behöver ta fram rutin när det är dags för leverans.

Arkivhandlingar ska vara rensade och i god ordning vid leverans, detta enligt dokumenthanteringsplan eller i den ordning som överenskommit mellan verksamheten och centralarkivet. Tillhörande sökmedel i form av befintliga diarium, förteckningar eller annan relevant katalogisering (analog eller digital) ska alltid ingå. Framtida återsökningar i oordnat eller oförtecknat arkivmaterial kan ta tid och är i vissa fall praktiskt omöjligt vilket får till följd att lagkraven på begäran om allmän handling inte kan uppfyllas. Centralarkivet gör stickprovskontroller vid leverans och kan neka att ta emot handlingar om de inte uppfyller kraven.

Vid leverans ska verksamhet eller ansvarig arkivredogörare ha fyllt i en leveransreversal, en kortfattad förteckning över vilka typer av handlingar som levereras och mängd. Reversalen ska finnas i två exemplar, vid godkänd leverans undertecknas reversalen av verksamhet samt centralarkivet och blir ett kvitto att ansvaret för handlingar går över från verksamheten till centralarkivet (arkivmyndigheten). Reversal kan också användas för tilläggsleveranser och andra leveranser, som av särskilda skäl inte förtecknats.

5. Centralarkivets ansvar

När centralarkivet tagit över ett arkiv eller del av ett arkiv övergår hela ansvaret för arkivvård och eftersökning till arkivmyndigheten.

Handlingar som omfattas av sekretess har samma skydd hos centralarkivet som hos den överlämnande myndigheten. Enligt 11 kap. 6 § Offentlighets- och sekretesslagen gäller att om en arkivmyndighet för arkivering tar emot en annan myndighets uppgifter som är sekretessbelagda blir sekretessbestämmelserna tillämplig på uppgiften även hos arkivmyndigheten.

Utlämnande av övertaget material sker som kopia eller lån, efter erforderlig sekretessprövning.

Centralarkivet förtecknar levererade arkivhandlingar i förteckningsprogrammet Visual Arkiv.

6. Om en myndighet upphör

Om en myndighet upphör, men verksamheten övergår till en annan myndighet i kommunen, följer arkivet med om inget annat bestämts. En leverans av detta slag sköts av de berörda parterna, som dock har samråd med centralarkivet.

Dokumentation i form av förteckningar, överlåtelsehandlingar och reversaler, samt uppgifter till den övriga arkivredovisningen, är nödvändigt för att tillgodose ett överlämnande. En kopia av överlåtelsehandlingen bör skickas till centralarkivet.

Arkiv från verksamhet som upphört och som inte förts över till annan kommunal myndighet ska överlämnas till arkivmyndigheten inom tre månader, om inget annat bestämts av kommunfullmäktige.

7. Framställning och hantering av handlingar på papper

För att tillgodose kraven i arkivlagen gäller det att kommunens verksamheter hanterar handlingar som inkommer/upprättas på papper korrekt. Detta gäller inte endast för bevarandehandlingar utan det är också viktigt att handlingar som ska gallras längre fram ska kunna läsas och kopieras fram till gallringstidpunkten. Hänsyn bör tas till gallringsfristens längd och den hantering som handlingarna kommer utsättas för under bevarandetiden.

Vid framställning av handlingar ska verksamheter använda åldringsbeständigt eller arkivbeständigt papper som uppfyller kraven i Riksarkivets föreskrifter och allmänna råd (RA-FS 2006:4) om tekniska krav och certifiering. Om myndigheten bedömer att handlingarna kommer att utsättas för omfattande hantering och användning ska arkivbeständigt papper användas.

Handlingar av stort format utsätts för mera slitage vid hantering, och bör därför framställas på arkivbeständigt papper. För att underlätta hantering (läsning, kopiering med mera) och förvaring bör verksamhet om möjligt använda samma pappersformat (A4, A3, A0 osv.) för handlingar som ska förvaras tillsammans.

Skadligt material

Exempel på skadligt material och vad en arkivbildare ska tänka på:

- Material som kan skada handlingarna får inte användas vid framställning, ändring eller märkning av handlingarna.
- Etiketter och symboler som är självhäftande får inte fästas på handlingarna. Korrigeringsvätska eller korrigeringsstejp får inte användas på handlingarna.
- Post-it får inte fästas på skrift eller annan informationsbärande yta, om post-it används ska dessa avlägsnas senast när ett ärende eller annat arbete har avslutats. Finns information på post-it som tillför sakuppgift till ärendet kan informationen kopieras över till annat underlag.
- Häftklamrar ska endast användas om handlingarna annars riskerar att skingras. Handlingar som har inkommit till myndigheten i häftat skick får även i fortsättningen vara häftade.
- Om plastfickor och plastmappar används för kortare tids förvaring bör de vara av sådant material och utförande som rekommenderas i 4 kap. Riksarkivets föreskrifter och allmänna råd (RA-FS 2006:4) om tekniska krav och certifiering.
- Övriga föremål som kan skada handlingarna ska avlägsnas senast när handlingarna placeras i förvaringsmedel som är avsett för långtidsförvaring.
- Handlingar ska så snart som möjligt ges en skyddad förvaring. Handlingar bör endast tillfälligt förvaras i pärmar, då dessa inte ger tillräckligt skydd mot skadlig påverkan. Pärmar och hängmappar bör inte överfyllas.
- Anordningar som kan skada handlingarna vid hantering, kopiering och förvaring eller som är utrymmeskrävande, bör avlägsnas redan i samband med att ett ärende eller annat arbete avslutas. Åtgärder bör samtidigt vidtas för att hålla samman handlingarna på annat sätt, till exempel genom särskiljande aktomslag.
- Exempel på föremål som kan skada handlingarna är plastfickor och gummisnoddar, samt anordningar i plast och metall som används för att hålla samman handlingarna, såsom gem,

**KUNGÄLV
KOMMUN**

häftklamrar, spikar, nitar, skruvar och bindare (gafflar). Föremål av metall riskerar att ge rostfläckar och frätskador på handlingarna, vilket kan resultera i informationsförlust.

- Anordningar av plast eller metall är inte beständiga. Deras sammanhållande funktion är således begränsad i tiden.
- Handlingar som består av material som kan skada pappershandlingar ska förvaras separat. Handlingarna ska i sådana fall märkas och registreras så att sambanden med övriga handlingar kan upprätthållas.
- Handlingar som är framställda så att informationen uppenbart riskerar att gå förlorad ska kopieras till annat underlag.

7.1 Tekniska krav papper

Åldringsbeständigt och arkivbeständigt papper:

- För åldringsbeständigt papper ska kraven i svensk standard SS-EN ISO 9706 vara uppfyllda.
- För arkivbeständigt papper ska kraven i svensk standard SS-ISO 11108 vara uppfyllda.

Utöver vad som sägs i ovan punkter om tekniska krav ska åldringsbeständigt och arkivbeständigt papper vara av standardiserat format: A-serien, i enlighet med svensk standard SS 01 47 11 samt vara ofärgat.

7.2 Skrivmedel

För skrivmedel ska kraven i svensk standard SS-ISO 11798 vara uppfyllda.

Skrivmedel som används för framställning av pappershandlingar är till exempel pennor, tusch, stämpelfärger, skrivare, kopiatorer och faxar. De tekniska kraven kan även tillämpas på färg som används för färgläggning av kartor och ritningar, samt för tryckfärger som används för logotyper, färgade fält på blanketter med mera.

För kopiatorer gäller, förutom vad som sägs i ovan punkter om skrivmedel, att en kopiator som är utrustad med funktioner för automatisk dokumentmatning eller dubbelsidig kopiering, ska kunna användas utan att dessa funktioner är aktiva.

7.3 Aktomslag

För aktomslag ska kraven i svensk standard SS 62 81 07 vara uppfyllda.

För att handlingarna ska vara skyddade vid hantering och förvaring ska aktomslaget ha ett sådant format att det kan skjuta något utanför handlingarna eller omsluta handlingarna genom överlappning.

Exempel på lämpliga format på aktomslag för handlingar av A4-format är:

- 460/470 mm × 300 mm för akter upp till 10/20 mm tjocklek.
- 5 80/620 mm × 300 mm för akter av större omfång eller för placering runt samtliga akter i arkivboxen.

Aktomslag får ha svart eller färgat tryck, till exempel myndighetens logotyp eller linjering för tjänsteanteckningar. Bestämmelser om att aktomslag bör vara ofärgade finns i svensk standard SS 62 81 07.

Vid val av aktomslag bör beaktas att arkivbeständigt papper är tåligare vid hantering än åldringsbeständigt papper och att vitt (ofärgat) papper, från beständighetssynpunkt, är att föredra framför färgat.

7.4 Arkivboxar

För arkivboxar ska kraven i svensk standard SS 62 81 07 vara uppfyllda.

Om den arkivbox som används i sin helhet uppfyller de krav som gäller för åldringsbeständigt papper får handlingarna förvaras utan aktomslag.

7.5 Dragbandskapslar och hålförstärkare

För att hålla samman en större mängd handlingar i en arkivbox, till exempel en omfattande akt, kan en dragbandskapsel användas. Dragbandskapseln bör uppfylla kraven för åldringsbeständighet. De band som används bör vara av bomull.

Ett sätt att hålla samman handlingar som har hålslagits är att använda band eller garn av linne eller bomull tillsammans med hålförstärkare av papp som uppfyller kraven på åldringsbeständighet.

7.6 Ritningsportföljer

För ritningsportföljer ska kraven för arkivboxar i svensk standard SS 62 81 07 vara uppfyllda.

Utöver vad som sägs i 9 § ska en ritningsportfölj:

- kunna öppnas helt (180°),
- kunna öppnas och stängas på avsett sätt minst 300 gånger, och
- vara konstruerad för liggande förvaring.

7.7 Rullar

För rullar ska kraven för arkivboxar i svensk standard SS 62 81 07 vara uppfyllda. Rullar ska vara minst 150 mm i diameter, och ha en längd som gör att de skjuter utanför handlingarna efter rullning.

Om den rulle som används i sin helhet uppfyller kraven i ISO 9706 får handlingarna rullas direkt på rullen utan inre aktomslag. Bindning ska uppfylla kraven i svensk standard SS 66 70 05.

7.8 Plastmappar och plastfickor

Om plastmappar eller plastfickor används för tillfällig förvaring under handläggningen, bör de vara av polyester (PET, PETP), polyeten (PE) eller polypropen (PP). Den yta som vänds mot handlingarna bör vara matterad.

7.9 Etiketter och lim

Material som används för etikettering ska uppfylla följande tekniska krav. Lim för etikettering ska vara etylvinyl-acetatlim (EVA).

Papper för etiketter ska uppfylla kraven för:

- åldringsbeständigt papper i SS-EN ISO 9706, eller
- arkivbeständigt papper i SS-ISO 11798.

Papperet ska vara vitt men får ha färgat tryck, till exempel i form av ränder.

**KUNGÄLV
KOMMUN**

8. Tekniska krav digitala handlingar

Bestämmelser när elektroniska handlingar blir allmänna finns i 2 kap. TF och bestämmelser när handlingarna ska anses arkiverade finns i 3 § arkivförordningen.

Vilka tekniska krav som gäller för elektroniska handlingar framgår av Riksarkivets föreskrifter och allmänna råd (RA-FS 2009:2) om tekniska krav för elektroniska handlingar (upptagningar för automatiserad behandling). De tekniska kraven ska tillämpas vid framställning, bevarande hos myndighet och överlämnande till arkivmyndighet.

Om en myndighet eller verksamhet i kommunen inte har möjlighet att framställa elektroniska handlingar i enlighet med RA-FS 2009:2 ska handlingarna senast vid överföring till bevarande uppfylla kraven, överföringen ska ske så snart det är möjligt.

För att kunna tillgodose bestämmelserna i 2 kap. TF förutsätts att elektroniska handlingar bevaras i ursprungligt skick, vilket innebär med det innehåll och i det skick handlingarna inkom till eller upprättades hos myndigheten. För att kunna tillgodose detta krav ska elektroniska handlingar framställas och hanteras på ett sådant sätt att långtidsbevarande av de elektroniska handlingarna i sitt ursprungliga skick möjliggörs, bland annat genom att handlingar framställs (upprättas) i de format i vilka de också ska bevaras.

I RA-FS 2009:2 listas följande kategorier med vilka bevarande format som gäller för respektive kategori:

- Databaser och register
- Databaser och register som bevaras som textfiler
- Strukturerade dokument
- Kontorsdokument
- Elektroniskt underskrivna handlingar
- E-postmeddelanden
- Digitala bilder och skannade bilder
- Digitala kartor och ritningar
- Webbssidor

Elektroniska handlingar får bevaras i format som överensstämmer med kraven i RA-FS 2009:2 men elektroniska handlingar som framställs i kommunens myndigheter rekommenderas ha något av följande format:

Format	Exempel på typ av handling
PFD/A	Kontorsdokument
Excel	Kalkylblad
XML	Metadata
MPEG 4	Rörlig bild (video)
JPEG	Bild
TIFF	Bild
MP3	Ljud
WAVE	Ljud
HTML	Webbssidor

Alla IT-system som kommunens myndigheter använder sig av ska ha en bevarandeplan, vilken ska innehålla en grundläggande systembeskrivning samt information enligt 3 kap. 2–3 § RA-FS 2009:1.

Systemägare och systemförvaltare för respektive system är ansvariga för att en bevarandeplan tas fram. Vid framtagande av bevarandeplanen ska centralarkivet medverka.

**KUNGÄLV
KOMMUN**

9. Ersättningskanning

Ersättningskanning innebär att en originalhandling på papper skannas för att sedan gallras och den inskannade digitala versionen ersätter pappersoriginalet. För att detta ska vara möjligt för en verksamhet måste gallringen regleras i kommunens dokumenthanteringsplan eller i ett separat gallringsbeslut. En verksamhet som önskar börja med ersättningskanning måste först utreda att de har rätt förutsättningar på plats, till exempel måste vissa handlingar enligt lag bevaras i originalform (papper). För mer information ta kontakt med centralarkivet.

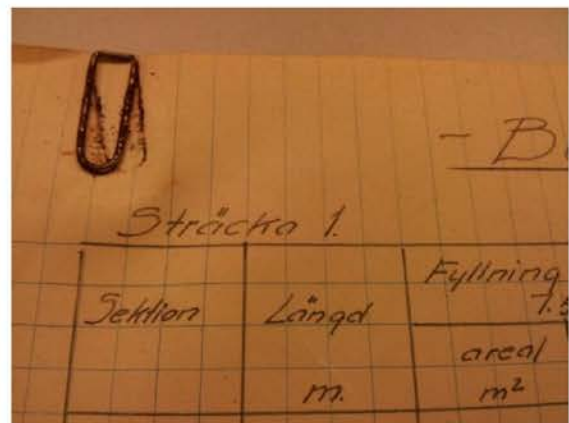
Lathund vid leverans av pappershandlingar till centralarkivet

Denna lathund beskriver hur verksamheter ska ordna och förteckna handlingar inför leverans till centralarkivet. Det är viktigt att bevarandehandlingar är ordnade i arkivboxar eller annat medium anpassat för handlingarna så att dessa förvaras korrekt och minskar risken för skador.

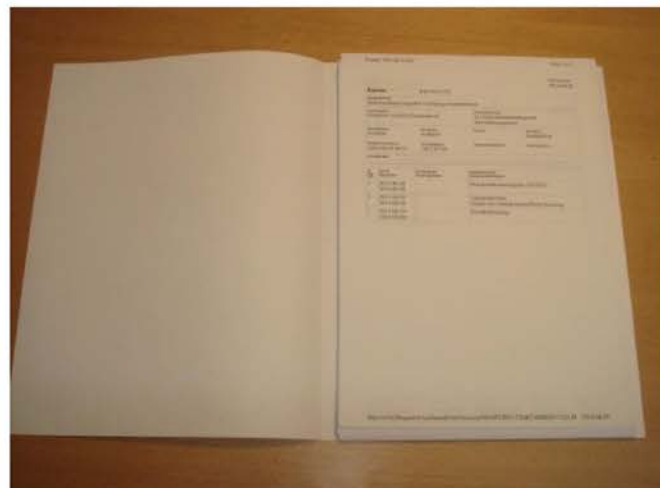
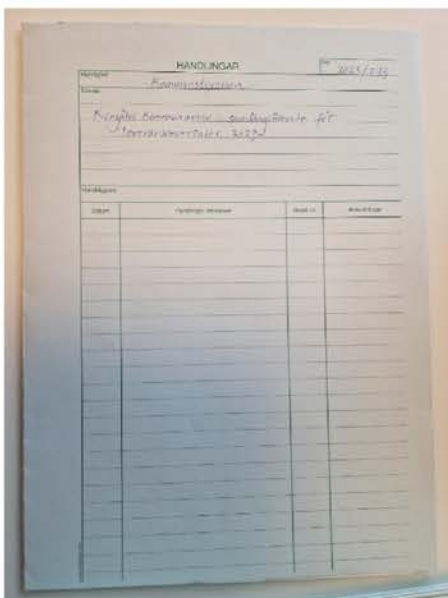
När ärenden avslutas av handläggare ska handlingar rensas från skadligt material:

- Gem, både plast och metall.
- Plastfickor, platsflikar och om möjligt tejp.
- Post-it lappar, gummiband, kuvert och annat som kan skada papper ska bort.

Förutom skadligt material ska till exempel även dubletter, kopior och minnesanteckningar rensas bort innan leverans till centralarkivet. Vid osäkerhet se efter i dokumenthanteringsplanen vad som gäller för din verksamhet.

För att hålla ärenden åtskilda i arkivboxar använder man aktomslag, det går bra att använda inköpta aktomslag eller A3-papper som man själv viker.

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Vad man ska skriva på aktomslaget beror helt på vad det är för typ av handlingar, om de till exempel tillhör en redan pågående serie med diarienummer, protokoll, betyg eller journaler.

För serier med diarieförda handlingar skriver man instans, diarienummer och rubrik. Andra uppgifter som till exempel som fastighetsbeteckning kan skrivas med om det rör sig om bygghandlingar.

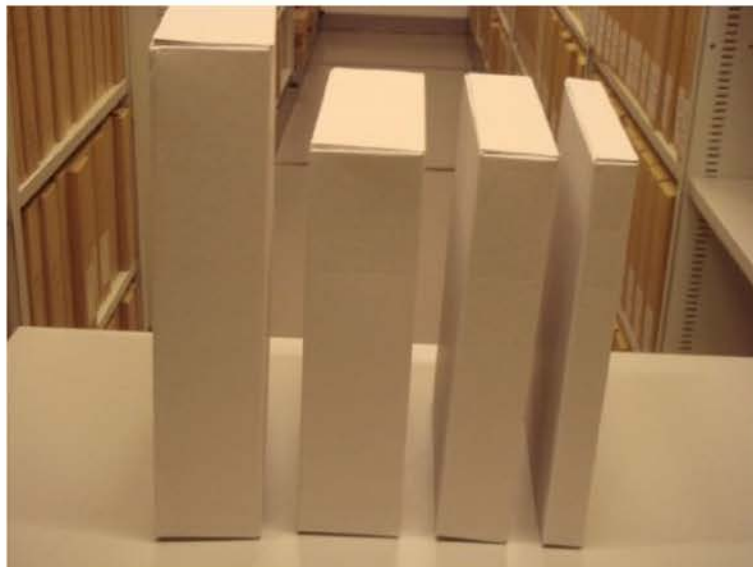
Alla personakter och journaler förtecknas med personnummer och namn och ska levereras i personnummerordning (äldst överst).

Oavsett handling så ska man använda en penna med arkivbeständigt bläck. På kommunens inköpta aktomslag finns tryckta fält, på de A3-papper man själv viker ska man skriva på vänstra eller högra hörnet.

HANDLINGAR			
Myndighet		Dnr	
Kommunstyrelsen		2023/0183	
Ärende			
Kungälv kommunarkiv - samlingsärende för leveransreversaler 2023			
Handläggare			
Datum	Handlingar, händelser	Aktbil. nr.	Anteckningar

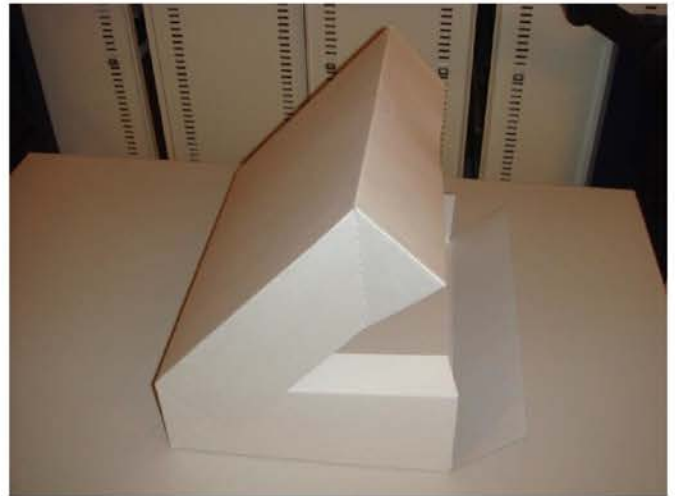
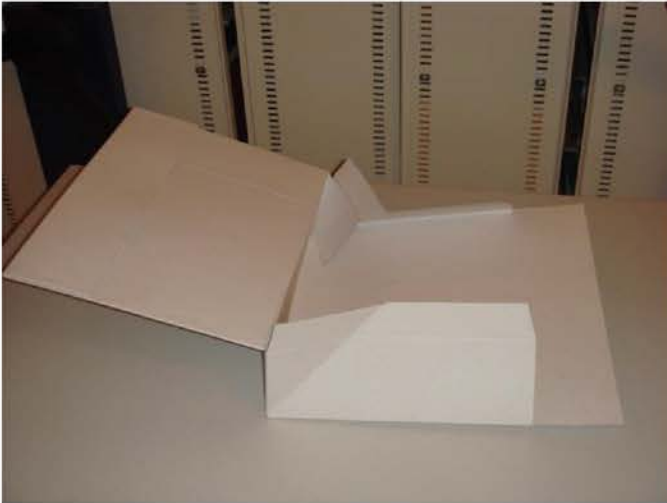
800124-1954
Nilsson, Nils

Välj box efter materialets storlek. Vanligaste storleken är A4-höjd i bredderna 80, 55 och 30 mm. Till vissa äldre handlingar kan folio-höjd behövas och de finns i 80 och 55 mm bredd.

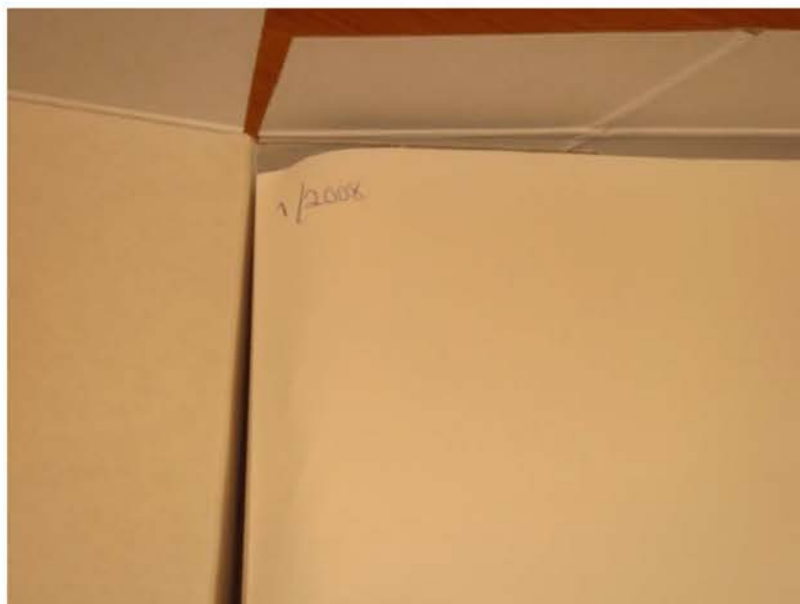

När man viker ut en arkivbox – börja med att vika ut locket till vänster. Forma sedan boxen och vik över vingarna. Forma locket och fäll ihop boxen.

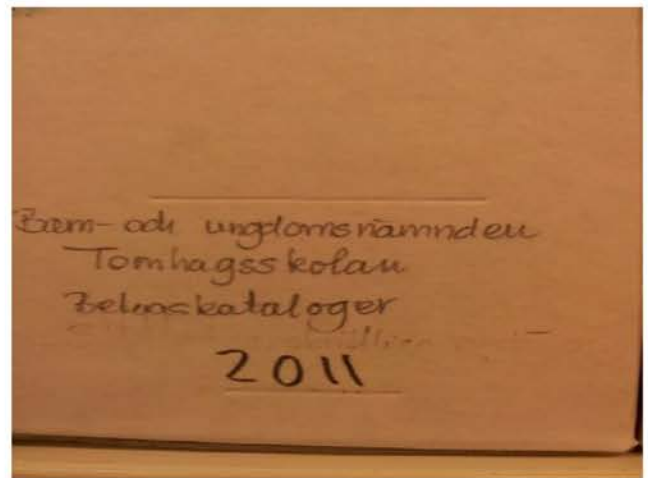

Fyll boxarna så mycket som möjligt ända upp till kanten, när man stänger boxen ska det vara lätt att vika över vingarna. Undvik halvfulla boxar då det riskerar att handlingarna böjer sig och skadas. Det går bra att till exempel lägga flera årtal i samma arkivbox.

När arkivboxen är fylld och stängd, förteckna innehållet på boxens nedre del med blyerts. Från det nedre strecket har du en yta på 7 cm att skriva på.

Skriv överst vilken sektor/verksamhet eller nämnd som handlingarna har uppkommit i. Därefter vilken typ av handlingar det är, årtal och eventuellt andra kännetecken för materialet, till exempel diarienummer eller fastighetsbeteckning. På personakter anges äldsta till yngsta födelsedatum.

Till exempel:

Kommunstyrelsen
Diarieförda ärenden 2017
Diarienummer 1–50

HR-enheten
Personakter
Födda 1984-01-01 – 1986-12-31

Miljö- och byggnadsnämnden
Bygglövshandlingar
Avslutade ärenden 2015–2017

När samtliga handlingar är boxlagda och förtecknade, fyll i en leveransreversal och packa.

Reversalen kan fyllas i både digitalt och på papper, centralarkivet har en framtagna mall.

Leveransreversal

Avlämning av arkivhandlingar enligt 9 § arkivlagen

Arkivbildare (nämnd, skola, bolag, förening, stiftelse)	Avdelning, enhet (anges vid behov)
---	------------------------------------

Handlingsslag/handlingstyp (t.ex. protokoll, journalhandling)	Tid (årta/födelsedatum)	Antal volymer (t.ex. arkivboxar)	Anmärkningar kommunarkivet

Anteckningar

Ovanstående levereras		
Datum	Underskrift för levererande verksamhet	Namnförtydligande

Ovanstående mottaget		
Datum	Underskrift för kommunarkivet	Namnförtydligande

Lättaste sättet att packa är att använda vanliga flyttlådor, men packa dem inte för fullt. Ett tips vid stora leveranser är att börja packa bakifrån, numrera lådorna efter ordningen på reversalen.

**KUNGÄLV
KOMMUN**

När allt är redo, ta kontakt med centralarkivet för att komma överens om dag och tid för leverans. Det är levererande verksamhet som ansvarar för att boka eventuell transport, bokning sker via kommunens intranät.

Vid leverans kontrollerar centralarkivet att leveransen är i sin ordning och att den stämmer överens med reversalen. Centralarkivet kan neka att ta emot leveransen om handlingarna inte är ordnade enligt denna lathund.

Om allt är i sin ordning skriver levererande verksamhet och centralarkivet under reversalen, ansvaret för handlingarna går då över till centralarkivet.

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Lathund vid leverans av digitala handlingar till centralarkivet

Lathund

Uppstart

En verksamhet som önskar leverera digitala handlingar till kommunens e-arkiv börjar med att boka in ett uppstartsmöte med centralarkivet. Initiativet till det inledande arbetet kan även komma från centralarkivet, detta om arkivet ser behov av att verksamhetens digitala handlingar behöver prioriteras.

Vid uppstartsmötet identifieras nyckelpersoner för kommande arbete och arbetsfördelning mellan nyckelpersonerna görs upp i grova drag. Vid uppstartsmötet bör följande roller delta:

- Arkivansvarig och/eller arkivredogörare.
- Systemförvaltare för verksamhetssystemet.
- Systemförvaltare för e-arkivet.
- Representant från centralarkivet.

Vid mötet går man igenom vad för typ av information som kommer att levereras, kända tidsaspekter och begränsningar. En grov tidsplanering tas fram. Centralarkivet informerar om sin roll, hur leveransprocessen ser ut och vilka standarder och verktyg som används. Verksamheten och centralarkivet ska tillsammans identifiera problem och lösningar.

Finns det redan en etablerad rutin från en tidigare leverans mellan verksamhetssystemet och a-arkivet kanske det inte är nödvändigt att tester behöver genomföras lika grundligt som vid den första leveransen mellan dessa system. Om det skett förändringar (exempelvis nya versioner) som eventuellt kan påverka leveransen kan verksamheten och centralarkivet behöva gå igenom förutsättningarna på nytt och uppskatta vilket arbete som skulle behöva utföras, kostnader och genomförbarhet.

Planering

Centralarkivet och verksamheten uppskattar och tar fram en grov tidsplanering (år/kvartal). Tidsplaneringen bör innehålla en uppskattning av hur lång tid det kommer att utreda och testa exporten, kontrollera testdata, genomföra en skarp leverans av all data och ytterligare test innan godkännande. Under arbetets gång sker avstämningar regelbundet med centralarkivet och systemförvaltaren för e-arkivet.

Verksamheten kan eventuellt behöva tänka på budget för exempelvis inköp av moduler, anpassningar, konsulttimmar osv. Har systemägare blivit informerat och godkänt eventuella kostnader? Rör det sig om en enstaka leverans eller återkommande leveranser?

Verksamheten behöver fundera på om/hur leveransen kommer påverka deras medarbetare, behöver gällande rutiner ändras vad gäller dokumenthantering? Revidering av rutiner, dokumenthanteringsplan osv.

Centralarkivet behöver få teknisk information så tidigt som möjligt, till exempel om systemet kan exportera och om exporten följer FGS (förvaltningsgemensamma specifikationer).

Ytterligare frågor:

- Vilken information i systemet är det som ska bevaras?
- Finns det information som verksamheten önskar gallra, finns det ett gallringsbeslut?
- Finns testmiljö för att kunna testa och kontrollera exporten?
- Behöver ytterligare roller involveras? Till exempel Soltak, eventuell tekniker från leverantörens sida, tekniker för LTA osv.

Centralarkivet och verksamheten går igenom när informationen kan överföras och vilka krav som kommer att ställas för att leveransen ska godkännas. Om nödvändigt samlar centralarkivet och verksamheten ihop:

- Befintlig dokumentation, till exempel dokumenthanteringsplaner och arkivbeskrivningar.
- Utredningar om gallring och bevarande.
- Systemdokumentation och tidigare leveransöverenskommelser.

Informationssäkerhet

I samband med arbetet kontrolleras att informationssäkerheten är tillräcklig. Innan leverans identifierar verksamheten och centralarkivet om det finns sekretess eller personuppgifter i planerad leverans. Leverans av sekretesshandlingar och/eller en större mängd personuppgifter ställer högre krav på säkerhet.

Verksamheten och centralarkivet identifierar de krav som finns på behörighet, centralarkivet behöver tillsammans med verksamheten reda ut vilka krav som ställs på åtkomst och skydd av informationen.

Datavolymer och filformat

För att bevara handlingarna behövs kompletterande information (metadata) för att kunna hitta, vårda och förstå kontexten för handlingarna i e-arkivet. Utöver handlingarna, vilken bakomliggande data i systemet måste följa med i leveransen på ett korrekt sätt?

Centralarkivet och verksamheten identifierar vilken typ av data som finns och vilken data som måste följa med. Digitala handlingar som levereras till centralarkivet (arkivmyndigheten) ska ha en teknisk profil som överensstämmer med Riksarkivets föreskrifter och allmänna råd (RA-FS 2009:2) om tekniska krav för elektroniska handlingar.

Filformat är en faktor som har betydelse för långsiktigt bevarande. I ett e-arkiv används format för bevarande som bedömts vara särskilt beständiga. Målet är att filformaten ska vara läsbara under lång tid och vara oberoende av en viss leverantör och programvara. Centralarkivet kan vara behjälpliga med vilka filformat som är att föredra vid långsiktigt bevarande, exempel i tabellen nedan.

Format	Exempel på typ av handling
PDF/A-1	Kontorsdokument
JPEG	Bilder
TIFF	Bilder
PDF/E-1	Digitala kartor och ritningar
XML	Metadata

Verksamheten uppskattar och meddelar vilka datavolymer som kommer att överföras. Det handlar om sådant som total datavolym, hur stora filer som kommer att skickas och antalet filer.

Frågor som ska bevaras:

- Hur stor är den totala volymen?
- Kommer stora filer att överföras?
- Hur många filer?
- Hur ofta kommer överföring att genomföras?
- Vilket filformat kommer användas?
- Vilka arkivobjekt har vi?

**KUNGÄLV
KOMMUN**

- Vilket är vårt huvudobjekt och dess underobjekt?
- Vilken kompletterande information behöver vi?
- Vilket/vilka är rekommenderade format för bevarande?

Testdata och testning av överföring

Verksamheten ska exportera 'testdata' för att testa exporten och kontrollera att allt kommer med. Centralarkivet ska skapa nytt arkiv och sökvyer, dessa kan till viss del anpassas efter verksamhetens önskemål. Centralarkivet behöver veta vilka som ska ha behörighet till arkivet för att kunna lägga upp användare.

Centralarkivet ska informera verksamheten om hur kontrollen går till och om eventuella felaktigheter uppstår. Det som ska kontrolleras är att leveransen är komplett (alla objekt som ska överföras har tagits emot korrekt) och integriteten, det vill säga att filerna inte ändrats eller korrumpers.

Om testleveransen leder till att någonting inte går som det var tänkt så kan det behövas justeringar och anpassningar, eventuellt kan budget eller tidplanen behöver revideras.

Skarp leverans och kontroll av data

När tester har genomförts, och eventuella felaktigheter har korrigerats, bedömer verksamheten tillsammans med centralarkivet när det är dags för en skarp leverans.

Centralarkivet och verksamheten kommer överens om hur data ska överföras. Det kan ske genom att data hämtas på en förutbestämd yta, att data skickas över nätverket eller till och med att leveransen överlämnas på ett fysiskt lagringsmedium såsom ett USB. Det är viktigt att se till att överföringen uppfyller säkerhetskrav.

Centralarkivet genomför den skarpa leveransen och kontrollerar ytterligare att överföringen skett korrekt och allt fungerar bra tekniskt, till exempel konfigurationer och metadatafiler. Centralarkivet gör stickprov för att till exempel se att filer går att öppna upp/ladda ner och kontrollera. Vid eventuella felaktigheter bedömer centralarkivet vilka åtgärder som är lämpliga. Det kan bli fråga om att göra om överföringen på nytt.

När överföringen är genomförd kan eventuellt personer i centralarkivet eller hos levererande verksamhet behöva utbildas.

Godkännande av leverans

När centralarkivet genomfört den skarpa leveransen och slutgiltiga kontroller bekräftar centralarkivet till verksamheten att hela leveransen har tagits emot, kontrollerats och godkänts. Det sista steget för verksamheten och centralarkivet är att skriva under en leveransreversal, vilket innebär att ansvaret för handlingarna nu ligger hos centralarkivet.

Efter godkänd leverans ska centralarkivet och verksamheten diskutera eventuell gallring av informationen i verksamhetens system.

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Sid 1 (3)

Tjänsteskrivelse

Handläggarens namn
Madeleine Nilsson

2023-08-01

Revidering av principer för medborgardialog (Dnr KS2023/1783-2)

Sammanfattning

Att föra dialog med medborgarna på ett systematiskt sätt är något som Sveriges kommuner och regioner arbetat för sedan många år tillbaka. Medborgardialog handlar om att förbättra kvalitet i service och fördjupa den lokala demokratin. Syftet med policyn för medborgardialog är att vägleda Kungälv kommunens arbete med medborgardialog. Policyn ska understödja ett systematiskt och samordnat arbete med medborgardialoger där ansvarsfördelningen mellan förtroendevalda, tjänstepersoner och medborgare är tydlig.

Principer för medborgardialog ersätter det tidigare beslutade styrdokument på samma område KS2014/2334.

Förslag till beslut är att principer för medborgardialog antas.

Juridisk bedömning

Medborgardialog är ett viktigt verktyg för att kommunen ska kunna fatta kloka, hållbara beslut och göra prioriteringar. Genom att bidra med kunskap om medborgares perspektiv, idéer och värderingar kan både den lokala demokratin och kommunens effektivitet öka. Medborgardialogen medverkar till kommunens bidrag till genomförandet av de globala hållbarhetsmålen och Agenda 2030 genom att stärka en inkluderande samhällsutveckling. Det kräver att dialogens fråga, målgrupp och påverkbarhet är tydligt definierad. Dialogen kan bidra med beslutsunderlag, men det slutgiltiga beslutet fattas alltid av politikerna.

Policyn ska understödja ett systematiskt och samordnat arbete med medborgardialoger där ansvarsfördelningen mellan förtroendevalda, tjänstepersoner och medborgare är tydlig.

Den juridiska bedömningen är gjord utan kommunjurist.

Förvaltningens bedömning

Att föra dialog med medborgarna på ett systematiskt sätt är något som Sveriges kommuner och regioner arbetat för sedan många år tillbaka. Medborgardialog handlar om att förbättra kvalitet i service och fördjupa den lokala demokratin. Syftet med policyn för medborgardialog är att vägleda Kungälv kommunens arbete med medborgardialog. Policyn och principerna ska understödja ett systematiskt och samordnat arbete med medborgardialoger där ansvarsfördelningen mellan förtroendevalda, tjänstepersoner och medborgare är tydlig.

Genom medborgardialoger ges invånarna möjligheter att vara med och påverka besluten i kommunen, vilket skapar bättre beslutsunderlag och stärker demokratin. Delaktighet och ansvar är viktiga byggstenar för att skapa ett socialt och hållbart samhälle i enlighet med Agenda 2030.

Det tidigare beslutade styrdokumentet om medborgardialog KS2014/2334 löper ut den 31 december 2023. Till policyn finns tillhörande tillämpningsanvisning för att ge ytterligare stöd för chefer och medarbetare att genomföra medborgardialoger.

Ärendenivåer – bedömning utifrån kommunfullmäktiges strategiska mål eller kommunstyrelsens resultatmål

Policyn för medborgardialog grundar sig i de strategiska målen: Att medborgare och näringsliv ska känna ökat förtroende för kommunen och det anknytningsresultatmålet Förbättrat näringslivsklimat.

Bedömning utifrån miljö, hållbarhet och mål i Agenda 2030

Policyn för medborgardialog har anknytning till mål 16 Fredliga och inkluderande samhällen och delmålet 16.6 Bygg effektiva, tillförlitliga och transparenta institutioner samt 16.7 Säkerställ ett lyhört, inkluderande och representativt beslutfattande på alla nivåer.

Bedömning utifrån politiska styrdokument

Policyn för medborgardialog utgår från kommunens kommunikationspolicy som utgår från att information och kommunikation är en grundförutsättning för insyn, delaktighet och inkludering för de som bor, verkar och vistas i Kungälv.

Bedömning utifrån ett medborgar- och brukarperspektiv

Medborgardialog är ett viktigt verktyg för att kommunen ska kunna fatta kloka, hållbara beslut och göra prioriteringar. Genom att bidra med kunskap om medborgares perspektiv, idéer och värderingar kan både den lokala demokratin och kommunens effektivitet öka.

Medborgardialogen går ut på att samla in åsikter, tankar och idéer och ge medborgare en möjlighet att tycka till i en fråga innan ett beslut fattas. Det huvudsakliga syftet är att lyssna och samla in synpunkter inom ett specifikt område. Med hjälp av medborgardialog kan vi förankra förutsättningar och skapa helhetssyn för den aktuella frågan.

Även dialog med näringslivet, föreningar och andra organisationer är en form av medborgardialog som inkluderas i policyn och tillämpningsanvisningen.

Policyn vägledning säger att vi ska utforma medborgardialogen så att alla berörda invånare får likvärdiga möjligheter att delta. Vi ska ta hänsyn till olika målgruppers utgångspunkter och ge möjligheter för människor med olika förutsättningar att delta. Det är viktigt att lägga fokus på att engagera de mindre aktiva invånarna samt söka upp prioriterade och underrepresenterade grupper.

Bedömning utifrån ett medarbetarperspektiv.

Policyn för medborgardialog ska vägleda och hjälpa medarbetare att hålla i olika former av medborgardialoger. Dessutom finns tillhörande tillämpningsanvisning för att ge ytterligare stöd. Policyn påverkar inte arbetsbelastning eller arbetsmiljö.

Ekonomisk bedömning

Policyn för medborgardialog medför ingen ekonomisk kostnad för förvaltningen.

Förslag till beslut

1. Policyn för medborgardialog är antagen.

Madeleine Nilsson

Haleh Lindqvist

Administrativ chef

kommundirektör

Expedieras till:

För kännedom till:

Principer för medborgardialog

Policy

Diarienummer: KS 2014/2334

Dokumentansvarig: Marie Flodin
Beredande politiskt organ: Demokratiberedningen
Beslutad av: Kommunfullmäktige

Datum för beslut: 2016-04-21
Giltighetstid: 2019-12-31
Handläggare: Marie Flodin

FAX 0303-190 35

Inledning

Att föra dialog med medborgarna på ett systematiskt sätt är något som Sveriges kommuner och regioner arbetat för sedan många år tillbaka. Medborgardialog handlar om att förbättra kvalitet i service och fördjupa den lokala demokratin. I takt med att valdeltagandet minskar och allt färre personer engagerar sig i politiska partier är medborgardialogen ett sätt att engagera fler för att skapa engagemang och ökad delaktighet. En av framgångsfaktorerna som ska vara ett verktyg i arbetet med att uppnå detta mål är dialog. Kungälv kommun har genom sina olika verksamheter en löpande och ständigt pågående kontakt och dialog med medborgarna. Dagligen sker möten och samtal mellan tjänstepersoner och medborgare, men även mer systematiskt genom brukardialoger och fokusgrupper, enkäter till elever och föräldrar, i samråd kring planer, bygglov med mera. Kommunen anordnar även årligen öppet hus som äger rum i november, politiker och tjänstepersoner finns på plats för att svara på frågor.

Syfte

Medborgardialog syftar till ett ökat engagemang och ansvar hos medborgarna. Dialogen mellan förtroendevalda, tjänstemän och medborgare ska finnas för att skapa en levande demokrati. Medborgarnas kunskaper i olika ärenden och tjänstemännens faktakunskaper blir i kombination ett bredare underlag i besluten för de förtroendevalda.

Syftet med Riktlinjer och principer för medborgardialog är att vägleda Kungälv kommuns arbete med medborgardialog. Riktlinjerna och principerna ska understödja ett systematiskt och samordnat arbete med medborgardialoger där ansvarsfördelningen mellan förtroendevalda, tjänstepersoner och medborgare är tydlig.

Mål och viljeinriktning

Genom medborgardialoger ges invånarna möjligheter att vara med och påverka besluten i kommunen, vilket skapar bättre beslutsunderlag och stärker demokratin. Delaktighet och ansvar är viktiga byggstenar för att skapa ett socialt och hållbart samhälle i enlighet med Agenda 2030.

Definition

Medborgardialog handlar om frågor som berör människor i rollen som medborgare eller invånare i kommunen. Det kan t.ex. handla om situationen i ett bostadsområde, trafikplanering eller byggfrågor. Här kan det många gånger krävas politiska beslut. Det gör de förtroendevalda till viktiga aktörer, både som deltagare och som mottagare av dialogens resultat.

I en brukardialog (brukarinflytande) deltar människor i rollen som brukare av en specifik verksamhet eller service, t.ex. som elever i en skola. Det innebär ofta att frågan inte kräver politiska beslut och att dialogen främst sker mellan brukare och tjänstemän.

Medborgardialog är ett viktigt verktyg för att kommunen ska kunna fatta kloka, hållbara beslut och göra prioriteringar. Genom att bidra med kunskap om medborgares perspektiv, idéer och värderingar kan både den lokala demokratin och kommunens effektivitet öka. Medborgardialogen medverkar till kommunens bidrag till genomförandet av de globala hållbarhetsmålen och Agenda 2030 genom att stärka en inkluderande samhällsutveckling.-

Det kräver att dialogens fråga, målgrupp och påverkbarhet är tydligt definierad. Dialogen kan bidra med beslutsunderlag, men det slutgiltiga beslutet fattas alltid av politikerna.

Utöver dialogformerna det finns ytterligare samverkansformer, till exempel Idéburet Offentligt Partnerskap och Lokal överenskommelse, som kan utgöra plattformar för dialog. Detta dokument hanterar den första typen av dialog. Kommunen genomför flera olika typer av dialoger, några av de vanligaste presenteras nedan:

Definitioner av olika typer av dialoger

Medborgardialog är en dialog mellan kommunens invånare och kommunens förtroendevalda eller tjänstepersoner i en viss fråga. Medborgardialogen går ut på att samla in åsikter, tankar och idéer och ge

medborgare en möjlighet att tycka till i en fråga innan ett beslut fattas. Det huvudsakliga syftet är att lyssna och samla in synpunkter inom ett specifikt område. Med hjälp av medborgardialog kan vi förankra förutsättningar och skapa helhetssyn för den aktuella frågan.

Medborgardialog genomförs av och med förtroendevalda, med stöd av tjänstepersoner.

Brukar/ kunddialog: är en annan typ av dialog är brukardialogen och är den dialog som förs med de som använder välfärdstjänsterna; brukare, elever, föräldrar med flera. Dessa dialoger är viktiga för att få återkoppling på verksamheten och identifiera utvecklingsmöjligheter. Brukardialog är inte medborgardialog eftersom den riktas mot endast en grupp som använder en tjänst och oftast svarar på frågan hur tjänster upplevs eller behöver utvecklas. Det kan t ex vara en fråga som berör en skola, förskola eller äldreboende. Brukardialogen sker främst mellan tjänstepersoner och brukare. Brukardialog och kunddialog genomförs av tjänstepersoner.

Brukarråd: för att ta tillvarata på specifika grupper synpunkter finns formaliserade brukarråd: pensionärråd, rådet för funktionshindradefrågor, idrottsråd, kulturråd med flera. Dessa dialoger förs mellan representanter för olika intresseorganisationer och förtroendevalda.

Tjänstepersoner finns också med som administrativt stöd och för att bidra med fackkunskap.

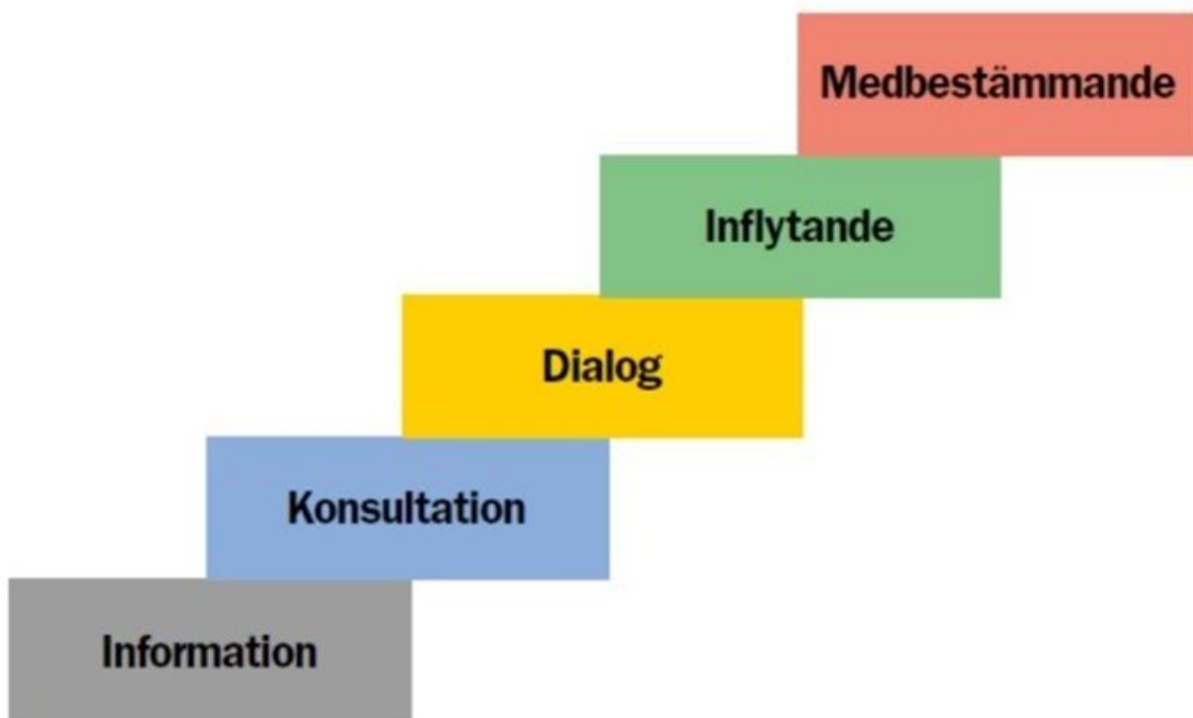
Samråd: i vissa fall finns lagkrav på att samråd med olika intressenter genomförs, det gäller främst den fysiska planeringen som regleras enligt plan-och bygglagen (PBL).

Samråd genomförs av tjänstepersoner

Delaktighetens former och metoder

Medborgardialog kan delas in i olika delaktighetsformer och metoder. Inför varje medborgardialog måste delaktighetsform och metoder beslutas utifrån det specifika fallet. Dialogens fråga, syfte, målgrupp och tillgängliga resurser avgör valet av delaktighetsform och metod. I takt med att kommuner möter allt fler komplexa samhällsutmaningar är det viktigt att tidigt uppmärksamma vilken typ av fråga som medborgardialogen hanterar. Vid en komplex fråga, som ofta är oförutsägbar, svårförstådd och inte kan hanteras av experter, behöver medborgardialogen anpassas till de förutsättningarna.

Sveriges kommuner och regioner (SKR) har utvecklat en delaktighetstrappa som visar på olika typer av delaktighet i medborgardialoger. Modellen ger vägledning om både metodval och om vad invånarna kan förvänta sig av dialogen. Genom att designa dialogen rätt utifrån vilken grad av påverkan som är möjlig skapar vi rätt förväntan bland invånarna. Det leder till ökat förtroende för processen och större engagemang för att delta. Är vi otydliga med vilken form av delaktighet som erbjuds är risken stor att vi väcker felaktiga förväntningar, vilket ofta leder till frustration och besvikelse. Då finns även en risk för att medborgardialogen i stället för att främja demokratiskt deltagande får motsatt effekt. Nedanför ges exempel på vad graden av delaktighet innebär för en medborgardialog som är framtagen av SKR:

- **Information**
För att kunna vara delaktig behöver invånarna information om vad som ska ske och varför. Om kommunens avsikt enbart är att informera måste det deklarerats tydligt.
- **Konsultation**
Konsultation innebär att ge invånarna möjlighet till att ta ställning till vilket alternativ de föredrar och tycker är mest lämpligt att genomföra.
- **Dialog**
Invånarna ges möjlighet att möta andra för att föra dialog om olika frågor som rör samhällets utveckling. Utgångspunkten är att alla ska få föra fram sin åsikt och argumentera för sin syn på frågan. Det innebär inte att deltagarna måste hitta gemensamma lösningar.
- **Inflytande**
Invånarna ges möjlighet att delta under en längre tid och är med i en utvecklingsprocess från start till färdigt förslag som underlag till politiska beslut.
- **Medbeslutande**
Medbeslutande är en form av delaktighet som innebär att invånarna i viss mening medverkar i beslutsfattandet. Det kan ske genom en omröstning som blir styrande för det politiska beslut som sedan fattas. Det kan också innebära att få mandat att själva bestämma över hela eller delar av en budget.

Principer för medborgardialog

Medborgardialoger i Kungälv kommun ska guidas av följande principer:

1. För frågor som innebär större förändringar och/eller har en långsiktig påverkan på samhället och som direkt berör de som bor, lever och/eller verkar i kommunen ska medborgardialog tidigt övervägas.
2. I varje medborgardialog ska frågans art, dialogens syfte, delaktighetsform, målgrupp och tillgängliga resurser bestämmas.
3. Kungälv kommun vision ska vara vägledande i dialogen.

4. Dialogfrågorna måste vara viktiga, angelägna och påverkansbara så att medborgare upplever sitt deltagande som meningsfullt.
5. Alla medborgare ska ges goda förutsättningar att delta i medborgardialog. I varje medborgardialog ska särskild hänsyn tas till socioekonomiska villkor, ålder, kön, språk, och eventuella funktionsnedsättningar. Grupper som i hög grad är berörda men svåra att nå, ska prioriteras genom uppsökande arbete.
6. Resultatet av medborgardialogen ska i lämplig form redovisas och återkopplas till medborgarna.
7. Resultatet av medborgardialogen är en del av styrningen i de politiska besluten och det ska framgå på vilket sätt hänsyn tagits till resultatet inför beslut exempelvis i tjänsteskrivelserna.
8. Dialogprocessen ska utvärderas och utvecklas löpande.

Medborgardialog: ansvar och process

Medborgardialog ska övervägas i samband med ett uppdrag som direkt berör de som bor och verkar i kommunen:

- **Ansvar för medborgardialog**

Initiativ till medborgardialog kan komma från invånare, tjänstepersoner eller förtroendevalda. Oavsett varifrån initiativet kommer ska medborgardialog alltid vara väl förankrad med ansvariga förtroendevalda innan den genomförs. Medborgardialogen är en del av beslutfattandet.

Det ska alltid finnas ett tydligt och konkret syfte med medborgardialogen. Resultatet av medborgardialogen ska redovisas i beslutsunderlaget och är rådgivande för de förtroendevalda. Ansvaret för att prioritera frågor och göra bedömningar utifrån ett helhetsperspektiv ligger på de förtroendevalda som fattar beslut i frågan.

- **Tydligt vad invånarna kan påverka**

Det ska alltid finnas möjlighet att påverka i en medborgardialog och det ska vara tydligt vad som är möjligt att ha inflytande över. Invånarna ska vid varje medborgardialog få information om vilken grad av inflytande de kommer ges i dialogen och hur deras åsikter kommer att behandlas. Vi använder delaktighetstrappan när vi designar medborgardialogen. Då skapar vi rätt förväntan bland invånarna på graden av inflytande.

- **Alla ska få möjlighet att delta**

Utforma medborgardialogen så att alla berörda invånare får likvärdiga möjligheter att delta. Ta hänsyn till olika målgruppers utgångspunkter och ge möjligheter för människor med olika förutsättningar att delta. Tänk på att invånarna är olika aktiva och involverade i samhällsutvecklingen. Lägg fokus på att engagera de mindre aktiva invånarna. Sök upp prioriterade och underrepresenterade grupper.

- **Återkoppla resultatet**

Återkoppla alltid resultatet till deltagarna. Det ska vara tydligt hur deltagarnas engagemang bidragit i beslutfattandet. Det är viktigt för att de ska uppleva medborgardialogen som meningsfull. Det kan också vara lämpligt att återkoppla till en bredare krets av allmänheten för att förklara hur synpunkter och idéer från invånare har varit del av beslutsunderlaget.

- **Utvärdera**

Varje medborgardialog ska utvärderas som en del i arbetet med ständiga förbättringar. Utvärderingen ska omfatta deltagarnas uppfattning och våra interna processer.

Flexibilitet

- Medborgardialog ska föras på olika arenor för att underlätta för medborgarna att delta. Både fysiska platser och genom olika digitala verktyg.
- Dialogen ska anpassas och riktas till aktuell målgrupp. Vi ska sträva efter att nå målgrupper som sällan kommer till tals.

Tydlighet

- Syftet med dialogen och hur resultatet hanteras ska vara tydligt. Det ska också vara tydligt vad man kan påverka och vem som är beslutsfattare.

Lyhördhet

- Politiken och förvaltningen lyssnar in och fångar upp vilka frågor medborgarna vill ha dialog om.
- Vi ska visa öppenhet inför dialoginitiativ från medborgarna samt uppmuntra och stötta engagemang.

Professionalitet

- Den som för dialog ska ha kunskap om dialogmetoder och kunna ställa rätt fråga vid rätt tillfälle till rätt målgrupp.
- Medborgaren ska uppleva att dialogen är meningsfull och förståelig.
- De som arbetar med dialogen ska lyssna och inte föra fram en åsikt.

Kommunikation

- De som deltar i dialogen ska alltid få information om dialogens resultat.
- Processen och resultatet av dialogen ska presenteras tillgängligt i olika forum.

Levandegöra

Riktlinjen publiceras på kommunens webbplats tillsammans med övriga styrdokument.

Uppföljning

Detta dokument ska omprövas varje mandatperiod och när förutsättningar i kommunen eller omvärlden förändras på ett sätt som motiverar det.

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Principer för medborgardialog

Policy

Diarie-/dokumentnummer: KS2023/xxxx
Beslut: Kommunfullmäktige 2023-xx-xx
Beredande politiskt organ: Demokratiberedningen
Ersätter tidigare beslut KS2014/2334
Giltighetstid: 2027-12-31
Dokumentansvarig: Administrativ chef
Senast uppdaterad av: Madeleine Nilsson

Innehållsförteckning

1. Inledning	3
2. Relation till andra styrdokument	3
3. Syfte	3
4. Mål och viljeinriktning	3
5. Definition	3
6. Delaktighetens former och metoder	4
7. Medborgardialog: ansvar och process	5
8. Levandegöra.....	6
9. Uppföljning.....	6

1. Inledning

Att föra dialog med medborgarna på ett systematiskt sätt är något som Sveriges kommuner och regioner arbetat för sedan många år tillbaka. Medborgardialog handlar om att förbättra kvalitet i service och fördjupa den lokala demokratin. I takt med att valdeltagandet minskar och allt färre personer engagerar sig i politiska partier är medborgardialogen ett sätt att engagera fler för att skapa engagemang och ökad delaktighet. En av framgångsfaktorerna som ska vara ett verktyg i arbetet med att uppnå detta mål är dialog. Kungälv kommun har genom sina olika verksamheter en löpande och ständigt pågående kontakt och dialog med medborgarna.

Dagligen sker möten och samtal mellan tjänstepersoner och medborgare, men även mer systematiskt genom brukardialoger och fokusgrupper, enkäter till elever och föräldrar, i samråd kring planer, bygglov med mera. Kommunen anordnar även årligen öppet hus som äger rum i november, politiker och tjänstepersoner finns på plats för att svara på frågor.

2. Relation till andra styrdokument

Dokumentet knyter an till kommunikationspolicyn.

3. Syfte

Syftet med principer för medborgardialog är att vägleda Kungälv kommuns arbete med medborgardialog. Pol och principerna ska understödja ett systematiskt och samordnat arbete med medborgardialoger där ansvarsfördelningen mellan förtroendevalda, tjänstepersoner och medborgare är tydlig.

4. Mål och viljeinriktning

Genom medborgardialoger ges invånarna möjligheter att vara med och påverka besluten i kommunen, vilket skapar bättre beslutsunderlag och stärker demokratin. Delaktighet och ansvar är viktiga byggstenar för att skapa ett socialt och hållbart samhälle i enlighet med Agenda 2030.

5. Definition

Medborgardialog är ett viktigt verktyg för att kommunen ska kunna fatta kloka, hållbara beslut och göra prioriteringar. Genom att bidra med kunskap om medborgares perspektiv, idéer och värderingar kan både den lokala demokratin och kommunens effektivitet öka. Medborgardialogen medverkar till kommunens bidrag till genomförandet av de globala hållbarhetsmålen och Agenda 2030 genom att stärka en inkluderande samhällsutveckling. Det kräver att dialogens fråga, målgrupp och påverkbarhet är tydligt definierad. Dialogen kan bidra med beslutsunderlag, men det slutgiltiga beslutet fattas alltid av politikerna.

Utöver dialogformerna det finns ytterligare samverkansformer, till exempel Idéburet Offentligt Partnerskap och Lokal överenskommelse, som kan utgöra plattformar för dialog. Detta dokument hanterar den första typen av dialog. Kommunen genomför flera olika typer av dialoger, några av de vanligaste presenteras nedan:

Definitioner av olika typer av dialoger

Medborgardialog är en dialog mellan kommunens invånare och kommunens förtroendevalda eller tjänstepersoner i en viss fråga. Medborgardialogen går ut på att samla in åsikter, tankar och idéer och ge medborgare en möjlighet att tycka till i en fråga innan ett beslut fattas. Det huvudsakliga syftet är att lyssna och samla in synpunkter inom ett specifikt område. Med hjälp av medborgardialog kan vi

förankra förutsättningar och skapa helhetssyn för den aktuella frågan. Medborgardialog genomförs av och med förtroendevalda, med stöd av tjänstepersoner.

Brukar/ kunddialog: är en annan typ av dialog är brukardialogen och är den dialog som förs med de som använder välfärdstjänsterna; brukare, elever, föräldrar med flera. Dessa dialoger är viktiga för att få återkoppling på verksamheten och identifiera utvecklingsmöjligheter. Brukardialog är inte medborgardialog eftersom den riktas mot endast en grupp som använder en tjänst och oftast svarar på frågan hur tjänster upplevs eller behöver utvecklas. Det kan t ex vara en fråga som berör en skola, förskola eller äldreboende. Brukardialogen sker främst mellan tjänstepersoner och brukare. Brukardialog och kunddialog genomförs av tjänstepersoner.

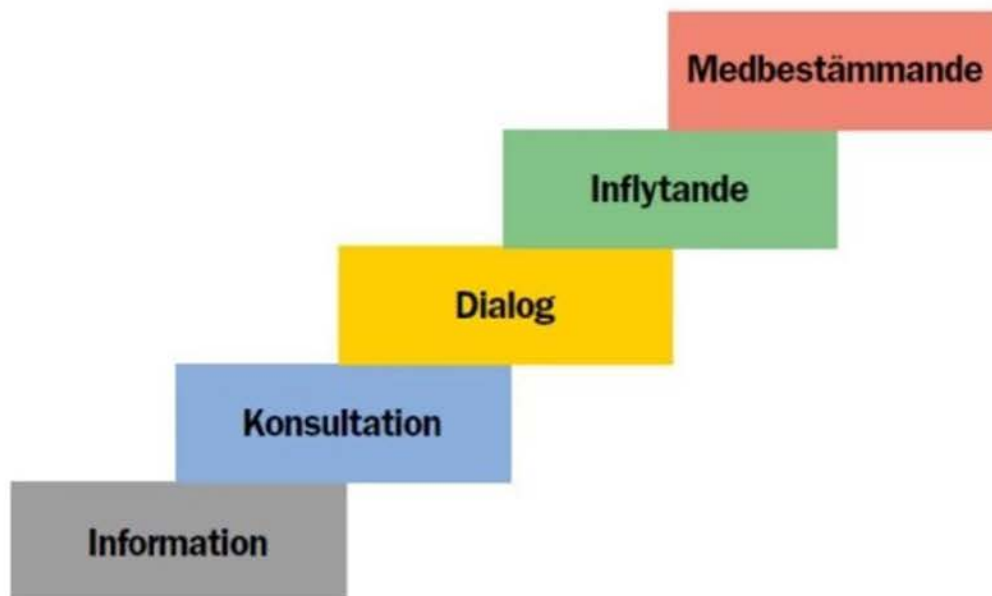
Brukarråd: för att ta tillvarata på specifika gruppers synpunkter finns formaliserade brukarråd: pensionärråd, rådet för funktionshindradefrågor, idrottsråd, kulturråd med flera. Dessa dialoger förs mellan representanter för olika intresseorganisationer och förtroendevalda. Tjänstepersoner finns också med som administrativt stöd och för att bidra med fackkunskap.

Samråd: i vissa fall finns lagkrav på att samråd med olika intressenter genomförs, det gäller främst den fysiska planeringen som regleras enligt plan-och bygglagen (PBL). Samråd genomförs av tjänstepersoner

6. Delaktighetens former och metoder

Medborgardialog kan delas in i olika delaktighetsformer och metoder. Inför varje medborgardialog måste delaktighetsform och metoder beslutas utifrån det specifika fallet. Dialogens fråga, syfte, målgrupp och tillgängliga resurser avgör valet av delaktighetsform och metod. I takt med att kommuner möter allt fler komplexa samhällsutmaningar är det viktigt att tidigt uppmärksamma vilken typ av fråga som medborgardialogen hanterar. Vid en komplex fråga, som ofta är oförutsägbar, svårförstådd och inte kan hanteras av experter, behöver medborgardialogen anpassas till de förutsättningarna.

Sveriges kommuner och regioner (SKR) har utvecklat en delaktighetstrappa som visar på olika typer av delaktighet i medborgardialoger. Modellen ger vägledning om både metodval och om vad invånarna kan förvänta sig av dialogen. Genom att designa dialogen rätt utifrån vilken grad av påverkan som är möjlig skapar vi rätt förväntan bland invånarna. Det leder till ökat förtroende för processen och större engagemang för att delta. Är vi otydliga med vilken form av delaktighet som erbjuds är risken stor att vi väcker felaktiga förväntningar, vilket ofta leder till frustration och besvikelse. Då finns även en risk för att medborgardialogen i stället för att främja demokratiskt deltagande får motsatt effekt. Nedanför ges exempel på vad graden av delaktighet innebär för en medborgardialog som är framtagen av SKR:

Information: För att kunna vara delaktig behöver invånarna information om vad som ska ske och varför. Om kommunens avsikt enbart är att informera måste det deklarerats tydligt.

Konsultation: Konsultation innebär att ge invånarna möjlighet till att ta ställning till vilket alternativ de föredrar och tycker är mest lämpligt att genomföra.

Dialog: Invånarna ges möjlighet att möta andra för att föra dialog om olika frågor som rör samhällets utveckling. Utgångspunkten är att alla ska få föra fram sin åsikt och argumentera för sin syn på frågan. Det innebär inte att deltagarna måste hitta gemensamma lösningar.

Inflytande: Invånarna ges möjlighet att delta under en längre tid och är med i en utvecklingsprocess från start till färdigt förslag som underlag till politiska beslut.

Medbeslutande: Medbeslutande är en form av delaktighet som innebär att invånarna i viss mening medverkar i beslutsfattandet. Det kan ske genom en omröstning som blir styrande för det politiska beslut som sedan fattas. Det kan också innebära att få mandat att själva bestämma över hela eller delar av en budget.

7. Medborgardialog: ansvar och process

Medborgardialog ska övervägas i samband med ett uppdrag som direkt berör de som bor och verkar i kommunen:

- Ansvar för medborgardialog
Initiativ till medborgardialog kan komma från invånare, tjänstepersoner eller förtroendevalda. Oavsett varifrån initiativet kommer ska medborgardialog alltid vara väl förankrad med ansvariga förtroendevalda innan den genomförs. Medborgardialogen är en del av beslutsfattandet.

Det ska alltid finnas ett tydligt och konkret syfte med medborgardialogen. Resultatet av medborgardialogen ska redovisas i beslutsunderlaget och är rådgivande för de

**KUNGÄLV
KOMMUN**

förtroendevalda. Ansvar för att prioritera frågor och göra bedömningar utifrån ett helhetsperspektiv ligger på de förtroendevalda som fattar beslut i frågan.

- Tydligt vad invånarna kan påverka
Det ska alltid finnas möjlighet att påverka i en medborgardialog och det ska vara tydligt vad som är möjligt att ha inflytande över. Invånarna ska vid varje medborgardialog få information om vilken grad av inflytande de kommer ges i dialogen och hur deras åsikter kommer att behandlas. Vi använder delaktighetstrappan när vi designar medborgardialogen. Då skapar vi rätt förväntan bland invånarna på graden av inflytande.
- Alla ska få möjlighet att delta
Utforma medborgardialogen så att alla berörda invånare får likvärdiga möjligheter att delta. Ta hänsyn till olika målgruppers utgångspunkter och ge möjligheter för människor med olika förutsättningar att delta. Tänk på att invånarna är olika aktiva och involverade i samhällsutvecklingen. Lägg fokus på att engagera de mindre aktiva invånarna. Sök upp prioriterade och underrepresenterade grupper.
- Återkoppla resultatet
Återkoppla alltid resultatet till deltagarna. Det ska vara tydligt hur deltagarnas engagemang bidragit i beslutsfattandet. Det är viktigt för att de ska uppleva medborgardialogen som meningsfull. Det kan också vara lämpligt att återkoppla till en bredare krets av allmänheten för att förklara hur synpunkter och idéer från invånare har varit del av beslutsunderlaget.
- Utvärdera
Varje medborgardialog ska utvärderas som en del i arbetet med ständiga förbättringar. Utvärderingen ska omfatta deltagarnas uppfattning och våra interna processer.

8. Levandegöra

Policyn publiceras på kommunens webbplats tillsammans med övriga styrdokument.

9. Uppföljning

Detta dokument ska omprövas varje mandatperiod och när förutsättningar i kommunen eller omvärlden förändras på ett sätt som motiverar det.

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Sid 1 (2)

Tjänsteskrivelse

Handläggarens namn
Madeleine Nilsson

2023-09-13

Revidering av digitaliseringsprogram (Dnr KS2023/1954-2)

Sammanfattning

Digitaliseringsprogrammets syfte är primärt att styra digitaliseringen inom Kungälv kommun, att skapa en gemensam riktning. Programmet har reviderats och behöver beslutas på nytt eftersom det löper ut den 31 december 2023, i enlighet med policyn för styrdokument.

Programmet har reviderats och förtydligats jämfört med föregående version av programmet. Inte minst har en definition av vad vi menar med digitalisering lagts till: digitalisering är en metod för verksamhetsutveckling där digitala lösningar används för automatisering och innovation.

Förslag till beslut är att digitaliseringsprogrammet antas.

Juridisk bedömning

I kommunallagen (2017:725) framgår att en kommun ska ha en budget, en arbetsordning för kommunfullmäktige samt reglementen för de politiska nämnderna. Samtliga av dessa styrdokument fastställs av kommunfullmäktige. Utöver dem finns styrdokument, som innefattas av annan lagstiftning, både generellt och för specifika områden och verksamheter, exempelvis översiktsplan, skolplan och jämställdhetsplan. Utöver de lagstyrda styrdokument, finns ytterligare styrdokument som upprättas och beslutas i respektive kommun.

Förvaltningens bedömning

Styrdokumentet Digitalisering i Kungälv kommun är en del av kommunens författningssamling som löper ut den 31 december 2023. Digitaliseringsprogrammets syfte är primärt att styra digitaliseringen inom Kungälv kommun, att skapa en gemensam riktning. Programmet har reviderats och behöver beslutas på nytt eftersom det löper ut den 31 december 2023, i enlighet med policyn för styrdokument.

Programmet har reviderats och förtydligats jämfört med föregående version av programmet. Inte minst har en definition av vad vi menar med digitalisering lagts till: digitalisering är en metod för verksamhetsutveckling där digitala lösningar används för automatisering och innovation. Utöver det har några redaktionella ändringar gjorts och förtydliganden kring hur programmet ska levandegöras.

Digitaliseringsprogrammet föreslås ersätta det tidigare styrdokumentet Digitalisering av Kungälv kommun KS2019/1437.

Ärendenivåer – bedömning utifrån kommunfullmäktiges strategiska mål eller kommunstyrelsens resultatmål

Revidering av styrdokument ligger i linje med det strategiska målet att medborgare och näringsliv ska känna ökat förtroende för kommunen, genom att kommunen kontinuerligt ska utveckla sina

interna processer för att medborgare, organisationer och företag känner ett ökat förtroende för kommunen och dess verksamheter. Därigenom också det anknyttande resultatmålet Förbättrat näringslivsklimat.

Bedömning utifrån miljö, hållbarhet och mål i Agenda 2030

Arbetet med styrdokument har en koppling till mål 16 i Agenda 2023 och Fredliga och inkluderande samhällen, delmål 16.6 Bygg effektiva, tillförlitliga och transparenta institutioner.

Bedömning utifrån politiska styrdokument

Kommunens styrdokument löper ut den 31 december 2023 och enligt policyn för styrdokument ska arbetet med revidering ske under en ny mandatperiods första år för att styrdokumentet ska kunna beslutas i samband med nästkommande årsskifte. Styrdokumentet gäller i fyra år framåt, alltså fram tills slutet av mandatperiodens första år, om inget annat finns beslutat.

Bedömning utifrån ett medborgar- och brukarperspektiv

Revidering och översyn av styrdokument säkerställer att kommunen arbetar efter effektiva interna processer och gällande lagstiftning, vilket gynnar de vi finns till för.

Bedömning utifrån ett medarbetarperspektiv.

Revideringen och översynen av styrdokument påverkar inte medarbetare arbetsbelastning eller arbetsmiljö.

Ekonomisk bedömning

Revideringen av styrdokument har ingen ekonomisk påverkan.

Förslag till beslut

1. Digitaliseringsprogram i Kungälv kommun är antaget.

Madeleine Nilsson
administrativ chef

Erik Lennerstedt
IT-strateg

Expedieras till:

För kännedom till:

Digitalisering av Kungälv

kommun

Program

Diarienummer: KS2019/1437 Styrdokument - revidering av digital
Dokumentansvarig: utveckling Digitaliseringsstrateg/Henrik Strömberg
Beslutad av: Kommunfullmäktige
Ersätter tidigare beslut 2017-02-02. Kommunfullmäktige, KF §18/2017
Beslut: 2019-11-07 KF §271/2019
Giltighetstid: 2023-12-31

KUNGÄLV
KOMMUN

Handläggare:

Henrik Strömberg

Innehållsförteckning

1. Inledning	4
2. Relation till andra styrdokument och kommunfullmäktiges strategiska mål	4
3. Vision	4
4. Syfte.....	6
5. Mål – var vill vi vara om fyra år?.....	6
6. Strategin – hur når vi målen?	8
7. Strategiskt arbete i förvaltningen	9
8. Levandegöra	11
9. Avgränsning.....	12
10. Uppföljning.....	13

1. Inledning

Detta dokument är ett styrdokument för Kungälv's Kommuns digitalisering för de kommande fyra åren. Det avser samtliga kommunens verksamhetsområden (med angivna avgränsningar i nedan följande avsnitt).

Dokumentet är en kommunal digitaliseringsstrategi och beskriver olika mål för digitaliseringsarbetet på förvaltningen och lämplig strategi för att nå målen.

Med ordet digitalisering avses i detta dokument:

Verksamhetsutveckling baserad på digital utveckling i syfte att förbättra och effektivisera kommunens service och tjänster, för kommunens målgrupper. En metod för verksamhetsutveckling där digitala lösningar används för automatisering och innovation.

Dokumentet är inspirerat av SKL:s "Strategi för digital utveckling: Utveckling i en digital tid" (hösten 2019) där man skriver: *"Digitalisering är aldrig ett mål i sig. Det är däremot högkvalitativ och jämlik vård och skola, en effektiv och hållbar stadsbyggnadsprocess samt en öppen, serviceinriktad och tillgänglig förvaltning."*

2. Relation till andra styrdokument och kommunfullmäktiges strategiska mål

Dokumentet relaterar till "Budgetdirektiv med resultatmål för kommunstyrelsen antaget av Kommunstyrelsen 2019-04-17". I budgetdirektivet ingår strategiska mål liksom ett antal digitala uppdrag till förvaltningen, för olika verksamhetsområden, vilka är en del av detta program:

- Uppdrag 12. Undersök möjligheterna att digitalisera processerna inom sektorn och pröva att införa AI-baserad biståndsbedömning vid försörjningsstöd
- Uppdrag 34. Möjliggör att ledande politiker kan annonsera sin tillgänglighet digitalt och på offentliga platser så folk som vill möta politiker kan göra detta.
- Uppdrag 47. Undersök möjligheterna att digitalisera hela bygglovsprocessen som Norrtälje gjort för att komma ner till 22 dagars handläggningstid.

Detta program tillsammans med andra styrande dokument talar om hur digitalisering ska drivas i Kungälv's kommun. Exempel på andra styrande dokumenten är främst:

- Kommunikationspolicy
- Informationssäkerhetspolicy
- Riktlinjer för IT-arbete

3. Vision

Visionen med den kommunens digitalisering kan sammanfattas i orden:

Smartare välfärd – vi gör skillnad genom digitalisering

Ordet smart indikerar behovet av att tillhandahålla välfärd på nya och smarta sätt, med hög kvalitet och kostnadseffektivitet. Det indikerar även en öppnare förvaltning som stödjer delaktighet och innovation. Genom att nyttja digitaliseringens möjligheter skapar vi skillnad.

4. Syfte

Syftet med programmet är primärt att styra digitaliseringen inom förvaltningen, att skapa en gemensam riktning. Dessutom är syftet att:

- Öka effektiviteten och förbättra kvalitén inom välfärden genom
 - nya och smarta tjänster.
 - öppnare och mer serviceinriktad förvaltning.
 - nya arbetssätt.
- Bidra till att verksamheternas mål inom vård, skola och omsorg uppnås.

Syftet med programmet är primärt att styra digitaliseringen inom Kungälv kommun, att skapa en gemensam riktning. Dessutom är syftet att:

- Öka omställningsförmågan genom innovation och automatisering för att öka effektiviteten och förbättra kvalitén inom välfärden.
- Bidra till att verksamheternas mål inom vård, skola och omsorg uppnås.

Detta görs genom:

- nya arbetssätt.
- öppen och serviceinriktad förvaltning.
- smarta tjänster.

5. Mål – var vill vi vara om fyra år?

Kommunens mål är relaterade till SKL:s målområden ("Strategi för digital utveckling: Utveckling i en digital tid", hösten 2019) och målen i "Regeringens strategi för en digitalt samverkande statsförvaltning" (2012). Underlag för nedan mål har även kommit från rapporten "Digital mognad i offentlig sektor" (Swedish Center for Digital Innovation, 2019).

Kungälv kommunens mål inom digitalisering är:

Kundfokus på medarbetare och medborgare
(individer, företag, organisationer)

KUNGÄLV
KOMMUN

Förenkla vardagen

Digitala tjänster ska utformas efter kundens behov.

Digitala tjänster skall vara enkla och säkra att använda.

Våra tjänster upplevs som en sammanhållen digital service.

Smartare förvaltning

Ökad tillgänglig service

Ökad samverkan på fler nivåer och områden

Effektivisera och skapa värde genom att nyttja digitaliseringens möjligheter.

Förbättra interna samarbetet genom nya digitala arbetssätt.

Ökad digital förmåga

Förbättra styrning, kontroll och nyttorealiserings så digitaliseringen främjas.

Ökad kompetens kring digitala satsningar och utveckling för att accelerera digitaliseringen.

Kommunicera tydligt och enkelt för att ta del av andras lärdomar.

6. Strategin – hur når vi målen?

Nedan följer olika strategier för att nå de tre målen.

Förenkla vardagen

- Genom ökad kundinsikt. Vi ökar vår kunskap om våra målgruppers behov, problem, förväntningar och beteenden för att kunna skapa en positiv kundupplevelse till exempel med intervjuer och undersökningar.
- Ökad kundnytta genom kundfokuserad utveckling. Vi arbetar utifrån kundens helhetsupplevelse med tjänstedesignmetodik, där vi alltid eftersträvar största nytta för kunden. Vi involverar kunder i utvecklingsprocessen och testar löpande och är öppna för feedback från olika målgrupper. Våra tjänster utvecklas efter deras behov för att gradvis skapa allt större nytta och kundnöjdhet.

Smartare förvaltning

- Genom att samverka med andra kommuner
 - Vi återanvänder erfarenheter och lösningar från andra kommuner för att snabbare leverera och anpassar till den bästa lösningen för kunden.
 - Vi samverkar i olika projekt med våra samverkanskommuner inom Soltak AB för kostnadseffektiva lösningar.
- Genom utveckling av självservice-tjänster skapas högre tillgänglighet
 - Vi samverkar med befintliga externa e-tjänster (t.ex verksamt.se) för att kostnadseffektivt öka vårt självserviceutbud.
 - Vi återanvänder mallar och processer inom till exempel befintliga e-tjänster hos andra kommuner och fokuserar på leverans.
- Genom att fokusera på värdeskapande satsningar. Vi arbetar med business case och nyttoanalys för att skapa oss en bild av en viss investerings värde på sikt. Detta ger oss underlag till att prioritera rätt aktivitet i rätt tid.
- Genom att fokusera på leverans. Vi levererar tjänster steg för steg som gradvis förbättrar för målgruppen. Vi återanvänder det andra har gjort för att snabbare nå våra mål och lansera våra satsningar.

- Genom att införa nya digitala arbetssätt och e-tjänster inom förvaltningen möjliggörs att arbeta effektivare tillsammans. Vi lever som vi lär.
- Genom att införa automatisering i enkla regelstyrda processer frigör vi tid till mer komplexa arbetsuppgifter och kan öka kvalitén.
- Genom att vara lyhörd och möta omvärldens förändringar och våga prova innovativa lösningar.

Ökad digital förmåga

- Införa tvärfunktionella arbetsgrupper från strategisk, taktisk till operativ nivå för ökad kunskap- och erfarenhetspridning samt förbättrad samordning och ökad drivkraft. Vi engagerar fler och blandar kompetenser för bättre resultat.
- Genom att kontinuerligt utvärdera och förnya det interna arbetet med prioriteringar, styrning (av sektorers styrning, portfölj, projekt), budget och kostnadskontroll samt nyttorealiserings.
- Vi prioriterar och fokuserar vårt arbete. Vi identifierar projekt och områden att fokusera kring och allokera resurser där de gör skillnad. Vi lägger ned satsningar som vi inte bidrar till våra mål. Vi testar nya arbetssätt som utvecklar oss mot en flexiblare organisation där vi löpande omprioriterar efter omvärldens förändrade behov.
- Genom att samverka
 - med andra kommuner även inom verksamhetsutveckling i relation till digitalisering och tillsammans genomför utbildningar, från chefer till medarbetare.
 - och bjuda in akademi för att få fördjupad kunskap om förändringsarbetet.
- Genom att kommunicera enkelt och tydligt
 - Vi visar transparent vad vi gör, varför vi gör det och hur det går löpande för erfarenhetspridning. Goda exempel lyfts fram.
 - Vi arbetar strukturerat med att samla influenser utifrån för att lära av andra och öka kunskapen om digitaliseringens nya möjligheter inom olika områden.
- Genom att utbilda löpande med att höja den digitala kompetensen hos förvaltningen personal i Kungälv Kommun
- Genom att utveckla en kultur för medarbetardrivna innovationer som är närmast verksamheten. Vi testar, lär oss och tillåter oss göra fel för att öka vår kunskap. Vi arbetar med snabba prototyper och piloter som utvärderas istället för längre utredande projekt.

7. Strategiskt arbete i förvaltningen

Kungälv kommun har genom detta dokument ett övergripande styrdokument för digitalisering. Förutom denna övergripande strategi skall förvaltningens olika sektorer inom ramen för sitt samhällsuppdrag konkretisera den övergripande digitaliseringsstrategin i sina verksamhetsplaner och budget. Detta arbete sker i kommunens olika sektorer eftersom de skiljer sig åt avseende olika målgruppers behov, digitala mognad och lagar som påverkar

verksamheten. Det vidare strategiska arbetet koordineras och drivs centralt av digitaliseringsstrateg, i samarbete med sektors ledningsgrupp och av dem utsedda representanter. Syftet är att skapa större värde och synergieffekter genom samverkan mellan sektorer.

Arbetet bedrivs förslagsvis enligt följande arbetsmetodiker:

- ”Den Digitala Mognadsmatrisen”, (2016, DigJourney)
- ”Dynamiska Balanserade Styrkort” (2019, Stratecute).

Oavsett val av metodik innefattar arbetet bland annat nuläges- och behovsanalys, omvärldsanalys för sektorn, relation till annan styrning/lagar, digital mognadsmätning, identifiera olika fokusområde år för år, samverkansprojekt etc. Sektorernas digitala strategiarbete ska vara årligt och löpande ändringar beslutas i sektorsledningen. Planering och uppföljning av det digitala utvecklingsarbetet bör vara en naturlig del i ordinarie verksamhetsplanerings- och budgetprocess.

8. Levandegöra

Kungälvskommuns löpande digitaliseringsarbete har flera olika intressenter, interna såväl som externa. För att engagera, motivera och informera bör följande kommunikativa och levandegörande aktiviteter göras:

- Internt:
 - Arbeta ute i olika verksamheter med att lyssna och prata om utmaningar och möjligheter med digitalisering. Identifiera ambassadörer och coacha dessa. Steg för steg få medarbetare att tänka på nya sätt där digitalisering är en del av verksamhetsutvecklingen.
 - Samverka över sektorsgränserna genom Rådet för Digital Utveckling (RDU).
 - Samverka med andra kommuner genom Göteborgsregionen för event där vi lär av andra kommuners goda exempel.
 - Skapa en transparent yta på SharePoint där löpande information finns från olika sektorer, kring status i olika delprojekt och dess handlingsplaner.
- Externt:
 - Bjuda in olika målgrupper för att delta aktivt och ge synpunkter i utvecklingsarbetet av digitalisering av olika processer, digitalt och offline aktiviteter (till exempel frukostmöten).
 - Sprida information om nya digitala lösningar i samband med införandet för att öka användandet
 - Delta aktivt på nationella och regionala konferenser och tala om Kungälvskommuns digitaliseringsarbete.
 - På befintlig hemsida www.kungalv.se (inom olika verksamhetsområden), löpande kommunicera olika digitaliseringsförbättrande aktiviteter.
 - Skapa en samlingsida på hemsidan, kring digitalisering, som lyfter fram goda exempel inom kommunen, olika samarbeten och öppnar upp för engagemang och idéer från olika målgrupper. Integrera och marknadsför via sociala medier.
 - Sprida goda exempel på digitalisering i Kungälvskommun via olika kanaler.

9. Avgränsning

Detta styrdokument fokuserar enligt definitionen ovan (se punkt "1. Inledning") på verksamhets- och tjänsteutveckling för olika målgrupper. Därmed avgränsas dokumentet till att inte behandla IT-området. Detta styrdokument fokuserar på digitalisering. Därmed avgränsas dokumentet till att inte behandla drift och förvaltning av IT. Detta hanteras av Soltak AB i aktuellt avtal.

10. Uppföljning

Uppföljning av digitaliseringsarbetet inom kommunen sker årligen i kommunstyrelsen och vid behov i kommunstyrelsens utskott. Då redogörs för:

- Eventuella revideringar i strategier, fokusområden och handlingsplaner för olika verksamhetsområden.
- Övergripande status kring beslutade projekt och insatser.
- Resultat redovisas från nationella digitala mognadsmätningar för att se hur vi utvecklas över tiden.
- Resultat utifrån budgetdirektiv med resultatmål för KS antaget av KS 2019-04-17, med tillhörande digitalt uppdrag till förvaltningen för olika verksamhetsområden.

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Digitaliseringsprogram för Kungälv kommun

Program

Diarie-/dokumentnummer: <KS202X/...>

Beslut: <Datum-...Instans §.../År>

Beredande politiskt organ: <Utskott/beredning/nämnd>

Ersätter tidigare beslut 2019-11-07. Kommunfullmäktige, KF §271/2019

Giltighetstid: 2027-12-31

Dokumentansvarig: IT-strateg

Senast uppdaterad av: <Handläggare vid dokumentets upprättande>

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	3
2. Relation till andra styrdokument.....	3
3. Syfte.....	3
4. Mål och viljeinriktning.....	3
5. Strategin – hur når vi målen?.....	4
6. Strategiskt arbete i Kungälv kommun.....	6
7. Levandegöra.....	6
8. Avgränsning.....	6
9. Uppföljning.....	6

1. Inledning

Detta dokument är ett styrdokument för Kungälv Kommunens digitalisering för de kommande fyra åren. Det avser samtliga kommunens verksamhetsområden (med angivna avgränsningar i nedan följande avsnitt).

Dokumentet är en kommunal digitaliseringsstrategi och beskriver olika mål för digitaliseringsarbetet på förvaltningen och lämplig strategi för att nå målen.

Med ordet digitalisering avses i detta dokument:

En metod för verksamhetsutveckling där digitala lösningar används för automatisering och innovation.

2. Relation till andra styrdokument

Detta program tillsammans med andra styrande dokument talar om hur digitalisering ska drivas i Kungälv kommun. Exempel på andra styrande dokumenten är främst:

- Kommunikationspolicy
- Informationssäkerhetspolicy
- Riktlinjer för IT-arbete

3. Syfte

Syftet med programmet är primärt att styra digitaliseringen inom Kungälv kommun, att skapa en gemensam riktning. Dessutom är syftet att:

- Öka omställningsförmågan genom innovation och automatisering för att öka effektiviteten och förbättra kvaliteten inom välfärden.
- Bidra till att verksamheternas mål inom vård, skola och omsorg uppnås.

Detta görs genom:

- nya arbetssätt.
- öppen och serviceinriktad förvaltning.
- smarta tjänster.

4. Mål och viljeinriktning

Kungälv kommuns mål inom digitalisering är:

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Kundfokus på medarbetare och medborgare
(individer, företag, organisationer)

Smartare förvaltning

- Ökad tillgänglig service
- Ökad samverkan på fler nivåer och områden
- Effektivisera och skapa värde genom att nyttja digitaliseringens möjligheter. Förbättra interna samarbetet genom nya digitala arbetssätt.

Förenkla vardagen

- Digitala tjänster ska utformas efter kundens behov.
- Digitala tjänster ska vara enkla och säkra att använda.
- Våra tjänster upplevs som en sammanhållen digital service.

Ökad digital förmåga

- Förbättra styrning, kontroll och nyttorealiserings så att digitaliseringen främjas.
- Ökad kompetens kring digitala satsningar och utveckling för att accelerera digitaliseringen.
- Kommunicera tydligt och enkelt för att sprida lärdomar.

5. Strategin – hur når vi målen?

Nedan följer olika strategier för att nå de tre målen.

Smartare förvaltning

- Genom att samverka med andra kommuner

KUNGÄLV KOMMUN

- Vi återanvänder erfarenheter och lösningar från andra kommuner för att snabbare leverera och anpassa till den bästa lösningen för kunden.
- Vi samverkar i olika projekt med våra samverkanskommuner inom Soltak AB för kostnadseffektiva lösningar.
- Genom utveckling av självservice-tjänster skapas högre tillgänglighet
 - Vi samverkar med befintliga externa e-tjänster för att kostnadseffektivt öka vårt självserviceutbud.
 - Vi återanvänder mallar och processer inom till exempel befintliga e-tjänster hos andra kommuner och fokuserar på leverans.
- Genom att fokusera på värdeskapande satsningar. Vi arbetar med business case och nyttoanalys för att skapa oss en bild av en viss investerings värde på sikt. Detta ger oss underlag till att prioritera rätt aktivitet i rätt tid.
- Genom att fokusera på leverans. Vi levererar tjänster steg för steg som gradvis förbättrar för målgruppen. Vi återanvänder det andra har gjort för att snabbare nå våra mål och lansera våra satsningar.
- Genom att inför nya digitala arbetssätt och e-tjänster inom förvaltningen möjliggörs att arbeta effektivare tillsammans. Vi lever som vi lär.
- Genom att införa automatisering i enkla regelstyrda processer frigör vi tid till mer komplexa arbetsuppgifter och kan öka kvalitén.
- Genom att vara lyhörd och möta omvärldens förändringar och våga prova innovativa lösningar.

Förenkla vardagen

- Genom ökad kundinsikt. Vi ökar vår kunskap om våra målgruppers behov, problem, förväntningar och beteenden för att kunna skapa en positiv kundupplevelse till exempel med intervjuer och undersökningar.
- Ökad kundnytta genom kundfokuserad utveckling. Vi arbetar utifrån kundens helhetsupplevelse med tjänstedesignmetodik, där vi alltid eftersträvar största nytta för kunden. Vi involverar kunder i utvecklingsprocessen och testar löpande och är öppna för feedback från olika målgrupper. Våra tjänster utvecklas efter deras behov för att gradvis skapa allt större nytta och kundnöjdhet.

Ökad digital förmåga

- Införa tvärfunktionella arbetsgrupper från strategisk och taktisk nivå till operativ nivå för ökad kunskap- och erfarenhetsspridning samt förbättrad samordning och ökad drivkraft. Vi engagerar fler och blandar kompetenser för bättre resultat.
- Genom att kontinuerligt utvärdera och förnya det interna arbetet med prioriteringar, styrning, budget och kostnadskontroll samt nyttorealiserings.
- Vi prioriterar och fokuserar vårt arbete. Vi identifierar projekt och områden att fokusera kring och allokera resurser där de gör skillnad. Vi lägger ned satsningar som inte bidrar till våra mål. Vi testar nya arbetssätt som utvecklar oss mot en flexiblare organisation där vi löpande omprioriterar efter omvärldens förändrade behov.
- Genom att samverka
 - med andra kommuner även inom verksamhetsutveckling i relation till digitalisering och tillsammans genomför utbildningar, från chefer till medarbetare
 - och bjuda in akademi för att få fördjupad kunskap om förändringsarbetet.
- Genom att kommunicera enkelt och tydligt
 - Vi visar transparent vad vi gör, varför vi gör det och hur det går löpande för erfarenhetsspridning. Goda exempel lyfts fram.
 - Vi arbetar strukturerat med att samla influenser utifrån för att lära av andra och öka kunskapen om digitaliseringens nya möjligheter inom olika områden.
- Genom att utbilda löpande med att höja den digitala kompetensen hos personal i Kungälv kommun.

**KUNGÄLV
KOMMUN**

- Genom att utveckla en kultur för medarbetardrivna innovationer som är närmast verksamheten. Vi testar, lär oss och tillåter oss göra fel för att öka vår kunskap. Vi arbetar med snabba prototyper och piloter som utvärderas istället för längre utredande projekt.

6. Strategiskt arbete i Kungälv kommun

Kungälv kommun har genom detta dokument ett övergripande styrdokument för digitalisering. Förutom denna övergripande strategi ska förvaltningens olika sektorer inom ramen för sitt samhällsuppdrag konkretisera den övergripande digitaliseringsstrategin i sina verksamhetsplaner och budget. Detta arbete sker i kommunens olika sektorer eftersom de skiljer sig åt avseende olika målgruppers behov, digitala mognad och lagar som påverkar verksamheten. Det strategiska arbetet koordineras och drivs centralt av IT-strateg, i samarbete med sektors ledningsgrupp och av dem utsedda representanter. Syftet är att skapa större värde och synergieffekter genom samverkan mellan sektorer.

7. Levandegöra

Kungälv Kommuns löpande digitaliseringsarbete har flera olika intressenter, interna såväl som externa. För att engagera, motivera och informera bör följande kommunikativa och levandegörande aktiviteter göras:

- Internt:
 - Arbeta ute i olika verksamheter med att lyssna och prata om utmaningar och möjligheter med digitalisering. Identifiera ambassadörer och coacha dessa. Steg för steg få medarbetare att tänka på nya sätt där digitalisering är en del av verksamhetsutvecklingen.
 - Samverka över sektorsgränserna genom Rådet för Digital Utveckling (RDU).
 - Samverka med andra kommuner genom Göteborgsregionen för event där vi lär av andra kommuners goda exempel.
 - Skapa en transparent yta på Intranätet där löpande information finns från olika sektorer, kring status i olika delprojekt och dess handlingsplaner.
- Externt:
 - Bjuda in olika målgrupper för att delta aktivt och ge synpunkter i utvecklingsarbetet av digitalisering av olika processer.
 - Sprida information om nya digitala lösningar i samband med införandet för att öka användandet.
 - Delta aktivt på nationella och regionala konferenser och tala om Kungälv Kommuns digitaliseringsarbete.
 - Sprida goda exempel på digitalisering i Kungälv kommun via olika kanaler.

8. Avgränsning

Detta styrdokument fokuserar på digitalisering. Därmed avgränsas dokumentet till att inte behandla drift och förvaltning av IT. Detta hanteras av Soltak AB i aktuellt avtal.

9. Uppföljning

Uppföljning av digitaliseringsarbetet inom kommunen sker årligen i kommunstyrelsen och vid behov i kommunstyrelsens utskott. Då redogörs för:

- Eventuella revideringar i strategier, fokusområden och handlingsplaner för olika verksamhetsområden.
- Övergripande status kring beslutade projekt och insatser.
- Resultat redovisas från nationella digitala mognadsmätningar för att se hur vi utvecklas över tiden.

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Sid 1 (2)

Tjänsteskrivelse

Handläggarens namn
Kajsa Danesjö

2023-08-24

Styrdokument - Riktlinjer för kulturbidrag i form verksamhetsstöd (Dnr KS2022/0272-2)

Sammanfattning

Enligt Kungälv kommunens policy för styrdokument ska samtliga kommunens styrdokument revideras var fjärde år, det första året på ny mandatperiod. Förvaltningen har sett ett behov av att uppdatera riktlinjerna som behandlar kulturbidrag i form av verksamhetsstöd.

Förvaltningen föreslår att Riktlinjer för kulturbidrag i form av verksamhetsstöd antas

Juridisk bedömning

Det finns ingen lag som reglerar huruvida kommun ska ge bidrag till kulturell verksamhet.

Förvaltningens bedömning

Kulturbidrag i form av verksamhetsstöd syftar till att ge förutsättningar för ett rikt och brett kulturliv inom kommunen där professionella verksamheter med långsiktiga verksamhetsmål får stöd i sitt kulturella utövande.

Tidigare riktlinjer för kulturbidrag i form av verksamhetsstöd är i behov av uppdatering. Främst har nytt förslag uppdaterats redaktionellt för att förenkla för läsaren, det nya förslaget har fokuserat på att tydliggöra villkoren för att erhålla bidraget, vilka begränsningar som råder och vad som krävs av mottagaren av bidraget efteråt.

Ett tillägg är att utöver tidigare kriterier görs en bedömning utefter hur väl verksamheten bidrar till ett antal områden som pekats ut som centrala för kulturverksamheten i Kungälv kommun i överordnade styrdokument.

Ärendenivåer – bedömning utifrån kommunfullmäktiges strategiska mål eller kommunstyrelsens resultatmål

Ärendet har koppling till kommunfullmäktiges strategiska mål: att alla medborgare ska ha möjlighet att delta i ett rikt och aktivt kulturliv.

Bedömning utifrån miljö, hållbarhet och mål i Agenda 2030

Ärendet har koppling till det fjärde målet i Agenda 2030: god utbildning för alla.

Bedömning utifrån politiska styrdokument

Riktlinjerna har koppling till kommunens övergripande styrdokument inom kulturens verksamhet, kulturprogram och kulturplan.

Bedömning utifrån ett medborgar- och brukarperspektiv

Bidraget har betydelse för den som erhåller det på så sätt att det kan användas för utveckling inom sitt kulturella område.

Bidraget bidrar till ett varierat och breddat kulturliv på professionell nivå, revidering av riktlinjerna förtydligar kraven för att uppnå stöd.

Revideringen utav dokumentet har i sig ingen påverkan på medborgare.

Bedömning utifrån ett medarbetarperspektiv.

Varken revideringen eller bidraget i sig har ingen påverkar på arbetsbelastning eller arbetsmiljö för kommunens medarbetare.

Ekonomisk bedömning

Bidraget finansieras inom ordinarie ram för sektor Bildning och lärande. Förslag på nytt dokument har ingen ekonomisk påverkan i sig.

Förslag till komunstyrelsen

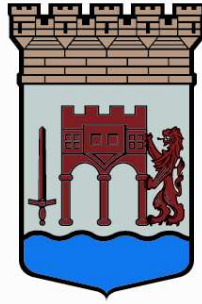
Riktlinjer för kulturbidrag i form av verksamhetsstöd antas

Matilda Skön
Verksamhetschef kultur

Dennis Reinhold
Sektorchef bildning och lärande

Expedieras till: Kajsa Danesjö
Anna Byvald

För kännedom till:

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Riktlinjer för kulturbidrag i form verksamhetsstöd

Antagna av kommunstyrelsen 20 augusti 2014 § 308
Gäller för kommunstyrelsen och sektor kultur- och samhällsservice
Dokumentansvarig: Chef, sektor kultur och samhällsservice
Dnr: KS2014/1065

1. Inledning

Kungälv kommun bidrar med kulturbidrag i flera former såsom utdelning av kommunala stipendier, kulturpris, och bidrag till olika specifika kulturarrangemang. Dessa riktlinjer avser kulturbidrag i form av verksamhetsstöd. Verksamhetsstöd söks för varje kalenderår.

Verksamhetsstöd kan endast sökas av professionella kulturutövare och kräver en juridisk person/organisation som huvudman.

2. Syfte och bedömningsgrunder

Kulturbidrag i form av verksamhetsstöd syftar till att ge förutsättningar för ett kulturliv inom kommunen där professionella verksamheter med långsiktiga verksamhetsmål får stöd i sitt kulturella utövande. Dessa verksamheter ska i sin tur bidra till att möjliggöra för medborgare och besökare i Kungälv kommun att ta del av varierat, kvalitativt och brett kulturutbud.

Ansökan om verksamhetsstöd bedömas utifrån att kommunens sammantagna kulturutbud bidrar till:

- Förnyelse av konstnärliga uttryck och/eller produktionsformer
- Ett varierat och kvalitativt utbud för barn och ungdomar
- Kulturell mångfald både avseende genre, uttryck, tradition och ursprung.
- Att nå nya målgrupper
- Att Kungälv kommun ökar sitt attraktionsvärde som besöksort genom ett rikt och varierat kulturutbud
- Att konstnärliga och kulturella traditioner fortsatt har en livaktig bärkraft i lokalsamhället.

3. Vem kan söka?

För att få verksamhetsstöd krävs en juridisk person/organisation som huvudman.

Offentligt finansierade institutioner, förvaltningar eller bolag beviljas inte stöd till egen verksamhet.

4. Villkor för att beviljas verksamhetsstöd

- Verksamhetsstöd lämnas endast till professionella utövare. Det innebär en person/grupp som genomgått konstnärlig högskoleutbildning, annan konstnärlig yrkesutbildning eller bedriver en dokumenterad konstnärlig yrkesverksamhet.
- Verksamhetsstöd avser verksamhet som normalt sträcker sig över helt kalenderår, vilket innebär att verksamhet bedrivs över årets säsonger med möjlighet för naturliga uppehåll mellan produktioner.
- Verksamhetsstöd beviljas för ett år i taget.
- Årlig redovisning av beviljat stöd är en förutsättning för att beviljas fortsatt stöd vid ny ansökan samt utbetalning av redan beviljat stöd.
- Beviljat verksamhetsstöd för ett verksamhetsår innebär ingen garanti för fortsatt stöd. Förnyad ansökan lämnas årligen. Bedömningen sker i konkurrens med andra sökanden och avser främst konstnärlig nivå och utveckling, ekonomisk och verksamhetsmässig utvecklig samt kulturpolitisk angelägenhet där det gäller det totala utbudet i Kungälv kommun.
- Varje ansökan prövas och bedöms utifrån gällande lagstiftning, rättspraxis och riktlinjer.

5. För vad kan man söka?

Stöd beviljas endast till konstnärliga och kulturella verksamheter som äger rum i Kungälv kommun och är tillgängliga för allmänheten. Verksamheter som huvudsakligen syftar till utgivning av medier (film, böcker, tidskrifter, fonogram, hemsidor) och som har en vidare spridning utanför kommunen, beviljas inte stöd.

6. Hur söker man?

Ansökan ska inkomma till kommunen senast den 1 oktober varje år och söks för kommande verksamhetsår.

Ansökan skickas till *Kungälv kommun, 442 81 Kungälv* alternativt e-postadress: *kommun@kungalv.se*

Ansökan ska tydligt beskriva innehållet i verksamheten och beräkning av kostnader och intäkter. En rimlig egen- och intäktfinansiering bör eftersträvas. Ansökan bör också innehålla en motivering/beskrivning av hur verksamheten uppfyller de angivna bedömningskriterierna.

Verksamhetens stadgar ska bifogas ansökan.

7. Villkor för verksamhet som beviljats stöd

- Kungälv kommun ska meddelas om var och när verksamhetens aktiviteter äger rum, till exempel via pressmeddelanden, inbjudningar etcetera.
- Om verksamhet läggs ner eller om medel inte använts ska stödet återbetalas.
- I informationsmaterial om verksamheten ska det tydligt framgå att stöd har beviljats från Kungälv kommun. Logotype finns att hämta på <http://www.kungalv.se/Kommun-och-Politik/Press--och-informationsmaterial/Logotyper/>
- Det förutsätts att lagar och förordningar följs i samband med de aktiviteter som verksamheten utför.
- Redovisning av hur beviljat stöd har använts med utvärdering och ekonomisk utvärdering ska inkomma till Kungälv kommun. Information om redovisningen förmedlas i samband med beslut om beviljat verksamhetsstöd. Utebliven redovisning påverkar bedömningen av kommande ansökningar negativt.
- Kungälv kommun har rätt att begära revision av verksamhetens ekonomi. Begärda redovisningsuppgifter ska inkomma till kommunen senast 60 dagar efter begäran.
- Beviljat stöd innebär ingen garanti för fortsatt stöd. Förnyad ansökan görs årligen.

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Kulturbidrag i form av verksamhetsstöd

Riktlinjer

Diarie-/dokumentnummer: KS2022/0272
Beslut: Datum-...Instans §.../År>
Beredande politiskt organ: Utskottet för bildning och lärande
Ersätter tidigare beslut KS2014/1065
Giltighetstid: 2027-12-31
Dokumentansvarig: Verksamhetschef kultur
Senast uppdaterad av: Kajsa Danesjö

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Innehållsförteckning

1. Inledning	3
2. Relation till andra styrdokument	3
3. Syfte	3
4. Mål och viljeinriktning	3
5. Villkor	3
5.1 Bedömningskriterier.....	3
5.2 Begränsningar.....	4
6. Ansökan	4
7. Villkor för verksamhets som beviljats stöd	5
8. Levandegöra	5
9. Uppföljning	5

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

1. Inledning

Kungälv kommun bidrar med kulturbidrag i olika former, dessa riktlinjer avser kulturbidrag i form av verksamhetsstöd. Verksamhetsstöd kan endast sökas av professionella kulturutövare och kräver en juridisk person/organisation som huvudman.

2. Relation till andra styrdokument

Riktlinjerna har koppling till kommunens övergripande styrdokument inom kulturens verksamhet, kulturprogram och kulturplan.

3. Syfte

Kulturbidrag i form av verksamhetsstöd syftar till att ge förutsättningar för ett rikt och brett kulturliv inom kommunen där professionella verksamheter med långsiktiga verksamhetsmål får stöd i sitt kulturella utövande.

4. Mål och viljeinriktning

Målsättning med riktlinjer för kulturbidrag i form av verksamhetsstöd är att förenkla handläggning för förvaltningen genom tydliga bedömningsgrunder samt förtydliga för sökanden vilka villkor som gäller för att beviljas verksamhetsstöd. Målsättning med bidraget är att förenkla för professionella kulturutövare att kunna bedriva sin verksamhet och därmed möjliggöra för medborgare och besökare i Kungälv kommun att ta del av varierat, kvalitativt och brett kulturutbud.

5. Villkor

Verksamhetsstöd beviljas för ett år i taget och beviljat stöd ska redovisas i slutet av verksamhetsåret.

5.1 Bedömningskriterier

Samtliga kriterier nedan ska vara uppfyllda för att erhålla verksamhetsstöd.

- Huvudman ska vara juridisk person/organisation.
- Verksamhetsstöd lämnas endast till professionella utövare. Det innebär en person/grupp som genomgått konstnärlig högskoleutbildning, annan konstnärlig yrkesutbildning eller bedriver en dokumenterad konstnärlig yrkesverksamhet.
- Stöd beviljas endast till konstnärliga och kulturella verksamheter.
- Verksamheten ska äga rum i Kungälv kommun och vara tillgängliga för allmänheten.
- Verksamhetsstöd avser verksamhet som normalt sträcker sig över helt kalenderår, vilket innebär att verksamhet bedrivs över årets säsonger med möjlighet för naturliga uppehåll mellan produktioner.
- Årlig redovisning av beviljat stöd är en förutsättning för att beviljas fortsatt stöd vid ny ansökan

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Utöver nämnda kriterier görs en bedömning av ansökan utefter hur väl verksamheten bidrar till följande:

- Att nå nya målgrupper
- Ett varierat och kvalitativt utbud för barn och ungdomar
- Förnyelse av konstnärliga uttryck och/eller produktionsformer
- Kulturell mångfald både avseende genre, uttryck, tradition och ursprung.
- Att värna om lokala konstnärliga och kulturella traditioner

5.2 Begränsningar

- Offentligt finansierade institutioner, förvaltningar eller bolag beviljas inte stöd till egen verksamhet.
- Verksamheter som huvudsakligen syftar till utgivning av medier (film, böcker, tidskrifter, fonogram, hemsidor) och som har en vidare spridning utanför kommunen, beviljas inte stöd.
- Om verksamhet läggs ner eller om medel inte använts ska stödet återbetalas.
- Det förutsätts att lagar och förordningar följs i samband med de aktiviteter som verksamheten utför.

Uppfyller fler än en av de sökande kriterierna görs bedömning mellan ansökningarna gällande fördelning av ekonomiska medel. Bedömningen avser främst konstnärlig nivå och utveckling, ekonomisk och verksamhetsmässig utveckling samt kulturpolitisk angelägenhet. Vid bedömning läggs särskild vikt vid det sistnämnda för att uppfylla syftet med verksamhetsstödet, det vill säga att ge förutsättningar för ett rikt och brett kulturliv.

6. Ansökan

Ansökan ska inkomma till kommunen senast 1 september varje år och söks för kommande verksamhetsår.

Ansökan sker på kommunens hemsida.

Ansökan ska tydligt beskriva innehållet i verksamheten och beräkning av kostnader och intäkter. En rimlig egen- och intäktfinansiering bör eftersträvas.

Ansökan ska innehålla en beskrivning av hur verksamheten uppfyller de angivna bedömningskriterierna.

Verksamhetens stadgar ska bifogas ansökan.

7. Villkor för verksamhets som beviljats stöd

- Kungälv kommun ska meddelas om var och när verksamhetens aktiviteter äger rum, till exempel via pressmeddelanden och inbjudningar.
- Om verksamhet läggs ner eller om medel inte använts ska stödet återbetalas.
- I informationsmaterial om verksamheten ska det tydligt framgå att stöd har beviljats från Kungälv kommun. Logotype finns att hämta på kommunens hemsida.
- Redovisning av hur beviljat stöd har använts med utvärdering och ekonomisk utvärdering ska inkomma till Kungälv kommun. Information om redovisningen förmedlas i samband med beslut om beviljat verksamhetsstöd. Vid utebliven redovisning kan kommunen begära återbetalning. Utebliven redovisning påverkar även bedömningen av kommande ansökningar negativt.

8. Levandegöra

Dokumentet publiceras på kommunens hemsida.

9. Uppföljning

Styrdokumentets innehåll revideras vid behov, dock senast år 2027.

Sammanträdesprotokoll

Sammanträdesdatum

2023-10-03

Sida

9 (28)

§ 129/2023

Styrdokument - Riktlinjer för kulturbidrag i form verksamhetsstöd (Dnr KS2022/0272)

Sammanfattning

Enligt Kungälv's kommuns policy för styrdokument ska samtliga kommunens styrdokument revideras var fjärde år, det första året på ny mandatperiod. Förvaltningen har sett ett behov av att uppdatera riktlinjerna som behandlar kulturbidrag i form av verksamhetsstöd.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse Styrdokument - Riktlinjer för kulturbidrag i form verksamhetsstöd
Bilaga Riktlinjer för kulturbidrag i form av verksamhetsstöd i Kungälv's kommun
272456_3_1
Bilaga Riktlinjer kulturbidrag i form av verksamhetsstöd

Förslag till kommunstyrelsen

Riktlinjer för kulturbidrag i form av verksamhetsstöd antas

Expedieras till:
Kajsa Danesjö
Anna Byvald
För kännedom till:

**UTSKOTTET FÖR BILDNING OCH
LÄRANDE**

**KUNGÄLV'S
KOMMUN**

Justeras sign

Sammanträdesprotokoll

Sammanträdesdatum

2023-10-03

Sida

9 (28)

§ 129/2023

Styrdokument - Riktlinjer för kulturbidrag i form verksamhetsstöd (Dnr KS2022/0272)

Sammanfattning

Enligt Kungälv's kommuns policy för styrdokument ska samtliga kommunens styrdokument revideras var fjärde år, det första året på ny mandatperiod. Förvaltningen har sett ett behov av att uppdatera riktlinjerna som behandlar kulturbidrag i form av verksamhetsstöd.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse Styrdokument - Riktlinjer för kulturbidrag i form verksamhetsstöd
Bilaga Riktlinjer för kulturbidrag i form av verksamhetsstöd i Kungälv's kommun
272456_3_1
Bilaga Riktlinjer kulturbidrag i form av verksamhetsstöd

Förslag till kommunstyrelsen

Riktlinjer för kulturbidrag i form av verksamhetsstöd antas

Expedieras till:
Kajsa Danesjö
Anna Byvald
För kännedom till:

**UTSKOTTET FÖR BILDNING OCH
LÄRANDE**

**KUNGÄLV'S
KOMMUN**

Justeras sign

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Sid 1 (3)

Tjänsteskrivelse

Handläggarens namn
Kajsa Danesjö

2023-06-13

Regler för Kungälv kommuners priser och stipendier (Dnr KS2023/0954-2)

Sammanfattning

Under en ny mandatperiods första år ska alla kommunens styrdokument revideras. Regler för Kungälv kommuners priser och stipendier är beslutat av Kommunstyrelsen under hösten 2022 men det har uppmärksammats att ett stipendium saknas. Därför föreslår förvaltningen att även Regler för Kungälv kommuners priser och stipendier även ska omfatta Ungdomskulturstipendiet.

Juridisk bedömning

Att dela ut priser och stipendier regleras inte i speciallagstiftning. Ärendet faller in under kommunens kompetens då det är en kommunal angelägenhet enligt kap 2. 1-2 §§ kommunallagen (2017:725).

Förvaltningens bedömning

Under en ny mandatperiods första år ska alla kommunens styrdokument revideras enligt Policyn för styrdokument (KS2019/1577).

Regler för Kungälv kommuners priser och stipendier beslutades i Kommunstyrelsen 2022-10-19 och trädde i kraft 2023-01-01. Styrdokumentet reglerar kommunens Hållbarhetsstipendie, Idrottspris, Idrottsstipendie, Kulturpris och Kulturstipendie.

Det har uppmärksammats att Ungdomskulturstipendiet inte omfattas av nuvarande styrdokument. För att ha samtliga av kommunens priser och stipendier samlade i samma styrdokument föreslås nu även Ungdomskulturstipendiet att omfattas.

Ungdomskulturstipendiet delas ut till elev som utvecklat sin talang inom estetiska och humanistiska ämnesområden till exempel bild och form, medieämnen, språk och litteratur, teater, dans och musik.

Stipendiet ska gå till elev eller elever i avgångsklass på Mimers Hus gymnasium och stipendiesumman är 5 000 kronor.

Ungdomskulturstipendiet är inte nytt utan har funnits i många år, men reglerats i eget dokument. Förslag på förändring sedan tidigare dokument är att stipendiet nu endast kan delas mellan två elever. Tidigare kunde stipendiet delas mellan tre elever. Förändringen motiveras med att prissumman om 5 000 kronor ska kunna delas på ett jämnt sätt.

Ärendenivåer – bedömning utifrån kommunfullmäktiges strategiska mål eller kommunstyrelsens resultatmål

Ärendet bedöms relevant utefter kommunfullmäktiges strategiska mål ”att ge goda förutsättningar för livslångt lärande” samt ”att alla medborgare ska ha möjlighet att delta i ett rikt och aktivt kulturliv”.

Bedömning utifrån miljö, hållbarhet och mål i Agenda 2030

Förvaltningen bedömer att det finns en koppling till Mål 10 i Agenda 2030 som syftar till att minska ojämlikhet. Genom att lyfta kulturfrågorna kan det bidra till att skapa diskussion kring ojämlikhet och synliggöra klyftorna.

Bedömning utifrån politiska styrdokument

Ärendet har koppling till kommunens Kulturprogram. Programmet beskriver att kulturen ska engageras som kraft och resurs för en positiv samhällsutveckling, genom att skola och kulturen samarbetar i syfte att uppmuntra barn och ungdomar till aktivitet. Barn och unga nämns i Kulturprogrammet som ett värde att särskilt beakta i Kungälv's kommun.

Bedömning utifrån ett medborgar- och brukarperspektiv

Ungdomskulturstipendiet uppmärksammar en elev i avgångsklass från Mimers Hus gymnasium.

Att ungdomskulturstipendiet förs in i styrdokumentet Regler för Kungälv's kommuns priser och stipendier har ej påverkan i sig då stipendiet kommer hanteras på samma sätt som tidigare.

Bedömning utifrån ett medarbetarperspektiv.

Förvaltningen bedömer att ärendet inte har en påverkan utifrån ett medarbetarperspektiv.

Ekonomisk bedömning

Att Regler för Kungälv's kommuns priser och stipendier nu även omfattar ungdomskulturstipendiet innebär ingen ekonomisk påverkan. Tidigare stipendiesumma om 5 000 kronor kvarstår och rymms inom sektorns budget.

Förslag till kommunstyrelsen

De reviderade reglerna för Kungälv's kommuns priser och stipendier antas och ersätter tidigare styrdokument (KS2022/1644)

Matilda Skön
Verksamhetschef Kultur

Dennis Reinhold
Sektorchef bildning och lärande

Expedieras till:

För kännedom till: kajsa.danesjo@skola.kungalv.se

Regler för Kungälvvs kommuns priser och stipendier

Regler

Diarie-/dokumentnummer: KS2023/0954
Beslut: Kommunstyrelsen, **AAAAMMDD**
Beredande politiskt organ: Utskottet för Bildning och lärande
Ersätter tidigare beslut KS2022/1644
Giltighetstid: 2027-12-31
Dokumentansvarig: Verksamhetschef kultur
Senast uppdaterad av: Kajsa Danesjö

Innehållsförteckning

1. Inledning	3
2. Relation till andra styrdokument	3
3. Syfte	4
4. Mål och viljeinriktning	4
5. Villkor	4
5.a. Idrottsstipendiet.....	4
5.b. Idrottspriset	4
5.c. Kulturstipendiet.....	5
5.d. Kulturpris.....	5
5.e. Ungdomskulturstipendiet	5
5.f. Hållbarhetsstipendiet.....	5
6. Nominering	6
6.a. Idrottspriset och idrottsstipendiet	6
6.b. Kulturpriset och kulturstipendiet	6
6.c. Ungdomskulturstipendiet.....	6
6.d. Hållbarhetsstipendiet.....	6
7. Pris.....	7
8. Beslutsfattande	7
9. Levandegöra	7
10. Uppföljning.....	7

1. Inledning

Kungälv kommun delar årligen ut priser och stipendier för att uppmärksamma prestationer inom olika områden. Syftet är att inom idrotten, kulturen och hållbarhet belysa personer eller föreningarnas insatser.

2. Relation till andra styrdokument

Kulturstipendiet och kulturpriset har en koppling till Kulturprogrammet. Priset och stipendiet ligger i linje med de övergripande värden som beaktas i Kulturprogrammet.

Idrottspriset och Idrottsstipendiet bedöms ha kopplingar till flera styrdokument: Program social hållbarhet – ökat innanförskap, underliggande social översiktsplan och Idrottspolitiska programmet.

Program social hållbarhet – ökat innanförskap (KS2019/0202) är ett långsiktigt och visionärt dokument, med fokus på vad Kungälv kommun ska uppnå kring ökad social hållbarhet och innanförskap. Under områdena tidiga insatser och hälsa lyfts barn och ungdomars goda levnadsvanor och ökad fysisk aktivitet fram som särskilt prioriterat.

I underliggande social översiktsplan (KS2019/1500) sker olika konkretiseringar hur Kungälv kommun ska skapa ökade förutsättningar kring fysisk aktivitet bland barn och ungdomar.

Idrottspolitiska programmets (KS2018/1043) syfte är att utveckla idrotten genom samverkan mellan idrotten, kommunen och näringslivet. I det idrottspolitiska programmet sker förtydligande kring föreningslivet. Syftet är att detta ska: - bidra till en god och jämlik folkhälsa

- stimulera integration och minska utanförskap
- säkra Kungälv som en attraktiv kommun
- skapa en rolig, stimulerande och omväxlande fritid för alla

Kungälv kommun idrottspris- och idrottsstipendium överensstämmer med inriktningar social hållbarhet, social översiktsplan samt idrottspolitiska programmet.

Hållbarhetsstipendiet har framförallt en koppling till Vision 2040. I Vision 2040 anges det att *Kungälv har en tydlig miljöprofil och strävar efter ett långsiktigt hållbart samhälle innehållande de tre dimensionerna socialt, ekologiskt och ekonomiskt. Det innebär ett samhälle där levnadsvillkor och resursanvändning möter mänskliga behov utan att äventyra hållbarheten. (Vision 2040, s.4.)*

3. Syfte

Syftet med detta styrdokument är att samla samtliga priser och stipendier som Kungälv kommun delar ut. Syftet är att säkerställa en likvärdig och transparent hantering.

Idrottsstipendiet syftar till att uppmärksamma och premiera unga idrottsutövare, ungdomslag eller ungdomsledare.

Idrottspriset syftar till att uppmärksamma unika framgångsrika idrottsprestationer eller idrottsinsatser.

Kulturstipendium utdelas för visade lovande förutsättningar inom de områden som anges i inledningen.

Kulturpris utdelas till person eller grupp av personer för värdefulla insatser inom kulturella områden.

Ungdomskulturstipendiet ska ges till elev som haft en lovande utveckling under studietiden och utvecklat sin talang inom estetiska och humanistiska ämnesområden.

Hållbarhetsstipendiet är avsett att uppmuntra insatser som bidrar till en hållbar utveckling, lokalt eller globalt.

4. Mål och viljeinriktning

Målet med reglerna är att uppmärksamma personer och grupper som genomför eller har genomfört värdefulla insatser inom idrotten, kulturen och hållbarhet samt lyfta de som visar lovande förutsättningar inom samma områden.

Genom att det finns ett regelverk med villkor och nomineringsprocess säkras att de nominerade har samma villkor.

5. Villkor

5.a. Idrottsstipendiet

- Stipendiet kan delas ut till enskilda föreningar, lag eller personer, som ett erkännande för särskilda prestationer eller insatser.
- Stipendiet kan delas av flera stipendiater.
- Enskild förening ska vara verksam i Kungälv kommun.
- Enskild utövare/ledare ska vara mantalsskriven i Kungälv kommun.
- Stipendiaten ska vara aktiv i en idrott i enligt med Riksidrottsförbundets riktlinjer.
- Stipendiet kan delas ut till samma lag, ledare, utövare mer än en gång.
- Utskottet för bildning och lärande är stipendiejury och ska behandla inkomna nomineringar och besluta om stipendiegivning.

5.b. Idrottspriset

- Idrottspriset delas ut till enskilda föreningar eller personer som ett erkännande för insatsen/prestationen.
- Idrottspriset kan inte delas av flera pristagare.
- Enskild förening ska vara verksam i Kungälv kommun.

- Enskild idrottsutövare ska vara mantalsskriven alternativ född/upp vuxen i Kungälv kommun.
- Pristagaren ska vara aktiv i en idrott i enlighet med Riksidrottsförbundets riktlinjer.
- Priset kan delas ut till samma förening/person mer än en gång.
- Utskottet för bildning och lärande är stipendiejury och ska behandla inkomna nomineringar och besluta om stipendiegivning.
- Priset ger Kungälv kommun som ett extra bidrag till ett av pristagaren angett område inom barn- och ungdomsidrotten i Kungälv kommun.

5.c. Kulturstipendiet

- Berättigade att mottaga kulturstipendium är personer som är födda eller bosatta inom Kungälv Kommun eller på annat sätt ha nära anknytning till kommunen.
- Bedömningen ska det ses som en fördel om det i förslagen till stipendiat/stipendiater anges hur stipendiet skall användas för utveckling och förkovran inom respektive område.

5.d. Kulturpris

- Kulturpris utdelas till person eller grupp av personer för värdefulla insatser inom kulturella områden såsom litteratur, musik, bildkonst, fotokonst, konsthantverk, teater, dans, textilkonst, musei- eller utställningsverksamhet, lokalhistorisk forskning eller andra jämförbara områden
- Berättigade att mottaga kulturpris är personer som är födda eller bosatta inom Kungälv Kommun eller på annat sätt ha nära anknytning till kommunen.

5.e. Ungdomskulturstipendiet

- Delas ut till elev som utvecklat sin talang inom estetiska och humanistiska ämnesområden till exempel bild och form, medieämnen, språk och litteratur, teater, dans och musik.
- Stipendiet ska ges till elev, som haft en lovande utveckling under studietiden och som visat prov på möjligheter att bidra till kulturlivet.
- Stipendiet är avsett att användas för att underlätta elevernas möjligheter att ytterligare utveckla sin skapandeförmåga.
- Elev/elever ska gå på Mimers Hus gymnasium i avgångsklass.
- Stipendiet kan delas mellan två elever.
- Utdelningen sker i samband med skolavslutningen.

5.f. Hållbarhetsstipendiet

Stipendiet är avsett att uppmuntra insatser som bidrar till en hållbar utveckling, lokalt eller globalt. Begreppet hållbar utveckling har definierats av FN som en utveckling där vi får "ett samhälle som tillgodoser dagens behov utan att undergräva framtida generationers möjligheter att tillgodose sina behov". I miljöbalken definieras begreppet som att "nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö". Insatser för en hållbar utveckling kan göras inom bland annat följande områden: naturvård, biologisk mångfald, friluftsliv, renare luft, vatten och mark,

minskade avfallsmängder, källsortering, effektivare användning av energi, vatten och material, folkbildning inom området samt miljörelaterade folkhälso- eller sociala insatser.

Stipendiet skall delas ut till person som är bosatt och/eller verkar i kommunen eller på annat sätt har anknytning till kommunen. Stipendium kan även utdelas till företag eller organisationer som verkar i kommunen.

Stipendium utdelas för ett år i sänder och får tilldelas samma mottagare högst två år i följd.

Stipendiet kan delas upp på flera kandidater.

6. Nominering

Förvaltningen fastställer årligen vilka nomineringsperioder som ska gälla för respektive pris och stipendium.

6.a. Idrottspriset och idrottsstipendiet

Nominering till Idrottsstipendiet och Idrottspriset kan lämnas in av enskild person, ledare eller förening. Utskottet för bildning och lärande är stipendiejury och ska behandla inkomna nomineringar och besluta om stipendiegivning. Ledamot av stipendiejury har rätt att själv föreslå kandidater som denne anser att det finns berättigade sådana utanför kretsen av sökande. Den samlade UBL kan föreslå och utse stipendiat/-er efter förslagstiden har löpt ut.

Förslag ska vara inkomna före nomineringstidens utgång.

Förslag som inkommit efter förslagstidens utgång beaktas ej.

6.b. Kulturpriset och kulturstipendiet

Kulturpris kan ej sökas. Kulturpristagare utses av Utskottet för bildning och lärande (UBL) efter förslag från allmänheten, Kungälv kommuners kulturråd, ledamot i UBL eller från UBL själv.

Kulturstipendiat/-er utses av UBL efter inkomna förslag från ledamot, sökanden själv, Kungälv kommuners kulturråd eller på förslag från allmänheten. Förslag skall vara inkomna före förslagstidens utgång.

Det samlade UBL kan föreslå och utse stipendiat/-er efter förslagstiden har löpt ut.

Förslag inkomna efter förslagstidens utgång kan ej beaktas.

6.c. Ungdomskulturstipendiet

Ungdomskulturstipendiet kan ej sökas. Utskottet för bildning och lärande utser stipendiat/stipendiater efter förslag från lärare på Mimers Hus gymnasium.

6.d. Hållbarhetsstipendiet

Nominering till Hållbarhetsstipendiet kan lämnas in av enskild person, ledare eller förening. Utskottet för bildning och lärande är stipendiejury och ska behandla inkomna nomineringar och besluta om stipendiegivning. Det samlade UBL kan föreslå och utse stipendiat/-er efter förslagstidens har löpt ut.

Stipendieförslag som inkommit efter förslagstidens utgång beaktas ej.

7. Pris

Idrottstipendium och idrottspriset har en totalt prissumma på 10 000 kronor. För Idrottsstipendiet tillfaller summan (10 000 kronor) stipendiaten.

För Idrottspriset ger Kungälv kommun som ett extra bidrag (10 000 kronor) till ett av pristagaren angett område inom barn- och ungdomsidrotten i Kungälv kommun.

Kulturpriset utgörs av ett konstverk, speciellt utformat för ändamålet.

Kulturstipendiet om 10 000 kronor och kan i särskilda fall delas mellan högst tre mottagare.

Ungdomskulturstipendiet om 5 000 kronor kan delas på två stipendiater.

UBL utdelar hållbarhetsstipendiet, vilket utgår med belopp som kommunfullmäktige beviljar för ändamålet.

8. Beslutsfattande

UBL skall till protokollet kort motivera sina beslut.

Pris- och stipendieutdelning sker på den dag och tid som UBL fastställer.

Utdelning sker på sammanträde för kommunfullmäktige. Detta görs vid olika tillfällen för de olika priserna och stipendierna.

9. Levandegöra

Utskottet för bildning och lärande skall senast en månad före förslagstidens utgång på lämpligt sätt informera allmänheten om att stipendium kan föreslås eller sökas och pris föreslås till utskottet för bildning och lärande. Information ska finnas om respektive pris och stipendium på kommunens hemsida.

10. Uppföljning

Reglerna revideras senast under en ny mandatperiods första år, nästa gång 2027-12-31, om inte behov uppstår tidigare.

Regler för Kungälvvs kommuns priser och stipendier

Regler

Diarie-/dokumentnummer: KS2022/1644

Beslut: Kommunstyrelsen, 2022-10-19 §268

Beredande politiskt organ: Utskottet för Bildning och lärande

Ersätter tidigare beslut Kommunstyrelsen, 2007-03-04; KS2019/2024;

Giltighetstid: 2023-12-31

Dokumentansvarig: Fritidskonsulent

Senast uppdaterad av: Andreas Persson

Innehållsförteckning

1. Inledning	3
2. Relation till andra styrdokument	3
3. Syfte	4
4. Mål och viljeinriktning	4
5. Villkor	4
5.a. Idrottsstipendiet	4
5.b. Idrottspriset	4
5.c. Kulturstipendiet	5
5.d. Kulturpris	5
5.e. Hållbarhetsstipendiet	5
6. Nominering	5
6.a. Idrottspriset och idrottsstipendiet	6
6.b. Kulturpriset och kulturstipendiet	6
6.c. Hållbarhetsstipendiet	6
7. Pris	6
8. Beslutsfattande	7
9. Levandegöra	7
10. Uppföljning	7

1. Inledning

Kungälv kommun delar årligen ut priser och stipendier för att uppmärksamma prestationer inom olika områden. Syftet är att inom idrotten, kulturen och hållbarhet belysa personer eller föreningarnas insatser.

2. Relation till andra styrdokument

Kulturstipendiet och kulturpriset har en koppling till Kulturprogrammet. Priset och stipendiet ligger i linje med de övergripande värden som beaktas i Kulturprogrammet.

Idrottspriset och Idrottsstipendiet bedöms ha kopplingar till flera styrdokument: Program social hållbarhet – ökat innanförskap, underliggande social översiktsplan och Idrottspolitiska programmet.

Program social hållbarhet – ökat innanförskap (KS2019/0202) är ett långsiktigt och visionärt dokument, med fokus på vad Kungälv kommun ska uppnå kring ökad social hållbarhet och innanförskap. Under områdena tidiga insatser och hälsa lyfts barn och ungdomars goda levnadsvanor och ökad fysisk aktivitet fram som särskilt prioriterat.

I underliggande social översiktsplan (KS2019/1500) sker olika konkretiseringar hur Kungälv kommun ska skapa ökade förutsättningar kring fysisk aktivitet bland barn och ungdomar.

Idrottspolitiska programmets (KS2018/1043) syfte är att utveckla idrotten genom samverkan mellan idrotten, kommunen och näringslivet. I det idrottspolitiska programmet sker förtydligande kring föreningslivet. Syftet är att detta ska:

- bidra till en god och jämlik folkhälsa
- stimulera integration och minska utanförskap
- säkra Kungälv som en attraktiv kommun
- skapa en rolig, stimulerande och omväxlande fritid för alla

Kungälv kommun idrottspris- och idrottsstipendium överensstämmer med inriktningar social hållbarhet, social översiktsplan samt idrottspolitiska programmet.

Hållbarhetsstipendiet har framförallt en koppling till Vision 2040. I Vision 2040 anges det att *Kungälv har en tydlig miljöprofil och strävar efter ett långsiktigt hållbart samhälle innehållande de tre dimensionerna socialt, ekologiskt och ekonomiskt. Det innebär ett samhälle där levnadsvillkor och resursanvändning möter mänskliga behov utan att äventyra hållbarheten. (Vision 2040, s.4.)*

3. Syfte

Syftet med detta styrdokument är att samla samtliga priser och stipendier som Kungälv kommun delar ut. Syftet är att säkerställa en likvärdig och transparent hantering.

Idrottsstipendiet syftar till att uppmärksamma och premiera unga idrottsutövare, ungdomslag eller ungdomsledare.

Idrottspriset syftar till att uppmärksamma unika framgångsrika idrottsprestationer eller idrottsinsatser.

Kulturstipendium utdelas för visade lovande förutsättningar inom de områden som anges i inledningen.

Kulturpris utdelas till person eller grupp av personer för värdefulla insatser inom kulturella områden.

Hållbarhetsstipendiet är avsett att uppmuntra insatser som bidrar till en hållbar utveckling, lokalt eller globalt.

4. Mål och viljeinriktning

Målet med reglerna är att uppmärksamma personer och grupper som genomför eller har genomfört värdefulla insatser inom idrotten, kulturen och hållbarhet samt lyfta de som visar lovande förutsättningar inom samma områden.

Genom att det finns ett regelverk med villkor och nomineringsprocess säkras att de nominerade har samma villkor.

5. Villkor

5.a. Idrottsstipendiet

- Stipendiet kan delas ut till enskilda föreningar, lag eller personer, som ett erkännande för särskilda prestationer eller insatser.
- Stipendiet kan delas av flera stipendiater.
- Enskild förening ska vara verksam i Kungälv kommun.
- Enskild utövare/ledare ska vara mantalsskriven i Kungälv kommun.
- Stipendiaten ska vara aktiv i en idrott i enligt med Riksidrottsförbundets riktlinjer.
- Stipendiet kan delas ut till samma lag, ledare, utövare mer än en gång.
- Utskottet för bildning och lärande är stipendiejury och ska behandla inkomna nomineringar och besluta om stipendiegivning.

5.b. Idrottspriset

- Idrottspriset delas ut till enskilda föreningar eller personer som ett erkännande för insatsen/prestationen.
- Idrottspriset kan inte delas av flera pristagare.
- Enskild förening ska vara verksam i Kungälv kommun.
- Enskild idrottsutövare ska vara mantalsskriven alternativt född/uppvuxen i Kungälv kommun.

- Pristagaren ska vara aktiv i en idrott i enlighet med Riksidrottsförbundets riktlinjer.
- Priset kan delas ut till samma förening/person mer än en gång.
- Utskottet för bildning och lärande är stipendiejury och ska behandla inkomna nomineringar och besluta om stipendiegivning.
- Priset ger Kungälv kommun som ett extra bidrag till ett av pristagaren angett område inom barn- och ungdomsidrotten i Kungälv kommun.

5.c. Kulturstipendiet

- Berättigade att mottaga kulturstipendium är personer som är födda eller bosatta inom Kungälv Kommun eller på annat sätt ha nära anknytning till kommunen.
- bedömningen ska det ses som en fördel om det i förslagen till stipendiat/stipendiaterna anges hur stipendiet skall användas för utveckling och förkovran inom respektive område.

5.d. Kulturpris

Kulturpris utdelas till person eller grupp av personer för värdefulla insatser inom kulturella områden såsom litteratur, musik, bildkonst, fotokonst, konsthantverk, teater, dans, textilkonst, musei- eller utställningsverksamhet, lokalhistorisk forskning eller andra jämförbara områden

- Berättigade att mottaga kulturpris är personer som är födda eller bosatta inom Kungälv Kommun eller på annat sätt ha nära anknytning till kommunen.

5.e. Hållbarhetsstipendiet

Stipendiet är avsett att uppmuntra insatser som bidrar till en hållbar utveckling, lokalt eller globalt. Begreppet hållbar utveckling har definierats av FN som en utveckling där vi får "ett samhälle som tillgodoser dagens behov utan att undergräva framtida generationers möjligheter att tillgodose sina behov". I miljöbalken definieras begreppet som att "nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö". Insatser för en hållbar utveckling kan göras inom bland annat följande områden: naturvård, biologisk mångfald, friluftsliv, renare luft, vatten och mark, minskade avfallsmängder, källsortering, effektivare användning av energi, vatten och material, folkbildning inom området samt miljörelaterade folkhälso- eller sociala insatser.

Stipendiet skall delas ut till person som är bosatt och/eller verkar i kommunen eller på annat sätt har anknytning till kommunen. Stipendium kan även utdelas till företag eller organisationer som verkar i kommunen.

Stipendium utdelas för ett år i sänder och får tilldelas samma mottagare högst två år i följd.

Stipendiet kan delas upp på flera kandidater.

6. Nominering

Förvaltningen fastställer årligen vilka nomineringsperioder som ska gälla för respektive pris och stipendium.

6.a. Idrottspriset och idrottsstipendiet

Nominering till Idrottsstipendiet och Idrottspriset kan lämnas in av enskild person, ledare eller förening. Utskottet för bildning och lärande är stipendiejury och ska behandla inkomna nomineringar och besluta om stipendiegivning. Ledamot av stipendiejury har rätt att själv föreslå kandidater som denne anser att det finns berättigade sådana utanför kretsen av sökande. Den samlade UBL kan föreslå och utse stipendiat/-er efter förslagstiden har löpt ut.

Förslag ska vara inkomna före nomineringstidens utgång.

Förslag som inkommit efter förslagstidens utgång beaktas ej.

6.b. Kulturpriset och kulturstipendiet

Kulturpris kan ej sökas. Kulturpristagare utses av Utskottet för bildning och lärande (UBL) efter förslag från allmänheten, ledamot i UBL eller från UBL själv.

Kulturstipendiat/-er utses av UBL efter inkomna förslag från ledamot, sökanden själv eller på förslag från allmänheten. Förslag skall vara inkomna före förslagstidens utgång.

Det samlade UBL kan föreslå och utse stipendiat/-er efter förslagstiden har löpt ut.

Förslag inkomna efter förslagstidens utgång kan ej beaktas.

6.c. Hållbarhetsstipendiet

Nominering till Hållbarhetsstipendiet kan lämnas in av enskild person, ledare eller förening. Utskottet för bildning och lärande är stipendiejury och ska behandla inkomna nomineringar och besluta om stipendiegivning. Det samlade UBL kan föreslå och utse stipendiat/-er efter förslagstidens har löpt ut.

Stipendieförslag som inkommit efter förslagstidens utgång beaktas ej.

7. Pris

Idrottstipendium och idrottspriset har en totalt prissumma på 10 000 kronor.

För Idrottsstipendiet tillfaller summan (10 000 kronor) stipendiaten.

För Idrottspriset ger Kungälv's kommun som ett extra bidrag (10 000 kronor) till ett av pristagaren angett område inom barn- och ungdomsidrotten i Kungälv's kommun.

Kulturpriset utgörs av ett konstverk, speciellt utformat för ändamålet.

Kulturstipendiet om 10 000 kronor och kan i särskilda fall delas mellan högst tre mottagare.

UBL utdelar hållbarhetsstipendiet, vilket utgår med belopp som kommunfullmäktige beviljar för ändamålet.

8. Beslutsfattande

- UBL skall till protokollet kort motivera sina beslut.
- Pris- och stipendieutdelning sker på den dag och tid som UBL fastställer.
- Utdelning sker på sammanträde för kommunfullmäktige. Detta görs vid olika tillfällen för de olika priserna och stipendierna.

9. Levandegöra

Utskottet för bildning och lärande skall senast en månad före förslagstidens utgång på lämpligt sätt informera allmänheten om att stipendium kan föreslås eller sökas och pris föreslås till utskottet för bildning och lärande. Information ska finnas om respektive pris och stipendium på kommunens hemsida.

10. Uppföljning

Reglerna revideras senast under en ny mandatperiods första år, vid 2023-12-31

Sammanträdesprotokoll

Sammanträdesdatum

2023-10-03

Sida

14 (28)

§ 134/2023

Regler för Kungälvs kommuns priser och stipendier (Dnr KS2023/0954)

Sammanfattning

Under en ny mandatperiods första år ska alla kommunens styrdokument revideras. Regler för Kungälvs kommuns priser och stipendier är beslutat av Kommunstyrelsen under hösten 2022 men det har uppmärksammats att ett stipendium saknas. Därför föreslår förvaltningen att även Regler för Kungälvs kommuns priser och stipendier även ska omfatta Ungdomskulturstipendiet.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse Regler för Kungälvs kommuns priser och stipendier
Bilaga Reviderat dokument med GRÖNT för tillägg
Bilaga Nuvarande kungalvs-kommun-priser-och-stipendier-regler
Bilaga Reviderat dokument utan markeringar

Yrkande

Anna Vedin (M) och Patrik Ryberg (SD): Ett stycke läggs in i reglerna för Kungälvs kommuns priser och stipendier som ska begränsa vilka som inte kan få priserna/stipendierna. Dokumentet ska revideras innan det går upp till kommunstyrelsen.

Proposition

Ordföranden ställer proposition på yrkandet och finner att utskottet för bildning och lärande beslutar att anta yrkandet.

Omröstning begärs inte.

Förslag till kommunstyrelsen

De reviderade reglerna för Kungälvs kommuns priser och stipendier antas och ersätter tidigare styrdokument (KS2022/1644).

Beslut

Utskottet för bildning och lärande beslutar för egen del att ett stycke läggs in i reglerna för Kungälvs kommuns priser och stipendier som ska begränsa vilka som inte kan få priserna/stipendierna. Dokumentet ska revideras innan det går upp till kommunstyrelsen.

För kännedom till:

kajsa.danesjo@skola.kungalv.se

**UTSKOTTET FÖR BILDNING OCH
LÄRANDE**

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Justeras sign

Regler för Kungälv's kommun's priser och stipendier

Regler

Diarie-/dokumentnummer: KS2023/0954

Beslut: Kommunstyrelsen, **AAAAMMDD**

Beredande politiskt organ: Utskottet för Bildning och lärande

Ersätter tidigare beslut KS2022/1644

Giltighetstid: 2027-12-31

Dokumentansvarig: Verksamhetschef kultur

Senast uppdaterad av: Kajsa Danesjö

Innehållsförteckning

1. Inledning	3
2. Relation till andra styrdokument	3
3. Syfte	4
4. Mål och viljeinriktning	4
5. Villkor	4
5.a. Idrottsstipendiet.....	4
5.b. Idrottspriset	4
5.c. Kulturstipendiet.....	5
5.d. Kulturpris.....	5
5.e. Ungdomskulturstipendiet	5
5.f. Hållbarhetsstipendiet.....	5
6. Nominering	6
6.a. Idrottspriset och idrottsstipendiet	6
6.b. Kulturpriset och kulturstipendiet	6
6.c. Ungdomskulturstipendiet.....	6
6.d. Hållbarhetsstipendiet.....	6
7. Pris.....	7
8. Beslutsfattande	7
9. Begränsningar	7
10. Levandegöra	7
11. Uppföljning	7

1. Inledning

Kungälv kommun delar årligen ut priser och stipendier för att uppmärksamma prestationer inom olika områden. Syftet är att inom idrotten, kulturen och hållbarhet belysa personer eller föreningarnas insatser.

2. Relation till andra styrdokument

Kulturstipendiet och kulturpriset har en koppling till Kulturprogrammet. Priset och stipendiet ligger i linje med de övergripande värden som beaktas i Kulturprogrammet.

Idrottspriset och Idrottsstipendiet bedöms ha kopplingar till flera styrdokument: Program social hållbarhet – ökat innanförskap, underliggande social översiktsplan och Idrottspolitiska programmet.

Program social hållbarhet – ökat innanförskap (KS2019/0202) är ett långsiktigt och visionärt dokument, med fokus på vad Kungälv kommun ska uppnå kring ökad social hållbarhet och innanförskap. Under områdena tidiga insatser och hälsa lyfts barn och ungdomars goda levnadsvanor och ökad fysisk aktivitet fram som särskilt prioriterat.

I underliggande social översiktsplan (KS2019/1500) sker olika konkretiseringar hur Kungälv kommun ska skapa ökade förutsättningar kring fysisk aktivitet bland barn och ungdomar.

Idrottspolitiska programmets (KS2018/1043) syfte är att utveckla idrotten genom samverkan mellan idrotten, kommunen och näringslivet. I det idrottspolitiska programmet sker förtydligande kring föreningslivet. Syftet är att detta ska: - bidra till en god och jämlik folkhälsa

- stimulera integration och minska utanförskap
- säkra Kungälv som en attraktiv kommun
- skapa en rolig, stimulerande och omväxlande fritid för alla

Kungälv kommun idrottspris- och idrottsstipendium överensstämmer med inriktningar social hållbarhet, social översiktsplan samt idrottspolitiska programmet.

Hållbarhetsstipendiet har framförallt en koppling till Vision 2040. I Vision 2040 anges det att *Kungälv har en tydlig miljöprofil och strävar efter ett långsiktigt hållbart samhälle innehållande de tre dimensionerna socialt, ekologiskt och ekonomiskt. Det innebär ett samhälle där levnadsvillkor och resursanvändning möter mänskliga behov utan att äventyra hållbarheten. (Vision 2040, s.4.)*

3. Syfte

Syftet med detta styrdokument är att samla samtliga priser och stipendier som Kungälv kommun delar ut. Syftet är att säkerställa en likvärdig och transparent hantering.

Idrottsstipendiet syftar till att uppmärksamma och premiera unga idrottsutövare, ungdomslag eller ungdomsledare.

Idrottspriset syftar till att uppmärksamma unika framgångsrika idrottsprestationer eller idrottsinsatser.

Kulturstipendium utdelas för visade lovande förutsättningar inom de områden som anges i inledningen.

Kulturpris utdelas till person eller grupp av personer för värdefulla insatser inom kulturella områden.

Ungdomskulturstipendiet ska ges till elev som haft en lovande utveckling under studietiden och utvecklat sin talang inom estetiska och humanistiska ämnesområden.

Hållbarhetsstipendiet är avsett att uppmuntra insatser som bidrar till en hållbar utveckling, lokalt eller globalt.

4. Mål och viljeinriktning

Målet med reglerna är att uppmärksamma personer och grupper som genomför eller har genomfört värdefulla insatser inom idrotten, kulturen och hållbarhet samt lyfta de som visar lovande förutsättningar inom samma områden.

Genom att det finns ett regelverk med villkor och nomineringsprocess säkras att de nominerade har samma villkor.

5. Villkor

5.a. Idrottsstipendiet

- Stipendiet kan delas ut till enskilda föreningar, lag eller personer, som ett erkännande för särskilda prestationer eller insatser.
- Stipendiet kan delas av flera stipendiater.
- Enskild förening ska vara verksam i Kungälv kommun.
- Enskild utövare/ledare ska vara mantalsskriven i Kungälv kommun.
- Stipendiaten ska vara aktiv i en idrott i enligt med Riksidrottsförbundets riktlinjer.
- Stipendiet kan delas ut till samma lag, ledare, utövare mer än en gång.
- Utskottet för bildning och lärande är stipendiejury och ska behandla inkomna nomineringar och besluta om stipendiegivning.

5.b. Idrottspriset

- Idrottspriset delas ut till enskilda föreningar eller personer som ett erkännande för insatsen/prestationen.
- Idrottspriset kan inte delas av flera pristagare.
- Enskild förening ska vara verksam i Kungälv kommun.

- Enskild idrottsutövare ska vara mantalsskriven alternativ född/upp vuxen i Kungälv kommun.
- Pristagaren ska vara aktiv i en idrott i enlighet med Riksidrottsförbundets riktlinjer.
- Priset kan delas ut till samma förening/person mer än en gång.
- Utskottet för bildning och lärande är stipendiejury och ska behandla inkomna nomineringar och besluta om stipendiegivning.
- Priset ger Kungälv kommun som ett extra bidrag till ett av pristagaren angett område inom barn- och ungdomsidrotten i Kungälv kommun.

5.c. Kulturstipendiet

- Berättigade att motta kulturstipendium är personer som är födda eller bosatta inom Kungälv Kommun eller på annat sätt ha nära anknytning till kommunen.
- Bedömningen ska ses som en fördel om det i förslagen till stipendiat/stipendiater anges hur stipendiet skall användas för utveckling och förkovran inom respektive område.

5.d. Kulturpris

- Kulturpris utdelas till person eller grupp av personer för värdefulla insatser inom kulturella områden såsom litteratur, musik, bildkonst, fotokonst, konsthantverk, teater, dans, textilkonst, musei- eller utställningsverksamhet, lokalhistorisk forskning eller andra jämförbara områden
- Berättigade att motta kulturpris är personer som är födda eller bosatta inom Kungälv Kommun eller på annat sätt ha nära anknytning till kommunen.

5.e. Ungdomskulturstipendiet

- Delas ut till elev som utvecklat sin talang inom estetiska och humanistiska ämnesområden till exempel bild och form, medieämnen, språk och litteratur, teater, dans och musik.
- Stipendiet ska ges till elev, som haft en lovande utveckling under studietiden och som visat prov på möjligheter att bidra till kulturlivet.
- Stipendiet är avsett att användas för att underlätta elevernas möjligheter att ytterligare utveckla sin skapandeförmåga.
- Elev/elever ska gå på Mimers Hus gymnasium i avgångsklass.
- Stipendiet kan delas mellan två elever.
- Utdelningen sker i samband med skolavslutningen.

5.f. Hållbarhetsstipendiet

Stipendiet är avsett att uppmuntra insatser som bidrar till en hållbar utveckling, lokalt eller globalt. Begreppet hållbar utveckling har definierats av FN som en utveckling där vi får "ett samhälle som tillgodoser dagens behov utan att undergräva framtida generationers möjligheter att tillgodose sina behov". I miljöbalken definieras begreppet som att "nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö". Insatser för en hållbar utveckling kan göras inom bland annat följande områden: naturvård, biologisk mångfald, friluftsliv, renare luft, vatten och mark,

minskade avfallsmängder, källsortering, effektivare användning av energi, vatten och material, folkbildning inom området samt miljörelaterade folkhälso- eller sociala insatser.

Stipendiet skall delas ut till person som är bosatt och/eller verkar i kommunen eller på annat sätt har anknytning till kommunen. Stipendium kan även utdelas till företag eller organisationer som verkar i kommunen.

Stipendium utdelas för ett år i sänder och får tilldelas samma mottagare högst två år i följd.

Stipendiet kan delas upp på flera kandidater.

6. Nominering

Förvaltningen fastställer årligen vilka nomineringsperioder som ska gälla för respektive pris och stipendium.

6.a. Idrottspriset och idrottsstipendiet

Nominering till Idrottsstipendiet och Idrottspriset kan lämnas in av enskild person, ledare eller förening. Utskottet för bildning och lärande är stipendiejury och ska behandla inkomna nomineringar och besluta om stipendiegivning. Ledamot av stipendiejury har rätt att själv föreslå kandidater som denne anser att det finns berättigade sådana utanför kretsen av sökande. Den samlade UBL kan föreslå och utse stipendiat/-er efter förslagstiden har löpt ut.

Förslag ska vara inkomna före nomineringstidens utgång.

Förslag som inkommit efter förslagstidens utgång beaktas ej.

6.b. Kulturpriset och kulturstipendiet

Kulturpris kan ej sökas. Kulturpristagare utses av Utskottet för bildning och lärande (UBL) efter förslag från allmänheten, Kungälv kommun kulturråd, ledamot i UBL eller från UBL själv.

Kulturstipendiat/-er utses av UBL efter inkomna förslag från ledamot, sökanden själv, Kungälv kommun kulturråd eller på förslag från allmänheten. Förslag skall vara inkomna före förslagstidens utgång.

Det samlade UBL kan föreslå och utse stipendiat/-er efter förslagstiden har löpt ut.

Förslag inkomna efter förslagstidens utgång kan ej beaktas.

6.c. Ungdomskulturstipendiet

Ungdomskulturstipendiet kan ej sökas. Utskottet för bildning och lärande utser stipendiat/stipendiater efter förslag från lärare på Mimers Hus gymnasium.

6.d. Hållbarhetsstipendiet

Nominering till Hållbarhetsstipendiet kan lämnas in av enskild person, ledare eller förening. Utskottet för bildning och lärande är stipendiejury och ska behandla inkomna nomineringar och besluta om stipendiegivning. Det samlade UBL kan föreslå och utse stipendiat/-er efter förslagstidens har löpt ut.

Stipendieförslag som inkommit efter förslagstidens utgång beaktas ej.

7. Pris

Idrottstipendium och idrottspriset har en totalt prissumma på 10 000 kronor. För Idrottsstipendiet tillfaller summan (10 000 kronor) stipendiater.

För Idrottspriset ger Kungälv kommun som ett extra bidrag (10 000 kronor) till ett av pristagaren angett område inom barn- och ungdomsidrotten i Kungälv kommun.

Kulturpriset utgörs av ett konstverk, speciellt utformat för ändamålet.

Kulturstipendiet om 10 000 kronor och kan i särskilda fall delas mellan högst tre mottagare.

Ungdomskulturstipendiet om 5 000 kronor kan delas på två stipendiater.

UBL utdelar hållbarhetsstipendiet, vilket utgår med belopp som kommunfullmäktige beviljar för ändamålet.

8. Beslutsfattande

UBL skall till protokollet kort motivera sina beslut.

Pris- och stipendieutdelning sker på den dag och tid som UBL fastställer.

Utdelning sker på sammanträde för kommunfullmäktige. Detta görs vid olika tillfällen för de olika priserna och stipendierna.

9. Begränsningar

Följande är undantagna från möjligheten att söka pris/stipendium som omfattas av detta dokument.

- Ekonomiska, fackliga och övriga organisationer vars huvudsakliga intresse är att tillvarata medlemmars yrkesmässiga eller ekonomiska intressen.
- Förening som uppmuntrar till eller bejakar våld, rasism, extremism, droger eller på andra sätt brister i demokratiska värderingar.
- Politiska organisationer.

10. Levandegöra

Utskottet för bildning och lärande skall senast en månad före förslagstidens utgång på lämpligt sätt informera allmänheten om att stipendium kan föreslås eller sökas och pris föreslås till utskottet för bildning och lärande. Information ska finnas om respektive pris och stipendium på kommunens hemsida.

11. Uppföljning

Reglerna revideras senast under en ny mandatperiods första år, nästa gång 2027-12-31, om inte behov uppstår tidigare.

Sammanträdesprotokoll

Sammanträdesdatum

2023-10-03

Sida

14 (28)

§ 134/2023

Regler för Kungälvs kommuns priser och stipendier (Dnr KS2023/0954)

Sammanfattning

Under en ny mandatperiods första år ska alla kommunens styrdokument revideras. Regler för Kungälvs kommuns priser och stipendier är beslutat av Kommunstyrelsen under hösten 2022 men det har uppmärksammats att ett stipendium saknas. Därför föreslår förvaltningen att även Regler för Kungälvs kommuns priser och stipendier även ska omfatta Ungdomskulturstipendiet.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse Regler för Kungälvs kommuns priser och stipendier
Bilaga Reviderat dokument med GRÖNT för tillägg
Bilaga Nuvarande kungalvs-kommun-priser-och-stipendier-regler
Bilaga Reviderat dokument utan markeringar

Yrkande

Anna Vedin (M) och Patrik Ryberg (SD): Ett stycke läggs in i reglerna för Kungälvs kommuns priser och stipendier som ska begränsa vilka som inte kan få priserna/stipendierna. Dokumentet ska revideras innan det går upp till kommunstyrelsen.

Proposition

Ordföranden ställer proposition på yrkandet och finner att utskottet för bildning och lärande beslutar att anta yrkandet.

Omröstning begärs inte.

Förslag till kommunstyrelsen

De reviderade reglerna för Kungälvs kommuns priser och stipendier antas och ersätter tidigare styrdokument (KS2022/1644).

Beslut

Utskottet för bildning och lärande beslutar för egen del att ett stycke läggs in i reglerna för Kungälvs kommuns priser och stipendier som ska begränsa vilka som inte kan få priserna/stipendierna. Dokumentet ska revideras innan det går upp till kommunstyrelsen.

För kännedom till:

kajsa.danesjo@skola.kungalv.se

**UTSKOTTET FÖR BILDNING OCH
LÄRANDE**

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Justeras sign

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Sid 1 (2)

Tjänsteskrivelse

Handläggarens namn
Kajsa Danesjö

2023-08-24

Styrdokument – Plan för introduktionsprogram (Dnr KS2023/1843-3)

Sammanfattning

Utbildningen på ett introduktionsprogram i gymnasieskolan ska följa en plan som beslutas av huvudmannen. En tydlig plan ger goda förutsättningar för uppföljning, utvärdering och utveckling av verksamheten.

Enligt Kungälv kommuns policy för styrdokument ska kommunens styrdokument revideras under ny mandatperiods första år. Styrdokumenten är dessutom endast giltiga till 2023-12-31. En översyn har gjorts av kommunens befintliga plan för introduktionsprogram och mindre ändringar har utförts.

Förvaltningen föreslår att Plan för introduktionsprogram antas.

Juridisk bedömning

Introduktionsprogrammen har ingen nationell fastställd struktur och längd. Informationen i gymnasieförordningen om vad utbildningarna ska och får innehålla är kortfattad och översiktlig. Det är i stället huvudmannen som både har ansvaret och stora möjligheter att utforma utbildningarna utifrån lokala förutsättningar och efter analys av elevernas behov. Det är huvudmannen som ansvarar för att besluta om en plan för utbildning på introduktionsprogrammen. I planen beskriver huvudmannen den eller de utbildningar inom de olika introduktionsprogrammen som man erbjuder. Med hjälp av planen tydliggör huvudmannen målsättningen och viljeinriktningen för utbildningen på de olika introduktionsprogrammen genom att ange syfte, huvudsakligt innehåll och längd. Ovan enligt 17 kap. 7 § skollagen (2010:800).

Förvaltningens bedömning

Enligt Kungälv kommuns policy för styrdokument ska kommunens styrdokument revideras under ny mandatperiods första år. Styrdokumenten är dessutom endast giltiga till 2023-12-31. En översyn har gjorts av kommunens befintliga plan för introduktionsprogram och mindre ändringar har utförts.

Den främsta förändringen gäller simundervisning. Tidigare styrdokument slog fast att samtliga icke simkunniga elever ska erbjudas simundervisning. Ny skrivning är i linje med vad kommunen behöver erbjuda gällande simundervisning. Den nya skrivningen tydliggör att de elever som har grundskoleämnet Idrott och hälsa i sin individuella studieplan ska få undervisning i ämnet och ges förutsättningar att uppfylla de betygskriterier som minst ska vara uppfyllda i slutet av årskurs 9.

Om grundskoleämnet idrott och hälsa inte ingår i den individuella studieplanen för en elev på ett introduktionsprogram har skolan inte någon skyldighet att erbjuda simundervisning. För en elev på ett introduktionsprogram som läser en gymnasiekurs i idrott och hälsa gäller samma ämnesplan som för elever som läser kursen inom ramen för ett nationellt program.

Skrivningar som specificerar ämnen och program som erbjuds tagits bort och ersatts av mer generella skrivningar. Detta för att inte låsa oss till ett specifikt utbud utan kunna erbjuda de ämnen som behövs och program som efterfrågas.

I övrigt har ändringar gjorts för att planen ska vara i överensstämmande med hur verksamheten på introduktionsprogrammen på Mimers Hus bedrivs.

Ärendenivåer – bedömning utifrån kommunfullmäktiges strategiska mål eller kommunstyrelsens resultatmål

Ärendet har koppling till kommunfullmäktiges strategiska mål *att ge goda förutsättningar för livslångt lärande*.

Bedömning utifrån miljö, hållbarhet och mål i Agenda 2030

Ärendet har koppling till mål 4 i Agenda 2030: god utbildning för alla

Bedömning utifrån politiska styrdokument

Plan för introduktionsprogram har ingen direkt koppling till kommunens övriga styrdokument men är en förutsättning enligt skollagen för att bedriva programmet.

Bedömning utifrån ett medborgar- och brukarperspektiv

Plan för introduktionsprogram tydliggör för kommunens medborgare på vilket sätt kommunen erbjuder introduktionsprogram på Mimers Hus. Revideringen av planen som detta ärende berör har ingen påverkan på medborgare i sig.

Bedömning utifrån ett medarbetarperspektiv.

Revidering av planen har ingen påverkan ur medarbetarperspektiv.

Ekonomisk bedömning

Revidering av planen har ingen ekonomisk påverkan.

Förslag till kommunstyrelsen

Plan för introduktionsprogram antas

Amela Filipovic
Verksamhetschef gymnasium

Dennis Reinhold
Sektorchef bildning och lärande

Expedieras till: Kajsa Danesjö

För kännedom till:

Plan för introduktionsprogram

Diarienummer: KS2020/1118

Dokumentansvarig: Johanna Rydberg

Beredande politiskt organ: Kommunstyrelsen

Beslutad av: Verksamhetschef

KUNGÄLV
KOMMUN

Ersätter tidigare beslut: KS2019/1178-1

Datum för beslut: 2020-06-23

Giltighetstid: 2023-12-31

Handläggare: Johanna Rydberg

Innehållsförteckning

1. Inledning	5
2. Relation till andra styrdokument	5
3. Syfte	5
4. Mål och viljeinriktning	5
5. Allmänt om introduktionsprogram	5
Syfte	5
Mål	5
Studier	6
Studiehandledning på modersmål	6
Simundervisning	6
Antagning	6
Individuell studieplan	6
6. Dokument efter introduktionsprogram	7
Nytt slutbetyg från grundskolan	7
Skriftlig bedömning	7
Gymnasieintyg	7
Studiebevis	7

7. De olika introduktionsprogrammen	7
Individuellt alternativ (IMIND)	7
Behörighet	7
Syfte	8
Utbildningens inriktning	8
Struktur och upplägg	8
Innehåll	8
Längd	9
Uppföljning av elevens utbildning och längd	9
Programinriktat val	9
Behörighet	9
Syfte	9
Struktur och upplägg	9
Innehåll	9
Längd	10
Uppföljning av elevens utbildning och längd	10
.....	10
Språkintröduktion (IMSPR).....	10
Behörighet	10
Syfte	10
Före utbildningens start	10
Utbildningens inriktning	11

Struktur och upplägg	11
Innehåll	11
Längd	11
Uppföljning av elevens utbildning och längd	11
Yrkesintroduktion (IMYRK)	11
Behörighet	12
Syfte	12
Utbildningens inriktning	12
Struktur och upplägg	12
Innehåll	12
Längd	12
Uppföljning av elevens utbildning och längd	12
8. Levandegöra	13
9. Uppföljning	13

1. Inledning

Av 17 kap. 7 § skollagen (2010:800) framgår att introduktionsprogram ska följa en plan för utbildningen som beslutas av huvudmannen. Planen ska innehålla utbildningens syfte, huvudsakliga innehåll och längd. För varje elev ska det upprättas en individuell studieplan.

Introduktionsprogrammen vänder sig till elever som inte uppnått behörighet till nationella program i gymnasieskolan. Eleven har rätt att söka till ett introduktionsprogram fram till och med det första kalenderhalvåret det år eleven fyller 20 år. De olika introduktionsprogrammen har olika behörighetskrav, innehåll och syften. Programmen har sin grund i en tydlig individualisering, där studierna är flexibelt organiserade utifrån elevens kunskapsutveckling, förutsättningar samt behov, så att elevens mål med utbildningen kan nås.

Planen omfattar introduktionsprogrammen på Mimers Hus gymnasium. Följande inriktningar erbjuds på skolan:

1. Individuellt alternativ
2. Programinriktat val
3. Språkintröduktion
4. Yrkesintröduktion

2. Relation till andra styrdokument

Planen för introduktionsprogram har ingen direkt koppling till kommunens styrdokument.

3. Syfte

Syftet med planen är att huvudmannen ska tydliggöra målsättningen och viljeinriktningen för programmen.

4. Mål och viljeinriktning

Målet med planen är att skapa förutsättningar för uppföljning, utvärdering och utveckling av introduktionsprogrammen.

5. Allmänt om introduktionsprogram

Syfte

Utbildningen syftar till förberedelse till nationellt program, annat introduktionsprogram, annan utbildning eller arbetsmarknaden.

Mål

Kungälv kommun ska erbjuda ett introduktionsprogram med bredd och flexibilitet för att främja en så snabb genomströmning som möjligt.

Utbildningen ska utgå från elevens förkunskaper, behov och val.

Studie- och yrkesvägledningen samt samverkan mellan grundskola och gymnasieskola ska vara viktiga förutsättningar för varje elevs utbildning.

Studier

Utbildningen på introduktionsprogrammen ska som huvudregel ha samma omfattning som de nationella programmen, det vill säga den ska motsvara heltidsstudier. Utbildningen kan göras mindre omfattande om eleven och elevens vårdnadshavare önskar det och huvudmannen anser att det är förenligt med utbildningens syfte.

Utbildningen bedrivs som skolförlagd, som praktik, eller som arbetsplatsförlagt utbildning; APL eller lärlingsliknande former. Utbildningen består av grundskolekurser, kurser från gymnasiets nationella program, utifrån elevens behov och intressen och kan även innehålla insatser som är gynnsamma för elevens kunskapsutveckling.

Studiehandledning på modersmål

En elev som inte klarar att följa undervisningen på svenska har rätt till stöd i form av studiehandledning på modersmål, om eleven riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås i ett eller flera ämnen. Samtliga elever på språkintröduktion erbjuds studiehandledning på modersmål och övriga elever på introduktionsprogrammet erbjuds studiehandledning på modersmål vid behov.

Simundervisning

En elev som inte kan simma erbjuds simundervisning med målet att lära sig simma. Eleverna ska också få kunskaper om risker och säkerhet genom undervisningen. Samtliga elever på introduktionsprogrammet erbjuds simundervisning. På språkintröduktion genomförs simtest initialt på terminen.

Alla elever ska ha en individuell studieplan. Om grundskoleämnet idrott och hälsa ingår i en elevs individuella studieplan ska eleven få undervisning i ämnet och ges förutsättningar att uppfylla de betygsriterier som minst ska vara uppfyllda i slutet av årskurs 9.

Om grundskoleämnet idrott och hälsa inte ingår i den individuella studieplanen för en elev på ett introduktionsprogram har skolan inte någon skyldighet att erbjuda simundervisning. För en elev på ett introduktionsprogram som läser en gymnasiekurs i idrott och hälsa gäller samma ämnesplan som för elever som läser kursen inom ramen för ett nationellt program.

Antagning

För introduktionsprogram som är sökbara; yrkesintroduktion som anordnas för grupp och programinriktat val som anordnas för grupp, sker antagningen genom betyg. För övriga introduktionsprogram sker antagning genom att eleven lämnar en intresseanmälan till introduktionsprogram. Intresseanmälan görs via Gymnasieantagningssystemet Indra. Antagningsbesked lämnas av Göteborgsregionens gemensamma antagningsorganisation.

Individuell studieplan

En individuell studieplan upprättas tillsammans med eleven vid utbildningens start, dock senast en månad efter elevens utbildningsstart. Utbildningen ska vara anpassad efter elevens behov, intressen och förutsättningar. Planen ska utgå från ett helhetstänkande och samverka med andra berörda instanser är önskvärt vid upprättande av planen. Uppföljning och utvärdering av den individuella studieplanen ska

göras minst en gång per termin för att säkerställa att planen alltid är aktuell. Om eleven och elevens vårdnadshavare för elev under 18 år, har medgett att planen ändras, har eleven rätt att fullfölja utbildningen enligt den ändrade planen.

Av 1 kap. 7 § gymnasieförordningen framgår att planen ska innehålla:

- Utbildningens mål och längd
- Studieväg
- Vilka kurser eleven ska läsa
- Arbetsplatsförlagt lärande (APL) eller praktik när det ingår i utbildningen
- Andra insatser som är gynnsamma för elevens kunskapsutveckling
- Delar av kurser, annan yrkesutbildning, praktik och andra insatser som är gynnsamma för elevens kunskapsutveckling

6. Dokument efter introduktionsprogram

Eleverna kan inte få en examen från ett introduktionsprogram.

Nytt slutbetyg från grundskolan

Av 11 § 8 kap. gymnasieförordningen (2010:2039) framgår att en elev som genom studier i gymnasieskolan har fått betyg i ett av grundskolans ämnen har rätt att få ett nytt slutbetyg från grundskolan. Rektorn i gymnasieskolan utfärdar det nya slutbetyget.

Skriftlig bedömning

Av 11 kap. 20 § gymnasieförordningen (2010:2039) framgår att en elev som inom ramen för ett introduktionsprogram läst grundskoleämnen utan att få godkänt betyg ska få en skriftlig bedömning av sin kunskapsutveckling i varje sådant ämne. Detsamma gäller om eleven läst kurser i gymnasieämnen utan att få godkänt betyg.

Sammanställning

En elev som avbryter sin utbildning på ett introduktionsprogram, inte fullföljer utbildningen enligt sin individuella studieplan, övergår till ett annat introduktionsprogram eller ett nationellt program ska få en sammanställning av vilka delar i utbildningen eleven har fullföljt jämfört med sin individuella studieplan. Rektor ansvarar för att sammanställningen upprättas.

Gymnasieintyg

Elever som uppfyller kraven för gymnasieexamen ska få ett examensbevis. Det sker när eleven avslutat ett nationellt program och fått betyg i alla kurser på det gymnasiearbete som ingår i elevens individuella studieplan. Gymnasieexamen ska innehålla: Vilka grundskoleämnen eleven läst

- Vilka gymnasiekurser eleven läst och hur många gymnasiepoäng som varje kurs har omfattat
- Vilket betyg eleven har fått i varje ämne och på varje kurs
- En skriftlig bedömning av elevens kunskapsutveckling om betyg inte har kunnat sättas
- Dokumentation av yrkeskunskaper för elev som gått yrkesintroduktion
- Betyg alternativt intyg från arbetsplatsförlagt lärande och/eller praktik

Studiebevis

Av 8 kap. 12 § gymnasieförordningen (2010:2039) framgår att en elev som efter en eller flera kurser eller gymnasiearbetet har fått beslut om betyg som innebär att betyg inte kunnat sättas enligt 15 kap. 27 §

skollagen (2010:800) eller annars inte uppfyller kraven för gymnasieexamen istället ska få studiebevis utfärdas.

7. De olika introduktionsprogrammen

Individuellt alternativ (IMIND) (IMA)

Hemkommunen ansvarar för att alla behöriga ungdomar i hemkommunen erbjuds individuellt alternativ. Hemkommunen erbjuder utbildning i individuellt alternativ på Mimers Hus gymnasium. Om det finns särskilda skäl kan utbildningen erbjudas utanför kommunen.

Behörighet

Individuellt alternativ står öppet för ungdomar som inte har de betyg som krävs för behörighet till yrkesprogram. Om huvudmannen finner att det finns synnerliga skäl får ungdomar som uppfyller behörighetskraven för ett yrkesprogram tas emot till individuellt alternativ. Elever från grundsärskolan kan om de vill och huvudmannen bedömer att eleven klarar utbildningen erbjudas individuellt alternativ. Utbildningen står inte öppet för ungdomar som ska erbjudas språkintröduktion.

Syfte

Syftet med individuellt alternativ är att eleverna ska gå vidare till yrkesintroduktion, annan utbildning eller arbete.

För varje elev ska det upprättas en individuell studieplan. Den individuella studieplanen är viktigt för att kunna planera och kontinuerligt följa upp elevens kunskapsutveckling. Det är i studieplanen som utbildningen innehåll konkretiseras och tydliggörs med utgångspunkt i elevens behov och förutsättningar.

Före utbildningsstart

Mimers Hus gymnasium tar emot elever som är intresserade av att börja individuellt alternativ under en specifik dag i maj. Inför dagen kan eleven boka in sig själv eller skolan boka in eleven eller annan viktig person för överlämning. Syftet med mötet är att tidigt skapa en trygg och bra relation till blivande elever och inleda ett samtal om elevens mål med sin gymnasieutbildning. Överlämningar mellan avlämnande grundskola och gymnasieskola sker under vårterminen med syfte att på ett så bra sätt som möjligt möta eleven.

Utbildningens inriktning

Individuellt alternativ vänder sig till ungdomar med stora kunskapsluckor och bristande skolmotivation eller till ungdomar som vill ha en mer allmänt inriktad utbildning som förberedelse för annan utbildning.

Individuellt alternativ erbjuder en anpassad utbildning avseende studietakt, omfattning och innehåll. Utbildningen utgår från elevernas förutsättningar och behov.

Utbildningen innehåller grundskoleämnen om eleven saknar godkända betyg i. **De grundskoleämnen som erbjuds är bild, biolog, engelska, fysik, geografi, hem-och konsumentkunskap, historia, idrott, kemi, matematematik, modersmål, musik, religion, samhällskunskap, svenska, svenska som andraspråk och teknik.** **De grundskoleämnen som erbjuds är svenska, svenska som andraspråk, engelska, matematik samt ett antal naturorienterande- och samhällsorienterade ämnen.** Utbildningen kan även innehålla hela eller delar av gymnasiekurser.

Struktur och upplägg

Individuellt alternativ utformas för enskild elev. Utbildningen organiseras så att de antagna eleverna bildar en klass. Mimers Hus gymnasium erbjuder två olika upplägg för individuellt alternativ. Utbildningen utgår från elevens behov och förutsättningar. Båda uppläggen kan innehålla så väl grundskoleämnena mot behörighet, gymnasiekurser, praktik eller andra insatser som är viktiga för elevens kunskapsutveckling. Mimers Hus gymnasium erbjuder följande alternativ på individuellt alternativ:

Alternativ 1: Skolan erbjuder undervisning i ett mindre sammanhang med ett färre antal vuxna, hög grad av insatser gynnsamma för elevens fortsatta kunskapsutveckling. Utbildningen kan innehålla kurser från grundskolan, men även gymnasiegemensamma ämnen och/eller karaktärsämnen. Praktik kan även ingå i utbildningen.

Alternativ 2: Skolen erbjuder ett större antal kurser i högre tempo samt kurser inom så väl grundskoleämnena som i gymnasiekurserna svenska, engelska och matematik.

Innehåll

Innehållet i elevens utbildning styrs av elevens mål och förutsättningar med sin utbildning. Utbildningen får innehålla grundskoleämnena som eleven saknar godkända betyg i och hela eller delar av kurser i karaktärsämnen och i gymnasiegemensamma ämnen. Även andra insatser som är gynnsamma för elevens kunskapsutveckling eller praktik får ingå i utbildningen. Utbildningen går också att läsa under lärlingsliknande former där minst 50 procent av utbildningen äger rum på en arbetsplats.

Längd

Längden på är ett till **fyra tre** år och avgörs av varje elevs individuella förutsättningar och mål. Längden på utbildningen framgår av elevens individuella studieplan.

Uppföljning av elevens utbildning och längd

Elevens studier och studietakt följs upp i elevens individuella studieplan. Eleven har en egen mentor. Mentor, elev och vårdnadshavare upprättar den individuella studieplanen i samband med elevens inskrivningssamtal. Uppföljning av den individuella studieplanen sker i samband med utvecklingssamtalen som äger rum en gång per termin. Förändringar av den individuella studieplanen sker vid behov och i samråd med elev och vårdnadshavare för minderåriga elever.

Programinriktat val (IMV)

Utbildningen kan erbjudas både för en grupp elever och för enskild elev. Hemkommunen ansvarar för att alla behöriga ungdomar i hemkommunen erbjuds programinriktat val. Kungälv kommun gör det dels genom anordnade av programinriktat val utformad för enskild på Mimers Hus gymnasium, dels genom samverkansavtal för gruppbaseade utbildningar inom Göteborgsregionen. Programinriktat val kan inriktas åt både yrkesförberedande program och högskoleförberedande program.

Behörighet

Programinriktat val riktar sig till ungdomar som inte har alla de godkända betyg som krävs för behörighet till ett nationellt program, men från grundskolan har godkända betyg i svenska eller svenska som andraspråk och:

- I engelska eller matematik samt i minst fyra andra ämnen, eller
- I engelska och matematik samt i minst tre andra ämnen.

Syfte

Syftet med programinriktat val är att eleven ska få en utbildning som är inriktad mot ett visst nationellt program och att eleven så snart som möjligt ska bli behörig samt antagen till ett nationellt program.

Utbildningens inriktning

Utbildningen är under läsåret 2019/2020 inriktad mot barn-och fritidsprogrammet, bygg-och anläggnings- programmet, el-och energiprogrammet, estetiska programmet, fordon-och transportprogrammet, industritekniska programmet, restaurang-och livsmedelsprogrammet, samhällsvetenskapsprogrammet och vård-och omsorgsprogrammet.

Utbildningen kan erbjudas både för grupp och enskild. Beslut om utbildningsutbud fattas inför varje läsår.

Struktur och upplägg

Utbildningen organiseras så att de antagna eleverna studerar integrerat i klass med elever på nationellt program och bildar tillsammans med dem en klass. Utöver deltagande i undervisning på nationellt program läser eleven ämnen för att nå behörighet. Eleven deltar i undervisningen på ett sådant sätt att eleven senast vid läsårets slut når behörighet till det nationella programmet. Är eleven klar tidigare skrivs eleven över på det nationella programmet så snart behörighet nås.

Innehåll

Eleverna läser integrerat med eleverna på nationellt program med undantag från de ämnen som eleven inte är behörig i. Utbildningen innehåller de gymnasiegemensamma och de karaktärsämnen som ingår i gymnasieskolans nationella program förutom det eller de grundskoleämnen som eleven ej är behörig i. I det ordinarie utbudet av grundskolekurser ingår matematik och engelska. Utifrån elevernas behov av behörighet, förmåga och motivation erbjuds eleverna att läsa fler grundskoleämnen. Studiehjälp och studiehandledning erbjuds om eleven har behov av det. Arbetsplatsförlagt lärande ingår när det förekommer kurser på de nationella programmen. Även praktik är ett ordinarie inslag i utbildningen.

Längd

Eleven förväntas bli godkänd i de grundskoleämnen som krävs för att kunna antas till nationellt program under första läsåret. Om en elev efter den planerade tiden inte uppnått utbildningens mål att bli godkänd i de grundskoleämnen som krävs för behörighet till nationellt program, genomförs ett uppföljande samtal med elev och vårdnadshavare kring tänkbara orsaker. Samtalet syftar till att föreslå att om eleven ska söka sig till ett annat introduktionsprogram. Om det finns utrymme och bedöms vara gynnsamt kan eleven studera mer än ett år på programmet. Längden på programinriktat val kan högst vara tre år.

Uppföljning av elevens utbildning och längd

Elevens studier och studietakt följs upp i elevens individuella studieplan. **Eleven har två mentorer, en huvudmentor på introduktionsprogrammet som säkerställer att det upprättas en individuell studieplan och en mentor på det nationella programmet. Eleven har en mentor på det nationella programmet som säkerställer att det upprättas en individuell studieplan och en kontaktperson på introduktionsprogrammet.** Mentor, elev och vårdnadshavare upprättar den individuella studieplanen i samband med elevens inskrivningssamtal. Uppföljning av den individuella studieplanen sker i samband

med utvecklingssamtalen som äger rum en gång per termin. **Huvudmentor är den som samordnar utvecklingssamtalen, men mentorn på det nationella programmet håller oftast i samtalet. Mentor är den som samordnar och håller i utvecklingssamtalen.** Förändringar av den individuella studieplanen sker vid behov och i samråd med elev och vårdnadshavare för minderåriga elever.

Språkintröduktion (IMSPR) (IMS)

Behörighet

Hemkommunen ansvarar för att alla behöriga ungdomar i hemkommunen erbjuds språkintröduktion. Språkintröduktion står öppen för nyanlända ungdomar som inte har de godkända betyg som krävs för behörighet till ett yrkesprogram och som behöver en utbildning där tyngdpunkten ligger på svenska språket. Om det finns särskilda skäl får även andra elever gå språkintröduktion.

Syfte

Syftet med språkintröduktion är att ge nyanlända ungdomar en utbildning med tyngdpunkt i det svenska språket, vilket gör det möjligt för dem att gå vidare i gymnasieskolan eller till annan utbildning.

Före utbildningens start

Nyanländ elev

Nyanlända ungdomar som kommer till kommunen träffar integrationssamordnare och skolsköterska på flerspråksenheten, Välkomsten. Nyanlända ungdomar har ett mottagningsmöte med Flerspråksenheten och träffar även skolsköterska. Därefter genomför samordnare på Mimers Hus gymnasium språkintröduktion, en kartläggning av elevens kunskaper. Kartläggningen innehåller informationsinhämtning kring elevens skolbakgrund samt språklig nivå utifrån Skolverkets kartläggningsmaterial samt en enklare kartläggning i matematik och engelska. Kartläggningen utgör grunden för elevens fortsatta placering.

Elev som kommer från grundskolan

Samordnare på språkintröduktion samverkar med grundskolorna i kommunen. **Elever bjuds in till gymnasieskolan för att skugga, det vill säga följa verksamheten under vårterminen. Elever bjuds in till gymnasieskolan för att besöka och följa verksamheten under en dag**

Vid överlämning från grundskolan till gymnasiet överlämnar grundskolans svenska som andraspråkslärare elevernas kunskapsnivå **utifrån bedömningsmaterialet Bygga Svenska.** Detta underlag tillsammans med samordnares samtal med elev utgör underlag för placering. Då eleven har betyg från grundskolan följer dessa med till den individuella studieplanen.

Utbildningens inriktning

Språkintröduktion innehåller undervisning i grundskoleämnena svenska eller svenska som andraspråk. I övrigt utformas språkintröduktion utifrån en bedömning av elevens språkkunskaper, ämnen och kurser som eleven behöver för sin fortsatta utbildning. Målet med inriktningen är att eleverna så fort som möjligt ska bygga vidare på sina kunskaper i skolans övriga ämnen och därmed komma vidare i skolsystemet så snart som möjligt.

Struktur och upplägg

Utbildningen på språkintröduktion bedrivs som heltidsstudier med minst 23 undervisningstimmar i veckan om inte annat anges i elevens studieplan. I utbildningen får både praktik samt annan verksamhet som är gynnsam för elevens utveckling, ingå.

Språkintröduktion utgår från de pedagogiska intentionerna i **bedömningsmaterialet Bygga Svenska kursplanen för Svenska som andraspråk** som handlar om språkutveckling utifrån att tala, läsa, skriva

och lyssna. Utbildning utformas för en enskild elev, där elevens individuella studieplan styr innehållet i studierna. Beroende på elevens förutsättningar och möjligheter placeras eleven i en klass. Klasserna finns på tre olika nivåer: Bas, Fas 1 samt Fortsättning basnivåer: Bas 1-3.

Elever som har en gynnsam utveckling i svenska och som har stor erfarenhet av studier i sin tidigare skolgång, i olika ämnen, kan få fortsätta sina studier inom IM på Individuellt alternativ.

Innehåll

Utbildningen på språkintröduktion omfattar huvudsakligen grundskoleämnet svenska som andraspråk.

Bas: I bas-klassen erbjuds svenska som andraspråk, engelska, matematik, bild eller musik, idrott och hälsa, samhällsorienterade och naturorienterade ämnen samt modersmål.

Fas 1: I fas 1 erbjuds svenska som andraspråk, engelska, matematik, bild eller musik, idrott och hälsa, samhällsorienterade och naturorienterade ämnen samt modersmål.

Fortsättning: I fortsättningsklassen erbjuds svenska som andraspråk, engelska, matematik, bild eller musik, idrott och hälsa, två samhällsorienterade ämnen per år, två naturorienterade ämnen per år samt modersmål. Innehåller också ofta gymnasiekurser utifrån elevens behov och möjligheter.

I de tre basklasserna erbjuds svenska som andraspråk, engelska, matematik, bild eller musik, idrott och hälsa, samhällsorienterade och naturorienterade ämnen samt modersmål. Hur många lektionspass eleverna har i de olika ämnena varierar beroende av hur länge eleven har varit i skolan i Sverige, eller hur långt hen har nått i utvecklingen av svenska. Elever som bedöms behöva få en djupare kunskap om basen i svenska, får fler lektionspass i svenska. Därmed har nybörjargruppen mer svenska än övriga grupper.

Utbildningen på Språkintröduktion innehåller också ofta gymnasiekurser utifrån elevens behov och möjligheter. Beroende på elevens språkkunskaper och möjligheter erbjuds eleven i första hand grundskoleämnena engelska, matematik, bild eller musik, modersmål, samhällsorienterade och naturorienterade ämnen. På längre sikt erbjuds eleven att läsa upp till 13 grundskoleämnena. Beroende på elevens betyg erbjuds eleven möjlighet att läsa gymnasieämnena engelska, matematik, moderna språk, eller annan gymnasiekurs som kan vara gynnsam för elevens fortsatta studier. Eleven har tillgång till studiehandledning på modersmål.

Längd

Längden på utbildningen är ett till fyra år. Utbildningens längd beror på varje elevs individuella förutsättningar och mål, vilket kan innebära att eleverna behöver olika lång tid på programmet.

Uppföljning av elevens utbildning och längd

Elevens studier och studietakt följs upp i elevens individuella studieplan. Eleven har en egen mentor. Mentor, elev och vårdnadshavare upprättar den individuella studieplanen i samband med elevens inskrivningssamtal. Uppföljning av den individuella studieplanen sker i samband med utvecklingssamtalen som äger rum en gång per termin. Förändringar av den individuella studieplanen sker vid behov och i samråd med elev och vårdnadshavare för minderåriga elever. Elevens språkliga progression följs upp genom **bedömningsstödet Bygga Svenska** test i svenska som genomförs två gånger per år. Dessa test ligger även till grund för nivågrupperingen av eleverna i olika Basgrupper.

Yrkesintroduktion (IMYRK) (IMY)

Utbildningen kan erbjudas både för grupp och för enskild. Hemkommunen ansvarar för att alla behöriga ungdomar i hemkommunen erbjuds yrkesintroduktion. **Kungälvs kommun gör det dels genom anordnade av yrkesintroduktion utformad för grupp med olika inriktningar, dels för enskild på fordon- och transportprogrammet och dels genom samverkansavtal med Göteborgsregionen. Läsåret 2019/2020 erbjuds yrkesintroduktion utformad för grupp på vård- och omsorgsprogrammet, fordon- och transportprogrammet, restaurang och livsmedelsprogrammet samt industritekniska programmet. Kungälvs kommun gör det dels genom yrkesintroduktion utformad för grupp med olika inriktningar, dels för enskild och även genom samverkansavtal med Göteborgsregionen.**

Behörighet

Yrkesintroduktion står öppen för ungdomar som inte har de betyg som krävs för behörighet till yrkesprogram. **Om huvudmannen bedömer att det finns synnerliga skäl får ungdomar som uppfyller behörighetskraven för ett yrkesprogram tas emot till yrkesintroduktion. Om det finns synnerliga skäl kan även elever från grundsärskolan erbjudas yrkesintroduktion.**

Syfte

Syftet med yrkesintroduktion är att eleven ska få en yrkesinriktad utbildning som gör det möjligt för dem för dem att etablera sig på arbetsmarknaden **eller som leder till studier på ett yrkesprogram.**

Utbildningens inriktning

Utbildning för grupp erbjuds på fordon-och transportprogrammet, industritekniska programmet, restaurang-och livsmedelsprogrammet och vård-och omsorgsprogrammet. Utbildning för enskild erbjuds på fordon-och transportprogrammet.

Utbildningen kan erbjudas både för grupp och enskild. Beslut om utbildningsutbud fattas inför varje läsår.

Struktur och upplägg

Undervisningen bedrivs i grupp och planen för utbildningen framgår av den individuella studieplanen. Utbildningen kan innehålla grundskoleämnen och gymnasieämnen (gymnasiegemensamma och/eller karaktärsämnen). **Vissa kurser i karaktärsämnena kan läsas tillsammans med elever på respektive gymnasieprogram. Under årskurs två och tre kan eleverna studera en lärlingsutbildning, vilket innebär att minst hälften av utbildningen äger rum på en eller flera arbetsplatser.**

Innehåll

Utbildningen innehåller hela eller delar av kurser i karaktärsämnena som ingår i gymnasieskolans nationella yrkesprogram. **I det ordinarie utbudet av grundskolekurser ingår svenska eller svenska som andraspråk, matematik, engelska samt idrott och hälsa.** Utifrån elevernas behov av behörighet, förmåga och motivation erbjuds eleverna att läsa fler grundskoleämnen. Om eleven har behov och förutsättningar kan eleven läsa kurser på gymnasieskolans nationella program. De kurser som erbjuds är svenska, svenska som andraspråk, matematik eller engelska. Studiehandedning på modersmål erbjuds om eleven har behov av det. Arbetsplatsförlagt lärande ingår när det förekommer kurser på de nationella programmen. Även praktik är ett ordinarie inslag i utbildningen.

Yrkespaket: eleverna läser för att få yrkeskompetens. Omfattningen av studierna är heltid samt APL ingår. Yrkespaketet erbjuds på vård- och omsorgsprogrammet med inriktning vårdbiträde. Det innehåller ett urval av karaktärskurser samt grundskoleämnen svenska, svenska som andraspråk, matematik och engelska. Yrkespaketet är nationellt fastställt av Skolverket.

Längd

Längden på år är ett till tre år och avgörs av varje elevs individuella förutsättningar och mål.

Yrkesintroduktion läses på tre år. Elever som läser respektive yrkesintroduktion bildar en klass.

Uppföljning av elevens utbildning och längd

Elevens studier och studietakt följs upp i elevens individuella studieplan. Eleven har en egen mentor. Mentor, elev och vårdnadshavare upprättar den individuella studieplanen i samband med elevens inskrivningssamtal. Uppföljning av den individuella studieplanen sker i samband med utvecklingssamtalen som äger rum en gång per termin. Förändringar av den individuella studieplanen sker vid behov och i samråd med elev och vårdnadshavare för minderåriga elever.

Utbildningen ska förbereda eleverna för arbetslivet eller studier på ett yrkesprogram. Hur lång tid det kommer att ta eleven att bli klar på yrkesintroduktion bedöms utifrån elevens individuella studieplan och följs upp kontinuerligt minst en gång per termin i ett individuellt samtal. Utbildningen kan pågå hela gymnasietiden.

8. Levandegöra

Riktlinjerna publiceras på kommunens hemsida. Rektor ansvarar för att förankra riktlinjerna på Mimers Hus gymnasium.

9. Uppföljning

Planen för introduktionsprogram följs upp i slutet av vårterminen 2020. Planen för introduktionsprogram revideras i samband med översyn av kommunens styrdokument mandatperiodens första år eller vid behov.

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Plan för introduktionsprogram

Plan

Diarie-/dokumentnummer: <KS202X/...>
Beslut: Kommunstyrelsen
Beredande politiskt organ: Utskottet för bildning och lärande
Ersätter tidigare beslut 2020-06-23, KS2020/1118
Giltighetstid: 2027-12-31
Dokumentansvarig: Verksamhetschef gymnasium
Senast uppdaterad av: Kajsa Danesjö

Innehållsförteckning

1. Inledning	4
2. Relation till andra styrdokument	4
3. Syfte	4
4. Mål och viljeinriktning	4
5. Allmänt om introduktionsprogram	4
Syfte.....	4
Mål	4
Studier.....	4
Studiehandledning på modersmål	5
Simundervisning	5
Antagning.....	5
Individuell studieplan.....	5
6. Dokument efter introduktionsprogram	6
Nytt slutbetyg från grundskolan	6
Skriftlig bedömning	6
Sammanställning	6
Gymnasieintyg	6
Studiebevis	6
7. De olika introduktionsprogrammen	6
Individuellt alternativ (IMA).....	6
Behörighet.....	6
Syfte	6
Före utbildningsstart.....	7
Utbildningens inriktning	7
Struktur och upplägg	7
Innehåll.....	7
Längd	7
Uppföljning av elevens utbildning och längd	7
Programinriktat val (IMV)	8
Behörighet.....	8
Syfte	8
Utbildningens inriktning	8
Struktur och upplägg	8
Innehåll.....	8

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Längd	8
Uppföljning av elevens utbildning och längd	8
Språkintröduktion (IMS)	9
Behörighet	9
Syfte	9
Före utbildningens start	9
Utbildningens inriktning	9
Struktur och upplägg	9
Innehåll	9
Längd	10
Uppföljning av elevens utbildning och längd	10
Yrkesintröduktion (IMY)	10
Behörighet	10
Syfte	10
Utbildningens inriktning	10
Struktur och upplägg	10
Innehåll	10
Längd	10
Uppföljning av elevens utbildning och längd	11
8. Levandegöra	11
9. Uppföljning	11

1. Inledning

Av 17 kap. 7 § skollagen (2010:800) framgår att introduktionsprogram ska följa en plan för utbildningen som beslutas av huvudmannen. Planen ska innehålla utbildningens syfte, huvudsakliga innehåll och längd. För varje elev ska det upprättas en individuell studieplan.

Introduktionsprogrammen vänder sig till elever som inte uppnått behörighet till nationella program i gymnasieskolan. Eleven har rätt att söka till ett introduktionsprogram fram till och med det första kalenderhalvåret det år eleven fyller 20 år. De olika introduktionsprogrammen har olika behörighetskrav, innehåll och syften. Programmen har sin grund i en tydlig individualisering, där studierna är flexibelt organiserade utifrån elevens kunskapsutveckling, förutsättningar samt behov, så att elevens mål med utbildningen kan nås.

Planen omfattar introduktionsprogrammen på Mimers Hus gymnasium. Följande inriktningar erbjuds på skolan:

1. Individuellt alternativ
2. Programinriktat val
3. Språkintröduktion
4. Yrkesintröduktion

2. Relation till andra styrdokument

Planen för introduktionsprogram har ingen direkt koppling till kommunens styrdokument.

3. Syfte

Syftet med planen är att huvudmannen ska tydliggöra målsättningen och viljeinriktningen för programmen.

4. Mål och viljeinriktning

Målet med planen är att skapa förutsättningar för uppföljning, utvärdering och utveckling av introduktionsprogrammen.

5. Allmänt om introduktionsprogram

Syfte

Utbildningen syftar till förberedelse till nationellt program, annat introduktionsprogram, annan utbildning eller arbetsmarknaden.

Mål

Kungälv kommun ska erbjuda ett introduktionsprogram med bredd och flexibilitet för att främja en så snabb genomströmning som möjligt. Utbildningen ska utgå från elevens förkunskaper, behov och val. Studie- och yrkesvägledningen samt samverkan mellan grundskola och gymnasieskola ska vara viktiga förutsättningar för varje elevs utbildning.

Studier

Utbildningen på introduktionsprogrammen ska som huvudregel ha samma omfattning som de nationella programmen, det vill säga den ska motsvara heltidsstudier. Utbildningen kan göras mindre omfattande om eleven och elevens vårdnadshavare önskar det och huvudmannen anser att det är förenligt med utbildningens syfte. Utbildningen bedrivs som skolförlagd, som praktik, eller som arbetsplatsförlagt utbildning; APL eller lärlingsliknande former. Utbildningen består av grundskolekurser, kurser från gymnasiet nationella program, utifrån elevens behov och intressen och kan även innehålla insatser som är gynnsamma för elevens kunskapsutveckling.

Studiehandledning på modersmål

En elev som inte klarar att följa undervisningen på svenska har rätt till stöd i form av studiehandledning på modersmål, om eleven riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås i ett eller flera ämnen. Samtliga elever på språkintröduktion erbjuds studiehandledning på modersmål och övriga elever på introduktionsprogrammet erbjuds studiehandledning på modersmål vid behov.

Simundervisning

Alla elever ska ha en individuell studieplan. Om grundskoleämnet idrott och hälsa ingår i en elevs individuella studieplan ska eleven få undervisning i ämnet och ges förutsättningar att uppfylla de betygskriterier som minst ska vara uppfyllda i slutet av årskurs 9.

Om grundskoleämnet idrott och hälsa inte ingår i den individuella studieplanen för en elev på ett introduktionsprogram har skolan inte någon skyldighet att erbjuda simundervisning. För en elev på ett introduktionsprogram som läser en gymnasiekurs i idrott och hälsa gäller samma ämnesplan som för elever som läser kursen inom ramen för ett nationellt program.

Antagning

För introduktionsprogram som är sökbara; yrkesintroduktion som anordnas för grupp och programinriktat val som anordnas för grupp, sker antagningen genom betyg. För övriga introduktionsprogram sker antagning genom att eleven lämnar en intresseanmälan till introduktionsprogram. Intresseanmälan görs via Gymnasieantagningssystemet Indra. Antagningsbesked lämnas av Göteborgsregionens gemensamma antagningsorganisation.

Individuell studieplan

En individuell studieplan upprättas tillsammans med eleven vid utbildningens start, dock senast en månad efter elevens utbildningsstart. Utbildningen ska vara anpassad efter elevens behov, intressen och förutsättningar. Planen ska utgå från ett helhetstänkande och samverka med andra berörda instanser är önskvärt vid upprättande av planen. Uppföljning och utvärdering av den individuella studieplanen ska göras minst en gång per termin för att säkerställa att planen alltid är aktuell. Om eleven och elevens vårdnadshavare för elev under 18 år, har medgett att planen ändras, har eleven rätt att fullfölja utbildningen enligt den ändrade planen.

Av 1 kap. 7 § gymnasieförordningen framgår att planen ska innehålla:

- Utbildningens mål och längd
- Studieväg
- Vilka kurser eleven ska läsa
- Arbetsplatsförlagt lärande (APL) eller praktik när det ingår i utbildningen
- Andra insatser som är gynnsamma för elevens kunskapsutveckling
- Delar av kurser, annan yrkesutbildning, praktik och andra insatser som är gynnsamma för elevens kunskapsutveckling

6. Dokument efter introduktionsprogram

Eleverna kan inte få en examen från ett introduktionsprogram.

Nytt slutbetyg från grundskolan

Av 11 § 8 kap. gymnasieförordningen (2010:2039) framgår att en elev som genom studier i gymnasieskolan har fått betyg i ett av grundskolans ämnen har rätt att få ett nytt slutbetyg från grundskolan. Rektorn i gymnasieskolan utfärdar det nya slutbetyget.

Skriftlig bedömning

Av 11 kap. 20 § gymnasieförordningen (2010:2039) framgår att en elev som inom ramen för ett introduktionsprogram läst grundskoleämnen utan att få godkänt betyg ska få en skriftlig bedömning av sin kunskapsutveckling i varje sådant ämne. Detsamma gäller om eleven läst kurser i gymnasieämnen utan att få godkänt betyg.

Sammanställning

En elev som avbryter sin utbildning på ett introduktionsprogram, inte fullföljer utbildningen enligt sin individuella studieplan, övergår till ett annat introduktionsprogram eller ett nationellt program ska få en sammanställning av vilka delar i utbildningen eleven har fullfört jämfört med sin individuella studieplan. Rektor ansvarar för att sammanställningen upprättas.

Gymnasieintyg

Elever som uppfyller kraven för gymnasieexamen ska få ett examensbevis. Det sker när eleven avslutat ett nationellt program och fått betyg i alla kurser på det gymnasiearbete som ingår i elevens individuella studieplan. Gymnasieexamen ska innehålla: • Vilka grundskoleämnen eleven läst • Vilka gymnasiekurser eleven läst och hur många gymnasiepoäng som varje kurs har omfattat • Vilket betyg eleven har fått i varje ämne och på varje kurs • En skriftlig bedömning av elevens kunskapsutveckling om betyg inte har kunnat sättas • Dokumentation av yrkeskunskaper för elev som gått yrkesintroduktion • Betyg alternativt intyg från arbetsplatsförlagt lärande och/eller praktik

Studiebevis

Av 8 kap. 12 § gymnasieförordningen (2010:2039) framgår att en elev som efter en eller flera kurser eller gymnasiearbetet har fått beslut om betyg som innebär att betyg inte kunnat sättas enligt 15 kap. 27 § skollagen (2010:800) eller annars inte uppfyller kraven för gymnasieexamen istället ska få studiebevis utfärdas.

7. De olika introduktionsprogrammen

Individuellt alternativ (IMA)

Hemkommunen ansvarar för att alla behöriga ungdomar i hemkommunen erbjuds individuellt alternativ. Hemkommunen erbjuder utbildning i individuellt alternativ på Mimers Hus gymnasium. Om det finns särskilda skäl kan utbildningen erbjudas utanför kommunen.

Behörighet

Individuellt alternativ står öppen för ungdomar som inte har de betyg som krävs för behörighet till yrkesprogram. Om huvudmannen finner att det finns synnerliga skäl får ungdomar som uppfyller behörighetskraven för ett yrkesprogram tas emot till individuellt alternativ. Elever från grundsärskolan kan om de vill och huvudmannen bedömer att eleven klarar utbildningen erbjudas individuellt alternativ. Utbildningen står inte öppen för ungdomar som ska erbjudas språkintroduktion.

Syfte

Syftet med individuellt alternativ är att eleverna ska gå vidare till yrkesintroduktion, annan utbildning eller arbete. För varje elev ska det upprättas en individuell studieplan. Den individuella studieplanen är

viktigt för att kunna planera och kontinuerligt följa upp elevens kunskapsutveckling. Det är i studieplanen som utbildningen innehåll konkretiseras och tydliggörs med utgångspunkt i elevens behov och förutsättningar.

Före utbildningsstart

Mimers Hus gymnasium tar emot elever som är intresserade av att börja individuellt alternativ under en specifik dag i maj. Inför dagen kan eleven boka in sig själv eller skolan boka in eleven eller annan viktig person för överlämning. Syftet med mötet är att tidigt skapa en trygghet och bra relation till blivande elever och inleda ett samtal om elevens mål med sin gymnasieutbildning. Överlämningar mellan avlämnande grundskola och gymnasieskola sker under vårterminen med syfte att på ett så bra sätt som möjligt möta eleven.

Utbildningens inriktning

Individuellt alternativ vänder sig till ungdomar med stora kunskapsluckor och bristande skolmotivation eller till ungdomar som vill ha en mer allmänt inriktad utbildning som förberedelse för annan utbildning. Individuellt alternativ erbjuder en anpassad utbildning avseende studietakt, omfattning och innehåll. Utbildningen utgår från elevernas förutsättningar och behov. Utbildningen innehåller grundskoleämnen om eleven saknar godkända betyg i. De grundskoleämnen som erbjuds är svenska, svenska som andraspråk, engelska, matematik samt ett antal naturorienterade- och samhällsorienterade ämnen. Utbildningen kan även innehålla hela eller delar av gymnasiekurser.

Struktur och upplägg

Individuellt alternativ utformas för enskild elev. Utbildningen organiseras så att de antagna eleverna bildar en klass. Mimers Hus gymnasium erbjuder två olika upplägg för individuellt alternativ. Utbildningen utgår från elevens behov och förutsättningar. Båda uppläggen kan innehålla såväl grundskoleämnen mot behörighet, gymnasiekurser, praktik eller andra insatser som är viktiga för elevens kunskapsutveckling. Mimers Hus gymnasium erbjuder följande alternativ på individuellt alternativ:

Alternativ 1: Skolan erbjuder undervisning i ett mindre sammanhang med ett färre antal vuxna, hög grad av insatser gynnsamma för elevens fortsatta kunskapsutveckling. Utbildningen kan innehålla kurser från grundskolan, men även gymnasiegemensamma ämnen och/eller karaktärsämnen. Praktik kan även ingå i utbildningen.

Alternativ 2: Skolen erbjuder ett större antal kurser i högre tempo samt kurser inom såväl grundskoleämnen som i gymnasiekurserna svenska, engelska och matematik.

Innehåll

Innehållet i elevens utbildning styrs av elevens mål och förutsättningar med sin utbildning. Utbildningen får innehålla grundskoleämnen som eleven saknar godkända betyg i och hela eller delar av kurser i karaktärsämnen och i gymnasiegemensamma ämnen. Även andra insatser som är gynnsamma för elevens kunskapsutveckling eller praktik får ingå i utbildningen. Utbildningen går också att läsa under lärlingsliknande former där minst 50 procent av utbildningen äger rum på en arbetsplats.

Längd

Längden på är ett till tre år och avgörs av varje elevs individuella förutsättningar och mål. Längden på utbildningen framgår av elevens individuella studieplan.

Uppföljning av elevens utbildning och längd

Elevens studier och studietakt följs upp i elevens individuella studieplan. Eleven har en egen mentor. Mentor, elev och vårdnadshavare upprättar den individuella studieplanen i samband med elevens inskrivningssamtal. Uppföljning av den individuella studieplanen sker i samband med utvecklingssamtalen som äger rum en gång per termin. Förändringar av den individuella studieplanen sker vid behov och i samråd med elev och vårdnadshavare för minderåriga elever.

Programinriktat val (IMV)

Utbildningen kan erbjudas både för en grupp elever och för enskild elev. Hemkommunen ansvarar för att alla behöriga ungdomar i hemkommunen erbjuds programinriktat val. Kungälv kommun kan erbjuda både programinriktat val utformat för grupp såväl enskild, samt gruppbaseade utbildningar inom Göteborgsregionen. Programinriktat val kan inriktas åt både yrkesförberedande program och högskoleförberedande program.

Behörighet

Programinriktat val riktar sig till ungdomar som inte har alla de godkända betyg som krävs för behörighet till ett nationellt program, men från grundskolan har godkända betyg i svenska eller svenska som andraspråk och:

- I engelska eller matematik samt i minst fyra andra ämnen, eller
- I engelska och matematik samt i minst tre andra ämnen.

Syfte

Syftet med programinriktat val är att eleven ska få en utbildning som är inriktat mot ett visst nationellt program och att eleven så snart som möjligt ska bli behörig samt antagen till ett nationellt program.

Utbildningens inriktning

Utbildningen kan erbjudas både för grupp och enskild. Beslut om utbildningsutbud fattas inför varje läsår.

Struktur och upplägg

Utbildningen organiseras så att de antagna eleverna studerar integrerat i klass med elever på nationellt program och bildar tillsammans med dem en klass. Utöver deltagande i undervisning på nationellt program läser eleven ämnen för att nå behörighet. Eleven deltar i undervisningen på ett sådant sätt att eleven senast vid läsårets slut når behörighet till det nationella programmet. Är eleven klar tidigare skrivs eleven över på det nationella programmet så snart behörighet nås.

Innehåll

Eleverna läser integrerat med eleverna på nationellt program med undantag från de ämnen som eleven inte är behörig i. Utbildningen innehåller de gymnasiegemensamma och de karaktärsämnen som ingår i gymnasieskolans nationella program förutom det eller de grundskoleämnena som eleven ej är behörig i. I det ordinarie utbudet av grundskolekurser ingår matematik och engelska. Utifrån elevernas behov av behörighet, förmåga och motivation erbjuds eleverna att läsa fler grundskoleämnena. Studiehandledning på modersmål erbjuds om eleven har behov av det. Arbetsplatsförlagt lärande ingår när det förekommer kurser på de nationella programmen. Även praktik är ett ordinarie inslag i utbildningen.

Längd

Eleven förväntas bli godkänd i de grundskoleämnena som krävs för att kunna antas till nationellt program under första läsåret. Om en elev efter den planerade tiden inte uppnått utbildningens mål att bli godkänd i de grundskoleämnena som krävs för behörighet till nationellt program, genomförs ett uppföljande samtal med elev och vårdnadshavare kring tänkbara orsaker. Samtalet syftar till att föreslå att om eleven ska söka sig till ett annat introduktionsprogram. Om det finns utrymme och bedöms vara gynnsamt kan eleven studera mer än ett år på programmet. Längden på programinriktat val kan högst vara tre år.

Uppföljning av elevens utbildning och längd

Elevens studier och studietakt följs upp i elevens individuella studieplan. Eleven har en mentor på det nationella programmet som säkerställer att det upprättas en individuell studieplan och en kontaktperson på introduktionsprogrammet. Mentor, elev och vårdnadshavare upprättar den individuella studieplanen i samband med elevens inskrivningssamtal. Uppföljning av den individuella studieplanen sker i samband med utvecklingssamtalen som äger rum en gång per termin. Mentor är

den som samordnar och håller i utvecklingssamtalen. Förändringar av den individuella studieplanen sker vid behov och i samråd med elev och vårdnadshavare för minderåriga elever.

Språkintröduktion (IMS)

Behörighet

Hemkommunen ansvarar för att alla behöriga ungdomar i hemkommunen erbjuds språkintröduktion. Språkintröduktion står öppen för nyanlända ungdomar som inte har de godkända betyg som krävs för behörighet till ett yrkesprogram och som behöver en utbildning där tyngdpunkten ligger på svenska språket. Om det finns särskilda skäl får även andra elever gå språkintröduktion.

Syfte

Syftet med språkintröduktion är att ge nyanlända ungdomar en utbildning med tyngdpunkt i det svenska språket, vilket gör det möjligt för dem att gå vidare i gymnasieskolan eller till annan utbildning.

Före utbildningens start

Nyanländ elev

Nyanlända ungdomar har ett mottagningsmöte med Flerspråksenheten och träffar även skolsköterska. Därefter genomför samordnare på Mimers Hus gymnasium språkintröduktion, en kartläggning av elevens kunskaper. Kartläggningen innehåller informationsinhämtning kring elevens skolbakgrund samt språklig nivå utifrån Skolverkets kartläggningsmaterial samt en enklare kartläggning i matematik och engelska. Kartläggningen utgör grunden för elevens fortsatta placering.

Elev som kommer från grundskolan

Samordnare på språkintröduktion samverkar med grundskolorna i kommunen. Elever bjuds in till gymnasieskolan för att besöka och följa verksamheten under en dag. Vid överlämning från grundskolan till gymnasiet överlämnar grundskolans svenska som andraspråkslärare elevernas kunskapsnivå utifrån hur olika ämneslärare bedömer elevernas kunskaper. Detta underlag tillsammans med samordnares samtal med tidigare lärare och eleven själv, utgör underlag för placering. Då eleven har betyg från grundskolan följer dessa med till den individuella studieplanen.

Utbildningens inriktning

Språkintröduktion innehåller undervisning i grundskoleämnena svenska eller svenska som andraspråk. I övrigt utformas språkintröduktion utifrån en bedömning av elevens språkkunskaper och ämnen och kurser som eleven behöver för sin fortsatta utbildning. Målet med inriktningen är att eleverna så fort som möjligt ska bygga vidare på sina kunskaper i skolans övriga ämnen och därmed komma vidare i skolsystemet så snart som möjligt.

Struktur och upplägg

Utbildningen på språkintröduktion bedrivs som heltidsstudier med minst 23 undervisningstimmar i veckan om inte annat anges i elevens studieplan. I utbildningen får både praktik samt annan verksamhet som är gynnsam för elevens utveckling, ingå.

Språkintröduktion utgår från de pedagogiska intentionerna i kursplanen för Svenska som andraspråk i grundskolan och handlar om språkutveckling utifrån att tala, läsa, skriva och lyssna. Utbildning utformas för en enskild elev, där elevens individuella studieplan styr innehållet i studierna. Beroende på elevens förutsättningar och möjligheter placeras eleven i en klass. Klasserna finns på tre olika basnivåer: Bas 1-3. Elever som har en gynnsam utveckling i svenska och som har stor erfarenhet av studier i sin tidigare skolgång, i olika ämnen, kan få fortsätta sina studier inom IM på Individuellt alternativ.

Innehåll

Utbildningen på språkintröduktion omfattar huvudsakligen grundskoleämnet svenska som andraspråk. I de tre basklasserna erbjuds svenska som andraspråk, engelska, matematik, bild eller musik, idrott och hälsa, samhällsorienterade och naturorienterade ämnen samt modersmål. Hur många lektionspass eleverna har i de olika ämnena varierar beroende av hur länge eleven har varit i skolan i Sverige, eller hur långt hen har nått i utvecklingen av svenska. Elever som bedöms behöva få en

djupare kunskap om basen i svenska, får fler lektionspass i svenska. Därmed har nybörjargruppen mer svenska än övriga grupper.

Utbildningen på Språkintröduktion innehåller också ofta gymnasiekurser utifrån elevens behov och möjligheter. Beroende på elevens språkkunskaper och möjligheter erbjuds eleven i första hand grundskoleämnen engelska, matematik, bild eller musik, modersmål, samhällsorienterade och naturorienterade ämnen. På längre sikt erbjuds eleven att läsa upp till 13 grundskoleämnen. Beroende på elevens betyg erbjuds eleven möjlighet att läsa gymnasieämnen engelska, matematik, moderna språk, eller annan gymnasiekurs som kan vara gynnsam för elevens fortsatta studier. Eleven har tillgång till studiehandledning på modersmål.

Längd

Längden på utbildningen är ett till fyra år. Utbildningens längd beror på varje elevs individuella förutsättningar och mål, vilket kan innebära att eleverna behöver olika lång tid på programmet.

Uppföljning av elevens utbildning och längd

Elevens studier och studietakt följs upp i elevens individuella studieplan. Eleven har en egen mentor. Mentor, elev och vårdnadshavare upprättar den individuella studieplanen i samband med elevens inskrivningssamtal. Uppföljning av den individuella studieplanen sker i samband med utvecklingssamtalen som äger rum en gång per termin. Förändringar av den individuella studieplanen sker vid behov och i samråd med elev och vårdnadshavare för minderåriga elever. Elevens språkliga progression följs upp genom test i svenska som genomförs två gånger per år. Dessa test ligger även till grund för nivågrupperingen av eleverna i olika Basgrupper.

Yrkesintroduktion (IMY)

Utbildningen kan erbjudas både för grupp och för enskild. Hemkommunen ansvarar för att alla behöriga ungdomar i hemkommunen erbjuds yrkesintroduktion. Kungälv kommun gör det dels genom yrkesintroduktion utformad för grupp med olika inriktningar, dels för enskild och även genom samverkansavtal med Göteborgsregionen.

Behörighet

Yrkesintroduktion står öppen för ungdomar som inte har de betyg som krävs för behörighet till yrkesprogram.

Syfte

Syftet med yrkesintroduktion är att eleven ska få en yrkesinriktad utbildning som gör det möjligt för dem för dem att etablera sig på arbetsmarknaden.

Utbildningens inriktning

Utbildningen kan erbjudas både för grupp och enskild. Beslut om utbildningsutbud fattas inför varje läsår.

Struktur och upplägg

Undervisningen bedrivs i grupp och planen för utbildningen framgår av den individuella studieplanen. Utbildningen kan innehålla grundskoleämnen och gymnasieämnen (gymnasiegemensamma och/eller karaktärsämnen).

Innehåll

Utbildningen innehåller hela eller delar av kurser i karaktärsämnen som ingår i gymnasieskolans nationella yrkesprogram. Utifrån elevernas behov av behörighet, förmåga och motivation erbjuds eleverna att läsa fler grundskoleämnen. Om eleven har behov och förutsättningar kan eleven läsa kurser på gymnasieskolans nationella program. De kurser som erbjuds är svenska, svenska som andraspråk, matematik eller engelska. Studiehandledning på modersmål erbjuds om eleven har behov av det. Arbetsplatsförlagt lärande ingår när det förekommer kurser på de nationella programmen. Även praktik är ett ordinarie inslag i utbildningen.

Längd

Yrkesintroduktion läses på tre år. Elever som läser respektive yrkesintroduktion bildar en klass.

Uppföljning av elevens utbildning och längd

Elevens studier och studietakt följs upp i elevens individuella studieplan. Eleven har en egen mentor. Mentor, elev och vårdnadshavare upprättar den individuella studieplanen i samband med elevens inskrivningssamtal. Uppföljning av den individuella studieplanen sker i samband med utvecklingssamtalen som äger rum en gång per termin. Förändringar av den individuella studieplanen sker vid behov och i samråd med elev och vårdnadshavare för minderåriga elever.

Utbildningen ska förbereda eleverna för arbetslivet eller studier på ett yrkesprogram. Utbildningen kan pågå hela gymnasietiden.

8. Levandegöra

Riktlinjerna publiceras på kommunens hemsida. Rektor ansvarar för att förankra riktlinjerna på Mimers Hus gymnasium.

9. Uppföljning

Planen för introduktionsprogram revideras i samband med översyn av kommunens styrdokument mandatperiodens första år eller vid behov.

Sammanträdesprotokoll

Sammanträdesdatum

2023-10-03

Sida

13 (28)

§ 133/2023

Styrdokument – Plan för introduktionsprogram (Dnr KS2023/1843)

Sammanfattning

Utbildningen på ett introduktionsprogram i gymnasieskolan ska följa en plan som beslutas av huvudmannen. En tydlig plan ger goda förutsättningar för uppföljning, utvärdering och utveckling av verksamheten.

Enligt Kungälvskommuns policy för styrdokument ska kommunens styrdokument revideras under ny mandatperiods första år. Styrdokumenten är dessutom endast giltiga till 2023-12-31. En översyn har gjorts av kommunens befintliga plan för introduktionsprogram och mindre ändringar har utförts.

Förvaltningen föreslår att Plan för introduktionsprogram antas.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse Styrdokument – Plan för introduktionsprogram

Bilaga Tidigare dokument - med ändringar

Bilaga Plan för introduktionsprogram

Förslag till kommunstyrelsen

Plan för introduktionsprogram antas.

Expedieras till:

Kajsa Danesjö

För kännedom till:

**UTSKOTTET FÖR BILDNING OCH
LÄRANDE**

KUNGÄLVSKOMMUN

Justeras sign

Sammanträdesprotokoll

Sammanträdesdatum

2023-10-03

Sida

13 (28)

§ 133/2023

Styrdokument – Plan för introduktionsprogram (Dnr KS2023/1843)

Sammanfattning

Utbildningen på ett introduktionsprogram i gymnasieskolan ska följa en plan som beslutas av huvudmannen. En tydlig plan ger goda förutsättningar för uppföljning, utvärdering och utveckling av verksamheten.

Enligt Kungälvskommuns policy för styrdokument ska kommunens styrdokument revideras under ny mandatperiods första år. Styrdokumenten är dessutom endast giltiga till 2023-12-31. En översyn har gjorts av kommunens befintliga plan för introduktionsprogram och mindre ändringar har utförts.

Förvaltningen föreslår att Plan för introduktionsprogram antas.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse Styrdokument – Plan för introduktionsprogram

Bilaga Tidigare dokument - med ändringar

Bilaga Plan för introduktionsprogram

Förslag till kommunstyrelsen

Plan för introduktionsprogram antas.

Expedieras till:

Kajsa Danesjö

För kännedom till:

**UTSKOTTET FÖR BILDNING OCH
LÄRANDE**

KUNGÄLVSKOMMUN

Justeras sign

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Sid 1 (2)

Tjänsteskrivelse

Handläggarens namn
Kajsa Danesjö

2023-09-27

Styrdokument - Kulturplan 2024 (Dnr KS2023/2172-1)

Sammanfattning

Kommunens styrdokument löper ut den 31 december 2023 och enligt policyn för styrdokument ska arbetet med revidering ske under en ny mandatperiods första år för att styrdokumentet ska kunna beslutas i samband med nästkommande årsskifte. Styrdokumentet gäller i fyra år framåt, alltså fram tills slutet av mandatperiodens första år, om inget annat finns beslutat.

Kungälv kommuns kulturplan ska baseras på kommunens kulturprogram. Kulturprogrammet är ett visionärt dokument som fastställer den övergripande avsiktsförklaringen, exempelvis vilka värden som ska beaktas. Då kulturprogrammet ej ännu är beslutat har kulturplanen anpassats för att gälla år 2024.

Förvaltningens förslag till beslut är att Kulturplan 2024 antas.

Juridisk bedömning

Det juridiska styrdokument som direkt går att applicera på kulturen är Bibliotekslagen (2013:801). Resterande verksamheter inom kulturen följer andra nationella styrdokument och kommunallag.

Förvaltningens bedömning

Kommunfullmäktige beslutade i september 2020 att anta Styrdokument Kulturprogram (DnrKS2019/0245) vilket är ett visionärt dokument som fastställer den övergripande avsiktsförklaringen, exempelvis vilka värden som ska beaktas.

Syftet med kulturprogrammet är att skapa fler kontaktytor mellan boende i Kungälv kommun, främja integration samt skapa gynnsamma förutsättningar att ytterligare utveckla kulturen i kommunen. Styrdokumentet uppmärksammar särskilt barn och ungas rätt till kultur samt tydliggöra kulturens roll framåt och vikten av densamma för integration, samhällsbygge och demokratiska processer.

Kommunens styrdokument löper ut den 31 december 2023 och enligt policyn för styrdokument ska arbetet med revidering ske under en ny mandatperiods första år för att styrdokumentet ska kunna beslutas i samband med nästkommande årsskifte.

Kungälv kommuns kulturprogram revideras av beredningen för lärande och kultur. Då kulturprogrammet ännu inte är beslutat i kommunfullmäktige har kulturplanen anpassats efter gällande program. Samtliga aktiviteter och fokusområden är borttagna ur planen som en följd av detta.

Förvaltningen avser att revidera Kulturplan 2024 under kommande år utefter den viljeinriktning och styrning som kommande kulturprogram ger.

Ärendenivåer – bedömning utifrån kommunfullmäktiges strategiska mål eller kommunstyrelsens resultatmål

Kulturplanen aktualiserar kommunfullmäktiges strategiska mål att alla medborgare ska ha möjlighet att delta i ett rikt och aktivt kulturliv samt kommunstyrelsens resultatmål om att fler barn, unga och äldre - inklusive personer med funktionsvariation deltar i ett rikt och varierat kultur- och fritidsliv

Bedömning utifrån miljö, hållbarhet och mål i Agenda 2030

Kulturens roll för att bygga en mer hållbar värld är allmänt erkänd och återspeglas i den internationella agenda 2030. Att skapa förutsättningar för ett levande kulturliv för alla kan appliceras på många av de globala målen som bland annat god hälsa och välbefinnande, jämställdhet och god utbildning för alla.

Bedömning utifrån politiska styrdokument

Kulturplanen är underordnat Kulturprogrammet.

Bedömning utifrån ett medborgar- och brukarperspektiv

Kulturprogrammets fokus är att alla människor ska ha samma rättigheter och möjlighet att ta del av kultur. Det innebär bland annat att skapa ett kulturliv som är tillgängligt för alla oavsett funktionsvariationer, begränsningar inom språk eller kultur.

Bedömning utifrån ett medarbetarperspektiv.

Antagandet av kulturplanen har ej påverkan på medarbetares arbetssituation.

Ekonomisk bedömning

Kulturplanens åtgärder ryms inom befintlig budgetram.

Förslag till beslut

Kulturplan för 2024 antas

Matilda Skön
Verksamhetschef Kultur

Dennis Reinhold
Sektorchef bildning och lärande

Expedieras till: Matilda Skön
Kajsa Danesjö

För kännedom till:

Kulturplan 2024

Kulturplan för Kungälv kommun

Diarie-/dokumentnummer: **KS2021/0535**
Beslut: **ÅÅÅÅ-MM-DD**
Beredande politiskt organ: Utskottet för bildning och lärande
Ersätter tidigare beslut: 2021-11-17 (KS § 329)
Giltighetstid: 2027-12-31
Dokumentansvarig: Verksamhetschef kultur
Senast uppdaterad av: Kajsa Danesjö

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	3
2. Kulturplan 2024.....	3
2.1 Ökad samverkan med föreningsliv, näringsliv och regionala aktörer.....	4
2.2 Social hållbarhet, tillgänglighet och ökad inkludering.....	4
2.3 Goda förutsättningar för skola, barn och unga.....	5
3. Levandegöra och profilera Kungälv genom kultur.....	5
4. Uppföljning.....	6

1. Inledning

Kommunfullmäktige antog 2020-09-03 ett kulturprogram för Kungälv kommun. Kulturprogrammet är ett visionärt dokument som fastställer den övergripande avsiktsförklaringen, exempelvis vilka värden som ska beaktas. I aktuellt dokument bryts kulturprogrammet ned i en plan som gäller under 2024.

Målsättningen är att skapa förutsättningar för ett levande kulturliv där särskild uppmärksamhet ges till barn och ungas rätt till kultur. Målet är att tydliggöra kulturens roll framåt och digitaliseringen av kulturen. Viljeriktningen är också att tydliggöra kulturens roll för integration, samhällsbygge och demokratiska processer.

Kungälv står i likhet med flera andra av landets kommuner inför stora utmaningar med befolkningsförändring och digitalisering som påverkar många branscher och områden. Även kulturen påverkas och i en föränderlig värld är det viktigt att kommunen är uppdaterad och med i utvecklingen för att såväl invånare som besökare ska vara delaktiga och nöjda med kulturutbudet.

En lyckad kulturutveckling i Kungälv innebär att arbetet behöver ske hållbart. Det gäller såväl sociala som ekologiska aspekter som det ekonomiska perspektivet. Kungälv kommun arbetar med Agenda 2030 och program för social hållbarhet och konsten och kulturen spelar en viktig roll i det arbetet. Konst och kultur kan vidga betraktelsesätt och tankar på samhället samt skapa möjligheter och förutsättningar för att hantera gemensamma utmaningar.

Kungälv kommun vision, rambudget och förvaltningens verksamhetsplan är förutsättningar för kulturplanen. Kulturplanen kopplas även till Västra Götalandsregionens kulturstrategi och kulturplan som bland annat anger: ”Västra Götaland har ett rikt, fritt och dynamiskt kulturliv, institutioner av hög konstnärlig kvalitet och internationell lyskraft och ett engagerat civilsamhälle. Det är ekonomiskt möjligt genom kommunernas basresurser för offentligt finansierad kultur, en stark regional kulturbudget och statliga medel genom kultursamverkansmodellen. Till detta ska läggas alla de ideella krafter som kulturlivet genomsyras av och en ringa del sponsring.”

2. Kulturplan 2024

Med utgångspunkt i kulturprogrammets identifierade områden för samverkan och värden att särskilt beakta fokuserar kulturplanen för 2024 på ett flertal insatser.

År 2024 fokuserar kommunen på följande områden:

- Ökad samverkan med föreningsliv, näringsliv och regionala aktörer
- Social hållbarhet, tillgänglighet och ökad inkludering
- Goda förutsättningar för skola, barn och unga

2.1 Ökad samverkan med föreningsliv, näringsliv och regionala aktörer

Kulturprogrammet fastställer att Kungälv kommun ska tillvarata kulturföreningarnas kompetens. Kommunen har en aktiv och kontinuerlig dialog med kulturföreningarna som har stärkts i och med upprättandet av kommunens Kulturråd. Erfarenhetsutbyten, möten och delad kunskap bidrar till både inspiration och utveckling samt effektivare resursanvändning. Kommunen samverkar via nätverk över kommungränserna med stöd från Västra götalandregionen. Kulturen i Kungälv lägger sitt fokus på samarbeten gällande kulturarv och konst då det är lättare att säkerställa finansiering på områdena i samverkan med andra kommuner. Där det är möjligt ska kommunen medverka i andra regionala projekt för att nå kulturmålen.

Föreningsliv, näringsliv och regionala aktörer inom den kulturella och kreativa sektorn bidrar till utvecklingen av kommunen och är även viktiga för besöksnäringen.

2.2 Social hållbarhet, tillgänglighet och ökad inkludering

Kulturprogrammet fastställer att det ska finnas förutsättningar för tillgängliga kulturanläggningar. Med tillgängliga kulturanläggningar avses lika villkor för alla att ha tillträde till den fysiska miljön såväl som tillgång till information, kommunikation och tjänster.

Kulturens roll är viktig för livsmiljön som helhet och är en resurs för en positiv samhällsutveckling och alla invånares kreativitet och kunskaper är viktiga för kommunens utveckling och en förutsättning för ett jämlikt och jämställt kulturliv.

För att finna nya samarbetsformer mellan kultur och övriga intressegrupper i samhället ska de interna resurserna tillvaratas. Samarbetsytorna mellan Kultur, Fritid och enheter inom sektor trygghet och stöd som jobbar mot folkhälsa skall öka, där kommunen tar tillvara på den kompetens och de kontaktnät som finns hos verksamheterna. Erfarenheter från tidigare projekt i social hållbarhet med att främja språk och läsförståelse som kommunen haft i socioekonomiskt utsatta områden skall tas tillvara på och integreras i verksamheterna. Biblioteket erbjuder medier på många olika språk och på lätt svenska både för vuxna och för barn. Kulturen ska vara med i utvecklingen av det nya kompetenscentrumet som ska nyttja befintliga resurser på ett mer hållbart och effektivt sätt samt.

En utmaning gällande tillgänglighet är kommunens geografi med stora avstånd. Närbiblioteken ska därför utnyttjas i högre grad för att tillgängliggöra närheten till kultur och skapa nya arenor för ökad inkludering.

Kungälv kommun ska främja äldre kommunmedborgares möjligheter till att delta i kulturen som en betydande friskvårdsfaktor. Mimers Kulturhus samt inom bibliotekets verksamhet erbjuder ett flertal aktiviteter för den äldre målgruppen. Där satsningar för att inte hamna i ett digitalt utanförskap är en viktig del. Förebyggande friskvårdsaktiviteter och ett gott samarbete med enheter inom sektor trygghet och stöd som jobbar mot folkhälsa kommer också fortsatt ske under perioden.

I riktlinjer för föreningsstöd går det att söka bidrag för bygdegårdar och hembygdsföreningar särskilt. Det skapar förutsättningar för bevarandet av gårdarna och hembygderna.

2.3 Goda förutsättningar för skola, barn och unga

Kulturprogrammet fastställer att barn och unga ska möta kulturyttringar såväl i skolan, på kulturhuset som i barn och ungas närområde. Kulturen behöver nå ut till fler och nya målgrupper och insatser för barn och unga är viktiga för att kommunen ska kunna tillgodose rätten till fritid, lek och deltagande i kulturella och konstnärliga aktiviteter enligt barnkonventionen.

På Mimers Kulturhus kommer barn och unga mötas av exempelvis utställningar, skapande verksamhet, kulturskoleverksamhet och evenemang.

Kommunen har bibliotek på samtliga serviceorter: Marstrand, Diseröd, Kode, Ytterby och Kärna vilket innebär att barn och unga har möjlighet att besöka ett bibliotek i sitt närområde. Närbiblioteken är en naturlig **mötesplats** för kultur och skola och är viktigt att fortsätta utveckla med särskilt fokus på det gemensamma läsfrämjande uppdraget.

Samarbete med studieförbunden, genom kulturfridsgården Kultlab, bidrar till att ungdomar får kunskap om och hjälp med att starta förening.

Kulturgarantin kommer garantera barn och unga 6-16 år kulturaktiviteter under sin skolgång inom en rad olika konstformer.

3. Levandegöra och profilera Kungälv genom kultur

Kulturplanen som profilerar Kungälv genom kultur publiceras på kommunens hemsida och revideras vid behov. Kulturenheten förankrar kulturplanen i kommunens berörda verksamheter samt tillser att förutsättningar finns för att realisera planen. Kulturplanen sprids till

samarbetspartners som exempelvis, näringsliv, föreningar, kulturråd med flera och via ett aktivt arbete med innehållet så levandegörs Kungälv kulturliv.

4. Uppföljning

Kulturenheten följer upp målen i kulturplanen kontinuerligt. I kommunens tertialrapporter och årsredovisningar ges indikatorer på hur arbetet fortskrider. Uppföljning sker i utskottet för bildning och lärande varje år.

Kulturplan 2022-2023 2024

Kulturplan för Kungälv kommun

Foto: M.Ahlgren

Diarie-/dokumentnummer: KS2021/0535
Beslut: 2021-11-17 (KS § 329/2021)
Beredande politiskt organ: Utskottet för bildning och lärande

Giltighetstid: 2023-12-31
Dokumentansvarig: Kulturchef
Senast uppdaterad av: Matilda Skön

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	3
2. Kulturplan 2022-2023 2024	3
2.1 Ökad samverkan med föreningsliv, näringsliv och regionala aktörer.....	4
2.2 Social hållbarhet, tillgänglighet och ökad inkludering.....	5
2.3 Goda förutsättningar för skola, barn och unga	6
3. Levandegöra och profilera Kungälv genom kultur	7
4. Uppföljning	8

1. Inledning

Kommunfullmäktige antog 2020-09-03 ett kulturprogram för Kungälv kommun. Kulturprogrammet är ett visionärt dokument som fastställer den övergripande avsiktsförklaringen, exempelvis vilka värden som ska beaktas. I aktuellt dokument bryts kulturprogrammet ned i en plan med åtgärder som förväntas genomföras under tidsperioden 2021-2023 som gäller under 2024.

Målsättningen är att skapa förutsättningar för ett levande kulturliv där särskild uppmärksamhet ges till barn och ungas rätt till kultur. Målet är att tydliggöra kulturens roll framåt och digitaliseringen av kulturen. Viljeriktningen är också att tydliggöra kulturens roll för integration, samhällsbygge och demokratiska processer.

Kungälv står i likhet med flera andra av landets kommuner inför stora utmaningar med befolkningsförändring och digitalisering som påverkar många branscher och områden. Även kulturen påverkas och i en föränderlig värld är det viktigt att kommunen är uppdaterad och med i utvecklingen för att såväl invånare som besökare ska vara delaktiga och nöjda med kulturutbudet.

En lyckad kulturutveckling i Kungälv innebär att arbetet behöver ske hållbart. Det gäller såväl sociala som ekologiska aspekter som det ekonomiska perspektivet. Kungälv kommun arbetar med Agenda 2030 och program för social hållbarhet och konsten och kulturen spelar en viktig roll i det arbetet. Konst och kultur kan vidga betraktelsesätt och tankar på samhället samt skapa möjligheter och förutsättningar för att hantera gemensamma utmaningar.

Kungälv kommuns vision, rambudget och förvaltningens verksamhetsplan är förutsättningar för kulturplanen. Kulturplanen kopplas även till Västra Götalandsregionens kulturstrategi och kulturplan som bland annat anger: "Västra Götaland har ett rikt, fritt och dynamiskt kulturliv, institutioner av hög konstnärlig kvalitet och internationell lyskraft och ett engagerat civilsamhälle. Det är ekonomiskt möjligt genom kommunernas basresurser för offentligt finansierad kultur, en stark regional kulturbudget och statliga medel genom kultursamverkansmodellen. Till detta ska läggas alla de ideella krafter som kulturlivet genomsyras av och en ringa del sponsring."

2. Kulturplan 2022-2023 2024

Med utgångspunkt i kulturprogrammets identifierade områden för samverkan och värden att särskilt beakta fokuserar kulturplanen för tidsperioden 2022-2023 2024 på ett flertal insatser.

För perioden 2022-2023 År 2024 fokuserar kommunen på följande områden:

- Ökad samverkan med föreningsliv, näringsliv och regionala aktörer
- Social hållbarhet, tillgänglighet och ökad inkludering
- Goda förutsättningar för skola, barn och unga

2.1 Ökad samverkan med föreningsliv, näringsliv och regionala aktörer

Kulturprogrammet fastställer att Kungälv kommun ska tillvarata kulturföreningarnas kompetens. Kommunen har en aktiv och kontinuerlig dialog med kulturföreningarna som har stärkts i och med upprättandet av kommunens Kulturråd. Erfarenhetsutbyten, möten och delad kunskap bidrar till både inspiration och utveckling samt effektivare resursanvändning. Kommunen samverkar via nätverk över kommungränserna med stöd från Västra götalsregionen. Kulturen i Kungälv lägger sitt fokus på samarbeten gällande kulturarv och konst då det är lättare att säkerställa finansiering på områdena i samverkan med andra kommuner. Där det är möjligt ska kommunen medverka i andra regionala projekt för att nå kulturmålen.

Föreningsliv, näringsliv och regionala aktörer inom den kulturella och kreativa sektorn bidrar till utvecklingen av kommunen och är även viktiga för besöksnäringen.

Det här ska vi särskilt arbeta med under 2022-2023

- Utvecklat samarbete med föreningar, studieförbund och kreativa kulturnäringsgrupper kring gemensamma arrangemang och att stödja dem i arbete med att nå ut med sina egna arrangemang och aktiviteter.
- Samarbete gällande kulturarv och konst i regionala projekt för att nå Västra Götalandsregionens kulturmål och för att nå en högre kvalitet.
- En arbetsgrupp med bred representation från kommunens olika verksamheter samt näringslivet har inletts för att jobba på frågan kring att främja besöksnäringen där evenemang och aktiviteter planeras.
- I arbetet med att utveckla ung företagsverksamhet inom kulturnäringsgrupperna skall internationella och regionala erfarenheter och projekt användas, exempelvis via

EU-projekt

2.2 Social hållbarhet, tillgänglighet och ökad inkludering

Kulturprogrammet fastställer att det ska finnas förutsättningar för tillgängliga kulturanläggningar. Med tillgängliga kulturanläggningar avses lika villkor för alla att ha tillträde till den fysiska miljön såväl som tillgång till information, kommunikation och tjänster.

Kulturens roll är viktig för livsmiljön som helhet och är en resurs för en positiv samhällsutveckling och alla invånares kreativitet och kunskaper är viktiga för kommunens utveckling och en förutsättning för ett jämlikt och jämställt kulturliv.

För att finna nya samarbetsformer mellan kultur och övriga intressegrupper i samhället ska de interna resurserna tillvaratas. Samarbetsytorna mellan Kultur, Fritid och enheter inom sektor trygghet och stöd som jobbar mot folkhälsa skall öka, där kommunen tar tillvara på den kompetens och de kontaktnät som finns hos verksamheterna. Erfarenheter från tidigare projekt i social hållbarhet med att främja språk och läsförståelse som kommunen haft i socioekonomiskt utsatta områden skall tas tillvara på och integreras i verksamheterna. Biblioteket erbjuder medier på många olika språk och på lätt svenska både för vuxna och för barn. Kulturen ska vara med i utvecklingen av det nya kompetenscentrumet som ska nyttja befintliga resurser på ett mer hållbart och effektivt sätt samt.

En utmaning gällande tillgänglighet är kommunens geografi med stora avstånd. Närbiblioteken ska därför utnyttjas i högre grad för att tillgängliggöra närheten till kultur och skapa nya arenor för ökad inkludering.

Kungälv kommun ska främja äldre kommunmedborgares möjligheter till att delta i kulturen som en betydande friskvårdsfaktor. Mimers Kulturhus samt inom bibliotekets verksamhet erbjuder ett flertal aktiviteter för den äldre målgruppen. Där satsningar för att inte hamna i ett digitalt utanförskap är en viktig del. Förebyggande friskvårdsaktiviteter och ett gott samarbete med enheter inom sektor trygghet och stöd som jobbar mot folkhälsa kommer också fortsatt ske under perioden.

I riktlinjer för föreningsstöd går det att söka bidrag för bygdegårdar och hembygdsföreningar särskilt. Det skapar förutsättningar för bevarandet av gårdarna och hembygden.

Det här ska vi särskilt arbeta med under 2022-2023

- Kulturenheten ska främja hälsa och friskvård genom att använda både beprövade metoder och nya arbetssätt exempelvis en grupp för biblioterapi.
- Kulturenheterna samarbetar med föreningslivet för att minska utanförskap.
- Fler aktiviteter på kommunens närbiblioteken för att skapa nya mötesplatser för kultur.
- Verksamheterna på Mimers Kulturhus ska arbeta med att bjuda in skolor till kulturella aktiviteter på bibliotek, kulturskola, teater och konsthall.
- Kommunen skall prioritera marknadsföring, exempelvis via digitala medier för att bli mer tillgängliga.
- Utökad strukturerat samarbete mellan Kultur och sektor Samhälle och utveckling för att skapa förutsättningar för nyttjande, drift och skötsel av kulturplatser.

2.3 Goda förutsättningar för skola, barn och unga

Kulturprogrammet fastställer att barn och unga ska möta kulturyttringar såväl i skolan, på kulturhuset som i barn och ungas närområde. Kulturen behöver nå ut till fler och nya målgrupper och insatser för barn och unga är viktiga för att kommunen ska kunna tillgodose rätten till fritid, lek och deltagande i kulturella och konstnärliga aktiviteter enligt barnkonventionen.

På Mimers Kulturhus kommer barn och unga mötas av exempelvis utställningar, skapande verksamhet, kulturskoleverksamhet och evenemang.

Kommunen har bibliotek på samtliga serviceorter: Marstrand, Diseröd, Kode, Ytterby och Kärna vilket innebär att barn och unga har möjlighet att besöka ett bibliotek i sitt närområde.

Närbiblioteken är en naturlig mötesplats för kultur och skola och är viktigt att fortsätta utveckla med särskilt fokus på det gemensamma läsfrämjande uppdraget.

Samarbete med studieförbunden, genom kulturfridsgården Kultlab, bidrar till att ungdomar får kunskap om och hjälp med att starta förening.

Kulturgarantin kommer garantera barn och unga 6-16 år kulturaktiviteter under sin skolgång inom en rad olika konstformer.

Det här ska vi särskilt arbeta med under 2022-2023

- Fler kulturevenemang förläggs på samtliga bibliotek inom kommunen för att öka tillgången till kultur i barns och ungas närområden.
- Kulturskolan och förskolan skall samarbeta mer i syfte att stärka varandras verksamheter och nå ut till fler barn som kulturverksamheterna inte når i ordinarie verksamhet.
- En utveckling av fler körer samt fortsatta arbetet med dans och dramakurs för elever med normbrytande funktionsvariation för att nå alla barn och unga.
- Kulturenheten deltar i olika projekt vid nybyggnation men också vid upprustande av skolor för att kulturens perspektiv skall tillgodoses.
- Kulturskolan genomför en breddning i ämnen och i kursform för att möta elevernas önskemål.
- Elever får möta professionella musiker genom samarbete med regionala orkestrar.

3. Levandegöra och profilera Kungälv genom kultur

Kulturplanen som profilerar Kungälv genom kultur publiceras på kommunens hemsida och revideras efter tre år vid behov. Kulturenheten förankrar kulturplanen i kommunens berörda

verksamheter samt tillser att förutsättningar finns för att realisera planen. Kulturplanen sprids till samarbetspartners som exempelvis, näringsliv, föreningar, kulturråd m.fl och via ett aktivt arbete med innehållet så levandegörs Kungälv kulturliv.

4. Uppföljning

Kulturenheten följer upp målen i kulturplanen kontinuerligt. I kommunens tertialrapporter och årsredovisningar ges indikatorer på hur arbetet fortskrider. Uppföljning sker i utskottet för bildning och lärande varje år.

Sammanträdesprotokoll

Sammanträdesdatum

2023-10-03

Sida

26 (28)

§ 144/2023

Styrdokument - Kulturplan 2024 (Dnr KS2023/2172)

Sammanfattning

Kommunens styrdokument löper ut den 31 december 2023 och enligt policyn för styrdokument ska arbetet med revidering ske under en ny mandatperiods första år för att styrdokumentet ska kunna beslutas i samband med nästkommande årsskifte. Styrdokumenten gäller i fyra år framåt, alltså fram tills slutet av mandatperiodens första år, om inget annat finns beslutat.

Kungälv's kommuns kulturplan ska baseras på kommunens kulturprogram. Kulturprogrammet är ett visionärt dokument som fastställer den övergripande avsiktsförklaringen, exempelvis vilka värden som ska beaktas. Då kulturprogrammet ej ännu är beslutat har kulturplanen anpassats för att gälla år 2024.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse Styrdokument - Kulturplan 2024

Bilaga Kulturplan 2024

Bilaga kulturplan-med synliga ändringar

Förslag till beslut

Kulturplan för 2024 antas

Expedieras till:
Matilda Skön
Kajsa Danesjö

För kännedom till:

**UTSKOTTET FÖR BILDNING OCH
LÄRANDE**

**KUNGÄLV'S
KOMMUN**

Justeras sign

Sammanträdesprotokoll

Sammanträdesdatum

2023-10-03

Sida

26 (28)

§ 144/2023

Styrdokument - Kulturplan 2024 (Dnr KS2023/2172)

Sammanfattning

Kommunens styrdokument löper ut den 31 december 2023 och enligt policyn för styrdokument ska arbetet med revidering ske under en ny mandatperiods första år för att styrdokumentet ska kunna beslutas i samband med nästkommande årsskifte. Styrdokumenten gäller i fyra år framåt, alltså fram tills slutet av mandatperiodens första år, om inget annat finns beslutat.

Kungälv's kommuns kulturplan ska baseras på kommunens kulturprogram. Kulturprogrammet är ett visionärt dokument som fastställer den övergripande avsiktsförklaringen, exempelvis vilka värden som ska beaktas. Då kulturprogrammet ej ännu är beslutat har kulturplanen anpassats för att gälla år 2024.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse Styrdokument - Kulturplan 2024

Bilaga Kulturplan 2024

Bilaga kulturplan-med synliga ändringar

Förslag till beslut

Kulturplan för 2024 antas

Expedieras till:
Matilda Skön
Kajsa Danesjö

För kännedom till:

**UTSKOTTET FÖR BILDNING OCH
LÄRANDE**

**KUNGÄLV'S
KOMMUN**

Justeras sign

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Sid 1 (3)

Tjänsteskrivelse

Handläggarens namn
Gustaf Stensjö

2023-08-25

Tjänsteutlåtande Styrdokument . Revidering av Allmänna villkor avseende fasta båtplatser inom Marstrands Hamnområde (Dnr KS2023/1983-1)

Sammanfattning

Kommunens styrdokument löper ut den 31 december 2023 och enligt policyn för styrdokument ska arbetet med revidering ske under en ny mandatperiods första år för att styrdokumentet ska kunna beslutas i samband med nästkommande årsskifte. Styrdokumentet gäller i fyra år framåt, alltså fram tills slutet av mandatperiodens första år, om inget annat finns beslutat.

Förvaltningen har reviderat styrdokumentet Allmänna villkor avseende fasta båtplatser inom Marstrands Hamnområde. KS2017/2266 – Allmänna villkor avseende fasta båtplatser inom Marstrands Hamnområde – som godkändes 2018. Då dåvarande handläggare avslutade sin anställning kort därefter färdigställdes aldrig någon slutgiltig version. Därav så har styrdokumentet legat godkänt men med redigeringar och överstrykningar kvar, se "**KS2017_2266-2 2018-01-25 Revidering_ Allmänna regler för fasta båtplatser inom Marstrands hamnverksamhet**" för tjänsteutlåtandet och "**Styrdokument - Revidering av KS 2017/2266 - Allmänna villkor avseende fasta båtplatser inom Marstrands Hamnområde**" för godkänd men ej slutreviderad version. Dessa redigeringar som kvarstod har därför slutförts i denna uppdaterade version (överstrykningar har tagits bort mm.). Vidare har styrdokumentet dessutom uppdaterats med den nya styrdokumentsmallen, enligt gällande grafisk profil.

Innehållet i det godkända styrdokumentet arbetades om för att möta upp dagens verksamhet och förutsättningar.

Enligt 2 kap 3§ kommunallagen skall kommuner och regioner behandla sina medlemmar lika, om det inte finns sakliga skäl för annat. Denna paragraf kallas likställighetsprincipen.

Likställighetsprincipen innebär enligt rättspraxis att det inte är tillåtet för en kommun att särbehandla vissa kommunmedlemmar eller grupper av kommunmedlemmar annat än på objektiv grund.

Man gjorde bedömningen att genom en förändring av kategoriseringarna och ta bort den procentuella fördelningen torde det på sikt innebära att fasta båtplatser frigörs mer kontinuerligt och i en ökad mängd.

Förslag till beslut är att kommunstyrelsen antar följande styrdokument:

- Allmänna villkor avseende fasta båtplatser inom Marstrands Hamnområde

Juridisk bedömning

Enligt 2 kap 3§ kommunallagen skall kommuner och regioner behandla sina medlemmar lika, om det inte finns sakliga skäl för annat. Denna paragraf kallas likställighetsprincipen.

Likställighetsprincipen innebär enligt rättspraxis att det inte är tillåtet för en kommun att

särbehandla vissa kommunmedlemmar eller grupper av kommunmedlemmar annat än på objektiv grund. Ändringarna som godkändes i KS2017/2266 medför att detta kan upprätthållas till en högre grad.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningens bedömningen är att styrdokumentet som godkändes 2018, men som nu reviderats klart samt endast uppdaterats med redaktionella ändringar, antas i sin helhet.

Syftet med styrdokumentet är:

Allmänna villkor avseende fasta båtplatser inom Marstrands Hamnområde

Syftet med dokumentet är att klargöra regler för fasta båtplatser inom Marstrands Hamnområde. Detta för att skapa förutsättning och styrning för att uppfylla lagar och krav samt upprätthålla klarhet kring de allmänna villkoren avseende fasta båtplatser inom Marstrands Hamnområde.

Ärendenivåer – bedömning utifrån kommunfullmäktiges strategiska mål eller kommunstyrelsens resultatmål

Revidering av styrdokumentet ligger i linje med det strategiska målet att medborgare och näringslivet ska känna ökat förtroende för kommunen, genom att kommunen kontinuerligt ska utveckla sina interna processer (och i detta fall regelverk) för att medborgare, organisationer och företag känner ett ökat förtroende för kommunen och dess verksamheter. Därigenom också det anknytande resultatmålet Förbättrat näringslivsklimat och Kortare handlingstider med bibehållen rättssäkerhet.

Bedömning utifrån miljö, hållbarhet och mål i Agenda 2030

Arbetet med styrdokument har en koppling till mål 16 i Agenda 2030 och Fredliga och inkluderande samhällen, delmål 16.6 Bygg effektiva, tillförlitliga och transparenta institutioner, samt delmål 16.7 Säkerställ ett lyhört, inkluderande och representativt samarbete.

Bedömning utifrån politiska styrdokument

Kommunens styrdokument löper ut den 31 december 2023 och enligt policyn för styrdokument ska arbetet med revidering ske under en ny mandatperiods första år för att styrdokumentet ska kunna beslutas i samband med nästkommande årsskifte. Styrdokumentet gäller i fyra år framåt, alltså fram tills slutet av mandatperiodens första år, om inget annat finns beslutat.

Bedömning utifrån ett medborgar- och brukarperspektiv

Revidering och översyn av styrdokument säkerställer att kommunen arbetar efter effektiva interna processer och gällande lagstiftning, vilket gynnar kommunens medborgare.

Bedömning utifrån ett medarbetarperspektiv.

Bedömning har beaktats, men revideringen och översynen av styrdokument bedöms inte påverka varken medarbetares arbetsbelastning eller arbetsmiljö.

Ekonomisk bedömning

Bedömning har beaktats, men revideringen av styrdokumentet bedöms inte ha någon ekonomisk påverkan då endast redaktionella förändringar gjorts.

Förslag till beslut

Revidering av följande styrdokument: Allmänna villkor avseende fasta båtplatser inom Marstrands Hamnområde.

Gustaf Stensjö
Samordnare hamnenheten

Anders Holm
Sektorchef samhälle och utveckling

Expedieras till:

För kännedom till:

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Allmänna villkor avseende fasta båtplatser inom Marstrands hamnområde

Styrdokument

Diarie-/dokumentnummer: <KS202X/...>
Beslut: <Datum-...Instans §.../År>
Beredande politiskt organ: Utskottet för samhälle och utveckling
Ersätter tidigare beslut KS2017/2266
Giltighetstid: 2027-12-31
Dokumentansvarig: Enhetschef hamn
Senast uppdaterad av: Eva-Lena Hessel Rydqvist

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	3
2. Relation till andra styrdokument.....	3
3. Syfte.....	3
4. Mål och viljeinriktning.....	3
5. Regler.....	3
6. Levandegöra.....	6
7. Uppföljning.....	6

1. Inledning

Dokumentet redogör för regler och villkor för fasta båtplatser i Marstrand.

2. Relation till andra styrdokument

KF 2007-12-06 (§276); 2009-06-17 (§144) Ersätter KFS 1985/11

KS 2015/1950

3. Syfte

Syftet med dokumentet är att klargöra regler för fasta båtplatser inom Marstrands Hamnområde.

4. Mål och viljeinriktning

Målsättningen är att skapa förutsättning och styrning för att uppfylla lagar och krav samt upprätthålla klarhet kring allmänna villkor avseende fasta båtplatser inom Marstrands Hamnområde.

5. Regler

1. För rätt till fast båtplats och/eller köplats erlägger båtplatsinnehavaren en fast, årlig avgift, per kalenderår, till Kungälv kommun, Hamnverksamheten.

Taxorna är fastställda av Kommunfullmäktige i Kungälv kommun.
2. Avgiften erläggs i förskott mot faktura som utsändes i januari och förfaller till betalning den sista februari. I det fall avgiften inte är erlagd efter en påminnelse förfaller rätten till tilldelad båtplats och/eller köplats.
3. Vid erhållandet av båtplats erlägger båtplatsinnehavaren full avgift för innevarande år.
4. Innehav av båtplats/köplats är personlig och kan ej överlåtas annat än till närmast anhörig (make, maka, barn) under förutsättning att vederbörande har rätt till båtplats i Marstrand enligt gällande regelverk.
5. Båtplatsinnehavaren är skyldig att snarast underrätta Hamnen vid ändring av uppgifter (namn, adress, mail, telefon, typ av båt, båtstorlek etc).
6. Hamnen tillämpar ett kösystem för både ny ansökan och byte av båtplats. Köplatsen erhålls efter datumet för anmälan till kön. Anmälan till kön kan endast ske skriftligen eller via hemsidan.

För att vara berättigad till en kommunal båtplats i Kungälv kommun gäller följande:

- att sökande är folkbokförd och/eller fastighetsägare i Kungälv kommun och över 18 år.
- Är juridisk person verksam i Kungälv kommun, som bedriver yrkesmässig verksamhet*.
- Om inte särskilda skäl föreligger, (t ex för yrkesverksamhetens behov av plats för "en privatbåt") skall man ej kunna inneha mer än en kommunal båtplats per "familj", med vilket avses makar/sambor.

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Behov av ytterligare båtplatser tillgodoses styrs av efterfrågan.

Övriga regler:

- Ansökan som är felaktig eller innehåller oriktiga uppgifter kan förvägras registrering.
- Sökande skall omedelbart meddela förändringar i de uppgifter, som ligger till grund för registrering i båtplatskön.
- Nås inte sökanden på angiven adress eller telefonnummer, medför detta att sökande förbigås vid fördelning av båtplatser samt avförs från båtplatskön.
- De förändrade reglerna gäller från 2019-01-01

De innehavare som idag har en fast båtplats behåller den i enlighet med tidigare regelverket.

**Med yrkesmässig verksamhet avses att båten/verksamheten på vattnet utgör en högst väsentlig del av företagets totala inkomst. Verksamheten skall vara ett i Kungälv kommun registrerat, momspliktigt företag. Hamnen granskar varje enskilt fall.*

7. Lediga båtplatser fördelas enligt kötid och sökt område/storlek.
8. Hamnen tillhandahåller båtplatser som är maximalt 12 x 4 m och för båtar med en totalvikt om maximalt 8 ton.
9. Vid tilldelning av båtplats enligt kösystemet har Marstrands hamn det slutliga avgörandet vilken båt som är mest lämpad för platsen i förhållande till båtplatsens läge (djupförhållanden, storlek, etc).
10. Båtens totallängd (inklusive badbrygga/peke, mm), bredd, djupgående och vikt skall anges i båtplatsansökan.
11. Båtplatsinnehavaren disponerar båtplats i Marstrands hamn tills vidare enligt tilldelad båtplats och gällande regelverk. Båtplatsinnehavaren disponerar den angivna båtplatsen endast för egen, ägd båt.
12. Båtplatsinnehavaren äger inte själv rätt att överlåta eller upplåta båtplats i andra hand. Otillåten överlåtelse eller upplåtelse medför uppsägning av båtplatsen.

Om Båtplatsinnehavaren önskar upplåta sin båtplats i andra hand skall detta ske genom Hamnens administration. Tiden för andrahandsupplåtelsen är begränsad till maximalt två års tid.
13. Marstrands hamn äger rätt att under en period anvisa till annan båtplats vid behov av underhållsarbete på bryggorna.
14. Hamnen äger rätt att, om så erfordras med hänsyn till hamnens utveckling, disponering av vattenområdet eller omfattande underhållsarbeten, tilldela båtplatsinnehavaren en annan likvärdig plats inom den aktuella delen av hamnområdet. Den nya tilldelade båtplatsen skall tas i bruk inom en månad från det att Hamnen skriftligen aviserat härom.
15. I det fall då båtplatsinnehavaren under ett kalenderår inte utnyttjar sin båtplats äger Hamnen rätt att säga upp båtplatsen.

**KUNGÄLV
KOMMUN**

16. Övernattning i båten får endast ske i undantagsfall.
17. Båtplatsinnehavaren ansvarar för förtöjningsanordningar på tilldelad båtplats. Dessa skall vara väl anpassade för båtens storlek och plats.

Y-bom skall användas vid samtliga pontoner. Y-bommen skall vara av godkänt fabrikat och monteringen skall vara fackmannamässigt gjord. Hamnen kan i vissa enskilda fall, där y-bom är svårplacerad, tillåta annan typ av ankarfäste. Boj får ej läggas ut i hamnområdet.
18. Y-bom bör vid risk för isvinter demonteras och får endast förvaras på av Hamnen anvisad plats eller annan icke allmän mark. Y-bom som placeras på kommunal uppläggningsplats skall vara tydligt märkt med innehavarens namn, telefonnummer samt båtplatsens nummer. Vidare får Y-bom som placerats på kommunal uppläggningsplats ligga kvar som längst till den 1 maj årligen.
19. Y-bommar som lämnats kvar efter detta datum fraktas bort av Hamnen på ägarens bekostnad.
20. Det är inte tillåtet att förvara jollar, fiskeredskap, y-bommar, mm på bryggorna. Peken/pulpetar och dylikt får ej sticka in över bryggan. Cyklar/mopeder/kärror får ej parkeras på bryggorna.
21. Båtplatsinnehavaren är skyldig att hålla sin båt vid alla tillfällen fullt ansvarsförsäkrad för skador mot tredje man. Ett fullständigt försäkringsbrev skall kunna uppvisas.
22. Båtplatsinnehavare som skadar hamnanläggningen, tredje man, annan båt eller egendom är skyldig att ersätta den skadelidande för samtliga kostnader som uppstått i samband med skadan.
23. Båtplatsinnehavare skall rätta sig efter de anvisningar som lämnas av Marstrands Hamn. Båtplatsinnehavaren skall även följa Kungälv kommuns *Lokala regler för ordning och säkerhet inom Marstrands hamnområde* .
24. Båtplatsinnehavaren skall följa hamnchefens anvisningar och om så ej sker äger Hamnen rätt att begära förflyttning av båten på ägarens bekostnad och/eller helt anvisa densamme från hamnområdet.
25. Båtplatsinnehavaren är skyldig att om båten sjunker, blir liggande i marvatten eller på annat sätt är till hinder i hamnen genast vidta åtgärd för upptag, länsumpning eller annan lämplig åtgärd för avvärjande av fara. Om så ej sker äger Marstrands hamn rätt utan båtplatsinnehavarens hörande och på dennes risk och bekostnad vidta lämpliga åtgärder för båtens bortförande.
26. Vardera parten har rätt att med en månads uppsägningstid skriftligen säga upp båtplatsen.
27. Bryter båtplatsinnehavaren mot gällande allmänna regler för fasta båtplatser inom Marstrands hamnområde eller de av kommunen fastställda ordningsföreskrifter för Marstrands hamn och inte inom en månad vidtar rättelse enligt skriftligt påpekande har hamnen rätt att med omedelbar verkan säga upp båtplatsen.
28. Skriftligt meddelande avsänt till den adress som båtplatsinnehavaren angivit i båtplatsansökan skall anses ha tillkommit denne tre dagar efter avsändandet.

**KUNGÄLV
KOMMUN**

6. Levandegöra

Regelverket antas av Kommunstyrelsen och efter antagande så återfinns dokumentet på hemsidan.

7. Uppföljning

Allmänna villkor avseende fasta båtplatser inom Marstrands Hamnområde ses över löpande och uppdateras var fjärde år.

Allmänna villkor avseende fasta båtplatser inom Marstrands hamnområde

Diarienummer: KS2017/2266
Dokumentansvarig: Hamnchef
Beredande politiskt organ: Samhällsbyggnadsutskottet
Beslutad av: Kommunstyrelsen
Datum för beslut: 2018-10

Giltighetstid: 2019-01-01–2024-12-31
Handläggare: Eva-Lena Hessel Rydqvist
Marie Källvik Nilsson

1. Syfte

Syftet med dokumentet är att klargöra regler för fast båtplatser inom Marstrands Hamnområde.

2. Regler

1. För rätt till fast båtplats och/eller köplats erlägger båtplatsinnehavaren en fast, årlig avgift, per kalenderår, till Kungälv kommun, Hamnverksamheten. Taxorna är fastställda av Kommunfullmäktige i Kungälv kommun.
2. Avgiften erläggs i förskott mot faktura som utsändes i ~~december~~ **Januari** och förfaller till betalning den sista ~~januari~~ **februari**. I det fall avgiften inte är erlagd efter en påminnelse förfaller rätten till tilldelad båtplats.
3. Vid erhållandet av båtplats erlägger båtplatsinnehavaren **full** avgift för resterande år. ~~För att återbetalning av resterande årsavgift skall ske vid uppsägning av båtplats måste båtplatsen sägas upp innan den 1 juli innevarande år. Om båtplatsen sägs upp efter den 1 juli betalar båtplatsinnehavaren för hela kalenderåret.~~
4. Innehav av båtplats/köplats är personlig och kan ej överlåtas **annat än till närmast anhörig (make, maka, barn) under förutsättning att vederbörande har rätt till båtplats i Marstrand enligt gällande regelverk.** ~~Om frågan om överlåtelse av båtplats ändå skulle uppstå behandlar Marstrands Hamn varje enskilt ärende.~~
5. Båtplatsinnehavaren är skyldig att snarast underrätta Hamnen vid ändring av uppgifter **gällande punkt 1 i Förtöjningsavtalet (Namn, adress, typ av båt, båtstorlek, etc.)** ~~Uteblivna eller felaktiga uppgifter kan medföra uppsägning av båtplatsen.~~
6. Hamnen tillämnar ett kösystem för både ny ansökan och byte av båtplats. Köplatsen erhålls efter datumet för anmälan till kön. Anmälan till kön kan endast ske skriftligen eller via ~~internet~~ **hemsidan**.

För att vara berättigad till en kommunal båtplats i Kungälv kommun gäller följande:

- att sökande är folkbokförd och/eller fastighetsägare i Kungälv kommun och över 18 år.
- är juridisk person verksam i Kungälv kommun, som bedriver yrkesmässig verksamhet*.
- Om inte särskilda skäl föreligger, (t ex för yrkesverksamhets behov av plats för " en privatbåt") skall man ej kunna inneha mer än en kommunal båtplats per "familj", med vilket avses makar/sambor.
Behov av ytterligare båtplatser tillgodoses stys av efterfrågan.

Övriga regler:

- Ansökan som är felaktig eller innehåller oriktiga uppgifter kan förvägras registrering.
- Sökande skall omedelbart meddela förändringar i de uppgifter, som ligger till grund för registrering i båtplatskön.
- Nås inte sökanden på angiven adress eller telefonnummer, medför detta att sökande förbigås vid fördelning av båtplatser samt avförs från båtplatskön.
- De förändrade regler gäller från 2019-01-01
De innehavare som idag har en fast båtplats behåller den i enlighet med tidigare regelverket.

**Med yrkesmässig verksamhet avses att båten/verksamheten på vattnet utgör en högst väsentlig del av företagets totala inkomst. Verksamheten skall vara ett i Kungälv kommun registrerat, momspliktigt företag. Hamnen granskar varje enskilt fall.*

Kategorier

A. På Klöverön folkbokförda personer, yrkesmässig verksamhet*, samt fastighetsägare med postnr 44267

B. Övriga inom Kungälv kommun mantalsskrivna personer.

C. På Marstrandsön och Koön sommarboende ägare till fastighet.

8. Lediga båtplatser fördelas enligt kötid och sökt område/storlek.

Kategori	Procentsats	FÖRSLAG
A	70 %	50%

B	20 %	30%
C	10 %	20%

9. Innehav av antal fasta båtplatser är begränsat till maximalt antal enligt följande:

Kategori A — 1 per hushåll

Kategori B — 1 st per hushåll (fastighet/lägenhet)

Kategori C — 1 st per hushåll

(fastighet/lägenhet)

**Icke mantalsskrivna fastighetsägare på Klöverön kan endast erbjudas en båtplats per hushåll (fastighet/lägenhet).*

10. Marstrands hamnen tillhandahåller båtplatser som är maximalt 12 x 4 m och för en totalvikt om maximalt 8 ton.

11. Vid tilldelning av båtplats enligt kösystemet har Marstrands hamn det slutliga avgörandet vilken båt som är mest lämpad för platsen i förhållande till båtplatsens läge (djupförhållanden, storlek, etc).

12. Båtens totallängd (inklusive badbrygga/peke, mm), bredd, djupgående och vikt skall anges i båtplatsansökan och i förtöjningsavtalet.

13. Båtplatsinnehavaren disponerar båtplats i Marstrands hamn tillsvidare enligt gällande tilldelad båtplats och gällande regelverk förtöjningsavtal. Båtplatsinnehavaren disponerar den angivna båtplatsen endast för egen, ägd båt som anges i förtöjningsavtalet.

14. Båtplatsinnehavaren äger inte själv rätt att överlåta eller upplåta båtplats i andra hand. Otillåten överlåtelse eller upplåtelse medför uppsägning av båtplatsen förtöjningsavtalet. Om

Båtplatsinnehavaren önskar upplåta sin båtplats i andra hand skall detta ske genom Hamnens administration. Tiden för andrahandsupplåtelsen är begränsad till maximalt två års tid.

15. Marstrands hamn äger rätt att under en period anvisa till annan båtplats vid behov av underhållsarbete på bryggorna.

16. Hamnen äger rätt att, om så erfordras med hänsyn till hamnens utveckling, disponering av vattenområdet eller omfattande underhållsarbeten, tilldela båtplatsinnehavaren en

annan likvärdig plats inom den aktuella delen av hamnområdet.

Den nya tilldelade båtplatsen skall tas i bruk inom en månad från det att Hamnen skriftligen aviserat härom.

17. Övernattning i båten får endast ske i **undantagsfall** **enstaka fall**.
18. I det fall då båtplatsinnehavaren under ett kalenderår inte utnyttjar sin båtplats äger Hamnen rätt att säga upp båtplatsen.
19. Båtplatsinnehavaren ansvarar för förtöjningsanordningar på tilldelad båtplats. Dessa skall vara väl avpassade för båtens storlek och plats. Y-bom skall användas vid samtliga pontoner. **efter samråd med Hamnen och närmaste båtgranne.** Y-bommen skall vara av godkänt fabrikat och monteringen skall vara fackmannamässigt gjord. Hamnen kan i vissa enskilda fall, där y-bom är svårplacerad, tillåta annan typ av ankarfäste. Boj får ej läggas ut i hamnområdet.
20. Y-bom bör vid risk för isvinter demonteras och får endast förvaras på av hamnen anvisad plats eller annan icke allmän mark. Y-bom som placeras på kommunal uppläggningsplats skall vara tydligt märkt med innehavarens namn, telefonnummer samt båtplatsens nummer. Vidare får y-bom som placerats på kommunal uppläggningsplats ligga kvar som längst till den 1 maj årligen. **Y-bommar som lämnats kvar efter detta datum fraktas bort av Hamnen på ägarens bekostnad.**
21. Det är inte tillåtet att förvara jollar, fiskeredskap, y-bommar, mm på bryggorna. Peken/pulpetar och dylikt får ej sticka in över bryggan. Cyklar/moped/kärror får ej parkeras på bryggorna.
22. Båtplatsinnehavaren är skyldig att hålla sin båt vid alla tillfällen fullt ansvarsförsäkrad för skador mot tredje man. Ett fullständigt försäkringsbrev skall kunna uppvisas.
23. Båtplatsinnehavare som skadar hamnanläggningen, tredje man, annan båt eller egendom är skyldig att ersätta den skadelidande för samtliga kostnader som uppstått i samband med skadan.
24. Båtplatsinnehavare skall rätta sig efter de anvisningar som lämnas av **Marstrands Hamn**. Båtplatsinnehavaren skall även följa Kungälv's kommuns **Lokala regler för ordning och säkerhet inom Marstrands hamnområde**. **är tillämpliga på all inom hamnområdet förekommande trafik.**

25. Båtplatsinnehavaren skall följa hamnchefens anvisningar och om så ej sker äger Hamnen rätt att begära om flyttning av båten på ägarens bekostnad och/eller helt anvisa densamme från hamnområdet.
26. Båtplatsinnehavaren är skyldig att om båten sjunker, blir liggande i marvatten eller på annat sätt är till hinder i hamnen genast vidta åtgärd för upptag, länsugning eller annan lämplig åtgärd för avväjande av fara. Om så ej sker äger Marstrands hamn rätt utan båtplatsinnehavarens hörande och på dennes risk och bekostnad vidta lämpliga åtgärder för båtens bortförande.
27. Vardera parten har rätt att med en månads uppsägningstid skriftligen säga upp båtplatsen gällande förtöjningsavtal.
28. Bryter båtplatsinnehavaren mot gällande allmänna regler för fasta båtplatser inom Marstrands hamnområde förtöjningsavtal eller de av kommunen fastställda ordningsföreskrifter för Marstrands hamn och inte inom en månad vidtar rättelse enligt skriftligt påpekande har hamnen rätt att med omedelbar verkan säga upp båtplatsen gällande förtöjningsavtal.
29. Skriftligt meddelande avsänt till den adress som båtplatsinnehavaren angivit i båtplatsansökan förtöjningsavtalet skall anses ha tillkommit denne tre dagar efter avsändandet.

Handläggarens namn
Marie Källvik Nilsson

2018-01-25

Revidering: Allmänna regler för fasta båtplatser inom Marstrands hamnverksamhet. Dnr KS2017/2266

Sammanfattning

I samband med att dokumentet nu revideras i enlighet med Kungälvs kommuns policy (2016/0966), så har innehållet arbetats om för att möta upp dagens verksamhet och förutsättningar.

Enligt 2 kap 3§ kommunallagen skall kommuner och landsting behandla sina medlemmar lika, om det inte finns sakliga skäl för annat. Denna paragraf kallas likställighetsprincipen. Likställighetsprincipen innebär enligt rättspraxis att det inte är tillåtet för en kommun att särbehandla vissa kommunmedlemmar eller grupper av kommunmedlemmar annat än på objektiv grund.

Rättspraxis har dock gett kommuner tämligen fria händer med att lösa urvalsproblem som kan uppkomma i samband med vissa kösituationer.

Ett exempel på en sådan kösituation är villkoren för fördelning av de fasta båtplatserna inom Marstrands hamnområde.

Förvaltningen förslår följande:

- A. Innehavare som bedriver yrkesmässig verksamhet på havet
- B. Fastighetsägare med postnr 44267(Klåverön, delar av Marstrandsön samt öar i anslutning till Klåverön)
- C. Övriga inom Kungälvs kommun mantalsskrivna personer eller ägare av en fastighet i Kungälvs Kommun.

Innehavet av antal fasta båtplatser är begränsat till maximalt antal enligt följande:

- Kategori A Max 2 båtar per hushåll
 Kategori B Max 2 båtar per hushåll
 Kategori C 1 båt per hushåll (fastighet/lägenhet)

Två båtar inom kategori A kan enbart bli aktuellt om hushållet bedriver yrkesmässig verksamhet och båten/verksamheten på vattnet utgör en högst väsentlig del av företagets totala inkomst.

Maximalt två båtar per hushåll inom kategori B motiveras utifrån att fastigheter inom detta postnummerområde saknar fast förbindelse med fastlandet.

Kommunen behöver så långt som möjligt möta upp lagens krav och vid avsteg så måste det finnas motiv och ske i enlighet med rättspraxis.

Genom en förändring av kategoriseringarna och ta bort den procentuella fördelningen torde det på sikt innebära att fasta båtplatser frigörs mer kontinuerligt och i en ökad mängd. Den kvarstående kategoriseringen är nödvändigt för att möta upp de särskilda omständigheter som berör yrkesverksamma samt boende inom postnummer 442 67.

Bakgrund

Allmänna villkor avseende fasta båtplatser inom Marstrands hamnområde (KS2007/1153) antogs 2008 av kommunfullmäktige. I dokumentet kategoriseras de sökande i följande kategorier

- A. På Klöverön folkbokförda personer, yrkesmässig verksamhet*, samt fastighetsägare med postnr 44267
- B. Övriga inom Kungälv kommun mantalsskrivna personer.
- C. På Marstrandsön och Koön sommarboende ägare till fastighet.

Därefter fördelas lediga båtplatser enligt kötid samt följande fördelning.

Kategori	<u>Procentsats</u>
A	70 %
B	20 %
C	10%

Innehavet av antal fasta båtplatser är begränsat till maximalt antal enligt följande:

- Kategori A Max 2 båtar per hushåll
- Kategori B 1 båt per hushåll (fastighet/lägenhet)
- Kategori C 1 båt per hushåll

I samband med att dokumentet nu revideras i enlighet med Kungälv kommun policy (2016/0966), så har innehållet arbetats om för att möta upp dagens verksamhet och förutsättningar.

När dokumentet antogs 2008 så överklagades ärendet till Länsrätten för laglighetsprövning enligt kommunallagen.

Klaganden anförde att kommunen inte behandlade sina kommuninvånare rättvist då man tillämpar kategorisering av kommunmedlemmar som sökt båtplats.

Kommunen ansåg då att överklagandet skulle avslås, då man försökt göra en uppdelning utifrån de särskilda behov som man kan urskilja.

Juridisk bedömning

Enligt 2 kap 3§ kommunallagen skall kommuner och landsting behandla sina medlemmar lika, om det inte finns sakliga skäl för annat. Denna paragraf kallas likställighetsprincipen.

Likställighetsprincipen innebär enligt rättspraxis att det inte är tillåtet för en kommun att särbehandla vissa kommunmedlemmar eller grupper av kommunmedlemmar annat än på objektiv grund.

För att en särbehandling skall strida mot likställighetsprincipen, ska det vara en fråga om obehörig särbehandling, det vill säga att man inte varit objektiv i sitt förfarande.

Rättspraxis har dock gett kommuner tämligen fria händer med att lösa urvalsproblem som

kan uppkomma i samband med vissa kösituationer.

Ett exempel på en sådan kösituation är villkoren för fördelning av de fasta båtplatserna inom Marstrands hamnområde.

Urvalet måste dock ske rationellt och saklig grund och inte godtyckligt.

Finns det ett urval sökande som överstiger tillgången så kan urvalet baseras på andra omständigheter än enbart kötid.

I domen i mål från Länsrätten framkommer att rätten har vissa invändningar mot kategoriseringen som Kungälv kommun använder, men bedömer dock att urvalet grundar sig sakliga och rationella överväganden.

Verksamhetens bedömning

Verksamheten förslår följande förändring av dokumentet:

- D. Innehavare som bedriver yrkesmässig verksamhet på havet
- E. Fastighetsägare med postnr 44267(Klåverön, delar av Marstrandsön samt öar i anslutning till Klåverön)
- F. Övriga inom Kungälvs kommun mantalsskrivna personer eller ägare av en fastighet i Kungälvs Kommun.

Innehavet av antal fasta båtplatser är begränsat till maximalt antal enligt följande:

Kategori A Max 2 båtar per hushåll

Kategori B Max 2 båtar per hushåll

Kategori C 1 båt per hushåll (fastighet/lägenhet)

Två båtar inom kategori A kan enbart bli aktuellt om hushållet bedriver yrkesmässig verksamhet och båten/verksamheten på vattnet utgör en högst väsentlig del av företagets totala inkomst.

Verksamheten skall vara ett i Kungälvs kommun registrerat, momspliktigt företag.

Hamnen granskar varje enskilt fall.

Maximalt två båtar per hushåll inom kategori B motiveras utifrån att fastigheter inom detta postnummerområde saknar fast förbindelse med fastlandet.

Kommunen behöver så långt som möjligt möta upp lagens krav och vid avsteg så måste det finnas motiv och ske i enlighet med rättspraxis.

Genom en förändring av kategoriseringarna och ta bort den procentuella fördelningen torde det på sikt innebära att fasta båtplatser frigörs mer kontinuerligt och i en ökad mängd.

Den kvarstående kategoriseringen är nödvändigt för att möta upp de särskilda omständigheter som berör yrkesverksamma samt boende inom postnummer 44647.

Detta är positivt sett ur att Kungälv är en tillväxtkommun som behöver kunna möta upp kommunmedlemmarnas behov av båtplatser inom rimlig tid och på så lika villkor som möjligt.

Om dokumentet inte förändras i enlighet med förslaget kommer urvalet av sökande fortfarande ske efter sakliga och rationella överväganden, men den kvarstående

kategorisering inklusive fördelning i samma omfattning som tidigare är ett hinder för att kommunen i tillräcklig utsträckning möter upp Likställighetsprincipen i enlighet med Kommunallagen 2 kap 3§.

Bedömning utifrån kommunfullmäktiges strategiska mål och relevanta styrdokument

Dokumentet bedöms ha kopplingar till kommunfullmäktiges mål om strategiska förutsättningar. Det finns även kopplingar till Program Marstrand.

Bedömning utifrån ett barnperspektiv

Perspektivet har beaktats, men bedöms inte tillföra något till ärendet.

Bedömning utifrån ett jämlikhetsperspektiv

Jämlikhetsaspekten är inte relevant för tilldelning av båtplatser.

Teknisk bedömning/genomförandeplan

Efter att dokumentet har antagits av kommunfullmäktige skall styrdokumentet hanteras i enlighet med rutiner för Kommunens författningssamling.

Dokumentet har status regel, vilket innebär att det kan antas av Kommunstyrelsen.

Det tidigare dokumentet *Allmänna villkor avseende fasta båtplatser inom Marstrands hamnområde (KS2007/1153)* behöver upphävas av Kommunfullmäktige som antog det.

Ekonomisk bedömning

En revidering av styrdokumentet bedöms inte innebära några förändrade ekonomiska förutsättningar för medborgare eller förvaltning.

Förslag till kommunstyrelsen

Allmänna regler för fasta båtplatser inom Marstrands hamnverksamhet (KS2017/2266) antas.

Förslag till kommunfullmäktige:

Allmänna villkor avseende fasta båtplatser inom Marstrands hamnområde (KS2007/1153) upphävs.

Andreas Sjunnesson
Tf sektorchef samhälle och utveckling

Martin Hollertz
verksamhetschef

Expedieras till: Eva-Lena Hessel Rydqvist
Erik Lindskog

Sammanträdesprotokoll

Sammanträdesdatum

2023-10-04

Sida

26 (31)

§ 113/2023

Revidering av styrdokument - Allmänna villkor avseende fasta båtplatser inom Marstrands Hamnområde (Dnr KS2023/1983)

Sammanfattning

Kommunens styrdokument löper ut den 31 december 2023 och enligt policyn för styrdokument ska arbetet med revidering ske under en ny mandatperiods första år för att styrdokumentet ska kunna beslutas i samband med nästkommande årsskifte. Styrdokumentet gäller i fyra år framåt, alltså fram tills slutet av mandatperiodens första år, om inget annat finns beslutat.

Förvaltningen har reviderat styrdokumentet Allmänna villkor avseende fasta båtplatser inom Marstrands Hamnområde. KS2017/2266 - Allmänna villkor avseende fasta båtplatser inom Marstrands Hamnområde - som godkändes 2018. Då dåvarande handläggare avslutade sin anställning kort därefter färdigställdes aldrig någon slutgiltig version. Därav så har styrdokumentet legat godkänt men med redigeringar och överstrykningar kvar, se *"KS2017_2266-2 2018-01-25 Revidering_ Allmänna regler för fasta båtplatser inom Marstrands hamnverksamhet"* för tjänsteutlåtandet och *"Styrdokument - Revidering av KS 2017/2266 - Allmänna villkor avseende fasta båtplatser inom Marstrands Hamnområde"* för godkänd men ej slutreviderad version. Dessa redigeringar som kvarstod har därför slutförts i denna uppdaterade version (överstrykningar har tagits bort mm.). Vidare har styrdokumentet dessutom uppdaterats med den nya styrdokumentsmallen, enligt gällande grafisk profil.

Innehållet i det godkända styrdokumentet arbetades om för att möta upp dagens verksamhet och förutsättningar.

Enligt 2 kap 3§ kommunallagen skall kommuner och regioner behandla sina medlemmar lika, om det inte finns sakliga skäl för annat. Denna paragraf kallas likställighetsprincipen. Likställighetsprincipen innebär enligt rättspraxis att det inte är tillåtet för en kommun att särbehandla vissa kommunmedlemmar eller grupper av kommunmedlemmar annat än på objektiv grund.

Man gjorde bedömningen att genom en förändring av kategoriseringarna och ta bort den procentuella fördelningen torde det på sikt innebära att fasta båtplatser frigörs mer kontinuerligt och i en ökad mängd.

Förslag till beslut är att kommunstyrelsen antar följande styrdokument:

- Allmänna villkor avseende fasta båtplatser inom Marstrands Hamnområde

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse Revidering av styrdokument - Allmänna villkor avseende fasta båtplatser inom Marstrands Hamnområde

Bilaga Styrdokument - Revidering av KS 2017_2266 - Allmänna villkor avseende fasta båtplatser inom Marstrands Hamnområde

UTSKOTTET FÖR SAMHÄLLE OCH
UTVECKLING

KUNGÄLVS
KOMMUN

Justeras sign

Sammanträdesprotokoll

Sammanträdesdatum

2023-10-04

Sida

27 (31)

Bilaga KS2017_2277 - Allmänna villkor avseende fasta båtplatser inom Marstrands Hamnområde

Bilaga Tidigare tjänsteskrivelse - 2018-01-25 Revidering_ Allmänna regler för fasta båtplatser inom Marstrands hamnverksamhet

Förslag till kommunstyrelsen

Revidering av följande styrdokument: Allmänna villkor avseende fasta båtplatser inom Marstrands Hamnområde antas.

Expedieras till:

För kännedom till:

**UTSKOTTET FÖR SAMHÄLLE OCH
UTVECKLING**

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Justeras sign

Sammanträdesprotokoll

Sammanträdesdatum

2023-10-04

Sida

26 (31)

§ 113/2023

Revidering av styrdokument - Allmänna villkor avseende fasta båtplatser inom Marstrands Hamnområde (Dnr KS2023/1983)

Sammanfattning

Kommunens styrdokument löper ut den 31 december 2023 och enligt policyn för styrdokument ska arbetet med revidering ske under en ny mandatperiods första år för att styrdokumentet ska kunna beslutas i samband med nästkommande årsskifte. Styrdokumentet gäller i fyra år framåt, alltså fram tills slutet av mandatperiodens första år, om inget annat finns beslutat.

Förvaltningen har reviderat styrdokumentet Allmänna villkor avseende fasta båtplatser inom Marstrands Hamnområde. KS2017/2266 - Allmänna villkor avseende fasta båtplatser inom Marstrands Hamnområde - som godkändes 2018. Då dåvarande handläggare avslutade sin anställning kort därefter färdigställdes aldrig någon slutgiltig version. Därav så har styrdokumentet legat godkänt men med redigeringar och överstrykningar kvar, se *"KS2017_2266-2 2018-01-25 Revidering_ Allmänna regler för fasta båtplatser inom Marstrands hamnverksamhet"* för tjänsteutlåtandet och *"Styrdokument - Revidering av KS 2017/2266 - Allmänna villkor avseende fasta båtplatser inom Marstrands Hamnområde"* för godkänd men ej slutreviderad version. Dessa redigeringar som kvarstod har därför slutförts i denna uppdaterade version (överstrykningar har tagits bort mm.). Vidare har styrdokumentet dessutom uppdaterats med den nya styrdokumentsmallen, enligt gällande grafisk profil.

Innehållet i det godkända styrdokumentet arbetades om för att möta upp dagens verksamhet och förutsättningar.

Enligt 2 kap 3§ kommunallagen skall kommuner och regioner behandla sina medlemmar lika, om det inte finns sakliga skäl för annat. Denna paragraf kallas likställighetsprincipen. Likställighetsprincipen innebär enligt rättspraxis att det inte är tillåtet för en kommun att särbehandla vissa kommunmedlemmar eller grupper av kommunmedlemmar annat än på objektiv grund.

Man gjorde bedömningen att genom en förändring av kategoriseringarna och ta bort den procentuella fördelningen torde det på sikt innebära att fasta båtplatser frigörs mer kontinuerligt och i en ökad mängd.

Förslag till beslut är att kommunstyrelsen antar följande styrdokument:

- Allmänna villkor avseende fasta båtplatser inom Marstrands Hamnområde

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse Revidering av styrdokument - Allmänna villkor avseende fasta båtplatser inom Marstrands Hamnområde

Bilaga Styrdokument - Revidering av KS 2017_2266 - Allmänna villkor avseende fasta båtplatser inom Marstrands Hamnområde

UTSKOTTET FÖR SAMHÄLLE OCH
UTVECKLING

KUNGÄLVS
KOMMUN

Justeras sign

Sammanträdesprotokoll

Sammanträdesdatum

2023-10-04

Sida

27 (31)

Bilaga KS2017_2277 - Allmänna villkor avseende fasta båtplatser inom Marstrands Hamnområde

Bilaga Tidigare tjänsteskrivelse - 2018-01-25 Revidering_ Allmänna regler för fasta båtplatser inom Marstrands hamnverksamhet

Förslag till kommunstyrelsen

Revidering av följande styrdokument: Allmänna villkor avseende fasta båtplatser inom Marstrands Hamnområde antas.

Expedieras till:

För kännedom till:

**UTSKOTTET FÖR SAMHÄLLE OCH
UTVECKLING**

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Justeras sign

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Sid 1 (2)

Tjänsteskrivelse

Handläggarens namn
Kajsa Danesjö

2023-10-11

Styrdokument – riktlinjer för inackorderingstillägg (Dnr KS2023/2271-1)

Sammanfattning

Enligt Kungälv kommun policy för styrdokument (KS2019/1577) ska arbetet med revidering av styrdokument ske under en ny mandatperiods första år för att styrdokumentet ska kunna beslutas i samband med nästkommande årsskifte. Styrdokumenten gäller i fyra år framåt, alltså fram tills slutet av mandatperiodens första år, om inget annat finns beslutat.

Förvaltningen har reviderat Riktlinjer för inackorderingstillägg och endast utfört redaktionella ändringar.

Förvaltningen föreslår kommunstyrelsen att Riktlinjer för inackorderingstillägg antas.

Juridisk bedömning

32 § Hemkommunen ska lämna ekonomiskt stöd till elever i en gymnasiesärskola med offentlig huvudman som behöver inackordering på grund av skolgången. Denna skyldighet gäller till och med första kalenderhalvåret det år eleven fyller 20 år. Skyldigheten gäller dock inte elever som har tagits emot i andra hand till ett nationellt program enligt 19 kap. 39 §.

Stödet ska avse boende, fördyrat uppehälle och resor till och från hemmet. Det ska ges kontant eller på annat sätt som ska framgå av beslutet om stöd. Om stödet ges kontant, ska det lämnas med lägst 1/30 av prisbasbeloppet enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken för varje hel kalendermånad som eleven bor inackorderad. Beloppet får avrundas till närmast lägre hela tiotal kronor. Lag (2013:530)

Förvaltningens bedömning

Enligt Kungälv kommun policy för styrdokument (KS2019/1577) ska arbetet med revidering av styrdokument ske under en ny mandatperiods första år för att styrdokumentet ska kunna beslutas i samband med nästkommande årsskifte. Styrdokumenten gäller i fyra år framåt, alltså fram tills slutet av mandatperiodens första år, om inget annat finns beslutat.

Riktlinjer för inackorderingstillägg förtydligar på vilka grunder beslut om att bevilja eller avslå ansökningar om inackorderingstillägg tas. Villkor för att beviljas inackorderingstillägg är att eleven är folkbokförd i Kungälv kommun, studerar vid kommunal gymnasieskola, har en restid om minst två timmar per dag och är mottagen i första hand.

Inga förändringar har skett gällande villkor för att erhålla bidraget. Redaktionell ändring är gjord i exempel under punkt 7 där årtal är borttaget för att inte dokument ska framstå daterat. Dokumentet följer numer också kommunens grafiska profil.

Ärendenivåer – bedömning utifrån kommunfullmäktiges strategiska mål eller kommunstyrelsens resultatmål

Riktlinjer för inackorderingstillägg har koppling till kommunfullmäktiges strategiska mål *att ge goda förutsättningar för livslångt lärande*.

Bedömning utifrån miljö, hållbarhet och mål i Agenda 2030

Ärendet är relevant utefter det fjärde målet i Agenda 2030: *god utbildning för alla*.

Bedömning utifrån politiska styrdokument

Revidering av dokumentet om inackorderingstillägg har ej påverkan på andra politiska styrdokument.

Bedömning utifrån ett medborgar- och brukarperspektiv

Att kommunen utbetalar inackorderingstillägg är lagstadgat och kommer kommunens gymnasiestuderande ungdomar till nytta som bidrag till utgifter som följer då man studerar på annan ort.

Bedömning utifrån ett medarbetarperspektiv.

Riktlinjer för inackorderingstillägg har ingen påverkan ur medarbetarperspektiv.

Ekonomisk bedömning

Att anta Riktlinjer för inackorderingstillägg har ingen ekonomisk påverkan.

Att utbetala inackorderingstillägg är lagstadgat och ryms inom sektorns ram.

Förslag till beslut

Riktlinjer för inackorderingstillägg antas

Amela Filipovic
Verksamhetschef gymnasium

Dennis Reinhold
Sektorchef bildning och lärande

Expedieras till: Kajsa Danesjö

För kännedom till:

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Inackorderingstillägg

Riktlinje

Diarie-/dokumentnummer: <KS202X/...>
Beslut: <Datum-...Instans §.../År>
Beredande politiskt organ: Sociala myndighetsnämnden
Ersätter tidigare beslut KS2019/2073
Giltighetstid: 2027-12-31
Dokumentansvarig: Verksamhetschef gymnasium
Senast uppdaterad av: Kajsa Danesjö

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	3
2. Relation till andra styrdokument.....	3
3. Syfte.....	3
4. Mål och viljeinriktning.....	3
5. Målgrupp.....	3
6. Restid.....	3
7. Utbetalning av bidraget.....	3
8. När ska ansökan skickas in.....	4
9. Mottagen i första hand.....	4
10. Mottagen i andra hand.....	4
11. Inackorderingstillägg kan inte kombineras med bidrag för elevresor.....	4
12. Information som påverkar rätten till bidrag.....	4
13. Stöd i skollagen.....	5
14. Levandegöra.....	5
15. Uppföljning.....	5

1. Inledning

Riktlinjerna fungerar som ett stöd för verksamheten att besluta om en elev har rätt till inackorderingstillägg eller inte. Om riktlinjerna i något avseende strider mot författningsbestämmelser eller mot fastställda tolkningar skall riktlinjerna inte tillämpas i dessa delar.

2. Relation till andra styrdokument

Riktlinjen har koppling till "Riktlinjer för skolskjuts och elevresor i Kungälv kommun" eftersom bidrag för elevresor/skolskjuts inte kan kombineras med inackorderingstillägg.

3. Syfte

Syftet med riktlinjerna är att förtydliga på vilka grunder beslut om att bevilja eller avslå ansökningar om inackorderingstillägg tas.

4. Mål och viljeinriktning

Målsättningen med riktlinjerna är att förenkla handläggning av ärenden samt tydliggöra för vårdnadshavare och elever huruvida man är berättigad till inackorderingstillägg eller ej.

5. Målgrupp

- Inackorderingstillägg kan sökas av elever på offentliga gymnasieskolor. Elever på fristående gymnasieskolor kan söka bidrag via CSN (Centrala Studiestödsnämnden).
- För att omfattas av inackorderingstillägg krävs att eleven är folkbokförd i kommunen.
- Bidrag kan sökas till och med första kalenderhalvåret det år eleven fyller tjugo år.

6. Restid

- Restiden mellan folkbokföringsadressen och skolan skulle vara minst två timmar per dag om eleven bodde kvar hemma.
- Kravet på restid ska vara uppfyllt minst fyra dagar per tvåveckorsperiod.
- Restiden beräknas utifrån den tid det tar att resa med allmänna kommunikationsmedel (buss, tåg och spårvagn), gångtid till/från hållplatser och väntetid. För resor med cykel och moped ska tiden som det tar att gå samma sträcka anges.

7. Utbetalning av bidraget

- Bidraget betalas ut i slutet av varje månad, fyra gånger på höstterminen och fem gånger på vårterminen. Den första utbetalningen för höstterminen görs i september.
- Bidraget betalas ut enligt de uppgifter som står i ansökningen.
- Bidraget avser boende, fördyrat uppehälle och resor till och från hemmet.
- Bidraget uppgår till 1/30 av ett prisbasbelopp.
- För elever som söker bidrag för ett läsår betalas fullt bidrag ut i slutet av varje månad. För elever som söker bidrag för en kortare period reduceras bidraget i motsvarande omfattning.

8. När ska ansökan skickas in

Ansökan om inackorderingstillägg ska vara kommunen tillhanda senast den 30 juni för föregående läsår, vilket till exempel innebär att ansökan för läsåret 2022/2023 ska vara kommunen tillhanda senast 30 juni 2023.

9. Mottagen i första hand

En elev blir mottagen i första hand om eleven söker en utbildning i en kommun som elevens hemkommun har samverkansavtal med eller om utbildningen är riksrekryterande. En elev kan också bli mottagen utanför samverkansområdet med hänsyn till personliga skäl. Det är mottagande kommun som tar beslutet om mottagande. NIU-utbildning är ett komplement till riksrekryterande idrottsutbildning. Att en elev antagits till en NIU-utbildning innebär inte att eleven automatiskt är mottagen i första hand. För att eleven ska bli mottagen i första hand krävs att hemkommunen och anordnarkommunen skriver samverkansavtal för utbildningen. Om kommunerna har skrivit ett samverkansavtal blir eleven mottagen i första hand.

10. Mottagen i andra hand

Elever som blir mottagna i andra hand har inte rätt till inackorderingstillägg. Frisök innebär en utökad möjlighet för elever att söka gymnasieutbildning på nationellt program i annan kommun än hemkommunen/samverkansområdet även om utbildningen finns där. Eleven blir då mottagen i andra hand efter att alla behöriga sökande i den kommunen/ samverkansområdet har kommit in och om det finns lediga platser på programmet. Det är mottagande kommun som tar beslutet om mottagande.

11. Inackorderingstillägg kan inte kombineras med bidrag för elevresor

Bidrag för elevresor/skolskjuts och inackorderingstillägg kan inte kombineras. Elever som tar emot inackorderingstillägg får därför inte ta emot busskort från kommunen. Av lagen 1991(1110) om kommunens skyldighet att svara för vissa elevresor framgår att kommunen är skyldig att ordna elevresor för elever i gymnasieskolan för dagliga resor mellan bostad och hemmet om resvägen är minst 6 km.

I Kungälv kommun finns det sedan 2013 (Dnr KS2013/524) ett beslut om att alla gymnasieelever får rätt till resebidrag oavsett avstånd till skolan. För elever som av olika skäl inte kan åka buss ges kontant resebidrag om max 1/30 av ett prisbasbelopp per kalendermånad. Rätt till skolskjuts gäller endast elever i grundskolan, grundsärskolan och gymnasiesärskolan.

12. Information som påverkar rätten till bidrag

En elev som avbryter sina studier, flyttar hem eller ändrar folkbokföringsadress är skyldig att informera Kungälv kommun omgående. Den som tar emot inackorderingstillägg felaktigt är skyldigt att betala tillbaka bidraget.

**KUNGÄLV
KOMMUN**

13. Stöd i skollagen

15 kap. Gymnasieskolan, allmänt

Hemkommunen ska lämna ekonomiskt stöd till elever i en gymnasie-skola med offentlig huvudman som behöver inackordering på grund av skolgången. Denna skyldighet gäller dock inte

1. elever som har tagits emot i andra hand till ett nationellt program enligt 16 kap. 47 §,
2. elever som har tagits emot enligt 17 kap. 19 § tredje stycket,
3. elever på Rh-anpassad utbildning, eller
4. utlandssvenska elever som får studiehjälp i form av inackorderingstillägg enligt studiestödslagen (1999:1395).

Skyldigheten gäller till och med första kalenderhalvåret det år eleven fyller 20 år.

Stödet ska avse boende, fördyrat uppehälle och resor till och från hemmet. Det ska ges kontant eller på annat sätt som ska framgå av beslutet om stöd. Om stödet ges kontant, ska det lämnas med lägst 1/30 av prisbasbeloppet enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken för varje hel kalendermånad som eleven bor inackorderad. Beloppet får avrundas till närmast lägre hela tiotal kronor. Lag (2017:1104)

18 kap. Gymnasiesärskolan, allmänt

32 § Hemkommunen ska lämna ekonomiskt stöd till elever i en gymnasiesärskola med offentlig huvudman som behöver inackordering på grund av skolgången. Denna skyldighet gäller till och med första kalenderhalvåret det år eleven fyller 20 år. Skyldigheten gäller dock inte elever som har tagits emot i andra hand till ett nationellt program enligt 19 kap. 39 §. Stödet ska avse boende, fördyrat uppehälle och resor till och från hemmet. Det ska ges kontant eller på annat sätt som ska framgå av beslutet om stöd. Om stödet ges kontant, ska det lämnas med lägst 1/30 av prisbasbeloppet enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken för varje hel kalendermånad som eleven bor inackorderad. Beloppet får avrundas till närmast lägre hela tiotal kronor. Lag (2013:530).

14. Levandegöra

Riktlinjen publiceras på kommunens hemsida.

15. Uppföljning

Riktlinjen revideras år 2027 eller tidigare om behov uppkommer.

Sammanträdesprotokoll

Sammanträdesdatum

2023-10-03

Sida

18 (28)

§ 137/2023

Styrdokument – revidering av sektor Bildning och lärandes styrdokument (Dnr KS2023/1844)

Sammanfattning

Kommunens styrdokument löper ut den 31 december 2023 och enligt policyn för styrdokument ska arbetet med revidering ske under en ny mandatperiods första år för att styrdokumentet ska kunna beslutas i samband med nästkommande årsskifte. Styrdokumenten gäller i fyra år framåt, alltså fram tills slutet av mandatperiodens första år, om inget annat finns beslutat.

Sektor bildning och lärande har reviderat ett antal dokument som ligger inom sektorns område. På dokument som ingår i detta ärende har endast redaktionella ändringar utförts, jämfört med tidigare versioner. De har dessutom, i de fall det behövs, uppdaterats med den nya styrdokumentsmallen, enligt gällande grafisk profil. Ett dokument föreslås att utgå.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse Styrdokument – revidering av sektor Bildning och lärandes styrdokument
 Bilaga Riktlinjer för inackorderingstillägg
 Bilaga Riktlinjer för ersättning för elever som beviljats förlängd undervisning
 Bilaga Riktlinjer för ersättning från kommunen för studier utomlands
 Bilaga Riktlinje för ny-, om- och tillbyggnation av förskolor
 Bilaga Taxor och avgifter i förskola
 Bilaga Taxa Mimers hus
 Bilaga Riktlinjer för skolplacering i förskoleklass och årskurs 7
 Bilaga Riktlinjer för bidrag till faktisk lokalkostnad för huvudmän inom förskola och skola
 Bilaga Barn och ungdomskulturplan

Förslag till kommunstyrelsen

1. Riktlinje för ny-, om- och tillbyggnation av förskolor utgår
2. Riktlinjer för skolplacering i förskoleklass och årskurs 7 antas
3. Riktlinjer för inackorderingstillägg antas
4. Riktlinjer för beslut om ersättning för elever som beviljats förlängd undervisning antas
5. Riktlinjer för ersättning från kommunen för studier utomlands antas
6. Riktlinjer för bidrag till faktisk lokalkostnad för huvudmän inom förskola och skola antas
7. Barn- och ungdomskulturplan antas

Förslag till kommunfullmäktige

1. Taxor och avgifter i förskolan antas
2. Taxa Mimers Hus antas

**UTSKOTTET FÖR BILDNING OCH
LÄRANDE**

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Justeras sign

Sammanträdesprotokoll

Sammanträdesdatum

Sida

2023-10-03

19 (28)

Expedieras till: Kajsa Danesjö

För kännedom till:

**UTSKOTTET FÖR BILDNING OCH
LÄRANDE**

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Justeras sign

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Sid 1 (3)

Tjänsteskrivelse

Handläggarens namn
Kajsa Danesjö

2023-10-11

Styrdokument – riktlinjer för ersättning för elever som beviljats förlängd undervisning (Dnr KS2023/2272-1)

Sammanfattning

Enligt Kungälv kommun policy för styrdokument (KS2019/1577) ska arbetet med revidering av styrdokument ske under en ny mandatperiods första år för att styrdokumentet ska kunna beslutas i samband med nästkommande årsskifte. Styrdokumentet gäller i fyra år framåt, alltså fram tills slutet av mandatperiodens första år, om inget annat finns beslutat.

Förvaltningen har gjort bedömning att riktlinje för ersättning för elever som beviljats förlängd undervisning kan förlängas utan ändringar.

Förvaltningen föreslår kommunstyrelsen att ersättning för elever som beviljats förlängd undervisning antas.

Juridisk bedömning

16 kap. 15 § skollagen behandlar utbildningens längd. De nationella programmen är avsedda att genomgå på tre läsår. Huvudmannen får besluta att utbildningen får fördelas på längre tid än tre läsår.

Om huvudmannen har fått tillstånd till det av Statens skolverk, får denne besluta att en utbildning får fördelas på kortare tid än tre läsår.

19 kap. 17 § skollagen behandlar utbildningens längd för anpassade gymnasieskolan. Utbildningen i gymnasiesärskolan är avsedd att genomgå under fyra läsår. Huvudmannen får dock besluta att utbildningen får fördelas på längre tid.

Förvaltningens bedömning

Enligt Kungälv kommun policy för styrdokument (KS2019/1577) ska arbetet med revidering av styrdokument ske under en ny mandatperiods första år för att styrdokumentet ska kunna beslutas i samband med nästkommande årsskifte. Styrdokumentet gäller i fyra år framåt, alltså fram tills slutet av mandatperiodens första år, om inget annat finns beslutat.

Syftet med riktlinjerna är att säkerställa en likvärdig bedömning för om en skola ska beviljas ersättning för förlängd undervisning för en elev.

Beslut om förlängd undervisning ska utgå från skollagen och gymnasieförordningens bestämmelser. Kungälv kommun utgår från att besluten om förlängd undervisning är tagna med hänsyn till elevens förutsättningar och att skolan har prövat alla möjligheter för eleven att fullfölja ett nationellt program på avsedd tid innan skolan beslutar om åtgärder som innebär förlängd undervisning.

Inga förändringar har skett i skollag/gymnasieförordning gällande utbildningens längd så styrdokumentets innehåll behöver ej justeras.

Inga redaktionella ändringar är gjorda mer än att nytt styrdokument numer följer kommunens grafiska profil.

Ärendenivåer – bedömning utifrån kommunfullmäktiges strategiska mål eller kommunstyrelsens resultatmål

Ärendet har koppling till kommunfullmäktiges strategiska mål: *Att ge goda förutsättningar för livslångt lärande*

Bedömning utifrån miljö, hållbarhet och mål i Agenda 2030

Ärendet har koppling till det fjärde målet i Agenda 2030: *god utbildning för alla*

Bedömning utifrån politiska styrdokument

Ärendet står inte i konflikt eller har påverkan på annat styrdokument i Kungälv kommun.

Bedömning utifrån ett medborgar- och brukarperspektiv

Riktlinjen har inte påverkan ur medborgarperspektiv. Det är huvudman som beslutar huruvida elev ska få förlängd undervisning. Hemkommun beslutar därefter om ersättning till huvudman ska utgå.

Bedömning utifrån ett medarbetarperspektiv.

Riktlinjen förenklar handläggningen av ansökningar gällande ersättning för förlängd undervisning.

Ekonomisk bedömning

Att anta riktlinje för ersättning för elever som beviljats förlängd undervisning har ingen påverkan på sektorns ekonomi.

Förslag till beslut

Riktlinje för ersättning för elever som beviljats förlängd undervisning antas

Amela Filipovic
Verksamhetschef gymnasium

Dennis Reinhold
Sektorchef bildning och lärande

Expedieras till: Kajsa Danesjö

För kännedom till:

Sammanträdesprotokoll

Sammanträdesdatum

2023-10-03

Sida

18 (28)

§ 137/2023

Styrdokument – revidering av sektor Bildning och lärandes styrdokument (Dnr KS2023/1844)

Sammanfattning

Kommunens styrdokument löper ut den 31 december 2023 och enligt policyn för styrdokument ska arbetet med revidering ske under en ny mandatperiods första år för att styrdokumentet ska kunna beslutas i samband med nästkommande årsskifte. Styrdokumenten gäller i fyra år framåt, alltså fram tills slutet av mandatperiodens första år, om inget annat finns beslutat.

Sektor bildning och lärande har reviderat ett antal dokument som ligger inom sektorns område. På dokument som ingår i detta ärende har endast redaktionella ändringar utförts, jämfört med tidigare versioner. De har dessutom, i de fall det behövs, uppdaterats med den nya styrdokumentsmallen, enligt gällande grafisk profil. Ett dokument föreslås att utgå.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse Styrdokument – revidering av sektor Bildning och lärandes styrdokument
Bilaga Riktlinjer för inackorderingstillägg
Bilaga Riktlinjer för ersättning för elever som beviljats förlängd undervisning
Bilaga Riktlinjer för ersättning från kommunen för studier utomlands
Bilaga Riktlinje för ny-, om- och tillbyggnation av förskolor
Bilaga Taxor och avgifter i förskola
Bilaga Taxa Mimers hus
Bilaga Riktlinjer för skolplacering i förskoleklass och årskurs 7
Bilaga Riktlinjer för bidrag till faktisk lokalkostnad för huvudmän inom förskola och skola
Bilaga Barn och ungdomskulturplan

Förslag till kommunstyrelsen

1. Riktlinje för ny-, om- och tillbyggnation av förskolor utgår
2. Riktlinjer för skolplacering i förskoleklass och årskurs 7 antas
3. Riktlinjer för inackorderingstillägg antas
4. Riktlinjer för beslut om ersättning för elever som beviljats förlängd undervisning antas
5. Riktlinjer för ersättning från kommunen för studier utomlands antas
6. Riktlinjer för bidrag till faktisk lokalkostnad för huvudmän inom förskola och skola antas
7. Barn- och ungdomskulturplan antas

Förslag till kommunfullmäktige

1. Taxor och avgifter i förskolan antas
2. Taxa Mimers Hus antas

**UTSKOTTET FÖR BILDNING OCH
LÄRANDE**

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Justeras sign

Sammanträdesprotokoll

Sammanträdesdatum

Sida

2023-10-03

19 (28)

Expedieras till: Kajsa Danesjö

För kännedom till:

**UTSKOTTET FÖR BILDNING OCH
LÄRANDE**

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Justeras sign

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Ersättning för elever som beviljats förlängd undervisning

Riktlinje

Diarie-/dokumentnummer: KS2023/2272
Beslut: Kommunstyrelsen **DDMMÅÅ §**
Beredande politiskt organ: Sociala myndighetsnämnden
Ersätter tidigare beslut KS2019/2072
Giltighetstid: 2027-12-31
Dokumentansvarig: Verksamhetschef gymnasium
Senast uppdaterad av: Kajsa Danesjö

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	3
2. Relation till andra styrdokument.....	3
3. Syfte.....	3
4. Mål och viljeinriktning.....	3
5. Kommunala gymnasieskolor.....	3
6. Fristående gymnasieskolor.....	3
7. Beräkning av ersättningsnivå.....	3
8. Utgångspunkt för huvudmannens beslut om förlängd undervisning.....	3
9. Bedömning för beslut om ersättning.....	4
10. Stöd i skollagen för att förlänga utbildningen.....	4
11. Levandegöra.....	4
12. Uppföljning.....	4

1. Inledning

Riktlinjerna fungerar som ett stöd för verksamheten att besluta om ersättning ska beviljas för förlängd undervisning för elever. Om riktlinjerna i något avseende strider mot författningsbestämmelser eller mot fastställda tolkningar skall riktlinjerna inte tillämpas i dessa delar

2. Relation till andra styrdokument

Riktlinjerna har ingen koppling till kommunens övriga styrdokument.

3. Syfte

Syftet med riktlinjerna är att säkerställa en likvärdig bedömning för om en skola ska beviljas ersättning för förlängd undervisning för en elev

4. Mål och viljeinriktning

Målsättningen är att förenkla administrationen kring beslut om ersättning för förlängd undervisning både för huvudman och hemkommun genom tydliga riktlinjer.

5. Kommunala gymnasieskolor

Ersättning för förlängd studietid beviljas inom ramen för interkommunal ersättning, Kommunstyrelsens delegationsordning. Ansökan ska ha inkommit till Sektor bildning och lärande, senast 1 april under elevens sista läsår, årskurs tre för ett treårigt program. Om det finns särskilda skäl kan överläggning inledas efter 1 april.

6. Fristående gymnasieskolor

Ersättning för förlängd studietid beviljas inom ramen för grundbeloppet till fristående skolor, Sociala myndighetsnämndens delegationsordning. Ansökan ska ha inkommit till Sektor bildning och lärande, senast 1 juni under elevens sista läsår, årskurs tre för ett treårigt program.

7. Beräkning av ersättningsnivå

Ersättningen baseras på programpris och antal poäng som eleven ska läsa under den förlängda undervisningstiden. Vid beräkning av ersättningsnivå räknas endast de kurser som inte är betygssatta. Det innebär att kurser som rektor beviljat en elev att gå om, på grund av att eleven fått betyg F på kursen, inte tas med i underlaget för uträkning av ersättningsnivå. Ersättningen beräknas utifrån hur många poäng som eleven läser per termin.

Saknas beslut om förlängd undervisning utgår ingen ekonomisk ersättning.

8. Utgångspunkt för huvudmannens beslut om förlängd undervisning

Beslut om förlängd undervisning ska utgå från skollagen och gymnasieförordningens bestämmelser. Kungälv kommun utgår från att besluten om förlängd undervisning är tagna med hänsyn till elevens förutsättningar och att skolan har prövat alla möjligheter för eleven att fullfölja ett nationellt program på avsedd tid innan skolan beslutar om åtgärder som innebär förlängd undervisning.

Syftet med förlängningen ska vara att eleven ska nå målen för utbildningen genom att fördela undervisningen över längre tid än tre år för gymnasieskolan och fyra år för gymnasiesärskolan. Det innebär att hela eller delar av kurser flyttas till den förlängda delen och att rektor samtidigt gör en bedömning av hur lång tid undervisningen ska förlängas. Den individuella studieplanen uppdateras i samband med beslutet om förlängd undervisning.

**KUNGÄLV
KOMMUN**

9. Bedömning för beslut om ersättning

Likabehandlingsprincipen, att kommunala skolor ska bedömas på samma sätt som fristående skolor ligger till grund för bedömningen. Utöver det görs en bedömning utifrån varje elevs förutsättning. För att ersättning ska beviljas krävs att den individuella studieplanen är reviderad och att det tydligt framgår vilka kurser eller delar av kurser som förläggs till den förlängda delen. Skolan ska kunna visa att den gjort insatser för att eleven ska nå målen för utbildningen inom tre år för elever i gymnasieskolan och inom fyra år för elever i gymnasiesärskolan. Av underlaget behöver det också framgå att eleven genom förlängningen har goda förutsättningar att nå ett fullständigt slutbetyg eller om den förlängda studietiden avser behörighetsgivande kurser som eleven har svårt att läsa in till exempel inom ramen för kommunal vuxenutbildning eller allmän kurs vid folkhögskola.

Exempel på när begäran om ersättning för förlängningen avslås är hög frånvaro under en längre period och underlaget inte visar på att det finns anledning att tro på en tydlig förbättring.

Elever som studerar på introduktionsprogram omfattas inte av förlängd undervisning.

10. Stöd i skollagen för att förlänga utbildningen

16 kap. Allmänna bestämmelser om gymnasieskolan

Utbildningen längd

15 § De nationella programmen är avsedda att genomgås på tre läsår. Huvudmannen får besluta att utbildningen får fördelas på längre tid än tre läsår. Om huvudmannen har fått tillstånd till det av Statens skolverk, får denne besluta att en utbildning får fördelas på kortare tid än tre läsår.

19 kap. Gymnasiesärskolan, program

Utbildningens längd

17 § Utbildningen i gymnasiesärskolan är avsedd att genomgås under fyra läsår. Huvudmannen får dock besluta att utbildningen får fördelas på längre tid. Regeringen får meddela föreskrifter om huvudmannens befogenheter enligt första stycket. Lag (2012:109).

11. Levandegöra

Dokumentet publiceras på kommunens hemsida.

12. Uppföljning

Dokumentet revideras år 2027 eller tidigare om behov uppkommer.

Sammanträdesprotokoll

Sammanträdesdatum

2023-09-21

Sida

34 (37)

§ 553/2023

Styrdokument – revidering av sektor **Bildning och lärandes styrdokument (Dnr SMN2023/0513-1)**

Sammanfattning

Kommunens styrdokument löper ut den 31 december 2023 och enligt policyn för styrdokument ska arbetet med revidering ske under en ny mandatperiods första år för att styrdokumentet ska kunna beslutas i samband med nästkommande årsskifte. Styrdokumenten gäller i fyra år framåt, alltså fram tills slutet av mandatperiodens första år, om inget annat finns beslutat.

Sektor bildning och lärande har reviderat ett antal dokument som ligger inom sektorns område. På dokument som ingår i detta ärende har endast redaktionella ändringar utförts, jämfört med tidigare versioner. De har dessutom, i de fall det behövts, uppdaterats med den nya styrdokumentsmallen, enligt gällande grafisk profil.

Förvaltningens förslag till beslut:

- Riktlinjer för skolplacering i förskoleklass och årskurs 7 antas
- Riktlinjer för beslut om ersättning för elever som beviljats förlängd undervisning antas
- Riktlinjer för ersättning från kommunen för studier utomlands antas

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2023-08-25

Styrdokument- Ersättning för elever som beviljats förlängd undervisning

Styrdokument- Riktlinjer för ersättning från kommunen för studier utomlands

Styrdokument- Riktlinjer för skolplacering i förskoleklass och årskurs 7

Förslag till Kommunstyrelsen

1. Riktlinjer för skolplacering i förskoleklass och årskurs 7 antas
2. Riktlinjer för beslut om ersättning för elever som beviljats förlängd undervisning antas
3. Riktlinjer för ersättning från kommunen för studier utomlands antas

Expedieras till:

Kajsa Danesjö

SOCIALA MYNDIGHETSNÄMNDEN

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Justeras sign

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Sid 1 (2)

Tjänsteskrivelse

Handläggarens namn
Kajsa Danesjö

2023-10-11

Styrdokument – Riktlinjer för ersättning från kommunen för studier utomlands (Dnr KS2023/2273-1)

Sammanfattning

Enligt Kungälv kommun policy för styrdokument (KS2019/1577) ska arbetet med revidering av styrdokument ske under en ny mandatperiods första år för att styrdokumentet ska kunna beslutas i samband med nästkommande årsskifte. Styrdokumenten gäller i fyra år framåt, alltså fram tills slutet av mandatperiodens första år, om inget annat finns beslutat.

Förvaltningen har gjort bedömningen att styrdokumentet står sig med nuvarande innehåll, förändring har gjorts för att anpassa dokumentet till kommunens nuvarande grafiska profil.

Förvaltningen föreslår kommunfullmäktige att anta riktlinjer för ersättning från kommunen för studier utomlands.

Juridisk bedömning

Enligt skollagen kap 15 § 30 kan kommunen erbjuda utbildning som den själv anordnar eller utbildning som anordnades av en annan kommun eller landsting.

Av kommunallagen (1991:900) kapitel 2 § 1 framgår att kommuner får ha hand om sådana angelägenheter som är av allmänt intresse och som har anknytning till kommunens ansvarsområden. Lokaliserings-principen innebär att en kommunal åtgärd måste vara knuten till kommunens eget område eller dess invånare för att den ska anses som laglig.

Enligt kommunallagen kap 2 § 2 ska kommunen behandla sina medborgare lika. Det finns inte någon juridisk skyldighet för en kommun att betala studier för en elev som väljer att studera utomlands. Dock har frågan beslutats av förvaltningsrätten där det av domarna framgår att en kommun kan ge bidrag för skolgång för elever som fortfarande kan anses vara i Sverige och har sina vårdnadshavare kvar i landet. Det framgår också att lokaliseringsprincipen inte utgör ett hinder för att ta med skolpengen utomlands så länge eleven fortfarande har en koppling till kommunen genom att till exempel minst en vårdnadshavare är folkbokförd där under hela vistelsen.

Förvaltningens bedömning

Enligt Kungälv kommun policy för styrdokument (KS2019/1577) ska arbetet med revidering av styrdokument ske under en ny mandatperiods första år för att styrdokumentet ska kunna beslutas i samband med nästkommande årsskifte. Styrdokumenten gäller i fyra år framåt, alltså fram tills slutet av mandatperiodens första år, om inget annat finns beslutat.

Verksamheten bedömer att riktlinjerna är ett bra stöd för förvaltningen och förtydligar för kommuninvånarna vilka möjligheter det finns att få ersättning för studier utomlands. Riktlinjerna beskriver villkor för att beviljas ersättning, rutiner för ansökan och hur utbetalning går till.

Styrdokumentet togs fram av förvaltningen och beslutades av kommunstyrelsen år 2018. Riktlinjens innehåll står sig bra och endast redaktionell ändring har utförts för att styrdokumentet ska följa kommunens grafiska profil.

Ärendenivåer – bedömning utifrån kommunfullmäktiges strategiska mål eller kommunstyrelsens resultatmål

Ärendet har koppling till kommunfullmäktiges strategiska mål: *att ge goda förutsättningar för livslångt lärande.*

Bedömning utifrån miljö, hållbarhet och mål i Agenda 2030

Ärendet har koppling till det fjärde målet i Agenda 2030: *god utbildning för alla*

Bedömning utifrån politiska styrdokument

Riktlinjerna har ingen påverkan på övriga styrdokument i kommunen.

Bedömning utifrån ett medborgar- och brukarperspektiv

Riktlinjerna är ett sätt att säkerställa medborgares ansökningar om ersättning för studier utomlands behandlas på samma sätt. Gymnasieelever som studerar år 2 är målgruppen för riktlinjen.

Bedömning utifrån ett medarbetarperspektiv.

Riktlinjerna förenklar handläggningen av ansökningar om ersättning från kommunen för studier utomlands.

Ekonomisk bedömning

Enligt riktlinjerna betalas ersättning ut enligt Göteborgsregionens prislista och innebär inte någon ytterligare kostnad jämfört med om eleven skulle studera på en kommunal skola i Göteborgsregionen. Den svenska utlandsskolan kan ibland ta ut en högre avgift, men den kostnaden föreslås eleven i så fall själv få stå för. Det kan gälla avgifter för undervisning, kost och logi. Eleven är inte berättigad inackorderingstillägg.

Förslag till beslut

Riktlinjer för ersättning från kommunen för studier utomlands antas

Amela Filipovic
Verksamhetschef gymnasium

Dennis Reinhold
Sektorchef bildning och lärande

Expedieras till: Kajsa Danesjö

För kännedom till:

Sammanträdesprotokoll

Sammanträdesdatum

2023-10-03

Sida

18 (28)

§ 137/2023

Styrdokument – revidering av sektor Bildning och lärandes styrdokument (Dnr KS2023/1844)

Sammanfattning

Kommunens styrdokument löper ut den 31 december 2023 och enligt policyn för styrdokument ska arbetet med revidering ske under en ny mandatperiods första år för att styrdokumentet ska kunna beslutas i samband med nästkommande årsskifte. Styrdokumenten gäller i fyra år framåt, alltså fram tills slutet av mandatperiodens första år, om inget annat finns beslutat.

Sektor bildning och lärande har reviderat ett antal dokument som ligger inom sektorns område. På dokument som ingår i detta ärende har endast redaktionella ändringar utförts, jämfört med tidigare versioner. De har dessutom, i de fall det behövs, uppdaterats med den nya styrdokumentsmallen, enligt gällande grafisk profil. Ett dokument föreslås att utgå.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse Styrdokument – revidering av sektor Bildning och lärandes styrdokument
Bilaga Riktlinjer för inackorderingstillägg
Bilaga Riktlinjer för ersättning för elever som beviljats förlängd undervisning
Bilaga Riktlinjer för ersättning från kommunen för studier utomlands
Bilaga Riktlinje för ny-, om- och tillbyggnation av förskolor
Bilaga Taxor och avgifter i förskola
Bilaga Taxa Mimers hus
Bilaga Riktlinjer för skolplacering i förskoleklass och årskurs 7
Bilaga Riktlinjer för bidrag till faktisk lokalkostnad för huvudmän inom förskola och skola
Bilaga Barn och ungdomskulturplan

Förslag till kommunstyrelsen

1. Riktlinje för ny-, om- och tillbyggnation av förskolor utgår
2. Riktlinjer för skolplacering i förskoleklass och årskurs 7 antas
3. Riktlinjer för inackorderingstillägg antas
4. Riktlinjer för beslut om ersättning för elever som beviljats förlängd undervisning antas
5. Riktlinjer för ersättning från kommunen för studier utomlands antas
6. Riktlinjer för bidrag till faktisk lokalkostnad för huvudmän inom förskola och skola antas
7. Barn- och ungdomskulturplan antas

Förslag till kommunfullmäktige

1. Taxor och avgifter i förskolan antas
2. Taxa Mimers Hus antas

**UTSKOTTET FÖR BILDNING OCH
LÄRANDE**

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Justeras sign

Sammanträdesprotokoll

Sammanträdesdatum

Sida

2023-10-03

19 (28)

Expedieras till: Kajsa Danesjö

För kännedom till:

**UTSKOTTET FÖR BILDNING OCH
LÄRANDE**

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Justeras sign

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Riktlinjer för ersättning från kommunen för studier utomlands

Riktlinjer

Diarie-/dokumentnummer: KS2023/2273

Beslut: <Datum-... Kommunstyrelsen §.../År>

Beredande politiskt organ: Sociala myndighetsnämnden

Giltighetstid: 2027-12-31

Dokumentansvarig: Verksamhetschef gymnasium

Senast uppdaterad av: Kajsa Danesjö

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Innehållsförteckning

1. Inledning	3
2. Relation till andra styrdokument	3
3. Syfte och målsättning	3
4. Villkor för ersättning	3
4.1 Utbildningar som ersättning kan beviljas för	3
4.2 Utbetalning av ersättning	3
4.3 Krav på folkbokföring	3
4.4 Vilken summa kan beviljas	3
5. Rutin för ansökan	4
5.1 Hur du ansöker om ersättning	4
5.2 När ska ansökan skickas in	4
6. Levandegöra	4
7. Uppföljning	4

1. Inledning

Riktlinjerna fungerar som ett stöd för att besluta om en elev har rätt till ersättning för studier eller inte. Om riktlinjerna i något avseende strider mot författningsbestämmelser eller mot fastställda tolkningar skall riktlinjerna inte tillämpas i dessa delar.

2. Relation till andra styrdokument

Riktlinjerna har ingen koppling till andra styrdokument.

3. Syfte och målsättning

Syfte och målsättning med riktlinjerna är att förtydliga på vilka grunder beslut om att bevilja eller avslå en ansökan om ersättning från kommunen för studier utomlands.

4. Villkor för ersättning

4.1 Utbildningar som ersättning kan beviljas för

- Studierna utomlands ska omfatta minst sex månader och högst ett läsår (två terminer).
- Utbildningen ska kunna tillgodoräknas i stället för den utbildning som eleven skulle ha fått om eleven gått kvar i skolan i Sverige.
- Utbildningen ska följa svensk läroplan.
- Ersättning betalas endast ut till skolor som står under statlig tillsyn (Skolinspektionen) och där staten ansvarar för uppföljning och utvärdering av verksamheten (Skolverket).
- Ersättning betalas endast ut för studier i årskurs 2 på gymnasiet.

4.2 Utbetalning av ersättning

- Kungälv kommun ersätter endast skolor som skriver kontrakt med Kungälv kommun. Kontraktet reglerar villkor för utbetalning.
- Ersättning betalas inte ut om skolan får statsbidrag för eleven.
- Ersättning betalas ut för högst ett års studier utomlands.
- Ersättning betalas inte ut till privatpersoner. Om vårdnadshavare har betalt terminsavgift till skolan ska skolan minska alternativt betala tillbaka vårdnadshavarens avgift med motsvarande summa som Kungälv kommun betalar i ersättning för studierna.

4.3 Krav på folkbokföring

Eleven ska vara folkbokförd i Kungälv kommun under hela studietiden. Om eleven inte är myndig ska minst en vårdnadshavare vara folkbokförd i Kungälv kommun. Om eleven är myndig ska eleven vara folkbokförd i Kungälv kommun under hela studietiden utomlands.

4.4 Vilken summa kan beviljas

Ersättning kan högst beviljas enligt Göteborgsregionens prislista.

**KUNGÄLV
KOMMUN**

5. Rutin för ansökan

5.1 Hur du ansöker om ersättning

Information om hur ansökan skickas till kommunen finns på kommunens hemsida. Till ansökan ska ett personligt brev från eleven kring varför hen vill studera utomlands bifogas samt ett utlåtande från nuvarande skola om elevens möjlighet att klara studier utomlands.

5.2 När ska ansökan skickas in

En komplett ansökan om ersättning för studier utomlands ska ha kommit in till Sektor bildning och lärande senast den 31 maj för start från höstterminen samma år och 30 november för vårterminen året därpå.

Ansökan kan skickas in även om elev ej ännu mottagit antagningsbesked från skolan.

6. Levandegöra

Riktlinjerna publiceras på kommunens hemsida.

7. Uppföljning

Riktlinjerna revideras var fjärde år om inte behov uppstår tidigare.

Sammanträdesprotokoll

Sammanträdesdatum

Sida

2023-09-21

34 (37)

§ 553/2023

Styrdokument – revidering av sektor **Bildning och lärandes styrdokument (Dnr SMN2023/0513-1)**

Sammanfattning

Kommunens styrdokument löper ut den 31 december 2023 och enligt policyn för styrdokument ska arbetet med revidering ske under en ny mandatperiods första år för att styrdokumentet ska kunna beslutas i samband med nästkommande årsskifte. Styrdokumenten gäller i fyra år framåt, alltså fram tills slutet av mandatperiodens första år, om inget annat finns beslutat.

Sektor bildning och lärande har reviderat ett antal dokument som ligger inom sektorns område. På dokument som ingår i detta ärende har endast redaktionella ändringar utförts, jämfört med tidigare versioner. De har dessutom, i de fall det behövts, uppdaterats med den nya styrdokumentsmallen, enligt gällande grafisk profil.

Förvaltningens förslag till beslut:

- Riktlinjer för skolplacering i förskoleklass och årskurs 7 antas
- Riktlinjer för beslut om ersättning för elever som beviljats förlängd undervisning antas
- Riktlinjer för ersättning från kommunen för studier utomlands antas

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2023-08-25

Styrdokument- Ersättning för elever som beviljats förlängd undervisning

Styrdokument- Riktlinjer för ersättning från kommunen för studier utomlands

Styrdokument- Riktlinjer för skolplacering i förskoleklass och årskurs 7

Förslag till Kommunstyrelsen

1. Riktlinjer för skolplacering i förskoleklass och årskurs 7 antas
2. Riktlinjer för beslut om ersättning för elever som beviljats förlängd undervisning antas
3. Riktlinjer för ersättning från kommunen för studier utomlands antas

Expedieras till:

Kajsa Danesjö

SOCIALA MYNDIGHETSNÄMNDEN

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Justeras sign

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Sid 1 (3)

Tjänsteskrivelse

Handläggarens namn
Niklas Delander

2023-10-11

Förvaltningens bedömning – ny-, om-, och tillbyggnation av förskolor (Dnr KS2023/2274)

Sammanfattning

Arbetet med revidering ska ske under en ny mandatperiods första år för att styrdokumentet ska kunna beslutas i samband med nästkommande årsskifte. Styrdokumentet gäller i fyra år framåt, alltså fram tills slutet av mandatperiodens första år, om inget annat finns beslutat.

Styrdokumentet med riktlinjer för ny- om- och tillbyggnation av förskolor beslutades 2016. Sedan dess har omfattande funktionsprogram för förskola och grundskola tagits fram och beslutats om av förvaltningen. Styrdokumentet med riktlinjer för ny-, om- och tillbyggnation av förskolor föreslås därför utgå och ersättas av funktionsprogrammen.

Juridisk bedömning

I 2 kap. 35 § skollagens andra kapitel finns en generell bestämmelse om skolans fysiska miljö. Där står det att det för utbildningen ska finnas de lokaler och den utrustning som behövs för att syftet med utbildningen ska kunna uppfyllas. I Skolverkets allmänna råd om förskolans målpuppfyllelse står det skriver att huvudmannen och rektorn vid fördelning av resurserna bör beakta bland annat miljöns utformning. I Skolverkets allmänna råd om fritidshem anges det att huvudmannen och rektorn bör se till att eleverna har tillgång till säkra, hälsosamma och ändamålsenliga lokaler och utemiljöer.

Utifrån bestämmelserna i skolans styrdokument så styrs ny-, om-, och tillbyggnation av förskolor i första hand av samma lagstiftning som annat byggande, till exempel plan- och bygglagen, arbetsmiljölagen och miljöbalken samt Boverkets byggregler. Boverket har även tagit fram vägledning för att utveckla förskolor och skolors fysiska miljö.

Förvaltningens bedömning

2016 beslutade kommunstyrelsen om ett styrdokument om riktlinjer för ny-, om- och tillbyggnation av förskolor. Styrdokumentet är relativt kortfattat och specifikationen över riktlinjerna för ny-, om- och tillbyggnation är på mindre än två sidor.

Sedan styrdokumentet beslutades så har förvaltningen arbetat med att ta fram så kallade funktionsprogram för förskola och grundskola. Funktionsprogram finns i många kommuner och innehåller en mycket utförlig specifikation för om-, till- och nybyggnationer av förskolor och grundskolor ska byggas. Funktionsprogrammen innehåller förutom övergripande principer även specifikationer kring alltifrån entréer, skötrum och personalutrymmen på förskolan till färgsättning, NO-lokaler och idrottslokaler för grundskolan. Sammanlagt är de båda dokumenten på ett fyrtiotal sidor. Funktionsprogrammen är beslutade om av sektorledningen för Bildning och Lärande som rutiner och har tagits i nära samverkan med Lokalvård, Måltidsservice och Fastighetsprojekt samt i samverkan med facket.

Förvaltningen bedömning är att funktionsprogrammen för förskola och grundskola kan ersätta det nuvarande styrdokumentet om ny-, om- och tillbyggnationer av förskola. Detta styrdokument föreslås därför utgå. Förvaltningens bedömning är också att funktionsprogrammen bör beslutas **om**

på förvaltningsnivå. Skälet till detta är att de löpande behöver kunna revideras utifrån lagkrav, forskning och praktiska erfarenheter från förskole- och skolbyggnationer i Kungälv kommun.

Ärendenivåer – bedömning utifrån kommunfullmäktiges strategiska mål eller kommunstyrelsens resultatmål

Ärendet har koppling till kommunstyrelsens resultatmål:

- Alla barn och elever vistas i en trygg och säker pedagogisk miljö
- Alla förskolebarn är efter avslutad förskola väl förberedda att börja grundskola
- En kunskapsskola som ger varje elev rätt stöd
- Planeringsberedskap skall finnas för bostäder, verksamhetsmark och handel
- Kommunens verksamheters kvalitet och hushållning ska hävda sig väl i jämförelse med landets bästa kommuner

Bedömning utifrån miljö, hållbarhet och mål i Agenda 2030

Skolans och förskolans verksamhet inkluderas i Agenda 2030 och målet "God Utbildning för alla." När det gäller lokaler för förskolan och grundskolan finns även kopplingar till mål "Hållbara städer och samhället" där bostadsfrågorna ryms inom ramen för Agenda 2030.

Bedömning utifrån politiska styrdokument

Både styrdokumentet om ny-, om- och tillbyggnation av förskolor och funktionsprogrammen har koppling till Kungälv kommuns barn- och ungdomskulturplan, digitaliseringspolicy, säkerhets- och trygghetspolicy samt brandskyddspolicy.

Bedömning utifrån ett medborgar- och brukarperspektiv

Välfungerande lokaler för förskolan och grundskolan är av stor betydelse för de barn och elever som finns i verksamheten samt för deras vårdnadshavare. Lokalerna spelar också roll för kunskaps- och betygsresultaten, vilket påverkar såväl näringsliv, föreningsliv samt medborgare i stort.

Bedömning utifrån ett medarbetarperspektiv.

Välfungerande lokaler för förskolan och grundskolan är även av betydelse för all personal oavsett yrkeskategori. Framtagandet av funktionsprogrammen har samverkats med facken och ändringar har också gjorts utifrån de synpunkter som lämnats.

Ekonomisk bedömning

Förvaltningens bedömning är att det inte kommer att leda till några ekonomiska konsekvenser att styrdokumentet för ny-, om- och tillbyggnation av förskolor utgår. Funktionsprogrammen som föreslås ersätta styrdokumentet bedöms inte medföra ökade kostnader. Ny-, om- och tillbyggnationer av förskolor och grundskolor sker utifrån de budgetramar som kommunstyrelsen ger och anpassas utifrån de ekonomiska förutsättningar som finns för respektive projekt.

Förslag till beslut

1. Styrdokumentet riktlinjer för ny-, om- och tillbyggnation av förskolor utgår och stryks ur Kungälv kommuns författningssamling.

Dennis Reinhold
Sektorchef

Monica Carhult Karlsson
Verksamhetschef

Expedieras till:

För kännedom till:

Sammanträdesprotokoll

Sammanträdesdatum

2023-10-03

Sida

18 (28)

§ 137/2023

Styrdokument – revidering av sektor Bildning och lärandes styrdokument (Dnr KS2023/1844)

Sammanfattning

Kommunens styrdokument löper ut den 31 december 2023 och enligt policyn för styrdokument ska arbetet med revidering ske under en ny mandatperiods första år för att styrdokumentet ska kunna beslutas i samband med nästkommande årsskifte. Styrdokumentet gäller i fyra år framåt, alltså fram tills slutet av mandatperiodens första år, om inget annat finns beslutat.

Sektor bildning och lärande har reviderat ett antal dokument som ligger inom sektorns område. På dokument som ingår i detta ärende har endast redaktionella ändringar utförts, jämfört med tidigare versioner. De har dessutom, i de fall det behövs, uppdaterats med den nya styrdokumentsmallen, enligt gällande grafisk profil. Ett dokument föreslås att utgå.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse Styrdokument – revidering av sektor Bildning och lärandes styrdokument
Bilaga Riktlinjer för inackorderingstillägg
Bilaga Riktlinjer för ersättning för elever som beviljats förlängd undervisning
Bilaga Riktlinjer för ersättning från kommunen för studier utomlands
Bilaga Riktlinje för ny-, om- och tillbyggnation av förskolor
Bilaga Taxor och avgifter i förskola
Bilaga Taxa Mimers hus
Bilaga Riktlinjer för skolplacering i förskoleklass och årskurs 7
Bilaga Riktlinjer för bidrag till faktisk lokalkostnad för huvudmän inom förskola och skola
Bilaga Barn och ungdomskulturplan

Förslag till kommunstyrelsen

1. Riktlinje för ny-, om- och tillbyggnation av förskolor utgår
2. Riktlinjer för skolplacering i förskoleklass och årskurs 7 antas
3. Riktlinjer för inackorderingstillägg antas
4. Riktlinjer för beslut om ersättning för elever som beviljats förlängd undervisning antas
5. Riktlinjer för ersättning från kommunen för studier utomlands antas
6. Riktlinjer för bidrag till faktisk lokalkostnad för huvudmän inom förskola och skola antas
7. Barn- och ungdomskulturplan antas

Förslag till kommunfullmäktige

1. Taxor och avgifter i förskolan antas
2. Taxa Mimers Hus antas

**UTSKOTTET FÖR BILDNING OCH
LÄRANDE**

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Justeras sign

Sammanträdesprotokoll

Sammanträdesdatum

Sida

2023-10-03

19 (28)

Expedieras till: Kajsa Danesjö

För kännedom till:

**UTSKOTTET FÖR BILDNING OCH
LÄRANDE**

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Justeras sign

Riktlinje för ny-, om- och tillbyggnation av förskolor

Riktlinje

Diarienummer: KS2019/2071
Dokumentansvarig: Utvecklingsledare verksamhetslokaler
Beredande politiskt organ: Bildningsutskottet
Beslutad av: Kommunstyrelsen § 82/2016
Ersätter tidigare beslut: -
Datum för beslut: 2016-03-23
Giltighetstid: 2023-12-31
Handläggare: Andreas Sjunnesson

Innehållsförteckning

1. Inledning	3
2. Relation till andra styrdokument	3
3. Syfte.....	3
4. Mål och viljeinriktning	3
5. Levandegöra	4
6. Uppföljning	4

1. Inledning

Kopplat till kommande befolkningsökning, politiska beslut om minskat antal barn i barngrupperna och behov av reinvesteringar i befintliga lokaler kommer Kungälv kommun under de kommande åren att göra omfattande investeringar i ny-, om- och tillbyggnation av förskolor.

I samband med kommunstyrelsens möte i februari 2016 fick Bildningsutskottet i uppdrag av kommunstyrelsen att ”se över riktlinjer för ny-, om- och tillbyggnation av förskolor och komplettera med princip avseende utformning av bespisning- och matsal” (2016-02-17, § 42/2016).

Då formellt beslutade riktlinjer saknas har förvaltningen tillsammans med Bildningsutskottet tagit fram ett förslag.

2. Relation till andra styrdokument

Riktlinjernas mål och syfte ska beaktas löpande under planerings- och beslutsprocesser vid ny-, om- och tillbyggnation av förskolor. Förskolans läroplan Lpfö98 samt Skolverkets allmänna råd för Förskolan är viktiga utgångspunkter. Riktlinjerna står i särskild relation till styrdokument kopplade till kommunplaneringsprocessen; ÖP2010 och *Social översiktsplan* men också *Funktionshinderpolitiskt program*, *Miljö och hållbarhetspolicy* samt *Program för allmän platsmark/park med fördjupningar*.

3. Syfte

Förskolans lokaler och utemiljöer ska vara utvecklande, hälsosamma och säkra. Nya förskolor vara i framkant avseende tillgänglighet och ekologisk hållbarhet.

4. Mål och viljeinriktning

- För närhet till bra utemiljöer, frisk luft, möjligheter till utforskande och ytor att hoppa och springa på vill vi lokalisera våra förskolor i anslutning till stadens gröna rum där bebyggelsen möter naturen. Vi vill också att förskolan ska ligga nära så att det är möjligt att gå eller cykla säkert dit. Ibland måste det ena prioriteras framför det andra.
- För en effektiv organisation där våra gemensamma resurser används på bästa sätt vill vi ha förskolor med minst 4 avdelningar. Varje avdelning behöver ha kapacitet att rymma 20 barn. Avdelningarnas utformning behöver ge möjligheter att organisera sig i mindre barngrupper efter behov.
- För ekologisk hållbarhet prioriterar vi energieffektivitet och att giftfria material i största möjliga mån användas vid byggnation och inredning.
- Vi bygger flexibla lokaler som till exempel kan användas som grundskola.
- Förskolans utemiljö är en del av verksamheten och ytorna behöver vara tillräckligt stora för pedagogisk verksamhet av olika slag med särskilt fokus på varierad lek, rörelse och vila.
- Förskolans lokaler behöver stödja att en stor del av dagen tillbringas utomhus. Särskilt viktigt är att entréer och kapprum stödjer en verksamhet i rörelse.

- God hygien nås genom kombinationen av ändamålsenliga lokaler och välförankrade hygienrutiner och egenkontroll.
- Förskolans rum behöver vara i varierande storlek och användningen behöver gå att förändra över tid. Rum ska kunna användas för både aktivitet och för vila. Avdelningarna behöver ha nära tillgång till diskbänk och vatten. Pedagogiskt kök behöver också finnas i huset.
- När vi bygger nytt och fristående är målsättningen att bygga gemensam matsal i direkt anslutning till köket. Möjlighet att avgränsa och göra mindre rum i rummet är viktiga för att skapa trygga matsituationer och en trivsamt miljö. Serveringen ska uppmuntra ätande och minska svinn.
- Vid om- eller tillbyggnation eftersträvas att höja kvalitén och effektivisera vårt lokalutnyttjande så långt som möjligt enligt punkterna ovan.
- Vid kompromisser är behovet att få fram fler platser i förskolan för att möta en växande befolkning och även fortsatt uppfylla krav om full behovstäckning, överordnat andra behov.

5. Levandegöra

Riktlinjens målsättningar och viljeinriktning konkretiseras och levandegörs genom tillämpningsanvisning *Funktionsprogram för ny-, om- och tillbyggnation av förskolor* som arbetas fram av förvaltningen under 2016.

6. Uppföljning

Riktlinjens mål och syfte ska följas upp och beaktas löpande under planerings- och beslutsprocesser vid ny-, om- och tillbyggnation av förskolor.

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Sid 1 (2)

Tjänsteskrivelse

Handläggarens namn
Kajsa Danesjö

2023-10-11

Styrdokument – riktlinjer för skolplacering i förskoleklass och årskurs 7 (Dnr KS2023/2275-1)

Sammanfattning

Enligt Kungälv kommunens policy för styrdokument ska arbetet med revidering ske under en ny mandatperiods första år för att styrdokumentet ska kunna beslutas i samband med nästkommande årsskifte. Styrdokumenten gäller i fyra år framåt, alltså fram tills slutet av mandatperiodens första år, om inget annat finns beslutat.

Nuvarande riktlinje för skolplacering i förskoleklass och årskurs 7 antogs av kommunstyrelsen 2022-10-19 och förvaltningen ser inget behov av att revidera dokumentet ytterligare.

Förvaltningen föreslår att riktlinjer för skolplacering i förskoleklass och årskurs 7 antas.

Juridisk bedömning

En elev ska placeras vid den av kommunens skolenheter där elevens vårdnadshavare önskar att eleven ska gå. Om den önskade placeringen skulle medföra att en annan elevs berättigade krav på placering vid en skolenhet nära hemmet åsidosätts, ska dock kommunen placera eleven vid en annan skolenhet inom sin grundskola. Kommunen får annars frångå elevens vårdnadshavares önskemål endast om den önskade placeringen skulle medföra betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter för kommunen (10 kap. 30 § skollagen (2010:800) samt motsvarande 9 kap. 15 § skollagen).

Förvaltningens bedömning

Enligt Kungälv kommunens policy för styrdokument ska arbetet med revidering ske under en ny mandatperiods första år för att styrdokumentet ska kunna beslutas i samband med nästkommande årsskifte. Styrdokumenten gäller i fyra år framåt, alltså fram tills slutet av mandatperiodens första år, om inget annat finns beslutat.

Nuvarande riktlinje för skolplacering i förskoleklass och årskurs 7 antogs av kommunstyrelsen 2022-10-19 och förvaltningen ser inget behov av att revidera dokumentet ytterligare.

Syftet med styrdokumentet är att tydliggöra vilka kriterier som gäller för skolplacering i förskoleklass och grundskola vid skolplaceringar till förskoleklass samt årskurs 7 i Kungälv kommun.

Ärendenivåer – bedömning utifrån kommunfullmäktiges strategiska mål eller kommunstyrelsens resultatmål

Ärendet har koppling till kommunfullmäktigs strategiska mål *att ge goda förutsättningar för livslångt lärande* och *att medborgare och näringsliv ska känna ökat förtroende för kommunen*.

Bedömning utifrån miljö, hållbarhet och mål i Agenda 2030

Ärendet har koppling till mål 4 *God utbildning till alla*. Målet syftar till att säkerställa en inkluderande och likvärdig utbildning av god kvalitet och främja livslångt lärande för alla. Styrdokument som detta bidrar till en likvärdig bedömning vid skolplaceringar i Kungälv kommun.

Bedömning utifrån politiska styrdokument

Riktlinjer har ingen påverkan på andra styrdokument i kommunen.

Bedömning utifrån ett medborgar- och brukarperspektiv

Skolplaceringar har stor påverkan på elever och vårdnadshavarnas vardag. Att ha riktlinjer som säkerställer en likvärdighet i hur kommunen beslutar om skolplaceringar leder till nöjda medborgare och brukare

Bedömning utifrån ett medarbetarperspektiv.

Riktlinjen har ingen påverkan ur medarbetarperspektiv.

Ekonomisk bedömning

Ärendet bedöms inte få någon ekonomisk påverkan för kommunen.

Förslag till beslut

Riktlinjer för skolplacering i förskoleklass och årskurs 7 antas

Catharina Bengtsson
Verksamhetschef grundskola

Dennis Reinhold
Sektorchef bildning och lärande

Expedieras till: Kajsa Danesjö

För kännedom till:

Sammanträdesprotokoll

Sammanträdesdatum

2023-09-21

Sida

34 (37)

§ 553/2023

Styrdokument – revidering av sektor Bildning och lärandes styrdokument (Dnr SMN2023/0513-1)

Sammanfattning

Kommunens styrdokument löper ut den 31 december 2023 och enligt policyn för styrdokument ska arbetet med revidering ske under en ny mandatperiods första år för att styrdokumentet ska kunna beslutas i samband med nästkommande årsskifte. Styrdokumenten gäller i fyra år framåt, alltså fram tills slutet av mandatperiodens första år, om inget annat finns beslutat.

Sektor bildning och lärande har reviderat ett antal dokument som ligger inom sektorns område. På dokument som ingår i detta ärende har endast redaktionella ändringar utförts, jämfört med tidigare versioner. De har dessutom, i de fall det behövts, uppdaterats med den nya styrdokumentsmallen, enligt gällande grafisk profil.

Förvaltningens förslag till beslut:

- Riktlinjer för skolplacering i förskoleklass och årskurs 7 antas
- Riktlinjer för beslut om ersättning för elever som beviljats förlängd undervisning antas
- Riktlinjer för ersättning från kommunen för studier utomlands antas

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2023-08-25

Styrdokument- Ersättning för elever som beviljats förlängd undervisning

Styrdokument- Riktlinjer för ersättning från kommunen för studier utomlands

Styrdokument- Riktlinjer för skolplacering i förskoleklass och årskurs 7

Förslag till Kommunstyrelsen

1. Riktlinjer för skolplacering i förskoleklass och årskurs 7 antas
2. Riktlinjer för beslut om ersättning för elever som beviljats förlängd undervisning antas
3. Riktlinjer för ersättning från kommunen för studier utomlands antas

Expedieras till:

Kajsa Danesjö

SOCIALA MYNDIGHETSNÄMNDEN

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Justeras sign

Sammanträdesprotokoll

Sammanträdesdatum

2023-10-03

Sida

18 (28)

§ 137/2023

Styrdokument – revidering av sektor Bildning och lärandes styrdokument (Dnr KS2023/1844)

Sammanfattning

Kommunens styrdokument löper ut den 31 december 2023 och enligt policyn för styrdokument ska arbetet med revidering ske under en ny mandatperiods första år för att styrdokumentet ska kunna beslutas i samband med nästkommande årsskifte. Styrdokumenten gäller i fyra år framåt, alltså fram tills slutet av mandatperiodens första år, om inget annat finns beslutat.

Sektor bildning och lärande har reviderat ett antal dokument som ligger inom sektorns område. På dokument som ingår i detta ärende har endast redaktionella ändringar utförts, jämfört med tidigare versioner. De har dessutom, i de fall det behövs, uppdaterats med den nya styrdokumentsmallen, enligt gällande grafisk profil. Ett dokument föreslås att utgå.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse Styrdokument – revidering av sektor Bildning och lärandes styrdokument
 Bilaga Riktlinjer för inackorderingstillägg
 Bilaga Riktlinjer för ersättning för elever som beviljats förlängd undervisning
 Bilaga Riktlinjer för ersättning från kommunen för studier utomlands
 Bilaga Riktlinje för ny-, om- och tillbyggnation av förskolor
 Bilaga Taxor och avgifter i förskola
 Bilaga Taxa Mimers hus
 Bilaga Riktlinjer för skolplacering i förskoleklass och årskurs 7
 Bilaga Riktlinjer för bidrag till faktisk lokalkostnad för huvudmän inom förskola och skola
 Bilaga Barn och ungdomskulturplan

Förslag till kommunstyrelsen

1. Riktlinje för ny-, om- och tillbyggnation av förskolor utgår
2. Riktlinjer för skolplacering i förskoleklass och årskurs 7 antas
3. Riktlinjer för inackorderingstillägg antas
4. Riktlinjer för beslut om ersättning för elever som beviljats förlängd undervisning antas
5. Riktlinjer för ersättning från kommunen för studier utomlands antas
6. Riktlinjer för bidrag till faktisk lokalkostnad för huvudmän inom förskola och skola antas
7. Barn- och ungdomskulturplan antas

Förslag till kommunfullmäktige

1. Taxor och avgifter i förskolan antas
2. Taxa Mimers Hus antas

**UTSKOTTET FÖR BILDNING OCH
LÄRANDE**

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Justeras sign

Sammanträdesprotokoll

Sammanträdesdatum

Sida

2023-10-03

19 (28)

Expedieras till: Kajsa Danesjö

För kännedom till:

**UTSKOTTET FÖR BILDNING OCH
LÄRANDE**

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Justeras sign

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Riktlinjer för skolplacering i förskoleklass och årskurs 7

Riktlinje

Diarie-/dokumentnummer: KS2023/2275

Beslut: Kommunstyrelsen ÅÅÅÅ-MM-DD §

Beredande politiskt organ: Sociala myndighetsnämnden

Ersätter tidigare beslut KS2022/1809

Giltighetstid: 2027-12-31

Dokumentansvarig: Administration bildning och lärande

Senast uppdaterad av: Johanna Embretsén

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Innehållsförteckning

1. Inledning	3
2. Relation till andra styrdokument	3
3. Syfte	3
4. Mål och viljeinriktning.....	3
5. Omfattning	3
6. Riktlinjer för placering.....	4
6.1 Vårdnadshavarens önskemål	4
6.2 Närhetsprincipen.....	4
6.3 Urvalskriterier.....	4
6.3.1 Relativ närhet	4
6.3.2 Syskonförtur årskurs 1-3.....	5
6.3.3 Lottning	5
6.4 Ytterbyskolans musikklass.....	5
6.5 Elever folkbokförda i en annan kommun	6
6.6 Byte av skolplacering.....	6
6.7 Tidigare skolstart	6
6.8 Uppskjuten skolplikt	6
6.9 Fristående skolor	6
7. Levandegöra.....	7
8. Uppföljning.....	7

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

1. Inledning

I Kungälv kommun får vårdnadshavare årligen lämna önskemål om skolplacering inför förskoleklass och övergång till årskurs 7.

Enligt skollagen är huvudregeln att en elev ska placeras vid den skolenhet som vårdnadshavare önskar. Denna rätt får dock inte gå ut över en annan elevs rätt till en skola nära hemmet (närhetsprincipen). Kommunen kan även frångå vårdnadshavares önskemål om den önskade placeringen skulle medföra betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter för kommunen.

Riktlinjerna ska vara ett stöddokument vid skolplaceringar.

2. Relation till andra styrdokument

Det finns inga närliggande styrdokument som påverkas.

3. Syfte

Riktlinjens syfte är att tydliggöra vilka kriterier som gäller för skolplacering i förskoleklass och grundskola vid skolplaceringar till förskoleklass samt årskurs 7 i Kungälv kommun.

4. Mål och viljeinriktning

Målsättningen är att skapa tydlighet i hur skolplaceringar går till och säkerställa en likvärdig process som är förutsägbar för kommuninvånaren.

5. Omfattning

Riktlinjen ska tillämpas när vårdnadshavare ska lämna önskemål om skola för elever som är folkbokförda i Kungälv kommun och ska börja i förskoleklass eller årskurs 7.

Elever som är folkbokförda i en annan kommun kan ha rätt till en skolplacering i Kungälv kommun. Dessa elever omfattas dock inte av närhetsprincipen eller urvalskriterierna utan placeras enligt skollagens bestämmelser som rör elever folkbokförda i en annan kommun (se avsnitt 6.5).

6. Riktlinjer för placering

6.1 Vårdnadshavarens önskemål

Av skollagen framgår att det i första hand är vårdnadshavarens önskemål om skola som ska vara styrande vid placering. Vårdnadshavarens önskemål får dock inte gå ut över ett annat barns rätt till placering vid en skola nära hemmet (närhetsprincipen).

Kommunen kan även frångå vårdnadshavarens önskemål om det skulle innebära ekonomiska eller organisatoriska svårigheter för kommunen.

6.2 Närhetsprincipen

Alla elever har rätt till en skolplacering nära hemmet (med hemmet avses folkbokföringsadressen). Det kan finnas flera skolor i kommunen som ligger nära hemmet, så närhetsprincipen innebär inte alltid att barnet blir placerad vid den skola som ligger närmast hemmet. Vad som avses med "nära hemmet" är inte närmare definierat i skollagen eller dess förarbeten. Av praxis framgår att innebörden "nära hemmet" får antas vara beroende av lokala förhållanden, varför det i första hand får anses ankomma på kommunen att bestämma vilka kriterier som ska gälla, med beaktande av faktorer som till exempel elevernas ålder och avståndet mellan hemmet och olika tillgängliga skolor. Vid bedömning av vad som är nära hemmet tar kommunen hänsyn till bland annat gång- och cykelvägar, tillgänglig skolskjuts och kollektivtrafik. En elev är inte garanterad en skolplacering på den närmaste skolan. Närhetsprincipen tillämpas när det finns elever som är beroende av att gå vid en viss skola för att få en skolplacering nära hemmet.

6.3 Urvalskriterier

Vårdnadshavarens önskemål kan även frångås om det skulle innebära att den önskade placeringen skulle medföra ekonomiska eller organisatoriska svårigheter för kommunen. Om fler elever sökt en skola än vad det finns tillgängliga platser, sker urval, efter att eventuella elever placerats utifrån närhetsprincipen, enligt nedanstående kriterier:

Förskoleklass

1. Relativ närhet
2. Syskonförtur årskurs 1-3
3. Lottning

Årskurs 7

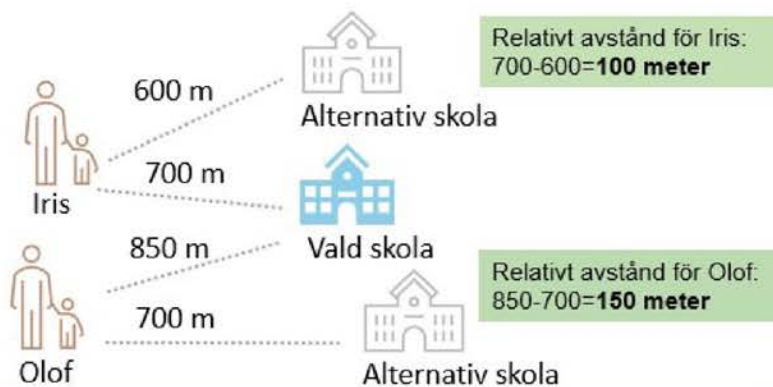
1. Relativ närhet
2. Lottning

6.3.1 Relativ närhet

Varje elevs avstånd från hemmet (folkbokföringsadressen) mäts till önskad skolenhet och närliggande skolenheter (alternativ skola) och jämförs med de andra elever som önskat samma skolenhet. Den vars skolväg blir mest försämrad ges företräde till platsen. Relativ närhet likställs inom 50 meters intervaller.

Exempel relativ närhet

Exempel

Iris har 700 meter till den skola hon önskat och 600 meter till sin näst närmaste skola (alternativ skola). Olof har 850 meter till skolan han valt och 700 meter till sin näst närmaste skola (alternativa skola). I det här fallet blir det Iris som får platsen på den valda skolan eftersom hon skulle förlora mest på att inte få platsen.

6.3.2 Syskonförtur årskurs 1-3

Om elever har samma relativa närhet har den förtur som har syskon i årkurs 1-3

höstterminen eleven ska börja vid skolan. Syskonförtur gäller för elever som är folkbokförda på samma adress och ingår i samma hushåll men behöver inte vara biologiska syskon.

6.3.3 Lottning

Elever som har samma relativa närhet och där syskonförtur inte kan avgöra rätt till plats, ska det lottas mellan dessa elever. Lottningen genomförs med tre tjänstemän närvarande och resultatet protokollförs.

6.4 Ytterbyskolans musikklass

På Ytterbyskolan finns en profilklass i musik som elever kan söka till inför årskurs 7. Eleven får visa upp sina musikaliska förmågor och vid antagning är fokus enbart på det musikaliska och inte på hur eleven presterar i övrigt i skolan. Ytterbyskolan ansvarar för antagningen till musikklassen som sker i ett eget förfarande.

6.5 Elever folkbokförda i en annan kommun

Elever som är folkbokförda i en annan kommun får önska skolplacering i Kungälv kommun. Placering sker efter att alla elever som är folkbokförda i kommunen har fått en skolplacering. Urvalet mellan elever från andra kommuner sker enligt följande rangordning.

1. Elever som kan uppvisa ett köpekontrakt alternativt hyresavtal på en bostad i kommunen och önskar placering från kommande läsårets början.
2. Elever som med hänsyn till sina personliga förhållanden har särskilda skäl samt elever som vistas i ett sådant hem för vård eller boende som avses socialtjänstlagen (2001:453) och som är beläget i en annan kommun än den som ska svara för elevens utbildning.
3. Övriga elever folkbokförda i en annan kommun placeras i mån av plats.

6.6 Byte av skolplacering

Kommunen har inga köer till skolorna. Om vårdnadshavare önskar byta till annan skola än den eleven blivit placerad på inför förskoleklass och årskurs 7, görs detta genom separat förfarande efter avslutad önska skola period. Tillvägagångssätt för ansökan och tidpunkt fastställs årligen av förvaltningen.

6.7 Tidigare skolstart

Vårdnadshavare till barn som under kalenderåret ska fylla fem år kan lämna önskemål om skola. Detta görs på blankett och skickas till Bildning och lärande, Kungälv kommun, 442 81 Kungälv. Placering tillgodoses i mån av plats, efter de elever som kommunen är skyldig att placera och elever från andra kommuner som ska börja förskoleklass, har fått skolplacering.

6.8 Uppskjuten skolplikt

Alla barn som är folkbokförda i Sverige har skolplikt från höstterminen det år de fyller sex år. Skolplikten kan skjutas upp ett år om vårdnadshavarens begär det och det finns särskilda skäl. Ansökan om uppskjuten skolplikt görs via blankett som skickas till Bildning och lärande, Kungälv kommun, 442 81 Kungälv. Ansökan ska göras i god tid före skolpliktens inträdande, helst under tiden som önskemål om skolplacering görs.

6.9 Fristående skolor

För de fristående skolorna som är belägna i Kungälv kommun och som har anslutit sig till kommunens e-tjänst för skolval, kan ansökan göras i e-tjänsten. I de fall vårdnadshavare önskat en fristående skola men inte får placering där, anses den första kommunala skolan i rangordningen vara vårdnadshavarens önskemål i förhållande till kommunens skolor. Elever som accepterar en placering i en fristående skola placeras inte vid en kommunal skola.

**KUNGÄLV
KOMMUN**

7. Levandegöra

Riktlinjens innehåll ska kommuniceras till samtliga chefer inom för- och grundskolan. Riktlinjerna ska även publiceras på kommunens hemsida för kommuninvånare att ta del av.

8. Uppföljning

Dokumentet kommer att följas upp var fjärde år om revideringar inte behövs tidigare utifrån lagändring eller av annat skäl.

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Sid 1 (3)

Tjänsteskrivelse

Handläggarens namn
Kajsa Danesjö

2023-10-11

Riktlinjer för bidrag till faktisk lokalkostnad för huvudman inom förskola och skola (Dnr KS2023/2276-1)

Sammanfattning

Enligt Kungälv kommunens policy för styrdokument ska arbetet med revidering ske under en ny mandatperiods första år för att styrdokumentet ska kunna beslutas i samband med nästkommande årsskifte. Styrdokumenten gäller i fyra år framåt, alltså fram tills slutet av mandatperiodens första år, om inget annat finns beslutat. Revidering innebär att styrdokumentet prövas avseende aktualitet samt att justeringar görs vid behov.

Riktlinjer för bidrag till faktisk lokalkostnad för huvudman inom förskola och skola antogs av kommunstyrelsen 2022-11-16 och förvaltningen bedömer att ytterligare förändringar inte är nödvändiga.

Förvaltningen föreslår kommunstyrelsen att Riktlinjer för bidrag till faktisk lokalkostnad för huvudman inom förskola och skola antas.

Juridisk bedömning

Nedanstående bedömning har gjorts av kommunjurist.

Kommunen är enligt gällande lagstiftning skyldig att betala ut olika ersättningar och bidrag till fristående huvudmän. Det är av den anledningen inom ramen för den kommunala kompetensen att det beslutas om riktlinjer för hur de här ersättningarna och bidragen ska betalas ut.

När det gäller ersättning för lokalkostnader är utgångspunkten enligt gällande författningar (14 kap. 6 § 1 st skolförordningen (2011:185) samt 13 kap. 5 § gymnasieförordningen (2010:2039)) att ersättningen till fristående huvudmän ska motsvara kommunens genomsnittliga lokalkostnad per elev i motsvarande verksamhet. Den fristående huvudmannens faktiska lokalkostnader kan ersättas om det finns särskilda skäl. Av förarbeten (prop. 2009/10:157, s. 31) framgår att det kan röra sig om följande tre situationer:

- 1) En liten kommun med endast ett fåtal skolor som nyligen renoverats till en hög kostnad och/eller har nybyggda skolor alternativt om kommunens skolor har en onormalt låg kostnadsnivå till följd av låg standard eller eftersatt underhåll.
- 2) En till ytan stor kommun med stora geografiska skillnader i lokalkostnader mellan skolor i glesbygd respektive tätort, där den genomsnittliga lokalkostnaden för kommunens lokalkostnader inte är representativ för den del där den fristående skolan ligger.
- 3) Intresset för att nya förskolor, skolor och annan verksamhet överhuvudtaget ska kunna komma till stånd, trots att kostnaderna vid nyproduktion är högre än kommunens genomsnittliga lokalkostnader. Det innebär att kommunen gör en bedömning av om intresset för nyproduktionen är stort kan bidrag för faktisk lokalhyra betalas ut.

Sammanfattningsvis är det förenligt med gällande lagstiftning att kommunstyrelsen beslutar om föreslagna riktlinjer. De situationer när ersättning för den faktiska lokalkostnaden kan betalas ut bedöms ha stöd i gällande författningar och i förarbeten.

Förvaltningens bedömning

Enligt Kungälvskommuns policy för styrdokument ska arbetet med revidering ske under en ny mandatperiods första år för att styrdokumentet ska kunna beslutas i samband med nästkommande årsskifte. Styrdokumenten gäller i fyra år framåt, alltså fram till slutet av mandatperiodens första år, om inget annat finns beslutat. Revidering innebär att styrdokumentet prövas avseende aktualitet samt att justeringar görs vid behov.

Riktlinjer för bidrag till faktisk lokalkostnad för huvudman inom förskola och skola antogs av kommunstyrelsen 2022-11-16 och förvaltningen bedömer att ytterligare förändringar inte är nödvändiga.

Riktlinjerna syftar till att uppmuntra nyetablering av förskolor och skolor i områden i Kungälvskommun där det finns ett stort behov av utökning av antalet platser. Riktlinjerna tydliggör vad som krävs för att beviljas bidrag för faktisk lokalhyra och hur bidrag för faktisk lokalhyra beräknas. Bidrag för faktisk lokalhyra betalas endast ut i undantagsfall.

Målet med riktlinjerna är att ge goda förutsättningar för utbud av lokaler för förskola och skola i hela kommunen.

Ärendenivåer – bedömning utifrån kommunfullmäktiges strategiska mål eller kommunstyrelsens resultatmål

Ärendet har koppling till kommunfullmäktiges strategiska mål om *att ge goda förutsättningar för livslångt lärande*. Riktlinjer för faktisk lokalhyra ger förutsättningar för att upprätta kvalitativa lokaler i hela kommunen.

Bedömning utifrån miljö, hållbarhet och mål i Agenda 2030

Ärendet har koppling till mål nummer 4 *"God utbildning för alla"* och delmål 4.A *"Skapa inkluderande och trygga utbildningsmiljöer"*. Riktlinjerna ger bättre förutsättningar för fristående huvudmän att bygga lokaler som är ändamålsenliga lärandemiljöer för alla.

Bedömning utifrån politiska styrdokument

Riktlinjer för faktisk lokalhyra står inte i konflikt med andra strategiska dokument.

Bedömning utifrån ett medborgar- och brukarperspektiv

Riktlinjen har ingen direkt påverkan på medborgare i kommunen, indirekt då syftet med riktlinjen är att förenkla för fristående aktörer att etablera sig i kommunen där behovet är stort och därmed öka utbudet på skolor och förskolor för kommunens medborgare.

Bedömning utifrån ett medarbetarperspektiv.

Att handlägga och begära in underlag för faktisk lokalhyra är tidskrävande och administrativt krävande. En förutsättning för att i vissa fall betala ut faktisk lokalhyra är att riktlinjerna gör det tydligt för fristående huvudmän såväl som förvaltningen när det är aktuellt att söka. Riktlinjer för faktisk lokalhyra ger bättre förutsättningar att handlägga grundbelopp för faktisk lokalhyra på ett effektivt och rättssäkert sätt.

Ekonomisk bedömning

Revidering utav redan befintliga riktlinjer har ingen ekonomisk påverkan.

Förslag till beslut

Riktlinjer för bidrag till faktisk lokalkostnad för huvudman inom förskola och skola antas.

Monica Carhult Karlsson
Verksamhetschef förskola

Dennis Reinhold
Sektorchef bildning och lärande

Catharina Bengtsson
Verksamhetschef grundskola

Expedieras till: Kajsa Danesjö

För kännedom till:

Sammanträdesprotokoll

Sammanträdesdatum

2023-10-03

Sida

18 (28)

§ 137/2023

Styrdokument – revidering av sektor Bildning och lärandes styrdokument (Dnr KS2023/1844)

Sammanfattning

Kommunens styrdokument löper ut den 31 december 2023 och enligt policyn för styrdokument ska arbetet med revidering ske under en ny mandatperiods första år för att styrdokumentet ska kunna beslutas i samband med nästkommande årsskifte. Styrdokumenten gäller i fyra år framåt, alltså fram tills slutet av mandatperiodens första år, om inget annat finns beslutat.

Sektor bildning och lärande har reviderat ett antal dokument som ligger inom sektorns område. På dokument som ingår i detta ärende har endast redaktionella ändringar utförts, jämfört med tidigare versioner. De har dessutom, i de fall det behövs, uppdaterats med den nya styrdokumentsmallen, enligt gällande grafisk profil. Ett dokument föreslås att utgå.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse Styrdokument – revidering av sektor Bildning och lärandes styrdokument
Bilaga Riktlinjer för inackorderingstillägg
Bilaga Riktlinjer för ersättning för elever som beviljats förlängd undervisning
Bilaga Riktlinjer för ersättning från kommunen för studier utomlands
Bilaga Riktlinje för ny-, om- och tillbyggnation av förskolor
Bilaga Taxor och avgifter i förskola
Bilaga Taxa Mimers hus
Bilaga Riktlinjer för skolplacering i förskoleklass och årskurs 7
Bilaga Riktlinjer för bidrag till faktisk lokalkostnad för huvudmän inom förskola och skola
Bilaga Barn och ungdomskulturplan

Förslag till kommunstyrelsen

1. Riktlinje för ny-, om- och tillbyggnation av förskolor utgår
2. Riktlinjer för skolplacering i förskoleklass och årskurs 7 antas
3. Riktlinjer för inackorderingstillägg antas
4. Riktlinjer för beslut om ersättning för elever som beviljats förlängd undervisning antas
5. Riktlinjer för ersättning från kommunen för studier utomlands antas
6. Riktlinjer för bidrag till faktisk lokalkostnad för huvudmän inom förskola och skola antas
7. Barn- och ungdomskulturplan antas

Förslag till kommunfullmäktige

1. Taxor och avgifter i förskolan antas
2. Taxa Mimers Hus antas

**UTSKOTTET FÖR BILDNING OCH
LÄRANDE**

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Justeras sign

Sammanträdesprotokoll

Sammanträdesdatum

Sida

2023-10-03

19 (28)

Expedieras till: Kajsa Danesjö

För kännedom till:

**UTSKOTTET FÖR BILDNING OCH
LÄRANDE**

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Justeras sign

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Riktlinjer för bidrag till faktisk lokalkostnad för huvudmän inom förskola och skola

Riktlinje

Diarie-/dokumentnummer: KS2022/0789
Beslut: <2022-11-16 - Kommunstyrelsen §289/2022
Beredande politiskt organ Utskottet för bildning och lärande
Ersätter tidigare beslut 2020-06-17, KS2020/0964 §207/2020
Giltighetstid: 2026-12-31
Dokumentansvarig: Lokalsamordnare Bildning och lärande
Senast uppdaterad av: Johanna Rydberg

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Innehållsförteckning

1. Inledning	4
3. Syfte	4
4. Mål och viljeinriktning	4
5. Definition av faktisk lokalkostnad	4
6. Underlag för beslut	4
7. Beräkning av bidrag	5
8. Utbetalning av bidrag för faktisk lokalkostnad	5
9. Villkor för bidraget	5
10. Levandegöra	5
11. Uppföljning	5

**KUNGÄLV
KOMMUN**

1. Inledning

Av 14 kap 6 § skolförordningen (2011:185) respektive 13 kap. 5 § gymnasieförordningen framgår att kommuner, om det finns särskilda skäl för det kan frånga huvudregeln om att fristående huvudmän ska ersättas med genomsnittlig lokalkostnad. Det finns ett par undantag från huvudregeln om genomsnittliga lokalkostnader. Ett sådant undantag innebär att kommunen kan ta hänsyn till intresset för att förskolor, skolor och andra verksamheter överhuvudtaget ska starta och att kostnaden för nyproduktion är högre än kommunens genomsnittliga lokalkostnader (Prop. 2009/10:157, sid 31). Av riktlinjerna framgår vad som ligger till grund för bedömningen om och vad som krävs för att ansöka. Huvudregeln är fortfarande att kommunens genomsnittliga lokalkostnader ligger till grund för beräkningen av bidrag för lokalkostnader.

2. Relation till andra styrdokument

Bidrag till fristående huvudmän regleras framför allt i skollagen, skolförordningen och gymnasieförordningen. Utöver vad som är redan är reglerat har Kungälv kommuns riktlinjer för beslut om ersättning för elever som beviljats förlängd undervisning.

3. Syfte

Riktlinjerna syftar till att uppmuntra nyetablering av förskolor och skolor i områden i Kungälv kommun där det finns ett stort behov av utökning av antalet platser. Riktlinjerna tydliggör vad som krävs för att beviljas bidrag för faktisk lokalhyra och hur bidrag för faktisk lokalhyra beräknas. Bidrag för faktisk lokalhyra betalas endast ut i undantagsfall.

4. Mål och viljeinriktning

Målet med riktlinjerna är att ge goda förutsättningar för utbud av lokaler för förskola och skola i hela kommunen.

5. Definition av faktisk lokalkostnad

Faktisk lokalkostnad grundar sig på Skatteverkets bedömning av vad som ingår i en hyra. Av bedömningen framgår att elförbrukning inte ingår i hyran om det avser den faktiska förbrukningen av el, olja etc. I hyran ingår heller inte kostnader för drift och underhåll. Utöver bedömningen av vad som ingår i hyran görs en bedömning av om hyran är rimlig och skälig i förhållande till liknande objekt.

6. Underlag för beslut

Till ansökan om bidrag för faktisk lokalhyra ska följande dokument bifogas:

1. Fastighetsbeteckning
2. Typ av verksamhet
3. Totalt antal placerade barn eller elever på huvudmannens förskola eller skola.
4. Antal placerade barn eller elever på huvudmannens förskola eller skola som är folkbokförda i Kungälv kommun.
5. Ritning över byggnaden.
6. Antal kvadratmeter Bruksarea (BRA) i byggnaden, det vill säga alla våningsplans area och begränsning av omslutande byggnadsdelarnas insida.
7. Om den fristående huvudmannen hyr lokalerna ska hyresavtal inklusive gränsdragningslita mot hyresvärd bifogas.
8. En beskrivning av verksamheten
9. Datum för när verksamheten flyttade in i lokalerna.

**KUNGÄLV
KOMMUN**

7. Beräkning av bidrag

Huvudmannen får bidrag för sin faktiska lokalkostnad under förutsättning att lokalkostnaden bedöms som rimlig av hyresansvarig och uppgår till maximalt det dubbla beloppet av kommunens genomsnittliga lokalkostnader per barn/elev. Om huvudmannen har elever folkbokförda i annan kommun reduceras bidraget.

Exempel ersättning faktisk lokalhyra

En huvudman har 210 elever, varav 200 elever är folkbokförda i Kungälv kommun. Den totala hyran är 4 500 000 kronor.

$4\,500\,000 \text{ kr} / 210 \text{ elever} = 21\,429 \text{ kr/elev}$.

$21\,429 \text{ kr} * 200 \text{ elever} = 4\,285\,800 \text{ kr}$

Slutsats: Huvudmannen får totalt 4 285 800 kr i grundbelopp för faktisk lokalhyra, det vill säga 21 429 kr per elev. Om alla elever skulle vara folkbokförda i Kungälv kommun skulle det totala grundbeloppet för faktisk lokalhyra vara 4 500 000 kronor.

8. Utbetalning av bidrag för faktisk lokalkostnad

Utbetalning av bidrag görs i samband med ordinarie bidrag för grundbelopp och grundar sig på det faktiska antalet barn/elever i huvudmannens verksamhet enligt Kungälv kommuns rutiner för utbetalning av grundbelopp.

9. Villkor för bidraget

Ersättning beviljas för huvudmannens faktiska lokalhyra under förutsättning att:

- o Det finns ett stort behov av platser i förskola och skola i aktuellt område under minst fem år från det att verksamheten flyttar in i de nyproducerade lokalerna. Bedömningen av behovet av platser i förskola och skola utgår från Kungälv kommuns befolkningsprognos i relation till befintligt antal platser och pågående byggnationer.
- o Ersättning kan betalas ut för högst 15 år.
- o Lokalkostnaden bedöms som skäligen av hyresansvarig och kan verifieras av ett hyresavtal. Bedömningen görs årligen.
- o Ersättning utgår endast för barn och elever folkbokförda i Kungälv kommun.
- o Ersättning betalas ut enligt ordinarie rutiner för utbetalning av grundbelopp.
- o Ersättning utgår endast under den tid faktisk lokalkostnad per barn/elev är minst 10 procent högre jämfört med kommunens genomsnittliga lokalkostnader per barn/elev
- o Ersättning för faktisk lokalhyra kan inte uppgå till mer än det dubbla beloppet av kommunens genomsnittliga lokalkostnad per barn/elev.
- o Beslut om en huvudman har rätt till ersättning för faktisk lokalhyra fattas av Kommunstyrelsen i varje enskilt fall.

o

10. Levandegöra

Riktlinjerna publiceras under styrdokument på Kungälv kommuns hemsida.

11. Uppföljning

Riktlinjerna följs upp var fjärde år om revideringar inte behövs tidigare utifrån lagändringar och av annat skäl.

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Sid 1 (2)

Tjänsteskrivelse

Handläggarens namn
Kajsa Danesjö

2023-10-11

Styrdokument – barn- och ungdomsplan (Dnr KS2023/2277-1)

Sammanfattning

Arbetet med revidering ska ske under en ny mandatperiods första år för att styrdokumentet ska kunna beslutas i samband med nästkommande årsskifte. Styrdokumentet gäller i fyra år framåt, alltså fram tills slutet av mandatperiodens första år, om inget annat finns beslutat.

Barn- och ungdomskulturplanen antogs av kommunstyrelsen 2022-12-14. Planen bygger vidare på kulturprogrammet som tas fram av bildningen för lärande och kultur. Barn- och ungdomskulturplanen föreslås antas utan förändringar i väntan på beslut om kulturprogram som kan peka ut visionär riktning och fokusområden.

Förvaltningen föreslår att barn- och ungdomskulturplanen antas.

Juridisk bedömning

Att kommunen har en barnkulturplan, eller hur en sådan är utformad, regleras ej i lag. Att ta del av kultur och själv få möjlighet att skapa är en rättighet som står i Barnkonventionen. Barnkonventionen antogs som lag i Sverige 2020.

Förvaltningens bedömning

Arbetet med revidering ska ske under en ny mandatperiods första år för att styrdokumentet ska kunna beslutas i samband med nästkommande årsskifte. Styrdokumentet gäller i fyra år framåt, alltså fram tills slutet av mandatperiodens första år, om inget annat finns beslutat.

Förvaltningen anser det av vikt att kommunen har en barn- och ungdomskulturplan. Dels för att synliggöra och särskilja barn och ungas del av kulturen, dels för att ta del av det regionala arrangörstödet som är av ekonomisk vikt.

Barn- och ungdomskulturplanen antogs av kommunstyrelsen 2022-12-14. Planen bygger vidare på kulturprogrammet som tas fram av bildningen för lärande och kultur.

Barn- och ungdomskulturplanen föreslås antas utan förändringar i väntan på beslut om kulturprogram som kan peka ut visionär riktning och fokusområden.

Efter revidering och antagande av ett överordnat styrdokument, kulturprogrammet, har förvaltningen som ambition att revidera barn- och ungdomsplanen igen för aktualisering gentemot gällande kulturprogram.

Ärendenivåer – bedömning utifrån kommunfullmäktiges strategiska mål eller kommunstyrelsens resultatmål

Ärendet har koppling till kommunfullmäktiges strategiska mål: *Att alla medborgare ska ha möjlighet att delta i ett rikt och aktivt kulturliv.*

Bedömning utifrån miljö, hållbarhet och mål i Agenda 2030

Ärendet har koppling till det fjärde målet i Agenda 2031: god utbildning för alla.

Bedömning utifrån politiska styrdokument

Barn- och ungdomskulturplanen är kopplad till Kungälvskommuns kulturprogram samt Kungälvskommuns kulturplan.

Det råder ingen konflikt mellan styrdokumenterna utan ska ses som komplement till varandra. Kulturprogrammet är på en övergripande nivå som både kulturplanen och barn- och ungdomskulturplanen bygger på.

Barn- och ungdomskulturplanen utvecklar stycke om förutsättningar för skola, barn och ungdom ur kulturplanen.

Barn- och ungdomskulturplanen har även koppling till riktlinjer för kulturgaranti och biblioteksplanen.

Bedömning utifrån ett medborgar- och brukarperspektiv

Barn- och ungdomskulturplanen berör samtliga barn och ungdomar i Kungälvskommun. Planen förtydligar vilka mål Kungälvskommun arbetar med för att skapa förutsättningar för barn och unga inom kulturområdet.

Bedömning utifrån ett medarbetarperspektiv.

Barn- och ungdomskulturplanen har inte påverkan på medarbetares arbetssituation.

Ekonomisk bedömning

För att en kommun i Västra Götalandsregionen ska kunna ta del av regionalt arrangörsstöd finns det ett krav på en aktuell barn- och ungdomskulturplan.

Antagandet av Kungälvskommuns barnkulturplan medför inga ytterligare kostnader.

Förslag till beslut

Barn- och ungdomskulturplanen antas.

Matilda Skön
Verksamhetschef kultur

Dennis Reinhold
Sektorchef bildning och lärande

Expedieras till: Kajsa Danesjö

För kännedom till:

Sammanträdesprotokoll

Sammanträdesdatum

2023-10-03

Sida

18 (28)

§ 137/2023

Styrdokument – revidering av sektor Bildning och lärandes styrdokument (Dnr KS2023/1844)

Sammanfattning

Kommunens styrdokument löper ut den 31 december 2023 och enligt policyn för styrdokument ska arbetet med revidering ske under en ny mandatperiods första år för att styrdokumentet ska kunna beslutas i samband med nästkommande årsskifte. Styrdokumenten gäller i fyra år framåt, alltså fram tills slutet av mandatperiodens första år, om inget annat finns beslutat.

Sektor bildning och lärande har reviderat ett antal dokument som ligger inom sektorns område. På dokument som ingår i detta ärende har endast redaktionella ändringar utförts, jämfört med tidigare versioner. De har dessutom, i de fall det behövts, uppdaterats med den nya styrdokumentsmallen, enligt gällande grafisk profil. Ett dokument föreslås att utgå.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse Styrdokument – revidering av sektor Bildning och lärandes styrdokument
 Bilaga Riktlinjer för inackorderingstillägg
 Bilaga Riktlinjer för ersättning för elever som beviljats förlängd undervisning
 Bilaga Riktlinjer för ersättning från kommunen för studier utomlands
 Bilaga Riktlinje för ny-, om- och tillbyggnation av förskolor
 Bilaga Taxor och avgifter i förskola
 Bilaga Taxa Mimers hus
 Bilaga Riktlinjer för skolplacering i förskoleklass och årskurs 7
 Bilaga Riktlinjer för bidrag till faktisk lokalkostnad för huvudmän inom förskola och skola
 Bilaga Barn och ungdomskulturplan

Förslag till kommunstyrelsen

1. Riktlinje för ny-, om- och tillbyggnation av förskolor utgår
2. Riktlinjer för skolplacering i förskoleklass och årskurs 7 antas
3. Riktlinjer för inackorderingstillägg antas
4. Riktlinjer för beslut om ersättning för elever som beviljats förlängd undervisning antas
5. Riktlinjer för ersättning från kommunen för studier utomlands antas
6. Riktlinjer för bidrag till faktisk lokalkostnad för huvudmän inom förskola och skola antas
7. Barn- och ungdomskulturplan antas

Förslag till kommunfullmäktige

1. Taxor och avgifter i förskolan antas
2. Taxa Mimers Hus antas

**UTSKOTTET FÖR BILDNING OCH
LÄRANDE**

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Justeras sign

Sammanträdesprotokoll

Sammanträdesdatum

Sida

2023-10-03

19 (28)

Expedieras till: Kajsa Danesjö

För kännedom till:

**UTSKOTTET FÖR BILDNING OCH
LÄRANDE**

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Justeras sign

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Barn- och ungdomskulturplan

Plan

Diarie-/dokumentnummer: KS2022/1808

Beslut: 2022-12-14, Kommunstyrelsen §337

Beredande politiskt organ: Utskottet för bildning och lärande

Giltighetstid: 2023-12-31

Dokumentansvarig: Verksamhetschef kultur

Senast uppdaterad av: Kajsa Danesjö

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Innehållsförteckning

1. Inledning	3
2. Relation till andra styrdokument	3
3. Syfte	4
4. Mål och viljeinriktning	4
5. Nulägesbeskrivning	5
5.1 Förskola	5
5.2 Kulturgarantin	5
5.3 Kulturskola.....	6
5.4 Bibliotek	8
5.5 Allmänskultur	9
5.6 Trygga Ungdomsmiljöer	10
6. Levandegöra	10
7. Uppföljning	10

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

1. Inledning

Kungälv kommun arbetar på många olika sätt med att skapa förutsättningar för barn och unga inom kulturområdet, genom ett rikt utbud av upplevelser, möjligheter till eget utövande och utbildning.

Vi jobbar bland annat med kultur i skolan genom Kulturgarantin, i förskolan genom att varje barn mellan 3 och 6 år erbjuds ett flertal föreställningar varje år, undervisning i kulturskolan på fritiden, erbjuder fritidsverksamhet med en mängd olika kulturinslag och har en bred biblioteks- och allmänkulturverksamhet. Utbudet ska ge möjligheter till eget skapande, möjligheter att få uttrycka sig på olika sätt och möjlighet att ta del av professionell konst och kultur, vilket i sin tur ska ge möjlighet till god folkhälsa, nytänkande, självständiga individer och livslångt lärande.

Under 2020 blev barnkonventionen svensk lag, vilket innebär att barns rätt till kulturella och konstnärliga verksamheter får stöd i lagen. Enligt skolans och förskolans läroplaner är tillgång till kultur, eget skapande, kreativitet och estetiska läroprocesser viktiga, för elevernas allsidiga personliga utveckling. Västra Götalandsregionen stödjer, genom kultursamverkansmodellen, kommunerna i regionen med bidrag för professionell barn- och ungdomskultur. Kulturenheten i Kungälv kommun har i samarbete med bibliotek, kulturskola, skola, förskola och trygga ungdomsmiljöer skapat Barn- och ungdomskulturplanen.

2. Relation till andra styrdokument

Barn- och ungdomskulturplanen bygger på:

- FN:s barnkonvention
- Läroplan för förskola, grundskola och fritidshem
- Kulturstrategi Västra Götaland 2020-2023
- Den nationella ungdomspolitiken
- Kungälv kommun Kultursplan 2022-2023, KS2021/0535
- Kungälv kommun Kultursprogram, KS2019/0245
- Riktlinjer Kulturgaranti Kungälv kommun, KS2022/0580
- Biblioteksplan 2020-2023, KS2019/1557

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

3. Syfte

Barn- och ungdomskulturplanens syfte är att säkerställa att Kungälv kommun följer FN:s barnkonvention liksom de nationella och de lokala kultur- och utbildningspolitiska målen. Planens syfte är också att synliggöra arbetet med barn och ungdomskulturverksamheten i kommunen och träffa gemensamma överenskommelser för måluppfyllelse mellan de kommunala aktörer som finns. Kulturprogrammet fastställer att barn och unga ska möta kulturyttringar i förskola och skola, på kulturhuset samt i barn och ungas närområde. Kulturen behöver nå ut till fler och nya målgrupper och insatser för barn och unga är viktiga för att kommunen ska kunna tillgodose rätten till fritid, lek och deltagande i kulturella och konstnärliga aktiviteter enligt barnkonventionen.

4. Mål och viljeinriktning

Kungälv kommuns barn- och ungdomskulturplan tar fasta på fyra verksamhetsmål som flera verksamheter inom kommunen fortlöpande arbetar med.

- **Alla barn och ungdomar i Kungälv kommun ska ta del av olika former av kultur samt få vara med om några större kulturupplevelser. Varje barn ska själv få pröva olika konstnärliga former och ha chans att upptäcka sin egen fantasi, skaparglädje och uttrycksförmåga.**

I samverkan med förskola och grundskola upprättas en utbudsplan för varje skolår, som säkerställer att barn vid olika åldrar får uppleva musik, film, dans, konst och teater och/eller andra slags föreställningar eller framträdanden. Kulturgarantin ska garantera barn och unga mellan 6 och 16 år kulturaktiviteter under sin skolgång inom en rad olika konstformer.

- **Alla barn och ungdomar i Kungälv kommun ska ha möjlighet att uttrycka sig själva med eget skapande.**

Under hela sin uppväxt ska barn och unga mötas av verktyg och handledning som inspirerar till egna försök att uttrycka sig: att tala, sjunga, skriva, spela, måla, skapa, dansa, producera egna arrangemang och egna filmer eller video. Dessa möjligheter ska finnas i barnens närområde: på förskola, skola, kulturskola, kulturhus, bibliotek, fritidsgårdar samt KultLab.

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

- **Kulturverksamheten ska gynna barn och ungdomar som individer och deras förutsättningar att utvecklas tillsammans. Utbudet ska präglas av mångfald, delaktighet och utveckling.**

Ge utrymme för olika slags konstformer och genrer. Visa på kulturarvet i Kungälv kommun och spegla kulturyttringar från olika delar av världen. Stödja utforskandet av den egna identiteten och vägar till integration och gemenskap. Barn och unga med funktionsvariation ska tas särskild hänsyn till, för att ge möjlighet till delaktighet och utveckling.

- **Barn och unga ska möta kulturyttringar på kulturhus, bibliotek, kulturskola, förskola, skola samt fritidsgårdar.**

Barn och unga har rätt att vistas i trygga och kreativa miljöer som är utformade utifrån deras behov. Alla berörda verksamheter ansvarar för att främja ett barn- och ungdomsperspektiv vad gäller beslut, planering och resursfördelning som rör de miljöer där barn och unga vistas, såväl ute som inne.

5. Nulägesbeskrivning

Utgångspunkten i nulägesbeskrivningen är de fyra verksamhetsmålen i kapitel 4 och följande stycken beskriver hur Kungälv kommunens verksamheter arbetar kontinuerligt med att uppfylla och utvärdera dessa mål.

5.1 Förskola

Sedan i slutet av 90-talet finns ett bra samarbete mellan förskola och kulturenhet, där en grupp av rektorer och kultursamordnare tillsammans gör ett utbudsprogram för förskolan, för barn mellan 3 och 6 år, varje termin. Barnkulturgruppen bokar professionella barnföreställningar inom främst teater, dans och musik, planerar samt sprider vårt program till kommunala och fristående förskolor.

Kulturenheten, i samarbete med förskolan, erbjuder barnutställningar i Konsthallen på Mimers Kulturhus.

För barn med funktionsvariation finns tillgänglighetsanpassade lokaler. Styrkor i samarbetet är att alla barn får ett varierat, professionellt kulturutbud, genom besök på Mimers Kulturhus eller på den egna förskolan. Förskolorna arbetar mycket med estetiska lärprocesser och mångfald enligt förskolans läroplan.

5.2 Kulturgarantin

Syftet med Kulturgarantin är att vidga kulturbegreppet och synliggöra de konstnärliga språken som en del av våra liv och som ett verktyg för att levandegöra

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

undervisningen. Den gemensamma upplevelsen kan bli en utgångspunkt för samtal om till exempel identitet, känslor och värderingar. Ett tydligt barnperspektiv, tillit till kulturens kraft och till den växande människans möjligheter är grunden för en levande Kulturgaranti med eleven i fokus. Struktur och långsiktighet i modellen ger utrymme för en skapande process och kreativ utveckling hos den enskilda eleven och ger konkreta förutsättningar för kultur som en del av skolans vardag.

Kulturgarantin ska gälla för samtliga elever från förskoleklass till och med årskurs 9 inklusive särskola och träningskola. Efter avslutad grundskola ska alla barn och unga i Kungälv kommun ha fått minst en eller fler kulturaktiviteter per läsår. Samtliga elever ska även ha fått möjlighet att utvecklas inom ett flertal konstformer under sin grundskoletid. Kulturgarantin innebär samtidigt en praktisk kompetensutveckling för lärare då de deltar i arbetspassen som den gästande kulturaktören genomför tillsammans med eleverna.

"Barn och unga ska möta kulturyttringar såväl i skolan, på kulturhuset som i sitt närområde. Sträva efter att nå ut med kultur till de barn och unga som kulturverksamheterna inte når i sin ordinarie verksamhet"
Utdrag från Kulturprogrammet 2020-09-03

5.3 Kulturskola

Kungälv Kulturskola har verksamhet på Mimers Kulturhus samt på flera av grundskolorna ute i kommunen. Eleverna kan möta kulturskolepedagoger både i sin närmiljö på fritidstid samt under eftermiddagstid/kvällstid. Kulturskolan erbjuder ett stort utbud av kurser inom musik, dans, teater, bild och form, slöjd och film. På kulturskolan får eleverna utvecklas inom sitt valda ämne, inspireras till eget skapande och utvecklas som individer. De erbjuds möjlighet till framträdanden både inom sitt ämne och samarbeten mellan konstinriktningarna. Idag, år 2022, når Kulturskolans undervisning ca 1200 barn från alla delar av Kungälv kommun. Ålder på eleverna är från 4 år upp till 20 år, eller sista året på gymnasiet.

Kulturskolan erbjuder alla kommunens skolor ett eller två besök per år då alla barn i en årskurs får ta del av en interaktiv föreställning där Kulturskolans lärare spelar, dansar och agerar. Ett viktigt sätt att nå ut och ge en kulturupplevelse till de elever som inte går på Kulturskolan.

Eleverna är medskapande tillsammans med sin eller sina pedagoger. Instrumentaleleverna har inflytande i sin undervisning genom att bland annat ge förslag på musik och/eller genre. Inom ämnet musikproduktion skapar eleverna själva sin musik. I teater och lajvämnen arbetar eleverna med att skriva manus, hitta berättelser och komma med förslag till föreställningar. Eleverna arbetar även med frågor kring ungas situation i samhället, rättigheter och deras vardag. Undervisningen bygger på att eleverna är medskapande i varje projekt. Inom dansämnet kommer de äldre eleverna med idéer till koreografin. I våra konstämnen bild och form, slöjd samt film har eleverna möjlighet till inflytande genom att ge förslag på teman eller material som de vill arbeta med.

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Utåtriktad verksamhet

Alla Kulturskolans elever får erbjudande att vara med på föreställningar och konserter under sin tid på kulturskolan. Eleverna framträder både på Mimers Kulturhus och i andra lokaler i kommunen. Genom vår övriga utåtriktade verksamhet når vi i princip alla kommunens elever i åk 1-4 en till två tillfällen per läsår där de medverkar som interaktiv publik.

Vissa tillfällen får Kulturskolans elever möjlighet att åka med sin lärare till professionella konserter och teater/dans-föreställningar till exempel Göteborgs symfoniker, Göteborgs Operan, Göteborg Wind Orchestra och Stadsteatern.

Konstarter

Kulturskolan erbjuder kurser inom konstarterna Musik, Teater/Lajv, Dans, Bild och Form, Slöjd och Film. Vi saknar Prova-på och kortkurser samt kurser inom cirkus och dataspelstillverkning. Vi har inte heller fördjupningskurser inom ämnena. En utredning kring Framtidens kulturskola är framtagen och nu arbetar man utifrån dess slutsats.

Utbud

Kulturskolan har professionella pedagoger med lång erfarenhet samt adekvat högskoleutbildning. Vi täcker in de flesta konstinriktningar och i vår ordinarie undervisning har vi möjlighet att individanpassa lektionerna i hög grad. De flesta instrumentkurserna går att delta i om man har annat modersmål än svenska.

Kulturskolans utbud kommer att bli mer tydligt genom vår nya plattform StudyAlong som implementeras under hösten 2022. StudyAlong möjliggör för vårdnadshavare att på ett tydligt sätt se vilka kurser och utbud som finns tillgängliga på kulturskolan. Fördelar med systemet är både lättare förfaranden för vårdnadshavare och det iRum där läraren kan dela filmklipp, noter och inspiration till sina elever. Ett digitalt klassrum som blir ett komplement till den fysiska lektionen.

Anpassad kulturskola

Anpassad Kulturskola är en möjlighet för barn och unga att delta i Kulturskolans verksamhet med anpassningar utifrån individens uttalade behov av stöd och riktas till de som har normbrytande funktionalitet i bred bemärkelse och som vill upptäcka estetiska ämnen. Phunk är en gruppverksamhet med fokus på dans, drama och sång på Kulturskolan. Gruppen leds av två pedagoger som har möjlighet att anpassa undervisningen så att individen och gruppen kan samspela och hitta till skapande kraft. Anpassningen innebär bland annat filmhälsningar, loggbok, TAKK, bildstöd och taxiledsagning. Det finns två grupper, en för grundskolelever och en för gymnasieelever. Deltagarna betalar inte för undervisningen, detta för att barn och unga i anpassad Kulturskola ofta har mycket omkostnader med till exempel

taxihämtningar. Anpassningen sker alltid i samråd med vårdnadshavare och andra som känner deltagaren.

5.4 Bibliotek

Kommunen har förutom huvudbiblioteket på Mimers Kulturhus, bibliotek på samtliga serviceorter: Diseröd, Kode, Kärna, Marstrand och Ytterby, vilket innebär att barn och unga har möjlighet att besöka ett bibliotek i sitt närområde.

Folkbiblioteken i Kungälv kommun erbjuder ett stort bestånd av barn- och ungdomslitteratur samt ett brett utbud av aktiviteter och program.

Bibliotekspersonalen arbetar för att stimulera barns och ungas egen läsning och för att öka vuxnas medvetenhet om vikten av högläsning. Folkbibliotekets verksamhet är en resurs för allt konstskapande kopplat till ett vidgat litterärt språkbegrepp. Folkbiblioteket är en arena där barn och unga får möjlighet att presentera, debattera och reflektera kring skapande med, av och för barn och unga.

Den läsfrämjande verksamheten på biblioteken i Kungälv kommun utgår från att deltagare läser på olika sätt. Det innebär att lästips och bokklubsverksamhet presenterar medier som kan läsas i tryckt form, som e-bok och e-ljudbok. Alla har möjlighet att lämna inköpsförslag.

På Kungälv bibliotek finns en "Äppelhylla" med medier på teckenspråk, bliss, punktskrift och pictogram. Här finns också taktilt material, talböcker, bok & talbok, skönlitteratur och information om olika funktionsvariationer. Äppelhyllan är främst till för barn med funktionsvariation men också för deras anhöriga, pedagoger och andra som möter barnen.

Publik programverksamhet och marknadsföring

En utgångspunkt för barnbibliotekets programutbud är att det ska vara låga trösklar för barnen och deras vuxna. Alla aktiviteter är gratis att delta i. Sång- och sagostunder är enkelt utformade och utgår från muntligt berättande, sång- och ljudhärmande. Vuxna ska kunna delta med sina barn oavsett förutsättningar eller förkunskaper.

Möjlighet till eget skapande erbjuds genom skrivar- och tecknarworkshops. Under skollov erbjuds drop-in-aktiviteter utan föranmälan.

Biblioteken deltar i programgruppens planeringsarbete och i arbetet med "Uppleva-foldern".

Biblioteken gör affischer och marknadsföringsmaterial för programverksamheten och administrerar Instagram- och Facebook-konto. Där marknadsför biblioteken aktiviteter, arbetar läsfrämjande och kommunicerar med våra följare. Biblioteken bokar, marknadsför och genomför publika evenemang som författarbesök, workshops, sångstunder, bokcirklar, sagostunder och bokfester.

Barnbibliotekarierna planerar och genomför familjelördagar och lovverksamhet tillsammans med kultursamordnare.

Samarbete med BVC, familjecentral, öppna förskolan och socialtjänsten

Biblioteken arbetar uppsökande med besök på BVC och familjecentral för boktips och sångstunder.

Bibliotekarierna bjuder också in föräldragrupper till biblioteken för visning, föreläsning om språkutveckling och sångstund.

Biblioteken samarbetar med familjecentralen Fyrens öppna förskola och vi träffar barn och föräldrar på biblioteket och utomhus på lekplatser. Vid våra träffar har vi sångstund, delar ut böcker, gör lånekort, pratar om språkutveckling och ger boktips. Barnbibliotekarierna deltar även på träffar med familjecentralen Fyrens föräldrastödsgrupper.

De små barnens bok delas ut i samarbete med BVC. Familjer får ett presentkort vid BVC-besök och hämtar boken på sitt bibliotek.

På uppdrag av Västra Götalandsregionen, har barnbibliotekarierna byggt upp och utvecklat en mediaavdelning kallad Språktåget. Där finns medier utvalda och exponerade för att underlätta för familjer där barnen är i behov av stöd i sin språkutveckling. Barnet får en "tågbiljett" från logoped som vi utgår från när vi hjälper familjen att hitta rätt. Barnbibliotekarierna deltar i Nätverk föräldrastöd tillsammans med BVC, familjecentraler och socialtjänst.

Samarbete med förskola och dagbarnvårdare

Barnbibliotekarierna informerar förskolan om bibliotekets verksamhet och deltar i föräldramöten på förskola och i biblioteket. Biblioteket packar temabokpåsar till förskolorna som sammanställts med utgångspunkt från förskolans läroplan samt erbjuder alla förskoleavdelningar att boka in sig för förskoleöppet. Vid dessa tillfällen har barnbibliotekarierna sagostund, boktipsar och hjälper till med media på olika teman.

5.5 Allmänkultur

Allmänkultur och Trygga Ungdomsmiljöer anordnar Ung Kultur Möts, en kulturfestival för alla ungdomar mellan 13 och 25 år och andra kulturprogram för ungdomar. Ungdomarna är delaktiga i arrangemangen som arrangörer. I samarbete med lärare från högstadiet och gymnasiet arrangeras skolbio och MRF, mänskliga rättigheter filmfestival.

Kultursamordnare projektleder EU-projekt, som ungdomsutbyten, utbildningar för ungdomsarbetare och strategiska projekt samt ansvarar för och samordnar arrangörstödet, som söks hos Västra Götalandsregionen.

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Allmänkultur för barn och unga har ett varierat utbud som innefattar eget skapande inom teater, dans, musik, konst och slöjd. Vi arrangerar workshops i vår skaparateljé där vi samarbetar med Kulturskolan och ibland hyr in professionella aktörer. För barn med funktionsvariation har vi tillgänglighetsanpassade lokaler.

Kultursamordnaren har ett bra samarbete med personal från biblioteket, Kulturskolan och Trygga Ungdomsmiljöer samt andra kommunala förvaltningar och nätverk.

5.6 Trygga Ungdomsmiljöer

På fritidsgårdarna och särskilt på Kultlab, som arbetar med ungdomskultur, finns det en rad olika aktiviteter och workshops tillgängliga för tjejer, killar och ickebinära mellan 13 och 20 år.

Ungdomarna får ta del av konstarnas animation, filmskapande och iakttagande, litteratur, musik, dans, teater, kreativt skapande och konstnärligt skapande. Fritidsgården Kultlab har öppet tre dagar i veckan och där träffar ungdomarna även personal från bibliotek, kulturenheten och kulturskolan.

Alla lokaler på Mimers kulturhus är tillgängliga för unga med fysiska funktionsvariationer. Kultlab, som lokal, är även anpassad för ungdomar med neuropsykiatriska funktionsvariationer.

För unga med annat modersmål än svenska samarbetar Trygga ungdomsmiljöer med biblioteket som tillhandahåller information och litteratur på olika språk. Ungdomarna är också inbjudna till bibliotekets språkcafé. Tillgång till tolk och medarbetare med språkkompetens finns.

Unga har möjlighet att själva vara med och bestämma över kulturutbudet i Kungälv kommun. De får inflytande via förslagsbox och namninsamlingar om framtida workshops och andra verksamheter.

Trygga Ungdomsmiljöer samverkar med andra kommunala verksamheter i ett kontaktnät där frågor som rör ungdomar tas upp.

6. Levandegöra

Barn- och ungdomskulturplanen publiceras på kommunens hemsida. Kulturenheten förankrar Barn och ungdomskulturplanen i kommunens berörda verksamheter.

7. Uppföljning

Kulturenheten följer upp målen i Barn och ungdomskulturplanen kontinuerligt. I kommunens tertiärrapporter och årsredovisningar ges indikatorer på hur arbetet fortskrider. Barn- och ungdomskulturplanen revideras vart fjärde år. Respektive verksamhet samt ser till att planen realiserar.

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Sid 1 (3)

Tjänsteskrivelse

Handläggarens namn
Tomas Gustavsson

2023-06-12

Revidering: Hyror och taxor för kommunens lokaler (Dnr KS2023/1119-1)

Sammanfattning

Under ny mandatperiods första år ska alla kommunens styrdokument revideras. Hyror och taxor för kommunens lokaler (Dnr KS2022/1170) är beslutat av Kommunfullmäktige 2022-06-30. Syftet med styrdokumentet är att kommunen ska ha tydliga och enhetliga taxor för att boka kommunens lokaler. Beslut i frågan fattades föregående år och har tillämpats därefter. Under året har kommunen samt kunderna påvisat vissa otydligheter kring några av taxorna och formuleringarna kring dessa. Det som är mest otydligt är att en förening har olika taxor beroende på vilket syfte de har när de bokar vissa lokaler. Med denna revidering kommer taxorna bli tydligare. Det är endast taxorna och formuleringarna som berörs av denna revidering. Hyrorna i tidigare beslut kommer kvarstå. Med taxor avses timkostnaden för att boka kommunens lokaler och hyrorna avser kvadratmeter hyra för avtal egen föreningslokal såsom kansli, förråd, arkiv mm.

Förslag till beslut:

1. Förvaltningen föreslår att de reviderade taxorna för kommunens lokaler antas.
2. Beslutet gäller från och med 2024-01-01
3. Från och med 1 januari 2025 index uppräknas taxorna enligt KPI:s fastställda tal 1980 lika med 100, basår 2024 och basmånad oktober. Taxa läsläsning kommer inte att index uppräknas.
4. Beslut nya taxor, dnr KS2022/1170 upphör att gälla. Beslutet avseende hyra i dnr KS2022/1170 Kvarstår.

Juridisk bedömning

Kommunallagens 2 kap. 3 § fastställer att kommuner och regioner ska behandla sina medlemmar lika, om det inte finns sakliga skäl för något annat. Enligt 2 kap. 5 § kommunallagen får kommuner ta ut avgifter för tjänster och nyttigheter som de tillhandahåller. 6 § förtydligar däremot att kommuner inte får ta ut högre avgifter än vad som motsvarar kostnaderna för de tjänster eller nyttigheter som de tillhandahåller.

Förvaltningens bedömning

Bakgrund

Den 13 december 2021 fick kommundirektören i uppdrag att återkomma till kommunstyrelsen med en samlad redovisning och förslag till ett mer samlat system av hantering gällande såväl föreningar som företag som hyr eller arrenderar eller på annat sätt nyttjar kommunens fastigheter, lokaler för sin verksamhet över tid. Förslaget antogs och har gällt sedan 2022-06-30. När ett år nu snart har passerat har kommunen samt kunderna påvisat vissa otydligheter kring taxorna och formuleringarna kring dessa. Det är endast taxorna som det funnits tolkningsutrymme kring och inte de nya hyrorna som föreningarna betalar utifrån detta beslut.

Bedömning

- Denna revidering av taxor och formuleringar kommer underlätta för kunderna och kommunen.
- Revideringen av taxorna där en förening betalar samma taxa oavsett aktivitet blir mer tydlig för föreningarna och utelämnar tolkningar och irritation i dialog med kommunen.
- Revideringen påverkar endast taxorna i tidigare beslut, hyrorna kvarstår enligt tidigare beslut.
- Revideringen uppskattas bli kostnadsneutral jämfört med nuvarande taxa.

Ärendenivåer – bedömning utifrån kommunfullmäktiges strategiska mål eller kommunstyrelsens resultatmål

Ärendet berör följande av kommunfullmäktiges strategiska mål:

- Att ge möjligheter till en aktiv fritid för alla åldrar
- Att alla medborgare ska ha möjlighet att delta i ett rikt och aktivt kulturliv
- Att medborgare och näringsliv ska känna ökat förtroende för kommunen

Bedömning utifrån miljö, hållbarhet och mål i Agenda 2030

Ärendet berör mål nummer 16 om Fredliga och inkluderande samhällen. Målets delmål 16.6 betonar vikten av att bygga upp effektiva och transparenta institutioner med ansvarsutkrävande på alla nivåer. En enhetlig taxa skapar tydlighet, transparens och likhet för de som vill hyra kommunens lokaler.

Bedömning utifrån politiska styrdokument

Ärendet berörs av styrande dokument såsom idrottspolitiskt program, kulturprogrammet och Vision 2040. Kungälv är en kommun med tydlig kultur- och idrottsprofil. Invånare i alla åldrar ska ha möjlighet till ett rikt och aktivt liv samt en kreativ fritid. Ett enhetligt system för föreningshyror och taxor samt digitalisering av processen skapar tydlighet och effektivitet för dem som hyr kommunens lokaler. Vidare skapas även transparens i likvärdighet avseende kostnader för de olika föreningarna. Vidare styr dokumentet "Allmänna regler vid korttidshyra av kommunens lokaler" hur och till vem Kungälvs kommuns lokaler hyrs ut.

Bedömning utifrån ett medborgar- och brukarperspektiv

Revideringens syfte är att förenkla och förtydliga taxorna för kommunens lokaler. Därmed kommer processen att boka kommunala lokaler för medborgare, föreningar och näringsliv att underlättas.

Bedömning utifrån ett medarbetarperspektiv.

Revideringen begränsar tolkningsutrymmet vid bokning och underlättar processen i kontakten med kommunen.

Ekonomisk bedömning

Taxor för att boka kommunens lokaler innebär intäkter för kommunen och intäkterna bidrar till att täcka en del av lokalkostnaden. Förslaget uppskattas bli kostnadsneutralt jämfört med nuvarande taxa. Förvaltningen kommer följa kostnadsutvecklingen för att eventuellt vidta nödvändiga åtgärder.

Förslag till kommunfullmäktige

1. Reviderade taxorna för kommunens lokaler antas.
2. Beslutet gäller från och med 2024-01-01
3. Från och med 1 januari 2025 index uppräknas taxorna enligt KPI:s fastställda tal 1980 lika med 100, basår 2024 och basmånad oktober. Taxa läsläsning kommer inte att index uppräknas.
4. Beslut nya taxor, dnr KS2022/1170 upphör att gälla. Beslutet avseende hyra i dnr KS2022/1170 kvarstår.

Anders Holm
Sektorchef samhälle och utveckling

Haleh Lindqvist
Kommundirektör

Expedieras till: Tomas Gustavsson

För kännedom till:

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Hyror och taxor för kommunens lokaler

Taxa

Diarie-/dokumentnummer: **KS2022/1170**

Beslut: _____ <Datum ...Instans §.../År>

Giltighetstid: _____ **2023-12-31**

Dokumentansvarig: _____ **Verksamhetschef Lokaler och anläggningar**

Diarie-/dokumentnummer: **KS2023/1119-1**

Beslut: _____ Kommunstyrelsen **ÅÅ-MM-DD**

Beredande politiskt organ: **Utskottet för bildning och lärande**

Ersätter tidigare beslut **KS2022/1170**

Giltighetstid: **2024-01-01 – 2027-12-31**

Dokumentansvarig: **Verksamhetschef Lokaler och anläggningar**

Senast uppdaterad av: **Enhetschef Kundcenter**

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Innehållsförteckning

1. Inledning	3
2. Generella principer för taxor för Kvarnkullen, Marstrands rådhus, övriga lokaler och idrottsanläggningar	3
3. Taxor-2. Taxor Idrottsanläggningar/gymnastiksalar	3
3. Taxor Kvarnkullen	4
Kvarnkullen	5
4. Taxor Marstrand rådhus	5
Marstrands rådhus	6
Helg	7
5. Hyror kommunens lokaler	7

1. <u>Inledning</u>	Error! Bookmark not defined.
2. <u>Taxor Idrottsanläggningar/gymnastiksalar</u>	Error! Bookmark not defined.
3. <u>Taxor Kvarnkullen</u>	Error! Bookmark not defined.
4. <u>Taxor Marstrand rådhus</u>	Error! Bookmark not defined.
5. <u>Hyror kommunens lokaler</u>	Error! Bookmark not defined.

**KUNGÄLV
KOMMUN**

1. Inledning

Syftet med det enhetliga systemet för föreningshyror och taxor skapar tydlighet och en hållbar och effektiv användning av lokalerna för dem som hyr kommunens lokaler. Vidare skapas även transparens i likvärdighet avseende kostnader för de olika föreningarna. Modellen för hyror och taxor är framtaget i dialog med de ideella föreningarna i Kungälv kommun.

Från och med 1 januari 2024 2025 index uppräknas hyror och taxor enligt KPI:s fastställda tal 1980 lika med 100, basår 2024 och basmånad oktober och oktober månad året innan är basmånad.

2. Generella principer för taxor för Kvarnkullen, Marstrands rådhus, övriga lokaler och idrottsanläggningar

~~Princip 1 – icke-föreningsförlagd verksamhet (barn, unga tillsammans med vuxen, exempelvis läxläsning, pyssel, ej fester) 0 kr/timme~~

~~Princip 2 – pensionärsverksamhet inom Kungälv kommun 100 kr/timme~~

~~Princip 3 – ideella verksamheter för barn/unga (icke-kommersiella aktiviteter) inom Kungälv kommun 100 kr/timme~~

~~Princip 4 – ideella verksamheter för vuxna inom Kungälv kommun 250 kr/timme~~

~~Princip 5 – fester och sammankomster för ideella föreningar 400 kr/timmen~~

~~Princip 6 – offentliga aktörer (tex stat, region, övr kommuner) samt icke-kommersiella verksamheter (tex bostadsrättsföreningar) 600 kr/timme~~

~~Princip 7 – kvadratmetertaxa för avtal egen föreningslokal (t ex kansli, förråd, arkiv mm) 350kr/m2/år, 300kr/m2/år för källarlokal.~~

3. ~~Taxor~~ 2. Taxor Idrottsanläggningar/gymnastiksal

Taxa Barn/Ungdom: Aktiviteter för barn/ungdom inom Kungälv kommun (privata eller föreningar) 100 kr/timme.

Taxa Pensionär: Pensionärsverksamhet inom Kungälv kommun 100 kr/timme.

Taxa Förening/Vuxen: Aktiviteter för vuxna inom Kungälv kommun (privata eller föreningar) 260 kr/timme.

Taxa Utomkommunala: Aktiviteter för föreningar, privatpersoner, stat, region och andra kommuner 600 kr/timme.

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Taxa Företag:	Aktiviteter för företag inom och utom Kungälv kommun 600 kr/timme.
Taxa Arrangemang:	Kontakt tas med kommunen för separat avtal.

3. Taxor Kvarnkullen

Stora salen

Taxa Barn/Ungdom:	Aktiviteter för barn/ungdom inom Kungälv kommun (privata eller föreningar) 100 kr/timme.
Taxa Pensionär:	Pensionärsverksamhet inom Kungälv kommun 100 kr/timme.
Taxa Förening/Vuxen:	Aktiviteter för ideella föreningar och kommunal verksamhet inom Kungälv kommun 350 kr/timme.
Taxa Utomkommunala:	Aktiviteter för ideella föreningar, ekonomiska föreningar, stat, region och andra kommuner 800 kr/timme.
Taxa Företag/Vuxen:	Aktiviteter för företag och privatpersoner inom och utom Kungälv kommun 800 kr/timme.
Taxa Helg:	Hela Kvarnkullen (större evenemang exempelvis bröllop) 10.000kr/helg

Lilla salen

Taxa Barn/Ungdom:	Aktiviteter för barn/ungdom inom Kungälv kommun (privata eller föreningar) 100 kr/timme.
Taxa Pensionär:	Pensionärsverksamhet inom Kungälv kommun 100 kr/timme.
Taxa Förening/Vuxen:	Aktiviteter för ideella föreningar och kommunal verksamhet inom Kungälv kommun 260 kr/timme.
Taxa Utomkommunala:	Aktiviteter för ideella föreningar, ekonomiska föreningar, stat, region och andra kommuner 600 kr/timme.
Taxa Företag/Vuxen:	Aktiviteter för företag och privatpersoner inom och utom Kungälv kommun 600 kr/timme.

Lokal 135

Taxa Läsläsning:	Läsläsning/pyssel för barn och unga tillsammans med vuxen 0 kr/timme.
Taxa Barn/Ungdom:	Aktiviteter för barn/ungdom inom Kungälv kommun (privata eller föreningar) 100 kr/timme.
Taxa Pensionär:	Pensionärsverksamhet inom Kungälv kommun 100 kr/timme.
Taxa Förening/Vuxen:	Aktiviteter för ideella föreningar och kommunal verksamhet inom Kungälv kommun 100 kr/timme.
Taxa Utomkommunala:	Aktiviteter för offentliga aktörer (tex stat, region, övriga kommuner) och kommersiell verksamhet 300 kr/timme.
Taxa Företag/Vuxen:	Aktiviteter för företag och privatpersoner inom och utom Kungälv kommun 300 kr/timme.

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Kvarnkullen

Taxa 1 – icke föreningsförlagd verksamhet (barn, unga tillsammans med vuxen, exempelvis läsläsning, pyssel, ej fester) 0kr/timme

Taxa 2 – pensionärsverksamhet inom Kungälv kommun 100 kr/timme

Taxa 3 – ideella verksamheter för barn/unga (icke kommersiella aktiviteter) inom Kungälv kommun 100 kr/timme

Taxa 4 – ideella verksamheter för vuxna inom Kungälv kommun 250 kr/timme

Taxa 5 – offentliga aktörer (till exempel stat, region, övriga kommuner) samt icke kommersiella verksamheter (till exempel bostadsrättsföreningar) 600 kr/timme

Taxa 6 – kvadratmetertaxa för avtal egen föreningslokal (till exempel kansli, förråd, arkiv mm) 350kr/m²/år, 300kr/m²/år för källarlokal.

Taxa 7 – fester och sammankomster för ideella föreningar stora salen på Kvarnkullen 500 kr/timmen

Taxa 8 – fester och sammankomster för ideella föreningar lilla salen på Kvarnkullen 400 kr/timmen

Taxa 9 – privata och kommersiella organisationer som ordnar i fester och sammankomster stora salen på Kvarnkullen 1000 kr/timme

Taxa 10 – privata och kommersiella organisationer som ordnar i fester och sammankomster lilla salen på Kvarnkullen 800 kr/timme

Taxa 11 – mindre mötesrum på Kvarnkullen ideell föreningsverksamhet inom Kungälv kommun 100 kr/timme

Taxa 12 – mindre mötesrum på Kvarnkullen offentliga aktörer (tex stat, region, övriga kommuner) och kommersiell verksamhet 300 kr/timme

4. Taxor Marstrand rådhus

Kristallsalen

Taxa Barn/Ungdom: Aktiviteter för barn/ungdom inom Kungälv kommun (privata eller föreningar) 100 kr/timme.

Taxa Pensionär: Pensionärsverksamhet inom Kungälv kommun 100 kr/timme.

Taxa Förening/Vuxen: Aktiviteter för ideella föreningar och kommunal verksamhet inom Kungälv kommun 350 kr/timme.

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Taxa Utomkommunala:	Aktiviteter för ideella föreningar, ekonomiska föreningar, stat, region och andra kommuner 800 kr/timme.
Taxa Företag/Vuxen:	Aktiviteter för företag och privatpersoner inom och utom Kungälv kommun 800 kr/timme.
Taxa Helg:	Hela Rådhuset (större evenemang exempelvis bröllop) 15.000kr/helg.

Mindre mötesrum vän 3

Taxa Läxläsning:	Läxläsning/pyssel för barn och unga tillsammans med vuxen 0 kr/timme.
Taxa Barn/Ungdom:	Aktiviteter för barn/ungdom inom Kungälv kommun (privata eller föreningar) 100 kr/timme.
Taxa Pensionär:	Pensionärsverksamhet inom Kungälv kommun 100 kr/timme.
Taxa Förening/Vuxen:	Aktiviteter för ideella föreningar och kommunal verksamhet inom Kungälv kommun 100 kr/timme.
Taxa Utomkommunala:	Aktiviteter för ideella föreningar, ekonomiska föreningar, stat, region och andra kommuner 300 kr/timme.
Taxa Företag/Vuxen:	Aktiviteter för företag och privatpersoner inom och utom Kungälv kommun 300 kr/timme.

Marstrands rådhus

Taxa 13 – icke-föreningsförlagd-verksamhet (barn, unga tillsammans med vuxen, exempelvis läxläsning, pyssel, ej fester) 0kr/timme
Taxa 14 – pensionärsverksamhet inom Kungälv kommun 100 kr/timme
Taxa 15 – ideella verksamheter för barn/unga (icke kommersiella aktiviteter) inom Kungälv kommun 100 kr/timme
Taxa 16 – ideella verksamheter för vuxna inom Kungälv kommun 250 kr/timme
Taxa 17 – offentliga aktörer (till exempel stat, region, övriga kommuner) samt icke kommersiella verksamheter (tex bostadsrättsföreningar) 600 kr/timme
Taxa 18 – kvadratmetertaxa för avtal egen föreningslokal (till exempel kansli, förråd, arkiv mm) 350kr/m ² /år, 300kr/m ² /år för källarlokal.
Taxa 19 – mindre mötesrum på Marstrands rådhus-ideell föreningsverksamhet inom Kungälv kommun 100 kr/timme
Taxa 20 – mindre mötesrum på Marstrands rådhus offentliga aktörer (till exempel stat, region, övriga kommuner) och kommersiell verksamhet 300 kr/timme
Taxa 21 – fester och sammankomster för ideella föreningar Kristallsalen på Marstrands rådhus 700 kr/timmen

Taxa 22 – privata och kommersiella organisationer som ordnar i fester och sammankomster Kristallsalen på Marstrands rådhus 1000 kr/timme

Helg

Taxa 23 – helgtaxa Kvarnkullens stora sal (större evenemang exempelvis bröllop) 10 000kr/helg

Taxa 24 – helgtaxa Kristallsalen på Marstrands rådhus (större evenemang exempelvis bröllop) 15 000kr/helg

5. Hyror kommunens lokaler

Kvadratmeters hyra för avtal egen föreningslokal (till exempel kansli, förråd, arkiv mm) 350kr/m²/år, 300kr/m²/år för källarlokal.

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Hyror och taxor för kommunens lokaler

Taxa

Diarie-/dokumentnummer: KS2023/1119-1

Beslut: Kommunstyrelsen **ÅÅ-MM-DD**

Beredande politiskt organ: Utskottet för bildning och lärande

Ersätter tidigare beslut KS2022/1170

Giltighetstid: 2024-01-01 – 2027-12-31

Dokumentansvarig: Verksamhetschef Lokaler och anläggningar

Senast uppdaterad av: Enhetschef Kundcenter

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Innehållsförteckning

1. Inledning	3
2. Taxor Idrottsanläggningar/gymnastiksalar	3
3. Taxor Kvarnkullen	3
4. Taxor Marstrand rådhus	5
5. Hyror kommunens lokaler	5

1. Inledning

Syftet med det enhetliga systemet för föreningshyror och taxor skapar tydlighet och en hållbar och effektiv användning av lokalerna för dem som hyr kommunens lokaler.

Vidare skapas även transparens i likvärdighet avseende kostnader för de olika föreningarna. Modellen för hyror och taxor är framtaget i dialog med de ideella föreningarna i Kungälv kommun.

Från och med 1 januari 2025 indexuppräknas hyror och taxor enligt KPI:s fastställda tal 1980 lika med 100, basår 2024 och basmånad oktober.

2. Taxor Idrottsanläggningar/gymnastiksalar

Taxa Barn/Ungdom:	Aktiviteter för barn/ungdom inom Kungälv kommun (privata eller föreningar) 100 kr/timme.
Taxa Pensionär:	Pensionärsverksamhet inom Kungälv kommun 100 kr/timme.
Taxa Förening/Vuxen:	Aktiviteter för vuxna inom Kungälv kommun (privata eller föreningar) 260 kr/timme.
Taxa Utomkommunala:	Aktiviteter för privatpersoner, föreningar, stat, region och andra kommuner 600 kr/timme.
Taxa Företag:	Aktiviteter för företag inom och utom Kungälv kommun 600 kr/timme.
Taxa Arrangemang:	Kontakt tas med kommunen för separat avtal.

3. Taxor Kvarnkullen

Stora salen

Taxa Barn/Ungdom:	Aktiviteter för barn/ungdom inom Kungälv kommun (privata eller föreningar) 100 kr/timme.
Taxa Pensionär:	Pensionärsverksamhet inom Kungälv kommun 100 kr/timme.
Taxa Förening/Vuxen:	Aktiviteter för ideella föreningar och kommunal verksamhet inom Kungälv kommun 350 kr/timme.
Taxa Utomkommunala:	Aktiviteter för ideella föreningar, ekonomiska föreningar, stat, region och andra kommuner 800 kr/timme.
Taxa Företag/Vuxen:	Aktiviteter för företag och privatpersoner inom och utom Kungälv kommun 800 kr/timme.
Taxa Helg:	Hela Kvarnkullen (större evenemang exempelvis bröllop) 10.000kr/helg

Lilla salen

Taxa Barn/Ungdom:	Aktiviteter för barn/ungdom inom Kungälv kommun (privata eller föreningar) 100 kr/timme.
Taxa Pensionär:	Pensionärsverksamhet inom Kungälv kommun 100 kr/timme.
Taxa Förening/Vuxen:	Aktiviteter för ideella föreningar och kommunal verksamhet inom Kungälv kommun 260 kr/timme.
Taxa Utomkommunala:	Aktiviteter för ideella föreningar, ekonomiska föreningar, stat, region och andra kommuner 600 kr/timme.
Taxa Företag/Vuxen:	Aktiviteter för företag och privatpersoner inom och utom Kungälv kommun 600 kr/timme.

Lokal 135

Taxa Läsläsning:	Läsläsning/pyssel för barn och unga tillsammans med vuxen 0 kr/timme.
Taxa Barn/Ungdom:	Aktiviteter för barn/ungdom inom Kungälv kommun (privata eller föreningar) 100 kr/timme.
Taxa Pensionär:	Pensionärsverksamhet inom Kungälv kommun 100 kr/timme.
Taxa Förening/Vuxen:	Aktiviteter för ideella föreningar och kommunal verksamhet inom Kungälv kommun 100 kr/timme.
Taxa Utomkommunala:	Aktiviteter för offentliga aktörer (tex stat, region, övriga kommuner) och kommersiell verksamhet 300 kr/timme.
Taxa Företag/Vuxen:	Aktiviteter för företag och privatpersoner inom och utom Kungälv kommun 300 kr/timme.

4. Taxor Marstrand rådhus

Kristallsalen

Taxa Barn/Ungdom:	Aktiviteter för barn/ungdom inom Kungälv kommun (privata eller föreningar) 100 kr/timme.
Taxa Pensionär:	Pensionärsverksamhet inom Kungälv kommun 100 kr/timme.
Taxa Förening/Vuxen:	Aktiviteter för ideella föreningar och kommunal verksamhet inom Kungälv kommun 350 kr/timme.
Taxa Utomkommunala:	Aktiviteter för privatpersoner, ideella föreningar, ekonomiska föreningar, stat, region och andra kommuner 800 kr/timme.
Taxa Företag/Vuxen:	Aktiviteter för företag och privatpersoner inom och utom Kungälv kommun 800 kr/timme.
Taxa Helg:	Hela Rådhuset (större evenemang exempelvis bröllop) 15.000kr/helg.

Mindre mötesrum vån 3

Taxa Läxläsning:	Läxläsning/pyssel för barn och unga tillsammans med vuxen 0 kr/timme.
Taxa Barn/Ungdom:	Aktiviteter för barn/ungdom inom Kungälv kommun (privata eller föreningar) 100 kr/timme.
Taxa Pensionär:	Pensionärsverksamhet inom Kungälv kommun 100 kr/timme.
Taxa Förening/Vuxen:	Aktiviteter för ideella föreningar och kommunal verksamhet inom Kungälv kommun 100 kr/timme.
Taxa Utomkommunala:	Aktiviteter för offentliga aktörer (tex stat, region, övriga kommuner) och kommersiell verksamhet 300 kr/timme.
Taxa Företag/Vuxen:	Aktiviteter för företag och privatpersoner inom och utom Kungälv kommun 300 kr/timme.

5. Hyror kommunens lokaler

Kvadratmeters hyra för avtal egen föreningslokal (till exempel kansli, förråd, arkiv mm) 350kr/m²/år, 300kr/m²/år för källarlokal.

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Hyror och taxor för kommunens lokaler

Taxa

Diarie-/dokumentnummer: KS2022/1170

Beslut: <Datum-...Instans §.../År>

Giltighetstid: 2023-12-31

Dokumentansvarig: Verksamhetschef Lokaler och anläggningar

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Innehållsförteckning

1. Inledning	3
2. Generella principer för taxor för Kvarnkullen, Marstrands rådhus, övriga lokaler och idrottsanläggningar	3
3. Taxor	3
Kvarnkullen	3
Marstrands rådhus	4
Helg	5

KUNGÄLVS KOMMUN

1. Inledning

Syftet med det enhetliga systemet för föreningshyror och taxor skapar tydlighet och en hållbar och effektiv användning av lokalerna för dem som hyr kommunens lokaler. Vidare skapas även transparens i likvärdighet avseende kostnader för de olika föreningarna. Modellen för hyror och taxor är framtaget i dialog med de ideella föreningarna i Kungälv kommun.

Från och med 1 januari 2024 indexuppräknas hyror och taxor enligt KPI:s fastställda tal 1980 lika med 100 och oktober månad året innan är basmånad.

2. Generella principer för taxor för Kvarnkullen, Marstrands rådhus, övriga lokaler och idrottsanläggningar

Princip 1 - icke föreningsförlagd verksamhet (barn, unga tillsammans med vuxen, exempelvis läsläsning, pyssel, ej fester) **0 kr/timme**

Princip 2 - pensionärsverksamhet inom Kungälv kommun **100 kr/timme**

Princip 3 - ideella verksamheter för barn/unga (icke kommersiella aktiviteter) inom Kungälv kommun **100 kr/timme**

Princip 4 - ideella verksamheter för vuxna inom Kungälv kommun **250 kr/timme**

Princip 5 - fester och sammankomster för ideella föreningar **400 kr/timmen**

Princip 6 - offentliga aktörer (tex stat, region, övr kommuner) samt icke kommersiella verksamheter (tex bostadsrättsföreningar) **600 kr/timme**

Princip 7 - kvadratmetertaxa för avtal egen föreningslokal (t ex kansli, förråd, arkiv mm) **350kr/m²/år, 300kr/m²/år** för källarlokal.

3. Taxor

Kvarnkullen

Taxa 1 - icke föreningsförlagd verksamhet (barn, unga tillsammans med vuxen, exempelvis läsläsning, pyssel, ej fester) **0kr/timme**

Taxa 2 - pensionärsverksamhet inom Kungälv kommun **100 kr/timme**

KUNGÄLVS KOMMUN

Taxa 3 - ideella verksamheter för barn/unga (icke kommersiella aktiviteter) inom Kungälv kommun **100 kr/timme**

Taxa 4 - ideella verksamheter för vuxna inom Kungälv kommun **250 kr/timme**

Taxa 5 - offentliga aktörer (till exempel stat, region, övriga kommuner) samt icke kommersiella verksamheter (till exempel bostadsrättsföreningar) **600 kr/timme**

Taxa 6 - kvadratmetertaxa för avtal egen föreningslokal (till exempel kansli, förråd, arkiv mm) **350kr/m²/år, 300kr/m²/år** för källarlokal.

Taxa 7 - fester och sammankomster för ideella föreningar stora salen på Kvarnkullen **500 kr/timmen**

Taxa 8 - fester och sammankomster för ideella föreningar lilla salen på Kvarnkullen **400 kr/timmen**

Taxa 9 - privata och kommersiella organisationer som ordnar i fester och sammankomster stora salen på Kvarnkullen **1000 kr/timme**

Taxa 10 - privata och kommersiella organisationer som ordnar i fester och sammankomster lilla salen på Kvarnkullen **800 kr/timme**

Taxa 11 – mindre mötesrum på Kvarnkullen ideell föreningsverksamhet inom Kungälv kommun **100 kr/timme**

Taxa 12 – mindre mötesrum på Kvarnkullen offentliga aktörer (tex stat, region, övriga kommuner) och kommersiell verksamhet **300 kr/timme**

Marstrands rådhus

Taxa 13 - icke föreningsförlagd verksamhet (barn, unga tillsammans med vuxen, exempelvis läsläsning, pyssel, ej fester) **0kr/timme**

Taxa 14 - pensionärsverksamhet inom Kungälv kommun **100 kr/timme**

Taxa 15 - ideella verksamheter för barn/unga (icke kommersiella aktiviteter) inom Kungälv kommun **100 kr/timme**

Taxa 16 - ideella verksamheter för vuxna inom Kungälv kommun **250 kr/timme**

Taxa 17 - offentliga aktörer (till exempel stat, region, övriga kommuner) samt icke kommersiella verksamheter (tex bostadsrättsföreningar) **600 kr/timme**

Taxa 18 - kvadratmetertaxa för avtal egen föreningslokal (till exempel kansli, förråd, arkiv mm) **350kr/m²/år, 300kr/m²/år** för källarlokal.

Taxa 19 – mindre mötesrum på Marstrands rådhus ideell föreningsverksamhet inom Kungälv kommun **100 kr/timme**

KUNGÄLVS KOMMUN

Taxa 20 – mindre mötesrum på Marstrands rådhus offentliga aktörer (till exempel stat, region, övriga kommuner) och kommersiell verksamhet **300 kr/timme**

Taxa 21 - fester och sammankomster för ideella föreningar Kristallsalen på Marstrands rådhus **700 kr/timmen**

Taxa 22 - privata och kommersiella organisationer som ordnar i fester och sammankomster Kristallsalen på Marstrands rådhus **1000 kr/timme**

Helg

Taxa 23 – helgtaxa Kvarnkullens stora sal (större evenemang exempelvis bröllop) **10 000kr/helg**

Taxa 24 – helgtaxa Kristallsalen på Marstrands rådhus (större evenemang exempelvis bröllop) **15 000kr/helg**

Sammanträdesprotokoll

Sammanträdesdatum

2023-10-03

Sida

7 (28)

§ 127/2023

Revidering: Hyror och taxor för kommunens lokaler (Dnr KS2023/1119)

Sammanfattning

Under ny mandatperiods första år ska alla kommunens styrdokument revideras. Hyror och taxor för kommunens lokaler (Dnr KS2022/1170) är beslutat av Kommunfullmäktige 2022-06-30. Syftet med styrdokumentet är att kommunen ska ha tydliga och enhetliga taxor för att boka kommunens lokaler. Beslut i frågan fattades föregående år och har tillämpats därefter. Under året har kommunen samt kunderna påvisat vissa otydligheter kring några av taxorna och formuleringarna kring dessa. Det som är mest otydligt är att en förening har olika taxor beroende på vilket syfte de har när de bokar vissa lokaler. Med denna revidering kommer taxorna bli tydligare. Det är endast taxorna och formuleringarna som berörs av denna revidering. Hyrorna i tidigare beslut kommer kvarstå. Med taxor avses timkostnaden för att boka kommunens lokaler och hyrorna avser kvadratmeter hyra för avtal egen föreningslokal såsom kansli, förråd, arkiv mm.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse Revidering: Hyror och taxor för kommunens lokaler

Bilaga Hyror och taxor för kommunens lokaler - att revidera

Bilaga Hyror och taxor för kommunens lokaler - reviderad version

Bilaga _ KS2022_1170-1 Hyror och taxor för kommunens lokaler - styrdokument 1113041_2_1

Förslag till kommunfullmäktige

1. Reviderade taxorna för kommunens lokaler antas.
2. Beslutet gäller från och med 2024-01-01
3. Från och med 1 januari 2025 index uppräknas taxorna enligt KPI:s fastställda tal 1980 lika med 100, basår 2024 och basmånad oktober. Taxa läsläsning kommer inte att index uppräknas.
4. Beslut nya taxor, dnr KS2022/1170 upphör att gälla. Beslutet avseende hyra i dnr KS2022/1170 Kvarstår.

Expedieras till:

För kännedom till:
Tomas Gustavsson**UTSKOTTET FÖR BILDNING OCH
LÄRANDE****KUNGÄLVS
KOMMUN**

Justeras sign

Sammanträdesprotokoll

Sammanträdesdatum

2023-10-03

Sida

7 (28)

§ 127/2023

Revidering: Hyror och taxor för kommunens lokaler (Dnr KS2023/1119)

Sammanfattning

Under ny mandatperiods första år ska alla kommunens styrdokument revideras. Hyror och taxor för kommunens lokaler (Dnr KS2022/1170) är beslutat av Kommunfullmäktige 2022-06-30. Syftet med styrdokumentet är att kommunen ska ha tydliga och enhetliga taxor för att boka kommunens lokaler. Beslut i frågan fattades föregående år och har tillämpats därefter. Under året har kommunen samt kunderna påvisat vissa otydligheter kring några av taxorna och formuleringarna kring dessa. Det som är mest otydligt är att en förening har olika taxor beroende på vilket syfte de har när de bokar vissa lokaler. Med denna revidering kommer taxorna bli tydligare. Det är endast taxorna och formuleringarna som berörs av denna revidering. Hyrorna i tidigare beslut kommer kvarstå. Med taxor avses timkostnaden för att boka kommunens lokaler och hyrorna avser kvadratmeter hyra för avtal egen föreningslokal såsom kansli, förråd, arkiv mm.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse Revidering: Hyror och taxor för kommunens lokaler

Bilaga Hyror och taxor för kommunens lokaler - att revidera

Bilaga Hyror och taxor för kommunens lokaler - reviderad version

Bilaga _ KS2022_1170-1 Hyror och taxor för kommunens lokaler - styrdokument
1113041_2_1

Förslag till kommunfullmäktige

1. Reviderade taxorna för kommunens lokaler antas.
2. Beslutet gäller från och med 2024-01-01
3. Från och med 1 januari 2025 index uppräknas taxorna enligt KPI:s fastställda tal 1980 lika med 100, basår 2024 och basmånad oktober. Taxa läsläsning kommer inte att index uppräknas.
4. Beslut nya taxor, dnr KS2022/1170 upphör att gälla. Beslutet avseende hyra i dnr KS2022/1170 Kvarstår.

Expedieras till:

För kännedom till:

Tomas Gustavsson

**UTSKOTTET FÖR BILDNING OCH
LÄRANDE****KUNGÄLVS
KOMMUN**

Justeras sign

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Sid 1 (4)

Tjänsteskrivelse

Handläggarens namn
Katarina Vallström

2023-06-16

Nya taxor Oasen sim- och ishall (Dnr KS2023/1246-1)

Sammanfattning

Oasen sim- och ishall är en stor mötesplats för unga, gamla, motionärer, familjer, föreningar och alla andra.

Entréavgifterna för Oasen sim- och ishall antogs hösten 2018 (KS2018/1547) och började gälla 2019-01-01. Förvaltningen föreslår efter genomförd översyn av höjning av entréavgifter för Oasen sim- och ishall. Höjningen föreslås träda i kraft från och med 2024-01-01.

Förvaltningen föreslår att de föreslagna entréavgifterna för Oasen is- och simhall höjs.

Förslag till beslut:

1. Entréavgifterna för Oasen sim- och ishall höjs från och med 2024-01-01.
2. De nya entréavgifterna fastställs enligt lista i tjänsteskrivelse "Nya taxor Oasen sim- och ishall"

Juridisk bedömning

Kommunen äger själv frågan att sätta kommunala entréavgifter och taxor i kommunalt ägda bad- och ishallar.

Förvaltningens bedömning

Bakgrund

Förvaltningen har sett över entréavgifterna för Oasen sim- och ishall.

Oasen sim- och ishall är en av kommunens största mötesplatser och bidrar framför allt till att främja simkunskap men är även ett attraktivt besöksmål för alla målgrupper. Anläggningen präglas av allsidighet och öppenhet och tillgängliggör motion och friskfaktorer för många. Anläggningen är öppen för alla och flera föreningar har sina verksamheter både i bassäng och på isen.

Det har varit samma entrépriser till Oasen sim- och ishall sedan tidigare beslut, 2019-01-10. Efter en omvärldsbevakning hos våra grannkommuner med likvärdiga badhus, utan upplevelsebad eller vattenrutschkanor ser man att kommunens entréavgifter ligger i underkant jämfört med andra kommunala badhus. Med anledning av detta föreslår förvaltningen en höjning av entrépriserna för Oasen sim- och ishall samt en ökad avgiftsharmonisering med andra kommuner.

Entrépriserna för allmänhetens åkning, som är i ishallen och en populär aktivitet efter skolan och på helgerna föreslås också en höjning av entrépriset. Nuvarande pris har varit sedan anläggningen öppnade, 1995 och den föreslagna entréavgiften är fortfarande låg. Som jämförelse, så kommer allmänhetens åkning på Skarpe Nord vintertid, fortsättningsvis vara gratis.

Beslutet ersätter tidigare antagna entréavgifter, KS2018/1547.

För allmänhetens åkning finns inga tidigare beslutade entrépriser och därmed bör även entréavgifter för allmänhetens åkning finnas bland de antagna entrépriserna.

Förvaltningen föreslår att de nya entrépriserna börjar gälla 2024-01-01 så att samtliga entrépriser

hinner justeras, och även spridas på kommunens hemsida och vid entrékassan i god tid för att göra övergången till de nya entrépriserna så enkel som möjligt både för besökare och personal.

Förvaltningen föreslår följande entréavgifter för Oasen sim- och ishall.

Biljettyp Oasen sim- och ishall	Nuvarande avgift (kr)	Ny avgift (kr)	höjning kr	Höjning procent
Enkelbiljett				
Vuxen	55 kr	65 kr	10 kr	18%
Ungdom 7-17 år	25 kr	30 kr	5 kr	20%
Pensionär/student	25 kr	30 kr	5 kr	20%
Barn 0-6 år	0 kr	0 kr	0 kr	0%
Badkort 10 ggr				
Vuxen	470 kr	555 kr	85 kr	18%
Ungdom 7-17 år	200 kr	240 kr	40 kr	20%
Pensionär/student	200 kr	240 kr	40 kr	20%
Badkort 20 ggr				
Vuxen	825 kr	975 kr	150 kr	18%
Ungdom 7-17 år	350 kr	420 kr	70 kr	20%
Pensionär/student	350 kr	420 kr	70 kr	20%
Badkort 30 ggr				
Vuxen	1 150 kr	1 359 kr	209 kr	18%
Ungdom 7-17 år	450 kr	540 kr	90 kr	20%
Pensionär/student	450 kr	540 kr	90 kr	20%
Badkort 100 ggr				
Vuxen	3 500 kr	4 136 kr	636 kr	18%
Ungdom 7-17 år	1 450 kr	1 740 kr	290 kr	20%
Pensionär/student	1 450 kr	1 740 kr	290 kr	20%
Vattenfys/Wetvest 1 ggr*	40 kr	45 kr	5 kr	13%
Vattenfys/Wetvest 15 ggr*	500 kr	550 kr	50 kr	10%
Oasen ishall				
Allmänhetens åkning**	10 kr	20 kr	10 kr	100%
Allmänhetens åkning säsong***	250 kr	250 kr		

* Badavgift tillkommer.

Giltighetstid för samtliga kort är två (2) år från inköpsdatumet.

** Gratis under 0-6 år.

Allmänhetens åkning säsong blir terminskort som gäller samma som skolåret (augusti-december och januari-juni) Nytt pris per termin blir 250 kr.

Ärendenivåer – bedömning utifrån kommunfullmäktiges strategiska mål eller kommunstyrelsens resultatmål

Ärendet bedöms utifrån kommunfullmäktiges strategiska mål "att ge möjlighet till en aktiv fritid för alla åldrar" men även målet "att ge goda förutsättningar för ett livslångt lärande".

Bedömning utifrån miljö, hållbarhet och mål i Agenda 2030

Målen i Agenda 2030 handlar om att försöka skapa anständiga samt hållbara levnadsförhållande och levnadsvillkor för världens alla människor. Ärendet har särskilt bedömts särskilt utifrån följande mål:

- Mål 1. Ingen fattigdom
- Mål 3. God hälsa och välbefinnande
- Mål 4. God utbildning för alla
- Mål 10. Minskad ojämlikhet
- Mål 16. Fredliga och inkluderande samhällen.

Bedömning utifrån politiska styrdokument

Ärendet bedöms från följande politiska styrdokument:

- Program social hållbarhet – ökat innanförskap, KS2019/0202
- Social översiktsplan – plan kring ökat innanförskap 2027, KS2019/1500
- Idrottspolitiskt program, KS2018/1043
- Idrottspolitisk plan (KS2022/1415)

Bedömning utifrån ett medborgar- och brukarperspektiv

Bedömning utifrån ett medborgar- och brukarperspektiv är att Oasen sim- och ishall fyller en viktig funktion för att öka den fysiska aktiviteten bland barn- och ungdomar i Kungälv kommun. Vidare bedöms anläggningen vara en viktig mötesplats för alla medborgare i kommunen och för föreningslivet.

Bedömning utifrån ett medarbetarperspektiv.

Ärendet bedöms inte ha någon större påverkan på medarbetarperspektivet då taxorna är enkla att applicera och genom information om de nya entrétaxorna gör att besökarna i god tid har kännedom om ändringen.

Ekonomisk bedömning

Kungälv kommun Oasen sim- och ishall är beroende av intäkter från främst entréavgifter. De ökade intäkterna som en höjning av entréavgifterna innebär, ska möta de ökade kostnaderna som anläggningen har idag men även framtida kostnader som förväntas uppstå i form av stora renoveringsbehov som är nödvändiga för att leva upp till de krav som anläggningen har.

Entréavgifterna till Oasen sim- och ishall har legat på samma nivå sedan 2019. Sedan dess har driftkostnaderna ökat varje år och en höjning av entréavgifterna behöver göras för att kompensera detta. Verksamheten bedömer att en höjning med genomsnitt 18–20% skulle generera en intäktsökning på cirka 220 000 kronor per år. Detta baseras på en beräkning av volymen 2022 då intäkterna uppgick till cirka 1,2 mkr.

I beräkningen har ett antal antagande gjorts, bland annat att andelen betalande besökare fortsätter ligga på samma nivå eller högre, även efter att entréavgifterna höjts. 2022 hade badet 92 536

besökare, och då är föreningslivet inte inräknat. Dock är antalet besökare inte uppe i samma nivåer som innan pandemin, då besöksantalet 2019 var 117 290.

Angeläget vid de föreslagna entrépriserna har även varit att barn, unga, studenter och pensionärer fortsatt ska ha en relativt låg entréavgift för att möjliggöra bad och simning för dem samt öka vattenvanan.

Förslag till kommunfullmäktige

1. Entréavgifterna för Oasen sim- och ishall höjs från och med 2024-01-01.
2. De nya entréavgifterna fastställs enligt lista i tjänsteskrivelse "Nya taxor Oasen sim- och ishall"

Anders Holm
Sektorchef samhälle och utveckling

Helena Tellberg
Verksamhetschef lokaler och anläggningar

Expedieras till: Susanne Marcusson
Jan Eklund
Helena Tellberg
Katarina Vallström

För kännedom till:

	Nuvarande avgift	Ny avgift Alternativ A	höjning kr	Höjning %	Ny avgift Alternativ B	höjning kr	Höjning %
Enkelbiljett							
Vuxen	55	60	5	9%	65	10	18%
Ungdom 7-17 år	25	30	5	20%	30	5	20%
Pensionär/student	25	30	5	20%	30	5	20%
Barn 0-6 år	0	0	0		0		
Badkort 10 ggr							
Vuxen	470	520	50	11%	555	85	18%
Ungdom 7-17 år	200	225	25	13%	240	40	20%
Pensionär/student	200	225	25	13%	240	40	20%
badkort 20 ggr							
Vuxen	825	905	80	10%	975	150	18%
Ungdom 7-17 år	350	380	30	9%	420	70	20%
Pensionär/student	350	380	30	9%	420	70	20%
badkort 30 ggr							
Vuxen	1,150	1,270	120	10%	1,359	209	18%
Ungdom 7-17 år	450	490	40	9%	540	90	20%
Pensionär/student	450	490	40	9%	540	90	20%
badkort 100 ggr							
Vuxen	3,500	3,800	300	9%	4,136	636	18%
Ungdom 7-17 år	1,450	1,600	150	10%	1,740	290	20%
Pensionär/student	1,450	1,600	150	10%	1,740	290	20%
Vattenfys/Wetvest 1 ggr*	40	45	5	13%	5	5	4000%
Vattenfys/Wetvest 15 ggr*	500	550	50	10%	50	50	50000%

*Badavgift tillkommer
Giltighetstid för samtliga kort är två år från inköpsdatumet

	Sound	Uddevalla	Lundby	Angered	Kärna
Enkelbiljett					
Vuxen	65	65	70	70	70
Ungdom 7-17 år/student	40	40	40	40	40
Pensionär	55	33	55	55	55
Barn 0-6 år		20			
badkort 10 ggr					
Vuxen	600	520	630	630	630
Ungdom 7-17 år	360	320	360	360	360
Pensionär/student	360	260	495	495	495
Barn 1-8 år		160			
Grppbiljett: 1 vuxen + 1-3 barn	130				
Grppbiljett: vuxen + 1-3 barn	170				
badkort 20 ggr					
Vuxen		755	1,120	1,120	1,120
Ungdom 7-17 år		445			
Pensionär/student		378			
Barn 1-8 år		255			
badkort 30 ggr					
Vuxen	1,500	1,125	390	390	390
Ungdom 7-17 år	850	645	230	230	230
Pensionär/student	850	563	310	310	310
Barn 1-8 år		455			
Årskort (giltigt 13 månader)					
Vuxen	1,550		1,680	1,680	1,680
Ungdom 7-17 år	500		990	990	990
student	750		1,320	1,320	1,320
Pensionär	950				
Vattenfys/Wetvest 1 ggr*		Vattenfys/Wetvest 1 ggr*	Vattenfys/Wetvest 1 ggr*	Vattenfys/Wetvest 1 ggr*	Vattenfys/Wetvest 1 ggr*
Vattenfys/Wetvest 15 ggr*		Vattenfys/Wetvest 15 ggr*	Vattenfys/Wetvest 15 ggr*	Vattenfys/Wetvest 15 ggr*	Vattenfys/Wetvest 15 ggr*
			2,520	2,520	2,520
			1,490	1,490	1,490
			1,985	1,985	1,985

*Badavgift tillkommer
Giltighetstid för samtliga kort är två år från inköpsdatumet

	Entré 2018	Höjning (kronor)	Ny entréavgift (kronor)	Höjning procent
Enkelbiljett				
Vuxen	50,00	5,00	55,00	10%
Ungdom 7-17 år	20,00	5,00	25,00	25%
Pensionär/student	20,00	5,00	25,00	25%
Barn 0-6 år	0,00	0,00	0,00	0%
Klippkort 10 ggr				
Vuxen	420,00	50,00	470,00	11,9%
Ungdom 7-17 år	175,00	25,00	200,00	14,29%
Pensionär/student	175,00	25,00	200,00	14,29%
Klippkort 20 ggr				
Vuxen	750,00	75,00	825,00	10%
Ungdom 7-17 år	320,00	30,00	350,00	9,38%
Pensionär/Student	320,00	30,00	350,00	9,38%
Klippkort 30 ggr				
Vuxen	1 000,00	150,00	1150	15%
Ungdom 7-20 år	410	40	450	9,76%
Pensionär/Student	410	40	450	9,76%
Klippkort 100 ggr				
Vuxen	3 200	300	3 500	9,38%
Ungdom 7-17 år	1 300	150	1 450	11,54%
Pensionär/Student	1 300	150	1 450	11,54%
Vattenfys / Wet West 15 ggr *	450,00	50,00	500,00	11,11%
Vattenfys/Wet West 1 ggr *	35,00	5,00	40,00	14,29%

*Badavgift tillkommer

Giltighetstid för samtliga klippkort är två år från inköpsdatumet.

	Nuvarande avgift	Ny avgift Alternativ B	höjning kr	Höjning %
Enkelbiljett				
Vuxen	55	65	10	18%
Ungdom 7-17 år	25	30	5	20%
Pensionär/student	25	30	5	20%
Barn 0-6 år	0	0		
Badkort 10 ggr				
Vuxen	470	555	85	18%
Ungdom 7-17 år	200	240	40	20%
Pensionär/student	200	240	40	20%
badkort 20 ggr				
Vuxen	825	975	150	18%
Ungdom 7-17 år	350	420	70	20%
Pensionär/student	350	420	70	20%
badkort 30 ggr				
Vuxen	1.150	1.359	209	18%
Ungdom 7-17 år	450	540	90	20%
Pensionär/student	450	540	90	20%
badkort 100 ggr				
Vuxen	3.500	4.136	636	18%
Ungdom 7-17 år	1.450	1.740	290	20%
Pensionär/student	1.450	1.740	290	20%
Vattenfys/Wetvest 1 ggr*	40	5	5	#DIV/0!
Vattenfys/Wetvest 15 ggr*	500	50	50	#DIV/0!

*Badavgift tillkommer

Giltighetstid för samtliga kort är två år från inköpsdatumet

	Ssund
Enkelbiljett	
Vuxen	65
Ungdom 7-17 år/student	40
Pensionär	55
Barn 0-6 år	
badkort 10 ggr	
Vuxen	600
Ungdom 7-17 år	360
Pensionär/student	360
Grppbiljett: 1 vuxen + 1-3 barn	130
Grppbiljett: vuxen + 1-3 barn	170
badkort 20 ggr	
Vuxen	
Ungdom 7-17 år	
Pensionär/student	
badkort 30 ggr	
Vuxen	1.500
Ungdom 7-17 år	850
Pensionär/student	850
Årskort (giltigt 13 månader)	
Vuxen	1.550
Ungdom 7-17 år student	500
Pensionär	750
	950
Vattenfys/Wetvest 1 ggr*	
Vattenfys/Wetvest 15 ggr*	

*Badavgift tillkommer

Giltighetstid för samtliga kort är två år från inköpsdatumet

	Uddevalla
Enkelbiljett	
Vuxen	65
Ungdom 9-20 år/student	40
Pensionär	33
Barn 1-8 år	20
badkort 10 ggr	
Vuxen	520
Ungdom 9-20 år/student	320
Pensionär	260
Barn 1-8 år	160
Tremånaders-kort	
Vuxen	755
Ungdom 9-20 år/student	445
Pensionär	378
Barn 1-8 år	255
Sexmånaders-kort	
Vuxen	1.125
Ungdom 9-20 år/student	645
Pensionär	563
Barn 1-8 år	455
badkort 100 ggr	
Vuxen	990
Ungdom 7-17 år student	500
Pensionär/student	750
	950
Vattenfys/Wetvest 1 ggr*	
Vattenfys/Wetvest 15 ggr*	

*Badavgift tillkommer

Giltighetstid för samtliga kort är två år från inköpsdatumet

	Lundby	Angered	Kärna
Enkelbiljett			
Vuxen	70	70	70
Ungdom 12-16 år	40	40	40
Pensionär/student	55	55	55
Barn 0-11 år			
badkort 10 ggr			
Vuxen	630	630	630
Ungdom 12-16 år	360	360	360
Pensionär/student	495	495	495
Barn 0-11 år			
badkort 20 ggr			
Vuxen	1.120	1.120	1.120
Ungdom 12-16 år			
Pensionär/student			
månadskort			
Vuxen	390	390	390
Ungdom 12-16 år	230	230	230
Pensionär/student	310	310	310
halvårskort			
Vuxen	1.680	1.680	1.680
Ungdom 12-16 år	990	990	990
Pensionär/student	1.320	1.320	1.320
årskort			
Vuxen	2.520	2.520	2.520
Ungdom 12-16 år	1.490	1.490	1.490
Pensionär/student	1.985	1.985	1.985
Vattenfys/Wetvest 1 ggr*			
Vattenfys/Wetvest 15 ggr*			

*Badavgift tillkommer

Giltighetstid för samtliga kort är två år från inköpsdatumet

	Entré 2018	Höjning (kronor)	Ny entréavgift (kronor)	Höjning procent
Enkelbiljett				
Vuxen	50,00	5,00	55,00	10%
Ungdom 7-17 år	20,00	5,00	25,00	25%
Pensionär/student	20,00	5,00	25,00	25%
Barn 0-6 år	0,00	0,00	0,00	0%
Klippkort 10 ggr				
Vuxen	420,00	50,00	470,00	11,9%
Ungdom 7-17 år	175,00	25,00	200,00	14,29%
Pensionär/student	175,00	25,00	200,00	14,29%
Klippkort 20 ggr				
Vuxen	750,00	75,00	825,00	10%
Ungdom 7-17 år	320,00	30,00	350,00	9,38%
Pensionär/Student	320,00	30,00	350,00	9,38%
Klippkort 30 ggr				
Vuxen	1 000,00	150,00	1150	15%
Ungdom 7-20 år	410	40	450	9,76%
Pensionär/Student	410	40	450	9,76%
Klippkort 100 ggr				
Vuxen	3 200	300	3 500	9,38%
Ungdom 7-17 år	1 300	150	1 450	11,54%
Pensionär/Student	1 300	150	1 450	11,54%
Vattenfys / Wet West 15 ggr *	450,00	50,00	500,00	11,11%
Vattenfys/Wet West 1 ggr *	35,00	5,00	40,00	14,29%

*Badavgift tillkommer

Giltighetstid för samtliga klippkort är två år från inköpsdatumet.

Sammanträdesprotokoll

Sammanträdesdatum

2023-10-03

Sida

8 (28)

§ 128/2023

Nya taxor Oasen sim- och ishall (Dnr KS2023/1246)

Sammanfattning

Oasen sim- och ishall är en stor mötesplats för unga, gamla, motionärer, familjer, föreningar och alla andra.

Entréavgifterna för Oasen sim- och ishall antogs hösten 2018 (KS2018/1547) och började gälla 2019-01-01. Förvaltningen föreslår efter genomförd översyn av höjning av entréavgifter för Oasen sim- och ishall. Höjningen föreslås träda i kraft från och med 2024-01-01.

Förvaltningen föreslår att de föreslagna entréavgifterna för Oasen is- och simhall höjs.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse Nya taxor Oasen sim- och ishall

Bilaga Nya taxor Oasen

Förslag till kommunfullmäktige

1. Entréavgifterna för Oasen sim- och ishall höjs från och med 2024-01-01.
2. De nya entréavgifterna fastställs enligt lista i tjänsteskrivelse ”Nya taxor Oasen sim- och ishall”

Expedieras till:
Susanne Marcusson
Jan Eklund
Helena Tellberg
Katarina Vallström

För kännedom till:

**UTSKOTTET FÖR BILDNING OCH
LÄRANDE**

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Justeras sign

Sammanträdesprotokoll

Sammanträdesdatum

2023-10-03

Sida

8 (28)

§ 128/2023

Nya taxor Oasen sim- och ishall (Dnr KS2023/1246)

Sammanfattning

Oasen sim- och ishall är en stor mötesplats för unga, gamla, motionärer, familjer, föreningar och alla andra.

Entréavgifterna för Oasen sim- och ishall antogs hösten 2018 (KS2018/1547) och började gälla 2019-01-01. Förvaltningen föreslår efter genomförd översyn av höjning av entréavgifter för Oasen sim- och ishall. Höjningen föreslås träda i kraft från och med 2024-01-01.

Förvaltningen föreslår att de föreslagna entréavgifterna för Oasen is- och simhall höjs.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse Nya taxor Oasen sim- och ishall

Bilaga Nya taxor Oasen

Förslag till kommunfullmäktige

1. Entréavgifterna för Oasen sim- och ishall höjs från och med 2024-01-01.
2. De nya entréavgifterna fastställs enligt lista i tjänsteskrivelse ”Nya taxor Oasen sim- och ishall”

Expedieras till:
Susanne Marcusson
Jan Eklund
Helena Tellberg
Katarina Vallström

För kännedom till:

**UTSKOTTET FÖR BILDNING OCH
LÄRANDE**

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Justeras sign

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Sid 1 (4)

Tjänsteskrivelse

Handläggarens namn
Anna Hedlin

2023-06-28

Revidering av taxa enligt Plan- och bygglagen (Dnr KS2023/1512-1)

Sammanfattning

Ärendet gäller ett förslag till ändring av plantaxan för Kungälv kommun med anledning av ny vägledning från Sveriges kommuner och regioner (SKR) samt ett bedömt behov av justering av taxan utifrån viss förändrad praxis gällande debiteringsformer sedan den tidigare taxan beslutades.

I syfte att bl a främja tillväxt i kommunen och samtidigt hushålla med och riskminimera skattefinansieringen finansieras detaljplanearbete i stor utsträckning idag löpande via plankostnadsavtal där handläggningskostnaden per timme är den debiteringsform som används. Alternativet har varit och är att kommunen i utgångsläget tar fram planen bekostat av skattemedel och att den/de som får nytta av planen bidrar i finansieringen via debitering av planavgift i bygglovsskedet.

Den revidering som föreslås omfattar handläggningskostnad per timme i samband med detaljplanearbete och innebär en uppjustering av timtaxan från 900 kr/timme till beräknade 1030 kr/timme (basavgiften) för att öka täckningen av kommunens kostnader. Förslaget inkluderar även årlig indexjustering av timtaxan då avgiften kommer att uttryckas som antal milliprisbasbelopp (mPBB) i taxan, den så kallade G-faktorn i taxan.

Revideringsförslaget har utarbetats av förvaltningens ekonomer med hjälp av SKRs underlag för taxor för verksamhet som bedrivs enligt plan- och bygglagen. I det nya förslaget till timtaxa kvarstår tidigare principer för övriga taxeuttag, endast handläggningskostnad per timme i planarbeten berörs av denna justering. Revideringen omfattar endast tabell 8 på sid 16 i bifogat taxedokument.

Juridisk bedömning

Vägledande för avgiftsuttaget är Kommunallagens principer om självkostnad och likställighet samt 12 kap 9-11 §§ Plan- och bygglagen (PBL).

Den nya taxan för handläggningskostnad per timme har tagits fram med hjälp av SKR:s mall för beräkning av handläggningskostnad per timme och följer därav deras principer för beräkning av kostnader inom myndighetsområdet, vilka bygger på ovan juridiska principer och lagrum. I och med detta säkerställs också beräkningsmetodens förankring till rådande praxis på området.

Den indexjustering som föreslås är att basera timtaxan på prisbasbelopp, uttryckt i milliprisbasbeloppet (mPBB). Detta innebär att timtaxan justeras vid ändringar av prisbasbeloppet, och att timtaxan för handläggningskostnad per timme endast behöver hanteras av Kommunfullmäktige vid omfattande ändringar i beräknings sätt och liknande. Det finns inga juridiska hinder för indexjustering av detta slag.

Vid tecknandet av plankostnadsavtal ska det överenskommas att kostnad per handläggningstimme utgörs av gällande timtaxan vid faktureringsstillfället.

Förvaltningens bedömning

Bakgrund

Den nuvarande taxan för planverksamhet i Kungälv kommun har i grunden varit oförändrad sedan 2011 även om viss justering av taxa kopplad till handläggningskostnad per timme gjorts 2018 - 2019 för att justera mot prisökningar.

En omvärldsanalys ger att den befintliga avgiften på 900 kr/timme samt den nu föreslagna basavgiften på 1030kr, motsvarande 19,6 mPBB, ligger i de lägre nivåerna inom Göteborgsregionen, se tabell nedan för avgifter 2022

Göteborg	1320 kronor
Öckerö	1300 kronor
Härryda	1200 kronor
Kungsbacka	1200 kronor
Lerum	1200 kronor
Alingsås	1144 kronor
Ale	1090 kronor
Lilla Edet	1050 kronor
<i>Kungälv</i>	<i>1030 (basavgift enligt förslaget)</i>
Stenungsund	1000 (basavgift 2020, indexjustering)

Partille	ingen uppgift
Mölnadal	ingen uppgift
Tjörn	ingen uppgift

Kostnaden skiljer sig åt mellan olika kommuner eftersom förhållanden är olika.

Bedömning

Fördelarna med att revidera timtaxan för handläggningskostnad per timme i enlighet med detta förslag är att taxan är aktualiserad både till beräkningsmetod och belopp, samt att en indexjustering bibehåller aktualiteten över tid.

Den nackdel denna taxekonstruktion kan medföra är att kostnaden per timme för exploatören inte är helt känd vid avtalets ingång med anledning av indexjustering men effekten över mediantiden för framtagande av detaljplaner (ca 2 år) är liten.

Ärendenivåer – bedömning utifrån kommunfullmäktiges strategiska mål eller kommunstyrelsens resultatmål

Att medborgare och näringsliv ska känna ökat förtroende för kommunen – Förbättrat näringslivsklimat

I framtagandet av ny taxa har öppenhet, tydlighet och långsiktighet varit självklara ledstjärnor och i och med att detta är gjort helt i enlighet med SKRs reviderade rekommendationer samt indexjustering föreslås uppnås dessa målsättningar.

Hållbar samhällsutveckling genom ökad samordning mellan infrastruktur och byggnation i hela kommunen - Planeringsberedskap skall finnas för bostäder, verksamhetsmark och handel

Aktualiserad taxa förbättrar kostnadstäckningen också i de fall då inhyrd personal tar fram planhandlingar, något som ökar förvaltningens organisatoriska- och resursmässiga flexibilitet och därmed förbättrar planeringsberedskapen.

Bedömning utifrån miljö, hållbarhet och mål i Agenda 2030

En fungerande plantaxa med medvetet beslutad kostnadstäckning är ett litet, men dock, instrument i samhällsbyggnadsprocessen som har någon betydelse sett utifrån flera av Agenda 2030 målen, men kopplingarna är flerledade och de bedöms inte ändamålsenligt att beskriva fullt ut här.

Sammanfattningsvis; taxan kan genom tydlighet och förutsägbarhet främja näringslivets medverkan i kommunens ekonomiska tillväxt, som medskapare av både befolkningstillväxt genom t.ex. tillgängliga bostäder och av arbetstillfällen. Att i detta kunna samverka med de marknadskrafter som finns och ha en aktuell timtaxa kan ge ett förbättrat utrymme att skattefinansiera de delar där marknaden inte är en lika självklar del.

Mål 8: Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt

Mål 11: Hållbara städer och samhällen

Mål 13: Bekämpa klimatförändringarna

Mål 14. Hav och marina resurser

Mål 15: Ekosystem och biologisk mångfald

Bedömning utifrån politiska styrdokument

God ekonomisk hushållning

Bedöms främja god ekonomisk hushållning.

Bostadsförsörjningsprogram

Bedöms främja de målsättningar som ingår här.

Riktlinjer för byggherredriven planprocess

Bedöms vara i överensstämmelse.

Policy för fastigheter och exploatering

Bedöms vara i överensstämmelse.

Riktlinjer för markanvisning, exploateringsavtal och medfinansieringsersättning

Bedöms vara i överensstämmelse.

Näringslivsstrategi för Kungälv kommun 2035

Bedöms vara i överensstämmelse

Bedömning utifrån ett medborgar- och brukarperspektiv

Medborgarnytta, näringslivsperspektiv, skattebetalarperspektiv har belysts ovan. Ett direkt barnperspektiv är inte relevant i detta fall.

Bedömning utifrån ett medarbetarperspektiv

Planavgift tillämpas idag och en aktualisering av den karaktär som här föreslås påverkar inte på något avgörande sätt men till viss del kan arbetsbelastningen styras bättre då en ökad kostnadstäckning per timme kan medge att inhyrd personal i något större utsträckning kan stötta upp i verksamheten vid behov.

Ekonomisk bedömning

Föreslagen taxa med föreslagen basavgift på 1030/19,6 mPBB ger en ökad grad avgiftsfinansiering fördelat på de enheter som fakturerar planarbeten i enlighet med plankostnadsavtal, i huvudsak Planenheten men även vissa Portföljprojekt (denna del tillfaller inte Planenheten). Då antalet timmar som kommer debiteras i framtiden beror på en stor mängd faktorer, bl. a. på de prioriteringar av planer som görs inom ramen för "Välj upp" samt konjunkturstyrd efterfrågan, är en allmän ekonomisk prognos baserat på föreslagen taxa så osäker att den inte kan vara ett relevant beslutsunderlag i det här sammanhanget. Det relevanta är att taxan ger en aktuell och bättre kostnadstäckning per timme samt att kostnadstäckning inte urholkas tack vare indexeringen.

Förslaget har tagits fram av Ekonomienheten.

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige antar upprättat förslag till revidering av taxa enligt Plan- och bygglagen för Kungälv kommun. Revideringen avser endast tabell 8, där kostnad per handläggningstimme fastställs till 19,6 x G. Den nya timtaxan gäller från och med den 1 januari 2024.

Fredric Arpfjord
Verksamhetschef Planering och Myndighet

Anders Holm
Sektorchef samhälle och utveckling

Expedieras till:

För kännedom till:
Anders Holm
Fredric Arpfjord
Boris Damljanovic
Amanda Staf
Anette Fredriksson
Maritta Engström

Kommunal Författningssamling

Reglemente

2011

Nr 8

TAXA ENLIGT PLAN- OCH BYGGLAGEN (2010:900)

Antagen av kommunfullmäktige den 7 juli 2011 § 151

Gäller fr.o.m. 2011-07-08

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

ADDRESS Stadshuset · 442 81 Kungälv
Telefon 0303-23 80 00
FAX 0303-132 17
E-POST kommun@kungalv.se

Taxa enligt Plan- och bygglagen

Inklusive kart- och mättaxa

Gäller fr.o.m. den 8 juli 2011

Diarienummer KS 2011/1313-008

Grundbeloppet G är 42,8kr. för år 2011

Justeringsfaktorn N är 1,0

För ärenden inkomna före 2 maj 2011 gäller tidigare taxa oavsett när ärendet beslutas

Förord

Plan- och bygglagen ger möjligheter för kommunerna att ta ut en avgift i ärenden om plan, lov, förhandsbesked och anmälan samt för nybyggnadskarta, framställning av arkivbeständiga handlingar eller andra tids- eller kostnadskrävande åtgärder. Avgift kan dessutom tas ut för planbesked, villkorsbesked och ingripandebesked, tekniska samråd och slutsamråd, tillsynsbesök på byggarbetsplatsen och kungörande av beslut om lov eller förhandsbesked i Post- och Inrikes Tidningar. I ärenden om detaljplan ska avgiften även täcka kostnader för program, om ett sådant behövs.

Denna översyn av bygglovtaxan har föranletts främst av den nya plan- och bygglagen som trädde i kraft den 2 maj 2011. I och med lagändringen tillkommer flera nya uppgifter att hantera, främst inom ramen för bygglovsprövning, anmälan, startbesked och teknisk handläggning, men också genom den nya möjligheten att lämna planbesked. De hänvisningar till plan- och bygglagen som finns i taxan avser den nya lagen (SFS 2010:900).

Taxan bygger huvudsakligen på ett förslag från Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) ”Plan- och bygglovtaxa 2011 inklusive kart- och mättaxa”. Denna följer till stor del den taxa som togs fram av Svenska Kommunförbundet år 2004. SKL:s förslag har remitterats till ett tjugotal kommuner som kommit med många värdefulla synpunkter i arbetet.

Grundbeloppet som styr nivån på taxan i den enskilda kommunen är idag i Kungälv 44kr. Den föreslagna taxan knyts till prisbasbeloppet (tidigare basbeloppet) enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring. Grundbeloppet G, sätts till en tusendel av prisbasbeloppet. Detta belopp räknas fram på grundval av ändringarna i det allmänna prisläget och fastställs för helt kalenderår. Detta innebär att någon justering av beloppet inte ska behövas för att kompensera för allmänna kostnadsökningar. För 2011 är prisbasbeloppet 42800 kr och G blir därmed 42,8 för 2011. För de delar av taxan som ej föreslås ändras, såsom förhandsbesked, nybyggnadskartor och utstakning innebär detta en generell sänkning av avgiften på ca 3 %.

Innehåll

Taxa enligt Plan- och bygglagen.....	2
Förord	3
Innehåll	4
Taxebestämmelser	5
Tabell 1 Objektsfaktorer	9
Tabell 2 Tid ersättning	10
Tabell 3 Underrättelse och expediering	10
Tabell 4 Handläggningsfaktor för bygglov HF1	11
Tabell 5 Handläggningsfaktor för startbesked HF2.....	12
Tabell 6 Justering av bygglovsavgifter	13
Tabell 7 Avgift för besked.....	14
Tabell 8 Avgift för områdesbestämmelser och detaljplaner.....	16
Tabell 9 Beslut om ny kontrollansvarig.....	18
Tabell 10 Hissar och andra motordrivna anordningar	18
Tabell 11 Övriga åtgärder.....	19
Tabell 12 Anmälan (icke lovpliktig åtgärd)	20
Tabell 13 Rivningslov inklusive startbesked	20
Tabell 14 Bygglov för skyltar	21
Tabell 15 Marklov inklusive startbesked	23
Tabell 16 Bygglov för anläggningar.....	23
Tabell 17 Övriga ärenden.....	24
Tabell 18 Brandfarliga varor m.m.....	25
Tabell 19 Avgift för nybyggnadskarta.....	26
Tabell 20 Avgift för utstakning	26
Tabell 21 Lägeskontroll	29
Tabell 22 Avgift för tillfälligt nyttjande av digital geografisk information.....	30
Tabell 23 Markering och inmätning av tillfällig mätpunkt.....	31

Taxebestämmelser

§ 1 Inledande bestämmelser

Denna taxa gäller för miljö- och byggnadsnämndens verksamhet samt för delar av kommunstyrelsens och samhällsbyggnadsutskottets verksamhet. I taxan används benämningen ”nämnden” oberoende av politisk instans.

Avgifterna tas ut med stöd av plan- och bygglagen (2010:900), PBL eller kommunallagen (1991:900), om inget annat anges. Avgifterna är avsedda att täcka kommunens kostnad för den aktuella myndighetsutövningen eller tjänsten.

Enligt denna taxa erläggs avgift för

1. beslut om planbesked, förhandsbesked, villkorsbesked, startbesked, slutbesked och ingripandebesked,
2. beslut om lov,
3. tekniska samråd och slutsamråd,
4. arbetsplatsbesök och andra tillsynsbesök på byggarbetsplatsen,
5. upprättande av nybyggnadskartor,
6. framställning av arkivbeständiga handlingar,
7. kungörelser enligt 9 kap. 41 § tredje stycket
8. kommunicering av ärenden
9. mätningstekniska tjänster, kartor och utstakning
10. ärenden enligt lagen och förordningen om brandfarliga och explosiva varor
11. andra tids- eller kostnadskrävande åtgärder.

Byggnadsnämnden får även enligt 9 § ta ut en planavgift för att täcka kostnader för att upprätta eller ändra detaljplaner eller områdesbestämmelser, om nämnden ger bygglov för nybyggnad eller ändring av en byggnad eller annat bygglov enligt 16 kap. 7 § (skylt eller ljusanordning eller annan bygglovpliktig anläggning) och den fastighet som bygglovet avser har nytta av planen eller områdesbestämmelserna.

Byggnadsnämndens rådgivningsverksamhet och allmänna övervakningsverksamhet bör vara skattefinansierad

Taxan består av dessa bestämmelser med tillhörande tabeller och bilagor.

§ 2 Allmänna bestämmelser

Ändring av belopp i taxan

Ändringar av taxans grundbelopp (G) och eventuella justeringsfaktorer beslutas av kommunfullmäktige. Avgiften för en viss åtgärd baseras på ett grundbelopp som kan ändras årligen eller vid behov. Den föreslagna taxan knyts till prisbasbeloppet (tidigare Basbeloppet) enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring. Grundbeloppet; G, sätts till en tusendel av prisbasbeloppet. Detta belopp räknas fram på grundval av ändringarna i det allmänna prisläget och fastställs för helt kalenderår. Detta innebär att någon justering av beloppet inte ska behövas för att kompensera för allmänna kostnadsökningar. För 2011 är prisbasbeloppet 42800 kr och G blir därmed 42,8 för 2011.

Beräkning av avgift

Grundbeloppet multipliceras med för ärendet tillämpliga objektfaktorer eller motsvarande och i förekommande fall med en för åtgärden tillämplig åtgärdsfaktor. Alternativt tas avgiften ut genom timersättning eller avgift enligt till denna taxa hörande tabeller.

Avgiften beräknas efter den taxa som gäller vid tidpunkten för beslut. För ärenden inkomna före 2 maj 2011 gäller enligt övergångsbestämmelser i PBL dock tidigare taxa oavsett när ärendet beslutas. Om särskilt beslut inte fattas i ärendet beräknas avgiften efter den taxa som gäller då den åtgärd som avgiften avser är utförd.

Om nämnden finner att det finns särskilda skäl som motiverar en höjning eller minskning av avgiften, kan nämnden för visst slag av ärenden eller för särskilt uppdrag besluta om en sådan.

Om en åtgärd inte kan hänföras till en särskild grupp i tabellerna, beslutar nämnden om skäligheten grundad på timersättning.

Nämndens befogenhet att i varje särskilt fall bestämma om avgift tillkommer även tjänsteman vid nämnden enligt särskild delegeringsordning.

Avgiftens erläggande

Avgift enligt denna taxa erläggs av sökanden eller beställaren mot räkning när nämnden skickat beslutet till denne eller, om särskilt beslut inte fattats i ärendet, när beställd handling levererats eller beställd åtgärd utförts. Vid bygglov tas avgiften ut efter nämndens beslut i bygglovärendet.

Upplysning om överklagande

En kommunal nämnds beslut om påförande av avgift i enskilda fall överklagas enligt 13 kap. 3 § plan- och bygglagen hos länsstyrelsen. Den som vill överklaga ska ge in handlingarna till byggnadsnämnden inom tre veckor från den dag han fick del av beslutet.

§ 3 Särskilda bestämmelser för lovavgift m.m.

Beräkning av avgift

Avgiften utgör summan av avgifterna för de åtgärder som nämnden vidtar i samband med ärenden. Exempelvis avgift för kommunicering, lovprövning, samråd, mätning, upprättande av karta, beslut om startbesked samt utfärdande av slutbesked.

Avgift för upprättande eller ändring av detaljplan, områdesbestämmelser eller fastighetsplan tillkommer.

Avräkning

För startbesked gäller om sökanden så begär ska nämnden återbetala i förskott erlagda avgifter för åtgärder som inte vidtagits. Detta under förutsättning att kontrollplan följts och projektet inte fullföljts inom föreskriven tid.

Slutavräkning sker när slutbesked utfärdas.

Om slutlig avgift för startbesked och upprättande av kontrollplan avviker ifrån i förskott betald avgift ska avräkningen ske senast när slutbesked överlämnas.

Ränta utgår ej på belopp, som återbetalas respektive tilläggsdebiteras, för tid innan betalningen ska ske.

Tid för begäran om återbetalning hanteras enligt Preskriptionslagen.

Uttagen avgift för avslagsbeslut återbetalas om beslutet upphävs. Avräkning ska då ske mot eventuell bygglovavgift

Dröjsmålsränta

Betalas inte avgift inom tid som föreskrivits i räkning utgår dröjsmålsränta enligt räntelagen från förfallodagen tills betalning sker.

§ 4 Övrigt

Avsnittet reviderat och gäller efter beslut i Kommunfullmäktige fr o m 2024-01-01

Kommunen får ta ut kostnad för kopiering eller utskrift av allmän handling enligt beslut i kommunfullmäktige. Sådan taxa – Kopiering av allmän handling – beslutas i särskild ordning.

Avgift för kopiering, utplottning och maskinkostnad får också tas ut för handlingar (digitala och analoge kartor m.m.), som ska upplåtas med nyttjanderätt. Även sådana avgifter beslutas av kommunfullmäktige.

I de fall moms ska utgå tillkommer denna utöver angivna priser.

Vid timdebitering kan också ersättning för bilresa utgå om den så erfordras för ärendets beredning enligt för varje tidpunkt gällande avtal för milersättning

För timdebitering gällande detaljplaner tillämpas särskild beslutad handläggningskostnad per timme enligt tabell 8.

Benämningar av faktorer för beräkning av avgifter

HF	Handläggningsfaktor
KOM	Faktor för kommunicering
KF	Kartfaktor
G	Grundbelopp (Utgör en tusendels prisbasbelopp)
MF	Mättningsfaktor
N	Justeringsfaktor
NKF	Nybyggnadskartefaktor
OF	Objektfaktor
PLF	Planavgiftsfaktor
UF	Utstakningsfaktor

Grundprincip för beräkning av avgift: Faktor x G x N.

Avgift för bygglov/start besked beräknas efter bruttoarean (BTA) + öppenarean (OPA).

Planavgift beräknas efter BTA + OPA.

Mättningsavgift beräknas efter byggnadsarean BYA + OPA.

Kartavgift beräknas efter markarean.

Nybyggnad Uppförande av en ny byggnad eller flyttning av en tidigare upp-förd byggnad till en ny plats.

Tillbyggnad Ändring av en byggnad som innebär en ökning av byggnadens volym.

Ombyggnad Ändring av en byggnad som innebär att hela byggnaden eller en betydande och avgränsbar del av byggnaden påtagligt förnyas.

Ändring En eller flera åtgärder som ändrar en byggnads konstruktion, funktion, användningssätt, utseende eller kulturhistoriska värde.

Vid beräkning av BTA, OPA och BYA skall mätreglerna enligt Svensk Standard SS 21054:2009 utgåva 1 gälla i tillämplig omfattning. Arean bestäms med den noggrannhet som inlämnade ritningar medger.

Vid definition av byggnadshöjd, sluttningsvåning, källare m.m. skall beräkningsregler och definitioner enligt plan- och byggförordningen tillämpas.

Avgiften kan också tas ut genom tidsersättning enligt fastställd timtaxa.

Vid tidsersättning tas kostnad för administration ut med minst en timme.

Vid tidsersättning kan också ersättning för resa utgå om så erfordras.

Tabell 1 Objektsfaktorer

Objektsfaktor (OF) för handläggning av olika objekt – byggnader och anläggningar – beroende på storlek. Faktorn ska multipliceras med lämplig åtgärdsfaktor enligt tabeller nedan.

Area (m ²) – BTA + OPA	OF
Byggnader, anläggningar inkl. bygglovpliktiga komplementbyggnader	
0-14	3
15-39	4
40-69	5
70-99	6
100-199	8
200-299	10
300-449	14
449-899	20
900-1 199	30
1 200-1 799	40
1 800-2 499	50
2 500-4 999	60
5 000-9 999	80
10 000-14 999	100
Härutöver för varje 5 000-intervall	+ 20
Mycket enkla byggnader < 50 m ² *	2

*I separat ärende, t.ex. carport, taktäckta uteplatser (som inte är bygglovbefriade enl. PBL 9 kap 46 §§), skärmtak, glasade uteplatser/växthus, transformatorbyggnader och liknande.

I ärenden gällande både huvudbyggnad och garage/carport räknas den sammanlagda BTA + OPA. I de fall ärendet har **flera byggnader av samma typ** beräknas areafaktorn efter dessa byggnaders totala BTA och OPA enligt tabell 1.

Tabell 2 Tid ersättning

Löneintervall (månadslön), kr	Timpris
-21 999	600
22 000-27 999	700
28 000-33 999	800
34 000-39 999	900
40 000-	1 000

Tabell 3 Underrättelse och expediering

Denna taxa används när kommunikering krävs. Taxan tillämpas även vid kommunikering av avslagsbeslut och vid tillsyn.

Avgift = KOM x G x N

Antal	Kommentarer	KOM
Sakägare 1-5		40
Sakägare 6-9		60
Sakägare 10-		120
Kungörelse	+ faktisk annonskostnad	80
Kungörelse av beslut i Post- och Inrikestidning	+ faktisk annonskostnad	5

Bygglov – startbesked

Avgiften utgör summan av avgifterna för de åtgärder som nämnden vidtar i samband med bygglov och startbesked enligt tabell 4 och 5 samt i förekommande fall tillkommande avgift enligt tabell 3 och 6.

Tabell 4 Handläggningsfaktor för bygglov HF1

Avgift för bygglov = Summan av alla tillämpliga HF1 x OF x G x N

(OF enligt tabell 1)

Åtgärd	Handläggningsfaktor HF1
Administration inkl arkivering	7
Planprövning Planenlighet inom detaljplan eller kontroll mot givet förhandsbesked	3
Byggnaden Placering, yttre utformning och färgsättning Användbarhet och tillgänglighet	7
Tomten Tomts ordnande inkl utfart och parkering Enkel kontroll av handlingar för grundläggning och dagvattenanslutning Fyllning och schaktning (då marklov ej erfordras) Skyddsåtgärder mot skred och högvatten Utrymnings- och räddningsvägar Måttgranskning Besiktning (platsbesök)	7
För remisshantering vid behov av miljöenheten för bedömning av bland annat naturvårdsfrågor, vatten- och avloppsförsörjning, bullerpåverkan, ljusstörning eller annan olägenhet som kan påverka i samband med bygglov tillkommer 12 x G	

Se tabell 3 och tabell 6 för eventuellt tillkommande avgifter

Tabell 5 Handläggningsfaktor för startbesked HF2

Avgift = Summan av alla tillämpliga HF2 x OF x G x N

(OF enligt tabell 1)

Åtgärd	Handläggningsfaktor HF2
Administration inkl arkivering och registrering av kontrollansvarig	7

Startbesked	
-Startbesked inkl tekniskt samråd och fastställande av kontrollplan eller	10
-Startbesked och fastställande av kontrollplan eller	5
Startbesked (gäller även rivning)	3

Arbetsplatsbesök	5
Extra arbetsplatsbesök/per styck	5
Slutsamråd inkl slutbesked	6
Slutbesked, avslut eller interimistiskt slutbesked	3

Tabell 6 Justering av bygglovsavgifter

Bygglovavgift avser lovprövning utom HF

Åtgärd	Avgift
Lämplighet/lokaliseringsprövning utanför detaljplan	1,25 bygglovavgift
Tillägg för prövning av liten avvikelse	1,2 bygglovavgift
Varsamhet	1,1 bygglovavgift
Tillbyggnad	Ingen justering
Ombyggnad	Ingen justering
Ändring	0,7 bygglovavgift (berörd del)
Tidsbegränsat bygglov	0,75 bygglovavgift
Tidsbegränsat bygglov, förlängning	0,5 bygglovavgift
Tidsbegränsat bygglov, säsong	0,75 bygglovavgift
Tidsbegränsat bygglov, säsong, förlängning	0,5 bygglovavgift
Förnyelse av lov = ny prövning	0,8 bygglovavgift
Stor enkel byggnad (oisolerad, t.ex. lagerhall) $\geq 600 \text{ m}^2$	0,3 bygglovavgift

Faktorn varsamhet tillkommer då bygglov berör fastighet som är kulturhistoriskt värdefull, med kulturhistorisk bebyggelsemiljö, särskilt känslig bebyggelsemiljö eller av andra skäl kräver extra insatser för t.ex. samråd, grannkontakter och kompletterande besiktningar/beskrivningar.

Tabell 7 Avgift för besked

Typ av besked	Avgift
Förhandsbesked	125xG - utanför planlagt område (i det fall ett negativt förhandsbesked kan konstateras utan alltför omfattande utredning kan avgiften reduceras). För remisshantering av miljöenheten för bedömning av bland annat naturvårdsfrågor, vatten- och avloppsförsörjning, bullerpåverkan, ljusstörning eller annan olägenhet som kan påverka i samband med förhandsbesked tillkommer 35xG
Ingripandebesked	Tidersättning
Planbesked (se nedan)	Tidersättning (dock minst 200xG)
Villkorsbesked	Tidersättning (dock minst 50xG)
Strandskyddsdispens	200xG

Avgift för kommunikering tillkommer enligt tabell 3.

Planbesked -Ärendekategorier

Enkel åtgärd

200xG eller tidsersättning

Med enkel åtgärd avses projekt som uppfyller **samtliga** följande kriterier:

1. Mindre projekt av enklare karaktär: ny- eller tillbyggnad av bostadshus omfattande högst två lägenheter **eller** ny- eller tillbyggnad av verksamheter upp till totalt 250 m² bruttoarea eller övriga projekt med en markarea om högst 2 000 m² **eller** ändrad markanvändning till något av ovanstående.
2. Projektet ligger inom eller i direkt anslutning till detaljplanerad markanvändning av samma karaktär.
3. Eventuellt planarbete kan antas vara möjligt att genomföra med enkelt planförfarande.

Medelstor åtgärd

300xG eller tidersättning

Med medelstor åtgärd avses projekt som *inte uppfyller samliga kriterier* för enkel åtgärd eller som *inte uppfyller något av kriterierna* för stor åtgärd.

Stor åtgärd

400xG eller tidersättning

Med stor åtgärd avses projekt som uppfyller något av följande kriterier:

1. Projekt av större omfattning: bostadsprojekt omfattande mer än 100 lägenheter eller verksamhetsprojekt omfattande mer än 5 000 m² bruttoarea eller övriga projekt omfattande mer än 20 000 m² markarea eller ändrad markanvändning till något av ovanstående.
2. Ärenden som kan antas innebära betydande miljöpåverkan.

Tabell 8 Avgift för områdesbestämmelser och detaljplaner

Avsnittet reviderat och gäller efter beslut i Kommunfullmäktige fr o m 2024-01-01

Planavgifter tas ut för att täcka kostnader som uppstått för att upprätta, ändra eller upphäva detaljplan eller områdesbestämmelser, separat eller i anslutning till handläggning av ett annat ärende. Kommunstyrelsens kostnader för att ta fram detaljplaner och områdesbestämmelser ska ersättas av den som har nytta av åtgärden. Fakturering sker löpande under arbetet.

En planavgift ska motsvara Kommunstyrelsens självkostnad för arbete utfört av egen personal, inhyrd personal eller annan som utför arbete för Kommunstyrelsens räkning. Kostnaden beräknas enligt den tid (antal timmar) som erfordrats för arbetet och en genomsnittlig timkostnad för handläggningen. I kostnaden ingår också ersättning för del av gemensamma kostnader.

Avgift för detaljplanearbete regleras genom avtal mellan exploatör och Kommunstyrelsen. För uppdragets nedlagda arbetstid debiteras tidsersättning enligt handläggningskostnad per timme. Utöver nedlagd arbetstid reglerar planavtalet exploatörens betalningsansvar för övriga med planarbetet sammanhängande kostnader. Samtliga utredningar som behövs för prövning av detaljplan ska bekostas av exploatören.

Det är Kommunstyrelsen som avgör vilka utredningar som krävs för planarbetet. Det är även Kommunstyrelsen som avgör vilka utredningar exploatören kan beställa/tillhandahålla respektive vilka utredningar som det är lämpligt att Kommunstyrelsen utför eller beställer. Handläggning som krävs för hantering av utredningar debiteras exploatören baserat på tidsåtgång

Om Kommunstyrelsen bedömer att det behövs ett program för att underlätta planarbetet, ska nämndens självkostnad för detta bekostas av exploatör. Fakturering sker löpande under arbetet. Om ett program har upprättats i förväg ska hela eller delar av kostnaden ingå i planavgiften om programmet fortfarande är aktuellt och bidrar till att planarbetet underlättas.

Om ett planarbete har flera exploatörer fördelas planavgiften schablonmässigt mellan de olika exploatörerna i förhållande till deras nytta av planen i enlighet med vad Kommunstyrelsen tillsammans med exploatörer i övrigt överenskommer.

För gällande planer, som inte betalats genom planavtal, ska planavgift betalas av den som söker bygglov för åtgärder enligt gällande bestämmelse i samband med beslut om lov. Avgiften beräknas proportionerligt utifrån den bruttoarea och eventuella öppenarea aktuellt lov avser i förhållande till detaljplanens totala bruttoarea, öppenarea och planens totala kostnad. Beräkningsprinciper framgår av tabell 8.

Planavgift, handläggningskostnad per timme

Planavgift	Debitering tidsersättning enligt handläggningskostnad per timme
Handläggningskostnad per timme	19,6 x G

Planavgift tas inte ut för

- nybyggnad av komplementbyggnad i separat ärende mindre än 10 m²
- tillbyggnader i separat ärende oavsett byggnad mindre än 10 m²

Planavgift: $G \times OF \times PF \times N$

OF sätts enligt tabell 1 t.o.m. 10 000 m². Därutöver höjs OF med 1 per 1 000 m². Vid byggnation av ett enstaka enbostadshus tillämpas särskild tabell

	Planfaktor (PF) Nybyggnad	PF Tillbyggnad	PF Ändring
Områdesbestämmelser	100	60	60
Detaljplan inkl program	220	100	100
Fastighetsrättsliga åtgärder i detaljplan	80	40	40

Planavgift för ett nytt enbostadshus Avgift =

$G \times PF \times N$

Objekt	PF Nybyggnad
Enbostadshus (oberoende av area)	1 200

F d fastighetsplan i separat ärende

Avgift= $G \times PF \times N$

Åtgärd	PF
Upphävande	300

Tabell 9 Beslut om ny kontrollansvarig

Avgift = HF x G x N

Åtgärd	HF
Ny sakkunnig	25

Tabell 10 Hissar och andra motordrivna anordningar

Avgift tas ut som tidersättning enligt plan- och byggförordningen (ersätter förordning 1999:371 om hissar m.m. i byggnadsverk).

Åtgärd	Tidersättning
Medgivande eller förbud att använda hiss	Antal timmar (minst 1 tim)

Tabell 11 Övriga åtgärder

Bygglovavgift = G x HF x N

	Yta BTA	HF
Balkong 1-5 st		65
Balkong >5 st		130
Inglasning av balkong 1-5 st		65
Inglasning av balkong >5 st		130
Inglasning av uteplats/ uterum	oavsett storlek	65
Skärmtak	15-30 m ²	50
Skärmtak	≥ 31 m ²	100

Avgift för bygglov inklusive startbesked = G x OF x (HF1 + HF2) x N

Övrigt – utan konstr.	Yta BTA	OF	HF1	HF2
Fasadändring, mindre		2	11	10
Fasadändring, större		4	11	10
Bostadshiss – handikapp enbostadshus¹		2	17	13
Hiss/ramp		4	17	15
Mur och eller plank vid enbostadshus		4	10	13
Mur och/eller plank – bullenplank/stabilitet – oavsett material		6	14	15
Solfångare – ej på en- och tvåbostadshus		2	14	13
Frivilligt bygglov	Avgift enl. normalt bygglov			

¹ Endast HF2 vid invändig installation

Tabell 12 Anmälan (icke lovpliktig åtgärd)

Avgift = HF2 x G x N

	HF2
Eldstad/st	25
Grundförstärkning enbostadshus	90
Grundförstärkning	200
Ventilationsanläggning enbostadshus	50
Ventilationsanläggning övriga	140
Ändring av bärande konstruktion/brandskyddet, mindre	30
Ändring av bärande konstruktion/brandskyddet, större	140
Stambyte	90
Sopsug	90
Fettavskiljare	30
Rivning utanför planlagt område	25

Tabell 13 Rivningslov inklusive startbesked

Avgift = HF x G x N

Rivning	HF
< 250 m ² BTA	100
250-999 m ² BTA	130
>1000 m ² BTA	300

Tabell 14 Bygglov för skyltar

Prövning skall ske som för byggnader

Avgift tas ut med hänsyn till åtgärderna och omgivningspåverkan.

Avgift = HF x G x N

Administrationsavgift ingår i avgiften för skyltar och ljusanordningar.

Åtgärd		HF om liten påverkan på stads- eller landskapsbilden	HF om stor påverkan på stads- eller landskapsbilden
Vepa	$\leq 20 \text{ m}^2$	80	
Stor vepa	$\geq 20 \text{ m}^2$		200
Skyltprogramgranskning	$\geq 20 \text{ m}^2$	100	200
Prövning mot skyltprogram		20	20
Därutöver per skylt		10	10
Prövning utan gällande skyltprogram	Placering, Utformning, Miljö- och omgivningspåverkan	45	105
Därutöver per skylt		23	53
Skylt, skyltpelare, stadspelare	$\leq 10 \text{ m}^2$	60	
Skylt, skyltpelare, stadspelare,	$\geq 10 \text{ m}^2$ vid busskur	-	150
Ljusramp	Ny/ny front	-	100
Ljusramp	utöver den första	20	-
Ljusanordning vid idrottsplats eller likn.	> 5 st		100

Förbesiktning	Per gång	10	20
Remiss	Trafikverket m.fl.	15	15

Väsentlig ändring av skylt eller ljusanordning medför samma arbetsinsatser som vid ansökan om ny. Avgift tas därför ut som vid ny skylt eller ljusanordning.

Skylt i samband med bygge placerad på samma fastighet, max 15 m² är avgiftsfri. Är skylten större än 15 m² tas avgift ut enligt tabell .

Skyltprogram kan tas fram i samförstånd mellan fastighetsägaren och stadsbyggnadskontoret. Det består av dokument/ritning som visar var på fasaderna skyltar skall placeras och kan även innehålla principer för skyltars utformning. Avgiften reduceras om skyltprogrammet följs.

Tabell 15 Marklov inklusive startbesked

Avgiften tas enbart ut som tidersättning

Åtgärd	Tidersättning
Marklov såväl schakt som fyllning	Antal timmar (minst 25 x G)

Tabell 16 Bygglov för anläggningar

Åtgärd	Tidersättning
Bygglov för andra anläggningar än byggnader	Antal timmar

Exempel på anläggning (enligt plan- och byggförordningen): Begravningsplats, Campingplats, Idrottsplats, Friluftsbad, Golfbana, Kabinbana, , Motorbana, Nöjespark, Skidbacke med lift, Skjutbana, småbåtshamn, djurpark, upplag, tunnlar, parkeringsplats, telemast, vindkraftverk I avgiften ingår startbesked. Avgift för kommunikering enligt tabell 3 tillkommer.

Tabell 17 Övriga ärenden

Avgift = HF x G x N

Ärendetyp	Beskrivning	HF
Anstånd	ingen avgift	
Avslag såväl bygglov, marklov rivningslov som förhandsbesked	Full avgift HF 1 alternativt tidsättning	
Avvisa		20
Återkallad ansökan (avskrivet ärende)	Tidsättning se tabell 2	

Tabell 18 Brandfarliga varor m.m.

Avgift tas ut enligt 27 § Lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor. I samband med den nya lagen om brandfarliga och explosiva varor har SKL publicerat två cirkulär: nr. 10:47 och nr.10:62. Det pågår arbete med en ny taxekonstruktion inom området. I avvaktan på detta arbete behålles tidigare taxan för brandfarliga varor enligt nedan. Taxa för explosiva varor hanteras i ett separat ärende, Dnr KS2011/159.

Avgiften innefattar kommunens totala insats för tillståndsgivningen. I avgiften ingår även platsbesök.

Avgift = HF x G x N

Objekt	Tillstånd HF	Återkommande tillstånd HF
Anläggning för förvaring i cistern:		
1 cistern	150	75
2 eller flera	270	90
Tillägg för förvaring i lösa behållare/enhet	60	30
Anläggning för hantering (t.ex. bensinstationer och andra försäljningsställen):		
1 cistern	270	90
2 eller flera cisterner	420	140
Tillägg för förvaring i lösa behållare/enhet	120	40
Medgivande om generellt undantag enligt i anslutning till bensinstationer (svetsarbeten m.m.)	30	30
Nytt tillstånd enligt vid innehavarskifte	20	
Mindre komplettering till ett gällande tillstånd (ej utökad tid)	30	
Hantering av brandfarliga varor vid mindre lackeringsanläggning	140	70
Avslag	25	25

Anmärkningar

Speciella och komplicerade ärenden, t.ex. områdestillstånd och transporter i rörledning liksom förhandsbesked, extra besiktning och andra åtgärder som inte redovisas i tabellen timdebiteras.

Tabell 19 Avgift för nybyggnadskarta

Nybyggnadskarta krävs om byggnadsnämnden anser det nödvändigt. Nämnden anger riktlinjer för när nybyggnadskarta ska upprättas.

Nybyggnadskartor upprättas genom miljö- och byggnadsnämndens försorg.

Åtgärdsfaktor (kartavgift = NKF) vid upprättande av nybyggnadskarta m.m. Avgift = G x NKF x N

Nybyggnadskarta	NKF eller tidersättning
Tomtyta mindre än 1800 kvm	150
1800 – 2999 kvm	200
3000 –4999 kvm	300
5 000 – 9 999 kvm	400
10 000 – 15 000	500
Tomtyta större än 15 000	600
Förenklad nybyggnadskarta utanför detaljplan	tidersättning
Utdrag ur primärkartan över villatomt e.d. i samband med tex bygglovsansökan i de fall nybyggnadskarta ej krävs	Analog: 15 Digital: 30
Alla övriga åtgärder	tidersättning

Anm. För nybyggnadskarta utan VA-redovisning reduceras avgiften med 30%

Tabell 20 Avgift för utstakning

Avgiften för utstakning skall beräknas för hela ärendet om det ingår i samma beslut om lov, även om det består av flera fristående byggnader och dessa stakas ut vid samma tillfälle. När utstakning av grupphusområde görs vid flera tillfällen, korrigeras avgiften för extrakostnader i efterhand i samband med slutavräkning. Om ett ärende innehåller flera olika hustyper räknas sammanlagda byggnadsarean (BYA+ OPA) för varje hustyp för sig.

I avgiften för utstakning ingår markering av en höjdfix. Byggfixen redovisas i läge och höjd på utstakningsskissen.

Utslakning kan utföras av byggnadsnämndens personal eller annan med verifierad mätningsteknisk kunskap som byggherren föreslår.

Om utstakning utförs av annan än byggnadsnämndens personal, tas avgift ut för underlagsdata, grundmaterial m.m. med 20 % av den avgift, som skulle utgått om kommunen utfört arbetet.

Utslakningsavgift = G x UF x N

Beskrivning	UF
Huvudbyggnad – nybyggnad (4 punkter)	
Mindre tillbyggnader, garage, uthus m.m. 1-49 m²	50
1-199 m²	150
200-499 m²	175
500-999 m²	225
1000-1 999 m²	300
2 000-2 999 m²	350
3000-4999 m²	400
Tillägg per punkt utöver 4	10
Objekt större än 5 000 m². Avgiften ska beräknas för hela ärendet under förutsättning att det ingår i samma beslut.	Anbudsförfarande
Utstakning, detaljpunkter, mätningslinjer och arbetsfixar	Tidersättning

Komplementbyggnad – Nybyggnad garage/uthus till en- och tvåbostadshus (4 punkter).	Utstakningsfaktor UF
50-199 m²	70
Tillägg per punkt utöver 4	5

Tillbyggnad – nybyggnad (4 punkter)	Utstakningsfaktor UF
15-199 m²	50
200-1 000 m²	100
Tillägg per punkt utöver 4	5

Övrig utstakning	Utstakningsfaktor UF
Plank eller mur	50
Transformatorstation	70
Detaljpunkter och mätningslinjer	Tidersättning (minst 1 h)

Grovutstakning kostar 50 % av priset för utstakning.

Tabell 21 Lägeskontroll

(Moms 25 % tillkommer)

$$\text{Avgift} = G \times \text{MF} \times N$$

Om ett ärende innehåller **flera olika hustyper** räknas sammanlagda byggnadsarean (BYA + OPA) för varje hustyp för sig.

Huvudbyggnad nybyggnad (4 punkter)	Mättningsfaktor (MF)
1-49 m ²	40
50-199 m ²	50
200-499 m ²	60
500-999 m ²	70
1 000-1 999 m ²	80
2 000-2 999 m ²	90
3 000-5 000 m ²	100
Tillägg per punkt utöver 4	2

Komplementbyggnad – nybyggnad garage/uthus till en- och tvåbostadshus (4 punkter)	Mättningsfaktor (MF)
1-49 m ²	30
50-199 m ²	40
Tillägg per punkt utöver 4	1

Tillbyggnader – nybyggnad(4 punkter)	Mättningsfaktor (MF)
1-49 m ²	30
50-199 m ²	40
200-1 000 m ²	50
Tillägg per punkt utöver 4	1

För ärende större än 5 000 m² vid nybyggnad och större än 1 000 m² vid tillbyggnad gäller anbudsförfarande.

Tabell 22 Avgift för tillfälligt nyttjande av digital geografisk information

Avgift per hektar = G x KF x N

(Moms tillkommer)

Kommentar

Kommunen finansierar sina kostnader för kartproduktionen med en blandning av skattemedel och avgifter.

För *permanent användare (nyttjare)* av kommunalt kartmaterial träffas vid uttagande av avgift normalt avtal, som löper flera år.

Nedanstående taxa avses tillämpas för *tillfälliga nyttjare* av det kommunala kartmaterialet.

Kommunens kartmaterial är upphovsrättsligt skyddat. Vid upplåtelse av kommunalt kartmaterial överläts normalt endast rätten att nyttja materialet för visst ändamål (icke exklusiv rätt). Nyttjanderätten bör normalt begränsas i tiden och till visst angivet ändamål.

Primärkarta Innehåll i karta	Informationsandel i %	KF
Gränser och Fastighetsbeteckning	30	9
Byggnader och övriga topografiska objekt	30	9
Vägar, järnvägar, adresser	20	6
Höjdinformation	20	6
All information	100	30

För övrigt utnyttjande av kommunens kartmaterial, ortofoto mm tas rimlig avgift ut utifrån kommunens kostnad för materialet i det aktuella fallet. Tid ersättning tas ut för layout- och bildbehandling samt utskrift i förekommande fall. Materielkostnad tillkommer.

Tabell 23 Markering och inmätning av tillfällig mätpunkt

Avgift = G x MF x N

(Moms 25 % tillkommer)

Det föreslagna beloppet kan justeras med faktor N.

Objekt	MF
Markering och inmätning av tillfällig mätpunkt (minimum 3 punkter per beställning)	10

Sammanträdesprotokoll

Sammanträdesdatum

Sida

2023-10-04

24 (31)

§ 111/2023

Revidering av taxa enligt Plan- och bygglagen (Dnr KS2023/1512)

Sammanfattning

Ärendet gäller ett förslag till ändring av plantaxan för Kungälv kommun med anledning av ny vägledning från Sveriges kommuner och regioner (SKR) samt ett bedömt behov av justering av taxan utifrån viss förändrad praxis gällande debiteringsformer sedan den tidigare taxan beslutades.

I syfte att bl a främja tillväxt i kommunen och samtidigt hushålla med och riskminimera skattefinansieringen finansieras detaljplanearbete i stor utsträckning idag löpande via plankostnadsavtal där handläggningskostnaden per timme är den debiteringsform som används. Alternativet har varit och är att kommunen i utgångsläget tar fram planen bekostat av skattemedel och att den/de som får nytta av planen bidrar i finansieringen via debitering av planavgift i bygglovsskedet.

Den revidering som föreslås omfattar handläggningskostnad per timme i samband med detaljplanearbete och innebär en uppjustering av timtaxan från 900 kr/timme till beräknade 1030 kr/timme (basavgiften) för att öka täckningen av kommunens kostnader. Förslaget inkluderar även årlig indexjustering av timtaxan då avgiften kommer att uttryckas som antal milliprisbasbelopp (mPBB) i taxan, den så kallade G-faktorn i taxan.

Revideringsförslaget har utarbetats av förvaltningens ekonomer med hjälp av SKRs underlag för taxor för verksamhet som bedrivs enligt plan- och bygglagen. I det nya förslaget till timtaxa kvarstår tidigare principer för övriga taxeuttag, endast handläggningskostnad per timme i planarbeten berörs av denna justering. Revideringen omfattar endast tabell 8 på sid 16 i bifogat taxedokument.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse Revidering av taxa enligt Plan- och bygglagen
Bilaga Reviderad taxa enligt PBL

Förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige antar upprättat förslag till revidering av taxa enligt Plan- och bygglagen för Kungälv kommun. Revideringen avser endast tabell 8, där kostnad per handläggningstimme fastställs till 19,6 x G. Den nya timtaxan gäller från och med den 1 januari 2024.

Expedieras till:

För kännedom till: Anders Holm, Fredric Arpfjord,
Boris Damljanovic, Amanda Staf, Anette
Fredriksson, Maritta Engström

**UTSKOTTET FÖR SAMHÄLLE OCH
UTVECKLING**

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Justeras sign

Sammanträdesprotokoll

Sammanträdesdatum

2023-10-04

Sida

25 (31)

**UTSKOTTET FÖR SAMHÄLLE OCH
UTVECKLING**

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Justeras sign

Sammanträdesprotokoll

Sammanträdesdatum

2023-10-04

Sida

24 (31)

§ 111/2023

Revidering av taxa enligt Plan- och bygglagen (Dnr KS2023/1512)

Sammanfattning

Ärendet gäller ett förslag till ändring av plantaxan för Kungälv kommun med anledning av ny vägledning från Sveriges kommuner och regioner (SKR) samt ett bedömt behov av justering av taxan utifrån viss förändrad praxis gällande debiteringsformer sedan den tidigare taxan beslutades.

I syfte att bl a främja tillväxt i kommunen och samtidigt hushålla med och riskminimera skattefinansieringen finansieras detaljplanearbete i stor utsträckning idag löpande via plankostnadsavtal där handläggningskostnaden per timme är den debiteringsform som används. Alternativet har varit och är att kommunen i utgångsläget tar fram planen bekostat av skattemedel och att den/de som får nytta av planen bidrar i finansieringen via debitering av planavgift i bygglovsskedet.

Den revidering som föreslås omfattar handläggningskostnad per timme i samband med detaljplanearbete och innebär en uppjustering av timtaxan från 900 kr/timme till beräknade 1030 kr/timme (basavgiften) för att öka täckningen av kommunens kostnader. Förslaget inkluderar även årlig indexjustering av timtaxan då avgiften kommer att uttryckas som antal milliprisbasbelopp (mPBB) i taxan, den så kallade G-faktorn i taxan.

Revideringsförslaget har utarbetats av förvaltningens ekonomer med hjälp av SKRs underlag för taxor för verksamhet som bedrivs enligt plan- och bygglagen. I det nya förslaget till timtaxa kvarstår tidigare principer för övriga taxeuttag, endast handläggningskostnad per timme i planarbeten berörs av denna justering. Revideringen omfattar endast tabell 8 på sid 16 i bifogat taxedokument.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse Revidering av taxa enligt Plan- och bygglagen
Bilaga Reviderad taxa enligt PBL

Förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige antar upprättat förslag till revidering av taxa enligt Plan- och bygglagen för Kungälv kommun. Revideringen avser endast tabell 8, där kostnad per handläggningstimme fastställs till 19,6 x G. Den nya timtaxan gäller från och med den 1 januari 2024.

Expedieras till:

För kännedom till: Anders Holm, Fredric Arpfjord,
Boris Damljanovic, Amanda Staf, Anette
Fredriksson, Maritta Engström

**UTSKOTTET FÖR SAMHÄLLE OCH
UTVECKLING**

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Justeras sign

Sammanträdesprotokoll

Sammanträdesdatum

Sida

2023-10-04

25 (31)

**UTSKOTTET FÖR SAMHÄLLE OCH
UTVECKLING**

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Justeras sign

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Sid 1 (5)

Tjänsteskrivelse

Handläggarens namn
Stefan Bohlin

2023-09-17

Va-taxa samt inkopplingsavgift för 2024 (Dnr KS2023/1607-1)

Sammanfattning

Årligen görs en översyn av VA-verksamhetens ekonomiska förutsättningar kommande år för att säkerställa att verksamheten har en hållbar och god ekonomisk planering.

Översynen beaktar verksamhetens ekonomiska nuläge men måste även förhållas till räntenivåer och inflation, dels till verksamhetens planering för drift och underhåll och dels till den kommande VA-utbyggnaden enligt antaget investeringsprogram.

Översynen resulterar i ett förslag av justering för taxa nästkommande år följt av en prognos kring utvecklingen av taxan kommande treårs period.

För 2024 är en höjning av både den fasta och rörliga brukningsavgiften för vatten, spill- och dagvatten nödvändig.

Förvaltningen föreslår därför en taxehöjning enligt följande för 2024:

Anläggningsavgiften lämnas oförändrad.

Den rörliga brukningsavgiften för V+S höjs totalt med 11%.

Den fasta brukningsavgiften för V+S+D höjs totalt med 10%.

Särskilda avgifter höjs med 10%.

Avgiften för allmän platsmark höjs med 10%.

Juridisk bedömning

Lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster, vattentjänstlagen styr kommunens skyldighet att anlägga och driva allmänna anläggningar.

Förvaltningens bedömning

Bakgrund

Va-taxan fastställs av Kommunfullmäktige och taxan är uppdelad i en anläggningsavgift och en brukningsavgift och gäller inom kommunala verksamhetsområden för vatten och avlopp.

Lagen om allmänna vattentjänster ligger till grund för hur taxan konstrueras. Taxans utformning följer Svenskt Vattens normalförslag som är kontrollerad utifrån kravet på rättvis och skälig grund.

VA-verksamheten kommer de närmaste åren fortsatt utföra stora byggnationer av VA-anläggningar enligt planeringen i kommunens investeringsprogram. Detta dels för att hantera nödvändiga nyinvesteringar i äldre anläggningar och möta krav för både säkerhet och arbetsmiljö. Dels hantera utbyggnad av VA i de områden där det finns tidsbestämda förelägganden från Länsstyrelsen att inrätta kommunala VA-lösningar. Utbyggnad av VA innebär även ett stort antal nyanslutningar, initialt överstiger dock kostnaden för utbyggnationen den ökade intäkten.

Därför är det viktigt att kontinuerligt göra en översyn av kommande investeringar och intäkter i arbetet för att bestämma nästa års eventuella taxejustering. Med anledning av verksamhetens stora investeringar påverkas också verksamhetens kostnader snabbt vid förändringar i ränteläget.

I årets översyn prognostiserar vi fortsatt med räntenivåer kring cirka 3% under perioden 2024 - 2026, vilket tillsammans med planerad investeringsvolym förutsätter att taxehöjningarna fortsatt kommer ligga på en nivå kring 11% årligen i perioden.

Anläggningsavgift

Anläggningsavgiften för 2024 lämnas oförändrad.

Brukningsavgifter

Utbyggnaden av överföringsledningar och förnyelse av äldre va-anläggningar kommer att belasta verksamheten med kapitalkostnader som ska finansieras med brukningsavgifterna.

För att klara de kommande investeringskostnaderna, inflation och höjda räntor behöver den totala brukningsavgiften höjas med 10% på den fasta och med 11% på den rörliga brukningsavgiften.

Den rörliga avgiften blir 42,39 kr/m³ för vatten och spillvatten.

En grundavgift per år och fastighet höjs från 3 300 kr till 3 640 kr

En avgift per år och bostadsenhet höjs från 1 925 kr till 2 115 kr

Särskilda avgifter höjs med 10%.

Avgiften för allmän platsmark höjs med 10%.

Efter denna höjning blir fördelningen mellan den fasta och rörliga delen av brukningsavgiften 51% för den fasta och 49% för den rörliga.

Verksamhetens bedömning

Nedanstående avgifter är redovisade inkl. moms.

För en småhusfastighet (typhus A) med 800 m² tomtyta och en årlig vattenförbrukning på 150 m³ blir det en årskostnad på 13 148 kr inkl. moms vilket är en höjning med 1 254 kr motsvarande 11% eller 104,50 kr/månad.

För flerbostadshus (typhus B) med 15 lägenheter, 800 m² tomtyta och en årlig vattenförbrukning på 2000 m³/år blir det en årskostnad på 121 177 kr inkl. moms vilket är en höjning med 11 694 kr motsvarande 11% eller 64,97 kr/månad och lägenhet.

För en **Förening** ansluten till V+S med 53 bostadsenheter och en årlig vattenförbrukning på 4 930 m³/år blir det en årskostnad på 324 718 kr inkl. moms vilket är en höjning med 31 116 kr motsvarande 11% eller 48,92 kr/månad och bostadsenhet.

För Sjukhuset med verksamhetsytor som motsvarar 157 + 173 bostadsenheter, 112 913 m² tomtyta och en årlig vattenförbrukning på 41 736 m³/år blir det en årskostnad på 2 616 437 kr inkl. moms vilket är en höjning med 248 581 kr motsvarande 10%.

För Industri med verksamhetsytor som motsvarar 79 bostadsenheter, 50 824 m² tomtyta och en årlig vattenförbrukning på 47 390 m³/år blir det en årskostnad på 2 245 150 kr inkl. moms vilket är en höjning med 220 487 kr motsvarande 11%.

Typhus A: avser fastighet med friliggande enbostadshus. Tomtyta 800 m², vattenförbrukning 150 m³/år. Fastigheten är ansluten till vatten, spill- och dagvatten.

Typhus B: avser flerbostadshus som är anslutet till vatten, spillavlopp och dagvatten, 15 lägenheter, 800 m² tomtyta, vattenförbrukning 2000 m³/år. 2 st parallellkopplade vattenmätare qn 2,5 m³/h

Brukningavgifterna för allmän platsmark höjs med 10% från 1,17 kr/kvm till 1,29 kr/kvm.

Kostnader och avgiftshöjningar, nu och framöver

I investeringsprognosen visas ett behov om ca 1 000 miljoner kronor för planerade satsningar under perioden 2025–2027.

De allra största investeringarna gäller överföringsledningar för vatten och spillvatten som krävs för att förse kustområdet med vatten och avleda spillvattenavloppet från kustområdet. De omhändertar också de problem som i nuläget finns med distributionen av vatten till kommunens västra delar. Investeringar behövs för att byta ut äldre va-anläggningar som har driftsproblem och arbetsmiljöproblem. Investeringar görs också för att öka säkerheten på våra anläggningar mot sabotage och skadegörelse.

Alla dessa satsningar är nödvändiga om lagar ska följas och kravet på befolkningstillväxt i Kungälv ska kunna uppfyllas.

För kommunens organisation är det en stor utmaning att genomföra alla projekt som är planerade inom de närmsta åren.

VA-verksamhetens ekonomi är räntekänslig och då rådande räntenivåer som aviserats för 2024 och framåt kommer belasta VA-ekonomin hårt. Detta är också en starkt bidragande orsak till de föreslagna högre höjningar av VA-taxan. Det är också svårt att planera för framtiden då osäkerheten för hur ränteutvecklingen ser ut efter 2026 är stor

Underlaget just nu visar på höjning av brukningstaxan med 11% år 2024. Förvaltningen kommer i enlighet med sitt uppdrag att verka för att bromsa kostnads- och taxeutvecklingen 2025 och framåt.

Ärendenivåer – bedömning utifrån kommunfullmäktiges strategiska mål eller kommunstyrelsens resultatmål

För att kunna fullfölja kommunfullmäktiges strategiska mål, pkt 6, som bland annat innebär en ökad samordning mellan infrastruktur och byggnation inom hela kommunen så krävs omfattande utbyggnad av kommunala va-ledningar för att möta bostäder och kommande detaljplaner. Finansiering av utbyggnaden görs via avgifter.

Bedömning utifrån miljö, hållbarhet och mål i Agenda 2030

För att kunna fullfölja Agenda 2030 och de globala målen

3. (Hälsa och välbefinnande),

6 (Rent vatten och sanitet),

9. (Motståndskraftig infrastruktur),

11.(Motståndskraftigt och hållbart samhälle) och

14.(Nyttja hav och de marina resurserna på ett hållbart sätt och uppnå hållbar utveckling),

krävs att kommunen är rustad att möta de önskemål och lagkrav som ställs på den kommunala VA-hantering. Finansieringen av detta sker genom va-taxorna.

Gällande VA-verksamheten så har Svenskt Vatten utvecklat ett verktyg (Hållbarhetsindex) för VA-huvudmän i Sverige att använda sig av för att nå hållbarhet på sikt.

Kungälvs VA-verksamhet har sedan 2014 deltagit i denna undersökning där de tre grundpelarna Miljömässig hållbarhet, Hållbara tjänster för brukare och Hållbara resurser ingår.

Bedömning utifrån politiska styrdokument

VA-verksamheten har inte funnit några konflikter mellan strategiska dokument och föreslagna åtgärder.

Kommunens gällande VA-utbyggnadsplan, Dnr KS2019/2053 ligger till grund för utbyggnad av den allmänna VA-anläggningen och anslutning av fastigheter i behov av kommunala vattentjänster.

Bedömning utifrån ett medborgar- och brukarperspektiv

Kungälvs kommun måste säkerställa att dricksvatten levereras med bra kvalitet och att anläggningar för vatten och avlopp är väl fungerande och underhållna. Anläggningarna kan då överlämnas till kommande generationer med gott samvete.

Ekonomisk bedömning

Underlagen just nu visar på, med rådande ränteläge, kommande va-utbyggnader som beror på förelägganden från Länsstyrelsen, behov av nyinvesteringar i äldre anläggningar för att möta dels arbetsmiljö och krav på säkerhet, det rådande världsläget med osäkerheter och hög inflation, en sammantagen bedömningen av en höjning av intäkten från brukningstaxorna landar på totalt 11% för 2024 och att behovet bedöms kvarstå på denna nivå även för perioden 2025-2027.

Inför 2025 års taxejustering görs en ny utvärdering på vilka investeringar som är utförda och en noggrann prognosöversyn för kommande ränteförändringar och därefter görs en ny bedömning av hur mycket och vilken del av va-taxan som behöver höjas. Förvaltningen kommer att arbeta vidare med att hitta sätt att hejda kostnadsutvecklingen.

Förslag till beslut

1. VA-taxa för Kungälv's kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggning antas att gälla från och med 2024-01-01.
2. VA-taxa och inkopplingsavgift Dnr KS2022/1351 upphör att gälla från och med 2023-12-31.

Martin Lilja
Enhetschef VA-teknik

Anders Holm
Sektorchef samhälle och utveckling

Expedieras till: Anders Holm SoU, Martin Lilja SoU, Kommunkansli och juridik

För kännedom till: Stefan Bohlin VA-teknik SoU

VA-taxa

för

Kungälv's kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggningar

Diarienummer:	KS2023/1607
Dokumentansvarig:	Samhälle och utveckling/VA-teknik
Beredande politiskt organ:	Utskottet för samhälle och utveckling
Beslutad av:	Kommunfullmäktige §§xxx,xxx/2023
Ersätter tidigare beslut:	KS2022/1351 och KS2022/1470
Datum för beslut:	2023-xx-xx
Gäller från:	2024-01-01
Handläggare:	Stefan Bohlin
Foto försättsblad:	Hans Liljered

Innehållsförteckning

Inledande bestämmelser	2
1 Avgiftsskyldighet	2
2 Typ av avgift	2
3 Definitioner	2
4 Vattentjänster och tidpunkt för avgiftsskyldighet och betalning	3
5 Särtaxa och avtal vid avvikelser	4
Anläggningsavgifter	6
6 Anläggningsavgift för Bostadsfastighet	6
7 Anläggningsavgift för Övrig och Annan Bostadsfastighet	7
8 Anläggningsavgift för allmän platsmark	9
9 Serviser på annat sätt	9
10 Rätt till indexreglering	9
Brukningsavgifter	9
11 Brukningsavgift	9
12 Brukningsavgift för ansvarig för allmän platsmark	11
13 Särskilda avgifter	12
14 Rätt till indexreglering	12
Bilaga	13
Inkopplingsavgift för vatten och spillvatten utanför kommunens verksamhetsområde, gällande från och med 2024-01-01	13

Inledande bestämmelser

TAXA för Kungälvskommuns allmänna vatten- och avloppsanläggning

Denna taxa träder i kraft den 2024-01-01.

Antagen av kommunfullmäktige den 2023-xx-xx.

Huvudman för den allmänna vatten- och avloppsanläggningen är Kungälvskommun.

Förvaltningen sköts av Samhälle och utveckling/VA-verksamheten under Kommunstyrelsen.

Avgifter enligt denna taxa ska betalas till Kungälvskommun.

Avgifter för allmänna vattentjänster är belagda med lagstadgad mervärdesskatt.

I denna taxa hänvisas till "vattentjänstlagen" och då avses Lagen om allmänna vattentjänster (SFS 2006:412)

1 Avgiftsskyldighet

För att täcka nödvändiga kostnader för Kungälvskommuns allmänna vatten- och avloppsanläggning skall ägare av fastighet eller annan avgiftsskyldig inom anläggningens verksamhetsområde betala avgifter enligt denna taxa.

Avgiftsskyldig är alternativt den som enligt 2 § och 4 § i vattentjänstlagen jämställs med fastighetsägare.

Avgiftsskyldig för dagvattenavledning är även den som ansvarar för att allmän platsmark ställs i ordning och underhålls, om förutsättningarna i 27 § i vattentjänstlagen är uppfyllda.

2 Typ av avgift

Avgifterna utgörs av anläggningsavgifter och bruksavgifter.

3 Definitioner

I dessa taxeföreskrifter avses med:

Bostads- och Övrig fastighet: fastighet som uteslutande eller huvudsakligen är bebyggd eller enligt beviljat bygglov avses att bebyggas för bostadsändamål. Med Bostadsfastighet jämställs fastighet som uteslutande eller huvudsakligen är bebyggd, eller enligt beviljat bygglov avses att bebyggas, för vissa andra ändamål där lokalytan är det viktigaste sett från användarsynpunkt. Den huvudsakliga verksamheten bedrivs inomhus.

Exempel på sådana byggnader är:

Kontor Shoppingcentrum Serverhallar Butiker Utställningslokaler Sporthallar

Hotell Restauranger Lagerbyggnader Industri Skola Sjukvårdslokal

Annan fastighet: fastighet som uteslutande eller huvudsakligen är bebyggd eller enligt beviljat bygglov avses att bebyggas för annat ändamål än bostadsändamål och som inte enligt ovan jämföras med Bostadsfastighet. Den huvudsakliga verksamheten bedrivs utomhus.

Exempel på sådan fastighet är:

Hamn Virkesupplag Fordonsupställningsplats Obemannad bensinstation

Biltvätt med skärmtak Kyrkogård Återvinningsstationer Idrottsplats

Obebyggd fastighet: fastighet som enligt detaljplan är avsedd för bebyggande, men inte ännu bebyggs.

Bostadsenhet: ett eller flera utrymmen i byggnad som i upplåtelsehänseende bildar en enhet. I fråga om sådana utrymmen i Bostadsfastighet, eller därmed jämförd fastighet, där begreppet bostadsenhet inte är tillämpligt, räknas varje påbörjat 150 tal m² bruttoarea (BTA) enligt svensk standard SS 21054:2020 som en bostadsenhet.

Lagerbyggnader: byggnader, som till den större delen används som lager- och eller förrådsutrymme, där endast anställda eller annan arbetskraft har tillträde, räknas varje påbörjat 750-tal m² bruttoarea (BTA) enligt svensk standard SS 21054:2020 som en bostadsenhet. Hela lagerbyggnaden eller delar av lagerbyggnaden kan vara antingen uppvärmd eller ouppvärmd.

Tomtyta: Tomtytan utgörs av fastighetens areal enligt förrättningskarta, nybyggnadskarta eller annan karta som huvudmannen godkänner. Vid tredimensionella fastigheter fördelas den tomtyta som är gemensam för fastigheterna i proportion till byggnadernas bruttoarea (BTA).

Allmän platsmark: mark som i detaljplan enligt plan- och bygglagen (2010:900) redovisas som allmän plats, eller om marken inte omfattas av detaljplan, väg eller mark som i övrigt motsvarar sådan mark.

Förbindelsepunkt (FP): är den punkt som huvudmannen har bestämt, där den allmänna anläggningen slutar och fastighetens VA-installation börjar.

4 Vattentjänster och tidpunkt för avgiftsskyldighet och betalning

4.1 Avgift tas ut för följande vattentjänster:

Vattentjänst	Anläggningsavgift	Brukningsavgift
V, vattenförsörjning	Ja	Ja
S, spillvattenavlopp	Ja	Ja
Df, dag- och dränvattenavlopp från fastighet	Ja	Ja
Dg, dagvattenavlopp från allmän platsmark	Ja	Ja

4.2 Avgiftsskyldighet för vart och ett av tjänsterna V, S och Df inträder när huvudmannen upprättat förbindelsepunkt för ändamålet och informerat fastighetsägaren om förbindelsepunktens läge.

Om dagvatten från fastigheten avleds till den allmänna anläggningen utan att förbindelsepunkt upprättats, inträder avgiftsskyldighet när åtgärder för bortledandet av dagvatten blivit utförda och fastighetsägaren informerats om detta.

Härvid förutsätts att samtliga i 24 § första stycket 1 och 2 i vattentjänstlagen angivna förutsättningar för avgiftsskyldighet är uppfyllda.

4.3 Avgiftsskyldighet för ändamålet Dg inträder när åtgärder för bortledande av dagvatten blivit utförda och fastighetsägaren informerats om detta.

4.4 Avgiftsskyldighet för tjänsten Dg gäller även den som ansvarar för att allmän platsmark ställs i ordning och underhålls, om förutsättningarna i 27 § i vattentjänstlagen är uppfyllda.

4.5 Anläggningsavgift skall beräknas enligt taxa som gäller vid den tidpunkten när avgiftsskyldighet inträder.

4.6 Sedan avgiftsskyldighet inträtt, skall avgift betalas inom tid som anges i räkning.

4.7 Betalas debiterat belopp inte inom tid som anges i räkning, ska dröjsmålsränta betalas enligt 6 § räntelagen från den dag betalningen skulle ha skett.

4.8 Om avgiften uppgår till belopp som är betungande med hänsyn till fastighetens ekonomiska bärkraft och övriga omständigheter, skall enligt 36 § i vattentjänstlagen en anläggningsavgift fördelas på årliga inbetalningar under en viss tid, längst tio år, om fastighetsägaren så begär och godtagbar säkerhet ställs.

Ränta skall erläggas enligt 5 § räntelagen från den dag första inbetalning skulle ha skett tills totala beloppet är betalt.

Betalas inte delbeloppet i tid ska dröjsmålsränta betalas enligt 6 § räntelagen.

4.9 Avgiftsskyldighet enligt 6.5, 6.6, 6.7 respektive 7.3, 7.4, 7.5 och 7.6 föreligger, då bygglov för avsett ändrat förhållande meddelats eller ändrat förhållande – t ex ökning av tomtyta – inträtt utan att bygglov erfordrats eller meddelats.

4.10 Fastighetsägaren har anmälningsplikt att omgående informera huvudmannen när ändrade förhållanden inträtt på fastigheten. Försummar fastighetsägaren det tas dröjsmålsränta enligt 4.7 ut för tiden från det två månader förflutit sedan avgiftsskyldighet inträdde och fram till dess tilläggsavgiften betalas.

5 Särtaxa och avtal vid avvikelser

Om kostnaden, för att förse viss eller vissa fastigheter med vatten och avlopp, i beaktansvärd omfattning avviker från fastigheterna inom verksamhetsområdet i övrigt, skall enligt lagen om allmänna vattentjänster avgifter utgå enligt särskilt antagen särtaxa.

Är det inte skäligt att för viss fastighet beräkna avgift enligt § 6–8 får huvudmannen i stället komma överens med fastighetsägaren eller annan avgiftsskyldig om avgiftens storlek.

Anläggningsavgifter

Avgifter för allmänna vattentjänster är belagda med lagstadgad mervärdesskatt.

6 Anläggningsavgift för Bostadsfastighet

6.1 Avgift ska betalas för Bostadsfastighet

Avgift utgår per fastighet med:

I avgiften ingår mervärdesskatt (moms 25 %)		Avgift för framdragen servisledning				
		Tre ledningar	två ledningar	en ledning		
a)	Servisavgift en avgift avseende framdraging av varje uppsättning servisledningar till förbindelsepunkter för V, S och Df	77 185	65 607 (85 %)	54 030 (70 %)		
		Samtliga vattentjänster	Per vattentjänst			
			V	S	Df	Dg
b)	Förbindelsepunktsavgift en avgift avseende upprättande av varje uppsättning förbindelsepunkter för V, S och Df,	57 745	17 324 (30 %)	28 873 (50 %)	11 548 (20 %)	-
c)	Tomtyteavgift småhus en fast tomtyteavgift för småhus	124 375	37 312 (30 %)	62 188 (50 %)	-	24 875 (20 %)
d)	Bostadsenbetsavgift en avgift per bostadsenhet med boarea större än 35 m ²	60 695	18 209 (30 %)	30 348 (50 %)	-	12 138 (20 %)
	Bostadsenbetsavgift en avgift per bostadsenhet med boarea mindre än eller lika med 35 m ²	42 487	12 746 (30 %)	21 243 (50 %)	-	8 498 (20 %)
e)*	Grundavgift Df utan fp en grundavgift för bortledande av Df, om bortledande av dagvatten sker utan att förbindelsepunkt för Df upprättats.	-	-	-	20 690	-

* Avgift enligt 6.1 e) tas inte ut om avgift tas ut för Df enligt 6.1 a) och b).

6.2 Är förbindelsepunkt gemensam för två eller flera fastigheter, fördelas avgifter enligt 6.1 a) lika mellan fastigheterna.

6.3 Vid beräkning av de sammanlagda beloppen för servisavgiften 6.1 a) får inte beloppet bli högre än 100 % av avgiften även om servisledningarna lagts vid olika tillfällen och därmed blivit högre.

6.4 Lägenhetsantalet bestäms efter de ritningar enligt vilka bygglov beviljats, eller efter annan ritning eller uppmätning som huvudmannen godkänner. Är fastigheten obebyggd ska lägenhetsavgift inte betalas.

6.5 Dras ytterligare servisledningar fram och upprättas ytterligare förbindelsepunkter, ska servisavgift enligt 6.1 a) och förbindelsepunktsavgift enligt 6.1 b) betalas.

6.6 Sker om- eller tillbyggnad, uppförs byggnad (om tidigare obebyggd) eller ytterligare byggnad eller ersätts riven bebyggelse på fastighet ska lägenhetsavgift betalas enligt 6.1 d) för varje tillkommande lägenhet.

6.7 Tillkommer bortledning av Df till den allmänna anläggningen utan att förbindelsepunkt för Df upprättats, ska avgift betalas enligt 6.1 e).

6.8 För servisledning som på fastighetsägarens begäran utförs senare än övriga servisledningar för fastigheten ska, utöver avgift enligt 6.1 a) betalas en etableringsavgift om 50 % av avgiften enligt 6.1 a). Etableringsavgiften avses täcka huvudmannens merkostnader till följd av att arbetet inte utförs i samband med framdragning av övriga servisledningar.

6.9 Levereras spillvattnet via tryckledning från fastigheten och detta beror på huvudmannens val av system på huvudledning svarar Huvudmannen för erforderlig pumpenhet.

7 Anläggningsavgift för Övrig och Annan Bostadsfastighet

7.1 Avgift ska betalas för Övrig och Annan Bostadsfastighet

Avgift utgår per fastighet med:

<i>I avgiften ingår mervärdesskatt (moms 25 %)</i>		<i>Avgift för framdragen servisledning</i>				
		<i>Tre ledningar</i>	<i>två ledningar</i>	<i>en ledning</i>		
a)	<i>Servisavgift</i> en avgift avseende framdragning av varje uppsättning servisledningar till förbindelsepunkter för V, S och Df	77 185	65 607 (85 %)	54 030 (70 %)		
		<i>Samtliga vattentjänster</i>	<i>Per vattentjänst</i>			
			<i>V</i>	<i>S</i>	<i>Df</i>	<i>Dg</i>
b)	<i>Förbindelsepunktsavgift</i> en avgift avseende upprättande av varje uppsättning förbindelsepunkter för V, S och Df,	57 745	17 324 (30 %)	28 873 (50 %)	11 548 (20 %)	-
c)	<i>Tomtyteavgift</i> en avgift per m2 tomtyta	103,00	30,90 (30 %)	51,50 (50 %)	-	20,60 (20 %)

d)	Bostadsenbetsavgift en avgift per bostadsenhet med boarea <u>större än 35 m²</u>	60 695	18 209 (30 %)	30 348 (50 %)	-	12 138 (20 %)
	Bostadsenbetsavgift en avgift per bostadsenhet med boarea <u>mindre än eller lika med 35 m²</u>	42 487	12 746 (30 %)	21 243 (50 %)	-	8 498 (20 %)
e)*	Grundavgift Df utan fp en grundavgift för bortledande av Df, om bortledande av dagvatten sker utan att förbindelsepunkt för Df upprättats.	-	-	-	20 690	-

* Avgift enligt 6.1 e) tas inte ut om avgift tas ut för Df enligt 7.1 a) och b).

7.2 Är förbindelsepunkt gemensam för två eller flera fastigheter, fördelas avgifter enligt 7.1 a) lika mellan fastigheterna.

7.3 Avgiften enligt 7.1 c), begränsas till ett belopp som motsvarar summan av övriga anläggningsavgifter enligt 7.1 a), b) och d), eller i det fall förbindelsepunkt för Df inte upprättats, summan av avgifterna enligt 7.1 a), b), d) och e).

Vid ändrade förhållanden enligt bestämmelserna i 7.5, 7.6, 7.7 och 7.8 tas ut ytterligare avgift enligt 7.1 c) i den mån ovan angiven begränsningsregel så medger.

Vid beräkning av de sammanlagda beloppen för servisavgiften 7.1 a) får inte beloppet bli högre än 100 % av avgiften även om servisledningarna lagts vid olika tillfällen och därmed blivit högre.

7.4 Lägenhetsantalet bestäms efter de ritningar enligt vilka bygglov beviljats, eller efter annan ritning eller uppmätning som huvudmannen godkänner. Är fastigheten obebyggd ska lägenhetsavgift inte betalas.

7.5 Dras ytterligare servisledningar fram och upprättas ytterligare förbindelsepunkter, ska servisavgift enligt 7.1 a) och förbindelsepunktsavgift enligt 7.1 b) betalas.

7.6 Ökas fastighets tomtyta ska tomtyteavgift enligt 7.1 c) betalas för tillkommande tomtyta som härrör från fastighet för vilken tomtyteavgift inte ska anses förut vara betald.

Vid beräkning av avgift för tillkommande tomtyta iakttas begränsningsregeln i 7.3.

7.7 Sker om- eller tillbyggnad, uppförs byggnad (om tidigare obebyggd) eller ytterligare byggnad eller ersätts riven bebyggelse på fastighet ska lägenhetsavgift betalas enligt 7.1 d) för varje tillkommande lägenhet.

7.8 Tillkommer bortledning av Df till den allmänna anläggningen utan att förbindelsepunkt för Df upprättats, ska avgift betalas enligt 7.1 e).

7.9 För servisledning som på fastighetsägarens begäran utförs senare än övriga servisledningar för fastigheten ska, utöver avgift enligt 6.1 a) betalas en etableringsavgift om 50 % av avgiften enligt 7.1 a). Etableringsavgiften avses täcka huvudmannens merkostnader till följd av att arbetet inte utförs i samband med framdragning av övriga servisledningar.

7.10 Levereras spillvattnet via tryckledning från fastigheten och detta beror på huvudmannens val av system på huvudledning svarar Huvudmannen för erforderlig pumpenhet.

8 Anläggningsavgift för allmän platsmark

Den som svarar för att allmän platsmark ställs i ordning och underhålls ska betala avgift för anordnande av dagvattenbortledning.

<i>Avgift utgår per m² allmän platsmark</i>	<i>Inkl. moms</i>
Hårdgjorda ytor, typ gatemark, torg	20 kr/m ²
Övrig allmän platsmark	10 kr/m ²

9 Serviser på annat sätt

9.1 Om efter ansökan från fastighetsägare och särskilt medgivande av huvudmannen ledningar utförts på annat sätt eller försetts med andra anordningar än huvudmannen bedömt nödvändiga, skall fastighetsägaren som begärt arbetets utförande ersätta huvudmannen överenskomna kostnader härför.

9.2 Om en fastighetsägare begär att ny servisledning ska utföras i stället för redan befintlig och finner huvudmannen skäl bifalla ansökan om detta, är fastighetsägaren skyldig att bekosta dels den nya servisledningens allmänna del med det avdrag som befinns skäligt med hänsyn till den tidigare servisledningens ålder och skick, dels borttagandet av den tidigare servisledningens allmänna del.

9.3 Finner huvudmannen påkallat att utföra ny servisledning i stället för och med annat läge än redan befintlig, är huvudmannen skyldig att ersätta fastighetsägaren hans kostnad för fastighetens del av den nya servisledningen och dess inkoppling med det avdrag som befinns skäligt med hänsyn till den tidigare servisledningens ålder och skick.

10 Rätt till indexreglering

Avgifter enligt punkt 6 och 7 kan indexregleras. Avgifterna baseras då på entreprenadindex för husbyggnad och anläggning. Medelindex beräknas för grupperna 112, 115, 119, 311 och 321-323 med basmånad juli 2018. När detta index ändras, har huvudmannen rätt att reglera avgiftsbeloppen därefter, dock inte oftare än en gång årligen.

Brukningsavgifter

11 Brukningsavgift

I avgifterna ingår mervärdeskatt (moms 25 %).

11.1 I fråga om bostadsenhet, övrig och annan bostadsenhet för vilken avgiftsskyldighet för försörjning av vatten och spillvattenavlopp föreligger, skall erläggas brukningsavgift med:

- a) en grundavgift per år och fastighet om 3 640 kr

b) en avgift per år och bostadsenhet om 2 115 kr

11.2 Bostadsenheter endast anslutna till spillvattennätet debiteras 75 % av den fasta årsavgiften enligt 11.1 a) samt en minsta mängd på 150 m³ spillvatten per bostadsenhet enligt 11.1 b) och år.

Övrig och annan Bostadsenhet endast anslutna till spillvattennätet debiteras 75 % av den fasta årsavgiften enligt 11.1 a), samt en minsta mängd på 150 m³ spillvatten per bostadsenhet enligt 11.1 b) och år.

Bostadsenhet endast ansluten till vattennätet debiteras 75% av den fasta årsavgiften enligt 11.1 a) och b)

Övrig och annan Bostadsenhet endast ansluten till vattennätet debiteras 75% av den fasta årsavgiften enligt 11.1 a) och b)

Bostadsenhet utan vattenmätare anslutna till både vatten och spillvatten erlägger 100 % av den fasta årsavgiften för enligt 11.1 a), samt en minsta mängd på 150 m³ vatten och spillvatten per bostadsenhet enligt 11.1 b) och år.

Övrig och annan Bostadsenhet utan vattenmätare, anslutna till både vatten och spillvatten, erlägger 100 % av den fasta årsavgiften för enligt 11.1 a), samt en minsta mängd på 150 m³ vatten och spillvatten per bostadsenhet enligt 11.1 b) och år.

För obebyggd bostadsenhet ska erläggas en årlig bruksavgift med ett belopp motsvarande 100 % av avgiften för bostadsenheten enligt 11.1 a), eller 100 % av avgiften för Övrig Bostadsenhet samt Annan bostadsenhet, enligt 11.1 a).

För extra mätställe (utöver ett per fastighet) erläggs en årlig avgift med belopp motsvarande grundavgift enligt 11.1 a).

Parallellkopplade mätare räknas som ett mätställe.

För bostadsenhet med vattenmätare som har en pulsmätare utgår en extra avgift om 808 kr/år

11.3 Avgift per m³ levererat vatten

<i>Fastighetskategori</i>	<i>Vatten och spillvatten</i>	<i>Vatten (40%)</i>	<i>Spillvatten (60%)</i>
Alla	42,39 kr	16,96 kr	25,43 kr

11.4 Dagvatten

<i>Fastighetskategori</i>	<i>Dagvatten total</i>	<i>Dagvatten fastighet (90%)</i>	<i>Dagvatten från allmän platsmark (10%)</i>
Bostadsfastighet	1 034 kr	931 kr	103 kr

Övrig- samt Annan bostadsfastighet	1,29 kr/m ²	1,16 kr/m ²	0,13 kr/m ²
------------------------------------	------------------------	------------------------	------------------------

11.5 Byggvatten

<i>Fastighetskategori</i>	<i>Avgift</i>
Bostadsenhet	Avgift för 30 m ³ vatten och spillvatten per påbörjad kalendermånad.
Övrig- samt Annan bostadsenhet	Vattenmätare monteras för mätning av vatten under byggtiden. Avgift för vatten och spillvatten enligt 11.1 a) och 11.3 per uppmätt mängd

11.6 Fastighetsägaren är betalningsansvarig för allt vatten som levereras till fastigheten. Spillvattenmängden förutsätts vara lika stor som dricksvattenmängden. Avleds inte hela dricksvattenmängden till avloppsnätet eller tillförs avloppsnätet större spillvattenmängd än som svarar mot den levererade dricksvattenmängden, skall avgift för avloppsavledning utgå efter den mängd spillvatten som avleds till avloppsledningsnätet. Mängden spillvatten bestäms genom mätning på fastighetsägarens bekostnad eller på annat sätt. Därefter träffas en överenskommelse om spillvattenmängden mellan huvudmannen och fastighetsägaren.

11.7 Kan bruksavgift för viss fastighet inte beräknas enligt ovan angivna grunder eller på annat sätt gör huvudmannen en bedömning i varje särskilt fall. Är det inte skäligt att för en viss fastighet beräkna avgiften enligt 11.1-11.5 träffar huvudmannen istället avtal om avgiftens storlek.

11.8 Bruksavgift debiteras i efterskott på grundval av enligt mätning förbrukad dricksvattenmängd, eller efter annan grund som uppges i 11.1-11.5. Sker mätaravläsning inte för varje debitering, får mellanliggande debiteringar ske efter uppskattad förbrukning. Mätaravläsning och debitering efter verklig förbrukning bör ske i genomsnitt minst en gång per år. Avläsning och debitering bör dessutom ske på fastighetsägarens begäran med anledning av fastighetsöverlåtelse. Betalas inte debiterat belopp inom tid som anges på räkningen utgår dröjsmålsränta enligt 6 § i räntelagen.

12 Bruksavgift för ansvarig för allmän platsmark

Avgift utgår med (inklusive moms):

En avgift per m ² allmän platsmark för omhändertagande av dagvatten	1,29 kr/m ²
--	------------------------

13 Särskilda avgifter

Begär fastighetsägare att VA-verket skall utföra åtgärd för att underlätta eller möjliggöra brukande av anläggningen eller om särskild åtgärd är påkallad på grund av fastighetens VA-förhållanden, debiteras avgift med hänsyn till VA-verkets kostnader för åtgärden enligt nedan.

<i>Åtgärd</i>	<i>Avgift inkl. moms</i>
Hämtning av vatten för enskilt bruk (kostnad för vatten tillkommer enligt 12.4)	804 kr
Nedtagning av vattenmätare	1 623 kr
Uppsättning av vattenmätare	1 623 kr
Utbyte av sönderfrusen vattenmätare, inklusive kostnad för ny vattenmätare	4 028 kr
Begärd kontroll av vattenmätare vid godkänd mätare, inklusive kalibreringskostnad	1 914 kr
Vid ej godkänd mätare	0 kr
Vid upprepade besök för byte eller avläsning av mätare där mätaren varit oåtkomlig eller där avtalade tiden ej hållits.	1 131 kr/besök
För tjänster av vattenverkets personal debiteras aktuell timkostnadsersättning för normal arbetstid, inkl. servicebil.	969 kr/tim
För övrig tid	1 914 kr/tim
Har fastigheten enligt § 43 i vattentjänstlagen avstängts från vattentillförsel, påförs fastighetsägaren VA-verkets kostnader för avstängning	1 623 kr
Har fastigheten enligt § 43 i vattentjänstlagen avstängts från vattentillförsel, påförs fastighetsägaren VA-verkets kostnader för återinkoppling	1 623 kr
Länsning av vattenmätarbrunn	1 623 kr
Hyra av ståndrör med mätare för tillfällig vattenförsörjning: Grundavgift (inkl 10 dygn) samt avgift enligt 11.3	1 289 kr
Därefter per dygn, samt avgift enligt 11.3	41,62 kr

14 Rätt till indexreglering

Avgifter enligt punkt 11 och 12 indexregleras. Avgifterna baseras på entreprenadindex för husbyggnad och anläggning. Medelindex beräknas för grupperna 112, 115, 119, 311 och 321-323 med basmånad juli 2018.

När detta index ändras, har huvudmannen rätt att reglera avgiftsbeloppen därefter, dock inte oftare än en gång årligen.

Mål som rör tvist mellan fastighetsägare och Kungälv kommun beträffande tillämpning och tolkning av denna VA-taxa prövas jämlikt 53 § Lag om allmänna vattentjänster (2016:412) av Mark- och miljödomstolen.

Bilaga

Inkopplingsavgift för vatten och spillvatten utanför kommunens verksamhetsområde, gällande från och med 2024-01-01

Inkopplingsavgiften ingår inte i VA-taxan men taxans bestämmelser och avgifter gäller i tillämpliga delar.

Inkopplingsavgiften gäller vid anslutning till det kommunala ledningsnätet som ligger utanför det kommunala verksamhetsområdet för vatten och avlopp.

Verksamhetsområde är ett, av kommunen bestämt geografiskt område, inom vilket kommunen bygger vatten- och avloppsledningar fram till tomtgränsen.

Vid inkoppling till den allmänna vatten- och avloppsanläggningen utanför verksamhetsområdet upprättas avtal mellan kommunen och abonnenten.

Inkopplingsavgiften som är en engångsavgift, används i avtalet för att bestämma kostnaden för att få koppla in sig på den allmänna VA-anläggningen.

Inkopplingsavgiften baseras på VA-taxans *Servisavgift* (6.1a), *Förbindelsepunktsavgift* (6.1b) och *Bostadsenhetsavgift* (6.1d).

Alla avgifter är inkl moms

Servis och förbindelsepunktsavgift Fastighet	
Servisavgift (6.1a) och Förbindelsepunktsavgift (6.1b)	
Vatten	71 353 kr
Spillvatten	82 902 kr
Vatten och Spillvatten	111 803 kr

Bostadsfastighet (avgift per lägenhet/bostadsenhet)	
Bostadsenhetsavgift (6.1d).	
Vatten	18 209 kr
Spillvatten	30 348 kr
Vatten och Spillvatten	48 557 kr

Brukningsavgift:

Betalas en eller flera gånger varje år i enlighet med gällande taxa.

Definition på Bostadsfastighet:

Med bostadsenhet avses sådan samling rum och andra utrymmen inom en eller flera byggnader som tillsammans bildar en enhet. Bostadsenheten skall bestå av minst 1 rum och kök eller 1 ½ rum och kokvrå i enlighet med definitioner i Svensk Byggnorm.

I fråga om fastighet som enligt § 3 är jämställd med bebyggd bostadsfastighet och sådana utrymmen i övrig bostadsfastighet som används såsom affär, kontor, verkstad, samlingslokal e.d räknas - utöver bostadslägenheterna - även varje påbörjat 150-tal m² bruttoarea (BTA) enligt Svensk Standard SS 21054:2020 som en lägenhet (ekvivalent lägenhet). Vid beräkning av antalet ekvivalenta lägenheter för fastighet som enligt § 3 är jämställd med övrig bostadsfastighet reduceras dock bruttoarean för lager- och förrådslokaler med 80 %.

Ansökan om inkoppling görs till enheten VA-teknik som prövar om det är möjligt och lämpligt att koppla in den/de fastigheter och bostadsenheter som ansökan gäller.

Om VA-teknik finner det lämpligt med inkoppling ska ett avtal upprättas.

Sammanträdesprotokoll

Sammanträdesdatum

2023-10-04

Sida

22 (31)

§ 109/2023

VA-taxa samt inkopplingsavgift för 2024 (Dnr KS2023/1607)

Sammanfattning

Årligen görs en översyn av VA-verksamhetens ekonomiska förutsättningar kommande år för att säkerställa att verksamheten har en hållbar och god ekonomisk planering.

Översynen beaktar verksamhetens ekonomiska nuläge men måste även förhållas till räntenivåer och inflation, dels till verksamhetens planering för drift och underhåll och dels till den kommande VA-utbyggnaden enligt antaget investeringsprogram.

Översynen resulterar i ett förslag av justering för taxa nästkommande år följt av en prognos kring utvecklingen av taxan kommande treårs period.

För 2024 är en höjning av både den fasta och rörliga brukningsavgiften för vatten, spill- och dagvatten nödvändig.

Förvaltningen föreslår därför en taxehöjning enligt följande för 2024:

Anläggningsavgiften lämnas oförändrad.

Den rörliga brukningsavgiften för V+S höjs totalt med 11%.

Den fasta brukningsavgiften för V+S+D höjs totalt med 10%.

Särskilda avgifter höjs med 10%.

Avgiften för allmän platsmark höjs med 10%.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse VA-taxa samt inkopplingsavgift för 2024

Bilaga VA-taxa 2024+bilaga

Förslag till kommunfullmäktige

1. VA-taxa för Kungälv's kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggning antas att gälla från och med 2024-01-01.
2. VA-taxa och inkopplingsavgift Dnr KS2022/1351 upphör att gälla från och med 2023-12-31.

Expedieras till: Anders Holm SoU, Martin Lilja SoU, Kommunkansli och juridik

För kännedom till: Stefan Bohlin VA-teknik SoU

**UTSKOTTET FÖR SAMHÄLLE OCH
UTVECKLING**

**KUNGÄLV'S
KOMMUN**

Justeras sign

Sammanträdesprotokoll

Sammanträdesdatum

Sida

2023-10-04

23 (31)

**UTSKOTTET FÖR SAMHÄLLE OCH
UTVECKLING**

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Justeras sign

Sammanträdesprotokoll

Sammanträdesdatum

2023-10-04

Sida

22 (31)

§ 109/2023

VA-taxa samt inkopplingsavgift för 2024 (Dnr KS2023/1607)

Sammanfattning

Årligen görs en översyn av VA-verksamhetens ekonomiska förutsättningar kommande år för att säkerställa att verksamheten har en hållbar och god ekonomisk planering.

Översynen beaktar verksamhetens ekonomiska nuläge men måste även förhållas till räntenivåer och inflation, dels till verksamhetens planering för drift och underhåll och dels till den kommande VA-utbyggnaden enligt antaget investeringsprogram.

Översynen resulterar i ett förslag av justering för taxa nästkommande år följt av en prognos kring utvecklingen av taxan kommande treårs period.

För 2024 är en höjning av både den fasta och rörliga bruksningsavgiften för vatten, spill- och dagvatten nödvändig.

Förvaltningen föreslår därför en taxehöjning enligt följande för 2024:

Anläggningsavgiften lämnas oförändrad.

Den rörliga bruksningsavgiften för V+S höjs totalt med 11%.

Den fasta bruksningsavgiften för V+S+D höjs totalt med 10%.

Särskilda avgifter höjs med 10%.

Avgiften för allmän platsmark höjs med 10%.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse VA-taxa samt inkopplingsavgift för 2024

Bilaga VA-taxa 2024+bilaga

Förslag till kommunfullmäktige

1. VA-taxa för Kungälv's kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggning antas att gälla från och med 2024-01-01.
2. VA-taxa och inkopplingsavgift Dnr KS2022/1351 upphör att gälla från och med 2023-12-31.

Expedieras till: Anders Holm SoU, Martin Lilja SoU, Kommunkansli och juridik

För kännedom till: Stefan Bohlin VA-teknik SoU

**UTSKOTTET FÖR SAMHÄLLE OCH
UTVECKLING**

**KUNGÄLV'S
KOMMUN**

Justeras sign

Sammanträdesprotokoll

Sammanträdesdatum

Sida

2023-10-04

23 (31)

**UTSKOTTET FÖR SAMHÄLLE OCH
UTVECKLING**

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Justeras sign

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Sid 1 (6)

Tjänsteskrivelse

Handläggarens namn
Dan Gorga

2023-08-18

Avfallstaxa 2024 (Dnr KS2023/1853-1)

Sammanfattning

Kommunen står inför stora förändringar på avfallsområdet under 2024 och dessutom är det fortfarande ett besvärat ekonomiskt läge med många höjningar på bränsle, transporter och behandlingspriser, samt fortsatt osäkerhet i omvärlden. Därför behöver avfallstaxan höjas. För det vanligast förekommande abonnemanget - villa med sortering av matavfall, hämtning varannan vecka - innebär höjningen 302 kr per år. Trots denna höjning kommer avfallstaxan i Kungälv fortsatt vara tredje lägst i Göteborgsregionen

Avfallstaxa föreslås att börja gälla från den 1 januari 2024.

Juridisk bedömning

Enligt miljöbalken 27 kap. 4-5 § får kommunen meddela föreskrifter om att avgift ska betalas för insamling, transport, återvinning och bortskaffande av avfall som utförs genom kommunens försorg. Avgiften ska enligt kommunens bestämmande betalas till Kungälv Kommun. Avfallstaxan fastställs av kommunfullmäktige.

Förvaltningens bedömning

Bakgrund

Syftet med föreslagen avfallstaxa är som tidigare att stimulera till minskade mängder restavfall, uppmuntra till utsortering av matavfall, förpackningar och tidningar samt öka kundnöjdheten. Dessa prioriteringar kommer även att vara fokus för föreslagen avfallstaxa. Avfallstaxan kommer fortsatt att vara miljöstyrande och viktbaserad för restavfallet, för att få så många hushåll som möjligt att ansluta sig till matavfallsinsamling. Nytt för taxan för 2024 är att kommunen får ansvar för insamling av förpackningsavfall.

Verksamhetens bedömning

Kommunen har en viktig roll när det gäller att påverka flödena av hushållsavfall, så att avfallshanteringen kan utvecklas i enlighet med målen i avfallsplanen. Ett sätt att påverka den lokala avfallssituationen är genom avfallstaxan, som fungerar som ett direkt ekonomiskt styrmedel gentemot de som genererar avfall. Dagens miljöstyrande och viktbaserad avfallstaxa fungerar och ger en tydlig återkoppling till hushållen genom att uppmuntra till utsortering av matavfall, förpackningar och tidningar.

Kommunen står inför den största förändringen på avfallsområdet under de senaste 10 åren. Ansvaret för förpackningsinsamlingen kommer att gå över till kommunerna samt att kommunen är skyldig att ordna med fastighetsnära insamling av förpackningsavfall kommer påverka kommunen många år framöver. Kommunen har beslutat att införa fastighetsnära insamling av förpackningar från 2024.

Detta innebär att kommunen under 2024 kommer få kostnader för att starta insamlingen som är kostsam men som på sikt kommer att minska. För insamlingen av förpackningsavfall får kommunen en ersättning från producenterna. Kostnaderna för

insamlingsarbetet ska producenterna ersätta kommunen för. Föreslagen ersättning till kommunen bedöms dock inte ge full kostnadstäckning för den insamling som planeras under 2024.

Utformning avfallstaxan

Förvaltningen har tagit fram ett förslag till reviderad avfallstaxa (bilaga 1) där principerna från gällande taxa ligger till grund för taxans konstruktion;

- Allt avfall vägs men enbart brännbart restavfall debiteras efter vikt
- Att ansluta sig till matavfallsinsamlingen eller att hemkompostera ska vara de billigaste alternativen
- Att inte sortera ut matavfall ska vara det dyraste alternativet och kommer inte kunna nytecknas pga. förändrad lagstiftning
- Gemensam hämtning är mer ekonomisk fördelaktig
- Hämtningsavgiften ska minska vid glesare hämtningsintervall
- Hög servicenivå med fler tjänster eftersträvas
- Arbetsmiljöverkets krav på minskad manuell hantering ska uppfyllas

Nedan följer översiktligt hur taxan kommer att påverka olika avgifter och abonnenter. Förändringarna utifrån nuvarande taxa kan utläsas av bilaga 2, avgifter markerad med röd färg är nuvarande avgifter för 2023 och rödmarkerad text är nya förändringar för 2024.

Fast avgift

Förslås höjas med;
130 kr för villa, radhus
110 kr för fritidshus
100 kr för verksamheter
60 kr för lägenheter

Viktavgift

Föreslås höjas med 30 öre per kg för samtliga abonnenter för rest- och osorterat avfall.

Gångavstånd, över 3/10 meter

Samma avstånd föreslås innan kostnad tas ut, höjning med 50 öre per meter för samtliga kärl.

Hämtningsavgift, villor och radhus, fritidshus

Hämtningsavgifterna för samtliga abonnemang kommer att höjas med 40 kr till 420 kr beroende på abonnemang. Att inte sortera ut matavfall kommer fortfarande vara det dyraste alternativet.

För det vanligaste abonnemanget - villa med sortering av matavfall, hämtning varannan vecka - innebär höjningen 302 kr per år. (Observera att mängden avfall per år kan variera mellan olika hushåll och därmed varierar även årskostnaden för avfallshanteringen).

Lägenheter och verksamheter, underjordsbehållare, containrar

Hämtningsavgifterna för samtliga abonnemang kommer att höjas olika mycket beroende på abonnemang. Att inte sortera ut matavfall kommer fortfarande vara det dyraste alternativet.

För ett flerbostadshus med 15 lägenheter och matavfallssortering, hämtning varje vecka innebär höjningen 227 kr per år och lägenhet. (Observera att mängden avfall per år kan variera mellan olika hushåll och därmed varierar även årskostnaden för avfallshanteringen).

Säckar

Motsvarande höjningar som för abonnenter med kärl.

Slam och fett, tunga lock, slanglängd, fosforfilter

Avgift per tömning höjs med 130 kr för den vanligaste tömningen (0 - 3 kbm).

Avgift för anläggningar större än 9 kbm har lagts till samt tilläggskostnad per varje påbörjad kbm över 11 kbm. Detta för att möta utvecklingen på avloppsidan då det finns anläggningar som är dimensionerade för att betjäna 25 PE (personalekvivalenter) men där slamvolymen överstiger 9 kbm som kommunen tidigare haft som gräns.

Avgift för slanglängder överstigande 10 m höjs med ca 20 kr per tömning.

Trädgårdsavfallshämtning

Avgiften föreslås höjas med 110 kr.

Övriga förändringar

Att inte sortera ut matavfall kommer inte kunna nytecknas pga. förändrad lagstiftning där utsortering av matavfall blir obligatorisk från 2024. Kommunen har dock sökt dispens för att senarelägga när matavfall ska vara obligatoriskt i kommunen. För flerbostadshus till jan 2026 och för hushåll i småhus till januari 2027. För verksamheter träder kravet in januari 2024.

Då kommunen har beslutat att införa fastighetsnära insamling av förpackningar för småhus och flerfamiljshus redan från 2024 skulle obligatoriskt insamling av matavfall innebära oskäligen ekonomiska kostnader för kommunen att först tillhandahålla insamlingsystem för matavfall den 1 januari 2024 och sedan tillhandahålla fastighetsnära insamling av förpackningsavfall.

Ärendenivåer – bedömning utifrån kommunfullmäktiges strategiska mål eller kommunstyrelsens resultatmål

Avfallstaxan påverkar Kommunfullmäktiges strategiska mål; *"Kommunen, medborgarna och företagen minskar tillsammans klimatutsläpp och miljöpåverkan"*

Genom avfallstaxan kan den lokala avfallssituationen påverkas, taxan fungerar som ett direkt ekonomiskt styrmedel gentemot de som genererar avfall. Dagens miljöstyrande och viktbaserad avfallstaxa fungerar och ger en tydlig återkoppling till hushållen genom att uppmuntra till utsortering av matavfall, förpackningar och tidningar.

Varje kommun ansvarar för insamling, transport och återvinning eller bortskaftande av det kommunala avfall och slam från avloppsanläggningar som uppkommer i kommunen. Verksamheten finansieras med avgifter beslutade av Kommunfullmäktige. Avfallstaxan är miljöstyrande och tas ut så att återanvändning, återvinning eller annan miljövänlig avfallshantering stimuleras. Taxan ska:

- styra mot målen i kommunens renhållningsordning,
- stimulera miljömässigt riktig avfallshantering,
- stimulera en god arbetsmiljö,
- styra mot en rationell avfallshantering som bidrar till minskad klimatpåverkan,
- ge kunden viss valfrihet avseende servicegrad och
- finansiera kostnaderna för kommunens avfallsverksamhet.

Bedömning utifrån miljö, hållbarhet och mål i Agenda 2030

Avfallstaxan berör främst mål 12 för hållbar utveckling. Även mål 11 och 13 kan ha anknytning till avfallstaxan.

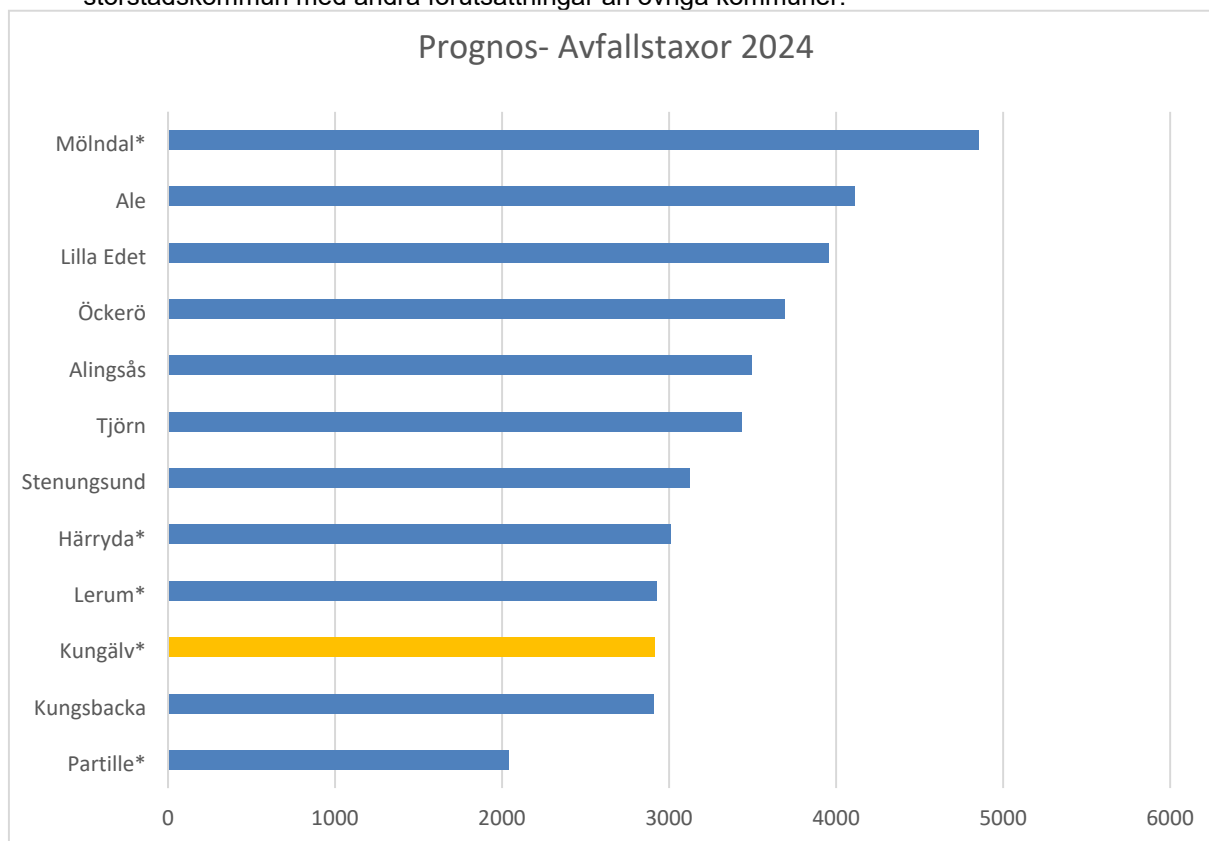
Genom avfallstaxan kan den lokala avfallssituationen påverkas, taxan fungerar som ett direkt ekonomiskt styrmedel gentemot de som genererar avfall. Dagens miljöstyrande och viktbaserad avfallstaxa fungerar och ger en tydlig återkoppling till hushållen genom att uppmuntra till utsortering av matavfall, förpackningar och tidningar.

Bedömning utifrån politiska styrdokument

Kommunen har en viktig roll när det gäller att påverka flödena av hushållsavfall, så att avfallshanteringen kan utvecklas i enlighet med målen i Göteborgsregionens och Kungälv avfallsplan. Ett sätt att påverka den lokala avfallssituationen är genom avfallstaxan, som fungerar som ett direkt ekonomiskt styrmedel gentemot de som genererar avfall. Avfallstaxan är miljöstyrande och tas ut så att återanvändning, återvinning eller annan miljövänlig avfallshantering stimuleras.

Bedömning utifrån ett medborgar- och brukarperspektiv

Kommunen står inför stora förändringar på avfallsområdet under 2024 dessutom är det fortfarande ett utmanande ekonomiskt läge med många höjningar på bränsle, transporter och behandlingspriser, samt fortsatt osäkerhet i omvärlden. Därför behöver avfallstaxan höjas. För det vanligaste förekommande abonnemanget - villa med sortering av matavfall, hämtning varannan vecka - innebär höjningen 302 kr per år. Trots denna höjning kommer avfallstaxan i Kungälv fortsatt vara tredje lägsta i Göteborgsregionen (består av 13 kommuner runt om Göteborg), se tabell 1, prognos avfallstaxor för 2024. Göteborgs kommun tas inte med i jämförelsen då det är en storstadskommun med andra förutsättningar än övriga kommuner.

Tabell 1: Jämförelse avfallstaxor GR-kommuner med föreslagen taxa för Kungälv för det vanligaste abonnemanget.

Syftet med föreslagen avfallstaxa är som tidigare att stimulera till minskade mängder restavfall, uppmuntra till utsortering av matavfall, förpackningar och tidningar samt öka kundnöjdheten. Genom att sortera ut matavfall och förpackningar och tidningar kan abonnenten påverka hur stor avfallstaxan blir.

Bedömning utifrån ett medarbetarperspektiv.

Avfallstaxan påverkar medarbetare hos kundcenter och handläggare hos renhållningsenheten genom att fler samtal och frågor kommer att tas emot kring taxan.

Ekonomisk bedömning

Avfallsverksamheten står inför stora förändringar med investeringar i kärll, införande av nytt insamlingssystem, övertagande av återvinningsstationer från FTI, insamling av förpackningar från flerfamiljshus mfl. För insamlingen av förpackningsavfall får kommunen en ersättning från producenterna. Föreslagen ersättning till kommunen bedöms dock inte ge full kostnadstäckning för den insamling som planeras under 2024. På sikt bedöms dock ersättningen kunna ge full kostnadstäckning för insamlingen av förpackningsavfallet.

Någon höjning var inte planerad för 2023, men på grund av ett besvärat ekonomiskt läge med många stora höjningar på bränsle, transport och behandling, samt osäkerhet i omvärlden behövs avfallstaxan höjas. Prognos för 2024 ser ut ungefär som för 2023. Även utan de stora förändringar som kommunen står inför skulle taxan behövas höjas. Av kommunerna i Göteborgsregionen är Kungälv den kommun som står inför flest förändringar under 2024. Även dessa kommuner planerar höja avfallstaxan i linje med de höjningar som föreslås för Kungälv.

Utan föreslagen taxehöjning bedöms renhållningskollektivet underskott uppgå till ca 6,4 miljoner kr. Faktorer som medför ökade kostnader och som medför att taxan behöver höjas redovisas nedan.

Faktorer som medför ökade kostnader för taxan utöver de förändringar som planeras framöver:

Indexhöjningar

Fortsatt stigande index pga entreprenörers ökade kostnader för bland annat bränsle m.fl. Olika typer av index används i många olika sammanhang, till exempel i entreprenadavtal, bränsle, förbränning. Index används för att justera priser i olika typer av avtal. Olika avfallsindex räknar in olika parametrar och viktar dem på olika sätt. Prisjustering i avtal enligt index brukar normalt medföra höjning med ca 2-3 % per år. Index har under senaste året stigit mer än normalt, slamindex har stigit 7,2 % och index för insamlingsentreprenaden har stigit med 8,5 %.

Ökade priser på bränsle

Bränslepriser påverkar entreprenader för avfallshämtning. Priset på diesel har ökat mycket under 2022 och har fortfarande inte återgått till låga nivåer. Detta medför ökade kostnader för avfallshämtningen då samtliga fordon går på förnyelsebar diesel, HVO.

Ökade priser på behandling av avfallet

Priset för att behandla avfallet har eller planeras att stiga under 2024. Höjda priser på insatsvaror, ökade kostnader för bränsle, material och underhåll till Renovas förbränningsanläggning påverkar behandlingspriset på brännbart avfall, samt matavfallet. Behandlingspriset bedöms öka med ca 13 %. Kungälv skickar ca 8 500 ton till förbränning varje år.

Minskad ersättning på material

Osäkerhet i omvärlden samt höga elkostnader gör att efterfrågan på återvunnet material minskar. Detta påverkar intäkterna för återvunnet material, exempelvis metallskrot.

Förslag till beslut

1. Avfallstaxa för Kungälv kommun, bilaga 1, antas och börjar gälla från och med den 1 januari 2024.
2. Avfallstaxa antagen av kommunfullmäktige 24 november 2022 (§ 136/2022) upphör att gälla från och med den 31 december 2023.

Sektorchef samhälle och utveckling

Enhetschef Renhållningsenheten

Expedieras till:

För kännedom till:

Avfallstaxa

Antagen av kommunfullmäktige 2023-xx-xx (§ xxx/20xx)
Gäller fr.o.m 2024-01-01
Om inget annat framgår är taxan per år och inklusive moms.

KUNGÄLV
KOMMUN

Innehåll

1	Inledning.....	Sid 3
2	Helårshämtning vid villor och radhus.....	Sid 4
3	Sommarhämtning vid fritidshus, flerbostadshus och verksamheter (v.20, maj - v. 37, sept).....	Sid 7
4	Helårshämtning vid lägenheter och verksamheter	Sid 11
5	Hämtning på öar utan fast landförbindelse.....	Sid 15
6	Avfall från enskild avloppsanordning samt fettavfall.....	Sid 16
7	Tilläggstjänster och särskilda avgifter.....	Sid 18
8	Avfallstaxan för Kungälv kommun – Allmänna bestämmelser.....	Sid 22
9	Avfallstaxan för Kungälv kommun – Exempel på avgifter.....	Sid 26
10	Bilaga till avfallstaxan – avgifter utanför kommunalt avnsvar	Sid 28

1 Inledning

Förord

Varje kommun ansvarar för insamling, transport och återvinning eller bortskaffande av kommunalt avfall och slam från avloppsanläggningar som uppkommer i kommunen. Avfallshanteringen regleras av miljöbalken och avfallsförordningen. I kommunens Renhållningsordning finns de lokala bestämmelserna för avfallshanteringen. I Kungälv kommun är det renhållningsenheten som arbetar med avfallsfrågorna på uppdrag av kommunstyrelsen. Verksamheten finansieras helt av taxeintäkter från avfallskollektivet och regleras via den avfallstaxa som beskrivs i detta dokument. Skattefinansiering förekommer inte. Avfallstaxan är beslutad av kommunfullmäktige

Taxan är uppbyggd (om inget annat anges) av tre delar enligt följande:

Total avgift = fast avgift + viktavgift + hämtningssavgift + ev. gångavstånd

Viktavgift

Viktdebitering innebär att vi väger avfallet när vi hämtar det och att du betalar en viktavgift som beror på hur mycket dina sopor väger. Taxan är miljöstyrande. Det betyder att tjänster som styr mot ett mer miljörättigt beteende kostar mindre än tjänster som inte gör det. En del av avgiften du betalar finansierar kostnadsfria tjänster som till exempel att du kan lämna sorterat avfall till återvinningscentralerna och miljöstationer. Avgiften varierar därutöver beroende på avfallsslag, behållarens storlek och hur ofta avfallet hämtas och täcker kostnader för insamling, transport, behållare, säckar och påsar.

Mer information om avfallshanteringen finns att läsa på kommunens hemsida www.kungalv.se

2 Helårshämtning vid villor och radhus

I priset ingår gångavstånd om max 3 meter. Hyra av kärl ingår, rengöring av kärl ingår ej.

Total avgift = fast avgift + viktavgift + hämtningsavgift + ev. gångavstånd

2.1 Fast avgift

	Avgift
Villa och radhus	1 390 kr

2.2 Viktavgift, kärl

	Matavfall	Restavfall	Osorterat avfall
Viktavgift, per kg	Ingen avgift	2,40 kr	2,40 kr

Om det inte går att väga avfallet, t.ex. på grund av fel på vågen i sopbilen, kommer viktdebiteringen att baseras på ett medelvärde av de senaste 5 vägningarna. Om avfallet inte har hunnit vägas 5 gånger (t.ex. när ny tjänst startas) så beräknas viktavgiften efter medelvärdet för den aktuella behållartypen.

2.3 Hämtningsavgift, kärl

Sorterat avfall	Varje vecka ¹	Varannan vecka för restavfall. Sommartid varje vecka för matavfall ²	Varannan vecka	Var fjärde vecka för restavfall. Sommartid varje vecka för matavfall ²	Var fjärde vecka för restavfall och varannan vecka för matavfall
190 l kärl för restavfall och 140 l kärl för matavfall	2 310 kr	1980 kr	950 kr	1 680 kr	760 kr
370 l kärl för restavfall och 140 l kärl för matavfall	3 880 kr ⁵	2 480 kr	1 510 kr ⁵	Erbjuds ej	Erbjuds ej
Hemkompostering	Restavfall, varje vecka ^{1,3}		Restavfall, varannan vecka ³	Restavfall, var fjärde vecka ³	Restavfall, var sjätte vecka ³
190 l kärl för restavfall och hemkompostering ⁴ av allt matavfall	2 310 kr		950 kr	760 kr	410 kr
370 l kärl för restavfall och hemkompostering ⁴ av allt matavfall	3 880 kr		1 510 kr	Erbjuds ej	Erbjuds ej
Osorterat avfall (innehåller både rest- och matavfall, blandat)	-Gäller befintliga kärl kan ej nytecknas- Osorterat avfall, varje vecka ¹		-Gäller befintliga kärl kan ej nytecknas- Osorterat avfall, varannan vecka ¹		
190 l kärl för osorterat avfall	2 750 kr		1 850 kr		
370 l kärl för osorterat avfall	5 330 kr		3 490 kr		

1. Tömning varje vecka året runt tillåts endast i Kungälv kommun tätorter enligt avfallsföreskrifterna.

2. Hämtning varje vecka sommartid från vecka 20 (maj) till vecka 37 (september) och hämtning varannan vecka under övriga delen av året.

3. Tillåts under förutsättning att restavfallet inte innehåller något matavfall.

4. Anmälan för kompostering till miljöenheten krävs.

5. Tillhandahåller kommunen delade kärl för sorterat rest- och matavfall tillämpas samma pris som för större separata kärl (370l). Viktavgiften för delade kärl utgår. Hämtning var fjärde vecka erbjuds ej för delade kärl.

2.4 Gemensam avfallslösning med kärl eller container

Total avgift = fast avgift + viktavgift + hämtningsavgift + ev. gångavstånd

För fastighetsinnehavare som använder gemensam container eller gemensamma kärl för två eller flera fastigheter med villor eller radhus, utan samfällighetsförening, gäller nedanstående avgifter. För samtliga hushåll som ingår i den gemensamma avfallslösningen gäller samma abonnemang. Hyra av container ingår. För varje hämtställe väljs ett grundpaket bestående av 1 behållare för restavfall och 1 kärl för matavfall, med samma hämtningsintervall. Utöver detta väljs antal tilläggsbehållare för restavfall respektive matavfall efter behov.

Fast avgift per hushåll, viktavgift och eventuell avgift för gångavstånd per kärl tillkommer. Viktavgift debiteras efter invägning av behållarens innehåll. För hushåll utan samfällighetsförening, men med gemensam container eller gemensamma kärl fördelas viktavgift och avgift för gångavstånd lika per hushåll vid fakturering. Ansökan krävs för gemensam avfallslösning enligt avfallsföreskrifterna. Abonnemang för osorterat avfall erbjuds ej.

Hämtningsavgift, grundpaket, per år

Grundpaket med kärl	Varannan vecka	Varannan vecka för restavfall. Sommartid varje vecka för matavfall ⁴	Varje vecka ³
190 l kärl för restavfall och 140 l kärl för matavfall/hemkompostering	1 550 kr	2 580 kr	3 090 kr
370 l kärl för restavfall och 140 l kärl för matavfall/hemkompostering	1 780 kr	2 860 kr	3 550 kr
660 l kärl för restavfall och 140 l kärl för matavfall/hemkompostering	2 140 kr	3 230 kr	3 960 kr
5 kbm container ¹ för restavfall och 4 st 140 l kärl för matavfall/hemkompostering	20 890 kr	21 800 kr	41 790 kr
10 kbm container ¹ för restavfall och 6 st 140 l kärl för matavfall/hemkompostering	40 510 kr	41 870 kr	80 990 kr

Hämtningsavgift tilläggsbehållare för matavfall, per behållare och år

Matavfall	Varannan vecka	Varje vecka ³	Extra hämtningar sommartid varje vecka för matavfall ⁴
140 l kärl för matavfall	650 kr	1 280 kr	1 010 kr

Hämtningsavgift tilläggsbehållare för restavfall, per behållare och år

Restavfall ²	Varannan vecka	Varje vecka ³
190 l kärl för restavfall	920 kr	1 790 kr
370 l kärl för restavfall	1 130 kr	2 260 kr
660 l kärl för restavfall	1 490 kr	2 690 kr
5 kbm container ¹ för restavfall	18 320 kr	36 650 kr
10 kbm container ¹ för restavfall	36 650 kr	73 300 kr

1. Tillfällig lösning vid särskilda skäl.

2. Kräver matavfallsinsamling med 140 l kärl.

3. Enligt avfallsföreskrifterna erbjuds hämtning varje vecka endast i tätorter, för villor och radhus.

4. Avgiften inkluderar tömning av kärl för matavfall varannan vecka vintertid och varje vecka sommartid, totalt 35 tömningar per år.

2.5 Avgift för gångavstånd, över 3¹ meter

	Minimavgift, per tillfälle och kärl	Avgift per meter, per tillfälle och kärl	Exempel: Sortering med två kärl avstånd 10 meter och hämtning varje vecka
Kärl, per hushåll	34,30 kr	4,90 kr	1 784 kr

1. När fler än fem fastighetsinnehavare använder gemensam avfallslösning ingår upp till 10 meter i ordinarie avgift och gångavstånd som överstiger 10 meter debiteras.

Avgift med säck

Säck får endast användas efter ansökan och om det finns särskilda skäl. I priset ingår gångavstånd om max 3 meter. Leverans av tomsäckar om 160 liter ingår i priset. **Total avgift = fast avgift + hämtningsavgift + ev. gångavstånd**

2.6 Fast avgift

	Avgift
Villa och radhus	1 390 kr

2.7 Hämtningsavgift, säck, (i nedanstående avgifter ingår viktavgifter, till skillnad från avgifterna vid kärlhämtning)

Sorterat avfall	Varje vecka ¹	Varannan vecka för restavfall. Sommartid varje vecka för matavfall ²	Varannan vecka	Var fjärde vecka för restavfall. Sommartid varje vecka för matavfall ²	Var fjärde vecka för restavfall och varannan vecka för matavfall
160 l säck för restavfall och 60 l säck för matavfall	3 140 kr	2 607 kr	1 510 kr	2 186 kr	1 100 kr

Hemkompostering	Restavfall. Varje vecka ¹		Restavfall. Varannan vecka	Restavfall. Var fjärde vecka ³	Restavfall. Max 1 st säck per hämtning, var sjätte vecka ³
160 l säck för restavfall och hemkompostering av allt matavfall	3 140 kr		1 520 kr	1 100 kr	610 kr

Osorterat avfall (innehåller både rest- och matavfall, blandat)	-Gäller befintliga säckar, kan ej nytecknas Blandat avfall Varje vecka ¹		-Gäller befintliga säckar, kan ej nytecknas- Blandat avfall. Varannan vecka		
160 l säck för osorterat avfall	5 033 kr		3 002 kr		

1. Tömning varje vecka året runt tillåts endast i Kungälv kommun tätorter enligt avfallsföreskrifterna.

2. Hämtning varje vecka sommartid från vecka 20 (maj) till vecka 37 (september) och hämtning varannan vecka under övriga delen av året.

3. Tillåts under förutsättning att restavfallet inte innehåller något matavfall.

3 Sommarhämtning vid fritidshus, flerbostadshus och verksamheter

(v.20, maj - v. 37, sept)

I priset ingår gångavstånd om max 3 meter. Hyra av kärl ingår men rengöring av kärl ingår ej.

Total avgift = fast avgift + viktavgift + hämtningsavgift + ev. gångavstånd

3.1 Fast avgift

	Avgift
Fritidshus	1 210 kr
Verksamhet	1080 kr
Lägenhet	620 kr

3.2 Viktavgift, kärl

	Matavfall	Restavfall	Sorterat avfall
Viktavgift, per kg	Ingen avgift	2,40 kr	2,40 kr

Om det inte går att väga avfallet, t.ex. på grund av fel på vågen i sopbilen, kommer viktdebiteringen att baseras på ett medelvärde av de senaste 5 vägningarna. Om avfallet inte har hunnit vägas 5 gånger (t.ex. när ny tjänst startas) så beräknas viktavgiften efter medelvärdet för den aktuella behållartypen.

3.3 Hämtningsavgift för fritidshus, kärl

Sorterat avfall	Varje vecka ¹	Varannan vecka för restavfall. Varje vecka för matavfall	Varannan vecka
190 l kärl för restavfall och 140 l kärl för matavfall	1 330 kr	960 kr	640 kr
370 l kärl för restavfall och 140 l kärl för matavfall	1 680 kr ²	1 250 kr	830 kr ²
Hemkompostering	Restavfall. Varje vecka ¹		Restavfall. Varannan vecka
190 l kärl för restavfall	1 330 kr		640 kr
370 l kärl för restavfall	1 680 kr		830 kr
Osorterat avfall (innehåller både rest- och matavfall, blandat)	-Gäller befintliga kärl kan ej nytecknas- Blandat avfall. Varje vecka ¹		-Gäller befintliga kärl kan ej nytecknas- Blandat avfall. Varannan vecka
190 l kärl för osorterat avfall	1 950 kr		1 120 kr
370 l kärl för osorterat avfall	2 260 kr		1 570 kr

1. Tömning varje vecka året runt tillåts endast i Kungälv's kommuns tätorter enligt avfallsföreskrifterna.

2. Tillhandahåller kommunen delade kärl för sorterat rest- och matavfall tillämpas samma pris som för större separata kärl (370l). Viktavgiften för delade kärl utgår. Hämtning varannan vecka för restavfall och varje vecka för matavfall erbjuds ej för delade kärl.

3.4 Gemensam avfallslösning för fritidshus med kärl eller container

Total avgift = fast avgift + viktavgift + hämtningsavgift + ev. gångavstånd

Total avgift = fast avgift + viktavgift + hämtningsavgift + ev. gångavstånd

För fritidshus, två eller flera, utan samfällighetsförening, men med gemensam container eller gemensamma kärl för avfall, gäller nedanstående avgifter. För samtliga hushåll som ingår i den gemensamma avfallslösningen gäller samma abonnemang. Hyra av container ingår. För varje hämtställe väljs ett grundpaket bestående av 1 behållare för restavfall och 1 kärl för matavfall, med samma hämtningsintervall. Utöver detta väljs antal tillägsbehållare för restavfall respektive matavfall efter behov.

Fast avgift per fritidshus, viktavgift och eventuell avgift för gångavstånd per kärl tillkommer. Viktavgift debiteras efter invägning av behållarens innehåll. För fritidshus utan samfällighetsförening, men med gemensam container eller gemensamma kärl fördelas viktavgift och avgift för gångavstånd lika per fritidshus vid fakturering. Ansökan krävs för gemensam avfallslösning enligt avfallsföreskrifterna.

Abonnemang för osorterat avfall erbjuds ej.

Hämtningsavgift, grundpaket, per år

Grundpaket med kärl	Varannan vecka	Varannan vecka för restavfallet. Varje vecka för matavfallet	Varje vecka ¹
190 l kärl för restavfall och 140 l kärl för matavfall/hemkompostering	620 kr	830 kr	1 210 kr
370 l kärl för restavfall och 140 l kärl för matavfall/hemkompostering	760 kr	970 kr	1 510 kr
660 l kärl för restavfall och 140 l kärl för matavfall/hemkompostering	1 220 kr	1 460 kr	2 740 kr

Hämtningsavgift tillägsbehållare, per behållare och år

Matavfall	Varannan vecka	Varje vecka ¹
140 l kärl för matavfall	220 kr	450 kr
Restavfall ²		
190 l kärl för restavfall	440 kr	770 kr
370 l kärl för restavfall	540 kr	1 060 kr
660 l kärl för restavfall	1 000 kr	2 300 kr
5 kbm container ² för restavfall	5 980 kr	11 960 kr
10 kbm container ² för restavfall	11 960 kr	23 910 kr

¹ Enligt avfallsföreskrifterna erbjuds hämtning varje vecka endast i tätorter, vid sommarhämtning.

² Kräver matavfallsinsamling med 140 l kärl eller underjordsbehållare.

3.5 Avgift för gångavstånd för fritidshus med gemensamhetslösning, över 3¹ meter

	Minimavgift, per tillfälle och kärl	Avgift per meter, per tillfälle och kärl	Exempel: Sortering med två kärl avstånd 10 meter och hämtning varannan vecka
Kärl	34,30 kr	4,90 kr	617 kr

1. När fler än fem fastighetsinnehavare använder gemensam avfallslösning ingår upp till 10 meter i ordinarie avgift och gångavstånd som överstiger 10 meter debiteras.

3.6 Avgift för sommarhämtning från flerbostadshus och verksamheter

a. Hämtningsavgift för sommarhämtning från flerbostadshus och verksamheter, kärll (v.20, maj - v. 37, sept)

Matavfall	Varannan vecka	En gång i veckan	Två gånger i veckan ¹	Tre gånger i veckan ¹
140 l kärll för matavfall	210 kr	420 kr	820 kr	1 450 kr

Restavfall	Varannan vecka	En gång i veckan	Två gånger i veckan ¹	Tre gånger i veckan ¹
190 l kärll för restavfall	350 kr	670 kr	1 340 kr	Erbjuds ej
370 l kärll för restavfall	430 kr	840 kr	1 680 kr	2 770 kr
660 l kärll för restavfall	560 kr	1 120 kr	2 260 kr	4 490 kr

Osorterat avfall ³	Varannan vecka	En gång i veckan	Två gånger i veckan ¹	Tre gånger i veckan ¹
190 l för osorterat avfall ³	860 kr	1 550 kr	3 120 kr	Erbjuds ej
370 l för osorterat avfall ³	1 400 kr	2 800 kr	3 650 kr	4 850 kr
660 l för osorterat avfall ³	1 720 kr	3 430 kr	5 240 kr	8 650 kr

¹ Enligt avfallsföreskrifterna erbjuds hämtning två, tre eller fyra gånger per vecka endast för flerbostadshus och verksamheter ej villor och radhus.

b. Sommarhämtning från verksamheter på Marstrand, avgift per kärll och år under perioden (v.14, april – v.39, september)

Matavfall	En gång i veckan	Två gånger i veckan	Tre gånger i veckan	Fyra gånger i veckan
140 l kärll för matavfall	590 kr	1 210 kr	2 100 kr	4 410 kr

Restavfall	En gång i veckan	Två gånger i veckan	Tre gånger i veckan	Fyra gånger i veckan
370 l kärll för restavfall	1 220 kr	2 430 kr	4 010 kr	8 840 kr
660 l kärll för restavfall	1 620 kr	3 260 kr	6 510 kr	14 460 kr

Osorterat avfall ³	En gång i veckan	Två gånger i veckan	Tre gånger i veckan	Fyra gånger i veckan
370 l kärll för osorterat avfall ³	4 040 kr	5 580 kr	7 010 kr	14 730 kr
660 l kärll för osorterat avfall ³	4 960 kr	7 580 kr	12 500 kr	22 890 kr

c. Avgift för extra hämtning från verksamheter på Marstrand under perioden (v.14, april – v.39, september)^{1,2}

Extra hämtning en gång per vecka, utöver ordinarie hämtning, enligt 3.6 b. Max antal hämtningar per vecka totalt, inklusive ordinarie hämtningar, är fem gånger per vecka.	Avgift mat/restavfall en gång per vecka kr per hämtning och kärll	Avgift osorterat avfall en gång per vecka kr per hämtning och kärll ³
140-370 l kärll	90 kr	150 kr
660 l kärll	160 kr	240 kr

¹ Beställningen ska göras minst två veckor innan

² Endast verksamheter som har hämtning fyra gånger i veckan kan beställa tjänsten

³ Gäller befintliga abonnemang, kan ej nytecknas

Avgift med säck

Säck får endast användas efter ansökan och vid särskilda skäl.

I priset ingår gångavstånd om max 3 meter. Leverans av tomsäckar om 160 liter ingår i priset.

Total avgift = fast avgift + hämningsavgift + ev. gångavstånd.

d. Fast avgift

	Avgift
Fritidshus	1 210 kr
Verksamhet	1 080 kr
Lägenhet	620 kr

I nedanstående avgifter ingår viktavgifter, till skillnad från avgifterna för kärllhämtning.

e. Hämningsavgift, säck

Sorterat avfall	Varje vecka ¹	Varannan vecka för restavfallet. Varje vecka för matavfallet	Varannan vecka
160 l säck för restavfall och 60 l säck för matavfall	1 680 kr	1 100 kr	820 kr

Hemkompostering	Restavfall. Varje vecka ¹	Restavfall. Varannan vecka	
160 l säck för restavfall och hemkompostering av allt matavfall	1 680 kr	820 kr	

Osorterat avfall² (innehåller både rest- och matavfall, osorterat)	Osorterat avfall, varje vecka ^{1,2}	Osorterat avfall, varannan vecka ²	
160 l säck för osorterat avfall	2 580 kr	1 440 kr	

1. Tömning varje vecka året runt tillåts endast i Kungälv kommunens tätorter enligt avfallsföreskrifterna.

2. Gäller befintliga abonnemang, kan ej nytecknas

4 Helårshämtning vid lägenheter och verksamheter

I avgifterna ingår hämtning och behandling av kommunalt avfall, hyra av kärl, gångavstånd om max 10 m. Rengöring av kärl ingår ej. Innersäckar i kärl för matavfall ingår inte. Fastighetsinnehavare investerar och installerar själva underjordsbehållare.

Total avgift = fast avgift + viktavgift + hämtningsavgift + ev. gångavstånd

4.1 Fast avgift

	Villa och radhus i samfällighetsförening/ bostadsrättsförening	Verksamhet	Lägenhet
Avgift	1 390 kr	1 080 kr	620 kr

4.2 Viktavgift, kärl

	Matavfall	Restavfall	Osorterat avfall
Viktavgift, per kg	Ingen avgift	2,40 kr	2,40 kr

Om det inte går att väga avfallet, t.ex. på grund av fel på vågen i sopbilen, kommer viktdebiteringen att baseras på ett medelvärde av de senaste 5 vägningarna. Om avfallet inte har hunnit vägas 5 gånger (t.ex. när ny tjänst startas) så beräknas viktavgiften efter medelvärdet för den aktuella behållartypen.

4.3 Hämtningsavgift, kärl

Matavfall	Varannan vecka	En gång i veckan	Två gånger i veckan ¹	Tre gånger i veckan ¹	Fyra gånger i veckan ¹
140 l kärl för matavfall	590 kr	1 210 kr	2 640 kr	4 200 kr	6 820 kr
Restavfall	Varannan vecka	En gång i veckan	Två gånger i veckan ¹	Tre gånger i veckan ¹	Fyra gånger i veckan ¹
190 l kärl för restavfall	970 kr	1 930 kr	4 090 kr	Erbjuds ej	Erbjuds ej
370 l kärl för restavfall	1 220 kr	2 430 kr	5 340 kr	7 170 kr	19 140 kr
660 l kärl för restavfall	1 620 kr	2 880 kr	8 670 kr	13 000 kr	30 330 kr
Osorterat avfall²	Varannan vecka	En gång i veckan	Två gånger i veckan ¹	Tre gånger i veckan ¹	Fyra gånger i veckan ¹
190 l kärl för osorterat avfall ²	2 490 kr	4 490 kr	7 590 kr	Erbjuds ej	Erbjuds ej
370 l kärl för osorterat avfall ²	4 040 kr	5 580 kr	9 340 kr	14 020 kr	33 540 kr
660 l kärl för osorterat avfall ²	4 960 kr	7 580 kr	16 680 kr	24 990 kr	54 410 kr

¹ Enligt avfallsföreskrifterna erbjuds hämtning mer än en gång per vecka endast för flerfamiljshus och verksamheter ej villor och radhus.

² Gäller befintliga abonnemang, kan ej nytecknas

4.4 Avgift för gångavstånd, över 10 meter

	Minimavgift, per tillfälle och kärl	Avgift per meter, per tillfälle och kärl	Exempel: Sortering med två kärl avstånd 20 meter och hämtning varje vecka
Kärl	34,30 kr	4,90 kr	5 096 kr

Avgift för containers och underjordsbehållare

Total avgift = fast avgift + viktavgift + hämningsavgift

4.5 Fast avgift

	Avgift
Lägenhet	620 kr
Verksamhet	1 080 kr

4.6 Viktavgift, container eller underjordsbehållare

	Matavfall	Restavfall	Sorterat avfall
Viktavgift, kr per kg	Ingen avgift	2,40 kr	2,40 kr

Om det inte går att väga avfallet, t.ex. på grund av fel på vågen i sopbilen, kommer viktdebiteringen att baseras på ett medelvärde av de senaste 5 vägningarna. Om avfallet inte har hunnit vägas 5 gånger (t.ex. när ny tjänst startas) så beräknas viktavgiften efter medelvärdet för den aktuella behållartypen.

4.7 Hämningsavgift, containers och underjordsbehållare

Matavfall	Varannan vecka	En gång varje vecka	Två gånger varje vecka	Tre gånger varje vecka
Underjordsbehållare ² 0,5 - 1,3 m ³ :	4 320 kr	7 850 kr	Erbjuds ej	Erbjuds ej

Restavfall				
Underjordsbehållare ² 0,5 - 1,3 m ³	2 990 kr	5 980 kr	Erbjuds ej	Erbjuds ej
Underjordsbehållare ² 1,4 - 3 m ³	6 900 kr	13 820 kr	Erbjuds ej	Erbjuds ej
Underjordsbehållare ² 3,1 - 5 m ³	10 860 kr	21 740 kr	Erbjuds ej	Erbjuds ej
Container ¹ om 5 m ³	14 650 kr	29 310 kr	65 110 kr	130 190 kr
Container ¹ om 10 m ³	29 430 kr	58 830 kr	130 190 kr	260 370 kr
Lastväxlare ³ , 20 - 35 m ³	12 520 kr	25 050 kr	Erbjuds ej	Erbjuds ej

Sorterat avfall ⁴				
Underjordsbehållare ² 0,5 - 1,3 m ³	5 490 kr	10 450 kr	Erbjuds ej	Erbjuds ej
Underjordsbehållare ² 1,4 - 3 m ³	11 430 kr	22 870 kr	Erbjuds ej	Erbjuds ej
Underjordsbehållare ² 3,1 - 5 m ³	20 110 kr	37 260 kr	Erbjuds ej	Erbjuds ej
Container ¹ om 5 m ³	27 270 kr	54 530 kr	92 530 kr	184 930 kr
Container ¹ om 10 m ³	49 750 kr	92 530 kr	171 130 kr	342 280 kr
Lastväxlare, 20 - 35 m ³	17 230 kr	34 470 kr	Erbjuds ej	Erbjuds ej

1 Inklusive containerhyra

2 Inklusive säck

3 Lastväxlarecontainer, som inte innehåller något matavfall får hämtas en gång var fjärde vecka. Halva avgiften för hämtning varannan vecka debiteras.

4 Gäller befintliga abonnemang, kan ej nytecknas

Avgift med säck

Säck får endast användas efter ansökan, och vid särskilda skäl.
I priset ingår gångavstånd om max 10 meter. Leverans av tomsäckar ingår i priset.

Total avgift = fast avgift + hämtningsavgift + ev. gångavstånd

4.8 Fast avgift

	Avgift
Lägenhet	620 kr
Verksamhet	1 080 kr

I nedanstående avgifter ingår viktavgifter, till skillnad från avgifterna för kärhämtning.

4.9 Hämtningsavgift, säck

Matavfall	Varannan vecka	Varje vecka
60 l säck för matavfall	590 kr	1 000 kr

Restavfall	Varannan vecka	Varje vecka
160 l säck för restavfall	1 500 kr	2 700 kr

Osorterat avfall ¹	Varannan vecka	Varje vecka
160 l säck för osorterat avfall ¹	3 670 kr	5 780 kr

¹ Gäller befintliga abonnemang, kan ej nytecknas

Avgift med stationär sopsug

Total avgift = fast avgift + viktavgift + hämningsavgift + driftavgift

4.10 Fast avgift

	Avgift
Lägenhet	620 kr
Verksamhet	1 080 kr

4.11 Viktavgift, sopsug

	Matavfall	Restavfall
Viktavgift, per kg	Ingen avgift	2,40 kr

Om det inte går att väga avfallet, t.ex. på grund av fel på vågen, kommer viktdebiteringen att baseras på ett medelvärde av de senaste 5 vägningarna. Om avfallet inte har hunnit vägas 5 gånger (t.ex. när ny tjänst startas) så beräknas viktavgiften efter medelvärdet för den aktuella behållartypen.

4.12 Hämningsavgift, per lägenhet och år, sopsug

	Hämtning av matavfall	Hämtning av restavfall
Hämningsavgift	82 kr	106 kr

Driftavgiftstillägg för sopsug med kommunalt huvudmannaskap

Betalas endast av fastighetsägare som är anslutna till sopsug med kommunalt huvudmannaskap. Avgiften finansierar bl.a. driftkostnader, energiförbrukning, underhåll, återinvestering, information samt försäkring av sopsugsanläggningen.

4.13 Driftavgift, per lägenhet/verksamhet och år

	Avgift
Lägenhet	695 kr
Verksamhet	695 kr

5 Hämtning på öar utan fast landförbindelse

Här finns priserna för hämtning på öar utan fast landförbindelse. Marstrandsön och Klåverön räknas inte till sådana öar.

Fastighetsinnehavare välja mellan att lämna sitt mat och restavfall på ön eller på fastlandet, samt om det gäller sommar eller helårshämtning. Säckar ingår i hämtningsavgiften och ska inte längre betalas i förskott. Antalet säckar skiljer sig beroende på tjänst, sommar eller helårshämtning. Matavfall lämnas om möjligt på ön i annat fall lämnas matavfallet på anvisad plats på fastlandet.

5.1 Fast avgift

	Avgift
Villa, helårsboende	1 390 kr
Fritidshus	1 210 kr

5.2 Hämtningsavgift, säck och gemensamhetslösning, I nedanstående avgifter ingår viktavgiften. Total avgift = fast avgift + hämtningsavgift.

Sommarhämtning v.20, maj - v. 37, sept	Avgift
Sommarabonnemang Mat- och restavfall lämnas på anvisad plats på ön : 9 säckar för restavfallet per sommar lämnas på anvisad plats. Matavfall lämnas om möjligt på ön i annat fall lämnas matavfallet på anvisad plats på fastlandet.	820 kr
Sommarabonnemang Mat och restavfall lämnas på anvisad plats på fastlandet : Boende transporterar själv avfall till anvisad plats på fastlandet	430 kr
Extra säck	120 kr/ säck

Helårshämtning	Avgift
Året runt Mat- och restavfall lämnas på anvisad plats på ön : 13 säckar per år lämnas på anvisad plats. Matavfall lämnas om möjligt på ön i annat fall lämnas matavfallet på anvisad plats på fastlandet.	1 080 kr
Året runt Mat och restavfall lämnas på anvisad plats på fastlandet : Boende transporterar själv avfall till anvisad plats på fastlandet. Lämnas på anvisad plats.	550 kr
Extra säck	80 kr/säck

6 Avfall från enskild avloppsanordning samt fettavfall från fettavskiljare

Gäller enskilda avlopp som är dimensionerade för att betjäna högst 25 PE (personekvivalenter).

6.1 Avgifter för ordinarie slamsugning av slamavskiljare, slutna tank, bajamajor¹ eller minireningsverk, enligt turlista (schema). Slanglängder upp till tio meter ingår i avgiften

Anläggningens volym	Avgift per tömning
0 - 3 kbm	1 420 kr ¹
3,1 - 4 kbm	1 710 kr
4,1 - 5 kbm	2 000 kr
5,1 - 6 kbm	2 280 kr
6,1 - 7 kbm	2 590 kr
7,1 - 8 kbm	2 880 kr
8,1 - 9 kbm	3 190 kr
9,1 - 10 kbm	3 790 kr
10,1 - 11 kbm	4 390 kr
11,1 kbm - Tilläggskostnad per varje påbörjad kbm över 11 kbm	260 kr/kbm

6.2 Avgifter om slanglängden överstiger 10 meter

Slanglängd	Avgift kr per tömning	Slanglängd	Avgift kr per tömning
11 - 15 m	210 kr	51 - 55 m	1 000 kr
16 - 20 m	270 kr	56 - 60 m	1 100 kr
21 - 25 m	330 kr	61 - 65 m	1 200 kr
26 - 30 m	390 kr	66 - 70 m	1 280 kr
31 - 35 m	450 kr	71 - 75 m	1 340 kr
36 - 40 m	510 kr	76 - 80 m	1 400 kr
41 - 45 m	570 kr	Över 80 m	1 460 kr
46 - 50 m	630 kr		

6.3 Avgift för tungt lock

	Avgift per lock och tömning
Tilläggsavgift för lock med vikt 15 - 50 kg	300 kr
Tilläggsavgift för lock med vikt > 50 kg	770 kr

6.4 Avgift för sughöjd

	Avgift per tömning
Tilläggsavgift när sughöjden (mellan anläggningens botten och fordonets uppställningsplats) överstiger 6 meter	590 kr

6.5 Avgift för joutömning av avloppsanläggning och fettavskiljare, avgifter för ordinarie tömning enligt 6.1 respektive 6.7 tillkommer

	Avgift per tömning
Arbete som utförs inom 24 timmar efter beställning, alla tider på dygnet - joutömning avloppsanläggning	3 890 kr
Arbete som utförs inom 24 timmar efter beställning, alla tider på dygnet - joutömning fettavfall	3 410 kr

6.6 Extra slamsugning av enskild avloppsanläggning, avgifter för ordinarie slamsugning enligt 6.1 tillkommer

	Avgift per tömning
Budad tömning Arbete som utförs inom fem arbetsdagar	340 kr
Akut tömning Arbete som utförs senast arbetsdagen efter beställningsdagen	1 250 kr
Datumbestämd tömning Arbete som utförs på datumbestämd för- eller eftermiddag (kl 8-16, vardag)	3 400 kr

6.7 Avgift för ordinarie tömning av fettavfall, enligt turlista (schema). Slanglängder upp till tio meter ingår i avgiften

	Avgift per tömning
Volymer upp till 3 kbm	3 160 kr
Volymer över 3 kbm- 7 kbm	4 820 kr
Tilläggskostnad per varje påbörjad kbm över 7 kbm	480 kr/kbm

6.8 Extra tömning av fettavfall, avgifter för ordinarie tömning enligt 6.7 tillkommer

	Avgift per hämtning
Arbete som utförs inom fem arbetsdagar	1 760 kr
Arbete som utförs senast arbetsdagen efter beställningsdagen	1 990 kr

6.9 Avgift för tömning av fosforfälla

	Avgift per tömning
Filtermaterial kassett, högst 1 ton	1 280 kr
Filtermaterial lösvikt	1 720 kr

6.10 Övriga avgifter

För tjänster som inte finns reglerade i detta dokument sker debitering per timme för hantering av det aktuella avfallet. Priset bestäms av kommunen. Nedanstående timpriser tillämpas inom normal arbetstid, vardagar kl 07.00 – 16.00.

	Avgift
Timpris för extra personal vid svåra arbetsmoment (kr/tim)	540 kr
Timpris för slamtömningsfordon inkl bemanning (kr/tim)	1 080 kr
Bomkörning (kr/tillfälle)	850 kr
Rabatt om samtidig hämtning av slam från fler avlopp på samma fastighet kan ske (kr/ytterligare avlopp)	-340 kr
Tillägg för tömning från färja (kr/tömning)	2 060 kr

7 Tilläggstjänster och särskilda avgifter

Avgift för extra säck, extra tömning av kärl eller underjordsbehållare/container

Viktavgift gäller även för extra tömning av kärl, container och underjordsbehållare (1,90 kr per kg).

För säck ingår viktavgiften i hämtningsavgiften.

7.1 Avgift för extra hämtning och extra säck, per kärl/säck

	Avgift, vid ordinarie hämtning	Avgift, inom tre dygn efter beställning	Avgift, inom ett dygn efter beställning
Hämtning av extrasäck om 60 l (matavfall)	100 kr	210 kr	310 kr
Hämtning av extrasäck ¹ om 160 l	110 kr ¹	230 kr ¹	370 kr ¹
Tömning av kärl om 140 - 370 l	Erbjuds ej	460 kr	850 kr
Tömning av kärl om 660 l	Erbjuds ej	520 kr	980 kr
Tömning av container	Erbjuds ej	980 kr	1 170 kr
Tömning av underjordsbehållare 0,5 - 5 m ³	Erbjuds ej	1 510 kr	1 810 kr
Tömning av två/fyrfackskärl -förpackningar	Erbjuds ej	460 kr	Erbjuds ej

¹ Hämtning av extrasäck erbjuds endast till kunder som har abonnemang med säck.

7.2 Grovavfall till ÅVC

	Avgift per kort
Nytt ÅVC-kort till hushåll	250 kr
Extra besök för avlämning av grovavfall vid återvinningscentral, utöver 6 st avgiftsfria besök per år, per besök (gäller fastighetsägare som fått begränsningar)	340 kr

7.3 Avgift för hämtning¹ av grovavfall eller smått elavfall¹

	Avgift per kolli
Grovavfall eller smått elavfall ≤ 1 m ³ , per kolli	410 kr

¹ Hämtas efter budning

7.4 Avgift för hämtning¹ av grovavfall i container

	Avgift container 5 m ³	Avgift container 10 m ³
Grovavfall, utkörning och återtagning, inklusive behandling och hyra upp till tre dagar, kr/tillfälle	1 500 kr	1 930 kr
Extra tömning och återutställning. Tillägg på ovanstående avgifter, kr/tillfälle	1 500 kr	1 930 kr
Felsortering. Om container innehåller felsorterat avfall debiteras ordinarie avgift för containern + felsorteringsavgiften per tömning. ²	3 000 kr	3 860 kr

¹ Hämtas efter budning

² För att undvika kostnad för felsorterat avfall ska kunden kontrollera innehållet i containern och, vid behov, vidtagit åtgärder, innan tömningsfordon kommit till platsen. Om containern för grovavfall innehåller stora mängder bygg- och rivningsavfall, nekas hämtning. Avfallet klassas då om till bygg- och rivningsavfall och avgifterna enligt 7.15 gäller.

7.5 Avgift för hämtning av trädgårdsavfall^{1,2} i kärl

	Avgift per kärl för hämtning en gång varannan vecka	Avgift per kärl för extrahämtning hämtas inom 7 arbetsdagar
Kärl om 370 l	1 160 kr	280 kr

1 Hämtning sker från april till november (16 hämtningar),

2 Gäller endast inom område 1 enligt avfallsföreskrifterna.

7.6 Avgift för hämtning av tidningar

I avgiften ingår gångavstånd om max 10 meter. Hyra av kärl ingår i avgiften men rengöring av kärl ingår ej.

Tidningar	Var fjärde vecka	Varannan vecka	Varje vecka	Extra hämtning, inom fem arbetsdagar
190 l kärl	1 760 kr	3 520 kr	7 150 kr	170 kr
370 l kärl	2 090 kr	4 180 kr	8 360 kr	200 kr
660 l kärl	2 530 kr	5 170 kr	10 450 kr	240 kr

7.7 Avgift för fastighetsnära insamling av förpackningsavfall från flerbostadshus och samlokaliserade verksamheter

I avgiften ingår gångavstånd om max 10 meter. Hyra av kärl ingår i avgiften, rengöring av kärl ingår ej.

Avgifterna avser kärlestorlekar från 140 - 660 l per kärl och år.

Förpackning av	Var fjärde vecka	Varannan vecka	Varje vecka	Två gånger i veckan	Extra hämtning, inom fem arbetsdagar
Papper	Ingen avgift	Ingen avgift	1 430 kr	5 850 kr	200 kr
Plast	Ingen avgift	Ingen avgift	1 430 kr	5 850 kr	200 kr
Metall	Ingen avgift	357 kr	715 kr	Erbjuds ej	170 kr
Färgat glas	Ingen avgift	715 kr	2 925 kr	Erbjuds ej	170 kr
Ofärgat glas	Ingen avgift	715 kr	2 925 kr	Erbjuds ej	170 kr

7.8 Avgift för fastighetsnära insamling av förpackningsavfall och metallförpackningar

Gäller endast inom område 1 enligt avfallsföreskrifterna.

	Förpackningar av papp, plast och glas - Fyrfackskärl Var fjärde vecka	Metallförpackningar - Behållare Varannan månad	
Helårshämtning vid villor och radhus	Ingen avgift	Ingen avgift	
Sommarhämtning vid fritidshus under v.20-v37	Ingen avgift	Ingen avgift	
	Förpackningar av papp och plast -Tvåfackskärl Varannan - var fjärde vecka	Förpackningar av färgat och ofärgat glas -Tvåfackskärl Varje - varannan månad	Metallförpackningar - Behållare Varannan månad
Helårshämtning vid villor och radhus	Ingen avgift	Ingen avgift	Ingen avgift
Sommarhämtning vid fritidshus under v.20-v37	Ingen avgift	Ingen avgift	Ingen avgift

7.9 Avgift för hämtning av elektronikbox

Gäller endast inom område 1 enligt avfallsföreskrifterna. Budad hämtning av boxen. Maximalt 5 hämtningar per år. Elektronikbox ingår.

Tömning av elektronikbox efter beställning	300 kr

7.10 Avgift för byte av abonnemang

	Avgift per ändring
Ändring av hämtningsintervall eller storlek av behållare. En ändring per år får ske utan avgift, utöver detta gäller avgift per ändring.	100 kr
Ansökan om uppehåll	250 kr

7.11 Avgift för hämtning av latrin

Gäller endast inom område 1 enligt avfallsföreskrifterna.

Budad hämtning av latrin i engångsbehållare. Engångsbehållare ingår.

	Avgift per behållare och tillfälle
Hämtning av latrinbehållare efter beställning	350 kr

7.12 Avgifter vid felsortering

I avfallsföreskrifter för Kungävs kommun anges hur avfall ska sorteras. Om felaktigt avfall läggs i behållare för matavfall, restavfall, tidningar, förpackningar eller trädgårdsavfall kan felsorteringsavgift komma att faktureras. Fastighetsägaren kan även komma att kontaktas och felet påpekas.

Om container för grovavfall innehåller felsorterat avfall debiteras dubbla ordinarie avgiften vid första tillfället.

	Avgift kr per hämtställe och tillfälle
Villor, radhus, fritidsboende, flerbostadshus och verksamhet	300 kr
Grovavfall	Se kapitel 7.4

7.13 Avgift för gångavstånd, för flerbostadshus och verksamheter över 10 meter

	Minimavgift, per tillfälle och kärl/säck	Avgift per meter, per tillfälle och kärl/säck	Exempel: Sortering med två kärl avstånd 20 meter och hämtning varje vecka
Kärl eller säck	34,30 kr	4,90 kr	5 096 kr

7.14 Avgift för gångavstånd, för villor, radhus och fritidshus över 3 meter¹

	Minimavgift, per tillfälle och kärl/säck	Avgift per meter, per tillfälle och kärl/säck	Exempel: Sortering med två kärl, avstånd 10 meter och hämtning varannan vecka
Kärl eller säck	34,30 kr	4,90 kr	1 784 kr

¹ Gäller även hämtning av förpackningar

7.15 Uppsamlingsplats vintertid

Vinterabonnemang

Om dåligt väglag vintertid frekvent hindrar hämtning från att ske från fastigheten på grund av icke farbar väg, så ska ett vinterabonnemang tecknas. Berörda fastigheter lämnar avfall i gemensamma kärl på anvisad uppsamlingsplats under den hämtningsperiod som anvisas av kommunen. Övrig tid har varje fastighet sina vanliga, enskilda kärl och avfall hämtas vid ordinarie hämtställe. När sådant vinterabonnemang tecknas och löper tills vidare erhåller berörda hushåll 20 % rabatt på ordinarie hämtningsavgift hela året. Under de veckor som hämtning sker från den gemensamma uppsamlingsplatsen debiteras inte viktavgift för avfallet. Den fasta avgiften betalas som vanligt av alla hushåll

Tillfälligt dåligt väglag, ej farbar väg

När hämtning inte kan ske vid fastigheten på grund av extraordinära omständigheter, exempelvis dåligt väglag vid otjänligt väder och där vägen inte är farbar, ska avfall lämnas i gemensamma kärl på anvisad uppsamlingsplats. Under de veckor som hämtning sker från den gemensamma uppsamlingsplatsen debiteras inte viktavgift för avfallet. Den fasta avgiften och hämtningsavgiften betalas som vanligt av alla hushåll.

7.16 Avgifter vid timersättning

För hämtning med andra metoder än de som är beskrivna i denna renhållningstaxa eller där förhållandena väsentligt avviker från vad som är normalt debiteras avgift per timme. Vid behov får kommunen besluta om tillfälliga avgifter baserat på självkostnad för tjänsten.

	Avgift kr per timme		
Renhållningsfordon inklusive förare	1 000 kr	Båt med skeppare för skärgårdshämtning	3 850 kr
Lastväxlare inklusive förare	920 kr	Hjälparbetare på båten	770 kr
Kranbil inklusive förare	1 390 kr		

7.17 Maxavgifter bygg- och rivningsavfall

Bygg och rivningsavfall som inte produceras i en yrkesmässig verksamhet får lämnas till kommunens återvinningscentraler om mängden inte överskrider 2 kbm per besök. Överskridande mängder hämtas fastighetsnära av auktoriserad entreprenör. Containerar eller storsäck ska beställas av auktoriserad entreprenör. Storsäckar kan även hämtas på kommunens återvinningscentraler mot en kostnad. Avgifterna nedan är maximala priser som auktoriserad entreprenör får debitera avfallslämnare. Färjeavgift tillkommer utöver avgifterna nedan vid transport över till Marstrandsön. Avgifterna omfattar, fram/utkörning, hyra av container (upp till 7 dagar), transport, analys, rapportering och behandling. Om avfallet är felsorterat kan felsorteringsavgifter tillkomma.

Auktoriserad entreprenör instruktioner, sorteringsanvisningar och regler ska följas vid hantering och hämtning av bygg- och rivningsavfall. Containerarna och storsäckars respektive maxvikter gäller även om containern/säcken rymmer mer avfall.

	Container 10 m ³	Container 15 m ³	Container 20 m ³
Grovt brännbart	5 900 kr	7 200 kr	9 500 kr
Trä (målat/behandlat) ej tryckimpregnerat	5 700 kr	6 400 kr	8 100 kr
Tryckimpregnerat trä	6 000 kr	7 700 kr	9 200 kr
Gips	6 600 kr	7 650 kr	11 600 kr
Metall	4 700 kr	5 000 kr	6 000 kr
Plast (blandad)	6 300 kr	6 800 kr	8 100 kr
Rena mineraliska massor (inklusive analyskostnad), ex betong, tegel osv	22 900 kr	25 600 kr	30 500 kr
Planglas	8 600 kr	15 000 kr	22 100 kr
Wellpapp	4 700 kr	4 980 kr	5 950 kr
Asbest (inklusive rapportering)	6 550 kr	7 300 kr	8 700 kr
Asfalt (inklusive analyskostnad)	25 000 kr	25 600 kr	27 400 kr
Obrännbart/deponi (ex isolering)	6 600 kr	8 200 kr	13 700 kr
Bygg och rivningsavfall till sortering	19 000 kr	21 000 kr	27 000 kr
Jord (inklusive analyskostnad)	27 150 kr	26 000 kr	35 750 kr
Jord med invasiva växter (inklusive analyskostnad)	27 150 kr	26 000 kr	35 750 kr

Transportavgift för 1 - 15 säckar	Avfallslag	Storsäck per m ³	Avfallslag	Storsäck per m ³
3 400 kr	Grovt brännbart	450 kr	Rena mineraliska massor	13 800 kr
	Trä (målat/behandlat) ej tryckimpregnerat	412 kr	Plast (blandad)	450 kr
	Tryckimpregnerat trä	650 kr	Wellpapp	290 kr
	Gips	550 kr	Asfalt	790 kr
	Metall	350 kr	Asbest	1 250 kr
	Planglas	415 kr	Jord med invasiva växter	14 700 kr
	Obrännbart/deponi	3 500 kr	Jord	14 700 kr

Felsorteringsavgift	Avgift container	Avgift storsäck
Om container/storsäcken innehåller felsorterat avfall klassas avfallet om. Avgiften blir då efter vad avfallet klassas till. Dessutom tillkommer en felsorteringsavgift. ¹	3300 kr	500 kr

Avfallstaxan för Kungälv kommun

Allmänna bestämmelser

Varje kommun ansvarar för insamling, transport och återvinning eller bortskaffande av kommunalt avfall och slam från avloppsanläggningar som uppkommer i kommunen. I Kungälv kommun är det renhållningsenheten som arbetar med avfallsfrågorna på uppdrag av kommunstyrelsen. Enheten ansvarar även för information och råd om avfallshantering. Verksamheten finansieras med avgifter beslutade av kommunfullmäktige. Avfallshanteringen regleras av miljöbalken och avfallsförordningen. Reglerna gäller i Sverige och därmed också i Kungälv kommun.

Varje kommun ska ha en renhållningsordning. Renhållningsordningen består av två dokument; avfallsföreskrifter och avfallsplan. Av avfallsföreskrifterna framgår vilka skyldigheter och vilket ansvar som vilar på olika aktörer. Av avfallsplanen framgår uppgifter om avfall inom kommunen och kommunens åtgärder för att minska avfallsmängd, farlighet etc. Renhållningsordningen är kommunens verktyg för att styra avfallshanteringen och en rättslig grund i det dagliga arbetet samt vid tvister etc.

8.1 Allmänt

Dessa föreskrifter om avgifter har kommunen beslutat med stöd av 27 kap. 4-5 § miljöbalken. Avgifterna avser den insamling, transport, återvinning och bortskaffande av avfall som utförs genom kommunens försorg.

Avfallstaxan är miljöstyrande och tas ut så att återanvändning, återvinning eller annan miljövänlig avfallshantering stimuleras. Taxan ska:

- styra mot målen i kommunens renhållningsordning,
- stimulera miljömässigt riktig avfallshantering,
- stimulera en god arbetsmiljö,
- styra mot en rationell avfallshantering som bidrar till minskad klimatpåverkan,
- ge kunden viss valfrihet avseende servicegrad,
- finansiera kostnaderna för kommunens avfallsverksamhet.

8.2 Ansvar för den kommunala renhållningen och gällande regler

Huvudmannaskapet för kommunens renhållning ligger hos kommunstyrelsen. Utförande organ är Renhållningsenheten. Kommunens avfallshantering utförs av upphandlade entreprenörer.

För kommunens avfallshantering gäller bestämmelserna i Miljöbalken, Avfallsförordningen, andra förordningar utfärdade med stöd av miljöbalken samt i avfallsföreskrifter för Kungälv kommun.

8.3 Definitioner

Fast avgift: Årlig avgift som ska bidra till kostnader för drift av återvinningscentraler samt behandling av avfall som lämnas på centralerna, insamling och behandling av grovavfall, farligt avfall m.m. samt kostnader för kundtjänst, avfallsplanering, utveckling och information.

Hämtningsavgift: Årlig avgift som ska täcka kostnader för insamling och behandling av kärll- och säckavfall. Nivån på den rörliga avgiften avgörs av kundens val av behållarstorlek, hämtningsintervall m.m.

Villahushåll: Som boende i en- och tvåbostadsfastigheter till denna kategori räknas samtliga fastigheter taxerade som småhus utom fastigheter för fritidsboende, se nedan

Fritidsboende: om folkbokförd på annan fastighet.

Flerbostadshus: är ett bostadshus med minst tre bostadslägenheter.

Verksamheter: Skolor, förskolor, restauranger, sjukhus, fritidsanläggningar, affärer, hotell, båtklubbar m m som inte utgörs av boende.

Budning: Beställning vid varje enskild hämtning. Avgift betalas per hämtning.

Abonnemang: Regelbunden hämtning med bestämt intervall.

Kbm: Förkortning för kubikmeter. Anger volym på exempelvis container och slam.

Osorterat avfall: innehåller både rest- och matavfall, blandat.

Behållare: avser säck, kärll eller brunn vid enskild avloppsanläggning.

Bomkörning: uppstår om slambilen inte kan utföra slamtömningen som planerat. Exempel på orsaker till bomkörning kan vara att handtag saknas på betonglock, hinder på vägen eller att brunnslocket är blockerat m.m.

I övrigt gäller samma definitioner som i avfallsföreskrifterna för Kungälv kommun.

8.4 Betalningsskyldig och betalningsmottagare

Fastighetsinnehavare är betalningsskyldig och ska teckna abonnemang för aktuell avfallshantering. Avgiften ska betalas till Kungälv kommun. För bygg- och rivningsavfall enligt 7.15 ska avgiften betalas till den som kommunens avfallsorganisation för ändamålet anlitar eller kommunen samverkar med.

Betalas inte debiterad avgift inom tid som anges på fakturan skickas betalningspåminnelse. Därefter skickas inkassokrav och ersättning för inkassokostnad påföres enligt lagen om ersättning för inkassokostnader.

Anmärkning mot fakturan ska lämnas till kommunen inom åtta (8) dagar.

Betalningsskyldighet gäller även vid de tillfällen då avfall inte kunnat hämtas, på grund av att avfallsbehållaren inte varit tillgänglig vid hämtningstillfället, inte använts eller varit placerad på annat sätt än det i abonnemanget specificerade sättet.

Avgiftsskyldigheten kan inte överlåtas på nyttjanderättshavare även om sådan överenskommelse finns mellan fastighetsinnehavare och nyttjanderättshavare.

Avgiftsskyldighet föreligger även från fastigheter där avfall ej finns att hämta dock inte om dispens för uppehåll föreligger.

8.5 Ägarbyte och ändrade ägarförhållande

Vid ägarbyte ska uppgifter om ny ägare och tillträdesdatum snarast lämnas skriftligt till Kungälv kommun. Blankett om ägarbyte finns på www.kungalv.se eller kundcenter telefon 0303-23 80 00.

Ändring av ägandeförhållanden, avfallsmängd, behållares placering eller annan ändring som kan ha betydelse för beräkning av avfallsavgiften ska utan onödigt dröjsmål anmälas till kommunen enligt kommunens renhållningsordning. Ny avgift ska gälla från och med den dag ändringen träder i kraft, men avgiften justeras först vid nästa ordinarie faktureringsstillfälle.

För uppehåll och dispenser se kommunens avfallsföreskrifter.

8.6 Fastighetsinnehavarens ansvar

Fastighetsinnehavaren är ytterst ansvarig gentemot kommunen för avfallet som uppkommer eller av andra skäl är förekommande på fastigheten. Fastighetsinnehavarens ansvar gällande sortering, behållare, avfallsutrymmen, hämtningsvägar m.m. återfinns i kommunens avfallsföreskrifter.

8.7 Avfallstaxans konstruktion

Taxan är uppbyggd (om inget annat anges) av tre delar enligt följande:

Total avgift = fast avgift + viktavgift + hämtningsavgift + ev. gångavstånd.

Fast avgift ska betalas för alla lägenheter i flerfamiljshus och för alla bostäder i småhus, villor, radhus och parhus för permanentboende och fritidsboende, samt för alla verksamheter. För verksamheter betalas fast avgift per anläggning. Vissa småhus innehåller två bostäder och fast avgift ska betalas för varje bostad. Fastighet där det finns mer än en byggnad för bostadsändamål, debiteras fast avgift per bostad. För fastigheter med permanentboende och gäststuga och liknande utgår fast avgift för permanentboende och en fast avgift för gäststugan då den används. För byggnad som normalt inte klassas som bostad, men som används som bostad, debiteras fast avgift per hushåll.

Den fasta avgiften finansierar bland annat kostnader för kommunens fyra återvinningscentraler, behandling av farligt avfall, grovavfall, insamling av kylmöbler och småbatterier, samt planering, utveckling, information, administration, kundtjänst och fakturering.

Den fasta avgiften utgår för samtliga bebyggda fastigheter. När uppehåll i hämtning av kommunalt avfall har beviljats, efter ansökan enligt kommunens avfallsföreskrifter, kvarstår betalningsskyldigheten för den fasta avgiften. Undantag görs för fastigheter där ingen verksamhet sker eller som betraktas som obeboeliga.

Viktavgift gäller per kg invägd mängd osorterat kommunalt avfall och/eller sorterat restavfall. För matavfallet utgår ingen viktavgift.

Hämtningsavgift i den ingår tömning och hämtning. Nivån på avgiften beror på val av abonnemang, behållarstorlek och hämtningsintervall.

Gångavstånd om kärlet eller säcken placeras på ett maximalt avstånd om 3 meter till insamlingsfordonets uppställningsplats utgår ingen extra avgift. Gångavstånd räknas för avfall från kärlet och säck och definieras som den kortaste uppmätta sträcka mellan insamlingsfordonets uppställningsplats och platsen för hämtning av behållare. Gångavståndet mäts av kommunen utsedd insamlingsentreprenör. Gångavståndet debiteras per meter och behållare överstigande 3 m (**i vissa fall debiteras gångavståndsavgiften först efter 10 meter**). Varje trappsteg räknas som två meter.

8.8 Undantag/dispens

Det finns möjlighet att få glesare hämtning vid t.ex. matavfallsortering eller hemkompostering m.m. Det finns också möjlighet till andra undantag. Samtliga undantag framgår av kommunens avfallsföreskrifter. Föreskrifterna hittar du på kommunens webbplats, www.kungalv.se.

8.9 Återvinningscentraler (ÅVC)

Vid kommunens fyra återvinningscentraler, (ÅVC), får hushåll i Kungälv kommun som har avfallsabonnemang, lämna sorterat grovavfall, farligt avfall och elavfall. Den fasta avgiften i taxan finansierar kostnader för kommunens fyra återvinningscentraler. Passerkort krävs för att få tillgång till återvinningscentralerna.

För begränsningar i mängden avfall som får lämnas se avfallsföreskrifterna och kommunens webbplats; www.kungalv.se

Körkortet gäller som passerkort till kommunens fyra återvinningscentraler. För privatpersoner som inte har körkort eller har utländska körkort krävs ett ÅVC-passerkort. Skulle kortet gå förlorat kan ett nytt, mot en administrativ kostnad, erhållas via kommunens kundcenter, Stadshuset, Kungälv. Passerkortet/ÅVC-passerkortet behöver inte överlämnas till den nya ägaren vid ägarbyte. Hushåll som inte längre har tillgång till återvinningscentralerna, pga avflyttning från kommunen ska återlämna ÅVC-passerkortet till kommunen. ÅVC-passerkortet lämnas i Stadshuset, Kungälv kommun.

Småföretag kan lämna sitt avfall mot en kostnad via passerkort. Ansökan om passerkort krävs för att få tillgång till återvinningscentralerna. Ansökan finns att hämta på kommunens webbplats; www.kungalv.se. Vilken typ av avfall som kan lämnas på återvinningscentralerna samt vilka andra regler som gäller finns på kommunens webbplats; www.kungalv.se.

Allt avfall som lämnas på ÅVC ska vara sorterat.

8.10 Tilläggstjänster

Grovavfall och smått elavfall

Grovavfall och smått elavfall kan av hushåll i Kungälv kommun lämnas avgiftsfritt vid kommunens återvinningscentraler. Utöver ovanstående kan grovavfall och smått elavfall även hämtas genom budning mot en särskild avgift, se tabell 7.3 – 7.4. Sorteringsanvisningar för grovavfall se avfallsföreskrifterna.

Trädgårdsavfall

Trädgårdsavfall från villahushåll och fritidsboende kan avlämnas utan extra kostnader vid kommunens återvinningscentraler. Utöver detta kan abonnemang tecknas för hämtning av trädgårdsavfall vid fastighet, se tabell 7.5. Abonnemanget är säsongbundet och avfall hämtas en gång varannan vecka under perioden april – november. Kärlet ska på hämtningsdagen vara uppställt i omedelbar anslutning till hämtningsfordonets uppställningsplats. Med trädgårdsavfall avses huvudsakligen växtavfall som uppkommer vid den normala skötseln av villa-, radhus- och fritidshustomter. Som trädgårdsavfall räknas inte avfall som uppkommer vid större omläggning av trädgårdar, stubbar eller fällda träd. Avfall som uppstår vid fastighetsinnehavarens skötsel av flerbostadshusens grönytor ingår inte heller. Trädgårdsavfall får inte innehålla annat avfall än sådant som kan brytas ned genom kompostering samt mindre mängder jord, sand och grus.

Latrin

Fastighetsinnehavare kan efter ansökan till Miljöenheten medges tillstånd att kompostera latrin. Fastighetsinnehavare kan även beställa budad hämtning av latrin, för avgift se tabell 7.11. Latrinbehållaren är av engångstyp och levereras till kund inom fem (5), två (2) arbetsdagar efter beställning. Behållare hämtas från anvisad plats..

Ö-hämtning

Insamling av kommunalt avfall från öar utan fast landförbindelse (område 2, enligt avfallsföreskrifterna) sker enligt schema, 21 gånger per år med hämtning en gång per månad i oktober till april och tätare under vår och sommar.

Fastighetsinnehavare ska välja mellan att lämna sitt mat- och restavfall på ön eller på fastlandet, samt om det gäller sommar eller helårshämtning. Säckar ingår i hämtningsavgiften och ska inte längre betalas i förskott. Antalet säckar skiljer sig beroende på tjänst, sommar eller helårshämtning. Matavfall lämnas om möjligt på ön i annat fall lämnas matavfallet på anvisad plats på fastlandet, se tabell 5.2

Slam

Abonnemang kan tecknas för regelbunden, schemalagd hämtning av slam från slamavskiljare, sluten tank och minireningsverk m.m. Ordinarie tömningar utförs enligt ett fastställt, återkommande schema. Tömning sker normalt en gång per år. Efter godkänd dispensansökan hos miljö- och byggnadsnämnden kan glesare tömningsintervall beställas där tömning schemaläggs på annan helårsbasis än en gång per år, till exempel vartannat år, vart tredje år och så vidare. Vid önskat tätare tömningsintervall erbjuds även schemalagda tömningar varje månad, varannan månad, var tredje månad, var fjärde månad eller var sjätte månad.

De avgifter som anges i tabell 6.1, gäller vid maximalt 10 meter slang mellan fordonets uppställningsplats och anslutningspunkt till anläggningen som ska tömmas. Om längre slanglängd krävs tas en extra avgift ut, se tabell 6.2. För tunga lock över 15 kg tas en avgift ut, se tabell 6.3.

Brunnslock till slamavskiljare får inte vara övertäckta och ska vara lättillgängliga för tömning. Behövs framgrävning eller handräckning utgår särskild avgift i enlighet med timpriser angivna i tabell 6.10.

Extra slamsugning av enskild avloppsanläggning kan beställas enligt 6.6. Slamsugning kan utföras på datumbestämd för- eller eftermiddag (kl 8-16, vardag).

Slamtömning från öar (område 2, enligt avfallsföreskrifterna)

Kommunen kan även tömma avloppsanläggningar från öar utan fast landförbindelse (område 2, enligt avfallsföreskrifterna). Hämtning sker enligt intervall som anges i avfallsföreskrifterna eller så ofta som behövs för att en fullgod funktion ska uppnås, för avgift se tabell 6.1 och 6.10.

Fettavskiljare

Tömning beställs hos kommunens kundcenter telefon 0303-23 80 00, för avgifter se tabell 6.7-6.8.

Fosforfällor

Avfall från fosforfällor omfattas av det kommunala renhållningsansvaret och ska samlas in genom kommunens försorg.

Inför tömning av fosforfällor ska fastighetsinnehavaren förbereda anläggningen så att tömning kan ske genom slamsugning eller med kranbil. Avståndet mellan fordon och fosforfälla får inte överstiga 4 m.

Felsorteringsavgift

Om felaktigt avfall läggs i behållare för matavfall, förpackningsavfall, restavfall, tidningar eller trädgårdsavfall kan felsorteringsavgift komma att faktureras.

Fastighetsägaren kan även komma att kontaktas och felet påpekas.

Elektronikbox

För insamling av batterier, ljuskällor och småelektronik kan hushåll beställa en elektronikbox. Boxen är indelad i tre fack - ett för varje avfalls-slag. Boxen töms efter budning och maximalt 5 hämtningar per år ingår.

Bygg- och rivningsavfall

Bygg och rivningsavfall som inte produceras i en yrkesmässig verksamhet får lämnas till kommunens återvinningscentraler om mängden inte överskrider 2 kbm per besök. Överskridande mängder hämtas fastighetsnära av auktoriserad entreprenör. Containerar eller storsäck ska beställas av auktoriserad entreprenör. Storsäckar kan även hämtas på kommunens återvinningscentraler mot en kostnad. Avgifterna enligt 7.17 är maximala priser som auktoriserad entreprenör får debitera avfallslämnare.

Förpackningsavfall

Ett 370 liters kärl med 4 fack, s.k. fyrfackskärl, för förpackningar av plast, papper, färgat glas, ofärgat glas. Metallförpackningar lämnas i särskild behållare. Fyrfackskärl töms en gång var fjärde vecka och metallbehållaren varannan månad. På grund av svårigheter med framkomligheten kan kommunen anvisa att tvåfackskärl ska användas för förpackningar av plast, papper, färgat- och ofärgat glas. Kärlen hämtas enligt de intervall som kommer anger.

Särskilda avgifter

Vid mer än en ändring per år av gångavstånd, hämtningsintervall eller storlek av behållare tas avgift ut enligt tabell 7.10.

För tjänster som inte finns reglerade i detta dokument eller där förhållandena väsentligt avviker från det normala, sker debitering per timme för hantering av det aktuella avfallet. Priset bestäms av kommunen, för timavgift se tabell 6.10 och 7.15.

9

Avfallstaxan för Kungälv kommun

Exempel på avgifter, fler exempel på avgifter finns på kommunens webbplats, www.kungalv.se

Helårshämtning vid villor och radhus

EXEMPEL:

Villa med sortering av matavfall

190 liter för restavfall och 140 liter för matavfall med hämtning varannan vecka året runt.

Mängd restavfall per år, enligt riksgenomsnitt, 239 kg per hushåll och år.

Fast avgift:	1 390 kr
Hämtningsavgift:	950 kr
Viktavgift:	574 kr
Summa årskostnad 2024:	2 914 kr

Observera att mängden avfall per år kan variera kraftigt mellan olika hushåll och därmed varierar även årskostnaden för avfallshanteringen.

Sommarhämtning vid fritidshus
(v.20, maj - v. 37, sept.)

EXEMPEL:

Fritidshus med sortering av matavfall

190 liter kärl för restavfall och 140 liter kärl för matavfall med hämtning varannan vecka under sommaren. Mängd restavfall under sommaren, 68 kg per hushåll och säsong.

Fast avgift:	1210 kr
Hämtningsavgift:	640 kr
Viktavgift:	163 kr
Summa årskostnad 2024:	2 013 kr

Observera att mängden avfall per säsong kan variera kraftigt mellan olika hushåll och därmed varierar även årskostnaden för avfallshanteringen.

Helårshämtning vid lägenheter och verksamheter

EXEMPEL:

Flerbostadshus med 15 lägenheter har 3 stycken 370 liters kärl för restavfall och 2 stycken 140 liters kärl för matavfall, med hämtning en gång per vecka.

Mängd restavfall per år 333 kg per hushåll i lägenhet, och år.

Fast avgift:	$15 \times 620 = 9\,300$ kr
Hämtningsavgift matavfall:	$2 \times 1\,210 = 2\,420$ kr
Hämtningsavgift restavfall:	$3 \times 2\,430 = 7\,290$ kr
Viktavgift	$15 \times 333 \times 2,40 = 11\,988$ kr
Summa årskostnad 2024:	30 998 kr

Observera att mängden avfall per år kan variera kraftigt mellan olika hushåll och därmed varierar även årskostnaden för avfallshanteringen.

Gemensam avfallslösning med kärl eller container - Helårshämtning vid villor och radhus

EXEMPEL:

Fem villor har gemensamma behållare för restavfall och matavfall. 660 liter för restavfall och 140 liter för matavfall med hämtning varannan vecka.

Mängd restavfall per år, enligt riksgenomsnitt, 239 kg per hushåll och år.

Fast avgift:	5 x 1 390 kr = 6 950 kr
Hämningsavgift:	2 140 kr = 2 140 kr
Viktavgift:	5 x 239 x 2,40 = 2 868 kr
Summa årskostnad:	11 958 kr
Årskostnad per hushåll 2024:	2 391 kr

Observera att mängden avfall per år kan variera kraftigt mellan olika hushåll och därmed varierar även årskostnaden för avfallshanteringen.

Avgifter med container eller underjordsbehållare - Helårshämtning vid lägenheter och verksamheter

EXEMPEL:

Flerbostadshus med 112 lägenheter

1 underjordsbehållare med volymen 5 kubikmeter, som töms en gång per vecka, för restavfall. 8 stycken 140 liter kärl för matavfall, med hämtning en gång per vecka. Mängd restavfall per år, 260 kg per hushåll i lägenhet, och år.

Fast avgift:	112 x 620 = 69 440 kr
Hämningsavgift matavfall:	8 x 1210 = 9 680 kr
Hämningsavgift restavfall:	21 740 kr
Viktavgift:	112 x 260 x 2,40 = 69 888 kr
Summa årskostnad 2024:	170 748 kr

Hämtning på öar utan fast landförbindelse

EXEMPEL:

En villa, helårsboende. Mat- och restavfall lämnas på anvisad plats på ön.

Fast avgift:	1 390 kr
Hämningsavgift:	1 080 kr
Summa årskostnad 2024:	2 470 kr

Slamtömning

EXEMPEL:

Enskild avlopp 3,1 kubikmeter mindre än 10 meter slangdragning

Avgift för tömning

Summa årskostnad 2024:	1 710 kr
-------------------------------	-----------------

10 Bilaga till avfallstaxan för Kungälv kommun

I denna bilaga anges priser för tjänster som inte omfattas av det kommunala ansvaret enligt 15 kap. 20 § miljöbalken.

Helårshämtning vid villor och radhus

Typ av tjänst	Avgift
Besök till åvc företag Endast fordon under 3,5 ton (inklusive last) får lämna. Mängden sorterat grovavfall får inte överstiga 2 kubikmeter.	350 kr per besök max 2 m ³ sorterat avfall får lämnas
Bortappad nyckel för kärlskåp eller liknande	150 kr
Transportkostnad för leverans av matavfallspåsar per order	130 kr
Matavfallspåsar till verksamheter 22 l (transportkostnad tillkommer per order)	215 kr (100 st)
Matavfallspåsar till verksamheter 45 l (transportkostnad tillkommer per order)	100 kr (20 st)
Matavfallspåsar till verksamheter 60 l (transportkostnad tillkommer per order)	130 kr (25 st)
Matavfallspåsar till verksamheter 140 l (transportkostnad tillkommer per order)	120 kr (20 st)
Gravitationslås till kärl inklusive montering	610 kr
Lock-i-lock 140 l inklusive montering	615 kr
Lock-i-lock 190 l inklusive montering	665 kr
Lock-i-lock 370 l inklusive montering	745 kr
Storsäck för bygg- och rivningsavfall	110 kr

Avfallstaxan fastställs av kommunfullmäktige.

Enbart de tjänster som taxan omfattar är de som kommunen tillhandahåller och utför. Abonnenten är skyldig att anpassa avfallshanteringen till de villkor avseende bl.a. behållartyp, storlek och hämtningsintervall som framgår av avfallstaxan och avfallsföreskrifterna.

Avfallstaxa

Antagen av kommunfullmäktige 2023-xx-xx (§ xxx/20xx)
Gäller fr.o.m 2024-01-01
Om inget annat framgår är taxan per år och inklusive moms.

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Innehåll

1	Inledning.....	Sid 3
2	Helårshämtning vid villor och radhus.....	Sid 4
3	Sommarhämtning vid fritidshus, flerbostadshus och verksamheter (v.20, maj - v. 37, sept).....	Sid 7
4	Helårshämtning vid lägenheter och verksamheter	Sid 11
5	Hämtning på öar utan fast landförbindelse.....	Sid 15
6	Avfall från enskild avloppsanordning samt fettavfall.....	Sid 16
7	Tilläggstjänster och särskilda avgifter.....	Sid 18
8	Avfallstaxan för Kungälv kommun – Allmänna bestämmelser.....	Sid 22
9	Avfallstaxan för Kungälv kommun – Exempel på avgifter.....	Sid 26
10	Bilaga till avfallstaxan – avgifter utanför kommunalt avnsvar	Sid 28

1 Inledning

Förord

Varje kommun ansvarar för insamling, transport och återvinning eller bortskaffande av kommunalt avfall och slam från avloppsanläggningar som uppkommer i kommunen. Avfallshanteringen regleras av miljöbalken och avfallsförordningen. I kommunens Renhållningsordning finns de lokala bestämmelserna för avfallshanteringen. I Kungälv kommun är det renhållningsenheten som arbetar med avfallsfrågorna på uppdrag av kommunstyrelsen. Verksamheten finansieras helt av taxeintäkter från avfallskollektivet och regleras via den avfallstaxa som beskrivs i detta dokument. Skattefinansiering förekommer inte. Avfallstaxan är beslutad av kommunfullmäktige

Taxan är uppbyggd (om inget annat anges) av tre delar enligt följande:

Total avgift = fast avgift + viktavgift + hämtningssavgift + ev. gångavstånd

Viktavgift

Viktdebitering innebär att vi väger avfallet när vi hämtar det och att du betalar en viktavgift som beror på hur mycket dina sopor väger. Taxan är miljöstyrande. Det betyder att tjänster som styr mot ett mer miljörättigt beteende kostar mindre än tjänster som inte gör det. En del av avgiften du betalar finansierar kostnadsfria tjänster som till exempel att du kan lämna sorterat avfall till återvinningscentralerna och miljöstationer. Avgiften varierar därutöver beroende på avfallsslag, behållarens storlek och hur ofta avfallet hämtas och täcker kostnader för insamling, transport, behållare, säckar och påsar.

Mer information om avfallshanteringen finns att läsa på kommunens hemsida www.kungalv.se

2 Helårshämtning vid villor och radhus

I priset ingår gångavstånd om max 3 meter. Hyra av kärl ingår men rengöring av kärl ingår ej.

Total avgift = fast avgift + viktavgift + hämningsavgift + ev. gångavstånd

2.1 Fast avgift

	Avgift
Villa och radhus	1 390 kr 1 260 kr

2.2 Viktavgift, kärl

	Matafall	Restavfall	Osorterat avfall
Viktavgift, per kg	Ingen avgift	2,40 kr 2,10 kr	2,40 kr 2,10 kr

Om det inte går att väga avfallet, t.ex. på grund av fel på vågen i sopbilen, kommer viktdebiteringen att baseras på ett medelvärde av de senaste 5 vägningarna. Om avfallet inte har hunnit vägas 5 gånger (t.ex. när ny tjänst startas) så beräknas viktavgiften efter medelvärdet för den aktuella behållartypen.

2.3 Hämningsavgift, kärl

Sorterat avfall	Varje vecka ¹	Varannan vecka för restavfall. Sommartid varje vecka för matafall ²	Varannan vecka	Var fjärde vecka för restavfall. Sommartid varje vecka för matafall ²	Var fjärde vecka för restavfall och varannan vecka för matafall
190 l kärl för restavfall och 140 l kärl för matafall	2 310 kr 2 060 kr	1 980 kr 1 770 kr	950 kr 850 kr	1 680 kr 1 500 kr	760 kr 680 kr
370 l kärl för restavfall och 140 l kärl för matafall	3 880 kr ⁵ 3 460 kr	2 480 kr 2 210 kr	1 510 kr ⁵ 1 350 kr	Erbjuds ej	Erbjuds ej
Hemkompostering	Restavfall, varje vecka ^{1,3}		Restavfall, varannan vecka ³	Restavfall, var fjärde vecka ³	Restavfall, var sjätte vecka ³
190 l kärl för restavfall och hemkompostering ⁴ av allt matafall	2 310 kr 2 060 kr		950 kr 850 kr	760 kr 680 kr	410 kr 370 kr
370 l kärl för restavfall och hemkompostering ⁴ av allt matafall	3 880 kr 3 460 kr		1 510 kr 1 350 kr	Erbjuds ej	Erbjuds ej
Osorterat avfall (innehåller både rest- och matafall, blandat)	-Gäller befintliga kärl kan ej nytecknas- Osorterat avfall, varje vecka ¹		-Gäller befintliga kärl kan ej nytecknas- Osorterat avfall, varannan vecka ¹		
190 l kärl för osorterat avfall	2 750 kr		1 850 kr		
370 l kärl för osorterat avfall	5 330 kr		3 490 kr		

1. Tömning varje vecka året runt tillåts endast i Kungälv kommunens tätorter enligt avfallsföreskrifterna.

2. Hämtning varje vecka sommartid från vecka 20 (maj) till vecka 37 (september) och hämtning varannan vecka under övriga delen av året.

3. Tillåts under förutsättning att restavfallet inte innehåller något matafall.

4. Anmälan för kompostering till miljöenheten krävs.

5. Tillhandahåller kommunen delade kärl för sorterat rest- och matafall tillämpas samma pris som för större separata kärl (370l). Viktavgiften för delade kärl utgår. Hämtning var fjärde vecka erbjuds ej för delade kärl.

2.4 Gemensam avfallslösning med kärl eller container

Total avgift = fast avgift + viktavgift + hämtningsavgift + ev. gångavstånd

För fastighetsinnehavare som använder gemensam container eller gemensamma kärl för två eller flera fastigheter med villor eller radhus, utan samfällighetsförening, gäller nedanstående avgifter. För samtliga hushåll som ingår i den gemensamma avfallslösningen gäller samma abonnemang. Hyra av container ingår. För varje hämtställe väljs ett grundpaket bestående av 1 behållare för restavfall och 1 kärl för matavfall, med samma hämtningsintervall. Utöver detta väljs antal tilläggsbehållare för restavfall respektive matavfall efter behov.

Fast avgift per hushåll, viktavgift och eventuell avgift för gångavstånd per kärl tillkommer. Viktavgift debiteras efter invägning av behållarens innehåll. För hushåll utan samfällighetsförening, men med gemensam container eller gemensamma kärl fördelas viktavgift och avgift för gångavstånd lika per hushåll vid fakturering. Ansökan krävs för gemensam avfallslösning enligt avfallsföreskrifterna. Abonnemang för osorterat avfall erbjuds ej.

Hämtningsavgift, grundpaket, per år

Grundpaket med kärl	Varannan vecka	Varannan vecka för restavfall. Sommartid varje vecka för matavfall ⁴	Varje vecka ³
190 l kärl för restavfall och 140 l kärl för matavfall/hemkompostering	1 550 kr 1 380 kr	2 580 kr 2 300 kr	3 090 kr 2 760 kr
370 l kärl för restavfall och 140 l kärl för matavfall/hemkompostering	1 780 kr 1 590 kr	2 860 kr 2 550 kr	3 550 kr 3 170 kr
660 l kärl för restavfall och 140 l kärl för matavfall/hemkompostering	2 140 kr 1 910 kr	3 230 kr 2 880 kr	3 960 kr 3 540 kr
5 kbm container ¹ för restavfall och 4 st 140 l kärl för matavfall/hemkompostering	20 890 kr 18 650 kr	21 800 kr 19 460 kr	41 790 kr 37 310 kr
10 kbm container ¹ för restavfall och 6 st 140 l kärl för matavfall/hemkompostering	40 510 kr 36 170 kr	41 870 kr 37 380 kr	80 990 kr 72 310 kr

Hämtningsavgift tilläggsbehållare för matavfall, per behållare och år

Matavfall	Varannan vecka	Varje vecka ³	Extra hämtningar sommartid varje vecka för matavfall ⁴
140 l kärl för matavfall	650 kr 580 kr	1 280 kr 1 140 kr	1 010 kr 900 kr

Hämtningsavgift tilläggsbehållare för restavfall, per behållare och år

Restavfall ²	Varannan vecka	Varje vecka ³
190 l kärl för restavfall	920 kr (820 kr)	1 790 kr (1 600 kr)
370 l kärl för restavfall	1 130 kr (1010 kr)	2 260 kr (2 020 kr)
660 l kärl för restavfall	1 490 kr (1 330 kr)	2 690 kr (2 400 kr)
5 kbm container ¹ för restavfall	18 320 kr (16 360 kr)	36 650 kr (32 720 kr)
10 kbm container ¹ för restavfall	36 650 kr (32 720 kr)	73 300 kr (65 450 kr)

1. Tillfällig lösning vid särskilda skäl.

2. Kräver matavfallsinsamling med 140 l kärl.

3. Enligt avfallsföreskrifterna erbjuds hämtning varje vecka endast i tätorter, för villor och radhus.

4. Avgiften inkluderar tömning av kärl för matavfall varannan vecka vintertid och varje vecka sommartid, totalt 35 tömningar per år.

2.5 Avgift för gångavstånd, över 3¹ meter

	Minimavgift, per tillfälle och kärl	Avgift per meter, per tillfälle och kärl	Exempel: Sortering med två kärl avstånd 10 meter och hämtning varje vecka
Kärl, per hushåll	34,30 kr 30,80 kr	4,90 kr 4,40 kr	1 784 kr 1 602 kr

1. När fler än fem fastighetsinnehavare använder gemensam avfallslösning ingår upp till 10 meter i ordinarie avgift och gångavstånd som överstiger 10 meter debiteras.

Avgift med säck

Säck får endast användas efter ansökan och om det finns särskilda skäl. I priset ingår gångavstånd om max 3 meter.
Leverans av tomsäckar om 160 liter ingår i priset. **Total avgift = fast avgift + hämtningsavgift + ev. gångavstånd**

2.6 Fast avgift

	Avgift
Villa och radhus	1 390 kr 1 260 kr

2.7 Hämtningsavgift, säck, (i nedanstående avgifter ingår viktavgifter, till skillnad från avgifterna vid kärlhämtning)

Sorterat avfall	Varje vecka ¹	Varannan vecka för restavfall. Sommartid varje vecka för matavfall ²	Varannan vecka	Var fjärde vecka för restavfall. Sommartid varje vecka för matavfall ²	Var fjärde vecka för restavfall och varannan vecka för matavfall
160 l säck för restavfall och 60 l säck för matavfall	3 140 kr 2 800 kr	2 607 kr 2 313 kr	1 510 kr 1 350 kr	2 186 kr 1 940 kr	1 100 kr 980 kr

Hemkompostering	Restavfall. Varje vecka ¹		Restavfall. Varannan vecka	Restavfall. Var fjärde vecka ³	Restavfall. Max 1 st säck per hämtning, var sjätte vecka ³
160 l säck för restavfall och hemkompostering av allt matavfall	3 140 kr 2 800 kr		1 520 kr 1 350 kr	1 100 kr 980 kr	610 kr 540 kr

Osorterat avfall (innehåller både rest- och matavfall, blandat)	-Gäller befintliga säckar, kan ej nytecknas Blandat avfall Varje vecka ¹		-Gäller befintliga säckar, kan ej nytecknas- Blandat avfall. Varannan vecka		
160 l säck för osorterat avfall	5 033 kr		3 002 kr		

1. Tömning varje vecka året runt tillåts endast i Kungälv kommun tätorter enligt avfallsföreskrifterna.

2. Hämtning varje vecka sommartid från vecka 20 (maj) till vecka 37 (september) och hämtning varannan vecka under övriga delen av året.

3. Tillåts under förutsättning att restavfallet inte innehåller något matavfall.

3 Sommarhämtning vid fritidshus, flerbostadshus och verksamheter

(v.20, maj - v. 37, sept)

I priset ingår gångavstånd om max 3 meter. Hyra av kärl ingår men rengöring av kärl ingår ej.

Total avgift = fast avgift + viktavgift + hämningsavgift + ev. gångavstånd

3.1 Fast avgift

	Avgift
Fritidshus	1 210 kr 1 100 kr
Verksamhet	1080 kr 980 kr
Lägenhet	620 kr 560 kr

3.2 Viktavgift, kärl

	Matavfall	Restavfall	Osorterat avfall
Viktavgift, per kg	Ingen avgift	2,40 kr 2,10 kr	2,40 kr 2,10 kr

Om det inte går att väga avfallet, t.ex. på grund av fel på vågen i sopbilen, kommer viktdebiteringen att baseras på ett medelvärde av de senaste 5 vägningarna. Om avfallet inte har hunnit vägas 5 gånger (t.ex. när ny tjänst startas) så beräknas viktavgiften efter medelvärdet för den aktuella behållartypen.

3.3 Hämningsavgift för fritidshus, kärl

Sorterat avfall	Varje vecka ¹	Varannan vecka för restavfall. Varje vecka för matavfall	Varannan vecka
190 l kärl för restavfall och 140 l kärl för matavfall	1 330 kr (1190 kr)	960 kr (860 kr)	640 kr (570 kr)
370 l kärl för restavfall och 140 l kärl för matavfall	1 680 kr ² (1 500 kr)	1 250 kr (1 120 kr)	830 kr ² (740 kr)
Hemkompostering	Restavfall. Varje vecka ¹		Restavfall. Varannan vecka
190 l kärl för restavfall	1 330 kr (1 190 kr)		640 kr (720 kr)
370 l kärl för restavfall	1 680 kr (1 500 kr)		830 kr (740 kr)
Osorterat avfall (innehåller både rest- och matavfall, blandat)	-Gäller befintliga kärl kan ej nytecknas- Blandat avfall. Varje vecka ¹		-Gäller befintliga kärl kan ej nytecknas- Blandat avfall. Varannan vecka
190 l kärl för osorterat avfall	1 950 kr		1 120 kr
370 l kärl för osorterat avfall	2 260 kr		1 570 kr

1. Tömning varje vecka året runt tillåts endast i Kungälv's kommuns tätorter enligt avfallsföreskrifterna.

2. Tillhandahåller kommunen delade kärl för sorterat rest- och matavfall tillämpas samma pris som för större separata kärl (370l). Viktavgiften för delade kärl utgår. Hämtning varannan vecka för restavfall och varje vecka för matavfall erbjuds ej för delade kärl.

3.4 Gemensam avfallslösning för fritidshus med kärl eller container

Total avgift = fast avgift + viktavgift + hämningsavgift + ev. gångavstånd

Total avgift = fast avgift + viktavgift + hämningsavgift + ev. gångavstånd

För fritidshus, två eller flera, utan samfällighetsförening, men med gemensam container eller gemensamma kärl för avfall, gäller nedanstående avgifter. För samtliga hushåll som ingår i den gemensamma avfallslösningen gäller samma abonnemang. Hyra av container ingår. För varje hämtställe väljs ett grundpaket bestående av 1 behållare för restavfall och 1 kärl för matavfall, med samma hämningsintervall. Utöver detta väljs antal tilläggsbehållare för restavfall respektive matavfall efter behov.

Fast avgift per fritidshus, viktavgift och eventuell avgift för gångavstånd per kärl tillkommer. Viktavgift debiteras efter invägning av behållarens innehåll. För fritidshus utan samfällighetsförening, men med gemensam container eller gemensamma kärl fördelas viktavgift och avgift för gångavstånd lika per fritidshus vid fakturering. Ansökan krävs för gemensam avfallslösning enligt avfallsföreskrifterna.

Abonnemang för osorterat avfall erbjuds ej.

Hämningsavgift, grundpaket, per år

Grundpaket med kärl	Varannan vecka	Varannan vecka för restavfallet. Varje vecka för matavfallet	Varje vecka ¹
190 l kärl för restavfall och 140 l kärl för matavfall/hemkompostering	620 kr 550 kr	830 kr 740 kr	1 210 kr 1 080 kr
370 l kärl för restavfall och 140 l kärl för matavfall/hemkompostering	760 kr 680 kr	970 kr 870 kr	1 510 kr 1 350 kr
660 l kärl för restavfall och 140 l kärl för matavfall/hemkompostering	1 220 kr 1 090 kr	1 460 kr 1 300 kr	2 740 kr 2 450 kr

Hämningsavgift tilläggsbehållare, per behållare och år

Matavfall	Varannan vecka	Varje vecka ¹
140 l kärl för matavfall	220 kr 200 kr	450 kr 400 kr
Restavfall ²		
190 l kärl för restavfall	440 kr 340 kr	770 kr 690 kr
370 l kärl för restavfall	540 kr 480 kr	1 060 kr 950 kr
660 l kärl för restavfall	1 000 kr 890 kr	2 300 kr 2 050 kr
5 kbm container ² för restavfall	5 980 kr 5 340 kr	11 960 kr 10 680 kr
10 kbm container ² för restavfall	11 960 kr 10 680 kr	23 910 kr 21 350 kr

1 Enligt avfallsföreskrifterna erbjuds hämtning varje vecka endast i tätorter, vid sommarhämtning.

2 Kräver matavfallsinsamling med 140 l kärl eller underjordsbehållare.

3.5 Avgift för gångavstånd för fritidshus med gemensamhetslösning, över 3¹ meter

	Minimavgift, per tillfälle och kärl	Avgift per meter, per tillfälle och kärl	Exempel: Sortering med två kärl avstånd 10 meter och hämtning varannan vecka
Kärl	34,30 kr 30,80 kr	4,90 kr 4,40 kr	617 kr 554 kr

1. När fler än fem fastighetsinnehavare använder gemensam avfallslösning ingår upp till 10 meter i ordinarie avgift och gångavstånd som överstiger 10 meter debiteras.

3.6 Avgift för sommarhämtning från flerbostadshus och verksamheter

a. Hämtningsavgift för sommarhämtning från flerbostadshus och verksamheter, kärll (v.20, maj - v. 37, sept)

Matavfall	Varannan vecka	En gång i veckan	Två gånger i veckan ¹	Tre gånger i veckan ¹
140 l kärll för matavfall	210 kr 190 kr	420 kr 380 kr	820 kr 740 kr	1 450 kr 1 310 kr

Restavfall	Varannan vecka	En gång i veckan	Två gånger i veckan ¹	Tre gånger i veckan ¹
190 l kärll för restavfall	350 kr (310 kr)	670 kr (600 kr)	1 340 kr (1 200 kr)	Erbjuds ej
370 l kärll för restavfall	430 kr (380 kr)	840 kr (750 kr)	1 680 kr (1 500 kr)	2 770 kr (2 470 kr)
660 l kärll för restavfall	560 kr (500 kr)	1 120 kr (1000 kr)	2 260 kr (2 020 kr)	4 490 kr (4 010 kr)

Osorterat avfall ³	Varannan vecka	En gång i veckan	Två gånger i veckan ¹	Tre gånger i veckan ¹
190 l för osorterat avfall ³	860 kr	1 550 kr	3 120 kr	Erbjuds ej
370 l för osorterat avfall ³	1 400 kr	2 800 kr	3 650 kr	4 850 kr
660 l för osorterat avfall ³	1 720 kr	3 430 kr	5 240 kr	8 650 kr

¹ Enligt avfallsföreskrifterna erbjuds hämtning två, tre eller fyra gånger per vecka endast för flerfamiljshus och verksamheter ej villor och radhus.

b. Sommarhämtning från verksamheter på Marstrand, avgift per kärll och år under perioden (v.14, april – v.39, september)

Matavfall	En gång i veckan	Två gånger i veckan	Tre gånger i veckan	Fyra gånger i veckan
140 l kärll för matavfall	590 kr (530 kr)	1 210 kr (1 090 kr)	2 100 kr (1 890 kr)	4 410 kr (3 970 kr)

Restavfall	En gång i veckan	Två gånger i veckan	Tre gånger i veckan	Fyra gånger i veckan
370 l kärll för restavfall	1 220 kr (1 090 kr)	2 430 kr (2 170 kr)	4 010 kr (3 580 kr)	8 840 kr (7 890 kr)
660 l kärll för restavfall	1 620 kr (1 450 kr)	3 260 kr (2 910 kr)	6 510 kr (5 810 kr)	14 460 kr (12 910 kr)

Osorterat avfall ³	En gång i veckan	Två gånger i veckan	Tre gånger i veckan	Fyra gånger i veckan
370 l kärll för osorterat avfall ³	4 040 kr	5 580 kr	7 010 kr	14 730 kr
660 l kärll för osorterat avfall ³	4 960 kr	7 580 kr	12 500 kr	22 890 kr

c. Avgift för extra hämtning från verksamheter på Marstrand under perioden (v.14, april – v.39, september)^{1,2}

Extra hämtning en gång per vecka, utöver ordinarie hämtning, enligt 3.6 b. Max antal hämtningar per vecka totalt, inklusive ordinarie hämtningar, är fem gånger per vecka.	Avgift mat/restavfall en gång per vecka kr per hämtning och kärll	Avgift osorterat avfall en gång per vecka kr per hämtning och kärll ³
140-370 l kärll	90 kr 80 kr	150 kr 140 kr
660 l kärll	160 kr	240 kr

¹ Beställningen ska göras minst två veckor innan

² Endast verksamheter som har hämtning fyra gånger i veckan kan beställa tjänsten

³ Gäller befintliga abonnemang, kan ej nytecknas

Avgift med säck

Säck får endast användas efter ansökan och vid särskilda skäl.

I priset ingår gångavstånd om max 3 meter. Leverans av tomsäckar om 160 liter ingår i priset.

Total avgift = fast avgift + hämningsavgift + ev. gångavstånd.

d. Fast avgift

	Avgift
Fritidshus	1 210 kr 1 100 kr
Verksamhet	1 080 kr 980 kr
Lägenhet	620 kr 560 kr

I nedanstående avgifter ingår viktavgifter, till skillnad från avgifterna för kärhämtning.

e. Hämningsavgift, säck

Sorterat avfall	Varje vecka ¹	Varannan vecka för restavfallet. Varje vecka för matavfallet	Varannan vecka
160 l säck för restavfall och 60 l säck för matavfall	1 680 kr 1 500 kr	1 100 kr 980 kr	820 kr 730 kr

Hemkompostering	Restavfall. Varje vecka ¹	Restavfall. Varannan vecka	
160 l säck för restavfall och hemkompostering av allt matavfall	1 680 kr 1 500 kr	820 kr 730 kr	

Osorterat avfall ² (innehåller både rest- och matavfall, osorterat)	Osorterat avfall, varje vecka ^{1,2}	Osorterat avfall, varannan vecka ²	
160 l säck för osorterat avfall	2 580 kr	1 440 kr	

¹ Tömning varje vecka året runt tillåts endast i Kungälv kommun tätorter enligt avfallsföreskrifterna.

² Gäller befintliga abonnemang, kan ej nytecknas

4 Helårshämtning vid lägenheter och verksamheter

I avgifterna ingår hämtning och behandling av kommunalt avfall, hyra av kärl, gångavstånd om max 10 m. Rengöring av kärl ingår ej. Innersäckar i kärl för matavfall ingår inte. Fastighetsinnehavare investerar och installerar själva underjordsbehållare. Total avgift = fast avgift + viktavgift + hämtningsavgift + ev. gångavstånd

4.1 Fast avgift

	Villa och radhus i samfällighetsförening/ bostadsrättsförening	Verksamhet	Lägenhet
Avgift	1 390 kr (1 260 kr)	1 080 kr (980 kr)	620 kr (560 kr)

4.2 Viktavgift, kärl

	Matavfall	Restavfall	Osorterat avfall
Viktavgift, per kg	Ingen avgift	2,40 kr 2,10 kr	2,40 kr 2,10 kr

Om det inte går att väga avfallet, t.ex. på grund av fel på vågen i sopbilen, kommer viktdebiteringen att baseras på ett medelvärde av de senaste 5 vägningarna. Om avfallet inte har hunnit vägas 5 gånger (t.ex. när ny tjänst startas) så beräknas viktavgiften efter medelvärdet för den aktuella behållartypen.

4.3 Hämtningsavgift, kärl

Matavfall	Varannan vecka	En gång i veckan	Två gånger i veckan ¹	Tre gånger i veckan ¹	Fyra gånger i veckan ¹
140 l kärl för matavfall	590 kr 530 kr	1 210 kr 1 090 kr	2 640 kr 2 380 kr	4 200 kr 3 780 kr	6 820 kr 6 140 kr
Restavfall	Varannan vecka	En gång i veckan	Två gånger i veckan ¹	Tre gånger i veckan ¹	Fyra gånger i veckan ¹
190 l kärl för restavfall	970 kr 870 kr	1 930 kr 1 720 kr	4 090 kr 3 650 kr	Erbjuds ej	Erbjuds ej
370 l kärl för restavfall	1 220 kr 1 090 kr	2 430 kr 2 170 kr	5 340 kr 4 770 kr	7 170 kr 6 400 kr	19 140 kr 17 090 kr
660 l kärl för restavfall	1 620 kr 1 450 kr	2 880 kr 2 570 kr	8 670 kr 7 740 kr	13 000 kr 11 650 kr	30 330 kr 27 080 kr
Osorterat avfall²	Varannan vecka	En gång i veckan	Två gånger i veckan ¹	Tre gånger i veckan ¹	Fyra gånger i veckan ¹
190 l kärl för osorterat avfall ²	2 490 kr	4 490 kr	7 590 kr	Erbjuds ej	Erbjuds ej
370 l kärl för osorterat avfall ²	4 040 kr	5 580 kr	9 340 kr	14 020 kr	33 540 kr
660 l kärl för osorterat avfall ²	4 960 kr	7 580 kr	16 680 kr	24 990 kr	54 410 kr

¹ Enligt avfallsföreskrifterna erbjuds hämtning mer än en gång per vecka endast för flerfamiljshus och verksamheter ej villor och radhus.

² Gäller befintliga abonnemang, kan ej nytecknas

4.4 Avgift för gångavstånd, över 10 meter

	Minimavgift, per tillfälle och kärl	Avgift per meter, per tillfälle och kärl	Exempel: Sortering med två kärl avstånd 20 meter och hämtning varje vecka
Kärl	34,30 kr (30,80 kr)	4,90 kr (4,40 kr)	5 096 kr (4 576 kr)

Avgift för containers och underjordsbehållare

Total avgift = fast avgift + viktavgift + hämningsavgift

4.5 Fast avgift

	Avgift
Lägenhet	620 kr 560 kr
Verksamhet	1 080 kr 980 kr

4.6 Viktavgift, container eller underjordsbehållare

	Matavfall	Restavfall	Sorterat avfall
Viktavgift, kr per kg	Ingen avgift	2,40 kr 2,10 kr	2,40 kr 2,10 kr

Om det inte går att väga avfallet, t.ex. på grund av fel på vågen i sopbilen, kommer viktdebiteringen att baseras på ett medelvärde av de senaste 5 vägningarna. Om avfallet inte har hunnit vägas 5 gånger (t.ex. när ny tjänst startas) så beräknas viktavgiften efter medelvärdet för den aktuella behållartypen.

4.7 Hämningsavgift, containers och underjordsbehållare

Matavfall	Varannan vecka	En gång varje vecka	Två gånger varje vecka	Tre gånger varje vecka
Underjordsbehållare ² 0,5 - 1,3 m ³	4 320 kr 3 890 kr	7 850 kr 6 490 kr	Erbjuds ej	Erbjuds ej

Restavfall				
Underjordsbehållare ² 0,5 - 1,3 m ³	2 990 kr 2 720 kr	5 980 kr 5 440 kr	Erbjuds ej	Erbjuds ej
Underjordsbehållare ² 1,4 - 3 m ³	6 900 kr 6 270 kr	13 820 kr 12 560 kr	Erbjuds ej	Erbjuds ej
Underjordsbehållare ² 3,1 - 5 m ³	10 860 kr 9 870 kr	21 740 kr 19 760 kr	Erbjuds ej	Erbjuds ej
Container ¹ om 5 m ³	14 650 kr 13 080 kr	29 310 kr 26 170 kr	65 110 kr 58 130 kr	130 190 kr 116 240 kr
Container ¹ om 10 m ³	29 430 kr 26 280 kr	58 830 kr 52 530 kr	130 190 kr 116 240 kr	260 370 kr 232 470 kr
Lastväxlare ³ , 20 - 35 m ³	12 520 kr 11 180 kr	25 050 kr 22 370 kr	Erbjuds ej	Erbjuds ej

Sorterat avfall ⁴				
Underjordsbehållare ² 0,5-1,3 m ³	5 490 kr	10 450 kr	Erbjuds ej	Erbjuds ej
Underjordsbehållare ² 1,4 - 3 m ³	11 430 kr	22 870 kr	Erbjuds ej	Erbjuds ej
Underjordsbehållare ² 3,1 - 5 m ³	20 110 kr	37 260 kr	Erbjuds ej	Erbjuds ej
Container ¹ om 5 m ³	27 270 kr	54 530 kr	92 530 kr	184 930 kr
Container ¹ om 10 m ³	49 750 kr	92 530 kr	171 130 kr	342 280 kr
Lastväxlare, 20 - 35 m ³	17 230 kr	34 470 kr	Erbjuds ej	Erbjuds ej

¹ Inklusiv containerhyra

² Inklusiv säck

³ Lastväxlarecontainer, som inte innehåller något matavfall får hämtas en gång var fjärde vecka. Halva avgiften för hämtning varannan vecka debiteras.

⁴ Gäller befintliga abonnemang, kan ej nytecknas

Avgift med säck

Säck får endast användas efter ansökan, och vid särskilda skäl.

I priset ingår gångavstånd om max 10 meter. Leverans av tomsäckar ingår i priset.

Total avgift = fast avgift + hämtningsavgift + ev. gångavstånd

4.8 Fast avgift

	Avgift
Lägenhet	620 kr 560 kr
Verksamhet	1 080 kr 980 kr

I nedanstående avgifter ingår viktavgifter, till skillnad från avgifterna för kärllhämtning.

4.9 Hämtningsavgift, säck

Matavfall	Varannan vecka	Varje vecka
60 l säck för matavfall	590 kr 530 kr	1 000 kr 900 kr

Restavfall	Varannan vecka	Varje vecka
160 l säck för restavfall	1 500 kr 1 340 kr	2 700 kr 2 410 kr

Osorterat avfall ¹	Varannan vecka	Varje vecka
160 l säck för osorterat avfall ¹	3 670 kr	5 780 kr

¹ Gäller befintliga abonnemang, kan ej nytecknas

Avgift med stationär sopsug

Total avgift = fast avgift + viktavgift + hämningsavgift + driftavgift

4.10 Fast avgift

	Avgift
Lägenhet	620 kr 560 kr
Verksamhet	1 080 kr 980 kr

4.11 Viktavgift, sopsug

	Matavfall	Restavfall
Viktavgift, per kg	Ingen avgift	2,40 kr 2,10 kr

Om det inte går att väga avfallet, t.ex. på grund av fel på vågen, kommer viktdebiteringen att baseras på ett medelvärde av de senaste 5 vägningarna. Om avfallet inte har hunnit vägas 5 gånger (t.ex. när ny tjänst startas) så beräknas viktavgiften efter medelvärdet för den aktuella behållartypen.

4.12 Hämningsavgift, per lägenhet och år, sopsug

	Hämtning av matavfall	Hämtning av restavfall
Hämningsavgift	82 kr 73 kr	106 kr 95 kr

Driftavgiftstillägg för sopsug med kommunalt huvudmannaskap

Betalas endast av fastighetsägare som är anslutna till sopsug med kommunalt huvudmannaskap. Avgiften finansierar bl.a. driftkostnader, energiförbrukning, underhåll, återinvestering, information samt försäkring av sopsugsanläggningen.

4.13 Driftavgift, per lägenhet/verksamhet och år

	Avgift
Lägenhet	695 kr
Verksamhet	695 kr

5 Hämtning på öar utan fast landförbindelse

Här finns priserna för hämtning på öar utan fast landförbindelse. Marstrandsön och Klåverön räknas inte till sådana öar.

Fastighetsinnehavare välja mellan att lämna sitt mat och restavfall på ön eller på fastlandet, samt om det gäller sommar eller helårshämtning. Säckar ingår i hämtningsavgiften och ska inte längre betalas i förskott. Antalet säckar skiljer sig beroende på tjänst, sommar eller helårshämtning. Matavfall lämnas om möjligt på ön i annat fall lämnas matavfallet på anvisad plats på fastlandet.

5.1 Fast avgift

	Avgift
Villa, helårsboende	1 390 kr 1 260 kr
Fritidshus	1 210 kr 1 100 kr

5.2 Hämtningsavgift, säck och gemensamhetslösning, I nedanstående avgifter ingår viktavgiften. Total avgift = fast avgift + hämtningsavgift.

Sommarhämtning v.20, maj - v. 37, sept	Avgift
Sommarabonnemang Mat- och restavfall lämnas på anvisad plats på ön : 9 säckar för restavfallet per sommar lämnas på anvisad plats. Matavfall lämnas om möjligt på ön i annat fall lämnas matavfallet på anvisad plats på fastlandet.	820 kr 730 kr
Sommarabonnemang Mat och restavfall lämnas på anvisad plats på fastlandet : Boende transporterar själv avfall till anvisad plats på fastlandet	430 kr 380 kr
Extra säck	120 kr/ säck

Helårshämtning	Avgift
Året runt Mat- och restavfall lämnas på anvisad plats på ön : 13 säckar per år lämnas på anvisad plats. Matavfall lämnas om möjligt på ön i annat fall lämnas matavfallet på anvisad plats på fastlandet.	1 080 kr 960 kr
Året runt Mat och restavfall lämnas på anvisad plats på fastlandet : Boende transporterar själv avfall till anvisad plats på fastlandet. Lämnas på anvisad plats.	550 kr 490 kr
Extra säck	80 kr/säck 90 kr/säck

6 Avfall från enskild avloppsanordning samt fettavfall från fettavskiljare

Gäller enskilda avlopp som är dimensionerade för att betjäna högst 25 PE (personekvivalenter).

6.1 Avgifter för ordinarie slamsugning av slamavskiljare, slutentank, bajamajor¹ eller minireningsverk, enligt turlista (schema). Slanglängder upp till tio meter ingår i avgiften

Anläggningens volym	Avgift per tömning
0 - 3 kbm	1 420 kr ¹ (1 290 kr)
3,1 - 4 kbm	1 710 kr (1 550 kr)
4,1 - 5 kbm	2 000 kr (1 820 kr)
5,1 - 6 kbm	2 280 kr (2 070 kr)
6,1 - 7 kbm	2 590 kr (2 350 kr)
7,1 - 8 kbm	2 880 kr (2 620 kr)
8,1 - 9 kbm	3 190 kr (2 900 kr)
9,1 - 10 kbm	3 790 kr
10,1 - 11 kbm	4 390 kr
11,1 kbm - Tilläggskostnad per varje påbörjad kbm över 11 kbm	260 kr/kbm

6.2 Avgifter om slanglängden överstiger 10 meter

Slanglängd	Avgift kr per tömning	Slanglängd	Avgift kr per tömning
11 - 15 m	210 kr (190 kr)	51 - 55 m	1 000 kr (960 kr)
16 - 20 m	270 kr (250 kr)	56 - 60 m	1 100 kr (1020 kr)
21 - 25 m	330 kr (310 kr)	61 - 65 m	1200 kr (1 080 kr)
26 - 30 m	390 kr (370 kr)	66 - 70 m	1 280 kr (1 140 kr)
31 - 35 m	450 kr (430 kr)	71 - 75 m	1 340 kr (1 200 kr)
36 - 40 m	510 kr (490 kr)	76 - 80 m	1 400 kr (1 260 kr)
41 - 45 m	570 kr (550 kr)	Över 80 m	1 460 kr (1 320 kr)
46 - 50 m	630 kr (610 kr)		

6.3 Avgift för tungt lock

	Avgift per lock och tömning
Tilläggsavgift för lock med vikt 15 - 50 kg	300 kr (273 kr)
Tilläggsavgift för lock med vikt > 50 kg	770 kr (700 kr)

6.4 Avgift för sughöjd

	Avgift per tömning
Tilläggsavgift när sughöjden (mellan anläggningens botten och fordonets uppställningsplats) överstiger 6 meter	590 kr (535 kr)

6.5 Avgift för joutömning av avloppsanläggning och fettavskiljare, avgifter för ordinarie tömning enligt 6.1 respektive 6.7 tillkommer

	Avgift per tömning
Arbete som utförs inom 24 timmar efter beställning, alla tider på dygnet - joutömning avloppsanläggning	3 890 kr
Arbete som utförs inom 24 timmar efter beställning, alla tider på dygnet - joutömning fettavfall	3 410 kr (3096 kr)

6.6 Extra slamsugning av enskild avloppsanläggning, avgifter för ordinarie slamsugning enligt 6.1 tillkommer

	Avgift per tömning
Budad tömning Arbete som utförs inom fem arbetsdagar	340 kr (310 kr)
Akut tömning Arbete som utförs senast arbetsdagen efter beställningsdagen	1 250 kr (1 140 kr)
Datumbestämd tömning Arbete som utförs på datumbestämd för- eller eftermiddag (kl 8-16, vardag)	3 400 kr (3 090 kr)

6.7 Avgift för ordinarie tömning av fettavfall, enligt turlista (schema). Slanglängder upp till tio meter ingår i avgiften

	Avgift per tömning
Volymer upp till 3 kbm	3 160 kr (2 870 kr)
Volymer över 3 kbm- 7 kbm	4 820 kr (4 380 kr)
Tilläggskostnad per varje påbörjad kbm över 7 kbm	480 kr/kbm

6.8 Extra tömning av fettavfall, avgifter för ordinarie tömning enligt 6.7 tillkommer

	Avgift per hämtning
Arbete som utförs inom fem arbetsdagar	1 760 kr (1 600 kr)
Arbete som utförs senast arbetsdagen efter beställningsdagen	1 990 kr (1 810 kr)

6.9 Avgift för tömning av fosforfälla

	Avgift per tömning
Filtermaterial kassett, högst 1 ton	1 280 kr (1 160 kr)
Filtermaterial lösvikt	1 720 kr (1 560 kr)

6.10 Övriga avgifter

För tjänster som inte finns reglerade i detta dokument sker debitering per timme för hantering av det aktuella avfallet. Priset bestäms av kommunen. Nedanstående timpriser tillämpas inom normal arbetstid, vardagar kl 07.00 – 16.00.

	Avgift
Timpris för extra personal vid svåra arbetsmoment (kr/tim)	540 kr (490 kr)
Timpris för slamtömningsfordon inkl bemanning (kr/tim)	1 080 kr (980 kr)
Bomkörning (kr/tillfälle)	850 kr (770 kr)
Rabatt om samtidig hämtning av slam från fler avlopp på samma fastighet kan ske (kr/ytterligare avlopp)	-340 kr (200 kr)
Tillägg för tömning från färja (kr/tömning)	2 060 kr (1 875 kr)

7 Tilläggstjänster och särskilda avgifter

Avgift för extra säck, extra tömning av kärl eller underjordsbehållare/container

Viktavgift gäller även för extra tömning av kärl, container och underjordsbehållare (1,90 kr per kg).

För säck ingår viktavgiften i hämtningsavgiften.

7.1 Avgift för extra hämtning och extra säck, per kärl/säck

	Avgift, vid ordinarie hämtning	Avgift, inom tre dygn efter beställning	Avgift, inom ett dygn efter beställning
Hämtning av extrasäck om 60 l (matavfall)	100 kr (90 kr)	210 kr (190 kr)	310 kr (280 kr)
Hämtning av extrasäck ¹ om 160 l	110 kr ¹ (100 kr)	230 kr ¹ (210 kr)	370 kr ¹ (340 kr)
Tömning av kärl om 140 - 370 l	Erbjuds ej	460 kr (420 kr)	850 kr (770 kr)
Tömning av kärl om 660 l	Erbjuds ej	520 kr (470 kr)	980 kr (890 kr)
Tömning av container	Erbjuds ej	980 kr (890 kr)	1 170 kr (1060 kr)
Tömning av underjordsbehållare 0,5 - 5 m ³	Erbjuds ej	1 510 kr	1 810 kr
Tömning av två/fyrfackskärl -förpackningar	Erbjuds ej	460 kr	Erbjuds ej

¹ Hämtning av extrasäck erbjuds endast till kunder som har abonnemang med säck.

7.2 Grovavfall till ÅVC

	Avgift per kort
Nytt ÅVC-kort till hushåll	250 kr (220 kr)
Extra besök för avlämning av grovavfall vid återvinningscentral, utöver 6 st avgiftsfria besök per år, per besök (gäller fastighetsägare som fått begränsningar)	340 kr (300 kr)

7.3 Avgift för hämtning¹ av grovavfall eller smått elavfall¹

	Avgift per kolli
Grovavfall eller smått elavfall ≤ 1 m ³ , per kolli	410 kr 370 kr

¹ Hämtas efter budning

7.4 Avgift för hämtning¹ av grovavfall i container

	Avgift container 5 m ³	Avgift container 10 m ³
Grovavfall, utkörning och återtagning, inklusive behandling och hyra upp till tre dagar, kr/tillfälle	1 500 kr 1 340 kr	1 930 kr 1 720 kr
Extra tömning och återutställning. Tillägg på ovanstående avgifter, kr/tillfälle	1 500 kr 1 340 kr	1 930 kr 1 720 kr
Felsortering. Om container innehåller felsorterat avfall debiteras ordinarie avgift för containern + felsorteringsavgiften per tömning. ²	3 000 kr 2 680 kr	3 860 kr 3 440 kr

¹ Hämtas efter budning

² För att undvika kostnad för felsorterat avfall ska kunden kontrollera innehållet i containern och, vid behov, vidtagit åtgärder, innan tömningsfordon kommit till platsen. Om containern för grovavfall innehåller stora mängder bygg- och rivningsavfall, nekats hämtning. Avfallet klassas då om till bygg- och rivningsavfall och avgifterna enligt 7.15 gäller.

7.5 Avgift för hämtning av trädgårdsavfall^{1,2} i kärl

	Avgift per kärl för hämtning en gång varannan vecka	Avgift per kärl för extrahämtning hämtas inom 7 arbetsdagar
Kärl om 370 l	1 160 kr (1 050 kr)	280 kr (250 kr)

1 Hämtning sker från april till november (16 hämtningar),

2 Gäller endast inom område 1 enligt avfallsföreskrifterna.

7.6 Avgift för hämtning av tidningar

I avgiften ingår gångavstånd om max 10 meter. Hyra av kärl ingår i avgiften men rengöring av kärl ingår ej.

Tidningar	Var fjärde vecka	Varannan vecka	Varje vecka	Extra hämtning, inom fem arbetsdagar
190 l kärl	1 760 kr 1 600 kr	3 520 kr 3 200 kr	7 150 kr 6 500 kr	170 kr 150 kr
370 l kärl	2 090 kr 1 900 kr	4 180 kr 3 800 kr	8 360 kr 7 600 kr	200 kr 180 kr
660 l kärl	2 530 kr 2 300 kr	5 170 kr 4 700 kr	10 450 kr 9 500 kr	240 kr 220 kr

7.7 Avgift för fastighetsnära insamling av förpackningsavfall från flerbostadshus och samlokaliserade verksamheter

I avgiften ingår gångavstånd om max 10 meter. Hyra av kärl ingår i avgiften men rengöring av kärl ingår ej.

Avgifterna avser kärlestorlekar från 140 - 660 l per kärl och år.

Förpackning av	Var fjärde vecka	Varannan vecka	Varje vecka	Två gånger i veckan	Extra hämtning, inom fem arbetsdagar
Papper	Utan avgift	Utan avgift	1 430 kr	5 850 kr	200 kr
Plast	Utan avgift	Utan avgift	1 430 kr	5 850 kr	200 kr
Metall	Utan avgift	357 kr	715 kr	Erbjuds ej	170 kr
Färgat glas	Utan avgift	715 kr	2 925 kr	Erbjuds ej	170 kr
Ofärgat glas	Utan avgift	715 kr	2 925 kr	Erbjuds ej	170 kr

7.8 Avgift för fastighetsnära insamling av förpackningsavfall och metallförpackningar

Gäller endast inom område 1 enligt avfallsföreskrifterna.

	Förpackningar av papp, plast och glas - fyrpackskärl Var fjärde vecka	Metallförpackningar - behållare Varannan månad
Helårshämtning vid villor och radhus	Utan avgift	Utan avgift
Sommarhämtning vid fritidshus under v.20-v37	Utan avgift	Utan avgift

7.9 Avgift för hämtning av elektronikbox

Gäller endast inom område 1 enligt avfallsföreskrifterna.

Budad hämtning av boxen. Maximalt 5 hämtningar per år. Elektronikbox ingår.

	Avgift per box och år
Tömning av elektronikbox efter beställning	300 kr

7.10 Avgift för byte av abonnemang

	Avgift per ändring
Ändring av hämtningsintervall eller storlek av behållare. En ändring per år får ske utan avgift, utöver detta gäller avgift per ändring.	100 kr
Ansökan om uppehåll	250 kr

7.11 Avgift för hämtning av latrin

Gäller endast inom område 1 enligt avfallsföreskrifterna.

Budad hämtning av latrin i engångsbehållare. Engångsbehållare ingår.

	Avgift per behållare och tillfälle
Hämtning av latrinbehållare efter beställning	350 kr (320 kr)

7.12 Avgifter vid felsortering

I avfallsföreskrifter för Kungävs kommun anges hur avfall ska sorteras. Om felaktigt avfall läggs i behållare för matavfall, restavfall, tidningar, **förpackningar** eller trädgårdsavfall kan felsorteringsavgift komma att faktureras. Fastighetsägaren kan även komma att kontaktas och felet påpekas.

Om container för grovavfall innehåller felsorterat avfall debiteras dubbla ordinarie avgiften vid första tillfället.

	Avgift kr per hämtställe och tillfälle
Villor, radhus, fritidsboende, flerbostadshus och verksamhet	300 kr
Grovavfall	Se kapitel 7.4

7.13 Avgift för gångavstånd, för flerbostadshus och verksamheter över 10 meter

	Minimavgift, per tillfälle och kärl/säck	Avgift per meter, per tillfälle och kärl/säck	Exempel: Sortering med två kärl avstånd 20 meter och hämtning varje vecka
Kärl eller säck	34,30 kr 30,80 kr	4,90 kr 4,40 kr	5 096 kr 4576 kr

7.14 Avgift för gångavstånd, för villor, radhus och fritidshus över 3 meter¹

	Minimavgift, per tillfälle och kärl/säck	Avgift per meter, per tillfälle och kärl/säck	Exempel: Sortering med två kärl, avstånd 10 meter och hämtning varannan vecka
Kärl eller säck	34,30 kr 30,80 kr	4,90 kr 4,40 kr	1 784 kr 1 602 kr

¹ Gäller även hämtning av förpackningar (fyrpack)

7.15 Uppsamlingsplats vintertid

Vinterabonnemang

Om dåligt väglag vintertid frekvent hindrar hämtning från att ske från fastigheten på grund av icke farbar väg, så ska ett vinterabonnemang tecknas. Berörda fastigheter lämnar avfall i gemensamma kärl på anvisad uppsamlingsplats under den hämtningsperiod som anvisas av kommunen. Övrig tid har varje fastighet sina vanliga, enskilda kärl och avfall hämtas vid ordinarie hämtställe. När sådant vinterabonnemang tecknas och löper tills vidare erhåller berörda hushåll 20 % rabatt på ordinarie hämtningsavgift hela året. Under de veckor som hämtning sker från den gemensamma uppsamlingsplatsen debiteras inte viktavgift för avfallet. Den fasta avgiften betalas som vanligt av alla hushåll

Tillfälligt dåligt väglag, ej farbar väg

När hämtning inte kan ske vid fastigheten på grund av extraordinära omständigheter, exempelvis dåligt väglag vid otjänligt väder och där vägen inte är farbar, ska avfall lämnas i gemensamma kärl på anvisad uppsamlingsplats. Under de veckor som hämtning sker från den gemensamma uppsamlingsplatsen debiteras inte viktavgift för avfallet. Den fasta avgiften och hämtningsavgiften betalas som vanligt av alla hushåll.

7.16 Avgifter vid timersättning

För hämtning med andra metoder än de som är beskrivna i denna renhållningstaxa eller där förhållandena väsentligt avviker från vad som är normalt debiteras avgift per timme. Vid behov får kommunen besluta om tillfälliga avgifter baserat på självkostnad för tjänsten.

	Avgift kr per timme
Renhållningsfordon inklusive förare	1 000 kr (910 kr)
Lastväxlare inklusive förare	920 kr (840 kr)
Kranbil inklusive förare	1 390 kr (1 260 kr)
Båt med skeppare för skärgårdshämtning	3 850 kr (3 500 kr)
Hjälparbetare på båten	770 kr (700 kr)

7.17 Maxavgifter bygg- och rivningsavfall

Bygg och rivningsavfall som inte produceras i en yrkesmässig verksamhet får lämnas till kommunens återvinningscentraler om mängden inte överskrider 2 kbm per besök. Överskridande mängder hämtas fastighetsnära av auktoriserad entreprenör. Containerar eller storsäck ska beställas av auktoriserad entreprenör. Storsäckar kan även hämtas på kommunens återvinningscentraler mot en kostnad.

Avgifterna nedan är maximala priser som auktoriserad entreprenör får debitera avfallslämnare. Färjeavgift tillkommer utöver avgifterna nedan vid transport över till Marstrandsön. Avgifterna omfattar, fram/utkörning, hyra av container (upp till 7 dagar), transport, analys, rapportering och behandling. Om avfallet är felsorterat kan felsorteringsavgifter tillkomma.

Auktoriserad entreprenör instruktioner, sorteringsanvisningar och regler ska följas vid hantering och hämtning av bygg- och rivningsavfall. Containerarna och storsäckars respektive maxvikter gäller även om containern/säcken rymmer mer avfall.

	Container 10 m ³	Container 15 m ³	Container 20 m ³
Grovt brännbart	5 900 kr	7 200 kr (6 550 kr)	9 500 kr (8 400 kr)
Trä (målat/behandlat) ej tryckimpregnerat	5 700 kr (5 000 kr)	6 400 kr (5 050 kr)	8 100 kr (5 650 kr)
Tryckimpregnerat trä	6 000 kr	7 700 kr (7 000 kr)	9 200 kr (8 200 kr)
Gips	6 600 kr (6 500 kr)	7 650 kr (7 850 kr)	11 600 kr (10 200 kr)
Metall	4 700 kr (3 900 kr)	5 000 kr (4 500 kr)	6 000 kr (5 100 kr)
Plast (blandad)	6 300 kr (5 200 kr)	6 800 kr (6 150 kr)	8 100 kr (7 100 kr)
Rena mineraliska massor (inklusive analyskostnad), ex betong, tegel osv	22 900 kr (15 100 kr)	25 600 kr (17 650 kr)	30 500 kr (21 200 kr)
Planglas	8 600 kr (6 400 kr)	15 000 kr (11 500 kr)	22 100 kr (16 200 kr)
Wellpapp	4 700 kr (4 450 kr)	4 980 kr (4 600 kr)	5 950 kr (5 100 kr)
Asbest (inklusive rapportering)	6 550 kr (5 550 kr)	7 300 kr (6 650 kr)	8 700 kr (7 700 kr)
Asfalt (inklusive analyskostnad)	25 000 kr (19 800 kr)	25 600 kr (20 800 kr)	27 400 kr (24 000 kr)
Obrännbart/deponi (ex isolering)	6 600 kr (6 500 kr)	8 200 kr (7 900 kr)	13 700 kr (13 500 kr)
Bygg och rivningsavfall till sortering	19 000 kr	21 000 kr	27 000 kr
Jord (inklusive analyskostnad)	27 150 kr (18 950 kr)	26 000 kr (18 600 kr)	35 750 kr (26 350 kr)
Jord med invasiva växter (inklusive analyskostnad)	27 150 kr (18 950 kr)	26 000 kr (18 600 kr)	35 750 kr (26 350 kr)

Transportavgift för 1 - 15 säckar	Avfallslag	Storsäck per m ³	Avfallslag	Storsäck per m ³
3 400 kr (3 000 kr)	Grovt brännbart	450 kr	Rena mineraliska massor	13 800 kr (8 100 kr)
	Trä (målat/behandlat) ej tryckimpregnerat	412 kr (350 kr)	Plast (blandad)	450 kr
	Tryckimpregnerat trä	650 kr	Wellpapp	290 kr (250 kr)
	Gips	550 kr	Asfalt	790 kr (750 kr)
	Metall	350 kr	Asbest	1 250 kr
	Planglas	415 kr (400 kr)	Jord med invasiva växter	14 700 kr (9 000 kr)
	Obrännbart/deponi	3 500 kr	Jord	14 700 kr (9 000 kr)

Felsorteringsavgift	Avgift container	Avgift storsäck
Om container/storsäcken innehåller felsorterat avfall klassas avfallet om. Avgiften blir då efter vad avfallet klassas till. Dessutom tillkommer en felsorteringsavgift. ¹	3300 kr	500 kr

Avfallstaxan för Kungälv kommun

Allmänna bestämmelser

Varje kommun ansvarar för insamling, transport och återvinning eller bortskaffande av kommunalt avfall och slam från avloppsanläggningar som uppkommer i kommunen. I Kungälv kommun är det renhållningsenheten som arbetar med avfallsfrågorna på uppdrag av kommunstyrelsen. Enheten ansvarar även för information och råd om avfallshantering. Verksamheten finansieras med avgifter beslutade av kommunfullmäktige. Avfallshanteringen regleras av miljöbalken och avfallsförordningen. Reglerna gäller i Sverige och därmed också i Kungälv kommun.

Varje kommun ska ha en renhållningsordning. Renhållningsordningen består av två dokument; avfallsföreskrifter och avfallsplan. Av avfallsföreskrifterna framgår vilka skyldigheter och vilket ansvar som vilar på olika aktörer. Av avfallsplanen framgår uppgifter om avfall inom kommunen och kommunens åtgärder för att minska avfallsmängd, farlighet etc. Renhållningsordningen är kommunens verktyg för att styra avfallshanteringen och en rättslig grund i det dagliga arbetet samt vid tvister etc.

8.1 Allmänt

Dessa föreskrifter om avgifter har kommunen beslutat med stöd av 27 kap. 4-5 § miljöbalken. Avgifterna avser den insamling, transport, återvinning och bortskaffande av avfall som utförs genom kommunens försorg.

Avfallstaxan är miljöstyrande och tas ut så att återanvändning, återvinning eller annan miljövänlig avfallshantering stimuleras. Taxan ska:

- styra mot målen i kommunens renhållningsordning,
- stimulera miljömässigt riktig avfallshantering,
- stimulera en god arbetsmiljö,
- styra mot en rationell avfallshantering som bidrar till minskad klimatpåverkan,
- ge kunden viss valfrihet avseende servicegrad,
- finansiera kostnaderna för kommunens avfallsverksamhet.

8.2 Ansvar för den kommunala renhållningen och gällande regler

Huvudmannaskapet för kommunens renhållning ligger hos kommunstyrelsen. Utförande organ är Renhållningsenheten. Kommunens avfallshantering utförs av upphandlade entreprenörer.

För kommunens avfallshantering gäller bestämmelserna i Miljöbalken, Avfallsförordningen, andra förordningar utfärdade med stöd av miljöbalken samt i avfallsföreskrifter för Kungälv kommun.

8.3 Definitioner

Fast avgift: Årlig avgift som ska bidra till kostnader för drift av återvinningscentraler samt behandling av avfall som lämnas på centralerna, insamling och behandling av grovavfall, farligt avfall m.m. samt kostnader för kundtjänst, avfallsplanering, utveckling och information.

Hämtningsavgift: Årlig avgift som ska täcka kostnader för insamling och behandling av kärll- och säckavfall. Nivån på den rörliga avgiften avgörs av kundens val av behållarstorlek, hämtningsintervall m.m.

Villahushåll: Som boende i en- och tvåbostadsfastigheter till denna kategori räknas samtliga fastigheter taxerade som småhus utom fastigheter för fritidsboende, se nedan

Fritidsboende: om folkbokförd på annan fastighet.

Flerbostadshus: är ett bostadshus med minst tre bostadslägenheter.

Verksamheter: Skolor, förskolor, restauranger, sjukhus, fritidsanläggningar, affärer, hotell, båtklubbar m m som inte utgörs av boende.

Budning: Beställning vid varje enskild hämtning. Avgift betalas per hämtning.

Abonnemang: Regelbunden hämtning med bestämt intervall.

Kbm: Förkortning för kubikmeter. Anger volym på exempelvis container och slam.

Osorterat avfall: innehåller både rest- och matavfall, blandat.

Behållare: avser säck, kärll eller brunn vid enskild avloppsanläggning.

Bomkörning: uppstår om slambilen inte kan utföra slamtömningen som planerat. Exempel på orsaker till bomkörning kan vara att handtag saknas på betonglock, hinder på vägen eller att brunnslocket är blockerat m.m.

I övrigt gäller samma definitioner som i avfallsföreskrifterna för Kungälv kommun.

8.4 Betalningsskyldig och betalningsmottagare

Fastighetsinnehavare är betalningsskyldig och ska teckna abonnemang för aktuell avfallshantering. Avgiften ska betalas till Kungälv kommun. För bygg- och rivningsavfall enligt 7.15 ska avgiften betalas till den som kommunens avfallsorganisation för ändamålet anlitar eller kommunen samverkar med.

Betalas inte debiterad avgift inom tid som anges på fakturan skickas betalningspåminnelse. Därefter skickas inkassokrav och ersättning för inkassokostnad påföres enligt lagen om ersättning för inkassokostnader.

Anmärkning mot fakturan ska lämnas till kommunen inom åtta (8) dagar.

Betalningsskyldighet gäller även vid de tillfällen då avfall inte kunnat hämtas, på grund av att avfallsbehållaren inte varit tillgänglig vid hämtningstillfället, inte använts eller varit placerad på annat sätt än det i abonnemanget specificerade sättet.

Avgiftsskyldigheten kan inte överlåtas på nyttjanderättshavare även om sådan överenskommelse finns mellan fastighetsinnehavare och nyttjanderättshavare.

Avgiftsskyldighet föreligger även från fastigheter där avfall ej finns att hämta dock inte om dispens för uppehåll föreligger.

8.5 Ägarbyte och ändrade ägarförhållande

Vid ägarbyte ska uppgifter om ny ägare och tillträdesdatum snarast lämnas skriftligt till Kungälv kommun. Blankett om ägarbyte finns på www.kungalv.se eller kundcenter telefon 0303-23 80 00.

Ändring av ägandeförhållanden, avfallsmängd, behållares placering eller annan ändring som kan ha betydelse för beräkning av avfallsavgiften ska utan onödigt dröjsmål anmälas till kommunen enligt kommunens renhållningsordning. Ny avgift ska gälla från och med den dag ändringen träder i kraft, men avgiften justeras först vid nästa ordinarie faktureringstillfälle.

För uppehåll och dispenser se kommunens avfallsföreskrifter.

8.6 Fastighetsinnehavarens ansvar

Fastighetsinnehavaren är ytterst ansvarig gentemot kommunen för avfallet som uppkommer eller av andra skäl är förekommande på fastigheten. Fastighetsinnehavarens ansvar gällande sortering, behållare, avfallsutrymmen, hämtningsvägar m.m. återfinns i kommunens avfallsföreskrifter.

8.7 Avfallstaxans konstruktion

Taxan är uppbyggd (om inget annat anges) av tre delar enligt följande:

Total avgift = fast avgift + viktavgift + hämtningsavgift + ev. gångavstånd.

Fast avgift ska betalas för alla lägenheter i flerfamiljshus och för alla bostäder i småhus, villor, radhus och parhus för permanentboende och fritidsboende, samt för alla verksamheter. För verksamheter betalas fast avgift per anläggning. Vissa småhus innehåller två bostäder och fast avgift ska betalas för varje bostad. Fastighet där det finns mer än en byggnad för bostadsändamål, debiteras fast avgift per bostad. För fastigheter med permanentboende och gäststuga och liknande utgår fast avgift för permanentboende och en fast avgift för gäststugan då den används. För byggnad som normalt inte klassas som bostad, men som används som bostad, debiteras fast avgift per hushåll.

Den fasta avgiften finansierar bland annat kostnader för kommunens fyra återvinningscentraler, behandling av farligt avfall, grovavfall, insamling av kylmöbler och småbatterier, samt planering, utveckling, information, administration, kundtjänst och fakturering.

Den fasta avgiften utgår för samtliga bebyggda fastigheter. När uppehåll i hämtning av kommunalt avfall har beviljats, efter ansökan enligt kommunens avfallsföreskrifter, kvarstår betalningsskyldigheten för den fasta avgiften. Undantag görs för fastigheter där ingen verksamhet sker eller som betraktas som obeboeliga.

Viktavgift gäller per kg invägd mängd osorterat kommunalt avfall och/eller sorterat restavfall. För matavfallet utgår ingen viktavgift.

Hämtningsavgift i den ingår tömning och hämtning. Nivån på avgiften beror på val av abonnemang, behållarstorlek och hämtningsintervall.

Gångavstånd om kärlet eller säcken placeras på ett maximalt avstånd om 3 meter till insamlingsfordonets uppställningsplats utgår ingen extra avgift. Gångavstånd räknas för avfall från kärlet och säck och definieras som den kortaste uppmätta sträcka mellan insamlingsfordonets uppställningsplats och platsen för hämtning av behållare. Gångavståndet mäts av kommunen utsedd insamlingsentreprenör. Gångavståndet debiteras per meter och behållare överstigande 3 m (**i vissa fall debiteras gångavståndsavgiften först efter 10 meter**). Varje trappsteg räknas som två meter.

8.8 Undantag/dispens

Det finns möjlighet att få glesare hämtning vid t.ex. matavfallsortering eller hemkompostering m.m. Det finns också möjlighet till andra undantag. Samtliga undantag framgår av kommunens avfallsföreskrifter. Föreskrifterna hittar du på kommunens webbplats, www.kungalv.se.

8.9 Återvinningscentraler (ÅVC)

Vid kommunens fyra återvinningscentraler, (ÅVC), får hushåll i Kungälv kommun som har avfallsabonnemang, lämna sorterat grovavfall, farligt avfall och elavfall. Den fasta avgiften i taxan finansierar kostnader för kommunens fyra återvinningscentraler. Passerkort krävs för att få tillgång till återvinningscentralerna.

För begränsningar i mängden avfall som får lämnas se avfallsföreskrifterna och kommunens webbplats; www.kungalv.se

Körkortet gäller som passerkort till kommunens fyra återvinningscentraler. För privatpersoner som inte har körkort eller har utländska körkort krävs ett ÅVC-passerkort. Skulle kortet gå förlorat kan ett nytt, mot en administrativ kostnad, erhållas via kommunens kundcenter, Stadshuset, Kungälv. Passerkortet/ÅVC-passerkortet behöver inte överlämnas till den nya ägaren vid ägarbyte. Hushåll som inte längre har tillgång till återvinningscentralerna, pga avflyttning från kommunen ska återlämna ÅVC-passerkortet till kommunen. ÅVC-passerkortet lämnas i Stadshuset, Kungälv kommun.

Småföretag kan lämna sitt avfall mot en kostnad via passerkort. Ansökan om passerkort krävs för att få tillgång till återvinningscentralerna. Ansökan finns att hämta på kommunens webbplats; www.kungalv.se. Vilken typ av avfall som kan lämnas på återvinningscentralerna samt vilka andra regler som gäller finns på kommunens webbplats; www.kungalv.se.

Allt avfall som lämnas på ÅVC ska vara sorterat.

8.10 Tilläggstjänster

Grovavfall och smått elavfall

Grovavfall och smått elavfall kan av hushåll i Kungälv kommun lämnas avgiftsfritt vid kommunens återvinningscentraler. Utöver ovanstående kan grovavfall och smått elavfall även hämtas genom budning mot en särskild avgift, se tabell 7.3 – 7.4. Sorteringsanvisningar för grovavfall se avfallsföreskrifterna.

Trädgårdsavfall

Trädgårdsavfall från villahushåll och fritidsboende kan avlämnas utan extra kostnader vid kommunens återvinningscentraler. Utöver detta kan abonnemang tecknas för hämtning av trädgårdsavfall vid fastighet, se tabell 7.5. Abonnemanget är säsongbundet och avfall hämtas en gång varannan vecka under perioden april – november. Kärlet ska på hämtningsdagen vara uppställt i omedelbar anslutning till hämtningsfordonets uppställningsplats. Med trädgårdsavfall avses huvudsakligen växtavfall som uppkommer vid den normala skötseln av villa-, radhus- och fritidshustomter. Som trädgårdsavfall räknas inte avfall som uppkommer vid större omläggning av trädgårdar, stubbar eller fällda träd. Avfall som uppstår vid fastighetsinnehavarens skötsel av flerbostadshusens grönytor ingår inte heller. Trädgårdsavfall får inte innehålla annat avfall än sådant som kan brytas ned genom kompostering samt mindre mängder jord, sand och grus.

Latrin

Fastighetsinnehavare kan efter ansökan till Miljöenheten medges tillstånd att kompostera latrin. Fastighetsinnehavare kan även beställa budad hämtning av latrin, för avgift se tabell 7.7. Latrinbehållaren är av engångstyp och levereras till kund inom fem (5), två (2) arbetsdagar efter beställning. Behållare hämtas från anvisad plats..

Ö-hämtning

Insamling av kommunalt avfall från öar utan fast landförbindelse (område 2, enligt avfallsföreskrifterna) sker enligt schema, 21 gånger per år med hämtning en gång per månad i oktober till april och tätare under vår och sommar.

Fastighetsinnehavare ska välja mellan att lämna sitt mat- och restavfall på ön eller på fastlandet, samt om det gäller sommar eller helårshämtning. Säckar ingår i hämtningsavgiften och ska inte längre betalas i förskott. Antalet säckar skiljer sig beroende på tjänst, sommar eller helårshämtning. Matavfall lämnas om möjligt på ön i annat fall lämnas matavfallet på anvisad plats på fastlandet, se tabell 5.2

Slam

Abonnemang kan tecknas för regelbunden, schemalagd hämtning av slam från slamavskiljare, sluten tank och minireningsverk m.m. **Ordinarie tömningar utförs enligt ett fastställt, återkommande schema. Tömning sker normalt en gång per år. Efter godkänd dispensansökan hos miljö- och byggnadsnämnden kan glesare tömningsintervall beställas där tömning schemaläggs på annan helårsbasis än en gång per år, till exempel vartannat år, vart tredje år och så vidare. Vid önskat tätare tömningsintervall erbjuds även schemalagda tömningar varje månad, varannan månad, var tredje månad, var fjärde månad eller var sjätte månad.**

De avgifter som anges i tabell 6.1, gäller vid maximalt 10 meter slang mellan fordonets uppställningsplats och anslutningspunkt till anläggningen som ska tömmas. Om längre slanglängd krävs tas en extra avgift ut, se tabell 6.2. För tunga lock över 15 kg tas en avgift ut, se tabell 6.3.

Brunnslock till slamavskiljare får inte vara övertäckta och ska vara lättillgängliga för tömning. Behövs framgrävning eller handräckning utgår särskild avgift i enlighet med timpriser angivna i tabell 6.10.

Extra slamsugning av enskild avloppsanläggning kan beställas enligt 6.6. Slamsugning kan utföras på datumbestämd för- eller eftermiddag (kl 8-16, vardag).

Slamtömning från öar (område 2, enligt avfallsföreskrifterna)

Kommunen kan även tömma avloppsanläggningar från öar utan fast landförbindelse (område 2, enligt avfallsföreskrifterna). Hämtning sker enligt intervall som anges i avfallsföreskrifterna eller så ofta som behövs för att en fullgod funktion ska uppnås, för avgift se tabell 6.1 och 6.10.

Fettavskiljare

Tömning beställs hos kommunens kundcenter telefon 0303-23 80 00, för avgifter se tabell 6.7-6.8.

Fosforfällor

Avfall från fosforfällor omfattas av det kommunala renhållningsansvaret och ska samlas in genom kommunens försorg.

Inför tömning av fosforfällor ska fastighetsinnehavaren förbereda anläggningen så att tömning kan ske genom slamsugning eller med kranbil. Avståndet mellan fordon och fosforfälla får inte överstiga 4 m.

Felsorteringsavgift

Om felaktigt avfall läggs i behållare för matavfall, **förpackningsavfall** restavfall, tidningar eller trädgårdsavfall kan felsorteringsavgift komma att faktureras.

Fastighetsägaren kan även komma att kontaktas och felet påpekas.

Elektronikbox

För insamling av batterier, ljuskällor och småelektronik kan hushåll beställa en elektronikbox. Boxen är indelad i tre fack - ett för varje avfallslag. Boxen töms efter budning och maximalt 5 hämtningar per år ingår.

Bygg- och rivningsavfall

Bygg och rivningsavfall som inte produceras i en yrkesmässig verksamhet får lämnas till kommunens återvinningscentraler om mängden inte överskrider 2 km per besök. Överskridande mängder hämtas fastighetsnära av auktoriserad entreprenör. Container eller storsäck ska beställas av auktoriserad entreprenör. Storsäckar kan även hämtas på kommunens återvinningscentraler mot en kostnad. Avgifterna enligt 7.17 är maximala priser som auktoriserad entreprenör får debitera avfallslämnare.

Förpackningsavfall

Ett 370 liters kärl med 4 fack, s.k. fyrfackskärl, för förpackningar av plast, papper, färgat glas, ofärgat glas. Metallförpackningar lämnas i särskild behållare. Fyrfackskärlen töms en gång var fjärde vecka och metallbehållaren varannan månad. På grund av svårigheter med framkomligheten kan kommunen anvisa att tvåfackskärl ska användas för förpackningar av plast, papper, färgat- och ofärgat glas. Kärlen hämtas enligt de intervall som kommer anger.

Särskilda avgifter

Vid mer än en ändring per år av gångavstånd, hämtningsintervall eller storlek av behållare tas avgift ut enligt tabell 7.10.

För tjänster som inte finns reglerade i detta dokument eller där förhållandena väsentligt avviker från det normala, sker debitering per timme för hantering av det aktuella avfallet. Priset bestäms av kommunen, för timavgift se tabell 6.10 och 7.16.

9 Avfallstaxan för Kungälvskommun

Exempel på avgifter, fler exempel på avgifter finns på kommunens webbplats, www.kungalv.se

Helårshämtning vid villor och radhus

EXEMPEL:

Villa med sortering av matavfall

190 liter för restavfall och 140 liter för matavfall med hämtning varannan vecka året runt.
Mängd restavfall per år, enligt riksgenomsnitt, 239 kg per hushåll och år.

Fast avgift:	1 390 kr
Hämtningsavgift:	950 kr
Viktavgift:	574 kr
Summa årskostnad 2024:	2 914 kr
Summa årskostnad 2023:	2 612 kr

Observera att mängden avfall per år kan variera kraftigt mellan olika hushåll och därmed varierar även årskostnaden för avfallshanteringen.

Sommarhämtning vid fritidshus (v.20, maj - v. 37, sept.)

EXEMPEL:

Fritidshus med sortering av matavfall

190 liter kärl för restavfall och 140 liter kärl för matavfall med hämtning varannan vecka under sommaren. Mängd restavfall under sommaren, 68 kg per hushåll och säsong.

Fast avgift:	1210 kr
Hämtningsavgift:	640 kr
Viktavgift:	163 kr
Summa årskostnad 2024:	2 013 kr
Summa årskostnad 2023:	1 813 kr

Observera att mängden avfall per säsong kan variera kraftigt mellan olika hushåll och därmed varierar även årskostnaden för avfallshanteringen.

Helårshämtning vid lägenheter och verksamheter

EXEMPEL:

Flerbostadshus med 15 lägenheter har 3 stycken 370 liters kärl för restavfall och 2 stycken 140 liters kärl för matavfall, med hämtning en gång per vecka.

Mängd restavfall per år 333 kg per hushåll i lägenhet, och år.

Fast avgift:	$15 \times 620 = 9\,300$ kr
Hämtningsavgift matavfall:	$2 \times 1\,210 = 2\,420$ kr
Hämtningsavgift restavfall:	$3 \times 2\,430 = 7\,290$ kr
Viktavgift	$15 \times 333 \times 2,40 = 11\,988$ kr
Summa årskostnad 2024:	30 998 kr
Summa årskostnad 2023:	27 580 kr

Observera att mängden avfall per år kan variera kraftigt mellan olika hushåll och därmed varierar även årskostnaden för avfallshanteringen.

Gemensam avfallslösning med kärl eller container - Helårshämtning vid villor och radhus

EXEMPEL:

Fem villor har gemensamma behållare för restavfall och matavfall. 660 liter för restavfall och 140 liter för matavfall med hämtning varannan vecka.

Mängd restavfall per år, enligt riksgenomsnitt, 239 kg per hushåll och år.

Fast avgift:	5 x 1 390 kr = 6 950 kr
Hämningsavgift:	2 140 kr = 2 140 kr
Viktavgift:	5 x 239 x 2,40 = 2 868 kr
Summa årskostnad:	11 958 kr
Årskostnad per hushåll 2024:	2 391 kr
Årskostnad per hushåll 2023:	2 144 kr

Observera att mängden avfall per år kan variera kraftigt mellan olika hushåll och därmed varierar även årskostnaden för avfallshanteringen.

Avgifter med container eller underjordsbehållare - Helårshämtning vid lägenheter och verksamheter

EXEMPEL:

Flerbostadshus med 112 lägenheter

1 underjordsbehållare med volymen 5 kubikmeter, som töms en gång per vecka, för restavfall. 8 stycken 140 liter kärl för matavfall, med hämtning en gång per vecka. Mängd restavfall per år, 260 kg per hushåll i lägenhet, och år.

Fast avgift:	112 x 620 = 69 440 kr
Hämningsavgift matavfall:	8 x 1210 = 9 680 kr
Hämningsavgift restavfall:	21 740 kr
Viktavgift:	112 x 260 x 2,40 = 69 888 kr
Summa årskostnad 2024:	170 748 kr
Summa årskostnad 2023:	152 352 kr

Hämtning på öar utan fast landförbindelse

EXEMPEL:

En villa, helårsboende. Mat- och restavfall lämnas på anvisad plats på ön.

Fast avgift:	1 390 kr
Hämningsavgift:	1 080 kr
Summa årskostnad 2024:	2 470 kr
Summa årskostnad 2023:	2 220 kr

Slamtömning

EXEMPEL:

Enskild avlopp 3,1 kubikmeter mindre än 10 meter slangdragning

Avgift för tömning

Summa årskostnad 2024:	1 710 kr
Summa årskostnad 2023:	1 550 kr

10 Bilaga till avfallstaxan för Kungälv kommun

I denna bilaga anges priser för tjänster som inte omfattas av det kommunala ansvaret enligt 15 kap. 20 § miljöbalken.

Helårshämtning vid villor och radhus

Typ av tjänst	Avgift
Besök till åvc företag Endast fordon under 3,5 ton (inklusive last) får lämna. Mängden sorterat grovavfall får inte överstiga 2 kubikmeter.	350 kr per besök max 2 m ³ sorterat avfall får lämnas (330 kr)
Bortappad nyckel för kärlskåp eller liknande	150 kr
Transportkostnad för leverans av matavfallspåsar per order	130 kr
Matavfallspåsar till verksamheter 22 l (transportkostnad tillkommer per order)	215 kr (100 st)
Matavfallspåsar till verksamheter 45 l (transportkostnad tillkommer per order)	100 kr (20 st)
Matavfallspåsar till verksamheter 60 l (transportkostnad tillkommer per order)	130 kr (25 st)
Matavfallspåsar till verksamheter 140 l (transportkostnad tillkommer per order)	120 kr (20 st)
Gravitationslås till kärl inklusive montering	610 kr
Lock-i-lock 140 l inklusive montering	615 kr
Lock-i-lock 190 l inklusive montering	665 kr
Lock-i-lock 370 l inklusive montering	745 kr
Storsäck för bygg- och rivningsavfall	110 kr

Avfallstaxan fastställs av kommunfullmäktige.

Enbart de tjänster som taxan omfattar är de som kommunen tillhandahåller och utför. Abonnenten är skyldig att anpassa avfallshanteringen till de villkor avseende bl.a. behållartyp, storlek och hämtningsintervall som framgår av avfallstaxan och avfallsföreskrifterna.

Sammanträdesprotokoll

Sammanträdesdatum

2023-10-04

Sida

20 (31)

§ 107/2023

Avfallstaxa 2024 (Dnr KS2023/1853)

Sammanfattning

Kommunen står inför stora förändringar på avfallsområdet under 2024 och dessutom är det fortfarande ett besvärat ekonomiskt läge med många höjningar på bränsle, transporter och behandlingspriser, samt fortsatt osäkerhet i omvärlden. Därför behöver avfallstaxan höjas. För det vanligast förekommande abonnemanget - villa med sortering av matavfall, hämtning varannan vecka - innebär höjningen 302 kr per år. Trots denna höjning kommer avfallstaxan i Kungälv fortsatt vara tredje lägst i Göteborgsregionen

Avfallstaxa föreslås att börja gälla från den 1 januari 2024.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse Avfallstaxa 2024

Bilaga Bilaga 1 Avfallstaxa 2024

Bilaga Avfallstaxa 2024_bilaga 2_före-efter

Förslag till kommunfullmäktige

1. Avfallstaxa för Kungälvs kommun, bilaga 1, antas och börjar gälla från och med den 1 januari 2024.
2. Avfallstaxa antagen av kommunfullmäktige 24 november 2022 (§ 136/2022) upphör att gälla från och med den 31 december 2023.

Expedieras till:

För kännedom till:

**UTSKOTTET FÖR SAMHÄLLE OCH
UTVECKLING**

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Justeras sign

Sammanträdesprotokoll

Sammanträdesdatum

2023-10-04

Sida

20 (31)

§ 107/2023

Avfallstaxa 2024 (Dnr KS2023/1853)

Sammanfattning

Kommunen står inför stora förändringar på avfallsområdet under 2024 och dessutom är det fortfarande ett besvärat ekonomiskt läge med många höjningar på bränsle, transporter och behandlingspriser, samt fortsatt osäkerhet i omvärlden. Därför behöver avfallstaxan höjas. För det vanligast förekommande abonnemanget - villa med sortering av matavfall, hämtning varannan vecka - innebär höjningen 302 kr per år. Trots denna höjning kommer avfallstaxan i Kungälv fortsatt vara tredje lägst i Göteborgsregionen

Avfallstaxa föreslås att börja gälla från den 1 januari 2024.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse Avfallstaxa 2024

Bilaga Bilaga 1 Avfallstaxa 2024

Bilaga Avfallstaxa 2024_bilaga 2_före-efter

Förslag till kommunfullmäktige

1. Avfallstaxa för Kungälvs kommun, bilaga 1, antas och börjar gälla från och med den 1 januari 2024.
2. Avfallstaxa antagen av kommunfullmäktige 24 november 2022 (§ 136/2022) upphör att gälla från och med den 31 december 2023.

Expedieras till:

För kännedom till:

**UTSKOTTET FÖR SAMHÄLLE OCH
UTVECKLING**

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Justeras sign

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Sid 1 (3)

Tjänsteskrivelse

Handläggarens namn
Lina Lindahl

2023-09-14

Taxa för offentlig kontroll enligt livsmedelslagstiftningen 2024 (Dnr MOBN2023/0035-2)

Sammanfattning

Taxan för offentlig kontroll enligt livsmedelslagstiftningen reviderades 2022. Begrepp som annan offentlig verksamhet och efterhandsdebitering infördes, samt möjlighet att ta betalt för kontroll av nya tillsynsområdet, ekologisk produktion.

Miljöenheten bedömer att ändringarna som gjordes 2022 fortfarande är aktuella men att de övergångsbestämmelser för efterhandsdebitering, som infördes för att gälla under 2023 ska tas bort.

Förvaltningen gör bedömningen att det är lämpligt att ligga kvar med nuvarande timavgift på 1378 kr och att detta index regleras som vanligt innan årsskiftet.

Denna nya version av tjänsteskrivelsen innehåller ett korrigerat innehåll av den ekonomiska bedömningen sedan beslut i miljö- och byggnadsnämnden, korrigeringen avser indexuppräknigen, justering av index och procentsats.

Beslut

1. Taxa för offentlig kontroll inom livsmedelslagstiftningen ska börja gälla från den 1 januari 2024.
2. Taxa för provning och offentlig kontroll inom livsmedelsområdet KF § §131/2022 upphör att gälla från och med den 1 januari 2024 för ärenden som inkommer/upprättas efter detta datum.

Juridisk bedömning

Kommunen har rätt att besluta om taxa med stöd av EU:s kontrollförordning 2017/625.

Förvaltningens bedömning

Bakgrund

Under år 2022 gjorde Kungälv kommun flera anpassningar i taxan för kommunal livsmedelskontroll för att möta upp kraven efter att EU:s kontrollförordning 2017/625 trätt i kraft. Miljöenheten arbetade fram ett förslag till taxebestämmelserna utifrån underlag som Sveriges kommuner och regioner (SKR) tagit fram. Förslaget antogs i Kommunfullmäktige 24 november 2022 (KF §131/2022)

Då infördes bland annat det nya begreppet *annan offentlig verksamhet* i svensk rätt och efterhandsdebitering av livsmedelskontroll gjordes obligatorisk. Med annan offentlig verksamhet menas bland annat att bevilja tillstånd eller godkännanden och utfärda officiella intyg eller officiella attesteringar.

Möjlighet att debitera nya kontrollområden som ekologisk produktion och material i kontakt med livsmedel infördes också. Timavgiften fastställdes till 1300 kronor per timme.

I december 2022 beslutade miljö- och byggnadsnämnden att höja avgiften till 1378 kr i enighet med KPI-index.

Bedömning

Miljöenheten bedömer att ändringarna som gjordes 2022 fortfarande är aktuella men att övergångsbestämmelserna för efterhandsdebitering, ska tas bort. Övergångsbestämmelserna (§ 7), med en övergångsperioden till slutet av 2023, bedöms inte längre vara aktuellt. Från och med 1 januari 2024 är det enbart efterhandsdebitering som gäller.

Ärendenivåer – bedömning utifrån kommunfullmäktiges strategiska mål eller kommunstyrelsens resultatmål

Taxan berör av kommunfullmäktiges resultatmål – Kortare handläggningstider med bibehållande rättssäkerhet och Förbättrat näringslivsklimat.

Bedömning utifrån miljö, hållbarhet och mål i Agenda 2030

Genom att använda taxa kan verksamheterna styras mot förbättringar inom mål 3- god hälsa miljö och välbefinnande samt mål 6- rent vatten i Agenda 2030.

Bedömning utifrån politiska styrdokument

Taxorna behöver regelbundet ses över för att vara aktuella och ha en relevant timavgift.

I miljö- och byggnadsnämndens delegationsordning står att handläggarna har rätt att bedriva tillsyn inom miljöbalken med tillhörande områden samt ta betalt för handläggningstiden.

Se även juridisk bedömning.

Bedömning utifrån ett medborgar- och brukarperspektiv

Verksamhetsutövare kommer att få en viss höjning av avgiften efter KPI-index läggs på som vanligt.

Bedömning utifrån ett medarbetarperspektiv.

Taxan möjliggör att vi kan ha tillräckligt med personella resurser för tillsyn enligt livsmedelslagstiftningen.

Ekonomisk bedömning

Förvaltningen har försökt se över timavgiftens storlek men bedömer att det är för stora osäkerheter kring kontrollbehovet för att kunna göra en korrekt beräkning av timavgiften. Nästa år, 2024, när alla livsmedelsobjekt har fått ny riskklass och kontrollfrekvens tilldelad, kommer behovet och timavgiften beräknas om. Vi hoppas även att SKR kommer att ha reviderat sin beräkningsmodell utifrån den nya riskklassningsmodellen när vi gått över till efterhandsdebitering.

Sammanfattningsvis gör förvaltningen bedömningen att det är lämpligt att ligga kvar på nuvarande timavgift på 1378 kr och att detta index regleras som vanligt innan årsskiftet. För 2024 beräknas PKV öka med 4,1 %.

Förslag till beslut

Förslag till kommunfullmäktige:

1. Taxa för offentlig kontroll inom livsmedelslagstiftningen ska börja gälla från den 1 januari 2024.
2. Taxa för provning och offentlig kontroll inom livsmedelsområdet KF § §131/2022 upphör att gälla från och med den 1 januari 2024 för ärenden som inkommer/upprättas efter detta datum.

Lina Lindahl
Miljöinspektör

Kristina Franzén
Miljöchef

Expedieras till: Miljöenheten

För kännedom till:

Hur du överklagar

Detta beslut kan överklagas. Överklagandet ska vara ställt till Länsstyrelsen i Västra Götalands län men skickas till Kungälv kommun, 442 81 Kungälv, eller skickas som e-post till kommun@kungalv.se.

Ange diarienummer samt beslutsnummer och fastighetsbeteckning. Beskriv varför du tycker att beslutet är felaktigt och på vilket sätt du vill att det ska ändras.

Om du delgivits beslutet ska överklagandet ha kommit in till Miljö- och byggnadsnämnden inom tre veckor från den dag då du fick del av beslutet. Om du delgivits med förenklad delgivning så anses du delgiven två veckor efter att vi skickat beslutet.

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Sid 1 (3)

Tjänsteskrivelse

Handläggarens namn
Lina Lindahl

2023-09-04

Taxa för offentlig kontroll enligt livsmedelslagstiftningen (Dnr MOBN2023/0035)

Sammanfattning

Taxan för offentlig kontroll enligt livsmedelslagstiftningen reviderades 2022. Begrepp som annan offentlig verksamhet och efterhandsdebitering infördes, samt möjlighet att ta betalt för kontroll av nya tillsynsområdet, ekologisk produktion.

Miljöenheten bedömer att ändringarna som gjordes 2022 fortfarande är aktuella men att de övergångsbestämmelser för efterhandsdebitering, som infördes för att gälla under 2023 ska tas bort.

Förvaltningen gör bedömningen att det är lämpligt att ligga kvar med nuvarande timavgift på 1378 kr och att detta index regleras som vanligt innan årsskiftet.

Beslut

1. Taxa för offentlig kontroll inom livsmedelslagstiftningen ska börja gälla från den 1 januari 2024.
2. Taxa för prövning och offentlig kontroll inom livsmedelsområdet KF § §131/2022 upphör att gälla från och med den 1 januari 2024 för ärenden som inkommer/upprättas efter detta datum.

Juridisk bedömning

Kommunen har rätt att besluta om taxa med stöd av EU:s kontrollförordning 2017/625.

Förvaltningens bedömning

Bakgrund

Under år 2022 gjorde Kungälv kommun flera anpassningar i taxan för kommunal livsmedelskontroll för att möta upp kraven efter att EU:s kontrollförordning 2017/625 trätt i kraft. Miljöenheten arbetade fram ett förslag till taxebestämmelserna utifrån underlag som Sveriges kommuner och regioner (SKR) tagit fram. Förslaget antogs i Kommunfullmäktige 24 november 2022 (KF §131/2022)

Då infördes bland annat det nya begreppet *annan offentlig verksamhet* i svensk rätt och efterhandsdebitering av livsmedelskontroll gjordes obligatorisk. Med annan offentlig verksamhet menas bland annat att bevilja tillstånd eller godkännanden och utfärda officiella intyg eller officiella attesteringar.

Möjlighet att debitera nya kontrollområden som ekologisk produktion och material i kontakt med livsmedel infördes också. Timavgiften fastställdes till 1300 kronor per timme.

I december 2022 beslutade miljö- och byggnadsnämnden att höja avgiften till 1378 kr i enighet med KPI-index.

Bedömning

Miljöenheten bedömer att ändringarna som gjordes 2022 fortfarande är aktuella men att övergångsbestämmelserna för efterhandsdebitering, ska tas bort. Övergångsbestämmelserna (§ 7), med en övergångsperioden till slutet av 2023, bedöms inte längre vara aktuellt. Från och med 1 januari 2024 är det enbart efterhandsdebitering som gäller.

Ärendenivåer – bedömning utifrån kommunfullmäktiges strategiska mål eller kommunstyrelsens resultatmål

Taxan berör av kommunfullmäktiges resultatmål – Kortare handläggningstider med bibehållande rättssäkerhet och Förbättrat näringslivsklimat.

Bedömning utifrån miljö, hållbarhet och mål i Agenda 2030

Genom att använda taxan kan verksamheterna styras mot förbättringar inom mål 3- god hälsa miljö och välbefinnande samt mål 6- rent vatten i Agenda 2030.

Bedömning utifrån politiska styrdokument

Taxorna behöver regelbundet ses över för att vara aktuella och ha en relevant timavgift.

I miljö- och byggnadsnämndens delegationsordning står att handläggarna har rätt att bedriva tillsyn inom miljöbalken med tillhörande områden samt ta betalt för handläggningstiden.

Se även juridisk bedömning.

Bedömning utifrån ett medborgar- och brukarperspektiv

Verksamhetsutövare kommer att få en viss höjning av avgiften efter KPI-index läggs på som vanligt.

Bedömning utifrån ett medarbetarperspektiv.

Taxan möjliggör att vi kan ha tillräckligt med personella resurser för tillsyn enligt livsmedelslagstiftningen.

Ekonomisk bedömning

Förvaltningen har försökt se över timavgiftens storlek men bedömer att det är för stora osäkerheter kring kontrollbehovet för att kunna göra en korrekt beräkning av timavgiften. Nästa år, 2024, när alla livsmedelsobjekt har fått ny riskklass och kontrollfrekvens tilldelad, kommer behovet och timavgiften beräknas om. Vi hoppas även att SKR kommer att ha reviderat sin beräkningsmodell utifrån den nya riskklassningsmodellen när vi gått över till efterhandsdebitering.

Sammanfattningsvis gör förvaltningen bedömningen att det är lämpligt att ligga kvar på nuvarande timavgift på 1378 kr och att detta index regleras som vanligt innan årsskiftet. För 2024 beräknas KPI öka med 9,3 %.

Förslag till beslut

Förslag till kommunfullmäktige:

1. Taxa för offentlig kontroll inom livsmedelslagstiftningen ska börja gälla från den 1 januari 2024.
2. Taxa för provning och offentlig kontroll inom livsmedelsområdet KF § §131/2022 upphör att gälla från och med den 1 januari 2024 för ärenden som inkommer/upprättas efter detta datum.

Lina Lindahl
Miljöinspektör

Kristina Franzén
Miljöchef

Expedieras till: Miljöenheten

För kännedom till:

Hur du överklagar

Detta beslut kan överklagas. Överklagandet ska vara ställt till Länsstyrelsen i Västra Götalands län men skickas till Kungälv kommun, 442 81 Kungälv, eller skickas som e-post till kommun@kungalv.se.

Ange diarienummer samt beslutsnummer och fastighetsbeteckning. Beskriv varför du tycker att beslutet är felaktigt och på vilket sätt du vill att det ska ändras.

Om du delgivits beslutet ska överklagandet ha kommit in till Miljö- och byggnadsnämnden inom tre veckor från den dag då du fick del av beslutet. Om du delgivits med förenklad delgivning så anses du delgiven två veckor efter att vi skickat beslutet.

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Taxa för offentlig kontroll enligt livsmedelslagstiftningen

Diarie-/dokumentnummer: <KS202X/...>
Beslut: <Datum-... Kommunfullmäktig §.../2023
Beredande politiskt organ: Miljö- och Byggnadsnämnden
Ersätter tidigare beslut 2022-11-24 Kommunfullmäktige §131/2023
Giltighetstid: Tillsvidare
Dokumentansvarig: Chef miljöenheten
Senast uppdaterad av: Lina Lindahl

Inledande bestämmelser

1 § Denna taxa gäller avgifter för Kungälv kommunens kostnader för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet enligt livsmedelslagen (2006:804), lagen (2009:1424) om kontroll av skyddade beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel och lagen (2013:363) om kontroll av ekologisk produktion samt de föreskrifter som har meddelats med stöd av denna lagstiftning, inklusive förordning (2021:176) om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel och vissa jordbruksprodukter, och de EU-bestämmelser som lagstiftningen kompletterar.

Med livsmedel i denna taxa avses även det som enligt 3 § 2 st. livsmedelslagen jämställs med livsmedel.

Allmänna bestämmelser om avgift

2 § Avgift enligt denna taxa betalas av den aktör vars verksamhet är föremål för nämndens offentliga kontroll och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen enligt 1 §, om inte annat följer av denna taxa. Med aktör avses varje livsmedelsföretagare, annan verksamhetsutövare och aktör inom ekologisk produktion som åläggs ansvar och skyldigheter enligt regleringen i 1 §.

3 § Avgift enligt denna taxa tas inte ut för handläggning som föranleds av ett beslut enligt livsmedelslagstiftningen eller enligt lagen om kontroll av ekologisk produktion överklagas.

4 § Beslut om avgift eller nedsättning av avgift i enskilda fall fattas av miljö- och byggnadsnämnden efter handläggning.

Särskilda bestämmelser om avgifter

5 § För offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som utförs enligt de bestämmelser som avses i 1 § ska en avgift betalas för nämndens nedlagda kontrolltid enligt 6 §.

I 9–16 §§ finns särskilda bestämmelser om avgift för

1. registrering av anläggningar och verksamheter (9 §)
2. uppföljande kontroll (10 §)
3. utredning av klagomål (11-12 §§)
4. kostnader för korrigerande åtgärder (13 §)
5. exportkontroll och utfärdande av exportintyg (14 §)
6. importkontroll (15 §) samt
7. avgift för inköp under dold identitet (16 §)

Timavgift

6 § Vid tillämpningen av denna taxa är timavgiften **1378 kronor** per timme kontrolltid.

Med kontrolltid avses den sammanlagda tid som varje tjänsteperson vid nämnden har använt för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som hänger samman

med kontrollen så som inläsning av ärendet, handläggning och beslut, kontakter med parter, samråd med experter och myndigheter, inspektioner, revisioner, provtagning och kontroller i övrigt.

För inspektioner, mätningar och övrig offentlig kontroll eller annan offentlig verksamhet som utförs vardagar mellan klockan 19.00 och 07.00 lördagar, söndagar, julafton, nyårsafton, påskafton, trettondagsafton, midsommarafton och helgdagar, tas avgift ut med 1,5 gånger ordinarie timavgift.

7 § Nämnden får besluta att ta ut avgifter för planerad kontroll enligt bestämmelserna i 7 a § om årlig avgift eller 7 b § om faktisk kontrolltid.

Nämnden ska fatta beslut om verksamhetens riskklass som ska ligga till grund för årlig avgift (7 a §) eller kontrollintervall för verksamheten (7 b §).

7 a § För offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen av en livsmedelsanläggning ska en fast årlig kontrollavgift betalas. Den årliga kontrollavgiften beräknas genom att kontrolltiden (timmar) som framgår av det riskklassningsbeslut som beslutats av miljö- och byggnadsnämnden multipliceras med timavgiften.

Fast årlig avgift omfattar kalenderår och ska betalas i förskott.

Avgiften ska därefter betalas med helt avgiftsbelopp för varje helt kalenderår.

Om en tillämpning av första stycket skulle medföra att kontrolltiden för en anläggning blir uppenbart oriktig i förhållande till det faktiska kontrollbehovet enligt nämndens riskbedömning, ska anläggningen i stället tilldelas kontrolltid på grundval av nämndens bedömning av anläggningens kontrollbehov.

Den årliga kontrollavgiften ska betalas av den som äger eller innehar livsmedelsanläggningen vid kalenderårets början.

7 b § Avgiftsuttag sker i förhållande till faktiskt nedlagd kontrolltid i varje ärende eller enligt de andra grunder som anges i taxan.

Avgift för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen ska debiteras efter det att kontrollen har utförts, om inte annat följer av denna taxa.

Kontrollen utförs med det kontrollintervall som föranleds av anläggningens riskklassningsbeslut som fastställs av miljö- och byggnadsnämnden.

Indexuppräknig

8 § Timavgiften i denna taxa är bestämd med utgångspunkt från kostnadsläge och Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) oktober månad året före det år taxan börjar gälla.

Miljö- och byggnadsnämnden får för varje kalenderår (avgiftsår) därefter besluta att höja timavgiften med den procentsats för PKV som är publicerad på SKR:s webbplats för oktober månad året före avgiftsåret.

Avgift för registrering av anläggningar och verksamheter

9 § Den som anmäler en livsmedelsanläggning för registrering ska betala avgift för **1 timme** kontrolltid enligt 6 §. Detsamma gäller för den som anmäler en anläggning eller verksamhet som ska registreras enligt regelverket för material i kontakt med livsmedel. Av 1 § 2 st. i taxan framgår att anläggningar för det som enligt livsmedelslagen definieras som livsmedel omfattas av taxan. Avgiftsskyldigheten gäller även den som anmäler registrering av en anläggning med anledning av att den övergått till en ny aktör.

Avgift för uppföljande kontroll

10 § För offentlig kontroll som ursprungligen inte var planerad, och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen, ska en avgift för nämndens nedlagda kontrolltid enligt 6 § betalas om kontrollen blivit nödvändig efter det att bristande efterlevnad upptäckts under en offentlig kontroll och utförs för att bedöma omfattningen och konsekvenserna av denna bristande efterlevnad eller för att verifiera att korrigerande åtgärder har vidtagits.

Avgift för utredning av klagomål

11 § För utredning av klagomål ska en avgift för nämndens nedlagda kontrolltid enligt 6 § betalas för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen i de fall där bristande efterlevnad hos aktören kan bekräftas.

12 § För offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen som utförs efter ett meddelande inom systemet för snabb varning (RASSF) enligt artikel 50 Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 178/2002 av den 28 januari 2002 om allmänna principer och krav för livsmedelslagstiftning, om inrättande av Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet och om förfaranden i frågor som gäller livsmedelssäkerhet, ska en avgift för nämndens nedlagda kontrolltid enligt 6 § tas ut, om det efter det att aktören erhöll meddelandet blivit nödvändigt för nämnden att vidta åtgärder för att spåra eller återkalla de varor som omfattas av meddelandet.

Avgiften ska betalas av den aktör som innehar eller har importerat, producerat, bearbetat, framställt eller distribuerat de varor som omfattas av meddelandet.

Avgift för korrigerande åtgärder

13 § För korrigerande åtgärder som blivit nödvändiga efter att bristande efterlevnad har konstaterats i syfte att åtgärda eller förebygga upprepning av den bristande efterlevnaden ska en avgift betalas motsvarande nämndens faktiska utgifter som hänger samman med åtgärden.

Avgift exportkontroll

14 § För exportkontroll som föranleds av införselbestämmelser i tredje land ska en avgift för nämndens nedlagda kontrolltid enligt 6 § betalas för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen samt för utfärdande av exportintyg och andra intyg.

Avgiften ska betalas av den aktör som innehar den exportkontrollerade anläggningen.

Avgift importkontroll

15 § För kontroll av varor som importeras från ett tredjeland ska en avgift enligt 6 § betalas av den aktör som ansvarar för sändningen, med ett belopp som motsvarar nämndens nedlagda kontrolltid för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen.

För uppföljning av prover som har lett till anmärkning ska en avgift enligt 6 § betalas med ett belopp som motsvarar nämndens nedlagda kontrolltid samt nämndens övriga faktiska utgifter. Avgiften ska betalas av importören, dennes ombud eller den som annars ansvarar för livsmedlen.

Avgift för inköp under dold identitet

16 § För inköp under dold identitet som är nödvändiga för att kontrollera att ett livsmedel uppfyller kraven i livsmedelslagstiftningen ska en avgift motsvarande nämndens faktiska utgifter för köpet betalas.

Om ett inköp under dold identitet utförs som ett led i en klagomålskontroll enligt 11-12 §§ tas avgift enligt första stycket ut endast om bristande efterlevnad kan bekräftas.

Justering av avgift i enskilt fall

17 § Om det finns särskilda skäl med hänsyn till en verksamhets art, omfattning, tillsynsbehov eller övriga omständigheter, får miljö- och byggnadsnämnden i ett enskilt ärende besluta att sänka en avgift enligt denna taxa.

Första stycket gäller dock inte en avgift enligt 10 §. En sådan avgift får endast ändras enligt de förutsättningar som anges i artikel 79.3 förordning (EU) 2017/625.

18 § Om den sammanlagda kontrolltiden understiger en halv timme under ett och samma kalenderår får nämnden besluta att ingen timavgift ska tas ut av aktören under det kalenderåret.

Detsamma gäller andra avgifter enligt denna taxa än timavgift om beloppet i det enskilda fallet är så lågt att det inte är ekonomiskt motiverat att ta ut avgiften.

Avgiftens erläggande

19 § Betalning av avgift enligt denna taxa ska ske till Kungälv kommun genom dess miljö- och byggnadsnämnd. Betalning ska ske inom tid som anges i beslutet om avgift eller i faktura.

Överklaganden

§ 20 Nämndens beslut om avgift överklagas till länsstyrelsen.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

§ 21 Denna taxa träder i kraft den **1 januari 2024** och tillämpas på ärenden som kommer in eller upprättas från och med denna dag. För ärenden som påbörjats innan denna taxas ikraftträdande tillämpas tidigare gällande taxa.

~~Avgift enligt 7 a § ska från och med 1 januari 2023 betalas av de verksamheter som enligt gällande riskklassningsbeslut har minst 3 timmar årlig kontrolltid.~~

~~Avgift enligt 7 b § ska från och med 1 januari 2023 betalas av de verksamheter som enligt gällande riskklassningsbeslut har mindre än 3 timmars årlig kontrolltid eller verksamheter som har en ackumulerad kontrolltid på minst 2 timmar.~~

~~För verksamheter som nyregistrerats efter 1 januari 2023 tillämpas 7 b § oavsett riskklass.~~

~~Bestämmelserna i 7 § första stycket och 7 a § upphör att gälla den 1 januari 2024 och samtliga verksamheter omfattas från och med detta datum av 7 b §.~~

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Taxa för offentlig kontroll enligt livsmedelslagstiftningen

Diarie-/dokumentnummer: <KS202X/...>
Beslut: <Datum-... Kommunfullmäktig §.../2023
Beredande politiskt organ: Miljö- och Byggnadsnämnden
Ersätter tidigare beslut 2022-11-24 Kommunfullmäktige §131/2023
Giltighetstid: Tillsvidare
Dokumentansvarig: Chef miljöenheten
Senast uppdaterad av: Lina Lindahl

Inledande bestämmelser

1 § Denna taxa gäller avgifter för Kungälv kommuners kostnader för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet enligt livsmedelslagen (2006:804), lagen (2009:1424) om kontroll av skyddade beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel och lagen (2013:363) om kontroll av ekologisk produktion samt de föreskrifter som har meddelats med stöd av denna lagstiftning, inklusive förordning (2021:176) om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel och vissa jordbruksprodukter, och de EU-bestämmelser som lagstiftningen kompletterar.

Med livsmedel i denna taxa avses även det som enligt 3 § 2 st. livsmedelslagen jämställs med livsmedel.

Allmänna bestämmelser om avgift

2 § Avgift enligt denna taxa betalas av den aktör vars verksamhet är föremål för nämndens offentliga kontroll och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen enligt 1 §, om inte annat följer av denna taxa. Med aktör avses varje livsmedelsföretagare, annan verksamhetsutövare och aktör inom ekologisk produktion som åläggs ansvar och skyldigheter enligt regleringen i 1 §.

3 § Avgift enligt denna taxa tas inte ut för handläggning som föranleds av att beslut enligt livsmedelslagstiftningen eller enligt lagen om kontroll av ekologisk produktion överklagas.

4 § Beslut om avgift eller nedsättning av avgift i enskilda fall fattas av miljö- och byggnadsnämnden efter handläggning.

Särskilda bestämmelser om avgifter

5 § För offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som utförs enligt de bestämmelser som avses i 1 § ska en avgift betalas för nämndens nedlagda kontrolltid enligt 6 §.

I 9–16 §§ finns särskilda bestämmelser om avgift för

1. registrering av anläggningar och verksamheter (9 §)
2. uppföljande kontroll (10 §)
3. utredning av klagomål (11-12 §§)
4. kostnader för korrigerande åtgärder (13 §)
5. exportkontroll och utfärdande av exportintyg (14 §)
6. importkontroll (15 §) samt
7. avgift för inköp under dold identitet (16 §)

Timavgift

6 § Vid tillämpningen av denna taxa är timavgiften **1378 kronor** per timme kontrolltid.

Med kontrolltid avses den sammanlagda tid som varje tjänsteperson vid nämnden har använt för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som hänger samman

med kontrollen så som inläsning av ärendet, handläggning och beslut, kontakter med parter, samråd med experter och myndigheter, inspektioner, revisioner, provtagning och kontroller i övrigt.

För inspektioner, mätningar och övrig offentlig kontroll eller annan offentlig verksamhet som utförs vardagar mellan klockan 19.00 och 07.00 lördagar, söndagar, julafton, nyårsafton, påskafton, trettondagsafton, midsommarafton och helgdagar, tas avgift ut med 1,5 gånger ordinarie timavgift.

7 § Avgiftsuttag sker i förhållande till faktiskt nedlagd kontrolltid i varje ärende eller enligt de andra grunder som anges i taxan.

Avgift för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen ska debiteras efter det att kontrollen har utförts, om inte annat följer av denna taxa.

Kontrollen utförs med det kontrollintervall som föranleds av anläggningens riskklassningsbeslut som fastställs av miljö- och byggnadsnämnden.

Indexuppräknig

8 § Timavgiften i denna taxa är bestämd med utgångspunkt från kostnadsläge och Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) oktober månad året före det år taxan börjar gälla.

Miljö- och byggnadsnämnden får för varje kalenderår (avgiftsår) därefter besluta att höja timavgiften med den procentsats för PKV som är publicerad på SKR:s webbplats för oktober månad året före avgiftsåret.

Avgift för registrering av anläggningar och verksamheter

9 § Den som anmäler en livsmedelsanläggning för registrering ska betala avgift för **1 timme** kontrolltid enligt 6 §. Detsamma gäller för den som anmäler en anläggning eller verksamhet som ska registreras enligt regelverket för material i kontakt med livsmedel. Av 1 § 2 st. i taxan framgår att anläggningar för det som enligt livsmedelslagen definieras som livsmedel omfattas av taxan. Avgiftsskyldigheten gäller även den som anmäler registrering av en anläggning med anledning av att den övergått till en ny aktör.

Avgift för uppföljande kontroll

10 § För offentlig kontroll som ursprungligen inte var planerad, och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen, ska en avgift för nämndens nedlagda kontrolltid enligt 6 § betalas om kontrollen blivit nödvändig efter det att bristande efterlevnad upptäckts under en offentlig kontroll och utförs för att bedöma omfattningen och konsekvenserna av denna bristande efterlevnad eller för att verifiera att korrigerande åtgärder har vidtagits.

Avgift för utredning av klagomål

**KUNGÄLV
KOMMUN**

11 § För utredning av klagomål ska en avgift för nämndens nedlagda kontrolltid enligt 6 § betalas för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen i de fall där bristande efterlevnad hos aktören kan bekräftas.

12 § För offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen som utförs efter ett meddelande inom systemet för snabb varning (RASSF) enligt artikel 50 Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 178/2002 av den 28 januari 2002 om allmänna principer och krav för livsmedelslagstiftning, om inrättande av Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet och om förfaranden i frågor som gäller livsmedelssäkerhet, ska en avgift för nämndens nedlagda kontrolltid enligt 6 § tas ut, om det efter det att aktören erhöll meddelandet blivit nödvändigt för nämnden att vidta åtgärder för att spåra eller återkalla de varor som omfattas av meddelandet.

Avgiften ska betalas av den aktör som innehar eller har importerat, producerat, bearbetat, framställt eller distribuerat de varor som omfattas av meddelandet.

Avgift för korrigerande åtgärder

13 § För korrigerande åtgärder som blivit nödvändiga efter att bristande efterlevnad har konstaterats i syfte att åtgärda eller förebygga upprepning av den bristande efterlevnaden ska en avgift betalas motsvarande nämndens faktiska utgifter som hänger samman med åtgärden.

Avgift exportkontroll

14 § För exportkontroll som föranleds av införselbestämmelser i tredje land ska en avgift för nämndens nedlagda kontrolltid enligt 6 § betalas för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen samt för utfärdande av exportintyg och andra intyg.

Avgiften ska betalas av den aktör som innehar den exportkontrollerade anläggningen.

Avgift importkontroll

15 § För kontroll av varor som importeras från ett tredjeland ska en avgift enligt 6 § betalas av den aktör som ansvarar för sändningen, med ett belopp som motsvarar nämndens nedlagda kontrolltid för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen.

För uppföljning av prover som har lett till anmärkning ska en avgift enligt 6 § betalas med ett belopp som motsvarar nämndens nedlagda kontrolltid samt nämndens övriga faktiska utgifter. Avgiften ska betalas av importören, dennes ombud eller den som annars ansvarar för livsmedlen.

Avgift för inköp under dold identitet

16 § För inköp under dold identitet som är nödvändiga för att kontrollera att ett livsmedel uppfyller kraven i livsmedelslagstiftningen ska en avgift motsvarande nämndens faktiska utgifter för köpet betalas.

Om ett inköp under dold identitet utförs som ett led i en klagomålskontroll enligt 11-12 §§ tas avgift enligt första stycket ut endast om bristande efterlevnad kan bekräftas.

Justering av avgift i enskilt fall

17 § Om det finns särskilda skäl med hänsyn till en verksamhets art, omfattning, tillsynsbehov eller övriga omständigheter, får miljö- och byggnadsnämnden i ett enskilt ärende besluta att sänka en avgift enligt denna taxa.

Första stycket gäller dock inte en avgift enligt 10 §. En sådan avgift får endast ändras enligt de förutsättningar som anges i artikel 79.3 förordning (EU) 2017/625.

18 § Om den sammanlagda kontrolltiden understiger en halv timme under ett och samma kalenderår får nämnden besluta att ingen timavgift ska tas ut av aktören under det kalenderåret.

Detsamma gäller andra avgifter enligt denna taxa än timavgift om beloppet i det enskilda fallet är så lågt att det inte är ekonomiskt motiverat att ta ut avgiften.

Avgiftens erläggande

19 § Betalning av avgift enligt denna taxa ska ske till Kungälv kommun genom dess miljö- och byggnadsnämnd. Betalning ska ske inom tid som anges i beslutet om avgift eller i faktura.

Överklaganden

§ 20 Nämndens beslut om avgift överklagas till länsstyrelsen.

Ikraftträdande

§ 21 Denna taxa träder i kraft den **1 januari 2024** och tillämpas på ärenden som kommer in eller upprättas från och med denna dag. För ärenden som påbörjats innan denna taxas ikraftträdande tillämpas tidigare gällande taxa.

Sammanträdesprotokoll

Sammanträdesdatum

2023-09-14

Sida

10 (41)

§ 206/2023

Taxa för offentlig kontroll enligt livsmedelslagstiftningen 2024 (Dnr MOBN2023/0035)

Sammanfattning

Taxan för offentlig kontroll enligt livsmedelslagstiftningen reviderades 2022. Begrepp som annan offentlig verksamhet och efterhandsdebitering infördes, samt möjlighet att ta betalt för kontroll av nya tillsynsområdet, ekologisk produktion.

Miljöenheten bedömer att ändringarna som gjordes 2022 fortfarande är aktuella men att de övergångsbestämmelser för efterhandsdebitering, som infördes för att gälla under 2023 ska tas bort.

Förvaltningen gör bedömningen att det är lämpligt att ligga kvar på nuvarande timavgift på 1378 kr och att detta index regleras som vanligt innan årsskiftet.

Beslut

1. Taxa för offentlig kontroll inom livsmedelslagstiftningen ska börja gälla från den 1 januari 2024.
2. Taxa för prövning och offentlig kontroll inom livsmedelsområdet KF § §131/2022 upphör att gälla från och med den 1 januari 2024 för ärenden som inkommer/upprättas efter detta datum.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse Taxa för offentlig kontroll enligt livsmedelslagstiftningen 2024
Bilaga Taxa för offentlig kontroll enligt livsmedelslagstiftningen

Förslag till kommunfullmäktige

1. Taxa för offentlig kontroll inom livsmedelslagstiftningen börjar gälla från den 1 januari 2024.
2. Taxa för prövning och offentlig kontroll inom livsmedelsområdet KF § §131/2022 upphör att gälla från och med den 1 januari 2024 för ärenden som inkommer/upprättas efter detta datum.

Expedieras till:

Miljöenheten

För kännedom
till:

MILJÖ OCH BYGGNADSNÄMNDEN

KUNGÄLVS
KOMMUN

Justeras sign

Sammanträdesprotokoll

Sammanträdesdatum

2023-09-14

Sida

11 (41)

Hur du överklagar

Detta beslut kan överklagas. Överklagandet ska vara ställt till Länsstyrelsen i Västra Götalands län men skickas till Kungälv kommun, 442 81 Kungälv, eller skickas som e-post till kommun@kungalv.se.

Ange diarienummer samt beslutsnummer och fastighetsbeteckning. Beskriv varför du tycker att beslutet är felaktigt och på vilket sätt du vill att det ska ändras.

Om du delgivits beslutet ska överklagandet ha kommit in till Miljö- och byggnadsnämnden inom tre veckor från den dag då du fick del av beslutet. Om du delgivits med förenklad delgivning så anses du delgiven två veckor efter att vi skickat beslutet.

MILJÖ OCH BYGGNADSNÄMNDEN

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Justeras sign

Tjänsteskrivelse

Handläggarens namn
Lina Lindahl

2023-08-30

Taxa angående kommunens avgifter för prövning, tillsyn, kontroll och annan offentlig verksamhet enligt miljöbalken och strålskyddslagen (Dnr MOBN2023/0036)

Sammanfattning

Miljöenheten utgår från underlag som Sveriges kommuner och regioner (SKR) tar fram gällande taxebestämmelser och beräkningsunderlag av timavgift. Sedan nuvarande taxa för tillsyn och prövning inom miljöbalkens område samt strålskyddslagen antogs 24 november 2022 (KF § 132/2022) har SKR uppdaterat sitt underlag redaktionellt samt utifrån ändringar i lagstiftning.

Taxeförslaget består av fyra delar

1. Taxebestämmelser
2. Taxebilaga 1 med avgifter eller grund för avgifter för verksamheter eller åtgärder som saknar fastställd prövningsnivå enligt miljöprövningsförordningen.
3. Taxebilaga 2 där avgiften eller grunden för avgiftsuttaget anges för verksamheter eller åtgärder med en fastställd prövningsnivå (A, B, C) i miljöprövningsförordningen (2013:251) och anmälningspliktiga hälsoskyddsverksamheter enligt förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (beteckning H).
4. Taxebilaga 3 där avgiften eller grunden för avgiftsuttaget anges för verksamheter eller åtgärder som saknar fastställd anmälnings- och tillståndspliktig nivå enligt miljöbalken, miljöprövningsförordningen eller förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd.

Det nya taxeförslaget innehåller mindre justeringar i form av redaktionella och språkliga ändringar för förtydligande. Utöver dessa har det gjorts flera större ändringar;

- Taxekonstruktionen har nu tre bilagor. Kungälv har tidigare bara haft två bilagor.
- Taxebestämmelserna innefattar nu de nya kontrollområdena enligt marknadskontrollförordningen och kontrollförordningen.
- Delegation på att miljö- och byggnadsnämnden får göra mindre ändringar i bilagorna.
- Timavgiften höjs till 1026 kronor från 978 kronor.
- Sättet att beräkna den årliga avgiften för återkommande tillsyn på de större B- och C-verksamheterna.
- Tilläggstiden för industriutsläpp sänks till 16 timmar från 20 timmar och en begränsning av avgiften läggs till.

Förslag till beslut

Kungälv kommun beslutar, med stöd av 27 kap. 1 § miljöbalken och 2 § andra stycket lagen med bemyndigande att meddela vissa föreskrifter om marknadskontroll av varor och annan närliggande tillsyn, att anta bifogade taxa angående avgifter för kommunens kostnader för prövning, tillsyn, kontroll och annan offentlig verksamhet enligt miljöbalken, bestämmelser meddelade med stöd av miljöbalken eller EU-förordningar och bestämmelser som genomför EU-direktiv inom miljöbalkens tillämpningsområde eller marknadskontrolllagstiftningen inom miljöbalkens tillämpningsområde.

Juridisk bedömning

Taxan är beslutad med stöd av miljöbalken och lagen med bemyndigande att meddela vissa föreskrifter om marknadskontroll av varor och annan närliggande tillsyn.

Förvaltningens bedömning

Bakgrund

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) tar fram underlag till kommunernas taxebestämmelser och bilagor. Kungälv kommun har de senaste åren utgått från deras underlag men gjort tillägg och justeringar för att få en lokal tillämpning.

Taxan består av fyra delar

1. Taxebestämmelser
2. Taxebilaga 1 med avgifter eller grund för avgifter för verksamheter eller åtgärder som saknar fastställd prövningsnivå enligt miljöprövningsförordningen.
3. Taxebilaga 2 där avgiften eller grunden för avgiftsuttaget anges för verksamheter eller åtgärder med en fastställd prövningsnivå (A, B, C) i miljöprövningsförordningen (2013:251) och anmälningspliktiga hälsoskyddsverksamheter enligt förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (beteckning H).
4. Taxebilaga 3 där avgiften eller grunden för avgiftsuttaget anges för verksamheter eller åtgärder som saknar fastställd anmälnings- och tillståndspliktig nivå enligt miljöbalken, miljöprövningsförordningen eller förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd.

Under oktober 2022 har SKR:s underlag till taxebestämmelser enligt miljöbalken setts över och uppdaterats. Det har gjorts en översyn av både författningsändringar samt en språklig och redaktionell översyn av rubriksättning och taxetexter.

Utöver taxebestämmelser enligt miljöbalken och strålskyddslagen innefattar även det nya taxeförslaget bestämmelser om kontroll enligt kontrollförordningen (EU) 2017/625 och marknadskontroll enligt marknadskontrollförordningen (EU) 2019/1020.

Det bör betonas att taxan bara avser avgift för kommunernas arbete med marknadskontroll inom miljöbalkens tillämpningsområde. Kommunerna har också uppgifter inom marknadskontrollen bland annat enligt lagen om tobak och liknande produkter och lagen om åtgärder mot buller och avgaser från mobila maskiner. Frågan om avgifter för kommunernas arbete med marknadskontroll inom de områdena omfattas inte av detta underlag, men bör kunna hanteras genom komplettering av taxorna inom respektive tillsyns/kontrollområde.

Bedömning

Inledningsvis bör uppmärksammas att den nya taxan innefattar avgifter såväl för kontroll enligt *kontrollförordningen (EU) 2017/625* som för marknadskontroll enligt *marknadskontrollförordningen (EU) 2019/1020* inom miljöbalkens område. Bemyndigande för kommunerna att meddela föreskrifter om avgifter för sådan kontroll eller annan offentlig verksamhet som avses i EU:s kontrollförordning finns i miljöbalken (se 27 kap. 1 § första stycket 2 och andra stycket samt 26 kap. 30 § 1 miljöbalken). Bemyndigande för kommunerna att meddela föreskrifter om avgifter för marknadskontroll när det gäller en kommunal myndighetsverksamhet finns däremot inte i miljöbalken, utan i 2 § andra stycket lagen (2014:140) med bemyndigande att meddela vissa föreskrifter om marknadskontroll av varor och annan närliggande tillsyn.

Vi har ändå bedömt att det underlättar tillämpningen att ha med marknadskontrollen – inom miljöbalkens område – i samma taxa som tillämpas för annan tillsyn och kontroll enligt miljöbalken.

En annan förändring i den nya taxan är att det införts en bredare delegation till miljö- och byggnadsnämnden att besluta om vissa taxefrågor. Detta har blivit möjligt genom att bestämmelsen i 27 kap. 1 § MB har ändrats på så sätt att den inte längre anger att föreskrifter om avgifter för de kommunala myndigheternas verksamhet ska meddelas av kommunfullmäktige. Bestämmelsen innehåller i stället att sådana föreskrifter meddelas av kommunen. Bemyndigandet i 2 § andra

stycket lagen med bemyndigande att meddela vissa föreskrifter om marknads kontroll av varor och annan närliggande tillsyn är formulerad på samma sätt. Även om den kommunala avgiftsmakten enligt kommunallagen primärt tillkommer kommunfullmäktige, öppnar denna formulering för delegation av beslutanderätt till nämnd inom de ramar kommunallagen anger.

Ingressen har justerats något språkligt och redaktionellt. Taxekonstruktionen har tidigare bara haft två bilagor i Kungälv men SKR har tidigare haft tre taxebilagor i sin modell för taxan. Vi har valt att lägga till den tredje bilagan för att underlätta taxearbetet och lättare kunna följa upp kostnadstäckningen, genom att följa SKRs modell i en högre utsträckning.

I det följande kommenteras de justeringar som gjorts av taxetexterna i förhållande till tidigare taxa.

Inledande bestämmelser

I 1 § har lagts till att taxan också omfattar kommunernas arbete med kontroll och annan offentlig verksamhet samt marknads kontroll inom miljöbalkens tillämpningsområde.

2 § har justerats så tillvida att det i punkt 3 har klargjorts att även "kontroll och annan offentlig verksamhet" omfattas av taxan.

Delegation

6 § tredje stycket är nytt och innehåller en delegation från kommunfullmäktige till miljö- och byggnadsnämnden, som ger nämnden rätt att besluta om även andra taxejusteringar än rena indexuppräknningar. Detta har blivit möjligt genom att bemyndigandet för kommunerna i 27 kap. 1 § miljöbalken att meddela föreskrifter om avgifter, det vill säga taxan, inom miljöbalkens område har ändrats så att det inte längre anges att föreskrifterna ska meddelas av kommunfullmäktige. Enligt 5 kap. 1 § kommunallagen ska fullmäktige bland annat besluta om budget, skatt och andra viktiga ekonomiska frågor. Som huvudregel tillkommer avgiftsmakten kommunfullmäktige. Regleringen i kommunallagen hindrar dock inte att fullmäktige uppdrar (dvs. delegerar) till nämnd att besluta om taxefrågor av mindre ekonomisk (och/eller politisk) betydelse, se 5 kap. 2 § kommunallagen. Taxeförslaget innehåller därför möjligheten för miljö- och byggnadsnämnden att besluta om ändringar i taxebilagorna 1–3 med anledning av ändrade regler om prövningsnivåer eller ändrade verksamhetskoder, så länge ändringarna inte är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt. Detta gör det möjligt att enkelt att lägga till verksamhetskoder allt eftersom nya verksamheter startar i kommunen.

Timavgift

Tidigare 6 § har strukits då innehållet redan framgår av övriga paragrafer.

7–9 §§: I det nya underlaget har terminologin gjorts mera enhetlig. Begreppet timtaxa används för att ange avgiften för en hel timme handläggningstid.

13 § har förtydligats så att om vi lägger ner tid i ett ärende, ska vi kunna ta betalt även om ärendet dras tillbaka eller avslås.

Avgift för anmälningsärenden

I § 16 har det funnits tillämpningsproblem och oklarheter om avgifter för handläggning av anmälan av verksamhet eller åtgärd. Detta har åtgärdats i det nya taxeförslaget.

Alla anmälningsärenden debiteras enligt taxebilaga 1. Där framgår det om det är timavgift eller en fast avgift.

En nyhet är att det har lagts till ett nytt tredje stycke i 16 § om att avgift även tas ut för kommunens handläggning av anmälan av anmälningspliktig ändring av verksamhet. De ändringar som det kan handla om är i princip anmälningspliktiga ändringar av B-verksamhet i de fall kommunen tagit över tillsynsansvar och anmälningspliktiga ändringar, av C-verksamheter eller av avloppsanordningar.

Miljöenheten föreslår att det ska vara timavgift, eftersom tidsåtgången för handläggningen kan variera betydligt mellan olika typer av sådana ärenden.

Avgift för återkommande och regelbunden tillsyn

Bestämmelserna om avgift för återkommande och regelbunden tillsyn har i det nya underlaget samlats under en gemensam rubrik. Dessutom har begreppen definierats i 19 och 20 §§, vilket är nytt jämfört med tidigare underlag. Detta innebär dock inte någon förändring i sak, utan är mera avsett som ett förtydligande.

Vidare har bestämmelsen om fast årlig avgift för B-verksamheter respektive C- och H-verksamheter delats upp på två paragrafer, 21 och 22 §§.

Vissa förtydliganden och ändringar har skett jämfört med tidigare underlag för de situationer när en verksamhet omfattas av avgift i flera verksamhetsgrupper. Tillämpningsområdet för tidigare begränsningsregel har också varit otydligt formulerat.

För tillsyn över B-verksamheter är begränsningsregeln nu angiven i 21 § tredje stycket med något annorlunda innehåll. Principen för det nya underlaget är att den fasta årliga avgiften i sådana fall tas ut med belopp motsvarande den högsta avgiften som verksamheten omfattas av med tillägg av 25 % av avgifterna för övriga delverksamheter (i andra verksamhetsgrupper) som verksamheten består av. När det är fråga om tillsyn över B-verksamheter har också införts en takregel som innebär att den samlade årliga tillsynsavgiften aldrig blir högre än 130 procent av det fulla beloppet för den högsta avgiften.

Denna reglering har en motsvarighet i 2 kap. 4–5 §§ förordningen (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken när det gäller de statliga prövnings- och tillsynsavgifterna för miljöfarlig verksamhet. Det är inget krav att kommunerna har motsvarande begränsningsregel, men SKR har bedömt att det är motiverat i fråga om B-verksamhet där kommunernas tillsyn bygger på att tillsynen överläts till kommunen från staten.

För C- och H-verksamheter har begränsningsregeln formulerats så att tillägg kan ske med högst 25 %, dvs. den sammanlagda avgiften kan aldrig bli högre än 125 % av avgiften för "delverksamhet" som har den högsta avgiften.

23 § U- och UH-verksamheter har nu listats i en ny bilaga för bättre överblick.

Avgift särskilda fall

Under rubriken "Avgifter i särskilda fall" har samlats bestämmelser för vissa situationer där ytterligare avgift/tilläggsavgift kan komma i fråga. Det handlar om avgift för vissa industriutsläppsverksamheter (25 §), extraordinär tillsynsavgift för extra tillsyn till exempel med anledning av villkorsbrott (26 §) samt tillkommande avgift i särskilda fall (bland annat ärenden om beslut om villkor av mindre betydelse som prövningsmyndighet överlätit till den kommunala tillsynsmyndigheten).

Industriutsläpp

Flera förändringar har skett i den nya bestämmelsen, 25 §. Tilläggsavgiften har begränsats till timavgift motsvarande 16 timmars handläggningstid (i stället för som tidigare 20 timmar) och får bara tas ut under de förutsättningar som anges i bestämmelsen. En särskild begränsningsregel har införts som innebär att om den årliga tillsynsavgiften är lägre än tilläggsavgiften, ska tilläggsavgift endast tas ut med belopp som motsvarar den årliga tillsynsavgiften. Det har vidare angetts att det alltid ska prövas om det föreligger skäl för nedsättning av avgiften. Tidsangivelsen om 16 timmar motsvarar det som Naturvårdsverket föreslagit i fråga om B-verksamheter, likaså begränsningsregeln.

Extraordinär tillsyn

Bestämmelsen om extraordinär tillsynsavgift har funnits med i tidigare underlag, men har förtydligats såvitt avser innebörden av extra tillsyn föranledd av "yttre påverkan i större omfattning". I det nya underlaget klargörs att det ska vara fråga om olycka eller större driftsstörning som kan

medföra risk för skada eller olägenhet av större betydelse för människors hälsa, miljön eller andra intressen som skyddas enligt miljöbalken. I fråga om miljöfarlig verksamhet har Naturvårdsverket redovisat en liknande bestämmelse när det gäller de statliga tillsynsavgifterna.

Tillkommande avgifter i särskilda fall

Innehållet i 27 § är nytt och avser två olika situationer, där tidigare underlag inte gett stöd för uttag av avgift. Punkt 1 täcker situationen när tillståndsmyndigheten med stöd av 22 kap. 25 § tredje stycket miljöbalken har överlåtit till den kommunala tillsynsmyndigheten att besluta om villkor av mindre betydelse. Punkt 2 avser tillsynsmyndighetens arbete med anledning av omprövning av tillstånd eller villkor enligt 24 kap. 5 § miljöbalken. Det kan noteras att Naturvårdsverket föreslagit både avgift vid prövning av uppskjutna villkor och att verksamhetsutövare ska betala en avgift för omprövning enligt 24 kap. 5 § miljöbalken, då avgiften föreslås fastställas av prövningsmyndigheten i beslutet om tillstånd (3 kap. 6 § FAPT i Naturvårdsverkets förslag).

Bägge dessa ärendetyper kan kräva sådana arbetsinsatser från den kommunala tillsynsmyndighetens sida att det kan finnas skäl att ta ut avgift särskilt för detta. Om kommunen gör bedömningen att kostnaderna för åtgärderna i förekommande fall redan täcks av de fasta, årliga tillsynsavgifterna, kan bestämmelserna däremot utgå ur taxan.

Avgift för tillsyn i övrigt

I 30 § i underlaget har för tydlighets skull lagts till att avgift för tillsyn i övrigt även inkluderar avgift för handläggning med anledning av underrättelser eller information. Avgift kan för sådana fall antingen utgå enligt vad som anges i taxebilaga 1, eller genom timavgift.

Avgifter för kontroll och annan offentlig verksamhet

Taxeförslaget har anpassats för att kunna tillämpas när miljö- och byggnadsnämnden utför uppgifter inom sådan kontroll som regleras av EU:s kontrollförordning (EU) 2017/625 respektive EU:s marknadskontrollförordning (EU) 2019/1020.

Bemyndigande för kommunerna att ta ut avgift för kontroll eller annan offentlig verksamhet som avses i 26 kap. 30 § första stycket 1 miljöbalken föreskrivs i 27 kap. 1 § första stycket 2. Denna hänvisning innebär att kommunerna får ta ut avgift för sitt arbete med kontroll och annan offentlig verksamhet som bedrivs enligt kontrollförordningen. I sammanhanget kan noteras att EU:s kontrollförordning föreskriver obligatoriska avgifter i vissa fall (art. 79).

I förslaget har därför en ny bestämmelse, 32 §, tagits med. Bestämmelsen är tillämplig på den kontroll som kommunerna svarar för inom miljöbalkens område. Kommunernas uppdrag här avser närmast utsläppande på marknaden (försäljning) av växtskyddsmedel.

När det gäller marknadskontrollförordningen finns inte motsvarande regler om obligatoriska avgifter. Däremot är det möjligt att avgiftsfinansiera även kontroll enligt den förordningen. Som nämnts i inledningen, finns bemyndigande för kommunerna att ta ut avgifter för sin verksamhet enligt marknadskontrollförordningen i 2 § andra stycket lagen med bemyndigande att meddela vissa föreskrifter om marknadskontroll av varor och annan närliggande tillsyn. Den nya bestämmelsen i 33 § i taxeunderlaget avser att möjliggöra avgiftsuttag för kommunens handläggning som avser marknadskontroll inom miljöbalkens område.

Bakgrunden är att de kommunala nämnderna med ansvar för miljö- och hälsoskydd har vissa uppdrag inom marknadskontrollen, även om de inte är marknadskontrollmyndigheter. När en kommunal nämnd har ansvar för verksamheten ska den utföra kontroll enligt EU:s marknadskontrollförordning över att kemiska produkter, varor och förpackningar uppfyller krav vid tillhandahållande på marknaden i fråga om utformning, märkning, innehållsförteckning, säkerhetsblad och annan information i vissa specificerade EU-rättsakter, se 2 kap. 32 b § i miljötillsynsförordningen och proposition 2021/22:238 Anpassningar till EU:s marknadskontrollförordning – del 2 sidorna 192–198 och 206–207. De ”kontrollinstrument” som står kommunen till buds när det gäller marknadskontroll enligt marknadskontrollförordningen finns – såvitt gäller miljöbalkens tillämpningsområde – i miljöbalken, se bland annat 26 kap. 31–32 §§ miljöbalken.

Gemensamma bestämmelser

De avslutande bestämmelserna och underrubrikerna har samlats under samlingsrubriken "Gemensamma bestämmelser".

I 38 § har ett tillägg gjorts, med anledning av att kommunala nämnders beslut om avgift för marknadskontroll, som sker med stöd av lagen med bemyndigande att meddela vissa föreskrifter om marknadskontroll av varor och annan närliggande tillsyn, enligt vår bedömning inte kan överklagas enligt reglerna i miljöbalken. Eftersom lagen med bemyndigande att meddela vissa föreskrifter om marknadskontroll av varor och annan närliggande tillsyn inte innehåller några särskilda bestämmelser om överklagande, måste slutsatsen dras att kommunala nämnders avgiftsbeslut enligt den lagen kan överklagas till allmän förvaltningsdomstol, det vill säga i första instans till förvaltningsrätten.

Bedömning utifrån kommunfullmäktiges strategiska mål eller kommunstyrelsens resultatmål

Taxan berör flera av kommunfullmäktiges strategiska mål – Kommunen, medborgarna och företagen minskar tillsammans klimatutsläpp och miljöpåverkan. Kommunens roll ska vara att möjliggöra och underlätta för företag och invånare att göra en positiv skillnad i miljö- och klimatarbetet. Andra strategiska mål är att Kungälv kommun ska vara en "robust och uthållig kommun med minskad miljö- och klimatbelastning" och värna om en "Levande havsmiljö".

Bedömning utifrån miljö, hållbarhet och mål i Agenda 2030

Genom att använda taxan kan verksamheterna styras mot förbättringar inom miljö, hållbarhet och mål i Agenda 2030.

Bedömning utifrån politiska styrdokument

Taxorna behöver regelbundet ses över för att vara aktuella och ha en relevant timavgift eller liknande.

I kommunens delegationsordning för miljö- och byggnadsnämnden står att handläggarna har rätt att bedriva tillsyn inom miljöbalken med tillhörande områden samt ta betalt för handläggningstiden.

Se även juridisk bedömning.

Bedömning utifrån ett medborgar- och brukarperspektiv

Verksamhetsutövare kommer att få en viss höjning av avgiften.

Bedömning utifrån ett medarbetarperspektiv.

Taxan möjliggör att vi kan ha tillräckligt med personella resurser för tillsyn enligt miljöbalken.

Ekonomisk bedömning

Timtaxan förslås att höjas från 978 kronor till 1026 kronor. Detta efter att vi sett över kostnaderna och räknat på avgiften på nytt med hjälp av SKRs beräkningsmodell.

År 2022 debiterade miljöenheten 2 949 timmar vilket motsvarar en intäkt på 2 884 100 kronor. Med den föreslagna höjningen av timtaxan kommer intäkterna öka till 3 025 700 kronor för motsvarande antal timmar, det vill säga en ökad kostnadstäckning med ca 141 500 kronor, förutsatt att tillsynen bedrivs i samma omfattning. Taxeförändringen innebär en knapp 5 % höjning av timavgiften. Flertalet verksamheter med fasta avgifter betalar för motsvarande 6 respektive 9 timmars tillsyn. De med timavgifter betalar för faktiskt utförd tillsynstid.

Förslag till beslut

Kungälv kommun beslutar, med stöd av 27 kap. 1 § miljöbalken och 2 § andra stycket lagen med bemyndigande att meddela vissa föreskrifter om marknads kontroll av varor och annan närliggande tillsyn, att anta bifogade taxa angående avgifter för kommunens kostnader för prövning, tillsyn, kontroll och annan offentlig verksamhet enligt miljöbalken, bestämmelser meddelade med stöd av miljöbalken eller EU-förordningar och bestämmelser som genomför EU-direktiv inom miljöbalkens tillämpningsområde eller marknads kontrollagstiftningen inom miljöbalkens tillämpningsområde.

Lina Lindahl
Miljöinspektör

Kristina Franzén
Miljöchef

Expedieras till: Miljöenheten

Hur du överklagar

Detta beslut kan överklagas. Överklagandet ska vara ställt till Länsstyrelsen i Västra Götalands län men skickas till Kungälv kommun, 442 81 Kungälv, eller skickas som e-post till kommun@kungalv.se.

Ange diarienummer samt beslutsnummer och fastighetsbeteckning. Beskriv varför du tycker att beslutet är felaktigt och på vilket sätt du vill att det ska ändras.

Om du delgivits beslutet ska överklagandet ha kommit in till Miljö- och byggnadsnämnden inom tre veckor från den dag då du fick del av beslutet. Om du delgivits med förenklad delgivning så anses du delgiven två veckor efter att vi skickat beslutet.

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Taxa för prövning, tillsyn, kontroll och annan offentlig verksamhet enligt miljöbalken och strålskyddslagen

Taxa

Diarie-/dokumentnummer: <KS202X/...>
Beslut: <Datum-...Instans §.../År>
Beredande politiskt organ: Miljö- och byggnadsnämnden
Ersätter tidigare beslut 2022-11-24 Kommunfullmäktige §134/2022
Giltighetstid: Tillsvidare
Dokumentansvarig: Chef miljöenheten

KUNGÄLV
KOMMUN

Inledande bestämmelser

1 § Denna taxa gäller avgifter för Kungälv kommuns kostnader för prövning, tillsyn, kontroll och annan offentlig verksamhet enligt miljöbalken. Bestämmelser meddelade med stöd av miljöbalken eller EU-förordningar och bestämmelser som genomför EU-direktiv inom miljöbalkens tillämpningsområde eller marknadskontrollagstiftningen inom miljöbalkens tillämpningsområde, bland annat vad gäller naturvård och kulturvård, skydd av områden, miljöfarlig verksamhet, hälsoskydd, verksamheter som orsakar miljöskador, vattenverksamhet, skötsel av jordbruksmark, kemiska produkter, biotekniska organismer och varor, avfall och producentansvar. Taxan gäller också avgifter för prövning och tillsyn enligt strålskyddslagen och strålskyddsförordningen.

Utöver vad som anges i denna taxa kan ersättning till kommunen utgå bland annat enligt 26 kap. 22 § andra stycket miljöbalken för undersökningskostnader och enligt 25 kap. 2 § miljöbalken för rättegångskostnader.

2 § Avgift enligt denna taxa ska betalas för

1. Handläggning och andra åtgärder med anledning av ansökningar om tillstånd, dispens eller undantag.
2. Handläggning och andra åtgärder med anledning av anmälan av verksamhet eller åtgärd, och
3. Handläggning och andra åtgärder vid tillsyn, kontroll och annan offentlig verksamhet.

3 § Avgift enligt denna taxa tas inte ut för

1. Tillsyn som föranleds av klagomål som är obefogat, och inte kräver utredning
2. Handläggning som föranleds av överklagande av nämndens beslut.
3. Upprättande av ansökan om utdömmande av vite.

4 § Beslut om avgift eller om nedsättning eller efterskänkning av avgiften fattas av miljö- och byggnadsnämnden.

5 § Enligt 27 kap. 3 § miljöbalken är alla som är skyldiga att betala en avgift enligt denna taxa, eller ersättning enligt 26 kap. 22 § andra stycket miljöbalken, skyldiga att lämna de uppgifter som behövs för att avgiftens eller ersättningens storlek ska kunna bestämmas.

Delegation till miljö- och byggnadsnämnden

6 § Avgiftsbeloppen i denna taxa är bestämda med utgångspunkt från kostnadsläge och prisindex för kommunal verksamhet (PKV) oktober månad året före det år taxan börjar gälla.

Miljö- och byggnadsnämnden får för varje kalenderår (avgifts år) därefter besluta att höja avgiftsbeloppen (fasta avgifter och timtaxa) med den procentsats för PKV som är publicerad på Sveriges Kommuner och Regioners webbplats för oktober månad året före avgiftsåret.

Miljö- och byggnadsnämnden får även besluta om ändringar i taxebilagorna 1–3 med anledning av ändrade regler om prövningsnivåer eller ändrade verksamhetskoder, så länge ändringarna inte är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt.

Timavgift

6§ Avgiftsuttag sker:

1. I förhållande till den handläggningstid som i taxan bestäms för ärendet (fast avgift)
2. I förhållande till den årliga handläggningstid som anläggningen eller verksamheten tilldelats (årlig tillsynsavgift)
3. I förhållande till den faktiskt nedlagda handläggningstiden i det enskilda ärendet (timavgift)
4. Enligt de andra grunder som anges i taxa

7 § Vid tillämpning av denna taxa är timtaxan **1026 kronor** per timme handläggningstid. Timavgiften i ett ärende beräknas genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden i ärendet multipliceras med timtaxan.

**KUNGÄLV
KOMMUN**

8 § I de fall timavgift tas ut i förhållande till faktiskt nedlagd handläggningstid avses med handläggningstid den sammanlagda tid som varje tjänsteperson vid miljöenheten har använt för tex

- Förberedelse och inläsning,
- restid,
- kontakt med parter,
- samråd med t.ex experter och myndigheter,
- inspektioner, revisioner, provtagning och kontroller i övrigt,
- upprättande av tillsynsrapport,
- beslut och andra skrivelser,
- granskning av rapporter och andra redovisningar,
- beredning i övrigt t.ex. framtagande av information och
- föredragning av ärendet.

9 § Timavgift tas ut för varje påbörjad halvtimme handläggningstid.

Om den sammanlagda handläggningstiden understiger en halvtimme tas ingen timavgift ut.

För inspektioner, mätningar och andra kontroller som sker utanför normal arbetstid, tas avgift ut med 1,5 gånger ordinarie timavgift. Normal arbetstid är vardagar mellan klockan 07:00 och 19:00.

Avgifter för prövning

10 § Avgift för prövning av ansökningar om tillstånd, dispens eller undantag ska betalas antingen som fast avgift genom tillämpning av den avgiftsnivå som anges i **taxebilaga 1** eller i form av timavgift genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden i ärendet multipliceras med timtaxan.

Avgift för prövning ska betalas för varje avgiftsbelagt ärende som ansökningen avser.

11 § Om det i ett beslut om tillstånd föreskrivs att en anordning inte får tas i bruk förrän den har genomgått granskning av nämnden ingår kostnaden för en sådan granskning i den fasta avgiften. Om ytterligare granskning måste ske, tas timavgift ut för ut för nämndens kostnader med anledning av den tillkommande handläggningstiden.

12 § Avgift för prövning av ansökan om tillstånd, dispens eller undantag ska erläggas av sökanden eller av den som särskilt anges i ansökan.

13 § Avgift för prövning ska betalas med hel avgift även om ansökan avslås.

Avgift ska betalas även om ansökan återtas. Avgift tas i detta fall ut för faktiskt nedlagd handläggningstid. Avgift tas inte ut för en anmälan som återkallas innan handläggning av ärendet har påbörjats.

Avgift tas ut enligt timtaxa för ärenden som påbörjas men som av någon anledning inte fullföljs, t.ex. om begärda handlingar inte kommer in.

14 § I ärenden om ansökan om tillstånd till miljöfarlig verksamhet som prövas av kommunen är sökanden även skyldig att ersätta kommunens kostnader enligt 19 kap. 4 och 5 §§ miljöbalken för sakkunniga som har tillkallats av kommunen och för kungörelser i ärendet. Sökanden är även skyldig att ersätta kommunens kostnader för kungörelser i ärendet om tillstånd, dispens eller undantag enligt 7 kap. miljöbalken eller förordningen (1998:1252) om områdesskydd.

15 § Utöver avgift för prövning av ansökan om tillstånd, dispens eller undantag, kan avgift för tillsyn komma att tas ut för den verksamhet eller åtgärd som prövningen avser enligt vad som anges i denna taxa.

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Avgifter vid anmälan

16 § Avgift för handläggning av anmälan av verksamhet eller åtgärd ska betalas enligt föreskriven avgiftsnivån i **taxebilaga 1**. För anmälan av verksamhet eller åtgärd som inte omfattas av sådan avgift ska avgiften för handläggning av anmälan i stället betalas enligt i form av timavgift genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden i ärendet multipliceras med timtaxan.

Avgift med anledning av handläggning av anmälan ska betalas för varje avgiftsbelagt ärende som anmälan avser.

Avgift för handläggning av anmälan av anmälningspliktig ändring av verksamhet (anmälningspliktig ändring av B- verksamhet respektive C-verksamhet) ska betalas i form av timavgift.

Avgift för handläggning av anmälan ska betalas även om förbud att vidta anmäld åtgärd meddelas. Avgift ska betalas även om ansökan återtas. Avgift tas i detta fall ut för faktiskt nedlagd handläggningstid. Avgift tas ut enligt timtaxa för ärenden som påbörjas men som av någon anledning inte fullföljs, t ex om begärda handlingar inte kommer in. Avgift tas inte ut för en anmälan som återkallas innan handläggning av ärendet har påbörjats.

17 § Avgift för handläggningen av anmälan ska betalas av den som driver eller avser att bedriva verksamheten eller vidta åtgärden. I ärenden om anmälan av miljöfarlig verksamhet med beteckning C i miljöprövningsförordningen är denne även skyldig att ersätta kommunens kostnader för kungörelse i ärendet.

18 § Utöver avgift med anledning av handläggning av anmälan, kan avgift komma att tas ut för tillsyn eller annan handläggning avseende den verksamhet eller åtgärd som anmälan avser enligt vad som anges i denna taxa.

Avgift för återkommande och regelbunden tillsyn

19 § Med återkommande tillsyn avses planerad tillsyn över sådan miljöfarlig verksamhet eller åtgärder med en fastställd prövningsnivå (B) enligt miljöprövningsförordningen samt tillsyn över miljöfarlig verksamhet eller åtgärder med fastställd anmälningsplikt (C) enligt miljöprövningsförordningen, eller hälsoskyddsverksamheter som ska anmälas enligt förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (H).

20 § Med regelbunden tillsyn över sådana verksamheter eller åtgärder som saknar fastställda krav på anmälan avser man (U- och UH- verksamheter).

21 § För återkommande tillsyn över sådan miljöfarlig verksamhet eller åtgärder med en fastställd prövningsnivå (B) enligt miljöprövningsförordningen ska en fast årlig avgift betalas enligt vad som framgår av **taxebilaga 2**.

I **taxebilaga 2** är verksamheterna indelade i verksamhetsgrupper där varje verksamhetsgrupp har en rubrik. Endast en avgift inom varje verksamhetsgrupp ska ingå i beräkningen av tillsynsavgiften. Den avgiften ska motsvara är den högsta avgiften som verksamheten omfattas av inom verksamhetsgruppen.

Om verksamheten omfattas av avgift i **fler än en** verksamhetsgrupp, ska den högsta avgiften i varje verksamhetsgrupp läggas samman enligt följande. Den högsta avgiften ska ingå i beräkningen med sitt fulla värde. Var och en av de övriga delavgifterna ska ingå i beräkningen med en fjärdedel (25 %) av sitt fulla värde. Om summan överstiger 130 procent av det fulla beloppet för den högsta avgiften, ska den del som överstiger 130 procent inte ingå i tillsynsavgiften.

22 § För återkommande tillsyn över sådan verksamhet eller åtgärd med fastställd anmälningsplikt (C) enligt miljöprövningsförordningen, eller hälsoskyddsverksamheter som ska anmälas enligt förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (H), ska en fast årlig avgift betalas enligt vad som framgår av **taxebilaga 2**.

**KUNGÄLV
KOMMUN**

I **taxebilaga 2** är verksamheterna indelade i verksamhetsgrupper där varje verksamhetsgrupp har en rubrik. Endast en avgift inom varje verksamhetsgrupp ska ingå i beräkningen av tillsynsavgiften. Den årliga avgiften ska motsvara är den högsta avgiften som verksamheten omfattas av inom verksamhetsgruppen.

För verksamheter med två eller fler verksamhetskod ska avgiften för verksamheterna läggas samman. Avgiften från verksamhetsgruppen med det högst angivna timantalet i **taxebilaga 2** ska ingå i beräkningen med sitt fulla värde. Om summan överstiger 125 procent av det fulla beloppet för den högsta avgiften, ska del som överstiger 125 procent inte ingå i tillsynsavgiften.

23 § För regelbunden tillsyn över sådana verksamheter eller åtgärder som saknar fastställda krav på anmälan ("U" och "UH") och som anges i **bilaga 3** ska avgift betalas i form av timavgift genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden i ärendet multipliceras med timtaxan.

Undantaget är de verksamheter som enligt **taxebilaga 2** ska ha fast årlig avgift.

24 § För verksamheter som tillståndsprövats ska den årliga avgiften bestämmas med utgångspunkt ifrån vad som anges i tillståndsbeslutet i fråga om produktionsvolym eller liknande.

Avgifter i särskilda fall

Industriutsläppsverksamhet

25 § För industriutsläppsverksamheter, det vill säga verksamheter som markeras med (-i) i miljöprövningsförordningen, ska utöver fast årlig avgift enligt **taxebilaga 2** betalas ett årligt tillägg till den årliga tillsynsavgiften motsvarande **16 timmars** handläggningstid multiplicerat med aktuell timtaxa. Tillägg tas endast ut för de industriutsläppsverksamheter där slutsatser om bästa tillgängliga teknik, som anges i 2 kap. industriutsläppförordningen (2013:250) för verksamheten, har offentliggjorts i Europeiska unionens officiella tidning. Avgiften tas ut året efter att slutsatserna offentliggjorts.

När verksamhetens årliga tillsynsavgift enligt **bilaga 2** är lägre än tilläggsavgiften, ska tilläggsavgiften endast tas ut med ett belopp som motsvarar den årliga tillsynsavgiften.

I beslut om tilläggsavgift ska prövas om det föreligger skäl för nedsättning av avgiften enligt 34 §.

Extraordinär tillsynsavgift

26 § För verksamheter som omfattas av fast årlig tillsynsavgift får nämnden i särskild ordning besluta om extraordinär tillsynsavgift. Sådan avgift tas ut för ett visst år om den faktiskt utförda tillsynen överskrider den tillsynstid som motsvaras av den fasta avgiften och denna tillsyn är föranledd av att verksamhetsutövaren

- bryter mot villkor,
- inte följer förelägganden eller förbud eller
- om det skett en olycka eller större driftstörning som kan medföra risk för skada eller olägenhet av större betydelse för människors hälsa, miljön eller andra intressen som skyddas enligt miljöbalken.

Extraordinär tillsynstid beräknas som timavgift enligt 7–9 §§ och ska betalas i efterskott av den som är verksamhetsutövare vid tillsynens utförande.

Tillkommande avgift i särskilda fall

27 § Timavgift enligt 7–9 §§ ska även betalas för kommunens arbete med anledning av

**KUNGÄLV
KOMMUN**

1. beslut om sådana villkor av mindre betydelse som prövningsmyndigheten med stöd av 22 kap. 25 § tredje stycket miljöbalken överlåtit till den kommunala tillsynsmyndigheten att besluta om, eller
2. tillsynsmyndighetens arbete med anledning av omprövning av tillstånd eller villkor enligt 24 kap. 5 § miljöbalken.

Allmänna bestämmelser om fasta avgifter och tilläggsavgifter

28 § Fast årlig avgift omfattar kalenderår och ska betalas i förskott. Sådan avgift ska betalas från och med det kalenderår som följer;

- efter att tillstånd till verksamhet meddelats

- efter att anmälan skett

– i de fall tillstånd eller anmälan inte krävts och verksamheten har påbörjats.

För tillsyn som sker dessförinnan tas timavgift ut. Fast årlig avgift ska betalas med helt avgiftsbelopp för varje påbörjat kalenderår som verksamheten bedrivs.

Tillägg för industriutsläppsverksamheter (-i) ska betalas tillsammans med den fasta årliga avgiften. Avgifter för extraordinär tillsyn eller tillkommande avgifter faktureras i efterskott.

29 § Avgift för tillsyn betalas av den som bedriver eller avser att bedriva verksamheten eller vidta åtgärd som föranleder avgiften. Avgift för tillsyn över miljöskador, enligt 10 kap. miljöbalken, ska betalas av den som enligt 10 kap. miljöbalken är ansvarig för att avhjälpa föroreningsskadan.

Avgift för tillsyn i övrigt

30 § Avgift för tillsyn i övrigt, även för handläggning med anledning av underrättelser eller information, ska betalas i form av timavgift genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden i ärendet multipliceras med timtaxan eller enligt de grunder som i övrigt anges i **taxebilaga 1**.

31 § Avgift för tillsyn betalas av den som bedriver eller avser att bedriva verksamheten, vidtar åtgärd eller i annat fall kan anses ha gett upphov till olägenheter som föranleder tillsynsåtgärden. Avgift för tillsyn över miljöskador, enligt 10 kap. miljöbalken, ska betalas av den som enligt det 10 kap. miljöbalken är ansvarig för att avhjälpa föroreningsskadan.

Avgifter för kontroll och annan offentlig verksamhet

32 § När kontrollförordningen (EU) 2017/625 är tillämplig ska avgift för offentlig kontroll som ursprungligen inte var planerad, och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen, betalas i form av timavgift genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden för kontrollen multipliceras med timtaxan. Sådan avgift tas bara ut om kontrollen blivit nödvändig efter det att bristande efterlevnad upptäckts under en offentlig kontroll och utförs för att bedöma omfattningen och konsekvenserna av denna bristande efterlevnad eller för att verifiera att korrigerande åtgärder har vidtagits.

33 § För kommunens handläggning inom miljöbalkens tillämpningsområde som avser marknadskontroll enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1020 ska avgift betalas i form av timavgift genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden i ärendet multipliceras med timtaxan eller enligt de grunder som i övrigt anges i **taxebilaga 1**.

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Gemensamma bestämmelser

Nedsättning av avgift

34 § Om det finns särskilda skäl med hänsyn till verksamhetens art, omfattning, tillsynsbehov, nedlagd handläggningstid och övriga omständigheter, får avgift enligt denna taxa i ett enskilt fall sättas ner eller efterskänkas.

Avgiftens erläggande

35 § Betalning av avgift enligt denna taxa ska ske till Kungälv kommun. Betalning ska ske inom tid som anges i beslutet om avgift eller i faktura.

Verkställighetsfrågor och överklagande

36 § Av 1 kap. 2 § och 9 kap. 4 § förordningen (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken framgår att kommunal nämnds beslut om avgift får verkställas enligt utsökningsbalken.

37 § Av 1 kap. 2 § och 9 kap. 5 § förordningen (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken framgår att kommunal nämnd får förordna att dess beslut om avgift ska gälla omedelbart, även om det överklagas.

38 § Enligt 19 kap. 1 § miljöbalken överklagas kommunal nämnds beslut om avgift till länsstyrelsen. **Beslut om avgift för marknadskontroll överklagas dock till allmän förvaltningsdomstol.**

Denna taxa träder i kraft den **1 januari 2024**. Äldre taxor tillämpas på ärenden som rör ansökningar om tillstånd, dispens eller undantag eller anmälningar som kommit in till kommunen före denna dag.

Taxebilaga 1

Huvudrubrikerna (miljöbalkskapitlen) har så långt möjligt samma ordningsföljd och lydelse som rubrikerna i förordning (1998:948) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken (FAPT).

Beskrivning	Lagrum	Avgiftsnivå	Förändring	Kommentar
AVGIFTER FÖR MILJÖFARLIG VERKSAMHET OCH HÄLSOSKYDD				
Prövning av ansökan				
Ansökan om tillstånd till inrättande av en avloppsanordning för upp till 25 personekvivalenter som en eller flera vattentoaletter ska anslutas till.	13 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	Avgiftsnivå 3		
Ansökan om tillstånd till inrättande av en avloppsanordning för mer än 25 personekvivalenter som en eller flera vattentoaletter ska anslutas till.	14 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	Avgiftsnivå 4		
Ansökan om tillstånd till anslutande av en vattentoalett till en befintlig avloppsanordning.	13 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	Avgiftsnivå 4		
Ansökan om tillstånd till inrättande av annan avloppsanordning än med vattentoalett enligt vad kommunen har föreskrivit för att skydda människors hälsa eller miljön.	13 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	Avgiftsnivå 2		
Ansökan om tillstånd till inrättande av värmepumpsanläggning för utvinning av värme ur mark, ytvatten, eller grundvatten enligt vad kommunen har föreskrivit för att skydda människors hälsa eller miljön och som inte omfattas av fast avgift enligt taxebilaga 2.	17 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	Avgiftsnivå 2		
Ansökan om tillstånd till inrättande av värmepumpsanläggning för utvinning av värme ur mark, ytvatten, eller grundvatten avsedd för upp till 5 borrhål enligt vad kommunen har föreskrivit för att skydda människors hälsa eller miljön och som inte omfattas av fast avgift enligt taxebilaga 2.	17 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	Avgiftsnivå 4		
Ansökan om tillstånd till hållande av vissa djur inom område med detaljplan eller områdesbestämmelser enligt vad kommunen har föreskrivit för att förhindra olägenheter för människors hälsa.	39 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	Avgiftsnivå 4		
Ansökan om tillstånd eller dispens i andra frågor enligt vad kommunen har föreskrivit för att förhindra olägenheter för människors hälsa.	40 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, 9 kap 12 § miljöbalken	Avgiftsnivå 4		
Handläggning av anmälan				
Anmälan om miljöfarlig verksamhet.	9 kap 6 §, 1 kap 10 § miljöprövnings-förordningen (2013:251)	Avgiftsnivå 4		
Anmälan om ändring av miljöfarlig verksamhet, och som inte omfattas av fast avgift enligt taxebilaga 2.	1 kap 11 § miljöprövnings-förordningen (2013:251)	Avgiftsnivå 4		

Anmälan om inrättande av en avloppsanordning utan vattentoalett.	13 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	Avgiftsnivå 2		
Anmälan om ändring av en avloppsanordning inte omfattas av fast avgift enligt taxebilaga 2.	14 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	Avgiftsnivå 2		
Anmälan om anläggande av gödselstad eller annan upplagsplats för djurspilling inom ett område med detaljplan eller intill sådant område enligt vad kommunen har föreskrivit för att förhindra olägenheter för människors hälsa.	37 och 42 §§ förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	Avgiftsnivå 4		
Anmälan om spridning av naturligt gödsel, slam och annan orenlighet inom område med detaljplan eller intill sådant område enligt vad kommunen har föreskrivit för att förhindra olägenheter för människors hälsa.	40 och 42 § § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, 9 kap 12 § miljöbalken	Avgiftsnivå 1		
Anmälan i andra frågor enligt vad kommunen har föreskrivit för att förhindra olägenheter för människors hälsa.	40 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, 9 kap 12 § miljöbalken	Avgiftsnivå 4		
Anmälan om att driva eller arrangera anmälningspliktig hälsoskyddsverksamhet där allmänheten yrkesmässigt erbjuds hygieniska behandlingar som innebär risk för blodsmitta eller annan smitta på grund av användningen av skalpell, akupunktur nålar, piercningsverktyg eller andra liknande skärande eller stickande verktyg. Verksamhet som omfattas av lagen (2021:363) om estetiska kirurgiska ingrepp och estetiska injektionsbehandlingar är inte anmälningspliktig.	38 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	Avgiftsnivå 4		
Anmälan om att driva eller arrangera anmälningspliktig hälsoskyddsverksamhet med bassångbad för allmänheten, eller som på annat sätt används av många människor.	38 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	Avgiftsnivå 4		
Anmälan om att driva eller arrangera anmälningspliktig hälsoskyddsverksamhet som utgörs av förskola, öppen förskola, fritidshem, öppen fritidsverksamhet, förskoleklass, grundskola, grundsärskola, gymnasieskola, gymnasiesärskola, specialskola, sameskola eller internationell skola.	38 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	Avgiftsnivå 4		
Tillsyn				
Olägenheter från joniserande och icke-joniserande strålning från verksamheter som är tillståndspliktiga enligt miljöprövningsförordningen (2013:251) och är kärntekniska verksamheter enligt lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet eller verksamheter med strålning enligt strålskyddslagen (1988:220) om Strålsäkerhetsmyndigheten har överlåtit tillsynen till kommunen.	1 kap 19 och 20 §§ samt 2 kap 26 § miljötillsynsförordningen (2011:13)	Avgiftsnivå 4		
Annan miljöfarlig verksamhet, som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2 eller timavgift enligt taxebilaga 3.	26 kap 3 § 3 st miljöbalken, 2 kap 31 § p 1 miljötillsynsförordningen	Avgiftsnivå 4		

Byggnader, lokaler och anläggningar som kräver särskild uppmärksamhet och som som inte omfattas av avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2 eller taxebilaga 3; 1. byggnader som innehåller en eller flera bostäder och tillhörande utrymmen, 2. lokaler för undervisning, vård eller annat omhändertagande, 3. samlingslokaler där många människor brukar samlas, 4. hotell, pensionat och liknande lokaler där allmänheten yrkesmässigt erbjuds tillfällig bostad, 5. idrottsanläggningar, campinganläggningar, badanläggningar, strandbad och andra liknande anläggningar som är upplåtna för allmänheten eller som annars utnyttjas av många människor, 6. lokaler där allmänheten yrkesmässigt erbjuds hygienisk behandling och där verksamheten inte endast omfattar estetiska kirurgiska ingrepp och estetiska injektionsbehandlingar , 7. lokaler för förvaring av djur.	26 kap 3 § 3 st miljöbalken, 45 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	Avgiftsnivå 4		
Tillsyn över mobila anläggningar med verksamhet enligt 38 och 45 §§ förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd-Vårdkommun	38 och 45 §§ förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	Avgiftsnivå 4		lagt till från tidigare
Tillsyn över mobila anläggningar med verksamhet enligt 38 och 45 §§ förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd-Gästkommunen, vid inspektion med sådana anmärkningar att värdkommunen behöver informeras eller uppföljande inspektion behöver genomföras.	38 och 45 §§ förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	Avgiftsnivå 4		lagt till från tidigare
Annan hälsoskyddsverksamhet, som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	26 kap 3 § 3 st miljöbalken	Avgiftsnivå 4		
AVGIFT FÖR VATTENVERKSAMHET				
Prövning av ansökan				
Ansökan enligt vad kommunen har föreskrivit för att förhindra olägenheter för människors hälsa om tillstånd till inrättande och användande av ny anläggning för grundvattentäkt och denna inte kräver tillstånd enligt 11 kap miljöbalken.	9 kap 10 § 2 st miljöbalken	Avgiftsnivå 2		
Handläggning av anmälan				
Anmälan enligt vad kommunen har föreskrivit för att förhindra olägenheter för människors hälsa om inrättande och användande av ny anläggning för grundvattentäkt och denna inte kräver tillstånd enligt 11 kap miljöbalken.	9 kap 10 § 2 st miljöbalken	Avgiftsnivå 1	tillägg om inte tillstånd krävs enligt 11 kap	
Tillsyn				

Anläggning för grundvattentäkt som kräver tillstånd eller anmälan enligt vad kommunen har föreskrivit för att förhindra olägenheter för människors hälsa och som inte kräver tillstånd enligt 11 kap miljöbalken.	9 kap 10 § 2 st miljöbalken, 2 kap 31 § p 2 miljötillsynsförordningen (2011:13)	Avgiftsnivå 4		
AVGIFT FÖR KEMISKA PRODUKTER OCH BIOTEKNISKA ORGANISMER				
LAGRING AV BRANDFARLIGA VÄTSKOR				
Tillsyn				
Information innan installation påbörjas eller hantering inleds av brandfarliga vätskor eller spillolja i cistern ovan eller i mark som rymmer mer än 1 m ³ vätska (inom vattenskyddsområde hantering av mer än 250 liter brandfarliga vätskor eller spillolja) med tillhörande rörledningar. (Gäller inte om hanteringen är tillståndspliktig enligt miljöprövningsförordningen (2013:251) eller prövas inom ramen för en annan tillståndspliktig verksamhet enligt miljöbalken.)	1 kap 1 § och 3 kap 1 § 1 st Naturvårdsverkets föreskrifter om skydd mot mark- och vattenförorening vid hantering av brandfarliga vätskor och spilloljor (NFS 2021:10), 2 kap 31 och 32 §§ miljötillsynsförordningen (2011:13)	Avgiftsnivå 4	NFS uppdaterad	
Information om cistern som tagits ur bruk. (Gäller inte om hanteringen är tillståndspliktig enligt miljöprövningsförordningen (2013:251) eller prövas inom ramen för en annan tillståndspliktig verksamhet enligt miljöbalken.)	1 kap 1 § och 7 kap 1 § Naturvårdsverkets föreskrifter om skydd mot mark- och vattenförorening vid hantering av brandfarliga vätskor och spilloljor (NFS 2021:10), 2 kap 31 och 32 §§ miljötillsynsförordningen (2011:13)	Avgiftsnivå 4	kap 7 och NFS uppdaterad	
Övrig tillsyn av hantering av brandfarliga vätskor och spillolja. (Gäller inte om hanteringen är tillståndspliktig enligt miljöprövningsförordningen (2013:251) eller prövas inom ramen för en annan tillståndspliktig verksamhet enligt miljöbalken.)	1 kap 1 § Naturvårdsverkets föreskrifter om skydd mot mark- och vattenförorening vid hantering av brandfarliga vätskor och spilloljor (NFS 2021:10), 26 kap 3 § miljöbalken, 2 kap 31 och 32 §§ miljötillsynsförordningen (2011:13)	Avgiftsnivå 4	NFS uppdaterad	
FLUORERADE VÄXTHUSGASER				
Tillsyn				
Underrättelse och samråd innan installation eller konvertering sker av sådan utrustning som innehåller 14 ton koldioxidkvalivalent f-gas eller mer, om valet av utrustning och köldmedium inte behandlas inom ramen för en ansökan om tillstånd eller en anmälan enligt 9 kap miljöbalken.	14 § förordning (2016:1128) om fluorerade växthusgaser, 2 kap 31 och 32 §§ miljötillsynsförordningen (2011:13)	Avgiftsnivå 4		
Rapport om det under någon del av ett kalenderår finns minst 14 ton koldioxidkvalivalent i en stationär anläggning eller i en mobil utrustning som omfattas av läckagekontroll enligt 11 § eller enligt artikel 3.3 andra stycket och 4.1-4.3 i EU-förordningen om f-gaser.	15 § förordning (2016:1128) om fluorerade växthusgaser, 2 kap 31 och 32 §§ miljötillsynsförordningen (2011:13)	Avgiftsnivå 4		
Övrig tillsyn av fluorerade växthusgaser, som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	2 kap 31 och 32 §§ miljötillsynsförordningen (2011:13)	Avgiftsnivå 4		
OZONNEDBRYTANDE ÄMNEN				
Tillsyn				

Utrustning i motorfordon, flyg och tåg som innehåller kontrollerade ämnen.	Förordning (EU) nr 517/2014, förordning (EG) nr 1005/2009, 2 kap 31 § p 6 miljötillsyns-förordningen (2011:13)	Avgiftsnivå 4		
Verksamhet där ozonnedbrytande ämne används för laboratorie- och analysarbeten som betraktas som viktiga enligt bilagan till Kommissionens förordning (EU) nr 291/2011, som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	Förordning (EG) 1005/2009, förordning (EG) nr 291/2011, 2 kap 31 § p 5 miljötillsyns-förordningen (2011:13)	Avgiftsnivå 4		
VÄXTSKYDDSMEDEL				
Prövning av ansökan				
Ansökan om särskilt tillstånd till yrkesmässig användning av växtskyddsmedel 1. inom idrotts- och fritidsanläggningar, 2. vid planerings- och anläggningsarbeten, 3. på vägområden samt grusytor och andra mycket genomsläppliga ytor, och 4. på ytor av asfalt, betong eller andra hårdgjorda material.	2 kap 40 och 40 a §§ förordningen (2014:425) om bekämpningsmedel	Avgiftsnivå 4		
Ansökan om tillstånd att yrkesmässigt använda växtskyddsmedel utomhus inom ett vattenskyddsområde som har inrättats före den 1 januari 2018 eller där föreskrifterna inte har ändrats efter den 1 januari 2018.	6 kap 1 och 2 §§ Naturvårdsverkets föreskrifter om spridning och viss övrig hantering av växtskyddsmedel (NFS 2015:2), 2 kap 36 § 2 st förordningen(2014:425) om bekämpningsmedel och 7 kap 22 § miljöbalken	Avgiftsnivå 4		
Ansökan om dispens från förbudet att använda växtskyddsmedel 1. på ängs- eller betesmark som inte är lämplig att plöja men som kan användas till slätter eller bete, 2. på skolgårdar eller gårdar till förskolor eller på lekplatser som allmänheten har tillträde till, 3. i parker eller trädgårdar eller andra områden som i första hand är avsedda att vara rekreatiomsområden som allmänheten har tillträde till, 4. inom koloniträdgårdsområden eller i växthus som inte används yrkesmässigt, 5. på tomtmark för bostadshus eller på krukväxter i hemträdgårdsmiljö, eller 6. på växter inomhus utom i produktionslokaler, lagerlokaler och liknande lokaler.	2 kap 37 och 39 §§ förordningen (2014:425) om bekämpningsmedel	Avgiftsnivå 4		
Handläggning av anmälan				
Anmälan om yrkesmässig användning av växtskyddsmedel.	2 kap 41 och 41a §§ förordningen (2014:425) om bekämpningsmedel	Avgiftsnivå 4		
Tillsyn				

Underrättelse vid olyckor då en större mängd växtskyddsmedel läckt ut eller kan befaras läcka ut.	9 kap 1 § Naturvårdsverkets föreskrifter om spridning och viss övrig hantering av växtskyddsmedel (NFS 2015:2), 2 kap 31 § p 5 och 2 kap 32 § 1 st p 2b miljötillsyns-förordningen (2011:13) ...	Avgiftsnivå 4		
Underrättelse om vattentäkt, grundvatten eller en sjö eller ett vattendrag befaras bli förorenat av växtskyddsmedel.	9 kap 3 § Naturvårdsverkets föreskrifter om spridning och viss övrig hantering av växtskyddsmedel (NFS 2015:2), 2 kap 31 § p 5 och 2 kap 32 § 1 st p 2b miljötillsyns-förordningen (2011:13) ...	Avgiftsnivå 4		
Övrig tillsyn av växtskyddsmedel, som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	2 kap 31 § p 5 miljö-tillsynsförordningen (2011:13)	Avgiftsnivå 4		
BIOCIDPRODUKTER				
Prövning av ansökan				
Ansökan om undantag från bestämmelserna om information och underrättelse i 4 kap 1-3 §§ Naturvårdsverkets föreskrifter om spridning av vissa biocidprodukter (NFS 2015:3). Gäller inte biocidprodukter som innehåller nematoder, insekter eller spindeldjur.	1 kap 1 § och 4 kap 4 § Naturvårdsverkets föreskrifter om spridning av vissa biocidprodukter (NFS 2015:3)	Avgiftsnivå 4		
Tillsyn				
Underrättelse i samband med spridning av biocidprodukt på en plats som allmänheten har tillträde till, som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2. Gäller inte biocidprodukter som innehåller nematoder, insekter eller spindeldjur.	1 kap 1 § och 4 kap 2 § Naturvårdsverkets föreskrifter om spridning av vissa biocidprodukter (NFS 2015:3), 2 kap 31 § p 5 miljö-tillsynsförordningen (2011:13)	Avgiftsnivå 4		
Övrig tillsyn av biocidprodukter, som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2. Gäller inte biocidprodukter som innehåller nematoder, insekter eller spindeldjur.	Naturvårdsverkets föreskrifter om spridning av vissa biocidprodukter (NFS 2015:3), 2 kap 31 § p 5 miljö-tillsynsförordningen (2011:13)	Avgiftsnivå 4		
PCB				
Prövning av ansökan				
Anökan om dispens från kravet om avlägsnande av PCB-produkt i byggnader och anläggningar och som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	17 b § förordningen (2007:19) om PCB m.m.	Avgiftsnivå 4		
Handläggning av anmälan				

Anmälan om avlägsnande av fogmassa eller halkskyddad golvmassa enligt 17, 17 a eller 17 b § förordning (2007:19) om PCB m.m. och som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2	18 § förordningen (2007:19) om PCB m.m.	Avgiftsnivå 4		
Tillsyn				
Övrig tillsyn av PCB-varor och PCB-produkter som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	Förordningen (2007:19) om PCB m.m., 26 kap 3 § 3 st miljöbalken, 2 kap 31 § p 5 miljö-tillsynsförordningen (2011:13)	Avgiftsnivå 4		
KOSMETISKA PRODUKTER				
Tillsyn				
Kosmetiska produkter, de uppgifter som enligt artiklarna 24, 25.1, 25.5 första stycket, 26, 27.1 och 27.5 i förordning (EG) nr 1223/2009 ska skötas av behörig myndighet, samt rådgöra med Läkemedelsverket innan åtgärder vidtas enligt artikel 27.1 i förordningen.	Förordning (EG) nr 1223/2009, 2 kap 34 § miljö-tillsynsförordningen (2011:13)	Avgiftsnivå 4		
Marknadskontroll i fråga om kosmetiska produkter med fullgörande av de uppgifter som anges i 1 kap 5 § 3 st p 1 i miljö-tillsynsförordningen genom att inrätta lämpliga förfaranden enligt artikel 18.2 i förordning (EG) nr 765/2008 för att a) följa upp klagomål och rapporter om risker relaterade till produkter som omfattas av harmoniserad gemenskapslagstiftning, b) bevaka olyckor och hälsoskador som dessa produkter misstänks ha orsakat, c) kontrollera att korrigerande åtgärder har vidtagits, d) följa upp vetenskaplig och teknisk kunskap i säkerhetsfrågor.	Förordning (EG) nr 1223/2009, 2 kap 35 § 1 st miljö-tillsynsförordningen (2011:13), artikel 18.2 förordning (EG) nr 765/2008	Avgiftsnivå 4	NY!	
ÖVRIGT AVSEENDE KEMISKA PRODUKTER				
Tillsyn				
Primärleverantörers hantering av kemiska produkter, biotekniska organismer och varor som inte innebär utsläppande på marknaden, som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	2 kap 32 § miljö-tillsynsförordningen (2011:13)	Avgiftsnivå 4		
Hantering av kemiska produkter, biotekniska organismer och varor i andra verksamheter än miljöfarliga verksamheter enligt 9 kap miljöbalken, utom den tillsyn som Kemikalieinspektionen utövar över primärleverantörers utsläppande på marknaden	2 kap 31 § p 5 miljö-tillsynsförordningen (2011:13)	Avgiftsnivå 4		
Övrig tillsyn av kemiska produkter, som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	1 kap 19 och 20 §§, 2 kap 32 § samt 2 kap 19 § p 7-9, p 11-14, p 16, p 17, p 19 miljö-tillsynsförordningen (2011:13), 26 kap 3 § 3 st miljöbalken	Avgiftsnivå 4		
AVGIFT FÖR VISS ÖVRIG VERKSAMHET				

ÄRENDEN OM ALLMÄNNA HÄNSYNSREGLER ENLIGT 2 KAP MILJÖBALKEN				
Tillsyn				
Hushållning med energi samt användning av förnyelsebara energikällor, i verksamhet eller vid vidtagande av åtgärd som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	2 kap 5 § samt 26 kap 3 § 3 st miljöbalken	Avgiftsnivå 4		
I verksamhet eller vid vidtagande av åtgärd som inte omfattas av fast avgift i taxebilaga 2, utnyttja möjligheterna att 1. minska mängden avfall, 2. minska mängden skadliga ämnen i material och produkter, 3. minska de negativa effekterna av avfall, och 4. återvinna avfall.	2 kap 5 § samt 26 kap 3 § 3 st miljöbalken	Avgiftsnivå 4		
Övrig tillsyn över att miljöbalkens hänsynsregler efterlevs, i verksamhet eller vid vidtagande av åtgärd som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	2 kap 2-4 §§ miljöbalken 26 kap 3 § 3 st miljöbalken	Avgiftsnivå 4		
ÄRENDEN ENLIGT 7 OCH 12 KAP MILJÖBALKEN				
Prövning av ansökan				
Ansökan om dispens från strandskyddsföreskrifter	7 kap 18 b § miljöbalken	Avgiftsnivå 4		
Ansökan om tillstånd till verksamhet eller åtgärd som inte får utföras utan tillstånd enligt föreskrifter för natur- eller kulturresevat eller vattenskyddsområde.	Gällande föreskrifter	Avgiftsnivå 4		
Ansökan om tillstånd till åtgärd som är förbjuden för att den strider mot syftet med det tilltänkta skyddet av ett område eller föremål som omfattas av ett interimistiskt beslut meddelat av kommunen enligt 7 kap 24 §.	7 kap 24 § miljöbalken	Avgiftsnivå 4		
Ansökan om dispens eller undantag från föreskrifter för natur- eller kulturresevat, naturminne, djur- och växtskyddsområde eller vattenskyddsområde.	Gällande föreskrifter, 7 kap 7 § miljöbalken, 9 § förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.	Avgiftsnivå 4		
Ansökan om nya eller ändrade villkor i ett beslut om tillstånd eller dispens avseende natur- eller kulturresevat, naturminne, djur- och växtskyddsområde eller vattenskyddsområde.	Gällande föreskrifter, 7 kap 7 § miljöbalken, 9 § förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.	Avgiftsnivå 4		
Ansökan om dispens från förbudet att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd som kan skada naturmiljön i ett biotopskyddsområde.	7 kap 11 § 2 st miljöbalken, 1 kap 19 och 20 §§ samt 2 kap 8 § miljötillsyns-förordningen (2011:13)	Avgiftsnivå 4		
Ansökan om undantag från bestämmelserna i 23 §, 23 a §, 24 § p 2 och p 3, 25 §, 28 a §, 28 b § och 28 d § i jordbruksverkets föreskrifter SJVFS 2015:21 om omständighet har uppstått som verksamhetsutövaren varken kunnat eller borde ha förutsett och inte heller kunnat påverka och som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2	36 § föreskrifter om ändring i Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2021:31) om miljöhänsyn i jordbruket vad avser växtnäring (SJVFS 2015:21), 1 kap 19 och 20 §§ samt 2 kap 8 § p 7 miljö-tillsynsförordningen (2011:13)	Avgiftsnivå 4	NY	
Handläggning av anmälan				

Anmälan om en verksamhet eller åtgärd inom natur- eller kulturresevat eller vattenskyddsområde som kräver anmälan enligt föreskrifter meddelade för natur- eller kulturresevat eller vattenskyddsområde.	Gällande föreskrifter	Avgiftsnivå 4		
Anmälan för samråd av en åtgärd som inte omfattas av tillstånds- eller anmälningsplikt enligt andra bestämmelser i miljöbalken och som kan komma att väsentligt ändra naturmiljön.	12 kap 6 § miljöbalken	Avgiftsnivå 4	NY	
Tillsyn				
1. naturreservat, kulturresevat, naturminnen och vattenskyddsområden som har beslutats av kommunen, 2. biotopskyddsområden som har beslutats av kommunen, 3. djur- och växtskyddsområden som kommunen har meddelat föreskrifter om enligt 7 kap. 12 § miljöbalken, 4. strandskyddet, utom den tillsyn som omfattas av länsstyrelsens ansvar enligt 7 § 2, och 5. områden och föremål som omfattas av ett interimistiskt beslut meddelat av kommunen enligt 7 kap. 24 § miljöbalken.	2 kap 9 § miljö-tillsynsförordningen	Avgiftsnivå 4	Förtydligande av text	
Verksamhet som berörs av föreskrifter i fråga om 1. begränsningar av antalet djur i ett jordbruk, 2. försiktighetsmått för gödselhanteringen, och 3. växtodlingen och som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	12 kap 10 § miljö-balken, 2 kap 32 § miljö-tillsynsförordningen (2011:13)	Avgiftsnivå 4		
Tillsyn av skyddade områden enligt 7 kap miljöbalken som har beslutats av länsstyrelsen, om länsstyrelsen har överlåtit uppgiften att utöva tillsyn.	1 kap 19 och 20 §§ samt 2 kap 8 § miljö-tillsynsförordningen (2011:13)	Avgiftsnivå 4		
Övrig tillsyn av skötsel av jordbruksmark och annan markanvändning i jordbruket och som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	2 kap 8 § p 7 samt 1 kap 19 och 20 §§ miljö-tillsynsförordningen (2011:13) eller 26 kap 3 § 3 st miljöbalken	Avgiftsnivå 4		
ÄRENDET OM VERKSAMHETER SOM ORSAKAR MILJÖSKADOR ENLIGT 10 KAP MILJÖBALKEN				
Handläggning av anmälan				
Anmälan om att vidta en avhjälpandeåtgärd med anledning av en föroreningskada.	10 kap 1 § miljöbalken, 28 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	Avgiftsnivå 4		
Tillsyn				

Underrättelse om upptäckt av en förorening på en fastighet och föreningen kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön.	10 kap 11 § miljöbalken	Avgiftsnivå 4		
Underrättelse om upptäckt av en överhängande fara för att en verksamhet eller åtgärd medför en allvarlig miljöskada.	10 kap 12 och 14 §§ miljöbalken	Avgiftsnivå 4		
Underrättelse om upptäckt av att en allvarlig miljöskada har uppstått.	10 kap 13 och 14 §§ miljöbalken	Avgiftsnivå 4		
Föreningsskador som inte omfattas av länsstyrelsens ansvar enligt 2 kap. 29 § första stycket 3 miljötillsynsförordningen.	2 kap 31 § p 3 miljö-tillsynsförordningen (2011:13), 26 kap 3 § 3 st miljöbalken	Avgiftsnivå 4	Tidigare punkt uppdelad, detta är del 1	
Andra miljöskador enligt 10 kap. 1 § miljöbalken, om skadorna har orsakats av en verksamhet eller åtgärd som den kommunala nämnden har tillsynsansvaret för.	2 kap 31 § p 4 miljö-tillsynsförordningen (2011:13), 26 kap 3 § 3 st miljöbalken	Avgiftsnivå 4	Tidigare punkt uppdelad, detta är del 2	
ÄRENDEN ENLIGT 15 KAP MILJÖBALKEN				
Prövning av ansökan				
Ansökan om dispens från förbudet att hantera avfall när kommunen ska ansvara för en viss hantering av avfall.	15 kap 25 § p 1 miljöbalken	Avgiftsnivå 4		
Ansökan om tillstånd från en fastighetsinnehavare att på fastigheten själv återvinna eller bortskaffa avfall även om ett sådant tillstånd inte krävs.	15 kap 25 § p 2 miljöbalken	Avgiftsnivå 4		
Ansökan om tillstånd till eget omhändertagande av eget slam från slamavskiljare/reningsverk eller uttjänt fosformaterial	5 kap 15 § avfallsförordningen (2020:614), 9 kap 2§ avfallsförordningen (2020:614),	Avgiftsnivå 2	lagt till 9 kap 2§ avfallsförordningen (2020:614)	
Ansökan om tillstånd för kompostering av latrin vid fastighet	5 kap 15 § avfallsförordningen (2020:614), 9 kap 2§ avfallsförordningen (2020:614),	Avgiftsnivå 2	lagt till 9 kap 2§ avfallsförordningen (2020:614)	
Ansökan om uppehåll i hämtning, gemensam behållare, befrielse från skyldighet att lämna avfall till kommunen enligt kommunens föreskrifter om avfallshantering	9 kap 2 § avfallsförordning (2020:614)	Avgiftsnivå 2		
Ansökan om dispens avseende bygg- och rivningsavfall från kravet om utsortering i 3 kap. 10 § avfallsförordningen och från kravet att brännbart avfall ska sorteras ut och förvaras skilt från annat avfall i 3 kap. 12 § avfallsförordningen	3 kap 15 § avfallsförordning (2020:614)	Avgiftsnivå 4	NY	
Övriga ansökningar				
Övriga ansökningar	9 kap 1-2 §§ avfallsförordningen (2020:614)	Avgiftsnivå 4		
Handläggning av anmälan				
Anmälan från fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare att på fastigheten själv kompostera eller på annat sätt behandla annat avfall än trädgårdsavfall som kommunen ansvarar för enligt 15 kap. 20 §MB	5 kap 15 § avfallsförordningen (2020:614)	Avgiftsnivå 1	Uppdaterad lagstiftning	
Anmälan från fastighetsinnehavare att enligt kommunens föreskrifter om avfallshantering på fastigheten själv återvinna eller bortskaffa avfall.	9 kap 2 § avfallsförordningen (2020:614)	Avgiftsnivå 2		

Anmälan enligt kommunens föreskrifter om avfallshantering om uppehåll i hämtning, gemensam behållare, befrielse från hämtning av avfall.	9 kap. 2 § avfallsförordningen (2020:614)	Avgiftsnivå 4		
Övriga anmälningar enligt kommunens föreskrifter om avfallshantering.	9 kap 1 och 2 §§ avfallsförordningen (2020:614)	Avgiftsnivå 4	uppdaterad lagstiftning	
Tillsyn				
Avfallshantering, som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	26 kap 3 § 3 st miljöbalken	Avgiftsnivå 4		
ÄRENDE ENLIGT STRÅLSKYDDSLAGEN				
Handläggning av anmälan om kosmetiska solarier		Avgiftsnivå 4		
Tillsyn av verksamheter med kosmetiska solarier		Avgiftsnivå 4		
Tillsyn av radonhalt i bostäder och lokaler som allmänheten har tillträde till		Avgiftsnivå 4		

Taxebilaga 2 Fast årlig avgift (förskottsbetalning)

För så kallade industriutsläppsverksamheter (IUV, markerade med "-I" efter koden) så tillkommer ett generellt tillägg med 16 timmar.

Verksamhets-kod	Prövn.-nivå	Timmar	Beskrivning
			VERKSAMHETSGRUPP JORDBRUK
			Verksamhetsgrupp Djurhållning
1.20	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 2 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
			Verksamhetsgrupp Uppodling av annan mark än jordbruksmark för jordbruksproduktion
1.30	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 2 kap. 4 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
			VERKSAMHETSGRUPP FISKODLING OCH ÖVERVINTRING AV FISK
5.20	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 3 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
			VERKSAMHETSGRUPP UTVINNING, BRYTNING OCH BEARBETNING AV TORV, OLJA, GAS, KOL, MALM, MINERAL, BERG, NATURGRUS OCH ANNAT
			Verksamhetsgrupp Berg, naturgrus och andra jordarter
10.11	B	18	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 18 timmar om tillståndet gäller för mer än 200 000 ton.
10.11	B	18	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 18 timmar om tillståndet gäller för mer än 50 000 ton men högst 200 000 ton.
10.11	B	9	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar om tillståndet gäller för mer än 10 000 ton men högst 50 000 ton.
10.11	B	9	4. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar, om tillståndet gäller för mer än 5 000 ton men högst 10 000 ton.
10.11	B	6	5. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar om tillståndet gäller för mer än 1 000 ton men högst 5 000 ton.
10.11	B	6	6. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar om tillståndet inte omfattas av någon av 1-5.
10.20	B	9	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar för täkt av torv.
10.20	B	18	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 18 timmar för annan täkt än som avses i 1, om tillståndet gäller för mer än 200 000 ton.
10.20	B	18	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 18 timmar för annan täkt än som avses i 1, om tillståndet gäller för mer än 50 000 ton men högst 200 000 ton.

10.20	B	9	4. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar för annan täkt än som avses i 1, om tillståndet gäller för mer än 10 000 ton men högst 50 000 ton.
10.20	B	9	5. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar för annan täkt än som avses i 1, om tillståndet gäller för mer än 5 000 ton men högst 10 000 ton.
10.20	B	6	6. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar för annan täkt än som avses i 1, om tillståndet gäller för mer än 1 000 ton men högst 5 000 ton.
10.20	B	6	7. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar för annan täkt än som avses i 1, om tillståndet inte omfattas av någon av 1-6.
10.30	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 4 kap. 4 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
10.40	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 4 kap. 5 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
10.50	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 4 kap. 6 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
10.60	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 4 kap. 7 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
			VERKSAMHETSGRUPP LIVSMEDEL OCH FODER
			Verksamhetsgrupp Slakterier
15.30	C	18	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 5 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 18 timmar.
			Verksamhetsgrupp Livsmedel och foder av animaliska råvaror
15.50	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 5 kap. 6 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
15.65	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 5 kap. 6 a § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
			Verksamhetsgrupp Rökeri
15.80	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 5 kap. 7 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
			Verksamhetsgrupp Livsmedel och foder av vegetabiliska råvaror
15.101	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 5 kap. 10 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
15.115	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 5 kap. 10 a § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
			Verksamhetsgrupp Kvarnprodukter
15.125	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 5 kap. 11 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
			Verksamhetsgrupp Livsmedel och foder av kombinerade råvaror
15.131-i, 15.141	B	90	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 5 kap. 12 eller 13 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 90 timmar om verksamheten avser bearbetning av mer än 10 000 ton animaliska biprodukter som råvara per kalenderår för framställning av foder.
15.131-i, 15.141	B	64	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 5 kap. 12 eller 13 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar med en produktion av mer än 10 000 ton livsmedel per kalenderår.

15.131-i, 15.141	B	30	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 5 kap. 12 eller 13 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om verksamheten inte omfattas av 1 eller 2.
15.151	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 5 kap. 14 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
15.155	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 5 kap. 14 a § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
			Verksamhetsgrupp Mjolkprodukter
15.180	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 5 kap. 16 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
			Verksamhetsgrupp Annan livsmedelstillverkning
15.200	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 5 kap. 19 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
15.220	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 5 kap. 21 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
15.240	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 5 kap. 23 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
15.260	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 5 kap. 25 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
15.280	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 5 kap. 27 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
15.310	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 5 kap. 28 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
			Verksamhetsgrupp Foder av animaliska och vegetabiliska råvaror
15.340	C	18	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 5 kap. 30 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 18 timmar.
15.360	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 5 kap. 32 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
			VERKSAMHETSGRUPP PÄLS, SKINN OCH LÄDER
18.30	C	18	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 7 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 18 timmar.
			VERKSAMHETSGRUPP TRÄVAROR
20.10	C	18	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 8 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 18 timmar.
20.30	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 8 kap. 4 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
20.40	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 8 kap. 5 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
20.60	C	18	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 8 kap. 7 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 18 timmar.
20.80	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 8 kap. 9 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
20.90	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 8 kap. 10 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
20.91	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 8 kap. 11 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
			VERKSAMHETSGRUPP FOTOGRAFISK OCH GRAFISK PRODUKTION
22.10	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 10 kap. 1 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
22.20	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 10 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
22.30	B	30	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 10 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar.
22.40	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 10 kap. 4 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.

			VERKSAMHETSGRUPP KEMISKA PRODUKTER
			Verksamhetsgrupp Annan kemisk tillverkning
24.44	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 12 kap. 44 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
24.45	B	30	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 12 kap. 45 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om verksamheten avser tillverkning av gas- eller vätskeformiga kemiska produkter.
24.45	B	64	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 12 kap. 45 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar om verksamheten avser tillverkning av läkemedelssubstanser genom extraktion ur biologiskt material.
24.45	B	30	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 12 kap. 45 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om verksamheten avser tillverkning av sprängämnen.
24.45	B	30	4. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 12 kap. 45 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om verksamheten avser tillverkning av pyrotekniska artiklar.
24.45	B	13	5. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 12 kap. 45 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar om verksamheten avser tillverkning av ammunition.
24.46	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 12 kap. 46 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
24.47	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 12 kap. 47 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
			VERKSAMHETSGRUPP GUMMI- OCH PLASTVAROR
25.11	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 13 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
25.20	B	30	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 13 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar för en produktion av mer än 100 ton per kalenderår.
25.20	B	13	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 13 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar för en produktion som inte omfattas av 1.
25.30	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 13 kap. 4 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
25.50	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 13 kap. 6 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
			VERKSAMHETSGRUPP MINERALISKA PRODUKTER
			Verksamhetsgrupp Cement, betong, kalk, krita och gips
26.100	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 14 kap. 12 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
			Verksamhetsgrupp Andra mineraliska produkter
26.150	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 14 kap. 17 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
26.160	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 14 kap. 18 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
26.180	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 14 kap. 20 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
			VERKSAMHETSGRUPP STÅL OCH METALL
27.60	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 15 kap. 10 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
27.140	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 15 kap. 18 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.

			VERKSAMHETSGRUPP METALL- OCH PLASTYTBEHANDLING, AVFETTNING OCH FÄRGBORTTAGNING
28.25	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 16 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
28.40	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 16 kap. 5 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
28.71	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 16 kap. 7 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
28.80	B	30	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 16 kap. 8 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar.
28.90	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 16 kap. 9 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
28.95	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 16 kap. 10 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
			VERKSAMHETSGRUPP ELEKTRISKA ARTIKLAR
31.30	C	18	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 17 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 18 timmar.
31.60	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 17 kap. 6 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
			VERKSAMHETSGRUPP METALLBEARBETNING
			Verksamhetsgrupp Motorer, turbiner och reaktorer
34.10	C	18	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 18 kap. 1 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 18 timmar.
34.20	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 18 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
			Verksamhetsgrupp Motorfordon
34.40	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 18 kap. 4 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
			Verksamhetsgrupp Järnvägsutrustning och flygplan
34.50	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 18 kap. 5 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
			Verksamhetsgrupp Maskinell bearbetning
34.70	B	90	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 18 kap. 7 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 90 timmar för tankvolym på mer än 50 kubikmeter.
34.70	B	64	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 18 kap. 7 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar för tankvolym på mer än 35 kubikmeter men högst 50 kubikmeter.
34.70	B	30	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 18 kap. 7 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar för tankvolym på mer än 20 kubikmeter men högst 35 kubikmeter.
34.80	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 18 kap. 8 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
			Verksamhetsgrupp Skeppsvarv
35.20	C	18	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 18 kap. 10 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 18 timmar.
			VERKSAMHETSGRUPP FÖRBRUKNING AV ORGANISKA LÖSNINGSMEDEL
39.30	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 19 kap. 4 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
39.35	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 19 kap. 5 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
39.50	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 19 kap. 6 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.

			VERKSAMHETSGRUPP HANTERING AV BRÄNSLEN OCH ANDRA KEMISKA PRODUKTER
39.60	B	30	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 20 kap. 1 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar.
39.70	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 20 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
39.80	B	30	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 20 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar.
39.90	C	6	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 20 kap. 4 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
			VERKSAMHETSGRUPP GAS- OCH VÄTSKEFORMIGA BRÄNSLEN, EL, VÄRME OCH KYLA
			Verksamhetsgrupp Anaerob biologisk behandling
40.02	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 21 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
			Verksamhetsgrupp Framställning av gas- och vätskeformiga bränslen
40.20	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 21 kap. 6 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
			Verksamhetsgrupp Förbränning
40.60	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 21 kap. 11 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
40.70	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 21 kap. 12 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
			Verksamhetsgrupp Vindkraft
40.100	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 21 kap. 15 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
			Verksamhetsgrupp Värme- och kylanläggningar
40.110	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 21 kap. 16 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
40.120	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 21 kap. 17 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
			VERKSAMHETSGRUPP FORDONSSERVICE OCH DRIVMEDELSHANTERING
50.10	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 23 kap. 1 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
50.20	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 23 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
50.1001	U	6	För verksamheter under anmälningspliktig nivå är tillsynstiden 6 timmar.
			VERKSAMHETSGRUPP HAMNAR OCH FLYGPLATSER
			Verksamhetsgrupp Hamnar
63.20	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 24 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
63.2001	U	6	För verksamheter under anmälningspliktig nivå är tillsynstiden 6 timmar.
			VERKSAMHETSGRUPP LABORATORIER
73.10	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 25 kap. 1 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
			VERKSAMHETSGRUPP TANKRENGÖRING
74.20	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 26 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
			VERKSAMHETSGRUPP HÄLSO- OCH SJUKVÅRD
85.10	C	18	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 27 kap. 1 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 18 timmar.

85.20	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 27 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
			VERKSAMHETSGRUPP RENING AV AVLOPPSVATTEN
90.16	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 28 kap. 4 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
			VERKSAMHETSGRUPP AVFALL
			Verksamhetsgrupp Andra verksamheter med återvinning eller bortskaffande
90.405-i och 90.406-i	B	137	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 65 eller 66 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 137 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 100 000 ton per kalenderår.
90.405-i och 90.406-i	B	64	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 65 eller 66 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 20 000 ton men högst 100 000 ton per kalenderår.
90.405-i och 90.406-i	B	30	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 65 eller 66 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 12 500 ton men högst 20 000 ton per kalenderår.
90.430	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 70 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
			Verksamhetsgrupp Animaliskt avfall
90.251	C	18	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 33 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 18 timmar.
			Verksamhetsgrupp Avvattning
90.375	C	18	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 39 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 18 timmar.
			Verksamhetsgrupp Biologisk behandling
90.161	B	64	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 30 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 20 000 ton men högst 25 000 ton per kalenderår.
90.161	B	30	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 30 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 10 000 ton men högst 20 000 ton per kalenderår.
90.161	B	13	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 30 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 1 000 ton men högst 10 000 ton per kalenderår.
90.161	B	6	4. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 30 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar om den tillförda avfallsmängden inte omfattas av någon av 1-3.
90.171	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 31 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
			Verksamhetsgrupp Deponering
90.281	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 19 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
90.310	B	64	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 22 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 20 000 ton per kalenderår.
90.310	B	30	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 22 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 10 000 ton men högst 20 000 ton per kalenderår.

90.310	B	13	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 22 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 50 ton men högst 10 000 ton per kalenderår.
90.310	B	6	4. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 22 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar om den tillförda avfallsmängden inte omfattas av någon av 1-3.
90.341	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 26 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
			Verksamhetsgrupp Elavfall
90.90	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 44 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
			Verksamhetsgrupp Förberedelse för återanvändning
90.29	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 47 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
			Verksamhetsgrupp Förbränning
90.230	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 17 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
			Verksamhetsgrupp Konvertering av smittförande avfall
90.382	C	18	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 38 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 18 timmar.
			Verksamhetsgrupp Lagring och avskiljning av koldioxid
90.520	C	18	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 64 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 18 timmar.
			Verksamhetsgrupp Lagring som en del av att samla in avfall
90.30 och 90.50	B	13	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 48 eller 50 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar.
90.40	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 49 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
90.60	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 51 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
			Verksamhetsgrupp Mekanisk bearbetning och sortering
90.100	B	64	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 40 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar för verksamhet med mer än 50 000 ton hanterad avfallsmängd per kalenderår.
90.100	B	30	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 40 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar för verksamhet som inte omfattas av 1.
90.110	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 41 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
90.70	B	30	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 42 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar för verksamhet med mer än 75 000 ton hanterad avfallsmängd per kalenderår.
90.70	B	13	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 42 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar för verksamhet som inte omfattas av 1.
90.80	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 43 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
			Verksamhetsgrupp Uppgrävda massor
90.370	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 37 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
			Verksamhetsgrupp Uttjänta fordon

90.119	B	137	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 45 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 137 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 25 000 ton per kalenderår.
90.119	B	64	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 45 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 10 000 ton men högst 25 000 ton per kalenderår.
90.119	B	30	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 45 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 1 000 ton men högst 10 000 ton per kalenderår.
90.119	B	13	4. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 45 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar om den tillförda avfallsmängden inte omfattas av någon av 1-3.
90.120	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 46 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
			Verksamhetsgrupp Återvinning eller bortskaffande av avfall som uppkommit i egen verksamhet
90.391	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 29 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
			Verksamhetsgrupp Återvinning för anläggningsändamål
90.131	B	13	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 34 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar.
90.141	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 35 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
			VERKSAMHETSGRUPP SKJUTFÄLT, SKJUTBANOR OCH SPORTANLÄGGNINGAR
92.20	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 30 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
92.30	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 30 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
			VERKSAMHETSGRUPP TEXTILTVÄTTERIER
93.10	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 31 kap. 1 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
			VERKSAMHETSGRUPP ANMÄLNINGSPLIKTIGA HÄLSOSKYDDSVERSAMHETER
38 § FMH, punkt 3	H	3	För skolor är tillsynstiden 3 timmar.
38 § FMH, punkt 3	H	3	För förskolor är tillsynstiden 3 timmar.

Taxebilaga 3 Timavgift (efterskottsbetalning)

Bransch	Verksamhet	Prövn.- nivå	Avgift
JORDBRUK		U	Timavgift
LIVSMEDEL OCH FODER		U	Timavgift
TRÄVAROR		U	Timavgift
FOTOGRAFISK OCH GRAFISK PRODUKTION		U	Timavgift
KEMISKA PRODUKTER		U	Timavgift
GUMMI- OCH PLASTVAROR		U	Timavgift
MINERALISKA PRODUKTER		U	Timavgift
STÅL OCH METALL		U	Timavgift
METALL- OCH PLASTYTBEHANDLING, AVFETTNING OCH FÄRGBORTTAGNING		U	Timavgift
METALLBEARBETNING		U	Timavgift
FÖRBRUKNING AV ORGANISKA LÖSNINGSMEDEL		U	Timavgift
HANTERING AV BRÄNSLEN OCH ANDRA KEMISKA PRODUKTER		U	Timavgift
GAS- OCH VÄTSKEFORMIGA BRÄNSLEN, EL, VÄRME OCH KYLA		U	Timavgift
VATTENFÖRSÖRJNING		U	Timavgift
FORDONSSERVICE OCH DRIVMEDELSHANTERING		U	Timavgift
HAMNAR OCH FLYGPLATSER		U	Timavgift
LABORATORIER		U	Timavgift
HÄLSO- OCH SJUKVÅRD		U	Timavgift
RENING AV AVLOPPSVATTEN		U	Timavgift
AVFALL		U	Timavgift
SKJUTFÄLT, SKJUTBANOR OCH SPORTANLÄGGNINGAR		U	Timavgift
TEXTILTVÄTTERIER		U	Timavgift
ÖVRIGA MILJÖFARLIGA VERKSAMHETER		U	Timavgift
	hygienisk behandling med risk för blodsmitta eller annan smitta, tatuering	H	Timavgift
	hygienisk behandling med risk för blodsmitta eller annan smitta, fotvård	H	Timavgift

ANMÄLNINGSPLIKTIGA HÄLSOSKYDDSVERKSAMH ETER	hygienisk behandling med risk för blodsmitta eller annan smitta, övriga	H	Timavgift
	bassängbad	H	Timavgift
	fritidsverksamheter	H	Timavgift
EJ ANMÄLNINGSPLIKTIGA HÄLSOSKYDDSVERKSAMH ETER	Bostäder m.m.	UH	Timavgift
EJ ANMÄLNINGSPLIKTIGA HÄLSOSKYDDSVERKSAMH ETER	Undervisning, vård m.m.	UH	Timavgift
EJ ANMÄLNINGSPLIKTIGA HÄLSOSKYDDSVERKSAMH ETER	Samlingslokaler m.m.	UH	Timavgift
EJ ANMÄLNINGSPLIKTIGA HÄLSOSKYDDSVERKSAMH ETER	Hotell m.m.	UH	Timavgift
EJ ANMÄLNINGSPLIKTIGA HÄLSOSKYDDSVERKSAMH ETER	Idrottsanläggningar, camping, bad m.m.	UH	Timavgift
EJ ANMÄLNINGSPLIKTIGA HÄLSOSKYDDSVERKSAMH ETER	Lokaler för hygienisk behandling	UH	Timavgift
EJ ANMÄLNINGSPLIKTIGA HÄLSOSKYDDSVERKSAMH ETER	Lokaler för förvaring av djur	UH	Timavgift

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Taxa för prövning, tillsyn, kontroll och annan offentlig verksamhet enligt miljöbalken och strålskyddslagen

Taxa

Diarie-/dokumentnummer: <KS202X/...>
Beslut: <Datum-...Instans §.../År>
Beredande politiskt organ: Miljö- och byggnadsnämnden
Ersätter tidigare beslut 2022-11-24 Kommunfullmäktige §134/2022
Giltighetstid: Tillsvidare
Dokumentansvarig: Chef miljöenheten

KUNGÄLV
KOMMUN

Inledande bestämmelser

1 § Denna taxa gäller avgifter för Kungälv kommuns kostnader för prövning, tillsyn, kontroll och annan offentlig verksamhet enligt miljöbalken. Bestämmelser meddelade med stöd av miljöbalken eller EU-förordningar och bestämmelser som genomför EU-direktiv inom miljöbalkens tillämpningsområde eller marknadskontrollagstiftningen inom miljöbalkens tillämpningsområde, bland annat vad gäller naturvård och kulturvård, skydd av områden, miljöfarlig verksamhet, hälsoskydd, verksamheter som orsakar miljöskador, vattenverksamhet, skötsel av jordbruksmark, kemiska produkter, biotekniska organismer och varor, avfall och producentansvar. Taxan gäller också avgifter för prövning och tillsyn enligt strålskyddslagen och strålskyddsförordningen.

Utöver vad som anges i denna taxa kan ersättning till kommunen utgå bland annat enligt 26 kap. 22 § andra stycket miljöbalken för undersökningskostnader och enligt 25 kap. 2 § miljöbalken för rättegångskostnader.

2 § Avgift enligt denna taxa ska betalas för

1. Handläggning och andra åtgärder med anledning av ansökningar om tillstånd, dispens eller undantag.
2. Handläggning och andra åtgärder med anledning av anmälan av verksamhet eller åtgärd, och
3. Handläggning och andra åtgärder vid tillsyn, kontroll och annan offentlig verksamhet.

3 § Avgift enligt denna taxa tas inte ut för

1. Tillsyn som föranleds av klagomål som är obefogat, och inte kräver utredning
2. Handläggning som föranleds av överklagande av nämndens beslut.
3. Upprättande av ansökan om utdömmande av vite.

4 § Beslut om avgift eller om nedsättning eller efterskänkning av avgiften fattas av miljö- och byggnadsnämnden.

5 § Enligt 27 kap. 3 § miljöbalken är alla som är skyldiga att betala en avgift enligt denna taxa, eller ersättning enligt 26 kap. 22 § andra stycket miljöbalken, skyldiga att lämna de uppgifter som behövs för att avgiftens eller ersättningens storlek ska kunna bestämmas.

Delegation till miljö- och byggnadsnämnden

6 § Avgiftsbeloppen i denna taxa är bestämda med utgångspunkt från kostnadsläge och prisindex för kommunal verksamhet (PKV) oktober månad året före det år taxan börjar gälla.

Miljö- och byggnadsnämnden får för varje kalenderår (avgifts år) därefter besluta att höja avgiftsbeloppen (fasta avgifter och timtaxa) med den procentsats för PKV som är publicerad på Sveriges Kommuner och Regioners webbplats för oktober månad året före avgiftsåret.

Miljö- och byggnadsnämnden får även besluta om ändringar i taxebilagorna 1–3 med anledning av ändrade regler om prövningsnivåer eller ändrade verksamhetskoder, så länge ändringarna inte är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt.

Timavgift

7 § Vid tillämpning av denna taxa är timtaxan **1026 kronor** per timme handläggningstid.

Timavgiften i ett ärende beräknas genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden i ärendet multipliceras med timtaxan.

8 § I de fall timavgift tas ut i förhållande till faktiskt nedlagd handläggningstid avses med handläggningstid den sammanlagda tid som varje tjänsteperson vid miljöenheten har använt för tex

- Förberedelse och inläsning,
- restid,
- kontakt med parter,
- samråd med t.ex experter och myndigheter,

KUNGÄLV KOMMUN

- inspektioner, revisioner, provtagning och kontroller i övrigt,
- upprättande av tillsynsrapport,
- beslut och andra skrivelser,
- granskning av rapporter och andra redovisningar,
- beredning i övrigt t.ex. framtagande av information och
- föredragning av ärendet.

9 § Timavgift tas ut för varje påbörjad halvtimme handläggningstid.

Om den sammanlagda handläggningstiden understiger en halvtimme tas ingen timavgift ut.

För inspektioner, mätningar och andra kontroller som sker utanför normal arbetstid, tas avgift ut med 1,5 gånger ordinarie timavgift. Normal arbetstid är vardagar mellan klockan 07:00 och 19:00.

Avgifter för prövning

10 § Avgift för prövning av ansökningar om tillstånd, dispens eller undantag ska betalas antingen som fast avgift genom tillämpning av den avgiftsnivå som anges i **taxebilaga 1** eller i form av timavgift genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden i ärendet multipliceras med timtaxan.

Avgift för prövning ska betalas för varje avgiftsbelagt ärende som ansökningen avser.

11 § Om det i ett beslut om tillstånd föreskrivs att en anordning inte får tas i bruk förrän den har genomgått granskning av nämnden ingår kostnaden för en sådan granskning i den fasta avgiften. Om ytterligare granskning måste ske, tas timavgift ut för ut för nämndens kostnader med anledning av den tillkommande handläggningstiden.

12 § Avgift för prövning av ansökan om tillstånd, dispens eller undantag ska erläggas av sökanden eller av den som särskilt anges i ansökan.

13 § Avgift för prövning ska betalas med hel avgift även om ansökan avslås.

Avgift ska betalas även om ansökan återtas. Avgift tas i detta fall ut för faktiskt nedlagd handläggningstid. Avgift tas inte ut för en anmälan som återkallas innan handläggning av ärendet har påbörjats.

Avgift tas ut enligt timtaxa för ärenden som påbörjas men som av någon anledning inte fullföljs, t.ex. om begärda handlingar inte kommer in.

14 § I ärenden om ansökan om tillstånd till miljöfarlig verksamhet som prövas av kommunen är sökanden även skyldig att ersätta kommunens kostnader enligt 19 kap. 4 och 5 §§ miljöbalken för sakkunniga som har tillkallats av kommunen och för kungörelser i ärendet. Sökanden är även skyldig att ersätta kommunens kostnader för kungörelser i ärendet om tillstånd, dispens eller undantag enligt 7 kap. miljöbalken eller förordningen (1998:1252) om områdesskydd.

15 § Utöver avgift för prövning av ansökan om tillstånd, dispens eller undantag, kan avgift för tillsyn komma att tas ut för den verksamhet eller åtgärd som prövningen avser enligt vad som anges i denna taxa.

Avgifter vid anmälan

16 § Avgift för handläggning av anmälan av verksamhet eller åtgärd ska betalas enligt föreskriven avgiftsnivå i **taxebilaga 1**. För anmälan av verksamhet eller åtgärd som inte omfattas av sådan avgift ska avgiften för handläggning av anmälan i stället betalas enligt i form av timavgift genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden i ärendet multipliceras med timtaxan.

Avgift med anledning av handläggning av anmälan ska betalas för varje avgiftsbelagt ärende som anmälan avser.

Avgift för handläggning av anmälan av anmälningspliktig ändring av verksamhet (anmälningspliktig ändring av B- verksamhet respektive C-verksamhet) ska betalas i form av timavgift.

Avgift för handläggning av anmälan ska betalas även om förbud att vidta anmäld åtgärd meddelas. Avgift ska betalas även om ansökan återtogs. Avgift tas i detta fall ut för faktiskt nedlagd handläggningstid. Avgift tas ut enligt timtaxa för ärenden som påbörjas men som av någon anledning inte fullföljs, t ex om begärda handlingar inte kommer in. Avgift tas inte ut för en anmälan som återkallas innan handläggning av ärendet har påbörjats.

17 § Avgift för handläggningen av anmälan ska betalas av den som driver eller avser att bedriva verksamheten eller vidta åtgärden. I ärenden om anmälan av miljöfarlig verksamhet med beteckning C i miljöprövningsförordningen är denne även skyldig att ersätta kommunens kostnader för kungörelse i ärendet.

18 § Utöver avgift med anledning av handläggning av anmälan, kan avgift komma att tas ut för tillsyn eller annan handläggning avseende den verksamhet eller åtgärd som anmälan avser enligt vad som anges i denna taxa.

Avgift för återkommande och regelbunden tillsyn

19 § Med återkommande tillsyn avses planerad tillsyn över sådan miljöfarlig verksamhet eller åtgärder med en fastställd provningsnivå (B) enligt miljöprövningsförordningen samt tillsyn över miljöfarlig verksamhet eller åtgärder med fastställd anmälningsplikt (C) enligt miljöprövningsförordningen, eller hälsoskyddsverksamheter som ska anmälas enligt förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (H).

20 § Med regelbunden tillsyn över sådana verksamheter eller åtgärder som saknar fastställda krav på anmälan avser man (U- och UH- verksamheter).

21 § För återkommande tillsyn över sådan miljöfarlig verksamhet eller åtgärder med en fastställd provningsnivå (B) enligt miljöprövningsförordningen ska en fast årlig avgift betalas enligt vad som framgår av **taxebilaga 2**.

I **taxebilaga 2** är verksamheterna indelade i verksamhetsgrupper där varje verksamhetsgrupp har en rubrik. Endast en avgift inom varje verksamhetsgrupp ska ingå i beräkningen av tillsynsavgiften. Den avgiften ska motsvara är den högsta avgiften som verksamheten omfattas av inom verksamhetsgruppen.

Om verksamheten omfattas av avgift i **fler än en** verksamhetsgrupp, ska den högsta avgiften i varje verksamhetsgrupp läggas samman enligt följande. Den högsta avgiften ska ingå i beräkningen med sitt fulla värde. Var och en av de övriga delavgifterna ska ingå i beräkningen med en fjärdedel (25 %) av sitt fulla värde. Om summan överstiger 130 procent av det fulla beloppet för den högsta avgiften, ska den del som överstiger 130 procent inte ingå i tillsynsavgiften.

22 § För återkommande tillsyn över sådan verksamhet eller åtgärd med fastställd anmälningsplikt (C) enligt miljöprövningsförordningen, eller hälsoskyddsverksamheter som ska anmälas enligt förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (H), ska en fast årlig avgift betalas enligt vad som framgår av **taxebilaga 2**.

I **taxebilaga 2** är verksamheterna indelade i verksamhetsgrupper där varje verksamhetsgrupp har en rubrik. Endast en avgift inom varje verksamhetsgrupp ska ingå i beräkningen av tillsynsavgiften. Den årliga avgiften ska motsvara är den högsta avgiften som verksamheten omfattas av inom verksamhetsgruppen.

För verksamheter med två eller fler verksamhetskod ska avgiften för verksamheterna läggas samman. Avgiften från verksamhetsgruppen med det högst angivna timantalet i **taxebilaga 2** ska ingå i

**KUNGÄLV
KOMMUN**

beräkningen med sitt fulla värde. Om summan överstiger 125 procent av det fulla beloppet för den högsta avgiften, ska del som överstiger 125 procent inte ingå i tillsynsavgiften.

23 § För regelbunden tillsyn över sådana verksamheter eller åtgärder som saknar fastställda krav på anmälan ("U" och "UH") och som anges i **bilaga 3** ska avgift betalas i form av timavgift genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden i ärendet multipliceras med timtaxan.

Undantaget är de verksamheter som enligt **taxebilaga 2** ska ha fast årlig avgift.

24 § För verksamheter som tillståndsprövats ska den årliga avgiften bestämmas med utgångspunkt ifrån vad som anges i tillståndsbeslutet i fråga om produktionsvolym eller liknande.

Avgifter i särskilda fall

Industriutsläppsverksamhet

25 § För industriutsläppsverksamheter, det vill säga verksamheter som markeras med (-) i miljöprövningsförordningen, ska utöver fast årlig avgift enligt **taxebilaga 2** betalas ett årligt tillägg till den årliga tillsynsavgiften motsvarande **16 timmars** handläggningstid multiplicerat med aktuell timtaxa. Tillägg tas endast ut för de industriutsläppsverksamheter där slutsatser om bästa tillgängliga teknik, som anges i 2 kap. industriutsläppförordningen (2013:250) för verksamheten, har offentliggjorts i Europeiska unionens officiella tidning. Avgiften tas ut året efter att slutsatserna offentliggjorts.

När verksamhetens årliga tillsynsavgift enligt **bilaga 2** är lägre än tilläggsavgiften, ska tilläggsavgiften endast tas ut med ett belopp som motsvarar den årliga tillsynsavgiften.

I beslut om tilläggsavgift ska prövas om det föreligger skäl för nedsättning av avgiften enligt 34 §.

Extraordinär tillsynsavgift

26 § För verksamheter som omfattas av fast årlig tillsynsavgift får nämnden i särskild ordning besluta om extraordinär tillsynsavgift. Sådan avgift tas ut för ett visst år om den faktiskt utförda tillsynen överskrider den tillsynstid som motsvaras av den fasta avgiften och denna tillsyn är föranledd av att verksamhetsutövaren

- bryter mot villkor,
- inte följer förelägganden eller förbud eller
- om det skett en olycka eller större driftstörning som kan medföra risk för skada eller olägenhet av större betydelse för människors hälsa, miljön eller andra intressen som skyddas enligt miljöbalken.

Extraordinär tillsynstid beräknas som timavgift enligt 7–9 §§ och ska betalas i efterskott av den som är verksamhetsutövare vid tillsynens utförande.

Tillkommande avgift i särskilda fall

27 § Timavgift enligt 7–9 §§ ska även betalas för kommunens arbete med anledning av

1. beslut om sådana villkor av mindre betydelse som prövningsmyndigheten med stöd av 22 kap. 25 § tredje stycket miljöbalken överlåtit till den kommunala tillsynsmyndigheten att besluta om, eller
2. tillsynsmyndighetens arbete med anledning av omprövning av tillstånd eller villkor enligt 24 kap. 5 § miljöbalken.

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Allmänna bestämmelser om fasta avgifter och tilläggsavgifter

28 § Fast årlig avgift omfattar kalenderår och ska betalas i förskott. Sådan avgift ska betalas från och med det kalenderår som följer;

- efter att tillstånd till verksamhet meddelats
- efter att anmälan skett
- i de fall tillstånd eller anmälan inte krävts och verksamheten har påbörjats.

För tillsyn som sker dessförinnan tas timavgift ut. Fast årlig avgift ska betalas med helt avgiftsbelopp för varje påbörjat kalenderår som verksamheten bedrivs.

Tillägg för industriutsläppsverksamheter (-i) ska betalas tillsammans med den fasta årliga avgiften. Avgifter för extraordinär tillsyn eller tillkommande avgifter faktureras i efterskott.

29 § Avgift för tillsyn betalas av den som bedriver eller avser att bedriva verksamheten eller vidta åtgärd som föranleder avgiften. Avgift för tillsyn över miljöskador, enligt 10 kap. miljöbalken, ska betalas av den som enligt 10 kap. miljöbalken är ansvarig för att avhjälpa föroreningsskadan.

Avgift för tillsyn i övrigt

30 § Avgift för tillsyn i övrigt, även för handläggning med anledning av underrättelser eller information, ska betalas i form av timavgift genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden i ärendet multipliceras med timtaxan eller enligt de grunder som i övrigt anges i **taxebilaga 1**.

31 § Avgift för tillsyn betalas av den som bedriver eller avser att bedriva verksamheten, vidtar åtgärd eller i annat fall kan anses ha gett upphov till olägenheter som föranleder tillsynsåtgärden. Avgift för tillsyn över miljöskador, enligt 10 kap. miljöbalken, ska betalas av den som enligt det 10 kap. miljöbalken är ansvarig för att avhjälpa föroreningsskadan.

Avgifter för kontroll och annan offentlig verksamhet

32 § När kontrollförordningen (EU) 2017/625 är tillämplig ska avgift för offentlig kontroll som ursprungligen inte var planerad, och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen, betalas i form av timavgift genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden för kontrollen multipliceras med timtaxan. Sådan avgift tas bara ut om kontrollen blivit nödvändig efter det att bristande efterlevnad upptäckts under en offentlig kontroll och utförs för att bedöma omfattningen och konsekvenserna av denna bristande efterlevnad eller för att verifiera att korrigerande åtgärder har vidtagits.

33 § För kommunens handläggning inom miljöbalkens tillämpningsområde som avser marknadskontroll enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1020 ska avgift betalas i form av timavgift genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden i ärendet multipliceras med timtaxan eller enligt de grunder som i övrigt anges i **taxebilaga 1**.

Gemensamma bestämmelser

Nedsättning av avgift

34 § Om det finns särskilda skäl med hänsyn till verksamhetens art, omfattning, tillsynsbehov, nedlagd handläggningstid och övriga omständigheter, får avgift enligt denna taxa i ett enskilt fall sättas ner eller efterskänkas.

Avgiftens erläggande

35 § Betalning av avgift enligt denna taxa ska ske till Kungälv kommun. Betalning ska ske inom tid som anges i beslutet om avgift eller i faktura.

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Verkställighetsfrågor och överklagande

36 § Av 1 kap. 2 § och 9 kap. 4 § förordningen (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken framgår att kommunal nämnds beslut om avgift får verkställas enligt utsökningsbalken.

37 § Av 1 kap. 2 § och 9 kap. 5 § förordningen (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken framgår att kommunal nämnd får förordna att dess beslut om avgift ska gälla omedelbart, även om det överklagas.

38 § Enligt 19 kap. 1 § miljöbalken överklagas kommunal nämnds beslut om avgift till länsstyrelsen. Beslut om avgift för marknadskontroll överklagas dock till allmän förvaltningsdomstol.

Denna taxa träder i kraft den **1 januari 2024**. Äldre taxor tillämpas på ärenden som rör ansökningar om tillstånd, dispens eller undantag eller anmälningar som kommit in till kommunen före denna dag.

Sammanträdesprotokoll

Sammanträdesdatum

2023-09-14

Sida

12 (41)

§ 207/2023

Taxa för tillsyn och prövning inom miljöbalkens område samt strålskyddslagen 2024 (Dnr MOBN2023/0036)

Sammanfattning

Miljöenheten utgår från underlag som Sveriges kommuner och regioner (SKR) tar fram gällande taxebestämmelser och beräkningsunderlag av timavgift. Sedan nuvarande taxa för tillsyn och prövning inom miljöbalkens område samt strålskyddslagen antogs 24 november 2022 (KF § 132/2022) har SKR uppdaterat sitt underlag redaktionellt samt utifrån ändringar i lagstiftning.

Taxeförslaget består av fyra delar:

1. Taxebestämmelser
2. Taxebilaga 1 med avgifter eller grund för avgifter för verksamheter eller åtgärder som saknar fastställd prövningsnivå enligt miljöprövningsförordningen.
3. Taxebilaga 2 där avgiften eller grunden för avgiftsuttaget anges för verksamheter eller åtgärder med en fastställd prövningsnivå (A, B, C) i miljöprövningsförordningen (2013:251) och anmälningspliktiga hälsoskyddsverksamheter enligt förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (beteckning H).
4. Taxebilaga 3 där avgiften eller grunden för avgiftsuttaget anges för verksamheter eller åtgärder som saknar fastställd anmälnings- och tillståndspliktig nivå enligt miljöbalken, miljöprövningsförordningen eller förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd.

Det nya taxeförslaget innehåller mindre justeringar i form av redaktionella- och språkliga ändringar för förtydligande. Utöver dessa har det gjorts flera större ändringarna;

- Taxekonstruktionen har nu tre bilagor. Kungälv har tidigare bara haft två bilagor
- Taxebestämmelserna innefattar nu det nya kontrollområdena enligt marknadskontrollförordningen och kontrollförordningen.
- Delegation på att miljö- och byggnadsnämnden får göra mindre ändringar i bilagorna
- Timavgiften höjs till 1026 kronor från 978 kronor
- Sättet att beräkna den årliga avgiften för återkommande tillsyn på de större B- och C-verksamheterna.
- Tilläggsstiden för industriutsläpp sänks till 16 timmar från 20 timmar och en begränsning av avgiften läggs till.

Förslag till beslut

Kungälvs kommun beslutar, med stöd av 27 kap. 1 § miljöbalken och 2 § andra stycket lagen med bemyndigande att meddela vissa föreskrifter om marknadskontroll av varor och annan närliggande tillsyn, att anta bifogade taxa angående avgifter för kommunens kostnader för prövning, tillsyn, kontroll och annan offentlig verksamhet enligt miljöbalken, bestämmelser meddelade med stöd av miljöbalken eller EU-förordningar och bestämmelser som genomför EU-direktiv inom miljöbalkens tillämpningsområde eller marknadskontrolllagstiftningen inom miljöbalkens tillämpningsområde.

MILJÖ OCH BYGGNADSNÄMNDEN

KUNGÄLV
KOMMUN

Justeras sign

Sammanträdesprotokoll

Sammanträdesdatum

2023-09-14

Sida

13 (41)

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse Taxa för tillsyn och prövning inom miljöbalkens område samt strålskyddslagen 2024

Bilaga MOBNM-2023-1358–Taxebestämmelserna

Bilaga MOBNM-2023-1358–Taxebilaga 1

Bilaga MOBNM-2023-1358–Taxebilaga 2

Bilaga MOBNM-2023-1358–Taxebilaga 3

Förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar, med stöd av 27 kap. 1 § miljöbalken och 2 § andra stycket lagen med bemyndigande att meddela vissa föreskrifter om marknads kontroll av varor och annan närliggande tillsyn, att anta bifogade taxa angående avgifter för kommunens kostnader för prövning, tillsyn, kontroll och annan offentlig verksamhet enligt miljöbalken, bestämmelser meddelade med stöd av miljöbalken eller EU-förordningar och bestämmelser som genomför EU-direktiv inom miljöbalkens tillämpningsområde eller marknadskontrollagstiftningen inom miljöbalkens tillämpningsområde.

Expedieras till:

Miljöenheten

Hur du överklagar

Detta beslut kan överklagas. Överklagandet ska vara ställt till Länsstyrelsen i Västra Götalands län men skickas till Kungälv kommun, 442 81 Kungälv, eller skickas som e-post till kommun@kungalv.se.

Ange diarienummer samt beslutsnummer och fastighetsbeteckning. Beskriv varför du tycker att beslutet är felaktigt och på vilket sätt du vill att det ska ändras.

Om du delgivits beslutet ska överklagandet ha kommit in till Miljö- och byggnadsnämnden inom tre veckor från den dag då du fick del av beslutet. Om du delgivits med förenklad delgivning så anses du delgiven två veckor efter att vi skickat beslutet.

MILJÖ OCH BYGGNADSNÄMNDEN

KUNGÄLV
KOMMUN

Justeras sign

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Sid 1 (3)

Tjänsteskrivelse

Handläggarens namn
Lina Lindahl

2023-09-01

Taxa för tillsyn och prövning enligt lag om åtgärder mot förorening från fartyg (LÅFF) (Dnr MOBN2023/0037)

Sammanfattning

Kommunen har, sedan 1 maj 2023, tillsyn över vissa fritidsbåtshamnarna som har anordningar för mottagning av avfall. Kommunen ska även godkänna de avfallsplaner som fritidsbåtshamnarna har skyldighet att upprätta. Eftersom det är ett nytt uppdrag behöver kommunen ta fram en ny taxa.

Förvaltningen har utgått från Sveriges kommuner och regioners (SKRs) taxeförslag. Vidare bedömer förvaltningen att det är lämpligt med timtaxa samt att timavgiften kan vara samma som för tillsyn inom miljöbalksområdet.

Kungälv kommun förslås besluta att med stöd av bemyndigande i 6 kap. 8 § Lagen(1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg (LÅFF) anta föreskrifter om taxa för arbete som utförs med stöd av lagen. Avgifter kan tas ut för tillsyn enligt 6 kap. 5 a § LÅFF och för godkännande av planer enligt 3 kap. 9 § LÅFF.

Taxan föreslås börja gälla från och med 1 januari 2024.

Juridisk bedömning

Kommunen har rätt att ta ut taxa med stöd av bemyndigande i 6 kap. 8 § lagen (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg (LÅFF).

Förvaltningens bedömning

Bakgrund

Genom en ändring av lagen (LÅFF) ska kommunerna sedan 1 maj 2023 bedriva tillsyn över vissa fritidsbåtshamnarna som har möjlighet att ta emot avfall enligt regelverket. Kommunen ska även godkänna de avfallshanteringsplaner som fritidsbåtshamnarna har skyldighet att upprätta. Eftersom det är ett nytt uppdrag behöver kommunen ta fram en ny taxa.

SKR har tagit fram underlag för taxa.

Bedömning

Mot bakgrund av att tillsynsområdet är nytt och att behovet av kompletteringar kan förväntas variera innan avfallshanteringsplanerna kan godkännas bedömer förvaltningen att det finns fördelar med att ha timavgift både för tillsyn och prövning av godkännande av avfallshanteringsplanerna.

Timavgiften bedöms kunna vara densamma som på miljöområdet, det vill säga 1026 kr.

Taxan är utformad på liknade sätt som taxan på miljöområdet vad gäller till exempel vilka moment som är avgiftsbelagda. I SKR:s underlag för taxa enligt LÅFF anges att minsta handläggningstid

(en halvtimme) endast tillämpas vid tillsyn, inte vid fastställande av avfallshanteringsplan. Förvaltningen tycker vi kan följa SKRs förslag för att få en god kostnadstäckning.

Ärendenivåer – bedömning utifrån kommunfullmäktiges strategiska mål eller kommunstyrelsens resultatmål

Taxan berör flera av kommunfullmäktiges strategiska mål – Kommunen, medborgarna och företagen minskar tillsammans klimatutsläpp och miljöpåverkan. Kommunens roll ska vara att möjliggöra och underlätta för företag och invånare att göra en positiv skillnad i miljö- och klimatarbetet. Andra strategiska mål är att Kungälv kommun ska vara en "robust och uthållig kommun med minskad miljö- och klimatbelastning" och värna om en "Levande havsmiljö". Även resultatmålet "Minskade utsläpp i luft och vattendrag och minskat klimatavtryck" berörs.

Bedömning utifrån miljö, hållbarhet och mål i Agenda 2030

Genom att använda taxa kan verksamheterna styras mot förbättringar inom miljö, hållbarhet och mål i Agenda 2030.

Bedömning utifrån politiska styrdokument

I miljö- och byggnadsnämndens delegationsordning har uppdateringar gjorts så att handläggarna har rätt att bedriva tillsyn inom LÅFF samt ta betalt för handläggningstiden.

Se även juridisk bedömning.

Bedömning utifrån ett medborgar- och brukarperspektiv

Tillsynen har funnits tidigare även om en annan myndighet har utfört den så det borde rimligtvis inte bli någon skillnad för aktuella företagare.

Bedömning utifrån ett medarbetarperspektiv.

Eftersom lagen innebär ett nytt tillsynsområde påverkar det arbetsbelastningen och till viss del de personella resurserna.

Ekonomisk bedömning

Eftersom det är ett nytt tillsynsområde (och inga avgifter hittills tagits ut) är det svårt att bedöma hur stora intäkter det kan bli. Målsättningen är att komma upp i samma kostnadstäckning som för tillsyn inom miljöbalkens och strålskyddslagens områden. En utvärdering kommer att behöva göras.

Förslag till beslut

Kungälv kommun beslutar att med stöd av bemyndigande i 6 kap. 8 § LÅFF anta föreskrifter om taxa för arbete som utförs med stöd av lagen. Avgifter kan tas ut för tillsyn enligt 6 kap. 5 a § LÅFF och för godkännande av planer enligt 3 kap. 9 § LÅFF.

Taxan föreslås börja gälla från och med 1 januari 2024.

Lina Lindahl
Miljöinspektör

Kristina Franzén
Miljöchef

Expedieras till: Miljöenheten

För kännedom till:

Hur du överklagar

Detta beslut kan överklagas. Överklagandet ska vara ställt till Länsstyrelsen i Västra Götalands län men skickas till Kungälv kommun, 442 81 Kungälv, eller skickas som e-post till kommun@kungalv.se.

Ange diarienummer samt beslutsnummer och fastighetsbeteckning. Beskriv varför du tycker att beslutet är felaktigt och på vilket sätt du vill att det ska ändras.

Om du delgivits beslutet ska överklagandet ha kommit in till Miljö- och byggnadsnämnden inom tre veckor från den dag då du fick del av beslutet. Om du delgivits med förenklad delgivning så anses du delgiven två veckor efter att vi skickat beslutet.

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Taxa för tillsyn och prövning enligt lag om åtgärder mot förorening från fartyg

Taxa

Diarie-/dokumentnummer: <KS202X/...>
Beslut: <Datum-...Instans §.../År>
Beredande politiskt organ: Kommunfullmäktige
Dokumentansvarig: Chef miljöenheten
Senast uppdaterad av: Lina Lindahl

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Inledande bestämmelser

Med stöd av 6 kap. 8 § andra stycket lagen (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg, föreskriver Kungälv kommun följande:

Avgift för prövning

1 § För prövning av frågor om att godkänna avfallshanteringsplaner när det gäller verksamhet på platser som ankommer på kommunen enligt 3 kap. 9 § lagen om förorening från fartyg, tar kommunen ut en avgift för nedlagd handläggningstid med **1026 kr timme**.

Avgift för tillsyn

2 § För tillsyn enligt 6 kap. 5 a § lagen om åtgärder mot förorening från fartyg tar kommunen ut avgift för nedlagd handläggningstid med **1026 kr/timme**.

Gemensamma bestämmelser

3 § I de fall avgift tas ut i förhållande till faktiskt nedlagd handläggningstid avses med handläggningstid den sammanlagda tid som varje tjänsteperson vid kommunen har använt för handläggning och andra åtgärder i ärendet, såsom inläsning av ärendet, kontakter med parter, samråd med experter och myndigheter, inspektioner, revisioner, besiktningar, provtagningar och kontroller, beredning i övrigt av ärendet samt föredragning av ärendet.

Timavgift tas ut för varje nedlagd halv timme handläggningstid. Om den sammanlagda handläggningstiden understiger en halvtimme per år tas ingen timavgift ut för tillsyn. För godkännande av plan för mottagning och hantering av avfall tas avgift ut, även om handläggningen understiger en halvtimme.

För inspektioner, mätningar och andra kontroller som sker utanför normal arbetstid, tas avgift ut med 1,5 gånger ordinarie timavgift. Normal arbetstid är vardagar mellan klockan 07:00 och 19:00.

4 § Avgift tas inte ut för handläggning av överklagande av nämndens eller en överinstans beslut.

5 § Avgiftsskyldig är den som bedriver en verksamhet inom kommunens tillsynsansvar enligt lagen (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg.

6 § Beslut om avgift enligt denna taxa fattas av miljö- och hälsoskyddsnämnden. Betalning av avgift ska ske till nämnden och ska fullgöras inom tid som anges i beslutet om avgift eller i särskild faktura.

7 § Om det finns särskilda skäl med hänsyn till verksamhetens art, omfattning, tillsynsbehov, nedlagd handläggningstid och övriga omständigheter, får avgift enligt denna taxa i ett enskilt fall sättas ner eller efterskänkas.

8 § Bestämmelser om överklagande av miljö- och hälsoskyddsnämndens beslut enligt denna taxa finns i 9 kap. 2 § lagen om åtgärder mot förorening från fartyg.

9 § Avgiftsbeloppen i denna taxa är bestämda med utgångspunkt från kostnadsläge och Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) oktober månad året före det år taxan börjar gälla.

Miljö- och byggnadsnämnden får för varje kalenderår (avgiftsår) därefter besluta att höja avgiftsbeloppen (fasta avgifter och timtaxa) med den procentsats för PKV som är publicerad på Sveriges Kommuner och Regioners webbplats för oktober månad året före avgiftsåret.

10 § Denna taxa gäller från och med den **1 januari 2024**.

Sammanträdesprotokoll

Sammanträdesdatum

2023-09-14

Sida

14 (41)

§ 208/2023

Taxa för tillsyn och prövning enligt lag om åtgärder mot förorening från fartyg (Dnr MOBN2023/0037)

Sammanfattning

Kommunen har, sedan 1 maj 2023, tillsyn över vissa fritidsbåtshamnar som har anordningar för mottagning av avfall. Kommunen ska även godkänna de avfallsplaner som fritidsbåtshamnarna har skyldighet att upprätta. Eftersom det är ett nytt uppdrag behöver kommunen ta fram en ny taxa.

Förvaltningen har utgått från Sveriges kommuner och regioners (SKRs) taxeförslag. Vidare bedömer förvaltningen att det är lämpligt med timtaxa samt att timavgiften kan vara samma som för tillsyn inom miljöbalksområdet.

Kungälv kommun förslås besluta med stöd av bemyndigande i 6 kap. 8 § LÅFF anta föreskrifter om taxa för arbete som utförs med stöd av lagen. Avgifter kan tas ut för tillsyn enligt 6 kap. 5 a § LÅFF och för godkännande av planer enligt 3 kap. 9 § LÅFF.

Taxan föreslås börja gälla från och med 1 januari 2024.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse Taxa för tillsyn och prövning enligt lag om åtgärder mot förorening från fartyg

Bilaga Taxa för tillsyn och prövning enligt lag om åtgärder mot förorening från fartyg

Förslag till kommunfullmäktige

Med stöd av bemyndigande i 6 kap. 8 § LÅFF antas föreskrifter om taxa för arbete som utförs med stöd av lagen. Avgifter kan tas ut för tillsyn enligt 6 kap. 5 a § LÅFF och för godkännande av planer enligt 3 kap. 9 § LÅFF.

Taxan börjar gälla från och med 1 januari 2024.

Expedieras till:

Miljöenheten

För kännedom
till:

MILJÖ OCH BYGGNADSNÄMNDEN

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Justeras sign

Sammanträdesprotokoll

Sammanträdesdatum

2023-09-14

Sida

15 (41)

Hur du överklagar

Detta beslut kan överklagas. Överklagandet ska vara ställt till Länsstyrelsen i Västra Götalands län men skickas till Kungälv kommun, 442 81 Kungälv, eller skickas som e-post till kommun@kungalv.se.

Ange diarienummer samt beslutsnummer och fastighetsbeteckning. Beskriv varför du tycker att beslutet är felaktigt och på vilket sätt du vill att det ska ändras.

Om du delgivits beslutet ska överklagandet ha kommit in till Miljö- och byggnadsnämnden inom tre veckor från den dag då du fick del av beslutet. Om du delgivits med förenklad delgivning så anses du delgiven två veckor efter att vi skickat beslutet.

MILJÖ OCH BYGGNADSNÄMNDEN

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Justeras sign

Denna behandling '292/23 Styrdokument – revidering av Avgift för ansökan om godkännande för att starta fristående förskola och friliggande fritidshem samt utökning av befintlig verksamhet' har inget tjänsteutlåtande.

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Sid 1 (2)

Tjänsteskrivelse

Handläggarens namn
Kajsa Danesjö

2023-10-11

Styrdokument – Taxa Mimers Hus (Dnr KS2023/2278-1)

Sammanfattning

Kommunens styrdokument löper ut den 31 december 2023 och enligt policyn för styrdokument ska arbetet med revidering ske under en ny mandatperiods första år för att styrdokumentet ska kunna beslutas i samband med nästkommande årsskifte. Styrdokumentet gäller i fyra år framåt, alltså fram tills slutet av mandatperiodens första år, om inget annat finns beslutat. Taxor revideras varje år.

Syftet med taxan för Mimers Hus är att bidra till att kommunen har en ändamålsenlig och säker hantering av taxor avseende uthyrning i Mimers hus. Taxan för Mimers Hus indexjusteras årligen och i övrigt finns inget behov av förändring i dokumentet.

Förvaltningen föreslår kommunstyrelsen att anta Taxa för Mimers Hus.

Juridisk bedömning

Dokumentet avser främst bara nivån på taxorna och inte till exempel juridiska tolkningar av vem eller vilka som äger rätt att hyra lokal.

Beslut om taxor fattas i Kommunfullmäktige.

Förvaltningens bedömning

Kommunens styrdokument löper ut den 31 december 2023 och enligt policyn för styrdokument ska arbetet med revidering ske under en ny mandatperiods första år för att styrdokumentet ska kunna beslutas i samband med nästkommande årsskifte. Styrdokumentet gäller i fyra år framåt, alltså fram tills slutet av mandatperiodens första år, om inget annat finns beslutat. Taxor revideras varje år.

Syftet med taxan för Mimers Hus är att bidra till att kommunen har en ändamålsenlig och säker hantering av taxor avseende uthyrning i Mimers hus. Taxan för Mimers Hus indexjusteras årligen och i övrigt finns inget behov av förändring i dokumentet.

Ärendenivåer – bedömning utifrån kommunfullmäktiges strategiska mål eller kommunstyrelsens resultatmål

Postadress: Kungälv kommun, 442 81 Kungälv. Besöksadress: Ytterbyvägen 2, 442 30 Kungälv.
Telefon: 0303–23 80 00. E-post: kommun@kungalv.se

www.kungalv.se

Att ha tydlig taxa för kommunens lokaler har koppling till målet *Att medborgare och näringsliv ska känna ökat förtroende för kommunen.*

Bedömning utifrån miljö, hållbarhet och mål i Agenda 2030

Ärendet har koppling till mål nummer 4: *god utbildning för alla.*

Bedömning utifrån politiska styrdokument

Taxa för Mimers Hus har ingen påverkan på övriga styrdokument i kommunen.

Bedömning utifrån ett medborgar- och brukarperspektiv

Taxa för Mimers Hus gör tydligt för medborgare vad det kostar att nyttja lokalerna i Mimers Hus.

Bedömning utifrån ett medarbetarperspektiv.

Ärendet har ingen påverkan ut medarbetarperspektiv.

Ekonomisk bedömning

Taxorna indexjusteras årligen.

Förslag till beslut

Taxa för Mimers Hus antas

Matilda Skön
Verksamhetschef kultur

Dennis Reinhold
Sektorchef bildning och lärande

Expedieras till: Kajsa Danesjö

För kännedom till:

Sammanträdesprotokoll

Sammanträdesdatum

2023-10-03

Sida

18 (28)

§ 137/2023

Styrdokument – revidering av sektor Bildning och lärandes styrdokument (Dnr KS2023/1844)

Sammanfattning

Kommunens styrdokument löper ut den 31 december 2023 och enligt policyn för styrdokument ska arbetet med revidering ske under en ny mandatperiods första år för att styrdokumentet ska kunna beslutas i samband med nästkommande årsskifte. Styrdokumenten gäller i fyra år framåt, alltså fram tills slutet av mandatperiodens första år, om inget annat finns beslutat.

Sektor bildning och lärande har reviderat ett antal dokument som ligger inom sektorns område. På dokument som ingår i detta ärende har endast redaktionella ändringar utförts, jämfört med tidigare versioner. De har dessutom, i de fall det behövs, uppdaterats med den nya styrdokumentsmallen, enligt gällande grafisk profil. Ett dokument föreslås att utgå.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse Styrdokument – revidering av sektor Bildning och lärandes styrdokument
 Bilaga Riktlinjer för inackorderingstillägg
 Bilaga Riktlinjer för ersättning för elever som beviljats förlängd undervisning
 Bilaga Riktlinjer för ersättning från kommunen för studier utomlands
 Bilaga Riktlinje för ny-, om- och tillbyggnation av förskolor
 Bilaga Taxor och avgifter i förskola
 Bilaga Taxa Mimers hus
 Bilaga Riktlinjer för skolplacering i förskoleklass och årskurs 7
 Bilaga Riktlinjer för bidrag till faktisk lokalkostnad för huvudmän inom förskola och skola
 Bilaga Barn och ungdomskulturplan

Förslag till kommunstyrelsen

1. Riktlinje för ny-, om- och tillbyggnation av förskolor utgår
2. Riktlinjer för skolplacering i förskoleklass och årskurs 7 antas
3. Riktlinjer för inackorderingstillägg antas
4. Riktlinjer för beslut om ersättning för elever som beviljats förlängd undervisning antas
5. Riktlinjer för ersättning från kommunen för studier utomlands antas
6. Riktlinjer för bidrag till faktisk lokalkostnad för huvudmän inom förskola och skola antas
7. Barn- och ungdomskulturplan antas

Förslag till kommunfullmäktige

1. Taxor och avgifter i förskolan antas
2. Taxa Mimers Hus antas

**UTSKOTTET FÖR BILDNING OCH
LÄRANDE**

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Justeras sign

Sammanträdesprotokoll

Sammanträdesdatum

2023-10-03

Sida

19 (28)

Expedieras till: Kajsa Danesjö

För kännedom till:

**UTSKOTTET FÖR BILDNING OCH
LÄRANDE**

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Justeras sign

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Taxor i Mimers hus

Taxa

Diarie-/dokumentnummer: KS2023/2278

Beslut: Kommunstyrelsen § **DDMMÅÅ**

Beredande politiskt organ: Utskottet för bildning och lärande

Ersätter tidigare beslut KS2017/1096

Giltighetstid: 2027-12-31

Dokumentansvarig: Verksamhetsutvecklare, Sektor bildning och lärande

Senast uppdaterad av: Oscar Franzén

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Innehållsförteckning

1. Inledning	3
2. Relation till andra styrdokument	3
3. Syfte	3
4. Mål och viljeinriktning	3
5. Beräkning av prisnivåer	3
6. Prioritering	4
7. Avbokning	4
8. Mimers hus	4
Teater	4
Övriga lokaler i Mimers hus	4
9. Levandegöra	5
10. Uppföljning	5

1. Inledning

Kungälv kommun har lokaler för uthyrning på anläggningen Mimers hus. Förhyrning är ett sätt att tillse att kommunens lokaler nyttjas på bästa sätt och samtidigt bidra till "ett rikt och aktivt liv samt en kreativ fritid" i enlighet med kommunens Vision 2040.

2. Relation till andra styrdokument

Styrdokumentet relaterar styrdokumentet:

- Vision 2040, KS 2012/817
- Kommunallagen
- Beslut kring kriterier Korttidshyra i kommunens lokaler

Kommunen har även ett styrdokument med fastställd taxa vid uthyrning av idrottsanläggningar:

- Idrottsanläggningar

3. Syfte

Syftet med styrdokumentet är att bidra till att kommunen har en ändamålsenlig och säker hantering av taxor avseende uthyrning i Mimers hus.

4. Mål och viljeinriktning

Målsättningen med styrdokumentet är att skapa tydlighet avseende vilken taxa som är fastställd för respektive lokal.

5. Beräkning av prisnivåer

Uthyrning sker per timma:

- Kommersiell verksamhet betalar ordinarie pris för lokalen.
- Kungälv kommun och ideella föreningar subventioneras.
- All timtaxa avser kostnad per påbörjad timma.

KUNGÄLVS
KOMMUN

6. Prioritering

- Publikt annonserade evenemang kan inte flyttas av Kungälv kommun.
- Fördelning av lokaltider görs i dialog med förhyrarna med målsättning att uppnå en rimlig fördelning av lokaler för olika verksamheter och typer av aktiviteter.
- Kunden ska erhålla bokningsbekräftelse. Vid eventuell diskussion avseende vem som bokat en lokal ska kunden kunna uppvisa bokningsbekräftelse. Muntliga bokningsbekräftelser är ej giltiga.

7. Avbokning

- Vid avbokning mindre än två veckor innan debiteras 50 % av taxan.
- Vid avbokning mindre än 2 dagar innan debiteras full taxa.

8. Mimers hus

Teater

Endast golvyta med salongsbelysning ingår (ej teknik och ljud- eller ljus tekniker). Vid uthyrning utanför ordinarie öppettider tillkommer kostnad för kulturvård/teatervård (440 kronor per person per timma).

Kommersiell verksamhet	1320 kronor per timma
Kungälv kommun och ideell föreningsverksamhet	440 kronor per timma

Ljud- och ljus tekniker	660 kronor per person per timma
Bärhjälp	440 kronor per person per timma
<i>Överenskommelse om utrustning och tjänster sker vid bokningstillfället</i>	

Övriga lokaler i Mimers hus

I Mimers hus finns möjlighet att hyra hörsal, danssal, konferensrum (A460), teorisal och datasal. Salarna hyrs ut under anläggningens ordinarie öppettider:

Vid behov kan lokalerna hyras ut utanför ordinarie öppettider efter särskild överenskommelse. Kostnad för kulturvård tillkommer (440 kronor per person per påbörjad timma)

Kommersiell verksamhet

Hyra hörsal	660 kronor per timma
Hyra danssal	660 kronor per timma
Hyra dramasal	660 kronor per timma
Hyra konferensrum	330 kronor per timma
Hyra teorisal	330 kronor per timma

Kungälv kommun samt ideell föreningsverksamhet

Hyra hörsal	220 kronor per timma
Hyra danssal	220 kronor per timma
Hyra dramasal	220 kronor per timma
Hyra konferensrum	110 kronor per timma
Hyra teorisal	110 kronor per timma

9. Levandegöra

Taxan kommuniceras till externa parter exempelvis via kommunens hemsida och vid dialog med kundcenter. Internt inom kommunen säkerställs taxan vid bokning av lokaler och vid fakturering.

10. Uppföljning

För att säkerställa att kommunen har en ändamålsenlig och säker hantering av taxor avseende uthyrning i Mimers hus behöver uppföljning och utvärdering ske kontinuerligt.

Taxorna indexjusteras årligen.

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Sid 1 (3)

Tjänsteskrivelse

Handläggarens namn
Oscar Franzén

Klicka eller tryck här för att ange datum.

Styrdokument – Taxor och avgifter i förskola, pedagogisk omsorg och fritidshem (Dnr KS2023/2279-1)

Sammanfattning

Enligt Kungälv kommunens policy för styrdokument (KS2019/1577) ska arbetet med revidering av styrdokument ske under en ny mandatperiods första år för att styrdokumentet ska kunna beslutas i samband med nästkommande årsskifte. Styrdokumentet gäller i fyra år framåt, alltså fram tills slutet av mandatperiodens första år, om inget annat finns beslutat. Undantag är exempelvis taxor som revideras årligen.

Förvaltningen har reviderat Taxor och avgifter i förskola, pedagogisk omsorg och fritidshem och endast utfört redaktionella ändringar.

Förvaltningen föreslår till kommunstyrelsen att Taxor och avgifter i förskola, pedagogisk omsorg och fritidshem antas.

Juridisk bedömning

En kommun får ta ut avgift för plats i förskola som den anordnar. Avgifterna ska vara skäliga. Från och med höstterminen det år barnet fyller tre år får avgiften avse bara den del av verksamheten som överstiger 525 timmar om året (8 kap. 16 § skollagen).

För plats i sådan pedagogisk omsorg som avses i 2 § och som erbjuds i stället för förskola eller fritidshem samt för sådan omsorg som avses i 5 § får avgifter tas ut på det sätt som anges i 8 kap. 16 § första stycket respektive 14 kap. 12 § (25 kap. 9 § skollagen).

En kommun får ta ut avgift för utbildning i fritidshem som den anordnar. Avgifterna ska vara skäliga (14 kap. 12 § skollagen).

En kommun kan enligt föreskrifterna i denna förordning få statsbidrag om en viss högsta avgift (maxtaxa) tillämpas för plats i förskola eller fritidshem.

Med förskola eller fritidshem jämställs i denna förordning pedagogisk omsorg som erbjuds i stället för förskola eller fritidshem samt omsorg som erbjuds enligt 25 kap. 5 § skollagen (2010:800) under tid då förskola eller fritidshem inte erbjuds. (Förordning [2011:678]).

Statsbidrag lämnas under följande förutsättningar.

1. Avgiften per månad i förskolan är högst tre, två respektive en procent av hushållets avgiftsgrundande inkomst per månad för det första, andra respektive tredje barnet i hushållet.
2. Avgiften per månad i fritidshemmet är högst två, en respektive en procent av hushållets avgiftsgrundande inkomst per månad för det första, andra respektive tredje barnet i hushållet.
3. Den högsta avgiften i den för barnet aktuella verksamhetsformen betalas för det yngsta barnet i hushållet och den närmast lägre avgiften i den för barnet aktuella verksamhetsformen betalas för det närmast äldre barnet. Från och med det fjärde barnet i hushållet betalas ingen avgift. (Förordning [2015:153]).

Förvaltningens bedömning

Enligt Kungälv's kommuns policy för styrdokument (KS2019/1577) ska arbetet med revidering av styrdokument ske under en ny mandatperiods första år för att styrdokumentet ska kunna beslutas i samband med nästkommande årsskifte. Styrdokumentet gäller i fyra år framåt, alltså fram tills slutet av mandatperiodens första år, om inget annat finns beslutat. Undantag är exempelvis taxor som revideras årligen.

Taxan tydliggör för medborgare och anställda hur avgiften för förskola, pedagogisk omsorg och fritidshem räknas ut. Dokumentet bidrar därmed till förutsägbarhet och en likvärdig och konsekvent service för kommunens medborgare.

Inga förändringar har skett i hur taxan räknas ut och endast redaktionella ändringar har gjorts. Exempelvis har kommunens grafiska profil ändrats vilket har gjort att taxans format har ändrats för att passa in i den nuvarande grafiska profilen. Även språkliga redaktionella förändringar har gjorts för att anpassas till mer aktuella termer, exempelvis att inskolning numera benämns som introduktion. Inga innehållsliga förändringar har gjorts.

Förvaltningen föreslår till kommunstyrelsen att Taxor och avgifter i förskola, pedagogisk omsorg och fritidshem antas.

Ärendenivåer – bedömning utifrån kommunfullmäktiges strategiska mål eller kommunstyrelsens resultatmål

Taxan har koppling till kommunfullmäktiges strategiska mål *att ge goda förutsättningar för livslångt lärande*. Att tillämpa en taxa som räknas ut baserat på vårdnadshavares inkomst säkerställer att alla hushåll har råd med förskola, pedagogisk omsorg eller fritidshem som ger barn i kommunen goda förutsättningar för ett livslångt lärande.

Bedömning utifrån miljö, hållbarhet och mål i Agenda 2030

Ärendet har koppling till det fjärde målet i Agenda 2030: *god utbildning för alla*.

Bedömning utifrån politiska styrdokument

Taxan är relaterat till styrdokumentet *Förskola och pedagogisk omsorg i Kungälv's kommun – Riktlinjer*.

Bedömning utifrån ett medborgar- och brukarperspektiv

Taxan för förskola, pedagogisk omsorg och fritidshem räknas ut baserat på vårdnadshavarnas inkomst. Detta innebär att alla invånare kommer kunna få en skälig avgift och ha råd med en placering av deras barn i förskola, pedagogisk omsorg eller fritidshem

Bedömning utifrån ett medarbetarperspektiv.

Revideringen av dokumentet har ingen påverkan utifrån ett medarbetarperspektiv.

Ekonomisk bedömning

Att anta taxan innebär att kommunen uppfyller kraven gällande hur avgiften räknas ut för att få ta del av statsbidrag till kommuner som tillämpar maxtaxa inom förskola och fritidshemmet.

Förslag till beslut

Taxor och avgifter i förskolan antas.

Monica Carhult Karlsson
Verksamhetschef förskola

Catharina Bengtsson
Tf Verksamhetschef grundskola F-6

Dennis Reinhold
Sektorchef bildning och lärande

Expedieras till: Oscar Franzén

För kännedom till:

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Taxor och avgifter i förskola, pedagogisk omsorg och fritidshem

Taxa

Diarie-/dokumentnummer: KS2023/2279

Beslut: Kommunfullmäktige

Beredande politiskt organ: Sociala Myndighetsnämnden

Ersätter tidigare beslut:

Giltighetstid: 2027-12-31

Dokumentansvarig: Verksamhetschef Förskola, Verksamhetschef F-6

Senast uppdaterad av: Oscar Franzén

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Innehållsförteckning

1. Inledning	3
2. Relation till andra styrdokument	3
3. Syfte	3
4. Mål och viljeinriktning	3
5. Taxa och avgifter i förskola, pedagogisk omsorg och fritidshem	3
5.1 Platsinnehavare och betalningsansvar.....	3
5.2 Vad avgiften grundar sig på.....	3
5.3 Avgifter.....	4
5.4 Introduktion.....	4
5.5 Frånvaro.....	4
5.6 Uppsägning.....	4
5.7 Obetalda avgifter.....	5
5.8 Tolkning av taxan.....	5
6. Levandegöra	5
7. Uppföljning	5

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

1. Inledning

Dokumentet beskriver den uträkningsmodell som kommunen använder för att räkna ut den avgift som vårdnadshavare betalar vid behov av omsorg i förskola, pedagogisk omsorg eller fritidshem. Kommunen följer maxtaxans principer.

2. Relation till andra styrdokument

Dokumentet är relaterat till styrdokumenterna *Förskola och pedagogisk omsorg i Kungälv kommun – Riktlinjer*.

3. Syfte

Taxan ska tydliggöra för medborgare och anställda hur avgiften för förskola, pedagogisk omsorg och fritidshem räknas ut. Dokumentet bidrar därmed till förutsägbarhet och en likvärdig och konsekvent service för kommunens medborgare.

4. Mål och viljeinriktning

Målsättningen är att skapa förutsättning och styrning för att uppfylla lagar och krav samt förbättra levnadsstandarden för kommunens medborgare.

5. Taxa och avgifter i förskola, pedagogisk omsorg och fritidshem

5.1 Platsinnehavare och betalningsansvar

När vårdnadshavare får en plats är denne eller dessa platsinnehavare och har därmed betalningsansvar. Separerade vårdnadshavare, där båda har behov av plats, är båda platsinnehavare och har därmed betalningsansvar för sitt behov.

5.2 Vad avgiften grundar sig på

Avgiften som platsinnehavare betalar beräknas utifrån hushållets sammanlagda bruttoinkomst och benämns som avgiftsgrundande inkomst. Med hushållets avgiftsgrundande inkomst avses lön före skatt och andra skattepliktiga inkomster enligt inkomstskattelagen. Avgiften indexregleras årligen och ändras från och med 1 januari.

De personer som är folkbokförda på samma adress räknas som ett hushåll. Om vårdnadshavare är sammanboende med annan vuxen (som inte är vårdnadshavare till barnet/barnen) räknas även deras inkomst till hushållets gemensamma bruttoinkomst.

I samband med att vårdnadshavare tackar ja till en plats i förskola, pedagogisk omsorg eller fritidshem ska uppgifter om hushållets sammanlagda inkomst registreras i e-tjänst. Det är vårdnadshavaren/platsinnehavaren som ansvarar för att uppdatera uppgifter i e-tjänsten vid förändring av inkomster.

Platsinnehavare som inte lämnar inkomstuppgift innan barnet börjar förskola, pedagogisk omsorg eller fritidshem får betala högsta avgift enligt gällande taxa till dess att inkomstuppgift registrerats i e-tjänst. Avgiften justeras nästkommande månad.

I de fall vårdnadshavare har gemensam vårdnad och barnet har växelvis boende kan vårdnadshavarna välja om de vill ha en gemensam eller delad faktura. Väljer vårdnadshavarna en delad faktura blir vårdnadshavarna var för sig platsinnehavare och var och en ansvarar för sin del av avgiften.

5.3 Avgifter

Avgiften betalas 12 månader om året. Avgiftens storlek för barnen beräknas i procent av hushållets avgiftsgrundande inkomst. Yngsta barnet räknas alltid som barn 1. Alla barn i familjen räknas samman oavsett om barnen går i förskola, pedagogisk omsorg eller fritidshem.

Så här beräknas avgiften i förskola och pedagogisk omsorg:

	Till och med den 31 juli det år barnet fyller 3 år	Från och med den 1 aug det år barnet fyller 3 år
Barn 1	3,0 %	2,375 %
Barn 2	2,0 %	1,595 %
Barn 3	1,0 %	0,797 %
Fr.o.m barn 4	Ingen avgift	Ingen avgift

Så här beräknas avgiften för fritidshem:

Avgift i fritidshem (6 – 12 år)	
Barn 1	2,0 %
Barn 2	1,0 %
Barn 3	1,0 %
Fr.o.m. barn 4	Ingen avgift

5.4 Introduktion

Avgift betalas från och med första dagen på förskolan, pedagogisk omsorg och fritidshem och därmed under hela introduktionsperioden.

5.5 Frånvaro

Är ett barn sammanhängande frånvarande på grund av sjukdom betalas avgift upp till 30 dagar. Vårdnadshavarna ska lämna in ett läkarintyg för att styrka orsak till frånvaro.

5.6 Uppsägning

Uppsägningstiden är 60 dagar och räknas från det att uppsägningen registreras i kommunens e-tjänst. Avgift betalas under uppsägningstiden oavsett om platsen nyttjas eller inte.

5.7 Obetalda avgifter

Om vårdnadshavare inte betalar de avgifter som är beslutade utifrån inkomst kommer kommunen att varsla. Det innebär att platsen kan komma att sägas upp om inte avgiften betalas. Sociala myndighetsnämnden beslutar om uppsägning av plats på grund av obetalda avgifter inom förskola, pedagogisk omsorg och fritidshem.

5.8 Tolkning av taxan

Kommunstyrelsen beslutar om regler och tillämpningsföreskrifter grundade på kommunfullmäktiges beslut om taxan och avgör tolkning av taxan. Kommunstyrelsen kan besluta om avgiftsreduktion vid oplanerad stängning.

6. Levandegöra

Styrdokumentet kommer publiceras på kommunens hemsida samt kommuniceras till berörda chefer och personal inom förskola och pedagogisk omsorg.

7. Uppföljning

Uppföljning sker kontinuerligt vid placeringsförfarandet och i verksamheten.

Sammanträdesprotokoll

Sammanträdesdatum

2023-10-03

Sida

18 (28)

§ 137/2023

Styrdokument – revidering av sektor Bildning och lärandes styrdokument (Dnr KS2023/1844)

Sammanfattning

Kommunens styrdokument löper ut den 31 december 2023 och enligt policyn för styrdokument ska arbetet med revidering ske under en ny mandatperiods första år för att styrdokumentet ska kunna beslutas i samband med nästkommande årsskifte. Styrdokumenten gäller i fyra år framåt, alltså fram tills slutet av mandatperiodens första år, om inget annat finns beslutat.

Sektor bildning och lärande har reviderat ett antal dokument som ligger inom sektorns område. På dokument som ingår i detta ärende har endast redaktionella ändringar utförts, jämfört med tidigare versioner. De har dessutom, i de fall det behövs, uppdaterats med den nya styrdokumentsmallen, enligt gällande grafisk profil. Ett dokument föreslås att utgå.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse Styrdokument – revidering av sektor Bildning och lärandes styrdokument
 Bilaga Riktlinjer för inackorderingstillägg
 Bilaga Riktlinjer för ersättning för elever som beviljats förlängd undervisning
 Bilaga Riktlinjer för ersättning från kommunen för studier utomlands
 Bilaga Riktlinje för ny-, om- och tillbyggnation av förskolor
 Bilaga Taxor och avgifter i förskola
 Bilaga Taxa Mimers hus
 Bilaga Riktlinjer för skolplacering i förskoleklass och årskurs 7
 Bilaga Riktlinjer för bidrag till faktisk lokalkostnad för huvudmän inom förskola och skola
 Bilaga Barn och ungdomskulturplan

Förslag till kommunstyrelsen

1. Riktlinje för ny-, om- och tillbyggnation av förskolor utgår
2. Riktlinjer för skolplacering i förskoleklass och årskurs 7 antas
3. Riktlinjer för inackorderingstillägg antas
4. Riktlinjer för beslut om ersättning för elever som beviljats förlängd undervisning antas
5. Riktlinjer för ersättning från kommunen för studier utomlands antas
6. Riktlinjer för bidrag till faktisk lokalkostnad för huvudmän inom förskola och skola antas
7. Barn- och ungdomskulturplan antas

Förslag till kommunfullmäktige

1. Taxor och avgifter i förskolan antas
2. Taxa Mimers Hus antas

**UTSKOTTET FÖR BILDNING OCH
LÄRANDE**

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Justeras sign

Sammanträdesprotokoll

Sammanträdesdatum

Sida

2023-10-03

19 (28)

Expedieras till: Kajsa Danesjö

För kännedom till:

**UTSKOTTET FÖR BILDNING OCH
LÄRANDE**

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Justeras sign

Denna behandling '295/23 Svar på frågor från revisionen' har inget tjänsteutlåtande.

Vänersborg den 6 oktober 2023

Till kommunstyrelserna i Västra Götalands län

Information om ny organisation för VästKom

Den 3 oktober beslutade styrelsen för VästKom att anta en ny organisation att gälla från den 1 januari 2024. Beslutet gäller under förutsättningar att fackliga förhandlingar kan avslutas.

Bakgrunden till beslutet är att flera utredningar av VästKom de senaste åren utvisat att föreningens verksamhet behöver anpassas efter kommunernas förändrade behov och förutsättningar och att arbetsformerna i organisationen behöver ses över. Syftet är att verksamheten spetsas och fokuseras på hälso- och sjukvårdsfrågor med tillhörande digitalisering med ett tydligt 49-kommunersperspektiv. En prioriterad uppgift framåt är VästKoms roll inom förhandling och mellankommunal samverkan där föreningens funktion som plattform för det politiska samtalet på länsövergripande nivå, utgör en central del.

En stor del av VästKoms verksamhet finansieras av statsbidrag och konkret innebär förändringen att den delen av verksamheten går från sju anställda till två, och att VästKom kommer behöva 5 miljoner kr mindre av statsbidragen än föregående år. Inom digitaliseringsområdet går verksamheten från 15 anställda i budget 2023 till 8 anställda 2024.

Omhändertagandet av de uppgifter som VästKom lämnar ifrån sig sker i samråd med länets kommunalförbund och en bedömning görs av hur uppgiften bäst ska hanteras i framtiden. Det arbetet kommer fortgå under hösten.

Med vänlig hälsning

Miguel Odhner, Göteborgsregionen, Ordförande
Peter Eriksson, Fyrbodalsregionen, Vice ordförande
Ulf Olsson, Borås Sjuhärad, ledamot i styrelsens arbetsutskott
Theres Sahlström, Skaraborg, ledamot i styrelsens arbetsutskott

Västsvenska kommunalförbundens samorganisation

Box 5073, 402 22 GÖTEBORG
E-post: info@vastkom.se
Org.nr: 858501-2084

Besök: Anders Personsgatan 8 GÖTEBORG
www.vastkom.se

Välkomna till kommunträff 2023 – Göteborgsregionen

Lerums Arena, 28 september 2023

Idrotten i Västra Götaland

- 3 000 idrottsföreningar
(GR, cirka 1400 st)
- 600 000 medlemmar
- 65 000 ideella ledare
- 73 specialidrottsförbund (SF)

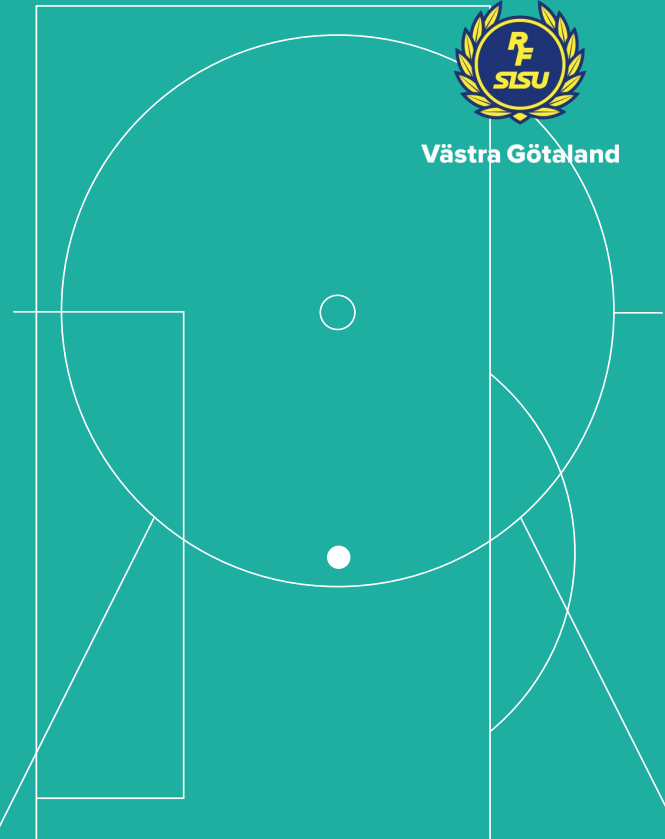
- **Tillsammans kan vi ge dem de bästa förutsättningarna!**

RF-SISU Västra Götaland

- **Riksidrottsförbundets och SISU Idrottsutbildarnas regionala organisation (19 st i landet)**
 - Stödja, företräda, leda och samordna idrottsrörelsen i gemensamma frågor på regional och lokal nivå.
 - Utveckling genom folkbildning och utbildning i föreningar och specialidrotternas olika förbund.
 - Ideell organisation.
 - Vi ska inspirera till utveckling och skapa bästa möjliga förutsättningar för idrotten i distriktet.
- **Vår vision – Europas bästa idrottsregion!**

Västra Götaland

Västra Götaland

Lokal närvaro

- Fyra delregioner
 - Fyrbodalen
 - Göteborg
 - Sjuhärad
 - Skaraborg
- 49 kommuner
- 19 lokalkontor
- **Vi möter föreningarna var och när det passar dem!**
- RF-SISU Västra Götalands kanslier och kontor

Västra Götaland

Idrottskonsulenter i Göteborgsregionen

Albin Andersson
Göteborg Västra

Albin Bengtsson
Fotbollsföreningar i Göteborgs kommun

Anders Martinsson
Göteborg Hisingen

David Jansson
Härryda och Partille

Emma Svensson
Göteborg Västra samt barn och ungdomsfrågor

Emma Tillman
Göteborg Centrum

Ewa Widell
Kungälv och Öckerö

Helene Persson
Ale och Lilla Edet

Jacob Sternestedt
Mölnådal

Jennie Karlson
Föräldraledig

Johanna Forsman
Alingsås

Lennart Hallgren
Lerum och Partille

Linda Vesterberg
Stenungsund och Tjörn

Malin Kron Torgersson
Göteborg Hisingen

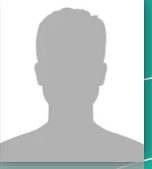
Parva Zarassi
Göteborg Nordöstra

Robin Svensson
Göteborg Västra samt unga ledare i Göteborg

Sara Nilsson
Föräldraledig

Simon Alm
Göteborg Nordöstra

Hitta kontaktuppgifter [här](#)

Idrottskonsulentens roll

Direkt stöd i föreningarnas vardag

- Föreningsbesök
- Utbildningar
- Utvecklingsarbete
- Föreläsningar
- Folkbildning
- Ekonomiskt stöd (t.ex. LOK-, projekt- eller anläggningsbidrag)

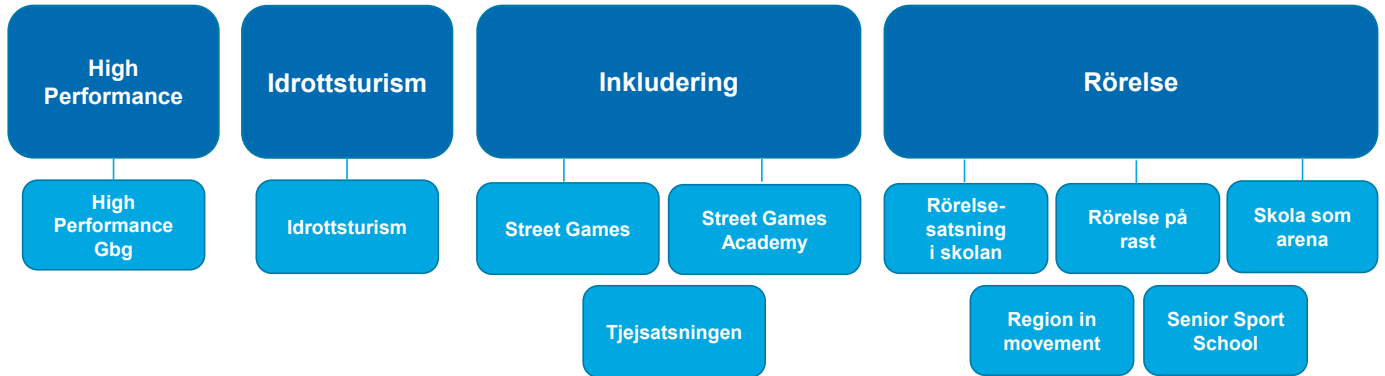

Nuvarande projekt

RF-SISU Västra Götaland

PROJEKT PORTFÖLJ

+ Projekt inom Unga Ledare Göteborg, Friskvårds- & Aktivitetsgrupp Mölndal/Kungälv

Västra Götaland

Projektanställda i Göteborgsregionen

Street Games
/ Street Games Academy / Tjejsatsningen

Emma Damne
Projektledare
Street Games

Christian Winnicki
Projektmedarbetare
Street Games
Göteborg Nordöstra

Gilbert El Abdy
Projektmedarbetare
Street Games
Göteborg Nordöstra

Lauko Latif Said
Projektmedarbetare
Street Games
Göteborg Hisingen

Maja Ewel
Projektmedarbetare
Street Games
Göteborg Hisingen

Vian Amin
Projektmedarbetare
Street Games
Göteborg Hisingen

Elin Johansson
Projektmedarbetare
Street Games
Göteborg Västra

Hanna Havstam Ghodrati
Projektledare Street
Games Academy

Carolina Hindocha
Projektledare
Tjejsatsningen

Sabina Lashari
Projektmedarbetare
Tjejsatsningen

Rörelsesatsning i skolan
/Make a move

Kemal Memedov
Projektmedarbetare
Rörelsesatsning
i skolan

Emelie Lilja
Projektmedarbetare
Rörelsesatsning
i skolan / Make a
Move

Kim Sidefalk
Projektledare
Skola som arena

Louice Sävenstrand
Projektledare Senior
Sports School /
Projektmedarbetare
Rörelse på rast

Skolan som arena

Senior Sports School
/Rörelse på rast

Hitta kontaktuppgifter [här](#)

Västra Götaland

Projektanställda i Göteborgsregionen

Rörelse på rast

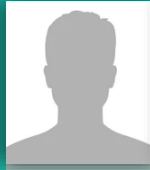
Camilla Parkell
Projektledare
Rörelse på rast

Victor Ryman
Projektmedarbetare
Rörelse på rast

Lina Hult
Projektmedarbetare
Rörelse på rast

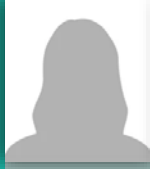
Oscar Carlberg
Projektmedarbetare
Rörelse på rast

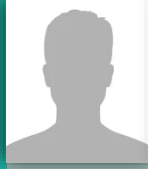
Jesper Filén
Aktivitetsledare
Rörelse på rast

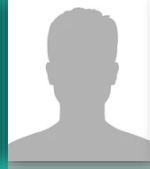
Andrea Frick
Aktivitetsledare
Rörelse på rast

Astrid Burera
Aktivitetsledare
Rörelse på rast

Jusuf Camdzic
Aktivitetsledare
Rörelse på rast

Michal Ehrnberg
Aktivitetsledare
Rörelse på rast

Tina Hjalmarsson
Aktivitetsledare
Rörelse på rast

Hitta kontaktuppgifter [här](#)

Idrott och turism

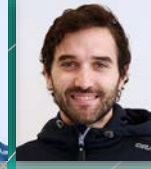

Sofia Blomgren
Projektmedarbetare
Idrott och turism

High Performance

Carin Hamnlund Fritzell
Projektledare
High Performance

Dino Ilicic
Projektmedarbetare
High Performance

Västra Götaland

Verksamhetschefer och styrelse GR

Richard Udin
Verksamhetschef
richard.udin@rfsisu.se
070-926 58 23

Sofia Blomgren
Bitr. Verksamhetschef
sofia.blomgren@rfsisu.se
070-926 58 34

Ola Jodal
Verksamhetschef projekt
ola.jodal@rfsisu.se
070-926 58 44

Lisa Manhof
Verksamhetschef projekt
lisa.manhof@rfsisu.se
070-926 58 41

Kristina Engberg
Styrelseledamot Vice ordf.
engbergkristina@gmail.com
076-052 55 17

Helga Valdimarsdottir
Styrelseledamot
Helga@valdimarsdottir.se
073-632 21 77

Bert Andersson
Styrelseledamot
Bert.andersson@svenskoftboll.se
070-379 14 95

Lars Sundling
Styrelseledamot
Lars.l.sundling@telia.com
070-856 90 10

Gemensamma utmaningar

- **Samhällsproblem avspeglar sig även inom idrotten**

- Fysisk och psykisk ohälsa, stillasittande, hälsoklyftor
- Segregation, utanförskap, utsatta/idrottssvaga områden
- Kriminalitet, otrygghet

- **+ Ekonomiskt tuffa tider**

- Hög inflation, höga räntor och mindre att leva för.
- Många som drabbas

Mot samma mål

- Kommuner, regioner, civilsamhället
 - Hållbarhet, Inkludering, Utveckling, Tillväxt...
 - "Det goda livet"
- **Föreningsidrotten bidrar bl.a. med:**
 - Meningsfulla aktiviteter på fritiden
 - Gemenskap och engagemang i lokalsamhället
 - Friskare invånare som bidrar till samhällsbygget
- **Attraktiva kommuner med inbjudande boendemiljöer och goda levnadsvillkor!**

Västra Götaland

Idrottens behov

- **Rätt förutsättningar för föreningar och ideella ledare**
 - Obs! Deras basverksamhet och specialitet = idrott
- **Medlemmarna kan/orkar göra mycket själva...**
 - Men övriga samhället behöver bistå
 - Föreningsstöd, Projekt, Anläggningar mm
 - Samhällsnytta på köpet!
- **ANLÄGGNINGAR OCH IDROTSMILJÖER**
 - Utan någonstans att vara = ingen idrott = inga goda effekter.

Västra Götaland

Exempel på frågor att diskutera kring idrottens utmaningar

- Hur samverkar ni med föreningslivet i er kommun?
- Samhället står inför stora utmaningar, segregation, ohälsa, hög inflation etc. Hur tacklar ni dessa utmaningar för idrotten?
- Hur kan RF-SISU & kommunen tillsammans vara det bästa stödet för föreningslivet?
- Vad skulle vi kunna samverka mer kring än vad vi redan gör?

Anläggningar och idrottsmiljöer

- **Brist på plats**

- Var fjärde idrottsförening upplever ett stort behov av mer tider.
- Nästan lika många tvingas säga nej till nya medlemmar.
- I föreningar som främst riktar sig till barn och ungdomar upplever knappt hälften (43 procent) att de är i stort behov av fler tider.
- Det går vanligtvis fler barn och ungdomar per byggd idrottsplats i våra större städer - där är problemet som störst.

Anläggningar och idrottsmiljöer

- **Renoveringsbehovet växer**

- Både föreningar och kommuner upplever renoveringsbehovet av idrottsanläggningar som en stor utmaning inför framtiden.
- Nära hälften av idrottsföreningarna upplever stort renoveringsbehov på den plats där de idrottar.
- Kommunerna ser renoveringsbehov som den största utmaningen för den långsiktiga planeringen av idrottsytor.

Västra Götaland

Åtgärder och krafttag nu

- **Brist på tider och renoveringsbehov – en utmaning inte bara för kommunerna.**
- Regeringen behöver inrätta en nationell anläggningsfond för att hjälpa till att bygga bort bristen och främja innovation.
- Föreningslivet behöver vara anpassningsbart och öppet för nya idéer.
- Kommuner behöver utvärdera var behoven är som störst och renovera/bygga nytt som en investering för framtiden.

Västra Götaland

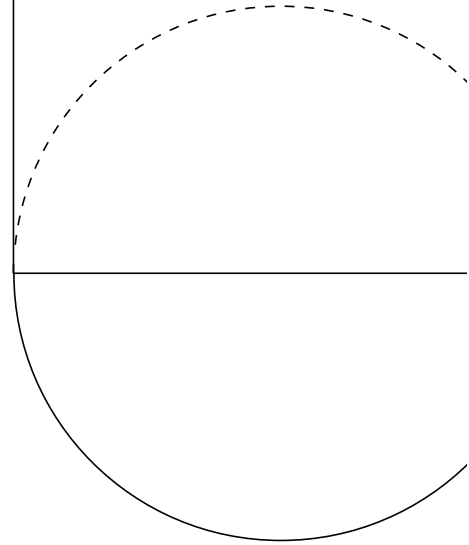
RF:s rekommendationer

- **Statlig nivå**

- En nationell anläggningsfond som kan fungera som en katalysator för nya innovativa anläggningar.

- **Kommunal nivå**

- Gör en behovskartläggning i kommunen (både för kommunägda och föreningsägda platser).
- Var tydlig med prioriteringar och för en dialog med föreningslivet (idrottsrörelsen och kommunen kan tillsammans synliggöra var behoven är som störst).
- Se renoveringar som möjlighet att skapa nya värden på platsen (och en chans att få till sociala ytor och locka nya målgrupper).

Exempel på frågor att diskutera kring anläggning

- Hur arbetar ni med anläggningsfrågan idag? Finns det någon anläggningsstrategi?
- Vad är era största utmaningar?
Nybyggnation, renovering eller privatägda anläggningar?
Varför?
- Vad har varit lyckat i ert anläggningsarbete? Delge gärna något gott exempel till övriga runt bordet som kan inspirera.
- Hur skulle ett ev. samarbete mellan kommuner kunna se ut för att skapa förutsättningar för idrottsföreningarna?
Är det möjligt?